[illegible] visu colore [illegible] ipse color [illegible] numero [illegible]
[illegible] visio videtur. Et [illegible] idē numero accidās simul diuersis adesse subiectis, parieti, aeri, & oculo. [illegible] nihil [illegible] ille parietis non suā speciē neq̨ seipsū eundem numero producit in aere intermedio, sed similē speciē colorem, vt albedinem aut nigredinē. & tunc aereo affectus [illegible] [illegible] coloratus, vt albus aut niger, perinde atq̨ paries. Id autē senectiæ Aristotelis [illegible] esse, quo albus percipiendis coloribus p̄stet adminiculū. Aut a colo [illegible] [illegible] visionis assertores, neq̨ itidē in ipso videntis [illegible] in tenebris ac lumine videmus: quandoquidē neq̨ aer neq̨ oculus vi [illegible] a colore, q videndus est. Et q̄modo etiā tunc color mouebit mediū, & interme [illegible] Aristoteles asseuerat ad visionē requiri, si color visu pcipiendus [illegible] [illegible] colore & visu perimitur [illegible] determinato, nihilq̨ dictorū eius cū veritate consistit [illegible] potentiā habet recipiat possibilius efficere in aerem aut oculū. Cum itaq̨ dilucidū sit colorē [illegible] aggenera [illegible] sit perspicuo & videntis oculo, & nō seipsū eundem numero neq̨ cōsimilē speciē co [illegible] ostensum est, reliquū est vt suā speciem producat tam in medio pspicuo q̄ videndi or [illegible] atq̨ sonus & odor suas & in medio, & sensorio species edūt. Nihil [illegible] aliud restat est qd ad [illegible] vidēdā visionē color ipsi perspicuo aut videndi organo inferre ac subministrare possec [illegible]. Et extremū oculi nō est aīæ videndi organū. Quēadmodū externa pellis manū circundans nō est tactus organū neq̨ extremū auris organū auditus, ita neq̨ extrēa oculi cuticula ipsū circūdans, est organū visus, sed munimentū ipsius organi introrsum latentis, qd natura circūposuit ad ipsius tutelam. [illegible] quēdamodū vitrum ad oculi protectionem ipsum circundans in molles habētibus oculos, vim [illegible] se visiuam nō habet, ita neq̨ in animantibus duros oculos sortitis id corneolū atq̨ vitreū quod p̄minet, videndi habet vim, sed ad illius tutamen est datum.

¶ Tertij capitis notæ,

¶ Sensus actu, sensatio. ¶ Corpora terminata: corpora opaca. quæ secundū profundum lumen non admittunt. ¶ Coccineus, purpureus, excellentia rubeus & roseus.

Tertium caput continet vnam diuisionem. quatuor conclusiones duas rationes. duos modos quibus antiqui medios assignabāt colores ad primam: & duas rationes ad secundam. ¶ Diuisio. Vnūquodq̨ sensibilium dupliciter dicitur, hoc actu, illud potentia, vt color actu, color potentia, sonus actu, sonus potētia. Et de his vniuersaliter dictum est in ijs qui sunt de anima, & cuius sint sensus. & quomodo sonus, audibile actu: sit idem auditioni. & visibile actu, visioni. & ita in cæteris. sed quid eorum, sensum actu faciat, nunc expedimus & primo de colore. ¶ Prima conclusio. Color, actu sensum faciens, is est qui extremitas est, perspicui in corpore terminato. ¶ Nam etsi esse perspicuum: aeri & aquæ conueniat, ipsis tamen proprium non est. sed plerisq̨ alijs conueniens, illis plus, his vero minus. Et corpora terminata secundum extremitatem lumen recipiunt: fiuntque perspicua. lucidum enim aliquod vt ignis luminis sui presentia facit actu perspicuum. cuius quidē absentia, tenebre sunt. Et quod huiusmodi color sit perspicui extremitas: aut vestus in perspicui extremitate, qua proprie extremitas non est dinoscitur. ¶ Primo. quia ꝓpter hoc Pythagorici colorem epiphaniam (quam superaparitionem dicimus) vocabant. Et si is color actu perspicuum mouens & sensum faciens, in extremitate sit perspicui, consimilis tamen naturę interius latentem credere oportet esse colorem, quamuis actu perspicuū non moueat. ¶ Secundo. Quia interminata corpora vt aer & aqua sæpe colorata videntur, vt rubor rutilans in aurora. sed nō q̄ illis verus sit color. verum propinquitas aut distantia, talis apparentiæ occasio est. nam neq̨ aer neq̨ aqua, colorata sunt. In coloribus autem terminatorū siue eminus siue de prope: perseuerat apparitio. non autem interminatorum corporum. Est igitur hmōi color apparens in corpore terminato. Et quod iunctus sit perspicuo, indicium est. quia colores illos sępe permutari videmus. secundum q̄ plus aut minus affuerit perspicui, quod quidem nō ad interiora penetrat. bene igitur dictum est colorem qui videtur, esse extremitatem perspicui: siue potius in perspicua extremitate corporis terminati. Et si quod perspicuorum colore affectum est, similiter color in eius extremitate mouet, quemadmodū in cęteris. hoc tamen interest. q̄ etiam internum, atq̨ in profundum residens, mouet.

¶ Duo modi quibus antiqui medios assignabant colores. Primus, Vt lumen in per-

[illegible] propria sequitur naturā, & sibi proprias exercet operatiões scilicet virtutū officia p̄ cōsultatione & electionē. Et hęc quātulacunq; diuinę bonitatis imitatio (q̄uis ad supiora nō hat sō[illegible]) grata est optimo rerū parenti. quā quidē habēt pię mentis hoīes illiterati, aut ad altas cōtēplatiões nō euecti, & hęc eorū vita, actiua dr̄. ¶ Tertia vero est vita supra hoīem, & eorū qui supremas sequuntur potentias, earumq; operationes exercent, scilicet intellectū cōtemplatiuum, volūtatē appetitumq; rationalem superiore, & memoriā rationalem superiorem. Et supra hoīem dr̄, q̄ hmōi vita viuentes, hoīm cōmunem naturam excedunt & ad diuinorum vitam propius accedunt, hominesq; diuini vocādi sunt siue heroici. Et vita hæc contemplatiua dicitur, proxima cœlestium imitatrix, ad quam actiua vita ordinatur vt medium ad finem. Non enim potest homo contemplatiuā vitā recte exercere, qui prius sc̄dm actiuā nō recte vixerit. quēadmodū eiusdē denominationis potētiarū prior, ad posteriorē ordinatur, vt imaginatio est gratia intellectus actiui, & intellectus actiuus gratiā contēplatiui. sic appetitus sensualis gratia voluntatis inferioris, & inferior gratia superioris. Debēt itaq; qui igenuo, generosoq; sunt aīo, primā penitus abhorrere & a pecorum appellatione sese vindicare secundamq; amplecti hoī propriā & peculiarem. Quibus autē benignior aspirauerit natura, immo vero naturæ & virtutis omnis dn̄s, nō debent secunda abire cōtenti, sed & ad tertiā aspirare, vt q̄ proxime diuinorū euadere possint emuli. Porro hæ tres viuendi rationes sc̄dm triplices potentias sumptę, hac descriptiōe facile innotescunt.

Potentiæ	Prima vita & infra hominē	Secunda, & secundū hoīem	Tertia, & supra hominem
Intellectus	Sensualis atq; imaginatio	Rationalis īferior & actiu⁹	Rōna. supior & cōtēplatiu⁹
Memoria	Sensualis	Rationalis interior	Rationalis superior
Voluntas	Sēsualis appetitus q; brutus	Rationalis inferior	Rationalis superior

Et quemadmodū intellectus est oīa, quia oīm rerum notiones continet, sic & voluntas fit omnia per concupiscentiam & amorem, quia rebus oībus se potest addicere & ab eis nomen desumere. Aliquando quidem descendit infra se, cum diligit res momentaneas & transitorias, vt delitias, honores, pecuniā, & fit illa p̄ coniunctionē amoris. Aliq̄n sine descensu in æqualitate manet, cū res sibi consimiles amore complectitur, & fit ipsa rea amatę. Aliq̄n vero ascendit supra se cum dignissima naturæ entia & supramundana amore prosequitur, & transformatur in ea per vim amoris, accipitq; ab eis dignitatem. sicut a cæteris rebus ipsa sumit rei amatę naturā & conditionē. Hinc viri doctissimi hoīem cameleonta vocitant. q̄ sicut cameleon assimilat̄ cuicunq; rei fit propinquus, ita homo p̄ voluntatis libertatē rebus oībus quas prosequitur fit assimilis. Et maximū beneficentissimi rerū parentis munus, & quo homini aliud p̄stantius datū non videtur, est liberū arbitriū. quo sponte & non necessitate induct⁹ ei p̄beat obsequiū, & fiat non mō humanus vel angelicus, sed & deiformis. cōtra vero si velit, fiat brut⁹ vel arboreus. quēadmodū luculentissime ostēdit Mirandula, in ea oratione quā habuit ad Romanos. Neq; destitutus est homo diuina prouidentia, vt impij oblatrant, neq; idcirco labit̄ in deterius, sed libertate arbitrij donatus, ipsam sæpius deflectit ad sinistrū, & se infra se abijcit. Ea siquidem libertas in hoīe, vestigiū est ipsius summę libertatis, qua optimus mundi conditor rebus oībus suā bonitatē cōmunicauit, easq; libere p̄duxit ad ortum. quo quidē vestigio solū insigniuit hominem, in hoc mūdo sensibili. ¶ Cæterū motus aīaliū quo a se mouentur, symbolus est emanationis ipsius mūdi ab optimo eius opifice. vt quēadmodū aīalia post summam quietudinē ab eo motu, cū sponte incipiunt & rursum sponte dimittunt, ita optimus rerū opifex, cū sibi placitū est, mūdū p̄duxit ad esse, & cū ei visum fuerit, rursum finiet. Quare vt aīalium motus ab intellectu & voluntate (sub intellectu imaginationem & sub voluntate appetitū sensualē cōprehēdo) procedit, ita & mundus a diuino intellectu & voluntate processit. Quod si vel in signo dep̄hendisset Aristoteles, posuisset mundū incepisse, & finem habiturū. nec asseruisset eū necessitate naturę ab ipso rerū authore prodisse, vt lumen a luce. Ad qd̄ eū asserendū, potissimū eū impulit ociositas in deo vitāda & torpor. quē in ipso posuisse visus fuisset, si ipsum ante mundi exordiū fuisse admisisset. idcirco non recte in octauo Physicorū cōparauit Philosophus motū vniuersi ad nutritionē. quia nutritio necessitate naturę fit, & quādiu durat aīal, durat & ille mot⁹. Verū hęc ex octauo Physicorū diffusius cognoscūtur. ¶ 29. Et cuius est appetit⁹, hoc principiū est. Id cuius vt obiecti est appetitus, principiū est excitatiuū & motiuū intellectus actiui. nā impellit intellectū ad consultandū de medijs conuenientibus, ad finē illum acquirendū necessarijs. Et idē appetibile, est vltimū in assecutione, & in qd̄ terminat̄ deliniq; p̄cedens actio. Exēpli gratia. appetit q̄spiā sanitatē quā dep̄didit, vt bonū. Sanitas appetibile est & finis, mouetq; intellectū cōsultatiuū vt inquirat cōuenientia media hūc finē assequēdi. Inquirēs intellectus dep̄hendit haud magno impēdio sanitatē reparari posse. si consulatur medicus, accipiaturq; purgatiuū medicamentū. volūtas ad mediū amplectitur. Ab intellectu actiuo & voluntate impellitur ęgrotus ad accedendum medicū, fit ad illū profectio, medicamenti sumptio & deniq; sanitatis instauratio. Hic sanitas primū est in intentione, sed vltimū in assecutione. ¶ 31. Non aūt oē bonū, tale est. Scilicet cōtingens & in nostra potestate. sunt em̄ bona contēplabilia necessaria, & bona supramundana, q̄ pro huius vitæ cōditione assequi nō possumus. sunt & bona huiusce mundi vt regna, īperia, quorū cōpotes euadere nō possumus. quocirca manifestum est, non oē bonū in aīali motū excitare. ¶ 33. Et hinc illa appetituū in nobis dinoscit̄ pugna. Cōsimilis ferme dissensio est inter imaginationē virtutē cognoscendi inferiorē, & intellectū virtutē superiorē, qualis inter appetitū sensitiuū & rationē. Siquidē sępenumero cui imaginatio assentit, intellectus dissentit, & cōtra, vt imaginatio iudicat effigiem in speculo conspectam, esse in profundo speculi. Etiā si quicq̄ fuerit aq̄ subsidenti ex superiori loco obiectū, quāto id aquæ efficitur propinquius, tanto imaginē eius minus esse in p̄fundo aq̄, & p̄pinquiorē summitati iudicat imaginatio exterio-

[Margin: ...minib⁹ viā secūdū potētiarū diuersitatē inuenit.]

[Margin: Mirandula]

[Margin: Cui⁹ rei, motus aīalium a seipsis est symbolum.]

corporeo subiecto operationes absoluens, psens delectabile ptertumq; sensus adminiculo prosequens & nihil de futuro prospiciens, & hæc mortalis est, interitusq; patitur. Cui respondet potentia superior scilicet voluntas in hoie, i subiecto incorporeo, ppriaq; potentia sua opera exercens & proinde a corpore separabilis, immortalis atq; ppetua. Et harū vtraq; potentia appetendi dr. hæc quidē rationalis, illa vero sensualis. ¶ Tertia inferior potentia est memoria sensualis, p species in sensus interioris organo seruatas, rerū prius sensu pceptarū recordationē faciēs. Et hęc quidē cū brutis q̄ homini comunis est, vt cęterę inferiores, & in organo corporeo suas exercet operatiões, interitūq; habet. Cui respōdet potentia superior in hoie, q̄ dicitur memoria fœcūda, qua ęternorū & supramūdanorū p suas species in intellectu seruatas hoies iugiter recordant, ea meditantur, & recolūt. Et hæc (vt cęterę superiores) in subiecto incorporeo propriaq; potentia suas exercet operationes, ab interitu summa dei bonitate vindicata. Et harū vtraq; potētia memorandi nuncupat. ¶ Tres itaq; colligūtur potentię superiores quibus aīa rationalis insignita est, scilicet intellectus, volūtas & memoria fœcūda, summę monadis, triadisq; indiuiduę ac supbenedictę in hoie dignissimū vestigiū. ob qd̄ dictū est, faciam⁹ hoiem ad imaginē & similitudinē nostrā. Et hic diuinus est vultus quē diuino lumine afflatus psalmigraphus propheta sepius cōmemorat, & ad cui⁹ cōsiderationē quoties animū cōuertit, se intimo & spirituali gaudio pfusum attestat. Signatū est (inquit) sup nos lumē vultus tui dñe, dedisti lętitiā in corde meo. Et alio loco adimplebis me lętitia cū vultu tuo, & rursum lętificabis eū in gaudio cū vultu tuo. Et deniq; Spera in deo qm̄ adhuc cōfitebor illi, salutare vultus mei & deus meus. Rogandus vtiq; est optim⁹ rerū oīm parēs, qui tantā dignitatē p sua immēsa bonitate homini cōferre dignat⁹ est, vt eū sui vult⁹ diuina imagine insigniuerit, vt illum met vultū suū sup nos, eumq; perficiat dignis suę maiestatis vestigijs, quē tanta largitate atq; munificentia homini pstitit. Et q̄ p naturalis philosophię studiū ad huius diuinę in nobis relucentis imaginis cognitionē a vestigijs conscēdēdo perducti estis, ad eā digna & pulchris tū disciplinis tū virtutibus exornādā & perficiēdā enitimini, q̄ diuinę maiestatis oculis placeant, sua in nobis vestigia recognoscentibus, nec admittite aut turpe quicq̄ aut fœdū vestros aīos contaminare aut polluere, q̄d diuini abhorreant oculi. Nā siquis regis imaginē aut principis luto defœdās, lęsę maiestatis reus, nō effugit supplicū, ita nec eos īmunes pœnarū fore credite, qui diuinā hāc imaginē vitijs & flagitijs cōmaculant. ¶ Cęterū sicut duplex est intellectus, actiuus scilicet & contēplatiuus, actiuus quidē, ad considerāda singularia & cōtingētia in hoc vitę statu psequēda aut fugienda, qui artē & prudētiā habet habitus, cōtēplatiuus vero ad vniuersalia & necessaria speculāda, cuius habitus sunt sciētia, intellectus, & sapientia. Ita sane duplex est voluntas, quędā actiua, q̄ cū ratione & proposito circa singularia in hac vita mortali operat, & eius habitus sunt virtutes morales, optima ad hic recte viuēdū eius psidia. Altera est supramūdana, q̄ summi rerū authoris & beatissimorū immortaliūq; entiū desiderio tota rapitur, eorū flagrat amore, ad ipsorūq; cōsortiū cōsequendū gemebunda suspirat, se carcere corporis eximi, dissoluiq; cū sancto Paulo efflagitat. Et hæc tāto volūtatem actiuam antecedit, quāto cœlestia (circa q̄ tota intenta est) terrenis dignitate pcellunt, & habitū habet, dei & diuinarū rerū ardētissimū amorē. Hac eīn deū sup oīa diligere iubemur, inferiore vero pximū sicut nosipsos. Cōsimiliter & duplex est memoria fœcūda siue intellectualis, vna quidē inferior, operationibus in hoc vitę statu agēdis subseruiēs, & itellectui actiuo respōdēs altera vero superior & supramūdana deū & ei⁹ magnitudinē, bonitatē, plenitudinē, sapientiā, maiestatēq; iugi meditatiōe recolēs & soliū rerū cœlestiū diuinorūq; bñficiorū cogitationibus intenta, semperq; diuina recolēdo sibipsi eā habēs & seruans. Et hæc quidē tāto inferiorē memoriā dignitate exuperat, quāto cœlestia antecūt sensibilia, & intellectus cōtēplatiuus actiuū. ¶ Cū itaq; triplex sit i hoie potētia, cognoscendi appetēdi & memorādi earū vnaq; triplex insup est. Cognoscendi qdē, imaginādi (sub qua sensus exterior cōtinet) intellectus actiuus, intellectus contēplatiuus. Appetēdi, appetitus sensualis, appetitus rationalis inferior, appetitus rationalis superior. Deniq; memorādi, memoria sensualis, memoria rationalis inferior, memoria rationalis superior. quare nō mō triplex in hoie potentia, sed & tripliciter triplex, & nouenario tetragono definita, determinataq;. Intelligendę tū sunt hę potentię soli ratione abinuicē distinctę, nā reipsa non sunt nisi vna, eademq; aīa rationalis. Porro eiusdē ordinis diuersas potentias coniungendo, vt tres primas, cuiusuis earū singulas, tres medias, & tres cōsimiliter vltimas, semp de qualibet vnā sumendo, triplex in hoībus inuenitur vita, scd'm potentias quas sequit sumpta. Prima est infra hoiem, & eorū qui sequuntur intellectum sensualem atq; imaginationē, appetitum sensualem, & memoriā sensualem, vt improbi & praui. Et infra hoiem dr, q̄ hęc pro humana dignitate vita non est sed bruta, cum sit scd'm eas potentias quas bruta sequuntur. Immo vero vita hæc hoīm est brutorum vita inferior. Nam animalia rationis experţia illas sequendo potentias, viuunt scd'm propriā naturā, q̄ superiores quas sequantur non habeant, homo vero dignioribus potentijs neglectis, a se degenerans, abiectiores sequitur & inferiores. Et de ijs dicunt sacrę literę. homo cū in honore esset non intellexit, cōparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis. Ab hac vita plane reuocat nos id Dauidicum. Nolite fieri sicut equus & mulus, quibus non est intellectus. Nā qui ita viuunt, similes sunt aīali habenti quidā potentiā sentiendi, appetendi & mouendi, sed eius operationes nō exercenti, imo solū plantarū exequenti opera, vt vegetationē & nutritionē. Et sicut tale aīal (quod quidē natura otiositatē fugiens, penitus abhorret) esset monstri simile, immotū & iners, imo verius aīal arboreū, ita homo inferiorū & sensitiuarū virium operationes solū sequens, est mōstrosus animo & homo bestialis. Et hinc omne pendet malum & lapsus in hominibus, suæ sortis dignitatē non seruantibus, & ab ea degenerantibus. ¶ Secūda est vita secundum hominē & eorū qui sequitur medias potentias, scilicet intellectū rationalē, inferiorē & actiuū, appetitū rationalē volunt tēq; in-

In triplici animę humanæ potētia diuini vult⁹ imaginē relucere.

Vnamquāq; triū i hoie potētiarū adhuc esse triplicē.

ctus: cōtēplatiuus & actiuus. sed eorum neuter mouet. Contemplatiuus enim non mouet: quia de singularibus prosequendis fugiēdisve nihil cōsiderat. motus autem/prosequentis aut fugientis est. Necq quidem actiuus: etsi prosequēdis fugiendisve vis illa consultatrix pręsit. ¶ Primo. Quia sæpe cum vis illa quæ non contemplatur/aliquid horrendū & fuga dignū intelligat/ita vt cor tremat/inhorrescāt pili: nō tm̄ mouet. Et cum aliquid prosequendum videat/vt pars altera voluptate prosequendi trahatur: plærunq tamen non mouet. ¶ Secundo. Quia frequenti vsu euenit vt cum ratio pręcipiat aliqua fugere: non moueamur. aut aliqua prosequi: itidem non prosequamur. sed spreto rationis imperio/quocunq concupiscentia trahit sequamur: vt incontinentes facere solent. ¶ Tertio. Medicus non semper sanat: etsi medendi scientiam habeat. & eques non semper equitat: etsi equestrem possideat disciplinam. Itidem necq prudens consultans semper mouebit: quasi alterius sit proprium mouere q̄ scientiæ & cōsultationis/& sciendi consultandive facultatis. Non igitur vis intellectiua mouet.

Exti capitis scholia. ¶ 23. Nūc oppotunus determinandi se præbere videt locus. Quan uis secundum communiorem ratione potentia mouendi antecedat vim intelligēdi, q pluribꝰ cōueniat, & idcirco in ordine nominādi potētias virtuti intellectiuæ præponat. prius tm̄ de virtute intelligendi q̄ mouendi apte facta fuit determinatio. Tum q in fine præcedentis libri de duplici virtute cognitiua, sensu inquam exteriori & interiori, fuit expleta consideratio, cui tertię virtutis cognitiuæ scilicet intellectus, accōmodate subiungi debuit sine interpolatione determinatio. Tum q intellectus magnam habeat conuenientiam naturæq affinitatem cum sensu, & ex iis quæ de sensu pertractata sunt, facilior sit naturæ ipsius intellectus deprehensio. Tum denicq q intellectus causa sit efficiens motus secūdū locum animalium. cognitio autem causæ habenda est ad effectum cognoscendum. Non ab re igit determinatio de intellectu pcessit cōsiderationē de vi mouendi, qua aialia a seipsis mouentur. ¶ Et de ipsa q̄stio est an pars sit animę. Ad ea q̄ ambigua proponit litera, breuibus respondendum est, mouendi facultatem non esse totā animæ potētiam sed partialē, non distinctam loco, magnitudine & subiecto a ceteris. Nā q̄elcq animæ particula & in quacunq parte materiæ habet vim mouendi, simul habet vim vegetādi, sentiendi, & appetēdi. Et non est determinata animæ pars illā vim habens, sed tota aīa & q̄uis eius particula. Nā cū animæ partes cōsimiles sint specie, easdē habent & cōsimiles virtutes. Deinceps sentiendum est mouendi potestatem non esse, aliquam triū virtutū, in quas antiquorū cōplures animam (sed perperam) diuidebant, scilicet necq concupiscibilē, necq irascibilem, necq rationalē, sed alteram ab eis. ¶ 24. Et sentiendi virtus similiter. Subaudiendū plus videtur a tribus his differre, q̄ ipsæ inter se. nā vis sentiendi itidē & vegetandi, genere differunt a tribus illis viribus, in quas animā dirimebant. Prædictæ autē tres sola specie inter se differūt, sub eodē propinquo genere vtpote virtute appetēdi collocatę. At q̄ gñe differūt, plus differre dinoscunt q̄ q̄ sola specie. quocirca antiqui aīam partiti sunt in mēbra minꝰ dissidentia, plus aūt discriminis habentia mēbra omiserunt. non fuit itaq recta eorū diuisio. ¶ 26. Non igitur sensitiua virtus, motiua est, Tanq̄ totalis causa motus animalium & sufficiens. Nam in sequente capite Philosophus ostensurus est, sensum potissimum interiorem cū appetitu, animal mouere, ambas quidem virtutes simul & tanq̄ vnum mouens, quorum neutrum per se id efficere possit. Hic autem contendit necq sensum per se sufficere ad mouendum animal, necq itidem appetitum, quod necq paulo post dicendis necq veritati repugnat.

¶ Septimi capitis notæ.

¶ Recta/quæ suam naturam sequendo: prudentię limites nō excedunt. ¶ Recta & nō recta/quæ illis sua natura non astringuntur: etsi aliquando illos limites obseruent.

¶ Species/ratione. ¶ Rationalis imaginatio/intellectus. ¶ Sensualis vero/phātasia.

Eptimum caput continet quatuor conclusiones. vnū correlariū. vnā quęstionē cum altero correlario ad tertiā, & vnū correlariū ad quartā. ¶ Prima cōclusio. Hæc duo itellectus & appetitus animal mouēt. ¶ Sub intellectu: phantasiam & imaginationē cōprehendimus. nā hoīes plurima ex parte: imaginatione potius q̄ disciplina & cōsilio regunt. & cętera aīalia (quia prudentia carent) solius phantasię vsum habent. Et nos de intellectu practico intelligimus: qui a cōtēplatiuo, fine differt. nā contēplatiui finis, sola veritatis inspectio est practici vero & administratiui, appetitio atq prosecutio. Et q hæc duo moueant, patet. Nā oīs appetitus propter aliquid est: aut prosequēdū aut fugiendū, & cuius est appetitus: hoc principium est practici, cōsultatiuicq intellectus, vltimum enim: & in qd resoluitur actionis principium. Igitur cum actiua cognoscens virtus mouet: appetitæ

aa Incipit tabula
an aqua padulosa
an obdormientes

bb an de meretricio
cum capitali
cerdoti qui est
maiori excōicatiōe
an ille qui litteris

cc Quare ꝑcipiebat
ad nubiles annos
possit auctoritate
An ille ad quem

a Noua signa
quasi formale
susceptionem
ptra aug⁹
ad primū ad 2ᵐ

b semper habēda
ad modum
instituēdi alij
2ᵒ ẜm opinionem
cōsequeter que

c fidē facilius
maior repressio
3ᵐ. dō. ꝗ illa
obseruaretur
excellit ꝗ

d credi ⁊ intendi
furiosi uel
caracterez
ꝯ hanc opiniōem
pᵒ utrum per

e ut generatio
aliquo non
significatiue
ergo a simili
dicendū ergo

f esse ut spiritus
clauis ibidez
itē potentior
pōt cōuertere
de pane fit

g tātiam ibi
cū bucella in
actu in subā
boetiū de duabus
est eandem

h hec munera
dali uel de
ꝯuenit cuilibet
ad materiā dic
Alijs autem

i satisfecit vñ
amicitie inter
bitū est li
deputatum ad
exceptis coibus

k Cᵒ 20 cū
nō possꝫ
supra allegatā
particeps illius
taxilloꝝ est

l Itez ansel.
sibi nō
ad aliquam
totū cōplere
eorūdē pccō

m minorem permix
pūia ẜm esse
que posset
oī bono tēpali
debet i seda

n dō ex dictis
5ᵒ vtrū
i hostiati
absolutionez
cōicatus nō

o dari clauem
tpē tenetur
accusationibus
ꝗuis accusaret
per illud

p 3ᵒ vtꝝ mortalia
nec ē hominem
cōfitet' tēt
aūt cū qua
nō tenetur

q ad ordinum
3ᵒ vtrū bigami
ordo sit sacᵐ
cōfertur aliqua
discipulis potātem

r uiros unū
decre. di. 5
ut occidatur
sꝫ ifames
Ad. 3ᵐ. cū

s nō reuocabat
de iure ad
iuramēto alio
susceptiua
uir et mulier

t qr nō cōfēsi
uocat pᵒ
ret non
matrimonij
ad cōseruationem

v aliquoꝝ maloꝝ
est uirtutis
finalis que
si precedit
numerat' inter

x uidet' et bene
axoritidiū
tertio queric
salutē ñ pōt
qd sit i ipo

y supiorē talis
est necessariū
gionē itrare
ta ad partem
uideat' primo

z mili per solā
tali si ult
aspirare nō
ꝗ refert
qr tūc pari

⁊ ergo esset
i quātitate
ꝑncipali
gritate nature
diuina potentia

ꝯ auctoritates
tātes purgabile
si pro eis
eā i nullo
dixit mulieri

ꝝ dñi ad seruos
alio i pertinēdo
fuit reprobatus
Judicij [illegible]
tēpus signifi.

A mēsura ē
ꝗ nō qr
possibiles ptici
nari per
Et uidetur

B Cōtra perfectior
perfectiorē nature
eēntie ꝗꝫ
uidet uideat

C est falsa
et dicūt
ga nō hñt
qñ ille a suis

D naturalis existētie
se mouere
mō mouet
nō impedit

Incipit tabula

excellentissimi doctoris Richardi de media uilla super quarto sētentiarum secundum ordinem distinctionum huius libri. Et p maiori euidētia ac faciliori mō inueniēdi questiones que hoc i volūie ɔtinēt diligens lector notare debet q̧ quecunq̧ questio ponit̄ sub ista nota l' dictiōe. Utr̄. tūc significat questionē pricipalē distictionis. Si uero questio hic i tabula scribit̄ ul' ponit̄ sub ista nota l' dictiōe. An. tunc non significat qōnē pricipalez. sed elicit̄ ul' elicitur si plures sunt ex questiōe pricipali. Et actēde diligēter ad corp' qōnis. et ad respōsiones argumētoꝝ. et ibidez inuenies scdm̄ ordinē determinationē questionū nī' pricipaliū q̄ i tabula ponūt̄ sub ista nota An. Et hic ordo tenet̄ a p̄noiato doctore in hoc libro

Di. I.

Samaritanus. &c.

Utrū sacr̄m cōsistat i rebus ꝛ v̄bis.

Utrum sacr̄z possit diffiniri

An principalius conueniat diffinitio subē q̄z accidēti.

An diffiniri minus conueniat enti p accidens q̄z accidenti.

An diffiniri minus īpropꝛie cōueniat enti per accidēs cōstituto ex aliquibus realiter unitis q̄z enti p accidēs constituto ex aliquibus nō unitis. nisi i itentione unū ad aliud applicante.

Utrum ille diffinitiōes quas pōit Augu'. de sacr̄o sint cōuenientes.

An aspersio aque benedicte sit sacramētum

An cōsecratio epi sit sacr̄m.

An agnus paschal' fuerit sacr̄m.

An i illa diffinitiōe. sacr̄m est inuisibilis grē inuisibilis forma cōuenientius ponat̄ inuisibile q̄z sensibile.

Utrū diffinitio illa quā ponit Hu°. p° li°. de sacr̄is pte. 9ª. c°. 2°. ɔuciēs sit.

Utrū debuerūt institui sacramenta i statu innocētie.

Utrū post lapsū in lege nature.

Utrū in tēpore legis scripte.

Utrū i tēpoꝛe legis euangelice.

Utrū oēs ceremonie ue. le. erāt sacra.

An i no. le. sit aliqd unū. ꝛ id re q̧ sit sacr̄z ꝛ sacrificiū.

Utrū sacr̄a ue. l. erāt rōnabilia.

An rōnabile fuerit p̄ceptū de comedendo agnū paschalē festināter.

An i ue. l. fuerīt aliqua sacr̄a p̄figurātia ɔfirmationē ꝛ extremā unctionē.

An rōale fuerit q̧ sacerdos p tactū aquaꝝ expiationis per quas alios mundabat redderetur immūdus.

Utrū sacr̄a ue. le. curabāt a corpoꝛali imūditia.

Utꝝ i susceptōe sacr̄oꝝ ue. le. ɔfer̄bat̄ gr̄a.

Utrū i susceptōe sacr̄oꝝ no. le. conferatur gratia.

An cōuenienter aduētus Christi dicat̄ plenitudo tp̄ris ꝛ lex no. lex gratie.

An ex ui sacr̄i det̄ gratia conferēdi sacr̄m sicut suscipiēti.

Utrū sacr̄um sit efficiēs cā illius grē que confertur i sacr̄o.

An gr̄a sacr̄orū sit nobiliori mō in sacr̄is q̄m in suscipiēte ipam.

Utrū a passione xp̄i sit i sacr̄is uirtus seu efficacia.

Utꝝ uirtutū ꝛ sacr̄oꝝ sit eadē gr̄a.

An uni pccō i numero contrariet̄ gr̄a uirtutū ꝛ sacr̄oꝝ sub eadem ratione. aut sub diuersis.

Utrū in paruulis i le. nature purgabatur ueniale pccm̄ per fidē parētū.

An ad purgādum originale pccm̄ paruuli sufficiebat fides alioꝝ q̄z parētum carnaliū.

An requiratur fides in actu.

An requiratur intentio applicās illū actū ad paruuli mundationē.

An magis requiratur ad illā mūdationez fides parētū q̄z charitas eoꝝ.

Utrū i paruulis i le. na. sufficiebat ad purgādū origiale pccūz īformis fides parētū

An in subō fidei īformis sēp sit aliqd moꝛtale pccm̄ actuale

Utrū in le. na. sufficiebat ad purgandū in paruulis originale pccm̄ fides sine aliquo sig° exteriori.

An paruuli poterāt per fidē parē. ns regenerari in uteris m̄rum.

Que ꝛ quot fuerĩt sacrã ĩ le. na. ꝛ a quo. ꝛ quñ. ꝛ quõ fuerũt istituta. ꝛ si erãt adultis ad salutẽ necessaria.
Utrũ cõuenies fuerit circũcisiõis istit°.
Utrũ conueniẽs fuerit mõi celebrãdi circuncisionem ordinatio.
An cũ illi quos circũcidit Josue ĩ Galgala fuerĩt dispẽsati ꝛ nõ circũcideret usqꝫ tũc
Utrũ suscipiẽti circũcisionẽ conferret circuncisio gratiã.
An per circucisionẽ potuisset pccm̃ originale remitti si p eã nõ fuisset data grã gratum faciẽs.
An imprimebat caracterẽ in aĩa.
An circuncisio p° ꝛ expressi⁹ significabat peccati remissionẽ q̃ꝫ grẽ collatione.
Utrũ cõueniẽs fuerit circũcisionis cessatio seu euacuatio.
An conueniẽs fuerit cessatio legaliũ aliorum a circuncisione.
An durauit ĩ sua ṽtute usqꝫ ad xp̃i passionem.
An conueniẽter dicatur circũcisio data fuisse in fedus sepiternũ.
An bñ fecerit Paul⁹ circũcidẽdo Thimoteũ.
An usus iustificãdi ĩmanerẽ debuit ĩ no. le.
An xp̃s reuocauit facto p̃ceptũ de obseruatione legaliũ.
In expositiõe littere.
An Adã sine medio deũ uidebat añ pccm̃.
An circũcidẽdo licebat aliũ puerũ die octa.
An conueniẽs fuerit nõ oblãri mulieres ad circũcisionẽ.

Di. .ii

Jam ad sacra[m̃ta ꝛc̃.]

Utrũ oĩa sacrã no. le. fuerĩt istituta in remediũ contra aliquẽ defcm̃.
Utrũ sacrã no. le. debuerunt institui ante Christi predicationẽ.
An debuerũt istitui añ Christi passionez.
An statĩ cũ fuerũt istituta sacrã no le. amiserũt suã efficaciã.
Utrũ oĩa sacrã no. le. instituta fuerũt a deo inmediate.
Utrũ sint tm̃ 7. sacrã no. le. ꝛ utrũ sit cõueniẽter adornata.
Utrũ baptismus Joannis fuerit sacrꝫ.
Utrũ fuerit institutus a deo.
An fuerit institutus a Joãne.
An recte dcũs sit baptismus Joãnis.
Utrũ baptismus Joãnis cõferebat grãz.
An ĩprimebat caracterẽ.
An fuerit pfectior q̃ꝫ circũcisio.
Utrũ baptizati bap° Joãnis ĩmãserunt. oblãti ad recipiẽdũ bapm̃ xp̃i

Di. .iii

Post hoc ui[dendũ est ꝛc̃.]

Utrũ baptism° sit ablutõ ĩ aqua
Utrũ sit ablu° actiua uel passiua.
Utrũ sit cõueniẽtes baptismi diffinitiões.
An in bap° mãia sit pricipalior q̃ꝫ forma
Utrũ mediãtibꝫ ṽbis sit ṽtus sãctificãdi in aqua
An ĩ bap agẽs p̃ncipali⁹ operẽ imediati⁹.
Utrũ ordinatio ad sãctificãdũ sit forma baptismi.
An illa ordinatio accidit reb⁹ ꝛ ṽbis.
An sit ṽt⁹ q̃ baptism⁹ dispõitiue sãificat.
An forma bap plus hẽat d eẽ q̃ꝫ ei⁹ mãia
An p̃dicta ordinatio ad sãificãdũ sit ex duabus ordinatiõibus cõposita
Utrũ in his ṽbis. Ego baptizo te. in nomine pa. ꝛ fi. ꝛ spũs sci. ita ɔsistat forma bap p̃cise q̃ nõ liceat aliqd subtraherẽ l' adderẽ seu p quocũqꝫ aliũ mõꝫ imutarẽ.
An interponere.
An uerbũ p uerbo ponere.
An uerba corrũpere.
An uerba trãsponere.
An possit tradi baptismus in nomĩe xp̃i.
An sit baptismus si dicatẽ. Ego baptizo te ĩ nomine trinitatis.
Utrũ aliqd aliud ab aq̃ sit mãia bap.
An baptismus sit aliqua similitudo sepulture Christi.
Utrum aqua artificialis sit cõueniẽs materia baptismi.
An sit eiusdez spẽi cũ aqua naturali.
An sit cõposita ex. 4. elemẽtis.
Utrũ aqua alij elemento uel elemẽtato mixta sit conueniẽs materia baptismi.
An aqua maris sit ɔuenĩes mãia baptismi.
An lixiuiũ.
An urina.
An ceruisia.
An saliua.

An aqua paludosa.
An glaciea.
An grãdo.
An nix ante eorum liquefactionẽ.
Utrũ de necessitate unius actus baptizãdi sit ministri unitas.
An puer sit baptizatus si mutus ĩmergat. mancus uerba pferat.
An plures siml possunt baptizari ab uno.
Utrũ de necessitate unius actus baptizãdi sit ablutiõis et plationis uborum simltas.
Utrũ ad unitatẽ actus baptizãdi sufficiat ĩmersio una.
An necessariũ sit puerũ ablui ĩmergẽdo.
Quod pars abluenda est. si totũ corpus ablui nõ põt.
An puer sit baptizatus si tm̃ abluatur eius manus uel pes.
An pinvicet efficacie sacri puerũ ĩmergere semel tantũ.
Quis modus abseruari debeat i inmergendo.
Utrũ Christus instituerit baptismũ ante suam passionẽ.
An Christus baptismũ instituerit quando fuit baptizatus a Ioãne.
Utrũ homies fuerĩt obligati ad susceptionez baptismi añ xpi passionẽ.
An iudei remãserĩt obligati ad recipiẽduz circũcisionẽ usqz ad xpi passione.
An fluxus aque de latere Christi fuit cũ uirtutis baptismi.
Utrũ hõies fuerũt obligati ad susceptionẽ baptismi stati post xpi resurrectionẽ
An post passionẽ christi añ notitiã pmulgatiõis de obseruatiõe baptismi fuerit fidei parẽtũ rmediũ otra originale pecm̃.

Di. .iiii.

Hic dicendnm est etc.

Utrũ paruuli qñ baptizãtur recipiãt effectũ baptismi
An fidea ecclesie eos disponat ad illius effectus susceptionẽ
An recipiant hitũ fidei.
An cũ fuerint adulti facilius ereãt in actũ credendi qz si nõ eẽnt baptizati.
Utrũ ficti recipiant effectũ baptismi.
An rcedẽte fictiõe rcipiãt grãz baptismalẽ
An tunc deleãtur ex ui sacri prius suscepti peccata mortalia q fuerũt post sacri susceptionẽ cõmissa.
An remittatur pena eis debita;
An tunc dleantur uenalia q̃ fuerũt post sacrmẽti susceptionẽ cõmissa.
An illi q non recipiũt effectũ baptismi sint rebatizandi:
An fictio magis impediat effectũ baptismi qz quodcũqz mortale pecm̃.
Utrũ iã iustificati teneãr ad susceptionem baptismi.
An iustificati in utero.
An beata uirgo. Io. baptistã et apostoli fuerunt baptizati.
An baptizati baptismo xpi tenebãr circũcidi añ passionẽ.
An bapus beat aliqz efficaciã i iã iustificatis
Utrũ martyriũ et otritio sint baptismata.
An diluuiũ debeat dici fuisse baptisma.
An trãsitus maris rubri.
Ab allutiones q fiebãt in lege.
An spes ignis misse sup apostolos die pentecostes.
Utrũ baptismus contritiõis seu pñie suppleat in adultis uicẽ baptismi aque.
Utrũ baptismus sanguinis l martyrij suppleat uicẽ baptismi aque i puulis.
An iprimat caracterẽ.
An puer p baptismũ sãguĩs possit spũalr regñari in utero matris.
An baptũs sãguinis iustificet ex ui sacri.
Utrum effectus baptismi sit delectio oĩs culpe.
An adultis sit necessaria pñia ad recipiẽdũ effectu baptismi.
Utruz effectus baptismi sit remissio totius pene pccõ debite.
An p baptismũ apiatur baptizatis ianua paradisi.
An iudeis uenientibus ad baptismũ sit aliqua penitetia indicẽda
Utrum effectus bap eq̃lis sit. i quolz suscipiẽte
An equaliter debilitet somitẽ i oĩbus suscipiẽtibus ipsũ.
Utrũ infantulus expõitus cũ quo ñ inueniatur signũ seu testiũ qz sit baptizatus sit baptizãdus absolute et sub cõditiõe.
Utrũ aliqs puulus piectus ab alqo de põte i aquã ĩtẽtiõe baptizãdi et sub debita forma uborum debeat rputari baptizatus.

Utrum puer debeat reputari baptizatus quem aliquis per chordam dimittit in puteum in calato et extrahit baptizans intendens et verba debita proferens

An si demitteretur pannus in puteum et postea exprimeret aquam super puerum sub forma verborum debita puer esset baptizatus.

In expositione littere.

An ille bonus latro quem penituit debeat reputari baptizatus fuisse baptismo sanguinis.

An melior sit consuetudo fratri baptizare puerum quam expectare adultam etatem.

An baptismus aque sit melior quam baptismus sanguinis et penitentie.

An baptismus sanguinis sit melior aliis duobus.

An baptismus penitentie sit quolibet aliorum melior

Di. .v.

Post hoc sciendum. etc.

Utrum Christus inquantum homo posset peccata remittere in baptismo.

An expellebat demones inquantum homo.

Utrum Christus ministris sanctorum contulit potestatem cooperandi ad emundationem interiorem.

Utrum Christus aliquam potestatem baptizandi potuerit dare ministris quam dare noluit, et que est illa

Utrum Christus conferre potuit potestatem creandi alicui creature.

Utrum character sit aliquid absolutum in anima.

An sit ad disponendum animas ad gratie susceptionem

An ad distinguendum baptizatum a non baptizato.

An ad assimilandum animas deo.

An educatur in esse per creationem.

An sit qualitas.

An sit habitus.

An sit supernaturalis potentia passiva per quam characterizatus potest suscipere alia sacra.

An sit in aliqua illarum specierum qualitatis quas ponit philosophus.

Utrum character sit in anime essentia.

An sit in aliqua anime potentia.

An sit in intellectu.

Utrum character possit deleri.

An ex sui natura determinet potentiam ad aliquem determinatum actum vel passionem.

Utrum character per sacramentum quodlibet imprimatur.

An imprimatur per actus ....

An conveniens sit quod imprimatur in baptismo et confirmatione et ordine tantum.

An Christus habeat vel habuerit characterem.

Utrum baptismus possit tradi ab homine malo.

An plus valeat baptismus traditus a bono ministro quam a malo.

Utrum baptismus possit tradi ab angelo malo in specie hominis apparente.

Utrum malus homo baptizando peccet mortaliter.

An sacerdos curatus renuens baptizare puerum peccet mortaliter.

Utrum recipientes baptismum scienter ab homine malo peccent mortaliter.

An liceat recipere baptismum a sacerdote qui non vult baptizare nisi propter precium.

An liceat emere ab eo aquam sanctificatam si eam gratis concedere non vult nec alia possit haberi.

Utrum non habens ordinem possit baptizare.

An sanctificatio aque sit de necessitate baptismi

An liceat laico baptizare puerum in aqua sanctificata.

Utrum non baptizatus possit baptizare.

An sacramentum baptismi sit maioris dignitatis quam sacramentum ordinis.

Utrum idem homo possit seipsum baptizare.

Utrum bonus angelus possit baptizare.

Di. .vi.

Nunc quibus liceat etc.

Utrum in baptizante requiratur fides ad hoc ut verum possit conferre baptismum.

An in baptismo principalior sit baptizans quam parvulum offerentes.

An in offerentibus parvulum requiratur fides.

Utrum in baptizante requiratur intentio.

An ille qui credit baptismum nihil valere possit intentionem habere debitam baptizandi.

Utrum sufficiat in baptizante intentio pure habitualis.

An baptizatus non intendendo ut per hoc puer spiritualiter regeneretur sed ut per hoc aliquod commodum temporale consequatur impediat baptismi effectum.

Utrum parvuli in utero matris possint baptizari baptismo aque.

An sufficiens causa seu conveniens quare puer non possit baptizari in utero matris sit, quia adhuc habet esse distinctum a causa confectionis huius

Utrum in adultis requiratur usus rationis ad suscipiendum baptismum.

An obdormientes in uolūtate nō suscipiē di bapm̄ possint dormiēdo baptizari.
Utrū i adultis hn̄tibus usū rōis qn̄ baptizātur reqratur ītētio ad hoc ut recipiant sacrm̄ baptismi.
An sēper reqratur determīata ītētio ī actu.
Utrū infideles adultē nō baptizati sint cogēdi ad suscipiēdū baptismū.
An heretici sint ad obseruādū fidē cōpellendi.
Utrū illi q coacti suscipiūt baptismū recipiant caracterē baptismi.
Utrū puuli iudeorū et paganorū sit inuitis parentibus baptizandi.
Utrū baptismus sit iterabilis.
An principalior effectus baptismi sit grā q̄z caracter.
Utrū baptizatus se baptizatū ignorās postea faciēs se sub cōditione baptizari sit irregularis.
An rebaptizās ignorāter sit irregularis.
Utrū cōsuetudo de expectādo cōferre baptismū usq3 ad sabbatū sctū et pentecostes fuerit rōabilis.
An cōueniēs fuisset die expectare passiōis.
An die epiphanie.
Utrū puuli debeāt cathetizari.
Utrū cathecismus ante baptismū debeat fieri

Quō intelligatur illud uerbū. Nolite sāctū dare canibus.
Utrū cathetizare sit officiū sacerdotis.
Utrū per exorcismū potestas diaboli a baptizādo expellatur.
An hoc fit per naturalē uirtutē l' per supnaturale.
An per uirtutē naturalē David cathetizādo r̄primebat spm̄ malū.
Utrū illa que fiūt qn̄ baptizādus exorcizatur aliquid significēt. et quid. et que sit forma exorcismi.
Utrū illa que fiūt in sollennitate que post baptismū celebrāt aliqd significēt et qd
In expōe littere.
An suscipiēs baptismū iocose recipiat uere baptismū
An magister pns debuisset determinare de cathecismo et exorcismo q̄z de bap°.

Di. vii.

Nunc de sacro cōfirmatiōis. &c.

Utrū chrisma sctificatū sit sacri confirmatiōis determinata materia.
An xp̄us huic sacro determiauit illā mariā.
An Apostoli debuerunt uti i collatiōe h° sacramenti ipōne manuū loco materie.
Utrū hec v̄ba. Signo te signo crucis. confirmo te chrismate salutis. In nomine pa. et filij et spirit° sci sint huius sacri cōueniēs forma.
An corrūpatur essentia forme si dicat' chrismate scificatiōis
An materia huius sacri sit duplex scificatio uel una tm̄.
An i hoc sacro debeat nomiari signū crucis cū non nomiet' in bap° qui magis repsētat passionē.
Utrū soli epi pn̄t cōfirmar̄.
An non sacerdos ex cōmissione pape possit cōfirmare.
Utrū epi dgradati possint confirmare.
An sit dr̄a inter priuationē et suspensionē. et que.
An eps degradat° sit episcopus.
Utrū p susceptionē h° sacri possit ipedire uoluntatis abusus.
An intētio non suscipiēdi hoc sacr̄3 ipediat huius sacri susceptionē.
Utrū susceptionē huius sacri possit ipedir̄ infātilis etas. et femineus sexus et priuatio usus lingue.
Utrū in collatiōe huius sacri imprimatur caracter suscipiēti.
An caracter cōfirmatiōis sit eiusdē spēi cū caractere baptismali.
Utrū suscipiēti confirmationē grā gratum faciens conferatur.
An grā que dat' in hoc sacro sit eadē cū illa que datur in susceptione baptismi.
Utrū huius sacri susceptio sit necessaria ad salutē.
An tēpor̄ ītdicti possit h° sacr̄3 mīstrari.
An tēpore tali possit moriētib° sacr̄3 penitētie et sacr̄3 altaris minstrari.
Utrū sacr̄3 cōfirmationis sit dignius sacramento baptismi.
An detur maior grā i cōfirmatione q̄z in baptismo.
Utrū hoc sacr̄3 sit iterabile.

An morbus contra quē ē sit iterabilis.
An hoc sacramētū sit dignius ꝙ̄ sacramē tū extreme unctiōis.
Utrū inunctō chrismatis i confirmatiōe fieri debeat in fronte.
An hoc sacramētū debeat tradi a ieiunis.
An debeat suscipi a ieiunis.
An adulti suscepturi hoc sacramētū ꝑus debeāt confiteri.
An frōs debeat ligari.
An confirmatus debeat abstinere a locati one capitis p. 7. dies.
Utrū ille qui cōfirmatur debeat te eniri.
An possit hoc sacramentum suscipere si non teneatur ab alio.
Utrū a pluribus uel ab uno tm̄ debeat te neri ille qui cōfirmat.
An debeat teneri a confirmato.
An debeat teneri a monacho.
An possit teneri uir a muliere. uel eᵒ.
An possit teneri ab illo q ipsū tenuit i bap tismo.
In expōe littere.
An uirtus huius sacramēti sit donatō. s. s. 7 robur.

Di. viii.

Post hoc sacramētū baptismi ꝛc.

Utrū spēs panis 7 uini consecrate sint sacramētū no. le.
An sacrm̄ eucharistie sit ultimū sacrm̄.
An ꝑdicte species sint sacrm̄ tātū.
An corpus christi sit sacrm̄ 7 res.
An corpus mysticū sit res 7 nō sacrm̄.
An ille spēs imediateᵒ represētant substan tiā panis 7 uini ꝙ̄ corpus xp̄i.
Utrū spēs pāis 7 uini ꝯsecrate sit unū sacrm̄.
Utrū hᵒ sacrm̄ sit ꝯueniēt ꝑfiguratū.
Utrū hoc sacramētū fuerit conuenienter institutū.
An conueniēs fuisset ipsū institui ante xp̄i aduentū.
An conueniēs fuit ipsum institui ante xp̄i passionem.
An post cenā.
Utrū hoc sacramētū debeat a nobis consi ciante prādiū.
Utrū deficiēte uno sacerdote i ministran do ministeriū per sacerdotē aliū sup pleri debeat.
Quid ē faciēdū si nesciat ubi primus di miserit.
Quid est faciēdū qñ certū ē primū sacer dotē consecrasse corpus 7 sāguinē.
Quid faciēdū ē qñ certū ē primū sacer dotē ꝯsecrasse corpus 7 nō sāguinē.
Utrū sacramentū hoc solū a ieiunis debe at sumi.
An iminēte mortis periculo possit licite sūi post alios cibos.
An ꝑ guttā aq̄ cālet descēdētes i stoma cum sacerdos lauat os suū debeat di mittere celebrare.
An ille quī post dictū matutinū i sero bi bit possit sequēti die celebrare. si nō ite rū dicit matutinū.
An ille qui ita modicū in mane sumit de cibo ꝙ̄ plene digestū ante horā misse possit illa die celebrare.
Utrū licitū sit stati comedere post sūptio nem huius sacramēti.
Utrū forma consecrationis panis 7 uini consistat in his uerbis precise. Hoc ē. n. corpus meū.
An hec coniunctō. n. sit de essentia forme
An conueniēter ponatur ibi dbū ētie ꝓfoe.
An conueniēter ponatur ibi hoc uerbū ē ꝙ̄ hoc uerbū sit.
An cōueniēter dicatur. Hoc est corpus meū ꝙ̄ corpus xp̄i.
An hoc pronomē. Hoc. demōstret acciden tia panis.
An demōstret subām panis.
An demōstret corpus xp̄i.
An sacerdos ꝓferat illa uerba materialit tātū aut significatiue.
An pronomē faciat demōstrationem ad in tellectū 7 sēsū simul.
Utrū forma consecratiōis sāguinis ꝑcise consistat in his uerbis. Hic ē. n. calix sāguis mei no. 7 eterni te. misterii fidei q pro uobis 7 ꝓ multis effundetur in remissione peccatoꝝ.
An cōuenientius dicat pro multis ꝙ̄ pro omnibus.
An cōueniēter dicatur i remissionē.
An conueniēter ponatur ibi calix.
An conueniēter nominetur ibi sanguis in obliquo.

An conuenienter ponatur ibi eternū.
An melius dicatur ministeriū fidei q̄ charitatis.
An conuenienter dicat. Qui pro nobis effundetur.
Utrū uirtus trāsubstātiua principalius respiciat sacerdotē q̄ uerba.
An intentio sacerdotis sit de essentia sacramēti.
An simile sit de uirtute sāctificādi i baptismo per cōpatione ad baptizātē & de uirtute trāsubstātiua pcōparatione ad cōficiētē.
Utrū ista forma sit alia suā hēat opatiōe;
An ex ui sacramēti pmo & p se sint sub specie panis corpus.
An ex ui sacramēti pri & p se sit sub specie uini sāguinis tātū.
An totus Christus sit sub qualz illaꝝ specierum.
In expositione littere.
An sanguis q fluxit de latere xpī significauerit hoc sacrm. & sacrm pnie.
An sacerdos cōficeret sanguinē si diceret hec uerba. Hic est sanguis meus.
An p formas superius positas uere dicat cōsecrari panis & uinū.
An uere dicatur cōsecrari species panis & uini
An uere dicatur consecrari corpus & sanguis Christi.

Di. viiii.

Et sicut due sunt res &c.

Utrū in hoc sacro corpus xpī mādu cetur ueraciter.
An uerū corpus Christi realiter descēdat in stomacū per descēsū speciei sub qua continetur.
An in susceptiōe digna huius sacri corpus Christi mysticū spūalit māducetur:
An aliquid de illis speciebus p successum emittatur.
An tā diu possit masticari spēs panis q̄ ante q̄ trāseat guttur dsinat sub illa eē corpus xpī.
Utrū Christus in hoc sacramento manducetur utiliter:
An digne sumptiōis huius sacramenti sit .12. fructus utiles. & qui sunt illi.

Utrū oīs manducans corpus xpī sacramentaliter māducet ipsū spūalit.
An corpus xpī descēdat uere in uentrē bruti sumētis speciē sub qua continet.
An brutū sic corpus xpī sūes ipsū sumat sacramentaliter.
An aliq māducet ipm spiritualiter q non māducāt sacramentaliter.
An in casu grauis ifirmitatis necessariū sit sumere hoc sacrm si possit hēri.
Utrū exīs in pccō mortali peccet mortalit sumēdo hoc sacramētū.
An ille q non ē i peccō mortali tn̄ credit eē peccet mortaliter sumēdo hoc sacrm.
An ille qui ē in pccō uenialt peccet uenialiter sumendo hoc sacrm.
An ille q est in pccō mortali excusetur a pcepto sumēdi corpus xpī i pascbate.
An peccet aspiciēdo hoc sacrm.
An peccet tāgendo.
An contritus ñ cōfessus peccet mortalit sumendo hoc sacrm
An si liceat hoc sacrm sūer ad uitādū scandalū ꝓprie psone.
An ad uitādū scādalū populi.
An sacerdoti qui iā icepit sacruꝫ misteriū & recolit se cōmisisse pccm mortale de quo non est cōfessus liceat ministeriū pficere cū proposito cōfitēdi.
Utrū ꝓpter aliquid qd nō est peccatum teneat hō abstinere a susceptiōe huius sacramēti.
An pp cōcubitū cū ꝓpria uxor:
An pp nocturnā polutiones.
An ꝓpter ꝓbabile nomendi piculū.
An debent hoc sacrm dari ifātibus.
An illis q sēper fuert furiosi.
An furiosis q ante q̄ incurrerēt furiā hoc sacramtū in statu debito petierēt.
An iuiste excōicati excludāt a susceptiōe huius sacramenti.
An suspensi.
An interdicti.
An mulier tēpore mēstruoꝝ teneatur abstinere a susceptiōe huius sacramēti.
An semiflui.
Utrū sacerdos peccet q sciēter dat hoc sacrm exīti i pccō mortali.
An grauius peccet illud dādo peccatori

torio q̄ si ꝓijceret in lutū.
An licitū sit sacerdoti dare hostiā nō cōsecratā crīnoso occulto petēti corp⁹ xpi in publico.
Utrū sacerdos peccet dādo hoc sacrm̄ hystrionibus ꝛ magicis.
An debeat eis dari statī per cōuersionem. eoꝝ.
Utrū sacerdos hoc sacrꝫ dare debeat illꝭ q de crimine sunt suspecti.
Quid est suspicio temeraria.
Quid est probabilis.
Quid est uiolēta.
Quot mōis cōuicitur hō de crimie.

Di. x.

Nancitem alij ꝛc.
Utrū corpus xpi sit sub spē quātū ad uerā eius substātiam.
An corpus xpi incipiat eē sub spē panis sine sui mutatiōe.
Utrū corpus Christi sit sub spē quantuꝫ ad eius uerā quātitatē.
An si aliqs cōsecrasset in triduo mortis xpi fuisset sub sacr̄o corpus suū aīa.
An quātitas corporis xpi circūscribatur a quātitate spēi.
An ei cōmensuretur.
An quātitas corporis xpi sit sub spē panis mediāte subā corpis. uel cō.
An deus posset subāꝫ corpis xpi ab accn̄tibus separare.
Utrꝫ filius dei posset facere corpus suum eē in illa spē ut in loco sub quo cōtinetr̄ in sacramento
An locatū sit ī loco rōe q̄ꝫtitatis p⁹ ꝛ p se
An deus posset facere q aliqd corpus eēt i loco ꝛ nō circūscriberetur ab eo.
Quid ē corpus eē in loco.
An corpus xpi sit in loco spēi ut in loco.
An oē qd continetur ab alio ita q nec excedat. nec excedir sit i eo ut in loco.
An deus possit trāsubāre subāꝫ panis ī aliqd corpus nō ꝑexn̄s qd eēt sub illa spe sili mō sicut corpus xpi sub illa ē.
An corpus xpi ꝗ̄ꝫtēū ē sub sacrali spe sit ī aliquo ut in loco p se.
An isto mūdo manēte posset deus de nouo facere aliqd corpus qd nō eēt locus nec in loco.
An aliqd existēs i loco possit sine sui mutatione desinere eē in illo loco.
Utrū xps filius dei possit facere corpus suū eē in plurib⁹ locis simul.
An deus posset trāsmutare dimēsiones panis i dimensiones corporis sui.
An rō formalis corporis exn̄tie xpi sub illa spe sit trāsubātio subē panis i ipꝫ.
An corpus eē hic includat ipꝫ n̄ eē alibi.
Utrū deus posset trāsubāre subām panis i quātitatē corporis sui.
An eē in uno loco tm̄ cōueniat corpi eo ipso qd locatū ē.
An substāt.a corporea i īcorporeā possit cōuertere.
Utrꝫ deus possit trāsmutare subāꝫ panis eādē in numero i plura corpa.
An subā panis conuertatr̄ i mēbra corpis xpi rōe totius aut eꝯ.
Utrū corpus xpi ut cōtētū sub spe sacrali posset moueri.
An per accn̄s idem simul possit moueri ꝛ quiescere.
An aia dū actu perficit corp⁹ moueatur localiť per motū totius tm̄.
An xpi corpus sub sacramēto simul possit moueri sursū ꝛ deorsū.
An uersa hostia uertatur corp⁹ xpi.
An aliqd per se moueri ut ē in loco ꝛ illud idē non per se moueri ut ē in aliquo n̄ ut in loco contradicāt.
Utrū corpus xpi ut cōtētū sub spe sacramentali possit imediate tāgi.
An subā spūalis creata tāgatur a loco.
An si deus crearet aliquē lapidē nō infra ultimā supficiē celi ēpirei, nec ipā tāgentē ꝛ posset celū empireū pforari posset protēdi lācea usqꝫ ad ipꝫ qua tāgeret.
An si corpus xpi cōsecratū reseruatū ī cēa fuisset sub sacr̄o usqꝫ ad horā qua fuit clauis pforatū sēsisset dolorē ex illa pforatiōe cātū.
An Christus sub sacramēto posset tāgi a se ipso.
An hō si eēt nusq̄ꝫ posset ducere manum suā ab una pte sui corporis ad aliā.
Utrum corpus xpi sub spe possit uideri uisiōe intellectuali.
An p naťam possit uideri ab ītellectu cor-

pori unito.
An ab intellectu aie separate.
An ab intellectu angelico.
An ab intellectu beato.
An ois intellectualis cognitio sit intellectualis visio.
Utrũ corpus xpi sub spe possit videri ab oculo corporali.
An necessariũ sit mediũ corporale ad hoc ut spẽs a corpe visibili deriuet ad oculũ.
An deus posset facere spẽz corpalẽ expsse repñtatiuã exñtie corporis Christi sub spe.
An vere sit corpus xpi qd aliqñ ibi apparet i spe pueri.
An tũc debeat sumi a sacerdote cui appet
An ex aliqua naᵗali cã cõtigat ut hõ vigilans existimet videre aliquid presẽs qd presẽs non est.
An in sẽsu cõi sit radix sẽsuũ pticulariũ.
An oculus videat p ptẽsionẽ vᵗutis visiue usqz ad rẽ visam.
An ad vidẽdũ sufficit q oculus iformet spe rei visibilis.
Utrũ virtute sacri sit corpus xpi sub qualz parte hostie.
An partes corporis Christi sub spe panis hẽant eẽ ordinatũ ⁊ distinctũ.
An illud qd videt i speculo sit imago vel ipsa res.
An p fractionẽ speculi idõ appareãt plures imagies. qr a qlz fit reflectõ distincta.
An si corpus xpi nõ eẽt sub qualz pte hostie añ fractõnẽ posset eẽ sub qualz pte post fractõnẽ virtute fractõis illius.
Utrũ corpus xpi sit sub quolz idivisibili ipius hostie.
An idẽ sit eẽ i superficie ⁊ sub supficie cõtineri.
Utrũ virtute sacri sacerdos posset quãtã cũqz materiã conuertere.
An simul posset trãsubstãtiare totũ panẽ de foro.
An sacerdos intẽdẽs trãsubãre panẽ ad hoc ut aliquod dedecus faciat sacro conficere possit durãte hac intẽtõe.
Utrũ virtute sacri sacerdos possit unam partẽ hostie sine alia consecrare hostia continua remanẽte.
An ptes hostie continue sint actu.
An corporis subã extẽdatur per aliqd accidẽs natura posterius eo.
In expõe littere.
An corpus Christi sit palpabile.
Quõ intelligatur illud verbũ Greg. sup illud. Jo. penulᵒ. cũ eẽt sero necesse ẽ corrũpi qd palpatur.

Di. .xi.

Si autem queritur qlis sit illa cõuersio ⁊c.
Utrũ substãtia panis ⁊ vini conuertũtur i corpus ⁊ sãguinẽ Christi.
An illud quod conuertitur in aliud pxĩis conuertatur in illud ubi p[...]sistit.
An ois substãtia i quam alia conuertitur augeatur.
An predicta conuersio sit necessaria ad hoc ut corpus xpi sit sub sacro.
An hec cõuersio possit pbari.
Utrũ tota subã panis conuertatur i totã substãtiã corporis xpi.
An forma subãlis panis conuertatur i formã corporis xpi.
An hoc pnomẽ. Hoc. demõstret materiã
An conuersio solius materie panis vel solius forme in corpus xpi sufficeret ad hoc q totũ corpus xpi eẽt sub sacro.
An quãtitas sit idẽ realr qd materia.
An aliqua quãtitas seu dimẽsiõ intermiata pcedit ordie naᵗe formã subãlẽ i maᵗia
Utruz in ista conuersiõe annihilet subã panis.
An illud d quo nihil remãet ãnihilatũ sit.
An post conuersionẽ possit uere dici q substantia panis ẽ aliqd.
Utrũ illa cõuersio fiat in instãti.
An i eodẽ instãti i quo ultiõ ẽ subã panis sub dimẽsiõibus suis sit sub eisdẽ corpus Christi.
An panẽ cõuerti in corpus xpi ⁊ nũc pmo eẽ conuersuz differãt sola rõe.
An illa cõuersio fiat in illo istãti i quo cõplemẽtũ platiõis verboꝝ.
Utruz illa conuersio sit mutatio.
An sit aliqua de illis mutatiõibus quas ponit Phi. liᵒ pdicamẽtoꝝ.
An illud in qd aliqd cõuertit possit dici de eo qd in ipz conuertitur.

An illa conuersio sit accīns.
Utrū hec mutatio sit mirabilior oībus aliis mutatōibus. cui mutatiōi magis inter naturales assimilaretur illa.
An hec mutatio sit mirabilior q̄3 incarnatō filii dei.
An difficultas credēdi pueniat tm̄ ex mirabilitate rei credite
Utrū sacramētū possit cōfici de alia materia q̄3 de pane et uino.
An cōuenięs fuisset ip̄3 institui in carne et sanguine.
An possit confici de grano manente sub forma grani.
Utrū hoc sacramētū possit cōfici de alio pane q̄3 de pane facto de farina triticea coagulata p naturalē aquā.
An xp̄s ītituēdo hoc sacramētū determinauerit de quo pane fieret.
An de pane facto de granis tritici.s.admixtis cū aliis granis.
An xp̄s distinxerit aquā de qua 03 coagulari panis ille q̄ ē materia sacri.
Utrū hoc sacr̄3 possit confici de pane fermentato.
An xp̄s comederit agnū paschalē. 13.luna in uespera.
An greci uere cōficiāt.
An pascha possit accipi.s.mois.
An ecclesia aliquo tēpore cōfecerit de fermētato. et q̄r.
Utrū sāguis possit cōfici de alio uino q̄3 de uino uitis.
Utrū sāguis possit cōfici d̄ quols uio uitis
An oia uia sint eiusdē spēi.
An possit cōfici de agresta.
An de uua matura.
An de aceto.
An de musto.
An deceat hoc sacr̄m cōfici de optio uio.
Quid debet facere sacerdos si postq̄3 incepit canonē misse ppēdat materiā indebitam ministratā.
Quid si ante cōsecratōnē ppēdat hostiā esse indebitā.
Quid si post cōsecratōnē aū susceptiōnes et aū uini cōsecrationem.
Quid si post sūptionem illius hostie ēt sanguinis.
Quid si post sūptionē hostie et aū sūptionē sanguinis.
Quid si aū cōsecratōnē panis ppēdat in calice nō eē mistratā debitā matiam.
Quid si post cōsecratōnē panis aū tñ platione uerborū qb³ cōsecrādū ē uinū.
Quid si post platione illorū uerborū aū tñ corpis susceptionē.
Quid si post oia predicta.
Utrū aqua sit uino apponēda.
An Christ³ apposuerit cū sacr̄m instituerit.
An p appositōnē aque i uino significetur populus iungēdus seu adunandus xp̄o.
Utrū in cōfectoe sanguinis minus debeat apponi de aqua q̄3 de uino.
Utrū illa aqua simul cū uino cōuertatur in sanguinem.
Utrū si uinū sine aqua cōsecretur cōuertetur i sāguinē.
An uinū cōuertatur i sāguinē incōtū dicquid cōfusū est ex .4.humoribus.
Utrū cōmixtū equaliter ex aqua et uino cōuerteretur in sāguinē.
Utrū si sacerdos sciret aquā fuisse positā in dolio seu barillo uel potto de quo accipitur uinū ↄsecrādū teneret aliā aquā apponere.
Utrū xp̄i i cēa corpus suū sub sacro sūpsit.
Utrū xp̄s i cena corpus suū Jude sub sacramento dedit et quar Christus uoluit detegere Judā in cōi.
Utrū Christus inde dedit corpus suū q̄n dedit ei panē intictū.
Utrū corpus suū passibile dedit.
Utrū hostia intincta in sāguine debeat populo dari.
An xp̄s bucellā quā dedit Jude intinxerit in sanguine.
Utrū sacramentū eucharistie debeat populo ministrari sub utraq̄3 spe.
An maioribus de quibus nullū timetur periculi possit dari sub utraq̄3 spe.
An tāta efficacia recipiāt illi quibus daē sub altera spe tātū quātū illi quib³ daē sub utraq̄3.
In expōe littere:
An concedendum sit q̄ substātia panis sit corpus Christi
An sacerdoti cōsecranti assistāt angeli.

Si autem queri
tur de accidentibus. &c.
Utrum possibile sit accidentia fieri sine subiecto.
An quātitas cōtinua sit realiter rō cū sub stantia quāta
An accñtia sint bitudines subē.
An aptū natū eē in alio sit de rōe acñtis.
An subā sit acñtibus rō existendi.
An subā sit de diffinitiōe acciñtiō
An deus possit facere totā subāʒ mūdi sine accidēte.
An illuminatio sit ppria passio solis.
An solis miraculosa īpositio lune inter aspectum iteruenii ī tpʒ fuit cā qr non irradiauit ī passione Christi.
Utrū ī isto sacro spēs pāis ī uini sit sīi subō
An accñtibus in sacro altoris detur dtus subē ad p se existēdum.
An materia cōuertatur in cōpposītū.
An ea que sūt idē in spe ī inter se sūt diuersa sunt diuersa per materiā.
An quātitas possit denominare seipāʒ.
An qualitas.
An materia sit de essētia raritatis ī densitatis;
Utrū spēs pan's possit frāgi.
An frāgibilitas sit in pane rōe alicuius q̄litatis fundate in qualitate.
An dimēsiones separate possēt diuidi cre ata uirtute.
An creata forma sine materia possit eē sī biectū alicuius accidētis.
Utrū spēs panis possit corrūpi.
An post conuersionē subā panis reuertatur per miraculū sub panis spe.
An in illis speciebꝰ remācat potētia materie.
An materia dicat ītimū actualitas gradū, an naturā pene possibilē.
An sēsibile sit sēsibile p materiā.
An per subālē formā.
Utrum spēs in sacramento altaris possite sensū immutare.
An accñtia in sacro altario sēsū immutet naturaliter.
An spēs intellectualis intellectū iformans sit obiectū intellectus nr̄i.
An spēs sēsibi sēū in ormās sētiat
Utrū spēs in sacro altaris possit in aliq̄d corpus naturalis agere.
An agāt in uirtute subē.
An actus dimensionū separatae a materia sit naturalis.
Utrū spēbus sacramenti altaris possit aliquid permisceri.
An ea q̄ sunt eiusdē speciei sic possint agere ī pati ab inuicē q̄ ex eis uere cōstituatur unū mixtū.
An si uinū oppōeretur dimēsiōibꝰ uini cōuersi ī sāguinē qls ps dimēsionū eiꝰ attigeret qualʒ ptē oium dimensionū.
An tūn posset supaddi de uino q̄ remaneret sāguis sub ōni spe.
Quid si supadderetur alius liquor in tali quātitate q̄ plene diceretur spēs uini.
Quid si spēs uini diceretur illi liquori.
Quid si eaꝝ uirtutes hēēt illā proportio ne que requiritur ad mixtione.
An eoꝝ que pmiscēt ur sit sr̄ficies una.
An ead superficies possit eē sīi subō ī sīi subō
An si ex spe uini ī alio liquore cōstituerēt aliquid mixtū esset ibi aliquod accidēs sine subiecto.
An si uinū opponeretur sāguini cōnuerteretur p actu in illū sāguinē.
An aqua non benedicta apposita bñdicte reddatur benedicta.
An si uinū apponeretur sanguini reddere tur bñdictū.
Utrū spēs sacramenti altaris hēant uinutriendi.
An hēant uiʒ nutriēdi absq̄ nouo miraculo p quē modū sit nutritio.
An pdictis spēbus annexa sit miraculose aliqua passibilitas trāsmutabilis naturaliter in materia ī formā.
Utrū per huius sacramēti susceptionē peccata remittātur.
An p hoc aliā remittātur uenialia sine alio motu penitētie speciali.
Utrū uirtutes augeātur p susceptionem huius sacramēti.
Utrū frequenter sit cōmunicādū.
An teneātur fideles plus q̄ꝫ semel in anno cōmunicare.
Quid significēt tres ptes que fiūt de spe consecrata.

Di xiii.

S Olet etiam que ri. &c.

Utrū q̄lz sacerdos possit h° sacr̄z ɔficere
An excommunicatus.
An manifestus hereticus.
An degradatus.
An eque utile sit audiē missā a malo sacerdote sicut a bono.
Utrū nō sacerdos possit hoc sacr̄m ɔficeē
An plus participet de uirtute dei bonus laicus q̄ malus sacerdos.
Utrz n̄ sacerdos possit h° sacr̄z dispensaē.
An hoc licitū sit diacono in casu.
An alicui licitū sit dispensare sāguinē cui n̄ est licitū dispensare corpus.
Quare laico nō est licitū hoc sacr̄m dispēsare sicut de luto eleuare.
Utrū licitum sit hoc sacr̄m suscipere a publico peccatore.
An ab heretico.
An a scismatico.
An ab excōmunicato.
An a degradato.
An ab irregulari.
An a simplicit̄ suspēso a sacrāli officio.
Utrū licitū sit plures sacerdotes sup eā dē hostiā uerba ɔsecratiōis ꝓferre cū intētiōe consecrādi.
An sit aliq̄ rōal' cā quare hoc aliq̄ñ fit.
Utrz liceat sacerdoti abstinere a celebrādo per totū tēpus uite sue.
An a confessiōib' audiēdo.
An potestas absoluēdi directe respiciat corpus christi mysticum.
An potestas ɔ̄secrandi.
Quo tp̄e debeāt celebrari misse.
Quare celebrātur tres misse ī natiuitate domini.
An ɔ̄uenienter sit ordinatum q̄ nō celebretur missa i parasceue.
Utrū liceat missam nō celebrare in loco n̄ sacro.
An hoc liceat de ɔ̄sensu epi.
An fidilibus liceat ī domibus suis oratoria sacra facere sine auctoritate epi.
An licitū sit celebrare sacr̄m i loco n̄ sacro
Utrū liceat missā celebrare super altare n̄ lapideū.
Utrz liceat missā celebrare ī calice lapideo.
An in ligneo.
An in uitreo.
An in cereo.
Utrū liceat celebrare sine igne & uestibus ab epo benedictis.
An sint sex indumēta cōmunia epis & sacerdotib' & que sunt illa.
An cingulus debeat benedici.
Utrz celebrās i loco īt̄dicto sit irregularis.
An celebrās in loco nō interdicto ꝑsonis īter dictis sit irregularis
An celebrās i loco īt̄dcō a iur̄ tm̄ sit irregularis.
Utrz celebrans sup altare n̄ ɔsecratū aut fractū sit irregularis.
An talis peccet.
An peccet celebrās sr̄ altar̄ fractū n̄ enorm̄.
Utrū celebrās sine uestib' bn̄dictis & ad celebrādū deputatis sit irregularis.
Quid significēt illa que requirūtur ad celebrationē misse ultra illa que requirūt̄ tā q̄ d essentia sacri.
An sit infidelitatis ſpēs.
An oīs īfidelitas sit maxiūs peccatorum.
Utrū oīs infidelis sit hereticus.
Utrū symoniaci sint heretici.
Utrū heresis sit maximū oīuz peccatoꝝ.
Utrū heretici sint tolerādi.
An īfideles q̄ nūq̄ fid' susceperūt sit tolerādi.
An heretici sint ad misericordiā recipiendi quotiēscūq̄ reuerti uoluerint.
In expōe littere.
Ubi fuit missa primo celebrata & a quo.
Unde dicitur missa.

Di. xiiii.

P Ost hoc de penitentia &c.

Utrū penitētia sit uirtus.
An uerecundia sit uirtus.
An uirtus sit circa bonum & difficile sicut circa obiectū uel sicut circa actū.
Utrū penitētia sit generalis uirtus.
An obiectū penitētie sit peccatū sub rōe q̄ dei offēsuū.
An obiectū penitētie sit ꝑprius actuale peccm̄ sub rōe q̄ ē trāsgressio diuine legis ul dicabilis & expiabilis ꝑ actū pn̄tis.
An una uirtus ſpēlis possit esse opposita cuilibz uitio.

An quelz uirtus detesteṙ pccm̄ sibi opposi-
tū sub aliqua rõe spāli.
An aliqua spālis uirtus possit eē circa ob-
iectū cuiuslz uirtutis.
Utrū pñia sit uirtutis una spēs spālissima.
An pccm̄ sub illa spāli rõe sub qua ē obie-
ctū penitētie p̄diceṙ de qualz spe pcci.
An hec sit falsa. hõ est aīal īquātū aīal:
An aīal inquātū aīal sit genus.
An necessariū ⁊ nõ necessariū sint alñ eius-
dem spēi.
An diffinitio aīalis īquātū aīal p̄diceṙ de
diffinitiõibus spērū.
Utrū pñia cõtineaṙ sub iustitia.
An cõtineatur sub ea sic ps integralis.
An sicut subiectiua.
An sicut potētialis.
An pñia uirtus sit theologica.
An sit uirtus moralis.
An obseruet mediū.
Utrū pñia sit in uolūtate sic ī subō.
An iustitia sit in rõe.
An pñia sit in cõcupiscibili.
An in irascibili.
An in qualz potētia.
Utrz actus pñitētie sit in beatis.
An sit in illis beatis q nūq̄z peccauerūt.
An in angelis beatis.
An in christo.
An sit in dānatis.
Utrū pñia sit in nobis ex acq̄sitiõe.
An in electis adhuc exñtib⁹ ī purgatorio.
An peccatū sit necessarium ad acq̄sitionē
uirtutis pñie.
An actus per quos acq̄ritur uirtus sint di-
gniores uirtute.
Utrum penitētia cõcipiaṙ in nobis ex ti-
more.
An ex fide.
An differat obiectū timoris ab obiecto pe-
nitentie. ⁊ in quo.
Utrū prius ordine nature formetur hītus
penitētie q̄z eius subiectum.
An accñs q est in subō mediāte alio accñte
p⁹ ordine nature informet illō q̄z subm̄.
An ita se hēat gr̄a ad uirtutes. sicut lux
ad colores.
An q̄cq̄d disp̃õit ad aliquā formā p̄mo in
formetur illa forma.
Utrum prius ordine nature formetur act⁹
pñie q̄z habitus.
An in hītu pñie charitate formata moraľ
bonitas addat aliq̄d absolutuz ultra hī-
tum pñie ⁊ charitatis.
An moralis bonitas in actu pñie addit ali-
uz hītū super actum.
An prius ſm rõnē intelligēdi deus inten-
dat acceptionē actus q̄z hītus.
An actus pñie mereaṫ de congruo forma-
tionē hītus.
Utrum aliq̄ñ formetur actus penitēdi nõ
elicitus ab aliq° pñie hītu.
An act⁹ pñitēdi charitate formabiľ possit
elici a uoluntate siñ aliquo supnaturali
adiutorio.
An oīs actus meritorius sit actus alicuius
uirtutis.
An tanto actus penitēdi sit nobilior q̄zto
formatur charitate īmediatius.
Utrū actus pñie formatus sit nobilior q̄z
eius hitus:
An hītus penitētie sit nobilior ps cãē ac-
tus penitendi.
An gr̄a plus ⁊ principalius remuneraṙ q̄z
eius actus.
Utrū p penitētiā possit r̄emitti quodcūq̄z
peccatum.
An penitentia īformis spālius ⁊ directius
disp̃õat ad peccati r̄missiõē q̄z q̄cūq̄z
alia uirtus informis.
An peccatori penitenti ⁊ facienti quod ī se
ē deus meruerit d̄ cõdigno pcci remis-
sionē.
Utrū per penitētiā possit r̄emitti tota pēa
debita peccõ.
An post q̄ātācūq̄z contritionē necessaria
sit cõfessio.
Utrū per penitētiā oēs uirtutes amisse re-
stituātur.
An actus pñitēdi sit delectabilis.
Utrum bona opera mortificata p penitē-
tiā sequentē uiuificentur.
An opa mortua uiuificentur.
An aliquo mõ maneāt bona opera morti-
ficata cū iā p̄terierunt.
Utrū d̄ pccõ p penitētiā remisso teneṙ hõ
amplius penitere.
An hõ ī hac uita possit esse certus certitu-
dine sciētie de remissiõe pcci.
An uera penitentia restituat innocētiam:

Utrū pccōꝛ per penitētiā possit plus q̄ se mel resurgere.
An de aliquo i hac uita sit desperādus.
An facilitas uenie incētiuum tribuat delin quendi.
Utrū penitentia sit alijs uirtutibus prior origine.
An penitētia sit spūalis edificij fūdamētū.
An fortitudo.
An humilitas.
An charitas.
Utrū penitentia sit alijs uirtutibus prior dignitate.
An sit digniox q̄ latria.
An penitētia formata sit qd cōpositū ex hitu penitentie et charitatis. et qb9 psōis debet iponi.
Utrū penitētia solēnis sit iterabilis.
An sit ponēda clericis.
An personis laicis insignibus.
An religiosis.
An iuuenibus.
Quot sunt illa que requirūt ad ritū sollē nis penitētie.
In expōe lre.
Quare dicit penitētia secūda tabula post naufragiū.

Di. xv.

Ut sicut pre dictis &c.

Utrū satisfactio sit actus uirtutis. et quid ē satisfactio.
An ille uere satisfaciat qui satisfacere com pellitur.
Utrū hō possit deo satisfacere p culpa.
An hō possit deo reddere debitū honorē.
An hō possit satisfacere de eo qd ex alia causa debitū est.
An difficilius sit satisfacere p pccō origi nali q̄ p pccō actuali mortali.
Utrū satisfactio debeat fieri per opera pe nalia.
Utrū flagella que deus immittit uel omit permittit super penitētes sint pro eis sa tisfactoria.
An tēporalia flagella sint detestanda.
Utrū possit fieri satisfactio per illa que fiunt in pccō mortali.
An opera facta in mortali pccō remunerē tur sm aliquid.
An peccatox ppter illa minorē penā sustine at in inferno.
Utrū hō possit satisfacere de uno mortali pccō sine alio.
An de ueniali sine alio.
Utrū deus possit remittere pccm sine aliq9 satisfactione.
An in Paulo aliqua tēpō precesserit suā cōuersionē.
An ad solū deus ptinet facere uindictam.
Utrū sufficiēter enumerentur ptes satisfa ctiōis. s. oratio. ieiuniū. et elemosyna.
Utrū dare elemosynā sit actus ũtutis.
An mia sit uirtus.
An dare elemosynā sit act9 uirtutis libera litatis.
An magis pertineat ad iustitiā q̄ ad aliq̄ aliam cardinalium uirtutum.
Utrū dare elemosynam sit sub precepto.
An sub precepto legis nature.
An sub precepto legis diuine.
An sub precepto legis positiue.
An teneatur homo facere elemosynā de eo qd nō est necessariū sustentatiōi sue na ture et domesticox suox.
An de eo qd nō ē necessariū ad decētiam sui status.
An supfluu sustētatiōi sue nature possit di ci hōis ppriū.
Utrū dare elemosynā sit magis satisfacto riu iter partes satisfactōis.
An elemosyna debito mō facta aliquo mō cōtineat uirtutē orōis et ieiunij.
An oratio aliquo mō cōtineat uirtutem ieiunij.
An orō quātū ad essentiam sit dignior q̄ donatio elemosyne.
An in satisfactōe magis sit attēdēda boni tas q̄ penalitas.
Utrū elemosyne corporales sint pferēde spiritualibus.
Quare magister. 25. tātū facit mentionē de elemosynis corporalibus.
An orō inquātum subuenit aīe pximi sit magis satisfactoria q̄ inquātū p eā i tēdit orās dulcedini cōteplatōis.
Utrū d quolz bono sit elemosyna faciēda
An de bono anime..
An de bono corporis.

An de meretricio.
An de meretricio possit fieri sacrificiũ uel oblatõ ad altare.
An de usura possit fieri elemosyna.
An de furto.
An de rapina.
An de bono acqsito per symoniam.
An de necessarijs ad sustentationẽ nature.
Utrũ licitũ sit cuilꝫ facere elemosynam.
An monacho.
An uxori sine licẽtia mariti.
An filio familias.
An seruo.
Utrũ aliqs possit facere elemosynã sibi ipi.
An hõis ad se ipm possit eẽ iustia.
An hõ possit hr̃e charitatẽ ad se ipsũ.
Utrũ elemosyna dãda sit malis.
Utrũ abstinẽtia sit uirtus.
Utrũ ieiunium sit actus abstinẽtie.
In quo differãt ieiuniũ nature ⁊ ieiuniũ q̃d est actus uirtutis ⁊ ieiuniũ ecclesie.
Utrũ ieiuniũ sit sub pcepto.
An p ieiuniũ uitia cõpmãtur.
An p ieiuniũ mens ad spiritualia eleuet.
An ieiuniũ disponat ad uirtutem.
An disponat ad uincẽdũ diabolũ.
Utrũ oẽs obligẽt ad obseruatiões ieiunij.
An mulieres.
An pueri.
An mulieres pgnãtes.
An egrotãtes.
An nimiũ senes.
An eũ graui labore uictum necessarium lucrãtes.
An ad loca sacra pegrinantes.
An uictũ necessariũ hostiatim mẽdicãtes.
An quicũqꝫ tenet ad ieiuniũ q̃d ẽ actꝰ uirtutis teneatur ad ieiuniũ ecclesie.
Utrũ esus carniũ frãgat ieiuniũ.
An potus uini.
An i sabbato abstiere debeamꝰ a carnibus.
An esus lacticiniorũ ⁊ ouorũ frãgat ieiunium.
Utrũ gula frãgat ieiuniũ.
An puenire horã cõedẽdi frãgat ieiuniũ.
An comedere cibos preciosos.
An comedere cum nimia sollicitudine pparãdi.
An nimis comedere.
An comedere cũ nimia auiditate.
An ludere seu dissolute loqui cũ mulieribus uniculis.
Utrũ ebrietas frãgat ieiuniũ.
An potus uini in mane frãgat ieiuniũ.
An potus ceruisie.
An comedere electuaria in sero delectationis cã.
An ebrietas excuset pccm̃.
An ebrius occidẽdo hominem irregularis efficiatur.
An ebrius nouã culpã dimittat.
An iordinationes quas fecit ebrius aggrauent ebrietatis culpam.
Quibus tẽporibus ieiunãdũ est.
An conuenienter institutum sit ieiunare .4. diebꝰ pcedẽtibꝰ priãs dñicã qdragesime.
Quibꝰ de cãis institutũ ẽ ieiuniũ quadragesimale.
An qñ natiuitas dñi celebrat feria .6. licitu sit cuilꝫ carnes comedere.
An diebus ieiuniorũ licitũ sit puenire horã none i comedẽdo.
An tãte necessitatis ĩ ieiunio sit obseruãdo hore sicut comedere semel tãtũ.
Utrũ oratio sit actus uoluntatis.
Utrũ oratio sit actus uirtutis latrie.
An sit actus uirtutis piue.
An utile sit orare deũ.
An latria ptineat ad uitã cõtẽplatiuã.
An actus orãdi sit sub pcepto.
Utrũ solus deus sit orãdus.
An sancti cognoscãt orationes nostras.
Utrũ aliqd determinate petẽdũ sit i oratiõe.
Utrũ orãdũ sit uocaliter.
Utrũ uocalis oratio sit satisfactoria sine metali.
An oratio mentẽ orãtis experimentaliter reficiat.
An nimia intentio ad ipsa uerba que dicit orõnẽ ipediat.
An orãs possit simul intelligere plura.
Utrũ oratio debito mõ facta semper exaudiatur.
An idẽ sit orationẽ exaudiri ⁊ eã meritoriã eẽ.
Utrũ inter oẽs orõnes alias orõ dñicalis sit efficacior.
An due prime petitiões respiciãt finẽ.
An sequẽtes respiciãt eã q̃ sunt ad finem.
An iter eas q̃ respiciũt eã q̃ sũt ad finẽ.

b b

due pñe sint respcū adeptōis boni.
An criū aliaꝝ pena sit respcū ammonitionis mali culpe.
Utrū restitutio sit ps satisfactōis.
An sit qdā pambulū ad satisfactionē.
An actus uirtutis sit satisfactori⁹.
An recōpensatio ꝓ iniuria uel dāno illato sit satisfactio.
An clerici debeāt interesse sepulture raptoris q potuit restituere in uita ⁊ noluit. ⁊ i articulo mortis uult ⁊ n pōt.
An cōtritio sit aliqua ps satisfactōis.
Utrū dānificās aliū i bonis aīe uel corpis ad restitutiōez teneatur.
An ille qui mutilauit ꝓximū teneatur sibi ad satisfactionē ꝓ dāno illato.
An ex ignorātia possit dari consiliū fraudulēter.
Utrū dānificās aliū iniuste in fama teneatur ad restitutionē.
An magis teneatur ad restitutione dānificās in fama q̄ dānificans i possessionibus exterioribus.
An ille teneatur ad illā restitutionē q aliū dānificat in fama uerꝫ crim̄ iponēdo.
An teneatur quis se infamare ut alij restituat famā quā sibi abstulit iniuste. si alio mō nō pōt restituere.
An ille qui negat uerꝫ criñ sibi ipositū q̄ ille qui imposuit ꝓbare nō pōt. ⁊ ex h⁰ icurrit infamiā teneatur ad restituēduꝫ accusatori.
Utꝝ dānificās aliū iniuste in possessionib⁹ exterioribus teneatur ad restitutione.
An ad hoc teneatur ille qui iubꝫ fieri.
An ille qui exequitur.
An ille q consuluit.
An cōsentiēs.
An ille qui adulatur illi q dānū intulit.
An recēptās.
An participās.
An tacēs qui uerbo suo dānum impedire posset.
An ille qui nō obstat dānificāti ꝗ posset ⁊ sibi ex officio incūbat.
An ille qui nō manifestat illū q dānum intulit cū tñ sciat.
An qlibet illoꝝ qui tenetur ad restitutionē teneatur insolidū.
An ille qui restituere tenet obligetur ad restituendū q̄ citius pōt.
An restituēdū sit dānificato tm̄ distāti q maiores ēēt expēse i mittēdo q̄ sit dānū
An hō restituere tenetur qn̄ nescit quibus restituere dꝫ.
An hō restituere debeat dānificato ipugnanti bonū cōe.
An innocentibus quibus i guerris damna inferuntur teneantur damnificātes restituere damna.
An ille restituere teneatur q nō habet nisi necessaria ad uitam
An impediēs aliū a cōsecutōe bñficij quo dignus erat teneat illi religioni ad aliquam restitutionem.
An ille qui retrahit personā utilē religioni ab igressu eiusdē teneatur illi religioni ad aliquam restitutionē.
An mulier de adulterio suscipiēs filiū per que exheredatur uerus heres teneatur uero heredi ad restitutionem.
An ꝓcurās iniuste aliquē i seruitutē redigi teneatur se facere seruum pro illo si alr̄ nō pōt eum restituere libertati.
An ille q nō hꝫ qd̄ reddat ꝓ dāno qd̄ itulit i possessionibus exterioribus teneatur se uēdere i seruum ut satisfacere possit.
An hō teneatur restituere acqsitū p usurā.
Utrum quilibꝫ in aliquo cōtractu recipiēs aliquid ultra sortem teneatur ad restitutionem illius.
An in contractu recipiens aliqd ultra sortem teneatur ad restitutionē illius.
An in contractu mutui licitum sit aliquid accipere ultra sortem ⁊ teneatur ad restitutionē illius.
An in contractu mutui licitum sit aliquid accipere ultra sortem ratione pene conuentionalis a iure permisse.
An per liberalem donatōem.
An rōe interesse
An fideiussor possit recipere a creditore capitale ⁊ usuras quas ꝓ eo soluit.
An mutuās q danum icurrit ex hoc q̄ nō est sibi solutū i termīo assignato possit recipere capitale ⁊ danum.
An cum aliquid impignoratur marito pro dote possit ultra capitale retinere fructus perceptos.
An dn̄s cui ipignerauit uasall⁹ feudū possit

cum capitali fcilere fructus perceptos.
An mutuãs illi q̃ violẽter rẽ suam detinet possit accipere aliqd ab illo ultra sortẽ.
An mutuãs sine pacto et insinuatiõe intentionis plus bñdi possit aliquid recipere ultra sortẽ.
An mutuãs sine pacto tñ cũ insinuatiõe itẽtiõis plus bñdi possit aliquid recipere ultra sortẽ.
An mutuãs cũ pacto ponẽs capitale et lucrũ sub certitudie.
An qñ capitale ponitur sub certitudine et lucrũ in fortuna.
An qñ lucrũ ponitur sub certitudie, et capitale in fortuna.
An qñ ponitur utrũq; sub dubio.
An p locatõe scipbi argẽtei et pecunie licitũ sit aliqd accipe.
An ĩ cõtractu bñdictiõis licitũ sit aliqd accipe ultra sortẽ.
An rõe emptiõis redditus hereditarij.
An rõe emptiõis ad uitã licitũ sit accipere ultra sortẽ.
An pro re mutuata nõ põt aliqd exigi ultra sortẽ sicut p re locata.
An accipiens ad usuras sit pticeps illius pcci qui dat ad usuram.
Utrũ hõ teneat ad restituẽdũ ea q̃ legitia mercatiõe lucratus est de bonis q̃ ipse l' pr̃ eius acqͥerat p usurã.
An usurarius sit dñs illius rei quã acqͥsiuit per usurã.
Utrũ hõ teneatur ad restituẽdũ ea que ĩuenit a fortuna.
An licitũ sit operario mercedẽ suã accipere a dño inuito uel ignorãte si ille nõ uult soluere.
Utrũ hõ teneatur restituere ea que lucratus ẽ per ludos prohibitos.
An ludus alea2 in aliq̃ casu sit permissus.
An miles teneatur restituere ea q̃ lucrat in torneamento.
Quare leges magis phĩbẽt ludos alea2 q̃ torneamẽti.
An ludus scaco2 sine taxillis sit phĩbitus.
An meretrix teneatur ad restituẽdum illud quod lucratur per meretriciũ.

Di. xvi.

Imperfectio ne autẽ pñie. et cẽ.

Utrũ cõpũctõ cordis. cõfõ oris. et satisfactio operis sit partes pñie.
Utrũ absolutio sacerdotis sit principalior pars sacri pñie q̃ cõpũctõ cordis.
Utrũ circũstãtia possit mutare speciẽ pcci.
An circũstãtia sit de rõe actus inquãtum moralis est.
An circũstãtia possit mutare obm̃ actus sm̃ speciẽ moris.
Utrũ circũstãtia possit mutare ueniale peccatum in mortale.
An actus sit ĩ genere moris ex sui cõparatione ad uoluntatem et rationem.
An multa uenialia equiualere possunt uni mortali.
An peccatum ueniale et mortale possunt esse in eadem specie moris.
Utrum ludi impediãt ueram penitentiam.
An spectacula seculi.
Utrũ negociatio tp̃alis ipediat pñiã uerã.
An clericis idcircõ sit negociatio tp̃alis.
Utrũ ad salutẽ necessaria sit penitentia de pccis mortalib' pcedẽtibus bapm̃.
An necessaria sit pñia de originali pccõ.
Utrũ ad salutẽ necessaria sit peniteñtia de oĩb' mortalibus sequẽtibus bapm̃.
An de quolibet in speciali.
An de oblitis.
Utrũ pñia de pccis uenialib' sit necessaria.
An remittãtur per orõez dominicalem et episcopalem benedictionem.
Utrum ueniale peccatum possit remitti sine mortali.
An mortale sine ueniali.
An unum ueniale sine alio.
An ueniale possit remitti per penitentiam sine gratia.
An penã tẽpales expiatiuas pcci possit sine gratia.

Di. xvii.

Dicoritur multiplex questio. et cẽ.

Utrũ cõtritio sit dolor uoluntarie assumptus p pccis cũ proposito confitẽdi et satisfaciẽdi.
Utrum dicitur nomen contritionis.
An uoluntas possit eẽ ipossibiliũ.

Uerū attritio possit fieri cōtritio.
An idē actus penitēdi in numero prio īfor-
mis postea possit formari.
Utrū attritionē faciētis qd ī se ē necessaria
sit fieri contritionē.
An xp̄s nobis inuenerit de condigno p̄mā
gratiā.
An deus alicui debeat aliquid.
Uerū ordine nature prior sit contritio q̄
peccati remissio.
An formatio uirtutis prius ordine nature
precedat remissione pcci.
An formatio actus penitendi sit realit̄
differēs ab infusione grē.
An formatio subiī & formatio actus realit̄
differāt.
An actus pēitēdi prius ordie nature grā tā
ficetur q̄ subiīm.
An penitēs possit mereri de cōdigno pcci
remissionē.
An penitēs possit mereri de cōdigno.
Uerū p quātocūq; magno pccō sufficiat
quātacūq; parua cōtritio.
An ad uerā cōtritionē requiratur q̄ tm̄
urat dolor q̄tū delectat amor.
An ad uerā cōtritionē reqrat̄ sēsibil̄ dolor
An ī quātacūq; pua cōtritione sit maior do
lor q̄ p amissiōe cuiuscūq; rei tēpalis.
Utrū contritio sit cā efficiēs remissiōis pccī
An possit esse cā efficiēs remissionis uenia
lis pccī.
An remouere diuinā displicētiā sit remo
uere aliquē actū diuin uolūtatis.
Utrū possit eē nīa dolor magn̄ ī cōtritiōe
Utrū idē motus cōtritiōis ī numero possit
intēdi & remitti.
Utrū hoīes teneātur de necessitate confite
ri sua pccā sacerdoti.
Utrū ad hoc teneātur ex iure diuino.
Utrū ex iure nature.
An lex diuina superaddit aliquid le. nature.
Utrū oēs teneant̄ cōfiteri pccā sua sacerdoti.
An hītes sola uenialia ad hoc teneantur.
An ad hoc teātur dñs papa.
An illi qui nō pñt loqui.
An ille qui pōt loqui sufficiat cōfiteri per
scriptū uel per nuncium.
An ille qui nescit linguā sacerdotis teneat̄
confiteri p interpitē.
An ille qui peccat an adulta etate.

An ille qui nullū hēt pccm̄.
Utrū sacer dote absēte teneātur ei penitētes
cōfiteri p scriptū.
An ille qui sacerdoti p̄nti non posset alio
mō manifestare pccā sua nisi per scrip-
tū teneatur ei manifestare p scriptū.
Utrū cōfitens alicui sacerdoti oīa pccā sua
d q̄bus ē memor si longe p⁹ acceptā ab
solutione recordetur alicuius mortalis
pcci p⁹ obliti q̄d an cōfone suā cōmise
rat teneatur tenōe necessitatis illud
pccm̄ cōfiteri illi eide sacerdoti.
Utrū possit dispēsari cū aliquo ut non tene
at confiteri.
An lex robur suū hēat a sui institutōe aut
a sui p̄mulgatiōe.
An dns papa dispensare possit ī p̄cepto d̄
soluēdo decimas.
Utrū cōfōem factā p̄prio sacerdoti respcū
eorūdē pccōꝝ in numero necessariū sit
iterare.
An cōfessus sacerdoti idiote teneatur con
fōem iterare.
An confitens sacerdoti pccm̄ de quo nō po
test absoluere tenatur totā confessionē
iterare sacerdoti priori.
An teneatur confiteri iā cōfessa si aggra
uāt illud qd̄ de nouo ē cōfitēdū.
An ille qui tradidit obliuiōi pñiaꝫ sibi iun
ctā an ei⁹ cōpletionē teneat̄ reconfiteri
An cōfitēs scienter in pccō mortali tēātur
reconfiteri.
An talis mortaliter peccet.
An ille qui scienter diuidit cōfessionē tenea
tur reconfiteri.
Utrū p̄prius sacerdos possit punire illū q̄
nō cōfitetur semel ī anno.
Utrū penitēs teat̄ cōfiteri p̄prio sacerdoti
An eps uere possit dici sacerdos.
An papa.
An hns iurisdictione delegatam
An hns iurisdictione ex cōi concessione ł
pmissione iuris.
An uagabūdi q̄ nunq̄ hīt propriū domici
liū possint cōfiteri cuicūq; p̄sbytero p
rochiali uoluerint.
An pegrinantes ad loca sacra.
An utilius eēt posse cōfessorē eligere p sua
uoluntate q̄ teneri sua ordinario cōfiteri.
An penitēs cōfiteri tenēatur suo p̄prio sa-

cerdoti q est nimis idescretus.
An qñ est sollicitãs ĩ malũ.
An de peccõ cõmisso ĩ aliena prochia teneatur cõfiteri suo prochiali.
An epi possint eligerẽ sibi cõfessores.
An abbates exẽpti
An glibet sacerdos possit ligarẽ ꝛ soluerẽ.
An quilz sacerdos possit absoluere cõstitutuz in piculo mortis si propriũ sacerdotem nõ possit hẽre.
An ualeat cõfessio facta corã nõ suo iudice ĩ foro cõtẽtioso.
Utrũ illi q cõfitẽtur hñti potãtẽ epi teneantur illo eod ãno cõfiteri suo presbyt̃o parrochiali.
An sacerdos prochialis debeat eucharistiam dare suo prochiano cũ consciẽtiaz ignorat.
Utrũ cõfessi nõ sacerdoti quẽ prochialis sacerdos posuit loco eius credẽs eũ eẽ sacerdotẽ teneãtur illa eadem peccã itũ cõfiteri postq̃z eis cõstiterit illũ cui cõfessi fuerẽt sacerdotẽ nõ eẽ.
Utrũ hõ teneatur cõfiteri oĩa peccã mortalia tã secreta q̃z publica.
Utrũ hõ teneatur cõfiteri oẽs pecci circunstãtias.
An sint.8.circunstãtie ꝛ que sunt ille.
Utrũ peccõr stati teneatur confiteri hita opportunitate sacerdotis.
An peccõr teneatẽ totiẽs cõfiteri quotiẽscũq̃z uult cõicare uel celebrare.
An quotiẽscũq̃z est ĩ ꝓbabili piculo mortis.
An hati teneatur cõfiteri qñ uidet probabilit se anno illo copiã cõfessoris alias hẽre nõ posse.
Utrũ mulier teneatẽ cõfiteri suo p̃sbytero prochiali peccm qd cũ eo cõmisit.
An ab eo possit absolui.
Utrũ cõfessio sacr̃alis possit fieri pluribus sacerdotibus simul.
An cõfessio sacr̃alis possit fieri a pluribus penitẽtibus simul uni sacerdoti.
Utrũ ad cõfessionẽ requirãtur ille.16.cõditiones cõtẽte in his u̾sibus. Sit siplex.
Utrũ cõuersio uolũtatis ad deũ requiratẽ ad impij iustificationẽ.
An magis requiratẽ uolũtaria dispositio ad susceptionẽ grẽ q̃z sapiẽ.
Utrũ ad iustificationẽ ipij rgratẽ grẽ ĩfusio

Utrũ pꝛior sit ordine nature ad deũ cõuersio q̃z pecci auersio.
Utrũ prior sit ordine nature grẽ infusio q̃z culpe remissio.
An eẽ ꝑus ordĩe natẽ sit eẽ ꝑus cãlitate.
An remissio pecci sit p infusionẽ alicuius hitꝰ ĩ aĩa. aut p solã di gratuitã uolũtatẽ.
An remissio culpe sit prior ordĩe nature q̃z eẽ iustũ per grãm.
An ĩfusio grẽ sit realr̃ idẽ qd remissio clpe
An p grãm ꝑuo sit fz rõnẽ intelligẽdi aĩa nõ displiceo deo q̃z placẽs.
Utrũ peccõꝝ ꝛmissio sit realr̃ idẽ qd bonoꝝ quoꝝ sunt ꝑuatiões restitutio.
Utrũ iustificatio ĩpij sit ĩ instãti.
An motus li.ar.sint in ĩstãti.
An grã recipiat magis ꝛ minus.
Utrũ ipij iustificatio eẽntialiꝰ respiciat grẽ ĩfusionẽ q̃z peccõꝝ remissionẽ.
An ĩ iustificatiõe ipij grẽ ĩfusio sit terminꝰ a quo.
An remissio culpe sit terminus a quo.
Utrũ iustificatio ĩpij posterior sit ordĩe nature q̃z grẽ infusio ꝛ culpe remissio.
Utrũ iustificatio ipij sit miraculosa.
An magis sit ĩpiũ iustificare q̃z iustũ crearẽ.
An sit eque magnũ resuscitare mortuum spũalr̃ sic resuscitare mortuũ corpaliter
An creatio aĩe sit miraculosa.

Di. xviii.

Hic queri solet ꝛc̃.

Utrũ ecclie sint date claues regni celorum.
An cõueniẽter diuidatẽ clauis ĩ clauẽ auctoritatis. ꝛ excellẽtie. ꝛ misterij.
An clausura celi cõueniẽter diuidatur ĩ uñez nõ perpetuã ꝛ in pticularẽ. ꝛ ĩ pticularẽ nõ perpetuã.
An ecclesia hẽat claues inferni.
Utrũ claues date sit ad aperiẽdũ tm̃.
An principalius sint date ad aperiẽdũ q̃z ad claudẽdũ.
An per ptãtẽ clauiũ iudex ecclasticꝰ possit aperire ꝛ clauderẽ triplr̃. ꝛ q sit illi mõi
Que ꝛ quot sĩt ille claues.
Utrũ liceat sacerdotibus uti clauibꝰ ꝑ sua uolũtate.
Utrũ penitẽs teneatur tẽpõe necessitatis

rcipe ꝛ explerẽ pñiaꝫ sibi iniũctã a sacerdote.
Utrũ sacerdos p ptãtẽ clauiũ possit remittere pccm̃ quo ad maculã.
Quid ẽ macula.
Utrꝝ sacerdos p ptãtẽ clauiũ possit remittere pccm̃ quo ad penã.
An quãtũ ad totã.
An si reuelatũ eet sacerdoti. q pctẽti eet remissa tota pena suis pccis debita deberet sibi iniũgere aliquã penã.
Utrꝝ sacerdos pochialis teneatur audire ɔfessiões pochianoꝝ suoꝝ quotienscunqꝫ uoluerit eodẽ ãno cõfiteri.
Utrꝝ claues respcũ eiusdẽ pcci i nũero hẽant efficaciã plus q̃ semel.
An absolutus i casu necessitatis cũ iniũgit ut opportunitate hita adeat sũmũ pontificẽ debeat ab eo absolui.
Utrũ sacerdos absolues aliquẽ de fcõ ab illis pccis a qbus nõ põt eu absoluere d iure peccet mortaliter.
Utrũ aliqs debeat excoicari.
Utrũ aliqs debeat excoicari, pro solo pccõ mortali.
An hõ quadruplicit icurrat pccm̃ ɔtũacie
An iudex debeat iudicarẽ ƀꝫ suã cõsciẽtiã aut scdm allegata.
Utrꝝ uxor excõicari dbeat p pccõ mariti.
An p eius pccõ possit de iur interdici.
An si uir obligatus debitis absentet se. ꝛ uxor satisfacerẽ nõ ualẽ p eo d portõe sibi assignata p uictu dbeat uxor excõicari
Utrꝝ dñs iuste possit excõicari p pccõ subditoꝝ suoꝝ.
An excõicatio directi⁹ sit pẽa aĩe q̃ corpis
Utrꝝ excõicatus iniuste debeat excõicatus reputari.
An⁹ sẽtẽtia sit alĩ iusta ex aio tm̃.
An alĩ ex ordĩe cãtũ.
An alĩ ex cã tm̃.
In qb⁹ casibus ẽ sẽtẽtia nõ timẽda.
Utrꝝ sacerdos pochialis possit excõicare subditos suos.
An ɔsuetudo det iurisdictionẽ.
An absẽtes possint excoicarẽ subditos suos. potẽte ordiaris.
An pores excõicare possint.
An archidiacom.
Quẽ requiritur maior sollicitas i iudicãdo i foro exteriori q̃ in foro penitẽtie.
Utrꝝ excõicat⁹ ł suspes⁹ possit aliquẽ excõicarẽ.
Utrꝝ nõ sacerdos possit excõicarẽ aliquez.
An electus i abbate ꝛ nõ confirmatus nõ adhuc sacerdos.
An ligarẽ ꝛ soluere i foro exteriori sit act⁹ potẽtis clauiũ.
Utru irregularis possit aliquẽ excõicare.
An platus irregularis sine culpa sua debeat dici a statu platõis sue.
An scus irregularis p culpa suã.
An suspesus possit pbedas dare.
An grauior sit suspesio ab hoie q̃ a iurẽ.
An infamis possit aliquẽ excõicare.
An platus effcũs irregularis per culpam suã fit ifamis.
An ifamia ɔcta per excõicationẽ tollatur p absolutione ab excõicatiõe.
An irregularis possit sumi i abbatẽ.
An laici possit excõicare ex supioris concessione.
Utrꝝ iudex delegatus post reuocatiões cõmissiois sibi fcẽ possit ante q̃ reuocatõ cõmissiõis ad eũ puenire potuit aliquẽ excõmunicare.
Utrꝝ supior excõicari possit ab iferiori.
An ab eo possit absolui i foro penitentie.
An capellanus ex cõmissiõe epi possit ipsũ ligare uel soluere i foro exteriori.
Utrꝝ excõicatus possit excõmunicari.
Utru cõmunitas possit excõmunicari.
An princeps possit excõmunicari.
Utru mortuus possit excõmunicari
An excõmunicatio lata i mortuũ noceat ei.
An mãdãs occidi clericũ ꝛ moriens ante executione mãdati icurrat iã mortuus excõnem qñ nũcius mãdatũ exequitur.
Utru hẽns puilegiũ q nõ possit excomunicari ab ordiario possit excõicari ab eo
Utru pticipãs cũ excõicato sit excõicatus.
Que sit dria it maiore ꝛ miore excões.
Quis sunt illi q participãdo cũ excoicatis nõ incurrũt excõicatiõi.
An pticipãs cu pccõrẽ ĩ i pccõ icurrat pccm̃
Utru pticipare cu excõicato sep sit pccm̃ mortale.
An sacerdos postq̃ ichoauit cãone dbeat eam dimitterẽ si sentiat aliqu excõicat⁹
An pticipãtes cũ excõicato sit excõicati

maiori excōicatiōe.
An ꝑ solo peccō mortali sit aliquis excludē
dus a sacris ecclesie.
Utrū pticipās sciēter cū excōicatis a pa
pa sit excōicatus maiori excōicatiōe.
Utrū sacerdos recipiēs oblationes suoꝝ
patronoꝝ excōicatoꝝ sit excōicat⁹ ma
iori excōicatiōe.
Utrꝝ aliqs solū sciēs aliquē excōicatū tene
atur ipsū uitare.
Utrꝝ excōicati ꝓuati sūt oīb⁹ actib⁹ legi-
timis:
An excōicati minori excōicatiōe sint irregu
lares si celebrāt.
An excōicati mīori possint eligere.
An possint eligi.
An admittāt ad denūciādū excōicatū quē
nō uitauerīt.
An excōicati maiori possunt eē iudices.
An possūt accusare.
An denūciare.
An possunt eis cōferri ecclāstica bñficia
An eis collata possint retinere.
An pñt aliquē i iudiciū cōuenire.
An possint se ī iudicio deffēdere.
An sñia cōdēnatoria uel absolutoria lata
a latēter excōicato teneat ēt postq̄ʒ ei⁹
excō fuerit detecta.
An collatio prebēdaꝝ.
An sñia data a seruo dū putaret liber te-
neat postq̄ʒ eius seruitus fuit detecta.
An si aliqs excōicatus maiori excōe īteēt
alicui electiōi ⁊ nō credēs se excōicatū
nʒ ēe sciretur ab alijs dberet electo irri
tari eius excōicatōe detecta.
An si uox sua fueīt necessaria electo ad suf
ficiētē numerū uotū debeat p⁹ dtectio
nē excōis electus sufficiētē numerū uo-
cū hūisse reputari.
Utrū excōicatis ꝓsit orōes ecclesie.
An patiēs q iniustā excōeʒ fert mereatur.
An ceteris paribus plus possit diabolus
sup excōicatū q̄ʒ nō excōicatū.
An excōicato licitū sit dare elemosynā coꝛ
poralē.
An ꝑsone singulari licitū sit orare ꝑ excō
municato.
Utrꝝ oēs q moriūtur excōicati ꝓuādi
sint ecclesiastica sepultura.
An illi q interfūt sepulture icidūt i mīorē
excōicationē.
An si excoīcati sepulti fuerit i cimiterio de
beant inde eijci.
An excoicatus possit post mortē ab excoi
catione absolui.
An illis q moriūtur in minori excoīcatiōe
negāda sit eis sepultura ecclesiastica.
Utrꝝ excōicatis mīori excōe tm̄ possint ɔ-
ferri de iure ecclesiastica bñficia.
An mīor excōicatio aliqā īfligat ab hoīe.
An electio excōicati minori excōicatione
sit irrita ipō iur͂ ul' irritāda.
An ille q sciēter tali confert ecclesiasticum
bñficiū sit ꝓuatus ipso iure hac uice bñ
ficij illius collatiōe.
Utrꝝ excōicat⁹ maiori excōicatiōe sollēni
ter baptizās sit irregularis.
An exequēs offīm illius ordīs quē ñ hēt
ac si hēret irregularis sit.
An excōicat⁹ maiori dūo horas ī exercitu
l'ī naui officiādo populū sit irreglaris
An si benedicat mensā sit irregularis.
An excōicatus i foro penitētie absoluens
sit irregularis
An ministrās sacr͂ʒ extreme unctionis.
Utrꝝ iniuste excōicās excōicato teneatur
ad interesse.
Utrꝝ excōicās sciēter iiuste īcurrat aliquā
suspēsionē.
An epi ⁊ supiores eorū eā icurrūt.
Utrū epi excōicātes uel suspēdētes non in
scripto icurrūt aliquā suspēsionē.
An inferiores iudices eā īcurrūt.
An sñia excōicati uel interdicti nō lata in
scriptis teneat.
An absoluēs ab excoicatiōe nō ī scrpto pe
nā suspensiōis icurrat.
Utrꝝ īiuste excoicātes sint digni pena etna.
Utrꝝ maiori pena dignus sit īiuste excōi-
cās paupeʒ q̄ʒ iniuste excōicās diuitē.
Utrū sacerdos ꝓchialis possit subditūʒ
absoluere ab excōicatiōe quā īcurrit p-
ticipādo in crīe cū excōicato maiori ex
cōmunicatione.
An si excōicat⁹ accedat ad supiorē excōica
toīs ꝑ solutōe hñda dbeat ab eo absolui
Quot ⁊ q sunt casus excōicatiōis a iur͂ q͂
rū absolutionē dñs papa sibi retinuit.
Quot ⁊ qui sunt casus qui excipiūtur ab
illa regula q₃ ille q īiecit manus uiolē-

tas in clicū seu religiosū nō pōt absolui p papā uel p illū cui cōmiserit.
An existēti in piculo mortis absoluto ab excōicatiōe ab illo q alias eu absoluere nō potuisset vbeāt cimiteriū ⁊ alia ecclesie suffragia denegari.
Utrū fauēs excōicato pticipet i crie p quo ē.est excōmunicatus.
An fauēs p accōia excōmunicato i crie icurrat eādē excōicatione.
An fauēs ipūitati crīs ia pperrati siu suo fauore icurrat eādē excōez cū crimioso.
Utrū qlz sacerdos possit absoluer a minori excōmunicatiōe.
An legatus postq̄ exiuit termios legatiōis sue absoluere possit illū que itra terminos legationis sue excoicauerat.
An epūs extra suā diocesim ex iia possit suspēdere uel absoluere ab excoicatiōe i foro cōtētioso.
An possit cōmittere alicui in sua diocesi ut absoluat.
An extra suā diocesiz possit absoluere subditū suū in foro penitētie.
An sacerdos prochialis excoicatus minori excōe possit subditū suū ab illa absoluer
Utrū sacerdos subditū suum maiori excōe excōicatu possit absoluere a pccis excōicatiōe manēte.
An excōicatus minori excōicatione possit absolui a pccis illa excōicatiōe manēte.
Utrū ille q icurrit excōicatōez i uno epatu postea possit absolui ab alio i cui⁹ diocesi moratur.
Utrū excōicat⁹ absēs possit absolui nunc⁹.
Utrū excoicatus possit p litteras absolui.
An si absolutus ex tūc q̄ lr̄a fcā est et suo nuncio data.
An iuram ētū sit de necessitate absolutiōis
An cū absoluit excōicat⁹ a cāone iūgēdū sit ei sub debito p̄stiti iuramēti q̄ ↄ illū canone sciet̄ d̄ cetero n̄ ueniet.
An tale iuramētū iniūgēdū sit illi q i eadez ecclesia socij eē noscūt.
An p leui irritatiōe sit tale iuramētū exigēd
Utrū excōicat⁹ plurib⁹ d̄ cāis absoluat simplr̄ si n̄ oēs cas⁹ excōis sue exprimat.
Utrūz absolutus ab officiali epi excōicati sit uere absolutus.
Utrū excōicat⁹ cui excōicator dic. Reuoco excōez seu relaxo quā i te tuli. ⁊ n̄ dic absoluo seu absolum⁹. uer̄ sit absolut⁹
Utrū milites teneāt̄ obedir̄ suis p̄ncipib⁹ publice maiori excōe excōicatis. aut eis teneātur soluere cēsū.
An excōicatio aū s̄itam absoluat simplicit̄ ⁊ absolute eos a iuramēto fidelitatis q° illi erāt obligati.
An absoluti p s̄imaz ab illa obligatiōe tēantur reuerti ipo iur̄ ad eoꝝ obediētiā p⁹ eoꝝ absolutionē ab excōicatiōe.
Utrū clerici teneāt̄ obedire suo epō maiori excōe publice excōmunicato.
Utrū monachi teneātur obedire suo abbati excōicato.
An abbas excōicatus possit aliquē d̄ mōachis cōstituere uicariū suū.
Utrū uxor teāt̄ obedir̄ marito suo excōicato
Qui ⁊ quot sūt casus i quibus hō incurrit maiore excōem ipo iur̄.
Qui ⁊ quot sunt casus q excipiūt̄ ab illa r̄gula. s. q̄ q iniciūt man⁹ uiolētas i clicū l' quācūq̄ p̄sonā religiosā religiōis ap̄pbate icurrūt sentētiā excōicatiōis.
Utrū sacrilegi sint excōicati ipo iure.
An incurrāt maiorē excōicationē.
An deflorās monialē bñdcām icurrat excōnē ipo iure.
Utrū uiolās imūitatē ecc̄e sit excōicat⁹ ipo iure.
An idē sit uiolare eccl'iaz ⁊ imūitatē ecclie
An eccl'ia deffēdat publicū latronē confugiēte ad eā.
An nocturnū populatorē agroꝝ.
An hu⁹ ↄfugiēs ad ipaz dbeat dāo [illegible]
An deffēdat illū q i ecclesia hoiez occidit.
An deffēdat iudeū ad ipsā cōfugiēte.
An deffēdat excōicatū excōe maiori ad ipsā cōfugiētē.
An ecclesia nō consecrata defēdat confugiēte ad ipsā.
An ecclesia iterdicta.
An ille q fugit ad eccl'iaz adherēs sacerdoti corp⁹ xp̄i portanti debeat ab ecclesia deffēdi.
An extrahētes malefcōrē de ecclesia sint excōicati a iure cōi.
An i regno frācie p cōsiliū Bit[illegible]ēse
Utrū iperrās l'ras dñi pape tacita ueritate l' suggesta falsitate sit excōicat⁹ ipso iure.

An ille qui l̃ris apostolicis utitur sub alio nomine impetratis.
Utꝝ iueniẽs l̃ram dñi pape cuiꝰ efficacia iã expirauit. ut pote qꝛ fuit data ad tẽpus q̃d iã trãsijt ⁊ ludo ñ itẽtiõe utẽdi aliq̃z l̃raꝫ i eo male formatã .ĩ. formet uel pũctũ faciat ul'p queĉnq̃ꝫ aliũ modũ aliqd in ea immutat sit excõicatꝰ ipo iure.
Utrũ aliqs de nouo ueniẽs ad studiũ portans arma añq̃ꝫ sciat sñiam cõtra portãtes arma p epm loci latã icurrat excõmunicatione.
An aliquis simplex u'el ignorãter falsificatis lитteris excusetur.
Utrũ secularis excõicatus qa pcussit clericũ ⁊ excõicatus itrat religionẽ possit absolui a p̃lato religionis illius.
Quot modis dr̃ iniectõ difficilis ⁊ enoris.
An p̃dictus excõicatus q religionẽ itrauit possit absolui dũ adhuc ẽ nouitius a p̃lato illius religiõis.
An si p̃latus ille sit excõicatus recurrẽduz sit ad diocesanũ.
Utrũ religiosus percutiẽs religiosũ eiusd̃ mõasterij possit a suo p̃lato absolui.
An si se pcusserũt extra septa monasterij.
Utrũ religiosus pcutiẽs religiosũ alterius claustri possit absolui a suo p̃lato.
Utrũ religiosus pcutiẽs secularẽ clericuꝫ possit absolui a ꝓprio p̃lato.
An si ille clericꝰ fuerit cl'icꝰ mõasterij possit religiosꝰ pcutiẽs p epũ absolui.
An si pcutiẽs clericũ secularẽ ñ eiusd̃ mõasterij ⁊ ñ sit id̃ ortũ scãdalũ possit absolui p epũ loci.
Utrũ cũ religioso suscipiẽte ordĩes in excõicatione possit suus p̃latus dispẽsare super irregularitatẽ quã contraxit.
An p̃latus possit dispẽsare irregularitate cõtracta per excõeꝫ a qua ñ pt absolueř
An si dñs papa ↄcedat alicui ptãtẽ absoluẽdi ab excõe eo ipo itelligatur ↄcedere ptãtẽ dispẽsãdi i irregularitate occõne illius excõis cõtracta.

Di. xviiii.

Postquam ostensũ est ⁊c.
Utꝝ claues fuerĩt collate sacerdotibus ue. le.

An nõ sacerdos hẽat claues.
An abbatisse hẽant claues.
An possint moniales suas benedicere. an euãgeliũ legere.
An publice p̃dicare.
An excõicare uel ab excõe absoluere.
An possit clericos sue iurisdictõi subiectos suspẽdere ab officio ⁊ beneficio.
Utꝝ claues sint collate oibꝰ sacerdotibus no. le.
Utrũ qlꝫ sacerdos possit usũ clauiũ i quãlibet p̃sonã exercere.
An iurisdictiões in ecc'lia distĩcte sit aliqᵒ mõ ad exẽplar distinctiõs' q̃ ẽ i ecclesia triũphãte.
Utrũ correctio frña sit sub p̃cepto.
An ab ea aliqs excuseť pp laborẽ l' verecũdiaꝫ l' ne icurrat incõmodũ tẽporale.
An par teneatur corrigere parẽ.
Utrũ exñs in pccõ mortali tẽať corrigere alios pccõres.
An sacerdos exñs in pccõ mortali peccet absoluẽdo in pñie. foro.
Utꝝ inferiores teneãť corrigere sñiores.
Utrũ secreta monitio debeat p̃cedere publicã denunciationẽ.
An correctus secreta monitiõe debeat postea publice denunciari.
An ille qui eũ correxit secreto postea teneatur illum denunciare p̃lato in secreto.
An actionẽ debeat p̃cedeř secreta monitio
Utꝝ testiũ iductõ d'beat p̃cedeř publicã d'nunciationẽ.
An aliq iducẽdi sit testes i correctione.
An ille q ñ p̃mõuit fratrẽ ĩpellať a d'nunciatiõe.
An delictũ fratris ꝓua debeat oñdi p̃lato q̃ꝫ testibus;
Utrũ iudex p sola fama nullo existẽte accusatore debeat ex offõ suo ꝓcedeř ad iqsitionẽ.
An malã famã faciãt dcã paucoꝝ.
An infamato canõica purgatio sit idicẽda
An ad correctionẽ fratris .i. mod' accusatõis unq̃ꝫ debeat ꝓcedi sñ legitio accusatoř
An pp famã ortã a maliuolis ⁊ luitis ꝓcedi debeat ad iqsitionẽ.
An idẽ possit eẽ accusator ⁊ iudex.
Utrũ in aliquo casu accusatus possit repellere acusatorẽ

An possit accusarẽ eũ qui accusat de crimine absens p litteras:
An se nõ uult iscribere.
An fm iura admittatur ad accusãd hereticus paganus. ⁊ apostata. an adulteriosus.
An conspirator.
An incestuosus.
An ille qui est male opinionis.
An litigiosus ⁊ calumator.
An fanus.
An excõicatus.
An inuitus.
An mulier.
An impubes.
An pauper.
An sortilegus ⁊ diuinator.
An sacerdos possit repellere accusatorem qui nõ põt fieri sacerdos.
An clericus possit rpellere laicum.
An accusatus possit accusãtẽ reaccusare.
An seruus possit accusare.
An illi q nõ ex bono zelo accusãt sit audiẽdi.
An accusatus possit recusare cohitãte inimicis suis.
An illũ qui iurauit nõ accusare ipsũ.
An illũ q tulit testimoniũ cõtra ipsũ i eadem causa.
An ad accusãd criẽn heresis ⁊ symõie ⁊ lese maiestatis admittant criosi ⁊ isames.
An inimici.
An accusatõ noceat accusato si cõtra eum nihil probatur.
Utrũ accusatus possit in aliquo casu recusare iudicem.
An furiosus possit eẽ iudex.
An femina.
An seruus.
An surdus.
An mutus.
An infais.
An ille qui accusat.
An suspectus.s.qr inimicus.
An suspectus.quia est de terra aduersarij nimis familiaris ei.
An suspectus.qr hẽt similẽ cãz cũ aduersario
An cõsãguineus aduersarij.
An possit accusatus recusare iudicẽ qui aggrauat eum.
An possint recusari iudices dati de assesu utriusqz partis.
An puniẽdus sit ille qui recusat iudicẽ ex iniusta cã uel modo iniusto.
Utrũ accusatus possit in aliquo casu excipere contra testes
An ꝯ illos q sũt furiosi ⁊ mentecapti.
An cõtra minores.14.annorũ.
An cõtra cõuictos de crie.
An cõtra infames.
An ꝯ illũ qui cõfitet se sociũ eiusd crĩs.
An catholicus ꝯ hereticũ.
An cõtra inimicũ.
An ꝯ domesticos ⁊ familiares accusatoris.
An cõtra productos de domo accusatoris uel accusatorum.
An cõtra nimia paupertate laborãtes.
An cõtra mulierem.
An ꝯ illos q siles cãz habẽt cũ aduersario.
An clerici cõtra uiles personas.
An aliquãdo aliquis admittat ad accusãd qui nõ admitteret ad testificandũ.
An alii aliqs admittatur ad dnũtiãdũ qui nõ admitteret ad accusãdum.et qr.
An testis pductus debeat iterogari d cãis.
An de psona.
An ad pbãd sufficiãt testes sigulares.
An testis pductus debeat iterogari de loco.
An de tẽpore.
An de auditu.
An de uisu.
An de scia.
An de certitudine.
An de credulitate.
An de fama
An testes debeãt cõcordare iure.
An in persona.
An in loco.
An in gradu.
An in tẽpore.
In expositione litere.
An iudex occulte criosus peccet i exercẽdo iudicis offm in foro exteriori.

Di xx

Sciendum est ⁊c.

Utrũ aliquis i articulo mortis pꝰ penitẽa possit digne penitere.
Nota q sit illa q rqrũt ad peĩtẽtiã dignã.
Utrũ penitẽs in articulo mortis debeat sacerdos aliquã pñiam imponere.

Utrū aliuſ poſſit ſatiſfacerᷓ ꝑ alio loqn̄do nō d̄ illa ſatiſfactōe p quā remittitur offēſa culpe. ſꝫ d̄ illa quā homo dꝫ ꝑ offenſa iā remiſſa.
An homo poſſit mereri premiū uite etn̄e.
An cū un⁹ obligat ſe ad ſatiſfaciēdū ꝑ a° alter ſtatim ſit liberatus.
An aliqs ſatiſfaciens ꝑ alio ſimul ſatiſfaciat pro ſe ipo.
Utrū pena purgatorij ſit grauior q̄libet temporali pena.
An ignis purgatorij acutius affligit purgādos q̄ꝫ ille q p̄cedet faciē iudicis.
An exn̄tes in purgatorio ſit certi q̄ bēbunt uitam eternam.
Utrum pena purgatorij ſit ſatiſfactoria.
An ille q purgatᷓ p eā uolūtarie ſuſtiet eā
An ſint extra ſtatū merendi.
Utrū pena purgatorij per miniſterium demonum inſligatur.
An angeli boni et mali aſſiſtāt moriētib⁹.
An purgādi p bonos angelos deducantᷓ ad locum penalem.
An mali angeli comitentur ad deſpiciendum uel ad eos puniendum.
Utrū idulgentie quas dat eccleſia aliqd ualeant.
An per indulgentias dētur ſp̄ualia pro temporalibus.
Utrū idulgētie tm̄ ualeāt q̄tū ſonant.
Utꝝ idulgētie ualeāt aliqb⁹ poſt hāc uitā
An illi qui ſūt i purgatorio ptineāt ad eccleſiam militātem ⁊ triumphantem.
Utrū idulgētie ualeant exn̄tibus in peccato mortali.
Utrū ualeant religioſis.
Utꝝ idulgētie ualeāt p̄latiſ q eaſ cōcedūt
Utꝝ malus ep̄ſ poſſit dare idulgētias.
An dignior ſit abſolutō que ſit in foro pn̄ie q̄ illa q̄ ē p cōceſſionē idulgētie.
Utꝝ aliqs nō ep̄s poſſit idulgētias dare.
Utꝝ qlꝫ p̄lat⁹ poſſit darᷓ idulgētias.
An archiep̄i poſſint darᷓ idulgētias i dioceſi ſuffraganeorum ſuorum.
In expōe lr̄e.
An ille iuſt⁹ q an̄ mortē fecit totā pn̄iam ſibi a ſacerdote iniūctā moriē cū dubito poſtea i purgatorio puniatur.
An ille cui iniūcta ē a ſacerdote pena maior debitis teneatur eam expellere.

Di. xxi

Solet etiam: queri ⁊c.

Utrū ſit cōſonū diuine iuſtitie aliquas aīas a corporibus cū charitate r̄cedētes in purgatorio puniri.
An pena mortiſ naturaliſ ſit ſatiſfactoria.
Utꝝ d̄ purgatorio alius alio citius liberᷓ
An magitudi offēſe rn̄dat itētio acerbitatis pene ⁊ radicotōi pcc̄i pene duratō.
Utrū ad purgationē aīarū ſit aliquis locus ſpālr̄ deputatus.
Utrū locus purgatōis aīarū ſit totū ſpacium uſqꝫ ad orbem lune.
Utrū aliqua pcc̄a uenialia poſt hāc uitam deleātur q̄tum ad culpā.
An homo poſſit mori in ueniali peccato ſine mortali.
An facilius ſit ueniale peccarᷓ q̄ ipꝫ pcc̄m ueniale delere.
Utrū ad remiſſionē ueniali cū quibus aīa recedit a corpe ſufficiat pena purgatorij ſine motu cōtritionis.
Utrū aliquod pcc̄m ueniale puniatur pena eterna.
An ſint aliqua peccata uēialia que nunq̄ delebuntur.
Utrū per lignū. fenū. et ſtipulā itelligātur peccata uenialia
An homo adultus in hac uita de lege cōi poſſit eē p aliqd̄ momētū ſine quocūqꝫ peccato.
Utꝝ p ꝯfeſſionē gnālē dleātᷓ pcc̄a uēialia.
Utrū cōfeſſio generalis ſit ſacr̄m.
Utrū per cōfeſſionē generalem deleantur mortalia oblita.
An ignorātia iuriſ ſit periculoſior q̄ ignorantia facti.
Utꝝ peccet ꝯfitēſ ꝯfitēdo pcc̄a q̄ nō fecit.
Utꝝ ſigillū cōfeſſiōis ſit de iure naẗe.
An cōfeſſor poſſit de licētia cōfitētis peccatū eius alij reuelare.
An ſi cōfeſſor dicat ſe licētiatuꝫ a pn̄itēte obligetur ad probandum licentiam ſi alius negaret.
An cōfeſſor teneatᷓ celare pcc̄a que audiuit in cōfeſſiōe ſi illa alter ēt ſciat.
Utrum in aliquo caſu liceat ſacerdoti cōfeſſionem reuelare.

An hoc posset qñ scirẽt hoc utile eẽ peñtẽti.
An sacerdos teneat̃ confiteri pccm̃ qḋ nõ posset confiteri nõ manifestando cõfõri peccm̃ sibi ab aliquo cõfessu.
An si regreretur.
An sciret psonã sibi exñti cõfessã fecisse tale crimẽ deberet tacere uel dicere se nũqꝫ hoc audiuisse.
An sacerdos teneat̃ uitare priuati illũ que p suã cõfessionẽ ⁊ nõ alit̃ scit excõicatũ.
An plato liceat remouere ab offõ subditũ quẽ p suã ɔfessiõẽ scit male uti offõ suo
An sacerdos exñs i itroitu nemoris cũ aliqᵬ uolẽtibus ipꝫ iterficer̃ i nemor̃ posset reuiuere nemis intrar̃ cũ eis si hoc sciat tm̃ per alterius illoꝝ cõfessionẽ.
An eadẽ sit spẽs cris reuelatio ɔfessiõis. ⁊ pditio secreti.
Utrũ aliꝰ a cõfessore audiẽs a ppposito l'a casu pccã cõsitẽtis ignorãtis ꝙ pcca. sua alius a cõfessore audiat teat̃ illa celar.
An si i una prochia essent duo sacerdotes qꝫ isolidũ si unꝰ a casu l'a pposito audiat cõfessionẽ alicuius prochiãi sui ɔfitẽtis socio suo posset illũ absoluer̃ qũuis ille nõ intẽderet ei cõfiteri.
An i foro cõtẽtioso iudex possit dar̃ sñiaꝫ ɔ reũ uel p reo pro cõfõne rei q̃ cofõi fuit fcã corã eo ut corã iudice.
An i foro cõtẽtioso unus iudex possit pcedere p alterius acta.
Utrũ sub sigillo cõfessiõis cadat psona cũ qua penitens cõfitet̃ se peccasse.
An sub sigillo cadat cõfessiõis qḋ nꝫ ẽ peccatũ nec circũstãtia pccĩ
An cadat aliqd p qḋ ɔfitẽs nõ põt prodi.
An ea q̃ nihil faciũt ad expssione pcci.
An aliqd qḋ nõ ptinet ad iudiciũ illꝰ fori.
An sacerdos possit loqui in gñali de pccis sibi cõfessis.
An psonã cũ qᵃ penitẽs cõfitet̃ se peccasse eaør̃ sub sigillo sit ɔ obfuscatiã disciplie.
Utꝝ ille cui cõfessor reuelauit cõfõem alicuius teatur illã celare.
An qui iuuat ad pmouẽdũ crim̃ qḋ alius ichoauit pricipꝫ cũ eo i crie.
An nunqꝫ licitũ sit uti ptãte cõcessa ab illo qui eã cõcedere nõ potuit
Utꝝ penitẽs teat̃ celar̃ psonã cũ q̃ peccauit
Utꝝ teat̃ celar̃ pñiaꝫ sibi iniũctã a cõfessor̃.

Que sit drã it̃ sigillũ ɔfõis ⁊ sigillũ secrti

Di. xxii.

QUumque multis ꝛc.

Utꝝ pccã dimissa possunt redire eadẽ i numero q̃tũ ad culpã.
An bona merita reuiuiscãt mortificata p penitẽtiã eadẽ i numero.
An in aer̃ reuertat̃ eadẽ tebra i numero.
An idẽ factũ i nũero possit plurties iputari ⁊ nõ iputari.
Utꝝ oĩa pccã dimissa redeãt p seqñs mortale pccm̃ eadẽ spẽ. l' gñe q̃tũ ad culpã
An grã p quã remittitur pccm̃ sit necessaia ad cõfirmationẽ remissionis illius.
An debitũ carẽtie iustitie originalis dei reuertatur sub rõe que ẽ originali debita.
Utꝝ oĩa peccã dimissa redeãt p cõsequens mortale pccm̃ q̃tũ ad pena.
An peccã prius dimissa aggrauẽt sic mortale pccm̃.
An p pccõ dimisso qꝰ ad culpã possit hõ p seqñs mortale pccm̃ hr̃e penã ppetuã
Utrũ igratitudo sit spiale pccm̃.
Utꝝ maior sit igratitudo i casu ab inocẽtia q̃ı in casu a uera pñia.
An magis sit ingratus peccãs ɔ illũ qui ei plus dimisit q̃ı ille cui minꝰ dimisit.
Utrũ exterior pñia sit sacr̃m.
An exterior pñia sit cã interioris.
Utrũ remissio pccõꝝ sit res huius sacr̃i.
Utꝝ penitẽtia sit unũ sacr̃m.
Utꝝ penitẽtia sit ab istitutiõe.
An sit a natura.
Utꝝ sacr̃ꝫ penitẽtie fuerit a xpo imediate institutũ.
An ipsũ istituerit añ suã passionẽ.
An ptãtẽ absoluẽdi dederit añ suã resurr̃ctionẽ.
Irrexpõe littere.
An unũ pccm̃ trahat ad aliud.

Di. xxiii.

PReter premissa ꝛc.

Utꝝ extrema unctio sit sacr̃m.
An inunctio cathecuminoꝝ sit sacr̃m.
An ipsũ oleũ per epm̃ cosecratũ sit sacr̃m.
An debeat ɔferri ab uno sacdote uł a pluribꝰ

Queritur a quo fuit institutū.
Utrꝫ huius sacri materia sit oleū de oliuis p episcopū consecratū.
An sit sacrm̄ necessitatis.
Utrꝫ hꝰ sacri sit aliq̇ dr̄minata vborꝫ forma
An dueñetioꝛ sit forma dp̄catiua q̄ȝ idicatiua
Utrū effectus huius sacri sit pccōrū ueni aliū remissio.
An solus sit ꝯ̄ sequelas pccōrū tā ex origi nali q̄ȝ ex actualibus relictas.
Utrum effectus huꝰ sacri sit infirmitatis corporalis alleuiatio.
An q̄ȝto uiri sūt pfectioꝛes tāto magis de siderāt mori.
An sit icōueñēs dr̄e q̄ꝫ huius sacri sit duo effectus unus spūalis, aliꝰ corpalis.
Utrꝫ hoc sacrm̄ possit cōferri a nō epō.
Utrū possit conferri a nō p̄sbytero.
An melioꝛ sit orō bōi laici q̄ȝ mali sacerdo tis.
Utrū hoc sacrꝫ cōferri debeat aliq̇bꝰ sais
An illis qui deficiūt ex senectute.
An ꝯ̄stitutis i piculo mortis i bello lꝰ i mari
Utrū cōferri debeat oibꝰ ifirmis.
An debeat cōferri ipenitētibus.
An pseuerāter furiosis.
An puulis.
Utrū sola instrumenta sēsuū debeāt iungi
An iungi debeāt oculi ceci nati.
Utrū hoc sacrm̄ sit iterabile.
An unctio altaris debeat iterari.
Jn expōe littere.
An capita regū uel brachia debeāt iungi.

Di. xxiiii.

Nunc ad considerationē ꝛc.

Utrꝫ tōsura, sit ad ordinū susceptionē dispō cōgrua.
An possit aliquis eē clericus sine tōsura.
Qr̄ dꝫ denudari capitis sūmitas.
An debeat fieri tōsura i modū spere. ꝛ qr̄.
An debeāt resecari capilli iferius. ꝛ qr̄.
An nō tōsuratꝰ possit accipe aliquē ordiēꝫ
An sequēs ordo possit recipi p̄ori nō suscepto
Jn qº dr̄t ista tōsura a tōsura Nazareoꝫ i ueteri lege.
Utrꝫ tōsura sit ordo.
An p tōsurā cōstituat qs i gradu dignita tis ecclesiastice sr̄ alios.

Utrū tōsure sit ānexa renunciatio tp̄aliū
An cuilꝫ clīco dbeat p̄uidri ab eccl̄ia d ui ctu.
An clericis liceat hr̄e p̄priū.
An clericis bn̄tibꝰ de p̄po uñ honeste ui uere possint liceat r̄tier eccl̄icū bn̄fm̄.
An talibus teāt epūs eos ordināꝰs p̄uider
Utrū clerici nō beneficiati nec in sacris ꝯ stituti teneāt portare tōsurā.
An tales pn̄t renunciar p̄uilegio clericali p q̄d data ē clericis libertas.
An clerici p quos scādalū in ecclesia gene ratur teneāt portare tonsurā.
Utrū clerici uxorati nō tn̄ bigami teneāt portare tōsurā.
An illi qui sunt milites facti.
An illi qui facti sunt publici mercatores.
Utrū bigami teneātur tōsurā ñ portar.
Utrꝫ ordo sit i ecclesia.
Utrū ordo sit sacrꝫ.
An ordo sit unū sacrm̄.
Utrū sint. ꝰ. ordines tm̄.
An oēs illi ordies q mō sunt i ecclesia fu erint i ecclesia primitiua.
Utrū gr̄a gratū faciēs i ordie conferatur
An cuilꝫ suscipiēti sacrm̄ ordis ut dꝫ cō feratur aliq̇ illuminatio itellectus.
An susceptio ordinis p̄supponat i suscipi ēte grām gratū faciētē.
Utrū caracter in quolꝫ ordie ip̄rimatur.
An in diuersis ordinibus diuersi caracte res i spē ip̄rimātur.
An plēs q̄litates solo nūero dr̄ntes sit esse possint.
An hoc sacrm̄ sit ꝯ̄ iterabilē morbū.
Jn qº actu cuiuslꝫ ordiatōis ip̄mat caract
An i ordiatiōe hostiarij ip̄rimat i clauiū ecclesie traditiōe.
An iu ordinatiōe lectoris i traditiōe co dicis diuinarꝫ lectionū.
An i ordine exorciste i traditiōe libri ex orcismorꝫ.
An i ordīe accoliti i traditiōe cādelabri cū cereo.
An i ordie subdiaconi i traditiōe patene ꝛ calicis uacui.
An i ordinatiōe diacōi i traditiōe textꝰ euāgelij.
An i ordiatiōe sacerdotis ip̄mat caract cū sibi epūs tradit calicē cū uīo ꝛ pate-

nā cū hostijs.
An xp̄s in cena dederit potestatē discipulis sacerdotalē qntū ad actū pncipalē.
Utrū supra sacerdotalē ordinē sit aliqª potestas in ecclesia.
An potestatē ligādi et soluēdi in foro pn̄ie acceperit oēs discipuli a xp̄o imediate.
Utrū ep̄atus sit ordo.
An iprimat caracterē.
An possit r̄capi aū p̄sbyteratū.
An possit iterari.
Utrū oīuz ep̄oꝝ sit aliqs i ecclesia supioꝛ
An alij apostoli a petro accepūt potestatē iurisdictōnis ipo,mediāte.
An Moyses fuerit sacerdos.
In expositiōs litere.
Quare ordināūr sedes in ecclesia.

Di. xxv.

Solet etiam queri ꝛc.

Utrū solus ep̄s possit ordines cōferre
An miores ordines possit ↄferri a n̄ ep̄o.
An solus ep̄s possit uirgines cōsecrare.
Utrū ep̄s hereticus possit cōferre.
An symoniacus.
Utrū ep̄s degradat⁹ possit ordies cōferr̄
An ep̄s q renunciauit loco et dignitati.
An ep̄s degradatus sit ep̄s.
An pnceps depositus sit pnceps.
An tōsuratus ab ep̄o degradato debeat iterū tonsurari.
An ep̄s p renunciationē possit se puare oībus qbus possit puari p degradatōne
An papa possit ab altari et calice auferre consecrationē absq3 illoꝝ destructione.
An consecratio ep̄alis dignitatis sola uoluntate et uerbo possit cōferri.
Utrū symonia sit studiosa uolūtas uēdedi l' emēdi aliquid sp̄ūale l' ānexū sp̄ūali.
Utrū symonia cōueniēter diffinietur.
Utrū symoniaci sint irregulares.
An grauioꝛ sit symonia i ordine q̄ i ↄsecratione beneficij ecclesiastici.
An cōsuetū sit dispēsari cū symōiacis q ordinē sciēter symoniace susceperūt.
An ille q ordiat' l' q ↄsecut⁹ e bn̄fm ecclīasticū symōiace ipo ignorāte teāt p⁹qͣ uenit ad notitiā sci illō bn̄fm r̄signar̄ et ab executiōe ordis sic suscepti desistere.

Utrū in emptione uel uēditiōe sacroꝝ cōmittatur symonia.
An possit emi sacrm̄ p aliud.
An licitū sit dare aliqd tp̄rale pro celebratione misse.
An licitū sit accipere expēsas p procuratione negocij electiōis.
An p micro licitū sit dar̄ pecuniā ex pacto
An licitū sit dare pecuniā uel accipere pro absolutiōe ab excōicatiōe hn̄da l' dāda
An electo i ep̄z liceat dar̄ pecuniā aduīsario suo ut ab ipedimēto sue electōis desistat.
An de possit dici pecū p elemosynā redim i
An posito isto casu antiqͣ oporteat puulū mori sin bap⁹ aut dare pecuniā p ipa baptizādo licitū sit dar̄ pecuniā p hoc.
An licitū sit ordinando pmitter̄ ep̄o q. ipz sr promissione sua nō iqetabit.
Utrū cōmittatur symonia i ēptiōe uel uēditiōe quorūcunq. sp̄ualiū.
An docere p pecunia sit symoniacū.
An ep̄s p cōsecratiōe ecclesie possit accipere pcuratione.
An liceat recipere certos redditus p āniuersario celebrādo.
An plato liceat p correctiōe et uisitatiōe procuratione accipere.
A p iudicio uel testimonio liceat pecuniā dare uel accipere.
An aduocatus possit uēdere patrociniū et iurispitus suū cōsiliu.
An licitū sit aliquid exigere uel dare ab egredientibus monasteriū.
An p pdicatione licitū sit aliquid tp̄ale dare uel accipere.
An accipe uel dare pecunia p dada uel habeda licētia docedi sit li monacu.
An p orōe liceat aliqd ex pacto dar̄ l' accipere.
An pro actu prophetādi liceat aliqd dare uel accipere.
Utrū symonia cōmittatur in ēptiōe uel uēditione sp̄ualibus ānexoꝝ.
An licitū sit uēdere uasa ecclesie.
An ius pronatus possit uēdi.
An licitū sit sepulturā uēdere et emere.
An ius pmogenitur̄ possit uēdi
An corporalis labor ānexus sp̄ualib⁹ officijs possit uēdi.
An cōmittat' symonia cū aliquis ex pacto

seruie p spiritualib⁹ uel ānexis eisdē.
An sit symoniacū cū ex pacto dat p āne-
xis spūalibus munus a lingua.
Utr sex⁹ mliebiſ ipediat ordiſ susceptōez
An licitū sit monialibus sacra uasa uł sa-
cratas pallas cōtigeř.
An licitū sit mulieri publice docere.
Utrū ifātil' etas īpediat ordiſ susceptōez
An puulus q ordinatur i sacris obligetur
ad cōtinētiā.
An ad susceptionē cuiusl3 forme sufficiat
q i materia ñ sit dispō repugnās.
Utr dfcūs natalīū ipediat ordis susce-
ptionē.
An tales possint i religione fieri plati sine
dispēsatiōe.
An possint sine dispēsatiōe ad sacros or-
dines pmoueri.
An audire cōfessiōes ex cōmissiōe.
Utrū seruitus ipediat ordis susceptionē.
An serui si dñi cōsētiāt q ordinet̄ sint li-
beri ipso fcō:
An psūat cōsētire si sciat ⁊ nō reclamet.
An seruus q ordiatur ignorāte dño ⁊ or-
diatoř ⁊ pñtatoř ṙuocād⁹ sit i suuituē
Quid si dñs ignorat, ⁊ ordiator uel pñ-
tator sciūt.
An pccm̄ mortale ipediat ordiſ susceptōez
Utrū notabilis defcūs alicuius mebri ipe-
diat ordis susceptionē.
An illi qui se spōte mutilāt possint de iuř
ad ordies pmoueri.
An aliqs iuste affligat̄ sine culpa sua.
Utrū homicidiū ipediat ordis susceptōez
An aliqs dū caret usu rōis occidēs hoiez
sit irregularis:
An ille q ꝯ suā uolūtatē occidit hoiem. qr
mouet̄ brachiū ei⁹ uiolēt̄ sit irřgulariſ.
An positus in necessitate ut occidat ł oc-
cidat sit occidēdo irregularis.
An ille q casu occidit hoiez sit irregulariſ
An ille q mutilat tm̄ sit irregularis.
An si aliqs rē sibi furtiue ablatā ṙpetat co-
rā iudice eo q alit̄ eā hēre ñ pt ⁊ iudex
igrat ⁊ iueniat ipsū eē furē ⁊ suspēdat
sit irřgulariſ si repetēdo rē nō dixit eā
furtiue acceptā, s3 tm̄ offert se pba tu-
rū eā suā eē.
Utrū ifames ifāia iuris ciuil' repellēdi sit
ēt p⁹ pactā pñiā ab ordinū susceptōe

Quid ē ifamia.
An aliq sit ifames fz leges q ñ sūt ifa-
mes scdm canones.
An infames repellēdi sit ab accusatiōe ⁊
testificatiōe.
An papa possit ṙstituer̄ fāe clicū ifamatū
An laicū ifamatū.
An hoc possit pnceps.
Que sit forma restituēdi.
Utrū ifames ifāia iuř cāonici ṙpellēdi sit
ēt p⁹ pactā pñiā ab ordinū susceptōe.
An ifamia iuriſ canonici ꝯbi possit ipo iu-
re ⁊ irrogati p sentētiā.
An ille q p sniā diffitiuā irrogat̄ alř pos-
sit absolui lipli q p ṙstitutōez i itegrū
An ifamia ipo iuř possit ꝯbi p aliqd mor-
tale pccm̄ qd ñ iducit depōem.
An p oe mortale pccm̄ qd scdm canones
iducit dispositiōez ꝯhat̄ ciuilis infāia.
An ifamia canonica deleat̄ p pñiaz.
An emēdatus de crīe si eū p⁹ pñiam comi-
tetur ifamia debeat recipi i testē.
An q purar sciēt̄ sit ifamis.
Utrū ifamis ifamia fci tm̄ sit repellēdus
ab ordium susceptōe.
An ifāib⁹ ifāia p sniaz diffitiuā irrogata
siue ꝯcta p aliqd illoz crinū pp q iura
ciuilia ⁊ canonica cōcordit̄ dīminant ⁊
pnūciāt hoiez eē ifamē ipo facto sit ac-
tus legitimi ipo iuř ītdicti.
An ifamibus ifamia fci tm̄ sit ītdicti ipo
iuř uel interdicēdi.
An ifamia fci magis pprie dicat̄ ifamatō
q̄3 infamia.
An si infamis ifamia fci tm̄ ordinet̄ sit ip-
so iure suspēsus ab executiōe ordis.
An aliqua ipediāt pmouēdū q̄ nō deijci-
unt ipsū pmotū.
An ifamia facti possie p hoiez ṙmoueri.
An accusati d crīe pēdēte sua accusatōe
sit repellēdi ab accusatōe ⁊ testificatōe
An d crimie cōdēnati q ab iniqua sētētia
appellauerūt pēdēte appellatiōe sit re-
pellēdi ab accusatiōe ⁊ testificatiōe.
An illi quoz gnata ē opio p eo q quoq3
p exceptionē fuerūt a testificādo ṙpul-
si repellēdi sūt ⁊c.
An criminosus possit se. sufficiēt̄ pbare
emdatū d crimie p sacerdotē suū.
In expōe littere.

An dispẽsetur cũ illo qui bis ordinẽ eũdẽ scienter recepit.
An cũ illo q bis sciẽter bapm̃ recepit.
An cũ illo q se fecit ordinare ad peruertẽdũ fidei statũ.
An cuz symoniaco qñ est symonia ex parte ordinantis ꝛ ordinati.
An uerum sit illud ulum magri .s. quisqȝ horum alterum uẽdit sine quo alterum nõ hẽt neutrũ inuẽditum derelinquit.
An ius pronatus trãsferatur uẽditõe.
An successione.
An permutatõe.
An donatõe de consenso epi fcã
An a uitio symonie excuset qui pactiões reuocat efficaciter ꝛ fideli reintegrat.
An ille sit symoniacus qui cum parte fecit pactũ de puidẽdo filio ꝛ postea pactus obliuioni tradẽs nec ex illo pacto aliqd recipiens filio illius prouidit pur intuitu pietatis.
An ille sit symoniacus q pri pmittit puider filio si ille pater desistat a cõmittendo aliqd pecciũ qd cõmittere it. debat.

Di. xxvi

Quam alia sacramenta ꝛc.

Utrũ matrimoniũ sit de iure natur.
An cõstructio ciuitatũ sit d iure natur
An iure nature sint omnia omnibus cõia.
Utrũ mrĩmoniũ fuerit institutũ añ pecciũ.
An fuerit institutuz in mutuũ solatiuz.
An in remedium concupie.
An ad significãdũ cõiũctões xpi ꝛ ecclesie.
Utrũ mrĩmoniũ fuerit a deo institutũ imediate
An institutũ est in remediũ fuerit institutum a deo post peccatum.
An per illa uerba. quod deus cõiũxit hõ nõ separet instituerit xps mrĩmoniũ inquãtũ est repñtatiuũ cõiũctõis xpi ꝛ ecclesie.
An circa ea que deus immediate instituit possit fieri mutatio per hoies.
Utrũ actus mrĩmonij quãtũ ad carnalem copulam sit licitus.
An licitũ sit hoi facere aliquid quo sciat se priuãduz usu rõis ad tps.
An de necessitate actũ cõiugalẽ cõcomitetur ueniale peccatum.
Utrũ actus mrĩmonialis sit meritorius.
An ille actus ordinatus sit difficilis.
An nunqȝ sit laudabile dimittere illd qd e meritoriũ.
Utrũ i susceptiõe mrĩmonij grã cõferat.
An carnalis cõcupiscẽtia ꝯ quã est mrĩmoniũ minuat p ipsũ.
An p ẽctũ mrĩmonij cõtrahẽtes cõformẽt i aliq° passiõi xpi.
An oibus patiẽtibus aliquẽ morbũ expediat accipe quãcuqȝ medicinã ualẽte ꝯ illũ morbũ.
Utrũ copula mrĩmõialis fuerit i pcepto añ peccatum.
An dus dederit hõi añ pecciũ tria pcepta. ꝛ que sint illa.
Quare parentes pmi ñ coierũt i padiso terrestri.
An tota cã multiplicatõis indiuiduoꝝ i eadẽ spe sit cõseruatio spei.
Utrũ copula mrĩmonialis fuerit sub pcepto post peccm.
An nuqȝ fuerit i pcepto iqtũ ẽ i remediuz.
Utrũ mõ obliget hoiem ad illud pceptũ.
An preceptu qlꝫ qd e de iuř nat̃e sit perpetuum.
An pceptũ de ꝯtrahẽdo mrĩmoniũ alicubi in sacra scriptura sit reuocatũ.
An sit aliq° rõ qr pceptũ ptinẽs ad cõseruationẽ idiuidui magis durat qȝ illud qd ẽ ad cõseruationẽ spẽi.
An si oẽs morerẽmur usqȝ ad paucos uiros ꝛ mulieres tenerẽt ꝯtrahere mrĩmoniũ.
An si oẽs q mõ uiuũt cõtinerẽt ꝛ solnarẽt ipleretur nũerus electoꝝ.
Utrũ mrĩmoniũ sit in gñe relatõis.
An motus uoluntatis imediate possit terminari ad relatões.
An inter uirũ ꝛ uxore sub rõe qua sũt cõiuges sint due relatões l'una tm̃.
Utrũ mrĩmoniũ sit sacrũ no. le.
Quid ẽ ibi sacrũ tm̃.
Quid ẽ sacrũ ꝛ res.
Quid ẽ ibi res tm̃.
An sit de necessitate sacrĩ qȝ v̈bũ uiri pcedat v̈bũ mulieris. uľ eo°.
An benedictio sacerdotis sit forma h° sacrĩ uel sacrũ uel qd saciale.
An qlꝫ sacrũ no. le. efficiat rẽ qualꝫ sigͦ figuratur.
An aliqs cõiugũ eãdẽ pte huius sacri recipiat a se ipso.

Utrum concubitus sit de integritate matrimonii.
An matrimonium non carnalem copulam significet unionem Christi et ecclesie in nature conformitate

Di. xxvii.

Post hoc adnectendum est etc.

Utrum convenienter nominetur matrimonium nomine coniugii nuptiarum et matrimonii.
An nomen quod imponitur ad significandum essentiam alicuius imponatur ab accidente eius.
An in procreatione prolis nobilius sit principium pater quam mater.
Utrum ad contrahendum matrimonium necessarius sit verus viri et mulieris consensus.
An ad contrahendum matrimonium sufficeret verus viri et mulieris consensus secundum institutionem divinam
An consensum interiorem sufficiat scire per probabilem coniecturam.
Utrum ad contrahendum matrimonium sufficiat consensus tacitus.
An muti possint contrahere matrimonium.
An inter absentes qui numquam se viderunt possit contrahi matrimonium per procuratores et litteras
An donatio possit perfici sine consensu donatoris
An si donatarius sciret consensum donatoris non per aliquod sensibile signum alicuius hominis factum sed per revelationem maligni spiritus quod licet sciret per aliquod sensibile signum a donatore factum et consentiret donatarius in donatione esset perfecta donatio.
An si parentes contrahant pro filiis parentibus et scientibus sufficiat eorum taciturnitas cum interiori consensu.
Quare per tacitum consensum committi potest adulterii peccatum et non contrahi matrimonium.
Quid consulendum est alteri coniugi cui alter affirmat quod numquam in eum consensit nec consentit
Quid si postea affirmat se mentitum esse et petat debitum.
Utrum matrimonium non consumatum possit dissolvi per mutuum dissensum.
An vinculum matrimoniale sit fundatum super factum esse mutui consensus et subiectione coniugum institutionis divine.
Utrum matrimonium non consumatum possit dissolvi per religionis ingressum.
An contracto matrimonio statim alter coniugum teneatur reddere debitum alteri petenti.
An altero intrante religionem alter possit contrahere ante professionem alterius in religione.
An iudex debeat illi qui intravit religionem prefigere terminum peremptorium infra quod profiteatur aut consumat matrimonium.
Utrum matrimonium non consumatum possit dissolvi per abscissionem genitalium.
An matrimonii non consumati solutio per religionis ingressum sit per ius pure positivum.
An idem sit dicendum quo ad propositum de truncatione testiculorum virga remanente ac si totum truncatum esset.
Utrum per religionis ingressum possit dissolvi matrimonium consumatum.
An alter possit intrare religionem altero in seculo remanente si non sit suspectus de incontinentia et votum castitatis emittat
An si vir de licentia uxoris castitatem non voventis profiteatur in religione debeat ad ipsum revocari.
An si ea mortua teneatur ad religionem reverti
An contra voluntatem uxoris profitens in religione qui postea est revocatus ad eam debeat cogi post mortem uxoris ad religionem reverti.
An ulterius poterit contrahere cum alia.
An similiter modo dicendum sit de muliere intrante religionem contra voluntatem mariti.
An mulier statim post contractum matrimonium cognita a viro ipsa contradicente et allegante se velle religionem intrare possit postea viro contradicente religionem intrare.
An si alter coniunx mortuus resuscitaretur alter teneretur eum recipere.
Utrum possint contrahi sponsalia ante septennium.
An sponsalia que contrahuntur per parentes habeant efficaciam si illi de quibus agitur non consentiunt
Queritur quot modis sponsalia contrahuntur.
An possint contrahi sub conditione.
An sub conditione inhonesta que tamen non est contra bona matrimonii.
An sub conditione inhonesta existente contra bona matrimonii.
Utrum sponsalia publice contracta coram amicis non tamen in facie ecclesie possint absolvi per mutuum dissensum preter iudicium ecclesie.
Quot modis solvuntur sponsalia.
An si aliquis debet alicui quod alii promiserat teneat donatio.
In quibus casibus solvuntur sponsalia ipso iure
In quibus casibus solvenda sunt sponsalia iudicio ecclesie.

An si uir et mlier sic se secreto 9̄xerit, spōsa lia possint dissolui aliter q̄ p iudiciū ecclie
An spōsalia 9cta pmissiōe iuramēto firma ta soluāt spōsalia nuda pmissiōe 9cta
Utrū bigami sint irregulares.
In quot casibus 9bit irregularitas bigamie, et qui sunt illi.
Utrū irregularitas bigāie tollat p bapm
An per bapm tollatur irregularitas pro- ueniēs ex pacto.
Utrū contrahes nō de iure .s3 de facto cum corrupta ab alio uiro sit irregularis.
An contrahēs cū duabus de facto et ābas cognoscens.
An ille qui contrahit cū aliqua corrupta uiuēte eius marito.
An in aliquibus cāibus p̄feras opīmo sinati.
Utrū cū bigamis possit per sūmū pontificē dispensari.
In expositiōe littere.
An contrahēs cū uidua que nō fuit cogni ta a uiro sit irregularis.

Di. xxviii.

Hic queri debet 7c.

Utrū expressus 9sēsus de futuro p se matrimoniū efficere possit.
Utrū exp̄ssus consēsus de futuro cū car- nali copula sequēte accedēte cōsēsu d p̄ senti per uerba tn̄ de p̄terito nō exp̄sso efficiat matrimoniū.
An carnalis copula sequēs spōsalia faciat de nō matrimonio mr̄imonium.
Utrū sufficiat ad matrimoniū solus cōsē sus d futuro cū carnali copula seqnte.
An ad matrimoniū sufficiat exp̄ssio cōsē sus absq3 hoc q̄d adsit iterius.
Utrū post carnalē copulā solū consēsum de futuro sequētē aliud matrimonium contrahi possit.
An spōsalia que nulla fuerūt ipediāt ma trimoniū iter 9sāguineā illius cū qua il la spōsalia 9cta fuerūt et illū q ea 9b.t.
Utrū mutuus consēsus de trāslatiōe p̄tatis corpor ad tpā faciat mr̄imoniū.
An quicquid pōt al quā rē concedere simpliciter possit eā cōcedere ad tpā.
Utrū mutuus cōsēsus 9ditionalis faciat mr̄imoniū re ū existe posita sub 9ditiōe
An si lēuēiat 9sēs d pñū absolut aut cor palis seqt copula 9ditōe nō replicata.
Utrū 9sēsus clādestinus efficiat mr̄imoniū.
An liceat eos q clādestine cōtrahūt corpa liter copulari.
Utrū consēsus in carnalē copulā necessari sit ad mr̄imonii contrahēdū.
An uelle nubere p̄ uotū castitatis sit dāmnabile.
An sit uerū mr̄imōniū inter 9bētes sub hac 9ditiōe q nūq3 sibi inuicē reddēt dbitū

Di. xxviiii.

Oportet autem cōse sum 7c.

Utrū cōsensus coactio p metū ipediat matrimoniū.
An p̄fessio fcā in religiōne p confēsū metu mortis coactū teneat.
An ecclesia debeat p̄sumere aliquē peccare i aliq̄ fcō nisi p pbatiōes legitias uel p̄sūptiōes hoc ecclesie cōstiterit.
An cōstās sit medius inter p̄tinacē et icōstātē
An inductio cōsēsus p blāditias impediat matrimoniū.
Cur magis coactio 9sēs q̄ e p metū ipedi at 9ctū mr̄imōij q̄ susceptionē baptismi
Utrū 9sēsus coactio p metū ipediat spōsa lia iuramēto firmata.
An sint aliq̄ pmissiōes fcē p metū cadētes i cōstātē uir q̄ nō sūt nulle ipso iure. et tn̄ sint rescīdēde.
An pmissio d reb' ecclesie p metū teneat.
An iurisdictio p metū extorta teneat.
Utrū psona cōsētiēs i aliū sibi nō cōsētiētē possit illū uiuēte 9bi mr̄imoniū.
An possit eē mr̄imoniū solidū ex una pte. et nullū ex alia.
Utrū parētes possint liberos suos ad matrimoniū 9bēdū cogere.
An papa possit clicū cogere ad rcipiēdū epa tū.
Utrū mr̄imoniū cōtractū p cōsensū metu coactū ratificet p sequētē cōsē ū taciū.
An mr̄imoniū cōtractū iter psonā debite etatis .et psonā etatis nō debite ratificet p cōsēsū illius q minoris fuit etatis cu3 ad annos nubiles puenerit.
An melius dicat illud matrimoniū p sequē tē cōsēsū pfici q̄ ratificari.

Utrū mr̄imōiū cōtractū p cōsēsū metu coactū ratificet̄ p carnalē copulā seqn̄tē.
Utrū ratificet̄ si firmet̄ p iuramētū.
Utrū ille q iurauit aliquā ducere in uxorē possit r̄ligionē itrar̄ mr̄imōio n̄ p⁹ 𝔠tro
An aliqs possit facer̄ q̄ piuriū n̄ sit pecc̄m.
An frāgat iuramētū q i meli⁹ illud cōmutat

Di. xxx.

Ec solis coa ctio ꝛc.

Utꝝ aliqs error ipediat mr̄imōiū.
Quid est mr̄imoniale in numero.
Quid est ibi formale.
Utrū solus error r̄spectu psone ul' cōditionis eius ipediat mr̄imoniū.
An error fortūe uel qualitatis ipediat matrimonium.
Utrū beata virgo nouerit ṽginitatē.
Utrū iter Mariā ꝛ ioseph fuit pfcm̄ matrimonium.
An Maria ꝛ ioseph fuerūt de eadē tribu.
Que fuerūt cāe quar̄ deus uoluit ut virgo Maria 𝔠heret matrimonium.
An gloriosa virgo maria i 𝔠hēdo drogauit i aliquo pfectōi uirginitatis.
An Joseph uoluerit eā dimitter̄ quo ad separatōem uinculi.
Utrū ex inhonesta cā possit contrahi matrimonium.
An aliqua cōiūctō ex ihonesta cā a deo sit
An 𝔠hēs mr̄im⁹ ex ihonesta causa secūdū ecclie intentionem.
Utꝝ mr̄im⁹ ex ihōesta cā 𝔠tractū sit bonū
An si diabolus trāsfigurās se in angelum lucis credatur angel⁹ bonus sit error periculosus.

Di. xxxi.

Post hoc de bonis 𝔠iugijs ꝛc.

Utꝝ debeāt eē aliqua bona mr̄imoniū excusantia.
An mr̄imoniū sin̄ bōis p̄dcis eēt r̄es bōa
An bō ita patiat̄ iacturā p actū nutritiue sicut p actū gn̄atiue.
An sit id pati iacturā q̄tū ad rōis usum ꝛ ipediri iu rōis usu :
An sōnus hēat aliqua bona excusātia ipedimentū rōis qd ē i eo.
Que ꝛ quot sunt bona mr̄imonij
Utꝝ bonū sacr̄i sit pricipalius inter bona matrimonij.
An bonū p̄lis sit pricipalius.
An mr̄imoniū sit aliud q̄z mutua obligatio ad reddēdū debitū exigēti.
An bonū p̄lis ꝛ fidei essentialius ptineāt ad mr̄imoniū iq̄z⁹ est quoddā offm̄ nate q̄z bonū sacr̄i.
An oib⁹ pesnatis pricipali⁹ sit i numero esse sacr̄z gr̄e q̄z esse i offm̄ nate.
Utrū ad 𝔠bendū mr̄ioniuz necessariū sit p̄dicta bona esse i 𝔠bentiū intētione.
An i mr̄imonio bonū fidei sit non negar̄ usū corporis sui suo 𝔠iugi si petat.
An bonū p̄lis sit p̄lis susceptio ꝛ educatio absolute.
An sub hac 𝔠ditiōe si deus eā dederit.
An bonū p̄lis i mr̄imoniū sit nō pcurare aliqd ipedimētū p̄lis.
An nō exhibere alteri q̄z suo 𝔠iugi usum corpis sui sit accn̄tale i bono fidei put bonū fidi ē unū d bonis mr̄imonij.
Utrū ad eē mr̄imonij necessarium sit illa bona eē i oblatiōe.
An 𝔠ctus q̄nz obligz 𝔠hētē ad aliqd a q° actualir̄ dissētit dū 𝔠hit absq̄z hoc q̄ irritus sit 𝔠ctus.
Utꝝ ad 𝔠suationē matrimōij necessariū sit illa bōa eē i mr̄imonij executiōe.
Utꝝ per bōa mr̄imonij ita possit excusari carnalis cōcubitus 𝔠iugū ut nullū penitus sit pecc̄m.
An bonū sacr̄i p° ꝛ directe respiciat mr̄imonij usū ul' essētiā.
Utꝝ cōcubitus 𝔠iugū nō cā reddēdi debitū. nec p̄lis pcreādē sēp sic pecc̄m.
An bonū p̄lis ꝛ bonū fidei s̄z illud q̄ sūe p° ꝛ directe r̄spiciāt mr̄iōij eēntiā ul' usū
An uelle delectari scīz tactū moderate cū p̄pa uxor̄ sit act⁹ uirtutis tēperātie.
An si aliqd ē istitutū pp plures cās abutat̄ eo q utit̄ pp unā solā illaꝝ cāruz.
An cognoscēs propā uxorē ut p hoc ipse ab aliq⁹ ifirmitate curet̄ peccet uenial'r.
An ūq̄z 𝔠sulēdū sit aliqd ueniale pecc̄m pp piculū uitādi mortalia pccā. an uitium sēp sit culpa p̄prie dcā.
Utꝝ cōcubitus nō cā reddēdi debitū nec p̄lis pcreāde sēp sit mortale pecc̄m.

An bonū sacramēti sufficiat ad excusādū carnalē cōcubitū cōiugū a mortali pccō

Di. xxxii.

Sciendum etiam ē zc.

Utrū reddere debitū sit necessitatis

An coniunx teneatur reddere debitū qñ hoc non pōt sine notabili preiudicio icolumitatis corporis proprij.

An maritus q p ieiunia reddit se notabiliter minus potētē ad reddēdū uxori debitū peccet.

Utrū aliq sit necessitatis debitū exigere.

An aliquis teneatur uti iure suo qd p se tātū introductū est.

An debitor teneatur offerre debitū creditori si non petatur.

An uir teneatur reddere qñ perpēdit hō mulierē desiderare q̄uis exptē n petat

Utrū unus cōiunx sine alterius licētia possit cōtinētiā uouere.

An sine alterius licētia possit uouere non petere.

An coniugatus cruce signatus possit uotū crucis i uotū religionis cōmutare sine consēsu uxoris.

An uir teneatur eā ducere si uult eū seq.

Utrū cōiunx dās alij cōiugi licentiā uouēdi cōtinētiā possit illā licētiā postea reuocare.

An eā possit reuocare añ uoti emissionē.

An post uoti emissionē.

An uotū abstinētie factū ab uxore de licētia mariti possit maritus reuocare.

Utrū tēpore sacro licitū sit debitū reddere uel exigere.

An in sacro loco.

Utrū liceat debitū reddere uel exigere tēpore ipregnatiōis.

An mulier possit ipgnari sup ipgnationē

Utrū liceat debitū exigere uel reddere tēpore mestruo℞.

An talis cōcubitus sit i piudiciū prolis.

An mulier quasi continue patiēs fluxū sanguinis possit cōcipere.

An mulieri post partū añ purificatiōis tēpus licitū sit debitū reddere.

An licitū sit ab ea exigere.

Utrū coniunx sanus teneatur cōiugi leproso debitū reddere.

An teneatur ei cohitare.

An proles ex tali cōcubitu gēita possit p naturā euadere ifectione lepre.

An cōiugi furioso hñti lucidū interuallū teneatur alter coniunx reddere debitū in illo interuallo.

An cōiugi q̄ est idiota reddēdū sit debitū.

Utrū licitū sit nuptias celebrare oī tpre.

Utrū mr̄imoniū otractū tpre phito ab ecclesia sit separādū.

Di. xxxiii.

Queritur hic de antiquis zc.

Utrū hēre plures uxores simul sit otra legē nature.

An esse unā unius conueniat mr̄imonio a prima sua institutione.

An ius nature idē sit apud oēs.

Utrū hēre plures uxores simul aliq fuerit licitū ex dispensatiōe.

An fuit aliq cōgrua rō dispēsādi cū antiqs pr̄ibus ut possent hēre plures simul.

An unq̄ ex dispensatiōe licuerit unā mulierē hēre plures uiros simul.

An unq̄ sit dispēsatū cu aliquo ut liceret sibi hēre plures uxores sil' pp r̄mediū.

An in mr̄imonio inter uir℞ unū ꝛ plures mulieres erat bonū sacramēti.

An bonū sacri consideratum rōe significatiōis eius tātū sit nobilius iter bona matrimonij.

Utrū cōcubitus concubinarius sit contra legē nature.

An sit i notabile preiudicium boni prolis

An illd ad qd iclinat natura possit esse cōtra le. nature.

Utrū cōcubitus concubinarius possit fieri ex dispensatione sine mortali pccō.

An si duo ocedeēt q uir ꝛ mulier ocedrēt sibi mutuo potestatē corporum suo℞ ad tps eēt eo℞ ocubitus ocubinarius.

An equaliter sit cōtrā le. na. hēre plures uxores sil' ꝛ cōcubitus concubinarius.

An inter agar ꝛ Abrahā fuerit uerum matrimonium.

Utr℞ unq̄ fuerit licitum uxorē repudiare.

An unq̄ fuerit licitū uxori repudiare uir℞.

Utr℞ uir poterat repudiatā sibi rēciliar

Quare pcipiebat' scribi libellus i repudiõ;
Utrũ uirginitas sit uirtus.
An sit vt' p eẽntiã distĩcta a castitate coniugali.
An integritas carnis ptineat ad eẽntiã vtutis uirginitatis.
An possit pdi integritas carnis absqȝ diminutiõe uirtutis uirginitatis.
An mediũ i vtute vgĩtatis accipiat' p cõpatione ad materiã.ul' ad circũstãtias.
An hit' vgĩtatis ũqȝ fuerit uitiosus.
An illa p' pfectio quã addit hit' vgitatis super habitũ castitatis cõiugalis possit amitti sine peccato.
An impossibile sit habitum uirgĩtatis manere cũ copula carnali.
An magnificentia sit aliqua uirtus p eẽntiam distincta a liberalitate.
Utrũ uirginitas sit maioris meriti qȝ castitas cõiugalis.
An in statu innocentie fuisset pfectior castitas coniugalis qȝ uirginitas.
In expositione lr̃e.
An circa hit' vgĩtatis fm illud qđ ẽ fuerit in Abraham.
An licitũ sit idolaticis uesci.

Di. xxxiiii

Nunc superest ꝛc.

Utrũ sit aliq̃ ipedimẽta mr̃imonij.
Querit' q̃ ꝛ quot sĩt mr̃imonij ĩpedimẽta.
Utrũ frigiditas ex pte uiri ipediat mr̃im°.
An ipediat mr̃im° sruenies ei añ ꝯsũatõez.
An frigiditas pbari possit ꝛ p quẽ modũ.
An si mlier puoc; ad sepatõez allegãs frigiditatẽ uiri crẽdẽdũ sit uiro ꝯtrĩũ assereti.
An si uir puocet ad sepatiõnẽ allegãs frigiditatẽ credẽdũ sit ei si uxor ꝯdicat.
An sepatõe fcã dãda sit ei mlieri lĩia ꝯhẽdi
An phĩdũ sit frigido ne ꝯhat.
An si cũ alia ꝯxerit ꝛ eã cognouerit debeat cõpelli reuerti ad pmam.
An senes ex nimia senectute frigidi fcĩ possint mr̃imoniũ contrahere.
Utꝝ artatio ex pte mlieris ĩpediat mr̃im°
An sepatõe fcã vbeat dari uiro licentia cõtrahendi.
An mulieri phibẽdũ sit ꝯhere:
An si postea ꝯhat cũ alio ꝛ cognoscat' ab eo dẽ debeat cõpelli ad pmũ reuerti.
An mlier sit iepta ad ꝯhẽdũ pp frigiditatẽ
Utrũ maleficiũ ipediat mr̃im°.
An i sepatiõe pp maleficiũ sili mõ pcedẽdũ sit in sepatiõe pp frigiditatẽ.
An p' sepatõez sit dãda maleficiato licentia contrahendi.
An sit aliquod maleficiũ ppetuũ.
An si pcedat mr̃imoniũ cõsũatũ debeat psumi q pcessit ratũ.
Utꝝ sepati pp maleficiũ si postqȝ a lia mr̃i° ꝯxerit carnaliter se cognoscãt sit ad p° mr̃imoniũ reuocandi.
An si p' pdcãz sepatiões uir rcipiat aliquẽ ordinẽ sacrũ.ꝛ postea mlierẽ a q̃ fuerat sepat' carnalr cognoscat ruocãd' sit ad mulierem ad petitionẽ eius.
An sacrũ ordinẽ recipiendo peccauerit.
An suscipiendo sacrũ ordinẽ.sibi piudicauerit quo ad hoc ut nõ liceat sibi ab uxore debitũ exigere.
An uir q añ ꝯsũntõez mr̃imonij rcipiat ordinẽ sacrũ ignorãte uxore vbeat rstitui uxori eũ repetẽti.aut ꝯpelli rligionẽ itrare. Quid vđ sit si nõ uult religionẽ itrare ꝛ mulier petat ipsũ sibi restitui.
An aliquis debeat cõpelli ad faciendũ fortius uotũ qȝ illud qđ uouit.
Utrũ furia impediat mr̃imoniũ.
Ut° icest' cũ ꝯsãguiea uxoris ipediat mr̃i°
An icestuosus amittat ius petendi debitũ ab uxore attinẽte illi cũ q̃ ꝯmisit icestũ.
An amittat ius petendi debitũ ab uxore nõ attinẽte illi cũ qua ꝯmisit icestũ.
An p' mortẽ uxoris liceat sibi aliđ mr̃im° ꝯhere nisi cũ eo fuerit dispensatũ.
An maius sit peccatũ cognoscere cõsanguineã ppam qȝ uxorem.
In expõe lr̃e.
An post cõsumationẽ mr̃imonij fiat sepatõ nisi in alteri' penam.

Di. xxxv

Hoc etiam notandũ ꝛc.

Utrũ liceat uiro uxorẽ pp e' adulteriũ dimittere.
Quot ꝛ qui sũt casus in quibus licet uiro uxorem dimittere pp adulterium.
An pp pccm̃ ꝯ natã possit pcedi ad diuor-

tium.
Utrū uir teāť dimittere uxoiē pp adlteriū
Utrū possit eā dimitteř sine iudicio eccłie.
An aň iudiciū eccłie possit eā dimitteř q̈ʒtū ad thorum.
An teāť debitū redděř si cōpellať p eccłiā.
An illud reddere sibi p̄iudicaret quo ꝯmiꝰ posset agere ad sepationē.
An liceat uiro uxorē pp adlteriū dimittere q̈ʒꝰ ad cohītatōēʒ ⁊ thoꝝ siť siñ iudicio eccłie. si iť eos ñ erat mřimꝰ ꝯctū i facie eccłie. nec ēt corā testibꝰ. sʒ tm̄ illis coniugibus hoc scientibus.
An si uir accusat uxorē corā iudice de adlterio ngēdo ad sepatōēʒ tm̄ debeat p̄cedere scriptio.
Utrū uir ⁊ uxor sint q̈ʒtū ad sepatōem pp adulteriū equalis cōditionis.
An libeiꝰ accusat uir uxorē ð adlťio q̈ʒ eᵒ
An fornicatio simplex grauior sit i uiro q̈ʒ in muliere.
An adulterium grauius sit oibus pensatis in muliere q̈ʒ in uiro.
Utrū grauius sit pccm̄ uiolare alienū thorū q̈ʒ cognoscere monialē bñdcām
Utꝝ adulterāa de licentia uiri nō tm̄ ab eo concta possit ab eo q̈ʒtū ad thoꝝ ⁊ cohītationē dimitti.
Utꝝ uir uxorē suā quā nōdū cognouit tradēs adlterādā ꝯsāguieo ꝑpo uitā possit postea ꝯ illiꝰ uolūtatē religionē itrare.
Utrū possit postea ab ea debitū petere.
Utꝝ uxor possit a uiro ðbitū peteř postq̈ʒ fuit tradita adlterāda cū ꝯsāguieo maiti
Utꝝ cōcubitꝰ soluti cū cōiugata; nōdum a marito cognita sit adulteriū.
Utrū post diuortiū cōiūx innocēs alteri nubere possit.
An aliqs nūq̈ʒ intēdēs se ad cōtinētiā obligare possit p accūs ad ꝑpetuā cōtinētiā obligari p totā uitā alterius ꝑsone.
Utꝝ ꝯiuges pᵒ diuortiū possit recōciliari.
An si innocēs possit alterū cōiugē ēt īuitū ad se reuocare ītra bienniū.
An innocēs stati post diuortiū possit religionē intrare ēt si alius noluerit.
Utrū adulter q machinatus est in mortem uiri adulcere possit eā ducere in uxorē.
Utrū adlterās dās fidē adltere de ꝯhendo cū ipa uiuēte marito possit eaʒ pᵒ mortem mariti ducere in uxorē.
An idē ðð sit quo ad hoc si ꝑmissio firmata fuerit iuramēto siue fidei datione.
An idē ðð sit qᵒ ad hᵒ si fueit siplex ꝑmissio
Quidā Titius noīe sollicitauit Tebergam uxorē ꝑximi sui q̄ rñdit sustinebo qð petis si Berte mulieri q̄ familiaris ⁊ ꝯsāguiea ꝑpīq̈ erat ipi Teberge ꝑmittas p fidē q̄ pᵒ mortē maiti m̄i accipies i uxorē illā de q̄ ipa tibi ꝯsulet uł dicet. itēdēs Teberga ⁊ ꝓbabiliť ꝯiecturās q̄ ipamet eēt illa de q̄ Berta cōsuleret cui Titius ꝯsēsit ⁊ Berte mō p̄dcō fideʒ dedit. ⁊ sic Teberga sustinuit se ab illo carnaliť cognosci. postmōʒ mortuo marito Teberge Berta ꝯsuluit Titio ł dixit q̄ accipet Tebergā i uxorē qð ⁊ fcm̄ ē. mō qř utꝝ illð mřimꝰ teneat aut sint sepandi.

Di. xxxvi.

Hinc de condi͞tōe ⁊c.

Utrū iter liberū ⁊ ancillā quā credit liberā possit ꝯhi mřimoniū.
An inť seruū ⁊ ancillā quā credit liberā.
An inter liberū ⁊ ancillā quā credit ācillā.
An inť seruū ⁊ liberā quā credit ācillā.
An error ꝯditōis lepte īpediat mřimꝰ.
Utrū inť libeꝝ ⁊ ancillam quā scit ancillam possit cōtrahi mřimoniū.
Utrū mřimoniū liberi cū ancilla quā credebat liberā ratificeť p carnalēm copulaʒ sequentem.
An titubans sit hñdus p ignorante.
Utrū mřimoniū liberi cū ancilla quā credebat liberā ratificeť p ancille manumissionē si sequať carnalˀ copula.
An si tp̄e ꝯcti mřimonij dñs ancille eā tāq̈ʒ liberā uiro libero tradidisset in uxorem deberet p̄sumi eā manumisisse.
Utrū liber q ꝯtraxit cū ācilla quā c̄rdebat liberā ⁊ postea sciēs illā eē ācillā uult cū ea remanere possit ab illa dimitti.
An ille q hʒ uxorē legitimā ⁊ aliā hᵒ rei insciam sibi de facto copulat possit ab ea discedere pᵒ mortua si mulier diuortiuʒ nō petat.
An duoꝝ ꝯhentiū infra nubiles annos ille q pᵒ attingit ānos nubiles in aliū cōsētiēs possit postea dissētire. nisi aliꝰ postq̈ʒ

ad nubiles ãnos puenerit in eam suũ negauerit pstare consensum.
An si pupillus ɔbit cuz maiore sine tutoris auctoritate teneat ɔct⁹ ex pte maioris ⁊ nõ ex pte pupilli nisi uoluerit.
Utrũ liber q ɔxit cũ ancilla quaꝫ credebat liberam possit licite ab ea alr̃ q̃ꝫ p iudiciũ ecclesie separi.
Utrũ serui ⁊ ancille possint inter se mr̃imonia cõtrahere sine cõsẽsu dñoꝝ suoꝝ.
An fauorabilior sit religionis ingressus q̃ꝫ mr̃imonij ɔctus.
Utrũ suũ coniugatũ dño possit uendere in ptib⁹ ɔiugꝫ remotis.
Utrꝫ uir sine cõsẽsu uxoris possit se facere seruum.
An hᵒ possit facere nisi saluo iure uxoris.
An uxor suũ ɔsẽsu mariti possit se facere suã
Queritur ⁊ pẽtis ɔditõeꝫ debet seq ptus.
An secũdũ cõsuetudinẽ alicui⁹ terre sequatur parẽtẽ peioris cõditiõis.
An si uterqꝫ parẽs sit seruilis cõditiõis. ⁊ si sub diuersis dñis debeat fieri diuisio liberoꝝ si plẽs sunt ⁊ si unus.
An ille penes quẽ remanebit alij facere recõpensationẽ debeat.
Utrũ puerilis etas ipediat mr̃imoniũ.
Utrũ spõsalia in legitima etate ɔcta possit dissolui p mutuũ dissẽsũ.
In expõne lr̃e.
An si aliquis de cõsensu uxoris faciat se seruum sit uxor serua facto ipo.

Di. xxxvii.

Nunc igitur ⁊c.

Utrũ ordo ipediat mr̃imoniũ.
An impediat mr̃im⁹ in ecclia orientali.
Utrũ mr̃imoniũ impediat ordinẽ.
An illd ipedimẽtũ sit rõe ɔfirmatõis eccᵉ tm̃
Utrũ liceat uiro uxorẽ suã pp adlteriũ occidere.
An illi cui licet aliũ corrigere lꝫ ei iustã penam infligere.
Utrũ uxoricidiuꝫ ipediat mr̃imoniũ.
An pp uxoricidium dirimendum sit mr̃imoniũ iam contractum.
An grauius pccm̃ sit mr̃icidiũ q̃ꝫ uxoricidiũ.
In expõe lr̃e.
An ecclia hẽat gladiũ spũalẽ ⁊ mr̃imõialẽ.

Di. xxxviii.

Nunc de uoto ⁊c.

Utrꝫ teneat uotũ de re bona factũ pp finem malũ.
An ille q se facit ordinari a n̄ epo quẽ crdit epm et pp hoc uouet castitateꝫ oblr̃.
An illud uotũ teneat postq̃ꝫ cert⁹ ẽ se ordines nõ recepisse.
An bonũ op⁹ r̃latũ ad finẽ malũ sit formaliter malũ.
An tẽat uotũ fcm̃ d mala mᵃ pp finẽ bonũ
An pmissio futurarũ nuptiaꝝ facta sub cõditione impossibili teneat.
An in alijs ɔctibus teneret talis pmissio.
Utrũ teneat uotũ de re bona factũ pp bonũ temporale tm̃.
An deus acceptet tale uotũ.
Utrꝫ aliqs possꝫ aliqd uouerẽ pp finẽ idr̃ntẽ
Utrũ forma uoti includat q fiat deo.
An obligatõ rei fcã illi cui n̄ pt de iure cõueire potãs ĩ rẽ illã nulla sit de iure.
An faciẽs uotũ deo sit ꝑꝫ se totũ obligat⁹ ad faciendũ illud quod pmisit.
An aliquo mõ possit fieri uotũ scis.
An possit fieri uotũ hoĩ malo.
An ois spontanea pmissio sit uotũ.
An uouere sit actus latrie.
Utrũ i for.ᵃ uoti icludatur firmatõ dliberata
An hõ faciat aliqua uolantarie que nõ faeit deliberate.
An motus uolũtatis nõ deliberatiue sint i hominis potestate.
An actus uolũtatis deliberatiuẽ sit de eẽntia uoti.
Utrꝫ uotũ de ñ uouẽdo aliqd sine expssione e⁹ qd uouet ṽbo l scripto sit oblatoriũ.
An si ille q fecit uotũ pdcm̃ postea uoueat aliquid nõ obseruando illas cõditiões obligetur ad implẽdũ qd uouit.
Utrũ uotũ possit fieri de eo quod est inutile ad salutẽ.
An cõscia possit hoieꝫ obligare ad rem inutilem ad salutem.
Utrũ uotuꝫ fieri possit de omni bono utili ad salutem.
An de bono necessario ad salutem.
An de minori bono.
An uotũ ppe dcm̃ sit ppositi superogatõe

boni pmissio deo facta pp bonū finē ex deliberatione firmata.
An sola iteriori locutione possit hō se obligare deo.
Utrū ex nuda pmissione oriat obligatio.
Utrum religiosus possit aliquid uouere sine lība sui plati.
An uota q̄ fecit hō añ sui pfessionē ī rligiōe q̄ plat⁹ ipz rcipiēs ignorabat possint ab illo plato rnocari p⁹q̄z sibi fuerit notificata.
An si innupte mulieri cōcesserat pōt uota psoluere, ⁊ añq̄z psoluerit nupserit uir possit illa uota reuocare.
An religiosus quo ad aliquid sit sui iuris.
Utrū qlibet nō religiosus possit uouere.
An eps possit facere uotō sine lība dñi pape q° uoto uinculū inter ipm ⁊ ecclam suam dissoluatur.
An eps possit sine lība dñi pape uotū longe peregrinationis emittere.
An clericus secularis sub epo aliquo bñficiū hñs ad qd dz rsidētiā possit sin lība epi uotū lōge pegrinatiōis emittere.
An possit sin e⁹ lība uouer rligiōis igrssū.
An filius familias possit sin pris auctoritate facer uotū de ptinētib⁹ ad regim dom⁹
An suus possit sine lība dñi sui aliqd uouere qd ipm ipediat a suitio dñi sui.
An mulier possit sin mariti lība facere uotū de ptinētibus ad dispensationē dom⁹
An uir sine licentia uxoris possit de talibus facere uotum.
Utrū abbas possit retractare uotū qd fecit subdit⁹ sinus de licentia sua.
An hoc possit successor suus.
Utrū oē uotū licitū sit obligatoriū.
An qñ illd qd tpe uoti fcī fuit licitū, ⁊ añ ipletiōez efficit illicitū rēaneat oblatoriū
An si aliqs uoueat irtrar alqnā religionē q̄ ipm nō uult recipe teneat intrare aliaz.
An si aliqs uouz igrssū rligiōis ⁊ postea añ q̄z igrdiat elīat i epz tēat itrar rligiōez
An electio talis sit irritanda.
An pfessus in religiōe q sit eps tēat religiōis hitū portare ⁊ ppū nō hre.
An sup religiōis hitū possit hitū ferre in quo magis cōueniat cis inter quos ē.
An religiosus possit epatum recipe sine licentia sui plati.

Utrū magis obliget uotū q̄z iuramētū.
Utrū uotū sub ɔditōe fcm̄ q̄ ɔditō nō expletur p culpā uouētis sit obligatoriū.
An si ɔditio nō ipleat ipediente illo cui fit uotū maneat uotū obligatoriū.
An uoues aliqd si de⁹ pseruat eū ab aliquo pccō de quo tētat teneat uotū si de⁹ ipz ab ipo pccō nō pseruauerit.
An pmissio facta sub cōditione nō extante indigeat reuocatione.
An sit dr̄a inter donationē factā sub cōditione ⁊ donationē factam sub mō.
Utrū expediat hoī uouere
An uouens exponat se maiori piclo q̄z nō.
An uouere bonū augeat i uouētē iclīatōez ad malū.
Utrū sit magis meritoriū idem op⁹ bonum cum uoto q̄z sine uoto.
An op⁹ īferioris uirtutis reddat magis meritoriū p hoc q ipat a supiori vtute.
An quāto op⁹ pcedit a uolūtate magis firmata ī bono tāto sit magis meritoriū.
An quanto deus magis acceptat opantem tanto magis acceptet opus.
An quāto op⁹ min⁹ ē difficile tāto sit min⁹ meritorium.
Utrū expediat iuuenes inducere ad hoc ut obligent se ad ingressum religionis.
Utrū mrim⁹ ɔctō post simplex continentie uotū sit dirimēdū.
An i ɔctu mrimōij p⁹ siplex ɔtinētie uotum icludat obligatio ad mortale pecm̄.
An sit tali licitū debitū petere.
An ille ɔct⁹ ut ɔ uotū q° ɔhēs non obligat se ad aliqd icōpossibile uoto suo.
Utrū mrimoniū ɔctū p⁹ sollēne uotū cōtinentie sit dirimendum.
Quot modis sollēnizat cōtinētie uotū.
An fortius roborer uotū p iuramentū q̄z p sollēnitatem
An uez mrim⁹ ɔbi possit si alter ɔhentium uel utqz intendat religionē intrare ante mrimonij cōsumationē.
Utrū alr sollēnizet uotō q̄z p religiōis ingressum uel sacri ordinis susceptōez.
An sit dr̄a iter uotū publicū ⁊ uotū sollēne: ⁊ que est illa.
Utrū uotū possit cōmutari.
An ɔmutari possit auctoritate uouētis.
An uota pegrinatiōis ⁊ abstinētie ɔmutari

possint auctoritate epi.
Que sit illa q̄ obseruari debet̄ coniunctione nostri
An sine licentia abbatis monachus possit transire ad arctiorē religionē.
Utrum uotū quodlibet possit cōmutari in uotū religionis.
An si uolēs facer̄ pfessionē i religiōe ulr̄ actualit̄ rmanere obligat⁹ ad uota q̄ fecerat in seculo remaneat obligat⁹ eisdē.
An plat⁹ postq̄ʒ ad suā uenit notitiā possit ipm ab illis uotis absoluere.
An si qui pfitet̄ nō cogitat de uotis q̄ fecerat in seculo intelligi debeāt eē cōmutata in religionis uotū.
An pncipi q ē dux toti⁹ exercit⁹ cruce signatorʒ liceat i illo tpe religionē itrare.
Uerū uolēs intrare religionē ꝛ postea itrat cū itētōe exeūdi ipleat uotū suū.
An qui pmittit alicui.100. libras ꝛ postea soluit.itēdēs tn̄ qꝫ postea auferet eas si poterit ipleat pmissionē.
Utrū oē uotū sit dispensabile.
An idē sit dispensatio q̄ꝺ iuris declaratio.
An reformatio pacis inter regna sit cōueniēs rō dispensandi in uoto.
An uitatio pbabilis transgressionis uoti si pbabilitas sit uehemēs sit cōueniens rō dispensandi in uoto.
An ualeat dispēsatō i uoto fcā sin̄ rōali cā.
An uotū religionis possit cōmutari in melius bonum.
An cū religiosus sit eps dispenset cū eo in uoto religionis.
Utrū solus papa possit in uotis dispensare
An iferiors epis possit dispēsar̄ i aliq⁹ uoto
An epi cū capellanis ꝛ canonicis suis possint cōcedere ista in epatibus suis.
Uerū uotū de nūq̄ʒ petēdo a dn̄o papa dispensatiōem i aliq⁹ uoto sit obligatoriū
An uouēs aliqd q̄ꝺ i aliquo casu ē utile ad salutē ꝛ i aliq⁹ casu inutile oblr̄ ad obsuatōeʒ uoti i illo casu i q⁹ ē utile ad salꝫ
An iuramentū de nō repetendo usuras sit obligatorium.
An talis hēat actiōeʒ ꝯ illū cui iurauit ut eū liberet a iuramēto.
An si iurauit qꝫ nō igetabit eū sup relaxatōeʒ iuramēti possit hoc denūtiare eccl̄ie.
Utrū scādalū sit dcm̄ uel fcm̄ mīn⁹ rectum pbens alteri occasiōem ruine.
An scandalū sit sēp pccm̄ mortale.
Utrꝫ aliq̄ bōa sit pp scādalū uitādū omittēda.
An bona opa superogatiōis sit aliqn̄ ifmittenda ad tēpus ad uitādū scādalū.
An ad uitandū scādalū debeat hō dimittere repetitionē bonorʒ suorʒ tpaliū.
Utrꝫ si aliqs horrēs ꝯmitter̄ aliq̄ꝺ fcm̄ scādali magni q̄ꝺ nūq̄ʒ intendit cōmittere uoueat si illꝺ ꝯmittit se intrare religionē cistertiensiū quā nō uult.sꝫ horret intrare ꝛ postea supradcm̄ fcm̄ committit teneat̄ pdictā religionē intrare.
An uouens aliquid sub aliqua turpi cōditōne quā impleri desiderat extūc illa conditione obliget̄ ad faciendū q̄ꝺ uouit.
In expōe lr̄e:
An magis peccet hō peccādo ꝯ naturā cūʒ ppa uxore q̄ʒ cū meretrice.

Di. xxxviiii.

Post hoc de disparī cultu. ꝛc.

Utrꝫ fidel̄ cū ifideli possit ꝯhere.
An teneat mr̄im⁹ ꝯctū it̄ fidelē ꝛ herticū.
An fidel̄ possit ꝯhere cū infideli anq̄ʒ suscepit baptismi sacrm̄.
An liceat cōicare cū ifidelib⁹.
Utrū iter fideles possit eē mr̄im⁹ legitimū
Quid sit legitimū ꝯiugiū ꝛ nō ratū.
Quid ratū ꝛ nō legitimū.
Quid ē ratū ꝛ legitimū.
An int̄ fideles possit eē mr̄im⁹ ratū.
An mr̄im⁹ q̄ꝺ cōtrahit̄ int̄ nō baptizatos sit sacramētū.
Utrū mr̄im⁹ ꝯctū inter fideles extīsset eorʒ carnalē cōcubitō.
Utrū cōuersus ad fidem teneat̄ ab infideli cōiuge discedere.
An si p⁹ ꝯsiōeʒ ꝯiugis ifidel̄ alr̄ exercuerit aliquē actū fidei ꝯriū. ꝛ si postea uelit cōuerti p⁹ ꝯuersus teneat eā recipe.
An coniunx fidelis teneat̄ discedere a suo cōiuge labente in heresim.
An si reuertat̄ ad fidē alius cōiunx teneat̄ ipsum recipere.
Utrū cōuersus ad fidē possit ꝯhere cū alia psona cōiuge infideli uiuente.
An eo ipo qꝫ alter fideliū cōiugū cōuertit̄ ad fidē altero i ifidelitate remanēte soluat̄ inter eos uinculū mr̄imoniale.

An oporteat illā dissolutiōes fieri p iudicium eccłie.
An soluat᷑ uinculū mr̄imonij iter eos anq̄ꝫ cōuersus ɔ̄bat. 2ᵐ. mr̄imᵐ.
An si aū ɔ̄ctū. 2. mr̄imonij infidel᷑ cōuerteretur posset pᵒ cōuersus alteꝝ mr̄iᵐ cōtrahere alto uiuente.
Uteꝝ ɔiūx ifidel᷑a fideli dimissus mō vbito possit illo uiuēte cū alia pſōa ɔ̄bere.
An infidelis possit ɔ̄bere anq̄ꝫ fidelis aliud mr̄imoniū ɔ̄bat.
In expōe lr̄e.
An pp quocūq̄ mortale peccatū possit uxor dimitti a uiro. ⁊ ecōuerso.

Di. xl.

Nunc superest. ⁊c.

Quid sit cōsanguinitas.
Quid linea
An linea cōueniēt᷑ diuidat᷑ i lineā ascēdētiū ⁊ descēdētiū ⁊ transuersaliū.
Quo ɔputēt᷑ gradᵒ ꝑꝫ lineā ascēdētē.
Quō ꝑꝫ descēdētē
Quō ꝑꝫ transuersalē.
Quid est gradus.
Nota regulā unā de cōtrahentibus i gradu cōsanguinitatis ꝓhibito.
Nota r̄glas de distātia pſoaꝝ inter se.
An cōputanda sit distantia pſoaꝝ inter se ꝑꝫ gradū magis remotū a stipite.
An cōueniēter sit pr̄eꝫ ⁊ mr̄eꝫ assignar᷑ truncū q̄ꝫ fratrem ⁊ sororē.
Utrū ɔsāguitas sit aliqᵈ uiculū rōe aie.
An uiculū ɔsanguītatis sit inter bruta.
An sit inter hoīes rōe aīe uel corpis.
An tm̄ ꝑtendat᷑ hᵒ uinculū q̄tū se extēdit carnalis ꝓpagatio.
Quar᷑ dn̄s uoluit oēs hoīes ab uno vscēder᷑
Utrū cōsāguitas ꝑstet mr̄imᵒ ipedimētū.
An magis sit cōtra ius nature cōtractus filij cū mr̄e q̄ꝫ filie cū pr̄e.
An cōsanguitas ɔ̄riet᷑ alicui bono mr̄imōij
An Eua fuerit cōsanguinea ade.
Utꝝ ɔsāguitas ipediat mr̄iᵐ ult᷑ .4. gradū
Utrū aliqs tm̄ possꝫ distar᷑ a stipite q̄ licite possꝫ ɔ̄bere cū eo.
Utrū ifideles ɔ̄hētes i gradu ꝓhibito sit sepandi postq̄ꝫ cōuertūt᷑ ad fidē.
Utrū illi q aū ɔcīliū gnāle i qᵒ r̄stricta fuit linea ɔsāguitatis usq̄ꝫ ad. 4. gradū ɔ̄xerit. i gradu. 5. ꝟ. 6. uł. 7. potuerūt pᵒ predictū cōciliū in suo cōiugio remanere.
In expōe lr̄e.
Nota distictiōeꝫ. 6. etatū mūdi ꝑꝫ Augᵘ.
Itē. 6. etatū hominis ꝑm eundem.

Di. xli.

Nunc de affinitate ⁊c.

Utrū p quālꝫ carnalē copulā contrahatur affinitas.
An pp pollutione factā nō in uase naturaliter ad illum usum ordinato.
An p fractiōeꝫ claustroꝝ sine seis effūsione.
Utꝝ p mr̄iᵐ nō cōsumatū ɔ̄hatur affinitas
Utrum contrahatur affinitas per spōsalia
Quid sit publice honestatis iustitia.
Utrum affinitas causetur ex affinitate.
Utrū affinitas matrimonium impediat.
Utrū possit pscribi cōtra ꝓhibitionem de contrahendo cum affine.
An possit pscribi ɔ ius soluendi decimas.
Quot sunt necessaria ad hoc ut ualeat p̄scriptio.
An ɔ̄ qūlꝫ ius positiuum possit prescribi.
An possit pscribi ɔ̄ ius soluēdi decimas.
An ille q pᵒ tp̄s pscriptōis ɔpletū cognoscit q̄ res a pr̄ᵒ ad ipꝫ non ptinebat de iure teneatur illā dimittere in foro conscie.
Utrū nati de mr̄imᵒ cōtracto inter affines uel cōsanguineos sint illegitimi.
Qui sunt filij legitimi ⁊ naturales.
Qui sunt filij legitimi ⁊ non naturales.
Qui sunt naturales ⁊ non legitimi.
Qui sunt nec naturales nec legitimi.
An nati de cōcubina que i domo tenet᷑ q̄si loco uxoris dici debeant non naturales.
An nati de copulatis i facie eccłe in gradu cōsāguīitatis ꝓhito utroq̄ꝫ coꝝ uel altero impedimentum ignorāte sint illegitimi.
An si quis hn̄s uxorē ɔ̄bat i facie eccłie cū alia illa ignorante ples de illo. 2ᵒ. mr̄imᵒ genita sit legitima.
Quibus modis legitimantur illegitimi secundum iura canonica.
Quibus modis secundum iura ciuilia.
Utrum ad accusandum impedimentū consanguinitatis uel affinitatis sint admittēdi tam extranei q̄ꝫ consanguinei.

An ille ad quẽ puenit notitia denũciatiõis qñ bãna i ecclia fuerint ꝫ ꝯsuetudinẽ . ꝛ tacuit possit pᵒ ꝯctũ mrim̃ᵒ accusare.
In expõe lr̃e.
An solus comũx possit accusare mr̃im̃ᵒ pp fornicationẽ alterius cõiugis.
An pr̃ uel mr̃ possint accusare ꝙ mr̃imoniũ nõ ẽ ꝯctũ.
An oĩbᵒ pesatis gratiᵒ sit adl'teiũ ꝗ̃ stupꝝ

Di. xlii.

De parentatum gradu liũ ꝛc.

Uᵗᵒ cogatõ spũal' ipediat mr̃imᵒ.
An si alt' ꝯiugũ baptizat sciet' filiũ alterius i articlo necitatis ꝑiudicꝫ sibi ꝗ̃tum ad exactiõeꝫ debiti.
An si hᵒ faciat ex ignoᵃ ñ i casu necitatis.
Utrũ i solo bapᵒ ꝯbat' cognatio spũal'.
An ꝯbat' in cõfirmatione.
An in cathecismo.
An in sacro põte.
Int' ꝗs psõas ꝯbit' cognatio spũal'.
An si aliqs ñ baptizatᵒ teñat aliquẽ i bapᵒ ꝯbat' spũal' cognaᵒ it' ipꝫ ꝛ baptizatũ.
An si alt' ꝯiugũ it' quos ꝯsũatũ ẽ mr̃iᵒ teñat filiũ alicᵒ ꝯbat' cognatio spũal' it' cõiugẽ tenentis ꝛ parẽtes baptizati.
An si aliqs teñat filiũ mlieis quẽ hũit de aᵒ uiro ꝗ̃ ꝯ suo ꝯiuge cũ qᵒ ñ ꝯsũauit mr̃imõiũ ꝯbat' cognatõ spũal' it' illũ q puerꝝ tenuit ꝛ maritũ illiᵒ mulieris.
An si alt' cõiugũ añ cõsumatiõeꝫ mr̃imonij leuauerit filiũ alicᵒ de sacro fõte trãseat ad aliũ cõiugẽ spũal' cognatio.
An filiᵒ ꝛ filia p quoꝝ neutꝝ ad ꝯpr̃nitateꝫ puẽtũ ẽ possit mr̃imõial'r copl'ari.
An pr̃ spũal' alicuᵒ possit ꝯbeř cũ eᵒ sorore
Utrũ adoptio sit alicᵒ extranee psõe i filiũ uel nepotẽ uel deinceps legitia assũptio
An qlꝫ possit adoptař.
Que ẽ dr̃ia it' arrogatõeꝫ ꝛ adoptõeꝫ.
Utrũ cognatio legal' ipediat mr̃imᵒ.
An filiᵒ adoptiuus alicuius possit cõtrahere cũ filia adoptiua eiusdẽ.
An filius adoptiuᵒ material'r copulari possit cũ naturali filia adoptãtis.
An illegitimus filius possit ꝯbere cuꝫ filia adoptiua pr̃is.
An cũ filia spũali pr̃is sui.

Int' quas ꝯbit' cognatio legalis
Utrũ 2ᵉ nuptie sic licite.
Utrũ sint honeste
An 2ᵉ nuptie debeant bñdici.
An possint bñdici cũ 2ᵃ uxor ẽ uirgo.
Utrũ 2 nuptie hẽant rõem sacri.

Di. xliii.

Postremo de ꝯditõe resurrectiõis ꝛc.

Utrũ aĩe uniẽtur iteꝝ corpibᵒ.
An aĩa rõnal' sit imortalis.
An frustra eẽt natal' inclĩatio aĩe ad pficiẽdũ corpus si aĩe sepate non eẽnt corpibᵒ iterum uniende.
An illã iteratã uniõnẽ reqrat uniũsi pfcõ.
An celestia corpa sint aĩata.
Ad quid aĩa ẽ corpori data.
Utrũ aĩe unient' eisdẽ corpibᵒ in numero a quibus sepate fuerũt.
An aĩa q ẽ hᵒ corpis forᵃ potuissꝫ a pnᵒ creatõis fuisse ꝯueniẽs forᵃ altiᵒ corpis silis isti qᵒ ad oĩa excepta sola dr̃ia nũerali.
An p btitudinẽ cõpletã terminabit' oĩs aĩe appetitus tã naturalis ꝗ̃ alius.
An rectitudo diẽ iustitie exigat ut aĩe iterũ eisdẽ corpibus in nũero uniant'.
An si aliqua sbã totalit' ãnihilet' possꝫ deus eandẽ in numero reducere.
An forᵃ natal'r corruptibil' i soluat' ad nihilum.
An si figulus uas luteũ ř digat i massã possit ex eodẽ luto faceř idẽ uas i nũero.
Utrũ p illã reunionẽ aĩe ad idẽ corpus i numero resurget idẽ hõ in nũero.
An ex unione aĩe ad corpus resultet quedã forma totius que ẽ hũanitas.
An hominũ reproboꝝ sit finis illud malum pp quẽ uitanda sunt cetera.
An ꝯiũctio aĩe ad corpᵒ sit de hoĩs eẽntia.
An materia sit de hoĩs eẽntia.
An due gñatiões i eadẽ spẽ magis appropĩquãt ad unitatẽ ꝗ̃ gñatõ ꝛ řrectio.
Utrũ oẽs electi resurgent.
Utrũ resgent oẽs adulti dãnati.
Utrũ resgẽt oẽs puuli q cũ solo originali pccõ decesserunt.
An pccũ origiale sit mortis cã meritoria.
Utrũ in resurrectione natura erit cã efficiens reformationis corpũ humanoꝝ.

An illa que generātur p ꝓpagatōez possint fieri p naturam non ex semine.
An illud semen possit cāri per uirtutē corporum celestium tantum.
An formā naturalr̄ corruptibilē possit naťa eādē i nūero r̄ducere pꝰ corruptiōez.
An ipossibile sit p naturā totā maťiaz de q̄ factꝰ ē unꝰ hoc itez i una alia muliere ⁊ in uno alio uiro conuerti in semine sine admixtione alterius maťie.
An si ignis p quē accensa ē ista candela accendisset eō tpe ꝑon fuisset flāma eadez i nūero q̄ mō ē. an aliq̄ īdiuidua eiusdez spēi possint ꝑduci p naturales mutationes diuersas specie
Utrū nnťa eit cā efficiēs ītate uniōis aie ad suū corpꝰ dispositū ad eiꝰ susceptiōem.
An iterata unio aie ad corpus dispositū sit futura contra naturam.
An aliq̄ mutaᵒ termiet ad getē naťalē cuiꝰ mutatōis naťa n̄ ē ꝑncipal cā effectiua.
Utrū uox tube erit cā efficiēs reformatōis corpoꝝ ⁊ uniōis aiaꝝ ad illa.
An illa uox erit uox xpi.
An ĩd itelligat npl's p iussū ⁊ uocē archangeli ⁊ tubam dei.
An resurrectō xpi erit cā resurrectōis nr̄e.
Utrū omnes homines morientur.
Utrū oīa corpa mortuoꝝ icinerabūtur.
Utrū i pulueribꝰ corpuz mortuoꝝ sit aliq̄s appetitus naturalis ad aie susceptōem.
An naturalis inclinatio materie ad formā sit aliqua actio uel passio.
An aptitudo materie naturalis remota ad recipiendū formā possit ꝓprie loquēdo dici naturalis inclinatio ad illam.
An cuilibet naturali inclinationi responde at aliquod agens naturale.
An i corpibus supnaturalr̄ reformatis erit naturalis īclinatio ad suas animas.
Utrū oēs homies simul resurgent.
Quō itelligit illud ūbū ceteri mortuoꝝ n̄ uixerūt donec ɔsumerentur mille anni.
Utrū resurrectio cuiuslibet erit i īstanti.
An oīs mutatio sit motus uel finis motꝰ.
Utrū r̄surgēt i ill' locis i q̄bus fuerīt sepulti.
An magis sit cōgruū q̄ resurgāt ubi tunc erit sepultū caput q̄z ubi erit sepultū cor si sepulta sint i diuersis locis.
Utrū resurrectio erit i ultio īstanti tp̄is.
Utrū resurrectio erit in nocte.
Utrū hoibus uel angelis notū sit sub certitudie q̄ꝰ tp̄s ē usq̄ ad īstās r̄surrectōis
An angelis bonis hoc certū sit p r̄uelatōez
An ipsi sub certitudie sciāt nūez electoꝝ.
Utrū pꝰ resurrectōez q̄libet cognoscet omīa peccata que fecit.
An electi q̄ aliq̄n peccauer̄t dolebūt pꝰ rē surr̄ctionē ɔ malis q̄ aliquādo fecerūt.
An reprobi recipiēt aliquā ɔsolatōez recolendo bona q̄ fecerūt aliquādo.
Utrū q̄lz poterit legere i alterius cōsciētia.
An reprobi cōsolet' i hūdo socios i pēis.
Utrū oīa merita ⁊ demerita ꝓpria ⁊ aliena poterunt ab aliquo simul uideri.

Di.xliiii.

Solent etiaz nonnulli ⁊ c.

Utrū oīa mēbra corpis resurgēt.
Utrū oēs humores corpis resurgent.
An dr̄ia sit iter humorē ⁊ humiditatē. ⁊ q̄ sit illa.
An cōueniēs sit distictio humiditatū i humiditatē q̄ uocatur ros. ⁊ in illā q̄ uocatur cābiū. ⁊ in illā q̄ uocat' glutē.
An hūores sint de subā corporis.
Utrū capilli ⁊ ungnes resurgent.
Utrū totū illud qð fuit de ueritate nature alicuius resurget in ipso.
An caro facta de semine ⁊ illa q̄ fit de nutrimēto sint de ūitate nature dr̄nti mō.
An tota materia ɔ q̄ fcā ē caro q̄ fit ex semine resurget in illo in quo fuit.
An maťia fit tota subā rei gn̄abil' ⁊ corruptibilis.
An si aliq̄s nutriat' carnibꝰ hūanis r̄surgz illa caro i illo ul' i illo cuiꝰ pᵒ fuit caro.
An possibile sit totā materiā radicabilem uniꝰ fieri totā radicabilē maťiā alťius.
An costa de qua Eua fuit fcā fuerit ɔ uirtute humane naťe ipsius Ade.
Utrū ex maťia cuiuslz mēbri reītegrabit' idem mēbrū i numero.
Utrū corpora resurgētiū resurgēt cū ɔformitatibus suis.
Utrū illa corpora er̄t calida uel frigida.
An oporteat locatū cōformari loco.
Utrū oēs resurgēt i eadē etate.
Utrū i eadē statura.

Utrū oēs resurgēt in sexu virili.
An sexus femineus gñet pt̄ itētiōez nat̄e.
Utrū īfernus sit.
An alique aīe cruciēt p⁹ recessū a corpib⁹.
An alique et̄naliter cruciabuntur.
An sit aliquis determinatus locus in quo sit ille cruciatus.
An mēsura pecī sit infinita.
An reprobi cruciētur cū misericordia.
An ordinatus sit cruciatus reproborum.
Utrū infernus sit sub terra.
An cōuenientius sit hoiez puniri per q̄ pec cat q̄ȝ ubi peccat.
An locus inferni ampliabitur.
An plus sit d materia q̄ȝ fuerit a p̄n° mūdi
An plures erūt dānati q̄ȝ saluati.
An iflūētia celi sit nobilior ī cēt° q̄ȝ circū ferentia.
Utrū ī inferno sit ignis corporeus.
An ignis infernalis sit preparatus in prima rerum conditione.
Utruȝ ignis infernalis sit eiusdem speciei cum igne elementari.
An operationes ignis exn̄tis ī aliena materia diuersificēt s̄m diuersitatē mat̄ie.
Quot sīt cāe quare ignis quādoqȝ n̄ lucet.
An ignis inferni sit ignis carbo.
An ī carbone sit forma subālis ignis.
An ignis carbo ⁊ flāma ⁊ lux dr̄ant spē.
Quid ē ignē eē ī ppria mat̄ia l' ī aliena.
Utrū ignis īfernalis sit perpetuus.
An perpetuetur per naturam.
An aliqd nat̄alr̄ possit arder̄ ⁊ nō ɔsumi.
An corruptibile ⁊ incorruptibile differāt secundum genus.
Utꝝ corpa dānatoꝝ ab illo igne calefiēt.
An sensus tact⁹ possit sentire caliditatem ignis absqȝ hoc q̄ calefiat ab eo.
An post qetē celi aliqd corpus posit trās mutar̄ aliqd a sua nat̄ali dispositione.
Utꝝ corpora dānatoꝝ p illū ignē cōsumāt
Qr̄ lumē īmissū a sole hēt aliū effcm̄ q̄ȝ im missū a luna cū ipa a sole ipm recipiat.
An nat̄alr̄ aliqd aīal possit uiuer̄ in igne.
An eclypsis solis q̄ fuit ī passione xp̄i fuerit p solā īt̄pōez lune ⁊ aspectui ītnētiuȝ.
Utrū corpora dānatorū per agēs intrinsecuȝ naturalr̄ corrumpentur.
An ex uehemētia doloris eīz possit corpus corrumpi

Utꝝ spūs sepati igne corpeo cruciabūtur
An affligēt p solā p̄uatiōez dsidrati bōi.
An puniātur illo igne uidēdo ipz p̄paratū ad hoc ut cruciēt in corporib⁹ suis.
An īq̄tū imp̄mitur sr̄ excellēs similitudo eius ītellectui eorum spiritus.
An cruciētur eo q̄ extimāt eū sibi cōtrariū cū tn̄ aliu n̄ eēt ɔtrarius eis.
An affligātur eo īq̄tū ē īst̄z dīe iustitie.
An ad hoc aliquid cooperetur uirtus naturalis ignis illius.
An in illo igne sit aliqua spūalis uirtus per quā affligitur spiritus.
An cē agens sit nobilius patiente.
Utrū dānati crutiabūtur perpetuo a tribus aliis elementis ab igne.
An iflūētia corporū celestiū puniat eos.
An anime in purgatorio patiantur ab alio elemento q̄ȝ ab igne.
An .4. elemēta ī iferno sit dīsticta l' ɔfusa
An similitudines cōtrarioꝝ recepte ī eadē pte sēsus se se ī actibus suis īpediant.
In expositione littere.
An abortiui fetus monstra resurgent.

Di xlv

Preterea scien dū est ⁊ cetera.

Utrū aīaꝝ post sui sepationē a corporib⁹ sint aliqua corporalia receptacula.
An spiritus magis cōueniāt cū uno loco corporali q̄ȝ cum alio.
Que ⁊ quot sūt receptacula animarum.
Utrū anime aliū exeant de receptaculis suis que habent post corporis mortem.
An anime beatorum presentes fuerunt in obitu beate uirginis.
Utꝝ corpalia r̄ceptacula aīaꝝ ī aliquo augeāt eaꝝ delectatiōez uel afflictionem.
An minuatur delectatio angelorū per qd nobis ministerium exhibent.
Utrū suffragia uiuorum p̄sint defūctis.
An prosint beatis.
An prosint dānatis.
An mala opa uiuoꝝ possint nocer̄ dfūctis
An exislētes ī purgatorio possint p suffragia uiuorum liberari totalr̄ a pena.
Utrū suffragia fcā determinate pro uno p̄sint oibus existentibus in purgatorio.

An ꝓsint oibus uiuis.
An facienti ꝓsint ad meritū.
An eis ꝓsint ad remissionē pene.
Utrū suffragia fcā ꝑ plibus tm̄ ꝓsint cui-
libet illorū q̄ztū si fierent pro illo solo.
An suffragia facta ꝑ diuitib⁹ magis ꝓsint
eis q̄z paupib⁹ minorib⁹ ꝑ quibus n̄ fiūt.
An recipienti multos ad ꝑticipatiōez bono
rū suoꝝ sua bona sit sibi min⁹ utilia.
Utrū defūctis ꝓsint suffragia fcā a uiuis
existentibus in pccō mortali.
Utrū ep̄s possit facere testamētū.
An aliqs possit facere testamētū de illis re
bus quarū dn̄s nō est.
An clerici sit dn̄i possessionū ecclīasticaꝝ.
Quo iure teneant legata clericoꝝ que ī ar
ticl'o mortis faciūt d̄ mobilibus sibi per
ecclīaz acquisitis.
Utrū religiosus possit facere testamētū.
Utrū fuius possit facere testamētū.
An filiusfamilias.
An uxor uiuente marito.
Utrū fatuus possit facere testm̄.
Utrū aliqd̄ testm̄ sit infrīgendū.
Utrū ꝑsone religiose possit aliqd in testa-
mento dimitti.
Utrū ualeat testm̄ qd̄ nō ē fcm̄ ī p̄ntia ꝓpi
sacdotis l' supioris e⁹ si possint haberi.
An facientes statuta ut nō ualeant testā fcā
corā ꝓpo sacerdote ꝛ duob⁹ ul' trib⁹ te
stib⁹ incurrant excoicationem.
Utrū sit aliq̄ detmiata forma sub q̄ opor-
teat fieri testm̄ ad h⁹ ut sit ualidū.
An executores possit testificari ꝑ testamēto
An testator possit heredibus īponere penā
si ꝑsūpserint ordinatiōi sue ultie uolūta
tis cōtrariare.
An legatū in testamēto possit ab herede te
statoris repeti.
An ep̄s debeat heredē cōpellere ad īplen-
dum ordinationem testatoris.
Utrū religiosi possit esse executores testa-
mētoꝝ.
An eē executorē testamentoꝝ ꝯputetur int'
secularia negocia.
Que sit dr̄ia int' ꝓcuratorē ꝛ executorē.
Utrū religiosi exēpti possint ab ordinarijs
cōueniri ex rōe executionis.
Utrū executores testamentoꝝ teneāt' infra
ānū executionē implere.

An q̄zto citius testamētū īplet' tanto citi⁹
aīa defuncti alleuiatur.
An si executores admonitiōez ep̄i nō īplent
īfra annū piā uolūtatē defūcti debeat ꝑ
ep̄m adimpleri.
Utrū dilatio executiōis mali in aliquo ꝑ-
iudicz aīe testatoris.
An usurario ꝑcipienti in testamēto restitui
p⁹ suā mortē ea que male acquisiuit. sed
nō uult q̄ restituat' si euadit prolix ordi
natio talis ad salm̄.
An si aliqs mittat elemosynā paupi minuat'
mittētis meritū si nūci⁹ eā nō dederit
Utrū mortuis ꝓficiat seplt'a corpoꝝ sacꝝ
An ipijs noceat sepelhri in loco sacro.
Utrū uiuis ꝓficiat sepltura mortuoꝝ.
An facere op⁹ qd̄ alij ē utile ꝑ accñs sit me
ritorium facienti.
An facere sup⁹ in op⁹ min⁹ utile qui fieri
possēt in op⁹ magis utile sit pcc̄m.
Utrū licitū sit cuilz eligere sepulturā ī q°-
cūq̄ loco sacro uoluerit.
Quis uocat' locus magis religiosus quo
ad electionē sepulture.
An infra annos ꝯstitutis liceat eligere se-
pulturam.
An ille qui nō ē cōpos mentis sue.
An liceat alicui eligere sepl'raz ī loco min⁹
rligioso q̄z sit ille ī q° īfirmus sua rece-
pit sacramenta.
An debeat sepeliri pegrināš ī aliā rligionē
q ñ eligit sepl'raz ī loco detmīato.
An uxori liceat eligere sepulturaz ubicūq̄
uoluerit.
An seruo.
An religioso.
Utrū funeralia illi⁹ q eligit alibi q̄z ī sua ꝑ-
rochia sepeliri debeāt eē sue prochialis
ecclīe uel illius in qua sepelit'.
An sacerdos prochial' debeat hr̄e canōicā
portionē de funeralib⁹ illi⁹ q īrauit re
ligionē īfirm⁹ īfirmitate q̄ mortuus ē.
An debeat accipi canonica portio ſm ius
scriptū l' secūdū cōsuetudinē terrarū.
An canonica porcio se extēdat ad legata
An canonica portio deducēda sit de his q̄
legant' singulari ꝑsone.
Utrū omnes aīe defūctoꝝ in charitate co
gnoscant oratiōes nr̄as.
An aīe beate cognoscāt supplicatiōes quas

eis porrigimus.
Utrꝝ oēs aīe ꝯfūctoꝝ ī chaītate orēt p nob⁹
An m̄diāt' it' aīaȝ ⁊ ꝯū rōe offiꝫ ⁊ rōe chaīta
tis offiꝫ ⁊ rōe chaītatis cōis drāt. ⁊ qūo
An exītes i purgatorio orēt p seipīs.
Utrū orōes oīuȝ aīaꝝ q̄ rcesserēt a corpib⁹ i
charitate quas faciūt p nobis exaudiūt'.
An orōes exīstiū i purgatorio psīt uiuis.
An aīe sepate a corpib⁹ i charitate possint
aliquid nobis mereri.
An orōes exīstiū i purgatorio psint eis.
Utrū aīe btē orēt p ill' q sūt i purgatorio.
In expōe lre.
An āgeli offerant deo oratiōes nr̄as.
Et quomodo.

Di. xlvi.

Sed queritur hic ꝯ ual de malis. ⁊c.

Utrū in deo sit iustitia.
An dn̄i ad seruū sit iustitia.
An deus alicui sit debitor.
Utrꝝ de⁹ possit p̄mittere opa iustitie.
An deus possit dānare illos qui saluati sūt
An de⁹ possit p̄termittere cursū iustitie.
Utrū deus possit iuste aliquē tp̄aliter pūi
re nō pp ei⁹ pccm̄.
Utrū deus iustius agat cū uno q̄ȝ cū alio.
An deus mi͞ficordi⁹ agat cū uno q̄ȝ cū alio
Utrū in deo sit misericordia.
Quō dr̄nt ī deo bōitas ⁊ misericordia.
Utrū pus sit in deo s̄m rōnem intelligen
di misericordia q̄ȝ iustitia.
An in deo sit eadē rō iustitie ⁊ v̄itatis.
Utrū i oī ope dei sit mīa ⁊ iustitia.
An in electione ⁊ repbatiōe ab eterno fue
rit misericordia ⁊ iustitia.
Ut⁹ pēa dānatoꝝ dīnuat' p suffragia uiuoꝝ
An eēt orandū p aliq° exīte ī hac mortali
uita si certū eēt ipm eē reprobatū.

Di. xlvii.

Solet etiam queri ⁊c.

Utrū sit futurū uīe iudiciū.
Utrū erit in iudicio uocalis disceptatio.
Utrū erit disceptatio de solis opibus mīe
Utrū oēs in iudicio psonal'r cōpebūt.
Utrū diu durabit iudiciū.
Utrū oēs iudicabūt'.
Utrū solus xp̄s iudicabit.
An in iudicio erit aliquis unus ⁊ idem ac
cusator ⁊ iudex.
Utrū mūdus purgabi' p ignem.
An ille ignis mūdū purgabit q̄ȝtū ad illam
ptē q̄ ē ultra mediū aeris interstitiū.
An tanta fuit altitudo mōtiū sicut mō est.
An aqua diluuiꝫ occupauerit totā istā capa
citatē aeris ubi aues uolitant.
An ignis q mūdū purgabit sit ꝯsūptur⁹ illā
ptē mūdi q̄ ē īfra mediū aeris īterstitiū.
An ignis in spera sua purgabitur.
An ille igis q mūdū purgabit sil' erit cū aer
An ille ignis rarefaciet. 3ª. elā q̄ purgabit.
Utrū ignis ꝯflagratōis erit eiusdē spēi cū
igne elemētari.
An mot⁹ illi⁹ ignis erit ad m̄diū ul' ad cir
cūferētiam.
Utrū ignis cōflagrationis supnaturaliter
producet' in eē.
An aliqua res supnaturaliter producta na
turalem opationem habeat ⁊ uirtutem.
Utrū ille ignis p̄cedet iudicium.
Utrū ille ignis purgabit aliquos electos.
An ante cessationē motus celi oēs homines
erunt mortui.
Utrū ille ignis cruciabit reprobos.
Utrū ille ignis desinet eē.

Di. xlviii.

Solet etiam queri in qua forma ⁊c.

Utrū iudicare magis debeat ap
ppari xp̄o q̄ȝ aliꝫ psone in trinitate.
Utrū xp̄us in iudicio ui' ab oībus in hūa
nitate gloriosa.
An uox sua ab oīb⁹ audiet'.
An damnati odiant deū sub rōe q̄ sūme bo
nus est.
Utrū aliqua signa sint aduentū iudicis p̄
cessura ⁊ que sunt illa.
Utrū stelle cadent de celo.
Utrū sol ⁊ luna obscurabūt'.
Utrū uirtutes celoꝝ mouebūt'.
Utrū xp̄s iudicabit mūd ī ualle Josaphat.
Utr⁹ inouatō mūdi eēt aliō q̄ȝ e⁹ purgatō.
An sup duo spacia cōtigua sit un⁹ mot⁹ ul'
duo cōtigui.
An cū ex albo fit nigrū sint duo motus.
Utrū motus corpū celestiū cessabit.

An mot⁹ corpũ celestiũ sit natal'.
An qes sit ꝑuatio mot⁹.
An tps sit ĩ motu ꝑmi mobil' sicut in sbõ.
An aliq̃ ptes t're fmãke sit obscur' ĩ supficie
Utrũ corpa celestia cessabũt moueri in illo situ in quo creata fuerũt.
Utꝝ cessatõ mot⁹ corpũ celestiũ erit suffici e is cã nõ agẽdi nꝫ patiẽdi elã ab ĩuicẽ.
An corpa celestia agãt hec inferius p motũ suum tantũ.
An corpa celestia quiescent in illa btĩtudĩe q̃ magis cõcordabit elementis actiuis.
An duoꝝ eq̃lium in ꝟtute unuꝫ possꝫ agere in aliud.
An de⁹ a matia elemtoꝝ rmouebit ꝑuatões q̃ necia ẽ ad trãsmutatões natalẽ.
An mẽsura sẽp sit cã mensurati.
Utrũ lux corpũ celestiũ eloꝝ augebit'.
An corpa celestia agãt ĩ hec ĩferiora p lucẽ
An sit aliq̃ cr̃atura total'r exps lucis.
Utrũ bruta ⁊ uegetabilia destruẽtur.
An bruta sint ad ornamẽtũ elemẽtoꝝ.
An plante ⁊ bruta ita ꝑuiãt hoi sic elã.
Utꝝ mũdo ĩnouato ⁊ fcã distictiõe, bonoꝝ ⁊ maloꝝ deus possꝫ aliquid addere ad bonitatẽ uniuersi.
An create ꝑcedãt a deo sic un⁹ ab unitate.
An alique due spẽs sint p suã naturaꝫ deo equaliter ꝑpinque.
An sit aliq̃ cr̃ata ita deo ꝑpiq̃ q᷑ ñ possꝫ facere aliã ꝑpiquiorẽ loqn̄° ꝺ ꝑpiqtate nate
In expõe lr̃e.
An an̄ xp̄m uenĩẽtẽ ad iudiciũ ãgeli ꝺferẽt illã eãdẽ crucẽ in q̃ pepẽdit.

Di. xlviiii.

Post resurrectionẽ uero. ⁊c.

Utꝝ sit aliqs ultim⁹ fis uite hũane
An ultim⁹ finis uite hũane possit ordinari ad alium finẽ.
An q̃libet actus hũane nature possit ordinari ad aliũ finẽ.
An qlꝫ act⁹ uite hũane possit eẽ finis eius.
An act⁹ hois ñ ꝑcedẽtes ex rõe ⁊ uolũtate possint dici act⁹ uite hũane.
An hõ agat aliqd nõ ꝑp finem.
Utꝝ ultim⁹ fis uite hũane sit hois btĩtudo
An ultim⁹ finis uite hũane sit finis oĩum creaturarũ.

An oĩuꝫ bonoꝝ actuum uoluntatis sit una beatitudo.
An beatitudo indigeat exteriorib⁹ bonis.
Utrũ beatitudo sit quid creatũ.
An appetitus hoĩs possit quiescere in aliq° bono creato.
Utrũ beatitudo sit actus.
An nobilior sit actus q̃ꝫ hitus.
An btĩtudo hoĩs sit pfectu unio e⁹ cũ deo.
Utrũ btĩtudo hoĩs sit act⁹ aĩe tñ.
An ꝑus ordĩe nature intẽdat h° bonũ corpale q̃ꝫ spũale.
An uirt⁹ sit ĩ cõposito ex aĩa ⁊ corpe sicut ĩ sbõ. aut in aĩa tñ.
Utrũ btĩtudo sit actus intellectus ⁊ uolũtatis sil'.
An de⁹ sit btĩtudinis obm̃ rõe sue uolũtatis uirtutis ⁊ bonitatis simul.
An btĩtudo sit primũ obm̃ uolũtatis.
An respectu sũmi bõi clare sit aliqs ali⁹ uolũtatis mot⁹ q̃ꝫ delectatio.
An in uolũtate sint alique passiones.
An beatitudo sit siplic⁹ bonũ q̃ꝫ sit ĩ hoĩe
An aliqꝺ bonũ pfcẽ cognoscat' quod non pfecte amat'.
An ꝺ eẽntia beatitudinis sit amor amicitie ⁊ cõcupiscẽtie.
An amor amicitie sit ꝑncipalius de eẽntia beatitudinis q̃ꝫ ille amor quo de⁹ dicit' amari amore cõcupiscentie.
An amore ꝯcupĩe sẽp aẽt' amat⁹ ꝑp amãtẽ.
An uisio ꝺi sit fruitionis ĩmediatũ obm̃.
An ꝺs sub rõe q̃ sũmũ bo⁹ tm̃ sit ultim⁹ fis
An btĩtudo ꝟe potẽtie ordinet' ad aliquid q̃ꝫ ad beatitudinis obm̃.
Utꝝ btĩtudo ꝑncipali⁹ sit ĩ actu uolũtatis q̃ꝫ intellectus.
An in uia hõ ꝑncipali⁹ moueat' in ultimum finẽ p uolũtatẽ q̃ꝫ p intellectũ.
An in pr̃ia charitas sit nobilior hitu q̃ꝫ q̄cũq̧ habitus intellectus.
An deus sit ultim⁹ finis ꝑncipalius sub rõe q̃ꝫ sũmũ uerũ.
An uolũtas sit nobilior potẽtia q̃ꝫ ĩtellcũs
An ulior sit rõ r'spcũ ẽtitatis q̃ꝫ bõitatis.
An nobilior sit rõ bõitatis q̃ꝫ entitatis.
An pfectõ act⁹ ĩtellcũs magis depẽdeat ol bus cõputatis ab actu uolũtatis q̃ꝫ pfectõ actus uoluntatis ab actu ĩtellectus.
An nobili⁹ eẽt ĩtelligere bonũ ⁊ ñ appetere

q̃ȝ appetere ⁊ nõ intelligere.
An intellectus intelligat deũ sub eẽ spũa-
lioꝛi q̃ȝ uolũtas appetat ipm̃.
An res materiales itelligantur sub eẽ spũa
lioꝛi q̃ȝ appetãt a uolẽtate.
An foꝛma p quã uolũtas mouet se sit app̃-
hensũ bonũ.
Utrũ beatitudo ṗncipalius cõsistat ĩ actu
intellectus speculatiui q̃ȝ practici.
An intellec⁹ cõsiderãs materiam practicã
pp scire tm̃ sit speculatiuus.
An intellectus possit cõsiderare naturã spe
culatiuã pp opari.
An talis intellectus magis sit practicus q̃ȝ
speculatiuus.
An ĩtellec⁹ ꝯsiderãs aliq̃d bonum pp scire
oꝛdinatũ ad dilc̃tõez tm̃ sit speclatiu⁹ ł
practicus.
An intellectus uerus ṗncipalr⁹ speculet̃ rõ
nem bõitatis q̃ȝ uirtutis.
An intellectus diuin⁹ sit practicus.
An iõ de⁹ uoluit creare mũdũ q2 intellc̃ꝰs
su⁹ dictabat bonũ eẽ mũdũ crari ul' eẽ⁹.
Utrũ oẽs hoies appetãt beatitudinẽ.
An oẽs hoies cognoscãt beatitudinẽ.
An natalr appetãt beatitudinẽ.
An ṗm⁹ mot⁹ uolũtatis sit i fie btitudis:
An illud q̃d ẽ naturale rõe mat̃ie cõseq̃tur
oia indiuidua illius spẽi:
Utrũ oẽs hoies ex uoluntate deliberatiua
beatitudinẽ appetant de necessitate.
An uelle deliberatiuũ sit respectu finis.
Utꝝ uolẽtas i appetẽdo beatitudinez mo-
ueat se.
Utrũ uolũtas q̃cq̃d ult uelit pp btitudinẽ
Utꝝ uolũtas ĩ appetẽdo btitudinẽ mereat̃
Utrum beatitudo possit haberi ĩ hac uita.
An beatitudo hois possit eẽ sine clara dei
uisione ⁊ pfecta eius dilectione.
An homo ex solis naturalibus possit uerã
cõsequi beatitudinẽ.
An hõ possit in hac uita consequi de lege
cõi beatitudinẽ anime.
An homo ex speciali ṗuilegio possit deũ ui
dere in hac uita absq̃ȝ hoc q̃ sit beatus.
An ex spẽali ṗuilegio p ṽtutẽ diuã possit hõ
btificari q° ad aĩaȝ coꝛpe ñ beatificato.
An ipossibile sit p quãcũq̃ȝ potẽtiã totũ ho
minẽ btificai ꝑmanẽte i hac uita moꝛtali
An q̃zto res ẽ nobilioꝛ in tãto sit, potẽtioꝛ
ad cõsequendũ finẽ suũ.
An hõ naturaliter appetat omne illud sine
quo scit se nõ posse cõsequi finẽ suum.
An aliq̃ȝ rem possimus pfectius diligere q̃ȝ
cognoscere.
An de nõ ente possit eẽ sciã.
Utrũ electoꝝ beatitudo erit maioꝛ post iu
diciũ q̃ȝ ante.
An erit maioꝛ intensiue.
An p coꝛpoꝛum resumptionẽ erit pfectioꝛ
cuiuslibet aĩe naturalis uirtus.
An p coꝛpũ resũptionem sit q̃lȝ aĩa hitura
pfectioꝛẽ eẽndi modũ q̃ȝ mõ.
An aĩa in coꝛpe coꝛruptibili ipfectioꝛẽ hẽ-
at suã naturale opatõnẽ q̃ȝ sepata.
An oiuȝ uolũtatũ btoꝝ naturales capacita
tes sint absolute impleta charitate.
An iõ aie beate nõ ꝓficiũt in pfectiõe. quia
sunt extra merẽdi statũ.
An tota pfectio per bonos act⁹ educibilis
de potẽtia aie q̃ȝdiu a coꝛpe sepata sit i
qualibet aĩa beata in suo summo.
An q̃lȝ aĩa hẽbit p sui coꝛpis ꝛ̃sũptiõez pfe
ctoꝛẽ ꝛ̃lõne ad datoꝛẽ eẽndi q̃ȝ mõ.
An aĩe eẽ rational' addat ultra eius eẽntiã
aliquam relationẽ ad cõpatõnẽ ꝯstitutũ
uel cõstitibile ex ipa ⁊ coꝛpe.
An possit aĩa recipe pfectioꝛe eẽndi moduȝ
absq̃ȝ hoc q̃ recipiat pfectius eẽ.
Utrũ beatitudo ab oib⁹ btis eq̃lr pticipet̃
An inequales in naturali ṽtute eq̃les tñ ĩ
habitu g̃ĩe uideãt deũ eq̃ clare.
An eãdẽ re ali⁹ alio possit plus intelligere.
An in naturali capacitate cuiuslȝ aie btẽ sit
natural' appetit⁹ ad cõplemẽtũ tot⁹ pfe
ctionis cuius capax ẽ absolute.
Utrũ i uisiõe btã itellc̃ꝰs sit passiuu⁹ tm̃.
An intellectus respectu simplicis app̃h̃siõ
nis sit passiuus tm̃.
An respectu nobilissimi ĩtelligibilis nobili-
oꝛ sit passio intellectus q̃ȝ actio.
An ad uidẽdũ deum requirat̃ aliqua spẽs
in intellectu uidentis.
An ṗus oꝛdine nature intellectus beat⁹ cõ
cipiat uerbũ de deo q̃ȝ uideat ipm̃.
An uisio dei sit nobilioꝛ q̃ȝ ipe intellec⁹ ui
dens.
An ita se habeat uidere ad intellectũ sicut
uideri ad rẽ uisã.
Ac intelligere cõueniat anime rõe intellec⁹

possibil' tantū.
Utrū lumē itellcūs agētis r̄qrit' ad d'i uisiões
An ad supnaturalē actū possit simul cōcurrere ẽtus naturalis cū supnaturali.
Utrū uisio creaturarū in deo sit ptinēs ad beatitudinis eẽntiam.
An de beatitudinis eẽ sit scire se eẽ beatū.
Utrū in beata uisiõe uolūtas sit tm̄ passiua
An aia se determinet ad fruendū deo fruitione pr̄ie.
An gcqd mouẽ se ad uolēdū ꝑus uelit se ita mouere.
An uolūtas sit mouēs ⁊ mota r̄spcū eiusdē
An idem ẽz idem ⁊ respectu eiusdem possit esse simul in actu ⁊ in potentia.
Utrū in uolūtate beata sit idem realit' frui . tio ⁊ gaudium.
An gaudiū sit idē realr' q̄ dilectõ bõi p̄ntis
Utrū gaudiū sit de beatitudis eẽntia.
An amor ꝑus ordine nature quietet uolūtatē q̄ȝ gaudeat de amato.
An deus de potentia absoluta possit facere hoiem eẽ beatū nõ gaudentē de ip̄o.
An intellectus possit apprehendere ueram beatitudinem sine gaudio.
An sūmū gaudiū max' desideret' ab oib'.
An gaudiū sit pfectio beatitudinis.
An gaudiū sit p se bonū.
Utrū tētio sit dos ab alijs distīcta.
An uisio ⁊ fru' sint dotes ꝑp̄e loquēdo.
An pfecta securitas sit una de dotib' aĩe.
An securitas uite eterne sit tm̄ exclusio timoris de amissione.
An in uita beata sit unus habit' respõdēs memorie ⁊ intelligentie.
An clara dei uisio sit in beatis immediatuȝ obiectū memorie.
An sit aliqua dos corr̄ndēs spẽi.
An motiue po' aĩe r̄ndeat aliq̄ dos ĩ aĩa.
An rectitudo uolūtatis sit dos aĩe.
Utrū in oib' beatis sint dotes.
An sit in angelis sanctis.
An in xp̄o.
An aĩe scẽ hẽant dotes ĩ uita p̄nti.
Utrū in corpibus beatoꝝ erūt dotes.
An sint.4.tātū ⁊ q̄ sūt illa.
An erunt a deo p creationē.
An origo istarū dotiū erit ex redundantia beatitudinis aĩe in corpus.
An ĩ dotatõe corpis ꝯp̄ēdit' dotatũ félull
An p illas dotes erit pfectior unio corpis ad animā.
An coopabūt' ad pfcõrē unionē aĩe cū deo.
An beati p' resūptionē corpū poterūt intelligere aliquid in fantasmate.
Utrū dos ĩpassibilitatis erit equalis ĩ corporibus omniū beatoꝝ.
An imponet aliquid positiuū.
An erit eqnal' in oib' ptib' eiusdē corpis.
An aliter ĩtendat' forma q̄ȝ ẽz unionem sui pmixtionem cū cõtrario.
An passibilitas realr' ĩportet ꝑuatõem.
An oẽ palpabile sit corruptibile.
An mortale sit aliqd ptinēs ad hoĩs qddi‑tatem.
Utrū in btis oẽs sensus er̄t in actib' suis.
An psone negatie er̄t ĩ eis ĩ suis actib'.
An imutatio natal' ordine nature ꝑcedat ĩ eodē immutationē aĩalē.
An act' uni' po' r̄trahit aliã a sua opatõe.
An gustus erit in eis in aliquo actu deseruiente nutritine.
An in nūero e' erit ex ui beatitudis aĩe tm̄
An ĩe cābr̄ ĩ ligua aliq̄ hūiditas saposa:
An corpa gl'iosa er̄t odorifera.
An olfatus ibi erit in suo actu.
An ibi erit laus uocalis.
An immutabit auditum.
An celū ẽpireū pati potuerit illa passiõe q̄ r̄quirit' ad uocis formatõnē ⁊ sui usq̄ȝ ad auditū mltiplicationē.
An ĩ btis erit mot' ĩspiratõis ⁊ r̄spiratõis
An põer̄ ptes celi ẽpirei diuisibiles ⁊ eas iteꝝ p' diuisionē uniri sic uidem' in ptib' aeris ĩcludet celū ẽpireū eẽ corruptibilis nat'a
An sĩda posset mõui d' ũa pte orbis ad aliã
An in speculo directe posito sub radio sol' recipiat' spẽs uisibilis oppositi.
An in beatis erit tactus in actu suo.
An ĩmutabit' passiõe alĩ sine transumptõe materiali.
Utrū corpa btõꝝ er̄t subtiliora elemētis.
An iõ corpa btõꝝ er̄t subtiliora. quia erunt penetratiua.
An er̄t penetratiua pp puitatẽ q̄ȝtitatis ẽz latū ⁊ pfũdū.
An pp eoꝝ charitatem.
An pp actiue ẽtutis multitudinẽ.
An glẽ btis posset totã t'rã ꝯmouer' si uellẽ
An dos subtilitatis aĩe eq̄lr' ĩ oib' ẽ'd corpis

An pꝰ ꝛ̃ſrectõeȝ erũt i elīs ſue q̃litates in ſuo eē cõpletiſſimo.
An p q̃litates actiuas ⁊ paſſiuas i corpibus glioſis erit i ill' mutua actio ⁊ paſſio.
Utrũ corpꝰ glioſũ poſſit p ſuã ſubtilitateȝ ſimul eē cũ nõ glioſo.
An q̃lȝ aïa btã pꝰ reſũptiõeȝ ſui corpis poſ ſet illo̾ ↄdẽſare uel rarefacere.
An p doteȝ ſubtilitatis remouebit' a corpe glioſo neceſſitas exñdi i loco ſibi eq̃li.
An p aliq̃ȝ creatã ṽtutẽ poſſit eē diſtinctio dimẽſionũ abſq̃ȝ diſtinctõe ſituũ.
An pluralitas ꝑȝ nũeꝝ tm̃ ſit p accñtia.
An corpꝰ glificatũ p ſuã ſubtilitateȝ poſſit ſil' eē in diuerſis locis.
An ſub eodẽ puncto ad eundẽ punctũ poſ ſint ſimul trahi due linee recte.
An duo corpa glioſa poſſit eē ſimul.
An p natalẽ ṽtutẽ due ſ̃ficies poſſit eē ſil'
Utrũ corpa beatoꝝ erũt clara.
An illa claritas cãbit' a claritate beatitudi nis aïe p eius multiplicationẽ.
An ſilitudo ſpũal' poſſit fieri corpal' l' coꝰ.
An illa eadẽ ſilitudo q̃ ẽ fantaſma unq̃ȝ fi at ſpẽs intelligibilis.
An p̃dcã claritas educet' de potẽtia corpo ris p uirtutẽ beatitudinis aïe.
An oẽs ptes eiuſdẽ corpis erũt eq̃l' clare.
An mĩor durities ↄſeq̃t' maiorẽ dẽſitatẽ.
An in corpibꝰ brutoꝝ remanebit color qui debet' eis ex natura ſuaꝝ ptiũ.
An mãifeſtatio l' occl'tatio claritatis corpiſ ſubſint ĩpio uolũtatis ĩpiꝰ beati.
An lux elemẽtoꝝ ⁊ lux corpis glificati ſint eiuſdẽ ſpeciei.
An lux ſolaris ſit eiuſdẽ ſpẽi cũ luce corpo ris glificati.
An glioſa claritas corpis Chriſti ⁊ btẽ ṽgi nis ſit eiuſdẽ ſpẽi cũ luce q̃ pꝰ reſ̃rectõeȝ erit in alijs corpibꝰ glificatis.
An lux cuiuſcũq̃ȝ corpis glificati ita ſit ĩtẽ ſa ſicut lux ſolis.
An lux corpis glioſi poſſet uideri i ſua uir tute ⁊ plẽitudie ab oclo ñ glificato ſine miraculo.
Utrũ corpa beatoꝝ erũt agilia.
An oẽs ptes eiuſdẽ corpis eq̃l' erũt agiles.
An corpa btoꝝ erũt grauia.
An btĩ pꝰ ꝛ̃ſrectõeȝ mouebũt ſe de loco ad locum.

An bti uidebũt Chriſtũ ocul' corpalibus in quocũq̃ȝ loco celi empirei fuerint.
Utrũ aïa poterit mouere corpus ſuũ i ĩſtã ti rõe agilitatis ſue.
Utꝝ corpũ btoꝝ ſit aliq̃d p̃miũ accñtale.
An accñtal' p̃mij ſit obiectũ bonũ creatũ.
Quare tale p̃miũ dr̃ accidentale.
Utꝝ beatitudo corpis erit p̃miũ accñtale.
Utrũ oẽ p̃miũ accidẽtale ſit aureola.
An p̃miũ eẽntiale cõueniẽt' dicat' aurea.
An aureola ſit p̃miũ accidentale.
Utrũ aureola ſit in aïa uel corpe.
An electa uiolẽter opp̃ſſa habitura ſit au reolam ṽginitatis.
Utrũ aureola ſit in xp̃o.
An oẽ p̃miũ q̃d xp̃us erat habiturus habu it ab inſtanti cõceptiõis ſue.
An aureola ſit p̃miũ diminutiuũ.
Utrũ angelis debeat' aureola.
Utꝝ btĩ hẽbũt aliq̃d accñtale p̃miũ p bõis opibꝰ q̃ fecerũt i pccõ mortali.
Utruȝ q̃libet beatus tm̃ gaudeat de bono p̃ximi ſui q̃ntũ de ſuo.
In expõne lr̃e.
An ſi oẽs illi q mõ ſunt uiuentes ſaluarent' impleretur numerus electoꝝ.
An tm̃ ſit gaudiũ btoꝝ q̃nta ẽ cognitio eoꝝ

Di. l.

Jc oritur q̃õ .⁊c.

Utrũ aïa ſepata cognoſcat aliquid ſenſibiliter.
An potentie ſenſitiue ſeneſcant.
Utrũ aïa ſepata cognoſcat aliquid intelle ctualiter p ſpẽs in corpe acceptas.
An melius intelligat ſepata q̃ȝ dũ ẽ cõiũcta corpi corruptibili.
An intelligat p ſpẽs cõcreatas.
An p ſpẽs q̃s a deo accepit i ſepatõe a cor pore.
An ſpẽs p quas intelligebat i corpe ſepent' cum ea.
An p illas ſpẽs in corpe acceptas p q̃s ĩtel ligit ſepata ĩtelligeret corpi cõiũcta.
An aïa ſepata poſſit de nouo acq̃rere ali quam ſpẽm intelligibilem.
An anime puuloꝝ poſt ſepationẽ ĩtelligãt p ſpecies a deo ĩfuſas.
An p ſpecies infuſas a deo ſupnaturaliter

possit eē cognitio naturalis.
An sit aliq̄ d'miata cā p quā aīa separata p⁹ ītelligit p unā spēz d'miatā q̄3 p aliā.
An ūa potētia hēat unū solū mōz agēdi naturalem.
An idē sit mod⁹ exn̄di natal'r q° aīa existit ī corpe ⁊ quo existit separata.
An modus intelligēdi in fantasmate sit naturalis aīe corpi coniūcte.
An aīa p⁹ corpis r̄sūptiōez pticipabit pncipali⁹ mōz exn̄di itelligibil'r q̄3 mōz exn̄di sensibiliter.
An aīa sit habitura aliuz modum exn̄di qn̄ erit corpori incorruptibili cōiūcta q̄3 hēat dū ē cōiūcta corpi corruptibili.
An qn̄ erit cōiūcta corpi incorruptibili ītelliget aliquid in fantasmate.
An poterit itelliger̄ sēsibilia n̄ ī fātasmate.
An eādē rē poterit itelliger̄ utroq3 mō siml'.
An mod⁹ itelligēdi nō in fantasmate erit sibi naturalis uel supnaturalis.
An pfectius intelliget ī fantasmate q̄3 separata intelligat sine fantasmate.
Utrū aīa separata cognoscat singlaria.
An p eādē sīiltudinē cognoscat singl'are ⁊ uniuersale.
An de sigl'arib⁹ corruptibilib⁹ possit eē scīa
An aliq̄ spēs ītellcūi īformās sit uniūsalis.
Utrū aīa separata p suā naturalē uirtutē possit se mouere de loco ad locū.
An aliqn̄ se moueat de loco ad locū.
An potēt' electoꝝ aīe ab angel'.
An moueāt semetipsas.
An oīa bruta īpfecta careant potentia mouendi se secūdū locū.
Utrū aīa separata possit mouere aliqd corp⁹ de loco ad locū p suā naturalē ūtutē.
An phibeāt' hoc facere p supiorē ūtutē.
An ad exercēdū actū quē aīa exercere pōt separata idigeat orgāo dū ē corpi ɔiūcta.
Utrū aīa possit p suā naturalē ūtutē uniri alicui corpi ut ꝓprius eius motor.
An ideo dicat' spūs alic⁹ corpis ꝓprius motor. qꝛ illd tātū pt mouere. ul' qꝛ illd corpus ab alio motore crāto n̄ pt moueri.
An itellīa sit ꝓp⁹ motor orbis quē mouet.
Utꝝ dānati ucāt' scīa q̄3 negsiert ī h° mdo.
An illeusus faciet ī eis aliquā dlectationē.
An aliqn̄ cogitēt de deo:
Utꝝ dānati cognoscāt ea q̄ fiūt circa nos.

An naturalis cognitio spūūz impediat' pp suā distantiā a cognoscibili.
An lux spūal' possit illuiare ī tātā distātia ī quāta pōt illumiare lux corpal'.
Utrū dānati uideāt gl'iaz scōꝝ ī celo.
An beati uideāt penam dānatoꝝ.
An cōpatiantur eis.
Utꝝ dānati natāli appetitu appetāt btitudinem.
An dānati odiant deū.
An dānati uellēt oēs alios eē dānatos.
An felicitas btōꝝ sit dānatis suppliciū.
An qꝛ sciūt nō oēs hoies fore dānādos pl⁹ uellēt illos ad quos natal'r afficiūt' dānationē euadere q̄3 alios.
Utrū dānati debēt uelle nō esse.
An deberēt uelle ū eē hn̄do aspectum ad suam culpam.
Utrū dānati uellent nō esse.
An eē in pena sit meli⁹ q̄3 nihil eē.
An carentia mali sit appetibilis p se.
An ad uelle nō eē sequat' uelle nō eē ī gēe.
An eē sit rō appetendi quicqd appetitur.
An nō eē possit appeti p se.
Utrū in inferno sint tenebre corpales.
An ī iferno erit p⁹ refrectionē corpal' flet⁹.
An ibi erit sensibil' stridor dentiū.
Utrū in inferno sit maior pena pena uermis q̄3 pena ignis.
An q̄3to pēa magis ē afflictiua tanto citi⁹ īferat mortē.
An pēa ūius causet' a re l' a sīltudīe rei.
Utrū carētia uisiōis dei sit maxīa oīuz penarū q̄ sūt in inferno.
An pena damni ⁊ pena sensus sint ī aliquo cōparabiles inter se.
An puuloꝝ qui cū solo originali peccato decesserunt pena sit mitissima.
An oīs pena sit aliqua afflictio.
An afflictio sit res positiua.
An duaꝝ penaꝝ q̄rū una includit aliam. nō eo° illa sit maior q̄ includit aliā.
In expōe lr̄e.
An malus actus uolūtatis in damnatis sit supplicij uel suppliciū mali meriti.
An bti ɔpatiāt' peccōrib⁹ q̄ st' ī hac uita.

Expliciūt tituli q̄stionū q̄rti libri sup s̄nīas editi a magr̄o Ricardo de Mediauilla ordinis fratꝝ minorū.

Innoua sig-
na ⁊ īmuta mirabilia. glo
rifica manū ⁊ brachium
dexterū. excita furorē. et
effūde irā. Hec ūba scri-
pta sunt eccli. 36. que sic
possūt exponi ut in eis p
modum orationis p̄dicta
fuerit nouoꝝ sacramēto-
rū institutio. mortuoꝝ re
surrectio. electoꝝ glorifi
catio. ⁊ reproboꝝ dāna-
tio. Per signa. n. p̄nt intel
ligi sacra. ut enī dicit ma
gister huius quarti. di. i.
c. i. Sacramētuꝫ est sacre
rei signū. Et Aug. io. de
ci. c. 5. Et hētur de ɔse.
di. 2. Sacrificiū. sacrm̄ est
sacrū signū. Per innoua-
re significatur aliqd no-
uū instituere. accipiendo
innouationē p institutio
ne nouoꝝ. Per immuta-
re mirabilia significat ul
tra mirabilia q̄ facta sūt uel fiūt facer mi
rabiliora. Per manū intelligūtur opatōes
Et qa opatōes indifferētes sūt ad bonā
⁊ malas. et sole bone opatōes glorificāde
sunt. i. opatores eaꝝ ꝑpter eas glorificā-
di sunt. iō postq̄ꝫ dixit. Glorifica manum
subiūxit ⁊ brachiū dextrū. ita ut legatur
et. p idest. Per opationē. n. dextrā intelli
gitur opatio bona. sicut ⁊ p sinistrā mala
ut sit sensus. Glorifica manū ⁊ brachiuꝫ
dexteꝝ. i. glorifica faciētes opa bona. Exci
ta furorē. i. resuscita reprobos q dicūt fu
ror per quēdā figuratiuū modū loquēdi.
vnde ⁊ ad l'raꝫ insensati dicūtur. vñ ut hr̄
sap. 5. ipi dicēt in iudicio de iustis. Nos
insensati uitā illoꝝ existimabamus insani
am. Et effunde irā. i. effūde sup eos dāna
tionē eternā. ⁊ scd̄m hāc expositionem in
ūbis ꝑpositis tāgūtur quatuor. Primo
sacroꝝ noue. l. institutō ⁊ ueteꝝ euacuatō.
cū dicit Innoua signa. Secūdo genera-
lis oīuꝫ resurrectio. cū dicitur. Et immu
ta mirabilia. Mirabilius. n. op' faciet de
us in mortuoꝝ omniū resurrectōe q̄ꝫ qn
do sit hominuꝫ generatio. Tertio sp̄alis
electoꝝ resurrectio ⁊ glorificatio simul cū
dicitur. Glorifica manū ⁊ brachiū dexteꝝ
Quarto reproboꝝ resurrectō ⁊ dānati
onis eoꝝ cōpletio. cū dicitur. Excita furo
rē ⁊ effūde irā. d' quibus determiat magr
in hoc. 4°. Per īnouationeꝫ ergo signorū
ut dictū est intelligitur institutio nouorū
sacroꝝ. i. sacroꝝ no. l. que sūt signa virtu-
te medicinalia. de quo pōt exponi illd' qd'
dicitur daniel. 6. de deo. Ipe est liberator
atq3 saluator faciēs signa. s. liberationis
⁊ saluationis. qd' aūt liberat infirmū ⁊ sa
nat virtute medicinale ē. De eodē etiā po
test exponi illd' qd' dr̄ ad Hebre. 2. de no.
. l. in nos cōfirmata ē cōtestāte deo signis
et paucis interpositis sequit'. spūs sci di-
stributionibus. idest signis p que misteri-
aliter distribuitur grā spūs sci Sūt etiaꝫ
signa p̄singularitate mirabilia. de quo po
test exponi qd' dr̄. Exo. 34. Signa faciaꝫ
que nūq̄ꝫ sūt visa sup terrā nec vllis gēti
bus. In gēte. n. iudeoꝝ nō erāt talia signa
visa. qa sacra ue. l. grām significabant sed
non sicut ista cōferebāt. Et qz signa me
dicinalia ⁊ mirabilia dbēt suscipi cuꝫ re-
uerētia. iō ut suscipiātur cuꝫ maiori reue-
rentia sūt p̄dicabilia. de q° potest exponi
illd' qd' dr̄. Daniel. 3. Placuit mihi p̄dica
re eius signa. qa magna sūt. Predicta aūt
signa Christus instituit ad euacuādā sa-
croꝝ ue. l. imperfectionē ⁊ ꝑpter ꝑmissorū
adimpletionē. ⁊ legis faciliorē obseruatio
nē qa grām cōferūt p quā legis mādata
faciliter adimplētur. Per īmutatōeꝫ etiā
mirabiliū intelligitur factio mirabilioꝝ q̄
faciet deus in omniū mortuoꝝ resuscitati
one. qd' est mirabilius q̄ꝫ fuerit eoꝝ gene
ratio ad quā ordiatur matrimonij sacra-
mētū. de qua resuscitatiōe pōt exponi illd'
qd' dicitur iob. 37. Tonabit deus in uoce
sua mirabiliter q facit magna ⁊ inscruta
bilia. i quo cōuenieter datur intelligi mor
tuorum futura resurrectō. quia sicut dicit
Apocal. i. Cor. 15. Canet tuba ⁊ mortui
resurgēt incorrupti. et in electorum pfe-
cta glorificatiōe. qd' erit mirabilius q̄ꝫ sit
uel fuerit eoꝝ p sacra glorificatio. de qua
glorificatione pōt exponi illd' qd' dicitur
in psal°. 15. Mirifica misericordias tuas

qui saluos facis sperātes in te. Per sperātes in deo intelligūtur electi. Salutis eoꝝ factio ē eoꝝ glorificatio quā p dei misericordiā mirabiliter cōsequūtur. ⁊ in reproboꝝ eterna dānatione qꝺ erit mirabilius qꝫ fuerit eoꝝ tp̄ralis afflictio quā multi sustinēt reprobi ꝑ sacroꝝ ɔtēptu. ꝺe qua dānatōe pōt exponi illꝺ qꝺ dr̄ sap.16. qꝺ .n. mirabile erat. in aq̄ q̄ oia extīgūt plus ignis ualebat. In quo figurata ē dānatio r̄proboꝝ. ꝺ r̄probo.n. dr̄. iob.24. qꝫ ad nimiū calorē trāsiet ab aquis niuiū. a quo calore ⁊ frigore nos defendat ⁊ ad gloriā electoꝝ pducat dn̄s iesus xp̄s qui cū p̄re ⁊ spū. s. vi. ⁊ re. de. p oia secla secloꝝ. amē.

D. I.

Samaritanus

⁊c. In p° libro determinauit mgr̄ de ꝺeo quātū ad ratione sue naturalis pfectionis. ⁊ ī 2° de ip̄o inquātū eius pfectō relucet ī opibus creationis. Et ī 3° īquātū eius pfectio relucet in opibus restauratōis. In h° 4°. determiāt de deo ſm qꝫ pfectō ei⁹ relucet ī sacr̄is q̄ sūt ī testimoniū sctificatōnis ⁊ ī opibus retributōis. ⁊ diuidit ī duas ptes. Primo determiāt de sanctificatōne q̄ recipit ī sacroꝝ susceptōe. 2° de cōplemēto sanctificatōis qꝺ recipiēt electi ī resurrectōe di.43. ibi. Postremo ꝺ ɔditōe resurrectōis. Pria ī duas p° determiāt ꝺ sacr̄is ī gn̄ali. 2° ī spali ibi. Sunt tn̄. Prima in duas. s. ī ꝓhemiū ⁊ executōez. scꝺa ibi. Sacr̄m. ⁊ ista ī.4. Primo detr̄miat ꝺ sacr̄i diffinitōe. 2° de sacroꝝ īstitutōe ibi. Triplici aūt. 3° oñdit in qbus ɔsistat sacr̄m ibi. Duo aūt. 4°. oñdit drām sacroꝝ ueteꝝ ⁊ nouoꝝ ibi. Iā uider̄. Tūc sequr illa pa q̄ incipit Sunt tn̄. ⁊ diuidit. in duas ptes. P° deter miāt de sacr̄o circūcisionis qꝺ ī l.ne. erat remediū ɔ pccm̄ originale. 2°. determiāt ī spali ꝺ sacr̄is l. no. di. se. ibi. Jam ad sacr̄a. Prima in duas. p° determiāt de circūcisiōis virtute. 2° de eius institutōne ibi. Hic ꝺꝺ ē. Prima ī duas. p° ꝺ ꝟtute circūcisionis determiāt ueritatē. 2° monet et soluit incidētē dubitatōnez ibi. Queritur aūt. Illa pa q̄ icipit ibi. Hic ꝺꝺ ē. diuidit in ptes duas. Primo determiāt de his q̄ circūstāt circūcisiōis īstitutōez. 2° monet et soluit dubitatōne ibi. Si uero q̄ritur. p° in duas. primo determinat de circūcisiōis institutioe. 2° de eius mutatiōe seu eua[...]tione. ibi Ideo autem.

Circa hanc di. q̄rē[...] princip[...] ꝺ sex. p° de sacr̄i q̄ditate. 2° de sacroꝝ [...]stitutōe. 3° de sacroꝝ ue. l. ptāte. 4° ꝺ [...]cramētoꝝ no l. dignitate ⁊ ꝟtute. 5° ꝺ [re]medio ɔ originale pccm̄ ī. l. nature. 6° [...] r̄medio ɔ origīale pccm̄ ī tp̄re legis scri[p]te. Circa p̄mū querūtur. 4. Primo u[tꝝ] sacr̄m ɔsistat in rebus ⁊ ꝟbis. 2° utꝝ sa[cra]mētū possit diffiniri. 3° utꝝ ille diffinitō[nes] q̄s ponit aug de sacr̄o sint ɔuemētes. 4° utꝝ illa distīctio quā ponit hu°. i. libro [de] sacra. pte 9. c. 3°. conueniēs sit.

Primo ostēdo qꝫ sacramētū ñ ɔsistit ī reb⁹ et ꝟbis. Nihil pōt ɔstitui ex pmanēti ⁊ successiuo quia oīs res pmanēs ē uel successiua. ⁊ pmanēs ñ pōt esse de rōe successiui nec successiuū de rōe pmanētis. sed res sūt pmanētes ꝟba successiua. g° sacr̄m nō pōt ɔstitui de rebus ⁊ ꝟbis. Itē sacr̄m ē ad sanctificādū ⁊ significādū. sꝫ sic dicit aug. 2°. li°. ꝺ doc. chri. paꝝ post p̄cipiuz. Uerba prsus inter hoīes obtinuerūt principatū significādi. ⁊ ſm ap̄lm. i. ad thi. c. 4°. Res sanctificatur p uerbū dei ⁊ oꝛone. g° sacramētū nō debet ɔsistere nisi ī ꝟbis. Itē ex his que simul nō ɔiūgūtur nō cōstituitur aliquid. sꝫ ꝟba nō ɔiūgūtur rebus. g° sacramētū nō ɔstituitur ex rebus et uerbis. Cōtra. aug. oꝰa. 80. sup Jo. ultra mediuz ⁊ hr̄. i. q. i. Detrahe. accedit ꝟbū ad elemētū ⁊ fit sacr̄m. sed elemētū ē res. g° sacr̄m consistit in rebus ⁊ ꝟbis. Itē mgr̄ in lr̄a huius di. c. 3°. duo sūt in quibus sacr̄m cōsistit s. ꝟba et res. Respōdeo qꝫ sacr̄a ue. l. pp eoꝝ īpfectionē in significādo et eoꝝ defectū in sanctificādo nō ɔsistebāt in uerbis. quia p uerba est sanctificatio ⁊ exp̄ssa significatio. ut patet p auctoritates aug. ⁊ ap. in oppoi°. allegatas. Sacr̄a aūt no. l. q̄ debuerūt eē pfcā ī sanctificādo ⁊ in significādo. iō cōsistūt in rebus ⁊ ꝟbis ita ut res sit quasi p̄cipiū materiale ⁊ ꝟbū

quasi formale eo q̄ cõpletius ei conuenit ratõ significãdi et sanctificãdi. Preterea cũ sacra no. l. fuerit instituta a verbo dei iã humane nature unito cõueniẽs fuit ea cõsistere in rebus ⁊ vbis ut suũ expssius significaret actorẽ. Res aũt ⁊ verbũ nõ cõstituũt sacrm̃ tãq̃ aliquid unũ unitate absoluta in essendo s; unitate relatiua i cau sando ⁊ significãdo. Sũt eni unũ pricipiũ in causando ⁊ significãdo unũ sanctificationis effectũ sicut pr̃ ⁊ mr̃ sunt gñationis unũ cõpletũ pricipiũ. Ad primũ in oppositũ dõ q̄ eo modo quo sacrm̃ ẽ unũ. non est incõueniens aliqd unũ ɔstitui ex pmanẽ ⁊ successiuo. quãuis ex ill' duobus impossibile eẽt aliqd unũ p essentiã cõstitui. Ad 2ᵐ dõ q̄ quãuis expssius significent verba q̃ res. tñ expssior ⁊ efficacior ẽ significatio p res ⁊ uerba sil' q̃ p uerba tm̃. Ad 2ᵐ dõ q̄ aliqua duo pñt unũ ɔstitue re unitate relatiua. in causando ⁊ significando absq; h° q̄ realiter siml' ɔiũgãtur Sufficit. n. ad h° q̄ coniũgantur in intentione applicante unũ ad aliud.

Secundo queri

tur utrũ sacrm̃ possit diffiniri. et uĩ q̄ nõ. Auice. 5°. metaphisice. c. 5. Diffinitio ẽm h° qđ ɔsẽtiũt auctores artis ɔpõsita ẽ ex genere ⁊ differẽtia. sed ɔstitutũ ex re ⁊ uerbo cũ nõ sit unũ nisi p accidẽs nõ ẽ i genere. vñ ẽm phi. 3°. top. Quãuis iustitia sit in genere. iustus tñ nõ ẽ i genere. g° ɔstitutũ ex re ⁊ uerbo nõ ẽ diffinibile. s; sacrm̃ ɔstitutũ ẽ ex re ⁊ uerbo. g° nõ ẽ diffinibile. Itẽ phi. 4°. metaphisice. Nõ unũ significare est nihil significare. g° qđ nõ ẽ unũ nihil ẽ. s; sacrm̃ nõ ẽ aliqd unũ g° nihil ẽ. sed qđ nihil ẽ diffiniri nõ põt cũ diffinitõ indicet quid ẽ. Item phi. 7°. metaphisice. Homo albus nõ est qđ uere h° aliquid. g° a simili nec sacrm̃ qđ minus unũ ẽ. nõ est uere hoc aliqd. s; ẽm phi. ubi ꝑus. qđ non est uere h° aliqd diffiniri nõ põt. g° sacrm̃ diffiniri nõ põt. Contra mgr̃ huius di. c. i. ⁊ hẽtur de sac. di. 2ᵃ. Sacrificiũ. sacrm̃ est inuisibilis grẽ uisibilis forma g° diffiniri põt. Rñdeo ẽm q̄ accipi põt ex vbis phi. 1°. top. ⁊ 6°. Diffinitio ẽ oõ indicans quid ẽ eẽ et cõuertibilis cũ diffinito. tãto ergo res uerius põt diffiniri quãtũ ẽ ex parte sua quãto uerius ẽ. si tñ finita sit. qđ iõ dico qa diffinitio ĩportat quandã finitionez. Vñ aliqñ a phi°. in metaphisica terminus dr̃. illud aũt qđ ẽ uerius substãtia est. si tñ finita sit. Vñ ⁊ a phi°. 4°. phisicoꝝ uocatur qđ uere ẽ. et iõ dicit phi. 7° metaphisice q̄ p° et simplr̃ diffinitiõ. ⁊ q̄ qd erat eẽ substãtiaꝝ ẽ. ⁊ quia accidẽs absolutũ uerius ẽ q̃ ens p accidẽs. ut cõpositũ ex duobus accñtibus. uel ex subiecto ⁊ accidẽte. quia ẽm phi. 5°. metaphisice. Accidens absolutũ ẽ ens ẽm se. i. e ens essentialiter ẽm ɔmen. ibidem. Ens uero p accidens nõ ẽ ens essentialiter s; accñtaliter. quia nõ ẽ aliqd unũ p essentiã. iõ unus cõuenit diffiniri enti p accidẽs q̃ accidẽti. qa ẽt ens p accidẽs cõstitutũ ex aliqbus duobus realiter unitis uerius ẽ unũ q̃ ens p accidẽs cõstitutũ ex duobus ñ unitis nisi in intentiõe unũ ad aliud applicãte. quõ unũ ẽ sacrm̃. iõ minus impropie diffinitur p° ens p accñs q̃ ipm sacrm̃. vnde dõ q̄ sacrm̃ nõ ɔuenit diffiniri nisi accipiẽdo diffinitionem ꝓut se extẽdit ad diffinitionez unã p accñs. ñ uideo. n. ĩcõueniẽs si dicat q̄ sacrm̃ ⁊ q̃libz ẽs p accñs diffiniri possit diffinitõe una p accñs. Diffinitio. n. idicat qd ẽ res diffinita. ⁊ sic diffinitõ ẽtis p se ĩdicat qd ẽ illđ ẽs. Ita diffinitõ ẽtis p accñs ĩdicat qd ẽ illđ ẽs. ⁊ qđ sic ens p accidẽs nõ ẽ unũ nisi p accñs. Ita sua diffinitõ ñ ẽ una nisi p accñs. ⁊ sicut diffinitõ entis p se cõstat ex genere ⁊ dr̃a seu dr̃ijs eiusdẽ generis cõstituẽtib' unã spẽm. Ita diffinitõ entis p accñs. si ptes eius sũt res diuisoꝝ p̃dicamẽtoꝝ ɔstat ex diuisis gñerib' gñalissimis ⁊ dr̃ijs eoꝝ et si ptes eius sũt i eodẽ p̃dicamẽto nõ tñ i eodẽ genere ꝓximo diffinitio eius cõstat ex diuersis generib' ꝓxis ⁊ dr̃ijs diuisoꝝ gñeꝝ ꝓximoꝝ. vñ cũ phi. dicit. 7°. metaphisice. q̄ ens p accñs ñ diffinitur intelligẽdũ ẽ đ diffinitõe una p se. oĩa talia indicat unũ p se. Ad p° i oppõ dõ q̄ ꝓcedit de diffinitõe ꝓprie dcã que ẽ una p se. Ad 2ᵐ cũ dr̃ q̄ sacrm̃ nõ est aliquid unũ. dico q̄ falsũ est. aliquo. n. mõ unũ ẽ ut supius uisũ est s; oĩa unitas sua ẽ p accñs. iõ nec sibi ɔuenit diffiniri diffinitione p se una. Ad 3ᵐ p; solo ex iã dictis

Ar^m^. ad p̄te aliā ꝓcedit de diffinitōne lar-
gissime dicta que se extendit ad diffinitio
onem unam per accidens.

Tertio queritur

utrꝫ ille diffinitōes quas ponit aug. de sac̄
meto sint ꝯuenietes et vr̄ qꝫ nō. Illa. n. quā
ponit 10. de ciui. c. 5°. s. qꝫ sacr̄m ē sacrū si-
gnū nō ē ꝯuertibilis cū sacr̄o. aqua. n. b̄ndi
dicta sacrꝫ signū ē. s. remissionis uenialiuꝫ
nec tn̄ sacr̄m ē. g° p̄dicta diffinitio ꝯuenie̅s
nō ē. Itē ꝯsecratio ep̄i signū est rei sacre
nec tn̄ inter sacr̄a numeratur. Itēꝫ agnus
pascalis de quo h̄etur exo. 12°. et serpens
ethneus numeri. 21°. ⁊ colūba luce. 3°. et pe
tra que significabat xp̄m. i. cor̄. 10. signa fu
erūt rerūꝫ sacrarꝫ et imago crucifixi. quib⁹
tn̄ n̄ ꝯuenit eē sacr̄m. Itē sacr̄m nō est si-
gnū rememoratiuū q̄ð ē ð p̄terito nec de-
mōstratiuū q̄ð ē de p̄nti. nec ꝓnosticū q̄ð
est de futuro qa aliq̄n recipiēs sacr̄m nec
habet gr̄am nec habuit. nec habiturus est
Cū g° n̄ sint plura gn̄era signorꝫ. vr̄ qꝫ sa-
cr̄m nō sit sacre rei signū. Itē vr̄ qꝫ illa
diffinitio sacr̄m ē inuisibilis gr̄e uisibilis
forma. cuius sentētia trahi pōt ab aug. 10.
de ciui. c. 5°. et. c. 21°. sit inconueniēs quia
corpus xp̄i in altari. ⁊ caracter baptisma-
lis nō tn̄ sunt res sed ēt sacr̄a ut inferius
patebit nec tn̄ sūt uisibiles forme. Itē sa-
cr̄a ꝯstant ex rebus et uerbis. et sicut res
sunt uisibiles. ita uerba sūt audibilia. cum
g° v̄ba sint principaliora in sacr̄is q̄ꝫ res.
qa ut h̄itū ē uerbū i sacr̄is ē quasi forma-
le magis debuit dici forma audibil' q̄ꝫ ui-
sibilis. Cōtra utrāqꝫ diffinitionē recitat
gratianus de cōse. di. 2^a. Sacrificiū. ⁊ mgr̄
in lr̄a huius di. c. p°. R̄ndeo qꝫ sicut orna-
mētū dr̄ ab ornādo actiue. ita sacr̄m dr̄ a
sacrādo actiē. Un̄ cū dr̄. sacrꝫ est signū rei
sacre. accipitur res. sacra p re sub rōne q̄
sacrās ē. est aūt aliqd rei sacrātis cātiuūꝫ
nō tn̄ institutū diuinicus ad hoc significā
dū ut passio xp̄i. et hoc n̄ dꝫ dici ꝓprie sa
cr̄m nisi extēderetur nomē sacr̄i ad sacrū
secretū. aliqd aūt ē rei sacrātis ex diuina
institutione significatiuū nō tn̄ cātiuū sic
erant sacr̄a ue. l. aliqd aūt ē rei sacrantis
ex diuina institutōe significatiuū ⁊ in vir-
tute dei cātiuū sicut ē q̄ðlibet sacr̄m no. l.

Prima ergo notificatio sacr̄i si restringa
tur ad rem sacrā actiue et ad signū sacrū
specialiter diuinitus institutū ad rē sacrā
significādū ꝯuertitur cū sacr̄o cōiter dcō
de sacr̄is ue. et no. l. ⁊ aliquo mō ē diffini
tio sacr̄i in gn̄erali. si aūt accipiatur signū
in cōmuni ⁊ res sacra nō ꝯuertitur cū sa
cramēto. et sicut dicit hu⁹ p°. li°. de sacra.
p̄te. 9^a. c. 2°. magis ē descriptio ad interp̄-
tationem siue exp̄ssionē uocis referēda q̄ꝫ
diffinitio. 2^a aūt sacr̄i notificatio cū illa
additione quā supaddit magr̄ nō ꝯuenit
nisi sacr̄is no. l. et habet rōnē diffinitiōis
eo mō quo sacr̄o ꝯuenit diffiniri. ꝯuerti
tur. n. cū sacr̄is no. l. et q̄cquid ē de rōe eo
rū exp̄mit. Exprimit. n. ip̄am gr̄am cuius
sunt significatiua et cātiua. per hoc q̄ð dr̄
inuisibilis gr̄e. exprimit eciā ip̄a esse signi
ficatiua cū dr̄ uisibilis forma ut ip̄ius ima
ginē gerat. i. figura exterior. que dr̄ forma
quasi foris manēs. que aliquo modo gerit
rei imaginē ⁊ ip̄a ē cātiua cū dr̄ et cā exi-
stat. Ad p^m. in opp^m dð qꝫ p asp̄sionem
aque b̄ndicte remittūtur uenialia p mo-
dū meriti iquātū excitat motū uolūtatis
seu feruorē caritatis p quā fit ueniliū re
missio nō tāquā p vim sacr̄i. Sacr̄m aūt si
gnificat rē ut sacrātē nō p modū meriti.
Aqua etiā b̄ndicta nō est sp̄aliter diuini-
tus instituta ad illā rē sacrā significāduꝫ.
Ad 2^m dð qꝫ p̄tās ep̄alis nō ē gr̄a gratū
faciens p quam homo efficitur formali-
ter sacer. ad quā gratiā significādū fuerūt
diuinitus sp̄aliter instituta. ue. l. sacr̄a. et
cuius sacr̄a no. l. sūt significatiua ⁊ cātiua
sed est gratia gratis data qua homo effi-
citur potestatiue sacer. et illā gr̄am ip̄a cō
secratio ep̄alis directe significat. Ad 3^m.
dð. qꝫ oīa p̄dicta ⁊ si significarēt rē sacrā
ut imolatio agni christi passionem. ser-
pēs i palo xp̄m i cruce pēdētem. emanatō
aque de petra aquā de latere xp̄i emanā-
tē. colūba i xp̄o gr̄e sp̄ūs. s. plenitudinem.
nō tūc de nouo aduenietē sꝫ p̄cedētē non
tn̄ significabāt rē sacrā ut actu ð nouo sa
crātē illius sacre rei subiectū. Nō. n. cum
colūba sup xp̄m descēdit. neqꝫ cū passus
est neqꝫ cū aqua emanauit de eius latere
de nouo xp̄us factus est sacer uel de sacro
magis sacer. sicut homo per debitam sacr̄i

susceptionē efficitur sacer aut magis sacer. et sic patet qd dici debeat de imagine crucifixi ꝛ similibus. ⸗Ad 4ᵐ. dō. ꝙ principalis significatio sacr̄i no. l. est significare grām que cōfertur suscipiēti nisi fit defectus ex pte ipsius. et quātū ad hoc ē signū demōstratiuū. inquātum tn̄ significat eām instituētē ē signū rememoratiuū. ꝛ in quātū finē. i. gloriā futurā ē signū ꝓnosticū. Sacr̄a aūt ue. l. tātūmō erāt ꝓnostica. qa nō significabāt grām nisi ut futuram. ⸗Ad. 5ᵐ. dō. ꝙ illa diffinitio datur de sacr̄o qd ē sacr̄m ꝛ nō res. Corpus aūt xp̄i in altari ē res significata p speciem panis sub qua realiter et uere continetur sacr̄m corpis mystici. Caracter etiā baptismalis est res significata p ablutionē exteriorez et sacr̄m grē gratū faciētis. ⸗Ad 6ᵐ. dō. ꝙ uisibile ibi accipitur ꝓ sensibili ꝓpter dignitatē uisus. d quo dicit aug⁹. 2ᵃ epl̄a ad volusianū lōge post principiū. ꝙ inter quiqꝫ sensus ē excellētior. quia sicut dicit phi. pᵒ metaphisice maxime cognoscer̄ facit et multas dr̄as demōstrat. qd intelligēdū p se ut pꝫ p ipm̄ lᵒ de sensu ꝛ sensato. quia ut dicit ibidez auditus per accidens plus confert ad scientiam.

Quartoqueritur utꝝ illa diffinitio quā ponit huᵒ. pᵒ lᵒ de sac. pte. 9ᵃ. c. 2ᵒ q̄ ē hec. Sacr̄m ē corpale uł materiale elemētū foris sensibile ꝓpositū ex similitudine repn̄tās ꝛ ex institutōe significans. ꝛ ex sanctificatiōe cōtinēs aliquā inuisibilē et sp̄ualē grām sit cōueniēs et uidetur ꝙ nō. qa ibi p̄dicatur materia de cōposito. ⸗Itē aliqua sūt sacr̄a quoꝝ nō est materia aliqd elemētū ⸗Itē frustra foris sensibiliter ꝓponitur aliqd illi qui hᵒ nō apphēdit. sꝫ puulus nō apphēdit aliqd p materiale elemētū sibi foris ꝓpositum. frustra ergo ponitur hᵒ in diffinitōe sacr̄i ⸗Itē frustra instituitur ad significādū ꝙ ex se hꝫ sil̄itudinē repn̄tatiuā. postq̄ꝫ ergo dixit ex similitudine repn̄tās supfluū fuit addere ex institutōe significās. ⸗Itē corpaliū ad sp̄ualia nulla ē similitudo. gᵒ materia sacr̄i nō ē ex similitudie repn̄tās grāz. ⸗Itē grā nō pōt cōtineri in subiecto sensibili. ⸗Itē in ista diffinitione omittitur forma sacr̄i qd ē uerbū. ⸗Cōtra huᵒ dicit statim post assignatā diffinitōem ꝙ ē ꝓpria ac pfecta. ⸗Rn̄deo ꝙ p̄dicta diffinitio est cōueniēs ꝛ datur sacr̄is no. l. et patebit eius cōueniētia soluēdo argumēta i oppᵐ. ⸗Ad pᵐ. dō. ꝙ ſm phi. 2ᵒ phi. nō ē incōueniens in artificialibus materiā p̄dicare de artificiato. quia. n. forma artificialis ē accidētalis. iō tota substātia artificiata ē ex pte materie. Un̄ bene dr̄ lectulus ē lignuz. statua ē es. sacr̄m aūt est q̄i aliqd artificium. ⸗Ad 2ᵐ dō. ꝙ materiale elemētū ibi accipitur ꝓ sensibili signo. et forte utitur uerbo elemēti. qa materia baptismi q ē ianua sacroꝝ ē elemētū. s. aqua. p materiale aūt cōueniēter intelligitur sensibile. eo ꝙ ſm sentētiā phi. 12ᵒ. meta. sensibile ē sensibile p materiā. ⸗Ad 3ᵐ dō. ꝙ quāuis puulus nō apphendat. illi tn̄ qui ipm̄ baptizant apphēdunt uel apphēdere pn̄t. ⸗Ad 4ᵐ dō ꝙ similitudo repn̄sentādi quam res hꝫ ex sua cōditione p se nō sufficeret quia ex se nō ē determiata ad p̄cise significādū sacr̄i effectū. et ꝓpter hᵒ dicit huᵒ pᵒ lᵒ d sac. pte. 9ᵃ. c. 2ᵒ. ꝙ sacr̄m dꝫ hr̄e quādā similitudinē ad ipam rē cuius ē sacr̄m. ſm quā habituale sit ad eādē rē repn̄tādā institutōnē quoqꝫ p quā ordinatū sit ad illā significādam. et paꝝ post dicit ꝙ similitudinē hꝫ ex p̄ma cōditione. institutionē ex supaddita dispēsatōe. ⸗Ad 5ᵐ dō ꝙ maior uera ē de sil̄itudine que ē p pticipationē unius qualitatis. sed de sil̄itudine ꝓportionalitatis q̄ ē hitudo duaꝝ ꝓportionuz nō est ueꝝ. i hᵒ. n. silis ē aqua grē. qa sicut se hꝫ ad abluēdas sordes corpis. ita se hꝫ grā ad abluendas sordes aie. ⸗Ad 6ᵐ. dō ꝙ nō ē intelligēdū ꝙ grā cōtineat̄ i sacr̄o essentialr̄ et i actu sꝫ i v̄tute. qd q̄no intelligi debeat inferius declabit̄. ⸗Ad ultimū dō. ꝙ v̄bū dat̄ intelli p ultiaz ptē diffinitōis qd pꝫ. Dicit. n. huᵒ. pᵒ lᵒ. d sac. pte. 9ᵃ. c. 2ᵒ. ꝙ sacr̄m dr̄ hr̄e sanctificationē p quā grāz ꝯtineat et efficax sit ad eādē sanctificādis ꝯferēdā. ꝛ paꝝ pᵒ dicit ꝙ illā sctificationē habꝫ ex appoita verbi uel signi benedictione.

Consequenter querit̄ur d 2ᵒ. pricipali. ꝛ circa hoc querūtur. 4. ⸗Pᵒ

utrum debuerūt institui sacra ī statu innocē-
tie. 2°. utrum post lapsū in lege nature. 3°.
utrum in tp̄re legis scripte. 4°. utrum in tp̄re
legis euāgelice.

PRimo ostendo q̄ de-
buerīt institui sacra ī statu innocētie. Aug⁹
.11°. sup ge. longe ultra mediū dicit q̄ li-
gnū uite erat sacr̄m spūalis alimenti sapiē-
tie q̄ nō uī fuisse nisi ex diuina institutōe.
Item Aug⁹. 7°. ƀ ci. c. 33°. Mysteriū vite
eterne ab exordio generis humani p̄ que-
dam signa et sacra tp̄ibus congrua q̄bus
oportuit p̄ angelos p̄dicatū ē. Sz exordiū
gn̄eris humani incepit a statu inocētie. ex
tūc g° fuerūt instituta sacra. Itē nō tātū
necesse ē hoībus medicina curatiua sed. ēt
p̄seruatiua. ergo cū p̄mi parētes potuerit
peccare qđ patet qa peccauerūt stati eis
debuerūt dari sacra tāq̄z medicina p̄sua-
tiua. Cōtra hu° p° li° de sac. pte. 9ᵃ. c. 5°.
Sacra. dei medicine sūt spūales que foris
corporib⁹ adhibētur p̄ uisibilē spēm sz in-
tus aīas sanāt p̄ inuisibilē ueritatē sed in
statu innocētie non erat aliq̄s morbus. g°
tūc nullū debuit institui sacr̄m. Itē tunc
nō debuerūt institui sacra spūalē curatō-
nē significātia nō causātia. qa illa sacra fu-
issent ip̄fecta. ⁊ ille status erat p̄fect⁹. nec
sacra spūalē curationē significātia ⁊ cān-
tia qa nullus erat morbus ī illo statu nec
esse poterat. Rn̄deo q̄ sicut bn̄ oñdūt ar-
gumenta ad p̄tē scđaz nō debuerūt insti-
tui sacra in statu innocētie. qa fuerūt insti-
tuta p̄pter hoīs eruditionē exercitationē
et humiliatōnem ⁊ p̄pter sapiētie medici
manifestationē. ⁊ hoīs curationē propter
eruditōnē. qa sic dicit hu° p° li° de sac. pte
6ᵃ. c. 3°. Homo q̄ uisibilia nouerat. ⁊ inuisi-
bilia nō nouerat diuina agnoscere nullate-
nus possz nisi hūanis exercitatus. Propt̄
exercitationē ut homo occupatus circa ea
q̄ sunt spūalis nccītatis nūq̄z uacaret eis
q̄ p̄tinēt ad iniq̄tatē. nec semp̄ his q̄ p̄ti-
nēt ad corp̄alē utilitatē. q̄ rō sumit̄ ex sen-
tētia hu. c. p̄dicto. pp̄ hūiliatōēz. qa s̄m hu-
gonem. c°. p̄dcō. sicut p̄niciosa fuit elatio
supiori nolle subiici. sic laudabilis ⁊ fru-
ctuosa ē deuotio p̄pter supiorē ēt inferio-
ribus inclinari. Propter sapiētie medici

manifestationē. qa sicut dicit hu°. pte p̄di-
cta. c. 4°. Nam ad hoc instituta sūt sacra
ut ex eis eēt qđ i eis esset. sz ut peritiā suā
medicus oñderet in illo remediū p̄para-
uit. a quo lāguidus occōnē morbi accepit.
Propter hoīs ēt curatōnē. qa quāuis de-
us aliter hoīem curare possz tn̄ ordinauit
ip̄m sic curādū p̄pter iā p̄dictas cōgruita-
tes homo aūt in statu innocētie inuisibi-
lia cognoscebat p̄ diuinā illustrationē. et
illo statu manēte hr̄e nō poterat iniquā ex-
ercitationē. deū ēt nō offēderat pp̄ aliquā
elationē. ex sensibus ēt nōdū accepat rui-
ne occasionē. ⁊ cū morbū nō hr̄et nō indi-
gebat curatiōe. vn̄ in illo statu nō erāt ea
p̄pter q̄ instituta fuerunt sacra. Ad p̄ᵐ in
opp̄ᵐ ƀƀ. q̄ illđ lignū aut nō erat lignū
illius rei sacre ut actu sacrātis aut hoc nō
erat ex spāli dei institutōe. sz ex similitudi-
ne quā accepat ex sua occōne. vn̄ ibi n̄ acci-
pit̄ p̄pe nomē sacri. Ad 2ᵐ ƀƀ. q̄ ibi acci-
pitur exordiū gn̄is hūani p̄ exordio hūa-
ne gn̄eratōis qđ non fuit usq̄z post lapsū.
qa p̄mi pentes in statu innocētie nō genu-
erūt nec p̄dierūt in esse p̄ gn̄eratōnē sed p̄
plasmationē. Ad 2ᵐ ƀƀ q̄ hoībus nō dis-
positis ad aliquā infirmitatē nō est dāda
medicina p̄seruatiua sed ordinatū regnū
p̄cipiēdū. p̄mi aūt pentes ī statu innocētie
nō erat dispositi ad aliquā ifirmitatez. et
iō eis non erat dāda aliqua sacralis medi-
cina. sed p̄cipiendum erat eis recte viue-
re qđ deus eis precipit.

SEcundo queritur utrum
debuerūt institui sacra post lapsū in. l. na-
ture. ⁊ uidetur q̄ nō. Nō minus ē neciuz
ad salutē dar̄ p̄cepta q̄z istituer̄ sacra sz h̄z
.l. nature de⁹ nl̄la hoī dedit p̄cepta. g° nec
debuit istituere sacra. Itē nihil debuit eē
in. l. nature qđ nō esset de dictamīe. l. na-
turalis. sed sacra n̄ sūt de dictamīe. l. natu-
ralis. qa nō fuerūt eadē omni tp̄e. g°. deus
in. l. nature nulla debuit instituere sacra.
Itē si sacra debuissēt institui in. l. nature
tūc deus illa istituisset. qa sicut dicit aug⁹
3°. ƀ libero arbitrio lōge p⁹ prin⁹. Quic-
quid tibi uera rōe melius occurrerit scias
fecisse deū. sz nō legimus deum instituisse
aliq̄ sacra in. l. nature. g° institui n̄ debuerīt

Cōtra aug9.19° li° ↄ faustū lōge an mediū
nullū nomē religionis seu uer seu falsum
coagulari hoīes pn̄t nisi aliq̄ signacłoꝝ
uelut sacroꝝ uisibiliū cōsortio colligeret.
ſꝫ in.l.nature multi erāt adunati in religi
one cultus diuini.g° aliq̄ sacr̄a habuerūt.
Itē hu° p° li° de sac.pte 9ª.c.1°. Sacr̄a ab
initio ad restitutōem ꝛ curationē hoīs in
stituta sūt.alia sub naturali lege alia sub
lege scripta.alia sub gr̄a. Rn̄deo ꝙ in.l.
nature post lapsū debuerūt aliq̄ institui sa
cr̄a.ex quo.n.fuit morbus debuit institui
signū quo manuduceretur infirmus ad co
gnitionē medicine ut eā desideraret feruē
tius. Medicina aūt ↄ morbū pcc̄i res sac
est. Cū g° sacr̄m sit sacre rei signū ꝛ post
lapsū sub.l.nature esꝫ morb9 pcc̄i debue
rūt aliq̄ sacr̄a institui. Preterea qa hoīes
pp pcc̄i corruptōnē pni erāt ad idolatriā.
iō post lapsū in.l.nature debuerūt institui
aliq̄ sacr̄a.ut p ea hoīes adunarentur ad
cultū solius ueri dei.sicut bn̄ dicit auctori
tas aug. allegata ad hāc ptē. Sꝫ utꝝ illa
sacr̄a essent eis necessaria ad salutē ul' tm̄
cōgrua.de hoc queretur inferius di.eadē.
Ad p9 in oppositū ɒɒ.ꝙ p̄cepta mora
lia sūt de dictamie.l.nature.ut ī 3° li° ōn̄sū
est.nō sic aūt sacr̄a.ꝛ iō sic oportuit ea de
nuo p̄cipe.sicut cōgruū fuit sacr̄a institue
re.dādo.n.lumē hoībus cōe cuilibet indi
uiduo nature humane p̄cepit moraliū p̄ce
ptoꝝ obseruationē. Ad 2m ɒɒ.ꝙ in.l.na
ture nihil debuit esse qɒ nō eēt de dictaīe
.l.nature.uel sicut p9 pricipiū.l.nature.ul'
sicut ↄclusio sequēs ex p° pn̄°.l.nature.uel
sicut determiatio alicuius p̄cepti illius.l.
institutio aūt sacroꝝ fuit q̄dā determiatō
p̄cepti de deo colēdo qɒ pceptū ē ↄ dicta
mine.l.nature. Ad 3m ɒɒ ꝙ ꝛ si nō lega
mus deū exp̄sse et apte instituisse sacr̄a in
illo tp̄re tn̄ credēdū ē ipm illa instituisse
sāctis hoībus inspirādo ꝙ ī talibus se ex
ercerēt.et ad hoc alios īstituerēt. Un̄ hu°.
p° li° de sac.pte.11ª.c.4°. Cōnicimus ꝙ de
us hoīem a p̄ncipio ad hec exercēda con
silio erudiuit.

Tertio queritur

utꝝ debuerit institui sacr̄a in tp̄re.l.scri
pte. Et uꝛ̄ ꝙ nō. Nō debuerūt institui ea
q̄ deo displicebāt. Isa.p°. dicit dn̄s holocau
sta arietū ꝛ adipē pinguiū ꝛ sanguinē ui
tuloꝝ ꝛ agnoꝝ ꝛ hircoꝝ nolui.cū g° ista es
sent sacr̄a ue.l.sacr̄a ue.l.institui nō debue
rūt. Item glo.sup illɒ ge.14°. Melchise
dech rex salē pferēs panē et vinū dicit ꝙ
hec sacr̄a nr̄oꝝ sacroꝝ figura fuerūt.cū g°
hec sacr̄a fuerīt in.l.nature ꝛ ppinquiora
sacro altaris qɒ ē sacr̄m no.l.q̄ꝫ aliq̄ sacra
.l.scripte uꝛ̄ ꝙ ī.l.scripta aliq̄ noua sacr̄a
institui nō debuerūt ad significādū eucha
ristie sacr̄m. Cōtra hu° p° li°. de sac. pte
12ª.c.8°. dicit ꝙ p̄ma illa sacr̄a q̄ sub natu
rali.l.p̄cesserūt q̄i q̄dā umbra ueritatis fu
erūt.illa uero q̄ postea sub scripta.l.secuta
sūt q̄i q̄dā imago uel figura ueritatis. fue
rūt.g° sub.l.scripta instituta fuerūt sacr̄a
qɒ deus nō fecisset nisi cōueniēs fieri fuis
set. Rn̄deo ꝙ debuerūt institui sacr̄a ī tē
pore.l.scripte. Sacr̄a aūt sūt q̄dā ptesta
tio seu fidei cōfirmatio sacra.et iō ꝓm di
uersos status cognitōis fidei debuerūt eē
alia et alia sacr̄a.ita ꝙ ī tp̄re ī quo fuit fi
dei cognitō pfectior debuerūt esse sacr̄a p
fectius significātia. Et qa ī tp̄re.l.scripte
magis accessit cognitio fidei ad pfectōeꝫ
q̄ꝫ in tp̄re.l.nature.iō in tp̄re.l.scripte de
buerūt institui sacr̄a exp̄ssiora in significā
do q̄ꝫ erāt sacr̄a.l.nature. Un̄ hu°.p° li° de
sac.pte.11ª.c.8°. dicit signa salutis p succes
sionē tēpoꝝ alia post alia mutari debuerīt
ut cū effectus gr̄e diuine in salutē cresce
ret.sil' quoqꝫ ꝛ ipa ī ipis signis uisibilib9
euidētius appareret. Ad p9 in oppositū
ɒɒ.ꝙ deus dicit se illa noluisse ut delecta
retur in eis sicut aliq existimabāt.ul' quia
iudei illa nō bn̄ offerebāt.uel qa nō acce
ptabat ea ppter se.sꝫ ppter rē quā signi
ficabāt.et iste tres expositōnes habētur a
glosis ibidē. Ad 2m ɒɒ ꝙ quāuis oblatō
melchisedech quātū ad materiā exp̄ssissīe
rep̄n̄taret sacr̄m altaris.tn̄ quātū ad mo
dū sumēdi.et quātū ad memoriā passiōis
xp̄i.et quātū ad circūstātias alias pfecti9
rep̄n̄tabat ipm agnus pascalis.

Quarto queritur

utꝝ debuerūt institui sacr̄a in tp̄re l. euā
gelice.ꝛ uꝛ̄ ꝙ nō. Si in.l.noua nulla fuis
sēt instituta sacr̄mēta fuisset liberior quia

obligassz ad pauciora. sz ſm btm̄ iacobū i epl'a. s. c. p°. Jpa ē lex pfecte libertatis. g° i illa nulla debuerūt institui sacr̄a. Jtē gr̄a ꝛ uirtutes sufficiūt ad curādū hoiem. sz ſm phi. p° phisi. non dz fieri p plura qd̄ fieri pōt p pauciora. g° ad curationē hois nll'a debuerūt institui sacr̄a. Cōtra dio. p°. c. angelice hierar. Neqz aliter possibile ē nobis suplucere diuinū radiū nisi uarietate sacroꝝ uelaīum anagogice circūuelatū. cū g° in tp̄re. l. euangelice maxime debuerit suplucere diuinus radius ꝛ sacr̄a sint qdā sacrata uelamia anagogica maxime debuerūt institui in tp̄re. l. euāgelice sacr̄a. Rn̄deo q̄ cōueniēs fuit in tp̄re euāgelice. l. sacr̄a institui. ut. n. ōnsū ē li°. 3°. eadē fuit fides iustorū q fuerūt tp̄re. l. scripte cū fide iustoꝝ in tp̄re. l. euāgelice quāuis tūc de. l. cōmuni nō eēt cognitio fidei ita explicita sicut mō. cū g° illi ptestarētur seu cōfiterētur fidē suā p sacr̄a, eis a deo īstituta cōueniēs fuit qd̄ ēt in. l. euāgelica instituerētur sacr̄a fidē ptestātia. expssiora tn̄ q̄z p̄ma. quia fides ē magis explicita. ꝛ utiliora tāq̄z sanctitatē efficiētia. Et q̄a. l. noua est libertatis debuerūt eē faciliora ꝛ numero pauciora. Un̄ aug°. 19° li° ꝯ faustū añ medīū dicit q̄ cū xp̄s suo aduētu sacr̄a ue. l. impleuisset. ablata sūt et alia instituta ūtute maiora. utilitate meliora. actu faciliora. numero pauciora tāq̄z iusticia fidei reuelata. et in libertatem uocatis filijs dei iugo seruitutis ablato qd̄ duro ꝛ carni debito populo cōgruebat. Ad p̄mū ī oppositū dd̄. q̄ sacr̄a no. l. nō faciūt eā minus liberā sed liberiorē quia nō sūt multa ꝛ sūt satis leuia ꝛ gr̄am cōferūt p quā homo liberius et facilius. l. obseruat. Ad 2ᵐ dd̄. q̄ gr̄a ꝛ ūtutes sufficiūt ad curādū hominē formaliter. sicut sanitas corpus sanat formaliter. Un̄ sicut n̄ sequitur sanitas sanat. g° nō debuit institui medicina cōferēs sanitatē. ita nō seqtur gr̄a sanat. g° nō debuerūt institui sacr̄a gr̄am cōferētia. q̄a alio mō q̄z gr̄a sanāt sacr̄a. quia gr̄a formaliter. sacr̄a aliquo mō effectiue. nō sicut efficiēs p̄ncipale sz īstrumētale.

Consequenter querit de 3° principali. Et circa hoc queruntur. 4.

Primo ōndo utꝝ oēs cerimonie. l. ue. erāt sacr̄a. 2° utꝝ sacr̄a ue. l. erāt rōnabalia. 3° utꝝ curabāt a corpali immūdicia. 4° utꝝ ī susceptōe illoꝝ sacroꝝ ꝯferret gr̄a.

Primo ostendo q̄ omnes cerimonie ue. l. erāt sacr̄a q̄a omnes erāt sacre rei signa. Jtē ī noua. l. sacramentū altaris ē sacrificiū. g° siliter in ue. l. sacrificia erāt sacr̄a. ergo a silī oēs abie cerimonie. Cōtra sicut pōt colligi ex diuersis locis in. l. ueteri cerimonie ue. l. distinguebantur in sacra et sacrificia ꝛ obs̄uātias ꝛ sacr̄a. nō oēs g° cerimonie ue. l. erāt sacr̄a. Rn̄deo q̄ cerimonie ue. l. ad cultū dei ordinabātur. Circa q̄ cōsiderāda sūt tria. ip̄e cult⁹. et colētes. ꝛ īstrumēta colēdi. Jp̄e aūt cultus sp̄āliter cōsistebat ī sacrificijs q̄ in dei reuerētiā offerebāt. Jnstrumēta aūt colēdi ptinebāt ad sacr̄a sicut erat tabernaculū cādelabꝝ et archa ꝛ mensa ꝛ uasa ꝛc. Circa colētes aūt q̄tuor requirebātur. s. ip̄oꝝ institutio ad cultum diuinū q̄ quātū ad oēs fiebat per sacr̄m circūcisionis. et quātū ad sacerdotes fiebat p eoꝝ cōsecrationē. Requirebatur ēt usus eoꝝ q̄ ptinebāt ad diuinū cultū cuiusmodi quātū ad omnē populū erat esus agni pascalis. ꝛ esus eoꝝ que comedebantur cū eo ex. l. p̄cepto. quātū aūt ad sacerdotes oblatio uictimaꝝ et esus panū ppositiōis. ꝛ alioꝝ q̄ erāt sacerdotū usibus deputata. Reqrebatur ēt remotio aliquarū imūditiaꝝ p q̄ īpediebātur a cultu diuino et sic quātū ad pplm erāt institute q̄dam purificationes a q̄busdā exteriorib⁹ imūditijs et expiatōes a peccatis. sp̄āliter aūt quātū ad sacerdotes ꝛ leuitas erāt instituta ablutio manuū ꝛ pedū ꝛ rasio piloꝝ. ꝛ ista tria p̄dicta ptiebāt ad sacr̄a. Quartū ēt qd̄ requirebatur erat singularis colētiū cōuersatio q̄tū ad cibos ꝛ uestimēta et alia huiusmodi. ꝛ hoc ptinet ad obs̄uātias p quas distinguebātur ab illis qui deū nō colebāt. Accipiendo g° sacr̄a ue. l. scripte nō oēs cerimonie erāt sacr̄a. sz q̄dā ptinebāt ad sacr̄a q̄dā ad sacrificia q̄dā ad obs̄uātias q̄dā ad sacr̄a. Sz extēdēdo nomē sacr̄i ad oē signū rei sacre oēs cerimonie ue. l. erāt sacr̄a. et sic pz solutio

ad pᵒ. Ad 2ᵐ dō q aliqñ ea q̄ multipli-
cantur in inferioribus uniūtur i supiorib⁹
ut declaratū ē liᵒ. 2ᵒ. sed sacr̄a no. l. ꝛ sacri
ficia sūt perfectiora q̄ȝ sacr̄a et sacrificia
ue. l. et ideo cōueniētius fuit q idē re esſȝ
sacr̄m et sacrificium in noua. l. q̄ȝ i ueteri.

Secundo queri

tur utꝝ sacr̄a ue. l. erāt rōnalia. Et uī q ñ
quia nihil ē rōnale qd ptinet ad leuitatē.
sed comedeꝛ festināter ad leuitatē ptinet.
ergo irrōnabile fuit illd qd pceptū ē. exo.
12ᵒ. s. q agnū pascalē comederēt festināt.
Itē non fuit necessarium q in ue. l. ma-
gis pfigurarētur magna q̄dā sacra no. l.
q̄ȝ alia. sed i ue. l. nō fuerūt aliq̄. sacr̄a pfi-
gurātia cōfirmationē ꝛ extremā unctōnē.
ergo nō fuit rōnabile institueꝛ talia sacr̄a
que pfigurarēt alia. Itē irrōnabile uī q
sacerdos p tactū illius rei p quē alios mū
dat fiat imūdus. sed sicut hētur numeroꝝ
19ᵒ. p aquā expiationis in qua aspgebat
cinis uacce rufe expiabātur hoīes ab aliq
bus imūditijs. et tñ q tāgebat illas aquas
imūdus erat. ergo illd sacr̄m irrōnabile
fuit. Cōtra. omne factū in sapiētia ē rō-
nabile. sȝ deus oīa illa sacr̄a instituit i sapi
ētia. dicit. n. psal. ad deū. Oīa i sapiētia fe
cisti. ergo oīa sacr̄a ue. l. fuerūt rōnabilia.
Rñdeo q aliqd factū dupliciter pōt di-
ci rōnabile uno mō qa ē de naturali dicta
mine recte rōis. sicut pn⁴. l. nature et con-
clusiōes q̄ sequūtur ex eis. et sic nō oīa sa-
cr̄a ue. l. fuerūt rōnalia. qa nō oīa fuerunt
de dictamine. l. nature. Alio mō dr̄ aliqd
rōnale qa nihil ꝯtinet rōni ꝯrīū ꝛ ex rōna
li cā ꝛ modo debito ꝑ tpre ē īstitutuȝ uel
factū. et sic iā sacr̄a ue. l. fuerūt rōnabilia.
Ad pmū in opp⁹ dō q festinātia i come
dēdo qñ subest rōnalis cā ñ ptinet ad leui
tatē. rōnalis aūt fuit cā q̄re agnū in exitu
eoꝝ de egypto comederūt festināter. quia
egyptij eos festināter exire cōpellebāt. ꝛ i
rememoratione hui⁹ ēt postea i terra ꝑ-
missiōis illū modū i comedēdo agnū pas-
chalē obſuabāt. Ad 2ᵐ dō q i ue. l. rōna
biliter fuerūt q̄dā sacr̄a pfigurātia aliqua
sac. no. l. ut circūcisio bap⁹. esus agni pas-
chalis eucharistiā. purificatōes ue. l. sacrȝ
penitētie cōsecratōis pōtificū ꝛ sacerdotū
sacr̄m ordinis. ꝛ tñ ut dicūt aliq rōnabile
fuit q nō eēnt i. l. ue. aliq̄ sacr̄a pfigurātia
cōfirmatōeȝ ꝛ extremā ūctōeȝ. qa ꝯfirma
tio ē sacrȝ pleitudis grē cui⁹ pleitudis nō
dū tps aduenerat. Extrema ūctio ē imedi
ata ppatio ad itroitū glīe. cui⁹ aditus nō
dū patebat. qa ut i 3ᵒ. hitū ē p passionem
xpi apta fuit ianua padisi. sȝ hec rō ñ mul
tū ualȝ. qa quāuis in. l. scripta nō fuerit
tēpus plenitudinis grē nec tūc pateret adi
tus in gliam. nō fuit tñ incōueniēs sȝ cōue
niens utrāqȝ istoꝝ i ue. l. pfigurari. Uñ et
p⁹ fuit forte pfiguratū p abundātiā man
ne. ꝛ scdm p introitū filioꝝ israel in terrā
ꝑmissionis. et iō mihi uī dō q etiam cō-
firmatio et extrema unctio pfigurata fue
rūt in ue. l. quāuis nō ita expsse sicut alia
sacr̄a. cōfirmatio. n. p laminā aureā cōsec-
tā in sanctificatōe q̄ pēdebat sup frōtē. et
extrema unctio p hᵒ q d sanguine arietis
imolati i cōsectiōe sacerdotū tāgebat ex-
tremū auricule dextre. ꝛ polex manus de-
xtre siliter et pedis. de quibus duobus hē
tur leuit. 8ᵒ. Ad 3ᵐ. dō q illud ex rōnali
cā fuit institutū. Fuit. n. institutuȝ ꝯ pccm̄
idolatrie qd filij israel cōmiserant i ado-
ratōe lituli. et iō ad significādū eē imūdū
quicquid ptinet ad idolatriā ex quacūqȝ
pte fuit institutū. ut ēt sacerdos alios asp
gēs illa aq̄ cōtraheret aliquā legalē imū-
ditiā. et ad hoc ēt ut sacerdotes essēt sub
onere. l. et ut nō supbirēt de hoc q alios
sanctificabāt. et ad significādū q sacer-
dotes noui testamēti pp maxiaȝ sacrificij sā
ctitatē sēp debēt se min⁹ idoneos rputaꝛ.

Tertio queritur

utꝝ sacr̄a ue. l. curabāt a corpali imūditia
Rñdeo q sic. quia ceteris pibus qd ra-
rū ē carius ē. iō ut ea q̄ ptinebāt ad cultū
dei in maiori reuerētia haberētur. Istituta
fuerūt multa ipedimēta p q̄ hoīes frequē
ter imūdi rputabātur ad ea faciēdū q̄ ad
cultū dei ptinebāt. ad q̄ idonei erāt q illa
ipedimēta nō incurrebāt. ꝛ ēt illa q̄ incur-
rerāt postq̄ȝ erāt ſm. l. mūdati. uñ illa ipe
dimēta erāt q̄dā irregularitates legales.
ꝛ he dicebātur imūditie corpales a qbus
p sacr̄a legalia mūdabāt. Uñ apls ad he-
bre. 9ᵒ. Sangunis hircoꝝ ꝛ tauroꝝ ꝛ cinis

uitule aspsus ingnatos sanctificat ad emū dationē carnis. Rñdeo. rō aūt quare sacmenta no.l. nō ita emūdāt ab irregularib⁹ est hec. quia in no.l. nō sūt tot irregularitates nec p̄iudicāt nisi solis mīstris ecclīe in quibus requiritur maxima idoneitas propter sacrorum sanctitatem.

Q Uarto queritur utrū in susceptōne sacrorū ue.l. cōferebatur grā. et uī q̄ sic. q̄a p opa q̄ deo sunt accepta confertur a deo homini grā. sed sacra ue.l. nō erāt minus digna q̄ sacra.l. nature. que tñ deo erāt accepta. dī. n. ge. 4°. q̄ aspexit de⁹ ad habel ⁊ ad munera ei⁹. g° i susceptiōe sacrorū ue.l. cōferebaī grā. Itē hu°. p° li°. de sac. pte. ii^a. c. p°. Si q̄s sacra p̄ora effectū sāctificatōis habuisse negauerit nō mihi recte sentire uidetur. Itē uana ē medicina q̄ nō cōfert sanitatē. Sȝ deus nullā instituit aīe uanā medicinā. cum ergo ipe īstituerit ue.l. sacra tāq̄ȝ aīe medicinas sanitatē aīe cōferebant. q̄ sine grā esse nō pōt. Itē sacra v̄tutez habēt a fide passionis xp̄i. sed fideles in ue.l. illā credebant implicite uel explicite. ut in 3° li°. ostē sū ē. ergo sicut in susceptōe sacrorū no.l. cōfertur grā. ita cōferebatur in susceptione sacrorū ue.l. Cōtra ad ro. 3°. Ex opibus .l. nō iustificabitur oīs caro. sȝ sacra erāt q̄dā opa. l. ergo ī susceptōe illorū sacrorūȝ iustificās grā nō cōferebatur. Itē aplus ad hebre. 10 dicit q̄ .l. herat umbrā bōn futurorū bonorū nō ipaȝ imaginē rerū. q̄ nō esset uerū si sacra ua.l grāȝ cōtulissēt. Ad istā q̄onē dixerūt aliq̄ q̄ in susceptiōe ue. .l. cōferebatur grā. nō tñ ita plene. nec ita directe sicut i susceptiōe sacrorū no. l. cui⁹ opinionis rōni uī assentire hu° p° li°. d̄ sacra. pte. ii^a. c. 2°. dicens. q̄ mediātibus sacmentis no.l. illa p̄oris tp̄ris sacra sanctificabāt ut eadē esset salus. et his q̄ recta fide signa futurorū i illis uenerati sūt. ⁊ his q̄ effectū salutis in istis p̄cipiūt. Ponebāt g° isti q̄ illa sacra iustificabāt ñ tm̄ p modū meriti sȝ ēt p modū sacri. sed hec opinio nō uī cōcordare cū auctoritatib⁹ ap. neq̄ȝ sāctorū. vñ cōiter nō tenetur. Alij de quorū opinione mgr̄ uī fuisse. dixerunt q̄ illa non sanctificabant neq̄ȝ per modum sacramenti neq̄ȝ per modum meriti etiam si in fide ⁊ in caritate fierent quia imposuit ea dñs i seruitutē ⁊ ut futuri figura essent. Sȝ cōtra. opa indiffrā q̄ñ fiūt ex fide ⁊ caritate p̄ficiūt ad meritū. g° m̄lto forti⁹ facerē sacra uel suscipe q̄ deus īstituerat ad offerēdū sibi ualebāt ad merituȝ. Uī ergo mihi d̄d̄ ꝭm cōmunē opinioneȝ q̄ illi q̄ ex fide ⁊ caritate exercitabāt se in usu illorū sacrorū merebantur. vñ p̄dictus usus sacri eis ualebat ad caritatis augmētū. et si exercitātes se in usu eorū p̄pter honorē diuinū caritatē nō hēbant. p tale tñ exercitiū se de cōgruo ad susceptionē caritatis disponebāt. Ex ui tñ illius sacri in quātū sacrm̄ erat nullā grām recipiebāt. nō enī inquātū sacra erāt instituta ad gratiā cōferēdā. sed ad sacra grām cōferētia. p̄figurāda. ⁊ hoc mō p̄cedūt arg^a. ad .2^m. pte. Ad p^m arg^m ad ptē aliā d̄d̄. q̄ mun⁹ habel acceptū fuit deo sicut op⁹ meritorium ex fide ⁊ caritate factū. nō tāq̄ȝ sacrm̄ loquēdo d̄ acceptōe q̄ inportat grē gratū facientis collatōnē. Ad 2^m. d̄d̄ q̄ illa uī fuisse opinio hu. q̄ mō cōiter non tenetur Uel pōt dici q̄ ibi loquitur de sanctificatiōe q̄ p meritū acquiritur. Ad 3^m d̄d̄. q̄ sacra ue.l. nō erāt instituta tāq̄ȝ medicine sanitatē efficiētia sed tāq̄ȝ suscipiētia a remotis aliquo mō ad sanitatē disponentia inquātū figurabāt xp̄m ⁊ eius passionem cuius fides ē medicina utilis cōtra oīa generis humani peccata. Ad 4^m. d̄d̄. q̄ sacramēta v̄tutē hñt ex fide passionis tanq̄ȝ ex cōtinuāte ipa sacra sic instrā q̄dā diuine institutōi tāq̄ȝ eorū cāe principali. Sacmēta aūt ue.l. a deo instituta nō fuerūt. ut p modū sacri sanctificarēt. sȝ ut sacra sctificātia figurarēt. ⁊ ego hñ p̄cedo. q̄ effectū figurādi ī suscipiētib⁹ ea hēbāt p fidē.

C Onsequenter querit d̄ 4°. p̄ncipali ⁊ circa h° querūtur. 4. P° utrū ī susceptōe sacrorū no.l. cōferaī suscipiēti grā. 2° utrū sacrm̄ sit illius grē efficiens cā. 3° utrū a passione xp̄i sit in sacmentis uirtus seu efficacia. 4° utrū v̄tutū et sacramētorū sit eadē gratia.

P Rimo ostendo q̄ in

susceptõne sacroꝝ no.l.non cõfertur grã. principalioꝛ.n.est cõpatio actõis ad agẽs q̃ʒ ad passum.gᵒ collatio sacri principali⁹ cõpatur ad cõferentẽ q̃ʒ ad suscipiẽtẽ.sed ex ui sacri nõ cõfertur grã.cõferẽt gᵒ mul to minus suscipienti.⸗Itẽ duo equales in bona uolũtate debẽt recipe equalẽ grãm ergo si unus illoꝝ nõ posset inuenire qui sibi mĩstraret sacrm̃ ⁊ alius inueniret non ꝓpter hoc recipent inequalẽ grãm.sʒ hoc nõ esset ueꝝ si ex vi sacri aliq̃ grã cõferre tur suscipiẽti.⸗Cõtra magr̃ in lr̃a huius di.c.3ᵒ.dicit de sacr̃is no.l. ꝙ dãt salutẽ ⁊ sumitur.ab aug.in expositõe tituli ꝓs illi⁹ Ut quid deus reppulisti in finẽ.i glo.⸗Itẽ sacrã no.l.distinguũtur a sacr̃is ue.l. tã q̃ʒ ꝑfecta ab ĩꝑfectis.sʒ si ĩ istoꝝ susceptõe ñ ↄferret grã ñ eẽnt ꝑfectioꝛa q̃ʒ illa.qa illa ita significabãt rẽ sacrã sicut ista.ergo in susceptiõe istoꝝ cõfertur grã.⸗Rñdeo ꝙ deus ab eterno p̄oꝛdinauit naturã huma nã sibi in ꝑsona filij uniẽdã in tp̃re ad re cõciliãdũ sibi genus humanũ.⁊ de seruitu te diabolica liberãdũ.q̃ꝺ p̄uidebat ĩ ꝓmis parẽtibus quid sibi erat factur⁹ ꝓpter ho minẽ lapsuꝝ ⁊ in diabolicã seruitutẽ casu rũ.Impletio aũt illius p̄oꝛdinatiõis inter oẽs res p tp̃s oꝛtas sũma grã fuit.Unde aug⁹.13ᵒ.de ci.c.19ᵒ.In rebus p tp̃us oꝛtis illa sũma grã fuit hoc impletũ q̃ꝺ homo ĩ unitate ꝑsone cõiũctus ẽ deo.⁊ iõ tp̃re in quo fuit hoc impletũ ab aplõ uocat.gal. 4ᵒ.plenitudo tp̃ris.qa tũc oñsa fuit huma no generi diuine grẽ plenitudo.vñ rõnabi le fuit.ut.l.in illo tp̃re data ab oꝛe illius ĩ quo deus plenitudinẽ grẽ posuerat esset lex plenitudinis ad hominẽ recõciliãdũ.et de seruitute diabolica liberãdũ.sʒ qa hec nõ pñt fieri sine grã gratũ faciẽte.iõ dr̃ ⁊ est.l.grẽ.ꝑfectioni aũt.l.opoꝛtet rñderẽ sa croꝝ eius ꝑfectio.⁊ iõ rõnale fuit ut ĩ illa .l.talia instruerẽtur sacrã in quoꝝ susce ptiõe cõferretur grã qua homo deo recõ ciliaretur.et de seruitute diabolica libera retur.cum ergo p̄dicta lex sit .l.no.seqtur ꝙ in susceptõne sacroꝝ no.l.cõfertur grã. ⸗Ad ꝓmũ in oppositum ꝺꝺ.ut sacrm̃ sub rõne qua sacrm̃ ẽ magis respicit suscipiẽ tẽ q̃ʒ cõferẽtẽ.absolutio.n.coꝛpis ĩ baptis mo nõ sic hʒ rõnẽ sacri p cõpatõnẽ ad ba ptizantẽ.sicut ad illũ q baptizatur.et non opoꝛtet ꝙ ex vi sacri grã cõferatur mini stranti quãuis in mĩstrãdo si digne mini strat grãm mereatur.⸗Ad 2ᵐ ꝺꝺ.ꝙ duo equales in bona uolũtate debẽt recipe eq̃ lẽ grãm q̃ datur p meritũ suscipiẽtiũ.Nõ aũt opoꝛtet hoc eẽ ueꝝ de grã q̃ datur ex vi sacri.tñ p bona uolũtate suscipiẽdi sa crm̃ ↄfertur uolẽti plus de grã q̃ʒ si sacrʒ desideratum nõ haberet vim gratiam con ferendi.

Secundo queri

tur utrum sacramentum sit effi ciens causa illius gratie que confertur in sacro.Et uĩ ꝙ sic qa sacrã no.l. cõtinent grãm.vñ in quadã collecta dr̃.Perficiant in nobis q̃sumus dñe tua sacrã q̃ cõtinẽt. sed non cõtinẽt eã realiter ĩ actu sicut vas cõtinet aquã.uel intellectus spẽm intelligi bilẽ.gᵒ cõtinet eã in ṽtute.sicut cã cõtinet effectũ.ergo p suã ṽtutẽ sũt grẽ cã.⸗Itẽ si sacrã no.l.nõ dicũtur cõferre grãm nisi qa ea suscipiẽtibus deus cõfert eã.tũc nõ iustificarẽt ex vi sacri sed tãtũmodo p mo dũ meriti.et sic a sacr̃is ue.l. iustificando nõ differẽt.ergo uĩ ꝙ illã grãm quã cõfe runt efficiãt.⸗Itẽ aug⁹.omel.80.sup Io. ultra medium.et hẽtur.pᵃ.q.pᵃ. detrahe. Uñ ista tãta ṽtus aque ut coꝛpus tãgit ⁊ coꝛ abluit.ergo uĩ ꝙ in sacro sit ṽtus per quã efficit aĩe ablutõnẽ quã nisi efficiẽdo grãm facere nõ posset.⸗Cõtra.b.ĩ sermo ne de cena dñi.sicut inuestitur canõicus p librũ.abbas p baculũ.epũs p ãnulũ.sic di uisiões grãꝝ diuersis sũt tradite sacr̃is.sʒ liber nõ ẽ cã efficiẽs p̄bẽde q̃ cõfertur.nec ãnulus episcopatus.ergo nec sacramentũ gratie.⸗Item sacramenta non sunt gra tie causa efficiens equiuoca.quia effectus nobiliori modo est in tali causa q̃ʒ sit in se ipso.sed gratia non est nobiliori modo in sacramento q̃ʒ in seipsa.nec causa uniuo ca quia talis causa cum suo effectu est ea dem specie.sacramentum autem et gratia non sunt eiusdem speciei.sed omnis causa efficiẽs est equiuoca uel uniuoca.ergo sa cramentum non est gratie efficiens cau sa⸗Itẽ augustin⁹.libro.83ᵒ.q.q.4ᵃ.dicit ꝙ quedam dtus est faciẽs per seipm que

solo illo digna sunt. eiqꝫ soli cōueniunt sic
est illuminare aīas. cū ergo aīe illuminent
p grām. ipe solus p seipm efficit eā ī aīa.
qđ nō esset uerꝫ si illius grē esset sacrm ef-
ficiens cā. ⁋Ad istā qōnē dicūt qdā ꝙ sac-
mētū ē grē q̄ suscipiēti sacrm cōfertur ef-
ficiēs cā nō pricipalis sꝫ instrumētalis. nō
tm̄ sic attingēs ipam grām sicut actio do-
labre formā q̄ fit in materia. sed sicut atti-
gens quādā dispositionē ad grē susceptō-
ne. Inquātum .n. ē instrm diuine materie
est in eo spūalis ṽtus. p quā attingit ip-
sam aīam. et in ea causat dispositionē p̄di
ctā. et ꝙ hoc sit possibile p exēpla decla-
rāt. Ignis .n. corpalis in īferno inquātū ē
instrumētū diuine iustitie uim hꝫ agēdi in
aīa quā al'non hr̄et. calor ēt in hūano cor
pore quāuis sibi relictus magis cibū cōsu
meret q̄ʒ in carnē cōuerteretur. tn̄ inq̄tuꝫ
est instrumētū aīe regētis corpus vim ha-
bet cōuertēdi alimētū ī carne. fantasma ēt
cū quid sit sensibile sensitiua interiori in-
quātū ē instrumētū intellectus agētis coo
peratur ad cāndū spēm intelligibilē ī in-
tellectu possibili quā p suā absolutā ṽtu-
tē facere nō posset. cū ergo hec positio sit
possibilis et sit ad honorē sacri ad cōfir-
mādū illđ qđ tenetur de actiōe ignis eter
ni et purgatorij. uĩ ꝙ sit rōnalis ⁊ tenēda
⁋Alij dicūt ꝙ sacrm nō ē grē efficiens cā
principalis nec instrumētalis. nec aliquāꝫ
dispositionē efficit in aīa sꝫ p tāto dr̄ sa-
crm no. l. efficere grām. qa ex institutione
diuina sēp diuina ṽtus digne suscipiētib⁹
ea efficit eā. p tāto ergo dicūtur cōferre
grāꝫ qa sēp hn̄t concomitātē ṽcutē diuinā
grām cōferētē quā opinionē muniūt p au
ctoritates ⁊ rōnes. Dicit .n. aug⁹. 15 . đ ci.
.c. 7°. ꝙ spūs opatur intrīsecus ut ualeat
aliqđ medicina q̄ adhibetur extrīsecus. ad
h⁰ etiā facit auctoritas ber. expsse ad hāc
ptē allegata. Per rōnē ēt sic arguūt. si sa-
cramēta tāq̄ʒ instrumēta grām efficerent
uel dispositionē ad grām ī eis eēt aliq̄ uir
tus p quā hoc facerēt . aut ergo corpalis
aut spūalis. nō corpalis. qa uirtus corpa-
lis nō pōt pximū eē pricipiū agēdi ī aiaꝫ.
nec spūalis. quia spūalis uirtus nō ē ime
diate in corpali subiecto. ergo in eis nulla
uirtus ē p quā possint ēt tāquā instrumē-
ta efficere grām uel in aīa dispositionē a d
eam. ⁋Preterea si efficerēt in aīa aliquā dis
positionē. aut hoc esset creādo aut educē-
do eā de potētia aīe. nō primo modo quia
creatio nō pōt eē a creatura. nec sicut ab
agente principali. nec sicut ab instrumēta
li. aliter .n. pbabilitatē hr̄et error dicentiū
ꝙ p^a intellīa creata aliā creasset in ṽtute
cause pme. nec secūdo mō qa in baptismo
non fit dispositio in aīa ad recipiēdū. grāꝫ
nisi caracter q tn̄ nō educitur de potentia
anime sed creatur. unde in aīa dr̄ imprimi
⁋Preterea cū panis trāsubstātiatur ī cor-
pus xp̄i. nō uĩ aliq̄ pbabilitas ꝙ uerba ali
quā dispositionē faciāt ī pane ad illā trā-
substātiationē. nulla .n. dispositio in pane
ad illā trāsubstātiationē reqritur. ergo si-
militer illa sacra quoꝝ essentia cōsistit in
usu nulla aliquā ṽtutē q̄ sit in eis faciunt
in aīa dispositionē ad grāꝫ. ⁋Qui. uult te
nere istā opinionē q̄ mihi uĩ intelligibilior
pōt dicere ad pmū in oppositū ꝙ sacra p
tāto dicūtur grāꝫ cōtinere. quia semp col
latio grē cōcomitatur susceptōnē eoꝝ in
instanci cōpletionis sue nisi fuerint impe-
dimenta ex pte suscipiētium ⁋. Ad 2^m dō
ꝙ sacra dicūtur conferre grām ex ui sacri
non quia per aliquā ṽtutem que sit in eis
ipam efficiāt siue principaliter siue instru
mentaliter. sed qa in ipoꝝ susceptōe diui-
na ṽtus ex immutabili eius ordinatōe spe
cialiter assistit in anima debito modo sus
cipientis efficiendo grām p sacramēta sus
cepta quia ad anime curationem fuerunt
instituta. non sic aūt potest dici de sacra-
mētis ue. l. ex dictis patet solutio ad 3^m.
⁋Qui uult tenere primam opinionē po-
test dicer̄ ad pmū cōtra eā ꝙ ille similitu
dines quas ponit ber. intelligi debēt in si-
gnificando nō in modo causandi. ⁋Ad 2^m
dicēdū ꝙ effectus ē nobilior modo ī sua
causa equiuoca loquēdo de cā principali
nō de instrumentali. Non enī oportet cau
sam instrumentalem siue sit instrumentuꝫ
cause uniuoce siue equoce esse nobiliorem
suo effectu. sacra aūt nō sūt nisi cause effi
ciētes instrumētaliter dispositōnē ad gra
tiam. et quia sunt instrumēta cause equo-
ce. iō p reductionē ēt cause dicunt' equoce
et uoco hic causam principalē cāꝫ equocā

non quia non sit uera cā sicut homo pict⁹ dicitur homo equiuoce. uel sicut stella dr̄ canis. sed qa ip̄a et eius effectus nō uniuocantur in aliquo uno. Ad tertiū dō. q̄ solus deus p seip̄m illumiat aīas effectiue sicut p̄ncipalis cā. sed dispositiue et illuminat eas p aliud a se tāq̄ instrumētū operās in ṽtute accepta ab ip̄o p̄ncipalr̄ mouēte.

Tertio queritur

utrū a passione xp̄i sit in sacr̄is ṽtus seu efficacia. Et uī̄ q̄ nō. quia passio xp̄i trāsijt et efficacia sacr̄oꝝ manet. sꝫ sic dicit auic. 6°. meta. c. 2° Unaqueq̄ꝫ cā ē cū suo cāto. ergo in sacr̄is nō est uirtus seu efficacia a passione xp̄i. Itē si esset i eis uirtus a passione xp̄i. aut eēt inquātū credita. aut iāq̄ꝫ tū credita ꝛ exhibita. Nō p̄mo mō. qa tūc sacr̄a ue. l. habuissent ṽtutē iustificandi ex vi sacr̄i. Nec 2° mō. quia baptismus ꝛ eucharistia fuerūt instituta añ passionē xp̄i et a sua institutōe habuerūt vim gr̄aꝫ cōferēdi. g° in sacr̄is nō est ṽtus a passione xp̄i. Contra glo. sup illud ad ro. 5°. q est forma futuri. sicut ex latere illius dormiētis assumpta ē costa vñ formata ē eua. sic ex istius. i. xp̄i latere p̄fluxerūt sacr̄a. s. aq̄ ablutionis et sanguinis redēptōis p q̄ sal naſ ecclīa. Itē aug⁹. 15°. de ciui. c. 26°. loquēs de hostio. qđ fuit in latere arche dicit. Profecto illđ est uulnus qñ latus crucifixi lancea pforatū ē. ac quippe ad illuz uenientes ingrediūtur. qa ñ sacr̄a manauerūt quibus credētes iniciantur. Rñdeo q̄ in instrumēto duplex ē ṽtus una q̄ cōsequitur materiā eius ꝛ formā absolute et hec inest ei ex sua cōditōe. ꝛ sic ṽtus securis ē a fabro. alia q nō inest ei nisi dum agens eo utitur. et hec inest ei a mouēte. et sic uirtus securis ē a carpētatore. cū g° sacr̄a sint instrumēta diuine misericordie. nō tñ in eis est uirtus quā habēt ex sua cōditione cuius est ṽtus lauādi in aqua sed alia que in eis inest tātūmodo dū sunt in usu hoc ē dū diuina misericordia eis utiſ actu. ꝛ hoc nō est in eis absolute nec ex sua naturali cōditōe sed a diuina ṽtute mouēte. loquēdo de ṽtute p° mō dicta ṽtus nō est in sacr̄is a xp̄i passione sꝫ ṽtus 2° mō dicta ē i eis a passione xp̄i sicut a cā meritoria. et ab ip̄o xp̄o inquātū ē deus. sicut a causa effectiua. a quo. n. est effectus instrumēti ab illo ē instrumēti virtus. 2°. mō dicta sicut a carpētatore ē scissio facta p securim. et uirtus securis q̄ sibi nō cōueit nisi dū ē in usu. effectus aūt curatiōis aīe q ē p sacr̄a. ut p q̄dā instrumēta diuine misericordie ē a xp̄i passiōe ut a cā meritoria et a deo ut a cā effectiua. ut in 3°. li° onsū est. qđ aūt ista 2ª uirtus nō ē in istrumēto nisi aliquo mō cōtinuetur uel cōiungatur illi a quo ṽtus deriuatur iō in mīstrando sacr̄a requiritur fides ecclesie de xp̄i passione qua ip̄a sacr̄a aliquo mō cōtinuetur uel cōiugātur ip̄i passioni cōiūctiōe q̄ ē. p intētione explicitā uel implicitā. uel p intētionē in sp̄ali uel in gn̄ali. Ad p⁹ i opp⁹ dō. qđ et li sacr̄a nō. fuit ill' cū passiōe xp̄i realiter tñ simul fuit i intētōe p fidē ecclīe q ad passionē xp̄i sacr̄a refert. Ad 3⁹ dō q̄ baptismus cōpletā ṽtute suā hꝫ a passione xp̄i. ut a cā meritoria inquātū credita et exhibita. a sua tñ istitutōe q̄ fuit añ passionē habuit aliquā ṽtutē a passiōe xp̄i ut a cā meritoria de p̄pinquo futura ꝛ expectata ꝛ aliquo mō iā q̄i īcboata p penalitates quas p nobis xp̄us assūpserat. vnde baptismus añ xp̄i mortē ṽtutē hēbat remittēdi originale pccm̄. et cōferēdi gr̄am. sed nō tātā sicut post eius mortem.

Quarto queritur

utrū ṽtutū et sacr̄oꝝ sit eadē gr̄a. Et uidetur q̄ nō dam. li°. 3°. c. 15°. dicit q̄ quoruꝫ natura eadē. hoꝝ actio eadē ē. g° quoruꝫ actio nō ē eadē. natura nō est eadē. sꝫ gr̄a ṽtutū et sacr̄orū non ē eadē actio. qa gr̄a ṽtutū habilitat ad bñ opandū. gr̄a sacr̄orū sanat. g° nō ē eadē gr̄a. Itē in statu innocētie erat necc̄ia gr̄a virtutū. nō aūt gr̄a sacr̄orū. onsū est. n. q̄ in illo statu nō fuere instituta aliq̄ sacr̄a. g° nō ē eadē gr̄a utrorūq̄ꝫ. Contra phi. io. metaphisice. Non cōuenit plura uni cōtraria eē. sed uni ꝛ eidē pccō mortali cōtraria ē gr̄a virtutum et sacramētorū ergo nō sunt diuerse gr̄e. Itē p eādē ṽtutē accedit mobile ad terminū ad quē. et recedit a termio a quo. sꝫ p gr̄am ṽtutū mouetur anima ad bonum et per gr̄am sacramentoꝝ recedit a malo

sanati.n.est recedere a malo infirmitatis. ergo eadē est gr̄a sacrox et uirtutū. Rn̄deo q̄ siue gr̄a sit realiter ide q̄ caritas siue nō. dico q̄ eadē ē p essentiā gr̄a sacrorū ⁊ uirtutū dr̄ens fm rōnē ppter cōpatione diuersā ad effectus. qa gr̄a inquātum p sacr̄m cōfertur directe. ⁊ imediate ordinatur ad sanādū aiam a morbo pcci. uel ad sanitatē augēdā. gr̄a nūc uirtutū. i. gr̄a inquātū ab ea sūt vtutes seu inquātū est forma vtutū directe ⁊ imediate ordinatur ad bn̄ opandū. et qa potēna nō pōt bene opari nisi fuerit sana. iō ēt gr̄a vtutum ex cōsequēti respicit aie sanatōnē si pcessit in ea infirmitas aliqua. et quia ēt sanatio aie disponit potētias ad bn̄ opandū. ideo gr̄a q̄ cōfertur in sacr̄is ex cōsequēti ordinat̄ ad bonū opatione. Ad pmū i oppositum dō q̄ eadē ē actio utriusq̄ gr̄e ut oūsuz ē quāuis ad eā sub alia rōne ordinetur una gr̄a q̄ alia. Ad scdm dō. q̄ i statu innocētie erat necessaria gr̄a sacrox uō tn̄ inquātū cōfertur p sacra nec inquātū ordinatur ad sanādu s3 ad bn̄ opandū. Ad pmū ad ptē aliā dō q̄ quāuis uni sub eadē rōe nō possint eē plura ɔtraria tn̄ uni possunt esse ɔtraria plura ppter plures rōes q̄ pūt eē realiter in uno. Un̄ pccō inquātū est morbus aie cōtrariatur gr̄a sacrox. et inquātū phibet potētiā a bn̄ opando contrariatur ei gr̄a vtutū Ad scdz dō. q̄ nō plus ɔcludit nisi q̄ realiter ē eadez gr̄a p essentiā. directe tn̄ ⁊ imediate ordinari ad recessū ad t̄minū a q° ⁊ ad accessū ad t̄minū ad quē pōt eē cā differētie fm rōnem.

Consequenter queritur

de. 5°. pncipali. Et circa h° q̄rūtur. 4. P° utx in puulis i. l. nature purgaretur originale pccm̄ p fidē pentū. 2° utx efficiebat ad hoc fides iformis. 3° utruz fides sine aliquo signo exteriori. 4° q̄ et quot fuerunt sacr̄a in. l. nature et n quo ⁊ quando et quomodo fuerūt instituta. ⁊ si erant adultis necessaria ad salutem.

Primo ostendo

q̄ in puulis in. l. nature nō purgābat originale pccm̄ p fidē pentū. quia sicut dicit aplūs p° ad cor. 13°. Maior ē caritas q̄3 fides sed p caritatē unius nō purgabatur pccm̄ alterius g° nec p fidē. Itē filius nō dānabatur ppter pentū infidelitatē. g° nr̄ q̄ nec saluabatur p eox fidē. Cōtra gre. li° 4°. moral. cito post pncipiū. et hētur dō cōsec. di. 4ª. q̄ apud nos. et recitat mgr̄ i lr̄a huius di. c. 5°. q̄ apd nos ualet aqua baptismi hoc egit apud ueteres p puulis sola fides. Rn̄deo pccm̄ originale ē in puulo nō. ex actōe ppria s3 ex aliena. rōnale ergo fuit ut ei posset subuenir̄ fides aliena cōtra originale pccm̄ q̄ nō h3 usū li. ar. ita ut sibi possit fides ppa subuenire. et iō cōcedēdū est q̄ in puulis in. l. nature delebatur originale peccatū nō tn̄ p fidē pentū carnaliū. sed ēt quoxūcūq3 aliox dirigētiū fidē xpi implicitā uel explicitā ad puuli salutē. et quāuis pccm̄ originale nō sit act° nature ɔtractū p actū pprij subiecti. tn̄ qa cōtrahit̄ p actuz gn̄atiue natur̄ infecte p mulū actū pmi pentis. Et qa dirigēs suā fidē ad salutē puuli ei subueniebat p modū meriti de cōgruo. ⁊ meritum ppe loquēdo in actu cōsistit. iō nō sufficiebat ad r̄mittēdū originale pccm̄ fidei habitus. s3 regrebatur ad hoc fidei actus. Et quia directio actus fidei ad puulū est per intētionē. iō requirebatur intētio applicās illū actū ad paruuli mūdationem. Ad pmū in oppositū dō. q̄ quāuis caritas, sit fide nobilior. tn̄ quia fides est fūdamentū. et homo primo per eam eleuatur supra suā facultatem naturalem. ideo sibi magis concessa est illa p̄rogatiua q̄3 caritati. et etiā ut facilius inueniretur remedium p paruulo. quia plures fidem habent q̄3 caritatē. Ad scdm dō. q̄ nō ualet. pnior enī est deus ad miserandum q̄3 ad cōdemnandū. et etiam quia motus fidei subueniebat puulo nō p sui comparationē ad credētē sed ad obiectum quod est salutis principalis causa. obiectū aūt infidelitatis efficere nō pōt nec dānationē nec salutem qn̄ infidelitas ē respectu obiecti creati ut cum aliquis idolatra credit in idolum. qn̄ autē ē respectu dei ut cum aliquis credit in deo unitatem nō trinitatē sicut per hoc bonitas obiecti non leditur. ita non vult deus q̄ per talem motū alicui alij p̄iudicetur q̄3 proprio subiecto.

Secundo queritur utrum in puulis in.l.nature sufficiebat ad purgã
dũ originale pccm̃ fides informis parẽtũ
Et uĩ q̃ nõ. plus.n.ualet fides ꝓprio sub
iecto q̃ȝ alieno Sȝ motus fidei iformis ñ
põt iustificare ꝓpriũ subiectũ.ergo multo
minus fides iformis pentũ poterit iustifi
care puulũ. Itẽ fides pentũ iustificabat
puulũ p modũ meriti.sȝ fides informis sp
fuit inefficax ad merẽdũ.ergo fides ifor
mis pentũ nũq̃ȝ potuit iustificare puuluȝ
Cõtra.certa ꝯ pccm̃ debẽt esse remedia.
sȝ nullus ẽ certus utrum formatã fideȝ hẽat
qa ut dr̃ eccle.9°. Nemo scit utrum odio uel
amorẽ dignus sit.ergo ad delẽdũ origina
le pccm̃ in puulis nõ requirebatur i parẽ
tibus fides formata. Rñdeo q̃ fides cõ
patur ad obiectũ et ad subiectuȝ. ex ꝑma
cõpatõe nõ ẽ i fide informitas sȝ ex scda.
nõ.n.ẽ sua informitas ex pte obiecti sȝ ex
pte subiecti. fides aũt parẽtũ puulis sub
ueniebat p cõpationẽ ad obiectũ qḋ ẽ ex
salutis cã non ex sui cõpatõe ad subiectũ.
et iõ ad purgãdũ in puulis originale pec
catũ fides informis parẽtũ sufficiebat ma
xĩe cũ illũ effectũ ñ hẽt p modũ meriti ḋ
ꝯdigno sȝ ḋ ꝯgruo. Ad p° i opp°.cũ dr̃
q̃ plus ualȝ fides subiecto ꝓpo q̃ȝ alieno
ꝛc. dico q̃ uerum ẽ ceteris pib⁹ sȝ plus requi
ritur ad purgãdũ peccatũ actuale morta
le cũ factũ sit uolũtate ꝓpa q̃ȝ ad purgã
dũ originale qḋ ꝯtractũ ẽ ex actõe aliena.
in subiecto aũt fidei informis semp ẽ mor
tale pccm̃ actuale.non q̃ semp sit actus
peccãdi.sȝ qa cãtũ ẽ p ꝓprie uolũtatis ac
tũ. Ad 2^m ḋḋ q̃ quãuis fides informis
sit inefficax ad merẽdũ de cõdigno.ñ tñ
est inefficax ad merẽdũ de cõgruo maxĩe
remissionem originalis peccati q̃ facilius
obtinetur q̃ȝ remissio actualis.

Tertio queritur utrum i.l.nature sufficiebat ad purgãdũ i p
uulis originale peccatũ fides sine aliq° si
gno exteriori.et uĩ q̃ nõ si solus interior
mot⁹ fidei suffecissȝ cũ ita potuisset eẽ re
speũ puuli nõdũ nati sic rñ spcũ nati potuissȝ
p fidẽ pentũ puulus i utero m̃ris purgari
a pccõ originali.qḋ falsũ ẽ. Itẽ si sola fi
des sine exteriori signo suffecissȝ puuli na
ti de parẽtibus fidelibus nũq̃ȝ remedio ꝯ
originale carere potuissent.cũ ergo multi
mõ de pentibus fidelibus nati moriantur
añq̃ȝ illud habeãt remediũ melioris cõdi
tiõis fuissent puuli in l.nature q̃ȝ in.l.euã
gelica qḋ falsũ ẽ. Cõtra gre.4°. mora.et
hẽtur in lr̃a huius di.c.5°. dicit q̃ ꝓ puu
lis sufficiebat sola fides. Ad istã q̃onem
dicũt aliqui q̃ cũ motu fidei interiori re
quirebatur exterius signũ ad cõfitẽdũ fi
dẽ exterius.cũ n.in.l.euãgelica semp req
ratur aliqḋ exterius signũ de.l.cõmuni ad
deletõnẽ originalis in puulo.et requireba
tur ẽt in.l.scripta uer̃ qḋ similiter reqreret
in l.nature.sȝ hec opinio expsse ẽ ꝯ aucto
ritatẽ gre. allegatã in oppon°. Alia ẽ opi
nio cõmunior et dictis gre cõsona.s.q̃ suf
ficiebat interior motus fidei p ĩtẽtõnẽ di
rectus ad salutẽ puuli sine aliquo exterio
ri signo cũ nõ inueniatur ad purgationeȝ
originalis peccati ꝑceptũ fuisse aliqḋ si
gnũ exteri⁹ ad hãc haberi.et hãc faȝ opi
nionẽ oportet cõcedere q̃ ille motus fidei
interior subueniebat puulis nõ p modum
sacri.sȝ p modũ meriti cõgrui cuius insuf
ficiẽtiã semp deus ex sua benignitate sup
plebat. Ad p^m in opp^m dicũt aliq q̃ puu
lus dũ ẽ in utero m̃ris adhuc ẽ q̃i una ca
ro cum matre ꝓpter continuatõneȝ eius
ad cã.et iõ qa adhuc sepatus nõ ẽ ab infe
ctionis sue radice quã in uẽtre m̃ris con
traxit iõ nũq̃ȝ de.l.cõmuni potuit puulus
in utero m̃ris regñari.sed rõ paꝝ uĩ uale
re ut oñdetur inferius di.4^a.q.3^a.articuli
scdi i solutõne argumẽti ꝑmi. Et iõ alij
dicũt q̃ aut p fidẽ pentũ poterãt regñari
in uteris maternis.aut si nõ.dicũt q̃ hui⁹
rõ ẽ qa deus nõ ordinauit ut p pentium fi
dẽ in uteris maternis regñarẽtur qḋ fuit
cõgruũ ꝓpter impfectionẽ status. l.natur̃
quẽ nõ decebat tãte efficacie ꝛ pfectõis re
mediũ. Ad 2^m ḋḋ q̃ nõ fuisset tũc puuli
melioris cõditionis q̃ȝ mõ.qa quãuis mõ
nõ ita i pmptu sit remediũ sicut tũc.tñ re
mediũ pfectius ẽ. Uñ ꝛ puuli mõ cũ a pec
cato origiali purgãtur maiorẽ grãȝ recipi
unt q̃ȝ recipent i.l.natur̃.ꝛ ꝓpterea ñ suf
ficiebat nasci de fidelibus parentibus ad
deletioneȝ originalis peccati.sȝ oportebat

q̧ aliquis p intẽtionẽ dirigeret actũ fidei ad salutẽ pueri eo mõ quo supius dciũ ẽ.

Quarto queritur

que et quot sũt sacrã in.l.nature. ꝛ a quo. et qñ. ꝛ quõ fuerũt instituta. et si erãt adultis ad salutẽ necessaria. ¶ Rñdeo q̧ si sacrã dicãtur sensibilia signa a deo tpe.l.nature et nõ añ istituta ad significãdũ rem sacrã p hoĩes demõstrãda ꝛ ab eis frequẽtãda. sic dico q̧ in l.nature nõ fuerũt nisi tria sacrã.s. decime sacrificia et oblationes q̃ tãgit hu°.p° li°.de sac.pte.ii^a.c.3°. Matrimoniũ.n. quãuis fuerit in.l.nature nõ tñ tũc p° fuit institutũ nisi inquãtũ ẽ remedium cõcupiscentie. ĩ statu.n. innocẽtie fuerat p° institutũ inquãtũ erat in officium ut habetur ge.2°. quãuis in.l. nature fuerũt ṽtutes penitẽtie nõ tñ ꝓprie loquẽdo fuit penitẽtie sacrm ut patebit cũ agetur inferius de penitẽtia. quãuis etiã in.l. nature fuerit sacerdotiũ nõ tñ ꝓprie fuit ibi ordinis sacrm. lꝫ.n. fuerit potestas a deo ad offerẽdũ aliqd ĩ significatõe rei sacre. nõ tñ erat distincta a seculari ptãte. vñ et hẽtur ge.4°. Melchisedech rex salẽ sacerdos erat dei sũmi ut dicit glo. qḋ aiũt hebrei oẽs ꝑmogenitos a noe usq̧ ad aaron põtifices fuisse. dicit etiã glo. sup illḋ ge.27°. Vestibus esau ualde bonis qḋ tradunt hebrei ꝑmogenitos functos officio sacerdotũ. et habuisse uestimẽtũ sacerdotale q° induti uictimas offerebãt añq̧ aaron eligeretur in sacerdotẽ ñ inuenit̃ et q̧ ḋ dñi mãdato ad hoc ɔsecrẽtur ꝑ aliqḋ sensibile signũ q̃uis et circũcisio instituta fuerit añ.l. scriptaꝫ. tñ magis ptinebat ad sacrã.l. scripte q̃.l.nature ĩq̃tũ fuit quedã dispositio ad suscipiẽdũ.l scriptã et ad distinctionẽ populi cui.l.erat dãda. vñ hu° li°.ḋ sac.pte.12^a.c.2°. Per sacrã circũcisiõis facta ẽ quedã ꝑparatio ad suscipiẽdũ l.et infra e.c. antiquus ille pplus p° p circũcisionẽ significatus ẽ postea p.l. informatus. Unctio ẽt lapidis quẽ unxit iacob de quo hẽtur ge.28°. quãuis fuerit in tpe.l.nature ꝛ fuerit figura cõsecratiõis altaris uel ecclesie nõ tñ fuit sacrm mõ supius dicto. ꝛ licet ꝓbabile sit q̧ iacob illud fecerit inspiratiõe diuina. nõ tñ de⁹ hoc instituit p illo tpe hoibus obseruãdũ ꝛ frequẽtãduꝫ. Quãuis ẽt diluuiũ baptismũ ꝑfigurauerit fm sniãꝫ beati pe.i^a.c.s.c.3°. Et dam. li°.4°.c.p°. nõ dꝫ numerari inter sacrã.l. nature accipiẽdo sacrm mõ supius dicto. q̃a q̃uis significauerit rẽ sacrã nõ tñ fuit a deo institutũ tãq̧ p hoĩes mĩstrãdum et ab eis frequẽtãdũ. Imolatio ẽt arietis p isaac de qua ge.22°. quãuis imolatõnẽ xpi significauerit. tñ loquẽdo de sacro mõ p dicto. sacrm nõ fuit. q̃a ꝛ si deo inspirante factũ fuit ad significãdũ rem sacrã tñ tũc deus nõ instituit q̧ exĩc hoĩes sic facerẽt ꝛ frequẽtarer. Oblatio et ꝑmitiaꝝ sub oblationibus ɔphẽsa ẽ. Si aũt extẽdatur nomẽ sacri ad oẽe signũ rei sacre gñraliter sic in.l.nature plura fuerunt sacrã q̃ illa tria supius denoiata. quoꝝ p decimationẽ significabatur peccõꝝ r̃missio. p sacrificia carnis mortificatio. p oblatões boni opis exhibitio. per sacrificia etiã q̃ cõsistebãt in imolatione aĩaliũ ꝑfigurabat̃ xpi futura passio et significabat̃ q̧ ille cui offerebat̃ dñs erat uite ꝛ mortis. Predcã aũt sacrã a deo fuerũt instituta. Un hu°.p° li°.ḋ sacra pte.ii^a.c.4°. Probabile ẽ hoĩeꝫ ad hec exercẽda a pricipio a deo instructu ꝛ eruditũ fuisse. in quo patet et qñ fuerũt instituta quia q̃ statĩ post lapsũ qḋ notat hu° in ṽbis ꝓpositis cũ dicit a principio. modus. et quo deus illa instituit fuit inspirãdo hoĩbus q̧ ĩ sacrĩs talibus se exercerent Un hu°. ubi pus. Cõuicim⁹ q̧ deus hoĩeꝫ a prin° ad hec exercẽda ɔs° erudiuit. Adultis aut pdicta sacrã necciã fuerũt aliquo mõ ꝛ aliq° mõ nõ sic.n mõ nõ ẽ nobis necessaria ad salutẽ nr̃e fidei ꝓfessio in aliq° signo sensibili ꝓ quolibꝫ tpre ꝛ ĩ quolibꝫ casu. necessariũ tñ ẽ loco ꝛ tpe. sic dico aliquo mõ a sili. qḋ ñ erat de necitate ad salute in.l.ue. q̧ homies exercitarẽt se ĩ aliqbus sacrĩs. q̃uis essꝫ eis exercitatio utilis et meritoria. vñ hu° p° li° de sac.pte.ii^a.c.5°. neq̧.n estimãdum ẽ illa ꝑma naturalis.l. sacrã siue decĩas siue sacrificia siue oblationes ita hoĩ ex necitate indicta ut qui ea nõ execut⁹ fuissꝫ reatũ ꝑuaricatiõis incurreret queadmodũ ille q fidelit̃ colerer meritũ deuotionis sue inueniret. vñ cũ aliqḋ ꝑdictoꝝ sacroꝝ in remissiõe originalis

peccati siue ꝑ puulo siue ꝑ adulto adhibe batur non illius sacri virtute sed fidei a peccato mūdabātur. cū loco et tpe erat ess necessariū ad salutē suā fidē in aliqbus signis sensibilibus exterius ꝓfiteri. ⁊ sic pōt intelligi uerbū gre. qō adducit mgr̄ ī lr̄a. Predicta aūt cōfessio fiebat ꝑ oblōnes sacrificia et decimationes. qa ꝑ oblatōes significabatur deus oium creator. per sacrificia redēptor. per decimatiōes remunerator. In hoc .n. qd homo sibi r̄tinebat. 9. ꝑtes ⁊ decimā q pfectōem significat offerebat deo significabat in se impfectōnē esse et in deo perfectionem. et perfectionem a deo expectari debere.

Consequenter querit de. 6°. pricipali. Et circa h° qrītur. ⸙p° utr̄ cōuenies fuit circūcisionis institutio. ⸙2°. utrū cōuenies fuerit modi celebrandi circūcisiōis ordinatō ⸙3° utr̄ suscipieti circūcisionē cōferret grāz circūcisio. ⸙4° utr̄ cōuenies fuerit circūcisionis cessatio seu euacuatio.

Primo ostendo q̄ nō fuerit cōueniens circūcisionis īstitutio. qa ut tactū ē li°. 2°. peccō originali nō debetur pena sensibilis. sed ī circūcisiōe ē pena sensibilis. g° nō fuit cōueniens institui remediū ꝯ̄ originale qd haberet annexā sensibilē penā ⸙ Itē qnto medicina ē facilior tāto est melior. s₃ facilior erat medicina .i.l. nature ꝯ̄ peccm̄ origiale q̄₃ circūcisio g° melior. nō fuit g° cōueniens circūcisionē institui. ergo ꝑ finedio dimisso. ⸙Cōtra ge. 17°. De us instituit circūcisionē. s₃ oīs instituto facta a deo cōueniēs ē. g° cōueniēs fuit circūcisionis institutō ⸙Rn̄deo q̄ cōueniēs fuit institutō circūcisionis rōne morbi contra quē instituta fuit circūcisio. et rōe tēporis in quo instituta fuit. ⁊ rōe psone cui data fuit. morbus .n. ꝯ̄ quē instituta fuit circūcisio erat peccatū originale qd exꝑsse repntabat circūcisio. ⁊ quātū ad cām et ꝓcessum ⁊ effectū. Cōtrahitur .n. ꝓccm̄ originale ꝑ ꝓpagatiōes libidinosam quas cām circūcisio repñtabat rōe mebri ī quo fiebat qd d̄seruit v̄tuti gn̄eratiue. ꝓcessus aūt fuit circularis quia p° psona corrūpit naturā deinde natura psonā quē ꝓcessuz repñtabat circūcisio ꝑ circulare pellicule incisione. effectus ē supabundātia cōcupiscētie quā repñtabat supfluitas pellis que remouebat ꝑ circūcisionē Et qa illa pell' ab illo mbro sepabat. iō ñ tm̄ ca ⁊ ꝓcessus ⁊ effectus originalis pcci s₃ et eius deletō ꝑ circūcisione significabatur. eius. etiā institutione temporis cōueniēs fuit. erat .n. qdā dispositio ad suscipiēdū .l. ad distinguēdū pp°. cui dāda erat .l. ab alijs popul' et iō anq₃ .l. daretur debuit īstitui. Fuit et instituta ad significādū pp° ⁊ ab alijs populis distinguedū q ess₃ deo ppl̄us peculiaris et suo cultu spaliter mācipādus. ⁊ ideo cōueniens fuit ut īstitueretur tpre abrae. q spālius post diluuiū se diuino cultu mācipauit. vñ exiuit de terra sua et de cognatione ut se ab infidelibus separet ut h̄etur ge. 12°. a quo erat descēsurus populus qui .l. scriptā erat suceptur' us. ⁊ de cuius genere nasciturus erat sanctus scōꝝ ⸙Ex ꝑdictis p₃ q̄ cōueniētius fuit dari circūcisionē abrae q̄₃ alij psone. qa nō instituebatur circūcisio ꝑ se tm̄ ꝑ populo q .l. erat suceptur°. ⁊ diuino cultu spāliter mācipādus cui' ꝑmus pr̄ se notabiliter ⁊ spāliter ab infidelibus distīguēs et sepans fuit abraam de quo dr̄ ad ro. 4°. signū accepit circūcisiōis signaculū iustitie fidei que ē ī ꝑputio ut sit pr̄ oīum credentiū ꝑ accūs tm̄ ualuit multis alijs inquātū trāstulerūt se multi ad ritū eoꝝ ⸙Ad p° ī opp° cū dicit q̄ peccato originali nō debetur pena sensibilis ⁊c. dico q̄ nō ē uerū de pena tp̄rali que ē utilis ad salutē s₃ de eterna q̄ ad salutē ē inutilis. ⸙Ad 2° cū dr̄ q̄ quāto medicina ē facilior tāto melior ⁊c. dico. q̄ uerū ē ceteris paribus. quāuis aūt medicina m .l. nature ꝯ̄ originale ess₃ facilior circūcisiōe nō tm̄ ita distincte notificabat cōditōnes illius morbi sicut circūcisio. vñ q̄₃uis circūcisio . fuerit difficilior tm̄ fuit utilior.

Secundo queritur utr̄ cōueniēs fuerit mōi celebrādi circūcisiōꝫ ordiatō. Et vr̄ q̄ ñ. qa ut h̄r' iosue 5°. ꝑpl's q nat' ē ī deserto p. 40 ānos ī itiner' latissime solitudinis incircūcisus fuit et postea circūcisi sunt a iosue in galgala

sed illa dilatio circũcisiõis non legitur eis imputata fuisse in peccatũ.g° nõ fuit cõue niens ordinatio q₃ fieret circũcisio die.8°. quia trãsgressio cõuenientis ordinationis peccatũ e. Item institutione circũcisionis nõ mãdauit dñs eã fieri cũ aliquo deter minato instrumento.ergo ordinatio modi celebrãdi circũcisione cu cultro lapideo nõ fuit cõueniens.s₃ magis vr̃ fuisse adinuẽtõ. Cõtra modũ celebrãdi circũcisione q̃tũ ad mẽbrũ ⁊ quãtũ ad die deus ordinauit. ut hetur ge.17. ut hetur etiã iosue.5. dicit dñs ad iosue.Fac tibi cultros lapideos et circũcide 2° filios israel.cũ g° q̃cqd or dinatur a deo sit conueniens cõueniens fuit modus celebrãdi circũcisionẽ.⁊ quãtũ ad mẽbrũ.et quãtũ ad die et quãtũ ad instru mentũ. Rñdeo q₃ cõueniens fuit ordinatio modi celebrãdi circũcisiõis cõueniens enĩ fuit q₃ celebraret in mẽbro deseruienti gñe ratiue ut p₃ p rõnes dictas in p̃cedenti q̃õe ⁊ et in signũ debilitatiõis cõcupiscentie et in detestacionẽ sacrorũ ueneris ⁊ priapi in quibus illa ps corpis honorabatur. Cõ uenienter et fuit ordinatũ ut fieret die. 8°. quia ante puer erat nimis tenellus.⁊ ex hõ nimis grauiter ledi potuisset. Ne aũt pen ces quorũ amor p processum tp̃is crescit ad filios liberaberet filios circũcisioni cõpa tientes eis ppter acumen doloris q̃d erat in circũcisione noluit de⁹ q₃ ultra die.8°. differretur nisi dispẽsatiue ⁊ i casu necessi tatis.fuit etiã ad hõ rõ mystica quã tãgit hu°.p° li°.de sacris pte.12ª.c.2.dicens. Oc tenarius in sac scriptura aliquñ tp̃us resur rectionis significat q̃d post p̃ntẽ vitã septẽ diebus currit vitã sequitur aliud tp̃s grẽ in quo q̃si post sabbatũ legitur.eterna bona deo seruientibus pmittuntur.merito igitur circũcisio iussa e fieri octaua die ut õnde retur q₃ i tp̃re grẽ corda circũcidẽda erãt per emũdatione iniquitatis.⁊ i tp̃re resur rectionis corpa p depositõnẽ corruptõis. ⁊ hãc rõnẽ sententialiter vr̃ tãgere mgr̃ in lr̃a cũ aũt fieri cũ cultro petrino necessa riũ nõ fuit neq₃ quãtũ ad obligationẽ p̃ce pti.neq₃ quãtũ ad efficaciã sacri nisi aliñ i casu spãli ad significãdũ q₃ p petrã xp̃m omnis abscinderetur ab electis corruptõ. ut.n.dicit hu° p° li° de sacris pte.12ª.c.2.

Cultellus ꝺ petra fact⁹ xp̃m significabat. de quo dicit apls p° ad cor̃.10 petra erat xpus. Ad p° in oppo.icũ ꝺꝺ q₃ cum illis quos circũcidit iosue in galgala fuit dispẽ satũ inspiratione diuina duplici de causa ut teneretur circũcidi in deserto.s.quia ut habetur numerorũ.9°.quãdo nubes eleua batur de tabernaculo debebãt pficisci. et quãdo nõ p̃sciebãt futura eleuatione nu bis ⁊ nõ potuissent sine nimio grauamine pficisci.quãdo de nouo essent circũcisi.iõ dispensatũ fuit cũ eis ut nõ teneretur cir cũcidi in deserto.et et quia dñ erãt in de serto in quo alii nõ habitabãt cum eis suf ficienter erãt ab alijs populis distincti.q̃d aũt dictũ est dilatione circũcisionis non fuisse eis imputatã in peccatũ referendũ ẽ ad illos qui hoc ex.l.contẽptũ nõ fecerit si cut accipi põt ex glo.aug.ibidem. Ex dcis in corpe q̃õnis patet quid dici debeat ad 2°.utrũ aũt in aliquo casu liceret puenire die.8m.⁊ quare mulieres nõ circũcidebãn tur in expositiõe lr̃e declarabitur. Ad ad pte aliã ppter hoc q̃d dicitur in allegata auctoritate.circũcide 2° filios israel ex positiõe indiget. quia hec nõ refertur ad eãde psonã s₃ ad eũdẽ populũ in quo qui dam erãt circũcisi et quidam non.sicut po test accipi ex glosa ibidem.

Tertio queritur.

utrũ suscipienti circũcisiõe₃ oferat circũci sio grãm. Et vr̃ q₃ nõ Glo.sup illũ ad ro. 4°. Et signũ accepit circũcisionis signacu lũ iustitie fidei Et hetur in lr̃a huius di. .c pent.in circũcisione peccata remittebã tur s₃ nec grã ad bñ opandũ p eã pstaba batur nec virtutes dabãtur uel augeban tur. Itẽ circũcisio nõ conferebat nisi q̃d significabat.sed nõ significabat nisi pcci re missionẽ ergo ita p eã pctm̃ remitt. hãr q₃ grã nõ cõferebatur. Itẽ glo math.3°.sup illũ uerbũ Io ad xp̃m.Ego a te debeo ba ptizari dicit.i.a pcc̃o originali mundari. sed Io fuerat circũcisus.ergo p circũcisio nem peccatũ originale nõ tollebatur.ergo nec per eam gratia conferebatur.qa grã simul nõ põt stare in aĩa cũ originali pecca to. Cõtra mgr̃ i lr̃a huius di.c.4° et ha betur ꝺ ɔsec.di.4ª Ex q°. Et suptũ ẽ ab

aug.li.2°.de nuptijs.et concupiscentia ad ualeriū comitē lōge añ mediū.ex quo instituta fuit circūcisio in populo dei ad purgationē ualebat magnis ₇ puulis origina literisq₃ peccati.sicut baptism⁹ ex illo cepit ualere ad innouationeʒ hoīs ex quo institutus ē. sed p bap⁹ nō tm̄ remittitur culpa sed ēt cōfertur gr̄a.ergo in circūcisione gr̄a cōferebatur.⸗Itē illud q̄d ē infor male in peccato opponit gr̄e. sicut puatō habitui.₇ sicut tenebra lumini.Sʒ īpossibile ē auferri puatione nisi restituatur habitus.₇ tenebrā nisi p lumē. ergo p circūcisionē peccatuʒ originale auferetur qa al'fuisset medicina inutilis seqtur q̄ p eaʒ gr̄a cōferebatur⸗Rn̄deo q̄ p circūcisione nō tm̄ tollebatur peccatū originale sed ēt cōferebatur gr̄a.caracter tn̄ in aia nō imprimebatur.q̄d aūt p eā tolleretur originale peccatū pʒ p auctoritate ad hoc allegatā et p hoc q̄ tollēdū fuit a deo specialiter ad ipm̄ instituta.qa tn̄ unū peccatuʒ mortale sine alio tolli nō pōt.ideo si ille q p circūcisionē a peccato originali mūdabatur cōmiserat aliq̄ peccata mortalia ab illis etiā mūdabatur.nō tamē sicut modo fit p baptismū.qa illa peccata actualia nō tollebātur p circūcisionē quātū ad penā tp̄ralē peccato debitā. sʒ tm̄ quātū ad culpā.p baptismū aūt tollūtur quātuʒ ad utrūq₃. Voluerūt tn̄ aliqui defēdere q̄ p eā gr̄a nō cōferebatur. cuius opinionis vr̄ mgr̄ fuisse saltē fm̄ vboꝝ suoꝝ apparētiam.Pro q̄ opinione sic pōt argui.Peccatū originale est formaliter carētia debite iustitie originalis fm̄ sentēciā.Ans̄.in li°.d̄ cōcep. vir. nō lōge ante finē.sed deus poterat dimittere homini illō debitū nihil cōferēdo sibi sicut creditor pōt remittere suo debitori debitū nihil aliud ↄferēdo sibi.g° p circūcisioneʒ poterat a deo peccatū origiale rmitti absq₃ hoc q̄ gr̄a ↄferret.sed nullus ponit grām p circūcisionē fuisse datā nisi pp remissionē originalis. Sʒ hec opinio ē irrationalis.qa aia de imūda non pōt fieri mūda nisi p aliquā mutationē.nō p mutationē dei.ergo p mutationē factā ī ea. sed si deus sine collatione alicuius dōi remisisset aie debitū habēdi originalē iustitiaʒ p hoc non fuisset aliqua mutatio facta in aia sʒ aliquid absolutū.g° nec fm̄ aliquā relatione.qa in relatione nō ē mutatio p se ₇ īmediate.ut hetur.5°. phi.g° nō poterat a peccato originali mūdari nisi recipiendo grām.⸗Dō g° q̄ p circūcisione ↄferebatur gr̄a gratū faciēs.qa aliter si circūcisus fuisset mortuus stati post circūcisionē aut fuisset dānatus sine omni peccato q̄d abs urdū ē.aut sine gr̄a dign⁹ fuisset vita eterna.q̄d ee nō pōt.magis tn̄ p se ordinabat ad peccati remissione q̄ʒ ad gr̄atie collationē.Per eā.n.gr̄a nō cōferebatur ex ui sacri nisi quia aliter cāre nō poterat deletione originalis peccati.Q̄d autē nō imprimeret caractere nisi ī carne rationale fuit.qa caracter imprimitur ad distinguēduʒ statū fidei.stat⁹ aūt fidei ī illo populo erat q̄ p successione generis. pau ca.n.alij q̄ illi q descēderūt de abraā p isaac ₇ iacob erāt fideles cōpatiue loquēdo.₇ iō cōueniens erat in illis distinguī statū fidei p caracterē carnale q̄ʒ p spūalē.circūcisionē aūt nō impsisse caracterē ī aia pbatur p hoc.qa circūcisi uenietes ad fide xp̄i baptizabātur.nec tn̄ duos caracteres dicitur habuisse. et tn̄ caracterem in bap° recipiebāt⸗Ad p⁹ in opp⁹ dō.q̄ vbū mgr̄i ad hoc ut hēat ueritatē sic ē intellī q̄ circūcisio p° ₇ p se nō ordiabat ad ↄferedā gr̄ā.nec p eā ita plene ↄferebatur sic i bap°.Ad 2⁹ dō.q̄ circūcisio q̄uis p° ₇ expssius significaret peccati origialis deletōeʒ. eñ ex ↄñti significabat gr̄e receptōeʒ sine q̄ pccm̄ deleri nō poterat.⸗Ad 3⁹ dō q̄ p circūcisionē nō aperiebat' ianua padisi.₇ qa clausa fuerat p peccatū primoꝝ pentū a q̄bus deriuatum ē originale peccatū.iō illius ianue apitō dicta ē ī illa glo.ab originali peccato mūdatō.que apertio futura erat p christi passionem.

Quartoqueritur

utꝝ ↄueniēs fuerit circūcisiōis cessatō seu euacuatō. Et uř q̄ ñ qa hēt ge.17°.Data fuit ī feudū sepernū. Itē si debuissʒ cessare cessassʒ p⁹ xp̄i passionē.cessasset ēt et alia legalia sacr̄a cū circūcisio essʒ pricipalius sacrm̄ iter alia cū conferret gratiā ₇ alia non sed ut habetur act. 16 .paulus circumcidit Thimotheum. Et.21°.q̄ purificatus

fm.l. intrauit tẽplũ purificatio ẽt manet usqȝ nũc. ergo videt̃ q̃ nec circũcisio nec alia sacr̃a legalia cessare debuerũt. Itẽ p̃ceptũ manet quousqȝ sit reuocatũ. Sed nõ legimus q̃ de⁹ p̃ceptũ de obseruatiõe legali reuocauerit imo q̃ uenerit implere .l. math. 5°. ergo adhuc manet p̃ceptũ de obseruatiõe omniũ legaliũ. Cõtra Gal. 5°. Si circũcidamini Christ⁹ vobis nihil pderit. Itẽ Hebr̃. 5°. trãslato sacerdotõ necesse ẽ ut ꝛ.l. trãslatõ fiat. Sȝ i Christo fuit trãslatũ sacerdotiũ legale. g°. l. uetus trãsferri debuit in nouã. et si sic. cõueniẽs fuit circũcisionẽ cessar̃. Itẽ act 15°. dixit Petrus ꝫ aliquos qui uolebãt legalia cuȝ euan⁹ debere fuari. Quid tentatis deuȝ imponere iugũ sup ceruicẽ discipuloꝝ q̃d neqȝ nos neqȝ p̃res nr̃i portare potuim⁹? Sȝ p gr̃am dñi nostri Jesu xp̄i credimus saluari queãdmodũ ꝛ illi. ergo nõ tm̃ circũcisionis sed ẽt alioꝝ legaliũ cessatio cõueniẽs fuit. Ad declaratõeȝ huius q̃õis Primo declarandũ ẽ quar̃ cõueniẽs fuit cessacio circũcisionis. 2° q̃re cessatio alioꝝ legaliũ. 3° quo tẽpore cessauerunt. Quãtũ ad p̃mũ sciẽdũ est q̃ conueniens fuit circũcisiõis cessatio. q̃a sic dicit Apl̃s p°ad Cor. 13° cũ aũt uenerit q̃d pfectũ est euacuabitur q̃d ex pte ẽ. sed baptismus ẽ medicina pfectior q̃ȝ circũcisio quãtũ ad significationẽ ꝛ quãtũ ad gr̃e collationeȝ ꝛ etiã quãtũ ad ampliorẽ sui extẽsionem. significat. n. sanationeȝ morbi expressius ꝛ cõfert gr̃am abundãtius. ꝛ ẽ ẽt sacr̃m cõmunius. q̃a sibi nõ p̃pat nec sexũ nec gẽtẽ. Vñ apl̃s Gal. 3°. quicũqȝ. n. i Christo baptizati estis Christũ induistis. nõ ẽ iudeus neqȝ grecus. nõ est seru⁹ neqȝ liber. nõ ẽ masculus neqȝ femina oẽs vos unuȝ estis in Christo Jesu. Quãtũ ad 2ᵐ sciẽdũ q̃ alioꝝ etiã legaliũ cõueniẽs fuit cessatio. ꝛ ppter eoꝝ significationẽ ꝛ impfectionẽ. ꝛ humani gñis eruditionẽ pleniorẽ. Instituta. n. fuerũt ad significãdum futurã gr̃am noui testamenti. que postq̃ȝ aduenit talis p̃figuratio cessare debuit. quia nõ ꝯuenit q̃ res significetur futura q̃ p̃ns ẽ. ꝛ hãc rõneȝ alio mõ tãgit Apl̃s ad Hebr̃. 10. cũ dicit Umbrã habẽs. l. bonoꝝ futuroꝝ ꝛc̃. Impfecta ẽt erũt q̃a gratiam quã significabãt nõ cõferebant. ꝛ iõ eoꝝ obseruatio cõuenienter fuit mutata in obseruationẽ sacroꝝ euãgelice. l. que gratiã cõferũt nõ tm̃ significãt. Vñ Apl̃s ad Hebr̃. 7°. Reprobatio q̃dẽ fit p̃cedentis mãdati ppter firmitatẽ eius. q̃a ẽt gen⁹ humanũ tẽpore. l. date paꝝ erat eruditũ. Vñ p illo tẽpore puulis cõpabatur. Gal. 4°. postea p p̃cessũ tp̃is in aduentu xp̄i erat plenius eruditũ. ꝛ iõ. l. scripta q̃ fuerat sicut pedagogus puuloꝝ. Gal. 3°. mutari debuit i. l q̃ ꝯueniẽs esset statui plenius eruditorum. Vñ apl̃us Gal. 4°. nos ꝛ cũ essemus paruuli sub elẽ͞tis mũdi eram⁹ fuientes at ubi venit plenitudo tp̃is ꝛc̃. Quãtũ ad 3ᵐ sciẽdũ q̃ usqȝ ad passionẽ Christi legalia v̄tute suã habuerũt ꝛ seruari debuerũt. sed in passione Christi vim suã amiserũt. cui attestatur q̃d dicit saluator. iminẽte pũcto mortis sue ut habetur Jo. 19°. Cõsumatũ ẽ. tñ post passionẽ añ tp̄s diuulgati euãgelij licitũ fuit illis qui de iudeis cõuertebãtur ad fidem seruare legalia nõ spẽ ponẽdo in eis. sed ad uitãdũ scãdalũ ꝛ ut lex cũ honore deduceret̃ ad tumulũ ne q̃si ac si semp fuissent mala videretur repudiari. post tp̄us uero diuulgati euãgelij nulli fuit licitum illa legalia obseruare. Ad pᵐ i oppᵐ dĩ. q̃ circũcisio dr̃ data fuisse in fedus sempiternũ rõne rei quã significat. ꝛ q̃ eis succedit sicut fides põt dici semp maner̃ rõe visionis q̃ sibi succedit in p̃ria. Ad 2ᵐ. dĩ. q̃ paulus circũcidit Thimo. ꝛ purificatus fm. l. intrauit tẽpliũ. nõ q̃a tũc circũcisio ꝛ illa purificatio aliquã vim haberẽt. sȝ hoc fecit ad uitãdũ scãdalũ iudeoꝝ q̃d sibi facere licuit. q̃a nõdũ erat euãgeliũ diuulgatuȝ. maxime q̃a Thimotheus erat de matre iudea. Unde Titũ q̃a simpliciter erat gẽtilis circũcidere noluit ut in circũcisione Thimothei oñderet sacr̃a legalia nõ tãq̃ȝ sacrilega debere dãnari ꝛ in hoc q̃ Titũ circũcidere noluit oñderet ea nõ tanq̃ȝ necc̃ia debere appeti. ꝛ hec accipi p̃nt ex sẽtẽtia glo. sup illõ ad Gal. 2°. neqȝ ad horã cessimus subiectioni. Dĩ ẽt q̃ purificatõ remanet q̃a fm se ẽ aliq̃d cõueniẽs ad cultũ dei p omni tp̄re. q̃a satis apte significat deuotõnẽ ad deuȝ que

semp habēda est. Ad 3° vō q dñs scō necessitatē obseruādi legalia reuocauit: exhibēs illam ueritatē quā pus ī figura preceperat obseruādā. q autem apli post xpi passionē phibuerūt gētibus abstineṙ a soffocato nō fuit nisi ad tēpus ad uitādum scādalum illoꝝ qui de iudeis ꝯuertebātur ad fidem qui ppter dissuetudinē talia abhominabant. sicut uidemꝰ q si aliqs uult socialiter alijs ꝯuenire abstinet ab his que alius abhominatur. fornicatōnē autē phibuerūt sicut p se malū illa.n. phibitō nō debuit cōputari inter legales. quia hic nō loquntur de legalibus nisi fm q a moralibus sūt distīcta moralia eni nullo tēpore cessarē debuerūt.

Circa litteram

Obseruantie cerimoniales hee sunt. quedam facta que fm se non habēt ratōnem maifestā utilitatis ⁊ obseruātie sacroꝝ legaliū hac de cā cerimoīales dcē sūt. ⁊ potest hoc uocabulū dici a charis qd ē grā ⁊ mene qd est defcūs. q. defectum habentes gratie. eo q eam nō cōferebāt. ul a cereis. i. lumiāribus que adhibebātur in solēnitatibꝰ iudeoꝝ. Jngnatōnem quā. i. mundat huiꝰ irrgularitates itroducte erāt ad ꝯuerētiā templi sine meº deum uidebat. sīn meº. s. enigmatico: loquēdo de enigmate qd ex peccato cātum est. nō tñ de. l. cōi uidebat sine meº speculi creature. Duo sūt in qbus cōsistit sacrm. s. res ⁊ uerba. sub uerbis ꝯprehēdi debꝫ intētō pferencis. Pactū meū irritū fecit. s. in padiso terrestri ī Adam. Uel uult dicer q pactum de circūcisione nō est obseruādū in nō circūciso ingruēte necessitate mortis. añ 8ᵘ diez circūcidebāt. ⁊ q hoc uez sit vr. Hugº pº lº de sac. pte. 12ª c. 2º. si qui sub. l. tpre suo sacrm circūcisionis nō pcepissent ad salutem tamē remediū eis opatum est. si illud postmodū suscipiēdo pore negliam correxerūt. gº pari rōne efficaciā suam poterat haber ante diē 8ᵘ in cāu necessitatis. Sꝫ ō. Hugº eo. ca. dicit q illi qui ante 8ᵘ diē decederāt saluabātur in fide parētū. qa ante 8ᵘ diē nō debebāt circūcidi. Ad cōcordiā istorū uidet mihi vō q si añ 8ᵘ diez circūcidebāt igruēte necessitate mortis q circūcisio suum hēbat effectū. tamen si ipsū nō circūcidebāt timētes ne circūcidēdo mortē accelerarēt pueri saluabātr i fide parētū. Unde nō est cōsentiēdū magro ī hoc q dicit huius di. ca. ult. q tales peribāt sicut puuli qui mō moriūtr añ bapᵘ. noluit. n. deus pueꝝ obligari ad circūcisionē añ. 8ᵘ diez ppter nimiā teneritudiēz corporis eius. non est tñ sile de pueiendo ⁊ de suppledo qd neglectū est. Quicūqꝫ eni trāgressus est preceptū reuerti debet ad illō implēdū qꝫ citius pōt. Si autem qritur qre nō circūcidebātur mulierē. Respōdet Hugº. e. c. dicēs q sac scriptura p masculinū sexū aīam per muliebrē uo carnem significare solet. ut ondeitur q illa exterior circūcisio aīabus sāctificationē cōtulit. sꝫ carni nō abstulit corruptionem. Alia etiā ratō est qa mulieris mēbrū generatiue defuiēs nō ē aptū circūcisiōi sic uirile mēbꝝ. Preterea corruptio nature p quā peccatū origīale cōtrahitur pricipalius fuit a uiro qꝫ a mulieṙ. ut. n. hitum est lº. 2º. si Adam nō peccassꝫ etiāꝫ postqꝫ Eua peccauerat ples eius peccatū origiale nō cōtraxissꝫ. Plura alia q aliqui exponūt sup lrām iueies in qōnibus exposita.

Di. ii.

Jam ad sacramenta. et cetera Supius magr determinauit de sacris in generali ⁊ d circūcisione in spāli. que fuit remediū cōtra peccatū origiale i ue. l. hic dtermīāt in spāli de sacris. l. no. ⁊ diuiditur ī duas ptes. Prio determiāt quedā pambula ad ipsa sacra. Secūdo de ipsis sacris di. seqñti ibi. Post hec uidēd ē. pª in. 2. Primo dtermiat d qbusdā pambulis ad sacra. l. no. cōiter. 2º de quodā pambulo ad sacrm baptismi spāliter. i. d baptismo Jo. ibi Nūc uo. pª in. 2. Primo poit merū sacroꝝ ⁊ efficaciā in generali. 2º mouet qōnem ⁊ soluit de tēpore institutōis eoꝝ ibi. Si uo qritur. Et ista in. 2. Primo mouet qōem d tēpore institutōnis sacroꝝ no. l. 2º ondit quare fuit sillis institutō cōiugij ⁊ alioꝝ ibi. Fuit

tū. illa ps q̄ ibi icipit. Nūc uero diuidit' in ptes tres. Prio determinat d bap°. Jo. ad baptismū xpi dñia. 2° de eius efficacia ibi. Ad qd g°. 3° de eius sufficiētia ibi. Hic cōsiderandū est.

Circa hanc distinctiōez q̄rēdū ē pncipalit' d duob°. P° de sacramētis no. l. i generali. 2° d baptismo Jo. in spāli. Circa pmū q̄runtur q̄tuor. P° utz oīa sacr̄a no. l. fuerint istituta in rem° 9tra aliquē defectū. 2° utz debuerunt institui an̄ xpi passionē. 3° utz oīa instituta fuerūt a deo īmediate. 4° de eoz numero ⁊ ordine.

Primo ondo q̄ nō oīa sacr̄a no. l. fuerūt istituta in rem° cōtra aliquē defectū. qa mr̄imoniū fuit institutū in statu inocētie i quo null° erat defectus nec culpe nec pene. Itē oīs defectus aut est pena aut culpa. sz nō fuerūt instituta 9tra defectū pene. qa gratia q̄ datur in eis pene nō opponit'. nec cōtra defectū culpe. qa exn̄tes in culpa saltem mortali nō debēt recipe sacr̄a. g° nō fuer̄t 9tra defectū instituta. Cōtra ꝑz Hu. li° p° de sacr̄is pte 8a. c. 12°. Sacr̄a no. l. sunt medicamenta pfecta. sed oē medicamētū ē cōtra aliquē defectū institutū. g° omnia sacr̄a contra aliquē defectū instituta sūt. Rn̄deo illud qd ad alicu° pfcōez adhibetur quo ille nō indiguisset fm ordinem institutiōis sue nature adhibet' ei 9tra aliquem defectū. sz sacr̄a no. l. adhibētur ad hoīs pfcōem quibus tamē nō indiguisset si fuasset. ordinē istitutiōis sue nature. g° adhibent' 9tra aliquē hoīs defectū culpe uel pene uel cōtra utrūqz. Si. n. homo remansisset in statu nature integre ad eius impfectiōez nō r̄qreretur nisi deus īfluēs ⁊ gr̄a ⁊ uirtutes ab ipo influxe. Ad pmū in oppo° dō q̄ mr̄imoniū in statu inocentie ꝓprie loquēdo ā fuit sacr̄m nisi large uocādo sacr̄m signū rei sacre nec fuit istitutū in rem° sed tm̄ in offm̄. in no. aūt l. institutū ē in rem° cōtra defectū 9cupiscētie inq̄tū excusat uirtutis gn̄atiue actuz q extra matrimoniū nō excusatur a peccato mortali si fiat ex pleno uolūtatis 9sēsu. Ad 2m dō q̄ sacr̄a nō tm̄ sūt in r̄mediū 9tra pccm̄ ipm expellendo. sed illa q̄ null° debet recipere q credit se nō hr̄e gr̄az sūt in remediū a pccō pseruando. cōtra etiam penā a pccō causatā sicut est ad malū ꝓnitas ⁊ ad bonū difficultas hn̄ sūt aliq̄ sacramenta directe. quia gr̄a q̄ datur in eis minuit penā p̄dictā inq̄ztū illa pena ē disponens ad pccm̄ ⁊ ex pccō cāta.

Secundo queritur utrū sacr̄a no. l. debuerūt institui ante xpi passionez. Et uī q̄ sic. qa prudēs ⁊ fidelis medicus statim adhibet infirmo utiliorē medicinam. cū g° deus sit prudētissimus et fidelissimus medicus statim post hoīs lapsū debuit sibi adhiber̄ utilissimā medicinam. extūc g° debuerūt institui sacr̄a no. l. cū sit utilissima medicina. Item sacr̄a no. l. cū cōferāt gr̄am stati debuerūt dari cū fuit tp̄s pleītudīs gr̄e. sz illud tp̄s incepit a natiuitate xpi fm aplm ad Gal. 4° g° extūc debuerūt sacr̄a no. l. istitui. Cōtra effcūs nō dz p̄cedere cāz. sz uirtus sacramētoz ē a passione xpi. g° nō debuer̄t institui nisi post xpi passionē. Itez sacr̄a no. l. nō debuerūt institui q̄zdiu sacr̄a ue. l. fuerūt i suo uigore. sed usqz ad passiōez xpi tenebant' iudei ad sacr̄orū legaliū obseruatiōem de nccitate. g° sacr̄a no. l. institui nō debuerūt ante xpi passiōem. Rn̄deo q̄ sacr̄a no. l. nō debuerūt institui an̄ xpi passionē. sicut. n. d. Hu. p° li° de sacr̄is pte 8a. c. penul'. ex quo homo a statu pmē incorruptiōis lapsus in corpore p mortalitatē in aīa ꝓpter iniqtatem egrotare cepit cōtinuo deus reparādo sacr̄is suis medicinam p̄parauit. que qdem ꝓut rō postulabat ⁊ cā diūsis tp̄rib° ⁊ locis ad curatiōez illi° exhibuit aliq̄ an̄. l. aliq̄ sub. l. aliq̄ sub gr̄a. cū. n. sacr̄a. l. gr̄e sint pfcā istitui nō debuerūt i. l. nat̄e neqz i. l. scripta ⁊ ꝓpter statū morbi ⁊ īfirmi. a pn° . n. morbi debēt dari remͣ minus pfcā ⁊ i ꝓfectu pfectiora. ⁊ in statu pfcīssima. Et qa morbus pcci circa illud tp̄s quo xp̄s p̄dicare icepit uehemēter iualuerat. iō tūc p° debuerūt istitui sacr̄a. l. gr̄e q̄ sūt pfcīssima. Pº ēt exigebat status īfirmi. P°. n. 9ueniēs fuit ut p sacr̄a. l. nature q̄ erāt ipfcīssima respcū sequētiū manuducerent' homines

ad modũ puulorũ ad recognoscẽdũ defcm̃ sue ignorantie. ⁊ postea in tp̃e e.l.scripte tanq̃ pceptores instruerent p sacrã i si gnificãdo expssiora ad cognitiõez ĩfirmi tatis sue.ut sic desiderarẽt medicinã illũi nantem ɔtra defcm̃ ignorãtie ⁊ fortitudi nẽ ɔtra uehemẽtiã ɔcupiscentie.p xp̃i aũt pdicatiõez fuerũt multo plenius instructi de utroq̃z.⁊ iõ tũc fuit tp̃a ĩstituẽdi sacrã no.l.q̃ cõferũt grãm illũiantẽ ɔtra ignorantiã ⁊ rep̃mentẽ cõcupiscẽtiã. Ad p̃mũ in opp͛ dõ q̃ statĩ a pn° morbi deus ad hibuit utilissimã medicinã p ɔpationẽ ad statũ morbi ⁊ infirmi oĩbus pẽsatis. Ad 2͛ dõ q̃ plenitudo grẽ incepit ĩ incarna tione.sʒ incepit infũdi in xp̃i bap° ⁊ p̃di catione.⁊ iõ anñ nõ debuerũt ĩstitui sacrã. decuit.n.ut anñ sacroꝝ ĩstitutiõez eẽt pp̃lm instructus p xp̃i p̃dicatiõez.institui tñ de buerũt anñ xp̃i passionez.decens.n.fuit ut illa instrueret dũ siliis erat uiator ⁊ ɔp̃re hensor. Ad p̃mũ ad ptem aliã dõ q̃ post q̃z icep̃ p̃dicare iã erat passio.aliq° mõ qĩ p̃sens pp eius ppĩquitatẽ ⁊ passuri p̃titia litatem ⁊ assũptã penalitatez. Ad 2͛ dõ q̃ maior ẽ falsa.ab institutiõe.n. sacroꝝ no.l.usq̃z ad xp̃i passionẽ sit ɔcurrerũt sa cramenta legalia ⁊ euãgelica. oẽs.n.res in suis cõfiniis aliquo mõ silitudinẽ hẽnt.et iõ q̃a illo tp̃e euangelica erat ĩ sui iudicio ⁊ legalia p̃pe suũ finem cõueniẽs fuit ut i modico tp̃e simul currerent.

Tertio queritur

utrũ oĩa sacrã no.l. instituta fuerũt a deo imediate Et uĩ q̃ nõ.nõ.n.ĩuenit q̃ isti tuerit extremã unctiõez sʒ iacobus eã isti tuisse uĩ ut pʒ p illd̃ q̃ dĩ Ja.5°. Infirma tur aliquis ex uobis ĩducat p̃sb̃ros ecclie ⁊ orent sup eũ ungẽtes oleo in noĩe dñi. Item nõ legit ubi instituerit ɔfirmationẽ sʒ ĩuenit q̃ ap̃li instituerũt qd̃ pʒ act. 8°. cum dicit tũc ponebãt manus sup illos ⁊ accipiebãt sp̃m scm̃. Cõtra q̃ ab hoĩe in stituũtur p hoĩez possũt destitui. sʒ sacrã p hominẽ nõ possũt dstitui.g° nec a puro hoĩe fuerũt instituta. Itẽ ad.l.latorẽ ptĩ net ponere sũdamẽta.l.Sʒ sacrã sũt fũda mẽta.l.no.g° cũ xp̃s fuit.l.lator oĩa sacrã l.no.instituit ĩmediate. Ad istã questionẽ dixerũt aliq̃ q̃dã sacrã fuisse a xp̃o imedi ate ĩstituta quedã mediãtibus ap̃lis sicut ɔfirmatio ⁊ extrema unctio. Qd̃ de extre ma unctiõe uĩ exp̃sse sentire mgr̃ ĩ lrã di. 23ᵃ c.2°.⁊ Hu°.li° 2°.de sac.pte 15ᵃ.ca.2°. Alij dicũt omnia a xp̃o imediate ĩstituta fuisse q̃a cũ ex sua institutiõe hẽant ũtutẽ cõueniẽs fuit ea institui ab illo solo imedi ate a quo hñt scificãdi uirtutẽ q̃ eis dari nõ potuit ab aliquo hoĩe puro. Qui ult tenere hãc opinionẽ põt dicere ad p̃muz in opp͛ q̃ legit xp̃m instituisse sacrm̃ ex treme unctiõis ut hr̃ Math.6°.in hoc q̃ discipuli ungebãt oleo multos egros ⁊ sa nabant.⁊ nõ ẽ p̃babile q̃ hoc fecissẽt nisi accepissent a xp̃o.Uñ uerbũ mgr̃i ⁊ uerbũ Hu.q uidet sentire ɔtrariũ ut allegatũ ẽ in corpe q̃õnis expom debẽt de ĩstitutiõis p̃mulgatiõe uel de ĩstitutiõis memoratiõe. Ad 2͛ dõ q̃ legit xp̃m instituisse sacrm̃ cõfirmatiõis i hoc q̃ scriptũ ẽ Math.19. q̃ puulis sibi oblatis ut tãgeret eos ĩpo nebat manus ⁊ bñdicebat eos.Uñ cũ ap̃li manus ĩponebãt utebãt sacro iã instituto Ubi aũt imediate instituerit sacrm̃ penitẽ tie dicet inferius di.22ᵃ.

Quarto queritur

de numero sacroꝝ no.l.⁊ eoꝝ ordĩe. Rñdeo sacrã sũt 7.⁊ mõ debito ordinata.sacrã.n grãm cõferũt in remẽ cõtra defcũz.⁊ ĩ ad iutoriũ ad bonũ.⁊ iõ eorũ numerus sumi põt ⁊ ex parte defcũũz ɔtra quos sũt ⁊ ex pte boni qd̃ p̃mouet ⁊ ex pte grẽ quã cõ ferũt. p° mõ sic.duplex ẽ defcũs.s.culpa lis ⁊ penal.p̃m⁹ triplex.s.clp̃e origĩalis ɔ̃ quã p̃ncipalr̃ ẽ bap⁹ ⁊ clp̃a actual mortal ɔtra quã ẽ p̃nĩa.⁊ culpa uenialis ɔtᵃ quaz ẽ extrema unctio. Defcũs penalis ẽ q̃dru pliciter.s.ignorãtia in rõne cõtra quã est ordo.inclinatio ad malignitatẽ ĩ uolũtate cõtra quã ẽ eucharistia.infirmitas in ira scibili cõtra quã ẽ cõfirmatio.ɔcupiscẽtia in ɔcupiscibili cõtra quã ẽ mr̃imoniũ. 2° mõ sic ad actũ fidei adiuuat baptism⁹.ad actũ spei ũctio extrema.ad actũ caritatis eucharistia ad actũ prudẽtie.ordo ad ac tũ fortitudinis ɔfirmatio ad actũ iustitie p̃nitẽtia.ad actũ tẽpantie mr̃imoniũ.⁊ sic septẽnari⁹ sacroꝝ rñdet septẽnario ũtutũ

3° mõ sic. Triplex ē act⁹ gratie.s. purgare pficere. illũiare. Unñ Dio. 7°. c. angelice hierar. dicit q̈ purgatio illuminatio ⁊ pfectio ē diuine scīe assumptio qa scīa est p grāʒ. neccessarius aūt ē triplex purgatōis actus. un⁹ respectu originalis pecī ad quē actū institutus ē baptismus. alius r̃spectu culpe actual'. ad quē actū ē pnīa istituta. 3⁹ respectu mali medio mõ se hñtis qđ ē cõcupiscētia ad quē institutū ē mr̃imoniū. Actus illũinatiõis ē duplex unus in uia p grām ad quē istitutus est ordo. ali⁹ i pria p glīam ad cuius īmediatā dispõeʒ istituta ē unctio extrema.. Actus pfctiõis ē duplex. unus ad resistendū terribili malo ad quē instituta est cõfirmatio. alius ad pficiendū in bonū ad quē instituta ē eucharistia. Ordo p̃dcõꝝ sacrõꝝ sic põt accipi. q̃uis. n. bonū cõe i intētiõe p̃poni debeat bono singularis psone. ẜm sniam Phi. p° ethi. c. p°. uñ in uia gñatiõis prius ē bonū singularis psone. sicut pri⁹ ē hõ q̈ꝫ dom⁹ ⁊ domus prior ciuitate. ⁊ ps generaliter p̃or toto. ⁊ iõ quo ad nos sacrā q̈ ptinent ad bonū psone p̃ordinant' ordini ⁊ matrimonio q̈ ptinēt ad bonū cõe. ⁊ inter illa q̈ ptinent ad bonū psone p̃or ē baptismus. qa est sacr̃m intrñtiū. ulti° ē extrema unctio quia est sacr̃m exeūtiū. cõfirmatio eucharistie pnīe sūt sacrā pgredientiū inter que p̃or ē cõfirmatio. qa ē ad grē in bap° collate cõſuatiõem. 2° eucharistia qa ē ad grē cõſuate augmētationē. 3° ē pnīa qa ē ad grē admisse recupatiõeʒ. Inter sacr̃a q̈ sūt ad bonū cõe p̃us ē ordo q̈ꝫ mr̃imoniū qa p ordinē mr̃imonij sacr̃m dispēsari dꝫ

Consequenter queritur

de 2° pncipali. Et circa hoc querūt'. 4. p° utrū baptismus Jo. erat sacr̃m. 2° a quo fuit institutus. 3° utꝝ cõferebat grām. 4° utrū illo baptismo baptizati remāsere obligati ad recipiēdū xp̄i baptismū.

Primo ostendo

q̈ baptismus Jo. nõ erat sacr̄z. Aug. li° 5° de baptismo ɔtra dõatistas longe añ medū dic q̈ Jo. baptizabat bap° nõ diu mãsuro. sꝫ q̈tum satis esset ad parādū uiam dño. Sꝫ p̃paratoriū ad uiā dñi nõ erat sacramētū. sed dispositio ad susceptiõeʒ sacramētoꝝ eius. g° baptismus Jo. non erat sacr̃m. Item glo. sup illud Jo. 3°. erat Jo. baptizans. q̈tū cathecuminis nõ dū baptizatis pdest doctrina fidei tm̃ pfecit baptismus Jo. ante baptismū xp̄i. sꝫ p̃dcā doctrina nõ ē sacr̃m. g° baptismus Jo. ñ erat sacr̃m. Cõtra sacr̃m ē sacre rei signū. sed baptismus Jo. erat sacre rei signū. erat. n. signū baptismi xp̄i. qa erat uia ⁊ p̃paratõ ad ipm̄. ut hētur in glo. sup illud Jo. 3°. ⁊ baptizabāt. g° erat sacr̃m. Rñdeo q̈ si extendamus nomē sacr̄i ad oē signū rei sacrantis suscipiētē. sic baptism⁹ Jo erat sacrametū. qa exp̄sse rep̄ntabat xp̄i baptismū. qui ē res sacrās suscipiētē. si aūt r̃stringamus nomē sacr̄i ad id qđ ē sacre rei signū ⁊ cā. sic nõ erat sacr̃m. qa nõ ɔferebat grām ex ui sacr̄i ut in 3ª q̈one oñdet'. Uñ respectu baptismi xp̄i debet dici fuisse sacramētale. qa fuit quedā dispositio ⁊ p̄paratio ad. illi⁹ baptismi susceptõeʒ. ⁊ p tanto põt dici ptinuisse ad no. l. p reductionem. Ar⁹ ad ptē secūdā pcedit de sacr̄o ẜm q̈ extēdit ad oē signū rei sacrātis. Alia duo ad ptem p̄mā pcedūt de sacr̄o ẜm q̈ ē sacre rei signū ⁊ cā.

Secundo queritur

a q° Jo. baptismus fuit institutus. Et uir q̈ a deo. qa ille facit rem cui⁹ auctoritate fit. Uñ ille angelus q̈ Moysi loq̈bat' in psõa dī dixit. Ego sū de⁹ p̄ris tui. Exo. 3° Sꝫ Jo. baptizauit auctoritate xp̄i. Uñ ut hr̃ Jo. p° Johēs dicit. Qui misit me baptizare in aquā ⁊c. g° xp̄ūs Jo. baptismū instituit. Item ut hr̃ Math. 21°. xp̄o querenti đ baptismo Jo utꝝ esset ex celo aut ex hominibus. iudei q̈ libenter ipedissent nõ fuerūt ausi dr̃e q̈ ex hoib⁹. g° nõ fuit ab homine istitut⁹. Cõtra si nõ fuisset istitut⁹ a Jo. sꝫ tm̃mõ baptizasset auctoritate xp̄i nõ debuisset dici baptismus Jo. qa baptismus quo ad auctoritatē xp̄i baptizabant eius discipuli. nõ dicebat' baptism⁹ alicui⁹ discipuli. cū. g° ille baptismus spaliter diceret' baptismus Jo. ab ipo institutus fuit. Rñdeo q̈ diuina institutio alicuius rei duplex ē. quedā exp̄sse a deo. q̈dā occlta mediāte mīstro cui soli cõmittit' potestas

instituendi. alij tñ pôt cõuenire ptãs exequẽdi uel cui soli cõmittit ptãs instituẽdi ⁊ exequẽdi. p° mõ fuit ĩstitutus baptism⁹ xp̄i ab ip̄o xp̄o. 2° mõ fuerũt instituta sacramẽta legalia. de⁹. n. illa instituit p Moysen. sed ĩstitutoꝝ executõ nõ fuit soli Moysi ꝯmissa. plures. n. alij illa sacra ministrauerũt. 3° mõ fuit institutus baptismus Jo. a deo. auctoritate. n. dei Jo. illũ baptismũ instituit ⁊ sibi soli fuit executõ reseruata. Uñ institutio illius baptismi non fuit nisi ad tp̄us uite Jo. baptiste. Ad ar^a ad partez p̄mã nõ plus ꝯcludũt nisi ꝙ baptism⁹ Jo. fuit institutus a deo. ⁊ hoc uerũ ẽ. fuit tñ institutus mediãte Jo. tãq̃ȝ singulari ministro ⁊ institutiõis ⁊ executiõis. Ad ar. ad ptem nliã dicẽdũ ꝙ q̃uis baptismus Jo. institut⁹ fuit a deo mõ p̄dcõ. tñ recte dictus est baptismus Jo. eo ꝙ ip̄e solus fuit minister p̄inarie ĩstitutiõis ⁊ executiõis illi⁹ baptismi. Et quia ab ip̄o erat totũ q̃d in illo baptismo fiebat rõne opis opati. ga sic p illũ bap⁹ nihil interi⁹ ĩ aĩa fiebat. ſȝ baptism⁹ xp̄i quo baptizauerũt eius discipuli ñ fuit ip̄is mediãtib⁹ a deo ĩstitut⁹. ſȝ ĩmediate a deo. nec ab ipsis erat interior opatio que p baptismũ xp̄i in suscipiente fiebat.

Tertio queritur

utrȝ baptismus Jo. cõferebat gr̃am Et uĩ ꝙ sic. q̃ȝto sacr̃a fuerũt. l. euãgelice p̄pinq̃ora tanto fuerũt magis accedẽtia ad pfectionẽ. Uñ digniora fuerũt sacr̃a. l. scripte q̃ȝ. l. nature. Sed baptismus Jo. fuit p̄pinquior. l. euãgelice q̃ȝ circũcisio. cũ g° circũcisio gr̃aȝ ꝯferret multo fortius baptism⁹ Jo. Itẽ Math. p° dĩ ꝙ Jo. fuit baptizãs in deſto in remissionẽ pccõꝝ. sed remissio pccõꝝ nõ ẽ nisi p gr̃am. g° baptismus Jo. gr̃am ꝯferebat. Cõtra glo. sup illõ Luce 3°. p̄dicãs baptismũ pnĩe dicit ꝙ Jo. dare nõ potuit baptismũ quo pccã solueret. Sȝ baptismo quo cõfertur gr̃a soluũt pccã. g° baptismus Jo. gr̃am cõferre nõ potat. Itẽ illo baptismo in quo xp̄us inter⁹ nõ baptizat nõ cõfert gr̃a. Sȝ talis erat baptismus Jo. Uñ de ꝯsecra. di. 4^a. Aliud ⁊ ẽ sũptũ ab Aug° sup Jo. tractatu. 5°. Usus fine Si quos baptizauit Judas ñ sũt iterȝ baptizati. ⁊ quos baptizauit Jo. iterũ sũt baptizati. g° in bap° Jo. nõ cõferebat gr̃a. Rñdeo ꝙ tm̃ hũit baptismus Jo. de uirtute ⁊ nõ plus q̃ȝtũ sibi dare uoluit p̄ncipalis instituẽs cã. institutus aũt fuit a dõ sicut a p̄ncipali cã. ut pȝ ex q̃ne p̄cedẽti. tm̃. g° hũit de uirtute ⁊ nõ plus q̃ȝtuȝ sibi dare uoluit. deus uoluit aũt sibi dare uirtutẽ gr̃am cõferẽdi. nec caracterẽ ĩpmẽdi. nõ danda. n. ẽ p̄pationi uirtus q̃ postea ẽ ĩ medicina futura. Baptismus aũt Jo. fuit q̃dã p̄patõ ad bap⁹ xp̄i. ⁊ p ipsũ fuit q̃dã nsuefactio hominũ ad baptismũ xp̄i recipiendũ. ⁊ iõ nec caracterẽ ĩprimebat. nec gr̃am cõferebat. ſȝ baptismũ xp̄i significabat. ⁊ quo ad hoc erat aliquo mõ sacr̃ȝ. ⁊ ad eius susceptiõeȝ p̄pabat. ⁊ quo ad hoc erat sacr̃ale. ⁊ erat mañia merendi quo ad illos qui ip̄m in fide ⁊ deuotiõe suscipiebãt. Uñ Math. 3°. dicit. Ego q̃dẽ uos baptizo in aqua in pniam. q aũt post me uẽturus ẽ. ⁊ sequẽ. uos baptizabit ĩ sp̄ũ scõ. Ad p^m in oppo^m dĩ ꝙ maiorẽ uirtuteȝ habȝ de accessu ad pfcõnẽ q̃ȝtũ ad exp̄ssionẽ significãdi. ⁊ sic baptismus Jo. fuit pfectior q̃ȝ circũcisio. exp̄ssius. n. q̃ȝ circũcisio baptismũ xp̄i significauit. vnde si baptismus Jo. nõ fuisset institutus nisi ad significãdũ baptismũ xp̄i nõ fuissȝ supflua eius institutio. eo ꝙ p ip̄m significabatur exp̄ssius baptismus xp̄i q̃ȝ fuit significat⁹ in. l. ue. tñ ut uisũ ẽ in corpe q̃nis nõ fuit institutus cã significãdi tñ. Ad 2^m dĩ ꝙ ibi nõ dĩ ꝙ Jo. eẽt baptizãs in remissiõeȝ pccõꝝ. sed ꝙ erat baptizans ⁊ p̄dicãs baptismũ pnĩe in remissionẽ pccõꝝ. i. baptismũ xp̄i ĩ q° erãt r̃mittẽda pccã. uñ glo. sr̃ illud Luce 3°. p̄dicãs baptismũ pnĩe dicit. nõ ait dãs baptismũ pnĩe. sed p̄dicãs.

Quarto queritur

utrȝ baptismo Jo. baptizati remãsert obligati ad recipienduȝ baptismũ xp̄i. ⁊ uĩ ꝙ nõ. magr̃ in lr̃a huius di. c. ultio. Qui spẽ nõ posuerũt in baptismo Jo. ⁊ p̄rem. ⁊ fi. ⁊ sp̄m scm̃ credebãt. nõ post baptizati fuerũt. ſȝ ĩpositiõe manuũ ab aplĩs super eos facta spiritũ. s. acceperũt. Itẽ ĩ receptiõe sacramẽtoꝝ q̃d datur nõ ẽ iterãdũ. sed si aliq̃d omittitur postea est supplẽdũ extra

ribe ne

de clerico per saltum promoto. cum ergo in baptismo Jo. daretur ablutio exterior non fuit iteranda. sed interior supplenda. Contra de consecra. di. 4a. Aliud. et sumptum est ab Aug° super Jo. tractatu. 5°. uersus finem. Si quos baptizauit Judas nõ iterum sũt baptizati. Et quos baptizauit Jo. iterum sũt baptizati. Item Aug° 5°. lib° de baptismo contra donatistas longe ante medium. Dominus Jesus xps tali baptismo mundat ecclesiam quo accepto nullum alterũ requiratur. Jo. autẽ tali baptismo pingebat quo accepto eẽt ẽt baptismum dominicũ necessariũ. Respõdeo cũ baptismus Jo. esset quedam preparatio ad baptismum xpi. sicut ad medicinam sanatiuam. ideo sicut accepta preparatione nihilominus est ĩfirmo necessaria medicina. sic illis qui baptismum Jo. susceperãt necessaria erat baptismi xpi susceptio. sicut bene ostendunt auctoritates allegate ad hanc partem. Ad primũ in oppositũ dicendũ q illa fuit opinio magistri que mõ cõmuniter non tenetur. nec facit pro illa opinione illud quod habetur actuũ. 8°. q Petrus et Joannes non baptizauerũt illos qui in samaria receperant uerbũ dei. sed tantũmodo imponebant manus sup illos et accipiebant spiritũ sanctũ. quia illi baptizati erant a Philippo in nomine Jesu xpi ut patet p textũ ibidem. expresse autẽ inuenitur actuũ 19°. q baptizatos baptismo Jo. Paulus baptizauit bap° xpi. Ad 2m dd q maior nõ est uera de eis que in sacramẽto ita cõnexa sũt q neutrũ sine alio cõmunicante possit effectũ habere sacramenti. sic autem se habent in baptismo ablutio et forma uerborum. unde si hodie aliquis abluerit puerũ et die crastina diceret formam uerborũ non esset puer baptizatus. nisi iteraretur ablutio.

Circa litteram

Alia ad remediũ tm̃. sunt. ut cõiugiũ. quod non est sic intelligendum. q ibi non cõferatur gratia. sed quia gratia que ibi confertur principaliter ordinatur ad preseruandum a peccato futuro qm̃ ad purgandum a pecõ iã cõmisso. Ex ipsius morte et passione uirtutem sortita sũt. hoc expositum est in questionibus. Inter noue gratie sacramenta primũ est. huius reddita est ratio in questionibus. Illi qui spem non in posuerunt etc. Et hec fuit opinio magistri que modo cõmuniter non tenetur. Motiuum autem magistri ad hoc ponendũ fuit quia Jo. baptizabat in nomĩe uenturi. ut dicit magister huius di. ca. ultimo. Et ita Jo. implicite baptizabat in noĩe Jesu xpi.

Di. iii.

Post hoc uidendum est etc. Superius determinauit mgr de sacramentis in generali et de circũcisione in speciali et de quibusdam preambulis ad sacramenta no. l. hic determinat de sacramentis. no. l. in speciali. Et diuiditur in partes. 7. Primo determĩnt de baptismo. 2° de cõfirmatiõe. di. 7. ibi. Nũc de sacramẽto cõfirmationis. 3° de sacramento eucharistie di. 8a. ibi. Post sacramẽtum 4° de sacramento penitencie di. 14a ibi. Post hec de pñitẽtia. 5° de sacramẽto unctiõis extreme di. 23a. ibi Pretermissa. 6° de sacramento ordinis di. 24a. ibi Nũc ad cõsiderationem. 7°. de sacramẽto matrimonij. di. 26a ibi. Cũ alia sacramẽta. Prima diuidit in quatuor. Primo determinat de baptismo q̃ntum ad ipm sacrm sm se. 2° q̃ntum ad suscipientẽ. di. sequẽti ibi. Dicẽdũ est hoc. 3°. q̃ntum ad mĩstros di. 5a. ibi. Post hoc sciẽdũ. 4°. q̃ntum ad usũ baptizandi. di. 6a. ibi. Nũc quibus liceat etc. Prima in. 7. Primo determiat de baptismi quiditate oñdens ĩ qbus cõsistit. 2° de baptismi forma ibi. Sed quod est. 3° de institutiõe ibi. De institutiõe. 4°. de materia ibi Celebratur autẽ. 5°. de baptizandi usu ibi De ĩmersiõe. 6°. de euacuatione circũcisiõis ibi. Solet. 7° de cã institutiõis baptismi. ibi. Cã uero. 2a istarũ diuidit in ptes tres. P° determinat de forma baptismi q̃ntum ad om̃e tpus. 2°. de forma baptismi p tpe pmitiue ecclesie tm̃. ibi. Legitur tñ. 3° incidẽter mouet et soluit quedã dubia circa formã uerborũ. ibi Hic queritur. Illa pars q̃ ĩcipit De institutione. diuidit in. 2. P° determinat de institutione baptismi sm opinionẽ alienam.

2° fm opinionē ꝓpriā ibi. Si uero q̄ref.

Circa hanc di. q̄rēd ē pncipaliter de quinq3 ⸗Primo de baptismi q̄ditate. ⸗2° de eius forma. ⸗3° de materia. ⸗4° de vnitate. ⸗5° de institutiōe. ⸗Circa p^m querūf tria. ⸗P° utꝝ baptismus sit ablutio in aqua. ⸗2° utꝝ sit ablutio actiua uel passiua ⸗3° utꝝ sint cōuenientes baptismi diffinitiōes.

Primo ostendo q̄ baptismus nō est ablutio in aqua. quia ablutio in aqua nō ē aqua. sed sicut dicit Hu° 2°. li° de sacra. pte 6^a. c. 2°. Baptism⁹ est aqua diluendis criminibus scīficata per uerbū dei. g° baptism⁹ nō ē ablutio in aq̄ ⸗Itez totū nō ē sua ps. sed baptismus est totū ad ablutiōem ⁊ ūbū. qa de eēntia baptismi nō est tm̄ ablutio. s3 etiā uerbu3. g° baptismus nō ē ablutio in aqua. ⸗Item spēs pāis ⁊ uini sūt ipm sacr̄3 eucharistie nō usus eaꝝ. g° a simili baptismus ē aqua nō usus eius. ⸗Cōtrariū dicit mgr̄ in lr̄a huius di. c. p°. Item effcūs baptismi ē iterioꝛ aīe ablutio. S3 ablutio corpis exterior exp̄ssius repn̄tat iteriorē aīe ablutiōe3 q̄3 aqua. g° baptismus magis est ablutio in aqua q̄3 aqua. ⸗Rn̄deo de integritate baptismi tria sūt. s. materia. ⁊ forma v̄borū. ⁊ aliqualis vnio istorū ad quā ꝯcurrit intētio baptismi. materia duplex ē. s. r̄mota que ē aqua. ⁊ ꝓpinqua. s. ablutio in aq̄. qa aqua non significat nec cāt iteriorē ablutionē nisi fm q̄ est abluēs. ⁊ quia d̄ re artificiali ꝯueniēti⁹ p̄dicat̄ materia ꝓpinqua q̄3 remota ⁊ baptismus ē q̄si qd artificiatū. iō ꝯueniētius dr̄ q̄ baptismus est ablutio in aqua q̄3 q̄ baptismus sit aqua abluens. ⸗Ad p^m in opp^m dō q̄ q̄uis dici possit q̄ baptism⁹ sit aq̄ scīficās tamen cōueniētius dr̄ ablutio i aqua rōe iā dcā. ⸗Ad 2^m dō q̄ f3 Phi. 2° phi. Nata artificiatorū ē ex pte materie ⁊ iō cōuenienter dr̄. lectus est lignū. statua est es ⁊ a simili aliquo mō cu3 baptism⁹ sit qd artificiatū pōt eius materia p̄dicari d̄ eo ⸗Ad 3^m dō q̄ nō ē sile. qa spēs panis ⁊ vini imediate repn̄tant rem manētē quā cōtinent. s. spēs panis. corpus xp̄i. ⁊ spēs vini sanguinem. corp⁹ āt xp̄i uel sāguis nō ē actio uel passio. S3 baptismus repn̄tat aīe interiorem ablutionē q̄ ē aīe passio q̄ exp̄ssius representat̄ p corpis ablutionē q̄3 p aquam abluentem.

Secundo queritur utꝝ baptism⁹ sit ablutio actiua ul' passiua. Et ur̄ q̄ actiua. effcūs. n. eius ē aīa3 mūdare. ⁊ hoc ē agere. S3 iterius agere magis repn̄tat̄ p exteriorē ablutionē actiua3 q̄3 p passiuā. g° baptismus magis ē ablutio actiua q̄3 passiua. ⸗Itē passio inq̄3tū passio nihil efficit. sed p exteriorē ablutionem q̄ ē baptismus efficit̄ scītas i aīa. g° baptismus nō ē ipa ablutio passiua. sed actiua. Itē q̄cqd ē cā cāe. ē cā cāti. s3 ablutio actiua ē cā ablutiōis passiue. qa sicut dicit auctor. 6. pncipioꝝ. Passio ē effcūs illatō q3 actiōis. g° cā ē intrioris ablutiōis mediate uel imediate. S3 siue sic siue sic sacr̄m ē. ⸗Cōtra ablutio nō hēt rōnē sacri nisi i q̄3tū p eā cātur ⁊ significat̄ ablutio itrior. q̄d ei nō cōuenit nisi inq̄3tū ē i abluto. sed q̄3tū ē in abluto ē passio. g° ablutiōi non cōuenit rō baptismi nisi inq̄3tū ē passio. ⸗Rn̄deo q̄ ablutio exterior iq̄3tū ē i abluto ē passio. inq̄3tū ē ab abluente est actio. f3. n. Phi. 3°. phi. Actio ⁊ passio radicātur in vno motu. ⁊ supaddūt relōnes diūsas s. passio relationē ad illud in quo ē. ⁊ actō relatōnē ad illud a quo illud ē. Sili modo dico de intiori ablutiōe. Est. n. passio iq̄3tum ē in aīa que abluit̄. ⁊ actio inq̄3tū est ab abluēte. ⁊ repn̄tat exterior ablutio inq̄3tū ē actio intiorē iq̄3tū ē actio itioꝛis. ⁊ ablutio exterior iquātū ē passio interiorē iquātū ē passio itioris. g° ablutiōis tā actiue q̄3 passiue ablutio exterior ē signū ⁊ etiā cā. ablutio. n. interior nō tm̄ inquātū est passio. s3 etiā inq̄3tū ē actio p sacmētū cāta ē. ⁊ iō sacr̄m baptismi nō tm̄ dicit ipsam ablutionē exteriorē inq̄3tum ē passio nec tm̄ inq̄3tū est actio. sed ꝯphendit rōe3 utrāq3. q̄uis imediatius respiciat baptizatū rōne ablutōis passiue q̄3 actiue. ⸗Ad p^m in oppositū dō q̄ effcūs ablutiōis exterioris ē nō tm̄ iterior ablutio actiua. s3 etiā passiua. ⁊ magis qa aīam abluere ordinatur ad ipam eē ablutā. ⸗Ad 2^m dō q̄.

quāuis passio inq̄ꝫtū passio nihil efficiat. tn̄ iquātū p passionē actio applicatur ad passum. sine qua applicatiōe nō sequeretᷣ effc̄us. cōuenit passioni esse cām effc̄us. ⁊ sic dicimus q̄ motus iquātū est i mobili calefacit ipsū. ⁊ tamen inquātū est in mobili passio est. ⁊ aliqualiter modo simili ablutio exterior passiua cā est ablationis īterioris n̄ tm̄ passiue sꝫ etiaꝫ actiue. Ad 3ᵐ dō q̄ n̄. nō ptꝫ aliqd ꝯcludit nisi q̄ i rōe baptismi īcluditᷣ actiua ablutio. ⁊ hoc uerꝫ est. Ad arᵐ ad ptem aliā dō q̄ p hoc nō cōcluditur q̄ ablutio nō hēat rōneꝫ sacri iq̄ꝫtū passio ē. sed q̄ sine illa nō eēt sacrꝫ ⁊ hoc est uerū.

Tertio queritur

utꝫ sint ꝯuenietes baptismi diffinitiōes. Et uᷣ q̄ nō. in diffinitiōe eni quā ponit magr̄. s. q̄ baptismus ē ablutio corpis exterior fcā sub forma uerborū p̄scripta. id qd est materiale in bapᵒ ponitᷣ in recto. ⁊ illud qd ē ibi formale ponitᷣ in obliqᵒ. qd uᷣ incōueniēs. cū forma sit p̄ncipalior q̄ꝫ materia. Itē sacr̄m ē i genere relatiōis. signū. signū. n. relatiue dr̄ ad signatā. sed diffinitio nō ē cōueniens in qua nō ponitᷣ genus rei. cū gᵒ in p̄dcā diffinitione non ponitur relatio incōueniēs diffinitio uᷣ. Item i illa que ponitᷣ. 4. li. de ar. fidei q̄ est baptismus ē ablutio aque p inocatōeꝫ trinitatis scificate pcci ablutionē significans nō exprimitᷣ rō cāndi que tn̄ ē essentialior bapᵒ q̄ꝫ rō significādi. Itē i q̄aūqꝫ aq̄ pōt celebrari baptismᵘ. gᵒ male dicitᷣ ablutio aque scificate. qa non oīs aqua ē scificata. Itē materia remota nō p̄dicatᷣ de artificiato q̄uis. n. bn̄ dicatᷣ. statua est es. nō tn̄ dici pōt. statua ē materia prima cuius tn̄ essentia manet in ere. gᵒ diffinitio Ihu. quā ponit. 2ᵒ liᵒ de sacris pte 6ᵃ. c. 2ᵒ. que supius posita ē p̄mn q̄stiōe huiᵘ di. incōueniēs ē. quia in ea dr̄ baptismus ē aq̄ q̄ ē materia eiᵘ r̄mota. R̄ndeo q̄ p̄dicte diffinitiones sūtᷣ cōueniētes eo mō quo baptismo conuenit diffiniri. ⁊ differūt. 3. p̄dcē diffinitiōes in hoc. q̄ diffinitiō mgr̄i datur p mat̄iam p̄ximā que ē ablutio corpis exterior. ⁊ p formā que tangit i hoc qd dr̄. Sub forma uerboꝫ p̄scripta ⁊ p efficientē que datur intelligi in hᵒ qd dr̄. Fcā. diffinitio aūt supta de li. de articulis fidei datᷣ p materiā p̄ximā cū dicitᷣ Ablutio. ⁊ remotā. cū dr̄. Aque. ⁊ p formā cū dicitᷣ. Per inocationē trinitatis scificate. ⁊ p finē nō p̄ncipalē cū dr̄. Pcci ablutionē significās. p̄ncipalius. n. ordinatᷣ baptismus ad purgādū q̄ꝫ ad significanduꝫ. diffinitio aūt datᷣ p materiā remotā cum dicitᷣ. Baptismus ē aqua. ⁊ p finē cū dicitᷣ. Diluēdis criminibus. ⁊ p formā cū dr̄. Scificata p v̄bū ⁊ p efficiēs cū dr̄ Dei. Qd āt dixi istas diffinitiōes eē cōuenietes intelligi debēt s̄m exigentiā materie. quia nō īuenirentᷣ in q̄libet istaꝫ p̄cise cōditiones ille q̄ reqrerentᷣ ad potissimā diffinitiōeꝫ s̄m artē Phi. 2ᵒ posterioꝫ. Ad p̄ᵐ dō q̄ q̄uis i naᵗalibus forma sit p̄ncipalior q̄ꝫ materia. in artificialibᵘ tn̄ ē ecōuerso. s̄m q̄ uᷣ sentire Phi. 2ᵒ phi. Sꝫ qa in artificialibus sub rōne qua sūt artifitialia p̄ncipalior uᷣ forma q̄ꝫ materia. Potest dici aliter ad arᵐ q̄ in p̄dcā diffinitiōe forma ponitur in obliquo ad significādū eam p modū dr̄e qui imponitᷣ a forma. Si. n. diceremᵘ homo ē animal habēs aīam intellectiuā significaremus q̄ hō ē aīal rōnale. Ad 2ᵐ dicēdū q̄ q̄uis signū sub rōe qua signū sit in genere relatiōis nō tn̄ id qd ē signū. illud. n. qd ē circulus nō est in genere relatiōis. hic aūt diffinitᷣ bapᵘ s̄m id qd est. Ad 3ᵐ dō q̄ si in illa diffinitōe expmeretᷣ ratio cāndi eēt pfectior quā tn̄ nō expssit. quia cōis opinio ē q̄ sacra no. l. efficiūt qd figurāt. Ad 4ᵐ dō q̄ ibi n̄ loquitᷣ nisi de scificatiōe que ꝯuenit aq̄ p īuocationē trinitatis in actu baptizandi. Ad 5ᵐ dicendū q̄ illa predicatio Baptismus ē aqua non est predicatio p eēntiaꝫ. sed p causam. maior aūt argu. intellecta ē de p̄dicatiōe p essentiam. de artificiato āt predicari pōt predicatiōe cāli materia remota q̄uis non remotissima que est materia prima. dici eni potest d statua aurea que est argentum diuū coagulatum ex ui sulfuris mundi optimi rubore clari hn̄tis vim igneitatis simplicis non urentis. hec enim est materia auri ut habetur 4ᵒ methaurorū. ⁊ ex cōsequenti est materia statue auree q̄uis remota.

Consequenter queritur de 2° principali. Et circa hoc queruntur .3. Primo utrum mediantibus verbis sit virtus sanctificandi in aqua. 2° utrum ordinatio ad sanctificandum sic forma baptismi. 3° utrum in his verbis. Ego baptizo te in nomine patris. et filij. et spiritus sancti. ita consistat forma baptismi precise quod non liceat aliquid subtrahere. vel addere seu per quemcumque modum aliquid immutare.

Primo ostendo quod a deo mediantibus verbis non sit virtus sanctificandi in aqua. nihil enim recipit virtutem mediante aliquo a quo non patitur. quia recipere est quoddam pati. Sed aqua nullo modo patitur a verbis. ergo mediantibus verbis non est in aqua virtus sanctificandi. Item si virtus sanctificandi sit in aqua mediantibus verbis. hoc esset aut tamquam medium remotum aut tamquam proximum. Non primo modo. quia si verba essent medium remotum oporteret dare inter verba et aquam medium proximum mediante quo derivaretur predicta virtus ad aquam. quod non videmus. Nec 2° modo. quia medium proximum tangit extremum. verba autem tangunt aquam. ergo nullo modo est virtus sanctificandi in aqua mediantibus verbis. Item quanto agens est principalius tanto operatur immediatius. quod patet quia deus qui est agens principalissimum immediatissime operatur in omni effectu. Sed principalius agens in sanctificando sunt verba quam ablutio. ergo immediatissime operantur circa baptizatum. non ergo mediante ablutione. quod verum non esset si in ablutione esset virtus sanctificandi a deo mediantibus verbis. Contra Aug. om. 80. sup Jo ultra medium. et recitat magister huius di. ca. p°. Et Gratianus. prima questione prima Detrahe. Unde ista tanta virtus aque ut corpus tangat et cor abluat. nisi faciente verbo. ergo per verbum est virtus sanctificandi in aqua. Item Hu°. p° libro de sacra. parte 9ª. c. 2°. Accedit verbum sanctificans ad elementum et fit sacramentum. Et parum ante eodem c. dicit quod sacramentum habet virtutem sanctificandi ex apposita verbi vel signi benedictione. ergo per verbum sanctificatur aqua. et vim habet sanctificandi. Respondeo quod quando aliquis motor ad aliquem effectum adhibet instrumentum constitutum ex duabus naturis diversis quarum una propinquior est motori et maiorem habens aptitudinem naturalem ad effectum illum producendum mediante illa virtus motoris derivatur ad partem aliam. et est principalior in causando effectum quam alia. Sic autem est in proposito. sacramentum enim baptismi constituitur ex ablutione in aqua et verbis que sunt diverse nature. et sunt verba in representando propinquiora deo qui est principalis motor quam ipsa ablutio. quia expressius representat deum sanctificantem et anime sanctificationem quam ipsa exterior ablucio. si enim numquam fuisset sacramentum baptismi institutum. tamen invocatio trinitatis esset aliqualis dispositio quamvis non per modum sacramenti ad sanctificationem illius pro quo invocaretur. quod non sic potest dici de ablutione. Et ideo virtus dei qui motor est principalis in sanctificando immediatius et principalius attingit verba. et mediantibus verbis ipsam exteriorem corporis ablutionem. et sunt verba principaliora in sanctificando quam ipsa exterior ablutio. quamvis sine ea nullum possent habere per modum sacramenti sanctificationis effectum. Ad primum in oppositum dico quod secundum illos qui ponunt in sacro virtutem per quam efficitur in anima aliquam dispositionem ad gratiam posset dici quod extendendo nomen passionis ad omnem receptionem. aqua patitur a deo mediantibus verbis. Secundum autem aliam opinionem non oportet dicere quod aqua aliquid recipiat. sicut nec nummus aliquid recipit cum statuitur precium. Ad 2m dico quod verba secundum aliquos non sunt medium proximum mediante quo virtus sanctificandi derivatur ad ablutionem. Sed intencio baptizantis que verba intentionabiliter unit ablutioni. nec oportet quod ipsum medium sive sint verba sive intentio realiter uniatur ablutioni ad hoc quod ipsa virtus sanctificandi derivetur ad ablutionem. sufficit enim unio intentionalis. Ad 3m dico quod maior non est ulterius vera quamvis veritatem habeat de agente quod deus est qui sicut est agens primum. ita est unicuique rei immediatissimum. Vel potest dici quod non sequitur quod si verba non operantur immediate dispositionem ad sanctificandum quod non operentur mediante ablutione. deus enim immediate operatur in omni actione. et tamen in multis operationibus operatur creatura mediante.

SEcundo queri tur utrũ ordinatio ad sc̄ificandũ sit forma baptismi. Et uĩ q̄ nõ. quia vnius sacri nõ ē nisi una forma. sed ũba sũt forma baptismi.ñ g° ē ordinatio ad sanctificandũ. ¶ Itẽ forma plus hẽt de eẽ q̄ʒ materia. Sʒ ordinatio ad sc̄ificãdũ cũ sit relatio minio habʒ de eẽ q̄ʒ ablutio 7 uerba. g° nõ ē baptismi forma ¶ Itẽ vnius sacri nõ ē nisi una forma. qa vnitas rei ē p formã. Sʒ ordinatio in uerbis ad sc̄ificandũ alia ē ab illa que ē in ablutiõe. g° ordinatio ad sanctificandũ nõ ē sacri forma. q̄re cũ nõ sit rõ q̄re una p̄dcãꝝ ordinationũ magis sit forma sacri q̄ʒ alia opteret q̄ ille due eẽnt forme. 7 sic baptismi eẽt duplex forma ¶ Cõtra omis forma siue naturalis siue artificialis ē in sua materia. Sʒ uerba nõ sũt in ablutione nec ecõuerso. g° neutrũ ē alterius forma. Sʒ nõ ē dare aliud q̄d possit hr̃e ratione forme nisi ordinatio ad sc̄ificãdũ. g° talis ordĩatio ē baptismi forma. ¶ Itẽ sic uidetʳ se hr̃e in sacro baptismi ordinatio ad sc̄ificandũ sicut in dcõne ordinatio ad significãdũ. Sʒ ordinatio ad significãdũ ē dcõis forma. 7 uox eius matʳia. g° silr̃ i sacro baptismi ordinatio ad sc̄ificandũ ē eius forma 7 ablutio 7 uerba sũt materia. ¶ Rñdeo q̄ baptism⁹ põt accipi p ipa ablutiõe 7 ũbis ſm se 7 absolute. uel pro ipis 7 sub illa rõne qua sũt baptismi sacr̃m. P° mõ ordinatio ad sc̄ificãdũ nõ ē eẽntialis forma baptismi sʒ accidẽtalʳ. accidit. n. ablõi 7 uerbis q̄ ordinẽtʳ ad sc̄ificandũ. ¶ 2° mõ dõ q̄ si accipiatʳ forma p pte p̄ncipaliori totius integralis. ſm quẽ modũ dr̃ tectuʒ eẽ forma domus. sic ista uerba. Ego baptizo te 7c̄. sũt forma sacri baptismi. qa cuʒ integratʳ ex ablutione 7 uerbis. uerba sũt ps p̄ncipalior q̄ʒ ablutio ut uideri põt in q̄õne p̄cedẽti. Si aũt accipiatʳ forma p eo q̄d p° resultat ex vniõe ptiũ integrãtiũ ſʒ quẽ modũ dicim⁹ eẽ formã domus id q̄d p° resultat ex ordinata cõiũctiõe fũdamẽti pietis 7 tecti. sic ũba ñ sũt forma sacri baptismi. sed ablutio. 7 uerba materia sũt respectu forme predicte sicut fũdamẽtũ piet̃ 7 tectũ sũt materia forme domus. sed hoc mõ forma baptismi cõpletiua 7 ultia ad

quã refertʳ seu ordinatʳ ad significãdũ est ordinatio ad significãdũ. ex vniõe. n. ablutiõis 7 uerboꝝ 7 uirtute institutiõis bapti resultat quedã ordinatio ad spãlẽ significãdi modũ q̄ ē in cõposito ex ablutione 7 uerbis sicut i subiecto. q̄ q̄uis accidat ablutiõi 7 ũbis inq̄ʒtuʒ sũt res tales. tñ ē de coꝝ rõne inq̄ʒtũ sũt baptismi sacr̃m. sicut q̄uis isti uoci q̄ ē. panis. accidat significatio. tñ ē d eius rõne inq̄ʒtũ sacrʒ ē nomẽ. de rõe. n. nois ē significatio. nõ accipitʳ ãt hic ordinatio p ordinãtis actõe. nec p ordinati passione. sʒ p uirtute qua baptism⁹ dispositiue sc̄ificat seu p eius ordinatiõe ad sãctificãdũ. ¶ Ad p^m i opp^m pʒ solõ ex dcĩo i q̄õe ¶ Ad 2^m dõ q̄ maior ñ ē ũa de forma arificialiũ. plus. n. hẽt de eẽ nuꝝ q̄ʒ eius figura p quã ē statua. ¶ Ad 3^m dõ q̄ sicut ad ĩtegritatẽ materie baptismi req̄rũtʳ ũba 7 ablutio. ita ad ĩtegritatẽ forme req̄rũtʳ ille due ordinatiões p intẽtionem vnite. ¶ Uel põt dici q̄ vna ordinatur ad aliã. 7 iõ ex illis põt cõstitui una forma sic uidemus. q̄ iõ pr̃ 7 mr̃ sũt unũ g̃nationis p̄ncipiũ. qa illud q̄d ē ex pte mr̃is ordiatʳ ad illud q̄d ex pte pr̃is. ¶ Ad ul^m ad ptem aliã pʒ q̄d dõ ex dcĩs in corpe q̄õnis.

TErtio queritur utrũ in his uerbis Ego baptizo te in noĩe pr̃is. 7 filij 7 s. s. ita cõsistat forma baptismi p̄cise q̄ ñ liceat aliq̄d subtraheʳ uł addeʳ seu p quecũq̄ʒ aliũ modũ imutarĩ. Et uĩ q̄ ñ. qa baptizan⁹ p̄ncipalior ē de⁹ q̄ʒ mister. Sʒ ñ exp̄mitʳ ipe de⁹ sic baptizãs. g° nec necc̃uʒ ē exp̄mere mistri psonã ¶ Itẽ in ũbo prime psone intelligitʳ hoc p̄nomẽ ego. Sʒ baptizo ē uerbũ p̄me psone. ergo licitũ ē subtrahere hoc p̄nomẽ ego ¶ Item xp̄us tradens discipulis formã baptismi. Math. ultimo nõ exp̄ssit psonã mistri. g° q̄cq̄d spectat ad significãdũ mistri psonã. licet a forma predcã subtrahere. ¶ Itẽ superfluũ est dirigere uerba ad nõ intelligẽtẽ. Sʒ puer qui baptizatʳ nõ intelligit. g° a p̄dicta forma licitũ est remouere hoc p̄nomen te. ¶ Item Ambrosius p̄mo libro de spũ scõ. c. 3°. et recitat magister in lr̃a huiꝰ di. c. 3°. Si fide misteriũ trinitatis teneatʳ. 7 una psona tñ nominetʳ. plenũ est sacr̃m

gͦ licitū est de forma p̄dicta subtraher̄
uerba significātia filiū ꝛ spiꝫ scm̄. ⸗ Item
uerbū sanctū non minuit uirtutē alterius
uerbi sancti. gͦ predictis uerbis licitū est
addere aliqua uerba sancta. ut pote. Et ī
honore beate Marie uirginis ꝛ oīuꝫ scō-
rum. ⸗ Item interpositio nō mutat uerbo
rū substantiā. nec gͦ uirtuteꝫ. gͦ circa uer
ba predicta licet facere īt̄positōis muta
tionē. ⸗ Item idē significatur p genitorē
ꝛ genitū. sicut p p̄rem ꝛ filiū. gͦ loco p̄ris
ꝛ filij licituꝫ est dicere genitoris ꝛ geniti.
licitū est gͦ circa predictā formam aliqͩ
mutare ponendo unū uerbū ꝓ alio. ⸗ Iteꝫ
greci uerū cōferūt baptismū. ꝛ tamē loco
istorū uerboꝝ baptizo te. dicūt baptizet̄
seruus xp̄i. gͦ licitum est aliquid īmutare
ponendo uerba ꝓ uerbis ⸗ Item de cōsec.
di. 4ͣ. Romanus. a quodam. dicit Nico-
laus papa ꝺ baptizatis a quodā iudeo ꝗ
si ī noīe trinitatis. uel tm̄ in nomīe xp̄i ba
ptizati sūt. nō debētrebaptizari. gͦ ꝓ istis
uerbis p̄ris ꝛ filij. ꝛ sp̄us sci. licitū ē pone
re nomen trinitatis uel xp̄i. ⸗ Itē de ꝯsec.
di. 4ͣ. Retulerunt. ꝺicit Zacharias papa
de sacerdote qui ꝓpter impitiā latine lin
gue dixit. Ego baptizo te ī noīe p̄ria ꝛ fi
lia ꝛ sp̄us sancta. ꝗ si nō intendebat erro
rem introducere uerū cōtulit baptismuꝫ.
gͦ licet in forma baptismi aliquid īmutar̄
p uerborū corruptionē. Itē sꝫ Phi. ꝑmo
Perhier. nomīa ꝛ ꝟba transposita idē si-
gnificāt. Sed eadē significatiōe manente
manet eadem uerboꝝ uirtus. gͦ licitū est
facere mutationeꝫ in uerbis predictis ea
transponēdo. ⸗ Cōtra extra de baptismo
ꝛ eius effectu. c. primo. Si quis puerū ter
in aqua īmerserit in noīe p̄ris ꝛ fi. ꝛ. s. sci.
ꝛ non dixerit. Ego baptizo te in noīe pa.
ꝛ fi. ꝛ s. s. nō ē puer baptizatus. ergo hec
forma baptismi est de nccitate seruanda.
Ego baptizo te in noīe p̄ris ꝛ filij ꝛ. s. s.
⸗ Rn̄deo ꝗ circa uerba predicta sex mōis
pōt fieri mutatio. s. subtrahendo. addēdo.
interponendo. uerbū pro uerbo ponēdo.
uerba corrūpēdo. et uerba transponēdo.
nullo predictorum modorū licitum est ba
ptizanti facere scienter ꝛ uoluntarie muta-
tionem circa uerba predicta. quocūqꝫ enī
predictorū modoꝝ faciat baptizans mu-
tationem circa predicta uerba peccat.
nulli licet aliquid facere cum peccatō. Sꝫ
quolibet predictorū modorū potest fieri
taliter mutatō ꝗ nō tollitur sacramēti uir
tus. ꝛ taliter ꝗ uirtus sacramēti nō re-
manet ⸗ Qꝺ primo declarādū est in sub-
tractiōe ⸗ 2ͦ in additiōe. ⸗ 3ͦ in interposi-
tione. 4ͦ in uerbi ꝓ uerbo positione. ⸗ 5ͦ.
in uerborū corruptiōe ⸗ 6ͦ. ī uerboꝝ trās
positione. ⸗ Quātū ad ꝑmū sciendū ē ꝗ
si subtrahitur aliquid de esse forme nō re
manet uirtus baptismi. Et quia tota ista
pars In nomīe patris ꝛ fi. ꝛ s. s. p quā ex
ꝑmitur ꝑncipalis baptizans et scīsicatur
elementū est de esse forme. ideo si de hoc
subtrahat̄ aliquid nō remanet uirtus ba-
ptismi. In illa autē parte forme q̄ ē. Ego
baptizo te sūt aliqua ptinentia ad eēntiā
forme. s. expressio. actus baptizandi. ꝛ ꝑ-
sone baptizate. eo ꝗ ad illā terminat̄ ba-
ptizandi actus. Un̄ si aliqꝺ p̄dcōꝝ subtra
hat̄ n̄ r̄manet ꝟtus baptismi. exp̄ssio aūt
ministri nō uidetur esse de essentia forme
quam xp̄us tradidit in baptismi institu-
tione. quia a ministro baptismus nō habꝫ
uirtutem. Unde greci personam ministri
non exprimunt. et tamen uere baptizant.
Sed auctoritate ecclesie exprimimus ī ba
ptizando ministri personaꝫ ad maiorem
expressionem. Unde si baptizans eam nō
exprimeret nō propter hoc tolleret̄ uir-
tus baptismi. sed grauiter peccaret. quia
institutio ecclesie obligat baptizantem. ⸗
Quantū ad 2ͫ sciendū ꝗ circa hoc cōsi-
deranda sūt ꝺuo. unū ex parte addentis.
aliud ex parte additi. si eniꝫ addens illud
quod addit intendat esse de essentia for-
me uolens baptizare in alia forma q̄ꝫ bap
tizat ecclesia tollitur uirtus baptismi. qa
ad hoc ꝗ remaneat baptismi uirtus req̄-
ritur ꝗ baptizans intendat facere quod
facit ecclesia ut inferius in. e. di. patebit.
Si etiā illud quod additur ē corruptiuū
forme non remanet uirtus baptismi. ut si
postq̄ꝫ dictū est Et spiritus. s. addat̄ hec
det̄mīatio creati uel mīoris q̄ꝫ pa. ꝛ fi. Si
āt addēs nō itendat mutar̄ ritū ul̄ formā
eccl̄ie. ꝛ illꝺ qꝺ addit n̄ ē corrptiuū for-
me n̄ tollit̄ p hͦ ūtus bapi. Un̄ si baptizās
fīniata forma q̄ utit̄ eccl̄ia s̄addat istud.

Et beata uirgo adiuuet te.ud aliquid cō
simile.uel si in principio forme addat no
men propriū post hoc pnomē Ego.dicē
do.Ego Joannes baptizo tc nō tollet uir
tus baptismi. Quātum ad tertiū sciēdū
q cum actus baptizandi sit actus vnus si
fiat interpositio talis que corrūpat uni
tatez actus. & maxime si corrūpat cōtinui
tatem intentiōis baptizantis.nō remanet
uirtus baptismi.Vn si baptizās postq̄z di
xit.Ego baptizo te in noīe pr̄is interpo
nat vnā longā narrationē.uel uadat ad fa
ciendū aliqd negociū. & postea reuertens
dicat Et filij & spūs scī.non est puer bap
tizat?.Si aūt iterpositio sit modica.ita. s.
q ñ discōtinuet intentionē baptizātis neq̄z
actū.sm usū cōmunē & interpositū nō sit
forme corruptiuū nō pp hoc impedit uir
tus baptismi Unde si baptizans postq̄z i
cepit actū tussiat uel dicat.taceatis.ul ali
quod simile.& postea pficiat.non ppt hoc
impeditur uirtus baptismi. Quātum ad
4m sciendū q si accipiatur uerbū pro sua
materia que est uox.ponere uerbū p uer
bo nō impedit uirtutē baptismi.qa in q̄li
bet lingua licitū ē baptizar q̄uis male fa
ceret latinus si baptizaret ī lingua greca.
uel hebrea.nisi aliquo casu imperitiā lin
gue latine icurrisset.& in alijs linguis eēt
pitus.Si aūt accipiatur uerbū p sua ma
teria & forma simul.uel p sua forma tm̄.
cū forma uerbi sic significatio ponere uer
bum p uerbo exn̄te de essentia forme īpe
dit uirtutem baptismi.quia talis mutatō
corrūpit formam. Qnātū ad 5m sciēdū
q si corruptio uerborū sit talis q nō re
maneat eadem significatio nec sm institu
tionē prime ipositiōis nec sm accomoda
tione usus īpedit uirtus baptismi.Si aūt
sit talis q q̄uis nō remaneat significatio
sm institutiōez impositiōis pme & rema
neat sm accomodationem usus.tūc si nō
fiat talis corrupcio.ex malitia uel ex deri
sione.sed pp īperitiam illius lingue ī qua
baptizat.uel propter aliqd impedimentū
ligue.ñ pp hoc īpedit uirtus baptismi.
Qnātū ad 6m. sciēdū q si fiat talis trās
positio que mutet sen'ū orationis quē hēt
ex ui ordinis uerborz impedit uirtus bap
tismi.ut si dicatur. Ego pr̄is & filij bapti
zo te in noīe spiritus sancti.quia ex ui isti
us ordinis uerborz sensus est .Ego q sum
patris & filij tc.& hoc quod dico. In noīe.
non accipitur nisi respectu spūs scī. Et si
dicatur.Ego baptizo ī te noīe patris tc.
qa ex ui uerborz nō est sensus q ego bap
tizem te.sed aliquid in te p nomen patris
tc.Si autē trāspositio nō mutat significa
tionem oratiōis quā habet ex ui ordinis
uerborū.tunc dico q si non fiat ex mali
tia.sed ex ignorantia nō impeditur uirtus
baptismi.Si autem fiat ex malicia impe
ditur baptismi uirtus propter defectum
intentionis in baptizante qui formā eccle
sie intendit mutare. Ad pmū in oppositū
dicēdū q ipe deus q est principaliter ba
ptizans exprimit cū dicit. In nomie pr̄is
& filij.& spūs scī. Ad 2m dicendū q q̄uis
hoc pnomen Ego. intelligatur ī hoc uer
bo baptizo.tn̄ ecclesia ordinauit q expri
meretur ad euidentius ostendendū deter
minationē intentiōis baptizantis.vnde in
eius expressione nō est nugatio.quia nō ē
inutilis.& quia expressū nō amplius intelli
gitur in uerbo.sicut nec nasus in simo cū
dicit nasus simus. Ad 3m dō q nō plus
cōcludit nisi q expssio ministri non est de
eēntia forme quā determinat xp̄us i baptis
mi institutiōe.tn̄ xp̄s expressit psonas mi
nistroz in hoc q eis loquebat in 2a pso
na tūc tn̄ baptismū nō instituit. sz pcep
eis q baptizarēt sm formā pus institutā
Ad 4m dō cū dr q supfluū est dirigere
uerba ad nō intelligēte dico.q nō ē uerū
de uerbis que non tm̄ sūt significatiua.sz
etiam cātiua cuiusmodi sūt uerba in qbus
consistit forma baptismi. Ad 5m dō q
illud uerbū Ambro.debet intelligi in casu
necessitatis.ut si post nomīatione patris
moreretur puer ante subiūctionē filij & s.
sancti.pie credēdū est q deus suppleret.
vnde talis debet ī cimiterio sepeliri. si aūt
anteq̄z oia uerba compleret īpediret bap
tizās ita ut cōplere nō posset.puer iteruz
eēt baptizādus psuppo'ita hac cōditōe.si
tu nō es baptizat? Ad 6m.& 7m patz qd
dici debeat p pdca in corpe qōis. Ad 8m
dō q p nomē pr̄is.& nomē filij.significāt
ipe psone pncipalr.p genitorem aūt & ge
nitū significant pncipalit notōnales act?

Et ideo si ptermissis pre ꝛ filio dicer. In noie genitoris ꝛ geniti nō eēt baptismus. Ad 9ᵐ dō q̄ expressio psone mistri nō ē de eēntia forme quā tradidit xp̄us in baptismi institutiōe ut supius dictū ē. q̄uis aūt expssio actus baptizandi ꝛ psone q̄ baptizatur sint de eēntia forme nō tñ mōus exprimēdi. vnde greci psonā q̄ baptizat' exp̄miit in 3ª psona ꝛ in nīō cāu. nos aūt in 2ª psona ꝛ in casu accusatiuo. ꝛ actū baptizandi exp̄mūt p modū cōiūctiuū uel optatiuū ꝛ in 3ª psona. nos aūt p modū idicatiuū ꝛ i p̄ma psona. ꝛ q̄uis rōnē hēant cōgruā. quare sic exp̄mūt. nos tñ nr̄i mōi exp̄mēdi hēmus rōnē cōuenietiorē. psonā n. ministri nō exp̄mūt ad excludēdū errorem illoꝝ qui attribuebāt efficaciā baptismi mistro. de quo hr̄ p° Cor. 3°. Actū aūt baptizandi exp̄mūt mō supius dcō ad significādū q̄ efficacia baptismi desiderāt' expectatur a deo. ex quo pꝫ rō quare psona que baptizat' ab eis exp̄mit' mō supius dcō. nos aūt psonaꝫ mistri exp̄mimus ad hoc ut sit significatio forme euidētior et cōpletior ꝛ actū baptizandi mō idicatiuo ad significandū q̄ p uerba efficitur quod significāt. ꝛ ē etiā nr̄ modus exp̄mēdi tutior. qa traditus ē nobis a scā romana ecclesia. p qua orauit xp̄us ut non deficiat fides eius. cū dixit Petro. Ego p te rogaui ut nō deficiat fides tua. ut hr̄ Luce. 22°. Ad 10ᵐ. dō q̄ illa auctoritas sic debꝫ itelligi q̄ exp̄mat' trinitas nō hoc noīe qd̄ est trinitas sed noībus exp̄mentibus psonas que sūt in trinitate. ꝛ illud qd̄ dr̄ In noīe xp̄i. referri debet ad statū p̄mitiue eccl'e i qua de spāli ɔsilio. s. s baptizabāt discipli in noīe xp̄i. ut' eius nomē in maiori hōre. ꝛ reuerētia uel pōt dici. q̄ in noīe xp̄i itelligitur unctus ꝛ ungēs ꝛ a quo ungit'. ꝛ ita tota trinitas. ꝛ ideo pp dubiū utꝝ eēt baptizatus uel nō qui ī noīe xp̄i baptizaret'. dicit papa q̄ nō eēt rebaptizādus. qd̄ est intelligendū absolute. qa si mō sic aliquis baptizaret' deberet rebaptizari sub ɔditione. Ad 11ᵐ patꝫ qd dō ē ex dcīs ī corpe q̄onis. Ad ultimū dō q̄ illud uerbū Phi. intelligendū est de nomine substantiuo ꝛ adiectiuo suo unde ponit ibidē exemplum dicēs q̄ idē significat hō alb⁹ ꝛ albus hō.

ita etiā pōt dici de uerbo ꝛ suo adiectiuo quod natuꝫ est antecedere ꝛ sequi uerbū. idem enī significat currit bene. ꝛ bene currit accipiēdo enī uerbū uniūsaliter p quacūq; trāspositione dcōnū in oratione non eēt uerū. quia aliquādo transpositio significat sensum cōtrariū. exempluꝫ. Surrexit nō est hic. Si enī trasponendo dicas. Hic est nō surrexit. est significatio cōtraria significationi prime.

Consequenter queritur

de 3° principali. Et circa hoc querūtur 3. Primo utrū aliqd aliud ab aqua sit materia baptismi. 2° utrū aqua artificialis sit cōueniens materia baptismi. 3° utrum aqua alij elemento mixta sit cōueniēs materia bapti'mi.

Primo ostendo

q̄ aliquid aliud ab aqua sit materia baptismi. dicitur enim Math. 3°. de xp̄o. Ipse autem baptizabit uos ī spū sancto ꝛ igne. ergo ignis est cōueniens materia baptismi. Item baptismus est sacramentū cōissimuꝫ ꝛ principiū spiritualis uite. sed aer est elemētū cōmunissimū cuius qualitates sūt caliditas ꝛ humiditas q̄ maxie cōferūt ad uitaꝫ s̄m Phi. li° de morte ꝛ uita. g° aer est materia bapti'mi. Item baptismus est quedaꝫ similitudo sepulture xp̄i. vnde Aplūs Ro. 6° Consepulti enī sumus cum illo per baptismū in morte. sed sepultura cōmuniter fit in terra. ergo terra est cōueniens materia baptismi. Item vinū magis est abstersiuū putredinis q̄ꝫ aqua. ꝛ magis generatiuū spirituū ꝛ clarificatiuū. cum ergo baptismus sit ad abstergendum peccati putredinem ꝛ ad regenerandū animam que est spiritus ꝛ clarificādū conueniens materia baptismi est vinum. Contra Jo. 3°. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ꝛ spiritu sancto. nō potest introire ī regnū dei. ergo materia baptismi nō est nisi aqua. Item tm̄ est materia baptismi illud in quo xp̄us baptizatus fuit. sed x p̄us fuit baptizatus in aqua ut habet' Math. 3°. ergo nihil aliud ab aq̄ ē materia bapi. Rn̄deo q̄ nihil aliud ab aq̄ ē ma'ia bapi ɔp̄hēdēdo sub aq̄ ablutiōē

q̄ sit in ea ⁊ loquendo de baptismo ſm q̄ distiguit̄ a bapᵒ flaminis ⁊ sāguis. sacra
n. ūtute būt ex sua īstitutiōe. bapᵘ aūt nō
fuit īstitutᵘ nisi ī aqua. q̄a sicut dicit Hu
gᵒ liᵒ. de sacra. pte. 9ᵃ. c. 2ᵒ. Debz oē sacr̄z
sīlitudinē q̄dā hr̄e ad ipaz rē cuiᵘ ē sacr̄z
scd'm quā habile sit ad eandē rem suā re
p̄sētandaz. Inter oēs aūt res sensibiles de
facili hr̄i possibiles ⁊ oībus cōes q̄ cōditi
ones debēt eē in materia baptismi pp eiᵘ
nccitatē ⁊ cōitatē aq̄ ē magis rep̄sentatiā
effectuū baptismi rōe nat̄e ⁊ rōe usus. aq̄
n. naturalr̄ ē frigida. rōne cuiᵘ repn̄tat fo
mitis rep̄ssionē. ē ēt nat̄alr̄ hūida hūdita
te apta ad abluēdū. rōne cuius repn̄tat a
sordibus pcc̄i purgationez. est ēt nat̄alr̄
diaphana rōe cui repn̄tat gr̄e illuiatōez.
q̄a etiā q̄tū ad usū ē multū utilis. ⁊ repre
sentat sacr̄z baptismi eē ī effcū ualde utile
⁊ q̄a ē ad habēdū ualde facilis repn̄tat sa
cramētū baptismi eē q̄tū ad obſuantiam
facile. Et q̄a etiā q̄tū ad usū ē multū cōis
repn̄tat sacr̄m baptism q̄tū ad nccitatez
eē cōe. Et pp p̄dcā xp̄us non nisi in aqua
sacr̄m baptismi instituit. q̄bus pōt supad
di ad hoc aliqua cōgruitas quam tangit
Dam. liᵒ 4ᵒ. c. 5ᵒ. dicēs q̄a ɔsuetudo erat
hoībus aqua lauari ⁊ oleo ungi. ɔiugauit
⁊ aquā ⁊ gr̄am spūs sc̄i ⁊ fecit illud laua
trū regenerationis. Ad p̄mū in oppᵐ. dō
q̄ ibi accipit̄ ignis metaphorice. s. p an
gustia passionis quā xp̄us pp pccā nr̄a su
stinuit. Ad 2ᵐ dō q̄ q̄uis aer sit eī̄z cōsi
simū ⁊ hēat q̄litates maxime uitales. tn̄ n̄
hēt p̄p̄etatem ablutiuā sicut aq̄. effcūs āt
ad quē p̄ᵒ ⁊ p̄ncipalr̄ ordinat̄ baptismus
ē ablutio aīe a culpa. Ad 3ᵐ dō q̄ sic pz
p lr̄am sequētē ibidē ⁊ p glo. sīlitudo illa
atēdit̄ q̄tū ad effcūz tm̄. q̄a sicut xp̄s in
sepultura uetustatē mortalitatis dposuit.
⁊ r̄sgēdo nouitatē īmortalitatis assūpsit.
sic in bapᵒ ab aīa remouet̄ uetustas clpe.
⁊ ei cōfert̄ nouitas gr̄e. Pret̄ea nō habz
p̄p̄etatē ablutiuā ut aqua. Ad 4ᵐ dō q̄
q̄uis aliq̄ sordes meliᵘ posset abstergi p
uinū q̄ p aquā. tn̄ abl'tio eiᵘ n̄ ita repūtat
effcūm baptismi sicut ablutio aque. q̄a nō
ē ita cōis nec ita facilis ad habēdū ⁊ ali
quē odorē relīqt in cute corpi nō cōueni
entē q̄d nō facit ablutio aque.

Secundo querit̄ utꝝ aq̄ artificialis sit cōueniēs materia baptismi. Et
uī̄ q̄ sic. In oī aqua eadē spe cū naturali
aq̄ pōt fieri baptismus. Sz aliq̄ aqua ar
tificialis utpote rosacea est eadē spe cuz
naturali aqua. utriusq̄z. n. sūt eedē p̄p̄ri
etates que sūt frigiditas. hūiditas. pspicu
itas. ⁊ p p̄p̄etates inotescit nobis rei spe
cies. q̄a sicut dicit Phi. p̄ᵒ de aīa. Acciden
tia maximā ptē cōferūt ad cognoscenduz
q̄d q̄d ē. gᵒ aliq̄ aqua artificialis ē ɔuēiēs
materia baptismi. Itē aqua rosacea non ē
q̄d cōpositū ex elīs. quia oē tale est magis
grossū q̄ q̄cūq̄z naturalis aqua. aqua āt
rosacea nō ē grossior quacūq̄z nat̄ali aq̄.
restat gᵒ q̄ sit elm̄. ⁊ cōstat q̄ nō est aliud
ab elō aq̄. gᵒ idē q̄d prius. Itē ſm Phi.
p̄ᵒ de generatiōe. Miscibilia postq̄ ex eis
cōstitutū est mixtū rursus possūt separari.
Sz q̄d ē i potētia nat̄e pōt p artificiū re
duci ad actū mediāte ope nat̄e. sz quē mo
dū malefici Pharaonis fecerūt dracōes ⁊
ranas. ut hītū ē in liᵒ 2ᵒ. di. 7ᵃ. gᵒ p artifi
ciū pōt fieri aqua eadē specie cū naturali.
sed oīs talis ē ɔueniēs baptismi materia.
Cōtra Phi. 4ᵒ methau. circa finē. Ars
debilior ē q̄ natura. nec seq̄tur eā lz mlt̄ū
elaboret. gᵒ p artificiū non pōt fieri aqua
eadē specie cū naturali. gᵒ nulla artificial'
aqua ē baptismi materia. Item Phi. ubi
priᵘ. Sciāt artifices alchimie species rerū
transmutari nō posse. gᵒ p artē d' re que
est alterius spēi cū aqua n̄ potest fieri ūa
species aque. Sed nihil ē materia baptis
mi nisi uera aqua. gᵒ nulla aqua artificial'
est baptismi materia. R̄ndeo q̄ nulla ar
tificialis aqua est baptismi materia. quia
xp̄us non instituit baptismuz in aliqua ar
tificiali aqua. sed in naturali tm̄. quia ba
ptismus institutus fuit ut sacramentū ne
cessitatis quantū ad omēs. Et ideo xp̄s
ipsum instituere uoluit in aqua que faci
liter posset haberi. ⁊ cōiter ab omnibus tā
pauperibus q̄ diuitibus. quod non est ue
rū de aliqua aq̄ nisi naturali. Ad primū
in oppositum dicendū q̄ minor est falsa.
ſm enīz Dam. libro 3ᵒ. c. 15. Natura rei
cognoscitur per suam actionē naturalez.
naturalis aūt actio aq̄ rosacee est alia ab

actõe natal' aq̄. natalis. n. aq̄ effcūe ē huīd's. aqua āo rosacea corpus excicat. vnde
ɼ cõstrigit in sapore. ēt ɼ odore a natali
aq̄ distinguit' sua frigiditas ɼ pspicuitas.
q̄uis hoc nõ sēp pcipiat' p sensū alti⁹ mo
di sūt q̄ꝫ frigiditas ɼ pspicuitas natal' aq̄.
Ad 2ᵐ dō q̄ aq̄ rosacea ē cõposita ex .4.
elīs. ɼ ē grossior in substātia q̄cūqꝫ natali
aq̄. si aūt eēt sepata ab oībus ptibus cu'
iuslibꝫ alt'ius elī q̄uis pp eius amixtiōeꝫ
cū aliqbus ptibus t'renis aliqua sit gros
sior aqua q̄ꝫ rosacea. Ad 3ᵐ dicēdū q̄ si
aliquid natal'r resoluit' in elā aut in aliud
mixtū trāsmutat'. optet prius ordine nat'e
redir' ad materiā. fm Phi. sumāꝫ. 8°. meta-
phi. talis aūt resolutio nō fit in mixto de
quo fit artificialis aqua p q̄d apparet q̄
illa nō ē in spē naturalis aque.

Tertio queritur

utrū aqua alij elemēto uel elemētato mix
ta sit ɔueniēs materia baptismi. Et uī q̄
sic. quia oē illud i quo ē uirtus natalis aq̄
ē maťia baptismi. sꝫ i quolibꝫ mixto ē uⁱʳ
natal' aq̄ vť eni Phi. p° de generatiōe q̄
uirtus miscibiliū saluatur in mixto. g° aq̄
cuicūqꝫ sit mixta est cõueniēs materia ba-
ptismi. Itē ut supius habitū ē aqua que
emanauit de latere xp̄i significauit baptis
mū. Sed illa fuit mixta sanguini. Dicit' in
Jo. 19°. q̄ exiuit sanguis ɼ aqua. ergo aq̄
alij rei mixta est cõueniens materia bap-
tismi. Item aqua pmixta est semp ptibus
terrenis quapropť dicit Phi. 2° methau-
rorū. q̄ omis uapor est duo uapores ergo
nūq̄ꝫ fit baptism⁹ nisi in aqua mixta. Cō
tra fm Phi. p° de generatiōe. Essētie mis
cibiliū nō remanēt actu i mixto. sꝫ in po-
tentia. Sꝫ nō ē cõueniens maťia bapi nisi
aqua que est i actu. ergo aqua alij rei mi
xta non est baptismi materia. Iteꝫ aqua
paludosa siue lutosa nō est cõueniens bap
tismi materia cū nō mūdet sed inquinet.
Sed hoc nō uidet' eē nisi ppter mixtiōem
aque cū terra g° aq̄ alij elemēto mixta nō
ē cõueniēs bapi maťia. Rn̄deo q̄ aquā
alij rei admisceri dupliciť potest itelligi.
vno modo uere ɼ proprie fm queꝫ modū
ex miscibilibus ɔstituit aliquid vnū p essē
tiam. ɼ aqua sic mixta nō est materia ba-
ptismi. quia talis aqua nō est aqua i actu.
sed in potentia. Alio modo improprie ɼ
p quandā apparentiam. fm quem modū
miscentur illa quoꝝ minime partes fꝫ sen
sum sūt iuxta se inuicem posite ɼ actualiter
alterate saluis eorū essentijs que mixtio
proprie dicit' cõfusio. ɼ in aqua sic mixta
potest fieri baptismus. quia salua manet
species aque. ɼ ideo q̄uis aqua maris alte
rata sit propter admixtione grossorū ua-
porū terrestriū adustorū. que pmixtio fꝫ
sententiā Phi. 2° methauroꝝ. est causa sal
sedinis in mari ɼ aqua lixiuij p sui collo-
nem p cineres ɼ alique alie aque propter
eorū transitū p uenas sulphureas. tamen
qa i eis salua manet spēs aq̄ i eis potest
celebrari baptismus. In urina aūt. cum
sit sanguis colatura ɼ in ceruisia debito
modo cocta cum habeāt vim nutriendi
quam nō habet simplex elemētū fm Phi.
ca. 2°. de generatiōe. nō manet salua spēs
aque. ɼ ideo non sūt debita baptismi ma-
teria. nec etiam salius. extra de baptismo
ɼ eius effectu. Non ut apponeres. Ad
primū in oppositū dicēdū q̄ p tanto uir
tus miscibiliū dicitur saluari in mixto qa
in eo sunt qualitates pticipantes aliquaꝫ
uirtutem qualitatū elementariū. ɼ aliquo
modo eis cõformes. non tamē sūt eiusdeꝫ
speciei cum illis Ad 2ᵐ dicendū q̄ aqua
que exiuit de latere xp̄i q̄uis simul cū ea
sanguis exierit. ueram tamē habuit aq̄ na
turam ad probandū xp̄m habuisse corp⁹
uerū nō fantasticum ut posuit manichei.
Ad 3ᵐ dicendū q̄ mixtio aque cum ali-
quibus partibus terrenis nō est uera mi-
xtio. sed confusio. salua eniꝫ manet species
elementi utriusqꝫ. Primū argumētū ad
parteꝫ aliā procedit de mixtiōe uere ɼ p
prie dicta Ad 2ᵐ dicendū q̄ in luto non
manet salua species aque. et ideo in luto
nō potest celebrari baptismus. aqua autē
paludosa materia baptismi esse potest. qa
q̄uis inquinet corpus accidentaliter pro
pter eius cõfusionē cū imūditijs grossis.
tamen in ea saluatur species aque. cui ex
sui natura per se conuenit humiditas ad
abluendū. ɼ etiam aliquo modo manet in
ea actu pprietas ablutiua. q̄d ideo dico.
qa si i aq̄ nllo mō remaneat actu pprietas

ablutiua ut i glacie. grādine. ꝛ nūc q̄diu sic dispositā ē nō pōt in ea celebrari baptismus.

C O nsequenter q̄rit̄ 4° pncipali.

Et circa hoc q̄rūt tria. p° utrū de nccitate unius actus baptizādi sit mīni stri unitas. 2° utꝝ ablutiōis ꝛ plationis uerboꝝ simltas. 3° utꝝ aspsiōis uel imersionis trinitas.

P Rimo ostendo

q̄ nō de nccitate uni⁹ actus baptizādi sit mīstri unitas. qa si duoꝝ ini⁹ sit mācus. ꝛ alter mutus. si mutus pueꝝ imergat ꝛ mā cus uerba pferat uī eē baptism⁹. qa neutꝝ utrūq̄ facere possꝫ. uñ pbabile uī q̄ ābo pñt succurrere saluti pueli. Itēʒ s̄m Phi. 5°. phi. Magis ōpedēt mot⁹ a t'mio ad quē q̄ a t'mino a q°. Sʒ uno actu baptizādi plēs pñt baptizari. ut. n. hr̄ actuū. 2°. Apli una baptizaueūt die circiter tria milia. q̄d facer̄ nō potuissēt si p se quēlibꝫ imersissēt. g° sit' uno actu baptizādi pñt plēs baptizari. Cōtra oē pſe geminat suū sigla⁹. g° cū duo dicūt. nos baptizam⁹ te sēme ē. Ego baptizo te. ꝛ ego baptizo te. qd ē ꝫ formā. qa p i'atiōes expmit pltas actuū baptizādi. Rñdeo q̄ de necessitate uni⁹ actus baptizādi. ē mīstri ūitas ad uitādū pccm ex pte baptizātis. nisi forte in casu necessarij eēnt plēs ad puerū ablu endū. nō ē aūt de nccitate ad efficacia sacmēti. modus. n. expmēdi baptizādi actuꝫ ꝛ psone mīstri expssio nō sūt de nccitate efficacie sacri. sūt. n. ex traditiōe ecclie. uñ nō uī efficacie sacri repugnar̄ pueꝝ a plībus sit ablū. Ad p° dd q̄ in cāu posito pucr ō. l. cōi baptizat⁹ ñ eēt. qa q̄uis ō. l. cōi de'miat⁹ mōus expmēdi baptizādi ac tū nō sit ō nccitate efficacie sacri. tñ expmere actuꝫ eē ab illo a quo nō ē derogat efficacie sacri. sic aūt eē'i cāu pposito. qa baptism⁹ ē ablutō. si g° ille q uerba pfert nō ablnit expmeret actū baptizādi eē ab illo a q° nō ē siue expmat in singlāri siue i pl'. Ad 2m dd q̄ nō plus ɔcludit nisi q̄ unitas mīstri reqrit̄ de nccitate ad efficaciā sacri. nō. n. debēt plēs baptizari s̄ mul nisi i cāu nccitatis mun⁹ tñ idecēs ē plēs simul baptizari ab uno q̄ unū a plurib⁹. Ad ar° ad ptem aliā dd q̄ maioꝛ nō est ūa de pli pme psone. sed de pli se ꝛ tertie Uñ cū dico nos baptizam⁹ ñ ē sēsus ego baptizo ꝛ ego baptizo. s; ego ꝛ ille baptizamus.

S Ecundo queri tur

utꝝ de nccitate unius actus baptizādi sit ablutiōis ꝛ platiōis uerboꝝ simltas. Et uī q̄ nō. qa cū actus baptizādi sit necessari⁹ ad salutē. modus cōferēdi ds eē certissim⁹ ꝛ tutissimus. Sʒ hoc ñ eēt. si ad unū actū baptizandi de nccitate regreret ablutiōis ꝛ platōis uerboꝝ simltas. qa difficile eēt semp sil' inchoare ꝛ simul t'minare. g° nō reqrit' talis simultas. Itē ex maria prius exiūt ꝛ forma postea introducta pōt unū cōstitui. g° sit' ex ablutiōe pori ꝛ platiōe uerboꝝ posteriori pōt unus actus baptizandi cōstitui. Cōtra ad unitatē rei magis reqritur suarū ptiū simultas in re q̄ in itentiōe. Sʒ ad unū baptizādi actuꝫ de nccitate requirit' simltas ablutiōis ꝛ platiōis uboꝝ in baptizātis intētiōe. g° multo fortius reqrit' eoꝝ realis simltas i tpe. Rñdeo q̄ uerba ꝛ ablutiōes sil' eē tripliciter pōt intelligi. s. aut p realē eēntiā uni⁹ in alio. aut p eoꝝ coexistētiā in itentione. aut in tpe. simultas s̄m modū pmū nō requirit'. qa nec possibilis ē. qa sic uerba nō sūt nata eē in ablutiōe. nec ecōuerso. Sed simultas mō 2° regritur de nccitate explicite uel iplicite ingstū nccūꝫ ē q̄ abluens ꝛ uerba pferēs intēdat circa pueꝝ facer̄ qd facit ecclia. Simultas aūt modo t'io aliquo modo requiritur de necessitate. ꝛ aliquo modo nō. Necessariū. n. ē q̄ baptizans sic abluat ꝛ uerba pferat q̄ s̄m cōes usum illa duo uideātur ptinere ad actum unū qd nō esset uerū si in mane ablueret. ꝛ in sero uerba proferret. uel ecōuerso. ñ tamē est necessariū q̄ simul pūctalr̄ utrū q̄ incipiat ꝛ t'minet. s; sufficit q̄ prolatō uerboꝝ incipiatur anteq̄ ablutio t'minet. uel ecōuerso. debet tamen baptizans ista facer̄ simul q̄to magis potest bono modo Ex dictis patet solutio ad. primū. Ad secundus dicendum. q̄ non est simile de cōstitutione ex partibus permanentibus

ꝛ successiuis. qa in pmanentibus una pars prius facta põt aliã expectare. nõ sic autẽ in successiuis. ablutio aũt ꝛ uerboꝝ platõ res successiue sũt. Ad arᵐ ad ptẽ aliã sa tis pꝫ qd dd p ea q̃ dcã sũt in corpe q̃ois ꝛ inferius magis explanabiꝰ cũ queretur utꝝ ad integritatẽ baptismi de nccitate re quirat intẽtio baptizãtis.

Tertio queritur

utꝝ ad unitatẽ actus baptizandi sufficiat ĩmersio una. Et uiꝰ q̃ nõ d cõsecratõe di. 4ª. Postq̃ uos recte tertio ĩmersi estis q accepistis baptismũ in noĩe scẽ trinitatis. Item mgr̃ in lr̃a huꝰ di. c. aũ penul. Cõ stat baptizandos tertio debere immergi. Cõtra de cõsecratiõe di. 4ª. de triã. ꝛ reci tat mgr̃ in lr̃a huꝰ di. c. aũ penul. Repre hẽsibile eẽ nullatenꝰ põt infantẽ ĩ baptis mate uł ter uel semel ĩmergere. gº sufficit ĩmersio una. Itẽ eadẽ di. ppter uitãdũ scis matis scãdalũ uel heretici dogmatis usuꝫ simplam teneamꝰ baptismi mersionẽ. ergo puer non dꝫ mergi nisi semel. Rñdeo ad meliꝰ uidẽdũ q circũstãt hãc q̃oẽ. pº dcla rãdũ ẽ utꝝ sit nccũꝫ pueꝝ absolui mergẽ do. 2º q̃ ps ẽ abluẽda si totũ corpꝰ ablui nõ põt. 3º q̃ nõ p̃iudicat efficacie sacri pueꝝ ĩmergeꝛ selꝫ tm̃. 4º q̃a moꝰ dꝫ obs uari ĩ ĩmergedo. Q̃ntũ ad pᵐ sciẽd q̃ cir ca hec obsuãda ẽ ↄsuetudo eccłie. ubi enĩ cõsuetũ ẽ ablueꝛ ĩmergẽdo baptizãs si ab luat ñ mergẽdo peccat grauiꝰ nisi qñ ĩmi net nccitas q̃ põt ĩminere uel ppꝛ mãnũ baptizãtis debilitatẽ. si ñ sit aliꝰ q suppleꝛ possit. ꝛ uelit actũ baptizãdi sm̃ ↄsuetudi nẽ illiꝰ eccłie. uł ppꝛ pueri ĩfirmitatẽ uel qa nõ ẽ totꝰ natus. uel pp sufficiẽtis q̃nti tatis aq̃ penuriã. Ubi ãt ↄsuetudo ẽ eccłie ablueꝛ ñ ĩmergẽdo. ibi sic obsuãd ẽ ẽt abs q̃ aliq̃ alia nccitate. Q̃ntũ ad 2ᵐ sciẽd q̃ si totũ corpꝰ nõ posset ablui abluẽda ẽ ps p̃ncipalioꝛ ut caput ꝛ maxĩe facies. qa ĩ ea uigẽt sensus. Uñ reputatꝛ hoĩs sepulꝛa ubi sepultũ ẽ caput ff. de religiosis ꝛ sũp tibus funeꝝ. l. Cũ ĩ diũsis. ꝛ pꝰ caput pec tus. qa sedes cordis ẽ q̃si in pectore. si tñ ambe iste ptes nõ pñt ablui. magis abluẽ da eẽt facies q̃ꝫ pectus. qa ibi magis mãi feste sũt opationes aĩe. Uñ credo q̃ si ca put pueri baptizareꝛ añq̃ꝫ alia ps corpis exeat qd aliqñ faciẽduꝫ ẽ ppter piculum mortis pueri. baptizatus est. si aũt manus uel pes abluatꝛ añq̃ꝫ aliqua alia ps appa reat uolũt aliqui dicere q̃ puer baptizatꝰ eẽt qa aĩa est ĩ q̃libet pte corpis tota. Cõ muniꝰ tñ teneꝛ q̃ de. l. cõi nõ eẽt baptiza tus. q̃uis forte diuina pietas in tali casu baptismi uicẽ suppleat. Et iõ sp qñ piculũ mortis ĩminet abluẽdũ ẽ illud d puero qd põt ablui siue sit paꝝ siue sit mꝫ. Q̃ntũ ad 3ᵐ sciẽdũ q̃ ĩmergẽdo semel ul ter suãda ẽ eccłie cõsuetudo. Uñ ubi cõsuetũ ẽ ĩmergere ter grauiter peccat q ĩmergit semel tm̃. Sꝫ nõ pp hoc impeditꝛ sacri ef ficacia. qa sicut in tribus mersiõibus pso narũ trinitas. ita in una põt diuinitatis unitas designari ut hꝛ de ↄsecra. di. 4ª. d trina. Cõuenietioꝛ tñ ẽ cõsuetudo d ĩmer gendo ter pp expssiorẽ trinitatis repsen tationẽ. ꝛ tridui sepulture xp̃i. cuius expũ expmit trina ĩmersio ut hꝛ eadẽ di. Pꝰ q̃ꝫ uos. Q̃ntũ ad q̃rtũ. sciẽdũ q̃ sacerdos dꝫ pueꝝ teneꝛ p latꝰ ꝛ ũsa facie ad aquã debꝫ ĩmergere pº ita q̃ hẽat caput uersus orientẽ. 2º uersus aqlonẽ. 3º uersus meri diẽ ad significãdũ reformatiõeꝫ totꝰ ima ginis q̃ ĩitiatꝛ p fidẽ ĩ rõnali qd significat cõuersio capitis pueri ad oriẽtẽ a qua pte ẽ origo illuĩationis mediꝫ ꝛ ĩitiũ motꝰ ce li. sicut a dextera eius. Et pmoueꝛ p spẽ ĩ irascibili qd significat cõuersio capitis pueri ad aqlonẽ. ubi diciꝛ eẽ p quãdã sili tudinẽ quasi pes celi. ꝛ ĩ hoc repsentat so liditatẽ irascibili p spẽ. Ibi etiã sꝫ Phi. 2º methauroꝝ ẽ mare altius. ꝛ significat ira scibilis p spei eleuationeꝫ. Cõsumatꝛ autẽ p̃dcã reformatõ p caritatẽ ĩ cõcupiscibili qd repsentat ↄuersio capitis pueri ad me ridiem ubi est magna caliditas. ꝛ superiꝰ celi sm̃ Phi. 2º celi ꝛ mũdi. nulla autẽ triũ ĩmersionuꝫ fieri debuit uerso capite pu eri ad occidentem. quia ibi est luminis oc casus. ꝛ sinistra celi sm̃ Phi. 2º de celo ꝛ mundo. Ad argumenta ad partem pri mam dicendũ q̃ non procedũt per com parationem ad efficaciam sacramẽti. sed ad baptizantem ubi est consuetudo ter immergendi. planuꝫ est enim q̃ si ibi tñ semel ĩmergeret grauiꝰ peccaret sicut ex

pressum ē in lr̃a. Primū arᵐ ad ptes aliā nō pl̃s cōcludit nisi q̃ salua baptismi efficacia. ꝛ sine pcc̃ō de imergēdo ter uł semł ē cōsuetudo eccl̃ie obseruanda. vñ mgr̃ in lr̃a huius di. c. penul. Ibi duntaxat semel mergere licet. ubi cōsuetudo ecclesie talis existit. Ad 2ᵐ dō q̃ p simplā nō itelligit unā sed uniformē. fm glo ibidē uolēs dr̄e q̃ baptizantes in imergēdo debet se ꝯformare cōsuetudini ecclesie.

Consequenter querit'

de 5°. pncipali. Et circa hoc q̄rūtur tria. Prio utꝝ xp̄s instituerit baptismū añ suā passionē. 2° utꝝ hoīes fuerīt obligati ad susceptiōez baptismi añ passionē. 3° utꝝ hoīes fuerūt obligati ad susceptiōez baptismi statim post xp̄i resurrectiōe. De ratione aūt cessatiōis circūcisionis ꝛ aliorū sacroꝝ legaliū. ꝛ de tp̄re quo cessauerunt dcm̄ ē supius di. pma. q. ultima.

Primo ostendo

q̃ xp̄s non instituerit baptismū añ suam passionem. quia post resurrectionez dixit Euntes docete omnes gentes baptizātes eos. In nomīe pr̄is ꝛ fi. ꝛ sp̄ūs sc̄i. In quibus uerbis uidetur baptismum institu‑isse. ergo nō instituit ipm̄ post suam resurrectionem. Itē q̄diu durat lex una nō debet alia īstitui que sibi succedere debꝫ. sꝫ uirtus sacroꝝ legaliū durauit usqꝫ ad xp̄i passionē ut superius habitū est di. pᵃ ꝛ dicit magister in lr̃a. g° ante xp̄i passionem nō debuit baptismus institui. Item extra d baptismo ꝛ eius effectu. Maiores ꝫ. dictum est. Per sacrm̄ baptismi xp̄i sanguine rubricati culpa remittitur. g° nūc non habuit usqꝫ post xp̄i passionem. Sed statim cū fuit institutus habuit uīā suā. g° nō fuit īstitutus usqꝫ post xp̄i passionē. Cōtra plus est īstituere rem·fcō q̄ꝫ uerbo. Sꝫ xp̄s añ suā passionem baptizatus fuit a Io. ut habetur Math. 3°. ergo tunc fuit institutus baptismus. Item illo tp̄e fuit institutus baptismus quo xp̄us ipsū sanctificauit. Sed xp̄s quando fuit baptizat' sanctificauit baptisma fm Dam. li°. 4°. c. p°. Unde etiā dicit glo. sup illō Luce 3°. iesu baptizato. Qō baptizatur dn̄s

non mundari indigens. sed tactu mundę carnis aquas mundans ut uim habeant abluēdi. ergo añ passionē xp̄s baptismū instituit. Rñdeo q̃ xp̄us baptismi sacramentū pmo instituendū insinuauit. 2° instituit. 3° institutū obseruari pcepit. Primuꝫ fecit facto quādo a Io. baptizat' fuit ꝛ uerbo cū Io. 3° dixit Nicodemo. Nisi qs renat' fuerit ex aq̄ ꝛc. 2ᵐ fecit facto quando baptizauit p discipulos suos qui de mandato eius baptizare ceperūt. Un Io. 3°. Uenit iesus ꝛ discipuli ei' ī iudeā terram ꝛ illic demorabatur cū eis ꝛ baptizabat. Et uerbo quando misit discipulos suos binos. ꝛ binos ad baptizandū ꝛ predicandum. de qua missione habetur Luce. 10. 3ᵐ factū fuit signo. s. cū de latere xp̄i fluxit aqua. de quo habet' Io. 19°. Et uerbo quando post resurrectionem dixit discipul' suis. Ite docete omnes gētes baptizantes eos. In nomine patris ꝛ filij ꝛ s. s. Math. ultimo. Ante autem xp̄i passionem baptismū fuisse institutū dicit Hu°. 2° li° de sacra. pte 6ᵃ ca. 4°. Ad primū in oppositū patet solutio ex iam dcis. Ad 2ᵐ dicendum q̃ maior falsa est sicut. u. dicit Hu° in preallegato ca°. oportuit ut ꝛ illa que fienda erant nequaq̄ꝫ subito uel precipitanter. sed paulatim ꝛ quasi cū quadā reuerentia dimitterentur ut ostenderētur bona fuisse i tp̄e suo. Et silr̄ que icipiēda erant nō subito in auctoritatē assumerētur sed cū mora ꝛ grauitate inchoarentur ne uelut aliena ꝛ pter rem aliūde inductam subito putarent'. ꝛ ideo durāte adhuc uirtute circūcisionis cōueniēs fuit baptismū institui. nō tū ipsū pcipi obsuari ad necessitatem salutis. Ad 3ᵐ dō q̃ q̄uis maiorem uim habuit baptismus post xp̄i passionē q̄ꝫ ante. tamen ante passionem habebat efficaciam ex ui tū passionis credite implicite ꝛ explicite ꝛ quasi iam inchoate tū pp̄ter eius ppinquitatez ꝛ passuri presentialitatem ꝛ assūptam penalitatē. Ad argumenta ad partem aliam dicenduꝫ q̃ quando xp̄s baptizatus fuit a Io. nō instituit baptismū. sed instituendū īsinuauit in aqua inq̄tum in aqua baptizatus. ꝛ in noīe trinitatis inq̄tū in suo baptismo apparuit pᵃ pr̄is i uoce. ꝛ psona filii in carne

ꝯ p̄soā.s.s.in colūbe spē.nec tūc aliā ꝟtu-
tē regenerādi cōtulit aqs nisi q̄ ex tūc or-
diāta fuit aqua ad hoc ut ī ea istitueꝛ̄t r̄-
generatōis sacr̄m.si tñ hēret illa aqua q̄
corp⁹ xp̄i tetigit ꝟbeꝛ̄t fuari ī maxia re-
uerētia ut r̄lige scissiē ꝑpter mūdissiāz ꝯ
sāctissimā carnē quā tetigit.

SEcundō queritꝰ utꝝ hoī-
nes fuerit obli-
gati ad susceptōez baptisi añ xp̄i passio-
nē.Et uꝛ̄ q̄ sic.q2 añ suaz passionē dixit
illꝺ uerbū scriptū Jo.3°.Nisi qs renatus
fuerit ex aqua ꝯ.s.s.nō pōt itroire regnū
dei. Jtez Alu°.2°.de sac.pte 6ª.c.4°. di-
cit q̄ añ passiōez ipa cicūcisio i statu suo
ad remediuz suscipiebatꝛ.ꝯ tñ ēt tūc bap-
tisūs sine picl̄o salutis nō cōtēnebatꝛ ab
his qb⁹ p̄dicabatꝛ. Cōtra Danielꝛ.li.4°.
c.p°.dicit q̄ xp̄us irrigauit nos ex scā ꝯ i
gnata eius costa fōtē reissiōis.aquā q̄dē
ī regn̄ratōez ꝯ ablutōez pcc̄i ꝯ corruptō-
nis.g° nō habuit efficaciā baptisūs q°us
q3 fluxit illa aqua de lateꝛ̄ xp̄i.S3 anteq̄3
hēr3 efficaciā nō fueꝛ̄t hoies obligati ad
baptismi susceptōnē.g° nō fueꝛ̄t hoies o-
bligati añ xp̄i passiōez. R° q̄ añ xp̄i pas-
sionē nō erāt hoies obligati de necessita-
te salutis ad baptisi susceptōez.lex.n. nō
obligat quousq3 ꝓmlgata sit.lex āt ꝺ su-
scipiēdo baptisīo xp̄i ꝓpe loqn̄do ꝓml-
gata nō fuit añ xp̄i passionē.q2 ꝯsi disci-
puli xp̄i añ passionē de eiꝰ mādato bapti-
zauerūt.tñ ad hoc nō publicabāt illꝺ ut
necessariū ad salutē.nec.n.cōgruū fuisset
ut si respcū eiusꝺ morbi hoies ꝺ necessi-
tate ad salutez eēnt obligati ad susceptō-
nez duoꝝ remedioꝝ quoꝝ q̄dl3 p se suffi-
ciebat ad curatōez morbi us3 āt ad passi-
onē tenebātur iuꝺi ꝺ necessitate salutis
ad circūcisionē.q2 us3 tūc circūcisio i suo
statu fuit ꝯ uim purgādi habuit. Ad pᵐ
in oppᵐ ꝺꝺ q̄ p illꝺ uerbū xp̄us nō ipo-
suit necessitatē suscipiēdi bapᵐ.s3 īponē-
dam p̄dixit.nō.n.dixit q̄ nō est regn̄atus
ex aqua ꝯc. Ad 2ᵐ.ꝺꝺ q̄ aliud ē bapᵐ.
ꝯtēnere.aliud nō suscipe.sine.n. picl̄o sa-
lutis nō cōtēnebatur q2 iā3 hēbat uirtute3
iustificādi tñ sine picl̄o uirtutis salutis po-
terat nō suscipi ab illꝛ ēt qb⁹ p̄dicabatꝛ ꝑ-
pter rōnez dcā3 i corpe q̄onis. Ad arᵐ
ad ptez alia3 ꝺꝺ q̄ realis fluxꝰ illꝰ aque
ꝺ latere xp̄i nō fuit cā ꝟtutis baptisi.seꝺ
signū qꝺ ꝟtutē hēbat a fide passiōis illꝰ
ꝺ cuius latere fluebat.maiorē tñ efficaci-
am hūit bap⁹ postq̄3 passio illa fuit realꝛ
exhibita q̄3 añ.

TErtio queritꝛ utꝝ hoies fue-
rit obligati ad susce-
ptōnē baptismi stati post xp̄i resurrectio-
nez.Et uꝛ̄ q̄ sic.q2 ꝓmlgata lege obligā-
tur hoies ad eius obfuatōez. s3 xp̄us c-
to post suaz resurrectōez baptismū susci-
piēꝺ p̄cepit.cu3 dixit.Jte docete omēs gē-
tes ꝯc.Math.ul°.qꝺ fuit eius susceptō-
nē ꝓmulgaꝛ̄.ergo extūc fueꝛ̄t hoies obli-
gati ad baptisi susceptōez. Jtē circūcisio
non habuit efficaciā nisi us3 ad passiōez
sm Alu°.2°.li°.de sac.pte.6ª.c.4°. s3 sep
fuit necessariū ad salutē aliqꝺ remᵐ ꝯ o-
riginale pccū3.g° stati post passiōez xp̄i
fuerūt oēs saltez iuꝺi obligati ad suscipi-
enꝺ baptisū3 xp̄i.cū extūc aliud remediū
efficax ꝯ origiāle pccū3 nō hēret. Con-
tra Jo.15.dic xp̄us si nō ueissez ꝯ locutus
eis nō fuisse pccm̄ nō hērēt. s3 nō statim
post xp̄i resurrectōez fuit oībus ānūciatū
p̄ceptū ꝺ suscipiēdo baptismū. g° nō oēs
fuerūt obligati stati p⁹ xp̄i r̄surrctōez ad
suscipiēꝺ bapᵐ. R° q̄ ñ oēs hoīes fue-
rt obligati ad susceptiōez baptisi stati p⁹
r̄surrectionez.nullꝰs.n.teneꝛ ꝺ necessitate
obfuare legē añq̄3 ꝓmulgata sit.nec ēt p⁹
ꝓmlgationē quous3 sibi inotescit nisi de-
fectus eius sit in causa quare non statim
innotuit sibi ꝓmulgatio legis.lex autē de
necessitate suscipiēdi baptismū non stati3
fuit ꝓmulgata post Christi resurrectiōez
q2 non statim dixit illꝺ verbū Math.ulᵒ
Jte docete omnes gentes baptizātes eos
ꝯc.Jlla etia3 ꝓmulgatio non stati3 oībus
fuit nota.Et tamē fuerūt multi quoꝝ de-
fectus non fuit in causa tardatiōis illius
notitie.S3 postq̄3 eius ꝓmulgatio p unū-
sum orbe3 fuit diffusa sm illud p̄s. Jn o-
mne3 terrā exiuit sonus eoꝝ.omnes fue-
runt obligati ad baptismi susceptiōem.
Ad pᵐ.in oppositū patet solꝰo ex iam dic-
tis. Ad.2ᵐ.ꝺꝺ q̄ post Christi passionem
ante notitiā promulgatiōis ꝺ obfuatiōe
baptisi erat r̄mediū cōtra originale pccm̄

pressum ē in lr̄a. Primū ar^m ad ptez aliā nō pl's cōcludit nisi q̄ salua baptismi efficacia. ⁊ sine pccō de imergēdo ter ul' semel ē cōsuetudo ecclie obseruanda. vn̄ mgr̄ in lr̄a huius di. c. penul'. Ibi duntaxat semel mergere licet. ubi cōsuetudo ecclesie talis existit. Ad 2^m dō q̄ p simplā nō itelligit unā sed uniformē. fm glo. ibidē uolēs dr̄e q̄ baptizantes in imergēdo debēt se ɔformare cōsuetudini ecclesie.

Consequenter

querit' de 5°. pncipali. Et circa hoc q̄rūtur tria. Primo utr̄ xp̄s īstituerit baptismū an̄ suā passionē. 2° utr̄ hoīes fuerīt obligati ad susceptiōez baptismi an̄ passionē. 3° utr̄ hoīes fuerūt obligati ad susceptiōez baptismi statim post xp̄i resurrectiōe. De ratione aūt cessatiōis circūcisionis ⁊ alioꝝ sacroꝝ legaliū. ⁊ de tp̄re quo cessauerunt dcm̄ ē supius di. pma. q. ultima.

Primo ostendo

q̄ xp̄s non instituerit baptismū an̄ suam passionem. quia post resurrectionez dixit Euntes docete omnes gentes baptizātes eos. In nomīe p̄ris ⁊ fi. ⁊ sp̄us sci. In quibus uerbis uidetur baptismum instituisse. ergo nō instituit ip̄m post suam resurrectionem. Itē q̄zdiu durat lex una nō debet alia istitui que sibi succedere debz. sz uirtus sacroꝝ legaliū durant usq̄ ad xp̄i passionē ut superius habitū est di. p^a ⁊ dicit magister in lr̄a. g° ante xp̄i passionem nō debuit baptismus institui. Item extra dē baptismo ⁊ eius effectu. Maiores §. dictum est. Per sacr̄m baptismi xp̄i sanguine rubricati culpa remittitur. g° uim non habuit usq̄ post xp̄i passionem. Sed statim cū fuit institutus habuit uīs suā. g° nō fuit īstitutus usq̄ post xp̄i passionē. Cōtra plus est īstituere rem fcō q̄z uerbo. Sz xp̄s an̄ suā passionem baptizatus fuit a Jo. ut habetur Math. 3°. ergo tunc fuit institutus baptismus. Item illo tp̄e fuit institutus baptismus quo xp̄us ipsū sanctificauit. Sed xp̄s quando fuit baptizat^s sanctificauit baptisma fm Dam. li°. 4°. c. p°. Unde etiā dicit glo. sup illō Luce 3°. iesu baptizato. Qō baptizatur dn̄s non mundari indigens. sed tactu munde carnis aquas mundans ut uim habeant abluēdi. ergo an̄ passionē xp̄s baptismū instituit. R̄ndeo q̄ xp̄us baptismi sacramentū primo instituendū insinuauit. 2° instituit. 3° institutū obseruari p̄cepit. Primuz fecit facto quādo a Jo. baptizat^s fuit ⁊ uerbo cū Jo. 3° dixit Nicodemo. Nisi qs renat^s fuerit ex aq̄ ⁊c. 2^m fecit facto quando baptizauit p discipulos suos qui de mandato eius baptizare ceperunt. Un̄ Jo. 3°. Uenit iesus ⁊ discipuli ei^s i iudeaz terram ⁊ illic demorabatur cū eis ⁊ baptizabat. Et uerbo quando misit discipulos suos binos. ⁊ binos ad baptizandū ⁊ predicandum. de qua missione habetur Luce. 10. 3^m faciū fuit signo. s. cū de later̄ xp̄i fluxit aqus. de quo habet' Jo. 19°. Et uerbo quando post resurrectionem dixit discipul' suis. Ite docete omnes gētes baptizantes eos. In nomine patris ⁊ filij ⁊ s. s. Math. ultimo. Ante autem xp̄i passionez baptismū fuisse institutū dicit Hu°. 2° li° de sacra. pte 6^a ca. 4°. Ad primū in oppositū patet solutio ex iam dcis. Ad 2^m dicendum q̄ maior falsa est sicut. n. dic Hu° in preallegato ca°. oportuit ut ⁊ illa que fienda erant nequaq̄z subito uel precipitanter. sed paulatim ⁊ quasi cū quadā reuerentia dimitterentur ut ostenderētur bona fuisse i tp̄e suo. Et silr̄ que īcipiēda erant nō subito in auctoritatē assumerēt' sed cū mora ⁊ grauitate inchoarentur ne uelut aliena ⁊ p̄ter rem aliūde inductam subito putarent'. ⁊ ideo durāte adhuc uirtute circūcisionis cōueniēs fuit baptismū institui. nō tn̄ ipsū p̄cipi obsuari ad necessitatem salutis. Ad 3^m dō q̄ q̄uis maiorem uim habuit baptismus post xp̄i passionē q̄z ante. tamen ante passionem habebat efficaciam ex ui tn̄ passionis credite implicite ⁊ explicite ⁊ quasi iam inchoate tn̄ p̄pter eius p̄pinquitatez ⁊ passuti presentialitatem ⁊ assūptam penalitatē. Ad argumenta ad partem aliam dicenduz q̄ quando xp̄s baptizatus fuit a Jo. nō instituit baptismū. sed instituendū īsinuauit in aqua inq̄ztum in aqua baptizatus. ⁊ in noīe trinitatis inq̄ztū in suo baptismo apparuit p^a p̄ris i uoce. ⁊ p̄sona filii in carne.

⁊ psõa. s. s. in colūbe spē. nec tūc aliā vtutē regenerādi cōtulit aqs nisi q extūc ordiāta fuit aqua ad hoc ut i ea istituerēt regeneratōis sacrm̄. si tñ hēret illa aqua q corp⁹ xp̄i tetigit obsērt suari i maxia reuerētia ut rlige scissiē ꝓpter mūdissiāz ⁊ sactissimā carnē quā tetigit.

Secundo querit̄ utꝝ hoies fuerit obligati ad susceptōez baptisi añ xp̄i passionē. Et uīr q sic. qꝛ añ suaz passionē dixit illō uerbū scriptū Jo. 3°. Nisi qs renatus fuerit ex aqua ⁊. s. s. nō pōt itroire regnū dei. Jtē Ric°. 2°. de sac. pte 6ª. c. 4°. dicit q añ passiōez ipa cicūcisio i statu suo ad remediū suscipiebat̄. ⁊ tñ ēt tūc baptisūs sine piclo salutis nō cōtēnebat̄ ab his qb⁹ p̄dicabat̄. Cōtra Daniel. li. 4°. c. p°. dicit q xp̄us irrigauit nos ex scā ⁊ ignata eius costa fōtē reīssiois. aquā qdē i regn̄ratōez ⁊ ablutōez pcc̄i ⁊ corruptōnis. g° nō habuit efficaciā baptisūs q°us qꝫ fluxit illa aqua de later̄ xp̄i. Sꝫ anteq̄ꝫ hērz efficaciā nō fuerit hoies obligati ad baptismi susceptōnē. g° nō fuerit hoies obligati añ xp̄i passioēz. R° q añ xp̄i passionē nō erāt hoies obligati de necessitate salutis ad baptisi susceptōez. lex. n. nō obligat quousq̄ꝫ ꝓmlgata sit. lex āt ō suscipiēdo baptismo xp̄i ꝓpe loqn̄do ꝓmlgata nō fuit añ xp̄i passionē. qꝛ ⁊si discipuli xp̄i añ passionē de ei⁹ mādato baptizauerūt. tñ ad hoc nō publicabāt illō ut necessariū ad salutē. nec. n. cōgruū fuisset ut si respcū eiusō morbi hoies ō necessitate ad salutez eēnt obligati ad susceptōnez duoꝝ remedioꝝ quoꝝ qdlꝫ p se sufficiebat ad curatōez morbi usꝫ āt ad passionē tenebātur uiri ō necessitate salutis ad circūcisionē. qꝛ usꝫ tūc circūcisio i suo statu fuit ⁊ uim purgādi habuit. Ad p⁹ in opp⁹ dō q p illō uerbū xp̄us nō iposuit necessitatē suscipiēdi bap⁹. sꝫ iponēdam p̄dixit. nō. n. dixit q nō est regn̄atus ex aqua ⁊c̄. Ad 2⁹. dō q aliud ē bap⁹. ōtēnere. aliud nō suscipe. sine. n. piclo salutis nō cōtēnebatur qꝛ iaꝫ hēbat ututez iustificādi tñ sine piclo ututis salutis poterat nō suscipi ab ill' ēt qb⁹ p̄dicabat̄ ꝓpter rōnez dcāꝫ i corpe q̄ōnis. Ad ar⁹ ad ptez aliaz dō q realis flux⁹ illi⁹ aque ō latere xp̄i nō fuit cā ututis baptisi. sed signū qō vtutē hēbat a fide passiois illi⁹ ō cuius latere fluebat. maiorē tñ efficaciam hūit bap⁹ postq̄ꝫ passio illa fuit realr̄ exhibita q̄ꝫ añ.

Tertio querit̄ utꝝ hoies fuerit obligati ad susceptōnē baptismi stati post xp̄i resurrectionez. Et uīr q sic. qꝛ ꝓmlgata lege obligātur hoies ad eius obsuatōez. sꝫ xp̄us certo post suaz resurrectōez baptismū suscipiēō p̄cepit. cuꝫ dixit. Jte docete omēs gētes ⁊c̄. Math. ul°. qō fuit eius susceptōnē ꝓmulgar̄. ergo extūc fuerīt hoies obligati ad baptisi susceptōez. Jtē circūcisio non habuit efficaciā nisi usꝫ ad passiōez sm̄ Ric°. 2°. l°. de sac. pte. 6ª. c. 4°. sꝫ sep fuit necessariū ad salutē aliqō rem⁹ ō originale pccūꝫ. g° stati post passioēz xp̄i fuerūt oēs saltez uiri obligati ad suscipienō baptisūꝫ xp̄i. cū extūc aliud remediū efficax ō origiāle pccūꝫ nō hēret. Contra Jo. 15. dic xp̄us si nō ueissez ⁊ locutus eis nō fuissē pccm̄ nō hērēt. sꝫ nō statim post xp̄i resurrectōez fuit oibus ānūciatū p̄ceptū ō suscipiēdo baptismū. g° nō oēs fuerūt obligati stati p⁹ xp̄i r̄surrctōez ad suscipiēō bap⁹. R° q ñ oēs hoies fuerīt obligati ad susceptiōez baptisi stati p⁹ r̄surrectionez. nullꝰ. n. tenet̄ ō necessitate obsuare legē anq̄ꝫ ꝓmulgata sit. nec ēt p⁹ ꝓmlgationē quousꝫ sibi inotescit nisi defectus eius sit in causa quare non statim innotuit sibi ꝓmulgatio legis. lex autē de necessitate suscipiēdi baptismū non statiꝫ fuit ꝓmulgata post Christi resurrectiōez qꝛ non statim dixit illō verbū Math. ult° Jte docete omnes gentes baptizātes eos ⁊c̄. Jlla etiaꝫ ꝓmulgatio non statiꝫ oibus fuit nota. Et tamē fuerūt multi quoꝝ defectus non fuit in causa tardatiōis illius notitie. Sꝫ postq̄ꝫ eius ꝓmulgatio p uniūsum orbeꝫ fuit diffusa sm̄ illud p̄s. Jn omneꝫ terrā exiuit sonus eoꝝ. omnes fuerunt obligati ad baptismi susceptiōem. Ad p⁹. in oppositū patet solō ex iam dictis. Ad. 2⁹. dō q post Christi passionem ante notitiā promulgatiōis ō obsuanōe baptisi erat r̄mediū cōtra originale pccūꝫ

fides parētum q̄tū ad puulos. uel fides ppria q̄tū ad adultos. Unde q̄uis f̄m Hug⁹.eo.c⁹ tūc circūcisio sine ꝑcto salutis nō cōtēneret ab his q̄bus finis eiꝰ nōdū maifestabatur. tū p eiꝰ susceptōez nō iustificabātur: sꝫ p fidē.

Circa lraz sub forā ūboꝝ p̄scip⁹ s.a dño q̄ scipta ē Math. ultimo. nō q2 dr̄ tm̄.supp̄. Sed q2 credit ab aliquo.s. q2 sufficit tm̄ fid's eccl'ie. De substātia huiꝰ sacri sūt ūbum ⁊ elīz. ⁊ supple itentō baptizātis plenū ē fid'i sacm̄. uez est ī credēdo.sꝫ nō dicit q̄ hoc sufficiae ad baptisimū. ul' expōas ut expositus est i q̄onibus. Nec a Christi baptismate sp̄s sepabatur.i.a baptismate qd' fit i nomie xp̄i uez baptisma tradi hoc itellige'd ē p tp̄re p̄mitie eccl'ie cuiꝰ rō reddita ē ī q̄onibus. Cōmodius dr̄ istitutō fcā quando Christꝰ a Jo.baptizatus ē. hic debet accipi institutō q̄tū ad d'terminatōnē materie ī qua īstituēdus erat baptismꝰ. ⁊ q̄tū ad figuratōnez forme. inuocato nomine tritatis. hic arguūt aliqui q̄ Jo.ī baptizādo Christū tritatē inuocauit nisi ī aq̄ supple naturali.

Di. iiii.

Hic dicendum ē. Supiꝰ d'erminauit magr̄ de bap⁹ q̄uū ad ipsū sacm̄ sꝫ se. hic d'ermiat de ip̄o q̄tū ad suscipiētes. ⁊ diuidit' in duas partes. Prio poit diusos modos suscipiēdi baptismū. 2⁹ d'ermiat d' quolibꝫ ibi. Sacrꝫ ⁊ rez. ⁊ ista in.2. Prio d'ermiat d' diuersis modis suscipiēdi baptismū. 2⁹ de effectu eius in suscipiētibꝰ ibi. Solet queri. Pria in.3. P⁹ d'ermiat d' illis q suscipiūt sacm̄ ⁊ rem. 2⁹ de illis qui suscipiunt sacm̄ ⁊ nō rem ibi. Qui uo sine fid'. 3⁹ de ill' q suscipiūt rem ⁊ nō sacm̄ ibi Sūt ⁊ alij. ⁊ ista in.2. Primo d'ermiat ueritatē. 2⁹ remouꝫ d'rietatē ibi. His āt. Illa pars que ibi icipit. Solꝫ queri diuiditur in.2. Prio d'ermiat de effectu baptism in adultis. 2⁹ in puul' ibi. Solꝫ ēt Pria in.2. P⁹ d'ermiat de effcū. 2⁹ de significatōne ibi. Si querit'.

Circa hanc di. q̄rēdū ē p̄ncipal'r de q̄tuor. P⁹ d' diūsitate suscipiētiuz baptismū 2⁹ d' diuersitate baptizantiū. 3⁹ d' diuersitate effectuuz. 4⁹ pponet' aliq cāus ī susceptōne baptismi. Circa p^m q̄rū 3. p⁹ utrū puuli q̄n baptizātur r̄cipiāt effectū baptismi. 2⁹ utꝝ ficti r̄cipiāt effectū baptismi. 3⁹ utꝝ iā iustificati teneāt' ad baptismi susceptōnem.

Primo ostendo q̄ puuli nō recipiant effectū baptismi f̄m Phi.2⁹ d' aia. Actus actiuoruz sūt i patiēte dispoito. sꝫ ī puul' nulla p̄cessit dispositō ad susceptōem effcūs baptismi. g⁹ bapꝰ nō p̄t cār suū effcm in puul'. Itez q̄cūq3 habꝫ hitū fid'i si assit usus li. ar. facil'r exit ī actuz credēdi. sꝫ puulꝰ baptizatus ueniēs ad etatē adultā nō facil'r exit i actuz cr̄dēdi nisi prio fuerit ī fid' instructus ⁊ ad credēd' assuefcūs. g⁹ hitum fidei q icludit' in baptismi effcū puulus cū baptizat' nō recip̄. Cōtra magr̄ i lr̄a huiꝰ di.c⁹ p⁹ dicit q̄ sacrm̄ ⁊ rem siml' suscipiūt omēs puuli q ī bap⁹ ab originali mūdātur peccato. R̄ndeo q̄ puuli ī baptismo recipiūt effectū baptismi. q2 effectus bap. sūt pcci purgatō. gr̄e collōo. pene remissio. caracteris ipssio. et sōitis r̄pssio. de q̄bus īferius dicet'. hoc aūt puuli r̄cipiūt in bap⁹. q2 aīa nata est p̄dcōs effectus suscipeř ⁊ ī puul' nihil est qd' eoruz susceptōnē possit īpedir̄. ⁊ fid's eccl'ie nō efficiēdo aliquā qualitatē ī puul' sꝫ ex diuina ordinatōe eos ad p̄dcōꝝ susceptōez disponit. ⁊ ille q p̄ncipal'r baptizat. i. d's liberal'r ifluit. Ad p^m ī oppositū d'd' q̄ illa ppoitō debꝫ itelligi de actiō limitate v̄tutis ⁊ de effectu cōplectiuo. q2 p̄mā dispositōez nat'e rei s'radditā pōt agēs facer̄ limitate ūtutis. d'us autez a quo sunt p̄ncipal'r effcūs baptisi ē agēs illitate v̄tutis: mior ēt argumēti ul'r itellecta fl'a ē q2 fides eccl'ie aliquo mō ad susceptōem effectuū baptismi dispoit ut uisū est. Ad 2^m. d'd' q̄ ad facil'r exeūd' ī actuz credēdi nō tm̄ reqritur hitus fid'i: sꝫ ēt articl'oꝝ cogitō. ⁊ ēt assuefcō d' lege coi. q2 acꝰ cr̄dēdi nō tm̄ est actus fid'i. sꝫ ēe itellectus q ex assuefactōne i actū q p̄ncipal'r ē p

fidez facilius exit. tñ ceteris paribus baptizati uenientes ad etatē adultā facilius exeūt in actum credēdi ꝙ̄ si non fuissent baptizati.

SEcundo queritur utꝝ ficti r̄cipiūt effectū baptismi. Et u͛r ꝙ sic. Illi recipiūt effectū baptismi q ueraciter ipm̄ recipiūt. Sz. īfra. q. i. sic ficti. cuiusmodi sentētia accipit͛ ab aug. pº liº de bapº. cōtra donatistas nō multū lōge post medium dr̄. ꝙ ficti ueraciter non ficte recipiūt ergo recipiūt baptismi effectū. Itē qui ñ recipiūt baptismi effectū sūt rebaptizādi. qđ pbo p sile. qa illi q nō recipiūt absolutionis effectū sūt iteꝝ absoluēdi. sed illi q ficte recipiūt baptismū nō sūt rebaptizandi. ergo recipiūt effectū baptismi. Iteꝫ si aliquid posset impedire effectū baptismi. hoc maxime esset peccm̄. sed pccm̄ non impedit. imo p baptismū expellitur. ergo fictio nō īpedit effectū baptismi. Contra sap. pº. sp̄us. s. discipline effugiet fictū. sed effectus baptismi est donatio. s. s. quia in baptismo datur eius donū. ergo ficti non recipiūt effectū baptismi. Itē mgr̄ in l̄ra huius di. c. pº. Qui sine fide uel ficte accedunt sacr̄m nō rē suscipiūt. sed res baptismi est effectus baptismi. ergo ficti nō recipiūt effectū baptismi. Rūdeo ꝙ fictus dr̄ ille q aliud p̄tendit exterius ꝙ̄ habeat in corde. qđ dupliciter pōt intelligi. s. aut respectu receptionis sacri. ut cum aliquis simulat se uelle recipe ablutionē ut sacr̄m. et tñ nō intēdit eā recipe nisi iocose ñ inquātū sacr̄m ē. aut respectu dispositōis ad receptionē sacri. ut cū aliquis uel ꝟbo uel signo simulat se dispositū interius ad sacri susceptionē. et tñ indispositus est. aut qa ñ credit. aut qa sacr̄z cōtēnit. aut qa in ꝓposito mortaliter peccādi seu in peccato mortali remanēdi ꝑsistit. Pº mō loquēdo de fictis quāuis augº. liº. 7. cōtra donatistas ꝓpe finē nō determiet utꝝ essent tales baptizati uel nō. sed diuinū iudiciuꝫ p aliciuius reuelationis oraculū sup hoc implorādū. qđ etiā hr̄ de cōsec. di. 4ª. Solet etiā. dđ tñ u͛r tales nō recipe baptismi sacr̄m. in quo includitur ꝙ nullū effectū baptismi recipiūt. qđ certū ē. si ille q baptizat non intēdit illā ablutionē facere ut sacr̄m. sed tñ cā ludi sic dicit glo. sup allegatū decretū. Sed ut dicit glo. ibidē. si baptizans intēdit baptizare qualēcūqꝫ intētionē baptizatus habeat recipie sacr̄m. qđ nō est ueꝝ ut inferius oñdetur. 2º modo loquēdo de fictis dđ ꝙ recipiunt baptismi sacr̄m. vñ nō sūt amplius baptizādi. recipiunt. n. effectū sacri indelebilē. i. caractere qui ē sacr̄m et res. sed effectū q ē res ⁊ nō sacr̄m. i. gr̄am remissionis peccatoꝝ durāte fictiōe nō recipiūt. recedēte tñ fictōne. qa caracter ē īmediata dispositio ad gr̄aꝫ baptismalē. sicut organizatio corporis ad aīe susceptionē recipiūt gr̄am baptismalē p quā remittūtur peccata sicut uidemus ꝙ aer quāuis aliqñ ad p̄ntiā luminaris ñ illuminetur ꝓpter interpositionē alicuius obstaculi. tñ ipo remoto. qa rōe diaphonitatis est receptiuus illuminatōis stati illuminatur. remissionē tñ pene debite pccis post receptionē sacri cōmissis nō recipiūt ex vi sacri. Sacr̄m. n. baptismi p se respicit culpā p̄cedētē nō sequētē. Vñ pccā mortalia post receptionē sacri cōmissa in eis ñ delētur ꝟtute sacri baptismi nisi p accidēs qa gr̄a baptismalis nō pōt cū aliquo mortali pccō. ⁊ iō deleri nō p̄nt mortalia ante susceptionē sacri cōmissa. quīetiā deleātur illa q susceptionē sacri sūt secuta. Sed qa uenialia simul stare p̄nt cū gr̄a. iō recedēte fictione illa q̄ secuta sūt sacri susceptionē nō delētur ex vi sacri baptismi quāuis deleri possint ex vi penitētie. Ad pᵐ ī oppositū dđ. ꝙ intelligēdū ē de uera receptione sacri. qđ patet quia īmediate subiūgitur sic. neqꝫ eoꝝ baptisma reprobat͛. gratiā tñ remissionis pccōꝝ qui ē effectus baptismi durāte fictōe nō recipiūt. Ad 2ᵐ. dđ ꝙ maior est falsa si intelligatur de effectu qui ē peccati remissio nec ualet ꝓbacio. qa absolutio aliquā indelebilē dispositione ad gr̄am nō īprimit sicut imp̄mitur p sacr̄m baptismi. Ad 3ᵐ dđ. ꝙ dicūt aliqui ꝙ quāuis pccm̄ mortale repugnet gr̄e suscepte. qa cū illa simul star͛ nō pōt tamē gr̄e suscipiende magis repugnat fictio ꝙ̄ pccm̄ sicut opacitas supueniēs aeri magis repugnat suscipiendo lumini ꝙ̄ tenebra. Sed hec solutio nō est cōueniēs. fictio. n.

peccatū ē. ɔ̄ ergo sic ad arᵍ ꝙ pccm̄ mortale actuale impedit de lege cōmuni effectū baptismi quo ad remissionē culpe. ⁊ infusionē grē si nō assit uel pcesserit aliqua displicētia pcci in spāli uel in gn̄ali. Pccm̄ aūt mortale originale nō ita repugnat infusioni grē sicut actualis fictio. nec sic habitualis p actū ꝓpe uolūtatis cāta. Arᵃ ad prē aliā nō ꝓcedūt ɔ̄ re q̄ ē res ⁊ sacr̄ꝫ sed de re que non est sacr̄m cuiusmodi est gratia baptismalis.

Tertio queritur

utꝝ iā iustificati teneantur ad susceptōnē baptismi. ⁊ uī̄ ꝙ nō. math. 9°. Nō est opꝰ ualētibus medicus. sed male hn̄tibus ergo cū iā iustificati sint ualētes ⁊ baptismꝰ sit medicina nō tenētur ad susceptōnē baptismi. Itē nō legimus in scriptura ꝙ beata ṽgo apli ⁊ Jo. baptista fuerīt baptizati. ⁊ tamē ꝓbabile ē ꝙ si baptizati fuissēt hoc in scriptura inuenīretur. Item baptizati baptismo christi ante passionem nō tenebantur circuncidi q̄uis adhuc circūcisio suā hr̄et efficaciā ēt in iustificādo ⁊ in obligādo. gᵒ siliter iustificati p circūcisionē nō fuerūt postea obligati ad suscipiēdum baptismū xp̄i nec aū nec post passionem. Item nullus obligatur ad recipiendum bapᵍ in quo baptismus nullū pōt hr̄e effectū. sꝫ tales sūt iam iustificati. scōm. n. q̄ɔ̄ pōt accipi ex sentētia glo. sup illud ad ro. 3°. Signaculū circūcisiōis. circūcisio iā iustificato nullā grām cōferebat ergo a siṁi uī̄ ꝙ nec baptismus. ergo uī̄ ꝙ iā iustificati nō tenētur ad eius susceptionē. Cōtra Jo. 3°. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ .s.s. nō pōt introire ī regnū dei. Itē Jo. baptista. q̄uis iustificatus in utero mr̄is fuerit. tn̄ dixit xp̄o. Ego a te debeo baptizari ut habeť math. 3°. Corneliū ēt iustificatū petrus baptizauit. ut hētur actuū. io. Hec aūt nō fuissent nisi iustificati tenerētur ad baptismi susceptōnē. Rn̄deo ꝙ iustificati q baptismū nō susceperūt tenētur ad susceptionē baptismi cuius rō ē. qa q̄uis aliqua res instituatur pp ea q̄ accidūt ut in pluribus. si tn̄ gn̄aliter lata ē non tn̄ tenētur ad eius obſuationē hn̄tes illud pp q̄ɔ̄ est lata. sed ēt nō hn̄tes. q̄uis aūt lex de suscipiēdo bapᵍ fuerit instituta ꝓpter habētes originale pccm̄. tn̄ gn̄aliter lata est. ⁊ iō ad eius obſuationē tenētur nō. tm̄ illi q sunt ab originali pccō purgādi. sꝫ ēt illi qui uel p sanctificatōnē in utero uel p baptismū flamis sūt a pccō originali purgati ⁊ iustificati. Preterea q̄uis baptismꝰ pricipaliter fuit institutus ad pccī originalis purgationē. ex cōsequēti tamen fuit institutus ad fideliū ab infidelibus distinctionē q̄ fit p susceptionē baptismi quātū ad iudiciū ecclie militātis ⁊ p caracterem baptismalē quātū ad iudiciū ecclie triūphātis. ⁊ iō iā iustificati p uiā aliā tenēť ad susceptōnē baptismi ut p susceptōnem exterioris sacr̄i inter fideles esse iudicētur ab ecclia militāte ⁊ p caracterē baptismalē quē nō recipiūt iustificati in utero uel p baptismū flamis ab ecclia triūphāte. Un̄ augᵒ. liᵒ. 4°. de bapᵒ ɔ̄ donatistas nō multū añ finē. Nemo debet ī quolibꝫ ꝓuectu interioris hoīs si forte ante bapᵍ usqꝫ ad spālē intellectū pio corde ꝓfecerit ɔtēnere sacr̄m qd̄ ministroꝝ ope corpaliter adhibetur. et itē ꝓpe finē loquēs de ɔūsiōe cordis ⁊ bapᵒ aq dicit ꝙ cū ex uolūtate alterū hoꝝ defuerit reatu hoieꝫ inuoluit. Ad pmū ī oppᵍ ɔ̄ ꝙ bapꝰ nō tm̄ ē medicina sed ēt signū distictiuū fideliū ab infidelibꝰ. Preterea iā iustificati adhuc hn̄t infirmitatē rōe seq̄le pccī ⁊ fomitis quā siṁ nuta tē minuit susceptio sacr̄i. Ad 2ᵐ ɔ̄ ꝙ sicut dicit glo. sup illɔ̄ Jo. 13°. Qui lotus ē. his ṽbis intelligimus baptizatos aplos ⁊ si nō legamus ubi uel qñ Siliter pōt dici de beata ṽgine ⁊ de beato Jo. baptista. Ad 3ᵐ ɔ̄. ꝙ maior ē falsa nisi intelligatur de illis q non erāt de pplo israel quos nō obligabat p̄ceptū de susceptōe circūcisiōis nisi. forte xp̄us illos q suū baptismus suscipiebāt ab obligatōe circūcisiōis absolueret. Rōnabilius tn̄. credēdū ē ꝙ cum nullo dispēsauerit sup hoc cū ipsemet q in nullo obligabatur uoluerit circūcidi. Ad 4ᵐ ɔ̄ ꝙ minor ē falsa. tam n. iustificati si postea baptizātur q̄uis nō recipiāt effectū baptismi. q ē pcci purgatio tn̄ recipiunt alios baptismi effectus q sūt caracteris ipssio. fideliū ab infidelibus distinctō. grē augmētatio. pene remissio. ⁊ fomitis

maioꝛ repssio. Jam.n.iustificati p sanctificatione in utero.uel p cōtritione añq̄ʒ baptizarētur nō hñt caracterē.ꝛ si ẜm dei iudiciū sit distincti ab infidelibus nō tñ ẜm iudiciū ecclie militātis. Justificatio ēt per cōtritionē etsi deleat culpā nō tamē semp neqʒ ut in pluribus remittit totā penam actualibus pecis debitā.nec ualet ꝓbatio mioꝛis.ut dr̄ ex̄ de bap° ꝛ eius effec.Maioꝛes. §.Caute. plus hodie bapm⁹ ꝯfert xp̄ianis q̄ʒ quōdā iudeis circūcisio ꝯtulissʒ.

CO nsequenter querēdū est de 2° principali.Et circa hoc queruntur.3.Primo utrū martyriū ꝛ cōtritio sit baptismata.2°.utrū baptismus ꝯtritionis seu penitētie suppleat in adultis vicē baptismi aq̄.3° utrū bapm⁹ sāguinis uł martyrij suppleat vicē baptismi aque i puulis

PRimo ostendo

q̄ martyriū et cōtritio ñ sint baptismata. alia n.sacrā no.l.nō plurificātur.nō.n.sūt plura gñā sacerdotoꝝ ꝛ sic de alijs .ergo a siłi nec sūt plura gñā baptismatū.Jtē baptismus ē sacr̄m no.l.ʒ martyriū et cōtritio nō sūt sacrā no.l.qa nō significāt ex institutōe.nec sanctificāt ex aliqua v̄boꝝ bñdictōe q̄ tñ cōueniūt sacris no.l.ut supius visū est.ergo nō sūt baptismata.Contra dnm̄.li°.4°.c°.p°.numerat octo baptismata inter q̄ nominat penitētiā ꝛ martyriū.Rñdeo q̄ large loquēdo de baptismate.dʒ q̄ quadruplicit pōt accipi. uno modo ꝓ signo nr̄i baptismi.alio mō ꝓ dispositōe ad nr̄m baptismū.3° mō ꝓ re cōueniente cū nr̄o baptismo i cāndo pricipalē eius effectū. 4° mō ꝓ re cōueniēte cū nr̄o bap°.q̄ʒtū ad ei⁹ effectū scd̄ariū.P° mō fuerūt tria baptismata q̄ poit dam̄.ubi supra.s.baptisma diluuij qd̄ significauit nr̄ʒ baptisma q̄ʒtū ad saluationē spūalis vite in saluatione humani generis facta p archā.et de hoc pª petri 3°.2ᵐ trāsitus maris rubri q̄ p̄figurauit nr̄m bap⁹ q̄ʒtum ad liberationē a s̄uitute diaboli.de h°.pª. ad coř.10°.3ᵐ ablutōes q̄ fiebant i lege q̄ p̄figurauerūt nr̄m bap⁹ q̄ʒtū ad ablutōneʒ pccōꝝ q̄ fit p xp̄ʒ.2° mō fuerūt.2°.baptismata q̄ poit ēt dam̄.ubi pns.s.baptism⁹ Jo.

q̄ baptism⁹ hōies disposuit ad susceptiōeʒ nr̄i baptismi.ꝛ baptismus quo xp̄us baptizatus fuit p quē ordinata fuit aqua ut eēt materia nr̄i baptism.3° mō sūt duo baptismata.s.penitētia ꝛ martyriū.p q̄ remittitur pccm̄.4°.mō dr̄ baptismus quo baptizati fuerunt apl̄i die pentecostes. de q° hr̄ act.2°.ꝓpe añt accipiēdo baptisma nō est nisi unū.Un̄ apl̄us ad ephe.4°.Un⁹ dn̄s .una fides.unū baptisma.bñ sic loquēdo martyriū et penitētia nō sūt baptismata.Ad p̄ᵐ in opp̄ᵐ dʒ q̄ alia sacrā ñ sūt tāte necessitatis sicut bapm⁹.ꝛ iō ñ oportuit q̄ hr̄ent aliq̄ supplētia qm̄ susceptōeʒ sacri articlus necitis excludit.Ad 2ᵐ dʒ q̄ pcedit ꝺ bap° no.l.ꝓpe dcō.Ad 3ᵐ nd p ee aliā pcedit de baptismate cōiter dicto.

SEcundo queritur utrū baptismus cōtritōis seu penitētie suppleat i adultis vicē baptismi aq̄.Et uř q̄ nō.Necessariū ē ad salutē.ut fideles ab infidelibus distinguātur. sed hec distictio est p caracterē quē cōtritō ñ iprimit.ergo ñ supplet.uicē baptismi.Jtē oēs res eiusdē speciei p eūdē modū gñantur. Un̄ ẜm cōmē.8°.phi.generata p putrefactionē ñ sūt eiusdē speciei cū gñatis p ꝓpagationē. ergo a siłi oēs res eiusdē spēi regñnbiles p eundem modum regñantur.cū g° non sit dʒ nullū.regñari p baptismū seqtur q̄ nullus regñatur sine bap°.Cōtra aug⁹. li°.4°.de bap° ꝯ donatū nō multum lōge añ finē.et decretoꝝ.de conse.di.4ª.baptismus.et mgr̄ in lr̄a huius di.c.3°.dicūt cōtritionē cordis supplere uicē baptismi qm̄ baptismi mysteriū nō cōtēptus religionis sʒ articulus necessitatis excludit.Rñdeo q̄ cōtritōnē supplere uicē baptismi dupłr pōt intelligi.s.aut q̄ʒtū ad pcci remissionē tā originalis.s.q̄ʒ actualis.aut q̄ʒtū ad alios effectus baptismi.P° mō cōtritio seu penitētia supplet uicē baptismi si desideratur.et hr̄i ñ possit.Un̄ glō.sup illō Jo.3°. Nisi qs renatus fuerit.si necessitas ipedit uolūtas sufficit .al̄.n.hoi uiatori hñti usū li.ar.possʒ ꝯ suā uolūtatem p̄dudi via salutis qd̄ falsū ē.2° mō cōtritio nō supplet uicē baptismi.qa nec caracterē iprimit.nec sēp.nec ut in plurib⁹ totā penam

tp̄ralē debitū ꝑ actuali pccō remittit si ē
cū cōtritione adest baptismi susceptō gr̄a
amplior datur ⁊ inclinatio fomitis magis
minuitur. Ad pᵐ in oppᵐ dr̄ q̄ distinctō
fideliū ab infidelibus ſm̄ diuinū iudiciū
semꝑ ē de necessitate salutis. sed nō ſm̄ iu-
diciū militātis eccl̄ie qn̄ signū distinctū nō
pōt haberi. Ad 2ᵐ dr̄ q̄ nō ē sile de gn̄a
tione et regn̄atione. qa gn̄atio ē opus na-
ture cuiꝰ determinati ⁊ limitati sunt modi
opandi. sꝫ regn̄atio ꝑncipaliter ē opus dei
q̄ regn̄are pōt hoīeꝫ quocūqꝫ mō sibi pla
cuerit. Preterea q̄ p cōtritōnē regn̄atur
aliqᵒ mō p bapm̄ regn̄atur īquātū regn̄atᷣ
in v̄tute desiderij baptismi. Preterea dr̄
q̄ maior ar. ſm̄ aug. falsa ē. dicit. n. 3ᵒ liᵒ.
de tri. c. 7ᵒ. q̄ multa sūt aīalia q̄ coeūdo
alia pariūt cum illa nullis. coeuntibus pa
rentibus orta sint.

Tertio queritur

utrū bapm̄ꝰ sanguinis uel martyrij supple
at uicē baptismi aque in puulis. Et uꝛ̄ q̄
nō. de cōse. di. 4ᵃ. Si baptizata. et sūptū ē
ab augᵒ. liᵒ. 2ᵒ. de bapᵒ puulorū q̄i eque di-
stanter inter mediū et finē. q̄ natus nō fue
rit n̄ pōt renasci. ex quo cōuicitur nemīnē
in suo parēte potuisse renasci cū nōdū sit
natus sed hoc nō eēt uerū si martyriū sup-
pleret uicem baptismi qa cōtingere pōt q̄
ad ꝑsequēdū fidē tyrānus occidat puerū
in utero mr̄is. gᵒ martyriū ī puulis n̄ sup-
plet vicē baptismi. Itē si martyriū ī puu
lis suppleret vicē baptismi aut eēt p mo-
dū meriti aut p modū sacr̄i. nō pᵒ mō. qa
nullus meretur ī patiēdo nisi inquātū uo-
lūtarie seu patiēter sustiet passionē. ī puulᷣ
aūt n̄ ē usus li. ar. nec 2ᵒ mō. ꝓpe. n. loquē
do martyriū nō ē sacr̄m gᵒ nullo mō sup-
plet ī puulis vicē baptismi. Itē ꝯtinentia
de qua dicit sapiēs. eccl'. 16ᵒ. q̄ nō ē digna
ponderatio eius. n̄ supplet uicē baptismi.
ergo a sili nec martyriū. Cōtra augᵒ. 13ᵒ
de tri. cᵒ. 7ᵒ. et recitat mgr̄ in lr̄a huiꝰ di.
cᵒ. 3ᵒ. Quicūqꝫ nō pcepto regn̄atiōis laua
cro ꝓ xp̄i cōfessiōe moriūtur tm̄ eis ualet
ad dimittēda peccata q̄tū si ablueret̄ sa-
cro fonte baptismatis. Itē baptismꝰ san-
guinis excellētior q̄ꝫ baptismꝰ aq̄ excellē-
ter pōt supplere eius uicem. Sꝫ sicut dicit

glo. sup illō iudi. 6ᵒ. Humiliatusqꝫ ē isrl̄.
baptismus sanguinis solū ē q̄d nos puri-
res reddit q̄ꝫ aq̄ baptismi. gᵒ excelleter ui-
cē baptismi supplere pōt. Rn̄deo q̄ ba-
ptismꝰ sanguinis ī puulis vicē supplet ba-
ptismi q̄tū ad ꝑncipalē baptismi effectū
q̄ ē pcci remissio. p gr̄aꝫ dei. q̄tū aūt ad il
lū effectū q̄ ē sacr̄m ⁊ res. s. caracterē non
supplet uicē baptismi ipm̄ caracterē imp-
mēdo qa in sic baptizato loco caracteris
in vita eterna ē aureola mr̄ij. Rō aūt q̄re
supplet uicē eius q̄tū ad ꝑncipalē effectū
⁊ nō q̄tū ad aliū ē qa uterqꝫ bapmꝰ effi-
caciā hꝫ a merito passiōis xp̄i cui p mar-
tyriū magis cōformatᷣ homo realiter q̄ꝫ
p bapm̄ aq̄ q̄uis ī signo sit ecōuᵒ. loquēdo
de signo significāte ex institutōe qua ꝓpt
oībus pēsatis melior ē bapmus sanguinis
q̄ꝫ aque. Vn̄ glo. ubi prius dicit q̄ bapma
aq̄ acceptū ualde pauci īmaculati usqꝫ ad
exitū uite custodiūt. hic uero q̄ baptizatꝰ
est ultra peccare nō pōt. ⁊ parū post p illō
bapma peccata p̄terita purgātur p istud
ēt futura pimūtur. Ad pᵐ ī oppᵐ dicunt
q̄dā q̄ nullo mō p effusiōeꝫ sanguinis nec
p uiā aliā de lege cōi. pōt puer ī utero ma
tris a peccato purgari. qa adhuc nō habꝫ
plene eē distinctū a cā sui morbi. Al's au-
tē uꝛ̄ hec solō nō ualere duplici de cā. una
est qa ēt cū natus ē. ē aīa ꝯiūcta cāe ꝓxīe
sui morbi. s. carni īfecte. Alia ē qa īfectō
carnis ē ex semine pr̄is nō mr̄is q̄d pl' āt
p hoc q̄d si adā nō peccasset postq̄ꝫ iā eua
peccauerat ꝓles eius pccm̄ originale non
cōtraxisset. ideo eis pie ⁊ rōnabil'r uꝛ̄ dr̄
ad arᵐ. q̄ quāuis puer ī utero mr̄is bapᵒ
aq̄ baptizari nō possit qa ibi ipm̄ sensibile
sacr̄m suscipe nō pōt. ⁊ qa ibi eccl'ie militā
ti ignotus ē. tm̄ qa ad ipm̄ effusio sanguinis
ꝑtingere pōt. ⁊ deo notus ē q̄ ꝑncipaliter
baptizat p effusionē sanguinis illatā ꝓ fi
de ab originali pccō purgari pōt. vn̄ au-
ctoritas aug. intelligēda ē de renasci p sus
ceptionē baptismi aq̄. Ad 2ᵐ dr̄. q̄ mar
tyriū ī puulis supplet uicē baptismi nō ex
vi meriti ꝓprij sed ex vi meriti xp̄i cuius
efficacia adest susceptioni martyrij. ⁊ ita
martyriū puulū iustificat tāq̄ꝫ sacr̄ꝫ q̄tū
ad sacr̄i realitatē. q̄uis nō sit ex institutōe
significatiuū. sicut sacr̄ꝫ ꝓpe dcm̄. Ad

3º dō q illa cōtinētia de qua ibi loquitur sapiēs ē ɔtinētia ab oī illicito icludēs iu/stificationē. vñ illa ē effectus baptismi.

COnsequenter queritur

de 3º. principali. Et circa hoc q̄runtur. 3ª. 1º utrum effectus baptismi sit deletio omnis culpe. 2º utrum remissio totius pene peccato debite. 3º. utrum effectus baptismi equalis sit in quolibet suscipiente.

PRimo ostendo

q effectus baptismi nō est deletio omnis culpe qa adultus accedēs ad baptismū. aut penitet de suo pccō. aut nō penitet. Si pº mō. nō deletur eius pccm p baptismū. sꝫ p penitētiā. si 2º mō. nō delet̄ eius pccm qa fictus accedit. gº i suscipiēte baptismū non deletur pccm ex vi baptismi. Itē de cōse. di. 4ª. Ois q iā. ⁊ sūptū ē ab augº liº. dē penitētia ñ multū lōge p9 pncipiū. ⁊ recitat mgr̄ in lr̄a huius di. cº. pº. Ois q iā uolūtatis sue arbiter cōstitutus ē cū accedit ad sacr̄m fideliū nisi peniteat eū ueteris uite nouā incboar̄ nō pōt. Sꝫ ois uere penitēs iustus ē gº i suscipiēte baptismū mō debito nullū pccm pōt deleri p baptismū. qa i tali suscipiēte nullū pccm̄ ē. Itē q̄zdiu aīa ē ie pcci quod ī ea ē. ē cōiūcta. ab illo p baptismū purgari ñ pōt. qa manete cā remanet effectus fm qd dicit auic. 6º meta. sue. c. 2º. sꝫ caro corrupta cā ē origīalis pcci. gº homo ab illo p baptismū purgari non pōt. Cōtra aug9. in euchi. cº. 26º. ⁊ ext de cōse di. 4ª. A puulo. ⁊ recitat mgr̄ i lr̄a huius di. cº. pº. uult expsse q baptismus deleat omnē penā. Rn̄deo q in mō debito suscipiēte baptismū effectus baptismi ē remissio ois culpe. sicut. n. agēs naturalē formā sibi ɔ̄riā corrūpit i mª. ⁊ disponēs ad eā reliqt naturalē aptitudinē in materia ad formā silem forme tā corrupte. ⁊ deducit de eadē materia formā sibi silem ⁊ dispositōes ad eā reddētes materiam minus aptā uel minus facilē ad hoc ut trāsmutetur ad formā silem corrupte. sic aliqº mō p quādā similitudinē agit deus ī aīa suscipiētis baptismū. ipo baptismo sicut instrumentali agēte mediāte. corrūpit. n. formāꝫ sibi cōtrariā. s. pccm mortale tā originale q̄ꝫ actuale si sūt in suscipiēte bap9. ⁊ pccm ueniale inquantū ē dispositio ad mortale. nisi suscipiēs baptismū sit ī actuali ppoito uenialr̄ peccādi uel ī ueniali pcco iā cōmisso psistedi. reliquit tñ ī subiecto aliquā inclinatōeꝫ ad peccādū. ⁊ ī nullo subiecto imprimit formā sibi silēꝫ. s. grāꝫ ⁊ dispositionē ad eā. s. caracterē p q̄ inclinatio ad peccādū diminuit̄ nō tñ destruit̄ totalr̄ de. l. cōi. Ad pmū i oppositū dō q penitentia pōt cōsiderari triplr̄. uno mō p interiori cōtritiōe formata grā. alio mō p sacro penitētie. 3º mō p displicētia pcci ɔmissi sine pposito cōmittendi quāuis adhuc īformi. pº. ⁊. 2º. mō loquēdo de penitētia nō rexigitur ut ucciā ad susceptōnē effectus baptismi. sed sufficit q accedēs ad baptismū sit penitēs penitētia 3º mō dcā. ⁊ ē necessariū ad plenariā susceptōnē effectus baptismi si ille q ē baptizatus ē adultus. planū ē. n. q ī puulo nō reqrit̄ penitētia nec formata nec informis. dō gº q accedēs ad baptismū penitēs peitētia īformi nō accedit fictus. ⁊ q sua penitētia formata ē p susceptionē baptismi. Ad 2m. dō q pcedit de penitentia se extēdente ad informem penitētiā. Ad 3m. dō q ī pccō originali duo sūt. s. cōcupiscētia q̄ ē materialis ī originali pccō. Et carētia originalis iustitie de iure hr̄i q̄ ē formalr̄ originale pccm ut uideri pōt ex his q̄ dcā sūt hº. 2º. Cōcupiscetia ⁊ carētia origial̄ iustitie i aīa sūt ex corruptiōe carnis. qa p eā aīa inclinat̄ ad cōcupiscēdū aduisus spm ⁊ impedit̄ i aīa susceptio iustitie originalis. debitū aūt hn̄di iustitiā originalē nō ē ex carne. ⁊ hoc remittitur p v̄tutē baptismi. ad qd leqtur q carētia origīalis iustitie q̄ erat pccm añ baptismū nō ē post baptismū. q̄uis aūt non tollat ɔcupiscētiā ipediēte carn̄ corruptōe remanēte tñ eā ita diminuit ut ñ dn̄et̄ aīe.

SEcundo queritur

utrum effectus baptismi sit remissio totius pene pccō debite. Et uī q nō. anselmus. pº liº. Cur deus hō. cº. 12º. Si pccm nō punit̄ inordinatū dimittitur. sed deus nihil reliqt iordiatū. gº de9 nullū pccm dimittit ipunitū qd nō ect uerum si p baptismū remitteret̄ ois pena pccō debita. Item de cōse. di. 4ª.

per baptismū. ⁊ sūptū ē ab aug⁹. li°. p°. de baptismo puuloꝝ ppe finē. nō illud p̄stat adultis in bap° nisi forte miraculo dei ut lex pccī repugnās legi mētis penitus extiguatur. ⁊ nō fit. Sed illa repugnātia legi mētis pena ē peccati. qa ī statu innocētie n̄ erat. g° p bap⁹ nō tollit᷑ oīs pena pccō debita. ⁋ Itē aug⁹. 13°. de tri. c°. 16°. Oīa seculi huius mala. dolores. laboresq₃ hominū ueniūt de pccō. ⁊ maxīe de pccō originalis meriti. Sȝ iste pene nō tollūtur p baptismū ut docet expientia. g° p bap⁹ n̄ remittitur oīs pena pccō debita. ⁋ Itē baptizatis an̄ xp̄i passionē ad hoc erat ianua padisi clausa. sȝ illa clausio erat pena pccī. g° p bap⁹ nō remittitur illa pena sȝ p passionē. ⁋ Itē iudeis ueniētib⁹ ad baptismū indicēda est pn̄ia ac abstinētia. 4. dieꝝ. ut hēt᷑ de consecra. di. 4ª. Ne q₃ absit. ⁋ Contra ꝺ cōse. di. 4ª. Per bap⁹. i bap° quicqd ab hoīe dcm̄ factū ⁊ cogitatū est totū abolet᷑ ⁊ q̄i factū nō hētur. sȝ nō haberet᷑ q̄i non factū si puniretur. g° p bap⁹ oīs pena peccato debita remittitur. ⁋ Itē s̄m glo. sup illud psal'. Quoꝝ tecta sūt pccā. in bap° ita sūt tecta pccā q₃ deus non vult ea punire. qꝺ nō eēt ueꝝ nisi p bap⁹ remitteret᷑ oīs pena pccīs debita ⁋ Itē silis sn̄ia hētur de cōse. di. 4ª. Sine pn̄ia ⁊ idē hētur ī glo. ambro. sup illꝺ ad ro. ii°. Sine penitētia ⁋ R̄n deo q₃ q̄uis xp̄us p meritū passionis sue oībus ianuā padisi aperuerit plenarīe q̄ztū ad sufficiētiā qꝺ nullus ali⁹ hō facer̄ potuisset. tn̄ p bap⁹ inquātū ē instrumētū diuine mīsicordie q° p° hō efficit᷑ pticeps meriti passiōis xp̄i ⁊ mēbꝝ eccl'ie cui⁹ caput ē xp̄s ⁊ q° tāq₃ spāli signo cōformatur baptizat⁹ xp̄i passiōi. i. imersiōe. ⁊ eius resurrectiōi ī eleuatiōe ꝺ aq̄ apit᷑ baptizato plenarie ianua padisi q̄ztū ad efficaciā. Un̄ s̄ȝ auctoritatē bede quā supius adduxit mgr̄ di. p°. c°. 5°. Inter alias dr̄as. inter circūcisionē ⁊ bap⁹ una ē. q₃ tp̄re circūcisiōis circūcisi ianuā regni celestis nōdū intrar̄ poterāt. ⁊ mō hoīes hoc pn̄t p baptismuȝ. sic aūt baptizato ianuā padisi apire ē remouere oīe illud qꝺ aīam baptizati sepataȝ a corpe pōt ab ingressu padisi phiber̄ simpl'r uel ad tp̄us. Que aūt aīam sepatā simpl'r phibēt ab ingressu padisi duo sunt. s. mortale pccm̄ tā originale q̄₃ actuale ⁊ obligatio ad penā eternā. Que aūt phibēt ad tp̄us duo sūt. s. pccm̄ ueniale. ⁊ obligatio ad penā tp̄alē. Illa. n. supna ieru⁹ libera ē ab omni seruitute culpe ⁊ pene dicēte aplō ad gal'. 4°. Illa q̄ sursū ē ieru⁹ libera ē. g° per bap⁹ nō tm̄ deletur ī baptizato oīs culpa sed ēt sibi remittitur oīs obligatio ad penā eternā siue sit debita originali pccō. siue actuali. ⁊ oīs pena tp̄alis debita actuali pccō. qa si illā nō expleret baptizatus in uita ista teneretur eā explere p equalētiam in alia. ⁊ ita p illā posset ei⁹ aīa sepata phiberi ad tp̄us ab ingressu uite eterne. nō tn̄ p bap⁹ remittitur oīs pena tp̄alis pro originali pccō debita. qa cū illa t̄minet᷑ cū hac uita. nō pōt p illā aīa baptizati a corpore sepata phiberi ab ingressu padisi nec simpl'r nec ad tp̄us. ⁊ pterea pena p̄dicta est baptizato dū uiuit occasio ut postea felicius ingrediatur uitā eternā. qa sicut dicit aug⁹. 13°. de tri. c°. 16°. psūt ista mala q̄ fideles pie pferūt uel ad emūdāda pccā exercēdā pbādāq₃ iustitiā uel ad demōstrādā huius uite mīsiā ut illa ubi erit beatitudo uera atq₃ ppetua ⁊ desideretur ardētius ⁊ instātius igratur. ⁋ Ad p⁹ in opp⁹ ꝺꝺ q₃ xp̄us p passionē suā sufficiēter exsoluit penā pccīs q̄ remittūt᷑ ī bap°. Un̄ in psona xp̄i pōt exponi illꝺ ꝟbū psal'. Que nō rapui tūc exsoluebā. Un̄ Isa. 53°. Uulneratus ē ppter iniqtates uras. ⁊ infra. Dn̄s posuit ī eo iniqtates oīum nr̄m. i. penas debitas ī iniquitatibus nr̄is. ⁊ qa per bap⁹ hō p° efficitur xp̄i mēbꝝ. iō p bap⁹ est pticeps totius efficacie passionis xp̄i. ⁋ Ad 2⁹ ꝺꝺ. q₃ illa pena minuitur p bap⁹. rō aūt qa nō totalr̄ tollit᷑ ī corpe qōis dcā est. ⁋ Ad 3⁹ pȝ solutio ex dictis ī qōe ⁋ Ad 4⁹ ꝺꝺ q₃ baptismus mō apit celi ianuam baptizato quātū ad efficaciā q̄uis hoc n̄ posset facere an̄ passionē. qa pticularis remotio clausionis p̄dicte q̄ztū ad efficaciaȝ depēdet ex vl'i remotōne illius clausionis quātū ad sufficiētiā q̄ p xp̄i passionē facta est. ⁋ Ad 5⁹ ꝺꝺ q₃ illa penitētia nō indicit᷑ iudeis pp sacr̄i inefficaciā. sȝ ppter ei⁹ reuerētiā et iudeoꝝ recipiētiū baptismū pbationē. unde eis nō indicebatur post susceptionē baptismi sed ante. ⁊ quāuis sic

obseruaretur quõdam. tñ mõ nõ opoztet hoc obßuari ß3 qõ uȓ dicere glo. ibidē. qõ intelligo ubi nõ ē consuetudo cõtraria.

Tertio queritur

utr3 effectus baptismi equalis sit ī quolibet suscipiētē. Et uȓ q, sic. magis depēdet effectus baptismi a cõferēte q̃3 a a suscipiente. sed effectus baptismi nullo mõ sūt inequales pp inequalitatē ɔferētiū ut inferius oñdetur. gͦ nec ꝑpter inequalitatē suscipiētiū. gͦ sūt inequales in oībus. Itē effectus baptismi ē baptizatū restituere ꝑfecte īnocētie. sed ꝑfecta innocētia ē equalis in oībus ī quibꝰ ē. gͦ effectus baptismi est equalis ī quolibet suscipiētē. Itē xp̄us equaliter ꝑ omnibus passus ē. qa ut bēr' et. io. Nõ ē ꝑsõa3 acceptoz deꝰ. ß3 ut habitū ē supius efficacia baptismi ē a ůtute passiõis xp̄i. gͦ effectꝰ baptisī ī oībꝰ suscipiētibꝰ eū eq̄lis ē. Cõtra. dam. lͦ. 4ͦ. c. ꝑ. Pccõ3 remissio oībus siliter p baptisma datur. gr̄a aūt spūs. s. ß̄m ꝑpoztione3 fidei ꝛ ꝑparatõis. sed nõ omes suscipiētes baptismū sunt eq̄liter ꝑparati. gͦ nõ oēs recipiūt equaliter gr̄am p bapꝰ. Itē debilitatio fomitis ē effectus baptismi. sed fomes nõ equaliter debilitatus ē ī oībus baptizatis ut experiētia docet. ergo effectus baptismi nõ ē equalis in oībus. Rñdeo q, p bapꝰ remouetur malū culpe ꝛ malu3 pene. ꝛ ɔfertur bonū gr̄e. ꝛ sic q̃3tū ad pͦ effectꝰ baptismi equalis ē in oībus puulis. qa nõ ē maius pccū originale ī uno q̃3 in alio. ut 2ͦ. lͦ. oñsū ē. nec magis ad penam obligatur unus q̃3 alius. ꝛ ēt q̃3tū ad 2ͦ. ð lege. n. cõi oēs in baptismo equalē gr̄a3 recipiūt quia in ipis nulla ꝑcedēs dispositio req̄ritur. sed ꝑ dispositõe ē in eis fides ecclesie. Cū ergo oēs puulos q baptizātur eq̄liter recipiat fides ecclīe ꝛ meritū passionis xp̄i a quo efficaciā habet baptismus seqtur q, omes puuli in bapͦ equalē gr̄a3 recipiūt de lege cõi. ꝛ eq̄lē fomitis repssio ē. qa illa ē p caracterē ꝛ gr̄a3. si aūt loqmur de adultis īter se uel p cõpatione ad puulos. sic dico q, nõ in oībus est equalis effectus baptismi. nec quātū ad remotionē mali nec q̃3tū ad collationē boni. ī puulis. n. delet solū originale ꝛ penā eis debitam. in adultis aūt delet originale ꝛ actuale. ꝛ remittit obligatõem pene debite tam originali q̃3 actuali. Jn uno ēt adulto plura delet pccā q̃3 in alio. qa plura īuenit. qa ēt adulti nõ equaliter ad susceptõem gr̄e se disponūt ꝛ ab eadē ůtute est effectꝰ maioz in materia magis disposita. iõ non oēs adulti in bapͦ equalē gr̄am recipiūt. ꝛ ex cõsequēti nec equalis fomitis repssionē. et qa unicuiq3 magis ꝑdest fides ꝛ dispositõ ꝑpa q̃3 aliena. iõ ceteris pibꝰ maiozē gratiā recipiunt adulti in baptismo q̃3 puuli. Ad pͦ in oppͦ ðð q, maioz nõ ē uera de cõferēte misterialiter. tota. n. ůtus baptismi ē a deo q pricipal'r baptizat q q̃3tū est ex pte sua equaliter opatur effectū baptismi in oībus baptizatis q̃3tū ē de lege cõi ad maiozitatē aūt uel minozitatē effectus cõfert dispositio suscipiētis maioz uel minoz. Ad 2ͦ ðð q, innocētia dicit carētiā mali culpe. ꝛ ista equalis ē ī oībus baptizatis quātū ad terminū ad que3. nõ tñ q̃3tu3 ad terminū a quo. qa a pluribus malis liberatur p bapꝰ unus q̃3 alius. qa plura mala inuenit in uno q̃3 ī alio. Ad 3ͦ p3 solutio ex iā dictis in qõe. Ar. pͦ. ad ptē aliā bñ cõcludit. Ad 2ͦ ðð q̃3uis p bapꝰ repssio fomitis non sit equalis in adultis tñ in puulis eq̄lis ē q̃3tū ē ex pte gr̄e. qa eq̄lē gr̄am recipiūt. nec ē intelligēdū quin postea ueniētes ad etatē adultā ꝛ in eq̄li gr̄a remanētes īequaliter cõcupiscere possīt. ß3 hoc ē rõe cõplexiõis. quāuis. n. fleumatico ꝛ sanguineo detur equalis gr̄a cõcupiscētiā reprimēs. tñ magis ingebit cõcupiscētia ī sāguineo q̃3 ī fleumatico ceteris pibꝰ.

Consequenter

querēdū ē de 4ͦ pricipali. Et circa hͦ q̄riȓ ð tribꝰ casibꝰ. unꝰ ē. Jnueniȓ infātulus expositus ꝛ a quo uel a quibus sit expositus penitus ignoratur. nec cū eo signū inuenitur seu testimͦ q, baptizatus sit. queritur utr3 talis baptizādus sit absolute uel sub cõditõne. Rñdeo q, talis baptizādus ē. de cõse. di. 4ᵃ Paruulos. ꝛ infra. Si nulla. qõ recitat ēt mgr̄ in lr̄a. di. 6ᵃ c. ꝫ. et qa nõ ē certu3 eū nõ eē baptizatū iõ ꝑpter reuerētiā sacr̄i et ad uitādū ꝑiudiciū irregularitatis quam incurreret paruulus si bis absolute

baptizaretur. iō baptizādus ē sub cōditōe ex̄ de bap°. ⁊ ei⁹ effec. c°. 2° ubi dr̄. de qb⁹ dubiū ē an si baptizati fuerit baptizēt̄ his v̄bis p̄missis. Si baptizat⁹ es. non te baptizo. sed si nō dū baptizatus es ego baptizo te in noīe p̄ris ⁊ filij ⁊. s. s. amen.

Secundus casus

ē aliqs existēs sup pōtē ñ potēs hr̄e aquā ad baptizādum puerum quem timet cito moritur. mō q̄ro si itēdēs ꝓuidere saluti pueri ꝓijciat eū in aquā intētione baptizā di. ⁊ ꝓferēs v̄ba in qbus ɔsistit forma. et postea puer aliq° casu euadat utrū debeat rebaptizari uel sit baptizat⁹. ⁊ posset uideri aliqb⁹ q̄ꝫ sic. qa fuit debita forma et debita materia. ⁊ v̄bita itētio. Et ego credo q̄ꝫ talis baptizatus ñ ēēt. qa ꝓpa materia baptismi ē ablutio ī aq̄. qui autē aqua abluit p⁹ aq̄ coopitur ī toto uel ī pte. ⁊ postea discoopit̄. vñ ꝓpter bap⁹ p⁹ repñtat xp̄i sepulturā. et ꝓpter 2⁹. resurrectionē. quāuis aūt puer i casu p̄dcō p actū illius q ipm ꝓiecit i aquā īmergatur nō tñ est act⁹ ordiatus ex sui natura ad h° ut puer abluat̄. sꝫ ad h° ut submergat̄. ⁊ iō si aliq° casu. p alios uel p illū eūde ꝓiciētē se i aq̄ꝫ p⁹ puerū ad liberādū eū puer ex̄hat̄ ɔ̄ aq̄ nō ꝓpter hoc ēēt baptizatus. qa illa imersio quātū fuit ex sui natura ñ ordiabatur ad eleuatōeꝫ pueī ɔ̄ aq̄. sꝫ ad submersiōeꝫ.

Tertius casus

est. aliqs existens sup puteū ad cuius aquā ñ pōt attīgere manu. nec uas hꝫ cū q° possit haurī sꝫ hꝫ calatū ⁊ chordā. mō q̄ro si p chordā dimittat puerū i calato ī aquā ⁊ ex̄hat baptizare intēdēs. ⁊ v̄ba i qbus cōsistit forma baptismi exp̄mēs utrū puer sit baptizatus. Rñdeo q̄ꝫ sic. dūmō calatus sit talis q̄ꝫ aqua subintrauerit ad abluēdū corpus pueri. qa q̄ꝫ baptizās tāgat illū quē baptizat īmediate uel aliqs alius nō ē de eēntia baptisī. ⁊ ī p̄dcō casu ē imersio ⁊ eleuatio de aq̄ ⁊ ē imersio tal̄q̄ ex sui natura ñ ordinat̄ ad pueri submersionē. sꝫ ad eius de aq̄ eleuatōnē q̄ɔ̄ pꝫ p hoc. qa ille q eū dimisit sēp tenet eū cū chorda ad eleuādū. si tñ occurreret p̄dicta necessitas deberēt p̄āni dimitti in aqua ⁊ postea extractis deberet aqua exp̄mi sup corp⁹ pueri sub forma uerborū debita ⁊ cū itētōe baptizādi.

Circa litteram

Nō spiū. s. p grām gratū faciētē uult penitere eū ueteris uite ⁊c. hic accipit̄ pnia large. s. put se extēdit ad cōtritione informē q ab aliqbus uocat̄ attritio. Nō hñs uerā cordis cōtritionē. Hic accipit̄ uera cōtritio extēso noīe ut p̄us. ut iduat eū xp̄m sanctitas baptismi. i. ut sanctitas baptismi ipm baptizatū induat xp̄m. Redire dimissa peccā. Nō est itelligēdū q̄ꝫ nūq̄ꝫ peccm̄ dimissuꝫ idē ibi numero redeat. q̄uo aūt redire dicatur exponet̄ i tractatu de penitētia. Sꝫ nō sniaꝫ. s. q̄ dixerat sine baptismate i necessitate posse aliquē saluari. Nō satis idoneū posuit illi⁹ latrōis exēplū. Nota q̄ꝫ ille latro ⁊ si nō fuerit martyr q̄ꝫtuꝫ ad cām. fuit tñ q̄ꝫtū ad uolūtatē. Quē regñaturus erā amisi nec tñ i hoc peccauit ambro. qa nō distulit eū baptizare p neglīaꝫ sꝫ qa cōsuetudo ecclie tunc hoc reqrebat ut diu cathecumī fuarēt. ⁊ solebāt expectari solēnitates ad baptizādū. vñ de ɔse. di. 4ª. De cathecumis. c°. Venerabilis. dr̄ q̄ꝫ i solēnitate pascali ⁊ pētecoste cathecumini baptizētur. nisi alr̄ faciēdū sit pp urgētē necessitatē. melior ē tñ ɔsuetudo stati baptizare pp tres rōes. s. pp piculū mortis et ꝓpter ifestatiōes demonū q pñt minus i baptizatis q̄ꝫ ñ baptizatis ceteris pibus Et qa quādiu hō puulus ē. certū ē i ipo ñ posse ee aliqd q̄ɔ̄ ipediat baptismi effectū Et ē baptism⁹ ī aq̄. ī sanguine ⁊ ī penitentia. q̄ritur qs sit melior oīb⁹ p̄sefatis. Rñdeo q̄ꝫ isti baptismi inter se se hūt sic excedentes. ⁊ excessi. In ipmēdo. n. caracterem baptism⁹ aq̄ alios duos excedit qa caracterē ñ ipmūt. ⁊ i hoc q̄ꝫ p ipm plib⁹ pōt subuenīri Subuenit. n. adultis ⁊ puulis ⁊ t̄pe p̄secutōis ⁊ pacis. Baptismus aūt sanguīs alios duos excedit ī hoc q̄ꝫ nō pōt inquinari sordibus scōis. Vñ dam. li°. 4°. c°. p° dicit q̄ꝫ ualde uenerādus ē ī q̄ꝫtū scōis ultra nō īqnatur sordib⁹ ⁊ stati ī uitā ītroducit et'nā. Baptism⁹ aūt pnie alijs duobus inferior ē ī hoc q̄ꝫ nō semp totā penam remittit īmo raro hoc accidit. p quelibꝫ aūt aliorū remittitur tota pena. tñ i hoc alios duos

excellit q̄ i h̄ñte usū li.ar.nullus alioꝝ sīn illo ad salutē ꝓdest.oib⁹ aūt pēsatis si di-
stinguatur interioꝛ deuotio ꝯ ipaȝ coꝛpis passionē uel ablutōnē i adultis.planū ē q̄ ipa penitētia i q̄ ꝯpbēdo deuotōnē.qa sīn ista nō ꝓsūt alia ad salutē ꝛ ipa sine aliq° alioꝝ i casu necessitatis ꝓdest melioꝛ ē.Si aūt ipa cōpeꝛ ad alia duo ꝓut sūt i puulis in quib⁹ nulla regritur pnīa.tūc dico q̄ pnīa pōt eē ita ex illis i adulto q̄ꝫuis suffi ciēs q̄ nō recipit totā grām sicut puulus in bap° aq̄ uel sāguīs.Si aūt considereꝛ pnīa i suo sūmo.tūc credo simplr̄ q̄ adul-
tus p bap⁹ pnīe qñ non pōt h̄re nec bap⁹ aq̄ nec sāguīs maioꝛē recipit grāȝ q̄ꝫ puu li p bap⁹ nq̄ uel sāguīs.Et qa ille baptis-
mus simplr̄ ē melioꝛ i quo plus daꝛ ꝺ grā. iō cōcedo q̄ iterioꝛ deuotio cōsiderata i suo sūmo melioꝛ ē q̄ꝫ baptismus aq̄ uel sā guīs ſm qꝺ distinguiꝛ ꝯ eā ꝛ post ipaȝ ba ptismus sāgais ē melioꝛ. Si aūt baptism⁹ sanguīs ꝛ aq̄ cōsiderētur ut icludētes inte rioꝛē deuotionē.tūc q̄libet eoꝝ ē melioꝛ q̄ꝫ interioꝛ deuotio tm̄.ꝛ baptism⁹ sāguīs ba ptismo aq̄.Queris qd sit maius fides an aq̄.nō dubito qn r̄ndeaꝛ fides.si g° qꝺ mi nus ē sāctificare pōt.nō ne qꝺ maius ē.i. fides. hoc cōfirmat qꝺ dcm̄ ē de p̄eminē-
tia baptisi cōtritōis sup bap⁹ aq̄. Ex illo tp̄re.i.postq̄ꝫ fuit istitutū ꝛ ꝓmlgatū qꝺ ibi fuit p̄dcm̄ cū dic saluatoꝛ nisi qs rena-
tus ꝛc̄.Baptisi tota sacr̄a iplētur ñ tm̄ quā tū ad ipssiōeȝ caracteris.Suā potētiā sa-
cr̄is ñ alligaut.s.sic itell̄en° q̄ p aliā uiaȝ pōt sctificar̄ q̄ꝫ p sacr̄a.Nō posse ꝓdesse .s.manēte fictiōe.Et̄no supplicio puuien-
dos.hic appellat et̄nū suppliciū ñ penā sē-
sus sꝫ caretiā uisiōis ꝺi.Fideliū ꝯsoꝛtio ñ sepant cū oꝛat ecc̄lia ꝓ fidelib⁹ defunctis. qꝺ ñ ē sic intelligēdū ut idigeant q̄ ꝓ eis oreꝛ.sꝫ qa oꝛōes q̄ ꝓ ex̄ntibus i purgato rio sūt suffragia ꝓ illis sūt grāꝝ actōnes. Nō pp v̄tutē.i.actū v̄tutis.sꝫ fidei sacr̄m .i.pp susceptōeȝ baptismi et impssionē ca-
racteris.Quidā putāt grāȝ opantē ꝛ coo pantē ꝛc̄. hec opinio simplr̄ uera ē.

DI. V.

POst hec scieꝺ ꝛc̄.supius deꝛ miauit mgr̄ de bap° q̄ꝫtū ad ipm sacr̄m.ſm se.ꝛ iquātū ad suscipien tes.hic determiāt ꝺ ipo quātū ad mistros et diuidiꝛ i ptes tres.P° oñdit q̄ baptis mus eq̄ scūs ē datus a malo sicut a bono. Scꝺo reddit rōȝ.ibi.Quia misteriū tm̄ 3° q̄rit q̄ sit illa ptāſ quā xp̄s daꝛ potuit mistris.i bap° ꝛ i mistrando ꝛ noluit ibi. Hic queritur.

CIrca hāc di.q̄rēdū ē ꝓncipa liter de.4.P° ꝺ ptāte baptizādi.2° de quodā effectu illi⁹ ptātis q̄ ē caracteris ipssio.3°. de collatōe bap a malo mistro.4°. ꝺ collatōe bap a bo-
no.Circa p⁹ q̄rūtur.4.P° q̄ritur utruȝ xp̄us iquātū hō possit pccā remitteꝛ i ba ptismo.2° utꝝ xp̄s mistris sacr̄oꝝ cōtule rit ptātē coopandi ad emūdatōem iterio-
rē.3° q̄ ē illa ptāſ baptizādi quā xp̄s daꝛ potuit mistris sꝫ noluit.4°. utꝝ xp̄s cō-
ferre potuit ptātē creādi alicui creature.

PRimo oñdo q̄ xp̄us iquātū hō pōt pccā remitteꝛ in bap°.math.9°.dicit.Saluatoꝛ.ut aūt sci atis qn filius hois ptātē hꝫ dimittēdi pec cata ꝛc̄.Itē Jo.p°.Sup quē uideris spm̄ descēdētē et manētē sup eū hic ē q̄ bapti-
zat in spū.s sꝫ.s.s.descēdit sup xp̄m iquātū hō ē.ꝛ baptizare i spū scō ē remitteꝛ pccā. g° xp̄s i bap° pōt pccā dimitteꝛ iq̄ꝫtū hō Itē mar⁹ ē expelleꝛ diabolū q̄ꝫ ei⁹ effcm̄. foꝛtioꝛ ē.n.cā q̄ꝫ effcūs.sꝫ pccm̄ ē effcūs dia boli.vñ sap.2°.dr̄. Inuidia diaboli mors intrauit i oꝛbē terraꝝ.Cū g° xp̄s iquātū hō ptātē habuit demōes expellēdi qꝺ pꝫ. qa discipulis suis illā dedit multo foꝛtius pōt iquātū hō expellere pccm̄.Cōtra au g⁹.oī.83ª.sup Jo.v̄sus finē loquēs de crea tiōe iustoꝝ et iustificatōe ipioꝝ dicit q̄ si utq̄ꝫ ē eq̄lis potētie hec maioꝛis ē mificoꝛ die.Sꝫ xp̄us iq̄ꝫtū hō nō hꝫ potētiā creā di.g° nec iustificādi.Itē aug⁹.li°.83.q.q. .53ª.Soli deo cōuenit illumiāre aīas sꝫ i remissiōe pccōꝝ i bap° illumiāꝛ aīa.g° so-
lus de⁹ pōt pccā remitteꝛ.Rūdeo q̄ lar gissime accipiēdo nomē remissiōis.r̄missio pcci i bap° q̄drupl̄r pōt itellī eē ab aliq°.s effectiue.mitoīe.misteialr̄.ꝛ h° l' sacr̄ȝ isti tuēdo uel istitutū admistrando.P° mō a x° iq̄ꝫtū ē hō ñ pōt eē r̄missio pccōꝝ.sꝫ sic est ab ipo iq̄ꝫtū ē de⁹.2° mō ē ab eo iq̄ꝫtū

est bō. ga iq̄tū ē bō pp suā passiões meru it ut i bap⁹ rmittūr pccā. 3ᵒ mō ē ab eo iq̄tū ē bō. ga iquātū ē bō misteiali sacr̄m institutuit i qᵒ remittūt pccā. Ipe. n inq̄tuz de⁹ fuit istitutōis p̄ncipal' cā. 4ᵒ. mō est r̄missio pccōꝝ a mistris ecclie. ꝛ de tali re missiōe dixit xp̄us discipulis. quoꝝ remi seritis pccā remittūtur eis. Jo. 20. Sꝫ sic i ppe dr̄ aliqs remitter̄ pccm̄. Ad p̄⁹ i op positū ꝺō q̄ illa auctoītas intelligit̄ de fi lio hoīs rōe diuine potētie ut p3 p glo. ibi dē. Ad 2⁹ ꝺō q̄ ibi dr̄ xp̄s baptizare in q̄ztū deus q̄uis. f. f. sr̄ ipm descēdeit ad oñ dēdū in eo pleitudinē gr̄e iq̄ztū ē bō. Ad 3⁹ ꝺō q̄ demones expellebat iq̄ztū de⁹. et p̄terea hūana na'a xp̄i magis erat capax ptātis expellēdi demonē a corpe q̄z pccm̄ ab aīa. ga p̄⁹ ñ reqrit infinitatē potentie sꝫ 2⁹ eo q̄ 2⁹ fieri ñ pōt nisi p gr̄e ifusiōz q̄ ñ p̄ducit̄ i esse nisi p creatōez nec pccm̄ i hoīe ē effcūs diaboli sꝫ uolūtatis p̄pe. ñ .n. ē a demōe nisi suaden⁹ ꝛ iclian⁹. Ar. ad ptē aliā p̄cedūt ꝺ r̄mitten⁹ pccm̄ effectiue

Secundo

Secundo q̄rit̄ utrꝫ xp̄s mi stris sacroꝝ ꝯtule rit ptātē coopandi ad emūdationē iteiorē Et uī̄ q̄ sic p̄m phi h°. p°. ꝺ gñatōe. q̄ cōi cāt i materia agūt ꝛ patiūt ab iuicē. sꝫ oēs aīe cōicāt i p̄n⁹ possibili qd ē eis loco mate rie. gᵒ p̄nt agere ꝛ pati ab iuicē. gᵒ aīa mi stri pōt coopari ad emūdatōez iteiorē aīe illi⁹ cui sacr̄m mistrat. Itē corp⁹ pōt coo pari ad iteiorē corpis emūdatōez. gᵒ a sili aīa ad aīe emūdatōez. Cōtra. oē q̄d uere coopat̄ ad iteriorē aīe emūdatōez oꝫ q̄ tā gat eā. oꝫ. n q̄ ꝺt⁹ agētis sil' sit cū patiēte sꝫ nulla substātia creata sil' pōt eē cū aīa. ga ut dr̄ ꝺ ecclīasticis dogmatib⁹. c. 50. Il labi īnti illi soli possibile ē q eā creauit. gᵒ nulla creatura coopari pōt ad aīe emūda tionē. Rn̄deo q̄ aliquē posse coopari ad emūdatōez iteriorē dupl'r pōt intelli. aut ipaz emūdatōez inteiorē attigendo aut ad eā aliqᵒ mō disponen⁹. Pᵒ mō xp̄s ñ ꝯtu lit ptātē mistris sacroꝝ coopandi ad emū datōz iteriorē. ga illa fieri ñ pōt nisi p gr̄ā q̄ ñ p̄ducit̄ i esse nisi p creatōez. Nulla au tē creatura capax ē potētie p quā possꝫ at tingere actū creādi siue p se crean⁹ siue cre antē adiuuādo sic un⁹ iuuat aliū ad iauez trahēdū. siue instrumētū cāntis eēndo. ꝺ tus. n. quā instr̄m recipit a p̄ncipali moto re p̄portionat̄ rei facte et mō faciēdi. sed creat̄a ñ ē capax ꝺtutis q̄ p̄portionet̄ di stātie ñ entis ad ens cū sit ifinita. ꝛ nulla creatura capax sit nisi ꝺtutis finite. finituz aūt nō p̄portionat̄ ifinito. 2ᵒ mō xp̄s ꝯtu lit mistris sacroꝝ ptātē coopandi ad emū dationē iteriorē. ga ptātē hn̄t cōferēdi sa cr̄m qᵒ ex istitutōe diuina dispoīt̄ suscipi ens ad sui iteriorē emūdatōez. sic agēs na tale iq̄ztū ē dei istr̄m disponēdo ꝛ organi zādo corp⁹ dispositiue coopat̄ ad aīe ifusi onē. q̄uis i mltis sit dissile. Ad p̄⁹ i opp⁹ ꝺō q̄ maior itelligēda ē de mateia i q̄ sūt forme gñabiles ꝛ corruptibiles p natiraꝫ q̄lis ñ ē actualitas ipi⁹ aīe. Ad 2⁹ ꝺō q̄ ñ ē sile ga forme corpū q̄ mūdāt̄ sūt gña biles ꝛ corruptibiles p naturā excepta aīa intellectiua que icorruptibilis ē naturali ter ꝛ tamen est corpis humani substantia lis forma..

Tertio

Tertio q̄rit̄ q̄ ē illa ptās ba ptizādi quā xp̄s dare potuit mistris sꝫ noluit. Rn̄deo q̄ ptās i baptizādo mltipl'r distigui ꝯsueuit. una posse creare gr̄am p quā aīa mūdat̄. 2ᵃ. in coopando ad e⁹ gr̄e creatōez. 3ᵃ. excellētie 4ᵃ. inuocatōis. 5ᵃ. institutōis. 6ᵃ. misterij exteiōris. Primā ptātē nulli dare potuit. Baꝫ dedit. tr̄iā dare potuit. potuit. n. dare talē ptātē alicui ut plus ꝺ gr̄a de⁹ illi ꝯfer ret quē baptizar̄t q̄z alij baptizato ab alio sꝫ hac ptātē excellētie dare noluit ne spes salutis i hoīe poneret̄. q̄rtā silr̄ dar̄ potu it. potuit. n. facer̄ ut in uoīe petri ul' pauli uerus celebraretur baptismus. sed noluit ne baptismus diuideretur. et ne credi pos set q̄ p ꝺtutem puri hoīs iuocati suscipiēs sacr̄z iti⁹ mūdaret̄. qntā silr̄ dar̄ potuit. potuit. n. facer̄ ut aliqs hō suū p̄p̄u bap⁹ i stitueret ad e⁹ susceptōz ꝛ suscipiēs diuia ꝺtute mūdaret̄. sꝫ noluit ne auctoītas sui bap minueret̄. sextā. hꝫ mgr̄m dar̄ potuit. sꝫ hᵒ ñ ē uerꝫ. ut p3 ex q̄ōe p̄cedēti. Vñ i hᵒ cōit̄ opio mgr̄i ñ tenet̄. Si. n. uerꝫ diceret mgr̄ difficile eēt iprobar̄ errorē auic. ꝛ qᵒ rūdā alioꝝ dicētiū q̄ itelligētia creata ali am creauit i ꝺtute cāe p̄me tanquā instru mentum eius q̄ tū opinio ē erronea.

QUarto querit᷑ utꝝ xp̄s ꝯferre potuit ptātē creandi alicui creature. sed qa ueritas huius q̄ōis sufficiēter hētur p illā utꝝ aliqd possit creari ab aliquo pncipio creato q determiata ē li°. 2°. di. p.ᵗ ꝛ ēt p ea q̄ dcā sūt in 2ᵃ q̄ōe di. p̄ntis. et iō de ista nūc supsedeo ut repetitio inutil᷑ euitetur.

COnsequenter querit᷑ de 2° pncipali. Et circa h° q̄rit᷑. 4. ⫽ P° utꝝ caracter sit aliqd absolutū in aīa. ⫽ 2° utꝝ sit ī aīe essentia. ⫽ 3°. utꝝ possit deleri ⫽ 4° utꝝ caract᷑ p q̄olibꝫ sacīꝫ imprimat᷑.

PRimo oñdo q caracter ñ sit aliqd absolutū in aīa ꝑm phi. 7°. ethi. c. 5°. In aīa non sunt nisi tres. potētie. passiōes. et habitus. q̄ᵭ ē intelligēdū de rebus absolutis et actib᷒ exceptis. sed caracter ñ ē potētia aīe. qa nō est a natura nec est passio. q̄ᵭ pꝫ inducēti p oīes passiōes. nec ē hitus qa in omni potēti peccare pōt corrūpi hitus p ꝯr̄ios actus. caracter aūt ut īferi᷒ oñdetur indelebilis est. planū ē ēt q ñ ē actus. g° ñ aliqd absolutū in aīa ⫽ Itē caracter nō ē necessari᷒ in aīa ad distinguēdū fidelē ab infideli. qa sufficiēter distinguit᷑ q̄ꝫtū ad iudiciū ecclie militātis p susceptōeꝫ sacr̄i exteri᷒. ꝛ q̄ꝫtū ad iudiciū ecclie triūphātis p susceptōeꝫ gr̄e iteri᷒. nec ad disponēdū ad gr̄aꝫ. qa sic dic aug᷒. 14° ᵭ. tri. c° 8°. eo ipo aīa imago dei ē quo ei᷒ capax ꝛ pticeps eē pōt. q̄ᵭ nō eēt uerꝝ nisi ex natr̄a sua disposita esset ad suscipiēdū gr̄aꝫ sine q̄ dei priceps eē ñ pōt. Nec ad bñ opādū quia ad hoc sufficiūt gr̄e et ꝟtutes q̄ ꝯferūtur ī baptismo. supfluū g° eēt ponere caracterē in aīa si dicerēt qd absolutū. ⫽ Itē si caract᷑ diceret qd absolutū cū nō posset eē nec substātia nec q̄ꝫtitas seq̄retur q esset ī gn̄e q̄litatis. sed hoc ñ ē uerꝝ. q̄ᵭ pꝫ discurrēti per singl᷑as spēs. ñ. n. ē ī pma spe. qa nō ē dispositio cū illa sit de facili mobilis. ꝛ caracter sit indelebilis. nec hitus ut pbatū est ī p° ar°. nec ī 2ᵃ spe. qa ñ ē natr̄alis potētia uel ipotētia nec ī 3ᵃ. qa ñ īfert passionē sēsui nec oritur ex aliq̄ passiōe. g° nō ē passibil᷑ q̄litas. nec ī 4ᵃ. spe qa illa q̄litas ē in q̄ꝫtitate. caract᷑ aūt ñ ē ī aliq̄ q̄ꝫtitate. r̄stat g° q ñ sit aliqd absolutū. ⫽ Itē sic ur̄ se hr̄e ꝯsectō ecclie ad eā. ꝯsectō hoīs ad ipꝫ. sed p ꝯsecrationē ecclie nō cātur in ea nisi q̄dā relatio ad cultum diuinū. g° simil᷑ p ꝯsecrationē hoīs in susceptōe sacr̄i ñ cātur in eo nisi q̄dā relatō ad dei cultū. ⫽ Cōtra dam. li° 4° c° p°. dicit q p bap᷒ fit nobis regn̄atio et sigillū. p sigillū ītelligēs caracterē. sed sigillū ē aliquid absolutū. g° caracter in aīa est aliqd absolutū. ⫽ Itē dio. c. 2°. eccl᷑. hierar. ultra mediū dicit q aduenienti ad baptismū donatur a sūmo sacerdote sacrum signaculū. sed p hoc nō ur̄ posse intelligere nisi caracterē. Sꝫ sacrū signaculū ñ pōt eē nisi qd absolutū qa sacrare relatōis act᷒ esse non pōt. dr̄ aūt sacr̄m a sacrādo. g° caracter ē aliqd in aīa absolutū. ⫽ Itē ꝑm phi. 5°. phi. in ad aliqd nō ē motus neqꝫ mutatio. g° p bap᷒ nō pōt in animn causari relatio ad fidei cultum nisi mediāte aliquo absoluto sup q̄ᵭ fūdatur. sed illud non possumus ponere gratiam. quia quāuis illa corrūpatur per peccatuꝫ tamē baptismus remanet ordinatus ad fidei cultū. Restat ergo q illud absolutum super q̄ᵭ fundatur ordinatiō illa sit caracter. ⫽ Ad istam questionem dicunt quidam q caracter nō est aliquid absolutum in aīa. sed sola relatio ordinis ad aliquā sacram passionē uel actionē. ⫽ Sed contra hoc arguitur sic ꝑm cōmunē doctoꝝ theologie opinionem. ꝛ ꝑm q̄ᵭ ex sn̄ia. dio. pōt trahi caracter significat. disponit. distinguit. assimilat. significat. n. gr̄am gratū facientē. ꝛ ēt aīam disponit ad eius susceptionem. Uñ a doctoribus dr̄ sacr̄m ablutionis iterioris q̄ ē p gr̄aꝫ p respectū ablutōnis exterioris. Distiguit ēt illū qui sacr̄m baptismi recipit ab illo q nō recipit. Assimilat ēt aīam deo q ipm impmit. tū qa p ipm ē ī aīa q̄dā pticipatō diuie ptātis alia ab illa que ē p naturā ꝛ ab illa que est per gratiam gratum facientē. Uñ qa caracter est quedā silitudo gr̄e q̄ gr̄a aīaꝫ deo assimilat inq̄ꝫtū ē sue imagil forma. nō ur̄ aūt incōuenies ponere q soli relatōi ista cōueniāt sicut alicui rei absolute cū relatōe. quia relatio que iportatur p sig᷒. et relatio q̄ est i dispositione ad illud ad q̄ᵭ disponit et relatio q̄ ē inter distictos. ꝛ relō

siltudīs fūdate eē uideť sr aliqd absolutū
⁋Preterea cū p susceptōez cuiusl; sacri ex
cāet ī aīa suscipiētis aliq̄ reło ad aliq; sa-
crā passionē uel actōnē. ī susceptōe cuiusl;
sacri ipmet caracť qd̄ sīm ē. qa ī susceptōe
sacroꝝ alioꝝ a sacro baptisi ꝛ ꝯfirmatōis
ꝛ ordīs ñ ip̄mit caracť. uř gº q; ñ sit ponē
dū q; caracter ī aīa solā īportz rełoez. Et
q̄uis p̄dcē rōes forteñ mltū cogerēt illū q
uell; defēdeř supradcāz opionē ꝯ quā sūe
ꝛ cōi opioni ꝯie. tñ qa p̄dcē rōes pbables
sūt. Et dam. ꝛ dio. eoꝝ ꝯclusio ꝯcordař uř.
ut p; ī eoꝝ auctoītatibꝰ allegatis ī oppo-
nēdo ad ptē 2ᵐ. ꝛ ēt cōi opioni doctoꝝ in
theologia. iō ꝯcedo q; caracť ñ īportat so
lā rełoez. s; aliqd absolutū. sup qd̄ fūdāť
rełoes q̄ īportāť p sigᵐ dispositiuū. distin
ctiuū ꝛ assilatiuū. s; qd sit illd ī spāli ñ itē
do hic oñdere nisī loquēdo ꝯ caractere ba
ptismali tñ. de qº dº q; ē q̄dā q̄litas spūal
ī aīa distinctiua illꝰ q suscep̄ fidei sacr; ab
illo q sacr; fidei ñ suscep̄. ñ dico hñtis hitū
fidi n ñ hñte. qa ī hñdo hitū fidei p̄nt ꝯue
niř hñs baptismalē caracterē ꝛ ñ hñs. ba
ptizatꝰ. n. bapº flamīs h; hitū fidei nō cū
caracterē baptismalē. si potuit hr̄e bapᵐ
aq̄. Est ēt significatiua gr̄e tāq; silitudo
eiꝰ. Uñ quāuis sit res sacri exerioīs. ē tñ sa
cr̄m gr̄e. Est ēt ad gr̄az gratū faciētē dis-
positiua. quāuis. n. aīa ex natura sua sit
apta nata recipe gr̄am. tñ ex hº ñ seqť q;
sit ad hº disposita dispositōe q̄ sit idonea
ut sibi gr̄a īfūdať maxie ꝓpter sui unionē
ad infcāz carnē. ⁋Multi. n. sūt ad aliqd sus
cipiēdū apti nati. ꝛ ēt potētes. q tñ ad hoc
nō sūt idonei. Per caracterē aūt ē aīa ido
nea disposita ad gr̄e susceptōnē. nisī aliqd
repugnās gr̄e obsistat. Uñ ꝛ pꝰ ordīe natē
īfūditur ī bapº q; gr̄a. supposito q; edu-
cať ī eē p creatōez. ꝛ si duciť ꝯ potētia aīe
p aliquā vī sacr̄is collatā sic mistris a deo
eāq; a p̄ncipali agēte adhuc pꝰ ordīe natē
cātur p bapᵐ q; gr̄a īfūdať. Per p̄dcāz ēt
q̄litatē. ē fomitis rep̄ssio. ꝛ hō poteš ad sus
cipiēdū alia sacr̄a. ita q; sine illa nullū ali
ud sacr; possit suscipi. Uñ ex̄ de bapº ꝛ eiꝰ
effec. Ueniēs. Si qs ī p̄sbyteꝝ ordiatꝰ. dep̄
hēdeīt se ñ eē baptizatū baptizeť ꝛ iteruz
ordietur. Et quo ad hº pōt dici q; ē q̄daz
supnaturalis potētia ad oīuz alioꝝ sacroꝝ

susceptōnez. ⁋Ad pᵐ ī oppᵐ ꝯ q; illa au-
ctoītas phi. itellitur de his q̄ sūt in aīa uł
eē p̄nt p ỽtutē nature. caracť aūt ē supna
turał potētia ut uisū ē. ⁋Ad 2ᵐ ꝯ q; gr̄a
cū sit delebilis ī ua ꝛ possie eē ī illo q ba-
ptismū aq̄ ñ suscep̄ ñ eēt sufficiēs signū di
stinctiuū dedicati ad cultū dei p baptismi
susceptōez a ñ dedicato p illū modū. ꝯsīu
est ēt q; non ē idē posse suscipe gr̄am ꝛ eē
idonee dispositū ad eādē. quāuis ēt p gr̄az
ꝛ ỽtutes possit hō exire in opa mitoria et
repmeř īcliatōez fomitis ne dñeť. tñ ipam
rep̄hēsionē cū adiutoīo caracteris ceteris
pibus efficaciꝰ faceř pōt. ⁋Ad 3ᵐ ꝯ. q; cū
caracť sit q̄dā supnatalis potētia reducit
ad fam spēm q̄litatis q̄ ē natalis potētia
uł īpotētia aīe sic hitꝰ ỽtutū intulaꝝ rdu-
cūtur ad p̄mā spēm q̄litatis ī q̄ sūt ỽtutes
acq̄site. ⁋Uel pōt dici q; sic corruptibilia ꝛ
incorruptibilia ñ sūt ī eodē gñe s; phi. io.
meta. ꝛ multo fortius nec ī eadē specie qd̄
silr̄ q̄litates natales uł acq̄site ñ sūt in
eodē gñe cū īfusis. vñ pōt dici q; caracter
quāuis ñ sit ī aliq̄ spē q̄litatis natalis. de
qbꝰ loqť phi. tñ iq̄ztū ē supnatał potētia
h; silitudinē cū scđa spē. ꝛ iquātū ē dispo
sitio ad gr̄az h; aliquā silitudinē cū p̄ma
spē. ꝛ iquātū ē q̄dā spūalis aīe cōfiguratō
rōe cuiꝰ ē sigᵐ distictiuū h; aliquā silitudi
nē cū 4ᵃ spē. nec hº rputes absdū. qa pfe
ctiōes ī iferioībꝰ mltiplicate sūt ī rebꝰ su-
pioībꝰ p modū excellētiorē. ꝛ magis unite.
vñ ī nata sūma oēs pfectōes alia rez sūt
excellētiori mō ī īfinitū. ꝛ oēs ī ea realr sū
me unū. ⁋Ad 4ᵐ. ꝯ q; si īter ꝯsectōez ec-
clīe ꝛ ꝯsectōez hoīs p bapᵐ sit aliq̄lis sili
tudo q̄ztū ad ea q̄ geruť exteriꝰ. silitudo
tñ ē multiplex ꝛ magna q̄ztū ad ea q̄ fiūt
in aīa suscipiētibus sacr̄m interius.

SEcundo q̄riť utꝝ caracť sit ī aīe eēntia. Et uř
q; sic. potētia ē īmediate ī eēntia aīe. s; ut
uisū ē ex p̄cedēti qōe caracť baptismi ē su-
pnatał potētia. gº ē īmediate in aīe eēntia
⁋Itē ī eodē ē dispositio et habitꝰ. sed gra
tia que ē habitus ad quē disponit caracť
est immediate ī eēntia aīe. ergo et caracť.
⁋Cōtra caracť ē q̄dā aīe cōfiguratio. sed
cōfiguratio aīe nō ē s; eēntiā. sed s̄m po-
tētias. gº ē īmediate in aliq̄ potētia anime

sicut i subiecto. Rñdeo q caracter ē i aie essentia sed nō imediate. immo mediāte potētia. hoc ē dictū q ē in aīa sub rōne quia potēs ē. qd iō dico. qa potētia aīe ultra essentiā aie nihil ponit nisi relatōem. ut planus ōnsū ē li°. p°. qd aūt caracter p° sit in potētia pz p hoc. quia ē supnaturalis potētia. ad qd feqtur q sit pfectio naturalis potētie. sicut uidemus q grā q̄ ē quedā accidentalis ꝛ supnaturalis essētia est pfectō immediate ipius essentie aie in esse. 2° fm opinionē q̄ ponit grām differre realiter a caritate fm aliqd absolutū. Magis aūt debet poni in intellectu q̄ȝ i uolūtate. qa est q̄stat distinctiua baptizati a nō baptizato et significatiua grē ut ē fidei forma. ꝛ ēt ē ad eā dispositiua ꝛ ptās suscipiēdi alia sacra sicut ulñ ē ex qōe pcedēti Est ēt q̄litas illuminatiua. vnde fm dio. 3°. c°. eccl'. hierar. Quāuis oīa sacra illuminatione habeāt. tñ spāliter baptismus illuminatō dr. qualitas aūt distinctiua cōsecrati ad cultū fidei a nō cōsecrato. et significatiua grē ut ē fidei forma. ꝛ ad eādē dispositiua rōnabiliter poni dz in illa potētia in qua est fides. hec aūt ē intellect⁹ ut i 3°. li ōnsū ē. qualitas ē ēt spūaliter illuminatiua cū illuminatio ptineat ad cognitionē. poni dz in potētia cognitiua q̄ ē intellectus. Qualitas ēt q̄ ē fūdamētū oīuȝ hierar. opationū ꝛ passionū i ecclīastica hierar. rōabilit' poni dz i illa potētia i qua ē totius spūalis edificij fūdamētū. hoc aūt ē intellect⁹. In illo. n. ē fides q̄ totius ē spūalis edificij fūdamētū. pbabiliter g° baptismalis caract' poni dz in potētia intellectiua. Ad p^m in oppositū dd q maior uera ē de naturali potētia. supnaturalis tñ ē in naturali. Ad 2^m dd q caracter ē dispositio ad grām in quātū p ipam formatur fides. ꝛ iō magis est i potētia i qua fides ē q̄ȝ i uolūtate in qua ē grā fm dicētes grām realiter re absoluta idē eē cū caritate uel in essentia i q̄ imediate ē grā fm aliquos dicētes realit' pz aliqd absolutū differre grāȝ a caritate.

Tertio queritur

utꝝ caracter possit deleri. Et uī q sic. ab eodē agente. s. deo ꝛ i eodē subiecto. s. i intellectu ē caracter ꝛ fides. sed fides ē delebilis. g° a siti ꝛ caracter. Itē glo. sup illō psal'. Erubescāt et reuereātur. dicit q malitie caracterē sancti pdicatores cōfūdunt igne celesti. ergo a siti ueritatis fidei caracterē. falsi doctores ꝛ pdicatores destruer' pñt doctrina fallaci. Item dispositio ad grām corrūpi pōt p ea q̄ disponūt ad cōtrariū grē. sz ut supius habitū ē caracter est dispositio ad grām. g° corrūpi pōt per mala opa q̄ disponūt ad ꝯriū grē. i. ad peccatū mortale. Cōtra sacrā q̄ nō iprimūt caracterē iterātur. qa effectū indelebilē ñ iprimūt. ut penitētia. eucharistia. mrimonīū. et extrema unctio. illa uero q̄ iprimūt caracterē nō iterantur. s. baptism⁹. cōfirmatio. ordo. g° uī q iprimāt aliquē effectū indelebilē. sz effectus eoꝝ q ē grā ē delebilis. g° uī q alius effectus eoꝝ. s. caracter indelebil sit. Itē fz aug. li°. 2°. ꝯ eplīz pmeīani ultra me⁹. sacrō sel' suscepto nūq̄ȝ eo qs carebit. sz h° ñ pōt intelligi de sacrō exteriori. qa illud trāsit. g° opoꝛtz q itelligat' de sacrō interiori q ē caract'. g° ē idelebilis. Ad istā qōnē dicūt aliq q ipssio caracteris ē p q̄ȝdā aīe rōnal' sctificatōeȝ p ut sātificatō dī deputatio ad aliqd scm. ad hāc aūt sāctificationē ñ magis actiue opat' aīq sāctificāda q̄ȝ oleū uī chrisma ad sui sctificatōeȝ. nisi q hō se subicit tali sctificatōi p ꝯsēsū. nō aūt res pdcē. qa li°. ar°. carēt. ꝛ iō q̄līcūq̄ȝ aīa uariet' p ppas opatōes nūq̄ȝ caracterē caract' amittit sic chrisma uel oleū nūq̄ȝ sctificationē pdūt q̄lrcūq̄ȝ trāsmutēt' dūmō ñ corrūpāt'. Sz hec rō sufficere nō uī. qa ex ꝯsectōe olei chrismatis ñ cāt' i eis aliqd absolutū. sz q̄dā relatio ad dermiatū usū fūdata sup factū eē cōsectōis ex istitutōe diuina uī ecclīca. caract' aūt dic aliqd absolutū i aīa ut uisū ē Jō alijs uī alia rō idelebilitatis caracteris assignāda. Dicūt. n. q qa caract' ñ dat' ad actū alicui⁹ ꝟtutis uī scie ñ hz ꝯriū aliqd uitiū uī ignorātiā. ꝛ iō p aliquē actū itellectus seu uolūtatis corrūpi nō pōt. Sz hec opinio adhuc plene nō satisfacit. cum. n. sit pradictum sit qd disponit ad grām ut est fidei forma et ex cōsequēti disponit ad ꝟtutis actū. Ideo pōt alio mō ꝛ planius assignari rō idelebilitatis sue. nulla enī qualitas simpl'r corrūpitur nisi p corruptōnē

subiecti uel dispositionis quā p̄supponit ī subiecto uł p actionē sui 9rij uł quia agēs nō cōtinuat eā in esse. caracter aūt qualitas simplex ē cuius īmediatū subiectū est intellect⁹ q icorruptibilis ē. ꝛ nullā i ipo intellectu p̄supponit dispositionē corruptibilē. deus ēt q ipm imp̄ssit ipm nō vult destruere. sed ad eius pmanētiā adest p̄sto influētia dei sine q̄ nulla creatura pōt in esse manere. Nulla ēt actio cuiuscūqꝫ potētie aīe 9riaᷣ eidē. qa ex natura sua nō determinat potētiā aliquā ad aliquē determinatū actū uel passionē. sed ex ordinatione diuina. quāuis. n. significare grām ut ē fidei forma ꝛ distinguere dedicatū ad cultū dei a nō dedicato cōueniat ei ex natura sua. aptitudinaliter. tū qd actu sit determiat⁹ ad talē actū significādi ꝛ distinguēdi hoc nō ē ex sua natura sed ex ordinatiōe diuina. sicut quāuis sensibilis ablutio ex natura sua habeat aptitudinē ad repn̄tādū interiorē ablutionē. ꝛ ad distinguēdū interi⁹ ablutū a nō abluto. tū q actu sit determinata ad sic significādū ꝛ distinguēdū. hoc sibi cōuenit ex institutōe diuina sicut pꝫ p hu. pᵒ liᵒ. de sacra. p. 9ᵃ c. 2ᵒ. Disponerᷣ ēt ad grām ut ē fidei forma ꝛ reprimere fomitē ꝛ reddere hoiem potētē ad suscipiēdū alia sacrā nō sibi cōueniunt ex natura sua sed ex ordinatōe diuina. ordinauit. n. deus ut hoi cuius intellectus hoc signaculo signatus ē grām cōferat diuina misericordia. nisi in sic signato sit aliqd icōpossibile grē qd cōcupiscētiā i eo repmat ꝛ qd suscipe possit alia sacrā. sicut si rex ordinassꝫ q qcūqꝫ inueniretur signatus aliqᷣ determiato signo ab ipo dato ei aliqd munus conferret. ꝛ aduersarios eius repmeret ꝛ ipm potētē iudicaret ad suscipiēdū nobilia officia regni. illud signū diceretᷣ dispositio ad illud munus. ꝛ ptās reprimēdi inimicos suos ꝛ suscipiēdi p̄dcā officia. Ex dictis pꝫ solutio ad p⁹ i opp⁹. fides. n. ex natura sua determiat intellectū ad actum cuius actus 9rius pōt eē ī potētia intellectiua. Ad 2⁹ dō q p caracterē malitie q apoc. 13ᵒ. dr̄ caracter bestie. intelligiᷣ pccm mortale cui cōtrariatur grā. caracteri aūt baptismali nihil pōt eē cōtrariū i aīa. qa a diabolo nihil pōt in aīa imprimi nec p actōnes ipius aīe pōt in se causari aliquid cōtrariū caracteri ut ī qōe ōnsū ē. deus ēt nō vult aīam suo signo signatā signo opposito cōsignare. Ad 3⁹ cū dr̄ q dispositio ad grām corrūpi pōt p ea q̄ disponūt ad grē 9riū ꝛc. dico qd nō ē uerꝫ de eo qd nō disposuit ad grām nisi ex diuina ordinatōe. cuiusmodi dispositio ē caracter. ut in qōne ōnsū est. Pōt ēt dici q aliqd ex natura sua disponit ad aliquā formā determiatā nec tn̄ corruptibile ē p formā cōtrariā illi forme. nec p dispositōes ad eaꝫ. diaphonitas. n. ē dispositio ī aere ad luminis susceptionē. nec corrūpitur p tenebraꝫ nec p dispositiōes ad tenebras. quātūcūqꝫ enī sit aer nubilosus. manet ī eo naturalᷣ aptitudo ad luminis susceptionē. q remotis impedimētis ꝛ luminari p̄nte stati oritur lumē. vn̄ nō mirꝫ si talē dispositionē supnaturalē respectu grē potest deus intellectui imprimere. hec autem dispositō est caracter.

QUarto queritur

utrꝫ caracter p qdlibet sacrm̄ imp̄matur Et uᷣ q sic ꝑ bm̄ sniāꝫ dio. 2ᵒ c. eccl. hierar. Caracter traditᷣ baptizato a diuina beatitudie. sꝫ oīa sacrā ordinātur ad diuinā beatitudinē. gᵒ uᷣ q diuina btitudo q̄ rōne īpmit caracterē baptizato eadē rōe īpmat in cuiuslibet sacrī susceptōe. Itē i quolibꝫ sacrō ē aliqd qd ē sacrm̄ ꝛ nō. res. ꝛ aliqd qd ē res ꝛ n̄ sacrꝫ. ꝛ aliqd qd ē res ꝛ sacrꝫ. sꝫ illd qd ē res ꝛ sacrꝫ ē caracᷣ. sic pꝫ ī bapᵒ. qa caracᷣ ē res ablutōis extioris ꝛ ē sacrꝫ grē p quā ē ablutio īterior. gᵒ qdlibet sacrm̄ caracterꝫ imp̄mit ut uᷣ. Itē p qdlibꝫ sacrꝫ deo 9figuramur ꝛ ab īfidelibus distinguimur. sꝫ distictō ꝛ 9figuratio sūt p caracterē. qa ut uisū ē caracᷣ ē signū distictiuū ꝛ 9figuratiuū. gᵒ qdlibet sacrm̄ īpmit caracterē. Cōtra xp̄s fuit baptizatus. ut hr̄ math. 3ᵒ. ꝛ ē sacerdos. iuxᷣ illud psal. Tu es sacerdos i etn̄ū. sꝫ ip̄e n̄ dr̄ caracterē hr̄e. gᵒ baptismus nec ordo īpmūt caracterē. Itē sacrā q īpmūt caracterē nō iterāᷣ qa caracᷣ idelebilᷣ ē. Sꝫ aliq̄ sacrā sūt iterabilia. gᵒ n̄ oīa imp̄mūt caracterē. Rn̄deo q n̄ p qdlibet sacrꝫ imp̄miᷣ caracter. nec ēt p actus v̄tutū. caracter. n. ē

signū spūale indelebile distinctiuū ⁊ spūalis ptās indelebilis deputata ad aliqđ sacrū. et hec cōmunia sūt cuilibet caracteri. Quia signū iō ordinauit deus q̄ nō cōferret nisi in aliquo sensibili signo. ⁊ iō nō cōfertur in actibus ꝟtutū. Quia spūale iō noluit deus q̄ cōferretur in sacr̄is carnalibus. i. sacr̄is ueteris testamēti. Quia indelebile iō noluit deus q̄ cōferretur in sacr̄is iterabilibꝰ ut dicūt q̄dā. Sꝫ hec rō nō est cōueniēs. nō. n. q̄a sacr̄m ē iterabile. iō nō imprimit caracterē. sed q̄a non iprimit caracterē ē iterabile. rō g° quare q̄dā sacr̄a caracterē imprimūt ⁊ quedā nō. uidetꝛ mihi accipiēda penes diuersitatem ptātis spūalis deputate ad aliqđ sacr̄m et penes diuersitatē distinctiōis ptās. n. spūalis ad aliqđ sacr̄m deputata aut ē passiua qua. s. pōt homo eē pticeps sacr̄oꝝ spūaliū ī suscipiendo. Aut ē actiua. Et hoc dupl'r. q̄dā ad ducēdū sacr̄a spūalia in notitiā alioꝝ et maxīe infideliū p fidei xp̄i cōstātē cōfessionē. Alia ad mīstrādū sacr̄a spūalia credētibus. Prima ptās datur in baptismo p quā deputatur homo ad hoc ut possit suscipe alia sacr̄a. Scđa datur in cōformatione. Tertia in ordine. et iō sola ista tria sacr̄a imprimūt caracterē. p alia. n. sacr̄a est homo deputatꝰ indelebiliter ad aliud sacr̄m spūale suscipiēdū uel cōfitēdū uel mīnistrādū. Per p̄mā ptātē distinguitur totus exercitus militātis eccl'ie ab exercitu cōtrario. Per scđam distinguūtur deputati ad certamē spūale ꝯ fidei psecutores a cōi populo sicut in exercitu ordinato ad corpale bellū distinguūtur milites a peditibus. Per tertiam distinguūtur duces ab aliis. ordinati. n. ad mīstrādū sacr̄a deputati sunt ut sint alioꝝ duces. Et q̄a hec triplex distinctio sufficit in exercitu bñ ordinato. iō ex pte qua caracter cōsideratur ut signū distinctiuū nō fuit cōueniēs ip̄m imp̄mi nisi in sacr̄o baptismi et cōfirmatiōis ⁊ ordinis. Ad pꝰᵐ in oppꝰᵐ đđ. q̄ caracter nō imprimitur in susceptōe sacr̄i a diuina beatitudine. q̄a illud sacr̄m ordinet hoīem ad diuinā beatitudinē tm̄. sed ēt ut p susceptionē illius sacr̄i suscipiēs habeat ptātē alia sacr̄a ueraciter suscipiēdi uel cōstāter corā aduersarijs fidē cōfitēdi uel prudēter administrandi. Ad 2ᵐ đđ q̄ non oportet q̄ illud qđ est res ⁊ sacr̄m sit caracter in quolibꝫ sacr̄o sed ī imp̄mētibus caracterē tm̄. quid aūt sit res et sacr̄m in alijs sacr̄is ōndetur in tractādo de quolibet eoꝝ. Ad 3ᵐ đđ. q̄ nō distinguimur p qđlibet sacr̄ꝫ tanq̄ꝫ existētes in aliquo statu fidei spāli q̄ statꝰ sūt tres ut ōnsū ē ī corpe q̄ōis. Preterea p alia sacr̄a nō distinguimur distinctione ⁊ cōfiguratiōe indelebili s̄m quem modū distinguimur ⁊ cōfiguramur ⁊ p baptismi cōfirmationē ⁊ ordinē. Ad pꝰᵐ ad ptem aliaꝫ đđ q̄ xp̄us nō fuit baptizatus nisi baptismo Joannis q̄ non imprimebat caracterē. Si ēt fuisset baptizatus baptismo quē instituit nō suscepisset aīa eius caracterē baptismi. q̄a ut uisum ē caracter ē quedā ptās ad suscipiēdū alia sacr̄a q̄ xp̄ꝫ recipe nō decebat. q̄a fuisset supfluum. ip̄e. n. inquātū homo accepit a deo in instanti cōceptionis sue omnē plenitudinē ptātis. cuius fuit capax ad fidē defendēdū ⁊ postmodū sacr̄a instituēdū ⁊ eis efficaciā meritorie dādū ⁊ ad cōferēdū. ⁊ iō nō indigꝫ caractere cōfirmatiōis nec ordinis. q̄a sine caractere hꝫ altiori modo sacerdotij potestatem. 2ᵐ bene concludit.

Consequenter queritur de 3° principali. Et circa hoc queruntur quatuor. Primo utrum baptismus possit tradi ab hoīe malo. 2° utꝝ ab angelo malo in specie hoīs apparente. 3° utrū malus homo baptizando mortaliter peccet. 4°. utrū illi q̄ recipiunt scienter baptismū ab homine malo mortaliter peccent.

Primo ostendo q̄ baptismū nō pōt tradi ab homine malo. de ꝯsecra. di. 4ᵃ. Baptismum. ifra. ego dico. et sūptum est ab aug°. super Joannē tractatu. 5°. quasi eque distanter inter medium et finem. et recitat magister in littera huꝰ di. c°. p°. Justos oportet eē p quos baptizatur. ergo nō potest tradi baptismꝰ ab homine malo. Item mēbrū mortuū nō pōt influere in alia mēbra. sꝫ malus hō est mēbrū mortuū. g° n̄ pōt influere i alia mēbra qđ nō eēt uerꝝ si ab eo uerꝰ posset tradi baptismꝰ. Itē si possꝫ baptismꝰ tradi

ab hoīe malo. tūc tm̄ recipet in baptismo baptizatus a malo sicut a bono. q̄a uterq; recipet totā virtutē sacri. sed inuenit' q̄nq; baptismus traditus ab hoīe bono hn̄s efficaciā quā nō hȝ traditus ab hoīe malo. sicut patuit ī sācto syluestro q̄ baptizādo cōstātinū nō tm̄ eū mūdauit interius sȝ ēt exterius a corpali lepra. g° uī q̄ n̄ pōt tradi uerus baptism⁹ ab hoīe malo. Cōtra de cōse. di. 4ᵃ Si inter. ɀ recitat mgr̄ ī lr̄a hui⁹ di. c°. p°. Nullo mō malus ē baptism⁹ q̄ p malū datur. Itē. e di. Baptismus. ifra Cum baptizat. ɀ sūptū ē ab aug°. sup Jo. tratatu. 6°. longe an̄ mediū. dr̄ q̄ nō dat' impar baptismus pp īpares mīstros. qd̄ uer nō eēt si n̄ posset tradi ab hoīe malo. Rn̄deo q̄ ab hoīe malo uerus pōt tradi baptismus. ita q̄ iquātū ad ea q̄ sūe essentialia sacro nō plus pficit datus baptizato a bono mīstro q̄ȝ a malo. q̄a baptismus nō hȝ suā efficaciā a mīstro sed a deo. ɀ iō nō oportet q̄ sit formatus silī forma illi q̄ cōfertur baptizato ī baptismo. Un̄ quāuis mister nō sit bonus tn̄ baptizatus bonitatē recipit p baptismū traditū ab eo. Un̄ de ɔse. di. p̄dicta. Baptismus. infra. nō timeo. et sūptū ē ab aug°. sup Jo. tractatu. 5°. v̄sus finē. ɀ recitat mgr̄ in lr̄a hui⁹ di. c. p°. Nō timeo adulterū ebriosū nō homicidā q̄a colūbā attēdo p quā mihi dr̄. hic est q̄ baptizat. Ad p^m in opp^m dd̄. q̄ illa auctoritas intelligēda ē d̄ debito ɔgruitatis nō necc̄itis. Ad 2^m dd̄ q̄ q̄ntū ad hoc silē ē de mēbro corpis naturali mortuo. ɀ de hoīe malo q̄a sicut illd̄ mēbrū nō pōt ī alia mēbra influere ī v̄tute sua. Sic nec malus homo. Sed ministrādo baptismū nihil influit nisi mīsterialiter qd̄ nō ē influere ī v̄tute sua. deus. n. ē q̄ totā v̄tutē sacri influit. Ad 3^m dd̄ q̄ quantū ad ip̄m sacr̄m tm̄ ualet baptismus traditus a malo sicut a bono. Sed quātum ad sacr̄alia sicut sūt oratiōes ɀ huiusmodi pōt plus ualere baptismus traditus a bono hoīe q̄ȝ a malo q̄ntū ad aliquos accn̄tales effectus quos n̄ respicit eēntialis v̄tus baptismi. sicut ē curatio a lepra et huiusmodi. quos tamē effectus consequitur raro.

Secundo queri(tur) utrū

baptismus possȝ tradi ab angelo malo in specie hoīs apparente. Rn̄deo q̄ non q̄a nullus baptizare pōt nisi sibi sit a deo potestas baptizādi cōcessa. hec aūt ptās non est concessa angelo malo. q̄a n̄ fuit cōgruum pp̄ter quinq; rōes. Jlle. n. a quo ē sacramentoꝝ v̄tus. s. x̄pus deus ē ɀ homo. ɀ iō congruū fuit ut ptātē baptizādi nō cōcederet de lege cōi nisi hoībus q̄ sibi sūt similes in natura hūana. Jn sacris etiā ē sensibile signū ɀ spūalis v̄tus. et iō nō fuit cōgruū esse minist̄ꝝ sacroꝝ nisi hoīem. q̄a est cōposit⁹ ex natura sensibili ɀ spūali. Preterea cum baptismus sit sacr̄m necc̄itis nec cōfertur nisi illis q̄ pn̄t ptinere ad eccl̄iam militātē nō fuit cōgruū eius admīstrationē cōcedi illis quoꝝ cōis cōuersatio non ē cū hoībus sensibiliter cognita. et q̄ nō ptinēt ad eccl̄iaȝ militātē. Et iste tres cōgruitates se extēdūt ad declarādū nō tm̄ quar' nō fuit cōgruū hāc ptātē angelo malo concedi. sed ēt nec angelo bono de lege cōmuni. Preterea ad baptizādū reqr̄itur intētio faciēdi qd̄ facit eccl̄ia. nō ē aūt pbabile q̄ diabolus hoc uellet facere cū sit aduersarius eccl̄ie et inimicus nr̄e salutis. Preterea cōgruū nō est mist̄ꝝ sacri eē illū qui nullā cōuētionē habet cū x̄po a quo v̄tutem hn̄t sacr̄a. Sȝ angelus malus nullā cōuētionē hȝ cū x̄po. Unde glo. sup 2ᵃ ad cor. 6°. q̄ ē ɔtētio x̄pi ad belial. belial interp̄tatur apostata. cū quo x̄pus nō cōuenit. q̄a ille oīa male x̄pus aūt oīa bene agit. et iō nō fuit cōgruū sibi cōcedi ptātē baptizādi de lege cōi. nec ēt de spāli mādato.

Tertio queritur

utrum malus homo baptizando mortaliter peccet. Et uidetur q̄ non. quia homo q̄ntūcūq; malus teneret' pueruȝ baptizare in articulo necessitatis. Sed homo faciendo illud ad quod tenetur non peccat mortaliter ergo malus homo baptizando non peccat mortaliter. Jteȝ sacerdotes ex officio suo tenentur pueros baptizare. ergo si malus sacerdos baptizando peccaret mortaliter cū sibi puer p̄ntat' ad baptizādū n̄ possȝ uitare pecc̄m mortale q̄a aut renueret facer' qd̄ ex officio suo facer' tenetur. aut faceret quod tenetur non facere

¶Cōtra magis obligātur ad mūditiā ministri sacroꝝ no.l.ꝗ̄ obligarētur mīstri sacroꝝ ue.l.Sȝ illi qui ī ue.l imūdi sacrā tractabāt mortaliter peccabāt. Uñ leuit. 22°. Omnis homo q accesserit ꝺ stirpe vr̄a ad ea q cōsecrata sūt ⁊ que obtulerūt filij isrl' dn̄o in quo ē imūditia pibit corā dn̄o. g° multo fortius mali hoīes baptizādo mortaliter peccant.¶Itē ꝯtaminare sacr̄m ē peccatū mortale.sed mīster malus baptizādo quātū in se ē cōtaminat sacr̄ȝ. i.oñdit uile et ꝯtaminatū.Uñ glo.supra illꝺ leuit.22°. Nō cōtaminēt nomē sanctificatoꝝ mihi. dicit nō oñdant uile ⁊.cōtaminatūȝ uiliter tractando.g° malus homo baptizādo mortaliter peccat.¶Rñdeo malus homo aut baptizat cū solēnitate ut mīster eccl'ie cui hoc cōpetit ex officio.⁊ sic dico ꝗ mortaliter peccat baptizādo si peccatū suū mortale recolit ⁊ non penitet.Uñ.n.dr̄ in glo. sup illud leuit.27°.Qui accesserit mūdus ad mūdā debet accedere.⁊ de cōse.di. 4ª. Baptism⁹. infra.Ego.iustos oportet esse tanti iudicis mīstros si ministrare iuste noluerint. Aut baptizat sine solēnitate ī articulo necessitatis.sicut aliq̄ faciūt uetule. ⁊ sic nō peccat mortaliter ⁊ sic ꝓcedit p⁹ ar⁹ ad ptē ꝑmā.¶Ad 2⁹ ꝺꝺ ꝗ quāuis sacerdos renuēdo pueꝝ baptizare mortalit' peccaret.quia p ordinationē eccl'ie ad baptizādū tenetur eē patus ut ꝓbari potest p illud qꝺ hētur de cōse.di.4ª.Ois p̄sbyter.tñ ex hoc nō seq̄tur ꝗ nō possit vitar̄ pccm̄ mortale.qa ip̄e pōt de suo pccō penitere.⁊ sic pōt sine pccō baptizare¶Argumenta ad ptē aliā ꝓcedūt de illo q baptizat cum solemnitate ut mīster ecclesie.

Quarto queritur

utꝝ recipiētes bap⁹ sciēter ab hoīe malo peccēt mortaliter.Et uidetur ꝗ sic.de cōsecra.di.4ª.Hi qui.infra.Quāuis.⁊ sūptū est ab ang°.ad orosiū.q.57.quāuis unum sit baptismū hereticoꝝ qui in noīe p̄ris et filij ⁊ spūs.s.baptizāt et ecclesie catholice. tamen qui foris eccl'iam baptizātur nō sumūt baptismū ad salutē sed ad pniciē.g° mortaliter peccant.¶Itē q coopantur peccanti mortaliter peccāt mortaliter.Sȝ qui scienter suscipiūt baptismū ab hoīe malo coopantur peccanti mortaliter.quia ille in baptizādo mortaliter peccat qꝺ nō faceret si nullus ab eo baptismū suscipet. ergo scienter suscipiēs baptismū ab hoīe malo peccat mortaliter.¶Itē scienter recipiens baptismū ab illo q nō vult baptizare nisi ꝓpter ꝑciū mortaliter peccat.qa talis cōmitteret symoniā ergo saltē ī aliquo casu recipiens baptismū ab hoīe malo mortaliter peccat.¶Cōtra a bono dn̄o licitūȝ est recipe bonū donū p malū minīstꝝ.Sed ut dr̄ de cōse.di.4ª.Romanus.romanus pōtifex nō hoīem iudicat qui baptizat sȝ spiritū dei submistrare gr̄am baptismi. licet paganus sit qui baptizat.ergo gr̄am baptismi licitūȝ est recipe p ministeriū hoīs. mali.¶Itē eadē di.Baptism⁹ ifra.Nō exhorreat colūba ministeriū maloꝝ.respiciat dn̄i ptātē quid tibi facit minister malus ubi bon⁹ ē dn̄s.et sūptū ē ab aug°.sup Jo.tractatu.5°.paꝝ añ mediū.¶Rñdeo ꝗ cū baptismus sit sacr̄m necessitatis ad salutē.in necessitatis articulo licitū ē ipm a quocūq̄ȝ hoīe recipe quātūcūq̄ȝ malo cuiuscūq̄ȝ sit conditionis aut sexus .excepto aūt necessitatis articulo recipiēs baptismū sciēt' ab hoīe malo ꝑciso ab eccl'ia simpl'r uel ad tēpus peccat mortalit'.qa ꝙ̄tū i se est ꝯtēptibilē reddit sniaȝ eccl'ie.qꝺ sciēter sine mortali pccō ñ pōt fieri.si.aūt accipiat sciēter ab hoīe malo ñ ꝑciso ab eccl'ia simpl'r uel ad tp̄us ñ peccat.maxīe si suscipiāt a tali q sibi ex officio cōferre tenet'. Nullus.n.peccat ī r̄cipiēdo qꝺ sibi ab alio debitū ē.¶Ar⁹ p⁹ ad ptē ꝑmā ꝓcedit ꝺ malo hoīe ab eccl'ia ꝑciso.¶Ad 2⁹ ꝺꝺ ꝗ minor est falsa.qa iste petit qꝺ sibi debitū ē. Ille aūt pōt h° reddere ñ peccādo qa pōt penitere.Uñ petēs bapm̄ ipm ñ iducit ad peccādū sȝ magis ad penitēdū.¶Ad 3⁹ ꝺꝺ ꝗ baptizādus aut ē puer aut adult⁹. p° mō ille q offert pueꝝ ad bapm̄. nullo mō dȝ dare ꝑciū sacerdoti ut ꝯferat bapm̄ puerulo.sȝ i illo casu ip̄emet dȝ pueꝝ baptizar̄ si ꝑsto ñ sit ali⁹ sacerdos q pueꝝ mō debito baptizar̄ uelit.qa tñ aq̄ ñ ē sacr̄ȝ. licitū eēt emer̄ aquā si sacerdos aquā suā nollȝ dare gratis nō tñ aquā s̄ctificatā.nec oporteret.qa tal'aqua nō ē de nccītate baptismi. Si aūt nō potest haberi aqua sanctificata

nec haberi pōt gratis. dicūt qdā ꝓbabiliter q̄ in illo casu pōt ꝑ illa pecunia dari ab illo q offert puer sine uitio symoīe. qa talis redimit uexatōnē iuris pueri cuius in hoc casu iure natur̄ et diuino ē illa aq̄ q̄tū ad baptizādi usū. ⁊ hoc cōcordat pietati et rōni. Si aūt baptizādus ē adultus et nō inueniat q ip̄m uelit baptizare sine p̄cio sufficiat sibi baptism⁹ flamīs. Ar. ad p̄tē aliā ꝓcedūt de suscipiēte bap̄m ī articulo nccītis ul'a sacerdote suo malo ab ecclīa nō p̄ciso simpliciter nec ad tp̄us.

Onsequenter queritur

de 4°. principali. Et circa hoc queruntur .4. P° utr̄ n̄ hn̄s ordinē possit baptizare. 2° utr̄ nō baptizati possint baptizar̄. 3°. utrum idē homo possit seip̄m baptizare. 4° utr̄ bonus angelus possit baptizare.

PRimo ostendo

q̄ nō hn̄s ordinē non possit baptizare de cōse. di. 4a. Cōstat baptisma solis sacerdotib⁹ eē traditū eiusq̄ misterii. Itē q̄uis sacr̄m penitētie sit sacr̄m necessitatis non tn̄ pōt absoluere nisi sacerdos. ergo a sili nec baptizare. Itē ad solos p̄latos ptinet in ecclīam militātē introducere uel ab ea excludere. s3 p baptismū introducit baptizatus in ecclīam militātē. g° ad solos p̄latos ptinet baptizare. Cōtra ut hēr Jo. 3°. discipuli xp̄i baptizabāt. et tn̄ nōdum acceperant claues ecclīe. ordinati. n. fuerunt sacerdotes ī cena ut inferi⁹ ondetur. Itē de cōse. di. 4a. Mulier. mulier quāuis docta et sancta uiros ī cōuētu docere ⁊ alios baptizare nō p̄sumat nisi necessitate cogēte. ergo ī casu nccītis nō ordiatus pōt baptizare. Rn̄deo q̄ qa baptismus ē sacr̄m nccītis ad salutē. ptās cōferēdi uer̄ bap̄m cōcessa ē cuilibet hoī in casu nccītis. sicut in tali casu licitū est baptismū celebrare ī aq̄ nō sanctificata. Casu tn̄ nccītis excepto nō debet baptizare nisi sacerdos. nec nisi in aqua sāctificata si tn̄ tūc nō ordinatus baptizaret siue ī aqua sāctificata siue nō sctificata uer̄ baptismū ōferret s3 mortaliter peccaret. ordo. n. mistri ⁊ sanctificatio aque. alia ab illa qua in actu baptizādi sanctificatur p inuocatōnē trinitatis nō requirūtur de necessitate ād eēntiā baptismi nec ad hoc ut ille q baptizatur recipiat efficaciā sacri. Ad p^m ar^m. dd̄ q̄ illa auctoritas intelligitur excepto casu necessitatis ut p3 p l'ram ibide3. Ad 2^m dd̄ q̄ nō est sile qa sacr̄m penitētie nō ē tāte necessitatis sicut baptismus. pōt. n. adult⁹ saluari p ūtutē penitētie sine sacro penitētie si nō possit talē inuenire q sacr̄m penitentie sibi mīstrare possit ⁊ uelit. Ad 3^m dd̄ q̄ maior intelligēda ē de introductōe in ecclīam ex officio. ad alios tn̄ pōt ptinere ex ꝑmissiōe in casu necessitatis. Argumēta ad p̄tē aliā nihil plus cōcludūt nisi q̄ nō ordinatus pōt baptizare sine peccato ī articulo necessitatis. ⁊ hoc ē uer̄ et in aq̄ scificata si alia hr̄i n̄ possit. alias nō.

SEcundo queritur

utr̄ n̄ baptizati possint baptizare. Et uī q̄ n̄. qa nō ordinati nō possunt alios ordiare. g° a simili non baptizati non possunt alios baptizare. Itē minus ē sacr̄m suscipe q̄3 cōferre. qa minus ē pati q̄3 agere. s3 nō baptizati nō pn̄t suscipe alia sacra ut supius visū ē. g° nullū sacr̄m possunt conferre. Item sine naturali potētia nullus potest in actionem naturalem. ergo a simili sine supernaturali potētia nullus potest in actionē supernaturalē. sed ut supius uisu3 est caracter baptismalis est supernaturalis potentia et iustificatio per baptismum est supernaturalis actio. ergo nullus sine caractere baptismali potest alium iustificare per baptismi administratōnem. Cōtra de consecra. di 4a. Romanus. infra. a quodā reputantur baptizati n iudeo si baptizati fuerūt in nomine sancte trinitatis. Item ecclesia reputat baptizatos illos q baptizati sūt a paganis ut habetur eode3 ca°. ante auctoritatē p̄allegatam. Respōdeo q̄ siue baptizatus homo siue non baptizatus aliquem baptizet in forma ecclesie et intēdens facere qd̄ facit ecclesia uer̄ baptizat tamē cōuenientius ē q̄ baptizādus baptismum recipiat a baptizato q̄3 a non baptizato. nec aliter pōt fieri scīēter sine peccato baptizandi si adultus est nisi articulus probabilis necessitatis per estimationem illius aliter fieri requirat.

Ad pmū in oppositū dō q̄ non est simile quia sacrm ordinis maioris est dignitatis q̄3 baptismus. nec ē tante necessitatis. ⁊ iō potestas ordinē cōferēdi nō sic est cōcessa uel pmissa quibuscūq3 hoībus sicut potestas cōferēdi baptismū. Ad 2m. dō q̄ sicut nō baptizati n̄ pñt suscipe alia sacra. ita nō pñt alia sacra a baptismo conferre Ad 3m dō q̄ caracter baptismalis ē sup naturalis potētia ad alia sacra suscipiēda Et quo ad hoc ē supnaturalis potētia passiua. Et ego bn̄ cōcedo q̄ sine illo nullum aliud sacrm suscipi pōt. tn̄ nō ē supnaturalis potētia ad sacrm baptismi cōferēdū ⁊ iō sine illa aliqs sacrm bapi ꝯferre pōt.

Tertio queritur

utr̄ idē homo possit seipm baptizare. Rn̄deo q̄ n̄. Un̄ sic dr̄ ex̄ de bapo. ⁊ eius effec. Debitū. inter baptizātē et baptizatū debz esse discretio. sicut ex v̄bis dn̄i colligitur dicētis aplis. Ite baptizate omnes gētes in noīe patris et filij ⁊ spūs sancti. Un̄ ibidem dicit. q̄ iudeus q seipm baptizauerat est ab alio baptizādus ut ońdatur q̄ alius est qui baptizatur. et alius ē qui baptizat. ad qd̄ designādū. ipe xp̄us nō a seipo sed a Joāne uoluit baptizari. ⁊ infra sicut in carnali generatione qua ples ex viro ⁊ femina nascitur. alius est qui carnaliter gignit et qui carnaliter gignitur. sic in sacr̄ali generatione qua soboles ex aqua ⁊ spū sancto renascitur. alius debet esse qui generat et alius q spūaliter generatur.

Quarto queritur

utr̄ bonus angelus possit baptizare. Rn̄deo q̄ de lege cōmuni nō cōuenit angelo baptizādi potestas sicut ońsū ē. 2a qōe articuli pcedētis. qa tn̄ bonus angelus nūq3 baptizaret nisi ex speciali mādato dn̄i. iō si certū eēt q̄ bonus angelus aliquē baptizasset ille nō eēt baptizādus. Unde basilica quā dedicauit sanctus michael in mōte gargano nō fuit postea ab hoīe dedicata.

Circa litteram

Si quos baptizauit ebriosus. Nō ē hic intelligendū de ebrioso actu existēte ī ebrietate ligāte simpliciter rōnis usum. qa talis nō possz hr̄e itētionē baptizādi. sz de assueto ad ebrietatē. nō tn̄ qn̄ baptizat existēte ebrio. uel nō hn̄te ebrietatē q totalr̄ impediat rōis u'ū. Si ī heresi quacūq3 ⁊c. hoc expositū ē ī qōibus. Nō hoīem iudicat q baptizat. subministrare. s. grāz xp̄i iterius. Un̄ sequtur. Sz spm̄ dei ⁊c. munus enī eq̄le in bonis siue a malis baptizarētur. ho in qōibus ē expositū. qd̄ p illū fluit pur̄ ē .i. qd̄ fluit p misteriū illius. Ne fuus ī fuo spem poneret. s. tāq3 in remuneratore. pōt .n. homo spē ponere ī hoīe tāq3 ī adiutorē. Tot essent baptismi quot fui. s. denoīatiōe ⁊ eēt scisma in ecclia. Jta in misterio hr̄et intus mūdare. hoc effectiue itelligēdo falsū ē. Posset deus p aliquē cāre. hoc simplr̄ falsū ē. ut ońsū ē in qōibus. ⁊ opinio mgr̄i in isto passu communiter nō tenetur.

D'J. .vi.

Hunc quibus

liceat ⁊c. Supius determīauit mgr̄ d̄ baptismo q̄tū ad ipm sacrm fm se et q̄tū ad suscipiētes. ⁊ quātū ad mīstros. hic determinat de ipo quātū ad baptizandi usum fm ritū solēnē ecclie. Et diuidit ī ptes. 4: Po determīat de eis q̄ reqruntur ex pte mīstri. 2o. de eis q̄ reqrūtur ex pte suscipientis. ibi. Hoc ēt sciēdū ē. 3o de illis q̄ reqrūtur ex pte sacri. ibi. Queri ēt 4o de eis q̄ reqrūtur ex pte sacr̄alium. ibi Porro cūctis. Et ista ultima ī duas. Po determīat d̄ interrogatōe et r̄nsiōe pfinoꝝ. 2o de cathecismo et exorcismo baptizādoꝝ ibi. Jlla aūt interrogatio.

Circa hanc di. querēdū est pricipaliter de. 6. Primo d̄ his que requirūtur ex pte baptizātis. 2o. de his q̄ requiruntur ex parte baptizandi 3o. de coactione nō baptizatorum ad baptismum. Quarto de ritu baptismi. Quinto de ritu cathecismi. Sexto de ritu exorcismi. Circa primum queruntur tria. Primo utrum in baptizante reqrar̄ fides ad hoc ut possit uer̄ baptismū conferre. Secundo utr̄ intentio Tertio utrum intentio pure in habitu sufficiat.

PRimo ostendo

q̄ in baptizāte requiritur fides ad hoc ut
uere possit ɔferre baptismū. Aug⁹ sup. Jo.
ol'a. 8ᵃ. et hēt. i. q. i. Detrahe. accedit uer-
bū ad elemētū et fit sacr̄m. ⁊ paucis inter
positis sequitur. nō qa dicitur sed qa cre-
ditur. g° requiritur fides in baptizāte. Itē
magis depēdet eē rei ⁊ eius ṽtus a cā effi
ciente q̄ȝ a subiecto. sed ad hoc ut recipia
tur ṽtus baptismi requiritur fides ī ba-
ptizādo. ergo multo fortius in baptizāte.
Item ī baptizādo principalior est bapti-
zās q̄ȝ puulū offerēs. sed ī offerēte requi-
ritur fides qa ꝑ puulo rn̄det. Credo. er-
go multo fortius in baptizāte. Cōtra. ꝺ
ɔsec. di. 4ᵃ. roman⁹. ī. A quodā. dicit nico
laus papa de baptizatis a quodā iudeo q̄
si in noīe sancte trinitatis baptizati sunt
rebaptizari nō debent. Rn̄deo q̄ fides nō
requiritur in baptizāte ad hoc ut uere cō-
ferat baptismū. nec ad hoc ut ille qui ba-
ptizatur recipiat baptismi effectū. etiā illū
q ē res ⁊ nō sacr̄m hoc ē iustificationē. qa
sicut dr̄ di. p̄dicta. Baptism⁹. ⁊ sūptū ē ab
aug°. tractatu. 5°. sup Jo. fere eque distan
ter inter principiū ⁊ mediū. baptismus ta
lis ē qualis ē ille in cuius ptāte datur nō
qualis ē ille p cuius misteriū datur. Et qa
baptismus a quocū q̄ȝ ministretur ī potesta-
te xp̄i datur. iō baptismus ab īfideli admi
nistratus uerus baptismus ē seruatis alijs
q̄ ad baptismū requirūtur et nisi sit impe
dimētū in illo q baptizatur. plene habet ī
eo suū effectū. Ad p^m in oppositū ꝺꝺ q̄
hoc uerbū. creditur. ibi nō refertur ad ba-
ptizantē sed ad ecclīam militātē. al' dixis-
set nō quia dicit sed qa credidit. Ad 2^m.
ꝺꝺ q̄ maior nō ē uera ꝺ efficiēte mysteria
liter sed de efficiēte principaliter. ille aūt
qui sacr̄m administrat nō ē principalis cau
sa effectus baptismi. sed tm̄ misterialior.
Si tn̄ infidelis recipiēs baptismū intendit
recipe qꝺ ecclīa intendit mistrare. credēs
tn̄ in pticulari q̄ nihil sit recipit caracte-
rem baptismalē. sed nō grām gratū faciē-
tem. Ad 3^m ꝺꝺ q̄ nō requiritur fides p-
sonalis in offerētibus puulū ad baptismū
sed sufficit fides ecclīe. Un̄ offerēs puulū
ad baptismū nō rn̄det ꝑ psona sua qn̄ di-
cit: credo. sed in psona pueri ut sit sensus,
credo. i. sacr̄m baptismi p̄sto sum recipe.

SEcundo queri

tur utrū ī baptizāte requiratur intētio. Et
uidetur q̄ nō. qa ebriosus pōt baptizare.
Un̄ de ɔsec. di. 4ᵃ. Baptismus. ⁊ infra. nō
timeo ebriosū. sed ebriosus nō pōt hr̄e in
tētionē faciendi qꝺ facit ecclīa. qa tūc nō
habet usū li. arbi. nō ergo requiritur intē
tio in baptizāte. Itē nō minus necessaria
est fides q̄ȝ intētio. quia q nichil credit fa
cere nihil intēdit facere. sed ut habitū ē in
q̄one p̄cedēti in baptizante nō requiritur
fides de necessitate. ergo nec intētio. Itē
in agente instrumētaliter ad sui directio-
nē nō requiritur alia intētio q̄ȝ intētio pn
cipalis agētis. Sed ille q administrat ba-
ptismū ē instrumētale agēs et xp̄s princi
pale. ergo nō requiritur alia intētio q̄ȝ in-
tētio xp̄i. Contra mgr̄ in lr̄a huius di. c.
4°. in hoc. ⁊ in alijs sacr̄is. sicut forma est
seruāda. ita intētio celebrādi illud ē hn̄da
Itē ṡm phi. 2°. phi. effectus q eueniūt p̄-
ter intētionē sut a casu. sed effectus baptis
mi nō sūt a casu qa eueniūt ut ī pluribus.
ea. n. q̄ eueniūt a casu eueniūt raro ꝫ phi.
ubi prius. ergo ad effectū baptismi requi
ritur intētio baptizātis. Rn̄deo q̄ ad h°
ut uerus cōferatur baptismus. necessaria
est baptizātis intētio. qn̄ eni aliqua plura
cōcurrūt ad unū effectū oportet q̄ aliquo
mō uniātur. Ad sanctificationē aūt illius
qui baptizatur requirit' ablutio exterior
et uerba q̄ realiter unita nō sūt. requirit'
etiā baptizās ⁊ iō necessariū ē intētio ba-
ptizātis p quā ablutio ⁊ uerba ītētionalit'
cōiungātur inter se et cū illo qui baptizat
⁊ oīa ista cū fine qui ē purgatio illius qui
baptizatur. Ad p^m in opp^m ꝺꝺ q̄ nō est
īdem dicere ebriosū ⁊ actu ebriū. Ebrio-
sus eni ē assuetus ad ebrietatē. etiā si actu
non sit ebrius. ⁊ ideo quāuis ebrius ebrie
tate totaliter usū rōnis tollēte non possit
hr̄e intētōnē faciēdi qꝺ facit ecclīa. tamē
ebriosus ꝑ illo tp̄re quo nō est actu ebri⁹
uel si est ebrius ⁊ nō est ebrietas tollēs rō
nis usum totaliter pōt hr̄e intētionē hāc.
Ad sc̄ꝺm cū dr̄ q̄ qui nihil credit facere
nihil intēdit facere ⁊c. dico q̄ aliquid pōt

credi ⁊ intendi in uli q̄uis nō intēdat nec credatur in pticulari. sicut ƒʒ Phi. 2° poꝝ Aliqs pōt credeᷣ q̄ oīs mulla sit sterilis. ⁊ tn̄ pōt existimaᷣ q̄ hec mulla hēat ī ytero. a simili dico aliquo mō q̄ q̄uis īfidel' ī baptizādo nihil credat baptismū ulē. nec intendat ut ualeat in pticulari īmo cōtrariū. tn̄ in hoc q̄ credit faceᷣ ⁊ intēdit qd̄ facit ecclesia credit ⁊ ītendit aliqd facere ī uli. ⁊ hec intētio sufficit. Un̄ bn̄ dicūt uincentea q̄ q̄tū ad intētionē baptizātis sufficit q̄ ītēdat facere circa illū q baptizaᷣ illd̄ qd̄ facit ecclia. Ad 3ᵐ dd̄ q̄ maior ñ ē ūa nisi de instr̄o qd̄ nō pōt hr̄e ppriaʒ intentionē. d̄ ist̄o aūt qd̄ hr̄e pōt eā que admodū fuᵘ ē qui ƒm sn̄iam Phi. in libro politicoꝝ ē organū uel instr̄m aīatū nō ē uerū. tale aūt instr̄m admīstrat baptismū.

Tertio queritur

utꝝ sufficiat in baptizāte intentio pure in habitu. Et uᷣ q̄ sic. magis sufficit intētio bona in habitu q̄ȝ intentio mala in actu. Sed aliqua mala intentio in actu sufficit. quia ut dᷣ de cōsec. di. 4ᵃ. Nō illud ⁊ sūptū ē ab Augᵒ in epl'a ad Bonifaciū epm circa mediū. ⁊ recitat mgr ī lr̄a huius di. caᵒ penul'. nec te illd̄ moueat qd̄ quidā ñ ea fide ad baptismū pcipiendū puulos ferant. ut gr̄a spūali ad uitā regeneref eternā. Sed qa eos putāt hoc remedio tp̄alē retinere uel recipe sanitatem. nō. n. pp̄tea illi nō regenerāt. qa nō ab istis hac ītētōe offerunt. gᵒ multo fortiᵘ bona intētio babaptizātis pure in hītu sufficit ad bapᵐ. Itez uirtus motiua nō exeqᵘitᷣ motū in hoie nisi ad īpiū uolūtatis. Sʒ hō itinerāſ nō sēp ē in actu uolēdi itinerare. qa uelle sequit intelligere. ⁊ planū ē q̄ nō semp actu cogitat de uia sua. gᵒ intētio in hītu sufficit ad pductionē effcūs. Contra actoꝛ 6. pncipioꝝ dicit. Passio ē effcūs illatioq̄ȝ actionis. gᵒ ad effcūʒ ad quē cāndū reqᵘritur intentio. necessaria ē itentio q̄ ē actō. Sed ītentio pure in hītu nō ē actio. ergo nō sufficit ad hoc ut causeᷣ effcūs purgationis in illo qui baptizat. Itē sic se hēt habitus ad hituatū sicut q̄litas ad q̄lificatū. Sʒ qualificatus p suā q̄litatē nūq̄ȝ pducit effectū nisi mediāte actiōe sue q̄litatia. gᵒ silr̄ nec habēs intētionē baptizādi in hītu pōt pducere aliquē effcūʒ nisi mediante actu hitualis intētiōis. Rn̄deo q̄ loquēdo de ītētiōe pure in hītu ⁊ in pticulari ⁊ ī uli ⁊ ī pnᵒ ⁊ ī medio ⁊ in fine non sufficit intentio pure in hītu. qa ex tali intentiōe nō pcederet aliquis actus. ⁊ ex cōsequēti nec effcūs. sed loquēdo de ītētiōe pure in habitu respectu effcūs in pticulari. exn̄te tn̄ in actu respectu effcūs ī uli. dico q̄ sufficit ad cōferendū uerū bapᵐ ⁊ efficaciā eius illi qui baptizaᷣ. etiā si ñ fuerit in actu nisi in pncipio. qa ī uirtute actualis intētionis que fuit in pncipio cum alijs que ad hoc requirūᷣ. uʒ illud qd̄ postea sequiᷣ. aliter icertissimū eēt q ūe eēnt baptizati. ⁊ magnū immineret piculū baptizantibus in baptizādo. tn̄ si baptizans nō ē diligens in applicādo intētionē suā ƒm q̄ decet ad īpm actū a pccō nō excusatur. Ad pᵐ in oppᵐ dd̄ q̄ baptizās intendēdo facere qd̄ facit ecclia nō hēt itentōeȝ malā. sʒ in hoc q̄ nō intēdit purgatiōeȝ a peccato sed tm̄ sanitatē corpalē uel aliqd aliud tp̄aleȝ habʒ intētionē malā. sed itentio sua quo ad hoc. nec ad baptismū pficit. nec officit. Si aūt tm̄ mō nocet. adulto aūt nō intēdenti p baptismū consequi nisi tp̄alē rem ⁊ si cōferaᷣ sacr̄m q̄tū ad īpsiōnē caracteris supposito q̄ intēdit eccl'e recipe sacr̄m nō tn̄ ei cōferᷣ remissio peccatorū durante tali intētione. Ad 2ᵐ dd̄ q̄ uolūtas p actū suū facit aliquā ipressionē in uirtute motiua q̄ durat ad tēpus ēt actu uolūtatis nō manente. quia expirāte uirtᵘ motiua ñ exeqᵘretur motū āpliᵘ nisi renouareᷣ impiū uolūtatis. Frequēter tn̄ manet homo in actuali uolūtate itinerādi qd̄ ipe nō aduertit. Unde qū ex forti ītētione ita se cōuertit ad aliud q̄ non actu cogitat de suo itinere nec in uli nec in pticulari cessante ipressione que fcā fuerat ī uirtute motiua p p̄cedētē uolūtatis actuʒ statim cessat motus. Ad 4ᵐ ad ptē aliā nō plus cōcludūt nisi q̄ reqᵘritur intētio i actu in ul' uel in pticulari. saltem in pncipio actus ⁊ hoc ē uerū.

Consequenter queritur

de 2ᵒ pncipali. Et circa hoc queruᷣ tria.

Primo utrum puuli in utero matno possint baptizari. 2° utrum in adultis requirat' usus ratiōis. 3° utrum in adultis hn̄tibus usum rōnis qn̄ baptizāt'. requirat' intentio ad h° ut recipiāt sacrm̄ baptismi.

PRimo ostendo q2 puuli in matno utero pn̄t baptizari s3 aplm̄ ad Ro.5°. Potētius ē donu3 dei q̄3 Ade delictū. S3 p delictū Ade puer ī utō pccō inficit'. g° multo fortius in utō p donū dei qd dat' ī baptismo a pccō mūdat'. Itē q̄3diu puer ē in utō ē aliqd ptinens ad mrē3. sic fructus ad arbore3 q̄3diu est in arbore. g° ut' q2 cū baptizat' mr̄ p̄gnās sil' puer baptizat'. Itē instituta de igenuis cū ancilla p̄gnās manumittit'. puer etiam cū mr̄e manumittit'. g° a sili cū mulier pregnans p baptismū a seruitute pcc̄i liberat' fet' illi' liberatōis pticeps efficit'. Cō' ap'. 1. Co2. 15°. nū p2ius qd spūale ē q̄3 qd aiale: Sed quousq3 puer nascat' de utō n̄ h3 distīcte eē suū aiale. g° nec an̄ pōt p baptismū recipe eē spūale. Itē Jsy. li 1°. de sūmo bono. c. 24°. Pueri cū mr̄e baptizari nō pn̄t. quia adhuc natus s'm Adā nō est renasci s'm xp̄m nō pōt. R̄ndeo q2 q̄3uis puuli in mr̄no utō diuina ṽtute pn̄t scificari s'm quē modū fuit scificata btā ṽgo Jere. et Jo. bap. possunt ēt baptizari bap° sanguis cū p fide interficiūt' ī matnis utis etiā si nō ferat' itētio interficiētis nisi ad iterfectionē mr̄is. tn̄ bap° aq̄ nō pn̄t ī mr̄nis uteris baptizari qa nōdū noti sūt ministanti ecclie cui' mēbra bona uel mala sacramētū admistrat. nec pn̄t circa eos misteriū exercere. optet .n. q2 corpo illius q baptizat' s'm' totū uel ptem īmediate abluat'. Un̄ si puer totalr' īuolut' ī uno corio ī aq̄ īmergeret'. s'm formā uerbo2 debitā n̄ pp h° baptizaret'. vicer' aūt q2 iō baptizari n̄ possūt qa adhuc nō hn̄t eē distictuū a cā sue infectiōis ut aliq dicūt. supius reprobatū ē di. 4ª. in illa qōe. utrum baptism' sanguis suppleat uicē bapi aq̄ ī puulis in solutiōe argumenti pmi. Et adhuc reprobari pōt p duas alias rōnes. Una ē qa ex illo dicto seqtur q2 p nullā uiā posset aliqa in utero regenerari. alia ē qa puulus exn̄s ī utero mr̄is iam h3 distictū eē a mr̄e scō3 aiā3 in q̄ ē pccm̄ origīale. Ad p' ī opp° dō q2 potēti' ē donū xp̄i q̄3tū ad sufficiētiā q̄3 delictū Ade. n̄ tn̄ q̄3tū ad efficaciā. nō .n. gr̄a trāsit in oēs sic culpa. s3 hoc est pp indispositionē suscipiētiū. puuli aūt in mr̄nis uteris ut iam ōnsū ē nō sūt dispositi ad suscipiēdū donū gr̄e p bapi aq̄ misteriū. Ad 2' dō q2 q̄3uis puer s'm corp' exn̄s in mr̄no utō sit mr̄i ɔiūctus. tn̄ oīno distinctus ē ab ea s'm aia3 rōnalē q̄ subiectū ē pcc̄i ⁊ scificatōis. ⁊ iō mutatōes fcē circa mr̄em q̄3tū ad corpus redūdare pn̄t ad corp' pueri. vn̄ ⁊ sibi in mr̄no utero p nutritiōe3 mr̄is mistrāt' nccīa corpalia uite. qa ēt manumissio respicit corpus. ideo māumittit' cū mr̄e q̄3uis libera ɔcepit. De inceps si ācilla fcā piat puer nascit' liber qa n̄ o3 calamitas mr̄is ei nocere q ī utō ē. S3 qa scificatio respicit aiam. iō nō o3 q2 scificet' cū mr̄e. Et sic p3 solo ad 3'. Ad 4ª ad ptē aliā non pcedūt de spūalitate ⁊ regn̄atiōe que fit duob' mōis pims. S3 Apl's de spūalitate q̄ erit p gl'iosā resurrectiōe3. Et Jsy. de regn̄tiōe p bap' aq̄.

SEcundo queritur utrum in adultis requirat' usus rōnis ad suscipiēdu3 bap'. Et ut' q2 sic. qa mr̄imoniū nō fit sine cōsensu q eē nō pōt sine rōnis usu S3 p susceptionē baptismi aīa desposat' deo. g° ad hoc requirit' rōnis usus. Itē magis pōt īpediri uirt' baptismi ex pte suscipientis q̄3 mistri. qa malitia mistri nō īpedit effcū bapi ut ōnsū ē. S3 requirit' rōis usus in baptizāte. g° multo fortius in suscipiēte. Cōtra extra de bap' ⁊ eius effcū. maiores. adulti. dormiētes. ⁊ amēteo pn̄t baptizari. R̄ndeo q2 sicut ad susceptiōe3 forme eēntialis ī matia n̄ ē nccīa coopatio ex pte materie. s3 q̄3tū est ex pte sua sufficit q2 nō sit in ea aliqd phibens illi' forme susceptiōe3. sic ad suscipiēdu3 sacrm̄ bapi ⁊ rē eius n̄ ē nccīa p se aliqua actio ex pte suscipiētis. s3 sufficit q2 in eo nō sit aliqd phibēs predco2 susceptiōe3. phibēs aūt nō ē nisi pccm̄ mortale actuale. de quo hō nō ē cōtritus nec attritus. ⁊ iō si aliqui adulti fiāt carentes usu rōnis an̄q̄3 mortal'r peccauerit si baptizāt' recipiūt sacrm̄ ⁊ rem sacr̄i. Si aūt an̄q̄3 fiant

furiosi uel obdormiãt mortalit' peccauerĩt cõmittẽdo uľ omittẽdo ꝛ nõ fuerũt ꝺ illo pccõ nec ꝯtriti nec attriti si baptizant' nõ suscipiũt rem sacri. q̃uis sacrm̃ suscipent si illo tp̃e quo furiã intrauerũt uel obdormierũt intẽtionẽ suscipiẽdi sacrm̃ actu uel hr̃itu habebãt. tñ q̃ñtũcũqꝫ cõstaret ꝙ talẽ itentionẽ habuisset nõ dꝫ aliqs baptizare ꝺormiẽtẽ uel furiosũ habẽtẽ lucida interualla dũ actu ẽ in furia. sed expectãdũ est furiosi lucidũ ĩtuallũ ꝛ dormẽtis uigilia. ꝛ q ꝯtrũ facit peccat. nisi ƀꝫ suũ iudiciũ ꝓbabilr̃ imineat picłũ si tales differat baptizarĩ. q̃ñtũ ãt ad furiosũ ñ habẽtẽ lucida iterualla nulla ẽ dilatio facienda. Ad pᵐ ꝺĩ ꝙ nõ ẽ silẽ de mr̃imonio qꝺ cõtrahit' inter aĩam ꝛ deũ p susceptionẽ baptismi ꝛ de mr̃imonio qꝺ ꝯhitur inter uirũ ꝛ mulierẽ. qa in 2ᵒ nccĩus ẽ cõsensus p se. in pᵒ aũt nõ ẽ nisi in adultis hr̃ntibus usũ rõis. in illis n. requirit' cõsensus actu uel hr̃itu.

Ad 2ᵐ ꝺĩ ꝙ maior ẽ uera habẽdo aspectũ ad pccm̃ baptizãtis ꝛ suscipiẽtis bapᵐ sed hr̃ido aspectũ ad intẽtionẽ nõ ẽ uerũ. qa ĩtẽtio baptizãtis p se reqrit' ad eẽntiã sacri eo mõ quo supius oñsũ ẽ. nõ sic ãutẽ intẽtio suscipiẽtis nisi in adultis habẽtibꝰ usũ rõis. in illis enĩ reqrit' actu uľ habitu in spãli uel generali. Ad arᵐ ad ptẽ aliã ꝺĩ ꝙ sicut ibidẽ ꝺr̃ ꝺormiẽtes ꝛ amẽtes si priusq̃ꝫ amẽtiã incurrerẽt aut ꝺormirẽt ĩ cõtradictiõe pstiterãt. qa in eis ĩtelligit' ꝯtradictõis ꝓpositũ pdurare si fuerint sic imersi caracterẽ nõ suscipiũt sacri.

Tertio queritur

utꝝ ĩ adultis hr̃ntibus usũ rõnis qñ baptizant' reqratur intẽtio ad hoc ut recipiant sacrm̃ baptismi. Et uꝛ̃ ꝙ nõ. de cõsec. di. 4ᵃ. Solet et ĩ glo. ꝺr̃. ꝙ si baptizãs tẽdit baptizare qualẽcũqꝫ intẽtionẽ baptizatus habeat recipit sacrm̃. Itẽ ad suscipiẽduꝫ sacrm̃ baptismi nõ requirit' in suscipiente aliq̃ dispositio positiua sꝫ sufficit ꝙ ñ sit in eo dispositio repugnãs susceptiõi sacri. alias. n. puuli nõ recipent baptismi sacrm̃. Sed in adulto q nõ intẽdit recipe baptismi sacrm̃. nec tñ intẽdit nõ recipe nõ ẽ dispositio repugnãs susceptiõi sacri. gᵒ si talis abluat' ab ĩtendẽte cõferre baptismi sacramẽtũ recipit sacrm̃. Cõtra magis dependet baptismi sacrꝫ a suscipiẽte q̃ꝫ a ministrãte. qa effcũs baptismi ĩpedit' pp maliciaꝫ suscipiẽtis. ꝛ nõ pp malitiã mistrãtis. ut declaratũ ẽ di. p̃cedẽti in illa q̃one. utꝝ baptismus possit tradi ab hoĩe malo. Sꝫ ut uisũ ẽ ĩ 2ᵃ. q̃õe p̃cedẽtis articuli reqrit' intentio in baptizãte. gᵒ reqritur in suscipiẽte baptismũ. Rñdeo ꝙ q̃uis in adultis hr̃ntibus usũ rõnis dũ exterius abluit' sub forma uerboꝝ debita ab intẽdẽte ministrare baptismi sacrꝫ posset deus cũ sit oĩpotẽs ĩprimere caracterẽ baptismalem ex spãli dispẽsatiõe nulla exñte in eis ĩtẽtiõe neqꝫ actu neqꝫ habitu ad suscipiẽdũ sacramẽtũ. tñ de lege cõi ad hoc ut caracterem baptismalẽ recipiãt reqritur in eis itentio actu uel habitu ad suscipiẽdũ sacrm̃. p susceptionẽ enĩ caracteris baptismalis intrat hõ eccłiam militãtẽ. seu ascribitur exercitum ecclie militantis. ad hᵒ aũt ut homo intret ecclliam militãtem ꝛ ascribat' exercitui eius requirit' eius cõsensus actu uľ habitu si ẽ in statu in quo cõsentire possit. ꝓbabile. n. ẽ ꝙ ad hoc plus r̃gratur ab illo qui cõsentire potest q̃ꝫ ab illo qui consentire non potest. sicut uidemus ꝙ in cathecismo ꝓ puulo rñdent patrini. ꝛ tamen sic dicit mgr̃ huius di. c. ultĩo. si adultus ẽ ꝺꝫ rñdere ꝓ se ĩpo. ꝛ de cõsec. di. 4ᵃ. Cũ pro puulis. ꝛ s̃ptũ ẽ ab Aug. 4ᵒ libro ꝺ bapᵒ ꝛ cõtra donat. uersus finẽ. si ꝓ eo qd rñdere põt alius rñdeat. nõ itidẽ ualet. Ex qua regula illud euãgelij dcm̃ ẽ qꝺ omẽs cũ legit' naturaliter monet. etatẽ hꝫ ꝓ se loq̃tur. Et statĩ post. nemo ex aqua ꝛ spũ s. renascit' nisi uolẽs. qꝺ nõ de puulis sed sciolis ꝛ adultis ꝛ sue uolũtatis arbitris intelligẽdũ ẽ. Ad hoc aũt nõ ẽ nccĩa sẽp dẽminata intẽtõ in actu. qa q̃ñqꝫ sufficit intẽtio in hr̃itu. Si. n. aliquis ueꝝ cathecuminũ nõ actu cogitantẽ de susceptõe sacri baptismi. sed de re alia nudũ ablueret sub forma uerboꝝ debita intẽdens sic ministrare baptismi sacrm̃ ille cathecuminus recipet caracterẽ baptismalẽ q̃uis enĩ intẽtio ĩ hr̃itu tñ nõ sufficiat ad cãndũ effcm̃ põt tamẽ eẽ sufficiens dispositõ ad suscipiẽꝺ. maior. n. actualitas reqritur ĩ agẽte q̃ꝫ in patiente cũ res agat p suã actualitatem ꝛ

patiat̃ p suã passibilitatẽ. quãq̃ tñ itentio in actu determinate requirit̃ p accñs.s.ut̃ ad remouẽdũ ꝓhibens uel qñ nõ cõsẽtire in actu ⁊ nõ ꝯsentire ĩ bitu sese cõicãtur. si.n. in accedente ad baptismũ est actu uel habitu ĩtẽtio nõ recipiẽdi sacrm̃ baptismi cuiusmõi intẽtio ꝓhibet sacri susceptionẽ necciuz ẽ illã intẽtionẽ expelli p cõtrariaz intẽtionẽ in actu ad hoc ut ille recipiat sacramentũ baptismi Si etiaz accedens ad baptismũ admoneatur diligenter ut actu cõsentiat reqritur q̃ cõsentiat in actu ad hoc ut tũc recipiat uere sacrm̃ q̃a si tũc nõ cõsentiret in actu tũc etiã nõ cõsentiret in habitu. hic enĩ accipimus ꝯsentire in bitu in aliquã rem qñ homo sic dispositus ẽ q̃ si actualiter ⁊ deliberate recogitat de illa re q̃ actu cõsentit in illã. Ad pᵐ in oppᵐ dõ q̃ illa glo. tenen nõ debz. Ad 2ᵐ dõ q̃ maior falsa ẽ de adultis hñtibus usum rationis dñ baptizant̃. sicut pz ex dictis ĩ corpore q̃õnis.

Consequenter q̃rit̃ de 3º pricipali. Et circa hoc queruntur tria. pº utrũ infideles adulti non baptizati sint cogendi ad suscipiẽdũ baptismũ. 2º utrũ illi qui coacti suscipiũt baptismũ recipiãt caracterẽ baptismi. 3º utrũ puuli iudeorũ ⁊ paganorũ sint iuitis pentibus baptizandi.

Primo ostendo q̃ infideles adulti. nõ baptizati sũt cogẽdi ad suscipiendũ baptismũ Luc.14. dicit̃. Exi ĩ uias ⁊ sepes cõpellere intrare ut impleatur domus mea. Itẽ Aug. in eplã ad Uincentiũ longe añ mediũ. mea primitus sñia nõ erat nisi neminẽ eẽ cogẽdũ. ⁊ paꝝ post. Sed hec opinio mea nec ꝯdicentium uerbis sz dẽmõstrãtiũ supabat̃ exemplis ⁊ aliquãtulũ infra. terror legũ ĩ tm̃ ꝓfuit ut plures dicãt grãs deo q̃ uincula nostra dirupit. ⁊ nos ad pacis uinculũ trãstulit. Cõtra decretoꝝ di.45. Qui sincera. qui sincera intẽtione extraneos a xp̃iana religione ad fidẽ cupiũt rectã adducere blandimentis dẽbẽt nõ aspitatibus sindere. Rñdeo hoĩes nõ sũt cogẽdi ad aliqd agẽdũ exterius. uel dõ uel pattẽdũ. q̃a nõ prodest coactis nec ecclie in uirtute alicuius boni actus ad quẽ cogi nõ possũt nisi per p̃dictã coactionẽ redderent̃ proniores siue promptiores ad illũ bonũ actuz. al̃.n. supradicta coactio penitus ĩutilis esset. sed hoĩes cõfiteri ore exterius se uelle baptismũ sacri suscipe. ⁊ ipsam ablutionẽ exteriorẽ suscipe nõ prosũt eis nec ecclie nisi ĩ uirtute interioris actus uolũtatis ad quẽ cogi nõ possũt. q̃ aliter nõ ꝓsit suscipientibus planũ ẽ. q̃ etiã aliter nõ prosit ecclie pz. q̃a plus possũt nocere ecclie infideles occulti q̃z mãifesti. q̃a sub simulatiõe xp̃ianitatis ueros xp̃ianos facilꝰ seducũt et puertũt. p coactionẽ etiã ad p̃dictos actꝰ exteriores nõ reddũtur ꝓniores ad bonũ actũ uolũtatis interiorẽ ⁊ exterioribus actibꝰ cõcordãtẽ. q̃a sic hõ natal̃r refugit coactionẽ. ita natural̃r refugit uel minus diligit rẽ ad quã uidet se cogi. Uñ decre. di.45. c. supra allegato. postq̃z dictũ ẽ q̃ nõ debet adduci ad fidẽ aspitatibus. subiũgit ne mẽtem coꝝ procul pellat aduersitas. gº ĩfideles adulti nõ baptizati nõ sũt cogendi ad suscipiendũ baptismũ. Et hoc expresse habetur decretorũ supradcã di. De iudeis. ubi dicit̃ de iudeis. Precipit scã synodꝰ nemĩ deiceps ad credẽdũ vim inferre. sũt tñ cõpellendi a fidelibus si facultas assit ut fidẽ nõ impediãt blasfemijs uel malis suasionibus uel aptis psecutiõibus. Et pp hoc fideles xp̃i ꝯ infideles frequẽter iusta bella mouẽt nõ quidẽ ut eos ad credendũ cogãt. Ad pmũ in oppᵐ dõ q̃ illa auctoritas intelligit̃ nõ de cõpulsione ꝺ qua hic loquimur. sz de efficaci admonitione ⁊ rõnali inductione. Uel põt dici q̃ illa cõpulsio accipit̃ ꝓ illa cõpulsione qua deus p aduersitates aliquos peccatores cõuertit. Uñ glo. qui mũdi huius adũsitatibꝰ fracti ad dei amore r̃deũt ⁊ a p̃ũtis uite ꝺsiderijs corrigũt̃. qd nisi ꝯpulsi intrant. Ad 2ᵐ dõ q̃ ĩ illa auctoritate Augꝰ loq̃t ꝺ hereticis q̃ bapᵐ susceperunt. ⁊ de talibꝰ infidelibꝰ aliter dõ ẽ. q̃a isti cõpellẽdi sũt fuare fidẽ quã in bapᵒ suscepe rũt ut ꝺclarabit̃ ĩferꝰ cũ q̃ret̃ ꝺ herticis

Secundo queritur utrũ illi q̃ coacti suscipiũt bapᵐ r̃cipiãt

caracterē baptiſmi. Et uꝛ̄ ꝙ ſic. decretoꝝ di. 45. de iudeis dr̄ ꝙ q iā pridē ad xp̄ia nitatē coacti ſūt. ſic fcm̄ ē tp̄ibus religio ſiſſimi pncipis Siſebuci. qꝛ iam cōſtat eoſ ſacrīs diuinis aſſociatos ⁊ grām bapi ſuſ cepiſſe ⁊ chriſmate unctoſ eē ⁊ corpis dn̄i extitiſſe pticipes. oꝫ etiā ut fidē quā ui uꝛ̄ neccitate ſuſcepint tenere cogāꝛ̄ ne nomē dn̄i blaſfemeꝛ̄. ⁊ fides quā ſuſcepūt uiꝛ̄ ac cōtēptibilis hēatur. Itē idē hr̄ ab Innocētio. 3°. ex̄ de baptiſmo ⁊ eius effcū. maiores. Item ārḡ. ubi pdcm̄ decretū allegaꝛ̄. Cōtra ex̄. e. c. ⁊. §. ubi pus. dr̄ ꝙ ille qui nūq̄ꝫ ꝯſentit ſed penitus ꝯdicit nec rē nec caracterē ſuſcipit ſacri. Rn̄deo ꝙ duplex ē coactio. quedā abſoluta quedā cōditionalis. Qui p° mō coacti exteriorē abſolutionē ſuſcipiūt q̄ꝫtūcūq̄ꝫ abluēs eos baptizare intēdat ⁊ ſeruet debitā formā uboꝝ nec rē nec caracterē baptiſmi ſuſcipiūt ⁊ ſic itelligiꝛ̄ auctoritas decretalis allegata ad ptem ſcd̄am. Qui aūt 2° mō coacti baptizanꝛ̄ ſi intēdūt ꝙ circa eos fiat tā exterius q̄ꝫ interius illud qd̄ circa illos q ſimpliꝛ̄ ⁊ uolūtarie bapꝰ ſuſcipiūt facit miniſterialiter eccl̄ia uere recipiūt bapi caracterē. Un̄ ex̄ i decretali ⁊. §. pallegatis. dicit ꝙ is q terroribus atq̄ꝫ ſupplicijs uiolēter trahiꝛ̄ ⁊ ne detrimētū icurrat bapi ſuſcipit ſacr̄ꝫ talis ſicut ⁊ is q ficte accedit ad baptiſmū caracterē ſuſcipit xp̄ianitatis ipſſū. ⁊ ipe tanq̄ꝫ cōditiōaliꝛ̄ uolēs licet abſolute nō uelit. cogēdus ē ad obſuātiā fidei xp̄iane. qꝛ ut diciꝛ̄ in appatu ibidem. uolūtas ſic coacta ē uolūtas. ⁊ ſic intelliguꝛ̄ auctoritates allegate ad pmā ptē. Si tn̄ ille q ſic cogiꝛ̄ nō cōſentiat interius ꝙ aliquid fiat in eo niſi ſola lotio exterior n̄ intedēs nec in generali nec in ſpāli nec in actu nec in hītu. ſꝫ actu renuēs ut iterius fiat in eo illud qcq̄d fit qd̄ in illis fit qui ſimpliꝛ̄ ⁊ uolūtarie ⁊ in fide eccl̄e bapꝰ recipiūt nō credo ꝙ recipiat caracterē baptiſmalē. Quia tn̄ eccl̄ia talē pſumeret conſenſiſſe interius pp cōſenſū exteriorē talis cogi deberet ad fidei xp̄iane obſuationē.

Tertio queritur

utrū puuli iudeorū ⁊ paganoꝝ ſint iuitis pentibus baptizādi. Et uꝛ̄ ꝙ ſic. Magis ſubueniēdū ē hōi ꝯ piculū mortis ſpūalis q̄ꝫ ꝯ piculū mortis corpalis. Sꝫ ſi aliquis nō ſubueniret hōi ſi poſſet cōtra piculum mortis corpalis peccaret. cū g° puuli iudeorū ⁊ paganorū ſint i piculo mortis ſpūalis niſi iuitis pentibꝰ baptizenꝛ̄ uꝛ̄ ꝙ ſint iuitis pentibus baptizādi ut ſic eis ſubueniaꝛ̄ ꝯtra piculū mortis ſpūaliꝛ̄. Itē puuiꝰ ē magis ſub dn̄o dei q̄ꝫ pētū carnaliū. g° iuſtū ē ut ſubtrahatur a pētibꝰ carnalibuſ ut ſupiori dn̄o p bapꝰ cōſecreꝛ̄. Contra nemini faciēda ē iuria ſꝫ iudeis ⁊ pagāis fieret iuria ſi puuli eorū baptizarēꝛ̄ ipis iuitis. qꝛ q̄ꝫdiu carēt uſu li. arbi. ſūt quaſi pentū poſſeſſio ⁊ de iure ſub eoꝝ cura. g° nō ſut iuitis pentibus baptizādi. Rn̄deo ꝙ nō ē cōſuetudo in eccl̄ia nec eē debꝫ ut puuli iudeorū ⁊ paganorū iuitis pentibus baptizenꝛ̄ qꝛ aut baptizati reſtituerēꝛ̄ pētibus ad nutriēdū. aut nō. ſi ſic. pentes eos inducerēt ⁊ aſſuefacerēt ad ſuos errores ⁊ ad fidei xp̄iane ꝯtēptū. ita ut poſtq̄ꝫ eēnt adulti cōtēnerēt fidei xp̄iane ſacr̄m qd̄ ignorātes ⁊ iuitis pētibus ſuſcepiſſent qd̄ eet ad ſacri fidei dehonorationē. Si aūt nō reſtituerēꝛ̄ pentibꝰ eēt piculū ꝙ pētes clam eos interficerēt ne fierēt xp̄iani. Et pptea fieret eis iuria. qꝛ ius hn̄t in corpibꝰ eoꝝ q̄ꝫdiu uſu li. ar. carēt. poſtq̄ꝫ aūt uſū hn̄t li. ar. icipiūt eē ſui. ⁊ tūc pūt ſi cōſentiūt iuitis pentibus baptizari. Ad pꝰ in oppꝰ dd̄ ꝙ nō ē alicui ſubueniendū ꝯ piculū mortis corpalis cōtra ius. ut aūt ē uſū ē ſi puuli iudeoꝝ ⁊ paganoꝝ baptizarenꝛ̄ iuitis pentibus ⁊ eis nō reſtituerent hoc eēt cōtra ius. ⁊ ſi baptizati. eis reſtituerētur hoc eēt ad fidei dehonoratiōeꝫ ut dictū eſt. Ad 2ꝰ poſſet dici ſꝫ aliquos ꝙ ſi eēt cōſuetudo in eccl̄a ut deo cōſecrati nutrirētur de facultatibus eccl̄ie nec reſtituerētur pentibus tūc bonū eſſet eos iuitis pentibus baptizare. ⁊ p baptiſmū eos ſupiori dn̄o cōſecrare. ſed ꝯſuetudo eccl̄ie nō ē talis. Aliꝛ̄ poteſt dici ad aꝰ ꝙ q̄ꝫuis puuli magis ſint ſub dn̄o dei q̄ꝫ pentum carnaliū. uult tn̄ deus ꝙ pentibus māeat ius ſaluū qd̄ habēt in corpibus puulorꝫ ſuoꝝ quo iure eis manēte ſaluo baptizarꝛ̄ eos ipis iuitis magis eſſet ut in pluribus ad dehonorationē ſacri fidei q̄ꝫ honoreꝫ

ut pz ex dcis in corpe qonis.

COnsequenter queritur de 4° pncipali. Et circa hoc querut tria. P° utrz baptismus sit iterabilis. 2° utrz ille qui bis baptizatur sit irregularis. 3° utrz cosuetudo de expectando coferre baptismu usqz ad sabbatu pasce uel pentecostes fuerit ronabilis.

PRimo ostendo q baptismus e iterabilis. sacrm.n. eucharistie qd e nobilius e iterabile. Itē pncipalior effcus baptismi e gra qz caracter. g° multomagis baptismus debz iterari pter gre amissibilitatē qz nō iterari ppr caractis idelebilitatē. Cōtra Hu° 2° li° de sacra. pte. 6. c. 13°. ualde rōnabili diffinitioue a scia pribus institutū e ut q semel baptismi sacrm pcepisse cognoscit nulla rōne illud iterato accipiat. Itē. C. ne scm baptisma iteret. l. p°. Eoz odēnam⁹ errorem q apłorū pcepta calcantes xpiani nomis sacra sortitos alio rursus baptismate nō purificāt sz incestāt lauacri noie polluentes. Rñdeo q baptismus nō e iterabilis. ordinauit.n deus ut in codez homie nullū effcm hēat nisi semel qd rōnale fuit q ogruū ppter. 4. P° quia morbus otra quē e pricipalr. s. origiale pccm nō pōt eē in eodē hoie nisi semel. 2° qa ipmit effcm indelebilē. s. caracterē quo aia semp e disposita ad gre susceptionē nisi cāuerit i se ipa aliqd icōpossibile gre qd e pccm mortale. 3° qa remittit oēz culpā q oēz penā q iō si pluries posset habere suū effcm in hoie eēt pccoribus incitatiuū deliquēdi. 4° qa significat xpi mortē q ñ e mortu⁹ nisi semel. Ad p^m in opp^m dd q sacrm eucharistie circa eādē materiā i numero nō e iterabile. Eadē.n. hostia nō e cōsecrabit nisi semel. Et iō qzuis sacrz eucharistie ab eodē hoie pluries possit suscipi nō tñ ex hoc seqtur q circa eādē materiā iterabit sit eētia sacri. qa cōsistit i hostie cōsectōe ñ susceptiōe. eētia aūt baptismi cōsistit i ablutiōe sub debita uerboz forma q intētione. Ad 2^m dd q qzuis gra sit pncipalior qz caracter secūdū se q absolute. tñ nō e ita ppri⁹ effcus baptismi. p alia.n. sacra gratia habetur. sed per solū sacramentum baptismi hētur baptismalis caracter.

SEcundo queritur utrz baptizat⁹ se baptizatū ignorās postea faciēs se sine cōditiōe baptizari sit irregularis. Et uīr q nō. p eodē facto illicito magis dz puniri agens qz patiēs. Sz nō inuenit in iure canonico q baptizans aliū quē nescit baptizatū q tñ baptizatus e sit irregularis. g° multominus baptizatus se nesciēs baptizatū si iterz baptismū rcipit est irregularis. Itē nullus debz eē irreglaris p alienū factū ad qd ipe nō coopatur nec cōsilio nec auxilio nec fauore. Sz hoc non eēt uerū si baptizatus se baptizatū nesciēs fieret irregularis. 2° suscipiendo bap^m qa petēs baptismū pōt ab aliq⁹ dormiēs baptizari. Uñ si die crastina fieret irregularis suscipiēdo baptismū fieret irregularis ocasione baptismi facti ad qd nō eēt coopatus. Uidet g° q talis nō eēt irregularis. Cōtra magis cauet epis qztū ad statuta p quorū trāsgressiōe icurrit snia excōicationis aut suspēsionis ipo facto qz i feriorib⁹ ex de sen. excōi. Quia piculosū. g° sīlr magis debet caueri irregularitati eoz qz inferioz. Sz. C. Ne scm baptisma iteret. l. i. vr. Antistitē q scitatē baptismatis illicita usurpatiōe geminauerit sacerdotio indignū eē cēsemus. g° multo fortius subditus in quo iterat baptismus e irregularis. Ad istā qōnē dicūt quidaz q 2° suscipiēs baptismū qzuis ignoret se pus fuisse baptizatū irregularis e. Uñ de cōse. di. 4. Qui bis. Qui bis ignorāt baptizati sūt nō indigēt p eo penitere nisi q scdm canones ordinari nō pñt nisi magna aliqua necitas cogat. qd iō additū e qa īmnente necitate cū tali dispensādū e. s. p epm. Cuz illo tñ q scienter se faceret rebaptizari nō posset eps dispēsare. Fuit aūt hoc statutū pp baptismi reuerentiā q in detestationē iiuriantiū satro. Alij dicūt q talis ñ eēt irregularis. qa qzuis hoc olim fuerit obfuatū in odiū rebaptizantiū. mō tñ possunt pmoueri. qa ignorantia facti oio excusat eos. Alij dicūt pdictū decretū debere itelligi de ignorātia iuris que nō excusat. Et hec sūpta sūt ex glo. sup locū pdictū. Sz

ↄ hanc opionē scōaꝫ uꝛ eē qđ dicit in pre dicto decreto ꝙ nō indigēt ꝓ eo penitēr. qđ ñ eēt uerꝫ si cū ignorātia iuris haberēt sciam facti. ut pōt ꝓbari p ea q̄ dicūt ī c̄ īmediate sequēti. Qui uult tenere pmaꝫ opionē q̄ magis uꝛ ↄsonare textui potest dicere ad p^m in opp^m ꝙ maioꝛ intelligēda ē de pena q̄ infligitur ꝓ pccō. irregularitas āt ī cāu supradcō ñ īfligit sic ꝛo baptizato ꝓ sua clpa. ut pꝫ p textū pallegati decreti. sed ꝓ sacri reuerētia ⁊ ut homies sint diligētiores in solicite cauēdo ab his q̄ sūt in iīuriā sacri. In talibus aūt penis qñqꝫ magis cauet supioꝛibus qꝫ īferioribus eo ꝙ irregularitas piculosioꝛ ē ī eis. Ad 2^m ꝺō ꝙ alī punit quis pp factū alienū ad qđ nihil ē coopatus. ut hꝛ i. q. 5. c. i. Et ꝑterea p hoc ꝙ petijt baptizari coopatus ē ad secūdā baptismi susceptionē. q̄uis post hoc dormiēs fuerit baptizat⁹. Qui uult tenere ptē aliā pōt dicere ad p^m in opp^m ꝙ lex illa loqtur de rebaptizāte sciēter ut pꝫ p līaꝫ sequētē. Et ꝑtea nō ligat. nō. n. ptinet ad īpatorē penā irregularitatis infligere. sciēter tñ rebaptizantē eē irregularē si publicū ē ꝓbari pōt p illud qđ hꝛ ex̄ de apostatis. Ex līarū. Ad ꝺcretū āt qđ adducit ꝓ opione alia pōt dicere sicut dcm̄ ē in coꝛpe q̄onis. uel intelligitur de illis qui cū postea sciuerīt ratū habent.

Tertio queritur

utꝝ ↄsuetudo de expectādo ↄferre baptismū usqꝫ ad sabbatū pasce uel pēte costes fuerit rōnalis. Et uꝛ ꝙ nō. ut hītū ē. baptismus repñtat passionē xpi. g^o magis debuit determiāri dies passionis q̄ꝫ sabbatū. Itē de ↄse. di. 4. Nūq̄ꝫ. nūq̄ꝫ aque baptismi purgarꝛ pccā credētiū possent nisi tactu dnica corpis scificate fuissent. Sed xpus baptizatus fuit in die epiphaie ꝛm ꝙ tenet ecclia. g^o uꝛ ꝙ illa dies maxie determiāri debuit ad ↄferēdū bap^m. Cōtra ecclīastica statuta ñ fiūt nisi in rōnali cā. sed ecclia illos duos dies determiauit ad ↄferēdū bap^m. ut dicit mgꝛ in līa huius di. c. 4. ⁊ hꝛ ꝺ ↄse. di. 4. Nō rōe. Ista duo tēpora. ⁊. c. de cathecumis. ⁊. c. uenerabil. g^o illa ↄsuetudo fuit rōnabilis. Rñdeo ꝙ q̄uis mō sit melioꝛ ↄsuetudo stati baptizare qꝫ expectarꝛ ꝑdicta tp̄a pp tres rōnes q̄ supius posite sūt di. 4. Sup expositione līe. tñ ꝓ illo tp̄e quo hoc fuit institutū ⁊ obꝛuatū fuit rōnalis ↄsuetudo. s. pp ꝛuerētiā sacri. sꝑ tñ ī nccītatis articlo licitū fuit in alijs tēporibus baptizarꝛ. Un̄ de ↄse. di. 4. ꝺ cathecumis. i. Hi q nccītate mortis. egritudis. obsidiōis psecutōis. naufragij urgent. oī tp̄e debēt baptizari. Silr̄ etiā hꝛ. c. sequēti. Magis aūt determinati fuerūt dies ꝑdicti q̄ꝫ alij. qa p īmersionē hō significat ↄsepeliri xp̄o. p eleuationē de aqua resurgere cū xp̄o. in die ēe pentecostes recepūt discipuli spm̄ sanctuꝫ abūdanter q est efficiēs cā effc̄ūs bapi. Ad p^m in opp^m ꝺō ꝙ baptismus repñtat passionē xp̄i in hoc ꝙ repñtat xp̄i sepulturā. Et iō ad sollēnē bapi celebrationem magis debuit determinari dies sepulꝛe q̄ꝫ passiōis. maxie qa ī uespe illi⁹ diei incipit sollēnitas resurrectiōis. Ad 2^m ꝺō ꝙ in die baptismi xp̄i ꝓ tāto dicūt aq̄ uirtutē accepisse scificandi. qa ex tūc determiāte fuerūt ad hoc ut in tali materia institueret baptismus. Uirtus āt baptismi ē effectiue a spū. s. ⁊ meritorie a passiōe xp̄i. in effcū aūt pncipalius ē efficiēs q̄ꝫ materia. ⁊ iō debuerūt determiāri ad sollēnissimā celebrationē baptismi ꝑdci dies q̄ꝫ dies epiphanie. ⁊ etiā ad excludēdū errorē dicentiū nō debere baptizare nisi ī illa die qua xp̄us baptizatus ē. q rephendūt de ↄse. di. 4. Prope. ī. Si quis.

Consequenter queritur

de 5° pncipali. Et circa hoc q̄rūt tria. p^o utꝝ puuli debeāt cathetizari. 2° utrū cathecismus añ baptismū debeat fieri. 3° utꝝ cathetizare sit officiū sacerdotis.

Primo ostendo

ꝙ puuli baptizādi nō ꝺbeāt cathetizari. frustra. n. adhibetꝛ instructio illi q ñ ē receptibilis discipline. Sꝫ pueri nō sūt receptibiles discipline. g^o ñ debēt cathetizari. cathetizare. n. ē instruere. Itē ꝛm Dio. de ecclīastica hierar. c. 2°. Añ mediū pfessio xp̄iane religionis reqriꝛ ī cathecismo. sed illā puer ꝓfiteri nō pōt nec ali⁹ ꝓ eo.

qa nullus p uotū alterius obligat. Contra ecclīa baptizādos paulos cathetizat. Rñdeo q̄ puuli baptizādi debēt cathetizari. q̄uis. n. cathecismus pp adultos fuerit institutus tñ pp expssius exp̄mendū unitatē baptismi sūt etiā cathetizādi puli. q̄uis tūc nullā possint apphēdere instructionē. Et etiā pp maiorē baptismi sollēnitatez. ⁊ ut p̄mi q respondēt p puulo melius sciāt sup qb' postea debeāt informare puulū. Et etiā ut puulus fidē ⁊ religionē xp̄ianā diligētius ⁊ reuerētius custodiat. p hoc q̄ sciat se eaz fuisse pfessū p aliū in baptismo. Ad p̄m in oppositū pz solutio ex iam dcis. Ad 2m dō q̄ q̄uis puer tūc nō possit pfiteri tñ alius pfitetur p eo. ⁊ q̄tū ad illud q̄ p̄ns ē. Uñ cū patrinus respondet. Credo. in psona puuli sensus ē i. sacrā fidei presto sū suscipe. Et q̄tū ad illud qd̄ futurū ē ut sit sensus qñ ueniā ⁊ adultā etatē actu credendo fidei cōsentiā. Ea aūt que de nccītate sūt pōt patrin' p puulo pmittere. ⁊ p suā pmissionē ipsum obligare coopante ad hoc bono qd̄ puulus recipit p patrinū.

Secundo queritur

utrū cathecismus añ baptismū fieri debeat. Et uī q̄ nō. qa prius optz puerū generari q̄ possit instrui. g° a sili prius debz regenerari q̄ cathetizari. Item sancta doctrina nō debz pponi imūdis. Uñ Math. 7°. Nolite scm̄ dare canib'. Sz illi qui cathetizatur pponit scā doctrina. g° prius dz mūdari p baptismū q̄ cathetizet. Cōtra ut hr̄ Math. ultio. cū dñs p̄cepit discipul' suis q̄ docerēt oēs gētes ⁊ baptizarent. p° noiauit actū docendi q̄ baptizādi. Rñdeo q̄ cathecismus añ baptismū debet fieri. Uñ de cōse. di. 4. Añ baptismū. ⁊ recitat mgr̄ in lr̄a huius di. Añ baptismū. cathetizādi debz hoiem p̄uenire officiū ut fidei p̄mū cathecuminus accipiat rudim̄tū. Item in eodē. c. xp̄us prius ceci nati oculos luto ex sputo facto suplinuit. ⁊ sic ad aquas syloe misit. qa prius dz baptizād' de fide incarnatiōis xp̄i istrui. ⁊ sic ad baptismū credulus admitti ut sciat cui' grē in eo ē pticeps. ⁊ cui iā debitor fiat deinceps. Ad hoc etiā ē rō. qa ut ex predicta auctoritate pz p cathecismū dispoit' hō ut sit magis idoneus ad baptismi susceptionē. Sz dispō p̄cedere dz illud ad qd̄ disponit. Ad p̄m in oppositū dō q̄ nō ē sile de generatiōe ⁊ regeneratiōe. qa istructio nō pōt reddere generādū magis idoneuz ad h° ut gñeret. istrui. n. p̄suppōit eē. s; cathetizatio reddit homiem magis idoneū ad hoc ut regeneret p baptismū. Ad 2m dō q̄ illa auctoritas intelligēda ē de imūdis q ptinaciter fidei resistūt. ⁊ q scām doctrinā q̄tū p̄nt offuscare in ɔspectu audiētiū pati sūt. nec eā curāt audir. nisi ut superficialiter iueniāt calūniādi ocasionez. nō ē g° intelligēda auctoritas de imūdis q̄ ad susceptionē fidei se dispoūt uel disponi pmittūt.

Tertio queritur

utrū cathetizar' sit officiū sacerdotis. Rñdeo q̄ cū cathetizatio idē sit q̄ instructio large accipier' cathetizatōez distigui pōt de cathetizatiōe sicut de instructiōe. Triplex ē aūt istructio. Una ad cōuersionez infideliū. Alia ad dignius suscipiēdū baptismi sacr̄m que ex usu a pprietate dicit' cathetizatio. 3a ad instruendū baptizatū. oēs iste istructiones q̄uis fieri possint p sacerdotes. tñ p̄a maxime eis cōuenit. quia ad eoz officiū ptinet fidē predicare iuxta illud aggei. 2°. interroga sacerdotes legē. 2a etiā q̄uis antiqtus fieret p diacones qñ adulti ad bap' ueiebāt ⁊ magna istructione indigebāt ne ipediret' sacerdotes a maioribus circa que erāt occupati. tñ qa quicqd pōt diaconus pōt sacerdos. etiam tl̄is cathetizatō ad sacerdotē ptinet ⁊ maxie mō. qa cōsuetū ē. Uñ ɔ cōse. di. 4. Cathecismi baptizādorū a sacerdotibus uni' cuiusq; ecclīe possūt fieri. sicut in hac scā romana ecclīa cui deo auctore misterium exhibemus nr̄i famulatus sollēniter fieri cōprobāt'. 3a ptinet ad patrinos in pticulari quāuis ptineat ad plat̄u in cōi. Uñ mgr̄ in lr̄a huius di. c. penul'. Exigit' a patrino diligēs circa eū p quo respōdet sollicitudo.

Consequenter q̄ritur

de 6° p̄ncipali. Et circa hoc querūt' tria.

pº utrū p exorcismū ptās diaboli a baptizando expellat. 2º qd illa significēt que fiūt qñ baptizād⁹ exorcizat. 3º quid illa significēt q fiūt in sollēnitate q post bap⁹ celebratur.

PRimo ostendo

q p exorcismū ptās diaboli a baptizādo nō expellit. p exorcismū ñ expellit ptās diaboli a corpe baptizādi. qa nō sūt demoniaci nec ab eorū aīa. qa sup aīam diabolus nullā hz ptātē gº nullo mō a baptizādo p exorcismū expellit ptās diaboli. Itē nō expellit effectus nisi expulsa cā. Sz pccīn ē tota cā quare diabolus hz ī hoīe ptātē. gº cū p exorcismū nō purget baptizand⁹ a pccō p ipm ñ expellit ptās diaboli a baptizādo. Itē si p exorcismū ptās diaboli a baptizādo expellit. aut hoc ē p naturalē exorcismi uirtutē. aut p diuinā īstitutōez: nō pº mō. qa naturalis uirtus sensibiliū rerū nullā ut hre sup spm sepatū uirtutē. Nec 2º mō. qa cū sacrm no. ie. sit sacre rei signū. ⁊ cā ex diuina institutiōe iā exorcismus nō eēt sacrale. sz sacrm qd est falsū. ɔ Aug⁹. 10. de ciuitate. c. 22. Uera pietate hoīes dei aereā ptātē īmicā cōtrariamqz pietati exorcizando eijciūt nō placando. Itē de cōse. di. 4. Siue puuli siue iuuenes ad regeneratōis ueniūt sacrm. nō fōtē uite prius adeāt q̄z exorcismis ⁊ exsufflationib⁹ clericoꝝ sps imūdus ab eis abigat. Ad istā qōnē dixerūt aliqui q exorcismi naturali uirtute repellūt ab illo q exorcizat diabolicā ptātē. qd nitūtur declarare auctoritate ⁊ rōne. ut. n. hr pº re. c. 16. Dauid cytharizādo reprimebat ptātez mali spūs a uexatiōe Saul. Uirtuosior āt ē uox plata ab hoīe q̄z sonus cythare. Rōne et arguūt. oīs effcūs pticipat aliqd de uirtute sue cause. cā āt uocis hūane ē cōpositū ex corpe ⁊ aīa. gº ī uoce hoīs ē aliqd ⁊ de uirtute aīe ⁊ corpis. Uñ una ⁊ eadē uox plata ab uno ē uirtuosior q̄z plata ab alio. cui attestat' btūs. Hiero. dicētis ī epl'a ad Paulinū. c. 2. qd hz nescio quid latētis energie ⁊ uiue uocis act⁹. dicūt gº q q̄uis exorcism⁹ ñ possit artar' demōis ptātē rōe corpal' uirtutis tm. pōt tñ rōe uirtutis aīe ⁊ faciēdo ī baptizādo aliquā dispositiōez p quā magis ē disposit⁹ ad patiēdū a demōe. ⁊ etiā directe agēdo ī ipm demonē ñ obstāte q fortior sit natural' ei⁹ uirtus q̄z natalis uirtus aīe. sic. n. ignis q̄uis sit potētior t'ra. tñ agēs in eā debilitat' ab eius uirtute iq̄⁹ rōe sue matie iferior forma ē t're. sic demō rōne sui possibilis pōt pati a uirtute uocis. q ē in ea ab actiuo ipsius aīe. ⁊ iō et si p naturalē uirtutē uocis nō possit total'r uici ptās demōis pōt debilitari p eā. Sz ɔ hoc arguit' sic. aīa exorcizātis p natalē uirtutē nō pōt facere aliquā ipssiōez ī aīa itellectiua puuli. nec ī sensitiua. qa in articulo excōicato a dño Stephāo pisiēsi epo cōtinet' q itelligētie supiores ipmūt ī inferiores sic una aīa itellectiā ipmit ī aliaz ⁊ ī aīam sensitiuā. nec in corpe. ut. n. ostēsū ē hº 2º. di. 7. q. penl'. Diabol⁹ p suā uirtutez natalē ñ pōt īmediate trāsmutar' istas r's materiales nisi ad sitū ⁊ ad formā artificialē. nō pōt gº exorcism⁹ p natalē uirtutez aīe exorcizātis aliquā dispositōez cāre in puulo p quā magis sit idisposit⁹ ad suscipiēdū demōis actiōez. Et si hec uirt⁹ nō pōt agere ī puulū multominus pōt agere in demonē. Pretea exorcism⁹ plus pōt rōe significatiōis q̄z rōne uocū. significatō. n. ē dictōis forma ⁊ uox materia. dcō. n. est uox significatiā. sz significatō uocis ñ pōt natal'r agere in aliū nisi mediāte apphensione illi⁹. Cū gº puul⁹ significatōes uocū ñ apphēdat uoces exorcizātes. nihil ager' pñt natal'r in puulū. nō pōt ēt significatō uocū natal'r mouere motiōe coactiā uolūtatē apphēdētis. qa ipaz ñ mouet nisi mediāte ui cognitiua. q nō pōt cogere uolūtatē. Et ex ɔñti nec uirtutē executiuā. gº significatio uocū q dicūt' in exorcizādo nō pñt natal'r artare demōis opatiuā ptātē. Ur' gº mihi dd ad qōnē q p exorcismū nō uirtute natali nec supnatali in ipo sic in subiecto exñte. sz uirtute diuiā sibi ex decreto diuine mie assistēte ptās diaboli a baptizādo expellit'. sic itelligēdo q artatur ptās diaboli p cōpatione ad illū ne cet'is pibus tātū possit de cetero ɔtra illū q̄ztū posset si exorcizatus nō eēt. maxie in ipediēdo baptizādū a susceptiōe baptismi ⁊ eius effectus ⁊ iō exorcismus pcedit baptismū. Qñ tñ ex aliq° cāu baptizat' aliqs

nō exorcizat⁹ debꝫ p⁹ baptismū exorcizari
si supuiuat pp baptismi sollēnitatē ⁊ ad ꝯ-
uandū modi baptizādi ꝯsuetī uniformi-
tatē. ⁊ ēt qꝛ exorcism⁹ ñ tm̄ añ baptismū.
ſꝫ ēt p⁹ bap⁹ hꝫ efficaciā i rpmēdo diabo
licā ptātē quā diabolus accepit sup hoīeꝫ
p pecm̄. Un̄ ꝺ ꝯsec. di. 4ᵃ. Sicut nostis. Et
sūptū ē ab aug° p°. li. ꝺ symbolo. ñ mltum
p⁹ pn⁹. ñ creatura i ifātib⁹ exorcizat aut ex
sufflat. ſꝫ ille sub q° sūt q̄ sub peccō nascūt
Quāuis āt i puulo p⁹ baptismū ñ sit pec-
catū. tn̄ i eo rmanet hītualiter fomes pcci.
Ad p⁹ i opp⁹ ꝺꝺ. q̄ q̄uis diabolus sup
aīaꝫ nullā hēat ptātē imediate uiolētando
eā. tn̄ pp pecm̄ magnā ptātē accipit ponē-
di mlta īpedimēta ꝯ hoīs salutē nisi a deo
rpmeret imediate ul' mediāte misterio āge
loꝝ scōꝝ. ad rpressionē āt illi⁹ ptātis ordi
nat exorcism⁹. Ad 2⁹ ꝺꝺ. q̄ q̄uis pote-
stas quā diabolus hꝫ sup hoīeꝫ sit pp pec
catū. tn̄ executō illi⁹ ptātis ē a ꝺmōe. ⁊ ita
uirt⁹ dīna artādo ipm demonē ꝓhibet mul-
tas īpugnatiōes quas diabolus faceret ꝯ
hoīeꝫ nisi rpmeret e⁹ ptās. ⁊ ꝓpter h° or-
diat⁹ ē exorcism⁹ ad repmēdū ptātē ipu-
gnādi ab iteriori ⁊ aqua bñdicta ad rep-
mēdū ptātē ipugnādi ab exteriori. Ad 3ᵐ
pꝫ solutō ex dictis i corpe q̄ōis. ñ. n. p ex-
orcismū ꝯfert' grā ſꝫ rmouēt ipedimēta cō
secutiōis grē. ⁊ iō ñ ē sacr̄m ſꝫ sacramētale
Ad illud qꝺ de p° r̄gū adducebat' p alia
opīone i corpe q̄ōis dic glo. ibidē. Dauid
i cythara sua malignū spm̄ cōpescuit. ñ q̄
tāta uis eēt chordaꝝ i cythara. sed in sig°
crucis xp̄i que ꝺ ligno ⁊ chordaꝝ extēsiōe
gerebat' que iaꝫ tūc demones effugabat.
Potest tn̄ ⁊ alr̄ dici q̄ ille malus spūs nō
erat pmissus uexare Saul uexatione de q̄
ibi loquitur scriptura. nisi excitādo itēpa
tū ⁊ excessiuū melācolie motū. qn̄ uīt⁹ aīe
cōfortata p illā armōiā quā faciebat in cy
thara ad hoc spāliter hītē aspectū tēpa-
bat ⁊ rpmebat. Rn̄deo etiaꝫ paꝝ uulet
qꝛ spūs cū sit icorruptibiles p suas uirtu
tes ñ sic possūt suas naturas i inuicē trā-
smutare nec eaꝝ natales ūtutes sicut gene
rabilia ⁊ corruptibilia possūt suas natas
⁊ eaꝝ ūtutes mutuo trāsmutare.

SEcundo queri-

tur qd illa significāt q̄ fiūt qñ baptizād⁹
exorcizat' ⁊ que sit forma exorcismi. Rn̄-
deo ꝯꝫ Hug. 2°. li. de sac. pte. 6ᵃ. c°. 10. For
ma exorcismi i hūc moꝺ pficit'. Signatur
p° baptizād⁹ crucis signaculo i fronte. in
pectore. i oculis. in naribus. in auribus. in
ore ut totius corpis sensus hoc signaculo
muniātur cuius uirtute oīa sacr̄a ꝯplētur
⁊ oīa diaboli figmenta frustrantur. postea
datur sal benedictū in os eius ut sapia cō
dit⁹ fetore careat iiqtatis. ⁊ ultra ñ putre
scat a uermib⁹ uitioꝝ. Deide exufflat' ma
lignus spūs ut spūs spū pellat'. postea. tā-
gūtur ei aures ⁊ nares cū saliua ut tactu
supne sapie aures apiātur ad audiendum
uerba dei ⁊ nares similiter ad discernēdū
odorē uite ⁊ mortis. hoc ē sacr̄m aptionis
qꝺ dn̄s significauit qñ aures ⁊ os tetigit
surdi ⁊ muti. dicēs effeta qꝺ ē adapire. ut
habetur. Math. 7°. his cōpletis uenit sa-
cerdos ad fōtē ⁊ cōsecratur fōs in nomie
pr̄is ⁊ filij ⁊ spūs. s. ut scitas sacr̄i nō ex eo
q̄ mīstrat. sed ex eo q̄ scīficat cōstare scia-
tur. traditur etiam noue uite auditoribus
symbolū fidei in quo aplice doctrine for⁹
consistit. postremo oblatus ad bap⁹ puul⁹
⁊ interrogatus a sacerdote si abrenunciet
sathāe ⁊ oīb⁹ opibus eius atq̄ oīb⁹ pom-
pis e⁹ p ora gestātiū. Rn̄det hoc uerbum
abrenūcio ut q̄ aliena iīqtate obligat⁹ est
aliena fide ⁊ cōfessiōe soluatur. Si āt ē a-
dult⁹. rn̄det p se ipsū. p⁹ abrenūciationeꝫ
fcāꝫ ūgetur oleo sacro i pector' ut tūc mu
niatur aduersus hostē. ne ei deiceps imun
da ⁊ noxia psuadere possit. ūgitur ⁊ inter
scapulas ubi uigor portādi oneris est ut
fortitudinē accipiat ad portādū on⁹ dn̄i.
deide iterrogat⁹ si credat i deū pr̄eꝫ ⁊ fili
uꝫ ⁊ spm̄ scm̄ unā eē ecclesiā catholicā re-
missionē peccatoꝝ ⁊ uitā eternā. Sub hac
g° fidei rn̄siōe trina imersione a sordibus
uetustatis abluitur nouū idut⁹ hoiem. In
ecclesijs autē in q̄bus ē cōsuetudo aliquid
omittere eoꝝ que narrata sūt in forma ex
orcismi uel aliter ordinare seruanda ē cō-
suetudo. q̄a illa ñ ptinēt ad essentiā bapi.

TErtio queritur

qd illa significāt q̄ fiūt. i sollēnitate q̄ p⁹
bap⁹ celebrāt'. Rn̄deo q̄ ꝯꝫ Hug. e. li. ⁊

e. pte. c. ii°. postq̃ baptizat᷒ a fôte ascẽdit sacro chrismate in fronte ungitur ut spm̃ xp̃i pticipando merito deiceps xp̃ian᷒ appelletur cohers regni ꝛ glie sac̃ unctiõe effectus. Deide tradit̃ xp̃iano uestis cãdida ut q p̃ natiuitatis decorem uetustatis pãnis offuscauerat. hitu regenerationis glie pferat idumẽtũ. Legitur etiaz ei᷒ cap sac° uelamie post unctionẽ sacrã ut itelligat se diadẽate r̃gni ꝛ sacerdotali dignitate potiri. Ad ultimũ dat̃ cere᷒ accensus i man᷒ eius q̃ten᷒ iplere doceat̃ euangelicũ illud qḋ dr̃. Math. 5°. Sic luceat lux ur̃a coraz hoib᷒. ut uideant ur̃a opa bona ꝛ glĩficẽt prẽz ur̃m q i celis est. nec est credenduz q̧ cathecismus ꝛ exorcism᷒ ꝛ ea que fiunt p᷒ baptismuz sint necessaria ad ẽẽntiã baptismi. q2 sine illis uer̃ ɔferri potest baptism᷒ Sz ptinẽt ad sacr̃i sollẽnitatẽ ꝛ peccaret sacerdos h° omittẽs casu nccitatis excepto.

Circa lr̃az. Solis sacerdotib᷒ esset traditũ. supple ex officio. si fuat̃ forma a xp̃o tradita. supp̃. cũ matia ꝛ itẽtiõe debita. signa pcep. i. caracterẽ baptismalẽ q ẽ signũ grẽ. ꝛ extius sacr̃m fuato caractere xp̃i. i. seruata forma ꝛ intẽtiõe p que caracter ipmit̃. Nemo renascit̃ nisi prius nascat̃. hoc itelligẽdũ est de renascendo p sacr̃i susceptiõem. Agẽdũ ẽ ut renascant̃ ne peant. qa in illo casu cõtẽnerẽt si remediũ nõ q̃rerẽt. Uidetur tñ sapiẽtibus ꝛ uez ẽ qḋ dicit hic mgr̃ ut si iocantes itentionẽ baptizandi nõ habent. aliogn si habẽt intẽtionẽ baptizãdi ꝛ illi qui abluunt̃ intẽtionẽ actu uel habitu i speciali uel i generali baptismũ suscipiẽdi baptismus ẽẽ qḋ expssũ ẽ. i. q. i. Spus scũs. §. Ecce qñ põpis. Põpa dr̃ a põpen grece q̧ ẽ publice latine ostentari. Neophitus dr̃ a neos q̧ ẽ no᷒ ꝛ phitos qḋ ẽ fides quasi nouus in fide. uel a phitos q̧ est q̃rere. quasi nouus q̃sitor. Ante baptismũ fit cathecismus ꝛ exorcismus. Contra g° prius ɔbuisset magister determiar̃ de his q̃z de baptismo. Rñdeo q̧ nõ qa cathecismus ꝛ exorcismus sũt ppter baptismũ. et magister secutus est ordinem intentionis nõ executionis.

Di. vii.

Hunc de sacramẽto ɔfirmatiõis. ꝛc. Supius determiant magr̃ de sacr̃o bapi. hic ɔterminat ɔ sacr̃o cõfirmatiõis. ꝛ diuidit̃ in ptes. 5. P° determiat de hui᷒ sacr̃i forma. 2° ɔ mistro ibi. Q ɔ sacr̃z. 3° ɔ ṽtute. ibi. Uirtus ãt. 4° de cõpatiõe h᷒ sacr̃i ad bap᷒. ibi. Scitote. 5° de ritu cõferẽdi hoc sacr̃m. ibi. Hoc sacr̃m.

Circa hãc di. 7. pncipalr̃ ẽ q̃rẽdũ. P° de hui᷒ sacr̃i ẽẽn̄ᵃ. 2° de mistrãte. 3° de suscipiẽte. 4° de effcũ. 5° ɔ ei᷒ dignitate. 6° ɔ mõ cõferẽdi. 7° ɔ tenẽte illũ q ɔfirmat̃. De h᷒ sacr̃i pfiguratiõe hitũ ẽ supra di. pᵃ. q. 2ᵃ ar. 3. in solutiõe argumẽti. 2. De ei᷒ ẽẽ istitutiõe hitũ ẽ supra di. 2. q. 3. ar. pmi. ꝛ ideo de istis nõ oz hic facere qõnes.

Circa p᷒ q̃rũt̃ duo. P° utrũ chrisma scificatũ sit h᷒ sacr̃i determiata materia. 2° utz hec uerba signo te signo crucis. cõfirmo te chrismate salutis in noĩe prĩs ꝛ filij ꝛ spũs. s. amen. sint huius sacr̃i cõueniens forma.

Primo ostendo q̧ chrisma scificatũ nõ sit huius sacr̃i determiata materia. determiatio. n. materie sacr̃i nõ ẽ nisi ab instituẽte. sed xp̃us qui hoc sacr̃m instituit nõ legit̃ huius sacr̃i ɔtermiasse aliquam materiã. g° huius sacr̃i nulla ẽ determiata materia. Itẽ apl̃i in cõfirmãdo nõ utebant̃ chrismate sed manuũ impositiõe. ut hr̃ actuũ. 8°. sz nullũ sacramẽtũ cui᷒ ẽ determiata materia cõferri põt sine materia sua. ergo hui᷒ sacr̃i nulla ẽ determinata materia. Itẽ formaruz uel natalũ uel artificialiũ nõ ẽ detmiata materia. forma. n. cuiuslibet eli põt esse in cuiuslibz eli matia. qa q̃ḋlibz ẽ i quolibet i potẽtia. forma etiã statue fieri põt i auro argẽto uel cupro. sz forma sacr̃i ẽ artificialis. g° nullius sacr̃i ẽ ɔtmiata materia. Cõtra ex̃ de sacra unctiõe. §. Quia uo. dr̃ de baptizato q̧ post bap᷒ chrismate scõ ungat̃. Itẽ mgr̃ in lr̃a h᷒ di c. i° dicit q̧ in ɔferẽdo hoc sacr̃z eps illũ quẽ ɔfirmat sacro signat chrismate. Itẽ ex̃ ɔ ɔse.

Iterandis c° p̄mo. dicit papa de illo q̄ q̄ñ
fuit ɔfirmatus fuit p errorē nō chrismate
sed oleo delinitus q̄ caute supplēdū ē qḋ
icaute fuerat p̄termissū. g° chrisma neciuz
ē ad hoc sacr̄m. ⸗ R̄ndeo q̄ chrisma scifi-
catū ē hu⁹ sacr̄i determiata materia. cum
eñi cōfirmatio sit sacr̄m ut supius hītū ē
accedit ṽbū ad elemētū. ⁊ fit sacr̄m. ita ut
noīe eli intelligat̄ materia. optet igit̄ hu⁹
sacr̄i aliquā eē materiā. Et qa materia dʒ
repn̄tare sacr̄i effectū. ⁊ huius sacr̄i ut po
stea uidebit̄ sit determiatus effectus de-
cuit hu⁹ sacr̄i determiataz eē materiā ut
aūt hr̄ ex̄ de sacra unctiōe. §. Quia ṽo. in
fronte ungit̄ baptizatus ut libere ɔfiteat̄
qḋ credit. qa corde credit̄ ad iustitiā. ore
aūt cōfessio fit ad salutē. Et. i. §. p frōtis.
dr̄ q̄ p cōfirmatōēz spūs sci dat̄ ad aug-
mentū ⁊ robur. hec aūt icludūt interiorē cō
sciē nitorē p purā fidē. oleū aūt cū sit pin
gue ⁊ ɔuenietissimū ignis pabulū ⁊ nitidū
cōueniēter repn̄tat grē pinguedinē. cari-
tatis feruorē ⁊ fidei interiorē nitorē. Bal
samū aūt cū sit maxīe odoriferū ⁊ a corru
ptōe p̄uatiuū ɔueiēt̄ r̄pn̄tat bonū odorē
fame fidei q̄ diffundit̄ p' cōfessionē oris
q̄ audiētes p̄uant̄ a corruptiōe erroris.
Et iō hu⁹ sacr̄i det̄minata materia ē ex
oleo ⁊ balsamo cōfecta. Et qa p̄petates
olei pfectius īueniūt̄ i oleo oliue q̄ʒ i alio.
uñ ⁊ anthonōasiace oleū dr̄ iō chrisma q̄
ē h⁹ i sacr̄i determiata materia dʒ eē ɔfec-
tū nō ex quocūqʒ oleo sʒ ex oleo oliuaꝝ ⁊
balsamo. Et qa hāc materiam xp̄us tactu
mūdisse carnis sue nō scificauit fcō eā de
termināś ad hoc sacr̄m. sicut fcō determi
nauit aquā ad baptismū ⁊ panē ⁊ uinū ad
eucharistie sacr̄m. sʒ īspiratiōe ul' p̄cepto.
iō ep̄i n̄ ualētes solo tactu suo hāc mat̄iā
cōsecrare eā cōsecrāt p bn̄dictionez. ⸗ Ad
hoc ēt facit qa hoc sacr̄m nō ē tāte neci-
tatis ut baptism⁹. Et qa hu⁹ admistratō
ē psonis dignoribus reſuata. ⸗ Ad p̄ᵐ in
opp^m ḋō q̄ sicut dr̄ Jo. penl'. Multa fecit
Jesus q̄ nō sūt scripta in li° hoc. Uñ q̄uis
scriptū nō sit credo q̄ determiauit huius
sacr̄i materiaz īspiratōe ul' p̄cepto. q̄uis
in cōfirmādo nō uteret̄ materia. qa in ipō
ē ⁊ erat plenitudo ptātis. ⸗ Ad 2ᵐ ḋō q̄
qa p īpositionē manuū ap̄lorū dabat̄ sp̄s
s. in signo uisibili. iō ip̄i ex inspiratiōe sp̄ali
illo signo uisibili loco materie utebāt̄ i ɔ
firmādo. Auctoritate tñ xp̄i tradiderunt
ecclie modū ɔfirmādi cū chrismate q̄uis
nō ineniat̄ scriptū. Sic. n. dicit Dam. libro
4°. c. 4. Ap̄li nō scripta multa tradiderūt
nobis ⸗ Ad 3ᵐ ḋō q̄ ea corpa q̄ nō trans
mutātur i iuicē hūt formas ideterminatas
materijs. Uñ forma celi nō posset eē i ma
teria eli nec forma eli in materia celi. ⁊ iō
cū sacr̄a nō trāsmutētur in iuicē debēt ha
bere determiatas materias. ⸗ Preterea q̄ʒ
uis forma artificialis s̄m se possit esse in
diuersis materijs. tñ forma artificialis or
dinata ad aliquē determiatū effectū req-
rit determiatā materiā. Uñ turris ordia-
ta ɔ̄ ipugnationē q̄ ē p ignē reqrit mat̄iā
nō cōbustibilē. sil'r dico q̄ cū illud sacr̄m
ordinatū sit ad aliquē termiatū effectum
habere debuit determiatā materiā.

SEcundo queri^tur^ ut^ꝝ^

hec uerba. signo te signo crucis. cōfirmo
te chrismate salutis In nomie p̄ris ⁊ fi. ⁊
spūs sci amē. sint hu⁹ sacr̄i cōueniēs for-
ma. Et uī̄ q̄ nō. ṽba sūt ad scificādū ma
teriā sʒ materia hu⁹ sacr̄i ē scificata. g°
cōfirmāś nō debʒ p̄ferre aliq̄ uerba scifi
cationē iportātia ⸗ Itē circa formā nō lʒ
aliqd īmutare sed nō oēs utūtur eisdē uer
bis. qdam. n. dicūt. Cōsigno te. alij dicunt
chrismate significatiōis. g° supradcā ṽba
nō sūt forma hu⁹ sacr̄i ⸗ Itē baptism⁹ ma
gis repn̄tat passionē xp̄i q̄ʒ cōfirmatio. sʒ
baptizādo nō noīat̄ signū crucis. g° mlto
minus nomīari debet in sacr̄o cōfirmati-
onis. Cōcrariū tenet ecclesie cōsuetudo.
⸗ Respondeo q̄ si loquamur de forma sa
cramenti p̄pie dicta. sic forma cōfirma-
tionis inq̄ztū est sacr̄m est aliquid resul-
tans ex intentiōali vnione chrismatis ⁊ su
pradictorū uerborū ordinatione huius
toti⁹ ad sanctificandi actū. ⁊ hec ē ordina
tio ad determiatū ad sanctificandi modū
⁊ r̄spectu huius forme aggregatū ex chri
smate ⁊ supradictis uerbis p intentionez
confirmātis in generali uel in speciali im
plicite ul' explicite ē mat̄ia. Sic aggrega-
tū ex fūdamēto tecto ⁊ piete ē mat̄ia respe
ctu dom⁹ q̄ resultat ex vniōe forme istoꝝ.

Si aūt loq̄mur de forma ſm aliq̄z ſilitu-
diné qua pncipalioꝛ ps tot⁹ itegralis dr̄
forma tot⁹ ut tectū forma domus. ſic ſu-
pradcā ūba ſūt forma cōucīēs hu⁹ sacrī.
exp̄mūt.n. finē ad quē ē sacr̄m. ſ.cōfeſſiōe
crucis xp̄i i hoc qd̄ dr̄. ſigno te ſigno cru
cis. ⁊ illud qd̄ ē sacr̄z ⁊ nō res. ⁊ sacr̄m cū
dr̄ chriſmate. ⁊ illud qd̄ ē res ⁊ sacr̄m. ſ. ca
racterē cōfirmatiōis cū dr̄ Cōfirmo te. i.
sacr̄m cōfirmatōis adminiſtro. ⁊ illud qd̄ ē
res ⁊ nō sacr̄m. cū dr̄. Salutis. ⁊ cāz ſcifi
cātē. cū dr̄. In noīe pr̄is ⁊ fi. ⁊ ſpūs. ſ. Ex-
p̄ſſio tn̄ ſigi crucis. q̄uis ſit de eēntia foꝛ
me. nō tn̄ modus exp̄mēdi p hoc uerbū ſi-
gno. ⁊ iō nō corrūpūt eēntiā sacrī dicētes
cōſigno ſil̄r q̄uis ſignificatio hu⁹ qd̄ eſt
res ⁊ nō sacr̄m ſit de eēntia forme. nō tn̄
modus exprimēdi p uerbū ſalutis. ⁊ iō n̄
corrūpūt eēntiā sacrī dicentes. chriſmate
ſcificatōis. qa p ſignificationē ſigificaṫ ſa
lus. Ad p̄⁹ in opp⁹ dd̄ q̄ ſic inſtrm̄ du-
plicē hz uirtutē. unā ſ uſū. aliā i uſu quā
recipit a motore. ſz hu⁹ sacrī materia du-
plicē hz ſcificationē. unā q̄ in ea remanet
etiā ſine uſu. Et aliā que nō ē in ea niſi in
uſu. Et hac ſcificatiōe ſcificaṫ p hec ūba
que dicit ep̄us In noīe pr̄is ⁊ fi. ⁊ ſpūs. ſ.
amē. Alia aūt ſcificaṫ p uerba q̄ dicit ep̄s
qn̄ cōficit chriſma. Ad 2⁹ pz ſolutio ex
dcīs in corpe q̄ōnis. Ad 3⁹ dd̄ q̄ q̄uis
baptiſmus magis rep̄ntet paſſionē xp̄i q̄z
cōfirmatio. tn̄ qa cōfirmatio ſpālit̄ datur
ad illius paſſionis exterioꝛē cōfeſſionē iō i
hoc sacro magis noiaṫ ſignū crucis q̄z in
baptiſmo.

Consequenter

queritur de 2° pricipali. Et circa hoc q̄rūṫ duo. P° utꝝ ſoli ep̄i poſſint ꝯfirmare. 2° utꝝ ep̄i degradati poſſint cōfirmare.

PRimo oſtendo

q̄ nō ſoli ep̄i poſſint ꝯfirmare. di. 95. Per
uenit. ⁊ recitat magr̄ in lr̄a huius di. c. i.
habeṫ q̄ Greg. ſcripſit Ianuario ep̄o q̄
ad uitādū ſcādalū p̄ſbyteri i frōtibus ba
ptizatos chriſmate tāgerēt. g° alij q̄z ep̄i
poſſunt cōfirmare. Itē q̄libet pōt agere
ſcd̄m formā quā habz. Sz aliq̄s non ep̄s
habz caracterē cōfirmatiōis. g° alij q̄z ep̄i
pn̄t cōfirmare. Itē maius ē corpus xp̄i cō
ſecrare q̄z ꝯfirmare. ſz q̄libz ſacerdos pōt
cōſecrare. g° q̄libz ſacerdos pōt cōfirma-
re. Cōtra ex̄ de ſacra unctiōe. §. p fron-
tis. Cū ceťas unctiōes ſimplex ſacerdos
uł p̄ſbyter ualeat exhibere hāc nō niſi ſu-
mus ſacerdos. i. ep̄us debet cōferre. Item
de ꝯſe. di. 4. Preſbyteri baptizatos infan
tes ſignare in frontibus ſacro chriſmate
nō p̄ſumāt. Itē aliq̄s nō ſacerdos nō pōt
ex cōmiſſiōe pape sacr̄m eucharíſtie cōfi-
cere. g° multo fortius nec hoīez cōfirmaṫ
Rn̄deo q̄ ſoli ep̄i cōfirmaṫ poſſūt ex or
dinaria ptāte. qa ut dr̄ ex̄ de ſacra unctōe
§. p frōtis. de ſolis apl̄is quorū uicarii. i.
ſucceſſores ſūt ep̄i legiṫ. q̄ p manus ipoſi
tōez dabāt ſpm ſcm̄. ut actuū aploꝝ lectō
mātfeſtat. q̄dā ēt glo. ſup illd̄ Act. 8°. Im-
ponebāt manus ſup illos dicit de Phylip
po q̄ ſamarie euangelizabat. q̄ ſi apl̄s eēt
manus iponere poſſet ut ſpm̄ ſcm̄ accipe-
rēt. qd̄ ſolis ep̄is licz. Simplex tn̄ ſacerdoſ
cōfirmare poſſet ex dn̄i pape cōmiſſiōe ut
hū pbaṫ p decretū ad hoc in p° argumēto
hu⁹ q̄ōnis allegatū. Cū. n. ptās cōferēdi
ſacrā ptineat ad ueritatē doctrine ꝯ quā
ppṫ q̄dcūq̄z ſcādalū nihil ē ꝯcedēdū nūq̄s
Greg⁹ cōceſſiſſet q̄ p̄ſbyteri ad uitādum
ſcādalū cōfirmarēt niſi in hoc ſm ueritā-
tē cōcedere potuiſſet. Vn̄ nō bn̄ dicūt dicē
tes ip̄m cōceſſiſſe ut ſacerdotes chriſma-
rent in fronte q̄ſi uere cōfirmarēt ad uitā
dū ſcādalū. ſicut alſi aliq̄s accepit panem
bn̄dictū ut uideaṫ eucharíſtiā ſumere. Ex
dictis pz ſolutio ad p̄⁹. Ad 2⁹ dd̄ q̄ ma
ioꝛ uera nō ē niſi de actiōe ad quā oꝛdiaṫ
illa forma. Sz caracter cōfirmatōis nō oꝛ
dinaṫ ad hoc ut eius ſubiectū in aliq̄° poſ
ſit ip̄merere ſil'em caracterē. Sz ad hoc ut
cōſtāter cōfiteāṫ xp̄i paſſionē. Ad 3⁹ dd̄
q̄ nō ualet ſicut nec iſtud maius ē genera
re hominē q̄z aſinū. ſed homo poteſt gene
rare hominē. g° aſinū. aliq̄n eni ptās oꝛdi
natur ad effectū ſuperioꝛē qui n̄ oꝛdinaṫ
ad effectū inferioꝛē qn̄ inferiorem nō pre
ſupponit ſuperioꝛ. Duo i.ᵃ ad ptem aliā
p̄cedūt d̄ oꝛdinaīa ptāte. Ad 3⁹ dd̄ q̄ n̄
ē ſilē. qa ptās ꝯficiēdi sacr̄z eucharíſtie ſū
daṫ ex oꝛdiatōe diuīa ſup caracterē ſacer
dotalē q̄ nulli dari pōt niſi ſiat ſacerdos.

Sed ptās cōfirmādi fundat᷑ ut qdā dicūt sup dispositionē uicarij xp̄i. q sicut dispo suit q᷑ oēs ep̄i cōfirmare possūt. ita dispo nere posset ubi ⁊ qñ exigeret rō q᷑ sacerdotes nō ep̄i cōfirmare possent q̄ lr̄ corpus xp̄i mysticū qđ ē eccl'a hȝ papa pleitudinē ptātis q̄uis p cōpatione ad cōficiendū corpus xp̄i uerū ptās pape nō excedit ptātē simplicis sacerdotis. Uidet̄ tñ quibusdā pbabilr̄ q᷑ nō sacerdos etiā ex cōmissiōe pape sacr̄m cōfirmatiōis cōferre nō posset. grā. n. descendit i corpus mysticū. cui᷒ caput ē xp̄us p ip̄ius xp̄i meritū. Et iō ordinauit xp̄us ut ptās cōferēdi sacr̄m cōfirmatiōis eo q᷑ p eius susceptionē digne ipm suscipiēti cōfert᷑ abundāter augmētū gr̄e ad cōfitēdū ꝯstāt᷑ crucifixionē iui corpis xp̄i depēdeat ex ptāte cōficiendi corpus xp̄i uerū quā ptātē non hȝ nisi sacerdos. Nec te moueat ad discurrendū qđ dictū ē. qa in sacra scriptura ñ inueni᷑ exp̄ssū. qa sicut dicit Dam. li. 4°. c. 4. Ap̄li m̄lta nō scripta tradider̄t nobis.

Secundo queritur utrum degradati ep̄i possint cōfirmare. Et uı̄ q᷑ sic. a nullo potēti baptizare pōt p hominē auferri ptās baptizādi. nec a potēti cōficere ptās cōficiēdi. g° ꝯ sili uel a potēti cōfirmare ptās ꝯfirmādi. g° ep̄i p degradationē ptātē illā nō amittūt. Itē q pōt aliquid puat᷒ aliq̄ ptāte ad tēpus possȝ illđ idē puatus illa ptāte p sp. sȝ ep̄i suspēsi q sūt puati ep̄ali ptāte ad tēpus possūt ꝯfirmare ad tēpus. q̄uis hoc facere ñ debeāt. g° illud idē pñt degradati q ep̄ali dignitate simplr̄ sūt puati. Cōtra ep̄s degradatus nō ē ep̄us. sicut nec pnceps iur̄ exheredatus ē pnceps. Sȝ nullus nisi ep̄us confirmare pōt nisi ex papali cōmissiōe. g° degradati ep̄i cōfirmare nō pñt. Ad istam q̄ōnē dixerūt aliq q᷑ cū ptās cōfirmādi fūdetur sup dignitatem q̄ ep̄o acqri᷑ ex sua cōsecratiōe ⁊ illa dignitas ab eo auferri nō possit p hoiē. qa dignitatē ap̄lat᷒ oēs ap̄li quoꝝ ep̄i sūt successores imediate acceperūt a xp̄o ep̄i ꝺgradati ꝯfirmare pñt q̄uis hoc facere nō debeāt. qa eis phibitus ē simplr̄ illius ptātis usus. Alij dicūt q᷑ ep̄i degradati cōfirmare nō pñt nec de iure nec de fcō. qa uicario xp̄i cōcessa ē a xp̄o ptātis pleitudo ordinādi de corpore xp̄i mystico qđ ē eccl'ia ⁊ ei᷒ m̄bris sȝ qđ exigit rō recta. sup aūt suū uerū corp᷒ nullam sibi cōcessit ptātē. nec etiā sup illos q sacr̄m baptismi nō susceperūt qđ est ianua q intrat᷑ i eccl'iā militātē cōcessit aliquā potestatē direcē. Uñ ap᷒. i. ad Cor. 5. Quid ē mihi de his q foris sūt iudicare: Unde glo. i. Quid mihi attinet iudicare de his q foris sūt. i. extra eccl'iam ⁊ paꝝ p᷒ ac si dicat. nō attinet ad me in his iudicare. sȝ de his q intus i eccl'ia sūt pfessiōe ⁊ noie nōne uos iudicatis utiqȝ ⁊ parū post. Eos q foris sūt deus tñ iudicabit. nō nobis cōmisit ut eos nūc iudicemus. ⁊ iō qa ptās ep̄alis directe respicit corpus xp̄i mysticū ⁊ eius mēbra. ptās aūt cōficiēdi sacr̄m eucharistie directe respicit corpus xp̄i uerū ⁊ ptās baptizādi nō tñ respicit illū qui ē eccl'ie m̄brū. sȝ ēt illū q nec ē nec fuit ecclesie militātis mēbꝝ. Uicari᷒ xp̄i pōt ab ep̄o auferre ptātē ep̄alē nec tñ ab hoie ptātē baptizādi nec a sacerdote ptātē cōficiēdi. Et sic pȝ solutio ad p᷒ i opp᷒. Ad 2᷒ dđ q᷑ ꝺria ē inter suspēsionē ⁊ puationē. qa p puationē tolli᷑ ptās sȝ p suspēsiōem phibet᷑ ptātis usus. ⁊ iō si ep̄us suspēsus ꝯfirmat. dico q᷑ uere cōfirmatū ē. sȝ sic cōfirmādo mortaliter peccat. qa utit᷑ ptāte cui᷒ sibi phibitus ē usus. Qui aūt tenet opinionē aliā que uı̄ rōnabilioꝛ. dicūt q᷑ ep̄us degradat᷒ ē ep̄us. sȝ phibitus ē sibi ptātis usus p semp.

Consequenter queritur de 3° pncipali. ⁊ circa h° querūt᷑ duo. P° utrū p susceptionē sacr̄i possit impediri uolūtatis abusus. 2° utꝝ ifātil᷑ etas ⁊ femie᷒ sex᷒ ⁊ puatio usus ligue ipediāt susceptionē huius sacr̄i.

Primo ostēdo q᷑ p susceptōez h᷒ sacr̄i nō pōt ipediri uolūtatis abusus. abuti. n uolūtate ē referre aliqd ad finē idebitū. Sȝ quocūqȝ fine aliqs uelit suscipe h° sacr̄ȝ ūe h° sacr̄ȝ suscipit. Sic aliqs recipiēs baptismū pp᷑ aliquod tēporale remediū sicut pp finem nihilominus suscipit sacramētū baptismi: g° uolūtatis abusus ipedire nō pōt huius

sacri susceptionē. Item cōtrariū illius ad
qd nō pōt coopari uolūtatis rectus usus
nō potest coopari eius abusus. Sed rectꝰ
usus uolūtatis nihil coopat ad huiꝰ sacri
susceptionē. qa puer carēs uolūtatis usu
cōfirmari pōt. gͦ ad īpediēdū huius sacri
susceptionē nihil pōt uolūtatis abusus. Itē
q intēdit hoc sacrū nūq̄ȝ suscipe abutit
uolūtate. sȝ ītētio nūq̄ȝ suscipiēdi hͦ sacrȝ
īpedit sacri susceptionē ipa durāte. gͦ hꝰ
sacri susceptō īpediri pōt p uolūtatis abu-
sū. Rn̄deo sicut dicit Augꝰ pͦ liͦ de do
ctrina xpiana parū post pncipiū. Usus uo
lūtatis illicitus abusus ē. cū gͦ p illicitum
uolūtatis usū qui ē in uolēdo qͦcūq̄ȝ mor
tale pccm̄ phibeat hō suscipe rē hꝰ sacri
s. grām gratū facientē. 7 p illicitū uolūta
tis usū q ē ītēdere nūq̄ȝ suscipe hoc sacrȝ
phibeat hō suscipe illud qd in isto sacro
ē sacrm̄ 7 res. qd est caracter. p uolūtatis
usū pōt phiberi huius sacri susceptio n̄
tm̄ effcūs illius q ē res 7 nō sacrm̄. Ad
pͦ in oppꝰ dō q nō tm̄modo abuti uolū
tate ē uelle aliqd bonū pp finē indebitum
sed etiā uelle malū uel non uelle bonū qd
hō tenet uelle. Qui āt intēdit nūq̄ȝ hͦ sus
cipere sacrȝ nō uult qd dȝ uelle. 7 uult qd
nō debet uelle. Ad 2ꝰ dō q in illo q sua
uolūtate pōt uti rōe 7 abuti coopat ad hꝰ
sacri susceptionē rectus uolūtatis usus uł
p se uel saltē inq̄ȝtū remouet phibēs. s. in-
tentionē nō suscipiēdi sacrm̄.

Secundo queri-

tur utrū susceptionē huius sacri possit īpe
dire īfantilis etas uel femīeus sexꝰ 7 puatō
usus lingue. Rn̄deo cū caracter cōfirma
tionis sit signū distinctiuū militū spūaliū
deputatoꝝ ad cōstantē passiōis xpi cōfes
sionē 7 hec militia cōuenire possit nō tm̄
uiris sȝ ēt mulieribus ut patuit ī uirgini
bus sacris q̄ p cōfessione fidei xpi marty
riū suscepūt. Posset ēt cōuenire īfantibus
nō tm̄ in etate īfātili sȝ p illa etate ad quā
pducēdi sūt. Muti ēt p signa cōfiteri pos
sūt crucē xpi. iō huiꝰ sacri susceptionē nō
īpedit īfantilis etas. nec femīeus sexꝰ. nec
priuatio usus lingue. Et qa certū ē q īfā
tes nō pūt hr̄e obicē fictiōis. iō certius est
q suscipiāt sacrȝ 7 rē sacrā q̄ȝ ille q cōfir
matur adultus. Quapp quo ad hoc me-
lius ē hoc sacrm̄ cito conferre baptizatis
q̄ȝ expectare adultā etatē.

Consequenter queritur

de q̄rto pncipali. Et circa hoc q̄rūt duo.
Pͦ utrū in collatiōe huius sacri caracter
suscipiēti īprimat. 2ͦ utrū eadē grā gratū
faciēs cōferatur.

Primo ostendo

q in collatiōe hꝰ sacri nō īpmit caracter
suscipiēti. qa aut eēt eiusdē spēi cū caracte
re baptismali aut altius. nō pͦ mō. qa duo
accn̄tia eiusdē spēi nō pūt sil eē in eodem
subiecto. nec 2ͦ mō. qa cū duoꝝ accidētiū
spē diuersoꝝ vnū nō dpēdeat ab alio pos
set suscipi sacrm̄ cōfirmatiōis nō suscepto
baptismo qd falsū ē. Itē hoc sacrm̄ dat
ad spālē pugnā. sȝ illa ē cōis oibꝰ xpianis
cū caracter sit signū distictiuū nō īpmit ī
hoc sacrm̄. Cōtrariū tenet cōis opinio ec-
clesie 7 doctorū. Rn̄deo q in collōne hꝰ
sacri īprimit caracter suscipiēti. qa hꝰ
rō sufficiēter addita ē supꝰ. di. 5. q. 4. ar.
2. iō n̄ hic repeto. Ad pͦ ī oppꝰ dō q
iste caracter ē altꝰ spēi q̄ȝ caracter baptis
malis. qd pȝ qa ordinat ad spālē effectū.
Et cū arguit q duoꝝ accidētiū spē di-
uersoꝝ vnū nō dependet ab alio. dico q
falsū ē maxime qn̄ unū ē potentia passiua
ad altius susceptionē. ut aūt ostēsū ē supra
caracter baptismalis ē supnālis potētia
qua pōt baptizatꝰ alia suscipe sacra. Ad
2ꝰ dicēdū q pugna spūalis cōtra aduer-
sarios proprie salutis omnibus ē cōis sed
pugna cōtra aduersarios cōis fidei ē for-
tioribus spālis.

Secundo queritur utrū

suscipiēti cōfirmationē grā gratū faciens
cōferat. Et uidetur q nō. qa aut illa grā
ē eadē cū grā baptismali, aut non. si sic. gͦ
mutatio eēt ad illud qd iā hītū ē. si nō. gͦ
due grē gratū faciētes eēnt ī hoīe qd fal
sū ē. qa oēs grē gratū faciētes eiꝰdē spēi
ī eodē subiecto eē nō possūt. Itē grā gra
tū faciēs ē cōtra culpā. hoc sacrm̄ ē ꝯtra
penā cōtra pusilanimitatē. gͦ in isto sacro
nō oportet cōferri grām gratū facientē.

Cōtra ex̄ de sacra unctiōe. §. p frontis. Per cōfirmatiōez daṫ spūs scūs ad augmētū ꝛ robur. Sed spūs scūs nō daṫ simpliciter hōi nisi p gr̄am gratū faciētē. gº suscipiēti cōfirmationē gr̄a gratū faciēs cōferṫ. Rn̄deo q̄ suscipiēti cōfirmatōez gr̄a gratū faciēs cōferṫ. p oīa.n. sacr̄a no. l. ē emūdatio ab his q̄ repugnāt scītati ut ondi pōt p ea que supius dcā sūt. di. 1. q. pª ar. 4. p sacr̄a aūt īpmētia caracterē est ultra hoc deputatio ad q̄dā officia spālia scītatis ut pz p ea que dcā sūt supra di. 5ª q. 4. ar. 2 emūdatio aūt ab his que scītati repugnāt fieri nō pōt nisi p gr̄am gratuz faciētē. nec sine illa ē aliquis idoneꝰ ut deputeṫ ad scītatis officia. Et iō cū p susceptionē sacr̄i cōfirmatōis īpmaṫ suscipiēti caracter p quē hō deputuṫ ad spāle officiū scītatis duplici rōne infūdiṫ gr̄a gratū faciēs suscipiēti cōfirmatōez eo mō quo suscipi dz. Ad pᵐ in oppᵐ dō q̄ ex gr̄a q̄ īfūditur suscipiēti cōfirmationē ꝛ illā quā iā susceperat p bapᵐ ꝯstituiṫ una gr̄a p eēntiā sicut ex ꝯplemēto ꝛ ꝯpleto cōstituitur vnū numero p eēntiaz. Ad 2ᵐ dō q̄ gr̄a gratū faciēs nō ē tm̄ ꝯ culpā sz ēt ꝯ penā derelictā ex culpa seu disponētē ad eā. taľ aūt pena ē pusillanimitas.

COnsequenter

queriṫ de 5º. pncipali ꝛ circa hoc querūṫ duo. pº utrū huiꝰ sacr̄i susceptō sit nccīa ad salutē. 2º. utrū hoc sacr̄m sit dignius sacro baptismi.

PRimo ostendo

q̄ susceptio huius sacr̄i sit nccīa ad salutē de ꝯsec. di. 5. Oēs fideles. oēs p manus īpositiones ep̄oꝝ sc̄m spm̄ post baptismuz accipe debēt ut pleni xp̄iani īueniātur. Sz hōi nccīuz est ad salutē ut sit plenus xp̄ianus. gº susceptio huius sacr̄i ē nccīa ad salutē. Itē eadē di. Spūs scūs. uictis necessaria sūt cōfirmationis auxilia. Itē in terra interdicta nō debēt sacr̄a mīstrari nisi illa q̄ sūt nccītatis. Sz ex̄ de sen. exco. responso. §. Preterea dicit dn̄s papa. dic q̄ sicut in ciuitate īterdcā pn̄t baptizari pueri sic ꝛ ꝯfirmari. gº susceptō cōfirmatōis nccīa ē ad salutē. Cōtra gr̄a gratū faciens sufficit ad salutē. sz in baptismo datur gr̄a gratū faciēs. gº baptismꝰ sine cōfirmatiōe sufficit ad salutē. Itē ꝯ de ꝯsec. di. 4ª. spūs scūs. regn̄atio p se saluat mox in pace ueri seculi recipiēdos. gº ad hoc nō est nccīa cōfirmatiōis susceptio. Rn̄deo q̄ susceptio sacr̄i cōfirmatiōis puulis baptizatis nō est nccīa ad salutē sic intelligendo q̄ sine eius susceptiōe saluari non possint. qa ut hr̄ de ꝯsec. di. 4ª. spūs scūs. cōtinuo trāsituris sufficiūt regn̄atiōis bn̄ficia. Sic etiā loquēdo de nccīo nō ē p se nccīa adultis huius sacr̄i susceptio q̄uis eis ad maiorē uictorie pfectionē sit necessaria. Unde ubi prius. uicturis nccīa sunt cōfirmatiōis auxilia. cōtēptꝰ huiꝰ sacr̄i adultis ne peniteāt ē dānabilis. Tūc aūt cōteptores r̄putari debēt qn̄ hīta bona ꝛ sufficiēti opportūītate suscipienº hº sacr̄z ipm suscipe renuūt aut notabiliter negligūt. Et sic intelligi dz illud Mn. 2º. libro de sac. pte. 7. c. 5. timēdū ē his q̄ p negligentiā amittūt ep̄i pn̄tiam ꝛ nō suscipiūt manus ipositionē ne forte pp ea dānēṫ. s. ubi penitus peniteāt qa festinare debuerūt dū potuerūt. Ad pᵐ dō q̄ illa auctoritas d̄ plenitudie xp̄iānitatis ītelligēda nō ē q̄tū ad nccītatē. qa sic sūt pleni xp̄iāi p bapᵐ. sed q̄tū ad superogationē. uel dic q̄ hoc referendū est ad illos q̄ hoc sacr̄m suscipe cōtēnūt. Un̄ ex̄ de sententia exco. respōso. §. Preterea in glo. sine cōfirmatiōe nō est plene xp̄ianus qui eaz contemnit. Ad 2ᵐ patet solutio ex dictis in q̄one. Ad 3ᵐ dicendū q̄ maior est falsa. Morientibus enī si digne peniteāt potest dari eucharistia. extra d̄ peni. ꝛ remissiōe. q̄ in te. ꝛ tēpore interdicti. Et de sententia excōicationis Permittimus. pmittimus ecclesiarū ministris semel in ebdomada tempe interdicti nō pulsatis cāpanis uoce submissa ianuis clausis excōicatis ꝛ īterdictis exclusis missarū sollēnia celebrare cā ꝯficiēdi corpus dn̄i qd̄ decedētibus in pn̄ia non negatur. Qualiter aūt pcedāt argumēta ad ptē aliā uideri pōt ex dcīs in q̄one.

SEcundo queri

tur utrū sacr̄m confirmatiōis sit dignius sacro baptismi. Et uideṫ q̄ sic. magister

in lr̄a hu⁹ di.c°.2°. dicit de cōfirmatione respectu baptismi q̄ maiori ueneratiōe te nēda ē sic a maioribus dat᷑. Itē de ɔsec. di.4ª. nouissie. Et recitat mgr̄ in lr̄a hu⁹ di.ca°. 2° in ūctiōe baptismatis dr̄ spūs d scendere ad hītatiōez deo cōsecrandā. In hac ēt eiusdē septiformē grām cū oi pleni tudine scītatis ⁊ uirtutis uenire i hoiez. Cōtra illud sacr̄z ē nobilius qd̄ hz melio rē effcm̄. Sz bap⁹ ē h⁹i. qa p ipm r̄mittit᷑ ois pena ⁊ ois culpa nō sic aūt p ɔfirma tiōis sacr̄m. g° digni⁹ ē sacr̄z bapi q̄z ɔfir matōis. Rn̄deo illud sacr̄z dignius ē qd̄ digniorē hz effcm̄. dignitas aūt sacr̄i ma xime ɓm suā uirtutē pēsanda ē. p cognitio nē g° dignitatis effectuū deuēire possum⁹ i ɔgnitōez dignitatis sacroꝝ. Dignissim⁹ aūt effcūs cuiuslibet sacr̄i ē gr̄a. gr̄a autē tāto ē dignior q̄zto ē maior. qa q̄zto ē me lior tāto ē dignior. ⁊ q̄zto melior tāto ma ior. Et ecōtra qa ɓm Aug. de trinitate. c° 8°. In his q̄ nō mole sz ṽtute magna sūt. idē ē mai⁹ eē q̄ meli⁹ eē. illud g° sacr̄z di gnius ē in cui⁹ susceptōe maior gr̄a ɔfert᷑. maior āt cōfert᷑ siplr̄ i susceptiōe bapi q̄z ɔfirmatiōis. tn̄ qa p susceptionē baptismi p° efficit᷑ hō mebꝝ xp̄i ⁊ de ei⁹ regno qd̄ ē militās eccl̄ia ut. n. uidemus reges scd̄z rectū rōnis iudiciū āpliorē gr̄az faciūt ill᷑ sup quos de nouo regnare icipiūt q̄z alijs. tn̄ qa exp̄ssi⁹ bap⁹ q̄z cōfirmatio rep̄n̄tat mortē xp̄i p quā xp̄s nobis gr̄az meruit. digni⁹ g° sacr̄z siplr̄ ē bap⁹ q̄z ɔfirmatio. quāuis ɓm qd sit ecōuerso. qa ei⁹ admini stratio reſuata ē digniorib⁹ psonis ⁊ i di gniori materia celebrat᷑. Quoꝝ rō ē qa n̄ ē tāte necitatis sic bap⁹. Et qa p̄xim⁹ fi nis ad quē dat᷑ n̄ ē ita cōis sic ille ad quē dat᷑ bap⁹. Et qa chrisma exp̄ssi⁹ rep̄n̄tat hu⁹ sacr̄i effcm̄ q̄z minus nobil᷑ materia. Ex dcis pz solō ad p̄ᵐ in opp̄ᵐ. Ad 2ᵐ dd̄ q̄ gr̄a ɔfirmatiōis si accipiat᷑ p̄cise p illo gradu gr̄e q̄ sr̄addit᷑ p ɔfirātiōez gr̄e bapi. Quia tn̄ ex illo ⁊ gr̄a precedēti fit una gr̄a p eēntiaz maior q̄z erat gr̄a bapi p se. pp hoc dr̄. s. scūz in ɔfirmatiōe uēire cū oi plēitudine scītatis in hoiez.

Consequenter queritur

de 6° p̄ncipali. Et circa h° q̄rūt᷑ 2. Prio utꝝ hoc sacr̄z sit iterabile. 2° utꝝ iunctō fieri debeat in fronte.

PRimo ostendo

q̄ hoc sacr̄m sit iterabile. medicia ē itera bilis q̄ ē ɔ iterabilē morbū. Sz pusillami tas ɔ quā ē ɔfirmatio ē it̄abilis morbus. g° iterabil᷑ ē cōfirmatio. Itē hoc sacr̄z n̄ ē digni⁹ q̄z sacr̄z ūctōis extreme. min⁹. n. nobilis ṽtus ē fortitudo q̄z spes. ut autez supi⁹ hītū ē di. 2ª qōe 4. ar. p̄mi. extrema ūctio ē ad iuuād actū spei ⁊ ɔfirmatō ad adiuuādū actū fortitudis. sz extrēa ūctio pōt it̄aī. g° ml̄to forti⁹ ɔfirmatō. Cōtra de ɔsec. di. 4ª. dcm̄ est. nobis uisū ē eandē ɔfirmatōez sic nec bapᵐ iterari mīme de bere. Rn̄deo q̄ sacr̄m cōfirmatiōis cum effectū īprimat idelebilē. s. caracterē it̄ari nō dz. sic dicit mgr̄ in lr̄a hu⁹ di. c. 2. Un̄ bis ɔfirmat⁹ scīet᷑ irregl̄aris ē. De his ēt ɔfirmato ignorāt᷑ dicas ut supi⁹ dcm̄ ē d bis ignorāter baptizato bap° ɔfirmatū ⁊ ēt recōfirmās scīeter si publicū ē irregula ris ē sic supi⁹ dcm̄ ē de bap°. Ad p̄ᵐ i op positū dd̄ q̄ q̄uis pusillamitas i homine sit it̄abilis. nō tn̄ illa cui⁹ fuit cā originale pccm̄. ɔ illā aūt ē directe h° sacr̄z. Uel pōt dici q̄ q̄zuis sit morb⁹ iterabilis nō p̄pter h° ē iterāda medicia q̄ iteri⁹ īpmit ṽtutez sufficiētē cōtra morbū. talis aūt medicina ē oē sacramētū imprimēs caracterē. Ad 2ᵐ dd̄ q̄ maior ē falsa nec ualz eius p̄ba tio. quia q̄zuis extrema unctio sit p ap p̄ priatiōnē ad iuuādū actū nobilioris uir tutis q̄z cōfirmatō. tn̄ quia nō tm̄ coopat᷑ ad actū spei quātū cōfirmatio ad actū for titudinis nō pōt cōcludi q̄ sit cōfirmatōe nobilior imo ad sensū uidemus q̄ fortiori debilius adiutoriū datur. Preterea ex tremam unctionē dr̄e eē in adiutoriū spei ⁊ cōfirmationez in adiutoriū fortitudinis dictū est p ap p̄priationem nō p p̄prieta tem. quodlibet adiuuat quālibet uirtutē.

SEcundo queritur

utꝝ iunctio chrismatis i cōfirmatiōe fieri debeat in fronte. Et uidetur q̄ non d conse. distīctōe. 4ª Spūs sāctus ɔfirmamur ad pugnā. Sz aptitudo ad pugnādū magis pēdet ex bōa dispositōe cordis q̄z capitis

Cũ g° loc⁹ cordis sit q̃si in pectore magis-
dz ũctio fieri i pectorẽ q̃ȝ i frõte. Jtẽ ex ꝺ
sac̃ unctiõe.§.p frõtẽ dr̃.q̃ in ꝯfirmatiõe
datˀ spũs scũs ad robur. Robur ãt ẽ i ner
uis ⁊ ossib⁹. Cũ g° fm̃ Auic. 2° li° de aĩali
b⁹ c.1° neruı oriãtˀ a cordꝺ ⁊ ñ a capite ma
gis dz fieri ũctio ꝯfirmatõis ĩ pectore q̃ȝ ĩ
frõte. ꝯ ex ꝺ sac̃ unctiõe.§. qa ꝺo .ĩ frõte
ĩũgitˀ baptizat⁹ ut libere ꝯfiteatˀ qꝺ credit.
Rñdeo q̃ cũ hoc sacr̃ȝ ordinetˀ ad ꝯstãt
⁊ sine erubescẽtia fide cõfitẽdũ maxie q̃ȝ
tũ ad articulũ mortis xp̃i ĩ cruce ⁊ signa
tionis ⁊ erubescẽtie maxie appeãt ĩ fronte
pp sui ꝓpĩqtatẽ ad organũ imaginatiẽ.iõ
ille q ĩfirmatˀ ĩũgitˀ chrisãte ĩ mo ꝺ crucis
ĩ frõte ut sibi oñdatˀ q̃ cõfiteri crucẽ xp̃i
dz sine erubescẽtia ⁊ timore. Et sic ex dcĩs
uideri põt q̃.5.ꝯcurrũt ad hui⁹ sacr̃i eẽn
tiã.s.scĩficatũ chrisma.supradcã ꝺboꝝ for
ma ex pte mĩstri. dignitas põtificalˀ.uł cõ
missio papalˀ sacerdoti fcã. ⁊ ĩtẽtio dbita.
Ex pte ãt suscipiẽtis reqritˀ ps corpis de
tmĩata.s.frõs qꝺ ãt dic mgr̃ hui⁹ di.c.2°
hoc sacr̃m a ieiunis tm̃ debere tradi ⁊ non
alr̃.nisi cogat nccitas.⁊ illud ꝺ ꝯsec̃ di. 4ª.
ut epi.nõ nisi ieiuni p impositionẽ manuũ
spm̃ scm̃ tradãt exceptis ĩfirmis ⁊ morte
piclitãtib⁹ nõ ptinẽt ad sacr̃i eẽntiã tñ pec
cat epũs faciẽs ꝯtrũ illud etiã qꝺ dr̃ e.di.
Ut ieiũi. Ut ieiũi ad firmatõez ueniãt pfec
etatis moneãtˀ p ꝯfessionẽ facere p⁹us ut re
feratˀ ad sacr̃i nccitatẽ s3 reuerẽtiã. Et ad
hoc ut suscipiẽtes sacr̃m melius sit dispo
siti ad suscipiẽdũ sacr̃i rẽ s.grãm.qꝺ ps p
lr̃aȝ sequẽtẽ. Notãdũ ẽt q̃ frõs ꝯfirma
ti dz ligari quousq̃ desiccetˀ. ne frõs iunc
ta aliq̃s sordes suberahat .⁊ ẽt s3 Hugo.
2° li° de sac̃.pte 7ª.c.uł̃t.cõfirmatũ decet
ñ lauare caput usq̃ ad.7. dies pp.7. dona
spũs scĩ. Et qa ecclia.7. dieb⁹ celebrat ad
uẽtũ spũs scĩ i discip'los. Ad p̃° in opp⁹
dꝺ q̃ q̃uis aptitudo ad pugnã magis sit
ex corde q̃ȝ capite.cũ sig^a tionis magis ap
peãt in frõte q̃ȝ ĩ pectore. Et p̃terea apti
or ẽ hõ ad ꝯstãter stãdũ ĩ bello ⁊ uicẽduz
p bonã discretiõez q̃ mẽtĩ depẽdet ex bõa
organoꝝ capitis dispositiõe q̃ȝ p calorẽ ⁊
spũs q sũt ĩ corde . Unñ puerbioꝝ.24°. cũ
dispositiõe ĩitur bellũ.ut dr̃ eccł.8°. Sa
piẽtia hoĩs lucet ĩ uultu.illi⁹ Ad 2^m dici
põt q̃ plus ualet ad bellũ sapiẽtia q̃ȝ cor
pis robur. ⁊ robur ẽt mẽtis pl's uꝛ dpẽde
re s3 aliquos ex bõa dispositõe capitis q̃ȝ
corpis . s3 qcqd sit de hoc tñ hoc certũ ẽ
q̃ signa mẽtis robuste magis appareãt in
fronte q̃ȝ in pectore

Consequenter q̃ritur de
ꝓncipali. Et circa h° q̃rũt duo. p° utꝝ ille
q cõfirmatˀ debeat teneri. 2° a quot ⁊ q̃
libȝ debeat teneri.

Primo ostendo
q̃ ñ dbeat teneri. Quia teneri signũ ẽ de
bilitatis ĩ eo q tenetˀ. Sȝ ĩ susceptiõe hui⁹
sacr̃i hõ fortificatˀ.g° nõ ẽ ꝯueniẽs ut tũc
teneatˀ. ꝯtrũ tenet cõsuetudo ecclie. Rñ
deo cũ hoc sacr̃m detˀ ad robur eo ĩpo q̃
hõ ad successiõez eius accedit. oñdit q̃ suf
ficiẽs robur stãdi p se hr̃e ñ p̃suit. ⁊ iõ ad
hoc significãdũ ĩstitutũ fuit ut ab alĩo te
neretˀ si tñ aliqs ꝯfirmatˀ absq̃ hoc q̃ ab
alio teneatˀ sacr̃ȝ suscipit q̃uis hoc fieri ñ
debeat nisi nccitas aliq h° exigat. Ad ar
in opp⁹ dꝺ q̃ q̃uis p susceptiõez huius
sacr̃i hõ fiat fortis tñ accedit tãq̃ debilis
⁊ hec tẽtio illa repũtat.

Secundo queri
tur a quot ⁊ qualȝ debeat teneri ille q cõ
firmatˀ. Rñdeo q̃ institutũ fuit q̃ ñ te
neretˀ nisi ab uno eo q̃ cognationes spũa
les mr̃imõia ipediũt. Unñ de cõsec̃. di. 4ª.
Nõ plẽs nõ plẽs ad suscipiẽdũ ꝺ bap° ĩ
fãtẽ accedãt q̃ȝ un⁹ siue uir siue mulier in
ꝯfirmatiõe id ĩpȝ fiat. tñ ubi ẽ cõsuetudo
q̃ plẽs teneãt nõ ẽ ꝓhibẽꝺ. qa h° põt co
opari ad aĩcitie nutrimẽtũ. nõ ãt dz tenei
ab illo q nõ ẽ ꝯfirmatus. sic nec ĩ bap° dz
hõ teneri ab illo q nõ ẽ baptizat⁹ de ꝯsec̃.
di. 4ª. in baptizãte. si tñ ꝯtrũ fiat q̃uis fi
eri non debeat casu necessitatis excepto.
nihilominus quia ille qui baptizatur uel
confirmatur uere suscipitˀ sacramentũ. nõ
debet etiam teneri a monacho. nisi sit mo
nachus. Unde de cõsecratiõe distĩctõe 4ª
Nõ lȝ. nõ licȝ abbati. uł mõacho de bap°
suscipe filios. nec cõmẽs hr̃e. p sacr̃ȝ aũt
cõfirmatiõis ꝯbitˀ spũalis cognatio. 30.q.
4ª. Si qs un⁹. tñ p̃dcã ad sacr̃i nccitatem

nó rferūt. pōt aūt teneri uir a muľe ꝛ eꝯ q̃ꝫuis magis deceat uxꝛ a uiro teneri. In cāu ēt nccītatis pōt teneri ab illo q ipsuꝫ tenuit ī bapº. Vñ de ꝯsec. di. 4ª. In cathecismo. ī cathecismo ꝛ ī bapº ꝛ ī cōfirmatione vnus patrinꝰ fieri pōt si nccītas cogit. nó ē tñ cōsuetudo romana. ſꝫ p ſigľos ſingľi ſit ad hº. ſ. ut cū plibꝰ aīcitia ꝯbat.

Circa litteram vºcº huius sacri ē dōatio spūs ſci ad robur. Cōtra in susceptiōe eucha^e^ dať spūs scūs ad robur. Juxta illud psaľ. Et panis coꝛ hoīs ꝯfirmet. Rñdeo ī susceptiōe ꝯfirmatōis roborať aīa p spm̄ scm̄ ad tollerātiā mali in susceptiōe eucharistie ad cōstātiā boni uľ p pᵐ aīa roborať ī fide. p 2ᵐ ī charitate qđ p ap ppatiōeꝫ itelligendū ē.

D I. viii.

Post sacrꝫ bapi ꝛc̄ Supius dētmiauit mgr̄ đ sacro bapi ꝛ sacro cōfirmationis. hic deťmiat de sacro eucharistie. Et pº quo ad eiꝰ eē. 2º qº ad eiꝰ fieri. di. iiᵃ. ibi Si āt qriť q̄lis sit. Pª ī. 3. pº đtermiat de hoc sacro ſꝫ se. 2º p ꝯpōeꝫ ad suscipiētē. di. 9. ibi. Et sic due. 3º oñdit uꝫ corpus xpi ꝯtineri sub pāis spe. ī. sub accidetibꝰ pāis. di 10. ibi. Sūt idē alij. Pª ī. 3 pº deťmiat đ huiꝰ sacri dignitate 2º đ eius institutiōe. ibi. Hoc ēt. 3º de eiꝰ integritate. ibi. Nūqd ibi. Pª in duas. pmo oñdit hꝰ sacri dignitatē p eius efficaciaꝫ. 2º p eius figurā. ibi. Cuiꝰ figura. Illa ps ī q̄ deťmiat de eius istitutiōe diuidiť in duas. Pº oñdit q̄ hora ꝛ sub q̄ forma xpus hoc sacrm̄ instituit. 2º q̄re ecclia ī celebrādo horā illā nó custodit. ibi Ideo ēt. Illa ps in q̄ deťmiat de hꝰ sacri integritate diuidiť in duas. Pº assignat ea ī qbꝰ hoc sacrm̄ cōsistit. 2º explanat ea et breuiter recolligit. ibi Sūt igitur.

Circa hāc di. q̄rēdū ē pncipaliť de tribꝰ. Pº de huiꝰ sacri. istitutiōe. 2º de cōfectiōe. 3º đ forma. Circa pᵐ q̄rūtur 4. Pº utrū spēs panis ꝛ vini cōsecrate sint sacrꝫ no. l. 2º. utrū sint uniū sacrꝫ. 3º utꝝ hº sacrꝫ fuerit ꝯuēient pfiguratū. 4º utꝝ ꝯuēieť istitutū

Primo ostendo q̄ spēs panis ꝛ uini cōsecte nó sūt sacrm̄ no. l. qa ut supius dītū ē. sacrm̄ ē ex silitudine repñtās. Sꝫ spēs panis ꝛ vini cōsecrate nó hñt silitudinē cū corpe xpi ꝛ sāguie cū spēs ille sunt accñtia ꝛ accñs sit a substātia dissiľe. gº nó sūt sacra no. l. Itē pāis ē totū homogeneū. corpꝰ xpi ē ethe-rogeneū. gº nó ē spēs panis ex naťali silitudie repñtās corpus xpi. Et ex ꝯñti nec ē eiꝰ sacrꝫ. Itē sacrꝫ no. l. illiꝰ rei cuius ē sigᵐ ē cā. Sꝫ pdcē spēs nó sūt cā ui corpis xpi. ꝛ sanguis. nec corpis mystici. gº ñ sūt sacrꝫ no l. Cōtra de ꝯsec. di. 2ª. ī sacroꝝ. dicūť pdicte spēs eē sacrm̄. Itē e. di. non oꝫ. hr̄ idē. Rñdeo q̄ spēs pāis ꝛ vini pꝰ ꝯsectiōeꝫ scām a sacerdote sub forma uerboꝝ ꝛ ītētōe đbita. sūt sacrꝫ no. l. qa sigᵐ ꝛ cā rei sacre ē sacrꝫ no. l. ſꝫ pdcē spēs sūt signū duplicis rei sacre. est eñi spēs panis signū corpis xpi đi. qđ ē res sacra sub ipa spe uere ꝯtēta. Est ēt sigᵐ corpis xpi mystici qđ ē res sac. s. scā ecª. q̄ tñ ñ ē sub ipa spe realr̄ ꝯtēta. Spēs ēt uini ē sigᵐ đi sanguīs xpi. q ē res sac ꝛ sub spe pdcā đaciť ꝯtēta qa q̄ꝫuis ēt hoc sacrꝫ nó sit cā eēn^e^ corpis xpi absolute. tamen ē causa eētie eius sub illa specie ꝛ causa essētie sanguis sub spe vini. q̄ꝫuis etiā sit cā boiuꝫ ipsoꝝ q sūt ecclie m̄bra tñ ē istr̄alis cā fidei ꝛ caritatis p quas vniūť ad vniꝰ corpis mystici ꝯstitutiōeꝫ. ꝛ iđ cā ē corpis mystici q̄tū ad eius forāꝫ. q̄ꝫuis nó q̄tū ad eiꝰ materiā. Ex dcis pꝫ q̄ predicte spēs nó tm̄ sūt sacrm̄ no. l. sed ꝛ sacrm̄ īter alia altissimū īquātū in se ueraciť ꝛ realiter cōtinēt sanctitatis auctorē. ꝛ patet q̄ predcē species sūt sacramētū tm̄ ꝛ corpus xpi ueruꝫ sacrm̄ ꝛ res. Res. s. respectu spēi ꝛ pāis ꝛ sacrm̄ respectu corpis mystici. quia sicut corpus xpi ꝯstat ex purissimis mēbris. sic corpus xpi mysticū ex diuersis psonis p fidem ꝛ charitatē purificatis. hoc autem corpus est res ꝛ nó sacramētū. nisi uelles dicere q̄ corpus xpi mysticū ecclie militantis sit sacrm̄ corpis mystici ecclie triūphātis. Et sicut dictū ē de corpe xpi p cōpationeꝫ ad spēm panis. sic intelligas de sāguie eius p cōpationē ad speciem vini.

Ad p^m in opp^m dicendũ q̧ accñs ꝛ si sit a substãtia distĩle in eẽntia ꝛ naturali aptitudine eẽndi ex hoc tñ nõ seqtur qn in accidẽte possit eẽ naturalis aptitudo ad representãdũ substãtiã. aliť.n.p accñtia nõ posset deueniri in cognitionẽ substãtie et ñ tñ r̃pñtãt accñtia substantiã q̃z apta,nata sũt informare. Sz etiam illa cuius ista est repñtatiua. Et ideo quia substãtia panis repñtat corpus xp̃i in eẽndo ĩq̃ztũ cõficiť ex purissimis granis sicut corp^9 xp̃i cõstat ex purissimis mẽbris ꝛ in effcũ ĩq̃ztum reficit corpaliter sicut corpus xp̃i reficit spũaliter. iõ spẽs panis repñtat corpus xp̃i. Et ex hoc patet solõ ad 2^m. Ad 3^m p3 solõ ex dcis in corpe q̃ỏnis.

Secundo queritur utruz spẽs panis ꝛ vini cõsecrati sint vnũ sacr̃m Et uř q̧ nõ qa sacr̃m ẽ sacre rei signũ. g^o pl̃a sacre rei signa sũt plura sacr̃a. Sz spẽs panis ꝛ species uini sũt plura sacre rei signa. g^o sũt plura sacr̃a. Itẽ q̃zuis ẽm Phi. p^o Perhier. nomẽ sit uox significatiua. tñ plures uoces unũ significãtes sunt plura noĩa. ut ensis ꝛ gladius. g^o a sili q̃zuis spẽs pãis ꝛ uini sint signa eiusdem rei inq̃ztũ sub qualibz cõtineť totus xp̃us tñ sũt plura sacr̃a. Cõtra sacr̃m vnitatis maxime debz eẽ vnũ. Sz h^o sacr̃z ẽ unitatis sacr̃m que ẽ p fidẽ ꝛ charitatẽ in corpe mystico. g^o h^o sacr̃m ẽ vnũ. Rñdeo q̧ p̃dcẽ spẽs pãis sũt unũ sacr̃z vnitate ĩtegrata ex plib^9 relatis ad aliqd vnũ. referũť.n. ad vnã rem significatã non sub eis cõtentã. que est corpus xp̃i mysticũ et ad vnã rem significataz ꝛ sub eis realiter cõtẽtam.s. ad ip̃m xp̃m. qa q̃zuis spẽs panis p^o repñtet corpus ꝛ spẽs vini sanguinem. qa tũ sanguis ꝛ corpus xp̃i sepata ñ sũt inter se nec a xp̃o. ideo ex ↄñti quelibz dictaz spẽrũ repñtat ꝛ cõtinet. totũ xp̃m. referũť etiã tãq̃z signũ. ꝛ cã ad vnã spũalẽ refectiõez integrã q̃ ad silitudinẽ integre r̃fectiõis corpalř q̃ cõphendit cibũ ꝛ potũ quia cõsistit in potatiõe intellectus p fidei illustratõez ꝛ in cibatiõe effcũs p charitatem Ad cuius refectiõis integritatez significãdã noluit xp̃us in hoc sacro cõtineri sub specie cibi ꝛ potus ut eẽt in hoc integra significatio rei quã in suscipiente efficit. ex duabus g^o spẽbus cõstituiť vnũ integrũ signũ. Ad p^m in opp^m ꝺꝺ q̧ q̃zuis species panis ꝛ vini sint plr̃a signa. tñ ex his integrať vnũ. Vñ cõpletũ signũ ad qꝺ significãdũ dicit Greg. in quadã collecta. Perficiãt in nobis dñe tua sacr̃a qꝺ cõtinet ad significãdũ plures ptes huius sacri. Et in alia dicit ut hoc tuũ sacramẽtũ nõ sit nobis reatus ad penã. ad significãdũ q̧ ex illis vnũ integrũ cõstituiť signũ. Ad 2^m ꝺꝺ q̧ plures uoces idẽ significãtes plura sũt noĩa. qa noĩs forma ñ ẽ res significata. sed significatio que ẽ in plib^9 uocibus plurificať q̃zuis respcũ vnius rei nec sũt ordinate ad simul significãdũ illã rem qa q̃libet p se cõplete significat eam. alr nõ posset uere dici plura noĩa sz spẽs panis ꝛ vini institute sũt ad silř significãꝺ tãq̃z vnũ integrũ signũ vnã rem nõ ↄtẽtã ꝛ vnã ↄtentã ꝛ vnã effectã.

Tertio queritur utrũ hoc sacr̃m fuerit cõuenienter p̃figuratũ. Et uř q̧ nõ ẽm Phi. 5° phisi. mutationis nõ ẽ mutatio. g^o a sili nec signi est signũ. Sed hoc sacr̃m ẽ signũ. g^o nõ ẽ prefiguratũ. Item q̃zto res ẽ rarior tanto ceteris plib^9 ẽ preciosior. Vñ glo. sup illud p̃mi Re. 3. c. Sermo dñi erat p̃ciosus. vic qa rarus. Sz figura hui^9 sacri debuit eẽ multũ p̃ciosa. g^o multũ rara. incõueniens g^o fuit ip̃m multipliciter p̃figurari. Cõtra hoc sacr̃m p̃figuratũ fuit p panẽ ꝛ vinũ q̃ obtulit Melchisedech Abrae. ut hř Gen̄. 14°. in glo. ibidẽ. ꝛ p altare qꝺ edificauit Abraã ad ĩmolandũ Isaac. de q^o hř Gen̄. 22°. Vñ glo. ibidem. Hec figura nr̃i altaris in quo cõsecrať corpus xp̃i ꝛ sanguis. Cũ ergo iste prefigurationes facte fuerũt p cõsiliũ spũs.s. qui nihil ĩcõueniẽs cõsulit cõueniẽter hoc sacr̃m p̃figuratum fuit. Rñdeo q̧ ad oñdendũ huius sacri dignitatẽ ꝛ utilitatẽ cõueniẽs fuit ip̃m p̃figurari nõ tñ una figura sed multiplici. ꝛ etiã pp eius difficultatẽ ad credẽdũ manuduci. Ad p^m in opp^m ꝺꝺ q̧ q̃zuis ĩmediate nõ sit mutatiõis mutatio. nec sicut subiecti. nec sic ťmini. ut ibi Phi. oñdit tñ mutatio mediãte alio ťmĩať ad mutatõez

ut generatio mediãte genito ad geniti mu tationẽ terminatur. a sili dico q̄ signi pōt eē signũ inquãtũ signũ significat rẽ absolutaȝ que significat. et sic istud sacr̄m fuit p̄figuratũ. uel dd̄ ⁊ melius q̄ nō ē sile de mutatōibus quas facit natura et rō. act⁹ eni uolitatis imediate pōt respicere actuȝ cognitionis. et iō instituī potuit nō tm̄mō sig⁹ aliud significās sȝ ēt significatō imediate significās aliã significatōȝ. Ad 2ᵐ dd̄ q̄ arg⁰ nō plus cōcludit nisi q̄ nō fuit cōueniēs eãdē figurã pluribus uicibus reiterari ad p̄figurãdũ hoc sacr̄m q̄ȝ exigeret dignitas et arduitas sacri. hec aũt exigebāt ut p̄figuraretur pluribus figuris que ipm p̄figurarēt sub rōibus diuersis. Ūn p oblatiōnē melchisedech fuit p̄figuratũ inquãtũ ad spēs sensibiles panis ⁊ vini q̄ȝtũ ad rē cōtētã p esũ pascal' agni q̄ȝtũ ad reȝ in suscipiēte effectũ p mãna p q̄d ēt p̄figuratum fuit res contenta inquãtũ dulciter reficiens suscipientem.

Quarto utrȝ hoc sacr̄m cōuenienter fuerit institutũ. Et uȓ q̄ n̄. qa nihil ɔueniēter ɔstituitur in cuius cōstitutōe aliq̄d ɔ̄ rōeȝ implicatur. Sȝ in cōstitutōe huius sacri multa cōtra rōem īplicata uidentur. s. accn̄ᵗ sine subiecto. et q̄d maius cōtineatur i minori ⁊ q̄ un⁹ hō ab hoīe mãducetur ⁊ mlt̄a alia. ergo īcōueniēs eius īstitutio fuit. Itē h⁰ sacr̄m viaticũ dr̄. ergo ab illo tp̄re quo homines fuerṫ i via debuisset hoc sacr̄m īstitui. incōueniēter g⁰ fuit institutũ cum eius institutō nō fuerit tp̄re cōueniēti. Itē h⁰ sacr̄m ē memoriale passiōis xp̄i. Ūn sacro instituto postea subiūxit xp̄us. hoc facite in meã ɔmemoratiōnē. lu. 22⁰. ergo nō fuit cōueniēs hoc sacr̄m īstitui añ passionem. Cōtra sicut gñato necessariũ ē mīstrari alimētũ ad sustētatōem uite ⁊ augmētũ. sic regñato p baptismũ cōueniēs fuit sacr̄m institui ad cōs̄uatōnē ⁊ augmētatōnē uite spūalis recepte p baptismũ. tale aũt ē sacr̄m eucharistie in quo cōtinetur fons spiritualis vite. ergo cōueniēter fuit īstitutũ. Itē xp̄us hoc sacr̄m instituit cuius nulla actio potuit nisi cōueniēs eē. Rñdeo q̄ sicut aīe uegetatiue q̄ ē formale p̄ncipium naturalis uite gñabiliũ et corruptibilium deus indidit potētiã gñatiuã p quã res viuēs efficitur et augmētatiuã p quã genitũ augmētatur et roboratur. et nutritiuaȝ p quã nutritur ⁊ in eē cōs̄uat' quãdiu uiuit. Ūn s̄ȝ sniaȝ phi. 2⁰. top. aīalia sēp nutriũt' aliquo mō. a sili cōueniēs fuit deũ īter sacr̄a instituere tria p quoȝ unũ aīa efficiat' uiuēs uita spūali et supnaturali. ⁊ hoc est sacr̄m baptismi. Et p aliud ī uiuēte spūaliter uita spūalis augeat' ⁊ roboretur. ⁊ h⁰ est cōfirmatōnis sacr̄m. Et p aliud uiuēs spūaliter in uita spūali nutriatur et p̄ficiatur. et hoc ē sacr̄m eucharistie. Qua p̄pter eius susceptōe indiget uiuēs uita spūali q̄ est uita gr̄e q̄ȝdiu ē in statu in quo illã pōt amittere. hoc est toto tp̄re naturalis uite. Ad p⁹ i opp⁹ dd̄ q̄ minor est falsa. accnᵗ .n. esse sine subiecto eo mō quo sũt in hoc sacro et maius cōtineri i minori eo mō quo corpus xp̄i ɔtinetur sub specie panis ⁊ hominē mãducari eo mō quo xp̄us a sumēte sacr̄m mãducatur. et alia q̄ in hoc sacro ɔ̄ rōem uidētur. nō sũt s̄m rei ueritatē ɔtra rōem rectã. quãuis huius cognitio nr̄am naturalē facultatē trãscēdat sicut inferius spālius declarabiṫ. Ad 2ᵐ dd̄ q̄ quãuis añ aduētũ xp̄i fuerũt hoīes in uia. tñ ante xp̄i aduētũ nō fuit cōueniēs hoc sacr̄m instituī ⁊ rōe rei cōtēte q̄ ē ipe xp̄us q nō debuit realiter cōtineri sub spe panis ⁊ vini añq̄ȝ esset de v̄gine natus. et rōe rei signate nō cōtēte q̄ ē spūalis unitas corpis mystici. qa añ xp̄i aduētũ hoīes carnalius sapiebãt q̄ȝ post. tñ semp habuerũt adiutorium cōueniēs s̄m exigētiã tp̄is ⁊ status ut supius ońsum ē. Ad 3ᵐ dd̄ q̄ quãuis hoc sacr̄m sit memoriale passionis xp̄i. tñ cōuenientius fuit ip̄m institui ante passionem q̄ȝ post ut ab eis recedēs q̄ȝtũ ad eē corpale uisibile cũ eis remaneret q̄ȝtuȝ ad eē sacr̄ale ut hoc sacr̄m instituēdo facto discipulis oñderet suã passionē de p̄ximo imminere. conuenientius etiam fuit ut institueretur post cenam q̄ȝ ante. quia in passione sua que tunc imminebat uetus sacrificium erat terminandũ. et quia memoriale datur ab amico amicis cũ ab eis corpaliṫ et uisibiliter recediṫ. solet fortius imprimi memorijs amicoȝ et diligentius et reuerētius custodiri.

CConsequenter queritur de 2°. pncipali. Et circa hoc querūtur quatuor. Primo utrū hoc sacrm añ prandiū debeat cōfici. 2° utrū deficiēte uno sacerdote in ministrando misteriū per sacerdotem aliū debeat suppleri. 3°. utrū hoc sacrū a ieiunis solū debeat sumi. 4°. utrū licitū sit stati comederē p⁹ susceptōz h⁹ sacri.

PPrimo ostendo q̄ h° sacrū ñ debeat cōfici añ prādiū s3 p⁹ cenā. In opando. n. debem⁹ nos cōformare xp̄o tāquā exēplari. iuxta illō exodi. 25. Inspice et fac ſm exēplar qd tibi ī mōte mōstratū ē. Sed xp̄us hoc sacrm post cenā cōfecit. ergo et a nobis d3 cōfici p⁹ cenā. Itē hoc sacrm ē memoriale passionis xp̄i. sed expssius repñtat eā cōsectā post cenam q̄3 añ prādiū. qa passio xp̄i quasi stati p⁹ cenā incepit. ergo post cenā d3 confici. Cōtra. 7ª. q. 1ª. Nihil. nullus post cibū potū q3 quelibet minimū sūptū missas facere p̄sumat. sed hoc sacrm nō deb3 cōfici nisi in missa. ergo nō d3 cōfici post cenā sed ante prādiū. Rñdeo q hoc sacrm nō d3 cōfici post cenā sed añ prādiū pp minorē sobrietatē ministri et maiorē reuerētiā sacri et expssiorē repñtationē passionis xp̄i. q̄uis enī cito post cenā fuerit captus. tñ int' tertiā et sextā fuit crucifixus. Ad pmū ī oppositū dicēdū q ī opando debemus nos cōfirmare xp̄o in opibus ī quibus a nobis uoluit imitari nō ī alijs. nō enī qa ambulabulauit sup aquā debemus conari ut sup aquas ambulemus. noluit aūt a nobis imitari ī cōficiēdo sacr3 eucharistie p⁹ cenaz. qa fuit rō q̄re hora illa fuit cōueniēs h° sacrm instituī que nō cōuenit ad hoc ut a nobis post cenā debeat cōfici. Ad 2ᵐ dicendum q minor est falsa ut patet ex dictis ī corpore questionis.

SSecundo queritur utrū deficiente uno sacerdote in ministrādo ministeriū p sacerdotē aliū vbeset suppleri. Et uŕ q sic. 7ª. q. 1ª. Nihil cēsuimus cōuenire ut cū a sacerdotibus missaz tp̄re sacra mysteria cōsecrātur si egritudinis accidit cuiuslibet euētus quo ceptū neq̄ant cōsecratiōis explere mysteriū sit licitū ep̄o uel p̄sbytero alteri cōsectionē exeq cepti officij. Cōtra mysteriū unitatis nō uŕ vbeŕ pfici nisi ab uno. s3 h° sacrm ē mysteriū unitatis. ergo nō uŕ pficī nisi ab uno. Ad istā q̄stionē dicūt aliq q si sciatur ubi pmus sacerdos deficit alius sacerdos ibi d3 incohoare et totū pficere. Si uero nescitur ubi defierit a capite d3 incohoare. Sed cōtra esto q certū sit q qñ desijt iā dixerat hoc ē. tūc ſm illā opinionē d3 alius sacerdos dicere corpus meū et ultra pcedere qd absurdū ē. Ui' g° mihi vd ad q̄onē q si nesciatur ubi pmus sacerdos defierit d3 hostia cū reuerētia reseruari. qa nescitur utrū sit cōsecrata uel nō. et alia accepta hostia deb3 alius sacerdos mysteriū a capite incohoare. Si aūt certum eēt pmū sacerdotē añq̄3 deficeret cōsecrasse corpus et sanguinē credo q alius sacerdos posset ubi ille defecit incipe et missam pficere. nec oportet a capite inchoare et sic pōt intelligi decretū ad ptē pmā allegatū. Si aut certū eēt pmū cōsecrasse corpus et sanguinē deberet alia hostia accipi et totū a capite incohoari. qa cōsecratio corpis et sanguinis ad unū ptinet sacr3 qd ab uno d3 pfici. et hostia p pmū sacerdotē ꝯsecrata cū sub illa uere sit corpus xp̄i. cū ꝯsecratō corpis cōsecrationē sanguinis nō expectet ut inferius oñdetur deberet solēniter reseruari aut p scd3 sacerdotē sūi. Ad al^m ad ptē aliā vd q misteriū unitatis maxīe cōsistit ī ꝯsectōe corpis et sāguis et h° ñ nisi ab uno d3 fieri. S3 q una missa a duob⁹ sacerdotib⁹ ī casu necitis pficiat ñ repugnat unitati corpis mystici. ut. n. dŕ p̄allegato decreto. Cū sim⁹ oēs unū ī xp̄o. nihil ꝯtrū diuisitas p'sonaz format ubi efficaciā p'speritatis unitas fidei repñtat.

TTertio querit' utrū hoc sacrm solū a ieiunis debeat sumi. Et uŕ q nō de cōse. di. 1ª. sacra. Sacra altaris ñ nisi a ieiunis hoibus celebrētur. excepto uno die anniuersario quo cena deo celebratur. ergo illo die licet p⁹ cenā sumere hoc sacrm. Itē nō ē cōsuetum hoc sacrm sumi a ieiunis nisi ppter sobrietatē sumētis et reuerētiā sacri. Sed potus aque uel aliqd sile nec ē cōtra sobrietatē suscipiētis nec ꝯ reuerētiam sacri. ergo ab

aliquo nõ ieiuno põt sumi. Cõtra de ɔse. di. 2ª. Liquido. ⁊ sũptũ ẽ ab aug°. li°. p°. ad inquisitões ianuarij fere eq̃ distãter inter mediũ ⁊ finẽ et recitat mgr̃ ĩ lr̃a huius di. c°. 3°. Placuit spũi sancto ut ĩ honore tãti sacri pus ĩ os xp̃iani dñicũ corpus intraret q̃ʒ exteri cibi. iõ p uniũsũ orbẽ mos iste seruatur. Rñdeo q corpus xp̃i nõ debet sumi nisi a ieiunis ieiunio nature qd dicitur a puatiõe cuiuslibet alimẽti quo qs ieiunus dr̃ quousqʒ aliquẽ cibũ uel potũ sũpserit ẽt si postea ĩ die pluries comesturus sic ⁊ hoc istitutũ ẽ ⁊ cõsuetũ pp reuerẽtiã sacri. In casu tñ necessitatis ĩminẽte mortis picul̃o põt hoc sacrm̃ post cibos alios sumi. qa ẽt si sacerdos añ missã lauat os suum ob sacri reuerẽtiã et casu aliq̃ gutta intrauerit stomachũ ñ credo q pp h° tenet dimittere missam celebrare maxĩe ĩ die solẽni. quia hoc nõ ur̃ impedire dignã ppara tõeʒ p̃sbyteri neqʒ reuerẽtiã sacri et õ sitibus sile iudiciũ h̃ẽatur. Nec ẽ acqescẽduʒ dicẽtibus q illi q post dcm̃ matutinũ ĩ sero bibit ñ ẽ licitũ sequẽti die celebrare nisi p̃ᵒ iteʒ dicto matutino. hoc. n. nõ inuenitur statutũ. sufficit. n. q digestũ sit qd sũpsit in sero añq̃ʒ celebret siue de nocte dormierit siue nõ. Si aũt de die ĩ mane ita modicũ scienter accipiat q digestũ sit plenarie añ horã tertie. nõ tñ dʒ celebrare. qa sic obŝuat cõsuetudo approbata q̃ ẽ optima legũ interp̃s. ex̃ de cõsue. Cũ dilectus. Ad p^m in opp^m dd q illud decretũ abrogatũ ẽ p alia capitula ⁊ p ɔtrariã cõsuetudinẽ ŝʒ apparatũ ibidẽ. Ad 2^m dd q potus nq̃ sciẽter sũptus ⁊ si nõ ɔ̃ sumẽtis sobrietatẽ. eẽt tñ ɔ̃ eius dignã ppatõem ⁊ ɔ̃ sacri reuerẽtiã. iõ eñi hoc sacrm̃ añ oñem cibũ et potũ dʒ sumi ut oñdatur q sumẽs hoc sacrm̃ rei cõtẽte in hoc sacro sup oĩa dʒ uniri. Auctoritas ad ptẽ aliã intelligi debet casu necessitatis excepto.

Quarto queritur

utrum licitum sit statim comedere post sũptionẽ huius sacri. Et ur̃ q ñ. de cõse. di. 2ª. Tãta. qui residua corpis dñi q̃ ĩ sacrario sũt relicta cõsumũt nõ stati ad accipiẽdos oẽs cibos ɔueniãt. Itẽ. e. c°. si mane dñica portio editur usqʒ ad sextã ieiunẽt ministri q̃ eã cõsũpserũt. Et si tertia uł q̃rta hora acceperũt ieiunẽt usqʒ ad uesperum. Cõtrariũ tenet consuetudo. Rñdeo q post sũptionẽ sacri eucharistie pp reuerentiã eius q̃ sibi ẽ exhibẽda nõ tm̃ sumẽdo: sed iã sũpto dʒ suscipiẽs aliq̃ʒtulũ postea a cibis alijs abstinere ne ille sacre spẽs q̃ quãdiu ĩ forma remanẽt ppria corp⁹ xp̃i cõtinẽt cõmisceãtur cũ illis. qa tã cito ille spẽa trãsmutãtur nõ oʒ diu ab alijs cibis abstinere post huius sacri sũptionẽ. Ad auctoritates ĩ opp^m dd q ĩtelligẽde sũt d debito honestatis non necessitatis.

Consequenter queritur

de 3 .pricipali. Et circa hoc q̃rũtur quatuor. Primo utrum forma cõsecratõis pãis ɔsistat ĩ his ṽbis p̃cise. h° ẽ. n. corpus meum. 2°. utrum forma cõsecratõis sãguinis p̃cise cõsistat ĩ his ṽbis. hic ẽ eñi calix sanguinis mei. noui et eť̃ni testamẽti mysterium fidei q p uobis ⁊ p multis effũdetur in remissionẽ peccõr. 3°. utrum ṽtus trãsubstãtiatiua p̃ᵒ respiciat sacerdoteʒ q̃ʒ ṽba. Quarto utrum una forma sine alia suã habet operationem.

Primo ostendo

q forma cõsecratõis panis nõ cõsistat p̃cise ĩ ṽbis p̃dictis. ĩ sacris baptismi ⁊ cõfirmationis mĩster loq̃tur ṽbo p̃me p̃sone dicens. ego baptizo ⁊ cõfirmo. ergo ur̃ q in forma h⁹ sacri nõ dʒ hoc ṽbũ ẽ poni. cum sit ṽbũ tertie p̃sone. Itẽ p formã cõsecratõis panis trãsubstãtiatur substãtia pãis in corpus xp̃i. ergo ĩ forma magis dʒ poni ṽbũ opatiuũ sicut hoc ṽbũ fit uel trãsubstãtiat̃ q̃ʒ ṽbũ substãtiuũ cuiusmõi ẽ h° ṽbũ ẽ. Itẽ corpus ĩ qd trãsubstãtiat̃ substantia panis nõ ẽ corp⁹ sacerdotis p̃ferẽtis ṽba sed xp̃i. ergo magis ẽ debita forma. h° ẽ. n. corp⁹ xp̃i. q̃ʒ h° ẽ. n. corp⁹ meũ. Itẽ nullus euãgelistar̃ ponit hãc cõiũctionẽ. n. Sʒ ĩp̃i sufficiẽter narrauerũt ueritatẽ de sacri forma. g° hec cõiũctio. n. nõ est de forma ɔsẽcrõis pãis. Itẽ hoc p̃nomẽ hoc cũ sit p̃nomen demõstratiuũ aut demõstrat accñª panis aut substãtiã aut corpus xp̃i. sʒ siue demõstret panis accñª siue substãtiã falsa est p̃positio qa corpus xp̃i

uerē dici nō pōt nec de accñtibus pa̅is nec
de substātia eius. Si ēt demōstret corpus
xp̄i falsa ē ꝑpositio ꝓpter implicationem
fallā q̄a tūc iplicaret' sub ill'speb9 eē cor
pus xp̄i statī ipo ꝓnoīe noīato. ⁊ hoc est
falsū. q̄a nō ē ibi corpus xp̄i quousq3 oīo
pfecta ē. g° qcq̄d demōstret illud ꝓnomen
sēp oīo falsa ē. s3 oīo falsa nō pōt eē hui9
sacr̄i. forma cū sit sacr̄m ueritatis. g° ī p̄/
dictis v̄bis ñ ɔsistit forma ɔsecrtiōis panis
⸗ Itē s̄m phi. 5°. metha. diffinitōi nihil pōt
addi nec ab ea subtrahi sine mutatōe spēi
sicut numero nll'a unitas pōt addi aut sub
trahi qn mutetur spēs numeri. sed s̄m sen
tētiā phi. 7°. ⁊. 8°. metha. Illud qđ indicat
diffinitio ē forma. g° forme nihil pōt addi
aut ab ea subtrahi manente eadē specie.
sed v̄bis p̄dictis lucas addit qđ ꝓ uobis
tradetur. nec tñ formā ɔsecratōis pa̅is mu
tat. g° ī supradictis v̄bis p̄cise nō cōsistit
forma ɔsecratōis panis. ⸗ Itē p v̄tutē v̄bo
rū q̄ xp̄us īstituit ad cōsecrādū panē ē cor
pus xp̄i sub specie panis. S3 p v̄tutē istoꝝ
v̄boꝝ. hoc ē. n. corpus meū. nō ē corp9 xp̄i
sub specie. q̄a cā nō ē p suū effectū. s3 esse
corpus xp̄i sub specie panis cā ē ueritatis
p̄dictoꝝ v̄boꝝ. s̄m eni sentētiā phi. li°. p̄di
camētoꝝ. ex eo q̄ res ē ueritas ī ꝓpositōe
affirmatiua. g° p̄dcā v̄ba nō sūt illa q̄ xp̄s
instituit ad panē cōsecrādū. ⸗ Cōtra ex de
cele. misse. Cū marthe. §. Ex eo. credimus
q̄ forma v̄boꝝ sicut ī canōe repit'. ⁊ a xp̄o
apl̄i. ⁊ ab ip̄is eoꝝ acceperūt successores.
g° ī v̄bis p̄dictis positis ī canone misse de
quo ibi loqtur. cōsistit forma quā xp̄us in
stituit ad trāsubstātiādū panē ī corpus su
um. ⸗ Itē cōsecratio panis fit p aliq̄ v̄ba.
sed nō īuenimus alia v̄ba ab istis p q̄ pos/
sit trāsubstātiari panis ī corpus xp̄i. g° in
v̄bis supradictis forma cōsecratōis cōsi/
stit. ⸗ R̄ndeo q̄ p̄cise ī his v̄bis. h° ē corp9
meū cōsistit forma cōsecratōis panis. hec
aūt ɔiūctō. eni. nō ē de essētia forme s3 po
nitur ibi ad notadū ordinē ɔsecratōis ad
usū materie cōsecrate q̄ usus nō ē ēt de es/
sētia sacr̄i. v̄ba ēt q̄ ī canōe misse p̄cedunt
⁊ sequūtur nō sūt de eēntia forme. Uñ si sa
cerdos omitteret oīa alia q̄ sūt ī canōe ⁊ ī
missa ⁊ diceret tm̄ ista v̄ba. h° ē corp9 me
um. sup materiā debitā ⁊ cū ītētōe debita

uere cōsecraret. tñ omittēdo alia grauiter
peccaret tāq3 ɔtēptor ecc̄lie ordinatiōis ⁊
reuerētie sacr̄i. ea. n. q̄ ī canōe misse ātce/
dūt p̄dicta quatuor v̄ba et totū officium
misse ab ecc̄lia ordinata sūt ad reuerētiā
huius altissimi sacr̄i. et ad debitā suscipiē
tis p̄parationē. hec ēt cōiūctō. eni. quāuis ñ
sit' d̄ essentia forme tñ sine pccō nō pōt sci
enter omitti maxie ubi ē antiq̄ ɔsuetudo
q̄ ponat'. p̄dcē aūt forme cōueniētia ī solu
tōe argumētoꝝ patebit ubi tota difficul/
tas tāgitur q̄ōis. ⸗ Ad p°m ī opp9 dđ q̄ h°
sacr̄m ē sui īstitutoris sp̄āle memoriale. in
hoc ēt sacr̄o nihil facit mīster nisi v̄ba p
ferre. huius ēt sacr̄i excellētia īter alia ma
gis ē supra rōnē hūanā. In sacr̄o aūt bap
⁊ cōfirmatōis mīster cū ꝓlatōe v̄boꝝ fa/
cit aliq̄d ptinēs ad eētiā sacr̄i. ut bapti/
zans exteriorē ablutōem cōfirmās in frō/
te unctionē. hec ēt sacr̄a nō sunt ita sp̄a/
lia memorialia sui īstitutoris nec ī tm̄ sunt
supra humanā rōnē sicut hoc sacr̄m. ⁊ iō
forma huius sacr̄i ꝓfertur ī psona xp̄i pp
qđ poitur v̄bū tertie psone. sed forme ba
ptismi ⁊ cōfirmatōis aliquo mō ꝓferunt
in psona ministri. quapropter ponūtur ī eis
v̄ba pme psone. ⸗ Ad 2m dđ q̄ corpus xp̄i
est ī hoc sacr̄o. sine memoratiōe. ⁊ iō magis
ponitur ibi v̄bū substātiuū quo significat
trāsubstātiatōis termin9 q̄3 opatiuū quo
significaretur fieri trāsubstātiatōis. maxie
q̄a cū corpus xp̄i ibi nō sit nisi p trāsmu/
tatōem substātie panis ī ip̄m exp̄mēdo ip
sum ibi eē significatur hoc p trāsubstātia
tōem eē factū. ⸗ Ad 3m dđ q̄ mīster loq̄t
in psona xp̄i. ⁊ iō sicut xp̄us q̄n sacr̄m hoc
instituit dixit hec v̄ba. hoc ē corpus meū.
qđ decētius fuit q̄3 si dixisset hoc ē corp9
xp̄i. ita decētius ē ut forma sit. hoc ē corp9
meū. q̄3 hoc ē corpus xp̄i. nec ꝓpter h° po
test dici q̄ sacerdos dicit falsum sicut nec
angelus loquēs moysi ī psona dei falsum
dixit dicēdo. ego sū deus abraam ⸗ Ad 4m
p3 solutio ex dictis ī q̄ōne. ⸗ Ad 5m dicūt
aliq̄ q̄ illud ꝓnomē nullā facit demōstra/
tionem quia sacerdos ꝓfert illa v̄ba quasi
materialiter. quāuis. n. ꝓferat illa v̄ba que
sūt significatiua nō tamē significatiue. q̄a
recitat ea sicut a xp̄o dcā. qđ patet p l̄ram
p̄cedentem in canone. Sed xp̄us illa v̄ba

significatiue ꝓtulit demõstrãs p illud ꝓ-
nomẽ suũ corpus qđ iã erat sub specie pa
nis q̃n illa ṽba dixit. q̃a añq̃ȝ illa ṽba dice
ret trãsubstãtiauerat panẽ in corpus suuȝ
qđ nõ appareter posse ꝓbari p ordinẽ ṽ-
boꝝ i euãgelio et i canone misse. utrobiq̃ȝ
enĩ ꝓponitur ṽbis supradictis hoc ṽbum
benedixit. Vñ dicũt illi q̃ uerba supradi-
cta iã p̃cesserat bñdictio qua cõsecrauerat
cui opinioni cõcordat dñs innocẽtius pa-
pa li° de officio misse pte 3ª. c°. 6°. ꝛ. ix°.
Sed q̃uãuis hec opinio ĩ supficie multũ
uideatur cõcordare his q̃ dicũtur ĩ euan-
gelio et in canone misse. tñ ĩ rei ueritate ñ
cõcordat. Si enĩ xp̄us añq̃ȝ ꝓtulerit ṽer-
ba supradicta cõfecit. hoc fuit aut sine uer
bis aut cũ uerbis. Nõ p̃mo mõ. q̃a aliter
sine uerbis cõficere deberemus. Nec scđo
mõ. q̃a cũ illa uerba nesciamus cõficere ñ
possemus. nõ. n. dici põt q̃ p uerba supra
dicta nos debere cõficere instituerit ꝛ per
alia cõfecerit. q̃a nd hoc nõ hẽtur auctori-
tas neq̃ rõ. immo magis ꝯ rõem uidetur
q̃ nũs sacrm̃ p duas formas uerborum
fuisset cõfectũ p unã ab auctore. ꝛ p aliaȝ
a mĩstris. Restat ergo q̃ xp̄us p supradi-
cta uerba cõfecit et tũc remanet eadẽ dif-
ficultas ĩ uidẽdo q̃ demõstrauerit ꝓnomẽ
q̃n xp̄us cõfecit. Nõ aũt q̃ aliq̃ nituntur
p̃dictã opinionẽ iprobare dicẽtes. q̃ si uer
ba dicerẽtur a mĩstro tanq̃ȝ recitãte ṽba
ab alio dicta p illa nõ posset cõfici. q̃a tũc
nõ accederet ad materiã nõ ẽ cõueniẽs. q̃a
sicut uidem⁹ q̃ homo recitãdo uerba xp̄i
ut ab eo dicta mouet corda audiẽtiũ sic po
tuisset xp̄us instituere q̃ sacerdos recitã-
do uerba p̃dicta a xp̄o eẽ dcã. posset sacer
dos cõficere cũ ipam narratõeȝ intẽderet
ad materiã referre. Alij dicũt ad argumẽ
tũ q̃ ꝓnomẽ demõstrat significatũ p pa-
nẽ ut sit sensus. hoc. i. significatũ p hãc ṽbo
stiã ẽ corpus meũ. Sȝ cõtra hoc mõ nõ
significaret corpus xp̄i futurum uel eẽ sub
spe nec i ipm̃ aliq̃d trãsubstãtiari. ꝛ q̃a sa-
cra debẽt significare suũ effectum p̃dicta
opinio ẽ incõueniẽs ꝛ maxiẽ q̃a uĩ fauere
errori quorũdã hereticoꝝ dicẽtiũ corpus
xp̄i nõ esse ĩ sacro altaris nisi sicut ĩ signo
Alij dicũt q̃ ꝓnomẽ demõstrat corpus
xp̄i. ut cõtẽtũ sub spe. ut sit sensus illud qđ
est cõtẽtũ sub hac spe ẽ corpus meũ. ꝛ hoc
est uex q̃a ut ipi dicũt significatões oĩum
ptiũ illius oĩonis referũtur ad illud ĩstãs
quo ꝓlatio eius cõpletur ĩ quo instãti sub
illa spe ẽ corpus xp̄i. q̃a p̃dicta oĩo in illo
instãti efficit qđ significat. Est enĩ enũcia
cio nõ tm̃ significatiua. sed sibi etiã uirtus
assistit rei significate opatiua. q̃ aũt demõ
stratio ipius ꝓnoĩs ad illud instãs refer-
ri debeat ꝓbatur sic. ad illud tp̄us referũ
tur significatões ptiũ enũciatõis ad qđ re
ferũtur inquãtũ sũt ptes enũciatõis. inq̃ȝ
tũ p̃ma couertitur. sȝ ista ꝯuertitur ĩ hãc.
corpus meũ ẽ hoc qđ ẽ ꝯtẽtũ sub hac spe.
sed cõstat q̃ ĩ ista demõstratio ꝓnoĩs re-
fertur ad ultimũ instãs ꝓlatõis enũciati-
onis. g° siliter ꝛ ĩ p̃ma. Sȝ ꝯ significatõ
oĩois ꝓlate cõsistit ex significatõib⁹ ptiuȝ
eius successiue ꝓlataꝝ. g° significatões p-
tiũ p̄cedũt cõpletã significatõem oĩois to
tius. cũ g° significatio hui⁹ ꝓnoĩs hoc sit
in demõstrãdo stati cũ ẽ cõpleta eius ꝓla
tio demõstrat aliq̃d p̄ñs uel futuꝝ de ꝓxi
mo uel utrũq̃ȝ. ñ expectat g° ad demõstrã
dũ illud instãs ĩ quo cõpletur ꝓlatio oĩo
nis totius. Preterea fm̃ p̃dictã opinio-
nẽ corpus xp̄i eẽ sub spe panis eẽt cã ueri
tatis in p̃dicta oĩone qđ eẽ non põt. q̃a p
ueritatẽ oratõis p̃dicte ẽ corpus xp̄i sub
illa spe et iteꝝ q̃uãuis ĩ eodẽ instãti cõplea
tur oĩonis ꝓlatio ut sit corpus xp̄i sub pa
nis spe. tñ p̄us cõpletur ordie nat̃e oĩonis
ꝓlatio q̃ȝ corpus xp̄i sub illa spe. Prete
rea rõ adducta p illa opinioẽ nõ ualet. q̃ũ
enim aliq̃ oĩo explicita in sui subiecto ali
quã oĩonẽ implicat ipa ĩplicatõ debet po-
ni ex pte subiecti ꝓpositõis in quã cõuer-
titur. Vñ istius ꝓpositõis illud qđ cõtine
tur sub hac spe ẽ corpus meũ nõ ẽ istã cõ
uersa. corpus meũ ẽ illud qđ ꝯtinetur sub
hac spe ut argumẽtũ supponat. sed hoc il
lud qđ ẽ corpus meũ cõtinet̃ sub hac spe.
Alij dicũt q̃ illud ꝓnomẽ demõstrat nõ
substãtiã panis determinte nec corpus xp̄i
determiate. sed illud qđ est cõmune ma-
nens in p̃ncipio transmutatõis ꝛ ĩ fine ut
sit sensus cõtẽtũ sub hac spe nõ determi-
nando corpus xp̄i nec substãtiã panis est
corpus meũ. Sed ꝯ nulla indiffinita ẽ ue
ra nisi ꝓ aliq̃° determiato uerificetur. Si

enim hec est uera. homo p̄dicat. oportz q̄
p aliquo hoie determiato uerificetur. g°
si ista ē indetermiata cōtēta sub hac spē ē
corpus meū ē uera. oportet q̄ uerificetur
p aliquo determiate cōtēto. Tūc q̄ro qd
est illud. Si dicas q̄ panis hoc eē nō pōt.
Si dicas q̄ corpus xp̄i. tūc añ cōpletā p-
latione enūciatōis trāsubstātiatō facta est
qd̄ falsū ē. Dr̄ ergo mihi qd̄ q̄ istud p-
nomē hoc facit demōstratōez ad intellectū
et ad sensū sil'. Sic ītelligēdo q̄ demōstrat
aliqd qd̄ ē obiectū intellectus ⁊ aliqd qd̄
est obiectū sensus. p̄mū ī recto. scd̄m ī o-
bliquo. ut sit sensus. h°. i. aliqd sub hac spe
sensibili nō restringēdo exn̄tiā sub hac sen
sibili spē ad aliquā determiatā tp̄is drāz.
significatio. n. nois siue substātiui siue ad-
iectiui nō restrigit' ad aliquā tp̄ris differē
tiā. Vñ fz donatū tp̄us nō ē de accidētib⁹
nois. ⁊ qa suppositō nois fūdat' sup ei⁹ si-
gnificatōem ita q̄ nihil supponit nisi ī ali
quo saluat' significatū suū et qd̄libet tale
suppositū eius ē. iō p hūc terminū substā-
tia pōt supponi substātie q̄ ē uel fuerit ul'
erit. Cū ergo fm donatū iō dicatur p̄no
mē qa ponitur p nomine demōstratiuo p
istud p̄nomen. hoc. pōt ītelligi aliqd p̄ns
uel de p̄pinquo futuz sub hac spe. fm enī
donatū p̄noī nō accidit tp̄us. nec dici pōt
q̄ restringatur p uerbum p̄ntis tp̄ris ad
supponēdū tm̄ p aliquo qd̄ p̄ns ē. sub illa
spe cū uerbū futuri tp̄ris restrigere ñ pos
sit tminū ad supponēdū p re futura tm̄ cu
ius rō ē. qa quāuis res significata p uer-
bū sit immediate unita rei significate per
suppositū. tñ significat p modum distātis.
Idē aūt qd̄ significat' p modū distātis nō
restringit. qd̄ significat' p modū indistātis
restringit. Cū. n. dr̄ homo ē albus iste ter-
minus hō nō restringit' ad supponēduz p
albis tm̄. sicut cū dr̄. homo albus. Cū ergo
sacerdos ī psona xp̄i p̄ferat hāc p̄positio
nē. hoc ē corpus meū. sensus ē aliquid sub
hac spe p̄ns uel de p̄pinquo futuz ē corp⁹
meū. Et h° simpl'r uez ē. quia quāuis hec
disiūctiua rōe hui⁹ ptis aliqd p̄ns sub hac
spe nō sit uera. nisi fm loquēdi usū quo ali
quid statim cōuertēdū in rē aliā dr̄ eē res
illa ut aq̄ stati cōuertēda ē ī aerē. dr̄ aer. ⁊
humoz statim cōuertēdus in carnē dr̄ ca-
ro. tñ rōe alterius ptis disiūctiue ex ui lo-
cutōis uera ē. Orationi enī assistit virtus
op̄ans in fine p̄positionis rē significatam
p eā. Disiūctiua aūt simpl'r ē uera. si alte-
ra ps eius uera ē. et indiffinita uel pticula
ris simpl'r ē uera. cuicūqz supposito p sub-
stātiuū cōueniat p̄dicatū. Ad. 6m. qd̄ q̄
phūs ibi loqtur de additōe rei eēntialis ñ
accidētalis. Illud aūt qd̄ lucas addit nō ē
de essentia forme ut ex supius dictis vide-
ri pōt. Ad 7m. cū dr̄ q̄ corpus xp̄i eē sub
spe panis cā ē ueritatis p̄dictoz uerborū.
et iō dico q̄ nō ē uez. sed corpus xp̄i stati
fore sub spe pāis cā ē illi⁹ ueritatis. qa se
sus illi⁹ orōis ē illd̄ qd̄ stati ē sub hac spe
est corpus meū. et p ueritatē huius orōis
corpus xp̄i sub illa spe ē. postq̄z aūt conse
cratio facta ē si tūc dicat' hoc ē corpus xp̄i
ī intētōe enūciādi tm̄ huius orōnis ueri-
tas dependet ex existentia corpis xp̄i sub
illa specie.

Secundo queritur utz
forma cōsecratōis sanguinis xp̄i p̄cise con
sistat in his uerbis. hic ē eni calix sāguis
mei noui et eterni testamēti mysteriū fidei
q̄ p uobis et p multis effūdetur in remis
sionē pccōz. Et ur̄ q̄ non. qa nullus euā-
gelistaz ponit talē formaz. Lucas. n. dicit.
hic ē calix noui testamēti ī meo sanguine
q̄ p uobis fūdetur. Et matheus dicit. hic
est sanguis meus no. te. q̄ p multis fūdet'
in remissionē pccōz. g° forma cōsecratōis
sanguinis nō cōsistit ī his uerbis supra-
dictis. Itē greci dicūtur cōsicere sub his
uerbis hic ē sanguis meus. no. t. p uobis
et p multis effusus in remissionē pccōz.
ergo si greci uere cōsecrāt. forma cōsecra
tōis sanguinis nō cōsistit p̄cise ī uerbis su
pradictis. Itē sanguis xp̄i p oibus effu-
sus est. ergo magis dz poni ī eēntia forme
p oibus q̄z p multis. Itē baptismus ma
gis ordinatur ad remissionē pccōz q̄z sa-
crm̄ eucharistie. sed in forma baptismi nō
ponitur hec determiatio ī remissionē pec
catoz. ergo nec hic debet poni. Itē calix
nō coopatur ad transubstātiatōnem uini
in sanguinē. ergo nō est de forma p quam
fit talis trāsubstātiatō. Itē in forma cōse-
crationis panis significatur corp⁹ ī recto

ergo a simili hic debet significari sanguis
in recto. Jtē in nullo euāgelioꝝ ponitur hᵒ
uocabulū eterni. ergo nō ē de forma cōse-
crationis uini. Jtē sicut baptismus p ap-
propriationē ē sacr̄m fidei. ita hoc ē sacrꝫ
caritatis ergo ī forma magis dꝫ poni my
sterū caritatis q̄ꝫ fidei. Jtē de forma cōse
crationis panis nō ē q̄ȯ p uobis tradet̄.
ergo a simili de forma cōsecratōis uini nō
est q̄ p uobis effūdetur. ¶ Cōtra supradi
cta uerba in canone misse sūt posita p for
ma cōsecrationis uini. ¶ Ad istā q̄ōnē dicūt
aliq̄ q̄ de forma cōsecratōis uini ñ sūt oīa
uerba supradicta. qa in illis solum uerbis
cōsistit huiusmōi forma p q̄ exp̄mitur trā
substātiatio uini in sanguinē. hoc aūt ex-
p̄mitur sufficienter p hec uerba. hic est ca
lix sanguinis mei. Unde dicunt q̄ in his
uerbis precise cōsistit forma consecratōis
uini. ¶ Alijs uidetur autē q̄ cū v̄ba seq̄nē
tia usq̄ꝫ ibi ī remissionē pccōꝝ. inclusiue ñ
cōstituāt nouā oīonē sed sūt determinatio
p̄dicati. qa sūt de essentia forme cōsecra
tōis uini. et ita s̄m istos in his v̄bis: hic ē
calix. usq̄ꝫ ibi ī remissionē pccōꝝ inclusiue
cōsistit p̄cise essentia forme cōsecratōis ui
ni. ita q̄ nō licet addere uel minuere trans
ponere uel interponere uariare uel corrū
pe v̄ba nisi sicut supius dcm̄ ē in forma ba
ptismi. Que aūt p̄cedūt ptinēt uel ad sa-
cri usū seu reuerētiā. Ea ēt q̄ sequūtur ad
reuerētiā sacr̄i ordinata sūt. huius aūt for
me cōgruitas et expositio ī argumētoꝝ so
lutione patebit. ¶ Ad p̄ᵐ in oppᵒ dō q̄ si-
cut dicit Jnno. ex̄ d cele. mis. Cū marthe.
multa tā de v̄bis q̄ꝫ de factis dn̄icis inue-
nimus ab euāgelistis omissa. que apl̄i uel
suppleuisse uerbo uel facto exp̄ssisse legūt̄
Et ita ēt ipi euāgeliste mutuo inter se sup
pleuisse legūtur q̄ ab eoꝝ aliqᵒ uel aliqbᵒ
sunt omissa. Unde cū tres euāgeliste posu
erūt. hoc ē corpus meū. solus lucas adie-
cit q̄ȯ p uobis tradetur. q̄ȯ referēdū ē ad
cōsecrationē panis. Et cū matheus ⁊ mar
cus dicant p multis. lucas dicit p uobis.
Matheus aūt ī remissionē peccatoꝝ adiū
xit. hoc dcm̄ ē ad cōsecratōem uini. Utruꝫ
aūt p v̄ba sīlia q̄ dicūt euāgeliste uer̄ cōse
cretur uinū. si diceretur. dicūt aliq̄ q̄ non.
qa nō itendebāt p̄scribere cōsecratōis for
mā sed narrare facti historiā. ¶ Alij quibᵒ
cōsentio cōtrariū dicūt. qa idē dicūt in sen
tētia cū forma supius dcā. Un̄ s̄m istos p
quālibet formā traditā ab apl̄is uel euāge
listis posset cōfici. qa oēs sūt eadē forma
q̄ꝫtū ad sentētiā. al̄ greci nō cōficerēt q̄ȯ
falsū est. tn̄ nō debemus cōficere nisi p uer
ba supradicta pp̄ter cōsuetudinē ⁊ tradi
tōnē ecclie. Et qa petrus illā formā roma
ne ecclie tradidit. cuius traditōnē tener̄ se
curissimū ē. ¶ Ad 2ᵒ dō q̄ greci cōficiūt ī
forma quā eis tradidit paulus. q̄ eadē est
in sentētia cū illa quā nobis tradidit pe-
trus. ¶ Ad 3ᵒ dicēdū q̄ q̄uis sanguis xp̄i
pro omnibus sit effusus q̄ꝫtum ad suffi-
cientiā. nō tn̄ oēs recepiūt illius sufficiētie
efficatiā pp eoꝝ indispositionē. ⁊ ad hoc si
gnificādū nō dr̄ ibi p oībus sed p multis.
Et ne suspicari posset q̄ illi multi nō re-
ferrētur nisi ad gentē iudeoꝝ. iō postq̄ꝫ di
xit p nobis loquēs discipulis suis q̄ erant
de gente iudeoꝝ subiūxit ⁊ p multis. s. ge
nere gētiliū. ¶ Ad 4ᵒ dō q̄ hic nō ponitur
remissio peccatoꝝ ut p̄pus effectus huiᵒ
sacr̄i. sed ut effectus passionis q̄ exp̄mitur
p cōsecratōnem sanguinis. ¶ Ad 5ᵒ dō q̄
q̄uis calix nō coopetur ad trāsubstātiatō
nē uini in sanguinē. tn̄ cōtinet illud q̄ȯ trā
substātiatur. et postea illud in q̄ȯ fit trā-
substātiatio. Et magis dr̄ calix sanguis q̄ꝫ
sanguis meus. qa ibi datur sub sp̄e potabi
li. sanguis aūt de sui rōe nō dicit aliqd po
tabile. et iō debuit ibi aliqd poni quo ho-
mines utūtur ad potū. Sciendū tn̄ q̄ ibi
accipitur cōtinēs p cōtēto sic si diceretur
hic est scyphus uini. ¶ Ad 6ᵒ dō q̄ qa po-
tus in uale cōtinetur. non sic aūt panis. iō
in cōsecratiōe sanguis debuit uas poni. et
hec fuit rō significādi sanguinē i obliquo
ut patet ex solutōne p̄cedētis argumenti.
¶ Ad 7ᵒ dō q̄ q̄uis hᵒ uocabulū eterni a
nullo euāgelista sit exp̄ssū. tn̄ hēt̄ ex s̄nia
v̄boꝝ eoꝝ. Un̄ Jnno. de cele. mis. Cū mar-
the. Un̄ nouū. i. ultimū esse describitur idē
eternū. i. p̄petuū cōprobatur nouissimū. et
eni hoīs testamētū imobile p̄seuerat. qa te
statoris obitu cōfirmatur. ¶ Ad 8ᵒ dō q̄
caritas p̄supponit fidē. et effectus carita-
tis effectū fidei. Et ad hoc significādū ma
gis dr̄ effectus mysteriū fidei q̄ꝫ mysteriū

charitatis. Ad 9^m dñ q̄ i ꝯsecratõe corpis nõ ita exp̄mitur passio sicut i cõsecratõe sanguis. ⁊ iõ i eius cõsecratõne nõ ita ponitur aliq̄d exp̄mẽs passionẽ sicut i sanguis cõsecratõe. Eo eni ip̄o q̄ sanguis cõsecratur ꝑ se oñditur fuisse effusus a corpe q̄d factũ fuit ꝑ passionẽ. Scdm p̄dcã sic expone oꝛonẽ. hic ẽ calix sanguis mei. i. hic ẽ sanguis meus in calice. Un̄ matheus ⁊ marcus dicũt. hic est sanguis meus noui testamenti supple dedicatõ. Fm glo. super dcã uerba mathei. uetus n. testm̄ dedicatũ fuit sanguĩe hyrcoꝝ ⁊ uituloꝝ. nouũ autẽ testm̄ sanguĩe xp̄i mysteriũ fidei. i. hñs secretã ⁊ abscõditã intelligẽtiã p fidẽ tenẽdã. Un̄ Inno. ex̄. d̄ cele. mis. Cũ marthe. §. Ex eo dr̄ mysteriũ fidei. qm̄ aliud ibi credit̄ q̄ cernat̄. ⁊ aliud cernit̄ q̄ credat̄. cernit̄. n. spẽs panis ⁊ uini. ⁊ credit̄ ueritas carnis ⁊ sãguis xp̄i ac ṽt⁹ unitatis ⁊ charitatis. Qui ꝑ uobis ⁊ ꝑ mltis. h⁰ expositũ ẽ in solutõe argumẽtoꝝ in remissionẽ peccõꝝ. i. ad legẽ uel pp repromissionẽ peccõꝝ. q̄a ut dicit glo. sup illud uerbũ ĩpossibile ẽ sanguinẽ hyrcoꝝ peccata auferre.

Tertio queritur utꝝ uirtus trãsubstãtiatiua p̄ncipali⁹ respiciat sacerdotẽ q̄ȝ uerba. Et uĩ q̄ nõ. q̄a uirt⁹ trãsubstãtiatiua p̄ncipalius respicit id q̄d est de eẽntia sacr̄i q̄ȝ illud q̄d nõ ẽ. Sȝ uerba sũt de eẽntia sacr̄i. sacerdos aũt nõ. q̄a de eẽntia cõpositi nõ sũt nisi materia ⁊ forma. sacerdos aũt hui⁹ sacr̄i nõ ẽ forma nec materia. g⁰ uirtus trãsubstãtiatiua magis p̄ncipalius respicit uerba q̄ȝ sacerdotem. Itẽ uirtus sanctificãdi illũ q̄ baptizatur p̄ncipalius respicit uerba q̄ȝ baptizãtẽ. nulla eni uirtus ad illũ effectũ ordinata est in baptizante. nisi p uerba. ergo a s̄ili uirtus trãsubstãtiatiua in hoc sacro p̄ncipali⁹ respicit uerba q̄ȝ sacerdotẽ. Cõtra p uerba nõ fit trãsubstantiatõ nisi sint a sacerdote ꝓlata. cũ ergo aĩa sacerdotis magis sit capax uirtutis q̄ȝ ṽba p̄ncipalius respicit p̄dicta uirtus sacerdotẽ q̄ȝ uerba. Itẽ qñ dominus opatur aliquẽ effectũ mediante instrumento animato cuiusmodi est seruus fm phi⁹ p⁰ politicoꝝ. ⁊ iaiato. uirtus dñi p̄ncipalius respicit instrumẽtũ aiatũ q̄ȝ inanimatũ. sed in trãsubstãtiatõe sacerdos se hȝ sicut instrumẽtũ aiatũ et uerba sicut inanimatũ. ergo uirt⁹ dñi p̄ncipaliter opantis respicit p̄ncipalius sacerdotẽ q̄ȝ uerba. Rñdeo qñ plura instrumẽta p ordinẽ se habentia cõcurrũt ad eũdẽ effectũ. ut manus et pẽna ad scribẽdũ uirtus p̄ncipalis motoris p̄ncipalius respicit illud instrumẽtũ q̄d ẽ sibi ꝓpinquus. et mediante quo ad instrumẽtũ mouetur. Unde uirtus scribentis p̄ncipalius respicit manũ q̄ȝ pennã. ad trãsubstãtiatõem aũt cõcurrũt plura instrumenta p ordinẽ se hñtia. s. sacerdos ⁊ uerba quoꝝ sacerdos ẽ ꝓpinquoꝛ p̄ncipali agẽti q̄a sibi ẽ similioꝛ ⁊ eius repñtat ꝑsonaȝ. Est ẽt ꝓlatõis uerboꝝ cã. Et iõ cõcedẽdũ q̄ uirtus transubstãtiatiua simplr̄ p̄ncipalius respicit sacerdotẽ q̄ȝ uerba. Preterea sacerdotẽ respicit pmanẽter rõne caracteris q̄ in sacerdote pmanet. uerba aũt sicut sũt trãseũtia respicit trãseũter nõ p aliquẽ trãsitũ ex pte uirtutis ꝓut ẽ in p̄ncipali agente. sed ẽ p trãsitũ ip̄oꝝ uerboꝝ. Sȝ quẽ tñ p̄dicta uirtus respicit p̄ncipali⁹ ṽba q̄ȝ sacerdotẽ. in q̄ȝtũ ṽba magis de ꝓpinquo se hñt ad effectũ q̄ȝ sacerdos. Scdm quẽ modũ ẽt dici põt q̄ uirtus scribentis p̄ncipalius respicit pennã q̄ȝ manum. Ad p̄mũ in oppositũ dicũt quidã q̄ ex pte sacerdotis est aliq̄d q̄d est de eẽntia sacr̄i. s. intẽtio qua aliquo mõ uniũtur ea ex q̄bus integratur sacrm. nõ. n. de rõe totius integralis sũt ptes integrales tm̄ sed ẽt unio eaꝝ. Sed ꝯtra unio ptiũ aut est actõ aut est passio aut relatio aut unitas ex ptib⁹ unitis cõstituta. Sed intẽtio sacerdotis ñ est unio 3⁰ mõ uel 4⁰ modo dcã. non eniȝ est cõstituta ex ptibus sacr̄i nec relatõ illarũ ptiũ ad se inuicẽ. Restat g⁰ q̄ sit unio actõ. aut unio q̄ ẽ passio. sed unio actõ et unio passio nõ sũt de eẽntia totius integrati ex ptibus unitis q̄uis terminentur ad unitatẽ totius quare aliter nõ differt ab ip̄o toto sed rõe tm̄. unio eni passio ⁊ unio actio uidẽtur p̄cedere ordine nature unitatẽ totius ex ptibus unitis ꝯstitutã. Restat g⁰ q̄ intẽtio sacerdotis nõ sit de essentia sacr̄i. ẽ tñ necessaria ad sacr̄i cõfectõeȝ. frequẽter eni aliq̄d ẽ necessariũ ad causãdũ aliquẽ effectũ. q̄d non est de eẽntia illius.

¶Dicendū ergo ad ar⁹ q̄ maioꝛ est falsa siue intelligatur de uirtue trāsubstātiatiua p̄cipalr. siue de trāsubstātiatiua istrumentaliter. principalis enī uirtus opatiua p̄ncipalius respicit cām efficiētē et instrumētalē q̄z illō qō ē ō eētia rei facte p illā ūtutē p̄ncipali⁹ et r̄spicit sacerdotē q̄z ūba potestas sacerdotalis iūdata sup caracterē sacerdotalē q̄ est cā mysterialis p quaȝ a sacerdote cōficitur sacr̄m q̄zuis ꝑpe loquēdo non sit de sacri eētia. sicut nec cā instrumētalis efficiens ē ō eētia rei facte. ¶Ad 2⁹ pōt solui p intētionē maioris. uel pōt dici q̄ nō ē simile de baptizāte et cōficiēte. quia in cōficiēte hoc sacr̄m ē sp̄alis potestas oꝛdinata ad cōficiēdū. s. caracter. que non requiritur in baptizante.

Quarto queritur

utꝝ una forma sine alia suā habeat opatōnem. Et uṙ q̄ nō. ꝑs totius etherogenei sepata a ptib⁹ alijs nō hȝ p̄ncipalē opatōnem totius nec eius ptē. Sȝ hoc sacr̄m est totū etherogeneū. cū sit ex diuersis ptib⁹ cōstitutū. ergo neutra ꝑs huius sacri sine alia hȝ sui sacri p̄ncipalē opatōem nec ei⁹ ptē qō nō esset uerꝝ si trāsubstātiaret̃ panis in corpus ante trāsubstātiatiōnē uini in sanguinē. ¶Item sicut se hēt effectus ad effectū. ita opatio ad opatiōeȝ. sed effect⁹ forme cōsecratiōis panis nō ē sine effectu cōsecratiōis uini. q̄z corp⁹ nō ē sine sanguine g° nec opatio uni⁹ forme ē sine opatiōe alteri⁹. ¶Cōtra nisi una forma hēret opationeȝ suā sine alia. falsū diceret sacerdos dicendo. hoc ē coꝛpus meū maxime si cōsecratio sāguinis n̄ sequeretur. ¶Itē aū adorat̃ consecrata hostia q̄z dicat sacerdos ūba p que trāsubstātiat̃ uinū i sāguinē. qō nō sustineret ecclesia nisi uer̄ trāsubstātiaret̃ panis i cor⁹ aū trāsubstātiatōnē uini i sāguinē. ¶Respōdeo q̄ una forma siū alia suā hēt opationē. q̄z quelibȝ p̄dcāꝝ forma rū p se forma. cōpleta ē. forma aūt cōpleta sup cōpletā materiā cū itētione mīstri debita. cōpletā hēt opatiōeȝ. ¶Ad p⁹ i opp⁹ dicēdū q̄ maior itelligēda ē de toto etherogeneo qō ē unū p natalez cōtinuationē. hoc aūt sacr̄m n̄ ē tale totū sȝ assimilat̃ toti etherogeneo. qō ē unū p artificialē aggregationē c⁹ quelibet ꝑs aliq̄z hēt ꝑpaȝ opationē ex q̄bus oībus aggregatur opatio toti⁹. ¶Ad 2⁹ dicendū q̄ cor⁹ xp̄i q̄zuis nō sit siū suo sāguine pp natalē cōcomitātiā. hoc tū est p uim sacri. p̄mo ꝛ p se. q̄z ex ui sacri nō ē sub forma panis nisi corpus q̄zuis alia sit ibi p cōcomitātiā. silr ex ui sacramenti p̄°. ꝛ p se nō ē sub sp̄e uini nisi sāguis q̄zuis ibi sint corpus ꝛ aīa p cōcomitātiā. Et ideo nō oȝ q̄ opatio uni⁹ forme expectet alterius forme opationē.

Circa lr̄a ȝ. Hec duo sacr̄a demōstrata sūt ꝛc̄. Nota q̄ sanguis q fluxit de latere xp̄i significauit sacr̄m eucharistie inq̄ztuȝ ibi ē sāguis xp̄i sub uini sp̄e ꝛ sacr̄m p̄nīe iq̄z⁹ ē penal̃ purgatio. q̄z quāuis i effusiōe illi⁹ sāguis cor⁹ xp̄i penā nō sensit. q̄z iā mortuū erat. tū de lege cōi effusio sāguinis penalitateȝ significat. forma ē quā ip̄e ibidē edidit dicēs. hoc ē corpus meū. ꝛ post. hic ē sāguis meus. ¶Hic nota q̄ lȝ quosdā magr̄ nō intēdit hic p̄cise dicere formā cōsecrationis uini. meli⁹ tū ē ut dicatur. q̄z p hᵉ ūba. hic ē sāguis me⁹. idē itelligitur. sicut p ista. hic ē calix sāguis mei. Ūn̄ si illa poneret̃ loco istoꝝ eadē eēt uirtus. tū fieri nō debȝ pp istitutionē ecclie ꝛ cōsuetudinē. Cū. n. hec ūba ꝑferūtur ¶Hic nota q̄ p formas p̄dictas possūt dici cōsecrari panis ꝛ uinū inq̄ztū p formā q̄ dr̄ sup panē. substātia panis trāsubstātiatur ī rē sacrā que ē corp⁹ xp̄i. ꝛ p formā que dr̄ sup uinū. trāsubstātiatur substātia uini ī rē. sacrā que ē sāguis xp̄i potest etiā dici sp̄ēs cōsecrari iq̄z⁹ p p̄dcās formas efficiūt̃ cōtinētes rē sacrā. una cor⁹. alia sāguinē. possūt ēt dici ꝯsecrari cor⁹ ꝛ sāgnis iq̄z⁹ p trāsubstātiationes que fiunt p formas predictas deputantur ad nouū ꝛ sp̄alem sanctificandi modum quāuis enim xp̄us sine sacramento sanctificet hominem in eum credentem. tū h° facit alio modo q̄z ut ē sub sacramento. qa primo modo dat xp̄s homini sanctitatem propter suam operationem tanquam pp dispositionem congruam. Sed secūdo modo, ultra hoc dat sibi sanctitatē ratiōe rei suscepte. ꝛ quia magis proprie dicitur cōsecrari quod transmutatur in rem sacram q̄z illud quod deputatur ad usum sacrum

et q̄libet istoꝝ magis dicitur ꝯsecrari q̄ꝫ illo q̄d efficit ꝯtinēs' tm̄ rē sacrā. iō sub stātia panis et vini magis ꝓpe dr̄ cōsecrari p formas p̄dictas q̄ꝫ corp⁹ et sanguis. et ista q̄ꝫ spēs panis ⁊ vini. Reliqua uero ad laudē dei dicūtur. Hic nota q̄ꝫ q̄uis nō sint de eēntia sacri. tn̄ nō debēt omitti ꝓpt̄ ordinatōeꝫ et reuerētiā sacri. p hoc tn̄ q̄d dicit mgr̄. hic ē sanguis meus. intelligūtur cōphendi oia mēbra. uerba q̄ sequūt̄ usqꝫ in remissionē peccatoꝝ inclusiue ꝫm opinionē q̄ ponit illā et ꝺ eēntia forme. sicut ex multis granis. Nota q̄ꝫ uua ē multoꝝ granoꝝ aduuatio. racem⁹ unū granū. botrus cōgregatō uuarum. glarea humor. racemi uuacū. folliculus i quo cōtinetur glarea. et arillus est granellū q̄d ē in racemo q̄d alio nomine dicitur archinus.

D J. ix.

ET **sicut** due sūt res. supius determinauit mgr̄ de sacro eucharistie ꝫꝫ se. hic determinat de ipo in cōpatōe ad suscipientes. Et diuiditur i tres. Primo de modis manducādi corpus xp̄i determinat ueritatē. 2° refellit quorūdam errorē. ibi. Hec uerba. 3° explanat quarūdaꝫ auctoritatū dubiaꝝ itētōnē. ibi. Scd̄ꝫ hos duos

CIrca **hanc** di. q̄rēda sunt tria p̄ncipaliter. Primo de mādučatōe huius sacri ex pte rei mādučare. 2° de mādučantibus. 3° de mīstrātibus. Circa p̄mum queruntur tria. Primo utꝝ in hoc sacro corpus xp̄i mādučetur ueraciter. 2° utrū utiliter. 3° utꝝ omnis ipm mādučās sacramentaliter ipm mādučet spūaliter.

PRimo **ostendo** q̄ꝫ in hoc sacro corpus xp̄i nō mādučatur ueraciter. math. 15°. Ome q̄d in os intrat in uentrē uadit. et in secessum emittit̄. hoc aūt nullo mō pōt uere dici de corpe xp̄i. ergo ueraciter nō mādučat̄. Itē de cōse. di. 2ª Tanta. i glo. q̄ꝫ cito spēs dētibus teritur tā cito in celū rapitur supple corp⁹ xp̄i. Sꝫ nihil uere mādučat̄. nisi saltē descēdat in stomachū. ergo corpus xp̄i ueracit̄ nō mādučatur. Cōtra Jo. 6°. dicit saluator. Caro mea uere ē cibus. Sꝫ frustra est cibus nisi uere mādučetur. ergo caro xp̄i uere mādučatur. Itē ꝺ cōse. di. 2ª. Ego berengarius. dr̄ ueꝝ corpus et sanguinē dn̄i nr̄i iesu xp̄i. in ueritate manibus sacerdotū tractari ⁊ frāgi ⁊ fideliū dētibus atteri. Sed cibus qui a dentibus atteritur uere mādučatur. ergo corp⁹ xp̄i uere mādučatur. Rūdeo q̄ꝫ in sūptōne huius sacri est q̄dā mādučatio carnalis qua comestū masticatur ⁊ in stomachū trahitur et postea dirigitur ⁊ ultimo in substātiā mādučantis cōuertitur. et sic uere mādučat̄ illa spēs sub qua realiter cōtinetur ueꝝ corp⁹ xp̄i. Et est alia sacr̄alis. qua corpus ueruꝫ sub spe realiter cōtentū sumitur. sed sic sūptū corpaliter nō masticatur. tn̄ nisi spēs tā diu i oze masticētur q̄ꝫ p digestionē ibi factā corrūpatur in eis forma ꝓpria. sed descēdat in ꝓpris forma in stomachū. corpus xp̄i i stomachū descēdit p descēsuꝫ speciei. sub qua cōtinetur quādiu i ea spēs forma ꝓpria saluatur. sed p uirtutē mādučantis nō unitur mādučāti sꝫ p ipm mādučās unitur spūaliter xp̄o capiti si digne mādučat. Est ibi ēt manducatio spūalis qua dr̄ mādučari corpus mysticū q̄ nihil aliud ē q̄ꝫ spūaliter incorpari corpi mystico p fidē et charitatē. uel magis icorpari p augmētū fidei et charitatis. que manducatō nō cōuenit indigne suscipientibus sacrm̄. Ad p⁹ ar⁹ ad ptē p̄mā ꝺꝺ q̄ꝫ ꝓcedit de mādučatōe carnali qua spēs mādučantur. Aliq tn̄ negāt spēs in stomachū descēdere. sed hi dicūt cōtra sensibilē expientiam. Alij dicūt q̄ꝫ emittūtur p sudorē nō p secessum. q̄ opinio tāgitur in glo. de cōse. di. 2ª. Tanta. sed uaticinia sūt. cū. n. cibus non emittitur p secessū. ut p° sit a forma ꝓpa trāsmutat⁹. indignū nō uꝛ̄ q̄ꝫ aliqd ipurū si in illis spēbus fuit p secessum emittatur. Ad 2⁹ ꝺꝺ q̄ꝫ illa glo. itelligēda ē q̄ꝫ tam diu spēs masticatur q̄ꝫ p digestionē q̄ fit in oze nō remanet i sua forma. ꝫꝫ. n. Auic. li°. io. de aialibus. c°. de digestionib⁹. Mēbrana. i lingua et i palato ē eiusdē natur̄ cū interiori stomachi tunica. et ideo cōicat cū ea i ope. P⁹ ar⁹ ad ptē aliā aut intelligendū ē de mādučatōe spūali aut sacr̄ali

et spūali simul. Ad 2ᵐ dō q̧ illa attritio et fractio dꝫ referri ad spēs nō ad uerūꝫ corpus xpi. Sed qꝛ ille berēgarius fuerat infamatus q̧ nō credebat corpus xpi realiter cōtineri sub spe. iō ad sui purgatōem p uerba excessiua cōtrarium asseruit.

Secundo queritur

utꝝ xpus in hoc sacro mādicetur utiliter. Et uī q̧ non. nihil irrōnabile et inhumanū ē utile. ſꝫ comedere hoīeꝫ et dn̄m suū irrōnabile uī et inhumanū. ergo māducarē corpus xpi nō ē māducātibus utile. Itē Jo. .6°. Caro nō pdest quicq̄ꝫ. ergo ad nihil est utile comedere xpi carnē. Cōtra ecclesia statuit q̧ oēs fideles saltē semel ī anno suscipiāt corpus xpi. ex̄ de pnīa ꝛ rmis. Omnis utriusqꝫ sexꝰ. qd̄ nō istituisset nisi talr̄ manducatio utilis eēt. Itē Jo. 6°. dicit saluator q manducat meā carnē ꝛ bibit meūꝫ sanguinē hꝫ uitā eternā. Rn̄deo q̧ a digne suscipiente hoc sacr̄m xpus māducarē utiliter. hec .n. māducatio māducāti reducit ad memoriā passionē xpi. fidē confirmat. spē auget. charitatē inflāmat. dat uitam grē. xpo unit. māducātē spūaliter eterna cōsolatōe reficit. ipm roborat. ad opationē boni sustētat. ꝯ casū puenietē ex ppa īfirmitate munit. ꝯ demonis ipulsū īmittit ardore carnalis cōcupiscētie. purgat ueniale pecc̄m. ꝛ qn̄ꝫ mortale. ut infra. e. di. declarabitur. Et hᵒ facit māducatio sacr̄alis inq̄ꝫtū in sacro est uirtus opatiua spūalis māducatōis ī māducāte sufficiēter disposito. et pn̄t hi. 12. effectus significari p. 12. fructꝰ ligni uite. de qᵒ hēr̄ apoc. ulti. ꝛ ad celeriore istoꝝ memoriā ī cribꝰ ꝟsibꝰ collecti sunt. Inflāmat memorat sustētat roborat auget. Hostia spem purgat. reficit uitam dat ꝛ unit. Cōfirmatqꝫ fidē munit fomitēqꝫ remittit. Ad pᵐ in oppᵐ dō q̧ illud aiᵐ pcedit de manducatōne carnali. Ad scd̄m dō q̧ illa auctoritas intelligēda ē fm̄ itellectū eoꝝ q putabāt carnē xpi māducādā carnaliter eo modo quo alij cibi manducantur.

Tertio queritur

utrum oīs manducās corpus xpi sacr̄alit̄ manducet ipm spūaliter. Rn̄deo q̧ māducare corpus xpi sacr̄aliter duplr̄ pōt intelligi. Uno mō p māducare ipm p māducatōem speciei que eius sacr̄m est. et sub qua realiter cōtinetur fm̄ quē modū māducar̄ ab omni māducāte spem p̄dicta siue hoīe siue bruto. nec tn̄ ex hoc seqtur q̧ brutuꝫ pprie loquēdo sumat corpus xpi sacr̄aliter. quia quāuis sumat id qd̄ ē sacr̄m ꝛ corpus xpi sub ipo cōtētū n̄ tn̄ sumit ipm sacr̄ꝫ sub rōe qua sacrꝫ est. qꝛ nō sumit ipm sub rōe qua est signū ueri corpis xpi realiter cōtinēs ipm. hoc aūt aduerbiū sacr̄aliter magis ppe determiat sūptōem p ꝯparatione ad sumētē q̄ꝫ ad rē sūptam. Alio mō māducare corpus xpi sacr̄aliter pōt accipi p māducare ipm p māducatōem spēi que eius sacr̄m est. et sub qua realr̄ cōtinetur cū ītētione gn̄ali uel spāli implicita uel explicita sumēdi ipm sub illa spe fm̄ quē modū siue pōt sacr̄aliter ab omni. hoīe potēn hr̄e intētōnē p̄dictā siue bono siue malo siue fideli siue heretico. sed quocūqꝫ modoꝝ p̄dictoꝝ pōt māducari sacr̄alir̄ absqꝫ hoc q̧ māducetur spūaliter. māducare eni ipm spūaliter. est ipm credere ꝛ p charitatē ei uniri et eius corpi mystico īcorpari. Multi aūt corpus xpi accipiūt sub sacro. et credēdo ipm ibi eē. qui tamen ppter eorū indispositōem ei spūaliter nō uniūtur. nec eius corpi mystico p charitatē ei īcorpantur. Aliq̄ ēt ipm māducāt spūaliter. q ipm nō māducāt sacr̄aliter. qa multi credūt xpm sub spe cōsecrata et eiꝰ corpi mystico p charitatē īcorpanr̄. q tn̄ spēm corpus xpi cōtinētē nō māducāt. qa q̄uis sic ipm māducare utile sit ad salutē. nō tn̄ est necessariū nisi semel in anno sicut statuit ecclia. uel ī casu grauis infirmitatis ī qua cōmode pōt haberi sacr̄m. Et de hac spūali manducatione intelligitur illud de cōse. di. 2ª. qd̄ ēt recitat mgr̄. vt qd paras dentem et uentrem crede et māducasti.

Consequenter queritur

de 2° pncipali. Et circa hᵒ querūtur tria. Pᵒ utꝝ exn̄s i pccō mortali peccꝫ mortaliter suscipiēdo hᵒ sacr̄m. 2° utꝝ cōtritus nō cōfessus. 3° utꝝ ppter aliquid qd̄ nō est pcc̄m teneatur hō abstinere a susceptōe huius sacri.

PRimo ostendo q̄ exn̄s i pccō mortali nō peccat mortaliter suscipiēdo hͦ sacr̄m. de cōse. di. 2ᵃ. Si nō sūt tāta pccā ut excōicetur. quis nō se dʒ a medicina corporis ⁊ sāguinis dn̄i separare. Sʒ p quolibʒ pccō mortali nō excōicatur hō nʒ dʒ excōicari. sʒ tm̄ p mortali cui annexa ē ɔtumacia. xiᵃ. q. 3ᵃ. Nemo enīʒ. abbas. n. nō p̄cederet āmonitio excōicationē. g° aliquis i pccō mortali pōt suscipere hoc sacr̄m nō peccādo mortalr̄. Item suscipiēs hoc sacramētū i pccō ueniali nō pecāt uenialr̄. qa q̄dcūq3 pccm̄ ē obligatio ab aliqua lege. sʒ i nulla lege p̄hibetur hō hͦ suscipere sacr̄m pp pccm̄ ueniale tm̄. g° a simili exn̄s i pccō mortali suscipiēdo hͦ sacr̄m nō pecāt morlr̄. Itē null⁹ pecāt faciēdo illud ad qͦ tenetur. Sʒ qlibʒ fidelis utriusq3 sexus tenetur seml' i āno hͦ sacramētū suscipere ut sup̄ius ē ońsū. sacerdos enīʒ postq3 cōsecrauit tenetur ip̄m suscipere ꝺ cōse. di. 2ᵃ. Relatū. Ergo i illo statu exn̄s i pccō mortali nō pecāt mortalr̄ suscipiēdo hͦ sacr̄m. Cōtra p̄ma cor. xi. Qui mā ducat ⁊ bibit idigne iudiciū sibi mā ducat ⁊ bibit. Sʒ q accedit cū mortali pccō accedit idigne. ergo talis sibi iudicium māducat ⁊ bibit qͦ nō eēt uerū nisi p hoc incurreret mortale pccm̄. Itē maius ē sumere q̄3 tāgere uel aspicere. sed ut hēr 2°. Regū. 6° Oza percuss⁹ ē qa archā dn̄i tetigit idigne bethsamite ēt pcussi sūt. qa archā dn̄i aspexerūt idigne. ut hēr. p°. re. 6°. ergo multo fortius mortaliter pecāt q corpus dn̄i sumit idigne. Rn̄deo q̄ sicut dicir de cōse. di. 2ᵃ. Nihil i sacrificijs mai⁹ eē pōt. q̄3 corpus ⁊ sāguis xp̄i. nec ulla oblatio hac potētior ē. sʒ hec oēs p̄cessit que pura cōsciā dn̄o offerēda ē ⁊ pura mēte sumēda atq3 ab' oib⁹ uenerāda. Et iō uolēs accedeṙ ad hoc sacr̄m dʒ examiare cōsciāʒ suā f̄ʒ aplʒ p̄ma ad cor. xi. Et si uideat se esse i peccato mortali. s. q2 uidet se nō penitere de peccato mortali iā cōmisso uel esse i p̄posito aliud cōmittēdi. ⁊ q i tali statu hoc sacr̄m suscipit mortalr̄ pecāt. pp irreuerētiā quā fecit sacro ⁊ rei cōtente sub sacro ⁊ rei significate nō cōtēte. ⁊ ēt q2 ē ecclīastici p̄cepti trāsgressor. Ille ēt q f̄ʒ rei ueritatē nō ē i pccō mortali credit tm̄ eē. si cū tali cōsciencia hoc sacr̄m suscipit mortalr̄ pecāt. q2 ē reuerētie debite sacro cōtēptor. Si aūt ñ uidet se eē i mortali pccō nʒ credit ⁊ ñ ē. aut hoc p̄uenit ex omissione debite diligētie i examinādo cōsciam. ⁊ tunc dico q̄ mortalr̄ pecāt. nō tm̄ ita grauiter sicut p̄us. aut nō p̄uenit ex omissiōe debite diligētie quā tener hō adhibeṙ. sʒ q2 hō ꝺ lege cōi certus eē nō pōt utrū peniteat digne f̄ʒ illud eccl'. 9°. Nemo scit utrꝫ odio uel amoṙ dign⁹ sit. ⁊ sic accedēs i pccō mortali ad susceptioneʒ hui⁹ sacri nō peccat mortalr̄ sʒ conseqtur remissioneʒ latētis pcci. Alir̄ enim q̄cunq3 hō hoc sacr̄m suscipet exponeret se periculo peccādi mortaliter quod falsū ē. Ad p̄mū i opp⁹ ꝺō q̄ de excōicatione que ē exclusio a sacroruʒ susceptione dʒ illud decretū itelligi. ⁊ quo ad hoc debet hō se reputare excōicatū q scit uel credit se esse in pccō mortali. Ad 2ᵐ ꝺō q̄ suscipiēs hoc sacr̄m i pccō ueniali tm̄. ideo nō pecāt nisi sit aliud qͦ obsistat. q2 pccm̄ ueniale se cōpatitur cū effectu hui⁹ sacri. ⁊ q2 ꝺ lege cōi ñ pōt eē hō sine pccō ueniali nisi forsitā ad modicū tp̄s. hō aūt pōt cauere a ɔmissiōe pcci mortal' p totā uitam. Ad 3ᵐ ꝺō q̄ ille q i pccō mortali cōicat i pascate. ⁊ sacerdos p⁹ ɔsectionē ñ peccāt q2 cōicāt. sʒ q2 idigni cōicāt idigni cōicare tenēr. n. cōicaṙ dig̃. nec pp hͦ p̄plexi sūt. q2 cū adiutoīo ꝺi se p̄nt disponeṙ p p̄niāʒ ut sit dgni cōicaṙ. Primū arguītū ad p̄tē aliā bn̄ ɔcludit. Ad 2ᵐ ꝺō q̄ exn̄s i pccō mortali uidēdo cor⁹ xp̄i ñ pecāt aspiciēdo enī ip̄m nullā irreuerētiā facit sacro. bethsamite aūt iō pcussi sūt. q2 ut dicūt qdā. ⁊ r̄fert glo. ibidē. ulli licebat uideṙ archā ꝺtectā nisi pōtifici. Ul' pōt dici ēt f̄ʒ glo. q̄ pcussi sūt eo q̄ idigni eēnt ul' idig̃ accessissēt ul' ñ dig̃ custodissēt archā. tāgēs aūt cor⁹ xp̄i i pccō mortali irreuerētiā facit sacramento ut in casu. quando scilicet hoc cum timore et reuerentia propter aliquaʒ necessariam causam. ut quando erigit hostiam iacentem in terra non existente presente alio digniori ad taugendum eam in quo casu laicus etiam hoc facere posset. Oza autem percussus fuit. quia archam temerarie tetigit f̄m sententiā glo. ibidem

dicit ēt ibi alia glo. q̄ super humeros est
pensus qbus ſm lege archā ferre debuit.

SEcundo queritur

utꝝ cōtritus nō cōfessus peccet mortaliter suscipiēdo hoc sacrm̄. Et uī̄ q̄ nō. Ille q̄ recōciliatus ē deo digne pōt suscipe hoc sacrꝫ. sed p uerā cōtritōem hō reconciliatur deo añ cōfessionē. ergo ex tūc pōt digne suscipe h° sacrm̄. Itē hō nō tenetur de necessitate cōfiteri nisi semel in anno. sed sibi licitū est pluries ī anno suscipe hoc sacrm̄. g° aliqñ licite pōt suscipe q̄uis nō cōfiteatur. Cōtra ricardus de ptāte ligādi et soluēdi. c°. 21°. Si añ sacerdotis absolutōem criminosus ad cōmunionē corpis xp̄i accedat p certo iudiciū sibi manducat ⁊ bibit. ēt si eū iā añ multū peniteat. Rūdeo q̄ cōtritus nō cōfessus intelligi pōt duplr̄. Aut ō pccō ueniali. aut de pccō mortali. pmo mō suscipiēdo sacrm̄ nō peccat mortalr̄. qa de pccō ueniali nō ē necessaria ɔfessio. nisi qñ nō hꝫ pccm̄ mortale. tūc. n. cū teneatur sel' in anno cōfiteri. oꝫ q̄ de uenialibus cōfiteatur. 2° mō distinguēdū ē. qa aut hꝫ copiam cōfessoris idonei et tpus sufficiēs ad cōfitēdū et loq̄lā liberā aut nō. P° mō dico q̄ suscipiēdo hoc sacrꝫ mortalr̄ peccat. qa ad hoc q̄ hō sit dignus h° sacrꝫ suscipe reqritur q̄ recōciliet deo et ecclie. q̄ recōciliatio ē p cōfessionem et absolutōem. Scdo mō subdistinguēdū ē. qa aut imminet scādalū' psone sue. nisi cōicet aut pplo aut iam icepit sacri mysteriuꝫ si sacerdos est. Et ī quolibet istoꝝ triū casuū licitū ē sibi cōicare cū pposito cōfitēdi. Si tñ non adest aliqs pdictoꝝ triū casuū tenetur expectare quousqꝫ habet copiam cōfessoris. Ad pmū ī oppositū ōō q̄ cū illa recōciliatōe q̄ hō recōciliatur deo p iteriorē ɔtritōeꝫ reqritur ut recōciliet ecclie si pōt añ h⁹ sacri susceptōeꝫ. Ad 2ᵐ ōō q̄ q̄uis hō ñ teneat nisi sel' ī anno ordiarie ɔfiteri. tñ pñt accidere. casus pp quos tenet plures ɔfiteri iter quos un⁹ ē plurificata susceptō huius sacri. sed ille q̄ vult suscipe recolat se cōmisisse mortale pccm̄ de quo non fuit cōfessus ⁊ absolutus legitime. Auctoritatis ricardi ad ptē aliā satis patet expositō ex dictis in corpe questionis.

TErtio queritur

utꝝ pter aliquid qō nō ē pccm̄ tenet hō abstinere a susceptōe huius sacri. Et uī̄ q̄ nō. qa si aliqd aliud a pccō dꝫ phibere susceptōeꝫ huius sacri hoc esset imūditia mēstruoꝝ aut seminis fluxus qa reputabantur immūditie in lege. sed mēstrua nō phibēt mulieres ab hui⁹ sacri susceptōe. di. 5. Ad eius. ⁊ a sili nec seminis fluxus. ergo nulla alia imūditia a pccō phibet huius sacri. susceptōem. Itē recōciliatus deo et ecclie dignus est suscipe hoc sacrm̄. sed imūditie q̄ nō sūt pccā nō cōtrariātur recōciliatōni pdicte. g° nec susceptōꝫ hui⁹ sacri debēt phibere. Cōtra cōcubit⁹ cōiugalis sine oī pccō fieri pōt ut inferius oñdet'. sed añ eucharistie susceptōem aliquot dieb⁹ ab uxoribus pprijs ē abstinēdū. ō ɔse. di. 2ᵃ. Omnis hō. g° ē aliqd aliud a pccō phibēs h⁹ sacri susceptōem. Rūdeo q̄ pter aliqd aliud qō nō ē pccm̄ tenet aliqñ hō abstinere a susceptōe hui⁹ sacri pp ordinatōeꝫ ecclie q̄ pp sacri reuerētiā ordiauit hoieꝫ aliqñ debeř abstieř a susceptōe h⁹ sacri pp aliq̄ q̄ nō sūt pccā eo q̄ ipediūt uel minuunt reuerētiā q̄ dꝫ obſuari in susceptōne h⁹ sacri. cuiusmōi ē nocturna pollutō pueniēs ex crapula uel īmida cogitatio q̄ p̄cessit ī uigilia. que crapula uel cogitatio si pccā mortalia fuerit ul' pbabile dubiū est utꝝ fuerīt. tūc pollutō ex eis puenies phibet de necitē h⁹ sacri susceptōeꝫ. si aūt certū ē uel pbabile q̄ nō fuerīt nisi pccā uenialia. tūc illa pollutō nō phibet nisi ō cōgruitate. Si aūt pueniat ex nature supfluitate uel īfirmitate ñ credo q̄ phibeat. Et hec pbari pñt p ea q̄ dicūtur di. 6ᵃ. testīi pbabile ⁊ piculū uomēdi h⁹ sacri phibet susceptōem. Et de silibus sile iudiciū habeatur. Et pōt dici quasi p quādā appropriatōem q̄ pdicta minuūt reuerētiā q̄ dꝫ obseruari in susceptōe huius sacri. rōe spēi ɔsecrate. Et qa reuerētia q̄ debetur corpi xp̄i exigit ut ipm suscipiēs diligēter recogitet qd accipit qō īfantes ⁊ furiosi facer ñ pñt. iō nō dꝫ dari īfātib⁹ neqꝫ illis q sēper fuerūt furiosi. Si autēꝫ furiosus añq̄ ītraret furiā h° sacrꝫ petijt ī debito statu. sibi postea in furia pōt dari. nisi pbabilr̄

timeatur q illud ꝓijceret uel aliquā aliaz irreuerētia faceret sacr̄o. ꝛ pōt dici q p appropriationē q hec īpediūt reuerētiam q̄ dz obseruari in susceptōe huius sacr̄i rōne rei cōtēte. Et q̄a cā ꝓpter quā aliqs dz interdici uel suspēdi uel excōicari siue maiori excōicacōe siue mīori derogat realiter uel ſm iudiciū fori exterioris unitati ecclesie q̄ ē corpus xp̄i mysticū qd̄ ē res p hoc sacr̄m significata. nō tñ sub sacr̄o cōtenta. iō interdicti suspēsi excōicati ēt iuste excludūtur a susceptōe huius sacr̄i. ꝑdcā tñ pene sūt nō pccā q̄uis ꝑdictas penas contenētes grauiter peccēt. Ad ꝑmū ī oppositū dd̄ q īmūdicia mēstruoꝝ nō ꝓhibet mulierē cōicare. q̄a ē īmūdicia pure naturalis. Si aūt ut dr̄ ibidē. ex ueneratōe magis suscipe nō ꝑsumit laudāda ē. sed si pcipit nō est iudicāda. Silr̄ mō pōt dici de illa īfrmitate q̄ leuit. 15°. uocatur fluxus semīs. Ad 2ᵐ dd̄ q q̄uis recōciliatus deo et ecclesie sit dignus simpl'r pōt tñ cōtingere casus ī quo nō dz hoc recipe sacr̄m ꝓpter eius reuerētiā. Uel pōt dici q nō est incōueniens q aliqs sit dignus simpl'r et tñ indignus ſm quid. Ad 3ᵐ ad pte aliā. dd̄ q illud decretū nō loqtur de debito necessitatis sed ꝯgruitatis. mulier tñ debitū petēti reddere tenetur ſm glo. ibidem.

Consequenter queritur

de 3° ꝑncipali. Et circa hoc q̄runtur tria. P° utꝝ sacerdos peccet q scientēr dat hoc sacr̄m exn̄ti in pccō mortali. 2° utꝝ peccet hoc sacr̄m dādo hystrionibus et magis. 3° utꝝ sacerdos hoc sacr̄m dare debeat illis q de crimīe sūt suspecti.

Primo ostendo

q sacerdos peccat q sciētēr dat sacr̄z hoc exn̄ti ī pccō mortali. q̄uis lex dicat q petēti debitū sit reddēdū. tñ ille peccat q gladiū apud se depositū reddit petēti. si sciat q petēs illū eodē interficere se ꝓponat. g° a simili q̄uis ius canonicū dicat q sacerdos suo subdito petēti mīstret hoc sacr̄m peccat mīstrādo qñ scit illū hoc petere in malū suū qd̄ facit ols petēs ī pccō mortali. Itē uilioꝛ res ē pccōꝛ īq̄ꝫtū pccōꝛ q̄ꝫ lutū. sꝫ si sacdos ꝓijceret sciēt' corꝰ xp̄i ī lutū mortal'r peccaret. g° multo forti' mortal'r peccat qñ poīt ip̄z ī ore illiꝰ quē scit ip̄e eē ī mortali pccō. Itē mortal'r peccat medicus q sciēt daret medicinā īfirmo q̄ eēt ītersiciēdus. g° cū grauioꝛ sit moꝛs spūalis q̄ꝫ corpalis. multo forti' sacerdos mortal'r peccat dādo hoc sacr̄z illi quē scit eē ī pccō mortali. q̄a tal̄is recipiēdo hoc sacr̄z mortal'r peccat. Cōtra ꝺ ꝯse. di. 2ᵃ. Nō ꝓhibeat dispēsatoꝛ. ñ ꝓhibeat dispēsatoꝛ pigues terre. i. pccōres. ſm glo. ad mēsā dn̄i mādu care. Itē. 1ᵃ q. 1ᵃ. Xp̄s. xp̄s qd fecit nobis q traditorē suū cāca patiētia ptulit. ut ei ꝑmā eucharistiā cōsectā manibꝰ suis ꝛ ore suo ꝯmēdatā. sic ceteris apl̄is traderet. q̄i dicat ī hoc exᵐ nobis relīqt. Itēꝫ. 6ᵃ. q. 1ᵃ. Adūsitas' ī sine dr̄. q q̄uis xp̄s sciret iudā eē surē. tñ ad ꝑdicādū eū misit. ꝛ ei eucharistiā dedit. docēs ī eccl̄ia tollerari malos. g° exēplo xp̄i licitū ē sacerdoti dar̄ eucharistiā illi quem scit eē in pccō mortali. R̄ndeo q ille quē sacerdos scit eē ī pccā mortali. aut ñ petit eucharistiā sibi dari. ꝛ tūc sacerdos dādo peccat. aut petit. et tūc distigue q̄a aut suū pccm̄ mortale ē occultū aut maifestū. Si maifestū tūc sacerdos sibi dādo eucharistiā peccaret. q̄a legitiaꝫ ꝯ ip̄z hꝫ exceptōeꝫ quā sibi publice obijcere pōt. ꝛ accipio hic maifestū ñ p oi eo qd̄ ꝓbari pōt. qd̄ magis ꝓꝑe dr̄ maifestabile q̄ꝫ maifestū. Un̄ si sacerdos sciret prochianū suū eē ī crimīe qd̄ legitie ꝯ ip̄m posset ꝓbar̄. ita q illd̄ crimē nescirēt cū ip̄o nisi duo l'tres testes p quos hoc ꝓbar̄ possꝫ nō pp hoc deberet eucharistiā negar̄ illi ī publico petēti. q̄a iā īferret sibi penā añ crimīs ꝓbatōeꝫ qd̄ fieri ñ dꝫ. iiᵃ. q. 3ᵃ Coꝛ q. Sꝫ accipio hic maifestū p notorio. ē aūt pccm̄ notoriū ul' p sn̄iaꝫ uel p ꝯfessiōeꝫ factā ī iur̄ aut euidētiā rei q̄ tergiūsatōe aliq̄ celari ñ pōt. ex̄ de cohi. cle. ꝛ muli. c°. ult. Si aūt pccm̄ suū ē occltū aut petit ī occulto. Et tūc sacerdos sibi dādo peccaret. q̄a hꝫ ꝯ eū legitiaꝫ exceptōē quā sibi ī occlto obijcere pōt. et ip̄m dꝫ monere ne petat ī publico. ut habetur de conse. di. 2ᵃ. Ne ꝓhibeat. aut petit ī publico. et tūc sacerdos sibi dar̄ tenetur. q̄a ꝯ eū nō habꝫ legitimā exceptōem quā ei in publico obijcere possit. extra de officio iudicis ordinarij. Si

sacerdos. Ad p^m. dō q̄ n̄ ē silē q̄a ius naturale q̄d ē uirtuosius iure positiuo. pcipit nō reddere depositū in tali casu. nō est aūt sic ī pposito. imo ius naturale dictat q̄d occult⁹ peccator a plato suo nō publicetur. Un̄ nec xp̄us publicauit pccm̄ iude quousq̄ ip̄e iudas semetip̄m manifestauit Un̄ ex̄ de offi. iudi. or. Si sacerdos sciat p certo aliquē eē reū alicuius crimis uel cōfessus fuerit et emēdare noluerit nisi iudiciario ordine quis pbare possit eū nō debet noīati arguere. Ad 2^m. dō q̄ non est simile quia lutum corporale polluit illud quod in ipsum proijcitur. Unde species cōsecratas pollueret. Sz pccōr respiciens corp⁹ xp̄i nihil polluit nisi semetip̄m. Ad 3^m dō q̄ nō est silē. q̄a talē medicinā negare in ītrmū nō infamaret nec pplm̄ scādalizaret nec aliq̄d p̄iudiciū bono cōi facerēt. q̄d fieret si iudici liceret punire. uel aliūz diffamare p sua uolūtate iudiciario ordie p̄termisso. Argumēta ad ptē aliā pcedūt de pccōre occulto petēte in manifesto ⁊ caueat sacerdos ne sic petēti det hostiā non cōsecratā. simans sibi dare corpus xp̄i. q̄a si h^o faceret grauissie peccaret. daret. n. sibi ⁊ pplō occasiōez idolatrādi iq̄ztū i se eēt.

Secundo queritur

utrum sacerdos peccet dādo hoc sacr̄z hystriōib⁹ ⁊ magis. Rn̄deo q̄ solutio huius qōnis ex solutōe p̄cedētis manifesta ē. tales. n. ducūt illicitā uitā. Un̄ de talibus dr̄ de cōse. di. 2^a. Pro dilectōe. puto nec maiestati diuine nec euāgelice disciplie ꝯgruere ut pudor et honor eccl̄ie tā turpi et infami cōtagione fedetur. Un̄ nec talib⁹ nec cuicūq̄z infami notorio ⁊ manifesto dāda ē eucharistia s̄m ēt glo. ibidem. si tñ ut dr̄ sequēti. c^o. tales reuertantur ad dn̄m. eis gr̄a uel recōciliatio nō negetur. nō ē tñ sic intelligendū q̄ statim debeat eis dari eucharistia. q̄a ppter reuerētiā sacri. et ut pbetur eorz cōuersio nō ficta nō dz eis dari usq̄z p⁹ pactā peītētiā nisi aliq̄s articulus necessitatis uł pietatis aliq̄ñ alit̄ fieri suaderet.

Tertio queritur

utrum sac̄dos h^o sacr̄z dar̄ debeat illꝰ q̄ d̄ crimie sūt suspecti. Et uī q̄ sic. 2^a. q. 1^a. Nisi. et sūptū est ab aug^o. li^o. de penitētia. longe añ finē. Uoluit deus hoīem ab hoie iudicari arbitrio suspitionis. Sz si sacerdos nō daret eucharistiā suspectis de crimine sicut alijs. iudicaret eos arbitrio suspitionis. g^o uī q̄ eis debeat eucharistiam dare nō obstāte suspitōne. Itē. 6^a. q. 1^a. Oues. Ōis suspitio potius ē repellēda q̄z approbāda uel recipiēda. Sed si sacerdos p suspitione dimitteret eucharistiā dare suspectis. suspitionez nō repelleret sed approbaret uel recipet. g^o uī q̄ nō dz dimittere dare eucharistiā alicui p suspitōe. Cōtra. 32^a. q. 1^a. Dixit dn̄s. ubicūq̄z ē fornicatio uel fornicationis suspitio libere uxor dimittetur. g^o a sili ubicūq̄z ē suspitio homo pp illā sicut ppter factū iuste repellitur. ergo sicut sacerdos nō dz dare eucharistiam publice crimīosis. ita nec publice d̄ crimie suspectis. Rn̄deo sicut dicit glo. sup cap^m ultimo allegatū. triplex ē suspitio. temeraria. pbabilis. uiolēta. Suspitio temeraria dr̄ que ex irrōnabili cā cōsurgit. cuiusmodi ē illa q̄ cōficta ē rumoribus maledicorz hominuz ⁊ obtrectatorz. 11^a. q. 3^a. In cūctis. ⁊ p tali suspitione non debet sacerdos dimitter̄ eucharistiam dare suspecto. Probabilis ē q̄ cōsistit ex pbabilibus signis ⁊ pp hāc suspitōez n̄ dz ēt sacerdos dimittere dare eucharistiā. 2^a. q. 1^a. Deus: mala audita nullū audiētium moueāt nec passim dcā absq̄z certa pbatōe q̄sq̄z unq̄z credat. Sz añ audita diligēt̄ iq̄rat nec p̄cipitāt̄ q̄d aliq̄s agat. ⁊ ita nullū nī uerā. iustāq̄z pbatōez iudicare aut dānare debemus. Uiolēta ē q̄ surgit ex suspitōib⁹ uiolētis. ut si īueniat̄ suspect⁹ cū suspecta. nudus cū nuda. solus cū sola in eodē lecto loco et tp̄re suspectis. ⁊ ꝯ tales suspectos iudicādū ē sic iudicaret̄ de facto. Un̄ sic publice criminoso sacerdos n̄ dz dar̄ eucharistiā. ita nec publice suspecto de crimie mō suspecto p̄dcō. s̄m. n. iura q̄tuor modis cōuicit̄ hō d̄ crimie. s. istr̄is aut testib⁹. facti euidētia. ex̄ d̄ cohi. cle. et muli. Tua. Et. 2^a. q. 1^a. Scelus q̄d lotharius. aut iuris iterp̄tatōe. aut qñ q̄s sepe citat̄ ⁊ monet̄ nz se purgat nec ꝯpet. 3^a. q. 9^a. De crimie. ubi sic dr̄ Quātū ē ꝯfiteri d̄ crimie eū q̄ idulto ⁊ toties delegato iudicio purgādi se occasiōe

nō ītitiur aut uioleta suspitōe.32ª.q.i. Dixit dñs.et hoc no.2ª.q.1.c°.1°.in glo. Ad argumēta ad ptē pmā pcedūt de suspitōe temeraria uel pbabili. Arᵒ ad ptē aliā pcedit de suspitōe uioleta.

Circa litteram ut gd paras dentē et uētrē supple tm̄ qa hoc nō sufficit.credere enī oportet. In illo.n.sacr̄o ⁊ corpus et sanguinē suū cōmēdauit nobis qd ⁊ fecit.nos ipos.i.cᵒ sigificatū fecit nos ipos.s.corpᵒ.n. xp̄i uer̄ mysticū.corpᵒ.n. xp̄i uerū ī sacr̄o sigᵒ ē corpis mystici. Uñ pōt dici q̄ li.q̄ ibi facit relatōem simplicē.malus accipit sacr̄m et nō rē.hoc nō intelligitur d̄ re cōtēta q̄ ē corpus xp̄i uer̄. sz de re significata ⁊ nō cōtēta que ē corpus xp̄i mysticū qᵒ ad formale eius pncipium quod est gratia.

DI. X.

Sunt etē alij ⁊c. supiᵒ determinauit magister de hoc sacr̄o fm̄ se ee p cōpatione ad suscipiētem. hic oñdit uer̄ corpus xp̄i eē sub sp̄e panis. Et diuiditur ps ista in tres ptes Primo mgr̄ ponit errorē illor̄ qui negāt corpus xp̄i eē sub sp̄e panis ⁊ auctoritates quas illi adducebāt p se. 2° poīt ear̄ solutōem q̄ ex eadē 3° ad cōfirmatōnē ueritatis de eēntia ueri corpis xp̄i sub sp̄e plures adducit auctoritates ibi. Hic ⁊ his. Media diuiditur ī duas. P° soluit auctoritates q̄s heretici adducebāt p se. 2° explanat quādā auctoritatē adductā ī aliar̄ auctoritatū solutōe ibi. Attēde.

Circa hāc di. querēdū ē pncipaliter de 7. Et pmo de eē corpis xp̄i sub sacr̄o. 2° de mō essē di. 3° de substātie panis cōuertibilitate. 4° de corpis xp̄i ut ē sub sacr̄o mobilitate ⁊ tāgibilitate. 5° de cognoscibilitate. 6° de mō essentie ptiū corpis xp̄i sub ptibus illius sp̄e. 7° de ṽtute p quā corpus xp̄i ē sub sp̄e. Circa pᵒ q̄rūtur duo. P° utr̄ corpᵒ xp̄i sit sub sp̄e q̄tum ad uerā eᵒ substātiā. 2° utr̄ q̄tū ad eᵒ uerā q̄titatē

Primo ostendo q̄ corpus xp̄i ē sub sp̄e q̄tū ad eius uerāz substātiā.de conse.di.2ª. Nō hoc ⁊ mgr̄ ī lr̄a huius di.c°.p°. Nō hoc corpus qd uidetis mādicaturi estis et bibituri illū sanguinē quē effusuri sūt q̄ me crucifigēt. Sz si uere ibi eēt substātia corpis xp̄i māducaretur a māducāte sp̄ez.ergo nō ē ibi. Itē eadē di.pma.et mgr̄ in lr̄a huius.di.c°. pmo.donec seculū finiatur sursū ē dñs. sz si eēt sub sp̄e esset inferius.ergo non eēt ibi. Itē math.26°.paupes sēp hēbitis uobiscū me aūt nō sēp hēbitis.sed si substātia eius uere eēt sub sp̄e semp possemus eā habeṙ. ergo nō ē ibi. Itez qd est alicubi ubi pus nō fuit mutatū. sed p uerba que dicit sacerdos substātia corpis xp̄i ñ mutatur gᵒ sub illa sp̄e nō ē. Cōtra de cōse.di. 2ª.panis est in altari ubi accesserit consecratio. de pane fit xp̄i caro. Itē eadē di. Hoc ē ⁊ recitat mgr̄ in lr̄a huius di. c°.2°. Omnis res illar̄ rer̄ naturā ⁊ ueritatē ī se ɔtinet ex q̄bus conficiṫ. ɔficiṫ aūt sacrificiū ecclesie duobᵒ.sacr̄o.et re sacr̄i.i.corpe xp̄i. Est igitur ibi sacr̄m ⁊ res sacr̄i.i. corpus xp̄i. Ad istā questionē r̄ñdeo.q̄ ī sacr̄o altaris substātia copis xp̄i uer̄.⁊ realiter cōtinetur sub sp̄e panis. diuina.n.uirtus que de nihilo mūdū creauit hoc instituere potuit et instituere uoluit.et quia uoluit fecit et hoc faceṙ cōgruū fuit.qa in hoc manifestatur sue potentie immēsitas.hoc enī est tam admirabile q̄ transcendit omnez facultatem nature ⁊ sue humilitatis pfunditas in hoc q̄ uoluit qd possemus suum corpus sacratissimum nostris manibus cōtractare. Et eius inestimabilis charitas q̄ in hoc a nobis uisibiliter recedens nobiscum uoluit uerū corpus suum inuisibiliter remanere.et per hoc in uolendo credere ī humilitate exercitamur.⁊ in uirtute spei roboramur.et charitate amplius inflāmamur. Sūme ergo debēt omēs catholici detestari ⁊ psequi illū pessimū errorem ipiorū qui dixerūt corpus xp̄i nō cōtineri realiter in sacramento altaris.sed tantūmodo ibi eē sicut ī signo.quē errorē retractauit berengarius rome coraz centū.iz.ep̄is, ut habetur de cōse.di.2ª. Ego berengarius. Ad primū in oppositū d̄d q̄ soluitur p lr̄am sequentē. seq̄tur.n.immediate ipm

quidē et nō ipm. ipm inuisibiliter nō ipm uisibiliter supple mādūcabitis: Sz inuisibiliter sub specie panis ⁊ sanguinē inuisibiliter bibetis sub specie vini. Ad 2ᵐ dō q solutur ēt p lrām sequētē. imediate. n. sequtur. sed tñ hic ēt multū ē ueritas. dñs. glo. ibidē ipm uez corpus in forma panis i altari sumū ē. ergo uisibiliter. hic aūt nobiscū ē in sacro inuisibiliter ⁊ cū hoc realiter. Ad 3ᵐ dō q ibi uoluit. dñs dicere q nō semp ipm hñt sz corpalē pñtiā uisibilit sicut erat cōuersatus cū eis. Ad 4ᵐ dō q nō oportet maiorē eē uerā qñ aliqd ē ubi pus nō fuit p trāsubstātiatōez alterius rei in ipm. p hoc aūt ē corpus xpi realiter i sacro altaris ut inferi9 declarabit. Uel pōt dici q nō oz q illud qd ē alicubi ubi pus non fuit. mutatū sit. nisi desinat eē ubi pus erat. corp9 aūt xpi cū incipit eē sub specie sub qua pus nō erat nō ppter hoc desinit esse ubi prius erat.

Secundo queri-

tur utz corpus xpi sit sub specie q̄ztuz ad eius uerā q̄ztitatē. Et uī q nō. unā q̄ztitatē eē maiorē alia. est ipm cōtinere ⁊ excedere. ergo cū q̄ztitas corpis xpi maior sit q̄z quātitas hostie ponere eā sub quantitate hostie uī ͻdictionē includere. Itē omē q̄ztū cōtentū ab alio quāto est i eo sicut i loco et circūscribitur ab eodē. sed corp9 xpi nō est sub specie localitet. qa ut dr de ͻse. di. 2ᵃ. Persona. corpus i quo resurrexit dominus uno loco oportet eē. nec circūscribitur a spē. qa q̄ztitas ab alia circūscripta cōmēsuratur eidē. g° in sacro altaris nō ē substātia corpis xpi cū sua. uera q̄ztitate. Itē facilius ē substatiā separi ab accidētibus q̄z ecōuerso. qa accn̄ᵗ depēdēt a substātia. cū g° i h° sacro sint accn̄ᵗ panis sin̄ substātia ut inferius declarabitur. multo fortius ibi dz eē substātia corpis xpi sine accidēte. quātitas aūt accn̄s ē. Cōtra corpus xpi i sacro altaris ē corpus organicū viuēs. sed tale corpus nō pōt eē sine q̄ztitate. g° corpus xpi ē sub specie panis. cuz sua naturali q̄ztitate. Itē quāuis eē substātie nō depēdeat ex accn̄te. tñ p accn̄s ē suū bene eē. sed corpus xpi nusq̄z debet eē sin̄ bn̄ eē. g° corpus xpi nō ē sub specie panis sine q̄ztitate cū inter alia accidētia sit immediatior substātie. Rn̄deo q corp9 xpi cū sua q̄ztitate realiter cōtinetur. sub specie panis in sacro altaris. nec tñ q̄ztitas corpis xpi circūscribitur ab illa specie. primo pbatur p cōclusionē q̄ōis pcedentis. cū. n. realitet ibi sit substātia corpis xpi q̄ sua q̄ztitate naturali nō separ segtur ipam q̄ztitatē ibi eē. et qa ēt corpus aīe ͻiūctuz est. ibi ēt ē aīa. Unde si aliqs cōsecrasset in triduo mortis xpi sub sacro. fuisset corp9 sine aīa. et qa ista nō separantur a diuinitate ibi ēt ē diuinitas. Sed substātia corpis est ibi pmo et p se ⁊ imediate. qa substātia panis nō trāsubstātiatur nisi i substātiā corpis. q̄ztitas aūt ⁊ aīa ⁊ diuinitas ibi sūt p cōcomitātiā q̄uis si diuinitas nō eēt ibi p cōcomitātiā. tñ eēt ibi tota ppter simplicitatē ⁊ imēsitatē suā p q̄ ubiq̄z tota est sub spe. g° panis totus ē xpus cū sua quātitate. siliter sub spe vini. qa quāuis substātia vini nō trāsubstātietur nisi i sanguinē. tñ qa sāguis unitus corpi et corpus [illegible] q̄ztitati et aīe. et corpus ⁊ aīa diuinita[illegible]. iō corpus q̄ztitas eius aīa diuinitas sūt sub spe vini. p cōcomitātiā ⁊ ita sub spe vini tot9 est xps. qd aūt quātitas corpis xpi nō circūscribatur a q̄ztitate spēi. declarabit sic q̄ztū circūscriptiue ͻtentū ab aliq° q̄zto ei ͻmēsurat. ita q ps rn̄dz pti. sz q̄ztitas corpis xpi n̄ ͻmsurat q̄ztitati spēi nz ps rn̄dz pti. imo ut iferi9 ostendet ē sub q̄libet pte hostia tota. q̄ztū eni q cōmensuratur alij q̄zto applicatur ei pmo ⁊ p se ⁊ imediate p suā q̄ztitatē. hic aūt ē ecōuso. quia q̄ztitas corpis xpi ē sub specie p suā substātiā q̄ p se p° ⁊ imediate sub illa spe ͻtinetur. Ad pmū i opp9 dō q pcedit de ͻtinētia circūscriptiua. sic. n. ponere maiorē q̄ztitatē cōtinerī a miori ͻdictionē icludit. ut aūt ostēsū ē i corpe q̄ōis. corp9 xpi n̄ circūscribit a spe. Ad 2ᵐ dō q maior n̄ ē uera de q̄zto qd ͻtiet sub alio q̄zto rōe substātie p° ⁊ p se ⁊ imediate. ⁊ nō rōe sue q̄ztitatis nisi p ͻcomitātiā sic ē i ppposito. Ad 3ᵐ dō q q̄uis de9 possz substātiā corpis xpi ab accidētibus separe tñ n̄ decebat q fieret sicut decet accidētia panis separi a substātia sua. non. n. posset corpus xpi separi ab omni accidēte remanēte uita. qa aīa n̄ pōt

aiare corpus nisi organicū. organizatō aūt substātie corpis xpi sinē q̄titate eē nō pōt.

Consequenter queritur

de 2° principali. Et circa hoc querūt̄ duo. Primo utrū dei filius possit facere corp⁹ suū ī illa specie ut in loco sub qua cōtinet̄ in sacro. 2°. utrū ipse possit facere corpus suum in pluribus locis simul.

Primo ostendo

q̄ deus pōt facere corpus suū eē ī illa specie ut in loco sub qua cōtinet̄ ī sacro. Omne qd̄ cōtinetur ab alio ita q̄ neq̄ excedit nec exceditur ē ī eo ut ī loco. s₃ sic se habz corpus xpi ad spēm sub qua cōtinet̄. g° ē ī eo ut ī loco. Itē oē corp⁹ uł ē loc⁹ uł ē ī loco. s₃ corp⁹ xpi ut cōtētū sub illa specie n̄ ē locus. ergo ē ibi ut ī loco. Cōtra omne qd̄ ē ī loco n̄ pōt desinere eē ī loco nisi mutetur. sed corpus xpi pōt desinere eē sub specie absq̄ hoc q̄ mutetur. sicut p₃ cum spēs corrūpitur. g° nō ē ī ea ut ī loco. Sed uł̄ q̄ si possibile fuiss₃ h° fieri q̄ deus fecisset. q̄a magis fuiss₃ ī hoc manifesta potētia sua. g° uł̄ q̄ facere nō possit. Itē si corp⁹ xpi eēt ibi ut ī loco aut ut ī cōi. aut ī ꝓprio. nō ꝑmo mō. q̄a deus n̄ pōt facere q̄ pua quātitas excedat maiorē. loc⁹ aūt cōis excedit locatū neq̄ 2° mō. q̄a de⁹ nō pōt facere q̄ minor q̄titas sit equalis maiori. quātitas aūt locati et loci ꝓprij equātur. g° deus nō pōt facere ut corpus suū sit ī illa specie ut in loco. Rn̄deo corpus xpi nō eē sub illa specie ut ī loco. uer̄ ē q̄a corpus locatū est in loco rōe q̄titatis ꝑmo et p se. corpus uero xpi cōtinet̄ sub p̄dicta specie rōe substātie ꝑmo ꝛ p se. ut in p̄cedēti q̄ōe hitū ē. Un̄ q̄titas ibi nō ē nisi ex cōsequēti et p cōcomitātiā ꝛ p aliud a se. s. p substātiā. Un̄ corpus xpi cōtinetur sub illa specie q̄si mō ꝯrio ei quo locatū ē in loco. sed ut placet aliq̄bus deus posset facere ut ibi eēt ut ī loco. Innitētes 2ᵉ rōi facte ad ptē ꝑmā. Et q̄a uł̄ eis q̄ h° posset deus facere absq̄ hoc q̄ circūscriberetur ab illa specie. q̄a sicut pōt deus cōseruare cām īfluendo ad cause ꝑmanētiā ꝛ n̄ ad eius actionē. ita pōt facere q̄ hec spēs sicut locus corpus suū cōtineret. ꝛ tn̄ respectu ipius nō h̄ret actionē q̄ ē circūscriptō ita q̄ ī corpe illo n̄ cāret. ubi q̄ ſm auctorē sex pricipioꝝ ē circūscriptio corpis a loci circūscriptiōe ꝓcedes. S₃ h° alijs n̄ uł̄ rōnabile. q̄a aliqd̄ corpus eē in alio ut ī loco. nō ē tm̄ cōtineri ab illo sed ei cōmēsurari ꝛ ei cōfigurari uel locū sibi. corpus aūt xpi cōmēsurari q̄titati modice spēi. ꝛ ei cōfigurari uł̄ includere cōtradictionem q̄titate corpis xpi tota remanēte. tn̄ corpus xpi ē ī loco spēi ut in loco nō p̄ se sed p accn̄s inq̄tū cōtinetur sub specie q̄ p se est in loco. sicut aīa p accn̄s ē ī loco corpis ut ī loco inquātū est in corpe qd̄ p se est in loco. sed sicut ex hoc nō seq̄tur q̄ sit in corpe ut ī loco. ita ex dictis n̄ seq̄tur q̄ corpus xpi sit sub specie ut ī loco. Ad p° in opp̄° dn̄ q̄ nō oportet maiorē eē ueraꝫ nisi de eo qd̄ cōtinetur ī alio circūscriptiue ꝛ dimēsionabiliter. aīa. n. ē ī corpe ut in loco et tn̄ ipm nō trāscēdit seu excedit substātialiter cū nō sit nisi ubi ē corpus uł pars corpis. nec corpus excedit eā cū sit ī q̄libet pte corpis tota. corpus aūt xpi nō cōtinetur sub illa specie circūscriptiue nec dimēsionabiliter. Pōt ēt dici q̄ minor argumēti ē falsa. Unā. n. q̄titatē excedere aliā ē eam eē maiorē illa. ꝛ certum ē q̄ q̄titas corpis maior ē q̄₃ q̄titas spēi. et nihilominus cōtinetur sub illa p modū q̄ supradictus est. Ad 2ᵐ dn̄ q̄ nō plus cōcludit nisi q̄ corpus xpi ē ī loco. ꝛ hoc ē uer̄ q̄a illud idez corpus ī numero qd̄ sub specie cōtinet̄ in celo ē ut ī loco. S₃ hec solutō magis ē ad hoīem q̄₃ ad rē. posset. n. deus trāsubstātiare substātiā panis in aliqd̄ corpus nō ꝑus existēs qd̄ eēt sub illa specie mō sicut sic est corpus xpi sub illa. Et si ita eēt illud corpus nō eēt sub illa specie. nec alibi ut ī loco. Dicēdū ergo q̄ quāuis corpus xpi sit in celo ut in loco. tamen inquātum est sub sacramētali specie. nec est locus nec in aliquo ut in loco per se. sed est in aliquo ut in signo signatū uere et realiter continente. intelligenda est ergo maior argumenti ad hoc ut sit uera ſm ordinem quem deus in corporibus instituit ſm legem communem. deus enim creare posset unum lapidem. ut infra ambitum ultimi celi. net ipsum celum cōtingentē sicut poss₃ facere

aliud celum nõ contẽtum ab isto nec istud cõtinẽs seu cõtingẽs. et si lapis sic crearet nec esset locus neq3 eẽt in loco ⸗Primum ar^m^.ad ptẽ aliã quãuis cõcedi posset rõne principalis cõclusiõis. tñ maior falsa est. p destructionẽ eni loci posset locatũ desinet esse in loco ubi erat sine sui mutatõe. sic et corpus xp̄i per corruptionẽ speciei desinit eẽ in aliquo ubi erat sine sui mutatione.

Secundo queri

tur utrum filius dei possit facere corpus suũ eẽ in pluribus locis simul. Et uĩ q̃ nõ. qa eẽ hic includit nõ esse alibi et eõuerso. g^o^ unũ corpus sil' eẽ in pluribus locis ĩcludit cõtradictõnẽ. deus aũt cõtradictoria siml' eẽ uera facere nõ põt. ⸗Itẽ eẽ in uno loco tñ cõuenit corpi eo ip̄o q̃ limitatũ ẽ. s3 deus nõ põt facere qn corpus sit limitatum ergo nõ põt facere qn sit in uno loco tñ. ⸗Itẽ ansel'. monol'. c. 21°. Unũ totũ nõ põt simul eẽ in diuersis locis. sed corpus ẽ unũ totũ. ergo sil' nõ põt esse ĩ diuersis locis. s3 qd̃ no ẽ possibile eẽ nõ ẽ possibile fieri. et qd̃ nõ ẽ possibile fieri. deus facere nõ põt ⸗Itẽ termini locati et loci ꝓprij simul sũt sed q̃cũq3 sũt simul cũ eodẽ in numero sil' sũt inter se. sicut q̃cũq3 uni et eidẽ sũt eq̃lia. inter se sũt equalia. si ergo deus faceret unũ corpus in diuersis locis siml' essẽt termini distãtiũ locoꝝ qd̃ cõtradictionẽ ĩcludit ⸗Cõtra hug li^o^. 2°. de sacr̃is. pte. 8^a^. c^o^. 11°. dicit q̃ deus põt facere unũ corpus ĩ diuersis locis ⸗Itẽ facit q̃ siml' sit realiter contẽtũ sub speciebus diu̾sis. g^o^ a sili põt facere q̃ simul sit cõtẽtũ sub diuersis rebus ut in diu̾sis locis. ⸗Rñdeo corpus xp̄i eẽ sacr̃aliter in diu̾sis altaribus siml'. oĩbus fidelibus certũ ẽ. qa uere et realr' cõtinet sub diuersis spẽbus q̃ sũt ĩ diuersis altaribus. S3 utrum deus facere possit q̃ sil' sit in diuersis rebus ĩ qualibet ut ĩ loco ꝓprio. siue local'r dubiũ ẽ Dicũt. n. q̃dã q̃ ñ. moti ꝓpter rões ad p̄mã ptẽ inductas. mihi aũt uĩ cõtrariũ. sicut. n. imaginabil'r uĩ eẽ cõtra legẽ corpis et loci. ut unũ corpus sil' sit ĩ locis diu̾sis ẽt p diuinã potẽtiã ita uĩ eẽ imaginabil'r ꝯ legẽ corpis ⁊ loci ut plures soliditates sil' sint ĩ eodẽ loco. Uñ oẽs phi. hoc habuerũt ꝓ ipossibili. et tñ uidemus q̃ due soliditates mnñẽtes distĩcte p distinctionẽ substãtiaꝝ corporeaꝝ quarũ sũt soliditates pñt eẽ ĩ eodẽ loco ꝓprio sil' p diuinã potẽciã. facit. n. corpus eẽ glorificatũ ĩ eodẽ loco ꝓprio cũ nõ glorificato. ergo uĩ a sili q̃ simul possit facere unum corpus in diuersis locis. ⸗Preterea deus posset trãsmutare dimẽsiões panis in dimensiões corpis sui. sicut substãtiã in substãtiã. nõ. n. minus distinguitur substantia panis a substãtia corpis xp̄i q̃3 dimẽsiões a dimẽsionibus. sed si hoc faceret corpus xp̄i eẽt ubi fuit panis nõ tñ sacr̃aliter. g^o^ cũ ista trãsmutatiõe sil' posset facere ĩ locis diuersis sicut ĩ diuersis locis sil' facit trãsubstãtiatõem substãtie panis in substãtiã corpis sui posset facere corpus suũ sil' eẽ in diuersis locis nõ sacr̃aliter. ⸗Preterea sicut deus transubstantiat substãtiam panis in corpus suũ ⁊ posset transmutare dimẽsiões in dimẽsiões. ita posset diuersas ptes aeris q̃ꝝ q̃lib3 eẽt eq̃lis dimẽsioĩbus corpis xp̄i simul trãsmutare in corpus xp̄i ita q̃ substãtiã ĩ substãtiã et dimẽsiões in dimẽsiones qd̃ si faceret corpus xp̄i simul eẽt in diuersis ptib' aeris et ĩ locis. ⸗Preterea effectũ quẽ deus facit mediãte cã efficiente scd̃a posset facere sine illa. quãuis aũt trãsubstãtiatõ substãtie panis ĩ substãtiã corpis xp̄i sit rõ. ut sub illa specie fiat p̄ñs corpus xp̄i. ñ tñ uĩ rõ ut ibi maneat. qa transubstãtiatio cũ sit mutatio trãsit ĩ pteritũ. corpus aũt xp̄i ibi remanet. nõ est ergo ratio formalis essentie corporis xp̄i sub illis spẽbus. transubstãtiatio substãtie panis in ip̄m. sed magis uidetur reduci ad rõem cãe efficiẽtis p̄ñtie corpis xp̄i sub ill' spẽbus eo mõ quo mutatio ad cãm reducitur effectiuam. ergo sine omni transmutatõne deus posset facere corpus suum siml' sub illis speciebus. ergo a simili et in locis ip̄aꝝ spẽꝝ etiã si ibi nõ essẽt species. ⸗Preterea ad hanc opinionem ẽ auctoritas hu. .P. li. de sacr̃is. pte. 8^a^. c^o^. 11°. dicẽtis. Non est miru3 si mirabilis mirabilia operatur. Quomodo inquis corpus unum eodem tempore in diuersis locis similiter noli mirari qui locum fecit et locum in corpore et corpus in loco et qui fecit ut corpus unũ in loco uno esset. fecit sicut uoluit. et si

noluisset aliter facere potuisset. nam ⁊ q̃n vult aliter facit. Et infra. Cogita facientẽ et desinet eẽ mirabile quicquid illo͛ fuerit et si forte eẽ mirabile nõ desierit tñ icre/dibile ñ erit si factor oĩpotẽs cogitatur ñ erit ipossibile quicqd erit. Ad pᵐ i oppᵐ ƀƀ q̃ eẽ hic nõ includit nõ eẽ alibi q̃n hoc fit p infinitã potẽtiã. Ad 2ᵐ ƀƀ q̃ eẽ in uno loco tñ p finitã potẽtiã ɔuenit corpi eo ipo q̃ limitatũ ẽ. Uñ sic nõ põt nõ eẽ limitatũ ita nõ põt sil͛ eẽ ĩ pluribus locis p v͛tutẽ finitã. sed ex hoc non seqtur q̃n hoc possit fieri p v͛tutẽ infinitã. Ad auctoritatẽ ansel͛. ƀƀ q̃ unũ totũ nõ posse sil͛ eẽ in diuersis locis. intelligẽdũ ẽ p v͛tutẽ creatã. Ad 4ᵐ ƀƀ q̃ mior nõ ẽ uera nisi q̃n illud unũ et idẽ in numero ẽ in uno loco tñ. nõ .n. oportet q̃ spẽs sub q̃bus ẽ unũ ⁊ idem corpus xp̃i simul sit inter se.

Consequenter q̃rit͛ de 3º

pncipali. Et circa hº q̃runt͛ duo. Pº utrũ deus posset cõuertere substãtiã panis ĩ q̃titatẽ corpis sui. 2º utrũ posset trãsmutar͛ substãtiã pais eãdẽ ĩ numero ĩ corpa plã.

Primo ostendo

q̃ deus nõ posset trãsmutare substãtiam panis in quãtitatẽ corpis sui deus nõ posset facere q̃titatẽ maiorẽ cõtineri totã p se et pmo ⁊ imediate sub miori. Sz si deus posset cõuertere substãnã panis ĩ q̃titatẽ corpis sui posset facere q̃ quãntas corpis sui q̃ maior ẽ q̃3 quãntas hostie cõtineret͛ tota p se et pmo ⁊ immediate sub q̃titate hostie sicut substãtia corpis cõtinetur sub ea p cõuersionẽ substãtie panis in ipm. g͛ deus substãnã panis nõ posset cõuertere ĩ q̃ntitatẽ corpis sui. Itẽ boe͛. in liº. de duabus naturis ⁊ una psona xp̃i lõge añ medium. substãtia corporea ĩ corporeã ɔuerti ñ põt nec ecõuerso. sed nõ magis distãt substãtia corporea ⁊ incorporea q̃3 substãtia ⁊ accñs ergo substãtia panis in q̃titatem corpis xp̃i cũ sit accñs ɔuerti nõ põt. Cõtra ut oñsũ ẽ liº. pº. deus põt facere q̃cũq3 nõ includũt ɔtradictionẽ. sed substãtiã panis cõuerti ĩ quãtitatẽ corpis xp̃i p diuinã potẽtiã nõ uidetur includere cõtradictionẽ. ergo deus illã cõuersionẽ facere poss3.

Rñdeo q̃ deus posset cõuertere substãtiã panis in quãtitatẽ corpis sui si uellet. q̃ enĩ substãtia panis trãsmutetur p diuinã potẽtiã in substãtiã corpis xp̃i. hoc nõ est pp cõueniẽtiã substãtie panis ad substãtiã corpis xp̃i q̃a ĩ illa nihil remanet cõmune neq3 fit trãsitus p aliqd cõe. In illa aũt ɔuersiõe q̃ ẽ rõe cõueniẽtie aliqd cõe remanet. uel saltẽ fit trãsitus p aliud cõe. Sz hº est p quãdã possibilitatẽ seu passiuã potẽtiã q̃ a creatore ẽ ĩ creatura p quã ipa ita est͛ obediẽs creatori ut de ipa p creatoris potentiã fieri possit quicqd placuerit sue uolũtati. nec oporz apponer͛ hãc ɔdictionẽ si cõtradictionẽ nõ ĩcludit. q̃a uolũtati creatoris placere nõ põt facer͛ aliqd q̃d ɔtradictõnẽ includat eo q̃ nullo mõ rõez possibilẽ habet. ut in liº pº oñsum est. hec autem possibilitas nõ tñ ẽ substãtia panis ad hoc ut possibilitas ẽm se totã cõu͛tatur in substãtiã corpis xp̃i p diuinã potẽtiã. sed ẽt ut cõuertatur ĩ corpis eius q̃titatẽ. Cõcedẽdũ ergo q̃ sicut substantia trãsmutatur ĩ substãtiã ita posset xp̃us si uellet trãsmutare substãtiã panis ẽm se totã in quãntatẽ corpis sui. et q̃titatẽ ĩ q̃titatẽ. Ad pmũ in oppᵐ ƀƀ q̃ si deus trãsmutaret substãtiã panis ĩ q̃titatẽ corpis sui. ex hoc nõ sequeretur q̃ tota quãtitas corpis xp̃i cõtineret͛ p se et pmo et ĩmediate sub illa specie panis. q̃a aut. deus faceret illa trãsmutatõe nõ obstãte q̃ substantia corpis sui p se et pmo et ĩmediate contineret͛ sub illa specie ⁊ q̃titas substãtia mediante sicut ẽ modo. aut ipm corpus illam spẽm excederet. nõ. n. sic ẽ possibile q̃titatẽ maiorẽ totã cõtineri sub minori. pmo ⁊ p se ⁊ ĩmediate sub quãtitate minori. Ad 2ᵐ ƀƀ q̃ aut illud v͛bũ intelligẽdũ ẽ ƀ naturali cõuersiõe. aut si extẽdit͛ ad supnaturalẽ intelligẽdũ ẽ de cõuersiõe ĩ qua manet aliqd cõe seu ĩ qua ẽ trãsitus p aliquid cõe. nõ de illa in qua totũ cõuertitur in totũ nullo cõmuni manente.

Secundo querit͛ utrũ

deus posset trãsmutare substãtiã panis eãdẽ in numero in corpa plura. Et uꝛ q̃ nõ q̃uis due substãtie siue corporee siue icorporee ẽm diuersũ modũ ex͛ñdi possint sil͛

eē ut spūs sepatus ⁊ aīa in corpe ⁊ corpꝰ glꝰficatū cū nō glꝰificato.tñ due substātie ſm eūdē modū exñdi silꝰeē nō pñt. Unde duo corpa glꝰificata silꝰeē nō pñt.nec duo corpora nō glꝰificata. Sꝫ si substātia pāis eadē in numero posset cōuerti in plꝰa corpora plura corpa silꝰeēpossent sub illa spe ſm eūdē exñdi modū.gͦ talem deus ꝯuersionē facere nō potest. Itē ſꝫ Phi.4.phi. ꝙ qua rōne duo corpa nō possent eē simlꝰ eadē rōne infinita. Sed deus nō posset facere ꝙ infinita corpa silꝰeēnt sub una spe panis per conuersionē substātie panis in ipaꝫ.gͦ nec posset facere ꝙ substātia pāis cōuerteretꝰ in duo corpa.que p illā cōuersionē silꝰeēnt sub panis cōuersi quātitate.

Contra res cōtenta in loco quem totū replet.nec aliquā eius ptē.nō ꝓhibet aliā rem silꝰeē cū ea in eodē loco.Uñ qa angelus exñs in aliqua domo ñ replet eā totā nec aliquā eius ptem.ideo nō ꝓhibꝫ aliū angelū silꝰeē cū eo in eadē domo. Sed corpus xpi cōtētū sub spe pāis nō replet eaꝫ totā nec aliquā eius ptē. gͦ ñ ꝓhibet aliꝺ corpus eē cū ipo sub eadē.qua rōne ergo pōt cōuerti in vnū pōt cōuerti in plura.

Ad istā qōnē forte aliqui diceret ꝙ deus nō posset trāsmutare substātiā panis eāꝺ in numero in corpa plura:qa hoc ñ posset facere unica cōuersione eo ꝙ cōuersiones plurificātꝰ penes termioꝝ plurificationē: Nec plꝰibus conuersionibus successiue.qa substātia panis cōuersa in corpus xpi postea cōuerti nō posset in corpus aliud.qn p ꝑmā cōuersionē desinit eē.⁊ illud qꝺ nō ē in aliud cōuerti nō pōt. Nec plꝰibus cōuersionibus silꝰ.qa impossibile ē eādē rem in numero silꝰmutari.⁊ ſm idē diūsis mutatiōibus eiusdē spēi ad diuersos ꝉminos dispatos. Alijs aūt uꝫ ꝙ deus posset eādē substātiā panis in numero silꝰ cōuerterꝫ in plura corpa.quelibet.n.ps corpis xpi tota ē sub qualibet pte hostie ut inferius oñdetur.qꝺ ueꝝ ñ eēt nisi ps eadē substātie panis cōuerterez in qualibet ptem corporis xpi Sed qua rōne substātia pāis ꝫ eandē sui partē simul pōt cōuerti in caput corpis xpi ⁊ in pedes ⁊ in alia mēbra. uꝫ ꝙ posset cōuerti p diuinā potentiā si deo placeret in plura corpa silꝰ Qui uult tenere secūdā hāc opionē pōt dicerꝫ ad pꝰ i oppꝰ ꝙ p diuinā potentiā duo corpa ſm eūdē modū exñdi simul eē possent .Unde deus posset facere miraculose ut unū corpus glꝰificatū simul eēt cū alio glorificato.⁊ unū ñ glꝰificatū cū alio ñ glorificato.

Ad 2ꝰ ꝺꝺ ꝙ qͣuis deus nō possit facere ꝙ infinita corpa in actu simul eēnt sub eadem spe panis p cōuersionē panis i ipsa. tñ posset facere ꝙ substātia panis ꝯuterretur in plura corpa.qa infinitū non pōt silꝰ eē in actu in creatura.Uñ cū Phūs dic ꝙ qua rōne duo corpora possent eē silꝰ eadē rōe ifinita.nō accipit infinita ꝓ infinito i actu.sed uoluit dicere ꝙ nūqꝫ tot eēnt silꝰ in actu qn adhuc possent eē plura.

Ad rōnē q̄ adducebatꝰ ꝓ alia opione in corpe qōnis pōt dici ꝙ deus eādē substātiaꝫ in numero pōt cōuertere silꝰin corpa plura. sicut pōt: facere unū corpus silꝰeē i diuersis locis.qͣuis.n.eādē rem transmutari in hoc corpus ⁊ nō trāsmutari in hͦ corpus sint cōtradictoria.tñ eandē rē trāsmutari p diuinā potētiā in hoc corpus ⁊ simul in aliud corpus nō cōtradicūt.tñ sicut qͣuis idem corpus eē hic ⁊ nō eē hic ꝯtradicāt. tñ idē corpus eē hic.⁊ silꝰ p diuinā potētiā eē alibi nō cōtradicūt. Qui uult tenere ꝑmā opionē pōt dicere ad arꝰ ad ptē secūdā ꝙ qͣuis angelus ñ repleat locū tamē in eodē loco ꝑmo duo angeli silꝰ eē ñ pñt. ⁊ preterea si detur ꝙ duo corpa silꝰpossit eē sub qͣtitate unius hostie eo mō qͦ ibi ē corpus xpi.tñ substātia panis ſm eādeꝫ sui ptem in plura corpa silꝰ cōuerti nō posset.

Ad rōneꝫ adductā ꝓ 2ª opione i corpore qōnis pōt dici ꝙ nō ē simile de conuersione substātie panis ſm eādē sui pteꝫ in plura mēbra unius corpis ⁊ ī plꝰa corpora .qa in plꝰa mēbra cōuertitꝰ rōe unꝰ corpis cuius sūt ptes.sed nō pōt dari aliquid unū rōne cuius simlꝰ cōuerteretur in plura corpora.

Consequenter queritur

de quarto principali .Et circa hoc queruntur duo Primo utrum corpus xpi ut contentū sub specie sacramentali possit moueri 2ͦ utrum ibi posset īmediate tangi .

PRimo ostendo
q corpus xpi ut cõtētū sub spe sacrali nō
possit moueri. qa aut posset moueri p se.
aut p motū hostie. Nō p° mō. qa oē qd p
se mouet' ē in aliquo ut in loco. nec 2° mō.
qa tūc sil' posset moueri ⁊ qescere p motū
hostie cōsecrate ⁊ alteri⁹ qetē qd ipossibi
le uidet'. Itē sic dic phūs 2° topicoꝝ. Im
possibile ē cōtraria sil' iesse eidē. Sz si cor
pus xpi posset moueri p motū hostie. ciꝫ
una mouet' supius ⁊ alia iferius ɔrijs mo
tib⁹ moueret'. g° nō pōt moueri p motū ho
stie. g° m'tomin⁹ p se ut uī. Itē si moue
ret' p motū hostie uersa hostia uerteretur
qd falsū ē. p motū g° eius nō mouet' ⁊ mi
nus p se ut dcm̄ ē. Cōtra phūs 2° topi.
Mouētibus nobis necīuꝫ ⁊ q̄ i nobis sūt
oīa sil' moueri. g° cū corpus xpi uere ⁊ rea
liter cōtineat' sub spe ipa mota optꝫ ipsū
moueī. Sz nihil mouet' p motū alteri⁹ qd
nō possit moueri p se. qa oē tale p se ē in
potētia ad aliud. g° corpus xpi pōt moue
ri p se ⁊ motū hostie. Itē ipossibile ē ideꝫ
corpus p se moueri ⁊ nō moueri sil' ⁊ fm
idē. Sz corpus xpi p se pōt moueri i celo.
g° pōt p se moueri i sacro. aliter posset cō
tigere q sil' ⁊ fm idē moueret' ⁊ nō moue
ret'. Rndeo q corpus xpi ut cōtētū ē sub
spe sacrali p se moueri dupl'r pōt itelligi.
Uno mō de motu q nō hꝫ cōpatiōem ad
extra. sicut motus uitalis ⁊ delcātiōis. ⁊ i
tali motu pōt xps moueri ēt ut ē sub spe
sacrali. Alio mō de motu q nō cōuenit mo
bili nisi p cōpatiōem ad locū cuiusmōi est
motus localis. ⁊ tali motu p se moueri nō
pōt ut ē sub spe sacrali. qa q̄uis corp⁹ xpi
nō obstante q sit cōtētū sub spe panis sit
i celo. ut in loco. tī inq̄ztū sub illa ē. nec ibi
nec alibi' ē p se ut in loco. nec p se hꝫ aliq̄
hītudinē ad locū. qa tī ē in loco p accñs.
qz spēs i q̄ r̄al'r ɔtiet' i loco ē p se. iō p mo
tū hostie localit' pōt moueri ⁊ sic ūe corp⁹
xpi eleuat' cū hostia eleuat' ⁊ ɔfert' ad īfir
mū cū ad infirmū hostia p sacerdotē ɔfer
tur. Ad pmū dō q nō ē icōueniēs q ali
qd p accñs moueat' sil' ⁊ qescat. sicut aīa
p accñs mouet' moto brachio ⁊ p accñs q
escit qescente pede. Sz hoc exēplū qdā nō
ap.p'bant. qa q̄uis aīa sit tota i q̄libꝫ cor
pis pte. tī qz nō hꝫ suū pfectū eē nisi i toto.
iō nō mouet' nisi p motū totius. sz corpus
xpi sub q̄libꝫ spe sacri habꝫ suū eē sacrale
pfectū. ⁊ iō ad ꝓpoitū sufficiat ad pñs ex
emplū de sedēte in cathedra in naui. qa p
motū nauis mouet'. Ad 2ᵐ dō q motus
quo corpus xpi mouet' sursū p motū spei
cōtinētis. ⁊ motus quo mouet' deorsū per
motū alterius spei nō cōueniūt sibi nisi p
accñs. nō ē aūt icōueniēs q idē sil' ad ptes
oppositas p accñs moueat'. ut si hō exñs i
equo in naui moueat' motu equi ɔsus t'mi
nū oppoitū t'mio ad quē tēdit nauis. Ad
3ᵐ dō q q̄uis mota hostia p accidēs cor
pus xpi moueat'. tī ipa uersa nō uertit'. qa
q̄uis ptes ordinē habeāt in ipo corpe ab
solute. nō tī p cōpationē ad spez. Uñ dici
nō pōt q pedes habeat in una pte hostie
⁊ caput in alia. ⁊ sic de alijs mēbris. quia
oēs ptes sil' sūt sub q̄libet pte hostie. ut īfe
rius ondet'. Ad pᵐ ad ptē aliā pꝫ solutō
ex dictis in qōne. Ad 2ᵐ dō q aliqd per
se moueri ut ē in loco ⁊ illud idē nō p se
moueri ut ē in aliquo nō ut in loco nō cō
tradicūt qa negatio ⁊ affirmatō. q̄uis sit
ex eodē nō tī p cōpationē ad eūdē exūdi
modū.

SEcundo queritur utrū
corpus xpi cōtentū sub spe sacrali possit
imediate tāgi. Et uī q sic. Magis tāgūt
se illa que sil' sūt fm se tota. q̄z illa quorū
ultia tātū sūt sil'. Sed spēs panis ⁊ corp⁹
xpi sil' sūt fm se tota. qa corpus xpi real'r
cōtinet' sub spe. g° spēs ⁊ corpus xpi ma
gis tangūt se q̄z due soliditates quaꝝ ul
tima sūt tātū sil'. Itē si de⁹ crearet lapi
dē unū isra ultimā supficiē celi ultimi nec
ipūꝫ tāgentē ille lapis nullā haberet hitu
dinē ad locū. tī h° nō obstāte si posset ce
lū pforari posset ꝓtendi aliq̄ lancea usq̄
ad ipm qua tāgeret'. g° a sili nō obstāte q
corpus xpi ut cōtētū sub spe nullā habeat
hitudinē ad locū tangi pōt p penetratōeꝫ
spei. Itē si corp⁹ xpi ɔsecratū i cena ref
uatū fuisset sub sacro usq̄ ad horā q̄ fuit
clauis pforatū. sensisset dolorē ex illa pfo
ratiōe causatū qa ⁊ sub illa spe fuissꝫ mor
tuū qū mortuū fuit in cruce. Sz sub illa
spe predictū dolorē nō sensisset nisi ab ill'

clauis ibidē pforatū fuisset. g° inq̈ʒtū ē exi
ſtēs ſub ſacr̄ali ſpe tāgi pōt. Itē de⁹ n̄ po
tuiſſʒ facere q̄ corp⁹ xp̄i mortuū fuiſſʒ in
ſepulchro ⁊ uiuēs ſub ſacr̄ali ſpe. g° a ſimi
li nō potuiſſʒ facere q̄ tactū fuiſſʒ ī cruce
qn etiā fuiſſʒ tactū ſub ſpe. ſi uſqʒ tūc ſub
ſacr̄ali ſpe fuiſſʒ reſuatū. Cōtra ſi corp⁹
xp̄i īq̈ʒtū ē ſub ſacr̄ali ſpe poſſet tāgi maxi
me poſſʒ tāgi ab ipſomet xp̄o. Sed ibi xp̄ſ
cū manu nō potuiſſʒ tāgere caput ſuū. uel
aliā ptes corpis. q̄ʒ ut oñſum ē in q̄one p̄
cedenti nullū poteſt ibi habere motū lo
calē. ergo nullo mō poteſt ibi tangi. Itez
ſi ibi poſſʒ tangi. g° attingi poſſʒ a dētib⁹
maſticātiū ſpēs q̄ꝺ falſuz ē. q̄ʒ tunc ī cena
qn̄ diſcipuli ſui māducauerūt ipſū ſub ſa
cro qn̄ adhuc corp⁹ eius erat paſſibile do
lorē ſenſiſſet q̄ꝺ tn̄ nō eſt uerꝫ. Rn̄deo q̄
corp⁹ xp̄i ut cōtētū ſub ſpe ſacr̄ali nō pōt
imediate tangi ſub illa ſpe. ſubſtātia. n. cor
pea intellecta p̄ter dimēſiones q̈ʒuis ītelli
gatur ut extenſibilis. tn̄ intelligit̄ ut nō ex
tenſa. Un̄ in nō extēdi aſſimilat̄ ſubſtantie
ſpirituali create. in extēſibilitate āt differt
q̄ʒ ſubſtātia ſpiritual̄ extēſibilis nō ē. Cuz
g° corp⁹ xp̄i ſub ſpe p̄mo ⁊ p ſe rōe ſubſtā
tie. ⁊ dimēſiones n̄ ſūt ibi. niſi p concomitā
tiā. eſt enī ibi ſm modū ſimilē illi mō quo
ſubſtātia ſpūalis creata p eēntiā ē in loco.
nec tn̄ inter iſtos duos modos exiſtēdi eſt
oīmoda ſſi͠litudo. ſʒ ī h° q̄ ſicut ſubſtātia
ſpūalis creata p eēntiā pn̄s ē ī loco. nec tn̄
a loco tāgitur. nec aliq̄s hō q̈ʒtūcūqʒ pene
tret locum pōt eēntiā ei⁹ tāgere. ſic corp⁹
xp̄i pn̄s ē ſub ſpe. nec tn̄ ab ea tangit̄ nec
aliq̄s hō q̄ncūqʒ penetret ſpeciē corp⁹ xp̄i
ut ibi ē pōt tāgere. Ad p̄ᵐ i oppoſitū ꝺꝺ
q̄ maioꝛ nō ē uera. niſi de ill̄ q̄ ſil̄ ſūt ſm
corpal̄ eēntie modū q̈ʒtū ad utrūqʒ extre
mū. ſic āt nō ē ī p̄poſito ut uiſū ē ī corpo
re queſtionis. Ad 2ᵐ ꝺꝺ. q̄ ex illa rōe ſe
queret̄ q̄ ille lapis n̄ poſſʒ tāgi ad q̈ʒcūqʒ
pte circūferētie illa lācea dirigeret̄ ⁊ q̈ʒtū
cūqʒ longitudo ei⁹ ultimā circūferentiam
excederet. ille. n. lapis eēt nuſq̈ʒ ⁊ ex conſe
quenti nō eēt p̄opīqnioꝛ circūferentie q̈ʒ
cētro nec rēotioꝛ ab una pte circūferētie
q̈ʒ ab alia. q̄ʒ nullā pēit⁹ hitudinē hnberꝫ
ad quēcūqʒ locū. ⁊ iō nulla eſſet rō quare
magis tangeret̄ a lācea trāſmiſſa p poluz
articū q̈ʒ trāſmiſſa p polū antarticū. nec ī
telligas q̄ uelī dicere q̄ ſe nō habeat alio
mō corpus xp̄i ad ſpem q̈ʒ ille lapis ſe ha
beret ad locū. q̄a de illo lapide nō poſſet
uere dici q̄ eēt realiter pn̄s ſub aliquibus
alijs dimſionibus ſuis. Sʒ uere dr̄ uerum
corpus xp̄i eē realiter pn̄s ⁊ cōtētū ſub ſa
cramētali ſpecie. Ad 3ᵐ ꝺꝺ q̄ ſi corp⁹ xp̄i
ſub ſacro fuiſſet reſuatū uſqʒ ad horaz q̄
fuit clauis pforatū. ⁊ poſtea in cruce moꝛ
tuū. dico q̄ exn̄s ſub ſpecie ſacr̄ali ſenſiſ
ſet dolorē ex illa pforatiōe cauſatū ⁊ po
ſtea fuiſſet mortuū. nec tn̄ ut ibi exn̄s fuiſ
ſet ab illis clauis pforatū. ſēſus. n. doloris
⁊ mors corpi cōueniūt abſolute nō p ꝯpa
tionē ad locū. ſed aliq̄d pforari clauis rei
nō cōuenit niſi inq̈ʒtū ē hn̄s hitudinez ad
locū. Cū enī talis actio ſit p motū localez
oʒ illud in q̄ꝺ talis actio trāſit eē alicubi
ut in loco. Un̄ uerſus Pixide ſuato po
teris copulare dolorez ınnatū. ſʒ nō illa
tus cōuenit illi. Ad 4ᵐ pʒ ſolutio ex inm
dictis. Ad p̄ᵐ ad ptē aliā dicūt aliqui q̄
q̈ʒuis ſub ſacro xp̄us n̄ poſſit tāgi ab alio
pōt tn̄ tangi a ſe aliquo mō ⁊ aliquo mō
nō. q̄a cū corpus ſuū ſit dimenſionatū pōt
ducere manū ab una pte ad aliā. hoc eniʒ
poſſet facere unus hō ſi eēt nuſq̈ʒ ſuppo
ſito q̄ cōſuaret̄ in uita. non poſſet tamen
manū elongare a corpe. ⁊ poſtea cōiūger̄.
q̄ʒ talis elongatio ⁊ iterata ꝯiūctio inclu
dūt diſtātiā. ⁊ ex cōſequēti dimēſionē īter
extrema. ad q̄ꝺ ſeqtur q̄ manus ⁊ corp⁹
applicarent̄ dimēſionibus ut ad locū. q̄ꝺ
corpi xp̄i ut ē ſub ſacr̄ali ſpe nō conuenit.
Alij dicūt q̄ hō ſi nuſq̈ʒ eēt nō poſſʒ du
cere manū ab una pte corpis ad aliā etiaz
tenēdo eā ſemp corpi cōiūctā. q̄a p̄mus lo
cus ubi erat manus reliqueret̄ uacuus
⁊ poneret̄ ubi p̄us nihil erat. Sʒ iſta ratō
nihil ualet. q̄n illa poſitiōe facta. man⁹ nō
eēt in loco. ⁊ ſic nō relinqueret̄ aliq̄s loc⁹
uacuus. ⁊ ſicut manus iūcta pectori eēt nō
in loco ita iūcta uentri eēt nō in loco.

Onſequenter queritur
de 5° p̄ncipali. Et circa hoc q̄rūtur duo.
Primo utꝝ corpus xp̄i ſub illa ſpe poſ
ſit uideri uiſione intellectuali. 2° utꝝ ocu
lo corpoꝛali.

PRimo ostendo

q corpus xpi sub specie nō pōt uideri ui/sione intellectuali. Uisio intellectualis nō est supra rōnē. sed exn̄tia corpis xpi sub p̄dicta specie ē supra rōnem. g° ibi nō pōt intellectualiter uideri. Itē intellectualis uisio rei nō p̄n̄tis p eēntiam ē p speciē. sed a corpe nullā habētē babitudinē ad locū nō pōt res in loco existens recipe speciez. Cū g° quicūqz creatus intellectus sit i lo co. ⁊ corpus xpi ut exn̄s sub specie nō ha beat habitudinē ad rem aliquā ut ad lo/cū. nullus intellectus pōt ab illo recipere spēz. ⁊ ex cōsequēti nullus itellectus crea tus pōt ipm uidere. Cōtra oīs intellec/tualis cognitio ē intellectualis uisio. Sed corpus xpi eē sub sacr̄o ab intellectu co/gnoscitur. aliter. n. hoc nō possem⁹ signi ficare. qd enim nō possumus intelligere non possumus significare. ergo corpus xpi sub sacr̄o intellectualiter uidetur. Rn̄deo q corpus xpi sub sacr̄o a nullo in tellectu nisi diuino uideri pōt p naturam. cuius rō est ad hoc ut aliqd possit uideri naturalr̄ ab intellectu creato requirit q possit naturaliter fieri p̄n̄s intellectui p eēntiā uel speciē intellectui ipm īmediate representātē. quia intellectualis uisio nō ē quecūqz intellectualis cognitio. sed imedi ata. requirit etiā q sit ita pportiōale na turali lumini intellectus ut nō trāscendat eius facultatē. corpus aūt xpi ut exn̄s sub spē sacramēti nō pōt naturalr̄ fieri p̄n̄s p eēntiā nostro intellectui. nec p speciem ipm īmediate intellectui representātē. qa a corpe nō exn̄te in re aliq̄ ut in loco nec locū aliquē tangente nō pōt naturaliter spēs deriuari ad rē exn̄tem in loco. Intel lectus aūt noster ab oculo corpali nō pōt recipere speciē naturalr̄ nisi mediāte ali/quo organo corporeo qd ē ī loco. Mod⁹ etiā exn̄tie corpis xpi sub sacr̄o trāscēdit facultatē naturalis lūinis nr̄i intellect⁹. ⁊ ideo a nr̄o ītellectu corpori vnito natura liter uideī nō pōt: nec etiā ab ītellectu aīe sepate. nec ab intellectu angelico. qz q̄uis f̄m aliquos spūs sepatus posset q̄tuz est ex ui nature sue se facere p̄n̄tem corpori exn̄ti sub sacr̄o eo q p naturā non habet necessariā bitudinē ad locū. sz tm̄ p ordi/nē diui⁹. tn̄ qz ille mod⁹ exn̄di trāscēdit facultatē naturalis luminis cuiuscūqz in tellectus creati. iō si p̄n̄s ei eēt relict⁹ suo lumini naturali illū modū exn̄di uidere ū posset. q̄uis aūt excedat facultatē lumīs natalis. nō tn̄ excedit facultatē luīīs glo rie. Un̄ credo q quicūqz itellectus beat⁹ modū exn̄tie corpis xpi sub sacr̄o ⁊ omia que sūt fidei uidet clare nō tantū in ūbo. sed etiā illa uisione que dr̄ eē in pprio ge nere. Argumēta ad pte p̄mā pcedūt de uisiōe intellectuali ⁊ lūīne naturali. Ad ar⁹ ad ptē aliā dd q maior ē falsa. cogni tio eni itellectualis enigmatica q̄ ē p fidē ū ē itellectualis uisio. nec etiā cognitō dis cursiua uisio dici debz. Preterea corpus xpi eē sub sacr̄o nō naturalr̄ a nobis co/gnoscit. sz p doctrinā ⁊ supnaturalē illu/stratione.

SEcundo queri/tur utruz corpus xpi sub spē possit uideri oculo corpali. Et uī q nc. facilius ē uide re corpus xpi sub sacr̄o q̄z illud qd nō est sz nos p naturā possum⁹ uidere illud qd ū ē. Un̄ Auic. 6° natalīū li° 4°. c. 2. Possibi le ē dscribi in sensu cōi ut audiat ⁊ uideat colores ⁊ sonos q nō habēt eē extra. ergo multo fortius possumus uidere corp⁹ xpi sub sacr̄o. Itē potētior ē uirtus oculi glī ficati ad penetrādū q̄z uirt⁹ corpis īaīati Sz uirtus lune que ē corpus inaīatū pene trat totā trām. aliter eni in eadē hora ī q̄ causat fluxū maris in quarta tre sibi sup/posita nō causaret in quarta opposita. g° mlto fortius uirtus oculi glificati potest penetrare spēm ⁊ attigere corp⁹ xpi. Itē oculus corpalis pōt uidere corpus cuius spē informari pōt. Sz xps inq̄tū est deus pōt oculo speciē īprimere corpis sui ut ē sub sacr̄o. g° saltem miraculose pōt uideri ab oculo corpali. Cōtra aut corp⁹ ⁊ spe cies uiderentur sub equali anglo. aut cor/pus sub maiori nō sub equali. qz tūc cor/pus xpi ⁊ spēs eq̄rent in magnitudie. que. n. sub equali angulo ⁊ equali distātia ui/dent equalia sūt. Si aūt corpus xpi uide/ret sub maiori angulo. maior angulus cō tineret sub minori quod ē impossibile.

Jtez potẽtior ẽ intellectus nõ glificat⁹ q̃3 corpalis oculus etiã glificatus. Sz intellectus p naturã ñ põt uideř corp⁹ xp̃i sub sacr̃o ut hitũ ẽ in qõe p̃cedẽti. g° multo minus hoc põt etiã uisus glificatus. Rñ° q͛ exñtia corpis xp̃i uideri nõ põt ĩ sacr̃o oculo corpali nat͛ali uirtute. nec ṽtute glorie. nec etiã p miraculũ. Primũ declarať sic. ad hoc ut oculus corpalis possit p naturã uidere aliqđ corpus reqriť q͛ ab illo corpe possit usq3 ad oculũ p naturã deriuari silitudo illius corpis repñtans ipsuz oculo. talis aũt spẽs deriuari ñ põt p naturã nisi ⁊ corpe exñte in loco ⁊ p mediuz corpale Si.n. ut dĩc Phi. 2° de aĩa. uacuũ eẽt iter celũ ⁊ ťrã nihil oĩo uideremus. Sz corpus ut exñs sub sacr̃o nõ ẽ alicubi ut ĩ loco. ⁊ iõ ab ip̃o ad oculũ ur̃m nõ põt species nat͛aliter deriuari. Q̃đ etiã nec p gliam. declarať sic. Ad hoc. n. ut oculus glificatus uideat oz ip̃m eẽ informatũ spe uisibilis. Sz p uirtutẽ gľe oculus corpalis ñ põt abstrahere a corpe xp̃i exñtis sub sacramẽto eius spẽm. q͛ lumẽ corpale ñ põt attingere rem nõ hñtem exñtiã alicubi ut in deťminato loco quã non habet corpus xp̃i ut ẽ sub sacr̃o. Q̃đ etiam nec p miraculũ. declarať sic. Sic eni oculus corpalis eleuari nõ põt p q̃đcũq3 miraculũ ad uidendũ exñtiã substãtiaꝝ sp̃ualiũ nec ẽ possibile illã repñtari expresse p q̃cũq3 spẽm corpalẽ. sic cũ corpus xp̃i sit sub sacr̃o ad silitudinẽ sp̃ualis exñtie inq̃ztũ ẽ ibi p̃mo ⁊ p se rõne substãtie. ⁊ q̃ztitas nõ ẽ ibi nisi p ↄcomitantiã dici põt q͛ ĩpossibile ẽ corpalẽ oclũ p q̃đcũq3 miraculũ ad h° sublimari ut corpus xp̃i qđ ẽ sub sacr̃o uideat. impossibile ẽ etiã talẽ spẽm corpalez fieri que sit illius exñtie expresse rep̃sentatiua. Uñ si aliñ appet ibi species pueri uel frustrũ carnis nõ credo q͛ illud sit corp⁹ xp̃i. maiores. n. sũt dimensiones corpis xp̃i q̃3 ille que ibi appẽt. ⁊ si appereret uere ibi corpus xp̃i ñ appet ut sub sacr̃o. Uñ credo q͛ illa appentia pueri que ibi aliqñ uisa ẽ uel describitur in imaginatiõe uel ĩ sensu cõi uidẽtis. uel si ẽ realiter extra. ñ credo q͛ ille dimẽsiões fũdanť ĩ dimẽsioĩb⁹ speipanis. q̃uis tũc nõ appeãt. nec tũc debet sumi ab illo cui appet. quia nõ appaꝛz sub specie cõuenienti hũane refectiõi. Ad p̃m in opp̃m dicẽdũ q͛ nõ possumus uidere oculo corpali illud qđ nõ ẽ. Uñ illa uisio đ qua loquiť Aug. nõ ẽ uera uisio. sed silitudo uisiõis que accidit dormiẽtibus ⁊ aliñ uigilãtibus ex excessu fortificatiõis imaginationis. seu ex reductiõe speciei uisibilis ab imaginatiõe ad sensũ cõmunẽ ubi ẽ radix oĩuz sensuũ p̃ticulariũ. Ad 2m đm q͛ oculus nõ uidet p p̃tensionez uirtutis uisibilis usq3 ad rẽ uisam. sed p multiplicationẽ spẽi uisibilis usq3 ad uisũ. Et p̃teřa si p̃mo mõ fieret uisio adhuc radij uisuales p̃tendi nõ possent usq3 ad corpus xp̃i ut exñs sub sacr̃o. q͛ illa uirtus uisualis p̃tendi nõ posset nisi mediãte medio cui⁹ supficies nõ tangit corpus xp̃i ut existẽs sub sacr̃o. Ad 3m đm q͛ ad uidendũ non sufficit q͛ oculus informeť spe rei uisibiľ. sed cuz hoc requiriť q͛ sit uisibile pñs in deťminata distantia ⁊ ḃtudine ad uisuz. Preťea nõ ẽ creabilis aliqua corpalis species que possit corpus xp̃i ut ẽ sub sacr̃o repñtare exp̃sse. sensus etiã nullo modo ẽ sublimabilis ad hoc uidendũ sicut nec ad uidẽdũ exñtiã sp̃ualiũ rerũ.

Consequenter queritur

de 6° p̃ncipali. Et circa hoc querũť duo. Primo utꝝ uirtute sacri sit corpus xp̃i sub qualibet pte hostie. 2° utꝝ sub quolz indiuisibili ip̃ius hostie.

Primo ostendo

q͛ corpus xp̃i nõ sit totũ sub qualibz pte hostie. ptes corpis xp̃i distĩcte sũt ⁊ ordinate. Sz si oẽs eẽnt siľ sub qualibz parte hostie eẽnt inordinate ⁊ cõfuse. g° corp⁹ xp̃i nõ ẽ totũ sub q̃libet pte hostie. Jtem intẽtio cõsecrãtis nõ referť ad q̃zlibz ptẽ hostie s3 ad totã siľ. Sz intẽtio cõsecrãtis reqriť ad hoc ut ibi sit corpus xp̃i. g° uirtute cõsecratiõis q̃zuis sit totũ sub hostia nõ tñ sub qualibz eius pte. Jtem q̃uis imago reluceat in qualibz pte speculi fracti. nõ tñ ẽ tota in q̃libet pte speculi itegri. g° a siľi q̃uis corpus xp̃i sit totũ in q̃libz pte hostie fracte. nõ tñ in qualibz pte hostie integre. Cõtra Inno. de offi. mis. pte 3a. c. 9°. Reor salua fidei maiestate q͛ ubi

panis ē ɔsetratus sub tota spē totū corpꝰ extitit. sic. n. miraculose totū corpꝰ singul' ptibus cōtinet'. Et pax post seqt'. Qm̄ in quotcūqꝫ ptes spēs diuidat' sub sigul' ptibus totus ē xp̄s. Itē corpus ē ibi p hᵒ q panis trāsubstātiat' in ipm̄. Sꝫ q̄libꝫ pars panis ē pāis cū sit totū hōgeneū. gᵒ q̄libꝫ ps panis trāsubstātiat' in corpus totū. sꝫ sub q̄libet pte spēi erat ps substātie pāis. gᵒ post trāsubstātiatiōeꝫ sub qualibet pte spēi ē corpus totū. Rn̄deo q corpus xp̄i totū ē sub q̄libꝫ pte hostie. Si. n ps ꝛ nō totū eēt sub pte seq̄retur q corpus xp̄i cōmēsuraret' hostie. cōtētū. n. cuius una ps ē sub una parte cōtinētis. ꝛ alie partes sub alijs partibus cōmēsurāt' cōtinēti. corpus aūt xp̄i spēi nō cōmēsurat' ut supius hitū ē. nec ex dictis sequit' corpus xp̄i in sacr̄o cōtineri ab infinitis. quia q̄uis ɔtinuū sit diuisibile in ptes sine fine. tamen cum sunt in cōtinuo nō habēt actualē distinctioneꝫ inter se. nec sūt actu plura sed unū. Un̄ nec dicimus aiam eē in infinitis i actu q̄uis sit in qualibet pte corpis tota. Ad pmuꝫ in oppᵒ dᵒ q partes corporis xp̄i habēt eē distinctū ꝛ ordinatū in suo toto. sed nō p cōpatione ad spēm cōtinētē. unde ex hᵒ nō seqt' q ptes corpis sint iordiate ꝛ cōfuse. Ad 2ᵒ dicendū q cū intentio cōsecrātis fertur ad panē ꝛ quelibꝫ ps panis sit pāis implicite saltē fertur ad qualibꝫ ptē panis. Ad 3ᵒ dicēdū q illud qᵒ uidetur in speculo nō est imago sed ipa res. Unde hō respiciēs i speculo seipm̄ uidet p lineā reflexam. ꝛ quia ab una supficie continua fit cōtinua reflexio. ideo i speculo itegro nō uidet nisi unū. Cū aūt speculū fractuꝫ ē quia supficies discontinuata ē fiūt distincte reflexiones. ꝛ ideo una res uidet' plures res. nō ē ergo intelligenduꝫ q species que reflectebat' a superficie cōtinua p fractioneꝫ speculi distinguat' in duas. sed a qualibꝫ pte speculi fracti fit r̄flexio noua. Si autē corpus xp̄i nō eēt sub q̄libet pte hostie āte fractionē pꝰ fractiōeꝫ n̄ posset eē sub qualibet uirtute fractionis illius. Ad 4ᵐ ad pteꝫ aliā concedenda sūt. ꝛ ualent ad declaratione qōnis.

Secundo queritur utrū corpus xp̄i sit sub quolibꝫ idiuisibili ipsius hostie.

Rn̄deo q nō. Sic fm̄ phi. 4ᵒ phisi. Instans nō ē tpus nec pars tp̄ris neqꝫ fm̄ ipꝫ. 6ᵒ phisi. Pūctus non ē linea nec pars linee. sic dico q nec linea ē supficies nec pars supficiei. nec supficies corpus nec pars corporis. Cū gᵒ corꝰ xp̄i sub sacr̄o nō sit nisi in ipa spē ꝛ ptibus eiꝰ nō dꝫ cōcedi q sit in aliquo pūcto nec in supficie nec in aliqua linea ipius hostie accipiēdo pūctū pprie fm̄ q ē aliquid simplicit' indiuisibile. ꝛ lineā fm̄ q ē lōgitudo sine quacūqꝫ latitudine. ꝛ supficiē fm̄ q ē latitudo sine quacūqꝫ spissitudine. Cōcedendū ē tn̄ corpus xp̄i eē sub supficie ipiꝰ hostie inq̄ztū cōtinet' sub illa supficie. sed nō ē idē eē in supficie ꝛ sub supficie ɔtineri nisi nocet' eē in supficie eē infra ābitū supficiei cōtinētis. sicut dicimꝰ q spera ignis ē in spera lune. q2 cōtinet' ab ea.

Consequenter queritur

de ꝛᵒ pncipali. Et circa hoc querūt' duo. Primo utruꝫ ṽtute sacramenti sacerdos posset q̄tācūqꝫ materiā cōuerter'. 2ᵒ utrꝫ uirtute sacr̄i possꝫ unā partē eiusdē hostie sine alia ɔsecrare hostia ɔtiua remanēte.

Primo ostendo

q uirtute sacr̄i sacerdos possee q̄tācūqꝫ materiā ɔuertere. Sacerdos pōt cōsecrare tm̄ de pane q̄ztū requirit' ad coiōnē fideliū. nō tm̄ eoꝝ qui tūc cōicare uolūt sꝫ etiā eoꝝ q postea uolent. Sꝫ tm̄ posset mūdus durar' q ad cōicādū illos q cōicare uolūt ꝛ uolent requireret' de pane tm̄ q̄tuꝫ nō ē in mūdo. ergo sacerdos ṽtute sacr̄i posset cōuertere totū panē mūdi. Itē si esset determiata quātitas ultra quā nō possꝫ. cū illa nō sit nobis certa. incertū eēt qn̄ sacerdos uere cōsecraret qᵒ falsū ē. Cōtra si posset q̄tācūqꝫ materiā ɔuertere tūc posset substantiā totius panis mūdi ꝛ totius uini tollere. ꝛ sic facere q nō eēt in mūdo neqꝫ substātia panis neqꝫ substantia uini qᵒ absurdū uidet'. Itē nō ē cōcessa sacerdoti ptās cōsecrādi nisi cōformet itētōeꝫ suā intētioni instituētis. Sꝫ xp̄us istituēs hoc sacr̄m nō instituit ipm̄ ad hoc ut eēt cibus uētris sed mētis. ergo sacerdos nō

pōt cōuertere panē ultra hoc qd̄ requirat ad spiritualē fideliū refectionē. Ad istā q̄stionē dicūt aliq̄ q̄ cū de integritate sacri sit intentio implicita uel explicita faciendi qd̄ facit eccl̄ia. seu illud qd̄ sacr̄m instituens intendebat ⁊ eccl̄ia nō intēdat trāsubstātiationē pānis nisi ad cōionē fideliū. ⁊ ad xp̄i passiōez memorādū sacerdos tātū ⁊ nō pl⁹ pōt trāsubstātiare de pane q̄ntū requirit ad cōionē fideliū. Un̄ ubi eēnt tot fideles cōicādi p unū sacerdotē q̄ totus pānis de foro ad hoc reqreret ille sacerdos totum panē de foro sil̄r posset trāsubstātiar̄. si et̄ sacerdos panē uellet trāsubstātiar̄ ad hoc tm̄ ut ip̄m p̄ijceret in lutū. uel ut aliquod aliud dedecus fieret sacro. dicūt q̄ tal' nō trāsubstātiaret. quia nō ē uerisile xp̄z dedisse p̄tātez sacerdoti in p̄iudiciū ⁊ irreuerētiā sacri. nec talē q̄lē sapiēs dictaret nō eē donādā nec dictādā. Sz ꝯ hoc arguūt alij sic. Si sacerdos posset trāsubstantiare de pāe tātū ⁊ nō plus nisi quātū requirit ad cōionē fideliū. aut hoc itelligit̄ d̄ oīb⁹ fidelib⁹. aut de fidelib⁹ tm̄ q̄ p ip̄m cōicādi sūt illa die q̄ cōfecit. aut de illis ⁊ alijs sil̄ q̄ p ip̄m postea sūt cōicandi. nō p⁹ mō q̄ tūc exn̄s in eccl̄ia sua posset sil̄ cōficere panē ciuitatū multaꝝ qd̄ irronabile uidet̄. nec 2° mō. q̄a ut dr̄ de ꝯse. di. 2ª. Presbyt̄. Presbyt̄ eucharistiā sēp habeat patā ut q̄n q̄s infirmatus fuerit stati eū cōicet. ne sine cōione moriat̄. nec 3° mō. q̄ cū icertū sibi sit quot p ip̄m cōicādi sint. icertuz eēt q̄ntū de pane cōficere possz. Preterea cū una hostia sufficeret ad cōicādū plēs cū sub q̄libz pte hostie sit corp⁹ xp̄i totū. si nō posset de pane cōuertere nisi tm̄ q̄⁹ sufficit ad cōionē illoꝝ quos hz cōicare n̄ posset p quolz cōuertere hostiaz unā qd̄ fl̄m ē. Pretea si abluēs pueꝝ sub forma ūboꝝ debita. ⁊ itēdēs facere qd̄ facit eccl̄ia q̄uis in sp̄ali intēdat sacri dedecus ⁊ credēs dānificare illū quē baptizat ūe cōfert baptism̄ sacr̄m. ut p₃ ex sup⁹ dc̄is de baptismo. g° sil̄r si sacerdos sup debitā materiā dicat ūboꝝ formā ad trāsubstātiā d̄ instituta itendēs explicite ul̄ iplicite p h° ibi eē corp⁹ xp̄i q̄uis ulteri⁹ itēdat sacri irreuerētiā ⁊ dedecus. nec intēdat illd̄ sacramētū admistrare fidelib⁹. nihilomin⁹ ūe cōficit ut uī. Ille. n. itētiones cōseq̄ntes. s. itētio remēorādi passionē xp̄i ⁊ cōicandi fideles nō sūt necia ad eēntiā sacri. Ur̄ g° alijs d̄d̄ q̄ sacerdos tm̄ pōt de pane trāsubstātiare q̄ntū trāsubstātiare intēdit. dū tñ totū illud pn̄s sit corā ip̄o. exn̄s eni in cāpis nō posset trāsubstātiare panē i eccl̄ia q̄ ad h° n̄ se extēdit forma sacri: qd̄ p₃ p p̄nomē demōstratiuū faciēs aliquo mō demōstratiōez ad sensū q̄ est respectu rei pn̄tis ip̄i demōstrāti. Qui uult tener̄ hāc opīonē pōt dicer̄ ad p⁹ in opp⁹ q̄ maior nō ē uera. q̄ un⁹ sacerdos nō pōt tot species pāis demōstrar̄ pn̄tial'r quot reqreret̄ ad cōicādū oēs fideles. Ad 2ᵐ p₃ solutio ex dc̄is q̄ certū ē nobis q̄ cōsecrar̄ possum⁹ totū panē quē sensibil'r d̄mōstrare pn̄tē possumus. Si aūt sacerdos panez trāsubstātiet idiscrete uel intendēs aliqd̄ dedecus sacri. ūtut̄ sacri nō ipedit̄ sz aīaz suā ledit p̄tāte sibi data abutēdo. Ad arᵐ ad ptē aliā p₃ solutio ex dc̄is in opīone. Qui uult tener̄ p̄mā opīonē p ea q̄ i ca narrata sūt satis p₃ uia soluēdi argumēta ad utrāq₃ ptem.

Secundo queritur

utrū ūtute sacri sacerdos posset unā ptē ei⁹ dē hostie sine alia cōsecrare hostia continua remanēte. Et uī q̄ nō. Sacerdos nō pōt cōsecrare panē q̄ nō ē in actu sz i potētia tm̄. sz ptes hostie cōtinue nō sūt i actu. Si. n. ptes in cōtinuo eēnt in actu q̄ōlibz ꝯtinuū actu eēt pl'a tota. g° n̄ pōt cōsecrare aliq̄z ptē hostie nisi ꝯsecrādo hostiā totā. Itē tota substātia panis uni⁹ hostie ē sub qualibz pte q̄ntitatis illi⁹ hostie. q̄ substātia panis p se ē inextēsa. Sz qd̄ p se est n̄ extēsū nō extēdit̄ p aliud nccn̄s supuēiēs ei nata posteri⁹ eo. sz cōsecrare hostiā est subāz panis sub q̄ntitate ꝯtētā in cor⁹ xp̄i cōuertere. g° si sacerdos possz unā ptē hostie sine alia ꝯsecrare eadē subā pāis ꝯuerteret̄ sil̄ in corp⁹ xp̄i ⁊ nō ꝯuerteret̄ qd̄ ꝯdictionē includit. Sz ꝯ si sacerdos teneret duas hostias i manu ⁊ itēdert̄ ꝯsecrare unā ⁊ n̄ aliā ꝯsecraret unā sine alia. g° a simili si intēdat ꝯsecrare unā ptē hostie ⁊ n̄ aliā cōsecraret una ⁊ nō alia. Rn̄deo q̄ aut sacerdos itēderet cōsecrare unā ptez

hostie determinate utpote determinate illā que eēt ad dextrā uel determinate illam que esset ad sinistrā. aut intēderet cōsecrarē unā medietatē tm̄ nō deferēdo intētionē suā determinate ad unā signatā. Primo mō credo q̄ posset uirtute sacramenti cōsecrare unā medietatē sine alia. qa cū ad cōsecratiōes materie debite nō tm̄ requiratur ordo in cōsecrāte et forma uerborum debita. sed intentio faciēdi sup illā materiā qd facit ecclia nō operabunt uerba nisi sup illā medietatē hostie ad quā precise fert. mō supradcō intentio cōsecrātis. 2° mō dico q̄ nō cōsecrarēt unā ptē sine alia. qr uirtus sacri nō plus respiceret unā ptē q̄ aliā. Ideo aut utraqȝ medietas cōsecraret aut nulla. Et qr nō ur q̄ utraqȝ cōsecraret. qr tūc cōsecraret tota hostia. et ego pono q̄ nō intēdat cōsecrare totā hostiā. sȝ medietatē tm̄. ur probabile q̄ in cāu predcō nulla ps pdicte hostie cōsecret. reales .n. opatiōes nō sūt circa singularia uaga sȝ circa singlaria determinata. et ideo oȝ q̄ intētio ad quā sequit realis opatō aliqd determinatū et determinate respitiat. Ad pmū in oppm dō q̄ q̄uis ptes cōtinui nō sīt actu tota. sed i potētia. tm̄ sūt actu ptes et sūt in actu p actualitatē totius. Un̄ nō est intelligēdū q̄ ptes cōtinui sint in potētia. sicut dicimus q̄ in materia aeris est forma ignis i potētia. exn̄tes enī i cōtinuo actualitatē hn̄t p quā sūt actu ptes et in potētia tota. Un̄ p solā diuisionē fiūt actu tota. Ad 2m dō q̄ maior ē fla loquēdo de tota subā panis īdiuiduali. q̄uis sub q̄libȝ pte hostie saluet tota spēs pāis eo q̄ quelibȝ ps pāis ē pāis. Cū aūt dicit q̄ illud qd ē iextēsū p se nō extēdit p aliqd accn̄s superuenēs ei natura posterius eo. dico q̄ uerū ē sicut p causā efficiētē. Sȝ tm̄ bn̄ extendit p aliqd accn̄s sicut p cām formalē. Sicut .n. dicimus q̄ hō. sit albus p albedinē. nō sicut p causā efficiētē. sȝ qr albedo ē forma per quā ē albus sic dicimus q̄ subā ē extensa p q̄titatē nō sicut p causā efficientē. sȝ sicut p formā p quā ē extēsa. hoc .n. accn̄s cāntur in substantia p hoc q̄ extēdens ptes substātie sil exn̄tes explicat ext se inuicē ipsas actualr nō distinguēs. Ad 3m ad ptē aliam gra cōclonia cōcedēdū ē q̄uis illū q uellet tenere pⁿ nō cogeret. qr duarum hostiarum qlȝ ē actu unū totū. nec actualitas p quam una ē i actu depēdet ab actualitate p quā alia ē in actu. ptes aūt cōtinui nō sūt actu tota et una ē actualitas totius p quā oms ptes sūt in actu.

Circa litteram

Nō hoc corpus qd uidetis. i. corpus non sub hoc mō eēndi quē uidetis. In uno loco eē oȝ. hoc intelligēdū ē de mō eēndi quo corpus xp̄i ē alicubi localr et supposita diuina ordinatiōe que ordinauit illud corpus nō eē localiter nisi i uno loco tm̄. Caro uidelicet carnis. et sanguis sacrm̄ ē sāguis. i. species panis sub qua cōtinet xp̄i caro sacramētū ē illius carnis et spēs uini sub qua ptinet sāguis sacrm̄ ē illius sāguis. Carne et sāguine. i. spē panis et spē uini. utroqȝ inuisibili et intelligibili spūali. qd ideo dr. qr sub spē panis et uini ē corpus xp̄i et sāguis aliquo mō nd silitudinē exn̄tie rei spiritualis inq̄tū ē ibi rōe subē pmo et p se et q̄titas nō nisi p cōcomitantiā et etiā quia ibi oculo corpali uideri nō pōt corpus xp̄i uisibile et palpabile. Cōtra Greg. in oml. sup illud Jo. penl. Cū eēt sero &c. Corrumpi necesse ē qd palpat et palpari nō pōt quod nō corrumpit. Itē nihil ē palpabile qd aliquo mō nō resistat tāgēti. Sȝ corpus xp̄i cū sit glificatū nō resisteret cuicūqȝ corpi. qr sil eē pōt cū alio corpe. Rn̄deo uerbū magistri intelligit aut de palpabilitate corpis p illo statu quo fuit corruptibile q̄uis mō nō sit tale nec in celo nec sub sacro. aut de palpabilitate. q̄ uolūtarie oñdit se palpabilē ad oñdēdū ueritatē corporee nature q tm̄ palpabilitas sibi cōuenire nō pōt ut ē sub sacro. Illud aūt uerbū Greg. ibi allegatū intelligēdū ē de palpabilitate q̄ ē p q̄ttuor qualitates pmas q̄ sūt caliditas frigiditas hūiditas et siccitas. uel p q̄litates causatas ex illis. Celū. n. q̄uis naturalr sit incorruptibile alio mō palpabilitatis palpari posset si hō in corpe corruptibili eēt ita pppe q̄ cū manu posset ipm tāgere. Si. n. niteret cū manu ipm diuidere. uel manū intus ponere sentiret q̄ celū resisteret ei. qr p nullā creatā uirtutē posset diuidi. Sȝ pp hoc pp̄e loquēdo nō ē intelligēdū de palpabilitate. qr nō pōt ue palpabile dici

De pane fit xpi caro. nō ē intelligēdū q̄ panis sit materia corpis xpi. Sz q̄ sit isti᷒ ꝯuersiōis t̄mi᷒ a quo. Quedā alie auctoritates q̄ sūt in lr̄a exponēt' di. sequēti in q̄ōnibus q̄a ibi allegabūtur.

Di. xi.

SI autem querit' ꝛc. Superius det'miauit mgr̄ de sacrāmēto eucharistie quo ad ei᷒ eē. hic det'miat de eo q° ad eius fieri. Et diuidit' in ptes tres. Prio det'miat mgr̄ de ꝯfectōe. 2° ꝯ ꝯsequētibus ad ꝯfectionē. di. sequēti. ibi. Si autē querit' de accn̄tibus. 3° de ptāte ꝯficiētis di. 13ª ibi. Solet etiā queri. Pria in 2. Prio det'miat de ꝯfectiōe q̄ztū ad actū trāsubstantiādi. 2° q̄ztū ad mat'iam. ibi. Sub alia aūt spē. Pria in duas. Primo ueritatē det'miat. 2° falsas opiones reprobat. ibi. Quidā uero. Pria in duas. Primo ꝺ'miat q̄d sciēdū. 2° q̄uo loquēdū. ibi Nec tn̄ ꝯcedūt. Illa ps in qua reprobat opiones falsas diuidit' in duas. Prio eas recitat. 2° reprobat ibi. Sz q̄ nō fit. Illa ps in qua det'miat de ꝯfectiōe q̄ztum ad materiā diuidit' i duas. Prio det'miat ꝺ his que req̄rūt' ad sacri eē. 2° de eo q̄ꝺ ptinet ad bn̄ eē. ibi. Aqua uero. Pria in 2. P° ōn̄dit q̄r xps uoluit a nobis sumi sub illa spē. 2° q̄re sub duplici. ibi. Sz q̄ritur sub duplici. Illa ps q̄ icipit ibi. Aquā ꝟo diuidit' in 2. P° ōn̄dit quare aqua uino debz appōi. 2° q̄uo eucharistia pplo dz dispēsari. ibi. Eucharistia quoqz.

CIrca hanc distinctōez q̄rendū est pncipalr̄ ꝺ 4. Prio de ꝯuersiōe seu de trāsubstātiatiōe. 2° de mat'ia. 3° de aq̄ appositiōe cū uino. 4° de sacri hui᷒ dispēsatiōe. Circa p᷑m q̄rūt' 6. P° utrū subā panis ꝛ uini ꝯuertat' in corp᷒ ꝛ sanguiēz xpi. 2° utrū tota subā panis ꝯuertat' i totā subāz corpis. 3° utrū in ista ꝯuersione ānihilet' subā panis. 4° utrū ista ꝯuersio fiat in istanti. 5 utrū illa ꝯuersio sit mutatio. 6° utrū sit mirabilioꝛ oibus alijs mutationibus.

PRrimo ostendo q̄ subā panis ꝛ uini nō ꝯuertāt' in corp᷒ ꝛ sanguinē xpi. Oē q̄ꝺ ꝯuertit' in aliquid p̄exn̄s ꝯuertit' in illud ubi p̄existit. Unde nutrimētū ꝯuertit' in corpus in loco ubi ē q̄n̄ nutrimn̄tū ei aduēit. Sz si subā panis ꝯuerteret' in corpus xpi ꝯuerteret' i aliquid p̄exn̄s in celo. g° ꝯuerteret' i corp᷒ xpi put ē in celo. q̄ꝺ ipossibile ē. q̄a nulla res ꝯuertit' nisi ubi pn̄s ē. panis aūt i celo pn̄s nō ē. Itē oīs subā i quā alia ꝯuertit' auget'. Sz corpus xpi nō auget'. g° substātia panis in ip̄z nō ꝯuertit'. Itē p̄dcā ꝯuersio nō ē ꝯueniēs sacr̄o nec inq̄ztuz ē signū. q̄ꝛ subā panis magis rep̄n̄tat corp᷒ xpi q̄z accn̄tia eius. nec inq̄ztū ē cā. q̄ꝛ cū deus posset facere unū corpus in diuersis locis ut supius h̄itū ē. ꝛ unū corp᷒ cū alio. posset facere corpus xpi eē sub spē panis absqꝫ trāsubstātōe panis in ip̄m. g° superflus eēt ip̄a ꝯuersio. Itē talis ꝯuersio pbari nō pōt p rōnē neqꝫ cognoscit' p experiētiā neqꝫ pbari pōt p sacre scripture auctoritatē. nec forma sacri talē exp̄mit ꝯuersionē. g° temerariū ē talē ponere ꝯuersionē. Cōtra Inno. de offō misse. pte. 3ª. c. 16°. ꝛ. 17° dicit. q̄ panis trāsit in carnē. Itē Hu° de sac. li° 2°. pte 8ª. c. 9°. Uera panis ꝛ uera uini subā in uerū corpus ꝛ sanguinē xpi ꝯuertit'. Ad istā q̄ōnē ut refert ꝺn̄s Inno. in caplo p̄allegato. dicūt q̄dā q̄ ea rōne dr̄ panis ꝯuerti i corpus xpi. q̄ꝛ corpus sub eisdē accn̄tibus loco panis incip̄ eē. sicut dr̄ a grāmaticis q̄ a. mutat' in. e. cū a pn̄ti format' p̄ritū ut ago egi. q̄ꝛ loco a pōit' e. Sed cōtra sic arguūt aliq. Corp᷒ xpi efficit' sub sacr̄o absqꝫ sui mutatiōe. Sz hoc eēt impossibile nisi p ꝯuersionē alicuius in ip̄m. q̄ꝛ alr̄ p suū siēi sub sacr̄o se haberet. alr̄ nūc q̄z prius quod ē mutari. Cū g° ꝯueniētius sit substātiaz panis in ip̄m ꝯuerti q̄z in aliq̄ꝺ aliud. sequit' q̄ fiat sub sacr̄o p ꝯuersionē panis i ip̄m. Alij dicūt q̄ manet subā panis. ꝛ p uirtutē diuinā efficit' corpus pn̄s sub spe panis sil' cū ip̄a subā panis. Sed ꝯ hanc opionē ē rō adducta ꝯ p̄cedētē. Sed quia illa rō nō multū cogeret tenētes opionez ꝯriā p̄dcāz. q̄ꝛ tūc interimerēt minorē. et

diceret forte q̄ q̄uis corpus incipiat esse sub spe sub qua prius nō erat. nō pp hoc mutat̄ q̄ṁus nihil ꝯuertat̄ i ip̄m. q̄z p hͦ nō desinit eē ubi prius erat. ⁊ si uocet̄ mutari nūc pͦ eē sub spe sub qua priꝰ ū erat. tūc etiā mutaret̄ si fieret ibi p cōuersiōeȝ pāis in ip̄ȝ. Et iō al̄r arguēdū. ē ꝯ opiōes p̄dcās. Prio sic de pane ⁊ uino dr̄ in canone misse q̄ᵭ fiat corpus ⁊ sanguis. xp̄s etiā i institutiōe huꝰ sacri ū dixit. Hic est corpus meū. sed hoc ē corpus meū. Preterea si sub̄a panis remaneret ut dicit alia opinio. sūmēs hoc sacr̄ȝ ieiunus non esse̾. q̄z sub̄ām panis sumeret. ⁊ sicut p statutū eccl̄e q̄ᵭ ē. ut nullꝰ sacerdos celebret nisi ieiunus. ⁊ sic uni sacerdoti nō liceret bis sumere hoc sacr̄m una die quod falsū est. q̄nq̄z. n licite in die celebrat duas missas. Dicēdū gͦ ad q̄ōnem q̄ sub̄a panis ꝯuertitur in sub̄ām corpis xp̄i. ⁊ sub̄a uini in sub̄ām sanguis. hoc. n. tenet cōis theologorū doctoꝝ opīo. ⁊ merito. q̄z hoc sacratissime fidei xp̄iane cōcordat. ⁊ sacre scripture. ⁊ sn̄ie eccl̄ie. ut pȝ p ea q̄ ꝯtra aliā opinionē adducta sūt. dr̄ etiā de ꝯse. di. 2ª. Panis est. ⁊ sūptū ē ab Ambro. hͦ de sac. q̄ ubi accesserit ꝯsecratio de pane fit xp̄i caro. Preterea de ꝯse. di. 2ª. Quia corpꝰ. ⁊ sūptū ē ab Eusebio emisseno. Inuisibilis sacerdos inuisibiles creaturas in substātiā corporis ⁊ sāguinis sui uerbo suo secreta potestate commutat. mgr̄ etiā di. 10. huꝰ quarti in fine dicit substātiā panis in corpus numq̄ substantiā i sanguinē cōuerti. ⁊ 3ͦ. c. uª di dicit. q̄ pꝰ ꝯsecrationē nō est ibi substātia panis ul̄ uini. Ex dictis expꝫ se pȝ sacrā scripturā ⁊ eccl̄iam Ambrosiū ⁊ Eusebiū Emissenū ⁊ magistrū sētētiaꝝ. tenere substantiaȝ panis in corpus xp̄i. ⁊ substantiā uini in sanguinē trāsubstantiari. Ad primū in oppositū qñ dicit̄ q̄ oē q̄ᵭ ꝯuertit̄ in aliq̄ᵭ p̄exn̄s cōuertitur in illud ubi p̄mo p̄exīstit ⁊c̄. dico q̄ ueꝝ est q̄ illuᵭ quod ꝯuertendū est cōiunctū rei i quaȝ ꝯuertendū ē ut nutrimētū corpori. Sic āt nō est i p̄posito. vnde substantia panis nō ꝯuertitur i corpus xp̄i nisi ubi prius erat substātia pāis. Impossibile est n. eē cōuersionē ubi nō est illud q̄ᵭ ꝯuertit̄. Ad 2ᵐ ūᵭ q̄ cū dr̄ q̄ oīs sub̄a i quā alia ꝯuertit̄

auge. ⁊c̄. dico q̄ nō ē uerū qñ fit ꝯuersio nō sm̄ unionē. sed sm̄ trāsubstantiationē qualis ē p̄dcā ꝯuersio. sm̄. n. Inno. de offō misse pte 3ª. c. 1ͦ. Si. n. natura pōt cōuertere nutrimentū in carnē absq̄ȝ hoc q̄ ibi sit plus de essentia forme carnis q̄ȝ añ. ut dicūt aliqui innitentes Phi. dicēti p̄mo de generatiōe q̄ ptes sȝ formā manēt. ⁊ partes sm̄ materiā fluūt ⁊ rfluūt. facile ē credere q̄ diuina potentia que infinita ē pōt substantiā panis in substantiā corpis xp̄i ꝯuertere absq̄ȝ hoc q̄ in corpe xp̄i sit plꝰ de substantia uel de q̄ātitate q̄ȝ ante. Ad 3ᵐ dicēdū q̄ dato q̄ deus possȝ facer̄ corpꝰ xp̄i sil̄ in plr̄ibus locis sine cōuersiōe alicuꝰ rei in ip̄m. ū tñ esset ita ꝯgruū hͦ fieri sicut p cōuersionē substātie panis in ip̄ȝ. q̄z si substātia panis remaneret. ex hoc heretici faciliter suadere conarēt̄. ibi nō esse corpus xp̄i. Un̄ cōis opīo longe ē remotior ab illo errore q̄ȝ illa que dicit substantiam panis remanere. Ad 4ᵐ ūᵭ q̄ talis cōuersio pbari pōt p rōnē sup fidem fundatā ut uisū est. ⁊ etiā p sacrā auctoritatē. q̄z forma a xp̄o tradita hoc oñdit. Si. n. sub sacr̄o eēt corpus suū absq̄ȝ cōuersione panis in ip̄m nō dixisset. Hoc est corpus meū. sed hic ē corpus meū. q̄z dicēdo Hic ē corpus meū demōstraret̄ substantia panis sub speciebus cōtenta.

Secundo queri[tur utr]ūm tota substantia panis cōuertat̄ in totam sub̄ām corpis. Et ur̄ q̄ nō forma substantialis panis nō cōuertit̄ i materiā corpis xp̄i. q̄z in illā ꝯuertit̄ materia panis. nec i formā. cū illa sit aīa intellectiua. gͦ nō cōuertitur in substātiam corporis. Itē sm̄ Phi. 2ͦ methaphi. sm̄ antiquā trāslatiōeȝ materia ᵭ se. nec ē q̄lis. nec ē quāta. Sȝ p nomē demōstratiuū nō demonstrat aliq̄ᵭ nisi sit quale uel q̄ātū. gͦ ñ demōstrat materiā sȝ nihil cōuertit̄ nisi q̄ᵭ p hoc pnomē hoc demōstrat̄. cū gͦ materia sit de essentia panis nō ꝯuertit̄ tota sub̄a panis in corpus xp̄i. Itē ppinquior ē materia forme ⁊ ecōuerso. q̄ȝ q̄ātitas ipiꝰ sub̄e. Sed p trāsubstātiatione panis in substātiā corporis ē q̄ātitas sub sacr̄o p cōcomitantiā. gͦ multo fortius sufficit cōuersio solius

marie ul' forme i solã mariã ul' formã cor
pis xpi. ad hoc ut oĩa alia sint sub sacro.
Jtẽ illud ẽ maria subẽ corpee qđ p° recip
formã substãtialẽ corpeã. sed q̃ztitas ẽ hꝰi
ut oñdã. g° q̃ztitas panis ẽ materia eiꝰ. sꝫ
quãtitas panis r̃manet pꝰ cõsectiõez. g°
cũ materia panis sit de eiꝰ subã. tota subã
panis ñ ꝯuertit' in corpꝰ xpi. ꝓbatio mi
noris. Si forma substãtialis corporea p°
recipet' in nõ quãto nõ dependeret eẽ sub
stãtiale cõpositi a q̃ztitate. qđ falsũ ẽ. qa
aliter si deꝰ destrueret totã q̃ztitatẽ mũdi
posset tota subã mũdi nat'al'r remanere in
suo substãtiali eẽ qđ ñ ur' uez. Cõtra ẽꝫ
Phi. p° ce. r mũ. cũ dico hoc celũ. significo
formã cũ materia. g° hoc ꝓnomẽ demon
strat cõpositũ ex maria r forma. sꝫ illđ cõ
uertit' qđ p hoc ꝓnomẽ hoc demõstratur.
g° tota subã panis in subãꝫ corpis xpi cõ
uertit'. Jtẽ cũ spẽs sit sacr̃m corpis xpi
ĩmediate dꝫ ipm repñtare. Sꝫ si aliqd re
maneret de subã panis illud ĩmediatiꝰ re
pñtaret q̃z xpi corpus. g° nihil de substan
tia panis dꝫ remanere. sed tota cõuerti.
R̃ñdeo q̃ tota subã panis cõuertit' ĩ sub
stãtiã corpis xpi ita q̃ maria ĩ mariaꝫ. r
forma ĩ formã. nõ ĩ illãꝰp quã corpus hẽt
cõpletũ eẽ. qa illa ẽ aĩa ĩtellectiua. sed in
formã corpeã ĩcõpletã p quã corpꝰ hꝫ
ĩcõpletũ eẽ ẽt in gradu corpeitatis. q̃zuis
ãt deus ĩstitueť potuissꝫ q̃ corpꝰ suũ fieret
pñs sub sacro p cõuersionez solius forme
ul' solius materie panis ĩ ipm ut oñdebat'
in opponẽdo. tñ magis uoluit ĩstituere q̃
hoc fieret p ꝯuersiõez totius subẽ pãis. q̃
hoc magis fuit cõgruũ q̃ tota subã cor
poris ibi sit p cõuersionẽ marie r forme
pãis. q̃z q̃ forma eẽt ibi p° r p se r maria
p cocomitãtiã ul' ecõuerso. Ad p°ꝰ ĩ oppꝰ
pꝫ solꝰ ex dcis ĩ qõe. Ad 2ꝰ dđ q̃ hꝰ ꝓ
nomẽ hoc bñ demõstrat illđ đ cuiꝰ eẽntia
nõ ẽ q̃ztitas nec q̃litas dũ tñ sit sub q̃zti
tate ul' sub q̃litate. Uñ ut supius uisũ ẽ. li.
hoc demr̃at subãꝫ ꝯpositã pñtẽ. ul' q̃si sta
ti furaꝫ sub hac sẽsibili q̃ztitate. Ad 3ꝰ
pꝫ solꝰ ex dcis ĩ qõe. Ad 4ꝰ dđ q̃ aliq
aliĩ existimati sũt q̃ztitatẽ eẽ mariã. sꝫ illa
opĩo ẽ ꝯ Phi. auctoritatẽ. q p° methaphi.
fm nouã trãslationẽ dic q̃ de se maria ñ
ẽ q̃lis nec q̃zta. Quãtitas ãt ẽ q̃zta. ẽ ẽt ꝯ
cõez doctoꝝ opĩonẽ. Est ẽt ꝯ expiẽtiã. qa
hõ põt expiri q̃ cũ aliqd ꝯdẽsat' mĩor ef
ficit' q̃ztitas eius manẽte tota maria q̃ pꝰ
erat ĩ eo. qꝛ fm Phi. p° phisi. eẽ r̃ marie
cuiuslibꝫ rei ẽ nat'al'r ĩcorruptibil' fm se
totã. r fꝫ qual'z eiꝰ ptẽ. Pretea maria ẽ đ
eẽntia subẽ corpee. Subã ãt corpea ꝯdẽ
sari põt manẽte tota subã eiꝰ. Pretea hõ
expit' q̃ztitatẽ eẽ quãdã formã. actual'r. n.
uisũ mouꝫ q̃zuis mediãte colore. marie ãt
talis actõ nõ põt ꝯpeteř. ẽ. n. p̃mꝰ pur' pas
siuũ. q̃ztũ ẽ ex se. Cõtra ẽt p̃dcãꝫ opĩonẽ
arguit' p rõnẽ. Ex maria r forma substan
tiali ꝯstituit' unũ p eẽntiã. sꝫ ex q̃ztitate r
forma substãtial' ñ ꝯstituit' unũ p eẽntiã. ẽ
. n. q̃dã actualis nat'a cui p se cõueit eẽ in
spẽ eadẽ q̃zuis sit diuersaꝝ subãꝝ ĩ spẽ dif
ferẽtiũ. ex tali ãt nat'a r substãtiali forma
ñ põt cõstitui unũ p eẽntiã. Dicẽdũ g° ad
argꝰ q̃ q̃ztitas ñ ẽ maria. nec ut dicũt ali
q ẽ p̃cedẽs ordĩe nat'e oẽz formã substãti
alẽ ĩ maria. hoc. n. re ꝓbatũ ẽ li° 2°. Sꝫ est
accñs qđ ĩmediatꝰ ĩe oĩa alia accñtia ĩest
subẽ corpee. nec tñ ex hꝰ seqt' q̃ absq̃z ea
corpꝰ qđ ẽ subã possꝫ r̃maneř ĩ suo nat'a
li eẽ. qꝛ sic ẽ ordo nat'e a suo ꝯditore ĩsti
tutꝰ. ut subã corpea a suis ꝓpĩjs passiõibꝰ
separi nõ possit. Et p̃terea q̃zuis quelꝫ
quãtitas p̃supponat in materia aliquam
formã substantialẽ incõpletã. seu aliquez
gradũ forme substãtial' ĩcõpletũ tñ semp
uel quandoq̃z completiua forma substan
tie corporee presupponit ordĩne nature
in materia aliquam dimensionem saltem
interminatã. cuius cõplexio r t'minatio p̃
supponit ordine nature in materia cõple
tam formaꝫ. Completa aũt forma destru
cta uel sepata compositũ naturaliter r̃sol
uitur ad materiam. quia stabilitas existẽ
di ẽ in composito p cõplemẽtũ. 2ꝰ argꝰ
ad partem aliam. q̃zuis gratia ꝯclusionis
posset cõcedi. tñ forma sua nõ multũ ualꝫ
q̃zuis eni ex institutiõe species panis ĩme
diate representet corpus xpi. ut sub ea cõ
tentũ. tñ ex naturali sua actitudine ĩme
diatius repñtat substantiã panis. q̃zuis ñ
sit cõtẽta sub ea. qꝛ q̃zuis ĩ hꝰ sacro sit siñ
subiecto tñ ĩ ea remanet nat'alis actitudo
ad eẽndũ cũ subã panis ut sit in subiecto.

Tertio queritur

utrũ in ista ɔũsiõe ãnihilet̃ subã panis. Et uĩ q̃ sic. Illud de q° nihil remanet ãnihilatũ ẽ. Sz post ɔũsiõez subẽ pãis i subãz corpis xp̃i nihil de subã panis remanet. g° p cõuersionẽ ãnihilat̃. Itẽ si una ɔ̃dictoriarũ ẽ uera. altera ẽ falsa. ꝛ ecõuerso. Sed p ɔuersionẽ subẽ panis in subãm corpis xp̃i hec ẽ falsa substantia panis ẽ aliqd. g° eiꝰ ɔ̃dittoria ista. s. subã panis ẽ nihil uera ẽ. Cõtrariũ dĩc Hu°. 2° li° de sacra. pte 8ª c°. 7°. ꝛ. 9°. Rñdeo q̃ q̃uis post cõuersionẽ subẽ panis in subãm corpis xp̃i nihil de substantia panis remaneat, tamẽ quia subã corpis xp̃i inq̃ztum ɔuersa ẽ subã panis in ipm aliqd ẽ. ãnihilata nõ ẽ. qđ enĩz ãnihilat̃ nõ ɔuertit̃ in aliqd. nec tñ ꝺ ipsa aliquid remanz. ꝛ põt poni aliq̃le exẽpluz q̃uis ut plib' dissile. possibilitas. n. ad formã cõcreatã matie. uel ꝓm alios q̃ ẽ ipa materia ɔũtit̃ i ipaz formã. q̃ ꝓm aliquos noiat ptẽ subẽ q̃ gñatur. ꝛ ꝓm alios totã eẽntiam nec post cõuersionẽ remanet nec tñ annihilat̃. q2 cõuersa ẽ i formã q̃ aliqd ẽ. Ad p'ᵐ in oppᵐ cũ dr̃ q̃ illud de quo nihil remanet ãnihilatñ ẽ. ꝛc. dico q̃ nõ ẽ uerz si in aliquid aliud cõuersũ est. Ad 2ᵐ dicendũ q̃ cõtradictoria istius substantia est panis ẽ aliquid. ꝛ substãtia panis nõ ẽ aliquid. sed q̃uis hec sit uera substãtia panis postq̃ cõuersa ẽ in corpus xp̃i non est aliquid. tñ ex hoc nõ seqtur q̃ sit ãnihilata. quia in aliquid ẽ cõuersa.

Quarto queritur

utrz illa cõuersio fiat in istanti. Et uĩ q̃ nõ. q2 aut in eodẽ instanti in quo ultĩo est substantia panis sub dimẽsiõibus suis est sub eisdẽ corpus xp̃i. aut in alio nõ in eođ. q2 cũz corpus xp̃i sit ibi p ɔuersionẽ subẽ panis in ipm in eodẽ instanti substãtia panis esset ꝛ nõ esset sub dimensiõibus suis. qđ est impossibile. Si in alio. cũ inter q̃libet duo instantia sit tp̃us mediũ ut demõstratur 6° phisi. Cõuersio substãtie panis in corpus ẽ in tp̃e. oĩs. n. cõuersio ẽ in tp̃e inter cuiꝰ ĩitiũ ꝛ cõplemẽtũ ẽ tp̃s. Item sicut se hz fieri cõuersiõis ad suũ factũ eẽ ita mẽsura uniꝰ ad mẽsurã alt̃ius. Sz factũ eẽ cõuersionis ẽ t̃minus sui fieri. g° mẽsa fci eẽ ẽ t̃mĩus mẽsure ipius fieri. Sed instãs qđ ẽ mẽsura fci eẽ cõuersiõis ñ ẽ t̃minus nisi tp̃ris. g° fieri cõuersiõis ẽ i tp̃e. Itẽ dũ panis cõuertit̃ in corpꝰ xp̃i nõ ẽ ɔuersus. q2 sic dr̃ p°. Perhier. qđ fit nõ ẽ. Sz si panis conuerteret̃ in corpus xp̃i in ĩstãti sil' ɔuerteret̃ ꝛ eẽt cõuersus. g° ñ cõuertit̃ in ĩstãti. Itẽ ipossibile ẽ trãsire distãtiã nisi in tp̃re. ꝓm Phi. 6° phisi. Sz maxĩa ẽ distãtia iter subãz panis ꝛ corpꝰ xp̃i. g° ipossibile ẽ eã p ɔuersionẽ trãsire i corpus xp̃i. nisi in tp̃e. Item cõuersio q̃ fit p actionẽ successiuã nõ fit in ĩstanti. Sz hec cõuersio fit p ꝑlatõez forme q̃ successiua ẽ. g° nõ fit i ĩstãti. Cõtra successio i ope ẽ pp aliquã resistẽtiã patiẽtis ad agẽs. ut ꝓbari põt p dcã Phi. 4° phisi. Sz nulla ẽ resistẽtia panis ad ṽtutẽ diuinã p quã fit cõuersio. g° illa cõuersio successiua ñ ẽ. ad qđ seqtur qđ fit i ĩstãti. Itẽ ꝓm Phi. li° pdicam. Subã nõ suscipit magis ꝛ minus. Sz qđ nõ suscipit magis ꝛ minus nõ põt successiue acqri ul' corrũpi. g° subã panis nõ cõuertit̃ successiue. seqt̃ g° q̃ in ĩstãti. Rñdeo q̃ illa ɔuersio fit i ĩnstãti. oĩs. n. successio i mutatiõe cãtur. uel ex resistẽtia mobilis ad motorẽ. ul' mediĳ ad motorem ul' rõne utrusq3. ut accipi põt a comẽtatore s'r 4° methaphi. ꝛ puto q̃ sub resistẽtia ipius mediĳ debeat cõphendi diuisibilitas spaciĳ p cõpationẽ ad limitatõez uirtutis i motore. Uñ q̃uis corpale mediũ angulo nõ resistat. tamen quia limitate uirtutis ẽ nõ posset se trãsferre ab oriente in occidentẽ ptranseũdo spacium in instanti. ut declaratũ est libro pmo di. 27ª. Uirtus aũt cõuertẽs substantiã pãis in corpus xp̃i ñ est limitata. illa. n. cõuersio fit p uirtutem diuinam que ĩfinita est. nec sibi resistit substantia panis. quia tota natura pfectione subducitur diuine uirtuti. nec est aliquod mediũ p quod ista cõuersio fiat. hic. n. nõ habet locũ ꝓprie loquẽdo nisi in mutatõe locali. panem. n. nõ eẽ corpus xp̃i nihil positiuũ dicit. ꝛ tamen si non esset mediũ nõ optert̃ q̃ cãret successionẽ i diuĩa opatõe deꝰ. n. unũ lapidẽ trãsferre possz ab oriẽte i occidẽtẽ p toᵐ medᵐ i ĩstãti. ñ. n. oz q̃ diuisibltas mediĳ cãet successiõez i mutatõe

nisi cum hoc mutās sit limitate virtutis:
Restat g° q deus pōt ꝯuerterē panē i cor
pus xpi cōuersione nō successiua. ꝛ qꝛ cō
ueniētius ē ex q° est possibile eā fieri sine
successione q̄ꝫ cū successiōe cōcedēdū ē illā
nō eē successiuā ꝛ ex ꝯñti eā fieri i instāti.
sic.n.mutatio successiua ē in tp̄e.ita ñ suc
cessiua ē in istāti. Ad p̄ᵐ i opp̄ᵐ dicūt q
dā q in eodē instāti in quo ultio ē subā
panis sub dimēsionib⁹ suis ē p̄° corp⁹ xpi
sub eisdē.nō.n.ē icōueniēs subāꝫ panis eē
in illo istāti iq̄ꝫtū ē finis tp̄ris p̄titi.ꝛ non
eē in eodē iq̄ꝫtū ē iitiū tp̄ris futi. sꝫ ꝯdic
toria realr nō possēt eē i eodē istāti. Alij
dicūt q i eodē istāti i quo ultio ē subā pa
nis sub dimēsioib⁹ suis nō.ē p̄° corp⁹ xpi
sub dimēsioibus eisdē. sꝫ i aliquo qd ē ime
diatū illi.q̄ꝫuis.n. i tp̄re qd ē motu primi
mobil' sic i subō qd ꝑprie ē tp̄s.nō possit
unū instās imediate se hr̄e ad istās aliqd.
tñ nō sic ē de istātib⁹ q̄ sūt tmi ꝑpaꝝ mē
suraꝝ q̄ extēsio noīe tp̄ris alñ dicūt tp̄ra.
Dicūt g° q ultimū istās mr̄e ꝑpe exñtie
subē panis sub dimēsionib⁹ suis.ꝛ p̄ᵐ istās
mr̄e ꝑpe eēnᶜ corpis xpi sub eisdē dimēsi
oib⁹ ita se hñt q itr ea nihil ē mediū. coexi
stūt.n.āho uni instāti mr̄e cōis. sic.n.nō ē
icōueniēs plā pūcta q̄ sūt tmi lineaꝝ ꝯue
niētiū i cētra ꝯueīr i ipo cētro cū tñ sit idi
uisibile .sic nō ē icōueiēs plā istātia mr̄aꝝ
ꝑpaꝝ coexisterē uni istāti mr̄e cōis. Alij
dicūt q nō ē dare ulᵐ instās i quo ultio
sit subā panis sub dimēsionib⁹ suis q̄ꝫuis
pmanētia sint i suis tmis iitialib⁹ .nlla tñ
res siue pmanēs siue successiua ē in suo fi
nali tmio. cui ꝯcordat qd dic Phi.8° phi
sicoꝝ.s.q istās ē sigᵐ posterioris passiōis.
Dō g° q in illo eodē istāti i q° p̄° nō est
subā panis sub dimēsioib⁹ suis. ē corpus
sub eisdē.ꝛ hoc nullā iplicat ꝯdictiōeꝫ.
Ad 2ᵐ dō q imediat⁹ finis isti⁹ ꝯuersiōis
ē nūc p̄° panē in corp⁹ xpi cōuersū eē ꝛ h°
nō differt a ꝯuersiōe pāis i corp⁹ xpi nisi
sola rōne. ꝛ ego cōcedo q istās qd ē utri
usqꝫ mr̄a ēt aliq° mō differt rōne. Ad 3ᵐ
dō q i his q̄ fiūt i istāti sil' ē fieri et fcūꝫ
eē q̄ꝫuis p⁹ ordie nare sit fieri q̄ꝫ fcūꝫ eē.
Phi.n.i uerbo p̄allegato loqr de his que
fiūt successiue. Ad 4ᵐ solutū ē ex dictis
i qōe. Ad 5ᵐ dō q illa cōuersio ñ fit per

natalē vtutē platiōis vboꝝ. sꝫ p vtuteꝫ
diuinā q̄ vbis assistit ad efficiēdū ꝯuēsiōeꝫ
i illo istāti i q° ē ꝯplemētū platiōis vboꝝ.
Quāuis aūt arᵐ ad ptē aliā debeāt cō
cedi rōe cōclonis .sꝫ tñ ex ui forme nō cō
cludit.posset.n.deus si uellet p̄° formam
substātialē panis cōuterē i corp⁹ xpi ꝛ po
stea materiā uel ecōuerso.

Quinto queritur utꝝ illa ꝯuersio sit mutatio. Et ur̄ q nō. qa ñ ē gñatio
qꝛ gñatio nō tmiat ad p̄exñs nec corrup
tio.subā.n.panis nō resoluir i suā matiā.
nec āihilatr ut uisū ē. nec ē augmētatio.
nec dimiutio.neqꝫ altatio.nec f'm locū mu
tatio. Cū g° scdꝫ Phi.li° p̄dicamtoꝝ ñ sit
plēs spēs mutatiōis ur̄ q ista ꝯuēsio ñ sit
mutatio. Itē i oi ꝯuēsiōe q ē mutatio illud
i qd fit ꝯuēsio dici pōt fieri ul' fcūꝫ eē d co
qd in ipꝫ ꝯutir uel cōuersū ē. Sꝫ ñ pōt ve
dici corpus xpi fieri ul' fcūꝫ eē de subā pa
nis.g° subā panis nō cōutir in ipm p mu
tationē. Itē mutatio accñs ē. oē accñs ul'
ē uel natū ē eē i subiecto. sꝫ hec ꝯuēsio nō ē
nec nata ē eē i subō aliq°. qꝛ tota subā pa
nis in totā subāꝫ corpis ꝯutir. g° hec ꝯuer
sio nō ē mutatio. Cōtra iceptio rei ꝛ de
fectio sūt mutatiōes.sed p istā cōuersiōeꝫ
subā pāis desinit eē panis. g° hec ꝯuersio
est cū mutatiōe. Sꝫ nō cū alia mutatiōe q̄ꝫ
ipa sit. g° ē mutatio. Itē maior ē mutatō
rei q̄ cōuertitur in aliud scdm se totam q̄ꝫ
rei que cōuertir in aliud secūdū sui ptem.
sed in ista cōusiōe subē panis cōutir scdꝫ
se totā. g° ista cōuersio ē maxia mutatō.
Rūdeo scdm Phi. 5°.phisi. Tres sūt nata
les mutatiōes. s. ex nō subiecto in subiectū
.i. ex ente i potētia i ens actu simplr. ꝛ hec
ē gñatio. Et ex ente in actu simplr in ens
in potētia quā dicit Phi. ex subō i ñ sub
iectū. ꝛ hec ē corruptio. Et ex subiecto in
subiectū. i. ex ente in actu in ens actu sub
qua cōprehēdunt alteratio. loci mutatio.
diminutio. ꝛ augmentū qd fit p cōusionē
nutrimenti in corp⁹. Sic dico q extēdēdo
nom mutatōis. 3. sūt sr natales mutatiōes
Una nullo mō realiter ente i ens ꝛ hec ē
creatio cui cōueīt rō mutatiōis eo mō qd
dcm̄ ē li. 2° di. p̄ᵃ. ꝛ h° iter mutatōes nata
les magis assilatur gñatiōi. Alia ex ente i

nullo mō ens. ꝛ hec dr̄ ꝯūsio seu ānullatō q̄ iter natales mutatiōes magis assilatur corruptōi. Et ex ente ī actu ſʒ se totū ī aliud ēs actu sic ē ꝯūsio subē pāis ī substātiā corpis Christi q̄ iter natales mutationes magis assilat̄ mutatiōi q̄ nutrim̄tū mutatur ī cor⁹. qđ nutrim̄tū ꝯūtit̄ ī cor⁹ p̄exn̄s ī actu. ꝛ đsinit eē qđ erat an̄. In mltis tn̄ differt ipe due mutatōes qꝛ p trāsitōez nutrim̄ti ī cor⁹ pl' ē đ subā ī corpe q̄ꝫ an̄. ſʒ p trāsitōē subē pāis ī cor⁹ xp̄i n̄ ē ī eo đ subā n° pl' đ q̄ntitate q̄ꝫ an̄. nutimētū et ꝛ si đsinat eē illđ qđ an̄ erat q̄ꝫtū ad formā. r̄manet tn̄ q̄ꝫtū ad mat'iā. h°. n. r̄glare ē in oib⁹ mutatiōib⁹ naturalib⁹ q̄ aliqđ manʒ cōe utriqꝫ termīo mutatiōis ſʒ opionē q̄ pōit mat'iā eē đ eēn̄ subē q̄ gn̄at'. nec eā eē aliqđ ꝯūtibile ī ipaꝫ. subā āt pāis p⁹ ꝯūsionē n̄ remanʒ. nec q̄ꝫtū ad formā nec q̄ꝫtum ad mat'iā. Un̄ ī hac mutatiōe n̄ manʒ aliquid unū ī nūero cōe utriqꝫ t'mīo mutatōis. q̄ꝫuis āt ī hac mutatōe t'min⁹ ad quē q̄ ē corp⁹ xp̄i n̄ mutet'. tn̄ pāis mutat'. Sic. n. dic Greg. 5. mora. iter me⁹ ꝛ finē mutari ex h° alio ad aliđ ire ē. In hac āt ꝯūsiōe subā pāis ex uno ad aliđ uadit. qꝛ a sui nat'a recedit p hoc qđ ꝯuertit' in cor⁹ xp̄i. Ad p⁹ ī opp⁹ đđ q̄ u̇bū Phi. n̄ ē intelligēdū nisi de mutatiōibus nat'alib⁹. hec āt mutatō n̄ ē natural'. Ad 2⁹ đđ q̄ maior ītelligēda ē đ mutatōib⁹ nat'alib⁹. ꝛ tn̄ hʒ adhuc istātiā. corp⁹. n. nō pōt uere dici fieri ul' factū eē de illo nutrim̄to qđ ī ipm̄ cōūtitur. Si āt ūeniat' alicubi dem panis fit corp⁹ xp̄i. ul' corp⁹ xp̄i fit ul' fcūʒ ē de pāe ul' illđ qđ fuit panis ē corp⁹ xp̄i expōn̄s. qꝛ tales locutōes ūtute s̄mōis sūt f'le. qꝛ oēs īcludūt aliqđ cōe utriqꝫ extremo māere. Iste autē locutiōes pāis ꝯūtitur ul' mutatur ul' trāsubstātiat' ul' trāsit ī corp⁹ xp̄i sūt ꝯcedēde tāq̄ꝫ simpl'r ūe. qꝛ n̄ notāt s̄māere aliqđ cōe utriqꝫ extrēo. ſʒ tm̄ ordīe termi ad t'minū ꝛ mutatiōeꝫ vni⁹ ī aliū. ꝛ iō ut placʒ aliq̄b⁹. qꝛ hec p̄pō. de. n̄ sēp tētur mat'ial'r. ſʒ aliq̄ ordial'r. ut cū dr̄. de māe fit meridies. iō hec. đ pāe fit corp⁹ xp̄i. distiguēda ē. qꝛ si li. de. teneat' ordial'r ūa ē. ſʒ hoc n̄ ualʒ. qꝛ corp⁹ xp̄i nec fit de subā pāis sic đ materia nʒ ēt fit p⁹ subāꝫ pāis q̄ ꝯuertitur ī ipm̄. sic meridies fit p⁹ māe. de quo dr̄ fieri. Ad 3⁹ đđ q̄ ista mutatio ultra terminū a quo. ꝛ terminū ad quē n̄ dic aliqđ reale absolutū. ꝛ iō nō opꝫ q̄ sit in alio q̄ꝫ in termīo a quo. ꝛ p̄terea si eēt accn̄s de⁹ posset facer̄ illđ eē sine subiecto. ita ut đpēderet a sola h̄itudīe t'mioꝝ et a ūtute diuīa.

Sexto queritur

utꝝ hec mutatio sit mirabilior oib⁹ alijs mutatōib⁹. ꝛ uī q̄ sic. illa mutatio q̄ nihil mutat' ē oib⁹ alijs mirabilior. Sed hec ē h⁹. ī hac. n. n̄ mutat' corp⁹ xp̄i nec subā panis ut uī. qꝛ nec local'r mouet'. nec alterat' nec augmetat'. nec minuit'. nec gn̄atur. nec corrūpit'. qa nec resoluit' ī vnū. nec ānihilatur. ut supius h̄itū ē. g° hec mutatio est oib⁹ alijs mirabilior. Itē hec mutatio mirabilior filij dei īcarnatōe. ē. n. ad credēđ difficilior. Un̄ ꝛ pl'es illā credūt q̄ꝫ istam. Sʒ īcarnatō ē mirabilior creatiōe. vn̄ dr̄ ī scā ecc̄a. q̄ de⁹ hūane subē dignitatē mirabil'r cōdidit ꝛ mirabili⁹ reformauit. g° hec mutatio mirabilior ē īcarnatōe ꝛ creatiōe. Cōtra de ꝯse. di. 2ª Re uera. ꝛ recitat mḡr ī lr̄a p̄cedētis di. c. 4°. p creatōeꝫ ꝛ filij dei natiuitatē de uirgīe p̄bat' possibilitas cōuersiōis subē pāis in corp⁹ xp̄i. Sʒ si ille n̄ eēnt mirabiliores ista p̄ba° nō ualeret. g° mirabilior ē creatō. ꝛ ēt filij đi īcarnatō q̄ꝫ hec mutatio. Rn̄deo q̄ illaꝝ mutationū. quaꝝ ē eq̄lis m̄sa. illa simpl'r mirabilior ē ī cui⁹ t'mio a quo mi⁹ ē đ possibilitate ad t'minū ad que. creatiōis āt ꝛ īcarnatiōis ꝛ isti⁹ mutatiōis sūt mensure eq̄les. q̄libʒ. n. fcā fuit ī īstāti ꝛ ī termīo a quo cratiōis. q termi⁹ nō aliqđ ē. nō ē aliq̄ possibilitas ad aliqđ. sic. n. dic Auic. p°. methaphi. c. 5°. Si p̄prietas fuerit aliquid illud de quo illa dicitur esse aliquid in termīo aūt ad quē ipi⁹ īcarnatōis qui t'mīus fueīt natura hūana fuit sola possibilitas obīe ad hoc ut ūiret' p̄sone filij dei. in subā ēt pāis ē possibilitas obīe ad h° ut ꝯūtat' ī corp⁹ xp̄i. seq̄t' g° q̄ creatio sit mirabilior q̄ꝫ īcarnatō filij dei. ꝛ q̄ꝫ cōūsio subē pāis ī cor⁹ xp̄i. qꝛ ēt ī īcarnatōe t'mīus ad quē. s. p̄sōa filij dei magis excedit nat'aꝫ hūanā q̄ꝫ corp⁹ xp̄i subāꝫ panis mīor fuit possibl'tas ī nat'a hūaª ad h° ut ūiret' p⁹ filij đi ut nat'a supposito q̄ꝫ ī subā

panis ad hoc ut ɔuerteret in corpus xp̄i.
⁊ iō icarnatio simpliciter fuit mirabilior
q̄ȝ ɔuſio pāis ī corp⁹ xp̄i. hͤ tñ aliſ duab⁹
mirabilioꝛ ē ſm q̄d īq̄ȝtū. ſ. t̄mīus ad quē
ē aliq̄d p̄exñs q̄ꝺ p ɔuerſionē ſubē panis
ī ipȝ ñ augeť. nec aliq° mō mutať. Ad p̄⁹
in opp⁹ ꝺꝺ q̄ miloꝛ ē ſt̄a. ī hac.n. ɔuerſi
one ſubā panis mutať ⁊ duplici mutatōe
ſ̄ȝ aliquoſ. q̄ꝛ ⁊ ꝺſinit eē illud q̄ꝺ an̄ erat.
⁊ q̄ꝛ ɔutiť in illud q̄ꝺ an̄ ɔuerſa nō erat.
q̄ꝛ pᵃ q̄ȝuis nō ſit corr° .tñ magis aſſilať
corruptiōi. ⁊ 2ᵃ. q̄ȝuis ñ ſit gn̄atio .tñ ma
gis aſſilať gn̄atōi. Uel ꝺꝺ melius q̄ p̄ma
aſſilať expoliatiōi nutrimēti a ſua forma. ⁊
2ᵃ ɔuerſiōi nutrimēti in corpus xp̄i. hec āt
mutatio ſub aliq̄ noiatōe ī ar° nō ɔtineť.
vñ ar⁹ p̄cedit ab inſufficiētī. Ad 2⁹ ꝺꝺ
q̄ difficultas credēdi nō tm̄ ɔtigit ex ma
ioꝛi mirabilitate rei credite q̄ȝ⁹ eſt ex p̄te
ſua. ſȝ ēt ex idiſpoſitōe c̄dētiſ pp uſū ⁊ cō
ſuetudinē ɔriā. q̄ꝺ ēt dr̄ repatio hois mi
rabilioꝛ q̄ȝ eius cōditio nō cōcludit incar
nationē eē ſimplr̄ mirabilioꝛē creatiōe. q̄ꝛ
reſtauratio hois ēt cū incarnatiōe icludit
creatōnē gr̄e. nō. n. hoies q̄ȝtū ad effica
ciā reformāť ī quoꝝ aīab⁹ gr̄a nō creať.

Conſequenter

queritur de 2° p̄ncipali. Et circa hoc querūť ſex.
P° utꝝ hoc ſacr̄m poſſit cōfici de alia ma
teria q̄ȝ de pane ⁊ uino. 2° utꝝ de alio pa
ne q̄ȝ de pane f̄cō ꝺ farina triticea coagu
lata p naturalē aquā. 3° utꝝ de pane fer
mētato. 4° utꝝ ſāguis poſſit ɔfici ꝺ alio
uīo q̄ȝ ꝺ uite. 5° utꝝ de quolȝ uīo uitis.
6° q̄d dȝ facere ſacerdos ſi poſtq̄ȝ incepit
canonē miſſe p̄pendat eē materiā idebitā
miniſtratam.

Primo oſtendo

q̄ hoc ſacr̄m eucharᵉ pōt cōfici de alia ma
teria q̄ȝ de pane ⁊ uino. Maťia hui⁹ ſacr̄i
dȝ ſignificar̄ corpus ⁊ ſanguinē xp̄i ⁊ ī ea
cōuerti. ſȝ hec magis ɔuenūt carni ⁊ ſan
guini q̄ȝ pani ⁊ uino. ſūt.n. ſilioreſ corpi ⁊
ſangui xp̄i. ⁊ ſic dic Phi. 2° de gn̄atōe. In
ter hn̄tia ſymbolū facilioꝛ ē trāſit⁹. g° h°
ſacr̄m cōfici pōt de carne ⁊ ſāguie. Item
ſic hoc ſacr̄ȝ p̄figuratū fuit in lege naťe p
panē ⁊ uinū. ita ī lege ſcripta in q̄ magis
claruit uitas fuic p̄figuratū p eſſi agni pa
ſchalis ⁊ libamēta ſacrificioꝝ. g° cōuciēti⁹
hoc ſacr̄ȝ cōfici pōt de carnib⁹ ⁊ materia
libamtoꝝ q̄ȝ de pāe ⁊ uino. Itē q̄ꝛ xp̄s ſe
ɔpat pāi. iō hoc ſacr̄m ɔfici pōt de pane.
g° a ſili cū ſe ɔpet grāo. ut hr̄ Jo. 12° ɔfici
pt ꝺ grāo. ſȝ granū ñ ē pāiſ. coꝛ⁹ g° xp̄i ɔ
fici pōt ꝺ alia mᵃ q̄ȝ ꝺ pāe. g° a ſili ſāgui
ꝺ alia maťia q̄ȝ de uino. Cōtrarium dicit
mgr̄ i lr̄a hui⁹ di. c. 5. Itē de ɔſe. di. 2ᵃ. c.
p°. hr̄ idē. Itē hr̄ idē. c. di. Nō oꝫ. ⁊. c. ſe.
R̄ñdeo q̄ hoc ſacr̄m ñ pōt cōfici ꝺ alia
materia q̄ȝ de pāe ⁊ uino. q̄ꝛ xp̄s h° ſacr̄ȝ
de tali maťia ɔfecit. ⁊ ɔficiēdū iſtituit. q̄ꝺ
fuit cōgruū ⁊ pp ſacr̄i celebratōeȝ. ⁊ ſigni
ficatiōeȝ. hoc. n. ſacr̄m dȝ celebrari ualde
mūde. ⁊ iō ɔgruū ē ipſuȝ celebrari ī pāe ⁊
uīo q̄ mūdi⁹ pñt tractai q̄ȝ caro ⁊ ſāguis
aīaliū uľ alie maťie ɔuēiētes ad uſū hūa
nū. ī hoc etiā ſacr̄o ſignificāť q̄nq̄ȝ. ſ. res
cōtēta p corpus xp̄i q̄ ē corpus xp̄i ueꝝ. ⁊
res nō cōtēta ſȝ ſignificata p corpus xp̄i
ueꝝ. ſ. corp⁹ xp̄i myſticū. ⁊ xp̄i paſſio ⁊ ſuſ
cipiētis h° ſacr̄ȝ ſp̄ualʼ refectio. ⁊ ſal⁹ coꝛ
poris ⁊ aīe ſicut dic mgr̄ in lr̄a hui⁹ di. c
5°. pāis aūt ⁊ uinū rōe ſue cōſtitutiōis cō
ueniētiſſime rep̄ñtāť corp⁹ xp̄i uerū ⁊ my
ſticū: q̄a ſicut panis conſtituitur ex plu
ribus granis. ⁊ vinum ex pluribuſ azimis
cōfluit. ſic corp⁹ xp̄i ueꝝ cōſtitutū ē ex plῑ
bus mēbris ⁊ corp⁹ eius myſticū ex plib⁹
p̄ſonis. rōe ēt ſue p̄patōis cōuēiētiſſime re
preſentat xp̄i paſſionem. quia panis in cli
bano igne coquitur. ⁊ uinū torculari exp
mitur. ſic aliquo modo a ſimili corp⁹ xp̄i
fuit igne paſſionis quaſi decoctum. ⁊ in
cruce quaſi in torculari fluxit ſanguis de
illo corpore. ⁊ quia tūc fuit ſanguis a cor
pore diuiſus. ideo in hoc ſacramto corp⁹
⁊ ſanguis cōficiūť ꝺ maťijs diſtictis ⁊ di
ſtincte. Ratione autem uſus panis ⁊ uinū
conuenientiſſime repreſentant ſpiritualeȝ
refectionem ſuſcipētis hoc ſacramentū. ſi
cut enim dicitur in gloſa ſup illud primo
ad Coꝛ. 11ᵒ. Hoc facite. panis p̄ceteris ci
bis corp⁹ reficit ⁊ ſuſtētat. ⁊ uinū hoīem
letificat. Vñ pāis ⁊ uinū efficacē ɔſtituūt
corpis refectōnē que ī cibo ⁊ potu ɔſiſtit.
Silr̄ ſp̄ualis refectio aīe ītegrať ex potu
p fidē ī ītellectu. ⁊ ſp̄uali ꝺlectatōe p cha

ritatē in affectu.⁊ qa hec refectō ordinat ad salutē corpis ⁊ aīe.iō ex ɔñti pāis ⁊ ui nū r̄pn̄tāt utrāqȝ salutē.Un̄ ut dicit̄ i glo sa ubi prius.⁊ etiā recitat̄ in lr̄a hu⁹ di.c. 5º.Caro xp̄i ꝑ salute corpis sāguis uero ꝑ aīa nr̄a sumit̄.⁊ effusus ē sicut p̄figura uit Moyses dicēs.Caro ꝑ corpe nr̄o of ferť.sāguis uō ꝑ aīa.⁊ hec ē alia rō quar̄ sacr̄ꝫ hoc in duplici matia celebrat̄. Ad p̄ᵐ i opp⁹ dō ꝙ cū ista cōuersio fiat per uirtutē diuinā cui oīa possibilia eq̄lit̄ sun facilia eque faciliter cōuīuīt̄ panis ⁊ vinū in corp⁹ xp̄i ⁊ sāguinē.sic ɔuerterent̄ caro ⁊ sāguis aīaliū Preťea panis ⁊ uinū mū di⁹ possūt tractari ⁊ plenius significāt q̄ i hoc sacr̄o significāda sūt Ad 2ᵐ dō ꝙ qa lex naťe erat duraťa.⁊ lex scripta erat cessatura.iō hoc sacr̄m qd̄ est sacr̄m legis cui nō succedūt alia magis debuit īstitui i maťia q̄ fuit p̄figuratū i lege naťe q̄ꝫ ī illi q̄ fuit p̄figuratū i lege scripta Ad 3ᵐ dō ꝙ de grano manēte sub forᵃ grani ñ pōt corp⁹ xp̄i cōfici.sic mgr̄ dicit in lr̄a huius di.c.6ᵒ.neqȝ etiā de faria ñ coagulata.de ɔsec.di.2ᵃ.Sic in scificādo.nec de pasta ñ cocta.q̄ꝛ i istis nō saluat̄ rō panis.nec eni iō cōficim⁹ de pane.qa xp̄s se pani ɔpauit ut i ar° supponebas.sꝫ q̄ꝛ de pane hoc sa cramētū cōficiēdū instituit.

Secundo queritur utꝝ h° sacr̄ꝫ possit cōfici de alio pāe q̄ꝫ d̄ pa ne fcō d̄ farina triticea coagl̄ata p natalē aquā. Et uỉ ꝙ sic.ñ debem⁹ distiguer̄ ubi xp̄s īstituēdo h° sacr̄ꝫ ñ distīxit.Sꝫ xp̄s ñ distinxit de q° pane.g° corp⁹ suū d̄ quolꝫ pane pōt cōfici. Itē cū raro iueniat̄ pāis de puro tritico.si nō posset cōfici de alio frequētissīe īcertus eēt sacerdos utꝝ ɔfi ceret uel nō. qd̄ ē īcōueīēs. Itē xp̄s nō di stinxit cū quo liquore panis ille debeȓt co aglari.g° pōt ɔfici de pāe quocūqȝ liquo re coagulatus fuiȓ. Cōtra mgr̄ i lr̄a h⁹ di.c.6°.dicit ꝙ ñ pōt ɔfici nisi de pane de frumēto Itē rō h̄r de ɔse.di.2ᵃ In sacr̄o. Rn̄deo ꝙ corp⁹ xp̄i nō pōt ɔfici de alio pane q̄ꝫ d̄ pāe triticeo coagl̄ato p natalē aquā. q̄ꝛ xp̄us de tali pane ⁊ non de alio corpus suū cōfecit ⁊ ɔfitiēdū instituit. qd̄ pꝫ qa panis de fermēto atbonomasiace pa nis dr̄.Un̄ cū dr̄ ꝙ xp̄s accep̄ panē d̄ pāe triticeo dꝫ intelligi cui cōcordat.q̄ꝛ xp̄us grāo triticeo se ɔpauit. Un̄ Aug⁹ i glo.sr̄ illō Jo.12°. Nisi granū frumēti.cū sit multa grana seminū nl̄li se ɔpat nisi frumēto. Un̄ mos cep̄ eccl̄ᵉ d̄ h° solo grāo ɔfici cor⁹ dn̄i. magis āt fuit ɔg⁹ ip̄ꝫ īstitueȓ ɔfici de tali pāe q̄ꝫ d̄ alio .q̄ꝛ iter grana ɔueīēᵃ r̄fectōi hūane granū frumēti ē digui⁹ utili⁹ ⁊ cōī⁹. Quia et aq̄ ē d̄ ɔpoītōe.pāis.⁊ pāis d̄ q° xp̄s cor⁹ suū cōfecit coagl̄at⁹ fuit aq̄ natu li.iō de pāe coagl̄ato aq̄ artificiali.seu q° cūqȝ alio liquore q̄ꝫ sit aq̄ naťal̄ ñ pōt cō fici corp⁹ xp̄i. Ad p̄ᵐ i opp⁹ dō ꝙ facto distīxit i h° ꝙ de tali pāe cōfecit.⁊ iūo in h° ꝙ se grāo tritici cōpauit Ad 2ᵐ dō ꝙ admixtō extrāei grani pōt ītelligi tripl̄r. Uno mō ī tāta abūdātia ꝙ trahat illō qd̄ ibi ē d̄ tritico ad suā naťaꝫ.Alio mō ī tali q̄ꝫtitate ꝑportōis ꝙ ex ill̄ ɔstituat̄ p aliā tiōeꝫ spēs media. Alio mō ī ita pua q̄ꝫtita te ꝙ trahat̄ ad naťaꝫ triticeā . De pane fcō ex grāis tritici.⁊ alijs grāis admixtis p° ⁊ 2° mō ñ pōt ɔfici corp⁹ xp̄i .q̄ꝛ talis pāis ñ ē euisdē spēi cū illo pāe de q° xp̄us ɔfecit.talis āt admixtio aliq° mō ꝑ accn̄ᵃ pōt cognosci.sꝫ d̄ pāe fcō ex grāis tritici ⁊ alijs granis admixtis. mō 3° pōt ɔfici. q̄ꝛ tal̄ pāis r̄māet i eadē spe cū illo pāe d̄ q° xp̄s ɔfecit.Si āt q̄ras utꝝ d̄ spelta pos sit cor⁹ xp̄i cōfici dn̄t aliq ꝙ sic.q̄ꝛ spelta nō differt a tritico nisi accidentibus.Sed alijs uỉ ꝙ nō.ex tritico nūq̄ꝫ gn̄at̄ spelta nisi forte qūqȝ p degn̄atōeꝫ pp naťaꝫ tre. sꝫ si spelta eēt euisdē spēi cū tritico posset ex tritico nasci. Ad 3ᵐ dō ꝙ fcō distīxit nec optebat alio mō distiguer̄.q̄ꝛ cōīl̄ pāis nō nisi de naťali aqua congulat̄.

Tertio qrit̄ utꝝ hoc sacr̄ꝫ pos sit ɔfici de pāe fermēta to.Et uỉ ꝙ ñ.q̄ꝛ xp̄s ɔfecit de pāe azimo ut.n.h̄r Math.26°. Dn̄s ɔfecit pᵃ die azi moꝝ.Sꝫ tūc ī dōib⁹ iudeoꝝ non īueīebat̄ fermētū ut h̄r Exo.12°.cū g° ñ possit corp⁹ xp̄i cōfici nisi de pāe de q° cōfecit ip̄e xp̄s uỉ ꝙ ñ possit cōfici nisi de azimo Itē de illo pāe de cuius cōfectōe ē aliqd ꝓhibitū offerri dn̄o nō pōt cōfici corpus xp̄i . sed ut habetur Leuitici secūdo. Omis oblatō que offertur domio absqȝ fermento fiat.

g° ut q corpus xpi nō possit cōfici de pane fermētato greci de pane fermētato cōficiūt. Et ecc° nō negat q̄ sficiat corpus xpi. g° de pane fermētato pot cōfici. Ad istā qōnē dicūt greci q de pane fermētato tm̄ pot sfici corp° xpi. qz ut ipi dicūt Xps passus e lūa. 14ª. ut legis impleret figura q. 14ª. luna pmi mēsis agnū paschalē iussērat imolari. qd xps pnoscēs in pcedēte uespe anticipauit agnū paschalē cōedere 7 tūc hcite potat cōedi fermētatū. 7 10 dicūt xps de pāe fermētato sfecisse errorem suū multiplr colorare nitentes. Uno mō sic Jo. 13° legit. Xps illā cenā in q̄ hoc sacr̄ȝ instituit fecisse cū discipul' suis añ diē festum pasce. Sed dies festus pasce fuit dies in q̄ fuit luna 14ª. i c° uespa imolabat paschal' agn°. Itē Jo 18° dr̄ q̄ iudeis q duxerūt xpȝ ad Pilatū. Ut nō introirēt i ptoriū nt n cōtaminarēt ȝ māducarēt pascha. Et pascha erat agnus paschal' q cōedebat' 14ª. luna. Itē Luce 23° dr̄ q i die q xps crucifixus ē mulieres pauerūt aromata. qd eis ȝ legē nō licuisset i die festo. Itē dr̄ Mathei. 26°. q seniores ppl'i disposuerūt xpm occidere ñ i die festo. ȝ dies fest° fuit. 15. luna. Itē sub Leōe papa ecclia cōficiebat d fermētato. Et ȝ Math. 26°. p° die azimoz accesserūt discipli ad Jesū dicētes. Ubi uis pem° tibi comedere pascha. Itē dr̄ Marci. 14°. p° die azimoz qñ pascha imolabatur dicūt ei discipli. Quo uis eam° 7 pemus tibi ut māduces pascha. Itē Luce 22°. Uenit dies azimoz i q̄ necesse erat occidi pascha. misit Petz 7 Jo. dicēs. Eūtes pate nobis pascha ut māducem°. Ex qb° trib° euāgelistis clar̄ pȝ q xps cōedit ag° paschalē. 14ª. lūa ad uespā 7 lūa. 15. q̄ fuit sollēnitas azioz crucifixus fuerit ȝ illō nūeros. 4. Mēse pº. 14ª die mēsis pasce dñi erit. 7. 15. die sollēnitas. Cū g° ȝ legē i. 4ª luna ad uespā nō debeat inueniri fermētatū i domib° iudeoz. seqt q xpus nō ɔfecit de pāe fermētato. ȝ de azio. qa xps post illā cenā ɔfecit. i q̄ ag° paschalē comedit. Dicēd° g° ad qōnē q corp° xpi ɔfici pōt de fcō de pāe fermētato. Ūn greci uere cōficiūt corp° xpi. Ūn Ansel. i ep̄la ɔ azio paz p° pn° de sacrificio de quo greci nobiscū ñ ɔsentiūt mltis rōib° catholicis ut

qz qd agūt nō ē ɔ fidē xpianā. cū. n. legit' de xpo' qñ corpus suū de pane cōfecit. qa accepit panē 7 bndixit. nō addit' azimū ul' fermētatū. 7 infra nō differūt azim° 7 fermtatus subalr. grauit' tñ peccāt ɔficiētes ɔ fermētato. eo q xps ɔ azio ɔfecit. Et qz Petrus xpi uicari° sic cōficiēdū ecc° tradidit. 7 scā romana ecc° sic obsuat 7 pcipit obsuari. Magis. n. cōgrū fuit h° sacrm̄ de azio cōfici q̄ de fermētato. qz sic dicit Ansel. i ep̄la de azimo. Cena in qua h° factū ē hoc exigebat. qz i ea nō debebat eē panis fermētatus ȝm legē. Pretea sic dic Inno. de offō misse pte 3ª. c. 4°. Fermētuȝ corruptionē significat testāte Ap̄lo q ait. Modicū fermēti totā massā corrūpit. ut g° nihil corrūptū siue corrūpēs. ȝ totū sincer atq; sincerās in hoc ee sacro mret nō fermētatū ȝ azimū ɔsecram°. Ad p° in opp° dō q ɋuis xps cōfecerit ɔ azimo. tñ cōfici pōt de fermētato. qz eiusdē spēi sūt panis fermētatus 7 azimus ɋuis ɔuenientius sit cōfici de azio 7 rōne fcī 7 rōne mysterij. ut dic Inno. de officio misse pte 3ª. c. 4°. Ad 2° dō q nō plus ɔcludit nisi q ɔuenientius fuit ordinare cōfici de azimo q̄ de fermentato 7 hoc uez ē. Argumenta ad ptē aliam non plus ɔcludunt nisi q si sacerdos consecret panē fermentatū quod uere cōuertitur in corpus xpi. 7 hoc est uerum. sed ex hoc nō sequitur q liceat nobis de fermentato cōficere ppt rationes dictas in corpore qōnis. quia āt greci negant posse cōfici de azimo in quo errant cōtra xpianam fidem. ideo soluendū est ad argumēta quibus hoc pbare conantur. Ad primū dicēdū q pascha. 5. modis potest accipi ȝm sententiā Innocētij de officio misse. c. preallegato. Uno modo pro sollennitate diei azimorū que erat 15ª luna. Alio modo p panibus azimis. 3° modo pro die in cuius festo imolabatur agnus. Luce 22°. Appropinquabat dies festus azimozum in qua necesse erat occidi pascha. 4° modo p agno qui imolabat' eodē. c. Uenit dies azimozū in qua necesse erat occidi pascha. 5° modo p hora imolationis agni. Mathei. 26°. Scitis qa post biduū pascha fiet. p° modo accipit' cuȝ dr̄ in Jo. Ante diē festū pasce

Et 2º mõ cū dr̃. Nõ introierūt ĩ ꝑtoriũ ut nõ ꝯtaminarēt. sed mãducarēt pascha. ⁊ sic solutū est ad pᵐ. ⁊ 2ᵐ. Ad 3ᵐ dicendū ꝙ ille mulieres q̃ audierãt xp̃m moriturū aromata añ ꝓparauerãt. ut pꝫ ꝑ illud quod dr̃ Math. 26º. de Magdalena. mittēs hᵒ unguētū in corpus meũ ad sepeliēdū me fecit. ⁊ Jo. 12º. Sinite illam ut in die sepulture mee fuet illud. pᵒ xp̃i aũt crucifixionē unguētū qđ prius incepat ꝯsumauit. ⁊ sic ĩtelligēdū ē qđ dicit Lucas. ꝙ reuertētes ꝓparauerūt aromata ⁊ unguēta. nec sic ꝯsumēdo peccauerũt. q̃ nõ erãt sub lr̃a. sꝫ sub gr̃a. Ad 4ᵐ dicendū ꝙ sic dicit Jnno. i. c. supra dcõ. Dispõ sacerdotū dispositiõi dei ꝑua lere nõ potuit q̃ disposuerat ut uerꝰ agnꝰ ĩ diebus ĩmolaret̃ paschalibus. Et sic typicus agnus. 14ᵃ. luna mẽsis ꝑmi a iudeis comedebat̃ ĩ nocte. ita uerꝫ agᵘ eadē hora discipuli comederūt. Ad 5ᵐ dicendū ꝙ q̃uis tp̃e Leonis pape ꝓꝑ hereticos ebyonitas q̃ dicebãt legalia debere fuari cū euãgelio. ⁊ in azimo cõficiēdū ꝓꝑ ꝓceptū legis. eccl̃ia de cõsilio spũs scĩ ĩstituerit ad tp̃s cõficiēdū ĩ fermētato. parꝫ facit ꝓ grecis. in ꝓncipio. n. tota eccl̃ia ꝯfecit in azimo. ⁊ supradcã heresi extĩmĩata eccl̃ia occidētalis r̃dijt ad ritū pristinū. oriētalis aũt nõ.

Quarto queritur

utꝝ sanguis possit cõfici de alio uino q̃ꝫ de uite. R̃ndeo ꝙ nõ. q̃ xp̃s de tali uino ⁊ nõ de alio ꝯfecit ⁊ ꝯficiēdū ĩstituit. qđ ꝓbat̃ ꝑ hᵒ qđ hora cene dixit. ut hr̃ Math. 26º. Nõ bibã amodo de hoc gēmĩe uitis usqꝫ ĩ diē illū cū illud uobiscū bibã ĩ regnᵒ pr̃is mei. ⁊ Luce. 22º. Nõ bibã de generatione uitis huiꝰ donec uēiat regnᵘ dei. ⁊ Jo. 15º. se cõpat uiti. Cõgruētiꝰ et fuit hᵒ sacr̃ꝫ instituĩ ĩ uĩo de uite q̃ꝫ de alio. q̃ ē uinū laudabiliꝰ ⁊ ꝓ hũana refectiõe efficaciꝰ ⁊ ꝯuēiētiꝰ ⁊ magis ꝯuēit sacr̃i significatõi q̃ꝫ aliđ vinū. ĩmo neqꝫ alius liquor dici põt uinū nisi hꝫ qđ.

Quinto

q̃rit̃ utꝝ sãguis xp̃i possit ꝯfici de quolꝫ uino uitis. ⁊ uĩ ꝙ nõ. q̃ nõ oĩa uina sunt eiusdē spẽi. qđ ꝓbari posse uĩ ꝑ accñtia ⁊ effcũs q̃ sũt diuꝰsaꝝ speꝝ. Sꝫ xp̃s nõ cõfecit de uĩo uniꝰ spẽi. gᵒ nõ põt ꝯfici de quolꝫ uĩo uitis. Jtē nõ põt cõfici de agresta. ut coĩter tenet̃. agresta aũt ē uinū de uite. nõ. n. uĩ differre a uĩo nisi sic ĩcõpletū a cõpleto q̃ dr̃ia nõ diuersificat spẽꝫ. gᵒ nõ põt ꝯfici de quolꝫ uĩo uitis. Jtē racemi mat̃i ĩtra se ꝯtinēt uerū uinū. ⁊ tñ sãguis xp̃i nõ põt ꝯfici de uua. Uñ de cõsec. di. 2ᵃ. Didicimꝰ. ꝓhibet̃ sacerdotes ꝯiūgere uuas in sacrificio oblatiõis. gᵒ nõ põt ꝯfici de quolꝫ uĩo uitis. Cõtra Jnno. de officio misse pte 3ᵃ c. 24º. Siue uinū nouū qđ dr̃ mustū. siue acciđ qđ appellat̃ acetū ĩ sacrificiū offerat̃ sacrᵘ efficit̃ ⁊ diuĩtus cõsecrat̃. Sꝫ acetū ē uinū corruptū. gᵒ mlto fortius cõfici põt de quolꝫ alio uĩo uitis. Jtē eođ. c. ĩmediate añ uba ꝓdcã. Uitiū uini nõ maculat mũditiã sacr̃i. gᵒ xp̃i sãguis ꝯfici põt de quolibꝫ uino uitis q̃ꝫtũcũqꝫ uitioso. R̃ndeo ꝙ sic de quolꝫ pãe fcõ de farĩa triticea. ⁊ nat̃ali aqua põt ꝯfici corpꝰ xp̃i nisi panis deuenerit ad tãtã corruptõeꝫ ꝙ nõ r̃mãeat ĩ spẽ panis. sic de quolꝫ uino uitis in quo saluat̃ forᵃ vini põt ꝯfici sãguis xp̃i. q̃r nõ ē uinū n̄ si ubi saluat̃ forᵃ uini. iõ simplicit̃ ꝯcedēdū ē sãguinē xp̃i posse ꝯfici de quolꝫ uĩo uitis. Ad pᵐ ĩ oppᵐ dicendū ꝙ oĩa uitia uina sũt eiꝰdē spẽi. dr̃a. n. eoꝝ q̃ꝫᵘ ad subtilitatē. ⁊ grossitiē. rubedinē ⁊ albedinē nõ uariat spẽꝫ. Si aũt q̃dã uina hẽant quosdã effcũs ĩ corpe spẽ dr̃ñtes utpote. q̃ q̃daꝫ sũt diuretica seu laxatiua. alia nõ. hᵒ multū ꝓuēit ex nat̃a t̃re ⁊ ĩfluētia celesti. qđ pꝫ q̃r ille uitee trãsplãtate ĩ alia r̃giõe ꝑ ꝓcessũ tp̃is ꝓducũt uina nõ hñtia illos effectus. Ad 2ᵐ dicendū ꝙ agresta nõ ē in spẽ uini qđ pꝫ. q̃r uinū nat̃ale ē caliđ effectiue. agresta aũt frigida. nec differt a uino. sic ĩcõpletū a cõpleto ĩ eadē spẽ. Sꝫ sic sanguis differt a carne. q̃ cõstat nõ eē ĩ eadē spẽ cū carne. Sꝫ sic ꝑ ꝯplemĩtū digestõis ꝯuertit̃ ĩ carnē. sic agresta ꝑ cõplemĩtū digestiõis ĩ uua ꝯũtit̃ ĩ uinū. Ad 3ᵐ dicendū ꝙ aliq dicũt ꝙ si uua matura cõsecraret̃. ꝙ ille humor contentus in illis folliculis cõuerteretur in sanguinem. sed tamen hoc non debet fieri. q̃ q̃ sic faceret grauiter peccaret. q̃ q̃ꝫdiu cõtinet̃ uinū ĩ folliculis nõ ē sub spẽ potabili sꝫ esibili. sanguis aũt xp̃i dꝫ cõfici de uino nisi exñte sub spẽ potabili. Et ꝓterea uino sic se hñti aqua misceri nõ

possct.ꝛ exponūt allegatū decretū. Alij dicūt ꝓbabilius q̄ uinū nō exp̄ssū de vua nō pōt cōuerti ī sāguinē p misteriū sacerdotis. Un̄ eodez decreto dr̄. Uuas seorsuz bn̄dicās ppl̄s q petierit accipiat. ubi glo. bn̄dicās bn̄dictōe uulgari. nō illa spāli ap ꝓpriata eucharistie. Et. c. sequenti qđ de exp̄sso botro. i. de vuaꝝ granis popl̄s cōicat ualde ē oio ꝯfusū. Sꝫ si necesse fuerit botrus in calice cōp̄mat. Xp̄us etiā nō cōfecit suū sanguinē. nisi đ uīo exn̄ti sub spe potabili. qđ pꝫ p hoc qđ dixit discipulis. Bibite ex eo oēs. Ad p^m ar^m ad ptē aliā dicūt aliqui q̄ pōt cōfici đ aceto. cuius opinionis fuit dn̄s Innocētius. Alij dicunt q̄ nō. Mihi aūt ūr distinguendū. qa acetum pōt accipi ꝓ uino urgēte ad acidaꝫ q̄lita tē manēte adhuc forma substātiali uini. đ tali pōt cōfici. ꝛ uerbū dn̄i Inno. ita itelligitur. Alio mō cōpleto aceto. ꝛ de tali non pōt cōfici. qa tale acetū nō ē sub spe uini sicut nec hō mortuus in spe hōis. qđ patꝫ ex duobus. qa oē uere uinū effectiue calꝫ ē. cōpletū aūt acetū effectiue frigidū. Preterea sicut dic phi. 8° metaphi. Si ex mortuo fiat iterū aīal ī materiā oportet p̄mo redire. deinde fit aīal. ꝛ si ex aceto debꝫ fieri uinū oꝫ p° redire in aquā. ꝛ deinde fit uinū. hoc aūt ueꝝ nō eēt si acetū eēt in spe uini. ꝛ iterū Phi. an̄ uerba predcā dicit q̄ acetū fit de uino p uiā corruptōis. ꝛ sicut nox fit de die. ꝛ sicut mortuus ex uiuente in quo satis dat intelligere illa non esse eiusdem spēi. Ad 2^m đđ q̄ ibi Inno. nō loq̄tur de uitiositate nō corrūpēte spēm. Un̄ q̄ ī musto saluatur spēs uini. iō đ ipo pōt ꝯfici. tn̄ sic dicit Inno. e. c°. an̄ v̄ba predcā. Diligēti studio uinū optimū querendū ē ut in sacrificium offeratur

Sexto queritur

qđ debeat facere sacerdos si postq̄ꝫ īcepit canonē misse ꝑpēdat eē materiā īdebitaꝫ ministratā. R̄n̄đo q̄ si ꝑpēdat hostiā eē īđbitā. aut hoc ꝑpenpit an̄ cōsecratiōem. ꝛ tūc đꝫ accipe hostiā debitā ꝛ canoneꝫ a capite inchoare. aut post cōsecrationem an̄ sūptionē ꝛ an̄ uini cōsecratione tūc dꝫ accipe aliā hostiā ꝛ incipe canonē a capite ꝛ illā cōsecrare ꝛ alia hostia dꝫ reuerent̄ ꝓuari. aut a clericis sumi. aut a sacerdote post corpis ꝛ sanguis sūptionē. nō an̄. qa post eius susceptionē ieiunus nō esset. Si aūt ꝑpēdit post sūptionē illius hostie ꝛ ēt sanguis. nō dꝫ illa die aliā hostiā ꝯsecrar̄. qa ieiunus nō ē. ꝛ ut dr̄ de ꝯse. di. 2^a. Relatū. quotiēs sacerdos celebrat. totiēs pticipatiōis corpis ꝛ sanguis xp̄i pticipeꝫ se p̄beat. sed debꝫ de sua negl̄ia peniter̄ ꝛ cōfiteri. Si aūt ꝑpendit an̄ sūptionē sāguīs ūr aliq̄bus q̄ sanguinē nō dꝫ sumere. qa ieiunus nō ē. sed sanguis reſuaī debꝫ aut alicui ieiuno dari. Alijs aūt ūr ꝯtrariuꝫ qa hic ē casus necessarius in cāu nccitatis nō ieiunus pōt cōicare. Si aūt ꝑpēdat in calice nō mistratā eē debitā materiaꝫ. aut hoc ꝑpendit ante cōsecrationē panis. aut post. aut an̄ ꝓlatiōeꝫ uerboꝝ qb⁹ cōsecrādū ē uinū. aut post ꝓlationē eoꝝ an̄ corporis sūptionē. aut post oia p̄dcā. P° mō dꝫ ministrare debitā materiaꝫ ꝛ incipe canonē a capite. si aūt nō posset hr̄e debitaꝫ materiā nō debet ulterius ꝓcedere. qa ut dr̄ de cōsec̄. di. 2^a. Compimus. aut integra sacr̄a pcipiāt. s. cōficientes. aut ab ītegris arceātur. qa diuisio unius eiusdem ministerij sine grādi sacrilegio nō pōt ꝑuenire. 2° mō dꝫ materiā debitā accipere si pōt haberi alia sublata. sed n̄ credo q̄ debeat canonē a capite reincipe. qa iaꝫ cōsecratio panis precessit. sed debet icipe a v̄bo īmediate seq̄nte pāis ꝯsec̄tōeꝫ. si āt hēri n̄ pōt m^a debita n̄ pp h° dꝫ omitter̄ corpis sumptōeꝫ. cōtrit⁹ tn̄ cū ꝓposito ꝯfitēdi đ sua negl̄ia. 3° mō dꝫ accipe materiā debitaꝫ alia r̄ueret̄ ī aliq° uase reportata. ꝛ reicipe ab illo loco. Sili mō postea. ꝛc̄. ꝛ pager̄ misteriū usq ī finē ꝛ tutū ē q̄ p⁹ sūptōeꝫ corpis ꝛ sāguis aliā mat̄iā sumat anq̄ꝫ accipiat uinū qđ accipiat̄ p⁹ sāguis sūptōeꝫ 4° mō dꝫ accipe debitā mat̄iā. ꝛ reicipe ab illo v̄bo. Sili mō nisi an̄ sūp̄sit allā i debitā mat̄iam in calice mistratam.

Consequenter q̄rit de. 3° p̄ncipali.

Et circa h° q̄rūt̄. 6. P° utrū sit aq̄ uio apponēda. 2° utrū min⁹ đbeat appōi đ aq̄ q̄ꝫ đ uino. 3° utꝝ illa aq̄ sit̄ cū uio cōuertat̄ in sanguinem. 4° utrū si uinū sine aqua cōsecraretur cōuerteret̄ in sāguinē.

5° utrum cõmixtũ equalr̃ ex aqua et vino ɔuerteret̃ in sanguinẽ. 6° utrum si sacerdos sciret aquã fuisse positã in dolio uel barillo seu poto ex quo accipit̃ uinũ cõsecrãdũ teneret̃ apponere aliã aquã.

PRimo ostendo

q̃ aqua nõ sit uino apponẽda. qa nõ legimus dñm apposuisse aquã. Itez cũ pane cũ quo cõsecrat̃ corpus xpi nõ ẽ miscẽda alia materia. g° a simili nec cũ uino de quo cõsecrat̃ sãguis ɔ̃ ex̃ de celebratõe missaꝝ. c°. ult. hr̃ q̃ aqua ẽ apponẽda. Itez de cõsec. di. 2ª. c. p°. Et. 4. caplis sequẽtib⁹. et c. Cũ oẽ. idez exp̃sse hr̃. Rñdeo q̃ sic dicũt uira p̃allegata aqua uino ẽ apponẽda pp imitatiõez scĩ xpi et obs̃uationẽ cõsuetudinis et p̃cepti eccl̃iastici. et significatõez mysterij. Sic. n. dic Dam. li. 4°. c. 5°. Xps calicẽ accipiẽs ex uino et aqua tradidit eis. s. discipulis di. Bibite ex hoc oẽs. hic ẽ sanguis meus et c. dicit etiã mgr̃ in l̃ra huius di. c. 6°. Xpus vinũ aqua mixtũ dedit discipulis. qd̃ ex tribus p̃babilr̃ p̃bat̃. Unũ ẽ qa hoĩbus tẽpatis ĩ illa terra erat cõsuetudo apponere aquã in uino pp fortitudinẽ uini. Aliud qa de later̃ suo cũ uero xpi sanguine uera aqua emanauit. Aliud quia Petrus uicarius q̃ p̃ns fuit istũ ritũ s̃uauit et eccl̃ie tradidit. Scã etiã romana ecclesia q̃ uoce dñi et saluatoris nr̃i Jesu xpi p̃matũ obtinuit. ut hr̃ decretoruz di. 21ª. Quãuis. et que mgr̃a ẽ oĩuz eccl̃iaꝝ. ut hr̃ e. di. Denicꝫ. hãc cõsuetudinẽ obs̃eruat et obs̃uare precipit. hoc etiã cõuenit significationi misterij. Et qa sic dr̃ de ɔ̃se. di. 2ª. Cũ oẽ. cũ in calice uino aqua miscet̃. Xpo pp̃ls adunat̃. et credẽtiũ plebs ei in quem credit copulat̃ et ũgitur. i. copulãda et iũgẽda signat̃ p fidẽ. et dignã sacr̃i susceptionẽ. qa s̃m qd̃ dicit̃ in eodẽ decreto ante uerba allegata Uidemus in aqua populũ intelligi. in uino oñdi sanguinẽ xpi. Idem recitat mgr̃ in l̃ra huius di. c. penul̃. Ad p̃m dicendum q̃ dñs apposuit aquã nõ tñ tanq̃ d̃ sacr̃i nccitate. s3 cõgruitate. Ad 2m dicendum q̃ signo misterij ñ exigit ut aliud granuz admisceat̃ cũ frumẽto. sic exigit ut aqua apponat̃ uino.

SEcundo queritur

utrum in cõfectiõe sanguis minus debeat apponi d̃ aqua q̃3 d̃ uino. Rñdeo q̃ sic. tãtũ. n. deb3 apponi de aqua et uino q̃ aq̃ possit trahi nd naturã uini. popul⁹. n. trahendus ẽ ad xpm. et iõ multũ sũt illi reprehensibiles q̃ plus ponũt de aqua q̃3 d̃ vino. ẽ. n. p̃niciosus abusus. ex̃ de celebratõe misse. Perniciosus. Alij etiã rep̃hẽdũt qui pãnũ lineũ misto intinctũ p totũ ãnũ s̃eruant et in tp̃e sacrificij aliquã ptẽ eius lauant. et sic offerũt. de ɔ̃sec. di. 2ª. Cũ oẽ.

TErtio queritur

utrum illa aqua sil̃ cũ uino cõuertat̃ in sanguinẽ. Rñdeo q̃ illa aq̃ aut añ cõsecrationẽ sanguis ẽ cõuersa in vinũ. et sic dico q̃ totũ cõuertit̃ in sanguinẽ. aut adhuc ñ ẽ ĩ uinũ ɔuersa. et sic dico q̃ nõ ɔuertit in sanguinẽ. nõ. n. cõuerti põt ĩ sanguinẽ nisi prius cõuertat̃ in uinũ. et iõ d3 aqua apponi in tali p̃portiõe q̃ p̃babile sit ipam eẽ cõuersã in uinũ añq̃3 vinũ cõsecraret̃.

QUarto queritur

utrum si uinũ sine aqua cõsecraret̃ ɔuerterẽt̃ in sanguinẽ. Et ur̃ q̃ nõ. de ɔ̃se. di. 2ª. Sic in scĩficando. et mgr̃ in l̃ra huius di. c. 6°. Calix dñi nõ est aqua sola et uinũ solũ nisi utrũq3 misceat̃. quõ neq3 corpus dñi põt eẽ farina sola nisi utrũq3 adunatũ fuerit. et copulatũ. et panis vnius cõpage sollidatũ. Itẽ xp̃s aut aquã posuit aut nõ. si nõ. nec apponere debemus. si sic. g° sine aqua nõ põt uinũ cõuerti in sanguinẽ. sicut nec alius panis a tritico in corpus. qa de tritico confecit. S3 cõtrariũ hr̃ a mgr̃o ĩ l̃ra huius di. c. penul̃. Rñdeo q̃ si sacerdos cõsecret uinũ sine aqua uere cõuertit̃ ĩ sanguinẽ. nã ĩ grecoꝝ eccl̃ia dicit̃ aquã ñ apponere sacr̃o. ut dicit dñs Inno. de officio misse pte. 3ª. c. 26°. et tñ eccl̃ia ĩpos nõ negat cõficere sanguinem xpi. Ille tñ uehemẽter ẽ corripiẽdus et grauiter q̃ sine aq̃ cõficit pp rõnes dc̃ãs in illa q̃õne. Utruz aqua apponẽda sit uino nec ẽ intelligẽdũ uinũ cõuerti in sanguinẽ inq̃ãtuz dicit cõfusũ ex. 4. hũorib⁹. S3 inq̃ãtũ dicit humorem qui ẽ unus d̃. 4. Alij aũt p cõcomi

tātiā ibi sūt. Uñ ex̄ de. cele. mis. In quadā. dr̄ q̄ Jo. euāgelista expssit ex elis aquā. et ex humoribus sanguinē. aqua gᵒ q̄ fluxit de latere xp̄i fuit aq̄ simplr̄. Uinū. s. de. 4. elis. et sanguis fuit unus ex. 4. humorib⁹. ex quo argum⁹ n̄ nisi humorē sanguineū i uinū cōuerti. ⁊ nō nisi aquā naturalē ui no debere apponi. Si tñ alia apponerētur quāuis grauiter peccaret apponēs. nō tñ pp h' eēt irritū sacr̄m cū sine cuiuscūq3 aq̄ appositōe uinū cōsecratū cōuertatur i san guinē. ut supius i eadē q̄ōe dcm̄ ē. Ad p⁹ i opp⁹ ꝺꝺ q̄ cū dr̄. Calix dñi non ē aqua sola. aut uinū solū glosandū ē sic. i. n̄ dr̄ q̄ ut dic dñs Inno. cᵒ. pallegato nō dr̄ posse fieri qꝺ de iure nō fit. Ad 2⁹ ꝺꝺ. q̄ xp̄s aquā apposuit nō tm̄ de sacri necessitate. s3 cōgruitate. de pane aūt triticeo sic cōfe cit q̄ alio mō n̄ posse ꝯfici sacr̄3 istituit.

Quinto queritur

utr̄ cōmixtū eq̄lit' ex aq̄ et uino cōuertat' in sanguinē. Rñdeo q̄ equal' cōmixtio ex aqua et uino duplr̄ pōt fieri. aut ƀm mi xtorū eq̄lē q̄titatē mol'. aut ƀm eq̄lē ꝓpor tionē uirtutis. pᵒ mō aq̄ nō solueret spēz uini. Magis. n. ē uinū actiuū q̄3 aq̄ nec ge neraret' nat'a tertia ex duob⁹. nec cito pos set uinū aquā cōuertere i suā naturā. q̄3uis satis cito alteraret se i excellētijs suarū q̄li tatū accñtaliū. et sic dico q̄ p formā cōsec cōis uini. sola substātia uini trāsubstātia retur i sanguinē. 2ᵒ mō gñaret' ex duob⁹ nat'a 3ᵃ q̄ nō eēt uinū nec aqua. s3 n̄ stati. ꝯpatōes. n. nat'e nō sūt i instāti. q̄3uis earū finī i instāti sit. et iō ita cito poss3 sacer dos cōficere post talē uini et aq̄ positōem q̄ illud qꝺ fuit ibi uinū cū ad hoc nō ess3 trāsmutatū ad cōpositōem n'. 3ᵉ. cōuertere tur i sanguinē. Si tñ añq̄3 sacerdos ꝓfer ret v̄ba cōsec̄tōis eēt ex ill' duob⁹ nat'a 3ᵃ. ꝯstituta. ex illa nō poss3 cōfici sāguis xp̄i. q̄r spēs cōponē⁹ ex quibus ꝑ eētiā con stituitur uinū in cōposito non remanet ƀm suas eētias nisi forte ualde diminute uel ƀm gd. qꝺ dico pp opinionē illorū q̄ dicūt eas manere incompletas.

Sexto queritur

utr̄ si sacerdos sciret aquā fuisse positam in doleo. siue barillo uel poto de quo acci pitur uinū cōsecrādū teneret' aliā aquā ap ponere. Rñdeo q̄ sic. aqua. n. pᵒ apposi ta uino nō apponit' ad significādū illꝺ qꝺ significat apposirō aq̄ cū uino offerendo. Uñ pus d3 uinū i calicē poni et sic uino iā deputato ad offerēdū p sui positōez in ca lice et intētōe sacerdotis d3 aqua apponi.

Consequenter queritur

ꝺ 4ᵒ ꝑncipali. Et circa hoc q̄rūtur. 6. pᵒ utr̄ xp̄us in cena corpus suū sub sacr̄o sus cepit. 2ᵒ utr̄ corp⁹ suū sub sacr̄o iude de derit. 3ᵒ. utr̄ ei dederit qñ dedit ei panez intinctū. 4ᵒ utr̄ corp⁹ suū passibile dede rit. 5ᵒ. utr̄ hostia intīcta sāguine debeat populo dari. 6ᵒ utr̄ sacr̄m eucha' sub u traq3 spē debeat pplō ministrari.

Primo ostendo

q̄ xp̄s i cena corp⁹ suū sub sacr̄o nō sūpse rit. q̄r nō potuit ip̄m sumere sacr̄aliter. cū . n. aīa ei⁹ eēt beata clare corp⁹ suū sub sa cr̄o uidebat. neq3 spūalr̄. q̄r in ip̄o gr̄a au geri nō poterat. cū ergo nō sit alius moꝺ⁹ māducādi corpus xp̄i sub sacr̄o. uꝛ̄ q̄ nul lo mō corpus suū sūpserit. Itē idē nō pōt māducare seip̄m. qꝺ uerū nō eēt si xp̄s sub sacr̄o corpus suū sumere potuiss3. Cōtra glo. sup illud leuit. 8ᵒ. De sanguie arietis xp̄s sanguinē accepit i cena. deiñ discipul' dedit. gᵒ a sili sūpsit cor⁹. sub utraq3. n. spē ut supius dcm̄ ē totus ē xp̄s. Rñdeo q̄ xp̄s in cena corpus suum sub sacr̄o sūpsit. Uñ glo. sup illꝺ ruth. 3ᵒ. Cū cōmediss3 bo os. dic ꝺ xᵒ. q̄r pueri cōicauerūt corpi ⁊ sā guini et ip̄e pticipauit eisdē. h' aūt fecit n̄ ut aliquē effcm̄ ꝯseq̄ret' p sacr̄3. s3 ut alijs ex⁹ daret sumēdi de q̄ comestiōe fci sūt v̄ sus. Rex sedet i cena cinctus turba duode na. Se tenz i manib⁹ se cibat ip̄e cib⁹. Ad p⁹ i opp⁹ ꝺꝺ q̄ accipiēdo sumere sacr̄al'r ꝓ sumer̄ sacr̄m ⁊ rē sub eo ꝯtētā. sic sacr̄a lit' sūpsit corp⁹ suū. Si aūt accipiat' sumer̄ sacr̄al'r ꝓ sumere sacr̄3 ⁊ rē cōtētā cū q̄dā māducatōe itellect⁹ ad cognoscēdū p sacr̄3 rē ꝯtētā sub sacr̄o. sic corp⁹ suū nō sūpsit sacr̄al'r. Ad 2⁹ ꝺꝺ q̄ idē n̄ pōt māducare seip̄m p seip̄3. ⁊ pᵒ ita q̄ māducatū ⁊ mādu cās h̄eant eūdē modū eēndi. Xp̄us autem

mãducauit corpus suũ mediãte mãducatõne spẽi cõtinẽtis et ipm ut mãducatũ. aliũ modum habuit eẽndi q̃z mãducãs.

SEcundo querit utrũ xps in cena corpus suũ sub sacro iude dederit. et uĩ q nõ. qa xps nõ fecit ꝯ hᵒ qd fieri mãdauit. sed ut hr̃ math. 7ᵒ. Ipe dixit. Nolite sãctũ dar̃ caib⁹. Itẽ sꝫ aug. liᵒ. 83ᵃ. q. q. 3ᵃ. Deo auctore nõ fit hõ deterior. sꝫ si xps dedisset cor⁹ suũ iude fecisset eũ deteriorẽ. qa cuꝫ eẽt ĩ pccõ mortali sũpsisset ipm ĩ suũ malũ. Cõtra qñ dedit cor⁹ suũ discipl̃is suis dixit. Mãducate ex hᵒ oẽs. Rñdeo q sic hr̃. 1ᵃ. q. pᵃ. Xps. et. 7ᵃ. q. pᵃ. Aduersitas ppe finẽ. xps in cena cor⁹ suũ sub sacro dedit iude. ut hᵒ exᵒ doceret malos in ecclia tolerãdos. ut hr̃ 7ᵃ. q. pᵃ. Aduersitas. ⁊ ut doceret sacra pccõrib⁹ occultis. nõ eẽ negãda maxĩe si petũt ĩ publico. ⁊ occulta pccã q̃diu occulta sũt nõ eẽ diuulgãnda. Ad pᵐ in oppᵐ dd q q̃uis eẽt tũc malus in occulto nõ tñ ĩ manifesto. ⁊ iõ xpũs noluit eũ ĩ cõi detegere pp rões iã dcãs. ⁊ ne ex fcõ diũ occasionẽ despatõis accipe uideretur. Ad 2ᵐ dd q xps dãdo iude cor⁹ suũ nõ fecit eũ deteriorẽ. sꝫ iudas male sumẽs seipm deteriorauit. xps aũt rem bonã et bene iude dedit.

TErtio q̃ritur utrũ xps dedit iude cor⁹ suũ qñ dedit ei panẽ intinctũ. Et uĩ q sic. de cõse. di. 2ᵃ Sic iudas. Sic iudas cui bucellã tradidit xps nõ malũ accipiẽdo sꝫ male. locũ pbuit diabolo. sic idigne q̃sq̃ sumẽs cor⁹ xpi nõ efficit ut qr mal⁹ ẽ. malũ sit. p. hᵒ uĩ inui q tũc xps dedit iude cor⁹ suũ qñ bucellaꝫ ei dedit. Cõtra glo. sup illud Jo. 12ᵒ. Ille est cui ĩtĩctũ panẽ. ñ ut qdã putãt tũc xpi corpus iudas accepit. Sciẽdũ. n. ẽ q iã dñs distribuerat oib⁹ sacrũ corpis et sanguinis inter quos ⁊ iudas fuit. deiñ p bucellã ĩtĩctã exprimitur traditor. ñ tñ apte. Rñdeo q sic dic mgr̃ ĩ lr̃a ĩ fine. Qñ xpus dedit iude panẽ ĩtinctũ ñ accepit iudas cor⁹ xpi. sꝫ tñ panẽ. ⁊ dẽ hug⁹. liᵒ. 2ᵒ. de sac. pte. 8ᵃ. cᵒ 4ᵒ. Ad arᵐ ĩ oppᵐ dd q illd decretũ nõ dic q tũc iudas cor⁹ xpi sũpsit. sꝫ uult dicere q tũc illã bucellã male accep et locuꝫ diabolo pbuit. qr qd xps ad salutẽ iude fecerat p bucellã porrigẽdo ut uidẽs se depbẽsũ ab iniqᵒ pposito desisteret ĩ malum pprium conuertit. quia ex hoc magis semetipm exasperauit.

QUarto q̃ritur utrũ cor⁹ suũ passibile dederit. Et uĩ q nõ. glo. sup illd math. 17ᵒ. Trãsfiguratus ẽ. dic de xpo q illud corp⁹ qd habuit p natũ dedit discipul̃ suis ĩ cena ñ mortale. nec corruptibilẽ. Itẽ hugᵒ. 2ᵒ. liᵒ. de sac. pte. 8ᵃ. cᵒ. pᵒ. Ego absq̃ piudicio ueritatis magis ad illd accedo. ut illud ĩpassibile et ĩmortale q̃ztũ. s. ptinꝫ ad scificatõem sacri. tradidisse dicat̃. Cõtra dñs Inno. d officio misse pte. 3ᵃ. cᵒ. 10. Põt salua fide cõcedi q tale cor⁹ tũc dedit q̃le tũc habuit uidelꝫ passibile. Rñdeo q sic dic mgr̃ ĩ lr̃a h⁹ di. cᵒ. 6ᵒ. Cor⁹ tale tũc dedit q̃le tũc habuit. i. mortale et passibile. nũc uero sumit ĩmortale ⁊ ĩpassibile. nec tñ ut dic dñs Inno. cᵒ. pallegato maiorẽ hꝫ. nũc efficaciã sic nec maiorẽ potẽtiã. qd ḡ passibil̃ edebat̃. ⁊ tñ nõ ledebat̃. nõ erat hũane nr̃e sꝫ diuine potẽtie. q ualebat qcqd oĩo uolebat. q̃uis aũt si fuissꝫ reseruatũ sub sacro usq̃ ad tps crucifixiõis sue fuissꝫ passũ sub sacro p afflictões sibi illatas in cruce. tñ sibi ut sub sacro exñti nulla passio infligi potuissꝫ ab exteriori. cᵒ rõ pꝫ p ea q̃ supius dcã sũt d xpo ĩ illa q̃õe utrũ cor⁹ xpi ut ɔtẽtũ sub spẽ possꝫ ĩmediate tãgi. Ad pᵐ ĩ oppᵐ dd q ad hᵒ qd illa glo. hẽat ũitatẽ sic dꝫ ĩtelligi. s. q corpi xpi ut exñti sub sacro ñ potuisset aliq̃ passio ab exteriori inferri. Ad 2ᵐ dd sic dic dñs Inno. d officõ misse. pte 3ᵃ cᵒ. 10. Quidã opinati sũt q singl̃as dotes xps sigilati accep añq̃z resurgẽs a mortuis natũ gl̃ificati corpis ĩduissꝫ. subtilitatẽ cũ nasceret̃ de ṽgine. claritatẽ cũ trãsfiguraret̃ ĩ mõte. agilitatẽ cũ incederet sup mar̃. ĩpassibilitatẽ cũ mãducaret̃ ĩ cena. ⁊ h⁹ opiniõis uĩ hugᵒ. fuisse. ñ tñ credo q ꝺ beat hoc teneri. non. n. pdcã dotes fuerũt sed dotib⁹ silia.

QUinto q̃rit̃ utrũ hostia ĩtĩcta sanguine debeat pplo dari. Rñᵒ q ñ ut dic iuli⁹ papa. de cõse. di. 2ᵃ. Cũ oẽ. Et mgr̃ ĩ lr̃a h⁹ di. cᵒ. ul. cᵒ rõneꝫ tãgit hugo. 2ᵒ. liᵒ. d sac. pte 8ᵃ. cᵒ. 4ᵒ. dicẽs qa dñs traditori suo ad notãdũ

eā bucellā itinctā dedit. consuetudo hꝫ ut corpꝰ xpi fideles itinctū nō acapiāt. n̄ ē tn̄ intelligēdū q̄ xp̄s itixerit illā bucellā i sāguine sed i iure lactucarū agrestiū. cū qbꝰ comedebatur agꝰ ſm legē.

Sexto queritur

utrꝫ sacrꝫ eucharᵉ debeat pplo mistrari sub utraqꝫ spe. Et uꝛ q̄ sic. Jo. 6°. Nisi mādu caueritis carnē filij hoīs. et biberitis eꝰ sāguinē nō hebitis uitā i uobis. ſꝫ oia necᵃ ad uitā hn̄dā sūt pplo mistrāda. Itē ecclesia grecoꝝ dꝛ mistrare sub utraqꝫ spe hᵒ sacrꝫ. gᵒ a sili hᵒ dꝫ fieri i eccᵃ latinoꝝ. Petrus. n. i mistratōe hꝰ sacri nō discordauit a paulo. Cōtra ī ecclia uidemꝰ cōsuetudinē ꝯriā. Rn̄ᵒ q̄ cōit nō dꝫ hᵒ sacrꝫ dari pplo sub utraqꝫ spe pp piculū effusiōis sanguis. et ēt ſm aliquos pp piculū erroris. ne. s. cōis ppls crederet xpm nō eē totū sub utraqꝫ spe. maioribus tn̄ i qbꝰ neutrū pdcōꝝ piculoꝝ pbabilr timet sub utraqꝫ spe dari pōt. nō tn̄ mior ē efficaciā recipiūt illi qbꝰ dat sub altera spe tm̄ qꝫ illi qbus dat sub utraqꝫ eo q̄ sub utraqꝫ totꝰ ē xp̄s. sūptō tn̄ sub utraqꝫ facit ad expssionē misterij significatōeꝫ. Ad pᵐ i oppoᵐ ꝺꝺ q̄ illa auctoritas intelligit de māducatōe ⁊ potatōne spūali. Ad 2ᵐ ꝺꝺ q̄ nihil vꝫ. ea. n. q̄ fiūt i ecclia latinoꝝ auctoritate romane eccl̄e multo ordinatius fiūt qꝫ ea q̄ fiūt in ecclesia grecoꝝ.

Circa l̄ram. Inuestigari salubrit nō pōt. hᵒ ē itelligēdū de inuestigatōe curiosa t̄mios debitos trāscēdēte. uel de īuestigatōe nō fūdata sup fidē. Sit igit subā illa ista. ſmo ē iꝑprius. et resolui dꝫ i istū. illa subā cōuertit i istā. i. pāis i corꝰ. nec tn̄ cōcedūt ⁊ bn̄. qa subā pais nūqꝫ ē corꝰ xpi qꝫuis ꝯūtat i ipꝫ. ipa subā pais fit corꝰ xpi i ꝑpa ē. ſꝫ hᶜ ꝑpa subā pais trāsubāt uel ꝯūtit seu trāsit in corꝰ xpi. Immolatōis hora ad uoceꝫ sacerdotis celos apiri. i. pillō qꝺ ūbo sacerdotis cōsecꝛ aditū ad celestia fieri uel panē et uinū i. id qꝺ sup celos ē trāsiꝛ. In illo iesu xp̄i misterio āgeloꝝ choros adeē. s. hoībꝰ ꝯsecrātibꝰ siue sint bōi siue mali. qa assistūt angeli nō pp hoīeꝫ ſꝫ pp reuerētiā sacri. Sūma. ⁊ ima sociari. i. paneꝫ ⁊ uinū i corꝰ ⁊ sāguinē xp̄i ꝯūti. Unū qd ex uisibilibꝰ atqꝫ iuisibilibꝰ fieri. i. ex sacro qꝺ ē nobis uisibile. Et re sacri. i. corpe xp̄i qꝺ est nobis mō iuisibile. nec itell'r de unitate p eēntiā. ſꝫ eo mō quo unū dicūt cōtines ⁊ cōtētū. Uel pōt sic itell'i q̄ subā pais exn̄s sub accn̄tibꝰ uisibilibꝰ ꝯūtit i corꝰ xp̄i qꝺ nobis mō ē iuisibl'e. In celo rapit misterio angeloꝝ. nō q̄ panis de altari i celū. ⁊ ibi ꝯūtat i corꝰ xp̄i. ſꝫ rapi i celū dꝛ p cōuti i corꝰ xp̄i qꝺ ē i celo. Nec itelligēdū. q̄ hec ꝯūsio fiat p āgelos. qꝛ totū ūtute diuīa fit. Sꝫ qa cōūsiōi pp eꝰ dignitatē angeli assistūt. Consociꝺ corpi xp̄i. i. trāsubāndum i corpus xp̄i. uel itell'r de cōsociatōe spēi cōtinentis. ⁊ corpis xp̄i cōtēti.

DI. xii.

Si aūt qrat ⁊c. Supꝰ det̄miauit mgr̄ de sacri eucharᵉ cōfectōt. hic det̄miat ꝺ ꝯn̄tibꝰ ad cōfectōeꝫ. Et pᵒ qᵒ ad speꝫ significātē. 2ᵒ. qᵒ ad rē significatā ⁊ cōtētā ibi. Pᵒ hec. Pᵃ in .3. Pᵒ det̄miat de subsistētia speꝝ. 2ᵒ de fractiōe ipaꝝ. ibi. Solꝫ 3ᵒ de significatōne ptiū ipaꝝ fractaꝝ. ibi. Quid autem. Medin in. 2. Pᵒ circa fractōneꝫ recitat. .3. opiōēs falsas. 2ᵒ opiniōeꝫ uerā. ibi. Sꝫ qꝛ corꝰ. Illa ps q̄ incipit ibi. Post hec diuidit i. 2. Pᵒ īqrit an in hᵒ sacro xp̄s imolatur. 2ᵒ det̄miat de īstitutōe hᵒ sacri .ibi. Institutū. n. Et ista i. 2. Pᵒ ꝺt̄miat ꝺ utilitate hꝰ īstitutōis. 2ᵒ ꝺ utilitate frequētādi susceptōeꝫ hꝰ sacri. ibi Si aūt q̄rit.

Circa hāc di. q̄rēdū ē pncipalit de. 6. Pᵒ de spētuꝫ subsistētia. 2ᵒ de eaꝝ passiōe. 3ᵒ ꝺ eaꝝ opatōe corpali. 4ᵒ ꝺ eaꝝ cū aᵒ liquoꝛ pmixtiōe ⁊ vi nutriēdi. 5ᵒ ꝺ eaꝝ opatōe spūali. 6ᵒ de frequētatōe hꝰ sacri. Circa pᵐ q̄rūt. 2ᵒ. Pᵒ utꝝ possibile sit fieri accnᵃ sine subiecto. 2ᵒ utꝝ i hᵒ sacro spes pāis ⁊ uini sint sine subiecto.

Primo oñdo q̄ īpossibile ē fieri accūᵃ sine subō. Impossibile ē hītudinē seu modū separi a re cꝰ ē. ſꝫ accnᵃ sūt qdā modi seu hītudīes subē. gᵒ īpossibile ē accn̄tia a subā separi. Itē res nō pōt separi ab eo qꝺ ē de rōne

eius. sz aptū natū eē ī alio ē de rōne accñ-
tis. sic pz p phi. li° pdicamētoꝝ. g° ipossi-
bile ē accñs eē qn sit ī alio. ⸗ Itē ipossibile
ē accñs eē sine eo qđ ē sibi rō exñdi. sz sub
stātia ē accñtibus rō exñdi. Unđ fm phi.
.7°. methaphi. Accñª sūt entia qa entis. g°
ipossibile ē accñª fieri sine subā. Itē ipossi
bile ē rē separi ab his que sūt de sua uera
diffinitōne. sz fm phi. 7°. methaphi. Subā
poiť ī diffinitōe accñtiū. ergo ipossibile ē
accñª fieri sine subiecto. ⸗ Cōtra potētioꝛ
ē diuina ṽtus in separando accñs a subā q̄z
nr̄ itellect⁹. Sz nos possum⁹ itelligeř q̄ti-
titatē sine subā. g° diuia ṽtus pōt accñs a
subā separe. ⸗ Itē sic p naturā ñ pōt accñs
separi a subā ita nec subā a ppo accñte. sz
deus pōt facere subām sine ppo accñte. si
cut patuit ī passiōe xpi ī q̄ fuit sol sine illu
minatōe q̄ ē eius ppa passio. g° de⁹ pōt ac-
cidēs a subā separe. ⸗ Ad istā qōez dixeřt
qdā errātes accñª nō posse fieri sine subā
eo q2 hoc icludit ɔdictōez. qa cū subā mi-
nus depēdeat ab accñtib⁹ q̄z eɔ°. tūc possi
bile eēt fieri p potētiā diuinā totā subām
mūdi sine accñte. qđ absurdū uř. qa ad hoc
seq̄retur q2 possibile eēt hoiez fieri sine q̄z
titate ⁊ totā subāz mūdi cōphēdi posse in
uno pūcto qđ absurdū uř eis. Sz hic erroꝛ
est ɔ illđ qđ tenet scā eccl'ia de sacro alta-
ris. ut ī seq̄nti qōe uidebitur. ⸗ Alij aūt q̄z
uis cōcedant accñª posse separi a subā tū
ipaz q̄titatē subē negāt posse a subā sepa
ri p quātūq̄z ṽtutē. qn ipi opināť q̄titatē
cōtinuā nō differre a subā coꝛpea nisi fm
relatōem seu rōez q2 qđ dic subā absolu-
te dicit q̄titas sub mō se hñdi q̄ ē hře ptē
ex̄ ptē actualř nō distinctas ita q2 q̄titas
cōtinua coꝛpea nihil aliud est fm ipos q̄z
subā coꝛpea ut hñs ptē ex̄ ptē actualiť nō
distinctas. ⁊ cōtinua q̄titas q̄litatis ē ipa
q̄titas ut hñs ptē ex̄ ptē actualř nō disti
ctas. et dicūt q2 q̄uis nata nō possit cāre
q̄titatē q̄litatis nisi mediāte q̄titate subē
tū cōtinua q̄titas q̄litatis realř diuisa est
a cōtinua q̄titate subē. sicut q̄litas a sub-
stātia. et dicūt qdam q2 ī sacro altaris illa
quātitas q̄ remanet est q̄titas qualitatis.
qa ut iā dcm̄ ē q̄titas subē nō pōt a subā
separi. Sz hec opinio ē ɔ phi. q̄ ī pdicamē
tis distinguit q̄titatē a subā ⁊ q̄litatē. est

ēt cōtra cōmunē opinionē doctoꝝ. ēt ē con
tra expientiā. qa cū subā coꝛpea densatur
absq̄z cōuersiōe alic⁹ rei ī ipam efficiť mi-
noris q̄titatis absq̄z alic⁹ sue ptis amissi-
one. ē ēt ɔ rōez. qa ī diuisis substātijs dñn
tibus spē uř posse eē eadē q̄titas in spē. ñ
.n. ē alia lōgitudo seu latitudo uel pfudi-
tas in pugillo aeris q̄z ī pugillo aq. Qđ
ēt dicūt q̄titatē q̄litatis realř differre a
q̄titate subē. ⁊ ipam realř eē idē cū q̄lita
te. ē ɔ auctoꝛitatē ⁊ ɔ rōem. dic. n. phi. 6°.
phisi. q2 q̄litas nō ē q̄ta nisi p accñs. qđ
nō eēt uez si sibi q̄titas ppa deberetur.
⸗ Per rōez ēt arguo sic. ipossibile ē natalř
coꝛ⁹ qđ ē q̄titas. simul eē cū alio coꝛpe qđ
ē quātitas. sz qualitas siľ ē cū subā. g° ex
pdcā opinione seqtur h° ipossibile q2 na-
turaliter siľ sūt soliditates due ⁊ ēt multo
plures. qa qua rōe albedo hřet suā ppam
q̄titatē eadē rōe sapoꝛ hřet suā. ⁊ calidi-
tas uľ frigiditas suā. humiditas ⁊ siccitas.
⁊ sic de alijs. et sic non tm̄ siľ eēnt q̄titas
subē ⁊ q̄titas q̄litatis. sz ēt siľ eēnt natalř
soliditates pliū q̄litatū. pz ergo q2 pdcā
opinio multa iplicat icōueniētia. ⸗ Dđ g°
q2 extēdēdo nomē accñtis ad oīe illđ qđ
nec ē subā nec ps subē. quedā sūt accñª q̄
nō sūt nisi respectus. ⁊ q̄dā de quoꝝ rōne
est res absoluta ⁊ respect⁹. sic simitas. ⁊ q̄
dā de quoꝝ eēntia nihil ē nisi absolutū lo
quēdo de accñtib⁹. p° et 2° mō accñª fieri
posse siñ subā. si ipoꝛtāt respect⁹ imediate
fūdatos sup subāz ɔdictōez icludit. ad qđ
seqtur q2 nō possit fieri sine subiecto per
quācūq̄z potētiā. sz accñª 3° mō dcā p di
uinā potentiā separi a subā nullā includit
cōtradictōem. exñ. n. accñtis due cāe sūt.
pª. que deus ē. et 2ª q̄ ē subā. sed sic diciť
in cōmēto sup pmā ppositōem de causis
qñ remoueť cā 2ª a cāto suo. nō remoueť
pª ab eo qm̄ cā pma ē uehemētioꝛ adhe
rētie cū re q̄z cā ppiqua. nō remanēte g°
subā pñt p diuinā ṽtutē remanere eius ac
cidentia absoluta. q̄ sūt quātitas et quali-
tas et ēt respect⁹ fūdati imediate sup q̄ti-
tatem uel q̄litatē in q̄titate fūdataz. ⸗ Ad
p^m in opp^m dđ q2 mioꝛ ē falsa nisi accipia
tur modus fm q2 cōphendit sub se. ñ tm̄
modū se hñdi ad aliū sed ēt dispositōnem
subē fm seipam. ⸗ Ad 2^m dđ q2 aliud ē esse

actu in subā et eē aptū natū eē in subā. pꝰ nō ptinet ad eēntiā accñtis. sed ꝑꝫ. quãuis aūt deꝰ faciat accñª sine subā. tñ q̃diu manent. ēt remanet ī eis natalis aptitudo ad eēndū ī subā. Ad 3ᵐ dō q̄ ipossibile ē accidens eē sine eo qđ ē sibi rō exñdi sic cā pª. tñ possibile ē ipm existere supnatalr̄ sine eo qđ ē sibi cā exñdi ut cā 2ª. talis autē cā exñte accñtis ē subā cāra. et iō sine illa pōt eē accñs p cām pmā. Ad 4ᵐ dō q̄ ꝑm sniam cōmeti sup. 5ᵐ. ppositōez de intelligētijs. quē libꝝ aliq uocāt de memoria reꝝ difficiliū duplex ē diffinitō accñtis. Quedā idicās nō tñ eꝰ eēntiā. ſꝫ etiā naturale eē. ⁊ qa nō ē natalr̄ sine subā. iō subā ponit̄ i tali diffinitōe accñtis. Alia indicās eēntiā eius tñ. ⁊ i hac nō ponit̄ substātia. q̃uis aūt nō sit possibile fieri p diuinā potētiā accñs sīn his q̄ sūt de sua diffinitōe ꝑo mō dcā. possibile nō ē p eā ipm spari ab aliquo qđ ē de sua diffinitōe pº mō dcā. s. a subā. Ad rōem quā p se adducūt ꝯrñū opinātes. dō q̄ ꝑm aliquos nullū eē icōueniēs deū posse facer̄ totā subām mūdi sine quātitate. mirabiliꝰ. n. fecit qñ mūdū de nihilo creauit. uel pōt dici q̄ aliquaꝝ ptiū mūdi eē ita a quātitate depender q̄ formā cōpletā unire mᵉ nō mediāte q̄ntitate ꝯdictōem icludit. et hi negāt hominē sine quātitate posse fieri. qa i cōpositōe hoīs nō ē pxia mª subā corpis tñ. ſꝫ subā q̄ta et organizata. Quãuis autē arª ad ptē aliā gª pncipalis cōclusiōis cōcedi debeāt. tñ 2ᵐ ex ui forme nō multū cogit. illuiatō n. solis nō ē ppa solis passio. ſꝫ opatō. nō tñ depēdēs ex sole ſꝫ ex medio. a luce aūt q̄ ē i sole q̄litas absoluta ñ fuit sol in passiōe xpi puatꝰ: qđ aūt tūc nō irradiauit hº fuit. qa sic dīc dionysius in epl̄a ad apollophaniū. Luna cōtra natam reuersa fuit. et iterposuit se īter aspectū ītuētiū ⁊ solē. ⁊ ēt qꝛ tūc nō affuit gn̄alis influētia pᵉ cāe ad hº ut lux illa illuiaret.

SEcundo q̄ritur utꝝ i hº sacro spēs pāis et uini sint sine subiecto. Et uȓ q̄ nō. mª cōuertitur i cōpositū. qꝛ ex ea cōpositū generat̄. illud aūt ex quo aliqd gn̄at̄ in illō cōuertit̄. ſꝫ hº nō obstāte mª remanet id qđ añ erat. gº a sili nō obstāte q̄ subā panis cōuersa sit i corꝰ xpi remanꝫ id qđ añ erat. gº accñª panis et uini sūt i substātia panis et uini pꝰ cōsecratōem sic añ. Item ꝑm phi. 7º methaphi. Ea q̄ sūt in idē spē ēt sūt iter se diuisa p materiā. Sꝫ accñª panis et uini ī uno altari cū alijs accñtibꝰ in alio altari sūt eedē spe ⁊ sūt iter se diuisa. gº sūt i mª. Itē nō ē quātitas uel albedo ubi nihil ē q̄tū uel albū. sed nihil ē q̄tum uel albū nisi subā. gº accñª i sacro altaris sūt i subā. Itē dēsū ē illud ī quo sub parua dimēsiōe ē multū ꝺ materia qđ dat phiꝰ. itelligere i p̄dicamētis dicēs q̄ dēsū ē ī qº ptes sūt ppique. i raro aūt eꝯº. Cū gº res nō possit separi ab eo qđ ē de sua rōe. ⁊ raritas ul̄ dēsitas sit ī spe panis ⁊ uini uȓ q̄ ille spēs sint i mª. Cōtra Inno. ꝺ offi miss. pte 3ª. cº. 9º. Añ cōsectōem accñs ē in subiecto qm̄ existit ī alio. ſꝫ pꝰ ꝯsecratōez accidēs ē sine subiecto. qm̄ existit p se. trāsit. n. subā. ſꝫ remanēt accñª. Itē huº de sacra. liº. 2º. pte. 8ª. cº. 9º. Per ꝟba sāctificationis uera panis et uera vini subā i uerum corꝰ et sāguinē xpi cōuertit̄ sola spe panis ⁊ uini remanēte. Rñdeo q̄ sic dīc mgȓ i l̄ra qi ī pnº hꝰ di. In hº sacro spēs pāis ⁊ uini sūt sine subiecto. pº qdē ē subā. qđ iō dico qa alia accñª a quātitate sūt i quātitate sic i subiecto. ipa aūt quātitas i nullo penitꝰ subiecto ē. nō. n. ē subā pāis ⁊ uini. qa ut supiꝰ hitū ē. subā panis ⁊ uini pꝰ cōsecratōem nō remanēt nec ē i corpe ⁊ sanguine xpi sic i subiecto. maioris n. q̄ntitatis ē corꝰ xpi. corꝰ xpi ēt ī hº sacro nō efficit de nouo alicꝰ accñtis subiectū. qa hoc sine mutatōe nō possꝫ fieri nec ē i aere sic in subiecto. qa tūc duricies ⁊ sapoꝛ ⁊ coloꝛ mediāte ipa q̄ntitate eēnt accñª ipiꝰ aeris. qđ falsū est. Cā aūt p quā q̄ntitas pōt manere sine subiecto ē. ut aliq dicūt ꝟtus subē ad p se exñdū quā deꝰ dat q̄ntitati cū trāsubātur subā panis i corꝰ xpi. Sed ꝯ hoc arguit̄ sic. Si deꝰ darꝫ q̄ntitati illāª ꝟtutē p quā subā p se existat q̃uis donatio illius ꝟtutis eēt supnaturalis. tñ postq̄ illa ꝟtus eēt el data natale eēt sibi existere p se p illā ꝟtutē. sic q̃uis dar̄ uisū ceco nato sit supnatale. tñ postea natale ē sibi uidere. q̄ntitas aūt panis ī sacramēto altaris existit supnatalr̄. nō naturalr̄. Preterea

bẽ⁹ subẽ p quã nat'aľr existit nõ uř ẜz aliquid absolutũ ab ea differre. Dic ergo q̃ quãtitas ĩ sacr̃o altaris existit p se sup naturaliter nõ ṽtute sibe create q'i. ea lic ẜz tñ diuĩa ṽtute ut pz ex q̃õe p̃cedẽti. ipa aũt accñ̃ⁿ ĩ hº sacr̃o et suũ subã cõgruũ̃ře ue ſ. imediatⁱ ducat credẽte ĩ corᵖ xp̃i uerũ. ⁊ ẽt qn hº sacr̃z cib' spũal'ẽ et potus.

Ad pᵐ in oppᵐ ṽõ q̃ maťia tripľr põt accipi. Uno mõ p ĩfimo actualitatis gradu q nec gñatur nec corrũpit'. ẜz ẽ fũdamẽtuz gñatõis ⁊ corruptõis q̃ᵒ existit. i ec p creatõem. Alio mõ p p̃iuᵒ possibili pure sibi annexo q̃ᵒ nõ ẽ potẽtia p quã mᵃ põt recipe tñ q̃ sola rõe drũt ab ea q̃ quãuis sit pure passiuũ. tñ ẽ aliq̃d trãsmutabiľe ĩ illã pt̃ẽ actualitatis q̃ ẽ gñabilis ⁊ corruptibilis. ita q̃ illa possibilitas sit ipa actualitas ⁊ actualitas cũ nat'alit' corrupit' ṝsoluit' ĩ eã ñ tñ in eod̃e numero q̃ᵒ latis ṽclaratũ ẽ hº 2º. di. 15ᵉ pᵃ. q. articuli. 2. Alio mõ põt accipi p cõposito ex infimo actualitatis gradu. et p̃dc̃õ possibili p̃iuº. pº mõ ex sola mᵃ nõ fit cõpositũ. nec ẽt ex sola mᵃ 2º mõ dcã. sed ex mᵃ 3º mõ dcã inq̃ztũ illud p̃iuᵐ puz possibile sit ipa forma ex q̃ ⁊ infimo actualitatis gradu cõstituit' unũ p eẽntiã. et sic unũ cõuertit' q̃ᵒ ĩ aliud nõ ṝmanet. Illa. n. possibilitas postq̃z facta ẽ forma ñ remanet id q̃ᵒ añ erat nisi p tãto aliquo mõ remanere dicat'. q̃a illᵒ ĩ q̃ᵒ trãsmutata ẽ põt p corruptõem resolui ĩ silẽm possibilitatẽ. Ad 2ᵐ ṽõ q̃ itellcũs phi fuit q̃ ĩ eadẽ spẽ. ñ. poterãt multiplicari ĩdiuidua nat'aľr sine mᵃ. ⁊ hoc uez ẽ. absq̃z tñ oĩ mᵃ põt hº fieri p diuinã potẽtiã. q̃libet. n. res formalit' ẽ una numero p essẽtiã suam sub rõe q̃ ĩdiuisibilis. ĩ plures eẽntias tales seu ĩquãtũ ẽ ĩdiuisibili' salua sua ĩtegritate ut declaratũ ẽ hº. 2º. di. 3ᵃ. arº. 3º. Ad 3ᵐ ṽõ q̃ mĩor ẽ falsa. q̃ztitas. n. ẽ q̃zta. uere. n. dr̃ supficies alba. Uř ẽt uelle augᵘ. 7º. de tri. cº. pº. q̃ albedo possit denoĩare seipaz. dic. n. q̃ absurdũ ẽ cãdidũ nõ eẽ cãdorẽ. Ad 4ᵐ ṽõ q̃ mᵃ nõ ẽ de eẽntia dẽsitatis ⁊ raritatis quãuis sint qualitates quas natura causare non potest nisi partibus materie supradicto modo se h̃ntibus. et ideo ipas qualitates a mᵃ separi per diuinã potentiã nullã ˀdictõem includit.

COnsequenter q̃rit' ď 2º p̃ncipali. Et circa hº q̃rũt'. 2º. Pº utz spẽs pãis possit frãgi. 2º utz possit corrũpi.

PRimo ostendo q̃ spẽs panis nõ possit frãgi. q̃a ubi ẽ fractio ibi ẽ diuisio. ẜz dimẽsiões sepate mᵃ nõ pñt diuidi. Uñ ẜm phi. 4º phi. cº de uacuo. Si ĩ uacuo ẜz q̃ accipit' p dimẽsiõibᵘ sepatis poneret' cubus oporteret plures dimẽsiões sil' eẽ. eo q̃ uacuũ nõ possz cedere. gº cũ. ĩ spẽ panis post cõsecratõem sint dimẽsiões sepate nõ pñt frangi. Itẽ ẜm boeᵐ pº. liº. ṽ tri. cº. 3º. Forma q̃ ẽ sine mᵃ nõ põt eẽ subiectũ. sed fractõ ẽ q̃ᵒdã accidẽs. gº nõ põt eẽ ĩ spẽ panis cũ sit forma sine mᵃ. Cõtrariũ dic mgř ĩ lr̃a hᵘ di. cº. 2º. Itez hoc p̃bat expientia. Rñdeo q̃ spẽs panis ĩ sacr̃o altaris põt frãgi. cᵘ rõ est q̃r frangibilitas ẽ ĩ pane rõe alicᵘ q̃litatis fũdnte ĩ quãtitate uel rõe q̃ztitatis uel alicuius q̃litatis simul. Cũ gº post cõsecratõem remaneat panis q̃ztitas. ⁊ oẽs qualitates. fũdate ĩ subã panis q̃ztitate mediãte seq̃tur q̃ remanet ĩ spẽ panis frãgibilitas. Uñ uere frãgitur spẽs nõ fãtastice ut quidã dixerũt. nec dz poni illa fractõ eẽ ĩ corpe xp̃i tñ repñtat illã flagellatõem ⁊ pforatione q̃ fuit flagellatũ ⁊ pforatũ ĩ passiõe. Ad pᵐ ĩ oppᵐ ṽõ q̃ phi. ibi loq̃tur de dimẽsiõibus sepatis nõ tñ a mᵃ. ẜz ẽt a qualitatibus nat'alibᵘ et sensibilibᵘ. sic aũt nõ sũt sepate dimẽsiões spẽi panis ĩ hº sacramẽto. remanẽt. n. ĩ eis nat'ales qualitates ⁊ sẽsibiles. Ad 2ᵐ ṽõ q̃ boeᵘ. ibi loq̃tur de forma q̃. p suã nat'am ẽ sine mᵃ. q̃ztitas aũt panis in hoc sacr̃o nõ est sine mᵃ p naturam sed super naturam.

SEcundo q̃ueritur utz spẽs pãis possit corrũpi. Et uř q̃ ñ. hec ẽ enĩ dr̃a inter ãnihilatõez ⁊ corruptõez. q̃a ãnihilatõ est resolutõ. rei in nihilũ. corruptõ uero ĩ ens ĩ potẽtia. ẜz ẜm phi. pº phi. ĩ q̃ᵒ resoluit' illᵒ q̃ᵒ corrũpit' ẽ mᵃ. Cũ gº in spẽ panis pᵘ cõsecratõez panis ñ sit mᵃ nõ põt corrũpi. Itẽ ẜm phi pº de gñatõe Corruptõ uniᵘ ẽ gñatio alteriᵘ. Sz ex illa spẽ nihil põt gñari. q̃a ẜm phi. ubi pus. et

boeᵘˢ de duabᵘˢ naturis ⁊ una psona xpi ultra mediū. q̄ nō cōicāt ī mat̃ia nō pnt trāsmutari ī inuicē. illud aūt ī quo nō ē materia cū nullo alio cōicat ī mᵃ. gᵒ spēs panis corrūpi nō pōt. Itē oīne qđ pōt corrūpi est ī potētia. sȝ fm auic. 2ᵒ metha. 2ᵒ. c. Illud p qđ r̃s ē ī potētia ē mᵃ eᵘˢ. gᵒ cū ī spe panis post cōsecratōem nō sit mᵃ nō pōt corrūpi. Itē ī lᵒ. 6. pncipioꝝ. Forma ē simplici ⁊ inuariabili eēntia cōsistēs. Sed ī spe panis pᵒ cōsecratōem nō ē nisi forma. gᵒ corrūpi ñ pōt. Cōtra quādiu manȝ spēs incorrupta sub illa cōtinet corᵘˢ xpi. Sȝ alīq̄n desīt corᵘˢ xpi eē sub illa. gᵒ spēs aliq̄ corrūpitur. Itē si seruaretur p lōgū tp̄us putrefieret. putrefactō. n. ē corruptō. Rñdeo q, spēs panis pōt corrūpi ⁊ ex ea aliud gñari. eᵘˢ possibilitatē assignāt aliq̄ sic. Dicūt. n. q, sic miraculose subā panis conuertitur in corᵘˢ xpi. et p hoc corᵘˢ xpi efficitur sub panis spe. sic miraculose subā panis reuertit cū corᵘˢ xpi desinit sub spe panis. et hec uꝛ̃ fuisse opinio dñi Inno. ut pȝ in lᵒ. suo de offi. mis. pte. 3ᵃ. cᵒ. de fractōe. Sȝ ꝯ hāc opinionē sic pōt argui. Si subā panis redit. aut illa ē eadē numero cū illa q̄ fuit cōuersa ī corᵘˢ xpi. aut alia ñ eadē. q̄a si aliq̄d cōuersū ē ī aliud nō pōt redire nisi illud aliud cōuertat ī ip̄m sȝ subā corpis xpi nūq̄ȝ ī subām panis cōuertit. gᵒ eadem subā panis ī numero q̄ ꝯūsa fuit ī corpus xpi nō redit. Sȝ q̄a forte diceres q, ñ oȝ maiorē eē uerā nisi de naturali trāsmutatōe p quā mᵃ eᵘˢ qđ cōuertit efficitur de essentia illiᵘˢ ī qđ ꝯuertit. et de natali redi tu et de subā panis nō ꝯūtit ī corᵘˢ xpi trāsmutatōe natali nec de essentia eᵘˢ efficitur et cū ēt redit illa eadē subā sub eisdē accñtibus reditᵘˢ natalis nō ē. iō alit̃ arguo. Si subā panis rediret siue eadē numero siue diuersa. aut rediret añ corruptōeȝ spēi panis. aut post. nō añ. q̄a ut tenet cōior opinio quādiu manet spēs panis icorrupta. tādiu sub illa est corᵘˢ xpi. Sȝ quādiu sub illa ē corᵘˢ xpi est ip̄a q̄ntitas panis sine subiecto. ut oēs doctores catholici tenēt. Si aūt dicas q, redit pᵒ spēi panis corruptō. tūc reditus eᵘˢ nō fuit necessariᵘˢ ad hoc ut illa spēs possȝ corrūpi. et ex ea aliud generari. gᵒ ñ oȝ ponere pp hᵒ redire subām

panis. Alij aūt possibilitatē illiᵘˢ spēi corruptōis ⁊ gñatōis alteriᵘˢ rei de illa. assignāt ex pte mᵉ quā deᵘˢ de nouo creat sub accñtibus illis. Sȝ q̄ꝛ isti p se auctoritatē nō adducūt. ñ oȝ multū initi illi modo ponendi. Alij dicūt q, remanet potētia mᵉ ⁊ hoc sufficiat ad hᵒ q, illa spēs possit corrūpi. ⁊ ex ea aliud gñari. Sȝ q̄ꝛ isti ñ declarāt que sit illa potētia mᵉ. nec p quē mođ ibi remaneat isufficiēt ⁊ obscure dicunt. Uñ uꝛ̃ mihi đđ q, ī mᵃ fȝ q, accipit p fundamento trāsmutatōis natalis dupliciter ē potētia. Una p quā pōt recipe formā. nō tñ p illā pōt forma educi de ea. nec ē trāsmutabilis ī formā. ⁊ hac sola rōe differt a mᵃ. Uñ sic mᵃ panis nō remanet post cōsecratōem. ita nec ista mᵉ potētia. Alia que nō ē ip̄a mᵃ realr̃ ē tñ aliq̄d puꝝ possibile trāsmutabile ī formā. ⁊ ē mᵉ cōcreatū distinguibile fm distinctōem spēꝝ formarū gñabiliū ⁊ corruptibiliū q̄ ēt fm illos qui sub forma oēm actualitatē cōphēdunt dr̃ materia. et hec ēt potētia ñ remanet. q̄ꝛ cū sit puꝝ possibile nec sit nisi p actualitateȝ alienā nō remanēte ī īfimo gradu actualitatis q̄ ē mᵃ. cui illa potētia cōcreata ē remanere nō pōt. ⁊ si remaneret ex illo gñari ñ possȝ cōpositū. sȝ tñ forma. Uñ uꝛ̃ đđ q, sic mᵉ cōcreata ē talis possibilitas trāsmutabilis ī formā. ita ī trāsmutatōe cōuertitur pᵒ creatōem accñtibus remanētibᵘˢ possibilitas trāsmutabilis. nō tñ ī formā. sȝ ēt ī infimū actualitatis gradū. q̄ ē mᵃ fm unū modū accipiēdi materiā. et p talē possibilitatē pōt ex illa spe cōpositū ex mᵃ et forma gñari. et q̄uis creatio illius possibilitatis. et eᵘˢ annexio cū accñtibᵘˢ panis sit sup natam. tñ cōuersio illiᵘˢ possibilitatis ī actualitate q̄ ē subā ē p natam cū corrūpitur. gᵒ illa accñᵃ resoluūtur ī materiā ex possibilitate p̄dcā fcā accipiēdo materiam p infimo actualitatis gradu. qđ ideo dico q̄ꝛ fȝ unā acceptōeȝ nate p̄dcā possibilitas dr̃ mᵃ fm quē modū plures phi. de mᵃ locuti sūt. Et sic forte accipiūt materiam illi q̄ dicūt pᵒ trāsmutatōeȝ materiam creari sub accñtibus. sȝ talᵉ mᵃ p se subiectū accñtiū eē nō pōt. nec phibet corᵘˢ xpi eē sub illa spe. Ex dcīs pȝ solutō ad pᵐ ī oppᵐ. Ad 2ᵐ. đđ q, etsi ista accñᵃ et subā que

gñatur p corruptõem eoꝝ nõ cõicẽt ĩ mª. cõicãt tñ aliq° mõ ĩ possibilitate ĩq̃tũ ipa possibilitas p̄dcã trãsmutabilis ẽ ĩ mate-riã. auctoritates tñ predcẽ ĩtelligũt de cõi trãsmutatõe. Ad 3ᵐ dĩ q̄ uerbũ auic. ĩ-telligẽdũ ẽ de mª extẽso eiᵘ noĩe ad oẽm possibilitatẽ. Ad 4ᵐ dĩ q̄ iõ dr̃ forma ĩ-uariabilis. qa nõ ẽ p se uariatõis subiectũ. hic aũt p uariatõem cõpositi ex accñte et possibilitate p̄dicta uariat᷑.

CONsequenter

queritur de 3° p̄ncipali. Et circa hoc q̃rũt᷑. 2°. P° utr̃ spẽs ĩ sacr̃o altaris possĩt sẽsũ ĩmutar᷑. 2° utr̃ possit ĩ aliq̃d coꝛᵘ natal'r agere.

PRimo ostendo

q̄ nõ p̄nt sẽsũ ĩmutare. dic. n. phi. p° de ce. et mũ. q̄ oẽ sensibile nõ ẽ sẽsibile nisi p ma teriã. sꝫ illis accñtibᵘ ñ subest mª. g° nõ sũt sensibilia. Itẽ quãuis subã ĩtelligat᷑ p spe cĩe ĩtelligibilẽ. tñ spẽs ĩtelligibil' sine subã a nobis p statu p̄nti non ĩtelligit. g° a silĩ uis subã coꝛpea p spẽm sẽsibilẽ sentiat᷑. tñ spẽs sẽsibilis sine subã coꝛpea nõ sentit᷑. Ad. 9riũ ẽ expª. Rñdeo q̄ spẽs ĩ sacr̃o altaris p̄nt sẽsũ ĩmutare. q̃uis. n. res ñ sit sensibilis nisi p materiã originalr ĩq̃tũ ac cidẽtia sẽsibilia nõ p̄nt educi p natam nisi de potẽtia mᵉ. tñ res nõ ẽ sensibilis p ma teriã foꝛmalr. nec ẽt p subãlẽ foꝛmã. sꝫ per accñª sẽsibilia. Uñ ꝭm auctoꝛẽ li° de ortu sciaꝝ. Subã solo ĩtellectu cognoscibil' est. Uñ accñª sũt q̄ p se ĩmutãt sẽsũ. subã aũt ñ est sensibilia nisi p accñs. ꝛ iõ q̃uis p na-turã ñ possẽt ista accñª ee sine substantia. tamen ipsa esse sine substantia non au-fert eis opatõem p se eis debitã. q̄ opatõ ẽ ĩmutare sẽsũ. Ex dcis pꝫ solõ ad pᵐ in oppᵐ. Ad 2ᵐ dĩ q̄ non ẽ simile de foꝛª ĩtelligibili p cõpatõeꝫ ad nr̃m ĩtellectũ. et de sensibili p 9patõeꝫ ad nr̃ꝫ sẽsũ. qꝛ subã directe ẽ obiectũ ĩtellc̃us nr̃i. spẽs aũt ĩtelli gibil' ñ nisi p reflexiõeꝫ. sꝫ subã ñ ẽ obiectũ sẽsus nr̃i nisi p accñs. ipm aũt accñs ẽ ob-iectũ p se ipa tñ spẽs q̄ ẽ silĩtudo ĩfoꝛmãs sẽsũ nõ sẽtitur q̃uis p ipm sẽsibile sẽtiat᷑.

SEcundo

q̃ritur utr̃ possĩt ĩ aliq̃d coꝛᵘ natu raliter agere. Et uĩ q̄ nõ. accñª nõ agũt nisi ĩ uirtute subẽ. sꝫ illis accñtibᵘ ñ subest subã. g° ĩ nullũ coꝛᵘ p̄nt natal'r ager᷑. Itẽ agere p̄supponit eẽ. g a silĩ agere natal'r p̄supponit eẽ naturalr. sꝫ accñª nõ p̄nt na turalit' eẽ sine subã. g° neqꝫ natalr agere. Itẽ oĩs actõ natural' ẽ p natalẽ 9tractuꝫ ꝭm phi. p° de gñatõe. sꝫ spẽs panis ꝛ uini ĩ sacr̃o altaris cũ sit sepate a mª nullũ coꝛᵘ naturalr tãgere p̄nt. sꝫ tñmõ mathematĩᶜ. g° ĩ nullũ coꝛᵘ natural'r agere p̄nt. Con-tra phi. p° d̃ ce. et mũ. Oĩ rei ẽ uirtus aut ut agat aut ut agat᷑ ĩ ea. Sꝫ spẽbᵘ ĩ sacr̃o altaris cũ sit foꝛme magis cõueĩt ut agãt ĩ aliud q̄ ut agat᷑ ĩ eas. g° siue possit agi ĩ eas siue nõ ager᷑ p̄nt ĩ aliud. Itẽ experiẽ-tia docet q̄ p̄nt ĩmutare coꝛᵘ notabil'r in magna quãtitate sũpte. Rñdeo q̄ q̃uis sit miraculũ accñª ĩ sacr̃o altaris p se exi-stere. tñ q̄ sic p se exñtia opent᷑ ĩ aliud no uũ miraculũ nõ ẽ. sic cecũ natũ pᵘ miracu losã restitutõem uisua uidere nouũ mira-culũ nõ ẽ. sꝫ natale ẽ. uõ. n. ĩtelligẽdũ ẽ sic accñª opari ĩ ṽtute subẽ q̄ neccia sit eis ad suã opatõem aliq̃ ṽtus subẽ q̄ nõ sit accñs supposita eoꝝ exñª. sed p tãto h° dr̃. qꝛ ñ p̄nt opari nisi sit. et natal'r ñ p̄nt eẽ nisi p subãꝫ. ꝛ qa ipa accñª sũt q̄dã ṽtutes subẽ. ee iõ q̃uis eoꝝ exñª sine subã sit p supna-turalẽ potẽtiã. tñ sic exñª ĩ aliud p̄nt na-tural'r agere. Ad pᵐ ĩ oppᵐ pꝫ solõ ex iã dcis. ẽt ad 2ᵐ. Ad 3ᵐ dĩ q̄ mioꝛ ẽ fal-sa. q̃uis. n. tactus dimẽsionũ sepataꝝ a mª ꝛ a q̃litatibᵘ natalibᵘ actiuis. et passiuis ñ sit naturalis. tñ acᵘ dimẽsionĩ sepataꝝ a mª. et nõ a natalĩ aptitudĩe exñdi ĩ mª. nꝫ a natalibᵘ q̃litatibᵘ actiuis ꝛ passiuis q̃-les sũt dimẽsiões panis ꝛ uini ĩ sacr̃o alta ris est naturalis.

COnsequenter

q̃rit᷑ d̃. 4° p̄ncipali. Et circa h° q̃rũtur. 2°. P° utr̃ꝫ spẽbus p̄dcis possit aliquid pmisceri. 2° utr̃ habeãt uim nutriendi.

PRimo

oñdo q̄ spẽbᵘ p̄dcis nõ possit aliq̃d pmi-sceri ꝭꝫ phi. p° de gñatõe. accñs nõ põt p-misceri subẽ. sꝫ spẽs uini ĩ h° sacr̃o nõ est nisi accñs. q̃libet aliᵘ liquoꝛ subã ẽ. g° nul lus aliᵘ liquoꝛ põt sibi pmisceri. Itẽ eoꝝ q̄ pmiscẽt᷑ sit supficies una. sed ĩpossibile

est eandē supficiē eē sine subiecto .et cū su
biecto.cū ergo ī liquore supaddito māeat
subiectū.īpossibile ē illi spēi liquorē alium
pmisceri. Itē.ƀm phi.p° de gnatōe. Que
libet ps mixti ē mixta.ſʒ īpossibile ē eadeʒ
ptē mixti eē aliqꝺ cū subiecto ⁊ sine subie
cto. Cū g° q̄ntitas liquoris supadditi re
tineat suū subiectū.qa nō trāsubāt̄ īpossi
bile ē sibi aliū liquorē pmisceri. Itē aq̄ q̄
miscetur aq̄ bn̄dcē.bn̄dcā efficitur.g° silit̄
si aliꝰ liquor possit misceri spēi uini ꝯūsi ī
sanguine possʒ trāsubāri in sanguinē xp̄i
sine noua v̄boꝝ platōe.qꝺ falsū ē. Con
tra phi.p° de gn̄atōe. Ea q̄ sūt sibi diuisi
bilia ī pua sūt bn̄ miscibilia.ſʒ spēs uini est
bn̄ diuisibilis ī pua.g° ē bn̄ alij liquori mi
scibilis. Itē ƀʒ Inno. ꝺ offi.mis.pte 3ᵃ.c°.
25°. Si post cōsecratōem aliud uinū mitta
tur ī calicē.illꝺ nō trāsit ī sāguinē.nec san
guini cōmiscet̄.ſʒ accn̄tibꝰ poris uini. Rn̄
deo q̄ spēi uini cōūsi ī sanguinē si aliꝰ ap
ponat̄ liquor.aut ē uinū.aut ē liquor aliꝰ.
Si uinū.aut appoīt̄ ī maiori q̄ītitate. aut
equali.aut minori.ſʒ siue sic. siue sic appona
tur.nūq̄ȝ uere pmiscet̄.qa ea q̄ sūt eiusdeȝ
spēi.nō pn̄t ī se īuicē agere et pati actōne
et passiōe q̄ reqrūtur ad h° ut ex pl'ibꝰ cō
stituat̄ uinū ueꝝ mixtū. Nō.n.ꝺꝺ ē q̄ q̄li
bet ps dimensionis uini appositi attīgat
q̄ālibet ptē dimēsiōis spēi uini ī sanguinē
xp̄i iā cōuersi.qa si hec eēnt nō reqrerent
maiorē locū q̄ȝ an̄.qꝺ p expientiam pbari
pōt falsū.et iō ƀm aliquos q̄ītūcūq̄ȝ sup
addat̄ de uino sēp manet sanguis xp̄i nō
sub spēbus uini supadditi.ſʒ sub spēbꝰ ui
ni trāsubāti.qa nō corrūpūtur nec eaꝝ fit
subā uini supadditi subiectū.qa īpossibi'e
ē duas soliditates eē nat'al'r ī eadē pte sub
stātie. ƀm alios tn̄ tm̄ posset supaddi ꝺ ui
no qꝺ nō remaneret sanguis xp̄i sub pori
spe.qa q̄ūis nō corrūpet̄ nec ex ea ⁊ uino
supaddito aliqd uere mixtū cōstitueret̄.tn̄
diuideret̄ ī ptes ita puas q̄ ī neutra salua
ret̄ rō sacri. Si nūt addat̄ aliꝰ liquor. aut
additur in tali q̄ītitate q̄ uirtus eiꝰ plene
dn̄et̄ spēi uini.aut eꝯ° ita q̄ eoꝝ v̄tutes p
portionāt̄ pportōe cōueniēti mutue actōi
et passiōi q̄ reqrūtur ad uerā mixtionem.
P° mō liquor ille additus cōuerteret speȝ
uini ī suā naturā quo facto nō eēt ibi san
guis xp̄i. 2° mō spēs uini cōuerteret liq°
rē additū in uini naturā.nō tn̄ mō ī accn̄ᵃ.
qa ī spe uini manet uirtꝰ substātie ad a
gēdū eo mō quo supius ōnsū ē.nec tn̄ esſʒ
sāguis xp̄i sub accn̄tibꝰ uini gn̄ati. ex illo
liquore.ſʒ esset illa accn̄ᵃ ī suo ppo subie
cto.remanēt tn̄ sub spe uini poris. 3° mō
ex spe uini ⁊ liquore addito cōstitueret̄ ali
qua nat̄a.3ᵃ.q̄ nec eēt eiusdē spēi cū uino.
nʒ cū liquore addito.qa āmixtū n̄ ē eiusdē
spēi cū aliquo miscibiliū. Un̄ sub spe ꝯ'lius
nat̄e 3ᵉ.nō eēt sangius xp̄i.nec sub spē ui
ni poria.qa nō maneret. dimēsio.n. mixti
alia ur̄ numero a dimēsionibus q̄ fuerūt ī
miscibilibus.et q̄litates actiue et passiue.
alie ī spe a q̄litatibꝰ actiuis et passiuis mi
scibiliū. magnā tn̄ siītudīnē hn̄t cum illis
⁊ hec ē una de rōibꝰ.q̄re phi.p° de gn̄atō
ne.dic v̄tutē miscibilium manere ī mixto.
Ad pᵐ ī oppᵐ ꝺꝺ q̄ auctoritas phi. ītel
ligēda ē de accn̄tibꝰ et subā q̄ illoꝝ accn̄ti
um ē subiectū. Ad 2ᵐ ꝺꝺ q̄ sic nō ē īcon
ueniēs eādē supficiē ƀm unā sui ptē eē al
bā ⁊ ƀm aliā nigrā.sic nō ē īcōueniēs eāꝺ
supficiē.ƀm unā sui ptē nō eē ī subiecto p
miraculū ⁊ ƀm aliā eē ī subiecto.et sic ē cū
spēi uini apponit̄ uinū nō cōsecratū u'l aq̄
in tali pportōe q̄ nō corrūpit̄ spēs uini
nec ex ambobus cōstituit̄ aliqd uere mi
xtū. Ad 3ᵐ ꝺꝺ q̄ si ex spe uini ⁊ alio liq°
re cōstituat̄ aliqd uere mixtū.non ē aliqꝺ
accn̄s nec ps eꝰ sine subiecto sic uideri po
test ex dc̄is ī qōe. Ad 4ᵐ ꝺꝺ q̄ sic r̄fert
Inno.de offi.mis.pte.3ᵃ c°.25 .qdā uolue
rūt q̄ p cōtactuʒ sacri uini qꝺ apponit̄
efficitur cōsecratū et trāsit ī sāguinē. Sʒ si
cut dicit ibidē assertōi istorum rō minime
suffragatur.nō.n.v̄tus trāsubāndi data ē
spēi uini ꝯsecti.sic data ē uel assistit v̄bis.
aq̄ aūt bn̄dcē data ē v̄tꝰ r̄ddēdi aquā sibi
mixtā b'idcāʒ q̄r illa bn̄dictō est accn̄talis
⁊ ex īstitutōe eccl'ie sic ē ordiatū.⁊ ꝺ t'li bn̄
dictōe loquēdo liquor additꝰ spēi uini si
postea possʒ separi reputaret̄ bn̄dcūs pp
cōtactū rei sacre.⁊ m'lto magis bn̄dcūs re
putari dʒ manēs ꝯfusus cū spe uini ꝯsecti.

SEcundo querit̄ utꝝ spēs pdcē hēant uim
nutriēdi. Et ur̄ q̄ n̄ ƀm phi.2° de gn̄atiōe
Ex eisdē sumus ⁊ nutrimur. Sʒ nō sumus

ex accñtibus. g° nec nutrimur. Itē oñe qḋ nutrit cōūtitur ī nutritū. sȝ accñª cōuerti nō pñt ī subām. g° nutriri nō possum⁹ ex illis spēb⁹. Itē oē qḋ nutrit soluit ieiuniū sed sumptō specierum nō soluit ieiunium. alias. n. nūq̄ȝ eēt licitū sacerdoti duas missas in die celebrarē. g° ille spēs nō nutriūt. Itē id qḋ nutrit expoliat forma sua p ṽtutē nutriti et efficitur ei⁹ mª sub nutriti forma. alias. n. eēnt duo corpa sil' ⁊ eēt nutritō gñatō. nihil g° nō pōt nutrire qḋ nō hȝ materiā. Cū g° pdcis spēb⁹ n̄ subsit mª nutrirē nō pñt. Cōtra qḋ pōt iebriarē pōt nutrire. sȝ ẽm glo. sup illō ad cor. p° c°. n° Ali⁹ qdē ebri⁹ ē. Aliq iebriant ex usu illaꝝ spēꝝ. Itē expiri pōt hō q. tēpant famē ⁊ siti sȝ talia pñt nutrire. Rñdeo q. spēs ī sacro altaris uim habēt nutriēdi absq̄ȝ nouo miraculo q̄uis ꝯrīū dixerunt aliq. nec tm̄ calefaciēdo uel fouēdo ṽtutē corpis sine aliq̄ cōuersiōe ut dixerūt aliq. sed ēt p hoc qḋ uere cōūtūt ī subāȝ corpis qḋ nutritur. ⁊ hoc siue fiat nutritō p h° qḋ digeste recipiūt ī poris corpis plenis humiditate subtili q̄ cōdēsat' ad hoc ut ibi recipiatur nutrimētū. ⁊ ibi cōūtit' ī carnē. et efficit' unū ꝯtinuū cū carne nutriti. aut p hoc qḋ mª expoliat forma sua. et efficit' sub p̄exñti forma nutriti. q̄uis. n. pdcis spēbus nō subsit mª. tm̄ annexa ē illa possibilitas cōūtibilis nō tm̄ ī subālē formā. sȝ ēt ī materiā. ut supi⁹ ī eadē di. ꝯñsū ē. nec existūt illa accidētia p illā possibilitatē. qa p se subiectū accide⁹ eē nō pōt ut dcm̄ ē. s̄. e. di. 2ª. q. ar. 2. Sȝ ad existētiā illius possibilitatis necīn ē actual' exñtia illoꝝ accñ⁹ qbus p ṽtutē diuinā cōnexa ē. nō. n. dici pōt q. p ppaȝ actualitatē existat cū nō sit actualis nª. sȝ pure potētial' ut supius dcm̄ est. Ad pmū ī opp⁹ ḋḋ q. ex accidētib⁹ sine nouo miraculo nō possem⁹ nutriri. nisi eis eēt annexa possibilitas trāsmutabil' ī materiā ⁊ formā. Ad 2⁹ ḋḋ q. accnª n̄ cōūtūt' ī subāȝ nutriti. sȝ illa subā ī quā pdcā possibilitas cōuertit'. vñ ⁊ illa possibilitas mediate cōūtit' ī subāȝ nutriti. Ad 3⁹ ḋḋ q. loque° de ieiunio p c⁹ absolutōe abstinere dȝ sacerdos a celebrādo. maior nō ē uera nisi de nutrimēto cōsueto uel ḋ nutrimēto c⁹ existētia natal' ē. Ad 4⁹ uideri pōt qd ḋḋ p ea q̄ dcā sūt in q̄one.

Consequenter

querit de 5° pncipali. Et circa h° q̄rūt. 2°. p° utꝝ p h⁹ sacri susceptōeȝ peccata remittātur. 2° utꝝ uirtutes augeātur.

Primo

ostendo q. p h⁹ sacri susceptōem pccā non remittūtur. qa nō mortalia. cū suscipiēs in pccō mortali iudiciū sibi mādūcet ⁊ bibat ẽm aplm. p° ad cor. u°. Nec uenialia. qa q̄ rōe remitteret' unū oīa remitterētur eadē rōne. et sic hō p⁹ sacri susceptōem ueī posset dicere se nō hr̄e pccm̄ q̄cūq̄ȝ. qḋ ē cōtra btūȝ Jo. pª. ca. sua. c°. p°. g° p hui⁹ sacri susceptōem nō remittūt' pccā. Itē aut hō accedit cōtritus aut nō. si sic. nūq̄ȝ sacrm̄ recipiat remissa sūt sibi pccā ṽtute cōtritionis. si nō. recipiendo peccat g° p susceptōem h⁹ sacri nullo mō remittunt' pccā. Itē p hoc sacrȝ nō remittūt' ea q̄ īpediūt sacri effectū. sȝ qḋlibȝ pccm̄ īpedit h⁹ sacrmēti effectuȝ. qa pccm̄ mortale īpedit grē susceptōeȝ. pccm̄ ueniale minuit charitatis feruorē. g° p h⁹ sacri susceptōem nulla remittūt' pccā. Cōtra Inno. de offi. mis. pte 3ª. c°. ult. Eucharistia si digne sumat' a malo liberat ⁊ confirmat ī bono. uenialia delet. et cauet mortalia. Itē gre. ī collecta. Sit ablutō scelerꝝ. sit fortitudo fragilium. Rñdeo q. pncipalis effect⁹ h⁹ sacri ē iaȝ unitū corpi xpi mystico p charitateȝ plus uniri ⁊ īcorpari. et qa augmētū unōis uenialia īpediūt aliquo mō īq̄ntū. s. minuūt charitatis feruorē. iō ex cōseq̄nti p susceptōnē h⁹ sacri uenialia remittūt'. nec oȝ q. oīa sȝ ẽm suscipiētis dispositōem. aliqñ et remittūt' mortalia. cū. s. exñs ī pccō mortali nō credit se hr̄e pccm̄ mortale. nō qa omisit diligētē cōsciētie examinatōeȝ. Sȝ q̄ n̄ pōt hō de lege cōi certus eē utꝝ peniteat digne ut supi⁹ hitū ē di. 9ª. ī illa q̄one. utꝝ exñs ī pccō mortali peccet mortalit' suscipiendo h° sacrm̄. et sic pȝ q. q̄uis pncipalis effectus h⁹ sacri sit unitū corpi mystico ī pli⁹ unirī. tm̄ aliqñ p charitate unī nō plus unitū. Ad p⁹ ī opp⁹ ḋḋ q. q̄uis nō remittat mortalia. cōit' tm̄ remittit ī casu p̄dcō. Est ēt hō aliqñ magis dispositus ad hoc ut sibi remittātur quedaȝ uenialia q̄ȝ

alia ⸗Ad 2m ꝺꝺ ꝙ homo nliqñ accedit nõ
cõtritus ɔtritõe formata.ſʒ attritus ꝺ ali
quo mortali pccõ.et qñʒ illa attritõ post
ſuſceptõem ſacri formatʳ.ꝛ ſic qñʒ p ſuſce⸗
ptõem hꝰ ſacri pccm̃ mortale remittitʳ.Ue
nalia aũt qa ſilʳ ſtare pñt cum grã remitti
pñt p ſacri ſuſceptõnez ſine aliquo actuali
motu pnie ſpali.dũ tñ hõ actu illi pccõ nõ
inhereat.nũqʒ.n.pccm̃ remittitʳ ꝗʒdiu uo⸗
lũtas ei actualitʳ iheret.⸗Ad 3m ꝺꝺ ꝙ ꝗʒ⸗
uis p hꝰ ſacri ſuſceptõem nõ remittãtʳ ea.q
totalitʳ ꝓhibẽt ſacri effectũ.remittũtʳ tamẽ
aliq̃ q̃ effectũ ſacri in aliquo minuũt.huꝰi
aũt ſũt pccã uenialia.q.n.ſine oĩ pccõ ne⸗
mali accederet.accederet meliꝰ diſpoſitus
ꝗʒ accedẽs cũ uemali.ꝛ ſic maiorẽ ſacramẽ
ti effectum ſuſcipet.

Secundo queritur utrum

ṽtutes augeãtʳ p ſuſceptõez hꝰ ſacri.⸗Rñ
deo ꝙ ſic p nutrimẽtũ corpale reſtauratʳ
depditũ.et deducitʳ ĩdiuiduũ ad ꝗʒtitatez
pfectã.ſic p iſtõ ſacrm̃ qꝺ ẽ nutrimẽtũ aĩe
ſpũale reſtauratʳ illud qꝺ pdit aĩa p pccm̃
uemale ĩ hoc ꝙ p hꝰ ſuſceptõem pccã ue⸗
nalia remittũtʳ.ꝛ augetʳ charitas ĩ ſuſcipi
ẽte.ꝛ qa charitas ẽ aliaꝝ ṽtutũ forᵃ.ut ui
ðri põt ex liº.3º.di.23ᵃ.ĩ illa qõe utꝝ cha
ritas ſit fidei forma.iõ p augmẽtũ chari⸗
tatis aĩe ṽtutes augentur uel ꝗʒtũ ad eẽn
tiã.uel ꝗʒtũ ad pfectõrẽ modũ exñdi ĩ ſu⸗
biecto.uel q̃tũ ad pfectõem actus.ſeu ꝗʒ⸗
tũ ad oĩa iſta ſitʳ qꝺ ꝓbabiliꝰ ẽ.Unñ Inno.
de offi.miſ.pte 3ᵃ.c.ult.Per hꝰ ſacri ṽtu⸗
tẽ uniuerſe ṽtutes augentur.ꝛ omniũ gra⸗
tiarum fructus exuberant.

Consequenter querit d.6º

pncipali.Et circa hº q̃rũtur.2º⸗Pº utꝝ
frequẽter ſit cõicãdũ.⸗2º qd ſignificẽt ille
tres ptes q̃ fiunt de ſpe cõſecrata.

Primo ondo ꝙ nõ ẽ frequenter cõmunicanduʒ .qa

eccleſia non ſtatuit cõmunicandũ niſi ſemelʳ
in anno.ſ.in paſchate.extra de peni.et re.
Omnis utriuſqʒ ſexus.ſed ſupponẽdũ eſt
ꝙ eccleſia ſtatuit illud qꝺ melius ẽ fieri.
ergo non eſt cõicãdũ niſi ſelʳ ĩ anno.⸗Itẽ
de cõſe.di.2ᵃ.Seculares.Seculares q ĩ na
tali dñi.paſcha.pentecoſtes non cõmuni⸗
cauerĩt catholici nõ credãtur nec inter ca
tholicos habeãtur.ſʒ cõicare ter ĩ anno ñ
eſt cõicare frequẽter.gº nõ ẽ frequẽtʳ cõicã
dũ.⸗Cõtra eadẽ di.Si quotiẽſcuqʒ.Si qº
tienſcũqʒ effũditʳ ſanguis xp̃i ĩ remiſſionẽ
pccõꝝ effũditʳ debeo ſemp accipe q ſemp
pecco.ergo frequẽter dʒ hõ cõicare.⸗Itẽ
eadẽ di.Peracta cõſecrñtõe oẽs cõicẽt q
noluerit eccl'iaſticis carere limĩbꝰ.Sic.n.ꝛ
apl'i ſtatuerũt.et ſãcta romana eccl'ia tenʒ
cũ ergo qualibet die corꝰ xp̃i ſit cõſecran
dũ qualibet die ẽ cõicandũ.⸗Rñdeo ꝙ ſi
cut ĩ corpe fit q̃i cõtinua depditio natʳalis
humiditatis.p actõnem natrlis caloris q̃
decocta oʒ pluries cibũ ſũerʳ ad reſtaura⸗
tõem depditi.ne pditio cõtinua mortẽ in⸗
ducat.ſic cũ ex corruptõe cõcupiſcẽtie ĩ no
bis. et occupatõe circa exteriora fiat de⸗
pditio deuotõis et charitatis feruoris de
bemus plies ſuſcipe hº ſacrm̃. p cuiꝰ ſu⸗
ſceptiõẽ cãtʳ ĩ aĩa ſpũale nutrimẽtũ.ne p ni
miã depditõem.ſi nõ adeſſʒ reſtauratõ hõ
paulati ad mortez ſpũalẽ deduceretur.In
ſuſcipiẽdo tñ ſacrm̃ dʒ eẽ deſideriũ ampli
oris ɔiũctõis cũ xp̃o.ꝛ reuerẽtia ad ſacrʒ
Unñ ſi hõ expimẽtalitʳ cognoſcit ꝙ ex freqñ
ti ſuſceptõe hꝰ ſacri feruor charitatis au⸗
getur ĩ ipo et reuerẽtia ad ſacꝰ nõ minui
tur frequẽter dʒ cõicare.nõ tñ ĩ die pluſqʒ
ſelʳ.Ar.de cõſe.di.pᵃ.Sufficit.Si aũt ſentĩ
ret p multã frequẽtatõez minui reuerẽtiã
ad hº ſacrʒ et feruorẽ nõ multũ augeri.in⸗
terdũ deberet abſtinere ut cũ maiori reue
rẽtia et deuotõne poſtmodũ accederet.Et
iõ dr̃ de cõſe.di.2ᵃ.Quotidie.quotidie eu
chariſtia cõicatõem accipe nʒ laudo.nʒ ui
tupero.et ĩfra.Faciat uniuſqſqʒ ut ſm̃ fidẽ
ſuã pie credit eẽ faciẽdũ.hoc tñ ſic ĩtelli⸗
gas ut obſuet ſtatutũ eccl'ie de cõicãdo ſe
mel ĩ anno ad minꝰ.Alio aũt tp̃re nõ tene
tur hõ cõicare ꝺ necẽitate niſi rõne officij.
qꝺ dico ꝓptʳ ſacerdotes q cõicanʳ tenẽtʳ qº
tiẽſcũqʒ cõficiũtʳ corꝰ xp̃i.ꝺ cõſe.di.2ᵃ.Re
latũ.uel rõe piculi mortis ſicut ſũt hoĩes
in grauibus ĩfirmitatibus in quibus ẽ no
tabile piculũ mortis cõſtituti.tales.n. pe⸗
tere ſacrʒ tenẽtʳ euchaʳ.ſi uſũ habẽt li.ar.
⸗Ad pm ꝺꝺ ꝙ iſtud ſtatutũ nõ ꝓhibet qn
alias plies hõ poſſit cõicare.ſʒ ñ obligat
ad plus illos q ñ cõicãt niſi rõe ſui.excepto

piculo mortis. qa tamen sacerdotes tenēt celebrar̄ missas pplo ꝛ quotiēscūqꝫ missas celebrāt totiēs cōicare debēt. ut hītū ē. iō sacerdotes plies ī āno cōicare tenēt. Ad 2ᵐ dō q decretū illud nō ꝓhibet qn plies possit hoīes cōicar̄. sꝫ nō oblāt ad pluries cōicādū. nec mō oblāt ad totiēs. qꝛ abrogatū ē p illā decretalē. Oīs utriusqꝫ sex⁹. Ad pᵐ ad ptē aliā dō illā auctoritatē debere intelligi ut sēp accipe ītelligat ꝓ accipe quolibet anno. ut ītelligas q ibi accipit effusio sanguīs xp̄i ꝓ significatōe uel cōione effusiōis sāguīs xp̄i. sic dic apparatus ibidē. Ad 2ᵐ dō q in ꝓmitiua ecclia qn uigebat maior deuotio. qa paꝝ aū p̄cesserat xp̄i passio. et erat ab īfidelib⁹ maior īpugnatio. ordinatū fuit a fidelib⁹ ut fideles qualibꝫ die cōicarēt ut feruētiores eēnt in deuotōe et feruētiores ī tribulatōe. ꝛ p illo tp̄re ītelligit decretū allegatū. postmodū mīn⁹ feruēte charitate ordiatū fuit. ut saltē ter ī anno cōicarēt. ut pꝫ ī decreto illo supius allegato. Seculares. Sꝫ postmodū ordiatū ē ut saltē sel' in anno. s. ī pasca.

Secundo queritur. qd

significēt tres ptes q̄ fiūt de sp̄e cōsecrata. Rñdeo q ut hr̄ ꝺ cōse. di. 2ᵃ. Triforme: ꝛ r̄citat mgr̄ ī lr̄a h⁹ di. c°. 3°. Pars ī calicē missa. cor⁹ xp̄i qꝺ iā resurrexit mōstrat qꝛ ut dicit glo. ibidē. Iūcta corpis xp̄i cū sanguīe designat unionē copis cū aīa. ps comesta mōstrat cor⁹ xp̄i ābulās adhuc sup terrā. i. fm glo. ibidē designat cor⁹ xp̄i ī eo statu ī q° fuit añ passionē. uel designat eccliam adhuc militantē. ps ī altari usqꝫ ad finē misse remanēs demōstrat cor⁹ ī sepulchro siue cor⁹ xp̄i ueꝝ siue mixtū. qa usqꝫ in finem seculi corpa scōꝝ ī sepulchris erūt. Sꝫ qa ut dicit glo. ibidē. hodie n̄ suatur iste modus. s. de seruādo ptē unā usqꝫ ad finē misse. iō al'r pōt assignari ptiū p̄dcāꝝ sig°. fm Inno. de offi. mis. pte. 4ᵃ. c°. 24°. ꝛ. 25°. ꝛ Fꝫ hu. li°. de sacra. pte. 8ᵃ. c°. io. Est. n. cor⁹ xp̄i uniūsalis ecclie. s. caput cū alijs mēbris. et sūt h⁹ corpis tres ptes. Una ē ip̄m caput s. xp̄us. caput. n. et caput ē et ps corpis. altera ps sūt illi quorū corpa requiescūt in tumulis ꝛ aīe regnāt cū xp̄o. 3ᵃ. ps sūt sācti adhuc patientes miserias tp̄ralis uite. due ꝓme ptes repn̄tātur p. 2. ptes hostie q̄ fiūt eꝰ calicē. calix. n. repn̄tat passionem. Ille aūt due ptes sūt eꝰ passionē. et qꝛ aīe scē sunt cū capite suo iūcte. iō ille due ptes sūt sil' ꝛ maior repn̄tat caput. et mior aliā ptē. ps aūt missa in calicē q̄ repn̄tat passionē significat illā ptē corpis ecclie q̄ adhuc patit miserias tp̄ralis uite.

Circa lr̄am. In ueritate manibus sacerdotis tractari et frāgi. Nō qꝛ frāgat cor⁹ xp̄i. sꝫ qꝛ ueꝝ cor⁹ xp̄i manet sub ptib⁹ fractis. In sacro sic fit. i. ī sp̄e manꝫ īteger. tot⁹ ī corde tuo. qꝛ fides sēp credit xp̄ꝫ integꝝ. Quotidie īmolatur. i. e⁹ īmolatō repn̄tat. Peccamus quotidie pccīs sīn qb⁹ mortal' īfirmitas uiuer̄ n̄ pōt. hec īfirmitas ꝛ ipoꝰ n̄ ex īstitutōe nat'e sꝫ p corruptōem causatā ex culpa.

DI. xiii.

Solet ēt q̄ri. ꝛc. Supius determiāuit mgr̄ de sacro eucha' q° ad e⁹ eē. et de e⁹ cōfectōe. ꝛ ꝺ cōseqn̄tib⁹ ad cōfectōeꝫ hic determiāt de cōficiētis ptāte. Et diuidit in. 2. ptes. P° detmiāt qs h° sacr̄ꝫ possit cōficer̄. 2° recapitulat de tractatu euch'. et sil' ondit qd faciat hoīeꝫ hereticū. ibi. De hoc celesti. Pᵃ ī. 3. P° determinat de uita mīstri. 2° de fide. ibi. Illi uero. 3° de ordine et ītētōe. ibi. In huius aūt misterij.

Circa hāc di. q̄rēdū ē ꝓncipaliṫ ꝺ. 5. P° a qb⁹ possit h° sacr̄ꝫ ꝯfici. 2° de cōueniētia cōficiēdi h° sacr̄ꝫ 3° ꝺ his q̄ reqrūt ad celebratōeꝫ misse. ultra illa q̄ sūt ꝺ eēn' sacri. 4° de pena celebrātiū omittētiū illa q̄ reqrūt ad celebratōeꝫ misse q̄ tñ n̄ reqrūt ad eēntiā sacri 5° de heresi. Circa pᵐ q̄rūt. 4. P° utꝝ qlibꝫ sacerdos possit h° sacr̄ꝫ cōficere. 2°. utꝝ n̄ sacerdos possit h° sacr̄m cōficer̄. 3° utꝝ n̄ sacerdos possit h° sacr̄ꝫ dispēsare. 4° utꝝ licitū sit hoīni suscipe h° sacr̄m a publico peccatore.

Primo ostendo q non quilibꝫ sacerdos pōt h° sacr̄m cōficere. qa in qualibꝫ re. pu. ꝓncipi debet act⁹ nobilissim⁹. Sꝫ cōficere corpus

xpi actus est nobilissimus. g° couenire nō pōt nisi ꝑncipi sacerdotū. Item pª. q. pª. Multi seculariū. exponit illud uerbū Ma la. 2°. Maledicā bñdictōibus uřis ⁊c. h° ē his q̄ nūc i eis possidetis bñdictōnib⁹ seu quicq̄d a uobis bñdicit. g° q̄cquid bñdi cūt sacerdotes mali bñdicit deus. s; h° sa crm̄ cōfici nō pōt nisi bñdictōe dei. ergo a malo sacerdote nō pōt cōfici. Itē pª. q. pª. Q̄ʒ qdā. §. Opponitur suspēso uel depo sito sacerdote nulla ei relinq̄t ptās sacrifi cādi. sed sacerdos suspēsus uel depositus remanet sacerdos. q̄a caracter sacerdotal' est idelebilis. ergo nō ois sacerdos pōt h° sacrm̄ cōficere. Itē. 24ª. q. pª. Audiuim⁹. §. Si aūt. Quicūq; ab unitate eccl'ie q̄ p petrū intelligit' fuerit alienus. execrare po test cōsecrare nō ualet. s; sacerdos alien⁹ ab unitate eccl'ie remanet sacerdos. ergo ñ ois sacerdos pōt hoc sacrm̄ cōficere. Itē si quilibet sacerdos poss; hoc sacrm̄ cōfi cere cū uirtus misse cōsistat i sacro eq̄ bo nū eēt seu utile audire missam a malo sa cerdote sic a bono. sed hoc ē falsū. ceteris .n. pibus melius ē audire missaʒ a bono sa cerdote. ergo sacerdotes mali nō pñt cōfi cere hoc sacrm̄. Cōtra pª. q. pª. Q̄ʒ qdā. nulla ōnditur cā cur ille qui ipm bap⁹ amittere nō pōt ius dādi amittere possit. g° a simili nulla ōnditur cā cur ille q̄ sacerdo talem ordinem amittere non pōt ius cō secrādi amittere possit. sed nullus sacerdos pōt amittere ordinē sacerdotalē. q̄a cara cter indelebilis ē. ergo q̄libet sacerdos h° sacrm̄ cōficer' pōt. Itē eodē c°. §. De his. redeūti nō redditur q̄ʒ et foris habebat' ꝛ ifra. Cōstat eā. i. sacroꝝ sāctitatē i pūsis hoibus et sceleratis. siue i his q̄ intus sūt siue i his q̄ foris sūt ipollutā atq; imolu bilē ꝑmaner'. g° quilibet sacerdos q̄lscūq; sit pōt hoc sacrm̄ cōficere. Ad istā q̄ōem dixerūt aliq̄ q̄ excōicati uel de heresi ma nifeste notati nō uidētur hoc sacrm̄ posse cōficere l; sacerdotes sint. q̄a sacerdos of fert sacrificiū ex ꝑsona eccl'ie. et h⁹ opiōis uī' fuisse mgr' ut p; i lr̄a h⁹ di. c°. p°. Silit' dicūt de degradatis. sed istos nō dicūt re manere sacerdotes. q̄a sic ep̄us illi potuit cōferre ordinē sacerdotalē. ita pōt aufer re. Preterea si remaneret sacerdos non

relinq̄retur seculari iudicio puniēdus. sed hec opinio falsa ē. ptās. n. cōsecrādi corp⁹ xpi fūdat' sup caractere sacerdotale. uel ē ipe caract'. qui q̄dē ab hoie p hoiem au ferri nō pōt. indelebilis. n. ē. nec cogūt rō nes adducte ꝑ opiniōe. Sacerdos. n. here ticus ēt quātu ad hūc articulū si itēdit fa cere q̄ʒ facit eccl'ia quo ad hoc offert ex ꝑsona eccl'ie. ēt si nihil itendat facere i pti culari. Sic. n. ſm phi. 2°. ꝑoꝝ. Aliq̄d pōt sci ri i uniuersali. et ignorari i pticulari. sic di co q̄ sacerdos pōt intēdere cōficere i uni uersali. s. inq̄ʒtū itēdit facere q̄ʒ facit. eccle sia. et nō itēdere i pticulari iq̄ʒtū estimat eccl'iam in hoc articulo eē. deceptaʒ. q̄ʒ ēt dicūt de degradatis nō ual;. q̄a ep̄us nō ē efficiēs cā impssiōis caracteris. s; misteria lis. deus. n. ipm iprimit p misteriū ep̄i. q̄ue; deus nō instituit mistrū auferēdi sic cōfe rendi. q̄a pp efficaciā cōsecratōis d; eē ꝑ petuus ordo. Q̄ʒ et dicūt degradatū re linqui iudicio seculari nō cogit. q̄a subesse iudicio seculari nō ē eētiale ordini. s; cle ricis cōuenit ex ꝑuilegio quo degradatus sua culpa ꝑuatur. Dō g° ad q̄ōeʒ q̄ que libet sacerdotē posse hoc sacrm̄ cōficer' du plicit' pōt itelligi. s. aut de iure aut de fcō. p° mō nō ois sacerdos pōt hoc sacrm̄ cō ficere. q̄a neq; irregularis. nec interdcūs nec suspēsus ab executōne eoꝝ q̄ sūt ordi nis. nec excōicatus. nec scismaticus. nec he reticus nec degradatus hoc sacrm̄ de iure potest cōficere. quia cuilib; ꝑdcōꝝ ꝓhibi tus est potestatis et sacerdotalis usus Un̄ cōficiendo grauissime peccant. Scdō mō quilibet sacerdos hoc sacrm̄ pōt cōficere. quia nullus sacerdos q̄ʒtūcūq; fuerit nefa rius amittit caracterē sacerdotalē super quē. fūdatur conficiendi potestas. uel ē ip sa potestas conficiēdi. Unde si quilibet ꝑ dictoꝝ sup materiā debitā dicat formā u boꝝ debitā cū itētōe faciendi q̄ʒ facit ec clesia uere cōuertitur subā panis i corpus xpi. et subā uini i sanguinē. Ad p⁹ i opp⁹ dō q̄ maior itelligēda ē de actu nobilissi mo quo a ꝑncipe alicui cōfertur aliq̄ emi nētia status sup alios. s; sacerdos cōficiē do hoc sacrm̄ et fidelibus ministrando nō cōstituit aliquē in aliqua eminētia status sup alios. sic ep̄us cōferēdo alicui ordinem

uel aliquem confirmādo cōstituit ordīatū et cōfirmatū ī aliquo statu eminēti ī eccle sia qa ordinati sūt sic duces. et cōfirmati sic milites. et iō tales actus reseruātur epis et qa ē et cōsecratō altariū. et bñdictō ỽginū nō uenīūt ī usū totius ppl'i. sʒ aliq̄rum excellētiū psonaꝝ. iō tales actus nō cōueniūt nisi epis. et rōe ordinis epal'. Uñ nec talia sacerdotibus siplicib⁹ cōuenire pñt. ex̄ de cōse. eccle. Aliq̄ p epm. ī tex. et ī glo. ⸗Ad 2ᵐ ꝺꝺ q̄ illud ỽbū ītelligēdū ē ꝺ bis q male bñdicūt īq̄ztū mali sūt. qa īq̄ztū ta les laudāt mala q̄ de⁹ uitupat. Sacerdotes aūt mali cōficiūt cor⁹ xp̄i īq̄ztum mali sūt. sʒ īq̄ztū sūt sacerdotes. nec sic cāe pncipales. sʒ sic misteriales. Uñ a quocunqʒ sacerdote cōficiat᷑. cōficit᷑ pncipal'r nō benedictōe hoīs. sed dei. ⸗Ad 3ᵐ ꝺꝺ q̄ ſm glo. ibidē ibi accipit᷑ ptās p executōe peccā tis. et ītelligēdū ē q̄ tal' executō ñ remanʒ eis de iure. ⸗Ad 4ᵐ ꝺꝺ q̄ istud uerbū consecrare nō ualʒ. intelligēdū ē de iure. sʒ tñ glo. ibidē. talis cōficit si formā obseruet. qa h⁹ ordīs ē quē retinet recedēs ab unitate eccle. ⸗Ad 5ᵐ ꝺꝺ q̄ q̄zuis uirtus misse pncipal'r cōsistat in sacr̄o. et quātum ad h⁰ equal'r ē bona missa celebrata a malo sacerdote sic a bono. tñ q̄ztū ad aliq̄ secūdaria pōt eē missa boni sacerdotis melior. qa quātū ad illa ñ solū hʒ efficaciā ex ope opato. sed ēt ex sanctitate ⁊ deuotōe opantis. et iō ceteris pib⁹ melius ē audire missam a bono sacerdote q̄ʒ a malo.

SEcundo querit᷑ utꝝ nō sacerdos possit hoc sacr̄ʒ cōficer̄. Et uᷣ q̄ sic. Duoꝝ actuum quoꝝ un⁹ ordinat᷑ ad aliū. ille ē nobilior ad quē ali⁹ ordinat᷑. sʒ cōficer̄ cor⁹ xp̄i ordinat᷑ ad sumer̄. g⁰ nobilius ē sumere q̄ʒ cōficere. sʒ nō sacerdos pōt sumer̄. g⁰ multo fortius pōt cōficere. ⸗Itē cor⁹ xp̄i cōficitur ī uirtute dei. Sʒ bon⁹ laic⁹ plus pticipat de uirtute dei q̄ʒ malus sacerdos. g⁰ multo fortius pōt cōficere q̄ʒ malus sacerdos. ⸗Cōtra solis aplis et alijs discipulis dixit xp̄s ī cena. hoc facite ī meā cōmemoratōem. sʒ aploꝝ epi sūt successores. alioꝝ discipuloꝝ p̄sbyteri. di. 21ᵃ. In nouo. g⁰ ptātē cōficiēdi ñ hñt nisi epi et sacerdotes īferiores ⸗Rñdeo q̄ nō sacerdos ñ pōt h⁰ sacr̄ʒ ꝯficere. sic. n. accipi pōt ex sñia diony. p⁰. c⁰. eccl'i. hierar. et ber. 3⁰. li. de ꝯsiꝺ. c⁰. 13⁰. Eccl'iastica hierarᵃ imitari dʒ angelicā hierar. sed ſm diony 4⁰. c⁰. angelice hierar. Angeli inferiores reuelatōes diuinas seu illumīatōes recipiūt mediātib⁹ superioribus. Uñ et cōueniēs fuit ut ī ecclīca hierarᵃ inferiores reducerētur ī deū mediantibus supiorib⁹. et qa sacr̄m euchaᶜ offertur deo ad recōciliādum nos sibi uel ei fortius uniēdū. iō ptātē cōficiēdi cor⁹ xp̄i noluit deus dare nisi illis q̄ eēnt ex officio mediatores īter ipm ⁊ pplm cuiusmōi sūt sacerdotes. ⸗Ad pᵐ ī oppᵐ ꝺꝺ q̄ suptō sacri maior ē ī utilitate q̄ʒ cōfectō. sʒ ī ptāte ē ecōuso. ⁊ iō nō oʒ q̄ q̄ pōt sumere possit cōficere ⸗Ad 2ᵐ ꝺꝺ q̄ bonus laic⁹. plus pticipat de dei uirtute q̄ztū ad ea q̄ ptinēt ad formalē bonitatē subiecti pprij q̄ʒ mal⁹ sacdos. sʒ q̄ztū ad ea q̄ ptinēt ad ptātē pl⁹ pticipat de diuina uirtute malus sacerdos q̄ʒ bonus laicus. qa tñ simpl'r meli⁹ ē esse sanctū q̄ʒ hr̄e ptātē exercēdi officia sācta. iō sipl'r plus pticipat de dei bonitate bonus laicus q̄ʒ malus sacerdos.

TErtio queritur utꝝ nō sacerdos possit h⁰ sacramentū dispēsare. Et uᷣ q̄ sic. Legitur de beato laurētio q̄ nō erat nisi diacon⁹ q̄ sibi fuit commissa dñici corpis dispensatio Itē. 93ᵃ. di. diaconi. ita pñte p̄sbytero diaconus eucharistiā corpis xp̄i pplo si necessitas cogit iussus eroget. g⁰ saltē ī casu necessitatis nō p̄sbyteri pñt h⁰ sacr̄ʒ dispēsare. ⸗Itē eadē di. Diacones. dr̄ de diaconibus q̄ sacri corpis erogatōem sub conspectu epi seu p̄sbyteri nisi his absentibus ius nō hēant exercendi. g⁰ saltē absēte epo ⁊ p̄sbytero nō p̄sbyteri pñt hoc sacr̄m dispensare ⸗Itē laici ī casu pñt cor⁹ xp̄i tāgere. ⁊ debēt. ut si uiderēt ipm in luto cecidisse. et nō eēt ali⁹ q̄ eleuaret. g⁰ a fili pñe corpus xp̄i ad īfirmos deferre. ⁊ eis dare si ñ ē alius q̄ det. ⸗Cōtra ꝺ cōse. di. pᵃ. In sācta aplica sede statutū est ut sacra uasa ñ ab alijs q̄ʒ a sacratis dñoqʒ dicatis hominib⁹ ꝯtrectēt᷑. g⁰ multo minus licitū ē hoīmbus ñ sacratis hoc sacramētū dispensa[re] sʒ laici nō sūt sacrati. g⁰ h⁰ nullo mō lʒ eis ⸗Itē di. 93ᵃ. Nō oʒ diacones panē dare

.i. cor⁹ dñi fm glo. g° diaconi nō possunt hoc sacr̄m dispēsare. Rn̄deo q̄ dispēsatio h⁹ sacri ex officio nō cōuenit nisi p̄sbyteris. C⁹ rō ē. qa ip̄e sacerdos rep̄ntat xp̄m q̄ fuit mediator dei ⁊ hominū. dispēsatio aūt h⁹ sacri ē ad recōciliādū nos deo ul' ei forti⁹ uniēdū. ⁊ iō soli sac̄doti q̄ ē m̄diator īter deū ⁊ pp̄l'm. cōueit ex officio h° sacr̄z dispēsare. Uñ de cōse. di. 2ª. Peruenit. modis oib⁹ p̄sbyt̄ p semetip̄m īfirmū cōicet. qd̄ si alit̄ fecerit grau⁹ sui p̄iculo subiacebit. diacon⁹ aūt cōuenire pōt ī casu. s. cū necessitate cogēte iubet̄. eis ab ep̄o uel presbytero h° sacr̄z dispēsar̄ uel p̄sbytero lon ge posito. Si tū nccitas urget. ⁊ hec patēt p decreta ad p̄mā pte allegata. Laicis aūt dispēsatō h⁹ sacri siue absente p̄sbytero siue p̄nte. siue iubēte siue nō iubente nō cōueit. Uñ d cōse. di. 2ª. Perueit. q̄dā p̄sbyteri ī tm̄ p̄sūpsērūt diuia misteria ut laico aut feie sacr̄z cor⁹ dn̄i tradāt ad deferēdū īfirmis ⁊ q̄b⁹ p̄hibet̄ ne sacrariū igrediāt̄ nz ad altare appropiquēt ill' sancta scōrū cōmittūt̄. qd̄ q̄ztum sit horribile. q̄ztumq̄ detestabile omniū religiosor̄ aiaduītit prudētia. Igit̄. it̄ dicit p oia synodus ne talis temeraria p̄sūptio ulteri⁹ fiat. C⁹ rō assignari pōt ⁊ ex pte reuerētie sacri. qd̄ tāgi nō dz nisi a maib⁹ sacratis et ex pte ordis mēbror̄ ecclie. q̄ exigit ut sic ab aia mediante corde deriuāt̄ e⁹ ūtutes ad alia mēbra. et sic diuie illuiatōes mediātib⁹ supiorib⁹ deriuant̄ ad iferiores. ita sacr̄a spūal' uite debēt pp̄lo p mi̅stros ecclie dispēsari. Ad p^m. dd̄ q̄ q̄uis fuerit sāguīs dispēsator nō tū legit̄ fuisse dispēsator corpis. Uñ adhuc ī aliq̄b⁹ eccl'ijs mi̅stris altaris sanguis p diaconū dispēsat̄ nō tū cor⁹. C⁹ rō ē qa dispensās cor⁹ tangit ip̄m. qd̄ ñ dz facere nō hn̄s man⁹ cōsecratas nisi ī casib⁹ supradcis. sz dispēsans sanguinez ñ tāgit nisi uas. Ad alia. 2°. seq̄ntia pz q̄d dici dbeat ex dcis ī q̄ōe. Ad. 4^m. d d q̄ nō est sil'e de dispēsatōe h⁹ sacri et eleuatōe e⁹ de luto si cecidit. qa receptō h⁹ sacri nō est necessitatis. sed sibi reuerētiā facere necessitatis est quā facit q̄ eleuat ip̄m de luto.

QUarto queritur utr̄ licitū sit hoi h° sacr̄m suscipe a publico peccator̄. Rn̄deo q̄ a publico peccatore heretico. symoniaco. uel scismatico. uel excōicato. nō dz h° sacr̄z suscipe. qa p̄dcis iterdcā ē dispēsatio h⁹ sacri ex statuto ecclie. q2 sūt ex̄ unitatē ecclie in qua sacr̄a ɔferūt̄. nec ēt a publico fornicator̄. qa pp h⁹ sacri reuerētiā ēt illis iterdcā ē h⁹ sacri dispēsatō. maior tū reqritur manifestatō crimis fornicatōis ad hoc ut euitet̄ fornicator q̄z symonie. aut scismatis aut excōicatōis. ad hoc ut caueāt hoies h° sacr̄m recipe ab eis. nō. n. dz uitare recipe sacr̄m a fornicario nisi sit ɔuictus et cōdenatus p sn̄iam uel p cōfessionē fcām ī iure uel p rei euidētiā q̄ tāta ē q̄ nulla pōt tergiuersatōne celari. ex̄ de cohi. cl̄i. ⁊ mu. c°. ult. c°. Ura. et sic itelligit̄ illd̄ decretū di. 32ª. Nullus. Nullus missā audiat p̄sbyt̄i quē scit cōcubinā idubitāt̄ hr̄e hz q̄ ut̄ teñ glo. ibid̄. Si aūt q̄ras utr̄ licitū sit hoi h° sacr̄z suscipe a sac̄dote degradato d° q̄ nō. nec ēt ab irregulari si sua irregulaitas est notoria. nec ēt a simpl'r suspēso a sacerdotali officio si illa suspēsio notoria ē. qa q̄ scienter a p̄dcis suscipet h° sacr̄m cōtemneret sn̄iam ecclie qd̄ facere nō licet.

COnsequenter queritur de 2° p̄ncipali. Et circa hoc q̄runt̄ q̄ttuor. P° utr̄ licitū sit pl'es sacerdotes sup eandē hostiā ūba cōsecratōis p̄ferre cū itētione cōsecrādi. 2° utr̄ liceat sacerdoti abstinere a celebrādo p totum tp̄us uite sue. 3° quo tp̄re debeāt celebrari misse. 4° q̄re celebrantur tres misse in dn̄i natiuitate et q̄re nō celebrat̄ missa in pasceue.

PRimo ōn̄do q̄ nō ē licitum plures sacerdotes sup eandē hostiā ūba cōsecratōis p̄ferre cū intentōne consecrandi. supfluū ē facere p plura qd̄ cōplete fieri pōt p unū. sz p unū sacerdotē cōplete pōt hostia cōsecrari. g° superfluūz ē. et ex cōsequēti illicitū plures sacerdotes sup eādē hostiā uerba cōsecratōis p̄ferre. Itē plurificare formā cōsecrationis sup eādē hostiā p unū sacerdotē est iniuriari sacro eo q̄ semel p̄ferre consecratōis formā sufficit. g° a simili plurificare cōsecratōis formā p plures sacerdotes ē iniuria ī sacro. uel dicas q̄r ñ. Item difficile ē q̄ simul icipiāt et sil' terminent

nisi a casu. sed ĩ cõplemẽto p̃me p̱lationis fit transubãtio in eodẽ instanti. g° forma ab alijs p̱lata p̱fert̃ sup hostiã iã cõsecratã q̃d ẽ sacro iniuriari. Cõtra dñs Inno. de offi. mis. pte 3ª. c°. 20. Cõsueuerũt p̃sbyteri cardi. Romanũ circũstare põtificẽ et cũ eo pit̃er celebrare. cũq3 cõsumatũ ẽ sacrificiũ de manu eius cõiõnẽ accipe significãtes ap̃los qui cum dño pit̃er discũbẽtes sacr̃m de manu eius eucharistie accepert̃. Rũdeo q̃ de lege cõi nõ d3 sup eãdẽ hostiã forma cõsecratõis nisi ab uno sacerdote p̱ferri. et semel tñ. ex cã tñ spẽali licitũ est q̃n3 eã a pluribus sacerdotibus p̱ferre nõ tñ a quolib3 nisi sel' tñ. Sm. n. morẽ q̃rũdã eccl'iaꝝ sacerdotes cũ ordinãt̃ ẽpo celebrãti cõcelebrãt. cuius rõem assignãt aliq. q̃a sic faciẽdo rep̃ntãt q̃ q̃n dñs hoc sacr̃3 instituit. et ptãtẽ cõsecrãdi discipulis dedit. censuerũt cũ eo. et ip̃e cũ eis. S3 hec rõ ñ uĩ multũ cõueniẽs. magis. n. q̃d dcm ẽ rep̃ntant de manu ẽpi cõicãdo q̃3 ipi ẽpo cõcelebrãdo. In hoc. n. q̃ ẽps cõicat 7 ipi de manu eius cõicãt. rep̃ntat̃ q̃ ĩ cena q̃n xp̃us hoc sacr̃m instituit. hoc sacr̃m sũpsit. 7 ipi de manu eius sũpserũt q̃n ptãtem cõsecrãdi eis dedit. Iõ uĩ alijs d̃d q̃ rõ q̃re h° aliq̃n fit ẽ ad securitatẽ. ut. s. si ẽps non h̃ret intẽtõem cõsecrãdi. aut formã debitã ñ obseruaret. q̃ nihilomin⁹ eẽt hostia cõsecrata p aliũ. 7 hi dicũt q̃ cõcelebrãtes ẽpo ñ debẽt h̃re ĩtẽtõem cõsecrãdi nisi sub hac cõditõe. s. si ẽpus intẽtõe3 cõsecrãdi rectã nõ h̃ret. aut formã rectã nõ obseruaret. sic sacerdos celebrãs p̱babil'r timeret se v̂ba cõsecratõis ñ dixisse añq̃3 hostiã leuaret nullã faceret sacro iniuriã si v̂ba cõsecratõis diceret nõ ĩtẽdẽs absolute consecrare. sed sub hac cõditõe. s. si illã hostiã añ nõ cõsecrauit. Alij dicũt q̃ celebrantes ẽpo illa uerba non debent dicere intẽtõe cõsecrãdi. s3 tñmõ illa uerba material'r recitare ad rep̃ntãdũ q̃ q̃n discipuli a xp̃o ptãtem cõsecrãdi acceperũt hãc formã cõsecrãdi dedit eis. Si. n. ut dicũt isti alij sacerdotes ab ẽpo illa uerba p̱ferrẽt ĩtẽtõe cõsecrãdi siue absolute. siue sub cõditõe semp posset accidere ĩcõueniẽs. Si. n. intẽtõe cõsecrãdi absolute ea p̱ferrẽt. aut sil' termiarẽt illã p̱latõem cũ ẽpo. aut citius. aut tardi⁹. Si citius. añ eẽt hostia cõsecrata q̃3 ẽpus v̂ba cõsecratõis finiret. et sic v̂ba ẽpi nihil facerẽt. Si tardi⁹. añ eẽt hostia p ẽpm cõsecr̃ta q̃3 alij v̂ba cõsecratõnis finirẽt. 7 sic ad cõsecratõem alij ab ẽpo nihil facerẽt. Si simul cũ quilibet illoꝝ faciat q̃d p se suffic ad cõsecrãdũ nõ eẽt rõ q̃re magis cõsecr̃ret p unũ q̃3 p aliũ. 7 si dicas q̃ q̃a ĩtẽtio r̃qrit̃ ad p̱fectõe3 sacroꝝ. iõ cũ oẽs h̃eant ĩtẽtõe3 faciẽdi unã cõsec̃tõe3 nõ ẽ nisi una tñ cõsecratio. adhuc nõ euadis ut istis' uĩ. q̃a p h° nõ apparet rõ q̃uõ factũ cuiuslib3 ad h° coopet̃ cũ dici ñ possit q̃ q̃l3 sit h⁹ cõsecratõnis tota misterial' cã nec ps cãe. Simile ĩcõueniẽs poss3 accidere si alij ĩtẽderẽt cõsecrare nõ absolute. s3 sub hac cõditõe. s. si ẽps ĩtẽtõe3 cõsecrãdi h̃ret. q̃ si ẽps intẽtõe3 cõsecrãdi nõ h̃ret. tũc posset argui ut p̃us q̃ v̂ba cõsecrãtiũ sub cõditõe 7 ĩtẽtões aut simil' cõcurrerẽt. aut nõ. 7 tũc poss3 argui q̃sĩ mõ sili ut p̃us si pl'es sint ẽpo cõcelebrãtes. Qui vult tener̃ hãc ultimã opinionẽ põt dicere q̃ r⁹ᵐ ad ptẽ p̃mã nõ plus cõcludũt nisi q̃ alij sacerdotes ab ẽpo nõ debẽt dicere illa v̂ba intẽtõe cõsecrãdi. et h° uerũ ẽ sm istos. Cũ dicũt̃ nõ cõcelebrare ẽpo nisi p̱ tãto q̃ dicunt v̂ba q̃ debẽt obseruari ĩ cõsecrãdo. et q̃re ea dicãt ostẽsũ ẽ. sic ẽt põt intelligi v̂bũ Inno. allegatũ ad ptẽ scd̃a3. Qui aũt uult tenere p̃mã opinionẽ põt dicer̃ ad arᵐ ad ptẽ p̃mã. Ad p^m sic. q̃uis p unũ sacerdotem possit hostia cõueniẽt̃ cõsecrari tñ illa signi° q̃ ẽ cũ cõsecrat̃ p pl'es mõ supradcõ. ñ ẽ ita expssa q̃n cõsecrat̃ p unũ. Ad. 2^m d̃d q̃ nõ ẽ sil'e de plurificatõe forme sup eãdẽ hostiaꝝ p unũ et pl'es. q̃a nulla eẽt rõ q̃ plurificaret̃ p eũdẽ. S3 aliq̃ rõ ẽ ut uisũ ẽ ut ĩ aliq° cãu pl'ificet̃ p pl'es. Ad 3^m d̃d q̃ sic dicit dñs Inno. d̃ offi. mis. c°. p̱allegato q̃ siũ p̃us siue posteri⁹ p̱ferãt sac̃dotes r̃ferri d3 eoꝝ ĩtẽtõ ad instans p̱latõis ẽpi cui p̃ncipaliter celebrãti cõcelebrant. et tũc oẽs simul consecrant et conficiunt.

Secundo queritur utrum

liceat sac̃doti abstiner̃ a celebratõe p totũ tp̃us uite sue et uidetur q̃ sic. Sicut sacerdos habet potestatem consecrandi ita h3 ptãtem absoluẽdi. Utraq3. n. ptãs fũdatur

super caracterem sacerdotalē. ſʒ toto tp̄re uite sue licet sibi abstinere ab audiēdo confessiōes. ⁊ absoluēdo. gͦ a sili et a celebrā do. Cōtra luce. 23ͦ. hr̄ q̄ cū xp̄s discipul⁹ suis dedit ptāte cōsecrādi dixit eis. Hoc facite in meā cōmemoratōez. Rn̄deo ois accipiēs potestatē ordiatā ad bonū usū te net' ea uti loco ⁊ tp̄e debito ⁊ cōueniēti ha bita opportuītate. max cū illi⁹ potestatis usus i utēte actū meliorē non ipedit. ptās aūt sacerdotalis ptās ē ordinata ad opti⁹ usū. s. ad trāsubādū panē i cor⁹ xp̄i et ui nū i sanguinē. et ad rememorādū passiōez xp̄i. ⁊ ad intercedēdū familiari⁹ ⁊ efficaci⁹ apud eum p se et p pplo. neqꝫ actū melio rē ipedit. imo ad oēs alios bonos act⁹ co adiuuat. auget. n. illumiatōnem i itellectu. feruorē charitatis i affectu. ⁊ iō sacerdos q hac ptāte loco ⁊ tp̄e debito ⁊ cōueniēti hita opportuītate ⁊ dispositōe n̄ uult uti sʒ notabil'r negligit peccat. ⁊ multū dʒ tie re ne sic su⁹ neqꝫ q abscōdit pecuniaʒ dn̄i sui et eā ociosā dimisit a dn̄o nisi se corri gat iudicet'. Ad ar⁹ i opp⁹ pōt dici q̄ n̄ sile qa ptās absoluēdi directe r̄spicit cor pus xp̄i mysticū respectu c⁹ sacerdos uti nō pōt sua ptāte nisi sup ipsʒ hēat iurisdic tōem saltē i foro pn̄īe. sʒ multi sūt sacerdo tes nullā iurisdictōem hn̄tes sup aliquā p tē corpis mystici. ⁊ iō tales toto tp̄re uite sue licite pn̄t abstiner' ab audiēdo cōfessi ones. ⁊ absoluēdo nisi i casu. cū. s. aliqs la boraret i extremis nō potēs hr̄e suū sacer dotē prochialē nec supiorem. ⁊ peteret ab isto sacr̄m pn̄īe. tūc. n. peccaret nisi ipm au diret et absolueret. In illo. n. casu qlibʒ sa cerdos pōt absoluere penitētē. act⁹ aūt cō secrādi n̄ respicit directe nisi cor⁹ xp̄i uerū r̄spectu c⁹ qlibʒ sacdos nisi sibi sit iterdcā officij executō pōt licite exercere sue ptā tis usū. ⁊ tenet' eo mō quo supius dcm̄ est i qōe ⁊ sic bn̄ cōcludit ar⁹ ad ptē scdā.

TErtio q̄ritur quo tp̄e debeāt celebrari misse. Rn̄ deo q̄ qa hoc sacr̄m ptinʒ ad tp̄s gr̄e qd̄ p diē significat. iuxta illō apl̄i ad ro. 13ͦ. Nox aūt p̄cessit. dies aūt appropiq̄uit. iō cōit' loquēdo missa dʒ celebrari i die arti ficiali. et n̄ i nocte icipiē⁹ diē artificialē. n̄ tm̄ ab ascēsu solis sup orizōtē nr̄ʒ. sʒ ab il la pte tp̄ris q̄ pōt ppēdi eē sup orizōtē no strū aliq̄ aeris illustratō p aliquos radios solis q̄ illustratō ē manifestatō solis ortu ri. In nocte tn̄ natiuitatis dn̄i media nocte uel circa horā illā. ⁊ i nocte resurrectōnis circa pncipiū noctis celebrāt' misse pp p̄ uilegiū ⁊ solēnitatē illaꝝ noctiū. Un̄ de cō se. di. pͣ. Nocte. Nocte sancta natiuitatis dn̄i missas celebrēt p̄sbyt'i. ⁊ ifra. eadͦ di. Solēt. §. In ieiunis. i sabbato scō circa no ctis initiū missaꝝ solēnia sūt celebrāda. Il la. n. ps diei artificial' q̄ ē p⁹. nonā sabbati cōputat' cū nocte p̄cedēte diē sequētē. Un̄ i orone dr̄. De⁹ q hāc sāctissimā noctē ⁊c. ⁊ q̄uis n̄ sit necciuʒ tn̄ expectare ad mis sam dicēdā. tn̄ tūc hora p̄dcā licite ⁊ cōue niēter dr̄. Cōiter tn̄ solēnis misse celebra tō trib⁹ horis istituta ē fieri. s. hora 3ͣ. ⁊. 6ͣ. ⁊ 9ͣ. Celebratō. n. misse ē mēoriale passio nis xp̄i q ſm aug. 3ͦ. liͦ. de cōcordia euan gelistaꝝ circa mediū. Crucifixus fuit ho ra 3ͣ linguis iudeoꝝ. hora. 6ͣ manib⁹ mili tū. ⁊ hora. 9ͣ. expirauit. Cōsuetudo tn̄ est ut nō dicat' hora. 9ͣ. nisi i dieb⁹ ieiunioꝝ ⁊ max qn̄ ordies celebrātur. misse aūt p̄ uate dici pn̄t ab aurora usqꝫ ad. sextā. ⁊ cō munis cōsuetudo eccl'ie obseruat qd̄ i die bus nō ieiunioꝝ sollēnis missa celebretur inter tertiā et sextam.

QUarto q̄rit' q̄re celebrētur tres misse i dn̄i na tiuitate. et quare nō celebratur missa i pa rascene. Rn̄deo ut dr̄ de cōse. di. pͣ. No cte. In glo. Tres misse die natalis dn̄i cele brant'. Una ante diē q̄ significat tp̄s an legē qn̄ eramus in tenebris. 2ͣ cū diescit et significat tp̄s sub lege qn̄ nōdum plena dei agnitō habebatur. 3ͣ i die. s. plena. et significat tp̄s gr̄e qn̄ iā plena cognitō ha bebatur. Siles rōnes ponit mgr̄ guido ar chidiaconus. Mornen. in tractatu quem fecit de officijs eccl'ie. cͦ. 12ͦ. Supaddēs q̄ iō tres misse p̄dictis tp̄rib⁹ celebrātur. qa multi hoies triū tp̄rū p xp̄i natiuitatē sal uantur. Rō aūt quare nō celebratur in die pasceue ē qa dupl'r repn̄tatur ab eccle sia passio xp̄i. Uno mō iq̄ʒtū fuit in chri sto ſm se et absolute. Secundo modo inq̄ʒ tum illius passionis effectus seu influen tie ad nos perueniant seu i nos descēdūt

p° mō repñtatur feª 6ª. ebdomade scē. 2° mō alijs diebus in celebratōe misse. ⁊ ideo uolēs ecclia mētes fideliū occupari circa passionē dñi nrī iesu xpi ,ut fuit ī ipo s3 se et absolute ut moueāt corda coꝝ ad cō passionē. ⁊ q2 ipa dies ī q̄ passus fuit ipa3 passionē satis efficacit̄ repñtat. statuit ut illa die nō cōsecret̄ coꝛ' xpi. s3 qḋ ī p̄redē ti die cōsecratū ē ⁊ reſuatū sumat. sāguis tñ ñ reſuat̄ pp effusiōis pīculū. q2 aūt ef fect' ill' passiōis sen īfluētie ad nos cōti nue puenīūt. seu in nos descēdūt. iō statuit ecclia ut excepta die p̄dcā quotidie in ec clesijs missa celebretur.

C Onsequenter q̄rit̄ de 3° pncipali. Et circa hoc q̄rūt̄. 4. ⁊ Primo utꝝ liceat missam celebrare in loco nō sac° ⁊ 2°. utꝝ sr̄ altar̄ nō lapideū. ⁊ 3° an ī calice lapideo uel ligneo uel ereo ⁊ 4° utru3 lice at celebrar̄ sīn ig̊ ⁊ uestib' ab ep̄o būdcis.

P Rimo oñdo q̄ licitū ē cele brar̄ ī loco nō sacro. licitū. n. ē deū orare ī oī loco ⁊ sibi suire. s3 celebrare missa3 ē seruire deo. g° licitu3 ē eā celebrare ī oī loco. ⁊ Itē sic h° sacr̄3 ñ ē ncc̄itis. ita nec sacr̄m cōfirmatōia. s3 lici tū ē sacr̄3 cōfirmatōis celebrare ī loco nō sacro g° ā sili ⁊ sacr̄3 altaris. ⁊ Contra de cōse. di. pª. Sic. nō ī alijs q̄3 dño ɔsec̄tis lo cis. i. ī tabernacul' diuīs p̄cibus a pōtifici bus delibutis missas cantare. ⁊ sacrificia offerre l3. ⁊ Rñ° q̄ cōit̄ ñ l3 missā celebra re ī loco ñ sacro. q̄a sic īstituit ecclia. ut. p3 ī decreto allegato ad ptē. 2ᵐ. ⁊. c°. sequñti. Hic g° ⁊. c°. sequñti. ubi dr̄. Nullus p̄sbyr̄ missas celebrar̄ p̄sumat nisi ī sacratis ab ep̄o locis q̄ sui pticeps decetero uoluerīt eē sacerdotij. c' īstitutōis rō fuit q2 ī sa cr̄o altaris qḋ ī missa cōsecrat̄ cōtiet̄ ille q̄ ē sūme sāct' ⁊ totius nr̄e scītatis cā effe ctiue inq̄3tū deus. ⁊ meritorie īq̄3tū hō. in casu tñ mag̊ necītis pmittūt iura celebra ri ī loco ñ sacro. si tñ tabula sit ɔsecrata ce teraq3 sācta misteria ad illḋ officiū ptinē tia ibi affuerīt sic cū ecc̄ᵉ pᵉ fuerūt icēse ul' cū hoīes sūt ī itiner̄ cū ecc̄ᵉ defueīt. ḋ ɔse. di pª Cōcedim'. qbus casib' exceptis ñ l3 celebrare ī loco ñ sacro nisi de cōsēsu epi. de cōse. di. pª. Missa3. q tñ hoc cōceder̄ ñ d3 nisi assit legitima ⁊ rōabilis cā. ⁊ Ad p° in opp° ḋḋ. q̄ q̄3uis licitū sit deo ī oī loco suire. nō tñ hoc suitio spāli qḋ ē ī celebra tōe misse pp cām supius dcām. Uñ de cō se. di. pª. Unicuiq3 fideliū. Unicuiq3 fideli um ī domo sua oratoriū l3 hr̄e ⁊ ibi orar̄. missas aūt celebrare nō l3 nisi ī casib' su pradictis. Oratoriū tñ sacrū alicui facere nō licet nisi auctoritate epi. de cōse. di. pª. Nemo p°. ⁊ Ad 2ᵐ ḋḋ q̄ ñ ē sile. q̄a sacr̄3 cōfirmatōis nō ɔtinet ipm xp̄m. Decretū ad ptē aliā ītell'r supposito q̄ nō assit licē tia epi. aut casus maxᵉ necessitatis. Unde post uerba allegata īmediate subiūgit̄ nisi summa coegerit necessitas.

S Ecundo q̄ritur utꝝ liceat missā celebrar̄ su p altare nō lapideū ⁊ Rñdeo q̄ q̄3uis aū tp̄us siluestri celebraret̄ sup altare ligneū qḋ cito poterat trāsferri. q2 pp psecutōe3 nō erat fidelib' certus loc' ad manēdū. tñ postea instituit ecclia ut nō celebraret̄ nisi sup altar̄ lapideū. Uñ ḋ ɔse. di. pª. Altaria. Altaīa si ñ sūt lapidea chrismatis ūctōe ñ cōsecrēt̄. c' rō fuit q2 altar̄ d3 eē ḋ mª for ti qḋ cōsecrari d3. et iō nō d3 eē de terra. et q̄a ī ecclia d3 eē copia altariū ut h° my steriū frequētet̄. Iō altare nō d3 eē de au ro uel de argēto. q̄a facil'r nō pñt hr̄i. In ueteri aūt lege. q̄a ñ sic multiplicabāt̄ alta ria. nihil oberat si de auro fierēt. cōueniē tius aūt est ipa fieri de lapide q̄3 de ligno pp significatōe3. Uñ de ɔse. di. pª. Altaīa. In glo. sr̄ illḋ ḃbū. ñ ɔsecrēt̄. hr̄ q2 xp̄s pe tra dr̄. Itē q2 erexit iacob lapidē ī titulū.

T Ertio queritur utꝝ liceat missā celebrare ī calice lapideo uel uitreo ul' ereo. Rñ° q̄ ñ l3 ī calice lapi deo pp e' ieptitudinē nec ligneo pp hūo ris ībibitōe3. nec uitr̄o pp e' frāgibilitatē. nec cū calice de ere uel auricalco. q2 ob ui ni ḃtutē eruginē colligeret. et uomitū p uocare poss3. sed d3 eē calix de auro uel de argento. et si quis tā paup est q̄ non pos sit hr̄e calicē aureū uel argenteū hēat stā gneū. Uñ de cōse. di. pª. Ut calix. Calix do mini cū patena. si ñ ex auro oīo ex argen to fiat. Si qs aūt tam paup ē saltē uel stā gneū calicem hēat. de ere aut de auricalco

non fiat. qa obuini ṽtutē erugīnē piterqꝫ uomitū ꝓuocat. nullus aūt in ligneo. aut in uitreo calice p̄sumat missam cantare.

QUarto queritur

utꝝ liceat celebrare sine igne et uestibꝰ ab epo bn̄dictis. Rn̄deo q̄ sacerdos nō dꝫ celebrare sine igne pp eccl'ie cōstitutōeꝫ q̄ rephēdit celebrātes sin̄ igne. ex̄ d' cele. mis. c. ult. et pp ipius ignis significatōem. significat. n. dilectōis feruorē p quam xp̄us hoc sacr̄ꝫ cōstituere uoluit. et p quā deus filiū suū ꝓ nobis passiōi tradidit. Iux̄ illō Io. 3°. Sic deus dilexit mūdū ut filiū suuꝫ unigenitū daret eius ēt lumē et calor signi ficat q̄ sacr̄ꝫ opat̄ i celebrāte digne ꝛ susci piēte augmētū illumiatōis i intellectu. ꝛ feruoris charitatis i affectu. n̄ dꝫ ēt ignis omitti pp eꝰ p̄figuratōem. hoc. n. p̄figuratū fuit p igne. de quo dr̄ leuit. 6°. Ignis in altari supardebit. et p ignē q̄ uixit sub aq̄ 70. annis. ut hr̄ in glo. sup decretalē pallegatā. Nō dꝫ ēt celebrare sacerdos sine uestibus ab epo bn̄dictis pp eccl'ie cōstitutōem. et pp uestiū significatōem. q̄ expo nef. 4a. q. seqn̄tis articuli. ꝛ pp eaꝝ p̄figuratōeꝫ q̄ p̄cessit i uestibꝰ legaliū sacerdotū Quod aūt sine uestibus ab epo bn̄dcis celebrari n̄ debeat. hr̄ exp̄ssū d' cōse. di. pa. Uestimēta. ubi sic dr̄. Uestimēta eccl'ie qbus dn̄o mistrat̄ sacrata debēt eē ꝛ honesta. q̄bus i alijs usibꝰ nō debēt frui q̄ꝫ eccl'iasticis ꝛ deo dignis officijs. Que aūt ꝛ quot sit ille uestes refert Inno. i li° de offi. mis. pte pa. c. 10. sic dicēs. Sex sūt. n. indumēta cōia epis ꝛ p̄sbyteris vꝫ. amictus. alba. cingulū. stola. manipulus. ꝛ planeta. In multis tn̄ locis iualuit cōsuetudo ut cingulus nō bn̄dicat̄. rōabiliꝰ tn̄ eēt ipm bn̄dici. spalē. hꝫ significatōeꝫ q̄ patebit. 4a. q. articuli. sequētis. sꝫ hoc nō icludit necessitatē. Calciatio. n. sacerdotis spalē hꝫ significatōem. neqꝫ tn̄ sutulares benedicuntur.

COnsequenter

q̄rit d' 4°. pncipali. Et circa h° q̄rūtur. 4. P° utruꝫ celebrās i loco iterdicto sit irregularis. 2° utꝝ celebrās sup altare nō cōsecratuꝫ aut fractū sit irregularis. 3° utꝝ celebrās sine uestibꝰ bn̄dcis. et ad celebrādū deputatis sit irregularis. 4° qd significēt illa q̄ reqrūtur ad celebratōem misse ultra illa q̄ reqrūtur ad essentiā sacramenti.

PRimo

q° q̄ro utꝝ celebrās in loco iterdcō sit irregularis. Rn̄deo q̄ sic si scieter faciat. ꝛ locus sit interdictus a iudice. qd̄ pōt ꝓbari p illud qd̄ hr̄ ex̄ de cl'i. excōi. depo. uł iterdic. mi. Postulasti. ubi dr̄ q̄ tales sunt ecclisticis bn̄ficijs spoliādi. et p illud qd̄ hr̄ ex̄ de excess. p̄la. Tāta. in glo. ubi dr̄ q̄ talis q̄ꝫtū ad sacr̄m eccl'ie excōicatus ꝓputat̄. ꝛ q̄ ē ab officio suspēsus ꝛ p̄uatꝰ. Celebrās tn̄ i loco nō iterdcō psonis iterdcis nō pp hoc irregularis ē. qa hoc iuenit̄ in iure positū et pene āplīāde nō sūt. Nec ēt celebrās i loco iterdcō a iure tm̄. Un̄ celebrās i eccl'ia sāguis aut semis effusiōe polluta ēt si sit publicū p euidētiā uel p famā irregularis nō ē. grauit̄ tn̄ peccat sicut p̄cepti eccl'ie trāsgressor. ex̄ de cōsecrātōe ecclesiastica. c°. ulti. Si aūt illa pollutō occulta ē tūc credo q̄ si aliqs secreto hoc sciēs ibidē celebret nō peccat. saltē si aliā ecclesiā nō hꝫ i ꝓmptu. qa p tali pollutōe eccl'ia recōciliatōe nō indiget de necessitate. arꝰ ex̄ de adultis. Significasti. q̄ꝫuis tutius esset eā facere secreto recōciliari.

SEcundo

q̄rit utꝝ celebrās sup altare nō consecratū aut fractū sit irregularis. Rn̄° q̄ nō. qa irregularitas ē de iure positiuo. et hoc nō ē i iure positū. Sciēter tn̄ celebrās sup altare nō cōsecratū grauiter peccat ēt si hoc faciat ex ignorātia crassa. q̄ꝫuis minus grauiter q̄ꝫ si h° faceret sciēter. qꝛ eccl'ia ordiauit sup altare cōsecratū debeȓ celebrari. de cōse. di. 1a. Eccl'ie. ꝛ. c°. Cōcedimus. ꝛ duobꝰ. c. sequētibꝰ. sup altare auteꝫ fractū nō enormit̄ licitū est celebrare. n̄ tn̄ si fractū enormiter eēt. ex̄ de conse. eccle. uel altaris. Quod in dubijs.

TErtio queritur

utrum celebrās sine uestibꝰ bn̄dictis et ad celebrādū deputatis sit irregularis. Rn̄deo q̄ nō. siue hoc faciat sciēter siue ignorāter. qa hoc n̄ inuenit̄ in iure positum. tn̄ scienter uel ex ignorantia crassa celebrās aut sine manipulo benedicto aut sine stola

et sic de alijs grauiter peccat. ubi tñ cõsue tũ ẽ cingulũ nõ bñdici nõ credo q̃ peccat celebrãs cũ cingulo non benedicto.

Quarto queritur

qd significẽt illa q̃ reqrũtur ad celebratiõnẽ misse. ultra illa q̃ requirũtur ad eẽntia3 sacri. Rñ° q̃ illa q̃ reqrũtur ad celebratiõnẽ misse repñtãt nr̃e redẽptõis mysterium qð in icarnatõe fuit incboatũ ĩ natiuitate et p̃dicatõe ꝓmotũ in passione cõpletũ in resurrectõe declaratũ et iõ q̃dã repñtãt ptinẽtia ad incarnatõem. q̃dã ad natiuitatẽ, quedã ad xp̃i p̃dicatõnẽ. q̃dã ptinẽtia ad passionẽ. q̃dã ad resurrectionẽ. Sacerdotis aũt calciatio incarnatõis ẽ repñtatio. In p sona. n. filij dei dr̃ ĩ psalmo. In idumeã extẽdã calciamẽtũ. i. hũanã natura3 quã assiunã. Un̄ sacerdos cũ xp̃m repñtet missam nõ d3 dicere discalciatus. Amict⁹ in capite repñtat diuinitatẽ amictã hũanitate. caput. n. xp̃i deus ẽ. Alba nouitatẽ uite significat quã xp̃s habuit et docuit et tribuit in baptismo. Zona xp̃i iustitiã. iux̃ illud Isa. xi°. Erit iustitia cingulũ lũboꝝ e⁹. Manipulus positus ĩ leua significat q̃ xp̃s in uia brauiũ obtinebat. p maĩpulũ. n. brauiũ designatur. iux̃ illð psal. Uenĩẽt cũ exultatõe portãtes manipulos suos. p leua3 uita pñs ĩtelligit᷑. Stolla q̃ collo sacerdotis incũbit obediẽtiã significat quã xp̃s ꝓpt salutẽ humani generis subijt factus obediens usq̃ ad mortẽ. Casula q̃ alijs uestimẽtis sup põitur xp̃i charitatẽ significat. q̃ oĩes alias uirtutes excellit. Introit⁹ sacerdotis ad altare aduẽtũ xp̃i significat. ꝛ introitus misse desideriũ aduẽtus eius significat. et iõ in missa solẽni nõ d3 intrare sacerdos quousq̃ inceptus sit ĩtroit⁹ misse. q2 añ fuit xp̃us desideratus q̃3 ueniret. et q2 in aduẽtu xp̃i fuit tp̃us mĩ̃icordie. iõ post introitũ subiũgitur kirieleyson. qð interp̃tatur dñe miserere. qð nouies dr̃ cõputãdo ter qð dr̃ xp̃eleyson. ut p misericordiã xp̃i. nouẽ associemur ordinib⁹ angeloꝝ. Post hoc subiũgitur gloria in excelsis deo. ad repñtãdũ hymnũ quẽ angeli pastoribus nato dño cecinerũt. quẽ sacerdos ĩchoat. q̃a angelu3 magni cõsilij repñtat et chorus cõcinẽdo ꝓsequitur. q̃a subito fcã fuit cum angelo multitudo militie celestis laudãtiũ et dicẽtiũ ꝛc. oꝛones aũt q̃ subsequũtur repñtãt oꝛones quas xp̃us p⁹ suã natiuitatẽ fecit ꝓ pp̃lo. Ep̃la que p̄mittitur euãgelio legẽ significat q̃ grã3 p̄cucurrit seu p̄cursoris xp̃i p̃dicationẽ. Graduale lamẽtũ penitẽtie significat. q̃a Jo. penitẽtiã p̃dicabat. Et q̃a post luctu3 seq̃tur cõsolatõ. iux̃ illud. math. v°. Beati q̃ lugẽt qm̃ ip̃i cõsolabũtur. iõ post graduale cantatur alleluya. qð significat ĩeffabile gaudium angeloꝝ et hominũ ĩ eterna felicitate deũ laudãtiũ. Diaconus suscipiẽs codicẽ euãgelij bñdictõem a sacẽdote postulat ad significãdũ q̃ nullus d3 p̃dicare nisi mittatur. Euãgelij. n. lectio p̃dicatõe3 significat ꝛ debet legi in loco magis eminẽti q̃3 ep̃la iux̃ta illud. Sup mõtẽ excelsũ ascẽde tu q̃ euãgelizas syon. et ad designãdũ excellẽtiam legis grẽ sup legẽ scriptã. et h3 legens euãgeliũ faciẽ ṽsam ad aq̃lonẽ ad significãdum p̃dicatõnem xp̃i esse ꝯ illum q̃ dixit. Ponã sedẽ mea3 ad aq̃lonẽ ꝛ ero silis altissimo. Et q̃a corde credit᷑ ad iustitia3 oꝛe aũt cõfessio fit ad salutẽ. ut oñdat ecclesia q̃ q̃ euangelij uerbum corde recipit mox post euãgeliũ fidei symbolũ oꝛe decãtat. qð tñ sacerdos incipit ut significet q̃ xp̃us oꝛe ꝓp̃o xp̃ianã fidẽ docuit. Offertoriũ qð cãtatur significat sacerdote3 oblatuꝝ sacrificiũ laudis. q̃ añq̃3 dicat oremus. p̄mittit dñs nobiscũ ad significãdu3. q̃a nisi dñs sit nobiscũ ad salutẽ nr̃am orare nõ possum⁹. Silẽtiũ aũt qð seq̃tur rep̃sentat illud tp̃us quo xp̃s nõ ambulat palã inter iudeos cũ eũ ĩterficere cogitarẽt. q̃a tñ appropĩquãte die passiõis iesus iterũ in pubicũ ambulauit. ad hoc significandũ exclamat sacerdos p oĩa secula seculorũ. p̃fatio aũt ẽ q̃dã graꝝ actio et diuine laudis cõfessio repñtãs illã graꝝ actõem quã sc̃i reddũt xp̃o in celo ꝛ laudẽ q̃ laudatus fuit ĩ cõuiuio ĩ quo maria unxit eũ unguento. Sanct⁹ repñtat laudẽ quã sibi cecinerũt pueri hebreoꝝ dñica ĩ ramis palmaꝝ. ad significãdũ aũt q̃ pr̃ tradidit xp̃3 morti ex dono. i. ex mera grã. Judas ꝓ munere pecunie. et q̃ ip̃e xp̃s fuit sacrificium illibatũ sacerdos facit tres cruces sup oblatã. una3 cũ dicit hec dona. aliã cũ dicit

hec munera.aliã cũ dic. hec scã sacrificia illibata. ⁊ qꝛ illa uenditio fuit maledicta.pscripta.irrõnabilis.⁊ dtestabilis.ad hoc significãdũ dicit sacerdos in canone. hãc oblationẽ facere digneris bñdictam. ascriptã.ratã.rõnablẽ.⁊ acceptabilẽ De cõsecratiõe corpis ⁊ sãguis supius satis dcm̃ ẽ.eleuatio corpis xpi repñtat eleuationẽ xpi in cruce.denussio depositiõez eꝰ de cruce.positio sup pallã inolutionẽ eius in syndone munda. palla eniz syndonem repñtat.⁊ iõ dr̃ ꝺ ꝯsecratiõe distictiõe pᵃ Cõsulto.cõstituimꝰ ut sacrificiũ altaris ñ in serico panno aut inticto qsq̃z celebrarẽ psumat.Sed i puro linteo ab epo ꝯsecrato terreno.s.lino pcreato atq3 cõtexto sicut corpus dñi nr̃i Jesu xpi in syndone linea mũda sepultũ fuit.cũ at̃ sacerdos dic. Nobis quoq3 pccõribꝰ.repñtat ꝯtritõez ⁊ cõfessionẽ latronis alteꝝ increpãtis ⁊ dicẽtis.nos qdẽ digna fcis recipimus ⁊c̃. et misericordiã petẽtis.etiã q꜄ cẽturio ⁊ qui cũ eo erãt reuertebant pcutientes pectora sua.exclamatõ aũt sacerdotis uoce eleuata.pr̃ nr̃ q es in celis.ẽ reductio ad memoriã illius clamoris quẽ emisit xps i hora mortis dicẽs.pr̃ in manus tuas cõmendo spm̃ meũ. Altare crucẽ significat.calix sepulchrũ.patẽa lapidẽ quo sepulchrũ fuit clausũ.cũ aũt dic sacerdos.pax dñi sit sẽp nobiscũ.isinuat q꜄ una sabbatoꝝ stetit Jesus i medio discipuloꝝ ⁊ dixit eis.Pax uobis.⁊ qꝛ tũc dedit eis ptãtem remittendi pccã.⁊ iõ chorus exclamat. Agnus dei q tollis pe.m̃.⁊c̃.qꝺ ter repetit ad significãdũ q꜄ petimus nobis remitti pccã cogitatiõis locutiõis.⁊ opatiõis.p quoꝝ remissionẽ ueniemus ad eternã pacẽ. r̃pñtatio gᵒ que ẽ p cãtũ.Agnus dei ptinet ad resurrectiõis gaudiũ.post cõio etiã aplõꝛuz gaudiũ de xpi resurrectiõe significat. Ite missa ẽ.repñtat illud qꝺ dcm̃ ẽ discipulis statim post ascẽsionẽ xpi i celũ.s.hic Jesꝰ ẽ q assũptus ẽ a nobis in celũ ⁊c̃.Chorus aũt respõdẽs.deo grãs.repñtat aplõs regressos i ierusalẽ cũ gaudio magno unanimiter pseuerãtes in oꝛone.⁊ q꜄ p bñficio redẽptiõis nr̃e.cuius mysteriũ ut dictũ ẽ repñtat i missa debemus eẽ i cõtinua gratiaꝝ actione.

Consequenter

queritur de 5ᵒ pncipali. Et circa hoc q̃ritur 4. Primo utꝝ oĩs infidelis sit hereticus. 2ᵒ. utꝝ symõiaci sint heretici. 3ᵒ utꝝ her̃sis sit maximũ oĩuz pccõꝝ. 4ᵒ utꝝ heretici sint tolerandi.

Primo ostendo

q꜄ oĩs infidelis sit hereticus. heresis idez ẽ qꝺ diuisio. Sz oĩs infedelis diuisus ẽ a fide in q̃ pᵒ uniũť fideles. gᵒ oĩs ĩfidelis ẽ hereticus. Jtẽ oĩs ĩfidelis falsas opiones gignit uel seqtur. sed oĩs talis ẽ hereticus. gᵒ oĩs infidelis ẽ hereticus. Cõtra iudei ĩfideles sũt ⁊ pagani. nec tñ heretici dicũť. Rñdeo q꜄ nõ oĩs ĩfidelis ẽ hr̃ticꝰ. ĩmo heresis ẽ spẽs ĩfidelitatis.ẽ.n.hereticus ille q pfiteť xpm ⁊ eius dogmata corrũpit. ⁊ qꝛ nullus denoĩať simplr̃ a dispositiõe seu ĩchoatiõe. sz ab hitu seu cõplemẽto.iõ ñ qcũq3 pfitẽs xpm ⁊ dogmata eius in corde puertẽs ppe uocať hr̃ticꝰ. nisi sit ãnexa ptinacia. Ad pᵐ i oppᵐ ꝺꝺ q꜄ ñ oĩs diuisio a fide hr̃sis ppe dr̃.ut p3 ex dcĩs in qõne. Ad 2ᵐ ꝺꝺ q꜄ minor fl̃a ẽ nisi intelligať de gignẽte uel sequẽte falsas opiones circa ea q̃ sũt fidei ⁊ cũ pertinacia.

Secundo queri-

tur utꝝ symõiaci sint heretici. Rñdeo q꜄ symõiaci nõ sũt heretici ppe. sz tñ hr̃tici qñq3 dicũť p q̃ndã silitudinẽ.qꝛ ita opãť ac si ꝯ fidẽ sentirẽt. dũ p̃cio spũalia conãť emere uel uẽdere. ac si estimarẽt dona spiritus sci posse pecũia possideri.⁊ sic intelligi d3. qꝺ dr̃.i.q.ulti.c.ulti. p3 symoniacos ueluti p̃mos ⁊ p̃cipuos hereticos ab oĩbus fidelibus respuẽdos.

Tertio queritur

utꝝ heresis sit maximũ oĩuz pccõꝝ. Et uř q꜄ ñ.6.q.i. Quero utꝝ catholicũ cũ pessimis moribꝰ alicui heretico in cuiꝰ uita p̃t illud q꜄ hereticus ẽ nõ ĩueñiť hoĩes qꝺ rep̃hẽdãt p̃põere debeamꝰ ñ audeo p̃cipitare sñiaz. gᵒ saltẽ nõ ẽ ꝺꝺ q꜄ heresis sit maximũ pccõꝝ. Jtẽ Phi.8ᵒ ethi.c.10. Pessiᵐ ẽ cõtrariũ optio. sz charitas cui opponiť

odiū melioꝝ ē fide cui oppōit̄ heresis.ut
in 3° li° ōnsū ē.g° odiū ē pei⁹ heresi. Itē
illud ñ ē maximū pccm̄ qđ mīnit magnitu-
diné pcci.Sꝫ infidelitas ē h⁹i. Uñ ap⁹ p̄°
thio.p°.miam ɔsecut⁹ sū.qꝛ ignorās feci.ī
icredulitate.g° cū hr̄sis sit icredulitas he
resis ñ ē maximū pccm̄. Cōtra tāto pec
catū maius ē q̄to plura bona corrum-
pit .sed heresis plura bona corrumpit q̄ꝫ
qđcūqꝫ aliud pccm̄. qꝛ fūdamtū toti⁹ edi
ficij subuertit.g° heresis ē maxmū pccm̄ .
Rn̄deo q̄ ñ ē idē iudiciū de īfidelitate ꝛ
hr̄si .heresis.n.sup īfidelitatē addit ptina
ciā ꝛ recessū a fide prius recepta.Uñ he-
resis ē īfidelitatis spēs.ꝛ qꝛ recedere cum
ptinacia n fide prius recepta uidet̄ pcede
re ex odio ueritatis redarguētis ea q̄ dili
gūt a fide ptinaciter recedētes ꝛ odiū di-
uine vitatis maximū ē oīuꝫ pccōꝝ.iō here
sis nō rōe h⁹ qđ hꝫ ī itellectu.sꝫ rōne sue
radicis q̄ ē ī affcū maximū ē oīuꝫ pccōrū.
Infidelitas aūt qꝛ qñqꝫ pcedit ex ignorā
tia ñ sēp ē maxīa oīuꝫ pccōꝝ. Ad p̄ᵐ in
opp⁹ dđ q̄ q̄uis illud ibi dimittat̄ sub
dubio.tñ.12.q.1.Scim⁹. hoc determinari ur.
ut dicūt aliqui.ibi.n.dr̄ grauī⁹ puniūt̄ qui
notū fecerūt aut fidē pcepūt ꝛ notū ñ p-
fecerūt aut ī mal̄ finierūt uitā q̄s illi q sun
uoto aut fide mortui sūt. ꝛ tñ bona egerūt
opa.Uel pōt dici q̄ ibi accipit̄ hr̄sis p in
fidelitate.ꝛ qꝛ nō oīs īfidelitas ē maximū
pccōꝝ.iō hoc sub dubio ibi dimittit̄. Ad
2ᵐ dđ q̄ hr̄sis ñ maxi⁹ dr̄ pccōꝝ nisi rōe
radicis sue q̄ ē odiū vitatis fidei qđ odiū
oppōit̄ directe charitati. Ul̄ pōt dici q̄
ppositio Phi.itelligēda ē in his q̄ ñ sunt
adinicē ordiata ī quib⁹ destructo uno al
teꝝ nō destruit̄.qa ī ordinatis adinicē de
structio porīs ē peior siue ipm sit melius
siue ñ.eo q̄ ipō dīstructo ɔūtia dīstruūt̄.
Ad 3ᵐ dđ q̄ īfidelitas Pauli fuit ex igno
rātia .nō ex malitia.

Q Uarto queritur

utꝝ heretici sit tolerādi. Et uidet̄ q̄ sic.
Math.13°. phibēt̄ eradicari zizania ante
messē.Sꝫ p zizania ītelligunt̄ heretici sm
glo.ꝛ etiā iudiciū p messē.g° heretici sunt
tolerādi. Itē.24ᵃ.q.3. Notādū.ferendi
sūt mali ñ abijciēdi. Itē tolerādi sūt illi
q ad miāꝫ sūt r̄cipiēdi.Sꝫ hr̄tici sūt ad mi
sericordiā recipiendi quotiēscūqꝫ reuerti
uoluerit. Uñ Math.18.dixit xp̄us Petro
dimittēdū eē pccōri septuagelies septies.
i.quotiēscūqꝫ penituerit⁹.g° hr̄tici sūt to
lerādi. Cōtra.24.q.3.Secāde.secāde sūt
putride carnes ꝛ scabiosa ouis̄ a caulis re
pellēda.ne tota dom⁹ massa corp⁹ ꝛ peco
ra ardeāt.corrūpāt̄.putrescāt ꝛ itereāt.
Arrius in alexādria una sintilla fuit.sed
qm̄ nō stati oppressus ē totū eius orbem
flāma ppl̄ata ē. Itē ea.q. Illud. Abijciēda
prsus pestifera hec a sacerdotali uigore
patiētia ē q̄ sibimet.pccis alioꝝ pcēdo ñ
pcit.g° eccl̄ia ñ dꝫ tolerare hereticos ne
eis pcendo ñ pcat sibi. Rñdeo q̄ de he-
reticis dephēsis māifeste in heresi p⁹ uice
faciēdū ē sm q̄ dr̄ ex̄ de hr̄ticis.ad abo-
ledā.ubi dr̄ de quolꝫ .tali q̄ si fuerit cleri
cus uel religiosus ipō pnā spoliato oī of-
ficio ꝛ bñficio eccl̄iastico secl̄aris relinq̄t̄
arbitrio ptātis aīaduersiōe debita punie
dus nisi cōtinuo post rephēsionē erroris
ad fidei catholice vitatē spōte recurrere
ꝛ errorē suū ad arbitriū epi regiōis ꝛ pu
blice ɔsenſit abiurar̄ ꝛ satisfactōeꝫ ɔgruā
exhibere.laic⁹ āt nisi put dcm̄ ē abiurata
heresi ꝛ satisfactiōe exhita cōfesti ad fidē
cōfugerit orthodoxā secularis iudicis ar
bitrio reliquat̄ debitā recepturus p q̄li-
tate facinoris ultionē.de relapsis āt p⁹ q̄ꝫ
fuerit dephensi ɔūter subiūgit̄ q̄ seculari
iudio sīn ulla peit⁹ audiā sūt r̄liquēdi.C⁹
rō duplex ē.una qa si quotiescūꝫ r̄uterēt̄
ɔfuarēt̄ ī tpali uita ꝛ alijs tpalib⁹ bonis.
alij securi⁹ in hr̄si relaberēt̄. Alia ē qa sic
ab heīticis facili⁹ possꝫ īfici multitudo q°-
tiēscūqꝫ tñ reūti uoluerit ab eccl̄ia r̄cipi-
unt̄ ad pñiaꝫ nō tñ ad cōfuationē corpal̄
uite ꝛ alioꝝ tpaliū bonoꝝ. Alit̄ aūt dđ ē
de infidelib⁹ q xp̄ianā fidē nūqꝫ susceprūt.
Illi.n. rsi ad fidē sint iducēdi ñ tñ sūt co
gēdi.ut hr̄ decretoꝝ di.45ᵃ. Qui sincera
ꝛ.c.de iudeis. Cu⁹ rō duplex ē. Una ppt̄
bonū qđ ex hoc puenit.sic ex hoc q̄ iudei
ritus suoa obfuāt.i qbus oli pfigurabat̄
vitas fidei quā tenem⁹. hoc bonū puenit
q̄ testimoniū fidei nr̄e hem⁹ ab hostib⁹ ꝛ
quasi ī figura nobis repūtāt qđ credim⁹
.Alia ē pp uitationē maioria mali sic scā-

dali uel desidij .quod pūenire posset nisi tollaret̃.ul' īpedim̄ti salutis eoꝝ q tollati p9ea ɔitũr ad fidē.Ad p⁹ i opp⁹ dō q̄ h9 itelligēdū ē ꝑ illo tp̄e quo zizāia ñ pñt eradicari sin̄ piclo notabili eradicatiōis tritici.Uñ ibid̄ dr̄ ne forte colligētes zizania eradicetis cū eis sil' ⁊ triticū.Ad 2⁹ dō q̄ illa auct̃as itelligēda ē de ill' q aliof ñ ificiūt. h'sis āt ē morb9 maxīe īfectiu9 vñ ⁊ lepre ɔpat'.ul' d ill' d quoꝝ correctōe ē spēs.d relapsis āt p9 abiuratā h'sis ꝑsūit' q̄ nō sit ī fide stabiles.uñ ecclia d ill' ñ ɔfidit iux̃ illud ad Titū.3.h'ticū hoiēz p9 pmā ēt 8az correctōez deuita sciēs: qz subūsus ē q h9i ē.Ad 3⁹ dō q̄ illa auctoritas itelligēda ē de pccō ɔmisso in frem qd sēp dimittēdū ē a passo iuriā q̄ztū ad rācorē siue iuriās petat sibi rēitti siue ñ. sz ñ oz q̄ sēp sibi rēittat' pena quā meruit 8m iustitiam.

Circa līaz.p̄ce mystica ɔsecrat'. qz q̄uis fiat p orōnē indicatiuā.eā tñ p̄cē mysticā uocat.qz p eā nobis multa bōa ipetrāt.qd meli9 corpe ⁊ sāguīe xp̄i.hic p sāguinē itelligit totum xp̄m sub spē uini. ⁊ p corp9 totū xp̄m sub spē panis.qa q̄uis subā panis ñ ɔitat' nisi ī subāz corpis nec subā uini nisi ī sāguinē.tñ sub utraqz spē tot9 ē xp̄s p cōcomitātiā ut sup'9 declaratū ē.Excōicati ul' d h'si māifeste notati ñ uidet' h° sacr̄z posse ɔficere.hoc falsū ē nisi restrīgat' ad posse de iure ut ī qōib9 uisū ē.missa dr̄ ⁊c.missā btūs Petr9 apl's p̄m9 oiūz anthiochie dr̄ celebrasse 8z q̄ dic Hu°.2°.li.d sacra.pte 8a.c.ul.⁊ d cōsecratiōe distinctiōe pa. Jacobus. dicitur q̄ Jacobus cui primum c'dita ē hierosolymitana ecclia ut Basili9 cesariēs' ep̄s addiderit nobis misse celebratiōez.i.ordinē celebrāde misse 8m glo. ibidē.⁊ p9 alij alia addiderūt ad decorē ⁊ solēnitatē.ut h'.di.11a.ecclīasticaꝝ.dr̄ āt missa 8z mgr̄m eo q̄ celestis missus.i. āgelus aduēiat ad ɔsecrādū.ñ ut ɔsecret.sz ut sacerdoti ɔsecrāti assistat.vñ.li. ɔsecrād.dz legi ipsōal'r nec itelligēdū q̄ tm̄ mittatur un9 āgel9. sz magna m'ltitudo āgeloꝝ .dr̄ ēt missa 8m Hu.ubi p̄us eo q̄ ppl's fidel' p misteriū sacerdotis q mediatoris uice fūgit' iter deū ⁊ hōies p̄ces ⁊ uota ⁊ oblatiōes deo mittit.ul' missa dr̄. qz p trāsubstātiatiōez subē pāis ⁊ uini ī corpus xp̄i ⁊ sāguinē icip̄ sub utraqz spe tot9 eē xp̄s qi de nouo eēt miss9. Jube hec pferri p man9 ⁊c.hec.i.boꝝ sigīficata.s.eccl'e mēbra.iube pferri ī sublime altare tuū.i.in ecclīā triūphātē.nūqd si hoc mysteriū h'tic9 ausus fuerit usurpare āgelū de cel' mittit de9 nō ꝓpt' ɔsecrātē mittit.tñ pp sacri digitatē. ⁊ sēsus.i.pūsus assēsus sit crimē.

Di. xiiii.

Post hoc de pñia ⁊c.Supius det'miauit mgr̄ de bap° i quo gr̄a ichoatur.⁊ de ɔfirātōe p quā roborat'.⁊ de eucharistia p quā nutrit' ⁊ cōsumat'.Hic det'miat de pñia p quā ãissa 8cupat'.⁊ diuidr̄ i ptes.3.P° agit d pñia 8z eē suū.2° de ptāte mistroꝝ pñiaz iiungētiū.di.18.ibi.Hic q̄ri solet.3° de effcū rēissiōis a pte suscipiētiū.di.20.ibi. Sciēd ē ēt.pa i duas.P° det'miat de pñia i gñali.2° de ptib9 eius in spāli.di.16.ibi. In pfectōe āt .⁊ pa i.2.P° excludit errorē dicētiū q̄ pñia nō ē itabil'.2° errorē dicentiū q̄ pnia ē disibilis.di.se.ibi.Et sic p̄dictis.Pa in.4.p° pō: pnie notificatōez 2° occōe huius ondit exortū errorē .ibi. His ubis.3° subdit auctoritatū ꝑ error' adductaꝝ d'miatōez.ibi.His alijsqz.4° subiūgit v'itatis cōfirmationē .ibi . Qd uero pñia.

Circa h'c di.q̄rēd de.11⁹.pncipalit'.P° de pnie gñe 2° d eius spe 3° de eius subō. 4° d ei9 origine .5° de pnie formatōe 6° de formati actus pnie ad hitū ɔpatiōe. 7° de ei9 efficacia q̄ztū ad rēotionē mali 8° q̄z⁹ ad collationē bōi. 9° de pnie ɔtinuitate ⁊ itabilitate.10.de eius cōpatiōe ad uirtutes alias.11° de solēni pnia in spāli . Circa p⁹ q̄rūtur 2°.P° utꝝ pnia sit v'a 2° utꝝ sit generalis uirtus:

Primo ostendo q̄ pnia nō sit uirtus.nullū sacr̄z ē uirtus. pnia ē unū de.7.sacr̄is.g° non ē uirtus . Itē nulla uirtus p̄suppōit eē ul' fuisse ma

lū ī v̄tuoso. uñ etiā Phi. 4° ethi. c. ul. negat ūecūdiā eē ūtutē. ſʒ pnīa p̄ſuppōit fuiſſe pccm̄ ī pēitēte g° nō ē uirt⁹. Itē ſcōʒ Phi. 2° phiſicoꝝ. virt⁹ ē diſpoſitio pſcī ad optimū. ſʒ pnīa nō ē diſpoſitō pſcī. ſʒ ipſe cti. g° nō ē uirt⁹. Itē ſm Phi. 2° ethi. c. 3°. Uirtus ē circa bonū ꝛ difficile. Sʒ pnīa ē circa pccm̄ qd̄ ē malū. g° nō ē uirtus. ꝯ mgr̄ li. 2°. di. 27ª. Uirt⁹ ē bona q̄litas mentis q̄ recte uiuit̄. ꝛ qua nullus male ꝛ illicite utit̄. ſʒ hoc cōuenit pnīe. g° ē uirt⁹. Itē ſʒ Phi. 2° ethi. c. 5°. Uirtus ē hītus bon⁹ q habētē pſicit. ꝛ opus ei⁹ bonū reddit. ſʒ talis ē hīt⁹ pnīe. g° ē uirt⁹. Rn̄deo q̄ penitētia. 4. mōis pōt accipi. Uno mō p remedio ꝯ mortale pccm̄ actuale p ſacerdotes miſtrādo ꝛ ſicē ſacr̄ʒ nō uirt⁹. ꝛ ſic ꝓcedebat p⁹ a⁹ ad pmā ptē. Alio mō pro hītu hūliāte hoīeʒ ad penitēdū ſub debitis circunſtātijs ꝛ ſic eſt uirtus ut cōcludūt due rōnes ad pteʒ ſcōaʒ. 3° mō p penitēdi actu. ꝛ ſic ñ ē uirtus. ſʒ act⁹ ūtutis. 4° mō p dolore ſēſibili ꝓ pccō cōmiſſo. q ſi p̄cedat actū penitēdi ipm̄ ꝓmouʒ ſeu ītēdit. Si aūt ſeq̄tur tāq̄ʒ cātus ex illo intētionē eius ul̄ pſcōeʒ oñdit. ꝛ ſic nō ē uirtus ſʒ paſſio. Ad p⁹ patʒ rñſio ex dcīs. Ad 2⁹ dō q̄ maior ē fl̄ſa. Ad pbationeʒ eius dō q̄ Phi. nō negat uerecūdiā eē uirtutē ſʒ q̄ accipit̄ p hītu cāto ex m̄ltotiēſ uerecūdari ſub debitis circūſtācijs. ſʒ īq̄ʒ⁹ accipit̄ p paſſiōe. ē tñ paſſio bona īq̄ʒtuʒ ꝓhibʒ peccare. Sʒ q̄a Phi. ur̄ negare uerecūdiā eē uirtutē etiā ſʒ q̄ accipit̄ p hītu. īō pōt dici q̄ Phi. ibi loq̄tur d̄ ūtute cui⁹ actus nihil uitupabile preſuppōit eſſe uel fuiſſe in uirtuoſo. ul̄ nō repugnat cuicūq̄ʒ pfectōi ūtuoſi. Ad 3⁹ dō q̄ pnīa ē diſpoſitio pfecti pfcōne ſufficiētie. ē. n. reſpectu pcci p̄teriti nō p̄ntis niſi ī cōſideratiōe. Ad 4⁹ dō q̄ uirtus cū dr̄ eē circa bonū ꝛ difficile hoc ītelligēdū ē d̄ actu. i. q̄ oīs uirtutis actus diffiāl̄ ē ꝛ bonus q̄ʒuiſ aūt obiectū pnīe ſit pccm̄. tñ pcci d̄teſtatō bona ē q̄ ē pnīe actus.

S Ecundo queri tur utrꝫ pnīa ſit gn̄alis uirtus. Et uī q̄ ſic. uirtus oppoſita oī uitio ē gn̄alis. ſʒ pnīa ē uirt⁹ oppoſita oī uitio. g° ē uirtus gn̄alis. Itē actus pnīe q ē deteſtari pccm̄ cōuenit cuilibʒ uirtuti. q̄ eiuſdē uirtutis ē ītēdere bonū ꝛ deteſtari malū illi bono ꝯriū. ſʒ ſpāl̄ actus uirtutis nō cōuēit cuilibet ūtuti. g° pnīa nō ē uirtus ſpalis. ſʒ gn̄alis. Itē uirtus cui⁹ act⁹ ē circa obiectū cuiuſlibʒ uirtutis ē gn̄alis. ſʒ pnīa ē h⁹i. g° ē uirt⁹ gn̄alis. Cōtra uirtus cui⁹ actus nō ē gn̄alis nō ē uirtus gn̄alis. ſʒ actus pnīe q° ē deteſtari pccm̄ inq̄ʒtuʒ ē expiabile p actū penitētis uirtus nō ē gn̄alis. nō. n. cōuēit cuilibet uirtuti. g° pnīa nō ē actus gn̄alis. R° q̄ uirtutē eē gn̄alem pōt intelligi tripl̄r. ſ. eēntialit̄. cālit̄. ꝛ diſpoſitiē. P° mō ē uirtus gn̄alis q̄ p̄dicat̄ de q̄libet uirtute. nec ē diſtincta p eēntiā a uirtute aliq̄. ꝛ h° mō uirtus gn̄alis nihil aliud dīc q̄ʒ q̄libʒ uirtutē mō indet̄miato. ſic gen⁹ īportat q̄libet ſpēm mō īdet̄minato. ꝛ ſic pnīa nō eſt uirtus gn̄alis. ē. n. uirtus p eēntiā diſtincta ab oī alia uirtute. 2° mō charitas d̄r⁹ ē gn̄alis ad oēs alias uirtutes inq̄ʒtū habet cōpletū eē uirtutis. q̄a cōpletio cuiuſlibet hītus ī eſſe uirtutiſ ē p charitatē ſic p cām̄ formalē. 3° mō pnīe uirt⁹ ē gn̄alis. ut. n. inferius oñdet̄ p pnīaʒ diſpōit̄ hō ad ſuſceptionē aliaꝝ uirtutū. diſtictionē āt eēn̄ eius cognoſcere debem⁹ p ei⁹ obiectū qd̄ qdā dicūt eē pccm̄ ſub rōne qua dei offenſiuū. Sʒ ꝯ hoc arguit̄ ſic. ſic charitatis ē diligere deū ita ē eius odire offenſā dei. eiuſdē. n. rōnis ē diligere aliqd ꝛ odire ē ꝯriū. pccm̄ g° ſub rōne q̄ dei offenſiuū nō ur̄ eē pnīe obiectū. Ur̄ g° mihi dō q̄ penitētie obiectū eſt ꝓpriū actuale pccm̄ ſub rōe q̄ ē trāſgreſſio diuīe legis uidicabil̄ ꝛ expiabilis p actū ipi⁹ pēitētis. ꝛ quia ſub hac rōne pccm̄ nullius alterius uirtutis ē obiectū. ſeq̄tur q̄ actus pnīe ē p eēntiā diſtictus ab actib⁹ aliaruʒ uirtutū ꝛ pnīa a uirtutibus alijs. diſtinctio. n. uirtutū innoteſcit nobis p actus ꝛ actuū p obiecta. Ad p⁹ ī op⁹ dō q̄ maior ē falſa. uña. n. uirtus ab alijs p eēntiā diſticta pōt eē oppoſita cuilibʒ uitio ſub una rōne que ī quolʒ uitio reperit̄. charitas. n. oppōit̄ cuilibet pccō mortali inq̄ʒtū quodlibʒ pccm̄ ē ꝯriū ſūme bōitati. ꝛ pnīa cuilibet pccō inq̄ʒtū ē ꝯ iuſtitiā diuine legis ꝛ expiabile p actum penitētis. Ad 2⁹ dō q̄ deteſtari pccm̄ n

cõuenit cuilibꝫ uirtuti sub rõne q̃ cõuenit pnie. cuilibꝫ. n. alij uirtuti cõuenit detestari pccm̃ inq̃ꝫtũ ẽ ꝯtrariũ illi spãli bono ad qđ iclinat uirtus. pnia aũt detestat pccm̃ sub rõe alia ut supꝰ uisũ ẽ. Ad 3ᵐ dicendũ ꝙ maior nõ ẽ uera nisi itelligat ꝙ sit circa obiectũ cuiuslibet uirtutis ⁊ sub illa spãli rõne sub q̃ respicit a qualibꝫ uirtute. sic penitẽtia nõ ẽ circa obiectũ cuiuslibꝫ uirtutis. sub alia eni rõne detestatur pnia imoderatã delectationẽ q̃ꝫ tẽpantiã. et etiam imoderatũ timorem q̃ꝫ fortitudo ⁊ sic de alijs. Argᵐ ad ptẽ aliã gr̃a pricipal' cõclusionis potest cõcedi.

Consequenter queritur

de 2ᵒ pncipali. Et circa hoc querũt' duo. Pᵒ utꝝ pnia sit uirtutis una spẽa spãlissima. 2ᵒ utꝝ cõtineat' sub iustitia.

Primo ostendo

ꝙ pnia nõ ẽ uirtutis una spẽs spãlissima. q2 alterius spẽi ẽ pccm̃ in se ipm q̃ꝫ pccm̃ in ꝓximũ. ⁊ illa q̃ꝫ pccm̃ in deũ. Silr peccatũ cordis. oris. opis. diuersaꝝ sũt spẽrũ. cũ gᵒ oĩa ista obiecta sint pnie ur̃ ꝙ pnia distinguat' in plres spẽs. ⁊ sic non ẽ uirtutis spẽs spãlissima sꝫ subalterna. Itẽ neciũ ⁊ nõ necium no sũt eiusdẽ spẽi. Sꝫ pnia de mortalibꝰ ẽ necia. nõ aũt de uenialibus. q2 se ꝯpatiũt' cũ gr̃a gratũ faciẽte. gᵒ plures sũt spẽs pnie. Itẽ p rõnẽ gñalẽ ñ põt cõstitui spẽs spãlissima. sꝫ hitus cõstituũt' in spẽ p formales rões obiectorũ. cũ gᵒ pccm̃ sub rõne gñali cuilibet pccõ obiectũ sit pnie. pnia ñ ẽ uirtutis spẽs spãlissima. Cõtra q̃uis fides sit respectu plĩũ credibiliũ. tñ ẽ uirtutis spẽs spãlissima eo ꝙ pp unã uirtutẽ credit oẽs alias. gᵒ a simili q̃uis pnia sit respectu oĩuꝫ pccõrũ. tñ est uirtutis spẽs spãlissima. cũ oĩa pccã detestent' sub rõe una. Rñ ꝙ pnia ẽ uirtutis una spẽa spãlissĩa. ẽ. n. r̃spcũ oĩuꝫ peccatorũ sub una rõne cõi nõ cõitate qua sit predicabilis de quolibꝫ pccõ. ut ẽ cõitas generis. sꝫ cõitate qua repit' in quolibꝫ pccõ tã q̃ꝫ aliqđ distinctũ ñ ꝫm rẽ. sꝫ ꝫm rõnẽ a q̃libet spe pcci. Uñ q̃uis q̃libꝫ spãle pccm̃ sit pccm̃ ꝯ iustitiã legis diuine expiabile p actũ peñitẽtis. tñ hoc cũ reduplicatiõe non ꝑdicat' de aliq̃ spe pcci. q2 sine reduplicatiõe acceptũ cõsiderat' ut genus cuiuslibꝫ pcci. sꝫ cũ reduplicatiõe accipit' ut ps ꝫm rõnẽ disticta a q̃libꝫ pcci spe. exẽplũ ꝑdicatoꝝ. aĩal ꝑdicat' de q̃libꝫ spe aĩalis non tñ aĩal' inq̃ꝫtũ aĩal. hec. n. fıã ẽ. hõ ẽ aĩal iq̃ꝫᵐ aĩal. q2 pᵒ cõsiderat ut genꝰ ⁊ sic realiter idẽ ẽ cũ qualꝫ spe rõe differẽs. sꝫ nõ ꝑdicatur de spe inq̃ꝫtũ rõne differẽs. sꝫ inq̃ꝫtuꝫ realiter idẽ. cũ aũt accipit' cũ r̃duplicatõe ꝯsiderat' iq̃ꝫtũ rõne differẽs a spe. ⁊ iõ cũ ꝑdicat' de spe cum sui reduplicatiõe iplicatur ꝑdicari de ea p hoc ꝙ ẽ ꝫm rõnem differẽs ab ea. aĩal gᵒ inq̃ꝫtũ aĩal nõ ẽ genus. sꝫ iq̃ꝫtũ significat realiter idẽ cũ q̃libet spe aĩalis mõ tñ indeẽmĩato. sicut gᵒ uides ꝙ scia de aĩali inq̃ꝫtũ aĩal ẽ una species sciẽtie disticta a scia q̃ ẽ de hoĩe iq̃ꝫtũ hõ. ⁊ sic de alijs. sic pñia q̃ ẽ de ꝓpo pccõ actuali sub rõne qua ẽ ꝯ iustitiã diuine legis expiabile p actũ penitẽtis ẽ una spẽs uirtutis spãlissima. Ad pᵐ i oppoitũ dicendũ ꝙ non ualet. qa oĩa illa detestat' pnia sub una rõne cõi. Ad 2ᵐ dicendũ ꝙ maior ẽ falsa loquẽdo de necessario ⁊ nõ necessario nõ absolute. sꝫ ad ꝯsequẽdũ remissionẽ pcci. sicut. n. charitas ĩpfecta ⁊ pfecta eiusdem sũt speciei. cũ tñ pfecta nõ sit ad iustificationẽ necessaria ⁊ ĩpfecta sit ad hoc necia si nõ hr̃ pfecta. ita pnia ĩpfecta q̃ ẽ respectu mortaliũ tñ. ⁊ pfcã que ẽ respectu mortaliũ ⁊ ueniali ũ sit' eiusdem spẽi sũt. q̃uis 2ᵃ nõ sit necessaria ad iustificationẽ. pnia aũt respectu ueniali ũ ⁊ nõ mortaliũ uirtus nõ ẽ. Ad 3ᵐ dicendũ ꝙ p rõnẽ generalẽ gñalitate ꝑdicabilitatis nõ ꝯstituit' spẽs spãlissima nec sic ẽ gñalis formalis rõ obiecti pñie. sꝫ dr̃ gñal' q2 in pccõ repit'. exẽplũ q̃ꝫ una rõ aĩalis ꝑdicet' de rõne hoĩs ⁊ asini. q2 ꝫm Phi. 4ᵒ. metaphᶜ rõ quã significat nomẽ ẽ diffinitio. hec aũt ẽ uera aĩal rõnale mortale ẽ. subã aĩata sẽsibilis. ⁊ hec aĩal irrõnabile rudibile ẽ subã aĩata sensibil'. tamẽ diffinitio animalis nõ ꝑdicat' de ꝑdictis diffinitiõibus. Diffinitio. n. aĩalis inq̃ꝫtũ aĩal est substantia aĩta sensibil' tñ. Unde aĩal inq̃ꝫtũ aĩal cõsideratur ut ps spẽi. Arᵐ ad ptẽ aliã gr̃a ꝯclõis ꝯcedat'.

Secundo queritur utꝝ

penitētia ɔtineat sub iustitia. Et uī qꝫ ñ. nulla uirtus theologica cōtinet sub iusti-
tia. sꝫ pñia ē theologica uirtus. p illā enī
ꝑncipalr recōciliamur deo. gº pñia nō cōti
netur sub iustitia. Itē oīs uirtus q̄ cōtiet
sub iustitia ē moralis, sꝫ pñia nō ē moral
uirtus. qꝛ fm Phi. 2º ethi. c. 5º. et. 6º. vtꝰ
moralis cōsistit i medio. pñia aūt nō. refu
git. n. oē pecm̄ nō q̄dā sic. ꝛ quoddā ñ. gº
pñia nō cōtinet sub iustitia. Itē pñia re
spicit equalitatē inter extrema fm sniam
Phi. 2º. ethiꝰ. c. 5. Sed pñia cum sit circa
opatiōes hoīs ad deū nō respicit eq̄lita-
tem. qa deo nō possimus r̄pēdere equale
ꝓ bñficio recepto. fm Phi. 8º. ethiꝰ. c. ul.
neqꝫ equalē emēdā ꝓ pccō cōmisso. gº pe
nitētia nō ɔtiet sub iustitia. Cōtra glo.
sup illud psal. Sacrificate sacrificiū iusti-
tie. qd iustꝰ ē ut qsqꝫ suis peccatis potiꝰ
q̄ aliēis irascat seq̄ puniēs p pñiā satisfa
ctionē deo offerat. q̄si dicat hoc iustū ē in
quo expsse hr̄ qꝫ actus pñie ē actꝰ iustie.
Ite glo. sup illō Cor. xiº. Si nosmetipos
diiudicaremus. dicit nos met ipsos diiu
dicaremus penitendo. penitere ergo ē se
ipm diiudicare. sꝫ diiudicar ē actꝰ iustitie.
gº pñia cōtiet sub iustitia. Rn̄deo qꝫ pe
nitētiā cōtineri sub iustitia tripl'r pōt itel
ligi. Uno mō sicut ps integral' ɔtinet sub
toto integrali. Alio mō sic ps subiectiua cō
tinet sub toto uniuersali. 3º mō sicut ps
potētial' cōtinet sub toto corrn̄dēte potē
tiali. Primo mō dicūt aliqui pñiā cōtineri
sub iustitia. ad integritatē eni iustitie cō-
currūt due ptes. s. decliatō mali ꝛ opatio
boni. p pñiam aūt ē declinatō mali. nō tm̄
. n. p pñiā habilitat hō ad declinādū ma
lū culpe. sed etiā ad faciēdū opa bona in-
quātū fm iustitiā diuine legis ordiata sūt
ad expiationē culpe. pñia gº nō cōtinetur
sub iustitia mō ꝑmo nec ēt mō 2º. ꝓpe lo
quēdo de iustitia. qa pti subiectiue plene cō
uenit diffinitio totius. sed pñie nō plene
cōueīt plena rō iustitie ꝓprie dicte. quia
iustitia circa opationes que sūt ad alterū
obfuat rōnem debiti ꝛ equalitatis. sicut
in 3º li. oñsū est. q̄uis aūt p pñiam r̄ddat
hō dō debitū ex legis diuine necessitate. ñ
tm̄ pōt reddere equale. magnitudo. n. ma
litie culpe excedit magnitudinē cuiuscūqꝫ

emēde quā penitēs pōt facere. q̄uis si hō
faciat qd in se est mia dei q̄uietet r̄siduū.
nō. n. exigit ab hoīe ultra id qd pōt. ꝛ q̄-
uis pñie nō cōueniat plena rō iustitie. nō
tm̄ pp hoc ē inferior uirtus q̄ iustitia ꝓ-
prie dcā. que ē ad ꝓximū dupliti de causa.
tū qa nobilius ē imediate ordinai ad deū
q̄ imediate ad ꝓximū. tū qa ñ facere dō
eq̄lē emedā nō cōueīt pñie. nisi ex ipo
tia penitētis. nō ex malitia uolūtatis. quia
uere penitēs uellet facere equalē emendā
si posset. 3º mō penitētia cōtinet sub iu-
stitia. pars. n. potentialis dr̄ que pticipat
aliquā uirtutē totius. sꝫ nō totā. pñia aūt
in hoc pticipat uirtutē ꝛ modū iustitie. qꝛ
circa opationes q̄ sūt ad alterꝫ. s. ad deum
obfuat rōnem debiti ex legis necessitate.
nō tm̄ p pñiam reddit equale. qꝛ ñ ē possꝰ
penitēti. qd aūt sic sub iustitia cōtineatur
pꝫ p illud qd dr̄ de pe. di. 3ª. c. pº. Pñia ē
quedā dolētis uindicta puniēs in se quod
dolet cōmisisse. Uindicare aūt male factū
puniēdo ptinet ad rōnem iustitie. Ad pᵐ
in oppꝰ dō qꝫ pñia nō ē uirtus theologi
ca. nō. n. habet deū ꝓ obiecto. sed culpam
sub rōe que ē supꝰ dicta. deū aūt ꝓ fine
imediato. Uñ cū dicimus qꝫ pñia r̄cōciliat
deo nō tangit ordo pñie ad deū. sicut ad
obiectū. sꝫ sicut ad finē imediatū. Ad 2ᵐ
dicendū qꝫ pñia ē uirtus moralis. sed qua
rūdā uirtutū moraliū materia nō est uni-
uersali uirtuti cōtraria. sicut sūt passiōes
delectabiles circa quas ē tempantia. ꝛ ter
ribiles. circa quas ē fortitudo. sꝫ fm excel
sū uel diminutionē. ꝛ sic dicūt aliqui respe
ctu talis materie uirtus moralis obseruat
mediū. ꝛ circa materiam resecando super-
abūdantiam. ꝛ circa resecandi modū debi
tas circumstātias obseruādo. materia aūt
penitentie fm quālibet sui ptem uirtutem
corrūpit. aut ad eius corruptionē dispo-
nit. ideo penitētia nō obseruat mediū cir
ca materiā suā sꝫ totaliter ipm excludit. ꝛ
circa excludendi modū obseruat mediū p
cōpationē ad rōnem rectā. sed cum uirgi
nitas que ē nobilis uirtus excludat omnē
delectationē uenereā. uidet p̄dicta solutio
implicare unū falsū. implicādo qꝫ quelibet
uirtus que est circa delectationes uenere
as. nō tm̄ obseruat mediū p cōpationē ad

ad materiā. dic g° q̄ uerbū phi. nō sic ē intelligendū q̄ semp uez sit uirtutē obseruare mediū p cōpationem ad materiā. sed sufficit qñq3 obseruare quātū ad circūstātias p cōparationē ad rōnem rectā. Ad 3ᵘᵐ dō q̄ ad partē potētialem iustitie non requirit equalitas. ut ex dictis in q̄stione pōt uideri.

Consequenter queritur de 3° pncipali. Et circa hoc querūt duo. P°. ut9 pnītētia sit i uolūtate sic ī subō. 2° utz sit in beatis.

Primo ostendo q̄ penitētia n̄ sit in uolūtate. sicut in subiecto. pñia n. cū sit pars potētialis iustitie uidet ē in eodē subiecto ī quo ē iustitia. sz iustitia ē i rōe. cū actus ei9 sit iudicare. qd ptinet ad rōez. g pñia ē i rōe. Itē gaud9 de bono ē i ɔcupiscibili g° a silr dolor de malo. cū g° act9 pñie sit dolere de malo culpe pñia ē i ɔcupiscibili. cōcupiscibil' aūt ē potētia ptis sēsitiue. Itē uidicare ē act9 vtutis irascibilis. Ira. n ē appetit9 uidicte. sed pñia ē vt9 uidicatiua pcci. g° uī q̄ sit ī irascibili. n̄ ī uolūtate. Cōtra. Ansel. li°. d' ueritate. c°. 12°. Iustitia ē rectitudo uolūtatis. sz pñia ē q̄dā iustitia. g° ē ī uolūtate. sz q̄ sit ī q̄libet potētia uī. q2 uirt9 n̄ opat' nisi ubi ē. sz pñia opat' circa q̄libet potētiā. q2 q̄libet purgat a culpa. g° est in qualz potētia. Rñdeo q̄ eadem potētia ē hītus in quo ē pncipalis eius actus. sz actus penitentie ē in uolūtate. act9. n. eius ē pūīr pprium pccm̄ in q̄ztū est cōtra iustitiā legis diuine ⁊ expiabile p actū penitētis. ī punitione āt pcci pncipal'r ē efficax pcci displicētia. displicere aūt ē actus ex̄ns ī uolūtate sic ī subiecto. pñia g° ē ī uolūtate sicut ī subiecto. Ad p9 ī opp9 dō. q̄ iustitia nō ē ī rōe. sz ī uolūtate. iudicare. n. p modum dictātis seu cōsulētis nō ē actus iustitie. sz iudicare p modū diffinietis seu mouentis ad dictamē sñie iuste. ⁊ sic iudicare ē actus uolūtatis. sz iudicare p° mō actus est rōis. Ad 2ᵘᵐ dō q̄ gaudiū fm q̄ ē passio appetitus sensibilis ē ī cōcupiscibili. q̄ ē ī pte sēsitiua ⁊ silr dolere de malo. sz gaudere de bono ī q̄ztū ē fz iustitiā diuine legis actus ē uolūtatis. ⁊ silr dolere de pccō ī q̄ztū ē ɔ iustitiā legis diuine. hic. n. dolor ē formal'r displicētia pcī sub rōe pdicta. q̄uis qñq3 cōcomitātē habeat sensibilē passionē. Ad 3ᵘᵐ. dō q̄ uindicta seu eius appetit9 ī q̄ztū dicit motū appetitus sensitiui ē ī irascibili sensitiua. tñ appetit9 faciēdi de peccato uidictā. fz q̄ ē pñie act9 dicit uolūtatis motus non irascibilis sensitiue. P9 ad ptem aliam bñ cōcludit. ad illud qd pbabat q̄ ē in qualz vtute. dō q̄ una uirt9 existens ī uolūtate sicut ī subō pōt purgare aliā potētiaz a peccato. Uñ charitas q̄ est ī uolūtate sicut ī subō rectificādo uolūtatez oēs uires purgat a peccato. Uñ. i. Pe. 4°. Charitas operit multitudinez pccōz. silr dico q̄ uirtus penitentie remouēdo obstaculū pcludēs aditū gr̄e dei qua remittunt' pccā disponit oēs potētias anime ad purgationem peccati.

Secundo queritur utz pñia sit in beatis. ⁊ uī q̄ nō. Nullus hīt9 moralis q̄ ē in beatis ē in dānatis. sz pñia ē in dānatis fz illud qd dr̄ de eis sap. 5°. q̄ sūt pñiaz agētes. g° pñia nō ē i beatis. Item de pe. di. 3ª. c°. p°. Pñiam uerā agere ē cōmissa plāgere. ⁊ itez plāgēda declinare. sed in beatis nō ē luctus. nec plāct9. Apoc. 21°. g° i beatis n̄ ē pñia. Itē pñia n̄ ē ubi n̄ pōt habere actū suū. nec unq̄z potuit. q2 ibi supflua eēt. sz in angelis beatis nō habet penitētia aliquē actū. q2 actus eius pēa ē nec hr̄e pōt q2 peccare nō pñt. nz habere potuit. q2 q̄uis peccare potuerit. tñ si peccassent penitere non potuissent. g° saltē nō est in angelis beatis. Item q2 spes ⁊ fides annexam hñt īpfectionem eētialem ideo non sunt in beatis. sed pñia annexam hēt īperfectionem eētialem. q2 psupponit in penitente pccm̄ fuisse. g° nō est in beatis. Contra sap. p°. Iustitia ppetua ē. sz pñia ē iustitia quedam. g° ppetua ē. Itez q̄uis beati nihil possint pati. tñ in eis ē patientia fz illud psal'. Patiētia pauperz nō peribit in fine. g° a silī q̄uis nō possint dolere tū ī eis ē penitentia. Ad istam q̄ōez dicūt aliq̄ q̄ btōz quidam sūt qui nūq̄z peccauerūt. peccare tñ potuerunt. ⁊ si peccassent ī eis pccm̄ remitti potuisz. Alij sūt q̄ nūq̄z

peccauerunt. sʒ peccare potuerũt. tñ si peccassent nõ potuisset in eis peccatũ remitti cuiusmodi sũt angeli sci. Alij sũt qui peccare potuerũt ⁊ peccauerũt. ut i btõ petro ⁊ i mltis scis pʒ q̃ peccatũ fuit i eis remissũ. In pmis ẽ hit' pñie. q2 q̃uis in eis nũq̃z hũerit actũ. tñ hẽre potuit. habitus. n. i su sus non ppõit actum. nec icludit. sʒ p̃suppõit i subõ suo possibilitatẽ ad actũ possibilẽ elici p illũ eũdẽ hitũ i nũero. l' p aliũ ẽ dẽ spei. q̃uis at ille idẽ hit' pñie i nũero q̃ in eis ẽ nũq̃z in eis actũ hẽre potuerit respectu mortalis pcci. q2 peccare nõ potuissent mortali peccato qn illũ hitũ corrupissent. tñ in eis potuisset hẽre actũ suum respectu uenalis peccati. ⁊ alius hit' pñie eiusdẽ spẽi cũ isto potuisset i eis hẽre actũ suũ ẽt respectu mortalis pccĩ. In ẽtijs ẽt ẽ habitus pñie. q2 i eis ⁊ potuit hẽre actum suum ⁊ habuit. ⁊ adhuc habet. nõ actũ q ẽ de peccato dolere sʒ q ẽ gaudere de pccĩ remissione. ⁊ se uelle nũq̃z peccasse si esset possibile. In medijs ṽo nõ ẽ ṽtus pñie. q2 nũq̃z potuisset hẽre actum in eis. q2 q̃uis peccare potuerĩt. tñ si peccassent nũq̃z uirtuose penitere potuissẽt. sic patet i angel' q peccauerunt in xp̃o. ẽt q2 nũq̃z peccauit nec peccare potuit. nõ est pñie uirt'. ut. n. dictum ẽ hitus p̃supponit eẽ uel fuisse in illo in quo ẽ possibilitatẽ ad ei' actũ. Ad pᵐ i opp' dõ q̃ uirt' pñie ñ ẽ i dãnatis. q2 q̃uis peniteãt de peccato suo pp penã horribilẽ quã p eo sustinent. tñ nõ penitẽt de pccõ i q̃ztũ ẽ cõtra iustitiã legis diuine. nec ad hoc ut expietur i eis. vñ ñ peñtẽt i spe uenie. Ad 2' dõ. q̃ pñia i beatis nõ hẽt actum quẽ habuit in uia q ẽ de peccato dolere. sʒ actũ cõuenientẽ fini. q ẽ gaudere de remissione peccati. eiusdẽ. n. uirtutis ẽ de peccato dolere. ⁊ de eius remissione gaudere. 3'. bñ cõcludit. Ad 4'. dõ q̃ in pñia non ẽ aliqua eẽntialis ĩpfectio repũgnãs glie. sicut ẽ in fide ⁊ spe. sʒ actus ei' quem habet in uia talem habet ĩpfectõem ⁊ q̃ztum ad illum actum non dico eã i pria firmãer. Ex dcis satis pʒ ṽtutẽ pñie eẽ i ill' q sunt in purgatorio. ⁊ q̃ztũ ad hitũ ⁊ q̃ztum ad actũ q ẽ de peccato dolere. ⁊ alr q° nõ q̃ztũ ad illũ q ẽ gaudere ð remissione peccati. ⁊ iõ ð hᵒ ñ oʒ hic facere qõem.

CONsequenter q̃ritur de 4° principali. ⁊ circa hoc querunt. 2°. Pᵒ ut' pñia sit in nobis ex acquisitione. 2° utrum concipiatur ex timore.

PRimo ostendo q̃ pñia nõ ẽ i nobis ex acq̃sitiõe. Nullum peccatum necessarium ẽ ad illud quo acq̃ritur uirtus. sʒ peccatuʒ ẽ necessarium ad actũ pñie. g° uirtus pñie nõ acq̃ritur p suos actus. sʒ ois uirt' que ẽ i nobis ex acq̃sitiõe acq̃rit' p actus. g° pñia nõ ẽ i nobis ex acq̃sitiõe. Item Auic. 6°. metaphisi. c°. 3°. Causa dignior ẽ cãto. sʒ actus p̃cedens uirtutem non est dignior uirtute. g° uirt' penitentie non potest acquiri p act'. Itẽ Aug' ð fide ad Pe. paȝ añ ĩnduũ. hᵒ dispositũ fuit ut si q̃s bonitatem uoluntatis pderet nunq̃z eum sine diuino munere reparet. sʒ p sũaz uoluntatis bonitas repat'. ergo penitentia ẽ munus. qð nobis a deo ĩfundit'. Cõtra pñia ɔtiet' sub iustitia. sʒ iustitia i nobis ẽ ex acq̃sitione. ut in. 3°. li°. ostensum est. ergo similiter ⁊ penitentia. Item secũdum Phi'. 2°. ethicoȝ c°. pmo. Temperata operantes efficimur temperati. operando fortia fortes. ergo similiter ex multotiens penitere potest acquiri in nobis pẽitentie uirtus. Rñdeo q̃ duplex ẽ pñia. vna habilitans hominem ad puniendum peccatũ pprium in ordine ad finem non transcendentem nr̃am facultatem naturalem. Alia in ordĩe ad finem supra nostram naturalem facultatem penitentie primo mõ dicte innata sunt nobis p̃ncipia. s. naturalis cognitio boni ⁊ dilectio. ⁊ naturalis cognitõ mali. ⁊ eius detestatio. i quoȝ uirtute per actus põt hitus penitentie acq̃ri. Penitentia autem. 2°. modo dicta a nobis ẽt acq̃ri põt p actus. ut aliqui dñt. nõ tñ in uirtute naturaliũ p̃ncipioȝ. sed supnat'aliũ. s. sup naturalem cognitionem. ⁊ dilectionem finis transcendentis nr̃am naturalem facultatem. sicut enim in uirtute p̃ncipioȝ nobis inditorum possumus acquirere penitẽtiam in ordine ad ciuilitatem inferiorem. sic in uirtute principiorum supernaturalium acquirere possumus penitentiã in ordĩe ad ciuilitatẽ superiorẽ q̃ est uita et'na.

Alijs autem videt q hec penitentia e in nobis per solam infusione. qz rsi aia sit in potentia ad recipiendum tale habitu. no e tame educibilis de potetia aie. r io p que cuq3 aliu supernaturale habitu aia talem habitu penitentie causare no pot. qz ex q de eius potentia no e educibil' ip3 causarz de nihilo. qd impossibile e. Ad p^m. dd. q nullum peccatum est necessarium ad acq sitionem uirtutis taq3 act^s quo uirtus ac grtur. no tn est inconueniens q ad acqsitio nem penitentie pmo mo dicte igrat' pccm taq3 materia. seu obiectu illo3 actuu per quos acqratur penitentia. Aliq tamen di cut q ex multotiens detestari pccm repre sentatu cognitioni acquiri pot hitus quo ho ipsum prompte detestat' si fuisset com missum. Ad. 2^m. dd q etsi causa pncipal' sit dignior causato. no tamen oz h^o ee ue3 de ca instrali. actus aute pcedentes uirtu te sut qsi causa istrumetal' in acqsitioe ?tu tis. operantur enim in uirtute pncipio3 a nobis indito3. que sunt natural' cognito r dilectio boni. r naturalis cognitio. r de testatio mali. que nobiliora sunt q3 acqsita uirtus. r q3 actus pcedentes ex ea qstu ad illud precise qd supradictis pncipijs sup addunt. sicut in speculatiuis pricipia. r hi tus pncipiorum nobiliora sunt coclusioni bus r scia. Ad. 3^m. dd q pcedit de peni tentia habilitante hominem ad puniendu peccatu in ordine ad finem transcendete3 nra3 natale facltatem q e uita etna. Ar^a ad pte alia pcedunt de petentia habilita te homine ad pumedu pccm in ordie ad fi nem no transcendentem nra3 naturale3 fa cultate que penitetia aliqualis e dispo ad illam penitentiam. p quam a deo nobis re mittuntur peccata.

Secundo queritur utrum

pnia cocipiat' i nobis ex timore. Et uir q n. Fortior e motus amoris q3 timoris. timor enim oritur ex amore. g^o conceptio penite tie magis attribui d3 amori q3 timori. Ite pnia ordinat' ad purificandu cor. g^o ei^s co ceptio maxie debet attribui primo princi pio purificationis. s3 illud no e timor s3 fi des. iuxta illud act. 15°. Fide purificas cor da eo3. g^o pnia no concipit' ex timore sed ex fide. Item idem no ocipitur ex seipso. qz sicut dicit Aug^o. p^o. de trini c^o. p^o. Nul la oio res e que seipa3 gignat ut sit s3 ide e timor r penitetia utriusq3. n. e ide3 obm r sub eade roe. s. peccatu inqstu e dei offe sum r idem actus. s. pccm sub pdicta roe rfugere. g^o pnia no cocipit' ex tiore. Co tra ecclesiastici p^o. Timor dni expellit pec catum. sed no nisi mediate penitetia. g^o pe nitetia cocipitur ex timore. Item mgr i lra huius. di. c^o. p^o. Pnie uirtus timore co cipitur. Rndeo q petitetiam concipi du plr pot itelligi. aut q concipiat' s3 seipsa. r sic no e ue3 de illa que in nobis e p ifu sione. aut sm suam dispositionem in nobis r sic ocipit'. r ex fide. r ex spe. r aliq^o amo re. r ex tiore. qz eni illa dispositio ex pte nra e uolutaria. r uir^s mot^s uolutatis pos sit ee diusa motiua. io no semper est unus motus cocipiedi illa dispositioe3. qz tn de moralibus iudicadu e sm hoc q accidit ut in pluribus sm sna3 Phi. p^o. ethi. c^o. 2°. r ut frequentius mouentur peccatores ad pnam p timore q3 p spem uel amore bo ni. io magis dr penitentia cocipi ex timore q3 spe uel amore. Ad p^m i opp^m dd q q3 uis simplr amor boni sit fortior motus q3 timor oppositi mali tn existens i peccato qz no pcipit sapore dulcedinis boni. io no sic mouet' ad detestatioe3 peccati ex amore boni. sicut ex timore mali. r ut frequetius hoc uidemus q peccatores magis horret penam gehenne q3 desiderat uita3 glorie. Ad 2^m. dd q fides purificat cor p modu ondentis timeda r amanda. Timor et iq tum ab ipso inchoatur motus uoluntatis recedentis a peccato r tendentis ad deu3. pnia uero iqtum impetrat charitatem. p quam formaliter purificat cor. r io q3uis pnia cocipiatur ex fide non pp^ter hoc seq tur qn etiam cocipiatur ex timore. r ma gis q3 ex fide. quia est dispositio magis propinqua. quia ex fide n ocipit' pnia nisi iqtu fides ondit. timeda uel amada. Ad 3^m. dd. q n e idem timor r penitentia. nec utriusq3 ide e formale obm. timoris eni s. ilis obm e peccatu iqtum meretur ar duum malum pene. r timoris filialis iqtu e malu arduu contrarium diuine reueren tie. pnie autem inqstum e contrariu iustie

legis diuine. ⁊ expiabile p actū penitentis neqꝫ tantum respicit penitentia peccatum īiꝗtū est preteritum. sed ēt ex consequenti īiꝗtum est futurum. quia nō facit aliquis gratā ⁊ debitam emendam illi quem offē dit si cauere n faciendo sibi nouam iniuriā non proponit.

Consequenter queritur de 5º. ꝑncipali. Et circa hoc querūt duo. ⁋ Pº utrꝫ ꝑus ordine nature formetur habitus penitentie ꝙ̄ eius subiectū. ⁋ 2º utrꝫ prius ordine nature formetur actus pn̄ie ꝙ̄ habitus.

Primo ostendo ꝙ prius ordine nature formatur habitus peītētie ꝙ̄ eius subiectū. quia quādocūqꝫ unū accñs est in aliquo subiecto mediante accidente prius ordine nature informat illud accidēs ꝙ̄ eius subiectū. Unde quia color est in corde mediāte supficie pri⁹ or dine nature informat supficiem ꝙ̄ corp⁹. sed habitus charitatis est in uolūtate me diante habitu penitentie. ergo pri⁹ ordie nature informne habitū penitentie ꝙ̄ uo luntatem que est penitentie subiectū. ⁋ Itē sicut se habet lux corporalis ad colores. ita gratia que est lux spiritualis ad uirtu tes. sed lux corporalis prius ordine natᷓe format colores ꝙ̄ subiectū colorū. gº silr̄ lux spiritualis que est gratia prius ordi ne nature format uirtutes ꝙ̄ uirtutū sub iectū. ⁋ Cōtra imediatū subiectū habitus potest agere p illū habitū actū ad quē eli ciendū ille habitus ordinatur. sed habit⁹ penitentie nō potest diligere deū ꝑpter se ⁊ sup omnia. qui est actus ad quē elicien dū ordinatur chāītatis habitus. ergo ha bitus penitentie nō est imediatū charita tis subiectū. sed si prius ordie nature for maretur charitate ꝙ̄ ipsa uoluntas esset imediatū charitatis subiectū. ergo non ī formatur prius ordine nature ꝙ̄ ei⁹ sub iectū. quod est uolūtas. ⁋ Rūdeo ꝙ bitus penitentie p infusionem charitatis duplr̄ formatur. quia p hoc habitus penitentie a deo de cōdigno acceptatur. ⁊ fortior ef ficitur. predicta autē acceptatio dicitur p quādam similitudinē penitentie formatō. quia sicut res p suā formam potest facere opa p que suū finē cōsequitur. ita habit⁹ penitentie p acceptatione p̄dictam cōseqᷓ finem ad quem ordinatᷓ. qui ē pducerē pe nitentem ad uitā eternā. Quod aūt p cha ritatem habitus penitētie fortior efficiatᷓ patet. quia duoru cōcordantiū in actione quodlibꝫ redditur fortius p sui cōiūctio nem cū alio. sed actus penitētie ⁊ charita tis cōcordāt. ergo habitus peītētie ex sui cōiūctione cum habitu charitatis fortior redditur. ⁊ ꝗuis aliquo mō habitū chari tatis iuuet. nō tamē ꝑpter hoc potest dici ꝙ charitas sic formetur p penitētiā sicut ecōuerso. quia formatio habitus est p for malē rōnem obiecti. Formalis aūt rō obie cti charitatis ē rō bonitatis. ⁊ ideo chari tas formaliter ē bona. ⁊ habitus peitētie e bonus bonitate acceptabili de cōdigno p participationē bonitatis ipsius charita tis. Dico gº ꝙ accipiēdo formationē quo libet predictoꝝ modoꝝ aliquo modo ꝑus ordine nature formatur habitus peniten tie ꝙ̄ eius subiectū. ⁊ aliqº modo ecōuer so. ⁊ ꝑncipalius. quod sic pꝫ. Illud dr̄ esse ordie nature quod habet aliquā rōnē cau salitatis respectu illius. deus aūt acceptat penitentē pp habitū penitentie. ⁊ habituꝫ pp penitēte. qꝛ tn̄ ipse homo p se cōsidera tus creatura ē dignior ⁊ plus pticipās de pfectiōe psone bonitatis ꝙ̄ bitus penitē tie cōsideratus p se. ideo magis acceptatᷓ bitū peītetie ꝑpter penitetē ꝙ̄ ecōuerso. sicut medicus magis acceptat medicinam ꝑpter homiem ꝙ̄ ecōuerso. ⁋ Preterea ꝙ̄ uis fortitudo que ē in uolūtate p charita tē aliquo mō depēdeat ex fortitudine que est in habitu penitētie p charitatē. tamen hoc magis depēdet ab alia. ⁋ Ex dictis pꝫ ꝙ oibus pensatis formatio subiecti pn̄ie p habitū charitatis plus habet de prior tate fm ordinem natᷓe respectu formatōis habitus pn̄ie ꝙ̄ ecōuerso. ⁋ Ad ꝑmū dō ꝙ unū accñs eē in subō mediāte alio accñte duplr̄ pōt itelligi. ⁋ Uno mō ita ꝙ pº ⁊ i mediate suscipiatᷓ in alio accñte sic i subō ⁊ sic ē color in corpe mediāte supficie. sed nō sicut charitas i uolūtate mediāte ha bitu pn̄ie. Alio mō ꝙ aliud accñs reddat subm̄ magis cōgruū seu dispositū ad sus

ceptões ipi⁹. ⁊ sic ē charitas ĩ uolūtate me diāte bitu pñie. ñ añt oȝ q̃ acciñs qđ f.c ē ĩ aliq° subō mediāte alio acciñte p⁹ ordie n° ĩformet illđ acciñs q̃ȝ subm̃. Ad 2ᵐ dđ q̃ maior ē fīa. non. n. p siłeȝ modū format charitas alias uirtutes sicut lux corpalis colorẽs. qđ satis pȝ ex dictis. quō aūt lum se hēat ad colores. li°. 2°. 15ᵃ di. 4ᵃ. q arti. 2. oñsū ē. Ad 3ᵐ ad ptē pam ñ pl's ꝯcludit nisi q̃ bit⁹ pñie nō ē charitatis ĩmediatū subm̃. ⁊ hoc ē ueꝝ. non. n. qcqd dispōit ad aliq̃ȝ formā p° ĩforāt illa for ⁿ nec ē ĩmediatior ei. dispositio n. acciñtal' in matia ad ꝯplemētū subāl' for ᵉ ñ p⁹ ordie nat̃e ĩforāt subāli for ᵃ q̃ȝ matia. nec ē ĩmediatior ei. ĩmo complemētū forme subalis lōge ē ĩtimius ipi materie q̃ȝ illa dispositō accidentalis.

Secundo queritur

utꝝ p⁹ ordie nat̃e formet act⁹ pñie q̃ȝ bit⁹. Et u r q̃ sic. Illđ p⁹ ordie nat̃e format charitate qđ p⁹ ordie nat̃e a deo acceptat. sed p̃us ordie nat̃e acceptat a deo actus pñie q̃ȝ bit⁹. qa pñie bit⁹ ordiat ad actū sicut ad pχᵐ finē. ⁊ de⁹ p⁹ ordine nat̃e acceptat bonū qđ ē fīs q̃ȝ bonū qđ ē ad finē. qa bonū qđ ē ad finē acceptat pp finē. g° p⁹ ordie nat̃e format charitate act⁹ pñie q̃ȝ bitus. Itē duoꝝ formabiliū illud p⁹ ordine nat̃e format pp qđ format aliđ. sȝ bit⁹ pñie format charitate pp actuȝ. qa act⁹ meret de cōgruo formationē habit⁹. g° p̃us ordie nat̃e format charitate actus pñie q̃ȝ bitus. Cōtra. triū q̄ format p unū p̃us ordie nat̃e forāt illđ qđ ē ꝑpiqus p° formato q̃ȝ illud qđ ē ab eo remoti⁹. sȝ uolūtas ⁊ bit⁹ pñie ⁊ ei⁹ act⁹ sūt tria q̄ formant p unā charitatē. cū g° p° formatū p eā sit uolūtas cui ē ꝑpiqor bitus pñie q̃ȝ eius act⁹ cū bitus sit medi⁹ ĩt potētiā ⁊ actū p̃us ordie nat̃e format charitate bit⁹ pñie q̃ȝ act⁹ eius. Rñdeo bitū ĩtutis eē charitate formatū ē potentiā illo bitu bituatā posse moueri p uolūtatē chaītate formata ad eliciēdū illi⁹ bitus actū deo acceptabile. seu acceptū. cuȝ g° bitus pñie sit in uolūtate ut ĩ subiecto bitū pñie eē formatū chaitate ē ipaȝ uolūtatē posse moueri a se ipa p charitatē ad eliciēdū bitus pñie actū deo acceptabilē. seu acceptū. ex hoc eniȝ est in habitu pñie moral' bōitas deo accepta q dr̃ aliq° mō pñie for ᵃ. nō tñ ut credo aliqd absolutuȝ addēs sr̃ pñie bitū. sȝ debitā bitualē relatiōeȝ ĩ ultᵐ finē actū aūt bit⁹ pñie chaītate forāri ē ipȝ actū p uolūtatē referri mō acceptabili đo ĩ ultᵐ finē. ex h°. n. ē moral' bōitas đo accepta ĩ actu ipo ñ sup ipȝ aliqd absolutū addēs. sȝ actualē relatiōeȝ in ultᵐ finē. ⁊ qa p⁹ ordie nat̃e ē potētiā bituatā bitu pñie posse moueri ad eliciēdū actū pñie đo acceptū q̃ȝ ipȝ actū elici. ⁊ p̃us ordie nat̃e ē ipȝ actuȝ elici q̃ȝ ipȝ ĩ ultimū finē referri mō đo accepto seq̃t q̃ p̃us ordie nat̃e format p chaītatē bitus pñie q̃ȝ act⁹ elicit⁹ ab illo bitu. Ad pᵐ ĩ opp⁹ dđ q̃ q̃uis de⁹ p⁹ sȝ rōnē ĩtelligēdi ĩtēdat acceptatōeȝ act⁹ q̃ȝ bit⁹. tñ qz act⁹ elicit⁹ ab bitu nō ē nat⁹ acceptari ĩ executiōe. sicut nec formari nisi mediāte acceptatōe. ⁊ formatiōe sui bit⁹. iō ĩ executiōe p̃us ordine nat̃e acceptat bitus q̃ȝ act⁹. nec miꝝ. sim'. n. q̃uis p̃or sit in ĩtētōe. tñ ecōtrario ē in executiōe. Ad 2ᵐ dđ q̃ q̃uis act⁹ mereat de ꝯgruo forātionē bit⁹. ex h° tñ ñ seq̃t q̃ p⁹ ordie nat̃e formet q̃ȝ bitus. qz sic actus pfcūs ñ ē nisi sit a ĩtutis bitu pfcō. sic actus elicit⁹ ab bitu format⁹ ñ ē nisi sit ab bitu formato. Uñ ĩ executōe forātō bitus bȝ aliq̃ȝ rōnē eālitatis respcū formatōis actus. q̃uis ecōuerso sit in ĩtētiōe formantis.

Consequenter

queritur de 6° ꝑncipali. Et circa hoc querūt duo. Pᵐ utꝝ aliū formet actus penitēdi nō elicitus ab aliquo pñie bitu. 2° utꝝ act⁹ penitendi formatus sit nobilior q̃ȝ eius habitus.

Primo ostendo

q̃ nūq̃ȝ formetur actus penitendi nisi elicitus ab aliquo pñie bitu. qz oīs actus uolūtatis format⁹ ab aliquo bitu ĩtuoso elicit. Oīs. n. tal' actus meritorius ē. ⁊ oīs actus meritorius ē act⁹ alicui⁹ uirtutis. sed act⁹ pñtēdi forāt⁹ ē act⁹ uolūtatis. g° oīs act⁹ pñtēdi formatus act⁹ ē alicui⁹ bitus ĩtuosi. ⁊ cōstat q̃ nō alt⁹ q̃ȝ bitus pñie.

¶ Item quanto act⁹ a charitate formatur imediatius tāto ē nobilior. sed si actus penitendi nō elicitus a pñie bitu formaretur a charitate immediatius formaretur q̄ʒ ille qui elicit᷑ a pñie habitu. q2 talis formatur suo bitu mediāte. ut uisū ē i p̄cedenti q̄ōe. g° actus penitendi formatus nō elicitus a penitētie bitu eēt nobilior q̄ʒ elicit⁹ ab habitu pñie. qd̄ ē falsum. ¶ Contra aliī pccōr p pñiaʒ in breui tp̄e iustificentur. ut pʒ de digne penitentibus īminente articlo mortis. sʒ in breui tp̄e nō acqritur bit⁹ penitētie. nec aliqua uirtus qd̄ pbari pōt ex dictis phi p°. li°. ethi. c°. 9°. ⁊ li°. 2°. c°. p°. ergo aliā formatur actus penitendi nō elicitus ab aliquo pñie bitu. ¶ Ad istam q̄ōeʒ dn̄t aliqui q nūq̄ʒ formatur actus penitēdi nisi elicitus ab aliquo bitu pñie acqsito uel infuso. Un̄ dicūt q prim⁹ pēitēdi act⁹ illius qui primo pēitet īminēte mortis articlo nunq̄ʒ formatᷓ. sed tali infundit᷑ pñie bitus a quo elicit᷑ nouus penitēdi act⁹. ⁊ ille formatᷓ. ⁊ ali⁹ desinit eē. sed q2 hec opio nec auctoritate. nec rōe pbatᷓ. nec apparet rō qr̄ p̄mū actū oporteat desinere eē ⁊ aliuʒ substitui. Jō uᷓ mihi dd̄ q aliq̄n formatur actus penitendi non elicitus ab aliquo pñie bitu. sicut eiʒ bit⁹ pñie charitate formatᷓ p hoc q uoluntas que ē eius imediatū subiēm charitate formatᷓ. ita act⁹ penitendi a uolūtate elicitus n̄ mediāte aliquo penitētie bitu formatur p hoc q uolūtas q̄ ē eius imediatū subiēm charitate formatur. ⁊ q̄uis ɔcedā aliquē actū penitēdi charitate formabilē posse elici a uoluntate nō mediante aliquo pñie bitu. tñ nō concedo nec debet cōcedi. talē actū posse elici a uoluntate sine aliquo supnaturali adiutorio. ut declaratū ē. li°. 2°. di. 7ᵃ. in illa q̄ōne. utruʒ diabolus possit digne penitere. ¶ Ad p⁹ in opp⁹ dd̄ q maior nō est uera. nec oportʒ q oīs actus meritorius sit actus uirtutis sic intelligendo q ille idē in numero sit elicit⁹ a uirtute. tñ oʒ uel q sit elicit⁹ a u̇tute uel cōsonus uirtuti. ⁊ q simul ei a uirtute possit elici. cū aūt uolūtas ē i actu pēitēdi nō elicito ab aliquo bitu pñie. ⁊ durāte isto actu īfūdit᷑ bitu pñie cū chaītate. q̄uis iste act⁹ nō possit dici elicit⁹ ab illo bitu. cū esset elicitus añ eius infusionē. tñ illi habitui ē cōsonus ⁊ alius actus isti similis ab illo habitu pōt elici. ¶ Ad 2ᵐ dd̄ q nō oʒ uniuersaliter maiorē eē uerā. nisi intelligatur ceteris pibus. Jn ppposito aūt nō sūt cetera pia. q2 equali charitate pfectius formatur actus penitēdi elicit⁹ ab bitu q̄ʒ nō elicitus ab bitu si sit equalis conatus uolūtatis in utroq̄ʒ actu.

Secundo queritur utrum

actus pñie formatus sit nobilior q̄ʒ ei⁹ bit⁹. Et uᷓ q n̄. q2 cā nobilior ē effectu. Un̄ Aug⁹. li°. 83ᵐ. q̄ōnū q̄ōne. 2ᵃ. oē qd̄ fit ei a quo fit par eē nō pōt. Sed bit⁹ pñie ē cā sui act⁹. g° ē eo nobilior. ¶ Item sʒ ph⁹. 3°. topi. Bonū diuturnius magis ē eligēdū eo qd̄ minus ē huius. Sed bitus pñie ē bonū diuturnius q̄ʒ eius act⁹. q2 bitus manet ⁊ actus transit. g° bitus nobilior ē q̄ʒ actus. Itē illud bonū nobilius ē qd̄ plus ⁊ p̄ncipalius remuneratᷓ q̄ʒ illud qd̄ minus. Sed gr̄a que ē bitus p̄ncipalius ⁊ plus remuneratᷓ q̄ʒ ei⁹ act⁹. Un̄ Zach. 4° dr̄. exeq̄bit gr̄aʒ gr̄e. i. gr̄aʒ prie gr̄e uie. g° nobilior ē bitus gr̄e q̄ʒ actus eius. g° a simili ⁊ bitus pñie q̄ʒ ei⁹ actus. ¶ Cōtra sʒ ph⁹. 3°. topi. Illud quod ē simili⁹ meliori sʒ optimū qd̄ ē in eo ē melius. sᷓ actus uirtutis ē similior deo q ē optim⁹ q̄ʒ bitus. ⁊ attēditᷓ ista silᷓtudo q̄ʒtū ad illud qd̄ ē in deo nobilissimū qd̄ ē eē purū actū. g° act⁹ uirtutis nobilior ē q̄ʒ bitus. Sed pñia ē uirt⁹. g° act⁹ eius nobilior ē q̄ʒ bit⁹. ¶ Rn̄deo q actus pñie formatus ē nobilior q̄ʒ ei⁹ bitus. qd̄ pōt declarari aucte ⁊ exēplari māuductōe ⁊ rōe. Aucte sic sʒ ph⁹. 1°. ethi. c°. 6°. Felicitas ciuilia nō cōsistit in uirtute. sʒ sm eūd eo. li°. c°. 9°. cōsistit in optima opatōe secūdū optimā uirtutē. cū g° sʒ eundē. li°. 1°. c° 6°. p̄dicta felicitas sit finis ciuilᷓ uite. opatio uirtutis nobilior ē ipa uirtute. cū g° bit⁹ pñie formate sit uirtus. actus penitēdi formatus nobilior ē suo bitu. Hoc idē oūdo exēplari manuductione sicut se habet dispositio ad habitum ita aliquo modo se habet habitus ad actum. quia sicut dispositio est quedam p̄patio coadiuuās ad susceptionem habitus ita bitus est quedam qualitas disponens potentiaʒ ⁊ adiuuās ad eliciendū actū pfectū. ⁊ mō pfecto. cum

gº uideam⁹ hitū nobilioṙ dispōne ⁊ dispō nē ordinari ad ips ꝯcedit debet actū peniten di formatū eē nobilioṙe suo hitu. ⁊ sui hi tus ordinari ad ep̄s tāq̄ ad aliqd nobilius co. Vñ ꝯuenienter dr̄ q̄ actus penitēdi est finis ꝓximus hitus p̄nie. Et ꝯsequēt' ostē do ꝓpositū p rōem. duo𝑝 p q̄ recedit' a malo culpe ⁊ accedit' ad summū bonū. illō ē nobilius p qd̄ magis recedit' a malo cul pe ⁊ pfectius accedit ad sūmū bonū. sed p formatū actū uirtutis magis rcedit' a ma lo culpe q̄ p ꝟtutis hitū. longius eni est a malo ceteris pibus q̄ lōge ē ab eo in actu q̄ q nō ē ab eo lōge nisi in hitu. p actū et pfectius accedit ad sūmū bonū q̄ p hitū. Vñ beatitudo uera magis ꝯsistit in actu charitatis pfecte ⁊ in actu illius hitualis luminis per quod intellectus eleuat' ad ui dēdū clare deū q̄ in hitu charitatis ⁊ il lo hituali lūie. gº nobilioṙ ē format' actus uirtutis q̄ hitus. cū gº hitus p̄nie forma tus sit uirtus. actus pentendi formatus ē nobilior illo hitu. Ad pᵐ in opp̄ᵐ. d̄ q̄ hitus p̄nie nō ē tota cā nec p̄ncipalior pe cāe ipsius actus penitēdi. cāē eni act⁹ pē tēdi ē uolūtate ⁊ ab obiecto ⁊ ad ipsū eli ciendū disponit' uolūtas p hitū p̄nie ⁊ ad ipandū ut talis actus eliciat' disponit' per charitatē ita q̄ i eliciendo p̄ncipalior cau sa sub deo ē uolūtas i specificādo obiectū in disponendo ipatiue charitas in dispo nendo ad eliciendū p̄nie hitus. ꝗuis autē cā p̄ncipal' sit effectu nobilior. nō tñ oz q̄ dispō cāe ad ꝓpte ⁊ faciliter agendū sit nobilior actu. Ad 2ᵐ d̄ q̄ maior intelli genda ē ceteris pibus. diuturnior. n. ē la pis q̄ equus nec tñ ppt' hoc nlior ē. Ad 3ᵐ. d̄ q̄ ꝗuis equales in hitu luis glie ⁊ charitatis prime equaliter deū uideant ⁊ eo fruant' supposita equalitate natal'uir' tutis. tñ isti hitus dant' maiores aīe ppt' bona opa que fecit ex charitate q̄ si ex hi tu charitatis ute illa bona opa nō fecisset. vñ grā ute et bona opera p eā elicita cō' ꝓhendūt' noīe grē i illo uerbo. Exequabit gratiam gratie.

C onsequenter que' ritur de. 7ᵒ. p̄ncipali. ⁊ circa hoc querunt' duo. Pᵒ utrum p p̄niā possit remitti qd̄cūq̄

pccm̄. 2ᵒ. ut⁹ p eā possit r̄mitti tota pe na debita pcc̄o.

P Rimo ostendo q̄ p p̄niā ñ pōt remitti quodcūq̄ pcc̄m. illud p quod remittitur peccatum tāte bonita' tis debet eē q̄ta ē malitia i peccato. s3 ma litia pcc̄i ē ifinita cū sit ꝯ bonū ifinitū. sed bōitas p̄nie nr̄e ē finita. gº p p̄niā nō pōt remitti pcc̄m. Item oīa p̄nia aut ē ifor is aut formata. s3 p p̄niā informē cū ñ sit di gna ñ pōt r̄mitti pcc̄m. nec p formatā. q̄ ꝓsupponit remissionē pcc̄i. sicut introductō ū' forme ꝓsuppōit expulsionē forme ꝯrie. gº p nullā p̄niam remittit' pcc̄m. Contra Eze. 18ᵒ. Si ipsius egerit p̄niā ab oib⁹ pec catis suis. seqt'. oīuꝫ inigtatū e⁹ quas opa tus ē ñ recordabor. Et ite ingr' i lr̄a hu⁹ di. 6ᵒ penit̄. Tal' ē erga boies pietas dī. ⁊ pa rū post seqt'. q. si ad sūmū puenīat aliquis malo𝑝. ⁊ inde uelit reuerti ad uirtutis uiā suscipit ⁊ libenter amplectit'. Rñdeo q̄ p̄nia pōt accipi p p̄nia īformi. aut forma ta p grām. ⁊ utroq̄ mō pōt accipi p hitu uel actu interiori ul' exteriori. dico ergo q̄ p p̄niā informē siue accipiat' p hitu. siue pro actu interiori. siue exteriori. siue p omnibus simul non potest remitti pec catū nisi dispositiue iq̄tū p ipsam disponi tur hō ad suscipiendū grām dei p quā for maliter r̄mittit' peccatū. specialr̄ tñ dispo nit ⁊ directius ad pcc̄i remissionē q̄ que' cūq̄ alia uirtus iformis. q̄ oīa pcc̄a. i hoc ꝯueniūt q̄ unūq̄q̄ ē quedā iniustitia cōtra iustitiā legis diuie ⁊ p̄nia sp̄al'r ⁊ directe di sponit hoiem ad hoc ut possit ⁊ uelit pro illa iniuria debitā emendam facere cū ad' iutorio dei. Quo aūt se hēat ad remissio nem culpe p̄nia formata inferius declara bitur. Ad pᵐ in opp̄ᵐ d̄ q̄ ꝗuis boni' tas p̄nie nr̄e sit finita. cū uirtus meriti xp̄i sine qua p p̄niam nō possemus r̄mereri r̄mis' sionē pcc̄i aliquo mō ē infinita iq̄tum fuit meritū illius qui bōitatē hēt ifinitā. Ad 2ᵐ. d̄ q̄ ꝗ p̄nia iformis ñ sit digna p se. tamen ipsa de congruo meretur suam for mationem. ⁊ ex consequenti peccato𝑝 re missionem que duo xp̄s meruit de condi' gno unicuiq̄ penitenti fideliter. facienti qd̄ in se ē. ut in. 3ᵒ. lᵒ. dictum est.

SEcundo queri tur utrum p pñiaȝ possit ꝛmitti tota pēa pccō ꝺbita. Et uꝛ q̄ ñ. q꞉ sap̄ xiº. p que peccat qs p hº ꝛ torquet. gº cū nō tm̄ peccet corde. sed et ore. ꝛ corꝛ. nūq̄ȝ tm̄ pōt hō penitere i corꝺ qꝛ sit debitor pene i corpe. Itē q̄ȝtūcūq̄ȝ pfecte hō peniteat. tñ cōfiteri tētur. ꝛ penitētiā iniūctā facere. Item p pñiaȝ non pōt remitti tota pena p peccatū cōtracta. gº multo minus pena satisfactoria cuȝ sit minor. Cōtra latro p pēitētiā meruit totaȝ remissionē pene pccis suis debite. alr̄ nō dixisset ei xp̄s. Hodie mecū eris i paradiso. Itē actus exterior acceptatꝛ pp actū iteriorē. Un̄ glo. sup illud Gene. 4º. Respexit deus ad Abel. mētē offerentis non oblōȝ attēdit. q̄ placet ex mūditia offerētis. cū gº p actū exteriorē possit ꝛmitti tota pena pccō debita. multo fortius hº pōt fieri p actū pñie iteriorem. Rñdeo q̄ nō ē dubiū qn p pñiaȝ rōe sui actꝰ iterioris ꝛ exterioris siꝛ possit remitti tota pena. peccato debita. uꝛ ut melius dicā exsolui. tāta ēt pōt eē itētio actus interioris q̄ p eius pfectionē ꝛ dolorē sēsibilē cātū ex pfectōe actus mereꝛ penitēs remissionē totꝰ pene pccō debite. uel p equalētiā soluit totā penā pccō debitā. ita q̄ si post cōpletū illius cōtritiōis motū decederet nullā penaȝ in purgatorio sustineret. hoc aūt nō cōuenit cuilȝ cōtritiōi. q꞉ nō sēp cū ꝛmittiꝛ offensa ꝛmittiꝛ satisfactoria emēda. Ad pꝰ in oppꝰ. ꝺō q̄ cū p mēbra non peccet nisi istrūꝛ. ita q̄ ꝼȝ Anselꝛ. ꝺi ꝯcep. ꝟgia. c. 4º. Quicq̄d faciūt totū iputādū ē uolūtati. illō ꝟbū sap. itelligiꝛ ꝼȝ congruitatē ñ necitatē. Ad 2ꝰ ꝺō q̄ pꝰ q̄ȝtācūq̄ȝ ꝯtritōeȝ necessaria sit cōfō. ꝛ alicꝰ opis exterioris expletō si facultas affuerit. hoc ē ppꝛ oblīatōeȝ p̄cepti. q꞉ recōciliari dȝ peccōr nō tm̄ ꝼȝ iudiciū dei. sȝ ēt ꝼm iudiciū militātis ecclesie. Un̄ actus penitēdi. nec pccm̄. nec penā reittit nisi sit cū ꝑposito ꝯfitēdi. ꝛ iudiciū eccꝛ subeūdi si facultas affuerit. q꞉ alr̄ actꝰ ille nō eēt sufficiēs. nȝ eēt cōtritio. q꞉ ꝯtritio ē actꝰ pēitēdi formatꝰ grā. Ad. 3ꝰ ꝺō q̄ pñia ē remediū directe ad purgationē psone nō nꝛ nisi iq̄ȝtū purgatō psōe meret purgatōeȝ corruptibis nature pꝰ hāc uitā recipiēdā. iste aūt pene que dicūꝛ contracte directe respiciūt naturā. pena aūt satisfactoria directe respicit psonā.

COnsequenter queritur de 8º. pncipali. ꝛ circa hº q̄rūꝛ duo. Primo utrum oēs ꝟtutes amisse p pñiaȝ ꝛstituātur. 2º utrum bona opa mortificata p consequentem pñiaȝ uiuificētꝛ.

PRimo ostendo q̄ nō oēs ꝟtutes p pñiaȝ ꝛstituātꝛ ꝼȝ phꝰ. 2º. ethi. cº. 3º. Signū hitus ē supuēiēs uoluptas i ope. sȝ multi sūt pēitētes q nō delectanꝛ in actibus oīum ꝟtutū. sȝ actꝰ eis cōformes cū magno labore ꝛ difficultate opanꝛ. gº p pñiaȝ nō oēs hitus ꝟtutū ꝛstituūꝛ. Itē ipossibile est simul uolūtatē iclinari ad aliq̄ꝺ bonū. ꝛ ad malū illi oppositū. sȝ p uirtutē uolūtas icliaꝛ ad bonum. gº hñs ꝟtutē nō iclinaꝛ ad malū illi bono oppositū. sȝ multi sūt penitētes quoꝝ uolūtas iclinaꝛ ad malū oppositum bono ad q̄ꝺ inclinat aliqua uirtus. gº nō oēs uirtutes p pñiaȝ restituūꝛ. Itē illud p q̄ꝺ ꝟtutes restituūꝛ eaꝝ infusionē p̄cedit. sȝ pñia ñ p̄cedit ꝟtutes alias. q꞉ oēs ꝟtutes siꝛ ifūdūꝛ. gº p pñiā ñ oēs ꝟtutes ꝛstituūꝛ. Cōtra p pñiaȝ pēitēs iustificaꝛ. sȝ gñalꝛ iustitia p quā aliqs in cōspectu dei iustꝰ diciꝛ cōprehēdit oēȝ ꝟtutē. q꞉ inocēs uita oēm reqrit ꝟtutē. ꝛ sicut dīc glo. sup illō psal. Feci iudiciū ꝛ iustitiā. hic ē assertio inocentis uite. gº p pñiaȝ oēs ꝟtutes amisse restituūꝛ. Itē glo. sr̄ illō Isa. 52º. ñ adijciet ultra. aīa si p pñiā p̄stinū robur ꝛcepit uocabiꝛ hitaculū sci ꝛ fiet tēplū dei. Sȝ p̄stinū robur ñ recipet aīa p pñiaȝ nisi p eam oēs ꝟtutes amisse restituerēꝛ. q꞉ robur aīe i ꝟtute ꝯsistit. gº p pñiaȝ oēs ꝟtutes aīsse ꝛstituūꝛ. Rꝰ. ꝺō q̄ p pñiaȝ oēs ꝟtutes amisse restituūtur loquēdo de illis uirtutibus q̄ in hoīe sūt p infusionē sicut eiȝ ostēsum est liº. 3º. di. 27ª. Charitas nō pōt eē i aīa cū carētia alicꝰ ꝟtutis necessarie ad ꝛctitudinē spūalꝛ uite. sȝ sic hitū ē supꝰ i hac di. p pñiā ꝛmittūꝛ oīa pccā que remissio eē ñ pōt sine charitate. p pñiam gº ꝛstituiꝛ ꝟtus charitatis ad quod sequiꝛ q̄ p pñiaȝ restituunꝛ oēs ꝟtutes amisse necessarie ad

rectitudiné uite. vñ glo. sup illud Jsa. 52°
Solue uicula colli tui captiua ꝛc. dicit ut
graui onere liberata ꝛ recipiēs ornaméta
pstina cesset eē captiua. ſꝫ ornaméta pstia
sũt uirtutes q̄ amisse erãt q̄ sũt aíe orna-
méta. Ad p^m in opp^m vo̅ q̄ illud ũbum
Phi. intelligit de hitu acqsito. habēs enĩ
hitũ infusũ pp carētiã acqsiti hitus mĺto
tiēs opat bonũ cũ labore ꝛ difficultate eo
q̄ potētia ad hoc nõ ẽ p actus assuefacta.
posset tñ infũdi in tãta pfectione q̄ absq̄
acqsito hitu operet bonũ sĩn difficultate.
uel põt dici q̄ habēs hitũ infusũ ꝛ nõ ac-
quisitũ opat cũ delectatiõe sub rõne qua
ẽ hituatus. q̄uis illa delectatõ sit pmixta
labori ꝛ difficltati pp carētiã hit^9 acqsiti
ꝛ assuefactioné ad opa cõtraria uirtuti
Ad 2^m vo̅ q̄ uoluntas simul põt inclinari
ad aliqd bonũ ꝛ ad malũ oppositũ. nõ tñ
p idẽ nec eodẽ mõ. cũ aũt p hitũ infusũ in-
cliat ad bonũ ꝛ p reliqas male cõsuetudi-
nis que p̄cessit inclinat ad malũ oppositũ
nõ inclinat ad opposita p idẽ nec eodem
mõ. pdicte tñ iclinatiões inq̄ztũ sũt in eadẽ
potẽtia sese remittũt. Ad 3^m vo̅ q̄ q̄uis
actus infuse pnĩe uirtutes alias ñ p̄cedat.
tñ actus pnĩe acqsite ul actus penitẽdi ip-
sam p̄cedẽs p̄cedit ordine durationis ul na-
ture restitutionẽ amissaꝝ uirtutũ.

SEcundo queri-

t utꝝ bõa opa mortificata p sequẽtẽ pñiã
uiuificẽt. Et uř q̄ nõ Eze. 18°. Si auertit
se iustus a iusticia sua. seqtur. oĩns iusticie
eius quas fecerat nõ recordabũt. Sꝫ si p
sequẽtẽ pñiaꝫ uiuificarẽt recordarẽt. g° p
sequẽtẽ pñiaꝫ nõ uiuificãt. Itẽ qd nõ est
uiuificai ñ põt. ſꝫ bona opa mortificata ñ
sũt. q2 p̄terũt. g° p sequẽtẽ pñiaꝫ uiuifica-
ri nõ pñt. Itẽ i q° corrũpit uita corrũpit
pn^m uite. ſꝫ illud i quo corrũpit pn^m uite
uiuificai nõ põt. g° bona opa mortificata
p sequẽtẽ pñiam uiuificari ñ pñt. Cõtra
glo. sup illud Joel. 2°. Reddã uobis ãnos
quos cõedit locusta. dicit nõ patiat pire
ubertatẽ quã pturbatõib^9 pdidistis. Sꝫ p
illã ubertatẽ intelligit bonorũ opũ multi-
tudo que erat pdita pturbatõib^9 pccõꝝ.
g° opa talia p sequẽtẽ pñiaꝫ reuiuiscũt.
R° Bona opa uiua dicũt q̄ sũt ex radice

spũalis uite q̄ ẽ ẽ charitas pp q̄ opans re-
munerãdus ẽ i uita etña. hec tñ psequẽs
pccm̃ mortale mortificat nõ p se nec abso-
lute. ſꝫ p accñs ꝛ in relatiõe ad pccõrem.
q2 durãte pcci mortalis obstaculo hõ pti-
gere nõ põt ad efficaciã illoꝝ opũ. qa cũ
pccõ mortali remunerari nõ põt i uita et-
na bona opa dicũt mortua q̄ non sũt ex
radice spũalis uite q̄ ẽ charitas ꝛ tlia sũt
bõa opa i mortali pccõ fcã. dico g° q̄ opa
bona mortificata p sequẽtẽ pñiam uiuifi-
cãt inq̄ztũ p eã tollit pcci obstaculũ quo
erat hõ indign^9 cõseq efficaciã illoꝝ opuꝫ
i etña uita. ſꝫ opa mortua nũq̄ꝫ uiuificãt.
q2 p se ꝛ absolute mortua sũt. q2 nõ pces-
serũt ex radice spũal uite. Ad p^m i opp^m
vo̅ q̄ illa auctoritas itelligẽda ẽ de ill q
p pñiam ad deũ nõ reuertũt. Ad 2^m vo̅
q̄ q̄uis bona opa mortificata p̄tiert ma-
net tñ pñtia in diuina acceptatiõe q̄ repu-
tãt retributiõe digna nisi sit ipedimtũ ex
pte illius a quo talia opa pcesserũt. Ad
3^m vo̅ q̄ in bonis opibus q̄ mortificata
dñt ñ ẽ corruptũ pricipiũ uite p se ꝛ ab-
solute. ſꝫ p accñs in relõne ad pccõrẽ pp
pcci obstaculũ. illud aũt accñs p pñiam re-
mouet.

COnsequenter queritur

de 9° pncipali. Et circa hoc q̄rũt 2°. P°
utꝝ de pccõ p pñiã rẽisso teneat hõ ãpli^9
penitere. 2°. utꝝ pccõr p pniaꝫ possit pl^9
q̄z semel resurgere.

PRimo

oñdo q̄ de pccõ p pe-
nitẽtiaꝫ rẽisso tenetur
hõ amplius penitere. Aug^9 in li° de pñia
nõ multũ lõge post pncipiũ dic q̄ quedã
ẽ pñia cuius actio p totã istaꝫ uitã quã in
carne mortali degimus ppetua supplica-
tiõis subeũda ẽ hũilitate g° ꝺ pccõ q̄tũ-
cũq̄ꝫ rẽisso hõ tenet p totã uitã suã peni-
tere. Item de pe. di. 3. §. p°. ꝛ hr̃ i lr̃a paꝝ
ultra me^9 pũtis distictõis dr̃ de pccõr q̄
sẽp doleat ꝛ dolet gaudeat. Itẽ hõ ñ põt
eẽ certus de lege cõi de rẽissiõe culpe sne
uiř illo Eccl. 9. Nemo scit utꝝ odio an
amore dignus sit. g° si ñ sẽp penitet picu-
lo discris se expõit qd q̄libꝫ uitãt tẽt. 9
p^9 recupationẽ sanitatis ñ dꝫ uti hõ me-
dicina curatiua sed sanitatis cõseruatiua.

sed pnia medicina ē curatiua. g° nō tenet' hō penitere de pccō p⁹ rēissionē illius. Itē uera pnia reddit hoīez īnocētē. sz ino cēs penitere nō tenet'. g° hō post pccōrū remissionē de illis penitere nō tenet'. Rñ deo q̄ pnia pōt accipi p pnia que ē uirt⁹ ul' p pnia q̄ ē sacrz. dico g° q̄ d' pccō īmis so p pniam q̄ ē uirtus tenet' hō sacrz pnie suscipe si pōt. sed accipiēdo penitere p ex teriori actu uirtutis nō tenet' hō penitere de pccō p pniam rēisso ꝛ q̄ztū ad culpā ꝛ q̄ztū ad penā. Silr nec loquēdo de pēiter' iq̄ztū dicit īteriorē actū uirtutis nisi ī cāu .s. qñ nō adest pbabilis cōiectura de rēis siōe pcci. aut qñ de pccō suo ex delibera tōe recogitat. tūc eni illud dtestari tenet'. nō n. fideli' fuat repatū fedus diuie ami citie cui actu nō displicet qñ de hoc delibe rat illud qd' iter ipm ꝛ deū cā fuit īimici tie. cōtinue tñ tenet' hītualiter penitere. q2 nō pōt hō dimittere hītū penitētie nisi ru endo in pccm mortale. de hītu aūt pēiten tie aut de īteriori actu in casib⁹ supradic tis intelligi dz illud uerbū Aug. 2°. li°. de sacra. pte. i .c. 2° .cū dicit. Necesse habes sēp penitere. satisfacere potes. nimis facer' nō potes. melius ē ut plus facias q̄z min⁹. Silr mō intelligēde sūt due auctoritates ad pmā pre allegate. Ad 3ᵐ dd' q̄ quia hō nō pōt certus eē de rēissiōe pcci certi tudine sciētie. iō sufficit certitudo pbabil' cōiecture ad hoc q̄ se expōat discrimi si ita nō uacat actui pēitēdi sic añq̄z habeat pbabilē cōiecturā de rēissiōe pcci sui. tūc aūt ē pbabilis ↄiectura qñ hō fecit qd' in se ē dolēdo, cōfitēdo, satisfaciēdo. ꝛ pposi tū cauēdi habēdo. Ad pᵐ ad ptem aliam dd' q̄ frequēter ea q̄ sepāt' in īferiori vni unt' in supiori. ꝛ iō q2 supior ē medicina spūalis q̄z corpalis. magis pōt repiri ī ea aptitudo ad curādū ꝛ ad sāitatē rcupatā cōsuādū q̄z in una medicina corpali. ꝛ tñ q̄nq̄z īuenit' ī corpalibus aliqd cōferēs sa nitati recupāde ꝛ cōsuatiōi rcupate. Ad 2ᵐ dd' q̄ īnocēs dupl'r pōt dici. Aut q nō ē nocēs nec fuit. ꝛ talis īnocēs peniter' nō tenet'. sz sic pnia nō facit pccōre īnocentez aut q nō ē īnocēs. sz tñ fuit. ꝛ talis īnocēs penitere tenet' iteri⁹ ī cāibus supradictis ꝛ hoc mō pnia pccōrē reddit īnocētē.

Secundo queritur utrum

pccōr p pniaz possit pl⁹ q̄z sel' resurgere. Et uī' q̄ nō. q nō pōt a uera pnia cadere non pōt plus q̄z sel' p pniam resurgere. sz uere penitēs nō pōt a pnia cadere. q2 ut hr' d' pe. di. 3. §. p°. Inanis ē pnia quā sequēs cul pa coīquinat. g° peccator p pniaz nō pōt re surger' plus q̄z sel'. Itē Ap⁹ ad Hebreos 6°. Impossibile ē eos q sel' sūt illūiati. seqt' ꝛ plapsi sūt rursus uocari ad pniaz. Itē 23ᵃ. q. 4. Est iniusta. in fine. Facilitas uenie icētiuū tribuit deliquēdi. Cū g° deus nul li debeat ītribuer' icētiuū deliquēdi. tribu eret' aūt si pēitēti pceret pl⁹ q̄z sel'. g° reit tit pccā p pniaz pl⁹ q̄z sel'. Cōtra miaz ñ negat deus hōi quā pcipit hōi ab homie īpēdi. sz ut hr' Math. 18°. De⁹ uult q̄ hō pcat hōi quotiēscūq̄z in ipm peccauerit. g° deus pcit hōi quotiēscūq̄z pēituerit. Itē de pe. di. 3ᵃ. §. Itē q̄ frequenter. dr' q̄ xps tot sanauit claudos cecos ꝛ aridos ne despet sepe pccōr. Respondeo q̄ pecca tor per penitētiam potest plus q̄z semel resgere sic pbat' in lr̄a plib⁹ auctoritati bus ꝛ exēplis. qd' ꝛ rōe dclarat'. Hō a ūa pnia pōt excidere ꝛ uerā pniaz recupar'. sz ūa pnia nūq̄z caret pccōꝝ rēissione. q̄ aūt hō a ūa pnia possit excidere. pōt pbari p silēm modū quo supius. li. 3°. di. 31 pbatū ē q̄ charitas possit amitti ī nō ↄfirmatis. Prerea ē ī subiecto uitibili. s. ī uolūtate nec cōtinuatio in futuꝝ de eius eēntia ē. Qd' aūt uerā pniaz possit recupar' pbo. q2 hō q̄zdiu ē ī uia pōt facere qd' in se ē ut sibi detur a deo pnia ūa. sz oī faciēti qd' in se ē de⁹ dat pniaz uerā. al'r .n. non pulsaret hoīnē ut faceret qd' i se ē. dr' aūt Apoc. 3° ī ei⁹ psōa. Ego sto ad hostiū ꝛ pulso. Qd' aūt ūa pnia nūq̄z careat pccōꝝ rēissiōe p bat' sic. dr' de pnia di 3ᵃ. §. Itē q̄ frequēt'. ꝛ recitat mgr' i lr̄a h⁹ di. c. penl'. Cōstat ei multū pccā displicer' q sēp psto ē ea dstru ere. sz si ūa pnia aliñ careret pcci rēissiōe. de⁹ nō eēt sēp psto pccā destruere q2 hō p uerā pniaz q̄ztū ē i se rmouz a se oē qd' re sistit dstructiōi pcci. Prerea ad pncipale Aug. li. i. rtrac. c. 18°. d' quocūz pessio i hac uita ↄstituto ñ ē dspād'. sz si p pniā ñ possz hō resger' pl⁹ q̄z sel'. de peccāte mortaliter

post pniaȝ eēt ꝺiſpādū. gͦ p pniaȝ pōt pec catoꝛ reſᵉgere pluſq̄ſ ſelꝫ. imo quotiſcūq; ꝗ nere pēituerit. ⁋ Ad pᵐ i oppᵐ ꝺꝺ q̄ mioꝛ ē ſfa. ad pbatiōes ꝺꝺ q̄ pnia quā ſequēs culpa coignat ianis dr̄. nō q̄ fuerit uera. ſꝫ q̄ inſufficiēs ad uitā etnā obtinēdā. uel carēs fructu illꝰ pnie quā nō ſeqt̄ cl̄pa c̄ fructus ē uitatō gehēne ꝛ adeptō glīe. et ſic erpōit glo. ibidē. ꝛ mgr̄ i lr̄a nō multū añ medū di. pn̄tiſ ⁋ Ad 2ᵐ ꝺꝺ q̄ ibi nō ne gat Apl̄s pccōrē poſſe p pniam reſᵉgere pl̄a q̄ ſelꝫ. ſꝫ pēitētē pᵒ relapſū ꝛuocaī poſ ſe 2ᵒ p baptiſmū. uñ glo. ibidē. Impoſſibi le ē eos motos ad pniaȝ q boc accepūt ſelꝫ rurſus renouari. i. rebaptizari pᵒ pniaȝ. ⁋ Ad 3ᵐ ꝺꝺ q̄ facilitaſ ueīe q̄ꝫᵐ ad reiſſiōeȝ pene ſatiſfactorie incētiuū tribuit deliquē di. ꝛ ſic pccōꝛ nō ꝯſeqt̄ facilr̄ ueniā. q̄ꝛ de lege cōi ꝺus ſēp exigit p pccō penā ſatiſ factoriā. ſꝫ q̄ꝫtū ad reiſſionē offēſe nō tri buit icētiuū deliquēdi. ſed magis cauendi pccm̄ ex amore. ꝛ difficultas uenie q̄ꝫtum ad offēſā occaſionē tribueret deſpatiōis.

Conſequenter queritur

ꝺ. io. pncipali. Et circa hoc q̄rūtur duo. ⁋ Pᵒ utꝫ pnia ſit alijs ꝟtutibus pōꝛ origie ⁋ 2ᵒ utꝫ ſit alijs uirtutibꝰ pōꝛ dignitate.

Primo oſtendo

q̄ ſit alijs ūtutibus pōꝛ origie. fūdamētū ē alijs pūbꝰ edificij pmū origine. Sꝫ apꝰ. ad Hebre 6ᵒ dicit pniam eē fūdamtū. gͦ ē alijs uirtutibus pōꝛ origie. ⁋ Itē glo. ſup illud Math. 3ᵒ. Pniam agite. dicat q̄ pnie uirtꝰ ē p pniaȝ pimet ueterē hoīeȝ. ⁋ Item prius ordine naꝛe ē receſſus a t̄mio a qͦ q̄ꝫ acceſſus ad t̄minū ad quē. ſꝫ p pniaȝ ē receſſꝰ a pccō q ē t̄minꝰ a qͦ. p alias ꝟtu tes ē acceſſus ad deū q ē t̄minꝰ ad quē. gͦ pnia ē alijs ūtutibꝰ pōꝛ origie. ⁋ ꝯ eoꝝ q̄ ſil' ſūt unū nō ē origie pꝰ alio. Sꝫ oēs ūtu tes ſil' ifūdūt'. gͦ una nō ē origie pōꝛ alia. ⁋ Rñdeo q̄ de pnia ꝛ alijs ꝟtutibꝰ poſſuꝰ loq q̄ꝫtū ad eaꝝ eſſētias q̄ ſūt bitus ul' q̄ꝫ tū ad eaꝝ actus. quoꝫ iſtoꝝ mōꝝ pōt cō pari uirtus pnie tā ifuſa q̄ꝫ acqſita ad uir tutes alias. ⁋ Dico gͦ q̄ q̄uis iter bitum pnie ifuſe ꝛ alias uirtutes ifuſas nō ſit p prie loquēdo ordo oriꝫīs. q̄ꝛ a deo imedi

diate tm̄ ē eaꝝ origo ꝛ ſiml' oēs infūdūt'. tñ iq̄ꝫtū bitus pnie nō ē natus eē i aīa ni ſi bituata fide ꝛ ſpe. nec bitus charitatis niſi mediāte bitu pnie. ſaltē i ſubō in quo pōt bre pncipalē ſuū actū. q ñ ē niſi r̄ſpeū mortalis pccī. iō aliquo mō pōt dici bitus ifuſe pnie pōꝛ origine bitu charitatis et poſterioꝛ fide ꝛ ſpe. q̄ꝫtū āt ad actꝰ ūtutū magis ꝓpe attēdit' ordo ſm̄ originē. actꝰ .n. pnie ut in plꝛibus orit' ex actu timoꝛis q̄ꝫtūcūq; tñ ex actu ſoꝛis. tioꝛ añt ꝛ amoꝛ ex actu fidei. dictātis timēda ꝛ amāda. et iō actus fidei ꝛ timoꝛis pōꝛes ſūt origine actu penitēdi. ꝛ q̄ꝛ ēt ꝟtus pnie pccm̄ ꝺte ſtat' i ſpe ueīe. actus pētēdi p̄ſuppōit ac tū ſpandi. q̄buſdā gͦ ꝟtutibꝰ ē origie po ſterioꝛ. ꝛ q̄buſdā pōꝛ. Ex dcīs ſatis pꝫ q̄d ꝺꝺ ē de cōpatiōe pn̄te acqſite ad alias uir tutes acqſitas q̄ꝫtū ad ordinē originis. ⁋ Ad pᵐ i oppᵐ ꝺꝺ q̄ fūdamtū ñ tm̄ ē alijſ ptibꝰ pꝰs origine. ſꝫ eaꝝ ēt firmatiuū ſeu ſuſtentatiuū. ꝛ iō uirtus alñ dr̄ fūdamētū uel q̄ꝛ origine pōꝛ. uel q̄ꝛ aliaꝝ firmatiua ſeu ſuſtētatia ſub rōe utriuſq;. dr̄ etiā uir tus pōꝛ ul' in doctria xp̄iane religiōis uel in exn̄tia edificij ſpūalis. pmo mō pn̄ia ē alijs uirtutibus prioꝛ. vñ tā xp̄us q̄ꝫ eius pcurſoꝛ Joannes doctrinā xp̄iane religio nis a pnia icepūt. Et hoc mō dic Apꝰ ad Hebre. pniam eē fūdamtū. ſꝫ rōe pōrita tis in exn̄tia edificij ſpūalis ꝛ ſuſtētatiōis fides ponit' fūdamētū. ad Heb. iiᵒ ꝛ pma Coꝛ. 3ᵒ. Rōne añt firmatōis in aduerſis fortitudo dr̄ ēt fūdamētū. vñ ſr̄ illud Lu. 12ᵒ. Ne t̄reamī ab eis q occidūt corpꝰ dic glo. q̄ fortitudo ē fūdamētū fidei. rōne ēt firmatiōis uirtutū in pſpis būilitas dicit fūdamētū. Uñ Ber. 2ᵒ de cōſidera. ad Eu geniū. c. 5ᵒ. Bonis fūdus būilitas. oa etiā charitas pōꝛ ē origie alijs uirtutibꝰ iq̄ꝫtū formate ſūt. ꝛ marie alie firmāt' p eā. ideo ēt dr̄ fūdamētū. vñ apl̄s ad Ephe. 3ᵒ. In charitate radicati ꝛ fūdati. ⁋ Ad 2ᵐ ꝺꝺ q̄ illō ūbū dꝫ itelligi ꝺ foꝛāta pnia iformia .n. nō pimit ueterē hoīem niſi diſpoſitiue. ꝛ q̄a pnia magis de pximo diſponit ad foꝛ mam uirtutū que eſt charitas q̄ꝫ aliqua alia uirtus. ideo prius origine dr̄ forma ri q̄ꝫ alie i uia reformatiōis. ⁋ Ad 3ᵐ ꝺꝺ q̄ q̄uis in executiōe motꝰ exterioris pr...

sit ordine nature recessus a t'mio a q° q̃ʒ accessus ad t'minū ad quē. tū ī intētiōe ē cº. ⁊ iō qa iteriores motus īquātū sūt uo/ lūtarij ptinēt ad ītētionē ī eis pus ē ordi ne nat'e accessus ad t'minū ad quē q̃ʒ reces a t'mio a quo. uolūtas. n. a malo recedit p pter bonū. Ad argumētū in opp° pʒ qd dc̄m ex dc̄is in q̄ōne.

Secundo queri/ tur utr̄ pn̄ia sit alijs v̄tutib⁹ por dignita te. Et uī q̄ sic. causa por ē dignitate cau sato. sʒ pn̄ia restituit v̄tutes amissas ut su pi⁹ ōnsū ē g° ē virtutib⁹ alijs digior. Itē illa v̄tus ē alijs dignior q̄ hʒ digniorē ac tū. sʒ recōciliare deo q ē actus nobilissim⁹ ē actus pn̄ie. g° ē iter oēs v̄tutes dignissi ma. Itē cōpositū digni⁹ ē q̃ʒ ps. sʒ pn̄ia formata dic cōpositū ex hitu pn̄ie ⁊ cha/ ritate. g° pn̄ia formata ē chaitate dignior ⁊ ex ōnti oīb⁹ v̄tutib⁹ alijs. Cōtra aug⁹ 15° de tri. c. 18°. dicit de charitate. q̄ nullū ē isto dei dono excellētius. g° pn̄ia nō est dignior charitate. Rn̄deo illa v̄tus ē di gnior que digni⁹ hʒ obiectū. ⁊ sub rōe di gniori. ⁊ q̄ v̄tutes theolo° deū hn̄t p ob/ iecto. morales aūt nō. digniores sūt theo/ lo° v̄tutes q̃ʒ morales. cū g° pn̄ia sit v̄tus moralis. q̄ ē ps potētial' iustitie ut supi⁹ ōnsū ē. seq̄t q̄ uirtutes theolo° digniores sūt pn̄ia. Inter aūt morales v̄tutes ille sūt digniores q̄ magis v̄ ꝑpinquo deū sic finē r̄spiciūt. he aūt sūt latria ⁊ pn̄ia. q̄ꝛ act⁹ sūt circa q̄ directe ⁊ īmediate ordināt' ad diuinū honorē. ⁊ iō īter v̄tutes morales sūt nobiliores. ⁊ qa latria ꝑncipali⁹ respi cit tēdētiā in bonū. ⁊ ex ōnti recessū a ma/ lo. pn̄ia āt eº. iō dignior ē latria q̃ʒ pn̄ia vn̄ ut ōnsū est li. 3°. di. 9ª. Int' oēs v̄tutes morales latria ē uirt⁹ nobilior. Ad pᵐ dc̄ q̄ pn̄ia nō ē cā r̄stitutōis v̄tutū ãissaꝝ nisi sic dispositō q̄dā. n̄ oʒ āt dispōnē esse nobiliorē hitu ad quē dispōit. Ad 2ᵐ dc̄ q̄ r̄cōciliare deo ptiet ad pn̄iā dispositiue. ad fidē aūt ⁊ spē ⁊ charitatē ꝑncipal'r. Ad 3ᵐ dc̄ q̄ pn̄ia forāta n̄ ē ōpositū ex hi tu pn̄ie ⁊ chaitatis. sic neq̄ʒ mat'ia forāta ē ōpositū ex mat'ia ⁊ forma. nec sic dʒ ōce di q̄ mat'ia formata sit dignior foīa. sic n̄ dʒ ōcedi q̄ mat'ia formata sit dignior sua forma q̄ ē charitas.

Consequenter queritur de 11°. ꝑncipali. Et circa hoc q̄rūt' 2°. Pᵒ utr̄ pn̄ia solēnis sit itabil'. ⁊ qb⁹ ꝑsōis de beat iponi. 2° q̄ sūt illa q̄ ad ritū illius pn̄ie requirūt'.

Ad primā q̄ōnē dc̄ q̄ ē pe/ nitētia secreta. publi/ ca ⁊ solēnis. ⁊ ē oīs solēnis publica. sʒ n̄ ōu ti'. solēnis āt nō iterat' ne ex sui itatione uilescat. ⁊ q̄ꝛ rememoratō ē expulsiōis ꝑ/ morū pētū de padiso t'restri q̄ sel' tn̄ fcā ē. ⁊ sic dic mgr' in lr̄a ultra me⁹ pn̄tis di. hoc p grauiorib⁹ horrēdisq̄ʒ ac māifestis delictis tn̄ iponit'. de hac dr̄ ōcretoꝝ di. 50. Si qs p⁹ r̄missionē. §. Pc̄t. ē q̄daꝫ pn̄ia q̄ solēnis appellat' q̄ sel' tn̄ i eccl'ia ōcedit'. hec clicis iponēda n̄ ē vn̄ ea. di. In capite. §. hāc aūt. dr̄ q̄ hāc pn̄iā nlli ūq̄ʒ clicorū agere ōcedit'. neq̄ʒ iō h⁹ cemōi peitētes ad cleꝝ admitti ꝓhibēt'. qd̄ ēt ꝓbat' p illud qd̄ hr̄ ea. di. ōfirmatū. ⁊ duob⁹ caplis se mi sit clici depositi. tūc. n. eis pōt solēnis pn̄ia ipōi. ⁊ q̄ꝛ hoc statutū ē pp clicat⁹ di gnitatē. uī' posse cōcludi q̄ nec laicis ꝑso nis isignib⁹. nec religiosis debēt ipōi ppt' statuū dignitatē. Iuuēib⁹ et n̄ facil'r iponē da ē pp etatis fragilitatē. ut hr̄. e. di. Pn̄i tētes. ꝑsonis āt alijs a p̄dcīs tam uiris q̃ʒ mulierib⁹ pōt ipōi.

Ad secūdā q̄ōnē dc̄ q̄ sic hr̄ di. supradcā. c. In capite. In ca/ pite q̄dragesime. Oēs pēitētes q publicā suscipiūt aut suscepūt pn̄iā an̄ fores eccle se r̄pñtēt epo ciuitatis sacco induti. nudis pedib⁹. uultib⁹ i t'ra demissis. reos se ec̄ hitu ⁊ uultu ꝓtestātes. ibi adesse debent decāi. archidiacōi. archipr̄sbr̄i pochiaꝝ. ⁊ p̄sbr̄i pēitētiū q eoꝝ ōuersatione diligēt' inspicer' debēt. p⁹ hº i ecclīā eos īrroducāt. ⁊ cū oi clero. 7. pn̄ie psalmos i t'ra pōtifex ꝓstrat⁹ cū lachrymis eoꝝ absolōnē ōcātet. tūc ꝓ/ gēs ab orōe iux̄ qd̄ canōes iubēt man⁹ eis ipōat. aquā bn̄dictā sup eos ꝓgat. cinerē p⁹ mittat. deīn cilicio capita eoꝝ coopiat. ⁊ cum gemitu ⁊ crebris suspirijs denūciet eis. q̄ sic Adam ꝓiectus ē de padiso. ita ⁊ ipi p pccis ab ecclīa abijciūt'. postea iube at ministris ut eos ex̄ ianuā eccl'ie expellāt;

clerici uero ꝓsequãtᷣ eos cũ rñsorio. In su
dore uultus tui uesceris pane tuo ꝛc̃. ut ui
dẽtes scãm eccl̃iaȝ ꝓ facinoribus suis tre
mefactã atqȝ cõmotã nõ ꝑuipẽdãt pñiaȝ.
in sacra aũt dñi cena rursus ab eoꝝ deca
nis ꝛ eoꝝ p̄sbyt̃is eccl̃ie limibus repñtẽᷣ.
ꝛ sic dicit glo. ibidẽ ita fit quolibȝ ãno ut
tali die mittãtᷣ in eccl̃iam. ꝛ licȝ stẽt ĩ ecc̃ᵉ
nõ tñ cõicabũt cũ alijs in eucharistia uel
in osculo. ꝛ sic erũt usqȝ ad octauã pasce.
ꝛ tũc iteꝝ exibũt de eccl̃ia ꝛ erũt extra ec
clesiã usqȝ ad talẽ diẽ sequẽtis anni. ꝛ hoc
fiet usqȝ ad finẽ pñie. ꝛ si bñ pẽitẽt. 2° ãno
ulᷣ. 3°. põt eis reddi ingressus eccl̃ie.

Circa litteram

pñia ẽ scd̃a tabula post naufragiũ. hoc p
siĺitudinẽ dictũ ẽ. Pr̃ia .n. tabula ĩ mari
ẽ nauis que cũ aliqñ frãgitur. ꝯtigit qñqȝ
ꝙ aliqui adherẽt alicui tabule nauis p cᷣ
adiutoriũ applicãt ad portum salutis. sic
dico ꝙ exñtibus ĩ mari huius mũdi. bap
tismus ẽ sicut ꝑma tabula. i. sicut nauis a
cuius grã cũ hoĩes cadunt restat eis pñia
tãqȝ tabula 2ᵃ. cũ cuius adiutorio deduci
pñt ad portũ salutis. ꝯstrue. gᵒ sic. ꝙ pñia
ẽ tabula post naufragiũ ħa ab illa q̃ ẽ ãte
naufragiũ. posset tñ dici baptismus ꝑma
tabula post naufragiũ uocãdo ꝑmũ nau
fragiũ originale pccm̃. eo ꝙ originale pec
catũ ꝛ eius sequele sũt q̃dã fractio ĩtegri
tatis natᷣe quã in ꝑmis pentibusᷣ a sua cõ
ditiõe hũerat. ianis ẽ. s. carens fructu illᵘˢ
pñie supple. quã hȝ illa pñia quã sequẽrᷣ clᷣ
pa ñ ĩgnat. ꝺ pñia pccõꝝ. i. ĩ qua aliqs ꝓse
uerat etiãᵘˢ ad sũmũ qs ꝓueiat malorũ. s.
in cõpatiõe aliorum.

Di. xv

Et sicut ꝓdc̃is ꝛc̃. Supius ex
clusit mgrᷣ errorẽ dicẽtiũ ꝙ
pñia ñ ẽ ĩtabilis. Hic exclu
dit errorẽ dicẽtiũ ꝙ pñia ẽ
diuisibilis. et diuiditᷣ in tres. Pᵒ remouȝ
errorẽ dicẽtiũ ꝙ pñia de uno pccõ sine al
tero ualet tũc qñ agitᷣ. 2° errorẽ dicẽtiũ
ꝙ ẜi tũc nõ ualeat. tñ ualet qñ de pccõ al
t̃o ꝯteritᷣ. ibi Quibusdã tñ. 3° põit auc
toritates qbᵘˢ ueritas cõfirmatᷣ ibi. Satis
arbitror. Pr̃ia ĩ duas. Pᵒ determiat auc
toritatẽ ꝓphetie quã illi ĩducebãt ꝓ se.
2° auctoritates scõꝝ ibi. Alias quoqȝ. Pᵃ
ĩ tres. Pᵒ põit dubitatiõeȝ. 2° solõnem
ibi. Sȝ de his. 3° dubitatiõis ortᵉ ex solu
tiõe explanatiõeȝ. ibi. Attende. Illa ps q̃
ibi incip̃. Alias quoqȝ. diuiditᷣ ĩ duas ptesᷣ
Pᵒ recitat auctoritates q̃s illi errãtes
se ĩducebãt ꝛ eorũ rõnẽ. 2° subiũgit p̄dic
torũ solõnẽ ibi His rñderi Illa ps q̃ ibi
incipit. Quibusdã tñ. ĩ q̃ remouet erroreȝ
dicẽtiũ ꝙ pñia de uno pccõ sine alio ualȝ
qñ de alio ꝯteritur. diuiditᷣ ĩ 3. Pᵒ oñdit
ꝙ nõ ualet ad meritũ uite etᷣne. 2° ꝙ ua
let ad remissionẽ pene ibi. Põt ẽt. 3° sub
iũgit cõfirmatiõeȝ utriusqȝ ibi. Ex his
Illa ps q̃ ibi ĩcipit. Satis arbitror. diuiditᷣ
ĩ duas Pᵒ oñdit ꝙ ñ põt diuidi pñia. 2°.
oñdit q̃ sit ṽa pñia ibi. Ex p̄missis.

Circa hãc di. q̃rẽdũ ẽ ꝑncipa
literᷣ de 5. Pᵒ de satisfac
tõe ĩ gñali 2° de elemosyna. 3° ꝺ ieiũio.
4° de oõne. 5° ꝺ r̃stitutõe. Circa pᵐ
q̃runtᷣ. 8. Pᵒ utꝝ satisfactio sit actus ṽtu
tis. 2° utꝝ hõ possit satisfacere deo pro
culpa 3° utruȝ satisfactio debeat fieri p
opa penalia 4° utꝝ flagella q̃ deus ĩmit
tit ulᷣ uenire ꝑmittit sup penitẽtes sint ꝓ
eis satisfactoria. 5° utꝝ possit fieri satis
factio p opa que fiũt in mortali pccõ 6°
utꝝ hõ possit satisfacere de uno pccõ mor
tali sine alio 7° utꝝ deus possit ĩmitterᷣ
pccm̃ sine aliqua satisfactiõe. 8° utꝝ eni
merentᷣ sufficienter ptes satisfactionis. s.
oro. ieiuniũ. ꝛ elemosyna.

Primo ostendo

ꝙ satisfactio nõ sit actus uirtutis. Actus
uirtutis ẽ utilis. Sȝ satisfactio cũ sit debi
ta est inutilis. dicitur enĩ Luce. 17°. Dicite
serui inutiles sumus. quod debuimus fa
cerᷣ fecimᵘˢ. gᵒ satisfactõ ñ ẽ actᵘˢ ṽtutis.
Itẽ Phi. 2° ethi. c. 6°. Uirtᵘˢ ẽ hitᵘˢ electiuᵘˢ
Sȝ satisfactõ qñqȝ ñ ẽ electia. sic cũ aliqs
ꝯ suã uolũtatẽ satisfacerᷣ ꝯpellitᷣ. gᵒ satisfa
ctõ ñ ẽ actᵘˢ ṽtutis. ꝯ Grego. ĩ q̃dã omelᷣ
sr̃ illꝺ Math. 6° Si qs uult pᵒ me uenire.
dic ꝙ dñs nrᷣ ꝯr̃ia opposuit medicamenta
pccisᷣ. ut lubricis ꝯtinẽtiã. tenacibᵘˢ largitatẽ
ꝛc̃. gᵒ ꝺstructõ pcci ẽ ꝑṽtutẽ lᷣ p acᵘˢ ṽtutis

p satisfactionē āt destruit̃ pccm̄. g° cū nō sit uirtus ē actus uirtutis. Rn̄deo q̄ q̄3 uis satis sit māifestum satisfactionē esse actū uirtutis. cū sit actus pn̄e. que uirt᷒ ē. ut supius ośsū ē. hoc tn̄ ⁊ alr̄ declarat̃. Satisfactio ē enī p illata īiuria uolūtaïa recōpēsatio ſm iustitie eq̄litatē cū ꝓposi to nō cōmittēdi nouā īiuriā. hoc ē q̄ꝺ im plicite dr̄ de pn̄a di. 3ª. §. p°. ⁊ recitat̃ in lr̄a huius di. c. 5°. ⁊ sūptū ē de eccl'asticis dogmatibus ꝓpōe. 23ª. Satisfactio pn̄ie ē pccōꝝ causas excidere. nec eoꝝ suggestiōi bus aditū indulgere. p recōpēsationē eni3 p̄dcā3 cāe p̄dcōꝝ excidūt̃. ⁊ p ꝓpositū ca uendi a futura iniuria pccōꝝ suggestiōib᷒ aditus nō indulget̃. Sed facere recōpēsa tiōem ſm eq̄litatē iustitie actus ē uirtutis iustitie. ut uideri pōt ex dcīs Phi. 5°. ethi. c. 7°. ⁊ plibus alijs locis. g° satisfactio ē actus uirtutis. Ad p᷒ in opp᷒ ꝺꝺ q̄ mi nor ē falsa. debitū. n. meritoriū ē inq̄ꝫtū in duit rōnē uolūtarij. sicut. n. homo facit ꝺ necītate uirtutē. Un̄ illa auctoritas ītelli genda est de iutilitate opposita pfcōi. sic p3 ex glo. ibidē. Ad 2᷒ ꝺꝺ q̄ cū aliq̄s ꝯ uolūtatē suā satisfacere cōpellit̃ si ē cōpul sio sufficiēs illa satisfactio nō h3 rōnē uir tutis nisi p cōpationē ad iudicē q ad satis factionē cōpellit. Un̄ ⁊ sic cōpulsus n̄ sa tisfacit deo.

Secundo queritur

utrū hō possit deo satisfacer̃ p culpa. Et uī q̄ nō. Ansel. p° li. Cur deus homo. c. 13°. De bet oīs qui peccat honorē deo quē rapuit soluere. ⁊ hec ē satisfactio. S3 hō nō pōt deo soluere debitū honorē. q2 in īfinitu3 ē honorandus. g° hō nō pōt deo satisface re. Itē satisfactio fieri nō pōt de eo q̄ꝺ ex alia cā ē debitū. S3 rōe bn̄ficij a deo ac cepti nō ē aliqua creatura q̄ n̄ debeat ꝺo id q̄ꝺ est ſ3 Aug᷒ li° 83᷒ q̄ōu3. q. 68ª. in fine. ⁊ etiā ſm Ber. ꝺ diligēdo deū. c. 16°. g° hō nō habet de quo possit deo satisfa cere p pccō cōmisso. Itē grauius ē pccm̄ mortale actuale q̄2 originale pccm̄. S3 nul lus purus homo satisfacere potuit p pec cato origiali ſm Ansel. 2° li°. Cur de᷒ hō. nō multū longe post pncipiū. g° mlto mi nus pōt satisfacere p actuali pccō morta li. Cōtra de pe. di. p³. Si tui. §. Hoc idē sacrificiū ex lege offert penitēs dū satisfa ctiōe3 eccl'ie iudicio sibi iposita fcīs exeq tur. Sed talē satisfactiōe3 exequi pōt hō. g° pōt ꝺo facer̃ satisfactōe3 q̄ ē sacrificiū ſ3 legē. talis aūt ē satisfactio debita. Itē q̄to ille ꝯ quē peccatur est misericordior tāto facilius satisfieri sibi pōt. S3 deus ē misericordissim᷒. g° hō facilime pōt satis facere deo. Rn̄deo hoiem posse satisfa cere deo. duplr̄ pōt itelligi. aut cū alteri᷒ adiutorio. aut sine. P° mō dico q̄ hō pōt satisfacere deo in uirtute. s. meriti xp̄i. cui᷒ pticeps ē hō p uerā fidē. 2° aūt mō hō sa tisfacer̃ nō pōt deo. Un̄ ſm Aug᷒ in ench. uersus finē. Nec ātiquoꝝ q̄cūq3 iustoꝝ p̄ter xp̄i fidē salutē potuit inuenire. hō enī p se deo nō pōt equale repēdere. nec hoc ab eo exigere. s3 si fecerit famulādo illud q̄ꝺ pōt plus ab eo nō reqreret̃. Ad pmū in opp᷒ ꝺꝺ q̄ ⁊ si hō p se non possit deo reddere debitū honorē ſm eq̄litatē iusti tie tn̄ xp̄i meritū ⁊ dispositio penitētis sa ciētis q̄ꝺ in se ē simul iūcta deo reddunt honorē debitū ⁊ sūt debita satisfactio p pccō ſm equalitatē iustitie nō cōpēsantis meritū penitētis. s3 ſm q̄ iustitia ē cōde cētia diuine bonitatis. satisfactio āt mito xp̄i cōiūgit̃ nō realr̄. s3 p uerā fidem ip̄i᷒ penitētis. p quā ē pticeps illius meriti. Ad 2᷒ ꝺꝺ q̄ deus ex liberalitate sua nr̄e īfirmitati cōdescendens homini cōstituit mēsurā eoꝝ ad que de necessitate tenet̃ q̄ ē obſuātia p̄ceptoꝝ ut de reliq°. i. ꝺ opib᷒ superrogatōis possint satisfacere p cōmis so. q̄ opa ⁊si debeāus deo debito cōgrui tatis. nō uult tn̄ tāq3 nobis pcens ut sibi debeāt̃ debito necītatis nisi rōne uoti. uel satisfactiōis p pccō. Ad 3᷒ ꝺꝺ q̄ q̄uis pccm̄ origiale nō sit ita graue psone sicut pccm̄ actuale mortale. tn̄ grauī᷒ ē nature. q2 inficit nō tm̄ psonā. s3 naturā. ita q̄ p psonā mediāte natura. ⁊ iō p illo satisfa cere nō potuit nisi p̄pōderās toti natur̃ hūane. Quapp cōcludit Ansel. 2° li°. Cur deus hō. c. 7° q̄ illū q satisfacturus erat p p̄morū pētū pccō. oportuit eē pfectu3 deū ⁊ homie3. purus. n. hō toti hūane na ture p̄pōderare nō potuisset. Pōt tn̄ alr̄ dici ad ar᷒ q̄ p pccō origiali xp̄us solus

satiffecit. Uñ a nobis nulla acquiritur satisfactõ p originali pccõ. s3 tãtu baptismi susceptõ p qua hõ pmo efficit pticeps meriti xpi. p actuali aũt mortali cũ satisfactione meriti xpi regritur de lege cõi aliqua satisfactõ penitẽtis. nõ pp ipfectõem meriti xpi. s3 qa deus vult et ppter. sui honore et bonũ nrm. ut p his q uolũtate ppa cõmittimus uel omittim⁹ uolũtate ppa satisfactõem aliquã faciamus. 2⁹ ar⁹. ad ptẽ scõam nõ pcedit qa maior nõ ẽ uera nisi suppositis pribus offensis. offensa aũt cõtra deũ est grauissima. ⁊ iõ hõ p se satisfacere nõ põt deo. sicut posset homini. q3 uis de⁹ sit hoie icõpabiliter misericordior.

Tertio queritur

utr̄ satisfactõ debeat fieri p opa penalia Et ur̄ q nõ. qa q̃3to op⁹ fit cũ maiori charitate. tãto ẽ magis meritoriũ. et tñ min⁹ penale. sed si satisfactõ deberet fieri p opa penalia. illud qđ diminueret penalitatẽ. diminueret satisfactõem. g° nõ debet fieri p opa penalia. Itẽ phi. 2° ethi. c°. 3°. Medicine p cõtraria innate sũt fieri. sed quedam sũt pccã penalia. sic tristitia. ita g° satisfactio p talib⁹ pccis debet eẽ p opa desiderabilia. Cõtra de pe. di. 3ª §. p°. Penitentia est quedã doletis uindicta puniẽs i se qđ dolet cõmisisse. sed dolor. uindicta. punitio. res penales sũt. g° penitẽs satisfacere debet p opa penalia. Rñdeo q opus penale dupl'r põt itelligi. aut rõe generis opis. aut rõe opantis. loquẽdo de ope penali pmo modo dicto. satisfaciẽdũ ẽ p peccato p opa penalia. et ppter emẽdatõem culpe pterite et pseruatõem a futura. culpe. n. debetur pena. pene ẽt ſm phi. 2°. ethi. c°. 3°. medicine sũt. s. nõ tm curatiue. s3 ẽt pseruatiue loquendo de ope penali. 2° mõ ñ o3. qa frequẽter opa q̃3tũ ẽ ex. suo genere penalia rõe feruẽtis charitatis in opante sũt ei delectabilia. et sic pcedebat p⁹ ar⁹. ad ptẽ pmã. Ad 2⁹ dđ q q̃uis aliqbus pccis sint annexe pene sensibiles. tñ iq3tu3 sũt actus uoluntarij aliquã delectatõnem hñt. qa sicut dr̄ puer. 13°. Desideriũ si cõpleatur delectat aiam.

Quarto queritur

utr̄ flagella q̃ imittit deus. uel uenire permittit sup peñtẽtes sint p eis satisfactoria. Et ur̄ q ñ. illđ qđ ẽ satisfactoriũ p pccis nõ ẽ detestãdũ nec respuẽdum. sed tpalia flagella sũt detestãda ⁊ respuẽda. Uñ aug⁹ 10. li°. cõfes. c°. 16°. Ue aduersitatibus seculi. g° pdcã flagella nõ sũt p sustinẽtibus satisfactoria. Itẽ satisfacere nõ conuenit nisi illis q peccauerint. sed tpalia flagella q̃n3 imittãtur hoĩbus nõ pp pccã. sic patuit in iob. ergo nõ sũt satisfactoria. Cõtra ea que castigãt pccã sũt satisfactoria. sed sic dicit aug⁹. p° de ciui. dei. c°. 30. Cũ deus me aduersis rebus exagitat aut merita examinat. aut pccã castigat. g° tp̃lia flagella sũt satisfactoria. Itẽ illud ẽ satisfactoriũ qđ ad patiẽtiã erudit bonos et facit eos deũ frequẽtare interpellatõib⁹ crebris. s3 sic dic aug⁹. p° đ ciui. c°. 8°. Flagellũ dei ad patiẽtiã erudit bonos. Et Ber. đ diligẽdo deo. c°. 25°. Ex occasiõe frequẽtiũ necessitatũ crebris necesse ẽ iterpellatõibus deũ ad hoĩe frequẽtari. g° tpalia flagella satisfactoria sũt p sustinẽtib⁹ ea. Rñ° q sust. nẽs flagella sibi imissa p opa cõem iustã cuiusmodi sũt oĩa illa q̃ de⁹ infligit siue p actõem iustã cuiusmõi sũt aliqua q̃ deus frequẽter a pccõrib⁹ infligi uel se pmittit nõ satisfacit ea sustine° sub rõe qua patiẽs tm. qa sicut uolũtas sustinẽtis nullo mõ ↄpatur ad ea ut actuũ pncipiũ. o3 aũt q meriti sit actuũ pncipiũ uoluntas illius q meretur. Inquãtũ tñ uolũtas sustinẽtis ea patienter sustinet intẽtõe remissionis pene sibi debite p suis pccis sũt sustinẽti satisfactõis materia. s3 formalit' ipa satisfactio i actu uolũtatis cõsistit. flagella tñ q̃ ipemet deus imittit maiorẽ efficaciã hñt iclinãdi uolũtatẽ ad bonũ q̃3 illa q̃ nõ imittit. sed imitti pmittit. Ad p⁹ dđ q illud vbũ aug. intelligẽdũ ẽ p cõparatõem ad infirmos ppter ipatientie piculũ. qa sic dicit p° de ci. c°. 60. In eadẽ afflictõe mali detestãtur et blasphemãt. boni aũt pcant et laudãt. Ad 2⁹ dđ q sic idẽ opus qđ i innocente nõ fuisset satisfactoriũ ẽ in penitẽte satisfactoriũ. ita idẽ flagellũ põt eẽ innocẽti materia maioris meriti et i penitẽte materia remissionis pene pcci. Ar⁴ ad ptẽ aliã pcedũt p cõpatõnẽ

ad illos qui flagella illa sustinēt patiēter.

Quinto queritur utrū possit fieri satisfactio p illa q̄ fiūt ī mortali pccō. Et uī q̄ sic. q: aliqua sūt opa q̄ nō sūt satisfactoria nisi ī v̄tute meriti xp̄i. sz illa nō sūt opa facta in charitate qa si fili⁹ dei nūq̄z fuissz incarnatus nec īcarnādus. tū opa facta ī charitate eēnt satisfactoria p pccō. pšoe ergo opa facta ex̄ charitatē sūt illa q̄ sūt satisfactoria, nō nisi ī meriti uirtute xp̄i. Itē totuz unū opus ē meritoriū ī v̄tute bone intētōis p quā fuit inchoatū. g° filiter si hō inchoet satisfactōez ī charitate ⁊ peccet mortaliter añ cōplemētū ī v̄tute pncipij totuz residuū erit satisfactoriū. Itē deus prior est ad miserādū q̄z ad cōdēnādū. Sz nullū malū deus relīqt ipunitū. g° nec aliqd bonū irremuneratū. Sz opa facta ī pccō mortali nō sūt meritoria uite eterne. ergo nec sunt irremunerata oz q̄ sīt satisfactoria p pena debita culpe. Cōtra aplūs p° cor. .13°. Si distribuero ī cibos paupuz omnes facultates meas. et si tradidero cor⁹ meūz ita ut ardeā charitatē aūt nō habuero nihil mihi pdest. Itē v̄tus satisfactōis ē opire pccōz multitudine. Sz hoc ē ppriū charitati. Uñ .1 pe. 4°. Charitas opit multitudine pccōz. ergo nullū op⁹ factū ex̄ charitate est satisfactoriū. Rñdeo q̄ nō pōt fieri satisfactō p opa q̄ fiūt ī mortali pccō. deus. n. cū bonoz nroz nō egeat opa hoīs nō acceptat tāq̄z remuneratōe digna nec tāq̄z satisfactoria nisi acceptet opantē. Uñ ge 4°. dr̄. Prius respexit dn̄s ad abel. ⁊ p⁹ subiūgit. ⁊ ad munera eius. Sz de⁹ ñ acceptat hoīem exn̄tē ī pccō mortali. qa ī illo statu ē īimicus dei. ergo opa exn̄tis in mortali pccō nō sūt deo accepta tāq̄z satisfactoria sed sine illa acceptatōe satisfactoria eē ñ pn̄t. Ad p^m ī opp^m d̄r q̄ opa fcā in charitate nō sūt satisfactoria nisi in v̄tute meriti xp̄i iq̄tū ex eterna ordinatōe diuīa hr̄e nō possim⁹ charitatē p quā remittūtur pccā sine v̄tute meriti illius et si filius dei nūq̄z īcarnatus nec īcarnādus fuisset. aliā uiā ordinasset deus p quā peītētes a deo reciperēt charitatē p quā remittūtur pccā. ut. n. dīc aug⁹. 13°. d̄ trini. c°. 10. Alio mō deus nos liberare potuisz q̄z p mortē xp̄i si uoluisset. Ad 2^m d̄r q̄ opus inchoatū ex bona itētōe meritoriū ē ī v̄tute illius nisi interiī ūpatur p actū ɔriū. tñ ut illd̄ qd̄ seqtur nō cōtinuet cū itētōe p^a nec s̄z actū nec s̄m hītū. facta aūt tali īterruptōe illud qd̄ seq̄retur actū ɔriū nō essz meritoriū ī v̄tute pme itētōis. satisfactio aūt inchoata ī charitate p pccm̄ mortale interrūpitur ita q̄ illa opa q̄ sequūtur ñ cōtinuāt cū p^a radice s̄m actū uz s̄m hītū nec mediate nec īmediate. Ad 3^m d̄r q̄ deus nullū hoīem relīqt irremuneratū qa aliquo mō remuneret. Uñ q̄uis opa facta ī pccō mortali nō remunerent q̄ztū ad meritū uite eterne nec q̄tū ad remissionē seu diminutōem pene debite pccō s̄m institutā legis diuine tñ remunerāt uel quo ad tēporalia bona. uel īq̄ztū disponūt ad iclinādū aures diuine misericordie ad opantes. hec tñ remuneratio nō ē ex debito sz ex liberalitate diuīe misericordie. Qd̄ aūt aliq dicūt q̄ ppt̄ illa opans in mortal̄ sine peītētia minorē penā sustinebit ī īferno nec sic dz itelligi q̄ pp illa minuat̄ pena q̄ pccīs prioribꝰ debebat̄. sz q: īti⁹ qd̄ faciūt illa bona cauēt sibi a mal̄ q̄ si facerēt āpli⁹ pūirēt̄.

Sexto queritur utrū hō possit satisfacere de uno pccō mortali sine alio. Et uī q̄ sic. Homo pōt satisfacere de uno pccō ueniali sine alio. g° a siīi de uno pccō mortali sine alio. Itē hō pōt satisfacere d̄ una pte pene sine alia. qa nō explet totā, unā penā simul. ergo a siīi pōt satisfacere de pena debita uni pccō sine satisfactōe de pena alij pccō debita. Itē hō debitor alij hoī pluribꝰ de causis pōt soluere debitū p una cā nō soluēdo debitū p alia. ergo a siīi hō debens penā p pluribꝰ culpis pōt soluer̄ penā p una clpa ñ soluen° penā p alia. Cōtra de pe. di. 3^a. §. Illis auctoritatibꝰ. illoz sñia destruit̄ qui a cū q̄ plibꝰ irretitus fuit asserūt̄ unius delicti penitentia eiusde ueniā a dn̄o cōseq sine alterius criminis pnīa. Itē de pe. di. 5^a. c° ult. ⁊ tractat mgr̄ in lr̄a h⁹ di c° penl̄. Falsā penitētiam eē constat cū spretis plibꝰ de uno solo peītētia agitur. aut cū sic agitur d̄ uno ut ñ discedatur ab alio. Rñdeo q̄ pccm̄ est iniuria cōtra deū q̄ iq̄ztū ē ɔ equitatem

amicitie inter hoiem et deū ē dei offensi/ ua.et inq̄ztū ꝯ equalitatē iustitie q̄ respicit debitū nccitis ē punitōe digna. et loquor hec ꝺ equalitate nō q̄ sit equalitas simplr. qa talis nō pōt eē inter hoiem ⁊ deū.ſz ꝺ equalitate ꝑ cōpatōem ad hois facultatē. qa aūt lex diuīa p̄cipit amicitiaꝫ hois ad deū.iō nō pōt eē equalitas iustitie hois ad deū sine equalitate amicitie et qa eq̄litas amicitie hois ad deū ē ꝑ charitatem q̄ siñ aliqua ṽtute necessaria ad salutē eē nō po test.iō equalitas amicitie nō pōt eē sine eq̄ litate iustitie.ñ ē gͦ ꝺꝺ ut dicūt qdā q̄ hō satisfacer̄ possit ꝑ culpa ĭq̄ztū ē ꝯ eq̄litatē aīcitie hōis ad deū siñ satisfactōe ꝑ ea ĭq̄z tū ē ꝯ equalitatē iustitie hoīs ad deū.dico ergo q̄ intisfacere ꝑ culpa inquātū ē cō/ tra utrāq̄ equalitatē dupliciter pōt ītelli/ gi. aut.s.de illa pte satisfactōis q̄ cōsistit ī actu aīe interiori.aut de illa que cōsistit in actu aie exteriori.pͦ mō nō pōt hō satisfa cere de una culpa mortali sine alia.qa q̄z/ uis culpe nō sit cōnexe.tñ radix satisfactō nis ē una.s.charitas q̄ cū nullo pccō mor/ tali stare pōt.et qa obligatō ad penā eter nā nō cōpatitur se in hoīe cū diuina amici tia.iō ꝑ charitatē illa obligatō cōmutatur in obligatōem ad tpralē penā.ꝑ actū ergo penitēdi interiorē ꝑ quē remittit culpa et obligatō ad penā eternā dispositiue ⁊ cha ritatē ꝑ quā remittit formalr ⁊ cōplectiue nō pōt satisfieri de uno pccō mortali si ne alio.nec q̄ztū ad offensaꝫ.nec q̄ztū ad o/ bligatōem ad penā eternā.⁊ sic ītelligi de bent ea q̄ mgr̄ ad hanc ptē allegat in lr̄a. ⸗Loquēdo aūt de alia pte satisfactōnis q̄ directe respicit solutōem tpralis pene.ĭq̄z tū ꝑ actū penitēdi interiorē et charitatem cōmutata ē obligatō ad penā eternā pōt satisfieri de pena debita uni pccō sine alia. sicut satisfieri pōt ꝺ una pte pene siñ alia. ut ostēdebatur ī ar guēdo.cͦ rō ē qa obliga tio ad talē penā simul stat cū charitate.et iō remanēte debito pene ꝑ uno pccō acce ptari pōt solo pene ꝑ alio.si tñ assit ꝑpo sitū satisfaciēdi postea ꝺ alio. qꝺ ꝑpositū si mutet̄ ita ut ꝑ alia ñ uelit postea satisfa cere.r̄manet tñ p̄cedēs solo acceptata.⸗Ad pͦ ī oppͦ ꝺꝺ q̄ ñ ē sile qr nullū mortale pccm̄ pōt se cōpati cū charitate qa nullū pccm̄ remitti pōt nisi ꝑ charitatē.⁊ ideo si unum posset remitti sine alio simul posset hō eē dei amicus ⁊ īimicus.ueniale aūt si mul ꝯpatit̄ se cū charitate.⁊ ideo pōt acce ptari penitētia ꝺ uno sine penitētia ꝺ alio ⸗Ad 2ͫ solutū ē in q̄ōe.⸗Ad 3ͫ ꝺꝺ q̄ iu/ stitia hoīs ad hoiem attēdit̄ circa exterio res opatōes.sed iustitia hoīs ad deū ꝑnci palius attendit̄ circa actus interiores et iō pōt s̄uare hō hoī eq̄litatē ꝰm iustitiam legis humane.ꝰm unā ptē q̄ztū̄s non s̄uet ꝰm aliā.qr nō ē una radix cōis rōe cͦ so/ lutōes omniū debitoꝝ hoī sint cōnexe sic est una radix.s.charitas ī qua cōnectūtur satisfactōes omniū que ꝺo debētur.⸗Arᵃ. ad ptē aliā ꝑcedūt de satisfactōe q̄ztū ad remissionē culpe ⁊ pene eterne.

Septimo queritur utrū deūs possit remittere pccm̄ sine aliqua sa/ tisfactōne. Et uī̄ q̄ nō. Ansel.1ͦ. liͦ. Cur deus hō.cͦ.12ͦ.Si pccm̄ nō punitur iordi/ natū dimittitur.sed deus nihil iordinatuꝫ pōt dimitter̄.ergo deus nō pōt siñ satisfa ctōe pccm̄ remittere.⸗Itē eodē liͦ. cͦ.10. In deo q̄uolibet puū.incōueniēs seq̄tur im possibilitas.sed postea.12ͦ.cͦ.dicit q̄ ñ de cet deū pccm̄ ipunitū dimittere.gͦ deū hͦ facer̄ ē ipossibile⸗Itē eoꝺ liͦ.cͦ.12ͦ.Liberi or est iiustitia si sola misericordia dimitti tur q̄z iustitia qꝺ ualde incōueniēs uī̄.sed si deus dimitteret pccm̄ sine oī satisfactō ne dimitteret ipm̄ sola misericordia .ergo hoc facere incōueniēs ē.⸗Cōtra aplͤs ad Tit.3ͦ.Nō ex opibus iustitie q̄ fecimus nos sed ꝰm suaꝫ misericordiā saluos nos fecit.⸗Itē act.9ͦ.hr̄ q̄ cū paulꝰ eēt ī actu ꝑsequendi xp̄ianos deus ipm̄ iustificauit. ⸗Itē maior ē misericordia dei q̄z illa quaꝫ hoī p̄cipit.sed deus p̄cipit hoī dimittere offensam sibi factā.et si iniurias nō satisfa ciat ergo uī̄ q̄ hoc deus facere possit et debeat.⸗Rn̄deo q̄ ad remissionē pccī cō tingit loqui duplr̄.aut de lege cōi.aut ex ꝑuilegio spāli.Pͦ mō ꝰm oēs nūq̄z dimitti tur actuale pccm̄ mortale sine aliqua satis factōe. qr semp ad hoc reqritur actus pe nitēdi ī quo ꝑncipalior ps satisfactōis cō/ sistit.2ͦ mō dicūt et multi q̄ nllo mō actu ale pccm̄ mortale pōt a ꝺo sine satisfacti/

one r̃mitti.q₂ deus pccm̃ tale dittert ñ pōt
sine infusiōe grẽ.et q₂ hō mortalr̃ peccã
do oculũ aie clausit.iō lumẽ grẽ ad aiaʒ i
trar̃ ñ pōt nisi apiat᷑ p actũ peitẽdi.sic nʒ
lume solis pōt itrare domũ nisi apiat᷑ fe
nestra. ꝛ p hac opinōe ut᷑ ẽe ſnia augi sup
Jo.omel.72ª.sr illud Jo.14º.Maiora hoꝝ
faciet cũ ex ipso fit iust᷒.salutẽ opat xpus
in illo ſʒ nō sine illo ⸗ Sʒ ꝯ h᷒ aliq arguũt
sic.Deꝰ effcm̃ quẽ facer̃ pt deꝰ medi͛ cã ef
ficiete 2ª.facer̃ pōt sine opatōe illi᷒.ſʒ p̃pa
tio ad grãʒ quam i se facit pccõr peniten
do ẽ pncipalr̃ a deo medi͛ opatōe peitẽtis
q̇ ẽ cã 2ª.quapp dic augꝰ.13º.de tri.cº.10.
q₉ merita nr̃a dona dei sūt.gº illã p̃patōeʒ
pōt deꝰ facer̃ i pccõre nō medi͛ aliq actōe
ipiꝰ pccõris.vñ sm̃ p̃dictõ mihi ut q₉ q̇ꝰ
ius hōi q̇ꝫdiu ẽ i actu pcci mortal᷑ pccm̃ ñ
possit r̃mitti.tamẽ hoi obdormiẽti i pccõ
mortali deꝰ possʒ si uellet hitũ charitatis
ifũdere ꝛ sic pccm̃ dimitter.qcqd.n.ẽ i pec
catoꝛ dormiete bonũ ẽ excepta defoꝛitate
pcci q̇ nihil aliud ẽ q̇ꝫ carẽtia boni debiti i
uolũtate ut i 2º liº oniũ e nullũ boꝰ ꝓhibʒ
aiaʒ suscipe charitatẽ.ꝛ q̇ꝫuis malus uolũ
tatis actꝰ qº pccõꝛ p̃uat se bono debito ꝓ
hibeat q̇ꝫdiu durat aiaʒ suscipe hitũ chari
tatis.tñ carẽtia boni debiti ꝓhiber̃ ñ pōt
aiaʒ suscipe p̃ũtiã boi debiti oppositi si sic
agẽs q restituat.sic nʒ carẽtia luminis i aere
pōt ꝓhiber̃ aere a susceptōne luis cũ sol
irradiat.al᷑.n.pueri nō recipent debitã iu
stitiã q̇ añ bapꝰ caiẽt.ꝛ si sic deꝰ dormiẽti
pccã dimitteret nullã iiustitiã faceret ut i
solõe argumtoꝝ patebat.vtꝝ autẽ vnq̇ꝫ p
talẽ moꝰ deꝰ alicui pccm̃ mortale actuale
dimiserit nobis icertũ ẽ.ſʒ qõ ñ ẽ de hoc
qđ deꝰ fecit.ſʒ de hº qđ facer̃ possʒ ⸗ Arᵐ
ad pte p̃mã ꝓcedũt ꝯ reissiõe ẽʒ legẽ cõeʒ
ꝛ supposito q₉ i pccõre nec i alio ꝓ eo eẽt
punitũ pccm̃.aliqd aũt facere ex p̃uidicio
sp̃ali.ꝛ raro iusto ordini ñ derogat.qñʒ tñ
qđ cõit᷑ fcm̃ derogarʒ.vñ si qñʒ rex ut oñ
dat suã plenitudinẽ poᵉ ꝛ benignitatẽ mie
ut magis timeat᷑ ꝛ diligat᷑.pcit aliqñ hoi
scelerato ñ derogat iusto regimĩ regni sui
imo cõfert qñʒ.qđ tñ sepe iteratũ deroga
ret.qñʒ ẽt iuste ꝛ i casu pōt pcere filio sce
lerato cꝰ pr̃ uolũtarie mortẽ sustinuit ꝓ uti
litate regni.simil᷑ dico q₉ si deus ad oñden

dũ oĩpotẽtiã suã et sũmã bonitatis sue mi
sericordiã aliqñ dimitteret alicui sin̄ satisfa
ctõe pccm̃.nullã iiustitiã faceret.qa sic dic
ansel.ꝓ sol᷑.10.cº.loqñs ad deuʒ.cũ punis
malos iustũ ẽ.qa illoꝝ meritis ꝯueit.cũ ꝯo
pcis malis iustũ ẽ.nō q₂ illoꝝ meitis ſʒ q
boitati tue ꝯdecẽs ẽ.Et ifra facis qđ dec
te sũme boꝰ.sic itaq₂ sine repugnãtia iuste
punis et iuste pcis.nec sic faciẽdo reliqret
pccm̃ totalr̃ ipunitũ.q₂ xps non tm̃ p nro
pccõ oꝛigiali ſʒ ẽt ꝓ pccis hoiʒ actualib᷒
ꝛ p̃teritis et seqñtib᷒ mortẽ sustinuit ⸗ Ad
pᵐ ad pte aliã ꝯđ q₉ ꝓcedit de cã salutis
nr̃e q̇ fuit icarnatõ filij dei.et eꝰ mors que
sub merito nr̃o cadere ñ poterũt.ꝛ pp hᵉ
ab augº.13º.de.tri.cº.19º.dr̃ Summa grã
⸗ Ad 2ᵐ ꝯđ q₉ deꝰ paulo imisit grã grati
datã p quã a mala uolũtate cessauit.et ita
pfecte penituit q₉ q̇ꝫ stati ẽ secuta remissio
pccõꝝ.Uel pōt dici q₉ illa remissio ñ fuit
ẽm legeʒ cõeʒ.ſʒ ex p̃uilegio sp̃ali.⸗ Ad 3ᵐ
ꝯđ q₉ sic dic ãsel.pº.liº.Cur deꝰ hõ.cº.nº
ĩ hᵒ q₉ deꝰ nobis pcip peccãtib᷒ i nos di
mittere offesã ẽt si nobis nõ satisfaciãt.et
tñ ipe pccm̃ sui aliq̇ satisfactõe ñ dimittit
de lege cõi nllã ẽ repugnãtia.q₂ deꝰ hᵒ no
bis pcip ut ñ p̃sumam᷒ qđ solius dei ẽ.ad
nllũʒ.n.ptinʒ uidictã facer̃ nisi ad illũ qui
dñs ẽ oiũʒ.nã cũ t̃rene ptãtes hᵉ recte fa
ciũt ipe facit a qº ad hº ipm sãt ordinate.

OCtauo q̃rit᷑ utꝝ sufficienter enumerẽt᷑ ptes satisfa
ctõis.s.oĩo.ieiuniũ.ꝛ elia.⸗ Rñ᷒ q₉ sicut h᷒
tã ex pte bonoꝝ p q̇ satisfacien᷒ ẽ ꝛ ex pte
cãꝝ pcci q̇ p satisfactõeʒ ꝓut nũc ẽ possi
bile sunt excidende.q̇ꝫ ex pte illoꝝ ꝯ quos
pccm̃ ꝯmittit᷑.de bois n.nr̃is debem᷒ satis
facere.ꝛ ẽʒ phm̃.pº ethi.cº.10. Tria hem᷒
bona.s.bona fortune q̇ uocat bona ext᷑ᵒ
ꝛ bona corpis.ꝛ bona aie.de bonis extio
ribus satisfacim᷒ p eliam sub q̇ ꝯphẽditur
totũ qđ expẽdit᷑ i ꝓxioꝝ utilitatẽ.de bois
corpis satisfacim᷒ p ieiuniũ sub qº ꝯphẽdi
tur qcqd ptinet ad corpis afflictõnem.de
bois aie satisfacim᷒ p oĩoeʒ sub q̇ ꝯphẽdit᷑
qcqd deo exhibet᷑ p latrie ṽtutẽ.Ites ẽt
ẽʒ Jo.i pª canoica sua.cº.2º.sũt pccõꝝ cãe
ꝯcupiscẽtia carnis q̇ ꝓut possibile ẽ excidit᷑
p ieiuniũ.ꝛ ꝯcupia ocloꝝ ꝯ quã ordiat᷑
elia.ꝛ supbia uite ꝯ quã ordinat᷑ oĩo.ut ẽt

bitū ē li°. 2°. cōtingit hoīem peccare ꝯ̄ seipm. ꝯ̄ qđ ordiatur ierniū. ꝛ i ꝓximū. ꝯ̄ qđ ordinatur elīa. ꝛ i deū. ꝯ̄ qđ ordinatur oro q̄ p appropatōem dicta sunt. he satisfactionis ptes ponūtur de pnīa di. 6ª. §. 1°.

Consequenter q̄rit̄ d̄ 2° ꝑncipali. Et circa hoc q̄rūt̄ octo. P° utꝝ dare eliaꝫ sit act⁹ ṽtutis. 2°. utrūꝫ cadat sub p̄cepto. 3° utꝝ magis sint satisfactoīa int̄ ptes satisfactōis. 4° utꝝ elīe corpales pferēde sīt spūalib⁹ elīs. 5 utꝝ d̄ q°libꝫ bono sit elīa faciēda. 6° utꝝ licitū sit cuilꝫ eliaꝫ facer̄. 7° utꝝ aliq̄s possit facer̄ eliaꝫ sibi ipi. 8° utrum elīa dāda sit mal̄.

Primo ondo q̄ dare eliaꝫ n̄ sit actus ṽtutis. dare elemosynā ē act⁹ mīe. sꝫ mīa nō ē ṽt⁹ q̄ ꝭꝫ phm̄. 2°. ethi. 5°. c°. nulla passio ē ṽt⁹. ꝛ sic dic dam̄. li°. 2° c. 27. mīa ē spēs tristi͛. tristitia uero passio ē. dare g° eliaꝫ nō ē act⁹ ṽtutis. Itē circa exteriora bona de q̄b⁹ fit elīa non sūt nisi tres virtutes. s. liberalitas. magnificeª. ꝛ iustitia. ut colligi pōt ex ṽbis phi. 2ͤ. ethi. c. 7. Sꝫ dar̄ eliaꝫ n̄ ē act⁹ liberalitatis. q̄ꝛ liberal̄ nō attēdit idigētiā e⁹ cui dat. nec magnifi͛ q̄a ꝭꝫ phi. 4. ethi. c. 5. Magnificētia nō ē nisi circa magnos sūptus. mīa aūt circa magnos ꝛ puos. nec iusti͛ q̄a sic dic aug⁹ 19°. de ci. c. 21. iustitia ṽt⁹ ē q̄ sua cuiqꝫ distribuit. sꝫ mīa dat illđ qđ ē dātis ꝓpū n̄ illi⁹ cui dat. g° dar̄ eliaꝫ nulli⁹ ṽtutis ē act⁹. Itē act⁹ uirtutis sēp ē rect⁹. sꝫ datio elīe pōt eē nō recta ut cuꝫ fit ex uana glīa. g° nō ē act⁹ uirtutis. Cōtra ut supi⁹ bitū ē. pnīa ē ṽtus ꝛ satisfactō act⁹ pnīe. ꝛ datō elīe spēs satisfactōis. ex q̄b⁹ seq̄t̄ q̄ sit act⁹ ṽtutis. Itē mīa ꝯ̄riat̄ iuidie. q̄ꝛ sic dic dam̄. li°. 2°. c°. 27°. iuidia ē tristiª i alienis bonis. misericordia ē tristitia in alienis malis. cū g° iuidia sit uitiū ꝛ ꝯ̄riū uitij sit uirt⁹. mīa ē ṽt⁹. sꝫ dar̄ eliaꝫ ē act⁹ mīe g° ē act⁹ ṽtutis. Rn̄° q̄ dar̄ elemosynā sub circūstātijs debitis act⁹ ē ṽtutis ul̄ ut ꝑncipij. s. cū elicit̄ a ṽtute. ul̄ ut t̄mi. s. cū dat̄ a n̄ hn̄te bitum ṽtutis dispo nēte se. tn̄ p h° ad virtutē dar̄. n. eliaꝫ sub circūstātijs debitis sp ē act⁹ rect⁹. act⁹ aūt uolūtari⁹ rect⁹. uel elicit̄ p ṽtutē ul̄ dispo nit ad ṽtutē. Ad p^m i opp^m dđ q̄ mīa pt accipi ꝓ passiōe. ꝛ sic n̄ ē ṽt⁹. uel p bitu uolūtatis q° habilitat̄ ad subueniēdū pp deū mis͛ie idigētis. et sic ē ṽt⁹. p° mō ponitur a dam̄. spēs tristi͛. Ad 2^m dđ q̄ dar̄ eliaꝫ act⁹ ē liberalitatis. q̄ꝛ q̄uis nō oīs liberalitas attēdat idigētiā illi⁹ cui datur. tn̄ una spēs e⁹ h° attēdit. ꝛ illa ē mīa c⁹ act⁹ ē elīā dare. ꝛ sic cū liberalitas sit aliq° mō ps potētial̄ iusti͛ dar̄ eliaꝫ magis uī ptiner̄ ad iustitiā q̄ꝫ ad aliquā alīā q̄ttuor cardialiū ṽtutū. Ad 3^m dđ q̄ dare eliaꝫ non ē act⁹ uirtutis nisi cū est debito mō circūstātiat⁹ et sic nunquā potest esse nisi rectus.

Secundo q̄rit̄ utꝝ dar̄ elīā cadat sub p̄cepto. Et uī q̄ nō. licitū ē unicuiqꝫ retiner̄ qđ suum ē. sꝫ hō facit elīaꝫ de suo. g° hoī n̄ dare eliam licitū ē. qđ n̄ eēt uerꝝ si dare eliaꝫ caderet sub p̄cepto. Itē si essꝫ p̄ceptū reduceret̄ ad unū de decē p̄ceptis. nō ad p̄cep^m negatiuū. q̄ꝛ dare eliam aliq̄d affirmatiuū ē. nec ad p̄ceptū affirmatiuū. q̄ꝛ nō ad aliqđ p̄ceptū affirmatiuū pͤ tabule. q̄ꝛ illa ptinēt ad ṽtutē latrie. ut i li° 3°. di. 37ª. ostēsū ē. nec ad p̄ceptū affirmatiuūꝫ 2ͤ tabule q̄ꝛ nō ē nisi unū. s. de honoratōe pentū. g° dare eliaꝫ nō cadit sub p̄cepto. Itē si esset sub p̄cepto tūc quotiēscūqꝫ hn̄s hō ultra id qđ sibi nccīū ē. non daret illđ indigēti petēti mortal̄r peccaret qđ falsū ē. Contra illđ cadit sub p̄cepto sine q° charitas eē n̄ pt. sꝫ sic dic Jo. i. 1ª. cano. sua. c°. 3°. q habuerit subāꝫ h⁹ mūdi et uiderit fr̄eꝫ suū nccitē hr̄e. ꝛ clauſit uiscera sua ab eo q̄mo chairtas dī manꝫ i eo. q. d. nō manꝫ. g° dar̄ eliaꝫ cadit sub p̄cepto. Itē ꝭꝫ phi. 5°. ethi. c°. 2°. lex dat p̄cepta de actib⁹ oīuꝫ ṽtutū. sꝫ ut i p̄cedēti q̄ōe bitū ē dare elīaꝫ ē act⁹ ṽtutis. g° ē sub p̄cepto. Rn° q̄ dar̄ elīaꝫ ē sub p̄cepto legis n͛ ꝛ legis diuīe. et legis positiue. lex. n natal̄ p̄cip̄ ꝓximū ūe diligere nō tm̄mō affectu sꝫ ēt effcū. q̄ꝛ nō ē uer⁹ affect⁹ nisi seq̄tur effect⁹ si possi͛ ē. q g° idigētie fr̄is nō subueit n̄ ueracit̄ ipm diligit. qđ uolēs iniere btūs Jo. dic i 1ª cano. sua. c°. 3°. filioli n̄ diliga⁹ ṽbo nꝫ ligua tm̄ . s. sꝫ ope ꝛ ueitate. Lex ēt diuīa h° p̄cipit. q̄ꝛ ut hr̄ math. 25°. xp̄s iprobabit r̄probis ma͛ ōſcūs me ovū. In iur̄ canoico p̄cipit̄. vū decre. di. 86. F̄reꝫ nr̄uꝫ. dic d̄ q°dā epo

largā manū hēat. necitē patiētib⁹ occurrat
alienā īopiā suā credat. qꝛ si hᵒ .n̄ hꝫ. epi ua
cuū nomē tenꝫ. ⁊ īfra. e. di. Nō sitis. ꝗ. pa
sce. sic dr̄ ꝗlquos ī pascen⁹ hoies fuar̄ poteis
si n̄ paueris occidisti. et .7ᵃ. q. 1ᵃ. Oīs. dr̄ q
q negāt miāꝫ faciēdā fugiētib⁹ ⁊ necitē pa
tiētib⁹ ipm xp̄ꝫ negāt q ē mia. sꝫ cū sit p̄ce
ptū affirmatiuū ꝗuis obliget sēp. n̄ tū ꝓ
sēp sꝫ ꝓ loco et tpre. ꝯsiderāda. n. ē facul
tas hn̄tis. et misia idigētis. si. n. hō hēat
aliqd qᵭ nō sit necīū sustētatōi sue nate
nec illoꝝ qb⁹ tenet̄ puider̄ sic sūt uxor filij
fmī ⁊ ācille. ⁊ sit tā notabil̄ necītas seu īdi
geᵃ ex pte illi⁹ cui dādū ē q īmineāt ꝓba
biᵃ sigᵃ extreme necītis. tūc hūs tenet̄ ex
p̄cepto subuenir̄ īdigēti. si ēt hō hēat aliqd
sr̄fluū n̄ tm̄ sustētatōni nᶜ. sꝫ ēt decētie sui
stat⁹ tenet̄ ᵭ illo eliāꝫ facer̄ īdigētib⁹ ēt si
n̄ īueirēt̄ tales q ēent ꝯstituti ī necite p̄
dcā. ⁊ si plēs occurrāt īdigētes qb⁹ oibus
subueīr nō possit tenet̄ cetis pib⁹ magis ī
digēti subuenire. ⁋ Ad pᵐ ī opp⁹ ᵭᵭ q su
pfluū sustētatōi tue nᶜ. ꝯsi sit tuū ꝓpu ꝗ
tū ad dispēsatōeꝫ seu auctoītatē admistrā
di. ꝗtū tn̄ ad usū illoꝝ ē ī qb⁹ uides signa
ꝓbabiᵃ īminer̄ necītis extreme nisi subue
niat̄ eis ᵭ. a sili aliqᵒ mō dico ᵭ supfluo de
cētie tui stat⁹ respectu indigētiū citra p̄di
ctā necitē. Vn̄ ꝯ illos q ᵭ supfluo mōis p̄
dcis īdigētib⁹ subuenire nolūt dr̄ decr̄. di.
47ᵃ. Sic esurie⁹ panis ē quē tu deties. nu
doꝝ uestimtū ē qᵭ tu recludis. miseroꝝ re
dēptō ē ⁊ absolutō pecūia quā tu ī tra de
fodis. ⁊ in hᵒ appet q eliāꝫ dar̄ eo mō qᵒ
cadit sub p̄cepto mltū pticipat ᵭ rōe act⁹
iustiᶜ. Vn̄ ⁊ glo. sr̄ illᵭ math. 5ᵒ. Cū fac ele
mosynā. dr̄ elia ē ps iustiᶜ. ⁊ ꝗuis h⁹ p̄ce
pti trāsgressores n̄ sēp puniāt̄ lege hūana.
puniūt̄ tn̄ lege diuīa. sꝫ. n. sniāꝫ aug. 1ᵒ. liᵒ.
ᵭ li. ar. lōge aū me⁹. mlta īpunita iuste reli
quūt̄ lege hūana. q tn̄ iuste vindicāt̄ lege
diuīa. ⁋ Ad 2ᵐ ᵭᵭ q hᵒ p̄cep⁹ r̄ducit̄ ad p̄
ceptū ᵭ honoratōe pentū sub qᵒ ꝯphēdūt̄
p̄cepᵃ affirmatiā ᵭ opib⁹ pietatis. ⁋ Ad 3ᵐ
ᵭᵭ q n̄ dās eliāꝫ ī caib⁹ supradcis morta
lr̄ peccat. al̄ aūt dar̄ eliāꝫ ē ꝯsiliū n̄ p̄cep⁹.

Ertio q̄rit̄ utrꝫ dar̄ eliam sit
magis satisfactoriū īt
ptes satisfactōis. Et ur̄ q n̄. auic. io. meᶜ
:cᵒ. 3ᵒ. loqn̄s de obseqis q īpediūt̄ pp deū

dic q ex his oibus obseqis illᵭ ē accepta
bili⁹ p qᵭ agēs pat. q̄i sit loqn̄s ī deo ⁊ tē
dēs ī ipm ⁊ ad ipm tēūs q̄t pūs ei. ⁊ hec ē
oro. Itē cū p satisfactōeꝫ sit ēne pccōꝝ ex
cidēde. illᵭ magis ē satisfactoriū qᵭ ē ꝯ pe
iorē radicē pccī. sꝫ illa ē sr̄bia uite ꝯ quaꝫ ē
directe oro. gᵒ oro ē magis satisfactoia īt
satisfactōis ptes. ⁋ Itē satisfactō faciēda ē
p opa penalia. sꝫ ieiu⁹ magis ē penal̄ ꝗ
donatō elie. gᵒ magis ē satisfactoiū ꝗ elia.
⁋ Cōtra illᵭ magis ē satisfactoiū cui magis
appropāt scripta ꝯriari pccis. sꝫ elie ē h⁹
vii eccli. 3ᵒ. ignē ardētē extiguit aq. ⁊ elia
resistit pccis. gᵒ elia ē maxᵉ satisfactoria.
⁋ Itē postq̄ꝫ thobi 12ᵒ dcm̄ ē. bōa ē oro cū
ieiuᵒ ⁊ elia. de elia spālr̄ subiūgit. qm̄ elia
a morte liberat. ⁊ ipa ē q purgat pccā ⁊ fa
cit īueniī uitā etnā. gᵒ ur̄ q sit magis satis
factoria elia ꝗ ieiu⁹ ul̄ oro. ⁋ Ad istā qōeꝫ
dicūt qdā q ī satisfactōe tria sūt. s. uitatō
clpe ad quā maxᵉ ualꝫ oro. solutō pene ad
quā maxie ualꝫ ieiu⁹. augmētū grē ad qᵭ
maxᵉ ualꝫ elia. Et qꝛ augmētū grē nobili⁹
ē ꝗ uitatō culpe. qꝛ n̄ uitat̄ malū nisi ꝓpt
bonū. et q̄lꝫ istoꝝ meli⁹ ē ꝗ solutō pene.
iō īat̄ ptes satisfactōis utilior ē elia. ⁊ oro
utilior ꝗ ieiu⁹. quā ꝯclusiōeꝫ ꝯcedo. aliter
tn̄ possū eā declare. elia. n. debita ītētōne
fcā aliqᵒ mᵒ vtutē ꝯtinet orois ⁊ ieiunij. qꝛ
elia eū cui dat̄ obligat ad orādᵭ ⁊ ieiunādᵭ
⁊ alia bōa faciēdū si adest faclias p dāte.
elia. ēt īq̄ꝫtū dat̄ pp deū ē ꝗ qdā oblatō
deo fcā. oblatō aūt fcā deo aliquā vi habꝫ
orois. īq̄ꝫtū ēt extiora bōa sūt ad sustēta
tōeꝫ corpis. subtractō eoꝝ p eliāꝫ aliqᵒ mᵒ
vtutē ꝯtinet ieiunij. oro sili vtute aliqᵒ mᵒ
ꝯtinꝫ ieiuniū. qꝛ ī oroe aīa regimini corpis
min⁹ ītēdit. ⁊ ex ꝯūti cor⁹ debilitat. sic gᵒ
vtuosior ē aīa itellectiua ꝗ sēsitiua. qꝛ ꝯti
net ipi⁹ vtutē ⁊ plus. ⁊ sēsitiua ꝗ negatiᵃ
qꝛ ꝯtinet e⁹ vtutē ⁊ āpli⁹. sic magis ē satis
factoria elia ꝗ oro. ⁊ oro ꝗ ieiu⁹. ꝗuis
elia n̄ tm̄ excedat oroeꝫ ⁊ ieiu⁹ ī eē morᵉ
ꝗtū. aīa intellectiua excedit sēsitiuā ⁊ vege
tatiuā ī eē nᶜ. ⁋ Ad pᵐ ī opp⁹ ᵭᵭ q oro sꝫ
eētiā digṅior ē ꝗ donatō elie. sꝫ tn̄ ꝗtuꝫ
ad usū utili⁹ ē dar̄ eliāꝫ ꝗ orar̄. ⁊ sic dꝫ in
telligi vbū auic. qꝛ tn̄ oro ⁊ ieiu⁹ r̄trahūt
a pccō n̄ tm̄ ꝓ mo⁹ meīti sꝫ ēt p modū cō
suetudis ꝯrie. iō de illo demonio qᵭ erat

deputatũ ad iclinãdũ hoies ad malã ꝯsue tudinẽ.dr̃ math.17°.ꝙ eijci ñ pt nisi p orõ nẽ ꝛ ieiuniũ ⁊Ad 2ᵐ ꝺᵒ ꝙ ꝯ supbiã uite ẽ ẽt elia.qꝛ ut supꝰ hitũ ẽ ꝯtinꝫ aliquã orõ nis ꝟtutẽ.⁊Ad 3ᵐ ꝺᵒ ꝙ ĩ satisfactõe plus attẽdẽda ẽ boitas ꝙ̃ꝫ penalitas.elia aũt me lior ẽ ieiuᵒ ꝙ̃ꝫuis ieiuᵘ sit pẽaliꝰ siplr.qꝺ iõ dico ꝙ aliqbꝰ pẽaliꝰ ẽ eliã dar̃ ꝙ̃ꝫ ieiunar̃.

Quarto

qrit̃ utrꝫ elie corpa les p̃ferẽde sit spũa libꝰ elis.Et ur̃ ꝙ sic.math.25°. Xp̃s pdi cit omissiões opũ mie q̃ ĩpropabũt r̃pro bis ĩ iudicio.nõ fit mẽtõ nisi ꝺ omissiõibꝰ eliaꝫ corpaliũ.qꝺ ñ fieret nisi corpales el spũalibꝰ p̃ferẽde⁊Jtẽ corpal' elia p̃fe rẽda ẽ oroĩ.ſꝫ ꝺ orõe põt fieri elia.q.n.o rat p alio sibi miam ĩpẽdit.cũ gᵒ orõ sit ꝯ spũal' elia corpal' p̃ferẽda ẽ spũali.⁊ꝯ spũs p̃fert̃ corpi.gᵒ a silr̃ ꝛ elia spũal' p̃fe rẽda ẽ corpali.⁊Jtẽ decre. di. 45ᵃ. Due. elia cordis multo maior ẽ ꝙ̃ꝫ elia corpis. ⁊R̃nᵒ ꝙ sũt elie pur̃ corpales.ut cũ dat̃ ul' fit aliqd corpale ad subuẽtõeꝫ corpal' idi gẽtie pxĩ q̃ sũt septẽ.uisitar̃ ĩfirmũ.potar̃ sitiẽtẽ.cibar̃ esurientẽ.redimer̃ ĩcarceratuꝫ. uestir̃ nudũ.r̃cipe hospitẽ.sepelir̃ mortuũ. q̃ hᵒ ꝟsu ꝯtinẽt̃.⁊Uisito poto cibo r̃dimo tego colligo cõdo.q̃dã sũt pure spũales.s. cũ dat̃ uel cũ fit aliqd spũale ad subuenꝰ spũali idigẽᵉ pxĩ.et sic pꝫ aug.euchi.40.cᵒ q̃ dimittit ex corde illi a qᵒ offẽsus ẽ l' orat ut ei dimittat̃ eliã facit.Alie sũt corpales rõe dati uel fci.ꝛ spũales rõe idigẽtie. ad quã sublenãdã datũ ul' factũ ordiat̃ ut cũ aliqs ꝟbo istruit ignorãtẽ.l' ꝟber̃ castigat peccãtẽ.uel p aliqꝺ donũ uel aliqd aliud sẽsibile ꝯsolat̃ tristẽ.Uñ ƀm aug.ubi ꝑus. Elia ẽ facer̃ tristi ꝯsolatõeꝫ.oñder̃ erranti uiã.dar̃ deliberãti ꝯsiliũ.ꝛ ꝟber̃ emẽdar̃ ul' coercer̃ peccãtẽ. Alie sũt spũales rõe dati ul' facti.ꝛ corpales rõe ĩdigẽtie.ad cꝰ sub uẽtõem ordiat̃ datũ uel factũ. ut cũ aliqs deũ orat ut corpali idigẽtie pxĩ subueñat. ꝛ oẽs iste elie q̃ ñ sũt pur̃ corpales reducũ tur ad.6.s.ad docer̃ ignorãtẽ qꝺ põt esse respcũ agibiliũ uel respcũ speculabiliũ. et tal' elia ẽ doctrina.ꝛ castigar̃ deliq̃uẽtẽ.ꝛ ꝯsolari tristẽ.ꝛ r̃mitter̃ ꝺliq̃uẽtibꝰ i boieꝫ. ꝛ supportar̃ alioꝝ ĩfirmitates.ꝛ p alijs o rar̃. q̃ ꝯtinẽt̃ ĩ hᵒ ꝟsu ⁊Cõsule castiga so lar̃ r̃emitte fer ora.elie spũales pᵒ ꝛ 2° mᵒ dcẽ p̃ferẽde sũt cetis pibꝰ corpalibꝰ elis. qꝛ cũ satisfacere sit cãs pccõꝝ excider̃ ꝛ eo rũ suggestiõibꝰ aditũ ñ idlger̃. et hᵉ maxᶜ pñt fieri p grãꝫ dei quã efficaciꝰ merẽtur spũales elie ꝙ̃ꝫ corpales. qꝛ ĩdigẽtie aĩe q̃ maior ẽ ꝙ̃ꝫ ĩdigẽtia corpis subueniũt. ma gis sũt cetis pibꝰ satisfactoie. qꝺ iõ dico. qꝛ hõ ita exir̃ posset orare uel docere ad subueniẽdũ idigẽtie spũali pxĩ.et ita effi cacit' laborare ad subueniẽdũ ĩdigẽtie cor pali.uel ĩdigẽtia spũal' eẽ põt tã pua. cor pal' aũt tã magᵃ ꝙ elia corpal' p̃ferr̃t spũ ali.el'ie aũt spũales 3° mõ dcẽ ñ uidẽt̃ mi hi corpalibꝰ p̃ferende. qꝛ ꝙ̃uis orõ sit gd nobiliꝰ ꝙ̃ꝫ cibꝰ uel potꝰ.tñ ñ ita ordĩat̃ ad subueniẽdũ idigẽtie corpali.Ad p̃ferẽdum aũt eliaꝫ unã alij ñ tm̃ respiciẽdũ ẽ ad idi gẽtiã cui dꝫ subueniri.ꝛ ad fcm̃ qꝺ ad hᵒ dꝫ ordiari.ſꝫ ẽt ad ꝯueniẽtiã.uniꝰ ad aliud ⁊Utrꝫ aũt elie spũales pᵒ mõ dcẽ p̃ferẽde sit elis spũalibꝰ 2° mõ dcis.uideri põt p il lud qꝺ supꝰ hitũ ẽ liᵒ.3° de cõpatõne uite ꝯtẽplatiue ad actiuã.⁊Ad pᵐ ĩ oppᵐ ꝺᵒ ꝙ ibi xp̃s fecit mẽtõnẽ spãlr̃ de elis corpa libꝰ ñ ut oñderet eas spũalibꝰ p̃ferẽdas. ſꝫ ne aliqs extimare possꝫ eas ñ eẽ necessaias ad salutẽ.⁊Ad 2ᵐ ꝺᵒ ꝙ qñ elia ĩt ptes sa tisfactõis p̃fert̃ oroi ñ distiguit̃ elia ab il la q̃ fieri põt de orõe.ꝛ ego cõcedo ꝙ orõ ĩquãtũ hõ p eã subueit ĩdigẽtie aĩe sue et pxĩ magis ẽ satisfactoria ꝙ̃ꝫ ĩquãtũ p eaꝫ uacat ꝯtẽplatõis dulcedĩ.qꝛ etsi 2° mõ sit digĩor ĩ eẽnᵃ.pᵒ tñ mõ rõe usus magis est mitoria.nꝫ uideat̃ tibi distictõ friuola.qa siſeꝫ distictõem facit.augꝰ.uᵒ.de ci.cᵒ.16ᵒ. ubi rõe usus panẽ p̃fert muri ꝛ nũmos puli cibꝰ ꝙ̃uis rõe dignitatis eẽntie sit cõrio.

Quinto

qrit̃ utrꝫ de quolibꝫ bono sit elia facien da.⁊R̃nᵒ boꝝ tria sũt gñã ut supꝰ dcm̃ ẽ .s.aĩe.corpis.ꝛ bona extiora.ꝺ bois aĩe p̃t fieri elia.ut cũ aliqs orat p alio uel peccã ti ĩ se pcit ex corde.qꝺ ẽ maxᵃ elia. Uñ au gꝰ euchi.40.cᵒ. Ea elia nihil ẽ maius ꝙ̃ꝫ ex corde dimittiꝰ qꝺ ĩ nos qſꝙ̃ꝫ peccãnt. ꝺ bois corpis ut ẽt cũ aliqs seruit ĩfiris. de exterioribꝰ aũt bõis distiguẽdũ ẽ. quia aut sunt male acqsita.aut bñ. Si male. aut licitũ ẽ ei q acqsiuit ea retiner̃.aut ñ.Si sic

de illis pōt fieri elīa. vñ meretrix de pecu
nia quā p meretriciū acqsiuit pōt eliaȝ fa
cere. illō. n. qđ sic acqrit licite retinere pt.
qꝫuis. n. ī eo q meretricat turpit agat ꝛ ꝯ
legē dei. quapp illō qđ accipit turpe lucꝝ
uocat. tñ i accipiēdo pecuniā p eo q dā
nificata ē ꝯ legē dei nō facit. vñ 14ª. q. 5ª.
Qui hētis. §. Sꝫ h°. de pecō aliq nōnūqꝫ
acqrūtur q̄ paupibus iuste erogāt. p acq
sito tñ p meretriciū ñ fit sacrificiū ul' ob
latō ad altare pp scādalū ꝛ reuerētiaȝ sa
croꝝ. vñ deutronomij. 24°. Non offeres
mercedē postribuli i domo dñi dei tui. Si
aūt nō ē licitū ea retinere. aut ill'a qb' ac
cepta sūt ꝯuenit ius repetēdi qꝛ illa sūt bona
acqsita p usurā. uel furtū uel rapinā. et de
talib' nō dꝫ fieri elia. sꝫ restitutō. ex̄ de iur
iurādo. Ca te. dr̄ q oīs' nō remittit sꝫ au
get. cū cuiqꝫ i pnī de soluit. qđ alij ex debi
to ē pstādū. sic ēt itellige qđ dr̄ p ª. q. p ª.
Non ē. Nō ē putāda elia si paupib' ero
gat uel dispēset. qđ ex illicitis reb' acqri
tur. et. 14ª. q. 5ª. Nolite. qđ sūptū ē ab au
g°. i li° ꝯ vbi dñi. pmōe. 5°. an mc⁹. No
lite uelle elias facer̄ de fenor̄ ꝛ usuris. et
p° c°. Forte phiber' expsse fieri de rapina.
vñ ibiđ dr̄. Si totū tribuat qđ abstulerat
addit poti' pccm̄ qꝫ minuat. Aut nō cōpe
tit ius repetēdi qle ē bonū acqsitū p symo
niā. qđ bo⁹ ille q acqsiuit retier̄ ñ pōt. ex̄
ꝯ symo. De hoc aūt. qꝛ ꝯ legē accepit. nec
ille q dedit pōt r̄peter̄. qꝛ ꝯ iustitiā dedit.
Et tal' pecunia erogāda ē i elīs. et sic dat'
soli plato. ita q si cōitas ñ ē i culpa dꝫ da
ri ecclie i c' ignominiā data fuit. ut hr̄. c°.
pdcō i tex. ꝛ i glo. Si aūt cōitas ē i culpa
pecuniā dꝫ restituer̄ alij monasterio qđ il
le q dedit itrauit i alleuiatōeȝ monasterij
et sic itelligi pōt. illud qđ dr̄ ex̄ de symo.
Uenies. Si aūt nullū monasteriū itrar̄ no
luerit alijs paupib' erogāda ē. De bñ aūt
acquisitis distinguēdū ē. qꝛ aut sūt neces
saria illi q acquisiuit ad sustētatōem nat̄e
aut nō. Si sic. de illis nō dꝫ eliam facer̄. qꝛ
magis tenet' sibi fm charitatis legē qꝫ alij
nisi forte in casu i q° subtrahēdo sibi ipi
daret alicui solēni psone. de c' morte imi
neret notabile detrimētū rei. pu. ꝛ pfectui
oiaꝝ. sꝫ hoc facer̄ ñ eēt necitis sꝫ pfectōis.
Si nō. aut sūt necessaria sibi ad decētiam
sui stat'. aut nō. Si nō. tenet' de illis eliam
facere paupib' nō cōstitutis i piculo necci
tatis extreme. Si sic. nō tenet' de ill' facere
eliam p quā redderet se ipotētē ad uiuēđ
fm decētiā sui stat' nisi paupib' i tāta idi
gētia cōstitutis. q appareāt signa pbabi
lia extreme necitatis qꝛ pūtis uel de pxio
imminetis. Alijs ēt paupib' tenet' loco ꝛ tē
pore facere elias nō derogātes notabilit
mō uiuēdi fm decētiā sui stat'. Talis. n. de
cētia i indiuisibili non consistit. sed magnā
habet latitudinem.

Sexto qritur utꝝ licitū sit cui
libꝫ facere eliaȝ. Et uī
q sic. qꝛ facere eliā oibus pceptū ē. decre
toꝝ. di. 86ª. Nō satis. §. singul' quoqꝫ. et
sūptū ē ab ābro. sr̄ lucā li°. 2°. lōge an fi
neȝ. Ite aug' in quodā sermone dic q de
diligēdis inimicis nemo vnqꝫ se poterit ex
cusare. qꝛ de corde hāc eliam impler̄ iube
mur. ꝯ ex̄ de decis. Qua nobis. nulli lici
tū ē aliena cuiqꝫ cōcedere pter dñi uolūta
tē. sed ut dr̄ ex̄ de sta. mo. Cū ad monaste
riū. Prohibem' distīcte i vtute ob̄e sub ob
testatōne diuini iudicij. ne qs monachoꝝ
pprīū aliquo mō possideat. g° monachi non
pūt facere eliam. Itē illi q ē alij subdit'
sine illi' pmissiōe nihil dare dꝫ. sꝫ uxor ē
sub ptāte uiri. ut hr̄ geñ. 3°. ꝛ fili' i obedie
tia pentum. ut hr̄ ad phi. 6°. et fui subditi
dñis. ut hr̄. pª. petri. 2°. g° uxorib' et filijs
ꝛ. seruis elias facere nō lꝫ. Rñ° q ordo
natalis exigit ut iferiora a supiorib' re
guler̄. et iō illi q sūt sub aliena ptāte. cōsti
tuti de eis i qbus alijs subijciūtur ordiar̄
nō debēt alit' qꝫ eis iueit a supiorib' omis
sū. ꝛ qꝛ nullus iō alij ē subdit' qꝫtū ad in
teriores itellect' ꝛ uolūtatis actus. nisi so
li deo. iō de illis bonis orādo ꝛ cordi di
mitēdo oibus eliam facere lꝫ. sꝫ qꝛ mona
chus pprī nō hꝫ. iō de bonis exterioribus
nō pōt eliaȝ facere sine licētia abbatis ex
pssa uel pbabiliter psūpta. nisi dispēsatio
aliquoꝝ bonoꝝ monasterij sibi sit ab ab
bate cōmissa. tūc. n. de illis pōt facere ele
mosynas moderatas ꝛ rōnabiles fm p
portionē bonoꝝ q̄ sūt sibi ad dispēsādum
ꝯmissa. Quia ēt uir ē administrator bonorū
tāqꝫ caput mulieris. iō nō dꝫ dare mulier
elias sine cōsensu uiri expsso ul' psuppoito

exceptis cōībus eĺis et puis p cōpatōem. ad possessiões eoꝝ nisi p̄ter dotē q̄ ordina tur ad sustētāda mr̄imonij onera hēat res alias uel ex ꝓpo lucro uel p aliū licitū mo dū.tūc.n. de ill' irreqsito assēsu mariti p̄t facere elias moderatas. Filij ēt familias ꝓpas possessiões nō hn̄t nec ēt serui.imo hui sūt possessio dn̄oꝝ. ꝛ iō facere elias ñ debēt.nisi forte aliq̄s modicas de qb⁹ p̄nt p̄sumere q̄ p̄ri uel dn̄o placeat.nisi aliquo rū bonoꝝ cēt eis a p̄rib⁹ uel dn̄is dispēsa tō cōmissa.Dēa tn̄ p̄dcī licite p̄nt ꝛ debēt in casu necessitatis extreme idigētib⁹ sub uenir̄ ēt assensu suprioꝝ nō hito exp̄sse nec p̄sūpte.⫽Ar^m ad ptē p̄mā ꝓcedūt de bois anime de qbus q̄sq̄ hꝫ usū li.ar.non tn̄ licite pōt.sed tenet̄ elemosynā facer̄.⫽Ad ar^m ad ptē aliā pꝫ solutō ex dcis in q̄ōne.

Eptimo queri^tur utꝛ

aliq̄s possit eliam facere sibi ip̄i.Et uꝫ q̄ nō.qa iustitia ē circa opatões q̄ sūt ad alteꝛ.sed dare eliam ē act⁹ mı̄ficordie q̄ est ps iustitie.ut supius hitū ē.g° dare eliam nō pōt eē act⁹ bois ad se ip̄m.⫽Iteꝫ dare eliam effectus ē charitatis.lꝫ ꝑm gre.ī q̄ dā omlia.sup illō luce.10. Designauit dn̄s ꝛ alios septuagita duos. Nemo ad semet ip̄m ꝓpe charitatē hr̄e dr̄.g° nec aliq̄s p̄t eliaꝫ facere sibi ip̄i.⫽Cōtra eccli.30.Mise rere aie tue placēs deo.sed dare eliaꝫ op⁹ ē misericordie⫽Rn̄deo q̄ bois ad seip̄ꝫ nō pōt eē iustitia ꝓpe ꝛ simpl'r dcā.qa hō p iustitiā simpl'r dcām.illō qd nō ē sibi simpliciter debitū tribuit illi cui simpl'r ē debitū.Impossibile aūt ē q̄ eidē boi sit aliqd simpl'r debitū.ꝛ nō sit ei simpl'r debitū sic̄ dic phi.5°.ethi.c°.11°. Qd nō ē iustitia ad q̄ ip̄i⁹ simpl'r.qꝫ circa hoc nō ē iustitia simpl'r dcā. Iustitia tn̄ metaphorice dcā q̄ ē aliq ps potētialis uel imitatio iustitie simpl'r dcē pōt eē hominis ad seip̄m.qa aliqd ē nō debitū boī rōe uni⁹ ptis qd debitū ē sibi rōe alti⁹ ptis.sicut ipera re debitū ē aīe ꝛ subici debitū ē corpi.ꝛ iō cū hō p aīam castigat cor⁹ facit actū iusti tie metaphorice dcē.mīa aūt nō ē iustitia simpl'r dcā.sed ut supius uisū ē continet̄ sub libertate q̄ ē ps potētialis iustitie.Un̄ nō ē icōueniens q̄ act⁹ eius q̄ ē dare ele mosynā sit bois ad seip̄m.qa aliqd pōt eē suū ꝑm unā rōem quo indiget ꝑꝫ aliā. Un̄ cū hō penitēdo dispositiue subuenit idigē tie aīe sue illud qd ꝑncipal'r presupposito adiutorio dei suū erat ptātiue siue effectiue nō formal'r sibi dispositiue tribuit formaliter.nō.n.ē icōueniēs q̄ idē hō sit agēs ꝛ recipiēs idē ꝑm diuīsā uel ꝑm aliā et aliā rōem.⫽Ad p^m ī opp^m pꝫ solutō ex iā dcis ⫽Ad 2^m dō q̄ ꝟbū gre.intelligēdū ē d ho mie q̄ seip̄m tm̄ diligit ꝛ nō aliū. Ueꝛ est .n.q̄ talis ad seip̄m charitatē nō hꝫ.lꝫ in ordinatū amorē.

Ctauo

q̄rit̄ utꝛ elia danda sit malis.Et uꝫ q̄ ñ eccli 12°. Ne suscipias pccōrē⫽Itē ꝑꝫ phi. 2°.topi Spernēdū ē īimicis bn̄facere.et si h° ueꝛ ē de īimicis bois multo fortius de inimicis dei. Sꝫ malus hō īimicus dei est. ⫽Cōtra math.5°. Bn̄facite his q̄ oderūt uos.lꝫ oditores fratꝛ sūt mali.g° dāda est elia bo.b⁹ mal'.⫽Rn̄° q̄ ī boīe malo duo ꝯsidrāda sūt.s.nata.ꝛ uitiū. ꝛ sicut e⁹ nata ita dꝫ ex charitate diligi q̄ ei⁹ uitiū ordiatur ut supi⁹ hitū ē.3° li°.sic ita dꝫ p eliam subueniri idigētie sue nate ut p h° ī malitia nō foueat. Un̄.5^a.q.5^a. Nō ois.ꝛ sūptū ē ab aug^e in epl'a ad vīcētiū.nō mlc̄i lōge p⁹ p̄n^o dr̄.q̄ utili⁹ esurieti panis tollitur si de cibo secur⁹ iustitiā negligat q̄ꝫ esuriēti panis frāgat̄ ut iniustitie seduct⁹ acq̄escat.nec ē ꝯ̄riū huic quod dr̄.86^a. di. Nō satis.§.pasce.qa ibi loq̄t̄ de esuriēte ad mortē⫽Ad p^m ī opp^m dō q̄ illa auctoritas itelligēda ē de pccōre.qa ex elia sibi fcā abutit̄⫽Ad 2^m dō q̄ illa auctoritas ītelligēda ē de inimicis sub rōne q̄ inimici sūt.nō sub rōe q̄ boies sūt.nō tn̄ teneoꝛ eis facere subuētōem qua sint potentōres ad excercēdum malitiam cōtra me.

Onsequenter

q̄rit̄ de 3° ꝑncipali.Et circa hoc q̄rūtur.8°.⫽P° utꝛ abstinentia sit ꝟtus.⫽2° utrum ieiuniū sit actus abstinentie⫽3° utrum ieiunium sit sub p̄cepto.⫽4° utrum omnes obligentur ad obseruātiā huius p̄cepti⫽5° utrū esus carniū frangat ieiunium⫽6° utrum gula frangat ieiunium⫽7° utrū ebrietas.⫽8°. quibus tempoꝛibus ieiunādum ē.

PRimo ondo q abstinētia nō sit vtus. qr uirtus ſm se ē ꝛ laudabil'. ſz ſic dic gre. i pastorali. c°. 42°. abſtinētia nō niſi ex alijs vtutib' cōmendat. g° ñ ē vt'. Itē glo. ſr illō ro. 14°. Nō ē regnū dei eſca ꝛ pot'. dic. i. hoꝝ uſu ñ acgrit regnū dei. ſic nec amittit. et paꝝ p' dr. nec ī abſtinēdo nec ī mādūcādo eſſe iuſtitiā ſz ģlz vt' ē iuſtitia ģdā ordiata ad acgrēdū regnū dei. g° abſtinētia a cibo ee potu ñe vt'. ꝯ illō qd oppoit uitō ē vt'. ſz abſti^a gule oppoit. que ē magnū uitiū. qr ſic dic gre. i paſtorali. c°. 42°. Gule deditos luxuria ſeqt'. g° abſtine^a ē vt'. Rñ° q abſtinētia pōt accipi ſm q ipoꝛtat ſub eractōem cibi et pot' abſolute. ꝛ h° mō nō dic vtutē nec actū vtutis. qr h° pōt fieri bū ꝛ male. Alio mō pōt accipi ſm q ipoꝛtat ſubtractōem cibi ꝛ potus reglata rōe. ꝛ h° mō ē vt'. qr p eā carnis uitia repmūtur ut tñ natura corpis nō deſtruat'. ꝛ ē vt' ſpāl' ab alijs diſticta. ſuū n ē ſoꝛmale obiectū qd ē me^m ī delectatōib' ſm guſtum p cōpatōez ad abū diſtictū ē a ſoꝛmalib' obiectis aliaꝝ vtutū. ꝛ ē ps ſubiectiua tēperātie. ſic declatum ē li° 3°. Ad p^m ī opp^m dō q gre. nō ītēdit negar' abſtinētiā eē vtutē. imo ibidē ēt vtutē eā dic. Sz qr una vt' adiuuat' ex alia. iō dic abſtinētiā nō niſi ex alijs vtutibus cōmēdari. Magis etiā dic h° de ea ģz de alijs. qr ut ibidē dic de rſpectu aliaꝝ pua vt' ē. Ad 2^m dō q illa glo. loqt' de abſtinētia p ſubtractōe cibi ꝛ pot' abſolute ñ de abſtinen^a rōe moderata. qd pz qr ī eadē glo. ſubiūgit' iuſtitiā eē ī equanimitate tolerādi iopiā ꝛ ītēperātia nō ſe corrūpēdi p ſrabūdantiā atqz oppoꝛtune ſumēdi, uel nō ſumēdi.

SEcundo qrit' utꝝ ieiu^m ſit act' abſtinētie. Et uit' q nō. qr oīs act' vtutis ē ī opando. ſed ieiu^m dic ceſſatōez ab actu comēdēdi. g° ñ ē act' vtutis ꝛ ex ɔñti nec abſti^e. Itē oīs vtus ē eqlitas mētis. ſz corpale ieiu^m ē act' corpis. g° ñ ē act' vtutis abſti^e. ꝯ Iſy. 2°. li° de ſūmo bono. c°. ult' facil' p ieiu^m oīo penetrat celū. g° ieiunar' ē bon' act' ꝛ mītoꝝ'. ſz oīs tlis act' ē act' vtutis. g° ieiunare ē act' vtutis. ſz ñ ē dar' q ſit alterius vtutis ģz ſit abſti^e. qa utriuſqz ē idē obiectū. Rñ° q ieiu^m tripl'r pōt accipi. ſ. p ieiu° nat'e ꝛ p ieiu° qd ē act' vtutis tm. ꝛ p ieiu° eccl'ie. P° mō ē quilz ieiun^s quolz die anq comedat. ꝛ tale ieiu^m nō ē actus vtutis abſti^e nec alteri'. 2° mō ieiu^m eſt act' vtutis abſti^e. ſic. n. ieiunar' ē refrenare delectatōes guſt'. p cōpatōez ad cibū. ſm regulā rōis ſiue hō plures ī die comedat ſiue nō. 3° mō ieiu^m īſtitutū ē ad ſatiſfaciēdū p pccīs ad qd reqrit' q ñ ſolū hō abſtineat' ab ill'q vtus phibet. ſz ēt ab illig bus alias poſſemus uti. ſalua vtute. qr q illicita cōmiſit ſatiſfaciēdo dz ab aliqbus licitis abſtinere. ita tñ q nō corrūpat' mediū qd obſuat' a vtute. Unñ ieiuniū eccl'ie ꝛ actū vtutis ipoꝛtat ꝛ quādā ſraddit abſtinētiā ab ill'q ñ corrūpūt mediū vtutis. ꝛ qr ieiuniū ē reſpectu obiecti abſtinentie ut uiſū ē. ɔcedēdū ē q ē vtutis abſti^e. Ad p^m ī opp^m dō q ieiu^m eccl'ie noiat actū ſz quē hō ī cibis ſumēdis ſe regulat ſm eccleſie ſtatutū qd ē cōſonū dictamini vtutis. Ad 2^m dō q vtutis abſti^e duplex eſt act'. ſ. iterioꝛ q ē uelle refrenar' guſtū a delectatōibus q ſūt ī cibo. ꝛ act' exteioꝛ q ē ipa frenatio corpalis. pmus ē a vtute elicitus. ſcōus ab ea imperatus.

TErtio queritur utꝝ ieiuniū ſit ſub pcepto. Et uit' q nō. Aplus ro. 14°. Qui nō mādūcat mādūcātē nō iudicet. ſz trāſgreſſoꝛ pcepti bñ ē iudicādus. g° ieiunare pceptū nō ē. Itē illud qd ad modicū utile ē ſub pcepto poni nō dz. ſz ſic dic aplus p^a ad thi. 4°. Exercitatio corpal' ad monachū util' ē. Cū g° ieiuniū ſit ģdā exercitatō corpal' ſub pcepto poni nō dz. ꝯ aug' p° li°. de li° ar°. qi eq diſtāter iter mediū ꝛ ſinē. Tēpantia ē cohibēs appetitū ab his rebus q turpit' appetūtur. g° cū ieiuniū act' ſit abſtinētie q ſpēs ē tēpantie tēpat appetitū ab his rebus q turpiter appetūt'. ſz ſic appetitū tēperare pceptū ē. g° ieiuniū eſt ſub pcepto. Rñdeo q ieiuniū ſub pcepto ē tā ieiuniū qd tñ eſt actus vtutis. tñ ēt ieiu^m eccleſie. qd ieiuniū eccl'ia īſtituit de cōſe. di. 5^a. Quadrageſima. ꝛ. c°. ſeqñti. ꝛ h° pp quadruplicem utilitatem. una eſt quia uitia cōpmit. Unde decretoꝝ di. 35^a. Sexto

die dr̃ de noe. q ubi malū ebrietatis agno uit iumētū suū. i. carnē ſm glo. ad remediū tēpauit supple p abstinētiā. ⁊ de ɔſe. di. 5ª.
Sit tibi ieiunia. dr̃ de ieiu° qd curat vulnera delinquētiū. Sile hr̃ di. 86ª. Igit̃ mētē ēt eleuat ad spūaliū cognitōez. Un̄ daniel. 9°. hr̃ q postq̄ daniel orauerat dn̄m i ieiunio sibi angelo reuelāte ministroꝝ sacra cognoscere meruit ⁊ Isido. 3° li°. de sūmo bono. c°. ult. p ieiuniū occulta misterioꝝ celestiū reuelāt. p ieiuniū ēt ieiunātes ad ūtutē disponūt. Un̄ decretoꝝ di. 35ª Sexto die. dr̃ q cognitō ifirīitatis i. cibo firmitatis ūt e i ieiu°. ⁊ apl's 2ª. cor̃. 12°. Cū ifirmoꝛ tūc potēs sū. i. ſm glo. cū ifirmoꝛ exri tūc potēs sū. i. uictoꝛ efficioꝛ. ⁊ de cōſe. di. 5ª. Sit tibi ieiu⁹. dr̃ q curatos sāctificat ieiuniū. ⁊ de his trib⁹ dic gre. i pfatōe ad deū. coꝛpali ieiu° uitia cōpmis. mētē eleuas. iūtutē largiris. dispōit ēt ad uicēd diabolū. vn̄ math. 17°. Ih° gen⁹ nō eijcit nisi p oīoez ⁊ ieiuniū. et Isido. 2°. li°. d sūmo bono. c°. ult. Ieiuª foꝛtia tela sūt adūsus tētamēta demonioꝝ. cito. n. p abstinētiā deuicūt. pdcā aūt ieiu° cōueniūt maxie iqz tū p ipm coꝛ⁹ aie subiūgat. ⁋ Ad p⁹ i opp⁹ dd q cū mādu care qn̄ alij non māducāt possit eē ex bona cā uel mala. nō dz hō h° itptari i ptē peioꝛē. qꝛ sic dic glo. ibidē d manifestis n̄ d occl'tis iudicādū ē. maifesta uo sūt q̄ nō pn̄t bono aīo fieri ex̃ de regul' iuris. Estote miſicoꝛdes. dr̃ q h° loco nihil aliud nobis pcipi existio nisi ut ea fcā que dubiū ē q° aīo fiāt i melioꝛē ptē itptētur. ⁋ Ad 2⁹ dd q exercitatō coꝛpal' ibi ab aplo dr̃ eē ad modicū util' n̄ simpl'r sz i cōpatōe ad pietatē. Un̄ imediate subiūgit q pietas ad oīa utilis ē. ⁋ Ar⁹ ad ptē aliam gratia cōclusiōis concedendū ē. pcedit tn̄ de ieiunio iquātū ē actus uirtutis tm̄.

Quarto queritur utꝝ oīes obligēt ad obſuatōem ieiunij. Et ur̃ q sic. ieiu⁹ poit̃ sub pcepto. sz oēs obligāt ad obſuādū pcepta. g° oēs obligāt ad obſuād ieiu⁹. ⁋ Itē oēs obligāt ad act⁹ cardialiū ūtutū. sz ieiu⁹ ē act⁹ absti° q̄ ē spēs tēpantie q̄ ē cardial' ūt⁹. g° oēs obligāt ad obſuatōez ieiunij. ⁋ 3 ex̃ d regul'. iuris. Q. d nō ē. si qs ieiu⁹ fregerit egrot⁹ reus uoti n̄ hr̃. ⁋ Itē ieiuniū istitutum ē ad satisfaciēdū p pccis. sz cessāte cā cessāt effect⁹. g° illi q satisfecerūt p pccis suis ad ieiu⁹ nō tenēt. ⁋ Rn̄° q ieiuniū acceptuz nō ſm q ē act⁹ ūtutis tm̄. sz pcise rōe h⁹ qd sr̄addit statutū eccl'ie. nō ē de iur̃ nat'e nec diuio. sz de iure pure positio. tali autē iur̃ phibēt̃ talia uel pcipiūt̃ q̄ al' bn̄ ul' male posset fieri. ⁊ iō legis latoīs i ɔdēdo ius positiuū n̄ ē itētō uel eē nō dz obligar̃ homines ad obſuatōem illi⁹ iuris hn̄tes legitimā cām ⁊ rōnabilē nō obſuādi illd. vn̄d ex̃ de obſ. ieiu. Cōciliū. dic q legi nō subiacet nccitas. Sūt aūt plēs persone hn̄tes cām legitimā. q̄re melt⁹ ē eas non obligari ad ieiu⁹ q̄z obligari. s. pueri mulieres pregnātes egrotātes. nimiū senes. cū graui labore uictū necessariū lucrantes ⁊ ad loca scā pegrinātes. ⁊ uictū uecīū hostiari mēdicātes. ⁋ Pueri pp. 4. rōes. Una qꝛ ē i eis caloꝛis magnitudo q̄ mltū consumit. Alia sue hūiditatis q̄zuis mlta sit. Spissitudis defcūs pp qd facil⁹ cōsūptibil' ē. Alia qꝛ nutrimētū i eis ē mateia opatōis duplicis ūtutis. s. nutritiue. ⁊ augmētatie. 4ª qa nō ita i eis sic i pfectis nccia ē ɔpssio uitoꝝ ad quā maxie cōstitutū ē ieiuniū. ⁋ Mulieres pgnātes pp duas rōnes. Una ē qꝛ debēt accipe cibū nō tm̄ p se sz p nutrimēto fetus. Alia ē qꝛ pgnātes ɔsueuerūt hr̄e uaria et ioꝛdiata desideria ciboꝝ diūsoꝝ. et q̄nqz ita itēsa q nisi aliquo mō posset appetitui satisfacere posset eē piculū picli tatōis fetus. ⁋ Egrotātes qꝛ i eis natura debilis est. ⁊ iō si daretur eis una uice simul totū id quod ē necessariū cōuenicti sustētatōni sue nature grauaret. ⁊ si datur plibus uicibus cōfoꝛtatur natura ⁊ uigorat'. ⁊ iō i illis ifirmitatib⁹ i qb⁹ cōfert absti ª ēt ad ieiuniū nō tenētur. qꝛ et si ɔferat abstinētia a multo cibo. nō tn̄ cōfert eis totū qd accipe debēt sumere sil'. sed magis plibus uicibus. Et ppt'ea ppter ioꝛdinatōnē nat'e q̄nz ualde paꝝ pn̄t accipe una hora. ⁊ residuū sufficiētie pn̄t accipe alia hora. ⁋ Nimiū senes qꝛ i eis caloꝛ ⁊ ūtus debilis ē. ⁊ q̄uis sint sicci siccitate opposita hūiditati natali. sr̄abūdat tn̄ in eis humiditas accidētalis ex indigestione cāta. Un̄ si tot⁹ cib⁹ quē nª coꝝ reqrit p die natal

ab eis, sumeret una uice nimiũ obtũderet in eis ⁊ grauaret natalis calor. et nõ possent cibũ cõueniẽter digerere. ¶ Cũ graui labore uictũ necessariũ lucrãtes. qa ĩ talibꝰ magna fit humidi cõsũptõ. nec cũ ieiꝰ possent comedere efficacit᷑ operarij. Debẽt tñ si assit facultas a suo sacerdote petere dispẽsatõem nõ ieiunãdi. et ille dꝫ eis cõcedere. Qui tñ operarios cõducere uolũt ĩ diebꝰ ieiũabilibꝰ nisi sub hac cõditõe q̃ nõ ieiunẽt a pccõ nõ excusãt᷑. Si aũt uictũ necessariũ pñt acqre᷑ cũ labore quẽ cõueniẽter exercere pñt cũ ieiunio. tũc a fractõne ieiunij nõ excusant᷑. ¶ Ad loca scã pegrinãtes si sit talis pegrinatõ q̃ cõmode differri nõ possit usq₃ pꝰ tp̃us ieiunij uel anticipare illud. ⁊ tãti laboris q̃ cũ illo cõmode ieiunare nõ possint. ¶ Uictũ necessariũ hospitati mẽdicãtes qñ sil᷑tm̃ h̃re non pñt de ẽlia hora comestiõis q̃ ad uictũ totiꝰ diei cõmodũ sufficiat uel ẽt qñ ex p̃cedẽti ĩedia debilitati ieiꝰ sufferre cõmode non pñt. ¶ Ad pꝰ in oppꝰ pꝫ solutõ ex dictis in q̃õe. ¶ Ad 2ꝰ dĩ q̃ ieiuniũ ecclĩe supaddit aliquã superrogatõem ultra illd q̃d suffi ceret ad actũ ṽtutis abstinẽtie. ⁊ iõ nõ sequitur q̃ quĩq₃ tenet᷑ ad illud ieiuniũ q̃d sufficit ad actũ ṽtutis teneatur ad ieiꝰ ecclesie. ¶ Ad 2ꝰ arꝰ ad ptẽ aliã dĩ q̃ ieiꝰ nõ tñ istitutũ ẽ ad satisfactõem p̃ pccis p̃teritis sꝫ ẽt ad p̃cauẽda futura. ⁊ iõ illi q̃ p̃ pccĩs suis satisfecerit adhuc ad ieiꝰ tenet᷑.

Q Uinto

queritur utrũ esus carniũ frãgat ieiꝰ Et uĩ. q̃ nõ. qꝛ ieiuniũ istitutũ ẽ ad reprimẽdũ carnalẽ cõcupiscẽtiã. sꝫ uinũ magis excitat cõcupiscẽtiã q̃ʒ esus carniũ. iuxᵃ illud puer. 20. Luxuriosa res ẽ uinũ. cũ g° ieiunãtibus licitũ sit uinũ bibere. multo fortiꝰ licitus est esus carniũ. ¶ Itẽ aliqui sũt cibi magis delectãtes gustũ q̃ʒ aliqne carnes grosse et tñ illis ieiunãtibus nõ interdicũtur. g° nec esus carniũ grossaꝝ. ¶ Cõtra ĩ diebus sabbatoꝝ a carnibus abstinere debemus. de cõse. di. 5ᵃ. Quis dies. g° multo fortius in diebꝰ ieiunabilibꝰ. ¶ Itẽ decreto rũ. di. 4ᵃ Deniq₃. Par ẽ ut q̃ his diebus a carne abstinemꝰ aialiũ ab oibus q̃ sementiã attrahũt originẽ car̃is ieiunemꝰ a lacte uidelicet caseo. ⁊ ouis. ¶ R̃ñdeo q̃ ieiunio ec clesie annexa ẽ abstinẽtia ab esu carnium sic pꝫ p decretũ 2° allegatũ ad ptẽ scdam q̃ esus carniũ multũ cõmouet carnis concupiscẽtiã ad quã domãdã ⁊ refrenãdã sp̃līr institutũ ẽ ecclĩe ieiꝰ. ¶ Ad pꝰ ĩ oppꝰ dicũt qdã q̃ esus carniũ magis cõmouet cõcupiscẽtiã q̃ʒ uini potꝰ. qa cũ ad incitatõem cõcupiscentie cõcurrãt. 3ᵃ. s. abũdantia caloris. et spũuꝫ. ⁊ seminis. ex esu carniũ multiplicat᷑ semẽ. qꝛ ĩ ea mľtũ ẽ d nutrimento. ⁊ iõ ex eꝰ esu maxᵉ multiplicat᷑ superfluitas 3ᵉ digestiõis q̃ semĩs ẽ materia. ut oñsũ ẽ li°. 2°. Ex esu uẽtosoꝝ multiplicat᷑ abũdãtia grossoꝝ spũuꝫ. ex potu uini calo ris abũdãtia. ⁊ s̃m illos abũdãtia seis magis ẽ ĩcitatiua cõcupiscẽtie q̃ʒ abũdãtia caloris maxᵉ cãti ex potu uini. qꝛ illa cito euanescit. ⁊ calor ĩ seie manꝫ. ¶ Sꝫ c̃ hoc argui põt sic. In excitatõe cõcupiscẽtie cã efficiẽs ẽ calor ⁊ mat̃ia ẽ semẽ. magis aũt ẽ cã re efficiẽs q̃ʒ materia. g° potus uini magis ẽ cã excitatõis cõcupiscẽtie q̃ʒ esus carniũ. ⁊ si dicis q̃ cito euanescit nõ obstat. qa nõ ita cito euanescit sic potꝰ iterat᷑. ¶ Item ad h° arguũt p expientiã q̃uis. n. ĩ mulieribus magis abũdet supfluitas 3ᵉ digestionis q̃ʒ ĩ uiris. nõ tñ feruet p se ĩ eis ita carnalis cõcupiscẽtia pp debilitatẽ caloris respectu caloris uiroꝝ. q̃uis pp miorẽ ustrõis nõ frenãtis cõcupiscẽtiã ĩterdũ magis ĩ eis feruet q̃ʒ ĩ uiris. flemmatici ẽt q̃uis plus h̃eant de supfluitate 3ᵉ digestiõis q̃ʒ colerici. tñ qꝛ ĩ colericis fortior ẽ calor magis feruet ĩ eis appetitꝰ carnal᷑ cõcupiscẽtie q̃ʒ in flemmaticis. q̃uis flemmatici pp̃ abũdantiã seis plus possẽt illũ actũ exercere q̃ʒ colerici. P̃ꝫ g° istos dĩ ẽ ad arꝰ q̃ ecclĩa magis ĩt᷑dĩc ieiunãtibꝰ esũ carniũ q̃ʒ uini potũ duplici rõe. Una ẽ qꝛ difficiliꝰ ẽ abstinere a potu uini q̃ʒ ab esu carniũ. ⁊ iõ si ecclĩa it᷑dixissꝫ uini potũ plẽs fuissẽt expositi p̃icľo trãsgr̃ssiõis q̃ʒ p ĩterdcõ᷑ esus carniũ. alia ẽ q̃ ieiuꝰ freqũt᷑ tristitiã excitat. ⁊ uinũ letificat. iuxᵃ illd psal᷑. et uinũ letificat cor hoĩs. ⁊ iõ cõgruẽtissĩe ieiunãtibꝰ usus uini pmissus est. ¶ Ad 2ꝰ dĩ q̃ legem date sũt pp ea q̃ ut ĩ plibꝰ accidũt. ut ĩ plibus aũt esus carniũ magis delectat carnis naturã. q̃ʒ esus pisciũ uel pulmẽtoriũ. ¶ Pꝰ ad ptẽ aliã. s. d̃ abstinẽtia carniũ ĩ die

sabbati itelligēdū.ubi talis ē consuetudo.
aliť nō nisi de ɔgruo.Un̄ glo ibidē dic q̄
cōsīti ē nisi ubi cōsuetudo ē q̄ abstineāt
sic pcepti. Ad 2ᵐ dō q̄ illō qō ibi dr̄
de caseo lacte et ouis nō ē neciuz obsua-
ri nisi.quadragesimali ieiū° nisi ubi ɔsue-
tudo ē ab his abstier i quolz ieiū° ecclie.

Sexto

qrit utrū gula frāgat ie-
iuniū.Et uř q̄ nō.quia
q̄cād frāgit ieiuniū ē pccm̄ mortale.sz fm
biiam augi de bono ɔiugali.nō lōge ultra
mediū.Nō oīs gula ē pccm̄ mortle.ergo
gula nō frāgit ieiuniū.Itē decretoꝝ di.
4ᵃ.Deniq̄.dř de īgurgitātib⁹ se.q̄ cū ne
nia suo relinquedi sūt ıgenio.ne forte pei
ores existāt si a tali ɔsuetudie pħibeāt. g°
tales quāuis sit gulosi mortalr̄ nō peccāt
t ex ɔnti ieiuniū nō frāgūt Itē dissolute
loq̄ t ludere cū iuuēcul̄ magis excitat car
nale cōcupiscētiā q̄z gula.sz tales nō fran
gūt ieiuniū.g° nec gulosi.Lōtra.L.de le
gib⁹.Nō dubiū ē.l.nō dubiū ē i lege cō-
mittere eū q̄ vba legis āplex⁹ ɔ lege nitiř
uolūtate.sz ille q̄ i dieb⁹ ieiunabilibus iei'
tm̄ comedit.t tū cū intio gule q̄uis fuet
statuti līraz.q: nō comedit nisi sel'.nō fuat
tū statuti mēte q̄ ē uitiū ɔcupiscētie carnis
repmer.g° tal' frāgit statutū.Itē decre-
toꝝ di.41ᵃ.Delitie.uiles cibi appetēt ac-
cepti ipedīūt pfcm̄ absti°.sz qō absti° p-
fcm̄ ipedit frāgit ieiu⁹.g° gula q̄ ē i audi
tate sūptōis cibi frangit ieiuniū. Rn° q̄
triplex ē ieiuniū.Unū.f ab iıgtatib⁹ abstie
re.et ab illicit.s uolūtatib⁹ secul̄i qō ē pfe
ctū ieiuniū.de cōse.di.5ᵃ.Jeiuniū.t h° ieiu
niū frāgit p q̄cūq̄ mortale pccm̄. Aliud
qō ē act⁹ ɔtutis absti°. de q° dř.e.di.Sit
tibi quotidiana.Sit tibi quotidiana ieiu-
niū refectō saturatē fugies. Et hoc ieiu⁹
frāgat p gulā q̄ ē mortale pccm̄.Tertiū ē
ieiuniū istitutū ab ecclia.t h⁹ ieiuniū fran
git p quālz gulā q̄ ē pccm̄ mortale īq̄ztuz
h⁹ ieiuniū icludit illō qō ē neciuz ad actū
ɔtutis absti°.Sz q̄ztū ad illō qō addit ex
statuto ecclie spāl'r frāgit p gulā q ē i co-
medēdo plus q̄ sel'.uel i comedēdo cibos
q̄ ītdicūtur ieiunātib⁹ t i puenīedo nimis
notabilr̄ horā comedēdi ab ecclia detīa
tā.de cōse.di.5ᵃ.Solēt.Ad p° i opp° dō
q̄.s.mōis ɔmittit gula.ut hř ɔ ɔse.di.5ᵃ

Quiq̄z. aliqū.n.hō īdigētia tp̄ra puenit.
aliqū tp̄ra ñ puenit.sz cibos lautōres que
rit.i.pciosos.aliqū q̄ sumēda sunt expetit
accurati⁹.i.cū nimia sollicitudie spādi. a-
liqū et q̄litas ciboꝝ t tp̄us cōgruit. sz q̄ᵃ
titate itēpata sumēdi mēsurā refectōis ex
cedit nōnūq̄z abiect⁹ ē qō desiderat.et tū
tpo esu imēsi desiderij deteri⁹ peccat. qui
modi continēt h°.uersu. Prope laute.ni-
mis ardētet studiose.Quolz aūt pdcōꝝ
mōꝝ pōt eē gula pccm̄ ueniale.t sic p eā ñ
frāgit ieiuniū.et i quolz pōt eē tāt⁹ exces-
sus qō ē pccm̄ mortale.t sic p illā frangit
ieiu⁹ qō ē a uitijs abstinere t i aliq° casu
ieiuniū ecclie.nec ē itelligēdū q̄ pdcm̄ de-
cretū i repħēdēdo illos q lautōres cibos
q̄rūt itēdat diuites artare ad cibos pau-
puz.q: ut dř decretoꝝ.di.41ᵃ.Nō cogāt.
nō cogāt diuites cibis paupū uesci.ut
cōsuetudie ifirmitatis sue.sz doleāt se alr̄
abstinere nō posse.Ad 2ᵐ dō q̄ fm glo.
ibide nō ē dō q̄ ignoscat eis sz nō puniāt
p hoiem.dissimulāda.n.sūt a tp̄rali iudice
aliq̄ crimia rōe scādali uł scismatis uitādi.
cū illō q̄uis antiq⁹ dissimularet ex cā p-
dcā hodie tū nō dissimulat saltē in clicis
ex̄ de ui.et ho.cli.A crapula.t mirō nō est
dissimulādū.q̄a tal' īgurgitatō pot⁹ t ciba
rcte ɔria ē ee pp qua istitutū est ieiu⁹.q:
carnalē cōcupiscētiā excitat.decre.di.44ᵃ
c°.p°.Uētis igl'iuuies ad luxuriā facile puo
cat.t paꝝ p⁹.Uēter t genitalia sibimet ip
sis uicina sūt ut ex uicinitate mēbroꝝ cōsi
derato itelligat uitōꝝ.Uer̄ et pigius cras
sū sēsū gñat.decretoꝝ.di.44ᵃ.Nō liceat.
.§.h g°.ɔtutē et corrūpit.ut supr⁹ hitū est.
Ad 3ᵐ dō q̄ q̄uis dissolute loq̄ t ludere
cū iuuēcul' mītū incitet carnale cōcupiscē-
tiā.h° tū ñ ē p illū modū p quē icitat gu-
ga gula icitat mltiplicādo matiā luxurie.
sz luder̄ cū iuuēcul' t dissolute loq̄ icitat p
pn̄tiā delectabil' t excitatōez imagiatōis
Un̄ q̄uis de ppinq° disponat ad frāgēdū
uel frāgat ieiu⁹ gñale qō ē a uitijs marie
mortalib⁹ abstinerī.ñ tū frāgit ieiu⁹ spāle.

Septimo queri

tur utrū
ebrietas frāgat ieiu⁹.Et uř q̄ sic. decre-
torum di.4ᵃ. Deniq̄ .Uinum ita bibere
permittitur ut ebrietatē omnino fugiam⁹

alioquin restat ut oia q̄ corporibus libeat si‑
militer faciam⁹. Cū g° ibi loq̄tur de obſua
tōe ieiunij ut expsse pz ebrietas frāgit ieiu
niū. Itē magis ē ↄ cām institutōis ieiunij
ebrietas q̄ tēpate ī māe biber uinū. Sz bi
bētes uinū i mane reputāt̄ ī multis frāge
re ieiuniū. g° m̄lto fort⁹ iebriātes se hora
none. ↄ illō qd excusat pccm̄ nō ē cā pcci
ↄ ex ↄnti nō frāgit ieiu⁹ cū fractō ieiunij
sit pccm̄. sz ebrietas excusat pccm̄. Uñ nu⁹
22°. li°. ↄ faustū. lōge aū me⁹. dic de loth.
q̄ culpādus ē nō tm̄ quātū ille icest⁹. sz q̄‑
tū illa meretur ebrietas. g° ebrietas ñ frā
git ieiuniū. Itē illoꝝ quoꝝ excessus ꝓhi‑
bit⁹ ē ieiunātib⁹. ꝓhibita est ēt iterata sū‑
ptō quāuis tēpata. sz iterata sūptō uini ñ
ē ꝓhibita ieiunātib⁹. pñt. n. biber ↄ i prā‑
dio ↄ ī collatōe. g° nr̄ q̄ excessus uini ieiu
nātib⁹ ñ ꝓhibet. Rn° q̄ ebrietas dupl'r pt
accipi. Uno mō p ipedimēto usus rōis ex
imoderato uini uel alteri⁹ pot⁹ iebriātis
sūptōe cāta. Alio. mō imoderata sūptōe po
tus iebriātis. p° mō ebrietas pccm̄ nō ē. sz
passio pena pcci. Uñ nō frāgit ēt iei⁹ qd
ē abstinētia a pccis. 2° mō pccm̄ ē max̄ ca
uēdū. Uñ frāgit ieiu⁹ qd ē abstiātia a pec
catis. Ieiuniū aūt ī q̄ntū dīc aliqd p se di‑
recte ↄ īmediate necessariū ad actū v̄tutis
absti^e nō frāgit. quāuis frāgat illō qd est
necessariū ad actū v̄tutis sobrietatis. So‑
brietas. n. alia v̄t⁹ ē ab absti^a qz spāl' diffi
cultas ē. ī moderādo delectatōes gustus p
cōpatōem ad uinū. Alia ab illa q̄ ē ī mode
rādo delectatōes gust⁹ p cōpatōez ad ci‑
bū. Uñ frequēt' ineniūt' moderati ī uino q̄
sūt īmoderati in alio. Ieiu⁹ ēt statutū ab
ecclia nō frāgit. qa ea ī qb⁹ nō pōt accipi
certa mēsura regularit' nō cadūt sub dete‑
miatōe legis latoris. Uñ sub detmiatōe p̄
cepti ecclīastici de ieiu° nō cadit nisi sel' co
medere ī die nat'ali. ↄ hora detmiata ↄ ab
sti^a ab esu carniū. ↄ ab ouis. ↄ caseo ī q̄dra
gesiali ieiu°. In alijs aūt nō ꝓhibēt' oua ↄ
lacticinia. p iordinatōem tm̄ circa potū ꝑt
hō tm̄ exceder̄. q̄ ↄ plus peccat q̄z si frā‑
geret ieiu⁹ tm̄. Ad p⁹ ī opp⁹ dō q̄ ebri
etatē ↄ excessū ī quātitate cibi. ↄ cibi p̄cio
sitatē ī comedēdo auiditatē. ↄ ī p̄parando
curiositatē debere fugere ieiunātes. qz q̄‑
uis p illa ñ frāgerēt statutū ecclīe ↄ ieiu°.

tm̄ p illa frāgit' ieiuniū gñale qd ē abstinē
tia a pccis qd ieiuniū ↄ si sēp ↄ ab oibus
debeat obſuari. tm̄ cū maiori pfectōe ↄ sol
licitudīe illi ieiunio īsistēdū ē ill' tp̄rib⁹ ī q
bus spāle ieiu⁹ statutū ab ecclīa celebrat'.
Ad 2⁹ dō q̄ quāuis aliq̄ dicāt q̄ bibere
uinū ī mane uel ceruisiā. ↄ cōceder' electua‑
ria ī sero delectatōis cā frāgāt ieiu⁹. cre‑
do tm̄ ↄriū q̄ quāuis aliq° mō nutriāt ib⁹
tm̄ ñ ē p̄ncipal' usus eoꝝ al' frāgeret ieiu⁹
bibēs uinū uel ceruisiā ī collatōe. qa aliqd
hñt ↄ nutrimēto. Si tm̄ hō ī mane ceruisiā
biberet nō ad extiguēdā siti sz famē et ī se
ro magnā accipet electuarioꝝ q̄ntitatem
ad subueniēdū fami. credo q̄ tal' faceret
fraudē statuto ↄ ex ↄnti frāgeret. qa leges
frāgit q̄ ī fraudē legis aliqd facit. Cōcedo
tm̄ q̄ de bono ↄ eq° cauēdū ē a potu uini ↄ
ceruisie ↄ siliū ī mane. magis ī mane q̄z ī se
ro qz pot⁹ sūpt⁹ p⁹ prādiū ↄ siti subueniēt
ↄ digestione iuuat iquātū p potū facil⁹ et
cōueniēti⁹ defert cib⁹ ad singl'a mēbra. sū
pt⁹ aūt ieiu° stomacho ut plurimūz nocz.
Ad p⁹ ad ptē aliā dō q̄ ebrietas īquātū
ē passio excusat pccm̄ ī iudicō dei. qz oe
pccm̄ actuale ē ex li. ar. c⁹ usū ñ hñt pfecte
ebrij. ↄ huic expsse cōcordat aug⁹ ī auctori
tate p̄allegata. qz tm̄ ex ebrietate m̄ltū dā‑
nificat' res pu. iō ēt s̄m aliq̄s leges positi‑
uas puniūt' faciētes turpia fcā ex ebrieta‑
te. ↄ aliqui magis q̄z si nō eēnt ebrij ut ma
gis sollicite caueāt ebrietatē. Uñ phi. 3°.
ethi. c°. 8°. Ebrius duplices hēbit icrepa‑
tōnes. ↄ credo q̄ ebri⁹ occidēs hoiez irr‑
gularis eēt. ↄ q̄uis pfeē ebri⁹ nouā clpā ñ
ↄmittat. qz nouū motū. li. ar. ñ hz. tm̄ hoia
diū qd ↄmittit clpā quā ↄmisit iebriando
se aggrauat. qz illa uolūtaria iebriatō ipu
tat' ad clpā ut q̄ circūstātōnatā oib⁹ iordi
natōib⁹ q̄ ex illa ebrietate pcedūt eo q̄ ali
q° mō uolūtarie sunt p uoluntariā ebrieta
tis cāz. Ad 2⁹ dō q̄ hñ ↄcedēdū ē q̄ q̄‑
uis īmoderata sūptō uini ꝓhibita sit inq̄z
tū ē cōtra v̄tutē. nō tm̄ ē ꝓhibita p p̄ceptū
ecclīe de ieiunādo nisi inquātū icludit il‑
lud ieiuniū qd ē act⁹ v̄tutis.

Octauo queritur quibus tē
poribus ieiunandū
est. Respondeo q̄ omnes dies quadra‑
gesime exceptis dieb⁹ dñicis ieiunādi sūt

ita q̄ de q̄dragesima nō remanēt nisi. 36. dies ieiunabiles. ⁊ ideo ut sacer numerus .40. dieꝝ adipleat̄ quē saluatoꝛ noster sacro suo ieiu° cōsecuit. 4. dies poris ebdomade ad supplemētū. 40. dieꝝ tollūt̄. i. 4ᵃ. feria q̄ a capite ieiunij subnotat̄. ⁊ 5ᵃ. feᵃ seqn̄s ⁊ 6ᵃ. feᵃ et sabbatū. de cōsec̄. di. 5ᵃ. Quadragesiā. nec lʒ ieiuniū soluere feᵃ. 5ᵃ ultie septiane. de cōse. di. 6ᵃ. Non liceat. ⁊ .c̄. seqn̄ti. Institutū aūt ē illō ieiu° ɔueniēter i mēoriā. s. q̄dragesie quā xp̄s ieiunauit. ⁊ ut digne p̄pemur ad susceptōeʒ corpis xp̄i. ⁊ ad significādū q̄ p tribulatōes p̄n̄tis uite pueit̄ ad gliā resurrectōis. ⁊ qꝛ sic q̄i soluim° decimā toti° ān̄. i q̄lʒ ēt q̄rta āni. s. uere. estate. autūno. ⁊ hyeme. tres dies sūt ieiunabiles. s. feᵃ. 4ᵃ. ⁊. 6ᵃ. ⁊ sabbatū. decretoꝝ. di. 76ᵃ. c̄. p°. ita q̄ illi tres dies ueris solebāt accipi pᵃ ebdomada martij. ⁊ tres dies estatis i. 2ᵃ. ebdomᵃ Junij. 3. autūni i 3ᵃ ebdomᵃ septēbris. 3. hyeis i 4ᵃ ebdomᵃ decēbris. di. 76ᵃ. Cōstituim°. sʒ q̄uis sic fueit ātiq°. tn̄ h° imutādū ē pp illō q̄ð hr̄. e. di. Statuim°.. ubi dr̄ sic. Statuim° ut ieiuᵃ. 4. tp̄oꝝ h° oꝛdie celebret̄. ⸗ P° ieiu° i iitiū q̄dragesie. ⸗ 2° i ebdomᵃ pēteco stes ⸗ 3° ṽo ⁊. 4°. i septēbri ⁊ decēbri moꝛ solito fiat. Et hec ieiuᵃ īstituta sūt ad expiāð pccā q̄ ɔmittim° i q̄lʒ p̄dcāꝝ q̄rtarū. ⸗ Itē tres dies rogatōnū an̄ ascēsionē dn̄i ieiunabiles sūt. de cōse. di. 3ᵃ. Rogatōes. sʒ ut dic glo. ibið. h° n̄ p̄cipit̄ sʒ suadet̄. ubi tn̄ ē ɔsuetudo approbata illō ieiu° ē p equalētiā sub p̄cepto. ⸗ Itē oēs uigilie aplʼoꝝ ieiunablʼes sūt phylippi ⁊ Jacobi. ⁊ Joānis euāgᵉ. ⁊ barābe. exceptis ex eo q̄ phylippi ⁊ Jacobi solēnitas ifra solēnitatē pascalē ⁊ Joānis ifra natalē dn̄i celebrant̄. ex̄ de obs̄. ieiu. Cōsiliū. ⸗ Itē uigilie natiuitatis dn̄i. pēteco. ⁊ assūptōis btē marie ṽgis. et Joānis bapᵗ. ⁊ sc̄i laurētij. ⁊ oīuʒ scōꝝ ieiunabiles sūt. ⁊ si solēnitas c° uigilia ē ieiunabilʼ eueniat feᵃ 2ᵃ. i sabbato p̄cedēti ieiunāð ē. ex̄ ð obs̄. ieiu. Cōsiliū. §. scōꝝ. Et si solēnitas natiuitatis dn̄i eueiat feᵃ. 6ᵃ illi q nec uoto nec obs̄uātia reglʼari sūt astricti ad abstinētiā carniū. tali die carnib° uti pn̄t sʒ ɔsuetudinē ecclie gn̄alʼ. nec tn̄ hi rep̄hēdēdi sūt q ob deuotōeʒ abstie r̄ uoluerit. ex̄ de obs̄. ieiu. Explicari. ⸗ Itē q̄a ɔsuetudo approbata obligat. ut hr̄ decretoꝝ di. pᵃ. Cōsuetudo. ⁊ di. 11ᵃ. Ecclʼiasticaꝝ. et c°. In his. si i aliq̄ religiōe uel diocesi ē aliq̄ð ieiuniū ɔsuetū q̄ð tn̄ nō ē p̄ceptū p ius scriptū nihiloi° obs̄uādū ē ab exn̄tib° ibidē. ⸗ Itē dieb° ieiunioꝝ hoꝛa comedēdi determiata ab ecclʼia ē hoꝛa nona. qꝛ sic obs̄uauit diu ɔsuetudo. Un̄. cū dr̄ de ɔse. di. pᵃ. Solēt. qꝛ nullaten° ieiunar̄ credēdi sūt q māducāt an̄q̄ʒ uesptinū celebret̄ officiū. et ifra. §. In ieiunijs. 4. tp̄oꝝ circa uesptinas hoꝛas ⁊c̄. sub hoꝛa uesptia ɔp̄hēdēdū ē tēpus ab hoꝛa. 9ᵃ. inclusiue. ⁊ ultra. nec oʒ p̄cise accipe hoꝛā none. Si. n. p modicū tp̄s an̄ hoꝛā none comedat̄ n̄ pp h°. frāgit̄ ieiuniū. ⁊ q̄uis hi q comedūt stati p° hoꝛā sextā. uel hoꝛa sexta derogēt i aliq° p̄fectōi ieiunij nō tn̄ sūt trāsgressoꝛes h° q̄ð ē necessitatis i ieiu°. maxᵉ q̄a iā inaluit ɔsuetudo i mltis locis cōeder̄ qꝛ stati p° hoꝛā sextaʒ uel ip̄a hoꝛa. 6ᵃ. nō. n. tāte necc̄itis ē i obs̄uatōe ieiunij hoꝛa p̄dcā sic cōmeder̄ selʼ tn̄

Consequenter q̄rit̄ ð 4°. p̄ncipli.

Et circa h° q̄rūt̄. 8°. ⸗ P° utꝝ oīo sit act° uolūtatis. ⸗ 2° utꝝ sit actus ṽtutis latrie. ⸗ 3° utꝝ solus de° sit orāð°. ⸗ 4° utꝝ aliq̄d determiate petēdū sit i oīoe. ⸗ 5° utrū orādū sit uocalʼr. ⸗ 6°. utꝝ uocalʼ oīo sit satisfactoīa sine mētali. ⸗ 7° utꝝ oīo debito mō fcā semp exaudiat̄. ⸗ 8° utꝝ iter alias oīones oīo dcā sit efficacioꝛ.

Primo

Primo oñdo q̄ oīo sit actus uolūtatis. c° ē orar̄. c° ē desiderar̄ rē q̄ i oīoe petit̄. sʒ desiderare act° ē uolūtatis. g° ⁊ orar̄. ⸗ Itē c° ē orare c° ē exaudiri. qꝛ oīo oꝛdiat̄ ad exauditōeʒ sʒ uolūtas ē q̄ exaudit̄ iux̄ psalʼ. Desiderium paupū exaudiuit dn̄s. g° orar̄ ē act° uolūtatis. ⸗ Cōtra dam. l°. 3°. c°. 42°. Oīo ē ascēsus itellect° ad dn̄m. g° ē act° itellect° ⸗ Itē dam. e. c°. Oīo ē petitō decētiū a deo sʒ petere ē loq. loq ē act° itellect°. g° orar̄ act° ē itellect°. ⸗ R̄ndeo q̄ orar̄ dupl̄r pōt accipi. uno mō p desiderio obtinēdi aliq̄d a deo q° desiderās oꝛdiet̄ i ip̄m. ⁊ sic oīo ē q̄dā ascēsus aīe itellectie ad deū q ē uolūtatis ut eliciētis. ⁊ itellcūs ut diligētis. Un̄ glo. sr̄ illō psalʼ. accedite ad ðm. dic frō iberen°. et. 2. pedib° geie charitatis currēdo

pº ptinz ad directõez itellect⁹. 2º ad sensũ affect⁹ et sic accipit oõo fm qd pº ad thi. 2º dist ignit. ↄ obsecratões postulatões. et actões grãz. ⁊ et i glo sr illo psal. Dñe añ te desideriũ meũ. ubi dr. nuq̃ desinit orar q nõ desinit amrr. illo nõ orar id ẽ qd p̄ dcm desiderio loquẽdo deo ꝓponer. non p modũ idicatiuũ. sz supplicatiuũ. ⁊ sic orar act⁹ ẽ itellꝰ ut elicietis ee uolũtatis ut mouetis. ⁊ sic loqr Ysydor⁹ ↄ oĩoe. 10. liº. Ethimolo. qi eq distat ir meᵒ ⁊ frnez. ubi dic q orar ẽ dicer. ⁊ aũc 10. meta. cº. 5º. cũ dic q p oĩoez hõ ẽ loquens deo. ⁊ phi. pº ethi. cº. penl. ubi dic q ad optia ↄpcat oĩo. Ad rᵐ ad ptẽ p̄mã ꝓcedñe ↄ oĩoe pº modo dcã. Ad pº ad pte aliã ↄd q ibi accipit daũ itellectũ ꝓ aĩa itellectiua q̃ ↄphẽdit itellectũ et uolũtatẽ. Ad 2º ↄd q petere sic ⁊ orar accipit mõ duplici supradcõ. desideriũ. n. obtinendi aliqd ab aliquo. si innotescit petitõ qdã ẽ. vñ cum deus uideat desideriũ nrũz cũ ab ipo aliquid obtinere desideramus desiderando petimus.

SEcundo

qrit utꝝ oĩo sit actus ↄtutis latrie. Et ur q nõ orar ẽ act⁹ pnie cũ sit ps satisfactõis. sz pñia aliũ ↄt⁹ ẽ a latria qꝛ penitẽtia reddit deo debitũ ꝓ ↄmisso. ⁊ latia ꝓ bñficio recepto. gº orar ñ ẽ act⁹ latrie. Itẽ nullus act⁹ inutil ẽ act⁹ latrie. nec cuiusqz alꝰ ↄtutis. sz orar deũ ẽ inutile quia ad hoc orat gcũz orar ut ille q orat desideriũ suũ illi exp̄mat. ⁊ ut ipm flectat. sz deus scit qd nobis op⁹ ẽ. ut hr math. 6º. Nec flecti põt. qꝛ ut dr pº re 15º. p̃eitudẽ ñ flectit. gº orar nulli⁹ ↄtutis ẽ. Itẽ latia ptinz ad uitã actiuã. qꝛ rducit ad iustitiã q̃ ẽ una. 4. cardialiũ. ⁊ p̃z au°. 12º. ↄ tri. cº. 14º. Cardinales ↄtutes ptinẽt ad uitã actiuã. sz orar ptinet ad uitã cõtẽplatiuã. gº ñ ẽ act⁹ latrie. Itẽ act⁹ latrie sũt sub p̄cepto. sz actus orãdi ñ iuenit pcit⁹ sub p̄cepto. gº ñ ẽ act⁹ latrie. ↄ glo. sr illd luce 18º. Oz sẽp orar dic. q hõ nõ desinit orar nisi cũz desinit iust⁹ ee. gº orar act⁹ ẽ iustic sz ñ ur ita ee. alꝰ ptis iustic sic latria. gº ẽ act⁹ ei⁹. Itẽ psal. Dirigat oĩo mea sic icẽsũ i conspectu tuo. sz offerre deo icẽsũ materialem ad e⁹ reuerẽtiã ẽ act⁹ latrie. gº multo fortiꝰ offerre ↄo icẽsũ sp̄ũale qd ẽ oĩo ẽ act⁹ latrie. Rñ° ad ↄtutẽ latrie ptinz ↄo exhibere hõrẽ testificãtẽ i ipo sũmũ dñiũ. iqꝫtũ ipe solus ẽ creatõis ⁊ cõsuatõis mũdi pnᵒ. hõ aũt cũ orãdo aliqd petit a ↄo qua i ipm ordiet sic i auctoꝝ bonoꝝ p̄ncipale auctorẽ sibi exhibz honorẽ ꝓstãtẽ i eo sũᵐ dñiũ. Un leqr q oĩo ẽ act⁹ ↄtutis latrie. Ad pᵐ i oppᵐ ↄd q oĩo ẽ act⁹ pñie ⁊ latrie. ub rõe tñ alia ⁊ alia. qꝛ iqꝫtũ hõ orat ↄm ut p h⁹ ↄo satisfaciat ↄ peccõ act⁹ ẽ penitẽtie. iqꝫtũ aũt orne deũ ut sibi exhibeat honorẽ ⁊ recognitõez sũmi dñij act⁹ ẽ latrie. nec mirꝫ. Un⁹. n. ⁊ idẽ act⁹ pliũz ẽ uirtõrũ iqꝫtũ refert ad finẽ aliũ. ⁊ aliũ. Un fm phi. 5º. ethi. cº. 4º. Ille q mechatur lucrãdi gᵃ auar⁹ ẽ. q aũt pp cõcupiscẽtiã luxuriosus ẽ. Ad 2ᵐ ↄd q orar ↄm nõ ẽ itile sed max ẽ utile. nõ ad hº ut diuiã dispẽsatõ mutet. sz qa ut dic aug⁹ pº liº de p̄destiatõne scõꝝ. ↄlus finẽ cũ de⁹ ult fiei qd ñ nisi uolẽtib⁹ bõib⁹ oz fieri icliat eoꝝ corda ut h⁹ uelit. ⁊ ẽt sic dic 2º liº lõge p⁹ pn⁹ valz ad hoc ut oĩoe nr̃a ãmoneat a quo accipim⁹ hec bñficia. ⁊ sic ẽt dr e. li lõge añ finẽ. fortasse sic p̄destiati sũt aliq ut nr̃is oĩoibus ↄcedãt. sub diuia. n. puĩ⁹ ñ tñ cadit q effect⁹ fiãt. sz ẽt ex qb⁹ causis ⁊ a qº ordie puenãt. Ad 3ᵐ ↄd q q̃uis ut plimũ ↄtutes cardiales ptieãt ad actiuã uitã aliq tñ act⁹ ↄtutũ q reducũt ad cardiales ut p̃tes potẽtiales ptinẽt ad uitã ↄtẽplatiuã. Ad 4ᵐ ↄd q mior ẽ falsa dr. n. math. 7º. Petite ⁊ dabit nobis. ⁊ lu. 18º. Oz sẽp orar. oz aũt sonat necẽitatẽ. nec itellẽnd q hõ tenear ad orãdũ p sẽp p̄ceptũ ẽ. n. affirmatiuã qd et si sẽp obliget ñ tñ p sẽp. Pᵐ ad ptẽ aliã. q̃uis gᵃ p̄ncipal ↄclusiõis possit ↄcedi tñ ñ ꝓcedit. glo. n. loqr de iusto a iustic gñalr dcã q ↄphẽdit oẽz ↄtutẽ necẽiaz ad salutẽ. ⁊ extedit nomẽ oĩois ad oẽm bonã opatõez. vñ imediate añ ↄba p̃dcã dic q semp orat q semp agit bona.

TErtio

qrit utꝝ sol⁹ de⁹ sit orãdus. Et ur q sic. Solus de⁹ ẽ latria colẽd⁹. ut i 3º liº orñ ñ ẽ. sz orar ẽ act⁹ latrie gº solus de⁹ ẽ orãd⁹. Itẽ frustra oram⁹ illos q ñ cognoscũt oĩoes nr̃as. Sz sic dic aug⁹ i pº li. de cura ꝓ mortuis agenda inter mediũ et finem. ibi sunt sp̃ũs defũctoꝝ ubi non uidẽt q̃cũqꝫ agũtur aut

euenīūt ī ista uita hoīb⁹. g° aīe sanctoꝝ nō sūt orāde. Cōtra iob. 5°. Ad aliquē scōꝝ ꝯuerter̄. Rn̄deo dupl'r porrigit aliam oratio. aut tāq̄ȝ p ip̄ȝ īplēda. aut ut p ip̄ȝ e⁹ adipletio ipetretur. p° mō solus deus orādus ē. qa illa bona q̄ ꝑncipal'r petēda sūt in or̄oe. s. gr̄a et glīa a solo deo dari p̄nt. tp̄ralia ēt bona eo mō quo in or̄oe petēda sūt. s. inquātū nobis deseruiūt ad acq̄sitōnē uirtutis a solo deo dari p̄nt. 2°. mō sci orādi sūt. qr a deo ipetrāt exauditōeȝ orōnis nr̄e. ꝛ h° significatū ē apoca. 8°. ubi dr̄ ꝙ ascēdit fumus incēsoꝝ de or̄oib⁹ scōꝛuȝ de manu āgeli corā dō. Ad p⁹ i opp⁹ dō ꝙ orādo illi soli cultū latrie exhibem⁹ a q° intēdimus īpetrare qd̄ petimus a scis aūt nō intēdim⁹ īpetrare qd̄ petim⁹. sȝ a deo p adiut⁹ eoꝝ. Ad 2⁹ dō ꝙ q̄uis aīe sctōꝝ naturali cognitōe nō cognoscant oīa q̄ in hac uita aguntur. et max̄ interiores motus cordis. in ūbis tn̄ uidēt ea q̄ decet eos de nr̄is actibus cognoscere de quoꝝ numero sunt illi actus qb⁹ eos honoramus orādo.

Quarto q̄rit utꝝ aliqd determiate petēdū sit in or̄oe. Et ur̄ ꝙ nō. math. 6°. Scit pr̄ uester quid opus sit uobis añq̄ȝ petatis. g° superfluū ē aliqd nb ip̄o determiate petere. cāȝ hō nō debeat peter̄ nisi qd̄ sibi op⁹ ē. Itē nullus dȝ aliqd determiate petere nesciēs qd oporteat ip̄m petere. sed sic dicit apl's ad ro. 8°. Quid orem⁹ sic oȝ nescim⁹. g° in or̄oe nihil dt̄miate dbem⁹ peter̄. Cō math. 6°. hr̄ ꝙ xp̄s docuit discipl'os suos peter̄ aliq̄ determiate q̄ cōtinētur ī or̄one dñica. Rn̄° ꝙ q̄dā sūt qbus nō possum⁹ male uti sic ūtutes. g^a et glīa determiate. et talia determiate petēda sūt ī or̄oe. Quedaȝ sūt qbus possum⁹ uti bn̄ et male. et illa nō sūt determiate petēda ī or̄one absolute sȝ sub cōditōe. s. si deus ꝑuidet illa ad salutē nr̄aȝ fore utilia. Illa aūt qb⁹ bn̄ uti n̄ possumus acceptādo nullo mō ī or̄oe petēda sūt. Ad p⁹ in opp⁹ dō ꝙ sic dicit aug⁹ ī epl'a ad ꝓbā. q̄i ī me°. Ille q nouit qd nobis necessariū sit ꝑusq̄ȝ petamus. nō uolūtatē nr̄aȝ vult sibi p nr̄am petitōem innotescere qa eā nō pōt ignorare. sȝ vult exerceri ī or̄oib⁹ desideriū nr̄uȝ. quo possumus cape qd̄ ꝑpat dare. Ad 2⁹ dō ꝙ quāuis ex ūtute nr̄a qd orem⁹ sic oȝ nesciam⁹. tn̄ .s. s. ī h° adiuuat īfirītatē nr̄aȝ faciēdo nos peter̄ qd̄ oȝ. Un̄ p⁹ ūba ꝑallegata stati subiungitur. s. postulat ꝓ nobis. i. postulare nos docet et facit.

Quinto q̄rit utꝝ orandū sit uocalit. Et ur̄ ꝙ n̄. Saluator math. 6°. Orātes nolite multū loq. sȝ multū ē orādū. Un̄ aug⁹ ī epl'a ad ꝓbā. paꝝ ultra mediū. Nō desit multa ꝑcacō. g° nō ē uocal'r orādū. Itē eadē ep^a parū p⁹ auctoritatē allegatā. Qui oīa p ūbū cōdidit hūana ūba nō q̄rit. Cōtra eadeȝ ep^a stati p⁹ auctoitatē ulti° allegatā. Nobis ūba necessaria sūt qbus cōmoueamur ꝛ inspiciamus qd petam⁹. nō qb⁹ deū seu docēdū seu flectedū eē credam⁹. Rn̄deo ꝙ duplex ē or̄o. q̄dā cōis. s. q̄ p mīstros ecc'lie ī ꝑsona totius fidel' ppl'i deo offert: et tal' dȝ īnotescere ppl'o ꝓ quo offert' ut excitet' ad deuotōem et ne possȝ suspicari in mīstris eccl'ie illi⁹ debite orōis omissionē. ꝛ iō tal' or̄o dȝ eē uocal'. alia ē or̄o singularis. s. q offert' ab hoīe inq̄ȝtū ē singularis ꝑsona siue oret ꝓ se siue ꝓ alio. ꝛ talē or̄oeȝ quāuis nō sit necessariū eē cū sensibili uoce nisi ad h° hō sit obligat⁹ ex uoto. qn̄ȝ tn̄ expedit ad meritū ut mētali adiūgat' uocalis ut p uocalem seruor cordis āpli⁹ excitet'. ex q̄dā. n. natali uniōe aīe ad cor⁹ mot⁹ corpis dīūsimode affectōis aīe excitāt. Et affectōes eoꝝ aīe maxīe si sint fortes dīūsas mutatōes ī corpe excitāt. vn̄ aug⁹ ī ep'a ad ꝓbā circa me⁹ p certa īterualla horaꝝ et tp̄oꝝ ēt ūbis rogam⁹ deū. ut ill' reꝝ signis nos ip̄os āmoneam⁹. q̄ȝtū cūq̄ȝ ī h° desiderio ꝓfecerim⁹ nobis ip̄is īnotescam⁹. et ad h° augēdū nos ip̄os acri⁹ excitem⁹. Expedit ēt ad h° ut ꝺ ligua nr̄a deo ꝟuiam⁹. si tn̄ ī casu uocal' or̄o ꝑmitteret īteriorē feruorē tūc nō eēt uocal'r orāduȝ or̄oe singl'ari. qn̄ȝ ēt ꝓrūpit hō ī uocalem or̄oeȝ. ex excessu feruoris īntus. qr sic dicit aug⁹ ad ꝓbā circa me⁹. Dignior seq̄t' effectus que feruētior ꝑcedit affect⁹. Ad p⁹ ī opp⁹ dō ꝙ sic dic aug⁹ ad ꝓbā paꝝ añ me⁹. n̄ ē orandū ī mītiloqo tāq̄ȝ eo fiat ut exaudiamur q° loq̄ciores sum⁹. ꝛ ead̄ ep^a ultra me⁹. Multū loq ē ī orā° rē nccīā sr̄flu is agere ūbis. ꝛ sic planū ē ꝙ nō ē uocal'r

orandum. Sic.n. põt exponi illud saluatoris v̄bū̄ Et cū̄ dic aug⁹ multū̄ eē orādū̄ itelligit de p̄dicatōe mētali. vn̄ dicit. Non desijt multa p̄catio si teneat p̄seuerat itētio ⸗ Ad 2ᵐ dō q̄ illud intelligēdū̄ ē de v̄bis humanis in oīone singulari q̄ nō excitant sed minuūt feruorem cordis.

Sexto queritur utrū̄ uocalis oratio sit satisfactoria sine mentali. Et nr̄ q̄ nō, decretorum di. 38ᵃ. Sedulo. et sūptū̄ est ab aug°. i li° d̄ cathetizādis rudibus q̄ eq̄ distāter inter p̄ᵐ et meᵐ dr̄ sic. Nouerit nō eē uoces ad aures dei nisi affectu aī. sȝ nūq̄ȝ uoces sūt satisfactorie nisi audiātur a deo. g° nō est satisfactoria uocalis oīo sine attētōe iteriori ⸗ Itē de cōse. di. pᵃ Qū̄ dī. q̄ tēpore oīois anim⁹ nō cogitet qcq̄ȝ q̄ȝ illud soluȝ qd̄ p̄catur. ꝛ infra di 5ᵃ. Nūquā dī q̄ sīn intermissiōe uigilet sensus. sȝ oīo nō ē satisfactoria q̄ ē cōtra p̄cepta iuris canonici. g° uocalis oīo nō ē satisfactoria siñ attētione interiori. ⸗ Itē hu°. in li° de v̄tute orā di par p° p̄n⁹ Sic oīom scā meditatō est necessaria. ut oīo p̄fecta oīo eē neqat. si eā meditatio aut ñ comitet. aut p̄cedat ⸗ Cōtra illd̄ qd̄ īpedit uocalē oīone nō ē neciū ad efficaciā illi⁹. sȝ iterior attētio eā impedit qd̄ p̄bo p sīlē qa si hō ī ābulādo uellet cogitare de quolibet passu ī spāli. ꝛ cytharizans de qualibȝ pcussiōe cuiuslibet chordē. ille ipediret ī ābulādo. ꝛ iste cytharizādo. g° a sīli si orās uellet cogitar̄ ī qlibet uoce īpediret ī horas dicēdo. g° ad efficaciā uocal' oīois nō est necessaria attētō. ⸗ Itē 2° topicoꝝ. Nō possum⁹ itelliger̄ plā sil'. sȝ orās uocalr̄ dȝ cogitar̄ d̄ deo. g° nō tenet̄ cogitar̄ de sua uocali oīoe. ⸗ Rn̄deo q̄ oīois triplex ē efficacia. s. ī merēdo ꝛ sic ē satisfactoria. ꝛ ipetrādo. ꝛ morātem spūālr̄ et expimētalr̄ reficiēdo. ꝛ nullā istarū̄ efficaciaꝝ hȝ uocal' oīo si eā nō p̄cedat aut cōcomitet̄ cōcors meditatō. alr̄. n. nō eēt moral'. actus. n. moral' exterior nō ē m̄si p cōpatōem ad actū̄ rōis interiorem. Si aūt assit itētio debita ꝛ actualis ī p̄n° uocalis oīois. q̄uīuis postea nō ꝯcomitetur. tū̄ oīo uocal' ē meritoria. ꝛ īpetratiua p v̄tutē p° itētōis. nisi postea iterrūpat̄ p intētōeȝ ꝯtriam. sic aliqs ex bona itētōe icip̄ peregrinari. uel etiam dat̄ tot⁹ act⁹ seq̄ns meritori⁹ ē v̄tute ītētōis p̄ᵉ q̄uis cesset sua ītētō actual' sȝ efficaciā spūālr̄ r̄ficiēdi orātē nō hȝ uocal' oīo nisi q̄ȝdiu eā cōcomitet̄ ītētō. ꝛ sic intellr̄ illd̄ v̄bū̄ apli. pᵃ cor. 14°. Si ore ligua sp̄ūs me⁹. i. imaginatō mea orat. mēs aūt mea siñ fructu ē. Sciēd tū̄ q̄ triplr̄ pōt applicari ītētō uocali oīoi. s. aut applicādo eā ad v̄ba q̄ dn̄t̄. aut ad illd̄ qd̄ petit. aut ad illū̄ cui oīo porrigit̄. ꝛ quocū̄q̄ istoꝝ mōꝝ assit ītētō ñ ē īefficax ad satisfaciēd uocal' oīo. sȝ 2ᵃ ītētō melior ē q̄ȝ pma. ꝛ 3ᵃ. q̄ȝ 2ᵃ. Un̄ hu°. i li°. d v̄tute orādi. p̄ᵐ ꝛ meᵐ. Pura oīo ē q̄n ex abūdanᵉ deuotōis mēs ita attēdit̄ ut cū̄ se ad deū̄ postulatā ꝯūtit̄ p amoris e⁹ magitudīe ēt petitōis sue obliuiscat̄ ⸗ Ad pᵐ ī opp⁹ dō q̄ illd̄ decretū̄ intellīd ē q̄n debita itētō nec p̄cedit nec ꝯcōitat̄. ⸗ Ad 2ᵐ dō q̄ illa v̄ba magis sūt ꝯsilij v̄ba q̄ȝ p̄cepti. ⸗ auctoritas hug. hn̄ ꝯcludit. ⸗ Ad pᵐ ad ptē aliā dō q̄ minua itētō ad v̄ba ipa q̄ dn̄t eēt ipeditiua oīois. Un̄ q̄nȝ expit̄ hō q̄ q̄n uł nīs ī pticulari cogitar̄ d v̄bis sibi min⁹ occurrēt v̄ba dīcda. ꝛ ipediret ēt tal' ītētō intētōem q̄ dȝ eē ad rē postulatā. ꝛ ad illū̄ a q° postulat̄. vn̄ sufficit q̄ pᵃ itētō sit tal' q̄ sufficiat ad integrā formatōeȝ v̄boꝝ ⸗ Ad 2ᵐ dō q̄ hn̄ possum⁹ intelligere plura sil' q̄n unū̄ ordinatur ad aliud. sic aūt ē ī p̄posito qa v̄boꝝ formatio ordinatur ad rē que petit̄ ꝛ ista duo ad illū̄ cui petitō porrigit̄

Septimo querit̄ utrū̄ oīo debito mō facta sēp exaudiat̄. Et nr̄ q̄ ñ. trenoꝝ. 3° dr̄ ad deū̄ Opposuisti tibi nube ne trāseat oīo. ⸗ Itē oīs oīo q̄ exaudit̄ ē mitoīa. sȝ oīo exītis ī pccō mortali ñ ē mitoīa. q̄ ut supr⁹ oñsū̄ ē bōa ī pccō mortali fcā mitoria ñ sūt. g° oīo exn̄tis ī pccō mortali ñ exaudit̄ ⸗ Cōtra math. 7°. Oīs q petit accip. ⸗ Itē psal. Uolūtatē timētiū̄ se faciet. ꝛ d̄pcatōeȝ eoꝝ exaudiet. sȝ oīo ñ fit d̄bito mō. nisi fiat cū̄ tiore dn̄i. g° oīs oīo d̄bito mō fcā exaudit̄ ⸗ Rn̄° q̄ oīs oīo fcā debito mō exaudit̄. ñ sēp stati. sȝ p illo tpe q° diuiā mia exauditōeȝ ꝯspicit utiliorē eē oib⁹ pēsatis. Uñ aug⁹ omlia. 102ᵃ. sup Io. q̄dā nō negāt̄ sed ut ꝯgruo debet̄ tpe differunt̄. ad hoc aūt q̄ oīo fiat mō debito. 4. requirūtur. s. ut

ille q petit petat hũiliter. et feruẽter. ⁊ bona ĩtẽtõe qꝺ ẽ pie petere. ⁊ ẽt ꝑseuerãter. ⁊ utilia ad salutẽ. ⁊ ꝗ orãs sit cõstãter fũdatus ĩ fide. Uñ Jaco. p°. Postulet in fide nihil hesitãs. talis aũt oĩo semp exaudiť inquãtũ hõ orat ꝓ se. q̃uis nõ sẽp inq̃ztũ orat ꝓ alijs. Uñ augꝰ omľa. 102ª. sup Jo. Exaudiũť oẽs sci ꝓ seipis. nõ aũt ꝓ alijs oĩbꝰ exaudiũť. Exaudiũť tñ ut dř pª. q. pª 3pi. q̃zto digniores fuerit orãtes ꝓ ppľo tãto faciľ ĩ nccitibꝰ ꝓ qbꝰ clamãt exaudiũť. Ad pᵐ ĩ oppᵐ ꝺꝺ ꝗ illꝺ ꝺbũ intelligitur de oĩone qua petebãt iudei liberari a tpǐali ꝑsecutõe q̃ oĩo non fuit exaudita. ñ. n. petebãt necessariũ ad salutẽ. sꝫ magis erat inutile aĩaꝝ suaꝝ saluti. Ad 2ᵐ ꝺꝺ ꝗ nõ ẽ idẽ oĩonẽ exaudiri et eã meritoriã ee. qa debito debetur merces ẜm iustitiã. sed petitõ orãtis exauditur p grãꝫ. ⁊ iõ q̃uis oĩoes facte ĩ mortali pccõ nõ sint meritorie ꝓpⷷe loquẽdo ꝺ. merito. exaudiũť tñ q̃ztũ ad illud qꝺ ꝓ se petũt orãtes si assint cõditões. 4. q̃ sũt dcẽ. Uñ augꝰ omľa. 44ª sup Jo. rephẽꝺẽs illꝺ uerbũ ceci illumiati. Scimus qa peccatores deus ñ exaudit. dic ad hoc inuitus loquitur. Si. n. deus pccõres non exaudiret frustra ille publicanus oculos ĩ terra demittẽs et pectus suũ percutiẽs diceret. Dñe ꝓpitius esto mihi pccõri. Arª ad ptẽ aliã ꝓcedũt de oĩoe ĩ qua hõ petit ꝓ se cũ. 4. cõditõnibus supradcis.

Octauo querit utꝝ inter alias oĩones oĩo dñica sit efficacioꝛ. Rñdeo ꝗ sic. et hoc oñdit auctoris dignitas. Xps. n. oꝛe suo imediate illã fecit. ⁊ discipulos docuit ut hř. math. 6°. ⁊ ẽt oĩonis sentẽtiosa breuitas q̃ multũ cõmẽdat oĩonẽ uocalẽ. Uñ augꝰ in epľa ad pbã. paꝝ ultra mediũ. Dicũť frẽs in egypto crebras hře oĩoẽs. ⁊ eas tñ breuissimas. hoc ẽt oñdit petitoꝝ utilitas. qa oĩa q̃ desiderare debemꝰ ⁊ petere ĩ hac oĩone petũť. Uñ sic dic augꝰ ĩ epľa ad ꝓbã ultra mediũ. Quelibꝫ alia uerba dicamꝰ orãdo nihil aliꝺ dicimꝰ q̃z qꝺ ĩ ista oĩoe dñica positũ ẽ. si recte cõgruẽť oraꝫꝰ. et ee ordie posita sũt quo sũt desideranda et petẽda. In pncipio. n. exhibetur reuerẽtia illi cui porrigenda ẽ oĩo cũ dř. Př nř q es ĩ celis in quo captat orãs beniuolẽtiã dei. ⁊ qa p° desiderãdus ẽ finis et petẽdus. q̃z ea q̃ sũt ad finẽ. iõ p° ponũť petitões q̃ respiciunt finẽ. 2° respiciẽtes ea q̃ sũt ad finẽ. ibi. Fiat uolũtas ⁊c. Respiciẽtes aũt finẽ sũt. 2ᵉ. pª q̃ ẽ. Sãctificeť nomẽ tuũ. petiť ut nomẽ dei ab oĩbus habeať ut sãctũ. ẜm qꝺ dicit augꝰ. 2° li° de sermõe dei ĩ mõte. lõge post pnꝰ. et ĩ epľa ad ꝓbã. pꝰ mediũ. dicit cũ dicimꝰ. Sãctificeť nomẽ tuũ. Nos a ẽt monemus desiderare ꝗ nomẽ eꝰ sẽp sãctũ ẽ. ut ẽt apud hoĩes sanctũ habeať. hoc ẽ nõ cõtẽnať qꝺ nõ deo sꝫ hoĩbꝰ ꝓdest. aut ꝓdesse dꝫ. In scꝺa q̃ ẽ. Adueniat regnũ tuũ. ut dicit augꝰ. ubi pꝰs. desideriũ nřꝫ ad regnũ illud excitamus ut nobis ueniat. atq̃z in eo regnaŕ mereamur. vñ p pmã petitõnẽ petimus ut deus ab hoĩbꝰ glĩficeť. p secũdã ut ad dei glĩam ueniamꝰ. Petitõnũ respiciẽtiũ ea q̃ sunt ad finẽ. quedã sũt respectu boni. quedã sũt respectu maliť. Respectu boni. 2°. sũt. In pma petiť meitũ q° beatitudinẽ mereamur qꝺ cõsistit ĩ obediẽdo diuinis mãdatis. Uñ augꝰ. 2°. li°. de sermone dñi in mõte lõge post pnꝰ. cũ dř. Fiat uolũtas tua. recte intelligiť obediať pceptis tuis. Sicut ĩ celo ⁊ in terra. i. sic ab angelis ita ab hoĩbꝰ. ⁊ ĩ epľa ad ꝓbã. pꝰ mediũ. cũ dicimꝰ. Fiat uolũtas tua ⁊c. Nobis ab illo pcamur ipam obediẽtiã ut sic a nobis fiat uolũtas eiꝰ queãdmodũ fit ĩ celestibꝰ ab angelis eꝰ. In 2ª petiť illꝺ quo tã q̃z instřo possumus nos iuuare ad merẽdũ. ⁊ hoc ẽ uictꝰ quotidianꝰ ad sustẽtatõnẽ necessariꝰ. uel uictꝰ aĩe. i. euchnristie sacrĩ. vñ augꝰ. 2°. li° ꝺ ẜmõe dñi ĩ mõte lõge pꝰ pnᵐ. Paĩs quotidianꝰ. aut ꝓ his oĩbus dcũť ẽ q̃ hꝰ uite nccitẽ sustẽtãt. aut p sacro corpiť xpi qꝺ quotidie accipiꝫꝰ. ⁊ ĩ epª ad ꝓbã pꝰ meᵐ eãdẽ poit sniaꝫ. Petitõnũ q̃ sũt ř̃spectu mali. una ẽ ř̃spcũ mali culpe. hᵉ. s. Dimitte nobis debita nřa sic ⁊ nos dimittiꝫꝰ ꝺbitoribꝰ nřis. vñ augꝰ. 2°. li° ꝺ ẜmõe dñi ĩ mõte hñ lõge ultra pnᵐ. debita pccã dic maĩfestũ ẽ. ⁊ ĩ epª ad ꝓbã ultra meᵐ p illꝺ. Sic et nos dimittimꝰ debitoribus nřis admonemꝰ uos qd faciamus ut accipe mereamur. s. remissionẽ pccoꝝ nřorũ. Alia est ř̃spectu mali inclinãtis ad culpã q̃ est hec. Et ne nos inducas in tẽtationẽ qꝺ nõ sic intelligẽdũ est ut ñ pmittat

nos tētari.qa q̄nq₃ tētatōe hō ꝓbatur ad bonū suū.de quibus tētatōibus dr̄ Jacobi. p°. Oīe gaudiū existiate fratres carissimi,cū i tētatōibus uarijs incideritis.⁊ ēt humiliatur ⁊ ad deū recurrere q̄i cōpellitur. Q̄uapp nō remouit xp̄s tētatōem ab apl'o q̄̄cito apl'us remoueri eā petiuit. ut hr̄.2°.ad cor̄ .12°. Sed p̄dcā petitō sic itelligeṅ da est ut nō deserti diuino adiutorio alicui tētatōi uel cōsentiamus decepti. uel cedamus afflicti.ſm qđ dicit aug° i epl'a ad ꝓbā post mediū.i quo pꝫ q̄ nō ē idem tētari et i tētatōeꝫ induci.⁄⁄3° respectu mali pene.hec.ſ.Sꝫ libera nos a malo.in qua ſm aug.ad ꝓbā. ubi ꝑus . Admonem° nos cogitare nōdū eē i eo bono ubi nullū patiemur malū. De efficacia p̄dcē orōnis loq̄ns Jsydo .i li°. de sūmo bono.c°.22°. dic Symbolū srolum et dñica orō ꝓ tota lege puul' eccl'ie ad celoꝝ r̄gna sufficit capescēda.Et aug° euchi.c°.40. De quotidiaīs ⁊ breuibus leuibusq₃ pccis sine quibus hec uita nō ducitur quotidiana orō fideliū satisfacit.coꝝ.n. ē dic.Pr̄ noster.

COnsequenter queritur de 5° p̄ncipali.Et circa hoc queruntur. 8°. ⁄⁄P° utꝝ restitutō sit pars satisfactōnis. ⁄⁄2°.utꝝ dāmificās aliū i bonis aīe uel i bonis corporis teneat ad r̄stitutōeꝫ.⁄⁄3° utꝝ dāmificās aliū iniuste i fama.⁄⁄4° utꝝ dāmificans aliū iniuste i alijs possessionibus exterioribus.⁄⁄5° utꝝ quilibet i aliquo ꝯtractu accipiēs aliquid ultra sortē teneat ad restitutōem illi°.⁄⁄6° utꝝ hō teneatur ad restituēdū ea que legitima mercatōe lucratus ē de bonis q̄ ip̄e uel ei° pr̄ acquisierat ꝑ usurā.⁄⁄7° utꝝ hō teneatur restituere ea q̄ iuenit a fortuna.⁄⁄8°.utꝝ hō teneat' restituere ea que lucratus ē ꝑ ludos ꝓhibitos

PRimo ostendo q̄ restitutō sit ps satisfactōnis. qa oīs act° v̄tutis pōt ee satisfactōis. sed restitutō est actus uirtutis iustitie.qa restituēdo reddit hō debitū ꝓximo. ergo restitutō ē ps satisfactōis.⁄⁄Jte satisfactō fit ꝑ actū ꝯrriū pccō ꝓ quo satisfaciēdū ē.sed restituere ē actus cōtrarius pccō quo res aliena accipitur uel detinetur iniuste.ergo restitutō ē satisfactō ꝓ illo pccō.⁄⁄Jtē restitutō ē q̄dā recōpensatō ꝓ iniuria uel dāno illato.sꝫ nihil aliud requiritur ad satisfactōem.g° restitutō ē aliq satisfactō.⁄⁄Jte ꝑ iposibilitate faciēdi illud qđ si fuisset factū nulla fuisset satisfactō iniūgēda nō ē alicui penitētia maior.sed illi° raptoris q potuit restituere i uita et noluit.si postea i articulo mortis vult et nō pōt nō debēt clerici iteresse sepulture.q̄uis ei viaticū nō negetur.ex̄ de rapto. Sup eo.ergo restitutō aliqua satisfactō ē.⁄⁄Jte nō obstāte q̄ cōtritio necessaria sit ad salutē illi q pccm̄ mortale cōmisit.tñ ē aliqua satisfactōis ps.g° siliter non obstāte q̄ restitutō sit necessaria ad salutē ē aliqua satisfactōis ps.⁄⁄Cōtra satisfactō fit ad arbitriū sacerdotis nō aūt r̄stitutō.⁄⁄Jte ū tenet' satisfacer̄ nisi ille q peccauit.sꝫ ad r̄stitutōeꝫ tenet' q̄nꝫ ille q n peccauit. Un̄.n. dr̄ ex̄ ꝯ usura.Q̄ua nos filij ad restituendas usuras ea sūt districtōe cogēdi qua pentes si uiueret cogerēt. Jdip̄m cōtra heredes extraneos credam° ee exercēdū. et tū multi sūt heredes usurarioꝝ q nō fuerūt p̄ticipes peccati eoꝝ. g° restitutō nō ē ps satisfactōis.⁄⁄R̄ndeo illud opus penale ē ps satisfactōis ꝑ qđ sꝫ diuinā iustitiā soluitur uel remittit pa pene debite ꝓ pccō. ſm aūt ansel.ꝑ sol'io.c° Justitia i deo sub duplici rōe cōsideratur Uno mō dr̄ iustitia dei cōdecētia bonitatis eius. Alio mō rectitudo uolūtatis uolendo uniciuiq₃ retribuere ſm merita. Dico ergo q̄ restitutō ē aliqua ps satisfactionis ꝑ ꝯpatione ad iustitiā p̄mo mō dcāꝫ. Cōdecet.n. diuinā bonitatē ut hoi facieti actū quem deus p̄cipit,nō tm̄ sibi imputet actū illū ad meritū gr̄e.sed ēt ꝓ illo remittat sibi aliquā ptē pene ꝓ pccō debite. Sicut uidem° q̄ rex liberal' militi suo sibi recōciliato.obligato tñ ad aliquā emēdā ꝓp aliqđ forte factū qđ fecit aliqū remittit ptē emēde ꝑpter hoc q̄ fideliter exhibet regi obsequū qđ al' impedere tenebatur .Per cōpatōem aūt ad iustitiā scđo mō dcāꝫ restitutio nō est ps satisfactōis. Nō.n. ſm rigorē iustitie pōe satisfacere hō ꝑ illud op° ad qđ satisfaciēdū erat obligatus. et si ā peccasset uel si totā penā ꝓ pccis debitam exsoluisset. Un̄ ansel.p° li°. Cur deus hō.

c°.20. cū reddiť aliqd dño etiā si nō pecca
sti nō debes hoc ꝯputare ꝑ debito quod
debes ꝑ pecc͠o.ad plus.n.tenet ille q penā
pecc͠o debitā n̄ exoluit q̄ȝ ille q eam exol-
uit. vō ꝗ si ꝑ restitutiōe deus remittat
restituēti aliquā ptē pene pecc͠is suis debite
iuste facit.q2 fuā cōdecet bonitatē. si autē
ꝑ restitutiōe nō remittat aliquā ptē pene
alias debite iuste facit iustitia cōpēsāte ua
lorē meritoꝝ. ⁊ ab hac positiōe paꝝ aut ni
hil discordare uī̄ illa opinio q̄ ponit ꝗ re
stitutio ps ē satisfactōis magis ex iniā q̄ȝ
ex iustitia. quomō aūt se hēat inia ad iu-
stitiā quolȝ pdcōꝝ mōꝝ dcām declarabiť
īferius. q̄ȝuis aūt restitutio ꝑ cōpationem
ad iustitiā. 2° mō dcām nō sit ps satisfac-
tiōis. ē tñ q̄dā pambulū ad satisfactōez.
nō.n.sufficienť pōt hō satisfacere ꝑ pecc͠o
q̄diu nō uult rem alienā, restituere. vñ ēt
qui nō hȝ vñ restituat teneť tñ habere uo
lūtatē restituēdi si posset. ⫽Ad p̄ᵐ in oppᵐ
vō ꝗ q̄ȝuis actus uirtutis rōne alicuius
pfectiōis q̄ nō ē necc͠ia ad uirtutē possit eē
satisfactorius. tñ rōne huius qͦ simpľr ne-
cessariū ē ad salutē nō ē satisfactorius q̄ȝ-
uis sit meritorius. ⫽Ad 2ᵐ vō ꝗ maior n̄
ē uera nisi de actu hn̄te aliquā pfectionez
superogatiōis quā nō hȝ restitutio. ⫽Ad
3ᵐ vō ꝗ nō quecūqȝ recōpēsatio ē satis-
factio. sed solū illa ad quā nō teneret hō
si nō peccasset. sȝ si ad inocētem deuolnta
eēt res a pr̄e suo acquisita ꝑ usurā teneŕe
de necitate ad illius rei restitutionē. ⫽Ad
4ᵐ vō ꝗ illud fit ad terrorē alioꝝ ut alij
timore hʼꝰ pene satisfaciāt cū possūt. sicut
dicit glo. ibidē. hoc tñ ītelligi dȝ de rapto
re publico. ⁊ ꝗ efficaciter monitus se coꝛ-
rigere noluit. nō aūt de occulto nec vō illo
qui admonitus nō fuit īfra eodē.c. In lr̄is.
⁊ ex̄ de sepultura pochia ⫽Ad 5ᵐ vō ꝗ
loquedo de iustitia dei. 2° mō dcā nō ē iu-
stū eē cōtritionē ptē satisfactiōis accipiē-
do ꝯtritionē q̄stū ad illū gradū pcise qui
necessarius ē ad remissionē pecc͠i. ⁊ accipiē
do satisfactōez respcū pene ēmiande q̄ ad
huc debeť ꝑ pecc͠o remisso. si eñ hēatur cō
tritio ad superogationē iustū ē etiā sȝ iu-
stitiā 2° mō dcām eā rōne illius superoga
tiōis eē satisfactiōis ptē. ⫽Aͭ ad ptē saȝ
nō plus uidet cōcludere nisi ꝗ nō ē iustū
restitutionē eē ptē satisfactōis loquēdo vō
iustitia 2° mō dcā. ex hoc tñ n̄ seqť qn pos
sit eē iustū ꝑ cōpationē ad iustitiā. sm̄ qͦ
accipiť ꝑ cōdecētia bonitatis diuine.

SEcundo queritur utrꝝ

dānificās aliū in bonis aīe uel in bōis coꝛ
poris teneať ad restitutionē. Et uī̄ ꝗ nō.
.ff. de regulis iuris. Cōsilij nō fraudulēti
nulla oblatio ē. gͦ qui malū cōsiliū dando
aliū dānificat in bonis aīe uel coꝛpis non
obligať ad aliq̄ȝ r̄stitutionē si bonū ꝯsiliū
dare credebat. ⫽Itē nullus obligať ad im
possibile. sed restituere bona aīe uel bona
coꝛpis ut uitā uel mēbꝝ nō ē ī nr̄a ptāte.
gͦ dānificās aliū in bonis aīe uľ coꝛpoꝛis
nō teneť ad r̄stitutionē. ⫽Itē ex̄ de iniurijs
⁊ dāno dato. c. p̄ᵒ. Si qͥs pximū suū pcusse
rit lapide uel pugno. ⁊ ille mortuus n̄ fuit
sȝ iacuerit in lecto. q pcussit opas eiꝰ ⁊ im
pensas ī medicos restituat. hic nlla fit mē
tio de restitutiōe bōi coꝛpis. sȝ tm̄mō pos
sessionis. gͦ dānificās aliū in bōis coꝛpis
nō teneť ad r̄stitutionē ⫽Cōtra q seducit
v̄ginē ⁊ doꝛmit cū ea dānificat eā in bōis
aīe ⁊ coꝛpis. Sȝ vō sic seducēte eā dr̄ Exo.
22°. ꝗ dotabit eā ⁊ hēbit eā uxorē. aut r̄d
det pecūiaȝ iuxta modū dotis quā v̄gines
accipe cōsueuerūt. gͦ ꝑ dānificatione alte
riꝰ ī bōis coꝛpis ⁊ aīe teneť hō ad aliquā
restitutionē. ⫽Itē 6ª. q. p̄ª. Ex merito. de-
teriores sūt q uitā moresq̄ȝ bonoꝝ coꝛrū-
pūt. q̄ȝ hi q substātias alioꝝ p̄diaq̄ȝ diri-
piūt. sed isti tenēt ad restitutionē. gͦ mľto
fortius illi ⫽Rn̄deo q̄ȝ nllus hō pōt aliū
dānificare ī bonis aīe nisi dispositiē. s. in-
clinādo ipm uerbo uel exēplo ad aliquod
malū culpe. ⁊ tlis ꝑ restitutiōe teneť ꝑut
pōt illū disponere ad hoc ut restituať sibi
bonū aīe equale. s. bono uͥbo ⁊ bono exēpͦ
ipm ad bonū inclinādo. ⁊ ꝑ ipo orādo uľ
orōnes pcurādo. dānificare aūt aliū ī bo-
nis coꝛpis pōt hō simpľr ut occidēdo uľ
mutilādo uel alio mō coꝛpus debilitādo.
⁊ q̄ȝuis nō possit r̄stituere uitā uel mēbꝝ.
obligať tñ ad restituēdū alia bona ꝑ illo
dāno cōpēsata q̄litate lesi ⁊ quātitate dā
ni. ⁊ possibilitate dānificātis. Et hāc resti
tutiōez dȝ facere ad arbitriū bonoꝝ uiro
rū. ⁊ ꝗ talis teneať ad restitutiōez pȝ. q2
k

q̄to hō aliū plꝰ dānificat. tāto magis ad restitutiōes teneť. bōa nūt corpis excedūt bona extiora. ⁊ bona aīe utraqꝫ. ut dr̄. 6ª q. jª. Sūt plimi. multū dāna moꝝ a dānis rerū tēpaliū distāt. Ad pᵐ in oppᵐ dō q̄ sub cōsilio fraudulēto ꝯphēdit̄ cōsiliū malū etiā datū ex ignorātia si hō debitā diligētiā nō adhibuit ad sciēdū. qꝛ negligētia crassa ꝓprie dolus ē. Arᵐ ad hoc decre. di. i. Sepe. Ad 2ᵐ pꝫ solō ex dictis i qōe q̄uis. n. illa bona restituere nō possit. pōt tū aliqd restituere loco coꝝ q̄uis nō equaleat illis. Ad 3ᵐ dō q̄ hoc qđ dic operas referri pōt ad illud qđ dādū ē pro corpis lesiōe. ⁊ hᵒ qđ dicit īpēsas r̄ferēdū ē ad illō qđ ē restituendū ꝓ dēno rerū exteriorū qđ intulit ex corpis lesiōe. Uel aliter pōt dici ⁊ melius q̄ illa auctoritas loqtur de lesiōe corpis que restituit̄ p medicū. Uñ ille qui dānū intulit solnēdo expensas i medicos restituit dānū. Arᵘ ad ptem aliā gᵃ cōclusiōis ꝯcedi possūt. 2ª tū auctoritas intelligēda ē fm aliquos d illꝰ qui alios dānificāt i bono fame.

Tertio

Tertio querit̄ utꝝ dānificās aliū iiuste in fama teneat̄ ad restitutiōez. Et uꝛ̄ q̄ nō. qꝛ dānificās aliū in fama ueꝝ crimen ipoūēdo ñ fuato ordine quē xp̄s tradidit i euāgelio de fr̄na correctiōe iiuste dānificat. ⁊ tū talis dānificādo famā restituer̄ nō tenetur. qꝛ hoc sine mēdacio facere nō posꝫ. Itē plus teneť hō diligere famā suā q̄ꝫ alienā. sꝫ posset cōtingere cāus qđ nō posset r̄stituere illi famā cui falsū crimē iposuit. nisi ifamādo seip̄m. gᵒ in illo casu famā restituere nō teneť. Itē qui negat ueꝝ crimē sibi ipositū iiuste infamat accusātē uel denūciantē. qꝛ accusatoꝛ uel denūciatoꝛ falsi cris ē infamis. qđ ꝓbari pōt p ea q̄ dicit̄ ex̄ de calūniatoribus. c. pᵒ. ⁊ 2ᵒ. ⁊ tū nō uꝛ̄ q̄ talis teneat̄ restituere famā accusatori uel denūciatori. imo accusatoꝛ uel denūciatoꝛ teť ei restituere. ut uꝛ̄ ex quo ꝓbare nō possūt. gᵒ nō oīs infamās aliū iiuste tenetur ad restitutionē. Cōtra. 14. q. 6ª. c. pᵒ. ⁊ sūptū ē ab Augᵒ. 2ª. ep̄la ad Macedoniū q̄si eque distāter iter mediū ⁊ finē. Nō remitti̅t pccm̄ nisi r̄stitnat̄ ablatū si restitui pōt. Rñdeo q̄ restitutio actus ē iustiᶜ cōmutatiue. ad obs̄uādū āt iustitiā oēs teť. qlibꝫ gᵒ teť ad r̄stitōnē rei ablate iiuste si restitui pōt. ⁊ si nō pōt restitui dꝫ fieri restitutio i equalēti si possibile ē. ex̄. Ne lite pēdēte aliqd inoueť. Ecclesia scē Marie. 2ᵒ. si aūt nō pōt reddi equalēs teneť ille q dānū intulit restituere qđ pōt ad arbitriū bonoꝝ uiroꝝ. ⁊ q̄to fama est res nobilioꝛ q̄ꝫ possessiōes tāto magis teneť ad restitutionē ille q dānificat aliū iniuste in fama q̄ꝫ ille q dānificauit aliū i bonis extioribus ceťis pibus. Dānificat āt aliquis aliū in sua fama tripl̄r. vno modo ueꝝ crimē iponēdo nō fuatis ordie ⁊ mō debitis ⁊ talis nō teneť īfamato restituer̄ famā dicēdo se falsū dixisse. teneť tū alleuiare ifamiā. dicēdo se nō bono mō ꝓcessisse. qꝛ hoc ē ueꝝ. ⁊ teneť ei ad aliquā r̄cōpēsationē ad arbitriū bonoꝝ uiroꝝ. Alio mō dānificat aliqs aliū i fama iiuste falsū crimē īponēdo. ⁊ talis teneť fidelit̄ facere posse suū destruēdo famā leso. ⁊ teneť dicere se falsū dixisse. et si ex hoc reddat̄ ifamis. qꝛ q̄uis magis teneat̄ qs fuar̄ famā suā q̄ꝫ alienā ceteris pibus. tū magis tenetur restituere alteri famā iuste q̄ꝫ fuar̄ famā ꝓpriā iiuste. qꝛ teneť bonū aīe sue ꝓponer̄ bono sue fame. 3ᵒ mō dānificat qs aliū iiuste i fama idirectē falsū crimē sibi iponēdo. cū. s. negat ueꝝ crimē sibi ipositū ab alio. ⁊ talis q̄uis peccet qꝛ mētit̄. tamē postea nō teneť r̄tiōe necessaria ad falsum alij restituere famā recognoscēdo crimen sibi ipositū ueꝝ eē. ut dicūt qdā ⁊ ꝓbabiliter. quia cū alius nō fuauerit iustitiam in accusando uľ denūciādo. ⁊ ꝓposuit corā iudice qđ ꝓponēdū nō erat. ⁊ qđ ꝓbare ñ poterat uꝛ̄ eē de ꝑmaria cā ⁊ pncipalis īfamatiōis sue. Alij dicūt q̄ teneť. qđ satis durū uꝛ̄. qꝛ q̄ncūqꝫ crimē sibi ipositū ē tale q̄ suspēderet̄. ⁊ filij sui exheredarētur si illud recognosceret̄ publice. certū ē tamē q̄ teneť penitere de pccō qđ incurrit mētiēdo. ⁊ sic patēt solōnes ad argumēta

Quarto

Quarto q̄rit̄ utꝝ dānificās aliū iiuste i possessionibꝰ extioribꝰ teneat̄ ad restitutionēꝫ. Et uꝛ̄ q̄ nō. qꝛ hō nō teneť r̄stituere plꝰ q̄ꝫ illud i quo aliū dānificauit. sꝫ q̄nqꝫ dānificatus tm̄ distat q̄ illud qđ sibi debeť

nō possꝫ sibi mitti sin̄ maiorib⁹ expēsis q̄ꝫ sit ɔbitū. g° i isto cāu ille q dānū ītulit re stituere n̄ tenet. ⸗Itē hō restituer̄ n̄ tenet̄ nisi sciat qb⁹ restituere debeat. sꝫ hoc fre quēter ɔtingit. g° i oī cāu restituer̄ tenet ⸗Itē hō n̄ tēt aliq̄ꝫ restitutionē facere in p̄iudicū boni cōis. qꝛ ꝯm Phi. p° ethicoꝝ c. p°. Bonū cōe p̄ponēdū ē bono sigl'aris p sone. g° in cāu i quo dānificat⁹ ipugnaret bonū cōe n̄ eēt ei dānū restituēdū ⸗Itē in guerris frequēt̄ iferūt̄ dāna inocētibus. ⁊ tn̄ cōsuetū ē q̄ eis n̄ restituūt̄. Cū g° ɔsue tudo sit optia legū intp̄res ex̄ de cōsuetu dine. Cū dilect⁹. Vr̄ q̄ i isto cāu dānificās restituer̄ n̄ tēt. ⸗Itē hō plus tenet̄ sibi q̄ꝫ alij. sꝫ qn̄qꝫ ille q dānū ītulit ē ita paup q̄ nō hꝫ nisi necīa ad uitā. g° talis r̄stituer̄ n̄ tenet. ⸗Itē nō solū ille q aufert alienū. sed ēt quocūqꝫ mō adiuuās dānificat. ex̄ ꝺ i/ iurijs ⁊ dāno dato. Si clpa. §. Sane. Ibi .n. dr̄ q̄ q occasiōeꝫ dāni dat dānū ꝺdisse ur̄. tn̄ nō oēs coadiuuātes tenet̄ restituer̄. qꝛ tūc restitutio excederet dānū. ⸗Itē ipe dicā aliū a ɔsecutiōe bn̄ficij ecclīastici. q° dign⁹ erat pcurādo illud p seipo q nō ē ita dign⁹ dānificat illuꝫ īiuste. qꝛ reputat̄ hēri qḋ ē ꝓpe hitū esse. vn̄ ꝯm Phi. 2° phi sicoꝝ. Ille q ē ꝓpe magnū bonū. ⁊ n̄ obti/ net ifortūat⁹ dr̄. ⁊ tn̄ sic dānificās n̄ tenet̄ ad restituēdū bn̄ficiū illi⁹ quē sic dānifica/ uit. ⸗Itē q retrahit p̄sonā utilē r̄ligiōi ab īgressu ei⁹ dē religiōeꝫ dānificat īiuste. nec tn̄ ɔsuetū ē q̄ tales ad r̄stitutionē ɔpellāt̄. ⸗Itē mlier de adulterio suscipiēs filiū ex heredat īiuste ueꝝ heredē. ⁊ tn̄ ꝯm mltos restituere n̄ tēt. si hoc n̄ fecit aīo exheredā di sꝫ luxuriādi tm̄. ⸗Cōtra Aug⁹ ī 2ª epˡᵃ ad Macedoniū q̄si eq̄ distāt int̄ mediū ⁊ fine. ⁊ ē. 14ª. q. 6ª. c. p°. Si res aliēa ꝓpter quā pccm̄ ē cū reddi possit nō reddit̄ pe/ nitētia nō agit̄ sꝫ simlat̄. ⸗Itē Exodi. 22°. Si n̄ hūerit fur qḋ p furto reddat uenū/ dabit̄. ⸗R̄ndeo q̄ n̄ tm̄ ille q executor est dānificatiōis īiuste. sꝫ ēt oīs q pticeps ē ī illo crīe ad r̄stitutiōeꝫ tenet̄. pticipare aūt ī illo crīe ɔtīgit. 9. mōis q hīs v̄sib⁹ ɔtinēt̄. ⸗Iussio. cōsiliū. ɔsensus. palpo. recursus. ⸗Participās. mut⁹. nō obstās. n̄ mālfestās. Ille. n. q iubet fieri p̄ncipalior cā ur̄. q̄ꝫ ex/ equēs. ē. n. cā pᵃ. ⁊ sic dr̄ pᵃ ꝓpositiōe de

causis. Cā pᵃ pl⁹ īfluit ī cātū q̄ꝫ 2ª. Cōsu/ lēs ēt pticeps crīs ē si dānificās nō fuissꝫ alr̄ hoc factur⁹. Ar⁹ a simi. ex̄ de sn̄ia exco. Nup. i glo. Cōsentiēs ēt expsse ɔsēsu sine q̄uo dānificatio nō fuissꝫ secuta. 2ª. q. pª. Notū sit. ibi. n. dr̄ q̄ faciētē ⁊ cōsētientēꝫ par pena cōstringit. Palpo. i. adulator q̄n̄ ī tm̄ laudat ⁊ strenuū reputat rapiētē uel al' īiuste dānificātēꝫ ⁊ sibi fāiliarē se exhi bet qḋ mltū ꝓbabl'r p̄sūit q̄ ex hoc mot⁹ fuit dānificās ad dānificādū. qꝛ tal' adula tio ē qdā ɔsēsus. di. 95ª. Si īimicus ē ipe. Ille ēt ad quē ē dānificātiuꝫ recursus sic ad patrociniū p̄stātē. 11ª. q. 3ª. Qui ɔsētit ille ēt q inferēdo recursu dānū assistit co adiuuās dānificātē. ⁊ participat in p̄da. qa talis maximū p̄stat fauorē. 23ª. q. ultª. Si q̄tuor. ⁊ ex̄ de hōicidio. Sic dignū. §. Illi aūt. Ille ēt q uidēs aliū dānificari īiuste ⁊ scit q̄ ūbo suo sin̄ piculo suo facer̄ pōt ut subueniat̄ iiuriā patiēti. ⁊ tacet. Unde ꝓū. 24°. Erue eos q ducūt̄ ad morte. ⁊ q tra hūt̄ ad iteritū liberar̄ ne cesses. Ille ēt q n̄ obstat dānificātib⁹ īiuste cuꝫ possit. ⁊ sibi ex officio īcūbat ⁊ māifesta sibi sit iiuria. di. 86ª. Faciētis. Ibi. n. dr̄ q̄ negligere cuꝫ possit pturbare puisos. nihil aliud ē q̄ꝫ fa uere. nec caret scrupulo cōcessiōis occulte q māifesto facinori desinit obuiare. Idem extra de homicidio. Sicut dignuꝫ. §. Il/ le autem. Ille autem qui interrogatus a iudice uel ab alio ad quē ptinet si scit illū q res īiuste acceptas detinet. ⁊ celat sciēt̄. cū tn̄ sciat se posse sin̄ ullo suo p̄icl'o rn̄de re ueritatē. ex̄ ꝺ furtis. Qui cū fure. ⁊. 11ª. q. 3ª. Quisqs. ⁊ p̄dcōꝝ qlibꝫ tenet̄ isolidū uno tn̄ totū restituēte alij dānificato resti tuere n̄ tenēt̄. sꝫ si ptē aliquā hūert̄ redde re tenēt̄ illi q totū restituit. ⁊ sciēdū q̄ ille q restituere tenet̄ obligat̄ ad r̄stituēdū q̄ꝫ citi⁹ pōt bono mō nisi differat de uolūta/ te illius expssa ul' ꝓbabil'r p̄sūpta cui r̄sti tutio faciēda ē. qḋ ꝓbat̄ auctoritate. dr̄. n. ff. de reglis iuris. In oīb⁹ obligatiōib⁹ in qb⁹ dies n̄ pōit̄ p̄nti die debet̄. hoc idē ꝓ bat̄ rōne. qꝛ sic ꝯ iustitiā ē rē alienā īuito dn̄o accipe. ita ⁊ retinere. g° sic p sēp tēt̄ n̄ accipe ita p sēp tenet̄ nō r̄tinere. ⸗Ad p⁹ i opp⁹ ꝺ q̄ i illo cāu illud qḋ r̄stitui dꝫ erogādū ē paupib⁹. nisi ille cui r̄stituē/

dr̃ ē.uł heres eius ſit ad locū uētur9. uł aliqs ex pte iſtius pecunia recepturus. Ad 2ᵐ dō q2 in illo cāu illud qd̄ reſtituēdū ē erogari dz paupib9 auctoritate ordinarij q ē paupū pr̄. ubi ↄſuetū ē p ordinariū talia fieri. qd̄ iō dico q2 p ius ſcriptū n̄ invenitur illi q reſtituer̄ tenet̄ i p̄dcō cāu erogare paupib9 p ſe ipm ſi hoc faciat fidelr̄ ⁊ d̄ cōſilio bonoꝝ. Ad 3ᵐ dō q2 in illo cāu n̄ dz dāmificato reſtitui. ſ3 diligēs dz eē ille qui dānū itulit ut apud ſe uł aliū ſuet̄ fidelr̄ ⁊ ſecure qd̄ reſtituēdū ē ut dāmificato uł hr̄dibus ſuis reſtituat̄ qū hoc fieri potit ſine p̄iudicō bōi cōſ. Ad. 4ᵐ dō q2 illi q i guerriſ ſciēt̄ inocētib9 iferūt dānū tenet̄ illł ad reſtitutōez n̄ obſtāte ↄſuetudie ↄ̄ria. q2 ut dr̄ decretoꝝ di. 8ᵃ. Mala ↄſuetudo. Mala ↄſuetudo ū min9 q3 p̄nicioſa corruptela ē abijciēda. Illi aūt in guerris inocētes n̄ ſūt q bnti bellū iuſtū ſuuēt directe uel indirecte i pſonis uł reb9. Ad 5ᵐ dō q2 ille q dānū itulit h3 aliqd ultra necitate ſuſtētatōis nat̄e. q3uis ſibi neciū3 ad uictū ꝑm decētiā ſue pſōe reſtituer̄ tēt̄. Nō n. ē licitū de aliēo uiuer̄ cū ſeclari honor̄. ſi āt n̄ h3 niſi necia ad ſuſtētationē nat̄e. tūc diſtiguēdū ē. q2 aut ille q dānū paſſ9 ē. n̄ idiget ad ſuſtētatōez nat̄e. eo q2 ab eo ſibi ablatū ē. ⁊ tūc ille q abſtulit reſtituer̄ n̄ tēt̄. q2 ex iure nat̄e licit9 ē unicuiq3 uſus poſſeſſiōis necīe ad ſubuētiōez nat̄e. extrema. n. necitas oīa facit cōia. ff. de. l. r̄di. l. 2ᵃ. §. Cū i eadē. i textu. ⁊ i glo. Aut idiget ad ſuſtētatōez nat̄e. eo q2 ab eo ablatū ē. ⁊ tūc ſubdiſtiguo. q2 aut p9 indiget illa re ad ſuſtētationē n̄ ſue. q fuit necia ad ſuſtētationē nat̄e illi9 q abſtulit hoc. aut eodē tēpe utq3 factus ē indigēs illa re ad ſuſtētationē ſue nat̄e. aut ille q abſtulit p̄us factus ē idigēs illa re ad ſuſtētatōez ſue n̄c q3 ille a quo ablata ē. P° mō ⁊ 2°. poſſet dici ſine p̄iudicio q2 ille q abſtulit rē illa3 tēt̄ reſtituer̄ illi a q° abſtulit. q2 nūq3 facta fuit res illi9 q eā abſtulit ſ3 ſēp r̄māſit iſti9 de iu̾. poſtq3. n. ſū i ſtatu i q° r̄s men ē nubi necia ad ſuſtētationē nat̄e. nō pōt fieri alt̄ius me ↄ̄dicēte. Si 3° mō tūc ille q abſtulit reſtituer̄ n̄ tēt̄. q2 ab illo tēpe quo fcā ē ſibi necia ad ſuſtētatōez nat̄e cū tūc illi a quo ablata ē n̄ eſſ3 necia neqſitū fuit

ius i illa re illi q abſtulit. ⁊ iō q3uis dānū paſſus ueīat poſtea ad ſtatū in q° res ſibi fuit ablata eēt ſibi necia ad ſuſtētationez nt̄. n̄ pp h° h3 mai9 ius i illa re q3 ille q eā abſtulit. niſi ille q eā abſtulit deueniſſ3 ad ſtatū i quo āplius res illa n̄ eēt ſibi necia ad ſuſtētatōez nat̄e. Ad 6ᵐ p3 qd̄ dō ex dcīs in qōe. Ad 7ᵐ dō q2 i illo cāu diſtiguēdū ē. q2 aut hoc fecit itētōe dāmificādi aliū. aut ↄſulēdi utilitati ppe. P° mō q3uis n̄ tēat̄ ad r̄ſtituēd̄ ualorē bn̄ficij eo q2 n̄ ē eqlis ualoris hr̄e bo9 i actu ⁊ eē ppe hr̄e maxīe qū pōt ipediri. tn̄ tēt̄ dāmificato ad itēē ud arbitriū boꝝ. 2° aūt modo n̄ tēt̄ ad aliq3 reſtitutōez ſi illō bn̄ficiū p curaui̾t ſe p uiā licitā ⁊ hōeſtā. ex° ſi p̄pado uenas i fūdo meo p q̄s derivabat̄ aq̄ ad puteū alti9 itētōe nocēdi tēor ſibi ad reſtitutōez dāni. Si aūt h° facio ſiū fraudē itēdēs ↄſuler̄ utilitati mee. utpote q2 mihi ē mltū utile facere nuꝝ. ⁊ n̄ pōt cōit̄ fieri ſūdaītū ſiū p̄dcāꝝ uēaꝝ p̄ciſiōe n̄ tēor ad aliq3 reſtitutōez. q2 tūc n̄ dāmifico aliū ſ3 ſte. g2 ius hēo faciēdi utilitatē meā i fūdo meo. ff. de noui opis nūciatione. l. 2ᵃ ſi dr̄. ff. de r̄glis iuris. Nemo dānū facit niſi q facit illō qd̄ facere ius ū h3. Ad 8ᵐ dō q2 retrahēs utilē pſonā religiōi ab īgreſſu eius dē itētiōe dāmificādi religionē tēt̄ illi religiōi ad itēē ad arbitriū bonoꝝ. ſi āt faciat n̄ pp hoc ſ3 ut cōſulat utilitati ſue ſiue tēpali ſiue ſpūali n̄ ſuggerēs aliqd falſū nec i fraude n̄ tēt̄ religiōi ad aliquā reſtitutionē. ſ3 pſōe cui9 pſcīa3 ſpūalē impedivit tēt̄ i ſpūalib9 reſtitutiōem facere quā pōt. ⁊ ad hūc cāu3 pōt adduci illa. l. q ud ↄfirmatiōez ſolōis imediate p̄cedētis adducta ē. Ad 9ᵐ dō q2 illa mlier nō excuſat̄ qn tēnt̄ ad reſtitutōez p9 mortem uiri. niſi fili9 pſuaſus a mr̄e noluerit hr̄ditatē redder̄. n̄. tn̄ tēt̄ credere mr̄i niſi poſſet ſibi facere certā fidē q2 n̄ ſuſcepit eū d̄ ſuo marito. qd̄ tn̄ nimis difficile eēt fiei niſi certa fides fiei poſſ3 an̄ geniturā illi9 maritū caruiſſe gēitalib9 mēbris. Nō tēbit. tn̄ ad reſtituēdū totū ualorē hr̄ditatis. q2 qū ſuſcepit filiū de adl̄terio mlra paterāt ipedire ne hr̄ditas deuolueret̄ ad aliū quem mlier dāmificauit. ſ3 tēbit̄ ad itereē ad arbitriū bonoꝝ. nec pōt excuſari p illā legē

supra allegatā i solone ar. 7. q2 precidens
uenas cursus aque ñ fecit nisi qđ sibi face
re licuit. hec aūt adultā scīm illicitū facit.
ꝛ sicut dr̄. ff. de r̄gl̄is iuris. Nemo ex suo
delicto ꝯditōez pōt facer̄ meliorē ⁊Ad 2ᵘ
arᵘ ad ptē aliā vꝰ ꝙ dāmficās aliū iniuste
in sua libertate. s iniuste ꝑcutiēdo ipm re
digi in s̄uitutē tenet̄ se facere s̄uū ꝑ eo. si
ñ pōt alr̄ eū restituere libertati. nisi forte
tal' eēt ꝯditio psōe q̄ dānū inulit ꝙ h° no
tabiliter redūdaret in p̄iudiciū bōꝝ cōis.
i quo cāu nō tenet̄ facere se s̄uū. sȝ tenet̄
ad oē aliud inf̄ee ad arbitriū bonoꝝ. q̄ztū
cūq3 aūt dāmficaret eū in possessionibus
alijs nūq3 ꝑ r̄stitutōe tēt̄ se uēdere ī s̄uū.
q2 ut dr̄. ff. de reglis iuris. Libertas iesti
mabilis res ē. ꝛ infra. Infinita ē estiatō li
bertatis. vꝰ 3° ꝙ illa lex Exo. q̄uis obli
garet iudeos ꝑ tp̄e illo. q2 pp cōditiones
illiᵘ ppl'i data fuit eis lex illa tāq3 util'. tñ
nos nō obligat q2 p̄ceptū morale ñ fuit.
sil'r posset dici de illis legibᵘ in qbᵘ p̄cipi
ebat̄ restitutio excedere dānū.

Quinto quia ut

bitū ē supius hō tenet̄ restituere acqsitū
ꝑ usurā querit̄ utꝝ qlibet in aliquo ꝯctu
accipiēs aliquid ultra sortē teneat̄ ad re
stitutionē illiᵘ. Et ur̄ ꝙ sic. 14ᵃ. q. 3ᵃ. Usa
ē ubi āplius requirit̄ q̄z cuȝ dat̄. infra. §.
Ecclīe. Quicqd ultra sortē exigit̄ usa ē.
⁊Itē eadē cā q. 3ᵃ. Plerique. ⁊Itē ex̄ de usu
ris. c. p°. ꝛ sequēti. ꝛ c°. Cōsuluit ⁊Cōtra
nō ois acceptio ultra sortez ē dāmficatio
illiᵘ a q° accipit̄. q2 q̄nq3 accipiēs lucrat̄
ad usurā. g° talis acceptio nō obligat ad
restitutionē. ⁊Itē i nullo cāu licet alij pti
cipare in pccō. Sȝ accipiēs ad usurā i cāu
necessitatis nō peccat. Ad hoc arᵘ. 23ᵃ. q.
pᵃ. Quid culpat̄. ñ peccat ēt ille q usariū
rogat ut mutuet paupi si hoc facit bōa i
tentiōe ad istātiā illius paupis. Cō g° isti
sint ptcipes illius usē. q2 coopāt̄ ad hoc
ꝙ fiat ur̄ ꝙ in illo cāu dare aliqd ad usu
rā nō sit pccm̄. ⁊ Rūdeo ꝙ i ꝯctu accipere
aliqd ultra sortē q̄ztū ad p̄ns sufficit qua
druplicit̄ pōt itelligi. s. aut de ꝯctu mutui
aut locatiōis. aut uēditiōis. aut emptiōis:
P° mō aliqd accipe ultra sortē aut rōe pe
ne ꝯuētiōal' ꝑmisse a iure. aut liberal' do
natiōis. aut rōne intee. aut tāq3 aliqd ex
cusatū. ꝑ mutuo directe uel idirecte. expli
cite uel iplicite. P° mō accipiēs aliqd ul
tra sortē ñ tēt̄ ad restitutiōez si pena non
fuit apposita in fraudē usuraꝝ sȝ intētiōe
artādi accipiētē ad obs̄uatōez fidelitatis
ꝑmisse. q2 ut dicit̄. ff. ꝺ reglis iuris. qꝺ a
quodā noīe pene exactū ē illꝺ eidē restitu
ere nemo cogit̄. 2° mō et accipiēs ultra il
lud qꝺ mutuauit restituere ñ tēt̄. si. n. mu
tuo aliqd alteri nō in fraudē aliquᵘ usur̄.
ꝛ ille tāq3 gratus dat mihi plus ex sua li
beralitate ñ teneoꝛ restituere. q2 illꝺ meū
ē iure liberal' donatiōis. 3° mō rōne intee
licitū ē aliquid accipe ultra sortē plibus
mōis. vno mō cū fideiussor ꝑ vſcū debito
ris cōpulsus ē creditori soluere capitale
ꝛ usurā. tūc n fideiussor dȝ accipe a debi
tore utꝝq3. q2 s̄uari dȝ idenis ex̄ de fide
iussoribᵘ. Cōstitutᵘ. Alio mō q̄n mutuās
icurrit dānū ex h° ꝙ ille q accepit mutuū
ñ reddit ī t̄mio assignato. ex̄ de fideiusso
ribᵘ. Peruenit. Alio mō cū aliqd ipignerat̄
ꝑ dote marito. tūc maritᵘ ultra capitale
pōt retiner̄ fructus pceptos ad onus mr̄i
mōij supportāꝺ. ex̄ ꝺ usis. Salubrit̄. Alio
mō cū uasallᵘ ecclīe ipignerat̄ sibi feudū
qꝺ tenet ab ea. nec itū r̄ddit ecclīe s̄uitiū
quo sibi tēt̄ ꝑ feudo. tūc. n. ecclia pōt r̄ti
nere capitale cum fructibus pceptis. ꝛ ita
posset dn̄s tēpalis. q2 cū usa sit p̄ter ius
nare. sm̄ Phi. p° politi. iter mediū ꝛ finē.
ꝛ ꝯ ius diuinū. Un̄ Luce 6°. Mutuū date
nihil īde spantes. ꝛ ex̄ ꝺ usis. Cōsuluit. si
eēt illud usa ñ liceret nec ecclīe. nec clicis.
ꝙ aūt i p̄dicto cāu liceat cū receptiōe ca
pital' retiner̄ fructᵘ pceptos. hr̄ ex̄ ꝺ usu
ris. Cōqstus. Alio mō cū aliqs mutuat illi
qui uiolēter ul fraudulēt̄ rē suā ꝺtiet tūc
. n. mutuās restituere nō tenet̄ illud qꝺ ac
cepit ultra mutuuȝ. quia sic non accepit
alienū. sed ad se retrahit qꝺ suum ē ex̄ ꝺ
usis. c. p°. i textu ꝛ in glo 4° mō aliquid
accipe ultra sortē pōt fieri aut sine pacto
ꝛ isinuatiōe itētiōis plus hn̄di. aut cū pa
cto. P° mō nō tenet̄ restituer̄ accipiēs ali
qd ultra sortē q̄uis peccet si corruptā ha
buit itētionē plus hn̄di. corrupta aūt fuit
itētio si mutuauit p̄ncipal'r in spe lucri. ñ
aūt si scd̄ario. ex̄ de usis. Cōsuluit. i glo.

2° mõ nõ licet. qꝛ tūc ē quasi q̄dā pactuꝫ interꝑtatiue. qꝛ ex hoc ꝑimit mutuū accipiēs q̄ mutuās mutuat itētione plus habendi. ⁊ q̄ si nõ daret aliquid ultra sortē ille alias nõ mutuaret sibi. vñ si aliqd dat mutuāti liberalis donatio nõ ē. sꝫ q̄si sub cõditiōe coacta. 3° mõ cõtingit aliqd accipeꝛ ultra sortē q̄drupli. Uno mõ qñ capitale ⁊ lucrū põit sub certitudīe. Alio mõ qñ capitale põit sub certudine ⁊ lucrū in fortuna. ut cū aliqs mutuat alicui centuꝫ sub tali pacto q̄ hēbit aliq̄s portõeꝫ lucri si fuerit lucꝝ. capitali suo sēp sibi saluo qcqd accidat. 3° mõ qñ lucꝝ ponit sub certudine ⁊ capitale in forma. ut cuꝫ aliquis cūti ad nūdinas. uel ī angliā mutuat cētū pro certa sūma pecunie recipies in se piculū capitalis. nisi peat p culpā ul' negligētiā mutuū accipiētis. 4° mõ qñ utrūqꝫ põit sub dubio q̄d nõ ul' notabil'r magis in fauorē dātis q̄ʒ accipiētis. Primis tribus mõis aliqs accipiēs ultra sortē tenet' ad restitutionē. qꝛ 9ctus sūt usurarij siue fiant directe ul' indirecte. explicite ul' īplicite. ⁊ qꝛ de 3° mõ nõ ē ita claꝝ sicut d̄ p° ⁊ 2°. id ꝑbo q̄d dcm̄ ē p auctoritatē di. n. ex̄ de usis. Nauigāti. . Nauigāti ul' eūti ad nūdias certā mutuās pecunie q̄ttitatē ꝑ eo q̄d suscipit in se piculū receptur⁹ aliquid ultra sortē usurarius ē cēsend⁹. qꝛ nisi fuerit culpa uel negligētia illius q accipit raro accidit q̄ pecūiaꝫ quā mutuo necep peat. vñ ille q in cāu isto dat mutuo pecuniā hꝫ in fauorē suū illud q̄d accidit sepe. nec hꝫ cõtra se nisi illud q̄d accidit raro. nec obstat illud q̄d dr̄ ca° de nautico fenore. l. p°. s tale cõtractū ad obsuationeꝫ cõmuꝫ usurarū liberū esse. qꝛ licꝫ non sit cõis usura tñ usura est. vñ glo. sup illud cõmunium usuraꝝ dicit. sꝫ nõ cētesimaꝝ. 4° accipiens aliquid ultra sortē restituere nõ tenet'. qꝛ rõne uerisimil' dubij cõtractus hui⁹ excusat'. ex̄ de usis. Nauiganti. §. Ille quoqꝫ rõne dubij. hui⁹ ēt excusat' qui merces suas uendit ut in certo tīo āplius ī . ꝑciat ꝑ eisdē q̄ʒ ualeāt tēpe 9ctus. si tñ eas tpē 9ctus nõ fuerat uēditurus. eodē. c. §. ulti. Si aūt alias rē illā tpē 9ct⁹ fuerat uēditurus ꝑ minori. ⁊ ex certa sciētia plus recipiat alio tīo usurarius ē cēsendus. ⁊ sic põt intelligi illud q̄d dr̄ supra eo. c. In ciuitate.

¶ In cõtractu aūt locatiõis licitū est ultra rem locatā aliquid accipe ⁊ retiere ꝑ usu rei locate. ēt cū locat' res q̄ nõ peiorat'. ut pecūia uel scyphi argētei ad honorandaꝫ illū q accepit. sic. n. dare pecuniā nõ ē eaꝫ mutare. sed locare. ff. 9mo. l. cē R̄. l°. Nõ põt. Ibi. n dr̄ q̄ nõ põt 9modari illud q̄d usu cõsumit'. nisi forte qs ad põpā ul' ostēntationē accipiat. In 9ctu ēt uēditõis licitū ē aliqd accipe ultra sortē. nõ tñ ultra illud q̄d res ualet qñ uēdit'. eandē. n. rē vno tēpore ⁊ in una terra emit unus ꝑ cētū que alio tpēre ⁊ in alia t'ra ualet. 120. Rõne ēt emptionis h̄rditarij redditus uel ad uitā licitū ē recipe ꝑuētus q̄uis excedāt sortē si in ēptiōe suat' equalitas iuris naturalis sine qua nulla emptio licita põt eē. 16ª q. 3ª. Si sacerdotes declarare aūt p quē modū in ꝑdcis 9ctibus suet' equalitas. ⁊ possit emēs lucrari pp ꝑlixitatē omitto. ⁊ qꝛ eēt digressio a ꝑncipali ꝑposito. Rõ aūt q̄r ꝑ re mutuata nihil põt exigi ultra sortem. ⁊ põt ꝑ re locata. ē qꝛ mutuū ē d̄ ill' rebus quaꝝ ꝑncipal' usus nõ põt cõcedi sine re ipa eo q̄ ille usus ē eatū cõsūptio sic pꝫ in esibilib⁹ ⁊ potabilib⁹ uel distractio ut pꝫ in pecūia q̄ ad hoc ꝑncipalit' iuēta ē ut expēdatur in emptiōe aliaꝝ reꝝ. et pp h° cū tales res alijs cõcedūt'. trāsfert' in illos eaꝝ dñiūꝫ. vñ mutuare ē de meo tuū facer'. cū g° 9cedere ꝑncipalē usū talium rerū sit 9ceder' res ipa. ille q ultra r̄cõpēsatiõeꝫ rei exigit r̄cõpēsationē ꝑ usu exigit ꝑ eadē recõpēsatione bis. aut recõpēsatiõeꝫ ꝑ eo q̄d nõ ē q̄d ē 9 equalitatē iuris naturalis. locatõ aūt ē de rebus quaꝝ usus cõcedi põt sine re. qꝛ eaꝝ usus nõ ē eaꝝ cõsūptio vñ põt dñiūꝫ dom⁹ uendi retento usu ⁊ cõcedi usus retēto dñio. ⁊ iõ ille cui restituit' domus locata si ultra hoc exigit ꝑciū ꝑ usu nõ exigit ꝑ eadē re recõpēsationē bis nec r̄cõpēsationē ꝑ eo q̄d nõ ē.

¶ Iura allegata ad ptē ꝑmā ītelligēda sūt de receptiōe ultra sortē ꝑ mutuo. ¶ Ad p° ad ptē aliā d̄d q̄ q̄uis accipiēs ad usuram quāqꝫ lucret' ad hoc q̄d pp īdustriā suaꝫ ⁊ labore uel fortunā. tñ accipe ab eo ultra sortē ē ipm dānificare p se. ¶ Ad 2° d̄d q̄ accipiēs ad usurā in cāu necitatis nõ est

pnceps illius pecc̄i. sicut nec recipiēs ī cāu necitatis iuramētū ab idolatria. ut fuit declaratū ⁊ pbatū in li°. 3°. di. 39ª. vñ nō oȝ q̄ sep recipiēs peccet qñ dans peccat. nec obediēs qñ supior neq̄ iperat qñ pbabile dubiū ē nec° licitū ul' illicitū sit qd̄ ipat. 2ª. q. p°. Quid culpat'. vbi dr̄ q̄ qñq̄ fortasse reū facit regē iniqtas ipandi. Innocēte aūt militē ostēdit ordo suiēdi. Silr̄ nō dico q̄ ille nō peccat qui bona intentiōe ad instātiā paupis rogat usurariū mutuū dare paupi. q̄ q̄uis sciat q̄ usurari⁹ recipiet usurā tn̄ ñ ītēdit iste. q̄ poti⁹ uellȝ q̄ mutuaret sine usura ⁊ q̄uis hoc uellēt oēs cō ter ad usurā accipiētes. nō tn̄ licitū ē ex cāuȝ necitatis accipe ad usurā. q̄ hoc pbibet' pp dāñū rei. p. ad restitutiōeȝ maloꝝ. nec itelligo hic p necitatē illā que extrema ē. sȝ q̄ndo hō notabilr̄ dāñificat' uel notabilē penuriā pateret' si nō accipet ad usuram.

Sexto queritur

utrū hō teneat' ad restituēdū ea q̄ legitima mercatōe lucratus ē de bōis q̄ ipe uel ei⁹ pr̄ acqsierat p usurā. Et ur̄ q̄ sic. Math. 7°. Mala arbor malos fructus facit. g° similit' de malo lucro nō pōt pueniř bonū lucꝝ. Itē. ff. de reg̃l. s iuris iur̄ naturali. Equū ē nemīnē cū altius detrimēto uel iniuria fieri locupletiorē. sȝ retinēs illd̄ qd̄ restituere tēt' illi cui tenet' facit dtrimētū uel iniuriā. g° ɔ̄ ius nate ē q̄ de illo fiat locupletior. Itē tenēs rē aliq̄ȝ īpigneratā tēt' eā r̄stituer' cū fructibus pceptis. si sibi soluit' capitale p quo res fuit īpignerata. si aūt de fructibus sortē recepit tenet' pignus restituer' sine alia solōne. excepto h° qd̄ sibi debet' p laboribus ⁊ expensis. ex de usuris. c°. p° ⁊ sequēti. g° a sili si de eo qd̄ mihi restituer' debuisti lucratus es deductis expēsis tuis. ⁊ retēto qd̄ tibi p labore debet'. r̄siduū lucri cū hoc qd̄ añ debebas r̄stituere teneris. Cōtra p re sterili nullus dȝ exigere fructū sȝ pecunia d̄ se ē res sterilis. nulli. n. pōt parere fructū nisi p laborē ⁊ sollicitudinē utentis. g° lucrū de pecunia tua exiger' ñ debes. si i illo lucro ñ laborasti nec sollicitus fuisti. Ad istā qōnē dicūt aliqui q̄ tal' nō tenet' r̄stituere lucrū pdcm̄. lucrū tn̄ de re furtiua ul' rapta restituer' tenet'. q̄ usurarius dñs ñ ē quā lucrat⁹ ē p usurā. fur aūt nō ē dñs rei furate. nec raptor rapie. Sȝ ɔ̄ qcūq̄ ē dñs alicuius rei ē dñs eius aliquo iure. nō iiuria sed rei acq̄site p usurā usurari⁹ ñ ē dñs aliquo iure q̄ nec iur' ēptiōis. nec iure liberalis donatiōis. nec iure locatōis. Certū ē. n. q̄ in locatiōe ñ trāsfert' dñiuȝ rei locate. nec iur' pmutatōis. ⁊ sic d̄ alijs. nec iure mutui. q̄ accipe plus p mutuo ñ est ius sȝ iiuria. usurari⁹ g° nō ē iure diuino nec iure canonico dñs rei quā acq̄siuit p usurā. Ideo dicūt alij q̄ usurari⁹ ñ solū tenet' ad r̄stituēdū usurā. sȝ ēt q̄cq̄d lucratus ē iusta mercatiōe de re acq̄sita p usurā pus tn̄ deductis laborib⁹ ⁊ expensis. Fur aūt uel raptor de lucro iusta mercatione acquisito ñ dȝ inde deducer' nec labores nec expēsas. q̄ mitius ē agēdū cū usurario q̄ȝ cū fure uel latrōe. Sȝ ɔ̄ hoc ē ratō fcā ad ptē scdaȝ. Ur' g° mihi dd̄ ad qōne q̄ reꝝ q̄dā sūt que hñt usufructū tu⁹ cuiusmōi sūt res quaꝝ usus ñ est earū cōsūptio seu distractio. ⁊ si q̄s talē rem extorserit p usurā nō solū tenet' ad restituēdū ipaȝ rē. sȝ et' fructus pceptos deductis p⁹ suis laborib⁹ ⁊ expēsis. q̄ tales fruct⁹ sūt fruct⁹ reꝝ q̄ȝ alius dñs ē. Quedā aūt sūt res q̄ nō hñt usū fructū pncipalr̄ cuiusmōi ē pecunia. lucrū. n. de pecūia pueniēs ñ ē fructus eius sȝ hūane idustrie ⁊ laboris. ⁊ q̄a hō dñs ē sui laboris ⁊ idustrie. lucruȝ qd̄ iusta mercatiōe acq̄siuit de pecunia extorta p usura ñ tēt' r̄stituere. q̄ tn̄ pecuniam alt'ius pter ei⁹ absolutā uolūtatē dtinuit. si ille cui faciēda erat restitutō ex h° aliqd̄ dāñū icurrit alius sibi tenet' cū restitutōe usure ad r̄stitutionē dāni. Ad p° i opp° pȝ solutio ex iaȝ dcīs. Ad 2ᵐ dd̄ q̄ iste d̄ fructu rei alt'i⁹ ñ ē fcūs locupletior. sȝ de fructu sue idustrie ⁊ laboris. Ad 3ᵐ patȝ solō ex dcīs in corpe qōis.

Septimo queri

tur utrū hō tēat' ad r̄stituēdū ea q̄ iuēit a fortūa. Et ur̄ q̄ nō. Insti. de diuisiōe reꝝ. §. Fere bestie igit'. Qd̄ nullius ē. naturali rōne occupātis eē ɔcedit'. sȝ q̄ sic iueniūt' nullius sūt. g° sūt illi⁹ qui iueīt. Itē. 14ª.

.q.5ª. Nō fane. dr̄ q̄ si a dn̄o q̄ nō ult opa rio reddere mercede suā accipiat opariꝰ qđ sibi debet̄ debitore iuito uł ignorāte n̄ accipit qđ erat illiꝰ. sȝ ille q̄ iuenit rē a for tuna n̄ accepit rē alicuꝰ. gº illā iuiriose n̄ accepit. ꝛ ex ɔn̄ti nec eā r̄stitueř teř. ✓ɔ. ff. de icedio ruia. naufragio. l. Si q̄s ex nau fragio ꝛ. l. Ne q̄s ex naufragijs. dr̄ q̄ q̄ i uēit res pditas p naufragiū r̄stitue teř. ✓Rn̄deo q̄ q̄tū ad p̄ns sufficit. Rez que dā sūt cōes oiꝫ iur̄ natalı. ut uolucres u dōestice. ꝛ pisces maris. ꝛ silia. Insti. ɔ di uisiōe rez. §. Et q̄dā. ꝛ. §. Fere bestie igiť. .§. Quedā sūt uniuitatis. ut illud qđ est ciuitatis i cōi. ut theatra. stadia. ꝛ silia. In sti. de diuisiōe rez. §. uniuitatis. Et q̄dā sūt p̄pe singloꝝ. Si q̄s iuenat aliq̄ȝ de rebꝰ pº mō dc̄is r̄stituer n̄ teř. ꝛ de tali re loq̄ť pª auctoritas ad p̄mā p̄tē. Si q̄s aūt res q̄ sūt cōitatis. si q̄s āt res q̄ sūt cōitatis aliqº cām iuenerit r̄stitueř cōitati teř. silr̄ rem q̄ ē alicuꝰ singularis psōe. ꝛ sic itelligit qđ dr̄. 14ª. q. 5. Si qđ iueīsti. Ubi dr̄ q̄ si qđ iueīsti ꝛ n̄ r̄ddidisti rapuisti. ꝛ. e. q. c. .insti. dr̄. Discāt hoc pecc̄m silr̄ eē rapie. si q̄s in uēta n̄ reddat si sciat cuius sit. ꝛ si cuꝰ sit ignoret. tn̄ retinere nō pōt. sed dȝ fa cere qđ i se ē ut sciať cuꝰ ē. q̄ ut dr̄. ff. ɔ furtis l. Falsus. §. Qui alienū q̄ alienū qđ iaceť i t̄ra lucri faciedi cā sustulit furti ob stringiť siue sciť cuꝰ sit. siue ignorauerit. ꝛ hoc rōnabile ē. q̄ ex quo rem sciť suā n̄ eē supponeř dȝ eā de iur̄ ad aliū ptinere. Si āt n̄ pōt iueire cuꝰ sit. illi cui icumbit cura de re. p. restituat. ✓Ad pᵐ i oppᵐ so lutū ē. ✓Ad 2ᵐ ɔ q̄ opariꝰ debitū accipi ens clā uel ɔ dn̄i uolūtatē. ꝛ si restituere n̄ teneať. tn̄ peccat pp idebitū accipiēdi mo dū. Un̄ glo sr̄ illud uerbū allegati decre. Nō iuiriose aufert. dic p iudicē. Ille aūt q̄ rē iuētā ad remēdiū p se accipit nō tn̄ peccat sȝ et restitueř teř. q̄ qđ sibi nō de beť ad opus suū accepit nisi fuerit de nūe ro rez q̄ oibꝰ sūt cōes q̄tū ad usū.

OCtauo querit̄. utrū hō te neať restitueř ea q̄ lucratus ē p ludos pꝛhibitos. Et uı̄ q̄ n̄. magis ē pꝛhibitū meretriciū q̄ q̄cūq̄ ludi. sȝ mlr̄ er nō teř restituere q̄ lucrať de me retricio. ut supius hitū ē. gº nec hō qđ lu crať p ludos pꝛhibitos. ✓Itē torneamētis ludꝰ ē pꝛhibitus. ꝛ pēa grauis apposita. ita q̄ q̄uis torneāti si fuerit i p̄clo mortis pn̄ia n̄ negeť si petat. careř tn̄ dȝ ecclesia stica sepultā si moiať. ibiđ ex̄ ɔ torneamē tis. c. pº. Et tn̄ illi q̄ lucrāť i torneamēto sȝ leges torneamētis r̄stitueř n̄ tenēt. gº a sili neq̄ȝ illi q̄ lucrāť p alios pꝛhibitos ludos. ✓ɔ n̄ pōt ab alio repeti s̄m ius qđ ille dať uł restituere n̄ tenet. sȝ s̄m ɔstitutiōeȝ gre cā pōt repeti usq̄ȝ. 5o. ānos illud qđ amit tit i ludo aleaꝝ. gº ille q̄ p talē ludū lucra tur r̄stitueř teř. ✓Itē sȝ Phı. 4º ethi. c. 4. Aleator illiberalʼ ē. sȝ illiberalʼ ē q̄ retiet dāda. gº illud qđ hō lucrať p ludū alearū n̄ ē r̄tiendū sȝ dādū. ✓Ad istā q̄ōneȝ ɔ q̄ q̄dā ludi ita sūt pꝛhibiti q̄ n̄ p̄cipiť r̄stitui qđ hō lucrať s̄m legē illiꝰ ludi. sic sūt tor neam̄ta. uñ illi q̄ lucrāť tli ludo q̄uis pec cēt. q̄ faciūt ɔ pꝛhibitōeȝ ecclīe. tn̄ r̄stitue re n̄ tenenť. Sūt alij ludi pꝛhibiti ita q̄ sit p̄cipiť restitui illud qđ ludēs tali ludo lu crať cuiꝰmōi ē ludus aleaꝝ. ꝛ taxilloꝝ. Et q̄ tales ludi sūt pꝛhibiti hr̄ decre. di. 35. Ep̄is. ꝛ. ff. de aleatoribus. p totū. ꝛ i auté. de scis ep̄is. §. Interdicimꝰ. ꝛ ex̄ de ui. ꝛ ho. cli. Clerici officia. i textu. ꝛ in glo. nō tn̄ est pꝛhibitū ludere. n̄ ex cupiditate. ꝛ p cōi cō uiuio faciēdo. q̄ ut dr̄. ff. de aleatoribus. l. ultª. qđ i ɔuiuio uescēdi cā pōiť in eā re familia ludere pmittať. Qđ aūt ludēs re stituere teneať qđ lucrať i ludo aleaꝝ uł taxilloꝝ s̄m qđ pꝛhibitꝰ ē. hr̄ decre. di. 35. Ep̄s in glo. ꝛ. ff. de aleatoribꝰ. l. ultª. ꝛ ex̄ de ui. ꝛ ho. cli. Clerici officia. i glo. qđ aliq̄ sic crediūt eē itelligēđ. s. q̄ p iudice ad re stituēđ pōt ɔ iur̄ cōpelli. si tn̄ p sn̄iaȝ iudi cis n̄ cōpelliť. restituere nō tenet. q̄ talis r̄stitutio p̄cipiť i penā lucrātiū tali ludo. nec iura ad hº allegata dicūt q̄ teneatur restituere ip̄o iure. sȝ qđ ab eo pōt de iur̄ r̄peti. aliq̄s. n. q̄nq̄ȝ aliqđ licite retiet an̄ q̄ȝ p sn̄iaȝ dimitteř ɔpellať. qđ tn̄ dimitte re p sn̄iam iuste cōpelliť. Electio. n. excōi cati minoꝛi excōicatiōe n̄ ē irrita ip̄o iur̄. ꝛ tn̄ ē irritāda. ex̄ de clico excōicato ministrā te. cº. Si celebret. Interficiēs. n. hoīeȝ iuste pōt p sn̄iaȝ iuste p̄uari hereditate. sed tn̄ an̄ sn̄iam n̄ teneť illā dimitteř. Cōis tamē opio q̄ ē securioꝛ tenet q̄ eo mō qº ludus

taxilloꝝ ē ꝓhibitus hō tenet̄ ipo iure ad rñstituēdū illud qđ lucratus ē p talē ludū. q2 nō tm̄ ꝓhibet̄ ille ludus. ſꝫ etiā acqſitō lucri p talē ludū. q2 tm̄ ut aliqbus ꝓbabil'r uꝫ talis reſtitutō nō ē pcepta p ius canōi cū. ſꝫ tm̄ p ius ciuile. ñ uꝫ q̄ ad hāc rñstitu tōes ſint obligati de necītate. niſi illi q de iure legib' ſubſūt impialibus niſi alibi ſit talis reſtitutō p cōſuetudinē appbata. ⁋ Uꝫ aūt alijs ꝛ ꝓbabil'r q̄ talis reſtitutio pcipit̄ implicite ī iur̄ canōico. q2 leges ipi ales nō ꝯrias iuri diuino. nec abrogatas p ius canonicū nec p aliquā ꝯriā cōſuetudi nē rōnalem iura canōica obſuandas decernūt. decre. di. 10. caplīs. 1. 2°. Quis aūt ꝛ duob'. c. īmediate ſequētibus. Nō autē qre leges magis ꝓhibet ludū aleaꝝ q̄ tor neamētū ē q2 in ludo torneamēti ſūt labo res q carne macerāt ꝛ r̄trahūt a turpitu dine carnalis luxurie. ꝛ ī illo ludo torneā tes adiſcūt artē militie in lucrādo ꝛ dirigūt ſe hūano ingenio qđ exercitāt̄ ibidē. ꝛ ēt iuuāt ſe corpis fortitudie. nec lucrū ſuum totaliter fortune cōmittūt. vñ ſi illum ludū exercēt tēpate ꝛ bona ītentione. nec eēt ꝓhibit' p eccliāꝫ nō eēt pccm̄ torneare eo q̄ ludus eēt utilis p defēſiōe rei pu. vñ iure ciuili ꝓhibit' nō ē. qđ pꝫ. q2. ff. đ ale atoribus l. Solēt. Cōcedūt̄ ludi ī qb' exercetur corpalis uirtus. ſic certare haſta uł currer̄ uł ſaltare. ꝛ ſic de alijs. ſed iura canonica illū ludū ꝓhibēt pp abuſū ludē tiū. obligat tm̄ ꝓhibitō oēs quacūq2 iten tōe torneēt. q2 ſtatutū ē gn̄ale. Aſſuefactō aūt ludi taxilloꝝ nutrit ociū qđ ē fomētū carnalis laſciuie. neq2 ibi adiſcit̄ aliqd qđ ſit utile rei pu. neq2 ibi exercet̄ hūanū ingeniū. ſꝫ totū ꝯmittit̄ fortūe. ꝛ iō tā iure cāo nico q̄ ciuili ludus ille ꝓhibitus ē ſed lucrātes p talē ludū ñ obligant̄ de necitate ad reſtituēdū niſi p ius ciuile. ludus autē ſcacoꝝ ſine taxillis ꝓhibit' eē nō uꝫ. eo q̄ ibi exercet̄ hūanū ingeniū niſi forte i cāu cū hoīes agūt pñaꝫ. ⁋ Ad ar^m ad ptē pmā đđ q̄ q̄uis meritricia ꝛ torneamēta ſit ꝓhibita tm̄ nullo iure canonico pceptū ē đbere reſtitui ea que lucrāt̄ p illa. ſꝫ iure ciuili pceptū ē reſtitui illud qđ lucrat̄ hō p ludū aleaꝝ ꝛ taxilloꝝ. ⁋ Ad p^m ad ptē aliā đđ q̄ pcedit de illis q ſubſūt legib' ipialib. ⁋ Ad. 2^m đđ q̄ Phi. ibi ñ. loqt̄ de illiberali illiberalitate q corrūpit uirtutē liberalitatis. ſꝫ de illa q đrogat pfcōi eiuſdē. Uel đđ q̄ nō oīs illiberal' retinet ea q de necitate ſūt dāda. q2 illiberalis ē etiāꝫ ille q ſrabūdat i accipiēdo. uel q turpiter accipit ſm Phi. e. c°. nō oīs aūt q turpit̄ lucratur tenet̄ reſtituere qđ ſic lucrat̄.

Circa lraꝫ. Nō punire ſn̄aꝫ iudicis. huic ñ obſtat qđ dr̄ Jo. 20. Quoꝝ remiſeritis pccā ꝛc. q2 ſn̄a ſacerdotis debito mō ſn̄atis ē ſn̄a đi. Tales p'ea ñ punīri. h° itelligēđ ē ſi pēa ſe correxerūt. ꝛ pena ſufficiēs fueīt. Leuis culpa leui ſupplicio cōpēſat̄ ⁋ ille q de quo ibi loqt̄ blaſphēauit blaſphēia āt nō ē leuis culpa ſꝫ grauiſſia. R° illud uerbū ñ ī fert̄ ad illū q blaſphēauit. ſꝫ ad illū q ī ſabbato ligna collegerat. niſi extēdat̄ noīe blaſphēie ad oē fcīn ꝯ legē. Et i mal' forte ēt fit ita. ꝛ bñ pōt ī forte. q2 ñ ē uerꝫ q̄ in nō hñte chaītatē dimittat̄ pccm̄ aliqđ. ꝛ ſi fides deſiut. i. ꝯſcīa pccī. q2 aliū hō ē ī pccō mortali ꝛ neſcit. q2 ex fonte g^e dei inſtillatur. q2 ceſſare ab actu pccī q̄uis adhuc nō ſit ꝯtritō ua. ē tm̄ q̄ē ī grā gratis data Tal' hōis op' ñ diligeret de' ad remūerationē ſupple uite eterne. Eſtimāđ ē fortaſſe tolerabili' ei futuꝝ ↄ. Nō q2 pēa peccatis iuſ debita diminat̄. ſꝫ q2 al' demeruiſſꝫ ꝛ mō ñ demeret̄ ibi. n. loqt̄ lr̄a de ī p bo faciēte aliq bona opa ī mortali pccō. Bōa ī chaitate fcā q cōicāt̄ mortali cl'pa. ñ q2 ſil' fiāt ī charitate. ꝛ ſil' comitet̄ mortalis culpa. q2 chaitas ꝛ mortal' culpa ſil' nō cōpatiūt̄ ſe. ſꝫ q2 p' in chaitate fcā poſtea comitat̄ mortal' culpa. vñ ꝯcomitari uꝫ ibi p ſeq accipi. Pñia uera ad baptiſmi puritatē cōat̄ reducer̄. ꝛ bñ dic cōat̄. quia q̄uis p pñiaꝫ poſſit hō purgari ab oī actuali pccō. ñ tm̄ pōt fieī qn pccōꝛ inocētiā aiſit. cetis aūt pib' nobili' ē ſēp inocētē fuiſſe q̄ aliū nō. ꝛ poſtea ſic ſciat ſe culpabil'r duꝫ q deflet dāna tēpors uł mortē aiīci. ꝛ dolorē pccī ñ oſidit i lachrymis. ⁋ Cōtra m'ti ſūt uer̄ peitētes q tm̄ plorare ñ pñt. ⁋ R° ibi b° aduerbiū cl'pabili' ñ dr̄ ab actu culpe. ſꝫ ad diſpoſitiōēꝫ ad culpā

Di. xvi.

In per fectõe ãt pñie Supiꝰ dẽmi
nauit mgr̃ ð pñia ĩ gñali. hic
aũt dẽmĩat de ptibus eius
ĩ ſpãli. Et diuidit̃ ĩ. 2. P° dẽmĩat de ill'
ꝯiũcti ⁊ abſolute. 2° ðẽmĩat diuiſiꝫ ⁊ cõ
patie. di. ſequẽti. Hic oꝛit̃ qõ. P° ĩ duas.
P° ðẽmĩat ð ptibꝰ pñie q̃ſi itegralibꝰ
2° de ptibꝰ q̃ſi ſubiectiuis. ibi. p̃dcis ṽo.
P° ĩ. 2. p° oñdit q̃uo ṽa pñia ꝯſiſtit ex ſu
is ptibꝰ itegralibꝰ. 2° q̃uo fl'a. ibi. Et ſic
ſũt. Illa ps q̃ ibi ĩcapit. Predcis ṽo. diui
dit̃ ĩ. 2. P° diſtiguit triplicẽ dĩaꝫ pñie.
2° ðẽmĩat de una illaꝝ. ſ. de pñia ueialium
ibi. Que aũt.

Circa hãc di. q̃rẽð ẽ ꝑncipal'r
de. 5. P° ð ptibꝰ pñi. e.
2° de circũſtãtijs pecõꝝ. 3° de impedi
mẽtis pñie ĩe. 4° de pñia mortaliũ. 5°
de pñia ueialiũ. Circa p° q̃rũt̃. 2. Prio
utrũ ꝯpũctõ cordis. ⁊ ꝯfeſſio oꝛis. ⁊ ſatiſ
factio opis ſit ptes pñie. 2° utꝝ abſolutõ
ſacerdotis ſit ꝑncipalioꝛ ps ſacr̃i pñie q̃ꝫ
cõpũctio cordis.

Primo oñdo q̃ tria p̃dcã ñ
ſũt ptes pñie. qꝛ non
ſũt ptes pñie q̃ ẽ ṽtꝰ cũ ṽtus ſit forma ſi
plex nec pñie q̃ ẽ ſacr̃m. qꝛ q̃decũqꝫ ſacr̃m
ꝯfert̃ a miſtris eccl'ie. ſꝫ cõtritio ⁊ ꝯfeſſio
ñ ꝯferũt̃ a ſacerdote. g° ñ ſũt ptes pñie.
Itẽ ñ ſũt ſubiectiue ptes pñie. qꝛ totũ p̃di
cat̃ de q̃libꝫ pte ſubiectia p ſe. ſꝫ pñia ñ p
dicat̃ de cõfeſſiõe p ſe nec ptes itegrales.
qꝛ totũ ĩtegrale ñ cõſtituit̃ ex ſuis ptibus
niſi ſil' exiſtãt. hec aũt tria nõ ſũt ſil'. cõfeſ
ſio. n. ſeq̃t̃ cõpũctõeꝫ. ⁊ ſatiſfactio utrũqꝫ.
g° ñ ſũt ptes pñie. Itẽ Lu. 3°. Facite fru
ctus dignos pñie. ſꝫ ƀm mgr̃m ĩ lr̃a bꝰ di.
c°. 2°. Digni fructꝰ pñie ſũt qbꝰ ṽa ſatiſfa
ctio explet̃. cũ g° fructꝰ nõ ſit ps rei cuꝰ
ẽ fructꝰ. ſatiſfactio ñ ẽ pſ pñie. Ea que
req̃rũt̃ ad pfectõeꝫ rei ſũt ptes eiꝰ. ſꝫ ſic
dic mgr̃ ĩ p̃nti di. ĩ p̃n°. In pfcõe pñie. 3ª
obſuãda ſũt. ſ. ꝯpũctõ cordiſ. ꝯfeſſio oriſ.
ſatiſfcõ opis. g° ſũt ptes pñie. Itẽ ptibꝰ
moꝛbi rñder̃ debẽt ptes medi͛ cũ g° ptes
pcci ſit pccm̃ in coꝛde. ĩ oꝛe. ⁊ ĩ ope. nr̃ q̃
pñia. cũ ſit medicia ptes hẽat iſtiſ coꝛrñdẽ
tes. he aũt ſũt. cõpũctio. ꝯfeſſio. ⁊ ſatiſfac
tio. Rñðo q̃ pñia q̃druplr̃ põt accipi. ſ.
p pñia q̃ ẽ ṽtꝰ ul' p actu tal' ṽtutis ul' p
paſſiõe q̃nꝫ cõcomitãte actũ ul' p̃cedẽte ul'
ſequẽte tãq̃ꝫ eff̃cũs cãm. ul' p pñia q̃ ẽ ſa
cr̃m. P° mõ tria p̃dcã nõ ſũt ptes eiꝰ. qꝛ
ſic ẽ forma ſiplex ut tãgebat̃ ĩ ar°. 2° mõ
ptes pñie ſũt q̃ſi ſubiectĩe. qꝛ de q̃lꝫ illaꝝ
põt dici q̃ ẽ actꝰ pñie ñ tñ ad plenũ ptes
ſũt ſubiectĩe. qꝛ eẽ actũ pñie ñ cõuẽit eq̃l'r
cuilꝫ illarũ. qꝛ ꝑncipal'r ꝯueĩt ꝯpũctõi coꝛ
dis. ꝯfeſſiõi ãt ⁊ ſatiſfcõi extioꝛi ꝯueĩt iq̃
tũ p̃cedũt ex ꝯpũctõe ĩtioꝛi. 3° mõ nõ ſũt
ptes pñie. ſꝫ 4° mõ ſũt ptes pñie itegra
les. Sacr̃ꝫ. n. pñie ſine tribꝰ p̃dcis nõ ite
grat̃. cũ. n. ĩ ſacr̃o pñie ſit eiũda uoluntaria
p mã iudicij uolũtarie ſuſcepti r̃qrit̃ ibi q̃
dã citatio ad uolũtarie ſubeũdũ illð iudi
ciũ. ⁊ hec ẽ cordiſ ꝯpũctõ. ⁊ corã iudice ṽi
tatis cõfeſſio. ⁊ ƀꝫ arbitriũ iudicis ſatiſfa
ctõ ul' ĩ re ul' ſaltẽ ĩ ꝓpoito. ſi ĩ ope extioꝛi
expleri ñ põt. Ad p° ĩ oppꝰ ðð q̃ nõ oꝫ
q̃ðlꝫ ſacr̃ꝫ ƀꝫ totꝰ qð ẽ ð rõe ſacr̃i miſtrari
ab alio. ſꝫ ƀꝫ aliq̃d eiꝰ. ã ſacerdote ãt ad
miſtrat̃ abſol'o. ĩ ſacr̃is ãt ĩ qbꝰ actꝰ hoĩs
ñ ẽ ſacr̃i mat̃ia' ſic ẽ ĩ bap° ⁊ ꝯfirãtõe oẽs
ptes ſacr̃i miſtrãt̃ a miſtriſ eccl'ie. Ad 2°
ðð q̃ pñia ƀm q̃ accipit̃ p actu p̃dicat̃
ð q̃lꝫ iſtarũ ptiũ p ſe. Uñ pñie ſic ſũt ptes
q̃ſi ſubiectie ut' dcm̃ ẽ. ſꝫ de nl'la iſtarũ p ſe
p̃dicat̃ pñia q̃ ẽ ſacr̃m. qꝛ ſũt ptes eiꝰ ite
grales q̃ꝫuis nõ ſit ſil'. qꝛ cũ nõ oꝫ eẽ ſimꝉ
oẽs ptes totiꝰ itegral' ñ hñtis eẽ pmanẽs
ſꝫ ſucceſſiuũ. tale aũt totũ itegrale ẽ ſacr̃ꝫ
pñie. Ad 3° ðð q̃ cõpũctio cõfeſſio ⁊ ſa
tiſfactõ ⁊ ſi ſit fructꝰ pñie q̃ ẽ ṽtus. qꝛ p
fructꝰ itelligũt̃ opa ƀꝫ glo. Math. 7°. Ar
boꝛ bõa fructꝰ bonos facit. tñ ſũt ptes ſ
pñie q̃ ẽ ṽtꝰ ſed q̃ ẽ ſacr̃m.

Secundo querit̃ utꝝ
abſol'o ſacerdotis ſit principalioꝛ ps ſacr̃i
pñie q̃ꝫ cõpũctõ cordis. Et uĩ q̃ ſic. ĩ uno
quoqꝫ cõpoſito ꝑncipalioꝛ ẽ ps forma q̃ꝫ
mat̃ia. ſꝫ cõpũctõ ĩuerat̃ ĩter ptes mat̃ia
les hꝰ ſacr̃i. abſol'o aũt ẽ ps formal'. quia
forme ſacr̃oꝝ cõſiſtũt ĩ ṽbiſ miſtri. g° ab
ſolutio ẽ ꝑncipalioꝛ ps hꝰ ſacr̃i q̃ꝫ cõpũc
tio. Itẽ ſi abſol'o nõ eẽt ꝑncipalioꝛ ps hꝰ
ſacr̃i q̃ꝫ cõpũctio cum penitẽs cõpũctiõeꝫ
a miſtro nõ ſuſcipiat. ſꝫ tñ abſolutionem
ṽius diceret̃ penitẽs nõ ſuſcipe ſacr̃ꝫ pñie

a sacerdote q̄z suscipet q̄d falsū ē. Itē illa ps p̄ncipalior ē i sacr̄o q̄ magis coopatur ad effcm̄ sacr̄i. Sz absolutō magis coopat̄ ad sacr̄i effcm̄ q̄ ē pccōrū rēissio. Unō hr̄ Jo. 20. xp̄s dixit discipl̄is suis. Quoꝝ rēi seritis pccā reittūt̄ eis. gº absol̄o ē p̄ncipa lior pccis hui⁹ sacr̄i q̄z cōpūctio. Cōtra i artificialib⁹ ps p̄ncipalior ē maṫia q̄z for ma. q̄z maṫia ē subā ꝛ forma ē accn̄s. Sed sacr̄m pn̄ie ē q̄ddā totū artificiale c⁹ ptes maṫiales sūt. ꝯpūctō. ꝯfessio. ꝛ satisfactio. ps formal̄ absol̄o. gº p̄ncipalior ē in h⁹ sa cr̄o cōpūctio q̄z absolutio. Item in pn̄ti di. c. 1. inter ptes sacr̄i nō nūerāt̄ nisi ea q̄ sūt ex pte pn̄itētis. cū gº icōueniēs eēt oīt tere ptē magis p̄ncipales absol̄o sacerdo tis nō ē ps p̄ncipalior hui⁹ sacr̄i. R̄ñdeo i sacr̄o illa ps ē p̄ncipalior q̄ p̄ncipali⁹ co opat̄ ad p̄ncipalē sacr̄i effcm̄. p̄ncipalior aūt effectus sacr̄oꝝ noue legis ē scificare q̄z scificationez significare. illa gº ps sacr̄i pn̄ie ē p̄ncipalior q̄ magis ex ui sacr̄i coo pat̄ ad rēissionē culpe ꝛ pene et̄ne q̄ rēit tūt̄ p grām scificātē. cōpūctō aūt nō tātū coopat̄ ad rēissionē culpe ex ui sacr̄i. sz ēt iq̄ztū ē actus v̄tutis uł efficax dispositio ad uirtutē. dico gº q̄ si cōpet̄ cōpūctō cū utraq̄z ui sua cōiūcti ad absol̄oem p̄ncipa lius coopat̄ ad remissionē culpe q̄z abso lutio. Si aūt cōsiderat̄ illud ad q̄d opat̄ ꝯpūctio ex ui sacr̄i tm̄. sic dico q̄ nō ita co opat̄ p̄ncipalit̄ ad rēissionē culpe sic abso lutio sacerdotis. q̄z cū sacerdos sit uicari⁹ xp̄i p̄ncipalius p p̄us assistit uerbis suis i q̄bus absol̄o cōsistit uirtus scificās q̄z pti bus sacr̄i que sūt ex pte pn̄itētis q̄ztū ēt ad actū significādi p̄ncipalior ē absol̄o q̄z cōpūctio. q̄a sensibilius ꝛ magis p se signi ficat pccī rēissionē q̄z ip̄a cōpūctio q̄ illaz sensibilit̄ nō significat p se nisi ip̄i ꝯpūcto. Alijs aūt hoc nō significat nisi iq̄ztū māi festat̄ i cōfessione oris ꝛ satisfactōe opis. p̄dcāz āt cōpationē nō itelligas in efficiē do grāz sz i disponēdo ad ei⁹ susceptōez. Ad p̄ᵐ arᵐ dō q̄ absolutio nō ē forma sacr̄i pn̄ie nisi s̄m illū modū quo dicimus ptem p̄ncipaliorē toti⁹ integral̄ eē formā sic dicūt hoīes q̄ tectū ē forma dom⁹. sed sic forma i p̄p̄e accipit̄. Sz dico q̄ forma hui⁹ sacr̄i ē ordo ad significādū dispositi ue ꝛ efficiēdū pccī remissionē r̄spectu cui⁹ forme. cōpūctio. ꝯfessio. satisfactō. absol̄o. materiales sūt. absolutionē tamē esse p̄n cipaliorem ptem huius sacr̄i cōpūctionez nō probāt argumēta nisi cōsiderata ꝯpūc tione q̄ntū ad illam uim quā habz rōne sacr̄i tm̄. Ad p̄ᵐ ad ptez aliā dō q̄ q̄zuis materia artificialiū absolute sit res p̄nci palior q̄z forma tamē sub rōne rei q̄ arti ficialis ē principalior est forma artificial̄ q̄z materia. Ad 2ᵐ dicēdū q̄ postea p se tractat mḡr de absolutiōe iq̄ntū tractat de clauibus eccl̄ie ꝛ hoc signū ē q̄ abso lutio est ps huius sacr̄i p̄ncipalior q̄z alie.

Onsequenter

queritur de secūdo principali. Et circa hoc querū tur duo. Primo utrum circūstantia pos sit mutare spēm pccī. 2º utꝝ possit uenia le mutare in mortale.

Rimo ostendo

q̄ circunstantia nō possit mutare speciez pccī. q̄z accidens nō mutat speciem rei. sz quelibz circūstātia ē accidens actus. gº p nullā circūstantiā potest trahi ad aliā spe ciem pccī. Item act⁹ recipit spēm ab ob iecto. sed circūstantia nō mutat obiectū. ergo per circūstātiā nō potest actus mu tari in aliam speciem pccī. Itē cōtra s̄m Phi. 5º. Ethi. c. 4º. Ille q̄ mechat̄ ppter cōcupiscentiaz luxuriosus est. qui autē p pter lucrū auarus. Sed luxuria ꝛ auari tia sūt peccata specie diuersa. gº cum pp̄t quid sit una de circūstantijs actuū ut pz 3. Ethi. c. 5º. Unus actus trahi potest ad aliam speciem peccati propter circunstan tiam. Item furari rem sacraz ꝛ furari rē nō sacram sūt diuerse species peccatorū. sed sacrū ꝛ nō sacrū sūt actus circūstātie. gº per circūstantiā potest mutari species pccī. R̄ñdeo actus uoluntatis p hoc for maliter est peccatū quia caret debito or dine rōnis. ꝛ p hoc formaliter ē in spē pec cati eo mō. s. quo ꝯtīgit p̄uatiōi eē i spē. q̄z caret aliquo spāli debito ordie rōnis. quāz gº p aliq̄z circūstātiā p̄uat̄ aliq⁹ spāli de bito ordie rōnis ꝛ cōstituit̄ act⁹ p illā cir cūstantiā in aliqua noua spē pccī. Si āt p circūstantiā nō priuat̄ actus aliq⁹ speciali

dbito ordie rōis. ſʒ tñ p eā ꝑuatõ debiti ordinis ītēdit̄ nõ mutat̄ p eā ſpēs pcci ſʒ pccm̄ in eadē ſpe remanēs aggrauat̄. Qn̄ aūt p eā nec actus ſpāli debito ordie rōis ꝑuat̄. nec ꝑuatio talis ordis intēdit̄ tūc p eā ñ mutat̄ ſpēs pcci nec aggrauat̄ pccm̄. uerbi grā. qꝛ ſpālis ordo rōnis ē delibera tiue uolūtatis ad rē ſacrā ſpe differens a debito ordie rōnis ipius uolūtatis delibe ratiue ad rē nõ ſacrā. iõ qꝛ p furtū ſacre rei corrūpit̄ debitus ordo rōnis ipius uo lūtatis ad rē ſacrā ⁊ p furtū rei nõ ſacre corrūpit̄ debitus ordo rōnis ipius uo lūtatis ad rem non ſacram. ideo ſacri legiū ē alia ſpēs furti q̄ꝫ acceptio rei alie ne ñ ſacre Sʒ qꝛ ad eādē rē in pua q̄ītita te nõ ordinat̄ uolūtas debito ordie rōnis dr̄ntis ſʒ ſpēʒ ab illo debito ordie quo or diat̄ ad eādē rem ſub maiori q̄ītitate. iõ ꝺ eadē pecūia furai paꝝ ul' mltū ñ ſūt diuſe ſpēſ pcci. ſʒ p acceptõeʒ ī magna q̄ītitate aggrauat̄ pccm̄. accipe aūt cū mañ dexta uel ſiniſtra. nec ſpēm mutat. nec ī eadē ſpe aggrauat. ≠ Ad p̄ᵐ ī oppᵐ ꝺ ꝺ qꝫ q̄ꝫuiſ cir cunſtantia ſit accidens eſſentie ipſius ac tus. tamen quandocūqꝫ p ipāʒ conſtituit̄ noua pcci ſpēs. ptinet ad ſpēm illius actᵘ inq̄ꝫtū moral' ē. Uñ ⁊ ſi ſit circūſtātia illiᵘ eēntie actus. nõ eſt tñ eius circūſtātia ſub rõne q̄ tale pccm̄ ē. ≠ Ad 2ᵐ ꝺ ō qꝫ ⁊ ſi cir cūſtātia nõ mutet obiectū actᵘ ſm ſpēʒ n pōt tñ mutare obiectū actus ſm ſpēʒ mo ris. uerbi grā ſm ſpēm natᵉ idē obiectū ē adulterij ⁊ fornicatiōis ſimplicis ⁊ ꝯcubi tus ꝯiugal'. ñ tñ ſm ſpēʒ mois uxor tua ⁊ uxor nõ tua p cōpatione ad actū ꝯcubēdi differūt in ſpe moris ⁊ hoc ē p circūſtātiā nec intelligas ex p̄dcis deformitatē pecca ti eē in ſpe niſi p reductionē ad bonū cuiᵘ ē ꝑuatio.

Secundo queritur utrꝫ

circūſtātia poſſit mutare ueniale pccm̄ in mortale Et uī qꝫ nõ. pccm̄ ueiale ⁊ morta le differūt ī īfinitū. Mortali. n. debet̄ pēa eīna. ueniali aūt pena finita. Sʒ eoꝝ que differūt ī īfinitū unū ñ pōt mutar̄ ī aliꝺ. qꝛ talia genere differūt uel pluſq̄ꝫ ſʒ genᵘ ⁊ differētū ſm genus unū nõ pōt mutari in aliud. ḡº pccm̄ ueiale p nullā circūſtātiā pōt fieri mortale ≠ Itē q̄ītitas accitꝰ nõ pōt excedere q̄ītitatē ſubī ḡº circūſtātia cū ſit accñs actᵘ pcci ñ pōt excedere p q̄ītitatē eiᵘ. ſʒ excederet ſi p ipāʒ ueiale poſſʒ fieri mortale. ḡº ueiale p circūſtātiā fieri morta le ē īpoſſibile. ≠ Sm Bernarꝺ de pcepto ⁊ diſpēſatiōe. c. 24. aliq̄ ſtultiloquia ⁊ ocioſe dcā fcā ⁊ cogitata ſūt pccā uenialia. ⁊ tñ ex p cōtēptū ūeniūt in uſū ⁊ cōſuetudinē crimi nalia reputāt. Sʒ cōſuetudo ē circūſtātia actᵘ. ḡº p circūſtātiā pccm̄ ueiale pōt fieri mortale ≠ Itē magis diſtat pccm̄ mortale ab actu q ñ ē pccm̄ q̄ꝫ a ueiali pccō. Sed aliqs actus q cū aliqbᵘ ex circūſtātijs nõ ē pccm̄. cū aliqbᵘ alijs circūſtātijs ē mor tale pccm̄. cognoſcer̄. n. ſuā pōt eē ſiñ mor tali pccō. ⁊ tñ cognoſcere nõ ſuā eſt mor tale pccm̄. ḡº multo fortiᵘ ueiale p circum ſtātiā pōt fieri mortale ≠ Rꝫº qꝫ qõ pōt i telligi de eodē pccō i nūero ul' in ſpe. pº mō. ſ. dupliciť. aut ꝺ eodē actu i eē natur̄. ul' in eē moris. Pº mō dico eūdē actū eē i nūero pº poſſe exiſtere pccm̄ ueiale ⁊ poſt ea p aliqꝫ circūſtātiā ſupueientē fieri mor tale. ut ludus cū mliere cā alicuiᵘ cōplacē tie uane tñ ñ ēpis. ſi poſtea ꝯtinuet̄ cā ſpu tudinis exercēde. pº fuit pccm̄ ueiale pᵒea ē mortale. ñ tñ ſm eādē ſui ptē. 2º mō ñ ē poſſibile eundem actū in numero ꝑmo eē peccatū ueniale ⁊ poſtea fieri mortale. qꝛ actus nõ eſt in eſſe moris niſi inquātū eſt a uoluntate ⁊ ratione. Uñ nõ manente ea dem habitudine uolūtatis ad actuʒ nõ hʒ idem eſſe mortale in numero. manente ue ro eadem habitudine uoluntatis ⁊ ratōis nõ poteſt fieri mortale. ſi primo fuit ueia le. Si autem intelligatur q̄ſtio de eodem peccato in ſpecie. aut poteſt itelligi de eo dem actu ī ſpecie natᵉ. aut de eodem actu in ſpecie moris. Primo mõ planū ē eūdeʒ actū eſſe peccatū ueniale ⁊ p aliquā circū ſtantiam poſſe fieri mortale. cognoſcer̄ n ſuam ꝓ carnali ſolatio eſt peccatū uenia le. cognoſcere autem nõ ſuam peccatuʒ eſt mortale. ⁊ tamē ſūt idem actus ī ſpecie q̄ꝫ tū ad eſſe nature. 2º mõ dicūt aliqui eūdē actū ī ſpe ñ poſſe eē ueiale pccm̄ ⁊ p aliqꝫ circūſtātiā fieri mortale. quia debitᵘ ordo uolūtatis ad finē. alius eſt in ſpecie a debi to ordie uolūtatis ad ea que ſūt ad fineʒ

Sꝫ quolibꝫ mortali pccõ corrũpitˀ debitꝰ ordo uolũtatis ad finẽ. pccõ .n. ueiali non corrũpitˀ nisi ordo uolũtatis ad ea q̃ sunt ad finẽ. Et iõ pccm̃ ueiale ⁊ mortale nũq̃ꝫ sũt in eadẽ spe moris. Si gᵒ p circũstãtiaꝫ muteť ueiale ĩ mortale. hoc eẽ nõ põt nisi p eã muteť spes pcci. ⁋ Sꝫ ɔ̃ hᵒ sic põt argui. Sic .n. ĩ amoŕ debito pximi icluditur amor dei ut ɔ̃nsũ ẽ lᵒ 3ᵒ. ita ĩ debito ordine ad pximũ includiť debitꝰ ordo ad dñi ⁊ ecõuerso. Uñ q corrũpit ordinẽ ad pxiꝰ corrũpit ex ɔ̃ñti ordinẽ ad deũ. ñ disting uiť gᵒ ueiale a mortali pccõ p hᵒ q mortale corrũpat debitũ ordinẽ ad deũ. ⁊ ueniale corrũpat debitũ ordinẽ ad pxiꝰ. sꝫ pp hᵒ q mortale corrũpit ordinẽ debitũ debito necitatis ad salutẽ. ueiale ãt pccm̃ corrũpit ordinẽ debitũ debito cõgruitatis ⁊ disponit ad corruptõeꝫ alťiꝰ. hec ãt lesio põt eẽ ⁊ circa ĩmediatũ ordinẽ uolũtatis ad finẽ. ut pꝫ ĩ surreptoĩo motu ãbiguitatis ĩ fide. ⁊ circa ĩmediatũ ordinẽ uolũtatis ad ea q̃ sũt ad finẽ absq̃ꝫ ordĩs ɔ̃ necitate debiti destructiõe. accipe .n. unaꝫ spicã bladi alťius ut ĩ aliq̃ pua q̃ñtitate ñ notabiliť ledẽte dñꝫ rei pccm̃ mortale ñ ẽ. q̃uis illud acceptũ sit sine dñi uolũtate. Accipe aũt ĩ magna q̃ñtitate notabiliť dñꝫ rei ledente pccm̃ mortale ẽ. nec tñ uariatˀ speś pcci. Siliť inanis glĩa põt eẽ ita magna q pccm̃ mortale ẽ. ⁊ ita pua q ñ ẽ nisi pccm̃ ueniale. sꝫ magnũ ⁊ puũ ñ uariãt speꝫ pcci si ẽ idẽ actus ĩ spe naťe. pꝫ gᵒ fm istos q duoꝝ actuũ exñtiũ in eadẽ spe tã naťe q̃ moris. unꝰ põt eẽ pccm̃ ueiale. ⁊ aliꝰ p aliq̃ꝫ circũstãtiã mortale. Nõ tñ ẽ intelligẽdũ q mlťa ueialia equiualeãt uni mortali. qꝛ deordinatio unĩꝰ pcci mortalis plꝰ põderat q̃ꝫ deordinatões cẽtũ miliũ ueialiũ siĺ. Uñ illud uerbũ mgrĩ ĩ lr̃a hꝰ di. cᵒ. penuľ. ubi dr̃ de ueialibꝰ. q sic collecta circa nos fueřt ita nos grauabũt ⁊ opp̄met sic unũ aliqd̃ grãde pccm̃. itelligẽdũ ẽ dispositiue. Uel qꝛ p multiplicatõeꝫ itãtũ põt itẽdi uolũtas q qescit ĩ illa deordiatõe sic ĩ finẽ. sꝫ tũc ñ ẽ pccm̃ ueiale sꝫ mortale. ⁋ Ad pꝰ dd̃ q ea q̃ differũt ĩ ĩfinitũ ĩ genere moris bñ pñt eẽ eiusdẽ speĩ ĩ eẽ naťe. ⁊ etiã scdꝫ aliquos in eẽ moris. ita q unũ directe et aliud p reductionẽ. Uñ q̃uis pccm̃ qd̃ ex sua spe ẽ ueiale nõ possit esse in eadeꝫ spe cũ mortali. tñ pccm̃ qd̃ nõ ẽ ueiale nisi pp impfectionẽ actus in genere moris .s. aut qꝛ ẽ ex surreptiõe. aut qꝛ obiectũ nõ ẽ plene indebitũ põt eẽ p reductionẽ ĩ eadẽ spe pcci. in q̃ ẽ aliqd̃ mortale directe. sicut inchoatio corruptiõis ẽ in eadẽ spe in qua ẽ corruptũ eẽ. ⁋ Ad 2ᵒ dd̃ q nõ plus cõcludit nisi q p circũstãtiã ñ põt idẽ actꝰ ĩ spe alij actui q ẽ pccm̃ ueiale fieri mortale nisi p illã muteť spẽs pcci. ⁋ Ar ad ptem aliã ẽt ñ plꝰ cõcludũt nisi q p circũstãtiã trahẽtẽ actũ in aliã speꝫ pcci põt idẽ actꝰ in spe naťe q sine illa eẽt pccm̃ ueniale eẽ p illã pccm̃ mortale.

Consequenter queritur

de 3ᵒ pncipali. Et circa hoc q̃ruť duo. ⁋ pᵒ utꝝ ludi ĩpediãt uerã pñiaꝫ. ⁋ 2ᵒ utꝝ negociatio tẽpalis.

Primo ostendo

q ludi ñ ĩpediũt uerã pñiaꝫ. 2ᵒ. Re. cᵒ. 6ᵒ. dic David. ludã ⁊ uilior fiã plusq̃ꝫ factus sũ. ⁊ tñ ĩ hoc cõmẽdat ⁋ Itẽ scdꝫ Phi. 4ᵒ. Ethi. c. penľ. ĩ ludis põt cõsisteř uirtus q̃ .s. uocatˀ eutrapelia. Sꝫ ea ĩ qbꝰ uirtus ɔ̃sistit uerã pñiaꝫ nõ ĩpediũt. ⁋ ɔ̃ de pñia di. 3ª. paꝝ post pncipiũ. ɔ̃tinue dolẽdũ ẽ dd̃ pccõ. sꝫ ludi ĩpediũt dolorẽ. gᵒ uerã ĩpediũt penitẽtiã ⁋ Itẽ mgř ĩ lr̃a hꝰ di. c. 2ᵒ. Caueat se a ludis ⁊ a spectaculˀ sećli q pfcãꝫ uult cõsequi grãꝫ remissiõis. ⁋ Rᵒ ludoꝝ qdã sunt honesti ⁊ deuoti. ut cãtus ecclĩaꝝ qui fiũt ad honorẽ dei ⁊ scõꝝ ⁊ hi sũt laudandi. ⁊ tali ludo ludebat David coram archa domini. Quidam turpes ⁊ tales ludi sũt fugiendi. Et de talibus intelligitur decretũ allegatũ ad partem secũdam. Quidã sũt ordinati ad recreationẽ q̃ ⁊ bene ⁊ male possunt fieri de quibus ĩtelligẽda ẽ Phi. auctoĩtas allegata ad ptẽ pmã. Et ab his penitẽtes ut frequẽtiꝰ abstineř debẽt. his tñ intˀdũ cã recreationis pñt uti. Siĺi mõ põt distigui de spectaculˀ. Quia qdã sũt ĩpia a qbus oĩo ẽ abstinẽdũ. Quedam honesta quibꝰ uti licet. Quedã leuia seu uana a qbus cauẽdũ ẽ nõ de necitate salutis. sed ad maiorẽ pñte pfectionẽ. ⁋ Ex

dcis patet solutiões ad argumta ad utrã q3 ptem.

SEcundo queritur utrum uerã pñiaz ipediat negociatio tẽpal'. Et uĩ q͂ ñ. hr̃ Lu. 3°. Joãnes milites recipiebat ad pñiaz nec inuenim⁹ q͂ eis ĩdiceret militiã. Itẽ illud q͂d ẽ utile rei publice ñ ipedit pñiaz. s3 negociatio tẽpalis ẽ h⁹i. g° nõ impedit pñiaz. Cõtra ap⁹ 2°. ad Thi. 2°. Nemo militãs deo implicet se secularibus negocijs. penitẽs aũt militat deo. g° debet abstinere a tẽpalibus negocijs. Rñdeo q͂ qdã ẽ negociatio q̃ nullo mõ exerceri põt sine mortali pccõ. 7 ab hac necessariũ est abstinere uere peñitẽtes. Quedã uix põt exerceri sine pccõ. nõ tñ ẽ impossibile 7 ab hac expedit abstinerẽ penitẽtes pp securitatẽ 7 maiorẽ pñie pfectõnẽ. Uñ dr̃ de pñia di. 5ª. Qualitas. penitẽti utilius ẽ dispẽdia pati q͂3 piculi negociationis astringi. q2 difficile ẽ int' emẽtis uenditisq3 cõmerciũ nõ ĩteruenire peccatũ. hec aũt negociatio maxie interdicit' clicis. di. 88ª. Cõsequẽs ẽ. 7 c. sequẽti. 7 c°. Fornicari. Alia ẽ negociatio pia. ut illa q̃ ordinat' ad subuemẽdũ paupib⁹ 7 pupill' 7 uiduis. 7 hec nõ ĩpedit pñiam 7 clicis et licita est. di. 88ª. Decernit. Arg͂ ad ptem pmã pcedũt de negociatõe que sine pccõ exerceri nõ põt. 7 p militãtes deo significat clericos 7 oẽs spãliter mancipatos diuino cultui quibus interdcã est nõ tñ illa negociatio que sine pccõ exerceri nõ põt ut usura 7 alij cõtractus illiciti. S3 illa q̃ uix sine pccõ exerceri põt.

COnsequenter queritur de 4° pncipali. Et circa hoc querũt' duo. P° utrum ad salutem necessaria sit pñia de pccis mortalib⁹ baptismũ pcedẽtibus. 2° utrum de oĩbus mortalibus bap⁹ sequẽtib⁹.

PRimo ostendo q͂ ad salutẽ nõ sit necessaria pñia de pccis mortalibus baptismũ pcedẽtibus glo. sup Jo. ij°. sine pñia sunt dona dei. dicit q͂ gr̃a dei nõ requirit in baptismo gemitũ uel plãctũ. Itẽ originale pccm̃ mortale ẽ 7 baptismũ pcedit. nec tñ ꝺ illo pñia ẽ necessaria. Itẽ supius di. 14. c. p°. dicit mgr̃ q͂ penitentia est scd͂a tabula post naufragiũ. S3 2ª tabula nõ debet precedere pmã que ẽ bap⁹. g° nulla pñia necessaria ẽ de mortalibus pcedẽtibus baptismũ. Cõtra Math. 3°. dicit' de uenietibus ad baptismũ Joannis q͂ baptizabãt' ab eo in iordane cõfitentes pccã sua. Cõfessio aũt ẽ ps penitẽtie ut supius uisũ est. Item actuũ 2°. Pñiaz agite 7 baptizet' unusq͂sq3 uĩm. g° uĩ q͂ regratur pñia in adultis de peccatis mortalib⁹ baptismũ pcedẽtibus. Rñdeo q͂ penitẽtia potest accipi uel inq̃tũ est uirtus. uel ĩq̃tũ est sacr̃m. 2° mõ nõ est necessaria penitẽtia ꝺ mortalibus pcedentibus baptismũ. p° mõ põt cõsiderari inq̃tũ formata 7 sic etiam nõ est necessaria de pcedentib⁹ baptismũ. q2 cũ talis pñia nõ possit simul ee cũ pccõ. uniq3 p actualẽ susceptionẽ baptismi remitteret' pccm̃ actuale mortale. q2 aut p pñiaz esset ante remissũ. aut suscipiens baptismũ esset indispositus ad remissiõis pccõ2 mortaliũ susceptõez. ul' iq̃⁹ ẽ ĩformis. i. qdã pcci detestatõ cum pposito emẽdãdi. q̃ nũ ñ oĩo sufficiẽs ad expulsionẽ pcci. 7 h° ad mĩn⁹ ẽ necia ꝺ oĩb⁹ pccis actualib⁹ mortalib⁹ pcedẽtib⁹ bap⁹ tanq͂ cã remouẽs phibẽs susceptiõez diue gr̃e q̃ ĩ bap° dat' ill' ĩ qbus remota sũt ipedimẽta phibẽtia susceptõez gr̃e dei. Ad p⁹ ĩ opp⁹ ꝺꝺ q͂ illꝺ uerbũ ĩtelligit' de gẽitu ul' plãctu extiori. Uñ post uerba allegata subiũgit' ĩ eadẽ glo. nisi solã fidẽ 7 cordis cõtritionẽ. extẽdẽdo ibi ꝯtritõez ñ tm̃ ad pñiaz formatã s3 ẽt ĩformẽ. Ad 2⁹ dicẽꝺ q͂ pñia pp̃e loquẽdo ñ ẽ nisi ꝺ pccõ cãto ex ppa uolũtate penitẽtis. pccm̃ aũt originale non est causatum in nobis ex nostra uoluntate, sed ex uoluntate primorum pentũ causat' in nobis mediãte infectione nat'e quã pmi pentes ĩ se ipĩs ĩ qb⁹ totuz erat sic ĩ radice ĩfecerũt p actũ sue uolũtatis malũ. q2 tñ pccm̃ originale ẽ q͂odam mnlũ sepãs a deo nisi rẽitat' d3 cuil3 displiceñ. Ad 3⁹ ꝺꝺ q͂ pñia ñ dr̃ 2ª tabula ĩq̃⁹ ẽ hit⁹ ul' act⁹ ĩformis. s3 formata et maxime inq̃tũ ẽ sacr̃m.

SEcundo queritur utrum ad salutez necia sit pñia de pccis omnibus

mortalibus bap⁹ sequētib⁹. Et uī q̄z nō. Aug⁹. 10 de ciui. c. p⁰ Q̄ð glz prius igno rat amare nullo mō pōt ꝛ pari rōne nec odire. g⁰ cū pccā oblita sūt igōrata hō illa odire nō pōt. ꝛ ex ɔñti nec de illis pñia ē necia. Itē nō ē necia pñia nisi de pccis q̄ uolūtate ꝑpria ɔmittūt. sꝫ sicut dic Phi. 3⁰ ethi. c. p⁰. Illud qð fit ꝑꝑ ignorātiā nō ē uolūtariū. g⁰ de pccis p ignorātiā cōmis sis nō ē necia pñia. Itē Aug⁹ p⁰ de trini. c. 3⁰. si hō aliť sapit q̄z debeat de⁹ sibi re uelabit. aut supple idulgebit g⁰ si de⁹ obli ta pccā nō reuelat illa sine pñia idulgebit. Cōtra aplīs pma Cor. 4⁰ nihil mihi cō scius sū. sꝫ nō ī hoc iustificatus sū. g⁰ pec cata mortalia q̄ hō nescit se habere ipe diūt eius iustificationē. Et cōstat q̄ mul to magis illa que scit se hr̄e g⁰ de oībus pccis mortalibus notis ꝛ ignotis ē pnia necia. Itē glo sup illud psal. Lauabo per singlās noctes. l. iii. dicit. i. mūdabo cōsci entiā meā eūdo p singulas noctes idest p singula pccā. g⁰ de singlis pccis pñia ne cessaria ē. Itē Phi. 3⁰ ethi. c. 8⁰. dicit q̄ ignorātia punieda ē. sꝫ de oī qð puniēduꝫ ē pñia necia. g⁰ de pccis ignoratis pñia ne cessaria ē. Multo fortius g⁰ de qbuscūq̄ aliis pccis mortalib⁹. Rñdeo q̄ peccata mortalia aut sūt hōi nota aut ignota. de notis necia ē pñia ad hoc ut remittāť de lege cōi. nō tm̄ in cōi sed ēt ī spāli si ad co gitādū ɔ̄ quolibꝫ ī spāli ea assit opportu nitas ꝑportiōata īfirmitati hūane. qð io dico qa posset cōtingere q̄ pccōꝛ eēt ī ta li piculo q̄ q̄uis posset recogitare ɔ̄ quo libet in spāli. nō tm̄ ad hoc hr̄et opportu tatē hūane fragilitati ꝑportiōatā. Igno ta aūt aut sūt ignota q̄tū ad uis. nō q̄tū ad fcm̄. ut cū pccōꝛ scit se fecisse aliqd qð nō credit eē mortale pccm̄. ꝛ tm̄ est. aut sūt ignota q̄tū ad utrūq̄ꝫ. Et quocūq̄ꝫ istoꝝ moꝝ accipiať ignorātia subdistīguēdū ē. qa aut ē inuicibilis. ꝛ de pccis sic ignoratis nō ē pñia necia in spāli sed sufficit q̄ de illis peniteat in cōi īquātū penitet de oī bus mortalib⁹. Si āt ignota sūt sibi igno rātia affectata q̄ ē qñ hō uult ignorar. ul' crassa q̄ ē qñ hō ignorās uellet scire n̄ tm̄ uult ita efficaciter q̄ ꝑut hūana patitur seu pmittit fragilitas uelit facere qð ī se ē ad hoc ut sciat. De mortalib⁹ istis duo bus mōis ignoratis necia ē pñia in spāli. nec tm̄ sic ignorās ꝑplexus ē. qa pōt facer qð ī se ē ad h⁰ ut sciat q̄ si fecerit aut de⁹ sibi ea māifestabit aut idulgebit. Ad p̄m in opp⁰ pꝫ solō ex iā dcis. Ad 2⁰ dō q̄ illud qð fit p ignorātiā uolūtariū est. qñ est ignorantia affectata uel crassa sꝫ n̄ qñ ē iuicibilis. Ad 3⁰ pꝫ solō ex dcis in q̄oe. Ad arᵐ ad ꝑtem aliā pꝫ qd dō sit.

Consequenter querītur

de 5⁰ ꝑncipali. Et circa hoc querūť duo. P⁰ utꝝ pñia de pccis uenialib⁹ sit necia. 2⁰ utrū ueniale pccm̄ possit remitti sine mortali. Utruꝫ aūt unū ueniale sine alio possit remitti. in ꝑcedēti di bitū ē ī illa. q. utꝝ hō possit satisfacere de uno pccō mor tali sine alio in solōne pmi argumēti.

Primo ostendo

q̄ pñia de ueālib⁹ sit necia. De oī eo est necia pñia qð sil' stare n̄ pōt cū glia ꝛ q̄ remitti nō pōt sine pñia. sꝫ nullū pccm̄ ue niale sil' stare pōt cū glia. nec remitti pōt sine pñia. qꝛ uolūtas p unū motū obliq̄ta rectificari nō pōt nisi p cōtrariū motū. g⁰ pñia de uenialibus est necia. Itē cuilibet offense debeť aliqua emenda. sed q̄olibet peccatū ueniale ē aliqua offēsa g⁰ ꝓ quo libet debetur aliqua emēda. sed ꝓ oī pec cato ꝓ quo debeť aliqua emenda necessa ria est penitentia. Contra potentior est gratia ad remittendū peccatum q̄z peni tentia ergo cum habēs peccatū tantū ue niale non sit indispositus ad susceptioneꝫ gratie per infusioneꝫ gratie poteśt sibi re mitti ueniale peccatum etiam si uoli itas illi actualiter inhereat. Item p aquaꝫ be nedictam ꝛ benedictionē episcopalem re mittūtur uenialia. ꝛ p orationē domīcam sꝫ Aug⁹ ī enchi. 140 c⁰. g⁰ remitti possūt sine oī penitentia. Rñdeo q̄ de peccatis uenialib⁹ penitentiā eē necessariā dr̄. licet potest itelligi s. aut q̄ sit necia ad eorum remissionē. aut q̄ sit necessaria ad salutē. P⁰ mō dico q̄ de lege cōi pñia necessaria ē de pccis uenialibus iplicite ul' explicite: in spāli uel ī cōi. q̄diu uolūtas iordiatō actualiter inheret. optet eā inordinatam

esse. Unde ad remissionē venialis peccati necium ē q̄ voluntas desinat iordinatōi in/ herere. nec tñ hoc sufficit de lege cōi sz ēt reqrit̄ q̄ iordinationē pteritam actualit̄ detestet̄ explicite vel iplicite ut illa detesta tio sit totius emende solutio vel radix seu fūdamētū totius solutiōis, aliqua eni emē^a p quacūq: voluntaria inordinatione deo debet̄. 2° mō nō ē necessaria de venialib^9 pccīs pñia p se in hac vita. q2 simul stare possūt cū grā in cuius virtute cū ea volū/ tas detestat̄ post mortē ī purgatorio remit tunt̄. Et hoc testat̄ auctoritas mgr̄i alle/ gata in p^o ar^o ad ptē scđam. p accñs tñ ē necīa pñia de ill'in hac vita. s. aut rōne du bij ꝓbabilis qñ vehemēter homo dubitat utz pccm̄ sit veniale vl' mortale tūc eni si de illo ñ penitet expont se discrimini tanq̄z cōtemptor sue salutis aut rōne pīculi qñ . s. ꝓpendit hō aliq̄s affectiōez deordinatā veialē. tñ ita in ipo ītēdit q̄ ꝓbabil'r cōiec turat q̄ nisi ipam p pñiaz absciat trahat ipm ī pccm̄ mortale aut rōne statuti qñ. s. hō nō hz nisi pccm̄ veniale. tñ tenet̄ semel i anno cōfiteri p statutū ecclie. Sz hoc ulti mū nō cōcludit q̄ sit necīa pñia īterior. si . n. hō hñs ñ nisi pccā venialia esto q̄ de ill' iterius nō peñteat. tñ si ea cōfitet̄ suo sa/ cerdoti nō ē statuti ecclastici trāsgressor. de quolz tñ veniali explicite ⁊ iplicite ē ne cessaria pñia ī hac vita vel in alia ad hoc q̄ hō cōseqnat̄ vitā eternā. q2 nullū pccm̄ q̄ztūcūq3 leve sit̄ pōt eē cū glīa. Ex dcīs pz qd dō sit ad ar^m pmū. Ad 2^m dō q̄ ñ plus ꝓbat nisi q̄ ad pcci venialis remissi onē necīa ē pñia. ⁊ hoc ē ver̄. Ad pmuz od ptem aliā dō q̄ q̄uis sit potētior grā q̄z pñia sine grā. tñ potēti^9 ē simul utrūq3. Ad 2^m dō q̄ illa nō remittūt pccm̄ veia/ le. nisi īq̄tum excitāt motū voluntatis seu fervorē charitatis p q̄ remittūt̄.

Secundo queritur

utrum veniale pccm̄ possit remitti sīn mortali. Et vr̄ q̄ sic. pccm̄ mortale pōt rēitti sine venia li. g^o a simili ⁊ veniale sine mortali. Item pccō veniali nō debet̄ pena eterna sz tēpa lis. sz penā tēpalē pōt hō explere in pccō mortali g^o veniale pōt sibi remitti sīn mor tali. Cōtra unico q̄diu ē inimicus nūq̄z remittit̄ offensa nec magna nec pua. sz hō q̄diu ē ī pccō mortali ē inimicus deo. g^o q̄z diu sic ē sibi nō remittit̄ venialis clpa. R^o grā sm se oppōit̄ mortali pccō. veniali aūt nō opponit̄ nisi mediante aliquo actu suo opposito veiali pccō. ⁊ q2 bitus pōt eē sīn actu ⁊ un^9 actus sine alio. tō mortale rēitti pōt sine veniali ⁊ unū veiale sine alio nec^9 aūt grē veiali pccō oppositus p quē veia le pccm̄ remittit̄ nō pōt eē sine bitu grē q̄ pccō mortali sm se oppōit̄ ut dcm̄ ē. Ido sine mortali nō pōt veiale remitti. nec pōt dici q̄ veniale possit remitti p pñiaz sine grā. q2 talis pñia ē iformis nō accepta do illa acceptatiōe q̄ requirit̄ ad remissionez pcci. Ex dcīs pz solo ad pmū in opp^m. Ad 2^m dō q̄ penā tēpalē expiatiuā cuius libet pcci nō pōt exple^r sine grā q̄uis pe nā tēpalē qua eēt obligatus ad satisfacie dū hōi possz explere sine grā. q̄uis. n. hō frequēter acceptet opus cū tñ ñ acceptet opantē. deus tñ nō acceptat opa nisi acce ptet opantē. ⁊ nulla opatio pōt eē culpe expiatiua nisi acceptet̄ a deo.

Circa litteram

ut sicut dictū ē. tribus modis offendim^9. hoc intellige dictuz per quandā adapta/ tionē seu appropriationem nō p precisio/ nē. q2 q̄uis mortale peccatū cōpleri possit ī actu cordis. tñ satisfactio ñ cōplet̄ i actu cordis sine cōfessione si possit haberi. Ui nunq̄z sufficit sola detestatio peccati sine ꝓposito confitēdi explicite vel implicite. puteus idest fetens. Unde versus. Nemo placere putet cuius presentia putet nō. n. par debet esse fructus. hoc intelligi debet de tentione necessitatis qui enim minus peccauit nō tenetur de necessitate ad tan tam satisfactionē sicut ille qui plus pecca uit omnis ista varietas cōfitenda ē ⁊ de flenda. hoc exponendū est scđm consilium non scđm preceptū ut in sequenti distinc/ tione patebit. ubi agetur de cōfessiōe. Dis virtus patit̄ detrimentū ab uno vitio h^o planū ē cōsideranti diligēter quō una vir tus adiuuat aliā. Falsas pñias dicimus q̄ nō scđm auctoritates scōrū ꝓ q̄litate cri minū iponūt̄. h^o intelligas ñ quo ad pñie q̄ztitatē a canōibus taxatā sm qualitatez

ꝓdest eoꝝ fides. a qbus offerāt̄. nō dicit̄ necia ē. q2 sufficit puulo fides ecclie dū tm̄ ille q puulū baptizat intēdat facere qd̄ intendit ecclia ⁊ ſuet ecclie formā. q̄ si collecta cōtra nos fuerit. ⁊c. hoc in questiōibꝰ expositū est.

Di. xvii.

Hic oritur questio ⁊c. Supius determinauit magr̄ de pnibus pñie in spāli coniūcti ⁊ absolute. Hic determinat de illis diuisim ⁊ ɔpatiue. Et diuidit̄ i ptes tres. // pº inquirit utꝝ ad remissionem pcci sufficiat cōtritio uł̄ ꝑexigat̄ cōfessio. // 2º utꝝ sufficiat cōfiteri soli deo ibi. Jam scde q̄ōnis. // 3º an ualeat ɔfessio facta laico ibi Nūc priusq̄z. // pª in duas. // pº ponit duplicē opiōnē. // 2º docet eliger̄ ūiorē ibi. Quid gº sup his. Jlla ps q̄ ibi icipit. Jam secūde q̄ōnis diuidit̄ in duas // Prio ponit quorūdam opinionem falsam. // Secundo opinionem ueram ibi. Sed q2 sacerdotibus. Jlla ps q̄ ibi incipit Nūc priusq̄z. diuidit̄ in duas ptes // pº pōit triplicez q̄stiōnis determiatiōnē q̄ ē utꝝ sufficiat cōfiteri laico. // 2º auctoritas que ur̄ dicere q2 nō oꝫ cōfiteri sacerdotibꝰ determiatōez ibi. Cū igit̄. Et ista in duas. // pº dicit q2 cōfessio sacerdotibꝰ ē faciēda. // 2º Ad qd̄ ē necia ibi. Si aūt querit̄.

CJrca hanc distinctionē q̄rēdū ē de quattuor ꝑncipalr̄. // pº de cōtritiōe. // 2º de necitate cōfitēdi. // 3º de circūstātibus cōfessionē. // 4º de iustificatiōe impij. Circa ꝑmū q̄rūt nouē. // pº qd̄ ē cōtritio // 2º utꝝ attritio possit fieri ɔtritō. // 3º utꝝ attritionē facietis qd̄ i se ē necciūz sit fieri cōtritionē // 4º utꝝ ordine nature sit ꝑor cōtritio q̄z pcci remissio. // 5º utrū ꝓ q̄ztocūq̄z magno pccō sufficiat q̄ztūcūz pua contritio // 6º utꝝ in q̄ztacūq̄z pua cōtritiōe sit maior dolor q̄z maximus dolor ꝓ amissiōe cuiuscūq̄z rei tēpalis // 7º utrū cōtritio sit cā efficiēs rēissionis pcci. // 8º utꝝ possit eē nimis magnus dolor i cōtritiōe. // 9º utꝝ idē motus cōtritiōis possit intendi ⁊ remitti.

PRimo ondo q2 ɔtritio ñ ē dolor uolūtarie assūpꝰ ꝓ pccis cū ꝓpoito cōfitēdi ⁊ satisfaciēdi. q2 ɔtritio ē actus uirtutis. passio nō ē actus uirtutis ʒ materia. cū gº dolor sit passio ɔtritio ñ ē dolor. // Jtē ɔtritō a dō dat̄. gº ñ uolūtarie assūit̄. // Jtē uolūtas nō ē ipossibiliū. nullus. n. ipossibilia eligit. ʒ peccatū fcm̄ non fuisse fcm̄ ē ipossibile. ergo nullus uult pccm̄ fcm̄ nō fuisse fcm̄. ʒ dolor nō ē de factiōe rei quā hō nō uult factā nō eē. gº cōtritio nō ē dolor de pccis. Jtē alā in articulo mortis aliqs cōteritur sine memoria cōfitēdi. // Jtē an institutōez cōfessionis erat cōtritio. gº ꝓpositū cōfitēdi nō ē de rōne cōtritiōis. // Jtem Jsido. 2º lº de sūmo bono. c. 12º. dicit q2 cōpūctō cordis ē hūilitas mētis cū lachrymis exoriēs de recordatiōe pcci ⁊ tiore iudicij. Sʒ hūilitas ñ ē dolor. gº [illegible] dr̄ ibi q2 ɔtritō sit dolor // Rº q2 sic i [illegible] libꝰ duꝝ dr̄ q2 ñ cedit tactui. ⁊ ʒ Phi. [illegible] methau. frāgi dicitur qd̄ diuidit̄ i [illegible] magnas ⁊ cōminuū qd̄ redigit̄ i ptes puas ita q2 p q̄ndā sīmilitudinē i spūalibꝰ dr̄ cor hoīs durū q̄zdiu diuīe īspiratiōi se tāgēti nō cedit ʒ obuiat psistēdo in affcū pcci. frāgi uō dr̄ qñ a pccō rcedeř icipit q̄uis nōdū plene ad deū ɔuersū sit. Cōteri uō qñ i eo totalic̄ destruit̄ affcūs pcci qd̄ ē plene resilire a pccō. hec aūt resilitio qdā dolor ē ñ passio appetitus sēsibilis. ʒ fm̄ q2 dolor accipit' p displicētia uolūtatis. Et sic pʒ solutō ad pº. ⁊ q2 hec displicētia q̄ ē genꝰ ɔtritiōis ē meitoria. ⁊ nullū bonū ē meritoriū nisi sit uolūtariū. iō addit̄ hº qd̄ ē uolūtarie assūptū tāq̄z dr̄ia ɔ̄tminās displicētiā ad genꝰ moiš. ⁊ q2 uolūtaīa displicētia eēt mala si eēt ɔ̄ bono. iō dr̄ ꝓ pccis. Et p hº illa displicētia ɔ̄tmiat̄ ad bonū moris. et q2 pdcā diffinitō dat̄ ɔ̄ ɔtritōe ñ ut ē actꝰ iututis tm̄. ʒ ꝓut ē ps sacri. iō subiūgit̄ cū ꝓpoſito cōfitēdi ⁊ satisfaciēdi. // Ad pº solutū ē. // Ad 2º ɔ̄ q2 si ɔtritō q̄ztū ad suā formā q̄ ē charitas sit a deo tm̄. tn̄ eēntia actꝰ ñ tm̄ ē a deo. ʒ ēt cū hº a libero arbitrio // Ad 3º ɔ̄ q2 sic dic̄ Phi. 3º ethi. c. 5º q̄uis electō nō sit ipossibiliū uolūtas tamē pōt eē respectu ipossibiliū. q̄uis. n. electō sit actꝰ uolūtatis. uolūtas tm̄ etiaꝫ aliū hʒ

actū. Ad 4m. dō q qui i articulo mortis hō uere cōterit' iplicite hȝ ꝓpositū cōfitē di. q si sibi ad memoriā reduceret' cōfiteri uellet si posset. Ad 5m dō q q̄uis ante īstitutionē cōfessionis eēt cōtritio iniq̄tuȝ ē actus uirtutis. nō tñ iq̄tū. est ps sacri. Ad ultimū dō q in hoc differt diffinitio Ysidori a p̄dcā. q p̄a diffinit cōtritōeȝ q̄ȝ tū ad eē. hec āt ē ɔtritiōis diffinitio q̄tū ad bñ eē in qua describit' p cōpatione ad t'minū a quo cū dr̄ cōpūctio. s. cōtra delec tatione que fuit in cōuersiōe. ⁊ p cōpatōeȝ ad t'minū ad quē. cū dr̄ hūilitas mentis. ɔ̄ iobediētiā que fuit i auersiōe. ⁊ quo ad effe ctū. cū dr̄ cū lachrymis. ⁊ quo ad duplex motiuū quoꝝ unū ē offense cōsideratio q intelligit' in pcci recordatōe. Alteꝝ timor pene qui intelligit' i timore iudicij.

Secundo queritur

utꝝ attritio possit fieri cōtritio. Et uī q nō. fm Phi. 5o. Phi. A diuersis motorib' nō ē unus motus. Sȝ attritio orit' ex timore pene. cōtritio ex cōsideratiōe diuine offē se. go motus attritiōis nō pōt fieri mot' ɔtritionis. Itē ipossibile ē eūdēȝ actū in numero elici a grā ⁊ sine grā. Sȝ attritio elicit' a uolūtate sine grā. cōtritio uero a grā. go attritio nō pōt fieri cōtritio. Itē intēsior ē cōtritio q̄ȝ attritio. q ē a fortio ri motore. sȝ idē act' uolūtatis i numero nō pōt itēdi. q ꝑȝ aug. 83. q. qōe. 32. Eā dē rē nō pōt alius alio plus itelligere. go a sili nec plus uelle nec nolle. go attritio nō pōt fieri cōtritio. Itē ille actus qui stati trāsit nō pōt p̄o eē informis ⁊ post hō for matus. sȝ actus uolūtatis stati trāsit. q ē in istāti. Unī fm Phi. 10. ethi. c. 4o. Delec tatio in istāti est. cū go attritio sit act' in formis ⁊ cōtritio actus formatus. attritio nō pōt fieri cōtritio. Cōtra unus ē ideȝ motus exterior qui p̄mo ē iformis postea pōt formari. go a sili idē motus interior. go attritio pōt formari ⁊ sic fieri cōtritō. Itē attritio nō oppōit' grē sȝ dispōit ad eā. go p aduētū grē nō tollit' sȝ pficit'. at tritio aūt cū pficit' p grām fit cōtritio. Rñdeo q cōtritio dupl'r pōt accipi. Uno mō p actu pñie elicito a uirtute pñie cha ritate formata. Alio mō p formato actu penitēdi elicito nō mediante aliquo hītu pñie. ul' a pñia iformi que postea charita te format' illo actu adhuc durāte. P'o mō loquēdo d cōtritiōe attritio nō pōt fieri cō tritio. q idē actus i numero elici nō pōt a pñia iformi. ⁊ post hoc elici a pñia for mata q uolūtas mouēs ut iformis ⁊ post hoc mouēs ut formata uicē tenet duorum motoꝝ a qb' nō pōt eē idē mot' in numero ut cōcludebat p'm argumētū ad p̄ma pteȝ. Preterea actus elicit' a pñia formata ē eo dē ordie nature posterior. actus aūt elici tus a pñia iformi ē ordine tēpis ul' natur' p'. q̄ȝ pñia illa sit formata. 2o mō loquēdo de cōtritione attritō fieri pōt cōtritio. q q̄uis motus uolūtatis sit simpl'r ⁊ i istāti ⁊ q̄ȝtū ad suū eē pōt t'n̄ tam diu manere. id ī numero quousq̄ȝ pñia a q elicitus ē a cha ritate format'. p cuius formatiōeȝ act' ille effici' cōtritio. q̄uis elicitus fuerit a pñia exāte informi. Ad p'mū ⁊ 2m i opp' patȝ solo ex iā dcis. Ad 3m dō q cōtritio p'o mō dcā ē intēsior q̄ȝ attritio. q ut argue bat' elicit' a fortiori motor'. sȝ nō oȝ q ita sit de cōtritiōe 2o mō dcā. q cōtritio ⁊ at tritio eliciūt' a motore eq̄lis uirtutis. nō .n. eliciūt' duab' uicib' sȝ una. ille tñ act' p sui formationē intenditur. Uñ illud qd dicebat' in arguendo eūdē actum uolūta tis in numero non posse intendi falsum ē. ut ostensū ē libro 2o di. 35a in illa qōe utꝝ in eodē malo uolūtatis actu fm numeruȝ possit esse intentio ⁊ remissio. ⁊ ibi expōit illa auctoītas Augi nūc allegata. Ad 4m dō q actus uolūtatis q̄uis sit in istanti fm suū eē. tñ nō statim trāsit. sed aliq̄ȝdiu potest manere ut dictū fuit in questiōe. Nō enim est de genere successiuorū per se quantū ad suū esse sed pmanentiuȝ: alio quin suū esse non esset in instanti. quomō autem uolūtas de nō uolente aliquid pōt fieri uolens aliud in tempore ⁊ tamē ipe actus uolēdi erit in instanti. declaratū est libro 2o. di. 35a. in illa questiōe utꝝ mal' actus uoluntatis sit sucessiua motio.

Tertio queritur

utꝝ attritionē facientis qd i se ē necūm sit fieri cōtritionē. Et uidet' q sic. sicut declaratū li. 3o. Xps meruit nobis de ɔdi

gno pmã grãz. sz si nõ meruisset illã nõ cõtritis. nõ meruisset nobis pmã grãz. qꝛ cõtritio eã includit. gº meruit de cõdigno pmã grãm attritis faciẽtibus qd̃ in se est. ex necessitate gº iustitie daꝛ eis a dõ grã. sed attritio formata p grãz cõtritio est. ⁊ Itẽ 2. Thimo. 3º. Deꝰ seipz negare ñ põt. sz si ex toto corde reuertẽtẽ ad se ñ rcipet ad grãm negaret se misericordẽ eẽ in quo icluderet negatio sui. gº oẽz attritionem faciẽtẽ qd̃ ĩ se ẽ deus de necitate facit cõtritionẽ eã formãdo p grãz. ⁊ Cõtra scdz Ansel. i. lº. Cur deus hõ 19º c. Deus nlli quicq̃ debz. sz si faciẽti qd̃ in se ẽ deꝰ de necessitate faceret attritionẽ cõtritionẽ ta li deus deberet grãz. gº attritionẽ faciẽtis qd̃ ĩ se ẽ ñ ẽ necessariũ fieri cõtritionem. ⁊ Itẽ luto q̃ztũcũq3 bñ dispoĩto ñ ẽ neciuz ipm formã a figulo. Sz sic dr̃ Isai. 64º. Et nũc dñe pr̃ nr̃ es tu. nos uero lutuz et factor nr̃. gº q̃ztũcũq3 bene dispositũ nõ ẽ neciuz a deo forãri p grãz. ⁊ Rñº q attritionẽ fieri cõtritionẽ fm qd̃ accipiẽ p actu pñie elicito a ũtue pñie charitate forãta ñ ẽ neciuz. sz ipossibile sicut uideri põt ex qõne pcedẽti. Si aũt accipiaꝛ cõtritio pro actu pñie elicito a pñia ĩformi que postea charitate formaꝛ illo actu adhuc durãte sic q̃uis attritionẽ sit possibile fieri cõtritionẽ nõ tñ ẽ necessariũ. possibile. n. ẽ q at tritio faciẽtis quod in se ẽ pus ordĩe nature desinat eẽ q̃z deus tali grãm ĩfũdat. qꝛ q̃nq3 eã infundit ipi uolũtati cõuise ad aliquẽ aliũ bonũ actũ qui nõ ẽ attritio ni si forte implicite. sed. faciẽti qd̃ in se est ne cessariũ ẽ aliquo mõ dari a deo grãm gratum faciente non necessitate coactionis nec necessitate immutabilitatis absolute. sz necitate ĩmutabilitatis ex p̃suppositõe ordinatiõis sue qua ĩmutabiliter ⁊ liberaliter ordinauit se daturꝫ grãm oĩ pẽi tenti qd̃ in se ẽ facienti. ⁊ Ad pᵐ ⁊ 2ᵐ dd̃ q nõ plus cõcludũt nisi q penitẽti facienti qd̃ in se ẽ deus dat grãm de necessitate ĩmutabilitatis nõ absolute sed ex p̃suppositiõe ordiatiõis sue. ⁊ Ad pᵐ ad ptẽ aliaz dd̃ q aliquẽ alij eẽ debitorẽ hoc põt esse triplici de causa. Aut qꝛ aliud sibi cõmissũ ẽ quare teneꝛ debitoꝛ. Aut qꝛ delinquit ɔ aliũ. Aut qꝛ aliud alij pmisit. pº mõ deus nulli debitoꝛ ẽ. nec etiã 2º mõ. sz 3º mõ qꝛ pmisit ex mera liberalitate sua se daturũ grãz peĩtẽtibus faciẽtibus qd̃ in se ẽ. Uñ Manasses ĩ sua oꝛone. 2 paꝛ. uꝉt. Tu dñe fm bonitatẽ tuã pmisisti pñiam remissionis pccõꝝ. ⁊ glo. sup. illud uerbũ. qꝛ rectũ ẽ uerbũ dñi. dicit q ex pmisso nõ ex ɔmisso deus ẽ nobis debitoꝛ. ⁊ Ad 2ᵐ dd̃ q pcedit de necessitate coactiõis uel de necessitate ĩmutabilitatis absolute.

Quarto queritur

utrꝫ ordine naꝛe prioꝛ sit cõtritio q̃z pcci remissio. Et uꝛ̃ q sic. Aĩa suscipit grãz mediãte actu peĩtẽdi. uꝛ̃ illõ sap. 9º. dissimulãs pccã hoĩuz pp pñiaz. gº pus ordĩe nature attingit grã actũ q̃z aĩa. cũ gº actus pñie grã formatus sit cõtritio. ⁊ nõ remittatur pccm̃ quousq3 aĩa formaꝛ grã. pus ordine nature ẽ cõtritio q̃z pcci remissio. ⁊ Itẽ pus ordĩe nature ẽ cõtritõ q̃z rẽissio ueĩalꝛ pcci. gº a silĩ pꝛoꝛ ẽ ordĩe nꝛº q̃z reissio mortalis pcci. ⁊ Itẽ actũ peĩtendi fieri cõtritionẽ nõ ẽ aliud q̃z hitũ pñie charitate formari. Sz formatio uirtutũ ordine nature pcedit rmissionẽ pcci. qꝛ p charitatẽ remittũꝛ pccã. uꝛ̃ illõ. i. Pe. 4º. Charitas opit mltitudinẽ pccõꝝ gº pꝛoꝛ ẽ ordĩe nature cõtritio. q̃z pcci remissio. ⁊ Cõtra cõtritio ẽ actus pñie elicitus a uirtute pñie charitate formata. gº posterior ẽ ordine nature q̃z formatio uirtutis pñie. Sz formatio uirtutũ aut ẽ pccõꝝ rmissio aut eã icludit. gº ɔtritio ordĩe naꝛe ẽ posterior pccõꝝ remissiõe. ⁊ Itẽ pꝰ ordine naꝛe formaꝛ aĩa p grãz q̃z actus peĩtẽdi qꝛ actus nõ est natus grẽ esse subiectũ. Sz ĩ formatione anime p grãm est rmissio peccatoꝝ. gº formatio actus penitẽdi est posterior q̃z peccatorũ remissio. ⁊ Item si ordine nature cõtritio pcederet peccatoꝝ remissionem penitẽs nõ tantũ mereꝛ remissionem peccatoꝝ de cõgruo. sed etiã de cõdigno. qꝛ uolũtarius actus charitate formatus ẽ de cõdigno meritorius. sz pccõꝛ nõ põt mereri de cõdigno remissionẽ pcci. qꝛ de cõdigno mereri nõ põt pmã grãm p quã remittiꝛ pccm̃. gº cõtritio nõ ẽ pꝛoꝛ ordĩe naꝛe remissiõe pcci. ⁊ Rñdeo q cõtritio fm q ẽ actus penitendi elicitus a uirtute

pñie charitate formata.posterior ē ordie nat̃e q̃z remissio mortalis pcci. sicut bene ondit pᵐ arᵐ ad ptē scdam. Si aūt accipiatur cōtritio p actu penitēdi elicito a penitētia informi postea charitate formata illo actu adhuc durāte. tūc qdam dicūt q quāuis eē illius actus q ē materialis i ōtritione ordine nature uel tēpis. aliā ꝑor sit remissiōe pcci. tū inq̃tū formatus ē.i. iq̃tū ē cōtritio ē ordine nat̃e posterior q̃z remissio pcci. quāuis.n. infusiōis gr̃e sint effectus pcci remissio ⁊ actus pñitendi formatio. tū imediatior effcūs eius est remissio pcci q̃z formatio actus penitēdi ita q formatio actus penitēdi dependet ex gr̃e īfusione ⁊ pcci remissione. Alij dicūt q ipe actus penitēdi elicitus a pñia iformi qui postea format̃ nō ē posterior ordie nat̃e. q̃z pcci remissio etiā iq̃tū formatus est. i. inq̃tū ē cōtritio. qr dicūt q formatio actus penitēdi nō ē realiter differēs ab īfusione gr̃e. sz tm̄ fm rationē. qr actū penitēdi eē formatū nihil aliud ē q̃z ipm eē actū formati subiecti. deus.n. acceptat actū pp subm̄. ipa gͦ infusio gr̃e ipi subiecto ⁊ est formatio subiecti ⁊ actus penitēdi nō causans in actu penitēdi formationē aliaz necessariā ad rōnem cōtritiōis. qr quāuis p īfusionē gr̃e qualificet̃ actus penitēdi ꝑexistēs aliqua silitudine gr̃e. que silitudo pōt aliquo mō dici illius actus forma. ñ tamē hz ꝑncipaliter p eā rōnē cōtritōis. sz p hͦ q aia que est eius causa ⁊ subm̄ formata ē. ipa tū īfusio gr̃e inq̃tū ē formatio subiecti differt a se ipa fm rōnem inq̃tuz est formatio actus. ita q prius fm rōnē itelligēdi ē formatio subiecti q̃z actus. Unde sī remissio pcci ē realiter differēs ab infusione gr̃e formatio actus penitēdi imediatior ē infusioni gr̃e q̃z remissio pcci ad qd sequtur q sit ordine nature prior q̃z remissio pcci. Si aūt realiter idē est gr̃e infusio ⁊ pcci q̃tū ad offensā remissio pdicti actᵘ formatō nō ē prior ordie nat̃e q̃z pcci remissio. sz posterior. nō dico ordine natur̃. qr talis ordo ꝑoritatis ⁊ posterioritatis nō ē nisi inter realiter diuersa sz fm rōnē intelligēdi. qa fm rōnē intelligēdi prior ē infusio gr̃e sub rōne qua ē remotio inimicitie q̃z sub rōne qua ē restitutio amicitie.

sed sub ꝑma rōne ē remotio criminis culpe. sub 2ᵃ. uel sub utraq3 ē ꝑdicti actᵘ pñitendi formatio. Qui uult tenere ꝑmam opionē pōt dicere ad pᵐ arᵐ q aia ñ suscipit gr̃am mediāte actu penitēdi tāq̃z dispositione gr̃e susceptiua. fm quē modū corpus suscipit colorē mediāte supficie. alioqn cessante illo actu nō r̃maneret gr̃a in aia sed tāq̃z dispositiōe de cōgruo gr̃e meritoria. sicut dicimus q hō coronatur mediāte suo labore qui p strenuitate laboris assumit̃ ad regiā maiestatē. Ad 2ᵐ dicendū q nō est simile. qr ueniale peccatū simul stat cū gr̃a. nō aūt mortale. ⁊ iō motus cōtritiōis cuius eē actus elicit̃ a uirtute formata pōt eē cā remissiōis pcci uenialis. nō sic aūt pōt eē cā r̃missionis pcci mortalis. quāuis remissionis eius possit eē cā dispositiua cōtritio. 2ͦ mō dcā rōe entie actus. qr rōne eius ꝑcedit ordine nat̃e pcci mortalis remissionē. Ad 3ᵐ dicendū q maior falsa est. formatio eni actus eliciti ab hitu alia ē a formatiōe hitus ⁊ eā ordine nature ꝑsupponēs ut dicūt tenētes opinionē ꝑmā. Qui uult tenere opionē secūdā pōt dicere q ꝑmū arᵐ factū cōtra eā nō ꝑcedit nisi de actu penitendi elicito a uirtute pñie charitate formata. Ad 2ᵐ dd q maior ē falsa. ordo eni nature nō ē nisi inter ea que realit̃ differūt. formatio aūt aie p gr̃am. ⁊ formatio actus realiter idem sūt fm rōnē differētes. Unū inter illa nō ē prioritas nec posterioritas nisi scdz rōnē. Ad 3ᵐ dd q quāuis hō mereri non possit ꝑmā gr̃am de cōdigno. tū p actū informatū gr̃a ⁊ ꝑcedētē ordine nature remissionē pcci quā mereri pōt quā obtiet i eodem instāti quo actus penitēdi gr̃a formāt̃ quāuis formatio illius actus ordine nature sit prior. si realiter differt̃ gr̃e infusio et pcci remissio.

Quinto queritur

Utrū p quātocūq3 magno pccō sufficiat q̃tacūq3 parua cōtritio. Et uī q nō. Augͦ 12. de ciui. c. 26ͦ. dicit q in amissione reꝝ necesse ē ut tm̄ urat dolor q̃tᵘ hēserat amor. Sz sūmū bonū qd p mortale pccm̄ amittitur maxime ē diligēdū. gͦ uī q p quolibz mortali pccō maxima requirat̃ contritio.

Itē ansel. in li°. Cur deus hō. uersus finē dic nō fieri remissionē pcci nisi debito rd dito qđ debet p pccō sꝫ magnitudinē pec cati. sꝫ h°. nō eēt uerum. si p qͣtocūqꝫ pccō magno sufficeret qͣtacūqꝫ pua contritio. qꝛ tūc nō eēt necessaria maior emēda p uno qꝫ p alio. Itē hō sensibiliter dolet p amis siōe boni tpralis. g° multo fortius tenet sensibiliter dolere p amissiōe boni spūalis qđ p pccm̄ mortale amittit. sꝫ quātūcūqꝫ pua cōtritō nō hꝫ dolorē sensibilē. ergo nō sufficit p aliquo mortali peccato. Cōtra psal. Cor cōtritū ꝛ humiliatū deus nō de spiciet. Itē ex̄ ꝺ regul' iuris. c°. p°. Om nis res p quascūqꝫ cās nascitur p easdem dissoluit. sꝫ p quātūcūqꝫ puū uelle delibe ratiuū et absolutū pōt hō icurrere pccm̄ mortale. ergo p qͣtūcūqꝫ puuꝫ motū uo lūtatis deliberatiui i detestādo pccm̄ pōt hoi remitti qđcūqꝫ pccm̄ mortale. Rn̄° qꝫ cū cōtritō dicat actū penitēdi charita te formatū ꝛ qͣtūcunqꝫ modica charitas sufficiat ad rmissionē ꝛ qͣtorūcūqꝫ ꝛ q°to rūcūqꝫ pccōꝝ mortaliū qͣtūcūqꝫ pua cōtri tio sufficit p quantocūqꝫ magno peccato. nō sic aūt ꝺꝺ ē de attritōe. cū. n. recogitā tur pccā in spāli necessaria est maior attri tō de maiori pccō qꝫ de minori. ꝛ qͣuis in penitendo de omnibus sil' nō sit necessaria maior displicētia sil' in actu. de uno qꝫ de alio. necessaria tn̄ ē in habitu. vn̄ p qͣto cūqꝫ magno pccō quātūcūqꝫ pua cōtritō nō formata grā de lege cōi p quā grāꝫ fie ret attritō cōtritio si formaretur. Ad p° i opp° ꝺꝺ qꝫ illa auctoritas intelligēda ē de displicentia q̄ ē in uolūtate cuius qͣti titas p displicētia amissiōis rei amate dꝫ pportionari qͣtitati amoris. talis aūt dis plicētia saluat' i quātacūqꝫ pua cōtritōne. Ad 2° ꝺꝺ qꝫ qͣtūcūqꝫ pua cōtritō iclu dit magitudinē displicētie pportiōatā ma gitudi pcci. nō sic āt qͣtūcūqꝫ pua attritō. qꝛ attritō cui° magnitudo nō pportiōat' eo mō q° possibile ē magnitudini adhesi sionis q̄ fuit i peccādo nō fit' cōtritio de le ge cōi. Ad 3° ꝺꝺ qꝫ magnitudo doloris i ꝯtritōe dupl'r pōt itelligi. s. uel i uolūtate uel in sensualitate. P° mō dolor ē displicē tia pcci q̄ si sit iformis ē attritō. si forma ta sit' ē cōtritō sꝫ nō formatur'. de lege cōi nisi sit maxia in cōpatōne alioꝝ doloꝝ. qꝛ quāto aliquid magis debet placere tanto eius oppositū debet ei magis displicere. Sūmū aūt bonū a quo sepatur hō p pccm̄ mortale magis debet placer' qꝫ oīa alia bo na. ꝛ iō maior debet eē displicētia de quo cūqꝫ mortali pccō qꝫ de quocūqꝫ alio ma lo. maior tn̄ dꝫ eē ꝺ uno pccō qꝫ ꝺ alio. 2° mō dolor ē quedā passio sensualitatis cau sata ex displicētia pcci ꝛ hūc dolorē nō oꝫ eē maximū. nec maiorē multis doloribus causatis ex amissiōe aliquaꝝ reꝝ tpralium nō multuꝫ magnaꝝ. quia uires inferiores magis mouētur de lege cōi ex apphēsione suoꝝ obiectoꝝ qꝫ ex redūdātia uiriū supi oꝝ. vn̄ talis dolor nō semp ē i ptāte hoīs. ꝛ iō nō requiritur ad cōtritōis necessita tē. sed ad e° pfectōem. Ad pmū ad ptem aliā ꝺꝺ qꝫ nūqꝫ ē cor cōtritū de lege cōi ni si magnitudo motus deliberatiue uolūta tis rn̄deat magnitudini adhesionis q̄ fuit i pccō. Ad 2° ꝺꝺ qꝫ illa regula ut ibi dr̄ i glo. instātiā hꝫ in aliqbus casibus. vn̄ nō credo qꝫ sit ul'r uera nisi qn̄ natiuitas rei ꝛ dissolutō equaliter subsūt ptāti illaꝝ cā rū. nō sic aūt ē in pposito. qꝛ liberū arbi triū p se sufficit ad efficiēdū sꝫ nō ad pficiē dū. imo necessariū ē adiutorium hrē dei. Ex dictis patet solutō ad sextā qōnem.

Septimo queritur utrū

contritō sit cā efficiens remissionis pec cati. Et uī qꝫ sic. i hn̄tibus se p ordinē. qui pōt efficere maius pōt efficere minus. sed remissio pcci ē actus pn̄ie formatus se ha bens p ordinē. ꝛ ē actus formatus nobili or qꝫ pcci remissio. qꝛ destructō mali ē pp positōem boni. g° q pōt facere actū peni tēdi formatū pōt facere remissionē pecca ti. sed uolūtas charitate formata pōt elice re actū penitēdi q ē cōtritō. ergo mediāte actu illo efficit remissionē pcci. Itē i pec catore nō exn̄te i actu pcci. pccm̄ nō ē ali ud qꝫ carētia satisfactōis seu recōciliatōis debite p actu pcci. sed uolūtas per actum cōtritōis ē cā efficiēs remissionis illi° ca rentie. qꝛ p cōtritōem ē cā efficiēs satisfa ctōis debite. et factō satisfactōis ē destru ctio carentie eius. g° uolūtas p actū cōtri tōis ē cā efficiēs remissionis pcci. Cōtra

glo. sup illō math. 9°. Dimittūt tibi peccā dicit q̄ solus deus peccā dimittere nouit. sed contritō nō est deus sed creatura. g° peccm̄ effectiue nō remittit. Itē remittere peccm̄ quātū ad offensā nō tm̄ ē remouere a peccōre deformitatē ppter quā deo displicebat. sed etiā ipam dei displicētiam remouere. qa aīa q̄ ante pecci remissionē deo displicebat post eᵉ remissionē deo nō displicet. sed nulla creatura pōt eē cā efficiens remotōis diuine displicentie. sic nulla creatura pōt eē cā efficiens diuīe placētie seu acceptatōis qa placētia diuīa ē actus uolūtatis dei qui ē realiter idē qd̄ ipe. g° cū cōtritō sit creatura nō pōt eē cā efficiens remissionis pecci. Rn̄deo q̄ contritō pōt accipi uel put ē ps sacri pn̄ie. uel put est actus penitētie q ē uirtus. quo aūt cōtritō iquātū ē ps sacri pn̄ie se hēat ad remissionē pecci iferius declarabitur cū q̄retur de ptāte et usu clauiū. Si aūt accipiat in quātū ē actus pn̄ie q est uirtus. sic dico q̄ aīa p contritōem nō ē cā efficiēs remissionis mortalis pecci. mortalia. n. peccā remitti nō pn̄t nisi p gr̄e gratū faciētis infusionē. ⁊ iō nulla res pōt eē cā efficiēs remissionis q̄ nō pōt eē cā efficiens infusiōis gr̄e gratū faciētis. aīa aūt p cōtritōem n̄ pōt esse cā efficiēs ifusiōis gr̄e gratū faciētis. qa ifusio gr̄e ē p creatōem. ⁊ aīa creare n̄ pt. motus ēt cōtritōis p̄supponit ordiē nature infusionē gr̄e. aīa ergo p cōtritōez nō pōt eē cā efficiēs remissiōis pecci mortal'. sed sic solus deus ē cā efficiens infusionis gr̄e. ita ipe solus deus est cā efficiēs r̄missiōis mortalis pecci. aīa tm̄ p cōtritōem mereatur de cōdigno mortalis pecci remissiōez si aliqs motus cōtritōis eā ordine nature p̄cedit. ut multi pbabiliter dicūt. si autem nullus pn̄ie motus formatus ordine nat'e p̄cedit remissionē mortalis pecci. tm̄ aīa. per motū attritōis de cōgruo meretur r̄missionē mortalis pecci. Aliter aūt ut uolūt aliq dd̄ ē de remissione pecci uenialis p cōtritōem q̄3 dcm̄ ē de remissione mortalis. aīa eni p cōtritōem ē sub deo cā efficiēs remissionis uenialis pecci. qd̄ dupliciter declarant. sicut. n. mortale peccm̄ remittitur q̄tū ad offensā p gr̄e infusionē. ita peccm̄ ueniale remittitur p cōtritōis motū. sed si esset possibile q̄ aīa esset cā efficiēs infusionis gr̄e ipa mediāte ifusiōe gr̄e possʒ eē cā efficiens remissionis mortalis pecci. cū g° aīa charitate formata sit cā efficiēs motus cōtritōis. quia ipm elicit. ur̄ q̄ aīa charitate formata m̄diāte motu ɔtricōis sit cā efficiens remissionis uenialis pecci. Preterea ī peccōre nō exn̄te i actu uenialis pecci. peccm̄ ueniale nihil aliud ē q̄3 carētia satisfactōis debite p actu uenialis pecci iq̄stū peccm̄ ueniale ē aliqua dispositō ad diuinā offensaʒ seu obliquatō a diuīa amicitia. destructio aūt carētie debite satisfactōis ē satisfactōnis positō. uel ē p satisfactōis positōem. illa aūt satisfactō ē motus cōtritōnis. uel p ipm motū cāta. cū g° aīa charitate formata sit motus cōtritōis efficiens cā. ut supi⁹ dcm̄ ē. ur̄ q̄ mediāte motu cōtritōis effectiue destruat ueniale peccm̄. sʒ qa hoc non pōt facere nisi i v̄tute hītus charitatis cuius solus deus ē efficiens cā. iō aīa charitate formata peccm̄ ueniale effectiue nō r̄mittit nisi i spāli v̄tute dei. ita q̄ deus ē illius remissiōis pncipalior ⁊ nihilominꝰ imediatior efficiens cā. Alijs aūt ur̄ dd̄ q̄ q̄uis aīa charitate formata mereat' p cōtritōnē remissionē uenialis pecci. tm̄ illiꝰ remissiōis nō dʒ dici efficiēs cā saltē loquēdo de cā p se. qa motus cōtritōis nō ē cā efficiēs r̄missionis uenialis pecci p hoc solū q̄ cōtritio imediate elicitur a uolūtate charitate formata. sed ēt ⁊ pncipalius p hoc q̄ illa cōtritio ē ipius dei imediatus effectus. Ad pᵐ dd̄ q̄ q̄uis aīa charitate formata possit eē efficiēs cā illius actus q formatus ē. nō tm̄ pōt eē cā efficiēs charitatis p quaʒ formatur. actus aūt ille rōe eēntie actus n̄ est nobilior remissione pecci. sed ē q̄dā congrua dispositō ad eā. sed rōne charitatis qua format' dr̄ ea nobilior. Ad 2ᵐ dd̄ q̄ aīa p cōtritōem nō ē cā efficiēs satisfactionis seu recōciliatōis debite p mortali peccato iquātū mortale peccm̄ ē offēsa contra deū. sed sic solus deus ē illius satifactōis seu recōciliatōis efficiēs cā p gr̄e ifusionē. Ad 2ᵐ arᵐ ad scōam ptē pōt dici q̄ remouere diuinā displicētiā non ē r̄mouere aliquē actū diuine uolūtatis. sed remoueri defectū aīe ppter quē deo displicebat q° defectu remoto aīa que an̄ displicebat dd̄

sibi nõ displicet non per aliquã mutatõnẽ factã ĩ diuina uolũtate sed per mutatõem factam ex pte anime.

OCtauo queritur

utrũ possit esse nimis magnus dolor ĩ contritõe. Et uĩ q nõ. qa dolor cõtritõis ex charitatiuo dei amore pcedit. sed aĩa non põt deũ nimis charitatiue diligere. gº nec põt de eius offensa nimis doleř. Itẽ ð penitẽtia di. 3ª. Pax post pncipiũ. dř de penitẽte q semp doleat. ꝛ ñ sit satis q doleat. Cõtra aplus ad ro. 12º. dicit q exhibeatis corª ura hostiã uiuẽtez. sed tãtus posset eẽ cõtritõis dolor q interficeret penitẽtẽ. ergo talis dolor nimis eẽt ꝛ irronabilis uideretur. Rñdeo q ĩ actu penitendi duplex ẽ dolor. unus essẽtialis pñie. ꝛ hic est ĩ uolũtate rõnali. Est. n. quedã uolũtatis displicẽtia qua sibi displicet pccm̃ iqʒ tũ ẽ trãsgressio legis diuĩe. et qa hec displicentia directe cãtur ex charitatiua dei dilectõne q̃ nimis intẽdi nõ põt. iõ hec displicẽtia nõ põt eẽ nimis magna. Est alius dolor nõ essentialis pñie. ꝛ hic duplex. unº ĩ corpe quo hõ corpus suũ affligit p pccis suis. ꝛ hic dolor bñ possʒ eẽ nimis magnº. qa cũ tali tẽpamento dʒ hõ affligere corº suũ ut nõ interimat subiecti naturã. Unde aplus ad ro. 12º. Rõnabile obsequiũ urm. Est alius dolor ĩterior q ẽ passio appetitus sensitiui. et hic duplex. qñʒ .n. cãtur talis dolor ex cõsideratõe amissiõis cuiusdã honestatis seu glĩe accñtalis p pccm̃. sicut ẽ dolor qñʒ ĩ mulieribus ex hoc q amiserũt sui corpis ĩtegritatẽ. ꝛ tal' dolor possʒ ẽt eẽ nimis magnus. qñʒ cãtur directe per quãdã redũdãtiã ex displicentia uolũtatis qua sibi displicet pccm̃ ĩqʒtũ ẽ diuĩe legis trãsgressio. Sic adhuc dicũt qdam q dolor posset eẽ nimis magnus. qa pñia ðtus moralis ẽ ꝛ actus ðtutis moralis corrũpi põt p supabũdãtiã et ad effectuz. Alijs uĩ q hic dolor nõ posset eẽ nimis magnº. qa si ñ posset eẽ excessus ĩ cã. ñ pt eẽ excessus ĩ effectu. huius aũt doloĩs cã ẽ supra dcã displicẽtia pcci de qua cõcessũ ẽ q nõ põt eẽ nimis magna. uñ si penitẽs ex uehementissimo dei amore. tã uehemẽter doleret de suo pccõ. q ex hoc cãretur ĩ appetitu sensitiuo tã uehemẽs dolor q corrũpet armoniã corpis necessariã ad uitã nõ essʒ excessus in gñere moris. nec pfectõni pñie derogans. sed cõcordãs nisi forte hoĩs uolũtas directe ꝛ ex ĩtẽtõne ferreť ad pcurãdũ talẽ passionẽ ad hoc ut ipe moreretur. ꝛ sic credo q ĩtelligũt illi qui dicunt q in dolore. qui ẽ ĩ appetitu sensitiuo põt eẽ excessus. Arª ad ptẽ pmã pcedũt de doloř in uolũtate rõnali q ẽ displicẽtia uoluntatis qua sibi displicet pccm̃ inqʒtũ ẽ transgressio legis diuĩe. Arº ad ptẽ scðam pcedit de dolore q ẽ afflictõ corpis. uel ð illo q est passio appetitus sensitiui.

NOno querendũ eẽt utrũ

idem motus contritõnis ĩ numero possit intendi et remitti. Sʒ qa huius qõnis solutio expsse haberi põt ex quibusdã dictis liº. 2º. di. 35ª. in illa qõne utrũ in eodẽ actu uolũtatis sm numeꝝ possit esse intẽsio ꝛ remissio. iõ hic de ptractatõe huiº qstiõis supersedeo.

COnsequenter queritur

de 2º pncipali. Et circa hº querũtur nouẽ. Pº utrũ hoĩes de necessitate teneanť confiteri pccã sua sacerdoti. 2º utrũ ad hº teneantur ex iuř diuio. 3º utrũ teneãtur ad hoc ex iure nature. 4º utrũ ad hoc omẽs teneãtur. 5º utrũ sacerdote absente teneatur penitens ei cõfiteri p scriptũ. 6º utrũ cõfitens alicui sacerdoti oĩa pccã sua ð q̃bus ẽ memor. si diu post acceptã absolutõnẽ recordetur alicuº mortalis pcci qð añ suã cõfessionẽ cõmiserat teneatur rõtõe necessitatis illð pccm̃ cõfiteri illi eidẽ sacerdoti. 7º utrũ possit dispẽsari cũ aliquo ut nõ teneať ꝯfiteri. 8º utrũ cõfessiõe legitie facta pprio sacerdoti respectu eorũdẽ pccõrũ ĩ numero necessariũ sit iterari. 9º utrũ pprius sacerdos possit de iure punire illuz qui non confitetur semel ĩ anno.

PRimo ostendo

q nullº de nccĩte teneť ꝯfiteri pccã sua sacerdoti. Nullus. n. tenetur manifestare inhonesta corpis sui. ergo multo minº manifestare tenetur ĩhonesta aĩe sue. Itẽ de pñia. di. pª. ppe pncipiũ. Et recitat magř

ĩ lĩa c°. 3°. lachryme lauãt delictũ qđ uoce pudoꝛ ẽ confiteri. ergo cõfessio nõ est necessaria ad remissionẽ pcci. ⁊ si sic rõnablẽ esset q̄ hoĩes tenerẽtur cõfiteri. Itẽ si esset necessariũ hoĩes cõfiteri sacerdoti h° nõ uideretur eẽ nisi ad taxandũ emendam pcci. sed hõ sufficiẽter põt taxare emẽdã ꝓ pccõ suo uł aliqs discretus nõ sacerdos. g° uř q̄ nõ ẽ necessariũ hoĩes cõfiteri sacerdoti. Cõtra boetius li°. p°. de consoł. nõ multũ lõge añ mediũ. Si opa medicantis expectas oꝫ ut uulnus detegas. Item ꝯ iustitiã ẽ q̄ reus sit iudex ĩ cã sua. g° oꝫ q̄ pccõꝛ cũ sit reus habeat aliũ hoĩem iudicẽ. sed iudex nõ dꝫ iudicare de ignotis. g° necessariũ est q̄ pccõꝛ manifestet iudici suã cãm. Rñdeo q̄ hoĩes ꝺ necessitate tenẽtur cõfiteri pccã sua sacerdoti. qa xp̄us h° ꝑcepit iplicite ĩ figura cũ dixit leproso mũdato. Uade oñde te sacerdotib⁹. math. 8°. ⁊ ẽt sine figura. ĩ hoc q̄ ñ tm̃ ptãtẽ iudicãdi ĩ foro exteriori ꝺdit discipulł accipiẽdã ab alijs mediãte petro cui eã pmisit añ passionẽ. cũ sibi dixit illud qđ scriptũ est. math. 16°. Tibi dabo claues ⁊c. ⁊ ꝺdit post resurrectõem cũ dixit ei. Pasce ⁊c. Jo. 21°. sed ẽt dedit ptãtẽ iudicãdi in foro cõsciẽtie nõ. tm̃ aplis quoꝝ sũt epi successores sꝫ ẽt alijs discipulł quoꝝ sũt successores iferiores sacdotes ⁊ illã ptãtẽ oĩb⁹ imediate ꝺdit p seipm̃ cũ post resurrectõeꝫ dixit eis. Accipite spm̃ sanctũ. quoꝝ remiseritis peccata remittũtur eis ⁊ quoꝝ retinueritis retenta sũt. Jo. 20. qbus aũt datur ptãs iudicãdi de aliqua cã implicite datur eis ptãs cognoscendi de illa. nullus. n. põt eẽ bon⁹ de his que ignorat. sacerdos aũt cognoscere nõ põt sufficiẽter fore sacta cõsciẽtie pccõris nisi pccõꝛ ei cõsciẽtiã suã p cõfessionẽ apiat. Sed forte dices q̄ ex dcĩs nõ sequtur q̄ pccõꝛ teneatur de necessitate cõfiteri sacerdoti. sed q̄ si cõfitetur sacerdos põt ipm̃ iudicare de cõfessis. sed hec euasio friuola ẽ. nullus. n ẽ iudex meus p quo nõ teneoꝛ sacer nisi qñtũ uolo. cũ g° xp̄s sacerdotes cõstituerit iudices alioꝝ ĩ foro ꝯsciẽtie tenẽtur pccõres de necessitate salutis cõfiteri pccã sua sacerdoti. ⁊ iõ bñ dic sap. puer. 28°. c°. q. q abscõdit scelera sua nõ dirigetur. Auctoritas ẽt aplica h° ꝑcepit ꝑmulgant. Unde Ja. in canonica sua postq̄ꝫ dixit. infirmatur qs ex uobis inducat ꝑsbyteros ecclie ⁊c. ⁊ cito p⁹ subiũgit cõfitemini alteruťꝝ pccã ñra ⁊ orate ꝓ inuicẽ ut saluemi. in quo pꝫ q̄ intellexit confessionẽ eẽ faciẽdã sacerdotibus. ⁊ eã esse necessariã ad salutem. ⁊ p hoc qđ dixit ut saluemi qđ nõ tm̃ referẽdũ ẽ ad h° qđ dixit. orate ꝓ inuicẽ. sed ẽt ad h° qđ dixit cõfitemi. qñto aũt orare sit necessariũ ad salutẽ põt uideri ex his q̄ dcã sũt supius de oiõe. di. 15ª. Preceptũ ẽt de cõfitẽdo sacerdoti. ecclia circũstãtiauit q̄tũ ad illuꝫ cui cõfitẽdũ ẽ. et q̄tũ ad tp̄us cõfitẽdi. ⁊ q̄tũ ad modũ. ex de peni. et remi. Oĩs utriusq̄ sexus. ubi sic dr̃. Oĩs utriusq̄ sexus fidelis postq̄ꝫ ad annos discretõis puenit oĩa sua pccã saltẽ semel ĩ anno fidelr̃ confiteatur ꝓpo suo sacerdoti. ⁊ iniunctã sibi penitẽtiã ꝓ uiribus studeat adimplere. ex ꝑdictis patet p cõtritõem mortale pccñ ñ remitti sine cõfessiõe in re uel in ꝓposito explicite uel ĩplicite. et sic dꝫ intelligi illud qđ dicit de peni. di. 1ª. c°. Si cui. §. Ex his. nullus añ cõfessionẽ oris et satisfactõnem opis pcci abolet culpã. Ad p° in opposi tũ ꝺđ. q̄ inhonesta corpis expedit qñq̄ꝫ manifestare medico ad curatõem ⁊ hac ĩtentõne manifestanda sũt ẽt inhonesta aĩe sacerdoti tãq̄ꝫ medico aĩe. Ad 2° ꝺđ q̄ fm̃ qđ dicit mgr̃ in lra huius di. c°. ult. illud uerbũ ad publicã penitẽtiã referẽduꝫ est. ibi n. ṽtutes lachrymaꝝ ⁊ cõfessiõis oñdẽs significar̃ uoluit q̄ lachryme occulte ⁊ secreta cõfessio. sic q̄ sit soli sacerdoti lauãt delictũ qđ pudoꝛ est publice cõfiteri. ⁊ qđ p⁹ hoc dicit se lachrymas petri legisse nõ cõfessionẽ uł satisfactõeꝫ. p h° nõ excludit illa. multa. n. facta sũt q̄ scripta nõ sũt. uel forte nõdũ facta erat institutõ confessiõis q̄ mõ ẽ. Ad 3° ꝺđ q̄ ille q nimis ẽ familiaris uni pti iudex esse non debet ĩ illa cã. extra de officio ⁊ ptãte iudi. deleg. Insinuante. qa sicut dicit glo. ibidẽ. Familiaritatis affectõ ueritatẽ impedir̃ solet. hõ aũt nimis ẽ familiaris carni sue. ⁊ iõ non ẽ rõnabile q̄ sit iudex ĩ illa cã in qua agẽdũ est de punitõe carnis sue q̄uis illa punitõ sit ad aĩe curatõem. Preterea cõfessio ñ solũ ordinatur ad taxatõem emende imo

ad aliquã relaxatõem pene uirtute clauiũ ꝛ ad susceptõem grẽ. ꝛ qa nullus hꝫ claues in foro penitẽtie nisi sacerdos. iõ nõ ẽ necessariũ cõfiteri nõ sacerdoti. ẽt eũ hñ nõ põt sacerdos. vñ illud uerbũ mgr̃i i lr̃a. d°. 5°. Si defuerit sacerdos pxio uel socio facienda ẽ cõfessio. exponẽdũ ẽ de cõgruitate nõ de necessitate. Ex dcis i corpe qõnis pꝫ solutõ expsse ad qõnẽ scdam.

Tertio queritur

utrꝫ hoies teneãtur cõfiteri pccã sua sacerdoti ex iure natẽ. Et uꝛ̃ qꝫ sic. glo. sup illõ geñ. 3°. Adam ubi es. dic qꝫ uerba sũt increpãtis ꝛ ad cõfessionẽ mouẽtis uel cogẽtis ꝑm aliã lr̃am nõ ignorantis. g° in lege nature tenebãtur hoies ad cõfessionẽ. qõ nõ esset uerꝫ si nõ esset de iure natali. Itẽ ut hꝛ̃ ɗcretorꝫ di. p°. circa pncipiũ. Jus naturale ẽ qõ in lege ꝛ euãgelio cõtinet. sed ex lege diuina tenẽt hoies pccã sua cõfiteri sacerdoti. ut declatũ ẽ in qõne p̃cedẽti. dr̃ ẽt leuit. 16°. qꝫ sacerdos debeat cõfiteri oẽs iniqtates filiorꝫ israel. qõ nõ poterat facere nisi eas sciret. nec scire poterat nisi p eorꝫ cõfessiõeꝫ. g° ad cõfitẽdũ pccã sacerdoti tenẽt hoies de iure natẽ. Itẽ cõfessio nõ tm̃ ẽ ps sacr̃i. sꝫ actus ɥtutis. actus aũt uirtutuꝫ moraliũ sũt de iure nature. g° cõfiteri pccã sacerdoti ẽ de iure nature. Cõtra hu° p° li° de sacra. pte. 9ª. c°. 2°. dicit qꝫ sacr̃m ẽ ex institutõe significãs. sꝫ qõ ẽ ex institutõe, nõ ẽ de iure nature. g° sacrꝫ nõ ẽ de iure natẽ. Sꝫ ɔfessio ẽ ps sacr̃i pñie. g° nõ ẽ ɗ iure natẽ. Rñ° duplex est cõfessio. s. mẽtalis q̃ fit soli deo. ꝛ hec ẽ de iure nature. q̃dã uocalis q̃ fit sacerdoti. et hec nõ ẽ de iure natẽ. qa nihil ẽ de iur̃ nature nisi illa p̃ma p̃ncipia agibiliũ quorꝫ ueritas ultro offert se naturali cognitõni pratici ĩtellect⁹. uel ea q̃ ex eis p modũ cõclusionũ imediate uel mediate sequũtur. ꝛ qa ex illis p̃ncipiis sequit̃ p modũ cõclusionis. qꝫ hõ deo laudis cõfessionẽ exhibeat tã corde q̃ꝫ ore. ꝛ cõfessionẽ pccõrꝫ mẽtalẽ p eorꝫ recognitõem ꝛ detestatõeꝫ i corde. iõ tales cõfessiões sũt de iure nature. sꝫ cõfiteri pccã sacerdoti nõ ẽ de p̃mis p̃ncipiis agibiliũ. quorꝫ ueritas ultro se offert natẽali cognitõni. nec seqtur ex p̃mis p̃ncipiis iuris naturalis p modũ cõclusiõis. nec immediate nec mediate. ꝛ iõ cõcedẽdũ ẽ talẽ cõfessionẽ nõ eẽ de iure nature. Ad p^m in opp^m ɗõ qꝫ illa glo. loqt̃ de ɔfessiõe faciẽda deo. Ad 2^m ɗõ qꝫ lex diuĩa ñ tm̃ cõtinet legẽ nature. sed supaddit. ut supius habitũ ẽ li°. 3°. di. 37ª. q. pª. ꝛ iõ ñ seqt̃ qꝫ si aliqd sit ɗ lege diuĩa qꝫ sit de lege natẽ. Qõ ẽt dicebatur in ar° de cõfessiõe q̃ fiebat in lege ueteri. sciẽdũ qꝫ illa erat gñalis ꝛ indisticta. ad quã tenebãtur aliquo m°. s. p determiatõnẽ sacrificiorꝫ. Vñ illa cõfessio pccõrꝫ filiorꝫ israel quã faciebat sacerdos erat in gñali tm̃. Ad 3^m ɗõ qꝫ ꝛ si talis cõfessio nõ sit de iure natẽ absolute. tñ ẽ ɗ iur̃ natur̃ ex suppositõe diuini p̃cepti ꝛ ecclastici. natẽale. n. iudiciũ rõis dictat debere fieri illud qõ deus p̃cipit.

Quarto queritur

utrũ oẽs teneantur cõfiteri pccã sua sacerdoti. Et uꝛ̃ qꝫ nõ. Illi. n. tenẽtur cõfiteri q nõ tenẽtur penitere. sꝫ hñtes sola pccã uenialia nõ tenẽtur peniteꝛ̃ i hac uita. qa ut supius habitũ ẽ remitti pñt post hãc uitã. g° illi q nõ hñt nisi pccã uenialia nõ tenẽtur cõfiteri. Itẽ hñtes pccã mortalia nõ tenẽtur cõfiteri de uenialibus. Sꝫ carẽtes pccõ mortali nõ tenẽtur ad cõfessionẽ alicuius qõ nõ tenẽtur ɔfiteri si hñent pccm̃ mortale al' pccm̃ mortale cõditõnẽ pccõris faceret meliorẽ. g° illi qui nõ hñt nisi pccã uenialia nõ tenẽtur cõfiteri. Itẽ ex ɗ electõe. Innotuit. ñ hꝫ ĩperiũ par ĩparẽ. g° ad p̃ceptũ ɗ cõfitẽdo cũ fuerit factum p papã nõ tenẽtur eius successores. Iteꝫ nemo tenetur ad impossibile. sꝫ multi sunt q nõ pñt loqui. g° multi sũt q nõ tenẽtur ad cõfessionẽ. Itẽ nemo tenetur cõfiteri duobus. g° cũ sacerdos nõ intelligit liguã pccõris nõ tenetur pccõr sibi cõfiteri per interp̃tẽ. quia tũc cõfiteretur duob⁹. Itẽ illa decretalis. Omnis utriusqꝫ sexus. non obligat ad cõfessionẽ nisi fideles ãnos discretõis hñtes. sed multi sũt q ante annos illos peccãt. g° infideles ꝛ plures alij peccatores nõ tenẽtur ad cõfessionẽ. Itẽ nullus debet mẽtiri i confessiõe. sed possibile ẽ qꝫ aliqs ueniẽs ad sacerdotẽ cui nõ ẽ cõfess⁹ ãno illo nulluꝫ pcĩ⁹ hẽat pccm̃. g° ãno

illo sibi cõfiteri ñ tenetur. alias oporteret eũ mentiri in cõfessione. Cõtra ut hitũ est supius. cõfiteri sacerdoti ẽ p̃ceptũ dei. sed ad p̃ceptũ dei oẽs tenetur. Jtẽ confiteri sacerdoti p̃ceptũ ẽ aplice sedis ꝫ sic dr̃ decretoꝝ di. 19. Sic oẽs aplice sedis sanctiones accipiẽde sũt tanq̃ ipi⁹ diuina uoce petri firmate. ergo idẽ ut p̃us. Rñ deo q̃ regulariter oẽs tã fideles q̃ȝ infideles tenẽt ad faciẽdũ cõfess. oĩe sacdoti xp̃iano iq̃ztũ ĩll'ũ p̃ceptũ ẽ p̃cep⁹ dei q pleitudinẽ ptãtis hȝ ul'r sup oẽs. ⁊ p̃ceptũ ul'r dedit. si aũt ñ eẽt p̃ceptũ nisi ab ecclia ad eius obseruatõem nõ tenerẽtur illi q sacrĩȝ baptismi nũq̃ȝ susceperũt. qa ut supius oñsũ est. di. 7ᵃ. pᵃ. q. ar. 2. Uicario xp̃i nõ fuit cõcessa directe ptãs sup illos q sacrĩȝ baptismi nõ susceperũt qd̓ ẽ ianua qua ĩtratur in ecclĩam militãtẽ. ⁊ qa diuinum p̃ceptũ cũ sit rõnabilissimũ nõ obligat ad aliquid irrõnabile. iõ ad obs̃uatõem h⁹ p̃cepti nõ tenẽtur hoĩes q̃ hñt de nõ cõfitẽdo rõnabilẽ cãm ⁊ legitimã excusatõnẽ. sic sũt illi q nõ hñt copiã sacerdotis. nõ. n. vd̓ ut quidã dicũt q̃ tales de necitate teneãtur laicis cõfiteri. cũ nõ sit p̃ceptũ cõfiteri nisi sacerdoti. Ad pᵐ i opp⁹ vd̓ q̃ q̃uis hõ nõ teneat peniter̃ de uenialib⁹ eo q̃ sit stare pñt cũ grã et post hãc uitã remitti. q̃ ppter nõ sepant. nec a regno ecclie militãtis nec triũphãtis. ⁊ iõ p se nõ idigẽt d̓ necessitate officio clauiũ quo apiatur r̃gnũ. tñ p accñs hõ tenetur de illis penitere et cõfiteri sic declitũ ẽ supius di. p̃cedẽti. i illa qõe. Utꝝ necessaria sit penitẽtia d̓ uenalibus ubi dcm̃ ẽ eo q̃ ppter obs̃uatõnẽ statuti eccliastici hõ tenetur uenialia cõfiteri si nullũ hȝ mortale ad cõfitẽdũ. aliq tñ dicũt q̃ tal' ñ tenet ad dicẽdũ sacdoti aliqd̓ pccm̃ i spãli. ꝫ tm̃ ad dicẽdũ q̃ ñ crdit se hr̃e nisi uenialia tm̃. Ad 2ᵐ d̓d̓ q̃ q̃ȝuis hñs mortale pccm̃ ñ teneatur de necessitate uenialia cõfiteri. ex hoc nõ seq̃tur q̃ p pccm̃ mortale sua cõditõ efficiat' melior. qa multo peius ẽ hr̃e mortale ⁊ nõ teneri uenialia cõfiteri q̃ȝ teneri cõfiteri uenialia ⁊ nõ hr̃e mortale. Ad 3ᵐ d̓d̓ q̃ q̃ȝuis un⁹ papa nõ hẽat imperiũ in successorẽ. tñ de⁹ habet imperiũ sup eos q implicite p̃cepit cõfessionẽ eẽ faciẽdã sacerdoti ut uisũ est.

Et rõne hui⁹. papa tenetur ad obseruatõnem huius p̃cepti de necessitate. ad obs̃uãdũ aũt ipm̃ s̃m circũstãtiatõem ordinataȝ a concilio generali tenetur de cõgruitate. 25ᵃ. q. pᵃ. Cõfidim⁹. ⁊ infra. e. q Justitie. ubi dr̃ sic. Justitie ac rõis ordo studet ut qa successoribus desiderat mãdata sua seruari p̃decessoris sui pcul dubio uolũtatẽ et statuta custodiat. Ad 4ᵐ d̓d̓ q̃ ille q nõ pt loqui debet cõfiteri signo uel nutu. eo mõ quo põt. 26ᵃ. q. 6ᵃ. Qui recedunt. Jlli aũt q loq põt sacerdotẽ pñtẽ nõ sufficit cõfessio p scripturaȝ fcãm. qa q̃ȝuis sit ad manifestãdũ pccñ. tñ qa ẽ ps sacri req̃ritur determiat⁹ manifestãdi modus. s. p actũ quo p̃cipue manifestari consueuit hoĩs cõscĩa. ⁊ hic ẽ actus loquendi. vnde mgr̃ i lr̃a. c. 4. dic q̃ dñs docuit corpali pñia pccã cõfitenda. nõ p scriptũ manifestanda. nec ẽt p nũciũ s̃m mgr̃m ibidẽ. ut q p se peccauit p se erubescat. Ad 5ᵐ d̓d̓ q̃ i illo casu iterp̃s ⁊ sacerdos p una psona cõputãtur. tñ ur̃ aliq̃b⁹ q̃ pccõr i illo casu confiteri nõ tenet nisi iquãtũ posset sacerdoti oñdere p signa. cõfiteri. n. p interp̃tẽ nullo iure nec positiuo nec diuio ẽ cõstitutũ. ⁊ cũ cõfiteri sit multũ difficile ñ̃ur̃ tutũ plus artare cõfessionẽ q̃ȝ artetur per ius diuinũ ul' positiuũ. ut. n. dr̃ puer. penl. q uehemẽt' emũgit elicit sãguine. Ad. 6ᵐ. d̓d̓ q̃ decretalis ꝫ glo. ibidẽ p annos discretõis tẽpus intelligit quo hõ ẽ doli capax. qa tũc põt peccar̃. qd̓ magis accelera tur ĩ uno q̃ȝ in alio. qd̓ aũt ĩ argumẽto tãgebatur de ĩfidelibus solutũ ẽ. Ad ulti⁹ d̓d̓ q̃ tali sufficeret dicere se nullũ cõmisisse pccm̃ qd̓ sciat postq̃ȝ legitime cõfess⁹ est. Uel p̃t dici q̃ talis nõ teneret' cõfiteri. qa carere lõgo tp̃re oĩ pccõ tã ueniali q̃ȝ mortali nõ põt hoĩ conuenire nisi ex p̃uilegio spãli. ⁊ statuta nõ se extẽdunt nisi ad ea q̃ euenĩũt de lege cõi. 19ᵃ. q. 2ᵃ. Due. §. lex. ubi dr̃. q̃ q lege p̃uata ducitur nulla rõ exigit ut a lege publica cõstrĩgatur. Et simile habetur extra de reglarib⁹. Licet.

Quinto queritur

Utꝝ sacerdote absente teneatur penitẽs ei cõfiteri p scriptũ. Et ur̃ q̃ sic. Qui obligatur ad faciendum aliquid si non potest

totum ꝯplere. tñ tenetur facere qḋ pót. sꝫ hoies obligãtur ad cõfitẽdũ pccã sua sacerdoti. ergo si aliqñ hoc pfecte cõplere ñ põt tenẽtur facere de hoc qḋ põt. ergo si nõ hñt põtiã sacerdotis cui pccã sua possint manifestare p vbũ si põt scribere tenẽtur ea sibi manifestare p scriptũ. Cõtra. sicut necessariũ est confiteri uerbo uel nutu si assit facultas. ita necessariũ ẽ cõfiteri sacerdoti si haberi põt. sed si sacerdos haberi non possit necessariũ ñ ẽ ꝯfiteri nõ sacerdoti. dic. n. mgr̃ huius di. c. 3°. nõ dico ut cõfitearis pccã tua cũ seruo tuo. g° a sili nõ tenetur ea hõ manifestare sacerdoti scripto q̃uis nõ possit vbo. Rñdeo ꝙ sacerdote absente nõ tenetur pẽitẽs tẽtione necessitatis ei cõfiteri p scriptum. qa ad hoc nõ obligat' hõ de iure nature. quia ut supius hitũ ẽ cõfiteri pccã sua sacerdoti nõ est p̃ceptũ legis nature q̃uis aũt obligetur hõ ad hoc si habꝫ sacerdotẽ põtẽ ex iure diuio ꝛ positiuo. nõ tñ iuenio p̃ceptũ a iure diuio uel positiuo ut p scriptũ ea teneatur manifestare sacerdoti cũ ipm nõ põt habere põtẽ. ꝛ hoc ẽ rõnabile. sacmentũ. n. penitẽtie ñ ẽ iudicio publico sed secreto ĩ quo iudicio sacerdos tet' pẽitẽtẽ diligẽter examiare pcci. ꝛ pccõꝝ circũstãtias inquirendo ut prudenter intelligat q̃le ei debeat p̃bere cõsiliũ et cuiusmodi remediũ adhibere diuersis expimẽtis utendo ad sanandũ egrotũ extra de pe. ꝛ remis. Ois utriusqꝫ sexus. Si aũt penitẽs teneretur tẽtõe necessitatis cõfiteri p scriptũ sua pccã sacdoti absẽti imĩerꝫ piculũ ne aut esset defectus ĩ p̃dicta examinatõe aut de pccõꝝ penitẽtis reuelatõe. lr̃e. n. faciliter põt pdi. aut p nũciũ maliciose apiri aut p nũciũ ignorãtiã tradi illi cui nõ mittũtur q eas apiret. aut sacerdos si ẽ maliciosus posset pãdere cõfessionis vbũ ꝛ cõtra penitẽtẽ p manũ suã pbare talia pbatõe pbabili absqꝫ hoc ꝙ in hoĩs iudicio posset dephendi ꝛ hec ultima rõ ẽt cõcludit ꝙ sacerdoti põti penitens q nec vbo nec nutu posset cõfiteri nõ teneretur tẽtione necitatis cõfiteri p scriptũ. Uñ si hoc faceret nõ ẽ necitatis sed superogatõnis. Ad ar° in opp° ḋḋ ꝙ frequẽter cõtingeꝛ põt ꝙ obligatus ad faciẽdũ aliqd p unũ modũ nõ tenetur illud facere si modũ illũ obseruare nõ põt. Unde iudex q̃uis teneatur exequi iuste qḋ iustũ ẽ. iux̃ illud deutero. 16°. Iuste qḋ iustũ ẽ exequeris. nõ tñ tenetur exequi illud iustũ si exeq iusto mõ nõ põt. Silit' dico ꝙ q̃uis hõ teat' ꝯfiteri uerbo uel nutu. non tñ de necessitate ꝯfiteri qñ ꝯfiteri ñ põt aliq° p̃dcõꝝ mõꝝ.

Sexto queritur

utꝝ confitẽs alicui sacerdoti oĩa peccata sua de quibus est memor si diu post acceptã absolutõem recordetur alicuius mortalis pcci qḋ añ suã cõfessionẽ cõmiserat teneatur tẽtõe necitatis illḋ pccm̃ cõfiteri illi eidẽ sacerdoti. Ad istã qõnẽ forte diceret qdã ꝙ sic. qa forte eis uideretur ꝙ sic pccm̃ ẽ diuidere ꝯfessionẽ sciẽter. ita aliquo mõ pccm̃ ẽ cõfessionẽ diuisã ignoranter nolle reuiure post ignorãtie remotõeꝫ. Preterea, ea que ptinẽt ad eũdẽ foꝝ uidentur deber̃ ptractari p eũdẽ iudicẽ sub quo ẽ iudiciũ inchoatũ nisi sit legitima cã excipiendi contra iudicem illum. ꝛ cõmode possit haberi. sed cõfiteri pccm̃ oblituꝫ ptinꝫ ad eũdẽ. foꝝ in quo confessa sũt alia pccã. qḋ patet p hoc ꝙ si aliquis impetrauerit p̃uilegiũ qḋ semel possit facer̃ uni sacerdoti quẽ elegerit suam cõfessionẽ gñalẽ si post suã cõfessionẽ factã recolat ḋ aliquo qḋ tũc tradiderat obliuioni põt de illo eidem sacerdoti cõfiteri ꝛ ab eodẽ absolui. Uñ posset eis uideri qḋ pccm̃ tp̃re cõfessionis oblitũ et postea cognituꝫ ẽ ad eundem sacerdotẽ referẽdũ. Mihi aũt distinguẽdũ ur̃ ꝙ aut tp̃re cõfessionis penitẽs adhibuit debitã diligẽtiam put de lege cõi hũana pmittit fragilitas ut memoriã hẽat omniũ pccõꝝ suoꝝ mortaliuꝫ aut fuit ignorãs ignorantia affectata uel crassa. si scḋo mõ. credo ꝙ recta rõ exigit ut illud idem pccm̃ confiteatur eidẽ sacerdoti si illũ cõmode põt ĩuenire ꝛ non sit ab illo sacerdote iterdcã postea absoluẽdi potestas aut p̃dcm̃ pccm̃ ꝛ oĩa alia pccã mortalia priori sacerdoti cõfessa put põt recolere confiteatur alteri sacerdoti. si primo mõ. non credo ꝙ priori sacerdoti teneat' tẽtõne necessitatis illḋ peccatũ confiteri. tenet' tñ illud pccm̃ cõfiteri aliĳ sacerdoti

q̄uis eni de isto fuerit absolutus q̄tū ad iudiciū eccl'e triūphantis 7 militātis. q̄z sacerdos absoluere pōt de cōfessis 7 de predicto mō oblitis. tñ q̄z absolutō de oblitis debet intelligi sub hac cōditiōe. ut. s. q̄n reducta fuerit ad memoriā dicant' illi sacerdoti i confessione q̄ ab illis pōt absoluere tenet' illō cōfiteri p' ei' remotā obliuiōez.

Septimo queritur

utrum possit dispensari cū aliquo ut nō teneatur cōfiteri. Et uidet' q̄ sic. dispēsatō ē quedā iuris iterp̄tatio i leniorē pteȝ. Sȝ papa it' p̄tari pōt uerba euāgelij. 2ª. q. 4ª. presul. g° ñ obstāte q̄ ꝯfiteri sacerdoti sit p̄ceptū euāgelicū papa pōt i illo dispēsare. Item tantā ptātē hȝ quicūq̄ȝ papa q̄taȝ habuit btūs. Petr'. sȝ btō Petro dictū ē. q̄d cūq̄ȝ solueris sup terrā. 7c. Math. 16°. g° q̄ absolutus ē a p̄cepto confessionis p papā a ꝺo absolutus ē. Itē lex nō obligat añ sui p'mulgationē. sed lex de cōfitendo sacerdoti p̄mulȝ ꝯta fuit p aplos ut supius dictū ē. cū g° papa possit dispēsare ꝯ canōes aplorū. 82. di. Presbyt'. uȓ q̄ papa possit dispēsare i p̄cepto de cōfitēdo sacerdoti. Item sicut p̄cepta noui testamēti sunt a deo. ita p̄cepta ueteris. sȝ p̄ceptū ē i ueṫi testamento decimas soluere. i quo tñ p̄cepto papa dispēsare pōt. extra ꝺ ꝺcimis. Ex pte tua l'ra. 7 c° sequēti. g° sil'r nō obstāte q̄ preceptū de cōfitē° sacerdoti sit p̄ceptū noui sacramēti papa i illo dispēsare pōt. Item .13ª. di. i p̄ncipio ꝯ ius nature pōt dispēsari cā maioris mali uitādi. sȝ oē ius nature ius dinū ē. q̄uis nō oē q̄ꝺ est de iure dino sit de iure nature. g° in oī p̄cepto dino papa pōt dispēsare cā maioris mali uitandi. Cōtra. papa cōtra euāgeliū dispēsare nō pōt. 25ª. q. 1ª. Sūt q̄daȝ. sȝ ꝯfiteri sacerdoti ē p̄ceptū euāgelicū ut superius oñsū est. g° papa in illo p̄cepto dispensare non pōt. Itē aut hō pōt obseruar' illō p̄ceptū aut nō. si nō. dispēsari nō indiget. si sic rōnabl'e ē q̄ fuet. Sȝ ꝯ rōnē nō ē fidelis dispensatis. sȝ crudelis dispensatio q̄ sȝ Berñ. li°. 3°. de cōsideratione. c°. 14°. g° papa in p̄cepto de cōfitendo sacerdoti dispensare nō pōt. q̄z at ibi ꝺȓ papa penitus ē dispensator i edificationē nō i destructionē. Rñdeo cōfiteri sacerdoti ē de iure diuino ut supius oñsū ē. Sȝ obseruationis eius circūstantiatio ē ꝺ iure pure positiuo. Cū g° papa sit subditus iuri dino 7 sit supra omē ius pure positiuū dispensare nō potest cū aliquo q̄n teneat' cōfiteri sacerdoti. Sed q̄ nō teneat' cōfiteri eo mō quo det'miatū ē a cōcilio generali. i hoc papa dispēsare pōt. q̄z illa circūstātiatio ē de iure pure positiuo. Ad p'm in oppositū ꝺꝺ q̄ dispensatio nō ē iuris iterp̄tatio. sȝ aliqua ei' r̄laxatō seu rigoris eius tempatio ex aliqua rōnali cā. Ad 2m ꝺꝺ q̄ p illō uerbū nō fuit p̄missa Petro potās ꝯ ius dinū uel nature. Sȝ sup oē ius pur' positiuū. Et ego ꝯcedo q̄ papa pōt nouū ius ꝯstituer' 7 ius pure positiuuȝ mutare renouare 7 reuocare sicut sibi placet. q̄uis hoc nō deceat ipsū facere sine rōnabili cā. q̄z sicut dic. Berñ. li°. 3°. de ꝯsi. c°. u°. Indecēs ē pape uolūtate p lege uti. Ad 3m. ꝺꝺ q̄ q̄uis lex nō obliget āte sui p̄mulgationē. tñ robur suū p̄ncipaliter hȝ ab instituēte. q̄uis aūt cōtra statuta aplorȝ possit papa dispensare. nō tñ ꝯ statutū diuinū. Ad. 4m. ꝺꝺ q̄ mō aliquo dare decimas ē de iure nature. i q̄tū. s. p deciam intelligit' aliqua portio necessaria ad sustentationem ministrorum dei inq̄tū etiā accipitur determinate p parte decia fuit de iure dīno q̄tū ad pplm israel. Sȝ q̄tū ad alios hñtes possessiones tp̄ales ē de iure positio exceptis his cū quibus dispensatū ē tacite ut' exp̄sse. p° mō accipiēdo decias papa dispēsare nō pōt q̄n hoies teneāt' dare decimā. q̄z nō pōt dispēsare ꝯ ius nature. 2° āt mō dispēsare pōt. q̄z etiā decie sūt bōa ecclesie quorȝ papa ē p̄ncipalis dispensator. pōt ill'ꝺ q̄b' rō exigit. ut. s. r̄ligiosis 7 pauperibus dare decimā quā alias teneretur soluere. Ad. 5m. ꝺꝺ q̄ in hoc nō ē assētiēdū Gratiano. Uñ 7 in hoc glo. ipsū rep̄hēdit ibidē. Ad. 2m. ad ptē secūdā q̄uis cōcedi possit grā cōclusionis. tñ nō cogit. q̄z q̄uis aliquis possit obseruare p̄ceptū. tāta tñ posset esse difficultas 7 piculū in obseruando rōe aliquorȝ accidentiū que possūt supuenire q̄ ibi eēt cōueniēs rō dispēsādi.

Octauo queritur

utrum cōfessionē factā p̄ p̄o sacerdoti r̄spectu

eorūdē peccõꝝ i nūero necessariū sit iterarī
Et uī q̄ sic. de pñia di.6ª.c°.1°.ꝛ mgr̄ di.
p̄senti.c°.5°. Qui uult cõfiteri pccā ut iue
niat grāz q̄rat sacerdotē scientē ligare et
soluere. Sꝫ qñq3 ꝓprius sacerdos nescit li-
gare ꝛ soluer̄. g° pccā talia sacdoti cõfessa
oꝫ iterū alij sacerdoti ꝯfiteri. Itē qñq3 ac
cidit q̄ ꝯfessione facta ꝓp̄ sacerdos uidet
aliqd̄ pccm̄ d̄ quo nõ p̄ot peītētē soluer̄. sꝫ
ip̄m ad sup̄iorē remittit. g° i hoc casu ideꝫ
pccm̄ in numero iteꝝ ꝯfiteri tenet̄. Itē me
dicus ñ cūi debet scire īfirmitatē. sꝫ ea que
infirmitatē aggrauāt. Sꝫ pccā p̄t̄ita q̄zuis
r̄missa aggrauāt sequētia. g° ille q̄ recidi-
uat i pccm̄ mortale tet̄ iteꝝ ꝯfiteri pccā p̄-
terita. Itē ꝯtiger̄ p̄ot q̄ peītēs tradat o-
bliuiōi pñiaꝫ sibi īiūctā ante e⁹ expletionē.
cū g° teneat̄ satisfacere de pccō ad arbitri
um sacerdotis. ꝛ sacerdos sibi taxare pñiā
iuste nõ p̄ot. nisi sciat culpā. uī q̄ ī hoc ca
su teneat̄ hō eadē pccā i numero iterū ꝯfi
teri. Itē p opa facta i mortali pccō nõ fit
satisfactio. sꝫ cõfessio ē ps satisfactiōis de
peni. di. pª Si cui. §. hoc idē. ꝛ mgr̄ p̄ñti di.
c°.4°. g° ꝯfessio facta in mortali pccō ē de
eisdē pccis i numero iteꝝ facienda. Item
cõfessio diminuta ñ īpetrat grāz. qñ. s. pec
cator celat uni qd̄ dicit alij. de pñia. di. 5ª.
c°.1°. g° uidet̄ q̄ pccā sic cõfessa iterū sunt
de necītate ꝯfitēda. Cõtra mgr̄ i p̄ñti di.
c°.6°. ꝛ hētur de pñia di. 1ª. mensurā. §. non
ita. Nõ ē necesse ut q̄ semel sacerdoti cõ-
fessi fuerimus denuo ꝯfiteamur. Itē nõ ē
necessariū iterare medicinā si nõ iteratur
morbus. Sꝫ idē pccm̄ i numero iterari nõ
potest. ergo de eisdem peccatis in numero
nõ ē neciūꝫ iterar̄ ꝯfessionē. R̄ñdeo q̄ v̄e
peītēs ꝛ ꝯfessus ꝛ rite a ꝓprio sacerdote ab
solut⁹ ul̄ ab eo q̄ p̄ot q̄cūq3 sit ille ꝛ pñiaꝫ
sibi iniūctā in memoriā retinēs nõ tenet̄ d̄
necessitate eadē pccā in numero iteꝝ ꝯfite-
ri. tñ sicut dicit mgr̄ ī l̄ra in hac di. c°.4°. ꝛ
ē de pñia di. 1ª. Mēsurā. §. quē peītet. q̄to
pluribus q̄s ꝯfitet̄ in spe ueniē turpitudi-
nē criminis tanto facili⁹ cõsequet̄ grāꝫ r̄mis
sionis. nõ. n. rõnabile ē ut p eadē causa ne
cessariū sit hoīeꝫ bis iudicari i eodē foro.
Ad p⁰ in opp⁰ d̄d̄ q̄ sacerdos qui nescit
ligare nec soluere eo q̄ forte est idiota uel
totaliter ignorās non rite absoluit. ꝛ ille q̄

scit talē eē illū sacerdotē ꝛ aliū querere ne
gligit uere penitēs nõ ē. Unde p⁹ uerba al
legata subiūgit mgr̄ in l̄ra. ꝛ etiā decretuꝫ
sic. nec cū negligēs circa se extiterit negli-
gat̄ ab illo q̄ eū misericorditer monet ꝛ pe
tit. ne ambo in foueā cadant quā stult⁹ eui
tare noluit. Uñ cõcedo q̄ tali sacerdoti sci
enter cõfessus discreto sacerdoti eadē pec
cata i numero ꝯfiteri tenet̄. Ad 2ᵐ. d̄d̄ q̄
in isto casu peītēs idē pccm̄ i numero cõfi
teri tenet̄ sup̄iori a quo p̄ot absolui. Alia
āt a q̄bus p̄ot absolui a ꝓprio sacerdote. su
p̄iori iterare nõ tenet̄ de necītate. si oīa i-
tegre dicit ꝓprio sacerdoti i isto casu absolu
tio ꝓprij sacerdotis ꝛ sup̄ioris unā cõplēt
sufficiētē absolutionē. p̄cedere debet tamē
absolutio sup̄ioris. Ad 3ᵐ. d̄d̄ q̄ sicut nõ
oꝫ medicū corpalē scire oīa que aggrauāt
infirmitatē nisi illa que ita notabiliter ag-
grauāt q̄ possent obsistere curatōi. ꝛ sic ñ
ē neciūꝫ ad salutē oīa intīare sacerdoti in
cõfessione que pccm̄ aggrauāt. sꝫ solū illa
que aggrauāt notabiliter q̄ possēt curatōi
obsistere. Sic āt aggrauāt pccā p̄te. ita p⁹
cõfessa ꝛ remissa. i casu tñ in quo notabil̄r
ꝛ p̄iculosa grauitas pcci exprimit nõ possꝫ
nisi dicēdo aliqd̄ p̄us ꝯfessū ꝛ remissū illd̄
pccm̄ teneret̄ peītēs iteꝝ dicere sacerdoti.
4ᵐ. arᵐ. bñ ꝯcludit. Ad. 5ᵐ. d̄d̄ q̄ q̄zuis
confessio facta in pccō mortali sciēter non
ualeat ad r̄mediū nisi dispositiue. tñ ad h°
ualet q̄ tal̄ nõ ē p̄cepti trāsgressor. eēntiā
eiꝫ actuū p̄ceptoꝝ nõ sēp tenemur explere ex
charitate ad uitādū demeritum q̄zuis sine
charitate act⁹ ñ merat̄ p̄miū. Uñ tal̄ ñ tet̄
de necītate eadē pccā i nūero iterū cõfite-
ri sacerdoti. Aliq̄ āt dicūt ꝯriū dñtes etiaꝫ
q̄ tal̄ mortal̄r peccat. q̄r q̄ztū i se ē facit ir
reuerētiā sacro qd̄ ñ uī eē sine sacri ꝯtēptu
Sꝫ cõtra extra de peni. ꝛ re. Ex q̄dā. dī
de illis qui uēiūt ad cõfessionē ꝛ nõ peni-
tēt. q̄ eoꝝ cõfessio ē admittenda ꝛ crebris
ꝛ salubribus mōitis est pñia. indicēda. ab-
soluendi tñ nõ sunt. Unde si absolutionem
nõ recipiāt nõ contēnitur sacrꝫ nec a cõfes
sore nec a confesso. Si autem cõfitēs i mor
tali pccō attritus ē de pccō suo. ita ut pro
babiliter possit p̄sumere eē se dispositū nõ
peccat absolutionē recipiendo. imo frequē
ter i uirtute clauiū p susceptiōꝫ absolutōis

formatur sua attritio. Ad. 6^m^. dicēdū q̄ ille qui scienter diuidit cōfessionē nō ē ve pēitēs. nec uere cōfitetur. ⁊ iō tal' illa eadē pccā mortalia ī nūero tenet' um sacerdoti iterū cōfiteri.

Secundo queritur

Secundo queritur utrum sacerdos pprius possit de iure punire illū q̄ nō cōfitet' semel ī anno. Ad istā qōnē nihil aliud rn̄deo nisi illud qđ dicit' extra d' peni. ⁊ re. Omnis utriusq̄ sexus. ubi dicit'. ōis utriusq̄ sexus fidel' postq̄ ad ānos discretiōis puenerit ōia sua solus pccā saltē semel ī anno fideliter cōfiteatur pprio sacerdoti. ⁊ iūctā sibi pn̄iaz p uirib' studeat adimplere. suscipiēs reuerēter ad minus ī pascha eucharistie sacrm̄. nisi forte de ppⁱ sacerdotis cōsilio ob aliquā rōnabilē cām ad tēpus ab eius pceptiōe duxerit abstinēdū. alioqn uiuēs ab ingressu eccl'ie arceatur ⁊ moriens ecclesiastica careat sepultura.

Consequenter queritur

Consequenter queritur de 3°. pncipali. Et circa hoc querūt' nouē. Primo utrum pēitēs teat' cōfiteri ppo sacerdoti. 2° utrum illi q̄ cōfitent' aliciū hn̄ti ptātē epi teneāt' illo eodē āno cōfiteri suo p̄sbytero prochiali. 3° q̄rit' utrū cōfessi nō sacerdoti quē prochialis sacerdos posuit loco eius credēs eū sacerdotē eē teneāt' illa eadē pccā iterū cōfiteri postq̄ cōfiterit illū cui cōfessi fuerint sacerdotē nō eē. 4° utrū hō teneatur cōfiteri oīa pccā mortalia taz secreta q̄ publica. 5°. utrū teneat' cōfiteri oēs pcci circūstātias. 6°. utrū peccōr statiz teneat' cōfiteri hita opportūitate sacerdotis. 7°. q̄rit' utrum mulier teat' cōfiteri suo p̄sbytero prochiali pccm̄ qđ cū eo cōmisit. 8° utrū cōfessio sacr̄alis possit fieri pluribus sacerdotibus simul. 9° utrū ille. 16. cōditiōes que a magrīs assignāt' requirant' ad cōfessionē que his v'sibus cōtente sūt. Sit simplex humilis cōfessio pura fidelis. Atq̄ freq̄ns. nuda. discreta. libēs. uerecūda. Integra. secreta. lachrymabilis accelerata. Fortis ⁊ accusans ⁊ sit parere parata.

Primo queritur

utrū pēitēs teneatur confiteri proprio sacerdoti. Et uidet' q̄ n̄. magr̄. di. pn̄ti. c°. 5°. Qui oīo cōfitet' sacerdoti meliori q̄ potest cōfiteat'. g° qn̄ pēitēs pōt inuenire meliorē sacerdotez q̄ sit suus pprius nō tenet' suo pprio sacerdoti confiteri. Item Ber. de pcepto ⁊ dispositione. c°. 4°. Iniquū pculdubio foret si statuta pro sola charitate cō charitatē tenerēt'. sz si pēitēs n̄ posset cōfiteri cuicūq̄ sacerdoti cui cōfitēdo utilius puideret aīe sue. pceptū d' cōfitēdo pprio sacerdoti qđ p charitate institutū ē teneret' cōtra charitatē qđ irrationabile eēt. Itez sacerdos propri' ē aliqn̄ idiscretus nimis. aliqn̄ sollicitans ad malū cōfitētē. g° saltē in isto casu nō tenet' penitēs cōfiteri pprio sacerdoti. Itē rōne delicti debet hō iudicari ab illo in c' iurisdictione deliquit. ex̄ de foro cōpetenti. Postulasti. ⁊ 3^a^. q. 6^a^. c°. ult. ubi dicit'. Ibi cā agat' ubi crimē cōmittit'. g° de pccō qđ qs cōmittit ī aliēa prochia nō tenet' cōfiteri pprio sacerdoti. Itē epi abbates exēpti n̄ hn̄t pprios sacerdotes. g° tales nō tenentur cōfiteri pprio sacerdoti. Itē quilibet. sacerdos ptātē clauiuz īmediate hz a xp̄o. cū xp̄s dixit discipulis illud uerbū. Jo. 20. Accipite spm̄ scm̄ ⁊c. nō tm̄ dixit aplis. sz ēt aliis discipulis. g° quilibet sacerdos quēlibet ligare ⁊ soluere ī foro pn̄ie pōt. Itē in casu extreme necessitatis q̄libet sacerdos pōt hoiem absoluere. 26^a^. q. 6^a^. Si p̄sbyter. ⁊ c°. sequēti. ⁊ ex̄ de furtis. Fures. g° hō nō semp tēt' cōfiteri ppo sacerdoti. Cōtra extra de peni. ⁊ re. Ōis utriusq̄ sexus. pcipitur cōfessio pprio sacerdoti faciēda. Item cōfessio facta corā nō suo iudice nō ualet in foro cōtentioso. extra de iudiciis. At si clerici. g° a' simili cōfessio facta illi qui super cōfitētē nullā hz iurisdictionē nō ualet in foro pn̄ie. Item d' pn̄ia di. 5^a^. Sacerdos. §. q̄a aūt. nemo alterius prochianū iudicare p̄sumat. Rn̄deo q̄ sacerdos pp' q̄drupl'r pōt accipi. Uno mō pprius ē sacerdos alicui' hn̄s sup ipz iurisdictionē ordinariā in foro pn̄ie mō tn̄ inferiori. ⁊ sic ē ppus sacerdos ille q̄ cōit' uocat' presbyter prochialis. Alio mō hn̄s iurisdictionē ordinariaz mō pncipali. ⁊ sic epūs ē pprius sacerdos oīuz exn̄tiū ī suo epatu ul' mō pncipalissio ⁊ sic papa ē sac-

dos oīuz xp̄ianoꝝ. 3° mō hn̄s iurisdcōnē delegataz ab aliquo istoꝝ uel a legato dn̄i pape. 4°. mō hn̄s iurisdictionē ex cōi ꝯcessione uel pmissione iuris. ⁊ sic sūt ꝓprij sacerdotes illi quos epi ⁊ abbates exempti eligunt ī cōfessores. talibus eīz ꝑmittit̄ ex iure cōi eligere sibi discretū ⁊ pudū cōfessorez. extra de peni. ⁊ re. c°. ne ꝓ dilatiōe. sic eīz etiā est ꝓpus sacerdos p̄sbyter qcūqꝫ illius quē audit cōstituti in articulo necessitatis. si ꝓpū sacerdotē aliquo triū predcōꝝ mōꝝ nō pōt hēre. ut pꝫ p auctoritates ad hec allegatas ī arguendo. h° etiā 4° mō ē ꝓpus sacerdos uagabundoꝝ qcūqꝫ p̄sbyter prochial' ī cu° prochia uoluerit cōfiteī. qꝛ tales nusqꝫ hn̄t dōiciliū ꝓpū. ff. ad mūicipales. l. Labeo. Similiter dico de illis q dōicilio relicto nauigāt uel it' faciūt q̄rētes q° se ꝯferāt. ff. ad mūicipales. l. Eius. §. Si qs domicilio. sic etiā ē ꝓprius sacerdos pegrinoꝝ ad scā loca. q cūqꝫ prochial' p̄sbyter cui uoluerit ꝯfiteī v̄ ꝯmissis p° q̄ꝫ r̄cesserīt a iurisdcōne illi° ī cu° ptāte hn̄t domiciliū. accipiēdo āt ꝓpū sacerdotē p sacerdote hn̄te iurisdcōnē aliq° p̄dcōꝝ mōꝝ nō ē faciēda ꝯfessio ꝓpo sacerdoti ad h° ut hō n̄ trāsgr̄diat̄ p̄ceptū. ⁊ ꝯseq̄t̄ ꝯfessionis effectū. qꝛ sicut in naturalib° ad aliquez effectū reqrit̄ pote͞a actiua ī agēte ⁊ mat'ia debita ī suscipiēte sic ad effectū ligandi ⁊ soluēdi ī foro cōscie r̄qrit̄ ptās clauiū que dat̄ sacerdoti ī sua ordiatiōe ⁊ materia debita. i. subdit° q habetur ex iurisdcōne aliquo p̄dcōꝝ mōꝝ. Sꝫ accipiēdo ꝓpū sacerdotē. p° mō ul'. 2°. q̄uis sit eis ꝯfessio r̄glariter facien͞a. ī m'tis tn̄ cāib° nō oꝫ. ut ostēsū ē. Ad p° ī opp°. dō q illa auctoritas itelligi debet ī casu in q° licitū ē alicui ꝯfessorē eliger. Ad 2°. dō q iura magis respiciūt utilitatē cōitatis q̄ꝫ unius psōe. Et ideo q̄uis ī casu eēt meli° alicui cōfessorē posse eligere p sua uolūtate q̄ꝫ teneri suo ordiario cōfiteri. tn̄ nō ēt utile p cōitate q cuilibet licitū eēt ꝯfessorē eligere. In cāu aūt ī quo expedit alicui ordiari° dꝫ dispēsare si reqrat̄. qd̄ si noluerit. magis facit subditus utilitatē aīe sue pp bonū obediē͞. cōfitēdo ꝓpo sacerdoti minus bono dū tn̄ sit sufficiens q̄ꝫ ꝯfitēdo alij meliori. Ad 3°. dō q in illo casu dꝫ petere licētiā p̄eitēs a ꝓprio sacerdote uel ab ep̄o uel papa uel a legato pape ut possit alteī ꝯfiteī. etiā ī tali cāu talis licētia sibi denegari nō debet. qꝛ sacerdoti ꝓprio n̄ tenet̄ ī hoc cāu ꝯfiteri d̄ pe. di. 6. Placuit. Ad 4°. dō q ille auctoritates n̄ sūt intelligēde ī foro pn̄ie. sed ꝯtentioso. Ad. 5°. pꝫ solutio q d dicēdū ex dictis ī q̄ōne. Ad. 6°. dō q q̄uis ptātē clauiū oēs discipli recepint īmediate a xp̄o. tamē ptātē iurisdcōnis receperūt īferiores mediantibus apl'is. ⁊ alij apl'i mediante Petro. ut āt uisū ē ī q̄ōne. n̄ tn̄ requirit̄ ī cōfessore ptās clauiū. sꝫ etiaz q hēat in foro p̄eītētie iurisdcōnē ordiariā uel delegatā ex ꝯmissione spali. uel ex gn̄ali pmissiōe iuris sr̄ illū q sibi ꝯfitet̄. Ad 7°. solutū ē ex dcis ī q̄ōne. Ad ar͞a ad ptē aliā dō q ꝓcedūt ī sacerdotē respectu illius sup quē nō hꝫ iurisdcōnē aliquo p̄dcōꝝ mōꝝ.

Secundo queritur

utꝝ illi qui confitēt̄ alicui habenti potestatem ep̄i teneantur illo eodē anno confiteri suo presbytero prochiali. Et uidetur q. ic. 11͞. q. 1͞. Peruēit. si sua uicuiqꝫ ep̄o iurisdictō ⁊ potestas nō seruatur ecclesiasticus ordo confunditur. g° similiter si nō seruat̄ prochiali presbytero. q̄tūcūqꝫ g° aliquis sit cōfessus uel ep̄o uel alicui de licentia eius tenetur confiteri semel in anno suo prochiali presbytero. Item s̄m Ber. 3°. li. de consi. c°. 13. ecclesiastica h'ier. ē ad exēplar euangelice h'ier. sed in angelica h'ier. illud qd̄ conuenit angelis alicuius ordinis ex officio nūqꝫ cōmittit̄ angelo alterius ordinis. ergo similiter non est hoc licitum fieri in ecclesiastica h'ier. Item sacerdos non debet illi dare eucharistiam cuius conscientiam ignorat. cum ergo cuicunqꝫ subdito debeat eucharistiam ministrare semel in āno quilibet tenetur sibi semel in anno confiteri q̄tuncunqꝫ sit confessus episcopo uel eius penitentiario. Item contra rationem est subtrahere alicui cognitionem rei de qua tenetur reddere rationem. sed sacerdos de suis subditis deo tenet̄ redder̄ rationē. g° nō licet ep̄o facere aliqd q° un° p̄rochialis possit cognoscere cōsciaz subditi sui. Itē quilibet tēt̄ ꝯfiteri semel ī anno ꝓprio sacerdoti. extra de peni. ⁊ re. Ois. sꝫ

ep̄us nō ē ꝓpꝰ sacerdos imo cōis. gº pēi tens ɔfitēdo ep̄o uel alicui de licētia eiꝰ nō fuat statutū nisi cōfiteat̃ cuꝫ hoc semel in anno p̄sbytero prochiali. Cōtra maiorem ptātē hꝫ ep̄us sup subditos prochialiū sacerdotū q̄ȝ ipsi p̄sbyteri. qꝛ eā recipiunt ab ep̄o. ꝛ ut hētur ꝑma ꝓpōe de cāis. cā ꝑma plus pōt sup effectū. q̄ȝ 2ª cā. cū gº illi qui cōfitētur alicui de licētia sui p̄sbyteri prochialis nō teneāt̃ anno illo sibi cōfiteri mlꝰ eo minus illi qui cōfitentur alicui de licencia ep̄i. Rn̄deo ep̄us habet. ordīariā iurisdcōnē sup subditos sacerdotū prochialiū. illud āt qꝺ cōuenit alicui ex ordinaria iurisdictiōe ipse pōt cōmittere alij hn̄ti ordinez cōuenietē ad illud officiū exequēduꝫ. extra de ɔsec. eccl̄ie. Aquꝰ. illi gº q ɔfitent̃ legitiē hn̄ti ptātē ep̄i. ꝛ absoluūt̃ ab codeꝫ uere sunt absoluti. nec eadē pccā in nūero tenētur suis p̄sbyteris prochialibus cōfiteri. sꝫ utrū eodē anno teneātur suis p̄sbyteris cōfiteri peccata que post absolutionē incurrūt. opiniōes sūt. Et aliqui dicunt q̄ nō. qꝛ p p̄sbyterū prochialē nō tm̄ intelligit̃ curatus inferioꝛ sꝫ ēt ep̄s. Un̄ ep̄atus q̄nq̄ȝ dicit̃ prochia. ꝛ ep̄us p̄sbyter prochialis. qꝺ ꝓbari posse uidetur p illud qꝺ dicitur extra de prochijs ꝛ alienis prochiāis Nullus. ꝛ. 9ª. q. 2ª. nullus. ꝛ. c. nullꝰ ꝑmas ꝛ. cº. ult. Alij dicūt p p̄sbyteꝝ prochialē n̄ intelligi nisi inferioꝛē curatū qꝛ uerba debent accipi sꝫ q̄ sonāt in usu cōi. Preterea papa in ꝑuilegio cōcesso minoribus ꝛ p̄dicatoribus sup cōfessionibus audiēdis ꝛ heremitanis ex ꝑuilegio spāli nouit̃ emanato declarando uidetur dicere q̄ in illo statuto. Oīs utriusq̄ȝ sexus. intelligit̃ prochialis p̄sbyter ille q in cōi usu sic uocat̃ i hoc q̄ dicit ɔfessi fr̄ibus teneant̃ semel in anno suis p̄sbyteris prochialibus cōfiteri ꝓut statuit ɔciliū gn̄ale. cū. n. dicēdo p̄sbyteris excludit nō p̄sbyteros. ꝛ p hoc q̄ dic suis. excludit nō hn̄tes iurisdictionez super eos. uꝛ̄ q̄ p hoc qꝺ dicit prochialibus excludat ep̄os. alias illud uerbū prochialibꝰ ibi poneretur ꝓ nullo. ubicūq̄ȝ eīꝫ papa dicit aliquid p moduꝫ declarationis iuris si bullatū ē. ad oēs se extendit. etiā si non sit insertuꝫ inter alias decretales. Cū gº ep̄us nō sit sup statutū ɔfessi sibi uł alicui auctoritate eius tenet̃ eodē anno suo curato iferiori semel cōfiteri. nō sic aūt dicēduꝫ ē de cōfitētibus pape. uel hn̄tibus eius auctoritatē absolute. qꝛ papa ē super ɔciliū gn̄ale. pº tn̄ opinio roabilioꝛ. uꝛ̄. Ad pᵐ in oppᵐ ꝺꝺ q̄ cū ep̄us cōcedit alicui ptātē audiendi cōfessiones nō auffert̃ inferiori curato iurisdictio sua. sed seruat̃. qꝛ datur ei coadiutoꝛ ad executionē officij qꝺ sibi incūbit ex sua iurisdictiōe q principalius ē ep̄i q̄ȝ illius. sicut i angelica hierar. dōaꝰ ordinū iferioꝛū excellētioꝛa sunt inferioribus. Ad 2ᵐ. ꝺꝺ q̄ nō ē simile. qꝛ qlibet angelꝰ sufficit plene ad exeqūēdū actus cōueiētes officio suo. nō sic āt uere pōt dici de quolibet inferiori curato. Preterea ista offiª in eccl̄ia militāte fuerūt disticta eccl̄ia latēteꝫ ꝑgnante religionibus utilibꝰ ad huiusmōi officia exequēda. Un̄ postq̄ȝ ꝓdierūt in lucē. cōueniēs fuit ut istoꝝ officioꝝ aliqº mō. s. ꝛ cōmissiōe eēnt pticipes. sicut postumꝰ ptē accipit bonoꝝ q ante suā natuitatem alijs filijs erāt diuisa. ff. de liberis postumis. l. quod dicitur. et. cº. de postumis. l. iª. ꝛ. l. quod causatum. ꝛ insti. de exhereda. libe. §. postumi. Ad. 3ᵐ. ꝺꝺ q̄ cogitō quā pōt hēre sacerdos in foro pn̄ie de consciā subditi sui depēdet a subditi uolūtate. ꝛ iō debet eū reputare idoneū ad suscipienduꝫ eucharistiā si affirmat se penitētem eē ꝛ legitime cōfessū ei q ipm potuit absoluere. si tn̄ sacerdos hr̄et aliq signa ꝓbabilia. q̄ ille n̄ diceret ueꝝ. n̄ tēret sibi eucharistiā ministrar̃. nisi ille sibi facerꝫ sufficiētē fidē. n̄. dico ꝺ hº qꝺ ē ūe pēitēs. nec ꝺ hº qꝺ ē. uer̃ ɔfessus. qꝛ ista n̄ cadūt sub ꝓbatōe. sꝫ ꝺ hº qꝺ ē ɔfessus illi q ipꝫ porat absoluer̃. nisi ipedimtū fueīt ex pte sui ipiꝰ ɔfitētis. Ad 4ᵐ. ꝺꝺ. q̄ sacdos n̄ tēt r̄ddeṙ rōeꝫ de his q subditꝰ suꝰ n̄ r̄uelauit sibi nisi hº ex cl̄pa sua ꝑcesserit. Ad ultᵐ pꝫ qd ꝺicendū sit ex dictis i hac q̄ōne p̄cedēti.

Tertio queritur

utrū cōfessi nō sacerdoti quē prochial̃ sacerdos posuit loco eius credens eum esse sacerdotem teneantur illa eadē pccā iterū cōfiteri. postq̄ȝ ɔsiterit eis illū cui confessi fuerāt n̄ eē sacerdotē. Rn̄deo q̄ tales tenētur illa eadē pccā si illoꝝ sint mēores iteꝝ

cõfiteri sacerdoti. q2 ꝑm rei ueritatē de illꝰ ñ sũt rite ↄfessi. nec sacr̃z pñie susceperunt. nz tñ iudicandi sũt peccasse tãq̃z trãgressores statuti de cõfitẽdo. q2 eos ignorãtia inuincibilis seu ꝓbabilis excusauit. ꝛ dico q̧ illa cõfessio eis fuit meritoria. nõ tñ eis tã utilis ceteris paribꝰ ac si cõfessi sacerdoti fuissent. q2 ñ sacerdos nõ põt cõferre pñitẽti illꝰ bñficiũ q̃ꝺ sacerdos ex ui clauiuz ↄministrat.

Quarto queritur utrũ hõ teneatur ↄfiteri oĩa pccã mortalia tã secreta q̃z publica. Et uꝛ̃ q̧ nõ. Magister supra di. 16ª. c. 1. Cõtritõ ē ↄ pccm̃ cordis. gͦ ꝺ peccatis cordis ñ tenent̃ hoĩes ↄfiteri. s3 tm̃ cõteri. Itẽ cõfessio ē p quã morbꝰ latens in spe uenie apit̃. gͦ nõ tenemur cõfiteri ꝺ patẽtibus peccatis. Itẽ ex̃ de accusationibꝰ Euidẽtia. euidẽtia ꝑpetrati sceleris ñ indiget clamor̃ accusatoris. gͦ de sceleribus q̄ euidẽter ꝑpetrata sũt nõ tenemur ↄfiteri. Contra de quolibet pccõ mortali tenemur integre penitere. s3 integra pñia non tm̃ cõprehẽdit ↄtritionẽ. s3 etiã cõfessionẽ ꝛ exteriorẽ satisfactionẽ si sit possibile. gͦ de quolibet mortali pccõ tem̃ur confiteri. Rñº q̧ hõ tet̃ confiteri oĩa pccã mortalia tã secreta q̃z publica. q2 ꝛ si secreta mori ꝺ beãt iteriꝰ p ↄtritioez. deferri tñ debẽt ad sepeliẽdũ exteriꝰ p ↄfessionẽ. Et q2 nõ sufficit aliquid eẽ notũ iudici nisi sit ei notũ i forma iudicij. q2 ut dr̃. 3ª. q. 7ª. Judicz. Judex debet iudicare ꝑm allegata. gͦ pccã publica q̃uis sint mãifesta sacerdoti sicut hõi. q2 tñ ñ st̃ ei mãifesta sic uicario ꝺi. oz ea ↄfiteri. Et p̃t̃ea sicut dicit mgr̃. di. pñti. c. ult. ↄfessio ē q̄dã pñitõ pcci. ꝛ p eã peccator fit hũilior ꝛ cautior. Uñ nõ est tm̃ ad notificãdũ ↄfessori pccm̃. Ad pᵐ in oppᵐ ꝺꝺ q̧ illꝰ ꝟbũ mgr̃i ē itelligẽdũ ꝑ3 quãdã appropriatiõez. Ad 2ᵐ. ꝺꝺ. q̧ q̃tuncũq̧ morbꝰ pcci sit patẽs hoĩbꝰ i effectu tamẽ latẽs ē exteriꝰ in sua cã. Ad. 3ᵐ. ꝺꝺ. q̧ illa auctoritas itelligẽda ē i foro ↄtẽtioso ubi iudicat̃ malũ de iteriori opt. nõ i foro peñtẽtie ubi ꝑncipaliꝰ iudicat̃ ꝺ intẽtione.

Quinto queritur utꝝ hõ teneatur pcci circũstãtias cõfiteri. Et uꝛ̃ q̧ sic. Augꝰ. i liͦ. ꝺ pe. ꝛ ē ꝺ pñia di. 5ª. i ꝑncipio. ꝛ recitat mgr̃ supiꝰ di. 16. c. 2ͦ. postq̃z narrate sũt pccõꝝ circũstãtie. sequit̃. q̧ oĩs ista uarietas ↄfitẽda ē ꝛ deflenda. gͦ pcci circũstantie sũt cõfitẽde. Item pcci q̃ztitas sciri nõ põt nisi scitis illis que illoꝝ aggrauãt q̃ztitatẽ. S3 circũstãtie aggrauãt pccm̃ ut supiꝰ uisũ ē. gͦ q̃ztitas peccati sciri ñ põt. ꝛ eoꝝ circũstãtijs ignorãtis. cũ gͦ sacerdos q2 ē iudex debeat scire totã q̃ztitatẽ pcci oẽs pccõꝝ circũstãtie sibi sũt ↄfitẽde. Cõtra circũstãtie pccõruz pñt eẽ ifinite. S3 nullus oblĩat̃ ad ↄfitẽdũ ea q̄ i ifinitũ pñt ꝓceder̃. q2 de talibꝰ nõ ē ars nz scĩa. gͦ nullus tet̃ oẽs circũstantias pcci ↄfiteri. Rñº q̧ circũstãtie mutãt aliũ spẽz pcci ut supius uisũ ē. ꝛ tũc circũstãtie st̃ ↄfitẽde. q2 spẽs pcci ↄfitẽda ē. aliũ ita aggrauãt in eadẽ spe q̧ actũ reddũt mortalẽ q̄ sine illꝭ mortalis ñ eẽt sic pz. Idẽ eiꝰ actꝰ illicitus põt fieri extãte intẽtiõe ꝛ deliberatiõe q̃ꝺ est pccm̃ mortale. Qui tñ ex surrectõe fcũs mortalꝭ ñ eẽt. ꝛ talis circũstantia ↄfitẽda ē. Aliũ. n. ñ aggrauãt crimĩalr̃. s3 uẽialr̃. q2 sine illꝭ illa deordĩatõ mortale pccm̃ eẽt. nec p eas fieret peccatũ mortale si alias ñ eẽt. ꝛ sicut uẽialia peccata nõ st̃ ↄfitenda de necessitate. nisi aliquando per accidens ut superius dictũ est. sic tales circũstantie non requirũtur de necessitate ad sufficientem confessionẽ. q̃uis requirant̃ ad confessionis perfectionem. ut autẽ melius sciri possit quando confitende de necessitate sint. ꝛ quando nõ. Sciendũ q̧ circũstantia dicitur illud quod est extra essẽtiam actus in aliquo tñ modo ipsum attigens aut quantum ad essentiam actus. aut q̃ztum ad effectum. aut q̃ztum ad causaz. Primo modo dupliciter. s. aut p modum mensure. ꝛ tales circũstãtie sũt tẽpꝰ ꝛ locus uel tanq̃z qualitas actus ꝛ talis circunstãtia est agendi modus. 2ͦ. modo est circũstantia quid factum est. s. mutilatio grauis uel leuis in respectu. 3ͦ. modo tripliciter q̃ztum. s. ad causam finalem ꝛ sic accipitur hic circũstantia propter quid. aut q̃ztum ad causam materialem que est obiectum actus. ꝛ sic accipitur hic circũstantia circa quid. aut q̃ztũ ad cãz efficiẽtẽ. ꝛ hͦ duplr̃ ꝑm q̧ duplex est cã efficiẽs. s. ꝑncipalis ex

pte cuius accipitur huius circūstātia qs fecerit. ⁊ instrumentalis ex pte cuius accipitur hic circūstātia quo instrumēto uel q̄bus auxilijs fecerit. nec ē intelligēdū q̄ ꝓpter qd et circa qd sint circūstātie īq̄ztū ex eis depēdet eēntia actus. ſʒ īquātū sūt quedā cōditōes adiūcte. Uñ qñ queritur quis fecerit tanq̄ꝫ circūstātia q̄rit̃ utꝝ clericus uel laicus uel religiosus. ⁊ qñ q̄ritur circa qd q̄ritur utꝝ ille hō quē pcussit eēt p̄latus uel subditus. ⁊ sic de alijs. has aūt octo circūstātias ponit phi. 3° ethi. c°. 3°. ⁊ quelibet eaꝝ aggrauare pōt īordinatōnem q̄nq̄ꝫ criminaliter ⁊ q̄nq̄ꝫ venialiter. ⸗Ad pᵐ i oppᵐ dō q̄ illa auctoritas itelligenda ē q̄ztū ad cōfessionis pfectōnē nō q̄ztū ad sufficientiā. ⸗Ad 2ᵐ dō q̄ nō oꝫ cōfessorem scire totā pcci q̄ztitatē ſʒ sufficit q̄ sciat eius q̄ztitatem notabilē seu criminalem. In ñ obligādo aūt nos ad alias circūstantias confitendas parcit deus nostre infirmitati.

Sexto queritur

utrum pccōr statim teneat̃ confiteri hita opportūitate sacdotis. Et videt̃ q̄ sic. q̄ pcussus a ſpente nō stati querit remediū ꝯtēptor ē sue corpalis salutis. g° silr q̄ icidit i pccm̃ mortale si nō q̄ziti⁹ pōt querit remediū cōfessionis cōtēptor ē sue salutis spūalis. Sʒ cōtēner̃ suaꝫ salutē spūalē ē pccm̃ mortale. g° pccōr stati tenet̃ cōfiteri hita opportūitate sacerdotis. ⸗Itē sic ꝯ iustitiā ē se separe a deo. ita sepatiōnē cōtinuare. Sʒ hō p quolibet tp̄e tet̃ ñ separe se a deo. g° ꝓ quolibet tp̄e tenet̃ sepatiōnē remouere. cū g° remoueri nō possit sine cōfessione tenet̃ cōfiteri pro quolibet tp̄e. ⸗Cōtra ille qui nō facit qd de necitate tenet̃ facere ꝓ illo tp̄e quo tenet̃ ⁊ pōt mortaliter peccat. g° si pccōr statim tenet̃ de necessitate cōfiteri hita cōfessoris opportūitate quādiu differt nō cessat nouū peccatū ꝯmittere qd falsū ē. ⸗Rñdeo q̄ ille q̄ cōmittit pccm̃ mortale nō stati tenet̃ d necessitate cōfiteri hita cōfessoris opportūitate. ſʒ sufficit q̄ fet̃ in anno sicut statuit ꝯciliū generale nisi i quattuor casib⁹. ⸗Un⁹ ē rōne sacramēti. s. qñ vult coicare vel celebrare. nisi forte de ꝓpinquo expectet aliū cui deuotius ⁊ securius cōfiteat̃. sic eiꝫ expectās nullo iure qd ego sciaꝫ cōicare ꝓhibetur si vere peites ē. Ali⁹. rōe picli ut qñ ē i notabili iminēti piculo mortis. Tertius ē rōe cōscie. s. qñ ꝯscia sibi dictat q̄ statim teneat̃ cōfiteri de necitate. Quartus rōe dubij. qñ. s. ꝓbabiliter videt se amplius in āno illo copiam cōfessoris hēre non posse q̄ ipsū posset absoluere. Quītus casus addi pōt q̄ztū ad religiosos q̄ rōe statutoꝛꝫ suoꝝ ⁊ sui stat⁹ tenet̃ cōfiteri frequēti⁹ q̄ꝫ statuat cōciliū generale. nec tñ pp hoc sequtur q̄ stati teneāt̃ cōfiteri habita cōfessoris opportūitate nisi assit dies quo secundū statutū religionis sue cōfiteri tenētur. Qd aūt peccatoꝛ ñ teneat̃ regulariter statiꝫ confiteri pꝫ. q̄ ad hoc nō obligatur ex iure nature. q̄ cōfiteri sacerdoti nō est de iure nec absolute. nec ad hoc obligat̃ diūa lege. q̄ sic xp̄s sacerdoti cōfiteri p̄cepit implicite. nō tñ p̄cepit hoc staꝫ fieri. nec ad hoc obligat̃ iure positiuo. ſʒ tm̄ ad semel i anno ut dictū ē. ⸗Ad pᵐ i oppositū dō q̄ cōtēnere salutē spūalē hoc pōt itelligi dupl̃r. s. positiue ⁊ directe p aliquē deliberatiue voluntatis motum ⁊ hoc ē pccm̃ mortale. aut negatiue. hoc ē nō querere salutem spūalē sollicite. ⁊ hoc nō ē pccm̃ mortale. ſʒ circūstantia pcci nisi i aliquo determinato cāu in quo si nō quereret sollicite peccaret mortalit̃ omittēdo. Et p̄terea act⁹ pēitēdi cū ꝓposito cōfitēdi. qñ hō tenet̃ ⁊ satisfaciēdi ē rmediū ꝯ pccm̃ mortale. ⸗Ad. 2ᵐ dō q̄ nō separe se a deo ē i hoīs ptāte. ſʒ recōiūgere se deo nō sic. facili⁹ eiꝫ pōnit seruare charitatē quā habuit q̄ꝫ se disponet̃ ad recuperandum quod amisit.

Septimo queritur

utrum mlier teat̃ ꝯfiteri suo p̄sbyt̃o pochiali peccatū qd cū eo cōmisit. Et vr̃ q̄ sic. de pe. di. 6ᵃ. c. ult. Placuit ut deīceps nulli sacdoti liceat quēlibet ꝯmissū alt̃i sacdoti ad penitētiā suscipe sine ei⁹ ꝯsēsu cui se p̄us ꝯmisit. g° p̄dcā mlier pccm̃ p̄dcm̃ suo pochiali ꝯfiteri tenet̃ nisi prochial' ꝯsēciat q̄ alt̃i cōfiteat̃. ⸗Itē tenet̃ suo prochiali ꝯfiteri oīa peccā sua de qb⁹ ab eo potest absolui. Sed ipe pochial' potest absoluere mulierem de peccato quod cū ea cōmisit. q̄ hoc in iure

phibitū ñ inuenitur. Cōtra magis potest recusari ppus sacerdos p malitiā q̄3 per ignorātiā. qa malitia piculosior ē ⁊ peior. s3 p ignorātiā pōt recusari. di. 6ª. placuit. Cū ergo ista mulier iā experta sit sacerdotis malitiā. uř q. ipm recusare pōt. ut non cōfiteatur eidē. Rñdeo q. aut mulier pbabiliter cōiecturat q. si ad illū sacerdotē accederet q. ipe iterū eā sollicitaret. aut sentit se ita fragilē q. pbabiliter timet ne loquendo illi sacerdoti instigaretur stimulo cōcupiscētie pter recordatōnē delectatōnis nephariē qua cū illo fuit delectata. ⁊ i isto fuit casu. nō tenetur isti ɔfiteri. nec hoc pccm̄ nec aliud. qa sī pōt recusari sacerdos pter ignorantiā. multo forti⁹ pp malitiā. piculosius ē. n. penitenti mulieri si sacerdos conatur eā ad pccm̄ inducere q̄3 si nesciat cōsulere sibi. ds tū peteref licētiaz aut facere peti ab illo sacerdote uel a supiori ut alteri possit confiteri. q si malitiose dare licentiā recusaret hoc nō phiberz qn illa mulier posset alteri sacerdoti cōfiteri. Si aūt mulier pbabiliter credat q. nec ex pte sacerdotis nec ex pte sui immeat piculū si cōfitetur ei dē. tūc tenetur illi cōfiteri. et illud pccm̄ qd̄ cū eo cōmisit. ⁊ ipe ɔ illo pōt ipam absoluere sic ɔ alijs. Ad 2ᵐ ɔd q. post ūba decreti allegata stati subiugitur. nisi p ignorantiā illi⁹ cui penitēs cōfessus ē. ⁊ ut tā dcm̄ ē. si pōt recusari p ignorātiā. pōt recusari p malitiā. Ad 3ᵐ ɔd q. nō semp tenetur penitēs cōfiteri prochiali suo de oībus pccīs a qbus ab eo pt absolui. si. n. aliqs prochianus eēt aliquid machinatus latenter ɔ suū sacerdotē pro na de qua machinatōe posset ab illo sacerdote absolui. nō teneretur hoc cōfiteri sibi ne ille pūocaretur ad odiū. Ex dcis p3 qd dici debeat ad ar⁹ ad ptē scdam.

Octauo queritur

utrū cōfessio sacralis possit fieri pluribus sacerdotibus sil̄. Et uř q. nō. qa confessio sacralis nō pōt fieri a pluribus penitētib⁹ sil̄ uni sacerdoti. penitēs. n. solus d3 cōfiteri pccā sua. ex̄ de peni. ⁊ re. Ois utriusq₃ sexus. g° a sil̄ cōfessio sacralis nō pōt fieri pluribus sacerdotibus sil̄. Itē nō d3 fieri p plura qd̄ eq bñ pōt fieri p unū. sed unus sacerdos ita bñ pōt absoluere penitēte sicut plures sil̄. g° cōfessio sacral' non d3 fieri p plures sacerdotib⁹ sil̄. Cōtra de pe. di. p⁹. Mēsurā. §. nō sūt. qto pluribus cōfitebitur i spe uenie turpitudinē criminis tāto facil⁹ cōsequtur grās remissiōis. Rñdeo q. si penitēs cōfiteatur plurib⁹ sacerdotibus sil̄ ⁊ absoluitur ab eis credo q. recipit penitētie sacrm̄. uō credo. n. q. modus exprimendi psonā absoluēte uel absolutōis actū i singulari uel i plī de necessitate rqrat ad eentiā sacri. credo tn̄ q. nō nisi penités uelit cōfiteri duobus sil̄ ut certius cōsiliū habeat ab ambobus q̄3 ab altero soli. Duo sacerdotes audiētes sil̄ unū penitentē in foro penitētie ⁊ sil̄ absoluentes peccāt. qa faciūt cōtra cōsuetudinē ecclīe et statutū. statut. n. ut i illo foro solus soli cōfiteatur. alij dicūt q. sacrm̄ pñie suscipi nō pōt nec admistrari nisi in foro secreto. qa ibi de occultis conscie agit. sacerdos et in illo foro xpm repñtat. unus nūc e xpus. Un̄ dicūt q. cōfiteri plu⁹ ribus sacerdotibus simul nō uř cōfessio q̄ sit pa sacri. Qui uult tenere pmā opinionē pt dicere ad pmum q. plures simul confiteri uni magis e cōtra secretū qd̄ d3 i foro penitētie obsuari q̄3 unū cōfiteri plib⁹ sacerdotib⁹ sil̄. qa illi plēs sacerdotes ita obligātur ad celādū pccā cōfessa sic unus solus. S3 plius cōfitētiū sil̄ nō ita stricte obligatur un⁹ ad celādū pccā alioz. plēs tn̄ posse cōfiteri uni in articlo necitatis. s. qñ mors ita iminet de ppīq° q. un⁹. p⁹ alius ɔfiteri ñ posse liatū ē nec euacuat sacri ⁊ tutē. Ad 2ᵐ ɔd q. illo arg⁹ ñ plus pbat nisi q. plēs sacerdotes sil̄ b° faciēdo. peccat. pōt tū dici q. i casu i q° uideret penitēte h° facere ex magno feruore ⁊ ut magis trāqllaretur cōscia sua pp collatōnem duoz in cōsulēdo licitū eē eis sil̄ ipm penitētē audire ⁊ absoluere. Qui uult tenere scdam opinionē pōt dicere ad arg⁹ ad ptē scdam q. illa auctoritas itelligit de cōfessione fcā plib⁹ nō simul s3 successiue.

Nono

queritur utrum ille. 16. condi tōes. cōtente i ūsibus supius positis requirantur ad cōfessionē. Rñdeo q. illarum quedam requirūtur ad cōfessionē de necessitate. ⁊ qdam

de cōgruitate. ad qđ ui dedū sufficit ad p̄sens illas cōditōes exponere. Cōfessio. n. dꝫ eē sīplex ita q̄ nihil admisceat᷑ cuꝫ eis q̄ reqrūtur ad pccōꝝ q̄ntitatē. Dꝫ ēt esse humilis. ualde. n. humiliter dꝫ se hr̄e cōfitēs in uerbo ⁊ signo. dꝫ ēt eē pura. i. cū recta intētōe facta. Et fidelis. i. uera. ut nihil admisceatur de falsitate. Et frequēs. frequēt᷑. n. cōfiteri ē utile. Et nuda. i. n̄ inuoluta uerboꝝ obscuritate. Et discreta. i. qđ maius ē cōfiteatur cū maiori pōdere. Et libens. i. facta nō de necessitate sed libera uolūtate. Et uerecūda. qđ nō ē sic intelligēdū q̄ debeat penitēs uerecūdari đ cōfessionis actu. sꝫ de pccis q̄ cōfitetur. qđ ē cōtra quosdā qui ī recitando pccā sua q̄si se iactare uidētur de aliqua seculi uanitate. Et integra. i. facta sine celatōe alicuius pccī qđ cōfitēs tūc hēat ī memoria. de q° al᷑ nō fuerit legitie ꝯfessus. ⁊ h° ēt dr̄ ꝯ diuidētes cōfessionē plibus sacerdotibꝯ dicēdo ptē uni ⁊ ptē alij. Et secreta. qa ibi agitur de secretis ꝯscīe. Et lachrymabilis lachrymis ꝓcedētibus ex pccī dolore. Et accelerata. multū. n. est expediēs pccōri ut cito cōfiteat᷑. qa abyssus abyssū inuocat. i. unū pccm̄ ad aliud inclinat. Debꝫ ēt eē fortis. i. penitēs dꝫ eē ita cōstātis animi ī cōfitendo ut ꝓp᷑ uerecūdiā nihil ptinens ad cōscīe sue purgatōnē omittat. Et accusans. i. penitēs ita dꝫ accusare se ipm ut in sui excusatōe pccm̄ suū ī aliū nō retorq̄at. sic adā dixit. mulier quā dedisti mihi sociā dedit mihi de ligno ⁊ comedi. ut hr̄ gen̄. 3°. Dꝫ ēt eē pata parere. penitēs. n. dꝫ eē patꝯ parer᷑. h° ē obedir᷑ sacdoti ī susceptōne. ⁊ expletōe pn̄ie quā rōnabil᷑r iniungit. His uisis p ea q̄ alibi de cōfessiōe dicta sūt. ⁊ adhuc dicēda sūt pōt facil᷑r hō uidere q̄ istaꝝ cōditōnū reqrantur ad confessionē de necītate. ⁊ q̄ de cōgruitate.

Consequenter querit᷑ de 4° ꝓncipali. Et circa h° q̄rūt᷑. 9. P° utꝝ ꝯūsio uolūtatis ad deū reqrat᷑ ad ipij iustificatōem. 2° utꝝ ad h° reqrat᷑ gr̄e infusio. 3° utꝝ ꝑoꝛ sit oꝛdie nat᷑e ad deū cōūsio q̄ꝫ a pccō aūsio. 4° utꝝ ꝑoꝛ sit oꝛdie gr̄e īfusio q̄ꝫ pccī remissio. 5° utꝝ pccōꝝ remissio sit real᷑r idē qđ bonoꝝ quoꝝ sūt ꝑuatões restitutō. 6°. utꝝ iustificatio impij sit ī istāti. 7° utꝝ ipij iustificatio eēntial᷑ respiciat gr̄e īfusionē q̄ꝫ pccōꝝ remissionē. 8° utꝝ oꝛdie nat᷑e sit utraq̄ꝫ posterioꝛ. 9° utꝝ ipij iustificatio sit mīacl᷑osa.

PRimo oñdo q̄ ad iustificationē ipij n̄ r̄qrat᷑ ꝯūsio uolūtatis eꝯ ad deū de ecclīasticis dogmatibꝯ. c. 20. dr̄ sic. initiū salutis nr̄e deo miserāte ⁊ inspirante hr̄e nos credimus. ita arbitriū nr̄e nat᷑e sequax eē diuīe īspiratōis liber᷑ cōfitemur. sꝫ ī nr̄a iustificatōe ē initiū nr̄e salutis. g° iustificatō ipij p̄cedit ꝯūsionē uolūtatis ad deū. qđ nō eēt uerꝝ si reqreret᷑ ad iustificationē. Itē ut hr̄ 3° reg. c. 3. Deꝯ salomoni doꝛmiēti īfudit sapiētiā. g° a siłi pccōri doꝛmiēti ꝑt īfūder᷑ gratiā. sꝫ gr̄a ē iustitie foꝛma. g° siñ aliq̄ ꝯūsione uolūtatis ad deū pōt īpius iustificari. Cōtra be. li. de li. ar. ūsus finē dic đ gr̄a dei ⁊ li. ar°. q̄ totū bonū actū singl᷑a opatōe īdiuiduo pagūt. Sꝫ iustificatō ipij est bonus actꝯ. g° ē a gr̄a dei ⁊ li. ar°. qđ n̄ eēt uerꝝ si ad h° n̄ r̄qreret᷑ cōūsio uolūtatis ad deū. Itē nō resplēdet silitudo solis ī speculo nisi facies eius conuertatur ad soleꝫ. ergo similiter gr̄a que ē quedā similitudo solis iustitie nō resplēdet in aīa nisi facies eius ad deū conuersa fuerit p uoluntateꝫ. Cū ergo sine gr̄a nō posset iustificari impius cōuersio uolūtatis ad deum requiritur ad iustificatōem. Ad hanc q̄stionem pn̄t adduci argumēta ex his q̄ dicta sunt. di. 15ª. in illa q̄stione. utꝝ deus possit r̄mittere pccm̄ sine aliqua satisfactōne. Rn̄deo q̄ sicut de remissione pccī conueīt loqui dupliciter. s. aut de lege cōmuni. aut đ ꝑuilegio speciali. sic etiā de iustificatione. Et sicut loquendo modo secundo de remissione peccati. deus posset remitter᷑ peccatum absq̄ꝫ omni satisfactione. sic loquēdo de iustificatione modo. 2°. deus posset impiū iustificare sine conuersione uolūtatis eius ad deū in p̄cedētem. Sed loquendo de iustificatione de lege cōmuni sic dico ad hoc q̄ sic coꝛpus foꝛmatur p aīaꝫ in eē nat᷑e oꝫ coꝛpꝯ p naturā disponi ꝑus oꝛdine natur᷑ q̄ꝫ infūdatur aīa a creatoꝛe. sic ad hoc q̄ aīa adulti foꝛmetur p iustificationē ī eē gr̄e opoꝛtet p̄cedere cōuersionem

uoluntatis ad deum tp̄re uel natura qua cōuersioue disponatur aīa ad susceptōem grē qua formalr̄ iustificatur. ⁊ sic pcedūt arḡa ad ptē sc̄dam. Ad pᵐ in oppoᵐ ɔ̄ ꝗ ibi accipitur initiū salutis nō p iustificatōne. sed p aliqua diuīa inspiratōe qua aīa excitatur ⁊ adiuuatur ad cōuertēdū se ad deū p uolūtatē. Ad 2ᵐ ɔ̄ ꝗ nō ē sīle de grā q pncipaliter respicit affecēū liberꝫ q cogi nō pōt. et de sapiētia q respicit intellectū q cogi pōt. Et iō magis requirit' uolūtaria dispositio ad susceptōem grē ꝗ̄ sapiētie. Uel pōt dici ꝗ tūc Salomon recep sapiētiā nō s̄m legē cōem ſꝫ s̄m legē spālē ⁊ pıulegiatā. Uel pōt dici aliter ꝗ ad eius susceptōem se disposuerat inuigilādo.

Secundo queritur

utꝫ ad iustificatōem impij requiratur grē infusio. Et uī ꝗ nō. qa qcqd deus pōt facere mediāte cā 2ᵃ. pōt facere sine ea. gᵒ si deus pōt impiū iustificare mediāte grā. pōt et sine grā. Item Jo. 6ᵒ. Nemo uenit ad me nisi pr̄ meus traxerit eū. tractus aūt motus uiolētus ē. sed deus pōt remouere uolūtatē ad se uiolēt' sīn grā. gᵒ ad iustificatōnem impij nō ē necessaria grā. Cōtra nō expellitur tenebra corꝑalis nisi p lumē corꝑale. gᵒ nec tenebra pcci expellitur nisi p grām q lumē ē spūale. Itē oīs aīa aut est do inimica. aut amica. ſꝫ amica nō ē nisi p grām. ergo cū desinit eē inimica p iustificatōem opoꝫtet ꝗ detur sibi grā. Rn̄do ꝗ sic qñ ex uno elemēto fit aliud ɔcurrūt quattuor. s. unius forme corruptō. ⁊ alterius generatō. ⁊ dispositō ad corruptōem unius. ⁊ dispositō ad gnatōem alterius. sic cū de impio fit iustus requirūtur quattuor. s. impietatis destructō q ē culpe remissio ⁊ grē infusio. ⁊ dispositio ad destructōem impietatis q ē culpe detestatio. ⁊ dispositio ad susceptōem grē. que ē li. arbitrij ad deū cōuersio. ⁊ sic patet ꝗ grē īfusio requiritur ad iustificatōem impij. Ad pᵐ i oppositū ɔ̄ ꝗ illa ꝑpositio intelligēda ē de 2ᵃ cā efficiēte. grā aūt ē iustificatōis cā 2ᵃ formalis nō efficiens. ⁊ iō sic deus nō pōt facere aliquid eē albū sine albedine. sic nec iustū sine grā. Ad 2ᵐ ɔ̄ ꝗ illa auctoītas loqtur nō de tractu uiolēto. sed accipitur

ibi tractus p uolūtatis inclinatōem s̄m sc̄ tētiā augi. omła. 26ᵃ. ſr Jo. i expositōe ꝟbi p̄dicti qđ patet p exēpla q̄ ponit dicēs ramū uiridē ondis oui et trahis illā. nuces puero demōstrātur ⁊ trahitur. ita deus ondit interius homini ea p que hō ad deum inclinatur ⁊ hoc ē ipm trahi.

Tertio queritur

utꝫ poꝛ sit oꝛdine nature ad deū cōuersio ꝗ̄ a pccō auersio. Et uī ꝗ nō. p̄sal. Declina a malo ⁊ fac bonū. gᵒ prius ē oꝛdine nature declinatio mali q̄ ē auersio a pccō ꝗ̄ opatio boni q̄ ē ad deū cōuersio. Item i motu locali pus ē oꝛdie nature recessus a t̄mio a qᵒ ꝗ̄ accessus ad t̄minū ad quē. gᵒ sili. ita ē i motu aīe. Sꝫ auersio a pccō ē recessus a termio a quo. cōuersio ad deū est accessus ad terminum ad quem. ergo prioꝛ est oꝛdine nat̄e a pccō auersio ꝗ̄ ad deū cōuꝰsio. Item ecclīastici pᵒ. dilectō dei honoꝛabilis sapiētia. ſꝫ ibidē imediate sub iūgitur ꝗ initiū sapiētie ē timoꝛ dn̄i. gᵒ timoꝛ poꝛ ē dilectōe. Sꝫ auersio a pccō est ex timoꝛe. cōuersio ad deū ex dilectōe. gᵒ poꝛ ē a pccō auersio ꝗ̄ ad deū conuersio. Cōtra oꝛdine nat̄e poꝛ ē ad creaturam cōuersio ꝗ̄ a deo auersio. ſꝫ sic dic phi. 3ᵒ ethi. cᵒ. 6ᵒ. pᵒ i gn̄atōe ē ultimū i resolutōne. cū gᵒ cōuersio ad deū sit destructō auersionis a deo. ⁊ auersio a pccō sit destructō cōuersionis ad pccīn. poꝛ ē oꝛdie nat̄e cōuersio ad deū ꝗ̄ auersio a pccō. Itē poꝛ ē oꝛdie nat̄e īfusio grē ꝗ̄ remissio culpe. qa culpa rōmittit' p grām. gᵒ a sili cōuꝰsio ad deū q̄ ē dispositō ad susceptōēꝫ grē. pꝛ ē oꝛdie nat̄e ꝗ̄ auꝰsio a pccō q̄ ē dispositō ad r̄missiōēꝫ clpe. Rn̄o auꝰsio a pccō ⁊ cōꝰsio ad deū pn̄t ɔsiderari ïq̄tū sūt radicate i uno motu li. ar. sic recessus a t̄mio a qᵒ. ⁊ accessus ad t̄minū ad quē i uō motu. aut ïq̄tū sūt duo li. arbi. motᵒ. s. detestatō pcci ⁊ tēdētia uolūtatis i deū p desideriū uł amoꝛē. pᵒ mō i oꝛdie nat̄e poꝛ ē cōuꝰsio li. ar. ad deū ꝗ̄ auꝰsio eᵒ a pccō. q̄uis i motu exterioꝛi poꝛ sit recessus ꝗ̄ accessus in execūtōe. in ïtētiōe. n. motoris prioꝛ est accessus ꝗ̄ recessus. ut eni accedat ad terminum ad quem recedit a termino a quo ⁊ hec duo in motu li. ar. oꝛdinata sunt s̄m

ordinem itentõis nõ exterioris motoris. sic.n. dic aug⁹ omlia.26ª. sup Jo. ad deũ nõ motu corpis. sed uolũtate cordis accedimus. sed uolũtate ad deũ accedere ẽ itẽdere ipm deũ. Scđo mõ loquẽdo de cõuersione ꝛ auersione distinguẽdũ ẽ de auersiõe a pccõ. qa detestatõ pcci aliqñ oritur ex seruili timore. et hec ẽ ꝑor q̃ȝ cõuersio li. ar. ad deũ. aliqñ ex amorꝭ dei uel desiderio. et hec ẽ posterior ordine nature cõuersiõe li. ar. ad deũ. sic effectus posterior est cã. Ad pᵐ i oppᵐ dđ q̲ ille ordo etsi sit i executõne. tñ i itẽtõe ẽ ecõtrario. ꝑus.n. itenditur cõsecutõ boni q̃ȝ fuga mali. Uñ ut. li.3º. oñsũ ẽ. amor ꝑor ẽ odio ꝛ eius cã est. Ad 2ᵐ dđ q̲ solutũ ẽ ex dcis i qõne. Ad 3ᵐ dđ q̲ ꝛ si timor seruilis ꝑor sit q̃ȝ dilectõ dei. tñ timor filialis ordine nature ẽ posterior Et ego cõcedo q̲ auersio a pccõ q̄ oritur ex timore seruili ꝑor ẽ cõuersione ad deũ. nõ tñ illa q̄ oritur ex timore filiali.

Qvarto qrꝭ utꝝ ꝑor sit ordine nature gratie infusio q̃ȝ culpe remissio. Et urꝭ q̲ nõ. ꝑus est ordine nature alicui remittere inimicitiã q̃ȝ ipm recipe i amicitiã. qa sic dic phi. i p̄dicamẽtis. ꝑus ẽ a quo nõ cõuertitur cõsequẽtia. sed ad recipe in amicitiã seqtur remittere inimicitiã nõ ecõuerso. sed remittere culpã ẽ remittere inimicitiã. dare grãm ẽ remittere i amicitiã. gº ꝑus ordine nature ẽ remissio culpe q̃ȝ infusio grẽ. Itẽ ipossibile ẽ eundẽ simꝭ eẽ deo amicũ ꝛ inimicũ. sȝ si ꝑus ordine nature esset ifusio grẽ q̃ȝ rmissio culpe. ꝑus ordine nature eẽt pccõr dei amicus q̃ȝ desineret esse inimic⁹. ꝛ sic simꝭ ẽ amic⁹ ꝛ inimicus. nõ ẽ gº ꝑor infusio grẽ q̃ȝ remissio culpe. Itẽ i trãsmutatõe elemẽtoꝝ ꝑus ẽ ordine nature corruptõ uni⁹ q̃ȝ generatõ alterius. gº a simꝭ ꝑus ẽ ordie nature corruptõ culpe p remissionẽ q̃ȝ itroductõ grẽ p infusionẽ. Itẽ ꝑor ẽ ordie nature dispositõ q̃ȝ hitus. sed remissio culpe dispositõ ẽ ad infusionẽ grẽ. gº ordine nature ꝑor ẽ. Cõtra ꝑus est cõtritõ q̃ȝ culpe remissio. qa ẽ eius cã. Sed gra prior est ordine nature cõtritõe. qa forma ꝑor ẽ cõposito. gº infusio grẽ prior est q̃ȝ culpe remissio. Item remissio pccãti facit de peccatore nõ pccõrẽ. nõ p aliquã mutatõnem ex pte dei. ergo ẽ p aliquã mutatõem ex parte pccõris nõ p mutatõ eȝ pccõris iformẽ. qa nullus motus iformis meretur de condigno remissionẽ pcci. gº remissio pcci est p aliquã mutatõem formatã p grẽ ifusionẽ. sed cã ꝑor ẽ effectu. gº ẽ ꝑor ordie nature grẽ ifusio q̃ȝ culpe remissio. Ad istã qõnẽ dicũt qdã q̲ ifusio grẽ ꝑor ẽ q̃ȝ rmissio culpe ordie natẽ. qa sic eẽ ꝑus. ẽ eẽ prius causalitate. ifusio aũt grẽ cã formalis ẽ remissiõis culpe. remissio ẽt culpe ꝑor ẽ q̃ȝ grẽ ifusio. iquãtũ hȝ rõem cãlitatis materialis respectu ipius. nõ ẽ.n. incõueniens q̲ duoꝝ unũ sit alterius cã. et ecõuerso in diuerso gñe cãe. Uñ phũs 2º phi. sũt q̃daȝ ab inuicem cãe. ut dolere est cã boni hit⁹. ꝛ hoc dolenti. sȝ nõ eodẽ mõ. sȝ hº qdẽ sic finis. illud aũt sic ꝑncipiũ vñ mot⁹. sȝ hec solutio falsũ supponit ꝛ nõ sufficit. supponit. n. qđ ẽ eẽ ꝑus ordine nature sit eẽ prius causalitate quocũq; genere cãe. qđ non est ueꝝ ut accipitur ꝑ esse ꝑus origie. vñ cũ finis drꝭ prior ordine nature q̃ȝ efficiẽs ut sanitas q̃ȝ exercitiũ. hoc non ẽ ueꝝ nisi ꝓm esse qđ habet in itentõne. et sic iã habet aliquo modo aliquã rõem efficientis cãe inquãtũ p eius itentõem mouet se efficiens ad opatõem qua possit cõsequi finẽ illũ. Ꝑterea nos hic querimus de ꝑoritate qua reducatur ad genus cãe efficientis. infusio.n. grẽ ꝛ remissio culpe actõnes q̄dã sunt. destruere.n. pccm ẽ agere. Alij dicunt q̲ sicut deus sine mutatõne uoluntatis sue vult esse aliquid uel fieri hodie ꝛ aliud cras qđ nõ uoluit eẽ uel fieri heri. sic sine mutatõe uolũtatis sue vult illuȝ q de peccato suo sufficienter penitet nõ esse obligatum ad penã eternam. ꝛ non eẽ sibi imputandum ad offensam qđ si fecit qđ ẽ pccm remittere quo ad offensam quem tñ anq̃ȝ peniteret reputabat inimicũ ꝛ uolebat eum eẽ obligatũ ad penã eternaȝ. ꝛ hi dicunt non esse remissionem peccati p infusionẽ alicuius habitus i aĩa. sȝ p gratuitã dei uolũtatẽ. ꝛ hoc uocant grãm p quã remittitur peccatũ. postea de⁹ infũdit sibi hitum charitatis qua fit dignus spãliter amari a deo. ita ut sibi uelit uitã eternam et qua possit digne deuȝ amare. Et hi dicũt q̲ p⁹ ordie natẽ ẽ pcci rmissio q̃ȝ grẽ

seu charitatis infusio. sed q̄a li° p° ⁊ 2° suf
ficienter osñ̄ū ē grām seu charitatē p quā
remittitur pccm̄ eē aliq̄d positiuū manens
bitudinabiter ī aīa. iō pdictā opinionē non
approbo sed reprobo maxīe cū sit contra
dcā scōꝝ et cōtra cōmunē opinionē docto
rū ī theologia. ⸿Alij dicūt q̄ īfusio grē p
ōr est rōe sue habitudinis ad illū a q° in
fūditur. sed posterior remissione pcci p cō
patione ad aīam in qua suscipitur. Sꝫ cō
tra p grām eē a deo nō expellitur pccm̄ ni
si mediante sui susceptōe ī aīa. g° p̄us ordi
ne nature in aīa suscipitur q̄3 pccm̄ remit-
titur si ē illius remissionis cā. ⸿Alij dicūt
q̄ infusio grē ordīe nature p̄or ē q̄3 r̄mis-
sio culpe. Et remissio culpe p̄or ē q̄3 eē iu-
stū p grāꝫ qd̄ sic ɔ̄clarāt. q̄3uis ī mutatōi
bus īstātaneis sil' sit mutari ⁊ mutatū eē.
tñ ordine nature p̄us ē mutari q̄3 mutatū
eē. Uñ infusio grē p̄or ē ordine nature q̄3
grām ī aīa eē. p grām aūt eē ī aīa nō ex-
pellitur pccm̄. sed p̄supponit eius expulsio
nē. sꝫ p ip̄am infusionē grē q̄ ē ītroitus.
ergo in aīam expellitur pccm̄. exēplū. Si il
la uirtus p quā ignis corrūpit formā ae-
ris fieret materie aeris forma. p̄us ordine
nature esset fieri illius forme q̄3 corruptō
forme aeris et posterior in facto eē. ⸿Sed
cōtra hoc sic p̄ōt argui. sic infusio grē p̄or
ē ordine nature q̄3 ip̄am eē ī aīa. sic remis-
sio pcci p̄or est ordine nature q̄3 ip̄m eē re
missum. ergo si ordine nature p̄or ē grē in
fusio q̄3 culpe remissio. silr̄ p̄us erit or-
dine nature p grām eē iustū q̄3 pccm̄ eē re
missum. Et sic ut dictū ē ī opponēdo p̄us
ordine nature erit pccōr dei amicus q̄3 sit
nō inimicus. ⸿Alij dicūt q̄ nō ē ibi aliqua
p̄oritas ordine nat̄e sꝫ tm̄mō s̄m rōem. q̄a
ip̄a infusio grē ē realiter ip̄a remissio cul-
pe q̄3tū ad offensā. ñ. n. p̄ōt dici q̄ sit due
mutatōes distīcte sic gñatio unius et cor-
ruptio alteri⁹. ut. n. sup̄i⁹ declatū ē li°. 2°.
pccm̄ formabiter nulla essentia ē. sꝫ carētia
siue absētia boni debiti. Uñ q̄3uis sit absē
tia alicuius absētie ⁊ in aliq° hn̄te eēntiā.
tñ nulla essentia ē. cū g° destructō seu cor-
ruptio sit ab ente ī nō ens. deformitatem
pccī destrui nō ē aliud realr̄ q̄3 boni cui⁹
ē p̄uatio restitui. hoc aūt bonū restituitur
ī infusione grē. imo ut uerius loquar ē ip̄a
grā q̄ infūditur ⁊ illius boni restitutō est
ip̄ius grē īfusio. q̄a tñ īfusio grē gratū fa-
cientis ē remissio pccī p qd̄ aīa deo displi
cebat ⁊ ē q̄dā p̄fectō aīe p quā deo placet
⁊ p̄us p rōeꝫ ītelligēdi ē aīaꝫ ñ deo displi
cere q̄3 sibi placere. iō ip̄ius grē īfusio p̄or
ē s̄m rōem intelligēdi sub rōne qua ē pccī
remissio q̄3 sub rōe qua p eā aīa placet ɔ̄o
illa placētia qua eā reputat dignā uita et'
na. ⸿Preterea destructō nō entitatis boni
debiti ē facere nō entitatē nō entitatis bo
ni debiti. Sꝫ ñ ētitas nō entitatis idē ē qd̄
ētitas. negatō. n. negatōnis realr̄ affirma
tō ē. g° corruptio corruptōnis boni fcē p
pccm̄ nihil aliud ē realr̄ q̄3 restitutō boni
oppositi. qd̄ ē grā. tñ s̄m rōem intelligēdi
ip̄a infusio grē p̄or ē sub rōe qua ē remis-
sio īmicitie q̄ erat p culpā q̄3 sub rōe qua
ē restitutō amicitie. ⸿Ad p⁹ in oppositum
ɔ̄ɔ̄ q̄ maior ē uera p cōpatōem ad illū q
remittit inimicitiā ⁊ recipit ī amicitiā per
mutatōem uolūtatis sue. Uolūtas aūt di-
uina hoc facit nō p uolūtatis sue mutatō
nē. sed p hītus grē infusioneꝫ. ⸿Ad 2⁹ ɔ̄ɔ̄
q̄ hō nō est amicus dei nisi inq̄3tū ē grā ī
formatus. ⁊ ego bñ cōcedo q̄ ip̄m eē grā
informatū eē p̄supponit pccm̄ remissuꝫ eē
p introitū grē in aīam qd̄ ē p fieri grē ip-
sius. Uel p̄ōt dici q̄ eodē īstanti ī quo p°
ē esse gratie est p̄mo nō eē culpe. ⁊ h°. nul-
lā includit incōpossibilitatē. ⸿Ad 3⁹ ɔ̄ɔ̄ q̄
q̄uis in transmutatōe elementoꝝ prius
sit ordine nature unius forme corruptō q̄3
alterius generatō. tñ p̄us ē uirtutis īmis-
sio ab agente ī passū q̄3 ip̄ius forme corru
ptio. per formā. n. quā ignis generat ī ma-
teria aeris non corrūpitur forma aeris. q̄3
uis sit finis corruptōnis. sed p uirtutem
ignis aerē attigentē. In iustificatōe auteꝫ
impij per īmissionē gratie que postea in-
format subiectū ē expulsio culpe. et si in
transmutatōne elemētorum destrueretur
forma corrūpentia p formā que in ei⁹ ma
teria generatur p̄or eēt ordine nature ge-
neratio unius q̄3 corruptio alterius. ⸿Ad
4⁹ ɔ̄ɔ̄ q̄ mīor est falsa. q̄3uis remissio cul
pe sit dispositō ad esse grē ī aīa. differt. n.
ut supius dcm̄ est infusio gratie ⁊ ip̄saꝫ eē
in aīa sicut fieri et factum esse. ⸿Qui nūt
vult tenere ultimā opinionē q̄ ponit realr̄

idem eē infusionē gratie ⁊ remissionē culpe q̄ꝫtū ad offensam q̄ ꝓbabilis ē. ⁊ rōnabilis mihi uꝛ̄ q̄ꝫ facilꝰ posset euadere argumēta ut patet intuenti. Ex dictis patet quid dō ad q̄onem q̄ntam.

Sexto queritur

utꝝ iustificatio ipij sit in īstanti. Et uꝛ̄ q̄ꝫ nō. Nullus motus ē ī īstāti. sed ad iustificatōem ipij requiritur motus li. ar. gᵒ iustificatō nō ē ī instāti. Itē intellectus ñ pōt itelligere plura sil. ut dic phūs 2ᵒ top. non pōt ergo simul ferri ad cōsiderādū pecm̄ ⁊ deū. sꝫ ad iustificatōem ipij reqritur detestatio pecī. ⁊ tēdentia in deū q̄ icludunt cognitōem pcī et dei. gᵒ iustificatō ipij ñ ē ī īstāti. Itē nulla forma q̄ recipit magis ⁊ minus introducitur ī instāti. Sꝫ gr̄a recipit magis ⁊ minꝰ. gᵒ nō introducitꝛ̄ ī instāti. Cōtra ī eodē instāti ē ī aere tenebᵉ expulsio ⁊ illumīatio eᵉ. gᵒ a sili ī instāti ē tenebre culpe remissio. et p gr̄am illumiatio. Itē q̄dā sūt mutatōes ī instāti p ɜtutē finitā. ut sūt ille mutatōes q̄ sunt fines motuū. gᵒ multo fortius iustificatō impij ē ī instāti cū sit p uirtutē infinitā. Rñdeo iustificatō impij cōsiderari pōt q̄ꝫtum ad motus disponētes ad eā q̄ sunt detestatio culpe ⁊ cōuersio uolūtatis ad deū informes. Uel q̄ꝫtū ad gr̄e īfusionē ⁊ ꝓdcōꝝ motuuꝫ formatōem ⁊ culpe remissionem ī q̄bus cōsistit iustificatōis eēntia. ꝓma duo nō semp in īstāti uno nec īter se nec cū iustificatōnis eēntia. qñq3. n. tp̄e ꝓcedūt iustificatōnē ipam. sꝫ ea ī q̄bus cōsistit iustificatōis eēntia sēp sūt ī eodē instāti. ad hᵒ q̄ꝫ. forma nō possit in aliquo subiecto fieri ī īstāti requirūtur tria simul. f. q̄ꝫ sit talis q̄ꝫ recipiat magis ⁊ minus. ⁊ q̄ꝫ sit limitatō uirtutis ī agente. ⁊ īdispositō seu cōtraria dispositō ī suscipiēte. Quotiēq3 aūt istoꝝ deficiente forma pōt ītroduci ī īstāti. Unñ nō obstāte limitatōe uirtutis ī sole ⁊ q̄ꝫ lumē in medio natū ē magis et minꝰ suscipe. q3 tñ meᵈ diaphaᵈ ē in ultimata dispositōne ad lumis susceptōnē. iō illuminatꝛ̄ ī instāti. Si aūt forma nō recipit magis ⁊ minꝰ planū ē q̄ꝫ itroducitur ī instāti. q̄a nihil de ea hētur nisi totū habeatur. Si ēt agēs ē infinite uirtutis q̄ꝫuis subiectū sit īdispositū ⁊ forma sit nata recipe magis ⁊ minus. ꝓtñ eā illi subiecto īpmerꝛ̄ ī īstāti. q̄a ī īstāti pōt remouere dispositōem illi forme ɔtrariam et causare dispositōem q̄ reqritur ad illius forme susceptōem. Cū ergo īfūdens gr̄am sit īfinite uirtutis nō obstante q̄ꝫ gr̄a in aīa possit recipe magis ⁊ minus pōt eā infūdere ī īstāti. et q̄a magis ɔgruum ē eam ī instanti īfundi q̄3 successiue. iō sēp eā īfūdit ī instāti. ⁊ q̄a formatio cōuersiōis ad deū ⁊ detestatōis pcī ī ꝓceditum gr̄e infusionē ē formatō aīe cuius sūt acᵗ. q̄a illos actus eē formatos ē realiter aīam cuias sūt actus eē formata q̄ꝫuis sit ibi aliqua dr̄a ꝫm rōem. iō illoꝝ motuū formatō ē ī eodē instāti ī qᵒ ē gr̄e infusio. ꝓuatō āt ꝫmanerꝛ̄ ñ pōt post forme opposite īfusionē. sic patet q̄ꝫ tenebra nō ꝫmanet p̄ īfusionē lumīs. gᵒ ī eodē instāti ē remissio culpe ī quo ē gr̄e infusio. p hoc aūt qđ dixi q̄ꝫ formatio actus ⁊ formatō aīe realꝛ̄ idem sūt nō credas q̄ꝫ uelī negare cāri in actu silitudinē hitus q̄ aliquo mō sit eius forma. ego. n. cōcedo q̄ꝫ uolūtas formata charitate actū suū qualificat aliquali silitudīe ipius charitatis. sꝫ uolo dicere q̄ꝫ p formā uolūtatis q̄ ē charitas p quā aīa ē deo accepta. ipe actus ē deo acceptus. magis. ⁊ ꝓprius ꝫm rōem ītelligēdi q̄ꝫ p silitudinē illius forme. q̄ silitudo ē ī actu eodem īstāti ī quo aīa charitate formatꝛ̄. Si. n. illa silitudo esset in actu absq3 hoc q̄ꝫ charitas eēt in aīa. ille actus nō sicꝛ̄ eēt ɜa acceptus q̄ꝫ eēt meritorius de condigno. Ad pᵐ in oppositū dō q̄ꝫ fallit ī duobꝰ. unū ē q̄a motus li. ar. nō ē de eēntia iustificatōis. sed eius formatō q̄ ē in īstāti ut iam sū ē. aliud ē q̄a motus li. ar. q̄ꝫtū ad id qđ est de eēntia eius ī īstāti ē. uelle. n. liberuꝫ post consiliatōem actus est eēntia actus li. ar. ⁊ hoc ī instāti ē. et sī ꝓcedat cōsiliatō ī tp̄re. Ad 2ᵐ dō q̄ꝫ ut supius dcm̄ ē liᵒ. 2ᵒ. ⁊ 3ᵒ. intellectus pōt silꝛ̄ intelligere plura. ⁊ uolūtas uelle qñ unū ordinatur ad aliud sic aūt ē ī ꝓposito. Cōsideratō. n. culpe ⁊ detestatio eius ordinatur ad consideratōnē dei. ⁊ cōuersionem uolūtatis ad deum. Ad 3ᵐ patet solutō ex iā dictis. Aliqui tñ aliter soluūt dicētes q̄ꝫ formaꝝ quedā recipiūt magis ⁊ minꝰ et per sui maiorem uel

minorē pmixtionē cū suo ↄtrario. ⁊ p maiorē uel miorē accessū ad terminū. ut albedo. q̄dā altero mō tm̄. s. p miorē uł maiorē accessū ad t̄minū. ut lumē corpale ⁊ lumē spūale qđ ē grā. quoꝝ neutrū secū cōpatit̄ aliqd de cōtrario. Quedā sūt q̄ nō recipiūt magis ⁊ minus ullo mō. pme itroducūt successiue. scđe ⁊ t̄tie i istanti. Sed hec solutio supponit q̇ deus nō possꝫ infundere grāꝫ successiue eo q̇ nat̄a forme hoc nō patit̄. qđ multis dubiū. ⁊ alijs falsū uī̄. eo q̇ grā nō tm̄ recipit magis ⁊ minus q̄ꝫtū ad sui eē in subiecto. sed etiā plꝰ ⁊ minus i eēntia sua. p hoc n. hō ē magis gratus deo. qꝛ plus hꝫ ꝺ eēntia grē eius. p quē aūt modū possit augeri ſm eēntiaꝫ pꝫ p ea q̄ pͦ liͦ dcā sūt de augmento charitatis.

Septimo queritur

utrū impij iustificatio eēntialius respiciat grē infusionē q̄ꝫ pcc̄oꝝ remissionē. Et uī̄ q̇ nō. mutatio eēntialius respicit terminū finalē q̄ꝫ iitialem: qꝛ t̄minus iitialis ē terminus a quo. ⁊ t̄miūs finalis ē t̄minꝰ ad quem. sicut dic Phi. 5ͦ phi. Mutatio essētialius recipit t̄minū ad quē. q̄ꝫ terminū a quo. Sꝫ in iustificatiōe impij t̄minꝰ initialis ē grē infusio. ⁊ t̄miūs final' culpe remissio. quia ut prius uisum est. prior ordine nature est gratie infusio q̄ꝫ culpe remissio. gͦ iustificatio ipij eēntialius respicit culpe reīssionē q̄ꝫ grē infusionē. Item si posset eē culpe remissio sine grē ifusiōe hō sine grē ifusiōe iustificaret̄. Sꝫ si posset eē grē infusio sine pcc̄i remissione non ppter hoc hō iustificaret̄. gͦ eēntialiꝰ dependet impij iustificatio a culpe remissiōe q̄ꝫ a grē infusiōe. Cōtra maius ē eē dei amicū q̄ꝫ nō esse eius īimicū. qꝛ carētia īmicitie ordinat̄ ad pn̄tiaꝫ amicitie. Sꝫ infusio grē pōit amicitiā. remissio culpe tollit īimicitiā. gͦ pncipalior ē in iustificatōe ipij grē infusio q̄ꝫ culpe remissio. sꝫ totū eēntialius respicit illā ptem que in se ē pncipalior. Rn̄deo q̇ de eēntia iustificationis ipij ē grē infusio ⁊ culpe remissio. essētialius tn̄ respicit grē infusionē q̄ꝫ culpe r̄missionē. qr̄. n. de rōe alicuꝰ totius sunt due ptes quaꝝ una ē alteriꝰ cā illa que ē cā pncipalior ē i illo toto ⁊ eēntialior illi q̄ꝫ illa q̄ ē effcūs. Sꝫ ut uisū ē supius īfusio grē ē cā remissiōis culpe ſꝫ opionē dicentiū q̇ realiter differūt. q̄ ē cōis opinio Et iō pncipalior. e iti iustificatiōe impij ⁊ ipsi eēntialior q̄ꝫ culpe remissio. Ad pmū in oppͦ ꝺꝺ q̇ in iustificatōe impij. grē infusio nō ē t̄minus a quo. qꝛ illud q̄ [illegible]tat̄ p mutationē r̄cedit a t̄mio a quo. hō aūt cū iustificatur n̄ r̄cedit a grē ifusiōe. sil'r remissio culpe nō ē t̄minus a quo. qꝛ hō cū iustificat̄ n̄ r̄cedit a cl̄pe remissiōe. Sꝫ t̄minꝰ a qͦ i iustificatōe ipij ē eē iiustū ⁊ t̄miūs ad quē ē eē iustū. iustificari. n. ē ex iiusto iustū fieri ⁊ certū ē q̇ ista iustificatio eēntialius respicit iustū q̄ ē t̄minus ad quē. q̄ꝫ eē iiustū q̄ ē termiūs a qͦ. peccat gͦ arꝰ in supponēdo q̇ in iustificatōe ipij t̄miūs a quo eēt grē infusio. ⁊ t̄minꝰ ad quē culpe r̄missio. Ad 2ꝰ ꝺꝺ q̇ si eēt culpe remissio sine grē infusiōe hō desineret eēt iiustus. sꝫ nō eēt iustꝰ qꝛ n̄ haberēt formā iustitie. Et si posset eē grē infusio sine culpe remissione sil' posset eē hō iustꝰ ⁊ iiustus. qꝛ pp pn̄tiā grē eēt iustus ⁊ pp pn̄tiam culpe eēt iiustus. Uñ positio n̄ tm̄ ē ipossibilis sꝫ ēt incōpossibilis.

Octauo queritur

utꝝ iustificatio impij sit posterior ordine nature q̄ꝫ grē infusio ⁊ culpe rēissio. Rꝫͦ i uia gn̄atiōis ptes ordine nat̄e sūt priores toto. Uñ ⁊ ſꝫ Phi. 5ͦ. metha. accidēs ordine nat̄e prius ē toto cōposito ex substantia ⁊ accn̄te ut musicū musico homīe. In rōne aūt iustificatiōis impij se habeāt sicut ptes. ⁊ sub iustificatiōe cōphenditur grē infusio ⁊ culpe remissio. ut iā dictū ē. ita ut respectu iustificationis impij se habeat sic ptes ⁊ iustificatō impij sicut totū. posterior. gͦ ordine nat̄e in uia gn̄ationis ē impij iustificatio q̄ꝫ pme grē infusio et culpe remissio.

Nono queritur

utꝝ iustificatio ipij sit miraculosa. Et uī̄ q̇ sic. glo. sup illud Jo. 14. Maiora hoꝝ faciet Maius ē impios iustificare q̄ꝫ iustos creare. sꝫ ſm Augꝰ. i. ꝺ ciui. c. 5ͦ. Illđ ē mirabilius qđ ē potētius. gͦ magnū miracu-

m

lū ē ipios iustificare. Itē nō ē minus resuscitarē mortuū spūalit̄ q̄z r̄suscitare mortuū corpaliter. sed resuscitatio corpaliter mortui ē miraculosa. g° impij iustificatio cū sit resuscitatio spūalis ē miraculosa. ꝯ Aug⁹. io. ꝺ ciui. c. 12°. Quicqd mirabile sit in hoc mūdo ꝑfecto minus est q̄z tot⁹ hic mūdus. Sz q̄uis creatio mūdi fuerit supnaturalis nō tñ dr̄ fuisse miraculosa. ergo q̄uis iustificatio ipij sit supnat'alis nō tñ ē miraculosa. Rūdeo q̄ q̄uis iustificatō ipij sit supnat'alis nō tñ est miraculosa. ut includit ar⁹ ad ptem scdaz. de rōne. n. miracli ꝓpe sūpti tria sūt Unū ē q̄ fiat per actiuā potētiā supnat'al' agētis. qꝺ ope nature fit. ꝛ si q̄nq̄z sit mirabile eo q̄ ignoretur cā ꝫm Aug. 21. de ciui. c. 4°. tñ miraculū nō ē. Aliud est q̄ in materia nō sit aliq̄ dispositō nisi solū pura potētia obediētie ad hoc q̄ in ipa uel de ipsa fiat illud op⁹ qꝺ ē miraculū. Tertiū ē ut sit ꝑter modū cōsuetū. Uñ dicit Aug⁹. i. li°. retracta. c. 13. q̄ si solita eēnt miracula nō eēnt. q̄uis aūt ñ oē mirū uel mirabile sit miraculū. tñ oē miraculū ꝛ ē mirabile. ꝛ ē mirū. ꝛ ꝓpt' ista tria dr̄ q̄ miraculū ē opus arduū ꝑt' cursū nature ꝛ insolitū. cū g° iustificatio ipij nō sit insolita ꝛ de lege cōi requirat' aliq̄ dispositō in adulto q̄ iustificat'. iustificatō ipij que fit de lege cōi nō ē miraculosa. q̄z uis effectiue fiat p potētiā supnat'al' agētis. Justificatō aūt ipij ꝑter legē cōez que fit si dn̄s iustificat adultū aliquē q̄ pri⁹ se nō disposuit miraculosa ē. q̄ in tali iustificatiōe sūt oīa illa tria q̄ ad miraculū req̄rūt'. Ad ꝑmū in opp⁹ ꝺꝺ q̄ q̄uis creatō aīe sit supnat'alis. q̄ fit p potētiā supnat'alis agētis. tñ miraclosa ñ ē ꝓpe loquēdo de miraculo. Uñ cū. io. de ci. c. 12°. dīc Au⁹ q̄ in miraculo qꝺ fit p hōiem magis miraculū ē hō. ibi accipit' miraculū ꝓ mirabili. cū aūt dr̄ q̄ illud ē mirabilius qꝺ est potētius intelligēdū ē ceteris pibus. ꝛ ꝑterea impiū iustificar̄ dr̄ ñ mai⁹ eē q̄z iustos creare. quia sit maioris potētie. Uñ glo. sup illud Jo. 14°. Maiora hoꝝ faciet. dicit q̄ ꝛ si utrūq̄z sit equalis potētie. hoc. i. impios iustificare ē maioris mie. Ad 2ᵐ dicēdū q̄ q̄uis unū nō sit mioris potētie q̄z aliud. q̄ neutꝝ eoꝝ fieri pōt nisi p diuinā potētiā. tñ duo alia que r̄grūtur ad miraculū īueniūt' in resurrectiōe mortui corpaliter que nō īueniūt' in resurrectiōe mortui spūaliter loquēdo de illa que fit de lege cōi.

Circa litteram dicūt

eni q̄dā sine cōfessiōe oris ꝛ satisfactione opis. i. añ cōfessionē ꝛ satisfactionē. uotuz eni p opatiōe indicat'. s. in opibus ꝺtutuz q̄ztū ad meritū substātiale. nō q̄ztū ad qꝺlibet meritū accītale. nec tenet hoc ī opibus sacroꝝ quoꝝ efficacia nō ē ex nr̄a uolūtate. sed ex diuina institutiōe. plus. n. ceteris pibus recipit de gr̄a uolēs suscipeř sacm̄ ꝛ ipz suscipiēs q̄z ille q̄ uult ꝛ ñ pōt. Nemo pōt cōfiteri nisi suscitatus. h° intelligendū ē ꝺ meritoria cōfessiōe ꝛ ꝺ spirituali suscitatōe. Pccm̄ mors aīe ē que ut ē uita corpis. ita eius deus uita ē. sz nō eodem mō. q̄ aīa ē ipius corpis forma uite. sed uite aīe deus nō ē formalis cā nisi ī genere cāe exemplaris. sz ē cā efficiēs ꝛ final'. Nisi fuerit pccm̄ añ cōfessus. s. in uolūtate uel in ꝓposito. g° sine cā dictū ē. qꝺcūq̄z solueris ꝛc. supple si sufficit occulta cordis cōfessio quo ad deū. cū. n. irascit' sibi q̄sq̄z ꝛ displicet supple ꝓ pccō suo hoc sine dono sci spūs nō ē ipi in se uolūtarie excōicatiōis s̄niam ferūt. s. reputādo se quasi excōmūicatos pp ulitatē pcci sit ueniale p cōfessionē. i. dignū uenia. ꝓximo ul' socio facīeda ē cōfessio nō ꝺ nccitate sz de cōgruitate q̄ñ nō pōt haberi sacerdos q̄ illoꝝ crimīa diiudicet. s. q̄ztū ad genera pccōꝝ mortaliū ꝛ distātiā generis mortalis ꝛ uenialis ingresso. ꝛ in generali. q̄ nō oz sacerdotem scire artificiosā pccōꝝ distinctionē. nec q̄stiones subtiles. circa illā matiā. Meliori q̄z pōt cōfiteat'. hoc expositū ē in q̄stionibus socio dz cōfiteri. nō de necītate ut dcm̄ ē. sz de cōgruitate. Si obliuiscaris. s. pccōꝝ tuoꝝ p cōtēptū. tūc eoꝝ r̄cordaberis ꝛc. pccā sua leuigare. i. leuia monstrare.

Di. xviii.

Hic queri solz

ꝛc. Supius determiauit magr̄ de

pñia fm eē suū. Hic detmiat de ptāte mi nistroꝝ pñiaꝫ iniūgētiū. Et diuidit̄ i duas ptes. p° detmiat ꝺ pdcā ptāte. 2° ꝺ illi⁹ ptātis collatiōe di.se.ibi. Postq̄ꝫ onsū ē. p⁹ in .4. p° inquirit q̄ sit ptās ecclie in ligando ꝛ soluēdo. 2° quō p eā pccōres ligat ꝛ soluit ibi. Sꝫ q̄rit. 3° distinguit diuersos modos ligādi ꝛ soluendi ibi. Nō aūt hoc. 4° ondit qd ē illud a quo solus deus absoluit ibi. Hic q̄rit. P⁹ i tres. p° pponit qōnē de ptāte ꝛ usu clauiū in gñali. 2° ondit q̄ sit ptās clauiū ibi. Claues iste. 3° qs. sit usus eaꝝ ibi. Usus uero. 2ª ps pncipalis diuidit̄ i tres. p° tāgit quorūdā sniam falsā. 2° alioꝝ sniaꝫ uerā ibi. Alij uero. 3° excludit errorē q icidet̄ posset ibi. Nec ideo tñ. 3ª pncipalis diuidit̄ in tres. P° ondit qualit̄ sacerdos soluit ꝛ ligat q° ad culpā. 2° qualiter quo ad penā penitētialē ꝛ iudiciariā ibi. Ligāt quoꝫ. 3° qualiter deus cōfirmat ligātis uel absoluētis sniam ibi. Scd̄ꝫ hos ligādi.

Circa hanc

di. querēd ē pncipalit̄ de .13. p° de ptāte clauiū. 2° de usu eaꝝ i foro pñie. 3° de cā p qua ferenda ē excōicatiōis snia. 4° de illis q possūt excōmūicare. 5° de illis qui possunt excōmunicari. 6° de pticipatiōe cū excōicatis. 7° de pena excōicatoꝝ. 8° ꝺ pena iiuste excōicātiū. 9° de illis q pñt absoluere ab excōicatiōe. 10. de illis qui pñt absolui ab excōicatiōe. 11°. de subditis excōicatoꝝ ꝛ de cāibus in qbus incurrit hō excōicatiōnē ipo iure. 12° de qbusdā dubitatiōib⁹ ortū hñtibus ex aliqbus cāibus i qbus incurrit hō excōicatiōnē ipo iure. 13° de qbusdā cāibus ptinētibus ad ptātē absoluēdi religiosos ab excōicatiōe. Circa p⁹ querūt̄. 5. P° utꝝ ecclie date sint claues regni celoꝝ. 2° utꝝ sint date ad apiendū tm̄. 3° quot ꝛ q̄ sūt ille claues. 4° utrū liceat sacerdotib⁹ uti clauib⁹ p sua uoluntate. 5° utꝝ peñtēs teat̄ tētōe necītatis recipe ꝛ expler̄ pñiaꝫ sibi iiūctā a sacerdote.

Primo ostendo

q ecclie nō sūt date claues. qꝛ claues aut sūt ad claudēdū aut ad apiēdū. sed ut hr̄ Apoc. 3°. Xps apit ꝛ nemo claudit. claudit ꝛ nēo apit. g° ecclie nō sūt date claues. Itē cuicūqꝫ apit̄ celū claudit̄ ifernus. ꝛ ecōuerso. sꝫ ecclie ñ sūt date claues iferni. sꝫ eas hꝫ solus xp̄s. iuxta illud Apoc. 1. habeo claues mortis ꝛ iferni. g° ecclie nō sūt date claues regni celoꝝ. Cōtra xp̄s dicit Petro ut hr̄ Math. 16°. Tibi dabo claues regni celoꝝ. g° ecclīa claues accepit mediante Petro. Rñdeo q claues regni celorū date sūt ecclie. ꝛ accipiūt̄ hic claues ad silitudinē clauiū materialiū p quas hostiū claudit̄ ꝛ apit̄. claues. n. ecclie sūt quedaꝫ ptās data ecclie in p̄latis suis ad apiendū ꝛ claudēdū hōibus regnū celoꝝ qꝺ claudit̄ hōi p pccm̄ uel obligationē ad penā p pccō. ꝛ apit̄ p r̄motionē utriusqꝫ. Et hec ptās triplex ē. q̄dā auctoritatis q̄ ē i solo deo q solus apit effectiue p ifusionē gr̄e. et claudit pmissiue pmittēdo iusto iudi⁹ hominē ruere i pccm̄ ꝛ gr̄am nō cōferendo: quedaꝫ excellētie. s. in xp̄o rōne hūane nature q celū apit p meritū passiōis sue. alia misterial̄. s. in p̄latis ecclie q celuꝫ apiūt p misteriū sacroꝝ q opāt̄ i uirtute passiōis xp̄i. Ad p⁹ in opp⁹ ꝺꝺ q clausura r̄gni celoꝝ tripliciṫ pōt accipi. uel p illa q̄ erat clausū generi hūano pp pccm̄ pmoꝝ parentū. ul̄ p illa q̄ claudet̄ oib⁹ repbis p sniaꝫ diffinitiuā in die iudicij. ul̄ p illa q̄ claudit̄ interī hōi p culpā ꝛ penā remittēdā. P° clausura fuit ulis sꝫ nō ppetua. qꝛ fuit apta p meritū passiōis xp̄i. p cuius solius meritū poterat apiri. ꝛ de hac intelligit̄: apit ꝛ nemo claudit. Alia clausura erit ppetua de qua dr̄ Math. 25°. Et clausa est ianua. ꝛ ꝺ hac ītelligit̄ qꝺ dictū ē. claudit ꝛ nēo apit. Alia ē pticularis nō ppetua. et hāc clausurā pñt p̄lati ecclie misterialiter apire. Ad 2⁹ ꝺꝺ q ecclīa aliquo mō hꝫ claues iferni iq̄ꝫtū claudit infernū ill̄ qb⁹ apit celū. ñ tñ ita ppe pōt dici q p claues ecclie apiat̄ infernus sicut celū. qꝛ ecclīa ñ apit infernū remouēdo gr̄aꝫ q̄ hōi claudi tur infernus. nec disponēdo ad illā remotionē. sicut dispōit ad rēotionē culpe qua celū claudit̄. ꝛ ita ppe nō pōt dici haberi claues iferni sic padisi In illo tñ ꝟbo Apoc. .i. accipiūt̄ claues p ptāte excellētie.

Secundo queritur

utꝝ

claues sint date ad apiendū tm̄. Et uī q̄
sic. q̄ uirtus clauiū ē a meito passiōis xp̄i
Sꝫ meritū passionis xp̄i ordinatū fuit ad
apiēdū tm̄ g° claues date sūt ad apiēduꝫ.
ita q̄ nō ad claudēdū. Itē q̄uis hō p li
beꝝ arbitriū possit bn̄facer̄ ⁊ male. tn̄ de⁹
nō dedit ipm hōi ad malefaciēdū. g° a siīi
q̄uis sacerdos p claues possit celū apire
⁊ claudere. nō tn̄ ē vō q̄ deus eas dederit
ad claudēdū. Cōtra Math. 16°. Tibi da
bo claues regni celoꝝ. ⁊ q̄dcūqꝫ ligaueis
sup terrā erit ligatū ⁊ in celis. ⁊ q̄dcunqꝫ
solueris sup ⁊c. sꝫ sacerdos hoiem ligādo
sibi claudit r̄gnū celoꝝ. g° claues n̄ tm̄ da
te sūt ad apiēdū sꝫ ēt ad claudēdū. Itē cla
ues matiales sūt ad claudēdū ⁊ apiēdū. g°
a siīi claues spūales. cū claues dicāt̄ scđm
siīitudinē matialiū. Rūdeo q̄ claues q̄ꝫ
uis date sint p̄ncipalit̄ ad apienduꝫ. tn̄ ex
ɔñti date sūt ad claudēdū. p ptāte ēt cla
uiū iudex ecclīasticus apire pōt ⁊ claudeē
tripliciter. Uno mō iudicādo. s. dū exami
nata hōis cōscīa iudicat ei celū eē aptū uł
clausū. Alio mō apit relaxādo aliq̄ꝫ ptē pe
ne p pcc̄ō debite. et claudit peītētē aliq̄ pēa
sensus ligādo quā expleē oꝫ in hoc seculo
uel purgatoīo añq̄ꝫ illi pateat igressus ce
li. 3° mō apit ⁊ claudit excōicādo ⁊ ab ex
cōicatiōe absoluēdo. sꝫ hic modus claudē
di ⁊ apiendi magis respicit foꝝ cōtētiosū
q̄ꝫ p̄ñie. ⁊ istos tres modos tāgit magr̄ in
lr̄a. p°. c. 6. di. b⁹. 2°. ⁊ 3°. c. 7. Ad p̄mū in
opp° vō q̄ passio xp̄i ⁊si p̄ncipalit̄ fueīt
ad apiēdū tn̄ p eā obligamur ad aliquaꝫ
p̄ñiaꝫ p quā aliquo mō illi passiōi ɔforme
mur quā nos adultos oꝫ soluere añq̄ꝫ ce
lū ingredi ualeam⁹. Ad 2° vō q̄ malum
culpe a deo nō ē q̄uis p̄mittat̄ ab ipo. sed
malū pene a deo ē. illa aūt celi clausio que
ē p claues ecclīe nō ē culpa. sꝫ pena ordia
ta ad hoc ut efficacius ⁊ expedit⁹ apiat̄
hōi celū. Ūñ illa pēa medicinalis ē. Ad 2°
ad p tē aliā vō q̄ q̄uis claues ecclīe sicut
⁊ matiales sit ad apiēdū ⁊ ad claudēdū. tn̄
differūt. q̄ꝫ matiales p̄ncipalr̄ sūt ad clau
dēdū ⁊ scđario ad apiēdū. sꝫ claues ecclīe
p̄ncipalr̄ sūt ad apiēdū. ⁊ scđario ad clau
dēdū. q̄ꝫ illa clausura ordiat̄ ad aptioneꝫ

Tertio queritur

quot ⁊ q̄ sit ille claues. Rūdeo q̄ claues
due sūt q̄ꝫtū ad effect⁹ ⁊ relatōes ad illos
effectus. una tn̄ i radice. claues. n. ecclesie
sūt ptās iudicādi in foro aiarū q̄ ptās ex
duob⁹ integrat̄. s. ex ptāte discernēdi in cāe
examiatiōe. ⁊ ptāte diffinīēdi in cāe deter
miatiōe p̄ª ptās dr̄ clauis scīe. Ūñ clauis
scīe nō ē hītus scientie nec actus sciendi.
q̄uis claues ecclesie recipe nō debeat n̄i
hñs scīe hītū cōueīentē seu sufficiētem ad
executionē ptātis illius. 2ª dr̄ clauis po
tē cuius act⁹ ē detmiare cām ligādo uł
absoluēdo. ⁊ ista clauis ē pricipalior. quia
p̄ª ordiatur ad istā. ptās aūt ligādi ⁊ sol
uēdi i foro ɔtētioso ꝓpe loquēdo clauis n̄
ē q̄ꝫ hāc ptātē. hñt q̄nq̄ꝫ nō sacerdotes ut
iferi⁹ declarabit̄. ⁊ q̄uis p̄dcē due claues
distinguāt̄ penes actus. ut ɔñsū ē. tn̄ in ra
dice una sūt nō tm̄ inter se. sꝫ etiā cū ptāte
cōficiēdi. qa iste tres ptātes fūdāt̄ i sacer
dotali caractere. Ūñ q̄ aliqui sacerdotes
nō possint absoluere uł ligar̄ hoc nō ē pp
defectū ptātis ex pte sua. sꝫ pp defectum
materie quā n̄ hñt nisi mediāte iurisdcōe.
ptās aūt iurisdcōis accidit claui ꝓpe dcē.
Ex p̄dcis pꝫ q̄ claues ecclīe sūt aliq̄ pa
testas sup nat̄leꝫ facultatē que principiū ē
aliquoꝝ actuū supnaꞇaliū sicut ptātes na
turales principia sūt actuū facultatē na
turalē nō trāscēdētiū.

Quarto queritur

utrꝫ liceat sacerdotib⁹ uti clauib⁹ p sua uo
lūtate. Rūdo q̄ cū sacerdos oper̄ p istas
claues instrumetalit̄. ⁊ sic mīster ⁊ instru
mētū efficaciā nō hēat in agēdo nisi scđm
q̄ mouet̄ a p̄ncipali agēte. si sacerdos uta
tur istis clauib⁹ scđm ꝓpriū arbi⁹ dimittens
rectitudinē motionis diuīe. peccat. nec illa
circa quē opat̄ clauiū recipit effcm̄. q̄ꝫ tn̄
pene satisfactorie isligēde sūt ut medicine
⁊ pene satisfactorie detmīate in canōe nō
oib⁹ ɔpetūt. iō uariāde sūt scđm sacerdotis
arbitriū. regulatū diuina motiōe. sic uide
mus q̄ medicinam detmiatā in arte ɔtra
aliquā infirmitatē uariat medicus scđm cō
ditionē loci tēpis ⁊ infirmi. ⁊ oibus pēsa
tis que pensanda sūt. n̄ in hoc ꝓpriā uo
lūtatem sequens sed sciētiam medicine. et
sicut nō dat aliquādo medicinā efficacem

q̃ posset morbũ curar̃ ne ꝓpter debilitatẽ nature patiẽtis ex alia pte magis piculuȝ oriatur. Sic sacerdos diuia motiõe directus nõ sẽp totam penã pccõ debitã ĩiũgit ne infirmus pp magnitudinẽ pene despet ⁊ eã facere negligat ⁊ a ueritate pñie r̃cedat. nec hoc ẽ in aliqd̃ p̃iudiciũ iustitie. q̃ in purgatorio erit expletio residui pene.

Quinto queritur

utꝝ penitẽs teneat̃ tẽtione necessitatis recipe ⁊ explere pñiam sibi iniũctaȝ a sacerdote. Et ur̃ q̃ ñ. qñq̃. n. sacerdos possȝ sibi iniũgere pñiam nimis grauẽ. ut familiaritatẽ cum amicis interdicere. uł iniungere pñiaȝ piculosam. ut melancolico ꝓno ad despatiõnẽ abstinẽtiam a uino iniungere. ⁊ a risu ⁊ solatio cũ socijs abstiner̃. sed tales penitẽtias nõ tenerer̃ penitẽs recipe. q̃ eẽnt sibi nocue. g° ñ sẽp tenet̃ penitens recipe pñiam iniũctaȝ a sacerdote. ⁄ Cõtra magr̃ di. 15. c. 2. dicit de penitẽte ponat se oĩno in iudicio ⁊ ptãte sacerdotis nihil sui r̃seruãs sibi ut oĩa eo iubẽte patus sit facere ꝓ recipiẽda uita aĩe que faceret ꝓ euitãda corpis morte. ⁄ R̃n̄dio q̃ sacerdos aut iniũgit pñiam rõnabilẽ ⁊ discretam aut irrationabilẽ ⁊ idiscretã. si 2° modo peitẽs nõ tenetur eam recipe nec expler̃. q̃ sacerdos talẽ pñiam iniũgendo abutitur claue scientie ⁊ potentie. Si p̃mo mõ dico q̃ penitens tenet̃ tentiõe necessitatis eaȝ r̃cipe ⁊ ꝓ uiribus explere. q̃ talem pñiam iniungẽdo clauibus utitur recte. qlibȝ ãt tenet̃ sm iudicis iustã sñiam obs̃uare. Uñ si penitẽs talẽ pñiam scienter ⁊ ex dliberatõe ⁊ absq̃ legitima cã omiserit explere mortaliter peccat. Si tñ penitẽs sentiat pñiaȝ sibi nimis grauẽ ⁊ ad obs̃uandũ piculosã sua infirmitate pensata. dȝ ad illũ eũdẽ cõfessorẽ uel ad aliũ. si illũ nõ põt haber̃ huiliter recurrere ⁊ alleuiationẽ uel cõmutationẽ petere. ⁊ cõfessor debet cõcedere ẽt si uideat q̃ pñia alleuiata ñ sufficeret plenarie ꝓ emẽda pccĩ. Sȝ si post eã expletã adhuc remaneret aliqd in purgatoĩo explẽdũ. tutius enĩ ẽ res̃uare penitẽtẽ ĩ purgatorio puniẽdũ q̃ ipm exponere piculo cadẽdi ĩ pccm̃ mortale pp pñie trãsgressionẽ. ⁊ expedit q̃ cõfessor hoc totũ peitenti expõat nisi in ipõ uiderit conditiõeȝ ꝓpt quã iudicȝ oĩbus p̃sãtis magis eẽ tacedũ q̃ exponẽdũ. Ad argumẽtũ ĩ oppositũ pȝ solutio q̃tũ ad illud qd̃ in ea tãgit̃ de penitẽtia nimis graui. De iterdcõe autẽ habendi cũ amicis familiaritatẽ. sciedum q̃ aut illi amici sũt ueri amici. hoc est amici anime cuiusmõi sũt diligentes psonaȝ scõ amore. ⁊ scdm deũ. aut illi amici sunt ueri inimici cuiusmõi sũt obligãtes psonam pp delectationẽ illicitã. uel ꝓpter aliã causaȝ in anime eius p̃iudiciũ. ⁊ cõtra dei honorem. Si sacerdos iterdiceret familiaritatẽ cũ amicis primo mõ dictis abuteret̃ claue scie. nec credo q̃ penitẽs illã pñiam r̃cipe teneret̃. si aũt iterdiceret penitẽti familiaritatẽ cũ inimicis 2° mõ dcis. penitẽs eaȝ recipe ⁊ obs̃uare teneret̃ regulariter. qd̃ iõ dico. q̃ oẽs pticulares casus a cõfessore p̃uideri nõ pñt. Sciendũ etiam q̃ homĩ prono ad desperationẽ ad quaȝ disponit tristitia nõ debet sacerdos iniungere ea q̃ augmentant melancoliã ⁊ tristitiã. Uñ talibus moderatũ uini usũ. et cum scis psonis ⁊ honestis honestũ solatiũ prohibere nõ debet.

Consequenter queritur

de 2° p̃ncipali. Et circa hoc q̃rũt̃. 5. ⁄ 1° utrũ sacerdos p ptãtem clauiũ possit̃ remittere pccm̃ q̃tũ ad maculã. 2° utꝝ q̃tũ ad penã. ⁄ 3° utrũ sacerdos p̃rochialis teneat̃ audire cõfessiones parrochianorũ suoruȝ quotiescũq̃ uoluerint in eodẽ anno cõfiteri. ⁄ 4° utrũ claues respectu eiusdeȝ pccĩ in numero habeãt efficaciã plus q̃ semel. ⁄ 5° utrũ sacerdos absoluẽdo aliquẽ de facto ab illis pccis a quibus nõ põt eũ absoluere de iure peccet mortaliter.

Primo ostendo

q̃ sacerdos p potestatẽ clauiũ põt remittere pccm̃ q̃tũ ad maculã. Jo. 20. Quorũ remiseritis pccã remittũt̃ eis ⁄ Item ut superius dictũ ẽ. sacr̃a noue legis ↄferũt grãtiam. sȝ p gr̃am remittitur macula pccĩ. g° sacerdotes p potestatẽ clauiũ remitter̃ pñt pccĩ maculã. ⁄ Cõtra de pe. di. p̃a. Si cui. §. Alij econtra. circa mediũ. ⁊ recitat magr̃ in lr̃a hui⁹ di. c. 4. Sacerdos officiũ

suũ exhibet ⁊ nullius ptãtis inra exercet g° in eo nulla ē potestas ꝛmittēdi peccati maculam. Itē de cõsecra. di. 4ª. ⁊ recitat mgr̃ i lr̃a huius di. c. 4°. Nemo tollit peccata nisi solus xp̃s qui est agnꝰ tollēs peccata mũdi. g° sacerdos nõ hꝫ ptãtem dimittendi maculaꝫ pcci. Rñdeo q̃ quãuis sacerdos absoluēdo remittere non possit pcci maculam effectiue fm q̃ dicit magr̃ in lr̃a. qꝛ sic solus deus peccatum dimittit. tñ misterialiter ⁊ instrumētaliter illi q̄ p attritionē remouit obstaculũ gr̃e spiritus sci dispositiue remittit maculam pcci inq̃tũ suo misterio assistit uirtus diuina que pcm̃ remittit. ⁊ quia pcci macula est dispositõ qua põt aĩa pati igne infernali. q̄ quidē nõ ē tñ silitudo temporaliũ ad q̄ aĩa peccãdo cõuertit. sꝫ etiã pncipalius ē puatio silitudinis dei a quo auertit. Jdo sacerdos uirtute clauiũ ad eterne pene remissionē disponit quã ũtus diuina principaliter ⁊ effectiue rẽittit sicut maculã peccati. Ad pmũ ⁊ 2m̃ dd̃ q̃ pcedũt de remissione pcci misterialiter ⁊ dispositiue. ut eni supius dictũ est, sacr̃a noue legis nõ conferũt gr̃am effectiue sꝫ instrumẽtaliter ⁊ dispositiue. Argumẽta ad ptē scd̃aꝫ pcedũt de remissiõe macule pcci effectiue.

Secundo queritur

utꝝ sacerdos p potestatē clauiũ possit remittere peccatũ q̃tũ ad penã. Et uidet q̃ ñ. post absolutionē adhuc remanet penitēs obligatus alicui pene. aliter ut uidet non esset sibi pñia iniungēda. g° p uirtutē absolutiõis pena debita nõ remittitur. Itē cũ ñ sit minꝰ dispositus ad ꝛcipiēdũ effectũ clauiũ ille qui cõmisit puũ pcm̃ q̃ ille qui maius cõmisit. tñ remitteret de pena pccõ debita minori. q̃tum ꝺ pena debita maiori. sed posset ex una pte peccatũ esse ita puũ. ⁊ ex alia ita magnũ. q̃ tota pena debita miori pccõ ñ esset maior q̃ illa ps que remittitur ꝺ pena debita maiori peccato. g° illud minꝰ peccatũ remaneret ipunitũ qd̃ est incõueniēs. Cõtra de pe. di. 5ª. Si cui. §. Alij ecõtra circa mediũ. oñs par uis solnēdi eē uoluit ⁊ ligãdi q̄ utrãq̃ pari cõditiõe pmisit. sed sacerdos p potestatē clauiũ põt ligare penitentē aliq̃ pena, g p eandē ptãtem põt ipm absoluere ab obligatiõe alicuius ptis pene. Itē magr̃ huius di. c. 7°. dicit q̃ sacerdotes soluunt cũ de pena satisfactoria aliquid dimittũt. Rñdeo q̃ sacerdos ptãte clauiũ põt penitenti remittere aliquã ptem pene tēporalis peccato debite. nõ tñ illius quã sibi iniũxit. sed etiam illius que in purgatoiõ est explenda plus uel minꝰ põt de ista pena remittere. scd̃m q̃ plus uel minus pñitens ē bene dispositus. Ad pmũ in oppꝰ dd̃ q̃ ⁊ si post absolutionē remaneat penitens obligatus alicui pene. tñ nõ remanet obligatus tãte sicut ante absolutionē ⁊ p̄terea si reuelatũ eēt sacerdoti q̃ tota pena pccõ debita eēt penitēti remissa adhuc deberet sacerdos penitēti iniungere aliq̃ pñiam p cautela ꝯtra futura. qꝛ ut dictũ ē. ŝ. di. 15ª c. 5°. Satisfactio penitētie ñ tñ ē pccõꝝ cãs excidere. sed etiã eaꝝ suggestionibus aditũ nõ indulgere. Ad 2m̃ dicēdũ fm aliquos q̃ ꝛmissio pene debite maiori ⁊ minori pccõ est fꝫ pportionē. ita q̃ si remittitur decima pene debite maiori. remittitur decima pene debite minori. sed hoc nõ uꝛ satisfacere argumēto. quia pma decima maior simplicꝛ ē q̃ secũda. Et ideo uidetur dd̃ q̃ nũq̃ ps pene q̄ remittitur uirtute clauiũ una uice est tanta sicut tota pena cuicũq̃ mortali pccõ debita. si aũt dicis q̃ una absolutiõe possit remitti tota pena debita uni pccõ ueniali. ñ habeo hoc p incõueniēti. xps n. ita plene satisfecit p pccis nr̃is q̃ si humiliãti se sub sacr̃o qd̃ opaꝛ in uirtute meriti xp̃i remittitur aliũ tota pena. nõ pp hoc dici potest pcm̃ sine pena dimitti.

Tertio queritur

utꝝ sacerdos prochialis teneaꝛ audire cõfessiones prochianoꝝ suoꝝ quotiēscunq̃ uoluerit in eodē anno cõfiteri. Et uidetuꝛ q̃ sic. quotiēscũq̃ uult pccõr a pccõ recedere deus patus ē eũ ad miam recipe. g a simili quotiēscũq̃ uult cõfiteri sacerdos cũ sit loco dei ipm audire teneꝛ. ⁊ sibi sacr̃m pñie admĩstrare. Itē sacerdos teneꝛ salutē aĩe subditi sui cuilibet bono tēporali pponere. sꝫ si ipm nollet audiꝛ quotiēscũq̃ uellet cõfiteri no pponeret salutē aĩe eius

oĩ bõ tẽpali. qa saluti aĩe subditi pponeret
getẽ corpis pprij. gº sacerdos tenet suos
parrochianos audirẽ quotiẽscũqz voluerit
ↄfiteri. Cõtra sacerdos nõ tenet pluries
audire cõfessionẽ parrochiãoꝝ suoꝝ q̃z ob
ligetur p statutũ ecclie. sz p statutũ ecclie
ñ obligat nisi ad audiẽdũ eos sel' i anno.
ex̃ de peni. et re. Dĩs utriusqz sexus. gº vi
detur q nõ tenet eos audire nisi sel' ĩ ãno
Rñdeo q qõ põt itelligi aut de tentione
necessitatis aut de tentione cõgruitatis. si
pº mõ. nõ credo q ordinarie sacerdos te
neat audire cõfessiões pꝛochianorũ suoꝝ.
nisi cũ illi tenẽt de necessitate cõfiteri. qd
est saltẽ semel ĩ anno. et qñ sũt in ĩfirmita
te graui ↄstituti. uel ĩminet eis alio mõ pi
culũ mortis. si tñ pluries voluerit cõfiteri
et sacerdos curatus eos audire noluerit. tũc
libere pñt subditi aliũ sacerdotẽ adire et
ei ↄfiteri. et ille põt eos absoluere nisi pprius
sacerdos eorũ q eos audire noluit ad ali
quẽ determinatũ sacerdotẽ eos miserit. qa
si audire nõ vult eos. nec ad aliquẽ sacerdo
tem determinatũ mittere eos ĩplicite licen
tiat. ut illa vice cõfiteãt cuicũqz sacerdoti
voluerit. Loquẽdo aũt de tentiõe cõgrui
tatis. dico q sacerdos tenetur eos audire
quotiẽscũqz voluerit ↄfiteri. qa tali tẽtiõe
tenet laborare pfectũ aĩaꝝ pꝛochianorũ
suorum q̃tũcũqz et quõcũqz potuerit. Ad
pꝰ dõ q argumẽtũ bñ pcedit si quotiẽs
cũqz pꝛochiani vellẽt ↄfiteri. et ↄfessio esset
eis necessaria ad remissionẽ mortalis pcci.
sz hº nõ est verꝝ. Ad remissionẽ enĩ mortal'
culpe sufficit cõtritio cũ pposito ↄfitendi
illo tẽpore qº homo cõfiteri tenet. Ad 2ꝰ
dõ q minor ẽ falsa. qa p cõtritionẽ ut iaz
dictũ ẽ cũ pposito cõfitẽdi tẽpore debito
remittit culpa. et pterea vult frequẽter ho
mo ↄfiteri q p illo tẽpore nõ ĩdiget ad sui
iustificationẽ susceptiõe sacri pnĩe. Ad ar
gumẽta ad ptẽ aliã dõ q et si pſbyt pochi
alis ad audiẽdũ ↄfessiões pꝛochiãoꝝ suoꝝ
ñ obliget explicite p statutũ ecclie nisi sel'
ĩ ãno. tñ p illd statutũ obligat ĩplicite et ẽt
iure nate et diuio ad audiẽdũ eos quotiẽs
cũqz tenẽt de necessitate cõfiteri et si mul
totiẽs occurrãt in eodẽ anno casus ĩ qbus
cõfiteri de necessitate tenentur.

Quarto queritur

utrũ claues respectu eiusdez pcci in nũero
habeãt efficaciã plusq̃z sel'. Et videt q sic
de pe di. i. mẽsam. §. nõ sũt. q̃to pluribus
ↄfitebit qs in spe venie turpitudinẽ crimi
nis. tãto facilius ↄsequet grãm remissionis.
ipsi enĩ sacerdotes plus iã pñt pficere. plus
cõfitentibus parcere. qbus enĩ remittũt re
mittit deus. qd ĩtelligi nõ videt nisi d re
missione q̃ fit ṽtute clauiũ. Itẽ fm cõsue
tudinẽ ecclie q pluries de eisdẽ pccis ĩ nu
mero cõfitẽt. pluries de illis absoluũt. qd
nõ fieret si absolutio 2º recepta nullã effi
caciã haberet respectu eiusdẽ pcci in nũe
ro. qa tũc fieret ĩiuria sacro. Itẽ certũ ẽ
q cõfessio iterata de eisdẽ pccis in nũero
pdest nõ tñ rõne humiliatiõis et verecũdie.
qa tũc tñ valeret iterata laico corã qº ma
gis erubesceret q̃ztũ iterata sacerdoti qd
falsũ est. gº pdest p aliq̃z efficaciã clauiũ.
Itẽ q̃uis sacra veteris legis haberẽt ef
ficaciã ex vi meriti. qa tñ nõ hẽbant ex vi
sacri vocãt ab aplo ad Gal'. 4º infirma et
egena elemẽta. gº si claues respectu eiusdẽ
pcci in nũero nõ haberẽt efficaciã nisi sel'.
sacrm pnĩe 2º receptũ respectu eiusdẽ pec
cati ĩ nũero eẽt infirmũ et egenũ elemẽtũ.
qd nõ videt dõ. Itẽ efficacia clauiũ non
tñ ẽ respectu remissiõis culpe et pene. sz ẽt
respectu dispositiõis ad grãm. sz q̃zdiu su
mus ĩ via grã in nobis põt augeri. gº re
spectu eiusdẽ pcci in nũero claues pñt ha
bere efficaciaz plusq̃z sel'. ĩmo quotiẽscũqz
hõ sacrm pnĩe disposit⁹ recepit. Cõtra si
aliqs eẽt q nũq̃z peccasset et absolueretur
nullã recipet efficaciã ṽtute clauiũ. sz cul
pa totalit remissa et q̃tũ ad maculã et q̃zꝰ
ad totaz penã nõ plus grauat hoĩem q̃z si
nũq̃z fuisset facta. gº respectu talis culpe
claues nullã penit⁹ hñt efficaciã. sz ↄtinge
re põt q pter magnã dispositionẽ peni
tentis remittit culpa q̃tũ ad maculã et to
tam penã p susceptiõez sacri pnĩe. semꝑ gº
saltẽ. nõ semp hñt claues efficaciã respectu
eiusdẽ pcci in nũero plus q̃z sel'. Itẽ illud
qd hz efficaciã respcũ duoꝝ. ita q respcũ
uni⁹ alio mediãte nõ põt hr̃e efficaciã suã
respectu secũdi si nõ hz respectu pmi. Sed
claues efficaciã hñt r̃spcũ remissiõis culpe

⁊ pene ⁊ collatiõis grẽ ita q̃ ꝓncipali⁹ re-
ſpectu remiſſiõis culpe ⁊ pene. ⁊ ſcd̾ario
reſpectu collatõis grẽ. g° reſpectu pcc̄i re-
miſſi q̄tū ad maculā ⁊ totā penā abſolutõ
2° accepta nullā hꝫ ex vi clauiū efficaciam
⸿ Itē cū p abſolutõeꝫ ex vi clauiū remittat̃
pene ꝑ pccõ debite. totiens poſſet homo
cõfiteri eadē die ⁊ abſolui q̃ eodē die re-
mitteret̃ ſibi tota pēa oĩbus pcc̄is ſuis de
bita. nulla. n. rõ eſt q̄re magis ualeret abſo
lutio 2° iterata expectādo nouū deuotio-
nis motū q̄ꝫ iterata manēte ꝓoris deuoti-
onis motu ſi ē ita fortis ſicut eēt mot⁹ ſe-
quens. ⁊ ita ſeq̄ret̃ q̃ grauiſſimū pcc̄m cū
modica pēa poſſet dimitti. ⸿ Ad iſtā q̄õnē
dicūt aliq̄ q̃ claues reſpectu eiuſdē pcc̄i ĩ
nūero nõ h̄nt efficaciā pluſq̄ꝫ ſel̃. baptiſm⁹
enī qui ē medicīa curatiua directe origīa
lis pcc̄i ſicut ſacr̄m pn̄ie actualis pcc̄i non
reiterat̃. qꝛ pcc̄m originale reit̃are ñ põt.
ſi. n. poſſet iterari iteraret̃ ⁊ baptiſmus. ⁊
ſcd̾o ſuſcept⁹ efficaciā h̄ret. ſꝫ idē pcc̄m ac
tuale in nūero reiterari nõ põt. Un̄ videt̃
q̃ reſpectu eiuſdē ĩ nūero ſacr̄m pn̄ie ex vi
ſacr̄i nõ hꝫ efficaciā niſi ſel̃. ⸿ Preterea cuꝫ
q̄ttuor ſit ſacr̄a iterabilia. ſ. euchariſtia. pe
nitētia. extrema vnctio. ⁊ mr̄imoniū. uide
mus q̃ ĩ ſacr̄o euchariſtie hec uerba Ho° ē
enī corp⁹ meū. reſpectu eiuſdē hoſtie. nõ hꝫ
efficatiā plus q̄ꝫ ſel̃. verba ēt q̄ ſūt forma ĩ
ſacr̄o extreme unctõis r̄ſpcū eiuſdē ĩfirmi
eadē ĩfirmitate. ⁊ eodem ſtatu ĩfirmitatis
manēte ĩterioris ⁊ exterioris nõ h̄nt effica
ciā ex ui ſacr̄i niſi ſel̃. uerba ēt q̄ ſūt forma
ĩ ſacr̄o mr̄imonij ĩ eodē uiro reſpectu eiuſ
dē mulieris. ⁊ ĩ eadē muliere reſpectu eiuſ
dem uiri nõ h̄nt efficaciā ex ui ſacr̄i niſi ſe
mel. niſi ↄtingeret q̃ un⁹ moreret̃ ⁊ poſtea
reſuſcitaret̃. qꝛ p mortē uinculū mr̄imonia
le ſoluit̃. g a ſili ſacr̄m pn̄ie ex ui clauiū ñ
hꝫ efficaciā reſpectu eiuſdē pcc̄i ĩ numero
niſi ſel̃. ⸿ Preterea ex̄ d̾ ſen. excõiſ. De cet̾o.
de abſoluto in caſu neceſſitatis cui ſub iu
ramēto ĩiūgit̃ ut opportūitate hita ſūmū
pontificē ſtatim adeat mādatū ei⁹ ſuſcep-
turus dı̄c glo. nõ dicit abſoluēdus. qꝛ iam
abſolut⁹ ē. qꝛ obligatio ſel̃ extricta iteꝝ ñ
reuiuiſcit. de ↄſe. di. 4. q̄ris. ⁊. 24. q. 4. ſi il
lic. ⁊ de pe. di. 4. uerſus finē. g° uı̄ q̃ ſi ali
q̄s uere ē abſolut⁹ de aliq° pccõ q̃ abſolu

tio reſpectu eiuſdem pcc̄i 2° ſuſcepta ex ui
clauiū nullā efficaciā hꝫ. al̃ videret̃ q̃ ſū-
m⁹ põtifex illū iteꝝ abſolueꝫ ab illo pccõ
a q° fuit abſolut⁹ ĩ caſu neceſſitatiſ ab illo
q̄ illū al̃ abſoluere ñ potuiſſꝫ. Ad h° ēt ua
lent rõnes ad ſcd̾am pt̃e ĩducte. Alij dicūt
de q̄õne ↄtrariū intētes rõnib⁹ factis ad
ꝓma pt̃e. ⸿ Preterea ſicut ſacr̄m pn̄ie ē me
dicina ↄ pcc̄m actuale. ita baptiſm⁹ ↄ pcc̄m
originale. ſꝫ in illo ĩ q° ē remiſſū originale
p baptiſmū flamīs efficaciā hꝫ baptiſmuſ
fluminis ex ui ſacr̄i. g° ſilr̄ uidet̃ q̃ ĩ illo ĩ
quo ē remiſſū pcc̄m actuale p pn̄ie ſacr̄m
poſſint claues h̄re efficaciaꝫ reſpectu pcc̄i
eiuſdeꝫ in nūero p ſacr̄m pn̄ie 2° receptū.
⸿ Preterea q̄n ↄfert̃ alicui ſacr̄m. qꝛ neſcit̃
utꝝ illi al̃ fuerit collatū ul̃ ñ. ↄfert̃ ſub ↄdi
tione dicēdo. ſi tu nõ es baptizat⁹. ego. ⁊c̄.
Si g° ñ eēt ſcd̾o ↄferēda hõi abſolutio de
eodē pccõ in nūero. niſi qꝛ ĩcertū ē utꝝ q̄n
ꝓmo recipit abſolutionē eēt ĩ tali ſtatu q̃
claues in eo efficaciā habuerit. tūc ſacer-
dos abſoluēdo 2° deberet apponere ↄdi-
tionē dicendo. ſi ꝓma abſolutio nõ habuit
efficaciā in te ex ui clauiū. ego abſoluo te.
⁊c̄. cū g° cõſuetudo eccl̃ie nõ ſit talis. uide
tur q̃ ſi ꝓma abſolutio ſuū habuit effectū.
ſcd̾a tn̄ reſpectu eiuſdē pcc̄i ĩ nūero effica
ciā hꝫ ex ui clauiū uel remittēdo pluſ d̾ pe
na q̄ꝫ erat remiſſū. uel ad augmētū grẽ diſ
ponendo. ⸿ Qui uult tenere ꝓmā opiniõeꝫ
põt dicere ad p^m q̃ illud decretū in q° dı̄
q̃ ſacerdotes plus p̄nt ꝓficere plus ↄfitē
tibus. parcere. ĩtelligendū ē de bn̄ficio ora
tiõis. qꝛ ut dı̄c glo. tāto plureſ obligat ad
orandū p ſe q̄to plurib⁹ ↄfitet̃. ⸿ Pret̃ea
q̄to pl⁹ laborat hõ ⁊ magis p ſuis pcc̄is
erubeſcit ⁊ forti⁹ penitet. tāto cõfeſſor ſm
rectū iudiciū rõis miorē pn̄iaꝫ ĩiūgere dꝫ.
ꝓponere aūt plurib⁹ de eodē pccõ ↄfiteri
ar^m eſt magnitudinis pn̄ie. uel põt exponi
illud decretū de illo q̄ q̄n ꝓmo cõfeſſus ē.
nõ fuit uere penitēs q̄ plurib⁹ ſacerdotib⁹
cõfitendo de cõgruo ſe diſponit ut deus
inclinet cor ei⁹ ad uerā pn̄iam. ut ſic grãm
obtineat remiſſiõis. ⁊ huic ↄſonat qd̾ dı̄ ĩ
decreto. tāto facili⁹ ↄſeq̄tur grãm remiſſi
onis. ⸿ Ad 2^m dı̄ q̃ de eodē pccõ in nūero
pluries abſoluit̃ hõ. qꝛ ĩcertū ē utrū ꝓma
abſolutio in eo h̄uit effectū. nec ꝓpter hoc

debet in scda absolutiõe ɔditiõem ponere
explicitã uel actu explicite intellectã. quia
in his que ita frequēter sūt ĩ usu nõ oꝫ cõ
ditionē explicare. nec de ea actualit' cogi-
tare. sꝫ sufficit illã hītualit' tenere. sicut cū
hõ adorat altissimū altaris sacr̃m ñ tenet'
actualit' cogitare de ista cõditiõe si sacer-
dos fecit. uel dixit qđ facere uel dr̃e debu
it. sed sufficit cõditionē hītualit' in mente
tenere. Ad 3ᵐ dicendū q̧ oĩo sacerdotis
cetis parib' efficacior ē ad ĩpetrādū gr̃as
cõfitenti ꝑpter dignitatē sacerdotij. ⁊ qa
pōt orare ut psona cõis q̃ȝ orõ ñ sacerdo
tis. Ad 4ᵐ dđ q̧ nõ ualet. qa sacr̃a uete
ris legis nõ hēbāt efficaciã ex ui sacr̃i nec
bis nec semel. ⁊ iõ dicta sūt infirma ul' ege
na elemēta. Ad 5ᵐ dicendū q̧ q̃ȝuis ĩ no
bis semp possit augeri gr̃a dū sum' ĩ uia.
nõ tñ ex hoc seqtur q̧ quotiēscūq; hõ ab-
solut' de eodē pccõ in nūero in eo gr̃a ex
ui clauiū augeat'. q̃ȝuis iã iustificato p ɔtri
tionē gr̃aȝ cõferat p̃ᵃ uice. sicut q̃ȝuis ba-
ptismus aque iã iustificato p bapᵐ flamĩs
gr̃am cõferat una uice. 2ᵒ tñ recept' gr̃am
nõ cõfert. absolutio tñ ex ui clauiū cõfert
gr̃am penitēti. nõ tñ semel. qȝ sacr̃m pn̄ie
est iterabile quotienscūq; hõ peccat. ita q̧
iteratio pccĩ uidet' eē rõ iterādi pn̄ie sacr̃ȝ
Ad p̃mã rõnē positã ĩ corpe q̃onis p 2ᵃ
opinione dđ q̧ nõ plus cõcludit nisi q̧ iã
iustificato p ɔtritionē cõferri pōt gr̃a ex
ui clauiū. ⁊ hoc ē uerꝫ. nec ē sil'e de iã iusti-
ficato p ɔtritionē q̃ nõ recipit pn̄ie sacr̃ȝ.
⁊ de illo q recipit. ad aliã rõnē solutū ē ex
dictis. Qui uult tenere scdam opiniõem
pōt dicere ad p̃mū ɔ eã q̧ maior ē dubia.
⁊ nõ ꝓbat'. Uel pōt dici q̧ nõ ē sil'e de illo
q nunq̃ȝ peccasset ⁊ de illo q peccat. q̃ȝuis
pccm̃ eius totalit' remissū sit q̃ȝtū ad ma-
culã ⁊ penã. qȝ deus efficaciã cõcessit cla-
uibus nõ p illis q mūdi uiuerēt p gratiaȝ
p̃uilegiatã sicut p alijs. nõ posset aūt hõ
uiuere qn peccaret uenialit' sine sp̃ali p̃ui-
legio gr̃e. Ad 2ᵐ dđ q̧ sacr̃m pn̄ie ex ui
clauiū efficaciã q̃ȝtū ad collationē gr̃e ha
beret ĩ illo cui remissū eēt pccm̃ q̃ȝtum ad
maculã ⁊ totã penã si postea de illo ɔfite-
retur ⁊ absolutionem recipet. Uñ si dicet' q̧
p̃ncipali' respiciat remissionē culpe ⁊ pe-
ne q̃ȝ collationē gr̃e. ex h' tñ nõ seqtur q̧
nõ possit hr̃e effectū collatiõis gr̃e ubi nõ
pōt hr̃e effectū r̃missiõis culpe ⁊ pene p-
pter remissionē iã factã. sꝫ bñ seqt' q̧ nunq̃ȝ
ɔfert gr̃am qn retineat culpã uel aliquam
penã si ñ ē aũ tota facta remissio. Ad 3ᵐ
dđ q̧ sacr̃m pn̄ie respectu eiusdē pccĩ ĩ nu
mero pluries receptū nõ hꝫ efficaciã ex ui
clauiū nisi obsuata reuerētia debita sacr̃o
ad qđ reqritur q̧ respectu eiusdē pccĩ nõ
iteret' nisi aduēiēte nouo motu deuotiõis
ul' noua erubescētia ĩ penitēte. ⁊ p hūc mo
dū ɔcedo q̧ totiēs posset recipi q̧ p talē
receptionē remitteret' tota pena pccõ de-
bita. nec ꝑpter hoc posset dici pccm̃ re-
mitti sine pena. qa xp̃s abundāter sustinuit
penã p pccĩs nr̃is. ⁊ p̃terea erubescētia ⁊
labor ⁊. sollicitudo hõis in penitēdo. ⁊ cõ
fitēdo ē magna pena. Ad p̃mã rõnē ad-
ductã p p̃ma opiniõe in soluēdo dicendū
q̧ tota ratio quare baptism' nõ iterat'. nõ
est qȝ originale nõ iterat'. sed etiã qa ĩpri-
mit effectū indelebilē. s. caracterē mediãte
quo susceptio exterioris sacr̃i dispõit aĩaȝ
ad susceptionē remissiõis pccĩ. Ad scdaȝ
rõnē dicendum q̧ nõ ē sil'e de pn̄ia ⁊ alijs
trib'. qa uerba q̃ sūt forma ĩ sacr̃o eucha
ristie. una uice explēt respcū eiusdē hostie
totã efficaciã suã q̃ ē cõuersio substãtie pa
nis in corp' xp̃i. Uerba etiã q̃ sūt forma ĩ
sacr̃o m̃rimonij respectu earūdē psonarū
in nūero explēt totã efficaciã suã. si. n. se-
cūdo reiterarēt eadem uerba ñ plus eēnt
cõiuges. q̃ȝ añ. nõ sic aūt ē ĩ sacr̃o pn̄ie. q̃ȝ
uis enĩ p̃mo absolutio in hoĩe bñ disposi-
ta habeat totã efficaciã suã q̃ȝtū ad effec
tus eēntiales q sūt culpe r̃missio. pene eter
ne in tp̄alē cõmutatio. aĩe ad deū recõcili-
atio. nõ tñ ita ē q̃ȝtū ad effectus scdarios:
qa p ipsū sacr̃m receptū semel nõ tm̃ remit
titur ĩ pena. nec tñ dat deus ĩ gr̃a sicut
p ipsū pluries receptū. Ad 5ᵐ dđ q̧ illa
auctoritas intelligēda ē de absolutiõe ab
excõicatione que ñ ē p uiꝫ clauiū nisi extē
dendo nomē clauis ad clauē iurisdictiõis
quã pōt hr̃e etiã nõ sacerdos. Uñ talis ab
solutio ꝓprie loquēdo nõ ē sacr̃m nec ps
sacramenti.

Quinto querit' utꝝ sacer
dos absoluēs aliquē da facto ab ill' pccĩs

a gbus nō pōt eū absoluere de iure peccet mortalit̄. Rñdeo q̄ sic absoluēs. aut hoc facit ex ignorantia iuris. aut sciens iua q° hoc facere nō sibi licet. si 2° mō. ⁊ hoc facit ex deliberatione mortalit̄ peccat. scienter eni ⁊ ex deliberatiōe cōcessa sibi potestate abuti in p̄iudiciū aīe alteri° ē mortalit̄ peccare. Sȝ sic absoluēs potātē sibi cōcessa abutit̄ in p̄iudiciū aīe illi° quē sic absoluit. ⁊ dat illi ītelligere q̄ absolutus ē. cuȝ eū nō sit. q̄ītū in se ē ipsū ponit in errore. Unde sup sic absoluentē cadit illa maledictio scripta d̄ utero. 27°. maledictus q̄ errare facit in itinere tecū. si autē hoc facit ex ignorantia iuris ⁊ ē illa ignorātia affectata. adhuc mortaliter peccat. q̄uis n̄ ita grauiter sicut ille q̄ hoc facit sciēter. si aūt est ignorātia crassa. adhuc credo q̄ mortaliter peccat. q̄uis nō ita grauiter. sicut hoc faciēs ex ignorantia affectata. sacerdotibus. n. officiū suū ignorare non licet. ad ipsos. n. ptinet subditos suos in lege instruere. iuxta illd̄ Aggei. 2°. iterroga sacerdotes legē. Unde si absoluētes exponūt se simili maledictioni illi q̄ uenit sup filios hely. de gbus d̄r. 1. re. 2°. q̄ erant filij Belial nescientes dn̄m. neqȝ officiū sacerdotū ad populū. De sic ēt absoluēte. ⁊ absoluto tali absolutioni inītenti nisi p ignorantiaȝ inuincibilē seu p̄babilem excusent̄ dici potest illud euangelij. Math. 15°. Si cecus cecū ducatū p̄beat ambo in foueā cadunt. nec ille p ignorantiā excusat̄ q̄ magis sollicitus ē querere cōsiliū p emptione uni° equi uel unius bone robe q̄ȝtuȝ p aīe sue salute.

Consequenter querit̄ de 3° pncipali.

Et circa hoc querūt̄. 5. p° utrū aliquis debeat excōicari. 2° utrȝ p solo peccato mortali. 3° utrū uxor p pccō mariti. 4° utrū dn̄s p peccato subditoȝ. 5° utrū excōicatus iniuste debeat excōmunicatus reputari.

Primo ostendo q̄ nullus debet excōicari.

ga p excōicationē traditur hō sathane in iteritū carnis. ut hēt. 1. cor. 5°. sed nullus dȝ tradi sathane de quo nō ē desp̄andū. cū g° de uenia desp̄andum sit in uia s̄m Aug. i. li°. retracta. c. 18. nullus debet excōicari. Itē in epl̄a Jude d̄r cū Michael archāgel° cū diab° disputans altercaret̄ de Moysi corpe. nō ē ausus iudiciū īferr̄ blasphemie. sȝ dixit īpet tibi dn̄s. sed eccl̄ia militans dȝ se cōformare triūphanti. g° nulli debet maledictōeȝ excōicationis inferre. Iteȝ qlibet homo aut est iustus aut iniustus. si iustus excōicari nō debet. nec iniustus. quia medicina sacramentoȝ idiget. g° nullus debet excōicari. Cōtra ut habet̄. 1. ad Cor. 5. apl̄s mādauit quendā. turpē fornicatorē extra cōionem fideliū poni. Item princeps debet uti gladio temporali ad correctionem malorū. g° a simili prelatus debet uti gladio spirituali ad correctionem malorum. sed gladius spiritualis est potestas excōmunicandi. g° quandoqȝ debet excōmunicare malos ut corrigantur. Respondeo excōicatio est a cōmunione eccl̄ie separatio. 11ª. q. 3. Nihil. sȝ quādoqȝ debȝ homo a cōmunione eccl̄ie separi. qa aliquādo sibi expedit. ut s. erubescens ⁊ fatigatus excitetur ⁊ incline ad se corrigendū p pniaȝ. ⁊ quia etiā pmanente malitia cōio sacramētorū non esset sibi utilis sed nociua. est ēt quādoqȝ utilis cōitati fidelium. ut. s. ex timore pene illius alij peccare timeant. ⁊ ne puersus alios inficere possit. 24. q. 3. Secāde. ubi dicit̄ sic. secande sunt putride carnes. ⁊ scabiosa a caulis ouis repellenda. ne tota domus massa corpus ⁊ pecora ardeat corrūpat̄ putrescat ⁊ itereat. aliqn̄ g° debet homo excōicari. Ad p° in oppositū dicēdū q̄ ibi debet accipi iterit° p flagellatione tempali ordinata ad correctionem. Ad 2° dicēdū q̄ nō ualet. qa diabol° ē icorrigibilis. hō nō. q̄ȝdiu ē in uia. Ad 3° dō q̄ sicut medicina īdispositum n̄ iuuat. sed sibi nocȝ q̄uis sit util̄ disposito. sic cōio sacroȝ nō iuuat īdisposit°. sed uolenti se dispōere utilis est.

Secundo querit̄ utrȝ aliqs debeat excōicari p solo pccō mortali.

Et uī q̄ n̄. qz qñȝ excōicat̄ inocēs cū p̄bat̄ crimē ɔtūacie ɔ̄ ipȝ i foro iudicij. nec tn̄ iudex hº faciens rep̄hendit̄. q̄uis i sua cōscia sciat illū inocentez. g° aliqn̄ debet hō excōicari

nō p pccō mortali. Itē medicina nō tm̄ est ad curādū morbū. sed ad p̄seruandū a morbo. g° cū excōicatio sit medicinalis. ut habet' ex̄ de sen. exco. Cū medicinalis. nō tm̄mō dz ferri ad curādū pccm̄ mortale. sz etiā ppt' piculū mortalis pcci. Cōtra ex̄ de uerboꝝ significatōe. Ex pte. in glo. Nemo excōicat' nisi p mortali. qa alit' nō pōt corrigi. Itē. ii^a. q. 3. Nēo. n. dr̄ q anathema ñ nisi p mortali dz īpōi crimīe. ⁊ illis q aliter nō potuerit corrigi. Rñº excōicatio maior ē grauissima pena q̄z ecclesia possit īferre. Uñ dic decre. c. īmediate p̄allegato. q anathema ē eterne mortis dānatio. ⁊. 24. q. 3. Corripiant'. dr̄ q excōicatione nulla maior ē pena ī eccl'ia. Et ideo dic glo. ibidē. nō ē infligēda p leuib' criminib'. Unde dd q iudex nullū debet excōicare nisi p mortali pccō. nec p quocūqz mortali. sz p pccō ɔtumacie ul' cui cōtumacia ē ānexa. ii^a. q. 3. Absit. quadrupliciter aūt hō pccm̄ cōtumacie īcurrit. s. aut qñ sufficient' uocat' ad iudiciū nō uenit. nec remanēdi hz legitimā cāz. 24. q. 3. De illicita. Aut ueniēs rñdere cōtēnit ⁊ rōnez ptendere quare rñdere ñ dz. Aut anteq̄z dbeat discedit. ii^a. q. 3. certū ē. Aut snie ñ obedit. 2. q. 6. Quīqz pbat'. Ille aūt qui īpedit aut pcurat fraudulēter ne ad ipsū citatio pueniat p citato dz haberi. Ille ēt q ueniēs se nō rep̄sentat iudici. sz se occultat reputādus ē quasi ñ uenisset. Ad p^m in oppo^m dd q ⁊ si ille q excōicat' ī p̄dicto casu nō sit ī mortali pccō cū iudex fert sniam sicut p mortali. q2 iudex ī foro ɔtētioso nō debet iudicare fm̄ sniam ppe cōscientie. sz fm̄ allegata. 3. q. 7. Judicet. ubi dr̄ q bon' iudex nihil ex arbitrio suo facit ⁊ domestice pposito uolūtatis. sz iux̄ leges ⁊ iura pnūciat. ⁊ paꝝ post. sicut audit ita iudicat. Ad 2^m dd q leuior medicina p̄seruandū ē a morbo q̄z sit illa que requiritur ad curationē iā hiti morbi.

Tertio queritur

utꝝ uxor debeat excōicari p pccō mariti. Et uidet' q sic. q2 p eius pccō dz int'dici. g° a sīli ⁊ excōicari. Itē si uir īpignerauit terrā. ⁊ insup debitis obligat' absētet se de terra. ⁊ assignata fuerit uxori aliqua portio terre p suo uictu. poterit cōueniri a creditorib' mariti. ⁊ nisi p posse satisfaciat poterit excōicari. g° in h° casu poterit uxor excōicari p pccō mariti qui bona sua dissipauit. Cōtra. 24. q. 3. § 2°. Non p alicui' pccō tota familia excōicanda ē. g° a sīli nec uxor. Rñdeo q excōicatio ñ nisi p mortali debeat īponi crimīe. ⁊ illis q alit' ñ poterūt corrigi. ii^a. q. 3. nēo epoꝝ. ⁊ pccm̄ mariti ñ sit pccm̄ uxoris. Nō ē excōicanda uxor p pccō mariti. nisi eēt particeps criminis. sz tūc nō eēt excōicāda p mariti pccō. sz p suo. Silr' dico q fili' ñ ē excōicandus p pccō pr̄is. nec seru' p peccato dñi. 24. q. 3. Si heres. ⁊. i. e. c. §. ut g°. ubi dr̄ q illicite excōicat' qs p pccō alterius. neqz aliqua rōe nitūt q p pccō uni' in totā familiā sniam ferūt excōicationis. Ad p^m in opp^m dd q nō ē sīle de īterdicto ⁊ excōicatione. longe. n. maior pena est excōicatio q̄z interdictio. excōicatione. n. nulla pena maior ē ī eccl'ia. 24. q. 3. Corripiantur. Ad 2^m dd q in illo casu si uxor monita nollet satisfacere. si talis ē cōsuetudo ut satisfacer' debeat excōicaret' p peccato proprio.

Quarto queritur

utꝝ dñs possit iuste excōicari p pccō subditoꝝ suorū. Et uidet' q sic. i. re. 2°. p̄dicta fuit p Samuelē futura punitio Hely de pccō filioꝝ suorū. g° a sīli pr̄ pōt excōicari p pccō filiorum. ⁊ dñs p pccō subditorum suorū. Itē trenoꝝ ultimo xpus dñs captus ē in pccis nr̄is. qd quedā glo. exponit de Josia. rex g° a deo iuste punit' p peccato populi. g° a sīli ⁊ p peccato ppl'i iuste excōicatur. Cōtra ut supius hitum est. nemo p peccatis alterius ē excōicandus. Rñdeo q p pccō populi dñs excōmunicari nō debet nisi cōmittendo ul' omittendo sit pticeps pcci populi. si. n. princeps notabiliter negligens ⁊ remissus fuerit ī regimīe populi sui. ita ut propter eī' negligentiam seu remissionem populus labatur in publica crimina. ⁊ maximē cōtra eccl'esiam. si sufficienter āmonitus negligentiam suā non curauerit emendare iuste potest excōmunicari. sed tunc non excōicaret' pro subditoꝝ peccato. sz p suo.

Ad pmū in oppoᵒ dicēdū q̄ Hely fuit punitus ꝑ pccō ꝓprio. qa filios suos nō debito nō correxit. Unī ī eiᵘ redargutiōes dixit sibi vir dei ex pte dn̄i. magis honorasti filios tuos q̄ȝ me. ut hēt. i. re. 2ᵒ. Ad 2ᵐ dō q̄ sm aliquos Josias ꝑ pccō suo ꝑmissus fuit īterfici qa n̄ acquieuit sermōibus Nechao ex ore dei. ut hēt 2ᵒ paralipomenō 35. Vel pōt dici q̄ illud uerbū Jere. ad litterā intelligit de redēptore nr̄o q̄ uerū simplr ē. Unī glo. q̄ illud vbū exponit d̄ Josia logt sm iudeoꝝ opinionē. Pōt ēt dici ad p̄dicta duo argumēta simlr q̄ nō ē silē de morte corpis ꝛ de pena excōis. qꝛ excōmūicatio directᵘ ē pena aīe. est. n. spūalis pena 24. q. 3. Si habes.

Quinto queritur

utrū excōicatᵘ īiuste debeat excōicatᵘ reputari. Et uī q̄ nō. 24. q. 3. Criñ. §. Illicita. illicita excōicaᵒ n̄ ledit eū q̄ notat. sȝ illū a quo notat. sȝ oīs excōicatio īiusta ē illicita. gᵒ n̄ ledit eū ī quē fert. Itē. iiᵃ. q. 3. Cui illicita. Si sn̄ia iniusta ē tāto curare eā n̄ dȝ q̄ȝto apō dn̄m ꝛ eiᵘ ecclīaȝ nēiēȝ pōt grauare inīq sn̄ia. ita gᵒ ea se n̄ absolui desideret q̄ se nullatenᵘ ꝓspicit obligatum. Cōtra. ii. q. 3. c. i. Sn̄ia pastoris siue iusta siue īiusta fuerit timēda ē. Itē eadē q. q iustᵘ ē dr̄. iniuste sn̄ie hō pere dȝ. ne ex superbia liget q̄ ꝓus ex puritate ꝯsciē absoluebat. Rn̄ᵒ sicut dr̄. iiᵃ. q. 3. epl. § Si gᵒ. sn̄ia aliqñ īiusta ē ex aīo ꝓferētis. iusta vō ex ordine ꝛ cā. aliñ ē iusta ex aīo ꝛ cā. sȝ n̄ ex ordine. aliñ ē iusta ex aīo ꝛ ex ordīe. sȝ n̄ ex cā. īiusta ē ex cā qñ oīo nullū delictum subest ī eo ī quē fert excōicatio q̄ sit excōicatiōe dignū. ex aīo īiusta ē sn̄ia qñ non fert amore iustitie. sȝ liuore odij. uel p̄cio. aut fauore aduersarioꝝ. ex ordīe īiusta est qñ fert iudiciali ordine n̄ suato. eadē. q. c. seruet. §. Itē sn̄ia. i hīs oībᵘ casibᵘ sn̄ia excōicatiōis īiusta timēda ē ꝛ tenēda quousq̄ p eū q eā tulit ul ꝑ supiorē fuerit reuocata exceptis tribᵘ casibᵘ. vnᵘ ē qñ excōicans n̄ hȝ ꝑtātē excōicādi. Aliᵘ ē qñ fertur excōis sn̄ia pᵘ appellationē legitiāȝ. ex̄ de appel. ad nr̄am p̄sentiā. ꝛ d̄ sē. exco. p tuas 3ᵘ ē qñ itollerabil error patēt ꝯtinet i cā. ut hēt ī decretali ultio allegata. Ad pᵐ ī oppoᵐ dō q̄ illō vbū itelligēdū ē d̄ lesiōe q̄ ad deū ꝛ d̄ illo q̄ excōicatiōeȝ n̄ ꝯtēnit. ꝛ qñ excōicatio ē īiusta ex cā. Ad 2ᵐ dō q̄ illud decretū itelligēdū ē. uel de grauamine apud deū. uel qñ itolerabil error cōtinet i cā. q̄ sī ē cā īiusta. n̄ tū ē itolerabilis error. Illud uerbū. se n̄ absolui ꝯsideret. itelligēdū ē q̄ȝtū ad reatū n̄ q̄ȝtū ad sui reconciliatione cum militante ecclesia.

Consequenter

queritur de 4ᵒ p̄ncipali. Et circa hoc q̄rūt. 5. pᵒ utrū. sacerdos prochial possit excōicarē subditos suos. 2ᵒ utrū excōicatus ul suspēsus possit aliquē excōicare. 3ᵒ utrū aliqs n̄ sacerdos possit aliquē excōicare. 4ᵒ utrū irregularis possit aliquē excōicare. 5ᵒ utrū iudex delegatᵘ pᵘ reuocatiōnē remissionis sibi facte possit añq̄ȝ reuocatio cōmissiōis ad eū puenire potuerit aliquē excōicare

Primo

ondo q̄ sacerdotes prochiales possint excōicare subditos suos. 2. q. 1. Nemo. nemo ep̄us. Nēo p̄sbyter excōicet aliqueȝ añq̄ȝ ꝛ c. gᵒ p̄sbyteri prochiales excōicare pn̄t. Itē plebani pn̄t excōicare. ex̄ de officio ordinarij. Cū ab eccl̄a. sȝ plebani sūt prochiales sacerdotes. gᵒ prochiales excōicar pn̄t. Itē illi pn̄t excōicare q hn̄t potātem iudicādi ī foro exteriori. sȝ hᵒ pn̄t prochiales sacerdotes. ex̄ de iudicijs. decernimᵘ. ꝛ. 15. q. 3. nullus epoꝝ. ꝛ c. nullus ep̄us. gᵒ sacerdotes prochiales excōicare pn̄t. Itē magis ē iudicare ī foro ꝯsciē q̄ȝ ī foro exteriori. sȝ pᵐ pn̄t sacerdotes prochiales. gᵒ sic sm. Cōtra. 16. q. 2. visis. in fine. excōicatio dicit mucro epi. gᵒ uidet q̄ sacerdotes inferiores excōicare nō possūt. Itē iiᵃ. q. i. Peruenit. dicit q̄ si qs ꝯ quēlibȝ clericū cām habuerit. epm ipsius adeat. gᵒ uidetur q̄ inferior q̄ȝ ep̄us nō sit iudex ī foro exteriori ecclīastico. ꝛ ex cōsequenti q̄ nec excōicare possit. Rn̄deo aliq dixerūt q̄ oēs p̄lati ecclesiaꝝ de iure cōi excōicare possūt. licet epi iā ꝯtra multos p̄scripserit. presbyteri autem prochiales prelati sunt subditorū suorū. Unde a iure cōi excōmūicare possent subditos suos nisi inq̄ȝtū cōtra eos episcopi prescripserint. Alij autē dixerūt solū epm n̄ p̄latū īferiorē ee iudicē

ordinariū in foro exteriori. ꝛ ſm hoc dō ē ſimplices ſacerdotes nō poſſe excōicare niſi ī aliqb⁹ caſib⁹ rōne ꝯſuetudinis approbate. qđ credo eē uez. qa ille q excōicat dʒ iuriſdictionē hr̄e ī foro exteriori. qa ſicut dr̄. 2. q. i. Nemo. Null⁹ dʒ excōicare anq̄ʒ cā pbet̄ ꝑpter quā eccliaſtici cāones hoc fieri iuberent. Ratio aūt quare poſſūt excōicare rōne conſuetudīs eſt. qa ꝯſuetudo dat iuriſdictionē. 9ª. q. 3. cōqueſt⁹. ī textu. ꝛ ī glo. ꝛ ex̄ de arbitris. dilecti. Cōſuetu⁹ aūt q̄ excōicāt prochianos ſuos cōmittentes furtū uel rapinā ī generali. dicēdo ſic. Excōico illū q talē rez furat⁹ ē uł rapuit. Abbates aūt potāte ordinaria excōicare poſſūt ſubditos ſuos. qa eoꝝ ē ordinari⁹ iudex in utroqʒ foro. Priores etiā excōicare poſſūt extra de maiori. ꝛ obedi. cū in eccl'iis. Archidiaconi ēt de mādato epī ex̄ de officio archidiaconi. Archidia. ī tex. ꝛ ī glo. uł ḋ ātiqua ꝛ approbata ꝯſuetudīe. extra ḋ offi. archidiac. c. i. Ad rōnē pmā ad partē pmam dō q̄ illa iura intelligēda ſūt in caſib⁹ aliquib⁹ ꝛ modo conceſſis ſimplicib⁹ ſacerdotib⁹. uel a iure. uel a ꝯſuetudīe. uel ab hoīe. Ad 4ᵐ dō q̄ q̄uis ſit mai⁹ iudicare ī foro ꝯſcīe q̄ʒ ī foro ext'iori. nō tā tāta ſollēnitas extior reqrit. reqrit̄ aūt illa ſollēnitas ut diligētius a p̄iudicio cuiuſcūqʒ pīis caueat̄. Arᵃ ad ptē aliam ꝓcedūt ḋ excōicatiōe q̄ fert̄ ptāte ordinaria de iure cōmuni.

SEcundo queritur

utꝝ ſacerdos ſuſpēſus uel excōicat⁹ poſſit excōicare. Et uidet̄ q̄ ſic. qa retinet potātez ꝛ iuriſdictionē. Itē ꝯficere pōt corp⁹ xpi qđ mai⁹ ē. Cōtra. 24. q. i. audiuim⁹. excōicat⁹ te excōicare ñ potuit. Itē eadē q̄ōne. miramur. excōicati iudices eē nō pn̄t. ſed null⁹ excōicare pōt niſi iudex ordinari⁹. uł delegat⁹. g° excōicatus excōicare nō pōt. Rn̄° ad excōicandū ꝛ abſoluendū reqrit̄ potās iuriſdictiōis libera. excōicat⁹ aūt ꝛ ſi ptātē iuriſdictōis hēat. ñ tn̄ hʒ eā liberā ſʒ ligatā. qꝛ nō hʒ executionē. ꝛ iō excōicare nō pōt nec abſoluere. de ſuſpēſo aūt diſtinguēdū ē ut diſtinguit glo. 24. q. i. Audiuim⁹. qꝛ aut ē ſuſpēſus ab officio. ſʒ nō ab executiōe iuriſdictōis. aut ecōuerſo. aut ab utroqʒ. p° mō nō poſſʒ celebrar̄ diuīa. ꝛ tn̄ poſſʒ excōicare. 2° mō ñ poſſʒ excōicare ſʒ poſſet celebrare. ſʒ 3° mō ſuſpēſus neutrū pōt ḋ iur̄. Ad pᵐ ſolutū ē ex dictiſ ī q̄ōne. Ad 2ᵐ dō q̄ ñ ē ſilē. qꝛ ꝯficere ē act⁹ poteſtatis fūdate ſup caracterē ſacerdotalē ſoluēdi q p hoīez aufferri nō pōt. ſʒ ptās ligādi ultra h° reqrie iuriſdictiōez que p hoīem aufferri pōt uel ſuſpendi.

TErtio queritur

utꝝ ñ ſacerdoſ poſſit aliquē excōicare. Et uidet̄ q̄ ñ. qꝛ ñ hʒ pōtatē clauiū. ſʒ ligare ꝛ ſoluere ē act⁹ ptātiſ clauiū. cū g° excōicatio ſit ligatio q̄dā. ñ ſacerdos ñ pōt excōicare. Itē ñ ſacerdos ñ pōt ligare nec ſoluere ī foro pn̄ie. cū g° ad ligandū ꝛ ſoluendū ī foro extiori reqrat̄ maior ſollēnitas q̄ʒ ī foro pn̄ie. ꝛ excōicare ſit ligare ī foro ext'iori ñ ſacerdotes ñ pn̄t excōicar̄. Cōtra electus in epm ꝛ cōfirmat⁹ anq̄ʒ ſit ſacerdos pōt excōicare. ſuſpēdere. interdicere. extra de electiōe. tranſmiſſā. Itē electus in abbatē ꝛ cōfirmatus. etiā ſi non ſit ſacerdos pōt excōicare monachos ſuos. ſi epus 3° cū humilitate ac deuotōe ſicut cōuenit reqſit⁹. nō uult eū ordinare nec bn̄dicere. Arᵐ ad hoc ex̄ de ſupplen. negligētia p̄latorū. Statuim⁹. Rn̄deo q̄ excōicare actus ē ptātis iuriſdictiōis in exteriori foro. Un̄ oī hn̄ti talē iuriſdictionē ordinariā uł delegatā ineſt potās excōicandi. poteſtatē aūt p̄dicte iuriſdictiōis pōt hr̄e nō ſacerdos. ꝛ ideo aliqs nō ſaceredos excōicare pōt. ſicut bn̄ ꝓbant iura ad partē ſecundā allegatā. Ad pᵐ in oppoſitū dō q̄ ligare ꝛ ſoluere in foro exteriori nō ē actus poteſtatis clauiū ꝓprie loquendo de clauiū poteſtate que a dn̄o datur in ordīe ſacerdotali. ſed ſibi accidit. Unde poteſtatem clauiū poſſunt habere ſacerdotes ſine poteſtate iuriſdictionis p̄dicte ꝛ iuriſdictio haberi ſine p̄dicta poteſtate. ꝛ ideo aliqui ſunt ſacerdotes qui nō poſſunt excōicare. ꝛ aliq ñ ſacerdotes q poſſūt excōicare. Ad 2ᵐ dicendū q̄ ad actum ligandi ꝛ ſoluendi in foro penitentie requiritur poteſtas clauium que fundat̄ in caractere ſacerdotali quā impoſſibile eſt habere ꝛ nō eſſe ſacerdotem.

Quarto queritur utrū irregularis possit aliquē excōicare. Et videt̄ q̄d n̄. Illud q̄d deijcit hoīez a statu p̄latiōis p̄hibz eū posse exeq̄ ea q̄ sunt iurisdictiōis. qa oīs hn̄s sup aliquē iurisdictionē aliq̄ mō q° ad hoc e᷑ p̄latus ē. sz excōicare p̄supponit in excōicāte iurisdictionē sup illū quē excōicat. cū g° irr̄gularitas deijciat hoīem a statu p̄latiōis. ut p̄bari pōt p illud q̄d h̄etur ex̄ de etate. ⁊ quali. ordi. c. i. ⁊ de electiōe. cū i cūctis. videtur q̄ irregularis excōicare n̄ pōt. Itē suspēsus excōicare nō pōt. q̄d p̄bo p h°. qa n̄ pōt eligere. ex̄ de cōsue. cū dilec. ⁊ de elec. cū int̄. R. seniorē. sz oīs irregularis ē suspēsus. g° irregularis excōicare nō pōt. Itē īfames nullū excōicare pn̄t. qa īfamibus p̄sonis act᷒ legitimi sūt penit᷒ interdicti. ar᷒ ad h° ex̄ d̄ testib᷒. Cestm̄ in glo. ⁊ d̄ excessib᷒ p̄lato᷑. int̄ dilect᷒. ⁊ de pur. canōica. int̄ sollicitudīes. i glo. sz p̄lat᷒ q̄ p suā culpā efficit̄ irregularis īfamis ē. 6. q. i. Oīs v̄o. g° nullū pōt excōicare. Cōtra abbas excōicare pōt. sz irregularis pōt assumi i abbatē tp̄e necessitatis. ex̄ d̄ etate ⁊ q̄li. ordi. Cuā. g° irregularis excōicar̄ pōt. Itē ɔueniēti᷒ ē q̄ cleric᷒ irregularis possit excōicare q̄z laic᷒. sz laic᷒ excōicare pōt ex supiori s ɔcessiōe. 79ª. di. Si q̄s pecūia. g° cleric᷒ irregularis pōt excōicare. Respōdeo q̄ p̄lat᷒ fact᷒ irregularis. aut factus ē irregularis sine culpa sua. aut p culpā suā. Si p° mō tal' irregl'aritas n̄ d̄z ipsū deijcere a sue p̄latiōis statu. ex̄ d̄ eta. ⁊ q̄li. ordi. c. i. i glo. ⁊ ar᷒ ad h°. i. d̄ cle. eg᷒. c. i. ll' d̄ Afflictio. n. afflicto addēda nō ē. ⁊ p̄latus sic fact᷒ irregularis exeq̄ pōt ea q̄ sūt iurisdictiōis. Unde excōicare pōt. sz nō debz exeq̄ ea q̄ sūt ordinis. Un̄ nec celebrar̄. nec absoluer̄ i foro pn̄ie d̄z. nec alia sacr̄a ministrare. baptismo excepto. q̄d licitū ē cuilibet i casu necessitatis mīstrare. baptizare tn̄ n̄ d̄z sollēnit̄. qa sic baptizare nō ptinet nisi ad sacerdotes potētes libere exeq̄ sacrāmēto᷑ āministratiōez. Si aūt fact᷒ ē irregl'aris p culpā suā p tali irregl'aritate deijci d̄z a p̄latiōis statu. q᷑ tn̄ ab illo statu nō ē deiect᷒ ipso iure anq̄z deijciat̄ p sn̄iaz pōt excōicare. cū. n. suspēsio sit pēa magna extendēda nō ē nisi ad casus exp̄ssos i iur̄ ul' ad sīles. nō aūt īuenit̄ in iure positū tales eē suspēsos ab his q̄ sūt iurisdictiōis. irregularitas. n. n̄ videt̄ suspēdere irregularez nisi ab executiōe eo᷑ que sunt ordinis nisi sit ɔtracta p talē casū q° p̄uat̄ irregl'aris p̄uilio clericali. ul' q° fact᷒ ē īfamis. cleric᷒ enī. n̄ ordinat᷒ si sit official' excōicare pōt. p̄lat᷒ tn̄ irregl'aris p᷒ q̄z a suo statu deiectus ē excōicare nō pōt nec absoluere. Ad p᷒ d̄o q̄ ille decretales allegate itelligēde sūt de illo q̄ fact᷒ ē irregularis p culpā suā. Ad 2᷒ d̄o q̄ suspēsus ab executione eo᷑ q̄ sūt ordinis tn̄ excōicare pōt. q᷑ pōt exeq̄ ea q̄ sūt iurisdictōis. sz suspēsus a iurisdictiōe excōicare nō pōt. nec ēt p̄bēdas dare. ex̄ d̄ ɔces. p̄sby. qa diuersitatē. nō oīs aūt irregl'aris suspēsus ē ab executiōe eo᷑ q̄ sūt iurisdictiōis. q̄uis oīs irregularis suspēsus sit ab executiōe eo᷑ q̄ sūt ordīs. Uel pōt dici s̄m alios q̄ maior argumti itelligēda ē d̄ suspēsio ab hoīe. n̄ a iure tn̄. ⁊ sic itelligūt̄ decretales allegate ad p̄bationē e᷑. irregl'aris aūt suspesus ē a iure. rō aūt q̄re pl᷒ p̄uit̄ suspēs᷒ ab hoīe q̄z a iure tn̄ ē. q᷑ q̄ ɔtēnit iudicis p̄ceptū q̄d ē scm̄ legis auctoritate. siml' ɔtēnit legē aīataz ⁊ iaīataz. mister. n. legis quodā mō lex aīata est. lex aūt scripta ē inaīata. ⁊ iō miti᷒ agit̄ cū lege q̄z cū mistro legis. ⁊ p̄terea vox viua efficaci᷒ mouet q̄z scriptura tn̄. Ad 3᷒ d̄o q̄ īfames excōicare pn̄t loq̄ndo d̄ ill' q̄ egerūt pn̄iaz d̄ culpa p qua incurrerāt īfamiā. mior argumēti nō ē v᷑r uera. fcūs enī irregularis q᷑ celebrauit excōicatus p quādā iguorantiā crassā. ul' q᷑ iuris pitiaz nō hēbat nō ē īfamis p᷒ q̄z ab excōicatiōe absolut᷒ ē. etiā irregularitate remanēte. si egit pn̄iā d̄ h° q̄d celebrauit excōicat᷒. d̄r enī. 6. q. i. oīs v̄o. i glo. q̄ īfamia ɔtracta ex sn̄ia excōicationis collit̄ p absolutionē. sīle ēt h̄etur. 4. q. i. c. i. i textu ⁊ i glo. Infamia ēt canonica quā incurrit p h° q̄ celebrauit excōicatus tollit̄ p pn̄iam. 6. q. i. illi qui. in tex. ⁊ exp̄ssius i glo. Ad p᷒ ad ptē scdam pōt dici q̄ illud q̄d ibi dicit̄ dispēsatiue intelligit̄ s̄m q̄d dicit q̄dā glo. ibidez. Ad 4᷒ d̄o q̄ illud q̄d i illo decreto d̄r de laico intelligendūz ē in sp̄ali casu. s. cōtra maiorē ap̄lice se. sed quia. 16. di. c. i.

dr. q de rebꝰ eccl'iasticis nõ legit' alñ laicis disponẽdi attributa facultas. iõ aliter dicit põt fm glo. ibidẽ q illa uerba decreti liceãt cardinalibus ⁊ alijs clericis timẽtibꝰ deũ ⁊ laicis ĩuasore anathẽatizar ⁊ humano auxilio ab aplica sed pellere referẽda sũt singula singul'. sic liceat clericis anathematizare ⁊ a laicis humano auxilio ab apl'ica sed pellere.

QUinto querit' utrũ iudex delegatus post reuocationem cõmissionis sibi facte possit añ q̃ reuocatio cõmissiõis ad eũ puenire potuerit aliquẽ excõicare. Rñdeo q sic. q2 añ q̃ ad eũ reuocatio cõmissionis perueniat manet penes eũ ptãs que sibi fuerat cõmissa. extra de pcur. Auditis. i glo. ii. dr q ĩ iudice tenet qđ facit donec ĩtelligit iurisdictionẽ reuocatã. ⁊ arꝰ ad hº extra de appel'. Ut debitꝰ honor. Ibi. ii. dr q si qs corã idoneo iudice cõuenerit aduersariũ ⁊ ille dicat q ad supiorẽ iudicẽ nũciũ destinauerit aut l'ras ĩpetrauerit ab eodẽ nihilominꝰ iudex ille ĩ cã põt pcedere añ q̃ ille l're dlegato fuerit assignate. Et ut dicit q̃dã glo. ibidẽ. p hãc decretalẽ correcta sũt illa iura. s. e. t. meminimꝰ. ⁊. c. ad hoc sic ⁊ s. de offõ del'. cũ cã. aliqbꝰ tñ uř q illa iura cũ isto cõcordari possũt si curial'r exponãtur. Alij aũt pbabil'r respõdent ad qõnẽ p distictiões dicẽtes q aut ille q reuocat cõmissiões ĩtendit ⁊ expmit q sit irritũ ⁊ ianẽ qcqd extũc p delegatũ fuerit attẽtatũ. aut nõ. si pmo mõ. nõ tenebit snĩa lata postea a delegato. si ñ. tenebit snĩa ut s̃ ĩ questiõe dictũ ẽ.

COnsequenter q̃rit' d. 5º. pricipali. Et circa hoc q̃rũt'. 5. Pº utrũ supior possit excõicari ab ĩferiori. 2º utrũ excõicatus possit excõicari. 3º utrũ cõitas possit excõicari. 4º utrũ mortuꝰ possit excõicari. 5º utrũ hñs pullegiũ q ñ põt excõicari possit excõicari.

PRimo ostẽdo q supior põt excõicari ab ĩferiori Apl's ad Gal'. i. Licz nos aut angelꝰ de celo euãgelizet uobis p̃terq̃ qđ euãgelizauimꝰ uobis anathema sit. s3 apl's erat ĩferior quolibz ãgelo. q2 de Jo. bap. dr Math. iiº. q mĩor ẽ ĩ regº celoꝝ maior ẽ illo. gº supior põt excõicari ab ĩferiori. Itẽ capellanus q ẽ ĩferior epõ pot ipz absoluere ĩ foro piie ⁊ ẽt ligare. gº simil'r ĩ foro exteriori ut uř. Cõtra ut hitũ ẽ ĩ p̃cedẽti qõne. excõicare ẽ actꝰ potestatis iurisdictiõis s3 inferioꝝ in supiorẽ talẽ potãtẽ nõ habz. Rñdeo qcũq3 hz potãtẽ iurisdictõis sup aliũ ĩ hoc supioꝝ ẽ illo. s3 nullꝰ ẽ supioꝝ sibi eq̃li nec suo supiori. gº nullꝰ hz ptãtẽ iurisdictõis cꝰ actꝰ ẽ excõicar' sr' sibi eq̃lẽ. nec sr' suũ supiorẽ. ⁊ iõ q̃uis hõ possit facere qr' debeat excõicari. tñ nullus põt excõicare sibi equalẽ. nec suũ supiorẽ. Ad pꝰ in oppꝰ dđ q apl's p illđ dicũ ñ ĩtẽdebat excõicare ãgelũ absolute. nec etiã sub hac cõditiõe si euangelizaret contrarium huic quod apostolus euangelizabat. quia si ãgelus qui ñ peccauit peccaret nõ subesset foro ecclesie militantis. sicut nec illi qui peccauerũt. s3 intendebat dicere apostolus q si angelus euangelizaret contra illud quod euangelizauerat non crederet ei. s3 malediceret. Unde ibi accipitur anathema p perditiõe seu maledictione. anathematizare ei3 uno modo idem est qđ maledicer'. ⁊ apostolo licuit maledicere angelo sub illa conditione quã apposuit. q2 si ponatur pro impossibile q angelus bonus peccaret dignus esset maledictione. Ad 2ꝰ dđ q capellanus q̃uis possit episcopũ absoluere per potestatẽ ex cõmissione acceptam. uel ab episcopo uel supiori suo qua potestate accepta ĩ foro penitentie superior est episcopo. quia in tali foro peccatum hominem inferiorem constituit. In foro tamen exteriori capell'anus etiam ex commissione episcopi non posset ipsum episcopum ligare uel soluere quãuis hoc possit ex commissione pape uel eius legati. peccatum enim nõ sic constituit hoĩes inferiorẽ in foro exteriori sicut interiori.

SEcundo queritur utrũ excoicatꝰ possit excõicari. Et uř q ñ. apl's. i. Cor 5º. qd ad uos d his q foris sũt iudicare. S3 excõicatus iã ẽ extra eccl'iaz. gº ecclia ñ põt illũ iudicare. ⁊ ex 9seq̃nti nec excõicar'. Itẽ p excõicationẽ hõ extra cõionẽ ecclesiasticam eijcitur. s3 eiectus nõ potest eijci. ergo nec excommunicatus excõicari

Cōtra excōicatus p una cū pōt adhuc excōicari p alia. ex̄ de sen. exco. Cū p cā. qđ uerū non eēt nisi excōicat⁹ adhuc posset excōicari. Rn̄deo q̧ excōicatus pōt excōicari. sicut. n. xp̄ianus p p̄ᵐ pccm̄ mortale a đo separ̄. ⁊ p 2ᵐ plus elongat. ⁊ sic deinceps. Sic hō p p̄mā excōicatōēz a cōmūnione ecclīe separ̄. ⁊ p sequētes excōicatiōes amplius elōgat̄. Ad p̄mū in opp⁹ đđ q̧ apl's ibi loquit̄ đ hiſ q̧ ita foris sūt q̧ nūq̄ȝ intrauerūt ut pagani ⁊ iudei qui nūq̄ȝ sacr̄m baptismi p qđ intrat̄ in ecclīā suscepērūt. Ad 2ᵐ đđ q̧ q̄uis reiectus n̄ possit eīci. pōt tn̄ amplius elōgari.

Tertio queritur

utꝝ cōitas possit excōicari. Et uī̄ q̧ sic. q̄ꝛ si caput pōt excōicari. multo fortius ⁊ corpus cū caput p̄emīeat corpi Sȝ p̄nceps q̄ ē caput cōitatis pōt excōicari. dī̄. n. đcre. 96ª. di. Duo. q̧ btūs Ambro. Theodosiū magnū īpatorē excōicās ab ecclīa exclusit g° multo fortius cōitas pōt excōicari. Itē tota cōitas pōt eē ī culpa p q̄ excōicatio ferēda ē. sȝ quos attigere pōt cā. attigere pōt effcūs. g° cōitas pōt excōicari. Itē pōt interdici. g° a sili excōicari. Cōtra glo. sup illud Math. 13°. Inimic⁹ hō h° fecit. multitudo n̄ ē excōicāda nec p̄nceps ppli. Itē decre. di. 44ª. Cōmessationes. leuissimis ⁊ instātissīs āmōitiōibus multitudo tangat̄. sȝ excōicatio nō ē āmonitio leuissima. sȝ pena grauissima. g° mltitudo nō ē excōicanda. R° q̧ cōitatē nō debeī̄ excōicari certū ē. ex̄ de sen. exco. Romana ecclīa. §. ult. ubi dī̄ sic In uniūsitatē ul' collegiū pferri excōicatiōis sn̄iam penit⁹ p̄hibem⁹ nolētes aīaꝝ uitare piculū qđ exinde sequi posset. cū nō nūq̄ȝ cōtigeret innoxios etiā hui⁹ ī sn̄ia irretiri. Sȝ utꝝ si feraī̄ sn̄ia teneat. dixerūt qdā q̧ sic. q̄ꝛ mlta cōtra p̄hibitiōes fiūt q̄ scā tenēt. q̄uis ꝯ p̄hibitiōes faciēs grauit̄ peccet. Aliȷ̄ rīspiciētes nō tm̄ ad uerba. sȝ etiā p̄ncipalit̄ ad intētionē cōstituētis q̄ p̄ncipalius ē ꝯsiderāda. C. đ legib⁹. l. 2ª. dicūt ⁊ bn̄. q̧ sn̄ia si feraī̄ in cōitatē nō tenet. si. n. teneret per hāc cōstitutionē nō caueret̄ aīaꝝ piclo q̧ institutio uitrare intēdit. Ad p̄ᵐ in opp⁹ đđ q̧ q̄uis p̄nceps sit caput cōitatis. tn̄ magis pōt caueri piculū ligatiōis inoxiorū. cū solus p̄nceps excōicat̄ q̄ȝ si excōicaret̄ cōitas. Ad 2ᵐ đđ q̧ q̄uis possibile ē oēs de una cōitate ꝯmisisse crimen p quo ferēda ē excōicatio. hoc tn̄ raro ꝯtigit. ad ea uero que freq̄nter accidūt iura aptāt̄. Ad p̄ᵐ ī opp⁹ ad ptē aliā đđ q̧ illa glosa q̄tū ad hoc qđ dicit p̄ncipē nō eē excōmūicādū ītelligēda ē sic. q̧ nō dȝ excōicari nisi p grauissimis cāis.

Quarto queritur

utrū mortuuſ possit excōicari. Et uī̄ q̧ n̄. ex̄ de sn̄ia exco. Cū medicinal'. dī̄ q̧ excōmūicatio dȝ eē medicinalis. sȝ nō pōt eē medicīalis mortuo. g° mortuus nō pōt excōicari. Itē. 24. q. 2. Dānatōis dī̄ q̧ uiuētes nō mortuos soluere possim⁹ uel ligare. Cōtra. 24. q. 2. Sane pfer̄. hī̄ q̧ heretici et scismatici illi quoꝝ scripta heresim cōtinēt post mortē sūt excōicādi. Itē si aliqs mandet alicui subdito suo ut occidat clericū Titiū ⁊ moriat̄ an̄q̄ȝ mādatari⁹ exeq̄t̄ mādatū post mortē mādātis mādatarius mādatū exeq̄t̄. mādāſ carere dȝ eccl'iastica sepultura. si efficaciī̄ nō reuocauit mādatū re integraliter. ita q̧ ad mādatariū reuocatio p̄uenerit. sȝ nō deberet p̄uari sepultura p occasiōe illius clerici occisi p⁹ mortem nisi p hoc incurreret excōicationē iā mortuus. q̄ꝛ uiuēs p hoc excōicationē nō incurrit. cū mortuus fuerit an̄ factū. ergo aliqs post mortē pōt īcurreī̄ excōicatiōis sn̄iam. R° q̧ excōicari possūt hōies post mortē. ī heretici. scismatici. ⁊ qui hereticū cōstituūt herēdē. 24. q. 2. Saue pfer̄. ⁊ illi qui se ipos uolūtarie occidūt. 23. q. 5. Placuit. ⁊ hi excōicāt̄. n̄ q̄ꝛ illa excōicatō sit illis pēa uel medicīa. sed in detestatōēz criminis ad terrorem alioꝝ Uñ h⁹ ī quo ad hoc est aliȷ̄s medicīa. ⁊ sic patȝ solutio ad p̄ᵐ ī oppositū. Ad 2ᵐ pȝ solutō p illđ qđ in eodē decreto īmediate subiūgit̄. p⁹ uerbū. n. allegatū dī̄. veꝝ hoc nō ē đ omni crimīe intelligēdū. sūt. n. q̄dam de quibus ēt pn̄t post mortem accusari qlibet uel dānari ueluti heresis. Ad argumētū 2ᵐ ad ptem scđaȝ dicūt aliqui q̧ uerū ꝯcludit. Aliȷ̄ dicunt q̧ talis excōmūicatus nō est. ⁊ tamē si peccatū suū fuit notoriū. ⁊ ī fine

signa pñie nõ appuerint nõ debet sepeliri in terra sacra. qꝛ si signa pñie ñ oñdit pͥsu mit͛ decessisse in sue uolũtatis dãnabili ꝑuersiõe.

Q Uinto queritur

utꝛ hñs ꝑuilegiũ q̄ ñ possit excõicari ab ordinario possit ab eo excõmũicari. Rñ° nut hñs tale ꝑuilegiũ allegat ipm ĩ sui defensionẽ anteq̄ꝫ ꝯ ipꝫ ferat͛ sñia. aut nõ. si p° mõ nõ ualet sñia cõtra ipm lata ab ordinario. si 2° mõ. aut illd ꝑuilegiũ ẽ publicatũ. aut nõ. si ẽ publicatũ. non tenet sñia ꝯ ipm ab ordinario lata. si nõ ẽ publicũ. aut ẽ notũ iudici. aut nõ. si notũ ẽ iudici. credo q̄ ñ ualet sñia ab ipo ꝯ ꝑuilegiatũ lata. arᵍ ad hoc eẍ ꝺ appel. Si duob᷒. in textu. ⁊ expͥ ssius in glo. si aũt nõ ẽ iudici notũ. nec ꝑuilegiatus fuit in lõgo tenoꝛ libertatis illi᷒ tũc tenet sñia ꝯ eũ lata. arᵍ ad hoc ĩ ꝺcre tali ĩmediate allegata qꝺ credo eẽ intelligẽdũ si iudex inferẽdo sñiam obßuauerit formã iurĩ ⁊ ferat sñiam nõ sub cõditiõe. sꝫ absolute. ⁊ si nõ ꝯtinet͛ ĩ ꝑuilegio q̄ dominꝰ papa oẽs sñias si q̄s in posteꝝ ꝯtra ipm ꝑuilegiũ ꝓmulgare cõtigerit. extunc decreuit irritas ⁊ inanes ⁊ eas penitus non tenere. si etiã ꝑuilegiat᷒ allegat ꝑuilegiuꝫ ñ publicaᵍ nec iudici notũ. nec fuit ĩ lõgo tenore libertatis illi᷒. ⁊ iudici petẽti ꝑuilegiũ sibi oñdi. nõ uult ꝑuilegiũ ostẽder͛ nec clausurã ꝯtinẽtẽ suã libertatẽ. tenebit sñia si ferat͛ cõtra eũ. eẍ de priuil͛. Quia pꝑõe. §. Decreuimꝰ. Nec pp ostẽsionẽ ꝑuilegij sequẽtẽ iudicabit͛ sñia fuisse nulla. nec etiã reuocanda. arᵍ ad hoc. extra de sñia ⁊ re iudi. Suborta. ĩ fine. ubi dr͛ q̄ si ꝑuilegiũ añ sñiaꝫ nõ fueĩt exhibitũ ꝓtextu ꝑuilegij de nouo repti nõ dꝫ sñia reuocari q̄ ẽ ĩtelligẽdum nisi dñs papa aliter faceret ex gratia.

C Onsequenter queritur

de 6°. ꝓncipali. Et circa hoc q̄rũt͛. 5. P° utꝝ pticipãs cũ excõicato sit excõicatus. 2° utꝝ pticipar͛ cũ excõicato sẽp sit pccm̃ mortale. 3° utꝝ pticipãs sciẽt͛ cũ excõicatis a papa sit excõicat᷒ maioꝛ excõicatõe. 4° utꝝ sacerdos ꝛcipiẽs oblatiões suoꝝ prochianoꝝ excõicatoꝝ sit excõicatus. 5° utꝝ aliq̄s solus sciẽs aliquẽ excõicatũ teneat͛ ipm uitare.

P Rimo ostendo

q̄ pticipãs cũ excõicato nõ sit excõicat᷒. xi. q. 3ª. Quicunq̄ꝫ cõicauerit. qcũq̄ꝫ cõicauerit uel orauerit cũ excõicato si laic᷒ ẽ excõicet͛. g° ur͛ q̄ ipo fcõ nõ sit excõicat᷒. Itẽ pticipãs cũ pccõre nõ tñ in pccõ. nõ ĩcurrit pccm̃. g° a sili pticipãs cũ excõicato nõ tñ in suo crimĩe. nõ ĩcurrit excõicationẽ. Cõtra eadẽ. q. Cũ excõicato. si q̄s cũ eo aut palã aut abscõse locutus fuerit cõem cũ eo statim excõicatiõis trahit penã. Rñdeo q̄ duplex ẽ excõicatio. s. maioꝛ que ẽ a qualibꝫ licita cõione. uel legitimo actu sepatio. xi. q. 3ª. Ad mẽsã. §. Euidenter. ⁊ 3ª. q. 4ª. Engeltrudã. ⁊ excõicatio mĩoꝛ que ẽ a sacris ecclie tm̃ exclusio. eẍ de exceptiõib᷒ a nobis. ⁊ de sñia excõicatõis. Si quẽ. ĩ textu. ⁊ ĩ glo. Si aũt aliq̄s pticipet cũ excõicato excõicatiõe mĩori ñ pp hͦ incurrit excõicatiõis sñiaꝫ. Si autẽ cũ excõicato excõicatõe maiori cũ pticipãtibus cũ eo obßuata in ista aggrauatione forma iuris ĩcurrit excõicationẽ maioreꝫ. si aũt ñ ẽ excõicat᷒ cũ pticipãtib᷒ sibi tũc pticipãs. aut pticipat cũ eo in crimĩe. aut nõ. si sic. eãdẽ ĩcurrit sñiaꝫ. eẍ de sen. exco. Nup. si nõ. tũc nõ ĩcurrit nisi excõicatõeꝫ minorẽ exceptiũt͛ tñ sex genera psonaꝝ. s. uxoꝛ. filius. filia. ñ emãcipati. fu᷒ ignorãs illũ excõicatum ⁊ necẽitatẽ patiẽs. xi. q. 3ª. Qm̃ miltos ⁊ ille q̄ sibi loq͛t͛ ꝓ aĩe sue utilitate. e q. Quicessor. Lĩ vi᷒. Utile lex hñi leres ĩgnorata necesse. Illec anathẽa qde faciũt ne possit obee. Ad p° ĩ oppᵐ ꝺꝺ q̄ illꝺ ꝟbũ excõicet͛ ĩtelligit͛ ꝺ excõicatõe maiori. ⁊ q̄tũ ad hͦ ẽ canon ferẽde sñie ñ late. Ad 2ᵐ ꝺꝺ q̄ ñ ẽ sile. qꝛ pccm̃ ñ priuat a cõione fidelĩ sic excõicatõ maioꝛ.

S Ecundo queritur

utꝝ pticipar͛ cũ excõicato sẽp sit pccm̃ mortale. Et ur͛ q̄ sic. eẍ de his q̄ ui met᷒ue cã fiũt. sacris canõib᷒ dr͛. q̄ pp metũ ñ dꝫ aliq̄s cum excõicato cõmuĩcare. cũ ꝓ nullo metu debeat quis mortale pccm̃ incurrere. Itẽ excõicatõis sñia ñ est ferẽda nisi ꝓ mortali pccõ ut supͦ bitũ ẽ. Sꝫ ꝓ pticipa

tiõe cũ excõicatis sũt hoies maiori excõicatiõe excõicãdi. iiª. q. 3ª. Sic apli. τ. c. se. τ cº. Quicũq; gº pticipat cũ excõicato sẽp est pccm̃ mortale. Itẽ p solo pccõ mortali excludẽdꝰ ẽ quis a sacris eccl'ie. Sz p excõicatiõem miorẽ quã cõtrahit pticipans cũ excõicato excludit̃ qs a sacris eccl'ie. uꝫ nisũ ẽ gº talis pticipatio sẽp ẽ pccm̃ mortale. Cõtra cũ aliquis excõicat̃ q̃uis sibi pcipiat̃ ne cõicatiõi se ingerat. alijs tñ pcipi nõ uidet̃ q; sibi nõ pticipent. sed tñmõ pticipãtibꝰ pena impõi. gº ur q; q̃uis pticipãs icurrat penã. s. excõicationẽ minorẽ nõ, tñ mortalẽ culpã. Item cũ pm intra sit multitudini pcendũ. τ pauci sint qui ab oi pticipatiõe cũ excõicatis abstineãt. ur illa s̃nia in benigniorẽ ptem interpretãda. cuꝫ expsse nõ ĩueniat̃ q; tales mortaliter peccẽt. Rñdeo q; si sciẽter τ ex deliberatõe pticipãs in crimĩe cũ excõicato aut cũ oibus pticipãtibus sibi mortaliter peccat. Si aũt cũ illo q nõ ẽ excõicatus cũ pticipantibus sibi pticipet aliqs ñ in crimine; sz tñ pticipat scienter cũ ipo in diuinis, et etiã sacris. tũc peccat mortalit̃. vñ publice excõicato intrãte eccl'iam oẽs debẽt exire 24. q. i. Ois q. sacerdos tñ si postq̃z canonẽ inchoauit supueniat excõicatus nõ ꝺꝫ missã impfectã derelinq̃re. arꝰ ad hoc. 7ª. q. i. Nihil. qui aũt cũ excõicato neutro p dictoꝝ modoꝝ pticipat sꝫ tñ in loq̃la cõestione τ silibus mortaliter nõ peccat. nisi hoc faciat ex cõtẽptu eccl'ie uel iudicis. Ad pꝰ in oppꝰ ꝺõ q; illa decretalis intelligitur de pticipãtibus in crimĩe ul' i diuinis de pticipãtibus cũ illo q cũ suis pticipãtibus ẽ excõicatus pmissa monitiõe sꝫ formã iuris. Ad 2ꝰ ꝺõ q; hoies ñ sũt excõicandi maiori excõicatione p pticipatione cũ excõicato. nisi postq̃z canõice mõiti nolũt desistere. τ ego cõcedo q; extũc si ñ desistũt rõne ptinacie mortaliter peccant tanq̃z eccl'ie cõtẽptores. Ad 3ꝰ ꝺõ q; maior ẽ falsa. interdicti eñi arcent̃ a sacris. τ tñ q̃nq̃z int̃dicũt̃ aliq nõ p mortali pccõ qꝺ cõmiserunt.

Tertio queritur

utrꝫ pticipãs scient̃ cuꝫ excõicatis a papa sit excõicatus maiori excõicatiõe. Rñdeo q; aliqs põt dici excõicatus a papa. ul' q2 excõicatus ẽ a iure qꝺ papa ꝯdidit. τ cuiꝰ absolutionẽ sibi spãlit̃ resuauit. ul' p aliq̃z s̃niam a papa generalit̃ latã. ul' q2 ẽ a papa excõicatus noiatim pticipãs cũ excõicatis a papa. duobꝰ mõis pmis maiorem excõicationẽ nõ incurrit. silr nec pticipãs in loq̃la τ comestiõe cũ excõicato a papa noiatim. Sz utrꝫ sciẽter cuꝫ eo pticipãs in diuinis maiorem excõicatiõeꝫ icurrat dubiũ ẽ. q̃dã. n. dicũt q; sic. S̃r. n. ex̃ ꝺ sen. excõicatiõis. Significauit. Clericos q scient̃ τ spõte pticipauerũt excõicatis a nobis et ipos i officijs recepũt eadẽ excõicationis s̃nia cũ ipis nõ dubitamus iuolui. Alij dicũt cõtrariũ τ bñ in glo. dicẽtes hoc debere ĩtelligi q̃tũ ad puatiõnẽ sacroꝝ ul'. forte q2 illi erãt excõicati cũ oibus pticipãtibus eis. ul' forte q2 pticipauerũt illis excõmuicatis in eodẽ crĩe. τ iõ eadẽ s̃nia cuꝫ illis fuerunt ligati τ remitti debuerãt ad suũ excõicatorẽ absoluẽdi. Sz pª opĩo pbabilior ẽ. q2 magis cõcordat textui decretalis. τ illã tenet dñs Hostĩ. in appatu.

Quarto queritur

utrꝫ sacerdos recipiẽs oblatões suoꝝ prochianoꝝ excõicatoꝝ sit excõicatus. Rñdeo sacerdotẽ r̃cipe oblatões prochiãoꝝ suoꝝ excõicatoꝝ duplr̃ põt ĩtelligi. Uno mõ ita q; cum alijs fidelibꝰ eas offerãt sacerdoti ad altare. τ hoc oĩo illicitũ ẽ. Uñ si sic recipet cũ excõicatis pticiparet τ icurreret excõicatõeꝫ q ꝯbit̃ ex tali ptipatõe. Alio mõ ita q; oblatões sibi debitas ab eis r̃petat uel recipiat. τ sic recipiẽs τ repetẽs excõicationẽ nõ ĩcurrit. ab excõicatis. n. exigi põt τ recipi qꝺ ab eis debet̃. ex̃ de sen. exco. Si uẽ. τ ꝯueñi pñt. q̃uis alios ꝯueñir̃ ñ possit. ut dic glo. sr̃ decretalẽ allegatã.

Quinto

q̃rit̃ utrꝫ aliqs solꝰ sciẽs aliquẽ excõicatũ teneat̃ ipꝫ uitar̃. Et ur̃ q; sic. 6. q. 2. Si eñ. si tñ epũs alieni sceleris se cõsciũ nouerit quamdiu probare nõ potest nil pferat. τ infra eo. cº. dr̃ q; ille q̃zdiu nihil pbare põt eps i coione oiuꝫ pterq̃z eius q eũ reũ iudicat pmanebit. Cõtra. c. q. cº. seq̃nti. dr̃. Placuit. placuit ut si q̃n eps dic aliquẽ sibi soli fuisse ꝯfessũ atq̃z ille neget

nõ putet ad iniuriã suã epus ptinere quod illi soli nõ credit̃ ⁊ si scrupl'o ꝓpe ↄsciẽ se dicit negãti nolle cõicare q̃zdiu excõicato nõ cõicauerit suus epus eidẽ epo ab alijs nõ cõicet̃ epis. ut magis caueat eps ne dicat in aliquẽ q̃d alijs documẽtis cõuicere nõ põt. Rñdeo q̃ aliqs solus sciẽs aliquẽ excõicatũ eũ nõ tenet̃ uitare ĩ publico. nec debet q2 crimen occultũ ab illo q solꝰ scit nõ ẽ publicãdũ. vñ nec xp̃us malã uolũtatez Jude quã sub certitudie sciebat noluit publicare. ⁊ cũ hoc dixit Joanni sibi ĩ silẽtio dixit. tenet̃ tñ ipm ꝓuatĩ uitare nisi hꝰ p cõfessionẽ tñ sciuerit. ⁊ hec distinctio satis hr̃ .ex̃ de sen.exco. Cũ nõ ab hoĩe. ubi sic dr̃. a cõione illius q p sacrilega manuũ ĩiectiõe in clericũ in edictũ excõicationis incidit. licet denũciatus nõ sit. debes abstinere nisi forte illud tibi soli pateret ĩ quo casu ipm ꝓuatĩ tñmõ euitabis q̃zdiu ab ecclesia tolerat̃. ↄcretũ allegatũ ad ptẽ ꝓmã intelligi dz de euitatiõe ĩ ꝓuato. ⁊ aliũ allegatũ ad secũdã ptez de euitatione ĩ publico.

Consequenter queritur

de 7º ꝑncipali. Et circa hoc queruntur .5. 1º utrũ excõicati oĩbus actibꝰ legitimis sint ꝓuati. 2º utrum eis prosint orationes ecclesie. 3º utrũ oẽs q moriũt̃ excõicati priuãdi sint ecclĩastica sepultura. 4º utrũ excõicatis minori excõicatiõe tñ possint de iure cõferri ecclĩastica bñficia. ⁊ utrũ bñficia in tali statu eis collata possint licite retinere. 5º utrũ excõicatꝰ sollẽniter baptizans uel in foro peñtẽtie absoluẽs sit irregularis.

Primo ostendo q̃ ex-

cõicati ñ sũt ꝓuati oĩbus actibus legitĩs. excõicati nõ repellũt̃ a defensiõe sua ĩ iudicio. ex̃ de excep. Dilecti filij. Sz defẽdere se ĩ iudiciõ legitimꝰ actꝰ ẽ. Itẽ 3ª .q.7ª Infamis. si fuus dñ putaret̃ liber. ex delegatiõe sñiam dixit. Quãuis postea ĩ suitutẽ depulsus sit sñia ab eo dcã rei iudicate firmitatẽ hz. gº a siti de excõicato q latenter excõicatus ẽ qñ sñiam dicit siue sit cõdẽnatoria siue absolutoria. Itẽ extra ↄ sen. ⁊ re iudi. Ad ꝓbãdũ, in textu ⁊ in glo.

Quicqd facit excõicatꝰ dũ excõicatꝰ non credit̃. ualz. ↄ excõicatõ ab ecclĩa fideliũ sepat. 11ª .q.3ª Audi. Sz sepatus ab ecclĩa nllũ põt actũ legitimũ exercere. q2 oĩs talis actus reqrit cõicatioẽ cũ aliqꝰ mẽbro ecclie. gº excõicati sũt ab oĩbus actibus legitĩs suspẽsi. Itẽ ut supius hitũ ẽ. ĩ ecclesia nulla pena maior ẽ q̃z excõicatio. Sed hoc nõ eẽt uerũ si eis aliqui actus legitimi cõuenirẽt. gº ab oĩbus actibꝰ legitimis sũt suspensi. Rñdeo q̃ duplex ẽ excõicatio. s. mior ⁊ maior. excõicati miori excõicatiõe tñ nõ sũt ab oĩbus actibꝰ legitimis suspẽsi. q2 talis excõicatio nõ sepat a cõione fideliũ. sz pceptõe sacrõꝝ tñ. tñ ñ debẽt celebrare missam. si tñ celebrãt notã irregularitatis nõ icurrũt. q̃uis grauit̃ peccẽt. peccãt gº cõferẽdo ecclesiastica sacrã. sed ab eis collata uirtutis nõ carẽt effcũ. cum nõ uideãt̃ a collatõe. sz pticipatõe sacrõꝝ q in sola cõsistit pceptiõe remoti. q̃uis ẽt nõ ꝓhibeãt̃ eligere uel ea q rõne iurisdictõis sibi ↄpetũt exercere. si tñ talis electꝰ fuerit eiꝰ ẽ electio irritãda p eo q̃ ad susceptionẽ eoꝝ eligit̃ a quoꝝ pceptõe a scis pribus ẽ ꝓuatus. ⁊ hec oĩa pdcã expsse habẽtur ex̃ ↄ clerico exco. Si celebret. q̃uis etiã denũciare actus sit legitimꝰ. tñ excõicati miori excõicatiõe ex pticipatiõe cum excõicato nõ admittũtur ad ipsũ denũciãdũ esse excõicatũ cũ ipz debuerit euitare. extra ↄ sen.exco. In presẽtia. Excõicati ãt maiori excõmũicatione ab omnibus actibus legitimis sunt suspensi. q̃diu excõicati credũt̃. uel si sunt publice excõicati q̃uis tempore illo quo actũ legitimuz de facto exercent non obijciatur eisdem. cuz. n. posse exercere quẽcũq2 actũ legitimũ icludat aliquã cõicationem cum membris ecclesie a q cõicatiõe homo p excõicationẽ maiorem sepatur ipa excõicatio predictã suspensionez includit. Unde ut superiꝰ habitum est iudices esse nõ possunt. nec accusatores seu denũciatores. 3.q.4. Cõspiratores. ⁊ duobus capitulis sequentibus. admittũtur tamẽ ad accusandũ crimẽ heresis cuiusmõi tanta est labes q̃ ad eius accusationem. ⁊ serui aduersus dominũ. ⁊ qlibet crimĩosi ⁊ infames aduersũ quẽlibz admittũt̃. 2.q.7. Presumũt. nec põt eliger

nec eligi eis etiã ecclīastica bñficia ↄferri nõ debēt ⁊ collata eis nõ pñt retinere nisi ex dispẽsatiõe. ex̄ de cli. exco. Postulasti. nõ pñt etiã aliquẽ ĩ iudiciũ cõuenire. ex̄ ↄ excep. Cũ inter. ĩ fi. ⁊ c. Dilecti filij. Ad pᵐ in oppositũ ↄↄ q᷑ defendere se nõ tã uī posse dici actus q᷑ passio. Uel põt dici q᷑ in hoc excõicati fauor nõ attendit̄. sed equitas iudicãtis cũ nõ debeat claudicar̄ iudiciũ ac satis uī absurdũ. si actore ĩpugnãte reo defensiõis copia denegeť. quia sic multotiẽs cõdẽnareť absoluẽdus. ex̄ ↄ excep. Cũ iter. Ad 2ᵐ dicũt qdã q᷑ non ẽ simile de seruo. ⁊ excõicato. q² ꝑuus in aliquibus casibus h̄z ꝑsonã standi in iudᵒ. sed excõicatus in nullo. Et p̄terea in p̄dicto cãu sñia ꝑui nõ teneť nisi eēt a p̄ncipe cõfirmata. ⁊ sic soluit glo. ibidẽ. Sz hec sñia dura uī. si. n. oẽs actus legitimi quos aliqui exercẽt dũ eoꝝ latet excõicatio essent irriti ⁊ ĩnanes iudicãdi. post q̄z eius excõicatio eēt detecta multi de statu suo essent incerti. q² aliqui sũt p̄lati. aliq̄ hñtes mlta bñficia ecclīastica. q a lateť excõicato fuerũt absoluti. Et iõ est alioꝝ sñia mitior et rõnabilior q dicũt q᷑ in tali cãu eoꝝ absolutiões bñficioꝝ collatões tenẽt. q̄uis postea eoꝝ excõicatio fuerit detecta. extra ↄ excep. Exceptiõem. in glo. ⁊ inᵒ ad hoc ↄ iuī patro. Cõsultatõib᷒. nec obstat illud qᵭ dr̄ ex̄ de sen. ⁊ re iudi. ad ꝓbãdũ quia ibi loqtur decre. de publice excõicato tp̄e quo sñiaꝫ tulit. Ex dcīs pꝫ solutõ ad 3ᵐ. Sciẽd tñ q᷑ si latens excõicat᷒ alicui electiõi intereēt si postea tñ añ electi cõfirmationẽ detegereť eius excõicatio q̄uis ꝓp hᵒ nõ irritareť electõ si electus alias h̄eat sufficiẽtẽ nũmeꝝ uocũ. tñ uox sua reputareť fuisse nulla. Unde si necia fuit electio ad sufficiẽtẽ nũmeꝝ nõ reputabit̄ legitĩe electus.

Secundo queritur utrũ excõicatis ꝓsit oõnes ecclīe. Et uī q᷑ sic. iiᵃ. q. 3. Et si. qui patiẽter fert ĩiustã sñiaꝫ celestẽ mereť coronã. Sz talib᷒ ꝓsũt oõnes ecclīe. Itẽ excõicatio ñ ẽ clpa. sz pẽa; Sz pena q̄ nõ ẽ culpa nõ excludit suffragiũ oõnũ. sed magis mĩam uī incliare. Itẽ eis põt dari elemosyna corpalis. iiᵃ. q. 3ᵃ. Quõ multos. gᵒ a sili ⁊ elemosyna spũal' qᵭ nõ eēt uerꝫ nisi eis ꝓdesset oõnes ecclesie. Cõtra. iiᵃ. q. 3. Nemo epoꝝ. anathema ẽ eterne mortis dãnatio. Sz talib᷒ nõ ꝓsũt oõnes ecclesie. Item illis qui ñ possũt a pccĩs absolui nõ ꝓsũt oõnes ecclesie. sz excõicati nõ possũt absolui a peccatis q̄zdiu sũt excõicati. 24. q. 1. Quicũq. gᵒ talibus nõ ꝓsũt oõnes ecclīe. Rᵒ q᷑ excõicatis minori excõicatiõe tñ ꝓsũt orationes ecclīe. si nõ sit aliud qᵭ obstat. quia talis nõ separ̄ a cõione fideliũ ⁊ põt eē in ñ hñte pccm̄ mortale. De excõicatis uero maiori excõicatõe distinguẽdũ ẽ. quia aut fuerũt excõicati ꝓ iniusta cã. aut ꝓ iusta. si ꝓ iniusta. nõ excludũť ꝓp hoc a suffragijs oronũ ecclīe. q² talis nõ ẽ excõicatus q̄ztũ ad ecclīam triũphãte nisi sit aliud qᵭ obstat uel c militãs ecclīa tales intẽdit a suffragijs oõnũ exeludere. Si aũt ẽ excõicatus ꝓ iusta cã aut penitet ⁊ diligẽtissime absolutionẽ suã ꝓcurat. par᷒ facere qcqd in se ẽ. ⁊ ꝓ illo statu ualẽt sibi oõnes ecclesie. ⁊ qa extũc pccm̄ sibi remissũ ẽ cui᷒ remissio absoluit q̄ztũ ad iudiciũ ecclīe triũphãtis. aut nõ peitet. sz in sua obstĩatiõe ꝑsistit. ⁊ q̄zdiu ĩ illo statu ẽ q̄uis aliqᵒ mõ sibi possint ꝓdesse oõnes ecclīe cũ ꝑ oõnes bonoꝝ diuina mĩa uolũtatẽ penitẽdi multis inspirauerit sceleratis. tñ lõge mi᷒ ꝓsũt eis q̄z alijs. q² q̄ztũ ex ꝑte ĩdigni sũt ut eis ꝓsit. ecclīa ẽt ad tales suffragia oõnũ ex ĩtẽtõe nõ sic dirigit sic ad alios. iiᵃ. q. 3. Quicũq intra. oõ aũt certa ꝑsõ᷒ magis ꝓdest illis ad quos specialius ⁊ directius dirigit̄ q̄z alijs. Et iõ bñ dr̄ q᷑ excõicatio ẽ pena dãni ⁊ certis ꝑsõibus plus põt diabolus sup eũ q̄z sup nõ excõicatũ. Et hec ẽ rõ q̄re ꝑ excõicationẽ dr̄ excõicatus tradi Sathan. Uñ apo. 1. Cor. 5. Iudicaui hui᷒ ⁊ hoiem tradere Sathãe. ⁊ c. ⁊ iiᵃ. q. 3. Audi. Ad pᵐ pꝫ solutio ex dictis. Ad 2ᵐ ↄↄ q᷑ q̄uis excõicatio nõ sit culpa sed pena. tñ nõ nisi ꝓ culpa mortali dꝫ ĩfligi. Ad 3ᵐ ↄↄ q᷑ ꝑsona singularis põt orare ꝓ excõicato ut deus eũ ad bonũ statũ reducat. Et iõ nõ ẽ miꝝ si sibi põe dari elemosyna corpalis. eis tñ nõ debet dari ecclesiasticũ stipendiũ. ut dicit glo. sup allegatũ decretũ. Ad arᵐ ad ꝑteꝫ aliã pꝫ. qd

vij. ex dcis in corpe q̃onis.

Tertio queritur utrū oēs q̄ moriūtur excōicati ꝓuandi sit ecclesiastica sepultura. Rñdeo q̄ sic maxie excōicati maiori excōicatiōe. q̄ ut dicit. xi. q. 3. qcūq̄ intra. q̄buscūq̄ uiuis ñ coicauim⁹ nec mortuis cōicare debem⁹. idē. 24. q. 2. de coione. ⁊ extra de ꝓuile. ad h⁰ ĩ glo. dr̄ q̄ coicādo eis ĩ morte icideriūt ĩ excoicatōnem. ⁊ si tales ĩ cimiterio fuerīt sepl'ti inde debent eijci. ut hčt. e. c. qd̄ ē ītelligēdū si ossa eoꝝ potuerīt discerni ab ossib⁹ fideliū. alias ñ. q̄ minus malū ē ut ĩ cimiterio remaneant ossa excoicatoꝝ q̄ ĩde eijciāt ossa alioꝝ. nec p⁹ mortē absolui ab excoīcatōe debent si ĩ sua obstīatiōe pstiterīt usq̄ ad mortē iclusiue. ⁊ sic intelligit illud. 24. q. 2. legat. ubi dicit q̄ xp̄us ĩ ligatiōe d̄fūctū nusq̄ dixit eē soluēdū. si tñ añ mortē absolutiōeꝫ deuote petije ⁊ eā hēre nō potuit. si hoc cōstiterit p⁹ mortē potest absolui eadē q̄ōne. nec q̄sq̄ māifeste etiā excōicatis maiori excōicatione contracta per participationem cum notorie excommunicatis maiori excōicatiōe neganda est eccl'iastica sepl'tura sꝫ Goffred ⁊ Hosti. ⁊ Raimūdū qd̄ confirmāt p illud qd̄ habetur. 24. q. 2. ĩ illo c. Sane quod super.

Quarto queritur

Ut⁹ excōicatis mĩori excōicatiōe tñ possit cōferri de iure eccl'iastica bñficia. Et utꝝ bñficia ĩ tali statu eis collata possint licite retinēri. ⁊ ōñdo q̄ nō. ex̄ de clerico. excō. m. Si celebret. dr̄ q̄ talis nō pōt eligi p eo q̄ ad susceptionē eoꝝ eligit. a quoꝝ pceptōe a scis pub⁹ ē ꝓuat⁹. sꝫ ad h⁰ dat clerico ecclīasticū bñficiū ut sacrꝫ ordīs suscipiat. et mīster sit ĩ āmīstratiōe alioꝝ sacroꝝ. g⁰ vr̄ q̄ mĩori excōicatiōe excōicato. eccl'iasticuꝫ bñficiū ɔferri d̄ iur̄ ñ possit. Cōtra. e. ti. postulasti. vr̄ d̄ ill' excōicatis q̄b⁹ eccl'iastica bñficia ɔferri ñ pñt. q̄ cū eis cōicari ñ debet. sꝫ excōicatis mĩori excōicatiōe lꝫ cōicar̄. g⁰ vr̄ q̄ h⁰ solū ītelligi debeat d̄ excōicatis excōicatiōe maiori. Rx⁰ q̄ due sunt spēs minoris excōicatōis. una q̄ excludit a sacr̄is tñ q̄ ut frequēti⁹ ɔtrahit a iure. s. p pticipatōeꝫ cū excōicato excōicatiōe maiori. ex̄ de sen. exco. Nup. q̄ñq̄ ĩfligitur ab hoīe. p sñiaꝫ. 5. q. 1. c. 2. Alia ē spēs minoris excōis q̄ nō cōtrahit a iure. sꝫ infligit ab hoīe tñ ⁊ sepat a coīone fideliū aliquorū ⁊ nō sacroꝝ. 5. q. 2. piti ⁊. q. 4. ĩ loco ⁊. 18. di. placuit ut quotienscūq̄. ⁊. 23. di. q⁰rūdā ⁊. 58. di. Si q̄s d̄ alteri⁹. Sꝫ ĩ istis iurib⁹ mltū extēdit nomē excōicatōis. quacūq̄ āt istaꝝ mĩoꝝ excōicationū cleric⁹ sit excōicat⁹. si ĩ eo non ē aliud qd̄ obstat sibi pōt sꝫ aliquoꝝ opiōnē eccl'iasticū bñficiū cōferri. qd̄ nō p electionē hētur. ⁊ illd̄ pōt licite retinere. q̄ hoc nō inuenit in iure ꝓhibitū. ⁊ pterea illa iura que ꝓhibēt excōicatis eccl'iastica bñficia cōferri expresse loquūt de excōicatis excōicatiōe maiori. nulla penitus mētionē facictis. quo ad hoc d̄ excōicatis excōicatiōe mĩori. ut pꝫ ĩ decre. alle. ad ptē scd̄aꝫ. in textu. ⁊ in glo. ⁊ p illd̄ qd̄ vr̄ extra de etate. ⁊ quali. ordi. cū bone. Alijs āt ur̄ dicēdū q̄ sic electio excōicati mĩori excōicatiōe q̄ excludit a sacr̄is nō ē irrita ipo iure. sꝫ irritāda. extra d̄ cleri. excōicato celebrāte. si celebret. sic q̄uis collatio bñficij eccl'iastici facta tali nō sit irrita ipso iure. tñ ē irritāda. si ꝓbari pōt ĩ iure q̄ tēpore collatiōis sibi facte erat excōicat⁹ excōicatiōe mĩori. talis eīꝫ collatio est aliq⁰ mō electio. cū eīꝫ epūs dat alicui clerico aliqd̄ bñficiū eccl'iasticū ĩt' mltos eligit ipꝫ ad illd̄ bñficiū. Unus eīꝫ hr̄uit pōt eligēr̄ aliquē de multis. cū illi uni illa ptās ē cōcessa seu collata. ⁊ uidet' q̄ ille q̄ scienter tali cōtulit sit ꝓuatus ipso iure. hac uice illius bñficij collatiōe. q̄ sciēter eligētes tales ꝓuati sunt iure eligendi hac uice. ex̄ de cleri. exco. mi. Si celebret. in glo. ⁊ ar⁹ ad hoc. s̄ de electione. cū ĩ cūctis. ⁊c. scriptū ē in fine. Qui uult tenere opinionē ꝓmam pōt dicere ad ar⁹ ad ptē ꝓmā dicēdo q̄ ñ ē simile de adeptiōe bñficij ecclesiastici p electionē. ⁊ de adeptiōe simplicis bñficij ecclesiastici p collationē. ĩ ꝓma eīꝫ adeptione eo q̄ modus adipiscēdi ē sollēnior ⁊ bñficiū sic adeptū quo ad hoc ē dignius ⁊ honorabilius. ideo in adipiscente reqrit' dignitas maior ⁊ idōeitas. Qui ult tenere opinionē secūdam que mihi magis placet pōt dr̄e ad ar⁹ ad ptē scd̄aꝫ. q̄ illa decre. loq̄tur tñ de illis excōicatis q̄bus collatō

bñficij ecclĩastici fcã nll'a ē ipo iure. ⁊ soli tales sũt illi q sũt excõicati maiori excõe.

Q Uinto queritur

utrũ excõicatus maiori excõicatiõe sollẽniter baptizans sit irregularis. Et uĩ q nõ. xi^a. q. 3^a. Si quis epũs in 9cilio. Si qs episcopus in cõcilio excõicat⁹ fuerit. siue p̄sbyter aut diaconus a suo epõ. ⁊ post excõicationẽ p̄sũpserit facere oblationẽ uel uespitinũ uel matutinũ sacrificiũ q̄si i officio suo agere sicut prius. nõ liceat ei. nec i alio 9cilio spẽ r̄cõciliatiõis hr̄e. cũ g° hic nõ fiat mẽtio nisi de officio eccl'ie. vr̄ q̄ ãministrãs sacr̄z baptismi excõicat⁹ irregularitatẽ nõ incurrat. Cõtra eadẽ q̃one. Si qs epũs dãnat'. Si qs epũs dãnat' a synodo. ul' si p̄sbyter uel diacon⁹ a suo epõ ⁊ ausi fuerit aliqd de ministerio sacro 9tigere. nullo mõ. liceat eis nec i illa nec i alia syno° spẽ r̄st tutõnis. aut locũ satisfactiõis hr̄e. s3 sollenniter baptizare ē misteriũ sacrũ. g° excõicati illõ exercentes irr̄gularitatẽ icurrũt. Rñdeo q̄ q̄uis aliq dixerint tales irregulares nõ eẽ ⁊ illã penã nõ extẽdi nisi ad excõicatos celebrãtes ⁊ eccl'iaz officiantes ut p̄us i faciẽdo officiũ diurnũ ⁊ uesptinũ. tñ in hoc nõ acqesco eis. s3 cõcedo excõicatũ maiori excõicatiõe sollẽniter baptizãtẽ. si de sua excõicatiõe nõ h3 pbabilẽ ignorãtiã. q ut vr̄ ex̄ de cleri. ex. mi. ap'lice. excusat icurrere irregularitatẽ. q2 eũ oĩs excõicat⁹ excõicatõne maiori sit suspẽsus ab oĩ actu legitimo. ut uisũ ē. 9stat eũ eẽ suspẽsũ ab executõe sacerdotal' officij. ad sacerdotale aũt officiũ ptinet sollẽniter baptizar̄. cũ g° trãsgr̄di seu uiolare saltẽ sollẽniter suspẽsione a sacerdotali officio. ⁊ ab executõe cuiuslibet ordĩs saltẽ loqnẽdo d' ordie sacrã irregl'aritatẽ iducat ut hẽt' ex̄ de sen. ⁊ re. iudi. cũ eterni. 9cedẽdũ uidet' q̄ excõicat⁹ sollẽnit' baptizãs ⁊ in foro pñie absoluens sit irr̄gl'aris. Pro hac etiã 9clusiõe uidet' facer̄ illud q' dicit'. di. 28^a. p̄sbyter. ⁊ ex̄ de cleri. ex. mi. Si quis p̄sbyter. ⁊ i. de sen. exco. Cũ medicialis. in glo. sup illud. Irregl'aritatem nõ effugiẽt. ubi dr̄. q̄ hoc ē uer̄ i quocũq3 offi° diuino ⁊ horis diuinis cãtandis officiãdo eccl'iaz. ⁊ sacris 9ferẽdis. ille etiã irr̄gularis ē qui exeqt' officiũ alicuius ordinis quẽ nõ h3 ac si illũ ordinẽ hẽret ⁊ ei. tõne ordinis liceret. extra de cleri. nõ ordi. mi p totũ. si tñ excõicat⁹ baptizaret' nõ sollẽnit' ut faciũt uetule i casu necitatis. aut diceret eplaz aut euãgeliũ nõ sollẽniter. nõ pp hoc irr̄gl'aris eẽt. ⁊ uoco sollẽniter leger̄ epl'az leger̄ eã in eccl'ia i uestimẽtis subdiacõi ac si subdiaconus eẽt. videt' etiã aliqbus ⁊ pbabiliter q̄ si excõicat⁹ ex̄ eccl'iaz dicat horas suas officiãdo populũ i exercitu uel in naui irregl'aritatem 9hit. si tñ dicat horas suas cũ uno socio. uel plibus ñ tñ officiando eccl'iaz uel populũ irregl'aritatẽ nõ cõtrahit. videt' tñ qbusdã q̄ d3 supp̄mer̄ v̄ba ista. dñs uobiscũ. ⁊ loco huius dicer̄. dñe exaudi orõnẽ meã. si tñ mẽsã bñdicat nõ ppt' hoc irregl'aris ē. q2 ut dr̄. ex̄ de sen. ex. Cũ medicialis i glo. nõ uidet' q̄ pẽa ista ad h° extẽdi 9beat. Ad ar⁹ i opp⁹ p' d' q̄ ⁊ si ibi nõ exp̄mat' aliqd de administratiõe aliorum sacrox a sacro altaris. tñ hoc exp̄mit' i plibus alijs iurib⁹ all'. Sed nũquid excõicatus sciẽter i foro pñie absoluẽs 9hit irregl'aritatẽ. ur' aliqb⁹ q̄ sic. q2 sic absoluer̄ ptiet ad sacerdotale offi⁹. ⁊ p̄terea excõicatus maiori excõicatõe sciẽter administrans sacr̄m extr̄me unctiõis irregl'aritatẽ 9hit. ⁊ sic vr̄ dicẽdũ de alijs sacr̄is. Alij aũt dicũt 9riũ. q2 nõ iueit' i iure exp̄ssũ q̄ excõicat⁹ maiori excõicatõe i foro pñie absoluẽs 9hat' p hoc irregl'aritatem. ⁊ sic dr̄. de pe. di. 1^a. §. Pene. pene legũ iterp̄tatiõe molliẽde sũt poti⁹ q̄3 nimis exaspande. Preterea talis absolutio nõ fit cũ sollẽnitate. ⁊ uidetur eis q̄ trãsgredi ñ sollẽniter suspẽsioné ab ordĩs executiõe irregularitatẽ nõ iducit. ⁊ pp hoc dicũt q̄ nõ ẽ simile de administrante sacr̄m extreme unctiõis. ⁊ de absoluẽte i foro pñie. q2 sacr̄z extr̄eme unctõnis cõiter administrat' cũ aliqua sollẽnitate. ⁊ ideo excõicatus scienter ipsum administrans est irregularis.

C Onsequenter queritur

de. 8 pncipali. Et circa hoc q̄rũt. 5. P° utx iiuste excõicãs teneat' excõicato ad interesse. 2° utx icurrat aliquã suspẽsionez 3° ut⁹ epi excõicãtes uel suspẽdẽtes nõ i scripto sniaz suspensionis icurrãt. 4° utx iiuste excõicantes sunt digni pena eterna.

5° utrũ maiori pena dignus sit iniuste excõicãs pauperẽ q̃ꝫ iiuste excõicãs diuitez.

PRimo ergo queritur utrũ iiuste excõicãs excõicato teneat̃ ad intereẽ. Rñdeo q̃ sic. qꝛ oĩs ĩiuste aliũ dãnificãs dãnũ restituere tenet̃. aut tenet̃ ad interesse. Qui aũt alium ĩiuste excõicat ipm̃ ĩiuste dãnificat. Unĩ dr̃ ex̃ de sen. exco. cũ mdicinalis. §. Si quis autẽ. de illo qui excõicat indebite. q̃ supeĩoꝛ ad quẽ recurrit̃ sñiaꝫ ipsã sine difficultate relaxans latorẽ excõicato ad expensas. ꝛ ad oẽ interesse cõdẽnet. ꝛ alias pũiat aiaduersione cõdigna ut pena docẽte discant iudices q̃ꝫ graue sit excõicationuꝫ sñias. sine maturitate debita fulmiare. Et hec eadẽ ĩ suspensionis ꝛ interdicti sententijs uolum⁹ obseruari.

SEcundo queritur utrꝫ excõicans scienter aliquẽ ĩiuste icurrat aliquã suspẽsionẽ. Rñdeo q̃ iudicũ qdã sũt supiores ut epi. ꝛ supiores eoꝝ. qdam inferiores. si iudices ĩferiores. siue sint ordinarij siue ꝺlegati fame pdigi ꝓprij psecutores honoris. cõtra sñiaꝫ ꝛ contra iusticiam in grauamẽ ptis alterius ĩ iudicio quicqd fecerunt p grãm aut p sordes executiõe officij p annũ nouerint se suspẽsos. sciturí q̃ si suspensione durãte damnabiliter ĩgesserint se diuinis officijs irr̃gularitatis laq̃o se inuoluerint iuxta canonicas sanctiones a quo nõ nisi p sũmũ pon. potuerint liberari. ex̃ de sen. ꝛ re. iudi. Cũ eterni. cũ g° iudex aliũ ĩiuste excõicans. ꝯ aliũ sñiam pferat grauissimã iniuste. talis si hoc contra cõsciaꝫ suã fecit. ipso iure suspensionẽ icurrit p̃dictã. quod nõ ẽ intelligẽdũ de sñia q̃ nõ ẽ iniusta nisi rõne ĩtentiõis iudicis tñ. si iusta sit ex mõ ꝛ ex cã. Epi aũt ꝛ eoꝝ superiores non sic. quia ut dicitur. extra de sen. ex. Qꝛ piculosum ẽ episcopis ꝛ eoꝝ superioribus pp executõnẽ epal' officij. q̃ꝺ ĩcũbit frequẽter ut in aliquo casu ĩterdicti ul' suspensionis ĩcurrãt sñiaꝫ ipo iure ꝓuida nos deliberatiõe duximus statuẽdũ ut epi ꝛ supiores ipoꝝ qbus hui⁹mõi inberet officiũ nullius constitutiõis. occasiõe sñie seu mandati suspensionis. seu interdicti nullatenus sñiaꝫ ipo iure incurrant. nisi in ipsa de p̃latis eisdẽ exp̃ssa mentio habeatur.

TErtio queritur ut⁹ epi excõicãtes uel suspendẽtes ñ in scripto sententiã suspensionis incurrant. Rñdeo q̃ nõ incurrũt ipso iure. ex̃ ꝺ sen. exco. Quia piculosũ. inferioꝛ tñ iudex ipo iure icurrit suspensionẽ ab ingressu ecclie p mense. ꝛ si ꝯtigerit eũ sic suspensũ diuina officia exequi sicut p̃us irregularitatẽ ñ effugiet. iux̃ canõicas sãctiões. sup qua tũ eo non nisi p romanũ pontificẽ poterit dispensari. ex̃ de sen. exco. Cũ medicinalis. h° aũt ꝯstitutũ ẽ ad cauẽdũ p̃cipitationẽ ĩ ferẽdo excõicatõnis sñiaꝫ. qꝛ cũ excõicatio sit medicinalis dũ tñ is ĩ quẽ lata fuerit nõ ꝯtẽnat caute ꝓuidere debet ecclĩasticus iudex. ut ĩ ea ferenda oñdat se psequi q̃ꝺ corrigẽtis ẽ ꝛ medẽtis. ut hẽt in decre. pdcã. si tñ sñia excõicationis suspensionis. uel interdicti nõ sit lata in scriptis. nihilomin⁹ tenet ut dic̃ glo. supra decre. p̃dictã. Sciẽdũ aũt q̃ absoluẽs ab excõicatõe ñ ĩ scripto supradictã penã nõ incurrit. p̃dcã. n. decre. nõ infligit supradictã penã nisi ferẽtib⁹ sñiã ꝯdẽnatoriã. qꝛ piculosioꝛ ẽ p̃cipitatio ĩ ꝯdẽnãdo q̃ꝫ ĩ absoluẽdo. iudex tñ dꝫ absolueꝛ ĩ scripto. si tñ ñ ĩ scripto absoluat tẽt absolutio. Ar⁹. ad h° 24ª. q. 3ª. ꝯpimus ĩ textu. ꝛ ibidẽ exp̃sse hẽtur in glo. ꝛ hoc etiã ꝓbatur aliter. ut eniꝫ p̃habitũ ẽ. solo uerbo excõicat̃ qs. Sꝫ omnis res per quascũqꝫ cãs nascitur p easdẽ dissoluitur. extra de reg. iuris. c° p̃mo.

QUarto queritur ut⁹ iniuste excõicãtes sint digni pena eterna. Rñdeo excõicatio põt eẽ iniusta. aut ex animo excõicantis. aut cum mala intentiõe ul' ex odio excõicat. aut ex ordine. immo ut ꝓprius loquar ex ordinis corruptione cum. s. fertur non seruato iuris ordine. aut ex defectu cause quando. s. non subest excõicationis legitima causa. ꝛ hec distinctio ꝓbari potest per illud quod habetur. iiª. q. 3ª. Si episcop⁹ in glo. ꝛ. c°. episcopus. §. si g° ubi exp̃sse hẽtur sũis distinctio in textu. ꝛ quocũqꝫ istoꝝ mõꝝ iniuste excõicans scienter. ꝛ ex deliberatione mortalit' peccat. qꝛ ꝓximum iniuste ꝛ grauiter ledit. qꝛ ledit ipm in fama ꝛ contra prohibitionem eccle

facit. ut patet per illud quod dicitur. 2ª. q. 1ª. Nemo eps. ⁊ 11ª. q. 3ª. Si eps. ⁊ extra. ꝺ sen. ⁊ re. iudi. Cū eterni. ⁊ ꝺ sen. exco. Cū medicinalis. Si aūt hoc faciat ex ignorantia crassa ⁊ supina adhuc mortaliter peccat. q̄uis non ita grauiter sicut si hoc faceret scienter. Si autem hoc faciat ex probabili ignorantia non peccat mortaliter. cum autem pecc̄m mortale obliget ad penā eternā p; q cū iniuste excōicās scienter uel ex ignorātia crassa mortaliter peccet. ut dcm̄ ē obligat ad penā eternā. a qua tn̄ obligatiōe liberari pōt p uerā pniaꝫ.

Quinto queritur utrū maiori pena dignus sit iniuste excōicās pauperē q̄ȝ iniuste excōicans diuitē. Rn̄deo q sic ceteris pibus. qr quanto magis ē cōpatiēdū psone tanto ceteris pibus grauior ē iniusta lesio que sibi infertur. Ceteris autem pibus magis ē cōpatiēdū pauperi q̄ȝ diuiti. q̄uis neutro sit cōpatiendū i piudicium iustitie. Preterea iura magis ꝺtestāt addere afflictionē afflicto q̄ȝ n̄ afflicto. Paupertas aūt q̄dā afflictio corporis ē seu mltarū afflictionū corpaliū cā. posset tn̄ diues eē psona tāte reuerentie ⁊ dignitatis q ex eius iniusta excōicatiōe tot mala ⁊ scandala puenirēt. q multo grauius eēt illū excōicare iniuste q̄ȝ pauperē.

Consequenter q̄rit̄ ꝺ. 9° pncipali. Et circa hoc q̄rūt̄ 5. 1° utrū parochialis sacerdos possit suū subditū absoluere ab excōicatiōe quā icurrit pticipādo in crimie cū excōicato maiori excōicatōne. 2° utrū ois fauēs excōicato pticipet in crimie p quo ē excōicatus. 3° utrū qlibet sacerdos possit absoluer̄ a minori excōicatiōe. 4° utrū excōicatus maiori excōicatōne possit absolui a peccatis excōicatione manēte. 5° utrū ille q icurrit excōicatiōeꝫ in uno epatu postea possit absolui ab alio epo in cuius diocesi moratur.

Ad primam q̄one rn̄detur. q cū pticipās excōicato i crimine incurrat eādē excōicatōnē cū illo. ex̄ de sen. exco. Si ꝯcubine. nō poterit absolui nisi ab illo a q° pe pncipalis absolui. ex̄ de sen. exco. Nup. §. i

scḋa. Excōicat⁹ āt excōicatiōe maiori. aut ē excōicat⁹ a iudice. aut a iur̄. si a iudice ab illo absoluēꝺ⁹ ē. uel ab eius supiore. qr ille qui ligat debet absoluer̄. 24ª. q. 1ª. Si petrus. si aūt accedat excōicatus ad supiorē p absolutiōe hn̄da. q̄uis si ab eo absoluat absolut⁹ sit. tn̄ supior dꝫ ipm̄ r̄mitter̄ ad excōicatorē absoluēdū. nisi sit aliqua cā legitima quare nō sit remittēdus ex̄ ꝺ offi. del. Prudētiā. §. ultīo. Si aūt excōicatus ē a iure pōt absolui p epm̄ exceptis casib⁹ quoꝝ absolutionē dn̄s papa sibi retinuit. ex̄ ꝺ sen. exco. Nup a nobis. casus aūt illi plures sūt. Prim⁹ qn̄ aliqs iniecit manus molētas i clericū ul religiosū. 17ª. q. 4ª. Si quis suadente. Secūdus qn̄ aliqs icendit eccliaꝫ ⁊ ē denūciat⁹. ex̄ de sen. exco. Tua. 3⁹ qn̄ aliquis frangit eccliaꝫ ⁊ ē denūciatus eode ti. Conq̄sti. 4⁹ qn̄ aliquis sciēt cōicat in diuinis excōicato noiatim a papa. e. ti. Significauit. 5⁹ ē qn̄ aliqs falsificat lr̄as apostolice sedis. extra de cri. fl̄i. Dura. 6⁹ cū aliquis cōicat i crimie excōicato excōicatiōe maiori in casu cuius absolutionē dn̄s papa sibi r̄seruauit. A p° casu excipiūtur plures casus. Prim⁹ ē qn̄ aliqs ē i articulo mortis. in tali eni casu pōt penitēs absolui a quocūq; pccō ⁊ quacūq; excōicatione. siue sit a iudice siue a iur̄ p quēlibet sacerdotē nō hereticū nec scismaticuꝫ nec excōicatū. 17ª. q. 4ª. Si qs suadente. ⁊ 26ª. q. 6ª. Agnouimus. ⁊ c°. le. ⁊ ex̄ ꝺ offi. ordi. pastoralis. ⁊ ꝺ sen. exco. Nō dubiū. ⁊ c°. q ꝺ bis. ⁊. c° q̄uis. ⁊ sic absolutio n̄ ꝺbēt cimiteriū ⁊ alia ecclie suffragia ꝺnegari. ex̄ de sepl̄t. c°. ult. ꝯsuetudo tn̄ ē in diocesibus multis ut tales i cimiterio nō sepeliāt̄. nisi pus habita lr̄a. dioce. uel sui officialis. c⁹ cōsuetudinis ratio ē. qr p hāc uiā facilius pn̄t ꝯpelli hered̄es ad satisfaciēdū. 2⁹ cal⁹ ē si aliquis hostiari⁹ alicu⁹ ptātis pcussit clericū nō ex odio uel pposito. sꝫ ptextu officij sui. ex̄ de sen. exco. Si uero alic⁹. 3⁹ si pcutiēs sit mlr̄. e. ti. Mlieres. 4⁹ si sit seruus ⁊ dn̄s suus q nō fuit i culpa de ei⁹ absentia lederet. e. ti. Relatū. 5⁹. si irreglāris irregularē pcussit nisi sit enoimis excessus e. ti. Monachi. ⁊ c°. cū illoꝝ. 6⁹ si pcutiens sit paup qn̄ paupertas ē tanta q nō pōt ad sedē. ap. acceder̄ nisi mēdicā° ⁊ uerecūdū ē

et hostiati ire.e.ti.q de his.§.7ꝰ si senex ul'
ualitudiarꝰ uel i mēbris ↄ̄stitutꝰ ita ut cō
mode adire sedē apo.ñ possit.e.ti. Ea no-
scit.§.8ꝰ si ipuberis.e.ti.c.1º.siue añ puber
tatē siue post postulēt se absolui.e.ti.cº.ul
tiº.§.9ꝰ si habeat inimicitias capitales uel ali
as iustas excusatiōes.q̄re ñ pōt se sedi aplī
ce p̄ñtare.e.ti. De cetero.§.10ꝰ i his q cōit'
uiuūt.i.sub uno tecto dormiūt ⁊ i eadē do
mo uescūt.etiā si seclares sit nisi fuerit gra
uis ⁊ enormis excessꝰ.ex̄ ↄ̄ uita.⁊ ho.cleri.
Q.m̄ ut ait scriptura.§.11ꝰ qñ ē modica ⁊ le
nis iiectō.ex̄ ↄ̄ sen.ex.pūcie.§.Ex supradic
tis pz i qbꝰ cāibꝰ p epz absolui pōt ptici-
pās cū excōicato i crīe.⁊ i qbꝰ ñ.Per ppūz
āt sacerdotē nō credo aliquē sic ptīcipātē
ab excōicatiōe absolui posse nisi i casu neci
tatis p̄stita iuratoria cautiōe q qñ potit
pebit supioris mādato q ipz ex̄ casū neci-
tatis absolueṝ potuissz.⁊ sic pōt itelligi qđ
dr̄ i illa decre.nup i fi.uel nisi sit p̄ncipal'
excōicatꝰ tali excōicatiōe maiori qua ↄ̄sue
tū ē p sacerdotē prochialē posse iſligi ⁊ re
laxari.qđ ideo dico q̄ cōsuetudo dat iu-
risdictionē ut hēt.2ª.q.1ª.Nēo.i glo.

Secundo queritur

utrū fauēs excōicato pticipet i crimie p quo est
excōicatꝰ.Rº q fauēs excōicato.aut fauet
persone.ita q non crimini.aut fauet cri-
mini p̄sone.pº mō fauēs excōicato nō pti-
cipat ei i crimie.illa pticipatione q̄ icurrat
eādē excōicatiōez cū illo.Faueṝ aūt crimini
dupl'r pōt itelligi.aut p accñs.aut p se. pº
mō ñ ōis fauēs i crimie excōicato icurrit
eādē excōicationē cū illo.uerbi grā. Si ali
qs ē excōicatꝰ.q̄ iniuste iuadit alicꝰ posses-
sionē guerrādo.Si aliꝰ ↄ̄ illū eūdē guerrat
itētiōe recupandi aliqd suū qđ ille detiet i-
iuste ñ icurrit eādē excōicationem cuz alio
guerratore.q̄uis p accñs sibi faueat i guer
ra iq̄ztū plus pōt ledere illū quē iuadit q̄z
si iste ↄ̄ eūdē ñ guerraret.si aūt fauet crimi
p se.aut iste fauor aliqd coopatꝰ ē ad ppe
trationē crimis.aut nō. si nō.nō ē pticeps
i crimie illa pticipatiōe p quā icurrit eadē
excōicatio cū excōicato.qđ pbat' p illđ qđ
dr̄. ex̄ ↄ̄ sē.exco.nup.i glo.ubi dr̄ sup illđ
vbū ↄ̄cr̄.ei ↄ̄siliū ipēdēdo.q alias ñ tēt' qs
de ↄ̄silio.nisi ille alias ñ fuissz facturꝰ.si gº
dādo ↄ̄siliū qđ ñ coopat' ad crimis ppetra
tionē nō icurrit eādē excōicatiōez cū cri-
mioso.uṝ q sil'r possit dici de fauore.si āt
fauor coopat' ad ppetrationē crimis.tunc
simpl'r dicēdū q ōis fauēs crimioso i cri-
mie pticeps ē crimis tali pticipatōe p quā
eadē excōicatōe ligat' cū crimioso.nec ē iđ
faueṝ ppetratiōi crimis ⁊ fauere ipunitati
iā ppetrati.q̄ fauētes mō 2º ipo iure ñ i-
currūt eandē excōicatiōez cū crimioso si ñ
fauēt illi ipūitati.nisi amoṝ p̄sōe cꝰ ↄ̄fusio
nē euitare nolūt.excōicandi tñ sūt.si pꝰ ca-
nōicā mōitionē nō ↄ̄sistūt.qñq̄ tñ rōe hor
ribilitatis crimis fauētes eiꝰ ipūitati icur
rūt maiorē excōicationē ipo iure. Uñ p̄stā
tes i effectu fauorē ipūitati crimis he[re]sis
ipo iure maiorē icurrūt excōicatiōez.ex̄ ↄ̄
hereticis.Excōicamꝰ.§.credētes.

Tertio queritur

utrū gli-
bet sacerdos possit absolueṝ a miori excōi
catiōe.Et uṝ q sic.excōicatꝰ i una eccl'ia ē
excōicatꝰ qº ad oēs.11ª.q.3ª.c.2º.gº a simi
uṝ q q ab uno pōt absolui possz absolui a
quolibet.§.Itē duoꝝ sacerdotū excōicatoꝝ
miori excōicatiōe.unꝰ pōt aliū absolueṝ ab
illa.ex̄ ↄ̄.sen.exco.Duobus collata.Sz qli
bet sacdos ñ excōicatꝰ magis uṝ posse ab-
soluere ab excōicatione q̄z excōicatus. gº
qlibet sacerdos a miori excōicatōe pōt ab
solueṝ.§.Cōtra ex̄ de prochi.⁊ alienis pro
chi.Nullus epus.nullus epus alterꝰ pro
chianū iudicare p̄suat.Sz absolutō a mio-
ri excōicatiōe qđdā iudiciū ē.gº epus non
pōt absoluere a miori excōicatiōe illū q de
alieno epatu ē.§.Rº q excōicatio mioz du
plex ē.qñq̄ eīz infligit' ab hoīe.17ª.q.4ª.
Miror.qñq̄ ēt ipaz icurrit hō ipo iuṝ.11ª
.q.3ª.cū excōicato.Ab illa q̄ iſligit' ab ho
mie nō pōt absoluere nisi excōicās uel eius
superior nisi i casu necītatis. Ab illa q̄ ē a
iure.dicūt qdā quēlibet sacerdotē nisi fue-
rit.hereticus uel scismaticꝰ ul' maiori excōi
catōe excōicatꝰ posse absolueṝ.⁊ etiā a pec
catis uēialibꝰ.q̄ talis absolutio ñ r̄qrit iu
risdcōnē.§.Sed ↄ̄ nullus pōt aliū iudicaṝ li
cite nisi hñs sup eū iurisdcōnē ordiariā ul'
delegatā ex exp̄ssa ↄ̄cessione uel pmissione
ul' cōsuetudine. Absolueṝ āt aliquo mō iu-
dicare ē.iō dicūt aliȷ̄ q qlibet sacerdos ñ

beſticus nec ſciſmaticus nec maiori excõi-
catione excõicatꝰ iuriſdcõnē habꝫ ſup quē
libꝫ xp̄iaꝰ q̄ꝫtū ad p̄dcā. qꝛ cuilibꝫ ſacdoti
licitū eēe abſoluere quēlibet. niſi p eccliam
eēnt p̄latoꝝ eccliaſticoꝝ iuriſdcões limi-
tate. nō īueīt aūt i iure iuriſdictio q̄ꝫtū ad
ptātē abſoluēdi a uenialibus ⁊ a miori ex
cõe ꝑ iure alicui ſacerdoti ab actibꝰ legiti-
mis nō ſuſpēſo ſubtracta. Uñ de pēi. ⁊ re.
Oīs utriuſqꝫ ſexus. ſup illō oia ſua ſolus
pccā dicit glo. nō tñ uēialia. gᵒ q̄ꝫtū ad cō-
feſſionē uenialiū nō plus determiatᷣ peni-
tēs p ſtatutū eccleſiaſticū ad ꝯfitēdū ꝓpo
ſacerdoti q̄ꝫ alij. Et ſili pōt dici ꝺ miori ex
cõe cū ꝯbi poſſit ut ſupꝰ bitū ē abſqꝫ pec
cato mortali. Alij dicūt ꝯriū qꝛ ut ipi di-
cūt q̄ꝫuis xp̄a ptātē abſoluēdi ꝯtulit aplis
⁊ alijs diſciplis p ſeipꝫ imediate. tñ ptātē
iuriſdcõis ꝯtulit eis accipiēdā mediante.
Petro quē uicariū ſuū i militāti eccl'ia ꝯſti
tuit. ⁊ iō nullus ſacerdos hꝫ aliquā iuriſ-
dictionē ſup aliquē i foro interiori ſeu ex-
teriori niſi ſit ſibi cōmiſſa a ſucceſſore Pe-
tri imediate ul' mediate. mlti aūt ſūt ſacer
dotes qbꝰ nulla penitꝰ iuriſdictio ē ꝯmiſſa.
gᵒ tales nec a miori excõe abſoluere poſſēt
⁊ p hac opīone uidetᷣ facerē qꝺ dr̄. ex̄ de ſē.
exco. nup. §. i ſecūdo. ubi dr̄ de illo q ꝯbit
miorē excõem a iure q a ſuo epō uel ꝓpo
ſacerdote potīt abſolutiōis bn̄ficiū obtie-
re. urᷣ eis q dicēs a ꝓpo ſacerdote negare
itendat q ñ ab alio. Qui ult tenerē hāc
opīonē q̄ magis placet pōt dr̄e q pᵒ arᵘ
nō ualet. qꝛ ſi ego excõico ſubditū meū ſic
portat ſecū excõeꝫ ſuā qᵒcūqꝫ uadat. ſic ſi
ipm abſoluo ex̄ñs in puīncia mā ſi ſū lega
tus uel in dioceſi mea ſi ſū ep̄s abſolutus ē
quocūqꝫ uadat. legatus tñ poſtq̄ꝫ exiuit tᷣ-
mios legatiōis ſue abſoluerē nō poſſet illū
quē infra termios legatiōis ſue excõicaue
rat. nec ep̄s extra ſuā dioce. ex̄ñs ſuſpēderē
pōt nec abſoluere ab excõicatiōe i foro cō
tētioſo. qꝛ ex̄ ſuam dioc. nō debet exercere
ea que ſūt ep̄alis iuriſdictionis i foro cōtē
tioſo. poſſet tñ cōmittere alicui i ſua doc.
ut abſoluat. ⁊ hr̄ p̄dcā ex̄ ꝺ offi. legꝰ. No
uit. ptim in textu. ⁊ ptim in glo. Pōt. tamē
ſubditū ſuū abſoluere in foro p̄ñie. nō tm̄
a pccīs. ſꝫ et ab excõicatiōe quā tulit in eū.
etiā p̄dcis cōcordare uidetur dn̄s Hoſti. i

ſūma tractatu de p̄ñia. q̄ꝫuis eiꝫ abſoluēdo
in foro cōtentioſo p̄iudicaret epō. alij tñ i
foro p̄ñie abſoluēdo nullū ſibi p̄iudiciū fa-
cit. Unde nō uidetᷣ ratio. q̄re ibi oūē ſuam
liberare nō poſſet. Ad 2ᵐ ꝺꝺ q nō ualet.
qꝛ minor excõicatio nō aufert ea que iuriſ
dictionis ſunt. Uñ ſacerdos excõicatꝰ ex
cõicatione miori ſuū ſubditū abſoluerē pōt
a ſimili uinculo. ut pꝫ p illā decretalē alle-
gatā. Tenētes aūt opionē aliā dicūt ad ar
gumētū ad ptē ſecūdā q illa decrᷣ. nō ſe ex
tēdit niſi ad illa de qbus neciū ē ſubire iu-
diciū eccleſie militātis. hoc aūt nō ē neciūꝫ
q̄ꝫtū ad pccā uenialia ⁊ excõicationē mio-
rē que ē a iure. Sed hi male dicūt. qꝛ cū hō
obligatᷣ ad ſuſcipiendū altiſſimū eucharᵉ ſa
erꝫ ſaltē ſemel in anno. ⁊ ipꝫ r̄cipere nō de
beat excõicatus etiā excõicatiōe miori. ne-
ceſſariū eſt tali ut ab illa excõicatione ab-
ſoluatur.

QUarto queritᷣ utꝝ

ſacer
dos ſubditum ſuū excõicatū maiori excõi-
catiōe poſſit abſoluere a peccatis excõica-
tiōe manēte. Rᵒ q ſiue iſte excõicatꝰ ſit
iuſte ſiue iniuſte. dū tñ teneat excõicatio ſi
ue ſtet p eū qui nō ē ab excõicatione abſo-
lutus. ſiue nō. nō pōt a ſacerdote abſolui a
peccatis ſuis excõe manēte. qꝺ manifeſtū ē
de illo q iuſte ē excõicatꝰ ⁊ ſtat p eū q ab
executiōe nō abſoluit. qꝛ talis actu ē i pec
cato mortali de quo nō penitet. qꝛ ſenten-
tiā eccl'ie ꝯtēnit. de iſto aūt q iiuſte ē excõi
catus aut iuſte. ſꝫ per eū nō ſtat q nō ab-
ſoluitᷣ. ñ ē ita claꝝ. qꝛ ꝺcre. 24ᵃ. q. 1ᵃ. qcūqꝫ.
loquitur de illis q ſe ab unitate fidei ul' ſo
cietate Petri ſemetipos ſegregauerūt. qui
aūt iniuſte excõicatus ē. ⁊ ille q facit poſſe
ſuū ut abſoluatᷣ ſemetipos nō ſegregāt. tñ
credo q tales a pccīs nō poſſit abſolui ab
hoie. q̄ꝫuis abſoluātᷣ ſi uere penitēt i iudi-
cio dei. Decrᷣtū eiꝫ ex cōſuetudīe q̄ ē optia
legum interpres ſic obſeruatᷣ ut tales non
abſoluantur. quia p̄ſumendū ē ut in plibus
⁊ q iuſte excõicati fuerunt ⁊ q niſi p eos
ſtaret ab excõicatione abſoluerētur. niſi iᷣ
dū teneātur in excõicatiōe p. lōgū tēpꝰ ad
grauius puniendū aliquod grande ſcelus
p quo extitit excõicatꝰ. cū gᵒ ſacerdos ab-
ſoluit in foro p̄ñie aliquē. pᵒ dꝫ preponere

absolutiōez ab excōicatiōe q̄z a pccis. excōicatus etiā miori excōne ñ posset absolui a pccis illa excōne manēte. qꝛ ut hētur. extra ꝺ clerico excōicato mi. si celebret. talis a ꝑceptione sacroꝝ ꝓuatus est.

Quinto queritur utrū ille qui incurrit excōem in uno epatu postea possit absolui ab alio epo ī cꝰ dioc. morat'. Rñdeo qꝫ hec qō ītelligi pōt. aut de excōne que ē ab hoīe. aut de illa que est a iure. si ꝺ illa q̄ ē ab hoīe. dicēdū qꝫ absolui nō pōt. nisi ab excōicatore. uel eius successore. uel a supiori. siue fuerit specialiter ꝯ determinatā ꝑsonam. siue gñaliter lata. si aūt intelligat' de excōne a iure dicenduz qꝫ de miori excōne ꝯtracta in uno epatu pōt excōicatus absolui in alio epatu. de maiori uero excōne dubiū ē. credo eñ qꝫ sit ueꝝ cū. n. epus alicꝰ possit ipm absoluere a peccatis q̄ ex̄ suū epatū ꝯmisit. ꝓbabile uide' qꝫ ēt ipm possit absoluere ab excōni quam ex̄ suū epatū cōtraxit. ñ tm̄. n. defert excōni que ē a iure sicut illa que ē ab hoīe.

Consequenter queritur ꝺe. io. ꝑncipali. Et circa hoc q̄runt' .5. 1° utꝝ excōicatꝰ possit absolui iuitꝰ. 2° utꝝ ablēs possit absolui p l̄ras. 3° utrū excōicatus plibus de cāis absoluat' simpl'r si nō oēs cās excōnis sue exꝑmat. 4° utꝝ absolutus ab officiali epī excōicati sit ꝟe absolutus. 5° utꝝ excōicatꝰ cui excōicator dicit. r̄uoco excōez seu relaxo quā in te tuli. ꝛ nō dicit absoluo. seu absoluimus. uere sit absolutus.

Primo ostendo qꝫ excōicatus nō pōt absolui inuitus. nullus ꝑt absolui inuitus in foro ꝯscie. gͦ a simili nec in foro exteriori. Itē manēte cā manet effectus. sed cā quare excōicatio infligit' est cōtumacia. gͦ illa manente nō pōt absolui. Cōtra multa bona ꝑstantur inuitis. gͦ uidet' qꝫ bñficiū absolutiōis prestari possit inuito. Itē proniora sūt iura ad absoluendū q̄z ad cōdēnādū. sed inuitus pōt excōicari. gͦ ꝛ absolui. Rñdeo qꝫ duplex ē excōicatio. quedā a iudice. quedaz a iure. Pͣ si iniusta ē tenetur iudex relaxare etiā excōicato inuito. si iusta ē. nō debet inuitū ab illa absoluere. tñ si absoluit ille uere absolutus ē. ue quidā dicūt. sicut eīz ꝯ uolūtatē suam potuit ipm excōicare. ita contra uoluntatē suam pōt excōicationem retractare. quāuis peccet hoc faciendo. nisi forte in casu in quo uidet' qꝫ illa absolutio eēt magis medicinalis aīe ꝯtumacis q̄z ipa excōicatio. excōicatus aūt excōicatiōe a iure inuitꝰ absolui ñ pōe. ꝛ hoc ē rōnabile. qꝛ cum uolūtarie fecerit illud cui excōicatō ānexa ē ipo iure aliquo modo ex uolūtate sua excōicatus ē. ꝛ ideo sine sua uolūtate ꝛ reqsitiōe nō pōt absolui. 24ͣ. q. 2ͣ. nec quisq̄z. et cꝰ. sequēti. Et ar. ad hꝰ ex̄. ꝺ offiͦ. iudi. del'. Cū cōtingat. i fi. ꝛ. ff. de reg. iur. dr̄ qꝫ inuito bñficiū nō dat'. si. tñ negat se fecisse fcm̄ pro quo dr̄ excōicatus. uel se eē excōicatuz ꝑ tali facto dū tñ petat ad cautelam absolutionē. si absoluit' nō debet dici absolui inuitus ꝛ tenet absolutio. Ad primū dicendū qꝫ nō ē simile. qꝛ forꝰ pñie q̄tū ad absolutionē requirit pñiam eo qꝫ absolutio est ex pccis que nō nisi uolūtate ꝯmitrēte uel omittente fiūt. excōicatio aūt a iudice est ꝯ excōicati uolūtatē. Ad 2ᵐ ꝺꝺ qꝫ causa meritoria inflictionis ē cōtumacia. sed causa efficiens est iudex. qñ aūt ad aliquē effectū cōcurrūt due cause p mutationē factā circa alteram causam maxime circa efficientem pōt effectus destrui. Ad primuz ad ꝑtem aliā dicendū qꝫ inuitis qñz posse ꝑstari ꝛ debent bñficia que eis ꝓsunt. absolutio aūt ab excōicatione nō prodest inuitis. preterea nō sunt inuitis ꝑstanda bñficia i ꝑiudiciū alioꝝ. Sed si excōicatꝰ maxime excōicatione iuris absolueretur inuitꝰ fieret ꝑiudiciū bono cōi. qꝛ excōicatio non em̄ ē pp utilitatē illius in quē fertur. sed ēt pp utilitatē alioꝝ. qꝛ pena unius metus est multorum. Ad 2ᵐ pōt dici qꝫ ꝓcedit ꝺ absolutione ab excōicatione q̄ ē a iudice. Uel pōt dici qꝫ inflictio iuste excōicationis utilis est. absoluere aūt inuitū nulli ē utile nec sibi nec aliis.

Secundo queritur utꝝ excōicatus absēs possit p l̄ras absolui. Et uidetur qꝫ nō. qꝛ absens nō pōt absolui in foro pñie. gͦ a simili nec in foro exteriori. Itē ex̄ ꝺ sen. exco. A nobis. ē. in fi. absolu

tionis forma fuerit ut fiat cū pñiali psalmo et cū oröne dñica q̄z alia ɔsueta. sed hec nō possunt obseruari circa absētē. g° absens ab solui nō pōt. Contra. 2ª. q. 1ª. de manifesta. dr̄ q̄ apl's excōicauit absens. sȝ sicut dicitur extra. de reg. iur. c°. 1°. Oīs res p quascūq̄z cās nascit p easdē dissoluit. g° pōt absolui absens. Item eadē cā. q. 5ª. quāto. hr̄ ꝺ q° dā q̄ fuit p eplāȝ absolutus. R° q̄ excōicatus absens pōt p lr̄as absolui sicut expsse dicit glo. 2ª. q. 1ª. de manifesta. ꝛ super ꝺcretū etiā ultimo allegatū. ꝛ hoc ē rōnabile ex quo absens pōt excōicari. ꝛ si lr̄a ad excōicatū nō perueniat usq̄z post mortē absoluentis. tamen absolutus ē sicut extūc. q̄ si sigillatur lr̄a excōicatiōis alicuius excōicatus ē. quāuis nō teneat se gerere p excōicato añ q̄z possit ad eius notitiā peruenire. taliter eiȝ error fci nō nocet. ex ꝺ cleico exco. mi. Illud. Ad p^m in opp^m ꝺꝺ q̄ nō ē simile. absolutio. n. in foro pñie ē forma sacramenti. alia aūt absolutio nō. Ad 2^m dicendū q̄ sic fieri debet sic dic illa decre. ꝛ illꝺ qꝺ hr̄. .s. e. ti. Cū desideres. ꝛ aliter faciens si nō subsit necitas uel euidens utilitas al'r faciendi peccat. tū hoc omittēs uere nihilominus absoluit. vñ glo. sup illā decretalē. Cū desideres. dicit q̄ iuramētū nō ē de substātia absolutionis. sed recipit potius ad cautelam. ne de cetero talia p̄sumat. qꝺ pbat p hoc q̄ aliqui absoluūtur sine iuramento .i. e. super eo. quod nō fieret si esset de substātia. Simile habetur i illa decre. A nobis in glo. dñs aūt Hosti. dicit iuramentū esse de substantia absolutionis. Si aūt ille qui absoluitur erat excōicatus a canone iniungendū ē ei sub debito prestiti iuramenti. ut cōtra illum canonem scienter de cetero nō ueniat. nisi forte in casibus exceptis a iure. Unde pcussori clerici iniūgēdū ē. ne de cetero in clericū uel religiosā personā manus iniiciat molētas. nisi se defēdēdo. aut ꝺ mādato p̄latoꝝ illꝰ. ul' nisi sup eū p̄latiōis ministeriū aut magisterium habeat. aut cum ipso in eadē eccl'ia sociꝰ eē noscatur. extra ꝺ sen. exco. ex tenore. Excipiendi ēt sūt oēs casus in quibus iniiciens manus molētas in clericum nō incurrit excōicationem. rō aūt quare tale iuramētū non indicitur ill' qui in eadē eccl'a socij eē noscūtur. i. illis q̄ cōiter uiuūt ꝛ sub uno tecto dormiunt ꝛ i eadem domo uescūtur. ēt si sint seculares est pp periculum piurij. qꝛ p̄sumitur q̄ facilius ueniūt ad uerba. ꝛ inde ad fcm. videtur etiā multis q̄ pro leui iniectione non ē saltē passim tale iuramētum exigendū pp piculū periurij. qꝛ homines ꝛ maxime iuuenes faciliter recidiuant in leuem iniectōnem. Alij aūt dicūt q̄ etiā ante absolutōnem a leui iniectione p̄dictū iuramētū ē regulariter exigendū. qꝛ decre. allegate ñ excipiunt leuē iniectionē. glo. ēt super illa decre. sup eo. dicit. q̄ illa forma quā hēs. ñ. e. ti. ex tenore. obseruanda ē i absolutione cuiuslibet qui incidit in canonem.

Tertio queritur

utrū excōicatus plibus de causis absoluatur simplr si nō oēs cās excoicatiōis sue exprimat. R° q̄ ille aut ē excōicatus a iudice aut a iure. Si a iudice. aut ab ūo. aut a plibus. Si a plibus. nisi absoluat a quolibet nō ē simplr absolutus nisi absoluatur a supiori eoꝝ. Si ab uno. aut una excōicatiōe. aut a plibus. si plibus nō ē simplr absolutus. nisi exprimatur causa cuiuslibet excōicatiōis. Si una: aut ille qui absoluitur sue excōicationis tacet causas aliquas fraudulenter ꝛ alias expmit. ꝛ talis absolutio sic accepta p surreptionem uel fraudem inanis ē. extra de sen. exco. Cū pro cā. aut eas tacet ignoranter. qꝛ tunc nō recolit. ꝛ tunc credo q̄ si absoluens hēt intentionē simpliciter relaxādi excōicationē quā tulit i eū simplr absolutus ē. Si aūt nō intendit eū absoluere ab excōicatiōe nisi p cōpationē ad cās quas ipe expmit. credo q̄ absolutus ñ ē nisi forte sint cause tales q̄ una sine alia nō meretur excōicationem. Ex dictis patȝ qd dicēdū ē de absolutione excōicati a iure ex pluribus causis.

Quarto queritur

utrū absolutꝰ ab officiali epi excōicati sit uere absolutus. Rñdeo q̄ aut eps instituit illū officialē suum postq̄z erat iā excōicatus. aut nō. Si primo mō absolutꝰ ab illo officiali uere nō ē absolutus. qꝛ eps excōicatus maiori excōicatiōe ꝺ qua loquor ab omni actu legitimo ē suspensus. ꝛ iō ex

cōicatus nō potuit instituere officialē. Si aūt instituit eū añ q̄z esset excōicatus. tunc distinguo. q2 aut ceperat uti officio añ q̄z ep̄s excōicaret᷑. aut nō. Si sic. tūc planū est q̄ absolutus ab illo uere ē absolut⁹. nisi sit aliud quod obsistat. Si non. ut dicunt aliq. absolutus ab illo nō ē uere absolut⁹. q2 ex quo nō cepit uti off° ante ep̄i excōicatōnē supueniēte ep̄i excōicatiōe expirat iurisdictio que illi ab ep̄o fuerat cōmissa. quod declarant p hoc. q2 si ep̄s corpaliter moreretur. aut deponeretur añ q̄z officialis inciperet uti officio suo iurisdictio ab ep̄o sibi cōmissa expiraret. ex̄ de officio del᷑. Licet. i glo. A simili uolūt aliqui dicere de excōicatione superueniēte. sed opinio istoꝝ ñ mihi placet. ꝛ quod in sua rōne adducūt pro simili nō est simile. q2 mors aufert potestatē ꝛ depositō aufert īppetuū ptātis executōez. excōicatio aūt nō. sed suspendit eā ad tēpus. Unde mihi uidet᷑ dicendū q̄ posset pcedere nō obstante illius qui cōmisit excōicatione supueniente p⁹ cōmissionē. q̄zuis supueniat ante inceptionē executionis sui officij. quod si uerū ē absolutus ab eo uer̄ debet absolutus reputari. ꝛ hec que dicta sunt possunt aliquo mō pbari p ea que. dicūtur ex̄ ꝺ officio uicarij. Romana. i textu ꝛ in glo. etiā supra de offō. dele. Licz. i glo.

Quinto queritur

utꝝ excōicat⁹ cui excōicator dicit. Reuoco excōicationē seu relaxo quā in te tuli: ꝛ nō dicit. absoluo te. seu absoluimus. uere sit absolutus. Rñdeo q̄ nō ē simile de absolutōe que fit ex ui clauiū in foro pñie. ꝛ de illa q̄ fit ex ui iurisdcōis in foro exteriori. q2 p̄ª ē ps sacri pñie. alia nō. ꝛ iō in pma magis obseruanda sunt uerba p̄cisa q̄z in 2ª. Un̄ i pma absolutione debet dicere sacerdos absoluo. q̄zuis aūt hoc sit cōgruū obseruare in 2ª. nō credo tñ q̄ hoc sit necīuz. imo sufficerent uerba alia significantia tamen excōicationis remotionē. vnde si dicer̄t excōicator. reuoco uel relaxo excōicationē quaz in te tuli ille uere eēt absolutus nisi aliquid aliud eēt obsistens.

Consequenter

q̄rit̄ ꝺ n°. pncipali. Et circa hoc queruntur. 5. Primo utrum milites teneāt᷑ obedire suis pncipibus publice maiori excōicatione excōicatis p graui ꝛ enormi casu postq̄z solemñ᷑ denunciati sunt excōicati. 2° utrum clerici teneantur obedire suo ep̄o mãifesto maiori excōicatiōe excōicato. 3° utꝝ monachi tenēātur obedir̄ suo abbati excōicato p⁹q̄z sollēniter denūciat⁹ ē excōicatus. 4° utꝝ uxor teneat᷑ obedir̄ marito excōicato. 5° qui sunt illi casus in quibus homo iure incurrit maiorem excōicationē.

Primo queritur

utrū milites teneāt᷑ obedire suis pncipibus publice maiori excōicatiōe excōicatis pro graui ꝛ enormi casu postq̄z solēniter denūciati sunt excōicati. Rñdeo q̄ ñ. 15ª. q. 6ª. Nos sāctoꝝ. ꝛ. c°. īmediate se. ꝛ extra ꝺ penis. Grauē. i tex. ꝛ in glo. excōicatio eīz publica q̄zdiu illa ē īnodat⁹ milites suos absoluit a iuramēto fidelitatis quo tenebantur ei. i. effectū illius obligationis suspendit. ꝛ hoc ꝯstitutum ē in detestationem eris. ꝛ ut magis pncipes timeant cōtēnere ecclīca p̄cepta. Si tñ dubiū ē utrū pnceps sit excōicatus. uel nō. obedire tenet᷑. quia i dubijs supioribus ē obediēdū. 23ª. q. 1ª. qd culpatur. in textu. sed expssius in glo. Sed cōtra supradictam rñsionē aliqui arguunt pmo sic. dicit dñs Inno. q̄ si quis cū iuramento uel sine iuramēto pmisit aliquid alicui excōicato dare. consulimus ei q̄ debet. Itē hr̄. 11ª. q. 3ª. Julianus. ꝛ. c°. Imperatores. §. Julianus. xp̄iani milites obediebant Juliano imperatori q erat apostata. Itez ex̄ ꝺ sen. exco. Si uere. pnceps pōt sub p̄re familias cōprehendi. Sed filius ꝛ seru⁹ patrisfamilie excōicato obedire tenētur. 11ª. q. 3ª. qm̄ multos. Itez eccl̄a p sñaz absoluit milites a. iuramento fidelitatis quo tenebantur pncipibus excōicatis. quod nō faceret ut uidetur. si ab hoc essent ipso iure absoluti. Ad pmū aūt istoꝝ dici pōt q̄ nō ē tm̄ fomētū excōicatōis ꝛ excōicatoꝝ soluere pecuniā debitā excōicatis q̄ztū erat qñ multi uasalli eos sequebantur pati obedir̄ eis. Alij aūt dicūt q̄ excōicatis q̄zdiu excōicati sunt debita pecunia solui nō debēt. q2 i obligatiōe soluēdi sine iuramēto tacite subintelligebatur hec cōditio. s. si talis per

manserit cui liceat cõicarẽ. Ar⁹. ad hoc. 22ª. q. 2ª. Ne quis arbitret. dicũt g° isti q pecũia repõi debet in ede sacra. ut ibi recipiãt eã creditores postq̃ fuerint absoluti. Ad 2⁹ dicẽdũ q illa duo decreta potius narrant fcm q̃ ius. quod factũ ecclia tũc dissimulabat. ne Julian⁹ suscitaret scãdalũ aduersus xp̃ianos. uel ut dicant alij xp̃iani ñ obediebãt ei. nisi quando agebant p fide uel defensione patrie. ꝛ ĩ illis casibus ut. dicũt milites obedire debent excõicato pncipi. nõ in fauorẽ excõicati. sed fidei uł p̃rie. Ad 3⁹ dõ q illd̃ uerbũ intelligẽdũ ẽ ĩ illo casu de quo ibi loqr̃ decretal. ꝛ in similibus. qꝛ alias excõicati de malitia sua reportassent lucrũ. ꝛ innocẽtes dãnũ. vt patet diligenter intuẽti totã seriẽ decretal. Ad ultimũ cũ dr̃ q eccľa tales p sñiaz absoluit. ꝛc. Dicendũ q hoc ẽ ad maiorẽ cõfusionẽ pncipis excõicati. ꝛ qꝛ añ sñiaz aliq de scõ debitũ fidelitatis seruãt. Uel põt dici ẜz alios. q alir̃ absoluũtur p sñiaz q̃ ipo iure. qꝛ cũ p sñiaz absoluunt̃ simplr̃ ꝛ absolute ab ipo iuramto fidelitatis rmanẽt absoluti ab illo iuramto. ꝛ ab illa obligatiõe. etiaz postq̃ pnceps fuerit absolut⁹ ab excõicatiõe. ẜz q̃uis ipo iure suspẽdat̃ effectus obligatiõis supradicte durante pncipis excõicatiõe. tñ illa obligatio nõ tollit̃ absolute. nisi forte quo ad subditos illoꝝ qui excõicati sũt pp h⁹. q lapsi sũt i heresiꝫ maifeste

Secundo queritur

utrũ clerici teneant̃ obedire suo epo manifeste maiori excõicatõe excõicato. Rñdeo q ñ. 19ª di. nulli. ꝛ. 16ª. q. ult. sane. c⁹ rõ ẽ. qꝛ obedire ẽ quoddã cõicare. ẜz clerici tenẽt̃ euitare suũ epm excõicatũ decre. 93ª. di. miratus. Preterea nullus teneret̃ obedire alicui q̃diu ille nõ põt esse iudex suus. uel officiũ iudicis exercerẽ. Sed eps q̃diu manifeste excõicatus ẽ ab executiõe officij iudicis est suspensus.

Tertio queritur

utrũ monachi teneãt̃ obedirẽ suo abbati excõicato. postq̃ sollennit̃ denũciatus ẽ excõicatus. Et uĩ q sic. qꝛ magis tẽt hõ p̃ri spũali q̃ carnali. sed filius carnalis ñ emãcipat⁹ tẽtur obedire p̃ri excõicato. g° multo fortius monachi suo abbati excõicato. Itẽ serui tenẽtur obedire dñis suis excõicatis. qꝛ põt eis cõicare licite. ut superius uisũ ẽ. sed mõachi sũt serui abbatis. g° abbati suo excõicato obedire tenẽt. Itẽ monachi nõ sũt absoluti ab obĩa abbatis per fectũ cuius uis nõ tenẽt̃ scire. sed multi sũt casus p quos abbas põt incurrere excõicationẽ ipo iure. quos tñ nõ oẽs tenẽt̃ mõachi scire. g° uĩ q põt eẽ abbas eoꝝ excõicatus in aliquo illoꝝ casuũ. ꝛ tñ monachi sibi tenebũt̃ obedire. Cõtra q nõ tenet̃ cõicare cũ aliq° nõ tenet̃ sibi obedire. ẜz supioribus excõicatis nõ tenẽt̃ inferiores cõicarẽ 16ª. q. ult. sane. ꝛ. Ar⁹. ad hoc. 32ª. di. null⁹. g° monachi suo abbati excõicato nõ tenẽt̃ obedire. Rñdeo monachi nõ tenẽt̃ obedire suo abbati manifeste seu publice excõicato excõicatõe maiori 2ª. q. 7ª. Sacerdotes. ꝛ relig. in glo. qꝛ talis abbas nõ põt p̃cipere. p̃cipe. n. inferioribus act⁹ ẽ legitim⁹. excõicatus nũt maiori excõicatiõe ẽ ab oĩbus actibus legitimis suspensus. tuꝫ ẽt qꝛ monachi nõ tñr ei cõicare. ꝛ obedire ẽ cõicare illi cuius p̃ceptis obedit̃. Preterea abbas excõicat⁹ nõ põt alteri cõmittere uices suas. q̃uis si alicui cõmiserit ãte excõicationẽ. ipo postea excõicationẽ incurrẽte potestas quã añ ɔmiserat nõ expiret. Ar⁹. a simili. ex de offõ uicarij. Romana. Sꝫ sic monachi tenerẽt̃ sibi obedire añ q̃ de illis possꝫ uicariũ suũ cõstituerẽ. vnde uĩ q sibi obedirẽ nõ tẽant. Ad p⁹ in opp⁹ dicẽduꝫ q ẜz aliquos maior ẽ fiа. volũtas. n. q̃. hõ obligat se p̃ri spũali ñ p̃iudicat p̃cepto diuino quo filius obligat̃ p̃ri carnali. quod p̃ceptũ ẽ. honora p̃rem. ꝛc. Uel põt dici q filius carnal ẽ q̃dã portio p̃ris. ꝛ possessio sicut dicit ph⁹. 5°. ethi. c°. u°. ꝛ iõ sicut excõicat⁹ põt se iuuare de possessiõib⁹ suis. ita fuit cõueniẽs ut a iure excipet̃ filius. ñ emancipat⁹ ab illo p̃cepto quo p̃ceptũ ẽ ñ cõicare excõicatis. Nõ sic aũt ẽ monach⁹ ipius abbatis portio uel possessio. Ad 2⁹ dõ q ẜu⁹ ẽ possessio dñi. ut dicit phũs ubi pus. q̃uis nõ sic possit dici de illis q subsũt dñis pollicite nõ despõte. sicut subiunt milites pncipibus ꝛ alij multi. Est etiã seru⁹ quasi organũ aiatũ ipius dñi ẜm philosophũ p° politicoꝝ. ꝛ iõ sicut excõicatus põt

se iuuare de possessione sua ⁊ uti organis suis. ita fuit rōnabile q̄ iura pmitterēt, seruos cōicarꝫ dn̄is excōicatis. nō sic aūt pōt dici de mōachis respectu abbatis. Uel pōt dici. q̄ cū excōicatio sit uinculū spūale magis oppoitꝫ auctoritati ꝑcipiēdi spūalibꝰ filijs. q̄ȝ filijs carnalibus uel seruis in tēporalibꝰ. Ad 3ᵐ ðō q̄ lȝ aliquos mōachi tenētur obedire abbati excōicato q̄ȝuis sciāt fcm̄ pro quo ē excōicatꝰ. q̄ȝdiu ignorāt q̄d iuris. q̄ꝛ nō tenentꝫ scire oēs casus in q̄bus hō īcurrit maiorē excōicationē ip̄o iurꝫ pp eoꝝ multitudinē ⁊ aliquoꝝ subtilitatē. mlꝫ ti eiȝ sunt.

Quarto queritur

utrū uxor teneatꝫ obedirꝫ marito excōicato. Rꝫᵒ q̄ sic. ut. n. bitū ē supius. uxor cōicando marito excōicato nullā excōicationē ex hoc cōtrahit. Unde nō subest rō quare ab obīa quā uxor debet marito pp mariti excōicationē absoluatur.

Quinto queri

tꝫ qui sūt illi casus in quibus ip̄o iure incurrit hō excōicationē maiorē. Rꝫᵒ q̄ illi īcidūt in excōicatiōeȝ maiorē a iure q̄ incidūt ī heresiā dānatā. exꝫ ð hereticis. Ad abolēdā. ⁊ cᵒ excōicamꝰ. Itē q̄ defendūt uel rceptāt hereticos. e. ti. sicut ait. ⁊ cᵒ. excōicamꝰ. §. credētes. Itē q̄ imitūtꝫ alienationibꝰ a scismaticis fcīs. extra ð scismaticis. cᵒ. iᵒ. ⁊ ii. q̄. di. Nulli fas. Itē q̄ īnijciūt manꝰ uiolētas ī clericū. uel q̄ȝcunq̄ꝫ p̄sonā religiosā religionis approbate. extra ð sē. exco. Nō dubiū Excipiūtꝫ tn̄ multi casus. Unus ē si pcutiens ignorabat illū eē clericū nō tm̄ ignorātia crassa uel affectata. sȝ pbabili. exꝫ de sē. exco. Si uero aliq̄s. Alius si pcutiēs clericū nō pcutit ex odio uel īuidia uel īdignatōe. sȝ leuitate iocosa. e. ti. cᵒ iᵒ. Aliꝰ si magꝫ scholarē clericū ītuitu discipline uel correctiōis pcusserit. e. cᵒ. Aliꝰ si uī in tēpate repellat incōtinēti. e. ti. si uero alicꝰ. Aliꝰ cū dn̄s domus clericū uituperantē ip̄m in domo sua nec uolētē exire. q̄ȝuis cōuenicē monitū explērit ð domo. Si ñ ē pūs platꝰ illꝰ clici q̄ ip̄ȝ exirꝫ ɔplēīt ⁊ dn̄s domꝰ moȝ nō excedat ī expellēdo. Sic. n. expellēdo ñ īijcit ī clicū manꝰ īiuriosas. q̄ꝛ utitꝫ iurꝫ suo sic dꝫ. ff. de. re. iu. nemo danū facit. nisi q̄ id facit q̄ð facere ius nō hēt. Alius cū a clerico uolēte aliquē pcutere cū baculo aliq̄s uiolenter baculū āmouet. q̄ꝛ nō īiuriatꝫ illi moderate īpediēdo ip̄m ne alij faciat talē īiuriā. Alius cū q̄s pcutit clicū īueniendo ip̄m cū mrē sua uel uxore uel filia uel sorore turpiter agētē. exꝫ ð sen. exco. Si ṽo alicꝰ. §. nec ille. Alius cū aliq̄ rōe officij q̄ð in eccl'ia obtinēt aut alij clerici seniores zelo deuotionis pueros uel adolescētes ī minoribus ordibus cōstitutos turbātes diuinū officiū eijciūt de eccl'ia uel moderate pcutiūt ut corrigāt ⁊ ab īpedimēto diuini offij desistāe. e. ti. cū uolūtate. Aliꝰ qn̄ aliq̄ obtētu p̄latōis ul' magr̄ij. subditos ⁊ scholarꝫs correctiōis cā leuitꝫ pcutiūt. e. cᵒ. ubi pꝰ. Aliꝰ cū dn̄s aliquos clicos de familia sua ul' ꝓpinquos īferioꝝ graduū moderate ut a suis uitijs corrigātꝫ pcutiūt. e. cᵒ. ubi pꝰ. Alius cū clericus qui pcutitꝫ ē depositꝰ ⁊ traditus curie secl'ari exꝫ de iudicijs. Cū ñ ab hoīe. Aliꝰ qn̄ clericꝰ q̄ pcutitꝫ ꝓrius trāsiuit ad actū cōtrariū clicatui. utpote. q̄ꝛ factus ē miles nec tōsurā desert. q̄ꝛ nec ad hᵒ ē cogēdus. exꝫ de cle. ɔiug. vt consultationi. Aliꝰ qn̄ aliquis etiā laicus clericū ul' religiosū uiolēter capit de mādato p̄latoꝝ suoꝝ. dū tn̄ uiolētia nō se extendat notabilitꝫ ultra q̄ȝ reqrat illoꝝ q̄ capiūtꝫ ɔfēsio l' rbellatio. exꝫ ð sē. exco. ut fame. §. laici. Nec obstat illð quod dꝫ supra. e. ti. uniuisitatis. q̄ꝛ loquitꝫ in casu in quo monachus nō subterfugit reglarē disciplinam. nec abbatis sui obiaȝ. ⁊ sufficiēter pōt p abbatem ⁊ alios mōachos corrigi. Alius qn̄ aliquis ñ ex ð liberatiōe. sed tm̄ ex surreptione sociū suū clericum leuiter īpellit. q̄ȝuis sit turbatus. mortale. n. peccatum nō cōmittitꝫ nisi ex deliberatione. uel post tēpus sufficiens humane fragilitati ad deliberandū. cum factum est tale q̄ homo nō obstante humana īfirmitate tenetur de necessitate deliberare. ut per deliberationem ab illo opere illicito ꝑpetrādo retrahatur. Nullus aūt excōicatꝫ a iure nisi propter peccatum mortale. cum enim iura precipiant ut a iudice non infligatur. nisi propter peccatum mortale. urꝫ q̄ conditor iuris nō uoluit ut excōicatō a iure īcurrerētꝫ nisi pp pccm̄ mortale. Aliꝰ

qn̄ clericus q pcutitur imiscet se tyrannidi
ꝛ crudelitatibꝰ. s. seditioni ꝛ guerrā mouēs.
uel publice ꝛ atrociter delinquit. hītu cle-
ricali cōtēpto. ex̄ de sen. exco. Cū nō ab ho
mine. ¶ Alius qn̄ clericus militaria arma ge
rit ꝛ tertio admonitꝰ p diocesanū se corri-
ger noluit. e. ti. In audiētia. ¶ Aliꝰ qn̄ cleicꝰ
nec in mō tōsure. nec in uestimētoꝝ forma.
nec in qualitate negocioꝝ de clerico aliqd
ostendit. si tertio admōitꝰ p diocesanū se
nō corrigit. e. c°. cōtingit. 2°. ¶ Aliꝰ qn̄ cleri
cꝰ recipit administratiōes seclariū psōarū
pꝰ inhibitiōes publice i synodo fcām sub
pena puilegij clericalis expmendo q qcū3
ꝯ suā ibibitionē uenerit p ip3 nō defēdet.
talis. n. inhibitio i proposito loco trine mo
nitiōis succedit. si. n. talis occōne ipsius ad
ministrationis pp pecuniariū cām dephen
dat' in fraude. idignū ē eis ab eccl'a subue-
niri p quos cōstat in eccl'a scādalū genera
ri. ex̄ ne cl'i. ul'. mona. c°. 2°. ¶ Alius ē s̄m do
minū Hosti. qn̄ clicus exercet secularia ne
gocia diuinis officijs p̄termissis. si tertio
mōitus p diocesanū se nō corrigat. extra ꝺ
uita. ꝛ ho. cle. c°. ulti. tn̄ textus p̄dictus nō
expmit nisi q talis de suis facultatibꝰ sta-
tutis ꝛ de cōsuetudinibus prie subiaceat:
qꝺ s3 glo. ibidē nō ē intelligēdū de rebus
eccle. qr delictū psone nō debet in eccl'a3 re
dūdare. ¶ Itē q tales i p̄sione idudūt ul' ꝺ
tinēt. e. ti. nuper. ¶ Itē qui in clericos iniici
ūt manus temerarias ꝛ iniuriosas q̄3uis n̄
uiolētas. vn̄ cū clicus q iniuriatus ē alicui
sūmittit se uolūtarie aliquibꝰ pcussionibus
fustiū s3 q laici in illa terra facere ꝯsueue
rūt pro pace hn̄da pcussores excōicati sūt.
ex̄ ꝺ sen. exco. cōtingit. i°. i tex. ꝛ i glo. ¶ Itē
q pōt eos defendere a uiolentia. ꝛ n̄ defē-
dit si sibi incūbat ex offō. e. ti. quāte. ¶ Itē
ptātes seculares imponentes clericis ex-
actiōes idebitas postq3 cōpetenter moniti
nō desistūt. ex̄ de imunitate ecclesie. n̄ minꝰ
¶ Item qui iurisdictionē p̄latoꝝ ꝛ ptātem
quā hn̄t in suis hoibus eu acuāt postq3 cō-
petēt mōiti n̄ desistūt. e. ti. ubi pꝰ. ¶ Ite su
cessores eoꝝ nisi infra mensem errores seu
excessū p̄decessorū emēdauerint. e. ti. aduer
sus. ¶ Itē q de cetero fecerit obseruari sta-
tuta. ꝛ ꝯsuetudies iductas ꝯ ecclīasticā li
bertatē extra ꝺ sen. exco. Nouerit sn̄itas.

tua. ¶ Item q talia statuta infra duos men
ses de libris suis nō deleuerint. e. ti. ubi pꝰ
¶ Itē q de cetero hꝰ statuta fecerint. ¶ Itē
q de cetero ea scripserint. ¶ Itē potestates
cōsules rectores cōsiliarij locoꝝ ubi huiꝰ
statuta de cetero edita fuerint. ¶ Itē q s̄m
talia statuta uel cōsuetudines tales de ce-
tero iudicare p̄sūpserit. ¶ Item qui scribe-
re presumpserint sic iudicata. Et isti quos
casus ultimo positi colliguntur ex decre-
tali ultio allegata ab illo loco. ¶ Itē excōica
mus. usq3 in finē. ¶ Item incēdiarij ꝛ uiola
tores ecclāꝝ. e. ti. cōquesti. ¶ Itē q a paucio
ribus q̄3 duabus ptibus carꝺ. i papā elec
tus electioni de se facte cōsentit. ꝛ p papa
se gerit. si humiliter noluerit abstinere. ex
ꝺ elc. L3. ¶ Itē lr̄aꝝ dn̄i pape falsatores p
se uel p alios ꝛ eoꝝ fautores ꝛ defensores
ex ꝺ crimine fl̄i. Ad fl̄arioꝝ. ¶ Itē scient' ute
tes illis fl̄atis. e. ti. ubi ꝑus. ¶ Item deferen
tes arma ferrū ligna galeas naues sarrace
nis. ul' regimē nauiū uel galeaꝝ suaꝝ exer
centes. uel aliquod aliud subsidiū eis impē
dentes i dispēdiū terre scē uel xp̄ianoꝝ. ex
ꝺ iudeis. Ita quorūdā. ¶ Itē rligiosi p̄fessi
leges uel phisicā audiētes. nisi. i. duoꝝ mē
siū spaciū destiterint. ad claustrū suū rede
untes. ex̄ ne. cle. uel mo. n̄ magno ope. ¶ Itē
p̄sbyteri ꝛ qcūq3 clici psonatus hūtes le
ges uel phisicā audiētes. nisi ifra duos mē
ses destiterit. e. ti. sup specula. ¶ Itē excōica
to pticipātes in crie p quo ē excōicatꝰ ma
iori excōicatiōe. ex̄ ꝺ sen. exco. nup ꝛ. c°. Si
cōcubine. ¶ Itē q xp̄ianos faciūt p assassi
nos interfici uel mandāt fieri. q̄3uis ex hꝰ
mors nō fuerit subsecuta. ꝛ receptatores
ꝛ fautores ꝛ occultatores dictorum assassi
notum. extra de homicidio. Pro humani
¶ Itē q xp̄iāos p hōesta causa nauigio uec
tos capiūt aut spoliāt rebus suis aut nau
fragiū passos rebus suis spoliāt. nisi mōiti
satisfaciant. extra ꝺ raptoribus caplo. Ex
cōmūicationi. ¶ Item religiosi non portan
tes habitum extra domum quem in domo
portare debēt. extra de. cle. uel. mo. Grauis
¶ Item docētes predictos uel in scholis re
tinentes. e. ti. c°. ubi prius. ¶ Itē noua thelo
nea pegrinis ꝛ mercatoribꝰ iponētes. 24ª.
q. 3ª. Si qs rōipeta. ¶ Itē sortilegijs ꝛ diui
natōnibꝰ itēdētes cū effectu. 26ª. q. 5ª. Si

qs ariolos. ꝛ. c°. sequenti. ꝛ. c°. nō 65. ꝛ duobus capitulis sequentibus. tū sm̄ aliquos isti canones ñ sūt late sñie. sed ferēd. quod uidetur ꝓbari posse ꝑ hoc qđ dr̄. e. q. Sortes. ꝛ. c°. Si quis clic⁹. ꝛ maxīe. c°. Augurijs. in quo talē ꝑcipimus a ꝯuētu eccl'e separādū. ⁊ Item ratū hn̄s q aliquis noīe suo in clericū uel religiosam ꝑsonā religionis approbate man⁹ iniecerit uiolētas. q̄uis sc̄m fuerit ipo nesciente nec uolēte. tūc q2 ī malefactis ratihibitio retro trahit̄. ꝛ mandato cōparat̄. ex̄ de resti. spol̄. cū ad sedē. ꝛ ꝺ symōia. sic tuis. ī tex. ꝛ ī glo. ⁊ Itē q hn̄t ī curia romana materiā q̄ōnis si dat aliqđ magnū siue puū uel ꝓmissionem. aut spē de dādo faciat dū pendet in curia suū negociū terminādū. ex̄ de vita ꝛ ho. cle. uiri ecclīastici. Itē abbreuiatores ꝛ alij ꝺ familia notarioꝝ totius cācellarie ꝑ l'ris legēdis nomine suo uel alieno aliquid exigentes uel pactū de recipiēdo facientes. uel super .h° tractatū cū aliquo admittētes. uel petitionē uel notā ad aliquid extorquēdū malitiose detinētes. e. ti. Cū iter alia. ⁊ Itē illi qui de curia pape ꝛ familia cū aliquo de curia eiusdē uel quocūq3 extraneo cuiuscūq3 cōditionis existat ꝑ sui uel alieni expeditiōe negocij aliquā fecerit pactionē de dādo ul' faciendo aliqđ sibi uel alij cōsideratiōe sui seu cuiuscūq3 ꝑsone. e. c°. ubi ꝑus. ⁊ Item ille qui de iā dicta curia aliquid a quocūq3 exegerit. aut q dederit aliqđ exactori ul'r̄ ꝑdcīs moꝝ excōicatiōis laqueo sit astrict⁹. ⁊ Item ꝑlati tā regulares q̄3 alij clerici regni francie alij alios in cōtēptū publici bn̄ficij quod toti clericoꝝ collegio ita iuiolabiliter e indultū. ut ei penitus aliquoꝝ pactis uel cōsensibus nequeant derogari suo relicto iudice ad pub'r iudicia trahere ꝑsumentes. e. ti. q̄3 sit graue. ⁊ Item extorquentes ꝑ ui uel ꝑ metū reuocatōes absolutōes excōis suspēsiōis interdci. q̄ tn̄ reuocatōes uel absolutiōes irrite sunt ipo iure. extra ꝺ his que ui met⁹ue causa fiūt. absolutōis ⁊ Itē grauantes ꝑ se ul' ꝑ alios electores ul' amicos eoꝝ eo q noluerīt eligere illos pro quibus erant rogati uel inducti. ex̄ de el'c. sciāt. Itē ꝑsone cōcedētes repsalias contra ꝑsonas ecclīasticas uel bona eaꝝ. nisi infra mensē cōcessionis reuocauerint. Vniuersitates uero sñiaꝫ interdicti quacūq3 cōtraria cōsuetudine ñ obstāte. ex̄ ꝺ iniurijs. Et. si pignorationes. ⁊ Itē quicūq3 ꝑ eo q ī r̄ges ꝑncipes barones nobiles balliuos ul' quoscūq3 eorum ministros aut quoscūq3 alios excōis suspēsiōis seu ītdcī sñia fuerit promulgata lr̄iaꝫ alicui dederīt occidēdi capiendi. seu alias in ꝑsonis aut bonis suis uel suoꝝ grauādi eos qui tales sñias ꝓtulerīt siue quoꝝ sunt occōe ꝓlate. uel easdē sñias obseruātes uel clicis excōicatis cōicare nolentes. nisi ipaꝫ re ītegra r̄uocauerīt lr̄iaꝫ. uel si ad bonoꝝ captionē occōne ipius sñie ꝓcessuꝫ sit. nisi bona ipa fuerint īfra octo dieꝝ spaciū restituta. aut satisfactio ꝑ ipis ipēsa. ex̄ de sen. exco. qcūq3 ꝑ eo. ⁊ Itē oēs q ausi fuerint ꝑdcā lr̄ia data uti ul' aliqua ꝑmissoꝝ ad que cōmittēda licētiā dari ꝓhibemus. uel ꝯmittere ꝑ se ipos. e. c°. §. eadē quoq3. ⁊ Itē singuli q regalē custodiam seu guardiā aduocatōis l' titulū ī ecclesijs mōasterijs uel quibuslibet alijs ꝑijs locis de nouo usurpare conātes bōa eccl'aꝝ monasterioꝝ aut locoꝝ ipoꝝ uacantiū occupar̄ ꝑsumūt q̄3tecūq3 dignitatis honor̄ ꝑfulgeāt. ex̄ de el'c. gn̄ali. ⁊ Itē clerici ecclīarū monachi monasterioꝝ ꝛ ꝑsone cetere locorū eorūdē qui hoc fieri ꝓcurāt. e. c°. ubi ꝑus. ⁊ Item religiosi religionū mēdicātiū abolitarū deīceps aliquē ad suū ordinē recipiētes uel locū seu domū ꝺ nouo acqrētes ul' loca acqsita absq3 lr̄ia ꝑpe alienātes. ex̄ ꝺ religiosis domib⁹. Religionū diuersitatē. ⁊ Item collegiū uniuersitas. uel singularis ꝑsona cuiuscūq3 sit dignitatis aut stat⁹ aliēnigenas ꝛ alias nō oriūdos de terris eorū publice pecuniā fenebrem exercētes. aut exercer̄ uolentes. Ad hec domos. ī terris suis cōducer̄ uel cōductas hr̄e uel alias inhītar̄ ꝑmittētes. nisi h⁹i oēs usurarios mātfestos infra tres mēses ꝺ terris suis expellāt nūq̄3 tales decetero admissuri. ⁊ Itē illis ad fenus exercēdū domos locātes uel sub quocūq3 alio titulo ꝯcedētes. ita q si ꝺliquētes fuerīt ī utroq3 casu ꝑdcō Persōe ecclīastice maiores ut epi. ꝛ supiores eoꝝ suspēsiōis. Minores uero si sint persone singulares excommunicationis. Si autem collegiū seu alia uniuersitas interdicti sñiaꝫ ipso fcō se nouerit incursuros. Si laici fuerint ꝑ suos

ordinarios ab huius excessu privilegio oi cessā te p cēsurā ecclesiasticā cōpescānt. et hi duo casus hnt. ex. de usuris. usurarū uoraginē ¶ Itē q hactenus p uim uel p metū psonas ecclesiasticas coegerunt ad supponendū uel submittēdū eccl'as seu bōa ecclesiastica mo bilia l' imobilia laicis nisi p9 mōitiōez sub- missiōe remissa quā p ui uel metū exege- rūt psonas ecclesiasticas et bona ecclesiasti ca eis submissa in sua libertate totaliter dimittāt. ¶ Ite illi q de cetero psonas eccle siasticas ad talia facienda ɔpulerit ¶ Itē il li q ex ɔtractibus huiusmōi. iādudū initis uel posteri9 ineūdis illicite. ultra illō qd ŏ natura ɔtractus eis pmittit' usurpauerit. si mōiti ab huius usurpatiōe nō destiterint rsti tuēdo etiā ea q taliter usurpauerunt. et hi tres casus ultio positi hnt. ex. de rebus ec cle nō alie. hec cōsultissio ¶ Itē rcipiētes in romana curia lras ab alio qz a papa uel ui cecācellario. ex. de crie fal. Dura. i glo. Ad huc sunt alij casus i quos icidētes icurrūt maiorē excōicationē a iure quos ad uitan dum plixitatē omitto.

Consequenter

q̄rit' d. 12°. pncipali et circa hoc q̄rūt 5. ¶ p° utrū sacri legi sint excōicati ipo iure. ¶ 2° utz uiolans īmunitatem eccl'e sit excōicatus ipo iure. ¶ 3° utz ipetrās lras dñi pape tacita vita- te uel suggesta flitate sit excōicatus ipo iu re. ¶ 4° utz inueniēs lraz dñi pape c9 effi- cacia iaz expirauit utpote qz fuit data ad tempus quod iā transijt et ludo nō itentio ne utendi aliquā lraz in ea male formataz reformet uel pūctū faciat ul' p quecūqz ali uz mōuz aliquid in ea imutet sit excōicat9 ipo iure. ¶ 5° utrū aliquis de nouo uenēs ad studiū portās arma añ qz sciat sniam ɔ portātes arma p epm loci latā icurrat ex- communicationem.

Primo ostendo

q sa- crilegi sit excōicati ipo iure. 17a. q. 3a. canōi ca. Eccliaz dei uiolatorēs auctoritate dei et iudicio sci spūs a gremio scē mris eccl'e et a cōsortio totius xpianitatis eliminam9. Sz sacrilegi st' eccl'az dei uiolatores. ¶ Itē. 17a. q. 4a. oēs eccl'e raptores atqz suaz facul tatū alienatores a luminibus eiusdem mris eccl'e anathematizamus. ¶ Itē ex. de sen. ex. ɔquesti. memoratos sacrilegos nūcietis et faciatis sicut excōicatos arctius euitari. ¶ Cōtra. 12a. q. 2a. indigne. Indigne ad alta re dñi ppar' pmittit' q res ecclesiasticas au det inuadere. aut iniuste possidere. aut in- iusta uel iniqua defensione i eis pdurar'. ŏ qbus tñ tanta debet eē pulsio. ut uindictā admonitio pcedat qd nō eēt uez si eēnt ex cōicati ipo iure. ¶ Itē. 17a. q. 4a. Si quis do mū dei. Si qs domū dei uiolauerit et aliq sui lūia illi9 cui ɔmissa dignoscit'. iā abstu- lerit. et paucis itpositis. seq'. q si p9 haz et ť- tiā ɔuētionē corā epo satisfacer' ɔtractaue rit nemini fideliū misceat'. g° tales nō sunt ipo iure excōicati sz excōicandi. ¶ R° ut dr 17a. q. 4a. quisquis. Sacrilegiū ɔmittit' au- ferēdo sacrū ŏ sacro. ul' n sacrū de sacro. se ue sacrū de nō sacro. et quocūqz istoz mōz qs ɔmittat sacrilegiū nō incurrit maiorem excōem ipo iure. nisi hoc faciat cū uiolatō ne eccl'e seu icēdio. ex. de sen. exco. ɔquesti. in glo. Quod bñ ostēdūt iura allegata ad pte haz. excōicādi tñ sūt tales. si moniti sa- tisfacere ɔtēpserint. uidet' tñ pbabiliter ali quib9 q ipo iure minorē excōem incurrūt 17a. q. 4a. Si qs domū. ibi. n. dr q donec i cōuētu admōit9 legitime satisfaciat sciat se ɔmuniōne puatū eē. Ex pdcis pz q ŏflorās mōtalē bñdictā qūis auferat rē sacrā s. v- gitatē de muliere sacra excōem nō icurrit ipo iure cōi nisi eā p uiolētiā opprimat. Si tñ eps i cōsecrādo sniaz excōicatiōis ferat i oēs qui cū tali se carnaliter copulabūt p9 hō eā carnaliter cognoscēs excōez icurrit ¶ Ad p9 in opp9 ŏo q illud decretū loqt' de uiolatorib9 eccl'az. que uiolatio fit cum effractione. Sacrilegiū autem sine predicta uiolatione potest cōmitti. ¶ Ad 2m dicendū q illud decretū intelligendū ē de raptori- bus rez ecclesiasticarū uiolentiam ecclesie inferendo. ¶ Ad 3m ŏo q illa decre. loquit' de sacrilegis q cum sacrilegio eccl'as regni epatus uiolenter cōfregerint. unde rōe ef- fractionis fuerunt ipo iure excōicati.

Secundo queri

tur utz uiolans imunitatem ecclesie sit excōicatus ipso iure. Et uidetur q sic. extra de sen. exco. cū p causa. uidet' dñs papa approbar'

q archiep̄s lugdun̄sis qued̄a pp uiolatō nē imūitatis eccl'ie fecit excōicatū publ^e nūciari. Cōtra. extra ꝺ imūitate eccliaꝝ Cū ecclia dr̄. i glo. q iudices cās de sāguis effusione ꝛ corpali pena i ecclesijs agitātes nō sūt excōicati ipo iure. Sꝫ post admōitōnē si ie nō corrigūt sūt excōicādi. ꝛ tn̄ ut in eadē decre. hr̄ i tex. tales faciūt ꝯ imunitatē eccl'e. R̄ō q nō ē idē uiolare ecclam ꝛ imūitatē eccl'e. quia ecclāz uiolar̄ ē ipaz frāgere uel incēdere. uiolare imunitate eccl'ie est facere contra ecclesie libertatem. uiolās ecclesiam ut dictum est excōicationem incurrit ipo iure cōi. violās aūt imunitatē ecclesie ipo iure cōi excōicatus nō est. sꝫ post mōitiōeꝫ sufficiētē si emēdare cōtēpserit. ē excōicādus. Uñ extrahens hoiem uiolēter de ecclesia qui ad ipaꝫ p refugio ꝯfugerat excōicatus nō ē a iure cōi. si hoc faciat sine effractione ecclesie ꝛ reꝝ sacraꝝ q sūt in ecclesia. excōicand^9 tn̄ ē si post sufficiētē mōitionē emēdare noluerit. nisi ille q ad ecclāz ꝯfugerat sit publicus latro uel nocturnus populator agroꝝ q dū itinera frequētata uel publicas stratas obsidet aggressiōis insidijs ab ecclia extrahi pōt. ex̄ de imunitate eccl'ie. Inter alia. Si etiā seru^9 fuerit q ad ecclāz cōfugerit postq̄ꝫ de ipūitate sua dn̄s eius clericis iuramētū p̄stiterit ad Fuitū dn̄i sui redire cōpellit̄. etiā inui^9. alioqn a dn̄o poterit occupari. ut hr̄ i p̄dcā decr̄. §. Si uero. nisi ex aliqb^9 circumstātijs uerisilr̄ p̄sumatur q dn̄s nō Fuaret iuramentū. i q° casu cū iuramēto erit ēt alia cautio exigēda. Illū etiā q hoieꝫ i ecclia occidit ecclia nō defendit. qꝛ ut dicitur extra de usuris. Quia frustra. frustra legis auxiliū inuocat qui cōmittit in legem. Nec defendit tn̄ ecclia xp̄ianū ꝯfugiētē ad eā. sꝫ etiā iudeū. dūmō absit simulatio. ex̄ de imunitate eccl'ie. Itē alia in glo. ꝛ. C. de his q ad ecclesiā ꝯfugiūt. l. i^a. Sed utrū defenderet excōicatū excōe maiori apud aliquos dubiuꝫ ē. magis tn̄ ur̄ dicēdū q sic de iure. ꝯsuetudo tn̄ regionis approbata quo ad h° dꝫ obseruari. nec tn̄ defendit ꝯfugientē ad se ecclia cōsecrata. sed etiā nō ꝯsecrata i qua diuina mysteria celebrātur. qꝛ ut dr̄ ex. ꝺ imunitate eccl'e. Eccla. ecclia in qua diuina mysteria celebrāt̄. licet adhuc non extiterit cōsecrata nullo iur̄ p̄uilegiū emūitatis a dimit̄. ꝛ hoc qꝛ obsequijs diuinis data nullius ē temerarijs ausibus pphanāda. nec h° p̄uilegiū amittit ecclia etiā interdicta. scdm dn̄ꝫ Hosti. in sūma. ꝛ etiā s'ꝫ eundē. si cōfugiēs ad eccliam obuiet sacerdoti portanti corpus xp̄i ꝛ sibi adhereat defendi debet ab ecclia. q̄uis i iure nō sit exp̄ssū. Cui cōgruit illud quod dr̄ in euāgelio de muliere fluxū sanguis patiēte. q dicit ꝺ xp̄o. Si tn̄ tetigero fimbriā uestimēti eius salua ero. q̄uis aūt extrahentes uiolēter hominē de ecclia ad quā p r̄fugio ꝯfugerat nō sint excōicati a iure cōi ut uisū ē. Credo tn̄ q in regno francie excōicati sunt p cōciliū biturricense. In eodē etiā cōcilio dr̄ de imūitate eccl'ie. Cū nōnulli. Statuim^9 ihibētes ne q in foro ecclīastico litigātes seu litigare uolētes i causis mere ecclīasticis seu ad foꝝ ecclesiasticū de antiqua ꝛ approbata ꝯsuetudine ꝛ hactenus pacifice obseruata ptinere noscūtur ad desistēdū ꝯpellāt p ipoꝝ ul' parentum aut ꝯsanguineoꝝ siue reꝝ eoruꝫ uel p̄sonaꝝ huiusmōi captioneꝫ uel modis alijs quibuscūqꝫ. Qui uero ꝯ p̄sūpserint excōis sitie p̄ntis auctoritate cōcilij se. nouerint subiacere. Dr̄ etiā i alia ꝯstitutione ꝺ penis. q si quis cuiuscūqꝫ ꝯditiōis aut status extiterit nūcios seu executores iudiciꝫ. aut alias lr̄as eorūdē. actaue iudicialia deferentes hac occōe uerberare cape detinere occultare carceri mācipare mutilar̄. aut quod grauius ē censendū interficere. lr̄as actaue p̄dicta p̄sonis memoratis auferre. seu eas rūpere cancellare. aut alias destruere quoquo mō. uel sic ablata celare p̄sūpserint. aut ut ista fiāt procurauerint aut facientibus opē duxerit adhibēdū excōis sententie quā ex nūc i ipos ferim^9 subiaceant ipo fcō. a q nisi p̄us tā iudici cui^9 auctoritatē cōtēpserit q̄ passo iniuriā ꝛ ceteris quorū itererit p̄ut excessus postulabit atrocitas satisfecerint cōpetenter nullatenus [illegible] soluantur. Ad primū ar^m ꝺō q ille non tn̄ imunitatē eccl'ie uiolauerat. sed etiam i successorē i cōi dormitorio manus iniecerat temere uiolentas et eum traxerat uerberando per claustrum. Unde q̄uis ppt̄ hoc a iure cōi incurrerit excōem maiorem. tn̄ ut dicit glo. ibidē pp aliā cāꝫ. s. uiolatō

nē ecclie nō ĩcidit ipso iure nisi ĩ excõicatō
nē minorē. Sz q2 nō satisfecit p⁹ trinā ad-
mõitõez fuit excõicat⁹ a suo p̄lato. τ iō dr̄
ĩ decre. ob duplicē cām excõicat⁹ fuisse.

Tertio queritur utrū ĩpetrans
lr̄as dñi pape tacita ueritate uel suggesta
falsitate sit excõicatus ipo iure. Et ur̄ q̄
sic. Falsarij litteraꝝ dñi pape sūt excõicati
ipo iure. ex̄ ꝺ crimine falsi. Ad falsarioꝝ.
Sz q2 lr̄as ĩpetrat falsa suggestione seu fal
sis p̄cibus falsari⁹ ē. 25ᵃ. q. 2ᵃ. dicēti. g° ex
cõicat⁹ ē ipo iur̄. Itē ex̄ de crīe falsi. Ad
falsarioꝝ. dr̄ q̄ laici q falsis lr̄is utūt̄ p ali
os ĩpetratis tā diu maneāt excõicatiõi su-
biecti dõec satisfaciāt cõpetēt̄. qꝺ τ de his
q falsas lr̄as ĩpetrant statuim⁹ obſuādū.
sed ĩpetrare lr̄as suggestiõe falsa ē falsā lit
terā ĩpetrar̄. q2 aliud significat q̄3 sit in rei
ṽitate. g° sic impetrās ē excõicat⁹ ipo iur̄.
Cōtra. ex̄ de rescriptis sup lr̄is. hr̄ q̄ q p
malitiā uel fraudē lr̄as ĩpetrat tacita ṽita
te uel suggesta falsitate lr̄e indistīcte ñ ua-
lēt pp fraudē. tñ nō dr̄ ibi q̄ sic impetrā-
tes excõicntionē ĩcurrāt. Rñdeo q̄ impe
trās lr̄as a dño papa tacita ṽitate uel sug
gesta falsitate. siue hᵒ faciat impetrās sciē
ter siue ignorāter. etiā si talis ṽitas taceat̄
uel tal' falsitas suggerat̄. q̄ ueritate mani
festata uel qua falsitate non suggesta dñs
papa illas lr̄as nō cõcederet ñ ē excõicat⁹
a iure cõi. nec etiā ille q lr̄is aplicis utitur
sub alio noie ĩpetratis. τ q̄uis tā isti q̄3 il
li digni sint magna pena τ ꝯfusiõe. tñ non
oportuit ius ꝯceder̄ quo tales ipo fcō ex-
cõicatiõez incurrerēt. q2 talis fraus' a pte
aduersa uel a iudice contra utentes ill' lr̄is
facilr̄ τ certitudinal'r p̄bari pōt. uerbi grā
si talis lr̄a ē ĩpetrata sub noie. B. clerici ul'
orphani. ul' cruce signati. τ sic ꝺ alijs. Et ñ
ita faciliter τ certitudinalr̄ pōt excipi cō-
tra utēte talibus lr̄is ostēdēdo q̄ nō ē cle
ricus uel orphan⁹ uel cruce signat⁹. τ sic ꝺ
alijs. Ad p^m in opp^m ꝺꝺ q̄ q̄uis sic ipe-
trās falsarius sit extēdēdo falsarij nomē.
nō ē tñ falsari⁹ lr̄aꝝ domini pape. q2 ue-
ras lr̄as ĩpetrat q̄uis falsa suggestione.
Ad 2^m ꝺꝺ q̄ tales nec ĩpetrant fl'as lr̄as.
ut dcm̄ ē. nec falsificatis utūt̄. excõicatō āt
que fert̄ ĩ fl'arios ex̄ ꝺ crimīe falsi. Ad fl'a
rioꝝ. fert̄ sup fl'arios q lr̄as dñi pape fal-
sificāt aliquo mōꝝ exp̄ssoꝝ. s. e. ti. licet ad
regimē. uel aliquo mō simili uel equalenti
alicui mōꝝ ibidē exp̄ssoꝝ.

Quarto queritur
utrū ĩueniēs lr̄as dñi pape c⁹ efficacia ia3
expirauit. utpote q2 fuit data ad tēp⁹ qꝺ
iā trāsijt. τ ludo. nō intētiõe utēdi lr̄ı3 ali-
quā in ea male formatā r̄formet uel pūctū
faciat uel p quēcūq3 aliū modū aliqd in ea
imutet sit excõicat⁹ ipo iur̄. Ad istā qõnē
dicūt aliqui q̄ talis ñ ē excõicat⁹ ipo iure.
q2 illa excõicatio nō intelligr̄ nisi de lr̄is q̄
alijs possūt utiles eē. p̄dcā aūt lr̄a quo ad
oēz hominē eēt iutilis. Sed ꝯ hoc sic pōt
argui q̄uis illa lr̄a nō imutata. facta sit ĩu
tilis. tñ p rasurā sic ĩmutari posset ut utilis
appareret. uerbi grā si ibi erat scriptū p⁹
triēniū mīme ualitu͂ τ p triēnio poneretur
qnquēniū iā apperet utilis q ante erat ĩuti
lis. Cū g° q̄cūq3 imutatio siue pua siue ma
gna circa lr̄a3 dñi pape q̄ p ĩmutatõnē po
test apparere utilis plus q̄3 erat. uel utilis
cū añ nō eēt sit p̄hibita sub pena excõis iā
late. ur̄ q̄ ĩmutās aliqd circa lr̄a3 de qua ē
qō sit excõicatus ipo iure. qꝺ mihi cõcedē
dū ur̄. ut. n. hr̄ ex̄ de crīe fl'i. l3. ĩ glo. sup il
lud. p rasurā tenuē. qcūq3 radit uel imutat
rescriptū dñi pape excõicat⁹ ē τ falsarius.
τ in hoc nullā distīctionē adhibeo. nec mo
ueat aliquē ad opinandū ꝯriū illud qꝺ dr̄
ex̄ ꝺ fide instroꝝ. Ex lr̄is. ubi dicit dñs pa
pa de qbusdā lr̄is q̄s ps aduersa falsitatis
arguebat. q2 ĩ narratione fcī abrase erant.
q̄ pp abrasionē illā iudicari false ñ possūt.
ut. n. hēt̄ ex̄ de crīe falsi. l3. in glo. rasura il
la facta fuit p eū q lr̄as scripsit. τ nō p illū
q illis utebat̄. de lr̄is tñ que p nullā rasu-
rā possent apparer̄ utiles. utpote lr̄a cita-
toria data a ducētis annis uel trecētis al'r
eēt iudicādū. q2 si tota raderet̄. τ de nouo
scriberet̄ nō posset appere utilis pp bullā.
q2 in creatiõe cuiuslibet noui pape aliquid
circa bullā imutat̄. τ nomē ei⁹ ĩ bulla pōit̄.

Quinto queritur utrum aliqs
de nouo ueniens ad studium portans ar-
ma ante q̄3 sciat sententiam cōtra portātes
arma p ep̄m loci latā icurrat excõicationē

Et uř q sic. ex̄ de crimine falsi. Dū sepe. i glo. Si fficatis lr̄is aliqs simplr̄ utit̄ igno rāter ñ excusat̄. qꝛ p alios ↄbet hoc igreř. gº a simili nesciens sñiaꝫ ↄ portātes arma latā nō excusat̄. qꝛ p alios debuit hoc inq reř. Itē si statutū ē i aliq̄ citate q pcutiēs maiorē aliqua determiata pēa puniat̄. Si aliquis alienigēa de nouo citatē itrās ⁊ sta tutū ignorans maiorē pcutiat. illa dermia ta pēa puniet̄ sua ignorātia nō obstāte. gº a simili. ⁊c. Contra. ex̄ de clerico excōica to ministrāte. Aplice. qꝛ tēpore suspensionis ignari celebrastis diuia. uos r̄ddit ignorā tia pbabil excusatos. gº a simili cū iste ig narus sñie late portet arma eū r̄ddit. igno rantia pbabilis excusatū. Rn̄deo q si il le de quo ē qō nihil penitus audiuit de sen tētia lata ↄ portātes arma. nec p famā. nec alr̄. nō credo q excōem icurrat. qꝛ talis hꝫ pbabilē ignorātiā ⁊ tal ignorātia excusat ut hēt̄ i ↄcre. ulř. all. i tex. ⁊ in glo. Preterea excōicatōem q̄ ē a iure nullus icurrit ... ter nisi p peccatū mortale. nec iudex sñias excōis ferre dꝫ ↄ aliquē nisi pp pccm̄ mor tale uel ul' ↄsūptū. nullus āt diceret q de nouo ueniēs ad citatē ⁊ sñiaꝫ ignorās igno rātia pbabili portando arma. mortalit̄ pec caret. nisi alias illa arma portarē eēt illi mor tale pccm̄. ↄsumēdū ē gº q epꝰ ferēs sñiaꝫ ↄ portantes arma p illā non itēdat iuolui nisi illos q sciūt sñiaꝫ aut eā ignorātes igō rātia affectata ul' crassa ⁊ supia. si tñ cli postq̄ȝ diu mansisset i loco sñiaꝫ ignoraret ↄ eū ↄsueř q sua ignorātia aut eēt affecta ta ul' crassa. Ad pꝰ i oppᵒ ↄō q illō qō ē allegatū ↄ glo. dcm̄ ē arguēdo. vñ paꝫ pꝰ i eaō glo. seq̄t q si falsitas ē ita latēs. q nō potuit uideri etiā a pito. si hūerit diligētiā quam potuit p se ⁊ p alios nō credo ipm teri. Ad 2ᵒ ↄō q nisi pēa ↄt̄miata p illō statutū ita sit tēpata q ipa uel eq̄lis iuste deberet iferri pcutiēti maiorē. ēt si citas ↄ hº statutū ñ fecissꝫ iiuste iferrē illi de quo ↄstarꝫ q tpe qº pcussit maiorē hēbat iuici bilē seu pbabilē ignorātiam de statuto. rec ta. n. rō dictat q ceteris piba maior pēa in ferri dꝫ faciēti ↄ statutū sciēt̄ q̄ȝ faciēti ↄ statutum ignorāter.

Consequenter que rit ↄ

.13º. principali. Et circa hoc querit̄ de. 5. casibus quorum primus talis est. Quidaꝫ secularis iniecit manus uiolentas in cleri cum. ⁊ non absolutus ab excōmunicatione quam propter hoc icurrit itrauit religio nē. mō q̄rit̄ utꝝ ab excōicatōe p̄dcā posset absolui a p̄lato illius mōasterij qō itrauit. Rº q aut illa ñectō fuit difficil ⁊ enor mis. aut nō. Si sic. ab illo p̄lato nō pōt ab solui. ex̄ de sen. exco. Cū illoꝝ. ⁊ uoco ñec tionē difficilē ⁊ enormē si pcessū ē ad mu tilationē mēbri. uel grauē sanguis effusio nē. aut si illa ñectio fuit i epm̄. aut i abba tē. aut si fcā ē cū notabili scandalo. ex̄. e. cº. ubi pus. Dñs tñ Hosti. i apparatu magis specificat p̄dicta dicēs. q dr̄ excessus diffi cil ⁊ enormis. si ocul's effodiat̄. siue quod cūq̄ȝ mēbrū magnū uel puū auferat̄. ul' iu tile r̄ddat̄. ⁊ si qs ulneret̄ siue fustibꝰ ceda tur siue i theatro. uel foro. uel i ↄspectu iu dicis qs pcutiat̄. siue i ecclia. siue i cimite rio. uel dormitorio ↄberet̄. si ad grauē san guīs effusionē. ⁊ ex graui ictu pcedētē pue niat̄. si ēē i epꝫ. uel abbatē. siue i p̄orē locuꝫ abbatis tenetē manꝰ uiolēte iniciēt̄. Idem intelligas q̄ñcūq̄ȝ inferior. ⁊ subditꝰ i suuꝫ supiorē manꝰ iniicit uiolētas. Si āt nō fuit iectio difficil. ⁊ enormis. tūc distiguo. quia aut ille q r̄ligionē itrauit adhuc ē. i pbatōe aut iā ē pfessus. Si i pbatōe sic dicūt qdā q a p̄lato illius mōasterij nō pōt absolui. ⁊ hº uř sentiř dñs Inno. ⁊ p hac opiōne ē apparēs rō. qꝛ tal pōt religionē exire lici te. ⁊ sic i seclo r̄māeret absolutꝰ. qꝛ oblō se mel exticta iteꝝ nō reuiuiscit. Arᵒ ex̄ ↄ se. exco. Decet̄o. i tex. ⁊ i glo. ibidē expsse hr̄. Sꝫ dñs Hosti. i apparatu tenet. q talis a suo p̄lato absolui pōt. qꝛ lr̄a hoc sonař uř. q̄ quo ad hº ñ distiguit it̄ nouitiū ⁊ pfessū Si āt pfessus ē. oēs ↄcordāt q a suo p̄lato pōt absolui. nec solū ē hoc ↄcessū abbati bꝰ. sꝫ ēt fꝫ dñꝫ Hosti. i apparatu ibidē. hº concessuꝫ est prioribus ⁊ alijs quibuscūq̄ȝ religiosorum prelatis. exceptis templari is ⁊ hospitalarijs. qi magistros laicos hñt fm dñm Inno. vñ postea facta ē decretalis q p p̄orē suū q sacerdos eē dr̄ hospitularij absoluāt̄. ut hr̄ ifra. e. canōica. ⁊ ut dic glo. ibidē. Idem credēdū ē de templarijs dum tñ ↄsimilē habeāt p̄orem. ut hñt hospita

larij. ad oēs.n.claustrales hoc bñficiū extē ditur cū eadē subsit cā in oībus.ꝛ sicut dic dñs Hosti. satis patet ꝙ dñs Inno. sense rit.ne quis a tali uīculo absolui ualeat. nisi ab illo q ordinē p̄sbyteratus hēt. Si aūt p̄latus nō ē sacerdos.uel ē excōicatus. uel mortuus uel alit' qualitercunqꝫ deficit ut absoluere nō possit sēp ē ad diocesanū p̄p̄ū recurrendū.ut pꝫ p illud.s̄.e.t.Monachi. Et p illud quod h̄etur ĩfra.e.t.c°. Canonica.ꝛ sic religiosoꝝ p̄uilegiū ne ip̄os euagari oporteat remanet semp saluum.

Secundus casus

talis ē. Quidā religiosus manus uiolētas iniecit in aliū religiosū eiusdē religionis ꝛ monasterij.mō querit' utꝝ a suo p̄lato possit ab illa excōicatiōe absolui. Rñdeo ꝙ aut illa iniectio fuit difficil'.ꝛ enormis.aut nō.Si sic.a p̄lato illius monasterij absolui nō pōt.ex̄ de sen.ex.Cū illoꝝ.Si non.tunc subdistinguendū ē.quia aut illa ĩiectio fuit facta in claustro p̄p̄o.ul' infra septa dom⁹.aut ex̄.Si ĩ claustro uel infra septa dom⁹.tunc a p̄lato p̄p̄o pōt absolui.ex̄ ꝺ sen.ex. Monachi.ꝛ.c°.Cum illoꝝ.Si ex̄.tunc mihi uidetur subdistinguendum.qꝛ aut illa.iniectio fuit facta cū scandalo.aut ñ. Si sic. nō credo ꝙ a p̄lato illius monasterij possit absolui.quia rōe scandali iā est difficil' ꝛ enormis ĩiectio.Ar.ad hoc.ex̄ de sen.ex. Cū illoꝝ.Si aūt nō fuit facta cū scandalo utpote quia unus aliū.pcussit nullo alio h° uidēte.tūc uidetur multis ꝛ pbabiliter ꝙ a p̄lato suo possit absolui. Ar⁹ ad.hoc ex̄ de sen.ex.Canonica.ibi.n.dr̄ q̄ñcūqꝫ se.pcusserint.ꝛ nō addit' ĩ claustro.quia talis ĩiectō grauior nō ur̄ q̄ꝫ si ĩfra septa dom⁹ facta fuisset. Sed contra hoc ē dñs Hosti. ĩ expositiōe illius decre.Cum illoꝝ. allegans p se ꝙ in eadē decre.dr̄.si se in claustro pcusserint in quo uidet' dare ĩtelligi. quia si ex̄ septa domus se pcutiunt p p̄latū p̄p̄uꝫ absolui nō possunt.sed s̄m eundē dñm hosti.ē ad prop̄ū diocesanuꝫ recurrēdū. Ar⁹ ad h° extra de p̄uil.Cū capella.

Tertius casus

talis ē Quidā religiosus iniecit manus uiolentas ĩ religiosū alterius claustri.mō q̄ritur utꝝ a p̄lato p̄p̄o possit absolui. Rñdeo ꝙ aut fuit iniectō difficilis ꝛ enormis.ꝛ tūc dico ꝙ a p̄prio prelato absolui ñ potest. Si āt nō fuit difficilis ꝛ enormis.aut fuit facta ĩ claustro p̄p̄o.uel infra septa domus.aut ñ. Si sic.p p̄latū p̄p̄ū ꝛ p̄latū ei⁹ q passus ē iniuriā pōt ꝛ debet absolui.ex̄ de sen.ex. Cū illoꝝ.qꝺ s̄ꝫ dñꝫ Hosti. ibidē sic debet ĩtelligi ꝙ p̄latus illius q pcussit iuramentum recipiet ꝛ absoluet ꝛ saltē semel pcutiet ut fuet' forma ꝯsueta.Prelat⁹ uero pcussi ip̄ꝫ pcussorē uerberabit. quia p̄lato pcussi satisfieri debet de iniuria suo subdito irrogata ꝛ monasteriū pcussoris pro pcussore satisfacere nō tenet'.qꝛ delictū p̄sone non dꝫ in detrimētū monasterij redūdare. ex̄ de excepti. Cū uenerabilis.§. Intelleximus.si tñ unus illoꝝ p̄latoꝝ suā uicem alij cōmittere uellet hoc facere posset.ꝛ cōgruū uideret'. Si aūt nō fuit infra septa domus.tunc dicas sicut dictū ē in casu p̄ori.

Quartus casus

tal' est. Quidā religiosus man⁹ uiolētas iniecit in clicū seclare.mō q̄r ut⁹ a suo p̄lato ab excōicatiōe quā pp p̄dcāꝫ ĩiectiōem incurrit possit absolui. Rñdeo ꝙ siue illa iniectio manus uiolēta fuerit difficilis ꝛ enormis.siue non.nō nisi p sedē ap.ut scādalū euitet' absolutiōis grāꝫ poterit pmereri. extra ꝺ sen.excōi.Cū illoꝝ.nec cōtra hoc est quod infra.e.t.de monialibus dr̄.ꝙ si in se inuicē.uel cōuersos.uel conuersas suas manus ĩiecerint temere uiolētas p ep̄m in cui⁹ diocesi monasteriū fuit absoluant'. qꝛ ut dr̄ in glo'.ep̄s illas absoluit auctoritate pape.sibi p hāc decre.ĩdulta tāqꝫ ꝺlegat⁹ ad h°.ꝛ sic absoluit oēs tā exēptas.q̄ꝫ ñ exēptas.ꝛ sic dic dñs Hosti.ĩ expositōe ei⁹ dē decr̄.ex h° quod specialiter cōcedit' monialibus.ur̄ h° monachis denegatū. Aliq tñ dñt ꝙ si religiosus in clicū secularē eiusdē monasterij manus iniecerit uiolentas.ꝛ iniectio fuerit leuis ꝙ ab episcopo loci pōt absolui. Ar⁹ ad hoc.extra de sen.ex. Ex tenore.in fine. audiui ēt aliquos dicētes. ꝙ siue clericus pcussus sit clicus monasterij. siue.nō.Si iniectio fuit leuis.ꝛ exinde nō ē ortū scādalū ab ep̄o loci pōt absolui.qꝺ pbatur p hoc quod dicit' in illa decre.Cū illoꝝ. Rō q̄re

ligiosus pcutiēs seclarē nō nisi p sedē ap. debet absolui assignat̄.s.ut scādalū euitet̄. Sz illi q̄ tenēt ptē ꝯriaʒ dn̄t ꝙ nisi ex hoc nō sit ortū aliqđ scādalū.tn̄ factū.ex se ap tū natū ē ut i plib' scādalū gn̄are. ⁊ iō nō sic pōt absolui sicut si pcussisset. ante religionis ingr̄ssū. factū.n.maioris scādali est ut religiosus pcutiat clicū seclarē q̄ȝ si seclaris seclarē pcutiat.

QUintus casus tal' ē. Quidā religiosus manus uiolētas iniecit in clicū. ⁊ anq̄ȝ absolueret̄ ab excōicatiōe quā pp p̄dcāʒ iiectionē īcurrit ordies suscepit. ⁊ sic irregularis factus ē. mō querit̄ utꝝ p suū p̄latū possit cū eo sup illa irreglaritate dispēsari. Rn̄deo ꝙ aut ille qn̄ se ordiari pmisit non hēbat facti memoriā. uel nesciebat ꝙ pro illo facto eēt excōicatus. qꝛ ius positiū ignorabat. aut hēbat memoriā facti. ⁊ notitiā iuris. Si aūt erat memor facti. ⁊ sciebat se p illo facto eē excōicatū. p̄lat' suus sup p̄dcā irreglaritate cū eo dispēsare nō pōt. ꝯ sen.ex. Cum illoꝝ. in. tex. ⁊ i glo. ⁊ hoc siue iiectō p qua fuit excōicatus fuerit difficil' ⁊ enormis. siue nō. ⁊ siue p̄dcām excōicatōnē ⁊ irr̄gularitatē īcurrit an̄ q̄ȝ itraret religiōeʒ. siue post religiōis īgressū. Si āt qn̄ fecit se ordinari facti memoriā. ul' iuris pitiā nō hēbat. tūc distīguēdū ē. qꝛ aut iiectō p quā supradcāʒ excōicatōeʒ incurrit fuit difficilis ⁊ enormis. aut nō. Si sic. ad hoc dico ꝙ p̄latus suus sup p̄dcām irregularitatē dispēsare n̄ pōt. ut hr̄. c. ti'. qꝛ maiora intelligunt̄ illis phibita qb' uetita sūt miora. p̄lat' aūt suus a tali excōicatiōe ipʒ absoluer̄ nō potuisset. ⁊ quedā glo. sup decre. p̄dcā dicit ꝙ miora uocāt absolutiōem. ⁊ maiora dispēsatōnē. c' crdo eē rōeʒ. qꝛ q̄ȝuis excōicatio q̄ȝdiu durat sit pēa grauior q̄ȝ irregularitas. tn̄ irregularitas ē pēa diuturnior. si āt nō fuit difficil' ⁊ enormis: tūc adhuc vr̄ aliqbus subdistīguēdā. quia aut p̄dcāʒ irregularitatē īcurrit an̄ īgr̄ssus mōasterij. aut p'. Si an̄ tūc suus p̄latus cū eo pōt dispēsare post iiūctā regl'arē pn̄iaʒ ⁊ pactā. monasterij utilitate pensata. ut hr̄ c. sepe dicto. Si aūt ipam cōtraxerit post religiōis igressū. tūc dicūt qdā ꝙ p̄lat' suus cū ea dispensare nō pōt. quā opianem dn̄s Inno. approbare ur̄. n̄. n. seqr̄ ꝙ si dn̄s papa concedit alicui potestatē absoluendi aliquē ab excōicatōe ꝙ pp h' ille possit cū illo dispensare sup irregularitatē quā īcurrit p hoc quod excōicatus celebrauit. Sed dn̄s Hosti. i apparatu sup p̄dcm̄ capl'm tenet ꝙ in casu p̄dcō p̄latus pōt dispensare. qꝛ tex. p̄dci capl'i ꝯcedere ur̄ ei ⁊ ptātē absoluēdi ⁊ dispēsandi nisi iste religiosus adultus fuerit ⁊ discretus ut uiolēter cōtra obliuioneʒ ul' ignorātiā p̄sumat̄. qđ referēdū ē ad foꝝ iudicij. qꝛ in foro pn̄ie sibi credi dʒ si affirmet se hūisse ignorātiā fc̄i uel iuris qn̄ ordinat' fuit. Et hoc approbar̄ ur̄ dn̄s Hosti. i apparatu sup c' supradcō.

CIrca litteram hic resistit utrūq̄ȝ nō hēt. i. sacerdotes heretici nō habent ius exequēdi usū ptātis clauiū. q̄ȝuis cū fuerint heretici ipaʒ ptātē bʒ id quod ē nō amittāt. Nulli' ptātis iura exercet. hoc ītelligr̄ de ptāte p modū actoris n̄ p modū misterij uel īstr̄i. nō nisi p se uel p scōs. hoc ītelligēdū ē de coll'oe idonea ad quā ꝯcurrit meritū mīstri uolēs dr̄e. ꝙ ꝯuenīētius ē sacr̄a gr̄e admistrari p bōs q̄ȝ p malos. p' actū pccī ita polluta remanet aīa sic fuit ī ipo actu pccī. hoc qđ dr̄. ita nō ē nota eq̄litatis. peius. n. ē cū hitu pccī hēre actum q̄ȝ hitū tm̄. sʒ ē nota sīlitudīs. qꝛ ut dr̄ in lr̄a ēt p' actū pccāti aīa lōge ē a deo p dissilitudinē que īest anime ex peccato. que dissimilitudo macula aīe pōt dici.

Di. xviiii.

POstq̄ȝ oñsū ē. ⁊c. Supius deł'minauit magr̄ de mīstroꝝ pcī eētiā ūūgētiū ptāte. Hic deł'miat de illi' ptātis coll'oe. ⁊ diuidit̄ in ptes. 3. In prima pte principaliter de coll'oe clauis sciē. In 2ª p̄ncipalr̄ de coll'oe clauis poᵉ ibi. Cūq̄ȝ iam. In. 3ª. đ illoꝝ quib' utraq̄ȝ clauis cōfert̄ q̄litate ibi. Qualē sit eē. Media diuidit̄ in. 3. P' tāgit quorn̄dā opionē ł'iam 2' alioꝝ opionem ueraʒ ibi. Alij aūt. 3'. opponit ī ꝯriū. ⁊ soluit ibi. premisse ⁊c.

CIrca hāc di. qr̄ p̄ncipal'r de. P' đ clauiū coll'oe. 2'. đ fr̄ne corr̄ctōis necītate ⁊ tēcōe. 3' đ mō

ꝓcedẽdi in fraterna correctiõe. 4°. ꝺ ſ̃ris accuſati deffẽſione. Circa pᵐ querũᷣ. 3ᵃ. Pᵒ utᵘ claues fuerint collate ſacerdotibꝰ ueteris. l. 2°. utᵘ ſit collate oībꝰ ſacerdotibus no. l. 3°. utrũ qlꝫ ſacerdos poſſit uſuꝫ clauiũ in pſonã qualꝫ exercere.

Primo oſtendo ꝙ claues fuerint collate ſacerdotibus ue. l. quia poteſtatẽ hẽbãt ſup populũ nõ tpalẽ. quia tũc nõ fuiſſet differens a poteſtate principũ. g° ſpũalem. ꝛ talis ẽ ptãs clauiũ. Iteꝫ ĩ no. l. aliqui nõ ſacerdotes habent claues. qꝛ aliqui nõ ſacerdotes poſſunt excõicare. ſꝫ magis decuit ut eas hẽrent ſacerdotes ĩ ue. l. qꝫ nõ ſacerdotes ĩ no. g° hũerũt. Itẽ abbatiſſe habent iuriſdictionẽ ꝛ cohibitionẽ ſuaꝝ monialium. extra de maioritate. ꝛ obeᷣ. dilecta ĩ xp̃o. g° hñt claues. ſꝫ magis decuit ut eas haberent ſacerdotes in ue. l. qꝫ mulieres in no. l. Cõtra claues ſunt ad apiendũ ꝛ claudẽdũ regnũ celoꝝ. ſꝫ añ xp̃i aduentũ nõ poterat aperiri. ſed clauſũ manebat pp pccm̃ pmoꝝ parẽtũ. g° ſacerdotes ue. l. claues nõ hẽbãt. Itẽ p claues habent ſacerdotes ptãteꝫ r̃mittẽdi pccã miniſterialiter. ſed ſacerdotes ue. l. nullã habebãt ptãtẽ r̃mittẽdi pccã. qꝛ p ſacr̃a q̃ miniſterialiter miniſtrabãt nõ ꝯferebaᷣ gr̃a ex ui ſacr̃oꝝ. g° claues nõ hẽbãt. Rñdeo ꝙ poteſtas ſacerdotũ ue. l. erat p̃cipue r̃ſpcũ clauſionis ꝛ aptionis legalis tẽpli hoĩbus iudicãdo eos eẽ mũdos uel imũdos ĩmũdicijs legalibus. ꝛ reſpectu obl̃onis ſacrificõrũ. ꝛ ſacr̃oꝝ legaliũ. ꝛ mũdatiõis irregularitatũ legaliũ. ptãs aũt clauium ẽ reſpectu aptionis ꝛ clauſiõis hoĩbus regni celoꝝ. ꝛ admĩſtratiõis ſacr̃oꝝ ſpũaliũ. ꝛ remiſſiõis peccatoꝝ. cũ g° tẽplũ legale eẽt figura eccleſie nõ tm̃ militantis. ſꝫ ẽt triũphantis. ꝛ ſacrificia legalia figure ſacr̃oꝝ eccleſiaſticoꝝ. ꝛ mũdatio irregularitatũ legaliũ figura remiſſionis peccatoꝝ. ſacerdotes ue. l. nõ habuerunt claues proprie loquẽdo. ſed ſignũ clauiũ. Ad pᵘ in oppᵘ ꝺᵒ ꝙ ſacerdotes habebant poteſtatẽ ſpũalem ordinatã. tñ ad legale tẽplũ. ſꝫ ptãs clauiũ directe reſpicit hoĩes p cõparationẽ ad regnũ celoꝝ. Ad 2ᵘ ꝺᵒ. ꝙ ppe loquẽdo de clauibus. non ſacerdotes nõ hñt claues. qꝛ proprie loquẽdo reſpiciũt forũ inter hoĩem ꝛ deũ. eẽ aũt arbitꝝ ſeu mediatorẽ inter homineꝫ ꝛ deũ ſolis ſacerdotibus cõpetit ex offõ. nõ ſacerdotes tñ aliq bñ hñt clauẽ iuriſdictionis que foꝝ reſpicit inter hoĩeꝫ. ꝛ hoĩem. inter quos eẽ mediatorẽ uel arbitꝝ poteſt cõuenire nõ ſacerdoti. ꝛ qꝛ hec clauis p° ꝛ pncipaliter nõ reſpiciat eccl̃iam triũphantem. ſꝫ unitatẽ eccl̃ie militãtis. ex ꝯñ ti triũphantis ĩqꝫtũ p unitatẽ militãtis pueniᷣ ad triũphantẽ. iõ nõ debet dici clauis ſimpliciᷣ. talis ãt clauis excõicar̃. ꝛ ab excõicatiõe abſoluere acᵗꝰ ſũt. Ad 3ᵘ ꝺᵒ ꝙ abbatiſſe nõ poſſunt ſuas moniales bñdicer̃. nec eaꝝ cõfeſſiones audire. nec euangeliũ legere. nec publice predicare. nec illis claues eccleſie ſunt cõmiſſe. ex̃ de. pe. ꝛ. re. Noua. nec eas ab excõicatione abſoluere. nec excõicare. extra ꝺ ſen. ex. De mõialibꝰ. pñt tñ eas ꝛ clericos ſue iuriſdcõni ſubõs ſuſpendere ab offõ ꝛ bñficio. ne crimina r̃mãeant ipunita. extra ꝺ maiorita. ꝛ obeᷣ. Dilecta ĩ xp̃o. in tex. ꝛ expſſius in glo. talis autẽ ptãs magis decet eas ĩ no. l. qꝫ ptãs clauiũ. decuiſſet ſacerdotes in ue. l. Sciẽᷣ tñ ꝙ dñs Hoſti. dic in apparatu ꝙ abbatiſſa ad minus ab offõ ſuſpendere nõ põt. quia hoc noĩe cenſe. eccl̃ie cõtineᷣ quã abbatiſſa exercere nõ põt. ꝛ uᷣ ꝙ ſi papa hᵒ uoluiſſet ubi ĩ decre. ponit monita. poſuiſſet ſuſpenſionem.

Secundo queritur utꝝ claues ſint collate oĩbus ſacerdotibus no. l. Et uᷣ ꝙ nõ. qꝛ. Jo. 20. dictũ fuit diſcipulis. ꝛ dr̃ illis q ordinãᷣ. Accipite ſpũꝫ ſcm̃. g° nulli r̃cipiũt claues cuꝫ ſint ptãs remittendi pccã. niſi qui gr̃aꝫ ſpũs ſancti recipiunt. Item ſm aug⁹. li°. 5°. de bap° cõtra dona. quaſi medio loco inter mediũ ꝛ ſi. ꝛ recitat magr̃ huius. di. c°. 2°. Remiſſionem peccatoꝝ uel p ſe ipſum facit deus. uel per columbe mẽbra. ſed. exñtes in peccato mortali nõ ſunt mẽbra colũbe. g° non hñt claues cuꝫ ſit ptãs remittendi peccata. Iteꝫ ligatus uinculo excõicationis eccl̃ie nõ p̃t abſoluere. g° multo fortius. nec exñſ ĩ pccõ mortali cum ſit ligatus uinculo excõicatõnis diuine que maior ẽ. Contra magiſter huius di. c°. 3°. concedit cũctis ſacerdotibꝰ

dari clauē ptātis ligādi ⁊ soluēdi. Itē aliꝰ nō posset hō scire utꝝ eēt legitie absolutꝰ. qꝛ ñ pōt eē certꝰ de scītate mīstri. oēs gº sacerdotes tā boni ꝙ̄ mali hñt claues. Rñº ꝙ ꝙ̄uis magr̄ senserit ñ oēs sacerdotes hr̄e clauē scie. ut pꝫ. 2º. Cº. vi. istiꝰ. Existimauit. n. claues scie eē scie hītū. i qº ñ ē ei ꝯfēriēdū ut pꝫ ex supiorıbꝰ dictis. cōcedendū ē claues eē collatas oībꝰ sacerdotibꝰ no. l. tā clauē scie ꝙ̄ ptātis. ꝙ̄tū. n. ad illud qđ dīt absolutū. ille ⁊ potās ꝯficiēdi sūt unū. s. sacerdotal' caractr̄. ut sup̄ius ē dictū. supaddūt tñ diūsos respcūs ad diūsos actꝰ ⁊ effectūs. Uñ cū oībꝰ sacerdotibus no. l. collatꝰ sit sacerdotalis caracter oībꝰ eis claues collate sūt. Ad pᵐ i oppᵐ dđ ꝙ in illis vbis dēmināt̄ ea q̄ reqrūt̄ ñ tm̄ ad usū clauiū. ſꝫ ēt ad idoneū usū. qꝛ intētio ē ordine ꝯferētis. ut ille cui ꝯferūt̄ claues eaꝝ usū idōee exequat̄. Ad 2ᵐ dđ ꝙ ibi loqt̄ Augꝰ đ remissiōe pccōꝝ p idoneū usuꝫ ex pte mīstri. qđ pꝫ. qꝛ imediate añ vba p̄dicta dīc. ꝙ sacr̄m gr̄e dat deus ēt p malos. Ad 3ᵐ dđ ꝙ ñ ē silē. qꝛ eccª excōicādo subtrahit. ñ dico ptātē. ſꝫ executionē ptātis quā ꝯtulit. deꝰ vō nō. ipse enī ñ excōicat hoīem. ſꝫ hō seipsum.

Tertio queritur

utrum quilibet sacerdos possit usum clauiū i psonā quālibꝫ exercere. Et vr̄ ꝙ sic. qꝛ qlibet sacerdos legal' potat exercer̄ officiū mūdatiōis respcū cuiuslibet leprosi. Itē clauis xp̄i erat idifferēs respcū oīuꝫ ſꝫ ois alia clauis descēdit ab illa. Lōtra eē đ prochijs. Nullꝰ eps. Nullꝰ eps altiꝰ prochianū iudicar̄ p̄sumat. Rñº ꝙ actio nō tm̄ reqrit potētiā a q̄ sit. ſꝫ subiū debitum i quo recipiat̄. Unde ad ligare. ⁊ soluere ñ tm̄ reqrit̄ potās clauiū a q̄ sūt isti actus. ſꝫ ēt mª debita in q̄ recipiūt̄. ñ ē aūt mat̄ia dbita ꝙ̄tū ad istos actꝰ respecū claues hñtis. nisi p̄one sup q̄s hñs claues hꝫ aliquā iurisdictionē. ñ oīs aūt sacerdos hꝫ iurisdictionē sup quelibꝫ. qꝛ iurisdictiōes i eccl'a disticte sūt aliqº mō ad istar disticTionis q̄ ē i eccª triūphāte. ut sicut ibi sub rº pncipe sūt angeli. quoꝝ qdā sūt supiores. qdā medij. qdā iferiores. neqꝫ eq̄lis ē oīuꝫ potās. sic i eccª militāte sub vicario xp̄i sūt p̄triarche. archiep̄i. ep̄i. ⁊ sub illis iferiores sacerdotes. ⁊ ē eoꝝ potās disticta p̄m ordinatiōeꝫ vicarij xp̄i. ⁊ iō ē ꝯcedendū ꝙ ñ ois sacerdos pōt usū clauiū i psonā quālibꝫ exercere. Ad pᵐ i oppᵐ dđ ꝙ ñ ē silē. qꝛ ptās illa erat solū ad vnū pplm. ⁊ ad unū tēplū. ⁊ iō ñ erat tāta necessitas disticTiōis illiꝰ potātis. sicut ptātis ecclastice q̄ respicit pplm p totū orbē diffusū. ⁊ p̄terea eccª exp̄ssius repn̄tat ecclesiā triūphantē ꝙ̄ repn̄taret synagoga. Ad 2ᵐ dđ ꝙ ea q̄ ñ distinguūt̄ i supioribus ñ distinguūt̄ i iferiorıbꝰ. claues autē sacerdotū sūt sub xp̄i claue. qꝛ illa ē clauis excellētie. ut supius uisū est.

Onsequenter

q̄rit̄ đ 2º pncipali. ⁊ circa hº querūt̄. 3ª. pº utꝝ correctio fratna sit sub p̄cepto. 2º. utꝝ exñs in pccō mortali teneat̄ corrigere alios peccatores. 3º. utꝝ iferiores teneāt̄ corrigere superiores.

Rimo ostendo

ꝙ correctio fratna ñ sit sub p̄cepto. pꝫ. n. Augᵘ pº de ciui. cº. io. Aliqñ a corripiēdis fribꝰ desistūt hoīes. uel pp laborē. uel verēdiā. uel euitationē nocuınti tp̄alis. ꝙ̄uis displiceat eis malū eoꝝ. nec tñ incidūt i illā dānationē. q̄ pº hāc uitā talibꝰ p̄parat̄. ſꝫ si correctio fratna eēt p̄ceptū desistētes ab ea ad uitādū icōmodū tp̄ale icurrerēt dānatiōis demeritū. gº tal' correctio ñ ē sub p̄cepto. Itē nēo ex p̄cepto obligat̄ ad corrigendū aliū nisi hēat curā eiꝰ. ſꝫ soli sriores hñt iferioꝝ curā. gº saltē ꝙ̄tū ad alios ñ ē sub p̄cepto. Itē cū assidue occurrāt corrigēdi oporteret p̄termissis alijs negocijs alioꝝ correctōi uacare. qđ falsū ē. Itē eccl'astici. 7º. Lōsidera opa dei ꝙ nemo possit corrigere quē ille despexerit. ſꝫ deꝰ nō p̄cipit alicui ipossibile. gº saltem sūt aliq ad quoꝝ correctionē alij ñ tenēt̄. Lōtra. Math. 18º. Si peccauerit i te frat̄ tuus corripe eū. ⁊c. Itē glo. sup locū p̄dictū. Ita peccat q frēm suū uidet peccare. ⁊ tacet. sicut q peccāti nō idulget. ſꝫ p̄ceptū ē idulgere peccāti. gº p̄ceptuꝫ ē corrigere frēm. Rñº ꝙ sicut corpis natal' patienti uno membro cōpatiūt̄ alia. ⁊ sibi inuicem

subueniūt ad bonā cōsistentiā corpis ī cō
paratiōe ad formā naturalē uite. sic ex ne-
cessitate diuini p̄cepti mēbra corpis mysti
ci qđ ē eccl̄ia tenēt sibi inicē subuenire ad
ɔseruandū bonā unitatē. ⁊ dispositiōez ec
clesie i ɔpatiōe ad formā spūalis uite q̄ ē
grā spūs. s. Un̄ nō tm̄ sibi inicē subuenire
tenēt. q̄ztū ad īdigētias corpales. s3 multo
magis q̄ztū ad spūales. orādo. delinquēti
bus pcēdo. ad bonū mouēdo. ⁊ deliquētes
corrigēdo. q2 tn̄ corrigere p̄ceptū affirma
tiuū ē. reducit̄ n. ad p̄m p̄ceptū. 2e tabule.
ad qđ reducūt̄ oīa p̄cepta de bn̄faciendo
pximis. iō etsi obliget sēp. nō tn̄ p semp.
s3 p loco ⁊ tpe. qn̄ vz sperat̄ correctio. nec
ē ali9 q correctionē illā faciat uł facer̄ de
beat ex officio. ⸗Ad p̄m in opp9 dđ q9 dsi
stere a correctiōe fratna pōt ɔtigere tri-
plicit̄. Uno mō meritorie qn̄ hō iō dsistit
corrigere. q2 tūc tps̄ n̄ ē. nec loc9. Alio° pni
ciose. qn̄. s. hō pbabilr credit ⁊ sperat q9
suo v̄bo possit frēm a pccō retrahere. ⁊ h°
omittit facere pp aliqđ cōmodū tp̄ale. tūc
enī ordinē charitatis puertit plus diligēs
bonū tp̄ale q̄z aīaz pximi. ⁊ honorē dei. 3°
mō pōt h° omitti ita q9 hec omissio n̄ sit
pccm̄ nisi ueniale. qn̄. s. pp aliqđ tp̄ale cō-
modū hn̄dū. uel icōmodū uitādū efficit̄
hō tardior: uł pigrior. uł min9 diligēs cir
ca pximoꝝ correctiōez. nō tn̄ i tm̄ qđ si ɔ-
staret sibi q9 posset ipm a pccō mortali re
trahere h° n̄ omitteret pp icōmodū tp̄ale.
⁊ h° 3° mō itellr auctoritas Augi. ad p̄mā
ptē allegatā. ⸗Ad 2m dđ q9 duplex ē cura.
q̄dā q̄ ptinet ad officiū. ⁊ hec n̄ ptinet nisi
ad p̄latū. ⁊ q̄dā ptinēs ad zelū. ⁊ sic qlibz
pxim9 dz hr̄e curā alteri9. Et s̄z istā du-
plicē curā ē duplex correctio. q̄dā q̄ ē act9
iustitie iudicatiue. q̄ ē coercio a malo p i-
flictionē iuste pene. ⁊ hec n̄ ptinet nisi ad
supiores respectu iferioꝝ. quoꝝ hn̄t curaz
ex officio. Alia ē act9 dilectiōis q̄ ē p ami
cabilē īstructiōez. bōi exhortatiōez. ⁊ mali
rep̄hēsiōez. ⁊ hec r̄spicit curā zeli. ⁊ ad hāc
tenetur quilibet respectu cuiuslibet. sicut
quilibet respectu cuiuslibet dz hr̄e dilec-
tionē. ⸗Ad 3m dđ q9 cū sit p̄ceptū affirma
tiuū n̄ obligat nisi p loco ⁊ tpe. ⁊ magis te
net̄ qs uacare sui ipius correctōez q̄z pxi
mi. q̄zuis p loco ⁊ tpe uacare debeat utri-

q2. ⸗Ad 4m dđ q9 qa nescim9 q sūt repro
bati. uł p̄destinati. nec quos de9 corrigen-
dos p̄uidit. ⁊ quos n̄. iō oīb9 debem9 cor-
rectionē ipēdere sub spe auxilij diuini. q2
si deus n̄ auxiliaret̄ nullū corrigere posse
mus. sicut bn̄ dic auctoritas allegata.

SEcundo queri-tur utrꝝ
exn̄s i pccō mortali teneat̄ alios pccōres
corrigere. ⁊ vr̄ q9 sic. Pccm̄ nullū absoluit
a p̄cepto diuino. sed correctio fr̄na cadit
sub diuino p̄cepto. ut ɔn̄sū ē. g° ad illā i-
pendēdā tenet̄ pccōr. ⸗Itē q̄zto hō ē i ma
iori piculo. tāto magis tenet̄ facere bōa p
q̄ ad liberatiōez a piculo disponat̄. s3 exi
stens i mortali pccō ē i max° piclo. g° ma-
xime tenet̄ eēam īpēdere px°. q2 ut dicit̄
Thob. 12°. elā a morte liberat. cū g° correc
tio fr̄na sit elīa maxīa. exn̄s i pccō morta
li tenet̄ ad illā px° ip ēdēdā. ⸗Cōtra glo.
sup illđ psał. Pccōri aūt dixit de9 ⁊c. Lau
de q̄rit de9. s3 ne turpis putet sibi hāc v-
perari pbibet. ne ligna p̄sūat laudare cui
obuiat ɔsciā. S3 corrigere fr̄ez ē laus dei.
g° pccōres n̄ debēt corrigere fr̄es. ⸗Itē d
pe. di. 6a. c°. p°. §. Sacerdos. Et r̄citat ma
gister i lr̄a hui9 di. c°. ult. In hoc ē potētis
simū crimē sacerdotū ⁊ detestabile q n̄ p9
se iudicāt q̄z alios ligāt. g° a sili illi crimē
icurrūt q n̄ p̄us se iudicāt q̄z alios corri-
gant. ⸗R̄n° q9 pccōr aut ē occult9. aut est
manifest9. Correctio ēt aut ē i occlto. aut
in māifesto. Pccōri crimioso māifesto nō
licet fr̄em corrigere i publico māifeste. s.
pp scandalū. ⁊ q2 cū talis correctio sit cū
assūptōe v̄bi dei. nō dz pp dignitatē ma
nifeste assūi p os māifeste pollutū. ne v̄bū
dei in ore suo uilesceret i cōspectu hoīuz.
Un̄ glo. sup illđ psał. Quare tu enarras
iustitias meas. i. qr̄ cōi s̄mone ad pplm p
fers aliqd de mea maiestate. ⁊ paꝝ p9 s̄r
illud. Per os tuū. nō scā v̄ba os pollutum
p̄sumat docere. Si aūt pccōr occult9 fr̄ez
corrigit i occulto. aut i manifesto si factū
exigit. aut si manifest9 corrigit i occulto.
si h° faciat hūilit̄ suā prauitatē ppriā re-
cogitās. ⁊ seipsū min9 reputās. q2 nō uult
laborare ut sibi det̄ iustitia ⁊ remoueatur
sua iiustitia. quā iiustitiā in alio rep̄hēdit
non peccat. q2 credo q9 bn̄faciat. ⁊ loco ⁊

tpe tenet facere. Ad pm dd q pccm n absolut hoiez a pcepto. nec pp hoc bo pplexus e. qa si uult facere qd i se e. deus pat e sibi remittere pccm. Ad 2m. ar bn concludit d peccatore occulto. Ad pm ad pte alia dd q illa glo. psal. itelligeda e de crimioso manifesto. r de correctioe manifesta. Ad 2m dd q illa auctoritas itelligit de ligatioe que e p sacrm pnie qd admistrado peccat criosus sacerdos. Nullus. n. dz admistrare ecclastica sacra exns in mortali pcco. excepto sacro baptismi i casu necessitatis. n credo. n. q crimiosus peccaret si pueru baptizaret i piculo mortis si no esset alius qui ipsum baptizare posset.

Tertio queritur

utru iferiores teneat corrigere supiores. Et ur q n. qa Dio. i epla ad Demophilu repbedit eu. qa corrigebat sacerdotez supiore se. Un dr hoc n Demophilo iustu e corriger. Ite pa. q. pa. Multi seculariu. multi seculariu du plus uita sacerdotuz qz sua discutiut i magis otepioie diuioz sacramtoz crime icurrut. go ur q illicitu e subditis sacerdotu ipos corrigere sacerdotes. Ite. 2a. q. 7a. Paulus dic. Seniore ne icrepaueris. sz hec regula tuc i eo obsuanda e. cu culpa seniorii suo exo n trahit ad iteritu corda iunioz. go salte i casu illo n e licitu iferioribus corrigere supiores. Ite. e. q. Paulus Petru. Paulus petru repbendit. qd n auderet. nisi se n ipare sciret. hoc icludit q iferior supiore repbedere n dz. Cotra. i. e. q. Sic ingt. Sic ingt laudabile discretuqz e reuerentia r honorem porib exhibere. ita rectitudinis r dei timoris e. si q i eis idiget correctioe nulla dissimulatioe postponer. ne totu. q absit. corpus morbus iuadat. si langor n fuerit curatus i capite. Ite Grego. i pasto. 27. c. r e. iia. q. 3a. Precipue. Scire plati debet qn si puersa nuqz ppetrat tot mortibus digni sut quot r ad subditos suos pditois exempla transmittut. Un necesse e ut tato se cautius a culpa custodiat. qto p praua q faciut n soli moriut. max ie go correctoe idiget. go si n assut supiores corrigetes corrigi pnt r debet p iferiores. Rno q correctioe q e actus uindicatiue iustitie iferiores corrigere n debet supiores. nisi maifeste erraret i fide. tuc. n. si n adeet iriores uindicates. uel nolet. p iferiores posset puniri. qa heresis reddit hereticu oi catholico iferiore. n tm i foro iteriori. sz et extiori. sz loquedo de correctoe q e actus zeli eliciti ex dilectioe. iferiores tener r dbet supiores corrigere loco r tpe p pccis moruz patetibus. n arrogat. nec ipiose. sz reuerent cu huilitate. Un Grego. i pasto. c. 27. Admonedi sut subditi. ne ppositoz suoz uita temere iudicet. Si qd eos fortasse agere repbesibilr uidet. ne uii malu redarguut. inde p elatois ipulsu i pfudiora mergat. amonedi et sut ne du culpas ppositoz cosiderat o eos audaciores fiant. sed si qua ualde sut eoz praua apud semetipos diiudicent. ut tn diuio timore ostricti ferre sub eis iugu reuetie n recuset. Ad pm in oppm dd q Diony. repbedebat Demophilu de hoc q sacerdote corripiebat iiuste. qa ipm corrigebat puniedo. Ad 2m dd q i illa auctoritate repbedit. s. uitam ppria negligere qztu ad mores. r uita superioz nimis curiose discutere. r ex hoe sacra p eos mistrata otener. r hec iuste repbesibilia sut. sz n icidedo i aliqd istoruz pot ifer or supiore corrigere loco r tpe. r mo debitis. Ad 3m dd q auctoritatez exponit lra q imediate seqt. q e hec. Ubi aut senior iuuenibus exeplu ad iteritu pbz ibi districta icrepatioe feriedus e. na scriptu e Isa. 42o. Laqus iuuenu uos oes. Ad 4m dd q resistere cora oibus i facie suo supiori iferiore n decet. r io bo Paulus n fecissz. nisi aliquo mo par fuissz Petro qztu ad fidei defensione. sz i occulto amonuissz eum reuerer. nec e itelligedu q Paulus fuerit par Petro in officio ecc dignitatis. Solus. n. Petrus it aplos gerebat pmatu. ut dic tex. ibide. Uel pot dici ad arm q pp iminens piculu scadali o fide iferior publice arguer pot supiore. r hec fuit ro qr Paulus publice Petru rdarguit. sic pz Gal. 2o

Consequenter queritur

de 3o. pncipali. Et circa hoc qrut. 3a. Po utru secreta amonitio debeat pcedere publica denuciatioez. 2o utru testiu iductio debeat pcedere publicaz denuciationem.

3° utrū iudex p sola fama nullo existēte ac
cusatore debeat ex officio suo pcedere ad
inquisitionem.

PRimo ostendo
q̄ secreta monitio ñ debeat p̄cedere pu-
blicā denūciationē. Grauior. n. ē accusa-
tio q̄z denūciatio. sz ad publicā accusatio
nē pōt aliqs pceder ñ p̄cedēte secreta am
monitiōe. qz sicut dr. ex̄ d accusatiōibus.
Qualr. 7 qñ. 2°. §. Debet. accusationē p̄ce
dere dz legitīa iscriptio. nō dic āmonitio.
g° mōitio ñ dz p̄cedere denūciatiōez. Itē
religiosi tenēt suis p̄latis obedire. sz qñqz
p̄cipiūt subditis suis dīcē vitatē de delicto
alicu' fris quē ñ monuerūt. g° i illo casu
tenēt denūciare delictū fris ñ p̄cedēte mo
nitiōe. Itē ut hēt Gene. 37°. Joseph ac-
cusauit fr̄es suos apud p̄rem de crimine
pessimo. nec īuenit q̄ secreta monitio pre
cesserit. Cōtra. Math. 18°. Si peccaueīt
in te frat tu' corripe eū int te 7 ipz solū.
g° mōitio secreta dz p̄cedere denūciatōez
Itē ex̄ d accusatōib'. Qualr. 7 qñ. 2°. §.
Debet. Denūciatiōez dz p̄cedere charita
tiua monitio. Rñº q̄ pccm̄ pximi aut ē
publicū. aut secretū. Si publicū. ñ ē neces-
sariū secretā mōitionē p̄cedere denūciati
onē. qz sicut dr ex̄ d pe. 7 re. c°. p°. Mani-
festa pccā ñ sūt occulta correctiōe purgā-
da. sz manifeste. ut eius pena alij terreāt.
Vñ aplūs p°. Thimo. 5°. Peccātes coram
oīb' argue. ut ceti timorē hēant. qz pēa ta
liū dz eē ex' alioz. Si aūt ē secretū distin
guēdū ē. qz aut tardatio denūciatiōis ei'
pbabilr uideret i notabile nocumētū pxi-
moz corpale seu spūale. ut si aliqs tracta
ret occulte quomō ciuitas hostib' trade-
retur. ul occulte hoīes auteret a moribus.
uel a fide. aut ñ imieret tale piculū. Si sic.
festinandum eēt pcedere ad denūciatōez.
nec ē necessariū expectare quosqz p̄cedat
secreta mōitio. qz magis cauēdū ē detrim
to bōi corpal' 7 spūal' rei pu. q̄z fame ipi'
pccōris. Si aūt pccm̄ ē occultū. nz p tar-
datiōe denūciatiōis iminet tale piculū ad-
huc distinguēdū ē. qz aut pbabilr credit
p oditiōez 7 signa pccōris. 7 alia q̄ pbabi
litatē pñt aggrauare q̄ hō circa euz p se-
cretā monitiōez ñ pficeret. sz ille magis ex
asparēt ꝯ corrigētē 7 p̄muniret' subterfugia
q̄reret ut corrigi ñ possz. 7 tūc ñ dz secrta
mōitio p̄cedere denūciatiōez. 7 sic itellr il
lud sap. pū. 9°. Noli arguere derisorē. ne
oderit te. aut spat q̄ secreta monitio pfi
ceret circa ipm. qd sep credēdū ē nisi p si-
gna pbabilia ꝯriū uideat. 7 tūc dico q̄ ex
p̄cepto diuio dz secreta mōitio publicam
p̄cedere denūciatiōez. ñ tñ necessariū ē q̄
p̄cedat denūciationē secretā. q̄ fit soli p̄la
to. maxie qñ denūcians ad h° ꝯpellit p sui
p̄lati obedietiā. 7 si ad secretā monitiōem
fr̄ se corrigit. debeo desistere a publica de
nūciatiōe. Et sic itelligi dz illd. 2ª. q. pª. Si
peccaueīt. ubi dr. Nos ñ pdim'. sz i secre
to corripim'. Ubi ꝯtingit malū. ibi malum
moriat. 7 illud qd dr ead ca. q. 7ª. Accusa
tio. ubi dr. q̄ si aliq sacerdotes añ secretā
monitiōez lacerare. accusare. ul ifestare p̄
sūpserīt excōicēt. Si. n. possū sine detrim-
to spūalis boni illi' quē corrigo 7 coītant
custodire famā fr̄is. teneor ex p̄cepto dei
famā ipius ñ ledere. qz p̄ciosius qd ē iter
tpalia. 7 multū utile ad spūalia. qa multi a
pccō timore ifamie retrahunt. 7 hoīes qñ
se ifamatos ꝯsiderāt. magis sine freno pec
cant. Vñ glo. sup illd Math. 18°. Corripe
eū int te 7 ipm solū. ne publice correptus
verecūdiā pdat. q̄ pdita i pccō remāeat. nō
tñ pp fr̄is correctiōez factā p secretā mo-
nitionē teneor desistere a secreta denūcia
tione p̄lato fiēda. qa ualz ad p̄cauēdū fr̄i
a recidiuo nec ē i fame fr̄is p̄iudiciū. si tal'
e p̄lat' q̄lis eē dz. Si tñ p signa ualde p-
babilia. 7 p̄sūptiōes ualde molētas. crede-
ret q̄ ex illa denūciatiōe fr̄ez correctum
ifamare uellet. tūc crimē occultū fr̄is iā ue
racit correcti sibi denūciari non deberet.
Ad p̄m i opp' dd q̄ ñ ualet. qz effcūs ac
cusatiōis. cū d crimie crimialr agit ē accu
sati depositio. si accusatio fuerit legitime
pbata. ex̄ d accusatōib'. Sup his. Hic aūt
effcūs ñ hēret p secretā āmōitionē. sz effe
ctus denūciatiōis ē illi' cui denūciat cor-
rectio. e. c°. Ubi pus. Hic aūt effcūs hētur
freqñr p āmonitiōez secretā. Ad 2ᵐ dd
q̄ circa reclares psonas ñ ē tāta necessitas
hūc ordinē obfuādi. sicut circa seclares:
qz regulares cū cā reqrit facili' 7 liberi'
a suis pñt admīstratiōib' āmoueri. ex̄ de

accusatiõibus. Qualr. ꝛ q̃ñ. 2°. i fine. Ad 3ᵐ. dõ q̃ aut Joseph fr̃es suos p̄mõuit q̃z uis ñ legat. aut crim̃ fuit publicum s̃z q̃d deñciauit eos pr̃i. q̃d in hoc pz. q̃z pluraliter dicit̃. Accusauit fratres.

SEcundo queri tur utꝝ

testiũ iductio debeat p̄cedere publicã denũciatiões. Et uĩ q̃ ñ. q̃z aut pccm̃ ẽ publicũ aut secretũ. Si secretũ. ñ sũt iducẽdi testes. q̃z i. secreto nihil põt ꝑbari. Si publicũ adhuc ñ oz. q̃z circa crimia publica non oz ordinẽ iudiciariũ obs̃uari. 2ᵃ. q. pᵃ. Prohibẽt. i fine. Itẽ dic Aug. i regl̃a sua q̃ delictũ fr̃is p̄ua dz oñdi p̄posito q̃z testib⁹. s̃z dr̃e p̄lato ẽ dr̃e ecc̃ cũ sit caput. g° testiũ iductio ñ dz p̄cedere publicã denũciationẽ. Cõtra Math. 18°. Si te ñ audierit adhibe tecũ unũ ul̃ duos. Rñ° q̃ testiũ iductio dz p̄cedere publicã dñũciationẽ. nisi i casib⁹ i qb⁹ ñ oz secretã ãmõitionẽ p̄ceder̃. q̃ sũt exp̄ssi i q̃õne p̄cedẽti. Cõueniẽs. n. mod⁹ ẽadi ab extremo i extremũ ẽ trãsire p me⁹. ꝛ iõ a correctõe secreta ad denũciatiões publicã. q̃ sũt q̃si duo extrẽa oueniẽt trãsit̃ p iductiões paucoꝝ testiuz q̃ possint ꝛ uelit ꝑdesse. ꝛ ñ obeẽ. sicut. n. subite mutatiões i hũano corpe corpales gñant morbos s̃z Hippocratẽ i ãpho. sic subite mutatiões circa illũ q̃ corrigẽd⁹ est facilit̃ pñt gñare morbos mẽtales. ut morbũ ipatiẽtie ul̃ desp̄atiõis. ul̃ nimie dessolatiõis. Et p̄rea sẽp pcendũ ẽ fame fr̃is si possibile ẽ sine p̄iudicio sp̃ũal' boni sui et cõitatis. min⁹ aũt ledit̃ fama fr̃is si corrigat̃ p duos ul̃ p tres. q̃z si p denũciatiões factã ecc̃. Ad p̄⁹ i opp⁹ dõ q̃ testiũ iductio d̃ q̃ ẽ hic s̃mo fit triplici d̃ cã. Una ẽ ad efficacius oñdendũ fr̃i suũ pccm̃. ꝛ reuocãdũ ipm ab eo. Alia ad efficaci⁹ ipꝫ eõ uincẽdũ si alias itaret̃ pccm̃. 3ᵃ ẽ ut fr̃ corrigẽs possit ꝑbare q̃ fecit q̃d i se ẽ. q̃z ille q̃ ñ p̄mõuit fr̃ez repellit̃ a denũciatiõe. ex̃ de accusatiõib⁹. Cũ dilec. ꝛ iõ dz ꝑbar̃ q̃ ipsũ p̄mõuit. ex̃ d̃ iud. Nouit ille. Ad 2ᵐ dõ q̃ oñdere fr̃is delictũ p̄lato s̃z q̃ ẽ q̃dã singl̃aris p̄sõa q̃ põt ꝛ dz uelle magis ꝑdeẽ q̃z alij. dz p̄ceder̃ oñsiõez illi⁹ delicti alijs testib⁹. s̃z oñder̃ p̄lato tãq̃z ecc̃. i. sicut i loco iudicij r̃sidẽti. dz seq testiũ iductõez

TErtio queri tur utrũ iudex p

sola fama nll'o exñte accusatore debeat ex officio suo ꝑcedere ad iq̃sitiõez. Et uĩ q̃ ñ. ex̃ d̃ accusatiõib⁹. c°. p°. Si legitim⁹ ñ fuerit accusator ñ fatiget̃ accusat⁹. g° multo forti⁹ si null⁹ ẽ accusator hõ fatigari ñ dz. Itẽ ñ ẽ facilit̃ ꝑcedẽdũ ad illud ꝑ q° hõ r̃pellit̃ ab honorib⁹ obtinẽdis. s̃z eo ipo q̃ iq̃rit̃ ꝯ aliquẽ de crĩe ille ꝯ quẽ iq̃rit̃ ãte plenaz facti discussiõez ad honorẽ ꝑmoueri ñ dz. ex̃ d̃ accusatõib⁹. Oĩpotẽs de⁹. cũ g° fama q̃ñq̃z leuit̃ isurgat. ñ sp dz iudex ad iq̃sitiõez ꝑcedere. si non fuerit accusator. Itẽ ex̃ d̃ accusatõib⁹. Qualr. ꝛ q̃ñ. 2°. iq̃sitiõez clamosa isinuatio dz p̄uenire. s̃z nõ ẽ clamosa isinuatio sĩn oĩ accusatore. g° iudex ñ dz ad iq̃sitiõez ꝑcedere ꝑ fama. si null⁹ fuit accusator. Itẽ. 4ᵃ. q. 4ᵃ. Null⁹ itroducat̃. dr̃ q̃ accusatores. ꝛ iudices nõ idẽ sint. s̃z si iudex ꝑ sola fama ꝑcederet ad iq̃sitiõez ipe eẽt accusator ꝛ iudex. g° ꝑ sola fama ad iq̃sitiõez ꝑcedere ñ dz. Cõtra Gene. 18°. dic dñs. Clamor sodomoꝝ ꝛ gomorreoꝝ multiplicat⁹ ẽ. ꝛ pccm̃ eoruz aggrauatũ ẽ nimis. descẽdã ꝛ uidebo utꝝ clamorẽ q̃ uenit ad me ope cõpleuerit. g° silr̃ fama exñte dz p̄lat⁹ iq̃rẽdo descẽdere utꝝ ita sit. Rñ° q̃ mala fama q̃ñq̃z est a certo motore. q̃ñq̃z ab icerto. d̃ ꝯse. di. 4ᵃ. Sciũz ẽ. q̃ñ hz ortũ ab icerto motore. si ad nures p̄lati deueneĩt p' clamosã isinuatõez ꝛ ex ea scãdalũ i pp'lo gñet̃ ꝑceder̃ dz ad iq̃sitiõez q̃uis null⁹ sit q̃ se offerat ad accusãdũ factũ ul̃ famã. Sciẽdũ tñ q̃ malaz famã ñ faciũt dicta paucoꝝ talẽ. ut pp illã p̄lat⁹ ꝑcedere debeat ad iq̃sitiõez. ex̃ d̃ accusatiõibus. Inq̃sitiõis. glo. ubi dr̃. Dicta paucoꝝ ñ isamãt. Uñ p̄lat⁹ pp h° ñ mouebit̃ ad iq̃rẽdũ. fama. n. dz eẽ p uillã siue ꝑrochiã. ad h° ut fiat iq̃sitio. ut hẽt̃ i eadẽ glo. ꝛ. 2ᵃ. q. pᵃ. Deus oĩpotẽs. ꝛ cũ ꝑcedit ad iq̃rẽdũ. iq̃ri ñ dz sup his d̃ q̃b⁹ isamia ñ p̄cesserit. Si aũt ortũ hz a certo motore ul̃ a certis motorib⁹. aut sũt iimici ꝛ maliuoli. aut ñ. s̃z sũt honesti ꝛ ꝑuidi. Si ñ inimici. dz ꝑcedere p̄lat⁹ ad iq̃sitiõez. si iimici ul̃ maliuoli. aut ñ ꝯstat ita eẽ sub certitudĩe. s̃z solũ p p̄sũptiões ñ uiolẽtas. ꝛ tũc ẽt p̄lat⁹ ad iq̃sitiõez ꝑcedere dz. Si autez

constat ita eẽ. uel p legitimã pbationẽ. uel
eoꝝ ppriã ↄfessiõez. uł p uioletas ꝑsũptio
nes. ⁊ ĩfamat⁹ al' fuerit bõi nomis. ⁊ pſõa
notabił. ñ credo q̀ ꝑlat⁹ pcedeꝛ debeat ad
inq̃sitionẽ. ex̃ ď canõica purgatiõe. Cũ iu
uẽtute. Et ď accusatiõib⁹. Qualr. ⁊ qñ. 2°.
Quidã tñ dñt q̀ vñcũq3 fueĩt exorta ma
la fama pcedẽdũ ẽ ad inq̃sitiõez. ⁊ ĩfama
to canõica purgatio ĩdicẽda pp scãdalũ.
ex̃ de purgatiõe canoni. Accedẽs. ⁊ de ac
cusatiõib⁹. Qualr. ⁊ qñ. 2°. ĩ glo. sȝ h° cre
do eẽ ĩtelligẽdũ qñ illi a q̀b⁹ fama ortũ ha
buerit. ñ pbãt sufficiẽt eẽ maliuoli uł ĩimi
ci. Ad p^m ĩ opp^m dď q̀ ad correctõez frĩs
pcedi põt p accusatiõez. uł denũciatiõez
ex̃ ď accusatiõibus. Sup his. ⁊ inq̃sitionẽ.
Hoꝝ tres modos sił hẽs. ex̃ ď accusatiõi
bus. Qualr ⁊ qñ. 2°. §. Debȝ. pcedeꝛ aũt
ad correctionẽ frĩs in moduȝ accusatiõis
ꝑlat⁹ ñ dȝ si legitim⁹ ñ fuerit accusator. ⁊
sic intellĩ dȝ auctoritas. Ad 2^m dď q̀ pp
famã leuẽ ĩsurgẽtẽ a maliuolis. uł ĩimicis
pcedi ñ dȝ ad inq̃sitiõez. ut dictũ ẽ. nisi al'
p^a ñ sit bõi noĩs. fama aũt ortũ hñs a p
uidis ⁊ honestis uiris ñ ẽ rł leuis. sȝ mł'tũ
grauis. Ad 3^m dď q̀ minor ẽ falsa. pñt. n.
eẽ multi clamose ĩsinuãtes. q tñ se ñ offerẽt
ad pbãdũ factũ uł famã. Ad 4^m dď q̀
ut dř ex̃ ď accusatiõib⁹. Qualr. ⁊ qñ. 2°. ñ
idem ẽ actor. ⁊ iudex cũ denũciante fama
uł referẽte clamore officiũ suũ iudex exeq
tur. tũc. n. fama ẽ q̃si loco accusatoris.

CONSEQUENTER
queritur ď. 4°. pncipali. Et circa hoc q̃rũt. 3^a. P°
utrũ accusat⁹ possit ĩ aliq° casu ꝛpellere ac
cusatorẽ. 2°. utrũ recusare iudicẽ. 3° utrũ
excipere contra testes.

PRimo ostendo
q̀ ĩ nullo casu accusat⁹ põt accusatorẽ re
pellere. q2 q̃zto accusat' ď crimĩe grauiori.
tãto dȝ hr̃e liberiorẽ defensionẽ. In criali
. n. cã reqrũt' canõice ⁊ districtissime pba
tiões. 5^a. q. ulť. Epiphaniũ. Sȝ cũ hõ accu
sat' de crimĩe heresis ñ põt repellere accu
satorẽ. q2 ĩ accusatiõe tal' crimis q̀libȝ cri
mĩosi ⁊ ĩfames admittũt'. 2^a. q. 7^a. Presũ
mũt. g° multo forti⁹ ĩ nłło alio casu accu
sat⁹ põt accusatorẽ repellere. Itẽ accusa
tio ñ nocȝ nisi accusãti si ñ pbať. g° q̃liscũ
q3 sit accusõs nullũ ꝑiudiciũ fit accusato.
Cõtra mł'ieres ĩpuberes ⁊ paupes. ⁊ plu
res alij ab accusatiõe repellũtur. 2^a. q. p^a.
Prohibeť. Rñ° q̀ accusat⁹ põt repellere
accusatorẽ. uel rõne modi accusãdi. atpote
si accusat de criẽ absens p łr̃as. q2 de criẽ
ñ põt q̀s accusari p scripta. nec absẽs. 2^a. q
7^a. Per scripta. ⁊. 3^a. q. 9^a. Absente. Aut q2
ñ ulť ĩscribere. q2 sicut dř. ex̃. ď accusatiõi
bus. Qualr ⁊ qñ. 2°. Accusationẽ ꝑcedere
dȝ legitĩa ĩscriptio. Uel pp ↄditiões accu
santis. q1 multi sũt q ad accusãdũ fȝ iura
ñ admittũt'. s. heretici. pagani. apostate. et
alij ĩfideles. 2^a. q. p^a. Pagani. Itẽ crimĩosi
. 6^a. q. p^a. Qui crim̃. Itẽ cõspiratores. 3^a
. q. 4^a. Cõspiratores. Itez icestuosi. 3^a. q.
4^a. Cõsãguineoꝝ. Itẽ illi q sũt male opi
nionis. 3^a. q. 5^a. Suspectos. Itẽ litigioli ⁊
calũniatores. 3^a. q. 5^a. Null⁹. Itẽ ĩfames
3^a. q. 4^a. Nłłi. ⁊. 4^a. q. p^a. Diffinim⁹. Itẽ
excõicati. ut sapi⁹ oñsũ ẽ. Itẽ ĩimici. ex̃ ď
accusatiõib⁹. Cũ oporteat. ⁊. 3^a. q. 4^a. De
tractores. Itẽ mulieres ĩpuberes. ⁊ pau
peres. 2^a. q. p^a. Prohibeť. Itẽ sortilegi. ⁊
diuinatores. 3^a. q. 5^a. Cõstituim⁹. Itẽ q sa
cerdotes fieri nequeũt. sacerdotes accusa
re ñ pñt. 2^a. q. 7^a. Ipsi apłi. Itẽ epm laici
passim accusaꝛ ñ pñt. 2^a. q. 7^a. c° p° Itez
nec laici passim pñt accusare clĩcos. 2^a. q.
7^a. Null⁹ laic⁹. Itẽ accusat⁹ reaccusaꝛ ñ
põe. nisi p° purgatio ꝑcesserit. ⁊ nisi accu
set ď maiori crimĩe. 3^a. q. ii^a. Negãda. p^a.
⁊ 2^a. Cõtra talẽ. n. eẽt ꝑsũptio q̀ accusaret
ex odio. Itẽ accusator dȝ eẽ liber gñe. ñ
suus. 2^a. q. 7^a. Querẽdã. Itẽ q ñ ex zelo.
sȝ odio accusãt uł denũciãt ñ sãt audiẽdi
ex̃ de accu. Cũ oporteat. Itẽ cohitãtes
ĩimicis. ex̃ ď accu. Repellãt. Itẽ q iura
uit ñ accusare illũ quẽ accusat. ex̃ ď accu
satiõib⁹. Ueniẽs. Itẽ q tulit testimoniũ ↄ̃
aliquẽ ĩ cã crimĩali ñ põt. ut dñt aliq ipm
accusare de eadẽ cã. q2 iã eẽt accusator su
spect⁹. ex̃ ď accu. Cũ. p. mãconella. tñ ꝑsby
ter bon⁹ ñ tm̃ fuit repulsus ab accusatiõe
. p. q2 fuissȝ adduct⁹ p teste ↄ̃ ipsã. sȝ quia
erat fr̃. J. laici q ipsũ. p. ꝑus accusauerat.
⁊ q2 fr̃. p. ipsũ. B. antea ď cã ↄsili accusa
uerat pp q̀d ꝑsbyť bon⁹ ꝑsumebať ĩimic⁹
dicti. p. ⁊ iõ fuit repulsus ab accusatiõe ei⁹

quis accusaret ipm de symonia que ē cri men exceptū. ⁊ de q° p̄dict⁹ p̄sbyt̄ erat isa mat⁹. qđ p3 p h° q sibi purgatio fuit idic ta. et q̄uis p̄dicta uera sint, ut i plib⁹. tū mīti de p̄noiatis admittūt ad accusādū in aliqbus casibus. utpote si suam ul' suoꝝ i- iuriā p̄sequūt 2ª. q. pª. p̄hibet. §. Ubi tū. ul' pp magnā crimis labē et piculū. 7ª. q. 3ª. Presumūt. i fi. Et i aliqbus alijs casib⁹ uals ⁊ Ad p° i opp° dō q nō ualet. qñq3 n. crimē ē ita piculosū q ad eius ꝯp̄hēsio nē3 p̄les uie ineniende sūt q̄3 ꝯ crimia alia. max° qñ ē crimē notabl'r ifectiuū. sic ē he resis. q̄uis tū ad accusādū de illo crimie ⁊ alijs cribus exceptis. sic sūt crim symonie. ⁊ lese maiestatis admittūt crimiosi ⁊ infa mes. ñ tñ nisi ꝯ ifamatū. extra de symonia. Tāta est labes. i glo. Inimici uero i nullo cāu admittūt. extra de accusatioib3. Cū p mīconella. in glo. ⁊ Ad 2ᵐ. dō q maior est falsa. eo. n. ipo q aliqs de crie accusat co rā iudice ⁊ admittit accusator. iā aliquo mō notat accusatus. ⁊ grauatur ei⁹ opio. ita ut itim ad honores ñ debeat p̄mouēri. extra ꝺ accusatioibus. Oipotēs deus. i tex. ⁊ 3 glo. ⁊ 81ª di. Tantis Daniel.

Secundo queritur utꝝ accusat⁹ possit i aliq° casu r̄cusare iudicē. Et uidet q ñ. Phi. 8° ethi. c°. ult. Nō est possibile filio abnegare p̄rē3. s3 iudex ali- cui⁹ p̄r ē ei⁹. g° nīli l3 iudicē recusare. ⁊ Itē ex de ui. ⁊ hone. cli. Ura. A clicis ⁊ p̄sbyte ris q̄rq3 fornicariis q̄3diu ab eccl'a tolerāt. nec hñt euidētiā opis. dicitē diuia mysteria audiāt. ⁊ alia recipiūt sacra ecclīastica. s3 oīm quē ecc'ª iudicē ꝯstituit tolerat. g° ꝯ eccl'ia3 facit qeūq3 iudicē suū r̄cusat. ⁊ Cō tra. 3ª. q. 7ª. Q ꝺ suspecti. dicent ei q suspe ctū sibi iudicē putat añ q̄3 lis ichoet eū re cusare ut ad aliū r̄carrat. Nā q° dāmō na turale ē suspectoꝝ iudicū isidias declinar̄. ⁊ inimicoꝝ iudiciū refugere uelle. ⁊ Itē pax ultra. Si. manifesta sūt crimia alicui⁹. tam accusatōe iimici ꝯdēnādus ñ ē. g° a sili nec sīna iudicii iimia. g° et māifeste crimiosus iudicē sibi iimicū recusare pōt. ⁊ Rñ° q i aliqb⁹ casib⁹ licitū ē iudicē recusare. Rōa bile. n. ē rē ñ ꝯueniētē ad aliquē actū a bil lo actu repellere p uiā licitā. qñq3 aūt ac- cidit q ille q ponit' loco iudicis ad actum iudicādi simpl'r icōuenicēs ē. uel p cōpatio nē ad aliquā cām. Si aūt simpl'r ē icōueni ens ab officio simpl'r remouēd⁹ ē. Si aūt q̄rtū ad aliquā cām. ⁊ ad aliquā p sonā p illa causa ab illa psona recusari pōt. Est i cōuenicēs qñq3 pp defectū rōnis ut p̄pectuo furiosus. ul' pp sexū. ut femie. ul' ꝯditionē ut s'ui. uel etatē. ut ipuberes. ul' pp audit⁹ ꝺfectū. ut surd⁹. ul' loq'le. ut mut⁹. ul' pp de fectū bōi noīs. ut ifamis. De oib⁹ istis hēt 3ª. q. 7ª. Infamis. Uñ si aliqs taliū assi- gnaret' alicui p iudice re⁹ illū recusar' pos set. Si ēt accusator ei⁹ iudex eēt. q2 idē nō d3 esse accusator ⁊ iudex. 2ª. q. pª. Multi. ⁊ Itē si merito suspect⁹ ē ei. ex̄ de ap. Cū spāli. Suspect⁹ aūt pōt eē multis de cau- sis. s. si ē ei⁹ iimic⁹. Uñ iimic⁹ iudex rei esse ñ d3. 3ª. q. 5ª. c°. ult. ⁊ Itē si ē de terra adu sarij nimis et familiaris. ex̄. Ut lite. ñ ꝯ ae cedēs. 2°. et de officio iur̄. del'. Insinuante. ⁊ Itē si h3 cām ꝯsilem cum adusario ex̄ de iudicijs. Cāmq3. 2°. ⁊ Itē si ꝯsāguine⁹ adu sarij. ex̄ de appel. Postremo. ⁊ Itē si iudex grauat eū. 2ª. q. 6. Ois oppressus. Unde, ⁊ Paul⁹ cū grauaret' a iudice. Cesarē appel lauit. ut h̄r act. 25. Si tñ iudices dati sūt de assensu utriusq3 ptis ñ pñt recusari. ex̄ de cā p̄pe. ⁊ poss. Cū olim. Si aūt aliqs recusat iudicē ex cā iiusta. uel mō iiusto ē puniēdus. 3ª. q. 6ª. Oi mō. ⁊ Ad p° i opp° dō q q̄3diu iudex h3 ꝯditiōes iudici ꝯue nientes. ⁊ facit qđ facere d3. tūc assimilat' prī. nec recusari d3. s3 qñ ñ ē talis ut iudex eē debeat. uel iustitiā deserit. iā p̄rem se ñ oñdit. ⁊ pōt recusari. ⁊ Ad 2ᵐ dō q nō est sile. q2 hō in recipiēdo sacrā a fornicario q̄3diu tolerat' ab ecclīa. nec facti euidētiā h3 in nullo sibi p̄iudicat. sed freq̄nt' homo sibi p̄iudicaret. si nūq3 iudicē p uiam lici tam recusaret.

Tertio queritur

utrū accusatus possit in aliq° casu excipe ꝯtra testes. ⁊ Rñdeo q sic. Testes. n. addu cant' ad ꝯfirmationē3 ꝟitatis icerte iudici inq̄rtū iudex est. ⁊ iō ꝯ hos adductos i te stimoniū de qb⁹ ē p̄babile fm uiā q de facili declinarēt a ꝟitate pōt excipe re⁹ ad suā defensionē. ⁊ iō excipe pōt ꝯ quosdaꝫ

pp notabilē itellect⁹ defectū quo faciliter ꝑiudicarēt vitati. sicut sūt furiosi ꝛ mente capti. 3ª. q. 7ª. ifames. §. Tria. Itē minores. 14. ānis pñt repelli a testimōio ēt i cā ciuili. 4ª. q. 3ª. c°. p°. In criminali. Minor. 20. annis. 4ª. q. 3ª. Itē in testimoniū. Itē pōt excipe ꝯ quosdā pp notabilē malitiā volūtatis qua facilr̄ hoīes deserūt vitatē. ꝛ iō repellūr a testimonio de crimie cōuicti. ex̄ d testib⁹. Testimoniū. i glo. Et infames. qꝛ si bona uita defuerit fidē carebūt. extra de vbo. signi. For⁹. in fi. Itē secularis pōt excipe ꝯ illū. q cōfitetr se eiusdē criminis sociū eē. ex̄ de cōfess. c. p°. Testes tñ pñt eē socij criminis cū agitr in moduꝫ inqsitionis. qꝛ lꝫ nō faciāt plenā ꝓbatōeꝫ. faciūt tñ ꝑsūptionē. extra de testi. Q̄m. in tex. ꝛ in glo. Recipiūt ēt socij criminis ad detegendū cōspirationē. ex̄ de testi. cogēdis. Venerabilis. in tex. Sꝫ expssius i glo. ꝛ etiā ad dtegendū crimē lese maiestatis. ex̄ de cōfes. c°. p°. pp ēt malitiā heretic⁹ ꝯ catholicū testificari ñ dꝫ. 2ª. q. 7ª. Si hereticꝰ. ꝛ qꝛ hoīes ex odio nimio ꝛ amore ꝛ timore. ꝛ muneꝝ susceptiōe facilr̄ a vitate declināt. iō inimici a testimonio p exceptionē pñt repelli. 3ª. q. 5ª. Accusatores. ꝛ testes. Itē domestici ꝛ familiares. ex̄ d testi. In litteris. Itē ꝓducti de domo actoris ul' accusatoris. 3ª. q. 5ª. Accusatores. Itē pōt excipi ꝯ prēꝫ ne sit testis ꝓ filio. ꝛ eꝯ. 4ª. q. 3ª. §. Itē i criminali. ut tñ dic glo. ibi dē pōt testari ꝓ etate ul' cognatione filij. pōt ēt testari ꝓ eo in cā religiōis. 20. q. 3ª. Presens. Itē qꝛ serui metu dñoꝝ supprimūt ueritatē. iō p exceptionē pñt repelli. ex̄ de vbs. sig. Forus. tñ ut dr̄. 4ª. q. 3ª. §. Itē in criminali. Serui nūsq̄ tūc crēdēdū ē cū alia ꝓbatio ad erudiendū vitatē ñ ē. dr̄ ēt. i. e. Serui. q serui neqꝫ ꝓ dño. neqꝫ adūsus dominū. sꝫ ꝓ facto suo iterrogari pñt. ut qñ p eos dr̄ aliqd cōmodatū. uel depositū. ut dic glo. ibidē. Itē qꝛ ꝓbabile ē q nimia paupertate laborātes facilr̄ pp releuatiōeꝫ sue corpalis iopie a ueritate declinarēt ꝯ eos excipi pōt. 4ª. q. 3ª. Itē testiū. qđ nō ē intelligendū de illis paupib⁹ q uolūtarie pp deū statū paupertatis assūpserūt. qꝛ isti de illicita acceptione muneꝝ minime sūt suspecti. cū pp deū oīa reliquerūt q̄ hebant

ꝛ hr̄e poterāt. qꝛ ēt nimia mutabilitas ꝓhibet firmā adherētiā cū vitate. iō ꝯ feminas pōt excipi ut ñ sint testes i crimiali cā. qꝛ uariū ꝛ mutabile sepe iducit femia. ex̄ de vbo. signi. Forus. tñ ut dr̄. 15ª. q. 3ª. §. Ex eo. in glo. Mulier sm̄ leges si ñ sit cōdēnata de adulterio pōt testari i oī cā. nisi in ultimis uolūtatib⁹. sꝫ sm̄ canōes i nullo crimie pōt testari nisi in exceptis. sꝫ i ciuilibus causis pōt testari. Silr̄ admittitr in testimoniū cū ciuilitr agitr de crimine. ēt ꝯ clericos de adulterio ifamatos cū i modū inqsitiōis seu exceptiōis agitr. ex̄ d testib⁹. Q̄m. in tex. ꝛ expssius in glo. ꝛ. c. Tanžis. Merito ēt ꝯ illos pōt excipi q silem cām hñt cū adūsario. ex̄ de exceptiōibus. Cū eccl'a. tales eni suspecti eēnt. qꝛ testificando ꝓ cā illi⁹ suā cām magis redderēt apparētē. Viles ēt psōe ꝯ clicos i crimiali cā ad testificādū recipi ñ debēt. 3ª. q. pª. §. Qđ aūt. dr̄ nisi in exceptis crimib⁹ si de illis clici fuerit ifamati. Et nota q aliñ aliqs admittitr ad accusandū q. ñ admitteretr ad testificādū. qꝛ qñqꝫ i aliq° casu potest accusare ille cui⁹ accoꝛ repellitr. ex̄ de his q infimoniū accusare pñt. c°. ulꝫ i tex. ꝛ in glo. Sꝫ talis ad testificādū ñ admitteretr. ex̄ d testi. Licꝫ ex qdā. Cui⁹ rō ē. qꝛ ut dr̄ ex̄ d his q infimo⁹ accusar̄ pñt. c°. ult in glo. Per dictū accusatoris nulla fit cōdēnatio nisi assint legitimi testes. sꝫ ad dictū testiū qs cōdēnatr. Itē nota q aliqñ pōt aliqs denūciare. ꝛ ñ pōt accusare. ex̄ d despōsatiōe ipube. Ad dissoluēdū. ꝛ de iure iurādo queadmodū. §. ult. Testē aūt ꝓductū ꝛ ad testificādū admissū dꝫ iudex iterrogare de. io. s. de causis. psonis. loco. tpe. de auditu. uisu. scia. ꝛ certitudine. credulitate ꝛ fama. extra de testi. Cū cām in tex. ꝛ in glo. ꝛ debēt ꝯcordare testes i his q̄ in hoc vsiculo ꝯtinentr. Res. psona. loc°. gradus. sint cōsona tpus. Qđ aūt debeant ꝯcordare i re ꝛ psona ꝓbatr p hoc. q si nō ꝯcordarēt eēnt testes singulares. ꝛ tales sm̄ iura nō ꝓbāt. extra de elec. Cū dilectus. ꝛ de ꝓbatōib⁹. Licet. Qđ ēt i loco. ꝓbatur p illud qđ dr̄ Daniel. 13°. de illis senib⁹ quoꝝ unus dixit uidisse iuuenē cuꝫ Susanna sub cymno. ꝛ ali⁹ sub pino. Qđ etiā i gradu cū testificātr d parētela ꝓbatr

per illud qđ dr̃.35ᵃ.q.6ᵃ. De parẽtela.2º
Qđ etiã in tp̃e. pbatur p illud qđ dr̃.3ᵃ.
.q.9ᵃ. Nihilominus.

CIrca litteram. Alteram
istarum clauiũ.i. sciam discernẽdi ñ hñt oẽs sacerdotes. Hic ñ ẽ tenẽda magr̃i opinio. ut dictũ ẽ in q̃onib⁹. Moysen ⁊ Aaron sacerdotes. Moyses sacerdos dr̃ nõ officio ordinis. sȝ ptãte sibi cõmissa a deo q̃ Aaron ↄsecut⁹ e. cũ eẽt põtifex ãni illi⁹ pphetauit. q̃uis.n. itentio Cayphe mala fuerit. tam locutio uera fuit. ⁊ a spũ scõ mouẽte linguã nõ intẽtionẽ puersã. Judicãs alium q ẽ iudicãdus ↄdẽnat seipm̃. Si h⁰ referat ad iudiciũ q⁰ sacerdos iudicat penitẽtẽ in foro pnĩe. Planũ ẽ. Sacerdos.n. crimiosus sacr̃z pnĩe ministrãdo grauit̃ peccat. Si aũt referat̃ v̈bũ ad iudiciũ exteri⁹ nõ sic ẽ dđ ulr.q̃ iudex hñs crimẽ occultũ i dãdo iustam sñiam ↄ aliquẽ ñ cõdẽnat seipsũ. ñ tñ mox restituit i potãtẽ pstinã. s. q̃ztũ ad officij executionẽ. ⁊ ẽt q̃ p pnĩaz ñ statiz remouent̃ de lege cõi sequele peccati.

Di. xx.

SCiendum est etiã ⁊c. Supius deẗmiauit magr̃ de pñia s̃ʒ eẽ suũ. ⁊ de potãte mĩstrorum pñiaz i iungẽtiũ. Hic deẗminat de effectu remissionis ex pte suscipiẽtiũ. ⁊ diuidit̃ in.3. Pº agit de mõ remissiõis mortaliũ. 2º. uenialiũ di. seq̃nẽti. 3º. de reditu dimissorum di. .22ᵃ. Pᵃ.i.2. Pº agit đ remissiõe pccõrum. ⁊ de effectu remissiõis mortaliũ q⁰ ad deũ 2º q⁰ ad ecclãm ibi. Solet ẽt queri. Pᵃ i .3. Pº agit đ remissiõe pccõrum q⁰ ad illos q in fine icipiũt penitere. 2º. q⁰ ad illos q añ finẽ incipiũt. sȝ ñ pficiũt ibi. Si v̈o q̃ritur. 3º. q⁰ ad illos q iiunctã sȝ ñ cõdignã pñiaz pficiũt ibi. Si v̈o querit̃ de illo. Illa ps q̃ ibi icipit. Solet ẽt queri. diuidit̃ i .4. Pº agit de effectu remissiõis pccõrũ q⁰ ad satisfactiõis ipositionem. 2º. q⁰ ad absolutionẽ ibi: Sciẽdũ est. 3º. q⁰ ad absoluẽtis potãtẽ ibi. Nõ tñ dȝ. 4º. q⁰ ad absolutiõis susceptionẽ ibi. Si aũt q̃ritur.

CIrca hanc di. querẽdũ ẽ pncipalit̃ de. 5. Pº. de pnĩa illorum q in articulo mortis icipiũt penitere. 2º. de pena purgatorij. 3º. đ ualoris idulgẽtiarum q̃ztitate. 4º de his q̃b⁹ ualet. 5º. de his q pñt eas dare. Circa p^m querũt̃.3ᵃ. Pº. utrum aliq̃s i articulo mortis p⁰ penitẽs possit digne penitere. 2º. utrum tali dbeat sacerdos aliquã satisfactionẽ iponere. 3º. utrum alius possit pro alio satisfacere.

PRimo ostendo q̃ aliq̃s in articulo mortis p̃mo penitẽs nõ potest digne penitere. Aug. i li⁰ de lapsu mũdi s̃mone.24º. uersus finez. ⁊ est de pe. di. .7ᵃ. §. q̃zq̃z. Et recitat magr̃ in lr̃a hui⁹ di. .c⁰.p⁰. Si uis agere pniam qñ iam peccar̃ nõ potes. peccata te dimiserũt. nõ tu illa. Sed nemo põt digne peniteṙ nisi dimittat peccata. Itẽ de pñijs di.7ᵃ. §. Hoc aũt. ⁊ recitat magr̃ in lr̃a hui⁹ di.c⁰.p⁰. Nullus expectet qñ peccare nõ põt: arbitrij.n. querit deus libertatẽ ut deleṙ possit cõmissa. nõ necessitatẽ. Cũ g⁰ ibi loquat̃ de illis q in articulo mortis penitent. uidet̃ q̃ eorũ pnĩa nõ sit libera. sȝ necessaria. ⁊ q̃ homo p eã ñ ↄsequat̃ peccatorum remissionẽ. Cõtra. Sacrificiũ uespⁱnũ in lege erat acceptabilius. ut pȝ leuit. 6º. ⁊ recitat magr̃ in lr̃a huius di.c⁰.p⁰. sed pñia serotina significata est p sacrificiũ uespⁱnũ s̃m glo. sup illud psal. Eleuatio manuũ mearũ sacrificium uespⁱnũ. g⁰ penitẽtia in fine uite dignior est q̃z alia pnĩa. Ad istã q̃onẽ fueṙt uel sũt quidã heretici dicẽtes hoiem ñ posse digne penitere postq̃z ẽ i lecto mortis. si añ pniam nõ icepit. sȝ hec opinio ẽ pniciosa heresis ↄ sacrã scripturã. latro.n. cui dixit xp̃us. Hodie mecũ eris in paradiso. ut habet̃ Luce.23º. erat in cruce sicut i lecto mortis qñ penituit. ⁊ ẽt est heresis illa ↄ rõnẽ. q̃ q̃zdiu hõ est in hac uita usũ retinens li.ar. sicut põt se a deo auertere ex defectibilitate ppria. ita põt se ad deũ cõuertere digne cũ auxilio diuine gr̃e. Dicẽdum g⁰ ad q̃onẽ q̃ homo in articulo mortis q̃zdiu usum retinet li.ar. põt penitere digne. tunc.n. est penitẽtia digna cum penitens efficacit̃ dolet de preteritis. ⁊ ppo nit cauere a mortalibus futuris. ⁊ confiteri uere. ⁊ satisfacere pro posse. ⁊ q̃ ad hec

oīa principaliter moueat̄ p amorē bonita
tis diuine. Hos aūt oēs mot⁹ mētis pōt
hr̄e ille q in hora mortis incipit penitere.
q̄uis sit difficile. ⁊ qn̄ hoc accidit est spe-
ciale bn̄ficium diuine mīsicordie. ⁊ sic pce
dunt ar^a ad ptē pmā. ↄcludūt. n. bene q̄ ē
piculū in expectādo. ⁊ difficultas hn̄di ue
ram pn̄iam illi q usq̄ tūc noluit penitere.
Ad ar^m ad ptē ↄam dō q̄ q̄uis ↄtinger̄
possit qn̄q̄ꝫ. q̄ pn̄ia tarde icepta melior sit
aliqua alia pn̄ia festina. tn̄ simplr̄ meli⁹ est
penitere cito q̄ꝫ tarde. tū qꝛ ē securi⁹. tum
qꝛ talis pn̄ia ceteris parib⁹ plus hꝫ de ra
tione uolūtarij. Un̄ p sacrificiū uespertinū
nō significabat̄ pn̄ia tarde icepta. sed cito
incepta. usq̄ꝫ tamen in fine pseuerans.

Secundo queritur

utrū peītēti ī articl'o mortis ↄbeat sacerdos ali
quā satisfactionē iponere. Rn̄deo q̄ nō.
qꝛ nō ē in statu in q° possit facere pn̄iam
exteriorē. sꝫ interiorē tm̄. ↄꝫ tn̄ sibi penam
pccō debitā manifestare dicendo. Si esses
sau⁹ tātā pn̄iam deberes facere. ⁊ ↄꝫ istā ī
tunatio fieri p modū cuiusdā ↄsolatōis re
ducēdo sibi ad memoriā magnitudinē di-
uine mīsicordie remittētis pccā p solā pe
nitentiā intīorē. q̄uis hō ñ possit extīorez
facere. talis. n. pene māifestatio excludit̄ de
spationē. ⁊ pmouꝫ pn̄iaꝫ iteriorē. Huic ↄ-
cordat qd dr̄. 26^a. q. 7^a. c. p°. ⁊ recitat ma
gister ī lr̄a hu⁹ di. c°. 4°. Ab īfirmis ī pi-
culo mortis positis pura ē ingrēda ↄfessio
peccatoꝝ. nō tn̄ iponēda ē illis q̄ꝫtitas pe
nitentie. sed innotescenda.

Tertio queritur

utrū ali⁹ possit satisfacere p alio. Et uī q̄
ñ. 2°. Coꝝ. 5°. Oēs nos manifestari oꝫ an̄
tribunal xp̄i ut recipiat unusq̄sq̄ꝫ p̄pa cor
poris put gessit siue bonū siue malū. Itē
psal'. Ad deū. tu reddes unicuiq̄ꝫ iux̄ opa
sua. Itē pncipalior ps satisfactiōis ē ī cō
tritiōe. sꝫ null⁹ pōt p alio ↄteri. qꝛ tūc pec
cator adult⁹ saluari posset sine p̄pa ↄtri-
tione. g° null⁹ pōt p alio satisfacere. Itez
null⁹ pōt alteri mereri p̄miū uite et̄ne. g° a
siū nec remissionē debite pene. Itē. si ali⁹
obligat se ad satisfaciēdū p alio. nō pp h°
statim euolat ali⁹. ⁊ tn̄ uī q̄ euolaret si sa
tisfactio alteri⁹ p ip̄o sufficeret. Contra
Gal'. 6°. Alt̄ alterius onera portate. ⁊ sic
adiplebitis legē xp̄i. Itē. 26^a. q. 7^a. c. p°.
dī q̄ si īfirm⁹ migrauerit or̄onib⁹ amico
rū ⁊ el'aꝝ largitiōib⁹ pōdus pn̄ie subleuā
dū ē. Itē xp̄s satisfecit p pccis n̄ris. cum
g° nos sim⁹ corpis mystici xp̄i mēbra. uī
q̄ possum⁹ ⁊ debem⁹ ñ tm̄ satisfacer̄ p no
bis. sꝫ ēt p alijs. Rn̄° satisfactio ē ppter
duo. s. ad faciēdū emendā p pccō. ⁊ ut sit
medicamtū ↄ sequelas pcci. q duo icludūt̄
in descriptiōe satisfactiōis supius posita
que ē peccatoꝝ causas excidere. ⁊ eis adi-
tū non īdulgere. Quātū ad effectū 2ꝫ. un⁹
nō pōt satisfacere p alio. qꝛ caro unius ñ
domat̄ p ieiuniū alterius. nec p el'aꝫ ⁊ ora
tionez unius. alter ad bona filia assuescit.
nisi p accidēs inq̄ꝫtū aliq̄s p bōa opa que
facit p alio pōt sibi mereri de cōgruo au
gmentū gr̄e qua facilius assuescit ad bo-
num faciendū. ⁊ malū uitandū. sꝫ hec sub-
uentio nō ē p modū satisfactiōis. sꝫ meriti
Quātū aūt ad pmū effectū. unus pōt pro
alio satisfacere utroq̄ꝫ ex̄nte in charitate.
⁊ debitore p se satisfacere nō potēte ī hoc
uita. ⁊ obseruata debita pportione pene.
Opus. n. factū a nō ex̄nte ī charitate non
est satisfactoriū p aliquo. et q̄ꝫdiu nō ē in
charitate opus factū ab illo nō ē satisfac-
toriū. qꝛ solis amicis dei bōa facta ex cha
ritate cōicari pn̄t q̄ꝫtū ē ex debito. q etiaꝫ
satisfacere pōt p seip̄m ī hac uita. ⁊ ñ uult
uere penitēs nō ē. ⁊ iō opus qd aliq̄s facit
p isto nō satisfacit p pena istius q̄uis se
ip̄m possit iuuare p modum meriti de cō-
gruo. ⁊ qꝛ ceteris pibus magis satisfacto
riū ē p penitēte op⁹ factū ab ip̄omet q̄ꝫ ab
alio. sicut efficaci⁹ cetīs parib⁹ meret̄ hō
sibi q̄ꝫ alij. iō pportionalr̄ ↄꝫ eē maior pe
na in satisfaciēte p alio q̄ꝫ illa q̄ sufficeret
alij. si satisfaceret p seip̄o. charitas tn̄ sa-
tisfaciētis p alio ī tm̄ posset exceder̄ cha-
ritatē illi⁹ p quo satisfacit. q̄ nō oporte-
ret ip̄m ad satisfaciēdū p alio soluere pe-
nā maiorem q̄ꝫ ali⁹ soluisset si satisfecisset
p seip̄o. qꝛ tāto magis op⁹ ē satisfactoriū
ceteris parib⁹ q̄ꝫto ex maiori charitate p
cedit. Ad p^m. et. 2^m. in opp^m dō q̄ ppria
opa hoīs dicūt̄ dupliciī. aut uere. s. illa q̄
ip̄emet facit. aut interp̄tatiue. s. illa q̄ facit

alius ꝑ alio. Uel pōt dici q̄ hoc itelligēdū ē de opib⁹ ordinatis ad p̄miū substātiale. qꝺ unus nō pōt alij mereri et de opib⁹ q̄bus hō meret̄ dānatione eternā, quā unus alij mereri nō pōt. Ad 3ᵐ. ꝺꝺ q̄ hic loq̄mur de satisfactiōe ſm q̄ distinguit̄ contra contritionē q̄ contritio est necessaria ad remissionē offense. Ad. 4ᵐ. ꝺꝺ q̄ nō est simile q̄ p̄miū uite eterne mēsurat̄ ſm q̄titatē charitatis. ⁊ actū uolūtatis iteriorū elicitorū ex charitate. que nullus purus homo alij potuit unq̄ de cōdigno mereri ꝓpter excellentiā amicitie diuine. sed solutio pene nō est res tāti p̄cij. ⁊ ideo concessū ē ut unus ꝑ alio soluere nō potēti possit soluere. ex̄m. Si homo ē alicuius īimic⁹. ⁊ debet eidē. 100. grossos. talis pōt illud debitū ꝓ eo soluere qui ip̄m nō posset amicū ei⁹ facere uel amicitiā augere. Uel pōt dici ad arᵐ ⁊ clarius. q̄ si homo nō pōt mereri ꝓ se p̄miū uite eterne. meritū xp̄i sibi subuenit mediāte sacri baptismi susceptōe. ut p̄z in puulis. Si potest mereri. quod pōt ōis habēs usum li. ar. cum adiutorio dei. tunc enī non est rationabile q̄ alius possit sibi mereri ip̄o nolente. sicut nec alius satisfacere pōt pro alio potente uł satisfacer̄ nolente. Ad. 5ᵐ. dicendū q̄ si unus obligat se ad satisfaciendū pro alio nō stati ē ꝓp hoc debita pena soluta. ⁊ iō ali⁹ nō euolabit quousq̄ pena soluta fuerit. Si autē queras utrū iste satisfaciēdo ꝑ alio ēt satisfaciat pro seipso. uī aliq̄bus q̄ non. q̄ tūc tāta pena q̄ necessaria eēt ꝑ uno sufficeret pro duob⁹. ⁊ pari rōne ꝑ tribus uel quattuor. ⁊ sic deinceps qꝺ esset contra iustitiā. tū iste satisfaciēdo ꝑ alio meretur sibi augmētū substātial̄ p̄mij. qꝺ multo pl⁹ ualet q̄ remissio pene. Et si dicas q̄ hō n̄ possit mereri ꝑ alio q̄n p̄ncipali⁹ mereat̄ ꝑ se quomō pōt satisfacere ꝑ alio q̄n ēt satisfaciat ꝑ se. R̄ndeo q̄ p̄miū substātiale ē bonū cōe qꝺ p coicationē nō minuit̄. s; remissio pene bonū ꝓpriū ē. bonū autē proprīū plurib⁹ coicatū minus cuilibet efficitur. Mihi aūt uī̄ q̄ q̄uis ille q satisfacit ꝑ alio illud opus nō sit ex debito satisfactoriū ꝑ seip̄o. ē tū ſm aliq̄d ꝑ seip̄o satisfactoriū ꝑ diuinā misicordiā. uł ſm alios q̄uis non sit satisfactorium pro seip̄o per modum solutionis per quem modum est satisfactorium ꝑ alio. est tamen satisffactorium pro seipso per modum meriti de congruo.

Consequenter

queritur de. 2º. p̄ncipali. Et circa hoc queruntur. 3ᵃ. Pᵒ utrū pena purgatorij sit grauior qualibet temporali pena. 2º. utrū satisfactoria. 3º. utrum per ministerium demonum infligatur.

Primo ostendo

q̄ pena purgatorij non sit grauior q̄libz t̄p̄ali pena. ſm Phi. 2º. de aīa. Actus actiuorū sūt in patiēte ⁊ disposito. s; coniunctū ex aīa ⁊ corpe ē magis dispositū ad patiendū q̄ aīa sepata. g° magis affligit̄ homo a nocuo ī hoc mūdo q̄ aīa ī purgatorio. Itē ignis cōflagratiōis q p̄cedet iuditiū purgabit quos īueniet purgādos. s; eius duratio lōge erit minor q̄ duratō ignis purgatorij. g° ꝟtus sua in affligēdo erit maior. aut aliq sine sufficiēti punitiōe transirent. Itē aīe in purgatorio cū cognoscāt se ⁊ habitus q sūt in se. in se uidēt habitū charitatis. ⁊ se uidēt in statu ī quo illum p̄dere n̄ p̄nt. g° se uidēt a diuina amicitia separi nō posse. ⁊ ex consequēti certe sūt q̄ habebūt uitā eternā. s; cū tali certitudīe nō uī̄ posse eē tanta pena. sicut pōt eē cū talis certitudinis carētia; g° in hac uita ī qua hoīes nō sūt certi de hn̄da uita eterna pōt eē maior p̄ea q̄ purgatoria. Cōtra. magister in littera huius di. cº. pº. ⁊ ē de pe. di. 7ᵃ. §. Hoc aūt. dicit de igne purgatorio. q̄ ⁊ si eternus non sit. miro tamē modo grauis est. excellit. n. omnē penam quā unq̄ passus est aliquis ī hac uita. nūq̄ in carne tanta inuenta est pena l; mirabilia martyres passi sint tormenta. Itē Agazel. 5. li. phisi. cº. 4º. dicit de purgatoria pena. q̄ est cruciatus ineffabilis. s; omnis pena huius uite est ineffabilis. g° grauior est pena purgatorij qualibet alia t̄ēporali pena. Respondeo q̄ pena causat̄ dupl̄r. s. ex absētia bōi amati. ⁊ p̄ñtia mali oditi. ⁊ utroq̄ mō p̄ēa purgatorij maior

est qualibz pena tpali.aie.n.i purgatorio
qa motus earũ non retardaẽ mole corpis
uehemẽtissime desiderãt cũ deo pfecta frui
tiõe ꝯiungi.ꝛ iõ ex hu⁹ fruitiõis ꝯtrictio
nis absẽtia uehemẽtissime affligũẽ.maxie
cũ tps uideant aduenisse q° cũ deo pfecte
eẽnt ꝯiuncte.si dũ erãt in corpib⁹ penam
suis pccis debitã psoluissent.qa et pena ñ
tñ ẽ lesio.sz lesiõis apprehẽsio.uel ex tali
apprehẽsiõe causata. iõ tãto ceteris pib⁹
pena ẽ maior.q̃to apphẽsio lesiõis ẽ for
tior. aie aũt i purgatorio fortioris sunt
apphẽsiõis q̃z dũ erãt i corpib⁹.Un̄ sicut
dicit Agazel.5.li.phi.c°.4°.In h° mundo
aia ñ sentit cruciatũ suũ.qm̄ pp occupati
onẽ sui circa corp⁹ ẽ.Sic q occupat⁹ i bel
lo ul'in piculo ñ pcipit laborẽ suũ. ꝛ ideo
si iferẽs lesionẽ eẽt eq̃le iferẽtib⁹ lesionẽ i
h° mũdo adhuc pena sensus i purgatorio
lõge eẽt maior q̃libet pena in h° mũdo.cũ
g° ignis affligẽs aias in purgatorio ma-
gis sit actiu⁹ igne nr̄o. q est iter alia elem̄
ta max° ẽ afflictiu⁹.nulli dubiũ põt eẽ qn
pena purgatorij sit longe grauior q̃z aliq̃
pena i h° mũdo.Hic aũt supponim⁹ aiaz
posse pati corpali igne.qd̄ ꝛ p quẽ modũ
inferi⁹ declarabiẽ deo dãte.cũ de pena dã
natorũ ageẽ.Ad p° i opp° dr̄ q̄ sola le
sio ñ sufficit ad penã sensus.sz reqriẽ lesi
onis apphẽsio. q maior ẽ in aia sepata q̃z
corruptibili corpori iuncta.ꝛ pterea q̃z
uis ꝯiunctũ sit magis dispositũ ad pati-
endũ passiõe abiiciẽte a substãtia.ñ tñ ex
h° seqtur q̄ sit magis dispositũ ad patiẽ
dũ simplr.ꝛ pterea ut dictũ ẽ iferẽs passi
onẽ aiabus i purgatorio magis actiuũ ẽ
q̃z quocũqz iferẽs purgatiõez i h° mundo.
Ad 2°.ur̄ bñ ꝯcludere.breuitas.n.puni
tiõis illoꝝ q p illũ ignẽ purgabũẽ recõpẽ
sabiẽ p itensionẽ acerbitatis. Ad.3°.dr̄
q̄ q̃uis aie i purgatorio certe sint de ha
bẽda uita et̃na q̄ certitudine ꝯsolãẽ.tñ ex
forti apphẽsiõe dãni ex dilatione uehemẽ
tissime affliguntur.

Secundo queritur

utrũ pena purgatorij sit satisfactoria.Et ur̄ q̄
ñ.Nulla pena ẽ satisfactoria nisi uolũta-
rie assũpta.ul' tolerata. sz pena quã susti-
nent aie i purgatorio ñ ẽ ab eis uolũtarie
assũpta neqz tollerata.qz ab illa desideraẽ
liberari.g° ñ ẽ p eis satisfactoria. Itẽ sa
tisfacere est mereri remissionẽ pene.sz aie
in purgatorio sũt extra statuz merẽdi.g°
sũt extra statũ satisfaciẽdi. Cõtra pena
debita ñ remitteẽ sine aliqua satisfactiõe.
sz si null⁹ satisfaceret p illis q sũt in pur
gatorio in hac uita.tñ p illã penã ad ulti
mũ liberarẽẽ ab obligatiõe pene peccato
debite.g° illa pena ẽ satisfactoria. Itẽ oĩs
pena patiẽẽ ab exũte in charitate tollera
ta ẽ satisfactoria.sz aie in purgatorio sũt
in charitate.ꝛ patiẽẽ illã sustinẽt penam.
g° ẽ p eis satisfactoria. Rñdeo q̄ debitor
a suo debito põt duplr liberari.Uno mõ
cũ soluit debitũ.alio mõ cũ creditor acci
pit illud qd̄ sibi debitũ ẽ debitore irreq
sito.Ad silitudinẽ modi pmi liberaẽ hõ a
pena peccato debita illã exoluẽdo p penã
uolũtarie assũptã. ꝛ hoc ẽ satisfacere ple-
ne ꝛ pprie. Ad silitudinẽ mõi secũdi libe-
ranẽ aie decedẽtes cũ grã ab obligatione
pene peccatis debite p penã quã i purga-
torio sustinẽt patiẽt.talis tñ pena non ita
pprie dici põt satisfactoria.sicut illa que
uolũtarie est assũpta. ꝛ ideo parꝫ de pena
quã homo uolũtarie assumit in hoc mũ-
do liberat eũ a magna portione illi⁹ pene
que ẽ in purgatorio. Ad pmũ dicẽdũ q̄
ẽ uolũtarie tollerata.qz sciũt eã esse iustã.
ꝛ qz plus uolũt illã penã sustinere q̃z ppe
tuo dei uisiõe carere. ad quã sciũt se non
posse ptingere manẽte in eis obligatione
ad penã. Ad.2°.dr̄ q̄ aie in purgatorio
q̃uis sint extra statũ merẽdi augmentuz
grẽ.nõ tñ sũt extra statũ merẽdi liberatio
nem ab obligatiõe pene.accipiẽdo mereri
p patiẽẽ sustinere penã p quã liberãẽ ab
obligatione pdicta. Ad ar^m ad ptẽ sam
dr̄ q̄ bñ ꝯcludãt q̄ illa pena inq̃tũ ẽ ab
eis patiẽẽ tollerata aliquo mõ rõnẽ satis
factiõis hꝫ inq̃tũ p eã liberãẽ ab obliga
tione pene debite p pccis.ꝛ hoc est uerũ.

Tertio queritur

utrũ pena purgatorij p ministeriũ demonũ
infligatur.Et uidetur q̄ sic. conuenienti-
us est bonos hoĩes affligi per malos an
gelos q̃z bonos p bonos.sz bon⁹ angel⁹ fe
cit emarcesceẽ neruũ femoris Jacob.ut hr̄

Gen.32°.g° uṝ q̄ mali ãgeli affligãt aĩas in purgatorio. Itẽ mali angeli affligunt bonos hoĩes ĩ hac uita. ut pȝ Job.2°. g° a fiti affligũt aĩas ĩ purgatorio. Itẽ magr̃ di.47°.c°.ult. dic q̄ habebũt tortores in pena quos hũerũt incẽtores ĩ culpa. Cõtra. ñ decet illũ q de aliq° iuste triũphauit postea puniri p ipm. sȝ aĩe q̄ sũt ĩ purgatorio iustitie adherẽdo diabolũ uicerũt. g° ñ eẽt ɔueniẽs q̄ punirẽt misterio eorum. Itẽ illã penã demões sciũt ĩdubitãt esse ad utilitatẽ eorȝ q puniũt. sȝ demões ñ q̄runt utilitatẽ aĩaȝ. sȝ dãnũ. g° uṝ q̄ a ĩc ĩ purgatorio nõ puniũt misterio demonũ. Rñ° q̄ q̄zuis boni angeli ꝛ mali assistãt morĩetib⁹ boni ad adiuuãdũ. mali ad nocẽdũ ĩ ꝑit. ꝛ ad uidẽdũ si aliq̄d hũt ĩ eis. Un̄ ꝛ legit̃ in uita beati Martini. demõez dũ moriebat̃ astitisse. ꝛ q̄zuis p bonos deducãt̃ ad locũ pẽalẽ forte ɔcomitãtib⁹ malis libẽt aspiciẽtib⁹ penas eorȝ q̄zuis nihil ualeãt in eis se posse hr̃e. tñ ĩ loco penali nõ puniũt̃ misterio demonũ. ut bñ oñdũt rõnes ad ꝑtẽ faȝ adducte. nec misterio bonorũ angeloȝ. sȝ sola diuĩa iustitia ignem purgatoriũ sicut ĩstrumentũ applicãte ad punitiões eaȝ. Ad p⁹ ĩ opp⁹ dõ q̄ magis ẽ ɔueniẽs bonos hoĩes ĩ hac uita affligi a bonis angelis. q̄ñq̄z ad cautelã ɔ aliq̄d futuȝ malũ. sicut angelus fecit emarcescere neruũ femoris Jacob ad p̄cauendũ motib⁹ ɔcupiscẽtie q̄z in alia uita bonos affligi a malis quos uicerũt. Ad 2⁹ dõ q̄ nõ ẽ sĩle. q̄z ĩ hac uita durat pugna ĩt̃ malũ angelũ ꝛ bonũ hoĩez. ꝛ exercitãt̃ boni hoĩes p angelos malos. Ad 3⁹ dõ q̄ illud ṽbũ magr̃i ĩtellĩgẽdũ ẽ de dãnatis ꝛ p tempore ante iudiciũ.

Onsequenter queritur

d 3°. ꝑncipali. ꝛ circa h° q̄rũt̃ 3ª. p° utrȝ indulgẽtie q̄s dat ecclã aliq̄d ualeãt. 2° utrȝ tãtũ ualeãt quãtũ sonãt. 3° utrũ ualeãt aliquibus post hanc uitam.

Rimo ostendo q̄

indulgẽtie p̄dicte nihil ualeãt. q̄z inutilis est symoniaca donatio. sȝ ĩ istis idulgẽtijs dãt̃ spũalia p tp̄alib⁹. ut p ecclĩjs ꝛ hospitalibus ɔstruẽdis. dare aũt spũale p temporali symoniacũ est. g° tales ĩdulgentie ĩutiles sũt. Itẽ inferior nõ põt absoluere a pena ĩposita a sup̄iori. sȝ deus cũ p contritionẽ penitẽtis remittit ei culpaȝ. ꝛ obligationẽ pene eterne. obligat ipȝ ad aliquã tp̄alẽ pẽaȝ. g° illã p ĩdulgẽtias datas a p̄latis ecclĩe ñ põt remitti. Cõtr̃ª ecclĩa errare nõ põt. Un̄ Luce.22°. dicit dñs Petro. Ego rogaui p te ut nõ deficiat fides tua. Cũ g° tota ecclĩa affirmet tales indulgentias ualere. ɔcedẽdũ ẽ q̄ ualent. Ad istã q̄õnẽ dixerũt q̄dã istas ĩdulgẽtias ualere in foro ecclĩe remittendo penas taxatas a iure uľ a iudice. ñ tñ aliq̄d remittendo de pena a deo taxata. Sȝ ɔ ẜm illam opinionẽ. indulgẽtie simplr̃ magis nocerent q̄z ualerẽt. q̄z absoluẽdo a penis satisfactorijs ad penas purgatorij q̄ sũt grauiores trãsmitterẽt. iõ simplr̃ dõ ẽ q̄ indulgentie si dant̃ ab illo q põt eas dare. ꝛ ex rõnabili cã. s. p utilitate ecclĩe ualẽt dispositis faciẽtib⁹ illud q̄d ɔtinet̃ ĩ forma ĩdulgẽtie. p eas. n. remittit̃ aliq̄ portio pene a deo taxate. hoc aũt facer̃ põt ecclĩa. q̄z hoc facit ex diuĩa auctoritate. thesauȝ enĩ meritoȝ. s. xp̄i ꝛ martyrũ ꝛ cõfessorũ. ꝛ uirginũ recõmẽdauit ecclĩe dispẽsãdũ. cũ ecclĩe in p̄latis tradidit claues regni celorũ. meritũ. n. passiõis xp̄i sufficiens fuit p solutione oĩum penarum nr̃is peccatis debitarũ. uoluit tñ ad bonuȝ nr̃m nos adultos p aliqua obseq̄a pẽalia fieri pticipes illius meriti. Ad p⁹ in oppositũ dõ q̄ nõ dãt̃ spũalia p tp̄alibus nisi p acciñs. cum enĩ dant̃ indulgẽtie p ecclĩjs uľ hospitalibus cõstruẽdis nõ dantur ut in illis tẽporalibus sistatur. sed ꝑpter utilitatem spũalem cõseq̄ntem. Unde nõ dant̃ p temporalibus nisi inq̄ztũ ordinãt̃ ad spũalia. Ad 2⁹ dõ q̄ inferior bene põt absoluere a pena ĩposita a sup̄iori auctoritate ipsi⁹. Uel põt dici q̄ p̄latus dans indulgentias a penis a deo taxatis non absoluit. sed de thesauro ecclĩe illas soluit. Sacerdos aũt in foro penitentie p uirtutem sacramenti potestate clauium a deo sibi data partem penitentie a deo taxate remittit.

Ecundo queritur

utrum indulgentie tantum ualeant quantum sonāt. Et uī q̄ nō. q2 tūc tm̄ ualerēt danti unum denariuz q̄ztum danti.100. libras. 7 uenienti uisitare locū scm̄ d̄ ppe sicut de longe. cum i indulgentijs ɔtineatur q̄cūq3 dederit eliaz suā p tali facto. uł uisitauerit talē locū scm̄ hebit tm̄ de idulgētia. Itē cū dāti eliam p tali fcō ɔcedit̄. 3ª ps remissiōis pene sue. tūc dādo unū denariū. 7 alia uice aliū. 7. 3ª uice aliū liberaretur a tota pēa pcc̄is suis debita. qd̄ uī absurdū. Cōtra Job. 13°. Nūq3 de° idiget nr̄o mēdacio. q. d. n̄ g° p q̄cūq3 utilitate n̄ dz hō mētiri. g° tm̄ ualēt idulgētie q̄ztum eccl'ia dic eas ualere. Ad istā qōnē dicūt qdā q̄ tātū ualēt q̄ztū sonāt. Ita q̄ si q̄3 daoz eq̄lif diuitū. quoz un° dat unū denariū. ali° decē. ille q min° dat obtinet remissionē pene uni° āni. sicut ille q plus dat. nec pp h° seq̄t q̄ tm̄ remittat̄ uni de pēa a deo taxata q̄ztū alij. q2 pena uni° anni i hac uita n̄ tm̄ ualet illi q eā facit ex miori charitatis feruore. 7 remissaz sicut illi qui eā facit ex maiori 7 aspaz. Cū aūt dr̄ i forma idulgētie quēlibz dantē eliaz suā p tali fcō remissionē hr̄e pene uni° āni sic itelligēdū ē q̄ hēat r̄missionē tāte pene a deo taxate. q̄zta remitteref et p pnia uni° āni quā faceret i hac uita. Cū g° illi q pl° dat 7 ex maiori feruore r̄ndeat ann° efficacio rus pnie q̄z illi q min°. plus sibi remittit̄ d̄ pena a deo taxata q̄z alij. 7 tm̄ cuilibz ualz unū annū pnie i hac uita. Alijs uī d̄d ad qōnē q̄ cuilibz dāti eliaz suā dat̄ remissio intēsiōis pene āni uni°. n̄ tm̄ equalr̄. sz ille q pl° dat cet'is pib° pl° obtiet de itēsiōis remissiōe. ita q̄ si ponāt̄ duo i oib° pares obligati ad morādū p ānū unū i purgatorio. Si p idulgētia uni° āni un° dat denariū unū. 7 ali° decē q̄bz p totū ānū illū i purgatorio min° pniet̄. sz ille q d̄dit decē min° q̄z ille q n̄ d̄dit nisi unū. ita q̄ erit aleniatio pene s̄m datoz pportiōez. Sed d̄ h° ē. q2 tūc p idulgētias n̄ remitteret̄ pene q̄ztitas extēsiua. sz itēsiua. 7 iō mihi uī d̄d ad qōnē q̄ q̄ztū ad remissiōez extēsionis pene pares sūt. ille q min° dat. 7 ille q pl°. si h° ɔtinet̄ i forma idulgētie. Sz q̄ztū ad remissiōez intēsiōis pene. 7 q̄ztū ad sui dispositiōez ad recipiēdū augm̄tū grē ipa

res sūt. q2 de illis duob° pl° ɔseq̄t ille qui pl° dat. nisi i casu i q° min° datū eēt mai° p cōpatione ad dātē q̄z mai° datū p cōpatione ad dātē. sicut pz i paupcula de q̄ dicit dn̄s. Mar. 12°. q̄ pl° miserat i gazophilatiū q̄z oēs alij. 7 s̄m uias tactas patet solutiones ad argumenta.

Tertio queritur utrū idulgentie ualeāt aliq̄b° p° hāc uitā. Et uī q̄ sic. q2 oēs aie sācte. aut sūt d̄ ecc̄ª triūphāte. aut militāte. Sz aie exn̄tes in purgatorio sācte sūt. nec sūt de eccl'a triūphāte. q2 i illa nulla ē pena. g° sūt de eccl'ia militāte. sz oib° h̄ntib° graz i eccl'ia militāte psūt idulgētie. g° psūt illif q sūt i purgatorio. Itē meritū ecc̄ qd̄ p idulgētias dispēsat̄ mai° ē q̄z meritū uni° singl'aris psōe. sz meritū singularif psone suffragat̄ exn̄tib° i purgatorio. g° multo forti° illis ualēt idulgētie. Itē idulgētie psūt illis q faciūt illud qd̄ i forª idulgētie ɔtinet̄. sz exn̄tes i purgatorio orāt p utilitate ecc̄ p q̄ dant̄ indulgētie. g° psūt illis. Cōtra d̄ pe. di. pª Si cui. §. Alij. eo. Dn̄s par ius soluēdi uoluit eē 7 ligādi. sz p̄lati ecc̄ nō pn̄t ligare illos q sūt i purgatorio. g° nec pn̄t eos soluere. qd̄ tn̄ nō eēt si illis pdessēt idulgētie. R̄n° q̄ idulgētie nō psūt illis q n̄ sūt de iurisdictiōe illi° q eas ɔcessit. ex̄ de pe. 7 re. Qd̄ aūt. nec illis q nō faciūt illd p q° dant̄ idulgētie q̄uis hēant uolūtatē faciēdi. q̄uis. n. q̄ztū ad p̄miū eēntiale nō potenti opari uolūtas r̄putet̄ p fcō. n̄ oz h° eē uez q̄ztuz ad qd̄libz p̄miū accn̄tale. Unde nec p facto reputat̄ q̄ztū ad remissiōē pene p idulgētias obtinēda. Illi q sūt i purgatorio nō sūt sub iurisdictiōe p̄latoz ecc̄. qd̄ satis dat̄ itelligi cū dixit dn̄s Petro. Qd̄cūq3 solueris sup t'rā. addēdo. n. Sup terrā. uī referre collatiōez hui° ptātis tm̄ sup uiuētes hac uita mortali. si pn̄e et facere saltē de lege cōi illd̄ qd̄ ɔtinet̄ in lr̄a idulgētie. q2 7 si orātib° p aliq° pncipe. uł aliq° sp̄ali negocio ecc̄ ɔcedāt̄ idulgentie. tm̄ illi q sūt i purgatorio hoc nesciūt nisi ex sp̄ali reuelatione. 7 si scirēt q̄zuis orarēt. nō tn̄ eēt eis penal' orō sicut ē exn̄tib° in mortali uita. Un exn̄tib° i purgatorio n̄ psūt idulgētie directe. idirecte

tñ eis ꝓsūt inq̄ʒtū exñtes in hac vita faciunt ꝑ eis illud qð ɔtinet̃ ī forma idulgentie. max^e si det̃ idulgentia sub hac forma: Quicūqʒ fecerit h^o uł illud sibi ꝑ se. uł ꝑ p̄re suo defūcto. uł alia pſōa ī purgatorio exñte dam^9 tot dies idulgētie. sʒ sic scdm quosdā adhuc ñ ꝓsūt eis nisi p modū suffragij. q2 ñ p modū auctoītatis quā p̄lat^9 hēat sup eos. ⁊ ad h^o ēt ut sic ualeant eis coopat̃ for^a idulgētie p̄dicta. q2 alias ut uł qbusdā hō ñ possʒ fructū sue idulgentie ī aliū trāsferre. q2 ei^9 nō ē applicare ad aliquā ītentiōeʒ ecclie. p quā cōicāt̃ merita ecc^e. ex qb^9 ualēt idulgētie. ⁊Ad p^m dð q̄ illi q̄ sūt ī purgatorio cū ecc^a militante aliq^o mō cōicāt ī pena cū triūphāte ī īpossibilitate peccandi cū utraqʒ ī charitate. ⁊ iō q2 ɔiūcti sūt cū militāte ecc^a p chaītatē ⁊ maxīe auxilio īdigēt. q2 ñ sūt ī statu ī. q^o pñt penā assūere uolūtariā. p quā citi^9 admitterēt̃ ad uisionē beatā. iō ecc^a pōt eos iuuare cōicādo eis meīta uiuoꝝ. ñ tñ p modū auctoritatis p quā directe iuuāt̃ illi q̄bus directe ꝓsūt idulgētie. ⁊Ad 2^m dð q̄ ñ plus ɔcludit nisi q̄ idulgētie pñt ꝓdeē p modū suffragij ɔcurrēte ad h^o uolūtate idulgētias dātis cū uolūtate recipiētis ⁊Ad 3^m solutū ē ex dictis ī q̄ōne. ⁊Et p̄terea p̄ter facer̃ illud qð ī idulgētia ɔtinet̃. reqrit̃ q̄ faciēs sit de iurisdictiōe dātis idulgētiā. ⁊Ad ar^m ad p̄tē aliā dð q̄ ñ pl^9 ɔcludit. nisi q̄ idulgētie ñ ꝓsūt eis directe. sed ex h^o ñ seqt̃ q̄n eis pñt ꝓdesse p modū suffragij. ut ostsū ē. Aliq tñ dñt q̄ sic sunt medij int̃ eccliam triūphātē ⁊ militātē. q̄ ita p̄lati ecclie medio mō se hñt ad eos. q2 illos de militāte ecc^a pñt ligare ⁊ soluer̃. illos de triūphāte. nec ligare. nec soluere. illos de purgatorio ñ pñt ligare. pñt tñ eos soluere cōicādo eis suffragia ⁊ idulgētias concedendo. si tamē uiui ꝑ eis faciāt qð in forma indulgentie cōtinetur.

Consequenter q̄ritur

de 4ª ꝓncipali. Et circa h^o q̄runt̃. 3^a. ⁊p^o utꝝ ualeāt exñtib^9 ī pccō mortali. ⁊2° utꝝ religiosis. ⁊3° utꝝ p̄latis qui eas ɔcedunt.

Primo ostendo q̄ ua

leāt exñtib^9 ī pccō mortali. q2 mai^9 ē alicui grāʒ īpetrare q̄ʒ remissiōeʒ pene ɔcedere. sʒ uir sanct^9 aliqñ meret̃ pccōri grāʒ. g^o multo forti^9 p̄lat^9 pōt sibi p̄tē pene remittere ɔcedēdo idulgētiā. ⁊Cōtra ītētio ꝓncipis sapiētis nō ē ut thesaur^9 suus p suū mīstrū dispēset̃ suis īimicis. cū g^o dispēsatio facta p mīstros ecc^e discordās ab ītentiōe dei sit īutilis. ⁊ magis debeat dici dissipatio q̄ʒ dispēsatio ñ ꝓsūt idulgētie exñtib^9 ī mortali pccō. cū tales dei sint īimici ⁊Rñ^o q̄ ñ pōt fieri remissio pene manēte culpa. ⁊ iō cū p idulgētias ñ remittat̃ culpa exñtib^9 ī mortali pccō ñ remittit̃ eis p idulgētias aliqd d̄ pena. Si tñ aliqs exñs in mortali pccō facit illud qð ɔtinet̃ ī for^a idulgētie prudēt̃ facit. q2 bona facta ī peccato mortali aliq^o mō pccōrē disponūt de cōgruo ad pñiam. ⁊ illa mediāte ad susceptionē remissiōis pccōꝝ p diuinā misericordiā. ⁊Ad ar^m ī opp^m dð q̄ ñ ualet. q2 illa īpetratio grē ē p meritū ɔgrui. sʒ satisfac^o d̄ pēa fit p meītū ɔdigni. Uñ exñti ī charitate faciēti qð ɔtinet̃ ī for^a idulgētie dbet̃ remissio pene. q̄ ī for^a indulgētie ē ɔcessa.

Secundo queritur

utꝝ indulgētie ualeāt religiosis. ⁊Rñ^o q̄ sic. si faciūt illud ꝑ q^o dant̃ idulgētie. ⁊ hoc facere pñt. q2 q̄ʒuis ñ hēant ꝓpriū nec ꝑ uolūtate sua possint claustrū exire ad uisitandū alia loca sancta. supioꝛ tñ pōt eis dare licentiaʒ aliqd dādi. ⁊ loca scā uisitādi.

Tertio queritur

utꝝ idulgētie ualeāt p̄latis q̄ eas ɔcedūt. Et uł̃ q̄ ñ. q2 null^9 hʒ potātē absoluēdi se ipsū. sʒ si dātib^9 idulgētias ꝓdessent ille idulgētie ad remissionē pene dātes eas seipos possēt a pēa absolnere. ⁊Cōt^a si ñ ꝓdessent eis peioris eēnt ɔditiōis q̄ʒ alij. qð incōueniēs ē. ⁊Rñ^o q̄ p̄lat^9 sibi ipi ñ pōt indulgētias dare p^o ⁊ ꝓncipalr̃ ⁊ directe. sʒ idulgētiā alijs datā ipe ēt sub eadē for^a uti pōt. ⁊ sic sibi. sic alijs ꝓdest ad alicui^9 ptis pene remissionē. ⁊Ad ar^m ī opp^m dð q̄ q̄ʒuis p̄lat^9 ñ possit seipm absoluere directe. pōt tñ indirecte īq̄ʒtū alij pōt ɔcedere potātem p quā ab illo pōt absolui.

Consequenter queritur

de .5°. ꝑncipali. Et circa hoc q̄rūt .3. P° utꝝ mal⁹ ep̄us possit dare īdulgētias. 2° utꝝ aliqs n̄ ep̄us. 3° utꝝ qlibet p̄latus.

PRimo ostendo ꝙ malus ep̄us n̄ pōt dare īdulgētias. q2 nullus sapiēs dn̄s cōmittit īimico suo potātē dispēsandi suū thesauꝝ. s3 mal⁹ ep̄us ē īimic⁹ dei. cū3 g° deus sit sapiētissim⁹ dn̄s malo ep̄o talē potātē n̄ ɔmisit. Itē mai⁹ ē īdulgentiā dare q̄3 recipe. s3 mal⁹ ep̄us manēs mal⁹ n̄ pōt īdulgentiā recipe. g° nec dare. Cōtra mai⁹ ē absoluere in foro pn̄ie seu ɔsciē. cū p talē absolutōez n̄ tm̄ r̄mittat᷑ aliqd de pena. s3 ēt qn̄q3 remittit᷑ culpa. s. cū absolued⁹ ē attrit⁹ n̄ ɔtrit⁹ q̄3 īdulgētias dare p q̄s n̄ remittit᷑ nisi pena. s3 mal⁹ ep̄s pōt absoluere ī foro pn̄ie. g° multo fortius īdulgētias dare. Rn̄° ꝙ mal⁹ ep̄s pōt īdulgētias dare. q2 n̄ facit īdulgētias ꝺ ꝓprio merito q° ꝑnat᷑ p mortale pecc̄m. s3 ꝺ thesauro eccl'e cui⁹ pecc̄m sibi n̄ abstulit dispensatiōez. Ad p^m ī opp^m dō ꝙ maior ē v̄a qn̄ inimic⁹ pōt thesauꝝ dispēsare ꝑter dn̄i itentiōez. mal⁹ aūt ep̄us ꝑter ītētionē dei sp̄ualē thesauꝝ eccl'e dispēsare n̄ pōt. Uñ si n̄ ɔcordat diuīe intētiōi sua dispensatio nulla ē. Unde nec bonus. nec mal⁹ indulgētias ɔcedere pōt nisi ex rōnabili cā. Ad 2^m dō ꝙ q̄n̄s īdulgētiā dar᷑ mai⁹ sit q̄3 r̄cipe maioritate auctoītatis. ɔ° tn̄ ē loqn̄do ꝺ maioītate utilitatis. pecc̄m v° mortale facil⁹ īpedit utilitatē q̄3 auctoritatē.

SEcundo queritur utꝝ aliqs n̄ ep̄us possit īdulgētias dare. Et v̄r ꝙ n̄. q2 p īdulgētias tm̄ remittit᷑ de pena. uel pl⁹. q̄ztū p absolutiōez ī foro pn̄ie. sed null⁹ n̄ sacerdos pōt absoluere ī foro pn̄ie. g° nec īdulgētias dar᷑. Cōt^a electi ī ep̄os ɔfirmati pn̄t dare īdulgētias. q̄ zuis adhuc n̄ sint sacerdotes. Rn̄° sicut sup⁹ dictū ē. n̄ sacerdotib⁹ ɔpetere pōt potās iurisdictiōis. cū g° dare īdulgētias cōpetat alicui p potātē iurisdictiōis aliqs n̄ sacerdos pōt ɔcedere īdulgētias. Ad ar^m in opp^m dō ꝙ oīb⁹ ꝑēsatis simpl'r dignior ē absolutio ī foro pn̄ie q̄3 illa q̄ fit p ɔcessionē indulgētie. q2 p illā n̄ tm̄ remittit᷑ ps pene. s3 ēt culpa. si aū n̄ ē remissa. ⁊ ille disposit⁹ ē q recipit absolutionē. Uñ hec potās respicit ordinē ⁊ iurisdictiōez ī foro pn̄ie. remissio aūt culpe maior ē q̄3 remissio pene. nec tn̄ ɔcedendū ē ꝙ sēp plus r̄mittat᷑ de pēa p īdulgētias q̄3 p absolutiōez ī foro pn̄ie. q2 frequenter est econtrario.

TErtio queritur utꝝ qlib3 p̄lat⁹ possit īdulgētias dare. Et uī᷑ ꝙ sic. q2 qlibet p̄lat⁹ pōt ɔcedere pticipationē bonoꝝ ɔgregationis sue. g° a fili pōt ei⁹ merita p īdulgētiam alijs cōicare. Cōtra solis ep̄is ꝑmittit᷑ a iure īdulgentias dare. ul' electis ī ep̄os. Rn̄° ꝙ illi soli pn̄t īdulgētias dare qb⁹ dispēsatio thesauri eccl'e cōmissa ē. ⁊ s̄m mēsurā cōmissionis sue. ⁊ q2 uicario xp̄i cōmissa ē plenitudo potātis a xp̄o. ex̄ de pe. ⁊ re. Cum ex eo. iō dare pōt īdulgētias p eccl'iaꝫ totaꝫ militātē. tātas q̄tas sibi placuerit. dū tam assit rōnabilis cā. Alij aūt tm̄ hn̄t de hac potāte. q̄tū eis a uicario xp̄i ɔcessū ē. ipse aūt p ius cōe h° n̄ ɔcessit nisi ep̄is. ul' electis in ep̄os ⁊ suis legatis. ⁊ iō nulli alij īdulgētias pn̄t dare nisi ex sp̄ali cōmissiōe. nec pn̄t legati dare īdulgētias nisi ī ꝓuincia sua. nec ep̄i nisi ī suo ep̄atu. archiep̄i tn̄ pn̄t eas dare in ep̄atib⁹ suffraganeoꝝ suorū. ex̄ de pe. ⁊ re Nostro. isti tn̄ ī dedicatiōe basilice. siue dedicet᷑ ab uno ep̄o. siue a plib⁹. n̄ dbēt extēder᷑ īdulgētiā ultra annū. neq3 ī āniūsario dedicatiōis ultra .40 dies. ex̄ de pe. ⁊ re. Cū ex eo. limitata. n. ē eis potās a papa ne p īmoderatas ɔcessiones claues eccl'e ɔtēnerēt᷑. ⁊ pn̄tial' satisfactio eneruaret᷑ eɔ°. Ubi ꝓus. Ad ar^m ī oppositū dō ꝙ n̄ ē sile. q2 cōcessio pticipationis bonoꝝ fit p mutuā charitatē. s3 donatio īdulgētie p auctoritatē. Uñ qlibet pōt alteri pticipatiōez suoꝝ bonoꝝ ɔcedere. s3 non indulgentiā dare debitorum suoꝝ. Utꝝ aūt ql3 sacerdos penitētē ī articl'o mortis possit absoluer᷑ ab oī pccō. ⁊ oī excōicatiōe sup⁹ uisū ē. Utꝝ aūt ille uist⁹ q añ mortē fecit totā pn̄iaꝫ sibi a sacerdote iūctā miorē debito p⁹ ea ī purgatorio puniat᷑ sup lr̄e expōnē poteris īuenire.

CIrca lr̄aꝫ. n̄ ꝑsūim⁹. q2 bn̄ hic

exit. h° dr̄ ad notādū difficultatē hn̄di cō dignā pn̄iaȝ illi q usqȝ ad articulū mortis distulit pēitere. Peccare n̄ potes. h° ītellr̄ de pccīs ī opib⁹ extiorib⁹ q̄ hō n̄ pōt face re ī articulo mortis instāte. Quacūqȝ die inuocet᷑ de⁹ assit. h° n̄ intellr̄ de inuocatiōe q̄ ē ex timore pene pncipalr̄. sed ex amore iustitie arbitrij. Querit libertatē. h° ideo dic. qa q̄uis ī illo q expectauit peniter᷑ q° usqȝ mors īstat. remaneat arbitrij liber/tas. tn̄ inest sibi ad penitēdū de maxīa dif ficultas. Quedā pccā mortalia ī pn̄ia fiūt uenialia. h° iō dictū ē. qa hō ꝺ ill᷑ p pn̄iaȝ obtinet ueniā. si n̄ sufficit dolor inrior sil᷑ cū pena iniūcta addet deus penā. Cōtra si sacerdos iniūgit penitēti penā maioreȝ debito. penitēs si pōt tener᷑ soluere illā. g° a silī si iniūgit minorē debito. penitēs dȝ eē simplr̄ qetat⁹ si soluit eā. R̄n° q; si sa cerdos iniūgit penā n̄ recōpensātē penaȝ a deo taxatā s̄m iudiciū sue iustitie tēpatuȝ dulcedine mīsicordie penitēs residuū ex/soluet p⁹ hāc uitā. Si aūt iniūgit penā recō pensantē q̄uis absolute sit mior q̄ȝ illa ad quā obligat᷑ ī purgatorio. n̄ simplr̄ qetar᷑ penitēs si exoluit eā. nec ē incōueniens. ut supi⁹ dictū ē q; minor pena ī hac uita re/cōpenset ī diuīa acceptatiōe maiorē penā in alia uita. Ad ar^m dd q; q̄uis ille cui ī iūcta ē pena minor ꝺbito teneat᷑ ad eā ex/plendā ī foro eccl'e. ī foro tn̄ dei nō tener᷑ nisi ad ꝯdignā. Un̄ si moriat᷑ expleta ꝯdi/gna ad residuū n̄ tenet᷑. Testimōia eis fide liū ꝯstātiū pdesse debēt ꝛ q̄uis loqtur in plurali. tn̄ uni soli credit᷑ ī hnc m^a. qȝ h° n̄ cedit ī piudiciū alicu⁹. 26^a. q 6^a. His q ī īfirmitate. ī glo. ꝛ ar^m ad h°. de ꝯse. di. 4^a. Cū itaqȝ n̄ dȝ p̄sbyt᷑. logt᷑ ꝺ pub^e pēitēte. qȝ pn̄iaȝ ab ep̄o iniūctā n̄ pōt sine eo p̄sbr̄ relaxare nisi ī articulo necessitatis. Puella rū tn̄ ꝯsecratio ꝯsulto ep̄o p p̄sbyteꝝ fieri ualet. h° ītellīḡdū ē s̄m antiquā ꝯsuetudīeȝ aliquaꝝ eccl'iaꝝ q̄ mō non tenetur.

Di. xxi

SOlet etiam queri. ꝛc. Supi⁹ determinauit magr̄ de modo remissionis mortaliū. Hic determinat de mō remissiōis uenialiū. ꝛ diuidit᷑ ī. 2. p^s. determinat de remissiōe uenialiū post hāc uitā. 2°. ꝺ eoꝝ r̄missiōe ī hac uita ibi. p^a h°. p^a ī. 4. p^s ōn̄dit q; q̄dā pccā p⁹ hāc uitā remittūt᷑. 2°. q; qdā citi⁹. qdā tardi⁹ purgāt᷑ ibi. In illo aūt. 3°. ōn̄dit q̄ fiūt illa pccā q̄ ī purgatorio purgāt᷑ ibi. Hic obij cit᷑. 4°. ōn̄dit q; hec purgatio n̄ tm̄ quā/tū ad penā. sȝ ēt q̄ȝtū ad culpaȝ intellr̄ ibi. Sȝ forte. 2^a. ps pncipal᷑ diuidit᷑ ī. 2. p° determinat de gn̄ali ꝯfessiōe. 2°. ꝺ sigilli cō/fessiōis obs̄uatiōe ibi. Caueat aūt. p^a. in. 2. p° ōn̄dit q̄ ꝯfitēda sūt. 2° que confi/tenda non sunt ibi. Sicut autem.

CIrca hanc di. ē q̄rēdū de. 5. pnci/palit᷑. p° de purgatorio. 2°. de his q̄ ibi purgāt᷑. 3°. de gn̄ali ꝯfessiōe. 4°. de sigil li ꝯfessiōis obs̄uatiōe. 5°. de obs̄uatiōe secreti ex pte penitētis. Circa p^m q̄runt᷑. 4. p° utꝝ sit ꝯsonū diuine iustitie aliq̄s aīas cū charitate a corpib⁹ r̄cedētes ī pur gatorio puniri. 2°. utꝝ ꝺ purgatorio ali⁹ alio citi⁹ liberet᷑. 3°. utꝝ ad purgatiōem aīaꝝ sit aliqs loc⁹ spālr̄ ꝺputat⁹. 4° utꝝ ille loc⁹ sit totū spaciū usqȝ ad orbeȝ lune.

PRimo ostendo q; n̄ ē ꝯsonū diuīe iustitie aliquā aīaȝ a corpe ī charitate recedentē ī purgatorio puniri. Apoc. 14^a. di. de illis q moriūt᷑ ī dn̄o. Q ꝺ amō iā dic spūs ut r̄qescāt a laborib⁹ suis. qꝺ ueꝝ n̄ eēt si ꝯsonū eēt diuīe iustitie aīas taliū ī purgatorio puniri. Itē aīe maloꝝ stati descēdūt ad īfernū p diuinā iustitiā. g° silr̄ ꝯsonū ē diuīe iustitie. ut aīe bonoꝝ sine aliq̄ pena stati ascēdāt ī celū. Itē n̄ ē aliqꝺ pccm̄ tā graue ꝛ grande q; p penas hic īflictas n̄ possit totalr̄ ī hac uita expia ri. si tn̄ patiēt᷑ sustineat᷑. sȝ mors ē max^a pe naꝝ g° si penitēs eā sustiet patiēt᷑ p eā to talit᷑ purgat᷑. Cōtra magr̄ in p̄cedēti di. c°. p°. ꝛ ē de pn̄ia di. 7^a. c°. Hoc aūt. prius purgādus ē igne purgatiōis q ī aliud se/culū distulit fructū ꝯuersiōis. Itē magr̄ ī lr̄a huius di. c°. p°. exp̄sse ponit quosdam aīas p⁹ hāc uitā ī purgatorio puniri. R̄n̄ deo q; aīaꝝ decedētiū a corpib⁹ ī charita te. quedā ī hac uita totā penā debitā exī le uerūt. ꝛ tales puniri ī purgatorio nō esset

ꝯsonū diuīe iustitie. Vñ tales statim cū sūt a corporalibꝰ sepate admittūt ad etñe ui te uisionē ꝛ fruitionē. Alie sūt q̄ totā penā sibi debitā i hac uita ñ expleuerūt. ꝛ tales puniri pꝰ hāc uitā ꝯsonū est diuīe iustitie. nō tñ etñā pena. s3 purgatoria. ex quo eni3 cū charitate recedūt eas etnalit puniri ñ eēt diuīe iustitie ꝯsonū. q2 digne sūt uita eterna. ꝛ q2 adhuc ad aliquā penā obligate sūt diuīe iustitie. cōsonū ē ut pus illa3 sustineāt q̄3 gaudiū etñe uite recipiāt. cum illo. n. gaudio non pōt stare obligatio ad aliquā penā. Ad pᵐ i oppᵐ dō q2 illa auctoritas itell'gēda ē aut de illis q totā penitentiā suā in hac uita expleuerūt. aut de illis postq̄3 a pēa purgatoria liberate sūt. Ad 2ᵐ dō q2 ñ ē silē. q2 pccm̄ mortale ñ cōpatit secū aliqd meritū q retardet aīā a suo descēsu in ifernū. s3 charitas secū cōpatit aliqd retardatiuū ascēsiōis aīe i paradisū. q2 secū ꝯpatit ueniale culpā. et obligationē ad aliquā penā. Ad 3ᵐ dō q2 pena mortis natural. cū sit debita p pccō originali. ñ satisfacit p pena debita pccō actuali. q̄uis pēa mortis molēt illate quā hō patient ꝛ ex charitate sustinet p deo totaliter satisfacere possit.

Secundo queritur utrū de purgatorio aliꝰ alio citiꝰ liberetur. Et uidet q2 ñ. q2 sm̄ illā pportiōem q culpa excedit culpā, una pēa purgatorij excedit aliā in acerbitate. g° ad h° q2 pene sint iuste o3 q2 sint eq̄les in duratiōe. Itē q̄uis pmia i padiso sint ieq̄lia in itensiōe. tamē equant in duratione. Similiter pene inferni inequales sunt in intensione. equales tamen in duratione. g° a sili pene purgatorij q̄uis sint ineq̄les i intēsiōe. debent esse eq̄les in duratiōe. Cōtra Agazel li°. 5°. phisi. c°. 4°. loquēs de penis aīa3 pꝰ hanc uitā dicit. q2 citius uł tardius pena remouet sm̄ q2 dispositiōes pp q̄s puniūt sunt fortes uł debiles. ꝛ cū i eodē loco añ ūba pdicta pōat pēas aliqua3 aīa3 ñ finiēdas. uī q2 ūba pdicta de penis purgatorij intelligāt. Rñdeo q2 duo ꝯsiderāt in pccō .s. magnitudo ꝛ radicatio. dicūt g° aliq q2 magnitudini offense rñdet itēsio acerbitatis pene. ꝛ radicatiōi pcci pene duratio. ꝛ ideo i purgatorio ñ tm̄ sūt pene ineq̄les i intēsiōe. s3 et in duratiōe. S3 ꝯ hūc modū soluēdi sic pōt argui. Possibile ē ut minori pccō homo fortiꝰ ꝛ diutiꝰ adhereat q̄3 maiori. ꝛ sic ꝯtingere poss3 ut penitens diutiꝰ careret uisiōe diuina p pccō miori q̄3 p maiori. Cū g° carētia uisiōis di ad tps sit maior pena q̄3 pena ignis ad tps. sicut simplicit maior ē ubi ē sine fine ut in dānatis q̄3 pena ignis eterni. posset ꝯtingere ut simplicit magis puniret penitēs i purgatorio p pccō miori q̄3 p maiori. qd irrōnabile ē. uī g° mihi dō q2 oībꝰ pensatis q pccm̄ aggrauāt. cuiꝰ mōi sūt fortit ꝛ diu adherere pccō. ꝛ plura alia p maiorē pccō debet uere penitēti maior pena i intensiōe. ꝛ i duratiōe. Vñ magr̄ in p̄nti di. c°. 2°. Post hāc uitā icredibile ñ ē nōnullos fideles p ignē quēdā purgatoriū q̄3to magis minꝰue bona peñia dilexerūt. tanto tardius citiusq3 saluari. Qd et inuit aplꝰ p° Cor. 3°. cōpando purgāda ligno. feno. stipule. q nō eque diu remanēt i igne. Ad pᵐ in oppᵐ dō q2 sm̄ illā pportiōe3 qua culpa excedit culpā in grauitate. pensatis oībus q culpam aggrauāt. grauitas pene ꝯstituta ex pene intēsiōe ꝛ duratiōe simul excedit i purgatorio pene alteriꝰ grauitatē. Ad 2ᵐ dō q2 nō ē silē. ga charitas bonoꝝ. ꝛ culpe dānatoꝝ nūq̄3 delebunt. ꝛ iō pmia bonoꝝ. ꝛ pena dānatoꝝ ñ finiēt. sed dispositio pp quā aīe puniūt in purgatorio ñ ē in eis imobilit radicata. nec eq̄lit. ꝛ iō citiꝰ a qbusdā q̄3 ab alijs remouetur. Arᵐ ad ptē aliā gr̄a cōclusiōis pōt cōcedi. q̄uis Agazel errauerit i hoc q2 i aīalibꝰ pꝰ hanc uitā penā ñ posuit nisi causatā ex uehemēti ꝯsiderio delectatiōis. q accipit i tpalibꝰ mediāte corpe sicut istrumēto ad quā attigere ñ pñt pp carētiā istrumēti

Tertio queritur utrū ad purgatiōe3 aīa3 sit aliqs locꝰ deputatꝰ spālr. Rñ° sicut p3 p ea q dcā sūt li°. 3°. di. 22ª. articlo. 2°. i iferno sūt q̄ttuor loca se hñtia s3 supiꝰ ꝛ iferiꝰ. In illo loco maxᵉ ifimo sūt dānati p pccō actuali. In illo q ē imediate s illū sūt dānati p solo peccato originali. In loco qui consequenter est supra illum sunt aīe q purgantur.

ga ibi de lege cōi purgāt. q̄uis aliq̄ alibi purgent ex aliq̄ cā speciali. s. ut uiuentibus aliqd nūciēt. ul ut suffragia p se īpetrēt. et ut patiēdo ubi peccauerūt dei iustitiam aliqb⁹ sensibili⁹ māifestēt. In 4º. loco mō nō sūt aliq aīe. sz an̄ xp̄i aduentū ibi erant aīe scōx patrū. q̄ p̄niaz suā in purgatorio expleuerāt. et ille q̄ recedētes a corpe nihil purgab^e portauerāt. Hu° tn̄ 2º. li°. d sac. pte. 15ª. c°. 7°. negare vr̄ aliquē unū locuz determiatū eē purgatiōi aīax dicēs. pbabili⁹ eē ut i his potissimū locis singule penā sustinere credāt i qb⁹ culpā cōmisert. sicut multis sepe documētis ē pbatū. alia vo si q̄ sūt hax penax loca nō facile ē assignari. Ex dcis pz solutio ad q̄ōnē q̄rtā

Consequenter querit

d. 2º pncipali. Et circa hoc querūt. 4. pº utx aliq pccā uenialia p⁹ hāc uitā remittant q̄tū ad culpā. 2º utx ad r̄missiōez sufficiat pena purgatorij sine motu ɔtritionis. 3º utx aliqd pccm̄ ueniale pūiat eīna pena. 4º utx p lignū. fenū. et stipulā intelligantur pccā uenialia.

Primo ostendo q̄ ali

q pccā uēialia p⁹ hāc uitā n̄ r̄mittūt q̄tū ad culpā. Hu°. 2º. li°. de sacra. pte. 15ª. c°. 13°. Nemo speret qd hic neglexit cū obierit apud dn̄z pmereri. Itē facili⁹ ē peccare q̄z a pccō resurgere. sz aīe recedētes a corpib⁹ cū charitate āpli⁹ nō pn̄t peccare. gº nec a pccō ueniali resurgere. Item Dam. li°. 2º. c°. 4º. qd ē hoīb⁹ mors. h° ē angelis casus. q2 p⁹ casū n̄ ē angelis pnia. gº a sili nec aiab⁹ sepatis. Contra pccm̄ uēiale sil' pōt stare cū charitate. gº pōt eē q aīa recedat a corpe cuz utroqz. aut gº illa aīa i ppetuū carebit uita glīe. qd eēt iniustū. aut remittet illud pccm̄ ueniale. Rn̄º q sicut dic magr̄ hui⁹ di. c°. 3º. aliqua pccā uenialia remittūt p⁹ hāc uitā. n̄ tantū quātū ad penā. q2 sic ēt remittūtur mortalia mlta inq̄tū postq̄z i hac uita remissa sūt q̄tū ad culpā. pcā. eis debita soluūt in purgatorio. sz ēt q̄tū ad culpā. nō sic itelligēdo. q sine pnia p ignē purgatoriū cōsūūt. sicut p ignē ɔsūūt argēti rubigo. sz q2 p penā iuuāt aīe ad penitēdū de uenialib⁹. de qb⁹ in hac uita nō penituert et p charitatē. cū q̄ a corpib⁹ recesserūt earū pnia forāt et acceptat. et sic uēiales culpe eis remittūt. Un̄ opinio dn̄ium aīas nō posse recedere a corpib⁹ cū charitate. et aliq° pccō ueniali sil' ē. q2 ut ipsi dicūt. q oē pccm̄ de q° hō n̄ penitet an̄ egressū aīe a corpe i ipo egressu fit mortale. n̄ idē in nūero. sz q2 nō penitēs i statu tali d oī pccō tā mortali q̄z ueniali saltē i generali mortale ɔtēptū icurrit. falsa ē. pōt. n. ɔtingere q hō in charitate exn̄s obdormiat i aliq° pccō ueniali. de q° nūq̄z penituit. nec in spāli. nec in generali. et q sic dormiens moriat. Cū gº i dormiēdo hō nullū mortale ɔtēptū possit incurrere. planū ē aīam isti⁹ a corpore recedere cū charitate. et ueniali pccō sil'. Preterea cū ueniale peccatum sil' stare possit cū charitate. si moriēs usū libe. ar. hn̄s ex carnis fragilitate. si nō penitēs de aliquo ueniali peccato. uere tn̄ penitēs de oī mortali peccato. n̄ uideo ratione q̄re talis debeat incurrere cōtēptuz mortale. cū nō adhereat alicui rei includēti auersionē a deo. nec corrūpenti formale pncipiū spūalis uite. qd ē charitas. Ad pᵐ in opp^m dd q ibi Hu° loqtur de moriente in mortali pccō. talis. n. hic nō meruit ut digne possit postea penitere. sz aīa recedēs cū charitate. et aliquo pccō ueniali simul hoc meruit. ut post hāc uitā de illo pccō digne penitere possit. Ad 2ᵐ cuz dicit q facilius ē peccare q̄z a pccō resurgere. et c. dico q de mortali pccō uex ē tā in hac uita q̄z in alia. quia in hac uita a tali peccato resurgere ē difficile. in alia ē impossibile. Sed non sic dd de ueniali peccato. q̄uis. n. in hac uita facilius sit uenialiter peccare q̄z de ueniali peccato uere penitere. nō tamē sic dd est post hanc uitam p cōpatiōnē ad aīam que a corpore recedit cū charitate. sicut. n. illa que sine charitate recedit pōt male uelle. et de mala uoluntate digne penitere non potest. sic p cōtrarium ita nō pōt male uelle. et de inordinato actu uoluntatis ueniali tamē quē habuit in hac uita digne penitere pōt. Ad 3ᵐ dicendum q illud simile non ualet nisi q̄tum ad animas que recedunt a corporibus cum mortali peccato. ille enim que

cū solo ueniali recedūt mortue ñ sūt. neqȝ uenialiť peccare ꝓprie dr̄ cadere. qꝛ p solū ueniale nō cadit aīa ī spūali uita. Ex dictis. pȝ solutio ad qōnem pām.

Tertio queritur

utrū aliqͦd pccm̄ ueniale puniať eterna pena. Et uideť q̄ ñ. Sicut se hȝ culpa ad culpam. ita pena ad penā. sȝ culpa mortal' in infinitū excedit ueniale. gͦ pena sibi debita excedit penā pccō ueniali debitā ī infinitū. nō in itensiōe. qꝛ oīs pena ē īfinita īcensiue. gͦ ī duratiōe. sȝ ꝑm Phi. gͦ. phisi. Omne minꝰ īfinito ē finitū. gͦ nullū ueniale pccm̄ puniť eterna pena. Itē pꝰ hanc uitā ꝓ equali pccō ñ puniť unꝰ magis q̄ȝ alius. qꝛ sicut dr̄ act. io. nō ē psonaꝝ acceptor deus. sȝ aīe recedētes cū charitate. ⁊ cū uenialibꝰ pccīs simł. nō puniūť ꝓ illis uenialibꝰ pena et̄na. gͦ siłr nec aīe recedētes sine charitate. Nulla gͦ aīa ꝓ pccō ueniali puniť pena et̄na. Cōtra ut supius ōnsū ē di. io^{a}. pccm̄ ueiale adiūctū cū mortali remitti ñ pōt sine mortali. sȝ peccatū mortale in alia uita nō pōt remitti. gͦ nec ueniale adiūctū mortali. sȝ durante culpa durabit pena. gͦ ꝓ ueniali ōiūcto mortali puniūť aīe dānate pēa eterna. Rn̄deo q̄ nulli pccō ueniali p se ōbeť pena et̄na. qꝛ simul pōt stare cū formali pncipio spiritualis uite. qͦd ē charitas. Un̄ ab eterno bono ñ separat q̄uis ad talē sepationem disponat. p accn̄s tn̄ multa pccā uenialia puniūť eterna pena eo q̄ sunt in subiecto carente charitate. ⁊ in actu. ⁊ ī potētia. sine qua nullū pōt remitti pccm̄. ⁊ iō qꝛ diuina iustitia exigit ut manēte culpa maneat pena. eoꝝ pena ē et̄na. Un̄ talia uenialia ꝓprie loquēdo ligno. feno. stipule. non cōpanť. Aliq tn̄ dicūť q̄ deus pōt a dānato extorquere totā penā suis pccīs uenialibꝰ debitā sine remissiōe cuiusl bȝ culpe. unde dn̄t q̄ ueniale. nec p se. nec p accidens puniet̄ pena et̄na a iudice īflicta. qꝛ pena q̄ ē in remorsu ōscie oȝ durare durāte culpa. neqȝ pōt dici q̄ dānati soluāt penā suis pccīs uenialibꝰ debitā. seu q̄ satisfaciāt. sicut nec in hac uita obligatꝰ ad aliquā penā quā malis gratibꝰ eiꝰ iudex iuste extorquet ab eo pōt dici soluere illam penā. uel satisfacere. Sȝ hec opinio ē ō cōmunē doctoꝝ opinionē. ⁊ ēē ō rōnē. qa cū deus penā nō acceptet. nisi acceptet sustinentē penā. sicut nec opa bona. nisi ꝑpātē acceptet. q̄ȝdiu patiēs penā deo accepꝰ ñ est. pēa sua ñ ē deo accepta. tā q̄ȝ sibi satisfactoria. qa nō ē sibi accepta p cōpatiōeȝ ad sustinētē. q̄ȝuis sibi sit accepta p ōpatiōnē ad ieipsū iuste eā pccōri īfligentē. hoc est dictu q̄ accepta ē deo sub rōne q̄ iusta est. ⁊ q̄ȝdiu pena illiꝰ q peccauit ñ ē digna acceptari a iudice ut satisfactoria in toto nec ī pte semp pccōr remanet debitor pene. Ad pͫ in oppͫ cū dr̄ q̄ sicut se habȝ culpa ad culpā. ita pena ad penā. ⁊ c̄. dico q̄ ueꝝ ē p se. nō tn̄ oȝ hoc semp eē ueꝝ p accn̄s. ⁊ ego bn̄ cōcedo penā eternā ñ deberi pccō ueniali p se. Ad 2ͫ. dō q̄ sicut in hac uita sine acceptiōe psone ꝓ equali pccō diutiꝰ puniť unꝰ q̄ȝ aliꝰ ꝓpter diūsā ōditiōem subiecti. sic ī alia uita fieri pōt. qa aīa cū charitate recedēs a ueniali purgari pōt. recedēs ṽo sine charitate ñ pōt.

Quarto queriť

utꝝ p lignū. fenū. ⁊ stipulā ītelligāť pccā uenialia. Rn̄deo q̄ ꝑm sniam magr̄i huiꝰ di. c. pͦ p legnū. fenū. ⁊ stipulā ītelligunť uenialia pccā p quādā silitudinē. qa uenialia ī eodͦ subiecto cū charitate exn̄tia pn̄t p ignem purgatorij ⁊ spūalē ignē charitatiś dilectiōnis ōsumi. sicut lignū fenū. ⁊ stipula ōsumūtur p ignē. ⁊ qa tardius cōsumiť lignū q̄ȝ fenū. ⁊ fenū q̄ȝ stipula. iō p lignū significanť uenialia grauiora. p fenū media. p stipulā miora. huic ōcordat glo. pͦ. Coꝛ. 3ͦ. sup illud ṽbū. lignū. fenū. stipulā. dicens. Lignū. fenū. stipulā edificāt. q ⁊ si aliena nō rapiūt. rebus tn̄ īfirmitati ōcessis aliq̄ dilectiōe. supple obliqua īherēt qui ſcōm suos amādi hic modos. diutiꝰ ut lignū. uł minus. ut fenū. uł minimū ut stipula. ignē sustiebūt. ⁊ q hec deo ñ ꝑponūt salui erūt p fundamētuȝ. q ṽo hec deo ꝑponūt non supedificāt. sed destruūt fundamentū.

Consequenter

qri tur de. 3ͦ. pncipali. Et circa hoc q̄rūť. 4. pͦ utrū p ōfessionē generalē deleantur pccā uenialia. 2ͦ utrū illa confessio sit sacrm̄:

3° utrum mortalia oblita deleant̃ p illã ꝯfes
sionẽ. 4° utrum peccet confitens confitẽdo
peccata que nõ fecit.

PRimo ostendo ꝙ per
cõfessionẽ generalẽ nõ delentur peccata ve
nialia. sine gñali cõfessione possunt venia-
lia remitti p cõtritionẽ. ꝛ sine cõtritione ñ
pñt remitti p gñalẽ cõfessionẽ. g° nõ remit
tuntur p generalẽ cõfessionẽ. sed p cõtritiõ
nẽ. Item qñq3 aliqua peccata venialia p
generalem cõtritionẽ ñ remittũt̃. ut sũt il-
la in qbus remanet volũtas hitualiter. sed
ad remissionẽ veniali plus valet gñalis cõ
tritio q3 general' cõfessio. g° sũt aliqua pec
cata venialia que p generalẽ cõfessionẽ nõ
remittũtur. Itẽ Jo. i pᵃ. cano. c°. p°. Si di
xerimus ꝙ pccm̃ non habemus nos ipsos
seducimus. ꝛ veritas in nobis nõ ẽ. cũ ergo
multi faciãt cõfessionẽ generalẽ mortalib'
carentes. si p illã cõfessionẽ remitterẽt̃ ve
nialia. tales oĩ peccato carerẽt. g° p eã ve-
nialia nõ remittũt̃. Cõtra s3 p eã nõ re-
mittũtur venialia multo minus mortalia.
g° frustra fieret cũ p eã nullũ peccatũ re-
mitteret̃. Item potentior videt̃ ad remis
sionẽ pccõꝝ venialiũ generalis cõfessio q3
aspersio aque benedicte. vel epal' bñdictio.
sed peccata venialia dñtur remitti p asper
sionem aque benedicte: de consecra. di. 3ᵃ.
Aquam. ꝛ epalẽ bñdcõnẽ. Unde decre. di.
28ᵃ. Presbyteꝝ. bñdcõ sacerdotis scĩficatõ
nis traditio ẽ. g° multo fortius p gñalẽ cõ
fessionẽ. Rñdeo ꝙ duplex ẽ generalis cõ
fessio. quedã sacramẽtalis que fit sacerdo
ti in occulto. quedã nõ sacramẽtal' que fit
in prima ꝛ cõpletorio in publico. Prima ẽ
cũ hõ de peccatis venialibus sacerdoti cõ
fitet̃ in occulto de generib' singuloꝝ. ꝛ nõ
de singulis generꝝ. ꝛ p hãc remittũt̃ venia-
lia. ꝛ p modũ meriti inq̃tũ excitat motum
volũtatis. ꝛ fervorẽ charitatis p q̃ fit ve-
nialiũ r̃missio. ꝛ ex vi sacri. s. p absolutionẽ
sacerdotis. p aliã aũt nõ fit venialiũ remis
sio ex vi sacri. s3 tñ nõ p modũ meriti. qd
pncipal'r ꝯsistit ĩ cõtritiõe ad quã hñdam
iuvatur homo p cõfessionẽ gñalẽ ꝛ orõnẽ
sacerdotalẽ. Rõ autẽ qr ad remissionẽ ve
nialium nõ ẽ necessaria ꝯtritio spãlis. nec
cõfessio ẽ. q2 nõ avertũt a deo. ꝛ simt' stãt
cũ charitate. quod de mortalibus dici nõ
põt. Ad pᵐ in oppᵐ dd ꝙ nõ plus cõclu
dit nisi ꝙ principalius remittũt̃ p cõtritiõ
nẽ q3 p gñalẽ cõfessionẽ. ꝛ ꝙ sine generali
vel speciali cõtritiõe remitti nõ pñt p gene
ralẽ cõfessionẽ. ꝛ hoc ẽ veꝝ. gñalis tñ cõfes
sio iuvat ad illã cõtritionẽ hñdã. ꝛ ad au-
gendũ iã habitã. Ad 2ᵐ. dd ꝙ illa pecca-
ta venialia in quibus volũtas remanet hi
tualiter nõ cõphendũt̃ sub generali cõtri-
tiõe. ꝛ iõ per illã. neq3 p generalẽ cõfessio-
nẽ remittũt̃. sed tñ illa que volũtati displi
cerent si ad memoriã hoĩs in speciali redu
cerentur. Ad 3ᵐ. dd ꝙ nõ fuit intẽtõ bea
ti Jo. negare hoĩes posse eẽ sine oĩ peccato
per aliquod momentum tẽporis. s3 ꝙ ista
vita sine peccato transigi nõ põt. nec hõ si
ne aliquo peccato diu manere de lege cõi.
Pᵐ arᵐ ad ptem aliã q̃3vis grã cõclusiõis
possit cõcedi. tamẽ ex vi forme ñ cõcludit.
q2 si. faciẽs cõfessionẽ generalẽ d nullo pec
cato veniali cõtereret̃ur. nec ĩ generali. nec
in speciali adhuc cõfessio generalis nõ fie
ret frustra. q̃3vis p eã nullũ peccatũ remit
teretur. q2 aliquã dispositionẽ faceret ĩ ho
mine ad cõtritionẽ. Ex dictis pat3 solutõ
ad qõnem secũdam:

TErtio queritur
utrum p confessionem gñalẽ deleant̃ mor-
talia oblita. Et vr̃ ꝙ ñ. q2 hõ. de sua negli-
gẽtia nõ debet cõmode r̃portare. sed si hõ
purgaretur a peccatis p suã negligẽtiã o-
blitis p generalẽ cõfessionẽ d sua negligẽ
cia cõmode reportaret. q2 si esset eoꝝ me-
mor teneretur illa cõfiteri in speciali. g° ñ
remittũtur p ꝯfessionẽ gñalẽ. Itẽ p ea nõ
remittunt̃ peccata p ignorantiã cõmissa.
ut p3 i fidelib'. g° a simili nec oblita. Cõ
tra ad quoꝝ peccatoꝝ remissionẽ nõ ẽ ne-
cessaria cõtritio specialis sufficit ꝯfessio ge
neralis. s3 ad remissionẽ mortaliũ oblitoꝝ
ñ ẽ necessaria ꝯtritõ spãl'. g° ad hoc suffi-
cit cũ cõtritiõe cõfessio gñalis: Rñdeo ꝙ
p confessionẽ gñalẽ cũ gñali cõtritione re-
mittuntur mortalia oblita: deus. n. ab ho-
mine nõ requirit ultra illud qd põt. De o-
blitis aũt q̃3diu oblita sũt hõ in speciali nõ
põt cõteri. n3 ꝯfiteri. tenet̃ tñ hõ facer̃ qd ĩ
se ẽ h3 ꝙ hũana patit̃ fragilitas ut oĩa sua

peccã mortalia ad memoriã in speciali reuo
cet. ⁊ si de oblitis postea memor fuerit teneť
postea i spãli cõteri. ⁊ cõfiteri. nec itelligẽ
dũ ẽ q ad remissionẽ mortaliũ oblitoꝝ suf
ficiat gñalis cõfessio nõ sacr̃alis. si hõ hẽ
at copiã sacerdotis ⁊ facultatẽ cõfitẽdi. qꝛ
his hitis teneť de mortalibus oblitis gñ̃a
liter cõfiteri. ⁊ a sacerdote recipere absolu
tionẽ. Ad pᵐ in oppᵐ dĩ q si hõ p suã ne
gliaꝫ aliqua peccata mortalia tradit obli
uioni nõ reportat ex hoc cõmodũ. qꝛ illa ne
glĩa sibi ĩputať ĩ pccm̃. ⁊ si de illis in spãli
cõfiteret facilius obtineret remissionẽ. ⁊ ma
ioris ptis pene relaxatiõem. Ad 2ᵐ dĩ q
ñ ẽ sile. qꝛ magis ẽ iuicibil' ignorãtia facti
q̃ ignorãtia iuris. qꝛ aliquid iuris põt hõ
ab alio regreř. qd de suo facto secreto nõ
põt. utraq̃ tñ ignorãtia si simpliciter iuici
bilis eẽt hoĩem a pccõ totaliť excusaret.

Quarto queritur

utꝝ peccet cõfitẽs cõfitẽdo peccã que nõ fe
cit. Et uř q nõ. decre. di. 5ᵃ. Ad eiᵘ. Bona
rũ mẽtiũ ẽ ibi culpas suas cognoscere. ubi
culpa nõ ẽ. Item sine peccato põt hõ sa
tisfacere p peccato quod nõ fecit. ut supe
rius hitũ ẽ. gᵒ a sili ⁊ cõfiteri de pccõ qd ñ
fecit. Cõtrariũ tenet magř huius di. cᵒ.
penltio. Itẽ Augᵘ. pᵒ. liᵒ. de ci. cᵒ. 21ᵒ. Fsi
testimonij ñ minᵘ reus ẽ q de seipo falꝫ fa
tereť q̃ si aduersus pximũ hᵒ faceřt. Rᵒ
q cõfitẽs se fecisse pccm̃ quod nõ fecit du
plr peccat. tũ qꝛ cõsciam suã in hoc sacer
doti nõ mãifestat. sed magis occultat. tum
qꝛ mẽtiť. qd sine pccõ eẽ nõ põt. Unde ma
gř huᵘ di. cᵒ. penultio. ⁊ ẽ. 22ᵃ. q. 2ᵃ. Cũ hu
militatis. Cũ humilitatis cã mẽtiris. si nõ
eras peccator anteq̃ mẽtireris mẽtiendo
efficeris quod euitaueras. Ad pᵐ ĩ oppᵐ
dĩ q ibi debet accipi cognoscere p formi
dare. iuxᵃ illud Job. 9ᵒ. Uerbar oĩa opa mẽa
Ad 2ᵐ dĩ q ñ ẽ sile. qꝛ satisfacere. p pec
cato alterius ẽ cõsonũ charitati. sed q ho
mo cõfiteať se fecisse pccm̃ quod nõ fecit ẽ
cõtrarium ueritati.

Consequenter

q̃riť dᵉ 4ᵒ pncipali. Et circa hoc. queruntᵣ. 4. Pᵒ utrũ
sigillũ cõfessionis sit de iure natě. 2ᵒ. utꝝ
in aliquo casu liceat sacerdoti confessionẽ
reuelare. 3ᵒ utꝝ alius a cõfessore audiens
a pposito uł a casu peccata ɔfitẽtis ignorã
eis q peccata sua alius a cõfessore audiat
teneať illa celare. 4ᵒ utrũ sub sigillo ɔfes
sionis cadat psona cũ qua penitẽs ɔfitetur
se peccasse.

Primo ostendo

q si- gillũ cõfessionis nõ sit de iure nature. quia
nullius licẽtia licitũ ẽ facere cõtra ius na
ture. sꝫ sacerdos de licentia cõfitentis põt
pccm̃ suũ alijs manifestare. gᵒ sigillũ cõfes
sionis nõ ẽ de iure nature. Itẽ qd teneť
hõ celare de iure nature. nullo alio mõ põt
licite reuelare. sed si hõ sciat p aliã uiã illd
quod scit p cõfessionẽ põt illud licite reue
lare. gᵒ celare pccm̃ cõfitẽtis nõ ẽ de iure
nᵉ. Itẽ cõfitei sacerdotiᵘ ñ est d iure natě.
ut supius hitũ ẽ. gᵒ a sili nꝫ sacerdos oblᵃť
de iure nᵉ ad celãdũ peccã ɔfitẽtis. Cõtra
de iure natuř. ẽ hominẽ in dubijs agibili
bus cõsiliũ řquirere a prudẽtiore. ⁊ uulne
ratũ ɔ uulnera sua medelã querere. sed ho
minibᵘ hoc faciẽdi subtraheret' fiducia. si
illi a quibᵘ requiriť cõsiliũ ⁊ medela nõ te
nerẽť absq̃ dei p̃cepto extrinseco sibi reue
lata celare. gᵒ talis celatio ẽ de iure natuř.
Item uitare fraudẽ. ⁊ fuare fidelitatẽ sũt
de iure nature. sꝫ sicut dĩc sap. ĩ puer. cᵒ. 11ᵒ
Qui ambulat fraudulẽter reuelat arcana.
q aũt fidelis ẽ celat amici cõmissũ. gᵒ celař
nõ tñ peccã cõfitẽtis. sed quecũq̃ in secre
to de suo cõsẽsu sibi sũt dicta ẽ de iure nᵉ.
Rñdeo q sigillũ cõfessiõis ẽ d iuř nᵉ. qd
ad pñs declarari põt duplici rõe. eadẽ pso
na sꝫ naturã uere affirmare põt aliquid ĩ
psona alterius loquẽs quod uere negat. lo
quẽs in psõa ppa. Unde angelus loquens.
Moysi ĩ psona dei uere dixit. Ego sũ dñs
deus tuᵘ q eduxit te de ťra Egypti. Exo.
20. quod uere negasset. ĩ psona ppe loquẽs.
gᵒ a sili hõ repñtãs dei psonã ĩ foro ɔfes
sionis uere aliquid põt affirmare. quod exᵃ
foꝝ cõfessionis qñ loquiť ut psonã ppam
gerens uere negat. ueꝝ gᵒ dicit negãdo se
audiuisse. uel scire que ad notitiã eiᵘ nõ de
uenerat. nisi inq̃ntũ řpñtabat psonã dei. gᵒ
exᵃ foꝝ ɔfõis dicẽdo se illa audiuisse. uel sci
re mentiť. sꝫ uitare mẽdaciũ ẽ d iure natě.
gᵒ ⁊ cõfessionis sigillũ. Preterea de iure

n⁹ ē boīez fuare illō licitū qō pmittit ta-
cite uel expsse. s3 eo ipo q pcites solus sa
cerdoti soli reuelat sua pccā sacerdote cōfe
tiēte. ut audiat tacite pmittit se illa celatu-
rū. g° ad illa celāda oblat' ō iur nᵉ. Ad p⁹
i opp⁹ ōō q sacerdos de licētia ɔfitentis
pōt licite pccm̄ sibi cōfessū alij fuelar q si-
bi necessari⁹ ē ul' util' ad pficiēdū quo reg
rū' ad illū foꝝ. qꝛ q̄zdiu hoc pēdet adhuc
gerit psonā. uicarij dei. s3 de licētia cōfiten
tis reuelare alij p' nō l3. nisi ille q cōfessus
ē hoc iteꝝ diceret ɔfessori ex ɔfōez. s3 q̄ztū
cūq penitēs hāc licētiā det cōfessori. ɔfes-
soꝛ tn̄ d3 ualde uitar' scādalū. s. ne fractoꝛ
sigilli reputet'. ꝛ qꝛ si dicat se licētiatū a pe
nitēte q de pccātis ei⁹ poss3 loq. ꝛ pēitens
negat cōfōri icūbit pbar' q p̄dcā3 licētia3
a penitēte hūit quā si pbare nō poss3 tāq̄3
fuelatoꝛ cōfessionis pūret'. Ad 2⁹ ōō q
maioꝛ uera ē si nesciat alio mō. alr n̄. q̄zuis
sciēs ut hō illud qō sibi fuit dcm̄ i ɔfōe pp
uitatiōez scādali debeat de hoc tacere nisi
pꝛo necītate uel utilitate. nunq̄3 tamen de-
bet dicere se audiuisse illud in confessione
Ad. 3⁹. ōō q non est simile. qn̄q3. n. req
rer' cōsiliū ab aliquo ē uolūtariū. qō tn̄ ce
lar' illi a quo ē requisitū ē netiū3 pp fideli-
tatis obfuatiōem ꝛ fraudis euitatōem.

SEcundo queritur utꝝ
i aliquo casu liceat sacerdoti ɔfōez reuelar'
Et uī' q sic. Ber. ō p̄ce. ꝛ dis. c. 4°. Jniquū
pculdubio foret si statuta p sola charita-
te ɔ charitatē tenerēt'. cū g° celatō ɔfōis i-
stituta sit p sola charitate. si aln̄ esset utile
aīe ɔfitētis ut eius cōfessio fuelaret' uiquū
eēt si celaret'. Jtē sacerdos ad celādū ɔfes
siōez tēt' ex p̄cepto ecc'. g° si papa p̄cipet si
bi ɔtrū a p° p̄cepto absolueret'. Jtē nullus
obligat' ad mētiēdū. g° i casu ubi sacerdos
cōpelleret' dīe. utꝝ de aliq̄ p⁹ sibi ɔfessa au
diuiss3 aliqō crimē. ul' nō tenert' dīe seu au
diuisse. qꝛ negādo mētiret'. Jtē q̄ rōe ɔfōr
pōt sibi cōfesso post foꝝ cōfōis vectīgā fa
cere p his q̄ audiuit ab ipo i ɔfōe. pari rōe
pōt ei⁹ ɔfōez fuelare. s3 ɔfōr cū quē i ɔfōe
pcipit excōicatū solus uitar' tenet'. ex̄ ō sē.
exco. Cū nō ab hoīe. plat⁹ ēt p ɔfōez stiens
suū subditū aliquo offō uti male. pōt ipm
ab illo offō remouere. qꝛ alr ɔfō piudica-
ret bono aīe cōfitētis. g° a sili ɔfōr i casu
pōt ɔfōez reuelar'. Jtē si duo eūtes cū suo
sacerdote ordiassēt ipz occidere i nemore.
p qō eēnt trāsitū fcūri. ꝛ paꝝ añ nēoris i-
troitū un⁹ pñia duct⁹ sacerdoti h° in ɔfōe
reuelaret licitū eēt sacerdoti se subtrahere
ab introitu nēoris. qꝛ alr corpali morti se
exponeret. ꝛ alij opportūitatē daret crimē
cōmittēdi. s3 subtrahēdo se sibi cōfessū suo
socio reuelaret. g° i casu l3 reuelare ɔfōez.
Jtē nō ē pditoꝛ criā. q ipz fuelat illi q ult
pdesse. ꝛ nō obeē. g° p reuelatiōe ɔfōis fcā
tali reuelās nō pōt argui ō criā pditione.
Cōtra ex̄ ō pe. ꝛ re. Ois utri⁹q3 sex⁹. Qui
pccm̄ i pñiali iudicio sibi detectū p̄sūpserit
reuelar'. nō solū a sacerdotali offō ōponēō
ōcernim⁹. uerū etiā ad agēdū pñia3 i arctū
mōasteriū detrudēdū. Jtē magr h⁹ di. c°.
ult°. Caueat sacerdos. ne pccm̄ penitētium
alijs pdat. aliogn depōat. Jtē de pe. di. 6ᵃ
Sacerdos. ꝛ rcitat magr i lra h⁹ di. c°. ult°
dr̄ de reuelāte pccā sibi i ɔfōe detecta. q ō
ponat'. ꝛ oīb⁹ dieb⁹ uite sue ignomīosus pe
grinādo pgat. Rñdeo q i nullo casu lic3
sacerdoti reuelar' ɔfōez. siue ɔfitēs pēiteat
siue nō. siue ɔfiteat' pccm̄ iā ope ppetratu3
siue ppetrādū. siue sit pccm̄ i morib⁹. siue i
fide. Uñ reprobanda ē. sñia i hoc ōsu ɔtēta
Est heresis crimē. qō nec ɔfō celat. 'tn̄ cō
fōr cū max^a diligētia d3 p̄cauer' p posse. ne
pccm̄ ppetrādū sibi. i ɔfōe ōtectū ope ppe-
tret' max^e si ē pccm̄ ordīatū ad corruptio-
nē alioꝝ i fide. obfuata tn̄ discrtōe. ut nll'o
mō pdat illū q sibi ɔfessus ē. nec aliquā ma
lā suspiciōez de illo aggñr3 i cordib⁹ alio-
ꝝ. Si. n. licitū eēt fuelar' ɔfessiōez uil' rddert'
i reputatiōe ppli. ꝛ ppl's a re sibi necīa ad
salutē retraheret'. uia ēt fraudib⁹ apiret'. qꝛ
cū multū credat' hoī i sua ɔfōe. multi mali
se i ɔfōe iustos oñderēt. ut a. sacerdote lau
darēt'. ut sic possēt postea pmoueri ꝛ hono
rari. forus ēt pñie cū foro extiori cōfūde-
ret'. reuelās ēt mētiret'. ut i p̄cedēti qōe oñ
sū ē. celatio ēt cōfōis de iure n°. nō eēt. qō i
p̄cedēti qōe iprobatū ē. tūc ēt illud qō ge-
reret' exteri⁹ nō eēt signū ei⁹ qō gerit' iti⁹
qō tn̄ i sacris eē d3. de'. n. pccm̄ ɔfitētis ce
lat n̄ celatiōe oppōita siplici notitie. s3 no-
titie ordinate ad dānādū cōfitentem p illo
peccato. hec tn̄ ultia ratio p se insufficiens

eēt.q2 nō ꝓbat oportere celari nisi pccā cō fitētis q ħe pñitet.nisi dicat̃.q2 ꝛsi deꝰ.pccā cōfitētis nō pñitētis mō supradicto.nō celet.tñ q2 illa cōfessio disponit ad cōtritōez ex cōsequēti disponit ad pccōꝝ ī cōspectu dei celatōem. Ad pꝰ ī oppꝰ ꝺꝺ ꝙ ꝛsi aliū eēt utile ꝯfitēti.ut sua ꝯfō ꝛuelaret.tñ nūq̃ȝ pōt eē utile cōi utilitati cꝰ bonū ꝓncipalius respicit charitas q̃ȝ singlaris pᵉ. Ad 2ꝰ ꝺꝺ ꝙ sacerdos nō tñ tenet̃ ad celādūȝ cōfessionē de p̄cepto eccl'e.ſȝ ēt de iure natur̃.ꝛ diuo. Papa aūt ꝛsi sit sup oē ius pure positiuū.ñ tñ ē sup oē ius nᵉ.nec sup ius diuū. Unde si accideret iste casus ꝙ sacerdos hēret aliquod mortale pccm̄ de qᵒ nō posset cōfiteri qn reuelaret illi cui cōfitet̃ tur cōfessionē sibi fcām.nō ꝺberet illꝺ peccatū cōfiteri.durante.n.tali casu sufficeret sibi de illo pccō cōteri cū uolūtate cōfitendi illud qn̄ hoc facere poterit sine reuelat.ꝯe illius psone que sibi cōfessa ē.ꝛ sine qᵒcūq̃ȝ p̄iudicio sigilli cōfessiōis. fortiori eīm uīclo ligatur cōfessor ad celādū q̃ȝ pñitēs ad cōfitēdū. Ad 3ꝰ ꝺꝺ ꝙ ī nullo casu sacerdos tēt dr̃e se nūq̃ȝ audiuisse.ꝛ ueꝝ diceret.ut pȝ ex p̄cedēti qōe. nec ē dicēdū ut dicūt qdā ꝙ sacerdos īterrogatꝰ nūq̃ȝ aliquā pñtē.debeat dr̃e. ſȝ tacer̃. q2 possȝ casus cōtigere ī quo p suā taciturnitatē uel fugā resꝑōdēdi. malā suspicionē gñaret ī cordibus regrentiū de illo q sibi ī confessione sua crimina detexisset Ad.4ꝰ ꝺꝺ ꝙ mior ē falsa.nȝ hoc dicit decre.allegata.qꝺ pȝ. Ecce lr̃a a cōione illius qui p sacrilega manuū iniectōe in clīcū ī edictū excōicationis īcidit lȝ denūciatꝰ nō sit.debes abstiner̃ nisi forte illud tibi soli pateret.ī quo casu ipsū p̄uati tm̄mō euitabis.hō aūt bñ pōt scir̃ solum crimen alterius absque hoc ꝙ sibi dictū sit in ꝯfōe. Prelatꝰ ēt remouendo ab offō suū subditū quē p suaȝ ꝯfōeȝ scit male uti suo offō. ꝛsi faciat utilitatē illꝰ.tamē facit cōtra utilitatē cōitatis. q2 aliȷ̄ p relatiōeȝ remoti ab offō sciētes ꝙ p sua ꝯfōne a suo offō remotus ē; pniores reddent̃ ad hᵒ ut nō cōfiteātur ſȝ ꝟitatē ꝛ ille idē minꝰ cōfōem reuerebr̃. ꝛ pnior erit ad pccōꝝ suoꝝ celatōez.si tñ posset supior illū ab officio ꝛmouere absq̃ȝ hoc ꝙ ille.uł quicūq̃ȝ alius suspicari posset ipm̄ ꝓ his que dixit ī

cōfōe ab illo offō eē ꝛmotū eēt licitū supiori.ut dñt aliq ipȝ ab offō ꝛmouer̃. Ad 5ꝰ ꝺꝺ ꝙ in illo casu sacerdos posset renuere itrare nemus cū illis cōfōeȝ nō.reuelando :ſ.p̄cēdēdo aliquam neciāȝ cāȝ. si tñ possit pōi aliquis casus in quo oporteat aut sacerdotē mortē subire aut cōfōem reuelare. tenet̃ subire mortē.ne reuelet cōfōeȝ. Ad 6ꝰ ꝺꝺ ꝙ alia spēs cris ē reuelatō ꝯfōis q̃ȝ ꝓditio cris.quod pȝ.q2 pōt eē aliqs cris ꝓditor nō exn̄s cōfōnis reuelator.ut ille q solus uidēs ꝓximū suū crimē cōmittere ꝛ postea illud publicat ad eius cōfusionem.

Tertio queritur

utꝝ alius a cōfessore audiēs a ꝓposito uel a casu peccata cōfitētis ignorātis ꝙ peccata sua aliꝰ a cōfessore audiat teneat̃ illa celare. Et ur̃ ꝙ ñ.q2 ex̃ de pe. ꝛ re. Ois utriusq̃ȝ sexꝰ. Ubi dat̃ p̄ceptū de celando pccā cōfitētis nō fit mētio.nisi de illo cui facta ē cōfō Itē iste nescit hoc p sacr̃alē cōfōnē. q2 si facta cōfōe cōfessor moreret̃ añ pñiētia absolutionē alius q eā audiuit a casu ipm̄ absoluere nō posset.gᵒ nō uidetur rō qr̃ ad celādū teneat. Cōtra ꝟnus ascultās a casu uel a ꝓposito secretū qꝺ secrete secretat̃ ī curia dñi sui.ꝛ postea illud reuelās forisfecis cōmittit crimē cōtra dñȝ ꝛ curiā eius. Uñ talis ſȝ ius ciuile grauit̃ puniret̃. sed sacrȝ pñie ē quoddā secrtū.qꝺ secrete tractat̃ ī curia sūmi Regis. q2 tractatur corā illo q repn̄tat psonā eiꝰ. qlȝ aūt hō ꝟnus dei ē.gcūq̃ȝ gᵒ hō asculrās a casu seu a ꝓposito illud quod in foro pñie tractatur postea aliȷ̄s ꝛuelat crimē cōtra dñȝ.ꝛ ꝯ totā curiā triūphantē.ꝛ militātē ꝯmittit.obligatur gᵒ ad celādū. Rñdeo ꝙ alius a cōfessore audiēs a ꝓposito uel a casu pccā cōfitētis ignorātis ꝙ pccā sua alius a cōfessore audiat. tenet̃ illa celar̃ ex p̄cepto iuris nature.ꝛ iuris positiui.ꝛ iuris diuini. Pꝰ declarꝰ sic. Natale iudiciū rōis dictat ꝙ hō dȝ facere aliȷ̄ qꝺ deberet uelle ab illo sibi fieri in casu cōsimili.ut hēt̃ decre. di. pᵃ cᵒ.pᵒ. ſȝ quilibet hō debet uelle. ut si uel a casu uel a ꝓposito alius a cōfessore audiuit peccata eius dū cōfiteret̃ ꝙ celet ea. q2 qlibet debet celare p obseruatiōe ꝓpe fame q̃ȝtū lȝ.gᵒ qlibet pccā ꝓximi audiēs.dū

cōfiteṙ teṙ illa celare. siue illa audierit a p/
posito uľ a casu. 2ᵐ declaro sic. Luc. 6°. Pro/
ut uľtis ut faciāt uobiſ hoīes. ⁊ uos facite
illˀ siľr. dr̄ ēt math. 18°. Si peccauerit ī te fr̄
tuus. uade ⁊ corripe eū īter te ⁊ ip̄z solū.
si te audierit lucratus eris frēm tuū. sꝫ glꝫ
dꝫ uelle ut aliꝰ celet sua pccā. hō ēt dū cō
fiteṙ corrigit se aut ad correctionē se dispo
nit. gᵒ hō qcūqꝫ sit ille pccā illius ultra re
uelans directe facit ꝯ illud ius dīnū. qꝺ al
legatū ē Luc. 6°. ⁊ cōtra illud qꝺ allatū est.
Math. 18°. 3ᵐ. arᵐ. declaro sic. eẋ ꝺ accusa.
Qualr̄ ⁊ qñ. 2° ꝺnūciationē dꝫ precedere
charitatiua mōitio. frustra aūt p̄cederet. si
correctus p charitatiuā monitionē. Necre
cā postea publicari licite possꝫ. cū gᵒ hō p
ꝯfōem secreto corrigaṫ. aut ad correctionē
disponaṫ. nulli qlitercūqꝫ pccā eius audiat
licitū ē illa reuelare. nisi ex exp̄sso eius con
sensu. Preterea illud p̄ceptū datū de celā
do pccā cōfitētis. eẋ de pe. ⁊ re. Ois utri/
usqꝫ sexus. datū ē in fauorē cōfōis ⁊ cōfitē
tiū. sꝫ si igerēti se sup cōfitētē a pposito uľ
a casu. ⁊ sic eius pccā audienti liceret. reue
lare illa. hoc eēt in p̄iudiciū ⁊ cōtra fauorē
cōfitētis ⁊ cōfitētiū. ⁊ qꝛ tūc licite possꝫ cō
fitēs p sua cōfōe īfamari. uȓ gᵒ qꝫ q̄uis il
lud p̄ceptū pᵒ ⁊ directe ⁊ explicite liget cō
fessorē. tñ ex ꝯñti ⁊ īplicite ligat quecūqꝫ
tūc pccā cōfitētia audiētē. ⁊ ea p uiā aliꝰ
nesciētē. Ex dictis pꝫ solutio ad pᵐ ī op/
positū. Ad 2ᵐ ꝺñt aliqui qꝫ si sunt in una
prochia duo sacerdotes. ita qꝫ qlibet inso
lidū si unus a casu. seu a pposito audiat cō
fōez alicuius prochiani sui cōfitētia socio
suo possꝫ illū absoluere q̄uis ille nō iten/
deret cōfiteri ei. cuius rō ē qꝛ illi duo non
nisi unā psonā rep̄ñtāt. ⁊ offm eoꝝ ē unuꝫ.
Unde ⁊ in foro cōtentioso si sūt duo iudi
ces ordinarij. ita qꝫ qlꝫ insolidū unus p ac
ta alterius p̄cedere pōt ad rei cōdēnatio/
nē seu absolutionē put illa acta reqrūt. sꝫ
hec opio nō mihi placet. nec rō cogere uȓ.
Ad sacrꝫ. n. pñie ē necīa intētio. ⁊ ex pte ab
soluētis. ⁊ ex pte cōfitētis. cū gᵒ ꝯfitēs uni
nullo mō intendat alij cōfiteri alius nullo
mō pōt eū absoluere uel ligare p cōfessiōe
fcā alteri. Preterea iudex de iure nō pōt
dare sñiaꝫ diffinitiuā ī iudicio cōtra reum
uel pro reo p cōfōe rei. que ñ fuit facta co
rā eo ut corā iudice. sꝫ ꝯfessio quā facit pñi
tens in foro penitentie sacerdoti cui cōfite
tur nō fit corā sacerdote latēter ascultan/
te. ut corā iudice in foro illo. dato etiā qꝫ q
libet illoꝝ sit curatᵒ illius insolidū. gᵒ ille
solus cui penitēs cōfessus ē pōt ipm p illa
cōfōe ī illo foro ligare ⁊ soluere. Ad illꝺ
aūt quod adducebaṫ p alia opione ꝺꝺ. qꝫ
nō ē silr̄ de foro cōtentioso ⁊ foro peniten
tie. quia in foro contentioso unus iudicuꝫ
cōfōem corā eo factā. ⁊ acta sua pōt colle/
ge suo manifestare. ⁊ ille alius p acta talia
pōt p̄cedeṙ. ac si fuisset corā eo ⁊ ab eo fac
ta. sed in foro pñie ille cui penitēs cōfiteṙ
nō pōt illā cōfōem college suo manifestaṙ.
nec alius latēter ascultando cognouit hoc
ut iudex. ⁊ iō qꝛ ille nō debet iudicare ꝺ cā
q nō ē de ea instructus ut iudex. iō aliꝰ ab
illo cui facta ē cōfessio cōfitētē nō pōt ī il/
lo foro nec absoluere nec ligare. Unde pꝫ
qꝫ nō. sic r̄putātur p una psona ī foro pñie
sicut in foro cōtentioso.

Quarto queritur

utrū sub sigillo cōfōis cadat psona cū qua
penitens cōfitetuṙ se peccasse. Et uȓ qꝫ nō
qꝛ illa psona ñ ē pccm. nec circūstātia pec
cati. sed nihil aliud uȓ cadere sub cōfessiōis
sigillo. Item nihil cadit sub cōfessionis si
gillo nisi p quod cōfitēs possꝫ p̄di. sꝫ qñ/
qꝫ posset hō loqui alijs de peccatis psone
cū qua penitēs ꝯfessus ē se peccasse absqꝫ
p̄ditiōe ꝯfitētis. Item hora tp̄is ⁊ locᵒ ni
hil facientes ad exp̄ssionē pcci non cadunt
sub sigillo ꝯfōis. gᵒ a silī nec psona cū qua
penitēs cōfiteṙ se peccasse nihil faciēs ad
exp̄ssionē pcci. Itē rō qȓ cōfessor tenetur
celare ꝯfitētis pccm̄. ē. qꝛ p̄sumiṫ qꝫ deᵒ ip̄ꝫ
celat remittēdo. sed pccm̄ psone accusare ī
cōfessiōe nō sic p̄sumiṫ eē remissum; gᵒ nec
cōfessor obligatur ad ip̄ius celationē. Item
nihil cadit sub sigillo cōfōis nisi qꝺ spec/
tat ad iudiciū illius fori. sꝫ psona cū q pe/
tēs cōfiteṙ se peccasse nō spectat ad iudici
um ip̄ius cōfessoris. gᵒ nō cadit sub sigillo
cōfōis. Item genus ē magis intimū rei qꝫ
circūstātia. sꝫ genus pcci nō cadit sub sigil
lo cōfōis. qꝛ licitū ē cōfōri dr̄e talis psona
cōfessa ē mihi de oībus pccīs suis. g mlto
minus psona cū qua penitēs cōfiteṙ se pec

casse.cū ñ sit nisi pecī circūstātia cadit sub sigillo cōfessionis. Itē magis rōnabile est pecā cōfessa cadere sub sigillo cōfessionis q̄₃ psonā cū qua penitēs cōfitet se peccasse. sed cōfessor de illis peccatis corā alijs pōt loq̄ nō referēdo ea ad penitētē. g° m̄lto fortius de pecis psone cū qua penitēs cōfitet se peccasse. Item sigillū ɔfōis nō debet eē ī ipedimentū obseruantie discipline. sed si psona cū qua penitens cōfitetur se peccasse caderet sub sigillo cōfōis. hoc eēt in ipedimentū obseruantie discipline. q₂ tūc non posset corrigi mala psona accusata ī accessione. g° nō cadit sub sigillo cōfōis. Cōtra ex pte cōfessoris tā pncipalis q̄₃ accessorius tenētur cōfōem celar̄. ut p₃ cū sacerdos audit cōfōem p interp̄tem. g° a simili ita debet eē ex pte cōfitētis q̄ tam psona pncipalis q̄₃ accessoria debet celari. Item puilegia pncipū largissime sunt interp̄tanda. extra de donationibus. Cū dilecti ꝛ de uerbi signi. Olim. ꝛ. ff. de cōstitu. pn. l. ult. g° illa cōstitutō dñi pape. Omnis utriusq₃ sexus. cū facta fuerit in fauorē penitētium pro eis ē largissime interp̄tanda. sed nō itpretaretur largissime qui negaret cadere sub sigillo cōfōis psonā cū qua penitēs cōfitetur se peccasse. cū frequenter accidat q̄ penitens nullo mō uellet illi⁹ persone ppalationē. g° ut̄ sub sigillo cōfessionis cader̄. Item qui dicit se scire uel audiuisse aliq̄d crimē de psona aliqua siue dicat illud accusando seu denūciando. pniēdus ē si probare nō pōt quod asserit. extra de calūniantibus. Cum dilectus. s₃ asserēs se crimē audiuisse de psona cū qua penitēs cōfessus ē se peccasse si alio mō nō audiuit q̄₃ p cōfōem nō pōt illud pbare. q₂ si uocaret sibi cōfessū ī testimoniū iā pderet ip₃. g° talis puniendus ē. g° tenet̄ celar̄ crimē psone cū qua penitēs ɔfitet̄ se peccasse si modo alio nescit illud. Rñdeo q̄ accipiēdo ca᷑ sub sigillo cōfōis pro eo quod ē nō licere reuelare. persona cū qua penitēs cōfitet̄ se peccasse cadit sub sigillo cōfōis. ꝛ p° declarādū ē q̄ aliū rea ē. 2°. q̄ sēper. 3°. quō. P° declaro sic. cū pñia sit sacr̄₃ sacerdos tenetur celare oē illud quod neciu₃ ē ad ītegritatē sacr̄i. s₃ penitēs aliū nō poss₃ sufficiēter suum pecm̄ exp̄mer̄ nisi notificādo psonā cū qua peccauit. s. cū cognouit filiā suā ꝛ nūq̄₃ habuit nisi unā. Preterea sacerdos tenet̄ celare oē illud sibi dictū in cōfōe. quo cōfitēs posset pdi. uel mala suspitio ɗ illo aggenerari in cordibus aliorū. s₃ q̄nq₃ detegendo psonam cū qua penitens cōfitetur se peccasse pderetur cōfitēs. q₂ si detegeretur filia cōcubuisse cū suo pr̄e proderet̄ pr̄ qui ɔfessus ē se cōcubuisse cū ea. Similiter si detegeret̄ psona que nūq̄₃ peccauit illo peccato nisi cū illa psona que ipam accusauit in confessione stati cognosceret. se eē accusatam ab illa. ꝛ forte uice uersa de illa psona que se accusauit aggñaret malā opinionē₃ in cordibus m̄ltoꝝ. In p̄dcis g° casibus psona cū qua penitēs cōfitetur se peccasse cadit sub sigillo cōfōis. 2ᵐ. arti. ɗclaro sic. nō ē licitū facere aliquid q̄ɗ sit occasio retrahēdi hoīes a re sibi ad salutem necessaria. si pōt hēri cuiusmōi ē ɔfō. s₃ reuelatio psone cū qua penitēs cōfitet̄ se peccasse eēt occasio retrahendi hoīes a cōfessione. q₂ nō tm̄ retraheretur homo a re aliqua pp timorē lesionis fame pp̄e. sed ēt psone cōiūcte sibi uinculo amicitie. cuius crimen reuelari timeret si uideret reuelari licere crimē psone. cū qua penitens confitet̄ se peccasse. Preterea si talis reuelatio licita eēt minus sacr̄₃ pñie in reuerentia hēretur. quod ex hoc magnā preciositatē₃ hēt q̄ totum quod ibidē₃ sacerdoti dr̄ sibi nō tāq₃ hōi tali. s₃ tāq₃ uicē gerēti dei dr̄. quā uicē extra forū cōfōis non gerit. Preterea eq̄tas iuris natural̄ exigit ut illud q̄ɗ alicui dico tāq₃ dei uicē gerēti. ipe de hoc nō loquatur sine mea uolūtate ingr̄tum gerit psonam ppam tm̄. Preterea si talis reuelatio licita eēt uia fraudibus esset apta ad tēpalē exaltationē ipioꝝ. ꝛ depssionē iustorū. cuius declaratio p₃ ex dictis. in q̄ōe p̄cedenti. Preterea dicens ex̄ foru₃ cōfōis se audiuisse crimē de psona sibi ī cōfōe accusata. cuius crimē mō aliq° nō audiuit mētiretur. quod pbari pōt p modū similē quo in precedenti q̄ōe pbatū ē reuelātē crimē sibi ɔfessi. quod aliq° mō nesciebat mētiri. Quantū ad 3ᵐ. arti. sciēdū q̄ peccata ipsius penitentis ī relatōe ad ipm cadūt sub sigillo cōfōis ɗ necessitate ꝛ absolute. p° ꝛ directe. ꝛ explicite. ꝛ ex oībus causis. psōa

aūt cū qua penitēs ↄfitet' se peccasse cadit sub sigillo cōfessionis de necessitate ⁊ abso lute. nō pmo. sʒ ex cōsequēti. ⁊ idirecte. ⁊ i plicite. nec ex oib' causis. sed ex aliqb'. pec cata aūt ipius penitētis nō referēdo ea ad determinatā psonā. sicut cū aliqs dicit. Ego audiui tale qd. qđ tñ ñ audiuit nisi i ↄfōe. cadūt sub sigillo ↄfōis de necessitate. nō tñ absolute. sʒ sub dictōe. s. si ex platōe vborū taliū posset p se l' p accñs directe. uel idirc te aliqua uerecūdia uel cōfusio. uel suspitō mala. uel aliquod aliud nocumētū illi q cō fessus ē puenire. ea aūt q̄ penitēs iterserit in sua ↄfōe q̄ nō sunt pccā. nʒ circūstantie pcci. nec potēs deducere i maīfestationē cō fitētis. utpote si interserat i sua cōfōe q i tali terra sūt bona blada. uel aliquod sile. nō cadūt sub sigillo cōfōis. nisi de ↄgruita te. si in dicēdo illa ñ dat intelligere ↄfessoi q talia uelit celari. Uñ cōfessor dicēs se ta le quid audiuisse. mēdax nō ē. qꝛ p cōpatō nē ad ea nō repñtauit psonā dei. sʒ hois. ⸗Ad p^m in opp^m đđ q minor ē flā. qñcūqʒ p illud quod nec ē pccm̄. nec circūstātia pec cati posset pdi ↄfitēs. uel aliqua mala opio uel suspicio de ipo hēri. uel quodcūqʒ nocu mētū puenire sibi. uel ipe. uel alius a cōfes sione retrahi. uel sacrʒ pñie i miori reuerē tia hēri. ⸗Ad 2^m đđ q maior ē falsa. sic pʒ ex dictis in qōne. ⁊ i solutiōe pcedētis. ar. Mior ēt in plib' falsa ē. raro. n. pōt cōtige re q reuelādo pccā psone. que penitēs cō fessus ē se cū illa cōmisisse. qn ex hº possʒ p multas reductiōes ⁊ ↄiecturatiōes aliqua mala suspicio đ ↄfitēte hēri. ⸗Ad 3^m đđ q maior ē falsa qñ reuelatio tpis ⁊ loci pōt co opari ad aggenerandā aliquā malā suspi ciōnē. uel opiōnē. de illo q ↄfessus ē q fre quēter posset accidere. Si. n. canonic' sciēs famulū suū ⁊ nullū aliū itrasse camerā suā hora none. ⁊ illa hora furaret' dñi sciphuʒ. p' multos aūt dies dñs ppēdat suū sciphū ē pditū. si cōfōr latronis illi' usqʒ ad unū annū uel duos dr̄et sciphū tal' dñi acceptū fuisse tali die hora none. stati. possʒ dñs su spicari sciphū fuisse acceptū a famulo suo tali die. ⸗Preterea esto q loc' ⁊ tps nec p sona cū qua pēitēs cōfitet' se peccasse pos sent aliqd coopari ad detectōez cōfitentis. tamē p^a aliquo mō caderet sub sigillo ma

gia q̄ʒ tps ⁊ locus. qꝛ nō tm̄mō reputat hō sibi noceri cū nocet i p^a ppa. sʒ ēt cū nocet p^e ab ipo dilecte ⸗Ad 4^m đđ q illa rō quā tu allegas nō ē tota rō celatōis. qꝛ ēt si cō staret cōfōri q ille q ↄfitet' nō peniteret. ⁊ ex ↄñti q deus sibi nō indulgeret. tñ ↄfōr talia pccā sibi ↄfessa celare tenet'. nō oʒ. n. q qcqd cadit sub sigillo ↄfōis cadat sub eo ex oibus causis ex qbus cadūt sub ↄfōis si gillo pccā uere penitētis. ⸗Ad 5^m đđ q cū dr̄. q nihil cadit sub sigillo ↄfōis nisi quod spectat ad iudiciū illi' fori. ⁊c. dico q uerū ē pº ⁊ p se. pōt tñ cadere sub sigillo ex cōse quēti ⁊ indirecte. sicut pʒ ex dictis i corpe qōis. pōt ēt dici ad minorē q psona cum q̄ penitēs cōfitet' se peccasse pōt corrigi p iu diciū fori ↄfōis. ex ↄñti ⁊ p accñs inqʒ^m cō fōr iudicās penitētē iniungit sibi q a tali p^a caueat. ⁊ monet ut eā si pōt ad ↄfōez indu cat. ⸗Ad 6^m đđ q ↄfō ppe nō ē nisi de pec catis. ⁊ iō ↄfōr dicēs aliquē sibi eē cōfessū de suis pccis nihil ponit in palā quod esset occultū. maxime cū dicat beat' Jo. in p^a ca no. sua cº pº. Si dixerim' qm̄ pccm̄ ñ hēm' nos ipos seducim'. ⁊ ueritas i nobis non ē. Sʒ si ↄfōr dr̄et aliquē sibi eē cōfessū đ gra uibus pccīs. uel de mag^a pccōꝝ multitudie. ⁊. sic de silibus reuelator ↄfōis eēt. ⸗Ad 7^m đđ q minor ē falsa. qñ p locutionē de pec catis ↄfessis pōt deueniri directe uel idirec te p se uel p accñs. ul' p quecūqʒ aliū modū i aliquā cognitionē uel suspiciōez. uel opio nē. uel dubitatōnē de cōfesso. uel iqʒ^m p hº pōt sibi puenire detrimētū i aīs uel corpe. ul' in possessionibus. ul' i fama. uel i amicis. uel iqʒ^m p hoc pōt aliquod scandalū i po pulo gñari. uel cōfō magis odiosa. uel mi nus dilecta. uel magis onerosa. uel mi' p̄ ciosa reputari. raro. aūt uel nūqʒ pōt cōtin gere qn ex relatione pccōꝝ i ↄfōe audito rū p uā aliā nō scitoꝝ possit cōtingere ali qđ de icōuenientib' pdcis. quis forte qñqʒ de illis nullū cōrigat. ⸗Ad 8^m đđ q minor ē falsa. imo si psona cū qua penitēs ↄfitet' se peccasse nō caderet sub ↄfōis sigillo mltū eēt in piudiciū obſuantie discipline. qꝛ ex hoc multa icōueniētia frequēter accide rēt. que obſuationem discipline mltū ipe dirent. sicut uideri pōt ex rationib' dictis i qōe. nec ualet eius pbatio. quia ad hoc ñ

ē cōfessio ordinata. ut pp dcā in cōfōe aliq̄ psōa i foro exteriori corripiat᷑. sꝫ ī foro pñie

Consequenter querit᷑ d. 5° pncipali.

Et circa hᵒ q̄rūt᷑. 4. ⁋ P° utrꝫ ille cui cōfessor reuelauit cōfōez alicꝰ teneat᷑ celare illā. ⁋ 2°. utrꝫ penitēs teneat᷑ celare psonā cū qua peccauit. ⁋ 3° utrū penitēs teneatur celare pñiaꝫ sibi iniūctā a cōfōre. ⁋ 4°. q̄ sit dr̄a inter sigillū cōfōis ⁊ sigillū secreti.

Ad primam

qōnez rn̄deo. q͛ ille cui cōfessor reuelauit cōfōem alicꝰ tenet᷑ illā celare si sciat q͛ ille qui hoc sibi dixit nesciebat illud nisi p ꝯfōnē. q̄cq͛d. n. hō scit p sacrālē ꝯfōeꝫ. siue īmediate siue mediate celare tenet᷑ q̄zuis ad celādū fortiꝰ obliget᷑ ille q hoc scit p ꝯfōem īmediate q̄ꝫ ille q hᵒ scit p ꝯfōem mediate. sed ille cui cōfōr reuelauit cōfōem scit pccā penitētis p cōfōneꝫ mediate. ille gᵒ celare tenet᷑. ⁋ Preterea qui iuuat ad pmouēdū crimē quod alius ichoauit participat cū eo ī crimine. sꝫ iste q cōfessionē reuelat diffamatiōem penitētis inchoat. ille cui cōfō reuelata ē. si ulteriꝰ eam manifestat diffamationē pmouet pnitētis. talis gᵒ particeps eēt in crimine cuꝫ illo q sibi reuelauit penitētis cōfōem. tenet᷑ gᵒ eā celare. q͛ tenet᷑ nō pticipar᷑ ī crimie. ⁋ Preterea reuelans alicui cōfōez dat ꝺ facto illi ptātē ut loqui possit alijs de pccīs penitētis cuius ꝯfōez reuelauit. q̄uis tn̄ illā potestatem cōtulerit de fcō. eā tn̄ de iure cōferre nō potuit. sed nulli licitū ē uti ptāte sibi cōcessa ab aliquo de facto qui eam sibi dare nō potuit de iure. gᵒ illi cui illa ꝯfessio reuelata ē illicitū ē ulterius loqui ꝺ illa cōfōe. Un̄ plato p̄cipienti sibi ut dicat ei si scit aliquod malū de illa psona cuius cōfessio sibi reuelata ē. n̄ debet sibi dr̄e illud qꝺ sibi dictū ē a cōfessionis reuelatore.

Ad secundam

qōnez rn̄deo q͛ expssio psōe. aut ē necessaria ad expssionē pccōꝶ. aut nō. Si sic. tenet᷑ eā expmere cōfōri. Un̄ mulieri cū qua cōcubuit frater eius nō sufficeret dr̄e q͛ unus uir ꝯcubuit cū ea. sed deberet expmere q͛ ille est frater eius. ⁊ si nō habeat nisi unū frēm. tunc scit sacerdos qs est ille. ⁊ si ē r̄ligiosus dꝫ expmere q͛ ē religiosus. ⁊ si ē laicus ⁊ ē coniugatus dꝫ expmere q͛ ē coniugatꝰ. ⁊ sic de alijs. Si aūt expssio psone nō ē necīa ad expssionē q̄ntitatis pcci. tūc distiguo. q͛ aut ē utilis ad correctionē illius. uel p̄seruationē a recidiuo. aut nō. Si sic. tūc credo q͛ penitēs bn̄ facit. si ex̄ cōfōem dicit alicui psone que illi pccōri possit ⁊ uelit pdesse. ⁊ n̄ obesse. sed p illa causa noīare ipm ī ꝯfōne nō expedit nec oꝫ. q͛ p talē noīationē cōfessor nō possꝫ pcedere ad correctionē illius. Si aūt illa noīatio nō ē utilis ad illius correctionē. tūc subdistīguo. quia aut pōt esse utilis ad p̄ſuandū penitētē a recidiuo. aut nō. Si sic tūc bonuꝫ ē. ⁊ expedit penitēti q͛ illā psonā expmat cōfōri. pōt. n. cōtiger᷑ q͛ cōfōr p cognitionē psone sciret iniūgere penitenti penitentiam talē. ⁊ talia dare documenta. ⁊ tales facere monitiones p que melius. ⁊ secretius penitens poterit p̄seruari a recidiuo. Si aūt noīatio psone nō ē utilis ad magnitudinis pcci expssionē. nec ad eiꝰ correctionē. nec ad p̄ſuandū a recidiuo penitentē. tunc credo q͛ penitēs teneat᷑ illam psonam celare. quilꝫ. n. tenet᷑ non aggr̄auare malam opinionē de pximo suo in corde alterius sine rōnabili ⁊ utili cā.

Ad tertiam

qōnez rn̄deo q͛ aut penitens manifestando pñiam sibi iniūctā a cōfōre faceret p̄iudiciū fame pp̄e absq͛ aliqua utilitate. aut faceret p̄iudiciū cōfōri. quia forte talē iniunxit pñiaꝫ. pᵒ qua si sciretur eā iniūxisse incurreret alicuius uel aliquorum maliuolentiam utpote. q͛ iniūxit mulieri ut abstineat a familiaritate alicuiꝰ uiri. cᵒ familiaritas erat sue castitati piculosa. uel iniunxit aliquid aliud p quo aliq̄ offenderentur cōtra cōfōrē si hoc scirent. aut penitens manifestando suam pñiaꝫ. nec fame pp̄e. nec cōfōri. nec alicui p̄iudiciū generaret. ⁋ In casu pᵒ penitēs tenet᷑ suaꝫ penitentiā celar᷑. qlꝫ. n. tenet᷑ suā famā scienter nō ledere sine aliqua utilitate. iux̄ illꝺ sap. eccli. 41°. Curā habe de bono noīe. ⁋ In 2° ēt casu tenet᷑ eā celare. si. n. illud quod confessor sibi iniūgit. seu cōsulit bona fide p salute aīe sue. ⁊ secreto alij reuelaret ī cōfōris p̄iudiciū crimē pditionis incurreret ⁊ sigilli secreti fractionē. ⁋ In 3°. aūt casu eaꝫ

nõ tenet᷑ celare.nec tenet᷑ dr̄e.sed ꝺ hoc ir-
reprehensibilit᷑ põt facere quod istoꝝ duorũ
sibi melius placuerit.

AD quartam qõnem ꝺꝺ ꝗ si-
gillũ cõfõis.ꝛ sigillũ secreti accipiendo si-
gillũ secreti in gñali se hñc sicut supius ꝛ i
ferius.Sigillũ.n.cõfõis ẽ sigillũ secreti.sed
non oẽ sigillũ secreti ẽ sigillũ cõfõis. cũ.n.
unus ab alio petit consiliũ.ꝛ ille bona fide
sibi cõsulit recõmẽdãs sibi ut hoc celet.uel
pſõaꝫque hoc cõsuluit nõ noiet.ille qui cõ
silium petuit oblat᷑ ad celandũ p sigillũ se
creti.qꝺ tñ nõ est sigillũ ꝯfõis.ꝛ q̃uuo frã
gẽs quodlꝫ sigilloꝝ istoꝝ mortaliter pec-
cet.ꝛ crimẽ ꝓditionis icurrat.tñ mlt̃o gra
uius peccat frãgẽs sigillũ ꝯfõis q̃ꝫ sigillũ
secreti frãgẽs.quod ẽ distictũ ꝯ sigillũ ꝯfõ
nis.nec ẽ existimãdũ ꝗ hõ r̃uelãs illud qꝺ
dcm̃ ẽ sibi soli ũq̃ꝫ frãgat sigillũ secreti.ni-
si ille q hoc sibi dixerit adiũxerit.Ego tra
do tibi hoc sub secreto.ꝛ alius sic recipit.
qꝛ si homo ab alio cõsiliũ petit ꝛ ille bona
fide sibi cõsulit in secreto q̃uis cõsulens ñ
adũtat dr̄e illi ꝗ sibi nõ cõsuleret nisi ꝯsili
uꝫ recipiat in secreto.tñ ille cui cõsiliũ da-
tũ ẽ si uideat materiaꝫ talẽ ꝗ ex reuelatõe
pſone cõsulẽtio.p sona cõsulẽs notabile de
trĩmẽtuꝫ icurreret ꝛ reuellet.crimẽ ꝓdit
nis icurrit.ꝛ secreti sigillũ frãgit. qꝛ mate
ria ꝛ natura negocij reqrũt ꝗ ille cui fide
le cõsiliũ datũ ẽ pſonã cõsulẽtẽ i casu p̃dcõ
sub secreto tenere dꝫ.minus tñ peccaret ce
teris pib⁹ q̃ꝫ si.ꝯsulẽs expſſe sibi sub secr̃to
tradidiſſꝫ.ꝛ ille ad tñduꝫ h⁹ sub secreto se
expſſe obligasset.ille ẽt a quo petitũ ẽ cõsi
liũ hoc quod sibi proposuit cõsiliũ petens
sub secreto tenere debet.

CIrca litteram Ad diẽ
dãnatiõis.supple q̃ztũ ad malos.ꝛ remũe-
ratiõis.supple q̃ztũ ad bonos.ñ r̃darguo.
qꝛ forsitã ueꝝ ẽ.nõ ponit᷑ ibi forsitã. ut sit
nota dubitationis de exñtia purgatorij.sꝫ
ut⁹ de illo igne intelligat᷑ illud uerbũ Apl̃i
p⁹ Coꝛ.ꝫ°.quod dicit de illis q edificant
lignũ.fenũ.ꝛ stipulã.nisi aliqua sint frequẽ
ter iterata.hoc nõ dr̃.qꝛ uenialia frequẽt᷑
iterata ꝯfiteri in spãli sit necessariũ.sꝫ qꝛ ẽ
magis secuꝝ oĩbus dieb⁹ uite sue ignomi-

niosus peregrinãdo pgat.q̃uis hec pñia r-
uelatoribus cõsonũ.antiquit⁹ cũ depõne i-
iungeret᷑.mõ tamẽ loco pegrinationis illi-
us i arctũ monasteriũ ad agendã pñiaꝫ ꝺ-
trudũt᷑.ex̃ de pe.ꝛ re.Ois utriusq; sexus.

Di. xxii.

NUnqꝫ multis. ꝛc. Supius de
termiauit magr̃ de pñia secũ
dũ eẽ suũ.ꝛ ptãtẽ ministroꝝ
pñiam iniũgẽtiũ. ꝛ de mõ re
missionis mortaliũ.ꝛ de mõ remissiõis ue
nialiũ.Hic dem̃inat de reditu dimissoꝝ
Et diuidit᷑ in ptes.2.p° inquirit utꝝ re-
deãt pccã p⁹ p pñiaꝫ dimissa.2°.quid sit
sacrꝫ.ꝛ quid res i pñia ibi. Post p̃dcã.p⁹
in.3.p° pponit qõnẽ.2°.põit min⁹ uerã
opionẽ ibi.Unus qõnis.3°.opionẽ uerio
rẽ ibi.Sꝫ qꝛ absonũ.2ᵘˢ pncipal᷑ diuidit᷑ i
.2.p° põit opionẽ dñtiũ ꝗ pñia exterior ẽ i
terioris sacrꝫ.2°.opionẽ dñtiũ ꝗ pñia iteri
or.ꝛ exterior sit unũ sacrꝫ ibi.Quidã ãt dñc

CIrca hanc di.queren-
dũ est pnci
paliter de.2.p° de reditu pccõꝝ dimisso
rũ.2° de pñia ut ẽ sacrꝫ.Circa p⁹ que-
rũt.5.p° utrũ pccã dimissa possint redi
re eadẽ in numero quãtũ ad culpã.2° ut⁹
oĩa pccã dimissa p seqñs mortale pccm̃ re
deãt eadẽ spẽ l᷑ gñe q̃ztũ ad culpã.3° ut⁹
q̃ztũ ad penã.4°.utrũ igratitudo sit spã
le pccm̃.5°.utrũ maior sic ingratitudo in
casu ab innocẽtia q̃ꝫ i casu a uera pñia.

PRimo ostendo
ꝗ pccã dimissa possint redire eadẽ i nume
ro q̃ztũ ad culpã.Aug⁹.p°.li°. de bap°.cõ-
trn dõatistas ultra me⁹.Redit᷑ dimissa pec
cata ubi fr̃na charitas nõ ẽ aptissime dñs
docet de illo seruo quẽ cũ inuenisset debi-
torẽ decẽ miliũ talẽtoꝝ depcãti oĩa dimi-
sit.Ille aũt cõseruũ suũ q ei debebat cẽtum
denarios cũ misrtus nõ fuiſſꝫ.iuſſit eũ dñs
reddere que ei dimiserat.Itẽ magr̃ in fr̃a
h⁹ di.c°.p°.ꝛ ẽ de pe.di.4ᵃ.c°.p°.§.Cõside
randũ.Si nõ ex corde dimittim⁹ qꝺ i nos
deliquit.illud rursus exigit᷑ quod iã nobis
p pñiaꝫ dimissũ eẽ gaudebam⁹.Itẽ p grãꝫ
sequẽtẽ bõa merita q̃ p pccm̃ mortale fue-

rant mortificata eadē ĩ nūero uiua r̃deūt. g° a sili pccā q̄ p pñiaȝ fuerāt dimissa per sequēs mortale pccm̄ eadē i numero r̃deūt. Itē p subtractioē luis a me° r̃dit eadē te nebra ĩ nūero q̄ erat in medio an̄ luis ĩfu sionē. q2 tenebra ē carē^a luis ĩ hn̄te natalē aptitudinē ad luis susceptioēȝ. ſȝ p^9 subtrac tioēȝ luis remāet eadē luis carētia. ⁊ ĩ me° eadē natal' aptitudo ad lum̄. cū g° pccm̄ sit teneb^a. ⁊ grā spūale lumē. uir̃ q2 cū p. sequēs mortale pccm̄ grā corrūpit' tenebre pccōꝝ que p̄us fuerāt dimisse eedē in numero re uertāt'. Itē peccatū reitū nihil aliō uir̃ eē q̄ȝ ipȝ a deo nō iputari. sed idē fcm̄ ĩ nume ro plies pōt iputari ⁊ n̄ iputari. ut pȝ. bō eiȝ q̄nq3 iniuriā sibi fcām boi remttit pp emēdā pmissā. ⁊ iteꝝ iputat pp solutionis pmissi carētiā. g° idē pccm̄ ĩ numero redir' pōt q̄tū ad culpā. Cōtra Auic. 3°. meta. sue c°. 4°. Quod ānihilatū ē n̄ r̃ducit'. ſȝ cū pccm̄ r̃mittit' ānihilat'. g° ipossibile ē q2 idē pccm̄ ĩ nūero reūtat'. Itē nullū successiuū corruptū pōt redire idē ĩ nūero. alias ↄ̄dcō ria possēt eē sil' v̄a. ſȝ pccm̄ ē de gn̄e succes siuoꝝ. cōsistit. n. ĩ actu uolūtatis q̄ successi uus ē. g° corruptū idē ĩ numero redire nō pōt. R̃ideo q2 pccm̄ dimissū siue origina le. siue actuale mortale siue uēiale. idē ĩ nu mero. redire pōt q̄tū ad culpā. q2 sic decla rabit' ĩ tractatu ꝺ r̃surr̃ctōe. nulla res pōt redire eadē ĩ nūero nisi p diuinā potētiā. ſȝ pccm̄ reuerti nō pōt idē ĩ nūero q° ad cul pā p opatioēȝ diuie po^e. q2 ut supi^9 ostēsuȝ ē li°. 2°. Pccm̄ nō ē a deo. nec eē pōt. Qua pp ut dicit A^9. li°. 83^9. q. q. 3^a. Deo auctore nō fit hō deterior. r̃stat g° q2 cū pccm̄ p ei^9 remissionē corrūpat' redire q̄tū ad culpaȝ nō pōt idē ĩ nūero. Ad duo p^a ĩ opp^9 ꝺō q2 p tanto in his auctoritatibus pccā dn̄r' redire. q2 p ea sequēs culpa aggrauat'. ſi. n. mihi peccāti ↄ̄ te indulxisti. ⁊ postea iteꝝ ↄ̄ te pecco. ex hoc istud pccm̄ grauius r̃ddit'. Ad 3^m ꝺō q2 nō ē sil'e. q2 ut supi^9 ꝺitū est bona merita ĩ charitate fcā p sequēs mor tale pccm̄ nō mortificāt' p se ⁊ absolute. ſȝ p accn̄s. ⁊ in relatiōe ad pccōrē. q2 durante pcci mortal' obstaculo hō ptingere nō pōt ad efficaciā illoꝝ. ⁊ iō illo p pñiam ãmoto hō remūerat' pp illa eadē merita in nūero que fecit in charitate. sed pccā cū remittūt' p se ⁊ absolute corrūpūt' eo mō quo corrū pi cōuenire pōt p̄uatiōi. Ad 4^m ꝺō q2 te nebra p̄uatō ē. p̄uatiōes aūt distiguūt' p hi tus oppoitos. ⁊ iō ĩ aere ē alia. ⁊ alia carē tia luis ĩ nūero hȝ q2 ē respectu alt'ius. ⁊ al terius luis ĩ nūero. Ad. 5^m. ꝺō q2 p h° pec catū a deo nō iputat'. q2 bonū c^9 erat p̄ua tio restituit. qꝺ bo^9 n̄ ē idē nūero pri^9 cor ruptū. ⁊ postea restitutū. hō aūt p sue uolū tatis ĩ diuersa mutationē remittere pōt ĩ iuriā sibi fcāȝ. ⁊ iteꝝ reputare nihil opādo uel corrūpēdo ĩ illo q̄ sibi ĩtulit iniuriā.

Secundo queritur utrum

oīa pccā dimissa p sequens mortale pccm̄ r̃deant eadē spē ul' gn̄e q̄tū ad clpā. Et uir̃ q2 sic. Eze. 18°. dr̃ q2 si auerterit se iustus a iustīa sua. ⁊ fecerit ĩiq̄tateȝ oēs iustīe eius quas fecerat nō recordabūt'. quod ueꝝ nō eēt nisi oīa mala illis iustitijs opposita sibi iteꝝ ad culpā imputarēt'. Iteȝ Jacobi. 2°. Qui totā legē s̄uauerit. offēdat aūt ĩ uno. factus ē oīuȝ reus. Itē grā ē imediata cā r̃missiōis pccōꝝ. ſȝ r̃mota cā remouet' effec tus. g° cū p pccm̄ mortale sequēs grā corrū pat'. remouet' remissio pccōꝝ p̄oꝝ. g° rede unt uel eadē in nūero. uel specie. Itē ori giale sil'e ĩ spē reūtir'. q2 obligatō ad penā originali debitā. que pena ē carētia uisiōis dei reuertit' p sequēs mortale pccm̄. g° a si mili pccā actualia eadē ĩ spē reuertūt'. Cō tra diuerse sūt macl'e sicut sūt diuersa gn̄a pccōꝝ. g° p unū pccm̄ nō pn̄t redire macl'e oīuȝ pccōꝝ dimissoꝝ. Itē unū oppositū n̄ reducit alteꝝ. ſȝ expellit. ſȝ multa pccā iter se sūt opposita. ut sūt oīa illa iter que ē ꝩt^9 media. g° p cōmissionē uni^9 nō reūtūt' oīa p̄us dimissa. R̃ideo q2 ĩ pccō duo cōside rāt'. s. cōūsio ad creaturā. ⁊ aūsio a deo. In auersione gn̄ali oīa pccā mortalia cōueiūt. q̄uis in cā auersionis ⁊ in gn̄ali differāt. ⁊ iō q2 p sequēs mortale pccm̄ peccās a deo aūtit'. iō p ipȝ illꝺ ĩ quo oīa pccā mortalia cōueniūt reūtit'. ſȝ ex hoc n̄ seq̄t' q2 reuer tāt' spēs oīuȝ pccōꝝ dimissoꝝ. q2 p aūsio nē a deo pccā ĩ spē nō reponūt'. sic nec mo t^9 p sui recessū a t'mīo a quo. cū mot^9 spe cie dr̄ntes possīt hēre terminū eūdē ĩ spe. ut pȝ cū duoꝝ alboꝝ unū denigrat'. aliud rubificat'. ſȝ q2 dr̄e res corruptas reuerti. q2

non

toꝝ genꝰ ĩ aliquo ĩdiduo reītit᷑.non ē eas
reuerti nisi ſꝫ qd. iõ ſiplr̃ dĩ ꝙ per ſeqñs
pccm̃ mortale nõ reuertũt᷑ oĩa pccã ꝑus di
missa eadē ĩ ſpe.ſicut nec p quecũqꝫ recessũ
humoꝝ a debita ꝓportiõe reuertũt᷑ oẽs ĩ-
firmitates ꝑuſ curate.⸗Ad pᵐ.ꝛ 2ᵐ.ĩ oppᵐ
dĩ ꝙ p illas auctoritates ñ plꝰ hr̃ nisi ꝙ
p mortale pccm̃ ſequẽs pñiaꝫ uerã hõ ĩcur
rit auersionē a deo.ĩ quo oĩa pccã morta-
lia rõe ſue difformitatis tãqꝫ in gñe gñalis-
ſimo cõueniũt.⸗Ad 3ᵐ.cũ dr̃ ꝙ remota cã ñ
mouet᷑ effcũs.ꝛc̃.dico ꝙ ueꝝ ē de cã q̄ non
tm̃ reqrit᷑ ad effcũs ꝓductiõeꝫ.ſꝫ ēt ad eiꝰ
ↄſuatõeꝫ.ſꝫ qꝫuis gr̃a reqrat᷑ ad pccõꝝ ↄ-
ſtructionē.ñ tñ ē necessaria ad illiꝰ ↄſtruc-
tiõis cõſuatiõeꝫ.nisi ſub rõe q̄ formata ē.
ꝛ ego bñ ↄcedo ꝙ p ſequẽs pccm̃ mortale
precedens carẽtia pccõꝝ ĩformis remanet.
⸗Ad 4ᵐ.dĩ ꝙ maior ē ſr̃a.ꝛ ad eiꝰ ꝓbatõ
ñe dicẽdũ ꝙ nõ reitit᷑ oblĩo ad carẽtiã ui-
ſionis dei ſub rõe qua originali tñ ē ↄbita.
qꝛ tal᷑ carẽtia ē ſine r̃morsu ꝛ ſẽſibili pena.
ſꝫ reuitit᷑ ſub rõe q̄ ē ↄbita actuali mortali.
q̄ ẽ cũ remorsu ꝛ alia pena ſẽſibili adiũcta.

Tertio queritur

utꝝ oĩa pccã remissa p ſeqñs mortale pec-
catũ r̃deãt qꝫtũ ad penã.Et uĩ ꝙ ſic. dicit
Rabanꝰ ſꝫ ꝙ r̃citat magr̃ ĩ lr̃a hꝰ di.cᵒ.pᵒ.
ꝛ ẽ de pñia di.4ᵃ.ↄſuſ ꝑnᵒ.ꝙ ille q nõ uult
ſr̃bꝰ r̃mitter̃.ñ ſolũ pccã que pꝰ bapᵐ egit
reputabũt᷑ ei ad penã.ſꝫ ẽt pccã originalia
q̄ ĩ bapᵒ ei dimissa ſũt.⸗ Itẽ q ↄtitᵒ postea
cõfiteri cõtẽnit pꝰ pccõꝝ remissionẽ.q fu-
it ex ui ↄtritiõis p cõtẽptũ cõſõis iterum
mortale pccm̃ ĩcurrit.ĩ quo ſi moriat᷑. aut
pccã ꝑus dimissa remanebũt insufficiẽter
punita quod eẽt ↄ iuſtiaꝫ.aut p ill᷑ ĩ ĩferno
puniret᷑ quod nõ eẽt ueꝝ.nisi p ſequẽs mor
talia pccã ꝑus dimissa qꝫtũ ad penã reuer
terẽt᷑. Itẽ.12ᵃ.q.2ᵃ.Eps q mancipiuꝫ ſuus
manumissus pp ingratitudinẽ iteꝝ pene ſ-
uitutis iuste ſubijcit᷑.gᵒ a ſili hõ a ſuitute
pcci p dei miſicordiã liberatꝰ p ingratitu-
dinẽ pene ꝑcedẽtis ſuitutis iteꝝ ſubijcit᷑.
⸗Cõtra de pe.di.4ᵃ.uersus finẽ.diuĩa cle-
mẽtia dimissa pccã ĩ ultiõne ulteriꝰ redire
nõ patit᷑⸗Itẽ pena nõ debet᷑ nisi culpe. ſed
pccã nõ reuertũt᷑ qꝫtũ ad clpã.gᵒ nec qꝫtũ
ad penã.⸗Rñdeo pena que añ debebat᷑ p
pccĩs p pñiaꝫ dimissis.aut est tota expleta
ante ſequẽs mortale pccm̃.aut non. Si ſic.
dico ꝙ p ſequẽs mortale pccm̃ pccã prius
dimissa nõ redeunt qꝫtũ ad penã.nisi ĩ qꝫtũ
aggrauãt ſequẽs pccm̃.pp quã aggrauatõ
ne ſibi pena maior debet᷑. Si ñ.tũc dico ꝙ
remanet oblĩatꝰ ad ſolutionẽ r̃ſidui pene.ꝛ
ſi ĩ illo pccõ mortali moriat᷑ ꝓ pccĩs ill᷑ qᵒ
ad culpã.nõ tñ quo ad penã ꝑus dimissis
in ĩferno pena eterna puniet᷑.ſ.̄p accñs. qꝛ
ĩ pccõ mortali nulla pena ẽ ſatisfactoria ĩ
cõſpectu dei.ꝛ iõ qꝫtũcũqꝫ pñiat᷑ ſẽp rema
nebit ad penã obligatus.tamẽ illa pẽa mi-
nus erit intensa qꝫ ſi illa peccata nõ fuissẽt
ei dimissa.⸗Ad pᵐ ĩ oppᵐ dĩ ꝙ illa aucto
ritas intelligitur quo ad aggrauationẽ ei
pe.ꝛ quo ad ſimilitudinẽ pene ĩ genere nõ
in ſpe.⸗Ad 2ᵐ pꝫ ſolutio ex dictis ĩ qõne.
⸗Ad 3ᵐ dĩ ꝙ nõ plus cõcludit nisi ꝙ per
ſequẽs pccm̃ mortale iteꝝ in ſeruitute re-
ducit᷑.ꝛ hoc ẽ ueꝝ.nõ tamen reducit ĩ illã
eãdẽ ĩ qua erat p illa pccã que ſibi fuerũt
dimissa.nec ĩ tãtam ſicut ſi illa peccata ſibi
nũqꝫ fuissent dimissa.

Quarto queritur

utrũ ingratitudo ſit ſpeciale peccatum. Et
uidet᷑ ꝙ nõ. Speciale peccatũ nõ inuenitur
in quolꝫ pccõ.ſed p quodcũqꝫ pccm̃ homo
deo ĩgratꝰ ẽ.gᵒ ingratitudo ſpãle pccm̃ nõ
est.⸗Itẽ Sene.3ᵒ.liᵒ.de beneficijs. Ingra-
tus est qui beneficium ſe recepisse negat.ĩ-
gratus qui dissimulat.ingratus est qui nõ
reddit.ingratissimus omnium qui oblitus
est. ergo ingratitudo non est una ſpecies
peccati.⸗ Contra qꝫuis homo per quod-
cũqꝫ mortale peccatũ ĩcurrat uitiũ ĩobedi
entie.quia nunqꝫ homo mortaliter peccat.
nisi faciendo contra aliquod diuinum pre
ceptum. tamen inobediẽtia est ſpeciale pec
catum.ergo a ſimili qꝫuis homo peccando
quocunqꝫ peccato homo ſit ingratus deo.
ingratitudo tamen est ſpeciale peccatum.
⸗Respondeo ꝙ ingratitudo est ſpeciale
peccatum.quod patet ꝛ ex pte obiecti.ꝛ ha
bitus oppositi.hẽt.n.ſpeciale obiectũ.qđ ẽ
bñficiũ ſub rõe q̄ nõ recognitũ ẽ.hitꝰ ẽt in-
gratitudĩ oppõitꝰ que ẽ gr̃a ẽ quidã ſpãlis
ūtꝰ ps potẽtial᷑ iustie exñs.ut ĩ.3ᵒ. liᵒ.oñsũ
ẽ.⸗Ad pᵐ ĩ oppᵐ dĩ ꝙ unũ ſpeciale pccm̃

matialit bñ pōt cōcomitari qđcūqȝ pccm̄. ⁊ sic ĩgratitudo ⁊ iobīa ɔcōitant qđcūqȝ pccm̄ mortale. Ad 2ᵐ. dr̄ q̄ illa nō enūerant sicut ingratitudinis spēs. sȝ sicut ĩgratitudinis gradus.

Q Uinto queritur

utrū maior sit ingratitudo ĩ casu ab ĩnocentia q̄ȝ ĩ casu a uera pn̄ia. Et uĩ q̄ sic. qꝛ q̄ȝto gradus altior tāto casus grauior cet̄is parib᷒. sȝ stat᷒ ĩnocētie cet̄is parib᷒ altior ē q̄ȝ stat᷒ pn̄ie. gᵒ ab ĩnocentia est grauior casus. sed in grauiori casu est ingratitudo maior. ergo maior est ingratitudo in casu ab ĩnocētia q̄ȝ a uera pn̄ia. Itē Adā peccādo magis fuit deo ĩgrat᷒ q̄ȝ qcūqȝ ali᷒ hō peccās eodē gn̄e pcci. sȝ Adā peccādo cecidit ab ĩnocētia. gᵒ maior ē ĩgratitudo ĩ casu ab ĩnocētia q̄ȝ a v̄a pn̄ia. Cōtra ut supius dictū ē pccm̄ seq̄ns uerā pn̄iaȝ aggrauat p pccā p̄us p pn̄iaȝ dimissa. sȝ pccm̄ q̄ cadit hō ab ĩnocētia p nullū aliud pccm̄ p̄cedēs aggrauat. gᵒ grauior ē ĩgratitudo ĩ casu a pn̄ia q̄ȝ ab ĩnocētia. Itē magis ĩngrat᷒ ē peccās cōtra illū q plus ei dimiserat. ut pbari pōt p illō qđ dīc saluator Luce. 7ᵒ. approbādo sn̄iaȝ Symonis dicentis q̄ plus diligit cui plus donatū ē. sȝ penitēti plus dimissū ē q̄ȝ ĩnocēti. gᵒ maiorē ĩgratitudinē ĩcurrit peccādo q̄ȝ innocēs. Rᵒ gr̄aȝ actō respicer̄ dȝ ⁊ q̄ȝtitatē dōi. ⁊ mōȝ gratuite donationis. Respiciēdo ad q̄ȝtitatē doni magis ĩgrat᷒ ē innocēs peccādo q̄ȝ penitēs. qꝛ ceteris parib᷒ mai᷒ donū ē p̄uare hoīem ut nō peccet q̄ȝ illi q peccauit ĩdulgere. ceteris. n. pibus nobilior ē status ĩnocētie q̄ȝ pn̄ie. sȝ cōsiderādo modū gratuite donatiōis. magis ē ĩgrat᷒ penitēs cū peccat q̄ȝ ĩnocēs. qꝛ q̄ȝto aliquis magis est elōgatus a debito recipiendi bn̄ficiū. tāto cum beneficium sibi confertur est modus donationis magis gratuitus. magis autem elongatur a receptione gr̄e q̄ȝtū est ex pte sua ille q peccauit q̄ȝ ille q nō a gr̄e cōsecutiōe. oīb᷒ tn̄ pensatis si ɔpēset aggrauatio q̄ ē ĩ seq̄ēti pccō pp p̄cedētia iā dimissa maior ē ĩgratitudo cader̄ a v̄a pn̄ia q̄ȝ ab ĩnocētia q̄ȝuis pccm̄ quo cadit hō ab ĩnocētia sit grau᷒ ceteris pib᷒ q̄ȝ illud qᵒ cadit a pn̄ia aggrauatiōe p pccā p̄cedētia circūscripta. Ad pᵐ ĩ oppᵐ ad p̄mā ptē dr̄ q̄ bn̄ ɔcludit. qꝛ cet̄is pib᷒ maior ē ĩgratitudo ĩ casu ab ĩnocentia. q̄ȝ in casu a uera penitētia aggrauatiōe pccōꝝ precedentiū circūscripta. qꝛ supposita equali gr̄a ĩ ĩnocēte ⁊ penitēte adhuc q̄ȝtū ad aliq̄d accidentale dignior ē status ĩnocētie q̄ȝ pn̄ie. nō tm̄ loquēdo de innocētia tp̄e nr̄e institute. sȝ et̄ ɔ stitute. Ad 2ᵐ pȝ solutio ex dictis. q̄ȝuis multo magis peccauerit Adaȝ q̄ȝ cadens a statu innocētie tp̄e nr̄e destitute p idē genus peccati pp maiorē notabilitatē stat᷒ illius: ⁊ qꝛ ĩ illo nulla erit p̄nitas ad pccm̄. ⁊ qꝛ pccm̄ suū fuit totius humane nr̄e corruptiuū. Ad pᵐ arᵐ ad ptē faȝ dr̄ q̄ p̄cedit de casu a statu pn̄ie cū aggrauatiōe pp p̄cedētia pccā que fuerant dimissa. Ad 2ᵐ cum dr̄ q̄ magis ingratus ē peccās cōtra illuȝ qui plus ei dimiserat. ⁊c̄. dico q̄ nō oȝ hoc eē ueꝝ qn̄ plus datū ē de bono ei cui min᷒ dimissū ē. sȝ innocēti hn̄ti equalem charitatē cū penitēte plus boni datū ē q̄ȝ penitēti. qꝛ a deo accepit cōtinuitatē bonitatis sue quā penitens habuit interruptā. Uñ p illā parabolā qua uoluit dn̄s declarare Magdalenam plus diligere. nō intēdebat eā cōpare ad seipāȝ. uel aliā equalis bōitatis s̄ep s̄uate sine interruptione. sȝ ad aliū penitentem cui nō erat facta ita pfecta remissio.

C Onsequenter

q̄rit de 2ᵒ p̄ncipali. ⁊ circa hoc querūt. 5. Pᵒ utrum pn̄ia exterior sit sacr̄ȝ. 2ᵒ utꝝ remissio pccōrū sit res huius sacr̄i. 3ᵒ utꝝ sit unū sacr̄ȝ. 4ᵒ ut᷒ sit ab ĩstitutōe. 5ᵒ qn̄ fuit ĩstitutū.

P Rimo ostendo

q̄ exterior pn̄ia nō sit sacr̄ȝ. qꝛ oē sacr̄ȝ euāgelicū efficit illud quod figurat. sȝ ext̄ior pn̄itētia ñ efficit interiorē. sȝ poti᷒ ĩterior exterioris ē cā. cū gᵒ pn̄ia sit euāgelicū sacr̄ȝ sepius p̄cedit rē q̄ȝ ecōuerso. sȝ ĩt̄ior pn̄ia sepi᷒ p̄cedit ext̄iorē q̄ȝ ecōūso. gᵒ pn̄ia exterior nō est sacr̄ȝ interioris. hec duo arᵃ facit magr̄ in lr̄a. Itē Hugᵒ. pᵒ. lᵒ. de sacra. pte 9ᵃ. c. 2. Sacr̄ȝ ē matiale elemētū ex scificatiōe cōtinēs aliquam inuisibilem gratiam. sed penitentia exterior nou ē matiale elm̄. nȝ aliq̄d scificatū. qꝛ scific° ē p v̄bū ut supius dictū ē. gᵒ nō ē sacr̄ȝ. Cōtrariū

tenet magr̄ in lr̄a. Itē sicut se habet bap⁹ flumīs ad bapm̄ flamīs. sic pn̄ia exterior ad interiorē. sed bap⁹ flumīs sacr̄z ē bap flaminis. g° pn̄ia exterior sacr̄z ē iterioris. R° q pn̄ia exterior sacr̄z ē iterioris 7 iterior res ē huius sacr̄i. exterior. n. pn̄ia sig⁹ ē iterioris. 7 aliquo mō cā inq̄z⁹ actus penitentis extiores pn̄iaz interiorē excitāt. que si iformis ē 7 nō sit obstaculū ex pte penitentis p sacerdotis misterialē absolutionez a deo effectiue formatur. pn̄ia aūt interior ī telligi dz eē res huius sacr̄i pue ī proposito cōiūgit' pn̄ie exteriori nō ŕz q absolute ē tm̄ act⁹ v̄tutis. Ad p⁹ in opp⁹ v̄v̄. q secūdū magr̄z in lr̄a maior ē intelligēda v̄ sacr̄is illis que aū. l. euangelicā nō fuerūt. sacr̄z aūt pn̄ie fuit aū. Potest tamē alr̄ dici q pn̄ia exterior aliquo mō ē cā interioris sicut in q̄ōe osūū est. q̄zuis ēt aliquo mō sit ab ea causata q̄ztum ad illud °qd̄ ē ex pte penitētis. quod quasi materiale ē in exteriori pn̄ia respectu absolutionis sacerdotis Ad 2⁹ v̄v̄. q sicut dicit magr̄ in lr̄a nō ē icōueniēs q in sacr̄o pn̄ie res sepius p̄cedat sacr̄m q̄z ecōuerso. q2 in alijs sacr̄is sepe cōtingit q res p̄cedit sacr̄m. Vel potest dici q pn̄ia interior q̄ztum ad illud augmētum uel firmitatem que recipit p exteriorē cōfōem 7 humiliationē. 7 q̄ztum ad eius formā quā aliquando recipit p sacerdotis absolutiōez rōe quoz p̄pe dr̄ res huius sacramēti posterior ē q̄z sacr̄z. Ad 3⁹. v̄v̄ q ubi Hug° uocat materiale elemētū q̄dcūqz sensibile sig⁹. 7 sic exterior cōfō penitentis 7 humiliatio possunt dici materiale elemētū. 7 pōt dici scificari q̄z⁹ ad usum per sacerdotis absolutionem.

Secundo queri tur utr̄z

remissio pccōruz sit res huius sacr̄i. Et ur̄ q nō. sacr̄z ē signū sue rei. sed cōfō extior 7 satisfactio nō ē signū remissiōis pcci. imo magis ē signū exn̄tie eius. cū cōfitēs dicat se talia fecisse. g° remissio pcci nō ē res h⁹ sacr̄i. Itez res sacra seqtur sacr̄z. ut effectus cāz. sz r̄missio pcci p̄cedit exteriorē penitētiaz. inuit'. n. ur̄ exterior pn̄ia existenti ī pccō mortali. g° r̄missio e⁹ ñ ē res pn̄ie exterioīs. Cōtra curatō morbi ē res illi⁹ sacr̄i quod ad eā significādā 7 efficiēdā ordinat' sz pn̄ia extior ordiat' ad significādā 7 efficiendā actual' pcci r̄eīssionē. g° illa r̄eīssio ē res sacr̄i pn̄ie. Rn̄ōo sic r̄ctat magr̄ ī lr̄a. ī h° sacro ē aliquid quod ē sacr̄z tm̄. s. exterior pn̄ia. aliqd quod ē r̄s 7 sacr̄z. s. pn̄ia īterior que ē res pn̄ie exterioris. 7 sacr̄z remissionis actualiū pccōz. q2 ut ē cōiuncta pn̄ie exteriori ī re uel in p̄posito illā remissionē aliquo mō significat 7 dispositiue efficit. q̄zuis cōiūcta exteriori in p̄posito tm̄ p̄dictā remissionē nō significet nisi ipimet penitēti. nisi p aliq̄ signa alijs appareat talē pn̄iaz eē in ipo. Est ēt ibi aliud quod est res 7 nō sacr̄z. s. pccōz actualiuz remissio. 7 q sit res utriusqz pn̄ie pz. q2 ad illā significādū. 7 aliquo mō efficiēdū utraqz pn̄ia ordinat'. Vñ ut sui cām semp p̄supponit penitētiā interiorē cōiūctā exteriori in re ul' in p̄posito explicite l' iplicite. Ad p⁹ ī opp⁹ v̄v̄ q cōfessio exterior cū humilitate facta 7 ad querēdū medicinā 9 pccm̄ ordinata. q̄zuis significet ī penitēte pccā fuisse. significat tn̄ ea ī ipo desinere eē. De absolutiōe ūo plnnū ē quō exp̄sse significat pccōz remissionē. Ad 2⁹ v̄v̄ q de lege cōi r̄missio pccōz actualiū sēp p̄supponit exteriorē penitētiā ī re uel in p̄posito. explicite uel iplicite. 7 q p exteriorē pn̄iam ut realiter bitā q̄nqz causetur actualis peccati remissio pz. p hoc q superius dcm̄ ē q īterior pn̄ia informis si nō sit obstaculū ex pte pēitētis p pn̄iam exteriorē realiter bitā format'.

Tertio queritur

utrū pn̄ia sit unū sacr̄z. Et ur̄ q nō. q2 ubi sūt due res. 7 duo signa nō ē unū sacr̄z. q2 unitas sacr̄i ñ pōt eē nisi uel ex pte signi. l' ex pte rei. sz ī h° sacr̄o sūt plura signa. s. pēitētis 9fessio 7 satisfactio. 7 sacerdotis absolutō. ibi etiam sunt due res. s. penitentia interior. 7 peccatorum actualium remissio. ergo penitentia non est unum sacramentū. Item ex eis que nō sūt simul nō cōstituit' aliquid unū. sed ptes pn̄ie non sunt simul. g° ex illis nō cōstituit' aliqd unū. Contra si penitētia nō eēt unū sacr̄z. sz pla eēnt sacr̄a q̄z. 7. Rn̄deo q pn̄ia ē unū sacr̄m. sed nō dz dici q sit aliqd unū unitate indiuisibilitatis nec cōtinuitatis. nz eēntiali. sz unitate itegrata ex pluribus relatis ad aliqd

vnū significādū. ꝛ aliquo modo efficiēduꝫ quod ē remissio actualiū pccōꝝ. Ad pᵘˢ i oppᵘˢ dō q̄ illa pl'a signa ɔcurrūt ad itegritatē unius sacrī. pñia ēt interioꝛ ꝛ exterioꝛ sunt unū sacrꝫ remissionis actualium pccōꝝ. sicut refert mgr̄ in lr̄a. nec obstat ūitati sacrī q̄ sint ibi due res. qñ ē una alterius sacrꝫ. quod pꝫ. qꝛ caracter baptismal' ē res absolutōnis exterioꝛis ꝛ sacramētum oꝛiginalis pcci. ꝛ tñ bapᵘˢ ē unū sacrꝫ. Sil'r corpᵘˢ xpi uerꝫ ē res sub spē panis uere ɔtēta. ꝛ p eam significata. ꝛ est sacrm corpis mystici. ꝛ tñ sacrꝫ euchᵉ ē unū sacrm. Ad 2ᵘˢ cū dr̄ q̄ ex eis que nō sūt simul nō ɔstituit' aliqd unū. ꝛc. dico q̄ uerꝫ ē in pmanētibus. ꝛ loquēdo d̄ unitate continuitatis uel eēntiali in successiuis. tñ loquendo de unitate integrata ex plibus relatis ad unū significādū ꝛ efficiēdū nō ē uerꝫ. Sacrꝫ aūt pñie cōsistit in quadā successione. ꝛ ē unuꝫ unitate p̄dcā.

Quarto queritur

Utrꝫ pñia sit ab istitutione. Et ūmiseᵇˢ. qꝛ quod ē a natura nō ē ab istitutōe. ... icatur eē ab institutiōe nᵉ. ſꝫ sacrꝫ pñie ē a nᵃ. natural'. n. rō dictat pccōrē debere penitere de suis pccātis. g° nō ē ab institutiōe. Itē sacrā que sunt ab institutiōe nō fuerūt ī lege nᵉ. sed sicut dicit magr̄ i lr̄a hᵘˢ di. c° ul't. Sacrꝫ pñie fuit an̄ tpꝯ grē ēt a pmoꝛdio generis humani. g° nō ē ab istitutiōe. Contra Hug°. p°. li°. de sacra. pte 9ᵃ. c°. 2°. ponit ī diffinitōe sacrī qd̄ ē ex istitutiōe significās. ſꝫ q̄lꝫ ps diffinitiōis dr̄ de quolꝫ cōtēto sub diffinito. g° d̄ quolꝫ sacro uer̄ dr̄ q̄ ē ex institutiōe significās. Rñdeo q̄ penitētia dupl'r pōt accipi. s. p v̄tute uel actu uirtutis. uel p sacro. p° mō pñia ē de lege natur̄. naturale. n. iudiciū rōis dictat pccōrē debere penitere de suis peccatis. ꝛ tali pñia hītuari. ꝛ sic nō ē ex institutōe. 2° mō nō ē de lege nature. sed ab istitutiōe diuīa. declaratuꝫ ē. n. supius di. 17ᵃ. q. 2ᵃ. ar. 2. q̄ cōfiteri pccā sacerdoti nō ē de iure nᵉ. ꝛ ex ɔsequēti. q̄ neqꝫ cōtritio ut iūcta cū ppōsito sic confitendi est de lege nature. Ad arᵐ ad ptē p̄mā dō q̄ pcedūt de pñia iqᵗᵘᵐ ē vtᵘˢ uel acᵘˢ uirtutis tm̄. Arᵐ ad ptē aliā pcedit de pñia inqᵗᵘᵐ ē sacrꝫ.

Quinto queritur

Utrū hoc sacrm imediate a Xpo fuerit istitutū. ꝛ qñ. Rñdeo q̄ imediate fuit a Xpo istitutū. an̄. n. passionē istituit hᵒ sacrꝫ q̄tū ad interioꝛē ɔtritionē penitētie ꝛ opis satisfactionē. cū dixit. Non ueni uocare iustos. sed pccōres ad pñiaꝫ. Luce. 5°. ꝛ p alia uerba q̄bus ad pñiaꝫ iuitabat. maxime cū dixit. Nisi pñiam habueritis oēs simul pibitis. Luce. 13°. ɔfōeꝫ āt iplicite i ex° cū dixit lepꝛoso mūdato. Uade oſ̄de te sacerdotibus. ut scriptū ē. Math. 8°. absolutionē āt i misterio cū Lazaro r̄suscitato dixit. Soluite eū. Jo. 11°. ſꝫ exp̄sse ptātē absoluēdi nō dedit usqꝫ pᵘˢ resurrectionē. cū dixit eis. ut hr̄ Jo. 20. Accipite spm̄ scm̄. quoꝝ remiseritis pccā remittūt' eis. ꝛ quoꝝ retinueritis retēta sūt. ptātē aūt iurisdcōnis sup totaꝫ eccl'iaꝫ pmisit se daturū Petro. cū dixit ei. ut hr̄ Math. 16°. Tibi dabo claues r̄gni celoꝝ. ꝛ quodcūqꝫ ligaueris. ꝛc. nō tñ tūc dedit. Unū decretū Anacleti di. 21ᵃ. in nouo testamento exponendū ē de pmissione ſꝫ glo. ibidē. nec tñ tūc tm̄ pmisit se daturum ptātē iurisdcōnis. ſꝫ ēt ptātē absoluendi ꝛ ligandi in foꝛo pñie. quā post resurrectionē cū alijs discipul' accepit. ſꝫ ptās iurisdcōnis sup totā eccl'iaꝫ sibi soli fuit data p se ꝛ successoꝛibus eius. cū xp̄s post suā resurrectionē dixit ei. Pasce oues meas. Jo. 21°. qd̄ pōt pbari p illud quod hēt'. 50. di. Cōsiderandū. ꝛ. c°. Fideliꝛ. ꝛ extra de elect. Significasti.

Circa litteram

peccata oꝛiginalia. nō significat' hic pccm̄ oꝛigīale i plurali. qꝛ in eodē hoīe sūt plura. ſꝫ quia mltiplex ī effcū inq̄tū coꝛrūpit diuersas uires aīe. mox oīuꝫ psterneret ī uia uitioꝝ. i. cito nisi peniteat. qꝛ pccm̄ quod p pñiaꝫ nō diluit'. mox suo pōder̄ ad aliud trahit. ita reus ꝛ peccatoꝛ cōstituit' ut an̄ fuerat. i. sil'r. sed nō tm̄. uel refert' hoc ad reatū pene dāni. ñ sēsus. Quidā dicunt penitentiaꝫ exterioꝛem ꝛ īterioꝛē eē sacrꝫ. nec duo sacrā. sed unum. ꝛ isti bene dicunt. est enim cōis opinio ꝛ uera.

Di. xxiii.

PReter premissa. rc. Supius determinauit magr̃ de bap°. ⁊ de ↄfirmatione. ⁊ euch^a. ⁊ pñia. Hic determiat d̓ extrema ũctione. ⁊ diuidit̃ in.2. p° de eius institutione. 2° de iteratione ibi. Querit̃. p^a ĩ.3. p° determiat de ei⁹ m^a. 2°. de ei⁹ istitutore ibi. Hoc sacramẽtũ. 3° de institutionis causa ibi. In quo oñdit̃.

CIrca hanc di. querẽdũ ē pncipalit̃ de.2. P° de ipo sacr̃o unctionis extreme. 2° de eius admĩstratiõe. Circa p^m q̃rũt̃ .6. P° utr̃ extrema unctio sit sacr̃z. 2°. a quo fuit institutũ. 3° utr̃ m^a huius sacr̃mẽti sit oleũ de oliuis p epm cõsecratum. 4° utr̃ h⁹ sacr̃i sit aliqua determinata ṽborũ forma. 5° utr̃ effect⁹ h⁹ sacr̃i sit ĩfirmitatis corpalis alleuiatio. 6° utr̃ uenialium peccatorum remissio.

PRimo ostendo q̃ extrema unctio nõ sit sacr̃m. qr sicut infirmi inungũt̃ oleo p epm cõsecrato. sic ⁊ cathecumini. s3 unctio cathecuminor̃ ñ ē sacr̃z. g° a simili nec unctio infirmor̃. Ite3 ipm oleũ p epm ↄsecratũ ē sacr̃m. qr sicut dicit Hug°. p°. li°. de sacra. pte. 9^a. c°. 2°. Sacr̃m ē materiale elementũ. s3 ipm oleũ nõ ē ipa unctio. cã unũ sit subã. ⁊ aliud accidens. g° ipa unctio nõ ē sacr̃m. Item in una collõe sacr̃i ṽba ñ repetũt̃. s3 ĩ ũa collõne extr̃me ũctiõis plies ṽba r̃petũt̃. s. ĩ ũctione cui⁹l3 mẽbri. g° talis unctõ nõ ē sacr̃z. Itẽ sacr̃z una collatione nõ cõfert̃ nisi ab uno ministro. s3 extrema unctio confert̃ a plib⁹ sacerdotibus. Unde dr̃ Ja. 5°. Inducat p̃sbyteros. g° tal' unctio nõ ē sacr̃z. Cõtra magister dic ĩ lr̃a h⁹. di. c°. p°. q̃ ē sacr̃z. Ite3 Hug°. 2°. li°. de sacra. pte. 15^a. c°. 2°. dic idẽ. R̃ndeo q̃ extrema unctio ē sacr̃z. Illud. n. qd̓ ē sacre rei signũ ⁊ causa p se ordinata ad efficiẽdũ rẽ sacrũ. nõ tm̃ ē sacr̃m. sed est sacr̃m noue. l. ut supius bitũ ē. s3 extrema unctio signũ ē p se ⁊ causa spiritualis unctionis interioris que ẽ res sacra. qr̃ sacrãs. ⁊ iõ extrema unctio sacr̃z ē noue. l. Ad p^m in opp^m dd̓ q̃ nõ ē simile de unctione cathecuminor̃ ⁊ infirmor̃. qr illa nõ ordinatur p se ad remissionẽ pccõr̃. sed p aliud. s. p bapm̃. hec ṽo p se ordinat̃ ad interiorẽ unctionẽ significãdũ ⁊ causãdũ eo mõ quo sacr̃a sunt suor̃ effectuũ cã. Ad 2^m dd̓ q̃ ipm oleũ p epm cõsecratũ nõ dr̃ saci in m̃ĩe pdicatiõe que ē p causã. qr ē hui⁹ sacr̃i materialis causa. s3 ipa unctio p eẽntiã ē sacr̃z. Uerbũ aũt Hug. aut itelligit̃ d̓ quolibet sensibili signo. aut s3 p̃dicationẽ causalem. Ad 3^m dd̓ q̃ sicut plures unctiones cõstituũt unã integrã unctõnẽ. ita uerba q̃ dĩũt̃ in unctione cuiusl3 mẽbri cõstituũt unã itegrã uerbor̃ plationẽ que ē ĩtegra sacr̃i forma eo mõ quo uerba dĩũt̃ forma sacr̃i. nec repetũt̃ uerba penitus eadẽ. qr in unctiõe oclor̃ dr̃. qd̓ p oculos. ĩ unctiõe auriũ dicitur. p aures. ⁊ sic de alijs. q̃uis alia uerba repetantur eadem. Ad 4^m dd̓ q̃ Jaco. ibi posuit plr̃e p singulari. un⁹. n. pficit sacr̃z qui si deficeret. alius deberet supplere nõ factum iterare.

SEcundo querendum ẽẽt a q̃ hoc sat planũ. rit institutũ. nisi qr supi⁹ di. 2^a. in Il[l]õnẽut^o oĩa sacr̃a no. l. fuerint instituta a deo ĩmediate sufficient̃ p3 quid dd̓ ad hãc q̃õnem. Et iõ de eius solutione hic supersedeo.

TErtio queritur utrũ m^a h⁹ sacr̃i sit oleũ de oliuis p ep̃z cõsectã. Et uĩ q̃ ñ. h° sacr̃z ē necitatis. dic. n. magr̃ h⁹ di. c°. 2°. q̃ si ex ↄtẽptu ł neglĩctia sacr̃z p̃tittat̃ picłosũ ē ⁊ dãnabłe. s3 sacr̃z necitatis d3 celebrã i m^a ualđ cõi. q̃pp bap⁹ celebrari põt ĩ q̃l3 natali aq̃. g° cũ oleu3 de oliuis p ep̃z ↄsectũ sit m^a ñ mltũ cõis. s3 spãlis ñ ē h⁹ sacr̃i m^a. Itẽ sacerdos siplex p̃tc scificar̃ matiã bap. qd̓ ē mai⁹ sacr̃z q̃3 extr̃ma ũctio. g° mlto forti⁹ matiã extr̃m ũctõnis. g° ñ o3 q̃ sit p ep̃z ↄsecta. Cõtra magr̃ h⁹ di. c°. p°. dic q̃ h^c ũctio fit oleo p ep̃z ↄsecto. s3 cũ dr̃ oleũ siplici noĩe itellr̃ oleu3 d̓ oliuis qr ãtbonomasiace dr̃ oleũ. ut supi⁹ bitũ ē di. 7^a. R̃^o q̃ m^a d3 cor̃spõder̃ pncipali effcãi sacr̃i. effcãa aũt pncipalis h⁹ sacr̃i. ē pccõr̃ ueialiũ curatio ĩmediate ĩtroducẽs nisi sit aliđ qd̓ obstet ad supeminẽtẽ sanitatẽ uite eterne. ad cuius ingressũ sufficit ↄsciã pura. ⁊ quia oleu3 multũ ualet ad

curatõez plage. ut innuit Isa. p° ubi dr. Plagã tumẽs. qz ñ ẽ circũligata. nec curata mĩdicamine. nec fota oleo. ꝛ maxime oleũ de oliuis. in quo pfectius inueniũt ppetates olei q̃z in alio oleo. ideo mª huius sacri est oleũ de oliuis. ꝛ qz balsamũ repñtat bonã famã. iõ nõ ẽ mixtũ cũ balsamo ad significãdũ q ad ingrediẽdũ sanitatẽ uite eterne sufficeret sine fama puritas cõsciẽ. ꝛ nitoꝛ q p oleũ designat. ex de sacra unctione c°. p°. Oleũ enim lucet in aqua. ꝛ ad significãdũ illius sanitatis supeminẽtiã debet eẽ cõsecratũ p sacerdotẽ supereminentis dignitatis. i. p epm. Ad pᵐ in oppᵐ dõ q hoc sacrꝫ nõ ẽ necessitatis absolute sicut bap̃. q̃uis moꝛtaliter peccaret q ipz ex ɔtẽptu ptermitteret. cõtẽnere. n. quodcũq̃z sacrm eccl'e peccatũ ẽ moꝛtale. Ad 2ᵐ dõ q nõ ẽ sil'e. qz xp̃s q ẽ maximus ĩ dignitate tactu mũdissime carnis sue qñ a Io. baptizatus fuit uim regñatiuã cõtulit aqs ĩtelligendo hoc. ut supius expositũ ẽ ĩ tractatu de baptismo. ꝛ iõ nõ indiget p epm scificari. Et pterea sacrꝫ baptismi ẽ sacrm necessitatis absolute. nõ sic aũt hoc sacrꝫ.

Quarto queritur

utᵐ huius sacri sit aliqua determĩata ṽboꝝ forma. Et uĩ q nõ. qz nulla inuenit eiꝰ forma determinata ab institutoꝛe. Item determinata forma uerboꝝ sacri ẽ eadem apud oẽs. sꝫ forma uerboꝝ huius sacri nõ ẽ eadẽ apud oẽs. quedã. n. ecc' utũt forma indicatiua. quedã forma depcatiua. g° istiꝰ sacri nõ ẽ determĩata forma uerboꝝ. Cõtra. Romana eccl'a utit in hoc sacro determinata uerboꝝ forma. que ẽ hec. Per istaz sanctã unctionẽ ꝛ suam pijssimã misericordiaz pcat tibi dñs qcqd deliqsti. uitio oculoꝝ sꝫ cũ iũgũt aures dr. uitõ auriũ. cũ nares dr. uitõ nariũ. qñ os dr. uitõ ligue l' oris. qñ manꝰ dr. uitõ tactꝰ. qñ pedes dr. uitio incessus. qñ lũbi dr. uitõ lũboꝝ seũ carnis uitõ. ꝛ dꝫ fieri q̃lꝫ iũctio cũ signo crucis. Rñdeo q determinata materia. ꝛ determĩata forᵐ fit determinatũ cõpositũ. al'r ñ. Cũ g° hoc sacrꝫ sit determinatũ sacrm ab alijs sacris ꝛ distictũ. oꝫ q hẽat determinatã materiaz ꝛ determinatã formã. ẽt accipiẽdo formaz fm q p quãdã silitudinẽ pncipalioꝛ ps int' integrales forma dicitur totius integralis fꝫ quã similitudinẽ ṽba sunt forme in sacmẽtis. Qd aũt ppe forma sit ibi uidri pot p illud qd supius dictũ ẽ di. 3ª. in illa qõne utᵐ oꝛdinatio ad scificãdũ sit forma bap. ꝛ est cõuenientioꝛ forma depcatiua q̃z indicatiua. qd innũit beatus Iac. ĩ cano. sua c°. 5°. dicẽs. Infirmat quis ex uobis inducat p̃sbyteros eccl'e. ꝛ oꝛẽt sup eũ ungẽtes euz oleo in noĩe dñi. Ad pᵐ in oppᵐ dõ q si ñ sit scripta forma determinata expsse tamẽ posuit eã beatus Iaco. ĩplicite in uerbis p̃dcĩs quã beatus petrus explicite creditur romane eccl'e tradidisse. sicut ꝛ plura alia que explicite in scriptura sacra scripta non sunt. Ad 2ᵐ dõ q si sint alique eccl'e utentes forma indicatiua pie crẽdẽdũ ẽ q modꝰ exp̃mẽdi p modũ impatiuũ detmĩnate uel ĩdicatiuũ nõ sit de necessitate sacri. sicut superius dictũ fuit de mõ exprimendi actum baptizandi quẽ greci exp̃munt hoc uerbo. Baptizet'. ꝛ Roãna eccl'a h° ṽbo. Baptizo.

Quinto queritur

utrum effectus huius sacri sit uenaliũ peccatoꝛum remissio. Et uidetur q nõ. qz ubi sufficit unũ remedium nõ debẽt poni plra. sꝫ ad remissionẽ uenialiũ sufficit sola penitentia interioꝛ. quam facilius possunt habere infirmi q̃z sani. infirmitas. n. inclĩat ad detestandũ uanitatẽ mũdi. g° aliud r̃medium nõ ẽ necessariũ infirmis ad uenialiũ remissionẽ. Item sacramentũ ad illud finaliter oꝛdinat' pp quod pncipaliter administratur. sed ñ administratiue pncipalit' pp uenialiũ remissionẽ. sꝫ pp coꝛpis sanatiõez. qz sani magis ĩplicãt' uenialibꝰ q̃z infirmi. ꝛ tñ nõ administrat' sanis. sed infirmis. g° uenialiũ remissio nõ ẽ huius sacramẽti effectus saltẽ pncipalis. Cõtra Iaco. 5°. pꝰ q̃z dictũ ẽ ungentes eũ oleo. ꝛc. paucis ĩterpositis sequitur. Et si in pccĩs sit dimittet' ei. Ad istã qõez dixerunt quidã q h° sacramẽtũ nõ cõfert ɔ̃ pccã uenialia. sꝫ ɔ̃ seq̃las relictas tã ex oꝛigĩali q̃z ex actualibus pccĩs. Sꝫ ɔ̃ hãc opinionẽ ẽ auctoꝛitas bti Iacobi pallegata. Dõ g° ad qõem q ĩ h° sacramento tria sũt. s. unum qd ẽ sacramẽtũ tm̃. qd ẽ unctõ exterioꝛ. aliud qd ẽ res ꝛ sacramẽtũ. s. spũalis alacritas mẽtis. que ẽ

res signata ꝛ cāta ꝑ exteriorē unctionē. de qua alacritate ut hēt ex̄ de sac̄ unctiōe c°. primo intelligitur illud quod dicit. Jo. ap° Unctiō quā accepistis mā̄eat in uobis. ꝛ ē sacrꝫ pncipaliter remissionis uenialiū pccō rū. qꝛ si digne sumat̄ ꝑ eā remissio uenialiū nō tm̄ significatur. sed ēt causat̄. Unī in decretali pdcā dicitur. unctio inuisibilis ite rio nō solū ē signū. sed ēt sacramentum. qꝛ si digne sumat̄ uel agit uel augꝫ absqꝫ du bio quod designat. ꝛ sic pꝫ ꝙ remissio ue nialiū ē i hoc sacramēto pncipalis res ꝛ n̄ ē sacrꝫ. Ad pmū in opp° dnt aliq ꝙ ꝗuis pnia interior ad remissionē uenialiū suffici at. tā pp statum infirmi qui nō pōt ita per fecte illo remedio uti sicut sanus regrit ali ud. Sed cōtra hoc ē ꝙ frequēter iungūt infirmi in tali statu ꝙ facilius pnt interius penitere ꝗꝫ sani. iō uidet dicēdū ꝙ sicut ꝑ sacramēti pnie ex ui sacri format attritio pus informis. sic ex ui h° sacri cōfortatur mēs ad hndū sufficiētiā pnie uenialia delē tis. q qnqꝫ añ sacri susceptionē tā debilis ē ut nō sufficiat ad plenā uenialiū remissio nē. ꝑ huius ēt sacri susceptionē ps pene ꝑ uenialibus debite remittit̄ si digne suscipia tur. Ad 2° dō ꝙ nō dat̄ infirmis tm̄. qꝛ sit pncipaliter ordinatū ad corpalis infir mitatis alleuiationē. sed pp hoc qꝛ appro pinquat egressui in quo uenialia pfcē pnt curari absqꝫ hoc ꝙ eis hō itez iplicet.

Sexto queritur

ue° effectus huius sacramēti sit īfirmitatis corpa lis alleuiatio. Et uidet̄ ꝙ nō. qꝛ sacramen ta no. l. efficiunt quod figurāt si suscipian tur digne. sed huius sacri susceptio quātū cūqꝫ suscipiat̄ digne n̄ liberat cōit̄ ab infir mitate icurabili ꝑ naturā. g° affcūs eius n̄ ē alleuiatio corpalis infirmitatis. Itē ui ri ꝗto sunt pfcōres tāto magis desiderāt dissolui ꝛ eē cū xpo. sic pꝫ ꝑ Pau. ad Phy lip. p°. Sed hu° sacri effcūs nō ē cōtra de siderū pfcōꝝ. g° effectus eius nō ē infiri tatis corpalis alleuiatō. Itē medicie spūa lis nō ē effcūs corpalis. sed hoc sacrꝫ sicut ꝛ alia ē medicina spūalis. g° effcūs eius nō ē alleuiatio infirmitatis corpalis. Cōtra Mar. 6°. dr̄ de discipul̄ xpi ꝙ ūgebāt oleo multos egros ꝛ sanabāt. sed hoc intellr̄ de unctione que ē sacrꝫ. Unī glo. ibidem. pꝫ ab aplīs hūc morē traditū eē ut enigumi ꝛ alij egroti ūgātur oleo a pōtifice cōsecrato. g° effcūs huius sacri ē alleuiatio īfirmitatis corpalis. Item. Jaco. 5°. Postqꝫ dictū ē ū gentes eū oleo in noīe dnī īmediate subiū git. ꝛ oīo fidei saluabit infirmū ꝛ alleuia bit eū dn̄s. Rn̄deo ꝙ alleuiatio corpalis infirmitatis ē huius sacri effcūs nō pnci palis. quapp nꝫ expmit̄ ī forma sacri. sꝫ se cūdarius. ꝛ iō nūqꝫ cāt̄ ꝑ hoc sacrꝫ nisi ꝑꝫ ꝙ expedit pncipali effcūi. q ē remissio uenia liū pccōꝝ. sed si digne suscipiat̄ sēp cāt istū secūdariū effcm̄. qn̄ expedit effcūi pncipali. Ad p° in opp° dō ꝙ. secūdarius h° ef fectus sacri nō ē cuilibꝫ infirmitati total̄ āmotō. et si hoc expediret effectui pncipa li. sꝫ alleuiatō quā dupl̄r cāt. Uno mō me diāte ope nature iqꝫtū mētis alacritas īte rior naturalr̄ ꝑ quādā redūdātiā opat̄ ad corpis meliorē dispōez uel male dispōis c° mitigatiōez. Alio mō pure supnaturaliter. ꝛ hūc effcm̄ sēp cōseqt̄ respcū cuiuscūqꝫ i firmitatis. qn̄ expedit effcūi pncipali ꝛ di gne suscipit. Ad 2° dō ꝙ euadere ab īfir mitate nō ē ꝯ desideriū uiroꝝ pfcōꝝ qn̄ in do credūt hoc expedire ad salutē aiaꝝ sua rū. Unde dicit beat° Marti. Dn̄e si adhuc populo tuo sū necessarius nō recuso labo rē. fiat uolūtas tua. Ad 3° dō ꝙ ꝗsi me dicina spūalis nō sit totalis effcūs pncipa lis. pōt tn̄ eius eē effcūs secūdarius. ꝛ ma gis ꝗꝫ medicine corpalis spiritualis effec tus. quia plus potest anima super corpus. ꝗꝫ corpus super animam. ꝛ ꝗuis assignare uni sacramento duos principales effect°. Unū pncipalem spiritualem. ꝛ alium cor poralem esset inconueniens. tamen hoc sa cramentum ꝗuis sit unūꝫ habere duos ef fectus. unum spiritualem. ꝛ alium corpora lē ita ꝙ spūalē pmo ꝛ pncipal̄r. ꝛ corpora lē scdario ꝯueñēs ē. ut pꝫ ex supiorib° dcis.

Consequenter

qrit̄ de 2° principali. Et circa hoc querunt̄ sex. P° utrum hoc sacramentum possit conferri a non episcopo. 2° utrum a nō presbytero. Tertio utrum debeat conferri aliquibus sanis. Quarto utrum omnibus īfirmis. 5 utrū sola instrūmenta sensuum debeāt

inũgi. 6°. utrũ hoc sacr̃z iterabile sit

PRimo ostendo q̃ h° sacr̃z ñ possit ꝯferri a ñ ep̃o. Ph°. 2°. phisi. In his que s̃z arte matiã facim° pp opus. nobili° g° ẽ uti m° disposita q̃z ipaz dispo- nere. cũ g° cõsecratõ olei sit m° h° sacr̃i di- spositio. ⁊ unctio ĩfirmoꝝ sit eius usus no- bilius ẽ infirmos ungere oleo ꝯsecrato q̃z ipsũ cõsecrare. s̃z oleũ nõ põt ꝯsecrari a nõ ep̃o. g° nec aliquis illo oleo ũgi a non ep̃o. Itẽ sicut nõ ep̃s nõ põt ꝯsecrare sacr̃i cõ- firmatiõis mat̃iã. ita nec cõfirmare. g° a si- mili sic nõ põt matiaz h° sacr̃i consecrare. ita nec ea infirmos ũgere. Cõtra Jaco. 5° Infirmat̃ quis ĩ nobis ĩducat presbyteros ecc°. ⁊ orẽt sup euz ũgẽtes eũ oleo ĩ noĩe do- mini. Itẽ decre. di. 65ª. Presbyt̃os. §. S̃z istud. dr̃ q̃ oleo s̃cificato pmittit̃ p̃sbyteris ungere infirmos. Rñdeo q̃ h° sacr̃m a ñ ep̃o põt cõferri. ⁊ hoc pp statũ ĩfirmoꝝ q̃ ñ pñt ep̃os adir̃. Uñ di. p̃dcã. Illũ. dr̃ q̃ id- circo p̃sbyteris cõcessũ ẽ ũgere ĩfirmos s̃ci- ficato oleo. q̃z ep̃i occupatõnib° aliis ĩpedi- ti ad oẽs lãguidos ire nõ pñt. Ad p° in opp° ꝺicẽdũ q̃ ꝯsi ungere infirmos. ẽt si- pl̃r nobili° q̃z olei s̃cificatõ. cũ ei° s̃cificatio sit pp usum. tañ pp necitatẽ magis ꝯ. Illũ ẽ p̃sbyteris nõ ep̃is oleo s̃cificato ũgerẽ q̃z oleũ s̃cificar̃. fa. al̃r. n. põt oleũ s̃cificatũ ab ep̃o p oẽs prochias ep̃at° h̃eri. nõ sic aũt ep̃s põt pñs eẽ cuil̃z ĩfirmo. Ad 2° ꝺꝺ q̃ nõ ẽ sil̃e. q̃z in ꝯfirmatiõe sp̃ũs. s̃. dat̃ ad ro- bur ⁊ pleĩtudinẽ gr̃e. ⁊ iõ merito ei° admi- stratio res̃uat̃ ep̃is. in q̃bus ẽ ptãs plenior q̃z in sacerdotib° inferiorib°.

SEcundo queri tur utꝝ posit ꝯferri a nõ p̃sbytero. Et ur̃ q̃ sic. q̃z melior ẽ or̃o bõi laici q̃z mali sacerdotis. s̃z hoc sacr̃z efficaciã h̃et ex or̃one. Uñ forma ei° ẽ dep̃catiua. g° magis põt cõferri a bo- no laico q̃z a sac̃dote min° bono. Itẽ ma- ius ẽ baptizare q̃z hoc sacr̃z cõferre. s̃z nõ p̃sbyteri pñt baptizare. g° ⁊ h° sacr̃z ꝯferr̃. Cõtra ut supius uisũ ẽ eff̃cũs huius sacr̃i ẽ uenialiũ pccõꝝ remissio. s̃z nõ presbyteri nõ pñt ministerialiter pccã remittere. q̃zuis s̃ci hoĩes orãdo pñt adiuuar̃ pccõres ad ĩ- petrationẽ mis̃icordie. g° ñ p̃sbyteri ñ pñt hoc sacr̃z ꝯferre. Rñdeo q̃ hoc sacr̃z cõ- ferri nõ põt a nõ p̃sbyteris. Solũ n. p̃sbyti pp sacr̃oꝝ eccl̃asticoꝝ dignitatẽ ꝯstituti st̃ admĩstratores eoꝝ. Uñ illũ q̃d legit̃ ꝺ s̃cã Genouefa q̃ oleo ũgebat ĩfirmos. ⁊ sana- bãt̃. miraculosũ fuit non sacr̃ale. Ad p° in opp° ꝺꝺ q̃ q̃zuis p̃uata or̃o sac̃dotis mi- nus boni ñ sit ita efficax sic or̃o laici me- lioris. tñ or̃o eius ĩq̃ztũ eius p̃sona ẽ publi- ca ẽ efficacior. q̃z efficaciã h̃et ex ui meriti totius ecc°. or̃o aũt ĩq̃ztũ ẽ forma h° sacr̃i ꝯuẽit p̃sbytero ĩq̃ztũ p° publica ẽ. Ad 2° ꝺꝺ q̃ q̃zuis bap° sit nobili° sacr̃z q̃z extre- ma uctio. tñ q̃z ẽ sacr̃z sipl̃r neciũz. iõ q̃lib̃z hõ ipm admĩstrar̃ põt q̃zuis a solis sacer- dotib° admĩstrari debeat cãu necitatis ex- cepto. hoc aũt sacr̃z nõ sic neciũz ẽ. Et p̃te- rea ad sacr̃z bap nõ ẽ neciã m° p ep̃m ꝯsec̃- ta. sicut ad hoc sacr̃z quã tractare non de- cet nõ sacerdotẽ. sicut decet sacerdotẽ.

TErtio queritur utrũ ꝯferri debeat aliquib° s̃ais. Et ur̃ q̃ sic. Hoc sacr̃z cõferri d̃z ꝯstitutis ĩ p̃iculo mortis. s̃z m̃lti sani frequẽter sũt ĩ p̃iculo mortis. s. in bello. ⁊ ĩ mari. ⁊ quidã sub cer- titudĩe mortẽ expectantes. ut ad mortẽ dã- nati. g° talib° sanis debet hoc sacr̃z ꝯferri. Cõtra Beat° Jaco. ĩ cano. s̃na. c. 5°. nõ fe- cit mẽtionẽ de cõferẽdo hoc sacr̃z nisi ĩfir- mis. Rñdeo q̃ cũ eff̃cũs p̃cipal̃ h° sacr̃i sit uenialiũ remissio nõ quecũq̃z. s̃z plena ⁊ p̃fcã de pximo ĩtroducẽs ad ĩcorruptibilẽ sanitatẽ uite eterne. q̃ remissio de lege cõi sanis ꝯuenire nõ põt. iõ nulli sano debet h° sacr̃z cõferri. nec infirmo. nisi sic aggraua- to q̃ pbabile sit ip̃z eẽ ĩ periculo mortis ꝺ proximo ĩmineutis. q̃z tñ defect° nature ex senio quasi quedam infirmitas ẽ. iõ etiam senibus ex defectu nature solo constitutis ĩn periculo mortis de proximo imminẽtis hoc sacramentum cõferri debet. Ad p° ĩ opp° dicendũ q̃ hoc sacramentum confer- ri non debet nisi cõstitutis in mortis peri- culo proueniente ex recessu a debita ꝓpor- tione humorum qui est infirmitas. uel ĩfir- mitatis proxima causa uel ex cõsumptione radicabilis humidi ⁊ caloris naturalis de- fectu quod periculum sanis hominib° non imminet.

QUarto queritur utrum debeat ꝯferri oibꝰ ĩfirmis. Et uĩ q̄ sic. ſꝫ phi. 2° topicoꝝ. Q̄ð nullo addito dicis. ſipliciter dicis. Sꝫ beatꝰ Jaco. ca. sua c°. 5°. dicit hoc sacr̄z debet̄ cõferri infirmis nullã restrictõnẽ apponẽdo. g° uĩ fuisse intẽtõ sua q̄ dari debeat oibꝰ infirmis. ⁋ Itẽ planũ ẽ q̄ ðbeat dari oibꝰ infirmis ex ĩfirmitate sua i mortis piculo cõstitutis. ⁊ infirmis ð qbꝰ nõ desperatur. qꝛ medicina corpalis magis dãda ẽ infirmis de qbꝰ nõ despat̄ q̃ȝ ill' de qbꝰ despat̄. g° hoc sacr̄z dãdũ ẽ oibꝰ ĩfirmis ⁋ Cõtra decre. 95ª. di. Ill ð. dr̄ q̄ hec ũctõ nõ pẽitẽtibꝰ fũdi nõ põt. ſꝫ nõ pẽitẽtiũ q̄dã sunt infirmi. g° hoc sacr̄z ñ oibꝰ ĩfirmis cõferri dꝫ. ⁋ Rñdeo q̄ hoc sacr̄z cõferri ñ debet nisi nõ hñtibꝰ obstaculũ impedieñs sacr̄i effectũ. ⁊ hñtibus deuotõnẽ ⁊ reuerẽtiã ad sacr̄z. ⁊ hñtibus uel habere potentibus de cõi lege ueniale pecc̄m. ⁊ qꝛ in nõ pẽitẽtibus ẽ obstaculũ ꝯ effc̄m sacr̄i. ⁊ in pseuerãter furiosis nõ ẽ deuotõ. nec reuerẽtia ad sacr̄z. ⁊ in puulis nõ ẽ uẽiale pecc̄m. iõ hoc sacr̄m cõferri nõ debet impenitẽtibꝰ. nec pseuerãter furiosis. nec puul'. ⁋ Ad pꝫ i oppꝫ ðð q̄ q̃uis determiatio uerbi Jaco. nõ sit scripta. tñ ex usu eccl'e quẽ btũs Petrꝰ itroduxit ẽ sufficiẽt̄ hita ⁋ Ad 2ꝫ ðð q̄ sicut ñ eẽt dãda medicina corpal' ĩfirmo de cuiꝰ ĩfirmitatis corpal' sanatiõe ⁊ alleuiatiõe desparet̄. sic ñ eẽt dãdũ hoc sacr̄z alicui si ð sue ĩfirmitatis spũal' sanatõe ðsparet̄. ⁋ Rõ aũt q̃re ñ debet dari leuem ĩfirmitatẽ corpalẽ habentibus pꝫ ex dictis in corpe q̃onis.

QUinto queritur utrum sola ĩstr̄a sẽsuũ debeãt inũgi. Et uĩ q̄ nõ. qꝛ ut supiꝰ hitũ ẽ hº pº. Aĩa ẽ in q̃libet pte corpis tota. sed nullũ pecc̄m ẽ i corpe nisi p aĩaꝫ. g° cũ hec unctio fiat ad remissionẽ peccõꝝ uenialiũ fieri dꝫ i q̃libet pte corpis. ⁋ Itẽ ut hr̄. Math. 15°. De corð quot exeũt cogitatiões male. ſꝫ sedes cordis ẽ i pector̄. g° dꝫ fieri unctio i pectore. ⁋ Itẽ ceci nati nũq̃ȝ peccauer̄t p usũ. g° in eis oculi nõ debẽt inũgi ⁋ Cõtra usus eccl'e hẽt q̄ oĩa organa deseruiẽtia sensitiue gñatiue ⁊ pgressiue inũgãt̄ ⁊ nulla alia. ⁋ Rñdeo q̄ sola ĩstr̄a deseruiẽtia sẽsitiue gñatiue ⁊ pgressiue ⁊ nõ alie corpis ptes debẽt inungi. ⁊ q̃ñ sũt qnqꝫ instr̄a deseruiẽtia sensibus pticularibꝰ .ſ. oculi. aures. nares. os. manus. ⁊ lumbi. gñatiue deseruiãt. ⁊ pedes pgressiue. iõ ſꝫ morẽ romane eccl'e. iste. 7. ptes corpis. ⁊ ñ alie inũgũt̄. ⁋ Ad pꝫ in oppꝫ ðð q̄ q̃uis aĩa ſꝫ eẽntiã sit in q̃libet pte corpis tota. ñ tñ ſꝫ cunctis libꝫ potẽtie sue usũ. ⁊ iõ ñ ðbẽt inũgi oẽs ptes corpis. sed ille determiate q̄ dicte sũt ⁋ Ad 2ꝫ ðð q̄ a corde dicũt̄ exire cogitationes male pp hoc q̄ influentia aĩe deriuat̄ ad alia mẽbra mediate corde. q̃uis eiꝫ sit in q̃libet pte corpis tota p eẽntiã. tñ cor recipit ĩmediate eiꝰ ĩfluẽtiã. q̄pp motus ẽ Auic. ad ðð lº. 3°. de aĩabꝰ. q̄ aĩa occultat̄ ĩ corde. ⁊ qꝛ peccã uenialia. ut frequẽtiꝰ ꝯhũtur ex occõibꝰ acceptis p ptes illas determiatas que supradcẽ sũt. iõ magis inũgũt̄ q̃ȝ pectꝰ. ⁋ Ad. 3ꝫ. ðð q̄ ⁊si ceci nati nunq̃ȝ peccauer̄t p actũ uidẽdi. tñ peccar̄ potuer̄t p uidẽdi cõcupiscẽtiã. ⁊ mutilati p cõcupiscẽtiã opandi p illa mẽbra qbus dñ erãt puali fuerãt mutilati. ⁊ iõ loca pdcõꝝ mẽbroꝝ debent inungi.

SExto queritur utrum hoc sacr̄m ĩterabile sit. Et uĩ q̄ ñ. Dignior ẽ unctio hoĩs q̃ȝ altaris. ſꝫ unctio. altaris iterari ñ debet. ex̄ de cõsecra. eccl'e. l' altaris c° pº. g° nec unctio hoĩs. ⁋ Itẽ alia sacr̄a q̄ cõsistũt ĩ ũctiõe nõ iterãtur. ut cõfirmatio ⁊ ordo. g° a simĩ nec istud ⁋ Cõtra Ilduĩ. 2°. lº. de sacr̄is pte. 15ª. c°. 3°. Si unctio iterari nõ põt nec or̄o iterari põt. ſꝫ or̄o iterari põt. g° ⁊ ũctio. ⁋ Itẽ magr̄ lꝰ di. c°. ult°. ꝯsẽtit q̄ hoc sacr̄z iterabile ẽ ⁋ Rñdeo q̄ hoc sacr̄z aliq° mõ iterabile ẽ. aliquo mõ nõ. circa. n. eũdeꝫ infirmũ eadẽ ĩfirmitate i numero respectu eiusdẽ ĩfirmitatis statꝰ iterari ñ dꝫ. qꝛ q̃ðlꝫ sacr̄z circa mat̄iã ppã una uice sortit̄ totũ suũ effc̄m. si ñ sit ĩdispõ i suscipiẽte. ⁊ iõ eadẽ hostia bis nõ cõsecrat̄. qꝛ in pma cõsectõe efficit̄ corpꝰ xp̄i uerꝫ sub ũa spe. nec idẽ ꝯiuges bis despõsãt̄. ð baptis.° ꝯfirmãtõe ordĩe clarꝫ ẽ. i solo sacr̄o pñie dubiũ ẽ. q̄ð qdẽ dñt r̄spcũ eorð peccõꝝ i nũero ĩtatũ q̄lꝫ uice hẽt̄ aliquẽ effc̄m. qꝛ tñ idẽ hõ i nũero põt plies ĩfirmari. ⁊ i eadẽ ĩfirmitate ĩ numero pñt eẽ statꝰ diuersi ĩ quoꝝ quolꝫ ĩfirmus ẽ ĩ notabili. ⁊ pbabili piculo mortis.

ideo cū infirmo nullū ipmat idelebilē effec tū: potest ⁊ debet eidē hōi pluries cōferri. uel p diuersis infirmitatib⁹. uel p eiusdez infirmitatis diuersis statibus supradictis. nec te moueat qd̄ dictū ē. sacr̄z eucharistie una uice circa eādē materiā totū suū sorti ri effectū. q2 ab eodē hoīe ē pluries susci piendū. In eius. n. susceptione n̄ cōsistit il lius sacr̄i eēntia. ⁊ iō q̄uis pluries suscipia tur ⁊ in eodē suscipiēte pluries hēat effcm̄. tn̄ eēntia sacr̄i circa eādē materiā nō ite ratur ⁊ iteratū n̄ hēret effcm̄. Ad p^m dō q2 rō quare unctio altaris uel eccl̄ie cōse cratio nō iterat̄ ē. q2 ipa cōsecratio ⁊ ūctō una uice collate hn̄t totū suū effectū. qui ē esse dd̄icatū ad diuinū cl̄tū. ⁊ sili rōe et cō secratio materie cōfirmationis ⁊ materie huius sacramēti n̄ iterat̄. Chrisma. n. una cōsecratiōe pfecte ordinat̄ ad usū illius sa cramēti. sil'r dico de cōsecratiōe olei respec tu usus huius sacr̄i. ⁊ q2 circa eūdē ifirmū eādē infirmitate respectu eiusdē infirmita tis status hoc sacr̄z totū suū sortit̄ effcm̄. si n̄ sit aliq̄s defect⁹ ex pte suscipiētis. ideo hoc mō nō iterat̄. q2 tn̄ morb⁹ ɔ quē ē plu ries pōt reūti. iō circa eūdē hoīez pōt plu ries iterari. q2. sic circa eūdē hoīez pluri es effcm̄ pōt hēre. Ad 2^m dō q2 nō ē sile. q2 cōfirmatio ⁊ ordo iprimūt caracterē. q ē indelebilis effectus. nec morb⁹ cōtra quē pncipaliter sunt in eodē hoīe iterat̄. hoc aūt sacr̄z effectū idelebilē i suscipiēte nō ipri mit. ⁊ morbus ɔ quē ē iteratur.

Circa litteram

Q° capi ea Regū ⁊ pōtificū inungūt̄. Cōtra ex̄ d̄ sacra unctōe. c°. p°. §. Hoc unguēto. prin ceps nō ungit̄ in capite. sed in brachio siue humero. siue armo. in quibus pncipat⁹ cō grue designat̄. Rn̄deo uerbū magr̄i itel ligēdū ē de unctōne Regū i ueteri lege. nō in noua. sic. n. dr̄ in decretali p̄dcā. Princi pis unctio a capite ad brachiū ē trāslata. Corpus xp̄i n̄ pōt cōfici nisi de pane cōse crato. quod nō ē intelligendū de cōsecra tiōe p̄cedente ipam cōfectōnē. sed de cōse cratiōe q̄ i ipa cōfectiōe cōsistit. q̄ ē p hec uerba. Hoc est. n. corp⁹ meū. nisi forte ma gister cōsecratiōem uocet ibi ordinationez panis de frumento. ad hoc ut sit huius sa cramenti materia. quā ordinationē xp̄s in stituit suo facto. ad quin smōi similitudinez dicitur aquas cōsecrasse quādo fuit bapti zat⁹. eo q2 illo fcō aquā ordīauit ad hoc ut eēt materia sacramēti baptismi.

Di. xxiiii.

Nunc ad

cōsiderationē. ⁊c. Superius determinauit ma gister de sacro baptism. con firmatiōe eucharistie. pn̄ie. ⁊ extreme unctionis. Hic determinat de sa cramēto ordīs. ⁊ diuidit̄ i. 2°. P° determi nat de ordinū distinctione. 2° de collatōe di. sequēti ibi. Solet queri. P^a i. 3. P° d̄ dispositiōe ad ordine. s. de tonsura. 2° de ipis ordinibus ibi. Hostiarius. 3° de offi ciis ⁊ dignitatibus que ordines cōsequūt̄ ibi. Sūt ⁊ alia. Media diuidit̄ in. 7. P° d̄ terminat de hostiariis. 2° de lectorib⁹ ibi Secūdus. 3° de exorcistis ibi. Terti⁹. 4° de accolitis ibi. Quarto loco. Quīto de subdiacōis. ibi. Quintus 6° de diaconis ibi. Diaconoz. 7° de p̄sbyteris ibi. Septi mus. Illa ps que incipit ibi. Sunt ⁊ alia diuidit̄ in. 3. P° determinat de dignitate ep̄ali. 2°. d̄ gradib⁹ dignitatis illi⁹ ibi. Or do aūt. 3° de quibusdā officiis minorib⁹ ibi. Uaces ⁊ ui mentis.

Circa hanc

di. querēdū ē pncipalit̄ de. 5. Primo de tōsura. 2° de cōditione portandi tonsurā. 3°. de ordīe. 4°. de or dinis effectu. 5°. de ep̄atu. Circa p^m que runt̄. 3. Primo utrū tōsura sit ad ordinū susceptionē dispositio cōgrua. 2°. utrū sit ordo. 3°. utrū sibi abrenūciatio tempora liū sit annexa.

Primo ostendo

q2 tōsura n̄ sit ad ordinū susceptōnē dispō ɔgrua. magis est ɔgrua dispō ad ordinū suscep tionē. dispō aīe q̄3 corpis. s3 idisposit⁹ i aīa sic peccator pōt suscipere ordīes. g° i corpe nulla reqrit̄ dispō ad eoz susceptōnē. Itē essentialius ordiat̄ ordo por ad sequētē q̄3 tōsura ad aliquē ordinē. s3 p̄termisso ordi ne pori pōt suscipi seqn̄s ordo. extra de cl̄i co p saltū pmo. c°. ūico. g° tōsura n̄ reqrit̄

ad ordinum susceptionē. ¶ Item sicut dicit magr̄ huius di.c°. p°. Consure ecclīastice usus a Nazareis exorꝰ uidetᷣ. sꝫ ut hr̄ numerorū.6°. Nazareoꝝ radebatᷣ totū caput. qꝛ ibi vr̄ qꝫ radebatᷣ caput eoꝝ nulla restrictiōe apposita. g° tonsura fcā eo mō q° fit ī clericis ñ ē dispositio ad susceptionē ordinū. sꝫ deberet totū caput eoꝝ radi ¶ Cōtra ꝭm magr̄m huꝰ di.c°.p°. Oēs ordinati dcī sūt electi. ñ pōt g° aliqs eē ordinatus nisi sit clericꝰ. cū g° nullꝰ sit clericus nisi tōsuratꝰ. tōsura ē dispositio ad ordinū susceptionē. ¶ Itē ꝯsuetudo approbata p lege hñda ē. sꝫ ꝭm approbatā ꝯsuetudinē ecc boīes tōsuratᷣ añqꝫ ordinētᷣ. g° tonsura dispositio ē ad ordinū susceptiōem. ¶ Rñ° qꝫ duplex ē dispositio ad aliqd suscipiendū. q̄dā necessitatis. q̄dā cōgruitatis. P° mō tōsura ñ ē dispositio ad ordinū susceptionē. qꝛ si ñ tōsuratꝰ ordiaretᷣ uere recipet ordinis sacr̄m. q̄uis ipē scietᷣ sic ordinē recipiēs. ⁊ ordiatoꝛ talē scietᷣ ordinans grauitᷣ peccarēt. qꝛ ordiari ñ vꝫ nisi clericus. ⁊ sine tōsura clericꝰ ñ ē. arꝰ ad h° decre.23ª di. Psalmista. §. Clerici. 2°. mō loquēdo dico qꝫ tōsura fcā ī sūmitate capitis ad modū spere cū resecatiōe capillorū inferioꝝ ita ut ñ possit tegere aliqd organū sensuū ē dispositio ad ordinū susceptionē. In eis. n. ut vic magr̄ huꝰ di.c°.p°. vꝫ denudari capitis sūmitas ut eoꝝ m ns libera ad deū mōstretᷣ. sūmitas. n. capitis rep̄ñtat eminētiā mētis. ⁊ denudatio capitis mētis reuelatiōez. clericus. n. secretoꝝ dei ignarꝰ eē ñ vꝫ. iō ēt ī modū spere vꝫ fieri. qꝛ ut vic magr̄. e.c. p tōsurā significātᷣ eē in pte sortis misterij dei cui ꝭuire regnarē est. mistri. n. ecc̄. reges eē debēt sic intelligēdo ut se ⁊ alios regāt. qd ꝑbat magr̄ p illud qd dicit beatꝰ Petrꝰ ī p°.ca. sua. c°. 2°. Uos estis genus electum regale sacerdotiū. debēt ēt resecari capilli īferiꝰ. ita ut ñ operiāt aliqd organū sensuū ad significandū ut uitia p organa sensuū pululātia p̄cidātᷣ. ⁊ qꝫ ad audiēdū. ⁊ ītelligēdū v̄bꝫ dei a sup̄fluitate reꝝ tpaliū īpediri nō debēt. qꝫ aūt ī modū spere radi debeant hētᷣ decre. di.23ª. Prohibere. qꝫ aūt resecari debeāt īferiꝰ capilli mō supra dcō hētᷣ eadez di. Nō liceat. 2°. ⁊ cōgruū ē a statu laicoꝝ ad statū ordiatoꝝ ad misterīū dei transire uolētes recipe dispositionē p̄dictam qua a statu laicoꝝ separētᷣ. ⁊ ad diuinū misteriū p̄parentᷣ. In oī trāsitu ab uno statu ī aliuz cōueniēs ē trāsire p mediā dispositōez. qd ēt nos docet nª ñ trāsmutās materiaz ab una forª ī aliā nisi aliq̄ mediāte dispositione. ¶ Ad pꝰ in oppꝰ vō qꝫ pccōr scietᷣ recipiēs ordinē grauitᷣ peccat. ⁊ talē scietᷣ ordinās. ⁊ silr̄ ꝯcessi de ñ tōsurato. tñ sicut si pccōr ordiatᷣ ordiatꝰ ē. ita si ñ tōsuratꝰ ordinatᷣ ordiatꝰ ē. ¶ Ad 2ꝰ vō qꝫ p̄oꝛ ordo ita ē dispō ad seq̄ntē qꝫ q̄uis p̄ori nō suscepto sequēs possit suscipi. ñ tñ siñ peccato tā ex pte suscipiētis q̄ꝫ ꝯferētis nisi forte p ꝑbabilē ignorātiā excusetᷣ. silr̄ mō dico de ñ tōsurato q ordinatᷣ. ¶ Ad 3ꝰ. vō qꝫ silitudo tōsure Nazareoꝝ ⁊ clicoꝝ attenditᷣ q̄ꝫtū ad genꝰ. ñ q̄ꝫtū ad tōsiōis speciem ul' modū. Cōsio. n. Nazareoꝝ significabat totalē eoꝝ sepatiōez a cōibꝰ officijs seculi. sꝫ ñ eoꝝ electiōez ad sp̄ale misteriū dei. ¶ Ad duo arª ad ptē ꝭam vō qꝫ ꝓcedunt de dispositione cōgruitatis.

Secundo queritur utrꝫ

tōsura sit ordo. Et uꝫ qꝫ sic. qꝛ ē signū rei sacre ut uisū ē. sꝫ eē signū rei sacre ē ratio sacr̄i. g° ē sacr̄m. sꝫ ñ aliud q̄ꝫ ordo. ¶ Itez absq̄ꝫ sacr̄o ordinis ñ ꝯstituitᷣ qs ī gradu dignitatis ecclīastice sup alios fideles. sed p tōsurā ꝯstituitᷣ tōsuratꝰ ī gradu aliq° dignitatis ecclīastice sup laicos. g° tōsura ē ordo. ¶ Cōtra ordo ñ ꝯfertᷣ sine celebratione misse ꝭm ꝯsuetudinē ecc̄e Romane. sꝫ tōsura absq̄ꝫ celebratiōe misse irrep̄hēsibilitᷣ ꝯfertᷣ. g° ñ ē ordo. ¶ Rñ° qꝫ tōsura ꝓpe loq̄ndo ñ ē ordo. sꝫ dispō ad ordis susceptionē. ut dictū ē. ordo. n. sacr̄m ē ut oñditᷣ ⁊ tōsura sacr̄m ñ ē. sicut. n. cathecismꝰ ñ ē cā rei sacr̄ a sacrādo dicte nisi mediāte baptismo. sic nec tōsura nisi mediāte ordine. Uñ ꝯsi sit qd sacr̄ale. nō tñ ē sacr̄m. ¶ Ad pꝰ in oppꝰ vō qꝫ tōsura ꝯsi sit signū alicuꝰ rei sacre. ñ tñ ē signū rei sacrātis quā efficiat. ñ. n. cū aliqs tōsuratᷣ ex ui tōsuratonis sacer efficitᷣ. Uñ tōsura ꝓpe loq̄ndo ñ ē sacr̄m. ¶ Ad 2ꝰ vō qꝫ si extēdatᷣ nomen dignitatis maioꝛ est falsa. qꝛ sic ñ tñ vr̄ dignitas illa ī q̄ꝯfertᷣ sp̄ualis potās ī

ordie ad sacrm eucharistie ɔficiendum et dispensandū q̄ dignitas ē ī sacro ordinis. s₃ dr̄ ēt dignitas aliquē ɔsequēs ordinē, ut epatus. ꝛ dispositio ad ordinē. ut tōsura. ꝛ officiū ānexū ordini. ut psalmistatꝰ q̄ ordo n̄ ē. s₃ ꝓpe loqn̄do ē officiū annexu₃ ordini lectoris. q₂ lector legēdo īstruit intellectū. s₃ cantādo excitat affectū. ꝛ quia ꝑmū reqrit distinctā ꝓlatiōe₃ q̄ n̄ ɔuenit₃ multitudini sic loquēti. iō ordīat hō ad hꝰ ut solꝰ hoc officiū faciat. excitatio aūt affectꝰ bn̄ fit ꝑ multitudinis cātū ꝛ melius q̄₃ ꝑ cātū unius. Un̄ psalmistatus ordo nō est. nec nisi ī ꝓprie dignitatis dici pōt.

Tertio queritur

utrū tōsure tp̄aliū abrenūciatio sit ānexa. Et ur̄ q₂ sic. illi ānexa ē abrenūciatio tp̄aliū ꝑ qd̄ v₃ hōi ab eccā ꝓuideri. s₃ cuilibet clico v₃ ab eccā ꝓuideri de uictu. extra de ꝑben. Nō liceat. ubi dr̄ de ep̄o ut duo₂ alterū eligat ut n̄ faciat clericos. ul' si fecerit det illis vn̄ uiuere possint. gᵒ cū ꝑ tōsura₃ fiat hō clericꝰ tōsure tp̄aliū abrenūciatio ē ānexa. Itē. 12ª. q. i. Nolo. q̄ hūerit ꝓpriū ul' hr̄e uoluerit. ꝛ de ꝓpo uiuere. seqr̄ pa₂ post. Pa₂ ē ut dicā n̄ manebit mecū. s₃ nec clericꝰ erit. Itē ad maiorē ꝑfectiōe₃ tenētur clici noui. te. q̄₃ uet'is. s₃ clici uet'is. te. nō hūerūt sortē ꝓpriā. eis. n. dixit dn̄s. ut hr̄ nūero₂. 18ᵒ. In terra eo₂ nihil possidebitis nec hēbitis ꝑtē int' eos. ego ps ꝛ hereditas tua ī medio filio₂ Israel. gᵒ nec licitū ē clicis noui testamti ꝓpriu₃ hr̄e. Cōtᵃ pª. q. 2ª. Clericos. Clericos illos ɔuenit ecclesie stipēdijs sustētari. qbꝰ parētū ꝛ propinquo₂ bōa nulla suffragāt'. q aūt bonis parētū ꝛ ꝓpinquo₂ ꝛ opibꝰ sustētari pn̄t. si qd paupe₂ ē accipiūt sacrilegiū ꝑfecto cōmittūt. gᵒ clicis licitū ē hr̄e ꝓpriū. si bona eccᵉ n̄ hn̄t. Ite₃. 12ª. q. pª. Certe ego. ꝛ sūptū ē ab Augᵒ ī quodā ꝰmōe. Qui nolūt hr̄e aliqd̄ ꝓpriū qbꝰ n̄ sufficit deus et eccᵃ eiꝰ maneāt ubi uolūt. n̄ eis clericatu₃ aufero. gᵒ clicis licitū ē hr̄e ꝓpriū. R̄nᵒ q₂ hn̄tiū tōsurā clericalē. qdā ꝑfitēt' regularē uitā. ꝛ istis n̄ l₃ hr̄e ꝓpriu₃. ex̄ de statu mona. Cū ad mōasteriū. ubi dr̄. Prohibemus districte ī v̄tute obediētie sub obtestatiōe diuini iudicij. ne qs mōacho₂ proprīū aliqᵒ mō possideat. ꝛ. i. §. Prior autē nec existimet abbas q₂ sup hn̄da ꝓpetate possit cū aliqᵒ mōacho dispēsare. q₂ abdicatio ꝓprietatis sicut custodia castitatis adeo ē ānexa regule monachali. ut ɔ̈ eam nec sūmꝰ pōtifex possit lĭ̄a₃ īdulgere. illis aūt q n̄ ꝑfitētur regularē uitā licitū ē hr̄e ꝓpriū. pª. q. 2ª. Pastor. ꝛ. c. se. ꝛ. 12ª. q. pª. Epi. ubi dr̄ q₂ de rebꝰ ꝓprijs ul' acqsitis uel qcūq₃ de ꝓpo hn̄t heredibꝰ suis si uoluerit derelīquāt. in qᵒ expsse p₃ q₂ nō tm̄ illi clici q n̄ hn̄t nisi tōsurā. s₃ ēt epi licite pn̄t hr̄e ꝓpriū. magis tn̄ decet q₂ de ꝓpo minꝰ sint solliciti q̄₃ laici. ꝛ q₂ de illo liberalꝰ paupibꝰ elias distribuāt. ꝛ sic p₃ q₂ tp̄aliū abrenūciatio tōsure nō ē ānexa. Ad pᵐ in oppᵐ dd̄ q₂ hn̄tiū tōsurā clericalē qdā sūt ɔstituti ī sacris. ꝛ istis ordiatores ul' eo₂ successores ꝓuidere tenēt' eo mō qᵒ supiꝰ dictū est. cuiꝰ rō ē. q₂ ecclesie obligati sūt. nec ualēt reuerti ad seculares actꝰ. ꝛ de talibꝰ ītelligit' illa decretal'. Nō liceat. qdā sūt nō ɔstituti ī sacris. ꝛ istis n̄ tenet' eccᵃ ꝓuidere nisi q̄₃diu eccᵉ deſuiūt. Ex q̄dā tn̄ honestate si paup ē plus tenet' sibi eccᵃ q̄₃ alteri paupi. q̄₃uis ēt ordīatis in sacris nō hn̄tibꝰ ꝓpriū sufficiēs ad necessitatē nat'e uel ad uiuēdū s̄m dignitatē status ul' psōe ꝓuidere teneat' ordiator ul' eius successor. ex̄ de ꝑbendis. Cū s₃ oplz. tn̄ hn̄tibꝰ ꝓpriū sufficiēs ad necessitatem natu're. ꝛ dignitatē statꝰ. ꝛ psone ꝓuidere nō tenēt'. pª. q. 2ª. Pastor eccl'ie. ubi dr̄. his qbus sua sufficiūt n̄ d₃ pastor eccl'ie olqd erogare. Ad 2ᵐ. dd̄ q₂ q̄₃uis pᵒ ita sensit Augꝰ. postmodū tn̄ mutauit. 12ª. q. pª. Certe ego sū. Certe ego sū q statuerā nullum ordinare clericū nisi q mecū uellet manere ut si uellet a ꝓposito recedere recte illi tollerē clericatū. ecce ī ɔspectu dei ꝛ u'ro muto ɔsiliu₃. Ad 3ᵐ. dd̄ q₂ clici uet'is. te. ꝛ si nō debeāt hr̄e sortē distinctā ab alijs tribubꝰ eo q₂ ꝓp diuinū cultū debebāt ī'r eos morari. tn̄ hēbāt ꝓpas possessiōes cū ill'.

Consequenter queritur

de. 2ᵒ. ꝑncipali. ꝛ circa hoc q̄runt'. 3ª. Pᵒ utr₂ clerici nō bn̄ficiati nec ī sacris ɔstituti teneāt' portare tōsuram. 2ᵒ. utr₂ clerici uxorati. nō tn̄ bigami. teneāt' portare cam

3°. utrū bigami non teneāť portare eam.

PRimo ostendo q̄ clerici ñ bñficiati. nec i sacris ɔstituti ñ tenēť portare tõsurā. qꝛ q pōt renūciare ꝑuilegio clericali nō tenetur portare tonsuram pp quā ꝑuilegatꝰ ē. ſꝫ ꝑdicti clerici pñt renūciarē ꝑuilegio clericali. qꝫ. n. r̄nūciar̄ uniꝫ et qđ ꝓ se noscitur introductū. extra de regularibus. Statuimus. gᵒ ꝑdci clerici ñ tenētur portare clericalē tonsuram. Itēꝫ extra ne clerici uł monachi secularibꝫ negocijs se imisceāt. Sacerdotibꝫ. idignuꝫ ē eis ab eccᵃ subuenīri p quos cōstat i eccᵃ scādalū gñari. ſꝫ illi qbus nō dꝫ eccᵃ subuenire ñ uidētur teneri ad portādū clericalē tōsurā. qꝛ si eā portarent eēt i eccᵃ opprobriū. nō honore. gᵒ clerici p quos scādalū i eccᵃ gñať nō tenentur portar̄ clicalē tonsurā. Cōtra decre. di. 23ᵃ. Clerici. clerici q comā nutriūt ab archidiacono ēt si noluīt inuiti detōdeanť. Itē extra de ui. ꝛ ho. cle. Si qs. Si qs ex clericis comā r̄laxauerit anathema sit. Rñdeo q clerici ď qbꝰ ē qō aut publice exercēt actus r̄pugnātes statui clericali. aut nō. si sic. q̄uis exercēdo actus tales peccēt. nō portādo tñ tōsurā clericalē nō peccāt. imo magis eā portādo peccarēt. ꝛ tales si tertio moniti ab illo ad quē spectat se ipos emdare cōtēpserit ꝑuilegio clericali efficiāť exortes. ex̄ ď sen. ex. Cōtigit. 2ᵒ. qꝛ ut ibidē dr̄ ꝑuilegiuꝫ meret amittere q pmissa sibi abutiť potāte. ac frustra legis auxꝰ iuocat q ɔmittit i legē. Si aūt ñ exercēt actꝰ r̄pugnātes statui clericali. ſꝫ tāq̄ clerici ꝑuilegio clericali utūť peccāt nō faciēdo sibi radi tonsurā loco ꝛ tpe sicuꝫ decet. ꝛ ad eā portandū cōpelli pñt ꝛ debēt. ꝛ sic itelligēda sūt iura allegata ad ptē fam. Ad pᵐ in oppᵐ ď q minoꝛ ē falsa. nisi. n. clerici ꝑdicti uelit ad bigamiā se trāsferre qᵒ facto tōsurā portare ñ tenēť. ſꝫ nō portare. ut patebit. uł alias faciāt aliqđ ꝓ qᵒ ꝑuenť ꝑuilegio clericali. illi ꝑuilegio renūciare nō pñt. cuꝫ nō sit hoc bñficiū psōale. ſꝫ potiꝰ toti collegio ecclīastico publice sit idultū. ex̄ ď foro cōpe. Si diligēti. ē ēt hec libertas clericis idulta ꝓ clericoꝝ tutela. ꝛ laicoꝝ uiolēcia coercēda. ex̄ de sen. exco. Cōtingit. ius aūt ad ɔ̄riū allegatū itelligēdū ē de ꝑuilegio idulto i fauoꝛē psone tm̄. Ad. 2ᵐ. ď q clerici scādalū generātes i eccᵃ ad coꝛrectionē cōpellēdi sūt. ꝛ ex ɔseq̄nti ad poꝛtandū tōsurā clericalē cogēdi nisi forte tale facinꝰ cōmiserit ꝓ quo merito debeant priuari clericali ꝑuilegio.

SEcundo queritur utrū clerici uxoꝛati nō tñ bigami teneāť portare tōsurā. Et uř q ñ. ex̄ de clicis coiu. Joannes. ďic dñs papa de clerico uxoꝛato. q aū in accolitū fuerat oꝛdinatꝰ q sup ipsū tōsuratiōe sua epus nō molestet. dūmō nullū ꝑcipiat bñficiū ecclīasticū rōne cuꝰ teneať deferre clericalē tōsurā. Itē. e. t. Ex pte. ďic dñs papa regine angloꝝ de clericis uxoꝛatis eq̄nanimť duximꝰ tollerādū. si a talibus iustitias debitas uelut ab alijs uxoꝛatis exigas ꝛ ꝑuitia ɔsueta. Tales gᵒ nō gaudēt ꝑuilegio clericali. ſꝫ ñ gaudētes ꝑuilio clicali tōsurā clicalē ñ tenēť portare. Itē. e. t. cᵒ. Ut ɔsultatiōi. miles tue diocē. q cū in mioꝛi ɔstituꝰ erat etate tōsurā tm̄ ꝛ clericalē coꝛonā assūpsit nō ē cogēdꝰ deferre hītū clericalē. gᵒ a simili nec tōsuraꝫ. Cōtra tales gaudēt ꝑuilegio clericali. sicut de facto ꝛ ɔsuetudine uidemꝰ. gᵒ tōsurā clericalē portare tenēť. Itē ex̄ ď uita ꝛ hone. clericoꝝ. Cleric̄ si tōsura. Clericꝰ si tōsura dimissa accepit uxoꝛē. paucis īťpositis seq̄tur. Tōdeať. nec i uita sua tonsurā suā dimittere audeat. Rñᵒ q clerici de qbus ē qō aut utūť ꝑuilegio clericali aut nō. Si sic. teneť portare clericalē tōsurā. Si nō. aut hᵒ ē ut euitēt ecclīasticū iudiciū qđ pp suū ďlictū formidāt existimātes euadere facilꝰ i curia laicali. aut hᵒ nō est pp aliqđ ďlictū ꝓ qᵒ formidēt iudiciū ecclesiasticū. ſꝫ qꝛ uolūt se penitꝰ ad actꝰ laicales trāsferre ut pote q uolūt fieri milites. uel alia secularia negocia exercere. pᵐo mō cōpelli pñt ꝛ debēt ut tōsurā ferant et iudiciū ecclīasticū subeāt. 2ᵒ mō credo q cōpelli ñ debēt tōsurā portare clericalē. et sic itelligi ďbēt iura allegata ad ptē ꝑmā. De illis aūt q uolūt uti ꝑuilegio clericali ꝓcedūt argumēta ad partē scđam.

TErtio queritur

utrũ bigami teneãtur tõsurã nõ portare. ⁋Rñdeo q̃ clerici bigami aut sũt religiosi. aut sũt seculares. Si seclares. dico q̃ tenẽt tõsurã clicalẽ ñ portare. decre. vi. 84ᵃ Si qs cleric⁹ viduã. aut ꝑam ducẽs uxorẽ oĩs ecclastice dignitatis ꝑuilegio mox denudet. Et ex̃ d bigamis altercatõis. Bigamos oĩ ꝑuilegio clericali declaram⁹ eẽde nudatos. ⁊ coertioni fori secularis adiectos cõsuetudĩe ꝯria ñ obstãte. ipos quoqꝫ sub anathemate ꝓhibem⁹ deferre tõsuraꝫ uel hitũ clericalẽ. Si aũt sũt religiosi sic ẽt dñt qdã q̃ tenẽt eã nõ portare. qꝛ ꝯstitutio gñalit lata ẽ q̃uis ꝑ religiosis ñ fuerit lata. Uñ sic uidem⁹ q̃ ꝯstitutio tornea mẽta ꝓhibẽs oẽs ligat q̃cũqꝫ intẽtiõe tor neent. ⁊ q̃tũcũqꝫ sobrie pp h° q̃ gñaliter lata ẽ. q̃uis pp abutẽtes fuerit facta. sic a siti ur istis q̃ i ꝓposito sit dd. Ego autẽ credo q̃ licitũ ẽ bigamis rligiosis tõsurã quã añ bigamiã receperunt. ⁊ maxie añ editionẽ ꝯstitutiõis ꝑdicte i religiõe portare. qꝛ series text⁹ ꝯstitutiõis illi⁹ õñdit q̃uis iplicite ipos i hac ꝓhibitõe ñ icludi. qꝛ h° relatiuũ ipos refert tm̃ illos de qb⁹ imediate locut⁹ ẽ añ illos. s. q adiecti sũt coertioni fori secularis. qd ad religiosos bigamos planũ ẽ ñ extẽdi. nec ualet sile qd alij inducebãt. qꝛ ex serie text⁹ decretalis illi⁹ q̃ torneamta ꝓhibẽt pꝫ ꝯstitutiõeꝫ gñalit eẽ latã. ⁊ nullã ꝑsonã ab eo exclusam.

Consequenter queritur

de 3° ꝑncipali. Et circa h° querũt. 3ᵃ. ⁋p° utrũ ordo sit i eccᵃ. ⁋2° utꝛ ordo sit sacrꝫ ⁋3° utꝛ sint. 7. ordines tm̃.

Primo ostendo q̃ ordo

do ñ ẽ in eccᵃ. vbi ordo ibi dñiuꝫ ⁊ ꝑuit⁹. sꝫ int fideles nulla dꝫ eẽ ꝑuit⁹. Uñ aplus ad Gal. 5°. Uos in libertatẽ uocati estis fr̃es. g° in eccᵃ non ẽ ordo. ⁋Itẽ ubi ordo ibi distinctio. sꝫ ut dr̃ ad Ephe. 4°. Nos debem⁹ eẽ solliciti ꝯuare unitateꝫ spũs. g° int nos nõ dꝫ eẽ ordo. ⁋Cõtra Exo. 25°. Inspice ⁊ fac ꝯm exemplar. qd tibi i mõte mõstratũ ẽ. sꝫ illd exẽplar ẽ eccᵃ triũphãs q̃ ẽ i mõte scõ dei. cũ g° in illa sit ordo dꝫ ẽt eẽ in ecclia militãti. ⁋Itẽ aplus ad Ro. 13°. Que a deo sũt ordiata sũt. sꝫ eccᵃ est a deo. g° in ipsa ẽ ordo. ⁋Rñdeo q̃ de⁹ ñ tm̃ ẽ ens. sꝫ ẽ oĩum alioꝝ entiũ cã effectiua ⁊ gubernatiua. ⁊ iõ ut expssius repñtaret i creatis sub rõne q̃. ẽ cã effectiua ⁊ gubernatiua. nõ tm̃ cõicauit eis pticipationẽ sui eẽ eas efficiẽdo. sꝫ ẽt aliquã pticipatiõem rõis cause qbusdã ꝯferẽdo sup alias ptãtem q̃ si sit respectu naturaliũ actuũ ueni tur in creaturis isensibilib⁹. sic. n. supiora corpa ptãtẽ hñt sup corpa iferiora. Si ãt sit respcũ actuũ agẽdoꝝ ex impio uolũtatis ⁊ iudicio rõnis. sic ẽ in creaturis hñtibus itellectũ. ⁊ uolũtatẽ ⁊ p° ⁊ ꝑncipalr i eccᵃ triũphãte. ⁊ secũdario in militãte ad exẽplar illi⁹. Uñ Ber. 3°. de ꝯside. c°. 13°. de hoc ordĩe dic. nec uilẽ reputes formã hãc q̃ in terra ẽ. exẽplar hꝫ i celo ⁊ i terra. nõ ẽ ꝑuipẽdẽdũ q̃ ⁊ deũ hꝫ actorẽ. ⁊ de celo ducit originẽ. Si aũt hec ptãs i eccᵃ militante sit respcũ tpaliũ magis dꝫ dici ꝑncipat⁹ ul dominiũ q̃z ordo. Illa autẽ q̃ ẽ respectu spũaliũ. maxie dꝫ dici ordo. qꝛ ordo tpaliũ seq dꝫ ordinẽ spũaliũ. ⁊ ꝑꝫ ipm dirigi. ⁊ ad ipꝫ reduci. ⁋Est ẽt alia rõ q̃re diuia dispositio ordinẽ eẽ in eccᵃ uoluit q̃ plane ponit decre. di. 89ᵃ. Ad h°: Ad hoc dispositiõis ꝓuisio grad⁹ diuisos ⁊ ordies ꝯstituit eẽ distictos. ut dũ reuerẽtia minores exhiberẽt potiorib⁹ ⁊ potiores minoribus dilectionẽ ipẽderẽt. ⁊ va ꝯcordia fieret. ⁊ ex diuisitate ꝯtectio. ⁊ rõe officioꝝ gereret admistratio singloꝝ. nꝫ vniuersitas alia potat rõne subsistere. nisi huiusmodi magn⁹ eã diffre ordo ꝯuaret. q ordo attẽdit ꝯm dona grẽ gratis date. q̃ est ptãs ad aliqd officiuꝫ deputata. ⁊ talia nobis sub certitudĩe nota ẽ. q̃uis ñ sit grã gratũ faciẽs. ⁋Ad p^m in opp^m dd q̃ subiectõ ñ repugnat libertati nisi cũ aliqs dñat ad sui utilitatẽ utẽs subiectis ñ ad utilitatem eoꝝ. ptãs aũt q̃ ẽ i eccᵃ ad h° ẽ ut ꝑlatus utat subiectis ad eoꝝ utilitatẽ ⁊ dei honorẽ. Uel põt dici q̃ ibi aplus loqt de libertate spũs q̃ ꝯuituti ñ oppõit corpali. ⁋Ad 2^m dd q̃ unitas spũs i uinculo pacis q̃ est unitas ꝯcordie ñ opponit distictiõi officioꝝ. sꝫ ꝯcordat. qꝛ p talẽ distinctionẽ ꝑdicta unitas efficaci⁹ in ecclia custoditur.

Secundo queritur utꝛ

ordo sit sacr̄m. Et vr̄ q̄ nō. q2 ordo ē nō
tm̄ in hoībus. sȝ i angelis. sȝ i angelis nō ē
sacr̄m. g° a siḿi nec i hoīb᷒. Itē cuiuslibet
sacri est aliq̄ d̄terminata mat̄ia. qđ p īduc
tionē pōt p̄bari. sȝ ordinū nō ē d̄terminata
aliq̄ materia. g° ordo nō ē sacr̄m. Itē si ē
sacr̄ȝ. aut unū. aut plura. Nō unū. q2 si or
do eēt sacr̄m plures ordīes eēnt plura sa
cramēta. Nec plura. q2 tūc eēnt plura sa
cram̄ta q̄ȝ. 7. qđ falsū est. Cōtra illđ ma
xime ur̄ sacr̄m p qđ sacr̄a alia dispēsant.
sȝ tale qđ est ordo. g° ē sacr̄m. Itē magr̄
bui᷒ di. c°. 8°. ordo ē qđdā signaculū. i. qđ
dā sacr̄ȝ q° sp̄ualis potās tradit̄ ordiato.
sȝ sp̄ualis potās ē res sacra. 7 signaculum
q° tradit̄ ē sig᷒ illi᷒. Cū g° sacr̄ȝ sit rei sa
cre signū. seq̄t q̄ ordo sit sacr̄m. R̄n° q̄
ordo dupliciť pōt accipi uł p ritu seu si
gno. q° tradit̄ potās ordinato. uel p ipsa
potāte tradita. P° mō ordo ē sacr̄m tm̄.
2°. mō ē sacr̄m 7 res. res. s. respcū signi p̄
dicti. 7 sacr̄m rei. i. gr̄e gratū faciētis. seu
augmenti eiusdē q̄ digne ordinē suscipiēti
cōfert. ut iferi᷒ patebit. Ad p᷒ in opp᷒
dō q̄ nō est siḿe. q2 potās angeloꝝ n̄ dat̄
in aliq° sensibili sig° sicut illoꝝ potās q̄ in
ecc° ad diuinū misteriū ordināt̄. Ad. 2᷒.
dō q̄ ordinis determiata ē m̄a. nō tm̄ una
cōis cuilibȝ ordini. sȝ i diūsis ordinib᷒ di
uersa. 7 sicut oēs ordīes unū sūt sacr̄m. sic
materie singloꝝ ordinū unā cōpletā mate
riā hui᷒ sacri ɔstituūt. q̄ aūt sit materia in
quolibȝ ordine i seq̄nti articl̄o dicet̄. Ad
.3᷒. dō q̄ est unū sacr̄m unitate itegra ex
plurib᷒ ptib᷒ ordiatis ad unā. q2 alij. 6.
ordines ordināt̄ ad ordinē p̄sbyterat᷒
q̄ est potās ɔficiēdi corp᷒ xp̄i ueꝝ. 7 sic pȝ
q̄ q̄uis ordo sit sacr̄m n̄ p̄pter hoc seq̄
tur q̄ plures ordīes plura sint sacr̄a.

Tertio queritur utrū sint. 7. or
dines tm̄. Et ur̄ q̄ n̄. decre. di. 21ª. Cleros.
7 sūptū ē ab Isy. li. 7°. ethi. c°. 12°. Nouem
sūt ordīes seu gradus i ecc°. hostiari᷒. psal
mista. lectoꝛ. exorcista. accolit᷒. subdiacon᷒
diacon᷒. p̄sbyter ep̄s. Itē ut supi᷒ bitū ē
eccl̄iastica hierar° ē ad exēplar angelice.
sȝ i angelis sūt. 9. ordīes. g° a siḿi. 9. sūt i ec
cl̄ia militāte. Itē i p̄mitiua ecc° n̄ fuerūt
ordīes nisi p̄sbyterat᷒. 7 diaconatus. cū g°
sacr̄a sint a deo istituta nō ab hoīb᷒. ur̄ q̄
nō sint plures ordīes q̄ȝ illi duo. nō. n. legi
mus deū postea alios istituisse. Contra
magr̄ bui᷒ di. c°. p°. Septē sūt sp̄ualiū offi
cioꝝ gradus siue ordīes. sicut ex scōꝝ p̄
trū dictis apte traditur. 7 capitis nr̄i. s.
Iesu xp̄i ex° mōstrat̄ q̄ oium officia in se
metipo exhibuit 7 corpi suo qđ est eccl̄ia
eosdē ordīes obsuādos reliq̄t. R̄ndeo q̄
potās ordinis mistroꝝ eccl̄ie cū sint me
diatores int̄ nos 7 deū ordināt̄ ad unien
dū nos cū deo. que unio maxīe fit p eucha
ristie sacr̄ȝ in quo xp̄us a nobis sumitur.
Uñ 7 maxīe dr̄ sacr̄m uniōis ad quā unio
nē req̄ritur approxīatio xp̄i ad nos. 7 nr̄i
ad ipȝ. p᷒ fit p sacri ɔfectiōeȝ. 2᷒. p dignā
ei᷒ sūptionē. In p° actu d̄seruiūt tres or
dines. s. diaconat᷒. subdiaconat᷒. 7 p̄sbyte
rat᷒. Subdiaconat᷒ aūt materiā sacri acci
pit a ppl̄o. 7 offert diacono. 7 diacon᷒ ac
cipit a subdiacono. 7 offert p̄sbytero. 7 p̄s
byter a diacono 7 offert deo ipam ɔsecrā
do. In. 2°. actu d̄suiūt q̄ttuoꝛ ordīes mio
res. disponimur. n. ad dignā sacri suscepti
onē. 7 p remotionē p̄hibētis 7 collatiōem
dispositiōis ɔferētis. p̄hibēs aūt q̄ȝtū in
se est. ē hō mal᷒ ad cui᷒ exclusionē ordiat̄
hostiari᷒. 7 ēt mal᷒ angel᷒. ad cui᷒ expulsi
onē ordinat̄ exorcista. dispositō aūt ɔfe
rens. aut disponit ad illuminādū itellectū
ad qđ ordinat̄ lector. aut iflamādū affec
tū ad qđ ordinat̄ accolit᷒ cereos ad exci
tationē deuotiōis deportās. hi tm̄ ordīes
q̄uis sint sacr̄m unū unitate p̄dicta. n̄ tm̄
hn̄t int̄ se ita necessariā ɔnexiōeȝ q̄n d̄sco
possit suscipi posterior p̄ori nō suscepto.
ex̄ d̄ clerico p saltū p̄moto. ubi papa quē
daȝ q̄ diaconat᷒ ordine p̄termisso ordīeȝ
p̄sbyterat᷒ suscepat. mādat i diaconū or
dinari. sȝ nō ordinē p̄sbyterat᷒ reiterari.
sȝ ipm̄ de mīſicordia p̄mittere mistrare i
ordine sacerdotis. 7 die de materia. q2 ad
hoc req̄rebat̄ dispēsatio. q̄. n. p saltū p̄mo
uetur nō tm̄ peccat sic ordinē suscipiēs. sȝ
ēt executionē illi᷒ ordinis de iure nō hȝ.
Ad p᷒ in opp᷒ dō q̄ ibi Isy. loq̄t̄ de or
dine dicto cōiter nō p̄prie. p̄prie n. loq̄n
do psalmistat᷒ ordo nō ē. ut supi᷒ uisū ē.
nec ēt ep̄atus. sȝ ē nomē dignitatis ordīeȝ
p̄supponētis ut ōndit̄. Ad. 2᷒. dō q̄ non

ẽ simile. qꝛ ordines distinguũt̃ ſƺ exigẽtiã hierarchiaꝝ. que sũt tres. quarũ quelibet reqrit. 3. ordines ad distĩcta officia ordĩa‐tos. ſƺ ordĩes ecclesiastici accipiũt̃ ĩ cõpati one ad unũ. s. ad corpus xp̃i conficiendũ. ad qđ. 7. ordines sufficiũt. ⁊ iõ nõ oꝫ tot esse ordines in eccl'ie hierarchia quot ĩ ange‐lica. ¶ Ad 2m. dđ. q ĩ p̃mitiã ecc'ie. qꝛ paucio res erãt fideles nõ fuit necessaria tãta mł‐tiplicatõ mĩstroꝝ sicut mõ. ⁊ iõ illo ĩspirã‐te q omniũ ordinũ offĩa ĩ semetipo exhi‐buit. ecc'ia noluit mĩstros multiplicare nou de nouo ordines ĩstituendo. qꝛ oẽs a xp̃o fuerũt ĩstituti. ſƺ alios. s. ordĩes cõferẽdo.

C Onsequenter

querit̃ de. 4o p̃ncipali. ⁊ circa hoc querũt̃. 3a. ¶ 1o utꝝ grã gratũ faciẽs ĩ ordinatõe cõferat̃. ¶ 2o utꝝ caract̃ ĩ quolꝫ ordĩe ĩp̃mat̃. ¶ 3o ĩ quo actu ordinationis imp̃matur.

P Rimo ostendo

q grã gratũ faciẽs ĩ ordinatõe nõ ↄfert̃. qꝛ ordo tã ĩ ecc'ia triũphãte q̃ƺ militãte ẽ ad ad illũinãdũ. purgãdũ. ⁊ p̃ficiẽdũ. ſƺ istos act9 exercẽt in ecc'ia triũphãte supiores in ĩferi ores sine noua collatõe grẽ gratũ faciẽtis. g° similiter in ecc'ia militante illuminatur. purgatur ⁊ p̃ficitur hõ p sacr̃m or[di]nis absq̃ƺ susceptione grẽ gratũ faciẽtis. ¶ Itẽ cũ sacr̃m ordinis sit directe cõtra dẽcm ĩ‐gnorantie. ut supius uisũ ẽ di. 2a. magis uĩ p ipꝫ cõferri sciã q̃ƺ grã. ſƺ freqñter hõ or dinatur cui cũ ordĩe nõ cõfertur sciã. qđ pƺ. qꝛ post ordĩs susceptõnem nõ uĩ sapiẽ‐tior q̃ƺ añ. g° sil'r freqñter hõ ordinatur. cui cũ ordĩe grã nõ cõfertur. ¶ Itẽ nullum sacr̃m suũ p̃suppoĩt effcm̃. ſƺ ordinari non dƺ nisi hñs gratiã gratũ faciẽtẽ. qꝛ ut hr̃ decre. di. 23a. Tales. Tales ad misteriũ eli‐gant̃ q digne possint sacr̃a dñica ptracta‐re. qđ sine grã gratũ faciẽte eẽ nõ põt. g° grã gratũ faciẽs nõ ẽ sacri ordinis effect9. ¶ Cõtra ut supi9 hitũ ẽ. sacr̃a no. l. efficiũt qđ figurãt. ſƺ ordo ẽ sacr̃m no. l. g° efficit qđ figurat. ſƺ figurat grãꝫ gratũ faciẽtẽ. qꝛ oẽ sacr̃m no. l. est ĩuisibilis grẽ uisibilis forma. g° ĩ digne suscipiẽte causat instrũali ter ⁊ dispositiue grãm gratũ faciẽtẽ. ¶ Ad istã q̃õnem dixerũt qdã grãm gratũ faci

entẽ dari in ordinatiõe tãq̃ƺ necessariũ ad actus ip̃ius ordinis. dicebãt. n. sacerdotẽ malũ ↄficere ñ posse. ſƺ hec opinio ẽ erro nea ⁊ supius ĩp̃robata di. 13a. ¶ Alij dicunt nõ eẽ necessariã aliãꝫ ordinationẽ. nisi grẽ gratũ faciẽtis collationẽ. qꝛ q maiorẽ eãꝫ hꝫ in altiori gradu ẽ. ⁊ maiorẽ potãtẽ hꝫ. qꝛ deo p̃pingor ẽ. Uñ dñt ita posse ↄfice re bonũ laicũ sicut sacerdotẽ. ſƺ hec opĩo heretica ẽ. ⁊ supi9 ĩp̃robata di. 13a. q̃ƺuis. n. melior laic9 sit ĩ altiori gradu bõitatis ⁊ sci tatis q̃ƺ mĩn9 bon9 sacerdos. ñ tñ ẽ ĩ altiori gradu potãtis q̃tũ ad actũ eccl'iastice hie rar. Uñ ⁊ sacerdos mĩn9 sanctus formal'r sanctior ẽ potestatiue q̃ƺ laicus eo melior. ¶ Dicẽdũ g° ad q̃õnẽ q ĩ collatiõe cuiusli bet ordinis ↄfert ordinato grã gratũ faci ens si suscipiat ordinẽ digne. sicut. n. nat̃a nõ tñ dat suo effectui illud qđ necessariũ ẽ ad executionẽ sui nat̃alis act9. ſƺ ẽt illud qđ reqritur ad idoneã act9 executõeꝫ. Uñ nõ tñ dat pedes ⁊ tibias ad ãbulandũ. ſƺ ẽt decentẽ illoꝝ mẽbroꝝ dispositiõeꝫ nisi a casu p̃ter ĩtentionẽ nat̃e q̃nq̃ƺ ↄ̃riũ acci‐dat pp ĩobediẽtiã mat̃ie. l' pp aliqđ aliud accidẽs impediens. sic dico aliq° mõ a sili q deus q p̃ncipalis ẽ cã cuiuslibꝫ effectus sacri nõ tñ ĩp̃mit potãtẽ ordinato necessa riã ad exeqñdũ actũ ordinis. ſƺ ẽt disposi tionẽ ↄueniẽtẽ ⁊ idoneã ad dignã ill9 act9 executionẽ. nõ ẽ aũt dign9 exeq ordĩs ac‐tus q nõ hꝫ grãm gratũ faciẽtẽ. sicut. n. ñ ẽ d[ign]9 mĩstrar̃ regi terreno ille q ẽ ei9 ĩi‐micus. sic nõ ẽ idone9 mĩstrare regi eterno q ẽ eius ĩimicus. Uñ talis se ĩgerẽs diuio misterio p̃ter necessitatis articulũ ñ placat deũ. ſƺ offendit. nõ põt tñ occurrere neces sitatis articul9 qn sacerdos se sciẽs ĩ pccõ mortali ↄficiẽs corp9 dñicũ ĩcurrat nouũ pccm̃ mortale. ¶ Ad p̃m in opp9 dđ q an‐gelis nõ ẽ necessaria noue grẽ collatio ad idoneã suorũ actuũ executionẽ. qꝛ tñ hñt de grã q deo ↄiũcti sũt p clarã uisionẽ et p̃fectã fruitionẽ. Uñ ad illoꝝ illũiationeꝫ ⁊ p̃fectionẽ ⁊ purgationẽ. de qbus loq̃tur Diony. Sufficit diuinoꝝ secretoꝝ reuela‐tio. Uñ dic Diony. 7o. c. ãgelice hyerar. q purgatio. illũinatio. ⁊ p̃fectio. ẽ diuine sciẽtie assũptio. qđ ĩ. 2o. li. expositũ ẽ. ¶ Ad 2m dđ q semper digne suscipiẽti ordinem

cōfertur aliqua illūinatio ɔtra ignorantiā q̄ est ī hoīe rōne originalis pcc̄i tñ.q̄ʒuis nō semp appareat ī effectu talē hoīeʒ illuminationē recepisse.illa tñ illūinatio totā ignorantiā illā nō tollit.ſʒ minuit. Ad.3ᵐ. vō q̄ ordinis susceptio p̄supponit de cōgruitate grām gratū faciētē ī suscipiēte.ñ tñ de necessitate.q̄a sine illa pōt suscipi q̄ʒuis nō digne.nisi forte cū hō ɔsciām suam examinās nō credit se eē ī mortali pcc̄ō.⁊ tñ ē.q̄a sua pnīa formata nō ē.⁊ pōt q̄nq̄ʒ ɔtingere q̄ p susceptionē sacr̄i sua attritō fit ɔtritio.dico g° q̄ sacr̄m ñ causat grām inq̄ʒtū p̄exigit ad eiꝰ dignē susceptionē.ſʒ inq̄ʒtū reqrit ad actꝰ ordinis idoneā executionē.Un̄ cū ab hn̄te grām ordo suscipitur augmentū gratie datur.

Secundo queritur utꝝ caracter ī quolibʒ ordīe īprimat.Et uꝛ q̄ nō.q̄z caracter ē signaculū ppetuū in aīa: g° nō vʒ caract īprimi aīe nisi ad ppetuū actū.ſʒ actus ordinū nō sūt ppetui.g° ī ordinatiōe nullꝰ caract ipi aīe īprimit. Itē si īprimeret caract ī quolibʒ ordīe.aut īprimeret ī quolibet ordīe idē.aut ī diuersis ordinibꝰ diūsi.Nō idē ī quolibʒ ordīe. q̄z īpossibile ē eādeʒ rē nūero pluries īprimi.nisi īteruenīēte corruptiōe.Nec diūsi ī diūsis.q̄z aut differrēt solo nūero.aut spē. Si in solo nūero: tūc plures q̄litates eiusdē spēi eēnt sil' in eodē subiecto.qd̄ falsuʒ ē.Si differrēt spē īpossibile eēt ex illis unū sacr̄m ɔstitui. Item p nullū sacr̄m qd̄ ē ɔ̄ iterabilē morbū īprimit caract.ſʒ sacr̄ʒ ordinis ē ɔ̄ iterabilem morbū.ignorātia.n.ɔ̄ quā ē.ē iterabilis morbꝰ. g° p sacr̄m ordinis nullꝰ īprimit caract. Itē caract ē signū īdelebile.ſʒ susceptis miorıbꝰ ordinibus tm̄ licet redire ad actꝰ seculi.sicut ad mr̄imoniū.g° in illis nō īprimit caracter. Cōtra ut supꝰ uisū ē di.5ᵃ. p baptismū distinguit totꝰ exercitus militātis eccᵉ ab exercitu ɔtrario.p ɔfirmationē distiguūt deputati ad spūale certamē ɔtra fidei psecutores a cōi pplō.p sacr̄m ordinis distinguūt duces ab aliis.cū g° caract īprimat ī baptismo. ⁊ in ɔfirmatiōe multo fortius īprimit ī ordīe quolibʒ.ut uꝛ. Itē caract est signū ɔfigurās nos xp̄o.ſʒ sicut dic magister huius di.c°.p°.Christus in semetipso officia oīum ordinū exhibuit. g° in quolibet ordine īprimit caract q° ɔfigurat ei. Rñ° q̄ ī quolibʒ ordīe caract īprimit. oē.n.sacr̄ʒ nō iterabile aliquē effectū īdelebilē īprimit.ſʒ nullꝰ ordo ē iterabilis.g° q̄libʒ ordo aliquē effectū īdelebilē īprimit. ñ grāʒ gratū facientē.q̄z illā amitter pōt q ordinē suscepit.restat g° q̄ ille effectus īdelebil' quē īprimit sit caract.cū p ipʒ sacramētū aliū effectuʒ īdelebilē nō īueniamꝰ aīe impmi.nec te moueat q̄ potās ordinū aliquoꝝ ñ uꝛ eē nisi r̄spcū corpaliū actuū. ut potās hostiarii ⁊ accoliti.ſm.n.rei ueritatē illi corpales actꝰ ad actꝰ spūales ordinati sūt.ut vportatio cereoꝝ ad īflāmādū affectū.⁊ exclusio maloꝝ hoīuʒ ab eccᵃ ad remouēdū illud qd̄ p̄hibet aīe p̄cm̄. Ad p̄ᵐ in oppᵐ vō q̄ caracteris ordinis duplex ē actꝰ. Unꝰ ē actus misterii ad illū ordinē ptinētis.⁊ hic nō ē ppetuus.ſʒ bn̄ pseuerātibꝰ usq̄ʒ ī finē.p̄miū ē eiꝰ ppetuū. Aliꝰ ē actꝰ distinguēdi.⁊ hic erit ppetuus. p ipm̄.n.caracterē uidebit ad qd̄ misteriū hn̄s caracterē fuerit ordinatꝰ. Ad.2ᵐ. vō q̄ ī diuersis ordinibꝰ īprimūt caracteres diuersi tm̄ nūero. ſʒ spe.⁊ q̄ʒuis ex differentibꝰ spē nō possit ɔstitui unū p eēntiā: pōt tñ ex illis īntegrari unū unitate q̄ hoc sacr̄m dictū ē supius eē unū.Utꝝ aūt ueꝝ sit plures q̄litates solo nūero differētes simul eē nō posse. uō oꝫ determiare ad ar. solutionē. Aliq tñ dicūt illud hr̄e īstātiā: q̄z dn̄t ī eadē pte medii posse eē plura lumina spe nō dr̄ia.manētia tñ disticta p suas origines.qd̄ ɔsirmat p Diony.ī li.de di.no: .c°.2°. Ad.3ᵐ. vō q̄ sicut dicunt alii ⁊ si ignorātia sit iterabilis.nō tñ illa cuꝰ solū pcc̄m originale cā fuit.ɔtra hēc aūt ē ordinis sacr̄ʒ. vel pōt dici ſm alios q̄ ordo datꝛ nō in remediū uniꝰ psone.ſʒ totiꝰ eccᵉ Un̄ qd̄ dr̄ dari ɔtra ignorantiā nō est ita intelligēdū q̄ p susceptionē ordinis expellatur ignorātia a suscipiēte.ſʒ q̄z suscipiēs ordīeʒ p̄ficit ad expellēdū ignorātiā a plebe.hoc tñ ē ɔtra opinionē dicentiū oē sacramentū eē medicinā ɔ̄ aliquē morbū in suscipiēte. Ad.4ᵐ. vō q̄ q̄ʒuis ɔstitutꝰ in miorıbꝰ ordinibꝰ tm̄ possit ɔtrahere matrimoniū.caract tñ ñ delet. Un̄ si mortuus

uxore uelit ulterius ꝓmoueri ordo quem prius susceꝑat sibi iteꝝ nõ ↄfertur.

Tertio queritur

in q° actu cuiuslibet ordinatiõis ĩprimatᷣ caract. Et p° uř q̰ in ordĩatiõe hostiarij nõ ĩprimatᷣ caracter in clauiũ eccľie traditione. nec ĩ ordĩatiõe lectoris. neq̃ in traditiõe codicis diuĩaꝝ lectionũ. nec ĩ ordiatiõe exorciste ĩ traditiõe libri exorcismoꝝ: q̃ effect⁹ cõis ẽ p cãm cõem. ſʒ caracter ẽ cõis ꝑdictis ordinib⁹. g° nõ ĩprimitᷣ ĩ aliq̃ ꝑdictaꝝ traditionũ. cũ nulla sit cõis trib⁹ ꝑdictis ordinib⁹. Itẽ uř q̰ ĩ ordinatione accoliti nõ ĩprimatᷣ in traditiõe cãdelabri cũ cereo. q̃ p actũ archidiaconi caractᷣ nõ ĩpmitᷣ. ſʒ sicut dic magř hui⁹ di. c°. 5°. Et ẽ decre. di. 23ª. Accolit⁹. Hi cũ edocti fuerint ab epo qualř in suo officio agere debeãt ab archidiacono accipiũt cãdelabrũ cũ cereo. ⁊ urceolũ uacuũ. g° in tali traditione nõ ĩprimitᷣ caractᷣ. Itẽ uř q̰ ĩ ordinatiõe subdiaconi nõ ĩprimatᷣ caractᷣ ĩ traditiõe patene ⁊ calicis uacui. q̃ ĩ ordĩatione sacerdotis traditᷣ illi q ordinatᷣ calix cũ unio. ⁊ patena cũ hostia. si g° in traditiõe calicis uacui caractᷣ ĩprimeretᷣ. mľto forti⁹ in traditiõe calicis cuʒ unio ⁊ patene cum hostia ĩprimeret. qđ falsũ ẽ. q̃ ĩ ordine sacerdotij in ĩpositiõe manuũ ĩprimitᷣ. Itẽ q̰ in ordinatiõe diaconi nõ ĩprimatᷣ caracter. in traditiõe text⁹ euangelij uř q̰ sicut dic. magř hui⁹ di. c°. 7°. Hic ordo ab apľis est celebrat⁹. qñ ut legitᷣ in actib⁹ apľoꝝ. septẽ uiros plenos spũ scõ ad hoc officiũ elegerũt. ⁊ orõe ꝑmissa man⁹ eis ĩposuerẽt. g° uř q̰ cũ ordinatᷣ p ĩpositõeʒ manuũ ab epo eis ĩprimatᷣ caracter. Itẽ uř q̰ in ordinatiõe sacerdotis nõ ĩprimatᷣ caractᷣ cũ sibi epus tradit calicem cũ uino. ⁊ patenã cũ hostijs. q̃ sicut dic magř hui⁹ di. c°. 8° Hic cuʒ ordinatᷣ ĩnũgũtur ei man⁹ ut intelligat se accepisse grãm ↄsecrãdi. g° ĩnũctio manuũ maxĩe repñtat ꝑncipalẽ actuʒ. ad quẽ sacerdotiũ ordinatᷣ. ſʒ in tali signo ↄfertᷣ caractᷣ illi⁹ ordinis. g° caractᷣ sacerdotalis ĩprimitᷣ p manuũ ĩnũctiõeʒ. Rñ° hoc p generali regula hñdũ est. q̰ ĩ susceptione illi⁹ exterioris signi ĩprimitᷣ caractᷣ in quolibet ordine in q° signo principalis

potãs quã respicit ille ordo significatᷣ expressius: ad quã expßsionẽ ↄcurrũt alicui⁹ istř traditio. ⁊ ubi expßsio. q° uerbo expßsius determĩatᷣ instř significatio. ⁊ q̃ ꝑncipalis potãs quã respicit ordo hostiarij expßsius significatᷣ ĩ clauiũ eccľe datiõe q̃ʒ ĩ aliquo alio qđ circa ipm fiat. ⁊ potãs lectiõis p hoc q̰ ab epo traditᷣ sibi codex diuinaꝝ lectionũ. ⁊ potãs exorciste p hoc q̰ de mãu epi accipit librũ exorcismoꝝ. ⁊ potestas accoliti p hoc q̰ accipit cãdelabrũ cũ cereo. ⁊ potãs subdiaconi p hoc q̰ accipit de manu epi patenã ⁊ calicẽ uacuũ. ĩo in ꝑdictis cũ formis deĩmĩatis uerboꝝ caracteres ꝑdictoꝝ ordinũ ĩprimũtᷣ. Cũ aũt p ꝑdicta ꝑncipales potãtes ordinũ ꝑdictorũ expßsius significẽtᷣ. q̃ʒ p alia pʒ diligenter ↄsiderãti dicta magři ĩ lřa. q̃ actꝰ ad quos deputãtᷣ ꝑdicti ordines explicat diligẽtᷣ. In ordine aũt diaconat⁹ dñt aliq̃ caracterẽ ĩprimi p mãnũ epi ĩpositiõeʒ. moti nõ tm̃ p illud qđ ĩ arguẽdo dictũ ẽ. ſʒ q̃ man⁹ ẽ organũ organoꝝ in q° ꝑncipalius residet potãs opandi. ⁊ in isto ordine ↄfertᷣ excellẽs potãs sub sacerdotio. ſʒ hoc nõ uř rõnabile. q̃ epus non tm̃mõ ĩponit man⁹ illi quẽ ordinat in diaconũ. ſʒ ẽt illi quẽ ordinat ĩ sacerdotẽ. p illud autẽ qđ ẽ cõe duob⁹ ordinib⁹ nõ uř in uno illorũ ordinũ caractᷣ ĩprimi. Uidetᷣ g° mihi dđ q̰ potãs diaconi media ẽ iter potãteʒ subdiacõi ⁊ sacerdotis. subdiacon⁹ aũt hʒ potãteʒ tangẽdi uasa misterij. sacerdos cõsecrãdi corp⁹ ⁊ sanguinẽ xp̃i. diaconus ᷣsi nõ hʒ potãtẽ tangẽdi corp⁹ xp̃i. hʒ tñ potestatẽ portãdi corp⁹ in patena ⁊ dispẽsãdi sanguinẽ in calice. ⁊ in hoc ẽ ꝑncipalis eius potãs. ⁊ ĩo in sua ordinatiõe expmi ñ posset p traditionẽ uasoꝝ tm̃. nec p dationẽ materie. nec decẽs eẽt ut sibi trãderẽtᷣ uasa cũ sanguĩe ⁊ corpe. cũ sacerdoti q superior ẽ nõ tradãtᷣ sanguis ⁊ corp⁹. ſʒ uinũ ⁊ hostia. ⁊ ĩo potãs diaconi expmi nõ põt q̃tũ ad suũ ꝑncipalẽ actũ. nisi p eius expßsionẽ q̃tuʒ ad actũ scđariũ q ẽ legere euãgeliũ. ⁊ ideo sibi caracter ĩprimitᷣ. cum sibi ab epo traditᷣ text⁹ euãgelioꝝ. In ordine aũt sacerdotij dñt aliq̃ caracterẽ ĩprimi cũ sibi epus man⁹ ĩponit dicẽs. Accipite spm̃ scm̃ ⁊c. q̃ dicunt tũc xp̃m dedisse

discipulis potātem sacerdotalem. q̄n post suā resurrectõez dixit eis. Accipite spiritū scm̄. quoꝝ remiseritis pccā. ꝛc. Mihi aūt nō vr̄ q̄ illi q ordinat̄ i sacerdotē caract̄ impmit̄ cū ab epo accipit calicē. cū vino. ꝛ patenā cū hostijs. pncipalis. n. act⁹ potātis sacerdotalis respicit corp⁹ xp̄i veꝝ. et scd̄arius corp⁹ xp̄i mysticū. principalis. n. act⁹ ē trāsubstātiare panē in corpus xp̄i. ꝛ vinū in ei⁹ sanguinē. ꝛ act⁹ scd̄arius ē ligare ꝛ soluere fideles. ut sic disponāt̄ ad dignā corpis xp̄i susceptionē. q̄uis g° magis expmat̄ hec potās q̄tū ad scd̄ariū actū p manuū epi ipositiõez sup caput illi⁹ q ordinat̄ cū ꝓlatiõe v̄boꝝ. Accipite. ꝛc. tn̄ q̄tū ad actū pncipalez magis expmit̄ p hoc qd̄ sibi dat̄ calix cū vino. ꝛ patena cū hostijs. Un̄ dic magr̄ in lr̄a q̄ id̄ hec sibi dantur ut p hoc sciat se potātez accepisse deo placabiles hostias offerēdi. Ad rõnē aūt quā alij ꝓ se allegāt dd̄ q̄ q̄uis xp̄s post resurrectionē dederit discipulis suis ordinationē seu relationē sacerdotal̄ potātis ad scd̄ariū actū, tn̄ in cena q̄n p⁹ trāsubstātiationē panis i corp⁹ suū dixit discipulis suis. Hoc facite i meā ɔmemorationē. dedit eis potātē sacerdotalē q̄tū ad actū ei⁹ pncipalē. Ad p^m i opp^m dd̄ q̄ caract̄ n̄ ē cõis illis ordinib⁹ cõitate spēi. s3 gn̄is. ꝛ id̄ nõ ē incõueniēs q̄ i diuersis ordinib⁹ impmat̄ p act⁹ spē dn̄tes. Ad. 2^m. dd̄ q̄ in traditiõe mistri ab ordiatore fit caracteris ipressio. s3 iterdictiõe q̄ fit ab archidiacono fit potātis collate expssio. Uel potest dici q̄ in miorib⁹ ordinib⁹ hoc ē singulare. ut postq̄ʒ ep̄s docuit ordinādos q̄liter i officio suo agere debeāt ab archidiacono de mādato ꝛ volūtate ep̄i accipiūt instr̄m in cui⁹ acceptiõe caract̄ iprimit̄. qꝛ illa instr̄i traditio pncipalius ē ab epo q̄ʒ ab archidiacono. Ad. 3^m. pʒ solτio ex dictis. Ad. 4^m. dd̄ q̄ sicut ī pmitiua ecclesia apl̄i ispiratiõe. s. s. ɔfirmabāt p manuū impositionē. ꝛ tn̄ mō tradit̄ sacr̄m ɔfirmationis p chrismatis in fronte inūctionez. sic eadē ispiratiõe ordiabāt tūc diacones per manuū ipositionē cū or̄one. nec ex hoc sequr̄ q̄ mō p ipositiõez manuū epi fiat talis potātis collatio. Ad. 5^m. dd̄ q̄ ep̄s i ordinū collatiõe n̄ tm̄ tradit ordīs ptātez. s3 ēt eos preparat ad eius susceptionez eos instruēdo de officio suo. ꝛ circa eos aliquid opādo. q̄ ꝑpatio i trib⁹ ɔsistit. s. in b̄ndictõne. ꝛ man⁹ ipositõe. ꝛ inūctõe. p b̄ndictõez ordinādus diuīs obseqīs mācipat̄. p manus ipõez gr̄a dāda significat̄. q̄ sint apti ad dignā sui officij executiõez. rõabili⁹. n. ē dr̄e gr̄az dari ī illo actu i q° caract̄ iprimit̄. q ē dispositio ad gr̄am q̄ʒ ī actu alio. Un̄ nõ approbo sn̄iam dicētiū i man⁹ ipositiõe gr̄az dari. nec caracterē impmi iunctiõe ad aliqd̄ sacr̄m tractādū ordinari significātur. Un̄ illoꝝ tm̄ q ordināt̄ in sacerdotes man⁹ inungūt̄. Ex dictis pʒ q̄ hec unctio nõ ita repn̄tat in spāli pncipalē actū potātis sacerdotalis sicut traditio calicis cū vino. ꝛ patene cū hostijs. qꝛ tn̄. certum nõ ē in q° actu caracteres iprimāt̄. id̄ si i ordiatõe alicui⁹ ɔstiterit aliqd̄ cē omissū illd̄ p⁹ea ē supplēdū sm̄ relatiõe alioꝝ

Consequenter queritur

de. 3°. pncipali. Et circa h° q̄rūt̄. 3^a. p° utꝝ sup sacerdotalē ordinē sit aliq̄ potās in ecc^a. 2°. utꝝ ep̄atus sit ordo. 3°. utrū oīum epoꝝ sit aliquis supior in ecc̄lia.

Primo ostendo q̄ s̄

sacerdotalē ordinē nõ sit aliq̄ potās i ecc^a. qꝛ in cena oēs discipuli imediate a xp̄o acceperūt sacerdotalē potātē q̄tū ad ei⁹ pncipalē actū. ꝛ p⁹ resurrectionē q̄tū ad secūdariū. g° sacerdotalis potās q̄tum ad utrūq3 actū suū nullā potātez h3 s̄ se nisi diuinā. Itez sacerdos gerit ꝑsonā xp̄i. q se ꝓ nobis pr̄i hostiā obtulit. s3 nullus est maior i ecc^a illo q caput ecc̄lie repn̄tat. g° in ecc̄lia null⁹ ē maior sacerdote. Cõtra magr̄ hui⁹ di. c°. 8°. dic de ordīe p̄sbyteratus q̄ a filijs Aaron sūpsit exordiū. s3 filij Aaron fuerūt miores sacerdotes. Aarõ summus põtifex. g° s̄ potātē p̄sbyteri ē potestas põtificis. Itē sm̄ magr̄m eodē. c°. Uices aploꝝ in ecc̄lia gerūt põtifices. 70. aūt discip̄loꝝ vices gerūt p̄sbyteri. s3 apl̄i maiores fuerūt q̄ʒ alij discipuli. g° maioris potātis sūt epi q̄ʒ p̄sbyteri. Rn̄° q̄ ptāte sacerdotalis ordīs respectu sui act⁹ pncipalis q ē trāsubstātiare panē in corpus xp̄i veꝝ. ꝛ vinū in eius sanguinē. nõ ē aliq̄

potestas supior nisi diuia. sz respectu act⁹
sui scdarij q̄ ē ligādo ⁊ soluēdo disponere
fideles ad dignā corpis xp̄i susceptionem
est potās ep̄i supior. indirecte tñ. qz scđm
dispositōez uicarij xp̄i mediāte quo a xp̄o
deriuat᷑ in alios iurisdictiōis potās. sic or
dinatū ē ut pauciores ⁊ in paucioribꝰ ca-
sibus sint sub iurisdictiōe sacerdotū. tā in
foro exteriori q̄z in foro pn̄ie q̄z sub iuris-
dictiōe ep̄oꝝ. Uñ sūt multi sacerdotes nul
lam penitꝰ sup aliquā iurisdictiōez hñtes
excepto casu necessitatis. ⁊ iō qz actꝰ ptā-
tis reqrit debitā materiā in quā trāseat.
⁊ debita materia respectu actꝰ ligādi ⁊ sol
uēdi nō sit nisi hoīes sup quos aliquā iu-
risdictionē hz saltē in foro pn̄ie hñs ligan
di ⁊ soluēdi potātē. ideo nec tot. nec ī tot
casibus pn̄t ligare ⁊ soluere p̄sbyteri sicut
ep̄i. Ad pꝰ in oppꝰ dō q̄ potātē ligandi
⁊ soluēdi in foro pn̄ie accepunt tā apl̄i q̄z
alij discipuli a xp̄o īmediate. Uñ potātem
absoluēdi in foro pn̄ie q̄ztū ē ex pte hñtis
eā nō pōt ep̄s minuere. qz sic equalis ē in
oī sacerdote. ut ɔcl̄debat arꝰ. ex pte tamē
materie sup quā maiorē hz potātē ep̄s q̄z
simplex sacerdos potuit rōnabilr̄ actꝰ illiꝰ
potātis q̄ztū ad simplices sacerdotes re-
stringi. ⁊ q̄ztū ad ep̄os ampliari. Ad. 2ᵐ.
dō q̄ qlibet mister eccl̄ie q̄ztū ad aliqd ge
rit figurā xp̄i. qz ut supius hītū est xp̄s or
dinū oīum officia in semetipo exhibuit. si
tut magr̄ exēplificat in l̄ra. tñ ille ē supior
q̄ bm maiorē pfectiōez repn̄tat xp̄m. sacer
dos aūt xp̄m repn̄tat ī hoc q̄ p seip̄m ali
qđ misteriū ipleuerit. ep̄us aūt ēt ī hoc q̄
alios mistros instituit ⁊ eccl̄iam fundauit.
Uñ ad ep̄m ptinet alios ordinare ad di-
uinū cultū. Quapropt̄ sponsus ecclesie di
citur ad similitudinē christi.

Secundo queritur utrū ep̄atꝰ sit ordo.

Et uīr q̄ sic ab Jsi. liᵒ. 7ᵒ. ethi. cᵒ.
.12ᵒ. ⁊ a magr̄o huius di. cᵒ ulᵒ. Ep̄atꝰ dr̄
ordo. Jtē Dio. cᵒ. 5ᵒ. eccl̄iastice hierar-
chie assignat. tres ordines. s. ep̄atū. sacer-
dotiū. ⁊ diaconatū. diaconū uocās mistrū.
Jtē oīs spūalis potās ē potās ordinis ul̄
iurisdictiōis. sz ep̄alis potās nō ē potās iu
risdictionis. qz nō pōt cōmitti nō sacerdo
ti. g° ē potās ordinis. Cōtra nō sūt nisi
septē ordines in eccl̄ia. qđ non eēt uerū si
ep̄atus eēt ordo. Jtē sacri ordines nō cō
ferūtur nisi diebus sabbatoꝝ. sz ut hr̄ di.
.75ᵃ q̄ die. ordinatōes ep̄oꝝ celebrāt᷑ die
dn̄ico. p sacerdotes. n. ibi ītelligūt᷑ ep̄i bm
glo. g° ep̄atus nō ē sacer ordo. ⁊ cōstat q̄
ñ ē ordo ñ sacer. g° ñ ē ordo. Rñº q̄ or
do dupliciẗ pōt accipi. Unomodo p gra
du potātis ordinate mediate uel īmediate
ad ɔsecrationē corpis uel sanguinis xp̄i.
Alio mō p quolibet gradu potātis respec
tu quarūlibet actionū sacraꝝ. Primo mō
ordo ē sacr̄m. ⁊ sic ep̄atus nō est ordo. Uñ
nec caracterē iprimit pprie loqn̄do de ca
racteere. ut qdā dicūt. ⁊ p̄terea unus ordo
nō depēdet a p̄cedēti q̄ztū ad necessitatem
sacr̄i q̄uis sequēs de iure recipi ñ debeat
priori p̄termisso. sz si nō p̄sbyter ordinare
tur in ep̄m nihil eēt factū. 2°. mō ep̄atus ē
ordo nō sacr̄m. sed sacramētale. ⁊ hoc mō
ep̄atus ab Jsi. ⁊ Dio. ⁊ a magr̄o dr̄ ordo.
⁊ sic pz rñsio ad duo pᵃ. ar. Ad. 3ᵐ. dō q̄
potās ep̄alis nō tñ ē potās iurisdictiōis.
sz potās ordinis q̄ tñ nō ē sacr̄m. Argu-
mēta ad ptē fam pcedūt de ordine pmo
mō dicto. uideẗ tñ aliqbꝰ q̄ ep̄atus magis
sit ordo q̄z aliqs ordo p̄ter p̄sbyteratū. qz
pōt q̄ nullꝰ alius pōt. nec de facto. nec de
iure. ⁊ hi ēt dicūt q̄ caracterē ip̄rimit. uñ
ɔsecrādo ep̄alis iterari nō pōt.

Tertio queritur utrū oīuz ep̄orū sit aliqs in eccl̄ia supior.

Et uīr q̄ non.
qz si aliqs eēt. ille eēt papa. sz papa nō est
oīum supior. qz ut dr̄ ad Hebre. 7ᵒ. Absq̄z
nulla ɔtradictiōe minor a maior̄ bñdicit᷑.
sz dn̄s papa ɔsecrat᷑ ab hostiē. ep̄o. g° hos
tieñ. ē eo maior. Jtē impator hz ius ⁊ po
testatē eligēdi pōtificē ⁊ ordināndi aplicaz
sedē. ut hr̄ decre. di. 63ᵃ. Adrianus papa
Ro. g° papa nō ē impatore supior. g° nec
in alijs ep̄is. ut uideẗ. Jtē ut hr̄ eadē di.
in synodo. Papa Leo Octoni pᵒ regi Teo
tonicoꝝ eiusq̄z successoribꝰ ɔcessit faculta-
tem eligēdi successorē. ⁊ sedis apl̄ice ordi-
nandi pontificē. g° idē qđ p̄us. Jtem ep̄i
sūt successores apl̄oꝝ. sz inter apl̄os nullꝰ
fuit sup alios. qz oēs suā potātē īmediate
a xp̄o acceperūt. g° nullus ep̄us oībꝰ alijs
supior est. Item Moyses q̄ fuit p̄nceps

superior fuit q̃ꝫ Aaron q erat sūmus pontifex iudeorū. g° dignior ē principatus q̃ꝫ ep̄atus. ſꝫ nullus p̄nceps ē oībus ep̄is superior. g° multo fortius nullus ep̄s. Cōtra ex̄ de maioritate. ꝛ obe. Solite. compat maius luminare potāti sp̄ūali. ꝛ maxīe potestati pape. ꝛ minus luminare potāti tp̄ali. g° sicut maius luminare. qđ ē sol ē oībꝫ alijs stellis potētior. ita potās papalis est oībus alijs potātibꝫ in ecclīa supior. Itē .9ª. q. 3ª. Cōquestus. § . Sola. Sola romana ecclīa sua auctoritate ualet iudicare de oībus. De ea nulli indicare pmittit. Respōdeo q̄ꝫ oīum ep̄oꝝ est aliqs in ecclesia superior. qui sub xp̄o totiꝰ ecclīe caput ē. cuiꝰ ratio ē. In oī re una ex diuersis rebꝫ integrata oꝫ eē aliqd p̄eminēs quo diuerse ptes teneātur in unū. sicut ē aīa in hūano corpe. ꝛ corpus sup ɔtrarietatē eleuatum. qđ est celum in machina mūdi. p uirtutem. n. celestē cōciliātur elemēta que cōtraria sūt. vnde cū ecclīa sit unū corpꝰ xp̄i mysticū ex diuersis statibus ꝛ mēbris cōstitutū ad obſuationē huiꝰ unitatis oꝫ eē unū caput oīum statuū ecclīe. ꝛ mēbroꝝ uniuersali regimine regitiuū. sub quo diuisi status ecclīe ꝛ mēbra diuersa ɔueniāt ſꝫ debitaꝫ pportionē in unū. ut sic cōformet ecclīa militās suo exēplari i celo. Uñ Ber. .3° li°. de ɔsi. c°. 13°. sicut Seraphin ꝛ Cherubin. ac ceteri ordināt sub uno capite deo. ita hic sub uno sūmo pōtifice pmates uel p̄riarche. archiep̄i. ep̄i. p̄sbyteri. uel abbates. ꝛ reliq i hūc modū. Ille aūt ep̄us q p̄est toti ecclīe ē ep̄us Romanꝰ. Uñ. 9ª. q. 3ª. Cūcta. Cūcta p mūdū nouit ecclīa q̄ꝫ sacro sancta Romana ecclīa fas de oībꝫ hꝫ iudicādi. neqꝫ cuiqꝫ đ eius licet iudicare iudicio. ꝛ sicut đr decre. di. 21ª. q̃ꝫuis in illis synoditis cōstitutis. supple tm̄ ceteris ecclījs p̄lata ē. ſꝫ euāgelica uoce dn̄i. ꝛ saluatoris nr̄i Jesu xp̄i primatum obtinuit. Ad pꝰ in oppᵒ đđ q̄ꝫ sicut uidemꝰ in naturalibꝰ unū eē uirtuosius alio simplicit. ꝛ tn̄ fm q̄ꝫ ē ecōtrario. ignis. n. simplicit ē uirtuosior terra. ꝛ tn̄ inq̃ꝫtū ē in potentie rōne sue materie ē inferior terra inq̃ꝫtū ē actu p suā formā. alias. n. agēs in terra nō pateret ab ea. A simili dico q̄ꝫ q̃ꝫuis papa sit simplicit supior oībus alijs ep̄is. tn̄ inq̃ꝫtū ē in potētia ad recipiendū ɔsecrationem anq̄ꝫ eā hēat ē inferior ep̄o hostiensi qui iam actu ɔsecratus ē. nō sic aūt posset dici de sacerdote respectu episcopi. qꝛ potestas sacerdotis exceditur a potestate episcopi quasi a potestate alterius generis. ſꝫ potestas episcopi a potestate pape. quasi a potāte eiusdē generis. quia oēm actū hierarchitū. quē potest facere papa in ministratiōe sacramētoꝝ potest facere episcopus. quia q̃ꝫtum ad ea que sunt episcopalis ordinis omnes sunt equales. Ad. 2ᵐ. dicendū q̄ꝫ potestati date impatori in ordinando apostolicam sedeꝫ resignauit Lodoicus iperator. ut habetur. 63ª. di. Ego Lodoicus. Otto etiam resignauit illi potestati sibi confirmate per Leonem papaꝫ eadem di. Tibi. ꝛ de utriusqꝫ resignatiōe simul habetur. c°. sequenti. §. Ex his. ubi sic dicitur. Ex his constitutionibus ꝛ pacto Lodoici imperatoris deprehenditur iperatores illis renunciasse priuilegijs que de electione sūmi pontificis Adrianus papa Carolo imperatori. ꝛ ad imitationem eius Leo papa ottoni primo regi teotonicorum fecerat. ꝛ merito resignare debuerunt. tamen quia talis potestas eis nō cōueniebat. sicut nec decet corpus habere potestatem in ordinatione anime. sed econuerso. tn̄ quia ecclesia necessitate cōpulsa. ꝛ a persecutoribus oppressa talem potestatem eis concesserat. ut ecclesie subuenirēt. quod alias facere tenebantur. ꝛ sic patet solutio ad tertiū. Ad. 4ᵐ. dicendū q̄ꝫ minor est falsa. Petrus. n. sūmus fuit int alios apostolos. quia q̃ꝫuis potestatē clauiū omnes imediate receperint a christo. tam potestatem iurisdictionis acceperunt mediante Petro. ut patꝫ ex superioribus dictis. ꝛ quia iurisdictio ministrat materiam que est subditus habentis iurisdictionem. que requiritur ad hoc q̄ꝫ potestas clauiū exeat in actum. ideo usus illius potestatis quem omnes imediate acceperūt a christo indirecte dependebat a Petro. sic dico de potestate episcoporum per comparationē ad papā. Ad. 5ᵐ. dicendū q̄ꝫ Moyses nō tm̄ fuit p̄nceps. ſꝫ sacerdos. iuxᵃ illđ psal.

Moyses ⁊ Aaron in sacerdotibus eius. ⁊ decre. di. 22ª. Sacro scā. in glo. Uñ Moyses exp̄ssius q̄ȝ Aaron figurauit xp̄m. q fuit sūmꝰ rex. ⁊ sūmus pōtifex. ⁊ ex ꝯsequēti uicariū eiꝰ ī terris. in q° simul sub xp̄o est utraq̄ȝ potestas.

Circa litteraȝ Mathias elect' ē sorte. hoc tm̄ fuit cōsilio spūs scī. Uñ nō ē trahēdū ad ꝯseq̄ntiā. usus. n. sortis in electiōibꝰ ꝑpetua ꝓhibitōe dāna tꝰ ē. ex̄ de sortilegiis. Eccª nr̄a. Scia dȝ eē instructꝰ. ñ ē ītelligēdū q̄ sciat theologiā. suffitit. n. q̄ sciat distīcte leger̄. ⁊ sensū grāmaticalē ītelliger̄. Canōes duos tm̄ ordies sacros appellari cēsent. Hic ītelligendū ē ꝑm canōes antiquos. q̄ȝ mō subdiaconatꝰ ē sacer ordo. ⁊ sibi uotū ꝯtinētie ānexū ē. Ordo ep̄oꝝ. qualr̄ epatꝰ ordo dici dbeat in q̄ōnibꝰ dictū ē. Romanꝰ. Anthiochenꝰ. Alexandrinꝰ. Cōtra decre. di. 22ª. Sacro scā. dr̄ q̄ prima sedes ē romana ecclia. 2ª. Alexādrina. 3ª. Anthiochena. Rñ° q̄ aliqñ Alexandrina fuit scda sedes. ſȝ postea Cōstantinopolitana scā ē. 2ª. eo q̄ sit noua Roma. eadē di. Cōstātinopolitane. Uñ hic ē ordo sediū. p° Romana. 2°. Cōstātinopolitana. 3°. Alexādrina. 4°. Anthiochena. 5°. Hierosolymitana. eadē di. Renouātes. Pōt dici q̄ magr̄ in lr̄a noīat Anthiochenā pꝰ Romanā. q̄ȝ ī Anthiochena p° nomē xp̄ianoꝝ ē exortū. ead di. Sacro scā. q̄ȝ uis oēs añ fideles dicerēr̄ discipuli uel frēs. ut dicit glosa ibidem.

Di. xxv.

Solet queri. ⁊c. Superius dec̄minauit magr̄ de ordinū distinctiōe. Hic dec̄minat de collatiōe. ⁊ diuidir̄ in tres. p° dec̄miat de potēte ꝯferētis. 2° de uitio collatiōis. ibi De symōiacis. 3°. de īpedimētis susceptiōis ibi. Sacri. pª in tres. p° mouet q̄ōnem si heretici possint tradere sacros ordies. ⁊ arguit ad pte negatiuā. 2°. ad affirmatiuā ibi. E contra. 3°. soluit oñdēdo circa hoc opinionū diuersitatē ibi. Hec aūt. Illa ps q̄ ibi īcipit De symōiacis. diuidir̄ ī tres ptes. p° oñdit symōie grauitatē. 2°. eiꝰ iexcusabilitatem ibi. Si uero. 3°. symōiacoꝝ punitōeȝ ibi. Symoniaci autem.

Circa hanc di. querēdū ē p̄ncipalir̄ de. 6. p° de potāte ꝯferētis ordies. 2°. de uitio collatiōis ibi. Symōia. 3°. de casibꝰ ī qbꝰ cōmittir̄ symōia. 4°. d pure naturalibꝰ defectibꝰ īpediētibꝰ ordīs susceptionē. 5°. de īpedimētis q̄ ꝓuenire pñt ex natura ⁊ ex uolūtate. 6°. de īpedimētis ꝓuenietibꝰ ex īfamia. Circa p° querūr̄ tria. p° utꝝ solꝰ ep̄s possit ordies ꝯferre. 2° utꝝ ep̄s hereticꝰ. 3°. utꝝ ep̄s dgradatus

Primo ostendo q̄ p̄sbyter nō ep̄s possit ordinare. q̄ȝ cū sacerdos ordiat̄ ñ solꝰ ep̄s ei manꝰ iponit. ſȝ ēt oēs p̄sbyt̄i q sūt p̄ntes. decre. di. 23ª. Presbyter. g° non solū ep̄s ip̄m ordiat. Itē q̄ ad solū ep̄m ptinēt ñ ep̄o cōmitti nō pñt. ſȝ miores ordies q̄ñq̄ȝ ꝯferūr̄ ex cōmissiōe a nō ep̄is. ex̄ de ordiatis ab ep̄o q renūciauit. c°. p°. g° ꝯferre saltē miores ordines ad solū ep̄m ñ ptinet. Itē magis excellit p̄sbyr̄ diaconū q̄ȝ ep̄s ep̄m. ſȝ unꝰ ep̄s pōt aliū ꝯsecrare. g° p̄sbyr̄ pōt diaconū ordiare. Cōtª Isi. li. 17°. ethimo. c°. 12. dic d pōtifice q̄ ip̄e efficit sacerdotes atq̄ȝ leuitas. ip̄e oēs ordies ecclīasticos disponit. g° ordines ꝯfer̄r̄ ad nullū aliū ptinet. Itē solꝰ ep̄s pōt ūgines ꝯsecrar̄. 26ª. q. 6ª. Si iubȝ ⁊ altare ꝯsecrare. eadē. q. mīstrar̄. Sȝ maiꝰ ē ꝯferre ordies q̄ȝ altare ꝯsecrare. ul' ūgines. g° solꝰ ep̄s pōt ordines ꝯferre. Rñ° potās ꝯferēdi ordines alicui pōt ꝯuenire duplr̄. s. ul' ex ordiaria potāte. ul' ex gñali seu spāli cōmissiōe. 2°. mō miores ordines ꝯferre pōt q̄ñq̄ȝ ñ ep̄is ꝯuenire. ut oñdebatur ī arguēdo. p° mō potās ꝯferēdi quēcūq̄ȝ ordinē ꝯuenit solis ep̄is. cui cā ē institutio diuīa. cuiꝰ īstitutiōis fuit ratio cōgrua. q̄ȝ sicut ad solū p̄ncipē ptinet. ñ tm̄ ordinare uiros bellatores ī exercitu. ſȝ ēt exercitꝰ duces; sic ad ep̄os q sūt ī eccª p̄ncipes nō tm̄ ptinet hoīes ordiare ad certandū ꝯ fidei ꝑsecutores audacter ꝯfitēdo xp̄i fidē. qd fit p sacr̄m ꝯfirmationis. ſȝ ēt ad ip̄os solos ptinet duces ecclīastici exercitus constituere. qd faciūt sacr̄m ordinis

conferēdo. ut. n. supius dictū est di. 5ª. Ordinati ad mīstrādū sacra ad hº sūt deputati ut sint duces aliorū. Ad pᵐ in oppᵐ dō q̄ i manuū īpositiōe nō ɔfert ordo s̄ʒ quorūdā opinionē. Uel pōt dici r̄m alios q̄ īpositio manuū epī ē ad ordinē ɔferendū. sʒ īpositio manuū sacerdotū assistētiū est ad cōcordiā ⁊ cōionē ecclīasticā significandā. Ad. 2ᵐ. pʒ solutio ex dictis ī qōne. Ad. 3ᵐ. dō q̄ q̄uis p̄sbyter magis excellat diaconū ī ordine. q̄ʒ eps epm ɔsecrādū. tū i dignitate ē ecōtrario. ɔsecrādus. n. ī epʒ n̄dū hʒ dignitatē epalē. q̄uis aūt hec hēat q̄ iurisdictōis sūt pᵒ suā ɔfirmatōeʒ.

Secundo queritur

utrʒ ep̄us heretic⁹ possit ordies ɔferre. Et uī̄ q̄ nō. in ordinādo deus agit p̄ncipalr̄. et ordinās instr̄aliter. sʒ instr̄m nō agit nisi ɔiunctū p̄ncipali motori. gº nec ep̄us ordinat nisi in ordinādo sit deo ɔiūct⁹. sʒ epī heretici in ordinādo deo nō sūt ɔiūcti. qʒ ut hr̄. pª. q. pª. Odit. Odit dn̄s sacrificia hereticoꝝ. ⁊ a se p̄iscit. gº ueꝝ ordinē cōferre nō p̄nt. Itē eadē qōe. Si q a symoniacis. q sciēter se a symōiacis ɔsecrari imo execrari p̄miserit eoꝝ ɔsecrationē oīo irritā eē decernim⁹. gº multo forti⁹ irrita ē ordinatio collata ab hereticis. Itē maius ē sacr̄m ordinis ɔferre q̄ʒ recipe. sʒ heretici nō p̄nt recipe ordinis sacr̄m. gº nec ɔferre. Cōtra Aug. 2º. liº. ɔtra ep̄laʒ parmeniani ultra mediū. dic de hereticis q̄ sicut hn̄t in baptismo q̄ p eos dari possit. sic ī ordinatōe ius utrūqʒ dādi ad p̄niciē suā q̄dm̄ charitatē nō hn̄t unitatis. Itē sacerdos heretic⁹ pōt corp⁹ xp̄i ɔsecrare: gº a siīi ep̄us heretic⁹ pōt ordines ɔferre. Rn̄deo q̄ epī heretici. aut fuerūt ordinati ⁊ ɔsecrati ī forma eccᵉ. aut nō. Si n̄. ueri epī nō sūt. ⁊ ex ɔseq̄nti nec ordines ɔferre p̄nt. Si sic. ueri epī sūt. sʒ sui officij executionē nō hn̄t. qʒ ut supius hitū ē. oēs heretici ip̄o iure sūt maiori excōicatiōe excōicati. ⁊ oēs sic excōicati sūt suspēsi ab oib⁹ actib⁹ legitimis. ⁊ iō epī heretici exetutionē ordinis ɔferre nō p̄nt. qʒ eā nō hn̄t. qʒ qd̄ nō hʒ aliqs dare nō pōt. pª. q. 7ª. Dianibertū. ⁊ extra de ordiatis ab ep̄o q renūciauit. c. pº. in glo. Uerū tū ordinē ɔferūt. si cū debita intētiōe formā eccᵉ fuant. decre. di. 19ª. Scdm̄. Si aūt formā eccᵉ nō fuant cū debita intētiōe ueꝝ ordinē n̄ cōferūt. quātūcūqʒ tū fuent formā ecclīe in ordinādo mortalr̄ peccāt. qʒ ab executione sui officij sūt ip̄o iure suspēsi. Ad pᵐ i oppᵐ dō q̄ epī heretici. ⁊ si n̄ sint deo cōiūcti p fidē ⁊ charitatē. que ɔiūctio respicit epm inq̄ʒtū ē singularis p̄sona. tū deo cōiūcti sūt r̄m qd. s. inq̄ʒtū mouētur a deo in obſuando formā ecclīe in ordinādo. qʒ quo ad hoc mīstri ecclīe sūt. Ad. 2ᵐ. dō q̄ talis ɔsecratio dr̄ irrita q̄ʒtū ad executionē. Ad. 3ᵐ. dō q̄ sicut heretici ueꝝ ordinē ɔferre p̄nt de facto. nō tū de iure. sic ⁊ recipe. Un̄ q̄uis hereticus si ordinatur in forma ecclīe ueꝝ ordinē recipiat. tamē recipiendo mortaliter peccat.

Tertio queritur

utrʒ ep̄us degradatus possit ordines conferre. Et uī̄ q̄ nō pª. q. pª. Qd̄ qdam. §. Opponitur aūt. Degradat⁹ ep̄s potātem largiēdi sacros ordies nō hʒ. facultatē tū baptizādi nō amisit. Itē p̄nceps iuste depositus n̄ ē p̄nceps. gº a siīi nec ep̄s iuste degradat⁹ ē ep̄us. sʒ nō ep̄s nō pōt ordines cōferre. gº nec ep̄s degradat⁹. Item nō pōt uerā tōsurā ɔferre. qʒ tōsurat⁹ ab eo dʒ iteꝝ tōsurari. gº a siīi nō pōt ɔferre ueꝝ ordinē. Cōtra ut supius ōn̄suʒ ē di. 23ª. Sacerdos degradat⁹ pōt xp̄i corpus cōsecrare. gº a siīi ep̄us degradat⁹ pōt ordines ɔferre. Itē heretici ip̄so iure sūt oī dignitate p̄uati. cū gº epī heretici possint ordines ɔferre de fcō q̄uis non de iure. ut in p̄cedēti qōne hitū ē. ep̄s degradatus pōt ordines ɔferre de fcō. q̄uis nō d iur̄. Itē illa potās fūdata ē sup aliqd qd̄ per hoiem auferri nō pōt. fūdata. n. ē sup fcm̄ eē cōsecrationis. ⁊ decreto diuine sn̄ie. q decretū ē ut ille q sic ɔsecrat⁹ ē talē habeat potātē. Ad istā qōnē dixerunt aliq q̄ q̄uis epī suspēsi excōicati heretici possint ordines de facto conferre. hoc tamen nō possunt epī degradati. quia degradati nō tm̄ sunt suspensi ab officij executione. sed etiā sunt spoliati episcopali dignitate. dn̄ nō remanent episcopi. q̄uis. n. per hominē auferri non possit a sacerdote potestas

cõsiciendi corpus xp̃i uer.eo q̃ nulli con cessit xp̃us talẽ potãtẽ. q2 nec decebat pro magna dignitate corpis sui. q2 tñ digni/ tas epãlis respicit corp⁹ xp̃i mysticũ. sup qd̃ ↄcessit uicario suo potãtez. põt ab ep̃o dignitas ep̃alis totalr̃ auferri auctorita/ te uicarij xp̃i. Sʒ ↄ̃ hoc sic põt argui. Al tare. calix. ⁊ sic de alijs semel ↄsecrata nũq̃ꝫ cõsecrationẽ amittere pñt nisi ↄ̃struãtur. g° multo forti⁹ nec ep̃us. cuꝫ ↄsecratio ep̃i sit a deo p̃ncipalr̃. q̃uis ab hoĩe misteriali ter. Preterea ep̃us q resignauit loco ⁊ di gnitati. q̃uis talis exeq nõ debeat officiũ ep̃i de iure. tñ si ordinat uer ordinẽ ↄfert q̃uis non ordinis executionẽ. ex̃ de ordi. ab ep̃o q renũciauit ep̃atui. c°. p°. q2 ut ibi dic glo. Resignatio ñ abstulit isti ordinẽ. sʒ ordinis executionẽ. sʒ degradat⁹ nõ est magis spoliat⁹ dignitate ep̃ali q̃ꝫ iste. q̃uis turpiori mõ sit ab executiõe illi⁹ dignita/ tis suspẽsus q̃ꝫ iste. g° ur̃ q̃ ep̃us degrada tus possit uer ordinẽ ↄferre de fcõ. q̃uis nõ debeat de iure. Et iõ alij hãc ↄclusiõez cõcedũt dicẽtes ep̃ꝫ p hoĩez dignitate ep̃a li totalr̃ spoliari nõ posse. Uñ degradatio nõ ẽ dignitatis ablatio. sʒ ꝑpetua suspẽsio ab executiõe dignitatis illi⁹. ex̃ de ↄse. ecc° in glo. ibi. n. dr̃. q̃ uisibilis unctio exterior signũ ẽ iterioris unctõis i corde. q̃ ꝑpetua ẽ ⁊ amitti nõ põt licet executio q̃nq̃ꝫ suspẽ datur. Qui tenẽt hãc s̃am opinionẽ que mihi ur̃ rõabilior pñt dr̃e ad p^m q̃ degra datus iõ dr̃ potãtẽ largiendi sacros ordi nes nõ hr̃e. q2 effectu sue potãtis penitus p̃uat̃ s̃m q̃ pʒ p textũ seq̃ntẽ. Uñ s̃ʒ glo. ibidẽ ↄfert ordinẽ. sʒ ñ ordinis executõez. Ad. 2^m. dr̃ q̃ sicut dignitatẽ ap̃latus oẽs ap̃li quor̃ sũt ep̃i successores ĩmediate ac/ ceperũt a xp̃o. ita ep̃us q̃ɫtũ ad dignitatẽ ep̃alem supra se potãtẽ q̃ illa sibi possit au ferre nõ hʒ nisi diuinã. q̃uis. n. executio a supiori i iurisdictiõe depẽdeat potãte. s. a potãte pape. q̃ ẽ oĩbus alijs potãtib⁹ supi or in iurisdictõe. ut supi⁹ dictũ ẽ. sʒ p̃nci/ patus terren⁹ depẽdet a potãte capitis ec clesie. ⁊ p̃ncipat⁹ ĩferior a supiori. ⁊ iõ ab inferiori põt p̃ncipat⁹ auferri p p̃ncipẽ su periorẽ. ⁊ a p̃ncipe supiori p uicarium xp̃i cũ iusta cã ⁊ rõnabili hoc reqrit̃. Ad. 3^m. dr̃ q̃ tõsurat⁹ ab eo nõ dʒ iterũ tõsurari. sʒ tñ dʒ puniri. Qui tenent opiõnẽ p̃mã pñt dr̃e ad p^m in opp^m sicut dictũ ẽ i cor pore q̃õnis. Ad. 2^m. dr̃ q̃ heretici ip̃o iur̃ nõ sũt p̃uati oĩ dignitate. nisi q̃tũ ad exe/ cutionẽ. Uñ magis dñe dici ab oĩ dignita te suspẽsi q̃ꝫ p̃uati. p s̃niam tñ sũt p̃uandi. Ad. 3^m. dr̃ q̃ sicut a deo decretũ ẽ ut ille circa quẽ fit talis ↄsec̃tio hẽat talẽ ptãtez. ita dcretũ ẽ. ut ille q degradat̃ careat illa potãte. Ad p^m qd̃ arguebat̃ in corpe q̃õ nis ↄ̃ hãc opinionẽ solui põt p iteremptio nẽ maioris. papa. n. posset ab altari calice auferre ↄsecrationẽ absq̃ꝫ illor̃ destructõe. Ad 2^m. ẽt dr̃ q̃ p resignationẽ ñ põt se ep̃us p̃uare oĩb⁹ qbus posset p̃uari p de/ gradationẽ. q̃uis. n. iurisdictio siue ordĩa ria siue delegata sola uolũtate ⁊ ṽbo pos/ sit ↄferri. tñ ↄsecratio ep̃alis dignitatis so la uolũtate ⁊ ṽbo nõ ↄfert̃. imo facto op⁹ est. ex̃ de ↄsecra. ecc°. Aqua. in glo. a simili dico q̃ q̃uis sola uolũtate ⁊ ṽbo possint ep̃i ab his q̃ sũt iurisdictiõis p̃uari. tñ so la uolũtate ⁊ ṽbo nõ pñt p̃uari dignitate episcopali.

CONsequenter

queritur de. 2° p̃ncipali. Et circa hoc querũt̃ tria. P° utr̃ symõia sit studiosa uolũtas uẽdẽ di ul̃ emẽdi aliqd spũale ul̃ ãnexũ spũali. 2°. utr̃ symonia ↄueniẽter noiet̃. 3°. utr̃ symõiaci sint irregulares. Utr̃ aũt sit he retici superius quesitũ est di. 13^a.

PRimo ostendo

q̃ symõia nõ ẽ studiosa uolũtas emẽdi ul̃ uen dendi qd spũale. ul̃ spũali ãnexũ. q2 uolũ/ tas studiosa respectu mali dr̃ malitia. sed nõ semp ↄmittit hõ symoniã ex malitia. sʒ q̃nq̃ꝫ ex ĩfirmitate ɫ ignorãtia. g° male po nit̃ in diffinitiõe symõie studiosa uolũtas. Itẽ spũalia nõ pñt pecunia possideri. Uñ ut hr̃ actu. 8°. Symõi mago uolenti emere donũ spũs. s. dixit Petr⁹. Pecũia tua tecũ sit i pditõe. qm̃ donũ dei existimasti pecũia possideri. cũ g° ut hr̃. 3°. ethico. c°. 5°. Elec tio ñ sit ĩpossibiliũ. ⁊ studiosa uolũtas sit cũ electiõe. male dr̃ q̃ symõia sit studiosa uolũtas uẽdẽdi ɫ emẽdi spũalia. Cõt^a. p^a. q. p^a. Qui studʒ. p̃dcã diffĩ° ĩplicite ↄtiet̃. Rñ° q̃ ↄpetẽs ẽ p̃dcã dscriptio symõie

ɔtiet.n.ꝑncipalē actū ī hoc qꝺ dr̄ uolūtas studiosa .i.actus uolūtatis cū effectu scꝫ glo.ibidē. ꝛ actum exteriorē. s.ueditionē et emptionē ꝛ obiectū.qꝺ ē spūale ul' annexū spūali. Ad pᵐ in oppᵐ ꝺꝺ ꝙ studiosa uo luntas dr̄ uolūtas ad effectū deducta.qꝛ q̄uis symōia mētalis sit pcc̄m. tñ nō obli gat ad renūciationē uel restitutionē rei ac qsite.ex̄ ꝺ symōia Mādato nr̄o. pōt ēt di ci ꝙ qꝛ pfectio pcc̄i ē ī electiōe.q̄uis quīqꝫ ad hoc īclinet' hō ex ignorātia ul' īfirmita te.iō dr̄ symōia eē studiosa uolūtas. ut ī telligat' eē uolūtas nō subreptoria. sꝫ eli gens. Ad.2ᵐ. ꝺꝺ ꝙ aliqd spūale dr̄ du pliciter. Uno mō p eēntiā.sicut grā ꝛ ṽtu tes. ꝛ respectu taliū nō pōt eē ɔtract' uen ditiōis uel emptiōis. Alio mō causalit' uel dispositiue. ꝛ sic sacrā sūt spūalia inq̄ztum sūt cā instrālr̄ disponēs ad grāz ꝛ ṽtutes. ꝛ ista inq̄ztū sunt quedā res corpales uēdi pn̄t de facto. q̄uis uēdi nō possint de iure ꝛ sic accipiūt' spūalia ī diffinitiōe symonie.

Secundo queritur

utꝝ symōia couenient' noīet'. Et uī' ꝙ nō. quia ut hr̄ act. 8°. Symō mag' noluit uēdere spi ritualia. sꝫ emere. Sed ut hr̄ .4°. Re.c°.5° Gyezi spūalia uēdidit Naaman syro. g° nō magis dꝫ dici symōia q̄z gyezia. Cō tra symōia cōiter nomiāt' in iure. Rn̄° ꝙ ɔueniēti' noīat' symōia q̄z gyezia. qꝛ intiū emptiōis ꝛ uēditiōis quātū ad uolūtatem fuerūt ī symōe mago. Ad hᵒ.n.uoluit eme re pecūa donū. s.s.ut postea aliis uēderet. sꝫ tñ distīcte ꝛ p appropriationē loq uolu mus. possum' uocare spūalia uēdētes gye zitas. ꝛ ementes symōiacos. Et sic pꝫ qd dicendum est ad argumenta.

Tertio queritur

utꝝ symōiaci sint irregulares. Et uī' ꝙ nō. Dare pecuniaz p sacris sine pacto. ꝛ post sacrī susceptionē nō facit hoiēz irreglarē. sꝫ hᵒ faciēs ē symōiac' Gyezi.n.pecuniā a Naaman accepit.nō ex pacto. et postq̄z curat' fuerat.g° n̄ oīs symōiac' ē irregu laris. Itē ut hitū ē li°.2°. Ignorātia iuin cibilis totalr̄ excusat. sꝫ pōt accidere ꝙ ali qs ordinet' uel bn̄ficiū eccl'iasticū ɔsequat' p symoniā ipō de hᵒ hn̄te ignorātiā iuin cibilē. ut cū aliqs clā dat pecuniā ordināti uel p̄lato. ut ordinē uel bn̄ficiū ɔferat alij ignorāti. g° talis nō efficitur irregularis. Cōtra decre. di.33ª. Maritū. Int' nō p monēdos nūerat' ille q p emptionē ad imi tationē Symōis magi pecuniā obtulerit. Rn̄° ꝙ symōiacus. siue sit symōiac' ppt' ordinis susceptionē symōiace. siue pp bn̄ ficij ecclīastici ɔsecutiōēz irregularis ē. qꝛ tales iura decernūt sine dispēsatiōe pmo ueri ad ordiēs nō posse. qꝺ credo eē intel ligendū. si talis symonia cōmissa fuit ipso sciēte. qꝛ si ipō ignorāte iuincibili ignoran tia fuit data pecunia ut ordiāret' ul' bn̄fi° ecclīasticū ɔsequeret'. q̄uis statim postq̄z hui' rei notitiā habuerit teneat' renūciare bn̄ficio sic assecuto. ꝛ desistere ab āmistra tiōe ordinis sic suscepti quousqꝫ cū eo fue rit dispēsatū. irregularitatē tñ nō icurrit p bn̄ficij tali assecutiōe. q̄uis ſm qd eā ī curreret p tali ordinis susceptiōe. inq̄ztū ī illo nō dꝫ mīstrare sine dispēsatiōe. nō tñ ē irregularis simplicit'. qꝛ absqꝫ oī dispēsa tiōe in ordinib' añ legitīe susceptis mīstra re pōt. ꝛ eo ipso qꝺ dispēsatū ē cum eo in ordine quē sic suscepit. pōt absqꝫ alia dis pensatiōe ad ulteriores ordīes pmoueri. Sciendū tñ ꝙ grauior ē symōia ī ordine q̄z in ɔsecutiōe bn̄ficij ecclīastici. Un̄ cū ill' q ordinē scient' symōiace susceperunt. maxīe si cōmissa fuit symōia. ꝛ ex pte ordinati et ordinatoris uel p̄ntatoris. nō ē ɔsuetū dis pensari et ī religiōe. ex̄ ꝺ symōia. Ex tue. ꝛ cū symoniacis qbuscūqꝫ q scīēter spūale uel spūali ānexū symoniace susceperunt. sol' papa dicit. pōt dispēsare. uel ipe cui hᵒ cō miserit. qꝺ pōt pbari p illud qꝺ dr̄. pª. q. pª. Erga ubi ipe papa eos oīo damnat ac deponēdos auctoritate aplica sancit'. nisi uiolēt' attract' fucit. ꝛ ex̄ ꝺ symōia. No bis fuit. in textu. ꝛ ī glo. Ad pᵐ in oppᵐ dicendū ꝙ Gyezi accipiēdo pecuniam a Naaman triplex incurrit pcc̄m. quia men titus est ꝛ famā dn̄i sui lesit. q̄ztū ī se fuit. ꝛ qꝛ directe ꝛ ex intētiōe pecuniā p bn̄fi cio spūs sancti q̄uis iam exhibito exegit. aliud.n.est pro beneficio iam recepto libe raliter dare pecuniam. non sicut precium. sed loco actionis grāꝝ qꝺ licitū ē. ꝛ aliud pecuniā exigere sicut p̄ciū qꝺ fecit Gyezi

Ad. 2m. dō q ignorātia iuincibilis q̄diu durat a toto excusat ignorātem. sz postq̄ cessat homo tenet q̄tū i se ē malū corriger qd ignorauerat. ⁊ iō ille p quo ignorante data fuit pecunia ut eligeret ad aliquā dignitatē ul ordinaret. uel bn̄ficiū ecclasticū sibi oferret. p9q̄ uenit ad notitiā fci tenet bn̄ficiū qd sic assecutus ē resignare. et ab executōe ordinis sic suscepti desistere. nisi pecunia data fuisset ī fraudē. ⁊ in malum illius. extra de symonia. Nobis fuit. in h° .n. casu pecunia ab alio data ipo penitus ignorāte ñ nocet. nisi ex post fcō cōsētiat. aliogn ɔtiger posset q alicui9 fcm̄ isidiā inimico parantis ei dānosū existere cui penitus displiceret. ⁊ aliqs de fraude sua cō modū reportaret. extra de symonia. Sicut tuis.

Consequenter querit de. 3° pncipali ⁊ circa h° querūt tria. p° ut9 symonia cōmittatur i ēptōe ul ueditione sacrorū. 2° ut9 i ēptōe ul uēditōe q° rūcūq3 spūaliū. 3° ut9 ī ēptōe uel uēditōe spūalibus annexorum.

PRimo ostendo q in ēptione ul uenditione sacrorū nō cōmittit symonia. q2 q̄uis tēporale nō possit esse pciū spiritualiū. tñ unū spūale pōt eē pciū alterius. g° ul q ē illicitū emer unū sacrm̄ p aliud. Itē missa pncipalr cōsistit in altissimo euch̄ sacro. sed licitū ē dar aliqd tēporale p celebratione misse. ut. n. hr̄ extra de pben. Significatū ē. qdam canonici sacerdoti cuidā unā pbēdam i ecc̄e dederūt ut missā quotidie d beata uirgie celebraret. ⁊ papa illā pactōem cōfirmauit. Itē electō ad epatū. res ē spūalis. ⁊ ipe epatus qd sacramtale. sz ut hr̄ ex de electiōe. ut pterite. dic papa. Statuim9 ut expēse necessarie q̄s caplm cōstantinopolitanū uel ei9 nūcij uacāte sede p electionis negocio fecerit. de bonis priarchat9 fiāt totalr uel reddāt. Itē mr̄imoniū est sacrm̄. sz p mr̄imonio licite dat pecūia ex pacto. Itē absolutio sacrale qddā ē. sz officiales cōit pecūiā accipiūt ut ab excōicatione absoluāt. Itē epatus sacrale qd est. sz electo in epm̄ licet dare pecunīā aduersario suo ut ab īpedimēto sue electionis desistat. Itē sacra ordināt ad remissionē peccatoꝝ. sz remissio peccatoꝝ potest emi iuxta illud Dani. 4°. Pecca tua elemosynis redime. g° multo forti9 sacrm̄ ordinatum ad pccōꝝ remissionē emi pōt. Itē si monach9 roget sacerdotē ut baptizet paruulū īminēte mortis articlō nullo alio existente q ipm baptizare possit. ⁊ sacerdos nolit ipm baptizare nisi p pecūia. tūc aut mōach9 pmittet pueꝝ dānari. qd nllo mō pmittēdū ē si sibi possit succurri. aut a sacerdote emet sacrm̄ baptismi. in casu ergo sacrm̄ baptismi licite pōt emi. Cōtra p° .q.p°. Baptizādis: ⁊. c°. seqñti hr̄ cōtrariū. Itē ex de symonia. Si qs. Si qs ordinauerit seu ad ordinē pñtauerit aliquā promissionē uel iuramētū ab ipo recipiēs. qa sup pmissiōe sua nō inqetet eūdē. ordiator a collatiōe. pñtator uero ab executiōe ordinū p trienniū. ⁊ ordinat9 ab ordie sic suscepto donec dispēsationē sup hoc p sedē aplicam obtinere meruerit. nouerit se suspēsos. g° multo forti9 illicitū ē ordinē ul qdcūq3 aliud sacrm̄ emer ul uēdere. R° q i emptiōe ul uēditiōe sacroꝝ ecce cōmittitur symonia. tui9 rō triplex ē. P° q2 cōtrōnē gr̄e ē ipam uēdi uel emi. Uñ de rōne suā ē q gratis detur. sacra aūt sūt instra disponētia ad grāz. ⁊ iō q uēdit ea ul emit eis iniuriat. Alia rō ē qa cā dispositiua cuius effect9 mēsurari ñ pōt aliqua re tpali excedit pciū cuiuscūq3 rei tpalis. ⁊ iō cum p sacris pecunia datur res inappreciabil sub tpali pcio ponitur. sacra. n. sunt cause instrales disponētes ad grām que iappreciabilis ē. 3a ē q2 hoīes ñ sūt dñi sacroꝝ. sz mistri. res aūt emi nō dz nisi a dño. nec eā uēdere dz nisi dñs uel mister auctoritate dñi. deus aūt hoībus non dedit ptātē sacra uēdendi q̄uis mistris eccle ptātē dederit ea admistrādi. ⁊ iō qcūq3 emit sacramentū emit rē ab illo q eius dñs nō ē: ⁊ qui eam uēdere nō pōt. ⁊ ideo merito illicita est ⁊ execrabilis talis emptio ul uēditio. Ad p9 in opp9 dicendū q cū substantia spūalis ⁊ eius actus ⁊ habitus nō sint accepta deo nisi p grām. nullū aliud spūale donū a gr̄a pōt eē sufficiens pciū gr̄e. Uñ aplus ad Ro. ii°. Si gr̄a dei iam nō ex opibus. aliogn gr̄a iam nō est gr̄a.

sed q̃uis hec solutio ueꝝ ↄtineat. tñ arᵒ ñ satisfacit. qꝛ unũ sacr̃m possꝫ eẽ eiasdẽ sacramẽti ĩ spe p̃ctũ si eẽnt res uẽdibiles. Uñ nisi aliud obstaret possẽt duo adulti baptizãdi hãc pactionẽ int̃ se facere. Promitto tibi q̃ baptizabo te tali pacto q̃ postea baptizabis me. qđ tñ facere licitũ ñ eẽt. qꝛ ĩ talibꝰ oĩs pactio ul' ↄuẽtio cessar̃ dꝫ. ex̃ de symõia. Cũ nobis. ⸗Dicẽdõ gᵒ ad arᵐ q̃ dare aliqd spũale p sacr̃o ex pacto q̃uis ñ sit illicitũ ex tot causis ex quot illicitũ ẽ dare ex pacto pecuniã p talibꝰ. tñ illicitũ ẽ duabꝰ de causis. tõ qꝛ emit' res a nõ dño. tũ qꝛ ẽ ↄ rõnẽ gr̃e ut uẽdat' p qᵒcunqꝫ p̃cio. dr̃e tñ orabo p uobis. ꝛ rogo uos q̃ p me oretis. ꝛ silia. in nullo ẽ reprehensibile. hoc. n. nõ ẽ uẽdere nec emere spirituale p spõali quia hec nulla pactio est. ⸗Ad. 2ᵐ. dõ q̃ non ẽ licitũ ex pacto aliqd dar̃ tãqꝫ p̃cio misse. si tñ sacerdos ñ hꝫ sũ pt̃ꝰ p qbꝰ missã teñat' ex officio celebrar̃. nec ẽt aliũd põt accipe pecũiã p suo labor̃ ad sustẽtatõeꝫ uite. nec ẽ dcretal' allegata ↄ p̃dcã. qꝛ ibi ñ fuit aliq̃ pactio. sꝫ illi p̃bẽde fuit ãnexũ illõ officiũ cãtãdi missã talẽ ⸗Ad. 3ᵐ. dõ q̃ aliud ẽ expẽsas accipe necessarias p labore. qđ ẽ ad pcorãdõ negociũ electiõis. ꝛ aliud pecuniaꝫ accipe' p ipa electõe. Primũ. n. lꝫ max̃ cũ accipiũt ñ ex pacto. sꝫ ex iuris auctoritate qᵒ statutũ ẽ ut accipi possint. ⸗Ad. 4ᵐ. dõ q̃ m̃rimonũ nõ tñ est sacr̃m. sꝫ ẽt nat̃e officiõ. Uñ ex illa pte q̃ ẽ sacr̃m in dispẽsatiõe m̃istrorũ ecclie ↄsistẽs nõ cadit sub uẽditiõe. Uñ q̃ p bñdictiõe nubẽtiũ pecuniã exactã accipit symoniã cõmittit. sꝫ p m̃rimonio ĩq̃tũ ẽ nature officiõ lꝫ p̃ciũ dare ꝛ accipe ꝛ ↄditionẽ ĩterponere de re tp̃ali accipiẽda ul' danda sicut p alijs ciuilibꝰ ꝛ corpalibꝰ officijs. ⸗Ad. 5ᵐ. dõ q̃ p exhibitiõe absolutiõis pecuniã accipe nõ lꝫ tãqꝫ absolutiõis p̃ciũ. sꝫ illi q absoluit' iniũgi põt solutio pecũie in penã pcci. teneт' tñ cauere absoluẽs ne ĩ hoc magis intẽdat deserui re cupiditati q̃ꝫ correctiõi. ⸗Ad. 6ᵐ. dõ q̃ si illi electo nõ ẽ acq̃situ ius p illã electõeꝫ ñ lꝫ dare pecuniã aduersario ut desistat. Si aũt ẽ ei ius acq̃situ licet ei dare pecuniã aduersario nõ p electiõe. qꝛ iã debito mõ elect' est. sꝫ p redẽptiõe uexatiõis sue iniuste. ex̃ de symonia. Dilectus filius. ꝶ. ⸗Ad. 7ᵐ. dõ q̃ ibi accipit' redimere p quãdã silitudinẽ. qꝛ pp̃rie redẽptio nõ ẽ. sꝫ iõ redẽptio dr̃. qꝛ sicut p dationẽ p̃cij hõ retrahit ad se alienatã hereditatẽ. sic hõ dãdo elĩas paupibus p amore dei dispositi ue ad se retrahic diuinã amicitiã ꝛ iuś participatiõis uite eterne. a qua p sua peccata fuerat alienatus ⸗Ad. 8ᵐ. dõ q̃ in illo casu nõ sufficeret dr̃e q̃ mõachus emeret aquã a sacerdote ꝛ pueꝝ baptizaret. quia mõachus ip̃m nõ possit ĩmergere. Si ergo ponat' casus in isto distinctu. aut q̃ puer moriat' sine baptismo. aut q̃ sacerdoti detur pecunia p sacr̃o magis dꝫ eligere monachus p̃mũ q̃ꝫ 2ᵐ. qꝛ s̃m aplm ad ꝶo. 3ᵒ Nõ faciẽda sũt mala ut ueniãt bõa. Aliq tñ dicũt q̃ ĩ isto casu possit dari pecunia. ita tñ q̃ dans nõ ĩtenderet eã dar̃e p sacramẽto. sꝫ p uitãda dãnatiõe pueri. ꝛ ad remouendũ ĩsaniã sacerdotis. Secus autẽ est de alijs sacramẽtis que sine piculo dãnationis ex causa possunt differri.

SEcundo queri tur utr cõmittat' symõia in emptiõe uel uẽditione quorũcũqꝫ spõaliũ. Et ur̃ q̃ nõ. p ecclĩaꝝ ↄsecratiõe põt ep̃us pcurationẽ exigere. extra de symonia. Cũ sit. Romana. sꝫ ecclesiaꝝ ↄsecratio res spũalis ẽ. ⸗Itẽ totum officiũ ecclĩasticũ qd spũale ẽ. sꝫ frequẽter accipiũt' certi redditꝰ p ãniuersario celebrãdo ⸗Itẽ uisitatõ ꝛ correctio res spũales sũt. sꝫ p uisitatiõe p̃lati accipiũt pcurationes. ⸗Item doctrina ẽ qd spũale. sꝫ magr̃i artiũ pecuniã accipiũt pro sua doctrina. ⸗Itẽ iudiciũ cõsiliũ. testimõiuꝫ sũt bõa spiritualia. sꝫ pro his potest accipi pecunia. ⸗Itẽ religiosus status qđdã bonũ spũale est. sed in qbusdã mõasterijs exigũt' quedam ab his q sũt ibi recipiẽdi. ⸗Itẽ p̃dicatio bonõ spũale est. sed pro illa p̃nt accipi stipendia temporalia. Unde Apꝰ pᵒ. Coꝛ. 9ᵒ. Si nos nobis spũalia seminamus non magnũ est si carnalia uestra metamꝰ. ⸗Itẽ oratio maxime spũalis est. sed sancti uiri dant elemosynas pauperibus ut orent p eis. ⸗Item prophetia res spiritualis est. ꝛ tñ pphetis afferebãt dona. Unde ut habetur. 3ᵒ. ꝶe. 14ᵒ. Uxor Jeroboam attulit

ad heliã pphetam.io.panes τ crustulã. τ
uas mellis qñ uenit q̃rere ab eo rñsũ dñi.
Cõtra.pª.q.pª. Quicqd. Quicqd inuisi-
bilis grẽ ɔsolatiõe tribuit nũq̃z q̃stub⁹ uel
gbusubz p̃mijs uenũdari penit⁹ dz. dicẽte
dño. Q ʋ gratis accepistis gratis date. Itẽ
ex̃ de magr̃is ne aliqd exigãt.pº.cº. p li-
centia docẽdi null⁹ p̃ciũ exigat. uel sub p̃
textu alic⁹ ɔsuetudis ab eis quos docz ali
qd q̃rat.q aũt ɔ̃ hº uenire p̃sũpserit ab ec
clesiastico fiat bñficio alien⁹. In ca. ẽt ĩme
diate seqñti dr̃. Prohibeas ne p licẽtia do
cẽdi exigat aliqd. aut ẽt pmittat. Cũz gº
hec licentia nõ sit aliqd spũale nisi p cõpa
tõem ad spm humanũ. mlto fortius illici
tũ ẽ emere uel uẽdere q̃cũq̃z alia spũalia z
Respondeo q̃ aliquid spũale dupliciter
põt dici. s. uel p ɔpationem ad spm scm̃ uel
ad spiritũ humanũ. Pº mõ aliqua dñt spũ
alia p eẽtiã. ut gr̃a et ʋtutes. τ hec nec de
iure nec de scõ uẽdi pñt. Quedã p cãz i-
str̃alẽ ut scia. τ hec de scõ uẽdi possũt. non
tñ de iure. ut ĩ p̃cedẽti qõe hitũ ẽ. Quedã
q̃i p effcm̃. ut in ea q̃ alicui ex aliqº spũalẽ
dono, uel offõ cõueniũt. et hec ẽt uẽdi d' iu
re nõ pñt. q̃uis aliñ aliqd possit accipi p
labor̃ ĩ sustẽtatõez uite spũaliũ ẽt p ɔpatõ
nẽ ad spm̃ humanũ. Quedã sũt spũalia p
causã ut doctr̃a. q̃dã p eẽntiã. ut scie phi
losophice que p ĩuestigatiõez τ doctrinaz
humanam acquiruntur. doctrina p̃dictaꝝ
scientiaꝝ põt uẽdi de facto τ de iure. cum
doctor ñ hẽt aliqd stipẽdiũ ab eccª qº do
cere teneat̃. Si ãt hẽt salariũ ab eccª incur
rit uitiũ symonie. uel quasi uitiũ symonie.
si p doctrina sua p̃ciũ exigat a clicis eius
dẽ eccẽ. τ a paupibz. ʋñcũq̃z sint. extª ʋ ma
gr̃is. ne aliquid exigãt. Quia nõnullus. in
tex. τ ĩ glo. dñt tñ aliq q̃ nõ phibet̃ exi-
ger̃ a diuitib⁹. ut uĩ dr̃e glo. ibidẽ. qd cr̃-
do deber̃ ĩtelligi nõ de diuitibz ei⁹ dẽ eccẽ.
sz alti⁹. nz ẽt ab ill' deber̃t exiger̃ nisi ex li
cita cã eẽt fcũs paup. uel ʋ ɔbitis oblat⁹.
p̃dcẽ ẽt scĩe. nec de iur̃ nec ʋ scõ uẽdi pñt.
Uñ pũ. 17º. Quid pdẽ hr̃e diuitias stul-
to cũ sapiẽtiã emer̃ nõ possit. Ad pᵐ i op
pᵐ dd q̃ p cõsecratõe eccẽ nõ dz eps pcu
ratõem exiger̃. sz tãq̃z debitũ p suo labor̃
sz determinatõem eccẽ. Ad 2ᵐ dd q̃ p ãni
ũsario celebrãdo ñ lz facer̃ pactũ ʋ pecu-
nia dãda. si, tñ ex deuotõe dat̃ eccẽ. eccª tñ
p illis celebrar̃. p q̃bus dat̃ sm quod p
recepto bñfiº se uidet magis oblatã. Ad
3ᵐ dd q̃ p correctõe seu uisitatõe ñ lz pe
cuniã accipe tãq̃z eaꝝ p̃ciũ. sz tãq̃z debitã
a sustẽtatõem, ex ordinatõe eccẽ. Ad. 4ᵐ.
solutũ ẽ ex dictis i qõe. Ad 5ᵐ dd q̃ iu-
dici nõ ẽ licitũ uẽder iudiciũ. qz ad hº tñ
ex offiº suo. nec testioniuz. qz qlz ĩrogat⁹
loco τ t p̃re tñ ueritati testiõniũ phibet̃.
Uñ tales p̃dicta uẽdẽtes grauit̃ peccãt. τ
si talia r̃spiciũt spũalẽ cãz symoniaci sũt. sz
aduocat⁹ uẽder̃ põt patrociniũ. τ iuris pi
tus suũ cõsiliũ. qñ a iudice uł a curia non
recipiũt salariũ p quo ad ista exhibenda
absq̃z nouo p̃cio teneãtur. nec põt dici q̃
isti uẽdãt iustiam ł ueritatẽ. sz laborẽ suũ.
τ suã sollicitudiez. Ad 6ᵐ. dd q̃ qñ possef
siones alicui⁹ loci religiosi nõ sufficiũt ad
sustẽtãd plꝰes q̃ ibi sũt. uolẽti hũir̃ deo cũ
illis licitũ ẽ itimar̃ sic pacto. qd nisi affer
ret uñ uiueret ipe τ alij penuriã paterẽt.
p quã posset aliqº mõ a diuino offõ impe
diri. si aũt monasteriũ abũdat hoc uolẽti
itrar̃ dr̃e nõ lz. Ad 7ᵐ. dd q̃ nullo mõ li
citũ ẽ p̃dicar̃ p pecunia. ita ut sit predica
tõis p̃ciũ. licitũ ẽ tñ p̃dicar̃ p pecunia. ita
ut sit res p̃dicata. dũ tñ i hoc finis p̃dica-
tõis nõ ponat̃. ut cũ hõ p̃dicat diuitibz ut
dẽt pecuniam paupibz uł ad aliqd opus
piũ. Ad 8ᵐ. dd q̃ orõ sipłr supnatał ẽ
q̃stũ ad eẽntiã. τ q̃stũ ad cãz. uñ nullo mõ
pro ea aliquid ex pacto dari debet. uñ illi
qui dãt pecuniam pauperibus orõem non
emũt. sz aĩos pauperũ alliciũt ad orãdũ p
se et eos sibi debitores ɔstituũt. clici autẽ
dñtes psalteria pro mortuis si pecuniam
accipiãt p suo labore nõ peccãt. si idigent
τ ad hoc ał non teneantur. Ad 9ᵐ dd q̃
talia afferri poterãt prophetis licite non
tãq̃z preciũ prophetie. sed ad eoꝝ sustenta
tionez ut spiritualibus uacarent liberius.
non tñ erat licitum pactum aliquod inter
uenire. Ad 2ᵐ ad 2am ptem dd q̃ q̃uis
exigere aliquid pro dando licentiam docẽ
di sit illicitũ. ut hñ oñdunt iura ad hoc al
legata. tamen proprie loquendo symonia
non est. unde glosa ibidem non dicit q̃ sit
symõiacũ. sed quasi symoniacũ. τ domin⁹
Hostiẽ. dicit in sũma q̃ nõ est symoniacũ.

sed crimē ɔcussiōis .ē aūt crimē ɔcussiōis cū aliqs ꝑtextu officij sui ab inuito aliqd extorquet qđ ñ ɔ3.23ª.q.pª. Milita re.cū gº symoniacū vr̄ extēdit nomē symonie ad symoniā proprie dictam.

Tertio queritur

utrū cōmittat symonia ī emptiōe uł uēditiōe spūalib⁹ ānexoꝝ. Et ur̄ ꝙ nō.qꝛ uasa eccͤ sūt spūalib⁹ ānexa.ꝛ tñ ꝓ liberatione captiuoꝝ ꝛ subuēciōe ꝯ īopiā miſeꝝ uēdi pñt ꝛ debēt.12ª.q.2ª. Auꝝ. Itē ius ꝑsonatus ē ānexū spūalib⁹.ꝛ tñ pōt uēdi cū uilla uel castro.trāsit.n.cū tali uēditiōe nisi excipiat.ex̄ de iure patronat⁹. Ex lr̄is.ꝛ.c. Cū ħm. Itē decime sūt spūalib⁹ ānexe.s3 sicut vr̄ ex̄ ꝺ locato.ꝛ ɔducto.Ura. Uraꝝ decimaꝝ ꝓuent⁹ illis libere locare poteritis cū qb⁹ eccͤ ur̄e ɔditionē poteritis facere meliorē.s3 qđ pōt locari.pōt uēdi. Itē ius sepulture spūalib⁹ ē ānexū. ē.n.ius cōpetēs ecc.13ª.q.pª. Ecclias.s3 ut hr̄ Gen. 23º. Abraaz emit ab Emor spelūcā duplicem ī sepulturā.nec de hº rephēsus ē. Itē ius pºgenite antiqꝰ.erat spūalib⁹ ānexū. qꝛ ut hr̄ sup illud Gen.14º. At ꝟo Melchisedech rex salē.in glo.aiunt hebrei oēs ꝓmogenitos a Noe usqꝫ ad Aaron pōtifices fuisse.ꝛ tñ ut hr̄ Gen.25º.cº. Jacob emit ab Esau frē suo ius ꝓmogeniture.nꝫ a deo ꝺ hº rephēsus ē. Itē corpał labor ānexus ē spūalib⁹ officijs.s3 ut supr⁹ hitū ē aliqñ l3 hōi suū laborē uēdere. Cōtra ex̄ de iure patronat⁹.de iure ꝛ de symōia Querelā. vr̄ ꝙ ānexū spūali. nec emi.nec uēdi pōt de iure.ꝛ idē expsse dn̄t glose sr̄ decretalē utrāqꝫ. Itē emere decimas uel uēdere symoniacū ē.pª.q.pª. Presbyt.sed decime sūt spūalib⁹ ānexe.qꝛ debēt clicis ꝓ cultu diuio.ex̄ ꝺ decimis. Tua nobis. gº a sili ur̄ ꝙ alia spūalib⁹ annexa uēdere uł emere symōiacū ē. Rñº sicut supr⁹ uisū ē q̄dā sūt spūalia ꝑ cōpatiōem ad spm̄ scm̄.q̄dā ꝑ cōpatione ad spm̄ hūanū.spūaliū pº mō dictoꝝ. q̄dā sūt spūalia cālr̄ ut sacr̄a.q̄dā eēntialr̄ ut ꝟtutes ꝛ gr̄a.q̄dam q̄si effectiue.ut ea q̄ illic alicui ɔueniūt ex aliqº spūali dono uł officio.ut ꝓphetare ꝛ diuinū ſuitiū celebrar̄. Annexa spūalib⁹ q̄ de facto uēdi pñt multa sūt.Uñ oīa spiritualibus ānexa q̄ de facto uēdi pñt.aut sūt ānexa sacr̄is.ut uasa sacra.ī qb⁹ spūalia mistrāt ꝛ hec l3 uēdere ñ hito r̄spectu ad ɔsecrationē.ita tñ ut ꝑsone seculari nō uēdāt nisi ꝑus redacta ī massam.12ª.q.2ª. Auꝝ. Alij ꝟo eccͤ ī eadē forma uendi pñt. aut sūt ānexa spūalib⁹ q̄ alicui ex aliqº spirituali dono uł officio ɔueniūt.ꝛ hº triplicit̄.s.uł āñcedēt.ut ius patronat⁹ qđ ē potās clericū ꝑsentādi ad officia ecclīastica.ꝛ istud uēdere ñ l3 ī spāli.ex̄ ꝺ iure patronat⁹. De iure.s3 trāsit cū uniūsitate uēdita in uli nisi excipiat.e.t.c. Ex lr̄is.uel ɔseqñt ut ꝑceptio decimaꝝ q̄ clicis debet ꝑꝑ diuinū cultū.ꝛ hº uēdere l3.ita tam̄ ꝙ ipꝫ ius ꝑcipiēdi decimas ñ uēdat.aliud.n. ē fruct⁹ uendere ꝑꝑ necessitatē eccͤ.aliud ius ꝑcipiēdi.hº.n.nullo mō uēdi ɔ3.ex̄ de loca.ꝛ ɔduc.Ura.uł cōcomitant.ut labor ānexus spūalib⁹ officijs.ꝛ tale ānexū locari pōt.si alr̄ ñ tenet ad exeqñdā illa officia sicut p3 ī clico legēte psalteriū ꝓ defūctis .ꝛ sic de alijs. De ānexis ꝟo spūalib⁹ ꝑ cōpatione ad spm̄ humanā dici pōt ꝙ ānexa doctrie phisice.ut sūt schole.libri. ꝛ ɔsilia uendi pñt q̄ɫtū ē de cōi iure.nisi eccͣ doctori ꝑꝑ instructionē clericoꝝ talia mistraret.tūc.n. ꝓ ꝑdictis nō liceret ei ꝑciū aliqđ exiger̄. Ad tria pª in oppº patēt solutiones ex dictis in q̄ōne. Ad.4ᵐ.ɔđ ꝙ Abraā emit terrā nō ɔsecratā.ꝛ hº facere licet. Ad.5ᵐ.ɔđ ꝙ ius ꝓmogeniture debebat Jacob ex diuina ordinatiōe.ꝛ iō nō ita dici pōt ius illud emisse sicut suā uexatione iniustā redemisse. Uel pōt dici ꝙ nō sic ɔđ ē ꝺ ānexis spūalib⁹ ī lege ueti.sicut in noua.qꝛ sicut sacerdotiū ue.l.magis ɔ3 dici fuisse figura sacerdotij q̄ɫ sacdotiū. ita magis ɔ3 dici fuisse figura spūał officij q̄ɫ spūale officiū. Ad ultimū ɔđ ꝙ labor corpalis annexus spūalib⁹ uēdi pōt eo mō quo supius dictū ē.nō tñ ille q est ī mistratione sacroꝝ. Ad arª adptē aliam p3 qđ ɔđ ex dictis in q̄ōne. Et notandū ad maiorē explanatōe3 ꝑdcōꝝ ꝙ ñ tm̄ cōmittit symonia cū ꝓ spūalib⁹ uł annexis eisdē datur ex pacto pecunia.s3 ēt cum ex pacto dat̄ munus qđcūqꝫ.siue sit mun⁹ ab obsequio.qđ ē ſuitus īdebite īpensa.siue munus a lingua.quod est fauor.pª.q.pª.

Ordinatiões τ exp̄ssius.c°. imediate seqūti.si tñ sine pacto ex liberalitate mun⁹ aliq̄d bñficioꝝ dat post bñficiū iā receptū accipi pōt.e.q. Quicq̄d.si ēt sine aliq° pacto aliq̄s fuit alij ille q̄ fuitiū recipit si ipsiuꝫ remunerat aliq̄d bñficiū ecclīasticū cōferendo.si tñ al' dignus sit. non peccat nisi p̄ncipalē aspectū hēat ad fuitiū q̄d ab ipso recipit.cleric⁹ ēt seruiēs ep̄o in spe future remūeratiōis symoniā nō cōmittit si sine oī pactiōe uel ɔditiōe seruiat.dūmodo p̄ncipal'r hac intētiōe ñ fuiat.nec ep̄s directe p hoc fuitio p̄bendaꝫ ei assignet.ex de symonia.Cū eēnt.i glo. Si autē fuiat p̄ncipal'r intētione obtinēdi bñficiū aliq̄d ecclīasticū.nullo tñ pacto penit⁹ interueniēte q̄uis grauit' peccet τ symoniā incurrat mentalē. tñ nō icurrit illā symoniā q̄ obligat ad resignationē bñficij ecclīastici q̄d symoniace adeptū ē.q̄d potest p̄bari a simili p illud q̄d habetur.extra d' symonia. Mandato uestro.

Consequenter

queritur de.4°.p̄ncipali.τ circa hoc querūt'.3ª. p° utꝝ sexus muliebris ipediat ordinis susceptionē. 2° utꝝ īfantilis etas. 3°.utꝝ defectus natalium.

Primo ostendo

q̄ sexus muliebris nō īpedit ordinis susceptionē. Christus ē q̄ p̄ncipal'r ordinat.sꝫ sicut dī' ad Gal'.3°. In xp̄o Jesu nō ē masculus neq̄ femia g° ita pōt ordinari femīa. sicut mascul⁹. Itē decre. di.32ª. Presbyt'.τ.c°. Mulieres.fit mētio de p̄sb'ra.τ.27ª..q.pª.dī' Diaconissaꝫ ñ debere añ annos.40.ordinari.g° mulieres suscipe p̄nt ordines diaconat⁹ τ p̄sbyterij. Itē mulieres p̄nt h̄re actū p̄phetādi.Un̄ Luce.2°.Erat Anna p̄phetissa.g°a sili p̄nt ordiari. Cōtra decreto.di.23ª.Sacratas.Sacratas deo femīas uel mōachas sacra uasa.uel sacras pallas penes uos ɔtingere. τ icensū circa altaria deferre platū ē ad ap̄licam sedeꝫ. q̄ oīa rep̄hensiōe τ uitupatōe plena eē nulli r̄cte sapiētiū dubiū ē.Sꝫ illud q̄d ipedit ɔtactū sacroꝝ.ipedit ordinis susceptiōeꝫ. g° sexus muliebris ipedit ordinis susceptionē. Itē clerici debēt tōsurari.ut supius habitū ē.sꝫ ut dic Ap⁹.p°.Coꝝ.11°. Turpe ē mulieri tōderi.τ paꝝ post. Si comā nutriat gloria ē illi.cū g° nō debeāt ordiari nisi clerici.mulier ñ dꝫ ordinari. R̄n° q̄ sexus muliebris īpedit susceptioneꝫ ordinis d' iure.q2 nō dꝫ ordiari.τ ēt de facto. q2 si circa mulierē fierēt exteri⁹ oīa q̄ fiūt circa illos q̄ ordināt' ordinē non susciperet. cui⁹ rō ē.Sacr̄a uim h̄nt ex sua īstitutiōe. xp̄us aūt hoc sacr̄m īstituit cōferri masculis tm̄.ñ mulierib⁹. Cui⁹ īstitutiōis duplex fuit rō cōgrua.Una q2 ordini cōpetit officiuꝫ doctrine inq̄ītū oīs ordo ordinat' ad p̄sbyteratū.cui hoc officiū ɔuēit.16ª.q.pª. Adijcim⁹.q̄ ēt cōueniat ordini diaconatus dī' dcre.di.25ª.Perlectis.τ.92ª.di. In scā. q̄d sic dꝫ ītelligi. ut sacerdotis sit p̄ncipaliter officiū τ diaconi ex delegatiōe. ul' s'ꝫ glo.ibidē.p̄dicationē uocat lectiōeꝫ euāgelicā. docere aūt publice mulieri nō ɔuenit pp debilitatē ītellect⁹ τ mutabilitatē affectus.quos defect⁹ de cōi lege notabili⁹ patiūt' q̄ꝫ uiri.decet.n.doctorē h̄re uiuacē intellectū i v'itatis cognitiōe. τ stabilē affectū in p̄sistēdo i e.⁹ ɔfessiōeꝫ. Alia rō ē quia ordo ordinatū ɔstituit ī aliq° gradu eminentie.q̄d aliq° mō significari dꝫ ex eminenti nat'a illi⁹ q̄ ordinat'.mulier v'o in respectu uiri statū subiectionis hꝫ.q̄d ēt nc̄ cōsonū ē.q2 muliebris sexus nat'alit' ipfectus ē in respectu sexus uirilis. Has duas rōnes extrahere possumus ex dictis ap'li p°. Thimo.2°.dñtis. Mulier in silētio discat cū oī subiectiōe. docere aūt mulieri nō pmitto. neq̄ꝫ dñari in uirū. Ad p° i opp° dō cū dī' q̄ in xp̄o nō ē mascul⁹ neq̄ femina. dico q̄ p cōpatione ad xp̄m. q̄uis nō sit dīa int' masculū τ feminā q° ad meritum.ē tñ q° ad officiū. Ad.2°. dō q̄ ibi uocāt' p̄sbyt'e uidue seniores.nō mulieres ordinate. imo de illis q̄ ibi uocāt' p̄sb'e.dicit idē canō.q̄ illas tāq̄ꝫ ordiatas i eccl'ia cōstitui nō debere decernim⁹.p diaconissā aūt intell'r abbatissa s'm glo.ibidē. Meli⁹ est tñ ut dicam⁹ q̄ diaconisse dicebāt' q̄b⁹ fiebat aliqua bñdictio ad legendū omel'.in matutino.ut dicit alia glo.ibidē. Ad.3ᵐ. dō q̄ nō ē sile.q2 p p̄phetiā nō dat' mulieri potās aliqua sup uirꝫ.ordinat⁹ auteꝫ est in aliq° gradu eminētie sup ñ ordiatos

niros.uñ ꝗuis nõ repugnet mulieri eẽ ab batissã sup mulieres ad coercendũ eas pp periculum cohabitationis uiroꝝ.tñ absonũ eẽt ut eẽt abbatissa uiroꝝ.

SEcundo queritur utrum

infantilis etas ipediat ordinis susceptionẽ. Et uĩ ꝙ sic. decre. di. 77ᵃ. Subdiacon⁹ nõ minor.20.ãnoꝝ ordinet᷑. ⁊.cᵒ. sequẽti. Placuit. dr̃ ut añ.25.annos diaconi nõ ordinẽt᷑.nec ṽgines cõsecrẽt᷑. ⁊ lectores pplꝫ nõ salutent. Itẽ ſm Ph⁹ liᵒ. ꝺ sono ⁊ uigilia. Cuius ẽ.poᵃ eius ẽ act⁹. sed act⁹ ordis nõ põt cõuenire infanti.gᵒ nec ptãs. Itẽ ꝯtinẽtia ãnexa ẽ ordĩ sacro. ſꝫ ĩfãtes ñ pñt ad ꝯtinẽtias oblĩari.qꝛ ad hᵒ null⁹ nisi uolũtarie obligat᷑.gᵒ nõ pñt recipere ordinẽ sacꝝ. Item sicut forma nõ recipit᷑ nisi in materia disposita.sic nec ordo nisi in aĩa disposita.ſꝫ dispõ in aĩa ad recipiendũ ordinem ẽ cõsensus.gᵒ infantes ordinẽ non possunt recipere cum cõsentire ñ possint. Cõtra ordinat⁹ in minoribus ordinib⁹ infra annos discretionis postea non reordinat᷑. ex̃ de clerico p sal. ꝓmoto.quod uerũ nõ eẽt nisi ordinẽ uerꝫ suscepisset. Itẽ pueri pñt recipere alia sacrã ĩpmẽta caracterem.ut baptĩ ⁊ cõfirmationẽ.gᵒ a simili ⁊ istud.cuꝫ caractarẽ ĩpmat. Rñdeo ꝙ ĩfantil᷑ etas ipedit rõis usũ.⁊ iõ impedit oĩa illa sacrã que de necessitate reqrũt actũ rõis ĩ suscipiente sacrꝫ.cuiusmodi sũt pñia. ⁊ mrĩmoniũ. Sacrm aũt ordinis ñ requirit ad hoc ut suscipiat᷑ actũ rõis in suscipiente. qꝛ in collatõe ipius sacrĩ in suscipiẽte recipit᷑ q̃dam infusa potãs que ordĩe nature ⁊ tp̃is põt precedere actum.⁊ iõ ꝗuis non possit recipere sacrꝫ pñie ⁊ mrĩmoniĩ.põt tñ rẽcipe ordĩs sacrꝫ de fcõ. In miorib⁹ tñ ordĩbus requirit᷑ discretiõis usus.in suscipiẽte nõ de necessitate p̃cepti.ſꝫ de honestate pp reuerẽnã sacrĩ.ſꝫ ad susceptionẽ maiorum ordinũ requirit᷑ usus rõis.nõ tm̃ de honestate.ſꝫ etiã de necessitate p̃cepti.tũ pp uotũ cõtinentie ãnexũ.tũ qꝛ eis cõmittit᷑ potestas tanta ꝙ nõ debet dari nisi illi a quo cũ reuerentia ⁊ deuotiõe suscipit᷑. Ad p⁹ in opp⁹ ꝺꝺ ꝙ ñ oẽ quod est de necessitate p̃cepti ẽ de necessitate sacrĩ. Ad 2ᵐ.ꝺꝺ ꝙ ꝗuis euisdeꝫ sit poᵃ cuius est act⁹.tñ poᵃ p̃cedere põt actũ.nõ tñ ordine nr̃.ſꝫ ẽt tp̃e. Ad 3ᵐ. ꝺꝺ ꝙ cõtinentia ſꝫ aliquos ñ est ãnexa ordini sacro nisi quo ad illos q ipm uolũtarie suscipiũt.ꝗuis aliqui dicãt ꝯrũ. Ad 4ᵐ.ꝺꝺ.ꝙ ad hᵒ ut forma suscipiatur i mᵃ sufficit ex pte mᵉ.ꝙ in ea nõ sit aliqd repugnãs forme introducende. In puul᷑ ãt aĩa nihil repugnãs ẽ susceptiõi caracteris ordinis.uĩ tamẽ multis ⁊ ꝓbabiliter. ꝙ in adultis requirit᷑ suscipiẽdi ĩtentio explicite uel implicite.in spãli uel in gñali.⁊ ꝗuis ad susceptionẽ forme elementaris sufficiat ex pte mᵉ quod in ea nõ sit aliqd repugnãs illi forme.nõ tñ hoc est uerꝫ de q̃cũqꝫ alia forma.ad susceptionẽ.n.intellectiue requirit᷑ in materia aliqua dispositio positiua.ut in liᵒ.2ᵒ.oñsũ est.

TErtio queritur

utrꝫ defect⁹ nataliũ ĩpediat ordĩs susceptõnẽ. Et uĩ ꝙ sic. de utero.23ᵒ. Non ingredief mãcer. hoc ẽ de scorto natus ĩ ecclãm dñi usqꝫ ad decimã gñationẽ.sed quod ĩm pedit ingressũ in ecclãꝫ,multo fortius ĩpedit ordĩs susceptõnẽ. Itẽ decre. di. 56ᵃ. in pñᵒ. Presbyteroꝝ filij ad sacra officia nõ sũt admittẽdi. Itẽ ex̃ de filijs p̃sbyteroꝝ nõ ordinãdis cᵒ. pᵒ. Prohibẽt᷑ filij p̃sbyꝉoꝝ ⁊ ceteri ex fornicatione nati ad sacros ordines ꝓmoueri. Cõtra filius ĩcꝫtũ ad ea q̃ respiciunt aĩam.cũ eã nõ hẽat a carnali p̃re nõ debet portare iniqtatẽ p̃ris. Unde Ezechi.18ᵒ. Filius non portabit iniqtatem patris.gᵒ fornicatio patris ⁊ matris non impedit in prole fornicatorum ordinis susceptionem. Item decre. di. 56ᵃ. Satis puersũ. ⁊ contra ecclãsticaꝫ ꝓbat᷑ eẽ censuram. ut frustra quorũdã uoluptatibus cõmodis suis quis puet᷑.sed si nati de fornicatiõe nõ possent ordines suscipe ꝑuarẽtur suis cõmodis pp illicitã uoluptatẽ parẽtũ.gᵒ uĩ ꝙ defcũs nataliũ nõ ĩpediat ordinis susceptionẽ. Itẽ unicuiqꝫ magis debet obeẽ culpa ꝓpa q̃ꝫ aliena. ſꝫ fornicator post pactam pñiaꝫ põt licite ꝓmoueri. gᵒ multo fortius ille qui ẽ de fornicatione natus ⁊ ñ ẽ fornicator. Rñdeo ꝙ ꝺfect⁹ nataliũ nõ impedit alicuius ordinis susceptõnẽ de fcõ.al᷑.n.p dispensationẽ nõ ꝑmitterent mistrar᷑.nisi iteꝝ ordiarẽt᷑.impedit tñ

ordis susceptionē ð iur. iura. n. tales ꝓhibēt ordinari. tū pp sacri reuerētiā. tū q2 ille q ordinatᷣ ↄstituitᷣ in aliq° eminēti gradu. q eminētia ñ ↄuenit illegitime natis. eo ꝗ eoꝝ claritas ratione turpitudis sue origis in ↄspcū hoīuȝ offuscatᷣ. tū pp detestationē cris parētū. tū q2 tales plus ꝙ3 alij ut in pl'ib⁹ solēt eē male morigerati. eo ꝗ a parentib⁹ nō ita sollicite sicut legitime nati īstruūtᷣ. p dispēsatonē tñ nisi prne icōtinētie imitatores fuerit pñt licite ꝓmoueri. ⁊ tāto ē difficilior dispēsatio ꝙ3to turpior ē eoꝝ origo. ⁊ cū talibus ut possit obtinerᷣ dignitates ⁊ ꝑsōat⁹. ⁊ alia bñficia curā aīaꝝ bñtia dispēsatio ab aplica sede regritᷣ. ex de filijs ꝑsbyteroꝝ ñ ordinādis c°. p°. ⁊ c°. ult°. Et si rligionē itrauerit. ꝙ3uis postꝙ3 i religione ꝓfessi fᷣ possint sine spāli dispēsatiōe ad ordiēs oēs ꝓmoueri. ⁊ h° hr̃ i glo. sup decr̃talē ꝑdcā3. ⁊ pñt tales i religiōe audire ↄfessiōes ex cōmissiōe. ñ tñ posset aliqs tal' curat⁹ poni in ꝓrochia nō obstāte ꝗ abbas su⁹ pōt ip3 īn āmouere. Ar^a ad ptē pmā ꝓcedūt de ordis susceptione de iure. Ad p^m ad ptē aliā3 ðð ꝗ irregl'aritas nō sēp ē pēa inīqtati debita. cū qñq3 ex actu ṽtutis hō fiat irregl'aris. ut p3 cū iudex zelo iustitie suspēdit latronē. ⁊ iō ꝙ3uis nati ð illegitīo thoro sit irregl'ares. ñ pp h° seqtᷣ ꝗ portēt parētu3 īiqtates. Ad. 2^m. ðð. ꝗ p3 glo. ibidē. istud ca^m ītell'itᷣ de tā ꝓmoto. tal'. n. pp delictū alteri⁹ sequēs suā ꝓmotiōe3 ñ ꝑuatᷣ iure suo. Ad. 3^m. ðð ꝗ ea que cōmittūtᷣ p actū uolūtariū postea p actū ↄriū cū dei adiutorio pñt purgari. ñ sic aūt defcūs q ex nat'a sᷣ. ꝙ3uis de⁹ si uell3 ordinē nat'e mutarᷣ poss3. ⁊ iō cū ðfect⁹ natalīū sit ꝓueniēs ex nat'ali origie nō purgatᷣ p actū patiētis illū defcm̃. Uel pōt dici ꝗ ꝙ3uis unicuiq3 plua obsit culpa ꝓꝑa ꝙ3 aliēa quo ad meritū ⁊ per cōpatiōe3 ad deū. nō oportet tñ h° ueꝝ eē quo ad officiū. ⁊ quo ad hoīu3 foꝝ.

Consequenter ꝙ3ritᷣ ð. 5° ꝑncipali. Et circa hoc ꝙ3rūtᷣ tria. P° utrū ſuit⁹ īpediat ordis susceptionē. 2°. utru3 notabil' defectus alicuius mēbri. 3° utru3 homicidium.

Primo ostendo ꝗ ſuit⁹ ñ īpedit ordiſ susceptiōe3. ad Galatᷣ. 3°. In xpo Jesu nō ē ſuus neq3 liber. g° ita pōt ordinari ſuus sicut liber. Itē oia alia sacr'a ita pñt recipere ſui sicut liberi g° a simili ⁊ istð. Itē peior ē ſuit⁹ diaboli ꝙ3 ſuit⁹ hoīs. q2 ſuit⁹ hoīs ē meritoria si patienter tolerᷣt. s3 ſuus diaboli pōt ordinari. q2 gl3 exñs i pccō mortali diaboli ſuus ē. g° multo forti⁹ ſuus hoīs. Cōtra decre. di. 54^a. Nulli. Nulli ð ſuili ↄditiōe ad sacros ordiēs ꝓmoueātᷣ. nisi ꝑus a ꝑꝑis dñis legitimā libertatē ↄsequātᷣ. Itē ex de ſuis nō ordinādis. De ſuoꝝ. De ſuoꝝ ordinatiōe statutū ē ut nullus epoꝝ deinceps ad sacros ordines eos ꝓmouere ꝑsumat. Itē decre. di. 54^a. Si qs. Si qs oblat⁹ ē tributo ſuili. uel aliqua cōditiōe uel ꝑocinio cuiusl3 ð ii nō ē ordinādus cl'ic⁹ nisi probate uite fuerit ⁊ ꝑroni cōsesus accesserit. s3 nulli⁹ pōt recipere quēcūq3 ordinē qn sit cl'ic⁹. g° ſuit⁹ īpedit cuiuscūq3 ordis suscept.onem. Rñdeo ꝗ ſuit⁹ nō īpedit alic⁹ ordis susceptionē de fcō. si. n. ordietᷣ uere ordinē suscepit. tñ īpedit. cuiusl3 ordis susceptiōe3 ð iure. Jura. n. tales ꝓhibēt ordinari. nisi ꝑus sint r̃dditi libertati. ul' nisi sit ð ↄsēsu dñorū. si. n. dñi ↄsentiāt ipo fcō efficiūtᷣ liberi. ⁊ ↄsentirᷣ ꝑsumūtᷣ. nisi si sciāt ⁊ possint reclamēt. decre. di. 54^a. Si ſuus sciente. i susceptiōe. n. ordis mācipatᷣ hō dīn i officijs. ⁊ q2 ſuus sui ꝑtātē nō hēt. cū sit dñi sui. q2 sicut dicit Ph⁹ p° politi. c°. 3°. Seru⁹ ē res aīata possessa. nō pōt se dare ſuitō eccl'iastico. q2 nullus pōt dare qð suū ñ ē. hec rōtāgitᷣ iplicite ðcr̃. di. 54^a. c°. p°. ubi dr̃. Debet esse imunis ab alijs q diuine militie est aggregandus ut a castris dñicis qbus nome eius ascribitᷣ nullius necessitatis uinculis abstrahatur. si autē ſuus de fcō ordinetur dño suo nesciente ꝗ ordinetᷣ. ⁊ ordinatore ⁊ presentatore ignorantib⁹ ꝗ sit seru⁹ tunc si nō ē ↄstitut⁹ nisi i minoribus ordinibus reuocatᷣ in seruitutē ⁊ dño r̃dditᷣ. ðcr̃. di. 54^a. Nulli. ⁊ c°. Ex antiquis. diaconus autē dabit uicariū quē si sibi dare ñ potuerit dño reddetᷣ. eadē. di. Ex ātiqs. Sili mō ðð ē de subdiacono. ꝑ nūc. q2 mō sacer ordo ē. extra de ſuis nō ordinandis. Miramur. si aūt seruus sit fcūs sacerdos i eodē gradu pecl'ij sola aīssiōe multat⁹ remaneat

decre.di.54ª.Ex ẽtiquis.si vo peculiũ nõ habeat fuiat domino.nõ tñ i fuitijs ibõe-stis que suũ ordinẽ vdeceãt.sʒ i fuitijs honestis.e.di.Freqũes.si aũt fuus ordinetur dño ignorãte seu cõtradicẽte.τ ordinatore sciẽte ꝑ ꝑuatõre scientibus q̃ sit seruus.ille q̃ hoc sciuit duo mãcipia dño dare tenetur .e.di.Si seruus absẽte.si aũt nõ hũerit vñ hanc faciat satisfcõẽʒ dño reddet seru⁹ ordinat⁹.si ipemet uel alius ipʒ nõ r̃dimerit: si ꝓ sacerdos ẽ dño seruiet i fuitijs honestis.ut dcñ ẽ.põt aũt dñs seruũ ordinatũ ipo ignorante repetere ĩfra annũ a tp̃e sciẽ suc.e.di.Si seru⁹ sciente.i tex.τ i glo.Ad p⁹ võ q̃ illa auctoritas Apli intellĩda est quo ad meritũ.nõ quo ad offm̃.Ad 2ᵐ.dicẽdũ q̃ nõ ẽ sile.qꝫ conferendo alia sacra seruis nullũ fit p̃iudiciũ dñis suis.qꝫ dignitate illoꝝ sacroꝝ τ r̃uerẽtiã pũt i se seruare.τ dñis suis fuire.Ad 3ᵐ.võ q̃ non ẽ simile.quia seruitus hois nõ põt a seruo deponi ꝑ sua uoluntate.sʒ fu⁹ diaboli põt fieri liber qñ uult deo adiuuãte.põt ẽt dici q̃ eẽus q̃din ẽ i pccõ mortali ordinari nõ dʒ.τ qui sciẽter talẽ ordinaret peccaret nisi in casu i quo pccm̃ suũ eẽt occultuʒ τ eps eũ ordinare teneret.Ar⁴ ad ptem aliam p̃cedũt de ordis susceptiõe de iure.

Secundo queritur utꝝ

notabilis defectus alicuius mẽbri ĩpediat ordis susceptionẽ.Et uꝛ q̃ nõ.Afflicto nõ debet addi afflictõ.g⁰ ꝑᵗ defectũ mẽbri q̃ ẽ quedã afflictõ nõ debet ĩpediri hõ ab ordis susceptiõe.Jtẽ ad ordis susceptionem magis requirit integritas discretionis q̃ꝫ corpis.sʒ aliqui pñt ordinari ante ãnos discretiõis.g⁰ nõ ipediũf ab ordis susceptõne ꝑ defcm̃ notabilẽ mẽbri.Cõtra ex de corpe uitiatis.Exposuisti.dr̃ de mutilato manu q̃ nõ põt ad sacros ordies ꝑmoueri.Rñdeo q̃ defectuũ i mẽbris qdam sunt ita notabiles q̃ ĩpediũt officij executiõeʒ.verbi gra.abscisio pollicis.τ sic de silibus.τ hec ꝓhibẽt ordis susceptionẽ ḋ iure.qdã offuscant notabilr̃ psõe claritatẽ.ut abscisio nasi.τ sic de silibus.τ tales ẽt defcũs ĩpediũt ordinis susceptionẽ de iure.iura.n. tales ꝓhibẽt ordinari ꝑꝑ sacrĩ reuerẽtiam τ dignitatem.Unde Leuiti.21⁰.dr̃.Hõ qui habuerit maculã nõ offeret panes ḋo suo. nec accedet ad ministeriũ eius in quo fuit figuratũ.qḋ nõ tñ⁰ i hoib⁹ ꝑmouẽdis ad sacerdotiũ no.l.attẽdẽdũ ẽ q̃ careant maclã aie.sʒ ẽt q̃ careãt notabili macl̃a corporis.que derogare posset illi reuerẽtie q̃ debet ordini.vñ hñs oculũ erutũ.siue sit p clp̃a suã.siue ñ.ꝓhibef ordinai.55ª.di.Si euãgelica.defectus aũt mẽbroꝝ notabilem deformitatẽ i facie uel in manib⁹ nõ generantes si nõ ẽ itroducta ex culpa ꝓpa nullã iducũt irregularitatẽ.Uñ.e.di.Eunuc⁹. Eunuc⁹ si p ĩsidias hoĩuʒ factus ẽ.uel si ĩ ꝑsecutiõe eius sũt ãputata uirilia.uel si ita natus ẽ τ ẽ dignus.fiat eps.τ c⁰.sequenti. Si qs.Si qs ꝑ egritudine naturalia a medicis secta habueit.Silr̃ τ qa barbaris aut a dñis suis castrati fuerint τ moribus digni iueniũtur.hos canõ ꝑmittit ad cleꝝ ꝑmoueri.si aũt se sponte nõ interueniẽte iusta causa mutilat a susceptiõe ordinũ r̃pellendus ẽ.Uñ qui ad repmẽdũ carnis tentatiõeʒ sibi abscidũt uirilia irregulares sunt. ea.di.Si qs.tal.n.nõ hẽt iustã causaʒ castratiõis sue.qꝛ uirtute carnali uitio repugnandũ ẽ.e.di.Hi.q se.e.ẽt di.dicif.Qui ptem.dr̃ q̃ ptẽ cuiusʒ digiti sui uolẽs abscidit hũc ad cleꝝ canones nõ admittũt.sic g⁰ patet q̃ plura sunt uitia mẽbroꝝ que si ex culpa uitiati ꝑueniãt irregularitatẽ inducũt.τ si sine sua culpa ꝑueniãt ipʒ irregularẽ nõ reddũt.τ plura que ex quacũqꝫ ꝑueniẽtia cã uitiatũ irregularem efficiũt. Nullũ tamen p̃dictorum uitiorum ĩpedit orditis susceptionẽ de facto.si.n.circa irregularẽ fiãt ea que fieri debẽt circa illũ q ordinatur uere suscipit ordinẽ.quẽ sicut suscipere ñ debuit.ita nec susceptũ dʒ exequi.Ad p⁹ in opp⁹ võ.q̃ qñqꝫ affligit aliqnis sine culpa sua.τ tñ nõ sine iusta cã: loquẽdo de tp̃ali afflictione.τ silr̃ afflicto addi põt tp̃al̃ afflictõ ex iusta cã.Ad 2ᵐ. võ q̃ q̃zuis an̄ annos discretiõis possit aliquis suscipere ordinem de facto.non tamẽ de iure.

Tertio queritur utꝝ homicidiũ impediat ordinis susceptionẽ.

Et uidef q̃ nõ.Exo.32⁰.dicit Moyses leuitis.Consecrastis manus ũras hodie dño

unusquisqȝ in filio ⁊ ī frē suo.ut det̄ uobis
bn̄dictio. ſȝ ſic dicit magr̄ in p̄cedēti di.c°.
7°. Ordo diacōat⁹ a tribu Leui nomē tra-
xit.g° uī q diaconib⁹ lȝ occidere hoīes ex
iusta cā.ſicut licuit leuitis. ¶ Itē.5o.di.de-
cre. Quia te.dr̄ de illo q capt⁹ a ſaracenis
uidebat̄ hoīes īterfeciſſe.qd̄ q̄ꝛ nō ſua ſpō
te illud feciſſe cognoſcit̄. ide canonice nul
lo mō iudicabr̄.g° nō oē homicidiū īpedit
ordis ſuſceptōeȝ ¶ Itē pro actu v̄tutis nul
li debetur pena.ſȝ qn̄qȝ homo ī occidendo
aliū exercet actum uirtutis iuſtie.ut cū iu-
dex ſuſpendit latronē. g° ꝑ tali homicidio
nō incurrit irregularitatis penā ¶ Itē pro
eo quod hō tenet̄ facere de neceſſitate ſalu
tis nullo mō repellēdus eſt a ſuſceptiōe or
dinis.ſȝ hō in hac neceſſitate cōſtitutus q
oꝫ ipꝫ occidere uel occidi.tētur de neceſſi-
tate occidere ſi pōt. q̄ꝛ p̄ceptuȝ charitatis
ē magis diligere ſe q̄ꝫ ꝓximū.g° tale homi
cidiū nō īpedit ordinis ſuſceptionē. ¶ Item
homo agens contra latronē coram iudice
ſeclari de crimīe.n̄ tū crimialr̄.ſed ciuilr̄.
nō efficit̄ irregularis. ſi iudex ſecularis pp
talem querelā ad duriorē penā ꝓcedat.ut-
pote ad penā mortis.extra de homicidio.
Poſtulaſti.ī tex.⁊ in glo.ſȝ ꝑ iſtū qui queri
moniā depoſuit ille occidit̄. g° nō oē ho-
micidiū īpedit ordinis ſuſceptionē. ¶ Item
homo aliqn̄ occidit hoīem caſu. ſȝ caſuale
homicidiū nō reddit hoīem irregularē.q̄ꝛ
ut dr̄ extra de homicidio.c° ult°. Qui oēs
caſus fortuitos q p̄uideri nō p̄nt.forſitan
nō p̄uidit nō dȝ pp homicidiū ſic caſu cō-
miſſū quo ad offm̄ ul̄ bn̄ficiū īpediri. ¶ Itē
carentibus uſu li.ar.nihil imputat̄.qd̄ fa-
ciant ſm̄. Ber.li.de libe.ar.ſū mediū. g° ſi
puer uel hō in actu furie.uel dormiens.ul̄
ebrius interficiāt hoīeȝ nō pp hoc irregu-
lares ſunt. ¶ Cōtra.15ª.q.pª. Si quī inſa-
niens .que mente alienata fiunt.⁊ſi.nō īpu
tant̄ ad penā.tū ſacri.muneris executionē
impediunt. tales g° ſunt irregulares..⁊ mł
to fortius quicūqꝫ alij homicide. ¶ Rn̄deo
q quoddā ē homicidiū ſimplr̄ uoluntari-
ū.qd̄dā ſiplr̄ n̄ uolūtariū.⁊ qd̄dā ſiplr̄ īuo
lūtariuȝ.⁊ qd̄dā ꝑtī uolūtariū.⁊ ꝑtī īuolū
tariū. Homicidiū ſimplr̄ uolūtariū īpedit
cuiuſlȝ ordinis ſuſceptionē d̄ iure. Iura.n.
tales ꝓhibet ꝓmoueri.⁊ p̄us ꝓmotos ī ſu-
ſceptis ordinib⁹ miniſtrare.5o.di.Miror.
⁊ c°. ſequēti.cuius ꝓhibitiōis pōt aſſigna-
ri triplex ratio cōgruitatis.q̄ꝛ uoluit deus
ut Dauid qui multū ſanguinem effuderat
edificaret ſibi domū.ſȝ Salomō filius ei⁹.
ut habet̄.2°. Re.7°.ubi dicit glo. Uir ſan-
guinū tēplū dei edificare ꝓhibet̄. Alia ē q̄ꝛ
ſacerdos repn̄tat xp̄ȝ qui fuit ſūme mitis
⁊ eſt.cuius māſuetudinē que maxime ap-
paruit in hoc q mori uoluit ꝑ nr̄a redēp-
tiōe reducit ad memoriā offm̄ miſſe. homi
cidium autem repreſentatio eſt crudelita-
tis. Unde ſacerdos inq̄ꝫtū homicida ma-
gis repreſentat interfectores xp̄i q̄ꝫ xp̄m.
Alia ratio ē pp deteſtationē effuſionis ſan
guinis ⁊ eius horrorē pp que ꝓhibuit dn̄s
Noe ⁊ filijs eius ut carnē cum ſanguine.n̄
comederēt.ut hr̄ Gen̄ 9°. ¶ Homicidiū n̄
uolūtariū ē cū aliqs carēs uſu rōis occidit
hoīeȝ.ī tali.n.n̄ ē uolūtariū nec īuolūtariū
ꝓpe loquēdo.⁊ talē hōicidā ſi ꝑ culpā ſuā
nō incidit in defcm̄ uſus rōis.aliq nō r̄pu-
tant irregularē.quod probant ꝑ illud qd̄
dr̄.15ª.q.pª. Aliquos.ubi dr̄ de carēte uſu
rōis q hoīeȝ occidit quō reus conſtituit̄ q
neſcit qd fecerit.⁊ illud ca°. Si quis iſani-
ens.exponūt de illo q per culpā ſuā uſu rō
nis ꝓuatus ē. Alij tū dn̄t tales eē irregula-
res q̄uis nō ſint rei.q̄ꝛ nō īputat̄ eis ad cl̄
pam.nec ad aliam penam q̄ꝫtū ad irreglā-
ritatē. ¶ Homicidiū autem inuolūtariū ē
cū quis uolens nō occidere.occidere cōpel
litur.ut ſi accipiat̄ manus eius uiolēter cū
gladio.⁊ homo moueat brachiū eiuſ ꝑ uio
lentiā.ul̄ ſi contra uolentem ipſum occide-
re uertit gladium ne ille cū cultello poſſit
ipſum ꝑcutere.⁊ ille ex ira irruat in ei⁹ gla
diū ⁊ ꝑcutiat eū.⁊ tale homicidiū irreglā
ritatē nō inducit.q̄ꝛ ꝓpe loquendo tal̄ ho
micida nō eſt.cū in occidendo nō ſit cauſa
agens ſȝ patiēs.qui.n.brachiū mouit uio-
lēter occidit.⁊ irruens gladiū ſeipꝫ occidit
Silr̄ cū aliquis īcidit arborē.⁊ aliquis ſub
ipſa ueniens opprimat̄ ab arbore cadente
ſuccidens arborem irregularis non eſt. ſi
q̄ꝫtum in ſe fuit uolentem tranſire ſub ar-
bore ſufficienter p̄monuit.5o.di.decre. Hi
q arborē. Et duob⁹ capitulis ſequētibus.
¶ Homicidium ꝑtim uoluntariū ⁊ ꝑtim ī-
uolūtariū ē.cū quis poſitus in neceſſitate

ut occidat' uel occidat. occidit. q2 absolute ñ uult occidere. ul't tñ occidere ne occidat'. ⁊ talis irregularis est. 50. di. decre. De his clericis ꝑ quibus. ⁊ c°. De his clericis q in obsidionis. sed cum talibus faciliter debet dispensari. Illi ēt qui nō uoluntate. s3 casu hoīe3 occidunt si debitam diligentiam nō adhibuerant cōmittunt homicidium ꝑtim uoluntarium īq3tum uoluntarie omiserunt debitam diligentiam adhibere. ⁊ ꝑtim uoluntarium inq3tum absolute occidere uolebāt. ⁊ talis irregularis ē. 50. di. decre. De his clīcis q in. §. Si āt. ⁊ c°. Eos uero. ⁊ c°. Clerico. nec tñ reputandus ē irregularis q occidit. sed ēt q hoīe3 mutilat mēbro. di. 55a. c°. ult°. talis. n. cōditioni dei est inimicus. eadē di. Si qs absciderit. nō tamē ita grauis est irregularitas ceteris paribus. sicuti illa que per homicidium ē cōtracta. Ad pm̄ i oppositum ē dō q nō ē simile d clericis ueteris legis ⁊ noue. lex. n. uet9 penam sanguinis īfligebat. q2 erat lex timoris. non autem lex noua. quia est lex amoris. Ad 2m. dō q s3 glo. ibidem. illud uerbum debet itelligi s3 rigorem canonicum. q2 talis misericorditer toleratur. i quo notatur talis īdigere dispensatione. q̄uis cu3 eo faciliter debeat dispēsari. Uel potest dici q ille hoc fecerat i euitabili necessitate. ⁊ cum moderamine iculpate tutele. sic aūt hominem occidens nec peccatum nec irregularitatem incurrit. Ad 3m. dō q ꝑ actu uirtutis incurri pōt hec pena. que est irregularitas. q2 ꝑ actum uirtutis pōt homo facere factum crudelitatē repn̄tās. ꝑ qua repn̄tatione ē magis ineptus ad repn̄tādū mansuetudinē xp̄i. Ad 4m dō. q i casu ꝑdicto hō nō tenetur d necessitate occiderē. q̄uis possit; tenet' tñ se defendere cu3 moderamie iclpate tutele. ⁊ si ex hº mors alt'i9 sequat' ñ ī putat' ei ad pccm̄. nec ad irregl'aritatis penā. si tñ ip3 pcutiat ut occidat ⁊ mors sequatur q̄uis ali't se liberare non posset irregularis ē. sed cum eo debet faciliter dispēsari. Unde dr̄ extra de hōicidio. Interfecisti. q si p̄sbyter sine odio liberando se ⁊ sua furem uel latronem interfecerit nō deponatur. tamen q̄3diu uiuit pn̄ia3 agat. in quo datur intelligi ipsum esse irregularem. nō tñ irregularitate graui. qd' āt

dictum ē q homo tenetur se defendere. nō ē itelligendum cū uolens occidere persequ' i ip̄o fidem uel bonos mores. tunc eni melius facit mortem patienter pro xp̄o sustinendo q̄3 se defendendo. ut probatur exemplo. s. Mauritij sociorūq3 eius. Ad 5m. dō q hoc intell'r si iudex ip3 grauius puniat q̄3 natura q̄rimōie req'rat. Si. n. homo proponeret ꝑ hunc modū. Ego conqueror de isto. q2 occidit p̄rem meū. ñ tñ peto ut moriatur. sed ut mihi de pecunia satisfaciat. ⁊ iudex querim̄a ꝑbata ip̄m suspēderet deponens querimoniam esset irregularis. q2 si ille durius punit9 sit q̄3 natura petitōis req'rat. nō tamen durius punitus ē q̄3 natura querimonie requireret. si tamen aliq's rem suam repetens a latrone coram iudice seculari qua3 ali'r rehēre non poterat nō iponēs illi latrociniū. s3 tm̄ affirmans ⁊ ꝑbans rem suam illam eē si postea iudex inq'rat ⁊ inueniat q ille q rem detinebat furtiue eū acceperat ⁊ eū suspendat. ille qui rē suam repetiuit irregularis nō est. q2 iudex ad plus ꝑcessit ex offō suo q̄3 natura querimonie requireret. Ad 6m. dō q hoc intelligendum ē quando hō dat operam rei licite. ⁊ adhibet oē3 diligentiam quam d3 ut periculū homicidij euitetur. Un̄ decretalis illa loquitur de quodam p̄sbytero q quēdam aduocauit in adiutorium ad edificationē eccl'e. ⁊ cū presbyter q'dda3 lignū dissolueret ille homo cum ligno iuit i terram. ⁊ mortuus fuit. qui presbyter alta uoce ita ut oēs intelligere poterant p̄monuit circūstantes ut oēs sibi cauerent. Unde merito talis nō fuit irregularis. Simili modo nec sacerdos pulsans cāpanam ad missam. si cāpana cadat super aliquē euntē sub cāpanili. ex̄ d homicidio. Joannes sacerdos. Sil'r nec aliquis ludēs cū alio habente cl'tellum ad latus. ⁊ ip̄m piijciens ad terram cadens super eum īpingat in cultellum illius. ⁊ ex hoc moriatur ille qui cultellū portabat non est irregularis. ex̄ d homicidio. Lator p̄ntiū. Ad ultimū dō q illd' uerbū intelligendum est de ipn̄taīoē quo ad culpam ⁊ penam que nō debetur nisi culpe q'l' pena non est irregularitas. ut superi9 dcm̄ ē. Audiui tñ quedā magr̄m dicentem etiā ebriū occidentem irregularē nō esse. q̄uis

illud homicidiū fuerit uolūtarium ī sua cā. quia suus potus excessiuus nō ordinabaṫ ad homicidium. ⁊ dum fecit scīm usū li.ar. carebat. Sed cōtra hanc opionē ē directe decretū ad ptem fam allegatum. ⁊ illud qd̄ dicit ph'. 3°. ethi. c°. 8°. q ebrijs debentur duplices icrepationes. dominus ē.n. eius quod est non inebriari.

Consequenter qriṫ d. 6° pncipali. Et circa hoc queruntur. 3ª. p° utrū infames infamia iuris ciuilis repellē di sint etiam post pactam pn̄iam ab ordi nū susceptōe. 2°. utrum ifames ifamia iuris canonici. 3°. utrū infames infamia facti.

Primo ostendo q ifames infamia iuris ciuilis non sint re pellendi ab ordinū susceptione qr ad iudi cē tpalē ñ ptinet statueṙ penā ecclīasticam. sed repelli ab ordinū susceptōe ē pena ec clīastica. g° pp infamiā iuris ciuilis nullus repellendus ē ab ordinū susceptōe. Item cōdēnat' d̄ furto ē ifamis ifamia iuris ci uilis. Un̄ dr̄. ff. d̄ furtis. l. Nō pōt. Nō pōt p̄ses puincie efficere ut furti dānatum non sequaṫ ifamia. s3 si talis emēdet ⁊ fiat bo nus hō. nō uṙ rō quare repellendus sit ab ordinū susceptione. Contra ex̄ de testi. Testimoniū. in glo. dr̄ de his q cōdēnati sṫ de furto ⁊ sīlibus. qr l3 aīas p pn̄iam salua re possumus. infamiā tamē abolere ñ pos sumus. ⁊ sic pn̄ia nō pdest eis q̄tū ad hoc: qr actus legitimi sunt ifamibus interdicti. Item. 2ª. q. 3ª. Euphemiū. §. Hic aūt col ligiṫ. dr̄ q illud Gelasij ⁊ Stephani. q̄3q3 animas p pn̄iam saluare possimus. ifamiam tñ abolere nō possum'. ⁊ sub nota ppetue infamie ad pn̄iam suscipimus. de illis itellr̄ qbus p ciuilem iudicem infamia irrogaṫ. ex hoc arguo ut pus. Rn̄deo q sicut fa ma ē illese dignitatis status uita ⁊ morib' cōprobatus. sic ifamia ē q̄tū ad uitā ⁊ mo res lese dignitatis status. ⁊ si sic effect' iu ris dr̄ ifamia iuris siue contrahaṫ ipō fcō siue irrogeṫ p sn̄iam. Quo uiso sciendum q quidam sunt infames s3 canones q nō sūt ifames s3 leges. ⁊ aliq infames s3 leges q nō sunt infames s3 canones. 6ª. q. pª. Oēs vo. in glo. sed ut i plib'. Oēs ifames s3 le ges sūt ifames s3 canones.. Un̄ i p̄dcō. c°. dr̄ in tex. sic. Oēs infames eē dicim' quos leges seculi ifames appellant. dico ergo q infames infamia iuris ciuil' h° ultimo mō siue erogeṫ p sn̄iam siue contrahaṫ ipō fcō. nisi restituti fuerint in integrū ab illo qui pōt sunt ipō iure puati actib' legitimis. vn̄ repellēdi sunt nō tm̄ ab ordinū suscep tiōe. sed ab accusatione ⁊ testificatiōe ēt p' pactā pn̄iam d̄ illo crīe p quo fci sṫ ifames. c' rō est. qr ea pp que iura ciuilia ⁊ canōi ca concorditer iudicant aliquē eē infamem reddūt eū opprobriosū ⁊ uilem in reputa tiōe hoīum q̄uis egerit pn̄iam. ⁊ sic dr̄ ex̄ de exces. p̄ls. Inṫ dilectos. psonis uilibus ⁊ indignis porte dignitatis patere ñ dbēt. q̄n̄q3 tñ pp criminis enormitatē. ut est cri men symonie. ⁊ alia crimina excepta criosi testes recipiuntur de eqtate. cū de illo crīe ciuil'r agiṫ. nō recipiūṫ tamen simpl'r. s3 cū alijs ōminalis. ⁊ cū psona cōtra quā idu cunṫ ē male fame. ex̄ de symōia Per tuas. Ad p° in opp° dō q pcedit de ifamib' ifamia iuris ciuilis tm̄. Ad 2°. dō q mioṙ ē falsa ut p3 ex dictis in cor° qōis. Ad p° ad ptem aliā dō q nō ē intelligēdū p illam glo. q papa nō possit infamatū clericū re stituere fame. qr cōtrariū hr̄ expresse. 2ª. q. 3ª. Euphemiū. §. Hic coll'r. ibi. n. dr̄ q hic coll'r clericoꝝ ifamiā p Rōanū pōtificē a boleri posse. Pōt ēt ut uolūt aliqui ⁊ pba biliter abolere infamiā laicoꝝ ēt p ciuilē iu dicē irrogatā. Un̄ illud uerbū. Aīas p pēi tētiā saluare possumus. ifamiam tñ abolere nō possumus. sic exponēdū ē. Nō possum' .s. p pn̄iam. possumus tñ p restitutiōem i inte grū. ⁊ hanc expōem tangit glo. ibidē. q āt pnceps possit a laico p̄dictam infamiā tol lere p restitutionē i integrū hēs eadē. q. Si quē penituerit. §. Notādū quoq3. circa fi nē. ⁊ ibidē ēt hēs restituendi formā que est hec. Restituo te in integrum honoribus. ⁊ ordini tuo. ⁊ oibus ceteris.

Secundo queriṫur utrum infames infamia iuris canonici repellendi sint ēt post pactam penitētiā ab ordinū su sceptiōe. Et uṙ q nō. extra de testib'. Nō d3. ī glo. dr̄ q testim°. in criminali accusa tio. ⁊ ordinū susceptio pari passu icedunt.

sꝫ īfames īfamia canonica pꝰ pactā pñiaꝫ pñt testificari ī criali ⁊ accusare qꝺ ꝓbo. qꝛ ut hr̄. 6ª. q. pª. Oēs uero. ī glo. Infamia canonica abolet̄ p pñiaꝫ. gᵒ tales post pactā pñiaꝫ nō sunt repellendi ab ordinū susceptione. ⁋ Itē eadē. q. Illi qui. ubi dr̄ ꝺ talibus ꝙ infamia sūt notati añqꝫ sacerdotali auctoritate sanēt. gᵒ ur̄ ꝙ post pñiaꝫ cessant eē infames. ⁊ si sic. nō sunt a susceptiōe ordinū repellendi. ⁋ Contra īfamis pp piuriū īfamis ē īfamia iuris cāonici. ⁊ tñ emēdatus de tali crīe nō admittit̄ ad testimōiuꝫ nec in cā crimiāli nec in cā ciuili. extra ꝺ testibꝰ. Testimoniū. in tex. ⁊ in glo. gᵒ nec admietēdus ē ad ordinū susceptionē. qꝛ ut dr̄ sup idē caᵒ. in glo. In nullo dꝫ uacillar̄ opinio ordināđi. ⁋ Itē īfamis īfamia iuris canonici ꝗ͂uis emendatus nō r̄cipit̄ ad testificandū in cā criāli. sꝫ ut supius dcm̄ est. Testimoniū ī criāli. ⁊ accusatio. ⁊ ordinum susceptio pari passu incedūt. gᵒ infamis infamia iuris canonici repellēdus est ēt pꝰ pactā pñiaꝫ ab ordinū susceptiōe. ⁋ Rñdeo ꝙ infames infamia iuris canonici. q tñ nō sūt īfames infamia iuris ciuilis. aut ꝯtraxerūt illā ip̄o iure. aut eis ē p sñiaꝫ diffinitiuā irrogata a iudice. Si. 2ᵒ. mō. nō crd̄o ꝙ p pñiaꝫ aboleat̄ infamia. ita ut ꝺ iure possint ordinari. sꝫ oꝫ eam aboleri p restitutōnē in itegrū ab illo q hoc pōt. si aūt infames illā infamiā īcurrerūt ip̄o iure. aut eā incurrerūt p aliqꝺ illoꝝ pccōꝝ mortalium quoꝝ nullū inducit depōeꝫ. aut p aliquod illoꝝ qui īducūt depōeꝫ. nec tñ pp illa īcurrit̄ īfamia ꝑꝫ iura ciuilia. Qꝺ aūt distictio sit rōnabilis ur̄. qꝛ p qꝺlꝫ peccatū mortale incurrit̄ aliqua īfamia ꝑꝫ cāones. 6ª. q. pª. Oēs ꝺo. in glo. ⁊ cᵒ. seqñti. in tex. tñ nō oē pccm̄ mortale qꝺ hō cōmittit pꝰ sui ꝓmotionē inducit iā ꝓmoti depōem. ut tenet et ꝓbat dñs Hostiē. ī sūma. cᵒ. de accu. ubi ꝺclarat ql̄ sit effcūs accusatōis. ñ oē ēt mortale pccm̄ qꝺ ꝑꝫ canones īducit depōem ā tale ꝙ p ip̄ꝫ cōtrahat̄ ciuil̄ infamia. qꝺ pꝫ si diligent̄ cōsiderēt̄ crīa p que cōtrahitur ciuilis infamia que ponit̄. ff. De his q notant̄ infamia. ⁊ crīa que ꝑꝫ cāones depōeꝫ inducunt. quoꝝ multa refert dñs Hostiē. ī titulo supꝛadcō. dñt gᵒ aliq ꝙ illi q infamiaꝫ ꝑꝫ canones incurrūt ip̄o iure p aliquod pccōꝝ illoꝝ mortaliū. quoꝝ nullū īducit depōem nō sūt pꝰ pactā pñiaꝫ uerā ⁊ legitime ꝑꝫ iura ꝓbatā r̄pellēdi ab ordinū susceptiōe nec ēt ab accusatiōe ⁊ testificatiōe. nec in ciuili nꝫ in criāli. qꝛ quasi iaꝫ noui hoīes effci sunt. ⁋ Aliq tñ dñt tales eē repellēdos ab ordinū susceptōe. accusatōe. ⁊ testificatione in criāli cā. ꝗ͂uis nō ī ciuili uel criāli. cū ciuiliter agitur ⁊ de talibus cribꝰ agitur dñt debere intelli. qꝛ dr̄ in illa decretali. Testimᵒ. qꝺ declarāt p hoc ꝙ postqꝫ dixit. Si uero sit emēdatꝰ de crīe. statī subiūgit. Et eū non comitet̄ infamia. ⁊ hi dñt īfamiā que totaliter p pñiaꝫ abolet̄ eē illaꝫ que cōtrahit̄ tm̄ p crimē occultū. de qᵒ nulla ē infamia facti. nec ꝓbari pōt. sꝫ hoc aliis nō ur̄ qꝛ ab illis pccīs de qbus loquitur illa decretalis. Testimᵒ excipit piuriū qꝺ ē tale criñ qꝺ īducit ꝺpōeꝫ. ⁊ p̄tea iura dñt ⁊ doctores iuris ꝙ pñia p quā abolet̄ īfaīa quā iura dñt p pñiaꝫ aboleri ꝓbanda ē p sacerdotē. Illa aūt que ē tm̄ de occulto crimine ꝓbatiōe nō indiget. Uñ illud uerbuꝫ Et eū nō comitet̄ infamia. intelligendū est ꝑm eos de infamia ciuili. uel de īfamia sci. Illi aūt q ip̄o iure ꝑꝫ canones īcurrunt īfamiā p aliquod illoꝝ criminū que depōeꝫ īducūt. p que tñ nō cōtrahit̄ infamia ꝑꝫ iura ciuilia ꝗ͂uis eoꝝ infamia p pñiaꝫ remoueat̄ qᵒ ad hᵒ ꝙ pñt admitti ad accusādū ⁊ testificandū ī causa ciuili aut ī criāli. cuꝫ ciuil̄r agit̄. nō tñ ad hoc debēt admitti ī cā criāli. cū criāliter agitur. extra de testi. Testimᵒ. nec ēt ad ordinū susceptiōeꝫ. ñ. n. decet ut qui ab accusatiōe ⁊ testificatiōe tali r̄pellitur ad ordinū susceptionē admittat̄. cū dignior ⁊ honorabilior actus sit ordīes suscipere ⁊ in eis subministrare ꝗ͂ꝫ accusare ul̄ testificari. Uñ ordināđi sine ꝗcūqꝫ nota infamie debent eē. ⁋ Ad pᵐ ī oppᵐ ꝺꝺ ꝙ īfamia canonica ꝺ qua dr̄. 6ª. q. pª. Oēs ꝺo. in glo. ⁊ cᵒ. sequēti. in tex. ⁊ in glo. qꝺ abolетur p pñiam incurrit̄ p aliquod mortale pccm̄ de quo nō ē pccōr p sñiaꝫ cōdēnatus. nec inducit depōeꝫ. aut si depōeꝫ īducit. tñ occultū ē. ita ut cōtra pccōrē ꝓbari nō possit. nec de hoc ē orta cōtra pccōrē aliq īfamia sci. ⁊ ꝙ talis criosus actibꝰ legitimis restituat̄ p pñiaꝫ. habes expressū extra de tēporibus ordinandoꝝ. cᵒ. ulᵒ. ⁋ Ex dictis

pꝫ qd dici debeat ad 2ᵘᵐ. Ad pᵘᵐ ad ptem
secūdā ꝺō ꝙ emendatus de crīe si eū post
pn̄iaꝫ comitet infamia non est recipiendus
in testeꝫ. nec in cā crīali. nec ī ciuili. ſꝫ q p/
iurat sciēt ꝛ ex deliberatiōe īfamis ē īnfa
mia iuris. extra de testi. Testimᵘ. in glo. ꝛ
C. de transactionibꝰ. Si qs maior. ꝛ 6ᵃ. q.
pᵃ. Infames. talis aūt infamie nota nō abo
let p pn̄iaꝫ. ꝛ hᵒ rōabile ē. cū. n. ut dic apᵒ.
ad Hebre. 6ᵒ. Oīs cōtrouersie hoīuꝫ finis
ad cōfirmationē sit iuramētū. piuro porte
dignitatis claudi debent quousqꝫ ab illo q
pōt in integrū fuerit restitutus. ꝛ pterea ꝺ
illo q cōuictus ē semel scienter piurasse p/
sumitur ꝙ alia uice facilꝰ piuraret. tū pp
lubricitatem lingue. tū qꝛ p̄sumit incōstās
in ueritatis cōfōe.

Tertio queritur

utrū infamis infamia fcī sit repellēdus ab
ordinū susceptione. Et uř ꝙ nō. qꝛ illō qd
nō phibet officij executione. nō uř phiber
ordinis susceptionē. ſꝫ infamia facti nō phi
bet officij platiōis executiōeꝫ. qd pbo qꝛ
ut dř extra de testibus. Nō dꝫ. in glo. Cū
aliquis ē accusatus ꝺ crīe stati grauata est
opinio eius. ꝛ tū ut postea in eadem glo. dř
pendente accusatiōe remanet ī offō suo. ꝛ
intertꝫ subditi ei obedire tenēt. Et hoc idē
hř extra de accusationibus. Olim. gᵒ ifaia
fcī nō uř phibere ordis susceptione. Iteꝫ
infamis nō ē ipō facto suspēsus ab officij
executiōe. extra de purgatione canᵃ. Inter
sollicitudines. ubi dř. ꝙ eccliastica cōstitu/
tio tales ab offō docet suspendendos. gᵒ a
fili tales nō sunt ipō fcō illegitimi ad or/
dinū susceptioneꝫ. Itē pp infamiā fcī nul
lus debet ppetuo repelli ab ordinū suscep/
tiōe. ſꝫ si pp infamiā facti aliquis esset re/
pellendus ab ordinū susceptione eēt perpe
tuo repellendus. qꝛ ut dř extra de purga/
tione canonica. Ex tuaꝝ. in glo. Infamiam
facti omnino remouere solius dei est. gᵒ ī/
famis infamia fcī tm̄ nō ē repellendus ab
ordinū susceptiōe. Cōtra accusatus ꝺ cri
mine. ꝙ pēdēte sua accusatione grauata ē
eius opio repellēdus ē a pmotiōe sua ac/
cusatiōe durante. extra de accusationibus.
Oipotens deus. ī tex. ꝛ in glo. gᵒ p infami
aꝫ fcī repellēdus ē hō ab ordinū susceptōe.

Item extra de testi. Non dꝫ. accusati ni/
si pus se pbauerint inocentes ab accusatō
ne ꝛ susceptione ordinū repellāt. hoc aūt n̄
ē nisi qꝛ an̄ suā purgationē sūt infames ifa
mia fcī. gᵒ pp infamiā fcī repellendus ē hō
ab ordinū susceptōe. Itē si aliquis ꝯdēna
tus ē de crīe ꝛ appellet. pendente appella/
tiōe nō recipet ad testificandū in casu crīa
li. extra de testi. Nō dꝫ. in glo. hoc aūt non
uř eē nisi pp infamiā fcī. ſꝫ dř eadē glo. Te
stimoniū. in crīali accusatō ꝛ ordinū su cep
tio pari passu incedūt. gᵒ infamatus infa/
mia facti ē ab ordinū susceptione r̄pellēdꝰ.
Rn̄deo ꝙ infames infamia fcī sūt īfames
quoꝝ apud multos bonos ꝛ graues super
aliquo crīe uel plibus grauata ē opio. ifa/
miā aūt nō faciūt dcā paucoꝝ nec multaꝝ
leuiū psonaꝝ dū tn̄ apud bonos ꝛ graues
lesa opio nō existat. dico gᵒ ꝙ q̄zuis īfami
bus infamia iuris siue sit irrogata p sn̄iaꝫ
diffinitiuā. siue cōtracta p aliquod illoꝛuꝫ
criminū pp que iura ciuilia ꝛ canonica cō/
cordit decernūt. ꝛ pnūciant hoiem eē ifa/
mē ipō fcō actus legitimi sint ipō iure it/
dicti. tn̄ infamibus infamia facti actus le/
gitimi nō sunt interdcī ipō iure. ut pꝫ p in
ra allegata in duobus pmis argumētis ad
ptē pmā. ꝛ ēt p illō quod hř extra de pur/
gatiōe cano. Si qs p̄sbyt. nō ē. n. tā grauia
infamia fcī sicut īfamia iuris. ꝛ p̄tea qn̄qꝫ
īfamant aliq īfamia fcī sine sua culpa. qꝛ
tamē illa infamia aliquā facit p̄sūptionem
contra īfamatū. iō illis actus legitimi sūt
interdcī quousqꝫ suā infamiaꝫ aboleuerit
p canonicā purgationē. Illa. n. infamia fcī
que magis ppe dř infamatio. ꝛ p quā ma
gis ppe dř hō infamatus q̄ꝫ īfamis abole
tur purgatiōe q̄ꝫtū iuris est. 15ᵃ. q. 5ᵃ. De
crīe. ꝛ extra de purgatione cano. Ex tuaꝝ.
Un̄ post talē purgationē nō sūt repellendi
ab ordinū susceptione q̄zuis frequēter non
obstante canonica purgatiōe remāeat fa/
ma eius lesa ī hoīuꝫ opione seu reputatōe
Duo pᵃ arᵃ ad ptē pmā non plus cōclu/
dūt nisi ꝙ infamibꝰ īfamia fcī tm̄ actꝰ legi
timi nō sūt interdicti ipō iure. ꝛ hoc ē ꝯces
sū. Un̄ si tales ordinarent nō eēnt suspensi
ipō iure ab executiōe suoꝝ ordinuꝫ. grā tn̄
forme nō multū cogerent. qꝛ multa impe/
diūt pmouendū que nō deijciūt iā pmotū.

Ad 3ᵐ. cū dr̄ ꝙ īfamiā facti remouere so
lius dei ē ⁊c̄. intelligendū ē ꝑ cōparatiōē ad
hoīuꝫ opinionē seu reputationē. q꜡ q̄stuꝫ ad
ius ptinꝫ remouet̄ ꝑ canonicā purgatōeꝫ.
ita ut ꝓp p̄dc̄āꝫ īfamiā a nullo actu legiti
mo sit repellendus. Ar. ad p̄tē fam ɔclu
dūt ꝙ hō ꝓp īfamiā fc̄i repellēdus ē ab or
dinū susceptiōe quousqꜫ se canonice purga
uerit. q̄d cōcedo. q꜡ talibus actus legitimi
interdc̄i sūt. accusati tñ de crīe pēdete sua
accusatōe. ⁊ illi q de crie cōdēnati sūt ⁊ ab
iniqua sñia appellauerit pendente sua ap
pellatione nō sūt repellendi ab accusatione
⁊ testificatione ī cā ciuili uel crīali cū ciuili
ter agitur. Si de crīe de quo sunt accusati
emendati sūt. extra de testi. Non dꝫ. ī tex.
ſꝫ expssius in glo. Illi ēt quoꝝ grauata est
opio ꝑ eo ꝙ q̄nqꜫ ꝑ exceptione fuerunt a
testificando repulsi nō sūt repellēdi ab ac
cusatiōe uel testificatiōe in cā ciuili uł crīa
li cū ciuiliter agit̄ si de crīe sūt emēdati. ē.
.e.t. Testim̄. ī tex. ⁊ ī glo. satis sufficienter
pñt ꝓbare se emendatos ꝑ sacerdotē suum
qui de ipsis dꝫ testimoniū ꝓhibere. ut dr̄. ī
glo. p̄dcā. ⁊ ar. ad hoc īfra ꝺ symōia. Ne
mo. q̄d nō credo sic debere itelli ꝙ sacer
dos ēt iduct̄ ī testē ⁊ reqsit̄ ab illo qui se
uult ꝓbare de crīe fidelr̄ emēdatū debeat
dr̄e ꝙ tal' sibi de illo crīe fidelr̄ cōfessus ē
⁊ pniaꝫ egit. ſꝫ pōt ⁊ dꝫ dicere ꝙ credit eū
eē bonū hoīeꝫ. ⁊ ꝙ nescit nec credit eū esse
culpabilem de illo crimine.

Circa litteram. Ep̄s ꝺgra
datus ñ hēt ptātē largiēdi sacros ordies.
qd āt de hoc tenēdū sit in q̄ōib̄ dictū est.
Eoꝝ cōsecratō oīo irrita ē. hoc dr̄ de illis
qui se scient̄ ⁊ uoluntarie fecer̄t ordinari a
symoniacis. quoꝝ ordiatio irrita ē q̄stum
ad executiōeꝫ. q꜡ de cōsuetudie cū talibus
nō dispensat̄. maxie si cū hoc ē symonia ex
pte illius q ordiat̄. Nota uersus in qbus
cōtinēt̄ casus qdā i qbus de cōsuetudine ñ
dispensat̄. Siue bis ordo dat̄. seu bap̄ re
petatur. Uel si p̄stet ut utrūqꜫ symon opet̄
Seu ꝙ uertat̄ fidei stat̄ ordo petatur. Ut
dispensetur spes irrita prorsus hēt̄. Quis
qꜫ boꝝ alteꝝ uēdit sine quo alteꝝ nō hēt̄
neutꝝ inuenditū dereliquit. Cōtra ī q̄ōi
bus uisū ē ius ꝑonat̄ nō dꝫ uēdi. ⁊ tñ trā

sit cū uēdit̄ uilla uel castrū nisi excipiatur.
Rn̄deo. uerbū magr̄i nō ē itelligenduꝫ de
uenditione tp̄aliū cū qbus erasit aliquid
spūalib̄ ānexū. ut ius patronat̄. Sꝫ de uē
ditōe tp̄aliū que ordinātur ad spūalia ⁊ ea
cōsequūt̄. q̄d pꝫ q꜡ ꝟbū magr̄i sūptuꝫ ē ex
decreto Pascal' pape. 1ª. q. 3ª. Si quis obie
cerit. ubi p̄dc̄us papa loqt̄ cōtra illos qui
emūt reddit̄ eccl'e. q de iure ɔsequūt̄ illū.
seu debentur illi qui ordinat̄ illi eccl'e ī p
latū. nec ius pcipiendi illos redditus aliꝫ ꝺ
iure pōt deuenire q̄ꝫ p̄lato. aliās expōnes
ꝟbi p̄dci inuenies in glo. sup allatū decre
tū. Nota hic ꝙ ius patronatus trāsfert̄
uenditiōe. ut supius hītū ē in q̄ōib̄. ⁊ suc
cessione. extra ꝺ iure patronat̄. c. p. ⁊ c.
In qbusdā. ⁊ ꝑmutatiōe. 16ª. q. ult. Nemi
ni regū. ⁊ donatione de cōsensu ep̄i facta.
extra de iure patro. Null̄. Un̄ uersus. Iu
ra patronatus trāsire facit nouus heres.
Res ꝑmutata. donatio. uenditioqꜫ. symo
macos damnatos ac deponēdos ⁊c̄. Huic
pene nō subdūt̄ q pactionē reuocāt effica
citer ⁊ fidelr̄ re integra. q꜡ q̄uis tales pac
tū fecerint illicitū. ⁊ in hoc peccauerit. tñ ñ
ꝓcedit̄ ad pacti effcū. nec ēt ille ut symo
macus irregularitatē incuerit ſꝫ iudicium
cōscie. ꝙ q̄uis pactū fecerit pr̄i pro dādo
bn̄ficio eccl'astico filio hoc pactū ignorāti.
uel ꝑ adiuuando ipꝫ uel sibi cōferat̄. ⁊ po
stea pactū obliuiom tradēs dat illi eidē il
lud bn̄ficiū pure intuitu pietatis uł ipꝫ ad
iuuet ut cōferatur eidē. nisi ex post fcō illꝺ
quod in pacto fuerat positū scienter reci
piat. q꜡ talis ſꝫ diuinū iudiciū interp̄tatiē
recessit a pacto re integra. nec ille tāqꜫ sy
moniacus irregularitatē incurrit. q pr̄i ali
cuius cl'ici ꝓmittit adiuuare filiū suū si ipe
pr̄ desistat a cōmittēdo aliqꝺ pactū quod
cōmittere intendebat. nec cl'icus ꝑ adiuto
riū tale bn̄ficiū assecut̄ tenet̄ ad illius be
neficij resignationē postq̄ꝫ sibi cōstiterit se
ꝑ supradictum modū beneficium assecutū
predicta enim pactio quaꝫ ille qui ipsū ad
iuuit fecit cum eius patre nō uidetur illici
ta fuisse cū ēt p̄lato licituꝫ sit alicui dicere.
Promitto tibi ꝙ ego tibi prouidebo ꝺ be
neficio cōpetenti. si mala opera declinādo.
⁊ bona opera faciendo te beneficio ecclesi
astico reddideris dignū. talis. n. cōditio ē

ꝑ 5

ad honorē ⁊ reuerentiā dei. nec p talē ꝯditionē oblat̃ hoc suscepturus bñficiū ad aliq̃d ad quod al̃ nō eēt oblatus. vñ p supradictam ꝓmissionē plat⁹ ñ tñ oblat susceptu rū beneficiū quē inducit ad faciendū illud quod tenet̃ facer̃ p legē diuinā. A ꝓpo gradu decidāt. hoc dr̃ de symoniacis symoniace ordinatis uel ordinatoribus q̃ sm canones a ꝓpo gradu decidūt. s. q̃ztū ad executionē q̃zuis lz rē retineāt caracterē ⁊ gradū. Subdiaconus nō ordinat̃ añ. 14. ãnos. Hoc dr̃ lz antiqua iura. q2 mō nō dz ordinari añ. 20. decre. 77ª. di. Subdiacon⁹ nec p̄sbyter ante. 30. hoc mō ñ tenet̃. pōt. n. ordinari p̄sbyter. 25. annoꝝ. extra de Elec. Cū in cūctis. §. Inferiora. Epi tñ ñ ꝓmouere debent nisi trigessimū annū cōpleuerit. ut hr̃ in decre. p̄dcā.

Di. xxvi.

QUam alia sacra. ⁊c. Superius determinauit magr̃ ꝺ bap⁹. confirmatiōe euchͣ pēitētia. extrema unctiōe. ⁊ ordine. Hic determinat de mr̃imonio. ⁊ diuiditur in ptes. 4. P⁹ determinat de mr̃imonio quo ad cāz formalē. 2⁹. quo ad efficientē di. sequēti ibi. Post hoc. 3⁹. quo ad finalē que ꝯsistit ī bonis mr̃imonij. 31ª. di. ibi Post hoc de bonis. 4⁹. quo ad cāz materialē. hoc ē de psonis cōtrahentib⁹. di. 34ª ibi. Nunc superest. Pª in tres. Primo agitur de mr̃imonij institutiōe. 2⁹. de eius honestate ibi. Fuerunt. 3⁹. de eius significatione ibi. Cū igit̃.

CIrca hanc di. querēdū ē ꝑncipalit̃ de. 4. P⁹ de mr̃imonij institutiōe. 2⁹. de e⁹ honestate. 3⁹. de eius oblatiōe. 4⁹ de eius qdditate. Circa p⁹ querūt̃ tria. P⁹. utrū mr̃imoniū sit de iure nature. 2⁹. utrū fuerit īstitutū ante pccm̃. 3⁹. utrū institutū a deo īmediate

PRimo ostendo q̃ mr̃imoniū nō sit de iure nature. Qꝺ ē a uolūtate nō ē a natura. q2 qꝺ est a uolūtate aliquo mō ē ab ītellectu. Et ph⁹. 2⁹. phisi. ītellcm̃ distinguit cōtra naturā. sz mr̃imoniuz nō ē sine cōsensu uolūtatis. g⁹ nō ē de iure nature. Itē Tullius circa ꝑncipiū rhetorice dicit q̃ fuit quoddā tempus ī quo nemo nuptias legitimas. nec certos quisq̃z aspexerat liberos. sz ut dr̃ ꝺtr̃. di. 5ª. circa ꝑncipiū. Jus naturale cepit ab exordio rōalis creature. nec uariat̃ tpe. g⁹ mr̃imoniū cum sit legitīa cōiūctio maris ⁊ feīe. nō ē ꝺ iure nature. Itē di. 8ª. ī pn⁹. Nature iure oīa sunt coīa oībus. sz p mr̃imoniū ē appropriatio mulieris ad uirū. ⁊ ecōuerso. g⁹ ñ ē de iure nature. Contra Ph⁹. p⁹ politi. c⁹. p⁹. dic masculū ⁊ feminā ñ sūt īuicē possibiles eē generationis gr̃a. ⁊ hoc nō ē ex electiōe sz sicut in alijs aīalibus ⁊ plantis naturale appetere quale ipm̃ tale delinquere alteꝝ. Itē. ff. de iustitia ⁊ iur̃. l. pª. §. Jus naturale ē qꝺ natura oīa aīalia docuit. ⁊ paꝝ p⁹. Hinc descendit maris atq̃z feīe cōiugatio quā nos mr̃im⁹ appellam⁹. Rñ⁹ q̃ aliqd dr̃ eē ꝺ iure n̄r duplr̄. Uno mō illud qꝺ cāt̃ ex naturali necessitate nō cooperante uolūtate nisi illius qui naturā instituit. ⁊ sic dicimus q̃ de iure nature ignis ē ascendere sursū. ⁊ sic mr̃imoniū non ē de iure nature. Alio mō dr̃ eē de iure nature illud ad qꝺ natura īclinat q̃zuis p li. ar. ꝑficiat̃ lz quē modū actus ꝟtutū dñtur de iure nature. ⁊ sic mr̃imoniū ē de iure nature. q2 ad ipz īclinat natura generis ⁊ spēi p ꝯpatiōez ad ꝑncipalē eius finē. qui ē bonū ꝓlis. ⁊ p cōpatiōez ad secūdariū. q est mutuū obseqū in reb⁹ domesticis. Quod aūt natura generis ad hoc aliquo mō īclinet ꝺclarō sic. Procr̃atō filioꝝ cōis omnib⁹ aīalib⁹ q̃zuis ad hoc nō inclinet uno mō in oīb⁹. q2 q̄dā sūt aīalia quoꝝ filij nati statī pn̄t sibi uictū sufficienter querere. uel ad quoꝝ sustētationē sufficit mater per se. ⁊ q̃zuis in istis natura inclinet ad coitū. nō ē tñ ī istis determiatio masculi ad feminā. In illis aūt ī qb⁹ filij indigēt sustentatiōe utriusq̃z parentis usq̃z ad paucū tēpus ē p naturā determinata cōiūctio masculi ad feminā usq̃z ad paucū tēpus. ut pz in quibusdā auibus. Filij āt hominū indigēt cura utriusq̃z parētis usq̃z ad magnū tēpus. ⁊ iō in hoībus natura īclinat ad determinatā cōiūctionē maris ⁊ feīe usq̃z ad magnū tēpus. q2 tñ ex hoc nō posset cōcludi q̃ natura generis inclinaret

ad insepabilē ɔiūctiōez p totā uitā.iō natu
ra generis nō ita pfecte inclinat ad matri
moniū sicut natura spēi que ɔuenit hoī sub
rōe qua ē hō.q aūt ad hoc iclinet natura
spēi ꝛ pfectius q̄ȝ nat'a generis.declaro sic.
Jus nat'e dcm̄ a nª hūane spēi ē qd rō na
turalis hoīs cōstituit.natal' aūt hoīs rō n̄
tm̄ dictat filiorū ꝓcreationē.sed ēt educa
tionē ꝛ instructionē.vn̄ ꝯm ph'.8º.ethi.cº.
iiº.Filij hn̄t a parentibus eē.nutrimētum.ꝛ
disciplinā.disciplina aūt parentū ut in plu
bus indigent filij p totā parentū uitaȝ. nō
possent aūt cōmode filij sic instrui nisi cer
tos hērent parētes.ꝛ nisi esset indissolubil'
obl'atio uiri ad mulierē.Si.n.eēnt parētes
certi.n̄ tn̄ obl'ati ad īuicē p totā uitā n̄ eēt
coꝝ tā pfecta ꝛ diligēs sollicitudo circa pl'
educationē ꝛ īstructionē.vnde uidemus q
nati de fornicatiōe q̄uis certos hēant pa
rentes.tn̄ ab eis ut plurimū negligunt'.ꝛ iō
natural' rō dictat debere eē obl'atione det'
minati uiri ad determinatā mulierē īdisso
lubil'r p totā uitā que obl'atio ē p mr̄imo
niū.q aūt ad mr̄imoniū inclinet natura p
cōpationē ad secūdariū eius finē q ē mutu
uȝ obsequū māifestari pōt sic.hoīes in defcī
bus ꝛ pfcōibus se hn̄t īter se sicut exceden
tes ꝛ excessi.ꝛ iō dictat naturale rōis iudi
ciū debere hoīes simul cohitare ut mutuo
sibi īuicē suppleant defcūs.q̄pp dicit Ph'
pº politi.cº.2.q eoꝝ que natura ciuitas
ē.ꝛ q hō natura ciuile aīal ē.Et infra.e.cº
dicit q p naturā ē īpet' in hoībus ad talē
coītatē.q̄ dcā ɔcordāt aplo dūti ad Gal'.
6.Alter alter' onera portate. Sīl'r modo
dici pōt q cū in rebus domesticis quedaȝ
magis cōueniant uiro q̄ȝ mulieri.ꝛ quedaȝ
mulieri q̄ȝ uiro.natural' rō dictat nō tm̄ co
hitationē uiri ꝛ mulieris in una domo. ut
suos defectus mutuo suppleant.sȝ ēt cohi
tationē p totā uitā indissolubilē ut libenti'
ꝛ fidelius sibi īuicē subueniāt. vn̄ Ph'.8º.
ethi.cº.12º.Uiro ꝛ uxori amicitia uī ꝯȝ na
turā existere.homo.n.naturale coniugale.
Ad pm̄ in opp' dō q illud arm̄ non plus
cōcludit nisi q mr̄imoniū non ē totaliter a
natura.ꝛ hoc ē ueꝝ.qꝛ p li.ar. pficitur. ut
eiȝ inferius declarabitur ad hoc requirit'
mutuus cōsensus libere uolūtatis. Ad 2m̄
dō q q̄uis ius nature q̄tum ad pria sua
pncipia ꝛ ꝓximas cōclusiones oībus hn̄ti
bus usū li.ar.notū sit tn̄ q̄tū ad cōclusiōes
remotas in multis hoībus offuscatū fuit.
ꝛ adhuc ē.mr̄imoniū āt ꝯm q ē uiri ꝛ mu
lieris cōiūctio indiuiduā uite cōsuetudineȝ
retinens ē de remotis cōclusionibus iuris
nature. Ad 3m̄.dō q illud uerbū intelligē
dū ē de possessionibus ordinatis ad usum
uiri ꝛ mulieris.ꝛ de coītate q̄tū ad usū nō
q̄tū ad ꝓꝓetateȝ referendo ad tp̄s nature
lapse.ꝛ q hoc de mulieribus intelli' nō de
beat pȝ.qꝛ Ph'.2º.politi.cº.pº.q̄uis cōce
dat possessiōes deber' eē cōes q̄tū ad usū.
hoc tn̄ de mulieribus negat' cōtrariū dicē
tibus.Imponēs q manifeste opera uirtu
tis tēpantie interimūt.

Secundo queritur

utrȝ mr̄im' fuerit īstitutū an̄ pccm̄. Et uī q n̄.
Jllud quod ē de iure nat'e alia īstitutiōe n̄
indiget.sȝ mr̄imoniū ē de iure nature.ut in
pcedenti qōe hitū ē.g' nō fuie īstitutū. Itē
nō dȝ institui medicis ꝓ illo statu ī quo n̄
ē morbus.sed an̄ pccm̄ nullus erat morb'.
g' cū qdlȝ sacr̄ȝ sit medicia cōtra morbuȝ
nullū sacr̄ȝ fuit institutū an̄ pccm̄. Cōtra
Hug'.2º.li.d sacra.pte.xiª.cº.pº.dicit q so
lū coīugij.sacr̄ȝ ēt an̄ pccm̄ legit' institutū.
nō tn̄ ad remediū.sed ad offm̄. Itē idē di
cit magr̄ in lr̄a h' di.cº.pº. Rūº q ꝯm ali
quos quadruplex pōt cōsiderari institutio
mr̄imonij.Quedā ordinata ad ꝓcreationē
plis ꝛ mutuū solatiū.ꝛ hoc dicitur eē ī of
ficiū.ꝛ sic fuit īstitutū an̄ peccatū. Quedā
ī remediū ɔcupie cōtra cōcupiaȝ que ē ul'
nus pcci.ꝛ sic pōt dici fuisse institutū post
pccm̄ tp̄e legis nature.Quedā q̄tū ad de
terminationē psonarū.ꝛ sic pōt dici fuisse
institutum in lege Moysi.Quedam q̄tuȝ
ad representationem ministri ɔiunctionis
xp̄i ꝛ ecclie.ꝛ sic pōt dici fuisse institutum
in noua lege.qꝛ tamē nō tres ultime insti
tutiōes ī hoc cōueniūt que sūt ī rem'.ꝛ ēt
sua institutio siue an̄ pccm̄ siue p' fuit sig'
cōiūctionis xp̄i ꝛ ecc'.meli' ē ut dicam' ꝯȝ
sn̄iam magr̄i in lr̄a.ut an̄ pccm̄ fuerit īstitu
tū in offm̄.post pccm̄ aūt nō tm̄ in offm̄.sȝ
ēt ī rme'.ꝛ qꝛ d rōe sacri ē q sit sig' ꝛ re
mediū.iō nō ita ꝓpe dr̄ q mr̄imoniū īq̄ȝ
ē sacr̄ȝ fuerit institutū an̄ pccm̄ sic p' pec

catū. Ad pꝰ in oppꝰ vō q ea que sunt de iure nature alī indigēt institutiōe determinate. uel remotā cōclusionē manifestius exprimēte. ⁊ sic mr̄imoniū fuit institutū. istitutō eīz sua manifestabat hoc debere fieri ⁊ qualr̄ debeat fieri determinat. Ad 2ꝰ vō q tpe quo nō erat morbus nō fuit institutū mr̄imoniū sub rōe qua medicina. nec sub rōe q̄ sacr̄z pprie loquēdo. ut pz ex dictis.

Tertio queritur

utrū mr̄imōniū fuerit istitutū a dō imediate. Et uī q nō. Gen̄. 2°. dic Adā. Hꝰ nunc os ex ossibꝰ meis. ⁊ caro de carne mea. Et parū post. Quāobrē relinquet hō pr̄ez suū ⁊ mr̄ez. ⁊ adherebit uxori sue. ⁊ erūt duo i carne una. sz tūc fuit mr̄imoniū īstitutū dicēte dn̄o. Math. 19°. Nō legistis. qz q fecit hoīes ab initio masculum ⁊ feminam fecit eos ⁊ dixit. Propter hoc relinquet hō pr̄em ⁊ mr̄ez ⁊ adherebit uxori sue. gᵒ deus mr̄imoniū istituit hoīe mediāte. Itē circa ea que deus imediate instituit nulla p hoīem fieri pōt mutatō. sed p hoīez multiplex fit mutatio circa mr̄imoniū. gᵒ n̄ fuit a deo imediate institutū. Cōtra oē qd a deo mediante hoīe instituit p hoīem pōt destitui. qd patet. qz canones nō hn̄tes uim nisi ex iure positiuo eccꝭ pōt dstituere q̄uis a dō mediante eccꝭ fuerint instituti. qz hō n̄ pt mr̄imōniū separe dn̄te xpo Math. 19°. Qd deus cōiūxit hō nō separet. gᵒ fuit a dō imediate institutū. Rn̄deo q deus mr̄imoniū instituēdū pdixit. cū dixit ut hr̄. Gen̄. 2°. Nō ē bonū hoīez eē solū. faciamꝰ ei adiutoriū sīle sibi. mr̄imoniū scd̄o īstituit iplicite cū de costa Ade dormientis formauit mlierē ⁊ adduxit eā ad Adā. ut hr̄. e. c°. Et ipūz mr̄imōniū vbo bn̄dixit. cū dixit Gen̄. p°. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā. ⁊ subijcite eā. Unde. Augꝰ. 14°. de. ci. d°. 22°. Nos nullo mō dubitamus sz bn̄dcōne vi crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā. donū eē nuptiarz quas deꝰ an̄ pccm̄ hoīs ab initio cōstituit creādo masculū ⁊ feīaz. Adā aūt deo īspirāte īstitutionē mr̄imonij specificauit ⁊ explicuit. cū dixit. ut hr̄ Gen̄. 2°. Hoc nūc os ex ossibus meis. ⁊ caro de carne mea. ⁊ parū post. Quāobrē reliquet hō pr̄ez suū ⁊ mr̄ez. ⁊ adherbit uxori sue ⁊ erūt duo in carne una. qbꝰ uerbis tria bōa mr̄imonij explicuit. s. bonū iseparabilitatis. cū dic. Propter hoc relinquet hō pr̄ez ⁊ mr̄ez .i. cohitationē pr̄is ⁊ mr̄is ⁊ bonū fidei. cū dicit. Et adherebit uxori sue nō aliene. supple ⁊ bonū plis. Cū dicit. Erūt duo i carne una. supple unius pueri procreāda. Fuit aūt cōueniēs mr̄imoniū instituī p deū ⁊ hominē diuinitꝰ īspiratū. ut cā rn̄dert effcūi. i mr̄imonio enīz ē uirtus spūalis i significando ⁊ efficiendo. ⁊ aliquid carnale ⁊ humanū. s. obligatō ad carnalē actū. Hec dcā sūt de institutiōe mr̄imonij iq̄ztū fuit i officiū. Itē iq̄tū ēt fuit in remꝰ fuit istitutū a dō post pccm̄ iplicite. cū dixit mulieri. In dolore paries filios. ⁊ sub uiri ptāte eris. ⁊ ipe dn̄abit tui. ⁊ Ade dixit. Quia audisti uocē uxoris tue ⁊c. Ex quibꝰ vbis ⁊ seqn̄tibus simul in unū collectis uideri pōt deū insinuasse coz copulā iā n̄ eē in offm̄ tātū. sz ēt in remꝰ. expssius aūt hoc īstituit deꝰ. cū pꝰ diluuiū dixit Noe ⁊ filijs suis. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā; ut hr̄ Gen̄. 9°. Multiplicatio. n. hoīuz cōiūctiōe maris ⁊ feīe pficit. cū aūt xp̄s dixit Math. 19°. Qd deus cōiūxit hō n̄ separet. ⁊ infra. Quicūqz dimisit uxorē suā nisi ob fornicationē ⁊ aliā duxerit mechat. non p illa uerba mr̄imoniū instituit. q̄uis qdā dicāt q tunc ipm instituit iq̄ztū ē repn̄tatiuū cōiūctionis xp̄i ⁊ eccl̄e. sz p illa uerba ōn̄dit mr̄imꝰ iādudū institutū eē. ⁊ separi n̄ posse. ⁊ hoc dixit ad instruendū illos q de inseparabilitate matrimonij n̄ bene sentiebāt. sicut pz p lr̄az ibidē. Ad pꝰ vō q nō plus cōcludit nisi q mr̄imōniū aliquo mō fuit institutū a deo imediate. aliquo mō ab hoīe diuinitus inspirato ⁊ hoc ē uerum. Ad 2ꝰ vō q mutatio p hoīez non pōt fieri circa mr̄imonium quo ad ea que diuina istitutō determinauit. sed quo ad ea que īdeterminata reliquit per eccl̄am determinanda. Ad arꝰ ad ptem aliam dicendum q illud quod instituitur ab homine tantum p hominem destitui pōt. sed matrimonium nisi fuerit institutū aliquo mō ab homie. nō tn̄ tm̄. quia a deo fuit istitutū imediate. hō ēt hoc instituit ex precepto dei sibi facto sancta inspiratione. ⁊ ideo si deus non instituisset matrimonium nisi mediante homine

adhuc deberet dici mr̄imonium ꝑncipaliť eē i ſtitutū nō p hoīez. ſʒ p deū.

COnſequenter queritur ꝺ 2°. ꝑncipali. Et circa hͦ q̄rūť tria. ⁊ p°. utꝰ actus mr̄imonij q̄ꝰtū ad copulā carnalē ſit licitus ⁊ 2°. utrū meritorius ⁊ 3°. utꝝ in ſuſceptione mr̄imonij gr̄a cōferat.

PRimo oſtendo ꝙ actus mr̄imōialis nō ſit licitus. nō ē licitū hoi ſe ꝑuare uſu rōis. nec ſimpl'r nec ad tpˢ. ſʒ in actu ꝯiugali ꝑuatur hō uſu rōis. ⁊ Un̄ ph'ꝰ. 7°. li°. ethi. c°. 8°. dicit de uenere ꝙ furať intell'cm̄ ſpiſſe ſapiētis. g° ille actꝰ ē illicitus ⁊ Itē oīs actus ē illicitus quē de neceſſitate cōcomitatur pccm̄. ſʒ actū cōiugale de neceſſitate cōcomitať ſaltē ueniale pccm̄. quia ut dicit Augꝰ. 19°. de ciui. c°. 4°. Nōnullū uitiū ē cū caro cōcupiſcit aduerſus ſpm̄. In actu uero illo ſep caro cōcupiſcit aduerſus ſpm̄. ipm̄ ēt ſep cōcomitatur tentatio. que ē ex carne. de qua dicit magr̄ li°. 2°. di. 21ᵃ. ꝙ nō fit ſine peccato. g° actuſ cōiugalis ē illicitus. Itē nihil indiget excu̇ſatiōe niſi pccm̄. ſʒ actus cōiugaliſ indiget excuſari p bona cōiugij ꝭʒ magr̄ʒ huius di. c°. p°. g° actus cōiugalis ē pccm̄. ⁊ Cōtra ꝭm Augꝰ 14°. de ciui. c°. 18°. Cōcubitꝰ cōiugal' q ꝭʒ mr̄imōnialiū ꝓſcripta tabl'aꝝ fit cauſa ꝓcreandoꝝ liberoꝝ licitus ē ⁊ honeſtꝰ. ⁊ Item obl'atio ad actū q ñ ē licitꝰ ē pccm̄. ſʒ in mr̄imonio ē obl'atio ad cōiugalē cōcubitū. cū g° nubere nō ſit pccm̄ dīte aplo p° Coꝝ 7°. Si nupſerit uirgo ñ peccauit. cōcubitꝰ cōiugalis fieri pōt licite. ⁊ R̄ꝰ ſicut ſuperiꝰ hitū ē. ad mr̄imoniū incliat. nō tm̄ natura generis. ſed ēt natura ſpēi nō cm̄ p cōpatiōnē ad ſecūdariū eius finē q ē mutuū obſequiū ſeu mutua ſubuentio i rebꝰ domeſticis. ſed ēt p cōpatiōez ad ꝑncipalē eiꝰ finē qui ē ꝓcreatio liberoꝝ. cū āt natal' rō a deo ſit inſtituta q̄uis i aliquo p pccm̄ ſit offuſcata īpoſſibile ē ipaʒ iclinare ad aliquod qd̄ ſit ꝭʒ ſeipꝭ. ⁊ ul'r illicitū. ita ut in eo meꝰ licitū inueniri nō poſſit. ⁊ Preterea a deo mr̄imoniū ē inſtitutū ut uiſū ē. deus aūt nihil inſtituit in quo iplicet obl'o ad aliquid illicitū. cuʒ g° in mr̄imᵒ ſit obl'o ad cōiugalē cōcubitū altero cōiugū hoc petē te loco ⁊ tp̄e debitis actus cōiugalis fieri pōt licite. ⁊ Ad pꝰ in oppꝰ cū dr̄ ꝙ nō ē licitū hoi ſe ꝑuare uſu rōis ⁊c̈. dico ꝙ imo aliq̄n. q̄n. ſ. illa ꝑuatio ē q̄ſi momētanea ⁊ ꝓordinata a rōe ad magꝰ ſpūale bonū. ⁊ ex auctoritate diuina. ⁊ tal' ē ꝑuatō uſus rōis i hoie p cōiugalē cōcubitū pure ⁊ directe ordinatū ad reddendū debitū uel ad ꝓcreationē liberoꝝ ad diuinū cultū ⁊ Ad 2ꝰ. ꝺō ꝙ minor ē fl'a. illa. n. rebellio uiriū iferioꝝ cōtra rōez uitiū q̄dā ē inq̄tū ē declinatō a pᵃ īſtitutōe nature. ſed p bona mr̄imonij caret rōe culpe. Utrū aūt tētatō que eſt ex carne poſſit eē ſine peccato ꝺterminatū īuenies li°. 2°. di. 21ᵃ. ⁊ Ad 3ꝰ. ꝺō ꝙ p tāto dr̄ carnalis cōcubitus excuſari p bona matrimonij. q2 extra mr̄imoniū ſemp ē pccm̄. ⁊ i mr̄imᵒ fieri pōt ſine pccō. Un̄ ideʒ actꝰ i mr̄imonio nō ē pꝰ pccm̄. ⁊ poſtea fit ñ peccatū p bona cōiugij.

SEcundo queritur utꝝ actus matrimonialis ſit meritorius. Et ur̄ ꝙ nō. magr̄ hꝰ di. c°. p°. dicit ꝙ ſi non peccaſſēt ꝑmi hoīes coitus coꝝ bonꝰ eēt ⁊ remunerabilis in quo īplicare ur̄ ꝙ mō ñ ſit remunerabil'. ſʒ oīs actus meritorius ē remunerabiliſ. g° cōcubitus cōiugalis non ē meritorius. ⁊ Item ꝭʒ Phꝰ. 2°. ethi. c°. 3°. Sēp circa difficilius fit ars ⁊ ꝟtus. ſʒ ꝯcubitꝰ cōiugal' nō ē difficil'. ſed delectabil'. g° nō ē ꝟtuoſus. ſed nullus ē actus meritoriꝰ niſi ſit uirtuoſus ⁊ Item dimittere illō qd̄ ē meritoriū nō ē laudabile. ſed laudabile ē dimittere mr̄imoniū pp caſtitatē uirginalē ul' uidualē. g° actꝰ mr̄imōial' ñ ē meritoriꝰ. ⁊ Itē 32ᵃ. q. 2ᵃ. Cōnubia. Cōnubia legitīa carēt pccō ñ tm̄ illo tp̄e qᵒ ꝯiugales actꝰ gerūť ꝓntia. ſ. ſ. dabiť. ſʒ nullꝰ actꝰ ē meritoriꝰ niſi p ꝓntiā. ſ. ſ. ⁊ Cōtra actꝰ ꝟtutis ē meritoriꝰ. ſʒ uxor r̄ddēdo uiro ꝺbitū facit actū iuſtīe q̄ r̄ddit unicuiq3 qd̄ ſuū ē. g°. ꝯcubitꝰ ꝯiugal' pt eē meritoriꝰ. ⁊ Itē oīs actꝰ ꝓcedēſ ex uolūtate ꝺliberatīa. aut ē ꝭʒ rōē. aut pt̄ rōez. Si ꝭʒ rōez ē ꝟtuoſꝰ. Si pt̄ rōez ē uitiōſuſ. Un̄. Dama. li°. 2°. c°. ult. Manētes ī eo qd̄ ꝭʒ naturā ē ī ꝟtute ſumꝰ ꝺclinātes ex eo qd̄ ē ꝭʒ naturā ex ꝟtute ad id qd̄ pt̄ naturā ē deuenimus ⁊ in malitia ſumuſ. ⁊ uocat ibi naturā naturale rōis iudiciū iclinās ad

ṽtuté. cū g° cōcubit⁹ cōiugalis possit ꝓce-
dere ex deliberatiua uoluntate absq; hoc
q; sit uitiosus. q₂ ut hr̄ in ꝑcedenti q̄ōe. q̄ð
licite potest fieri. pōt eē uirtuosus. ⁊ ex ↄse-
quenti meritorius. ⸗ Rn̄deo q; cōcubitus
mr̄imonialis aut fit directe ⁊ tm̄ cā reddē-
di debitū. aut ꝓcreandi liberos educandos
ad cultū diuinū ⁊ sic ē actus uirtutis. ⁊ ex
cōseq̄nti meritori⁹. sicut ꝓbāt ar̄ᵗ ad ptez
sam. aut pp delectatōez carnis. seu pp re-
mediū carnalis cōcupīe. sistendo tm̄ intra li-
mites matrimonij quo ad h° q; hō nō uel-
let hoc facere cū nō sua. nec ponēdo ibi ul-
timū finē. ⁊ utrū cōcubit⁹ hac de cā factus
nūq; possit fieri sine oī pccō. aut sēp sit pec-
catū ueniale īferius declarabit. Si aūt uo-
luntas extra lites mr̄imonij ferat. utpote
q₂ talē actū uellet exercere cū muliere ēt si
nō eēt sua. tunc ē mortale pccm̄. ⸗ Ad p⁹ i
opp⁹ ðð q; si ꝑmi hoīes n̄ peccasset glib;
coit⁹ eoꝝ fuisset remunerabilis. ⁊ sic intel-
ligit magr̄ mō aūt nō sic. q₂ aliquis ē r̄mu-
nerabilis. ⁊ aliquis nō ⸗ Ad 2⁹. ðð q; act⁹
cōiugalis licit⁹ ⁊ bn̄ ordinat⁹ q̄uis hēat ð-
lectationē ānexā ex pte opantis. hēt tm̄ dif-
ficultatē ex pte sui. q₂ in delectationib⁹ ꝓm
tactū ualde difficile ē tenere me⁹. ⸗ Ad. 3⁹
ðð q; laudabile ē dimittere mi⁹ meritori-
uz p magis meritorio. ⁊ q̄uis aliq̄s actus
cōiugal' sit meritorius. tm̄ obſuatio castita-
tis uirginal' uel uidualis magis ē merito-
ria ⸗ Ad 4⁹. ðð q; ꝓz glo. ibidē p tāto dr̄ ī
illo actu p̄ītis. s. s. nō dari. q₂ tūc nō datur
quo ad actū faciendi miracl'a uel ꝓphetan-
di. q₂ in illo actu ē q̄dā stupor mētis. ⁊ hō
totus carneus efficitur.

Tertio queritur

utrū in susceptiōe mr̄imonij gr̄a cōferatur
Et uī q; nō. p susceptionē cuiusl; sacri cuz
quo ↄfertur gr̄a minuit morbus cōtra quē
ē. s; carnal' cōcupīa contra quā ē mr̄im⁹ p
ipm non minuit sed augetˀ. sicut. n. dic ph⁹
3°. eth. c°. ult°. Cōcupīe opatio auger cona-
tū. g° uī q; gr̄a nō cōfertur i mr̄im. ⸗ Itē
p susceptiōez cuiusl; sacri cū quo cōfertur
gr̄a cōfigura ē hō aliquo mō xp̄o p illo sta-
tu quo passus ē pro nobis. alr̄. n. nō dicerē-
tur sacr̄a hr̄e efficaciam a passione ei⁹. sed
mr̄im⁹ in nullo repn̄tat xp̄i passionē. cū in
mr̄imōnio sit delectatio. passio xp̄i maxie
fuerit afflictiua. g° uī q; nō cōferat gr̄a in
mr̄imonio. ⸗ Item oē sacr̄; in quo cōfertur
gr̄a ↄ aliquē morbū d; suscipi ab oīb⁹ ꝑti-
cipātibus illū morbū s; oēs i statu n̄ lapse
hn̄t ð lege cōi morbū carnalis ↄcupīe g° si
ī sacr̄o mr̄imonij cōferret gr̄a cōtra car-
nalē cōcupiaz oēs uiri ⁊ mulieres deberēt
mr̄imoniū cōtrahere quod fl̄m ē. ⸗ Cōtra
ut supius ē hītū ī diffinitiōe sacr̄i ponitur
q; ē ex scificatione cōtinēs aliquā inuisibi-
lē ⁊ spūalē gr̄az. s; q̄l; ps diffinitiōis cōue-
nit cuil; ptī subiectiue cōtente sub diffini-
to. cū g° mr̄imoniū sit sacr̄; noue. l. ut oñ-
der in eius susceptiōe cōfertur gr̄a, ut uī.
⸗ Itē sacr̄a no. l. efficiūt q̄ð figurant. s; q̄ð-
libet sacr̄; figurat gr̄az. q₂ ut superius hi-
tū ē. sacr̄; ē uisibilis gr̄e inuisibilis forma.
g° in susceptiōe mr̄imonij cū sit sacr̄; no. l.
cōfertur gr̄a. ⸗ Rn̄° q; cōtrahentib⁹ mr̄imo-
niū digne ↄfert gr̄a gratū faciēs n̄ tm̄ gra-
tis data. ut q̄dā dr̄e uolūt. sic. n. nat'a nulli
cōfert potentiā qn̄ ēt cōferat si pōt disposi-
tionē necessariā ad idoneā executionē act⁹
illi⁹ po°. sic ipe deus cōferēdo alicui aliquā
ptātē p sacri susceptionē simul ↄfert dispo-
sitionē necessariā ad idoneā executōnē ac-
tus ptātis illius. p sacr̄; aūt mr̄imonij dat
ex diuina institutiōe mr̄imoniū cōtrahēti-
bus potestas ut unus utat alio ad ꝓcrea-
tionē plis ⁊ ad cōcupīe remediū. cuius ptā-
tis actus exeq nō pn̄t idonee ⁊ digne sine
gr̄a gratū faciēte. ⸗ Ad p⁹ in opp⁹. ðð q;
p mr̄imoniū repmit cōcupīa i sua radice p
gratiā que cōfertur i mr̄imonio. excludit
ēt turpitudo que sine mr̄imonio eēt in car-
nali copula. ⁊ p illū actū ab alijs corrupte-
lis retrahitur. pp quod dicit ap⁹. p°. Cor.
.7°. Meli⁹ ē nuberē q̄ uri. Dō g° ad aucto-
ritatē phī q; q̄uis opatio cōcupīe si nō ē
rōe ordinata augeat conatū. tm̄ qn̄ ē ordia-
ta rōe repmit eius excessuz. q₂ actus dispo-
nūt ad sil'es habitus. ⸗ Ad. 2⁹. ðð q; q̄uis
p mr̄imoniū nō cōformēt cōtrahētes pas-
sioni xp̄i q̄tū ad penā. conformātur tm̄ ei
q̄tum ad illius passionis causam que fuit
ex parte patientis que causa fuit charitas.
quia pp nimiam charitatem suam qua
dilexit nos pati uoluit ut ecclesiā sibi assu-
meret in sponsam. quā charitatem repn̄tat

honesta dilectio nubētiū. illi tñ q ad onera
mr̄imonij aspiciūt forte dr̄ent q quātum ad
aliqua repn̄tat passiōis xp̄i penā. multe. n.
sunt tribl'atões i mr̄im°. Uñ Ap°. p°. Cor.
7°. Tribulatiões carnis hēbūt huiusmodi.
Ad 3ᵐ. dō q ar° bñ ɔcluderet si cōtra cō
cupiscentiaz nō posset alia medicina effica
cior iueniri. uacare aūt opibus spūalibus.
ɿ carnem p pn̄iaz macerare. multo sūt effi/
caciora ṙmedia cōtra morbū ɔcupie q̄ʒ ma
trimoniū. quō aūt licitū sit dare pecuniā p
matrimonio ɔtrahēdo cuz sit sacr̄ʒ ɔferēs
gr̄aʒ sup' expositū ē. ubi q̄sitū ē d symōia

Consequenter q̄rit d 3°.

pncipali. Et circa hoc queruntur tria. P°
utrū copl'a mr̄imonialis fuerit i precepto
añ pccm̄. 2°. utrū. post pccm̄. 3°. utrū oēs
obligent' ad illud p̄ceptū.

Primo ostendo q co/

pula matrimonialis nō fuit i p̄cepto ante
pccm̄. Dama. li°. 2°. c°. ult°. dicit de p° ho/
mine q sciens p̄cognitor deus q in trans/
gressione fieret. ɿ sub corruptiōe caderz fe
cit ex ipo feiaz auxiliatricē sibi ipi s̄m ipz.
ɿ silr̄ dicit l°. 4°. c°. 16°. g° ur̄ q copl'a mr̄i
monialis nūq̄ʒ fuisset si nō fuisset pccm̄. nō
fuit g° sub p̄cepto p statu añ pccm̄. Itez
s̄ʒ ph̄s. 2°. de aīa. Multiplicatio īdiuiduo/
rū in eadē spē ē pp cōseruatiōez spēi. sʒ añ
pccm̄ species poterat conseruari in uno
indiuiduo. q2 nō erat necessitati corruptō/
nis subm̄. g° copula mr̄imonialis nō fuit i
p̄cepto p statu añ pccm̄. Cōtra magr̄ b°
di. c°. 2°. dicit q prima institutio mr̄imonij
hūit p̄ceptū. Rn̄deo q deus hoi añ pccm̄
triplex dedit p̄ceptū. Unū discipline ptinēs
ad pfectū gr̄e. cū dixit ut hr̄ Geñ. 2°. de li/
gno scie boni ɿ mali ne comedas. Alterum
ptinens ad cōseruatōez n̄e. cuz dixit eodez
c°. De oī ligno paradisi comede. Alteꝝ pti
nēs ad multiplicatiōez indiuiduoꝝ spēi hu
mane pp impletiōez numeri electoꝝ. cū ue
hētur Geñ. p° dixit. Crescite ɿ multiplica
mini ɿ ṙplete terrā. q2 tñ fuit p̄ceptū affir
matiuuz. non obligabat nisi p loco ɿ tp̄e. ɿ
iō n̄ fuerūt trāsgressores p̄cepti isti°. q̄uis
nūq̄ i paradiso fuerūt carnaliter copl'ati.
rō aūt quare nō coierūt potest assignari

triplex. una q2 satis cito post formationez
mulieris facta ē illa transgressio pp quā d
paradiso eiecti sūt. Alia q2 d̄t'miatōez tp̄is
quo coire inciperent expectabāt ab aucto
ritate diuina. 3°. q2 nōdū erat i eis supflui
tas cibi tertia digestione digesti. que ē m̄ᵃ
semīs. ut in li°. 2°. ɔn̄sū ē. Prime due rōes tā
gunt ab Aug°. 9°. sup Geñ. lōge post pnci
piū. Ad p° i opp° dō q hic opio nō est
tenēda Damascēi. dicit. n. Aug°. 14°. de. ci.
c°. 23°. Quisqs. Dic hoīes non fuisse coi/
turos nec generaturos. nisi peccassēt. quid
aliud dicit nisi pp numerositatē scōꝝ neces
sariū hoīs fuisse pccm̄. q. d. hoc dr̄e incōue
niēs ē. Ad 2ᵐ. dō q ibi ph° nō tangit to
tā cāʒ mltiplicatiōis īdiuiduoꝝ i eadē spe.
sʒ ptem alterā. aut ptē que ē impletio nūe
ri elc'ōꝝ nō tangit. q2 ad ppositū suū non
ptinebat uel forte q2 eam ignorabat.

Secundo' queri/ tur utrū

copl'a matrimonialis fuerit sub p̄cepto p°
pccm̄. Et ur̄ q nō. nō. n. ē licitū alicui uo/
uere aliqd cōtra p̄ceptū. sed glo. sup illud
Luce. p°. Qm̄ uiꝝ non cognosco dicit. ecce
tangit q ipa uouerat castitatez. g° copula
mr̄imonialis nō erat sub p̄cepto. Itē magr̄
b° di. c°. 2°. dicit q. 2ᵃ. institutio mr̄imonij
hñit indulgentiā. sʒ qd indulgetur nō p̄ci/
pitur. Contra sicut pmis parentibus añ
pccm̄ dcm̄ ē. Crescite ɿ multiplicami ɿ re/
plete terrā. ita hoc idē dcm̄ ē Noe ɿ filijs
eius post diluuiū. ut hr̄ Geñ. 9°. Itē ma/
gis fuit necessariū mr̄imōiū post pccm̄ q̄ʒ
ante. q2 añ pccm̄ nō fuit nisi i offm̄. p° pec/
catū uero ɿ in offm̄ ɿ in rem°. g° cū fuerit
in p̄cepto añ pccm̄. multo forti° post pccm̄.
Rn̄deo q mr̄im° post pccm̄ fuit in offm̄
ɿ in remedium. Quo ad p° fuit in p̄cepto
etiam post pccm̄ quousq facta fuit suffici
ens multiplicatio hoīuz ad cultū diuinuz.
ɿ q tot' fuerūt uacantes illi opi q melius
erat aliquos manere in castitate uirginali
uel uiduali q̄ʒ omnes copule matrimoniali
intendere. Quo ad. 2ᵐ. aūt nūq̄ fuit in pre
cepto. quia morbum carnalis cōcupie effi/
cacius pn̄t hoīes tēpare per exercitium me
ditationū affectionū spūaliū. ɿ degustatio/
nū celestiū. ɿ maceratiōuz corpū q̄ʒ p mr̄i/
monialē cōcubitū. sicut. n. dīc Ber. i epᵃ ad

ꝓpos parētes. gustato spū necesse ē desipe re carnē. affectanti celestia terrena nō sapi unt. eternis ĩhiāti fastidio sunt trāsitoria. ⁋Ad pᵐ in oppᵐ dō ꝙ tpe uirgis Marie iā erat facta sufficiens multiplicatō boīuȝ ad diuinū cultū. ⁊ iō iā copl'a mr̄imonial' ñ erat sub p̄cepto. Uñ nec Joannes baptā cō traxit mr̄imoniū. Uel pōt dici priuilegiate psone. ut beata uirgo. Joannes baptā erāt de illo p̄cepto p diuinā dispensationē se cretā exēpte. ⁋Ad 2ᵐ. pȝ solutio ex dictis ĩ q̄ōe. ⁋Duo arᵃ ad ptē aliā p̄cedūt de mr̄i monio ĩq̄ztū ē in offīn ⁊ p illo tpe quo erat modicus numerus boīuȝ colētium deū.

Tertio queritur

utᵐ mō obligent' hoīes ad illō p̄ceptū. Et uī' ꝙ sic. p̄ceptū quod ē de iure nature sēp durat. sȝ ut supius uisū ē mr̄imoniū ē ō iu re nature. gᵒ p̄ceptū de mr̄imonio cōtrahē do adhuc durat. ⁋Iteȝ p̄ceptū durat quo usq3 reuocat'. sed nusq̄3 in sacra scriptura inuenimᵘ hᵘ p̄cepti reuocatiōeȝ. ⁋Itē p̄cep tū quod dedit deus hoī ad ꝯsuatione idi uidui que ē p actū nutritiue adhuc durat. gᵒ a silī p̄ceptū qō dedit deus hoī ad cōs uatiōeȝ spēi que ē p actū gn̄atie adhuc ō bligat. ⁋Cōtra cōsiliū ñ cōtrariat' p̄cepto. sȝ uirginitas cōtrariat' copl'e mr̄imoniali quā tñ ꝯsulit apᵘ pᵒ Cor. 7ᵒ. gᵒ copl'a mr̄i monialis mō nō est sub p̄cepto. ⁋Itē laudā tur hñtes castitatē fuātes. ō qᵒ tñ laudari nō deberent si adhuc eēt mr̄imonial' copl'a sub p̄cepto. ⁋Rñdeo ꝙ p̄ceptū illō fuit af firmatiuum. precepta enim affirmatiua nō obligant pro semper. sed pro loco ⁊ tempe cōuenientibus. ⁊ iō q̄ıdiu fuit modicᵘ nūe rus boīuȝ deū colentiū illud p̄ceptū obl'a uit q̄ cā mō cessat. q2 magna ē ml'tiplicatō boīuȝ dū colētiū. ⁊ tot sē uacātes copl'e mr̄i mōiali. ꝙ expediēs ē ut ml'ti maeāt ĩ ꝯtinē tia uiduali ⁊ uirginali. Uñ Augᵘ liᵒ. de bo no cōiugali añ meᵐ. ita iā se se hēt genᵘ hu manū. ut alijs q se nō cōtinēt nō soluȝ per nuptias occupatis. sed multis ēt ꝑ illicitos cōcubitus luxuriantibus bono creatore de malis faciente. qō bonū ē ut nō desit nume rositas ꝓlis ⁊ abūdantia successionis. vñ sancte amicitie cōquirantur. ⁋Ad pᵐ ĩ op positū dō ꝙ naturale iudiciū rōis quedaȝ dictat ut sēp facienda. ⁊ sic copl'a mr̄imōia lis nō ē de dictamie natural' rōis. quedam dictat ut facienda p loco ⁊ tpe. ⁊ sic mr̄imo niū ē ō dictamie rōis natural'. ⁋Ad 2ᵐ. dō ꝙ istud p̄ceptū ĩ hoc satis reuocatum ē ꝙ apᵘ cōtinētiā uirginalē p̄fert copule ꝯiuga li. ut pȝ pᵒ. Cor. 7ᵒ. ⁊ p hoc ꝙ iā cessat cā p qua datū fuit illud p̄ceptū. ⁋Ad. 3ᵐ. dō ꝙ cōsuatio indiuidui nō pōt suppleri per aliū q̄3 p ipmmet indiuiduū. sȝ ꝯsuatio spe ciei supplet' p multos. q̄ıuis alij maneāt in cōtinentia uiduali uel uirginali. si tñ ĩdige ret' mūdus ad ita puū numerū hoīuȝ ꝙ q busdā castitatē seruātibᵘ alij nō sufficeret ad sufficientē multiplicationē hoīuȝ ad cl' tū diuinū. tūc mr̄imonialis copl'a oībus il li actui uacare potentibᵘ eēt p̄ceptū. tñ iaȝ tot credunt' saluari. ⁊ ita sunt hoīes p mū dū multiplicati ꝙ sicut dicit Augᵘ ō bono cōiugali añ meᵐ. si oēs uellent cōtinere ab oī cōcubitu de corde puro ⁊ ꝯsciā bona et fide nō ficta. multo citᵘ ciuitas dei cōple retur ⁊ accelerare' terminus secli.

Consequenter

q̄rit' ō 4ᵒ ꝓncipali. Et circa hoc q̄rūt' tria. ⁋Pᵒ utrū mr̄imoniū sit in genere relationis. ⁋2ᵒ. utꝝ sit sacr̄z noue legis. ⁋3ᵒ. utꝝ concubitus sit de integritate matrimonij.

Primo ostendo

ꝙ ma trimoniū nō sit in genere relatiōis fȝ phᵐ 5ᵒ phisi. in ad aliquid nō ē motᵘ. s. imedia te. sed consensus legitimarum psonarum p uerba de presenti expressus terminatur ad matrimonium ĩmediate. ergo matrimoniū non est relatio ⁋Item inter unuȝ uirum ⁊ unam uxoreȝ nō est nisi unum matrimoni um. sed relatio uiri ad uxorem non est re latio uxoris ad uirꝝ. ergo matrimonium nō est relatio. ⁋Contra magister di. sequenti cᵒ 2ᵒ. Matrimonium est maritalis cōiūctō uiri ⁊ mulieris ĩt' legitīas psoas ĩdiuiduaȝ uite ꝯsuetudinē r̄tinēs. sȝ hᵒ ñ pōt ĩtelli de ꝯiūctōe q̄ ē actō. q2 tūc ĩt' dormiētes ñ eēt mr̄imᵐ. gᵒ hᵒ ĩtelligit' ō ꝯiūctōe q̄ ē r̄lo cā ta p ꝯiūctōnē q̄ ē actō. ⁋Rᵒ ꝙ mr̄imᵐ du pl'r pōt accipi. Uno mō p eo qō ĩ mr̄imᵒ ē sacr̄z tm̄. Alio mō p eo quod in mr̄imōio ē res ⁊ sacr̄z. Pᵒ dr̄. s. aut p signis sensibilibᵘ

mutuũ uolũtatis ꝯſẽſũ exprimẽtib⁹. ⁊ ſic ñ ẽ relatio. vba.n.ſub rõe qua ſunt ſoni ſunt i genere qualitatis. aut pro ſignificatiõe illoꝝ ſignoꝝ. ⁊ ſic dico ꝙ ẽ relatio ſignifica ta p modũ actiõis. 2°. mõ ẽt duplr põt accipi. Uno modo pro mutuo cõſenſu uolũta tis uiri ⁊ uxoris. ⁊ ſic nõ ẽ relatio. ſꝫ actio. Alio modo pro mutua oblĩone utriuſqꝫ ad reddẽdũ debitũ ⁊ nõ ad ĩpediendũ pcreatiõe prolis. q̃ oblĩatio cauſat' inť legitĩas pſonas p mutuũ cõſenſũ p uerba de pñti expſſũ. ⁊ ſic mrĩm⁹ ẽ relatio. ⁊ qꝛ ꝓpe loqñ do hec oblĩo uerius dr̃ mrĩm⁹ q̃ꝫ aliqd pre dcõꝝ. qꝛ alia aut ſunt mrĩmõij ſig⁹. aut cã: tõ cõcedendũ ẽ mrĩmoniũ eẽ in genere rl̃o nis. Ad p⁹ in opp⁹ dr̃ ꝙ in ad aliqd nõ ẽ motus ĩmediate ⁊c. dico ꝙ uerꝫ ẽ de motu ꝓpe dicto q ẽ actus entis in po⁴ ƀm ꝙ huiuſmõi. ſic aũt nõ ẽ mot⁹ uolũtatis cõſenſus. vñ dicit ph⁹ 3°. de aĩa. De actu aĩe. ꝙ ẽ altera ſpẽs mot⁹. vñ p cõſenſũ uolũtatis ĩmediate põt cãri oblĩo hoĩs ad deuꝫ. Ad 2ᵐ ꝺꝺ ꝙ mrĩm⁹ nõ accipiť ꝑ altera iſtarũ relõnũ tñ. ſꝫ pro utraqꝫ ſil'. ⁊ iõ inter uirũ ⁊ uxorẽ nõ ẽ niſi unũ mrĩmoniũ. ƀꝫ quẽ mo dũ dicim⁹ ꝙ inter duos uicĩos ñ ẽ niſi una uicinitas. q̃uis relĩo Joannis ad Mariam ſit alia ab illa que eſt Martini ad Joannẽ. qꝛ uicinitas eſt nomẽ illaꝝ duarũ relatiõnũ ſimul. que ſunt inter duos uicinos.

S Ecundo queritur utrꝫ

mrĩmoniũ ſit ſacrꝫ no.l. Et uř ꝙ nõ. quia ĩ oĩ ſacrõ no.l. eſt aliqd ſenſibile ꝑ m⁴. ⁊ ali qua uerba quaſi ꝑ forma. ſed nõ ſic ẽ ĩ ma trimonio. ſi.n. vba de pñti mutuũ cõſenſuꝫ exprimentia ſunt quaſi forma. nulla eſt ibi materia. ſi ſunt m⁴. nulla ẽ ibi forma. qꝛ ƀꝫ ph⁹. 2°. phiſi. m⁴ ⁊ forma nunq̃ꝫ coĩcidũt. g° mrĩm⁹ ñ ẽ ſacrꝫ no.l. Jtẽ fuit ĩſtitutũ añ no.l. g° ñ ẽ ſacrꝫ no.l. qꝛ oĩa ſacrã no.l. ĩ no.l. inſtituta ſũt. Jtem ſacrm̃ no.l. efficit qꝺ figurat. ſꝫ ƀꝫ ap⁹. ad ephe. 5°. ⁊ magrĩ ĩ lĩa bu⁹ di. c. 4°. Mrĩm⁹ ſignificat ꝯiũc tiõeꝫ xp̃i ⁊ eccl̃e quã tñ nõ efficit. g° nõ eſt ſacrꝫ no.l. Jtẽ nullus hõ põt aliqꝺ ſacrm̃ no.l. recipere a ſeipõ. nullus.n. põt ꝯfirmare ſeipm̃. uel baptizare. ⁊ ſic de alijs. ſꝫ uir ⁊ mulier p ſeipõs pñt cõtrahere mrĩmoniũ. qꝛ ſi cõtrahunt cõtractũ ẽ. q̃uis ſic face re nõ debeant. g° nõ ẽ ſacrꝫ no.l. Contra ap⁹ ad ephe. 5°. dic de mrĩm°. Sacrm̃ hoc mag⁹ ẽ. dico aũt ĩ xp̃o. ⁊ ĩ eccl̃ia. ſed hoc ñ poſſet dici de aliquo ſacrõ qꝺ nõ eẽt no.l. Jtẽ ut ſupr⁹ hĩtũ ẽ. ſacrã ue.l. ñ ꝯferebant gratiã. ſꝫ ſacrꝫ mrĩmonij cõfert grãꝫ. ut ĩ hac di. hĩtũ ẽ. g° ẽ ſacrꝫ no.l. R̷° ꝙ ſacrꝫ aliqꝺ põt dici no.l. duplr. Uno mõ. qꝛ p° ĩ no.l. inſtitutũ fuit. ſic bap⁹ ⁊ ꝯfirmatõ. ⁊ ſic de alijſ. Et ſic mrĩm⁹ ñ ẽ ſacrꝫ no.l. Fuit.n. ĩſtitutũ añ no.l. Alio mõ qꝛ q̃uis fuerit ĩſtitutũ añ no.l. tũc nõ hñs uiꝫ cõferẽdi gratiã ĩ no.l. nõ ẽ euacuatũ. ſꝫ ꝯfirmatũ. ⁊ ƀcm̃ grẽ cãtiuũ. ⁊ ſic ſacrꝫ ẽ no.l. Añ eiꝫ. no.l. fuit ĩſtitutũ. ⁊ tũc grãꝫ gratũ facĩẽtẽ ñ ꝯferebat. ⁊ ĩ no.l. nõ ẽ euacuatũ. ſꝫ approbatũ ⁊ cõfirmatũ. ⁊ ƀcm̃ grẽ cãtiuũ ĩ quo ſacrõ eſt ſacrꝫ tñ expſſio cõſenſuũ p uerba de pñti. res ⁊ ſacrꝫ. unio cõſenſuũ. ⁊ oblĩo mutua. ꝺ qua ſupius dictũ ẽ ꝙ p mutuũ cõſenſũ per uerba de pñti expſſum ẽ cãta. Hec.n. ẽ res reſpcũ ſignificatiõis exterioris que ẽ p ſẽſibilia ſigna. ⁊ eſt ſacrꝫ duplicis rei. ſ. charitatis quã ſignificat ⁊ diſpoſitiue efficit ⁊ unionis xp̃i ⁊ eccl̃e quã ſignificat. ſed non efficit. ipa ãt charitas ẽ res tñ. Ad p⁹ in opp⁹ ꝺꝺ ꝙ eẽntia h⁹ ſacri cõſiſtit in ſenſibili actiõe ſuſcipientiũ ſacrꝫ. vñ vbũ p° ꝓlatũ ab altero eoꝝ hẽt rõeꝫ materie. ⁊ vbũ ƀo ꝓlatũ ab alio rõeꝫ hẽt quaſi forme eo mõ quo uerba ſũt forma ĩ ſacrõ. ſicut.n. cũ uerbũ accedit ad elm̃ fit ſacrꝫ. ut ſupius hĩtũ ẽ. ſic cũ ad uerbũ illius q p° dic. Accipio te in uxorẽ. accedit uerbũ alti⁹ dicẽtis. Et ego accipio te ĩ uirꝫ. l'eꝯ°. fit ſacrꝫ. ⁊ ita pꝫ ꝙ ibi nõ ẽ idẽ m⁴ ⁊ forma. nec ẽ de necitate ſacri ꝙ uerbũ uiri p̃cedat vbũ mulieris uꝫ ecõuerſo. qꝛ qꝺcũqꝫ illoꝝ p̃cedat nihil obeſt ſacrõ. nec ꝺꝺ ẽ ꝙ bñdictio ſacdotis ſit for⁴ h⁹ ſacri. illa.n. ẽ qꝺ ſacrãle. non qꝺ ptinẽs ad eẽntiã ſacri. Ad 2ᵐ. ſolutũ ẽ ex dictis ĩ qõe. Ad 3ᵐ. ꝺꝺ ꝙ ñ oꝫ qꝺlꝫ ſacrꝫ no.l. efficere qualꝫ rẽ quã figurat. ſꝫ illam quã p° figurat. hoc aũt ſacrm̃ p° figurat charitatẽ qua ꝯiuges deberẽt ſe ſe mutuo diligere dilectiõe ſãcta. ⁊ hãc rẽ diſpoſitiue efficit. Ad 4ᵐ. ꝺꝺ ꝙ h⁹ ẽ ſigl̃are ĩ hoc ſacrõ quod nõ põt ſuſcipi ab una pſõa tñ. ſꝫ oꝫ ꝙ ſit pl̃es. vñ nõ ẽ ĩcõueniẽs ꝙ a ſeipis poſſit ſuſcipere hoc ſacramẽtũ. qꝛ uir⁹ alij

mĩſtrat ptẽ unã. ꝛ alius aliã. vñ null⁹ eãdẽ ptẽ ſacri recipit a ſeipo. ſed ab alio. pᵃ. n. pferens uerbũ ptinẽs ad ſacri eẽntiã mini ſtrat alij ſacri materiã. ꝛ pſona ſc̃o pferẽs aliud uerbũ ptinẽs ad eiuſdẽ ſacri eẽntiaʒ miniſtrat priori q̃ſi formã ſacri.

Ertio queritur

ſtẽ ad [T]ertio queritur utrũ cõcubit⁹ ſit de integritate mrĩmonij. Et uꝛ q᷑ ſic. Oẽ illud ẽ de ĩtegritate ſacri quod expmit̃ i iſtitutõe eius. ſʒ cũ de⁹ mediante Adã mrĩmoniũ inſtituit fuit expſſa carnal' copl'a. cũ dictũ fuit. Erũt duo i car ne una. g° carnal' copl'a ẽ de integritate matrimonij. Jtẽ magr̃ h⁹ di. c°. 4°. ꝛ c. 24ᵃ. q. 2ᵃ. Nõ ẽ dubiũ. Nõ ẽ dubiũ illã mulierẽ nõ ptinere ad mrĩm⁹. cũ qua docet' non fuiſſe cõmixtio ſex⁹. Jtẽ ſʒ ap⁹ ad ephe. 5°. mrĩm⁹ ẽ ſacrm̃ xp̃i ꝛ eccl'ie. ſʒ ſicut dic magr̃ ubi ꝑus. ꝛ c. 27ᵃ. q. 2ᵃ. Cuʒ ſocietas nuptie ꝑter ↄmixtionẽ ſexuũ ñ hñt i ſe xp̃i ꝛ ecc̃ ſacrʒ. g° carnal' copl'a ẽ de mrĩmonij ĩtegritate. Cõtra int' Mariã ꝛ Joſeph fuit uerʒ mrĩmoniũ. ꝛ tñ it' eos nũq̃ꝫ fuit carnal copl'a. Jtẽ ↄficiẽte aliquo q̃ ẽ ↄ ĩtegritate ſacri. ſacrʒ ẽ min⁹ ſciñ. ſʒ ſicut dicit magr̃ h⁹ di. c°. 4°. mrĩmoniũ i quo nũq̃ꝫ fuit carnalis copula. nõ iõ ẽ min⁹ ſcĩn. g° nõ ẽ de ei⁹ ĩtegritate. R̃ᵒ q᷑ mrĩm⁹ dupl'r põt cõſiderari. aut q̃ꝫtũ ad ei⁹ pfcõeʒ ꝑmã que ẽ pfectõ eẽntialis. ꝛ ſic carnalis copl'a nõ ẽ de eius integritate. ſʒ ſine illa ẽ mrĩmoniuʒ ratũ. aut q̃ꝫtũ ad eius pfcõeʒ ſʒ que ẽ pfectio aliq° mõ accidẽtal'. ꝛ ſic carnal' copula ẽ de eius integritate. p illã. n. efficit' matrimoniũ cõſumatũ. ſicut dicit' q᷑ puer per eius deductionẽ ad q̃ꝫtitatẽ pfectã efficit' uir ↄſumat⁹. q cũ puer exñs hẽbat totã ſuã pfcõnẽ i eẽ p q̃ reſpicit hoĩs eẽntiaʒ. Ad p⁹ in opp⁹ ↄↄ q᷑ Adam tetigit nõ tm̃ qↄ ẽ de integritate mrĩmonij rati. ſʒ ẽt ↄſumati. Ad 2ᵐ. ↄↄ q᷑ illa auctoritas intelligit' de mrĩm° ↄſumato. uel ibi accipit' nõ fuiſſe p nõ eẽ potuiſſe pp. ſ. mulieris artatiõem. ſic exponũt q̃dã. ut recitat glo. ibiↄ. Ad 3ᵐ. ↄↄ q᷑ q̃uis mrĩm⁹ abſq̃ꝫ carnali copl'a ſit ſacrm̃ unionis xp̃i. ꝛ ecc̃ que eſt p charitatẽ. nõ tñ figurat illã que ẽ in nature cõformitate. ſʒ mrĩmoniũ conſumatũ utrãq̃ꝫ unionẽ figurat ſʒ qↄ dicit magr̃ i l'rã.

Jrca litteram

[C]irca litteram. Coitus eoꝝ bon⁹ eẽt ꝛ remunerabil'. ſupple q̃r. ſed p⁹ pccm̃ nõ ſic. Jndulgẽtia q̃ꝛ meliora nõ eligit remediũ hẽt nõ ꝑmiũ. hoc põt itelligi de mrĩmonio iq̃ꝫ⁹ indultũ ẽ cã fornicatiõis uitãde uſq̃ꝫ q° facta ẽ multiplicatio. poſtq̃ꝫ ſecũdũ idulgẽtiã mrĩm⁹ ↄtractũ fuit. q̃uis. n. iq̃ꝫtũ mrĩmoniũ ẽ in remediũ ↄcupiſcẽtie nũq̃ꝫ hũit ꝑceptũ. ſʒ idulgẽtiam. iq̃ꝫtũ aũt in offm̃. alñ hũit ꝑceptũ. mõ tamẽ pp multiplicatiõeʒ hoiuʒ ſufficienter iam fcm̃ ñ ꝑcipit' ſʒ indulget'. ẽt iq̃ꝫtũ ẽ i offm̃. ꝛ ẽ pmiſſio in nouo teſtamẽto de minorib⁹ bonis ꝛ minoribus malis. ſʒ ꝑma ꝓpe dicitur ↄceſſio. ꝛ alia pmiſſio. De minorib⁹ bonis ẽ cõiugiũ. hoc itelligendũ ẽ de bonis illis que ↄferũt grãʒ gratũ faciẽtẽ. Nõ meret̃ur palmã. nec ſupple accñtalẽ ꝓuilegiatã que ẽ aureola. Alia ſufficiẽt' ſunt expoſita i queſtionibus.

Di. xxvii.

Oſt hoc

[P]oſt hoc aduertendũ. ꝛc. Superius determinauit magr̃ ↄ mrĩmonio q̃ꝫtũ ad eius cãm formalẽ. Hic detĩniat de ipo q̃ꝫtũ ad eius efficiẽtẽ. i. de cõſenſu. Et p⁹ de ipo q̃ꝫtũ ad ei⁹ effcm̃. 2°. q̃ꝫtũ ad e⁹ defcm̃ di. 30ᵃ. ibi. Oꝫ aũt. Pᵃ in duas. P° determiat ꝑncipaliter de effcũ ↄſẽſus expſſi p ṽba ↄ pñti. 2° ↄ effcũ ↄſẽſus expſſi p ṽba ↄ futᵒo. di. ſequẽti ibi. Hic q̃ri dꝫ. Pᵃ. i. 3. P° ↄtmiat ṽitatẽ. 2° recitat quorũdam fl'aʒ opionẽ ibi. Quidaʒ tamen. 3°. ſubdit auctoritatũ p eis adductaꝝ ſolutionez ibi. His ãt ita rñdem⁹. Pᵃ i. 4. P° oñdit qd ẽ mrĩm⁹. 2°. qd ẽ efficiẽs mrĩm⁹ ibi. Efficiẽs ãt. 3°. pbat q᷑ ↄſenſus facit mrĩm⁹ ibi Q. ↄ ãt ↄſẽſus. 4°. oñdit qñ icipit eẽ mrĩm⁹ ibi. Q. ↄ. n. Jlla ps q̃ ibi icipit. His ãt ita rñdem⁹. didit' i. 5. Solnẽs. n. ibi auctoritates ↄ̃rias p diſtictiõeʒ diſpẽſatiõis. P° pſeq̃t unũ mẽbꝝ. 2°. aliud ibi. Uocat' etiã 3°. reddit rõeʒ q̃re ſpõſe p ṽba ↄ futuro nõ ſtati tradunt' ibi. De nuptialibus. 4°. oñdit que ſpõſa debeat dici uidua mortuo ſpõſo ibi. Et ſciendũ. 5° oñdit q᷑ ſʒ aliquam ſignificationẽ ſponſus ducẽs alteri⁹

sponsam potest ad sacros ordines promoueri.ibi.Secundum hoc.

Circa hanc di.querēdū ē pncipalit ꝯ.4. P° de cā mr̄imonij effectia. 2°.de cā dissolutiua. 3°.d spōsalib' q̄ sūt ad matrimoniū dispositiua. 4°.de bigamia. Cir ca p⁹ q̄rūt.4. P° utꝝ cōueiē [illegible] moniū noie cōiugij ⁊ nuptiaꝝ [illegible] 2°.utꝝ ad ꝯhēdū mr̄im⁹ nece[illegible] rus uiri ⁊ mulieris cōsensus. 3° [illegible] at ꝯsensus tacit⁹. 4°.quid cō[illegible] al teri cōiugū cui alter affirmat ꝙ nūq̄ȝ i eū ꝯsēsit nec cōsentit.

PRimo ostendo ꝙ mr̄imoniū p̄dictis noib' icōueiēt' noiet'. Cōiugiū.n.dr̄ a ꝯiūctiōe.sȝ ꝯiūctio gen⁹ ē ad ꝯiūctionē mr̄imonij.cū g° gen⁹ nō du cat idistictā ꝯiūctiōeȝ spēi ⁊ rei p suū nomē debeat distīcte significari icōueiēt' dr̄ ꝯiu gū. Itē ƀȝ ph'.4°.metaph^c.rō. quā signi ficat nomē ē diff°.dist° idicat eēntiam rei. cū g° nubere nō ptineat ad mr̄im.ꝯnij eēn tiā scōaȝ cāȝ.⁊ nuptie dicāt' a nube⁹ icōue niēt' noiant' noie nuptiaꝝ. Itē a dignioꝛi unūqdq; denoiant⁹ ē.sȝ i pcreatiōe plus di gnu⁹ pncipiū ē pr̄ q̄ȝ mr̄.g° mr̄im⁹ cōueiē' dr̄ p̄rim⁹. Cōtra i usu cōi trib' p̄dcis noib' noiat'. Rn̄° ꝙ circa mr̄im⁹ tria ꝯsi derāda sūt.s.cā.eēntia.⁊ effcūs.rōe p̄mi di cūt' nuptie a nube.vn̄ Jsy.li.9°.ethimolo. c°.ult°. Nuptie dicūt' eo ꝙ ibi nubētiū ca pita uelēt'.rōe eēn^e dr̄ cōiugiū.rōe effcūs ꝙ ples dr̄ mr̄im⁹ q̄i mr̄is muniū.i. offm̄.eo ꝙ mr̄i max^e incūbit offm̄ nutriēde plis.ul' quasi mr̄eȝ mūiēs. q2 p ipȝ ple munit'. uel q.mr̄eȝ mouēs ne derelinquat uiꝝ. Ad p⁹ i opp⁹ dd ꝙ sicut accidēti cōi.q2 hēt plus rōe accn̄tis q̄ȝ ppriū approp̄at nomē accn̄ tis.sic q2 i mr̄im° ē maxia cōiūctio.q2 ē ibi cōiūctio corpoꝝ ⁊ aioꝝ.iō ꝯueniēt' noiatur noie cōiugij a ꝯiūctiōe dcm̄ .q̄uis iueiatur cōiūctio i rebus alijs. Ad 2⁹.dd ꝙ q̄uis nomē iponat' ad significandū eēntiā rei.tn̄ frequēt' ipōit' ab accn̄te rei.q2 p nomē res inotescit.⁊ sicut dicit ph' p° de aīa.accn̄tia maximā ptē ꝯferūt ad cognoscēdū qcqd ē. ita dico ꝙ pōt nomē rei ꝯueiēt' iponi ad si gnificād a rei effectia cā.q2 mltū coopat' ad rei cognitiōeȝ. Ad 3⁹.dd ꝙ q̄uis sit uir pncipali' pncipiū i plis gn̄atiōe q̄ȝ mulier. tn̄ i nutritōe ē eꝯ°.q2 dū ē i uētre mr̄is nu trit' mīstruo sāguie mr̄is sue.⁊ postq̄ȝ natus ē nutrit' lacte mr̄is.⁊ p⁹q̄ȝ ablactat' ē ad huc p mag⁹ tp̄s magis icūbit offm̄ nutriē di ipȝ mr̄i q̄ȝ pr̄i.eꝯ° q2 i acq̄sitiōe p[illegible] nis pncipalioꝛ ē pr̄ q̄ȝ mr̄.iō dr̄ pri[illegible]

SEcundo queritur ut⁹ ad cōtrahēdū mr̄imoniū necessarius sit ue rus uiri ⁊ mulieris ꝯsēsus. Et uı̄ ꝙ nō. q2 cū nūq̄ȝ possit ꝯstare de uero cōsensu nūq̄ȝ possēt hoies eē certi utꝝ eēnt in v̄o mr̄im° qd uı̄ icōueiēs. Itē magr̄ h' di.c°.2°.dicit ꝙ si uir ⁊ mulier v̄bis explicāt qd tn̄ cordi n̄ uolūt.si n̄ sit ibi coactio l' dol' mr̄im⁹ ꝯ hūt. sȝ n̄ ē uer' ꝯsēsus si uerbo explicāt qd corde nō uolūt. Itē ad ea q̄ sūt ab istitutō ne diua nō reqrit' ꝯsēsus uolūtatis hūane. sȝ mr̄im⁹ ut sup̄ius uisū ab istitutiōe di uina ē.g° ad h° nō reqrit' cōsēsus uolūta tis hūane. Cōtra ad uerā collōnē sacri re qrit' uera itētio ꝯferēdi.g° sil'r ad v̄e ꝯhen dū sacrȝ mr̄imonij reqrit' v̄a itētio ꝯhēdi. Itē ex̄ de spōsalib'.Cum nos.i si.sine ꝯsen su cetera nequeūt fedus pficere ꝯiugale. sȝ nō ē ꝯsēsus nisi sit uer'.g° ad h° r̄qrit' uer' cōsensus. R̄° ꝙ ad hoc ut uere ꝯhat' i fo ro ꝯscie ⁊ dei q cordiū nouit occlta reqrit' uer' cōsēsus iterioꝛ q̄uis nō sufficeret sine istitutiōe diua.q2 cū uir ⁊ mulier plenarie subsint dn̄io dei n̄ licerēt uni trāsferre cor⁹ suū i ptātē alt'' nisi ꝯcurrēte ad h° dn̄i uo lūtate ⁊ auctoꝛitate.tn̄ q̄ȝtū ad iudiciū ec clē militātis q̄ ƀȝ extioꝛ. iudicat si dicāt v̄ba q̄ ꝯsēsū iterioꝛe expmūt.q̄uis ƀm rei v̄itatē nō assit iudicabit' mr̄im⁹.nisi signis euidētib' pbari potuerit nūq̄ȝ iterioꝛē cō sēsū affuisse.qd pbare nimis esset difficile: nec ad p̄ns occurrit mihi quō h° sit possi bile. Ad p⁹ i opp⁹ dd ꝙ q̄uis nō possit ꝯstare certa scia de uero ꝯsēsu.d h° tn̄ pōt ꝯstar' p pbabilē ꝯiecturā.⁊ h° sufficit.sic.n. dic ph'.p°.etico.c° 2°.disciplinati est in tm̄ cētitudinē igrere ƀȝ unūqdq; gen⁹ iq̄⁹ rei n^a sufficit. Ad 2⁹.dd ꝙ v̄bū magr̄i itelli dū ē q̄ȝtū ad iudiciū eccle q̄ p extioꝛē exp̄s siōnē ꝯsēsus p̄sumit iterioꝛē ꝯsēsū affuisse. Ad 3⁹ dd ꝙ ad ea que sūt ab institutiōe

diuina requirit cõsensus uolũtatis humãe i qb⁹ de⁹ instituit ut rquirat. de⁹ at istituẽdo mrimõiũ iplicite istituit ut rgrat ad h⁹ uiri ꝛ mulieris cõsensus. ꝛ hoc fuit rõnabile cũ i mrimõio sit aliqd carnale ꝛ hũanũ.

[T]ertio queritur

[...] cõtrahendũ mrimoniũ sufficiat cõsensus tacit⁹. Et uidet ꝙ sic. ex̄ de spõsalib⁹. Que frnitati. mrimoniũ in ueritate cõtrahit p legitimi uiri ꝛ mulieris ꝯsensum. sed necessaria sunt q̃tuꝫ ad ecclꝫam uerba cõsẽsũ exp̄mentia de p̃nti. g⁹ uerba nõ reqrunt ad hoc ut in foro dei mrimoniũ ꝯtrahat. sed tm̃ ad hoc ut ab eccl̃ia cõtractum mrimoniũ iudicet. Itẽ. 32ª. q. 2ª. Non ois. §. Cũ dr̃. i tex. ꝛ i glo. ꝛ in decre. predcã in glo. Si pentes ꝯhant p filijs pentib⁹ ꝛ sciẽtib⁹ sufficit eoꝝ taciturnitas. Itẽ cõsensus tacit⁹ facit adulteriũ dñte dño Math. 5°: Quicũqꝫ uiderit mulierẽ ad cõcupiscẽdaꝫ eam iã mecat⁹ ẽ eã in corde suo. g⁹ a simili cõsensus tacit⁹ põt facere mrimoniũ. Cõtra cõsensus tacit⁹ alic⁹ nõ dat ius alij i re sua. sꝫ p mrimoniũ hẽt uir ptãtem in corpe mulieris ꝛ ecõuerso sꝫ ap⁹ p°. Coꝝ. 7°. g⁹ ad mrimoniũ ꝯhendũ non sufficit cõsensus nõ exp̄ssus. Iteꝫ magr̄ h⁹ di. c°. 2°. dicit ꝺ uiro ꝛ muliere ꝙ si cõsentiãt mẽte. ꝛ nõ exprimant uerbis uel alijs certis signis talis cõsensus matrimoniũ ñ efficit. Rñdeo ꝙ ad cõtrahendũ mrimoniũ requirit cõsensus mutu⁹ p uerba de p̃nti uel p alia signa i nõ potentibus loq. ꝛ dico ꝙ p alia signa. q2 muti p̃nt cõtrahere matrioniũ. extra ꝺ spõnsa. Que frnitati. Inter ẽt absentes ꝛ q se nũqꝫ uiderunt põt ꝯtrahi mrimõiũ p pcuratorẽ ꝛ lr̃as cõsensus mutuos exp̄mentes. duꝫ tñ fama uel auditu uel aliquo mõ se nouerit. 30. q. 5ª. Nec illud. in glo. ꝛ 32ª. q. 2ª. Non ois. §. Cum dr̃. in glo. Rõ aũt q̃re reqrit exp̄ssio mutui cõsensus p aliqꝺ sensibile signũ ẽ. q2 sic ẽ istitutũ. c⁹ institutionis fuit rõ ꝯgrua. q2 mrimoniũ ẽ sacrꝫ. ꝛ ꝺ rõe sacri ẽ. ut supius uisũ ẽ. Qꝺ i eo sit aliquod sensibile signũ. aliã ẽt rõeꝫ assigtãt aliqui. q2 in cõtractu mrimonij qlꝫ donat alij ptãtẽ corpis sui q̃tũ ad cõiugaleꝫ actũ. dõatio aũt pficit nisi ꝯcurrẽte ꝯsensu donatoris ꝛ donatarij. donatari⁹ ãt cõsentire nõ põt in donatiõem. nisi donatoꝛ uoluntatem suã sibi exp̄mat. qꝺ sine signo sẽsibili facere nõ põt. Ad p⁹ in opp⁹ ꝺꝺ ꝙ [...]nis uerba sint necessaria q̃tũ ad ecclꝫ. nihilo⁹ sũt ẽt necessaria ad hoc ut in iudicio dei mrim⁹ ꝯbatur. unde uerba decretal' i telligenda sunt p appropriatõnẽ eo ꝙ i iudicio dei [pr]incipalioꝛ ẽ cõsensus interioꝛ q̃ꝫ exp[...] extrioꝛ. In iudicio aũt eccl̃e mi li[...] contrario. Ad 2⁹. ꝺꝺ ꝙ dic[...] in casu p̄dicto sufficit ꝯsensus sine [...] illoꝝ q cõtrahunt. q2 uerba parentũ ꝛ taciturnitas filioꝝ p̃ntiũ ꝛ uerba i telligentiũ equiualẽt sensibili signo exp̄mẽti iterior ẽ cõsensũ. maxime quando ex aliquo gestu ãnuũt. ꝛ ex uerecũdia loq omittũt. si aũt uerba diceret p alios q̃ꝫ p parẽtes nõ sufficeret taciturnitas p̄dcã. plus. n. in hoc ualẽt uerba parẽtũ eo ꝙ filij sũt aliquid subẽ eoꝝ. Alij glosas p̄dcãs negãt. nec eiꝫ ex textu ex quo accipiunt sꝫ rei ꝟitatẽ p̃nt hẽri. Ad 3⁹ ꝺꝺ ꝙ non est simile quia pccm̃ cõmitti põt in sola uolũtate. sꝫ ad sacrꝫ requirit sensibile signũ ex diuina institutione.

[Q]uarto queritur

quid cõsulendũ ẽ alteri coniuguꝫ cui alter affirmat ꝙ nũqꝫ in eũ cõsensit nec cõsentit. Rñdeo ꝙ cõsulendũ ẽ ei ꝙ hoc nõ credat. q2 nec alteri cõiugũ in hoc credere tenet. ex̄ de pbationibus. Per tuas. nimis. i dig⁹ ẽ iux̄ legitias sẽctiões. ut qꝺ sua qsqꝫ uoce dilucide protestat⁹ est i eũ casũ ppo ualeat testio infirmare. si aũt temerarie crdat ꝙ alter cõiux ueꝝ dicat durãte ista crdulitate nõ licet ei cũ illo carnaliter cõmisceri. nec ad petitionẽ ppriã. quia crdit ꝙ nõ sit eius cõiux nec ad petitionẽ alterius. q2 sibi in h° p̄iudicat q̃ꝫdiu affirmat se cõiugeꝫ nõ eẽ. si aũt postea affirmat se mẽtitũ eẽ ꝛ petat debitũ si alter cõiunx remaneat in p̄stina credulitate pplexus ẽ q̃ꝫdiu durat illa credulitas. q2 illa credulitate manẽte nõ credit alterũ suũ ꝯiugẽ eẽ. vnde si redderet debitũ cõtra ꝯsciaꝫ faceret. quia nec debitũ credit eẽ imo indebitũ. si aũt nõ reddit ẽt peccat. quia q̃uis alter coniunx in dicẽdo se nõ eẽ coniugẽ p̄iudicaret sibi quo ad potãtem exigendi debitũ q̃ꝫdiu h°

nō reuocabat. tñ postq̄ꝫ reuocat credo q̄ expirat illud ꝑiudiciū. qꝛ reuocatio ꝯcor/ dat v̄bis qb⁹ in ꝯtractu expssit suū cōsen/ sum de presenti.

Consequenter

q̄rit̄ de .2° ꝑncipali. Et circa hoc querūt̄ .4. ⁋ P° utꝝ mr̄imoniū nō consumatū possit dissolui p mutuū dissensū ⁋ 2°. utꝝ p religiōis ingres sū ⁋ 3°. utꝝ p abscissionē gēitaliū. ⁋ 4°. utꝝ p religiōis ingressū possit dissolui mr̄imo nium consumatum.

PRimo ostendo

q̄ ma trimoniū nō ꝯsumatū possit dissolui p mu tuū dissēsū. ex̄ d̄ regul̄. iuris. Oīs res. Oīs res p q̄scūq̄ꝫ nascit̄ cās p easdē dissoluit̄: sꝫ mr̄imoniū nascit̄ p mutuū uolūtatis cō sensū. g° dissoluit̄ p mutuū uolūtatis dis/ sensū ⁋ Jtē destructa cā destruit̄ effect⁹. qꝛ sicut dic Auice. 6°. metaphi. sue. c. p°. Cā/ tum eget datore sui eē̄ semp ⁊ incessāt̄ q̄ꝫ diu hūit eē̄. Et. c̄. seq̄nti dic. q̄ unaq̄q̄ꝫ cā ē sil̄ cū cāto. sꝫ mutu⁹ ꝯsensus q ē mr̄imōij cā destruit̄ p dissensū. g° p mutuū dissensū mr̄imoniū dissoluit̄ ⁋ Jtē destructo fūdam̄ to religiōis destruit̄ religio. sꝫ mr̄imoniū cōphēdit duas religiōes sil̄ fūdatas sup mutuū ꝯsensū. ut ōnsū ē. g° p destructiōeꝫ ꝯsensus destruit̄ mr̄imoniū. ⁋ Cōtra. 32ª. q 17ª. Licite. q̄ sepat̄ a uiro nūq̄ꝫ carebit co iugij sacro et si nō recōciliet̄ uiro. hoc aūt uerꝝ n̄ eēt. si dissēs⁹ mr̄im⁹ dissolueret. ⁋ Jtē ex̄ d̄ regul̄ iur̄. Oīs res. dic glo. q̄ mr̄im⁹ solo dissēsu n̄ dissoluit̄. ⁋ R̄ñ° q̄ mr̄imoniū dissolui dupl̄r pōt īcelli. aut q̄ꝫtū ad thoꝝ aut q̄ꝫtū ad uinculū. P° mō dissolui pōt p mutuū dissensū. si. n. ābo dissentiūt a car/ nali copl̄a pn̄t ꝯcordit̄ facer̄ ꝯtinētie uotū q° scō un⁹ alij n̄ tenet̄ obedir̄ q̄ꝫtū ad car/ nalē copulā. 2°. mō mr̄imoniū dissolui nō pōt p mutuū dissensū. cu⁹ rō ē. qꝛ mutuus ꝯsensus nō ē tota mr̄imōij cā. sꝫ ad h° ꝑn/ cipaliter ꝯcurrit īstitutio diuia. ut supius ōnsū ē. ⁊ qꝛ deus ordiauit ut p⁹ mutuū cō sensū uinculū illud n̄ maneat subiectū uo/ luntati eoꝝ. iō q̄ꝫtū ad uinculū dissolui nō pōt p mutuū dissensū. ⁋ Ad p⁹ i opp⁹ pꝫ solutio ex iā dictis. qꝛ ꝯsensus mutu⁹ nō ē tota causa. qd̄ si eēt p mutuū dissensū pos/ set dissolui. ⁋ Ad. 2⁹. dd̄ q̄ illud uerbū in/ telligendū ē de cā q̄ n̄ tm̄ ē effectiua. sꝫ et ꝯsuatiua effect⁹. tal̄ aūt cā mr̄imōij n̄ ē cō trahentiū mutu⁹ cōsensus. ⁋ Ad. 3⁹. dd̄ q̄ mr̄imoniū fūdat̄ sup factū eē̄ mutui ꝯsen/ sus ⁊ subiectiōe ꝯiugū īstitutiōi diuīe. per mutuū. n. ꝯsensū dū ē in fieri fiūt ꝯiuges. s̄c dū fact⁹ ē sūt cōiuges. n̄ ē aūt possibile fac tū eē̄ ꝯsensū destrui. īpossibile ē et cōiuges nō eē̄ subiectos īstitutiōi diuīe. qd̄ etsi p̄i/ possibile ⁊ īcōpossibile poneremus ꝯiuges desinere eē̄ sub diuia potāte p mutuū dis/ sensū possent uinculum dissoluere.

SEcundo queri

tur utꝝ mr̄imoniū n̄ ꝯsumatū possit dissolui p reli giōis ingressū. Et uī̄ q̄ n̄. qꝛ mr̄imōio cō tracto stati alt̄ ꝯiugū tenet̄ alt̄i petēti re dire debitū qꝛ sicut dr̄. ff. de regul̄ iur̄. Jn oīb⁹. Jn oī b⁹ obligatiōib⁹ ī qb⁹ dies n̄ po nit̄ pn̄ti die debet̄. sꝫ hoc n̄ eēt uerꝝ si mr̄i moniū n̄ ꝯsumatū solui posset p religionis ingressū qꝛ ꝯiux̄ exact⁹ obijcere posset pe tenti se uelle religionē itrare. g° n̄ soluitur tale mr̄imoniū p religiōis igressū. ⁋ Jtē al tero itrāte religiōeꝫ. aut alt̄ stati pōe ꝯbe re. aut n̄. Si n̄. nō ē solutū mr̄imōiū. Si sic. cū ille q itrauit religionē possit an̄ suā ꝑ fessione redire ad seculū ꝯtingere possꝫ q̄ una eēt spōsa duoꝝ sil̄ ī seculo remanētiū qd̄ falsū ē. ⁋ Jtē aut ille q remāsit i seculo pōt ꝯtrahere mr̄im⁹ an̄ alteri⁹ ꝑfessionē. aut nō. Si sic. tūc solueret̄ mr̄imoniū nulla interueniēte morte nec corpali. nec spūali. qꝛ intrās religionē n̄ morit̄ spūalit̄ seclō usq̄ꝫ ad suā ꝑfessionē. Si nō. tūc ille q religio/ nē itrauit possꝫ parū an̄ suā ꝑfessiōeꝫ aliā religiōeꝫ itrare ⁊ postea aliā. ⁊ sic rema/ nēs ī seclō sine cl̄pa sua defraudaret̄ mlto tp̄e suo iure. qd̄ ē icōueniēs. ⁋ Cōt̄ᵃ magr̄ hui⁹ di. c°. 6°. ⁊ ē. 27ª. q. 2ª. Despōsatam. Despōsatā puellā n̄ lꝫ parentib⁹ alij uiro tradere. tñ lꝫ mōasteriū sibi eligere. qd̄ ue rū nō. eēt nisi illa obliga° solui possꝫ p reli giōis igressū. ⁋ Jtē ex̄ de ꝯuersiōe ꝯiugū. Uerꝫ p⁹ ꝯsensū legitimū de pn̄ti licitū ē al teri altō et repugnāte eligere mōasteriū. ⁊ paꝝ p⁹. dūmō carnal̄ cōmixtio n̄ interue/ nerit int̄ eos ⁊ alt̄i remanēti si cōmonitus ꝯtinētiā suar̄ noluerit licitū ē ad s̄a nota

transire. Rñdeo q in mrimonio ñ ɔsumato adhuc ñ ē nisi ɔiūc⁹ spūal. ꝛ ıō p mortē q̄ hō spūalr seclo morit pōt solui mortē q̄ morit p h⁹ q i religiōe ꝓfitet. ꝛ hec ratio tangit. ex̄ ꝺ ɔuersiōe ɔiug. Uerꝫ. ubi ꝺr q cū ñ fuisset una caro simł effecti satis pōt un⁹ ad deū trāsire. ꝛ alt i seclo remanere. Huic ɔcordat significatio p̄dicti mrimōij q⁹ nō significat unio hūane natē ad psōaꝫ filij dei q̄ ē idissolubilis. sꝫ significat dissolubilē unionē q̄ ē int deū ꝛ aiam p charitatē uie. nec illō ꝟbū saluatoris scriptū Mathei. 19°. Nō lꝫ uiro nisi ob cām fornicationis uxorē suā dimittere. itelligēdū ē nisi de his quoꝝ mrim⁹ carnali ē copula ɔsumatū. ex̄ de ɔūsiōe ɔiug. Ex publico. Ad p⁹ in opp⁹ ꝺō q i illa obligatiōe si alt cōiugū ꝓponat se uelle religiōeꝫ itrare ē indulta a iure dilatio duoꝝ mensiū ad reddendū debitū. ex̄ de ɔuer. ɔiug. Ex publico. i casu tñ cōmittit arbitrio iudicis. utꝫ plus uel min⁹ tps idulgeat ad ꝓfitēdū. ut dic glo. ibidē. Ad. 2ᵐ. ꝺō q remanes i seculo pōt ɔtrahere mrimoniū añ ꝓfessiōeꝫ altius i religiōe. qꝛ tūc p⁹ ille q ē in religione morit spūalit mūdo. ꝛ ıō tūc p⁹ uinculū mrimōij solnit. Ad. 3ᵐ. ꝺō q ille q remanet i seculo nō pōt mrimoniū ɔtrahere añ ꝓfessionē illius q religionē itrauit. ꝛ si de facto ɔtraheret. qꝛ ali⁹ añ suā ꝓfessionē de religiōe exiret ei eēt restituēdus ad subueniēdū tñ remanēti i seculo ne suo iur fraudulēter ꝑuet iudex illi q itrauit religionē p̄figere dꝫ terminū peptoriuꝫ infra quē ꝓfiteat aut ɔsumet mrimoniū. alioqn ipm excōicet. ut hr in p̄dicta decre. i glo. ꝛ supra ti. pxi°. c°. Statuimus. in glo.

Tertio queritur

utꝫ mrimoniū nō ɔsumatū possit dissolui p abscissionē genitaliū. Et ur q ñ. 32ª. q. 7ª. Hi q mrimoniū. ꝺr q cōiugiū illoꝝ q post cōiugiū mēbris trūcant. aut a barbaris exsecti fuerūt. pp hāc cām solui ñ pōt. Cōtra. 33ª. q. pª. c. p°. i glo. Quecūqꝫ sit ipotētia. s. coeūdi si mrimoniū p̄cessit illaꝫ ita q effecti sint una caro pp nullā cāꝫ superueniētē pñt separi. in q⁹ ur dare intelli q ñ sint effecti una caro q pp supueniētē ꝑpetuā ipotentiā coeūdi pñt separi. Ad istā qōem dñt qdā q mrim⁹ ñ ɔsumatum pōt dissolui p abscissionē genitaliū. qꝺ declarāt auctoritate. rōe. ꝛ exēplo. Auctoritate. sic. 33ª. q. i. c°. p°. Cōiugium. Cōiugiꝫ ɔfirāt offio. s. carnal hꝫ glo. sꝫ ut ꝺr paꝝ p⁹. e. c°. añqꝫ ɔfirēt ipossibilitas officij soluit uinculū ɔiugij. Rōne sic. mrimonij ñ ɔsumati solutio p religiōis igressū ñ ē per ius pure positiuū. qꝛ mrimoniū ē de iure nature ꝛ diuio. Jus aūt qꝺ nō hꝫ vim nisi ex positiōe nihil pōt ɔ̄ ius natē ul diuinū. dic ēt dñs Math. 19°. Q̄ꝺ deus ɔiūxit hō nō separet. restat g° q mrimōij ñ ɔsumati solutio p rligiōis igressū sit p hoc qꝺ ius natur ꝛ diuinū dictat ɔiūctōeꝫ q̄ tm ē spiritualis q̄lis ē ɔiūctio mrimonij ñ ɔsumati debere solui p alteri⁹ ɔiugis ul amboꝝ mortē spūalē q⁹ ad carnales act⁹ mrimōij q̄ morte morit vir ul mulier qñ in religione ꝓfitet. sꝫ ille q trūcat genitalib⁹ membris morit q ad carnales mrimonij act⁹. cū g° ubi ē silis cā debeat eē silis effect⁹. ur q trūcatio mēbroꝝ genitaliū ɔp̄hēdendo testiculos ꝛ uirgā sit sufficiēs cā soluendi mrim⁹ nō ɔsumatū. ñ sic aūt ē ꝺō ꝯm aliquos de trūcatiōe testiculoꝝ virga remanente. si tñ exigi possit. vñ. 32ª. q. 7ª. Hi q mrimoniū. in glo. ꝺr ꝺ spadone q si habꝫ uirgā erectā siue resoluit spma siue nō. q ibi sit mrimōiū. Nā talis satisfacit mulieri. sicut mulier satisfacit uiro siue resoluat spma siue nō. neqꝫ reqrit q sēp i mrimonio sit spes filioꝝ. qꝛ sufficit q nō euitent ꝓlem. Principale aūt ꝓpositū oñdūt ex° qꝛ si mulier post tps determinatū a iure i fra qꝺ uir ꝛ mulier bona fide operā dederūt carnali opi oñdat p aspectū corpis se icognitā eē a uiro pōt ꝯm formā iuris ab eo separi pp ipotētiā coeūdi ex pte uiri. ut inferi⁹ oñdet. neqꝫ oportebit ipam ꝓbare q illa ipotētia coeūdi p̄cesserit mrimoniū ratū. g° a sili ad hoc q trūcatio genitaliū sit sufficiēs cā dissoluēdi ɔiugiū ñ oꝫ q p̄cedat mrim⁹ ratū. sꝫ sufficit q p̄cedat matrimonij ɔsumationē. Alij autē dicūt ɔ̄triū. qꝛ mrimoniū ut ipi dñt nō inuenit in iure posse dissolui q̄tū ad uinculū nisi p mortē corpalē si ē mrimōiū ɔsumatū aut p ꝓfessionē in religiōe. si ē mrim⁹ nō ɔsumatuꝫ. Nec ponēdū ē p cā. q tal reddit ipotēs

de iure ad mfimoniales actus.s;q̃ sic fit
tutū ē i fauorē religiōis. Qui vult tenere
primā opiniōes pōt dicere ad pmū q; illō
decretū itelligēdū ē de mrim° cōsūato. qd
sic pbo.33°. q.p°. c°. p°. ⁊ in glo. hr q; ille
suctoritates q̃s ibi Gratian̄ adducit ad
pbādū q; pp ipossibilitatē mfrim° debi-
tū supueniētē mrim° mulier a uiro suo se-
parari nō possit sophistice a Gratiano i-
ducūt. q; de cōsumato mrim° itelligūt. et
hᷓ ps. q; postq̃ eas idurit Gratian° rñ-
det eas q; itelligēde sūt de mrim° ↄsūato
officio. qd itellīdā ē de officio carnis fm
glo. Qui vult tenere aliā opiniōem que
mihi vr̄ securioꝛ pōt dr̄e ad ar° ad ptem
fam. q; i illa glo. supplēdū ē marie sic. ma
rime ñ effecti fuerit una caro. Ad aucto-
ritatē aūt saluatoris. Quos deus cōiūxit
hō nō sepet. q̃ p alia opiniōe adducebat
pōt dici. q; itellīda ē d mrim° cōsūato. vñ
itellr̄ sup illō. Quos de° cōiūxit. dic fa-
ciēdo unā carnē. s; si itelligat̄ et d ñ cōsū
mato itellīnda ē de hoīe opāte ptāte hu
mana. cū aūt sōm° pōtifex statuit mrim°
nō cōsūatū solui p alteri° cōiugū. ul' ābor
pfessionē i religiōe. hoc ñ statuit ptāte hu
mana s; diuia sibi a xpo data iq̃ztū ē uica
ri° ei°. vñ itellr̄ sr̄ illō. Hō ñ sepet. s; de°.

Quarto queri*tur utrū p religi*onis ingressū possit dissolui mrimoniū cō-
sumatū. Et vr̄ q; sic. q; si statī p° mrimo
niū cōtractū uir mulieri carnalr̄ copulet̄:
ipa q̄tū pōt renuēte. ⁊ se uelle religionem
itrare allegāte. nihilomin° cōsūatū ē mri-
moniū. g° si p° mrimōiū cōsūatū mlier iui
to uiro ñ posset religiōes itrare puaret i-
nita. ⁊ sine culpa sua suo iure. qd icōueniet̄
uidet. Itē lex diuia magis d; fauere reli
giōi q; hūana. S; lex hūana concedit gra
religiōis cōiugia debere solui i autētica d
nuptijs. §. Distrahūt. g° multoꝛforti° hoc
cōcedit lex diuia. Itē uinculū mri° soluit̄
p mat°. vñ de religiōe laxiori licitū ē trāsi
re ad artiorē. s; mai° ē uinculū religiōis q̄z
mrimonij. q; illud ē spūale. istud carnale.
g° p igressū religiōis soluit̄ uinculū mri-
monij ↄsumati. Cōtra. Apls p° ad Coꝛ.
7°. dic cōiugatis. Nolite fraudari iuicē
nisi forte ex ↄsēsu ad tpˀs. ut uacetis oroni.

si g° nō licet alteꝛ subtrahere se ab altero
nisi ex ↄsēsu nō soluit̄ mrimoniū cōsūatū
p religiōis ingressū. Itē nō soluit̄ p alte
rius cōiugi corpalē mortē. q; si resuscita-
retur alt' ↄiūx teneret̄ ipm̄ recipe. ut̄ illud
ad Hebr. u°. Acceperūt mulieres ex resur
rectiōe mortuos suos. g° multo min° sol-
uit̄ p pfessionē in religiōe. Rñ° q; mri-
monia ↄsumatū nullo mō pōt solui q̄tuz
ad uinculū nisi p alteri° cōiugū corpalem
mortē. iā. n. sūt facti una caro p carnalē cō
mixtionē. ⁊ iō p mortē qua hō spūalr̄ mo
ritur mūdo p pfessionē in religiōe solui ñ
pōt. q; iā nō ē cōiūctio spūalis tm̄. s; etiaz
carnalis. vñ s; magīm pcedētis di. c°. ult.
Hoc mrim° figurat unionē nate hūane i
psona filij dei. q̃ idissolubilis ē. ex mutuo
tñ cōsensu dissolui pōt q̄tū ad thoꝛ p re
ligiōis igressū. alt'o et remanēte i seculo si
nō sit suspect° de icōtinētia. ita tñ q; uo-
tū castitatis emittat añq̃z alt' pfiteat̄. ex̄
de cōuersi. ↄiug. Cū sis. Si aūt mulier est
ita iuuenis q; de ipa posset oriri suspitio
si remaneret in seculo uir pfiteri ñ d; nisi
ipa religionē itret q̄tūcūq; remanēs i se
culo uelit castitatē douere. ut hr̄ i decretā
li pdicta. ⁊ i. e. ti. Ex pte abbatis. i textu. ⁊
in glo. si tñ uir de licētia uxoris castitatez
nō uouētis pfessionē i religiōe fecerit. et
postea ad ipaz fuerit reuocat° eo q; qñ p-
dicta dedit licētiā credebat se posse i secu
lo remanere. q; ius ignoꝛabat. al'. n. cōpul
sa fuiss; religionē itrare. ea mortua tenet̄
ad religionē redire: vñ dr̄ in decre. pdicta
q; ea sublata de medio uotum sine salutis
sue piculo ñ potuit uiolare. Si aūt ↄ uolū
tatē uxoris pfessionē i religione faciat p
fitēdo peccat ⁊ ad mlierē reuocabr̄ ad ei°
petitionē. nec ea mortua coget̄ ad religio
nē redire. ulteri° tñ ñ pōt uxorē accipe.
pmisit. n. se nō exigere debitū qd i ei° po
testate erat. ⁊ iō q° ad hoc uotū tenuit. nō
reddere aūt nō erat i ei° s; in mulieris po
testate. ex̄ d ↄuersi. ↄiug. Quidā intrauit.
Silr̄ dico de muliere itrāte religionē ↄ uo
luntatē uiri. vñ de muliere q̃ credēs uirū
mortuū hitū religiōis assūpsit ⁊ pfessiōez
fecit ⁊ postea reūso uiro fuit ad eū reuoca
ta. dr̄ extra d ↄuersi. ↄiug. Placet. q; q̄uis
mortuo uiro cōsulat° sit ei ⁊ ↄgruētius ad

salutē ut ad monasteriū redeat. tamē si ad hoc īduci nō poterit. dñs papa ipam iuitam credit nō cogendā. et sic in eadē decre. dr. sz uotū eius usqz quo nō tenuerit. eatenus tñ fuit oblatoriū. quatenus se potuit obligare. pmisit. n. itrādo monasteriū se nō exacturā carnis debitū. quod erat ī potāte ipius. Ex quo pz qz quāuis reuocata teneret debitum petēti reddere. sibi tñ petere nō licebat. et pñ ulterius nō pōt uirū ducere. ut hr ī decre. pdicta. Ad pm in oppm dō qz mlier cognita a uiro mō supradicto nō pōt postea uiro ɔtradicēte religionē itrare. qz p ɔtractū mrimoniū iā trāslata erat potās corporis uirius in aliū. quāuis ad hec nō plene. et iō copula mō supradicto extorts nō pōt dici fuisse oio uiolē... mñ et si ista puer iure suo sine culpa sua. nō tñ sine rōnabili cā. Ad 2m. dō qz nō ē sile de lege hūana et diuina. qz lex hūana ɔsiderat mrimō inqztū ē aliqd carnale. lex aūt diuina inqztū ē spūale sacrm īdiuisibilē unionē hūane nāe ad psonā filij dei significās. et iō dr i lra. d. 7o. et ē. 27. q. 2a. Sūt q dicūt qz et si lex hūana gra religiōis cōiugia supple ɔsūata solui debere ɔcessit. tñ lex diuia phibuit. Ad 3m. dō qz maior itelligenda ē de uinculis eiusdē generis icōpossibilibus. uiculū autē religiōis et mrimonij eiusdē generis nō sūt. Uel pōt dici qz uir et mulier mrimoniū cōtrahēdo trāsferūt i se iuicē suorū corporū potātē qztū ad actū ɔiugalē. Cōtra rōnez aūt ē qz hō rē alterius alteri possit obligare. sz hō pfitēdo in religiōe tradit corpus suū in potātē religiōis. et iō neutrū uiculorū pditrorū p aliud pōt solui. Ad 2m. ar. ad ptē faz dō qz si alr coniunx mortuus resuscitaret alius non teneretur ipm recipere. qz p mortē uinculū fuit solutū. vnde aplus p° Cor. 7o. Mulier alligata ē legi qzto tpe uir eius uiuit. qz si dormierit uir eius liberata ē a lege uiri. quod g° dr qz mulieres acceperūt de resurrectione mortuos suos. aut p mortuos nō intelligūt ibi mariti earū. sz filij uel alij amici quos recupauerūt. aut si itellr qz acceperūt maritos suos hoc fuit p nouū ɔsensū et nouū mrimoniū.

Consequenter queritur

de. 3° pncipali. Et circa hoc qrūt. 4. Pm utrū spōsalia possint ɔtrahi añ septēniū. 2°. quot mōis spōsalia ɔtrahūt. 3°. utrū spōsalia publice ɔtracta corā amicis nō tñ i facie ecclie possint solui p mutuū dissēsū pēt iudiciū ecce. 4°. quot mōis dissoluūt.

Primo ostendo qz

spōsalia pñt ɔtrahi ante septēniū. qz spōsalia pñt ɔtrahi p parētes. 32a. q. 2a. Nō ois. § cū dr. Honorāt parētes Rebecce mūeribus. cōsulit puella nō de spōsalibus. Illa. n. iudiciū expectat parētū. Sz ɔtractus q per alios pōt fieri nō reqrit discretiōez ī illis de qbus agit. g° spōsalia pñt añ septēniū cōtrahi. Itez Grego. dial. li° 4°. refert de quodā puero qnquēnij blasphemāte qz in gremio pris fuit a demōibus extinctus et ad infernū tractus. sz nullus retrahit ad īfernū nisi pp mortale pccm. g° añ septēniū pōt puer mortalit peccare. mlto fortius g° spōsalia ɔtrahere. Cōtra magr. i. di. 36a. c°. ult. et ē. 30. q. 2a. in pncipio. Spōsalia ante septēniū cōtrahi nō pñt. R° qz spōsalia cōtrahi nō pñt añ septēniū. qz ad hoc reqrit cōsensus q nō pōt iuuenire nisi ab alterutra pte illud itelligat quod int eos agit qz etatis puerorū añ septēniū īfirmitas nō admittit. 30. q. 2a. § Spōsalia. Ad pm i oppm dō qz spōsalia q cōtrahūt p parētes efficaciā nō hñt si illi de qbus agit nō cōsentiūt. vñ illud vbū decreti. ɔsulit puella. nō de spōsalibus. dz itelli cū hoc adūbio tm. qz ēt fuit regsita de pfectiōe. et sic exponit glo. ibidē. et cōcordat sacre scripture Geñ. 32°. ubi dr. Uocemus puellā et qraimus ipius uolūtatē. tñ ut dic glo. i pdicto decreto si nō cōtradicit cōsentire ur. s. q ad forū ecce. Ad 2m. dō qz pter solitū usū nate erat accelerat usus li. ar. i puero illo. Jura aūt aptātur ad ea que ut in pluribus accidunt.

Secundo queritur

quot modis spōsalia ɔtrahūt. R° qz spōsalia sm qz pprie accipiūt. s. p spōsione futuri mrimonij pñt cōtrahi ul absolute uel sub cōditōe. P° mō. 5. modis. s. nuda pmissione. ut cū uir dic. Accipiā te in meā. et mulier. Accipiā te ī meū. Alio mō datis arris spōsalitijs. ut pecūia l aliq huiusmōi. Alio mō ānuli subarratiōe. Alio mō intueniēte

iuramēto. Alio mō fidei datiōe. ⁋Si autē spōsalia cōtrahūt sub cōditiōe. aut honesta ē conditio. ut si uir dicat. Accipiā te in meā si placet parētib⁹ meis. ⁊ tūc stāte cōditiōe tenēt spōsalia alr̄ nō. ex̄ de ɔditiōibus ī despōsatiōe appositis. De illis. aūt ē cōditio īhonesta. nō tñ ɔ̄ bona mr̄imōij. ut si dicat uir. Accipiā te ī meam si furtis meis cōsentias. ⁊ hec cōditio hr̄ p nō apposita ⁊ tenēt spōsalia. ac si facta eēnt absolute. e. ti. c. p°. ut exponit glo. ibidē. ⁊ et. c. ult°. Si aūt ē cōditio ɔ̄ bona mr̄imōij. ut si dicat uir. Accipiā te ī meā si uenena sterilitatis pcuraueris. tūc spōsalia ñ tenēt. ɔditio. n. ɔ̄trū corrūpit qñ ē ɔ̄ naturaz ipius e. ti. c. ult.

Tertio queritur

utrū spōsalia publice ɔtracta corā amicis. nō tñ in facie ecclie possint solui p mutuū dissensū tm̄ pter iudiciū ecclie. ⁋R° q nō. tales. n. ɔtract⁹ ex q° sūt notorij seu manifesti. ita ut legitie pbari possint corā ecclastico iudice ad iudiciū ecclie referēdi sunt siue facti fuerint in pñtia mīstroꝝ ecclesiasticorum. siue non.

Quarto querit quot mōis

spōsalia dissoluūt. R° q spōsalia dissoluūtur in decē casib⁹. ⁋Un⁹ ē qñ alr̄ religionē ingredit qꝛ p hoc solueret mr̄im⁹ ñ cōsumatū. ut uisū ē. ⁋Secūd⁹ qñ ɔ̄hit cū alia p v̄ba de pñti. ex̄ de spōsalib⁹. Si inf. cui⁹ rō ē. qꝛ p spōsalia ñ trāsfert corp⁹ un⁹ in potātē alteri⁹. sꝫ fit pmissio d trāsferēdo: p mr̄im⁹ aūt trāsfert potās corpis unius in aliū. ⁊ si aliqd pmissū alicui. postea dar̄ alij tenet donatio q̄uis donās sic peccet. ⁊ in duob⁹ p̄dictis casib⁹ soluūt sponsalia ipso iure. ⁋Terti⁹ ē. qñ trāsfert se ad religionē aliā ⁊ cōuenienti tp̄e expectat⁹. ⁊ debito mō requisit⁹ nō reūtit. ex̄ de spōsalibus. De illis. ⁋Quart⁹ qñ alt icurrit leprā ul palesim ul aliā enoīmē lesionē. ex̄ d iureiurān. Quēadmodū. §. Q̄ d si. in textu. ⁊ in glo. ⁋Quint⁹ qñ alr̄ eoꝝ fornicat. ⁋Sext⁹ si supuenit affinitas ul cognatio spūalis. ex̄ d ɔsāguitate ⁊ affinitate. Sup eo. ⁋Septimus qñ alr̄ alteꝝ absoluit ne forte deteri⁹ ide ɔtigat si talē ducat quā odio habeat. ex̄ de spōsalib⁹. Preterea. §. Si autē. Octau⁹ qñ minor ad legitiāz etatē ueniēs dissentit. ⁋Non⁹ si pbet fama de īpedimēto int eos ul scādalū de eoꝝ cōiūctiōe. ex̄ de spōsalib⁹. Cū ī tua. ⁋Decim⁹ ut aliqui dīt si spōsalib⁹ supuenit simplex ɔtinētie uotū. qꝛ ut ur̄ eis sicut uotū sollēnizatū p pfessionē ī religiōe soluit mr̄im⁹ ñ cōsūatū. ita uotū ɔtinētie simplex sponsalia soluit. et in his. 8. casib⁹ ñ sūt soluēda spōsalia nisi iudicio ecclie. qd̄ ueꝝ ē si sūt publice cōtracta. si aūt uir ⁊ mulier int se sponsalia secreto cōtraxerūt ñ uideo rōnē q̄re sine iudicio ecclie nō possint dissolui ī predictis casib⁹. cū secreta nō subsint iudicio militātis ecclie. nisi q° ad foꝝ pnie. Ex notandū q spōsalia ɔtracta p [illegible]iōe iuramēto firmata ñ soluūt spōsalia nuda pmissione contracta.

Consequenter queritur

de. 4° pncipali. ⁊ circa hoc q̄rūt. 4. P° utꝝ bigami sint irregulares. ⁋2°. utꝝ illa irregularitas tollat p bap⁹. ⁋3°. utꝝ ɔtrahēs nō de iure. sꝫ de facto cū corrupta ab alio uiro sit irr̄glaris. ⁋4°. utꝝ tū bigamis possit p suū pontificē dispensari.

Primo ostendo q̄ bigami

ñ sūt irregulares. qꝛ hoc eēt aut pp signū incōtinētie. aut pp defectū ītegritatis ī significatiōe ex pte sacri. ñ pp pmū. qꝛ mai⁹ signū incōtinētie ē fuisse fornicatū cū multis q̄z cognouisse affectu ɔiugali multas. sꝫ q cū multis fornicat⁹ ē. ñ pp h° est irregularis. nec pp 2m. qꝛ sicut mr̄im⁹ ɔsūatū significat īdiuisibilē uniōez unius nate hūane cū una psōa diuia. ita mr̄im⁹ ñ ɔsūatū significat unionē uni⁹ ecc° cū uno spōso. s. xp̄o. Sꝫ ille q hūit plures uxores v̄gines ⁊ nullā cognouit ñ ē irregularis. g° sirr nec ille q hūit plures ⁊ utrāq꞉ cognouit. ⁋Itē sicut se hꝫ una v̄tus ad aliaꝫ. ita unū sacr̄m ad aliud sꝫ una v̄tus ñ ipedit alteri⁹ susceptiōez. g° neq꞉ pp sacrꝫ mr̄imonij plies iťatū īpedit hō a susceptione sacri ordis ⁋Itē saltē ońdo q ducēs uiduam ñ pp h° sit irreglāris. qꝛ pl⁹ nocꝫ unicuiq꞉ corruptio pp̄ia q̄z aliena. sꝫ si hō pus p fornicatiōez corrupt⁹ postea contrahit

mrimoniū cū uirgine nō efficitur irregu-
laris.g° multo forti⁹ nec ducēs corruptā.
¶ Itē ille q nubet v̾gini ab alio uiro relicte
nō ē irregularis.ex̄ de bigamis ñ ordinā-
dis. Debitū.ſʒ in hoc sacro ē defect⁹ signi
ficationis.qꝛ una scā aīa quā repñtat v̾go
ducta ñ pōt eē spōsa niſi uni⁹.ſ.xp̄i.g° de-
fect⁹ significatiōis i sacro mrimōij ñ ɔsūa
ti ñ causat irregularitatē.g° a sili nec de-
fect⁹ significatiōis i sacro mrimōij ɔsūati.
¶ Cōtra decre.di.34ª.Precipim⁹.ꝓhīƀtur
bigami ordiari.¶ Itē ex̄ de bigamis ñ or-
dinādis.c°.p°.Bigami penitētes ul' repu-
diataꝝ mariti ad sacerdotiū nō ascendāt.
¶ R̄° triplex ē mrimonij significatio. una
ē significatio duisibilis uniōis q̄ ē it' aīaʒ
ꝛ deū p charitatē uie. Alia ē significa° idi
uisibilis uniōis int' humanā naturā ꝛ filij
dei psonā. 3ª. ē significatio uniōis iduisi-
bilis int' ecc̄liaʒ ꝛ xp̄m. sicut int' spōsum et
spōsā. vñ apl's. 2ª. Cor.11°. Despondi uos
uni uiro v̾ginē castā exhibere xp̄o.ecc̄ª.n.
nūq̄ʒ deficiet ſʒ sēp xp̄o unita manebit.q̄ʒ
uis ñ sic possʒ dici d̄ q̄libʒ aīa p charitatē
uie xp̄o unita. P° unio significat' p mri-
moniū ñ ɔsūatū. Due. 2ᵉ. p mrim⁹ ɔsūatuʒ
ñ q ip̄e carnalis ɔcubit⁹ has duas signifi
cat uniōes.ſʒ ɔsūatio mrimōij q̄ ē p actum
illū.hec p̄dicta trahūt' ex dictis.ex̄ d̄ biga
mis ñ ordi. Debitū.ex tex.ꝛ glo.cū g° uni
soli diuie psōe sit unita una sola hūana nª
ꝛ uni xp̄o una tm̄ ecc̄ª. ɔsūatio mrimōij cū
plurib⁹ ꝛ ducere ab alio corruptā deficiūt
a significatiōib⁹ p̄dictis.qꝛ p° mō due fue
rūt uni⁹. 2°. mō una duoꝝ.cū g° ille q ordi
nat' ad mīstrādū alij sacra ñ d̄beat i sacro
pati defectū. iō ordiatū ē ut ille q mrim⁹
cōsumauit cū plib⁹ ul' cū corrupta ab alio
uiro ad ordies ñ ꝓmoueat'.ꝛ h⁹ accipit' ex
dictis.ex̄ d̄ biga.ñ ordi. Debitū.ꝛ nota q
ɔtrahit' irregularitas bigamie i plib⁹ casi
bus. ¶ Un⁹ ē qñ qs diūsis tp̄ibus hʒ plēs
legitīas uxores ꝛ cognoscit ābas.ꝛ hec ē
bigamia ꝓp̄e dicta ¶ Ali⁹ qñ diūsis tp̄ib⁹
hʒ plures.unā de iure.alterā de fc̄ō.ꝛ co-
gnoscit ābas. ¶ Ali⁹ cū sil' hʒ plures.unam
de iure.alterā de fc̄ō. et cognoscit ambas.
¶ Ali⁹ qñ ɔh̄it cū uidua. ꝛ ab alio marito
cognita.ꝛ eā cognouit. ¶ Ali⁹ qñ ɔtrahit ꝛ
mrim⁹ ɔsūat cū corrupta ab alio siue hoc
sciat ille q ɔh̄it. siue ñ ¶ Ali⁹ qñ ꝓpriā uxo
rē cognoscit postq̄ʒ ab alio cognita ē. siue
tp̄e q° eā cognoscit sciat eā eē ab alio co-
gnitā. siue ñ. ꝛ oēs huiusmōi trahi pñt ex
dictis.ex̄ d̄ biga.ñ ordi.ſ' eo.in glo. Ille ēt
irreglaris ē q p⁹ sollēne uotū ɔtinētie cō-
trahit mrim⁹ de fc̄ō siue cū uidua. siue cuʒ
v̾gine.ꝛ eā cognoscit.cū de iure nō possit.
ex̄ de biga.ñ ordi. Nup.ꝛ c°.ult.ꝛ c°.sup
eo.i glo.ꝛ.27ª.q.pª. Quotquot.ſʒ talis ñ
ē irregularis pp defectū significatiōis in
sacro cū ibi sacrm̄ ñ sit.ſʒ qꝛ sic statutū est
eo q ɔ talē p̄sūit' de icōtinētia ihereti.ꝛ ēt
ut sacrm̄ ordis i maiori reuerētia hēat'.ꝛ
in his sex casib⁹ ē bigamia iterp̄tatiue dic
ta. ¶ Ad p⁹ i opp⁹ dō q mrim⁹ ñ ɔsūatū
significat uniōeʒ aīe cū xp̄o p charitatem
uie.ꝛ plures aīe sic uniūt' xp̄o.ſʒ ñ signifi-
cat uniōeʒ uni⁹ ecc̄ᵉ cū xp̄o factā p assūpti
onē hūane nᵉ a diuīa pª. h°.n. significat' p
mrim⁹ ɔsumatū. ¶ Ad. 2⁹. dō q sacrm̄ nō
repugnat susceptiōi ordīs. ſʒ defect⁹ ite-
gritatis i sua significatiōe. ¶ Ad. 3⁹. dō q
q̄uis q̄tū ad culpā ꝛ penaʒ debitā culpe
plus noceat unicuiq̄ʒ corruptio ꝓpria q̄ʒ
aliena.tn̄ q̄tū ad penā irregularitatis ñ ē
sic i ꝓposito cui⁹ rō ē fm quosdā. qꝛ ecc̄ª
nūq̄ʒ fuit adult'o iūcta.nec nisi uni spōso.
ſʒ spōsus ecc̄lie aliqñ hūit synagogā q̄si cō
cubinā.ꝛ iō ɔsūatio mrimōij cū muliere p̄
us corrupta ab alio magis ē ɔ significati
onē q̄ dʒ eē i sacro q̄ʒ cū uir p̄us corrupt⁹
ɔsumat mrim⁹ cū mliere ñ p̄us corrupta.
ſʒ hec rō nulla ē. qꝛ sicut fuit una fides an
tiquoꝝ ꝛ modernoꝝ. ut i 3°. li° osñsū ē. ita
ꝛ una ecc̄ª. vñ sācti p̄res q xp̄o p̄cesserunt
aduētū iā ptinebāt ad v̾itatē ecc̄ᵉ. vñ illoꝝ
collatio ñ dʒ dici fuisse ɔcubina. ſʒ spōsa.
Vñ ꝛ.i ꝓphetijs sponsa uocat'. Preterea si
eēt ueꝝ qd̄ illi dicūt copula fornicaria eēt
sacrm̄ uniōis synagoge cū deo. qd̄ ē absur
dū. Dicēdū g° ali' q mot⁹ ñ distiguūt' fʒ
spēʒ p cōpatōeʒ ad t'minū a q°. ſʒ ad quē.
vñ cōsūatio mrimōij inq̄tū ē cū ñ p̄us cor
rupta q̄uis sit ab illo q p̄us carnē suā di
uisit p fornicatiōeʒ cū alia ñ sic deficit ab
integritate significatiōis uni⁹ ɔiūctiōis it'
xp̄m ꝛ ecc̄liaʒ. sic' ɔsūatio mrimōij q̄ ē a ui
ro nō p̄us corrupto cū muliere corrupta
ab alio. Sil'r dico q si mulier eēt ordinis

susceptiua irregłaris fieret p cõsumatõez mrimonij cũ uiro ꝑus corrupto cũ alia. nõ aũt p ɔsumationẽ mrimonij cũ uiro ñ ꝑus corrupto. q̃uis ipsa ꝑus fuisset ab alio p fornicationẽ corrupta. Ad ultimũ dõ q̃ grauior ẽ defectus significationis in mrimonio ɔsũato q̃ nõ ɔsũato. plus. n. põderandi sũt defect⁹ i reb⁹ iã ɔsũatis q̃ i his q̃ nõdũ ꝑuenerũt ad suã ɔsumationem.

Secundo queritur

utrũ irregularitas bigamie tollat p bap⁹. Ad istã qõnẽ dixerũt qdã int quos fuit Hieronym⁹ q̃ ille q añ bap⁹ hũit plres uxores p bap⁹ seqñtẽ ab irregularitate purgat. ut hr sup illud p°. Thi. 2°. Uni⁹ uxoris uir. ⁊ ẽt decre. di. 26ª. Uni⁹ uxoris. quorũ rõ ẽ. qr cũ baptism⁹ tollat oẽm culpã ⁊ omnẽ penã. nõ ur rõ q̃re nõ tollat irregłaritatẽ. Aug⁹ aũt ⁊ cõis opinio doctoꝝ tenent cõtrariũ. qr q̃uis p bap⁹ tollat ois clpa ⁊ ois pena p actuali pccõ debita. ex h° tñ nõ seqr q̃ tollat irregularitatẽ bigamie. qr ñ debet hõi p pccõ sz p defectu sacri mrimonij i significãdo. decre. di. 26ª. Acutius. ibi. n. dr q̃ acuti⁹ itelligũt q neq̃ eũ q cathecumin⁹ hũit alterã ordinãdũ cẽsuerũt. qr de sacro agit ñ de pccõ. ex h° ut dicunt qdã ur ꝓbabilr posse ɔcludi q̃ baptism⁹ tollat oẽm irregularitatẽ ꝑuenietẽ ex pccõ nõ aliã. Sz ɔ̃ hoc arguit. qr si hoc eẽt neq tollet illã q̃ ꝑuenit ex intfectione hois iniusta. ⁊ nõ illã q̃ ꝑuenit ex iterfectione hois iusta. qd rõnabile non uidet.

Tertio queritur

utrũ ɔtrahẽs nõ de iure sz de facto cũ corrupta ab alio uiro sit irregłaris. Et ur q̃ nõ. qr iste ẽ q̃tuz ad irregularitatẽ ɔ̃hẽre cũ uidua. ⁊ cũ duab⁹ uxorib⁹. Sz nõ iuenit in iure expssũ q̃ ɔ̃hens cũ duab⁹ de facto ⁊ ãbas cognoscẽs sit irregularis. g° nec ille laic⁹ q ɔtrahit cũ uidua de facto ñ d iure. Itẽ si ɔtract⁹ d facto iduceret irregularitatẽ. tũc ille q ɔtraheret cũ aliq̃ uxore uiuẽte adhuc ei⁹ marito irregłaris eẽt. qd nõ iuenit de iure expssũ. Itẽ talis nõ ẽ irregularis nisi sit bigam⁹. Sz bigam⁹ nõ ẽ q in ueritate nullã hũit uxorẽ. ⁊ opiniõi ẽ ueritas pferẽda. ⁊ põt trahi hoc ar⁹. ex q busdã dictis. ex̃ de biga. nõ ordi. Nuper. Cõtra. ff. ad. l. Corneliã de siccarijs dimis. Qui hoiez ñ occidit. sz uulnerauit ut occidat. ꝑ homicida ẽ dãnandus. g° a simili q q̃tũ in se ẽ cõtrahit cũ uidua. q̃uis iste cõtract⁹ nõ sortiat effectũ. tñ ita bigam⁹ reputãdus ẽ quo ad penã ac si ɔtractus d iure effectũ hũisset. Rñ° q̃ talis irregularis ẽ si illũ ɔtractũ ɔsecuta ẽ carnalis copula. nõ qr in rei ṽitate sit bigam⁹. sz ꝓpt affectũ intẽtiõis cũ ope subsecuto. ex̃ d bigã. nõ ordi. Nup. ⁊ qr ut ĩ eadẽ decre. dr in glo. In maleficijs uolũtas spectat ñ exitus. qd ẽ itelligẽdũ de uolũtate manifesta in ope ordĩato ad exitũ. sicut pcutere hominẽ cũ cultello ordĩat ad hõicidiũ. q̃uis nõ ois q sic pcutit occidat. Ad p⁹ i oppositũ dõ q̃ iuenit in iure ĩ simi q̃ cõtrahens cũ duab⁹ de facto ⁊ ãbas cognoscẽs ẽ irregularis. ceı tũ ẽ qd iuenit expssũ q̃ cõtrahẽs cũ una de iure ⁊ alia de facto. ⁊ ambas coguoscẽs ẽ irregularis. qd neq ñ eẽt nisi ɔtract⁹ de facto q° ad icurrẽdũ irregularitatis penã põderaret ut ɔtractus de iure. Ad. 2⁹. dõ q̃ ille q ɔ̃bit cum aliq̃ uiuẽte ei⁹ marito. ⁊ eã coguoscit irregularis ẽ. qr q̃uis ñ sit bigam⁹ i rei ṽitate. tñ quo ad penã irregularitatis int bigamos pp silitudinẽ reputãdus ẽ. ut. n. dr ex̃ de biga. nõ or. Nup. in glo. aliqñ pp silitudinem facti aliqs nũeratur int eos. de quoꝝ nũero nõ ẽ. Ad. 3ᵐ. dõ q̃ in aliqb⁹ casib⁹ ṽitati pfert opinio. ut hr in glo. sup decretalẽ pdictã. qd nõ ẽ sic itelligẽdũ. qr nũq̃ simplr opinio ṽitati pferẽda sit. sz ſm qd. s. quo ad malefacientiũ penaz.

Quarto queritur

utrũ cũ bigamis possit p sũmũ põtificẽ dispensari. Et ur q̃ nõ. ex̃ de biga nõ or. sup eo. In bigamis ɔ̃ aplm dispẽsare non lz. Itẽ qd bona rõe ɔstitutũ ẽ dissolui nõ ẽ uelle dei Sz bigamos nõ eẽ ordinãdos bona rõne cõstitutũ ẽ. g° hoc dissolui nõ ẽ uelle dei. Sz ɔtra uelle dei papa dispẽsare nõ põt. Cõtra decre. di. 34ª. Si subdiacon⁹. necessitate exigẽte bigam⁹ usq ad subdiaconatũ possit ꝓmoueri. Itẽ c° seqñti. Lector. si uiduã alteri⁹ uxoris accepit i lectoratu permaneat. aut si necessitas fuerit.

subdiaconus fiat. Rñdeo q̄ q̄uis papa nō possit dispēsare 𝈺 iura nature nec cōtra ius diuinū. q̄ sua potās utroq̄ iure ē inferior. ꝛ utrūq̄ supponit tāq̄ fundamentū. tū q̄ ē successor Petri q̄ pnceps fuit aploꝝ eq̄ualē potātē hūs potāti Petri. imo ut pprius loquar eādem. ꝛ iferior nō possit obligar̄ supiorē. nec par parē. Papa ḋ plenitudine potātis dispēsare pōt ꝯtra statuta aploꝝ quoꝝcūq̄. si tū vim n̄ hēant ex iure nature vel diuīo. decre. di. 82. Presbyter. cū g° bigamū nō ordinari aplicū sit pceptū. cum bigamis dñs papa dispēsare pōt. tū q̄ nō decet h° facilr̄ fieri pp reuerentiā aploꝝ. iō cū bigamis dñs papa nō dispēsat nisi exigēte necessitate. Aliq tñ dicūt q̄ ī diacōatu ꝛ p̄sbyteratu cū bigamis dñs papa dispēsare n̄ pōt. qḋ tñ n̄ credo. ut hr̄ decre. di. 34. Lector. i glo. Luci° dispensauit cū Panormitano archiepō q̄ fuit bigam°. Ad p° i opp° dḋ q̄ ibi accipit̄. lz. p n̄ decet. silr̄ exponēdo ē illud qḋ dr̄ ī fra. e. ti. Nup. ſ. q̄ cū bigamis n̄ liceat dispensari. Ad. 2°. dḋ q̄ urgēte necessitate ꝛ magna eccē utilitate n̄ eēt 𝈺 uelle dei bigamū ordinari. Auctoritates ad ptē aliā intelligūt̄ de plenitudine potestatis.

Circa litteram: Si ver

bis explicāt qḋ tñ corde n̄ uolūt. ꝛc. boc ītelligendū ē q̄tū ad iudiciū eccliē p uerba significātia p̄ntē ꝛ īteriorē ꝯsensū. p̄sumit ꝯsensū īteriorē affuisse. Machari° int̄ xp̄i heremitas p̄cipu°. Nota q̄ illi heremite monachi erāt al̄ si sol° uixisset in heremo n̄ pp h° solutū fuiss; mrīm° Talib° spōsis lz sine cōi ꝯsensu ꝯtinētiā pfiteri ꝛ mōasteriū eligere. q̄uis h° dicat̄ de spōsis q̄ nōdū sūt ꝯiuges. tū hr̄ ēt uer̄ ē de spōsis qui ꝯiuges sūt an̄ mrīmonij ꝯsūatione. Vidue marit°. q̄ supple cognita fuit ab alio eque sicut bigam° sacerdos fieri phibr̄. supple si cū illa mrīmoniū ꝯsūauit. Si ṽo talis spōsa int̄ quā ꝛ spōsū ei° ꝯsensus de p̄nti int̄cessisset eo mortuo uidua remāsisset cui copulat° ulteri° ad sacros ordines n̄ accederet. hoc itellī dz si n̄ tñ fuit cognita a viro ṽo. lz ēt a p°. al̄ n̄ eēt uer̄ qḋ hic dīc magr̄ qḋ pz p illud qḋ hr̄. ex̄ de biga n̄ or. Debitū. ꝛ decre. di. 34. Presbyt. ſ. Vidua. ꝛ

.c. īmediate seq̄nti. Si qs alij se copulauerit ēt si carnis cōmixtio illic sequat̄ ad priorē copulā reuocādus ē. hoc exp̄ssū est. ex̄ de sponsa. duorum. Licet.

Di. xxviii.

Hic queri de

bet. ꝛc. Supius determinauit magr̄ pncipalr̄ de effectu cōsensus exp̄ssi p ṽba de presenti. hic de effectu ꝯsēsus exp̄ssi p ṽba ḋ futuro. ꝛ diuidit̄ ī. 3. P° ondit q̄ ꝯsensus ḋ futo mrīm° n̄ efficit. 2° oppōit ī ꝯriū ꝛ soluit ibi. Premisse aūt. 3°. igit cui° rei sit ille ꝯsensus q̄ mrīm° facit ibi. Hic q̄rit

Circa hanc

di. q̄rendū ē pncipalr̄ de duob°. P° ḋ ꝯsensu ḋ futo. 2°. ḋ ꝯsensu de p̄nti. Circa p° q̄rūt̄ 4. P° utrum exp̄ssus ꝯsensus de futo p se mrīm° efficere possit. 2° utr̄ cū carnali copula seq̄nte accedēte ꝯsensu de p̄nti. p ṽba tñ de p̄nti n̄ exp̄sso. 3° utr̄ sufficiat ad mrīmōiū sol° ꝯsensus ḋ futuro cū carnali copula seq̄nte 4°. utr̄ p° carnalē copulā solū ꝯsensū de futuro seq̄ntē mrīmoniū aliud ꝯhi possit.

Primo ostendo q̄ cō

sensus de futo p se mrīmōiū efficere pōt. q̄ ꝯsensus de p̄nti efficit mrīmoniū p̄ns. g° a silī ꝯsensus de futo efficit mrīmoniū futur̄. Itē oē uiculū int̄ uir̄ ꝛ mulierem forti° spōsalib° ē mrīmoniū. lz p simplicē pmissione ꝯhūt̄ spōsalia. cū g° pmissio iuramēto firmata efficiat forti° uiculū q̄ pmissio simplex. tal̄ pmissio efficit mrīm°. Itē uiculū idissolubile int̄ uir̄ ꝛ mulierē q° ad mutuā trāslatiōe; potātis corpoꝝ suoꝝ ꝯtractū mrīm° ē. Sz pmissio ḋ tali trāslatiōe causat viculū idissolubile it̄ eos q̄ ipletio pmissiōis ē de iure nat̄e. qḋ āt est ḋ iure nat̄e solui n̄ pōt. g° ꝯsensus ḋ futuro efficit mrīm°. Cōtra magr̄ di. pcedēti. c°. 2°. Efficiēs mrīmōij cā ē ꝯsensus. n̄ q̄libet. lz p ṽba exp̄ssus nec de futo lz ḋ p̄nti. g° ꝯsensus de futo ēt iuramēto affirmat° mrīm° n̄ facit. Itē magr̄ hui° di. c. p°. pbat q̄ ꝯsensus ḋ futo ēt iuramēto firmat° mrīm° n̄ facit. R° q̄ ꝯsēsū ḋ futo

uir ꝛ mulier ꝑmittūt se mutuo assūere in mrīm⁹. ꝛ ɔctua mrīmōij ē adipletio ꝑmis sionis illi⁹. uinculū aūt ɔctū p ꝑmissiōem ē ꝑmissiōis ipletio. qꝛ illud uīculū ē obligatio ad iplendū ꝑmissū. oblīo aūt ad aliqd ipledū ñ ē ipa adipletio. uinculū autē ɔctū p ɔsensū expssū p ūba de futo p se ñ pōt efficere mrīm⁹. Ad p⁹ i opp⁹ dō q ɔsensus de futo dupl'r pōt itelli. Uno mō p ɔsensu ō futo respcū mrīmōij futi. ꝛ sic pcedit ar⁹. qꝛ sicut ɔsēsus hodiern⁹ p ūba de pñti expssus hodie facit mrīm⁹. sic ɔsēsus crastin⁹ q tūc p ūba de pñti expmetur cras faciet mrīm⁹. Alio mō p ɔsensu ō pñti respcū mrīmōij futi. ꝛ sic ñ ualz ꝑcessua argumti qꝛ ɔsēsus ō pñti attigit imediate mrīm⁹ qḋ efficit seu unit' ei. sic cā effctū. ñ sic aūt pōt dici de ɔsēsu de pñti rspectu mrīmōij futi. Ad. 2⁹. dō q firma⁰ ꝑmissionis p iuramtū ñ mutat gen⁹ uicli. sz idez gen⁹ uiculi fortificat. vñ int' spōsalia qdā sūt alia aliis fortiora. Ad. 3⁹. dō q ipletō ꝑmissiōis ñ ē de iure nat'e qñ remittit' ab illo cui facta est uel a iure.

Secundo queritur

utrum expssus ɔsēsus ō futo cū carnali copula se qnte accedēte ɔsēsu ō pñti. p ūba tñ ō pñti ñ expsso efficiat mrīm⁹. Et uī' q ñ sz magistrū di. pcedēti. Efficiēs cā mrīmōij est sol⁹ ɔsēsus p ūba de pñti expssus. sz p hypothesim pdict⁹ ɔsēsus de pñti ñ expimit' p ūba ō pñti. sz tm̄ p carnalē copulā ꝛ ūba ō futo q pcesserūt. g⁰ oīa illa sil' nō efficiūt mrī⁹. Itē sol⁹ ɔsēs ō pñti si p ūba l' alia signa ñ expmit' ee pñs mrīm⁹ ñ efficit. qz ꝯuis sequāt' spōsalia. sz carnal' copl'a adueniēs ō ūo mrīm⁰ ñ efficit mrīm⁹. sz factū mrīm⁹ ɔsumat. g⁰ carnal' copl'a seqñs spōsalia mrīm⁹ ñ efficit ꝯuis accedat ɔsēsus ō pñti p ūba de pñti ñ expssus. Cōt⁴ oīs carnal' copl'a ex͂ mrī⁹ facta ē mortale peccatū. Sz carnal' copl'a cū ɔditōib⁹ pdictis ñ ē mortale pccm̄. g⁰ carnal' copl'a cū aliis pdictis ɔditōib⁹ uerz efficit mrīm⁹. R⁰ q sicut ex istitutiōe sufficit ad ɔhēdū mrīm⁹ ɔsēsus de pñti p ūba l' alia signa expssus. sic ex istitutiōe sufficit ad ɔhēdū mrīmōiū int' legitiās psōas ɔsēsus i mrīm⁹ pñs expssus p carnalē copulā i ratōne ad ūba q ɔsēsū de futo p⁹ expsserāt. ꝯuis neutrz pdictoꝝ p se sufficeret ad pdictā ɔsēsus expssionē eo mō q⁰ reqrit' ad cāndū mrīm⁹. Ad p⁹ i opp⁹ dō q ꝯuis ɔsēsus ille nō expmat' p ūba de pñti. expmit' tñ p aliqḋ equiualēs ex ui istitutōis mrīmōij. Ad. 2⁹. dō q i casu pdcō carnal' copl'a cū ɔsēsu ō presenti i mrīmōiū ꝛ p ūba de futo q pcesserāt mrīmōiū ꝛ efficit ꝛ cōsumat.

Tertio queritur

utrum sufficiat ad mrīmoniū sol⁹ ɔsēsus ō futo. cū carnali copl'a seqñte. Et uī' q sic. qꝛ iudiciū ecc^e iustū ē. sz i pdicto casu ecc^a iudicat ee mrīm⁹ nisi aliud ipedimtū obstiterit. Itē mai⁹ ē expmere ɔsēsū ūbo ꝛ fcō qꝛ ūbo tm̄. Sz i pdicto casu psōe suū ɔsēsū expmūt ūbo ꝛ fcō. g⁰ ueri⁹ ē ibi mrīm⁹ qꝛ ii' psōas suū ɔsēsū expmētes p ūba de pñti carnali copula ñ seqñte. Cōt⁴ ubi dol⁹ adest ꝛ ɔsēsus abē ñ pōt fed⁹ pfici ɔiugale. ex͂ ō spō. Cua nos ꝛ ɔstat h⁰ itelli debere de ɔsēsu ō pñti. g⁰ ad ɔhēdū mrīm⁹ ñ sufficit sol⁹ ɔsēsus ō futuro cū carnali copl'a seqñte. R⁰ q i casu pdicto eēt mrīm⁹ psūptū. ꝛ sz iudiciū ecc^e eo q ecc^a p ūba q pcesserāt ō futo ꝛ copulā carnalē seqñtē psūit ɔsēsū de pñti affuisse. ꝛ ipos se mutuo mrīmōiali affectu cognouisse. tñ ñ eēt ibi mrīm⁹ uerz. nec sz iudiciū dei. qꝛ mrīm⁹ sz rei ūitatē sin reali ɔsēsu ō pñti ɔhi ñ pōt. Ad p⁹ i opp⁹ dō q i pdicto casu iudiciū ecc^e iustū ē a iustitia iudicātis. qꝛ iustū ē ut iudicās q nō nouit occulta cordiū iudicet sz ea q exti⁹ patēt. ille aūt iudex cui dr̄. Tu sol⁹ nosti corda filioꝝ hoīuz pōt iudicare sz. certitudiem de interiori ɔsēsu. Ad. 2⁹. dō q ꝯtūcūqz expmat' ɔsēsus si ñ adē iteri⁹ ñ ē mrīm⁹ sz iudiciū dei. ꝯuis tal' q sic carnalē copulā extorsit teneatur iplere qḋ ūbo ꝑmisit.

Quarto queritur

utrum p⁹ carnalē copulā solū ɔsēsū ō futo seqñtē aliḋ mrīm⁹ ɔhi possit. Et uī' q ñ. ex͂ ō spōsa. Is q fidē dedit. Is q fidē dedit. m. mlieri sr̄ mrīmonio ɔhēdo carnali copula subsecuta. et si i facie ecc^e ducat aliā ꝛ cognoscat ad pmā redire tenet'. qꝛ lz psūptū ī⁹ mrīm⁹ uideat. ɔ psūptiōez tñ hui⁹ ñ ē pbatio admittēda. Itē ecc^a pōt facere aliqs psonas

illegitiãs ad ꝯhendũ iter ſe. cũ g° eccl'ia ꝓhibeat illũ q p⁹ fidẽ datã de ꝯhẽdo mꝉieri ⁊ poſtea carnalr̃ cognouit eãdẽ alij nuber̃ illa uiuẽte. vr̃ q̃ talis ſit illegitim⁹ ad ꝯhẽdũ cũ alia. ⁊Itẽ ſi aliqs ꝯhit ſpõſalia cum aliq̃ q̃uis nulla ſint. ꝓhr̃ tñ ducere aliquã ꝯſãguineã illi⁹ uxorẽ. ex̃ de ſpõſa. Ad audientiã g° n ſill mr̃im⁹ qð ſꝫ rei ṽitatem nullũ ẽ põt reddere pſonã illegitiãꝫ ad ꝯhendũ cũ alia. ⁊Cõtra ꝯſẽſus uer⁹ ꝓualet pſũpto ꝯſeſui. Sꝫ cũ aliqs poſt ꝓmiſſiõeꝫ factã mulieri de ducẽdo eã i uxorẽ poſtea carnalit̃ cognoſcit eã ñ affectu maritali. ſꝫ fornicario ñ ẽ ꝯſẽſus niſi pſũpt⁹. g° ſi poſta cõſẽtiat i aliã cõſẽſu de pñti p ṽba ð pñti expſſo ⁊ eꝯ. uerꝫ mr̃im⁹ ꝯhit. ⁊Ad iſtã qõnẽ dixerũt aliq q̃ q̃uis pmũ mr̃im⁹ ñ fuerit uerꝫ ſꝫ pſũptũ. tñ ex cõſtitutiõe ecc͡e i ſic ꝯhẽtib⁹ gñat̃ ipedimẽtũ ne cũ alijs ꝯhere poſſint. ⁊ ſi vir ꝯhit cũ alia p⁹ uiuente uel mulier cũ alio p° uiro uiuẽte talia mr̃imonia tãq̃ nll'a ſũt dirimẽda. vñ ex̃ ð ſpõ. Is q. dr̃ de mr̃im° ꝯcto p⁹ mr̃im⁹ pſũptũ. q̃ nec uerꝫ. nec aliqð cẽſet̃ mr̃im⁹. ſꝫ q̃uis hͤ opinio ſit ꝓbabilis. tñ nõ ẽ ũa. nec cõit̃ tenet̃ a doctorib⁹. q̃ꝛ p⁹ mr̃im⁹ cuꝫ ñ fuerit uerũ ſꝫ pſũptũ ñ generat niſi i ſic ꝯhẽtib⁹ uerꝫ ipedimẽtũ ꝯhẽdi cũ alijs pſõis ſꝫ pſũptũ. ⁊ q̃ꝛ ecc͡a iudicat de iteriorib⁹ p exteriores pſũptiões. ſꝫ mr̃im⁹ q̃uis eẽt uerꝫ ſm iudiciũ dei tñ dirimeret̃ p iudicia ecc͡e et ad pore copulã cõpellũt̃ reuti ⁊ p eccl'iaſticam cẽſurã. tñ q̃ꝛ ſm rei ũitatẽ cõiuges nõ fuerũt. ⁊ ṽa ſũt mr̃imõia q̃ ꝯtraxerũt cum alijs. pus dꝫ pmittere ſe qlibꝫ excõicari ⁊ quãcũq̃ꝫ penã aliã ſubire q̃ꝫ carnalr̃ copulet̃ pori. ſilr̃ dico ð mꝉiere reſpcũ uiri. nec pp hͦ tal' pplex⁹ ẽ. q̃ꝛ i hoc caſu ñ obediendo ecc͡e nõ peccat ſꝫ ſuſtinẽtia excõis hac de cã meritoria ſibi videt̃. p excõicato tñ ſe gerere dꝫ. ⁊ a ſuſceptiõe eucha͡e maxie i loco ubi factũ ſuũ notũ ẽ dꝫ pp ſcãdalum abſtinere. ⁊Ad p⁹ in opp⁹ dð q̃ illð ṽbũ decretal'. ſ. q̃ ad pmã redire tenet̃. ⁊ illud aliud qð fuit allatum ꝓ pria opiniõe. ſ. q̃ mr̃im⁹ ꝯtractũ p⁹ pſũptũ ñ ẽ uerꝫ. itelligẽda ſũt ſm iudiciũ ecc͡e. ⁊Ad. 2⁹. dð q̃ ecc͡a aliqñ aliqd ꝓhibet fieri decernẽdo iplicite uꝉ explicite irritũ ⁊ iane factũ ꝯ hãc ꝓhibitiõeꝫ. ⁊ ſic nõ ꝓhibet ꝯhi mr̃im⁹ poſt mr̃imoniũ pſũptũ. qð ſm rei ṽitatẽ nullũ ẽ. ⁊Alio mõ ꝓhibet aliqd fieri nõ decernẽdo explicite uꝉ iplicite irritum uꝉ iane ſi ꝯriuꝫ fiat. ⁊ q̃uis faciẽs ꝯ talẽ ꝓhibitiõeꝫ peccet. tñ factũ tenet niſi ſit aliud qð obſiſtat. ⁊ hͦ mõ ecc͡a ꝓhibet ꝯhi mr̃im⁹ durante alio mr̃im° pſũpto qð ſm rei ṽitatẽ ẽ nullũ. ⁊Uel põt dici q̃ ecc͡a ñ ꝓhibꝫ ꝯhi ſecũdũ mr̃im⁹ niſi pſupponẽdo ex pſũptione q̃ pmũ ſit uerꝫ. ⁊ iõ ſm mr̃im⁹ q̃uis realr̃ ſit uerꝫ ſm dei iudiciũ. tñ ſm iudiciũ ecc͡e ẽ nullũ. ⁊ ita eo mõ ẽ nullũ q° ab ecc͡a fuit ꝓhibitum. ⁊Ad. 3⁹. dð q̃ q̃uis ꝯhens ſpõſalia cũ aliq̃ q̃ ſm rei ṽitatẽ nulla ſunt eo q̃ illã i uxorẽ nõ põt hr̃e. ñ poſſit poſtea et p⁹ mortẽ illi⁹ aliquã ſibi attinẽtẽ infra gradũ ꝓhibitũ ducere i uxorẽ. tñ poſt mr̃im⁹ pſũptũ qð ſm rei ṽitatẽ nullũ eſt. aliud mr̃im⁹ ꝯctũ cũ aliq̃ nõ attinẽte pori tenet ſm iudiciũ dei. q̃ꝛ qð i pdicta decretali dictũ ẽ ordinatũ ẽ ab ecc͡a pp pubͤ honeſtatis iuſtitiã. ut dic Appat⁹ ibidẽ. ⁊ eſt ſtatutũ nõ tm̃ ꝓhibẽs ne fiat. ſed et decernens irritũ ⁊ iane ſi cõtrariũ fiat.

Conſequenter querītur

de. 2°. pncipali. ⁊ circa hoc querũt̃ q̃tuor. ⁊P° utꝛ mutu⁹ ꝯſenſus de trãſlatiõe ptãtis corpoꝛ ad tpus faciat mr̃im⁹. ⁊2°. utꝛ mutu⁹ cõſẽſus ſub ꝯditione faciat mr̃im⁹. ⁊Tertio utꝛ ꝯſẽſus clãdeſtin⁹ efficiat mr̃imoniũ. ⁊4°. utꝛ cõſenſus in carnalẽ copulam neceſſarius ſit ad ꝯhendũ mr̃imoniũ.

Primo oſtendo q̃ con

ſenſus mutu⁹ de trãſlatiõe potãtis corpoꝛ ad tpˢ faciat mr̃imoniũ. Dis carnalis cõcubit⁹ ex̃ mr̃imoniũ ẽ illicit⁹. ſꝫ carnalis cõcubit⁹ cũ ꝯcubina q̃uis ſit illicit⁹ hñti aliã uxorẽ. tñ licit⁹ ẽ aliã uxorẽ ñ hñti. dicit̃. n. .C. de cõcu. l. i. Nemini licẽtia ꝯcedat̃ ꝯſtãte mr̃imonio ꝯcubinã penes ſe hr̃e. in q° uidet̃ dare itelli q̃ nõ ꝯſtante mr̃imonio talis licẽtia põt cõcedi. g° uidet̃ q̃ cõcubinatus ſit mr̃imoniũ. ſꝫ cõſtat q̃ nõ ẽ niſi ad tpus. ⁊Itẽ q põt aliquã rẽ ꝯcedere ſimplr̃ põt et cõcedere ad tpˢ. ſꝫ uir ⁊ mulier pñt ſibi mutuo cõcedere ſimpliciter potãtẽ corporũ ſuoꝛ. g° hãc cõceſſionẽ pñt facer̃ ad tpus. ſed talis cõceſſio efficit mr̃imoniuꝫ.

¶ Itē sicut se hʒ ꝯsensus simplr̄ ad mr̄imo niū simplr̄. ita cōsensus ad tēpus ad mr̄imoniū ad tēpus. g° sicut mutu⁹ consensus simplr̄ efficit mr̄imoniū simplr̄. ita mutuus cōsensus ad tp̄s efficit mr̄imoniū ad tp̄s. ¶ Cōtra ex̄ de cōditiōib⁹ i despō. appo. c. ultīo. vr̄ si alter dicat altri. Cōtraho tecuʒ donec ineniā aliā honore uel facultate meliorē. talis cōtract⁹ caret effectu. hoc autē nō ē nisi qa talis cōtract⁹ ē ad tp̄us. ¶ Iteʒ s̄m magr̄m superi⁹ di. 27. c. i. Mr̄imōiū i' diuiduā uite ꝯsuetudinē retinet. sʒ cōtractus ad tp̄s ē diuisibilis. g° talis cōtractus nō pōt eē mr̄imoniū. ¶ R̄x° q̄ non pōt ꝯbi mr̄imōiū ad tp̄s. seru⁹. n. alicui⁹ dn̄i hn̄tis sup ip̄m plenitudinem potātis nō pōt sine cōcessiōe dn̄i illi⁹ ꝛ auctoritate concedere alij q̄lēcūq; potātē i corpus suū. sʒ qlibet hō ē s̄uus dei q̄ hʒ s̄r quēl bʒ hoieʒ oimodam plenitudinē potātis. g° null⁹ uir pōt cōcedere mulieri. nec eꝯ° aliquā potātē in corpus suū nisi ex cōcessiōe dei explicita l' iplicita. deus aūt nō tm̄ nō cōcedit. sʒ etiā ꝓhibet fieri int̄ uiꝝ ꝛ mulierē mutuā ꝯcessionē ptātis suoꝝ corpoꝝ q̄ītū ad cōcubitū carnalē ad tp̄s qđ pʒ Math. 19. ubi dicit'. Q̄d deus cōiūxit hō nō sepet. Triplex aūt ē cōgrua rō q̄re deus hoc uoluit fieri. ¶ Una ē q̄ h° eēt ꝯ bonū ꝓlis. coplāti. n. ad tp̄us n̄ eēnt ita sollicīti ut in plurib⁹ de sue ꝓlis disciplina ꝛ educatiōe religiosa sicut copulati simplr̄. ¶ Alia ē q̄ hoc eēt cōtra bonū honeste dilectiōis que dʒ eē int' cōiuges. q̄ forte q̄uīa copulati ad tēpus plus diligerēt se pp delectabile s̄m carneꝫ q̄ꝫ copulati simplr̄ cū dilectiōe que ē ꝓpt' honestū copulati simplr̄ magis diligūt se ut in plurib⁹ q̄ꝫ si essēt copulati ad temp⁹. plus. n. diligit unusq̄sq; ut in pluribus rē que sua est simpliciter q̄ꝫ si n̄ esset sua nisi ad tēpus. ¶ Tertia ratio ē quia in copula ad tempus non saluaretur ratio sacri. q̄a talis copula cū esset diuisibilis n̄ significaret indiuisibilitatē humane nature a persona filij dei. nec indiuisibilem unionē ecclesie cum Christo. ¶ Ad primū in opposi' tum dicendum q̄ dicta lex concubinatum non concedit. sed homini non uxorato ꝑmittit tanq̄ꝫ lege humana non puniendo. nec ex hoc sequitur q̄ puniri non debeat lege diuina. quia sicut dicit Aug⁹. i. de li. arbi. longe ante mediuʒ. Lex humana multa īpunita relinquit que per diuinam prouidentiam uindicantur ꝛ recte. ¶ Ad. 2m. dicendū q̄ maior uera est quando potestas superioris domini ita concedit seu ꝑmittit fieri concessionem rei ad tempus. sicut permittit ea fieri simpliciter. quod in proposito non est uerum. ut uisum est in corpore questionis. ¶ Ad. 3m. dicendum q̄ maior falsa est sicut patet ex dictis in corpore questionis.

Secundo queritur.

Utrum matrimonium consensus cōditionalis faciat matrimonium re non existente posita sub cōditione. Et uidetur q̄ sic. extra de condi. in desponsa. appo. c. i. Quicūq; sub conditionis nomine aliquā desponsauerit ꝛ eaꝫ relinquere uoluerit. dicimus q̄ frangatur conditio ꝛ desponsatio irrefragabilr̄ teneatur. ergo siue existat conditio siue non tenet desponsatio. multo fortius ergo matrimoniū. ¶ Itē si aliquis iurauerit mulieri se eā ducturū in uxorem. si tm̄ sibi donauerit. s. 10. uel. 20. marcas. si cōditio nō existat ꝛ interueniat cōsensus de p̄nti. aut carnalis sequat' copula eam tenet' accipere in uxorem extra. e. ti. De illis. g° a fili mr̄imoniū tenet. q̄uia res apposita sub conditione nō existat. ¶ Cōtra. e. ti. sup eo. dicitur de illo qui cōsensit in quandā mulierē si pater eius suū prestaret assensum q̄ nisi uoluntas patris postmodū intercedat. nequaq̄ꝫ cogendus ē ad mr̄imoniū cōtrahēdum. sʒ si sponsalia sub cōditione cōtracta non tenent re posita sub cōditione non existente. a simili nec mr̄imoniū. ¶ R̄ndeo q̄ conditionū appositarū in contractu matrimonij quedā sūt contra mr̄imonij substantiam. ut si alter dicat alteri. Contraho tecum si generationē prolis euites. qđ est contra bonum prolis. uel donec inueniā aliam honore uel facultate meliorē qđ est cōtra significationē sacri aut si alterandā te tradas quod est cōtra bonū fidei ꝛ sub talibus conditionibus nullū mr̄imoniū ē. ut hr̄ ex̄ de ꝯdi. i despon'. appo. c. ultimo. Quedā sūt n̄ ꝯtra substantiā mr̄imonij. et istaꝝ q̄dā sūt turpes aut īpossibiles. ꝛ mr̄i⁹

ꝯctū sub talib⁹ ꝯditiōib⁹ tenet q᷑ ꝑ ñ ad/
ieccis hn̄t. ut dr̄ i decretali p̄dicta. q̄dā sūt
honeste ⁊ possibiles. ⁊ istaꝝ q̄dā sūt de p̄/
terito. ut si dicat. Cōtraho tecū si marit⁹
tuus mortu⁹ ē. q̄dā de p̄nti. ut si dicat. Cō
traho tecū si tu es v̄go. ⁊ sub istis ꝯditiōi
bus ul' silib⁹ m̄rim⁹ ꝯctū tenet exn̄tib⁹ re/
bus i ꝯditiōib⁹ appositis al'r ñ. ⁊ sic itell'r
auctoritas ad p̄tē faꝫ allata. q̄uis illa ui
deat de spōsalib⁹ loq. q̄dā sūt ꝯditiōes d
futuro ut si dicat. Cōtraho tecū si patri
tuo ul' p̄ri meo placuerit. ⁊ tūc iudicādū ē
sicut de spōsalib⁹ sub ꝯditiōe ꝯctis. q᷑ ut
dr̄ ex̄ de ꝯdi. i despō. appo. Sup eo. Hu/
iusmōi ꝯsensus ñ ē de p̄nti hn̄dus ſꝫ p ūba
de p̄nti eūdēti⁹ exp̄mat. q᷑ i alieno arbi/
trio ñ bito ſꝫ hn̄do ꝯsistit. Ad p⁹ dō q̄
illa decretal' intell'r de ꝯditōe turpi ñ exn̄te
ꝯ naturā m̄rimonij ut dic Appa⁹ ibideꝫ.
Ad. 2⁹. dō q̄ q̄uis p⁹ apposita sit ꝯditio
de futuro si p⁹ea ꝯsentiat de p̄nti. aut car
nalis copula subseq̄t ꝯditiōe nō replicata
recedit a ꝯditiōe p̄us apposita. ⁊ simplicit'
intell'r ꝯsentire. ut dic Apparatus ibideꝫ.

Tertio queri

tur utrū ꝯsensus
clādestin⁹ efficiat m̄rim⁹. Et ur̄ q̄ ñ. 30. q.
5. Al'r dr̄ de clādestinis m̄rimonijs q̄ nō
sūt ꝯiugia ſꝫ adult'ia ul' ꝯcubinia. l' stup
aut fornicatiōes potius q̄ꝫ legitima ꝯiugia.
Itē q᷑ ecc̄ ꝓhibet ꝯsāguineos m̄rimōia
lit' copulari. iō mutu⁹ coꝝ ꝯsensus m̄rim⁹
ñ efficit. ſꝫ ecc̄ ꝓhibet m̄rimōia clādestīa
eadē. q. Null⁹. ⁊ ex̄ de clād despō. Cū ibi
tio. g⁹ ꝯsensus clādestin⁹ m̄rim⁹ nō efficit.
Itē carnal' ꝯcubit⁹ int' cōiuges ē licit⁹. ſꝫ
si aliq clādestine m̄rim⁹ ꝯbāt nō lꝫ eos sil'
carnal'r copulari. q̄ scādalizaret ppl'ꝫ. g⁹
vr̄ q̄ tale m̄rim⁹ ē nullū. Cōtra. 30. q. 5.
Judicātē. dr̄ de illis q̄ clādestine ꝯsenserūt
q̄ r̄atū adulterij uterq̄ꝫ icurrit dū utroq̄ꝫ
coꝝ niuēte alij se copulauerit. ſꝫ h⁹ ñ esset
uerꝫ n' si p mutuū ꝯsensū clādestinū ꝯxisset
m̄rim⁹ uerꝫ. g⁹ tal' cōsensus uerꝫ efficit ma
trimoniū. Itē si tales trāsferrēt se ad re/
gionē lōginquā ubi ñ ē cōsuetudo monitio
nes ⁊ sollēnitates i m̄rimonijs adhiberi. li
citū eēt eos ibi carnal'r copulari. ſꝫ nunq̄ꝫ
carnalis copula ex̄ m̄rim⁹ ē licita. g⁹ clā/
destin⁹ cōsensus uerꝫ efficit m̄rim⁹. R̄o q̄

sicut m̄rim⁹ clandestinū dr̄ tripl'r. ita pōt
dici de clādestino cōsensu. Uno mō dr̄ m̄ri
mōiū clādestinū q̄d ꝯbit' sine p̄ntia testiū
ex̄ de clā de. despō. Q̄d nobis. Alio mō q̄d
ꝯbitur ñ adhibitis sollēnitatib⁹ cōsuetis q̄ꝫ
uis cōtractū fuerit i p̄ntia testiū. 30. q. 5.
Al'r. Tertio mō q̄ñ fit sine p̄missa denūcia
tiōe. ex̄ de clāde. despō. Cū inhibitio. ⁊ quo
libet istoꝝ modoꝝ si affuit mutu⁹ ꝯsensus
p v̄ba de p̄nti exp̄ssus uerꝫ ē m̄rim⁹ ſꝫ dei
⁊ cōsciē iudiciū. illud tn̄ q̄d ita ē clādestinū
q̄d ñ fuit i p̄ntia testiū ñ iudicabit' uerum
m̄rim⁹ ab ecc̄ q̄ iudicat ſꝫ all'ata. vn̄ si ali
q̄s istoꝝ cū alia p̄sona in facie ecc̄ ꝯberet
p̄cipet' ei p eccl'iā cohītio cū ea. ⁊ ꝓhibe͛t'
ei accessus ad p̄mā. cui tn̄ p̄cepto obedire
nō deberet q̄ꝫtū ad redditiōeꝫ carnalis de
biti. q᷑ magis obediēdū ē iudicio dei ⁊ cō
sciētie q̄ꝫ iudicis eccl'iastici q̄ ſm p̄sūptio/
nes iudicat. i q̄b⁹ tn̄ posset obedire eccl'e
absq̄ꝫ pccō obedire tenet' sicut i subuenien
do illi mulieri i necessarijs si idiget. ⁊ ipse
illi ⁊ alij sufficere posset. Ad p⁹ ui opp⁹
dō q̄ sicut dicit magr̄ hui⁹ di. c. 2. illud nō
ē ita itelligēdū q̄ ñ sit legitimū cōiugiuꝫ.
ſꝫ q᷑ nō hꝫ decorē ⁊ debitā honestatē. Ul'
pōt dici q̄ illud decretū intelligēdū est d
clādestino ꝯsensu nō exp̄sso i p̄ntia testiū.
q̄ cōsensus nō efficit m̄rimoniū ſm p̄sūpti
onē. ⁊ iō carnalis cōcubit⁹ taliū ab ecc̄ illi
cit⁹ iudicat'. Ad. 2⁹. dō q̄ ñ ē silē d utra
q̄ꝫ ꝓhibitiōe. q᷑ ita ꝓhibꝫ cōsanguieos co
pulari q̄ p̄sōas itēdit redde͛ illegitias ad
ꝯbēdū. ñ sic aūt ꝓhibꝫ clādestīa m̄rimōia.
Ad. 3⁹. dō q̄ q̄uis carnal' ꝯcubit⁹ i m̄ri
monio sit licit⁹ regulari' cū p accidēs ali/
q⁹ loco ⁊ aliq⁹ tp̄e pōt eē illicit⁹. ut pp scā
dalū ppl'i sicut dictū ē. ul' pp ecc̄ ꝓhibitio
nē q̄ alicubi ꝓhibꝫ cōiuges carnal'r copu
lari anq̄ꝫ adhibeat' m̄rim⁹ sollēnitas ꝯsue
ta quā tn̄ ꝓhibitōeꝫ q̄dā dn̄t eē nō respcū
act⁹ debiti reddēdi. ſꝫ respectu act⁹ peten
di. vn̄ peccaret exigēs. ⁊ ñ peccaret reddēs

Quarto

q̄rit' utꝝ cōsensus i
carnalē copulā sit
necessarius ad matrimoniū cōtrahendūꝫ.
Et ur̄ q̄ sic. 17. q. 1. Sūt q̄dā. nouētib⁹ sup
ple v̄ginitatē ñ solū nubere. ſꝫ ēt uelle dā/
nabile ē. ſꝫ h⁹ uerꝫ ñ eēt nisi ꝯsēsus i carna
lē copulā necessari⁹ eēt ad m̄rim⁹ ꝯbēdū

Item ad ɔ̄hendū mrim⁹ necessarius ē cō sensus ī ea pp q̄ ē mrim⁹ īstitutū. Sꝫ mri monīū ñ tm̄modo īstitutū ē in officiū. sꝫ ēt in remediū. gᵒ ad ipm ɔ̄hendū necessarius ē ɔ̄sensus ī illud p qð hr̄ remediū ɔ̄ car- nalē ɔcupiscētiā. illð aūt r̄medīū ē carnal' copula. Itē ad ɔ̄hendū mrim⁹ necessari⁹ ē cōsensus ī illud qð si excludat ī cōtractu mrim⁹ nullū ē. Sꝫ si uir ⁊ mulier ɔ̄hetent appoīta hac cōditiōe q̄ un⁹ alij nūq̄ꝫ de- bitū redderet nullū eēt mrim⁹. gᵒ ad ɔ̄hē dū mrim⁹ necessari⁹ est cōsensus ī redditi onem debiti. Cōtra magr̄ bul⁹ di. c. ult. Cōsensus cohītiōis uł' carnalis copule nō facit cōiugiū. sꝫ cōsensus cōiugalis socie- tatis ūbis ꝑm pñs tpus expssus. Itē bea ta virgo uex mrim⁹ ɔtraxit cū Joseph. ñ tñ in carnalē copulā cōsensit. qa semp ūgo pfecta ñ tm̄ corpe sꝫ ēt mēte pmāsit. gᵒ cō sensus in carnalē copulā ñ est necessarius ad mrim⁹ ɔ̄hendū. Rᵒ q̄ ad mrim⁹ con trahendū ñ est necessari⁹ cōsensus explici te in illud qð ñ ē de mrimonij eēntia. co- pula aūt carnalis ē huiusmōi. postq̄ꝫ. n. alt q mrim⁹ cōtraxerūt si postea ppetuo cōti nerēt nihilomin⁹ essꝫ int̄ eos uex mrim⁹. sicut patuit ī mrimonio int̄ virginē Ma- riā ⁊ Joseph. ad ɔ̄hendū gᵒ mrim⁹ ñ ē ne cessari⁹ cōsensus ī carnalē copulā explici te. qꝫ tñ ī essentia mrimonij cōtinet' carna lis copula sicut usus ī potāte ordinata ad usū nō de necessitate sꝫ uolūtarie. iō aliqᵒ mō iplicite reqrit' cōsensus ī carnalē co- pulā ad ɔ̄hendū mrim⁹. iuq̄ꝫtū ad hoc ne cessari⁹ est cōsensus mutu⁹ in trāslatiōem corpis ppꝛij in potātē alteri⁹ cōiugis q̄ꝫ tū nd cōcubitū cōiugalē. sꝫ hoc nō est cō sentire ī carnalem copulā neq̄ꝫ explicite nꝫ iplicite absolute. sꝫ iplicite ⁊ sub cōditiōe .s. si alter ɔiūx uti sibi cōcessa uoluerit po testate. Ad p⁹ in opp⁹ dð q̄ ille q uouit ūginitatem uolendo nubere. vult se obli- gare obligatiōi incōpossibili uoto suo si alt' coniūx uoluerit. ⁊ iō mortalr̄ peccat. q̄a q̄ꝫtū in se est vult se expōere necessitati ueniendi ɔ̄ uotū suū si alt' uoluerit. ⁊ q̄ꝫuis qð dictū est regularit' sit uex. ex inspirati one tñ spūs sācti ūgo que uouit ūginita- tem sine pctō nuber' pōt. sicut patuit ī vir gine gloriosa que ān̄q̄ꝫ nuberet certifica- ta fuit p r̄uelationē spūs sācti q̄ Joseph ab ea nūq̄ꝫ debitū exigeret. ⁊ iō cōtrahen do cū eo nō exposuit se alicui piculo ueni endi ɔ̄ uotū quo ūginitatē uouerat cum esset pfecte certificata q̄ Joseph nō utere tur potāte sibi cōcessa. Ad. 2⁹. dð q̄ nō plus ɔcludit nisi q̄ necessari⁹ ē ɔ̄sensus in carnalē copulā implicite ⁊ sub ɔditiōe. s. si alter ɔiūx potāte sibi cōcessa uti uoluerit. Ad. 3⁹. dð q̄ si aliq ɔtrahūt iuicem sub hac ɔditiōe. q̄ nūq̄ꝫ sibi iuicem reddēt de bitū. ipsi nō tm̄ excludūt carnalē copulā. sꝫ ēt mutuā trāslationē corpoꝝ suoꝝ ī al- terius potātē q̄ꝫtū ad cōcubitū cōiugalē. ⁊ ego bñ cōcedo q̄ ɔ̄sensus in talē trāsla- tionē reqrit' ad mrim⁹ ɔ̄hendū. Ad ar- gumēta ad ptē aliā pꝫ qd dici debeat ex iā dictis. ⁊ quomō int' gloriosā ūginē Ma riā ⁊ Joseph fuit uex mrim⁹ absq̄ꝫ p̄iudi cio virginitatis eiusdem.

Circa litteraꝫ. mri- mōiū nō sāxit ɔ̄sensus q ī occulto fuit. i. ñ oñdit sanctū q̄ꝫtū ad forēse iudiciū ecclesie.

Di. xxviiii.

Oportet aūt ɔ̄sēsū ⁊c. Su- peri⁹ determiauit magr̄ d cō sensu mrimonij q̄ꝫtū ad eius effectū. Hic determiat d ipo q̄ꝫtū ad ei⁹ defectū. Et pᵒ qᵗ ad defectū uolūtatis. Secūdo qᵒ ad defectū intētio nis. di. se. ibi. Nec solū. Pᵒ in tres. Pmō oñdit q̄ coactio excludit mrim⁹. Scðo oñdit q̄ ɔ̄sensus sequēs ratificat ibi. Uex tñ q iuiti. Tertio q̄ sufficit q̄nq̄ꝫ cōsen- sus tacitus ibi Consentire autem.

Circa hanc di. q̄rendū est pncipalr̄ de duobus. Pmō de cōsensus ɔ̄hentiū co actione. Scðo de talis cōtract⁹ ratifica tione. Circa pmū q̄rit' q̄ttuor. Pᵒ utꝝ cōsensus coactio p metū ipediat mrimōiū Secundo utrū ipediat sponsalia iuramē to firmata. Tertio utrū persona consen- tiens in aliam sibi non consentientē possit illa uiuente ɔtrahere matrimōiū. Quar to utrū parentes liberos suos possint co- gere ad matrimoniū contrahendum.

PRimo ostendo q̄ con
sensus coactio p metū nō īpediat mrīmo-
niū. Quod nihil ē mrīm⁹ ñ īpedit. sed nlla ē
cōsensus coactio. qz ɔsensus ē actus liberi
arbitrij. qd nō pōt cogi. ut in 2º libro ostē
sum ē. g° coactio ɔsensus mrīm⁹ ñ īpedit.
Itē ois uir aut ē cōstans aut īcōstās. sz
coactio p metū cadēs solū in uiris īcōstā
tib⁹ mrīm⁹ īpedit. in uirꝫ aūt cōstantē nul
la coactio p metuz cadit. sicut. n. dic phūs
.3°. ethi. c. 9°. Fortis īpauidus ē. g° nulla co
actio p metū mrīmoniū īpedit. Itē coac
tio ɔsensus p metū ñ ē nisi uehemēs īduc
tio. qa iteriora actus liberi arbi. sufficiēt
cogi nō pñt. Sz sicut uehemēt pōt hō īcli
nari p metū ad ɔsentiēdū. ita p blāditias.
cū g° uehemēs ɔsensus īductio p blāditias
nō īpediat mrīm⁹. uidet silr q nec illa q̄ ē
p metū. Itē coactio ɔsensus que ē p metū
nō īpedit susceptionē sacri baptismi. g° a si
mili nec susceptionē sacri mrīmoīj. Cōt
magr̄ ī littera ī pncipio di. pñtis. Dz ɔsen
sum ɔiugalē liberū eē a coactōe. coact⁹. n.
ɔsensus q nec ɔsensus appellari dz coniu-
giū nō facit. Itē ex̄ de spō. Cū locū. cum
locū nō hēat ɔsensus ubi met⁹ ul' coactio
intcedit. ne'esse, ē ut ubi cōsensus utriusqꝫ
reqrit' coactiōis materia repellat'. Itē fa
uorabilior ē stat⁹ religiōis q̄z mrīmoīj. Sz
pfessio facta ī religiōe p ɔsēsū metu mor
tis coactū nō tenet. vñ talis reuti pōt ad
seculū. ex̄ de his q̄ ui metuue cā fiūt c. 1.
g° multo forti⁹ ɔtract⁹ mrīmonij p ɔsēsuz
metu mortis coactū nō tenet. Ad istā qō
nez dicūt aliq q coactio p metū ēt cadētē
in uirꝫ ɔstantē mrīmoniū nō īpedit fm iu-
diciū dei ⁊ ɔsciē. si assit ɔsensus iterior nō
tm̄ ad vba pferēda. sz ēt ad ipm mrīmoniū
ɔtrahendū. qa ad hoc ut iterius ɔsentiat ī
mrīmoniū locū nō hz coactio p metū. qz ī
hoc q ɔsentit ī platione vboꝝ significan
tiū iteriorē ɔsensū euadit piculū qd metu
it cū illi quos timet ñ possint de suo iteri
ori ɔsensu iudicare. fm tñ iudiciū ecc° mrī
moniū nō ē. qz talē psumit nō ɔsensisse. sz
tm̄ in platione vboꝝ ad piculū qd metuit
euadendū. sz hec opinio peccat ī duobus.
P° ī hoc qd dicit q respectu iterioris ɔsen
sus in mrīm⁹ locū nō hz coactio p metum
cadentē in ɔstantē uirꝫ. qz exprimere ɔsen-
sum iteriorē in mrīm⁹. si nō assit mētiri ē.
oē aūt mendaciū pccm̄ est. sz q uirū ɔstan
tem p quē ītelligo vtuosū uehemēter īdu
cit p grauē metū ad dicēdū aliqd qd sine
pccō dicere non pōt nisi dictis corrñdeat
ɔsensus īterior. ex ɔseqñti cū uehemēt in-
duxit ad ita ɔsentiēdū iterius sicut exprimit
exteri⁹. Secūdo peccat opio ī hoc qd di
cit ecclīam psumere talē interi⁹ nō ɔsesisse
in mrīmoniū. qz ecc° ñ dz psumere aliquē
peccare in aliq° facto nisi p pbatiōes legi
timas uel psūptiōes hoc ecc° ɔstiterit. cum
g° expmere exteri⁹ se ɔsentire in mrīmo-
niū sit pccm̄ si nō assit ɔsensus īterior ecc°
ñ dz psumere talē interi⁹ nō ɔsensisse. nisi
forte hoc ei ɔstaret p aliquā potātē quam
coact⁹ secreto fecisset. in pñtia tū testiū de
qbus ɔfidebat dicēs. Protestor corā no-
bis q uerba que modo dicaz. dicā tm̄ ad
euadendū mortis piculū. qz nullo mō cō-
sentio īteri⁹ nec ɔsentiā. Uidet g° alr di
cendū ad qōnem. s. q duplex ē met⁹. qdaz
nō cadens ī ɔstantē uirꝫ. ⁊ coactio ɔsensus
p talē metū nō īpedit mrīmoniū. nec q̄ztū
ad iudiciū dei. nec q̄ztū ad iudiciū ecc° ar.
ad hoc. extra de spon. Ueniens. Secūdo ē
ēt qdā metus cadēs in ɔstantē uirꝫ. s. ī uirꝫ
uirtuosū sicut ē metus mortis ul' enormis
lesionis corpis uel suitutis uel stupri uel
alioꝝ aliquorū grauiū maloꝝ expssorū in
iure quādo talia mala intētant' ab illo de
quo psumit pbabilr uir ɔstans q ille ta-
lia uelit ⁊ possit sibi inferre nisi sibi cōsen
tiat. ⁊ coactio consensus p talē metū mrī-
moniū īpedit ēt inq̄ztū ad iudiciū dei ⁊ q̄z
tum ad iudiciū ecclīe. extra de spon. Ueni
ens. 2. ⁊. c. Consultatiōi §. Sane. ēt si assit
consensus īterior in mrīm⁹. ⁊ q̄zuis. n. con
sensus īterior ī mrīmoniū sufficiēter cogi
non possit. tamen p predictum metū tā ue
hementer inducit' q nullū in illo diminuit'
de ratione uoluntarij. ⁊ ideo nec deus nec
ecclīa uoluerūt hominē per talem consen
sum esse ligatū mulieri cuius ratio est du
plex. una est. qa mrīmoniū significat ɔiūc
tionem christi ⁊ ecclīe que fit per liberum
amorem. alia est ne talia matrimonia ma-
los exitus haberent. quia quod aliquis ñ
diligit facile contemnit. 20. q. 3ª. Presens

pōt ēt dici ſm aliquos q̧ eccl'ia aliquo mō ꝑlicite ɔſtituit. ut pſōa mō ꝑdicto coacta ſit illegitia durāte ꝑdicta coactiōe ad cō trahēdū cū illa ad quā ducēdā cogit᷑. ſicut eni ecc̄la pōt reddere pſōas aliq̄s illegitias ad ɔhendū int᷑ ſe ꝑ quocūq̧ tpe. ita poteſt reddere aliquā pſonā illegitiā ad ɔhendū cū aliq̄ pſona detmiata ꝑ aliqͦ tpe. et ſub aliq̄ cōditiōe. quā ꝑ aliquo tpe ⁊ ceſſāte illa ɔditione reputat legitimā ad ɔhēdū cū illa eadē pſona. Ad pᵐ i oppoſitū dō q̧ q̄uis ɔſenſus nō poſſit cogi. tn̄ p aliquē metū pōt tā uehemēt iduci q̧ derogat illi libertati quā deꝰ ee͞ vult i ɔſenſu ad hͦ ut ſit cā efficiēs mr̄imonij. Ad ſm dō q̧ q̄zuis uir ɔſtans mediꝰ ē int᷑ uiꝝ ptinacē ⁊ incōſtantē. ptinax. n. nūq̄ ꝑ quocūq̧ tiore recedit a ꝑpoſito ſuo. incōſtās fere ꝑ quolibet tiore leuit recedit a ꝑpoſito ſuo. Cōſtans aūt qn̄q̧ recedit a ꝑpoſito ſuo ꝑ timore. ⁊ qn̄q̧ nō. q̄ tēperat paſſionē tioris ſm rectū iudiciū rōis. ⁊ iō qn̄q̧ timor orit᷑ ex forti exiſtimatōe alicuꝰ horribilis mali qd̄ nō pōt hō euadere niſi ſubeūdo aliqd̄ mali minꝰ penale qd̄ tamē abſolute nollet ſubire ſubijt ipz. q̄ ſic ee faciēdū docet rō recta. ꝑ tiore aūt o nēte. ſiue ex leui ſiue ex forti exiſtimatiōe mioris mali. nūq̄ iq̄ztū dtuoſus ɔſētit ſubire maiꝰ malū. ſic gͦ pz q̧ phūs i auctoritate allegata nō intendit dicere q̧ uir fortis nūq̄ timeat. qd̄ pz q̄ eo. c. dicit poſtea de magno terribili. q̧ hoc ē terribile oī hoīni hn̄ti itellectū. ⁊ parum poſt dicit. q̧ fortis iſtupefactibilis ē ut hō. timebit aūt ut oz ⁊ ut rō ſuſtinebit boni grā. Ad. 3ᵐ. dō q̧ nō ē ſile de iductione ɔſenſus ꝑ blāditias ⁊ p forte metū. inductio. n. q̄ ē p timorē aliq̄lr minuit de rōne uolūtarij. paꝝ. n. itenſe uolūmꝰ q̄ ex timore uolumꝰ. ſz iductio q̄ ē p blanditias intēdit ɔſenſū. vn̄ phūs. 3ͦ. ethi. c. 2ͦ. dic q̧ opatiōes q̄ fiūt ex timore mixte ſūt. q̄ aliquo mō ſūt uolūtarie. ⁊ aliqͦ mō iuolūtarie. ut declarat ibidē. ⁊ poſtea. eo. li. c. 4. dicit. q̧ forſitan nō bn̄ dicit᷑ iuolūtar a eē q̄ pp ɔcupiſcētiā. ⁊ eodē liͦ. c. ult. dicit q̧ uolūtariū magis aſſimilat᷑ itēpantia q̄z tior. ⁊ q̧ magis ē uolūtariū qd̄ fit p itēpantiā q̄z p timorez. Ad. 4ᵐ. dō q̧ nō ē ſile. q̄a intētio ſuſcipiētis baptiſmū nō ē cā efficiens ſacri baptiſmi. ſicut ɔſenſus ē cā efficiens mr̄imonij. ⁊ ꝑterea p ſuſceptiōez baptiſmi in nullo efficit᷑ ɔditio ſuſcipiētis peior. ſz ſimplr melior. p ɔtractū aūt mr̄imonij efficit᷑ ɔditio ɔtrahētiū minꝰ bona q̄ztum ad aliq̄. q̄ efficit᷑ magis onerosa. per hoc tn̄ nō efficit᷑ mala malo culpe. Ad ᵐ ad ptē aliā ꝑcedūt de coactōe ɔſēſus p metū cadentem in conſtantem uirum.

Secundo queritur utrū ɔſenſus coactio p metū īpediat ſpōſalia iuramēto firmata. Et ur q̧ ſic. Fortior ē obligatio p ɔſenſū de pn̄ti q̄z p ɔſēſū de futuro. Sz ꝑdicta coactio īpedit obligatōez p cōſenſū de pn̄ti. gͦ ⁊ multo fortiꝰ īpedit illā que ē p cōſenſū de futuro. talis āt ē obligatio i cōtractu ſpōſaliū. Itē ex̄ de his que ui metuſue cā fiūt. Abbas. in glo. Mr̄imꝰ ɔctū p metū nō tenet. nec obligatus ē q' hoc facit etiā ſi iurat. gͦ a ſili nec ſpōſalia per metū ɔcta ēt ſi firmēt᷑ iuram̄to tenēt. Itē q coactꝰ ſuā eccl'iaz penitus abiurat. illi debet cū integritate uniūſa reſtitui. eo. c. i textu. Sz ſi tale iuramentū obligaret n̄ deberet ſibi reſtitui. gͦ nullum iuramētū qd̄ metu extortū ē obligat. Cōtra nō ē neceſſaria abſolutio a iuramēto qd̄ ipo iure nō obligat. Sz a iuramēto extorto coactiōe que ē p metū neceſſaria eſt abſolutio. ex̄ de iure iurādo. Uez. ubi dicitur q̧ romani pōtifices tales a iuramenti nexibꝰ abſoluerūt. gͦ tale iuramētū nō eſt ipo iure nullū. ſz ē obligatoriū. Itē renūciatio electiōis facta p metū ſi ſit iuramento firmata ē obligatoria. ex̄ de his q̄ ui metuſue cā fiūt. Ad aures. Sz mior cōſenſus reqritur ad ſponſalia cōtrahēda q̄z ad obligatōes alias. qd̄ pz q̄a ſeptēnes poſſūt ɔtrahere ſponſalia. cū tn̄ ꝑpter defectum diſcretiōis ad alias obligationes ſint ieptí. gͦ uidetur q̧ cōtractus ſponſaliū factꝰ p conſenſum metu coactū teneat ſi iuram̄to firmetur. Itez. 22ᵃ. q. 4ᵃ. Inter cetera dicit de quodaz qui timore necis īpulſus ſue cōcubine iuramento firmauit ipſā ſuſcipere in coniugem. quod quia. quā prius habuerat non eſt pccm̄ in cōiugem ſuſcipe. mr̄imoniū ſic in deo firmatum ē ſtabile. gͦ ſponſalia facta per metum ⁊ iuramento

firmata tenēt. ⸿Ad istā q̄ōnē dicūt q̄dā ꝙ
spōsalia ꝑ metū cadētē i ɔstātē uirꝝ cōtrac
ta ⁊ iuramēto firmata tenēt ⁊ obligant ɔ̄
hn̄tem in foro cōscientie q̄ꝺ sic declarant.
Quocūqꝫ metu hō sciēter iuret. falsū piu
rat: q̄ꝺlibet aūt piuriū sciēt᷑ cōmissū pccīm
mortale ē. nullus g° metus excusat sciēter
piurantē a mortali pccō. sꝫ q̄ ꝑ iuramētuꝫ
ꝓmisit se ducturū aliquā i uxorē. si q̄ꝺ iu
rauit nō īplet piurat. ad q̄ꝺ seq̄t᷑ ꝙ mor
taliter peccat. sꝫ q̄libꝫ obligat᷑ ad uitandū
mortale pccīm. g° q̄ coact⁹ ꝑ metū cadētēꝫ
in ɔstantē uirū iurauit se aliquā ducturū i
uxorē īplere tenet᷑ q° ad foꝝ ɔsciē q̄ꝺ iura
uit. in foro tn̄ exteriori nō reputaret᷑ obli
gatus eo ꝙ eccl̄ia p̄sūeret ɔsensū iterioreꝫ
nō affuisse. sꝫ q̄ꝛ hic modus rn̄dendi uidet᷑
posse iprobari ꝑ ea q̄ in p̄cedēti q̄ōne i re
probationē p̄me opinōis dicta sūt. Jō di
cūt aliȷ̄ ꝙ spōsalia p̄dicto mō cōtracta nō
tenēt ip̄o iure. nec i foro exteriori. nec i fo
ro ɔsciē. q̄ꝛ nec deus nec eccl̄ia tale iuram̄
tū uoluerūt obligatoriū eē respectu eorū
in q̄b⁹ maxīa req̄rit᷑ libertas de quoꝝ nu
mero ē ɔtract⁹ spōsaliū. ⁊ in religiōe ꝓfes
sio. vn̄ ꝓfessio i religiōe facta pp metum
mortis ꝓfitētē n̄ obligat. ex̄ ꝺ his q̄ ui me
tusue cā fiūt. c. i. ⁊. 15. q. i. Nō ē. ꝺr̄ ꝙ uo
luntariū sibi militē eligit xp̄us. ⸿Qui te
nere vult p̄mā opiniōeꝫ pōt dicere ad duo
p̄ma ꝙ ꝓcedūt de obligatiōe i foro exte
riori. ⸿Ad. 3ᵐ. dꝺ ꝙ minor ē falsa. q̄dā. n.
sūt ꝓmissiōes facte ꝑ metū cadētē i ɔstan
tē uirū q̄ nō sūt nulle ip̄o iure. q̄ tn̄ rescin
dende sūt ꝑ actionē si sūt ꝑfecte. ut pote.
q̄ꝛ p⁹ stipulationē factā nūeratio ē. Si aūt
sūt īꝑfecte. ut puta stipulationē nūeratio
nō ē sequuta rescindi pn̄t ꝑ exceptionē. ff.
ꝺ eo q̄ꝺ met⁹ cā gestū ē. l. Metū aūt pn̄tē
. §. Sed ꝙ p̄tor. ut tn̄ ibidē ꝺr̄ in negocijs
ꝑfectis iterdū cōpetit excep°. ⁊ i īꝑfectis
q̄nqꝫ actio q̄uis frequēti⁹ ⁊ ɔuenienti⁹ ꝑ
fecta rescidāt᷑ ꝑ actionē. ⁊ īꝑfecta ꝑ excep
tionē. ⸿Qui vult tenere opiōeꝫ s̄cam pōt
dr̄e ad p̄mū ad p̄tē s̄aꝫ ꝙ q̄dā sūt ꝓmissi
ones q̄ facte ꝑ metū cadētē in ɔstātē uirū
ip̄o iure n̄ ualēt. ut ꝓmissio de ducēdo ali
quā in uxorē ul᷑ i uirū. ex̄ de spō. Cū locū.
⁊ ꝓmissio dotis. ff. de eo q̄ꝺ met⁹ cā gestū
ē. l. Si mulier. §. Si dos. ubi ꝺr̄ ꝙ si dos

ꝑ metū ꝓmittat᷑ n̄ nascit᷑ obligatio ⸿Jtē i
rebus ecc̄ᵉ ē spāle ꝙ n̄ tenet traditio l᷑ ꝓ
missio ul᷑ iuramētū factū ꝑ metū ꝺ rebus
eccl̄ie. ex̄ de iure iurādo. i. Peruenit ⸿Jtē
uotū factū ꝑ metū nō tenet. ex̄ ꝺ his que
ui met⁹ue cā fiūt. c. i. q̄a uotū ē res uoti. ⁊
nō p̄cepti. ⁊ liberꝝ ē arbitriū i uouendo. q̄a
uolūtariū militē sibi eligit xp̄us. 15ᵃ. q. pᵃ:
Nō ē. ⸿Jtē iurisdictio extorta ꝑ metū nō
tenet. ff. ꝺ iudicijs. l. 2ᵃ. ⸿Jtē auctoritas tu
toris ꝑ metū extorta nulla ē. ff. ꝺ auctori
tate tutoris. l. i. §. ul᷑t. ⁊ hoc hr̄ ex̄ ꝺ his q̄
ui metusue cā fiūt. Abbas. in glo. ⸿Jtem
ut uolūt q̄dā. ꝓnūciatio sn̄ie ex metu n̄ te
net. iiᵃ. q. 3ᵃ. Jniustū. tn̄ ut dic glo. ibidem
talis sn̄ia tenet nisi elidatur ꝑ exceptiōeꝫ.
Quedā aūt sūt q̄ ꝑ metū facta ul᷑ ꝓmissa
nō sūt nulla ip̄o iure. sꝫ tenēt quousqꝫ sub
uenit᷑ metu passo auctoritate supioris qui
officio ei⁹ iplorato ēt ꝓbato metu dꝫ a ꝓ
missiōe ꝑ metū extorta illū q̄ ꝓmisit ab
soluere. ⁊ si aliq̄ ꝑ p̄dictū metū tradidit ul᷑
resignauit dꝫ facer̄ sibi restitui. decretalis
aūt allāta i arguēdo n̄ loq̄t᷑ de iuramento
ꝑ metū extorto q̄ꝺ nullū ē ip̄o iure. sed de
iuramēto facto circa talē materiā q̄ꝺ ipso
iur̄ tenebat. ⁊ iō ille q̄ sic iurauit absolutiōe
indigebat. ⁊ sili mō itellige q̄ꝺ hr̄ ꝺ eo. ti.
Si uero. ⸿Ad. 2ᵐ. dicūt aliq̄ ꝙ septēnes ita
ex forti ɔsensu pn̄t ɔtrahere spōsalia sicut
adulti pn̄t i alios ɔtractus ɔsentire ꝓpter
naturalē inclinationē ad illū ɔtractū que
ɔsensū facit fortiorē. Alit᷑ pōt dici ⁊ meli⁹
ꝙ nō ē sile de spōsalib⁹ cōtractis int᷑ sep
tēnes ⁊ int᷑ adultos. q̄ꝛ. n. p̄ma spōsalia fa
ciliter pn̄t solui. ideo sufficit ibi modic⁹ cō
sensus. sed cōtracta int᷑ adultos nō dissol
uūtur altero ɔtradicēte. nisi i casibus de
terminatis a iure. ⁊ iō requirit᷑ ibi plenior
cōsensus. ⸿Ad tertiū dicendū ꝙ ibi nō in
teruenit iustus metus q̄ possit cadere i cō
stantē uirū. quia nō erat ꝓbabile ꝙ illi q̄
necesse minabātur eam iferre possent ⁊ uel
lent. Uel dicas ꝓut cōsueuit exponi ꝙ il
lud uerbum matrimoniū sic firmū ⁊ stabi
le non ponitur preceptiue sed consultiue.
uel forte metus non fuit sufficienter pro
bat⁹. ⁊ hn̄t᷑ he solutiōes. ex̄ ꝺ his q̄ ui me
tusue cā fiūt. Abbas. i glo. Ul᷑ pōt dici ꝙ
illꝺ decretū loq̄t᷑ i eo casu q̄n p⁹ coactiōeꝫ

cõnictus ē ei carnalit᷑. ut hēt᷑ ibidē ī glo.

Tertio queritur utruz psona cõsentiēs ī aliā sibi ñ ɔsentiētē possit illa viuēte ɔhere mrim᷒. Et uī q̄ ñ ꝑm phūz. 5°. meta᷑. Aliq̄ñ ita se duo hñt q̄ unū refert᷑ realr̄ ad aliud. ⁊ ñ eɔ°. ut pz ī scia ⁊ scibili. g° a silī cū mrim᷒ sit relatio q̄dā ut supeṗ ɔñsū ē. pōt uir realr̄ mrim° copula ñ cū muliere cõsentiēdo ī ipaz. illa ñ cõsentiēte ī ipm ad qð seqt᷑ q̄ illa uiuēte cū alia ɔhere ñ pōt. Itē ꝑz iudiciū ecc᷑ mrimōiū ex alt᷑a pte pōt eē solidū. ⁊ ex alt᷑a nullū. g° a silī ita pōt eē uez ī foro ɔscie p cõsensū ex pte una ñ exñte cõsēsu ex pte alia. ꝓbatio assūpte. Si mlier ī iudicio cõfitet᷑ se cõsensisse p v̄ba ð pñti ī Martinū. ⁊ Martinus ī eā Martino hoc negāte. ⁊ muliere ñ potēte ꝓbare qð ꝓposuit Martino ñ int᷑dicet᷑ licētia ɔhēdi cū alia. sz mulieri ꝓhibebit᷑ ne uiuēte Martio cõtrahat cū alio. q̄ cõfitēti ī iudicio ɔ̄ seipsū credit᷑. Itē si aliqs ðōat alij rē aliquā illo alio nihil' dāte sibi. tñ datū acceptāte. tenet ðonatio. g° silr̄ si uir cõsētiēdo ī mlierē ðōat ei ptātē corpis sui illa ñ cõsentiēte q̄ uir hēat potestatē aliquā ī corp᷒ suū. acceptāte tñ potestatē sibi dataz a iure tenet ðonatio. g° uir ille ñ pot᷑it ɔhere cū alia ɔ̄ uolūtatem illi᷒. Cōt᷑. uir cõsentiēs ī mulierē ul' eɔ° ñ ꝓhibet᷑ ɔhere cū alia. nisi inq̄ztū cõsensus ille facit mrim᷒. Sed si cõsensus sit ex una pte. ⁊ ñ ex alia ñ pōt mrimōiū ꝑficer᷑. ex̄ ðe spō. Tua nos. g° cõsentiēs ī ñ cõsentientē sibi pōt cū alio l' alia ɔhere mrim᷒ illo ul' illa uiuēte. Itē int᷑ ɔiugēs ē q̄dā relatio eq̄pantie. q̄ ꝑz aplz. i. cor. 7. Mlier sui corpis non hz potātē sz uir. silr̄ uir sui corpis ptātē ñ hz. sz mulier᷑. Sz relatio eq̄perātie nūq̄z ē ī᷑ aliq̄ duo nisi sit mutua. g° mrimōialis obligatio nūq̄z ē ī uiro respectu mulieris. nisi sit et̄ ī mlíere respcū uiri. R̄° q̄ psona ñ ɔsentiēs ī corde aut̄ ext᷑i᷒ significat se ɔsentire. aut ñ. Si nõ. nõ ē mrim᷒. nec ꝑm iudiciū ðei. nec ꝑm iudiciū ecc᷑. vñ nõ obstāte ɔsensu ex alt᷑a pte licebit cuilibz cū alia psona ɔhere. ðe᷒. n. q mrimoniū istituit nõ vult uinculū mrimoniale posse ɔtrahi nisi cū mutua obligatione p ɔsensū mutuū causata. Si aūt ñ ɔsentiēs ī corde significat p v̄ba de pñti se cõsentir᷑ ē mrim᷒ p̄sūptū. vñ psona q̄ ɔsensit ðz putare uez mrim᷒ eē ɔtractū. et si alia psona post eēpis int᷑uallū notabile iuret se nūq̄z cõsensisse ī corde. q̄ sicut ðr ex̄ ð ꝓba. Per tuas. Nimis īdignū ē iuxta legitimas sāctōes. ut qð sua q̄sq̄z uoce dilucide ꝓtestat᷒ ē. in eū casū ꝓprio ualeat testim° infirmare. vñ nõ credo q̄ ī hoc casu sit licitū psone q̄ cõsensit cū alia ɔhere illa uiuēte. q̄ ... ɔheret se ꝓbabili piculo adulterij exponeret. si tñ nõ ɔsentiēs q v̄bis significat se cõsentire in cõtinēti reuocet. p̄sumi pōt q̄ ex errore ꝑmū dictū ꝓtulerit. ⁊ tūc psona q ɔsentit stare poterit v̄bis scðo ꝓlatis. Arg᷒ ad hoc. ex̄ de testib᷒ cogendis Preterea. ⁊ ī hoc casu credo q̄ psone q̄ cõsensit licitū ē cum alia ɔhere pori uiuēte. si aūt psona que in corde ñ cõsensit ⁊ ɔsensū v̄bis significauit postea ī corde ɔsētiat durante ɔsensu alteri᷒ efficit᷑ mrim᷒ uez. q̄ tūc ex utraq̄z pte assūt oīa q̄ ad uez mrimōiū req̄rūt᷑. Ad p᷒ ī opp᷒ ðicēdū q̄ ñ ualet illa ɔsequētia. sic ē ī aliq̄b᷒ relatiuis. g° ita ī q̄buslibet alijs. ul' eē pōt. Ad ꝑm ðicēdū q̄ nūq̄z ecclia iudicat mrimōiū eē solidū ex una pte ⁊ nullū ex alia. sed aliq̄ñ iudicat uez eē mrimoniū ꝑz ɔfessiōez partis uni᷒. ⁊ nullū ꝑm ɔfessiōez ptis alteri᷒. ⁊ iō psone cõfitēti se eē ī legitio mrimōio ꝓhibet aliud ɔhere. Ad tertiū ðð q̄ ñ ē silr̄. q̄ dñs supior aliquaz rez ɔcedit ualere ðonatōez l' q̄uis accipiēs nõ redonet. sz ðonatiōez potātis ī corp᷒ ꝓpriū q̄tuz ad carnalē cõcubitū ñ pmittit ualere nisi acceptās silr̄ potātē ī corp᷒ ꝓprium ðonet illi. q̄ si secus fieret eēt ɔ̄ tria bōa mrimonij q cõiugū carnalē excusant cõcubitū. et q̄nq̄z meritoriū reddūt. Ad argu᷑ ad ptē aliā ðð q̄ q̄uis bñ ɔcludāt nõ ɔhi mrimoniū uez sine cõsensu mutuo. ñ tm̄ ī ore sz ī corde. ex hoc tñ nõ seqt᷑ q̄ cõsentiēs in ñ cõsentientē sibi in corde. v̄bo tñ significantē se cõsentire possit cū alia psona illa viuente contrahere ꝓpter rationē que ī corpore questionis dicta est.

Quarto queritur utrum parentes possint liberos suos cogere ad matrimonium contrahendum.

Et uidetur q̄ sic.ff.de spon.l.Sz que pa-
tris.vī ð filia.q̄ tūc solū dissentiēdi a pa
tre licētia ɔcedit' si īdignū morib⁹ uel tur
pem spōsū ei pat' eligat. Itē ex̄ ð despō.
ipuber.Ana.pōt filiū nōdū adultū cuius
uolūtas discerni nō pōt pat' cui vult mrī
monio tradere.⁊ postq̄ȝ filius puenerit ad
pfectā etatē oio debet hoc adiplere Itez
pater spūalis.s.papa pōt filios cogere ad
cōtrahēdū mrīmoniū spūale.pōt n.cogere
clericos ad recipiēdū epat⁹.g° a fili paren
tes carnales pñt cogere filios ad ɔhendū
mrīmōiū carnale. Cōtra.27ª.q.2ª. Suf
ficiat.vī q̄ si sol⁹ ɔsensus defuerit cetera
ēt cū ipso coitu celebrata frustrāt'.g° pa-
rētes īuitos filios nuptai tradere nō pñt.
Itē ex̄ de despō.ipu.c.i.dicit' q̄ si filius
a dult⁹ aliq° mō nō ɔsentit.pat' nō pōt ipȝ
facer' mrīmoniū ɔtrahere. Rñ° q̄ ppter
omis mrīmonij ⁊ q̄ significat liberā cō-
iūctionē xp̄i ⁊ ecclīe parētes n̄ pñt īuitos
filios uel filias cogere ad mrīmoniū ɔtra
hendū nisi forte accideret casus in q° sine
pcepto p̄rno mrīm⁹ ɔtrahere teneret'. vn̄
illō v̄bū apl̄i ad Col.3°. Filij obedite pa
rentib⁹ p oia. n̄ itell'r simplicit' uniūsal'r:
sz.de oib⁹ ptinētib⁹ ad ptātē p̄rnā.si tn̄ illi
de quoȝ ɔiūctiōe agit' n̄.sūt sui iuris suffi
cit ɔsensus tacitus cū exp̄sso eoȝ ɔsensu in
quoȝ sūt pōtate.si aūt sūt sui iuris reqrit'
illoȝ exp̄ssus ɔsensus Ad p⁹ in opp⁹ dō
q̄ q̄uis fm iura ciuilia ita sit de filia.ul'
tn̄ ē fm canōes.ex̄ ð despō.ipu.c.i.i glo:
Ad.2ᵐ.dō q̄ illud v̄bū itelligēdū ē uel in
casu i q° fili⁹ sine pcepto p̄rno illā eādem
ducere teneret'. ul' de filio q̄ añ ānos pu-
bertatis erat doli capax ⁊ ɔsenserat.ul' il-
lud v̄bū dz itelligi de debito honestatis n̄
necessitatis fm glo.ibidē. Ad.3ᵐ.dō q̄ n̄
ē uerisile.qr dñs papa maiorē potātez hz
sup mēbra ecclīe q̄ȝ parētes carnales sup
filios suos carnales.⁊ pterea cōtrahēs ma
trimoniū spūale efficit' melioris ɔditionis
q̄ȝ cōtrahēs mrīmōiū carnale. nec ē dō q̄
dño papa nō possit cogere psonā idoneaȝ
ad recipiēdū epatū.sz q̄ hoc possit indu-
bitanter est asserendum.

Onsequenter q̄r d 2ᵒ
pncipali.Et circa h° q̄rūt' quattuor. P°
utrū mrīmoniū ɔtractū p cōsensum metu
coactū ratificetur p seqūtē cōsensū tacitū.
Secūdo utrȝ p carnalem copulā seqūtez.
Tertio utrȝ ratificet' si firmet' p iuramtū
Quarto utrȝ ille q̄ iurauit aliquā ducere
in uxorē possit religionē intrare matrimo
nio non prius contracto:

Rimo ostendo q̄ n̄ ra-
tificat' p seqūtē cōsensū tacitū.si aliq̄ duo
reqrūtur p cā uni⁹ effect⁹ n̄ causant effec
tū nisi sil' cōiūcta.si.n.duo hoīes reqrunt'
ad unū nauis tractū nūq̄ȝ eā traheret di-
uisi.cum g° ad ɔtrahēdū mrīm⁹ reqratur
cōsensus de p̄nti iterior ⁊ ei⁹ exp̄ssio exte
rior n̄ efficiēt mrīmoniū diuisi. g° seques
tacit⁹ cōsensus cū exp̄ssiōe exterioi q̄ pces-
sit n̄ efficiūt mrīm⁹. Itē qd nihil ē n̄ rati
ficat'.sz mrīm⁹ cōtractū p cōsensū coactū
nullū ē.g° p seqūtē cōsensū tacitū nō rati
ficat. Cōtra.si existēs i etate debita cō-
trahit cū psona n̄ sufficiētis etatis ad mrī
mōiū q̄uis mrīm⁹ n̄ desit.ratificat' tn̄ p⁹
cōsensū illi⁹ q̄ fuerat mioris etatis cuz ad
annos nubiles puenerit.ex̄ ð despon.ipu:
De illis.g° a sili q̄uis mrīm⁹ cōtractū p
cōsensū coactū nullū sit.tn̄ p seqūtē cōsen-
sū liberū q̄uis tacitū pōt ratificari Rñ°
q̄ mrīm⁹ cōtractū p cōsensū coactū metu
cadentē i cōstantē uirū.aut ē cōtractū p co
actionē cōsēsus uiri l' mlīeris tm̄.aut utri
usq̄ sil'.si p° mō ille q̄ libere cōsensit liga-
tus ē.al' nō.si tn̄ postea tacite cōsentiat ⁊
libere psona ligata ī cōsensu p̄stino p̄siste
te uerȝ efficit' mrīm⁹.⁊ tūc uterq̄ȝ ligat' ē.
q̄a q̄uis tacit⁹ cōsensus p se nō sufficeret.
tn̄ sufficit cū exp̄ssiōe exteriori q̄ pcessit.si
aūt psona ligata resiluit a cōsensu añ seqū
tem cōsensū alteri⁹.tūc distiguo.qr aut cō
traxit mrīm⁹ aliud.⁊ tūc dico q̄ illud fm
mrīm⁹ tenet.q̄uis peccauerit cōtrahēdo
si cōgruo tp̄e nō expectauit liberū cōsensū
alteri⁹ tacitū l' exp̄ssū.aut n̄ cōtraxit aliud
mrīmoniū.⁊ tūc fm iudiciū ecclīe psumet'
in eodē cōsensu pmanere.q̄a q̄ in aliquem
semel cōsenserit ampli⁹ nō.potent dissenti
re.si alius nō negauerit suū p̄stare ɔsensū:
ex̄ de despō.ipu.De illis.scdm tn̄ iudiciū
dei nō ē mrīmoniū uerȝ.q̄a t:lis nō potest
e sine cōcursu mutui cōsensus iterioris

si aũt utraq̧ psona fuit coacta tũc ad hoc
q̧ sit uez mrim⁹ reqrit noua ɔsensus ex
utraq̧ pte. sz ñ noua exterioꝛ expssio. Ad
p⁹ in opp⁹ vᷣ q̧ maioꝛ nõ ẽ ulꝛ uera si i
telligat de simultate ɔiũctõis ꝰm essẽtias.
plures. n. gũtte reqrũt p cã uni⁹ cauatio-
õis. nec tñ oẽs sit ꝰm eẽntias qñ causat ca
uatio. sz una causae ṽtute pcedenti[illegible]
quelibet aliq̃z facit dispositionẽ aliqlit. di
co a siti q̧ sequẽs ɔsensas tacitus cũ ṽtute
expssiõis q̃ pcessit efficit mrimoniũ. Ad
2ᵐ. vᷣ q̧ ppe loqñdo meli⁹ vr illud mri
moniũ p seqñtẽ tacitũ ɔsensũ psici q̃z rati
ficari. ⁊ ɔsensus coact⁹ q ɔsensus fuit q̃z
uis ñ rat⁹ p seqñtẽ ɔsẽsũ tacitũ ratificari.

Secundo queritur

utrũ ratificet p carnalẽ copulã seqñtẽ. Rñ° q̧
mulier q̃ ɔtraxit p ɔsensũ coactũ metu ca
dentẽ in mulierẽ ɔstantẽ. si postea cum illo
cũ q° ɔtraxit carnalr copulat. aut ad hoc
cogit p vim absolutã. aut p sufficiẽtẽ me
tũ. aut p leuẽ. pmis duob⁹ modis ñ ratifi
cat pdictũ mrimoniũ. nec quãtũ ad iudi
ciũ fori. nec q̃ztũ ad iudiciũ poli p copulã
carnalẽ. sed 3° mõ ratificat p eã quãtũ ad
iudiciũ fori siue iteri⁹ ɔsentiat siue nõ. qa
ex q° ad h° iducit p leuẽ metum aut hita
potãte reclinãdi pmittit se cognosci. psũit
iteri⁹ ɔsentire. si tñ iteri⁹ ñ ɔsentiat i mri
mõiũ ñ efficit mrim⁹ uez ꝰz iudiciũ poli.

Tertio queritur

utrũ mrimoniũ ɔtractũ p ɔsensũ metu co
actũ ratificet si firmet p iuramẽtũ. Ad h°
dicũt qdã q̧ sic. saltẽ in foro ɔscie. qñq̧. n.
ɔtract⁹ q nõ tenet si nõ p iuramẽtũ firmet
uel p iterpositionẽ fidei ualidus efficit si
firmet p altez illoz. ex̃ de his q̃ ui metus
ue cã fiũt. Ad aures. ubi vr q̧ renũciatio
electiõis facta ad terrorẽ laicoz ñ tenet. ni
si iuramẽto lꝫ fide iterposita firmet. Alij
dicũt ⁊ pbabilr q̧ mrim⁹ ɔtractũ coacti
one p metũ cadẽtẽ in ɔstantẽ uiz firmatũ
p iuramẽtũ ñ tenet nec i foro exteriori nec
in foro ɔscie. qꝛ aut illo iuramẽto iurat ali
qd pteritũ. aut aliqd pñs. aut aliqd futuz.
si p° mõ planũ ẽ q̧ nõ põt ratificare mri
moniũ qᷣ alias eẽt nullũ. qꝛ si coactus iu
rat q̧ uere ɔsenserit tale iuramẽtũ nõ põt
facere ɔsensũ iã pteritũ eẽ ualidũ. si aũ nõ
ualuit. si scᷣo mõ ẽt ratificari nõ põt. qꝛ si
ɔtrahẽdo iuret qᷣ i rei ueritate ɔsentit in
teri⁹ i corde. ⁊ ñ ɔsentiat piurus ẽ. piuriũ
aũt mrimõiũ ratificare nõ põt. si aũt uere
ɔsentit q̃uis uez iuret. tñ illud iuramentũ
mrimoniũ nõ ratificat. qꝛ tale iuramẽtũ est
assertoriũ. vñ illo nõ fit nisi testificatio de
psentia iterioris ɔsensus. vñ si iterioꝛ con
sensus de se ẽ iualidus ⁊ iefficax ad matri
moniũ ɔtrahẽdũ testificatio pñtie talis cõ
sensus nihil facit ad mrimoniũ si aũt iure
tur aliqd. ᷣ futuro sic. Juro tibi q̧ ɔsentiã
in te. planũ ẽ q̧ tale iuramẽtũ nõ põt rati
ficare ɔtractũ p ṽba de pñti q pcessit. qa
tali iuramẽto nõ firmat nisi pmissio de cõ
trahẽdo. Utz aũt talis pmissio iuramẽ
to firmata teneat. nisi ẽ qõne scᷣa articli
pcedẽtis. Et tenẽtes hãc ꝑaz opinionẽ ad
decretalẽ allegatã p alia opiniõe dicũt q̧
ñ ẽ silꝛ. qꝛ maioꝛ libertas reqrit i ɔtrahẽ
do mrim⁹ q̃z in renũciãdo electioni. vñ ex̃
eo. ti. Abbas. in glo. vr q̧ mrim⁹ ɔtractũ
p metũ nõ tenet nec obligat⁹ ẽ q hoc facit
ẽt si iurat. qꝛ mrimõia libera eẽ debẽt. qa
inite nuptie difficiles exit⁹ ɔsueuerũt hre.
⁊ pari post vr q̧ ubi metus uel coactio i
tercedit. ɔsensus liber dici non potest.

Quarto queritur

utz ille qui iurauit aliquã ducere i uxorẽ possit religi
onẽ itrare mrimonio ñ pus ɔtracto. Et vr
q̧ nõ. quia nullus põt facere qn piuriũ sit
pccm. cũ sit ɔtra ꝰm pceptũ pme tabule sz
si talis itraret religionem nõ pus ɔtracto
mrimonio piurat. g° si talis itraret religi
onẽ mrimonio nõ pus cõtracto peccaret.
Cõtra si ɔtraheret aut itẽderet explici
te ulꝛ iplicite se obligari ad carnalẽ copulã
si alter ɔiũx exigeret. aut ñ. Si sic. itende
ret se obligare si alr ɔiũx uellet ad illᷣ qᷣ
sibi uiã pcluderet ad mai⁹ bonũ. ad talem
aũt obligationẽ null⁹ tenet. Si uero ɔtrac
tus ille null⁹ eẽt. qꝛ ad hoc q̧ uinculũ mri
monij ɔtrahat reqrit q̧ uterq̧ ɔiugũ ex
plicite uel implicite consentiat in carnalez
copulam sub hac conditione. si alter con
iux eam exigeret. g° uidet q̧ ille licite po
test religionem intrare non contracto ma
trimonio. Respondeo ut hr ex̃ de spon.

Cōmissum. tutius est ei religione iuramenti seruata prius ɔtrahere. ⁊ postea si elegerit ad religionē migrare. qḋ nō sic ē intelligendū s̄m quosdā q̄ hoc sit tuti⁹ s̄m ueritatē. sed quo ad opinionē. ne de facto dicat̃ iste ɔtra suū iuramētū uenisse. q̄r nō uidet̃ infringere iuramētū q illḋ cōmutat in meli⁹. ex̄ de iureiurādo Peruenit scḋo. vñ si vult pōt absq̄ pccō religionē itrare mr̄imonio ñ ɔtracto. Alij dicūt ɔtrariū. q̄a pōt utrūq̄ facere. q̄r añ ɔsumatōez matrimonij cuilibet cōiugū altero īuito licitum ē religionē itrare. nō tenet̃ tñ ɔtrahere nisi i loco tuto ubi ad carnalē copulam cogi nō possit. uidet̃ aūt mihi magis adherēdū opiniōi p̄me. maxīe q̄r sic ɔtrahēs mr̄imoniū nō ɔtraheret illa intētiōe qua se ɔtracturū iurauit nec sub illa qua mulier recepit iuramētū. vñ si cōtraheret cum ea ante redditionē debiti religionē itrare intēdens eā deluderet. Qui vult tenere primā opinionē pōt dr̄e q̄ talis itrans religionē nō ɔtracto p̄us mr̄imonio nō piurat. q̄a iurame. ñ nō ifringit q illud i melius cōmutat. ut pȝ p dcre. allegatā p̄ p̄ma opiniōe. dr̄ ēt in glo. q̄ nō dr̄ deiurare q ex iusta cā deserit iuramētū. Argumētū ad hoc. 22. q i. Beatus. ⁊ ex̄ de uoto ⁊ uoti redemp. Scripture. Qui vult tenerē scḋaȝ opinionē pōt dr̄e ad ar⁹ ad p̄tē scḋam q̄ ut dicit̃. ex̄ de spon. Cōmissū. in textu. sed exp̄ssius in glo. q̄r licet talis gerat in corde uirginitatē ɔsentire pōt in mr̄imoniū. ⁊ hoc rōnabile ē. q̄a talis ɔsentit iplicite i carnalē copulā. si alter cōiunx exigerit si nō fecerit illud p qḋ a tali debito absoluatur. q̄uis hoc firmiter intēdat facere.

Irca litteram

Cū i domino nubat. i. cū fideli. nō cū īfideli. si p̄ris uolūtati ñ repugnat ɔsentire intellr̄. si tñ internus nō ɔsentit nō ē mr̄imoniū s̄m rei ueritatē. ē tñ mr̄im⁹ p̄sūptū si illa nō erat sui iuris.

Di. xxx.

Ec solum

coactō est ⁊c.

Supius determinauit magr̄ de ɔsensu mr̄imoniali q̄tuȝ ad eius defectū ex p̄te uolūtatis. Hic determīat quātū ad eius defectū ex parte intētiōis. ⁊ diuidit̃ in tres. Primo determinat magr̄ de defectu itentiōis p errorē causato. Scḋo de cōiugio int̃ Mariam ⁊ Joseph. ibi Premissis. Tertio ḋ causis cōtrahēdi mr̄imōiū. ibi. Exposito. Media di[illegible] in duas. Primo determīat de uirginitate Marie ⁊ Joseph. Scḋo de ip̄orū cōiugio. ibi Inter quos. Illa pars que ibi icipit. Exposito. diuidit̃ in duas. Primo determīat de causis ɔtrahēdi mr̄im⁹ in cōi. Secūdo ḋ causis ɔtract⁹ mr̄imōij it̃ Mariā ⁊ Joseph i sp̄ali. ibi. Habuit āt.

Irca hanc

di. querēdū est p̄ncipalr̄ de trib⁹. Primo de ipedimēto mr̄imonij p̄pter intētiōis defectū causatū p errorē. Secūdo de aliq̄bus tāgentib⁹ cōiugium Marie ⁊ Joseph. Tertio de causis ɔtrahendi mr̄imōiū. Circa p̄mū querūt̃ duo. Primo utrū aliq̄s error ipediat mr̄imoniū. Secūdo utrū solus error respectu psone uel ɔditiōis eius cū qua ɔtrahitur ipediat matrimonium.

Rimo ostendo

q̄ nullus error ipediat mr̄imoniū. q̄r nihil ipedit mr̄imoniū nisi sit ɔ aliqḋ de bonis matrimōij. sȝ error cū nihil aliud sit q̄ aliud p̄ alio putare s̄m Aug⁹ Euchyridion iȝ⁰. c⁰. nō ē ɔtra aliqḋ de bonis mr̄imonij. ut patet iducēti. g⁰ nō ipedit mr̄imoniū. Itē si aliq̄s baptizat unū quē putat eē aliū uel seruū quē putat eē liberū uere baptizat. g⁰ a silī si mulier cōtrahit cū uno quē putat aliū uel cū seruo quē putat liberū uerū ɔtrahit mr̄imoniū. Itē nō obstāte errore psone fuit iter Jacob ⁊ Lyā mr̄imoniū ut hēt̃ Geñ. 29. sȝ si ā̄tiq̄s error ipediret mr̄imoniū. hoc maxīe faceret error respectu psone. g⁰ null⁹ error ipedit. Itē q̄uis Isaac bñdicēdo Jacob crederet bñdicere Esau. ualuit tñ bñdictio Jacob. ut. n. hr̄ geñ. 27. dicit Isaac. bñdixi ei ⁊ erit bñdict⁹. g⁰ a simili q̄uis ɔtrahat mulier cū uno quē credit aliū. uerū ē mr̄imoniū. sȝ si talis error ñ impedit. multo forti⁹ nullus ali⁹. Cōtra si aliq̄s p̄mittit se uēditurū mihi aurū ⁊ p̄ auro affert mihi auricalcū ñ tenet ɔtract⁹

qꝛ ñ cõsensi i ẽptione auricalchi.ſꝫ auri.er
roꝛ.n.circa materiã excludit ↄſeſũ. ſicut di
cit magr̃ hꝰ di.c°.1°.ꝛ ẽ.29ª.q.1ª.ante medi
uꝫ cũ gº pſone ↄtrahẽtes ſunt materia mr̃i
monij.erroꝛ reſpectu pſone cũ qua cõtra/
hitur ipedit mr̃imꝰ.Itẽ ſm phꝰ.3°.ethi.
c°.3°.Omne qꝺ e pp ignorantiã ẽ non uo
lũtariũ.ſed quod fit p erroꝛẽ fit p ignorã/
tiã.gº ẽ nõ uolũtariũ.ſꝫ ↄſenſus actus ẽ uo
lũtariꝰ.gº erroꝛ reſpectu pſone circa quaꝫ
erratur ipedit errãtis cõſeſũ ꝛ ex cõſequẽ
ei mr̃imꝰ.qꝛ qꝺ ipedit cauſã ipedit effcm̃.
Rñdeo ſꝫ ꝙ dic magr̃ hꝰ di c°.1° ꝛ ẽ.29ª
.q.1ª.§.1°.aliꝰ ẽ erroꝛ pſone.aliꝰ fortũe.
alius cõditõis.alius qualitatis.uerbi grã.
mulier nolens cõtrahere errat circa pſonã
cũ qua cõtrahit qñ putat ipm eẽ illũ qui ñ
eſt.ut ſi putet ipm eẽ Titiũ ꝛ eſt Martinꝰ.
errat circa eius fortunã ſi putat eẽ diuiteꝫ
eũ ꝛ eſt paup.errat circa eius cõditionẽ ſi
putat eũ eẽ liberũ ꝛ ſeruus ẽ.errat circa eꝰ
qualitatẽ ſi putat eũ eẽ bonũ.ꝛ ẽ malꝰ. Pri
mus erroꝛ impedit mr̃imoniũ qꝛ ipedit cõ
ſenſũ ex parte errantis reſpectu pſone cuꝫ
qua cõtrahit.cũ eiꝫ Berta cõtrahit cũ Ti/
tio nõ putãs illũ eẽ Titiũ ſꝫ Martinuꝫ nõ
cõſentit in Titiũ ſꝫ in Martinũ.qꝛ ſicut ſꝫ
Augꝰ.10.ꝺ tri.c°.1°.Nõ poſſũt amari niſi
cognita.ſic eiꝫ põt eẽ cõſeſus i pſonã ñ co
gnitã.quõ aũt erroꝛ cõditiõis ipediat mr̃i
moniũ declarãdũ ẽ inferius.di.36ª. Utruꝫ
aũt erroꝛ fortune ꝛ qualitatis mr̃imꝰ ipe/
diãt uel nõ.declarabit in ſequẽti qõe.Ad
pmũ i oppꝰ.ꝺꝺ ꝙ erroꝛ pſone ẽ cõtra eẽn
tiã mr̃imonij iq̃ʒtũ ipedit eius efficiẽtẽ cãꝫ
que ẽ mutuꝰ cõſenſus.Ad 2ꝰ.ꝺꝺ ꝙ nõ eſt
ſile.qꝛ i ſuſceptiõe baptiſmi efficit ſiplr̃ me
lioꝛ cõditio ſuſcipientis.nõ ãt efficit ſiplr̃
melioꝛ ↄditõ mr̃imoniũ cõtrahentis.ꝛ iõ re
quiritur ſpãlioꝛ itẽtio ꝛ cõſenſus liberioꝛ
i mr̃imꝰ cõtrahẽte q̃ʒ in baptizãte.Ad 3ꝰ
ꝺꝺ.ꝙ ſitut dicit magr̃ i lr̃a huius di.c°.1°.
q̃uis cõcubitũ Jacob cũ Lya ñ pceſſerit.cõ
ſenſus tamẽ ẽ ſubſecutus.ꝛ ſicut dicit.29ª.
.q.1ª quaſi ſtatĩ poſt mediũ. Jacob ꝛ Lyã ñ
fecit cõiuges pcedẽs cõſẽſus ſꝫ ſubſequẽs.
Ad 4ꝰ.ꝺꝺ ꝙ nõ ẽ ſile.qꝛ illa bñdictio fu/
it opus dei.circa qꝺ nõ põt cadere erroꝛ.
ſed cõſenſus ẽ actus hoĩs circa queꝫ erroꝛ
cadere põt. Preterea illa bñdictio debebat
Jacob ex oꝛdinatione diuia qꝺ poſt factuꝫ
Iſaac p reuelationẽ itelligẽs bñdcõnẽ cõ/
firmauit diccs.bñdixi ei ꝛ erit bñdictus.

Secundo queritur

utꝛũ ſolus erroꝛ reſpectu pſõe uel cõditiõis eiꝰ cũ qua ↄtrahit ipediat mr̃imꝰ.Et uꝛ̃ ꝙ ñ.
qꝛ oĩs erroꝛ reſpectu alicuius de bõis mr̃i
monij ipedit mr̃imꝰ.ſꝫ erroꝛ ſterilitatis ẽ
reſpectu alicꝰ qꝺ ẽ cõtra bonũ plis.gº er/
roꝛ ſterilitatis ipedit mr̃imꝰ.Item magr̃
hꝰ.di.c°.1°.Si quis feminã nobilẽ i ↄiugiũ
petat ꝛ p ea alia ignobilis tradat ei.uõ eſt
iter eos ↄiugiũ.ſꝫ erroꝛ ignobilitatis cõp/
hendit ſub erroꝛe fortũe uel qualitatis.gº
nõ ſolus erroꝛ pſone uel cõditõis ipedit
mr̃imꝰ.Itẽ oĩs erroꝛ q ipedit uolũtarium
ipedit mr̃imꝰ.ſed ſꝫ phũm 3°.ethꝰ.c°.3°.
Ignorantia cuiuſlibꝫ circũſtantie tollit uo
lũtariũ.gº erroꝛ reſpectu cuiuſcũqꝫ circũ/
ſtantie ipedit mr̃imꝰ.Iteꝫ ſi aliquis ↄhit
cũ cõſanguinea quã putat extraneã ipedit
mr̃imoniũ.ſꝫ erroꝛ reſpectu cõſanguĩtatis
nõ ẽ erroꝛ reſpectu pſone nec reſpectu ↄdi
tõis.gº alius erroꝛ ab illis ipedit mr̃imo/
niũ.Cõtra magr̃ hꝰ di.c°.1°.ꝛ hẽt.29ª.q.
1ª.añ mediũ.Erroꝛ fortune ꝛ q̃litatis ↄiu
gij cõſẽſũ nõ excludit.erroꝛ uero cõditiõis
cõiugalẽ cõſẽſũ euacuat.erroꝛ quoqꝫ pſõe
cõiugalẽ cõſenſũ nõ admittit.Cũ gº oĩs er
roꝛ ad unũ de illis quattuoꝛ reducat.ſoluſ
erroꝛ pſone uel cõditõis mr̃imoniũ ipedit.
Rꝰ ꝙ iter hñtes uſũ liberi.ar.nullus ali
us erroꝛ q̃ʒ pſone uel cõditiõis mr̃imoniuꝫ
ipedit.qꝛ nullus erroꝛ mr̃imoniuꝫ impedit
niſi ſit reſpectu alicuꝰ eoꝝ que ſũt mr̃imꝰ
eẽntialia.Sed solꝰ erroꝛ pſone uel cõditio
nis e.reſpectu eoꝝ q̃ ſunt mr̃imꝰ eẽntialia.
erroꝛ.n.pſone ẽ reſpectu hꝰ quod ẽ mate/
riale i mr̃imꝰ.pſõe.n.ↄhẽtes ſũt mr̃imonij
materia.erroꝛ uero cõditõis ẽ reſpectu hꝰ
qꝺ ẽ foꝛmale in mr̃imꝰ qꝺ ẽ obligatio p to
tã uitã ad reddẽdum debitũ cũ ab altero
coniuge exigatur cui obligationi opponi/
tur cõditio ſuitutis. quia ſeruus cum ſit
poſſeſſio dñi ſui põt occupari p dñm fre/
quẽter circa opera que nõ patiũt ipm red
dere debitũ petenti ſi ↄxit pter licẽtiã dñi
ſui.Alie ẽt rões iferius dicẽt. Erroꝛ aũt
fortũe ꝉ q̃litatis ñ ẽ niſi reſpectu eoꝝ q̃ ſũt

accidētalia mrīm°. diuitie. n. ꝛ paupertas pul chritudo ꝛ turpitudo bōi mores ꝛ mali mrī monio sunt accidētalia. ꝛ iō error circa ta lia mrīm° ñ īpedit. Ad primū ī opp° dō ꝙ bonū plis ẽ ꝙ ē quid essentiale mrīm° nō ē generatio plis. sed obligatio ad ei° su sceptione ꝛ religiosā educationez si genita fuerit. ꝯtra hoc aūt nō ē sterilitas. Ad 2° dō ꝙ aliqñ errat ꝯtrahēs circa subiectuz nobilitatis. aliqñ circa nobilitatez subiecti nō circa subiectū. P° modo ē error psōe ut cū ītēdit ꝯtrahere cū filia regis ꝛ loco illius sibi pñtat' filia vnius ciuis. ꝛ iō talis error īpedit mrīm°. ꝛ hic ītell'r auctoritas magrī. Secūdo mō est error ꝗlitatis nec īpedit mrīmoniū. ut si quis ꝯsentiat ī psonā sibi notā. qꝛ credit eā nobilē ꝛ tñ nō est. Ad 3° dō ꝙ ꝗuis error cuiuslibet circū stātie impediat fm gd uoluntarium. error tamen cuiuslibet circunstantie non impe dit simplicit' uoluntarium. Ad 4° dō ꝙ quedā sūt īpedimenta mrīmonij siue re spectu eorū sit error. siue nō. ut ꝯsāguini tas ꝛ plura alia de quib° dicet' īferi°. ꝛ ta lia ñ ꝯphedūt' sub īpedimēto erroris. ꝗdā sūt ꝗ nō īpediūt. nisi pp errorē adiūctū. sic diuersitas psone ꝛ ꝯditō seruitutis. ꝛ hec tñ ꝯprehedūt' sub īpedimēto erroris.

Onsequenter

queritur ð 2° pncipali. ꝛ circa hoc querūt' duo. Primo utrū beata uirgo v̄gitatē uouerit. 2°. utrū in' ipsā ꝛ Joseph mrīm° pfectū fuerit.

PRimo ostendo

ꝙ beata uirgo uirginitatē ñ uouerit. deutero. 7°. Nō erit apud te sterilis utriusqꝫ sexus tā ī hoībus ꝗ̄ in gregib° tuis. sꝫ beata uirgo nihil uouit qd eēt ꝯtrariū legi, cū g° uirgitas īcludat sterilitatē uirgītatē nō uouit. Itē Math. pmo dicit' ꝙ Joseph nō cognosce bat eā donec pareret filiū suū pmogenitū. g° uī' ꝙ post partū Christi Joseph cogno uit eā qd nō fuisset si uirginitatē uouisset. qꝛ nūqꝫ peccauit. Itē. Jo. 2°. dr̄ de Chri sto q descendit Capharnaū ipe ꝛ mater e° ꝛ fratres eius ꝛ discipuli eius g° Christus fr̄es hūit carnales qꝛ alit' nō poneret' co pula inter fr̄es ꝛ discipulos. H° aūt nō fu isset si beata uirgo uirginitatē seruasset. cū ergo qcqd uouerit seruauerit uirginitatez no uouit. Itē Lu. 2°. dicit mater e° ad illū Ecce pr̄ tu° ꝛ ego dolentes querebam° te. g° Joseph fuit pr̄ Christi qd nō eet uez. si beata uirgo uirginitatē seruasset. Cōtra sup illud Luc. 1°. Uiz nō cognosco. dic glo. iterlinearis. ecce tāgit ꝙ ipa uouit castitatē. Itē magr̄ h° di. c°. 2°. ꝛ decretū. 27ª. q. 2ª Beata Maria. dicūt ꝙ beata Maria ppo suit se seruaturā uotū uirginitatis i corde. sꝫ ipuz uotū nō expressit. postea simil' cum ui ro labijs expressit ꝛ uterqꝫ in uirginitate pmansit. Rūdeo sicut dicit Ansel. in libro de ꝯceptu uirginali c°. 18°. Decebat ut illi us hoīs ꝯceptio de matre purissīa fieret. nepe decēs erat ut ea puritate ꝗ maior sub deo nequit intelli uirgo illa niteret. ꝛ infra de qua ipūs scūs uolebat ꝛ operatur° erat ut cocipet' ꝛ nasceret' ille de quo ipe pcede bat. sꝫ ceteris parib° purior ꝛ magis nitēs ē v̄gitas deo p uotū dicata ꝗ̄ illa que nō. ut īferi° oūdet'. g° beata uirgo nō tm v̄gi tate fuguit sꝫ se fuaturā et uouit sub hac ꝯditōe. nisi de° al'r ordīaret sꝫ qd dīc ma gister in lr̄a h° di. c°. 2°. ꝛ hec ꝯditō fuit tā honesta. qꝛ ēt' si nō fuisset opposita debu isset tñ ee subītellecta. Ad primū ī opposi tū dō ꝙ in auctoritate illa accipit' sterilis p illa que uacabat ꝯcubitu ꝯiugali. nec tñ ꝯcipiebat. uel pōt dici ꝙ beata v̄go fu it ꝯfiniū ueteris legis ꝛ noue sicut auro ra noctis pcedentis ꝛ diei sequentis. ꝛ iō fecit uotū ꝯsonū legi noue. nec tñ ꝯtrariū legi ueteri īquātū ꝯditionē apposuit. Ad 2°. ꝛ. 3°. dō ꝙ ex illis uerbis ortuz hūit ui lissima heresis Claudianoꝝ dicentiū bea tā uirginē post Christi partū a Joseph co gnitā. sꝫ illa heresis ē oīo irrōabil' ꝛ direc te ꝛ manifeste ꝯtra catholicā fidē. ꝙ sit ir rōnabil' patet p ea ꝗ dicta sunt in corpore qōnis. Et pterea irrōnabilissimū ē opia ri ꝙ ex quo fuit corpale tēplū filij dei ꝛ p fectū spūale hītaculū spūs scī uacaret opi bus carnis quod in figura elegāt' designa tur ī Ezechiel. c°. 44°. cum dr̄. Porta hec clausa erit. ꝛ nō apiet'. ꝛ uir nō trāsiet p eā. qm dn̄s de° israel īgressus ē p eā. eritqꝫ clau sa pncipi. porta ē maria. deus israel Chri stus. clausura uirgītatis. princeps Joseph. Dicēdū g° ad auctoritates ꝙ ibi scripta

uocat pmogenitū nō postq̄ȝ alius s̄ȝ anq̄ȝ nullus sit̄ donec ibi accipit̄. sicut cū dr̄ in psal. Sede a dextris meis. donec ponā inimicos tuos. sca. pe. tuo. per hͦ ñ intelli̇̄r q̄ postea ñ sedeat. s̄ȝ q̄ usq̄ȝ tūc ꝛ postea. sil̄r cū dr̄. nō cognoscebat eaȝ dōec peperit ꝛc. itelligendū ē q̄ nō cognouit eā an̄ nec postea. In alia eiȝ auctoritate uocār̄ fr̄es nō illi q̄ sunt de eodē utero nati. sed ꝯsanguinei germani. vn̄ Paulus ad Gal. 1°. dicit. Aliū aūt apl̄oꝝ uidi nēinē nisi Jacobū fr̄eȝ dn̄i. ꝛ ꝯstat q̄ ille Jacobꝰ fuit ꝯsanguineus germanꝰ Jesu Christi filꝰ. s. matertere sue. Christū aūt nō hūisse fr̄es filios mr̄is sue patet in hoc q̄ ut hētur Jo. 19°. Moriens matrē suā recōmendauit Joānni euangeliste loco filij. cū tn̄ ñ eēt eius filius. sed nepos. quod nō fecisset si alios filios pt̄ Christū huisȝ. Ad 4ᵐ ꝺō q̄ ibi noīatus ē Joseph pater Christi putatiue s̄ȝ glo. iterlineare ibidē. cui cōcordat illud quod dr̄ Luc. 3°. Ipse Jesus erat icipiēs q̄si annoꝝ. 30. ut putabat̄ filꝰ Joseph.

Secundo queritur utrȝ iter Mariā ꝛ Joseph fuerit pfectū mr̄imoꝰ Et uidet̄ q̄ nō. nō ē pfectū mr̄imoniuȝ qꝺ ē cōtra lege. s̄ȝ illud mr̄imoniū fuit contra lege. q̄ȝ ut dr̄ nūeroꝝ ultīo feme maritos ꝺ eadē tribu accipiēt. Joseph aūt fuit de tribu Juda. ꝛ Maria ꝺ gn̄e sacerdotali. g° iter eos nō fuit mr̄imoniū pfcūȝ. Itē nō ē mr̄imoniū pfectū qꝺ cōtrahit̄ ex irrōnabili cā. s̄ȝ illud mr̄imoniū fuit ꝯtractū ex irrōnabili cā. q̄ȝ ut dicit magr̄ circa fineȝ huiꝰ di. ꝯctū fuit ut ptꝰ diabolo celaret̄. que cā nō uidet̄ fuisse rōnabilis. q̄ȝ q̄ȝuis diabolꝰ nō possit noscere ea que sūt i mēte. ñ latēt tn̄ eū ea que sūt in corpe. g° nō fuit mr̄imoniū pfectū. Itē ad pfectū mr̄imoniū r̄qrit̄ ꝯsensus in carnale copulā. q̄ȝ ad hoc reqrit̄ obligatio ad reddēdū debitū cū ab altero cōiuge exigit̄. s̄ȝ beata uirgo i carnalē copulā nō cōsensit. q̄ȝ ut hitū ē i q̄ōe p̄cedenti uouerat uirgitatē. ꝛ ꝯstat q̄ uotuȝ suū nō uiolauit. g° iter ipsā ꝛ Joseph pfcm̄ mr̄imoniū nō fuit. Itē post pfectū mr̄imoniū nō licet sponso spōsā dimittere. s̄ȝ Joseph q̄ȝuis eēt iustus uoluit occulte dimittere Mariā. ut hēt̄ Math. i. g° inter eos ñ fuit pfcm̄ cōiugiū. Cōtra magr̄ huꝰ di. c°. 3°. dicit. ꝛ hēt̄. 27ᵃ. q. 2ᵃ. Institutū. iuxta hāc di. iter Mariā ꝛ Joseph pfectū fuit cōiugiū. Itē pfectū ē cōiugiū qn̄ cōiuges ñ tm̄ cōsentiūt i maritale societate i copulaȝ carnalē. s̄ȝ sicut dicit magr̄ i lr̄a huꝰ di. c°. 2°. ꝛ hētur. 27ᵃ. q. 2ᵃ. Cū g°. beata uirgo cōsēsit in maritalē societate ꝛ in copula carnale. g° inter ipsā ꝛ Joseph pfectū fuit cōiugiū. Rn̄deo q̄ pfectio rei duplex ē. que dā i eē p̄°. quedā i eē. 2°. pma i hoc cōsistit q̄ res hēt oīa que ptinēt ad eius eēntiam. 2ᵃ cōsistit in quibusdā pfcōibus nō ptinētibus ad eēntiam. Prio mō fuit pfectū iť Mariā ꝛ Joseph. nō 2°. q̄ȝ nō ita pfecta significauit idiuisibilē unionē Christi ꝛ ecclesie ꝛ hūane nature cū diuina psona. sicut mr̄imoniū cōsūatū. vn̄ dicit magr̄ hꝰ di. c°. 3°. q̄ fuit pfectū nō i significatioe. q̄ȝ ut infra dicit̄. e. c°. mr̄imoniu cōsumatū pfectiꝰ unione Christi ꝛ eccl̄e figurat. Ad pmuȝ oppositū ꝺō. q̄ Maria ꝛ Joseph fuerunt de eadē tribu. q̄ȝ q̄ȝuis ipsa fuerit de gene re sacerdotali ex parte mr̄is. fuit tn̄ ꝺ tribu Juda ex parte pr̄is. Christus. eiȝ fuit ꝺ tribu iuda. vn̄ Apꝰ. 5°. Uicit leo de tribu iuda. Ad 2ᵐ ꝺō q̄ mior ē falsa. cōtractū eiȝ fuit ex rōnabili cā. s. ut partꝰ diabolo celaret̄. ut ꝛ Joseph matri ꝛ filio obsequeret̄ q̄ cause taugūt̄ a magistro circa fineȝ huꝰ di. ꝛ ab Origene in quadā omel̄. sup illud Math. 1°. Cū eēt ꝺspōsata ꝛc. ꝛ ut Joseph eēt testis castitatis eiꝰ eā defēdēs ab infamia suspitiōis quā ēt causā tāgit magister ubi prius. ꝛ Ambrosius i omelia quadā sup illud Luc. 1°. Missus ē angelus. ꝛ ēt ne uirgībus sinistra opīone inuētibꝰ relinquer̄tur excusationis uelame. si mr̄ dn̄i uisa fuisset ifamata. sicut dicit Ambroꝰ ubi prius. Ad illꝺ g° qꝺ dicit̄ q̄ diabolo ñ latet ea que sūt i corpore. dico q̄ imo q̄uq̄ȝ aīa appropiquare nō pōt. diabolus aūt uirgī appropinquar̄ nō potat pp ꝺtutē scītatis illius. ꝛ iō scire nō potuit utrū uirgo cōcepisset cū eā maritū hēre uideret. Ad 3ᵐ. ꝺō q̄ ad pmā mr̄imonij pfectionē nō reqrit̄ ꝯsensus i carnalē copulā nisi iplicite ꝛ sub cōditiōe. s. si alter ꝯiux eā exegerit. ꝛ si deꝰ debitū reddēdi nō relaxauerit. ꝛ sic beata uirgo in carnalē copulā cōsēsit. nec in hoc

piculo se exposuit. nec suo uoto in aliq̄ͦ de rogauit. q2 diuina inspiratōe certificata fuit q̄ Joseph ab ea nūq̄3 exigeret carnalem copulā. ⁊ q̄ si Joseph exigeret deus eā a dō bito absolueret reddēdi. ⁊ sic ītellr̄ auctoritas allr̄ata 2° ad secūdā ptē. qđ patet q̄ p̄ q̄3 dictū ē. ɔsēsit ī carnalē copulā. stati subiūgit. nō illā appetēdo. sed diuīe īspiratiōi ī utroq3 obediēdo. Ad 4ᵘᵐ dō q̄ Joseph nūq̄3 noluit eā dimitter̄ q° ad sepatiōnē uīculi. s3 aliqñ timuit simlr̄ cū ea manere forte aliq̄ suspitōe mot⁹ quē tiorē ⁊ quā suspitōnē admonitiōe angeli deposuit.

Consequenter queritur dō 3°. p̄ncipali. Et circa hoc q̄rūr̄. 2° P° utrū ex cā ībonesta possit ɔbi mr̄im⁹. 2° utrū tale mr̄imoniū sit bonū.

Primo ostendo q̄ ex ībonesta cā ñ possit ɔbi mr̄im⁹. nulla cōiūctio pcedēs ex ībōesta cā ē a deo. sed oē mr̄im⁹ ē a deo. vñ Math. 19. Qđ de⁹ ɔiūxit hō nō sepet. g° mr̄im⁹ ɔbi nō pōt ex ībōesta cā. Itē ī admīstratiōe cuiusl3 sacri reqrit̄ ecc̄ ītētō. s3 ɔhēs mr̄im⁹ ex ībōesta cā ñ hēat ecc̄ ītētōnē. g° ñ pōt ɔbi ex ībōesta cā. Cōtra ut hr̄ Geñ. 29°. Jacob ɔxit cū Rachele q2 diligebat ea3 pp ei⁹ pl̄cbritudinē. s3 dilectio mulieris pp eius pl̄cbritudinē ē ībōesta cā ɔbēdi mr̄im⁹ g° ⁊ ex ībōesta cā pōt ɔbi. R° cā fīal ɔbēdi mr̄imōniū duplex ē. q̄dā p se. s. illa pp quā mr̄im⁹ fuit institutū q̄ duplex ē. p° pl̄ pcr̄atō. 2ª fornicatōis euitatō. sic dicit magr̄ hui⁹ di. c°. 2°. ⁊ he cāe sēp sūt bōeste. q̄dā p accidēs. s. ex ītētiōe ɔbētis. q̄ mlr̄iplex ē. q̄dā ei3 sūt bōeste. q̄dā ībōeste. ⁊ iste nō hñt numerū determiatū. q2 sic dicit phūs. 2° phi⁹. cāe p accñs sūt īdiffīte. dico g° q̄ loquēdo de cā p se. ex cā ībōesta nō pōt ɔbi mr̄im⁹. pōt tñ ex cā p accidēs. cāe. n. p accñs ī effectu nō faciūt eēntialē trāsmutatōnē3 nisi mediāte aliq̄ cā p se. Ad p⁹ ī opp⁹ dō q̄ de ɔiūctiōe mr̄imōiali ex ībōesta cā possum⁹ loq dupl̄r. aut rōe actiōis ɔbentis. aut rōe uīcli ex illa actiōe pueniētis qđ uīculu3 ē mr̄imōiū. In ipā āt actōe duo sūt. s. eēntia actiōis. ⁊ deformitas ei⁹. eēntia a deo ē. deformitas āt ñ. ⁊ q2 ex illa actōe sub rōe q̄ essētia ē nō sub rōe q̄ deformis cāt̄ mr̄imōij uīculū. q2 sicut dic Dionysi⁹. 4°. c°. de. di. no. lōge ultra mediū. Malū nō opat̄ nisi ī ūtute bōi. iō mr̄imōiale uīculū ex illa actōe cātū a deo ē. Ad 2ᵘᵐ dō q̄ ñ ē necīa ītētō ecc̄ ī spāli. s3 sufficit ī gñali. q̄uis āt ɔhēs mr̄im⁹ ex ībōesta cā nō obs̄uet ecc̄ ītētōe3 in spāli. obseruat ea3 tñ in gñali ī hoc q̄ ītēdit uerum cōtrahere mr̄imoniū.

Secundo queritur ut⁹ mr̄imōiū ex ībōesta cā ɔctū sit bonū. Et ur̄ q̄ ñ. Phūs. 2°. topi⁹. quo2 gñatōes male. ⁊ ipsa mala. s3 mr̄imonij ɔcti ex ībōesta cā ē gñatō mala. g° ipm ē malū. Itē Boe⁹. 2°. li° topi⁹. c⁹ finis bon⁹ ē. ipm quoq3 bonū ē. g° a filī c⁹ finis mal⁹ ē ipm malū ē. S3 mr̄imonij ɔcti ex ībōesta cā ē finis malus. g° ipm ē malū. Cōtra magr̄ h⁹ di. c°. ultimo dicit q̄ licet fine nō bono ɔhat̄ ɔiugiū qñ spēs ɔhētis mouet animū. ɔiugiū tñ bonū ē. q2 uita mala uel ītentio alic⁹ puersa non cōtāinat sacr̄3. Ri° q̄ ipsū mr̄im⁹ ex ībonesta cā ɔctū ē bonū. q2 mala actio ɔhentis nō cāt mr̄imoniale uīculū rōe sue deformitatis rōe c⁹ ē mala. s3 p suā eēntiā rōe c⁹ ē bōa. ⁊ iō sicut bōa ēples p fornicationē genita. q2 nō generat̄ p deformitatē actōis. s3 p ei⁹ eēntiā sic bonū ē mr̄im⁹ ex ībōesta cā ɔctū. puersitas ei3 ī actōe ɔhētis debōestat ɔhētē ñ mr̄im⁹. Ad p⁹ ī oppo⁹ dō q̄ illud uerbū phi ītelligēdū ē de gñatiōe q̄ sub rōe q̄ mala ē geniti cā. Ad 2ᵘᵐ dō q̄ istud uerbū Boecij ītelligēdū ē de fine per se. mr̄imonij autē finis p se sēper ē bonus.

Circa litteram si diabolus trāsfigurās se ī angelū lucis credat̄ bonus nō ē piculosus. qđ intelligēdū ē si credens ultra nō pcedat. q2 ille ē error no iuris. sed facti. sed si ultra pcederet adorando ipm ut pote si ille diceret se eē Christū caderet ī idolatriā. nisi ipm adoraret sub hac cōditiōe si ē Christus. nō ī bereticor̄ sectā s3 ī ītegritatē fidei quā ille heretic⁹ se mētiebatur hēre. supple diceret̄ consētire. qđ ue2 ē si illi beretico dicēti se eē Aug⁹. ille fidelis assentiret ī gñali dicēs se assentire de fide sicut ille. si aūt ille hereticus aliqua p̄dicaret cōtra fidē ⁊ alius illi p̄dicationi assēti

ret nō excusaret ab errōe. ⁊ maxīe si p̄dicaret cōtra aliquē illoꝝ articuloꝝ quos qli bet fidelis uel ūbis li.ar. tenet credere explicite. ne ut adultera dānaret. s. cāt. n. dr Leuit. 21°. Sacerdotis filia si dep̄hensa fuerit i stupro. ⁊ uiolauerit nomen patris sui flāmis exuret. beata āt uirgo ut super⁹ in fii e ex altera parte erat de gūe sacerdotali. ⁊ iō si iudei uidissent eā pregnātē ⁊ non maritatā uoluissent eā cōdēnare credentes q̄ ex fornicatione uel adulterio cōcepisset.

Di. xxxi.

POst hoc de bonō coniugij ⁊c. Supius deīniauit magr̄ de mr̄im° quo ad cāꝫ formale ⁊ efficiente. Hic determinat de ip̄o quo ad finale que i bōis mr̄imonij cōsistit. ⁊ diuidit in tres. P° deīmiat de tribus bonis cōiugij coiter. 2° de bono fidei in quocūqꝫ coiugio spāliter ō se ibi. Scādū etiā. 3° de bono fidei i cōiugio patrū antiquoꝝ specialissīe di. 33ª. ibi. Querit hic de antiquis. P° i duas. P° determinat que ⁊ quot sit coniugij bona. Scdo q̄r excusāt cōcubitū cōiugaleꝫ ibi. Cū igit. P° in tres. P° ōndit q̄ tria sūt cōiugij bona. 2° ōndit q̄ intentio uitande plis in cōtrahendo mr̄imoniū excludit ibi Qui uero uenena. 3° ōndit incidenter qūi iudicādi sūt homicide q̄ pcurāt aborsū. ⁊ qūi nō ibi. Hic queri solet. Illa pars q̄ ibi icipit. Cū igit. diuidit i tres ptes. Primo ōndit q̄ hec bona excusāt ɔiugalē ɔcubitū. ⁊ q̄ nō. 2° opponit i ɔ̄riū ibi. Sꝫ si cōubit. 3° ōndit quō ābo ɔiuges se habēt ad actū illū ibi. Sciendūꝫ etiā. 2ª in tres. Primo opponit p auctoritates. 2° p rōnes. ⁊ Gregorij auctoritates ibi. Si forte. 3°. pōit auctoritatis Gre. determiatiōne ibi. Hoc autem.

CIrca hanc di. querendū ē p̄ncipaliter de tribus. Primo de bōis mr̄im⁹ excusātib⁹. 2°. de eoꝝ hitudīe ad mr̄imōiū. 3°. de modo excusandi p illa cōiugaleꝫ cōcubitū. Circa p̄mū querūtur tria. Primo utrū debeāt esse aliqua bona mr̄imōnij excusantia. 2°. que ⁊ quot sūt. 3°. quō est p̄ncipalius īter illa.

PRimo ostendo q̄ nō debeāt esse aliqua bona mr̄imonij excusātia. Res bōa excusatiōe nō idiget. sꝫ mr̄im⁹ ē res bona. ⁊ iq̄ꝫtū est i offiū. ⁊ iq̄ꝫtū ē i remediū. ergo bonis excusantib⁹ nō indiget. Itē sicut cōseruatio iduidui que ē p actū nutritiue est de ītētiōe nature. ita ɔseruatō speciei que est p actū gn̄atiue. sꝫ actus nutritiue bono excusante nō idiget. ergo a simili nec cōcubitus mr̄imonialis q̄ est actus generatiue. Itēꝫ nō mioreꝫ iacturā patit̄ hō quātū ad rōis usū i dormiendo q̄ꝫ i actu carnalis copl'e. sꝫ dormitio nō idiget aliquo bono excusante. ergo nec actus carnalis copule. Cōtra magr̄ i p̄ncipio h⁹ di. tria sūt p̄ncipaliter bona ɔiugij. ⁊ ifra eadē di. c°. 4°. dicit q̄ cū hec tria in aliquo ɔiugio simul cōcurrūt ualet ad excusatiōnē coitus carnal'. R° recta ratio docet nō eē aliqd faciendū ab hoīe de quo patiat̄ iacturā nisi p recōpesatione eq̄lis boni uel maioris. sꝫ in ɔtrahēdo mr̄imoniū hō obligat se taltē iplicite ad carnalē copulā. ⁊ nisi ɔiux ex actus religione ifra temp⁹ ōbitū itrauerit. in carnali aūt copl'a sub ɔditiōe. s. si alt̄ cōiux exegerit. rō iacturā patit̄ q̄tum ad sui usū. q̄r i illo actu ipedit usus rōis. vn̄ ph⁹ 7°. h°. eth⁹. c°. 8°. dicit de uenere q̄ furat̄ itellectū sp̄isse sapietis. hō g° i cōtrahendo mr̄im⁹ obligat se saltē iplicite ⁊ sub cōditōnibus p̄dcis ad patiēdū iacturā quātū ad usū rōis. exn̄tes et i mr̄im° iacturā patiūt̄ pp sollicitudinē ⁊ carnis tribulatōne. vnde ap⁹. i°. coꝝ. 7°. dicit de illis qui tribulatōeꝫ carnis hebūt h⁹i. ⁊ iō debuerūt eē bona p̄dcās iacture recōpēsantia. ⁊ hec sunt illa q̄ cōcubitū mr̄imoniale excusāt. Ad p̄mū i opp⁹ ɔ̄ q̄ mr̄im⁹ sine p̄dcis bōis nō esset res bona. vn̄ p tāto ip̄ꝫ excusar̄ dicūt. q̄r p ip̄a ē res bona. Ad 2⁹ ɔ̄ q̄ hō p actū nutritiue nō patit̄ iacturas siles ill' q̄s patit̄ p actū gn̄atiue. nō eiꝫ sic ifecta ē nutritiua i gn̄atiua. Ad 3⁹ pōt dicī q̄ maior ē falsa. nō eiꝫ idē ē pati iacturā quātū ad rōnis usū ⁊ ipediri i usu rōis. q̄uis eim dormiēs ipediat̄ in usu rōnis nō tū patit̄ dānū si moderate dormiat q̄ꝫtū ad rōis usūꝫ īmo post sōnū moderatū hō nō potentior

ē q̄tū ad rōis usū. nō sic āt pōt dici de cōiugali cōcubitu. nō tm̄. n. hō p illū actū ipedit̄ i rōis usu. sz et dānū patit̄ q̄tū ad rōnis usū. vñ illū actū freq̄tantes efficiunt̄ debiliores ad clare uidēdū ea que sūt scḋz iudiciū rōis. ꝛ merito. q2 ipedimētū qḋ hō tūc patit̄ puēit ex repugnātia ꝛ īobediētia sēsualitatis ꝯ rōez. ꝛ ex dōnio eꝰ sup eā durāte illo actu vñ illud īpedimētū ē uitio sū. sz qñ cāt̄ p ꝯiugalē actū pp aliqḋ bonū mr̄imōij factū ē nō uitiosū sz q₂ uitiuz accipit̄ p cl̄pa. sz sz q₂ accipit̄ p quodā recessu seu p q̄dā obligatiōe a. p̄ma rectitudīe nature. īpedimētū aūt usus rōis i dormiēdo puēit ex lassitudīe naturaliū uirtū ꝛ sēsitiuariū. pōt et dici ad minorē q₂ dormitio hēt bōa excusantia īpedimētū usus rōis in sōno que bōa sūt uigoratō usus rōis pꝰ sōnū. ꝛ corpal̄ fortificatō ꝛ nature sustētatō. q2 sine sōno natura humana pro statu isto sustentari nō posset.

Secundo queritur que

ꝛ quot sūt mr̄imonij bona. Rꝰ q₂ sic bōitas creature duplex ē q̄dā eēntial̄ ꝛ q̄dam accidētal̄. sic mr̄imōij q̄ḋdā ē bonū eēntiale quod i tria diuidit̄. s. i fidē. plē. ꝛ sacr̄m. q̄ḋdā accidētale. ꝛ illud ē multiplex ꝛ īdiffinitū. sicut pax ꝛ multa alia q̄ ex mr̄imōijs aliquibus puenunt. numerus autē bonorum eēntialiū i mr̄imōio pōt accipi. aut ex pte cause mr̄imonij aut effcus. aut nature ipius boni. 1ꝰ mō sic ut superius uisū est ad mr̄imꝰ īclīat nat̄a ꝛ sic respicit bonū plis. ꝛ rō recta. ꝛ sic respicit bonū fidei. ē etiā iur̄ diuīo qḋ ipsū ad aliqḋ significādū īstituit. ꝛ sic hz bonū sacr̄i. 2ꝰ. mō sic i mr̄imonio sūt tria. cōsiderare uz uīculū ꝛ usaz uīculi ꝛ fructū ad quē ordīat̄ usus rōe prim. bonū mr̄imonij i sacī z. q̄ ad 2ꝰ bonum fidei. quo ad 3ꝰ plis. 3ꝰ mō sic ꝑz phūz. 8ꝰ ethiꝰ. cꝰ. 2ꝰ. boni dīdit̄ i delectabile utile ꝛ honestū. delectabile ē bonū fidei. utile bonū plis. honestū bonū sacr̄i q̄ pp appropatiōnē dicta sūt. q2 i quolibet triū p̄dictoruz pōt īueniri aliquo mō rō delectabilis util̄ ꝛ honesti.

Tertio queritur

utrū bonū sacr̄i sit pncipal̄ int̄ illa. Et uī q₂ nō. q2 finis ē pncipalissimū i uno quoq₃. sz bonū pl̄ ē finis pp quē īstitutū fuit mr̄imꝰ. gꝰ bonū pl̄ pncipal̄ ē i nūero q̄z bonū sacr̄i. Itē illud ē pncipaliꝰ i unaq̄q₃ re qḋ magis ptinet ad eiꝰ eēntiā. sz bonū fidei est huiusmōi. q2 mr̄imꝰ nihil aliud uīr̄ esse nisi mutua obligatō ad reddēdū debitū exigēti q̄ obligatio ad bonā fidei ptīere uīr̄. gꝰ bonū fidei pncipaliꝰ ē i mr̄imꝰ q̄z bonū sacr̄i. Itē rei naťali eētialiꝰ ē illḋ qḋ ī ea r̄spicit eē naťe q̄z illḋ qḋ r̄spicit ee gr̄e. sz ut supiꝰ uisū ē mr̄imꝰ ē res natal̄. ꝛ bonū pl̄ et bonū fidei ipsū respiciūt īq̄ntū ē q̄ḋdā officiū nᵉ bonū āt sacr̄i īq̄ntū e sacr̄m gr̄e. gꝰ bonū pl̄ ꝛ bonū fidei eēntialiora sūt matrimꝰ q̄z bonū sacr̄i. ꝛ ex ꝯsequēti in mr̄imꝰ pncipaliora sc̄. Cōtra illḋ ē pncipaliꝰ ī re qḋ in eꝰ diffinitōe pōit̄ q̄z illud qḋ nō. sed īsepabilitas ē huiusmōi. ut pz. ī. di. 27ᵃ. cꝰ. 1ꝰ. cū gꝰ bonū sacr̄i sit i mr̄imꝰ rōe īsepabilitatis bonū sacr̄i pncipalissimū ē i mr̄imꝰ. Itē illud bonū pncipaliꝰ ē ī mr̄imꝰ sine qꝰ mr̄imꝰ eē nō pōt. q̄z illḋ sine quo mr̄imoniuz esse potest. sz sicut dicit magr̄ hꝰ di. cꝰ 1ꝰ. mr̄imōiū pōt eē sine bono fidei ꝛ pl̄. ꝛ ñ sine bono sacr̄i ergo ī mr̄imōio bonū sacr̄i ē pncipaliꝰ q̄z bonū fidei ꝛ pl̄. Rñdeo q₂ simplr̄ ꝛ oībꝰ pēsatis iter bonū mr̄imōij bonū sacr̄i pncipaliꝰ ē tū q2 digniꝰ. tū q2 mr̄imꝰ eēntialiꝰ. q₂ āt sit digniꝰ pz. q2 bonū fidei ꝛ bonū pl̄ ptinēt ad mr̄imꝰ īq̄ntū ē qḋdā offīm nᵉ bonū sacr̄i īq̄ntū ē sacr̄m gr̄e. dignior āt ē gr̄a q̄z naťa. q₂ nō sit mr̄imonio eēntialiꝰ. pz q2 ptinet ad matrimꝰ rōe īsepabilitatis sz Augꝰ ꝯꝰ. li. sup Geñ. longe añ mediū. ꝛ recitat magr̄ hꝰ di. cꝰ. 1ꝰ. īsepabilitas āt eēntialior ē mr̄imonio q̄z bonū pl̄ ꝛ bonū fidei. postq̄z. n. mr̄imꝰ ꝯctū ē pōt ab ipo separi bonū plis ꝛ bonuz fidei uīculo mr̄imōiali remanēte si eīm cōiuges uenena sterilitatis pcuret̄ et ex pacto inter se. nō pp hoc soluit̄ mr̄imꝰ pus ꝯctū. q̄uis si tale pactū īteruenisset in ꝯhendo nullum fuisset mr̄imꝰ cūz et ob cāz fornicatōis cōiuges separēt̄ adhuc remanet matrimonij uinculum. nec tñ inter eos remanet mutua obligatio ad exhibēduz sibi mutuo usū sui corporis. ꝛ si hoc alter eoꝝ exigeret. īsepabilitas vō ita mr̄imōio adheret ut sine illa esse nō possit. Ad pꝰ in oppꝰ dḋ q₂ finis

mrimonij iqztū ē quoddā officiū nature ē bonū plis ⁊ bonū fidei. sꝫ iqztū ē sacrꝫ grē pncipalior fnis eius ē bonū sacri. Ad 2ᵐ ꝺꝺ q minor falsa ē. illa eīꝫ mutua. obligatio tn̄ pōt ob causā fornicationis uiculo tn̄ mrimonij remanēte. vn̄ cū sumat mrimᵐ sub rōe qua res ⁊ pleaū sacrꝫ i significādo uidet eēntialiter ee quoddā maculū unionis inť uirū ⁊ mulierē p mutuū cōsensū expssū p uerba de pn̄ti uel p alia signa i nō potētibus loqui. ⁊ copulā carnalē sequētem cū tū p qꝺ neuter eoꝝ pōt alij mrimōialr copulari altero uiuēte idissolubilē unionē nature humane cū psona filij dei ex institutiōe significās. Ad 3ᵐ ꝺꝺ q mrimᵐ nō tn̄ ē res nature sꝫ ēt grē. ⁊ q̄uis eēntialius ptineat ad mrimᵐ bonū plis ⁊ bonū fidei iqztū ē quoddā officiū nature qz bonū sacri. tn̄ ⁊ ecōuerso iqztū ē sacrꝫ grē. ⁊ qr oibus pfectis pncipalior ē grā qz natura io oibus pensatis illꝺ bonū ē eēntialiꝰ mrimᵒ qꝺ ipm eentialiꝰ respicit iquātū ē sacrꝫ grē qz illud qꝺ ipmꝫ eēntialius respicit inqztū ē officium nature.

Consequenter

queritur de 2ᵒ pncipali. Et circa hoc querūtur tria. Pᵒ utrū ad cōtrahēdū mrimᵐ necessariū sit pdcā bona eē in ꝯhentiū itentione. 2ᵒ. utrū ad eē mrimonij sit necessariū illa eē i obligatiōe. 3ᵒ. utrū ad ꝯsecratōnē mrimonij neciūꝫ sit illa esse in mrimonij executōe

Primo ostendo

q ad ꝯtrahēdū mrimᵐ neciūꝫ sit illa tria bōa eē in ꝯhentiū itētiōe. qr ad ꝯheadū mrimōnū neciūꝫ ē cōsensus i ea q̄ sūt de eēntia mrimonij. sꝫ pdcā bōa sūt eēatialia mrimōio. gᵒ ad ꝯhendū mrimᵐ neciūꝫ ē ꝯhentes ꝯsētire i illa. nō possēt aūt ia illā cōsentire nisi eēnt i eoꝝ intentione. Itē illa intentio est necia ad mrimᵐ ꝯhendū cuius oppoᵐ ipeditiuᵐ ꝯctū. sed si ꝯhentes itēdūt agere cōtra bonū plis uel fidei uel sacri nō ꝯhūt mrimᵐ. vn̄ de pcurantibꝰ uenena sterilitatis. dicit magr hꝰ di. c. 2ᵒ. q si ab initio talis fuerit n̄ sibi p ꝯnubiū. sꝫ p stuprū potiꝰ cōuenerūt. gᵒ ad ꝯbēdū mrimᵐ uerū neciūꝫ ē pdcā tria bona eē ia ꝯhentiū intētiōe. Contra. hō pōt mrimᵐ ꝯheř cū illa quā scit nō posse parere. sꝫ sic ꝯhēs nō pōt hēre bonū plis in itētiōe. gᵒ illud bonū n̄ ē neciūꝫ eē i intētiōe ꝯhētis mrimᵐ. Itē uir pōt cum mulier uerū mrimᵐ ꝯhere q̄uis itēdat aliaꝫ mulierē adulterando cognoscere. sꝫ talis nō tn̄ nō bēt in itētiōe bonū fidei. sꝫ etiam hꝫ i itētiōe oppᵐ. gᵒ bonū fidei nō ē neciū eē in itentiōe ꝯhentis uerū mrimᵐ. Rn̄dꝺ q pdcā bona eē i ꝯhentiū itentiōe dupliciť pōt itelligi. aut i bitu ⁊ iplicite. aut ia actu ⁊ explicite. dico gᵒ q nō pōt ꝯhi mrimᵐ nisi bonū sacri sit i itentiōe ꝯhētiū altero pdcōꝝ mōꝝ qr oportet q ꝯhentes ꝯsētiāt i uiculi isepabilitatē rōe cᵘ ē i mrimᵒ bonum sacri. illo ēt mō neciū ē bonū fidei eē i itētiōe ꝯhētiū aliquo mō. ⁊ aliquo mō n̄. i bono eīꝫ fidei ꝯsiderāť duo unū s. eēntiale qꝺ ē nō negare usū sui corporis si cōiūx alius petat. alterū accidētale seu accessoriū. s. nō exhibere alti qz suo ꝯiugi usū corporis sui. rōe pmi neciūꝫ ē bonū fidei eē i ꝯhētiū itētiōe ad mīaꝰ bitualr ⁊ implicite. rōe āt alterius n̄ neciū ē ad ꝯhēdū mrimᵐ. bonū ꝯ plis tripliř pōt accipi. s. aut pro pl̄ susceptione ⁊ educatiōe absolute. aut sub cōditiōe si deus eā dederit. seu pro nō pcurādo aliqꝺ ipedimētū plis. Primo mō n̄ ē neciū bonū plis eē ia ꝯhētiū iteatiōe nec actualr nec bitualr. nec explicite. nec iplicite. sꝫ 2ᵒ mō ⁊ 3ᵒ neciūꝫ ē ipm eē i ꝯhētiū itentiōe ad minus bitualr ⁊ iplicite. vn̄ si ꝯhentes itēderēt nō suscipere plē nec educere si deꝰ eam daret uel uenena sterilitatis procurare ne proles uēiret. mrimᵐ sic cōtractū eēt nullū. Loquēdo aūt de eē in ꝯhentiū itētōe actualiter ⁊ explicite. sic ad ꝯheadū mrimᵐ nō ē neciū aliqꝺ predictorum modorū eē in cōtrahentiū intentiōe. sufficit eīm q i cōtrahendo intendant illud quod inter contrahentes requiritur ad mrimᵐ. Ad primuꝫ i oppositum ꝺꝺ q procedit de intentione in habitu ⁊ implicite. ⁊ de bono prolis. sed q accipitur pro eius susceptione ⁊ religiosa educatione sub hac conditione. si deꝰ eā dederit. uel pro non pcurando aliquid in piudiciū generatiōis prolis. ⁊ de eo qꝺ est eēntiale in bono fidei quod est non negare usūꝫ corporis sui alteri cōiugi hoc exigēti. ⁊ simili modo dicendum ē ad 2ᵐ. Ad primū ad ptem aliā ꝺꝺ q pcedit de bono pl̄

ſm q accipit᷑ p plis ſuſceptiõe ⁊ religioſa educatiõe abſolute. ⁊ ſic itellr̃ illud v̾bũ magr̃i dicẽtis huius di. c°. 1°. q bonũ prol᷑ nõ omnibus adeſt ↄiugibus. ⁋ Ad 2ᵐ ↄ̃ q pcedit de eo q in bono fidei ẽ accidentale ſeu acceſſoriũ. ⁊ ſic intelligit᷑ illud uerbum magr̃i. dicẽtis huius di. c°. 1°. ↄ̃bi ↄiugiũ ab aliquibus. q hec tria bona ñ cõicãt᷑. deeſt enim fides ubi uir cũ alia uel mulier cum alio coit.

Ecundo queri tur utꝝ

ad eẽ mr̃imonij neceſſariũ ſit illa bõa eſſe ĩ obligatiõe. ⁋ R̸° q ſic. In oĩ .n. mr̃im° ẽ obligatio ad ĩſepabilitatẽ ita q ↄiuges ab illa ſe mutuo abſoluere nõ pñt uita corpali durante. ſi tñ ſit mr̃imõiũ cõſũmatũ ꝗuis hoc poſſint añ mr̃imonij cõſũatonem per religionis ingreſſum ẽ ẽt in oĩ mr̃imõio de neceſſitate obligatio ad prolis ſuſceptionẽ et religioſam educationẽ ſi proles affuerit. ⁊ obligatio ad fidei obſeruationẽ nõ tantũ quantũ ad illud quod ẽ bonũ fidei eẽtiale qđ ẽ nõ negare uſũ corporis ſui alteri cõiugi hoc exigenti. ſꝫ ẽt quãtũ ad illud qđ ẽ acceſſoriũ uel accidẽtale qđ ẽ nõ cõcedere uſum corporis ſui alteri q̃ ſuo ↄiugi. quiqꝫ eiꝫ cõtractus obligat cõtrahentẽ ad aliqd a quo actualiter diſſentit dũ ↄ̃hit abſqꝫ h° q irrit᷒ ſit ↄ̃ct᷒. ⁊ lʒ ꝗuis ſine pl᷑ ſuſceptõne ⁊ fidei obſeruatiõe poſſit remanere mr̃imonium. tamen obligatõ ad prol᷑ ſuſceptõneꝫ ſi uenerit ⁊ ad fidei obſeruationem ita ſunt eſſentiales matrimonio q ab illis ſepari nõ põt niſi ab obligatione reddẽdi debitũ mutuo ſe abſoluant p cõtinẽtie uotum ex utriuſqꝫ cõſenſu. uel niſi interuẽiat ſepatio quantũ ad thoꝝ ob fornicatiõis cãm.

Ertio queritur

utrũ ad cõſeruationẽ mr̃imonij neceſſariuꝫ ſit illa bona eẽ ĩ mr̃imonij executiõe. ⁋ R̸° q nõ. ĩſepabilitas. n. ñ reſpicit p ſe. ⁊ p̃mo mr̃imoniales actus. ſꝫ mr̃imonij eẽntiã. bonũ aũt prolis ⁊ fidei reſpiciũt mr̃imõiales actus ĩ quibus cõſiſtit executio mr̃imonij. nõ aũt ẽ neccũꝫ q p actus mr̃imoniales p ueniat bonũ prolis q2 in mr̃imonio cũ muliere ſterili puenire ñ põt. ⁊ tñ cũ illa põt manere mr̃imoniũ. nec ẽt neccũꝫ ẽ ad cõſeruationẽ uinculi mr̃imonij alterũ cõiugẽ cõcedere uſũ corporis ſui alteri ↄiugi hoc exigẽti uel negare alteri q̃ ſuo cõiugi. vñ magr̃ h᷒ di. c°. 1°. Manet uinculũ cõiugale iter ↄiuges ẽt ſi alij a ſe diſcedẽtes adheſerint.

Onſequenter queri tur d

3°. pncipali Et circa hoc querũt᷑ tria. ⁋ p° utrũ p bona mr̃imonij ita poſſet excuſari carnalis concubit᷒ cõiugũ ut nullũ peitus ſit pccm̃. ⁋ 2° utrũ eoꝝ cõcubit᷒ nõ cã reddẽdi debitũ nec prolis procreãde ſẽper ſit pccm̃. ⁋ 3°. utrum ſemp ſit pccm̃ mortale. ſꝫ q2 ſolutio qõis p̃me ſufficienter pꝫ p illam qõne ſupius factã. di. 26ᵃ. ſ. utrũ actus mr̃imonij q̃tũ ad copulã carnalẽ ſit licit᷒. et maxĩe p qõnẽ ĩmediate ſequẽtẽ que ẽ utrũ actus mr̃imonialis ſit meritori᷒. iõ de hac qõne uĩ mihi hic ſuperſedendũ.

Ecundo queri tur utꝝ

cõcubit᷒ cõiugũ nõ cã reddẽdi debitũ nec plis procreande ſemper ſit pccm̃. Et uĩ q nõ. q utit᷑ re ad finẽ pp quẽ ẽ in hoc penitus nullũ cõmittit pccm̃. ſꝫ ut hẽt᷑ p̃cedẽti di. c°. ultĩo cauſa finalis mr̃imonij p᷒ pccm̃ ẽ uitatõ fornicatiõs. g° carnalis ↄcubitus pp fornicationẽ uitandã nullũ penit᷒ ẽ peccatũ. ⁋ Itẽ qui utit᷑ re ſua ordĩate ĩ hoc nullũ penitus cõmittit pccm̃ ſꝫ qui cognoſcit uxorẽ ſuã ſm naturalẽ uſũ utit᷑ re ſua ordinate. q2 uir hẽt ptãtẽ corporis mulieris ut dicit Ap᷒. 1. coꝝ. 7°. g° cõcubit᷒ cũ uxore ſꝫ naturã nũqꝫ ẽ pccm̃. ⁋ Item bonũ ex genere nõ efficit᷑ malũ niſi ex mala ĩtẽtione uel pp ĩdebitã circũſtãtiã. ſed cõcubit᷒ cõiugis bonũ ẽ ex gñe. cũ g° cõcubẽs pp fornicatiõeꝫ uitãdã bonã hẽat intentionẽ ſi cõcubat loco ⁊ tẽpore ⁊ mõ debitis cũ ſua cõiuge ille cõcubit᷒ nullũ ẽ pccm̃. ⁋ Itẽ pricipalius bonũ mr̃imonij ẽ bonũ ſacr̃i. ſi ergo bonũ pl᷑ uel fidei ita poſſũt excuſare cõcubitũ cõiugũ ut nullum penitus ſit peccatum. multo fortius hoc p ſe põt bonũ ſacr̃i. ⁋ Contra. Augu᷒ in li°. de bono cõiugali lõge p᷒ p̃ncipiũ ⁊ recitat magr̃ h᷒. di. c°. 4°. cõiugal᷑ cõcubit᷒ generandi gr̃a nõ hẽt culpã. cõcupiſcẽtie uero ſatiande ſed tñ cũ cõiuge pp thori fidẽ uenialẽ habet culpaꝫ. ⁋ Itẽ utẽs actu nutritiue ultra illud quod eſt neccũm

ad cõseruationẽ indiuidui peccat. g° a fili
utẽs actu gñatiue pp aliud q̃ȝ pp illud qd
regrit ad ɔseruationẽ speciei peccat. ⁋ R°
q bona mrimonij sm q sunt in ipso excu-
sant ea que sunt in mrimonio. bonũ aũt pl
ꝛ fidei cõsiderari possũt. aut put sunt ĩ itẽ
tiõe cõtrahentiũ. aut in natura ɔct⁹ p obli
gationẽ. contractus.n. mrimonij includit
obligationẽ ad illa aũt put sũt in intentio
ne cõcubitu ɔiugali utẽtiũ. p° modo excu-
sant cõtrahentiũ propositũ. 2°. modo red-
dũt cõtractũ mrimonij honestũ. 3°. mõ bo
nũ fidei ꝛ bonũ prolis excusant cõiugalem
cõcubitũ ita q si alterũ pdictorum bono-
rũ tñ moueat intentione in cõcubitu cõiu
gali utentium. ita pfecte excusat illũ cõcu-
bitũ ut nullũ penitus sit peccm. ꝛ ẽt reddit
ipȝ meritoriũ. bonũ autem sacri p se nõ suf
ficit ad excusandũ ab oĩ pccõ ɔiugalẽ ɔcu
bitũ ut tenet cõis opio. quia bonũ sacri nõ
respicit primo nec directe mrimonij usum
sed essentiã. bonũ aũt plis ꝛ fidei ƀȝ id qd
sũt pmo ꝛ directe respiciũt mrimonij usum
nõ eẽntiam nisi prout ĩcludũr ĩ contractu
mrimonij in obligatiõe. ꝛ iõ q̃uis bonũ sa-
cmẽti p se sufficiat ad hoc ut mrimõia ho
nesta remaneãt. nõ tñ sufficit p se ad excu-
sandũ usũ mrimonij ab oĩ pccõ sicut bonũ
plis ꝛ fidei ⁋ Aliqui autẽ cõtra hoc sic ar-
guũt. uelle moderate delectari in facto ho
nesto nullũ penitus ẽ peccatũ. delectatio.n.
corporalis nõ ẽ secũdũ se mala. alr ĩ respectu
eius nõ esset uirtus modificans eã. uirtus
autem temperantie ẽ respectu delectatiõis
que sunt secũdũ tactũ ꝛ gustũ. sed ut ipsi di
cũt bonũ sacramenti iq̃ȝtũ ẽ in intentione
utentiũ cõcubitu cõiugali honestat actũm.
vñ ut habetur decr. di 32ᵃ. Nichena. cõcu
bitus cũ ppria cõiuge castitas ẽ. ẽ autẽ bo
nũ sacramẽti in intentione utentium cõcu-
bitu cõiugali iq̃ȝtũ hñt in ĩ itentione actua
liter uel hitualiter q nõ cõcuberent nisi es
set honestas mrimonij inter eos que est ibi
p sacramenti bonũ. ⁋ Preterea si aliqd pp
plures causas est institutũ non abutitur eo
q eo utitur pp aliquã illaȝ. sed mrim⁹ nõ
tm ẽ institutum pp prolis generationẽ. ƀȝ ẽt
ad uitãdũ fornicationem. ⁋ Preterea si ali
quis patiẽs infirmitatem que nullo modo
uł de difficili põt curari nisi interueniente

carnali cõcubitu pp salutẽ corporis cogno
scit propriam uxorẽ peccarẽ ñ uidet. tñ ille
cõcubitus nõ est causa prolis nec propter
redditionẽȝ debiti. Pretera Ap⁹. 1°. cor. 7°
dicit q pp fornicatõnẽ habeat unusquisq̃ȝ
suã uxorẽ. ꝛ tñ ut habeť Ro. 3° ĩprobat sẽ
tẽtiã illorũ qui dicũt. Faciam⁹ mala ut ue-
niant bona. g° uidetur sentire q cognosce
re propriam uxorem causa fornicationis ui
tande nullũ penitus ẽ malũ. nec obstat qd
postea dicit. hoc autem dico nõ secũdũ ĩpe
riũ sed secũdũ indulgentiã. imo magis uř
eẽ ad propositũ. quia in hoc uidetur diceř
q licitũ ẽ q̃uis ñ sit pceptũ. Pretea Aug⁹.
li°. de bono cõiugali ãte mediũ dicit q illũ
cõcubitũ nuptie ñ cogũt fieri sed ĩpetrant
ignosci. si tñ nõ ita sit nimius ut ĩpediat tẽ
pora que debentur oratiõi sed nõ uideť lo
qui de ignosci. p pñiam quia sic ẽt fornica
tio ignoscitur. g° uideť q accipiat ignosci
pro eo quod ẽ nõ ĩputari ad culpã. ⁋ Q. ui
uult tenere primam opinionem que ẽ cõior
ꝛ magis ɔsona uerbis Augustini ꝛ magri.
ut pȝ in lrã põt dicere ad p⁹ iã oppositum
q qui utiť re pp finẽ ad. quẽ instituta ẽ ƀȝ
ĩperiũ aut secũdũ indulgentiam cõcessiõis
que ẽ de minori bono in hoc nõ peccat. uti
uero ea ad finẽ ad quẽ instituta ẽ secũdũ ĩ-
dulgentiam pmissionis que ẽ de minori ma
lo peccatũ ẽ saltẽ ueniale. talis uero ẽ usus
carnalis copule que fit cã ĩcõtinẽtie uitan
de secũdũ magistrũ superius. di. 26.ᵃ c°. 2°.
⁋ Ad 2⁹ dicendũ q uir qui utiť uxore sua
causa icõtinẽtie uitande ĩ seipso. q̃uis uta
tur ea ordinate q̃ȝtum ad naturam generis
si cognoscit eam secũdũ naturalẽ usum. nõ
utitur tamen ea recte secũdũ iudiciũ rõis
q̃ dictat ipsum ñ debere ea uti nisi pp bo-
nu prolis uel bonũ fidei. uti autẽ uxore ad
uitandũ icõtinentiam ĩ ca ẽ ea uti pp bonũ
fidei ẽt si mulier nõ petat expresse ƀȝ taci-
te tm ꝛ p quãdã iuitationẽ. ⁋ Ad 3⁹. dĩ q
cõcubitus qui fit causa ĩcõtinẽtie uitande
in seipso tm efficitur malus pp omissionem
finis debiti qui ẽ bonũ prolis uel bonũ fi-
dei. ꝛ ƀȝ phũȝ. 3°. ethi⁹. c°. 3°. cuius gratia ẽ
una de pncipalibus circũstantijs. ⁋ Ad 4⁹
pȝ solutio ex dictis ĩ corpore q̃õis. ⁋ Qui
aũt tenẽt opinionẽ cõtrariam dicũt ad p⁹
in opp⁹ q satiare concupiscentiam ꝛ uelle

moderate delectari nõ sũt idez. põt ét dici q̃ Augustin⁹ in illo uerbo ꝛ silibus accipit culpã pro uitio qđ ẽ quedã declinatia a pⁱᵉ rectitudine nature que nõ sẽp ẽ culpa ꝓpͥe dicta. ut in liᵒ 2ᵒ. oñsũ ẽ ꝛ illã obligationem Aug. dicit ueniale ĩquãtũ de⁹ pp honestatẽ sacri nõ ĩputat eã ad aliquã culpã ꝓpͥe dictã. Ad 2ᵐ dicunt q̃ maioꝛ ẽ falsa. nõ eiꝫ peccat homo quotiẽscũqꝫ accipit cibuꝫ pp delectationẽ saporis.

Ertio queritur

utrũ cõcubitus nõ cã reddẽdi debitum nec ꝓlis procreãde sẽper sit pecm̃ mortale. Et uř q̃ sic magř hu⁹ di. cᵒ 4ᵒ. ꝛ ẽ. 23ᵃ. q. 4ᵃ. Origo. Adulter ẽ amatoꝛ ardentioꝛ ꝓpͥe uxoris. cũ gᵒ adulteriũ sit pecm̃ mortale ꝛ cognoscens uxorẽ nõ cã boni prolis uel fidei sit eius amatoꝛ ardentioꝛ talis mortaliter peccat. Itẽ magř eo. cᵒ. ꝛ ẽ ét decř. qđ ne ꝑdicta. Liberoꝝ. uoluptates que de meretricũ capiũť ãplexib⁹ i uxore sũt dãnate. sꝫ tales sũt uoluptates que capiũť in uxore ñ cã boni prolis nec fidei. gᵒ tales fuerũt dãnate. Itẽ cõcubitus cõiugalis ñ differret a fornicatorio si p aliqđ bonũ mřimonij ñ excusareť. sed cõcubitus qui fit non causa boni prolis nec boni fidei per nullũ bonuꝫ mřimonij excusatur. qꝛ q̃uis bonum sacri mřimonij honestet. tñ per se nõ sufficit ad excusandũ cõiugalẽ cõcubitũ. gᵒ cõcubitus cũ ꝓpria uxore nõ causa boni prol' nec fidei ẽ pecm̃ mortale sicut cõcubitus fornicari⁹. Cõtra uti cibo suo pp delectationẽ nõ sẽper ẽ pecm̃ mortale. gᵒ silř uti cũ ꝓpͥa uxore pp delectationem nõ semp ẽ pecm̃ mortale. Item magř hu⁹ di. cᵒ. 5ᵒ. dicit de cõcubitu qui fit libidis uoluptate cũ uxoř q̃ pp nuptias accepit ueniã. sed hoc nõ diceretur de mortali pecõ. q̃uis accipiat ueniã pp ñnias. gᵒ talis cõcubitus nõ semp ẽ peccatũ mortale. Rñdeo q̃ intentio cõcubẽtis cũ ꝓpͥa uxore nõ pp bonũ ꝓlis nec fidei aut exit fines mřimonij. ita q̃ uellet facere ét si nõ eẽt uxoꝛ sua. ꝛ talis cõcubitus semp ẽ pecm̃ mortale. ꝛ sic cũ uxore ꝯcubẽs dicit ardentioꝛ amatoꝛ uxoris ꝓpͥe. taliũ ét cõcubituũ uoluptates siles sũt illis que capiũtur de meretricũ amplexib⁹ aut sistit actu uel bitu itra cõfines mřimonij. ita q̃ non uellet cõcubere cũ ea si nõ eẽt uxoꝛ ꝓpͥa. ꝛ talis cõcubitus nõ ẽ pecm̃ mortale. excusař eiꝫ a pecõ mortali pp mřimonij honestatẽ que maxĩe in eo ẽ rõe ĩsepabilitatis p quaꝫ ẽ in eo sacri bonũ. Ex dictis patet solutõnes ad duo ꝓma argumẽta. Ad 3ᵐ dicẽdũ q̃ q̃uis bonũ sacri p se nõ sufficiat ad excusãdũ carnalẽ cõcubitũ ab oĩ peccato. sufficit tñ ad excusandum a mortali pecõ. qꝛ q̃uis nõ respiciat carnalẽ cõcubitũ. primo et directe respicit tñ secũdario ꝛ indirecte ĩqꝫ tñ hõestat eẽntiã mřimõij rõe c⁹ hõestatis talis cõcubit⁹ põt excusari a pecõ mortali.

Irca litteram

sacřa liter
ꝰo separari nequeũt dũ uiuũt. supple si est mřimoniũ cõsũatũ. alĩas possent p religionis ingressũ sacřꝫ fidei. i. caractarẽ qui est res et sacřꝫ. imo firmi⁹ erit. s. q̃tũ ad amorẽ spũalẽ i dño. uel põt dici q̃ nõ loquitur hic magř de cõtinẽtia a pᵃ carnali copula qua mřimoniũ cõsumatur sed de cõtinẽtia a sequentibus si cõiunx nõ eẽt adultera nõ foret. tñ eẽt fornicaria. cõiuges dicuntur q̃ solius cõcubitus cã cõueniũt dũ tñ affectu mřimoniali copulẽtur. si tñ ꝓlis gñationẽ aliquo dolo malo nõ uitẽt. s. cõsẽtiẽdo i talẽ dolũ. dũ ꝯbitur mřim⁹. qꝛ si tal' dol⁹ p⁹ mřim⁹ cõtractũ supueniret uinculũ mřimoniale nõ solueret. si ãbo tales sũt cõiuges ñ sunt. hoc ẽ nõ faciũt actus debitos ꝯiugio. si ãbo nõ sũt tales. aut illa ẽ meretrix mariti. ꝛc. i. ad modũ meretricis se hñs. Sapiẽs iudicio amat cõiugẽ ñ effectu. s. affrenato. Nihil ẽ fedi⁹ uxorẽ amař q̃si adulterã. qđ nõ ẽ sic ĩtellẽndũ q̃ ñ sit aliqđ pecm̃ grauius illo. sꝫ uľt dicer̃ q̃ ẽ ualde fedũ. Incõtiᵉ malũ ẽ q̃ uir cognoscit uxorẽ ultra necitẽ ꝓcrãndi liberos. loqř ꝺ actu cognoscendi exigẽdo debitũ ñ reddẽdo. Ipse solus nuptialis ẽ. s. ꝑncipalř. qꝛ ad procrãtionẽ liberoꝝ ꝑncipalř oꝛdĩat⁹ ẽ cõcubit⁹ nuptialis. Uoluptas ipsa sine clpa eẽ nullaten⁹ põt. hoc noĩe clpe intelligit feditatẽ uitiosã q̃ i nobis ẽ ex culpa ꝑmoꝝ parentũ.

Di. xxxii.

Ciendum ẽ etiã ꝛc. Supius determinauit magř de trib⁹

bonis cõiugij. Hic determinat de bono fidei i quocũq3 cõiugio specialr. τ diuidit in partes duas. ¶ P° detmiat magr de necite reddendi debitũ. ¶ 2° de tẽpore exigẽdi ibi Et licet. ¶ P° in duas. ¶ P° oñdit q nõ potest unus cõiux sine licentia alterius uouer ¶ 2° q̃rit ut datã licẽtiã possit ruocar ibi Si uero glz. ¶ P° i duas. ¶ P° oñdit q un cõiux tenet alteri debitũ redder. ¶ 2° aucto ritatibus probat q unus sine alterius cõsẽsu nõ potest cõtinere ibi. Qđ uero ¶ Illa ps que ibi incipit. Et licet. diuidit in tres ¶ Primo q aliqñ ẽ cessandũ a debiti exactione. ¶ 2°. iquirit an cessandũ sit aliqñ a redditione ibi. Illi aũt. ¶ 3° ostendit quãdo cessãdũ sit a nuptiaz celebratõe ibi. Nec sol.

Circa hanc di. querit pncipaliter de q̃ttuor. ¶ P° de carnalis debiti redditiõe. τ exactõne. ¶ 2°. de licentia cõtinẽdi. 3° de tẽpore reddẽdi carnale debitũ uel exigendi. ¶ Quarto de tẽpore nuptias celebrandi. ¶ Circa primum querũt duo. ¶ Primo ut sic necessitatis debituz reddere ¶ 2° utrum utrum aliquando sit necessitatis exiger.

Primo ostendo q reddere debitũ nõ sit necessitatis. q scienter rddit se ĩpotentẽ ad reddẽdũ illud ad qđ reddẽdũ de necitate tenet mortaliter peccat. sz maritus p ieiunia multa τ uigilias τ alios labores aliqñ reddit se ĩpotẽtẽ ad reddẽdũ uxori carnale debitũ. τ tñ sic pro deo ieiunãs nõ peccat. g° reddere debitũ nõ ẽ necitatis. ¶ Itẽ magr hui di. c°. 4°. τ ẽ. 33ª. q. 4ª. Sciatis. Scistis q qcũq3 uxori debitũ reddit uacare nõ pot orationi. nec carnes agni edere. sed nullus excludit a pceptione corporis Christi. q2 facit illud quod facere ẽ necessitatis. g° reddere debitũ ñ ẽ necessitatis. Cõtra. 1. cor. 7°. Uxori uir debitũ reddat. silr τ aũt uxor uiro. obseruatio aũt spl'ici pcepti necessitatis ẽ. ¶ Rñdo q reddere debitũ ẽ necessitatis. q2 sicut dicit ap°. 1°. cor. 7°. Mulier sui corporis ptãtẽ nõ habet sz uir. silr aũt τ uir corpis sui ptãtẽ nõ hẽt sz mulier. sz necessitatis ẽ nõ negare homini usũ licitũ rei que d iure est in ptãte sua. In casu tñ in quo uir nõ possz uxori debitum reddere salua incolumitate corporis proprij debitũ reddere nõ tenere tur. quia noluit deus uirũ obligari mulieri in his que sunt cõtra rectã ĩclinatiõnẽ nature. recta aũt inclinatio nature istius hoĩs p pus ẽ ad actũ nutritiue quo cõseruat pprũ indiuiduũ q3 ad actũ gñatiue q ordinatur ad cõseruationẽ speciei. natura pus sumit de nutrimento quod necessariũ est indiuiduo τ supfluũ reseruat ad actũ generatiue τ iõ homo nõ tenetur ad actum gñatiue ĩ notabile piudiciũ ĩcolumitatis corporis pprij. ¶ Ad pmũ in opp° dđ q maior uera ẽ de illo qui se reddit impotentez mõ illicito. sed ille q se reddit ĩpotẽtẽ ieiunando τ orãdo ĩtẽtione bona reddit se ĩpotentẽ modo licito. si tñ rõabile fuerit obsequiũ suũ. sicut enim ieiunãdo nõ reddit se totalr ĩpotẽtẽ ad reddẽdũ debitũ q3uis minus potentẽ se reddat. ¶ Ad 3° dđ q mior ẽ falsa aliqñ. n. aliquid excludit a pceptõe corporis Christi ad tẽpus. nõ quia sit peccatũ. sed propter sacramẽti reuerẽtiã.

Secundo queritur utz aliqñ sit necĩtatis debitũ exiger. Et uĩ q sic. debitũ ẽt si nõ exigat dz offerri. g° q3uis mulier nõ petat a uiro carnale debitũ uir tñ tenet offerr sibi. ¶ Itẽ si ĩfirm° medicinã salubrẽ nõ petat. tñ sibi debet a medico dari. ergo cum redditio carnalis debiti sit remedium contra periculum incontinentie debet a uiro rddi mulieri etiã ñ petẽti. sed offerre non petenti est exigere. ¶ Contra si exigere aliquãdo eẽt necessitatis uir exactioni renũciare non posset. sed uir se obligare põt ad ñ exigẽdũ. g° exigere nõ ẽ necessitatis. ¶ Respondeo q3uis necessitatis sit debitum reddere non tantum petenti expresse. sed etiam petenti per aliqua signa per que coniecturat alter coniunx suũ coniugem affectare sibi carnale debitũ reddi, tamen exigere proprie loquendo de exactione nunq3 est necessitatis. nullus enim tenetur uti iure suo q pro se tantum introductum est. extra de regularibus. Ad apostolicam. Nec aliquis a suo debitore suum debitum repetere compellitur. nec debituz offerre si est tale debitum quod non debetur. si non petatur expresse. uel tacite cuiusmodi est carnale debitum. Et sic

patet solutio ad pm in oppm. Ad 2m. dicitur q medicus nō debet dare medicinā ifirmo nisi aliquibus signis appareat ipsū medicina idigere. et ego cōcedo q qñ uir p aliq signa probabilia ppendit uxorē suaz desiderare debitū illud carnale sibi reddi tenet sibi reddere. aliter nō. quia illud remediū ē tale q ad fornicationē uitādā illa mulier nō indiget nisi desideret

Onsequenter queritur de 2o. pncipali. Et circa hoc querūtur duo. Pmo utrū unus cōiux sine licentia alterius possit cōtinentiā uouere. 2o. utrū datā licentiā possit ille qui dedit reuocare.

Rimo ostendo q unus cōiux sine alterius licentia pōt cōtinētiam uouere. Quia nulli per legē diuinā precludit uia pficiendi in melius. sed si cōiux nō posset uouere cōtinētiā sine licentia alterius unus cōiux posset uiā alij precludere pficiēdi in melius. qr melius ē eē icōtinētē q uti carnali cōcubitu. go unus cōiux sine licentia alterius pōt cōtinētiā uouere. Item uir. sine licentia uxoris pōt crucem accipe. ex de uoto et uoti redemptione. Ex multa. §. qm autē. Sed licitū ē uotū crucis in uotū religionis mutare. go uir sine licentia uxoris potest profiteri incontinentiam i religiōe. Cōtra Aps. i. cor. 7o. Nolite fraudare inuicē nisi forte ex cōsensu ad tempus, ut uacetis orōni. Rō uouere uolūtatis est. vñ de his tātū pōt eē que nre subiacēt uolūtati. vnde magr in lra huius di. co. 2o. et ē. 33a. q. 5a. Una. et sūptū ē ab Augu i epla ad Armentariū uersus finē. Non exigit deus si quis ex alieno uouerit aliquid. sed potius alienū usurpare uetat. et quia reddere debitū ē necessitatis nō uolūtatis. io unus cōiunx sine alterius licentia uouere nō pōt debitū petenti nō reddere. hoc eiz eēt uotū facere de alieno. sz quia exigere ē i uolūtate exigētis. io sz aliquos unus cōiux sine alterius licētia uouere pōt ut nūq exigat. Alij autē dicūt ōriū quia ex hoc ut ipsi dicūt alteri cōiugi redderet mrimonium nimis onerosū. qa sēper oporteret ipsū ofusionē petēdi debitū subire. irrationabile aūt ē ut unus cōiux sine alterius licentia possit emittere uotū in ipsius preiudicium. sz pma opio ē securior et comior. nō. n. ex hoc q alter cōiux uouet nō exigere reddit mrimonium alteri cōiugi magis onerosū. sed magis leue. qr reddere debitum multociens est penale et quo ad reddēdū debitū ille qui uouit remāet i seruitute et alius liber efficitur. Ad pm i oppm dicitur q uiā pficiēdi i melius qtū ad mutationē status pcludit hō sibi p ōsumationē mrimonij nisi alter cōiux uoluerit. quia sic in melius pficere eēt in pndiciū alterius cōiugis. sz nec pp hoc pclusa ē sibi uia pficiendi in melius i suo ōiugio rmanēti. Ad 2m dicitur q cōiugato cruce signato nō licet uotū crucis i uotū religiōis ōmutare. qr nō sic ē pniudiciale uxori uotū pmū sicut 2m. qr uir cruce signatū potest sequi si uult. et si ñ uult nō pp hoc obligat ad ppetuā cōtinētiā. qa maritus pōt reuerti. et si morit pōt aliū uirū ducere. non sic aūt posset dici de ipsa si uir eius profiteretur in religione.

Ecundo queritur utrum cōiux dās alij licentiā uouendi cōtinētiam possit illā postea reuocare. Et uidetur q sic. magr hus di. co. 2o. et glo. i nueroz. 30. et c. 33a. q. 5a. Manifestū dicit q si uir prius pmiserit mulieri uotū abstinentie facere et postea pbibuit qūuis peccet pbibendo quod cōcesserat. ñ tñ faciat mulier qd uouerat go a siliti pōt dici d uoto ōtinētie. Itē si laicus de licētia et pmissiōe uxoris pfessionē fecerit i religionē nisi uxor ad religionem trāsierit, aut ppetuā castitatē pmiserit uir pōt et dz d mōasterio reuocari. ex de ōūsiōe ōiugatorū. c. po. Cōtra. 33a. q. 5a. Qui uxorē suaz. Qui uxorē suā uelare pmiserit aliā nō accipiat. sz sibi rōuertat. Rō q si ōiux dat alteri ōiugi licētiā ōtinētiā uouēdi. aut dat eā in facie ecce et corā suo ordiario. et sic datā reuocare ñ pōt. aut i puato. et tūc añq uoueat licētiā rūocar pōt. ius. n. hō io ōcedit. qr tales licētie dā scē sr picl'ose. et qr licētiatus añ uotū ñ ē nouo uicl'o obligatus. mlr ē q reutar ad ōiugē qz ōiux i formicatōis picl'o rmaērt. sz ut mlti dicūt p uoti rmissiōez i pletōez uoti pbiber ñ pōt. nec i hō sibi tet mlier obedir. qr iā alio uicl'o ligata. ē et de licētia mariti. q hō potuit ōceder. et huic sētētie cōsentit magister hus di. co. 2o. et decr,

33ᵃ.q.5ᵃ.Māifestū.§.ex p̄missis.ubi dicit̃ de cōiugib⁹ q̄ cū q̄lʒ eoꝝ alteꝝ a suo iure absoluerit ad preteritā seruitutē ipsū reuocare nō poterit. Alij dicūt q̄ nisi licētiet ab altero cōiuge auctoritate diocesāi epi. ꝛ nisi licētiās mōasteriū itrauerit uel uotū castitatis emittat in seculo remanēs. ꝛ tal' sit etatis q̄ de ipā ꝓbabiliter oriri non possit suspitio. iura decernūt talē licētiā ad petitionē eiusdē ɔiugis q eā dedit q̄ītū in se fuit irritandā. ꝛ q̄ūis cōiūx peccet hoc petēdo. tñ ad eius petitōnē ille qui religionem intrauerat pōt ꝛ debet de mōasterio reuocari. ꝛ pro hac opīone uidet̃ expsse eē decretal' allata ī opponēdo. ꝛ glo. ibidē. Ad p̄mū in opp⁹ dō q̄ nō ē sile de uoto ɔtinētie ꝛ abstinētie. qꝛ ut dr̃ ī. §. p̄dcō ī textu. ꝛ in glo. ī debito ɔiugij eque mulier hēt ptātē uiri sicut ꝛ uir mulieris. in ceteris uero uir ē caput mulieris ꝛ mulier corp⁹ uiri. ꝛ iō mulier uotū cōtinētie qđ emisit de licentia uiri poterit obseruare ꝛ debebit. q̄ūis uir postea ɔtradicat. sʒ uotū abstinētie q̄ūis uiro permittente possit promittere. ipso tñ prohibēte ꝓmissa non ualebit īplere. q̄ūis uir peccet prohibēdo. argumentū ad hoc. 23ᵃ. q. 1ᵃ. Quid culpat̃. ubi dicit̃ q̄ forsitan aliqñ reū facit regē iniqtas īperādi. inocente aūt militē ostendit ordo seruiēdi. Ad 2⁹ dō q̄ ibi loquit̃ de illo qui de licētia uxoris ignorāte epo ī religionē ꝓfitet̃. ꝛ talis reuocari pōt secūdū foꝝ iudicij. qꝛ talis licentia modo debito data ñ fuit nec accepta. uel qꝛ p̄dicta licētia ꝓbari sufficiēter ñ potuit. qꝛ ut uolūt aliqui si ꝓbari potuisset. mulier debuisset cōpelli religionē intrare si erat iuuenis. ad hoc argumentū. 33ᵃ. q. 5ᵃ. Qui uxorē. uel tātū castitatem uouere si erat senex. Qui uult tenere opionē secūdā pōt dicere ad decretū allegatū ī cōtrariū q̄ illud uerbū. simpl'r cōuertat̃. sic intelligendū ē. s. nisi malit suū cōiugem reuocare. sic soluūt qdā ut r̃fert glo. ibidē. Uel pōt dici ꝛ melius q̄ iō dr̃. simpl'r cōuertatur. quia reuocādo peccat. q̄ūis ad eius petitionē alius debeat per iudicē r̃uocari. qꝛ iura ex rōnabili cā decernūt talē licētiā ad petitionē ɔiugis alterius īrritādam. qꝛ nisi hoc fieret multa picl'a iminere possent cōiugi ī seculo remanēti.

Consequenter queritur de

3ᵒ. ꝑncipali. Et circa hoc querūt̃ duo. Pᵒ utrū tp̄e sacro liceat debitū reddeř uel exigere. 2ᵒ. utꝝ hoc liceat non obstāte q̄ mulier sit pregnās.

Primo ostendo q̄ tēpore sacro nō liceat debitū reddere. nec exigere. magr̃ h⁹ di. 3ᵒ. cᵒ. ꝛ ē. 33ᵃ. q. 4ᵃ. Quotienscūqꝫ. Quotienscūqꝫ uel dies natitat's dñi uel r̃lique festiuitates aduenerit nō solū a cōcubinaꝝ cōsortio sʒ ēt a ꝓpiis uxoribus licet abstinere. Itē magr̃ eo. cᵒ. ꝛ est dcr̃toꝝ. q. p̄dcā. Christiāo licʒ. cū uxoř sua licʒ aliqñ ɔueiř aliqñ ñ. pp ꝓcessiōis. n. dies ꝛ ieiunioꝝ aliqñ cōuenire nō licet. Cōtra psal'. Beati qui faciūt iudiciū ꝛ iustitiā ī oī tēpore. sed reddere debiti petenti ē opus iustitie. ḡᵒ hoc licitū ē oī tp̄e. Rūdeo eccᵃ nihil pōt cōtra ius nature. ꝛ iō qꝛ reddere debitū peteti ē de iure nature. iō eccᵃ hoc nō ꝓhibet neqꝫ dissuadet quocūqꝫ tp̄e. nō ītēdit ēt filijs suis laqueū ponere. ꝛ iō qꝛ ꝓhibere exactionē debiti sacro tēpore eēt quodāmō ɔiugatis laqueū pōere eo q̄ carnis corruptio non tñ mouet ɔcupiam tp̄e nō sacro sʒ ēt sacro. exactionē debiti tēpore sacro nō ꝓhibet. sʒ dissuadet eo q̄ uacaret opibus carnis. multū īpedit eleuationē mētis ad celestia cui maxime mens tempore sacro dʒ intendere. nō sic tñ dō ē de loco sacro quod facilius mutari potest loc⁹ q̄ʒ tēpus. ꝛ p̄terea loc⁹ ita pollui potest q̄ īdiget recōciliatione. vñ in loco sacro non licet carnale debitū exigere nec reddere. si tñ per longum tēpus essent uiolēter reclusi in loco sacro uř q̄ tūc licitū eēt eis ī illo loco exigere ꝛ reddere. ī tali eiʒ casu ñ uř illa ꝓhibitio debere ītelligi q̄ nō ē ponendus laqueus animabus pp īmunditiam loci. Ad p̄mū ī opp⁹ dō q̄ monitio ē de nō exigēdo ñ ꝓhibitio. Ad 2⁹ dō q̄ licere ñ est ibi nota ꝓhibitōis sʒ dissuasiōis. qđ pʒ qꝛ īmd'ate subiūgit. qꝛ a licitis abstinēdū ē ad tēp⁹ ut facili⁹ īpetrari possit qđ postulatur. huic concordat glo. super illud. 1ᵒ ad coꝝ. 7ᵒ. ut uacetis orōni. inqua dicit̃ q̄ a licitis abstinendum est ut facilius ad effectum deducatur oratio.

Ecundo queritur utrum liceat reddere uel exigere debitum tempore impregnationis. Et uidetur q̄ nō, magr̄ hunus di. c. 3°. 7 ē. 33ª. q. 4ª. Si causa. Ipsa rano cōceptus 7 partus iuxta legē cessare usū carnis bis debere tēpibus demōstrāt. ⁋ Itē vcē. di. 5ª. Ad ē. Ad ē ꝯcubitū uir suus accedere nō debet quousqꝫ qui gignitur ablacteī. ⁋ Cōtra q̄rdiu mulier pōt impregnari sibi pōt debitū reddi. 7 ab ea exigi nisi aliud obstet. sꝫ mulier pregnās pōt adhuc aliū fetū cōcipere. sicut dicit Auic. li°. 9°. de aīalibus. c°. de formatione ēbrionis in speciali. g° mulieri pregnanti. potest debitū reddi 7 ab ea exigi. ⁋ Rūdeo q̄ sine periculo aborsus uir potest carnaliter copulari sue uxori pregnanti 7 sibi tētur debitum reddere 7 ab ea pōt exigeī sine peccato mortali. quia cōcubitus mr̄imonialis nō tantū ē i offm̄. sed etiā in remediū. 7 mulier pregnās frequēter plus appetit cōcubitū q̄ꝫ q̄n nō ē pregnans. si aūt nō pōt cuꝫ ea carnaliter copulari sine periculo aborsus. tunc nō debet sibi reddi debitū nec ab ea exigi. q̄ꝛ mr̄im° ꝓncipalius ordinatū est ad prolem procreandam q̄ꝫ in remedium. ⁋ Ad ꝓmū in oppositū dicendū. q̄ illa auctoritas magis intelligitur de debito honestatis nō necessitatis 7 de exigendo non de reddendo. ⁋ Ad 2ᵐ vō q̄ illud decretū non loquitur de pregnante sed de muliere que iā peperit 7 nōdū est purificata. de qua qd dicendū sit uidebit' in sequēti q̄ōe. ⁋ Argumentū ad p̄ē aliā. paꝝ ualet. q̄ꝛ parū concludit. 7 preterea raro accidit ut mulier impregnet' sup ī pregnationē. 7 q̄n h° accidit. abortit'. ut i plib' fꝫ q̄d dic Auic. ibidem.

Onsequenter queritur d̄ quarto ꝓncipali. 7 circa hoc querūtur duo ⁋ P° utrū tēpore mēstruoꝝ liceat debitum reddere uel exigere ⁋ 2° utrū cōiunx sanus teneatur cōiugi leproso debitū reddere.

Rimo ostendo q̄ tē pore mēstruoꝝ nō licet debitū reddere uel exigere. Leuit. 20. Qui coierit cū muliere i fluxu menstruo. 7 reuelauerit turpitudinē eius ipsaqꝫ aperuerit fontē sanguīs sui interficientur ābo. ⁋ Itē glo super illud Isa. 64° quasi pannus menstruate. dicit q̄ tp̄e menstruoꝝ uiri debent ab uxorib' abstiēre. tūc eīꝫ cōcipiūt' mēbris dānati. claudi. leprosi. 7 huiusmodi. ut quia parentes n̄ erubueīt sic misceri in cōclaui eoꝝ pccā pateāt cūctis 7 apte redarguant' i paruulis. ⁋ Cōtra mulier tēpe mēstruoꝝ magis appetit carnalē cōcubitū q̄ꝫ alio tēpore pp cōmotionē que ē tūc circa partes uenereas g° tūc magis īdiget remedio cōtra cōcupiscētiaꝫ q̄ꝫ alio tēpore. sꝫ uir debet eius periculo ꝑcauere. g° nūc. debet sibi debitū r̄ddere ⁋ Itē lex scripta nō ꝑiudicat iuri nature. sꝫ debitū reddere ē de iure nature. g° lex scripta nō intendit prohibere reddere debitū tempe mēstruoꝝ. sed exigere. ⁋ Ad istā q̄ōneꝫ dicūt quidā q̄ tēpore mēstruoꝝ nō ē licitū debitū exigere. sꝫ ē licitū r̄ddere. p° eīm q̄ꝛ ē in uolūtate cōiugis. lex ꝓhibet nō fm q̄d ē de lege nature. 7 sic dicūt debere intelligi auctoritates ad ꝓmā partē allātē. Alij dicūt q̄ si illa passio accidit naturaliter. s. semel in mēse determiato tēpore. tūc nō licet exigere nec reddere. q̄d uidet' exprimi i auctoritate p° allāta ad partē primā que utrūqꝫ precipiebat īterfici. cuius rō ē q̄ꝛ pp maximā corruptiōeꝫ que tūc ē i corpoī mulieris quā ostendit eaꝝ fetor illo tp̄e 7 īfectio speculi p aspectū eaꝝ. ut dicit phūs de sōno 7 uigilia. Semē uiri q̄d tūc in ea recipit' aliquā incurrit infectōnē 7 illud quod ministrat mulier ē imūdū. 7 iō ex tali cōcubitu geniti ut in pluribus efficiuntur leprosi uel alijs grauibus corruptionibus inficiunt'. sicut dicit glo. allāta ad ptē primā. tal' g° cōcubitus ē i ꝑiudiciū ꝓlis. nō licet aūt hoī uti cōcubitu cōiugali i remediū q̄n ē i ꝓlis notabile 7 ꝓbabile ꝑiudiciū. q̄ꝛ ꝓncipalius ordinat' ad prolē procreandā q̄ꝫ ad remediū. si aūt mulier naturaliter patiatur sicut sūt alique que quasi cōtiue patiuntur sanguinis fluxum. tunc licet exigere 7 reddere. 7 tūc mulier concipere non pōt ut dicūt quidā. q̄ꝛ ut dicit Auic. 9° de aīalibus. c°. de formatione embriōis in speciali. Sāguis mēstru' didit se i īpgnata fꝫ tr̄s ptes . s. i cibū pueri. 7 alia pars ascendit ad mamillas. 7 3ª. ps ē superfluitas q̄ quiescit intus usqꝫ ad tēp' part' 7 eijcit' mulieri q̄ peperit

si ē purificata ab illˀ corruptōibus ꝛ cōmotōib⁹ que sūt in mulieribus aliquo tēpore p⁹ partū reddēdū ē ꝺbitū si petat. q̄uis n̄dū aduenerit tēp⁹ purificatōis sue ab eccᵃ determiatū. ſʒ ante illud temp⁹ ab exigendo abstinere debet saltez debito congruitatis vt āt dicitˀ ī decre. di. 5ᵃ. Ad ei⁹. s. q̄ uir n̄ accedat ad uxorē añq̄ʒ puer ablacterˀ. ab rogatū ē. lˀ magis ē mōitio q̄ʒ p̄ceptū. Ad p⁹ arᵍ ꝯ hanc ultiām opiōnē pʒ solutō ex dcis. Ad 2ᵍ ꝺꝺ q̄ carnalˀ ꝯcubit⁹ nūq̄ʒ ē debitus. nec de iure nature qū ē in notabile preiudiciū plis.

Ecundo queri tur utrū

cōiux sanus teneatˀ cōiugi leproso debitūʒ reddere. Rˀᵒ q̄ nō ē idē quererˀ utrū teatˀ debitū reddere. ꝛ utꝝ teatˀ ei cohitare. cohitare. n. magis ē ꝯsiliū q̄ʒ p̄ceptū pp piculū īfectōis. vn̄ qꝺ dˀ exˀ ꝺ ꝯiugio leprosoꝝ. c. p. s. ꝛ uxoꝛs uiros. ꝛ uiri uxoꝛs sequātˀ q̄ lepre morbū īcurrūt. ꝛ eis cōiugali affectō ne ministrent. exhortatō ē n̄ p̄ceptū. ut pʒ p lrām īmediate sequētē. sed redderˀ debitū ē. vn̄ dicitˀ eo. ti. Qm̄. q̄ si uirū sue uxorē leprosū fieri cōtigerit. ꝛ infirmus a sano carnale ꝺbitū exigat gn̄ali p̄cepto Apli qꝺ exigitˀ ē soluēdū. cui p̄cepto nulla ī hoc eāu exceptio īuenitˀ. ꝛ iō ut dic glo. ibidē. Nos ex sensu nr̄o excipere nō debemus. in reddēdo eiʒ debitū nō sic ē periculū de īfectōne sicut ī cōmanēdo assidue. q̄ actus ille cito trāsit. ꝛ q̄uis ex tali cōcubitu ples gētā īfectionē lepre ut ī plib⁹ nō euadat. maxie uiro exn̄te leproso tp̄e ꝯcubit⁹. tn̄ magis pōderādū ē ꝯtinuū fornicatōis piculū q̄ʒ plˀ īfectio. maxᵉ cū melius sit pli eē leprosū q̄ʒ si nūq̄ʒ exiuissʒ in eē. vn̄ magis eēt cōtra plis bonū si leprosi nūq̄ʒ gn̄arēt q̄ʒ si ples nūq̄ʒ nasceretˀ ex eis. nō sic aūt pōt dici de mēstruata. q̄ si nō cōcipiat illo tp̄e ꝯcipe pōt tp̄e alio. ꝛ q̄uis nō sit ꝯ bonū plˀ si cōcipiatˀ leprosa q̄ʒ sana. qn̄ sana nō pōt cōcipi. tn̄ ē ꝯ bonū plˀ cognoscere mulierez illo tp̄e quo nō pōt ples ꝯcipi sana. qn̄ cito p⁹ pōt cognosci tali tp̄e q̄ sana pōt ples ꝯcipi furioso ēt hn̄ti lucidū īnuallū reddēdū est debitū ī illo ītuallo. q̄ tūc sine piclˀo p̄pe p̄ sōe pōt reddi ꝯiugi ēt q̄ ē idiota se hn̄s q̄ ad discretionē ad mōʒ pueri rddēdū ē. q̄ tali ēt sine piclˀo p̄pe psōe pōt reddˀ. furioso āt actu exn̄ti ī furia nō tetˀ altˀ cōiux debitū reddere. q̄ nec p illo tp̄e debitū est.

Onsequenter queri tur ꝺ

5ᵒ. p̄ncipali. ꝛ circa hᵒ querūtˀ. 2ᵒ. Pᵒ. utꝝ licitū sit celebrare nuptias oī tp̄e. 2ᵒ. utrū mr̄im⁹ ꝯctū tp̄e p̄hibito ab eccᵃ sit sepādū

Rimo ostendo q̄ lici

tū ē celebrare nuptias oī tp̄e. mr̄im⁹ cū sic sacrʒ celebrari pt tp̄e sacro. ꝛ ꝯstat q̄ celebrari pōt tp̄e nō sacro. cū gᵒ oē tēp⁹ sit sacrum uel non sacrum licitum est matrimōium omni tempore celebrare. Itez quando cūq̄ʒ licit⁹ ē effcūs licita ē cā. ſʒ rddicō carnalˀ debiti q̄ ē effcūs celebratōis nuptiaꝝ licita ē oī tp̄e. gᵒ ꝛ celebratō nuptiaꝝ. Cōtra dicit magrˀ hᵒ di. 2ᵃ. ultio. ꝛ ē. 33ᵃ q. 4ᵃ. Non oportet. 2ᵒ. n̄ opportet a septuagesia usq̄ʒ ī octanā pasce ꝛ trib⁹ ebdomadib⁹ añ festitatē scī Joānis Baptiste n̄ īmediate p̄cedētib⁹ festū p̄dcm̄. ſʒ īcipiēdo a 3ᵃ die añ ascēsiōez usq̄ʒ ad octās Pētecostes scꝺʒ sētētiā Apparat⁹ ibidē. ꝛ ab aduētu dn̄i usʒ ad Epyphaniā nuptias celebrare. Rˀᵒ q̄ aliqua tp̄a sˀ ī qb⁹ nō ē licitū nuptias celebrare q̄ determiata sūt ī arᵒ ad ptē scꝺaʒ. q̄ ī illis tp̄ib⁹ debēt fideles plus q̄ʒ alˀo tp̄e spūalib⁹ ītēderˀ. maxᵉ q̄ ī trib⁹ festitatib⁹ maxīs q̄ ꝯtigūt tp̄ib⁹ illˀ cōsueuerˀt coīcare fideles. p sollēnē āt nuptiaꝝ celebratiōem pp festa q̄ ibi fiūt animi multū a spūalibus retrahūt. illis tn̄ tp̄ib⁹ ut qdā dicūt licitūʒ ē nisi ꝯdicat p̄rie ꝯsuetudo mr̄im⁹ māifeste ꝯherˀ p siplicē aīoꝝ ꝯsēsū sine sollēni bn̄dcōne ꝛ traductōe ad cohabitādū. ex ꝺ ferijs. Capellan⁹. ſʒ expssius ī glo. cui nō concordāt. Goff. ꝛ Ray. q̄ sic mr̄im⁹ ꝯherˀ n̄ ita p̄hibet aūʒ spūalibus ītēderˀ sicut celebratō nuptiaꝝ q̄ sollēnē bn̄dcōnē cōp̄hēdit et traductōnē ad cohitādū. Hostiēsis āt sētirˀ uidetˀ ī sūma q̄ tā ꝯsēs⁹ q̄ʒ sollēnitas supra dictis diebus interdicūtˀ. dicit eiʒ sic. Ego puto q̄ hodie ꝛ consensus ꝛ sollemitas ītdicantˀ. nā illis diebus non interponit eccᵃ auctoritatē suā sicut de facto seruare uidemus. nec sine auctoritate ecclˀe ē mr̄im⁹ cōtrahendū. alias penā hēt ꝛ clādestinū iudicatˀ. ſʒ mr̄im⁹ teneat si cōtrahatˀ. Ad p⁹ ī

opp^o ṽõ q̃ celebratio nuptiaꝝ nõ ꝓhibet̃ fieri tẽporib^9 ill' rõe sacri ſ3 rõe festiuita- tũ ſecl'arium que ibi fiunt. Ad 2^m ṽõ q̃ illa gaudia ſecularia que in celebratõe nuptia rũ exercet̃ nõ ſũt p ſe cã redditionis debi ti.ſed ualde p accidẽs ⁊ frequẽter licitus ẽ effectus ⁊ cauſa eius p accñs illicita.

Ecundo queritur utꝝ mr̃imoniũ cõtractũ ꝓhibito tẽpore ab ecc^e ſit ſepandũ Et uidet̃ q̃ ſic.dicit magr̃ b^9 di.c^o.ultio.⁊ ẽ.33^e.q.4^a.Nõ oportet.2.º q̃ tale mr̃imoniũ ſepetur. Contra extra de mr̃im^o cõtra interdictũ ecc^e contracto. Ex lr̃is.dr̃ de quodã qui cõtraxit ꝯ interdictũ ecclesie q̃ licet contra interdictum ecclesie ad scõa uota tranſire non debuerit. nõ est tñ cõueniẽs ut ob id ſolũ ſacrũ ꝯiugiũ diſſol uatur. R^o q̃ mr̃imoniũ ſic ꝯtractũ pp h^o ſeparari nõ debet quo ad uinculũ.nec quo ad thoꝝ ⁊ cohitationẽ ſiplr̃. ſ3 ad tẽpus i penã eoꝝ eo q̃ p̃ceptũ eccl'e cõtẽpſerũt ex de mr̃imonio cõtracto ꝯ interdictũ.ecc^e.c^o 1°.⁊ de tali ſepatiõe itellr̃ auctoritas alla- ta ad p̃mã pte. Auctoritas aũt all'ata ad ptẽ ſecũdã de ꝑpetua ſepatiõe intelligẽda ẽ.ſupradicta.n eccl'e ꝓhibitio ñ ẽ cũ ſtatu to irritante illud quod i cõtrariũ agit̃.

Irca litteram Ma gis ẽ corrigenda temeritas q̃3 pſoluenda pmiſ ſio.temerariũ ẽ ei3 uouere illud quod uouẽ ti nõ licet iplere.hoc ca^m ꝓprie ad miſtros ecc^e ptinere uidet̃.q2 miniſtri eccl'ie ubi lici tum ẽ eos hẽre uxores ut i oriẽte. q̃uis te neant̃ petẽti debitũ reddere.tñ pp ſacri re uerẽtiã debent poſtea p aliquãtulũ tẽporiſ ab officio abſtinere.

Di. xxxiii.

Ueritur hic ṽ ã- tiqs ⁊c. Superius determinauit ma- giſter de bono fidei i quocũ- q3 cõiugio ſpãlr̃. Hic deter minat de bono fidei i cõiugio patrũ anti- quoꝝ ſpũaliſſie. ⁊ diuidit̃ i duas ptes. P^o determiat de ꝯiugio patrũ antiquoꝝ añ le gẽ. 2° de tp̃e legis.ibi.S3 nũq̃3 P^a i tr̃s. P^o ponit patrũ antiquoꝝ q̃ ſimul hũerũt plures uxores excuſationem 2° ipſoꝝum cõmedationẽ ibi. Q̃ ṽo uero. 3° ſoluit ꝯtrã obiectionẽ ibi.Si qs opponat. Illa ps q̃ icipit.Sed nũq̃d.diuidit̃ i duas. P^o excu ſat illos qui plures uxores ſimul hũerunt tẽpore legis. 2° ponit cõmedationẽ ṽgi tatis tp̃e euãgelij ibi. Melior ẽ autem.

Irca hanc di.querẽdũ e p̃ncipalit̃ de quattuor.P^o de pluritate uxoꝝ 2° de cõcubitu.3° de libello repudij 4°.de uir- ginitate. Circa primũ q̃rũt̃ duo. P^o utꝝ hẽre plures uxores ſimul ſit cõtra legẽ na- ture. 2° utꝝ aliq̃ñ fuit licitũ ex diſpẽſatõe

Rimo oſtendo q̃ hẽre plures uxores ſimul nõ ſit ꝯ legẽ nature.di cit.n.magr̃ b^9 di.c^o.1°.⁊ ẽ.32^a.q 4^a.Obiici ũtur. Obiiciũt̃ Jacob quattuor uxores q̃ q̃ñ mos erat pccm̃ nõ erat. ſ3 nulla cõſue- tudo ualet cõtra legẽ naturalẽ.q2 ut dicit̃ decre.di.8^a.i fi. Conſuetudo naturali iuri poſtponit̃.g^o hẽre plures uxores ſimul nõ ẽ cõtra lege nature. Itẽ Aug^9.li^o ṽ bono ꝯiugali p^9 mediũ.⁊ recitat magr̃ b^9 di.c^o.1° dicit de iuſtis antiquis q̃ plib^9 feis utebãt̃ q̃ hoc cõtra naturã nõ faciebãt. Itẽ in- ſtitutũ de iure naturali qd̃ naturalis rõ ĩt̃ hoies ꝯſtituit illud apd̃ oẽs populos peq̃ cuſtodit̃.ſed nõ hẽre plures uxores ſimul nõ cuſtoditur eq̃liter apd̃ oẽs populos.g^o hoc nõ ẽ ꝯſtitutũ rõe naturali.⁊ ſi ſic.hẽre plures uxores ſimul nõ eſt cõtra lege3 na- turalẽ. Cõtra ſup illud Geñ.4°.Lamech accepit uxores duas.dicit iterliñearis glo. Prim^9 cõtra naturam ⁊ morem adulteriũ cõmittens. Itẽ illud ẽ naturale rei qd̃ ſibi cõuenit a ſua p̃ma inſtitutiõe.ſ3 eſſe unam unius ꝯuenit mr̃im^o a ſua p̃ma inſtitutiõe. ut p3 Geñ.2°.ubi dr̃.Adherebit uxori ſue ⁊ erũt duo in carne una.g^o unũ uirũ hẽre plures uxores eſt cõtra naturã mr̃imonij. ſ3 mr̃imoniũ eſt de lege nature.g^o habere plures uxores ſimul cõtra legem nature ẽ. R^o q̃ in hoie ⁊ ẽ natura gñis q̃ eſt aial. ⁊ natura ſpeciei qua eſt homo.ſ3 hoc i ho mie lex n^e duplr̃ dr̃.ſ.l'a nat'a gñis.⁊ ſic ut dr̃ iſtitutũ ṽ iur̃ nat'ali. Juſ nat'ale ẽ qd̃ na tura oĩa aĩalia docuit.uel a nat'a ſpeciei. ⁊ ſic lex naturalis eſt quã nat'al' rõ pratica

obseruandū i agibilibꝰ ꝯstituit. Ad 5ᵐ.n.re
ponit̄ i specie hoīs ꝑ aīaȝ rōnalez loquēdo
de lege nature p° mō dcā hēre plures uxo
res simł nō ē cōtra legē natuř. ſȝ loquēdo
de lege naťe 2° mō dicta hēre plures uxo
res simł ē cōtra legē nature. naturał.n.rō
dictat eq̄lē debere eē obligatiōeȝ q̄ꝫtuȝ ad
usū corpoꝝ suoꝝ īter uiꝝ ⁊ mulierē ad h°
ut sit societas cōiugalis. dictat ēt null̄ i se
debere obligare ad aliqd q̄ꝺ possit eē īcō
possibile aliȷ rei cui obligat̄. ipossibile āt ē
unū uirū eq̄ľr eē obligatū ꝑlibꝰ mulieribꝰ
sicut uni soli ⁊ sicut una sibi. Ex quo ēt m̄ri
moniali tētur uir uxori petēti debitū red
dere q̄ꝺ obſuare nō possȝ. qn̄ plures simul
hoc peterēt. dictat ēt rō natał uirū deb. ꝗ
ad hoc tēdere ut ī domo sua sit pax quam
multū īpediret uxorū ꝑlitas. eo ꝙ uir non
posset cuilibet ad uotū satisfacere. ⁊ suspi
caretur una aliā posse plus diligi q̄ꝫ se. ⁊
certarēt ꝯ uiꝝ ⁊ ad inicē. coicātes.n.ī eodē
offō facilr sūt rixāt. Q̄uāuis aūt ex dictis
oñsū sit hēre plures uxores simł eē contra
legē nature. nō tñ ē itellīndū ꝙ sit dīrcte ꝯ
ꝑmū ꝑncipiū legis nature. nec ꝯtra aliquā
de ꝯclusiōibꝰ ita ꝓpinquis illi ꝑncipio ꝙ
q̄si ultro se offerūt itellectui. hec.n. ꝯclusio
ꝙ unus nō debet eē nisi una. q̄uis seq̄tur
ex p° ꝑncipio legis nature. tñ ē ꝯclusio mł
tū remota. ⁊ nō statī ītellectui pnia. ſȝ p stu
diū seu p diuinā illustratiōes cognoscit̄ eā
ex p° ꝑncipio legis nature deriuari. Ad
pᵐ i oppᵐ ꝺꝺ ꝙ ñ erat crien qn̄ mos erat.
q̄ illa cōsuetudo erat roborata dispēsatō
ne diuina. alias cōsuetudo ꝯi ualuissȝ. ꝙ āt
deꝰ ī hoc potuerit dispensare cōtra legem
nature ī sequēti qōe dicet̄. Ad 2ᵐ. ꝺꝺ ꝙ il
lud ꝟbū itellr̄ de natura gnīs. uel hoc dic.
q̄ hoc fiebat ex dispensatiōe conditoris
nature. Ad 3ᵐ ꝺꝺ ꝙ loquit̄ auctoritas il
la de p° ꝑncipio ꝯstituto a naturali rōe. ⁊ ꝺ
ꝯclusionibus ita propīqs illi ꝑncipio ꝙ fe
re ultro se offerūt ītellectui. lex eiȝ naturā
lis quātū ad suas cōclusiōes rēotas. q̄uis
ut in ꝑlibus uniformiter se hēat. tñ ſȝ di
uersitatē tēpoꝝ locoꝝ ⁊ negocioꝝ ad casus
diuersos diuersimode applicāt. ⁊ h° ꝑꝑ na
turā materie agibiliū que tātā hēt differē
tiā ut uideāt̄ sola lege eē posita. natura ꝟo
nō. ut dicit phūs p° ethiꝯ c°. 2°.

Ecundo queritur utꝝ
hēre plures uxořs aliqñ fuit licitū ex dispē
satiōe. Et uř ꝙ nō. q̄ ꝯ legē nature. ñ pōt
dispensare. nec hō nec deus. cū lex natuř sit
quedam deriuatio a lege eterna. sed non
hēre plřes uxores simł ē de lege nature. ut
pȝ ex ꝑcedēti qōne. g° nūq̄ꝫ fuit licitū hēre
plures uxores ex dispensatione. Itē ma
gis sufficit una mulier ꝑlibus uiris q̄ꝫ eꝯ.
ſȝ nūq̄ꝫ ex dispensatiōe licuit unā mulierez
hēre plřes uiros. g° nec unū uiꝝ hēre plu
res uxores. Itē sicut m̄rimoniū ē ī offm̄.
ita ē ī remediū. ſȝ nūq̄ꝫ fuit dispensatū cuȝ
aliquo ut licitū eēt ei hēre plures uxores ꝑ
pter remediū. g° a simili nec ꝑꝑ offm̄. Itē
nō ē facienda dispensatio ꝑꝑ augmētū mio
ris boni in detrimētū maioris. ſȝ boni sa
crī ⁊ fidei sūt maiora bona m̄rimōiȷ q̄ꝫ bo
nū ꝓł. cū g° hēre plures uxores simul sit ꝯ
bonū fidei ⁊ boni sacrī nō debuit hoc cō
cedi ad augmētādū bonū ꝓlis. Cōtra ma
gr̄ huiꝰ di. c°. 1° Sancti patres añ legē sine
peccato plures hūerūt uxores. sed hoc nō
eēt uerū. nisi cū eis fuisset dispensatū. Iteȝ
glo. sup illud deutero. 17°. Nō hēbit pluri
mas uxores. ⁊ r̄citat magr̄ hꝰ di. c°. 3°. Da
uid plures uxores hūit. nec ꝑceptū ꝑteriȷt.
sed oīs faciens cōtra ꝑceptū sine dispensa
tione ꝑteriȷt ꝑceptū. cū g° Dauid dispēsa
tū fuit ut sibi plures hēre liceret. Rñdeo
ꝙ aliqñ fuit licitū plures uxores hēre ex
dispensatione. deus.n. cōtra illud ꝑceptum
legis nature de nō hñdo plures uxores sił
pōt dispensare. ⁊ cōgrua fuit rō dispensan
di quo ad scōs patres añ legē. ⁊ sub lege.
possit uitas eiȝ dispensatiōis patet ex hoc
q̄ q̄uis ꝯclusiones deriuate ex p° ꝑncipio
legis nature. ut in ꝑlibus uniformit̄ se hē
ant. tñ aliqñ p accidēs i casu sunt uariabi
les ſm sententiā phi. 5°. ethiꝯ. c°. 12°. q̄ꝺ ēt
ibidē oñdit phūs p simile i naturalibꝰ di
cēs ꝙ natura dextera melior ē. ⁊ tñ cōti
gat ābi dextros fieri. ꝑceptū āt legis naťe
de ñ hñdo plřes uxores ñ ē pᵐ ꝑceptū le
gis naťe nec ē de cōclusiōibꝰ ꝓximis q fere
ultro se offeřt itellectui. ſȝ ē ꝯclusio ꝺriua
ta ex ꝑmo ꝑncipio legis naťe p multas cō
clusiōes medias. ut ī ꝑcedēti qōe dictū est.
⁊ iō q̄uis ut in ꝑlibꝰ uniformit̄ sit obser

uāda s; tñ opportūitatē tēpoꝝ ꝛ ꝑsonarug potuit uariari absq; ꝑiudicio primi prīci/ pij legis nature. sed talē opportunitatē de terminare nō pertinet ad quelibet s; ad cō ditorē legis nature. ꝛ iō ī illo ꝑcepto solus deus potuit dispensare. cōgrua tñ rō dispē sandi fuit ꝓlꝭ multiplicatō ad cultuz dei educāde. q: tūc erat paucitas fideliuz. ꝛ q: hoc ꝑceptū nō erat nisi legis nature q̄ scri pta ē in corde. iō suffcit dispensatio facta ꝑ inspirationē īternā que facta fuit pr̄iar/ chis ꝛ ꝓphetis explicite. sed minorib⁹ īplici/ te. q: eoꝝ exēplo ex eadē causa licebat eos plures hēre ⁊ Ex dictis patz solutio ad ꝑ/ mū argumetū in oppositū. ⁊ Ad 2m ꝺꝺ q͵ q̄uis magis sufficiat una mulier plib⁹ ui/ ris q̄z eꝯ ad remediū. nō tñ ad offiū ꝓ/ creatiōis filioꝝ. q: magis fecūdar̄ pōt un⁹ plures q̄z una fecūdari a plurib⁹ ⁊ Ad 3m. ꝺꝺ q͵ dispensatio dz fieri ī ꝑcepto pp cōe bonū magis q̄z pp ꝑuatū. s; remediū respi cit bonū ꝑsōale. ꝛ offiū gn̄andi ꝓlē ad cltū dei respicit bonū cōe. vñ ꝛ mr̄imoniū ꝑnci/ palius īstitutū ē pp offiū q̄z pp remedium ⁊ Ad 4m. ꝺꝺ q͵ qñ multū augmētar̄ minus bonū ꝛ augmētū ē multū necessariū ꝛ parū detrahit̄ maiori bono nō ē icōueniēs fieri dispensationē i augmētū minoris boni cū aliqua diminutione maioris. sic aūt fuit in proposito. ī illo. n. mr̄im⁰ reddebar̄ debitū uxori. q̄uis hoc nō ita stricte seruaret̄ si/ cut in monogamia. nō totalr̄ ibi ēt tollebar̄ bonū sacr̄i. q: ꝑ pluralitate uxoꝝ significa bar̄ diuersitas graduū i ecc̄ᵉ militāte ꝛ tri/ ūphante ꝛ eccl̄iaz eē aduuādā ex ꝑsōis di uersaꝝ nationū. ⁊ Aliq ēt dicūt q͵ bonū ꝓlꝭ qꝺ ē susceptio ꝓlis educande ad cultū diui nū maius bonū ē q̄z bonū fidei qꝺ ē unuz de bonis mr̄imonij ꝛ q̄z bonū sacramēti. il lud eni bonū includit fidē ad deū que ma/ ior ē q̄z fides ad hoīez. bonū ēt sacr̄i nō est maius bonū inter bona mr̄imonij rōne si/ gnificatōis. tñ. s; q: īstrumētaliter causat gr̄az. vñ q: in ueteri lege gr̄az nō ꝯserbat ex ui sacr̄i nō ūr̄ q͵ añ nouā legē bonū sa/ cr̄i eēt maius inter bona mr̄imonij q̄uis ī noua lege maius sit inter illa iq̄ztū īstrumē tal ter cōfert gr̄am. ꝛ si deus ex spālı causa dispensar̄t mō ut aliquis plures hēret uxo res bonū mr̄imonij īstrumētaliter causāds gratiā nō pp hoc minueret̄. si aūt bonū sacr̄i uelles extēdere ad bonuz significatuz ꝑ sa cramētū. sic māifestū ē q͵ ēt ī lege ueteri bo num sacr̄i erat maius bonum q̄z aliquod aliud bonuz mr̄imonij. q: et ī ueteri lege si gnificabat unionē Christi ꝛ ecc̄ᵉ ꝛ ēt futu/ rā unione. hūane nature cū ꝑsona filij dei quā ī noua lege ꝯsumatū mr̄im⁰ significat iam factam.

COnsequenter querit de 2o ꝑncipali. ꝛ circa hoc querūr̄ .2o. ⁊ Pᵒ utꝝ cōcubit⁹ cōcubinarius sit cōtra legem nature. ⁊ 2o. utrum sine pccō mortali possit fieri ex dispensatione.

PRimo ostendo q͵ cō/ cubit⁹ cōcubinari⁹ nō sit cōtra legē natur̄. Illud ad quod icl̄iat natura ñ ē ꝯ legē na/ ture. s; ad ꝯcubitū cōcubinariū frequenter icl̄iat natura. gᵒ nō ē ꝯ legē natur̄. ⁊ Itē cō cubitus q nō ē ꝯ bonū ꝓlis nec cōtra bo/ nū fidei nō ē cōtra legē nat̄e. s; aliquis cō/ cubitus cōcubīarius pōt eē huiusmōi. qñq; eiz ꝓles suscepta de cōcubina ualde amā/ ter suscipit̄ ꝛ diligētissime ad diuinū cltū educat̄. pn̄t ēt sibi ꝯuare fidē ut uir alij nō comiscear̄ q̄z sue ꝯcubīe. nec concubina alij uiro. ꝛ alter alteri petēti usū corporis sui ñ negare. gᵒ pōt eē cōcubit⁹ cōcubinari⁹ non cōtra legē nature. ⁊ Cōtra ꝑ 3m ꝑceptū se/ cūde tabule ꝓhibet̄ oīs cōcubit⁹ ex̄ fedus mr̄imonij. s; ut ostēsū ē in liᵒ. 3ᵒ. Oīa ꝑce/ pta decalogi sūt de dictamīe legis nature; gᵒ oīs cōcubitus inter nō cōiuges ē cōtra legē nature. ⁊ Rᵒ q͵ cōcubitus cōcubīarius seu fornicari⁹ ē ꝯ legē naturalē nō a natu/ ra gn̄is s; spēi. nat̄a eiz rō dictat carnalez cōcubitū nō debere fieri in ꝑiudiciū hōi ꝓlꝭ nec hoīez se ꝑuare ēt ad modicū tēpus usu rōis nisi sit bonū aliud recōpēsās. s; ꝯcubi tus cōcubinari⁹ seu fornicari⁹ ē ī notabile ꝑiudiciū hōi ꝓlꝭ. sic. n. dic Aug⁹. 9ᵒ. sr̄ Geñ; aū īndiū. Bonū ꝓlꝭ ē ut amat⁹ suscipiar̄. bēi gne nutriar̄. ꝛ r̄ligiose educer̄ qᵒ bono ut ī ꝓlib⁹ caret ꝓles gēita ꝑ ꝯcubīm ꝯcubīariū seu foīcariū. q: ut ī ꝓlib⁹ a parētib⁹ minus diliguntur q̄z de legitimo thoro geniti. ꝛ parentes circa eorum disciplinam ꝛ nutri tionem negligentes sunt. In concubitu

ẽt cõcubinario seu fornicario ñ ẽ bonũ recõ pẽsãs bonũ usus rõis q° ƺ Aug°.14°.de ciui.c°.16°. se puat hõ ad tep° p carnalem cõcubitũ.q: ibi nõ ẽ bonũ sacri nec fidei. nec bonũ plis ut in plibus.non tñ aũt ius scriptũ sed ẽt naturale pot° aptar ad ea q frequenter q̃ƺ ad ea q̃ p raro eueniunt.ff. de legibus.Nã ad ea.⸗Ad pmũ in opposi tũ oo q: pcedit de iure natali a nata gñis uel põt dici q: ad tale ɔcubitũ ẽ iclinato pu corruptionẽ nature pp.n.puetiosas natu- ras hoies hñt iclinatiões inatales ƺ phũm 7°.ethi°.c°.7°.vnde si natura hũana i sua integritate remãsisset nũq̃ƺ ad cõcubitum cõcubinariũ seu fornicatoriũ idiasset.⸗Ad 2° oo ẽ q: q̃uis aliq fornicantes sufficiẽt puideãt proli q̃tũ ad ea q̃ respiciũt bonũ plis.ꝛ q̃uis i cõcubẽdo hãc itẽtione hũe- rit.hoc tñ coꝝ cõcubitũ nõ excusat qn sit ɔtra legẽ nature.qm ut iã dictũ ẽ qð cadit sub legis determiatiõe indicat ƺ illud qð i plibus accidit.nõ ƺ illud qð raro ꝛ i ali quo casu accidere põt.

Ecundo queritur utrũ cõcubit° cõcubinarius possit ex dispensatõ ne fieri sine pccõ mortali.Et uĩ q: sic.hait cõcubit° cõcubinari° ẽ cõtra legeƺ nature. ita plẽs uxores simul habere.g° sicut ex di spensatiõe licitũ fuit siml'hẽre plres uxo- res.ita ex dispensatiõe licitũ fuit uti cõcu- binario cõcubitu.⸗Itẽ mrĩm° ẽ uiculũ in- dissolubile ƺ ut hẽr' Geñ.21°.Per admoni tione Sarre ꝛ diuinũ mãdatũ Abraam se- parauit Agar a se.g° nõ fuit e° uxor. ꝛ tñ de eo q: cũ ea cõcubuit nõ reprehẽdit'.⸗Item Osee pmo dictũ ẽ q: facerent filios forni- cationis.⸗Cõtra cõcubitus cõcubinarius seu fornicarius iportat actũ cõuolutũ.cum deordinatiõe ƺ deus dispensare ñ põt ut aliqua deordiatio sit licita g° ex dispensa tione fieri nõ põt talis cõcubit° qn sit pec catũ mortale.⸗Itẽ cõcubitus cõcubiarius ẽ cõtra unũ de pncipijs legis nature. ẽ eiƺ cõtra bonũ plis q ẽ pncipalis finis cõcubi t° carnal' ƺ naturale iudiciũ rõis.finis ãt pncipiũ ẽ i moralib°.Sƺ cõtra pricipia le- gis nature dispensare ñ põt nec hõ nec de us.g° nũq̃ƺ ex dispensatiõe potuit eẽ licit° cõcubit° cõcubinarius.⸗Ad istã q̃õneƺ di-

cũt aliqui q: nũq̃ƺ potuit dispensare in ɔcu bitu cõcubinario qn sẽp fuerit pccm̃ mor- tale.q: oĩs act° tollẽs ðbitũ ordine pximi ad pximũ nõ põt fieri sine mortali pccõ p quãcũq̃ƺ dispensationẽ.ƺ cõcubit° ɔcubia- ri° ẽ huiusmõi.tollit.n.debitũ ordinẽ parẽ tũ ad ple.⸗ Sƺ ɔ rõnẽ hãc põt sic argui.si aliquis actus ut i plibus tollit debitu or- dinẽ pximi ad pximũ.ita tñ q: i aliquo ca su ꝛ raro põt debitũ ordine nõ toller' q̃uis dispensari nõ possit ut uniuersalit' tal'actus sit licitus uel possit fieri sine mortali pccõ. tñ dispensari põt p cõditorẽ legis ut i ca- su in quo nõ tollit debitũ ordinẽ proxi ad pximũ nõ sit pccm̃ mortale.cõcubit° ãt cõ cubinarius ẽ huiusmõi.q̃uis.n.ut i plibus tollat debitũ ordinẽ parẽtũ ad prolẽ.tñ põt cõtigere q: hõ coeat cũ muliere cũ qua ñ ẽ mrĩmonialit' ɔiũct° ꝛ mulier cũ uiro pp bonũ plis ꝛ q: plẽ amãt' suscipiãt ꝛ beigne nutriat ꝛ religiosẽ educẽt g° uidet' q: si nõ obstaret aliud q: rõ supradicta cõcubitus cõcubiari° i casu pdcõ posset p dispensatõ ne cõditoris legis nature nõ eẽ pccm̃ mor tale.uĩ g° mihi dicẽdũ q: ratio q̃re cõcubi tus cõcubiari° seu fornicari° non põt fieri sine pccõ mortali p dispẽsatione quãcũq̃ƺ. ẽ q: i nullo casu põt fieri hñ neq̃ƺ absq̃ƺ cor ruptione debiti ordinis ad deũ.tal'eiƺ uiri cõcubit° sẽp ẽ cũ nõ sua quãtũ ad tale usũ. nec siplr' nec ad tẽpus.q̃cũq̃ƺ ãt utit' re nõ sua quãtũ ad usũ nec simplr' nec ad tẽpus corrũpit debitũ ordinẽ ad dñƺ rei.ꝛ q: mu lier nõ ẽ sui ipi°.ƺ ẽ dei.uir carnalr' copu- lãs se cũ muliere nõ sua quãtũ ad talẽ usũ debitũ ordinẽ ad deũ corrũpit.deus auteƺ facere nõ põt ut actus corrũpens debitum ordinem ad ipsum sine peccato mortali possit fieri.posset tñ deus facere tãq̃ƺ dñs supior habens sup uiꝝ ꝛ mulereƺ plenitu- dinẽ ptãtis q: licitũ eẽt uiro ꝛ mulieri cõ- cedere sibi mutuo ptãtẽ corpoꝝ suoꝝ ad tẽ pus.q̃uis hoc eis licitũ eẽ nõ posset nisi p auctoritatẽ diuinã.ut ostẽsũ ẽ supius i illa q̃õne.utrũ possit cõtrahi mrĩm° ad tẽpus. cõcubit° aũt taliũ nõ eẽt cõcubinarius nec fornicari° q: nõ eet cũ ñ sua.nec cũ ñ suo. ⸗Ad p° i opp° oo q: alio mõ ẽ cõtra legẽ nate ɔcubi° ɔcubiari° q̃ƺ hẽre plures uxo res simul.q: i nullo casu põt fieri cõcubit°

cõcubiarẽ qn sit cõtra legẽ nature. qꝛ sẽp
corrũpit debitũ ordinẽ ad deũ. ſʒ potuit eẽ
casus ⁊ fuit in quo aliquos habere plures
uxores simul non fuit cõtra lege nature q̃ꝫ-
uis sit contra legem nature ut in pluri-
bus. sicut videmꝰ ꝙ cõtra legẽ nature est ut
in pluribus depositũ peteti nõ reddere ut
tñ nõ reddere in illo casu i quo per illũ de
positũ posset destruere rẽpublicã. nõ esset
cõtra legẽ nature ſʒ magis ſm eã. Ad 2ᵐ
vꝫ ꝙ Agar fuit cõiuncta Abrae idissolubi-
li uiculo q̃tũ ad mutuã ptãtẽ corpoꝝ suo-
rũ. vnde ſʒ rei ueritatẽ fuit uxor. ſʒ qꝛ non
hebat auctoritatẽ matrisfamilꝭ i regimine
domus ⁊ familie. nec proles sua succedere
debebat i hereditate quo ad hoc erat ãcil
la. nec licitũ fuisset Abrae eã a se eijcere pp
monitionẽ Sarre nisi super hoc diuinũ ha
buisset mãdatũ. uoluit aũt deꝰ eos separi ñ
q̃tũ ad uinculum. ſʒ q̃tũ ad cohitationeꝫ
⁊ thoꝝ. ad significandũ illud mysteriuꝫ qd̓
explicat apꝰ ad Gal. 4°. cũ dicit. Abraaꝫ
duos filios hũit ⁊c. Ad 3ᵐ vꝫ ꝙ deus nõ
dispensauit cũ Osee ut fornicaret. ſʒ mãda
uit ut acciperet mulierẽ pus fornicariã. et
hoc mãdando fecit illã eẽ prophẽ uxorem
pphta consentiente.

Onsequenter queritur ᵭ
3° pncipali. ⁊ circa hᵒ q̃rũt. 2°. Pᵒ utrũ su
erit nũq̃ꝫ licitũ uxorẽ repudiare. 2° si uir
poterat repudiatã sibi recõciliare.

PRimo ostendo ꝙ ali-
quando fuit licitũ uxorem repudiare. Deu
tero. 24°. Si accepit hõ uxorẽ ⁊ hũerit eaꝫ
⁊ nõ inuenerit grãꝫ añ oculos eius pp ali-
quã feditatẽ scribet libellũ ꝛpudij. ⁊ dabit
i manu illius ⁊ dimittet eaꝫ de domo sua.
Itẽ Malach. 2°. Uxorẽ adolescẽtie tue no
li despicere. cũ odio hũeris eã dimitte. Itẽ
illud ẽ licitũ quod nisi fieret mlta dãna p-
uenirẽt. sed sicut dicit Auic. 10. methaphiᶜ.
c°. penl. Si non liceret uiro aliqñ dimittere
uxorẽ multa dãna prouenirẽt. poterũt enĩꝫ
talis nature eẽ cõiuges ut quo magis co-
guntur simul manere magis odiũt se. ⁊ po
terit eẽ aliquid inter eos quod abhorreat
natura. ⁊ hec cõpellet eos querere alia cõ-
iugia. g° aliqñ licitũ ẽ uxorẽ dimittere. Cõ

tra equalis ẽ obligatio iter cõiuges q̃tum
ad usũ corpoꝝ suoꝝ. sed nũq̃ꝫ licuit mulie-
ri ꝛpudiare uiꝝ. g° nec uiro repudiare uxo
rẽ. Itẽ Math. 19°. Quos deus 9iũxit hõ
nõ sepet. sed ueros cõiuges deus cõiunxit.
g° nõ pñt p hominẽ separi. Item nũq̃ꝫ fu
it licitũ illud qd̓ euãgeliũ reprobauit. ſʒ re
pudiũ uxoris ueritas i euãgelio reproba-
uit. extra de diuortijs Gaudemus. g° tale
repudiũ nũq̃ꝫ licitũ fuit. Ad istã q̃one dicẽ
dꝫ ꝙ nũq̃ꝫ fuit licitũ repudiare uxoreꝫ. vñ
saluator Math. 19°. dicit Moysen hᵒ pmi
sisse ad duritiam cordis iudeoꝝ ⁊ q̃ꝫ non
licere dimitti. nisi ob fornicationeꝫ. nec pp
hoc itelligit eã posse dimitti quãtũ ad ui-
culũ. quod patet. qꝛ imediate subiungit. ꝙ
si aliã duxerit mechatꝛ. supple ꝛpudiata ui
uente. sed intellit illã dimissione posse fieri
q̃tũ ad cohitationẽ ⁊ thoꝝ. et apꝰ. 1°. coꝛ.
7°. dicit his ꝙ mr̃imonio iũcti sũt. pcipio
nõ ego ſʒ dñs uxorẽ a uiro ñ discedere ꝙ si
discesserit manere inuptã ⁊ paꝝ post dixit
ꝙ uir uxorẽ nõ dimittat. Preterea si lici
tũ fuisset uxorẽ repudiare. repudiata ui-
uẽdo alij non eẽt pp hoc polluta ⁊ aboĩa-
bilꝭ facta corã dño. Sʒ deutero. 24°. dꝛ ꝙ
repudiata que alium uirũ duxerit polluta
⁊ abõiabilis facta ẽ corã dño. Preterea glo.
sup illũ Math. 19°. Moyses ad duritiã cor
dis urĩ pmisit. ⁊c. dicit nõ deꝰ. ⁊ glo. margi
nalꝭ dicit ꝙ 9siliũ fuit hoĩs nõ dei ipꝛiũ. ⁊
magister huius di. c°. 2°. dicit ꝙ hoc fuit a
Moyse pmissũ nõ ut cõcederet discidiũ. ſʒ
ut tolleret homicidiũ pmisit fieri mala ne
fierent peiora. ad hoc ẽt ẽ rõ. qꝛ insepabili
tas ẽ de mr̃imonij eẽntia. ut superius ẽ ostẽ
sum. Alij dicũt ꝙ tẽpore legis licitũ fuit
uiro repudiare uxorẽ. q̃uis eĩꝫ hõ separe
nõ possit qd̓ deus cõiũxit. deꝰ tñ. quos cõ-
iũxit põt disiũgere. vnde sup illud Math.
19°. quos deꝰ cõiũxit hõ ñ separet dĩc glo.
iterlinearis. ſʒ deꝰ. Lex aũt Moysi lex fuit
diuina. qꝛ a deo. p Moysen data. quod g°
deus cõcessit Moyses filijs israel i lege cõ
cessit. deus cõcessit. g° auctoritate diuina li
cebat eis repudiare uxoꝛs suas dato libel
lo repudij. ſʒ ꝙ cõtinebatꝛ in lege. Prete
rea q̃uis lex hũana aliqua ñcte pmittat q̃
recte p diuinã puidentiã uindicãtꝛ. icõueni
ens tñ uidetꝛ dicere ꝙ lex diuina pmissione

aliquorum malorum exprimat. nec tamen illa iudicet mala esse. alioquin esset occasio directa hominibus committendi peccatum. in lege autem nusquam ostendit repudium uxoris diuina iustitia puniendum. ¶ Qui uult tenere primam opinionem que est communior et securior potest dicere ad primum in oppositum quod Moyses hoc permittendo non dei iustitiam demonstrauit. sed in peccatore minuit culpam secundum quod dicit magister huius di. c. 2. et glo. super illud Math. 19. Ad duritiam cordis uestri permisit. quia dicit quod maluit Moyses indulgere diuortium quam desiderio secundarum nuptiarum fieri homicidium uel perdurare odium. ¶ Ad 2m. dicendum quod ibi propheta loquitur permissiue non imperatiue. quasi dicat. permittitur tibi eam dimittere absque temporali punitione exercenda per iudicem temporalem. ¶ Ad 3m. dicendum quod illa ratio nulla est. sicut enim secundum apostolum non sunt facienda mala ut ueniant bona. nec sunt facienda mala ut uitentur peiora. quare per aliam manutari potest et sententia Auic. in illo loco est reprobanda ¶ Ad illud quod in corpore questionis dicebatur pro ista opinione dicendum quod ibidem ostendit repudium esse permissum. non sicut licitum. sed tamquam minus malum per hoc quod illa repudiabatur et alii nubebat marito uiuente iudicabatur polluta et abominabilis coram domino. sed talis non fuisset iudicata si per repudiationem solueretur uinculum inter ipsam et uirum priorem. ¶ Qui uero uult tenere opinionem aliam potest dicere ad primum argumentum contra eam quod quamuis de lege communi sit equalis potestas inter coniuges quantum ad usum corporum suorum secundum Aug. 22. li. contra Faustum inter principium et medium. tamen diuina auctoritas aliter potuit ordinare ex speciali causa quantum ad populum iudeorum propter duritiam cordis eorum. nec enim fuit similis ratio permittendi mulierem repudiare uirum sicut eius. quia non ita fuisset ausa uiros occidere si odisset eos. sicut eius. et quia nimis facilius est ad irascendum et ad concupiscendum et parum sensus et deceptabilis et magne uoluptatis secundum Auic. 10 methaph. c. penultimo. ¶ Ad 2m. dicendum quod illud diuortium fiebat non auctoritate humana sed diuina. ¶ Ad 3m. dicendum quod licet christus in euangelio illud reprobauit tamquam malum tempore legis euangelice non tempore legis ueteris: cui concordare uidetur quod ibidem reprobat aliam uxorem accipere prima uiuente. quod tamen constat licitum fuisse antiquis patribus ex diuina dispensatione. ¶ Auctoritates euangelii et apostoli pro prima opinione. et auctoritates alie intelliguntur pro tempore legis euangelice. ¶ Ad illud autem quod dicitur quod repudiata alii nubens erat abominabilis coram domino et polluta. dicendum quod hoc dictum est de illa que nupsit alii et ab illo etiam repudiata fuit. unde abominabilis et polluta dicebatur. non quia alii nupsisset. sed quia bis repudiata. ex hoc enim presumebatur contra eam malum.

Secundo queritur

utrum uir poterat repudiatam sibi reconciliare. ¶ Respondeo quod sic antequam mulier nuberet secundas nuptias. non post quod statutum fuit in penam mulieris que adulterium commisit. quia semper mansit uinculum coniugale inter ipsam et priorem et in penam uiri. eo quod repudiando eam dedit sibi occasionem adulterandi dando operam licite rei sed diuinum iudicium. quapropter ad repressionem temerarie iracundie uirorum impellentis eos ad repudiandum uxores preceptum fuit quod repudians daret uxori libellum repudii. unde Aug. primo li. de sermone domini in monte ante medium non quod precepit dare libellum repudii hoc precepit ut uxor dimittatur. sed qui dimiserit inquit det illi libellum repudii ut temerariam iracundiam proicientis uxorem libelli cogitatio temperaret. qui ergo dimittendi querit moram significauit quantum potuit duris hominibus se nolle dissidium.

Consequenter queritur de 4o

principali. et circa hoc queruntur duo. ¶ Primo utrum uirginitas sit uirtus. ¶ 2o. utrum sit maioris meriti quam castitas coniugalis.

Primo ostendo quod

uirginitas non sit uirtus. dicit enim philosophus 2o. ethi. c. 8. quod uirtus est habitus intellectiuus immediate existens. sed uirginitas existit in extremo ergo non est uirtus. ¶ Item nullus habitus uno tempore uitiosus in alio tempore est uirtuosus. quia una forma non mutatur in formam sibi contrariam. sed habitus uirginitatis aliquo tempore fuit uitiosus. s. illo tempore quo dominus precepit uiris et mulieribus crescere et multiplicari et replere terram. ergo nullo tempore habitus uirginitatis potest esse uirtuosus. ¶ Item nulla uirtus amittitur nisi per peccatum. quia non amittitur nisi per actum repugnantem uirtuti. omnis autem talis actus peccatum est. sed uirginitas amittitur sine peccato. quia sicut dicit apostolus primo Cor. 7. Si nupserit uirgo non peccauit. ergo uirginitas non est uirtus. ¶ Contra ostendo quod uirginitas non tantum sit uirtus. sed etiam uirtus distincta a castitate coniugali. sicut enim se

habent datões ⁊ sũptus ad liberalitatẽ sic delectatiões venereę ad castitatẽ ɔiugalẽ. Sʒ ſʒ phũʒ.2.hº.ethi.c.7. Circa magnas datiões ⁊ sũptᵘˢ ẽ ṽtus magnificẽtie q̃ alia ṽtus ẽ a liberalitate q̃ ẽ circa mediocres datiões ⁊ sũptᵘˢ.gº silr̃ circa illȯ qȯ respectu delectationũ venereaꝝ ẽ maximũ q̄ȯ est abstinẽtia ab oi delectatiõe venereę.ẽ alia ṽtus ab illa q̃ ẽ circa illud qȯ respectu delectatiõuʒ venereaꝝ ẽ mediocre.qȯ ẽ abstinere ab oi delectatiõe venerea illicita. sed pmũ ẽ pũginitatẽ.secũdũ p castitatẽ cõiugalẽ.gº ũginitas ẽ alia ũtus a castitate cõiugali ⁊ Itẽ ſʒ phũʒ.2º.ethi c.3 Ṽrtᵘˢ sep est circa difficile.gº ñ ẽ spãlis rõ difficultat s respcũ huiᵘˢ ẽ spãlis rõ ũtutis. Sʒ in abstinẽdo ab oi delectatiõe venerea tã licita q̃ illicita ẽ spãlis difficultas q̃ ñ ẽ i abstinẽdo ab oi delectatiõe venerea illicita. vñ gº pᵃ abstinẽtia sit pũginitatẽ.2ᵃ.p castitatẽ ɔiugalẽ videt̃ q̃ ũginitas sit spãlis ṽtus a castitate ɔiugali p ẽẽntiã distincta. Rñᵒ q̃ ũginitas põt accipi iproprie i.p negatiõe actualʼ ɔcupiscẽtie cuiuslibʒ venereę delectatiõis cũ carnis itegritate. ⁊ sic q̃libet mlier nascit̃ ũgo ſʒ sic ũginitas ñ ẽ ṽtus.carnalis n. itegritas ñ ẽ ũtus nec est ps ẽẽntie ṽtutis. tota n.ẽẽntia ũtutis cuiuslibet i aia ẽ ſʒ Augᵘ.pº d̓ ciui c.17 et d̓ bono ɔiugali d̓ circa mediũ q̃ ɔtinẽtia ñ corpis ſʒ animi ẽ ũtus.pdicta ẽt negatio actualis ɔcupiscẽtie nullã ẽẽntiã dic.oĩs aũt ṽtus aliq̃ ẽẽntia ẽ ⁊ Alio mõ põt accipi virginitas p hitu qº nisi assit carnalis necessitas vacãdi carnali copule detmiat̃ volũtas ad pmpte ⁊ facilr̃ respuẽdũ oẽm venereã delectatiõeʒ ñ tm̃ illicitã.ſʒ ẽt licitã ut mẽs liberᵘ vacʒ spũalibᵘ.q̃ sicut apl̃s .1.cor.7 Mulier innupta ⁊ ũgo cogitat q̃ dñi sũt ut sit corpe scã ⁊ spiritu.⁊ sic ũginitas ẽ ũtus sic.n.ẽ hitus bonᵘ hñtẽ psiciẽs ⁊ opᵘ eiᵘ bonũ reddẽs est.n.hitus rõni cõsentaneᵘ.nec tñ ẽ ũtus p ẽẽntiã distĩcta a ɔiugali castitate.utrãq; n.uolũtatẽ detminat ad illud qȯ dictat rõ recta circa volũtates venereas obsuãdũ.Sʒ pfectᵘ ad hº detmiat volũtatẽ ũginitatis q̃ʒ ɔiugalʼ castitas.vñ ũginitas ultra ɔiugale castitateʒ addit pfectiõis statũ. vñ differre videt̃ sicut ũtus ipfecta ⁊ pfecta q̃ p ẽẽntiã ñ distinguũt̃ ex pdictis videri põt ĩtegritateʒ carnis ñ ptiere ad ũtutẽ ũginitatis ẽẽntiã nec ipaʒ ee aliqȯ eiᵘ accidẽs sibi iheres cũ ũginitas sit ĩ aiã ut dictũ ẽ.ſʒ ẽ quoddã ornamentũ ⁊ decor eiᵘ accidẽtalis extrĩsecᵘ assistẽs.⁊ iȯ pdi põt carnis itegritas absq̃ȝ diminutiõe ũtutis ũginitatis ut pʒ ĩ ṽginibᵘ p violẽtiã carne corruptis ſʒ Augᵘ.pº d̓ ciui.c.17. ⁊.19.ubi dic exp̃sse q̃ si ĩ violẽter opp̃ssis piret pudicitia ñ eẽt ũtus animi. ⁊ ifra nec ipi corpi aufert sãitatẽ violẽtia libidĩs aliene quã huat pseuerãtia ɔtinentie sue silẽ hʒ.32.q.5.i pñº.⁊.c.Tolerabilius ⁊.c.Magis.⁊ Ad pᵐ i oppᵐ dĩ q̃ mediũ i qº cõsistit ũtus accipit̃ p cõpatiõnẽ ad dictamẽ rõis recte. vñ phũs posiq̃ʒ dixit q̃ ũtus ẽ hitus electiuᵘ imediate cõsistẽs. imediate subiũgit qº ad nos detminata rõne.⁊ ut utiq̃ʒ sapiẽs detmiabit.accipit̃ aũt hº mediũ ñ sẽp ĩ cõpatiõe ad materiã ũtutis ſʒ q̃nq̃ʒ ĩ cõpatiõe ad circũstãtias.qȯ pʒ.dic.n.phũs.4.ethi.c.4. q̃ magnanimᵘ magnitudie q̃dẽ extremᵘ ẽ.eo ãt qȯ ut oʒ mediᵘ.hoc mõ ũginitas respectu delectationũ venereaꝝ in medio ɔsistit.q̃a abstinet ab oi delectatiõe venerea ⁊ sic tenet extremũ qº ad materiã tenet tñ mediũ qº ad circũstãtias. q̃ꝛ hº obsuat p tpe qº hoc expedit obsuare.hoc ẽ p tpe qº ñ pcipit̃.nec adeo ɔsulit̃ vacare carnali copule.⁊ ẽt obsuat hoc pp qȯ oportʒ.s.ut mẽs liberᵘ vacet spũalibᵘ. ⁊ sic de circũstãtijs alijs dici põt q̃s i abstinẽtia ab oĩ delectatiõe venerea dictat eẽ obsuãdas rõ recta.⁊ Ad.2ᵐ.dȯ q̃ minor ẽ falsa.q̃uis n.aliqº tpe fuissʒ uitiosũ abstinere ab oi carnali copula s.q̃n carnalis copula erat ĩ pcepto pp fideliũ multiplicatõeʒ tñ ex hº ñ seq̃t̃ q̃ hitus ũginitatis tũc fuissʒ uitiosus q̃ꝛ tũc p illo tpe detmiabit volũtatẽ ad ɔiugalẽ ɔcubitũ pp bonũ pl̃ sicut ñ exñte predicta necessitate detmiat volũtatẽ ad oẽʒ delectatõeʒ venereã respuẽdũ ⁊ Ad.3ᵐ.dȯ q̃ q̃uis sine pecõ ṽginis possit itegritas carnalis amitti.ñ tñ hitᵘ ṽginitatis tñ dñt aliq̃ q̃ statᵘ pfectiõis sue quẽ iportat ũginitas ultra castitatẽ ɔiugale sine pecõ põt amitti.sicut videmᵘ q̃ p minᵘ calidũ remittit̃ calor ĩ magis calido ⁊ p bonos actᵘ remissiores.tñ illis bõis actibᵘ p quos gñat̃

est uirtutis bitus remittit̃ ipe bitus eo q̃ bitat ppoi tionat̃ actib⁹. sil̃r p actū ɔiugalē q̄ ē bon⁹ q̃uis miori bonitate q̃ꝫ abstinere ab oi uenerea delectatōe remittit̃ illa pfectio quā bit⁹ ṽginitatis, supaddit bitui coniugal' castitatis. Pōt tñ alr̃ dici ⁊ meli⁹ q̃ si mō necessitas immineret uacādi copule carnali p diuinū p̄ceptum explicita sicut antiq̃⁹. si ṽgo pp hāc necessitatē pure uacaret carnali copule firmit̃ pponens hac necessitate trāsacta ab oi delectatōe uenerea abstinere i eo ṽginitatis bitus nec corrūperet̃ nec minueret̃. ⁊ p ɔsequēs ñ caderet ab illo statu mētis quē ṽgitas supaddit castitati ɔiugali q̃uis caderet a statu integritatis carnis. ⁊ ista adhuc uere ṽgo mēte diceret̃. ſm q̃ ṽgo dr̃ ab bitu ṽginitatis. ſm tñ usū cōez q̃ ñ uocat̃ ṽginez mēte nisi illā q̄ i carnalē copulā nūq̃ꝫ cōsensit ue re uirgo dici ñ posset. Ad p⁹ ad ptē aliā pōt dici q̃ i recte se hñdo cc magnas dationes ⁊ supt⁹ ē spāl' rō difficultatis alia ab illa q̄ ē i recte se hñdo circa cōes datiōes ⁊ sūpt⁹. q̃ꝛ magne datōes fiūt psonis ñ cōibus sꝫ insignib⁹ ⁊ supt⁹ magis fiūt circa res q̄si alteri⁹ generis moral̃r ⁊ aliaꝝ cōditōuꝫ q̃ꝛ sūt res cōes. q̃uis āt i abstinēdo ab oi delectatōe uenerea tā licita q̃ꝛ illicita sit maior difficultas q̃ꝛ in abstinēdo ab illicita tm̄ tñ illa difficltas ñ ē alteri⁹ spāl' rōnis ab ista. sꝫ tm̄ differēs ab ea ſꝫ magis ⁊ min⁹. q̄ differētia ñ diuisificat spēm. ⁊ sic patet solutio ad secundum.

Secundo queritur utrꝫ ṽginitas sit maioris meriti q̃ꝫ castitas ɔiugalis. Et uī̃ q̃ ñ. magr̃ bui⁹ di. c. 2. ⁊ Aug. li° de bono ɔiugali lōge añ finē dic q̃ castitas uirgialis ñ pfert̃ merito ɔiugali castitati Abrae. Itē si nāta remāsisset i statu ītegritatis sue pfectiores fuissēt uentes q̃ꝫ modo. Sꝫ tūc ñ fuisset uirgial' castitas, ⁊ tñ fuisꝫ ɔiugal' g° uī̃ q̃ mioris meriti sic ɔiugal' q̃ꝫ ṽgial'. Itē maioris ē meriti q̄d oī tp̄e pōt eē licitū ⁊ meritoriū q̃ꝫ q̄d ñ. sꝫ castitas ɔiugalis oī tp̄e fuit licita ⁊ meritoria aliq° aūt tp̄e castitas ṽgial' fuit illicita g° magis ē meritoria uidual' q̃ꝫ ṽgialis. Cōt° apl̄s 1 cor. 7. dicit q̃ mulier beatior erit si pmāserit ſꝫ ɔsiliū suū b° est i uirgītate q̃ꝫ si nupserit. Itē maioris meriti ē ṽt⁹ pfectior q̃ꝫ min⁹ pfecta. Sꝫ ut pꝫ ex q̄ōne p̄cedēti. ṽgitas pfectior ē ūtus q̃ꝫ ɔiugalis castitas. g° ē maioris meriti. R̃° q̃ ñ ē idē q̄rere utrꝫ maioris meriti sit bitus uirgial' q̃ꝫ castitas ɔiugalis. ⁊ utrꝫ maioris meriti sit stat⁹ ab oi uenerea delectatione abstinētiū q̃ꝫ stat⁹ ɔiugatoꝝ. Sil̃r. n. ɔcedo q̃ bit⁹ uirgitatis maioris ē meriti q̃ꝫ bit⁹ ɔtinētie ɔiugal' q̃ꝛ bit⁹ uirgītatis ē bit⁹ castitatis. pfect⁹ bitus castitatis ɔiugal' ē bitus castitatis ipfect⁹. sēp aūt ē maioris meriti uirt⁹ pfecta q̃ꝛ ipfecta. stat⁹ aūt ab oī uenerea delectatiōe ɔtinētiū ⁊ stat⁹ ɔiugatoꝝ referri pūt ad idē tp̄s l' ad diūsa tp̄a. Si p° mō. aut ad tp̄s legis scripte. ⁊ sic maioris meriti fuit stat⁹ ɔiugal' q̃ꝛ ab oī uenerea delectatiōe abstinētiū. uñ stat⁹ ɔiugatoꝝ p̄cipiebat̃ ⁊ alijs pbibebat̃ pp multiplicatiōeꝫ fideliū in tp̄e aūt legis euāgelice q̃ꝛ ē tp̄s multiplicatiōis fideliū p gñatione spūalē maioris meriti ē stat⁹ abstinentiū ab oī uenerea delectatiōe. q̃ꝛ status ɔiugatoꝝ. si aūt p̄dicti duo stat⁹ referātur ad diuersa tp̄a. ut stat⁹ ɔiugatoꝝ ad tēpus legis scripte. ⁊ stat⁹ ab oī uenerea delectatiōe ad tp̄s legis euāgelice. sic quolibꝫ statu ɔsiderato ī suo optio. nu⁹ alt̃ ñ p̄fert̃. uñ Aug⁹ ī li° de bono ɔiu. lōge añ finē. et recitat magr̄ bui⁹ di c 2°. Nō ē ipar meritū ɔtinētie in Joāne q̄ nullas exp̄t⁹ ē nuptias. ⁊ i Abraā q̄ filios genuit. Ad p⁹ in opp⁹ dō q̃ castitas ɔiugal' Abrae ñ fuit castitas ipfecta q̄ ītell̃r noīe ɔiugal' castitatis quā distinguim⁹ a castitate ṽgīali sicut uirtutē īpfectā a pfecta sꝫ fuit castitas pfecta q̄ dic totā eētiā bit⁹ uirgitatis. q̃ꝛuis ñ dicat̃ uirgitas ſꝫ cōez usū i illo q̄ in carnalē ɔsēsit copulā q̃uis ex diuio p̄cepto. Ad. 2⁹. dō q̃ si stat⁹ īnocētie rmāsissꝫ castitas ɔiugal' pfecta fuissꝫ castitas. ⁊ perfectioꝝ q̃ꝛ fuissꝫ castitas uirgial'. q̃ꝛ tūc nulla difficultas fuissꝫ ī ſuādo ṽginalē castitatē. sꝫ mō nō ē sic. Ad. 3⁹. dō q̃ castitas uirginal' q̃ꝫtū ad id q̄d noiat eētiā pfecti bit⁹ castitatis nūq̃ꝫ fuit illicita q̃ꝛ sic nūq̃ꝫ ɔ̄riabat̃ ɔcubit⁹ ɔiugal' fact⁹ ex diuio p̄cepto. sꝫ pduratio ppositi de ñ ɔsentiēdo i carnalē copulā aliq° tp̄e fuit illic tñ ⁊ illo tp̄e magis fuit meitori⁹ stat⁹ ɔiugatoꝝ q̃ꝫ

statuis ab oī uenerea delectatōe abstinētiū. q̄uis isto tp̄e sit e₇ᵒ. vñ maior argumēti ue ritatē ñ hēt nisi intelligat' ceťis paribus.

Irca litteraz. In le ge maledicta erat steril. illa maledictō erat pene ñ culpe, quodāmō. n. erat īfamie apud hōi nes nec ꝯ p̄ceptū. s. alicui⁹ legis. scripte ī co dice. fuiss3 tñ ꝯ p̄ceptū legis nat'e. nisi cum eis fuiss3 dispēsatū publici mūeris gr̄a p uatā cl'pā p̄cessit. alleuiādo. n. ñ totalr̄ cul pā excusādo ābas in hītu hīt⁹ n. ūgitatis fm̄ illud qđ ē cū ñ dicat absolute nisi ca stitatē p̄fectā. in Abraā erat. q̄uis ꝯiugio uteret'. sic n. hīt⁹ ūgitatis ⁊ castitatis ꝯiu galis put fuit ī Abraā ñ differebāt b3 ali qd absolutū s3 ī relatiōe. ut uideri pōt ex dictis ī q̄ōne. Oēs retro sīctos eiusdē fuis se meriti cui⁹ nūc xp̄iani sūt. hoc ītell'ĭdu3 ē ꝺ ideptate pportōs ñ eq̄litatis q̄tū ad cōe3 statū illoꝝ ⁊ istoꝝ q̄ aduētū xp̄i secu ti sūt. Nō pōt caro añ corrūpi nisi mēs añ fuerit corrupta. hoc ītell'ĭdū ē de corrupti one uitiosa. sicti⁹ ē mori fame q̄3 idoloti cis uesti. h° ue ꝝ ē ī casu duplici. s. ul' pp cō scientiā mādicātis qñ ad uenerationē3 ido li ꝯcedit ul' pp ꝯsciē3 astātiū qñ ide scāda lizāt'. q2 idolotitiē aliqd idolo ꝯsecratū. si aūt fidelis esuriēs īueniat idolotitiū ⁊ co medat nō ī ueneratiōe idoli nec sint p̄ites aliq q̄ inde scādalizē'. non peccat.

Di. xxxiiii.

Hunc supest ⁊c. Supi us determinant magr̄ de mr̄imōio q° ad cā3 formalē ⁊ efficiētē. ⁊ finalē. Hic determinat ꝺ eo q° ad cām mr̄imōialē. hoc ē determiare de p̄sonis ꝯhēdētib⁹. ⁊ diuidit' in p̄tes duas. P° de terminat de p̄sonis ñ oio illegitis ad ꝯhen dū. 2° ꝺ oio illegitis di. 37ᵃ. ibi. Sūt igit' P° ī tres. P° determiat p̄ncipal'r de ipe dimētis añcedētib⁹ mr̄im⁹ ꝯhendū. 2° ꝺ supuenietib⁹ post mr̄im⁹ iā ꝯtū di. seq̄nti ibi. Hoc ēt notādū. 3° de icidētib⁹ ī actu ꝯhēdi di. 36 ibi. Nūc de ꝯditiōe. P° ī du as. P° determiat de qbusdā ipedimētis q̄ dirimūt mr̄im⁹ 2° de qbusdā q̄ nō diri mūt ibi De his ēt. P° ī tres. P° determi nat de īpedimēto frigiditatis 2°. de ipe dimēto malefici j ibi De maleficij aūt. 3° de ipedimēto furie ibi Furiosi quoq3 Illa pars q̄ ibi icipit. De his. diuidit' ī duas. P° determiat de īpedimēto culpe īcestus. 2°. de ipedimeto pene ibi. Illud etiam.

Irca istaz di. querēdum ē p̄ncipal'r de .4. P° de ipedimētis mr̄imonij in genera li 2° de naturali īpedimēto īpotētie coeū di 3°. de īpotētia coeūdi p maleficiū. 4° de qbusdā īpedimētis respiciētib⁹ liberū ar bitriū. Circa p⁹ q̄rūt' duo. P° utrū sint aliq̄ īpedimēta mr̄imōij. 2° q̄ ⁊ quot sīt illa

Rimo ostendo q̄ nō sint aliq̄ īpedimēta mr̄imōij. mr̄imoniū est enī remediū ꝯ morbū ꝯcupiscētie. S3 mor bus ꝯcupiscētie trāsit ad oēs nullo īpedi mēto obstāte. g° uidet' silr̄ q̄ nullū debe at eē mr̄imonij īpedimētū. q2 libere possit oībus ꝯuenire. Itē diuia opatio nullum pōt īpedimētū hr̄e. S3 ꝯtract⁹ mr̄imonij ē diuia opatio iuxta illud Math 19. Quos de⁹ ꝯiūxit hō ñ sepet. g° nullū pōt hr̄e ipe dimētū. Cōtra magr̄ hui⁹ di. c. 1. assignat mr̄imonij īpedimēta plura. R° q̄ mr̄imo nij sūt aliq̄ īpedimēta. oīs. n. res cōstans ex aliqb⁹ cāis q̄ īpediūt' h3 īpedimēta s3 cau se mr̄imonij q̄n̄q3 īpediūt'. cā. n. ei⁹ efficiēs q̄ ē mutu⁹ ꝯsensus q̄n̄q3 īpedit'. s. p errore3 ⁊ coactionē. cā enī ei⁹ finalis q̄ ē generatio p̄lis ad cultū dei q̄n̄q3 īpedit' p coeūdi im potentiā ⁊ mōis alijs. cā ēt material' ipedi mentū recipit p ꝯsanguinitatē. ⁊ ēt modis alijs cā ēt ei⁹ formal' q̄ ē īsepabilitas īpedit' .s. p sacꝝ ordine3 ⁊ p uotū solēne. ⁊ p liga men mr̄imōij alteri⁹. Ad p⁹ in opp⁹ dō q̄ remediū ꝯ morbū ꝯcupiscētie ñ est mr̄i moniū tm̄. s3 ē aliud remediū nobili⁹. s. ca stitatis ūtus seu ꝯtinētie. Ad 2ᵐ. dō q̄ cō tract⁹ mr̄imonij ñ tm̄ ē opatio diuia s3 ēt hūana. ⁊ ex p̄te q̄ hūana ē recipit īpedimētū

Ecundo queri t' q̄ ⁊ quot sūt īpedimēta mr̄imōij. R° q̄ īpedimenta mr̄imōij sūt. 12. tm̄. quoꝝ tria accipiūt' ex p̄te cause efficiētis q̄ ē liber mutu⁹ ꝯsensus p ūba de p̄nti exp̄ssus q̄ sūt error p̄sone et ꝯditiōis s̄uitutis ⁊ coactio. 3ᵐ. ex p̄te cause

finalis que est generatio ꝓlis educāde ad cultū diuinū ⁊ remediū ɔcupiscētie. ɔ gnātionē ꝓlis ē ipotētia coeūdi. ɔ educationē ꝓlis ad cultū dei ē disparitas cult⁹. ɔ remediū ɔcupiscētie ē crim quo reddit se hō indignū remedio ɔcupiscētie p mrim⁹. per cōpatione ad cām materiale sūt tria. natura eni i ɔcubitu ɔiugali abhorret nimiā ꝓpinqtatē int̄ psonas. ⁊ iō nimia ꝓpinqtas int̄ psonas mrimoniū ipedit. hec aūt ꝓpinqtas triplex ē. s. p cognationē. p affinitatē. ⁊ p publice honestatis iusticiā ꝓpter quā hō nō pōt ɔtrahere cū ɔsanguinea illi⁹ cum qua ɔtraxit spōsalia. et si spōsalia ñ ualuerūt de iure. ex̄ de spōsalib⁹. Ad audientiā. p cōpationē ad cām formalē q̄ ē uinculi iseparabilitas. accipiūt̄ tria. s. ordo sacer. uotū solēne. ⁊ alteri⁹ mrimonij ligamē. hec ipedimeta. 12. cōprehēdūtur his uersibus.

Error. cōditio. uotū. cognatio. crimen.
Cult⁹. disparitas. uis. ordo ligamē. hōestas.
Si sis affinis. si forte coire nequibis.
Hec sociādo uetāt. ɔnubia iūcta r̄tractāt.

De ipedimēto coactiōis i spāli dictū est di. 29ª. ⁊ d' ipedimēto erroris di. 30. de aliis aūt in suis locis in spāli dicetur.

Consequenter

queritur de 2° ꝓncipali. ⁊ circa hoc q̄rūt̄ duo. P° utrū frigiditas ex pte uiri ipediat mrimoniū. 2° utꝝ artatio ex parte mulieris.

Primo ostendo

q frigiditas ex parte uiri nō ipediat mrimoniū. qa ipotētia rei que nō reqrit̄ ad mrimoniū nō ipedit mrim⁹. Sꝫ coitus nō reqrit̄ ad mrimoniū. g° ipotētia coeūdi p frigiditatē nō ipedit mrimoniū. Itē in senib⁹ ē frigiditas p etatē. ⁊ tñ pūt ɔtrahere matrimoniū. Cōtra ex̄ de frigidis ⁊ maleficiatis. Q' d' sedē. Sicut puer q nō pōt reddere debitū nō ē aptus ɔiugio. sic q ipotentes sūt minime apti ad ɔhendū mrimonia reputāt̄. R° q frigiditas uiri aut supuenit mrimonio iā legitie ɔtracto siue ɔsūato. siue nō ɔsumato. ⁊ talis frigiditas mrimoniū nō ipedit sꝫ cōem opiōnē q̄uis aliq dicāt q si ē ꝑpetua ⁊ añcedit mrimonij cōsūatione ꝑpt̄ illā si ꝓbari poterit. potest mrimoniū dirimi. aut p̄cedit mrimoniū ɔtractū. ⁊ tunc dico q si est tp̄alis cui pōt adhiberi remediū p naturā uel p artē nō dirimit mrimoniū si cōtrahat̄. tñ male facit hō ɔhēdo q̄diu ē i illo statu ni'i magna necessitas ul' utilitas hoc reqrat. si aūt est ꝑpetua ita q adhiberi nō pōt r̄mediū. nec p naturā. nec p artē ipedit mrim⁹ contrahēdū ⁊ dirimit si ɔhat̄ de facto. ex̄ de frigidis ⁊ maleficiatis. c. i. cui⁹ rō ē. qa in cōtractu mrimonij ɔtrahētes iplicite obligant se ad sibi reddendū mutuo debitū si petat̄. nullus aūt se obligare pōt ad iposibile. hec aūt frigiditas ꝓbari pōt uere. ut cū uir p testes sufficiētes ꝓbat se añq̄ mrimoniū cōtraheret mēbris genitalib⁹ ꝑuatū esse ul' ꝑsūpte q̄ñ. s. cohitauerūt p triennīū. i bona fide opi carnali operā dederīt. nec tñ mulier ē cognita a uiro. ex̄ d' frigi. ⁊ ma. ficiatis. Laudabilē. ⁊ tūc aūt uterq ꝓclamat ad iudiciū ⁊ ꝓfitet̄ ipedimētū. ⁊ tūc ꝓpter piculū collusiōis uterq iurabit q bōa fide officio carnali operā dederūt. nec coire potuerūt. iurabūt et cū eis d' eius ꝺelitate septem psone ꝓpinque uel uicine bone fame eoꝝ psonas ⁊ statū cognoscentes. ex̄ de frigidis ⁊ maleficiatis. Laudabilē. ⁊. c. Lr̄e. si aūt mulier ꝓuocat ad separationē dicēs se a uiro ñ eē cognitā. uiro cōtrariū asserēte. credit̄ uiro. qꝛ caput ē mulieris. ex̄ eo. ti. c. i. §. Illa aūt. qd' ē itelligēdū nisi mulier p aspectū corpis ꝓprij uelit ꝓbare uiꝝ eē mentitū. si aūt uir dicit se ñ cognouisse uxorē. ⁊ petit ab ea separari ⁊ uxore ɔdicente. nō credit̄ sibi soli. sꝫ sibi icūbit ꝓbatio. sꝫ qūo h⁹ possit ꝓbare non uideo nisi ꝓbādo se eē ꝑuatū genitalibus mēbris anteq̄ mrimoniū ɔtraheret. ul' nisi forte si uxorē accepit ūginē peteret eā facere ispici. ⁊ si itegra īueniret̄. uidet̄ uir suū ꝓpositū ꝓbasse. nisi forte mlier replicaret ɔ uirū q bōa fide nō dedit operā officio carnali. sepatiōe uero facta dat̄ mulieri licentia ɔhēdi ex̄ eo ti. ⁊ eo. c. ⁊. c. Laudabilē. frigidus aūt sine spe ɔiugij ꝑmanebit. q si cū alia ɔxerit ⁊ eā cognouerit coget̄ ad ꝑmā redire. ex̄ eo. ti. c. i. ⁊ c. Laudabilē. cui⁹ rō est. qꝛ tūc ɔstabit ecclīaꝫ fuisse deceptā in iudicādo ipedimētū ꝑpetuū qd' erat tp̄ale. Ad p^m in opp^m dō q q̄uis act⁹ coeūdi sit necessari⁹ ad mrimoniale uinculū. tñ

potentia ē necessaria. ꝛ iō q̄uis carētia actus ipediat mr̄im᷒. tn̄ defect᷒ potētie p̄cedens īpedit pp rōnē dictā in q̄ōne. ⁋Ad 2ᵐ dō q̄ frigiditas seniū muari pōt aliq̄ bn̄ficio in senib᷒ et apparet defect᷒. vn̄ cū eis ɔ̄hens nō decipit. sicut ɔ̄hens cū aliis. dicūt tn̄ aliq̄ q̄ si eēt frigiditas talis rōe senectutis q̄ nullo mō posset muari nec p artē nec p naturā. dicēdū eēt sicut de frigiditate nal'ali. qꝛ talis ɔ̄hendo obligaret se ad impossibile.

Ecundo queri

tur utꝝ artatio ex pte mulieris ipediat mr̄imoniū. ⁋R᷒ q̄ aut illa artatio talis est q̄ sibi pōt subueniri ul' p ɔsortiū uiri. ul' p naturā ul' p artē cirugie sine piculo. ꝛ tūc mr̄im᷒ nō ipedit q̄uis male faciat mulier ɔ̄hedo q̄ᵐ diu ē in tali statu. aut nullo mō pōt apponi remediū. ꝛ tūc si tal' artatio supueit mr̄imonio legitie ɔ̄cto siue ɔsūato siue nō ɔsumato mr̄im᷒ nō dirimit s̄m cōem opionē. q̄uis aliqui dicāt q̄ si ē ppetua ꝛ ancedit mr̄imonij ɔsūatione ppt' illā si legitie pbari potuerit poterit mr̄im᷒ dirimi. si aūt āncedit mr̄im᷒. ɔ̄cū īpedit mr̄im᷒ ɔ̄hedū. ꝛ si de facto ɔ̄hat' poterit dirimi p iudiciū pbato legitie īpedimēto. vn̄ illud q̄d hēt'. ex̄ de frigidis ꝛ maleficiatis. Cū ɔsultatio ni. ubi dr̄ q̄ ecclīa romana ɔsueuit i ɔsilib᷒ iudicare ut que tāq̄ꝫ uxores heri nō pūt. ut sorores heant'. ɔsiliū ē ū pceptū s̄ꝫ glo. ibidē separatiōe uero facta dabit licētia uiro ɔ̄hendi cū alia. ex̄ eo. ti. c. Ex lr̄is. mulier tn̄ debet sine ɔiugio pmanere. Si autē postea ɔtraxerit cū alio ꝛ cognoscat' ab eo dē. ꝛ p usū sequētis sit facta cognoscibilis a pmo dꝫ ei reddi. ex̄ de frigidis ꝛ maleficiatis fraternitatis. Si aūt p usū sequētis nō sit facta cognoscibil' a pmo. aut si ē. nō tn̄ sine graui piculo mulieris q̄d accidere posset ppter inequalitatē mēbroꝝ uel aliq̄ alia de causa nō redderet' eidē. nec sic dr̄ mulier eē inepta ad mr̄im᷒ ppter frigiditatē sicut pp artationē. q̄a mulier in cōcubitu ē patiēs. vn̄ ad reddendū debitū uiro suffi- cit q̄ patiat' uiri actiōēz i naturali mēbro. hoc aūt ei᷒ frigiditas nō īpedit.

Onsequenter

q̄rit' d. 3ᵒ. principali. ꝛ circa hoc querūtur duo. ⁋Pᵒ utꝝ maleficiū īpediat mr̄im᷒. ⁋2ᵒ utꝝ separati ppter maleficiū si postq̄ꝫ alia mr̄imonia ɔtraxerūt carnalr̄ se cognoscāt sint ad pᵒ matrimoniū reuocandi.

Rimo ostendo

q̄ maleficiū nō īpedit mr̄im᷒. qꝛ nullū īpedim̄ētū dirimit mr̄im᷒. nisi sit ppetuū. sed nullum maleficiū ē ppetuū. qꝛ pōt solui ul' p ipsiꝫ maleficiū ul' p alteꝝ uel p pniam ꝛ ɔuersionē ad deū. uel p exorcismos ecc̄e ꝛ orōnes sanctoꝝ. gᵒ maleficiū nō ē īpedimētū dirimens mr̄imoniū. ⁋Itē nullū īpedim̄ētū dirimit mr̄im᷒ nisi p̄cedat. ex̄ d frigidis ꝛ maleficiatis. Ex lr̄is. in glo. Sꝫ nō uidet' quō sciri possit utꝝ maleficiū p̄cedat mr̄imōiū uel ɔsequtur tū gᵒ cā mr̄imonij sit fauorabilis nō ē aliq̄d mr̄im᷒ dirimēdū ppt' maleficiū. ⁋Cōtra. dicit magr̄ i lr̄a hui᷒ di. c. 2ᵒ. ꝛ ē 33ᵃ. q. 1. Si p sortiarias. q̄ si maleficiati sanari nō potuerint separi ualebunt. ⁋R᷒ q̄ maleficiū aut ē tp̄ale aut ppetuū. si tp̄ale nō dirimit mr̄im᷒. si ppetuū aut p̄cedit mr̄im᷒ tā ratū q̄ꝫ cōsūatū. ꝛ sic īpedit contrahendū ꝛ dirimit iam ɔtractum. aut seq̄t mr̄imoniū ratū. sꝫ nō ɔsūatū. ꝛ sic ēt dūt aliq̄ dirimi mr̄im᷒ ɔ̄ctuꝫ. dr̄. n. 33ᵃ. q. 1. c. pᵒ. q̄ ɔiugiū ɔfirmat' officio. s. carnali. ut dicit glo. ꝛ paꝝ post dr̄ q̄ anq̄ꝫ cōfirmet' īpossibilitas officij soluit uiculū cōiug. aut sequtur mr̄im᷒ ɔsūatū. ꝛ tūc uiculum mr̄imoniale n̄ dirimit. cōis opio ēt tenet q̄ si certū eēt q̄ eēt secutū mr̄im᷒ ratū. nō tn̄ ɔsūatū nō ppter hoc dirimeret' uinculū mr̄imōij. in sepādo aūt maleficos sili mō p̄cedendū ē sicut i sepatiōe ppter frigiditatē. excepto q̄ frigido nō dat' licētia ɔ̄hendi cū alt'a. qꝛ frigiditas ē īpedim̄ētum ul'e. sꝫ maleficiato dat. qꝛ maleficiū ē īpedimētū particulare. ⁋Ad pᵐ i opp᷒ dō q̄ minor ē falsa. aliq̄n. n ē maleficiū q̄d durat p totā uitā. qꝛ si hꝫ remediū nō ē hōi notū. uel nō ē licitū. tūc aūt p̄sūit' ppetuū qn̄ p triēniū ɔiuges cohītauerūt ꝛ bona fide operā carnali copule dederūt. ꝛ se cognoscere nō potuerūt. ⁋Ad. 2ᵐ. dō q̄ q̄uis uix possit sciri utꝝ p̄cedat mr̄im᷒ ratū ul' seq̄t'. tn̄ facile sciri pōt utꝝ p̄cedat mr̄imoniū ɔsūatū. ꝛ hoc sufficit s̄ꝫ aliquos. qa

ſi ꝑcedit ↄſūatū q̄uis ſequat̄ ratū dirimit ipſū. Ul' pōt. dici q̄ i fauorē alt'ꝰ m̄rimōij utilioris ꝑſumitur. q̄ ſi ꝑcedat m̄rimoniū cōſumatū q̄ preceſſit ratum.

Secundo queritur utrū ſepati pp maleficiū ſi poſtq̄ȝ alia m̄rimōia cōtraxerūt carnalit' ſe cognoſcant ſint ad ꝑ'ꝰ m̄rimꝰ reuocādi. Et uı' q̄ ñ.33.q.i. Si p ſortiarias. dı' de ſepatis ppt' maleficiū. q̄ ſi poſtq̄ȝ alias nuptias expetierit illis i carne uiuētibus q̄bus iūcti fuerīt ꝑoribus quos reliquerāt et ſi poſſibilitas cōcuben di eis reddita fuerit recōciliari nequibūt. Itē ois carnalis copula ex̄ m̄rimꝰ ē mortale pccm̄. Sȝ ſepati p maleficiū carnalit' cognoſcēdo ꝑſonas cū q̄bꝰ poſtea m̄rimꝰ ↄtraxerīt mortal'r ñ peccāt. gꝰ int' eos ē legitimū m̄rimꝰ. Sȝ m̄rimōia legitīa ⁊ ↄſūata nullo mō ſolui pñt. gꝰ ſi ſepatis reddat' potētia mutuo ſe cognoſcēdi nihilominus recōciliari neq̄būt. Itē ſi pꝰ ꝑdictā ſepatiōeȝ uir recipiat aliquē ordinē ſacrū ⁊ poſtea mulierē a q̄ ſepatꝰ fuerat carnalit' cognoſcat. ñ pp hoc reuocabit' ad actꝰ m̄rimōiales cū ꝑdicta muliere exercēdos. etiā ad petitionē mulieris. qđ pōt ꝓbari p ſil'e aliqꝰ mō. q̄ ſi uir añ ↄſūatione m̄rimōij recipiat ordinē ſacrū ignorāte uxore ñ reſtituet' ēt uxori petēti. ſȝ cōpellet' r̄ligiōeȝ intrare. Sȝ unū m̄rimꝰ ñ ē minꝰ forte īpedimentū alterīꝰ m̄rimōij q̄ȝ ſuſceptio ordinis ſacri. gꝰ ſepati pp maleficiuȝ ſi poſtq̄ȝ alia m̄rimōia ↄxerīt carnal'r ſe cognoſcāt ñ ſūt ad ꝑ'ꝰ m̄riꝰ reuocādi. Cōtª. 33. q. i. Quod aūt. dicit' de ſepatis pp frigiditatem. q̄ ſi frigido reddat' potētia coeūdi ad ꝑ'ꝰ cōiugiū coget' reūti. gꝰ ſil'r dȝ dici de pp maleficiū ſepatis. Rꝰ q̄ tales ſūt ad ꝑ'ꝰ m̄rimoniū reuocandi. q̄ ſnīa diuortij ſup eos lata ſuit p errorē. q̄a īpedim̄ntū qđ fuit iudicatū ꝑpetuū ſ'ȝ ꝑſūptōeȝ. ñ fuit ꝑpetuū ſ'm v'itatē. ⁊ tale īpedim̄ntū ñ dirimit m̄rimoniū niſi ſ'm rei v'itatē tale īpedim̄ntū ſit ꝑpetuū. Ad ꝑ'ꝰ i oppꝰ dō q̄ illud decretū fuit Guari Remeñ. archiepi qđ i caſu ꝑdicto tenet'. vñ dic glo. ibidē. hic potꝰ dicendus ē ignarꝰ q̄ Guarus. ⁊ magr' huiꝰ di. c. 2ꝰ. dic q̄ illud magis itell'ndū ē ex rigore q̄ȝ ex canonica eq̄tate. Ad 2ꝰ dō q̄ m̄rimonia q̄ ſc'do ↄtraxerūt nō fuerūt legitia ſ'ȝ iudiciū dei. q̄uis legitīa fuerīt ſ'ȝ iudiciū eccl'. tū i illis ↄiugijs carnalē copulā exercēdo excuſāt' a pccō pp iuincibilem ignorātiā. ſȝ poſtq̄ȝ ſciūt maleficiū ceſſaſſe ſi carnalit' copulāt cū illis cū q̄bus ſecūdo ↄtraxerūt a mortali pccō ñ excuſāt'. Ad .3ꝰ. dō q̄ maior ē falſa. q̄a ſepaꝰ ſuit facta p errorē inq̄ȝtū extiabat' maleficiū ꝑpetuū qđ ꝑpetuū nō erat. vñ' pꝰ ↄctū m̄rimꝰ ſep māſerūt ſ'ȝ iudiciū dei ueri ↄiuges vñ uir ſuſcipiēdo ordinē ſacrȝ uxori ꝑiudicar' nō potuit. ſuſcipiēdo. tū ñ peccauit. q̄a p ignorātiā īuincibilē ſeu ꝓbabilē ſuit excuſatꝰ. Sȝ utrȝ ſuſcipiēdo illū ordinē ſacrȝ ſibi ꝑiudicauerit qꝰ ad hꝰ ut ſibi ñ liceat ab uxore debitū exigere dubiū ē. uidet'. n aliq̄bus q̄ ſibi exigere ñ liceat. q̄uis reddere teneat'. q̄a uotū qđ ſacro ordini ē ānexū tenuit q̄ȝtū ad illud qđ erat i potāte uiri. q̄ȝuis ñ qꝰ ad illud qđ erat i potāte mlieris. in potāte aūt uiri ē exigere. ſȝ q̄ȝtū ad reddendū debitū corpꝰ uiri erat ī mulieris poteſtate. Alij dīt q̄ ille ſuſcipiēdo ordīeȝ ſacȝ nec mulieri nec ſibi ꝑiudicat qꝰ ad hꝰ q̄n liceat ſibi petēti r'ddere debitū ⁊ exigere q̄ ignorātia īuicibil' ſeu ꝓbabilis eū ab utroq̄ȝ ꝑiudicio excuſauit. niſi. n. extimaſſet ſolutū fuiſſe uinculū m̄rimōij int' ipm ⁊ mulierē ſacrū ordinē nō ſuſcepiſſet. vñ nec ad uotū ↄtinētie ſe obligare ītēdebat. niſi cū hac ↄditiōe īplicita .ſ. ſi eēt total'r ſ'ȝ v'itatē ab illo ↄiugio liberatꝰ. Ad ſil'e aūt qđ adducebat' ad ꝓbandū maiorē argumēti dicūt aliq̄ q̄ ñ ē ſil'e. q̄a ille q añ ↄſūationē m̄rimonij ſacrū ordinē ſuſcepit pōt religionē itrare ⁊ ī ea ꝓfiteri p quā ꝓfeſſionē ſoluit' ſ'm rei v'itatē uīculū m̄rimōiale īter ipſū ⁊ mulierē. ſȝ ille q poſt ſuſceptōeȝ ordis ſacri uxoreȝ carnal'r cognouit uere m̄rimꝰ ↄſūauit. vñ poſtea ñ licet ſibi religionē itrare ↄ̄ uolūtatē uxoris ſȝ qđ dicēs ñ ille q añ ↄſūationē m̄rimōij ſacȝ ordīeȝ ſuſcepit ñ vult r̄ligiōeȝ itrare. ⁊ mulier petit a iudice ipm ↄpelli ad m̄rimonij ↄſūationē. ad hoc pōt dici ſ'm aliquos q̄ ille tenet' religionē itrare. ⁊ ad hoc dȝ p iudiceȝ cōpelli ñ ad m̄rimōij ↄſūatiōeȝ. q̄ ex quo ſibi pȝ uia p quā pōt licite ſuare uotū ↄtinentie. q̄ ānexū ē ordini ſacro tea‹t'› illum

eligere. qlibet. u. uouēs tenetur facere illud qđ pōt ad hoc ne notū obstet qđ fecit. Aliis aūt uidet̄ q̄ si ille suscipiēdo ordinē sacrū credebat ꝑ hoc m̄rimꝯ int̄ ipm et mulierē posse solui eo q̄ erat ignarꝯ iuris uō tenet̄ religionē īrare. sed đz cōpelli ad m̄rimōij ꝯsūationē nisi mulier uelit ꝯtinere. cū .n. lōge fortiꝯ sit uotū ꝓfessiōis in religione ⁊ arctiꝯ q̄3 uotū ꝯtinētie tm̄. ꝺurū uideret̄ dicere q̄ ad hoc teneret̄. cū ad hoc nūq̄3 se itenderit obligare nec explicite nec īplicite. illi tn̄ n̄ licebit debitū ab uxore exigere. q2 exigere nō est in sua potestate.

Onsequenter

queritur de .4°. ꝑncipali. ⁊ circa hoc q̄rūt̄ duo. p° utrū furia īpediat m̄rimꝯ. 2° utrū icestus cum consanguinea uxoris.

Rimo ostendo

q̄ furia n̄ īpedit m̄rimꝯ. q2 m̄rimꝯ n̄ dirimitur nisi ꝑꝑ īpedimētū ꝑpetuū. s3 de furia sciri n̄ pōt utrū sit ꝑpetua ul̄ n̄. g° furia n̄ dirimit m̄rimꝯ. Itē dic magr̄ huꝯ di. c. 3. ⁊ c. 32. q. 7. Nec furiosus. Nec furiosus nec furiosa m̄rimꝯ ꝯhere pūt. s3 si ꝯtractū fuerit nō separet̄. g° q̄uis furia īpediat ꝯhēdū. n̄ tn̄ dirimit ꝯctū. Cōtra furia magis impedit ꝯsensū q̄3 error. q2 magis tollit rōis usū. s3 error ꝑsone ⁊ ꝯditiōis ſuitutis īpediūt m̄rimoniū ꝯhendū ⁊ dirimūt ꝯctū. g° furia multo fortiꝯ. R° q̄ aut furia seq̄t m̄rimꝯ siue ratū siue ꝯsūatū ⁊ tale m̄rimꝯ n̄ dirimit. 32. q. 8. Illi q m̄rimꝯ. ⁊ isto decretum recitat magr̄ huꝯ di. c. 3. aut ańcedit m̄rimꝯ. ⁊ tūc furiosus aut n̄ h3 lucida iterualla. aut h3. si nō. nullū ē m̄rimꝯ cū eo cōtractū. q2 ꝯsentire n̄ pōt. ⁊ m̄rimꝯ ꝯhi non pōt sine mutuo ꝯsensu libere uoluntatis. si h3 lucida iterualla. aut ꝯhit illo tp̄e q° nō h3 lucidū iteruallū. ⁊ tūc đđ idem q̄ ꝑus. aut ꝯhit in tp̄e quo h3 lucidū iteruallū. et tūc m̄rimꝯ tenet. q2 i illo iteruallo ꝯsentir̄ pōt. Ad pꝯ in oppꝯ đđ q̄ aliud ē de īpedimēto qđ opponit̄ actui m̄rimōiali. ⁊ de illo qđ oppōit̄ cause eiꝯ efficiēti. pꝯ .n. m̄rimoniū n̄ dirimit nisi sit ꝑpetuū. 2ꝯ. aūt ꝯctū m̄rimꝯ reddit nullū si assit illo tp̄e quo ꝯhit̄ m̄rimꝯ. q2 res n̄ pōt i esse ꝓdir̄. nisi ꝑ suā cā3 efficiētē. Ad. 2ꝯ. đđ q̄ illo qđ dr̄ si ꝯtractū fuerit nō sepētur. sic đ3 exponi. si ꝯctū fuerit an̄ furiā n̄ sepent̄ ꝓpter furiam sequentem.

Ecundo queritur

utrū incestus cū ꝯsanguīea uxoris īpediat m̄rimoniū. Et uī q̄ n̄. q2 maiꝯ pctm̄ ē cognoscere ꝯsanguineā ꝓpriā q̄3 uxoris cetis paribus. s3 icestus cū ꝯsāguīea ꝓpa n̄ īpedit m̄rimꝯ. g° nec icestus cū ꝯsāguīea uxoris. Itē icestus n̄ ponit̄ int̄. 12. īpedimēta m̄rimonij. Cōtra. 34. q. 2. in lectū. ubi dr̄ de q̄dā q̄ se supposuit marito sue sororis quā ille cognouit credēs eē uxorē suā ꝯueniētē q̄ i eternū ꝯiugio ꝑuet̄. Itē. 32. q. 7. Quedā cū fratre. Quedā cū fr̄e sui uiri dormiuit decretū ē ut adulteri nūq̄3 ꝯiugio copulēt̄. R° q̄ icestū cū ꝯsāguīea uxoris īpedire m̄rimꝯ dupli͛ pōt itelli. s. aut de m̄rimōio iā ꝯcto aut de ꝯhēdo pꝯ mortē uxoris. p° mō dico q̄ icestus ꝓdictꝯ n̄ soluit uinculū m̄rimonij. tn̄ icestuosus amittit ius petēdi debitū ab uxore attinēte illi cū q̄ icestū cōmisit. ex̄ de eo q̄ cognouit ꝯsāguineā uxoris sue. c. i. et ab uxore nō attinēte illi cū q̄ ꝯmisit icestū. eo. ti. c. Trāsmisse. tenet̄ tn̄ reddere debitū uxori petēti. ut hr̄ eo. c. post mortē tn̄ uxoris n̄ l3 sibi aliud m̄rimꝯ ꝯhere. ut hr̄ eo. ti. c. i. ⁊ c. Trāsmisse. qđ ē intelligendū nisi cū q° fuit dispēsatū. dispēsaretur tn̄ cū eis si eēnt iuuenes. eo. ti. c. i. i glo. ⁊ argꝯ ad hoc. 33. q. 2. In adolescētia. si tn̄ absq̄3 dispēsatiōe ꝯtraxerit tenebit m̄rimꝯ. q2 n̄ ē ꝓhibitio cū statuto irritāte si factū fuerit ꝯriū. tn̄ ab illa uxore n̄ licebit sibi debitū petere. tenebit̄ tn̄ reddere. ⁊ hoc ꝓbatur ꝑ illud qđ dr̄ eo. ti. Transmisse. 2° mō .s. de m̄rimꝯ ꝯhendo. dico q̄ m̄rimꝯ postea ꝯtractū nullū ē ⁊ adulteriū cōmittit̄. ⁊ incestus rōne affinitatis. uñ sepandi sūt iudicio ecc͛. ⁊ mulier pōt nubere. uir aūt q̄cū ē de rigore iuris nubere n̄ pōt. Ad pꝯ in oppꝯ đđ q̄ q̄3uis maiꝯ pctm̄ sit cognoscer̄ ꝯsāguineā ꝓpriā q̄3 uxoris. n̄ tn̄ tm̄ iniurat̄ uxori maritꝯ ꝑ pꝯ icestū sicut ꝑ secūdū. nec ꝑꝑ pꝯ icestū ꝯhit affinitatē cū uxore. s3 cōtrahit eā ꝑꝑ icestū secūdū. ⁊ iō n̄ sic ꝑuat̄ iure petēdi debitū ab uxore cognoscendo ꝯsāguineā ꝓpriā. sicut cognoscēdo ꝯsāguineā uxoris. Ad. 2ꝯ. đđ q̄ hoc īpedimētū n̄

nicrat' iter alia. q̄a n̄ dirimit uinculū mr̄imōij iā 9ctū. nec facit p̄sōas total'r illegitimas ad aliud mr̄im⁹ 9hēdū. pōt tn̄ dici q̄ aliq° mō reducit' ad ipedimētū affinitatis. ⁊ fuit ad ipedimentum erroris.

Circa litteraz. Ut p̄manent. s. sicut frat' ⁊ soror. ⁊ nubere n̄ pn̄t. s. cū effectu carnal' cople. de q̄b⁹ scriptū ē. s. i legib⁹ hūanis. maneāt ut'q̄z innupti. s. q̄n n̄ tm̄⁹ ē frigiditas ex pte uiri. s; ēt tāta arctatio ex pte mulieris q̄ nulli uiro eēt apta. Molit'. molīri ē cū difficl'tate conari. ⁊ dr̄ a mole. Tūc hi q̄ iurauerāt puarij rei crie teneāt. h° itell'r de uiro ⁊ muliere n̄ de p̄piq̄s q̄ n̄ iurauerūt nisi de credulitate. In vitate uiri 9sistat. s. nisi mulier p aspectuz corporis sui pbar' uoluerit utr̄ē ēē intiejū. Recōciliari neq̄būt. expōe sicut stati exponit magr̄ i lr̄a. q̄ h° n̄ ē tenēdū ut dictū ē i rq̄ōnib⁹. Neutr̄ ex ip̄is. heat. s. q̄s⁹ ad ei⁹ exigēdi carnale debitū si icest⁹ secut⁹ ē mr̄i⁹ cū alt'a. Si aūt añcessit cū nulla pōt 9here mr̄imōiale uiculū. logr̄. n. de illo q̄ dormiuit cū duab⁹ sororib⁹. nec l; p̄pe uxori reddere debitū h° n̄ tenet' nisi uir icestū cōmiseit de 9sēsu uxoris. nubat i dño. s. p⁹ mortē mariti. ut magr̄ q̄si stati p⁹ expōit i lr̄a. i adult'io. s. icestuoso ut expōit glo. sr̄ illud decretū. Nā q̄ alij adulteri 9here pn̄t habes. 3i q. i. c. 2. Quicūq; excepta fornicationis cā. q̄ p⁹ 9sūatiōez mr̄imōij n̄ fit separatio. nisi sit i alteri⁹ penā. 9iūx aūt puniri n̄ dz nisi p sua culpa. ⁊ iō q̄uis marit⁹ magis eēt grauat⁹ si uxor sua fieret leprosa et feda. tn̄ n̄ sic separi possz ab ea q̄tū ad thor̄ pp̄ter illam feditat'. sicuti propter illam fornicatiōez.

Di. xxxv.

De etiaz notandū ē. ⁊c. Supi⁹ de'minauit magr̄ p̄ncipal'r de ipedimētis añcedētib⁹ mr̄im⁹ 9hēdū. Hic de'minat de ipedimētis supuenietib⁹ p⁹ mr̄im⁹ iā 9ctū. ⁊ diuidit' i ptes tres. P° oñdit q̄ pp adulteriū l; unū 9iugē alter̄ dimittere. 2° iqrit an liceat dimittēdi cū alio uel alia mr̄imōia 9here ibi. Si q̄s aūt. 3° an adult' cū adult'a possint p⁹ mortē mariti mr̄im⁹ 9here ibi. Solet ēt q̄ri. P' i duas. P° oñdit q̄ pp adult'iū pōt ui⁹ 9iūx aliū dimittere. 2° oñdit q̄ ille q̄ dimittit dz ab adult'io liber eē ibi. Si v° q̄rit'. Illa q̄ ibi icipit. Si q̄s. diuidit' i duas. P° oñdit q̄ dimittēs dz 9tiere u'l dimissā sibi recōciliare. 2° adducit auctoritates q̄ sonare idēt' q̄ dimittēti n̄ l; dimissā sibi recōciliar' ibi. Dic tn̄. Et ista i duas. P° p̄dcās auctoritates adducit. 2° eas exponit ibi. Sed hec omnia.

Circa hanc di. q̄rēdū ē principaliter de trib⁹. P° de 9iugū sepatiōe pp adulteriū. 2° de q̄busdā casib⁹ circa illā materiā. 3° de n̄ 9iūctor̄ 9iūctiōe p⁹ adult'iuz. Circa p̄⁹ q̄rūt'. 5. P° utr̄ liceat uiro uxorē pp ei⁹ adult'iū dimittere. 2° utr̄ teneat' h° facere. 3° utr̄ possit eā dimittere sine iudicio ecc'. 4° utr̄ uir ⁊ uxor sint q̄tū ad h° eq̄lis 9ditōis. 5° utr̄ grau⁹ peccatū sit uiolare alienū thor̄ q̄z cognoscere mōialem benedictam.

Primo ostendo q̄ l; uiro uxorē pp ei⁹ adult'iū dimittere. quāto cā ē fortior tāto ad eā efficaci⁹ seq̄t' effect⁹. S; forti⁹ ē adult'iū q̄n ē i utroq; 9iuge q̄z q̄n ē i alt'o tm̄. s; si ē i utroq; n̄ pp h° pōt un⁹ aliū dimittere. sicut dic Aug. p° li. de s'mōe dñi i mōte ultra mediū. ⁊ recitat magister hui⁹ di. c. 2°. g° multo mi'⁹ pōt un⁹ 9iūx aliū dimittere pp ei⁹ adult'iū tm̄. Itez magis ē 9 bonū mr̄imōij pccm̄ 9 nat'az q̄z adult'iū. s; n̄ inenim⁹ q̄ pp pccm̄ 9 nat'am un⁹ 9iūx possit alter̄ dimittere. g° multo minus pp adulteriū. Cōt' Math. 5°. Qui dimiserit uxorē suā excepta cā fornicatōis facit eā mechari. exceptio fornicatōis oñdit eā pp fornicatōez posse dimitti. R° q̄ separi uir̄ ab uxor' dupl'r pōt itelli. aut q̄s⁹ ad uiculū. aut q̄s⁹ ad cohitatōez ⁊ thor̄. P° mō n̄ pōt dir separi ab uxore pp adult'iū. s; 2° mō i penā mulieris q̄ fidē fregit. ⁊ i fauorē uiri q̄ fidē suauit. excipiūt' tn̄. 7. cas⁹ i q̄b⁹ n̄ l; uir̄ uxorē dimittere pp adulteriū. Un⁹ ē si ipse fuerit fornicat⁹. 32. q. 6. c. i. cui⁹ rō ē q̄r ut dr̄ ibidē n̄ uz q̄ pari crie ifectus alium de eodē punire pos'it. supple

accusādo. Scdȝ si uxor in opp̄ssa fuerit.
ut s̄.e.q.5. Ita ne.cui⁹ rō ē.q2 ut dr̄.34.q
.1.c.1.nullo mō ad opprobriū male uolūta-
tis trahat qđ ɔditio necessitatis extorsit.
Terti⁹ si credebat maritū mortuū.34.q.
.2.Cū p bellicā.q2 tal' p ignorātiā ꝑbabi-
lē excusat. Quart⁹ si alt' sub spe mariti
cognouit eā.34.q.2. In lectū.hͦ ēt p igno
rātiā excusat. Quint⁹ si marit⁹ ti adidit
eā adult'andā p̄pti ūntā.ex̄ d eo q cogno-
uit ɔsāguineā uxoris sue. Discretiōez.q2 i
illo casu illđ adult'iū magis iputat' uiro q̄ȝ
mulieri. Sext⁹ si marit⁹ p⁹ adult'iū cogno
uit eā ⁊ tolerauit ar⁹ s̄.32.q.5. Si qs uxo
rē.cui⁹ rō ē. q2 crimē p recōciliatōez dissō
ampli⁹ obijci n̄ dȝ nisi recidiuū seq̄t. Sep
tim⁹ ē si m̄rīmͦ i īfidelitate utrinsq̄ȝ ɔcto
uir dedit uxori libellū rēpudij ⁊ uxor alti
nupserit.tūc.n.si uꝗȝ ɔuta' ad fidē uir te
net' eā recipe.ex̄ de diuortijs. Gaudem⁹.
cui⁹ rō ē.q2 cū ddit sibi libellū repudij qđ
facere illicitū ē ſȝ iudiciū dei interp̄tatiue
tradidit eā adulterādā. Aliq addūt casuȝ
octauū.s.si uir abstinēdo ɔ uolūtate uxoris
ei occasiōez adlt'erādi dedit.27.q.2 Si tu.
ubi dr̄. Si tu abstinēs sine uolūtate uxoris
tribuis ei licētiā fornicādi.i.occasiōez ſm
glo.⁊ pccm̄ illius tue.iputabit' abstinentie.
Alij tn̄ dn̄t q, n̄ pp hͦ excusaret adulterās
mulier.qn uir possȝ eā pp illud adult'iū di
mittere ſȝ q dic glo.ibidē. Ad p̄⁹ i opp⁹
d d q, adult'iū i utroq̄ȝ ɔuige nō ē fortior
cā diuor tij q̄ȝ i alt'o tm̄ sicut pȝ p rōez dic
tā i qōne.q̄ȝuis plus sit d pccō qn̄ ē i utro
q̄ȝ q̄ȝ i alt'o tm̄. Ad 2⁹.d d q, et pp pccm̄
ɔ naturā possȝ ꝑcedi ad diuortiū. ſȝ n̄ sit
ita mētio de ipo.tū q2 ē passio inoiabilis.
tū q2 rari⁹ accidit.tū q2 n̄ ita causat icer-
titudinē plis.

Ecundo q̄rit' utrū uir tene
atur uxorē ditte
re pp adult'iū. Et uī' q, sic. dere. di.83. Cō
sentire. Cōsētire uī' errāti q ad resecāda q̄
corrigi debēt n̄ occurrit. Sȝ dissio uxoris
pp adult'iū ē ad corrigēdam adlt'erā. g⁰ si
uir eā n̄ dittit sibi ɔsētit.qđ illicitū ē. Itē
Chriso⁹ ſr Math dic ⁊ recitat magr̄ hui⁹
di.c.4.⁊ c.32 q.1 Sic crudel'. Sic crudelis
⁊ iniqu⁹ ē q castā dittit. sic fatu⁹ ⁊ iiust⁹ ē q
retiet meretricē. Cōt' Math.18. dr̄. q, si
peccauerit i te fr̄ tu⁹ ditte ei septuagesies
septies.cū g⁰ mulier adulterādo peccet in
uiꝝ suū n̄ tenet eā dittere.ſȝ magis dȝ sibi
parcer' quotiēscūq̄ȝ peccauerit. Rx⁰ ditte
re uxorē pp adult'iū ordiat' ad correc-
tionē adult'e.aut g⁰ mulier q̄ adulterata ē
correcta ē.aut parata se corriger'.aut ꝑba
bil'r p̄sūit' icorrigibil'. si correcta ē n̄ tenet'
dittere eā.q2 n̄ ē necessaria.pena corrigta
ubi correctio iam p̄cessit.sil'r si parata e se
corrigere ut iustū ē n̄ tenet' ditter' eā.q2 n̄
ē necessariū appōere penā grauiorē ad cor
rigēdū delictū qđ mitiori mō pōt expiari.
si aūt ꝑbabil'r p̄sūit' icorrigibil'.tūc credo
q, eā dittere teneat'. ne suo crimini uideat'
ɔsētire.dn̄ correctōez debitā n̄ appōit.tūc
aūt p̄sūit' icorrigibil' qn̄ ptiaci aio se corri
gere renuit.aut qn̄ correctōez ꝑmittes ex
ɔsuetudie relabit'. dn̄ dic magr̄ hui⁹ di.c.
.5. Uir dȝ recipe peccatricē q̄ pniaȝ egit ſȝ
n̄ sepe.i.n̄ nimis freqn̄t'.s.ultra illud qđ sa
piēs determiaret eā eē recipiēdā. Ad p̄⁹ in
opp⁹ dđ q, ꝑcedit de illa q̄ se corriger' n̄
uult.iā eni correct⁹ pēa corrigēte n̄ idiget
Ad 2⁹ dd q, illa auctoritas ⁊ alie q̄s alle
gat magr̄ ad illā ptē hui⁹ di.c.4. itell'nde
sūt d illa q̄ ꝑbabil'r p̄sūit' icorrigibil'. Ad
ar⁹ ad ptē aliā dđ q, uxor adlt'erās n̄ tm̄
peccat i uiꝝ. ſȝ ēt i se ipaȝ ⁊ i deū.⁊ io uir
n̄ pōt total'r penā dimittere nisi sequatur
emendatio.

Ertio q̄rit' utrū possit eā dit-
ter' suū iudicio eccͤ. Et
uī' q, sic. Math.p⁰ dr̄ q, Joseph.cū eēt uir
iust⁹ noluit ꝑpalare ɔiugē suā.ſȝ uoluit oc
culte dittere eā.q2 eā ipgnatā uidebat.g⁰
nō ē ɔ iustitiā dittere uxorē absq̄ȝ iudicio
eccͤ. Itē.2.q.8. Qui crim. Qui crim̄ obij
cit scribat se ꝑbatuꝝ. q crimē n̄ ꝑbauerit
qđ obiecit penā quā itulit ipe patiat' g⁰ si
uir accusat uxorē suā d adult'io siue ꝑbet
siue n̄.hȝ itētū suū.q2 si pbȝ sepabit' ab ea.
⁊ si n̄ ꝑbet ipa sepabit' ab eo.g⁰ tal' cā n̄ ē
i iudiciū deducēda. Itē si uir p⁹ fornicati
onē uxoris sibi debitū reddat. sibi ipi p̄iu
dicat.ita ut pp illā fornicatōez n̄ possit di
mittere uxorē.g⁰ negatio debiti q̄ ē sepa⁰
q̄ȝ⁹ ad thoꝝ pōt p̄ceder' eccͤ iudiciū. Cō
tra.2.q.i. Mlti. Null⁹ dȝ eē sil' accusator
⁊ iudex.ſȝ si uir ꝑpo arbitrio possȝ ditter'

uxorē adulterā idē eēt accusator ⁊ iudex. s̄ n̄ pōt dittere eā ꝑꝑo arbitrio. ſʒ ecclie iudicio. ¶R̄ᵒ q̄ uīꝝ dittere uxorē pp adulteriū intelli pōt dupl̄r. aut q̄tū ad thoꝝ tm̄. aut q̄tū ad thoꝝ ⁊ cohītatiōeʒ ſil̄. pᵒ mō pōt uir dittere uxorē ꝑꝑo arbitrio ſtatim cū ſcit ipaʒ adulteraſſe nec obitū tenet' reddere exigēti niſi p eccliaʒ ↄpulſus. ſʒ nc reddēdo nō p̄iudicaret ſibi qn poſſet ager' ad diuortiū maxīe ſi pteſtatiōeʒ p̄mittit. q: ad illā copulā accedit n̄ ut uelit credere uri ſuo. ſʒ tm̄ ne ſit iobediēs ecc̄ᵉ. tn̄ uř aligbᵒ q: eē qᵒ ꝑpōit ↄ uxorē crimē qᵒ vult agere ad diuortiū. q: ecc̄ᵉ n̄ dʒ ſibi p̄cipe. ut carnalr̄ copulet' cū ea quouſqʒ cognouerit de cā ↄ diffierit. ſi aūt loq̄mur ď ſepatiōe mōi ſᵒ. tūc diſtiguo. q: aut int' uīꝝ ⁊ mulierē ē mr̄imᵒ clādeſtinū tm̄. aut ↄctū i facie ecc̄ᵉ uł ſaltē corā teſtibᵒ. pᵒ mō pōt ditter' uxorē arbitrio ꝑꝑo. q: latēria n̄ oʒ deduci ad iudiciū ecc̄ᵉ niſi in foro p̄nie. 2ᵒ. mō n̄ lʒ ſibi eā dittere ſine iudicio ecc̄ᵉ. ⁊ ſi alr' dittat oʒ cōpelli ad bitādū niſi uir icōtinēti poſſit adulteriū ↄ uxorē ꝑbare. cū n: dña ↄceſſit uxorē pp fornicatōeʒ poſſe ditti nō p̄mlgauit ſʒ q: ſnīa dʒ i iudicio ferri. ⁊ q: ſnīa ē applicatio iuris ad pticulare factū. iō n̄ bn̄ dñt dicētes q: ſine iudicio ecclie poſſit uxor ditti. eo q: dñs eā poſſe dimitti ſerēciauit. ¶Ad pᵐ i oppᵐ dō q: Joſeph nolebat v̄ginē dittere tāq̄ʒ ſuſpectaʒ de fornicatiōe. ſʒ q: tiebat cū ea mācre ob reuerētiā ſcitatis eiᵒ. ⁊ ꝑterea tūc ex accuſatiōe adulťij ꝑcedebať. n̄ tm̄ ad diuortiū ſʒ ad lapidatiōeʒ adulťe. nūc aūt n̄ ē ſic. Joſeph aūt ſi opiaťᵒ fuiſſʒ ipaʒ adulťaſſe q̄ʒuis ab ea ſepari noluiſſʒ noluiſſʒ. tn̄ eā lapidari. ¶Ad 2ᵐ. dō q: ſi uir accuſat uxorē ď fornicatiōe corā iudice ſpūali agēdo ad ſepatiōe thori. n̄ dʒ fieri iſcriptio ſiue obligatiōe taliōis. q: ſic uir ſiue ꝑbet ſiue n̄. oſeq̄ret ſuū itētū. ut arguebať. ſi aūt accuſat eā corā iudice ſeculari ad pūitōeʒ criminis dʒ ꝑcedere iſcriptio p quā ad legeʒ taliōis ſe obliget ſi i probatione deficiat. ¶Ad 3ᵐ. ſolutū ē ex dictis i q̄ōne.

Quarto q̄riť utꝝ uir ⁊ uxor ſint q̄tū ad ſepationē pp adulteriū eq̄lis ↄditōis. Et uř q: n̄. q: illi n̄ ſūt eq̄lis ↄditōis quoꝝ unᵒ liberiᵒ accuſat aliū q̄ʒ eoᵒ. Sʒ ſicut dic magr̄ hūᵒ di c.1. ⁊ ē.32.q.5. Chriſtiana. Uiros ſuos de adulterio mulieres n̄ facile accuſāt uiri aūt liberiᵒ uxores ſuas adulťas apud ſacer dotes deferre ↄſueuerūt. ¶Itē i lege neter; n̄ ſic erat licitū mulieri repudiare uīꝝ ſicut eoᵒ. Auic. ēt. 4. methᵉ. dicit q: n̄ dʒ eē eq̄lis potās i muliere diſcedēdi a uiro. ſicut eoᵒ. cū gᵒ ſepatio pp adulteriū ſit quaſi quoddā repudiū. uir ⁊ mulier n̄ debēt eſſe qᵒ ad hoc eq̄lis ↄditōis. ¶Itē ſupior ⁊ iſerior nō ſūt equalis ↄditōis i mutua correctiōe. ſʒ uir ē ſupior muliere q: ſicut dr̄ .1.coꝝ.11ᵒ. Uir ē caput mulieris. cū gᵒ ſepatio ordiet' ad correctiōeʒ delinq̄ntis uir ⁊ mulier qᵒ ad hoc nō ſūt equalis ↄditōis. ¶Cōtra magr̄ hūᵒ di. c 1. ⁊ ē. 32. q. 5. P̄iecepit. apud nos q̄d n̄ licet feminis n̄ lʒ uiris. ⁊ eade fūtᵒ pari ↄditōe ceſeť. ¶Item eadē q. Chriſtiana. ⁊ recitat magr̄ hūᵒ di .c.1. Chriſtiana religio adulteriū i utroqʒ ſexu pari rōne ↄdēnat. ¶R̄ᵒ q: i ſepatione duo ↄſiderāť. ſ. ipa diuiſio ↄiugis. ⁊ accuſatio q̄ ē uia ad hāc diuiſionē. q̄tū ad pᵐ uir ⁊ mulier iudicāť ad paria. q: ſicut uir pōt dittere uxorē pp adulteriū. ita eoᵒ. q̄uis ad hoc iudicēť ex iequali cā. nec ē hoc ↄ iuſtitiā. q: minor de illis cauſis ſufficit ad illū effectū ſicut uidemᵒ q: duo latrōeſ quorū unus plus furať ē q̄ʒ alius indicanť ad ſuſpēdium. ⁊ ita ad equalē penā ex iequali cā. q: ille q minus furatᵒ fuit meruit hanc penā. ¶Quātū ad 2ᵐ uir ⁊ mulier n̄ ſūt eq̄lis ↄditōis. fauorabiliᵒ. n recipiť actio uiri ↄ mulierē q̄ʒ eoᵒ. tū q: uir ē caput mulieris. tū q: mulier adulterās magis ↄfundit uīꝝ q̄ʒ uir adulterās mulierē. tū q: adulteriū mulieris magis ledit mr̄imᵒ. q: cauſat incertitudinem prolis. ⁊ ideo q̄uis fornicatio ſimplex grauior ſit in uiro q̄ʒ in muliere eo q: in eo magis uiget uſus rationis quo efficacius frenari poteſt concupiſcentia tamen omnibus penſatis adulterium grauius eſt in muliere q̄ʒ in uiro propter rationes iam dictas. inq̄ntum tamen uir ē rector mlieris aggrauať ſʒ q̄d adulteriū i uiro plus q̄ʒ i mlťere. tū n̄ tm̄ pōderat q̄tū pōderant maior leſio mr̄imōij et

maior ɔfusio viri p adulteriũ mulieris. ⁋Ad pᵐ ⁊.3ᵐ. dr̃ q̄ pcedũt de iniq̄tate ɔditõis q̄stũ ad accusationẽ ⁋Ad. 2ᵐ dr̃ q̄ ñ ẽ sile d repudio. de repudio ĩ lege veteri. ⁊ d diuortio ĩ lege noua pp fornicatiões. q̄ repudiũ pmittebat̃ ad uitãdũ hõicidiũ d q̄ nõ erat tm̃ piculũ ex pte mulieris sicut ex pte uiri. ⁋Auctoritates ad ptẽ aliã ñ pluᵒ ɔcludũt nisi q̄ q̄libet ɔiugũ põt alteꝝ dimittere propter adulterium.

Quinto queritur utꝝ grauiᵉ peccm̃ sit uiolare alienũ thoꝝ q̄ȝ cognoscere monialẽ bñdictã. ⁋Rñᵒ q̄ nõ imo cognoscere monialẽ bñdictã maiᵉ peccm̃ ẽ. vñ aug. ĩ lᵒ. d scã uiduitate lõge aũ mediũ. Plane ñ dubitaueri dr̃e lapsã aiaȝ a castitate sctiore q̃ uouet deo adulteris eẽ peiorẽ. cuius rõ ẽ. q̄ ĩ cognoscẽdo monialẽ bñdictã fit piudiciũ ⁊ iniustitia collegio ⁊ uiolat̃ castitas firmata uoto quo erat spõsa dei ⁊ deflorat̃ vgo. q̄ sole vgines debẽt bñdici. et dehonorat̃ bñdicᵒ. ⁋In uiolatõe vo alieni thori neꝝ ẽ q̄ fit piudiᵐ ⁊ iniustitia uiro. cũ gᵒ fornicaᵒ utrobiq̄ȝ sit cõis. ⁊ iniuria q̃ fit marito ĩ uiolatõe thori sui. ñ tñtũ põderet q̄ñtũ alia q̃ dicta sũt ĩ uiolatione bñdicte monialis grauiᵉ peccm̃ ẽ oibᵉ pẽsatis ⁊ ceteris paribᵉ monialẽ bñdictã cognoscere q̄ȝ alienũ thoꝝ uiolare. ⁊ dico ceteris paribᵉ. q̄ cũ scandalũ ⁊ tm̃ dãnũ rei publice possȝ pbabilr̃ immineri ex uiolatiõe thori alieni q̄d grauiᵉ eẽt tũc alienũ thoꝝ uiolare q̄ȝ monialẽ cognascere benedictam.

Consequenter queritur de 2ᵒ pncipali. ⁊ circa hᵒ querũt̃ q̄nq̄ȝ ⁋pᵒ utrũ uxor adulterãs de licẽtia uiri nõ tñ ab eo coacta possit ab eo q̄stũ ad thorũ ⁊ cohitationẽ dimitti. ⁋2ᵒ utꝝ uir uxorẽ suã q̄uã nõdũ cognouit tradẽs adulterãdã cõsanguineo pprio iuitã possit postea ɔ illius uolũtatẽ religionem ĩgredi. ⁋3ᵒ utꝝ possit postea ab ea debitũ petere. ⁋4ᵒ q̄rit̃ utrũ possit uxor ab eo dbitũ peterẽ si fuerit tradita adulterãda cũ ɔsanguineo mariti. ⁋5ᵒ utꝝ ɔcubitᵉ soluti cũ ɔiugata a marito nõ dum cognita sit adulterium.

Ad primum. Rᵒ q̄ uxor adulterans de licẽtia mariti si ab eo ñ cõpellit̃ nec per metũ. nec alio mõ pp tale adulteriũ põt q̄ñtũ ad thoꝝ ⁊ cohitationẽ a uiro p iudiciũ eccl̃ie dimitti. argᵉ ad hoc ex de eo q̄ cognouit ɔsãguineã uxoris sue. Discretionẽ. ubi dr̃ q̄ uir uxori adulteriũ ñ põt obijcere q̄ eã adulterãdã tradidit p̄serti inuitã. p hoc. n. q̄ dic. Presertim inuitã. uidet̃ dare intelligi q̄ si ad hoc ñ fuissȝ tradita iuita q̄ uir illud adulteriũ sibi obijcere possȝ. q̄ sicut dr̃ ĩ glo. ibide ĩ casibᵉ. q̄ sine peccato mortali cõmitti ñ pñt mãdatũ nõ obligat. vñ sicut dic illa eadẽ glo p hoc q̄d oñdit. p̄sertiȝ inuitã uidet̃ rñdere tacite q̄õni. ⁊ sȝ eãdẽ glo accipit̃ ibidẽ p̄sertim p tantum.

Ad secundum dr̃ q̄ sm̃ aliquos q̄ talis posset religiões ĩtrare ɔ uoluntate uxoris. q̄ nõdũ sũt effecti una caro. ⁋Alij aũt qbᵉ ɔsētio magis aspicientes ad iuris naturalis eq̄tatẽ. ⁊ ad uiri ĩiq̄tatẽ. ⁊ ad uxoris ɔfusionẽ q̄uã passa ẽ iuita. ⁊ ɔsiderãtes q̄ corruptiõis uxoris uir est pncipalis cã q̄ ipaȝ coegit ad illã corruptionẽ patiẽdũ. dicũt q̄ p illã corruptiõem acq̄siuit uxor tantã ptãtẽ ĩ corpᵉ uiri. ut ɔ eiᵉ uolũtatẽ r̃ligiõeȝ ñ possit ĩgredi. vñ ex̃ de eo q̄ cognouit ɔsãguineã uxoris sue. Discretiõeȝ. dr̃ de q̄dã muliere q̃ ñdũ a uiro cognita ab eo fuit tradita iuita ɔsãguineo uiri q̄ cũ ipa iuita ɔcubuit. ⁊ q̄ȝ cito fuit reddita libertati fugijt ab eo. ⁊ se priori uiro restitui postulauit q̄ si mõita ut ɔtinẽtiaȝ fuet ad hᵒ iduci ñ potuerit. uir p̄or cogat̃ redir̃ ad ipaȝ. ⁊ maritali eã affcõe tractar̃.

Ad tertium dr̃ q̄ ñ ẽ licitũ tali ab uxore illa peter̃ debitũ pp ɔctã affĩitatẽ ĩt̃ ipȝ ⁊ uxorẽ suã de sua uolũtate ⁊ p̃cepto ⁊ ipo ad hᵒ eã cogẽte. vñ ñ miñᵉ ui sibi piudicare illa affinitas q̄ȝ si ɔcubuissȝ cũ ɔsãguinea uxoris sue. q̄ nec hᵒ faciẽdo tm̃ piudiciũ uxori fecissȝ q̄ñtũ sibi fecit ipaȝ iuitã pprio ɔsanguineo tradendo adulterandam.

Ad quartum dr̃ q̄ aut illa mulier fuit a ɔsanguineo mariti cognita per coactionẽ absolutam que est per metum cadentem in constantem uirum, aut per illam que est per metum leuem que nec coactio dici debet.

Si p̄mo mō. nullū factū ē p̄iudiciū mulieri ēt ſi ſic fuiſſet oppſſa ñ de uiri uolūtate. qꝛ ſicut dr̄ ex̄ ð eo q cognouit ɔſāguineā uxoris ſue Diſcretionē. Affinitas q̄ poſt ɔctū legitie m̄rim̄ꝰ int̄ uiꝝ ꝛ uxorē ſuperuenit. ei nō dꝫ officere q̄ huiꝰ iniqtatis pticeps nō extitit cū ſuo uire ñ debeat ſine ſua culpa puari. ſi aūt ñ fuit coacta niſi coactiōe per metū cadentē in ɔſtantē uiꝝ mortalr̄ peccauit pmittēdo ſe a ɔſanguineo ſui mariti cognoſci ꝛ iceſtū cōmiſit. credo tñ q̄ i deteſtationē iniqtatis uiri q ipaꝫ ad cōmittēdū adulteriū iceſtuoſū p dictū metū coegit mulieri ñ. ē iterdictū a uiro debitū petere. ꝛ uir petēti tenet̄ r̄ddere. ſi aūt ñ fuit iducta niſi p leuē metū credo q̄ ſibi ñ ē licitū debitū petere. ꝛ ſi petat uir ñ tenet̄ reddere. qꝛ pōt ei illð adulteriū obijcere. arꝰ in glo. ſup decre. p̄dictū ubi dr̄ q̄ ſi uir occaſionē adulterādi dediſſet uxori. nihilominus iputaretur ei. ſ. uxori.

AD quintum

dð q̄ cōcubitus ſoluti cū ɔiugata a marito nōdū cognita ē adulteriū cuiꝰ rō ē. qa q̄uis nōdū ſint effecti una caro. tñ ueri ɔiuges ſūt ꝛ int̄ ipos ē m̄rimꝰ ratū. vñ glo. ſup decretalē ſepe allegatā. dicit q̄ adulteriū cōmittit̄ cum ſponſa nondum a uiro cognita.

COnſequenter

queritur de. 3ᵒ. pncipali. ꝛ circa hoc querūt̄. 5. ⁋ 1ᵒ utrū poſt diuortiū ɔiūx inocēs alteri nubere poſſit ⁋ 2ᵒ utꝝ ɔiuges poſt diuortiū poſſint recōciliari. ⁋ 3ᵒ utꝝ adult̄ q machinatꝰ eſt i mortē uiri adultere poſſit eaꝫ ducere in uxorē ⁋ 4ᵒ utꝝ adult̄ dās fidē adultere de ɔhēdo cū ipa uiuēte marito poſſit ipaꝫ poſt mortē mariti ducere i uxorē. ⁋ 5ᵒ de quodā ſpāli caſu circa hanc materiam.

PRimo oſtendo

q̄ p diuortiū ɔiūx inocens alteri nubere poſſit Math. 19. Quicūqꝫ dimiſerit uxorē ſuam niſi ob fornicationē. ꝛ aliā duxerit mechatur. ḡꝰ q eā dimittit pp fornicatiōēꝫ ducendo aliā ñ mechat̄ ⁋ Itē mlier ñ tenet̄ uiro. nec eꝰ niſi ad reddendū debitū ꝛ ſil̄ cohitandū. Sꝫ ab utroqꝫ iſtoꝝ abſoluit̄ cōiunx inocēs p diuortiū. ḡꝰ i nullo remanet alligatus alteri. nō eſt ergo cā q̄re alteri nubere ñ poſſit. ⁋ Cōtra aplꝯ. 1. cor. 7. Hiis qui m̄rimꝰ iūcti ſūt. precipio ñ ego ſꝫ dñs uxorē a uiro ñ diſcedere. q̄ ſi diſceſſerit manere inuptā. ⁋ Rꝯ° q̄ poſt diuortiū alt̄ ɔiunx inocēs alt̄o ɔiuge uiuēte nubere ñ pōt alteri. qa nullū ipedimētū ſupueniēs m̄rimꝰ ɔſūato pōt ſoluere m̄rimōiale uinculū iter ɔiuges q̄ꝫdiu uiuūt. vñ aplꝯ pᵒ cor. 7. Mulier alligata ē legi q̄to tp̄e uir eiꝰ uiuit. cōiūx aūt nocēs pp eādē cām alij nubere nō pōt. ēt qa ñ cōgruit. ſi. n. alij poſſꝫ nubere multis eēt occaſio adulterādi ut ſe trāſferre poſſent ad magis deſiderata ɔnubia. ex iam dictis pꝫ q̄ aliqs q nūq̄ꝫ ſe itendebat obligare ad ppetuā ɔtinentiā. pōt p accidens obligari ad ɔtinētiā p uitā totā alterius pſone. nec miꝝ. qꝛ ſi uxor icurreret aliquā īfirmitatē icurabilē q̄ nō poſſꝫ cōpati carnalē copulā mariꝰ obligaret̄ p accidens ad ɔtinētiā p totā uitā illiꝰ. ⁋ Ad pꝰ in oppoſitūꝫ dicendū q̄ illa exceptio. niſi ob cām fornicatiōis. nō refert̄ niſi ad dimiſſionē uxoris. ꝛ iō argꝰ pcedebat ex malo itellectu. ⁋ Ad. 2ᵒ. dð q̄ q̄uis nō teneat̄ ad reddendū debitū uł̄ cohitandū adhuc manet int̄ eos quoddā uinculū qᵒ quilibꝫ ita obligat̄ alij. ut ñ poſſit alij nubere ipo uiuente.

SEcundo queri

tur utꝝ cōiuges poſt diuortiū poſſint recōciliari. ⁋ Rꝯ° q̄ ſicut ɔiūx inocēs nō pōt licite retinere uxorē adulterā icorrigibilē. pōt tamē licite retinere correctā uel ſe corrigere paratā. ſic dico q̄ ſi pꝰ diuortiū ē correcta uł̄ ſe pata corrigere pōt eā licite recōciliare ſꝫ aplm. 1 cor. 7ᵒ. Qui p̄cipit mulierē diſcedētē a uiro manere inuptā. aut uiro. ſ. recōciliari. ꝛ qꝛ uiro poſſe dimittere uxorem adulterā itroductū ē i fauorē inocētis uiri ꝛ penā adultere. iō uiro dimittēdi adulterā uxorē ñ fit p̄iudiciū qn poſſit ipaꝫ correctā ad ſe r̄uocare īfra biēniū. ēt ſi ipa noluerit. ex̄ ð ɔuſiōe ɔiug. Gaudemꝰ. in glo. Si tñ moniꝰ ipaꝫ correctā noluerit r̄cipere īfra biēniū. ꝛ trāſacto illo biēnio mlier r̄ligiōēꝫ itrauerit. uir ñ pōt illā ad ſe r̄uocare. arꝰ ad hᵒ. c. p̄dicto. nec ēt ſi añ p biēniū uotū caſtitatis emiſit ð liia mariti. i nocēs

antē statim post diuortiū altero iuito pōt religionē itrare eo.ti. Constitutus.cui⁹ rō est.q2 adultera nullū hꝫ ius repetēdi eū.ꝛ sic dicendum est de muliere inocente que uirū suū dimisit ꝓpter adulterium.

Ertio queritur

utrū adulter q machinatus ē i mortē uiri adultere possit eā ducere in uxorē. Et uꝫ q₃ sic. Dauid cōmisit adulteriū cū Bersabee uxore Urie.ꝛ postea machiat⁹ ē i mortē Urie ut hrēt eā uxorē quā post mortez Urie duxit i uxorē.ꝛ fuit legitīa ei⁹ uxor. ut hētur.2°. Regū.c.11° Itē machinari in mortē mariti adultere nō nūerat' int' duodecim ipedimēta mrīmōij.q2 crimē qđ est unū de illis ipedimētis ē occisio uxoris ꝓpie uł ꝓprij mariti. Cōtrariū huius hēt' .31 q i. Illud uero.§. Hic subaudiēdus est. ꝛ recitat' a magr̄o huius di.c.ultimo. Rꝫ° adult' q machinat⁹ ē in mortē uiri adulter' nō pōt eā ducere i uxorē.ꝛ si de facto duxerit sepandi sūt.cui⁹ rō triplex ē.una criminis enormitas alia q2 adulter peccauit i mrīmoniū iterficiēs legitimū uxoris uirū. tertia ne adulteri ꝓpt' adulteraꝝ amorez eēnt proni ad iterficiēdū maritos eaꝝ.ut eas haberēt uxores. vū sm aliquos si adulter iterficit maritū adultere nō ea itentōe ut hēat eā uxorē.sꝫ ex alia cā uł occasiōe.ꝛ postea ɔ̄hat cū ea nō eēt mrīm⁹ dirimēdū. ex̄ de cōuersiōe ifideliū. Laudabile.ꝛ đ eo q duxit in mrīmoniū quā poluit p adulteriū Sup eo.i glo.uxor et ꝑcurās maritū iterfici p infidelē cuꝫ q° adulterata ē q post hoc p eius studiū ad fidē cōuertat' nō pōt cum illo cōtrahere.sꝫ si cōtrahūt dirimendū ē mrīmoniū.quia tali dāno tale lucruꝫ ecclia cōpensare nō vult.ex̄ de cōuersione infideliū Laudabilē. Ad pmū in opp'm dicendū q₃ sicut dr̄.31.q.1.Si qua.§.Sꝫ obijcitur.i ueteri testamento multa pmittebāt' ꝓpter ifirmitatē q̄ in euāgelij pfectiōe eliminata sūt.q̄dā pmittebātur cū ifirmitatis ꝛ sacramēti futuroꝝ.sic ꝛ Bersabee pmissa ē duci in uxorē. Ad.2m. dicēdū q₃ hꝰ ipedimentū reducit' ad ipedimtū criminis.

Uarto queri-tur utrū adult-

dans fidē adultere de ɔtrahēdo cū ipa uiuente marito possit eā post mortez mariti ducere in uxorē. Rꝫ° q₃ si adulter dat fidem adultere de cōtrahēdo uel cū ipa cōtrahit ignorās q₃ illa maritū hēat pōt cū ipa contrahere post mortē mariti. sic dico de muliere cōtrahente cum uiro quē ignorabat uxorē habere. extra de eo q duxit i matrimoniū quā polluit p adulteriū. Ueniens si aūt sciat ipam habere maritū tpe quo contrahit cū ea.uel dat sibi fidē de cōtrahēdo post eius mortē nō poterit eā ducere in uxorē. ꝛ si post mortē mariti eā duxerit de facto sepandi sūt 31 q i. Relatū. ꝛ extra eo.ti ut supra.Si quis uxorē cuius rō est ne adulter ꝛ adultera pui eēnt ad iterficiendū maritū adultere.ut postea possent mrīmonialiter coplari.ꝛ idē itelligas si ꝓmissio firmata fuerit iuramēto siue fidei datiōe. quia quo ad hoc iterpositio fidei ꝛ pstatio iuramenti equiualēt.ex̄ đ hiis que ui metusue cā fiūt. Ad aures. Sꝫ pone q₃ adulter nudā ꝓmissionē faciat adultere de cōtrahendo post mortē mariti.nūquid mortuo eius marito tenebit mrīmoniū inter eos si ɔtrahatur. Quidā dicūt q₃ sic. quia ut dicitur extra de spōsalibus. Cum apud. Cū ꝓhibitoriū sit edictuꝫ đ matrimonio contrahendo. quicūqꝫ non ꝓhibet' per consequentiā admittitur. non inuenit' autē in iure probibitum uiruꝫ contrahere matrimoniū cum adultera post mortem mariti nisi uiuente marito fidem dederit uel iuramentū fecerit de contrahendo.uel nisi alter eorum i morte mariti ob hoc machinatus fuerit. Alij dicunt contrarium.quia sponsalia nuda promissione contrahi possunt.nec soluūtur per sponsalia fide uel iuramento firmata. vnde cum adulterio nuda promissio de contrahendo uidetur causare illud idem periculum pro quo fuit probibitio facta.si autez vir dat mulieri fidem de contrahendo uiuente illius marito quam nec ante nec post uiuēte suo marito cognouit si post illi⁹ mortem eam duxerit in uxorem non sunt separandi.simili' dico de muliere q̄ fidē dedit de ɔtrahēdo uiro uiuēte legitīa uxore ei⁹. talem tū ꝓmissionē faciendo. uel de facto

cõtrahendo grauiter peccant. extra de eo qui duxit in matrimonium quaʒ polluit p adulterium. Si quis.

Quinto ponitur casus talis. qdã Titius noie sollicitauit Tebergã uxorẽ pximi sui. que rñdit sustiebo qđ petis si Berte mulieri q̃ familiaris ꝛ pxima ꝛ ppinqua ↄsanguinea erat ipi Teberge pmittas p fidẽ q̃ pᵘ mortẽ mariti mei accipies in uxorẽ illã de q̃ ipa tibi cõsulet. uel dicet. intẽdens Teberga ꝛ pbabilr credens q̃ ipa eẽt illa d q̃ Berta ↄsuleret. cui titiᵘ ↄsensit ꝛ Berte mõ pdicto fide dedit. et sic Teberga sustinuit se ab illo carnalit cognosci. postmodũ mortuo marito Teberge Berta cõsuluit Titio uel dixit q̃ acciperet Tebergã in uxorẽ. qđ ꝛ factũ ẽ. mõ querit utꝝ mr̃imoniũ illud teneat uel sint sepandi. ℟ᵒ q̃ illud mr̃imõiũ nullũ ẽ. qr Teberga sciẽs q̃ adulr dãs fidẽ adultere de ↄhendo cum ea pᵘ mortẽ mariti postea ipaʒ hr̃e nõ põt fraudulẽt suasit Titio. ut Berte faceret p fidẽ illã pmissiões quã fecit sperãs ꝛ intẽdens q̃ qr Berta diligebat eã ↄsuleret Titio illud qđ postea ↄsuluit. Frans aũt ꝛ dolᵘ ulli dʒ patrocinari. ex de imũitate ecclie. Aduersus. §. Ceteꝝ. Si aũt Teberga pmissionẽ supradictã a Titio Berte faceã fieri petrãs. sʒ supradictã fraudẽ ñ intẽdens. sʒ itẽdens q̃ Titiᵘ quẽ diligebat utiliᵘ ꝛ honorabiliᵘ uxoraret si teneret uxorẽ accipe de ↄsilio Berte q̃ȝ si ñ. ꝛ cũ hᵒ intẽdẽs pbibere elõgationẽ Titij a sua mala familiaritate uiuẽte marito suo quẽ ñ diligebat. ꝛ pᵘ cuiᵘ mortẽ solatiosiorẽ sibi hr̃e sperabat. tenet mr̃imᵒ q̃ pᵘ mortẽ mariti sui int ipaʒ ꝛ Titium fuit ↄctũ. ñ obstãte q̃ a pdicta Berta fuerit pdicto Titio noiata ut eã duceret ĩ uxorẽ. ꝛ ñ obstãte q̃ qñ supradictã pmissiões fieri petrauit intẽdebat p hoc facere malã familiaritatẽ int ipaʒ ꝛ ipm Titiũ firmiorẽ.

Circa litteraʒ. Nihil iniqua ẽ ꝛc. hyperbolice loqt ad oñdẽdũ magnitudinẽ offense. l' Nihil iniqua. i. magis ↄ rõnẽ iustitie q̃ȝ qñ accusator reᵘ ẽ ĩ eo ĩ quo uult aliũ ↄdẽnar. Cũ tãto grauiᵘ eos puniri oportuerit. hoc intelligẽdũ ẽ q̃tum ad illud qđ spectat ad pccm̃ luxurie. sʒ q̃ȝtũ ad iniustitiã quã addit adulteriũ sup fornicationẽ. ꝛ q̃tũ ad mr̃imonij lesione plus uidet mlier peccare pp̃ter rões ĩ q̃ombᵘ dictas. Iniquus ẽ retinere meretricẽ. s. q̃ penitere nõ uult. patronᵘ ẽ turpitudis q̃ celat crimẽ uxoris. dico q̃ uerum est si celat crimen uxoris ĩ preiudiciũ correctiõis. nõ tñ si celat in supportationẽ ĩfirmitatis.

Di. xxxvi.

Nunc de cõditiõe ꝛc. Supius determinauit magr̃ de ĩpedimẽtis supuenientibus post mr̃imoniũ iã cõtractũ. Hic determinat d ĩcidẽtibᵘ ĩpedimẽtis ĩ actu ↄhẽdi. ꝛ diuidit in ptes duas. Pᵒ determinat de ĩpedimẽto fuilis conditionis. 2ᵒ de ĩpedimentis puerilis etatis ibi. Hoc etiam sciendum est. Prima in tres. Primo ostendit q̃ error conditionis fuilis impedit matrimoniũ. Secundo inquirit utrũ iter seruũ ꝛ ancillam possit contrahi matrimõiũ ibi. Queritur etiam. Tertio ostendit q̃ seruitus superueniens non dissoluit matrimonium ibi. Illud etiam.

Circa hanc di. queritur principaliter de sex. Primo de matrimonio contracto inter liberũ ꝛ ancillam. Secundo de talis matrimonij ratificatione. Tertio de talis matrimonij si ratificatum non fuerit separatione. Quarto de matrimonio cõtracto inter seruum ꝛ ancillã. Quinto d seruiente supeꝛueniente matrimonio. Sexto de ĩpedimento puerilis etatis. Circa primum queruntur duo. Primo utrũ int liberum ꝛ ancillam quaʒ credit liberã possit contrahi mr̃imoniũ. Secũdo utrũ int liberũ ꝛ ancillã quã scit ancillam.

Primo ostendo q̃ inter liberũ ꝛ ancillã quã credit liberam potest contrahi matrimoniũ. peior est conditio lepre q̃ȝ seruitutis. Sʒ error lepre non impedit matrimoniũ inter sanum ꝛ leprosum. gᵒ nec inter liberum ꝛ ancillam. Itẽ peior ẽ fuitus spũalis q̃ hõ ẽ fuus diaboli q̃ȝ corpalis. sʒ it liber a fuitute spirituali

⁊ sermā servitute spiritali. pōt ɔtrahi mr̄i
mōiū ignorātia fuitutis ñ obstāte. gº mlto
forti⁹ int liberū ⁊ fuias fuitute corporali.
Cōtrariū bētur. ex̄ de ɔiugio fuoꝝ. Pro
posuit. ⁊ c. Ad nostrā R̷º q̷ int liberū et
ancillā quā credit liberā durāte illa credu
litate nō pōt ɔbi mr̄imoniū nisi i aio tene/
at. q̷ ēt cū illa ɔheret si esset ācilla. q̄ tali
errore ledit ɔhens lesiōe minus enormi in
bonis mr̄imōij. ledit. n. ī bono ꝓlis. in hoc
q̷ eā nō hebit in sua ptāte. ⁊ i bono fidei.
q̄ mulier nō poterit ei debitū reddere li/
bere. q̄ forte illo tpe qº uir uellet ab ea de
bitū petere dñs suus posset eā in aliqº ne
gocio occupare. ⁊ in bono sacri. i. i cohita/
tionis īsepabilitate. q̄ dñs ancille possꝫ eā
uēdere. ⁊ ideo eqtate naturali ꝓuisū ē talē
errorē mr̄imoniū īpedire. Si aūt fuus cō
trahit cū ancilla quā credit liberā. ul' liber
cū libera quā credit ancillā. ul' seruus cum
libera quā credit ancillā tenet mr̄imoniuꝫ.
q̄ error eqlis cōditiōis ul' melioris nō le/
dit ɔhentē. Ad pᵐ i oppᵐ dō q̷ q̄uis le/
pra sit peior ɔditio simpl'r q̄ fuitus. ñ tū
ita ledit bonū fidei ī mr̄imonio nec cohita
tionis īsepabilitatē. q̄ q̄uis sanus ñ tene
atur de necessitate sil' hitare cū leproso. tū
tenet manere ita ꝓpe q̷ neuter suo debi/
to ɔfraudet. Ad. 2ᵐ. dō q̷ q̄uis fuit⁹ spi
ritualis peior sit ipi suo q̄ corpalis. tū nō
ita ledit liberū in bonis matrimonij.

Ecundo queritur utrū
int liberū ⁊ ancillā quā scit āncillā possit cō
trahi mr̄imoniū. Et uī q̷ nō. q̄ int' psonas
legitimas ad ɔhendū int se ɔhitur mr̄imo
niū p mutuū cōsensū p uerba de pn̄ti expſ
sum. sed error ɔditiōis nō tollit cōsensū in
psona cū gº mutu⁹ cōsensus p ūba de pre
senti expſsus nō causat mr̄imoniū int' libe
rum ⁊ ancillā quā credit liberā. ancilla nō
est psona legitia ad ɔhēdū cū libero. Itē
liber eque ledit in bonis mr̄imonij si ɔtra
hat cū ācilla sciēter. sicut si ɔhat ignorāt:
sicut gº ꝓpter lesionē in bonis matrimōij
nō tenet mr̄imoniū cū ea ɔtractū ignorāt'.
ita nec cōtractū cū ea sciēter. Cōtra. ex̄
de coniugio fuoꝝ. Propoluit. dicit' de illo q
cōtraxit cū ancilla quā credebat liberā. q̷
si postq̄ audiuit illā esse ancillā cognouit
eā carnalit' cōpellat' eā sicut uxorē marita
li affectiōe ꝑtractare. qd non eēt iustū nisi
liber cū ea quā scit ancillā mr̄imōiū posset
ɔhere. R̷ q̷ qa cū error deterioris ɔditi
onis ⁊ si nō tollat cōsensū in psonā. tū mul
tū minuit. ⁊ q̄ et rōnabile est ut decepti a
iura subueniāt. ex̄ de reꝝ pmutatiōe. Cuꝫ
uniuersoꝝ. ⁊ de donat. int'. maxie qn̄ ē de/
ceptio in re graui. ⁊ ideo naturali eqtate i
iure statutū ē psonā fuilis cōditiōis eē il/
legitimā ad ɔhendū cū psona libera. q̄diu
psona libera aliā liberā eē credit. nō ē aūt
statutū illā eē illegitimā ad ɔhendū cū libe
ra cui nota est sua fuilis cōditio. q̄ tūc ñ
est deceptio nec ɔsensus diminutio. sicut ē
in casu p̄dicto ⁊ ideo tenet mr̄imoniū con
tractū int' illas. Ad pmū in oppositū dō
q̷ durāte errore ex pte liberi ācilla nō ē p
sona legitia ad ɔhendū cum libero. non sic
autē est qñādo nota est sua seruilis condi/
tio. Ad. 2ᵐ. dicendū q̷ non ualet. quia in
uno casu incurrit lesionē p errorē in alio
autē sciēter. illa autē lesio inq̄tum lesio
non ipedit matrimoniū. sed inq̄tum est ta
lis lesio quā liber incurrit per errorem.

Onsequenter queritur
de 2º. pncipali. ⁊ circa hoc querūtur duo.
Primo utrū matrimoniū liberi cum an/
cilla quā credebat liberā ratificet' p carna
lem copulā sequentē. 2º utrū per ancille
manumissionem.

D primum respondeo q̷ aut copu
la carnalis seqtur certā cognitionē. seruil'
ɔditōis alī⁹ ɔiugis. aut ꝓbabilē ꝑsūptōeꝫ.
aut leuē suspitiōem. aut ista oīa añcedit. si
aūt ista omnia ātecedit nō ratificat matri
moniū predictū. quia adhuc liber. cōmisce
tur ei ex priori consensu qui fuit nullus. si
autē sequitur leuē suspitionēꝫ tantū. sic ēt
non ratificat matrimoniū predictuꝫ. titu/
bans enī pro ignorante habendus est. ex̄
de cōiugio seruoꝝ. Proposuit. i glo. si aūt
sequitur probabilem presūptionēꝫ ⁊ distic
tā. tūc distinguo quia aut illa carnalis cō
iūctio facta est ad preceptū ecclesie. aut ñ.
si non tūc distinguo. quia aut facta est af/
fectu matrimoniali aut fornicario. si pmo
modo. tūc dico q̷ ratificat mr̄imoniū ꝓpt'

cõsensũ p̃sentẽ de nouo q etiã sine carnali copula cũ uerbis de presenti que precesse-runt mr̃imoniũ ratificat et nisi alter cõiunx q est suilis cõditiõis. p̃us a suo cõsensu p̃sti-na recessisset. si aũt facta est affectu forni-cario mr̃imoniũ nõ ratificat͛ in conspectu dei. q̃uis ratũ p̃sumeret͛ s̃m iudiciũ eccl̃ie eo q̃ p̃suẽret itẽriorẽ cõsensũ d nouo affu-isse. si ãt liber cũ ãcilla carnal͛r copl̃at᷒ ẽ p cõpulsiões ecc͛. dĩit aliq q̃ illa copula sibi nõ p̃iudicaret. s3 nõ uidet͛ mihi q̃ uez di-cant. q̃ si carnalit͛ cõmisceret͛ cũ ea affectu mr̃imoniali ratificaret͛ mr̃imõiũ pp nouũ cõsensũ. extra de cõiugio seruoꝝ. Propo-suit. si aũt affectu fornicario mortalit͛ pec caret. Si aũt illa copula seq̃tur certam co-gnitionẽ in libero de suitute alterius. tũc s̃m omnes siue cõmisceat͛ cũ ea per cõpul sionem eccl̃ie aut sine illa. semp mr̃imoniũ ratificat in cõspectu dei. si illa cõmixtio fi at affectu mr̃imoniali si aũt affectu forni-cario q̃uis nõ ratificaret in cõspectu dei. ratificaret tñ s̃m iudiciũ eccl̃ie p̃pter cau sam superius dictam.

Secundo queritur

utrũ mr̃imoniũ ratificet͛ p ãcille manumissiõez. Et pᵒ aut liber illã manumissionẽ ignorat credens tñ eã esse liberã sicut tp̃e cõtracti mr̃imonij credebat. aut scit eã manumissaz post cõtractũ mr̃imoniũ. ⁊ eã fuisse seruam tp̃e mr̃imonij cõtracti. Si p̃mo modo car nalis copula seq̃ns manumissionẽ p̃dic tuz mr̃imoniũ nõ ratificat. q̃ adhuc liber cõmisceretur ei ex p̃ori cõsensu qui nullus fuit extra de cõiugio suoꝝ. Ad nostrã. in glo. Si secundo modo aut cõmiscetur af-fectu mr̃imoniali aut fornicario. si p̃mo modo efficitur mr̃imoniũ ratũ nõ pp con sensũ q p̃cesserat ⁊ null᷒ fuit. s3 pp. cõsensũ nouũ qui cum uerbis de presenti que p̃ces serãt efficit mr̃imoniũ. si aũt illa cõmixtio fiat affectu fornicario. tũc q̃uis nõ sit ma trimoniũ in cõspectu dei. est3 tñ s3 iudiciũ ecc͛. eo q̃ p̃sumeret affuisse interiorẽ cõsẽ sum. si tñ tp̃e cõtracti mr̃imõij dñs ãcille eã tãq̃ liberã uiro libero tradidisset ĩ uxo rẽ eo ip̃o intelligeret͛ ei dedisse libertatẽ. ex͂ de cõiugio seruoꝝ Ad nostrã ĩ glo. ⁊ iõ tũc uez cõtraheret͛ int͛ eos mr̃imõiũ. 29ᵃ. q. 2. Si quia ingenitas in glo.

Consequenter queritur

de. 3ᵒ. p̃ncipali. ⁊ circa hoc q̃rũt͛ duo. Pᵒ utꝝ liber uolẽs cũ ãcilla manere quã tp̃e cõtract᷒ credebat eẽ liberã possit ab ãcilla dimitti. 2ᵒ utrũ liber q cõtraxit cũ ãcilla quã credebat liberã possit licite ab ea al͛r q̃3 per iudicem ecclesie separari.

Primo ostendo q̃ li

ber uolẽs cũ ãcilla manere quã ip̃e tp̃e cõ tractus credebat liberã nõ põt ab illa di mitti. extra de eo q duxit ĩ mr̃imoniũ quã polluit p adulteriũ. c. 1. dicit͛ de quodã qui hñs uxorẽ legitimã aliã hui᷒ rei insciã sibi copulauit. ⁊ p̃ma mortua nitit͛ discedere a secũda quod nisi mulier diuortiũ petat ad petitionem uiri nõ sunt aliquatenus sepa randi. quod uerũ3 non esset nisi matrimo nium tenere posset ex parte una ⁊ non ex parte altera. ergo a simili q̃uis matrimo niũ contractum inter liberũ ⁊ ancillã quã tempore cõtractus credebat liberaz nõ te neat ex parte liberi. tenet tamen ex parte ancille. q̃uis ergo cognita sub seruili con ditione mulieris posset dimitti a libero. li ber tamen cõtra propriam uoluntatem ab ancilla dimitti non potest. Item extra de desponsatione ĩpubeꝝ. De illis. dicitur de duobus qui ante annos aptos matrimo-nijs sponsalia contrahũt. q̃ mulier postq̃3 ad annos nubiles attigit. ⁊ in eum qui nõ-dum ad annos aptos matrimonijs uene-rat consentit. ampli᷒ non poterit dissenti-re. nisi alius postq̃3 ad legitimã etatẽ per-uenerit in eam suum negauerit prestare cõ sensum. ergo potest tenere matrimoniũ ex parte una ⁊ non ex parte alia. ⁊ tũc argue ut p̃us. Cõtra 29ᵃ q. 2ᵃ Si quis igenu᷒. in glo. dicitur. ⁊ si libera contraxit cum eo quem credebat liberum cõperta conditio ne seruitutis. neuter cogetur stare cum al-tero q̃tum ad uinculuz matrimonij. Re spondeo q̃ inter liberum ⁊ ancillam quaz ipse tempore contractus credebat liberaz nullum fuit matrimonium in rei ueritate. quia q̃uis ualuerit consensus ex parte an cille. non ualuit tñ ex p̃te liberi. ad hᵒ n ut ualeat mr̃imõij cõtc᷒ req̃rit͛ mutu᷒ cõsẽsus. ⁊

ideo manifesta cõditione suitutis in ancil la. ancilla nõ cogit͛ stare cũ libero q̄nn est ex ui mr̄imõij. vñ si ɔheret mr̄imꝰ cu alio teneret mr̄imꝰ. rõe tñ fidei ꝓmisse bñ te net͛ ei. quia quilibet tenetur seruare quod libere promittit. maxime si fide uel iura mento firmetur. si tñ obseruari possit sine detrimẽto salutis. Ad primũ in oppositũ dd q sicut dicit glo ibidez sup illud vbũ. Nisi mulier diuortiũ petat. uir ɔpellitur remanere cũ ea im ut de nouo cõsentiat in eã si ipa uelit pp dolũ ꝛ culpã ipius uiri ꝛ nõ exº nõ qꝛ mr̄imꝰ fuisset inter eos. vñ si uir añ nouũ ɔsensũ i eã ɔheret cũ alia ɔctꝰ teneret. Ad. 2m. dd q sicut dic glo. ibidẽ uerũ ẽ q multi ɔctꝰ ex una pte pñt tenere ꝛ ex altera ñ. ut si pupillus ɔhit cũ maiore sine tutoris auctoritate sed secꝰ ẽ i mr̄imº. qꝛ illud uinculũ ñ põt ɔstare nisi ex duobꝰ ɔsensibꝰ. nec obstat qḋ i hac ḋcretali dicit͛. q ille q ꝓus uenit ad ãnos nubiles aliũ te net͛ expectare. ñ rõne mr̄imonij sꝫ rõne sue ꝓmissiõis. vñ si ɔheret cũ alia mr̄imꝰ tene ret ẽt si i ꝓmissiõe cũ pº iuueñsꝫ iuramtũ.

Ecundo queri tur utꝝ

liber q ɔtraxit cũ ãcilla quã credebat libe rã possit licite ab ea alit͛ q̄ p iudiciũ ecclie separi. Rº q aut ɔtraxerit i facie ecclie aut ñ tñ ɔtraxerũt corã testibꝰ p quos cõ tractus põt ꝓbari aut ita secrete q nullo mõ põt ꝓbari. Si ɔtraxerũt pº mõ p iudi ciũ ecclie sũt sepandi. qꝛ q̄uis i rei ṽitate mr̄imoniũ fuit nullũ. tñ eccᵉ dz cõstare de ĩpedimẽto qº i forma iudicij cognitio sẽtẽ tiabit mr̄imꝰ nullũ fuisse vñ nemo ꝓ q̄tũ cũqꝫ publica cã põt ab uxore sua separi si ne iudicio ecclie. ex͛ ḋ diuortijs. Porro. Si aũt ɔtraxerũt secũdo mõ ẽt p iudiciũ ec clesie sepãdi sũt. qꝛ cause ɔtractuũ mr̄imo nialiũ q ꝓbari pñt i iudicio ecclia̅stico ad iudiciũ ecclie debẽt referri. aliaſ multe frau des possent cõmittere i dimittẽdo uxores ꝓprias falso eis obijciẽtes notas suilis cõ ditiõis. Si aũt ɔtraxerũt mõ tertio. tũc di stinguo. qꝛ aut͛ fama ẽ eos ɔtraxisse aut ñ. si fama ẽ. ad hec uidet͛ ꝓbabilit͛ posse dici q ñ nisi p iudiciũ ecclesticũ debẽt separi ad uitãdũ scãdalũ. si aũt de hoc nulla pe nitus ẽ fama. ñ uideo quare ñ possit eã ꝓ pria auctoritate dimittere si certꝰ ẽ de eiꝰ seruili conditione.

Onsequenter quer͛ de 4º

ꝓncipali. ꝛ circa hoc q̄rũt duo. pº utruꝫ fui ꝛ ancille possint int͛ se mr̄imõia ɔhere sine ɔsensu dñoꝝ suoꝝ. 2º utꝝ dñs possit uẽder͛ alteꝝ coꝝ i ptibꝰ q̄tũcũqꝫ remotis

Rimo ostendo q ser

ui ꝛ ãcille nõ pñt int͛ se mr̄imõia ɔhere si ne ɔsesu dñoꝝ. qꝛ nemo põt dare aliqu qḋ ẽ alterꝰ sine ɔsensu illiꝰ cuꝰ ẽ. Sꝫ sꝫ phũꝫ pº poli. c. 3 Seruꝰ ẽ oĩno dñi. gº ñ põt da re mulieri potãtẽ corpis sui sine ɔsẽsu dñi. Itẽ fauorabilior ẽ religiõis ingressus q̄ mr̄imõij ɔtractꝰ. Sꝫ fuus ñ põt sine ɔseu dñi sui ꝓfiteri i religiõe gº multo fortius mr̄imoniũ cõtrahere. Cõtra ex͛ de ɔiug. ser. c. 1. dicit͛ q si int͛ fuoſ dñis ɔtradicẽti bus ꝛ inuitis mr̄imõia ɔtracta fuerit nulla rõne sũt dissoluẽda pp hoc. Rº q nõ tm̃ fuus cũ ancilla sꝫ ẽt cũ libera. nec tm̃ ãcil la cũ fuo sꝫ ẽt cũ libero pñt cõtrahere ma trimoniũ dñis ɔdicẽtibus ꝛ inuitis. cuꝰ rõ nem aliq assignãt. qꝛ mr̄imoniũ ẽ de iure naturali. seruitus aũt ḋ iure positiuo. Ius aũt positiuũ cũ deriuet͛ a iur͛ naturali sibi p̃iudicare nõ põt. sꝫ hec rñsio uiꝫ falsũ ur͛ supponere. s. q seruitꝰ nõ sit de iure natu rali cum dicat phi i. 1. poli i. c. q illud qḋ põt mẽte p̃uidere dz eẽ ꝓncipãs nãa qḋ aũt põt hic corpe facere. ꝛ ñ põt mẽte p̃ui dere ẽ seruũ natura. põt gº dici q cõclusi onis ratio est hec. quia matrimoniũ nõ tm̃ est de iure naturali a natura speciei. sed ẽt a natura generis. ꝛ est naturalis matrimo nij finis conseruatio speciei. q̄uis autẽ ali qua seruitus sit de iure naturali a natura speciei inq̄tũ naturalis ratio dictat quoſ dam debere esse domnos ꝛ quosdam ser uos ꝓpter meliorem domꝰ ꝛ ciuitatis diſ positionem. tamen nõ dictat aliquoſ debe re esse seruos alijs i his que necessaria sũt ad indiuidui uel speciei conseruationẽ. sed q̄ntum ad alia seruitia que naturalibꝰ ope ribus superaddũtur. ꝛ ideo nullus homo alij ita subijcit͛ qn ipso iuito possit facere ea q necessaria sũt ad ɔfuatiõez sui ꝛ spẽi. tñ ut dr͛ ex͛ ḋ ɔiugº fuoꝝ. c. i. Quãuis fui

possint mrimoniū ɔhere dominis inuitis. debita tñ ⁊ cõsueta seruitia ñ debēt minus ab eis ꝓprijs dñis exhiberi. Ad pᵐ i oppositū dō q̄ fuus ē dñi. ñ q̄ztū ad opa naturalia quoꝝ finis ē ɔfuatio idiuidui nec q̄ztū ad illa quoꝝ finis ē cõfuatio speciei. s; q̄ztū ad opa mãnalia seu artificialia naturalibus supaddita. Ad. 2ᵐ. dō q̄ q̄uis fauorabilioꝛ sit religiõis igressus q̄z mrimonij ɔtract⁹. tñ ꝓfessio fui ī religiõe magis ꝑiudicaret dño. q̃ q ꝓfitet̃ i religiõe subdit se potãti ꝑlati sui. q̄ztū ad opa uolūtaria in q̄b⁹ fui dñis sūt subditi.

Secundo queritur

utꝝ dñs possit uēdere fuū ɔiugatū ī partibus q̄stūcūq; remotis. Rᵒ q̄ fui aut ɔhūt de ɔsēsu dñoꝝ. aut ñ. Si sic. dñs nõ pōt uēdere fuū ī aliqð ꝑiudiciū mrimõij. nec aliqd sibi ꝑcipe i ꝑiudiciū redditionis debiti. vñ si eodē tpe ɔiunx debitū petit a ɔiuge fuo. ⁊ dñs sibi aliqð op⁹ icõpossibile iūgit. magis dʒ ɔsentire ɔiugi debitū petēti. q̄z op⁹ sibi ꝑceptū a dño exeq. Si aūt ɔhūt sine ɔsēsu dñoꝝ. ille ɔtract⁹ est oī iure dñi saluo. ⁊ iō fuū suū pōt uēdere. nõ tñ in partib⁹ q̄stūcūq; remotis. q̃ tūc posset eos ipedire ab officio ꝓp qð mrimõiū istitutū ē. vñ si dñi fuos suos ɔiugatos uēdere uolūt. cogi pñt ⁊ debēt q̄ talit̃ de uēditõe ñ ordinēt q̄ faciāt onera mrimonij notabilit̃ grauiora. maxīe cū sine h⁹ ser uos suos possint uēder̃ ꝑcio iusto. sicut. n. ad ius dñi ñ ꝑtiēt posse ꝓhibere fuos suos ɔhere mrimõiū. sic ad ius dñi ñ ꝑtinet posse uēdere fuū suū talit̃ ut totalit̃ ipediatur ab officio ꝓp qð mrim⁹ ē istitutū.

Consequenter

queritur de 5ᵒ ꝑncipali. ⁊ circa hoc q̄rūt̃ duo. Pᵒ utꝝ ɔiugus liberoꝝ vir sine ɔsensu uxoris possit se facere fuū. 2ᵒ. cuius parētis ɔditionē debet partus sequi.

Primo ostendo

q̄ uir sine ɔsensu uxoris ñ pōt se facere fuū. q̃ p⁹ ad cor. 7. dicit̃ q̄ uir ñ hʒ potãtem sui corpis. s; mulier. gᵒ sine ɔsensu mulieris ñ pōt corp⁹ suū tradere ī alterius potãtē. ⁊ ex ɔsequẽti nec se facere fuū. q̃ fuus est dñi potãte. Itē mulier sine ɔsensu uiri nõ pōt se facere seruā. gᵒ a sili nec uir se facere seruū sine ɔsensu uxoris. Cõtra fuus uolente dño pōt uxorē ducere. gᵒ a sili liber uolēte uxore pōt se i fuū uēdere. Rᵒ q̄ uir sine ɔsensu uxoris pōt se facere fuū. q̃ q̄uis uir sit i uxoris potãte q̄ztū ad reddiciõe carnalis debiti. in oib⁹ tñ alijs sui iuris ē. ⁊ iō sine ɔsensu uxoris pōt se i fuū uēdere saluo iure uxoris q̄ztū ad debitum carnale. nec talis uēditio mrim⁹ dissoluit. nec qᵒ ad uiculū. q̃ supuēit mrimõio legitime ɔcto. nec quo ad thoꝝ. q̃ talis fuit⁹ ut dictū est acq̄sita ē saluo iure uxoris. vñ dño illi fuo aliqd ꝑcipiēte ⁊ uxore ab eodē ⁊ eodē tpe debitū petēte magis dʒ obedire uxori q̄z dño. Ad pᵐ i oppᵐ pʒ solutio ex dictis ī q̄ne. Ad 2ᵐ. dō q̄ ñ ē sile. q̃ q̄uis qᵒ ad carnale debitū uir ⁊ uxor ad paria iudicēt̃. ñ tñ qᵒ ad alia sicut qᵒ ad regimē dom⁹ l' familie uel dispēsatõez bonoꝝ. imo uir est caput uxoris.

Secundo queritur

cuius parētis ɔditiões debeat seq partus. Et uid̃ q̄ ñ debeat seq ɔditiõem mr̃is. q̃ sicut ex detestādo ɔnubio alicuius ɔstituti i sacris cū igenua fuerīt filij pereati ill⁹ ecc̃ dec⁹ sacerdotis l' mistri ignomia nati sūt erūt serui iure ꝑenni. 15ᵃ. q ultiā. Cū mliere. gᵒ partus ñ sēp seqt̃ ɔditõez mr̃is. Itē phus 15. de aialib⁹. Uir dat formā ⁊ ꝑncipium mot⁹. ⁊ femia dat corp⁹ ⁊ materiam. ⁊ i. Uir ē sicut mouēs. ⁊ femia sicut patiēs. sed res magis depēdet a formali ꝑncipio ⁊ actiuo q̄z a materiali ⁊ passiuo. gᵒ ꝓles magis dʒ seq̄ ɔditiões pr̄is q̄z mr̄is. Itē fm phm 2ᵒ. phi. Ars imitat̃ naturā. sed i naturalibus ɔditiõibus ꝓles magis seqt̃ patrē q̄z matrē. gᵒ silr̃ in libertate ⁊ fuitute q̄ sunt q̄si cõditiões artificiales in q̄ztū sūt istitutē p rõnē ⁊ uolūtatē. Cõtra ex̃ de natis ex libero uentre. c. unico. Indecēs eē credimus ut progeniti ex libera ad fuitutē retrahātur. gᵒ partus seqtur uentrē quo ad cõditionē libertatis. gᵒ a simili quo ad cõditionē seruitutis. Itē si aliquis seminat i t̃ra mea. me⁹ ē fruct⁹ gᵒ a sili si aliqs seminat i āncilla mea me⁹ erit fruct⁹ ill⁹ semis qð ñ eēt uerꝫ nisi p⁹ seq̄ret ɔditõez mr̄is.

¶ Rñdeo q̃ q̃tū ad cõditiões seruitutis ꝛ libertatis part⁹ seq̄tur matrē de iure cõi. Et huic cõcordat lex diu. ut pꝫ Exo. 21. cuius ratio assignat̃ cõiter. qꝛ pat̃ est actiuū pncipiū ꝛ honorabilius. mat̃ aūt pncipiuꝫ passiuū ꝛ mĩstrat corpus. ꝛ iõ ꝓles in cõditionibus actiuis sicut in honorib⁹ ꝛ in hereditate magis seq̄tur patrē. in cõditiõib⁹ uero passiuis sicut i libertate ꝛ seruitute seq̄tur matrē Sꝫ hanc rõnē n̄ bñ itelligo. q̃uis n. seruitus sit uilis ꝯditio ꝛ passiua libertas. tñ ē honorabilis cõditio ꝛ actiua. ¶ Preterea sicut filij succedūt pr̃ibus in hereditate ita succedūt in hereditate matrū suaꝝ. Ideo videt̃ mihi dd̃ q̃ ratio q̃re partus cõditionē mr̃is seq̄tur quo ad libertatē ꝛ s̃uitutē ē. qꝛ sicut dic phũs. 9°. ethi. c. 8. Matres sūt magis amatrices filioꝝ ꝛ plus laborauerūt in generatiõe eorū. et certiores sūt q̃ sūt filij earū q̃ꝫ patres et ut hr̃. 15. de aīalib⁹. in generatiõe. Matres mĩstrant totius substãtie corpis materiā. seruitus aūt ꝛ libertas sūt cõditiones que maxīe respiciūt corp⁹. magis etiā intendū est certo q̃ꝫ incerto. cõueniēti⁹ ḡ ē ut iā attribuāt ꝓli cõditiões parētis ipaꝝ magis diligētis. ꝛ q̄ in eius ḡnatiõe plus laborauit. de cõsuetudine tñ spāli aliquaꝝ terrarum partus seq̄tur parētē deterioris cõditionis siue sit pat̃ siue mater. n̄ tñ si post ꝑfectū mr̃imoniū pat̃ se i seruū uēdidit uxore nolēte. Si aūt uterq̃ parēs fuilis ē cõditiõis. ꝛ sūt diuersoꝝ dñoꝝ fit diuisio liberorū s̃m nūerū si plures sūt. ꝛ si un⁹ est tñ ille dñs penes quē ꝓles remanebit recõpensabit alij dño preciū iustū. ¶ Ad pmū in oppositū dd̃ q̃ sicut dicit glo. ibidē cū eccl'ia nõ sit isto iure usa pdidit illud ius. Põt ēt dici q̃ illud fuit spāliter statutū i detestationē talis cõnubij. ¶ Ad alia pꝫ solutio ex dictis in questione.

Onsequenter queritur de. 6°. pncipali. Et circa hoc querūt̃ duo. ¶ Primo utꝝ puerilis etas ipediat mr̃imoniū ¶ 2° utrū spõsalia i legitiā etate ꝯtracta possint dissolui p mutuū dissensum.

Rimo ostendo q̃ puerilis etas nõ ipedit mr̃imoniū. qꝛ nõ ꝓpt̃ impotentiā coeūdi. qꝛ senes non potentes coire cõtrahere pñt. nec pp defectū discretionis. qꝛ aliq pueri īueniūtur discretiores aliq̄bus senibus. g° puerilis etas nõ semp ipedit mr̃imoniū. ¶ Ite nullū ipedimentuꝫ ipedit mr̃imoniū nisi sit ppetuū. Sꝫ puerilis etas nõ ē ipedimentū ppetuū. g° nõ ipedit mr̃imoniū. ¶ Cõtra. ex de frigidis ꝛ maleficiatis. Q̃ d sedē. Puer q̄ nõ põt reddere debitū nõ ē aptus cõiugio. ¶ Rñdeo q̃. sicut dicit magr̃ hui⁹ di. c. ultio. Pueri ante 14. ãnos ꝛ puelle añ. 12. s̃m leges matrimonij iire nequeūt. q̃ si añ ꝑdicta tēpa copulā inierit separi pñt. ex de despõ ipuberū. A nobis. dicit̃ q̃ añ nubiles ãnos cõiugalē cõsensū nõ habēt. ꝛ q̃ si ante illud tēpus mr̃imoniū cõtraxerit. si postq̃ꝫ uenerint ad legitimā etatē ꝛ simul eē noluerint sepentur. cuius rõ est. qꝛ de lege cõi ante ꝑdicta tp̄a uir ꝛ mulier hñt n̄ illā discretionē que req̄ritur ad cõplementū ill⁹ cõsensus q̄ necessari⁹ est ad mr̃imoniū cõtrahendū. ꝛ ēt qꝛ ante illa tēpora nõ hñt potentiā coeundi q̃uis aūt status nature sic se habeat ut in plurib⁹. qꝛ tñ aliqñ sufficiens discretio tēpus illud anticipat. ꝛ ēt coeundi potētia qđ ex euidētia facti pꝫ qñ īfra illud tēpus carnalr̃ copulãtur. si aliq tales mr̃imoniū cõtraxerint nõ sūt separādi. ut hr̃ ex̃ đ despon. ipuberū. ¶ Ad pᵐ in oppositū dicendū q̃ in senib⁹ ut in pluribus nõ est ita defectus discretiõis sicut in pueris. si tñ in sene esset defectus discretionis que req̄rit̃ ad plenū cõsensū. dico q̃ nõ posset cõtrahere. ipotētie etiā coeundi in sene magis subueniri põt p aliqua mediata q̃ꝫ impotētie coeūdi in puero q̃diu puer est. ¶ Ad 2ᵐ. dicendū q̃ maior nõ est uera de ipedimēto qđ oppõit̃ cause efficienti mr̃imonij. que causa ē plenus ꝯsensus.

Ecundo queritur utꝝ spõsalia in legitiā etate contracta possint dissolui p mutuū dissensū. ¶ Sed qꝛ huius q̃õnis solutio satis pꝫ ex supius dictis. 27. di. in illa q̃õne. Quot modis spõsalia dissoluūtur. ideo hic de solutione q̃õnis hui⁹ mihi uidetur supersedendum.

Irca litteraꝫ q̄busdã tñ

nider 7 bñ. Dñ ille nõ ex cõsensu coniugis se seruũ fecerit. Sed si aliquis de consensu uxoris se faciat seruũ efficiet ne uxor ei⁹ an ellis ipso facto: Rñdeo q̃ nõ. s3 ptãs quã in uirũ hẽbat diminuit. qr dñs põt ipsũ oc cupare illo tp̃e quo mulier uellet debitũ si bi reddi. nisi fornicationis pbabile piculũ immineret si ante pdicta tẽpora copulã ine rit. i. mfimon ũ cõtraxerit separi possunt, nisi ante carnaliter se cognoscãt. quia tunc malitia supplet etatẽ.

Di. xxxvii.

Hunc igit̃ 7c. Superi us determinauit magr̃ de psonis non oĩo ille gitimis ad ɔ̃hendũ. Hic ꝺ termĩat de psõis illegitĩs oĩ no. Et diuidit̃ in ptes duas. Pᵒ determi nat de ipedimentis que faciũt psonã illegi timã ad ɔ̃hẽdũ cũ q̃cũq̃ psona. 2ᵒ de ipe dimẽtis que faciũt psonã illegitimã ad ɔ̃ hẽdũ nõ cũ quacũq̃ psona sed cũ aliqua. di. 39ᵃ. ibi. Post hoc de dispari cultu. Pᵒ. in duas. Pᵒ determinat de ipedimẽtis or tũ hẽntibus ex cõstitutione ecclĩastica. 2ᵒ de hñtibus ortũ ex lege diuina di. sequenti ibi. Nunc de uoto. Prima i duas. Prio ꝺteriat de ipedimento ordis. 2ᵒ. de im pedimẽto cris ibi. His adijciendũ.

Circa hanc di. querẽdũ ẽ de duobus Pᵒ de ipedimẽto ordi. 2ᵒ. de ipedimento cris. Circa pᵐ q̃rũt 2ᵒ. Pᵒ utr̃ ordo ipe diat mrĩm⁹. 2ᵒ utr̃ mrĩm⁹ ipediat ordinẽ.

Primo ostendo q̃ ordo non ipedit mrĩm⁹. q̃ ẽ pfectõis maioris moderna ecc⁴ q̃ fuit pmitiua. sed in pmitiua ecclĩa ordo nõ ipediebat mrĩm⁹. ut eiз hẽtur pᵃ aᵈ thi mo. 3ᵒ. Ap̃ concedit ep̃uз eẽ unius uxoris ergᵒ nec modo ordo ipedit mrĩmoniũ Itẽ ordo nõ impedit matrimonium nisi hẽat uotũ cõtinẽtie annexũ sed nõ ẽ cõueĩ ẽs q̃ ordini sit tale uotũ annexũ. qr morb⁹ cõcupĩe ita uiget i ordĩatis sicut i alijs. gᵒ nẽ q̃ ordo n̄ ipediat mrĩm⁹. Itẽ idẽ ẽ or do i ecc⁴ orĩetali 7 occidẽtali s3 ordo i ecc orĩetali ñ ipedit mrĩm⁹. qr ut dr̃ decre. di. 31ᵃ. Aliter. eoꝝ sacerdotes. diacõi atq̃ sub diacõi mrĩmonio copulãt̃. gᵒ nec i occiden tali. Cõtra vcr̃. di. 32ᵃ. 7 r̃citat magr̃ h⁹ di. cᵒ. 1ᵒ. Placuit. placuit ep̃os. p̃sbyr̃os. diacões subdiacones s3 p̃oꝝ instituta ẽt abstinere ab uxoribus. i. nõ cõti aher̃. ut dicit ibidẽ glo. Itẽ decre. di. 28ᵃ. Nullũ. Nullũ face re subdiaconũ ep̃i presumant nisi q̃ se caste uicturũ promiserit gᵒ subdiaconatus ha bet uotũ cõtinẽtie annexũ. sed uotũ cõtinẽ tie impedit mrĩm⁹. gᵒ 7 subdiacõat⁹. Rñ ordinũ quidam sunt sacri ut p̃sbyteratus diaconatus 7 subdiaconatus. Alij sũt nõ sa cri. s. ordo hostiarioꝝ. lectoꝝ. exorcistaꝝ et accolitoꝝ. tres p̃mi ipediũt mrĩm⁹ ɔ̃hen dũ. 7 dirimũt iã cõtractũ. tũ pp ecc⁴e sta tutũ. tũ pp uotũ cõtinẽtie annexũ. ẽt si ad cõtinẽtiã se obligare ñ ĩtendit ille qui ordi nẽ suscepit. dũ tñ ĩt hñs usũ liberi arbitrij. Alij aũt nõ ĩpediũt mrĩmoniũ ɔ̃hendũ nec dirimũt cõtractũ. decr̃toꝝ. di. 32ᵃ. Seriati 7 recitat magr̃ huius di. cᵒ. 1ᵒ. rõnabile aũt 7 cõueniẽs ẽ ut illis ordibus qui sũt sacri uotũ cõtinẽtie sit ãnexũ. qr in illis ordibus cõstituti sũt ministri quo ad cõfectionem 7 dispensationẽ diuinoꝝ sacr̃oꝝ. ad quod mi nisteriũ requirit̃ a parte corporis puritas actiõis. 7 ex parte aĩe libertas ɔ̃tẽplatõis carnalis aũt cõcubitus corp⁹ maculat 7 cõ tẽplationẽ ipedit. Sũt ẽt mĩstri ecc⁴ qᵒ ad dispẽsatõez reꝝ ecclesiasticaꝝ. ad qđ miste riũ requirit̃ diligentia i dispensando. 7 cau tella in cõseruãdo. mrĩm⁹ autem ĩpedit di ligentiam. qr occupat circa propria. 7 oc cupati circa propria minus diligentes sũt circa coĩa ĩpedit etiam cautellã i cõseruan do qr in puatos usus uxoris 7 filioꝝ fre quenter bona paupeꝝ expẽderet. Ad pᵐ in oppo⁹ ꝺꝺ q̃ pmitiua ecc⁴ paucioref hẽ bat mĩstros q̃z modo. vñ oportebat q̃ acci peret mĩstros quales poterat hẽre. 7 p̃te rea tũc mũdius utebãt̃ suo cõiugio q̃z ati tur modo. Ad 2ᵐ ꝺꝺ q̃ mĩor ẽ falsa. q̃ uis eiз hẽant morbũ cõcupiscentie aliõ pñt hẽre remediũ q̃z mrĩm⁹ s. abstinẽtiã. orõnẽ 7 deuotionẽ que remedia magis eis cõueni ũt q̃z mrĩm⁹. Ad 3ᵐ ꝺꝺ q̃ minor ẽ falsa. quod patet p illõ quod dicit̃ decre. di. 32ᵃ. Si quis ubi dicit sexta synodus Si qs eo rũ qui ad cleꝝ accedũt uoluerint iure nu ptiali mlieri coplari hᵒ ai ordine subdia

x

cōat' faciāt. vñ illud qđ dr̄ di. 31. q̄ eorū sacerdotes diacони ⁊ subdiaconi matrimōio copulātur. sic exponendū .i. copulato utūt' ƺ quod dicit glo. ibidem.

Ecundo queri tur utrū mr̄imoniū īpediat ordinē. Et videt' q̄ sic. q̄ntū opponit' ordo mr̄imonio tātū mrimoniū ordini. g° sicut ordo īpedit mr̄imoniū. ita mr̄imoniū ordinē. Itē decretoꝝ. di. 27ª. diaconus. §. Hac auctoritate. dat' intelli q̄ illi qui uxores hūt uel accipere uolunt nec diaconi nec sacerdotes fieri possūt nisi cōtinentiam profiteantur. Cōtra decretoꝝ di. 31ª. In ca. Cōsiliū ad suasionē Famitij cōfessoris noluit prohibere epōs presbyteros diaconos subdiaconos dormire cū cōiugibus quas añ ɔsecrationē duxerāt. Rñ° q̄ in ecc'ª orientali uir cōiūg̃ in mr̄im° ñ tñ bigam' pōt oēs ordines recipere ⁊ in susceptis ministrare. q̄ uoluerūt sicut occidētales cōtinentiā pfiteri. In eccl'a uero occidētali suscipere pñt ordinis ptātē ⁊ executionē de cōsensu uxoris quia cōsetiēs itelligit' profiteri ɔtinētia. decretoꝝ. di 77ª. Epūs. uxore aūt nesciente aut cōtradicente peccat epūs cōiugatū ordinādo. ⁊ cōiugatus ordinē suscipiendo. suscipit tñ ordīs potātē. nō licet tñ ipuꝫ in suscepto ordine ministrare. qđ pōt pbari p illud qđ dr̄ in c°. īmediate pdicto. Ad p° in opp° dō q̄ sicut ordo īpedit cōtractū mr̄im° rōe cōstitutiōis ecc'ę que psonā in sacro ordine ɔstitutā facit illegitimā ad cōtrahēdū. nō sic autē facit cōiugatū illegitimū ad ordinem suscipiēdū. Ad 2° dō q̄ illa auctoītas. refertur ad ecclesiā occidētalē ī q̄ntū cōiugatus de iure ordinari nō pōt. nisi ipse ⁊ uxor sua cōtinentiā profiteātur. In oriētali aūt eccl'a ñ ē sic. q̄ illi mr̄im° iā cōtracto licite possunt uti. Argumentū ad pte secūdā pcedit de cōiugatis i eccl'a orientali.

Onsequenter queritur de 2° pncipali. Et circa hoc queruntur duo. Primo utrū liceat uiro uxore suā pp adulteriū occidere. 2° utrū uxoricidiū impediat mr̄imonium.

Rimo ostendo q̄ licet uiro suam uxorē pp adulteriū occidere. ut eiꝫ dr̄ Jo. 8°. Judei dixerūt de muliere ī adulterio dephensa q̄ Moyses in lege mādauit eā huiusmōi lapidare. sed licitū ē facere qđ lex pcipit. g° licet uiro uxorē pp adulteriū occidere. Itē cuilibet aliū corrigere licet ⁊ ei iustā penā infligere. sed uiro licet uxore corrigere ⁊ debet. 7ª. q. 1ª. Sicut alterius. g° licet sibi iustā penā uxori infligere pro adulterio. Illa aūt ƺ lege ē lapidatō. Itē magr̄ h° di. c°. 2°. ⁊ c. 33ª. q. 2ª. Interfectores. Interfectores suaꝝ ɔiugū sine iudicio cū nō addis adulteraꝝ uel aliquid h'ı gd aliud habendi sūt q̄ȝ homicide. g° vr̄ q̄ si occidit adulterā sine iudicio q̄ nō reputat' homicida. Cōtra magr̄ eo. c°. ⁊ ē eadē. q. Inter hec. sancta dei eccl'a mūdanis nunq̄ȝ cōstringit' legibus. gladiū nō hēt nisi spūalē. g° ƺ iura canonica mulier pp adulteriū occidi nō debet. Itē Jo. 8°. Adulterā dn̄s nō pcepit occidere. sed eā a lapidatione absoluit quod nō fecisset. si pp adulteriū occidi debuisset. Rñdeo q̄ uxorē occidere pp adulteriū h° dupl'r pōt itelli. aut. s. q̄ ipsā cōuictā ⁊ cōdēnatā p iudiciū uir pcurat a iudice occidi. ⁊ hoc uiro licitū ē amore iustitie nō libidīe uindicte. hoc tñ fieri nō licꝫ ī iudicio ecclīastico sed ciuili ubi lex tal' posita ē p illū qui eā ponere ɔ iur̄ potuit aut qui eā occidit extra iudiciū. ⁊ hoc nūq̄ȝ facere licuit secūdū legē diuinā. ƺ in aliq° casu pmittit' ƺ lege hūanā. 33ª. q. 2ª. Int hec in glo. argumētū ēt ad hoc L. ad lege Juliā. de adl'terijs. l. Gracus sed illa lex logt' q̄ntū ad pene interficientis mitigationem. Ad p° dō q̄ illud pceptū ueteris legis i noua lege mitigatū e. vñ ⁊ Christus ad nouā legē aspiciens illā adulterā a lapidatiōe absoluit. Ad 2°. dō q̄ nō licet uirū uxorē corrigere quacūq̄ȝ correctiōe sed leui ⁊ tēpata. delictū eiꝫ uxoris tā grauē penā posset exigere q̄ nō liceret uiro auctoritate ppa eam sufficienter corrigere sed eēt p iudiciū corrigenda seu punieda. Ad 3° dō q̄ cū i auctoritate dr̄. cū nō addit adl'teraꝝ. supplendū ē. maxīe ƺ glo ibidē. q̄ grauiores sūt homicide q̄ sine cā uxores suas interficiūt. q̄ȝ q̄ eas iterficiūt p adl'terio sine iudicio.

Ecundo queri tur utrū

uxoricidiū ipediat mr̄imꝰ. Et uī q̄ sic. 33ª
.q.2ª. Interfectores. dr̄ q̄ īterfectoribꝰ iuuaꝝ ɔiu
giū pciꝰ ɔiugiū ɔnegat. Itē sapie nº. Per
que peccat q̄s p hec ꝛ torqͤt. sed occidens
uxorē peccat cōtra mr̄imꝰ enormiter ipsuꝫ
dissoluendo. gº debet puniri i mr̄imº. ut. s.
nō possit ɔhere mr̄imꝰ. Cōtra magis pec
cat q̄ occidit matrē q̄ꝫ q̄ occidit uxorē. q̄
sicut oñsū ē. li. 3º. di. 29ª. Plus tenet hō dili
gere matrē q̄ꝫ uxorē. sꝫ mr̄icidiū nō ipedit
mr̄imꝰ. gº mlt̄o fortiꝰ nꝫ uxoricidiū. Rñº
q̄ si uir occidat uxorē pp eiꝰ adulteriū. aut
alias pp odiū. qͣuis ex statuto ecclīe indi
cat sibi mr̄imꝰ ɔher. si tn̄ ɔbit nō ē mr̄imꝰ
dirimēdū cū adolescentibꝰ tn̄ pp fornica
tōis piculū dispensādū ē ut licite ɔbāt. 33ª
.q.2ª. Interfectores. Si aūt occidat uxoreꝫ
ppam hac intentione ut cōtrabat cum illa
quā uiuente uxore polluit p adulteriū non
tn̄ nō licet sibi ɔhere cū illa. sed si cōtrabit
mr̄imꝰ ē dirimēdū. ex̄ ɔ eo qui duxit i mr̄i
moniū quā polluit p adulteriū. Sup eo. sꝫ
expōnē glo. ibidē. ꝛ. cº. Significasti. si tn̄ cō
trabit cū aliqua alia q̄ꝫ cū adultera nō ē di
rimēdū peccat tn̄ cōtrabendo cōtra ecclie
statutū nisi cū eo fuerit priꝰ dispēsatū. Ad
pᵐ in oppꝰ ɔō q̄ semp interfectoribꝰ ɔiu
giū denegat cōiugiū. nō tn̄ sēp mr̄imōiū di
rimēdū e si cōtrabant. qͣuis eiꝫ quodlibet
uxoricidiū īpediat mr̄imꝰ ɔhendū. nō tn̄ sē
per dirimit mr̄imꝰ iā cōtractū. ut patet ex
dictis in q̄ōne. Ad 2ᵐ ɔō q̄ n̄ sequit q̄ si
debeat puniri in mr̄imº q̄ semp mr̄imꝰ q̄ō
cōtrabit debeat dirimi. i mr̄imꝰ eim punit
sibi ɔhere sine dispēsatiōe phibet. Ad
arguꝰ ad ptē aliā ɔō q̄ q̄ꝫuis mr̄icidiū sit
grauius peccatū q̄ꝫ uxoricidiū. nō tn̄ ita ē
cōtra mr̄imꝰ. ꝛ p̄terea aliqñ a iure minori
peccato maior pena infligit pp maiorē pnī
tatē ad illō q̄ō fortiori idiget repssiuo.

Circa litteram. Uxo rē ɔ-
gine ducere ecclīa romana pmittit. Hoc i-
telligēdū ē sub cōditiōe. si uolūt de cetero
ad sacros ordines pmoueri. alias ē eis lici
tū ducere uiduā. gladiū nō hēt nisi spūalēꝫ
Cōtra Luc. 22º. dr̄. Ecce gladij duo hic.
At ille dixit eis. Satis ē. Itē Ber. 4º. li. ɔ
cōsideratione ad Enge. cº. 6º. Ecclīe ē gla
dius spūalis ꝛ materialis. Rñdeo q̄ utrūq̄z
gladiū habet ecclīa. sed sicut dicit Ber. ubi
pus. materialis ē exercendus p ecclīa mili
tis manu ad nutū sacerdotis ꝛ iussū ipato
ris. spūalis ɔō ē ab eccª exercēdꝰ. magr̄ āt n̄
loqͣt nisi de gladio ab eccª extrabēdo.

Di. xxxviii

Hunc de uoto ꝛc. Superius determina
uit magister de impedimen
tis ortū hn̄tibus ex cōstitutiō
ne ecclīastica. Hic determinat
de impedimētis ortū hn̄tibus ex lege diui
na. s. de impedimēto uoti. ꝛ diuidit i duas.
Pº determiat de impedimēto uoti. 2º. de
impedimēto alterius cōiugij ibi. Cum uir.
Prima in tres. Pº oñdit quid sit uotuꝫ.
2º quale uotū impedit mr̄imꝰ ibi. Scien
dū uero. 3º determinat de pn̄a post uotū
iniūctū ibi. Nō igit. Illa pars que ibi inci
pit. Cū uir diuidit in tres. Pº ostendit q̄
mr̄imꝰ p̄cedēs impedit sequēs. 2º. ostēdit
quid sit faciendū si p ignorantiaꝫ utrinsq̄
ɔbatur ibi. Hic querit. 3º. oñdit quid sit
agēdū si ɔbat p fraudē altiꝰ ibi. Sꝫ si q̄s.

Circa hanc di. querendū ē de decem.
Pº de fine uoti. 2º. de forma. 3º. de ma
teria. 4º. de efficiēte uotū. 5º. de effectu
uoti in obligando. 6º. de effectu eꝰ in red
dendo opus meritoriū. 7º. de effectu eius
ī impediendo mr̄imꝰ. 8º. de uotoꝝ cōmuta
tiōe. 9º. de uotorum dispēsatiōe. 10º. de
scandalo. Circa pmū q̄rūtur tria. Prio
utrū teneat uotū de re bona factū pp finē
malū. 2º. utrū teneat de re bona factū pp
bonū tēporale tantū. 3º. utrū aliquis pos
sit aliquid uouere pp finē indifferētē.

Primo ostendo q̄ te
neat uotū de re bona factū pp finē malus.
q̄ sꝫ magr̄m sup di. 30ª. cº. ultiō. Cōiugiū
cōtractū fine nō bono tenet. gº a sili uotū
factū fine nō bono tenet si sit de maria bo
na. Item. pmissio futuraꝝ nuptiaꝝ facta
sub cōditiōe turpi nō exñte cōtra naturaꝫ
mr̄imonij tenet. extra de cōditiōibꝰ appōi
tis in despō cº. 1º. sꝫ glo. ꝛ. cº. ultiō i textu.
gº cū fauorabilior sit promissio facta deo
q̄ꝫ mulieri. uidet tenere si ē de bona. q̄uis

facta sit sub cōditiōe l' p fine turpi. Cōtra magis dependet uotum a fine suo q̄ a sua materia. q2 s3 phūz. 2° metaphi. finis ē cā cāz. s3 uotū factū de matia mala pp finē bonū nō tenet ut inferius ondet'. g° mlto fortius nō tenet de matia bona factum pp finē malū. Rūdeo q uouēs se facturū aliquid qd absolute ē bonū. nō tn̄ p h° itēdēs nisi fine malū peccat grauit' 7 n̄ tet uotū. q2 tal' aut itēdit p illud uotū se posse cōseq fine illū aut nō. Si n. tā n̄ obligat se pp fine illū. q2 sicut dicit phūs. 3°. li°. ethi°. c° 5°. Electio nō ē ipossibiliū g° a siliū. nec est aliq° possibilis ad cōsequēdū qd hō fert se cōsequi nō posse p illud. Si sic. errat quia s3 Aug° li° 83°. q q. 3°. Jmpossibile est q uolūtate hō fiat deterior. deterior aūt efficit hō p cōsecutionē finis mali. error aūt circa pncipale motiuū alicuius facti impedit cōsēsu in ipsū factū. vn̄ si aliquis se faciat ordinari ab illo que credit ordinē posse cōferre 7 nō pōt. tn̄ pote q2 credit eū epūm ee 7 nō ē. si uouit castitatē. q2 credit se recipere sacrū ordinē qd nisi crederet. castitatē nō uoueret talis nō cōsentit absolute i castitatis uotū. vn̄ postq̄ sibi notū ē q ille ipsum ordinare nō potuit nō obligatur uoto castitatis. s3 posset licite mrīm° cōtrahere. Pretea uotū factū de re mala ē irritū. s3 bonū opus relatū ad finē malū ē formalit' malū g° nō tenet uotū de bono pp finē malū ad hoc etiā mrīū facit rō ad secudā ptē īducta. Ad p° in opp° dō q nō ē sile q2 illū finē nō bonū de quo ibi loquit' pōt hō cōseq per uxorē cū mrīmonialr copulatur s. libidinosā delectatione. s3 p deū hō non pōt cōsequi fine malū ut osūs ē. Et pterea nō obstāte illo malo fine cōsentit iplicite in illud qd essentiale ē mrīm°. Ad 2° dō q nō ē simile uīr de conditionibus appositis in pmissione de mrīm° cōhendo 7 i alijs promissionib°. qd patet q2 pmissio futurarū nuptiarū facta sub cōditōe ipossibili tenet. q2 illa pro nō adiecta hēt' i fauorē mrīmonij. s3 i alijs cōtractib° talis pmissio nō tenet. ex de cōditiōibus ī desponsatione appositis c° ultio. in glo. 7 sic intelligit' illō qd dr̄ In situta de inutili stipulatiōe §. Si ipossibil'. ubi dr̄. q si ipossibilis cōditō obligationibus addiciat' nihil ualet. 7 cū dicit' q fauorabilior ē pmissio deo facta q̄ mulieri. uerū ē de pmissione facta dō mō licito 7 honesto. alr' nō. q2 pmissionē mō ōrio factam deus qui bonoz nroz nō eget n̄ acceptat. Pōt ēt dici q pncipaliter itedere fine malū ē cōtra naturā obligatiōis deo faciede

Secundo queritur

utrū teneat uotū de re bona factū pp bonū tpale tm̄. 7 uīr q nō. q2 ut hitū ē in qōne pcedēti nō tenet uotū de re bona factū pp finez malū sed bonū tpale ē bonoz spūaliū finis malus. q2 ē eoz finis idebit°. g° n̄ tenet uotū de re bōa factū pp bonū tpale tm̄. Jtez nō tenet uotū qd deus nō acceptat. sed nullū opus deus acceptat qd fit pp bonū tpale tm̄. q2 nō acceptat opus nisi relatū ad finē debitū g° nō tenet uotū de materia bona factū pp bonū tpale tm̄. Contra curatio hoīs a corpali ifirmitate tm̄. nō est nisi bonū tpale. sed uotū de bona materia fcm̄ pro recuperāda corporis sātate tm̄ tenet. g° uotū tenet de bona materia factū ppt bonū tpale tm̄. Rn̄deo q uouēs pp bonū tpale tm̄ assequēdū uel cōsuandū implicat cōditionē in mēte hāc. s. si illud bonū tpale assequat'. q2 si se obligare intenderet. et si illud bonū tpale nō assequeret' non uoueret pp bonū tpale tm̄. sicut g° uouēs aut assequtur illud bonū tpale pp qd 7 non pp aliud uouit. 7 tūc tenet uotū aut nō assequt'. 7 tūc nō tenet in cōspectu dei. q2 ut inferius ondet' uotū sub cōditiōe factū n̄ tenet nisi exn̄te cōditiōe. Ad pmū in opp° dō q q̄uis minus bonū nō sit finis debit° maioris boni. q2 nūq̄ ē finis ei° ex itentione illius qui pncipaliter instituit ordinē i bōis. n̄ tn̄ pp hoc seqt' q si statuat' finis eius ex mala itētione uouentis quod ē ipsū eē finez ei° per accidēs qd uere posset dici eē malū. vn̄ uouens bonū spūale pp bonū tpale tm̄. uouet pp illō quod ē bonū q respectu sui uoti n̄ ē finis p se nec debitus nec indebit°. s3 statuit' finis i mala intentione uouentis. Ad 2° dō q q̄uis deus nō acceptet opus qd fit pp bonū tpale tm̄ reputādo ipsū dignū remuneratione i uita eterna. tn̄ placet sibi q teneat obligatio sibi facta ut postea per intentionē illius qui fecit ad finem meliorem ordinetur.

Tertio queritur utrū aliquis possit aliquid uouere pp finē idifferentē. Rñdeo aliquid pōt itelligi idifferēs dupl'r ad pñs. Uno modo quo ad acqsitionē uite eterne. Alio mō p cōpatione ad hois uolūtatē. 2° modo aliquis potest uouere aliquid pp finē indifferentē. ut patet cū aliquis uouet aliquid pp cōsecutionē alicuius boni tpalis quod nō plus ē utile uouenti ad acqsitionē uite eterne q̄z carentia eius. et tenet tale uotū si cōsequatur illud bonū tpale pp cuius cōsecutionē uouit. 2° mō nullus pōt aliquid uouere nec de iure nec de facto pp finē indifferētē. Impossibile est eīm q aliquis intendat se obligare ad aliquid pp cōsecutionē alicui' rei ad cuius adeptionē uel nō adeptionē uolūtas indifferenter se habet. qui eīz uouet ad hoc ut aliquā rē cōsequat'. pricipali' uult illā rē cōsequi q̄z uouere. si nō uult uouere nisi propter cōsecutionē illius. qz f3 phūm prio posterioz. Illud ppter quod amam' aliquid magis amamus q̄z illud qd ppter ipsū amamus. qui g° ppter aliquid ɔsequēdū uouet illud determinate uult sed ad illud qd hō uult determinate uoluntas eius idifferēs nō ē. vñ vr q uouer' aliqd ppter cōsecutionē alicuius rei ad cuius cōsecutionē uel eius oppositū idifferenter se hēt uolūtas uouētis cōtradictionē includit.

Consequenter queritur d' 2° pricipali. et circa hoc querūtur tria. p° utrū forma uoti includat q fiat deo. 2°. utrū in ipsa includat firmatio deliberata. 3° utrū uotū de nō uouēdo aliqd sine expssione eius quod uouet' uerbo uel scripto sit obligatoriū.

Primo ostendo q in forma uoti nō includit' q fiat deo. qz licite fiūt scīs uota. Item hoi fit iuramentū. g° a simili hoi pōt fieri uotū. Itē uouere est sponte pmittere. sed homini pōt fieri spōtanea pmissio. g° et uotū. Cōtra hui' di. c°. 1°. dr' in diffinitione uoti, q deo et d' his que dei sunt fieri debet. sed quicqd ē i diffinitiōe rei ptinet ad aliquā eius cāz. q āt fiat deo hoc nō ptinet ad causam uoti materialē nec ad efficiētē nec ad finalē ptiet. qz ad finalē ptinet q fiat pp deū. g° ptiet ad causam uoti formalē. Item uouere est actus latrie. ad eandē eīz uirtutē ptiere uidentur uouere et deuotū ee. sed act' latrie nō possūt exhiberi nisi soli deo. g° uotū nō potest fieri nisi soli do. Rñdeo hō qñ uouet se aliquod bonū facturū obligat seipm ad illud bonū faciēdū. obligatio aūt rei facta illi cui nō pōt cōuenire de iure ptās i rē illā nulla ē de iure. qz talis nō pōt rcipe talē obligationē. et ad hoc q obligatio alicui fcā teat d' iur'. opoitet q ille cui fit rcipiat eā. nulli aūt alij a deo pōt de iure cōuenire ptās sup totū hoiez nisi deo. q̄uis eīm hoī possit cōuenire ptās sup corpus hois non tñ sup aiam. vñ Math. 10. Nolite tier' eos qui occidūt corp'. aiaz aūt occider' nō pñt. sed potius eū tiete qui pōt corpus et aīam pdere i gehennā. et iō hō nulli alij a deo potest de iure obligare se ipuz totum. et ex cōsequenti nec facere uotū ppe loquendo de uoto. qz tamen salus totius hois multū pmouet p orōnes sanctoz. et illud aliq° mō. q̄uis nō plene possumus qd orando impetrar' ualem'. et sancti orare pñt p homine. et si rōnabile eis uidetur ab orando desistere. ideo scīs aliquo mō cōueīt ptās sup hoiem totū q̄uis nō simpl'r. et iō pōt eis fieri uotū aliquo mō. ñ tū plene hñs rōez uoti. peccatori aūt nullo mō pōt de iure cōueire potestas sup hoiez nisi q̄tū ad corp'. iō q̄uis hō possit sibi aliqd pmittere nō tū uouere: nisi ipropriissie uotū accipiēdo. Ad p° in oppo° dō q uota que fiunt sanctis nō plene habent rōnē uoti p cōpatiōez ad sāctuz sed ad deū. q eīz uouet sancto Jacobo eius ecclīaz uisitar'. locutio siue mētalis siue uocalis qua dicit se uisitaturū ecclīaz sācti Jacobi fit sancto Jacobo. sed obligatio ad iplendū qd dicitur ppaie et simpl'r loquēdo nō fit nisi deo. vñ qd ē matiale in illo uoto fit sancto. et quod ē formale fit in deo. Ad 2° dō q nō ē silē q iurare ē deū testē adducere i testimoniū v'itatis. hō aūt pōt deū testem adducere hoi sed hō uouēdo obligat se totū illi cui uouet. quod nō pōt facere nisi deo. Ad 3° dō q q̄uis oē uotū sit spontanea pmissio. nō tñ oīs spontanea pmissio ē uotū. s3 tñ illa qua hō ad tenēdu3

pmissū obligat se totū. τ talis pmissio de iure fieri nō pōt nisi deo. Argumenta ad pēc̄scdā pcedūt de uoto ppe τ sipl'r dcō. tale. n. ñ pōt fieri nisi do q̄a testificar ī eo cui sit ee summā maiestatē i b° q̄ uouēs obligat illi se totū. τ iō tale uotū facerē ē act' latrie.

Secundo queritur utrum

i forma uoti icludat firmatio deliberata. τ uī q̄ nō q̄ uotū ē pmissio uolūtaria. s3 multa uolūtarie facit hō q̄ ñ facit ꝯlibet act. g° uotū fieri pōt absq3 ꝯl beratiōe. Itē multa affirmat hō iuramēto sine deliberatiōe. g° a sili multa pōt hō firmar̄ uoto absq3 deliberatiōe. Cōtra in potestate hois ē uouere uel non uouere. q̄ ut dr̄ extra de uoto τ uoti redeptione. Licet. Uniuersis liberū est arbitriū in uouendo. s3 mot' uolūtatis nō deliberatiue nō sunt i bois ptāte. g° de rōe uoti ē q̄ res pmissa firmet cū deliberatiōe. R° q̄ uotū dr̄ a uolēdo. vn̄ sicut i nobis ē duplex uelle. s. plenū qd ē uelle deliberatū. τ seīplenū quod ē uelle ex surreptiōe. sic dico q̄ ē duplex uotū. s. uotū qd bēt plenā rōez uoti τ de rōe talis uoti ē q̄ sit sciū ex deliberatiōe. τ ē uotū qd nō bēt plenam rōne uoti. τ de rōe uoti talis nō est q̄ fiat cū deliberatiōe. tale eiz fieri pōt ex surreptiōe. τ q̄ plenā rōne uoti ñ b3. iō ñ obligat ꝯ necitate. s3 tm̄ ex qdā ꝯgruitate. τ iō ueīre ꝯ tale uotū ēt ppa auctoritate ñ ē pccm̄ mortale. ut inferius dicet. Arg ad partē pmā pcedūt de uoto nō hñte plenā rōnē uoti τ de uelle quod nō b3 plenam rationē act' uolēdi. τ de iuramēto ñ hñte plenā rōnez iuramti. iuramtū. n. ex surrēpcōe fcm̄ cōpletā rōnē iuramti ñ b3. Argumtū ad ptē aliam procedit de uoto hñte plenā rōez uoti. nec intelligas pdcā q̄ uelī dicere ipsū actū uolendi uolūtatis deliberatiue eē de eēntia uoti si accipiat uotū p obligatiōe q̄ manet postq̄ trāsit actus. sed de rōe uoti accepti ē ipm ee factū p talē actū. ille tm̄ act' cōtinet dr̄ uotū s3 aliā significatiōez uoti.

Tertio queritur

utrū uotū de nō uouēdo aliquid sine expssione ei' quod uouet uerbo uel scripto sit obligatoriū. Rñdeo q̄ cū bonū sit τ expediēs bere de uoto facto certā cognitiōez. τ cauere i uouendo pcipitatiōez τ p uoti expssionē ꝟbo uel scripto beat de uoto facto certior cognacio ut pcaueat i uouēdo pcipitatio. uidet q̄ uotū de ñ uouēdo aliquid sine eius expressione quod uouet uel bo uel scripto sit obligatoriū ita q̄ si ꝑolica uoueat τ uotū suū aliquo pacto3 mo3 si pōt nō exprimat peccat ut trāsgressor ponis uoti. uī cū inbilōni' q̄ uotū illud teneat si aliās licitū ē τ hōestū. q̄ cū uouere sit bonum τ a spū scō cōsulat p psalmistā dicte. Uouete τ reddite dño deo uro. uotū de nō uouēdo nō obligat. vn̄ cū aliqs uouet se nūq3 uoto aliqd pmissurū nisi uerbo uel scripto nō obligat p hoc ad nō uouedū s3 obligat ad exprimendū uotū suū uerbo ul' scripto si ipsum uouere cōtigerit.

Consequenter queritur de

ꝫ pncipali. Et circa. hoc querūt tria. P° utrū uotū de eo possit fieri qd ē inutile ad salutē. 2° utrū de oi bono utili ad salutē. 3° utrū ex nuda pmissiōe oriat obligatō.

Primo ostendo q̄ de

re inutili ad salutē possit fieri uotū. iterficere ei3 filiā innocētē nō ē utile ad salute3: s3 ut bet Judi. 11°. Jepte iterfecit filiam suam sicut uouerat. τ tm̄ ad Heb. 11°. numerarur inter illos qui p fidē uicerūt regna. g° uī q̄ uotū fieri possit de re inutili ad salutē. Itē ꝯscia pōt obligare hoie3 ad rē inutilē ad salutē. q̄ faciens ꝯtra ꝯsciā3 siue sit erronea siue nō peccat. sed nō magis obligat cōscia q̄3 uotū g° uotū fieri pōt de re inutili ad salutem. Cōtra. 22°. q. 4°. Et ē sūptu3 ab Jsy. i synōis. li. 2°. c°. 16°. In mal' In mal' pmissis rescīde fidē. τ in turpi uoto muta decrētū. qd incaute uouisti ne facias. s3 qcū q3 uouet aliquid inutile ad salutem incaute uouet. g° nō pōt de iure fieri uotū de re inutili ad salutē. R° q̄ posse facer̄ uotū ꝯ re inutili ad salutem dupl'r pōt itelligi. aut ꝯ facto aut de iure. P° mō pōt hō facer̄ uotū de re inutili ad salutē τ de malo culpe. Mlti. n. fatui q̄nq3 uouēt nō tm̄ inutilia s3 ēt nociua ad salutē. 2° mō distiguedū est de inutili ad salutē. q̄ quoddā ē inutile τ nociuū. ut malū culpe. quoddā inutile nō tm̄ nociuū. τ illud qd ē idifferēs de pmo inutili ad

salutē ñ pōt fieri uotū de iur. qꝛ deꝰ r̄spuit obligationē sibi oblatā cōtra seipꝫ. de. 2° ee inutile nō pōt fieri uotū de iure sub rōe qua idifferēs e. qꝛ de oblōe obligatiōis que nō ē ad honorē dei nec utilꝰ ad salute offerentis nō curat. ꝛ tō talis obligatō ñ tenet ipso iure. ꝛ dixi sub rōe qua idifferes e. qꝛ si ē tale indifferēs q̃ p aliquā circūstantia in cōpatiōe ad uouetē ꝯferēs fit ad salutē sic de illo pōt fieri uotū. q̄uis rōe sui sit indifferēs. Ad pᵐ in oppᵐ ꝺꝺ. q̃ uotū Jepte nō fuit obligatoriu nisi ad imolādū aial occurrēs imolatiuū. ꝛ quo ad hoc fuit licitū ꝛ placēs qꝺ ōndit uictoria subsecuta. uñ tñ occidēdo filiā suā fuit fatuꝰ ꝛ impius. nec obstat qꝛ nūeratꝰ ē i cathalogo sāctoꝝ. qꝛ de illa impietate penituit. Ad 2ᵐ ꝺꝺ q̃ cōsc. etiā ñ pōt hoieꝫ obligare ad faciēdū aliquid inutile ad salutē. Cōscia eiꝫ erronea ñ obligat ad faciēduꝫ illud qꝺ dictat. sed hō obligatꝰ ad deponēdū errorē ut clarꝰ i 1° scꝺ ꝯ expositū e. Uel pōt dici q̃ q̄uis cōscientia erronea obliget sic itelligendo q̃ faciens cōtra peccat. tñ qꝛ illa obligatio nociua ē. cū diuina lege hō ad ꝯtrariū obligetꝰ. deus eiꝫ obligationē. que ē p cōsciāꝫ erroneaꝫ non acceptat.

SEcundo queritur utrum uotū possit fieri de oī bono inutili ad salutē. Et uĩr q̃ ñ. qꝛ bonū necīū ad salutē utile ē ad salutē. sed de tali bono ñ. pōt fieri uotū qꝛ uotū ē spōtanea pmissionis testificatio. sicut dicit Hugᵒ. 2°. l°. de sacra. pte 12ª c°. 3°. Spōtanea autē pmissio nō ē de bono necessario. g° nō pōt fieri uotū de oī bono utili ad salutē. Itē duoꝝ bonoꝝ unū melius alio utrūqꝫ ē utile ad salutē. sed de minori bono nō pōt fieri uotū. qꝛ sꝫ theologos uotū ē cōceptio melioris ꝓpositi animi deliberatiōe firmata. g° non de oī bono utili ad salutē pōt fieri uotū. Cōtra ꝺ bono necessario ad salutē pōt fieri uotū. ut enim hꝫ Geñ. 28°. Jacob uouit q̃ dñs eēt sibi in deū de bono ēt utili ñ tñ necessario ad salute pōt fieri uotū. sꝫ oē bonū utile ad salute uel ē necessariū. uel nō necessariū. g° ꝺ oī bono utili ad salutē pōt fieri uotū. R° sicut dicit magr̃ bꝰ di c°. 2°. Uotoꝝ aliud ē cōe. aliud singularꝰ. cōe ē id qꝺ oēs i baptismō faciūt cū spondēt renūciare diabolo ꝛ pōpis eiꝰ. de q° hꝫ de consecra. di 4ª. Pᵃ ꝛ tale uotū fit de hꝭ que sūt necessaria ad salutēꝫ ibi tñ diminutiue inuenitur rō uoti. qꝛ uotū ꝓpe ē qd uolūtariū. ꝛ r̄spectu pncipij a quo ꝓcedit. ꝛ respectu eius qꝺ uouetꝰ. singulare ē cū aliquis spōte pmittit se seruaturū aliquod bonū ad qꝺ alias nō tēꝛ q̄uis tēatꝰ post uotū tale uotū nō pōt fieri ꝺ bono necessario ad salutē. ꝺ his duobꝰ uotis dicitur. 17ª. q. 1ª. c°. 1°. Sunt quedam que ēt uouētes ñ debemꝰ. q̃dā q̄ nisi uouerimus ñ debemus. sed postqꝫ ea deo pmittimꝰ necessario reddere ꝯstrīgimur. sic g° patet q̃ accipiēdo uotū large. s. put se extēdit ad uotū singulare ꝛ cōe. pōt fieri uotū de oī bono utili ad salutē. sꝫ uotū sīglare qꝺ ꝓpriē hꝫ rōnē uoti nō pōt fieri de bono utili necessario ad salutē. Ad pᵐ i oppᵐ ꝺꝺ q̃ illud argumētū procedit ꝺ uoto ꝓpe dicto. Uotū tamen de bono necessario non dico de necessitate absoluta qꝛ talis ñ cadit sub uoto. sꝫ necessitate ad salute. spōtaneū est p cōpatione ad pncipiū a quo egredit hꝰ est p cōpatione ad rōeꝫ ꝛ uolūtatē q̄uis respectu rei q̄ pmittitꝰ sit necessariū nō absolute sed inq̄ztū ē rei necessarie ad salutem. Ad 2ᵐ ꝺꝺ q̃ q̄uis de minori bono ñ possit fieri uotū cū exclusione maioris boni. tñ de minori bono pōt fieri uotuꝫ simpliciter. Ex iā dictis de uoto colligi pōt diffinitō uoti proprie dicti talis uotū e ꝓpositi supererogatiue boni pmissio deo facta ꝓp bonū finē ex ꝺliberatione firmata qꝺ dicitur supererogatiue boni. dictū ē ad differentiam uoti qꝺ ē de bono necessario ad salutē de quo dictū ē q̃ ibi ñ inuenitꝰ plene rō uoti. ꝛ accipit ibi ꝓpositū nō p actu ꝓponēdi. qꝛ ille pñs ē. pmissio aūt ē respectu futuri. sed accipitꝰ p re ꝓposita. deo facta dr̃ ad differentiā pmissiōis boī facte de q̄ supiꝰ dcm̄ ē q̃ nō hꝫ rōeꝫ uoti. ꝓprie dicti. qꝺ ēt dr̃ ꝓp bonū finē. dcm̄ ē ad excludēdū uota fcā ꝓp finē malū tñ. q̄uis sine facta de re bona q̄ ꝓpe loquēdo ñ sūt uota ut superiꝰ ostēsū ē. ꝛ dr̃ ex deliberatione firmata. ad differentiā uotoꝝ que fiūt ex surrēptiōe q̄ plenā rōnē uoti nō hñt ut ostēsū. ē. Aliq̄ aūt supaddūt p intētionē obligādi se ad iplēdū pmissū dicētes ex nuda pmissiōe q̄uis [illegible] ꝺlibe-

ratiue facta pmittētē nō obligari. sola eīm deliberatio nō firmat pmissionē. pdca aūt diffinitio ē cōis uoto tam publico q̄ȝ puato. siue p uocem sensibilē expssō siue p interiorem locutionē. sola enim 'in' nori locutione potest homo se obligare deo. Illa aūt diffinitio noti votū ē cōceptio melioris ppositi aī deliberatiōe firmata ē diffinitio uoti taciti qd fit. deo p interiorē locutionē tm. diffinitio uero uoti quā pōit magr̄ ī lr̄a cōuēit uoto p sensibile locutōne expresso siue sollem siue puato que diffinitō i expositione lr̄e explanabit

Tertio queritur

utrū ex nuda pmissiōe oriat' obligatō. R̄ᵒ q̄ nuda pmissio aliqñ dr̄ q̄ nō ē firmata fidei interpositiōe nec iuramento ꝛ q̄ñq̄ȝ ex pmissione sic nuda oriri pōt obligatio. i. ḡ pmittens obligar̄ se ītēdat. Si āt accipiat' nuda pmissio que nō ē firmata fidei īterpōe nec iuramento. nec pmittēs obligare se itēdit ad illud qd pmittit īplēdū ex pmissioe sic nuda nō orit' i foro ɔsciētie ut qdā dicūt obligatio cᵘ īpletio necessaria sit ad salutē. p q̄ opione uī facer̄ qd dr̄ ex̄ ɔ uoto ꝛ uoti r̄dēptiōe. Litteras. ubi dr̄ de quoda mortis pauore pterrito q̄ dixit. Non diu hic morabor. pponēs in aīo q̄ religiōis hītū eēt aliqñ susceptur⁹. q̄ si plus ñ ē in uoto pcessū. trāsgressor iudicari non poterit si nō impleat qd dixit. ꝛ in glo. ibidē dr̄ q̄ ñ dixit hoc aīo obligādi ꝛ nemo se obligat nisi q̄ aīuȝ hēt obligādi se ad hᵒ et facit qd dr̄ ff. ɔ actiōib⁹ ꝛ obligatōib⁹. l. Obligatōnū. q̄uis. n. ex iure nature oblige' pmittēs ad īplēdū qd pmittit. illa tñ obligatō nō ē necessitatis nisi sic se obligare intenderit. sed honestatis ꝛ congruitatis. ꝛ iō ɔuenientes nō peccat mortaliter. sȝ uenialit'. nec mireris q̄ sicut in lege scripta cōphendūt' aliq̄ tāq̄ȝ ad salutem necessaria ꝛ aliqua ad salutem non necessaria sed expedientia sic in lege nature ɔprehēdūt' q̄dā obligantia de necessitate ꝛ quedā obligantia de cōgruitate ꝛ de hōestate. ꝛ hᵒ rōnabile ē. q̄ nulli ex deliberatiōe aliqua bona dicūt se facturos q̄ hoc nō diceret si p hoc crederent se obligatos ad faciēdū tāq̄ȝ necessariū ad salutē. Aliq aūt dicūt q̄ nuda pmissio ex deliberatione facta pmittētē obligat obligatiōe necessaria ad faciedū qd pmittit. si uult ɔsequi salutē. 12. q. 2. Quicūq̄ suffragio. ꝛ eadē. q. 5ᵃ. Qui Joannes. ꝛ 22ᵃ. q. 5ᵃ Juramenti. ꝛ 27ᵃ. q. 1ᵃ. Hoc uo. ꝛ ff. de actionib⁹ ꝛ obligationib⁹. l. Obligationū. in glo. que distīguit int' obligatione ciuilem ꝛ naturale. ꝛ hi dicūt ī diffinitiōe uoti illa particulā nō eē ponedā. s. p ītētione obligādi se ad īplēdū pmissuȝ. q̄ hoc implicat' in pmissione ex deliberatione firmata q̄uis pmittens se obligare obligatiōe necessaria explicita nō intedat.

Consequenter

queritur ɔ 4ᵒ pncipali Et circa hoc q̄rūt' tria. Primo utrū religiosus possit aliquid uouer' sine licentia sui p̄lati. 2ᵒ utru q̄libet no religiosus possit uouere. 3ᵒ utru abbas possit retractare uotū qd fecit sui ditus sine de licentia sua.

Primo ostendo

q̄ religiosus pōt aliquid uouere sine licentia sui p̄lati. q̄ oīs hñs usū liberi arbitrij pōt facere uotū de illis bonis respectu quoꝝ eē sui iuris sed q̄libet religiosus q̄ntū ad multa sui iuris ē. q̄ sicut dicit Ber. liᵒ. de pcepto ꝛ dispensatiōe. cᵒ. 8ᵒ. Quisq̄ pfessus ī quo uis gñe nec ultra obedientie legē cogēdus nec circa ē inhibēdus q̄ȝ sua ipsi⁹ uidetur cōplecti pfessio. gᵒ de multis pōt facer̄ uotū. Itē q̄ntū ad mot⁹ aī iteriores hō non subijcit' nisi deo sicut sibi soli cōuenit noscer̄ corda filioꝝ hoīuȝ. ut dicitur. 2ᵒ. palip. 6ᵒ. sed de illis bonis rōne quoꝝ hō n ē subiectus nisi deo. pōt q̄libet hñs usū liberi arbitrij facere deo uotū. gᵒ religiosus sine. licentia sui p̄lati pōt facer̄ deo uotū de suis cogitatiōib⁹. ꝛ affectib⁹. Itē obligatio fcā inferiori ñ pīudicat supiori. gᵒ obligatio qua religiosus facit p̄lato suo non sibi pīudicat q̄n se possit obligare deo. Itē Contra 20. q. 4ᵃ. Monachū nō licet uouere sine cōsēsu abbatis sui. si aūt uouerit. frangendum erit. Item q̄ nihil in se retinuit. sibi de nullo bono sui ipsius pōt uouere. sed religiosus profitendo nihil retinet sibi ī se. q̄ corp⁹ ꝛ dispōnē uoluntatis sue trāsfert ī ptāte p̄lati p uotū obediētie. ergo de nullo bono

qō sit in ipō pōt uotū facere. Ad istā qōnē dicit aliq ꝙ q̄uis religiosus nō teneat ad obediendū i oib⁹ ē licitis que p̄lat⁹ sibi uellet ipar. tū i hīs in qb⁹ p̄lato subiect⁹ ē tenet eidē obedire p quolibet tp̄e q° sibi iperat. τ iō nullū ē tēpus ei uacās quo aliquid possit facere ultra illō ad qō tenetur ex sua professione. τ iō nihil ultra hoc. sz si bñ uouere. qz nullus debet uouer̄ aliquid nisi possit eligere tēp⁹ i quo illud possit iplere. sz hec rō nō uī coger̄. qz m̄lta posset uouere religiosus quoꝝ adipletio executōem operis cuiuscūqz qō p̄lat⁹ pōt sibi p̄cipe ī ipediret. sz pmoueret. ut nō dicere uerbum ociosū nō cogitare aliquid uane. g° si aliud nō obstaret q̄z rō p̄dicta religiosus posset uouere sine licētia p̄lati se nūqz dicturū ex deliberatione uerbū ociosū nec uanū aliqd cogitatuꝝ. abstinētia. n. h⁹ utilis ē ad salutē. nō tñ necia. qz nō semp ē mortale pecm̄ facer̄ cōtrariū. Pretea p̄dcā rōe nō obstāte posset religiosus uouere se qualibet die dicturū aliquā sp̄alē oṙōnē qn̄ uacaret sibi tēpus quo ū eēt occupat⁹ de p̄cepto p̄lati. uel in opib⁹ que ī sua pfessiōe includūt. iō uidet aliis uō ꝙ rō q̄re r̄ligiosus nihil uouere pōt. ē qz pesata hūana īfirmitate τ religionis onere nō posset se ad aliqd ultra suā pfessionē obligare qō posset implere sine qualicūqz p̄iudicio uel p̄iudicij piculo obseruatiōis cunctꝝ coꝝ ad que ex sua professione tenet τ absqz piclo reddēdi se iterdū onerosū p̄lato suo. uel alicui siue aliqb⁹ fratrū suoꝝ pp sollicitudines τ modos singulares que interdū hērēt illi q eēnt ad plura q̄z alij obligati. Pretea tāte altitudis ē r̄ligiōis uotū ꝙ oīa alia ī ipꝫ ꝯmutari pn̄t. ut ifert⁹ ondet. Et iō eccª ꝯsiderās h⁹ uoti altitudinē τ hūane nate īsirmitatē uoluit auctoritate diuina uoto religiōis nullū posse uotū supaddi pp piculū trāsgr̄ssionis mitādū. qua ēt de cā iura cōsentire uidēt ꝙ uota que fecit hō ante sui pfessionē ī religiōe que platus ipꝫ recipiēs ignorauit. potest postq̄ uotū sibi fuit reuocare. qō pbat per hoc ꝙ religiosus plus ē sub p̄lato q̄z uxor sub uiro. sz sicut dr̄. 33ª. q. 5ª. Uoluit. Si adhuc inupte mulieri cōcesserat p̄r uota psoluere. si anq̄z psoluerit nupserit. τ uiro ē hoc cognitū nō placuerit nō psoluat. τ hoc oio sine pccō. ex h⁹ arguit glo. abbatē posse reuocare uotū monachi q ꝯ āte mōachatū emisit. Aliq tñ dicūt monachū ū posse uouer̄ eē itelligēdū d̄ uoto abstinētie p qō alij scandalizāt. sicut dicit glo. sup illud decretoꝝ. 20. q. 4ª. Monachū. ita pōt intelligi de oib⁹ i quib⁹ p̄lato suo subiect⁹ ē. Ad pmū τ 2ᵐ in opp⁹ dō ē ꝙ τ si dēt religiosū eē sui iuris respectu aliquorum que licite pōt facere uel nō facere. ex hoc tñ nō sequit̄ ꝙ sit sui iuris ad illa uouēdū. licitū. n. ē religioso multa facere que nō ē licitū sibi uouere pp rōes dictas in corpe q̄ōis. Ad 3ᵐ dō ꝙ obligatio facta p̄lato ē de uolūtate τ fꝫ legē supiorē. s. dei. τ iō qz deus nō potest eē cōtrarius sibi ipi uult illam obligationem impleri nec uult aliquid eē licitū in preiudiciū illius. maior aūt ppositio argumēti itelligenda ē de obligatiōe facta iferiori. nō de uolūtate. nec fꝫ legē supioris.

Secundo queritur

nerū glibet nō religiosus possit nouere. R° ꝙ nouer̄ pōt glibet habēs usū liberi arbitrij cui uouere nō p̄hiber̄. carēs. n. usu liberi arbitrij uouere nō pōt. qz nō pōt cōsētire. ex̄ de religiosis. τ trans. ad reli. Sicut tenor. q ēt p̄hibētur uouere. uouere nō pn̄t ea que uouere p̄hibēt̄. nō. n. acceptat deus obl'ōnē cōtra suū p̄ceptū uel ecclesie factā. m̄lti āt sūt qui p̄hibēt̄ uouere. Eps eīꝫ p̄hibet̄ facer̄ uotū sine licentia dn̄i pape quo uinculū iter ipsū τ ecclīaꝫ suā dissoluat̄. extra de renūci. Nisi cū pridem. Nō pōt ēt sine licentia dn̄i pape gn̄ali uel sp̄ali uotū pegrinatiōis emittere p quā ipsū oportet diu a sua ecclīa absentari. ex̄ de uo. τ uo. re. Magne. clericus ēt secl'aris sub epō aliquo hn̄s bn̄ficiū debēs residētiā nō pōt sine licētia epī uotū pegrinatiōis lōge emittere. eo. ti. ubi pus. τ de ꝯsecra. di. 5ª. Nō oportet. pōt tñ emittere uotū de intrando religionē sine licētia epī. 16ª. q. 2ª. Due. τ de accipiēdo crucē. extra de uoto τ uoti re. Ex multa. qz ad hoc licentiati uidentur p papā gn̄alr̄ illi q pn̄t eē utiles terre sancte. de religiosis aūt dictū ē. Filius familias ēt qui subest p̄ri in his que ad regimē dom⁹ τ familie ptinēt ū pōt de illis uotū facere seu de ptinētib⁹ ad illa sine p̄ris auctoritate. Seruus ēt nō po

test nouere aliquid eoꝝ que ipsū īpediant a fructō dñi sui sine dñi sui uolūtate. decre. di. 54ª. Ex antiquis. ꝛ c̄. Si seruus sciete. quis ēt uir ꝛ uxoꝛ sibi sūt mutuo obitores in reddēdo debitū carnale quilibet eoꝝ pꝛhibet͛ de nō reddēdo nouere sine licētia alterius ut supius dīxi c̄. ſʒ quia in dispensatione domus ꝛ regimine familie mulier est subiecta uiro. nō ecōuerso. iō de ꝑtinentib⁹ ad illā mulier nō pōt uotū emittere sine licētia uiri. 33ª. q. 5ª. Manifestū ē. ꝛ c̄. Uolu it. uir tamē de talibus pōt facere uotū sine cōsensu uxoꝛis. qꝛ quo ad hoc ē sui iuris.

TErtio queritur

utrū abbas possit retractare uotū qđ fecit subdit⁹ suus de licentia sua. Rꝫ° q̄ abbas dans licentiā subdito suo nouēdi si eā reuocat anq̄ʒ ille subdit⁹ faciat illđ uotū. ꝛ p⁹ illam reuocatione noueat uotū irritū ē. si āt uotū fecerit ante reuocatione licētie uotū tenet quousq̄ cū eo fuerit dispensatū. Sʒ nūqđ ille idē abbas cū eo poterit dispēsare. quibusdā q̄ nō. qꝛ cū subdito suo licentiam dederit faciendi illud uotū ꝑiudicauit sibi ut in illo dispensare nō possit. Alij dicūt q̄ sicut ex rōabili cā eū licētiare potuit ut noueret. ita ex rōabili cā si occurrit poterit postea dispēsare ī illo uoto. quod ꝓbant a simili qꝛ ī uoto facto de licētia summi pontificis. ille idē summus pontifex pōt postea dispēsare. ſʒ n̄ uꝛ͛ siīe boniī. qꝛ sum⁹ pontifex sub deo hʒ super oēs plenitudinē ꝑtātis. nō sic autē abbas super monachos suos. tamē tutius eēt cōsiliū q̄ monachus de uoto sic facto faceret se absolui p summū pontificē. ꝛ si religiosus ille plures ꝑlatos habeat in sua religione p ordinē se hn̄tes. ita q̄ quicqđ pōt inferioꝛ pōt supioꝛ. ꝛ pl⁹ si nouit de licentia ifērioꝛis ab illo uoto pt a supioꝛi absolui. ſʒ de uoto facto de licentia supioꝛis absolui non potest ab inferiori.

COnsequenter

querit͛ de. 5°. ꝑncipali. Et circa hoc querūtur tria. P° utrū oē uotū licitū sit obligatoꝛiū. 2° utrū magis obliget uotū q̄ iuramētū. 3° utrū uotū sub cōditione factum que conditio ñ īpletur p culpā uouētis sit obligatoꝛium.

PRimo ostendo

q̄ nō oē uotū licitū sit obligatoꝛiū. qꝛ licitū ē uirgini uouere uirginitatē. ſʒ si post uotū coꝛrūpat͛ amplius nō pōt uotū suū seruare. qꝛ īpossibile ē q̄ iteꝝ fit uirgo. cū g° null⁹ obliget͛ ad īpossibile uidetur q̄ aliquod uotū licitū possit desinere obligatoꝛiū ē. Itē uotū de intrando religione ē licitū. ſʒ pōt cōtigere q̄ illa religio nō uellet eū recipe q nouit intrare. g° uꝛ͛ q̄ tal͛ ex suo uoto non obligatur. Item si aliquis nouit religione intrare. ꝛ anq̄ʒ iret in epūꝫ eligat͛ nō tenetur religionē irare. qꝛ si eēt in religiōe ꝓfessus posset pp epatū religione dimitter͛. 18ª. q. 1ª. c°. Illico. g° talis ex suo uoto non obligatur. Cōtra. deutero. 23°. Cū uotū uoueris dño deo tuo nō tardabis r͛ddere. qꝛ requiret illđ dñs deus tu⁹. Iteꝫ extra d uoto ꝛ uoti r͛dēp. Licet. dr͛ q̄ usq̄ adeo solutio necessaria ē post uotū ut sine ꝓpꝛie salutis dispēdio alicui nō liceat resilire. Rꝫ° q̄ ois promissio licite facta cū ītētiōe obligandi se. ꝛ ex đl iberatiōe si acceptet ab eo cui fit obligat ꝓmittentē nō tm̄ ex ꝑcepto legis diuine. ſʒ ēt ex ꝑcepto legis nature. ſʒ uotū licitū ē licita ꝓmissio facta deo ex deliberatiōe ꝛ cū intētiōe obligandi se. oēʒ āt ꝓmissionē talē deus recipit. ꝛ iō đđ q̄ oē uotū licitū obligat uouēte ad illud qđ nouit adīplendū nisi in q̄ttuoꝛ casib⁹. Unus ē pp īpotentiā īplendi. 2⁹ pp auctoꝛitateꝫ supioꝛis dispensantis. 3⁹ ē pp defectū cōditiōis appoīte. uel defectū cause ꝑncipaliter mouentis. Regulare eīʒ ē q̄ uotum sub cōditione factū nō obligat nisi conditione exstante. 4⁹ casus ē qñ illud qđ tp̄e facti uoti fuit licitū postea fit illicitū. Ad p⁹ in opp⁹ đđ q̄ sicut uouēs aliqđ qđ licitū ē tpoꝛe uoti facti nō tenet͛ illud īplere si postea fiat illicitū ex aliquo accidēte. sic uouēs aliqđ possibile tp̄e uoti fci nō ter͛ illud adīplere si postea fiat īpossibile. g° āt uouens ꝟginitatē uouet illđ. qđ ē possibile tp̄e uoti facti. ſʒ postq̄ʒ coꝛrupta ē īpossibile ē ipsaꝫ ſuare qđ ꝓmisit. tēt͛ tñ ad illđ qđ pōt. s cōtinētiā seruar͛. ꝛ aliquā r͛cōpēsatiōe facer͛. đ h° qđ p suā culpā īcidit ī īpotētiā obseruādi qđ ꝓmiserat. sed si aliquis efficeretur impotēs ad soluendū qđ ꝓmisit n̄ tn̄ ex cl-

pa sua nõ obligaret' ad aliquã recõp̄esatõ
nẽ. Ad 2ᵐ dñ q̃ ille qui uouet se intraturũ
religionẽ. aut determinat itẽtõez suã ad unã
religione tñ. aut nõ. si sic nõ tenet' intrare
alquã religionẽ si illa religio ĩquã. determi
nate uouit itrare eũ nõ' uult recipe. q2 illaz
intrare sibi factũ ẽ ipossibile. 7 ad nullã ali
az obligauit se. si nõ. tẽt' se tot religionibus
offerre q̃ unã inueniat si põt. q̃ ipz uelit re
cipe nisi sit talis de qua p̄babilr' crdit' q̃ si
de illa cogitasset nullo mõ cõsensisset itrar'
illã. Ad 3ᵐ dñ q̃ maior ẽ falsa. sicut exp̄s
se pz ex' de uoto 7 uoti rdẽptõe. Per tuas.
nec ualet eius p̄batio. q2 trasgressor uoti ẽ
ĩ mortali pccõ. 7 electio talis ẽ irritãda. q2
ad sacroz administratiõez eligit' a quorũ p̄
ceptiõe tẽpore electiõis erat p̄uatus. Pre
terea professus in religione ep̄atũ recipies
nõ defraudat religione sicut ille qui uouit
intrare. 7 añq̃z intret ep̄atũ recipit. q2 p̄fes
sus ab ordine nõ recedit. oportet eũz ipum
ferre hitũ religiõis sue. ex' de uita 7 hõesta
clericoz. Clici officia. nõ debẽt ẽt a prion
p̄posito discedere 16ᵃ. q. 1ᵃ. De monachis.
qd intelligendũ ẽ s̄z glo. ibidẽ q̄tũ ad ea q̃
sũt de sbã monachatus cuiusmõi. sũt hitũ
religionis portare. 9tinẽtiã s̄uare. p̄p̄ũ nõ
hẽre. vñ nõ sũt diuitiaz dñi. s̄z dispensato
res. q̄uis tñ fact' ep̄us hitũ debeat retine
re. põt desuper ferre hitũ ĩ q̃ magis cõue
niat eis iter quos ẽ. 16ᵃ. q. 7ᵃ. Nona. ĩ glo.
sed hoc nõ ẽ faciendũ. nisi ad tẽp'. 7 ex cã.
extra de uita 7 honestate clericoz. cᵒ. deus.
ẽt nõ dz ep̄atuz r̄cipe sine p̄lati sui licẽtia
18ᵃ. q. 2ᵃ. Quã sit. in textu. 7 in glosa.

Secundo queritur

utrũ magis obliget uotũ q̃z iuramẽtũ. Et uĩ q̃
nõ quia piuriũ ẽ cõtra 2ᵐ p̄ceptũ p̄me ta
bule. transgressio uoti cõtra p̄ceptũ. 5ᵐ se
cũde tabule. cũ gᵒ digniora sint p̄cepta pri
me tabule q̃z secũde. grauior ẽ transgressio
iuramenti q̃z uoti. qd nõ eẽt uez nisi magis
obligaret iuramẽtũ. Itẽ ap' ad hebre 6ᵒ
Ois cõtrouersie hominũ finis ad cõfirma
tionẽ ẽ iuramẽtũ. s̄z illud ĩ quo cõsistit finis
cõfirmatiõis ois 9trouersie maxie uĩ obli
gatoriũ. ergo iuramẽtũ magis ẽ obligato
riũ q̃z uotũ. Cõtra fortior ẽ obligatio q̃
nõ fit nisi deo q̃z illa q̃ interdũ fit hoĩ. sed

p̄p̄e loquẽdo uotũ nõ fit nisi deo iuramẽtũ
autẽ interdũ fit hoĩ gᵒ multo fortior ẽ obli
gatio uoti q̃z iuramẽti. Ad istã q̄õne dicũt
qdã q̃ fortior ẽ obligatõ uoti q̃z iuramẽti.
q2 obligatio uoti cãt' ex libero cõsensu uo
lũtatis hoĩs 7 fidelitate quã debet hõ deo.
obligatio aũt iuramẽti ex libero cõsesu ho
minis 7 reuerẽtia quã debet deo ĩq̄tũ ẽ ve
ritas p̄ma. ĩfidelitas aũt serui ad dñz grauⁱ
qd ẽ quacũq3 alia irreuerẽtia quã seruus
posset facere dño. Alij dicũt q̃ distingue
dũ ẽ de iuramẽto. q2 aut fit hoĩ aut deo. pᵒ
mõ nõ ita firmiter obligat sicut uotũ. ut cõ
cludit rõ ad scoaz ptez. secundo mõ magis
obligat q̃z uotũ ceteris paribus. q2 e...
ex deliberatione iurat deo bonũ aliqd se fa
ctũz deo aliquid promittit et intentionem
obligandi se hẽt. 7 ad fortiorẽ cõfirmatiõez
deũ ĩq̄tũ ẽ p̄ma ueritas ĩ testimoniũ huius
p̄missionis adducit. cũ gᵒ uotũ nõ ĩportet
nisi p̄missionẽ factaz deo ex deliberatione
cũ intentione obligandi se. uĩ q̃ in iuramẽ
to cõp̄hendat' tota rõ obligatiõis que ẽ in
uoto. 7 supadditt' adductio p̄me ueritatis ĩ
testimoniũ ad maiorẽ p̄missionis cõfirma
tionẽ. Qui uult tenere p̄ma opionem põt
dicere ad p̄mũ in oppᵐ. q̃ 7 si transgressio
uoti sit cõtra quitũ p̄ceptũ scde table iqz'
corrumpit ueritatẽ p̄missionis. ẽ tñ cũ hoc
cõtra secũdũ p̄ceptum secũde tabule. uel cõ
tra p̄mũ ĩq̄tũ uouere ẽ act' latrie. Ad 2ᵐ
dñ q̃ illud argumentũ nõ pl' 9cludit nisi
q̃ maior obligatio quã hõ possit hoĩ facer'
ẽ p iuramẽtũ. s̄z hoc non seqt'. qn maior sit
illa obligatio q̃ fit deo p uotum. Qui uult
tenere secũdã opionẽ facilr' põt soluere ar
gumẽtũ ad oppᵐ ex dcis ĩ opiniõe.

Tertio queritur

utrũ uotũ sub 9ditõe fcm q̃ 9ditõ ñ. iplet' p
culpã uouẽtis sit obligatoriũ. Et uĩ q̃ ñ. ex
de cõditõib' appositis ĩ despõsatõe l' aliis
9tractib'. Uer. ĩ glo dõatõ sub 9ditõe fa
cta ñ tenet nisi adueniẽte 9ditõe sine ea iple
ta. s̄z nõ ẽ mui' fortis cõtract' dõatõ q̃ p̄
missio. gᵒ nulla promissio facta sub condi
tõe tenet nisi cõditõe adueniẽte l' ipleta. uo
tũ. autẽ ẽ p̄missio quedã. ut superi' uisũ est.
Item q̃ deo uouet aliquod sp̄ale obsequz
si ipsũ preseruat ab aliquo peccato de quo

tētat̄ nō tenet uotū si deꝰ ipsū ab illo pccō nō ꝓseruat. sꝫ si uouēs ab illo pccō nō pre‑ firuat̄ hoc. ē p culpam ꝓpꝛiā. quia si uellet de‑ us eēt paratus eū ab illo pccō ꝓseruare. gͦ uotū sub cōditiōe fcm̄ q̄ conditio nō iplet̄ p culpam uouentis nō ē obligatoriū. ⁋ Cō‑ tra. promissio que nō tenet reuocatione nō indiget. sꝫ pmissio facta sub cōditione non existente reuocatiōe idiget. gͦ tenet ipo iu‑ re. Minoꝛ probatur a simili, p donationē facta sub cōditione de qua dicitur ex̄ eo. ti. ꝛ eo. cͦ. i textu. qꝛ reuocari n̄ pōt nisi foꝛ‑ te tali cōditiōe sic facta ꝙ ea cessante debe‑ at reuocari ⁋ Itē fraus ꝛ dolus alicui pro‑ cinari nō debēt. extra de imunita. eccͤ. Ad‑ uersus. ꝭ. Cetez. sꝫ ille p suā culpā stat ne ꝯditō quā apposuit i suo uoto ipleat̄ frau‑ dulenter hoc impedit. gͦ nō pp hoc ab o‑ bligatiōe liberat̄. alias. n. fraus ꝓciaret̄ eidē ⁋ Rͦ ꝙ uotū sub cōditione factū que cōditio nō implet̄ p culpam uouētis. ē obli‑ gatoriū. qͦd patet rōe ꝛ auctoritate. ratiōe sic. q̄tū ad cōfirmationē pmissiōis sub cō‑ ditioue facte equalent. s. ꝙ ille cui facta est pmissio ꝯditōnē adipleat quā pmittēs ap‑ posuit. ꝛ ꝙ illa cōditio remittat̄ a pmittē‑ te. qꝛ siue adīpleatur cōditio. siue a pmittē‑ te remittatur. siue tollatur tenet pmissio. sꝫ si promittens scienter. ꝛ ex deliberatiōe i‑ pedit ꝛ est in clpa. nec ille cui fecit pmissio nē conditionem adimpleat quam promit‑ tens apposuit. ꝛ ꝙ illa conditio remittatur a promittente. quia siue adimpleatur con‑ ditio. siue a promittente remittatur seu tol‑ latur tenet pmissio idē ē per equiualētiam ac si ipsam remitteret cum eam uelit non adimpleri ꝛ cōat̄ ut nō impleatur. cū ergo promissio sua teneret si cōditio sua imple‑ retur. nihilominꝰ ēt tenet qñ p culpam eius stat ꝙ nō impleatur. Auctoritate sic. extra de spōsalibꝰ. Sicut ex litteris. dr̄ de quodā q quādam mulierē se ducturū i cōiugē ifra terminū assignatū iuramento firmauit. nec per uirum stetit. sed per mulierem quomi‑ nus inter eos matrimonialis sollēnitas añ elapsum termini assignati sit secuta ꝙ uiro non est imputandū. imo pro completa est habenda conditio. Idem ergo est quantum ad equiualentiam ad hoc ut teneat promis‑ sio conditionem appositā adimplere ꝛ non

stare per illum qui eam adimplere debꝫ quominus impleatur. sed quando promit‑ tens impedit eius impletionem. illo qui de‑ bebat implere existente. parato ad implen‑ dum p promittentem ꝛ non p aliuz stat ne ipleatur. pro impleta ergo habenda ē. ⁋ Ad primum in oppositum dicendū ꝙ ut uisum est i corpore q̄ōnis qñ nō stat per illum qui debet adimplere cōditionē quominus con‑ ditio impleatur. sed stat per illuz cui debet adimpleri idem iudicandū ē ac si conditio esset impleta. ⁋ Ad 2ͫ dicendū ꝙ maioꝛ ue‑ ra ē si ille qui uouit facit ita qͦd in se est ut preseruetur ab illo peccato sicut fecisset si uotū nō emisisset uel sicut intendebat face‑ re quando uotum emisit. sed si ille qui uo‑ uit hac intentione se precipitat in peccatū ut nō teneat uotū quod fecit. nihilominus tenet uotum. alias. n. fraus patrocinaretur eidem. ⁋ Argumēta ad secundaz partē gra‑ tia pricipalis cōclusionis possunt concedi. potest tamen dici ꝙ minoꝛ argumenti pri‑ mi falsa ē. ꝛ ad eius probationē dicendū ꝙ sicut dicitur in glo. super illo caplͦ. diffe‑ rētia ē inter donatiōez sub cōditione. ꝛ do‑ nationē factam sub modo. Illa que fit sub modo sic fit. dono tibi hoc. ut singulis an‑ nis tale quid facias. donatio uͦo sub cōdi‑ tiōe sic fit. dono tibi si hoc feceris. vñ uer‑ sus. Scito ꝙ ut modus ē si cōditio qꝛ cau‑ sa. ꝛ sic dr̄ ibidē. donatio facta sub mͦō etiā si modus nō obseruetur reuocatione indi‑ get. ꝛ de tali donatione intelligenda ē decre‑ talis predicta. unde sꝫ glo. ibi accipitur cō‑ ditio pro modo.

CONsequenter querꝰ̄ car de sexto pncipali. Et circa hoc querunt̄ tria. ⁋ Pͦ utꝝ expediat hoi uouere. ⁋ 2ͦ utruz sit magis meritoriū idē bonū opꝰ cū uoto q̄z sine uoto. ⁋ 3ͦ utꝝ expediat iuuenes iduce‑ re ad hoc ut obligēt se ad igressū rligiōis.

PRimo ostendo ꝙ nō expedit hoi uouere. quia non expedit hoi se ꝑuare magno dei dono. sꝫ libertas hoīs ē magnū dei donū qua in parte ꝑuat se hō p uotū. gͦ nō expedit hoi uouere. ⁋ Itez nō expedit homini se periculo exponere. sed uouēs expōit se pi̅culo alicuꝰ trāsgressiōis

cui nō erat expositus ante uotū. g° nō ex-
pedit eū uouere. Item nō expedit homini
facere aliquid quod suū aggrauet peccatū
sz peccat. sed si religiosus peccat grauius ē
suū peccatū q̃z eēt in seculari. quia sicut di
cit Ansel. in libro de similitudine ultra me-
diū i. c°. de similitudiē. inter mōachū peccā
tem z laicum si penitere uoluerit maiorē dā
natiōi subiacebit mōachus. g° nō expedit
uouere religionis ingressum. z multo forti
us nec aliud quodcūq̃z bonū. Itez nullus
debet aliquid facere quod augeat in ipso
cōcupiscentiā mali. sed uouere bonū ē h°i.
quia sicut dicit glo. super illud Ro. 7°. Pec
catū occasione accepta p mādatū quod cō
cupiscitur dulcius fit dum uetat. g° nullus
debet aliquod bonū uouere ne ex hoc red-
dat pronior ad malū ɔtrariū. Cōtra psal.
Uouete z reddite dño deo uestro zc. Itē
homini expedit facere illud q̃d maiorē cō-
sequitur misericordiam si de peccato peni
teat. sed sz Ansel. ubi pri°. si religiosus pec
cat z de peccato peniteat maiorē cōsequit
misericordiam q̃z penitēs in seculo. g° expe
dit homini uouere. Rñdeo q̃ uouens aut
uouet bona quoz obseruatio uidetur pro-
babiliter proportionata infirmitati sue spi
rituali aut improportionata. p̈mo mō uo-
uere expedit homini. q2 p hoc firmat am-
plius uoluntatem suam in bono. z pro ma-
gna pte excludit a se libertatem malefaciē
di. z facit actū uirtutis latrie. z ideo uouē-
do meretur. 2° mō nō expedit homini uo-
uere nec licet. tale enim uotum nō haberet
discretionem cōuenientem cū per hac uo-
uens magis uideretur se illaqueare q̃z au-
gere securitatē de sua salute. quilibet tamē
reputare debet obseruationez uoti religio
nis pportiōatam eē sue infirmitati spūali
nisi per certā experientiam sibi de ɔtrario
cōstaret. ppter enim custodiam que magis
adhibet religiosis q̃z secularibus. z ppt bo
na exēpla q̃ uidēt freqnt° z bōa v̈ba q̃ fre
qnt° audiūt. z pp maiores ɔsolatiōes spūa
les quas ex diuina benignitate ob fauorez
religionis. z ex sancta societate recipiūt. ob
seruatio aliquoz bonoz pportiōata ē ali-
cui exñti in religione que eidem proportio
nata ñ esset in seculo remanenti. Ad p̈°
in opp° dicendum q̃ sicut dicit Ansel. in li

bro de libero arbitrio parz post principiū.
ptās peccandi nō ē libertas nec pars liber
tatis. imo ut parz postea dicit. Liberior est
uoluntas que a rectitudine declinare neqt
q̃z que illā pōt deserere. hō aūt p uotū no
minuit in se libertatem faciendi bonū sz au
get. sed minuit ptāte faciendi malum. Ad
2° dicendum q̃ uouens discrete nō expōit
se periculo transgressiōis nisi p accidens. sz
per se maiorem securitatē obtinet p uotuz
adimplendi diuīa p̈cepta ut uideri pōt ex
his que in qōe dicta sūt. Ad 3° ɔ̈o q̃ ma
ior nō ē uera qñ ex hoc quo aggrauat trās
gressio peccātis auget meritū benefacien-
tis z quo deus misericordius suscipit peitē
tē. ut aūt in sequēti qōne oñdet. bonū op°
magis ē meritoriū cū uoto q̃z sine uoto.
religiosus etiam de pccō penitēs maiorem
cōsequit misericordiam q̃z secularis. sicut
dicit Ansel. in libro de similitudie ultra me
dium. Religioso enim dicit deus. cū uolue-
ro de te uindictam accipiam ut de meo. ut
dicit Ansel. ubi pri°. Ad 4° ɔ̈cēdū q̃ illa
auctoritas itelligēda ē ubi charitas deest.
Uñ q̄si statiz post p̈dicta uerba subdit ex
phibitōe. ubi charitas deficit desiderium
mali crescit. quo aucto dulcius fit quod p
hibetur.

Secundo queritur, utrz
fit magis meritoriū illud opus bonū cū uo
to q̃z sine uoto. Et uī q̃ nō. min° meritori
uz ē bonū op° fcm ex necessitate q̃z sine ne
cessitate. vñ min° meritoria ē obsuatō pre
ceptoz q̃z ɔsilioz. sz op° q̃d fit ex uoto fit
ex necessitate. quod fit sine uoto non fit
ex necitate. g° min° meritoriū ē fcm cū uo-
to q̃z sine uoto. Itē min° ē meritoriū op°
bonū factū cū tristitia q̃z cū hylaritate. q2
sic dicit Ap°. 2°. coz 9°. Hylarē datorē dili
git de°. sz sic dicit phūs. 5°. metaphi. Q̃d
fit ex necessitate fit cū tristitia. g° min° me
ritoriū ē op° factū ex necessitate q̃z sine ne
cessitate. quod autem fit ex uoto fit ex ne-
cessitate. Itē q̃nto bonū op° ē min° diffici
le tāto min° ē meritoriū. q2 sicut dic phūs.
2°. ethicoz. c°. 3°. Circa difficili° sēp fit ars z
uirt°. sed min° difficile ē seruare cōtinētiaz
in religione q̃z in seculo. q2 multo difficili°
ē habēti opportūitatē icōtinētie ɔtief q̃z ñ

hñti. seculares aũt magis hñt illam oppor
tunitatẽ q̃ religiosi. g° min⁹ meritoria ẽ ob
ſuatiõ ↄtinẽtie religiosoꝝ q̃ ſeclariũ. Cõ
tra. Augustinus ĩ epl'a ad Armẽtariũ ꝟsus
finẽ dicit Armentario qui uotũ ↄtinẽtie fe
cerat. Modo, q̃ꝺ absit. tãto miserior eris ſi
fidẽ deo fregeris q̃to beatior ſi pſolueris.
g° ſicut peior ẽ operatio mali cõtra uotum
q̃ nõ cõtra uotũ. ſic melior ẽ opatõ bõi cũ
uoto q̃ ſine uoto. Itẽ glo. ſr illo psal. Uo
uete, ⁊ reddite dicit q̃ uouer̃ cõſuluit̃ nolun
tati. ſed cõſiliũ ẽ de meliori bono. g° melius
ẽ bonũ factũ cũ uoto q̃ ſine uoto. Rñdeo
q̃ magis meritoriũ ẽ idẽ bonũ opus factũ
cũ uoto q̃ ſine uoto. q̃ꝺ pbo rõe triplici ⁊
una ſilitudie. Prĩa ẽ hec. op⁹ ĩferioris uir
tutis magis ẽ meritoriũ ĩperatũ a ſupiori
ꝟtute q̃ ñ ĩpatũ. ſ3 latria ſupior ꝟtus ẽ q̃
abſtinẽtia ⁊ op⁹ abſtinẽtie ad q̃ꝺ mouetur
hõ ex uoto ẽ ĩperatũ. ab ea ei3 ẽ uouere ac
tus latrie. g° magis meritoriũ ẽ op⁹ abſti
nẽtie ad q̃ꝺ mouet hõ ex uoto q̃ ſine uo
to. 2ª rõ ẽ hec. quãto op⁹ pcedit a uolũta
te magis firmata in bono tãto ẽ uirtuosi⁹.
⁊ ex cõſequenti magis ẽ meritoriũ. ad ope
rari ei3 uirtuoſe reqrit̃ firmit̃ ⁊ ĩmobiliter
opari ſ3 phũ3. 2°. ethi. c°. 4°. ſed ceť is pari
bus uolũtas firmior ẽ ĩ bono cũ uoto q̃ ſi
ne uoto. 3ª rõ hec ẽ. De⁹ cũ acceptet op⁹
pp operãtẽ tãto magis acceptat op⁹ q̃to
ẽ ab hoĩe ad ſeruitiũ ſuũ ſpũali⁹ dedicato.
ſed ceteris parib⁹ hõ ſpũali⁹ ꝺdicat̃ ad ſ
uitiũ ꝺi p uotũ q̃ ſine uoto. Ad idẽ ẽ etiã
ſilitudo quã ponit Anſel. ĩ li° de ſilitudini
bus ultra mediũ ĩ qua cõpat ſecularẽ faci
ẽtẽ bonũ opus illi q de fructu arboris ſue
donat̃ dño q̃tũ uult. ⁊ religioſũ illi q dño
dat totã arborẽ cũ fructu. dicẽs q̃ ſic ob
ſeqũ illi⁹ q dat dño totã arborẽ cũ fructu
magis ẽ acceptũ dño q̃ obſequiũ alterius.
ſic ſeruitium religioſi magis eſt deo ac
ceptũ q̃ hoĩs ſecularis. Ad pᵐ in oppoᵐ
ꝺꝺ q̃ maior uera ẽ ſi ĩtelligat̃ de neceſſita
te coactiõis. ſ3 ſi intelligat̃ ꝺ neceſſitate ſa
lutis que ẽ neceſſitas cõditiõata ſ3 quã di
cim⁹ aliquid neceſſariũ ad cõſequẽdũ finez
q̃ neceſſitas libertatẽ nõ excludit nõ ẽ uex.
pñ ⁊ obſeruatio pceptoꝝ magis ẽ merito
ria q̃ obſeruatõ cõſilioꝝ accipiẽdo cõſilia
rõe hoꝝ preciſe q̃ addũt ſup pcepta, q̃uis
ſit eᵓ° ſ3 q̃ꝺ accipiũt̃ ↄſilia pro incluſiõe
pceptoꝝ. Ad 2ᵐ ꝺꝺ q̃ ibi loqt̃ phũs ꝺ ne
ceſſitate uiolẽtie, nõ de neceſſitate quã icur
rit hõ ex uoto. talis ei3 neceſſitas nõ debet
parere triſtitiã. nec ↄtraria libertas gratu
latõnẽ. Unde Aug⁹ ĩ epl'a ad Armẽtariũ ⁊
Paulinã uerſus finẽ. Felix ẽ neceſſitas que
in meliora ↄpellit. ⁊ paꝝ ante. Nõ ẽ gratu
landa libertas que ſit ut non debeatur q̃ꝺ
lucro reddit. Ad 3ᵐ ꝺꝺ q̃ difficultas ali
cuius boni operis prouenĩes ex uoluntate
operantis nõ auget meritũ q̃uis illa auge
at q̃ ex uolũtate operãtis nõ prouenit. ⁊ iõ
q̃uis rĩmanẽti ĩ ſeculo ex uolũtate pp̃a dif
ficilius ſit ſeruare cõtinẽtiã q̃ exñti in reli
gione ceteris paribus. ex hoc tñ nõ ſequit̃
q̃ illa obſuatio ſit ſeculari magis merito
ria q̃ religioſo. imo eᵓ°. q̃ facultas bñ ope
randi puenĩes bona ex diſpoſitiõe uolũta
tis operantis meritum auget.

Tertio queritur

utrũ expediat iuuenes inducere ad hoc ut
obligent̃ ſe ad ingreſſũ religiõis. Rñdeo
q̃ ſic. ſi aſſint debite cõditiões ex pte iuue
nis ⁊ ex pte cõductionis. ⁊ ex pte obligatõ
nis. qui. n. uult inducere aliquẽ iuuenem ad
obligationẽ pdictã debet diligenter cõſide
rare q̃ iuuenis ſ3 ĩ ira debitã pro igreſſu
religionis habeat etatẽ. q̃ etas admĩn⁹ cõ
plectit̃ tẽp⁹. 14. ãnoꝝ. ex̃ de regularib⁹ Si
gnificatũ e. ⁊. c°. 1°. in glo. ⁊ q̃ put patitur
etas illa in ppoſitis ſuis licitis ⁊ honeſtis
habeat ſtabilitatẽ. ⁊ q̃ ad cõſiderãdũ quid
illa obligatio põderet habeat diſcretionez
ſufficientẽ. in iductione ẽt debet eẽ diligẽs
aſperitatis religionis ad cuius obligatõnẽ
iducit̃ explicatio. ⁊ oĩs ſuggeſtiõis falſita
tis excluſio. nec debet eẽ nimia iportu⁹ p
ſuaſio, aſperitatis. n. religiõis celatio ⁊ fal
ſitatis ſuggeſtio operãt ꝺceptionẽ. ꝺceptõ
autem ratione ignorantie diminuit de ra
tione uoluntarij. tũc autem eſt nimis ipor
tuna pſuaſio qñ fit cũ rerũ tpaliũ pmiſſio
ne uel cũ indebita cõminatiõe uel cum ni
mia ſollicitudie. debet aũt inducẽs a tali i
portuna pſuaſione cauere. q̃ talis pſuaſio
operatur in iuuene. ſeu ipſum inclinat ad
obligandum ſe ex ſurreptione. ⁊ predicta
obligatio fieri nõ d3 niſi ex plẽa uolũtate ⁊

deliberatõe. ex pte ẽt obligatõis tria sꝫ ob
suãda. s. ut fiat pura deliberatiõe ⁊ stabili-
tatis ꝓpositi examiatiõe. ⁊ q̄ fiat cũ discre
tiõe uc. s. se obligãs obliget se ad igrediẽdũ
religionẽ ut eam experiat̃. ut si. deus dede-
rit sibi gratiã remanẽdi ⁊ religioni placue
rit remaneat. si. aũt religiõi ñ placuerit. aut
si ꝓpositũ infra annũ mutatũ fuerit libere
põt exire absq̧ hoc q̄ teneat aliã rligionẽ
itrare. debet ẽt obseruari q̄ fiat cũ deuotõ
ne ⁊ debẽt obsuari ꝑdicta. qꝛ obligatiões
facte sine deliberatione ⁊ discretione ⁊ de-
uotione frequēter malos exitus hñt.

Q Onsequenter querit̃

de septimo ꝑncipali. Et circa hoc q̄rũtur
tria. P° utrũ mrĩmoniũ ɔctũ p⁹ uotũ. ɔti-
nētie simplex sit dirimẽdũ. 2° utrũ ɔctum
post uotũ sollẽne. 3° utrũ aliter sollẽnizet̃
uotũ q̄ꝫ p rligiõis igr̃ssum uel sacri ordis
susceptionem.

P Rimo ostendo q̄ ma

trimoniũ ɔctũ post uotũ cõtinētie simplex
sit dirimẽdũ. forti⁹ ẽ eiꝫ uiculũ uoti simpli-
cis q̄ꝫ mr̃imõiũ. qꝛ pmũ obligat deo. 2° ho
mini sed uotũ simplex cõtinẽtie superueniẽs
mr̃imonio nõ tenet. g° multo forti⁹ nõ tẽt
mr̃im⁹ cõtractũ post simplex cõtinentie uo
tũ. Itẽ irritandus ẽ cõtract⁹ i quo implica
tur obligatio ad mortale peccatũ. sed. i cõ-
tractu mr̃imonij cõtracti post simplex cõti
nẽtie uotũ icludit̃ obligatõ ad mortale pec
catũ. qꝛ includit̃ obligatõ ad carnalẽ copu
lã q̄ ẽ cõtra cõtinẽtie uotũ. g° talis cõtract⁹
ẽ irritandus. Item fm magr̃z h⁹ di. c°. 2°.
ratio quare nõ sũt sepandi cõtrahẽtes mr̃i
moniũ post siplex cõtinẽtie uotũ. ẽ. qꝛ ꝓba
ri nõ põt. sꝫ mlta sũt uota simplicia q̄ ꝓba
ri possunt. g° sũt multa simplicia uota pp q̄
mr̃imonia sequẽtia dirimẽda sũt. Contra
de cõtrahentibus post simplex cõtinentie
uotũ dicitur decretoꝝ di. 27ª. Quidam. ⁊
sumptũ ẽ ab Aug°. in li. de bono coniugali.
q̄ grauiter peccãt qui tales diuidũt. Itẽ
extra Qui clerici uel uouẽtes. Meminim⁹
dicitur q̄ si aliquis se ad religionẽ transi-
turũ ꝓmisit si nõ hitũ suscepit nec ꝓfessio
ne sed uotum solũmõ fecit. licet postea mr̃i
moniũ contraxerit. nõ ẽ cogendus ad reli-
gionẽ transire ⁊ mr̃imonij uotũ rescinder̃.
Itẽ uı̃ q̄ potest cõtrahere absq̧ peccato.
qꝛ cõtrahens nõ peccat si nõ intedit aliqd
ipossibile uoto suo aut obligat se ad illud.
sed in contrahendo nõ obligat se ad aliqd
icõpossibile uoto suo. qꝛ statiꝫ post mr̃imo
niũ cõtractũ potest religionẽ intrare. q̄uis
ẽt i contrahendo hoc intendat. nihilomin⁹
tenet cõtract⁹ ut supra uisũ ẽ. g° absq̧ pec
cato põt cõtrahere mr̃imõiũ. R° q̄ sicut
dicit̃ extra Qui clerici uel uouẽtes. Cõsu-
lint. ⁊ c°. Rursus uotũ simplex impedit ma
trimoniũ cõtrahẽdũ. nõ tñ dirimit iã ɔtrac
tũ. Rõ aũt quare ipedit cõtrahendũ ẽ. qꝛ i
cõtractu mr̃imonij icludit̃ sub cõditiõe o-
bligatio ad aliquid repugnãs siplici cõti-
nētie uoto. quia ibi includit̃ obligatio ad
reddendũ carnale debitũ si alter cõiux exi
gere uoluerit. ⁊ ideo ɔtrahẽs post simplex
cõtinentie uotũ iplicite obligat se ad frãgẽ
dũ uotũ suũ si uoluerit alter cõiux q̄d sine
pccõ mortali põt fieri. Ratio aũt quare nõ
dirimit iã cõtractũ. ẽ quia uotũ. cõtinētie si
plex nõ ẽ nisi ꝓmissio sui ipsius ad cõtinen
tiã deo obseruandũ. promissio aũt alicuius
rei nõ trãsfert rẽ promissaꝫ in dñiuꝫ illius
cui promittitur. ⁊ iõ post promissionẽ ante
tradicionẽ rei ꝓmisse ꝓmittẽs remãet do
minus rei. ⁊ ideo si eã donet alij tenet dõa
tio. q̄uis aliquã satisfactionẽ teneatur fa-
cere seu recõpensationẽ illi cui rẽ ipsã ante
ꝓmiserat. ⁊ ideo post simplex cõtinẽtie uo
tũ si homo dat⁹ mulieri ⁊ e⁹ ꝑtãtẽ corpis
sui p matrimõiũ ɔctũ tenet donatio. sꝫ uõ
tenet̃ ad emẽdã p fractione promissionis.
Ad p⁹ in opp⁹ uõ q̄ nõ ualet. qꝛ res uni
donata alij promitti nõ debet. ⁊ si promit-
tatur nõ tenet promissio. sed q̄uis res uni
ꝓmissa alteri dari nõ debeat. si tñ det̃ ualꝫ
donatio. ut uisũ ẽ in q̄one. Ad 2⁹. uõ q̄ q̄ꝫ
uis ille qui cõtraxit post simplex uotũ cõti
nentie in cõsumando matrimoniũ mortali
ter peccet. qꝛ post ɔtractũ mr̃imoniũ licitũ
ẽ sibi nõ ɔsũare ipsũ si uult rligionẽ itrar̃.
tñ post mr̃im⁹ cõsumatũ ñ peccat reddẽdo
debitũ suo cõiugi. quia tũc potãs corporis
sui plene trãslata ẽ i suũ ɔiugẽ q̄tũ ad car
nale debitũ. quia tñ hãc trãslationẽ fecit p
culpã suã debet cũ dolore debitũ rddere. ⁊
tenetur nunq̄ꝫ exigere. Ad 3⁹ dicẽdum q̄

illa rō quā assignat magr̄ nō ē sufficiēs. qꝛ q̄zuis probari possit. nō pp hoc separandi sunt. sed Hugo. dicit q̄ i nullo casu ē mr̄i/ monii post uotū ppetue cōtinentie quo ad deū ut recitatur extra Qui clerici l' uouē/ tes. Rursus in glo. sed Jo. dicit cōtrariū. ut habetur ibidem. sed Hugoni nō ē assen tiendū i hac parte. Ad tertium ad scḋaꝫ ptem dicēdum q̄ contrahens post uotum continentie simplex nisi certificatus sit per spiritū sanctū. q̄ deus sic ordiabit q̄ nūq̄ꝫ sequet' carnalis copula peccat. qꝛ alias iu/ ra prohibēt tales cōtrahe' ēt si ille qui uo uit intendat religionē intrare ante mr̄imo nij ɔsumationē. ⁊ hoc prohibitū ē ad uitā/ dū periculū fractionis uoti. periculū enim esset ne per cōtractū illū mutaret' ppositū quod ān hēbat ad intandū cōfusione alte/ rius cōiugis. qui quodāmō cōfūderet' si al ter cōiūx mr̄im° cum eo renueret consu/ mare.

Secundo queritur utꝛ matrimonium contractum post uotum sol lenne continentie sit dirimendum. Et uide tur q̄ non. extra qui cleric: uel uouentes. Rursus. dicitur q̄ simplex uotū apud deū nō minus obligat q̄ꝫ sollene. sed mr̄imoni/ um contractum post simplex cōtinentie uo tum nō ē dirimendum ut patet ex precedē ti questione. g° a simili nec cōtractum post sollenne continentie uotuꝫ. Ite sollēnitas uoti nō magis roborat uotū q̄ꝫ iuramētū. sed matrimonium cōtractum; post simplex uotum iuramento cōfirmatum nō est; diri mendū ergo nec contractū post sollēne cō tinentie uotū. Ite in ɔtractu matrimonij nihil īplicat' repugnās sollēni cōtinētie uo to. quia nō implicatur obligatio ad carna lē copulā cū post cōtractuꝫ matrimonium possit alter coniugum altero inuito renue' matrimonij cōsumationem si religionem i/ trare uoluerit. g° nulla uidetur ratio quar' nō sit uerum matrimoniale uinculuꝫ quod cōtrahitur post sollēne ɔtinētie uotū. Cō tra. decrētoꝝ. di. 27ª. Presbyteris. Mr̄imo nia cōtracta a p̄sbyteris. diaconibus. sub/ diaconibus. monachis iudicantur debere dis iūgi. Item extra q̄ clerici uel. nouētes. Insinuante. dicitur de nobili muliere que

uotum castitatis emiserat. ⁊ in. habitu reli gionis biennio remanserat. ⁊ postmodū ma trimoniū contraxerat q̄ ad resumendum religionis habitum ⁊ seruādū q̄ḋ uouerat erat per censurā ecclesiasticam coercenda. Rn̄deo q̄ mr̄imonium contractum post sollenne continētie uotū dirimendum e. qꝛ per tale uotum hō nō tantū pmittit' conti nentiam. sed etiā alij dat dominiū sup seip sum. ut ipsū possit cogere ad pmissam con/ tinentiā obseruandā. ut pꝫ. qꝛ ut hētur ex/ tra Qui clerici l' uouētes. Rursus in glo. n̄ sollēnizatur uotū ɔtinētie nisi p susceptō nē ordinis sacri aut p professione factam i religione modo debito. aut p susceptum re ligionis hitū q̄ pfitētib' dari cōsueuit. nisi forte sit alicubi cōsuetū sic'ꝫ hituꝫ dari no uitijs ⁊ pfessis. sed hic modus nō uidet' ē nisi quedaꝫ professio tacita uel p̄sūpta. mo rari etiam ultra annum in religione sine p/ testatione de nō profitendo est quedā pre/ sūpta professio. extra de r̄gulis. Ex parte. in textu. ⁊ in glo. Quilibet aūt p̄dictorum moꝝ uouēs dat' alteri potestatē sup seipsū ad cogendū ipsū ad cōtinentie pmisse obs' uationē. qui autem dedit alium ad usū unū nō pōt eandē rē alij dare ad usum cōtrari um. ⁊ quia in contractu matrimonij coniu ges mutuo sibi cōcedunt potestatem suoꝝ corpoꝝ ordinatam ad usum continentie cō trarium. ideo nō tenet matrimonium con/ tractum post sollenne continentie uotum. Ad primum in oppositum dicenduꝫ q̄ il lud uerbum sic intelligendū est. q̄ ;utrusq̄ꝫ fractio ē peccatum mortale. maius tn̄ pec/ catum est fractio unius q̄ꝫ fractio alterius secundum glo. ibidem. Ad secūdū dicēdū q̄ q̄zuis roboratio uoti p iuramētū forti/ or sit q̄ꝫtū ad aliqd q̄ꝫ roboratio q̄ ē p sol/ lēnitatē. tn̄ q̄ꝫtū ad īpedimetū mr̄imōij est ɔ°. qꝛ ad sollēnitatē uoti ɔtinētie spectat ut uouēs trāsferat' i alteri' dn̄iū. ut uisū ē q̄ḋ n̄ fit p roboratonē uoti siplicis iuram̄ to factā. Ad 3ᵐ ḋḋ q̄ i mr̄im° de lege cōi icludit' aliqd r̄pugnās cuilibet ɔtinētie uo to. qꝛ q̄zuis qlibet ɔiūx alio inuito possit re nuer' ɔsūatiōeꝫ mr̄imōij si uelt r̄ligionē itra re. tn̄ ad h° ut ɔhat' uniū mr̄imoniū. opor/ tet bonā fidei eē i ɔtrahentiū itētione ex/ plicite uel īplicite. bonā autē fidei ɔsistit in

rddēdo carnale debitū si exigatur. sed hec solutō nō uidetur aliquib⁹ sufficiens. qr ut ostēsū ē supra uerū mrimoniū cōtrahi pōt quius alter cōtrahentiū uel uterqꝫ intedat religionē intrare ante mrimonij ɔsūatiōez. dū tñ in mente quilibet teneat explicite uel implicite qꝫ nisi religionē uellet intrare alteri cōiugi peteti usū sui corporis nō negaret sed debitū redderet. Ideo aliter dicēdū ad argumetū qꝫ mrimōniū ɔctū post sollēne cōtinentie uotū ē dirimēdū. imo ut ꝓprius loquar ipso iure ē nullū. quia iura ñ tm ꝓhibent tales ꝑsonas cōtrahere. sed etiaꝫ decernūt ⁊ cōstituūt eas illegitimas ad cōtrahendum.

Tertio queritur

utrū aliter sollēnezetur uotū qꝫ ꝑ religionis ingressū uel sacri ordinis susceptioneꝫ. Et uī qꝫ sic. extra qui clerici uel uouentes Insinuante. dicitur de quadaꝫ muliere que uotū castitatis emisit in manibus cuiusdaꝫ de fratrib⁹ sancti Augustini eo tenore addito ut in domo sua cū sua substantia remaneret. ⁊ sic in eiusde hitu ordinis ꝑmāsit biēnio ⁊ postea de parētū cōsilio. ꝑ. Michaelis fuit mrimonialiter copulata. qꝫ ad resumendū male dimissū religionis hitū erat ꝑ censurā ecclesiasticā coercenda. qꝺ ueruꝫ nō eēt nisi fuisset suū uotū sollene. ⁊ tñ nō fuit monacha qr ut hētur ex̄ de statu mōachoꝝ. Cū ad mōasteriū Abdicatio ꝓprietatis adeo ē annexa regule mōachali ut contra eā nec sūmus pōtifex possit licentiā indulgere. g⁰ aliter qꝫ ꝑ ꝓfessionē in religione potest uotū sollēnizari. Cōtra. 27ª. q. 1ª. Mulieres. in glo. dicit qꝫ in ꝓpa domo uti uestibus monachalibus ⁊ uotū facere non sollēnizat uotū. ⁊ tamē uideret illud uotū eē sollēne si mulieris uotū aliter posset sollennizari qꝫ ꝑ religionis ingressū. Rñdeo qꝫ ꝓpe loquendo differentia ē inter uotum publicū ⁊ uotū sollēne. qr quodlibet uotum multis coraꝫ ⁊ in publico factū publitū dici potest. sed nō quodlibet tale potest dici sollēne nō eiꝫ dicitur uotū sollēne nisi qꝺ in se hēt aliquid annexū ut i publicū debeat uenire. ⁊ per qꝺ uouēs pōit sub alteri⁹ hominis potestate. ⁊ tale ē uotū in susceptiōe sacri ordis ꝑ quē suscipiēs cōstituit ministeriū ecclesie ad deo publice s̄uiendū. ⁊ pōit aliter qꝫ añ sub epi potestate. unde tale uotū eēt sollene. etiā si ꝑdictuꝫ ordinē ab epo susciperet in secreto. professio et in religione facta in manu eius qui eā potest recipere in se aliquid habet annexū quo i publicū debet uenire. vñ talis ꝓfessio sollēnizat uotuꝫ etiā si in manu eius qui eā potest recipere fieret in occulto. qr talē oportet secularem uitam dimittere ⁊ in claustro cū alijs sui ordinis couersari. ⁊ ad hoc ꝑ ꝑlatum cogi potest. nec alit̄ qꝫ aliquo ꝑdictoꝝ mōꝝ uotū sollēnizari pōt. susceptio. n. hitus ꝓfessorū ubi distiguit ab hitu nouitioꝝ uotū nō dicitur sollēnizare nisi inqꝫtuꝫ talis hitus susceptio ē quedā ꝓsūpta ꝓfessio. quare sit tale uotū dirimat mrim⁹ iā ɔctū in qōe ꝑcedenti dictum ē. Ad argumētū in oppositū dicēdū qꝫ s̄ꝫ glo. ibide illa mulier fuit monacha nec proprietate hūit. sed usū fructū infrascriptaꝝ rerū. qs mōsterio cōtulerat. ⁊ de illis rebus uictū ⁊ uestitū ꝑere. ⁊ in domo que sua fuerat remanere. ꝑmittebat eidem.

Consequenter

queritur de octauo pricipali. Et circa hoc querunt tria. P⁰ utrū uotum possit cōmutari. 2⁰. utrū qōlibet uotū possit cōmutari i uotum religionis. 3⁰. utrū uouens intrare religionem et postea intrat cū intentione exeundi impleat uotum suum.

Primo ostendo

qꝫ nullum uotum possit cōmutari. Leuit. ultimo. Animal quod imolari potest domino. si quis uouerit sanctum erit. ⁊ mutari nō poterit. i. nec melius malo. nec peius bono. Item ecclesiastes. 5⁰. Quodcunqꝫ uoueris redde. Item Ber. in libro de precepto ⁊ dispo. c⁰ 36⁰. dicit qꝫ de uoto monasterij nec retineri quis regulariter potest nec recipi sine cōsensu abbatis sui ergo uotū factum in una religione non potest in uotum religionis alterius cōmutari. Contra extra de iure iurando. Peruenit. 2. Propositum aut promissum non infringit qui in melius illō cōmutauit. Itē ex̄ de uoto ⁊ uoti rdēptōe. Magne. dicitur qꝫ uotū cōmutari potest i opus aliū pietatis. Respōdeo qꝫ sicut dic

Ber. de p̄cepto ⁊ dispo. c°. 4°. Iniquū ꝓcul dubio foret si statuta ꝓ sola charitate cōtra charitatē teneretur. uotū aūt fieri debz ex charitate ⁊ pro charitate. vñ eius obligatio tenere nō debet ɔtra charitatē. teneret aūt cōtra charitatē si nō liceret illō cōmutari i meli⁹ uotū. g° pōt i bonū meli⁹ cōmutari. ñ tñ hoc fieri oportet auctoritate uouēt. qz nullus debet eē iudex in sua cā. sz auctoritate iuris uotū tpale pōt i ppetuā religionis obseruantiā cōmutari. ut onder i q̄one sequēti. ⁊ uotū laxioris religiōis in arctiore. extra de regul'. Sane. uota aūt peregrinatiōis abstinētie ⁊ huiusmodi cōmutari pñt auctoritate epi. iura. n. h° posse ab epis nō excludūt. argumētū ad hoc extra de uoto ⁊ uoti redēptiōe. c°. i°. in textu. ⁊ in glo. uota aūt ɔtinētie aut religiōis aut trāsmarinū auctoritate epi cōmutari ñ pñt. ut patebit cū queretur de dispensatiōe in uotis. i' cōmutando aūt diligenti⁹ cōsiderari debet psōe q̄litas. ⁊ cōmutatiōis cā. s. an ex infirmitate seu affluentia diuitiaꝝ aut alia probabili cā r̄cōpēsatio melior fuerit ⁊ deo magis accepta. extra de uoto ⁊ uoti redēptione. c. i°. Ad p^m in opp^m dō q̄ illa auctoritas sic intelligi debet. s. q̄ illō mutari ñ poterat auctoītate uouētis. Ad 2^m dō q̄ uotū intelligit reddi siue reddat i se siue i equiualenti p cōpatione ad rē publicā uel psonā que uouerat. Ad 3^m dō q̄ illō vbū Ber. itelligēdū ē d ɔsēsu petito siue obtēt siue ñ. qz sicut dicit ex de r̄glarib⁹. Licet. tal' postq̄ȝ a p̄lato suo trāseūdi licētiam postulauerit ex p̄uata lege que publice preiudicat absolutus libere pōt sanctioris uite propositū adiplere, nō obstāte proteruia idiscreti cōtradictiōe p̄lati. vñ iura que ɔtrariū uidētur dicere intelligenda sūt de illo q̄ eā leuitatis ⁊ ñ petita licētia trāsit. si ēt se trāstulerit licentia nō petita, nō tētur reuerti ad bonū iferius qd reliquit. vñ de tali dicit Ber. libro de p̄cepto ⁊ dispo. c°. 36°. q̄ si melius iuenerit ⁊ elegerit i eo mōasterio ad quod transit cōsilio meo nō egredietur ad inferius bonū. qz reliquerat ⁊ trāsierat pro meliori. nec ē cōtrariū his que p̄dicta sunt. quia mlta ꝓhibēt fieri q̄ facta tenēt.

Ecundo queritur utrū

quodlibet uotū cōmutari possit i uotū religionis. Rñdeo q̄ uolēs facere ꝓfessionē in religione si actualiter seu habitualit' uult remanere obligat⁹ ad uota que fecerat i seculo nō cōmutāt' i uotū religionis. sꝫ p⁹ q̄ȝ deuenerit hoc ad notitiā p̄lati poterit ipsū ab illis uotis absoluere maxīe si ignorabat ipsū eē ligatū illis uotis tpe ꝓfessiōis. Si aūt actualiter seu habitualr' itendit ill' uotis amplius nō teneri sed soli uoto religionis sue ab illis absoluitur p religiōis uotū pp uoti religionis altitudinē ⁊ pfectionez. extra de uoto ⁊ uoti redēptōne. Scriptur'. ibi eīz dicit' q̄ reus fracti uoti aliq̄ten⁹ nō hētur qui tpale obsequiū in ppetuā noscit' religionis obseruantiā cōmutare. vñ sicut dicitur de pen. di. i^a. Mensurā. §. His auctoritatibus. ñ ē necessaria certa satisfactō peccati cuius totū uite tēpus obediētie ipēdit' sui cōditoris. his ēt satis ɔcordat Ber. i libro de pcepto ⁊ dispo c°. 40. dicens de uita religiosoꝝ. q̄ p̄miū uniuersis generib⁹ uite hūane professores ⁊ amatores suos āgel' similes dissimiles hoībus facit. imo diuinā in homie reformat imaginē cōfigurans nos xp̄o ad instar baptismi. si tñ rex un⁹ uel imperator uouit q̄ usq̄ ad trieniuz uel septēniū militabit in terra sancta ⁊ tenebit secū duo uel tria milia militum. uel unus alius dux uel comes existens dux totius exercit⁹ cruce signatoꝝ ⁊ de cuius absentia desolaret' uellet religionem intrare in hoc casu uideretur mihi summus pontifex cōsulendus. certū tñ ē q̄ psona mediocris a uoto trāsmarino absolueretur p religionis igressū ⁊ ꝓfessionē in ea.

Ertio queritur

utrum uouens intrare religionem ⁊ postea intrat cum intentione exeundi impleat uotū suum. Et uidetur q̄ sic. uouens nō obligator ad plus in conspectu dei q̄ȝ se obligare intendat. sed uouens intrare religionem non intendit se obligare ad non habēdum propositum exeundi quando itrabit sed tantummodo ad intrandum. ergo itrās cū proposito exeūdi iplet suū uotum. Itē qui promittit alicui centoꝝ libras ⁊ postea soluit itendēs tñ q̄ postea auferet eas sibi si porit nihilomin⁹ iplet ꝓmissū. g° ꝫ simili

qui promittit religionē intrare ꝛ postea intrat intēdēs ꝑ exitū irritare illū īroitū nihilominꝰ ur̄ implere promissū. Itē si talis nō implet uotū suū cū nō intrando nō impleret ꝓplexus ē. quod falsū ē. nulli eīꝫ uia salutis ꝓcludiť. Cōtra cuiuslibet uoti liciti honesti impletio ē meritoria. sed uouere intrať religionē ē uotū licitū ꝛ honestū qui hoc nouere pōt. gᵒ eius impletio ē meritoria. sed intrās religionē cū proposito exeūdi sic itrādo nō mereret. gᵒ uotū suū n̄ adīplet. Itē qui promittit se facere aliqđ bonū ꝛ facit malū. nō implet ꝓmissū. sed q uouet intrare religionē nouet facere bonū et q intrat eā cū proposito exeundi facit malū. quia scienter facit factū ad qđ uidet sequi religionis scandalū ꝛ nullū aīe sue ꝓfectū. gᵒ sic intrando nō implet uotū. Rūdeo q ille qui uouet intrare religionē. aut actualiter propōit in religione remanere. ita tn̄ q illud propositū nō cadit sub uoto. sed ipuꝫ cōcomitať tātū aut actualr̄ proponit eāꝫ experiri ut si sibi placuerit remaneat. ꝛ si sibi displicuerit exeat. aut de nullo isto tū actualiter cogitat. sed tm̄mō hoc uouet quia sibi ur̄ aīe sue bonū. aut dū uouet intrare actualiť hēt ꝓpositū exeundi postq̄ꝫ intrauerit. Si ꝑmo mō uouit aut qn̄ itrat hēt propositū absolute exeundi ꝛ nūq̄ꝫ dāndi operā ut muteť propositꝫ suū. aut hēt ꝓpositū exeundi tn̄ cū uolūtate dandi operā ut mutetur suū propositū. Pᵒ mō intrās nō implet uotū suū ꝛ ꝫ diuinū iudiciū. qꝛ talis habet ꝓpositū exeundi ex malignitate. in hꝭ aūt que deo offerūtur seu redduntur deꝰ plus pōderat intentionē q̄ꝫ factuꝫ. Si 2ᵒ mō uideť mihi q implet uotū. qꝛ ꝓpositū exeūdi n̄ hēt absolute nec ex malignitate sꝫ. magis ex īfirmitate. sꝫ mō pōt dici siue uouerit intrare modo 2ᵒ. siue tertio. Si aūt uouerit intrať hn̄s ꝓpositū actuale exeūdi postq̄ꝫ intrauerit. hoc pōt intelligi tripłr. Uno mō ita q uouet intrare ut exeat. Alio modo ita q uouet introitū ꝛ exitū. Tertiō mō ita q nō uouet nisi introitū. ꝛ uotū cōcomitať exeundi propositū. ꝛ quocūq̄ꝫ istorū triū mōꝝ uoueat peccat ꝛ n̄ tenet uotū. qꝛ ē temerariū. intrare. n. pp exitū ut ꝓpť finē ē intrare pp finē malū. ut aūt superius uisū ē nō tenet uotū factū de re bona pp finē malū. nouere eīꝫ copulatiue ꝛ introitum ꝛ exitū temerariū ē. quia hoc ꝯiūctū pp alterā ꝑtē ē malū uouere ēt introitū cōcomitante proposito exeūdi ē temerariū. qꝛ q̄ꝫuis intrare de se sit bonū. tn̄ cū tali comite nō ē bonū. vn̄ si aliquis qui nō uouit religionē intrare intret religionē cōcomitāte ꝓposito exeūdi peccat. planū ē ergo q uouēs intrare religionē eo mō quo tenet uotū. uotū nō implet ꝫ diuinū iudiciū. nec absolniť ab obligatiōe facta deo. si intrat cū ꝓposito exeūdi absolute ꝛ cū uolūtate nō dādi operā ut suū muteť ꝓpositū. Ad pᵐ in oppᵐ đđ q nouēs intrare religionē ad hoc ut uotū teneat. oportet q itēdat itroitū ut aliquid bonū. ut aūt ōnsū ē intrař cū ꝓposito exeūdi nō ē bonū. sic gᵒ itrās nō iplet illud quod itēdebat uouere. nouēs. n. religionē intrare ad hᵒ ut teneat uotū aut explicite aut iplicite se obligař itēdit ad intrandū nō cū proposito exeundi absolute. Ad secundum đđ q nō est simile de obligatione facta deo ꝛ homini. qꝛ obligatio facta homini respicit equalitatem iustitie que cōsistit in exterioribus operatōibꝰ ad alterū. vn̄ hec iustitia nō cōsiderat qua intentione debitoꝛ soluis pecuniā debitam creditori ꝫ q soluit eā totā loco ꝛ tēpore debitis. ꝛ iō qui homini ꝓmisit centum libras quacūq̄ꝫ intētione sibi soluat eas absolutꝰ ē ab obligatione facta sibi. iustitia aūt que respicit coīcationē inter deum ꝛ hominem eo mō quo inter eos est iustitia principalius attendit intentionē q̄ꝫ operationē exteriorem. ꝛ ideo quia intrās religioneꝫ cū absoluto proposito exeundi itroitum deformat ꝑ malam intentionē nō absolniť ab obligatōe sub rōe q̄ ē đo facta. Ad 3ᵐ. đđ q q̄ꝫdiu durat i eo absolutū ꝓpositū exeūdi pōte tn̄o uel iā lapso quo itrare ꝑ uotū suū tēťur ꝓplexꝰ ē. nec pp hoc uia salutis sibi ꝓcludiť. qꝛ i ꝑtāte sua ē cū dei adiutorio illđ malū ꝓpositū remouere.

Consequenter queritur đ 9ᵒ ꝑncipali. Et circa hoc q̄rūť tria. ꝑrio utrū ōe uotū sit dispensabile. 2ᵒ utꝝ solus papa possit dispēsare i uotis. 3ᵒ utꝝ uotū de nūq̄ꝫ petendo a dn̄o papa dispensatōnē in aliquo uoto sit obligatarium.

Primo ostendo q̃ nõ
oẽ uotũ sit dispensabile. quia soluere pmis-
sũ ẽ de iure nat'e. sed ea que sũt de iure na
ture sũt indispensabilia. g° nullũ uotũ ẽ di
spensabile. Itẽ qui nõ facit qđ pmittit mẽ
tit. sʒ nullus põt in mẽdacio dispensare. q̃
sicut dicit phũs. 4°. ethi°. c°. 14°. q̃ meda-
ciũ sʒ seipsũ prauũ ẽ ꝛ fugiendum. cum g°
oẽ uotũ sit pmissio. nullũ uotũ ẽ dispensabi
le. Itẽ ecclĩast. 26. Oĩs ponderatio nõ est
digna ↄtinẽtis aĩe. sed in nullo uoto quod
nullã recipit recõpẽsationẽ dispensari põt.
g° nõ oẽ uotũ ẽ dispensabile. Item extra
de statu monachoꝝ. Cũ ad mõasteriũ ab-
renũciatõ proprietatis ita est annexa regu
le monachali. ut nec contra illam summus
põtifex ualeat dispẽsar' g° nõ oẽ uotũ ẽ di
spẽsabile. Itẽ nullũ uotũ ẽ dispẽsabile qđ
ĩ meli° cõmutari nõ põt. sed uotũ religiõis
ĩ meli° cõmutari ñ põt cũ oĩa uota alia ĩ
ipsũ possunt cõmutari. ut ex p̃cedenti qõe
pʒ. g° nõ oẽ uotũ dispensabile ẽ. Itẽ cũ p°
mrĩm° añ cõsũationẽ alter cõiux altero iui
to possit ĩ religione pfiteri. ꝛ alius postea
cõtrahere si dispensari posset cũ religioso
ut reuerteret' ad seculũ posset p hoĩeʒ iter
existẽtes in seculo uinculũ mrĩmoniale rũpi.
quod ẽ contra illud Math. 19°. Quod de°
ↄiũxit hõ nõ sepet. g° nõ oẽ uotũ dispensa
bile ẽ. Cõtra religiosi assumũt' ad statum
p̃latiõis. quod nõ fieret nisi uotũ religiõis
dispensabile eẽt. sed religionis uotũ ẽ pfec
tissimũ. g° oẽ uotũ aliquid ẽ dispensabile.
Item sʒ phũʒ 1°. li ethi. c°. 1°. Amabile est
bonũ uni soli. meli° uero ꝛ diuini° genti ꝛ
ciuitatib°. sed uotũ cõtinẽtie uni soli bonũ
ẽ. bonũ vo pacis cõis bonũ ẽ genti ꝛ ciuita
tibus. g° pro bono pacis cõis dispẽsari po
test in uoto cõtinentie. multo fortius g° in
quolibet alio uoto. Ad istã qõnẽ dicũt ali
qui q̃ dispensatio põt accipi dupl'r. Uno
mõ p iuris relaxatiõe. Alio mõ pro iuris
declaratione. Primo mõ nullũ uotũ dispẽ
sabile ẽ q̃ p uotũ factũ deo ab illo q ẽ libe
re ptãtis ĩ uouẽdo uouens ĩmaneat obli-
gatus hoc ẽ de iure diuino. papa ãt ius di
uinũ relaxare nõ põt. 2° mõ aliqua sũt di-
spensabilia. q̃ papa põt interptari ꝛ de-
clarare ius diuinũ ꝛ aliqua non sunt di-
spẽsabilia. Illa autem q̃ẽ sunt dispensabi-
lia sunt illa que possunt ĩ melius cõmutari.
Que aũt nõ sunt dispensabilia sunt illa q̃
dignã recõpensationẽ hẽre nõ pñt. ut uotũ
cõtinentie ꝛ religionis. Sed ↄtra hãc opi
nionẽ sic põt argui. Magis põt papa sup
quelibet xpianũ in his que sũt superogõis
q̃ʒ p̃latus religiosus super subditos suos ĩ
his que nõ sunt ď necessitate sue pfessiõis.
q̃ in papa ẽ sub deo plenitudo ptãtis. sed
ut supra oñsũ ẽ. p̃latus religiosus põt di-
spensare in uotis subditoꝝ suoꝝ. si qua sup
addũt sue pfessioni g° multo fortius papa
dispensare põt in oĩbus uotis que sũt non
respectu eoꝝ que sũt necessaria ad salutem
respectu quoꝝ ẽ uotũ qđ emittitur in ba-
ptismo. sed respectu eoꝝ que sũt erogatõis.
Uidetur g° mihi ďď ad qõnẽ q̃ oẽ uotum
qđ ẽ de his que sunt superogõis dispensa
bile ẽ. quia dispensationis in quolibet tali
uoto põt inueniri rõnabilis causa. s. profec
tus maioris boni uel uitatio mali siue per
cõpationẽ ad rẽ publicã siue p cõpationeʒ
ad uouentẽ. reformatio eiʒ pacis inter re-
gna magis ẽ bonũ cõitati q̃ʒ cõtinẽtia uni°
psone. In tali eiʒ casu si psona que ↄtinẽtiã
uouerat nubat p obediẽtiam dñi pape. sua
obedientia magis meritoria ẽ sibi q̃ʒ ↄtinẽ
tia quãtũ ad p̃miũ substantiale. Uitatio ẽt
cõis mali ut uitatio discordie inter reg° q
sunt in pace. ꝛ uitatio pbabil' trãsgressiõis
uoti. si pbabilitas sit uehemens possunt eẽ
rõnabil' cã dispensandi in quocũq̃ supero-
gõis uoto. aliter. n. nõ uideo qn obligatõ
p charitate facta q̃ñq̃ cõtra charitatẽ mi
litaret. Et si dicis q̃ hoc ñ esset p se sed p
accñs. s. pp ĩfirmitatẽ psone. hoc nõ obstat.
recta eiʒ rõ dictare uidet' aliquẽ eẽ loco ďi
ĩ eccl̃a qui piculis cõitatũ ꝛ p'onarũ pẽsa-
tis ĩfirmitatibus ꝛ utilitatib° ꝛ dãnis pos-
sit rõnabiliter obuiare. ꝛ dico rõnabiliter.
quia ubi nõ ẽ dispensandi rationabilis cã
si dispensaret' nõ eẽt dispensatio sʒ dissipa-
tio sʒ Ber. 3°. de cõsideratione ad eugeniũ
23°. c°. Ad p° in opp° ďď q̃ q̃uis manẽ-
te obligatiõe de iure nature sit soluere. tñ
ipsa obligatio nõ fuit de iure nature ab'o-
lute. sed sub hac cõditione s. quousq̃ p su-
periorem ex cã ratõnabili fuerit relaxata.
naĩale eiʒ iudiciũ rõis dictat q̃ p aliqueʒ

superiorē talis obligatio relaxari possit ex rōnabili causa. q2 ad causandū talē obligationē cōcurrit mutabilis cā que ē uolun tas hūana. ⁊ ideo superior soluēdo obligati onē nihil facit ꝯ ius nature. maxīe cū oīm in uoto discreto uolūtas superioris itelliga tur ul' supponit' excepta. Ad 2m. dō q2 q nō soluit qd pmisit mētit' si sibi nō remit tatur obligatio ⁊ soluere possit. sz obliga tione remissa nō mētit' si ñ soluit. q2 tūc de bitor ampli' nō ē. Ad. 3m. dō q2 bz glo. il la pōderatio de qua ibi scriptura loqtur. opus ē mūdi ⁊ sapiētie secularis ⁊ p ɔtinē tem aīaz intelli aia xpo despōsata in spi rituali sciētia. ⁊ bm hāc expositiōez aucto ritas nō ē ꝯ dictā solutiōez. si n itelligeret q2 in nullo actu eēt maior rō meriti q3 in obsuatiōe ɔtinētie falsus eēt itellect'. q2 ī sustinēdo martyriū ē meritū. vñ ⁊ aureola martyrū nobilior est q3 uirginū. Ad. 4m. dō q2 q3uis sūmus pōtifex ñ possit facere q2 sit mōnachus absq3 renūciatiōe pprietatis. q2 hoc eēt facere ɔdictoria sil'. tñ pōt d mōacho facere ñ mōachū si cā rōnabil' af fuerit. Ad. 5m. dō q2 ⁊ si uotū religiōis ñ possit ɔmutari i meli' bonū puatū. pōt tñ cōmutari i meli' bonū cōe. talis ēt ɔditio nis posset eē ille q uouit q2 illud uotū pos set cōmutari i aliud bonū magis expediēs sibi. q3uis ñ possit cōmutari i magis cōue niēs simplicit'. Ad. 6m. dō q2 sicut ñ ē icō ueniēs q2 si aliqs r'suscitaret' a morte corpali aliq eēnt ñ ɔiuges. q3uis añ fuerit ɔiuges. ita si aliqs ab illa morte q̄ dr mori p igressū religionis resuscitaret' p hō q2 de mōacho fieret ñ mōach' auctoritate sūmi pōtificis nō eēt icōueniēs q2 aliq eēnt ñ ɔiuges qui ante ɔiuges fuerūt non carnali copulati. Primū arg' ad secūdā pte ñ bñ ɔcludit. q2 n. religiosus possit fieri epus nō ē q ui dispēset' cū eo i uoto religiōis. q2 ut supi' añsū est remanet ad substātialia sue religi onis obligat'. q3uis n. absoluat' ab obedi entia illa q̄ añ suo plato tenebat'. tamē illā debet sūmo pontifici.

Secundo queritur utrū sol' papa possit i uotis dispēsare. Et uī q2 sic. q2 de iure argui ñ pōt. q2 papa ñ req rit dispēsatiōez sr illa obligatiōe i q̄ p eps pōt dispēsari. sic hr ex de elec. Venerabi lem. int' alias rōes q̄s sūm' pōtifex allegat ad cassatiōez electiōis Filippi q fuerat elec tus in ipatorez. una ē. q2 uenit ꝯ pprium iu ramentū sup quo nec ɔsiliū sedis aplice re qsiuit. cū sup iuramēto romana ecclia pus ɔsuli debuisset. g° sol' papa dispēsat i iura mēto sz ñ min' obligat uotū q3 iuramētū. g° sol' papa pōt dispēsare i uoto. Itē di spēsatio aut ē iuris declaratio aut relaxa tio. sz sol' papa pōt ius declarare aut re laxare. g° solus papa pōt dispēsare i uoto. Cōtra i multis uotis dispēsant epi. ⁊ nō ē psumēdū q2 hoc faceret si nulli' ali' a pa pa possz i aliq° uoto dispēsare. R° q2 in uotis maiorib' cuiusmōi sūt uotū ɔtinētie religiōis ⁊ crucis sol' papa dispēsare pōt. q2 i uotis istis ñ ē dispēsandū nisi pp cōez ecce utilitatē ul' aliquā magnā necessitatē. ⁊ iō ipoz dispēsatio merito reseruari debu it illi ad quē ptinet toti' uniūsalis ecclesie cura. In oib' aūt alijs uotis q̄ respectu p dictoz dicūt' uota miora cuiusmōi sūt uo ta abstinētie ⁊ pegrinatōis ad scm̄ Jacobū. ⁊ silia pñt epi dispēsare. ex d uo. ⁊ uo. re dēp. c. i. ubi dr q2 dispēsatio i uotis pegri natōis pēdet ex ei' q psidet arb° p quē sz glo. ⁊ dñm Hosti. itelligit' ñ tm papa sz ēt epus. Inferiores aūt epis i nullo uoto di spēsare pñt nisi eis fuerit spālit' ɔmissū ex ceptis platis religiosoz q dispēsare pñt i uotis subditoz suoz. Ad pm in opp' dō q2 iuramētoz q̄dā fiūt soli deo q̄dā ēt fiūt hōi. de pmis iuramētis dō ē sicut de uotis. ñ sic aūt de alijs. q2 ñ sic ē epus medi' int' hoīem ⁊ hoīez. sicut int' hoīez ⁊ deū. papa tñ q sr oēs hz plenitudinē potātis pōt i il lis iuramētis dispēsare qñ hoc reqrit cōis ecce utilitas. iuramētū aūt illud de q° ibi de cre. loqt' factuz fuerat hōi. s. filio heretici impatoris sz glo. ibidē. Ad. 2m. arg' dō q2 illud arm pcedit de dispēsatiōe i obliga tiōe q̄ ē a iure ñ de illa que causat' ex ppa uolūtate. cuiusmōi ē obligatio p uotū cau sata. Ad intellectū tñ mioris sciēdū q2 q3 uis sol' papa possit ɔstituere ius canōicuz qd uñr obligat. epi tñ cum capellanis ⁊ ca nonicis suis pñt ɔstituere ius i epatib' suis ut dic Gof. ⁊ hr ex d snia excois. A nobis .i. in glosa. ⁊ tale ius pōt p aliū q3 p papas

declarari seu interpretari ꝛ etiā relaxari.

Tertio queritur utruz uotuz de nūq̃ꝫ petēdo a dño papa dispensatiōez in aliq° uoto sit obligato⁹. Et uī̄ q sic. quia uotū de re licita ē obligatoriū. sꝫ nūq̃ꝫ petere a dño papa dispēsatione i aliq° uoto ē licitū q̃uis dño pape dispēsanti recalcitare eēt illicitū. g° uotū supradictū ē obligatoriū. Ite iuramētū de ñ petēdo illō qō alias repetere eēt licitū ē obligatoriū vbi gr̃a. repetere usuras licitū ē. ꝛ tñ iuramētū de ñ repetēdo obligatoriū ē. ex̄ d iureiurādo. Debitores. ꝛ. c° seqñti. ꝛ. c. ad nr̃az. ꝛ. g° a simili q̃uis petere a dño papa dispēsationē i uotis sit licitū. tñ uotū d nūq̃ꝫ petēdo ē obligatoriū. Cōtra nullū uotū factū in p̄iudiciū dñi pape ē obligatoriū. sed supradictū uotū eēt in p̄iudiciū dñi pape. q̃nq̃ꝫ. n. expedit q dña papa dispēset in uotis ꝛ ē q̃nꝫ dispēsatio honorifica ecc°. obligare aūt se ad ñ petēdū ꝛ inclinādū aīum dñi pape ad faciēdū qō ē expediēs ꝛ honorificū ecc° eēt in p̄iudiciū reuerētie q̃ debet eidē. g° uotū de nūq̃ꝫ petēdo ab eo dispensationē i aliq° uoto ñ ē obligatorium. Rñ° q p̄dictū uotū ñ ē uīr obligatoriuz. q materia uoti obligatorij ñ tm̄ dꝫ eē licita. sꝫ ēt utilis ad salutē. q̄dā. n. licita sūt q̄ ñ sūt utilia ad salutē. sꝫ sūt īdifferētia. vñ ap̄ls. i. ad cor. 6. Oīa mihi licēt. sꝫ ñ oīa expediūt. sꝫ nūq̃ꝫ petere dispēsatiōez a dño papa non ē utile aliqd ad salutē. imo q̃nq̃ꝫ multū expedit petere. ꝛ ideo nunq̃ꝫ petere ab eo dispēsatiōez p̄dictā ñ ē ꝯueniēs materia uoti. Pret'ea uotū de ñ petēdo illō qō eēt utile aīe uouētis ñ ē obligatoriū. sꝫ q̃nq̃ꝫ utile ē aīe illi⁹ q uouit ut dispēset' in illo uoto. q q̃nq̃ꝫ uotū ē illi q uouit nimis graue ad obs̄uandū ita q p̄babilr̄ timet trāsgressiōis piculū. g° uotū de nūq̃ꝫ petēdo a dño papa dispēsatiōez i aliq° uoto ñ ē uīr obligatoriū. i casu tñ i quo utilī⁹ eēt aīe uouētis talē dispēsatiōez ñ petere q̃ꝫ petere obligat⁹ eēt ad ñ. petēdū. q si aliqs uouet aliqd qō ī uno casu pōt eē utile ad salutē ꝛ ī alio casu iutile. obligat' ad obs̄uatiōnē uoti ī illo casu ī q° ē utile ad salutē. q̃ꝫ uis ñ in illo casu ī q° ē ad salutē iutile. nisi fuerit ītentio uouētis. q si ñ obligat in oī casu q obliget' ī nullo. Ad p⁹ in opp⁹ dicendū q materia uoti ñ tm̄ dꝫ eē licita. sꝫ ēt utilis ad salutē. ut ī corpe q̄ōnis dictū est. Ad 2⁹ dō qō ñ ē sile. q illud iuramētuz fit hōīm nec fit de re īdifferenti illi cui fit iuramētū. sꝫ de re quā acceptat. uotū aūt p̄dictū fit deo. nec fit de re quā deus acceptat. q ñ ē utilis ad salutē sꝫ īdifferēter se hꝫ uel iutilis ē. ꝛ q̃uis p̄dicta sufficiant ad solutionē argumēti. tñ ad ītellectū decretaliū allegataz i ar° dicēdū q ille q iurauit ñ repetere usuras actiōez hꝫ ꝯ illum cui iurauit. ut eū liberet a iuramēto. ex̄ de iureiurā°. Debitores. i glo. ꝛ supra eo. ti. c. i. ꝛ. i. de usuris. Tuas. ꝛ si iurauit q ñ ī̄getabit illū de relaxādo iuramētū. tñ pōt hoc denūciare ecc° etiā si iurasset se ñ denūciaturū. q tale iuramētū illicitū eēt. ex̄ d iureiurā. Ad nr̃az. 2. i glo. q s̄uare tale iuramentū eēt ꝯ charitatē cū usurari⁹ teneatur ipo iure diuio ꝛ positiuo restituet' usuras. ēt si nūq̃ꝫ p s̄nīaz hūani iudicij cōpelleret' ad restituēdū vñ nō tm̄ ab eo pñt iuste repeti. sꝫ ēt si nūq̃ꝫ repetāt' restituere teneret' si pōt. ꝛ si ñ pōt teneret' hr̄e uolūtatez restituēdi. q alit' saluari ñ pōt.

Consequenter queritur de ultio p̄ncipali. ꝛ circa h° q̃rūt' tria. P° utꝝ scādalū sit dictū uł factū minus rectū p̄bens alii occasiōez ruine. 2° utꝝ aliqua bōa sunt pp scādalū uitādū omittēda. 3° utꝝ si aliqs horres cōmittere aliqō factū scādali magni qō nunq̃ꝫ itendit cōmittere uoueat si illud cōmittit se īrare ordinē cistertiēsiū quē ñ vult. sꝫ horret itrare. ꝛ postea ꝯdictū factū ꝯmictit. teneat' predictaz religionem intrare.

Primo ostendo q scādalū ñ sit dictū uł factū min⁹ rectū p̄bens alteri occasiōez ruine. i Pe. 2. dr̄. de xp̄o q factꝰ est lapis offensiōis ꝛ petra scandali his q offēdūt v̄bo nec credūt i q° ꝛ positi sūt ꝛ xp̄s nihil fecit uł dixit min⁹ rectum. Itē Math. 16. dic saluator Petro. Scādalū mihi es. sꝫ Petrus xp̄o ñ p̄buit occasionem ruine. Itē hoīes q̃nq̃ꝫ scādalizāt' ex bono g° scādalū ñ est sēp dcm̄ uł fcm̄ min⁹ rectū. Itē nullū dcm̄ uł fcm̄ min⁹ rectum

ē necessariū. sȝ ut hēt Math. 18°. necesse est ut ueniat scādala. gͦ scādalū nō ē dcm̄ l' fcm̄ min⁹ rectū. ⁋ Cōtra glo sup illō Math. 18° si manus tua uel pes tu⁹ scādalizat te scādalizat q dcō ul' fcō min⁹ recto occasionē dat ruie. ⁋ Itē glo sup illō nūerorū. 31° ulciscer' p⁹ filios isrl' scādalū ē. ubi rēte ābulās dceptō ad peccādū subijcit'. sȝ tal' dceptō ñ pōt eē nisi p fcm̄ ul' uerbū min⁹ rectū. ⁋ Rͦ scādalū dr' a scādalon grece qd ē offēdiculū uel offēsio uel ruina uel īpactio pedum. trāslatū ē aūt a corpalib⁹ ad spūalia ⁊ sic in corpalib⁹ accipet' acti͛. s. p appōe offēdicli ī uia ad hͦ ut ābulās īpigat l' ruat ⁊ passi͛. s. p īpassiōe ul' ruia īpigētis ul' ruētis. sic ī uia mor̄ accipit' scandalū actiue ⁊ passiue. pͦ mō ē scandalizātis actio. s. dcm̄ uel fcm̄ min⁹ rctū alteri pbēs occasiōeȝ ruie 2° mō ē scādalizāti passio ipa. s. ruia occasionata ex dcō uel fcō min⁹ recto. ⁋ Ad pᵐ in oppᵐ dd q ī vbo isto xp̄s nō dr' fuisse scādalū sȝ petra quā scādalū ē secutū. ñ a petro datū. sȝ a malis hoib⁹ de qb⁹ hic loqt' acceptū. vñ fuerūt scādalizati scādalizantiū. qr sibi ipis occasiōeȝ ruine pbuerūt. ⁋ Ad 2ᵐ dd q q̄uis xp̄us nō rueriť nec ruere potuerit. tñ Petr⁹ q̄tū ī se fuit dedit sibi occasiōeȝ ruine iq̄ᵐ sibi suadebat nō subire passionem quā subire diuīa uolūtas impabat. ⁋ Ad 3ᵐ dd q bonū op⁹ nūq̄ȝ pbet alij occasionem ruine q̄uis q̄nq̄ȝ hoīes mali uiso ope bono sibi ipis pbeāt occasionē ruine. ⁋ Ad 4ᵐ dd q q̄uis nullū dcūȝ l' fcm̄ min⁹ rctū sit necīum necessitate absoluta. ⁊ i pticlari. est tñ necessariū necessitate cditiōata ⁊ ī uli. ⁊ sic scādalū necessariū ē. necessitate cditiōata. vñ ītelligēdū sr' illō. necesse ē ut ueniant scandala. dīc ut q pbati sūt meliores fiant. ē ēt necessariū i uli sicut pccm̄ uēiale ē neciuȝ i uli. ñ tñ i pticlari. ut i 2° lͦ. oñsū ē. scādalū. n. nō sēp ē pccm̄ mortale sȝ q̄nq̄ȝ uēiale. vñ ⁊ ruina posita ī diffīitiōe scādali large accipitur. s. p ruīa ul' dispositiōe ad ruinā. vñ ⁊ in greco scādalū non tm̄ significat ruinā. sȝ ēt īpactiōeȝ pedū. q̄ ad ruinā ē dispositio. q̄uis nō necessaria. ñ. n. oīs q īpīgit pedibus ruit. qr tñ pncipali⁹ īuenit rō scādali i scādalo qd ē pccm̄ mortale. iō glo. sr' illō Math. 18°. q scādalizauerit unuȝ de his pusill' q in me crdūt expedit ei ut suspē dat' mola asinaria ī collo ei⁹ ⁊ demergat' i pfūdū maris. dīc mlto meli⁹ ē p culpa breue suscipe penā q̄ eternis fuari cruciatib⁹ qd de scandalo qd ē uēiale pccm̄ ītelligi ñ pōt. ⁋ Arͣ ad pte aliā pcedunt de scandalo actiuo. q̄uis ī eius descriptiōe exp̄mat' passiuū scandalū in obliquo.

Secundo queritur utrū aliqua bona sint propter scādalū uitanduȝ omittēda. Et uī' q ñ. i mortalib⁹ bonū pncipali⁹ ē q̄ uer̄. sȝ sic dīc glo. sr' illō Math. 18°. q scādalizauerit ⁊c. p scādalo ūitas reliqui nō debet. ⁊ ex̄ de regu iuris. Qui scādalizauerit utili⁹ scandalū nasci pmittit' q̄ȝ ueritas reliquat'. gͦ multo min⁹ dimittēdū ē bonū pp uitandū scandalū. ⁋ Itē sȝ apᵐ. Ro. 3°. nō sūt facieda mala ut ueniāt bōa. gͦ a simili nō sūt omittēda bona ut ueniāt mala. ⁋ Itē si aliquod bonū deberet dimitti pp scādalū uitādū hoc maxime eēt tpale bonū. sȝ tpalia bona nō sūt omittenda pp uitandū scādalū. vñ gloriosus martyr beatus Thomas nō omisit repetere tpalia bona ad uitandū scādalū regis angl' gͦ uī' q nullū bonū sit oīttēdū pp uitādū scādalū. ⁋ Cōtra pp scādalū q̄nq̄ȝ ē omittēdū qd d iure eēt faciedū decr'. di. 51ᵃ. aliq̄ȝtos. sȝ qd de iure faciedū ē bonū ē. gͦ aliqñ ē omittedū bonū pp scādalū uitādū. ⁋ Itē apͦ. 1ͤ. corin. 8°. si esca scādalizat frēȝ mūū ñ māducabo carnē ī eťnū gͦ saltē boᵐ tpale oīttedū ē ad uitādū scandalū. ⁋ Rͦ q qō rōabiliter ītelligi nō pōt de scandalo actiuo. quia per omissionē boni nō uitat' hoc i se ipo uerbū uel fcm̄ min⁹ rectū. qr nec opatio boni ē in opante occasio dicti uel facti minus recti. ⁊ gͦ ītelligenda de scandalo passiuo sub hͦ sensu. s. utr̄ aliquis teneat' omittere bonuȝ op⁹ ne pximus scandalizetur. ⁋ Ad eᵐ ūitatis ītelligētiā sciedū q bonor̄ opū quedaȝ sūt necessaria ad salute ut opa pceptor̄. q̄dam superogationis ut opa cōsilior̄. quedaȝ sunt īdifferētia ex genere. ut comedere carnes. biber' uinū. tpalia mō licito acqrer'. acqsita custodire. debita repetere. ⁊ sic de alijs. Scādalū. n. pxi oriri pōt i ipo ex sua malitia uel infirmitate uel ignorātia. opa necessaria ad salutē nō sūt omittēda ad uitādū pximi scādalū ex q̄cūq̄ȝ radice pueniat

qꝛ nullus dꝫ omittere salutē ꝓpꝛiā ad uitā
dū ꝓximi dānationē qꝛ magis tenetᷣ quilibꝫ
diligere se ipꝫ q̄ʒ alteꝝ ſꝫ ordine charita
tis. nullū ēt opꝯ bonū omittēdū ē ad uitā
dū scādalū ꝓxi ꝓueniēs ex malitia ne ꝑ hoc
uolētibꝯ malitiose īpedire opa bōa ⁊ exer
cere mala daretᷣ occasio malignādi. opa ve
ro superogatiōis q̄uis nō sint simplr ⁊ ex
toto omittēda ꝑꝑ quodcūqꝫ ꝓximi scāda
lū. tū qnqꝫ ad tēpꝯ sūt ītermittēda ad uitā
dū scandalū ꝓueniēs ex īfirmitate uel igno
rātia quousqꝫ. s. adhibeatᷣ sufficiēs diligē
tia ad hoc ut ignorans instruatᷣ ⁊ īfirmus
aliquo mō cōfortetᷣ. ut nō de bono ope scā
dalū sibi sumat nec hac de cā bonū supero
gatiōis īntermittēs ad tēpus merito suo ꝑ
iudicat. qꝛ sic opus superogatiōis īntermit
tere meretur eq̄le ꝓmiū ꝓmio debito operi
superogatiōis qḋ omittit uel maius. qꝛ ta
lis omissio nihil diminuit de ꝑfcōe charita
tis. sꝫ magis dispōit ad augmētū. opa uero
īdifferētia ex gn̄e quoꝝ omissio nulli aliꝗ ꝑ
iudicat nisi opanti. ⁊ ēt ī tp̄alibꝯ tn̄ omittē
da sunt ad uitandū scādalū ꝓximi ꝓueniēs
ex infirmitate uel ignorātia qn̄ ꝓbabiliter
apparet qꝫ nisi opꝯ tale omittatᷣ ꝓximꝯ scā
dalizabitᷣ. ⁊ si ꝓbabile ē qꝫ scādalizetᷣ mor
taliter. tūc omissio illꝯ operis ē ī ꝑcepto si
aūt ꝓbabile ē qꝫ nō scādalizetur nisi venia
liter tūc omissio illꝯ opis ē ī cōsilio. postqꝫ
tū ꝓxio ē ostēsū qꝫ ex tali ope scādalizari nō
debet ⁊ debito mō suasū ut nō scandalizetᷣ.
nō tenetᷣ hō omittere illḋ opꝯ ꝑꝑ ꝓximi scā
dalū uitādū. qꝛ si post tale instructionē ⁊
suasionē scandalizetᷣ iā ꝑꝑe illud scādalū
nō tā ꝓueniret ex infirmitate uel ignoran
tia q̄ʒ ex malitia. ⁊ sicut supꝯ dcm̄ ē nullū
opus ad uitādū scandalū ꝓximi ex malitia
ꝓueniēs ē omittēdū. Ad pᵐ gᵒ ī oppᵐ dḋ
qꝫ ꝓcedit de ueritate cuiꝯ locutio uel opa
tio necessaria ē ad salutē. Ad 2ᵐ dḋ qꝫ nō
ē simile qꝛ opatio mali culpe nō pōt ēe bo
na. sꝫ omissio boni superogatiōis uel īdiffe
rentis ī aliquo casu pōt eē bona. ut in q̄one
ūiū ē. Ad 4ᵐ dḋ qꝫ oīssio repetitiōis tp̄a
liū bonoꝝ que repetebat beatꝯ Thomas nō
tm̄ fuisset ī ꝑiudiciū suū sed ēt ecclie cuius
erat pastor ⁊ cuius bonoꝝ erat āministra
tor. scādalū ēt regis anglᷣ ꝓueniebat ex ma
litia. qꝛ sufficiēter gloriosus martyr diligē
tiā apposuit ad edocēdū illū regē ⁊ suadē
dū ei ut nō deberet scandalizari. Ad pᵐ
ad ptē aliā dḋ qꝫ aliqn̄ aliqd de iure eēt fa
ciēdū si nō sequeret scādalū qḋ de iure est
omittēdū. si ad hoc scādalū seqꝫ ꝓbabiliter
ꝑsumatᷣ. Ad 2ᵐ dḋ qꝫ ibi apꝯ loqᷣ de oīs
sione cibi suspecti. vn̄ illḋ caplm̄ incipit de
his que idolis īmolātur. a comestione autē
talis cibi hō tenet abstinere qn̄ ꝓbabilr ꝑsu
mit. qꝛ ꝓximus suus suspicatur qꝫ illum ci
bū comedat ad uenerationē idoli ēt tene
retur hō abstinere a cibo licito ad tempus
ꝑꝑ scandalū ꝓximi sicut de bonis aliꝗs in
differentibus in q̄one dcm̄ ē.

Tertio queritur

utrū si aliquis horrēs cōmittere aliqḋ scm̄
scādali magni qḋ nūqꝫ intendit cōmittere
uoueat si illud cōmittat se intrare religiōē
cisterciēsiū quā nō uult sꝫ horret intrare. ⁊
postea supradcm̄ scm̄ cōmittit teneatᷣ ꝑdi
ctā religionē intrare. Et uꝛ qꝫ nō. qꝛ magis
obligatur uouēs ad īplēdū uotū. si cōseqᷣ
illū finē ꝑꝑ quē uouit. q̄ʒ si eueniat tp̄is ꝯdi
tio sub qua uouit. ⁊ quā euenire uolebat cū
uouit. sꝫ ille ꝗ uouit uotū supradcm̄ fecit
ꝑꝑ hunc finē. s. ut nō cōmitteret illḋ scādalū
qḋ horrebat ⁊ turpē cōditionē quā in suo
uoto posuit euēire uolebat. cū gᵒ si illḋ scā
dalū nō cōmisisset illā religionē nō teneret
ingredi multo minus tenetᷣ ad hoc ꝑꝑ īple
tione cōditiōis fcē. Itē uouēs aliquid sub
aliqua turpi cōditione quā ꝯsiderat imple
ri extāte illa cōditione obligatur ad faciē
dū qḋ uouit. gᵒ ꝑ locū a ꝯrꝗs uouēs aliqd
sub aliqua turpi cōditione quā nollet euē
re extāte illa cōditiōe nō obligatᷣ ad faciē
dū qḋ uouit. Itē omne uotū ē ī respectu ali
cuius uoliti rōe sui aut rōe apposite ꝯditō
nis sed in ꝑdcō uoto illud qḋ uouit nō fuit
uolitū rōe sui nec rōe conditiōis apposite.
qꝛ cōditio uolita nō fuit cū uouēs qn̄ uo
uit nollet eā euenire gᵒ ꝑdcm̄ uotū nullū
fuit. Cōtra oē uotū sub cōditione fcm̄ te
net extāte cōditione sꝫ iste uouit ītrare ꝑ
dictā religionē si ꝑdcm̄ scm̄ cōmitteret. cuꝫ
gᵒ qn̄ illḋ scādalū cōmisit īpleta fuerit cō
ditio sub qua ꝑdcāꝫ religionē intrare ꝓmi
sit eā intrare tenetᷣ. Rᵒ qꝫ si impleatᷣ ꝯdi
tio ille ꝗ fecit uotū supradcm̄ ꝑdictā reli

gionē intrare tenet᷑. qꝛ uotū sub cōditione tcm̄ de re bona ⁊ pp bonū finem quē uouēs intendit cōsequi p executionē᷑ illius boni qꝺ uouit ē obligatoriū extāte apposita cōditiōe. ⁊ hoc siue illa conditio sit bona siue mala siue uouēs illā malā cōditionē᷑ uelit impleri. ut cū quis uolens cōcubere cū muliere. uouens coram ea religionē intrare. si igitur cōsesent in illo malo facto siue nolit ea᷑ ipleri ut i ꝓposita qōe. q̄uis. n. ꝺditō n̄ sit uolita ꝯ uouēte dū uouet. nec ēt uelit absolute rligionē itrar̄ imo horret. tn̄ pt uelle unū sub alterius cōditione. nō tamen ē inconueniēs ꝙ duoꝝ quoꝝ neutrū ē uolitū absolute. vnū sit uolitū in aliquo relatōe ad aliud. ⸗ Ad pᵐ in oppᵐ ꝺꝺ ꝙ duplex ē finis uoti. unus quē intēdit uouēs assequi mediāte executione sui uoti. quis finis ī uoto ꝓposito ē expiatio peccatoꝝ quā uouēs intendit cōsequi p executionem uoti que est religionē bona itentione ingredi. Alius finis ē que uouens intendit p suam obligationē imediate cōsequi. quis finis in ꝓposito uoto est pseruatio a cōmissione fci scandali mag n. de pᵒ fine nō pōt intelligi maior argumenti. qꝛ cōsecutio illius ꝓsuppōit impl[illegible] uoti[illegible] loquedo de fine. 2ᵒ. dico maiorē ee falsa. qnqꜭ tamen ille finis est cōditio apposita. siue bona siue mala. ⸗ Ad 2ᵐ ꝺꝺ ꝙ nō ualet ꝯñtie forma. ſ꜠ sic debet argui si aliquis uouet aliquid sub aliq̄ turpi cōditione quā ipleri ꝯsiderat. illa extante obligatur. ergo uouēs aliquid sub turpi cōditione quā ipleri nō desiderat si illa ꝯditio nō iplet᷑ n̄ obligat᷑. ⸗ Ad 3ᵐ ꝺꝺ ꝙ q̄uis uouēs nō uoluerit absolute illud qꝺ uouit nec ēt ipa᷑ cōditionē. tn̄ uoluit illud qꝺ uouit sub cōditiōe. ⁊ p tanto pōt dici ꝙ illud uoluit rōe cōditiōis ⁊ hoc satis in corpore qōnis declaratū est.

Circa litteram ꝓpa tum ē in abscōdito fcū᷑ hic p factū i abscōdito intelligas qꝺ sine sollēnitate fcm̄ ē. ⁊ si fcm̄ sit cū multis testibus sollēne in cōspectu ecclie fcm̄ hic p fcm̄ in cōspectu ecclie intelligas uotū fcm̄ cū sollēnitate. p susceptionē᷑ sacri ordinis uel ꝓfessionē in religione seu p assūptiōe᷑ hit᷒ ꝓfessoꝝ ubi distiguit᷑ ab hitu nouitioꝝ. Sollēne uiolaꝝ pccm̄ ⁊ scādalū. nō ē itelligēdū ꝙ semp sit duo pccā. qꝛ scādalū no sep ē spectale pccm̄. ſ꜠ freqūter ē circūstātia pccm̄ aggrauās. Probari n̄ potest quod occulte actū ē. ista nō ē sufficiens rō quare cōtrahentes post simplex uotū cōtinētie nō sūt sepandi. qꝛ si ꝓbari posset nō pp hoc dirimeret᷑ mr̄imoniū iam cōtractum. ſ꜠ ꝓhiberentur cōtrahere qbus n̄ solum nubere. ſ꜠ ēt uelle dānabile est. q̄uis hoc dicat᷑ hic de illis qui sollēniter cōtinētiam uouerunt. tn̄ hoc ēt ueꝝ ē de illis qui fecerunt simplex cōtinētie uotū. q̄uis tales uolēdo nuber̄ minus peccēt q̄ alij. Eas arcēdas redire ad ꝓpositū. hoc intelligendū ē de illis qui fecerūt solēne continentie uotū. sed in penis. tenet locū s. q̄tum ad lapidationis penā i ueteri lege. lex ei᷑ primo ⁊ pncipaliter ꝓcipiebat lapidari blasphemantē deū. de quo hr̄ Leuit. 24ᵒ deīn adlteꝝ t ad lterā. ꝺ qᵒ hēt deut°. 22ᵒ. Hoc execrabilius fit in meretrice ⁊ execrabilius fit in uxore. qꝛ quo ad usū contra naturā nō ē uxor uiro cōcessa. ⁊ magis tenet᷑ uir cauere malū᷑ uxoris q̄ alterius mulieris. ⁊ iō cū ad usū cōtra naturā nulla mulier uiro sit concessa plus peccat uir in utēdo ꝯtra naturā uxore ꝓpa q̄ meretrice. Incipit excusari p obedientiā. hoc qꝺ dicit ibi magr̄ nō tenet᷑. qꝛ ex quo scit sua᷑ legitimā uxorē uiuer̄. q̄uis hoc apud eccliā᷑ ꝓbari nō possit potius d᷑ excōis sñia᷑ humiliter sustinere q̄ carnalr cognoscere illa᷑ quā h᷑ de facto q̄tūcūqꜭ illa exigerit. ex̄ de sñia excōis. Inquisitiōi.

Di. xxxviiii.

Post hoc de dispi citꝰ ⁊c. ⸗ Supius determiāuit magr̄ de impedimētis que faciūt psona᷑ illegitimam ad cōtrahēdū cū quacūqꜭ persona. Hic determinat de impedimentis q̄ faciunt psonā illegitimā ad cōtrahendū nō cū quacūqꜭ psona ſ꜠ cū aliqua. ⁊ diuiditur in ptes quattuor. ⸗ Primo determinat de impedimento dispis cultus. ⸗ 2ᵒ de impedimēto cōsanguinitatis di. sequenti. ibi. Nūc superest. ⸗ 3ᵒ de impedimento affinitatis. di. 41ᵃ ibi. Nunc de affinitate. ⸗ 4ᵒ de impedimēto cognationis spūal' ⁊ legal' di.

42ª. ibi. De pentaliū. p^a in 4. p^o determinat hanc qōnē utrū fidel' cū infideli possit ɔ̄bere. 2° an duoꝝ īfideliū ɔiugatorum alter cōuersus ad fidē possit nō cōuersum dimittere ibi. Pōt tñ. 3° an ɔuersus possit aliud mrīm^o cōtrahere. ibi Hic queritur. 4° utrū iter infideles sit cōiugiū legitimū ibi. Sunt tñ. p^a in duas. p^o determiat ueritatē 2° soluit cōtrariā obiectionem ibi. Hic aūt. Illa ps que ibi icipit. Pōt āt. diuidit in duas. p^o ostēdit q̄ duoꝝ ifideliū cōiugatoꝝ cōuersus ad fidē pōt dimittere nō cōuersū. 2° īquirit utrū pp aliud uitiū possit cōiūx dimitti ibi. Si aūt. Illa ps que ibi incipit. Hic querit. diuidit ī duas. p^o ostēdit q̄ fidelis dimittēs nō cōuersū uolētē tamē cohitare nō potest aliud mrīmoniū cōtrahere alio uiuente. 2° ostendit q̄ si nō cōuersus nō uult cohitare cū cōuerso cōuersus pōt aliud mrīmoniū cōtraheꝛ ibi. Sꝫ ecōuerso. Illa pars que ibi incipit Sunt tñ. diuidit' in duas. p^o remouet falsitatē 2° cōfirmat ūitatē ibi. Copla igiē.

Circa hanc di querēduꝫ ē pncipaliter de duobus. p^o de īfideliū ɔiug^e. 2° de thoꝝ diuortio. Circa p^o querūt' tria. p^o utrū fidelis cū infideli possit cōtraheꝛ. 2° utrū inter infideles possit eē mrīm^o legitimū. 3° utrū tale mrīm^o excuset eoꝝ carnalē cōcubitum.

PRimo ostendo q̄ fidelis pōe cōtrahere cū infideli. q2 Joseph cū Egyptia ɔ̄xit. ut hr̄ geñ. 41°. ꝛ Moyses cū ethyopissa. de quo hr̄ numeroꝝ. 12°. nec tñ pdci fideles p illis mrīmonijs rephensi sunt in scriptura. Itē peior est apostatans a fide q̄ ille qui nūq̄ꝫ fidē suscepit. ut hr̄ 2. Pe. 2°. sꝫ si fidelis ɔ̄hit cū illo qui apostatauit a fide nō dirimiē mrīm^o. g^o multo fortius pōt eē mrīm^o iter fidelē ꝛ illū q nūq̄ꝫ suscepit fidē. Cōtra Esdre. 1°. c^o. 9°. ꝛ 14°. hr̄. q̄ precepit Esdras filijs isrl' dimittere uxores alienigenas quas in mrīm^o duxerāt. Itē ut hr̄ deutero. 7°. pcepit dñs filijs isrl' q̄ cum amorreis canāeis pherreis eneis ꝛ hebuseis nō sociarēt ɔiugia. Itē nō ē cōicādū cū ifidelibus. 2. Jo 3°. nec aue eis dixeritis. sꝫ ɔiuges simul cōicāt. g^o fidelis nō debet matrimoniū ɔ̄bere cū īfideli. R̄^o q̄ añ legē scriptā licebat fideli contrahere cū infideli. q2 nulla lege ꝓhibebatur. ut bñ ostēdit p^o argumētū ad partē pmā. tpē uero legis scripte ꝓhibitū fuit filijs isrl' ɔ̄bere cū cānaneis pp eoꝝ puersitatē ꝛ obstinationē. ꝛ ne cōiūx infidelis pūerteret fidelē. nō aūt ꝓhitū fuit ɔ̄bere cū alijs īfidelib^s. vñ Hester ɔtraxit cū assuero. ut hr̄ Hester. 2°. mō āt nō licet alicui fideli ɔ̄bere cū infideli q fidei sacr̄ꝫ nō suscepit. ut ostēdūt auctoritates quas adducit magr̄. h^s di. c^o. 1°. vñ si de facto cōtrahat mrīm^o dirimēdū ē cuius rōeꝫ assignant aliq. qm̄ in tali mrīm^o ꝛ si eēt bonū fidei ad hoieꝫ. nō tñ ad deū ex pte cōiugis infidelis. nec eet ibi ēt bonū pl'. q2 infidel' conareē educare plem nō ad cultū dei sed ad cōtrariū. sꝫ hec rō ē insufficiēs. q2 hec oīa dici possēt de mrīmonio ɔ̄cto iter fidelē ꝛ hereticū q suscepit fidei sacr̄ꝫ. ꝛ tñ q̄uis fidelis cōtrahēs cū heretico peccet. mrīm^o tñ ɔctū nō ē dirimēdū. Dicendū g^o q̄ rō quare nō tenet mrīm^o ɔtractū inter fidelē ꝛ infidelē q sacr̄ꝫ baptismi non suscepit ē. q2 iura reddūt fidele eē psonam illegitimā ad cōtrahendū cū infideli pdcō. vñ dr̄. 28ª. q. 1ª. Sic. n. ultra medium. q̄ nō nisi eiusdē religionis ꝛ fidei maneāt copulata cōiugia. silr̄ hr̄. e q. Caue l^s āt ɔstitutōnis fuit rō cōgrua q2 nō deceret xp̄anū cōtraheꝛ mrīmoniū in quo nō eēt rō sacri. sꝫ ī pdcō mrīm^o rō sacri nō eēt. q2 non posset hr̄e sacramenti rōeꝫ ex pte cōiugis unius. ꝛ nō hr̄e ex pte alterius ille aūt qui sacr̄m baptismi nō suscepit nullū aliud sacr̄ꝫ suscipe pōt ut superius ostēsū est. quapp nō teneret mrīmoniū cōtractū inter baptizatuꝫ ꝛ nō baptizatū. ēt si oēs articlos fidei crederet. dr̄. n. 28ª. q. 1ª. Caue. ꝛ sūptū est ab Amb^o in l^o. de patriarchis. si xp̄iana sit. i. cathetizata sꝫ glo. ñ ē satis. nisi ambo uiciati sunt sacro baptismatis. Ad p^m in oppositū ūr q̄ pꝫ solutō ex dictis ī qōe. Ad 2^m ūr q̄ nō reddit' fidelis psona illegitia ad cōtrahendū cū infideli pp infidelitatis pccm̄. q2 tūc magis eēt psona illegitima ad cōtrahendū cū heretico. ꝛ eēt psona legitia ad cōtrahendū cū infideli ñ baptizato qđ falsū ē. sed ē rō. q2 nō suscepit sacr̄m baptismi qđ oiuꝫ alioꝝ sacroꝝ ianua ē. Argum

ea ad ptē aliā grā pncipal' cōclusionis pñte
cōcedi.qꝛ tñ tertiū cōcludit ꝙ nullo mō sit
cōicādū cū infidelib⁹.iō ꝺꝺ ꝙ ecclia phibꝫ
fideles cōicare cū infidelib⁹ pp cautelā fidꝫ
liū.ꝛ qñqꝫ ēt in penā infideliū. Pro pᵒ cū
inhibet coīonē fideliū cū quibuscūqꝫ infideli
bus siue paganis siue iudeis siue hereticis
siue apostatis.sꝫ in hoc distiguēdū ē ꝑꝫ di
uersas cōditiōes psonaꝝ ꝛ negocioꝝ ꝛ tpo
rū qꝛ si fideles sint firmi ꝛ docti in fide ita
ꝙ ex eoꝝ coione cū infidelibus magis pba
biliter possit sparꝫ infideliū correctio ꝙ fi
deliū puersio licitū ē eis coicare cū infideli
bus paganis uel iudeis maxīe si urgeat ne
cessitas.si aūt fideles sint simplices ꝛ infir
mi in fide ita ut pbabiliter timeri possit ꝺ
eoꝝ puersione phibēdi sūt coicare cū infi
delib⁹ quibuscūqꝫ.maxīe ne magnā familiari
tatēꝫ hēant cū eis.uel ne coicēt cū eis nisi ī
necessitate.vñ glo.sup illud.2ᵉ.epᵉ Jo.noli
te eū recipe ī domū.dicit ne dū hospitales
eē uelitis p mala eoꝝ colloqa uři bōi mores
corrūpāt.fideles aūt phibētur coicare cūꝫ
hereticis ꝛ apostatis maxīe ī.penā eoꝝ. vñ
ꝛ tales īfideles excoicat ecclia.qꝛ cū recepe
runt fidei sacrꝫ eccl'a ñ tm̄ hꝫ iudicare eos
iudicio tpali.sꝫ ēt spūali.ꝛ talibus ñ debet
dici aue.vñ glo.sup illō 2ᵉ.Jo.neqꝫ aue.ꝛc̄.
dicit ꝙ uř.signū cōsēsus erroris.hoc.n.di
cimus amicis quoꝝ opa nobis placēt.

Secundo queri-tur utꝝ

inter fideles possit eē mřim⁹ legitimū. Et
uř ꝙ nō.qꝛ mřim⁹ legitimū idissolubile ē.
dř.n.Math.19ᵒ.quos deus cōiūxit hō non
sepet sed mřim⁹ infideliū dissolubile ē per
cōuersionē alterius ad fidē altero remanē
te ī infidelitate.ut inferius ostēdetur.gᵒ īter
infideles mřim⁹ legit⁹ eē ñ pōt. Itē mřī
m⁹ cōtractū inter infideles magis ē ꝯ bō⁹
plis ꝛ fidei ꝙ ꝯctū inter fideleꝫ ꝛ inter infi
delēꝫ.sꝫ ꝯctum inter fidelēꝫ ꝛ infidelēꝫ non
pōt eē legitimū.gᵒ multo minus inter īfi
deles pōt esse legitimū. Contra magř hᵒ
di cᵒ ulti.dicit ꝙ copula maritalis que est
inter infideles cōiugiū ē legitimū.Rᵒ.ꝑꝫ
ꝙ hř.28ᵃ.q.1ᵃ.Si quis iudaice.§. Itē illud
quoddā ē cōiugiū legitimū ꝛ nō ratū. qᵒ
dā ratū ꝛ nō legitimū. quoddā legitimū ꝛ
ratū.Legitimū ꝛ nō ratū ē qᵒ legali institu
tiōe uel puincie moribꝫ ꝯhit.qᵒ tñ sepabile
ē.Ratū ꝛ nō legitimū ē mřimōiū cōtractū
inter fideles q sacrꝫ baptismi susceperūt cō
tēptis sollēnitatib⁹ que debēt adhiberi ꝑꝫ
cōsuetudinē eccl'ie ꝛ pñie morē ut mřimōi
uꝫ clādestinū.Ratū ē qᵒ insepabile ē.Ille
gitimū ē pp cōtēptū sollēnitatis q ꝑꝫ legeꝫ
ꝛ pñie morē adhiberi debet.Legitimū ꝛ ra
tū ē ꝯctū inter fideles q sacrꝫ baptismi su
sceperūt ꝛ nō sūt psone illegitime ad cōtra
hendū ꝛ sollēnitates debitas ꝑꝫ ꝯstitutiōeꝫ
eccl'e ꝛ morē pñie adhibuerūt. Dico gᵒ ꝙ
inter fideles nō pōt eē mřim⁹ ratū.quia ut
ostēsum ē in arguēdo tale mřim⁹ sepabile
ē p alteri⁹ cōuersionē ad fidē altero ī infi
delitate remanēte.sꝫ inter eos pōt eē mři
moniū legitimū.qꝛ nec lege nature nec lege
diuina phibent mřimōialiter copl'ari nec
p aliqꝫ ꝯstitutōnē eccl'ie.qꝛ ꝑꝫ ap⁹.1ᵒ. cori.
5ᵒ.eccl'ia ñ iudicat de his que foris sunt.
q̄uis aūt illud mřim⁹ nō sit sacrꝫ cū sit se
pabile.qꝛ nullū sacrꝫ añ baptismūꝫ suscipi
pōt.tñ ē in offm̄ nature ꝛ quoddā fedus so
cietatis humane. Ad p⁹ ī opp⁹ ꝺꝺ ꝙ ma
ior nō ē uera nisi intelligat de mřim⁹ legi
timo ꝛ rato.Uel pōt dici ꝙ cū illō mřim⁹
sepat p cōuersionē alteri⁹ ad fidē nō sepat
ub hoīe.sꝫ a deo.deus aūt separe pōt quos
cōiūxit q̄uis hoc nō possit hō. Ad 2⁹ ꝺꝺ
ꝙ nō ualet qꝛ eccl'ia pōt fidelē reddere ille
gitimūꝫ ad cōtrahēdū cū infideli.qꝛ de qᵒ
libet fideli iudicare pōt.sꝫ illos q nūqꝫ sa
crꝫ fidei susceperūt nō iudicat.ꝛ iō infide
les reddere illegitimos ad cōtrahēdū iter
se ad ipaꝫ nō ptinet.

Tertio queritur

utrū mřim⁹ ꝯctū inter fideles excuset eoꝝ
carnalē cōcubitū.Et uř ꝙ nō.qꝛ ut hř.28ᵃ
.q.1ᵃ.Sic.n.ppe pncipiū. ꝛ recitat magř in
lřa.cᵒ.pñt.nō ē uera pudicitia īfidel' cū īfi
deli cōiuge.gᵒ tale mřim⁹ ñ excusat carna
lē cōcubitū. Itē.carnalis cōcubitus ñ excu
satur nisi p bona mřimonij que nō sunt in
mřim⁹ īfideliū.ibi.n.nō ē bonū sacri.quia ē
sepabile.nec pl'.qꝛ nō educitur ad cl'tū ꝺi.
nec fidei.qꝛ nō seruat' ī eo fides hōi pp de
uꝫ.gᵒ tale mřim⁹ carnalē cōcubitū nō excu
sat. Cōtra cōiūx infidelis suo cōiugi īfi
deli tenet' carnaliter cohitare si exigat.sed

faciēs illō ad qđ tēť a pccō excusať. gº per
mrīm⁹ īfideliū pōt excusari carnal' cōcubi
t⁹ a pccō. R℞º q bōn mrīmonij fʒ q sunt
in mrīmº excusāt cōiugū carnale cōcubitū.
ꝛ qꝛ ī mrīmº fideliū sūt cōplete. iō fʒ q sꝫ
in itētiōe ꝯiugū carnaliter ꝯcubētiū ita cō
plete excusāt illū actū q ēt ipʒ reddūt me
ritoriū. in mrīmº aūt īfideliū sūt icōplete.
qꝛ ibi nō ē bonū sacrī nisi fʒ qd. ꝛ si sit ibi
fides ad hoīeʒ nō refertur ordinate ī deū.
q̄uis et sit ibi plis susceptio. ñ tū ē ei⁹ edu
catio ad cultū diuinu. ꝛ iō p̄dcā bōa fm q
sꝫ ī mrīmº īfideliū ipoꝝ carnale ꝯcubitū ñ
pūt rddeř meritoriū. ipʒ tñ excusāt a pccō.
Et ad h⁹ ṽitatis explanatiōeʒ ualēt aliqua
q̄ dcā sūt liº. 2º. di. 41ª. in illa qōne. utꝝ oīs
actio sine fide rectificāte sit pccm̄. Ad pᵐ
i opp⁹ ꝺꝺ q sicut hř 28ª. q. 1ª. Oñs. §. Ex
his ubi dř. dř nō ē uera pudicitia hoīs īfi
delis ēt cū ꝯiuge sua. negať pudicitia eē ue
ra q̄ɜtū ad effcm̄ ꝛ ad p̄miū vʒ eterne salu
tis. sed ex hoc nō seqť q ille cōcubit⁹ semp
sit pccm̄. Ad 2ᵐ pʒ solutio ex dcīs ī qōne.

Consequenter

queri
t ꝺ 2º
pncipali. Et circa hoc q̄rūť tria. Pº utrū
ꝯuersus ad fidē teneat ab infideli ꝯiuge di
scedere. 2º utrū possit ꝯheř cū alia pᵗ ꝯiu
ge infideli uiuēte. 3º utꝝ ꝯiūx īfidel'a fidē
li dimiss⁹ possit illo uiuēte cū alia pᵗ ꝯheř.

Primo ostendo

q ꝯ
uersus ad fidē nō teneť ab īfideli ꝯiuge di
scedř. Ap⁹. 1º. ad cori. 7º. Si qs fř uxore hʒ
īfidelē ꝛ hec cōsentit hītare cū illo ñ dimit
tat illā. ꝛ si qua mulř hʒ uiꝝ infidele ꝛ hic
cōsentit hītare cū illa ñ dimittat uirū. Itē
peior ē ille q labitur ī heresiʒ q̄ɜ ille q nūq̄ɜ
fidē suscep ut hř. 2ª. pe. 2º. sʒ ꝯiūx fidel nō
tenet discedere a suo ꝯiuge labēte ī heřsiʒ.
qꝛ nullū īpedimētū supueīc̄s mrīmº rato ꝛ
cōsumato soluit ipʒ. gº multo mī⁹ cōuřsus
ad fidē teneť dimittere suā cōiugē q̄ nūq̄ɜ
fidē suscepit. Ite uir pp suā ꝯuřsionē ad fi
de nihil teneť facere in p̄iudiciū aīe sue pl'.
sʒ si uir cōuersus ad fidē teneret dimitteř
uxo. ē īfrōle h⁹ eēt ī p̄iudiciū aīe prolis qꝛ
ꝓles remaneret penes mřeʒ īfidelē cū ꝓles
sequať uentrē. gº ꝯūsus ad fidē nō teneť di
mittere uxore infidelē. Cōtra īfideli hītū

ē hēre plures uxores qꝛ hoc uř eē ꝓhibituʒ
nec in iure nature. nec diuio. ꝛ statuta eccle
cū nō iudicet de his q̄ foris sūt ad īfideles
nō se extedūt. si gº ꝯūsus ad fidē nō teneť
ab infideli disceder̄ posset xp̄ian⁹ sil' plures
uxores hře. qđ falsū ē. Itē. 28ª. q. 1ª. Iudi.
nō pōt īfidel' ī ei⁹ ꝑmanere ꝯiūctiōe q̄ iā in
xp̄ianā trāslata ē fidē. gº ꝯūsus ad fidē teť
discedere a cōiuge ī infidelitate remanēte.
Itē non min⁹ pīculū ē cū īfideli remanere
q̄ɜ cū eo ꝯhere. sʒ pp pīcluʒ ꝯūsiōis ꝓhibeť
fidel' ꝯheř cū īfideli. gº a siłi ꝓhitū ē ipʒ re
manere cū infideli. R℞º q de discessione fi
del' ꝯiugis ab īfideli aliť iudicādū ē ꝓ tp̄e
p̄mitiue eccl'ie. aliter ꝓ tp̄e Cōstantini ipa
toris ꝛ tp̄ib⁹ illis ꝓpīqs. aliter ꝓ moderno
tp̄e pº. n. tp̄e pauli iʒ ꝯūtebāť ad fide iudei
ꝛ getiles. ꝛ iō tūc cōiūx fidelis poterat hře
spē ꝓbabilē de ꝯūsiōe cōiugis īfidelis et si
ꝯūsione nō ꝓmitteret ꝓ qº tp̄e dicit ap⁹.
1º. cori. 7º. scificat⁹ ē uir īfidel ꝑ muliere fi
dele ꝛ scīficata ē mulier īfidel' ꝑ uiꝝ frōlē.
ꝛ ꝓ illo tp̄e itelligēdū ē cōsiliū apli q dicit.
q ꝯiūx ꝯūsus ad fide ñ dimittat īfidelem.
Alio aūt tp̄e magis fcī obstinati iudei ꝛ gē
tiles adhuc satis faciliter ꝯūtebāť ad fide.
ꝛ iō ꝓ illo tp̄e erat ꝯsiliū q cōuersus ad fi
dē cohitaret cū ꝯiuge īfideli gētili. ꝛ ꝓhitū
q nō cohabitaret cū iudea uel iudeo. ne ꝑ
ipʒ uel ipaʒ cōuerteret fidel'. Modernis āt
tp̄ib⁹ tā iudei q̄ɜ getiles ꝓ maiori parte q̄i
obstinati uideť. iō ꝓhitū ē ne ꝯuersus ad fi
dē cohitet cū ꝯiuge īfideli tā getili q̄ɜ iudā
uel iudeo si diligeť ꝛ sufficieť monit⁹ ut cō
uertať cōuerti noluerit. si aūt cōūti uolue
rit. aut hoc uult ꝛ ꝓmittit ul' offert aūq̄ɜ p⁹
cōuersione sui cōiugis exercuerit aliq̄ue ac
tū fidei ꝯrūi. aut p⁹. pº mō cōiūx cōuersus ñ
tēť ab eo discedere sʒ suū coniuge maritali
affectione tractare. nō. n. sibi pōt obijcere
spūale fornicatione quā āho pit exercueřt.
2º mō ē ī ptāte cōiugis fidelis ab īfideli
disceder̄ ul' nō q̄ɜtū ad cohitatōeʒ ꝛ thoꝝ.
nō tñ q̄ɜᵐ ad uinculū mrīmonial' ruptionē
ut patebit ī qōne se. Ad pᵐ pʒ solutio ex
dictis. Ad 2ᵐ ꝺꝺ q lapsus in heresiʒ aut
reuertiť ad fidē. aut in sua heresi obstinate
pseuerat 2º mō ꝯiūx fidel' teneť ab illa di
scedeř q̄ɜᵐ ad cohitatiōeʒ ꝛ thoꝝ pp subū
siōis pīculū. ꝛ ne pronus ill⁹ turpitudinis

uideat. p⁹ mō aut ɔiūx fidelis uīt ītrare religione aut nō. ſi uīt intrare religionē pōt īuito ɔiuge ad fide reūſo ſi ab eo fuerat iudicio eccl'ie ſepata extra de cōuerſi. īfidel. Mulier. ſi āt nō uīt religionē intrare tenetur reuerti ad cōiugē ſuū ſu ad fide. ut hī in glo. c°. pdcō. ſecus aūt ē in carnali fornicatione. q2 ſi marit⁹ cognoſceret uxorē p⁹ carnale fornicatiōeʒ poſtea ad ordies pmoueri nō poſſet. cognoſceñ āt eā p⁹ ſpūalem fornicationē tale pmotiōeʒ nō īpedit. Preterea in fornicatione carnali aīa ⁊ corpus polluīt. in ſpūali uero tm̄ aīa. Preterea ī carnali fornicatōe nō tm̄ fit in aīa q2 marito diſpliceat. ſʒ ēt in corpe nō ſic aūt in fornicatiōe ſpūali. ⁊ he rōes hn̄t in glo. ſr̄ c°. pdcō. Laur̄. tñ dicit eā nō cogēdaʒ rediī. ut hr̄ in glo ex̄ ɔ diuortio ſup illō. c. q̄ſto. cū diſtīctiōe illi⁹ decre. ſ. e. t. de illa. ubi dr̄ q2 ſi cōſortiū uiri ſine iudicio eccl'ie decliauit et cū reuerſus fuerit ē reddēda. ſi uero iudicio eccl'ie ab eo receſſit ad recipiēdū eūʒ nullaten⁹ dicūt⁹ cōpellēdā hoc tñ certū eſt q2 int' eos uinculū m̄rimoniale nō ſoluit'. q2 inter eos fuit ratū. Ad 3ᵐ ɔō q2 i hoc caſu p̄dcō ples aſſignari dʒ pr̄i ī fauorē fidei xpiane. ex de cōuer. īfide. Ex līis. Ad p⁹ ad ptē aliā ɔō q2 iure nature phitū ē ſimł hr̄e plures uxores ut ſupius hitū ē. ⁊ q2 ml'i infideles ñ ſubſint iuri poſitiuo eccl'ie. ſubſunt tñ iuri nr̄ ⁊ legi diuine. ⁊ iō qñ infidel' hūs plures uxores nō tenebat' poſt ſui cōuerſionē ad fidē diſcedere ab īfideli. nō tñ licebat ſibi in cōſpectu dei retinere niſi illā quā p° duxerat in uxorē. q2 nec añ ſui cōuerſionē hoc ſibi licebat ɔdicēte iure nat'e. Ad alia duo pʒ q̄d ſit ɔō ex dc̄is ī q̄ōe.

Secundo queritur utrum cōuerſus ad fidē poſſit ɔhere cū alia pſōa cōiuge īfideli uiuēte. Rñ° q2 cōiūx īfidelis aut uult cohitare cū cōuerſo ad fidem ſine cōtumelia creatoris ⁊ ſcādalo ipius cōuerſi aut nō. Pᵒ mō nō licet cōuerſo ɔhēr cū alia p⁹ īfideli cōiuge uiuēte. 28ᵃ. q. 2ᵃ. Si īfidelis ⸿. hic diſtīguēdū. c⁹ rō ē q2 i h° caſu nō ē ſolutū iter eos m̄rimoniale uiculū. q2 quo ad hoc īfidel' cōiūx nō iuriat' m̄rim° nec m̄rimonij cōditori nec marito. Si uero nō uult cohitare ſoluit m̄rimoniale uiculū inter eos. q2 īiuriat' m̄rim°. ⁊ tūc cōuerſus pōt aliā ducere ⁊ ſic itelligi pōt illō uerbū apoſtoli. 1°. cori. 7°. ſi īfidelis diſcedit diſcedat. ñ. n. ſuuitutī ſubiect⁹ ē fr̄ aut ſoror i h⁹i. dr̄ ēt 27ᵃ. q. 2ᵃ. Si īfidel. ⸿. hic diſtīguēdūʒ q2 diſcedētē ſequi nō oʒ. ⁊ ea uiuēte aliā ducere licet. uerʒ hoc nō niſi de his itelligēdū ē q in īfidelitate copl'ari ſūt. ſi aūt uult cohitar' ñ tñ ſine blaſphēia xpiāe fidei adhuc ī hoc caſu ſoluit' uinculū m̄rimoniale int' eos q directe īiuriāt' cōditori m̄rimonij i quo caſu intelligit' illō qō dr̄ in. c°. ſupradcō q2 cōtumelia creatoris ſoluit ius m̄rimonij ⁊ tūc fidel' pōt aliō m̄rim° ɔhere. Si aut uīt cohitare ſine blaſphemia fidei xpiāe nō tñ ſine ſcandalo cōiugis fidel. q2 conat' ipʒ puertere adhuc in hoc caſu cōuerſus pōt aliō m̄rim° ɔhere. q2 ſolutū ē uinculū m̄rimonij pmi p hoc q2 īfidel' iuriat' enormit' fideli ɔiugi. pp tñ cās p̄dcās nō ſoluert m̄rimoniale uinculū qō eēt ratū. ſʒ inter īfideles nō ē m̄rim° ratū. ut ſupius hitū ē. ⁊ hr̄ 28ᵃ. q. 1ᵃ. circa pncipiuʒ ex p̄dictis pʒ q2 eo ipō q2 alter īfideliū cōiugū cōuertit' ad fidē altero ī infidelitate remanēte nō ſoluit' inter eos uinculū m̄rimōiale. ſʒ p hoc q2 ñ ē ratū ē diſſolubile ⁊ p p̄dcāʒ cōuerſiōeʒ diſponit' ad diſſolutionē. ſʒ infidelē uolle cohitare fideli. aut nō ſine blaſphemia fidei xpiane. aut nō ſine ſcandalo fidel' cōiugis p̄dcm̄ uinclʒ diſſoluit. nec oʒ illā diſſolutionē fieri p iudiciū eccl'ie cū eccl'ia de īfideli nō iudicet. 28ᵃ. q. 2ᵃ. ſi infidel' in glo. Alij aūt tenētes ɔrm̄ dicūt q2 ſi īfidelis nō uīt cōpere q2 eccl'ia ſn̄iare pōt ⁊ dʒ. Aliq tñ dicūt q2 nō ſoluit' uinculū m̄rimonij iter eos quouſqʒ conuerſus ɔhit aliud m̄rim° q2 ſi īfidel' poſt illas blaſphemias cōuerteret' ad fidē añqʒ cōuerſus aliud m̄rim° ɔxiſʒ nō poſſʒ p° cōuſus aliud m̄rim° ɔher'. ſʒ mihi ē difficile uidere ſi uinculuʒ pmi m̄rimonij nō ē p° ſolutū qūo ſequēs m̄rimoniū ſit legitimū. vnde mihi uidet' dicendū q2 añqʒ cōtrahat' 2ᵐ m̄rim° ſoluit' pᵐ. ut dr̄ ī ſ°dcō c°. in glo. ⁊ tñ ſi añ ɔctū m̄rimonij ſecundi. alius coniux cōuerteret nō liceret illi qui p° cōuerſus ē 2ᵐ m̄rim° ɔhere uiuēte alia. nō q2 p cōuerſionē alterius reſtitueret' uiculū m̄rimōij primi quaſi iure poſtliminij. ut q̄dā dicūt. q2 ad cāndū m̄rimonij uīcluʒ

mutu⁹ reqrit̄ ꝯſenſus. ſ3 caret quodda͂ īpedi
metū quo alius alio uiuēte cum ala pſona
mr̄im⁹ ꝯber̄ ꝓhiber̄. 28ª. q. 2ª. Si īfideis. ī
glo ibi cū dr̄ q̄ reſtituit̄ uīculū mr̄imonij.
ſ3 exponēdū ē ut ita dixi.

Tertio queritur

utrū cōiūx infidel' a fideli dimiſſus mō de
bito poſſit illo uiuēte cū alia p⁹ ꝯbere. Et
uīr q̄ ſic. q2 inter eos nō ē mr̄imoniale uin
culu. alias fidel' nō poſſet ꝯbere īfideli uiuē
te. īfidelis aūt nō alligat⁹ mr̄imonio pōt ꝯ
bere. ✐ Itē nullus cōiugū pōt alterū inuitū
obligare ad ꝑpetuā cōtinētiā ſ3 ſi infidelis
nō p̄t ꝯbere altero cōiuge uiuēte ꝯiūx fidel'
poſſet infidelē obligare ad cōtinētiā p to-
taꝫ uitā ip̄i⁹ fidel'. q2 ut bītū ē in q̄ōne p̄ce
denti poſtquā infidelis nō uult remaner̄ cū
fideli. aut ſi uult ū tn̄ ſine blaſphēia xp̄i aut
ſcandalo fidel' ip̄e fidel' pōt aliō mr̄im⁹ ꝯ-
ber̄ ip̄a uiuente g⁰ poſtquā fidel' mr̄im⁹ ꝯ-
xit. uīr q̄ infidel' poſſ t ꝯbere. ✐ Cōtra. 28ª
. q. 2ª. Si infidelis. cōcīlia c̄ratons ſoluit
ius mr̄imōij circa eū q relīquit. in q⁰ uīr da
re intelligi. q̄ cū infidel' nō uult mō debito
cohitare cū fideli non ſoluit̄ ius mr̄imonij
niſi quo ad fidelē. g⁰ quāuis fidel' ꝯber̄ poſ
ſit. nō tn̄ infidel'. ✐ Itē ut bītū ē fidel' uolens
cohitare cū infideli mō debito cohitare no
lēti nō p̄t aliud mr̄im⁹ ꝯber̄ īfideli uiuēte.
g⁰ multo min⁹ īfidel' dimittēs fidelē cohi-
tare uolētē pōt aliud mr̄im⁹ ꝯber̄ fideli ui
uente. ✐ Circa hāc q̄ōnē fuerūt opiones di
uerſe ut accipi pōt ex dictis. 28ª. q. 2ª. Si īfi
del'. in glo. q̄dā. n opinati ſūt infidelē poſſe
aliud mr̄im⁹ ꝯbere non tn̄ anq̄ꝫ fidel' aliō
mr̄im⁹ ꝯbat uel ſollēne uotū cōtinētie faci
at. ſ3 q2 poſtquā fidelis ꝯxit uel ſollēnit̄ uo
uit nō remanet ſibi aliquod ius ī cōiuge ī-
fideli. vn̄ uīr infidel' nullo iure remanere o-
bligatus ad nō ꝯbendū. q2 ex quo ſolutū ē
uinculū mr̄imoniale iter ip̄ꝫ ⁊ fidelē. nec re
manet fideli ius aliq̄ð ſup infidelē. ius na-
t̄e ū ꝓhibꝫ īfidelē ꝯber̄. nec ius diuīū q̄ ſciā
nec ſtatutū ecclīe. q2 ſtatuta ecclīe ū ligāt ī
fideles q nūquā ſuſceperūt ſacr̄ꝫ baptiſmi.
✐ Alij dīt q̄ infidelis manēs in īfidelitate
nūquā pōt ꝯbere ī uita alteri⁹ nec p⁹ uitā.
q2 quāuis inter ip̄ꝫ ⁊ fidelē ſit ſolutū mr̄i
moniale uinculū quātū ad eēntiā. remanet
tn̄ quātū ad obligationis effectū ī infidelī
ꝑp culpā ſuā nec ex hoc ſeq̄t̄ q̄ obliget̄ ad
ꝑpetuā cōtinētiā. q2 ſi ꝯuertat̄ ad fide ꝯbe
re pōt poſtquā alius mr̄im⁹ ꝯxit uel ſolem
n̄ uouit. ✐ Ex dcīs p3 ſolutō ad ar⁹ ad ꝑteꝫ
ꝑmā. ✐ Qui uult tenere aliā opionē dicere
pōt ad p⁹ ar⁹ ꝯtra eā ut dicit quedā glo.
ibidē q̄. ſ. iō ē intelligendū q̄n ēt ſoluit̄ iuſ
mr̄imonij circa fidele relinquētē. ſ3 iō ð re
liquente decretū nō loq̄t̄. q2 extra ecclīam
ē. ⁊ ecclīa nō iudicāt de his que foris ſūt.
✐ Ad 2⁹ ðð q̄ nō ē ſīle. q2 quādiu īfidelis
uult mō debita cohitare cū fideli nō ē ſolu
tū mr̄imoniale uīculū quo ad eēntiā. ⁊ iō fi
delis ꝯbere nō pōt. ſ3 poſtquā īfidel' dimī-
ſit fidelē uel debito mō nō uult cohitar̄ cū
eo ſoluit̄ uinculū mr̄imoniale quo ad eēnti
aꝫ. ⁊ q2 mr̄im⁹ claudicare nō pōt iō poſtq̄ꝫ
fidelis ꝯxit. infidelis ꝯbere pōt. ū tn̄ an. q2
anq̄ꝫ fidelis ꝯbat uel ſollēniter uoueat īfi-
delis ſemper manet obligat⁹ fideli. quāuis
nō ecōuerſo. ⁊ q⁰ ad h⁰ ꝯdicit̄. qð ſi mr̄i
m⁹ claudicar̄ ū poſſit q̄ꝫ⁹ ad eēntiā claudi
car̄ ū p̄t q̄ꝫ⁹ ad obligatiōis effcm̄. Ut ꝫ āt
ꝑp q̄ðcūq2 mortale pecc̄m uxor poſſit a ui-
ro dimitti l' eꝯ⁰ ſoluet̄ in l̄ra exponēdo.

Circa litteram

caue ne gētile uel iudeā uel alienigenā. i. hereticaꝫ ⁊c.
hoc intelligit̄ de heretica nō baptizata. uel
dic q̄ ē ꝓhitio nō tn̄ cū ſtatuto irritante ſi
ꝯtrū fiat quo ad ip̄aꝫ hereticā. Ego dico
q̄ dn̄s. i. ego dico cōſulēdo. nō dn̄s p̄cipiē-
do. Nō ē putādū mr̄imōiū qð ex decretū
ði fcm̄ ē. ibi accipit̄ ex ꝑ cōtra. Nec uera
eius pudicitia cū cōiuge dici pōt. hoc in q̄ō
nib⁹ in ſolutiōe argumētoꝝ expoſitū ē. Ob
quaſꝫ cōcupiās q̄. aīaꝫ a lege dei oberrare
faciūt ⁊ pernitioſe corrūpi pōt ſine crimīe.
⁊ uir uxorē ſuam dimittere ⁊ uxor uir. Ad
cuius intelligentiā notandū q̄ etiplex ē for
nicatio. ſ. ꝓpe dcā ut fornicatio carnalis ⁊
fornicatio coīter dicta ut idolatria ⁊ queli
bet noxia ſupſtitio. q2 tal' aīa fidē frāgit ðo
cui eā obſuare debebat ſicut uero ſpōſo. ē
ēt fornicatio cōiſſime dcā. ſ. quelibꝫ crimīo
ſa cōcupia de qbus duob⁹. ſ. ultimis forni-
cationib⁹. hr̄ ab Aug. li⁰ p⁰ de ſmone dei ī
mōte pu3 poſt mediū. ⁊ 25ª. q. 1ª. Idolatia.
qūo aūt ꝑp primā fornicationē liceat uiro

uxatē dimittere ꝛ eꝰ superiꝰ dcm̄ ē.di.35ª pp fornicatioñē uero coit' dictam que pcessit matrimoniū in utroqꝫ ꝯiuge.quo possit ille qui couertit ad fidē īfidelē dimittere. hac di.iā expositū ē.si aūt duoꝝ cōiugū fideliū alter labaꝛ in infidelitatē pōt dimitti a fideli.s.quo ad cohitatiōes tpalē usqꝫ quo corrigat.pp fornicatiōez vō cōsiste dicit redūdātē in alteriꝰ cōiugis scādalū pt dimitti ad tēpus a cōiuge innocēte.ꝛ tūc eā nō dimittit ut scortū.sꝫ ut a se pci dat scandalū q° cessāte dꝫ fieri recōciliatio Si ābo crediderit qꝫ p cognitionē dei cōfirmet cōiugiū.hoc intelligit' qñ utqꝫ coniugū īfīd liu simlr ꝯutit.uel añqꝫ ille q p° couersus ē ꝯbat alīd mrīmꝰ.Nō hꝫ illd triplex bonū qo excusat coitū ꝛ meret' p̄miuꝫ.huius expositio i qōnibus patet.

Di.xl.

Unc super:

est ꝛc.Superiꝰ determinauit magr̄ de impedimento disparis cultus.Hic det'minat de īpedimēto cōsanguinitatis.Et diuidit in ptes 4.P° ondit ī quoto gradu cōsanguinitatis pōt ꝯbi mrīmꝰ.2° ponit diuersos modos cōpūctionis illoꝝ graduū ibi.Quo aūt.3° subdit rōez diuerse assignationis illoꝝ ibi.Qr̄ aūt.4° opponit ꝯ pdcā ꝛ soluit ibi.His aūt.

Irca hanc di.ad maiorē declaratōnē qōnū que proponūt' narranda;sunt quedā.s.quid sit ꝯsanguinitas.qd sit linea.qd sit gradꝰ.ꝛ ponēde sūt tres regle.Cōsāguitas ē uiculū psoꝝ ab eodē stipite descēdētiū carnali ppagatiōe ꝯctū.stipes āt uocat' pª q descendūt.linea ē ordiata collectio psoꝝ ꝯsāguinitate ꝯiūctaꝝ ab eodez stipite descēdētiū diūsos gradꝰ hñs.Est āt qdā linea ascēdētiū.qdā descēdētiū.qdā trāsuersaliū.Scdꝫ lieam ascendētē ꝯputāt' gradasta.s.pr̄ ꝛ mr̄.auꝰ ꝛ auia.pauꝰ ꝛ pauia.actauꝰ ꝛ actauia.Scdꝫ lieā dscēdētē ꝯputāt'.sic.filꝰ ꝛ filia.nepos ꝛ neptis.pnepos ꝛ pneptis.atnepos atneptis.Scdꝫ lineā trāsūsalē ꝯputāt' sic duo frēs.filij duoꝝ frūꝫ.ꝛ nepotes duoꝝ frūꝫ.pnepotes duoꝝ frūꝫ.Gradꝰ ē hitudo distātiā psonaꝝ q̄ cognoscitur quota gñatiōis distantia.due p° differt' iꝰ se.ꝛ hec distīctio gradꝰ ē fꝫ iura canōica ꝛ ciuilia.vñ sic fꝫ cāoēs fr̄ ꝛ soror faciut unū gradū.sic fꝫ iura ciuīa faciāt duos.eo qꝫ illa hitudo q̄ ē frīs ad sororē.ñ ē illa eadē q̄ ē sororis ad frēꝫ.vñ fꝫ ꝯuic.3° met'.c.10.frnitas q̄ ē i uno frē rīspcū altiꝰ ñ ē frnitas q̄ ē i alio rīspcū istiꝰ.Iura āt cāoīca istas duas hitudies accipiūt sub uno gradu.ꝛ iō ñ ē real' ꝯctō iꝰ iura cāoica ꝛ ciuīa i ꝯscriptiōne gradꝰ.Tene g° p reglā qꝫ ꝯhētes iīte dispēsatiōe i gradu ꝯsāguinitatis pohito nllā lōgīqtate deffēdūt' ānoꝝ.qꝛ diuēnitas tpis ñ minuit pccm̄ sꝫ auget.tātoqꝫ sūt grauiora crimīa qnto diutiꝰ īfelicē aīaꝫ dtinet alligatā ex de cōsāgui.ꝛ affi.ñ dꝫ.Alia ē regla qꝫ tanto gradu p° descēdētes a stipite distant iꝰ se qnto a stipite distant gradꝰ.tñ iō vera ōsior ē in liea descēdete q̄ꝫ transuersali.vbi gra filꝰ a prē distat ī p° gradu.duo frēs iꝰ se attinēt sibi.i p° gradu.ꝛ tñ plus attiet filꝰ prī q̄ꝫ fr̄ frī.sīlr filꝰ filij attiet auo in 2° gradu filij duoꝝ frūꝫ attiēt sibi ī 2° gradu.ꝛ tñ filꝰ filij attinꝫ magis auo suo q̄ꝫ filij duoꝝ frūꝫ inter se.uidēs g° qꝫ idē gradus cōsanguinitatis ī liea descēdete ē fortiꝰ uinculū q̄ꝫ in linea transuersali.3ª regula ē qꝫ qñ p° ineqlit' distāt a stipite uerbi grā.una i qrto gradu alia ī 2° gradu ꝯsanguitatis iꝰ illas psonas dꝫ cōputari fꝫ gradū magis remotū a stipite.ex de ꝯsāguitate ꝛ affitate.c°.ulti.Hꝰ āt rō ē qꝛ rō cōsanguitatis ī liea trāsūsali ortū hꝫ ab illa q̄ ē ad stipitem.vñ phꝰ.8°.ethi.c.12°.oīo cognata amicitia depēdet' uī ex p̄rna.ꝛ iō unꝰ ī liea trāsūsali nō pōt eē alij ppīquior q̄ꝫ stipiti. Nota et qꝫ ꝯuciētꝰ dicūt q prēꝫ ꝛ mrēꝫ assignāt truncū q̄ꝫ Isidꝰ q frēꝫ ꝛ sororē trūcū pōit.ut hr̄.9°.libro ethimologiaꝝ.c.7°.ꝛ frātat magr̄ ī lrā añ mdiū hꝰ di.vñ illi q fꝫ assigatōeꝫ Isid sūt ī gradu 3° fꝫ aliū sūt ī 4°

Irca hanc di.qrunt'.6.P° utꝝ cōsāguitas sit aliqd uiclūꝫ.2° utꝝ p̄stet mrīm° īpedimētū.3° utꝝ īpediat mrīmꝰ ultra gradū.4ᵐ.4° utꝝ aliqs possit tm̄ distare a stipite qꝫ posset licite ꝯhere cū eo.5° utꝝ ifideles ꝯhetes ī gradu phito sepandi sint postq̄ꝫ cōuertūt' ad fidē.6° utꝝ illi qui añ

cōciliū gñale ī quo restricta fuit linea cōsā guitatis usq; ad 4ᵘᵐ gradū ɔ̄xerūt i gradu 5ᵗᵒ uel 6ᵒ uel 7ᵒ potuerūt post p̄dcm̄ ɔciliū ī suo cōiugio remauere.

PRimo ostendo q̄ cō-sāguitas nō sit aliqd̄ uiculū rōe aīe. Nō ē aliqd̄ uinculū cōsanguinitatis inter hoīes. q̄z oēs aīe rōnales ꝓducūt ī eē p creatōez. nec rōe corporis. q̄z in his que respiciūt corpus coīcāt hoīes cū brutis inter que nō ē uinculū aliqd̄ cōsanguitatis. g° inter hoīes nō ē aliqd̄ cōsanguitatis uinculū. Itē aliq hoīes nō magis cōmunicant inter se in eēntia spēi q̄z alij hoīes nec in eēntia materia li accidentaliter. tñ q̄nq; colligantur inter se non descendentes ab eodē stipite q̄z aliq q ab eodē stipite descēdūt. g° īter descēdētes ab eodē stipite ñ ē uiculū cōsanguitatis. Itē si uinculū cōsanguitatis eēt inter hoīes p eoꝝ descensum ab eodem stipite p carnalem ꝓpagationē. tūc tm̄ se extenderēt consanguitatis uinculū q̄ztum ex se extēdit carnalis propagatio. s; hoīes omnes xp̄o excepto p carnalē ꝓpagationē descenderēt ab Adam g° inter hoīes oēs eēt cōsanguitatis uinculū qd̄ falsū ē. Cōtra amicitia ē uinculū inter hoīes. sed ph̄ˀ. 8°. ethi. c°. 12°. inter alias spēs amicitie ponit amicitiā cōsanguīeoꝝ. g° aliqd̄ uinculū consanguitatis ē inter homines. Item expientia docet illos q ab eodē stipite descenderēt magis colligari inter se affectione naturali q̄z alios ceteris paribˀ. g° expientia docet inter homines eē aliquod uinculū consanguitatis. R̷° q̄ sicut dicit phˀ. 8°. ethi. c°. 12°. Ōis amicitia ī aliqua coīcatione consistit. ⁊ ōis coīcatio aliꝯ amicitie causa ē ita q̄ s; differentias cōicationū sunt amicitiaꝝ differētie s; ph̄i. ubi ꝓus. Cōsanguinitas āt ē quedā naturalis coīcatio ī sāguīe. qd̄ iō dr̄ q̄z sanguis ultima digestione digestus ē materia ꝓxima seminis. cōsanguinitas g° ē inter consanguineos cuiusdā natalis amicitie cā. ⁊ q̄z natural' amicitia ē formale uinculū ⁊ natale illoꝝ quoꝝ ē. ⁊ iō dr̄ ꝑ pudicatiōe cā li q̄ cōsanguinitas ē uinculū. i. uinculi cā. s; q̄z cōsanguinitas nō causat p̄dictā natalez amicitiā nisi mediante cognitiōe coīcatōis in sanguine que cognitio insufficiēter inēit nisi in hoībus. q̄uis in brutis multis sit ip̄ scē aliqua cognitio p̄dcē coīcatiōis ut pte ⁊ imediata eius ꝓlez. vñ ⁊ uidenᵗ ipōs hr̄e aliquā silitudine natural' amicitie ad inuicē. iō ꝓpe loquēdo nō ē uiculū cōsanguinitatis nisi inter hoīes q̄uis iter aliq bruta sit s; qd. Ex dc̄is p; solutō ad 1ᵘᵐ argᵘ in oppᵘᵐ. Ad 2ᵘᵐ dd̄ q̄ q̄uis consanguinei nō magis coīcēt inter se ⁊ in eēntia spei q̄z alij. nec ēt in eēntia mat'iali. tñ magis cōueniūt ī uirtute nat'ali. s; ñ ē necessariū q̄ magis coīcēt in ūtute nat'ali absolute. q̄z q̄nq; aliqui nō consanguinei similiores sūt i naturali uirtute absolute q̄z aliq cōsanguīei. semp tñ cōsanguinei magis cōueniūt i uirtute naturali a uirtute stipitis deriuata. Ad 3ᵘᵐ dicūt aliqui q̄ tūc deficit consanguitas q̄n descēdentes ab eodē stipite desinūt eē silēs in nat'ali uirtute suo stipiti qd̄ dn̄t necessariū fieri. q̄z illa assimilatio paulatiue uadit diminuēdo. qd̄ p; q̄z naturalis uirtus ut est deriuata a stipite nō ē ita fortis sicut in stipite. sicut nec in ramis arboris ē natural' uirtᵘ quā recipiūt a radice ⁊ stipite ita fortis. sicut i radice ⁊ stipite iq̄ᵘᵐ eā a stipite accipiunt. q̄z contingere pōt ex alia cā q̄ aliqua natural' uirtus fortior sit in ramis uel fructu q̄z in stipite uel radice. sic q̄uis in filio pōt eē fortior natal' uirtᵘ q̄z in p̄re. h° tñ nō ex naturali uirtute p̄ris tm̄. s; ex aliq alia coopāte cā. Sz ɔ̄ si cōtigeret q̄ unᵘ p̄r gñaret filios plures q non eēnt p̄ri similiores ī quacūq; naturali uirtute q̄z aliq alij hoīes adhuc eēt cōsanguitas inter eos p hoc q̄ coīcarēt in natura ab eodē stipite p uirtutē nat'alē ꝓpagata. Pretea cū q̄nto uirtus generantis fortior ē tāto p eā possit ad plures ꝓtendi natural' assimilatio ūtuti naturali stipitis contingere posset q̄ aliqui ab uno stipite descēdentes magis eēnt cōsāguiei it' se q̄z alij iter se ab alio stipite descendentes tam istis q̄z ill' existentibus in eodem gradu ad suum stipitē. qd̄ incōueniēs uī. Ideo dicūt alij q̄ tātū se extēdit cōsangu nitas q̄ntū natural' propagatō ab eodē stipite. ⁊ q̄ oēs hoīes hn̄t in se aliquā cōsanguinitatē inq̄ᵘᵐ ab eodez stipite p naturalē ꝓpagationē descēdūt et tal' cōsanguinitas aliquam rōez h; uinculi iq̄ᵘᵐ īter hoīes qui hūc descendūt efficacis

recogitãe ⁊ ĩ quib⁹ ñ ē naturalis affectõ p excessiuam malitiã deprauata causat aliq̃d uiculã aicitie nat'al' q̃tũ debit'r. vñ Aug⁹. 12°. de ci. d° 2°. dĩc q; tõ de⁹ noluit oẽs ho-mines ab uno descẽder ut eo mõ uebemen-tius cõmẽdaret hoĩ ipi⁹ societatis unitas uiculũq; cõcordie. ⁊ nõ tm̃ inter se nature silitudine uez ēt cognatiõis affectu hoies necterẽt. nõ dr̃ g° ppe cõsanguitas deficer̃ s; p tanto deficer̃ dr̃ q: p nimiã elõgatõez a stipite nat'al' amicitia fere totaliter euane-scit quã mr̃imõiale uiculã aliquo mõ reuo-cat fugiẽtem.

SEcundo queritur

utrũ cõsãguitas p̃stet mr̃im⁹ ipedimẽtũ. Et uĩ q; nõ. q: ligati uicl'o nat'al' amicitie faciliuſ q̃z alij in amicitia pseuerãt. s; iter coniuges maxĩe ue:l' ē pseuerantia amicitie. g° cõsan-guinei aptiores sũt ut mr̃imõialiter copu-lẽt inter se q̃z extranei. Itẽ nõ ipedit mr̃i-m⁹ q̃d nulli bono mr̃imonij 3riat. s; cõsã-guinitas nõ 3riat alicui bono mr̃imonij. q: ita pñt suare fide sic extranei ⁊ ita ẽt pcre are plẽ. g° cõsanguitas mr̃im⁹ nõ ipedit. Itẽ Eua ĩmediate sũpta fuit de Adã. ⁊ tñ illa ppiquitas nõ ĩpediuit mr̃im⁹ iter eos. g° multo fortius nulla alia carnal' ppiqui-tas mr̃im⁹ impedit. Contra Leui. 18°. oĩs hõ ad ppinquã sui sanguis ñ accedat. Itẽ Greg⁹ ad Aug⁹ epz angloꝝ. ⁊ hr̃. 35ª. q. 3ª. quedã lex. ⁊ recitat magr̃ in lr̃a p⁹ medi-us h⁹. di. dicit q; siue duoꝝ fr̃uz germãoꝝ siue duaꝝ soroꝝ filius ⁊ filia misceant' ex-pimẽto didicit ex tali cõiugio sobolẽ ñ pos-se succrescer̃. s; illo q̃d ĩpedit sobolẽ succe-dẽtẽ d; ipeder̃ mr̃im⁹ q: ē 3 unũ bonũ ma-trimonij. g° aliqua cõsanguitas mr̃im⁹ ipe-dit. R° q; aliqua cõsanguitas ipedit mr̃i-m⁹ ex dictamie iuris nature. aliq̃ ex dicta-mie legis diuĩe. aliq̃ pp statutũ eccl'ie. Pro-pter dictamẽ legis nat'e ipedit' mr̃im⁹ filie cũ pr̃e. ul' filij cũ mr̃e. vñ ⁊ ĩ lege nat'e dem̃ ẽ. ut hr̃ Geñ. 2°. relinquet hõ pr̃ez ⁊ mr̃ez ⁊ adherebit uxori sue. iura n nat'ale dictat maiorẽ reuerẽtiã debere pentibus q̃z cõiu-gibus. ⁊ dictat nõ sic debere tractari turpĩ-ter pentes sicut se cõtractãt 3iuges. magiſ tñ ē 3 ius n° mr̃im⁹ filij cũ mr̃e q̃z filij cũ pr̃e. q: uxor d; eẽ uiro subiectã. 3 autẽ ius n° ē ut fili⁹ tẽat mr̃ez subiectã. vñ ⁊ quedã aialia bruta abhorrẽt coire cũ mr̃e sua q̃z diu cognoscũt eã eẽ suã mr̃ez. q̃d p; p illũd q̃d narrat ph⁹. 8°. de aialib⁹ d camello qui cã saltasset sup mr̃ez suã coopertã postq̃z re-cognouit eã eẽ mr̃ez suã interfecit igciato-rẽ. narrat ẽt de equo ibidẽ q; cũ saltas; sup mr̃ez suã ⁊ recognouit eã postquã discoo-piebat' fugijt ⁊ ptecit se de alto ⁊ mortuus ẽ. Ex dictamie legis diuina pbibent' mr̃i-monial'r copulare cõsanguiei ĩ p° gradu ⁊ 2° ex una pte tm̃. ut p; Leui. 18°. cui⁹ rõ est ne si posſit mr̃imõial'r copl'ari dar̃ icẽtiuũ luxurie eo q; tales persone frequenter so-lẽt ĩ eadẽ domo bitare. Per statutũ eccl'ie pbibent' mr̃imonial'r copl'ari cõsanguinei ẽt ĩ 3°. ⁊ 4°. gradu. q: usq; tũc cõsueuit int' hoĩes satis durare amicitia pp cõsanguita-tis uiculũ n°. sed p⁹ illũ gradũ cõcedit eas posse copulari ad amicitiã quasi fugiẽtẽ re-uocãdã ut sic charitas int' hoĩes dilatetur eo q; cõiux ad 3sãguieos sui cõiugis mltã afficiat'. Ad p⁹ in opp⁹ d̃d q; sic una cõi-catio q̃nq; ipedit aliã ita amicitia fundata sup unã cõicatiõez. vñ amicitia cõsãguita-tatis magis ē impeditiua q̃z pmotiua ami-citie que d; eẽ inter cõiuges pp rõez cõica-tiõis sup quã fundata ē. Ad 2⁹ d̃d q; 3si nõ 3riet alicui bono mr̃im° ex toto cõtactõ cõsanguineoꝝ 3riat' tñ decẽti obs'uatiõi ⁊ aliqual'r honestati bonoꝝ illoꝝ. Ad 3⁹ d̃d q; Eua fuit cõsanguiea Ade. q: ab eo non descendit p naturalem propagationem.

TErtio queritur.

utr⁹ 3sãguitas ipediat mr̃i⁹ ultra. 4⁹. gra-dũ. Et uĩ q; sic. ex̃ d 3sã. ⁊ affi. q; dilectio 3ct⁹ ex̃ntũ ĩ. 6°. gradu põit' sub idĩgẽtia. q̃d nõ eẽt ueꝝ nisi 3sanguitas ultra. 4⁹. gradũ de iure cõi mr̃im⁹ ĩpediret. Itẽ magr̃ cir-ca pncipiũ h⁹ di. dicit q; cõsanguinei in. 7° gradu uel ĩfra copl'ari ñ debẽt. Itẽ idẽ hr̃ 35ª. q. 3ª. pgẽie. ⁊. c. se. ⁊. c. nulli. q̃ iura re-citat magr̃ ĩ lr̃a satis cito p⁹ pncipiũ. Cõ-tra eccl'ia liber̃ 3iugit mr̃im° ultra 4⁹. gra-dũ 3sanguĩtatis. R° q; cõsanguitas nõ ĩ-pedit mr̃im⁹ ultra 4⁹. gradũ. iura. n. 3riũ dicentia reuocata fuerũt ĩ concilio genera-li. ut p; p illũd q̃d hr̃ ex̃ de cõsã. ⁊ affim. nõ d; ubi dr̃ q; pbibitio de cõiugio antiquit⁹

finata difficultates frequenter inducebat. et alii quam parebat periculum animarum. et ideo hec prohibitio usque ad .4m. gradum restricta est cum matrimonio congruit. ut ibidem dicitur quia in corpore hominis sunt quattuor humores. qui constant ex quattuor elementis. potest etiam huius reuocationis hec assignari ratio. quia iam propter refrigerium charitatis uinculum amicitie inter consanguineos ultra .4m. gradum ita euanescit et quasi fugit quod ex tunc licitum est dicas ipsarum per matrimoniale uinculum reuocari. Ex dictis patet solutio ad omnia in oppositum allegata.

Quarto queritur utrum aliquis tantum posset distare a stipite quod licite posset contrahere cum eo. Responsio quod non. quia ratio naturalis. dictat quod ordo natalis generationis debet procedere non retrocedere quod aliquo modo fieret. si aliquis uel aliqua coniungeretur suo stipiti in carnalis generationis opere nataliter et maiorem reuerentiam debet homo illi a quo essendi. sumpsit initium generatione naturali equiuoce mediate quam debeat. coniunx coniugi.

Quinto queritur utrum infideles contrahentes in gradu prohibito sint separandi postquam conuertuntur ad fidem. Responsio quod si contraxerunt in gradu prohibito a iure nature uel diuino matrimonium nullum fuit inter eos. omnes enim subsunt legi nature et legi diuine. et ideo postquam conuertuntur ad fidem separandi sunt. Si uero contraxerunt in gradu prohibito ab ecclesia tantum cum statuta ecclesie non se extendant ad infideles qui numquam sacramentum baptismi susceperunt. tunc dico quod legitimum matrimonium fuit inter eos contractum. et ideo post eorum conuersiones ad fidem non sunt separandi. extra de consangui. et affini. de infidelibus.

Sexto queritur utrum illi qui ante concilium generale in quo restricta fuit linea consanguinitatis usque ad .4m. gradum contraxerunt in .5o. gradu uel .6o. uel .7o. potuerint post predictum concilium in suo coniugio remanere. Responsio quod tales qui contraxerunt erant persone illegitime ad contrahendum inter se. et ideo inter eos nullum fuit contractum matrimonium. nec per reuocationes illorum statutorum fuerunt illa matrimonia confirmata. quia constitutiones matrimonii ad preterita matrimonia non trahantur. de decretorum di. 13a. ante triennium. 35a. q. 3a. de incestis. et extra de consangui. et affini. Non debet ubi dicitur decetero libere copulentur. per quod datur intelligi secundum glo. ibidem quod per istam constitutionem predicta matrimonia non fuerit confirmata. unde sic contracti separari potuerunt si uoluerunt nec debuerunt similiter cohabitare carnaliter nisi illi qui de nouo contraxerunt expresse uel tacite. et dico tacite. quia si post publicationem restrictionis linee consanguinitatis usque ad .4m. gradum simul steterunt scienter intelliguntur ratificasse matrimonium. nec tamen per hoc fuit ratificatum quo ad deum nisi de nouo interuenerit mutuus istorum consensus. nec fuit necessaria noua expressio per uerba. quia cum interiori consensu expressio consensus. qui contraxerunt de facto sufficit ob matrimonii fauorem. extra de consangui. Non debet in glo.

Circa litteram si a summo sumpsit initium numerandi. ita scilicet quod faciant primo gradum non stipitem. sicut sex etatibus mundi generatio et hominis status finitur. Iste sex etates mundi secundum Augustinum li. 83. questionum q. 58. sic distinguuntur. Prima ab Adam usque ad Noe. 2a a Noe usque ad Abraam. 3a ab Abraam usque ad Dauid. 4a a Dauid usque ad transmigrationem in babyloniam. 5a a transmigratione in babyloniam usque ad aduentum Christi domini. 6a ab aduentu domini usque ad finem seculi laborantium cum qua currit 7a alterius seculi. scilicet quiescentium et in iudicio incipiet 8a que erit resurgentium. Sex etates hominis secundum Augustinum. ubi prius sunt infantia pueritia adolescentia iuuentus grauitas senectus. quarum tempora sic distinguuntur. infantia usque ad 7. annos. pueritia usque ad. 14 annos. adolescentia usque ad. 25. annos. iuuentus usque ad 50 annos. grauitas usque ad .60. annos. senectus a. 60. usque ad finem.

Di. xli.

Nunc de affinitate etc.

Superius determinauit magister de impedimento consanguinitatis. Hic determinat de impedimento affinitatis. Et diuiditur in partes duas. Prima determinat de impedimento affinitatis. 2a de separatione matrimonii inter consanguineos uel affines contracti ibi. Et secundum. Prima in .3. Prima ostendit quid sit affinitas et usque ad quem gradum impediat matrimonium. 2a opponit in contrarium ibi. Sed aliis. 3a ostendit quamdiu durat affinitatis uinculum ibi. Illud etiam. Illa pars que ibi incipit

Et sciēdū. diuidit̄ in. 3. p°. agit ͦ separabilita
te mr̄imonij in pibito gradu cōsanguita
tis uel affinitatis ↄtracti. 2° de quibusdā
pctis qb⁹ affitatis iura uiolāt̄ ibi. Hic ͦ.
3° de quibusdā noib⁹. que ex gradib⁹ affi
tatis sumūt̄ ibi. Attendendū. ē.

Circa hanc di. querēdaꝫ ē pncipalr̄ ͦ duobus. P° de cā affinitatis. 2° de im
pedimēto puenente ex ea. Circa p^m que
runt̄. 4. P° utrū p quālibet carnalē copu
lā cōtrahatur affinitas. 2° utrū p mr̄im°
nō cōsūatū. 3° utrū p sponsalia. 4° utrū
affinitas causet̄ ex affinitate.

Primo ostendo q̄ per quālibet carnalē copulā nō cōtrahat̄ affi
tas. qꝛ affinitas ē uinculū īdissolubile ī tm̄
q̄ uno cōiugū defūcto nō pp hoc deletur
affitas suoꝝ ↄsāguieoꝝ cū alto cōiuge. 35°
.q. ulti. Fr̄nitatis. sꝫ copl̄a carnal̄ fornicaria
īdissolubiliter nō cōiungit. g° ur̄ q̄ p talēꝫ
copulā affinitas nō debet cōtrahi. Iteꝫ p
carnalem copulā extra mr̄im° nō cōtrahit̄
irregl̄aritas ut supius uisū ē. g° a simli nec
affinitas. Item. 35^a q. 3^a. Extraordīatis
dicit̄ sic extraordinaria pollutio nō nisi in
naturalib⁹ admissa nō ur̄ mr̄imoniū impe
dire qͦ uerū nō eēt si p carnalē copulā il
licitā cōtraheret̄ affinitas. Cōtra eadem
cā. q. ulti. Fraternitatis. dr̄ de uiro ⁊ mulier̄
si una caro fiūt qōo pōt aliqs eoꝝ ppiqui
uni ptinēre nisi ptineat alteri h° mime pos
se fieri credēdū est. sꝫ sicut dicit ap⁹. i. cori.
6°. q adheret meretrici unū corpus efficit̄.
g° p copulā fornicariā affinitas cōtrahit̄.
multo forti⁹ g° p ↄiugalē. Itē eadē cā. q.
3^a. si quis. Si hō fornicatus fuerit cū mulie
re ⁊ fr̄ eius nesciēs eandē duxerit uxorē. se
quit̄. mulier ad mortē pēiteat. ⁊ si ē spe cō
iugij maneat. qͦ nō diceret nisi p fornica
tionē mulieris cū fr̄e fuisset ↄtracta affi
tas inter ipaꝫ ⁊ fornicatoris frēꝫ. R° affi
tas ē ppiqtas ex carnali cōmistione mediā
te cōsanguitate pueniēs oī carēs parētela.
⁊ qꝛ carnal̄ cōmistio ē nō tm̄ in concubitu
mr̄imoniali. sꝫ ēt fornicario. iō gn̄aliter ͦ
q̄ p oēꝫ carnalē copulā p quā uir̄ ⁊ mulier
dicūt̄ effici una caro affinitas cōtrahit̄. ⁊
hi p carnalē pollutionē factā nō in uase na
turaliter̄ ad illō usum ordiato. sed extra ul̄
p fractiōeꝫ claustroꝝ sine semis effusione
nō efficiuntur uir ⁊ mulier una caro'. iō p
tales actus affitas nō contrahit̄. 35^a. q. 3^a.
Extraordiatia. in tex. ⁊ i glo. expssius. nec
obstat illud qͦ dr̄. ex̄ de spō. Iuuēis. qꝛ il
la decretalis loquit̄ de illo q attentauit in
naturalib⁹ ⁊ maritali affectu ut dicit glo.
ibide ⁊ ēt qꝛ usq̄ꝫ non erat plane certū. utꝝ
extra uas naturale seminasset uel intus ut
ēt littera sonar̄ ur̄. Ad p^m i opp^m ͦ q̄ n̄
ualet qꝛ frequēter ex actu transitorio cau
sat̄ diuturnus effect⁹. Ad 2^m ͦ q̄ carna
lis copula nō causat irregl̄aritatē nisi īq̄ꝫ⁹
īducit sacri effectū. hoc aūt p̄supponit ali
qͦ eē sacri qͦ in fornicaria copula nullum
ē. ⁊ iō nꝫ sacramēti defectus p fornicariam
aūt copulā uir ⁊ mulier efficiūt̄ una caro q̄
mediante affinitas ↄhitur. Ad 3^m ͦ q̄
ibi nō uocatur extraordīaria pollutio car
nalis cōcubit⁹ fornicari⁹. sed pollutio facta
circa naturalia ⁊ nō intra ita q̄ nō attigū
tur claustra pudoīs sꝫ q̄ expōit glo. ibidē.

Secundo queritur utꝝ p mr̄im° nō cōsūatū cōtrahatur affinitas.
Et uidetur q̄ nō. quia affinitas ē propin
quitas ex carnali cōmistione prouenēs ut
supius dcm̄ ē. sꝫ in mr̄im° nō cōsumato nul
la fcā ē carnalis cōmistio. g° p tale mr̄im°
nō cōtrahit̄ affinitas. Itē 35^a. q. ulti. Fr̄a
nitatis. dr̄ de cōiugibus q̄ si una caro fiūt
nō pōt eē q̄ aliquis sit propinquus uni eo
rū qn ptineat alteri in quo ur̄ dare itelligi
affinitatē nō ↄhi p cōiugiū nisi mediāte cō
mistione carnali. Cōtra eadeꝫ cā. q. 3^a. de
ppinquis equaliter uir ↄiugat̄ i mr̄im° his
q sibi cōsanguinei sūt ⁊ uxoris sue cōsāgui
neis p⁹ mortē sue uxoris. sꝫ p mr̄im° nō cō
sumatū iā sūt uir ⁊ uxor. g° p tale mr̄imōis
affitas cōtrahit̄. Itē ex̄ de cōsanguinita
te ⁊ affitate. c°. i°. Eque. ut canones dicūt
abstinēdū ē a cōsanguineis uxoris ppie.
ex hoc argue ut pus. R° q̄ affinitas pōt
accipi ppe ⁊ coīt̄. p° mō nō cōtrahitur ni
si mediante carnali cōmistione. 2° mō ↄhit̄
nō tm̄ p mr̄im° ñ ↄsūatū. sꝫ ēt p spōsalia ut
postea oñdet̄. p mr̄im°. n. cōsumatū ↄhitur
aliqua propinquitas cum cōsanguineis cō
iugis ipediēs mr̄im°. vñ i effectu ipediēdi

mrim⁹ cōueīt cū affitate ppe dcā. Ar^m ad ptem pmā; pcedūt de affinitate ppe dcā. Ar^m ad ptē aliā de affinitate dcā cōiter.

Tertio queritur

utrū cōtrahatur p sponsalia. Et uī q: non. extra de despon. ipu. līas. dī de quodā qui cū quadā puella in cunabul' spōsalia ɔxit ꝛ postea mrē3 eius duxit ī uxorē q: pōt remanere cum uxore. quod non eēt uez si ex predictis sponsalibus fuisset cōtracta affinitas. Item non uī affinitas ɔtrahi nisi mediante mrimonio uel carnali copl'a. s3 spōsalia ñ sūt nisi spōsio futuri mrimonij. g° p illa nō uī causari affinitas. Contra extra de spō. Iuuenis. dī de quoda3 q quādā puellam duxit nōdū septēnē cū qua attētauit qđ forsan cōplere nō potuit. ꝛ postmodum duxit cōsobrinā illi⁹ q: dimidendus ē ab eadē. qđ uez nō eēt nisi p sponsalia et añ septēniū ɔheretur affinitas. R° q: sponsalium quedā sunt q̄ tenēt de iure ꝛ talia spōsalia ꝛsi nō inducāt affinitatē ppe. dcā3. inducūt tñ aliquid affinitati simile quo ad effectū ipediendi mrim⁹ eo q: spōsalia sī ad mrim⁹ ordinata quedā sūt que de iure nō tenēt pp ipedimētū ɔsāguiītatis l' affitatis. q̄dam pp defectū usus rōis p⁹ sponsalia ꝛsi nō inducāt affinitatē ppe dcā3. inducūt tñ impedimētū mrimonij sicut affinitas pp publice honestatis iustitiā. extra de spon. Ad audiendā. in textu. ꝛ in glo. ē aūt publice honestatis iustīa ppīquitas ex sponsalibus pueniēs robur trahēs ab institutione ecclie pp eius honestatē. ꝛ q: simil' cā ē in sponsalibus q̄ de iure nō tenent ex cā predicta. iō publice honestatis iustitia requirit ut talia sponsalia mrim⁹ impediāt. Spōsalia aūt que de iure nō tenēt pp ɔfectū usus rōis nullā affinitate inducūt nec aliqd sile affinitati. q: talia spōsalia ñ tm ñ tenēt s3 nec modicā apparentiā hñt ut tenere debeant. ꝛ iō nec dici pōt q: mrimoniū impediāt pp publice honestatis iustitiā ꝛ de talibus spōsalibus loquit' decī allegata ad p'tem pmā. Ad 2^m ɔō q: pcedit de affinitate ppe dcā. Ad ar^m ad ptem aliā ɔō q: illa puella aliquid habebat de usu rōis. et illud qđ iuuenis attentauit. attentauit affectu maritali ꝛ in uase naturali. ꝛ ideo nō ē simile dē istis sponsalib⁹ ꝛ de illis de quib⁹ loquit' decre. ad ptē pmā allegatam.

Quarto queritur

utrū affinitas causet' ex affitate. Et uī q: sic. 35^a. q. 3^a. Contradicim⁹. relictā cōsāguineoꝝ uxoris sue nullus ducat uxorē. g° nō tm sunt uiro affines uxoris sue cōsanguinei. s3 ēt ille mulieres que sunt eis mrimonialiter copl'ate. Itē eadē. q. Porro. duoꝝ cōsobrinoꝝ cōiuges. q̄uis tpibus diuersis uiro uni alterā post obitū alterius nubere publice hōestatis iustitia cōtradicit. qđ tñ nō eēt uez nisi ex uno gñe affinitatis aliud causaret'. Cōtra 2^m ꝛ 3^m gen⁹ affinitatis reuocata sunt ita q: solū remanet p^m affinitatis gen⁹. extra de cōsanguiītate. nō d3. s3 si affinitas causaretur ex affinitate. adhuc remanerent duo affinitatis gñā. g° affinitas ex affinitate non cātur. R° q: antiquitus erant affinitatis tria genera. sicut hī 35^a. q. 3^a. Cōtradicimus. P^m genus affinitatis qđ adhuc manet causat' ex carnali cōmistione seu matrimonio mediante cōsanguinitate. Aliud oriebatur ex carnali ɔmistione cū mrimonio mediante affitate. 3^m uero mediantib⁹ duob⁹ pmis generib⁹ ubi grā. A. maritus. B. uxor. C. cōsāguine⁹ uxoris. C. ē affinis. A. p° gener' affinitatis. ꝛ si. D. matrimonialiter copuletur ipsi. C. attinebat ipsi A. ī 2° genere affinitatis ꝛ si. C. copulabatur ipi. D. attinebat ipsi. A. in 3° genere affinitatis. sed mō solū remanet p^m affinitatis gen⁹. nec ut dicitur extra de cōsanguinitate. Nō debet. non debet reprehensibile iudicari si secundum uarietatem temporum statuta quandoq3 uarientur humana. presertim cum urgens necessitas id exposcit. reuocationem autem predictorum generum urgens necessitas ꝛ euidens utilitas exposcebat. quia ut in eadem decre. dicitur prohibitio de coniugio in 2° ꝛ 3° affinitatis genere mīe contrahendo difficultatem frequenter inducebat ꝛ aliquando pariebat periculum animarum. Ex dictis patet responsio ad argumentum ī oppositum. quia illa decre. per predictam decre. abrogata sunt.

Consequenter queri tur 5°

pincipali. Et circa hoc querūt. 4. P° utz affinitas ipediat mr̄im⁹. 2° utz possit p̄scribi ɔ̄ phibitiões de ɔ̄hendo cū affie. 3° utrū nati de tali mr̄im° sint illegitimi. 4° utrū ad accusandū ipedimetū cosanguitatis uel affinitatis sint admittēdi ta3 extnei q̄3 cōsanguinei.

PRimo ostendo q̄ affinitas nō impediat mr̄im⁹. qr effect⁹ non ipedit cāz. s3 affinitas cāt ex mr̄im°. g° nō ipedit mr̄im⁹. Itez uir q carnalit̄ cognoscit mulierē magis ur̄ attieī illi q̄3 ɔ̄sāguie⁹ su⁹. q2 ille q cognouit eā attiet sibi imediate. cōsanguie⁹ u⁹ eo mediāte. s3 uir pōt ɔ̄here cū muliere quā carnaliter cognouit. g° multo forti⁹ cōsāguineus su⁹. Cōtra. 35ª q. 5ª. de ppīquis equiter uir cōiūgat' i mr̄im° eis q sibi ɔ̄sanguiei sūt ⁊ uxoris sue cōsanguieis p⁹ mortē sue uxoris. g° affinitas tm ur̄ mr̄im⁹ ipedire sicut cōsanguitas. R° q2 affinitas ipedit mr̄im⁹ i aliquo gradu ō iure diuio. ius .n. diuū phibet. ut hr̄ Leuit. 18°. filiū nō cōtrahere cū uxore pr̄is. nepotē cū uxore patrui. pr̄ez cū uxore filij i aliquo gradu de iure positiuo. vnde ō iure positiuo non licet contrahere cum affine infra quartum gradum. extra de consangui. ⁊ affinitate. Non d3. ubi dr̄ phibitio copule cōiugal' qrtū cōsanguitatis ⁊ affitatis gradū decetero nō excedat. qm̄ in ulterioribus gradib⁹ iā n̄ pōt absq3 graui dispēdio h⁹i phibitiō gnal'r obseruari. Ad p⁹ in opp⁹ dō q2 affinitas nō ipedit mr̄im⁹ ex q° cāt' s3 aliud. Ad 2⁹ dō q2 cū nullus sit sibi cōsāguie⁹ ⁊ affitas cōtrahat' mediāte cōsāguinitate p carnalē copulā seu mr̄im⁹ mulier nō efficit' affinis uiro qui cognoscit eā. sed eius ɔ̄sāguieis ⁊ si dicas saltē magis ur̄ attinere sibi altero genere attinētie. ⁊ ex cōsequēti mi⁹ ur̄ posse mr̄imonialr̄ copl'ari uiro q̄3 cōsāguineo e⁹. dico q2 nō ualet. quia cū mr̄im⁹ ad pcreatiões plis ordiet'. ⁊ plis pcreatō n̄ possit esse sine carnali copula ipa mr̄im° n̄ repugnat. vnde ip3 ipedire n̄ d3.

SEcundo queritur utz possit pscribi ɔ̄ phibitiões de ɔ̄trahēdo cū affine. Et ur̄ q2 sic. q2 ɔ̄ ius pure positiuum pōt currere pscriptio. s3 pscriptio de ɔ̄hendo cū affine ē de iure pure positiuo. g° contra ipa3 pōt ualere pscriptio. Itē pceptio decimaꝝ ⁊ oblationū ē aliqd spūali anexū. ius mulieris ur̄ ee quid carnale tm̄. s3 cōtra ius pcipiedi decimas ⁊ oblatiões ualet pscriptio qdragēaria. ex̄ de pscriptiōe. de q̄rta g° multo forti⁹ pōt pscribi ɔ illud ius qd̄ phibet ɔ̄trahere cū affine. Cōtra. e. t. uigilāti. dicit dn̄s papa de pscriptiōe q2 nobis tā in rebus cognitis q̄3 i latētib⁹ placuit nō hēre uigorē. g° ur̄ q2 p pscriptionem nullus possit iuste aliqd obtinere. R° q2 q̄3uis cōtra ius nature uel diuinū nulla possit ualere pscriptio. qūq3 tn̄ ual3 cōtra ius pure positiuū nisi sit tale de quo caueṫ in iure. ut cōtra ip3 pscribi nō possit. ad hec tn̄ ue pscriptō sit ualida necessaria sr̄ tria. vnū ē q2 possessor iusto titulo icipiat possidere. 16ª. q. 3ª. Dilectio. §. Pōt. ubi. dr̄ q2 q nullo titulo possidere incipit pscribere nō pōt. aliud ē q2 sit bone fidei possessor. hoc ē q2 credat se iuste possidere. q2 sicut dr̄ ex̄ de pscriptiōe. vigilāti. nulla antiqua dierū possessio iuuat aliquē male fidei possessorē nisi resipuerit postq̄3 nouerit se aliena possidere. 3⁹ ē q2 possideat p totū tep⁹ determiatū a iure absq3 iterruptiōe. illud tn̄ tep⁹ ō termiat' breuius uel lōgi⁹ s3 cōditiōes rerum q̄ possident' ⁊ illoꝝ ɔ̄ quos pscribit'. si autē prescribens ius acquirit in re que a principio de iure sua non erat. locum tamen in proposito non habet. quia prohibitio de nō contrahendo cum affine quātū ad aliquos gradus est de iure diuino ut p3 ex pcedēti questiōe. Illud etiam ius positiuū quod in alijs gradibus contrahere prohibet. tale ē q2 de ipso cauetur in iure ut contra ipsum prescriptio ualere non possit. extra de consāgui. ⁊ affini. Nō debet. i fine causa etiā quare iura noluerunt prescriptionem habere uigorem in proposito esse non potest. q2 ut dicitur extra de prescriptione. vigilanti. Ephesinus legis lator solum propter uitādam miserorum segnitiem ⁊ longi temporis errorem ⁊ confusionem prius tricenali uel quadrigenali prescriptionem uigore legis imposuit. vnde consuetudo quantumlibet longa non potest personas illegitimas ad contrahendū facere legitimas. extra de consangui. ⁊ affi. q2 super. in textu. ⁊ in glo.

p̄terea cū mr̄im⁹ nō tm̄ sit ꝺ iure positiuo. sed etiā de iure nature ꝛ diuino. ut supius ostensū ē p nullā p̄scriptionē fieri potest ut mr̄i⁹ sit nexꝫ qꝺ a pn̄cipio nullum fuit. Ad p̄mū i opp⁹ pꝫ solutō ex iā dcis. Ad 2⁹ ꝺō q carnalis usus mulieris ex mr̄im⁹ ē ꝯ ius nat̄e. ꝛ iō locū nō hꝫ. ibi prescriptio ip̄uꝫ et mr̄im⁹ ē de iure nature ꝛ diuio. ꝛ iō nec p̄scriptō facer̄ pōt ut ualeat mr̄im⁹ qꝺ a pn̄cipio nullū fuit. uł efficacit̄ nullū qꝺ a pn̄cipio fuit nexꝫ. ex̄ de ꝯsāgui. ꝛ affini. Nō dꝫ. ptꝫ in textu. ꝛ ptꝫ in glo. Ad itellectū āt ꝺcr̄. allegate i arguēdo sciēdū q decr̄. n̄ dic q ualeat p̄scriptio ꝯ ius soluēdi decias. qꝛ ꝯ hoc ius nulla p̄scriptio ualere p̄t ut dicit cōciliū byturicēse qꝺ tenuit dn̄s Symō cardinalis tūc legatus in regno frācie. ꝛ hoc ē rōnale. qꝛ debitū soluēdi decias nō ē tm̄ ꝺ iure positiuo. sꝫ ēt de iure diuio ꝯ qꝺ p̄scribi nō pōt. sꝫ p̄dcā decre. bn̄ dixit q cleric⁹ pōt p̄scriber̄ ꝯ ep̄uꝫ suū ius p̄cipiēdi quartā decie ꝛ oblatiōes defūctoꝝ. Aliq aūt dicūt q q̄uis nō ualeat p̄scriptō ꝯ ius soluēdi decias sꝫ q decia accipit̄ p alia portiōe necīa ad sustētatiōeꝫ mistroꝝ eccl̄ie. qꝛ sic ē de iure nat̄e ꝛ diuino quo ad oēs. tn̄ s̄m q decia accipit̄ p tali pte ꝺciata p̄t p̄scribi ꝯ ius soluēdi decias. qꝛ sic soluere decimā nō ē de iure nature nec de iure diuino nisi q̄o ad filios isrl̄. ꝛ ē ar⁹ p̄ ista opiōne. qꝛ i maiori pte italie nō soluūt decie. nec tn̄ eccl̄ia p̄cedit ꝯ eos cōpellendo eos ad solutōem. Ad ar⁹ ad ptē aliā ꝺō q illꝺ ꝺbū s̄ꝫ glo. ibidē intelligit̄ i male fidei possessore q p̄scribere nō pōt siue uer⁹ dn̄s sciat rē illam ad se ptinere siue ignoret. nec dr̄ male fidei possessor qui post cōpletā p̄scriptionē p⁹ re cognoscat q res qm̄ eā icepit possidere sua nō erat de iure. qꝛ s̄ꝫ glo. sup decr̄talē p̄dcām ꝯpleta p̄scriptiōe iā possessor tut⁹ ē. s̄ꝫ utrūqꝫ ius. qꝺ pꝫ ēt p illꝺ qꝺ hr̄ i c̄ imediate sequēti. vn̄ illꝺ uerbū illi⁹ decr̄. uigilāti. nll̄a āti͞q dieꝝ possessio iuuat aliquem male fidei possessorē nisi r̄ipuerit postq̄ se nouerit aliena possider̄. itelligēdū ē si añ ꝯpletā p̄scriptionē habuerit malā fidē ut dicit glo. ibidem.

Tertio queritur

utrū nati de mr̄im⁹ ꝯcto it affines uel cōsanguineos sit illegitimi. R̄ꝫ q sicut dr̄ ex. q filij sit legiti. Tāta i glo. qdā sr̄ filij legiti. ꝛ nat̄ales. qdā legiti ꝛ n̄ natales. qdā natales ꝛ n̄ legiti. qdā nec natales nec legiti. Legitimi ꝛ nat̄ales sūt q nascūt̄ ex legitimo mr̄im⁹ seu i eo cōcipiūt̄ siue añ baptismū siue post. 28ª. q. 1ª. nūqd. ꝛ hoc siue mr̄im⁹ sit legitimū s̄ꝫ rē ꝛ ꝺitatē. uel s̄ꝫ eccl̄ie approbationē siue ab ītio. siue ex post fcō ꝛ ꝯhētiū reputationē uel uti ūqꝫ uel alteri⁹. ex̄. q filij sr̄ legitimi. Tāta. i glo. si ꝺo aliqs clādestina mr̄i⁹ uel ītdcā ūre p̄sūpserit in gradu p̄hibito ēt ignorāter soboles de tali cōiūctiōe suscepta p̄rsus illegitia cēseat de pentū ignorātia nullū hitura subsidiū cū illi taliter ꝯhēdo nō exptes sciētie uel salte affectatores ignorātie uideāt̄. ex̄. de clādestina despō. Cum ihibitio. §. si qs. pari m⁹. et p̄les illegitima censeat. si ābo parētes ipedimētū sciētes legitimū p̄ter oe iterdcm̄ et in cōspectu eccl̄ie ꝯhere p̄sūpserūt. e. c⁹. ubi p̄ us. §. pi. m⁹. Legitimi ꝛ n̄ nat̄ales sūt adoptiui siue abrogati de quibus habet̄ extra ꝺ cogna. leg. c̄. unico. Naturales ꝛ n̄ legitimi sunt nati ex concubinis in domo. Non legitimi nec naturales sunt nati ex adulterio. extra. qui filij sūt legitimi. Tāta. Similiter dico de illis qui nascūtur ex̄ incestu. Illegitimi enim qui nascuntur ex copula n̄ legitia dicūt̄ etiā n̄ natales. s. n̄ a natura generis. sꝫ a natura speciei. pro tanto quia naturale iudiciū rationis manifeste tali copule contrariū ē. nec pp istam rationem natus de cōcubina in domo indubitato affectu retēta. i. ex cōcubina que i domo tenet̄ quasi loco uxoris dicitur nō naturalis. qꝛ q̄uis talis copula sit contra naturale rōis iudicium. nō tamen ita manifeste sicut alia. ꝛ pp hoc q̄uis ab eis excludat̄ ratio legitimitatis. nō tn̄ ab eis excluditur uocabuluꝫ naturalitatis. Ex dictis patet q ex copulatis in facie ecclesie ꝛ sine cōtradictione in gradu consanguinitatis uel affinitatis prohibito utroqꝫ eoꝝ uel altero impedimentū ignorante conceptus diffinitiuam sniāꝫ diuortij q̄uis post eam ex utero natus legitimus est ꝛ succedere debet i paterna hereditate. extra q filij sint legitimi. cū iter. i textu. ꝛ i glo. similit̄ si aliqs habens uxorem legitiāꝫ ꝛ illa uiuēte aliā ducit i facie eccl̄ie

⁊ sine ꝯtradictiōe illi⁹ īpedīmēti ignorantia fili⁹ ex tali copula nat⁹ siue ꝯcept⁹ legitim⁹ est q̄uis p⁹ ea⁹ exceptiōem parētes sui p diffinitiuā ecc̄e sniāz sepent. ex. e. ti. ex tenore. Legitimāt' āt illegitimi duob⁹ mōis s3 iura canōica. pm⁹ ē p seq̄ns mr̄im⁹ qn̄ .s. solutus generās filiū de soluta postmodū ī facie ecc̄e cū ea ꝯxit. ex. e. ti. c. 1. hic aūt legitimandi mod⁹ n̄ se extēdit ad natos ex adulterio. ex. e. ti. tāta. Secūd⁹ mod⁹ ē p dispēsatiōez dn̄i pape. ⁊ hic mod⁹ legitimandi pōt se extēdere ad quoscūq3 illegitiōs ⁊ ad oēs illegitios act⁹ in tota ecc̄a. Scdm āt iura ciuilia legitimāt'. 6. mōis. Pm⁹ ē qn̄ pr̄ filiū natalē ex ꝯcubia suscep⁹ n̄ spuriū tradidit curie ciuitatis sue ul' metropolitane. ⁊ fit officialis ī illa curia qd ꝯtigit pp curie honorē. 2⁹ qn̄ pr̄ filiā natalē iungit officiali curie ciuitatis sue l' metropol'. 3⁹ qn̄ ipemet natural' fili⁹ offert se curie deficiēte ple legitia. nā alias n̄ liceret sibi se offerre. 4⁹ qn̄ deficiēte ple legitia ipa ꝯcubina offert p filio suo legitimādo pces īpatori. ⁊ ipator eas suscipit. 5⁹ qn̄ pr̄ in testamēto solēnit' pfecto uocat eū legitimū filiū suū. 6⁹ qn̄ ī testamēto publica māu cōfecto ul' manu ppa hn̄te subscriptōez triū testiū fide dignoꝝ uocat eū legitimū.

Quarto queri

t' utrū ad accusandū īpedīmētū ꝯsāguitatis ul' affinitatis sint admittēdi cā extnei q̄3 ꝯsanguinei. R̄ṅ⁹ q̄ parētes eoꝝ de quoꝝ mr̄im⁹ agit' siue fr̄es ⁊ cognati utriuś3 sex⁹ sūt supstites. aut n̄. si n̄. tūc āttigores extanei ⁊ ueratiores qb⁹ notū sit utꝝ sit ibi īpedīmētū cōsanguinitatis ul' affinitatis pn̄t īpedimētū accusare. 35. q. 6. Cōsāguieos. ⁊ recitat magister h⁹ di. c. ult. si aūt sint ꝯsāguiei sr̄stites ⁊ tacēt. tūc extnei repellūt' ab accusatione tāq3 suspecti q̄ ex malitia accusēt. nisi p ꝯsāguieos pbare uoluerit qd accusant. qd pbat' p illud qd hr̄. c. s̄dicto. rōnabile eni est ut ad accusādū īpedīmēta p̄dcā magis recipiāt' ꝯsāguiei q̄3 extnei. qm̄ unusq3 suā genealogiā cū testibus ⁊ cartis. tū etiā ex recitatione maioꝝ scire laborāt ⁊ meli⁹ recipi debent ad accusādū q̄ meli⁹ īpedimētū nouerint. ex. Qui mr̄imoniū accusare possunt. uidet' tamē si q̄s est ad quē puenerit noticia denunciationis. quando banni scdz consuetudinē in ecclesia fuerit ⁊ tacuit. postea contra matrimoniuz accusare nō pōt. sed tanq3 suspectus repellēdus est. nisi proprio firmauerit iuramento quod postea didicerit que obiecit. ⁊ quod ad h⁹ ex malitia non procedit. e. ti. cum ī tua. q̄. tunc etiam si didicisset ab illis qui denūciationis tempore silucrunt claudi non debent eidem aditus accusandi. quoniaz ⁊ si ab huiusmodi ipetitiōe culpa de silētio tali contracta illos excluderet. ille tm̄ āmoueri nequiret cum culpabilis nō existat eodem. c. ubi prius. nec oportet accusatorem se ad talionem obligare. talis. n. obligatio locum habet quando accusatur psona de crimine ut puniatur. hic autē non accusatur psona. sed factum illegitimū.

Circa litteraz

usq3 ī. 7⁹. generationis gradū hic abrogatum est. relictam cōsanguineoꝝ uxorem uxoris sue ⁊c̄. hoc etiā abrogatū est. sed neq3 alterius cōiunctiōis soboles placet affinitatis prioris iuris transire consortiū. hoc etiam abrogatum est si duo uiri uel tres consanguinitatem iureiurando firmauerint ⁊c̄. De modo procedendi ad accusationem matrimonij pp̄ter īpedimentū cōsanguinitatis uel affinitatis tene sicut in questionib⁹ dictum est. Accusare aūt mr̄imoniū pp̄t' peccatum fornicationis alterius cōiugis non pōt nisi alter cōiunx. accusare aūt q̄ matrimoniū nō est cōtractū nō pōt pr̄ ul' mr̄ nisi pr̄ illius q̄ est honore ⁊ diuitijs īferior. q2 de tali p̄sumit' q̄ uellet mr̄imoniū separari si in rei ueritate eēt ꝯtractum. s3 pr̄ illi⁹ q̄ est diuitijs ⁊ dignitatē supior hr̄ suspectus. q2 p̄sumeretur q̄ quereret matrimoniū separi eo q̄ ples sua non esset cōiugi equali sibi in dignitate ⁊ diuitijs cōiuncta. Stuprū proprie est uirginis illicita defloratio. Adulteriuz alieni thori uiolatio. Nota q̄ simpliciter ⁊ omnibus pensatis grauius est adulterium q̄3 stuprum. q2 adulter peccat peccato luxurie ⁊ iniustitie magis etiam ledit rem publicam adulterium q̄3 stuprum scdm quid. tn̄ est ecōuerso. q2 p stuprū aufert' boni aliqd irrecuperabile. s. uirginitatis integritas.

Di.xlii.

De parentalium graduum etc. ¶ Supius determinauit magister de impedimento affinitatis. Hic determinat de impedimento cognationis spiritualis et legalis et diuiditur in partes duas. ¶ Primo determinat de predictis impedimentis. ¶ 2° de secundis nuptijs ibi Sciendum est. ¶ Prima in duas. ¶ Primo determinat de impedimentis cognationis spiritualis et legalis principaliter respectu matrimonij contracti ¶ 2° principaliter respectu contrahendi ibi. Quod autem. ¶ Prima in tres. ¶ Primo ostendit quid sit cognatio spiritualis et qualiter contrahatur ¶ 2° qualiter se habeat ad matrimonium ibi. Spirituales. ¶ 3° opponit in contrarium ibi. Nisi autem. ¶ Illa pars que incipit Quod autem. diuiditur in duas. ¶ Primo determinat de impedimento spiritualis fraternitatis. ¶ 2° de impedimento commaternitatis ibi. Solet etiam. ¶ Prima in duas. ¶ Primo ostendit quod filij spirituales aut legales cum naturalibus filijs non possunt contrahere. ¶ Secundo ostendit de quibus naturalibus filijs hoc sit intelligendum ibi. Hoc autem. ¶ Illa pars que incipit. Solet etiam. diuiditur in duas. ¶ Primo inquirit an uir cum commatre uxoris sue possit contrahere. ¶ Secundo an uir et uxor simul debeant puerum de sacro fonte recipere ibi. Solet etiam queri.

Circa hanc

di. querendum est principaliter de tribus. ¶ Primo de cognatione spirituali. ¶ Secundo de legali. ¶ Tertio de nuptijs secundis. ¶ Circa primum queruntur tria. ¶ Primo utrum cognatio spiritualis impediat matrimonium. ¶ Secundo ex quibus causis contrahitur. ¶ Tertio inter quas personas contrahitur.

Primo ostendo

quod cognatio spiritualis non impedit matrimonium. Illud non impedit matrimonium quod simul stare potest cum matrimonio. sed cognatio spiritualis est huiusmodi. sicut. n. dicitur extra de cognatione spirituali. si uir Si uir uel mulier scienter uel ignoranter filium suum de sacro fonte susceperint non sunt ab inuicem separandi. et tamen inter eos cognatio spiritualis contracta est. ergo cognatio spiritualis matrimonium non impedit. ¶ Item cognatio spiritualis nulli bono matrimonij opponitur. ergo ipsum non impedit. ¶ Contra. extra de cognatione spirituali. Veniens. dicitur si consuluerit. Quod mulierem .C. uiri filium de sacro fonte leuasse antequam eam desponsasset uxorem. inter eos diuortium appellatione postposita celebretis. ergo cognatio spiritualis non tantum impedit matrimonium contrahendum. sed etiam dirimit contractum si ipsa matrimonium precessit. ¶ Respondeo sicut homo per carnalem generationem accepit esse nature ita per regenerationem spiritualem accepit esse gratie. Et sicut per generationem carnalem contrahit generatus cum parentibus quoddam uinculum quod uinculum est cognatio carnalis. ita per regenerationem spiritualem contrahit quoddam uinculum cum dante sacramentum regenerationis qui est spiritualis pater personam dei representans et cum tenentibus ipsum dum suscipit sacramentum. qui representant matrem spiritualem. s. ecclesiam et illud uinculum est cognatio spiritualis. unde spiritualis cognatio est proximitas quedam personarum proueniens ex datione sacramenti uel tentione ad illud. et hec proximitas si precedit contractum matrimonij impedit contrahendum et dirimit si postea contrahatur de facto. sicut patet per decre. allegatam ad partem secundam. ¶ Ad primum in oppositum dicendum quod spiritualis cognatio superueniens non opponitur matrimonio iam contracto quantum ad essentiam. quia ut supius uisum est nullum impedimentum superueniens matrimonio rato soluit ipsum quantum ad uinculum excepta morte spirituali uel carnali. quandoque tamen impedit quantum ad debiti exactionem. et quandoque non. si autem alter coniugum suscipit alterius coniugis filium seu baptizat ipsum in articulo necessitatis per talem cognationem spiritualem nihil preiudicat sibi quantum ad exactionem debiti seu redditionem. Ideo dico si ex ignorantia hoc fecerit et preter casum necessitatis. extra de cognatione spirituali Si uir. si autem ex certa scientia hoc fecerit sibi uidetur preiudicare quantum ad exactionem debiti quod uidetur posse probari per hoc quod dicitur in decretali predicta. in fine. quia eis sua fraus non debet patrocinari. ¶ Ad 2um dicendum quod cognatio spiritualis opponitur essentie matrimonij ex parte mulieris. quia personas reddit illegitimas ad contrahendum inter se propter statutum ecclesie.

Secundo queritur

utrum in solo baptismo contrahatur cognatio spiritualis Et uidetur quod sic. per solam generationem carnalem contrahitur cognatio carnalis. ergo a si-

nisi p solā regenerationē spūalē contrahit cognatio spūal' sꝫ solū sacramētū baptismi ē sacr̄ꝫ regenerationis spūal'. vñ ⁊ ab apostolo ad Titū. 3°. uocatur lauacrū regenerationis g° in solo baptismo cōtrahit' cognatio spūalis. Itē i baptismo ↄtrahit' cognatio spūalis. aut qꝛ ibi grā cōfertur. aut qꝛ ibi caracter īprimit'. aut qꝛ necessariū ē ad hoc ut aliquod aliud sacr̄ꝫ suscipiat'. nō p° mō. qꝛ tūc in sacramēto quolibet cognatio spūalis cōtraheret'. q𝔡 falsū est. nec 2° mō. qꝛ tūc in sacramento ordinis ↄheretur. q𝔡 et falsū ē g° in 3° mō. sꝫ illud ē ppꝛiū ipi baptismo. g° cognatio spūal' cōtrahitur i so lo baptismo. Contra. 30 q 1ª. oēs. ⁊ recitat magr̄ i lr̄a h⁹ di. cᵉ. 1°. Oēs quos i pñia suscepim⁹ ita nr̄i spirituales sūt filij ut ipsi quos uel nobis suscipientibus. uel sub trine mersionis uocabulo mergentibus unda sacri baptismatis regenerauit. Ite magr̄ h⁹ di. cᵉ. 1°. Spūales filij sūt quos de sacro fonte leuamus uel in cathezizatione uel in confirmatione tenem⁹. R𝔵° in carnali generatione p quā cōtrahitur carnalis cognatio. tria sūt. s. ad illā generationē dispō que est in seminū cōmistione ⁊ ipa generatio que ē in fetus aiatiane. ⁊ h⁹ generatōis māifestatio q̄ ē p natiuitatē ex utero. sic in regeneratione spirituali tria cōsiderāda sūt. s. dispositō ad regnātionē q̄ ē. p cathecismū. ⁊ ipa spūalis regeneratio que ē p baptismū. ⁊ ipius manifestatio que ē p cōfirmationis sacramētū. p q𝔡 hō fidelis ad publicā fidei cōfessionē exponit' in baptismo ⁊ cōfirmatione cōtrahit'. ita forte uinculū cognatiōis spūalis q𝔡 impedit mr̄imoniū ↄhendū. ⁊ si postea de facto contrahatur dirimit ↄctū. sꝫ qꝛ in cathecismo nō ē nisi quedā dispositio ad regenerationē. ⁊ ur̄ se hr̄e ad eā sic spōsalia ad mr̄imoniū. ideo ibi cōtrahitur spūalis cognatio ita debilis qꝛ ur̄ ipedit mr̄imoniū cōtrahēdū. ⁊ si postea ↄhat' nullo mō pp hoc ē dirimēdū. extra de cognatiōe spūali. Cōtracto. ⁊ forte h⁹ rō pncipalis ē qꝛ uera cognatio spūalis nō ↄhitur in cathecismo. sꝫ aliqua debilis silitudo eius. sicut. n. añ baptismū nullū aliud sacramētū suscipi pōt. ita nec uera cognatio spūalis. Ad p⁹ i oppo⁹ 𝔡𝔡 qꝛ sicut in generatiōe carnali cōsiderat'. ⁊ natiuitas in utero. ⁊ ex utero. sic in regeneratione spūali baptism⁹ ⁊ confirmatio p quā ē regenerationis in lucē pductio. Ad 2⁹ 𝔡𝔡 qꝛ cognatio spūal' cōtrahitur pp sacr̄alē grāꝫ regenerantem que datur in solo baptismo uel in regn̄atiōnē manifestantē que dat' in cōfirmatione. Ad p⁹ qd pte aliā 𝔡𝔡 qꝛ fm quādā glo. ibidē. illa similitudo attendit' q̄s⁹ ad illos q dant ⁊ suscipiūt sacr̄ꝫ. sicut. n. inter baptizantē ⁊ baptizatū cōtrahit' cognatō spūal'. ita inter manifestantē pñie sacramētū ⁊ suscipiētē. vñ si sacerdos posset ducere uxorē. nō tñ illā ducere posset cui ministrauit pñie sacr̄m. sꝫ q̄s⁹ ad causalitatē cōpr̄nitatis ⁊ fr̄nitatis spūalis nō ē sic. Uel pōt dici qꝛ ⁊ si p sacr̄ꝫ pñie cōtrahat' familiritas spūal'. nō tñ cognatio saltē que possit mr̄imōniū ipedire. uidet'. n. baptism⁹ ⁊ pñia differre i spūalib⁹ sicut gñatio ⁊ resurrectio i corpalibus. p baptismuꝫ. n. aīa regñat'. ⁊ p sacr̄ꝫ pñie resuscitatur. vñ sicut nō ↄheret' cognatio carnal' inter resuscitatū ⁊ illū ad cuius p̄cea deus eū resuscitat. ita nec inter sacr̄ꝫ pñie ministrātē ⁊ suscipiētē. Ad 2⁹ pꝫ qd sit 𝔡ᵐ ex dictis in qōe.

Tertio queritur

inter quas psonas cognatio spūalis ↄhat'. R𝔵° qꝛ cognationis spūalis tres sūt spēs. pr̄nitas cōpr̄nitas. fr̄nitas. pª ↄhitur inter regenerantē ⁊ regeneratū. ⁊ sicut in generatione carnali. duo sunt. s. pr̄ ⁊ mr̄. sic i spirituali administrās sacr̄ꝫ ē pr̄. qꝛ psonā repñtat dei tenentes aūt illū q regñatur sꝫ sicut mater. qꝛ repñtāt psonā ecclie. ⁊ io inter regeneratū ⁊ dantē sacr̄ꝫ cōtrahitur pr̄nitas spūalis. silr̄ inter eū ⁊ ipuꝫ tenētes si tñ sacr̄ꝫ ministrans uel tenēs illū qui regeneratur baptizati sunt. aliter nō. qꝛ oiū sacroꝝ ⁊ cognationū spūaliuꝫ que p sacra ↄhunt' baptismus ē fūdamētū. Cōpr̄nitas cōtrahitur inter regenerantē ⁊ generantē. tā. n. sacramētū ministrans q̄ꝫ tenētes illuꝫ qui regenerat' efficiunt' cōpatres uel cōmatres petū carnaliū ill⁹ q regenerat'. ⁊ q̄ꝫ qꝛ transit hec spēs cognatiōis ad unū cōiugū alio mediāte. alioꝝ nō. si. n. alter cōiugū int' quos cōsumatū ē mr̄imoniū suscipit filiuꝫ alic⁹ de sacro fonte uel tenet i cōfirmatiōne alter cōiūx efficitur cōpr̄ parentū carnaliū

regenerati. ex. de cognatione spūali. Martin⁹. ꝛ. 30. q. 4ª. Si quis un⁹. Cuius rō ē qꝛ ut ibi dr̄ uir ꝛ mulier effecti sunt una caro p mr̄imoniū cōsumatuz. Si aūt aliq̄ efficiū tur una caro p fornicariā copulā nō pp h⁹ transit cōpr̄nitas ab uno in aliū. qꝛ p rem pure carnalē nō contrahit spiritualis cognatio Si tñ aliquis susceperit de sacro fonte filiū alterius cōiugū inter quos cōsumatū ē mr̄imoniū siue fuerit natus ante cōsumationē mr̄imonij siue p⁹ de alia psona q̄z de cōiuge nō efficitur cōpr̄ nisi illi⁹ cōiugis cui⁹ ē fili⁹. 30. q. 4ª. Qui spūalē. in glo. cui⁹ rō ē qꝛ nī cōsēsū ad cōtrahendū cōpr̄nitatē cōiuges inter quos cōsumatū ē mr̄imoniūz coicet sibi suas actiones. nō tñ suas passiones. qꝛ hoc induceret nimiū onus ꝛ piculosū mr̄imonio, uel dic ut dicit ēt glo. ibidem. qꝛ ille cōiūx qui nō ē pueri pr̄ carnal' neqꝫ spūalis p se nec p actū uxoris nō pōt p regn̄ationē illi⁹ fieri cōpater regn̄antis. si āt uir uel uxor añ cōtractū mr̄imonii. uel añ cōsumationē mr̄imonij cōtracti leuauerit filiū alicuius de sacro fonte. uel tenuerit in confirmatione nō pp hoc ad alterū cōiugē transit cōpr̄nitas. siue i hoc casu possꝫ un⁹ uir hr̄e duas cōmatres in uxores unam p⁹ alteri⁹ mortē. 30. q. 4ª. p⁹ uxoris. ꝛ hoc siue inter pdcōs cōiuges sequat' carnalis copl'a siue non. qꝛ pp unionē carnis ad unione spūa pcedētē nō ptransitur. ut hr̄. e. c⁰. ꝛ sic pꝫ distinctio Gratiani quā ponit. e. c⁰. §. notādū nullā eē, ut ēt dicit glo. ibidē. dic. n. sic Gratian⁹ q̄ ille phibet' cōmr̄i uxoris sue mr̄imonio coplari qui uxori sue debitū reddidit postq̄z illi⁹ cōmr̄ extitit. ille uero pmittit' mr̄imonio copulari cui⁹ uxor alicui⁹ cōmr̄ efficitur. ꝛ p⁹ h⁹ a uiro suo ñ cognoscitur. Fr̄nitas uero ōbit' inter regeneratū ꝛ carnales filios regenerātis. 30. q. 3 puiādū. ꝛ. c⁰ fe. ꝛ extra de cognati. spūali. Ex lr̄is. ꝛ hoc siue carnales filij nati sint ante cōtractā ōpr̄nitatē īt suos pētes carnales ꝛ pētes carāles rḡnati. siue p⁹. e. c. tuanos. Filij uīt p quoꝝ neutrū ad ōpr̄nitatē puentū ē inter se pūt lib re mr̄imonial'r copul ri nisi cōsuetudo metropolitane ecclie u'l aliaꝝ circūp sitaꝝ ōdicant. ex. de cogna. spūali. sup eo. ꝛ hoc siue dicti filij nati fuerit añ ōpr̄nitatē siue post. extra. e. t. c⁰. .1⁰ ꝛ. 30. q. 3ª. nō oꝫ. §. filij. ꝛ. c⁰. sup q̄bus. pr̄ ēt spūalis licite ducer' pōt i uxore carnale sororē filij sui spūalis. 4. q. p⁹ susceptū. § . Si quis. ꝛ. c⁰. se. ex dcis pꝫ ee abrogatū illud qd dr̄ 30. q. 3ª p⁹ suscepitū. ulqꝫ ib. qꝛ leges dr̄. n ibi q̄ qui ex cōpre uel ōmre nati fuerint mr̄im⁹ cōiugi nō pūt. qd ex dcis patet ee falsum.

Consequenter

queritur d̄ 2⁰ pncipali. Et circa hoc querūt' tria. p⁰ utrū adoptio sit alic⁹ extranee psone in filiuz uel nepote uel deincepe legitīa assūptō. 2⁰ utrū ipediat mr̄imoniū. 3⁰ inter quas contrahitur.

Primo ostendo

q̄ adoptio nō ē alicuius psone extranee ꝛc qꝛ ut hr̄ Hester. 2⁰. Mardocheꝰ Hester. que fuerat filia fr̄is sui adoptauit i filiā. Item mulier pōt aliquē assumere in domo sua ꝛ ipsꝫ loco filij nutrire. ꝛ tñ adoptare non pōt. Item arrogatio ñ ē adoptio. sꝫ arrogatō ē alic⁹ in filiū uel nepotē. aut deincepe legitima assūptio. g⁰ adoptatio nō ē h⁹. Contra adoptare sicut dicit Papias ē aliquē i filiū recipere sꝫ qua rōe pōt aliqs recipi i filiū eade rōe i nepotē. ꝛ sic deincepe ꝛ ōstat q̄ h⁰ ñ dꝫ fieri nisi legitīe. g⁰ adoptio ē pe ex. nee i filiū l' nepotē. l' deincepe legitia assūptio. R⁰ q̄ adoptio ē uolūtari⁹ mot⁹ quo de ñ filio fit fili⁹ ñ natural'. sicut gñatio natural' e natural' mutatio qua de ñ filio fit fil⁹ natal'. ꝛ q̄uis ista filiacō aliquo mō naturale imitet'. nō tñ attingit. qꝛ sic dic phūs. 4⁰. methauroꝝ. Ars debilior ē q̄z natura. nec sequit'. i. attingit eā licꝫ multū elaboret. ꝛ itelligas q̄ p filiū uel nepotē i diffinitiōe adoptōnis itelligr̄ fili⁹ ꝛ filia. nepos ꝛ neptis. qꝛ tñ masculus q̄z femia pūt adoptari. Ad p⁰ in opp⁰ dō q̄ p psonā extnea itelligr̄ ois q̄ ñ ē i potāte adoptātis siue sit ōe⁹ cognatōe carnali siue nō. Ad 2⁰ dō q̄ ñ q̄lꝫ pt adoptare sꝫ tñ ille cui a lege pmittit'. qꝛ nec q̄libet et pōt gñar'. uñ nota q̄ mulier adoptare nō pōt nisi i solatiu amissoꝝ liberoruꝫ h⁰ ei a pncipe ōcedat'. nec et filiusfamil'. nec ēt ille q ñ pt gñare ut spado l' castrat⁹. nec minor sꝫ xa. g. i a annis nisi ex aliqua necessaria cā. qꝛ añ tēp⁹ illō dꝫ uacare gñatiōi na-

fali si uiř hře filiū. oz ētiaȝ q adoptās pla na pubertate pcedat adoptatū i 18°. ānis. ita q posset ipm natalr gnasse. dic g° ad formā argumeti q nō ē idē aliquē i domo sua nutrire sic filij nutriūt. ꝛ aliquē i filiuȝ adoptare. Ad 3m ɔ q tam arrogatō qȝ adoptio spālr dcā sūt spēs adoptōis gnālr dcē. ꝛ differūt i. 4. p° q arrogat q ē sui iuris. adoptat q ē alieni. 2° qꝛ arrogatus trāsit i ptātē arrogātis. adoptatꝰ ñ trāsit i ptātē adoptātis. 3°. qꝛ arrogatio ñ fit nisi auctoritate pncipis. adoptatio āt fit p quē libet magratū ꝛ he tres drītie accipi pnt ex his q̄ dnt institutā de adopti. §. 1°. ꝛ. 3°. ꝛ. 4°. cōiūcti. ꝛ p illo qd dr ex de cogna. legali ċ. unico i glo. 4° drīt. qꝛ arrogatus hȝ de necite legitimā i bonis arrogatoris. vñ siue eū emācipet siue decedat dȝ ei relinqre legitimā suā. Adoptatꝰ vo nō hȝ legitimā i bōis adoptātis. vñ nō tenet ei aliqd relinquere si tñ ab itestato moriat succedit ei adoptatꝰ. ꝛ nota q qꝛ pdcē due spēs sūt adoptiōis gnāl. arrogatio qñqȝ in iure dicit adoptatō. ut istituta de adopti. i pncipio ubi dr ñ solū natales liberi ſȝ ea q̄ dicunꝰ i potāte nrā sē. vuȝ ēt hi quos adoptamꝰ.

Secundo qr utrū cognatō legal ipediat mrīm. Et ur q ñ. maioz vo ur eē cognatō legal filij ad aptiui ad filiā adoptiuā qȝ ad natalē. ſȝ si hꝰ alicꝰ adoptiuꝰ pōt ɔhēr cū eiusdem filia adoptiua. qꝛ nō iueīt pbibitū. ex de cogna. legali ċ. unica i glo. g° mlto fortꝰ cū eius dē filia natali. Itē ut supꝰ bitū ē adoptatꝰ ñ trāsit i potāte adoptātis. g° ñ cohitat cū eꝰ natalibꝰ filijs. nulla g° ur rō qr inter ipos nō possit mrīmꝰ ɔhi. Itē filiꝰ illegitimꝰ ñ ē i potāte prīs. ut hr i c°. pdcō i glo sa. g° ur q pōt ɔhere cū prīs sui filia adoptiua. Cōtra. ex de cogna. legali. c°. unico. Si q̄ pp adoptionē mihi soroz esse ceperit q̄diu durat adoptio int me ꝛ ipaȝ nuptie ɔsistere ñ pnt. Itē. 30. q 3a. c°. 1°. Inter eos q natura. ꝛ eos q adoptiōe filij sūt uenerā de leges rōe mrīa ɔhi ñ pmittūt. Rꝰ q sic dicūt iura ad pte faȝ allegata. ꝛ magrīs hꝰ di c°. 3°. legal cognatio ipedit mrīmꝰ. qꝛ sicut cōsāguiei ꝛ affies ita ꝛ adoptiui solēt cū natalibꝰ filijs familiarit cōuisari ꝛ arrogati cū naturalibꝰ in eadē familia manere. ꝛ iō lex tales a ɔiugio excludit ne si it se ɔhēr possēt. d iret opportūitas ꝛ icētiuū luxurie. qdā tñ ppetuo phibet coplari. qdā vo ad tps. s. durāte adoptiōe ut patebit in qōe se. qꝛ tñ mrīmꝰ cū sit sacr ecclie legibꝰ secularibꝰ ñ subiacet. pdcā legis phibitō ñ eēt efficax nisi canōizata eēt. Ad pm i oppom ɔ q nō e silr. filiꝰ. n. carnalis magis attinet prī qȝ adoptiuꝰ. ꝛ qꝛ attinētia ē it filios p copatōnē ad prēȝ filia adoptiua magis attinet natali filio qȝ filio adoptio. Ad 2m ɔ q ut tangit in eadē glo. opio quorūdā fuit q filiꝰ adoptiuꝰ coplari pōt natali filie adoptātis. Alij dnt ꝛ uerīꝰ q nō. adoptiōe durāte. qꝛ lȝ adoptatꝰ nō trāseat i potātē adoptātis. acqrūt tn ei q̄daȝ iura ex adoptiōe q p emācipatione dissoluūt. ꝛ p hac opiōe facit decre. pdcā q̄ idistincte loqt de adoptiōe nō distiguēdo int arrogatū ꝛ adoptatū. Ad 3m ɔ q nullū ɔcludit icōuēies ſȝ diuȝ Innocē. ꝛ Hosti. ꝛ Ber. qꝛ it tales nulla ɔbit legal cognatio. nō poisȝ tamē natural filiꝰ et illegitimas mrīmōialit coplāri spūali filie prīs sui. for tioz ē nō spūalis cognatio qȝ legalis.

Tertio qrit quos ɔbit legal cogātō. Rꝰ q ex adoptatiōe triplex pueīt. spēs legal cognatiōis. vna it adoptatū ꝛ adoptātē. alia it liberos adoptiuos ꝛ natales. ꝛ liberos liberoꝝ natalis. 3a q̄ eiqsi legal affitas iter adoptatū ꝛ uxorē adoptātis. int adoptātē aūt ꝛ carnales pentes adoptati nulla ɔbit legal cognatio. qꝛ tales sit cohitāt. ꝛ ipedit qlibet spēs legal cognatiōis mrīmoniū cōtrahēdū ꝛ si postea ɔbit de fcō dirimit ɔctū. pa tñ spēs ꝛ 3a ppetuo ipediūt pp reuerētiā quā sēp dȝ adoptatꝰ prī adoptiuo ꝛ eꝰ uxori. ſȝ 2a ipedit ad tēpꝰ. s. durāte adoptiōe. qpp uoluerūt aliqui dicere q si adoptiuꝰ ɔbit cū filia legitima natali sui prīs adoptiui ñ dissoluit mrīmꝰ eo q illo ipedimētū ē tpale. ut recitat glo. sup illā decre. ɔ cognatione legali. Sȝ hꝰ ñ ē uerꝝ qꝛ q̄uis illo ipedimētū sit tepale ſȝ se cū iducit effectū ppetuū ꝛ pōitur exeplu i glo. pdcā. iste nō pōt mōɔhere cū illa q̄ uir hȝ. ꝛ si ɔheret dirimeret mrīmꝰ. ꝛ tñ uiro suo mortuo pōt ɔhēr cū illa. i q° pȝ q tpale ipedimētū nplr dirimit mrīmꝰ qd fuit ɔctū ipo durāte. ex dcis pȝ

q̄s nō ē idem adoptio ꝛ legalis cognatio. ſʒ differunt ſicut cā ꝛ effectus.

Conſequenter queritur ď 3° pͥncipali. Et circa hͦ q̄rūt tria. p° utꝝ 2ͤ nuptie ſit licite. 2° utꝝ ſit honeſte. 3° utꝝ heant rōem ſacri.

Primo oñdo q̄ 2ͤ nupti nō ſit licite. Chryſo. ſr̄ Math. dicit. ꝛ recitat' deū ſuū. 31ª. q. 1ª. hac rōe q̄ 2ͤ nuptie ſʒ v̄itatis rōez ſt' uere fornicatō. Itē qd̄ ñ pt̄ fieri ſine pccō ñ ē licitū. ſʒ ſic dic magr̄ hͦ di. cͦ. ulti. Bigamus idiget pnīa. ꝛ pnīa ñ ē niſi de pccō. g° nō ē licituz ꝯhere 2ͦ mr̄im°. Cōtra. 31ª. q. 1ª. Apiāt. ꝛ ſūptū ē a Hierony° i ep̄la ad Palmachiū ꝛ recitat magr̄ hͦ di. cͦ. ulti. Ego nūc libera uoce ꝓclamo nō dānari i eccl̄ia bigamiā. imo nec trigamiam. ꝛ ita licere. 5. ꝛ. 6. ꝛ etiā ultra. quo ꝛ 2° marito nuber̄. R̄ͤ q̄ 2ͤ nuptie ſūt licite. q2 ꝑ mortē alteri° cōiugū tollit' alti ipedimētū pn̄ mr̄imonij. vñ ap°. 1°. ad coꝝ. 7°. dicit de muliere q̄ ſi dormierit uir ei° liberata ē a lege cui uult nubat tm̄ i dño. ꝛ ꝯ̄uis nubat īfra tp̄s luct° qd̄ ē uni° anni ſpatiū. ut hr̄ ex̄ ď ſecūdis nuptijs. Cū ſʒ ap°. tn̄ ꝑ licētiā ꝛ auctoritatē ap̄li e° īfamia abolet'. e. t. ſup illa. q2 in his ſectares leges ñ dedignāt' ſacros canōes imitari. ex̄. e. t. cū ſʒ ap°. Ad p° i oppo° ďď q̄ illď v̄bū Chryſo. ſic dʒ expōi uere fornicatio ē. i. ſignū icōtinētie. l' itelligi dʒ q̄ñ nō cōſtat ſufficient' de morte ꝑons cōiugis. Ad 2° ďď q̄ bigam° dr̄ idigere pnīa. i. ur̄ idigere ꝑꝑ ſignū incontinentie.

Secundo q̄rit' utrū ſecunde nuptie ſit hōeſte. Et ur̄ q̄ nō. qd̄ caret glīa i pnīti ñ ur̄ hōeſtū. ſʒ ſicut dicit' i fine hͦ di. ſcďe nuptie carēt glīa pnīti. Itē hͦ di. cͦ. ulti p̄ſbyterū in nuptijs bigami prādere nō cōueit. ſʒ illď ñ ē honeſtū i c° ſollēnitate ñ ꝯueīt eē ꝑſonas hōeſtas. Cōtra nihil ihōeſtū celebrare' i facie eccl'e. 2ͤ āt nuptie in facie eccl'e celebrāt'. R̄ͤ q̄ 2ͤ nuptie hōeſte ſt' nō tn̄ ita hōeſte ceti' pib° ſicut pme ꝑꝑ ſignū alt° ꝑ ntari' ad icōtinētiā. vñ aliq̄ bn̄dcōne caret qua non carent prime. extra de ſecundis nuptijs. c. 1°. capellus quā bn̄dictionē cum ſcďa ꝯſiuerit celebraſſe ab officio beneficio

q̄s ſuſpēſū cū lr̄aꝝ tuaꝝ teſtionio ad ſedem apoſtolicā nullaten° deſtiare poſtpones. ꝛ infra. e. cͦ. Vir āt dr̄. Vir āt ꝛ mulier ad bigamiā trāſiēs nō dʒ a p̄ſbytero bn̄dici q2 cū alia uice bn̄dci ſit eoꝝ bn̄dcō iterari nō dʒ ista tn̄ bn̄dictō cū aliq̄s ſecūdā ducit v̄ginē iterat' ſʒ ꝯſuetudinē quorūdā locoꝝ. ꝛ hoc ſi papa ſciat talē ꝯſuetudinē ꝛ nō ꝯdicat. alias ñ licet ut dicit glo. in e. cͦ. Ad p° i opp° ďď q̄ nō dn̄r̄ carere glīa. i. bono reabſolute. ſʒ i r̄ſpcū pmaꝝ. Ad 2° ďď q̄ ſʒ magr̄ʒ hͦ di. cͦ. ulti illď v̄bū itelligi pōt de bigamo q̄ pͤ uxori iudiat° putat' deſiderio ſecunde.

Tertio q̄rit' utꝝ 2ͤ nuptie hēant rōnem ſacri. R̄ͤ q̄ ſic q̄° ad oīa q̄ ſūt de eentia ꝛ necite ſacri aliqua tn̄ accidētalia deſūt ſ. ꝑfectio ſignificatiōis. vñ nō reddut hoīez ieptū ad ſuſceptōnē ordis. q2 nō ſit ſacr̄ʒ. ſʒ ꝑꝑ aliquē defcū i ſignificatiōe q̄ tn̄ nō ptinet ad eentiā ꝛ neceſſitate ſacri. ſʒ ad decorē ꝛ accidētale ꝑfectionem.

Circa lr̄aʒ Quos i pnīa ſuſcepimus ita uīri ſpūales ſunt filij ꝛc. Similitudo attēdit' i gn̄e nō i ſpe. ꝛ ſi ne ipe cōiugij maneat. tn̄ ſi ꝯbit tenet mr̄imoniū q2 tale iterdcm̄ n̄ ipediat mr̄im° ꝯbedū. n tn̄ dirimit iā ꝯctū. hͦ āt q̄dā uolūt itelligere. Iſti bn̄dn̄e mr̄° ꝯiūgi n pn̄t. hͦ itelligr̄ cū illo ul' cū illa ꝑ que l' ꝑ quā ꝯcta ē ꝯpr̄nitas. ſi q̄s ſpūal' ꝯm̄is filiā. filiā ſ na tale ꝑ quā ñ e ꝯcta ꝯmr̄nitas fortuitu. Idē eet ſi ex certa ſcietia q̄ ꝯmr̄ ei° erat cū q̄ ipſe fuerat una caro effcūs. i. q̄ erat ꝯmr̄ uxoris effecta poſt mr̄i° cōſumatum. poſt uxoris obitum cum ꝯmatre uxoris coniugio copulari nulla rō ul' auctoritas ꝓhiber̄ ur̄. hͦ itelligit' de illa q̄ effcā eſt ꝯmi uxoris anq̄ uir ꝛ uxor effci fuiſſet una caro. Auctoritas Nicolai de illo agit q̄ uxori ſue debitū reddidit poſtq̄ ꝯmr̄ e° extitit. hec ſolutō nulla ē. q2 ſiue p° ꝯctā ꝯmr̄nitatē ꝑ actuʒ uxoris reddat ei debitū ſiue nō. nihilomin° tranſit ad ipſʒ ꝯpr̄nitas. ſi uxor ſua ꝯmr̄nitate ꝯtt p° mr̄i° ꝯſumatū ꝛ n trāſit. ſi an̄ ꝯſumatōnē mr̄imōij uxor ꝯmr̄nitatē ꝯxit. vñ v̄ba ꝑdcā ſt v̄ba Grani. 30. q. 4ª. p° uxoris. §. notādū. ubi pōit diſtictionē quā dixi ꝛ oñdit q̄ōib° nullā eē decernim°. ut utꝗ̄ ſil' ad hec

aſpirare ñ pſumat. hec phibitõ ẽ hõeſtatis nõ neceſſitatis .qꝛ lꝫ pentes ſpũales eiuſdẽ pueri nl'ã ɔbit cognatio ſpũal' ſꝫ rẽ.qꝛ tñ uulg⁹ iterdũ ex errore h⁹ poſſet eſtiare. iõ hõeſtũ ẽ ut uir ꝛ uxor ſil' aſpirare ñ pſumãt ad ſimi' ſuſcipiẽdũ puerũ i baptiſmo piacla re.ſ. expiari dignũ. Alia dubia poſſet eẽ i lr̃a .q expoſita ſunt i q̃onibus.

Di. xliii.

POſtremo de cõditiõe reſurrectiõis ꝛc. Sapi⁹ determiauit magr̃ de ſcificatõne q̃ recipit' i ſacroꝝ ſuſceptione. Hic detmiat de cõplemẽto ſcificatiõnis qͦ recipiẽt electi i reſrectiõe. ꝛ diuidit' i ptes 4. p⁹ detmiat de reſrectiõe mortuorũ. 2⁰ de ſtatu eoꝝ añ ſreſrectõez di. 45ᵃ. ibi. Pretea ſciẽdũ ẽ. 3⁰ de iudicio ſreſgẽtiũ di. 47ᵃ. ibi. Solet ẽt queri. 4⁰ de ſmueratõe iudicatoꝝ di. 49ᵃ. ibi. P⁹ reſrectiõem uo. Pᵃ i duas. p⁰ detmiat de ɔditõib⁹ reſrectiõis. 2⁰ de ɔditiõib⁹ ſreſgẽtiũ. di. ſe. ibi. Solet ẽt. Pᵃ i duas. p⁰ pcedit ueritatez narrãdo. 2⁰ icidẽtes dubitatões ſoluẽdo. ibi. Hic q̃rit'. Pᵃ i. 3. p⁰ o idit reſrectiõez futurã. 2⁰ ẽ cãz ibi. Cã.ñ. 3⁰ ẽ horã ibi. Media ẽt nocte. Illa pᵃ q̃ icipit ibi. Hic q̃rit'. di. dit' i. 4. ſꝫ. 4. dubitatiões quas ſoluit. Pᵃ ẽ utꝝ electis aderit mẽoria pcedentium maloꝝ ſicut bonoꝝ. 2ᵃ utꝝ illi quos xp̃s iuẽiet uiuos morituri ſit l' nõ ibi. Queri ſolet. 3ᵃ quo itelligit' xp̃s iudicatur⁹ uiuos ꝛ mortuos ibi. His ẽt. 4ᵃ utꝝ oẽs reſgẽt cũ aiuz mẽbroꝝ corpis hũam itegritate ibi. Cũoz ex pdcis.

CIrca hãc di. querẽdũ ẽ pncipaliᵗ de .7. p⁰ ɔ reſrectõis futuritiõe. 2⁰ de his q reſgẽt. 3⁰ de cã effectiua reſrectiõis. 4⁰ de tp̃e quo fiet reſrectio. 5⁰ de reſrectiõis tmio a q̃. 6⁰ de reſgẽdi mõ. 7⁰ de cognitiõe ɔſcietiaꝝ i reſrectiõe. Circa pmũ q̃runt' tria. Pᵐ utꝝ aie uniẽt iteꝝ corpib⁹. 2ᵐ utꝝ eiſdẽ corpib⁹ i nũero. 3ᵐ utrũ p illã uniõnez reſurget idẽ hõ in numero.

PRimo oñdo ꝙ aie ñ uniẽt' iterũ corpib⁹. P. Reg 14⁰ Ois moriũr ꝛ q̃ſi aq dilabiũr i terrã q ñ reũtũt. g⁰ p⁹ mortẽ aie ad corpa ñ reũtẽtur. Itẽ eccliaſtes. 3⁰. un⁹ ẽ iteit⁹ hoiſ ꝛ iumẽtoꝝ ꝛ eq̃ utriuſqꝫ ɔditõ. ſꝫ aie iumẽtorũ corpib⁹ iterũ nõ uniẽt. g⁰ nec aie hoiuz. Itẽ Algazel. 5⁰. met'. c⁰. 4⁰. dicit ꝙ aia q̃ ẽ exps ſcietiarũ ꝛ ſordida pp cõſecutiõne uoluptatuz cruciatur. qꝛ amiſſũ ẽ iſtrumẽtũ ſ. corp⁹ ſine quo ñ põt cõſeq illud ad qͦ eã reuocat cõcupia. ꝛ dic ibidẽ ꝙ hec ẽ maxia pẽna eẽ na. ſꝫ h⁹ nõ eẽt ſi iterũ corpori uniret. Itẽ Aug. 10. de. ci. c⁰. 30. Aia data ẽ corpi ut bona faceret. ſꝫ p⁹ mortẽ nõ ẽ tp̃s uacãdi bõis opib⁹ corpalib⁹ nec ſpũalib⁹. ergo iutile eẽt ut aie reuniret' corpib⁹. Cõtra Anſel. 2⁰. li⁰. Cur de⁹ hõ parũ p⁹ pncipiũ dic ꝙ ſi pm⁹ hõ nũqꝫ peccaſſꝫ nũqꝫ moreret'. uñ apte futura ſreſrectio mortuorũ pbat'. qppe ſi hõ pfcẽ reſtaurãdus e. tal' dꝫ reſtitui q̃lis futurus erat. ſi nõ peccaſſꝫ. ſꝫ nõ poſſꝫ eẽ reſrectio niſi aie iteꝝ corpib⁹ uniret'. Itẽ Auic. 9⁰. mtb'. c⁰. 7⁰. dic ꝙ aia hẽbit corp⁹ añ reſurrectionẽ. Ad iſtã qõez dixerũt aliq aiaz ñ iteꝝ uniri corpib⁹. qꝛ cũ corpib⁹ moriũt'. ſꝫ ɔ hoc ẽ qͦ dic ſaluator Math 10. Noli te timere eos q occidũt corp⁹. aiaz aũt nõ pñt occidere. Pretea aiaz rõalẽ eẽ naturaliter imortale pbatũ ẽ ſupius li⁰. 2⁰. di. 19ᵃ. Alij dixerũt aias a corpib⁹ ſepari. ꝛ eas mãere icorruptibiles. ſꝫ nũqꝫ corpib⁹ reuniri cuius opiois fuiſſe uĩ aliquo tp̃e. Porphiri⁹. de quo refert Aug. 10 de ci. c. 29⁰. ꝙ crebro pcipiebat oẽ corp⁹ eẽ fugiẽdũ ut aia poſſit cũ deo btã remãere. Sꝫ ɔ hãc opionẽ ẽ. qꝛ aia nata ẽ ut ſit ps ſbẽ cõpoſite ex corpali ꝛ ſpũali natura. ps ẽt hꝫ ɔ lege cõi ipſam eẽ ex totũ. icõueiẽs aũt ẽ. ut tã nobil' ſbã ppetuo careat natali pfcõe ſui eẽ. Alij dixerũt aias reuniri i corpib⁹ ẽt beſtiarũ. Vñ Aug 10. de ci. c. 30. Platonẽ aiaſ hoium p⁹ mortẽ reſolui uſqꝫ ad corpa beſtiaꝝ ſcripſiſſe ctiſſimũ ẽ. Sꝫ ɔ hãc opionẽ ẽ ñ tm̃ ſacra ſcriptᵃ. ſꝫ ẽt philoſophia. uñ ꝛ Ph⁹. p⁰ ɔ aia redarguit pictagoricas fablas dicẽtes quãlꝫ aiaz qͦlꝫ corp⁹ poſſe igrdi. qꝛ ut ibidẽ dicit, uĩ unũqͦqꝫ corp⁹ hr̃e ſpez ꝛ formã ppã. ꝛ 2⁰ de aia dicit ꝙ nõ ɔtigit aiaz accipe qͦlꝫ corp⁹. qꝛ unuqͦqꝫ act⁹ nat⁹ ẽ eẽ i ppã mat'ia. Dicẽdũ g⁰ ad qõez ꝙ aie hominũ itũ hũanis corpib⁹ uniet'. qꝛ cũ aia nata ſit eẽ hũani corpis forma. ꝛ forma hẽat

natalē īclīatiōez ad matīā. aīa natalē īclīati
nē hēt ad pficiedū hūanū corp⁹ ⁊ rḡedū. sȝ
nulla natal' īclīatō ē frustra. qꝛ ut dr̄. 3° de
aīa. natura nihil facit frustra. p° ēt de ce. ⁊
mū dr̄ q̄ȝ nata nō facit aliqd fcīū uanuȝ. ⁊
si h⁹ ueꝝ ē ꝺ nata natata. multo forti⁹ hoc
ē ueꝝ de natura naturāte. hoc ē de īstituto
re create nature. q tñ ipaȝ ī natalr̄ nec de
necite. sȝ libera uolūtate īstituit. frustra āt
⁊ uane eēt ī aīa sepata pdcā īclīatio. si nūq̄ȝ
eēt hūano corpi iteꝝ uniēda. q̄uis. n. natal'
appetit⁹ btītudīs ī. dānatīs ītinātur⁹ sit p-
petuo īcōplet⁹. nec tñ. ē frustra. qꝛ ē ad ma-
iorē īmgratis ī q̄ obstinati sūt punitiōes. ⁊ p
h° p dīne iustitie manifestationē. nō sic tñ
possȝ dici de īclīatiōe aīaꝝ ad corpa. si iteꝝ
nūq̄ȝ eēnt corpib⁹ uniēde ñ. n. pt dici q̄ p-
petua puatio cōplemētū ill⁹ īclīatiōis eēt
p paīaꝝ obstinatiōes ī pccō. qꝛ hec cā extr-
di nō posset ad aīas btās. ⁊ tñ cōueniēs ē ut
silis effcūs silis sit cā. Pretea hoc reqrit
uniuersi pfectio. ꝺ pfcōe e⁹. n. ē tripla. sba
. s. pure corpal'. ⁊ pure spūal'. ⁊ ex corpali. ⁊
ex spūali cōposita. vñ hac pte sue pfectiōis
caret uniūsū ppetuo. si aīe a corpib⁹ sepate
nūq̄ȝ corpib⁹ iteꝝ uniret̄. sed nō pñt uniri
alijs corpib⁹ q̄ȝ hūanis. ut oñsū ē. nec potes
hāc rōez effugere dicēdo q̄ corpa celestia
aīata sīt. ⁊ ita si nūq̄ȝ aīe reuniret̄ humanis
corpib⁹ nō careret uniūsū sua pfcōe. qꝛ ut
supius oñsū ē li°. 2° di. 14ᵃ. Corpa celestia
nō sūt aīata. Ad p⁹ ī opp⁹ ꝺō q̄ ī hoc est
silitudo. qꝛ sicut aq̄ dilabūt̄ ⁊ ñ reūtūt̄ q°-
usq̄ȝ fuerit ad mare. sic aīe sepant̄ a corpib⁹.
nec ad ea de lege coī usȝ ad gñalē refrectō
nē reūtent̄. Ad 2ᵐ ꝺō q̄ ī li° illo Salomō
loq̄t̄ more cōcionatoris vñ hoc dicit cōcio
nādo ñ diffiniēdo ul' q̄ȝ⁹ ad illō q̄ȝ appa-
ret ex tīori sensui. Ad 3ᵐ ꝺō q̄ ibi sñia al-
gazel nō ē tenēda. Ad 4ᵐ ꝺō q̄ si aīa da
ta sit corpi ut bñ opet̄ p ipsuȝ. ista tñ ñ ē to
ta cā. sȝ ēt ut hēat pfcūȝ eēndi mōȝ sȝ exigē
tiā sue nate. ⁊ ēt ut remūeret̄ ī ipō. ⁊ ut cō-
pletū sit uniūsū. Pretea aīe electoꝝ aliq̄ bo
na opa faciēt p corpa q̄ tñ nō hebūt rōem
meriti sȝ accidētal' pmij. ut īferi⁹ oñdet̄. et
aīe dānatoꝝ ampli⁹ ī corpib⁹ affligētur.

Secundo qrit̄ utꝝ aīe uniēt̄ eisdē corpib⁹ ī nūe
ro a qb⁹ sepate fuerūt. Et uī q̄ nō. qꝛ fm

sñiā Platōis ī thīeo. q̄ȝ bōa rōe iūctū ē dis
solui nō ē uelle dei. g° a sili q̄ȝ bōa rōe di-
siūctū ē iterū cōiūgi nō ē uelle dei. sȝ aīe p
mortē bōa rōe a suis corpib⁹ disiūgūt̄. qꝛ p
dīnā sñiaȝ ut hr̄ geñ 3°. g° eas iteꝝ cōiūgi
eisdē corpib⁹ nō ē uelle dei. Itē Job. 14ᵒ.
q̄uo si recedāt aque de mari ⁊ fluui⁹ uacue
fcūs arescat. sic hō cū dormierit ñ resurget.
sȝ fluui⁹ uacuefcūs ⁊ aridus nūq̄ȝ iteꝝ iple
tur eadē aq̄ ī nūero. g° silr̄ aīa a corpe re-
cedens per mortē ñ resumet idē corp⁹ ī nu
mero. Itē corpa humana p putrefactiōeȝ
resoluūt̄ usq̄ȝ ad matīā pmā. sȝ q̄lȝ pa ma-
tie pme idifferet̄ respicit q̄lȝ aīaȝ. g° nulla
ē rō. quare aīa magis iteꝝ uniat̄ corpi scō
de pte matie quā iforāuit q̄ȝ corpi scō de
alia. Itē in refrectiōe aīa cōueiet̄ unietur
illi corpori c⁹ a pncipio creatiōis sue potu
issȝ ee cōueniēs forma. sȝ aliq̄ aīe aliq̄ corpa
perficiūt q̄ a pncipio sue cratōis potuisset
ee alioꝝ corpoꝝ hūanoꝝ cōuenientes forme
si fuissent corporib⁹ q̄ pficiūt oīo silia exce
pta sola drīa nūerali. g° ill' corporib⁹ cōue
eter poterūt uniri ī refrectiōe. Itē dr̄ ī
3°. meth°. c°. 4° q̄ȝ annichilatū ē ñ reducit̄.
sȝ forme corporū hūanoꝝ ad ultimū ānihi
lātur. qꝛ ad ultimū de illis corporib⁹ nihil
remanet nisi materia pᵃ. g° ille forme eedē
ī nūero nūq̄ȝ reuertēt̄. ⁊ ex ꝯñti nec eadē ī
numero corpa aīe. g° eisdem corporibus ī
nūero non reunient̄. Item si figulus uas
lateum redigit in massam. ex eodem luto
unq̄ȝ facit ideȝ uas ī numero. q̄uis faciat
sile illi. qꝛ figura eadē ī nūero nō reūtit. g°
silr̄ cū corp⁹ hūanū resoluit̄ ī matīā pmaȝ.
q̄uis ex illa possit effici corp⁹ sile. p° tñ id
ī nūero nō reuertit̄. Cōtra Boeti⁹ de fide
xpiana ꝟsus finē dicit nō solū aīas nō pre-
sȝ ipa quoq̄ȝ corpora q̄ mortis aduēt⁹ resol
uerat ī statū pstinū futura btītudie rpari.
Itē Job. 19°. In nouissima die de terra sur
recturus sū. ⁊ rursū circūdabor pelle mea.
⁊ ī. carne mea uidebo dñ saluatorē meū. g°
aīe resumet easdē carnes ⁊ easdē pelles. ⁊ a
siti eadē ossa. Itē Eze. 37°. ego apiā tumu
los uros ⁊ educā uos de sepulchris uris. g°
illa eadē corpora ī nūero q̄ sepulta fuerunt
suis aīab⁹ reunient̄. Ad istā q̄ōez dixerūt
q̄dam humanas aīas ñ ī ista corpora q̄ di-
miserūt. sȝ in alia noua corpora redire scōs

q refert Aug⁹.10.de ci.d̃.c.30. Sȝ cõtra.nõ ē dubiũ quin cõuenĩens sit aĩas iteȝ uniri hũa corpib⁹ q̃ aĩauerũt q aliis si possibile ē.sȝ si possibile ē eas iteȝ uniri ill' eisdē i nũero q̃ aĩauerũt.g° ill' τ nõ aliis uniet.q aũt h° sit possibile declaro sic. Equal'r subiacet potētie cõditoris materia postq̃ȝ i ea resolutũ ē corp⁹ hũanũ sicut anq̃ȝ de ea fieret.g° sicut v ea potuit h° corp⁹ fieri ita v ea postq̃ȝ i eã resolutũ ē corp⁹ põt p cõditoris potētiã illud idē corp⁹ i nũero fieri .nec obstat q illud tēp⁹ q̃d fuit añ sui corruptionē nõ põt idem i nũero reduci.qȝ ipũȝ tēpus nec q̃ ex ipõ derelictũ sũt de eẽntia rei. Dicēdũ g ad q̃õeȝ q aĩe uniet' eisdē corpib⁹ in nũero a q̃bus sepate fuerũt.aĩe.n. sepate iĩ clinãt natal'r τ determĩate ad illa corpa que aĩauerũt.q̃uis.n. a pncipio cr̃atõis aĩa que ē h⁹ corpis forma potuissȝ fuisse cõueniẽs forma alteri⁹ corpis sĩlis.tũ ex sui unione ad hoc corp⁹ ad ipũȝ determĩate natalē cõtrahit amicitiã. Ex°.si ponãt' due puelle i oib⁹ sĩles excepto q nũero differunt q̃uis a pncipio indifferens eẽt uiro ducere q̃libet istaȝ.tũ una ducta iã nõ ē indifferēs ad utrãq̃ȝ.τ si ambe resurgerēt in corruptibili statu iteȝ nupture magis inclinaret' ad illã cũ qua familiaritatē ɔtraxerat.τ huic concordat Auic.6°.naturaliũ uel.5°.c°.3°. dicēs sic. In sbã aĩe q̃ incipit eẽ cũ aliq° corpe inest ex pma pncipiis affectio inclinatõnis nat'alis ad occupãdũ se circa illud τ ad regendũ illud τ pmidẽdũ ei. τ adherendũȝ ei.τ p hec oĩa fit e⁹ ppa τ alienat' ab oĩbus aliis corporibus.sȝ certũ est q p beatitudinē cõpletã terminabit' oĩs aĩe appetit⁹ taȝ naturalis q̃ȝ alius.qȝ sicut dicit Aug.13° v tri.c°.5°.Btũs nõ ē nisi q hȝ oĩa q̃ uult τ nihil male uult.g° aĩe btē unient' eisdē corpibus i numero a q̃ib⁹ sepate fuerũt.qȝ ẽt ut ostẽsũ ē in p̃cedenti q̃õe deus in creatura nõ posuit aliquē naturalē appetitũ frustra nec uane.frustra aũt τ uane eẽt in aĩa sepata nat'alis appetit⁹ ad corpus si ei reuniri nõ posset.cũ g° hic natural' appetit⁹ sit et i aĩabus dãnatoȝ ad illa eade corpa in nũero q̃ aĩauerũt.ut ex dc̃is accipi põt illis eisdē corpib⁹ in nũero unient'. Pretea rectitudo diuine iustitie exigit ut q pñcipes sũt i demerito uel merito pñcipes sint i pena l' pmio.sȝ aĩa τ corpus cũ est unita sũt pñcipãt i demerito uel merito. g° r̃ctitudo diuine iustitie exigit q simul sint pñcipes in pena uel pmio.q̃d uerũ nõ eẽt nisi aĩe reunirent' eisdē corpib⁹ i nũero in q̃bus demeruerũt uel meruerunt. Ad p^m in opp^m v̇o q aĩa p morte bona rõe seiungit' a corpe nisȝ ad diem iudicii τ interiȝ nõ ē uelle dei ipaȝ cõiungi .sȝ tũc bõa rõe iterũ cõiũgeretur. Ad 2^m v̇o q sĩlitudo est q̃ȝ^m ad aliquid.τ q̃ȝ^m ad aliq̃d nõ.tu aũt arguis ac si per oĩa eẽt simile. sĩl'e ē quo ad hoc q sicut alueus fluuii nõ humectat' nisi per aquaȝ sic corp⁹ nõ recuperabit uitale humiduȝ quousq̃ȝ iterũ uegetet' p aĩaȝ.sȝ ut ibidē dr̃.hoc ñ erit quousq̃ȝ atteret' celũ.i. quiescat q̃d erit in die iudicii.quo ad h° aũt ē dissĩlitudo. qȝ q̃uis aq̃ reuitat' ad eũdē alueũ i nũero.tñ aq̃ ñ reuitit' eadē i nũero.aĩa aũt eadē i nũero reuitit' ad idē corp⁹ in nũero. Ad 3^m τ 4^m pȝ solutio ex dc̃is i solutione q̃õis. Ad 5^m v̇o q illud uerbum intelligendũ ē p naturã.si n. aliqua sbã annihilaret' diuina potẽtia eãdē in nũero reducere posset.vñ Aug.22°.v ci. c°.20.dicit de carne hũana q si oib⁹ perisset modis ne ulla ei⁹ materies in ullis nature latebris remansisset.uñ uellet eam repararet oĩpotẽs.q̃d rõnabile est.qȝ ex q̃ crẽat aliquaȝ creauit de nihilo.nulla ē rõ q̃r ipaȝ redactã in nihilũ iteȝ eãdē i nũero reducere nõ posset.cũ hic ɔditiõeȝ nullã includat.minor ẽt argumenti ē falsa.q̃uis.n. possibilitas in quã forma que corrũpit' resolui' ñ dicat aliquã actualitatē.nõ tñ ē nihil.sȝ aliq̃d trãsmutabile in actualitatē q̃ ē forma. ut ostẽsũȝ ē li°.2°.di.15°. Ad 6^m v̇o q nõ ē sĩle de illo q opat' p limitatã potẽtiã.τ de illo q est infinite potẽtie. Uel põt dici s̃m aliquos q si figulus oĩo reducat illius masse easdē ptes i numero ad sitũ quē prius hũerũt.eadē figura uasis reuertit'. τ uas idē numero ut de eisdē asserib⁹ eodē mõ cõpositis ut prius. iteȝ fit eadē archa in numero.

Tertio queritur utrum per

reunionē aĩe ad idē corpus in numero resurget idem homo in numero. Et uidetur q ñ. Ap°.1°.cor.15°.declarat hominē resurrecturũ p⁹ mortē p similitudinē grani q̃d primo moritur postea uiuificat' dicēs. Q̃d

eu seminas.nō uiuificat̄ nisi prius moriat̄. sȝ nō ē idē granū ī nūero qđ primo moritur̄ ⁊ postea uiuificat̄.gº nec ē idē hō qui moritur ⁊ ille q p r̄surrectionē uiuificabit̄ ⁊ Itē fȝ phm̄.2º de gñatiōe.quoꝝ nō ē incorruptibilis substantia mota.fȝ corruptibil̄ necē est spē reiterari.nūero aūt non.fȝ sbā hois p statu p̄nti ē corruptibilis mota.gº q̄uis possit reuerti eadē spe.nō tñ nūero. ⁊ Itē nō pōt resurgere idē hō in numero nisi eēntia hūana eadē in nūero reuertat̄. fȝ p iteratā unionē eiusdē aīe in nūero ad idē corpus i nūero.eadē eēntia in nūero nō reuertit̄. qꝛ aīa ⁊ corp⁹ nō cōstituūt hūanā eēntiā nisi cōiūcta. fȝ cōiūctio eadē in nūero reuerti nō pōt.qꝛ transijt in p̄teritū.gº p iteratā unionē eiusdē aīe ad idem corp⁹ in nūero idem hō in nūero non resurget. ⁊ Item q̄to mutationes magis appropinquant ad unitatem tanto ⁊ termini earum magis ad unitatē appropinquāt. fȝ due gñationes in eadē spe magis appropinquāt ad unitatē q̄ȝ generato ⁊ resurrectio cū resurrectio sit s̄r natural̄ ut ostēdet̄.cū gº duas gñationes īpossibile sit terminari ad eundē hominem in numero.impossibile est resurrectionem terminari ad illū eūdē hoīeȝ in numero ad quē terminata fuit gñatio. ⁊ Cōtra apl̄s.1º. coꝝ.15º.p resurrectionē xp̄i pbat aliorum hoīuȝ resurrectionē futurā.fȝ xp̄us resurrexit ideȝ in nūero.gº ⁊ quilȝ.ali⁹ hō. ⁊ Itē Job.19º.dr̄ rursū circūdabor pelle mea ⁊ i carne mea uidebo deū saluatorē meū. queȝ uisurus suȝ ego ipe ⁊ nō ali⁹. ergo in eadē carne idē hō resurget. ⁊ Ad istā q̄ōeȝ dixerūt qdā qꝛ p iteratā unionē eiusdē aīe ī nūmero ad idē corpus i numero nō resurget idem hō in nūero q̄uis restituatur idē cōpositū in nūero.qꝛ ex unione aīe ad corpus resultat quedā forma totius q̄ ē hūanitas q̄ p sepationē aīe a corpore corrūpit̄. ⁊ p iteratā unionē eadē in numero nō reducitur. sed resultat alia in eadem spē.īpossibile est aūt qꝛ sit idem hō in nūero nisi habeat eādem humanitatē in nūero ⁊ Sȝ ꝯ hāc opionē sic arguit̄ sic. Damas.liº.4º.cº.19º. Resurrectio ē copulatio rursus aīe ⁊ corporis. ⁊ 2ª eius qđ dissolutum ē ⁊ cecidit alia r̄surrectio.gº idem illud in numero r̄surget qđ morit̄.fȝ nō tm̄ morit̄ corp⁹ p sepatōnē aīe ab eo.fȝ et hō.gº nō tm̄ resurget illud ideȝ corp⁹ in nūero quod mortuū ē.fȝ et ille idē hō in nūero q mortuus ē ⁊ Preterea diuina pudentia oēs hoīes ordinat ī suū finē. qꝛ ut ostensū ē.liº.1º.di.39ª.cūcta subiacent diuine pudentie.electos.n.ordinat ī ultimū finē rōe final̄ bonitatis eis debitū illā bonitatē ⁊ illū finē eis cōferēdo.reprobos uero ordinat in ultimū finē eis debitū rōe finalis malitie.nō illā malitiā eis cōferendo. qꝛ malitia nō ē a deo.fȝ iuste pmittēdo eos decedere in malitia ⁊ illū finē eis iuste infligendo.ille.n.finis ē ultia pena.fȝ hoīes nō cōsequnt̄ ultimū finē suū in hac mortali uita.qꝛ sicut dicit Aug.19º.de ci.cº.1º. Illud ē finis boni pp qđ appetēda sūt cetera. ipuȝ āt pp se ipuȝ.⁊ illud ē finis mali pp qđ uitāda sunt cetera ipuȝ aūt pp se ipuȝ.⁊ paꝝ p⁹.fines isti sūt sūmū bonū ⁊ sūmū malū. q sunt.s. pfecta cōsecutio sūmi boni ⁊ ppetua obligatio ad pfectā ei⁹ carētiā.hoīes aūt i hac mortali uita.nec pfcē cōsequūt̄ adeptōne sūmi boni nec pfce eius adeptōne puāt̄. hō et nō cōsequit̄ finē suū in morte. qꝛ fm phī.2º.phi.mors nō ē hominū finis pp quē tēūs ē.imo fȝ ipuȝ hoc dicere ē derisoriuȝ. hoīes gº cōsequēt̄ suū ultimū finē p⁹ mortē.nō ꝯsequentur aūt finē suū q̄diu nō sūt. hoīes aūt q mortui sūt nūq̄ȝ erūt hoīes nisi resurgant nec sunt entes. q̄uis aīa ⁊ prima matia q̄ sunt ptes hois maneāt. gº de necessitate seqt̄ qꝛ illi idē hoīes in nūero q mortui sūt resurgēt.aliter nūq̄ȝ cōsequerēt ultimū suū finē. Dicēdū gº ad q̄ōeȝ qꝛ q̄uis aīa ⁊ corp⁹ hūanū nō cōstituūt hoīem nisi cōiūcta.tñ nec ipa cōiūctio actiua. nec ipa cōiūctio q̄ ē passio sunt de hois eēntia. q̄uis sit uia i eēntiā. sic gñatio.actō.⁊ gñatio passio inq̄ȝ⁹ sūt quasi uia in genitū nō sunt de geniti eēntia. unio.n.fȝ qꝛ ē nomen relationis seu relationū causate uel causataꝝ ex cōiūctiōe aīe ad corp⁹ nō ē ꝺ eēntia hois.⁊ iō q̄uis pdcā transeāt ī p̄teritum ⁊ eadem in numero nō redeāt nihil p̄iudicat materiali idēptitati ipius hoīs.cū et aīa rōnalis sit ipsius hois specifica forma ⁊ specifica humani corpis cōplemētū.ut ōsuȝ ē liº.2º.di.17ª. Ex unione ipius ad suū corp⁹ nō resultat aliqua forma respectu c⁹ cōpositū ex aīa.⁊ corpe hēat quasi rōnē matie

qz ric pari rōe ex unione illius forme cū cō posito resultaret forma alia. ⁊ sic deinceps. sz illud qd ex unione aie ad corp⁹ cāt ē ipa hois eēntia ɔplectēs corp⁹ ⁊ aiaz. ꝯn ꝯcor dat Auic. 5°. meth͡e. c°. 5°. dicens q̈ qdditas cōpositoꝝ ē illud quo ē qcqd ē forma existēte cōiūcta materie. ⁊ itꝫ dicit q̈ qdditas ē ipa cōpositiōis ɔplectēs materiā ⁊ formā. ibi noīe eēntie hois ī sit nisi corp⁹ ⁊ aia ex iterata unōe eiusdē aīa i nūero ad idē corp⁹ i nūe ro. nō tn̄ cāt idē cōpositū i nūero. sz ēt ea dē eēntia hūana in nūero q̄ in abstractione significata dr̄ hūanitas ⁊ significat̄ p mo dū forme cōsiderata aūt icōtractiōe ⁊ ut ī se ipsa noiat ipiuz suppositū qd ē homo. Ad p^m in oppo^m dd. q̈ ap⁹ p illā silitudi nē nō intēdit oñdere refrectionē eiusdez in nūero. sz eam aū p refrectionē xp̄i pbatam supponēa intendit declarare q̈ corp⁹ nō re surget quale morit̄. ⁊ q̈ hoc intēdat. pz qz mediate aū illd uerbū. Insipiēs tu qd semi nas ⁊c. dr̄. dicet aliquis qūo resurgēt mor tui. aut quali corpe uēiēt: uult g° dicere ut ps p lraz sequētē q̈ sicut illud granū qd se minatur putrescit. ⁊ tn̄ granū qd inde sur git de⁹ disponit sicut uult. ita corp⁹ hūanū qd p gnātionē semiat̄. ⁊ postea p mortē pu trescit deus resuscitabit ⁊ sibi dabit quali tates alias q̄z hūit qn̄ fuit semiatū. Ad 2^m dd q̈ ibi phi. loqt̄ de reiteratione q̄ fit p motū nāl mutatiōez naturalē. refrectio aūt erit supnatural̄. Ad 3^m dd pz solutio ex dcīs i qōe. Ad 4^m dd q̈ maioꝝ ñ hz ueri tatē nisi intelligat̄ ceteris pib⁹. hic aūt ñ sē ce tera pia. qz maioris uirtutis ē supnatal̄ p ductio hois q̄z eius gñatio natalis. cuz illa fit p uirtuē ifinitā imediate tm̄. alia āt me diante agente finite uirtutis. Uł pōt dici q̈ refrectio hois magis appropiquat ad uni tatē cū gñatiōe eiusdē rōe termini a quo ⁊ ad quē q̄z alia gñatio q̄uis minus rōe effi cientis ⁊ mō pducēdi. termin⁹ aūt a quo ⁊ ad quē magis de ppe uidet̄ respicere mu tationis eēntiā q̄z mutās ⁊ qlitas mutatōis.

Consequenter

queritur de 2° pncipali. Et circa h° qrūt̄ tria. P° ut⁹ resurgēt oēs electi. 2° ut⁹ oms adulti dānati. 3° utrū pauli q cū solo origiali pccō de cesserunt.

Primo ostendo

q̈ ñ resurgēt electi. Liberioꝝ ē aia ad cōtēplādū deuz exuta a corpe q̄z corpi cōiūcta. sz nihil debz fieri quo aie electoꝝ sint min⁹ libere ad cō tēplandū deū. g° electoꝝ anime nō corpib⁹ uniēnt̄ itꝫ. Itē nō dz pticipar̄ i pmio qd p̄stat ipedimētū i merito. sz corp⁹ p̄stat ipe dimētū aie i merito. qz sic dr̄ Gal. 5°. caro cōcupiscit adūsus spūz. g° non dz pticipare cū aia in pmio. pticiparet aūt si itꝫ aie uni ret̄ electe. Cōtra. 2°. Math 7°. Rex mūdi defunctos nos p suis legib⁹ i eterne uite re surrectiōe suscitabit sz oēs electi moriūt̄ i obseruatiōe diuine legis. g° oēs electi resu scitabūt̄. R° q̈ oēs electi resurgēt. qz ad hoc ordiat̄ pncipalr̄ refrectio ut hoīes cō sequāt̄ ultimū finē suū. ultim⁹ āt finis elcō rū ē pfcā eoꝝ cōiūctio cuz sūmo bono quē fine cōplet̄ ois appetit⁹ eoꝝ. hūc aūt finem ɔpleti⁹ cōsequēt̄ electi p resurrectōnē eoꝝ. qz sic dicit Aug. 12°. sup gen̄. ꝟsus finē inest aie qdā natal̄ appetit⁹ corp⁹ administrādi quo appetitu retardat̄ quodāmō ne tota intētione pgat in illd sūmū celuz q̄zdiu non subest corp⁹ c⁹ admistratiōe appetit⁹ ille cō gescat. Ad p^m in opp^m dd q̈ maioꝝ nō est uera de corpe glorificato q̄le hēbūt electi i resurrectione sz uera ē de corpore tali q̄le hz mō. Ad 2^m dd q̈ in corpe nr̄o sūt duo .s. natura. ⁊ hoc ñ p̄stat ipedimētū merito. ⁊ uitiositas q̄ p̄stat ipedimētū merito. ⁊ iō i electis nō resurget uitiositas corpis sz na tura.

Secundo queritur

utrū resurgent oēs adulti dānati. Et uī q̈ non. psal. Nō resurgēt ipi i iudicio. Itez aia hūana nūq̄z fuisset a corpe sepata nisi pus fuiss; sepata a deo excepta aīa xp̄i. g° a fi ñ ðbēt aie sepate corpib⁹ reuniri nisi p⁹ uni ant̄ deo. sz aie dānatoꝝ nūq̄z uniēt̄ deo. g° nec corporib⁹ suis. Cōtra ap⁹. 1°. coꝝ. 15°. Oēs quidē resurgem⁹. sz nō oēs imutabi mur. g° oēs resurgēt tā electi q̄z reprobi. R° q̈ oēs adulti dānati resurgēt. c⁹ rō ē ut eoꝝ dānatio cōpleat̄ ut sicut in aia simi ⁊ i corpe demeruerūt. ita sil̄ i utroq̄z pūiāt̄ hoc diuina iustitia exigēte. ⁊ etiaz pp cōez

resurrectionis cãz q̃ supiꝰ dcã ẽ ne aliq̃ opa dei ppetuo remaneãt ipſcã. ⁊ ne naturalis appetitꝰ quẽ aiabꝰ indidit ad sua corpa esset frustra. Ad pᵐ in oppᵐ dõ q̃ illud uerbũ psal. intelligit uel d̃ finali spũali resurrectõe ĩ pñti iudicio mẽ in hoc. n. iudicio nõ resurgẽt ĩpꝛobi q̃ i auctoritate allegata p ipsos intelligũt uel intelligit de gloriosa resurrectõne. Ad 2ᵐ dõ q̃ nõ ẽ silẽ. q2 si aĩe ñ fuissent sepate a deo puniri ñ deberet ⁊ ex ɔñti nec a corpibꝰ suis separi cũ ea naturalr appetãt. aie aut reproboꝝ sua corpibꝰ reuniẽt non pp eaꝝ cõsolatiões. sed ad sue dãnationis cumulum

Tertio queritur

utrũ puuli q̃ cũ solo originali pccõ decesserũt resurgẽt. Et uĩ q̃ nõ. s̃z Aug. 13°. de tri. c°. 16°. Mors debet hoĩ pp pccm̃ originale s̃z i puulꝰ decedẽtibꝰ cũ pccõ originali semp manet ĩc ipz originale g° ⁊ ipa mors. nũq̃z g° r̃fgẽt. Itẽ r̃frectio erit pp plenã retributões meritoꝝ ⁊ dĩmritoꝝ. s̃z puli tã purgati a pccõ origĩa'i q̃z illi q̃ i pccõ originali decedũt nõ meruerũt nec demeruerũt. g° nec illi nec isti resurgẽt. Cõtra Jo. 5°. mortui audiẽt uocẽ filij dei. ⁊ qui audiẽt uiuẽt. sed ut dr̃ paꝝ pᵒ. oẽs q̃ in monumẽtis sũt audient uocẽ filij dei g° oẽs q̃ i monumẽtis sũt resurgent. R̃° q̃ puuli q̃ cũ solo originali pccõ decesserũt resurgẽt pp cãz resurrectõis oibꝰ hoibꝰ cõez. q̃ supius i pluribꝰ locis tacta ẽ. ⁊ ẽc pp cãz spãle. p pccõ. n. originali obligat hõ ad penam dãni. pccm̃ ãt originale ɔhit aia p sui unionẽ cũ infcã carne. ut declaratũ ẽ l°. 2°. ⁊ iõ cõueiẽs ẽ ut aie puulorũ carẽtiã uisiõis di ppetuo patiãt suis corporibꝰ unite p quoꝝ ɔtagionẽ ĩcurreret obligationẽ ad talẽ penã. Ad pᵐ i oppᵐ dõ q̃ q̃uis originale sit cã mortis miritoria ñ ẽ tñ cã pmãsiõis i morte corpali. Ad 2ᵐ dõ q̃ q̃uis i puulis ñ sit acꝰ mrẽdi l' dmerẽdi, i illis tñ in qbꝰ remissũ ẽ pccm̃ originale est radix merẽdi. s. gr̃a gratũ faciẽs. ⁊ i illis in qbus nõ ẽ remissũ ẽ radix demerẽdi. s. hitualis cõcupiscẽtia. ⁊ iõ resgẽt tã isti q̃z illi.

Consequenter

queritur d̃ 3° pncipali. Et circa hoc querũt tria. pᵒ utrũ in resurrectiõe natura erit cã efficiẽs reformatiõis corpũ hũanoꝝ. 2° utrũ erit cã efficiens uniõis aie ad suũ corpꝰ ad eiꝰ susceptione dispositũ. 3° utrum uox tube erit cã efficiens utriusq̃z.

Primo ostendo

q̃ in resurrectiõe natura erit cã efficiẽs reformatõis corporum humanorum s̃z Damas. li°. 3°. c°. 14°. qd cõe ẽ oibꝰ i eadẽ spe naturale ẽ. s̃z resurgere cõe erit oibꝰ hoibꝰ. g° erit illa naturale. Itẽ s̃z phi i. phi. ex eqᵒ fieri põt cãis. s. mediantibꝰ multis transmutatiõibꝰ naturalibꝰ. g° a siũ ex puluerbꝰ istiꝰ corporis põt iterũ reformari hoc idẽ corpꝰ mediãtibꝰ multis trãsmutatiõibꝰ naturalibꝰ. Itẽ sicut se hz resolutio ad suũ terminũ ita cõpositio ad suũ. s̃z p naturalẽ resolutionem corporis hũani fit resolutio ad illud idẽ i nũero de quo illud corpꝰ fuerat fcm̃. s. ad materiã pmã. g° per naturalẽ cõpositionez põt fieri ĩuersio ad illud idẽ corpꝰ ĩ nũero qd de illa materia fuerat fcm̃. Itẽ illa forma corpis hũani ĩcõpleta q̃ educit' de potẽtia matie qñ corrũpit' ĩ eãdẽ possibilitatẽ de q̃ fcã ẽ reuertit'. q2 s̃z phi. 3° phi. oẽ qd fit ex aliquo si ẽ corruptibile resoluit' ĩ illud d̃ quo fit. g° manet eadez possibilitas q̃ pᵒmo in formã pdcãz fuerat transmutata. g° iterũ in eandem formã põt naturalit' trãsmutari. corpora g° in resurrectione p naturã poterunt eadem in nũero reformari. Itẽ sicut se hz ars ad artificiatũ. ita natura ad naturatũ. s̃z p artẽ põt reduci artificiatũ ĩ nũero idẽ artificiato pꝰ corrupto. ut pz cũ ex eisdẽ asseribꝰ iteꝝ fit eadẽ archa i nũero. g° silr p naturã põt reduci idẽ i nũero corpus hũanũ qd pꝰus fuerat corruptũ. Itez natura põt reducere eãdez partem terre in nũero. q2 põt terrã inclusã in aliquo uase ɔuertere in aquã. ⁊ iteꝝ illã aquã ĩ terraz. g° a silĩ põt reducere idẽ corpꝰ hũanũ ĩ numero. Cõtra indiuidua eiusdẽ spẽi nõ pducũt per naturales mutatões diũsas spẽ. uñ s̃z cõmẽtatorẽ sr. 8°. phi mures geniti p putrefcõnẽ ⁊ ppagatõez ñ sũt eiꝰ spẽi. sed hoĩs resurrectio erit mutatio diũsa in spẽ a gñõne sua naturali. g° nõ erit mutatio natural'. Itẽ si corpa. i resurrectione eadez in nũero reformarent' p naturã hoc possz p naturalez inuestigatione cognosci. s̃z hoc inuestiga-

tõe naturali nõ cognoscit̃. sz fide sm Aug. 13°. de tri c°. 9°. g° ill° reformatõis natura nõ erit efficiẽs cã. Ad istã qõez dixerũt qdã q cũ oĩa naťalia p influentiaz corpoꝝ celestiũ disponãt qñ oẽs ptes celi redibunt ad p° sue creatõis locũ. tũc oĩa gñabilia z corruptibilia eadẽ in nũero q̃ tũc fuerũt reuertent. z hoc p naturam uniũsalẽ q̃ sicut dicit Auic. 6°. meth' sue. c°. 5°. ẽ uirt° ifusa ĩ sbã celoꝝ gubernãs uniũsalitatẽ gñationũ. Illa aũt celi dispositio erit ĩ cõplemẽto. 36°. miliũ ãnoꝝ ab illo istanti q° creatũ ẽ firmamẽtũ. dicũt q incipiendo a quocũq tpis momẽto in fine. 36°. miliũ annoꝝ redibunt oĩa gñabilia z corruptibilia eadẽ ĩ nũero que erãt in illo momẽto. octaua. n. spera ab occidẽte in oriẽte mouet' ꝓpo motu in cẽtum ãnis p unũ gradũ. gradus aũt sũt trecenti 60. quia. 12. sunt signa. z in quolz sunt. 30. gradus. centies aũt trecẽti. 60. sunt trigintasex milia. hĩ g° dicũt tũc futurã reformatiõez corpoꝝ p naturã. z h' opinio includit q sicut hoĩes generãt un° p° aliũ. ita resurgent un° p° aliũ. Sz hec opinio ẽ heretica z ẽt ɔ phi. l°. pdicamẽtoꝝ dicẽtẽ q a priuatione i hitũ nõ est regressus p naturã. sz fz eũde p° eleucoꝝ. mors ẽ priuatio g° p naturã nõ põt hũa ni corp° rgredi de morte ad uitã. qd uez nõ ẽẽt si possz p naturã plenarie reformari cũ ei° plenaria reformatõ ipius includat aĩatione. Dicẽdũ g° ad qõez q pdcã reformatio nõ erit p naturã. qz fm phi. 2°. phi. illa q̃ gñant' p ꝓpagatione non põt fieri p naturã nisi ex semine. vñ dicit necesse ẽ semẽ fieri pmũ sz nõ statiz aĩalia. Illa ãt reformatio corpoꝝ erit ex mafia eorũ uel pulueribus nõ mediante semine. pp. n. nobilitatẽ corpoꝝ hũanoꝝ non põt cãri semẽ de quo fiũt p uirtutẽ corpoꝝ celestiũ tñ. sz ẽt regrit' ad h° uirt° pticlaris gñantis silis in spe. vñ turpit' errauerũt dicẽtes hũana corpora posse naťalr ꝓduci de terra p solã influentiã corpoꝝ celestiũ. Preterea fz phm. 2°. de gñatione. formã corruptã natura nõ põt eadẽ in nũero reducere. c' rõ ẽ limitatõ v̄tutis sue. z qz forma cũ corrũpit' nõ resoluit' in eandẽ possibilitatẽ nũero q̃ i ipaz fuerat transmutata. sz in aliã ĩ nũero. forma aũt corporis icõpleta de potẽtia materie ei° educta ipaz disponẽs ad susceptionem intellectiue eadez in numero reuertet'. aliãs. n. corpora eadẽ in nũero nõ reformaret'. pdcã g° corpoꝝ reformatio non erit p naturã sz imediate tñ per diuinã potẽtiã. Ad p'm in opp° dd q illud uerbũ itelligitur de eo qd ẽ cõe oĩb° ĩ eadez spe ex necessitate z semper. reformatio. n. corpoꝝ non erit ex necessitate. sz p ipiũ uolũtatis diue. Ad 2'm dd q q̃uis ex uno corpore possit gñari aliud corp° mediãtibus trãsmutationib° multis. nõ tñ ex hoc seqt' q mediãtibus transmutationibus multis possz ex eius materia idem corpus in numero rgñari. Preterea ex equo ñ põt fieri canis nisi pmo conuertat' caro equi in semen canis. pdcã aũt reformatio corpoꝝ erit ex eorũ materia uel puluerib° absq hoc q pmo cõuertãt' ĩ semẽ ut supr' dcm ẽ. Ad 3'm dd q ñ est silr qz materia in quã ultio ẽ resolutio ẽ ingñabilis z icorruptibilis fz pho i. phi. z ideo ꝓpe loquendo non reuertitur eadẽ in numero per resolutionem quia non reuertitur nisi quod prius fuit corruptum. sed sicut forma que corrumpitur eadem in numero per naturam nõ reuertitur. sic p eius resolutionem in possibilitatem nõ reuertit' eadem possibilitas in numero que in ipsam fuerat transmutata. Ad 4'm dicendum q illud uerbum phi intelligit' de ipsa materia que est primum fundamentum de quo alia fiunt. uel si intelligitur de possibilitate. tũc hoc pronomen illud ostendit nõ idem ĩ numero sed silr. Ad 5'm dicunt aliqui q maior est falsa quia difficilius est reuerti idẽ naturaeũ qz idez artificiatũ. Alij dicunt q minor est falsa. qz nõ reuertitur forma artificialis eadem in numero. Ad 6'm dd q pmissa ẽ falsa ut pz ex his que dicta sunt ĩ questione. Potest etiam dici aliter ad argumentum q nõ est silr de reductione eiusdẽ ptis terre in numero. z reductione eiusdem corporis hum ani in numero. quia corpus humanum ꝓduci naťaliter nõ põt nisi ex semine qd per solam influentiã celi causari nõ põt. q̃uis. n. naturalr influentia corporũ celestiũ ad cuiuslz gñationem necessaria sit dicẽte phõ. 2°. phi. q homo gñat hoiez ex materia. z sol per se tamen ad gñatõem eoꝝ q̃ naturalr ꝓducũt' fm ꝓpagationez eoꝝ ñ sufficit. nale ẽt ĩdiduoꝝ que p ꝓpa-

gatiões gñant sic ordiace ꝛ ꝓportiõate s'a ɔditore nate qđ ē ipossibile p naťaz cotam materiā de q̄ fact⁹ ē in⁹ hō iterꝫ ī una alia muliere ꝛ in uno alio uiro cōuerti in semie sine aliqua cōmistiōe alteri⁹ materie. si n. p totā uitā suā nō nutriet' nisi carnib⁹ aliorū hoīꝫ ꝺ quolꝫ hoie quē comederēt ɔūtere t' aliquid in sbāꝫ comedētiū. ita q̄ semē ī eis aut fieret de pte materie h⁹ hoīs comesti tiū. aut de plurib⁹ ptib⁹ materie plurīū ho minū comestoꝝ. a sili dico de oīb⁹ aīalibus q̄ p ꝓpagationē generant. vñ vbū phi. 2°. de gñatiōe. s. q̄ natura nō reducit idē ī nu mero ī his que ꝓducūt' p ꝓpagationē instā tiā nō hꝫ in alijs ut aliq ꝓbabilit' dicūt. ne scio si ṽe pōt hr̄e instātiā. si. n. aliqua ꝓpor tio t're cōclusa in uase aliquo ɔuerteretur ī aquā ꝛ iterꝫ illa aqua in terrā nō uidet' q̄r nō eēt eadē terra ī nūero. Prete'ea ex illa eadē pte materie de q̄ mō gñat⁹ ē pugillus ignis p naturale agens fuissꝫ p⁹ genit⁹ idē pugillus ignis ī nūero. si ꝑus fuissꝫ sibi ap plicatum idē naťale agēs. g° a sili postq̄ꝫ iste pugillus erit p sui corruptionē resolut⁹ ī eandē ptem materie de qua genit⁹ ē. rege nerabit' postea de illa eadē pte materie idē pugill⁹ ignis ī nūero. qñ illi pti materie ite rū applicabit' idē naturale agēs ꝛ si dicas q̄ agēs naturale nō gñat nisi mediante sua influentia ꝛ eadē ei⁹ influētia ī nūero nūq̄ꝫ fuerit. hoc nō obstat q̄ saltē reūtet' sili'. de illa aūt eadē pte materie de qua p hunc ignē genit⁹ ē iste pugillus ignis fuissꝫ gēi t⁹ idē pugillus ignis in nūero. si illi eidem pti ma'e fuissꝫ applicat⁹ ali⁹ ignis ī oībus simil' excepta dr̄a maťiali illi⁹ igni p quē ꝑ dcūs pugillus fuit genit⁹. Ar⁹ ad pēe faꝫ gr̄a cōclusiōis cōcedēda sūt. Vbū tñ cōmeta toris s'ꝫ Aug. ñ ē uerū. dicit. n. 3°. li°. ꝺ ci'. c°. 8°. q̄ m'ta sūt aīalia q̄ coeūdo alia piūt. cū illa nullis coeūtibus pentib⁹ orta sint.

SEcundo queritur uerū natura erit cā efficiēs iterate uniōis aīe ad suum corpus ad ei⁹ susceptionē dispo'itum Et uī' q̄ sic. q̄ illa mutatio ē natural' q̄ ter minat' ad quietē naťalē. s'ꝫ aīe postq̄ꝫ erūt suis corpib⁹ reunite ī illis corpib⁹ naťal'r regescent. g° illis reunirēt p naturā. Iteꝫ mu ' ē ꝑncipia alic⁹ ɔpositi iā exñtia unire q̄ꝫ alterū ꝑncipioꝝ ꝓducere. ꝛ alteri unire s'ꝫ p naturā ꝓducit' forma uite ꝛ unit' maťe ut pꝫ in gñone aīaliū. g° multo forti⁹ corp⁹ hūanū ꝛ aīaꝫ ītellectuā poterit unire natu ra. Itē separatio aīe a corpe ē p corruptionē naťalis dispositiōis ī corpe q̄ necīa ē ad h° ut p aīaꝫ informet. g° cū ɔrīa sint cause ɔri oꝝ effectuū sufficiēs dispositio ī corpe ad hoc ut īformet' p aīam erit sufficiēs cā ad hoc ut iterū p aīaꝫ īformet'. Cōtra ut hī tū ē supi⁹. resurrectio ē iterata copl'atō aīe ꝛ corpis. s'ꝫ s'ꝫ Dyo°. 6°. c°. de di. no. Re surrectio ē sup naťaz. g° uniōis ꝑdcē naťa nō erit efficiēs cā. Itē in ꝑma hoīs forma tiōe natura nō ē uniōis aīe ad corp⁹ effici ens cā. g° a sili nec ī eius reformatiōe. Itē sup naturā ē adeptō gl'ie. s'ꝫ tal' adeptio nō ē maiori' difficultatis q̄ꝫ unio aīe ad corp⁹ s'ꝫ magr̄ꝫ li°. 2°. di. 1ª. c°. pelt. q̄ dicit q̄ p ꝑ dcāꝫ unionē pōt hō scire deo nō eē' impossi bile rōnale c'aturā sublimar' ad sue glorie ꝑticipationē. g° unio aīe ad corp⁹ ē supra naturā. Ad istā q̄ōeꝫ dixerūt aliq q̄ ad h° ut corp⁹ informet' aīa. sufficit q̄ corp⁹ sit sufficient' dispositū ad suscipiēdū aīaꝫ ꝛ na ťalis incliatio aīe ad ipūꝫ ꝛ q̄ sit pūs cuiꝫ pti ipi⁹ corpis. s'ꝫ certū ē q̄ corpi suo refor mato aīa poterit se pñtē exhibere. si de⁹ ꝑ mittat ñ tñ° uni pti e⁹. s'ꝫ cuiꝫ. g° uī' q̄ aīa p sua naťalia corpi suo disposito ad susci piēdū eā poterit se unir' tāq̄ꝫ forma. Et hunc cōcordat uerbū cōe quo dr̄ q̄ aīe resumēt corpa sua. Sꝫ ꝺ hoc sic pōt argui s'ꝫ sniaꝫ phi. 2°. phi. q̄ꝫuis efficiens coicidat cū for ma in idē spe nō tñ in idē nūero. cū g° aīa sit hoīs forma ꝛ p unionē ei⁹ cū corpe cōsti tuat' hō ipa nō erit h⁹ unionis efficiens cā. Prete'ea s'ꝫ Aug. li°. 83°. q. q. 2ª. ꝛ Auic. 6°. meth°. c°. 3°. cā efficiēs dignior ē causato. cū g° ps nō sit dignior suo toto. ꝛ hō sit q̄ꝺ dā totū p unionē aīe ad corp⁹ cōstitutū ꝛ⁹ aīa ē ps. ipa nō erit illius unionis cā effici ens. Istis g° uī' dicēdū ad q̄ōeꝫ q̄ natura nō erit iterate unionis aīe ad corp⁹ effici ens cā. q̄ cū natura nō possit aīe dare eēn di initiū nō pōt sibi dare eēndi cōplemētū. oīa aūt cōplemētū sui naturalis esse hꝫ ex uniōe ad corp⁹. q̄ oīs ps cōpleti⁹ hꝫ eē ī to to q̄ꝫ a toto separata. nec ex hoc seqtur q̄ iterata aīe unio ad suū corpus dispositum

futura sit ɔ naturā cū utriusqꝫ ad aliquid natural' sit incliatia. sꝫ supra naturā. vnde Dyo. 6°. c. de di. no. loqñs de resurrectiōe dicit eaꝫ eē rem uetustati ɔ naturā uisā. sibi aūt ꝛ ueritati sup naturā q̄ sꝫ nos natura fortissima diuine uite. ex pte g° nature erit dispositio ad illā unionē. sꝫ ĩmediate efficie tur p' oīpotentē dei uirtuteꝫ. Qui tenent opionē pmā possēt dicere ad p᷑ ꝙ ē cōtra eaꝫ qd Dyo. dicit resurrectionē eē sup naturā quo ad reformationē eiusdē corporis ĩ nūero q̄ necessaria ē ad resrrectionē. Ad 2᷑ dō ꝙ nō ē sile. qꝛ ĩ p° hoīs formatione sil' pdit aīa in eē. ꝛ facta ē actu corpis forma. ꝛ iō oportuit ꝙ ab eadē ṽtute eēt unio eius ad corpus. ꝛ eius productio ante iteratā eius unionem ipa ē in actu quia non desijt esse. Ad 3᷑ dicendum ꝙ magister ibi loq̄t de pma uniōe aīe ad corp᷒ cū qua simul accipit eē ꝛ naturalē incliationem ad corpus q̄ nō potuit sibi dare c̄rata natura. sꝫ hoc mō p̄existūt uniōi fut̄e. Ad illō qd p° arguebat̄ ĩ corpe qōis cōtra hāc opionē. ꝛ pro illa pōt dici ꝙ uerbū phi intelligēdū ē de forma corruptibili. Ad 2᷑ dō ꝙ il lud uerbū Aug. intelligendū ē de cā efficiēte q̄ efficit rem sꝫ se totā. ita ut sit cā efficiens nō tm̄ cōniūctionis partiū. sꝫ ēt ĩparā partiū. q̃uis āt aīa resumedo corp᷒ suū futura sit cā efficiēs iterate unionis sui cum corpe q̄ necessaria ē ad hoc ut ex illa cōstituat̄ hō. nō tm̄ erit cā efficiēs hoīs sꝫ se totū qꝛ nō erit cā sui ipi᷒ nec corpis. ꝛ ideo si cōcedēdū sit ꝙ aīa nobilior ē q̄ꝫ erit illa unio. nō tm̄ ē cōcedendū ꝙ erit nobilior q̄ꝫ hō p statu illo. Ad 3᷑ dō qd dicebat̄ ꝙ natura nō pōt illi rei dare eēndi cōplementū cui nō pōt dare essendi initiū ꝛc. dico ꝙ uerū ē de cōplemento essendi qd debet̄ rei sꝫ eē ꝛ absolute. sꝫ nō de illo qd conuenit illi rei ex sui unione cū alio. Qui uult tenere aliā opinionē pōt dicere ad p᷑ in opp᷑ ꝙ mutationū q̄dā sunt uiolente ꝛ t̄minār ad quietē uiolētā. ut pꝫ cū pijcit̄ lapis supra trabē. Quedā āūt sunt naturales ꝛ t̄minār ad qetē naturalē ut pꝫ ĩ nal'ali motu lapidis deorsū. Quedā sunt quaꝝ pncipal' cā effectiua nō ē necessaria q̃uis ad h° disponat ꝛ coopet̄ ꝛ termināt ad qetē naturalē. ut pꝫ cū hō fortit̄ ĩpellēdo lapidem deorsū facit ipuꝫ uelocius ꝛ fortius descēdere. ꝛ fortiorem impressionem. facere q̄ꝫ posset facere per suam naturam. mutatione āt que fit a natura ꝛ terminet̄ ad qetē uiolētā nō ē ponere. dico ergo ꝙ iterata unio aīe ad suū corp᷒ dispositū q̃uis futura sit p causā supnat̄alē. tm̄ qꝛ ad h° disponet natura aīe ꝛ corpis termiabit̄ ad naturalē qetē. Ad 2᷑ dō ꝙ maior nō ē ṽa nisi intelligat̄ ceteris parib᷒. Jn pposito āt ñ sūt cetera paria. quia aīa intellectiua nō est educibilis de potentia materie ꝛ magis distat e᷒ eēntia ab eēntia corpis q̄ꝫ q̄libꝫ alia forma ab eēntia sue materie. ꝛ tm̄ sūt optie pportionata ad hoc ut ex eis cōstituat̄ p eēntiā unū. Ad 3᷑ dō ꝙ aliqñ multe cause cōcurrūt ad cōstructionē quaꝝ un᷒ defect᷒ sufficit ad destructionē. quia sicut dicit Dyo. 4°. c°. de di no. Bonuꝫ ē ex una ꝛ tota cā. malū ex mltis ꝛ pticlarib᷒ defcib᷒.

Tertio queritur.

utrū uox tube erit cā efficiēs reformatiōis corporum ꝛ unionis animarum ad illa. Et uidetur ꝙ non. quia uox tube nonerit capax uirtutis infinite. erit. n. creatura. sꝫ taꝫ retorātio carpoꝝ q̄ꝫ aīaꝝ unio ad illa erit p uirtutē infinitā. Itē mortui nō audient uocē tube. g° forꝰ ille nō coopabit̄ ad eaꝝ resurrectionem. Itē xpi resurrectō erit cā efficiens resurrectiōis nr̄e. dicit. n. glo. sup illud ro. 8°. q suscitauit Jesū hec ē causa q̄ resuscitabit alios. qui ĩ xpo resuscitat᷒ ē ergo uox tube nō erit nr̄e resurrectionis efficiens cā. Cōtra magr̄ h᷒ di. c°. 2°. dicit ꝙ cā resrrectiōis mortuoꝝ erit uox tube. quia ĩn aduentu iudicis ab oīb᷒ audiet̄ ꝛ e᷒ uirtute excitabunt̄ mortui ꝛ resurgent de monumētis. Itē glo. sup illō. psal. Dabit uoci sue uocē uirtutis. dicit. n efficaciā resuscitandi oēs mortuos. R° ꝙ uox tube non erit pncipal' efficiēs cā reformationis corpoꝝ nec unionis aiāꝝ ad illa. sꝫ uirt᷒ dīna. erit tm̄ p̄dcōꝝ ĩstrumētalis cā aliq° mō ad similitudine cū dicim᷒. ꝙ sacr̄ꝫ pnīe ē causa spūalis r̄surrectionis. quia sic sacr̄o assistit dīna uirt᷒ spūal'r resuscitans. sicut uoci tube assistet uirt᷒ dīna corpaliter r̄suscitās ꝛ sic ĩtelligendū ē illud ṽbū apli. 1°. cor. 15°. Canet tuba ꝛ mortui ref̄gēt ĩcorrupti. erit āt

uox tube uox Jesu xpi q̃ p̃cipiet mortuos resurgere. qđ pz p illđ qđ dr̃ Jo 5°. Mortui audiẽt uocẽ filij dei. τ qui audierint uiuẽt. τ paz p⁹. oẽs q in monumẽtis sũt audiẽt uocẽ filij dei. τ sine p̄iudicio uĩ mihi q̃ ñ erit idẽ uox tube τ uox archangeli. ꝫ illa tria q̃ dicit ap⁹. 1°. ad thes. 4° in iussu. τ in uoce archangeli. τ in tuba dei sic distiguunť qꝛ p° xp̃s in suo descensu iubebit pulueres seu partes quascũqꝫ corpũ r̃colligi mortuoꝝ p ministeriũ ãgeloꝝ. τ h° notať cũ dicit. Descẽdet i iussu. 2° p̃cipiet ex illis pulueribꝰ recollectis corpa reformari. τ reformatis aĩas uniri que duo fiẽt p ṽtutẽ diuĩã. τ istđ p̃ceptũ notať cũ dr̃. τ ĩ tuba dei. 3° archãgeli q fuerũt custodes puinciaꝝ in puĩcijs quas custodierunt clamabũt fortiť τ sensibiliter sono articulato τ mediãte aliq̃ sensibili creatura formato q̃ oẽs corã iudice cõpareant corpaliter diffinitiuã sñiaꝫ τ irreuocabilẽ audituri. τ illa uox notať cũ dr̃. τ ĩ uoce archangeli. Ad p^m in opp^m dđ q̃ pcedit de cã efficiẽte p̃ncipali. Ad 2^m dđ q̃ τsi corpa mortua ñ sint uocẽ illã auditura, tñ aĩe itellectuali uirtute apph̃edẽt eã. Põt aũt dici q̃ efficacia uocis illiꝰ q̃tũ ad corpũ reformationẽ nõ erit p hoc qđ audietur. sꝫ p hoc qđ pferet. eo q̃ eius platõi diuina uirtꝰ assistet aliquo mõ. a silĩ sicut assistit uerbis q̃ dicit baptizãs puulũ. q̃uis puulus qđ dr̃ ñ apph̃edat. Ad 3^m dđ q̃ resurrectio xp̃i q̃uis sit nr̃e r̃surrectiõis exẽplaris cã. nõ tñ erit eiꝰ efficiẽs nisi forte p tanto dicať ad causam efficientẽ reduci. qꝛ deꝰ ordinauerat nullũ resurgere ante resurrectionẽ illiꝰ. vñ illa glo. sic dꝫ exponi q̃ ca dẽ cã q̃re suscitauit Iesũ xp̃uꝫ suscitabit τ nos. s. meritis Jesu xp̃i. Ad 4^m ad p̃tẽ aliam pcedunt de cã efficiẽte instrumẽtali.

Consequenter

queritur đ 4° p̃ncipali. Et circa hoc q̃runť tria. p° utrũ oẽs moueť. 2° utrũ oĩa corpa mortuorũ incinerabũť. 3° utrũ in illis pulueribus sit al quis naturalis appetitus ad aĩe susceptionẽ.

Primo ostendo

q̃ ñ oẽs moriũtur. dr̃ in sĩbolo q̃ xp̃us uẽturꝰ est iudicare uiuos τ mortuos. g° aliq iudicabũtur q nũq̃ʒ moriẽtur. Iteʒ. Hier. ad marcellã dicit. τ recitat magr̃ hꝰ di. c°. 5°. quosdã in fine seculi aduenientẽ xp̃o nõ eẽ morituros. sꝫ uiuos reptos. τ ĩ imortalitatem repẽte mutãdos. Itẽ Aug⁹ 2° li°. đ baptismo puuloꝝ. nõ multũ lõge añ finẽ. qbusdã in fine largieť ut mortẽ istam repentina cõmutatiõe ñ sẽtiãt. Cõtra ad heb. 9°. statutũ ẽ hoibꝰ semel mori. sꝫ oẽs obligãť ad statutũ q nõ excipiũt. cũ g° scriptura nullum excipiat ab illo statuto. g° oẽs moriẽť. Ad istam q̃õnẽ dixerũt quidã ut recitat Gẽnadiꝰ. 9°. c°. de ecclĩasticis dogmatibꝰ. q̃ illi q uiui ĩ aduẽtu dñi inuenĩedi sũt sine morte media transferẽť ad imortalitatẽ. τ h° eis reputabiť pro resurrectione ex mortuis q̃ mortalitatẽ p̃ntis uite ĩmutatõe deponet. τ hi dicũt nõ oiuꝫ resurrectionẽ futurã eẽ a morte ꝑpe dcã. istis. n. nõ uidebať aliqua rõ q̃ homines moriãť q̃si statiꝫ r̃rectuiri. Sed hec opĩo uĩ eẽ ꝯ sacrã scripturã. qꝛ ut hẽtur Geñ. 3°. Dicit dñs ad Adam. puluis es τ in puluerẽ reuerteris. Cũ. n in ip̃o eẽt tota hũana nať a sicut in stipite uĩ ista sñia cecidisse sup oẽs q fꝫ legẽ naťe ab eo erũt descensuri sicut oẽs in ip̃o sũt corrupti. cui ꝯcordat aplĩs ad ro 5. dicẽs sicut p unuꝫ hoieꝫ peccatũ in hũc mũdũ itrauit. τ p peccatũ mors. ita ĩ oẽs hoiẽs mors ptransijt in quo oẽs peccauerũt. Pretea ro. 6°. stipendia pecci mors ẽ. sꝫ oẽs descendẽtes ab Adã fꝫ legẽ ꝑpagatiõis naťal' pccm̃ origĩale ꝯhũt. g° oẽs morient. Pretea cũ nõ sit resurrectio nisi a morte. eo ip̃o q̃ dicimꝰ oẽs hoies resurrecturos ĩplicamꝰ oẽs mortuos l' morituros. vñ nulla penitꝰ ẽ qõ q̃ q̃riť utrũ resurrectio oiuꝫ erit a morte. Dñduꝫ g° ad q̃õeꝫ. q̃ oẽs q nõ sũt mortui morient. τ hoc concordat sacre scripture ut uisũ ẽ. n. c ẽ irrõnabile ut moriant aliq q̃si statiꝫ resurrecturi. sꝫ rõnabile ut soluãt debitũ origi alis pcĩ. Ad p^m ĩ opp^m dđ q̃ p uiuos itelligũť illi q nõdũ mortui sũt. tñ postea moriẽtur. Ad 2^m dđ q̃ p tãto Hiero^s. dicit illos non morituros; quia raptim morientur τ quasi statim resurgent. Uel potest dici Hiero^m illius opinionis fuisse. nec tñ ipuꝫ heresĩ icurrisse. qꝛ ut dr̃ 9°. c°. đ ecclĩasticis dogmatibꝰ. h° credere nõ ẽ hereticũ. nisi ex cõtẽtiõe hereticũ fiat. Ad 3^m dđ q̃ illud

retractat Aug. li°. 2°. retrac. c°. 33°.

Secundo q̄rit utrū oīa corpora mortuorum icinerabūt. Et uī q̄ nō. qꝛ illud in qd̄ corpora resoluent erit termin⁹ a quo resurrectionis eoꝝ. sꝫ resrectō oīuꝫ corporū n̄ erit a cinerib⁹. qꝛ resrectis xp̄i q̄ fuit exēplar nr̄e resurrectionis nō fuit a cinerib⁹. g° nō oīa corpa mortuorū incinerabuntur. Itēꝫ corpora mortuorū n̄ icinerabūtur subito. sꝫ illi qui ī aduentu xp̄i iuēient' uiui. q̄si stati post suā mortē resurgēt. g° corpa illorū nō incinerabūt. Itē resrectōis terminus ad quē nō erit idē ī oīb⁹. qꝛ sicut dicit ap⁹. i°. ad coꝛ. 15° Oēs quidē resgen⁹. sꝫ n̄ oēs imutabimur. g° a q̄ termin⁹ resrectionis a quo nō erit idē ī oīb⁹. sꝫ quoꝛūdā resrectio erit a cinerib⁹. ⁊ quoꝛūdā nō erit. Cōtra Danielis. 12°. ī li° de his q̄ dormiūt in puluere terre euigilabūt. alij ī uitā eternā. ⁊ alij in opprobriū. sꝫ p multos intelligūt oēs s̄ꝫ interlineарē. g° oīuꝫ corpora reducentur ī puluerē. Item Job. 13°. Memoria nr̄a cōpabit' cineri. R̄° q̄ oīa corpa icinerabūt excepto corpe xp̄i ⁊ corpe m̄ris ine q̄ incinerata nō fuerūt qd̄ de corpore xp̄i certissimū ē. ⁊ de corpe m̄ris sue cr̄der̄ piū ē. sicut. n. culpa originalis in aīa īducit debitū sepatōis aīe a suo corpe pp sepatiōnē sui a deo p culpā ita uitiū fomitis in carne inducit debitū īcineratiōis eiusdem. vñ sic oēs ex debito p̄ter xp̄ꝫ mortui sūt ul' moriētur. ita oīb⁹ corporib⁹ hūanis p̄ter corp⁹ xp̄i ⁊ m̄ris sue īcineratio debet'. q̄uis. n. btā uirgo peccatū originale ꝯxerit. quapp ī ea fuit debitū moriēdi. tñ fomes ī ea nūq̄ actū habuit ⁊ p secūdā scificationeꝫ totalit' fuit sublat⁹ ab ea qd̄ āt dcm̄ ē de incineratōne corporū cōi cursui nature ꝯcordat qui est oīa gn̄abilia ⁊ corruptibilia resoluere ī illd̄ de quo fcā sūt. humana uero corpa de terra fcā sūt. ut pbari pōt p illud qd̄ hr̄ geñ. 2°. ⁊ 3°. Per hoc qd̄ dr̄ Job. 10. Memēto q̄so q̄ sicut lutū feceris me. et ꝯ i que corpa resoluūt hūana dñt' cineres pp antiquā cōsuetudinē qñ mortuorū corpora cōburebātur. Ad p° in opp° ꝺꝺ q̄ resrectio xp̄i fuit exēplar resrectiōis nr̄e q̄ꝫ ad e⁹ eēntiā. n̄ q̄ꝫ ad e⁹ oīa accñtia. Ad 2° ꝺꝺ q̄ corpora eoꝝ q in aduētu xp̄i iuēiet' uiui icinerabūt p igne q p̄cedet faciē iudicis. Ad 3° ꝺꝺ q̄ n̄ oꝫ q̄ oīa q̄ ꝯueniūt ī t'mio a quo ꝯueniāt ī t'mio ad quē. ab albedie. n. pōt et uni mutatō ī rubēdieꝫ. ⁊ alia in nigredinē.

Tertio q̄rit utrū ī pulueribus corpoꝝ mortuoꝝ sit aliquis appetit⁹ natal' ad aīe susceptiōeꝫ. Et uī q̄ sic sꝫ sñiaꝫ phi i°. phi. mat'ia appetit formā. sicut feīa appetit masculum ⁊ turpe bonū. sꝫ illi pulueres in quos hūana corpa resoluūt sūt materia aīaꝝ. g° i eis ē naturalis appetit⁹ ad susceptiōeꝫ eaꝝ. Itē maiorē pfcōeꝫ r̄cipit mat'ia corpis hūani p aīaꝫ q̄ꝫ ex° g° cū aīa sepata natalē hēat inclinatiōeꝫ ad corp⁹ mixto forti⁹ illi pl'ueres q sūt mat'ia corpoꝝ hūanoꝝ naturale incliatōeꝫ hēnt ad aīaꝫ. Itē si ī illis pulueribꝰ nō eēt natal' inclīatio ad aīaꝫ determiatā. tūc ex illis pulueribꝰ corp⁹ r̄formatū ita eēt pfcibile ab una aīa sicut ab alia. ⁊ tūc nō esset rō reddendi p̄pa corpora aīabus q̄ ip̄a prius aīauer̄t. qd̄ fallum ē. Contra Auic. i°. li°. phi. c°. 2°. excludit a materia respectu forme desideriū tā aīale q̄ꝫ naturale. sꝫ iclinatio natural' ē quoddā desideriū naturale. g° in mat'ia corpoꝝ humanorū. nō remāet ad aīaꝫ aliqua inclīatio naturalis. Itē cuilibet incliatōi naturali r̄ndet aliqd̄ agens naturale. qꝛ natura nō deficit ī necessarijs. vñ dicit phūs. 2°. ce. ⁊ mū. q̄ oio extra rōeꝫ ē ut natura posuerit stellas mobiles ⁊ non p̄pauerit eis instrumentū motus. qꝛ natura nō posuit aliquid uanū ⁊ sine cā. sꝫ p nullū agens naturale possūt pulueres corporū hūanoꝝ eidē aīe iterato ꝯiūgi. g° in eis nō ē aliqua natural' inclinatio ad ipaꝫ animā. R̄° natural' inclinatio materie ad formā nō ē nisi quedā naturalis aptitudo ad recipiendū formā. nō. n. pōt ibi poni inclinatio natural' q̄ cū hoc sit aīal' nec natural' eo mō quo in lapide ē ad descendendum deorsum sicut expresse dicit Auic in loco preallegato. quia in materia ex se ipsa non est aliqd̄ actiuum principium motus ad ipsam formā. vnde illud quod ē transmutās materiam ad formā nō ptinet ad e⁹ naturā p̄dcā āt aptitudo mat'e ad formā. aut ē remota aut p̄piq̄. Si remota. sic ī pulueribꝰ corpoꝝ hūanoꝝ ⁊ in materia cuiꝰlꝫ generabilis ⁊ corruptibil' ē natalis aptitudo ad susceptō

nē aīe rōal' qꝛ materia ex sui natura ē dis-
pōibil' p conueniēs agēs natale ad rōnal'
aīe susceptiōez. si ꝓpiq̄. sic dico q̄ ī pulueri
b⁹ hūanoꝝ corpoꝝ ñ ē aptitudo ad rōalis
aīe susceptiōez nec dt̄mīate nec īdetmīate.
qꝛ pulueres illi nō st̄ dispositi illa disposi-
tiōe. q̄ reqrit' ī mat'ia ad rōal' aīe sus. eptō-
nē. qꝛ tñ ī mat'ia natal' aptitudo remota ad
formā ꝓpe ñ dr̄ natal' iclīatō ad illā eo q̄
ꝓpe loquēdo nihil dr̄ ad aliqd īcliari natu-
ral' nisi hēat aliquā inchoatione ip̄i⁹ seu na-
t'ale dispositione det'mīnātē ad ip̄z. Natal'
.n. iclīatō uaga nō ē cū nat'a opet' pp̄ finez
dt̄mīatū s̄z doctrinā phi. 2. phi. ⁊ iō ꝓpe lo-
quēdo dici nō d̄z q̄ ī pluerib⁹ corpū hūa-
noꝝ sit natal' iclīatio ad susceptione aīe rō-
nal' nec det'mīate nec īdet'mīate, illi tñ plue-
res ordiati st̄ ex dīna ꝓuidētia ad h° ut ex
illis eadē corpa ī nūero ī formēt' aīanda ill'
eisdē aīal⁹ ī nūero qb⁹ prius animata fue
rūt reformatis tñ ill' corpib⁹ erit ī eis iclīa
tio ex sua nat'a ad aīe ꝓpe susceptiōez. Ad
p^m ī oppo^m dd̄ q̄ ibi phi. loqt' d̄ appetitu
s̄z q̄ accipit' ꝓ natali aptitudīe reota l' ꝓ-
piq̄ ad aliquā formā. s̄z rēota ñ ē iclīatō na
t'al. In ꝓdcis āt pluerib⁹ ñ ē aptitudo ꝓpī-
qua ad rōal' aīe susceptionē. s̄z rēota. Ad
2^m dd̄ q̄ ñ ē sīle, qꝛ aīa sepata a corpe rea-
net in eadē natura quā hēbat cū corpi eēt
cōiūcta. corp⁹ āt ñ sic. Ad 3^m dd̄ q̄ nō vz
duplici de cā. tñ qꝛ illi pulueres ex dīna ꝓ-
uidētia ordinati sūt ad hoc ut ex eis eadez
corpa ī nūero reformēt'. tñ qꝛ aīa natalem
īcliatiōez h̄z ad illos plueres dt̄mīate q̄-
uis ñ e^o. Ad 1^a ad ꝑtē s̄cdaz q̄uis grā pn-
cipal' cōclusiōis possint cōcedi tñ idigēt so
lutiōe. Cū. n. dr̄ ī p^o q̄ oīs natal' iclīatō est
desideriū natale dico q̄ nō ē ueꝝ s̄z q̄ na-
t'al' iclīatō accipit' ꝓ natali dispositiōe ad
formā. s̄z uerū ē s̄z q̄ accipit' ꝓ actu q̄ est
q̄dā tēdētia ad aliqd sicut ē ī lapide ad mo
tū deorsū. q̄uis uiolēter sup trabē qescat.
Ad 2^m dd̄ q̄ maior nō ē uera. qn̄ iclīatio
natural' ē ad aliqd q̄d nō ē īfra facultatez
nat'e. aīa aūt nō ē īfra facultate nature. qꝛ
sub deo ē nat'e finis. ⁊ ēt q̄uis ī corpib⁹ re
formatis erit ad aīas ꝓpas iclīatio natal'.
q̄uis supnat'alr' restituta. nō tñ ꝑ naturale
agēs illa corpa ill' aīabus iteꝝ uniūtur, ut
multi ⁊ ꝓbabiliter dicunt.

Consequenter queritur d̄ 5° pncipali. Et circa hoc q̄runt' tria. P^o
utꝝ oēs hoīes sil' resgēt. 2° utꝝ ī resrectiō c̄
libet erit ī istāti. 3° utꝝ ī'sget ī eisdē locis
in quibus fuerunt sepulti.

PRimo oñdo q̄ nō oēs sil' resgēt. ap^s. 1°. ad Thesalo.
4°. Mortui q̄ ī xp̄o sūt resgēt p^o. Deide nos
q̄ uiuim⁹. Itē apoc. 20. ceti mortuoꝝ ñ ui-
xerūt dōec ꝯsumēt' mille ānī. g^o aliq p^o mil
le ānos resgēt p⁹ alios. Itē hoīes nō sunt
formāt'. g^o a sili nec sil' reformabūt'. Itez
corpa ordināt' ad aīas s̄z resrectis aīaꝝ ñ
ē sil'. g^o nc̄ corporū. Contra ap⁹ ad heb 11°.
dicit de ꝓbatis testimonio fidei q̄ nō accepe
rūt repromissione. s. resurrectiois ut ñ sine
nobis' cōsūaret'. Itē p^o ad cori 15°. Sicut ī
Adā oēs moriūt'. ita ⁊ ī xp̄o oēs uiuificabū
tur. s̄z necessitate moriēdi oēs sil ī Adā in-
currim⁹. ergo omnes sil' per christum re-
surgem⁹. Itē ea q̄ fiūt ī momēto sil' fiūt. s̄z
sic dic ap⁹. e. c. Oēs resgem⁹ ī momēto. g^o
oēs sil resgem⁹. R^o q̄ illi q̄ ī aduētu iudi
cis īuenient' mortui oēs sil' resgēt. oēs ēt illi
q̄ īueniēt uiui sil' morient' ⁊ sil' resgēt. s̄z nō
oēs illi q̄ inueniant' mortui añ resgēt q̄ illi
q̄ uiui īueniēt'. ⁊ huic materie cōcordat glo.
sup illō ꝑma ad thes. 4°. Mortui q̄ ī xp̄o
sūt resurgēt ꝑmi ñ n uīr mihi hoc itelligē-
dū de ꝑmitate dignitatis. qꝛ multi de eis q̄
in aduētu iudicii inueniēt' uiui erūt n aioris
meriti q̄ multi de illis q̄ tūc iueniēt' mortui.
eccl'ia n. ē ut castroꝝ acies ordīata. i. q̄ ī pn
cipio ⁊ fine ponūt' fortiores. s̄z pp̄ pua mo
rā inter resrectionē illoꝝ ⁊ istoꝝ q̄nq̄ dic'
tū illi q̄ isti sil' resrecturi. q̄ aūt int' resre
ctione illoꝝ ⁊ istorū pua sit mora. p̄z sic. qꝛ
s̄z glo. sr̄ illud 1. coꝝ. 15°. Oēs qdē ī'sgem⁹.
⁊ s̄z Aug. 20 de. ci. c. 20. Illi q̄ uiui īueniētur
ī aduētu xp̄i ī puo spatō passuri st̄ mortē
⁊ accepti imortalitatē. illi āt q̄ iueniēt' mor-
tui sil' resurgēt q̄n illi q̄ tūc inuenientur uiui
morient'. aliqui tñ dicūt q̄ ꝑmo resgēt elec
ti q̄ añ cessatiōez mot⁹ celi erūt mortui quos
dicit ap^s uoluisse significar' cū dic. 1°. ad thes
4° q̄ mortui ī xp̄o resgent ꝑmi. reprobos
eīz mortuos nō dicit mortuos ī xp̄o. s̄z tm̄
electos. deide ī'surgēt alij electi q̄ morietur
pp̄ cessationez motus celi q̄si statim ⁊ cito

post resurgēt. deinde omnes reprobi sūt. ad significādū n. q electi libētissime ueiūt ad iudiciū ꝛ rprobi inuiti. ordiauit de⁹ q citi⁹ ali quātulū resurgēt elci q̄ʒ reprobi. qꝛ tñ mora modica ualde erit int̄ resurrectōnē utrorūq̄. ita ut illa mora pp sui breuitatē dicatur ab ap°. i. coꝛ. 15°. momētū. sʒ gla. ibidē. io dicū tur oēs sūt resurrecturi. ꝛ meli⁹ tñ ē ꝛ securius dicere q siue electi q i aduētu iudicis inuenīēt mortui. ꝛ illi q tūc iuenient uiui sūt sic resurrecti. ita q illi q tūc iuenīēt uiui. moriāt an resurrectionē aloꝝ ꝛ purgēt. si qd i aliqbus illoꝝ erat purgādū. ꝛ statī p⁹. cū alijs sūt resurgāt. siue int̄ resurrectionēʒ istoꝝ ꝛ illoꝝ sit futa ualde modica mora. ita ut ab ap° dicat momētū. q̄o tñ ic resurrectōne elcōꝝ ꝛ reproboꝝ nullus erit tpis ordo ⸗ Congruitas āt qr̄ hoīes nō resurgūt un⁹ p⁹ aliū sic unus p⁹ aliū moriūt triplex ē. Una ut i cōi gaudio oīuʒ mai⁹ sit gaudiū sigloꝝ ut dic glo. sup illō ad heb. 11°. deo p nobis aliqd melius puidēte. Alia ē ut sci pp natale ōnderiū resumēdi corpa sua efficaci⁹ orēt p nobis. qꝛ statī cū iplebit numer⁹ elcōꝝ erit resurrectio mortuoꝝ 3ª qꝛ ex electis hoib⁹ ꝛ āgelis una cōstituet supna ciuitas. āgeli āt cōplemētū sui accidētal pmij nō hebūt quousq̄ ministrare deberit. qꝛ i ministrādo sēp merētur augmētu accidētal pmij. ministrabūt āc q̄ʒdiu erit gñatō hoiuʒ ꝛ corruptio. ꝛ iō durante hoiuʒ gñone ꝛ corruptiōe ñ ē eoꝝ resurrectō de lege cōi ne an āgelos recipiāt sui accidētal pmij cōplemētū. ⸗ Ad p⁹ i opp⁹ pʒ solutio ex dcis. sʒ n. Aug. 20. de ci. dei. c. 20. p b° qō dicit ap⁹. Deide nos q uiuim⁹. itelligit psōas illoꝝ quos iudex i suo aduētu uiuos iuenet q ut dixi paꝝ p⁹ illos q tūc iuamēt mortui resurgēt. ⸗ Ad 2ᵐ ōō q sʒ Aug. 20. de. ci. dei. c° 7°. Ibi accipiūt mille ān p oīb⁹ ānis h⁹ secli usq̄ ad c⁹ tpis finē reprobi nō uiuet uita corpali. nec unq̄ʒ uiuēt uita grē. electi aūt mortui p totū illō tēp⁹ uiuēt uita grē ꝛ glie i aia. ꝛ p⁹ illō tēp⁹ uiuēt glī osi i aia ꝛ corpe. ⸗ Ad 3ᵐ ōō q nō ē sile. qꝛ p⁹ pmas pentes aloꝝ hoiuʒ formatio xpo excepto ē p naturā q̄ nō pōt unū pducere. nisi mediāte alio. eoꝝ āt reformatio erit p diuā potētiā q̄ pōt unū reformare nō mediāte alio. preterea ñ sic ē oīciēs oēs hoies eē sūt i statu corruptiōis sicut oēs sūt reparati

i fine stat⁹ corruptibil. ⸗ Ad 4ᵐ ōō q nō ē sile qꝛ resurrectio aiaꝝ respicit merita q̄ sibi iuicē succedūt resurrectio corpuʒ ordiat ad retributiōeʒ ultimatā quā oēs sūt recipiēt. ⸗ Arᵐ ad ptē aliā grā pncipal cōclusiōis pñt cōcedi. tñ p illō momentū de quo loqt ap⁹ itelligit angustissimū tpis spatiū i quo mora ē breuis sʒ glo. ibidē. ꝛ iō ōbū illō ñ cogit q i eodē istāti resurgāt illi q i aduētu iudicis iuenīēt uiui cū illis q iuenient mortui.

Secundo quīt utꝝ resurrectō cunctis erit i istāti. Et uī q nō. Eze 37°. ubi dñs sibi oñdit in uisione resurrectiōeʒ futurā dr̄ q accesserūt ossa ad ossa. unāquq̄ʒ ad iūcturā suā. ꝛ sup ea nerui ꝛ carnes ascēderūt ꝛ extēta ē i eis cutis desup ꝛ spūʒ nō hebāt. g° corpū reformatio pcedit tpe ipaꝝ itatā aiatiōeʒ. ⸗ Itē oīs effcūs ē successiu⁹ c⁹ cā ē successiua. sed uox tube q̄ erit cā resurrectōis erit successiua. g° ꝛ ipa resurrectio. ⸗ Itē oīs mutatio l' ē motus l' finis mot⁹. sʒ resurrectio nō est finis alic⁹ mot⁹. g° erit mot⁹. sʒ sʒ phi. 4°. phi. oīs motus ē i tpe. g° resurrectio erit in tpe ⸗ Contra resurrectia erit p isinitā potēciā. sʒ ifita potētia pt opari i nō tpe. g° resurrectio poterit ee i nō tpe. cū g° couciēt⁹ sit eā futurā ee i istāti q̄ʒ i tpe ipa erit i istāti. R⁹ q i resurrectiōe cōsiderāda sūt tria. s. ppatio ad corpoꝝ reformatōeʒ. ꝛ corpū reformatō. ꝛ corpū reformataꝝ cū suis aiab⁹ ppria iterata unio. pmū fiet creata uirtute. qꝛ puluerum collectio fiet misterio āgelico. uox tube pcedit a xpo inq̄ⁿ ē hō. q̄uis ab ipo inq̄ⁿ est de⁹ sic spālē ōtutē supnatalē hitura. ꝛ illa fiēt i tpe. Alia duo erūt p ōtutē diuā. ꝛ fiēt i eodē istanti. ordie tñ nate una aiaꝝ ad corpa seqt ipoꝝ iformationē q̄ ē dispō ad aiarū susceptionē ⸗ Ad p⁹ i opp⁹ ōō q pphetia narrare nō poterat i istāti qō i istāti futurū ē. uñ ea q̄ dicit ibi nō notāt ordinē tpis sʒ nate. ⸗ Ad 2ᵐ ōō q ñ oꝫ cause successiue effcm eē successiuū qñ ñ opat nisi i sua ultimo istāti. sic coopabit uox tube ad resurrectōnē mortuoꝝ sicut uidem⁹ q effect⁹ ōborūʒ sacramētaliū e in ultimo istanti eoꝝ. ⸗ Ad 3ᵐ ōō q maior ē ūa de naturali mutatōe. Resurrectō āt erit supnatal mutatō. i natali ēt mutatiōe hʒ maior istātiā. ut pʒ i illuminatiōe medij q̄ p se nō ē alic⁹ mot⁹ finis. qꝛ

in eodē īstāti i q° sol fuit formatꝰ medium illūiauit. ex dictis i qōe pʒ quō pcedat argumētū ad ptem secundam.

Tertio qr̄ utꝝ resurgēt i eisdē locis in quibꝰ fuerūt sepulti. Et uī q nō. qꝛ resurrectio erit a morte. sʒ mors magis de ppe respicit locū mortis q̄ȝ sepulture. g° resurgent i locis i qbꝰ decesserut. Jtē sʒ phi. 1°. ce. ⁊ mūdi. Aialiū corpa cōposita sūt ex. 4. elemētis. g° resoluūt in. 4. elemēta. qꝛ ut hr̄ 3° phi. Oē corruptibile resoluit i illd ex q° fit. sʒ possibile ē q illa elemēta ad alia loca trāsferāt. g° resurgēt alibi q̄ȝ in loco sepulture. Jtē possibile ē q caput sepeliat i uno loco, cor i alio loco, totū aliud corpus i 3°. quo fcō ñ eēt possibile ut resurgat i loco sepulture q resurgēdo simul eēt in diūsis locis. Cōtra Eze. 37°. Ego apiā tumulos uřos ⁊ educā uos de sepulchris uřis popule meus. Jtē Math. 27°. mōumēta apta sūt ⁊ multa corpa scōꝝ que dormierāt resurrexerūt ⁊ exeūtes de mōumetis ⁊c. Jbi dicit glo. q monumenta apta sūt i typū resurrectionis future. g° resurrectio mortuoꝝ erit i monumētis. Rn° q mortui resurgēt i illis locis in qbꝰ tpe resurrectiōis erit ps pncipalioꝛ corpis sue. ibi a pncipio fuerint sepulta eoꝝ corpa siue nō. si āt illo tpe cōtigat aliꝰ corpis ptes eq̄ pncipales eē in pluribꝰ locis utpote. qꝛ medietas capitis. ⁊ medietas corpis. ⁊ medietas oiūȝ aliorū mēbroꝝ i uno loco. ⁊ alie medietates in alio. ⁊ sint eque distātes a loco mortis ⁊ loco iudicij. tūc cū nō sit rō qr̄ magis resurgat ī uno loco istoꝝ q̄ȝ i alio. Dicēdū. n ē q rōnabiliꝰ ē q resurgat i illo loco in quo deus eū resurgere uoluerit. vñ nō ē dicēdū q deus uolet istū i hoc loco resurgere. qꝛ rōnabilius ē. sʒ iō rōnabiliꝰ ē q dei uolūtas ipabit. hoc eo. n ipo fcm̄ ē rōnabile. qꝛ deꝰ ult illud fieri. Ad pm̄ i oppm̄ dr̄ q resurrectio ñ tm̄ erit a morte. sʒ ēt ab icineratione. ñ ie ratio aūt magis de ppe respicit locū sepulture q̄ȝ locū mortis. ⁊ pterea ut iā dixi resurgent ubi ps pncipalioꝛ suī corpis erit tpe resurrectiōis. Ad 2m̄ dr̄ q sicut corpꝰ pᵒ sepltū i uno loco si postea p. 10. ānos l' 20. sepelirēt i alio resurgerēt i 2° ñ i pmo. sic dico q corpa q̄ peitꝰ resoluta sūt i elemēta q̄ trāslata sūt ad loca alia. ita q de ipis nihil ē i locis i qbꝰ fuerūt sepulta resurgēt ubi plus iuenieē de maťis q̄ fuit corpū pdcōꝝ. ille. n. locꝰ p ille tpe erit eis loco sepulture. Ad 3m̄ dr̄ q sʒ quosdā fcā diuisiōe pdcā alie ptes tpe resurrectiōis 9grēgabūť i loco ubi tūc erit cor. qꝛ pmo format cor int' alia mēbra sm phi. 13°. de aialibꝰ. ⁊ sicut dic Auic. 3°. li°. de aialibꝰ. c°. 1°. ē pmū mēbroꝝ i uita. ⁊ ē pmū pncipiū uenaꝝ ⁊ neruoꝝ. ⁊ ab ipo. tāq̄ȝ a pncipio pᵒ deriuať p totū corpꝰ ifluentia aialiū motuū causatiua. qꝛ ab ipo pma est origo spūūȝ. q sť dilatiui influentie ipiꝰ aie circa cor. ⁊ alia mēbra cōgregāť sicut circa cētrū ⁊ eillo q° ultio morit' i homie. Alij dicūt q hō resurget ubi tūc erit caput. qꝛ ut hr̄. ff. d' rli. ⁊ sumpt. fun l. cū i diuersis ibi ē hominis sepltura ubi ē caput eiꝰ sepltū. Ambꝰ ēt i glo. sup illo. psal. Vide humilitatē meā ⁊ eripe me. dicit q cap totū corpꝰ dirigit ⁊ se sibꝰ iplet. ⁊ ibi expsse uī sibi attribuere pimatū iut' oēs ptes totiꝰ corpis. Preterea corpꝰ hūani nō resurget nisi pp aiaȝ rōnalē. g° resurrectio hois erit ubi ps corpis erit q magis de ppinqᵒ respicit opatiōes aie rōnal. hᵒ āt ē caput. qꝛ i capite sť sensus tā iteriores q̄ȝ exteriores q maxīe deseruiūt opatiōibꝰ rōnalis aie. ⁊ sʒ n. tactꝰ sit q̄si p totū corpꝰ diffusꝰ. origo tū eꝰ pxia ē a capite.

Consequenter queritur de 6° pncipali. ⁊ circa hᵒ q̄rūť tria. pᵒ utrū resurrectō erit i ultio istāti tpis. 2° utꝝ erit i nocte. 3° utꝝ notū sit āget sub certitudie q̄tū tps ē usq̄ȝ istās resurrectiōis.

Primo ōndo q resurrectō ñ erit i ultio istāti tpis. qꝛ nūq̄ȝ erit tpis ultimū istans. ut. n dr̄. 4° phi. motꝰ ñ pōt eē sine tpe. sʒ sep erit aliqs motꝰ uł i padiso uł i iferno. g° nō potit eē resurrectio i ultio istāti tēpis. Jtē ut supius dcm̄ ē. illi q i aduētu iudicis iueniēť mortui resurget poīs q̄ȝ illi q tūc iueniēť uiui. sʒ i ultimo istāti tpis ñ pt eē pꝰ ⁊ posteriꝰ. g° illi l' isti resurgēt añ ultimū istās tpis l' pꝰ. Cōtra sʒ sniaȝ phi. 2° de gn̄atiōe. motꝰ corpū celestiū ē i his iferioribꝰ cā natal' gn̄atōis ⁊ corruptiōis. g° q̄diu durabit ille motꝰ in his iferioribꝰ gn̄atō ⁊ corruptio. sʒ durāte generatione ⁊ corruptione ñ erit resurrectō g° ñ erit usq̄ȝ ad istās quo cessabit ille motꝰ

h⁹ āt erit ultimū istās tpis. ℞⁹ q̄ resur-
rectō oīuꝫ illoꝝ q̄ i aduētu xpi iueniēt mor-
tui eit i ultīo īstāti tpis ꝑpe dcī qꝺ cessabit
cessāte motu celi. vñ apoc. 10. dr̄ q̄ angelus
iurauit. q: tps nō erit āplius. tunc. n. ꝑpe
dcīn nō ē nisi in motu pmi mobilis sicut in
suo. ut pꝫ p phī. 2° de gn̄one. ꝯuiēt āt i e.⁹
uī. istāti erit rsurrectio mortuoꝝ ut stat⁹
corruptibilitatis ꝛ mot⁹ celi q̄ sibi ꝯueit sil'
ee desināt ꝛ stat⁹ icorruptibilitatis ꝛ glīe ce
li q̄ sibi ꝯuēit sil' icipiāt. illi aūt q̄ i aduentu
xpi iu. ēt uiui. q̄ i stāti p⁹ cessationē motus
celi mouēt. ꝛ paꝝ p⁹ resurget ut i mora it
media purgent electi q̄ purgabile aliqd hē
bāt nec mireris. q: p⁹ ultīmu istās tpis ꝑ-
pe dcī pono morā h̄ire p ıa ꝛ posterius. q:
p⁹ illō instans rmāebit tps coīt dcīn qꝺ co
legēt quelꝫ motū. ꝑꝫ que mōꝫ loqt̄ aug⁹ de
tpe. 5°. sr̄ gen. lōge an̄ mediū cū dicit q̄ tē
p⁹ cepit a crātā. ꝛ q̄ ē creatē mot⁹ ex alio
ī al. ꝺ ꝯsequītib⁹ rb⁹. qd āt sit tēp⁹ ꝑpe aeiū
ꝛ coīt. oīsu ē li°. 2°. di. 2ᵃ. ex dcīs pꝫ solutio
ad argumenta.

Secundo q̄rit̄ utrū resurrectō eit i nocte. Et
uꝫ q̄ sic. Math. 25°. Media nocte clamor
ē tact⁹. ecce spōs⁹ uēit. exite obuiā ei. ⁋ Itē
Luce. 12°. i pabola ꝯpat' aduēt⁹ xpi ad iudi
ciū aduētui furis ad domū. sꝫ fures de no-
cte coīt uēiūt. g⁹ xps ad iudiciū uēiet ꝺ no
cte. i suo āt aduētu eit rsurrectō mortuoꝝ.
⁋ Cōtra resurrctō xpi fuit exēplar resur-
rctōis nr̄e. sꝫ xpus nō resurrexit ꝺ nocte. sꝫ
i pncipio diei. ut bitū ē li°. 3°. di. 21ᵃ. g° res
rectio mortuoruꝫ nō erit de nocte. ⁋ ℞° q̄
mot⁹ celi cessabit circa solis ortū luna ex̄n
te in occidēte. q: in tali dispositiōe sol ꝛ lu
na credūt̄ creati fuisse. ꝛ q: in illo istanti i
quo cessabit mot⁹ celi erit ꝯueniēs resurre
ctio mortuoꝝ. exceptis paucis q̄ i aduentu
iudicii iueiēt uiui. iō cōcedēdū ē q̄ coīs re
srectō mortuoꝝ n̄ eit i nocte q: tn̄ exn̄tib⁹
i oriēte ciui⁹ dies ē q̄ exn̄tib⁹ i occidente. ꝛ
mortuoꝝ qdā resurgent i oriēte ꝛ qdā i oc
ciēte. iō qdā resurget ꝺ nocte p cōpatiōes
ad locū i q⁹ resurget. p cōpatiōes tn̄ ad locū
ubi tenebit̄ iudiciū erit i orta sol' aūqꝫ ali-
qui resurgāt ⁋ Ad p° i oppo° ꝺꝺ q̄ secū
dū glo. ibidē dr̄ ille clamor media nocte. q:
nullo sperante uel sciente. ⁋ Ad 2° ꝺꝺ q̄ ꝑ

tanto ꝯpat' aduētui furis aduētus iudicis
q: sicut fur uēit hora q̄ nō putat' uētur⁹. sic
erit de aduētu xpi ad iudiciū. vñ ibidē dr̄ q̄
hora nō putatis filı⁹ hoīs uēiet. q̄ āt dñr r
surrectionē futurā de nocte. hoc iō dīc. q:
erit i cōfinio noctis ꝑcedentis. ꝛ diei seque
tis q̄ uesperā nō hēbit uel pp rōes dcās in
solutione argumentorum.

Tertio q̄r̄ utꝝ hoīb⁹ uel angel' notū sit sub certitudine
q̄ntū tps ē usqꝫ ad istā resrrectionis. ⁋ ℞°
q̄ ꝟtute natali. nec hoīb⁹ nec āgel' pōt h⁹
eē sub certitudīe notū. q: qes celi ex cā na-
turali nō erit. sꝫ uolūtaria. una celū q̄⁹ est
ꝺ se cū sit figure rotūde. ꝛ neqꝫ graue neqꝫ
leue. ꝛ ei⁹ motus sit circularis nec ex motu
suo aliquā pfectionē natalē acqrat i se ap-
tū ē q̄⁹ e ex pte sua sine fine moueri. q: tñ
mouet' a motore uol itario. q̄ ē intelligētia
ut bitū ē. li°. 2°. di. 14ᵃ. q̄ quidē itelligentia
mouꝫ ꝑꝫ iperiū crātoris ꝛ cessabit mouere
ad iperiū eiusd. q̄a celi ex uolūtate diua
depēdet quā ex partis naturalib⁹ neqꝫ ho-
mines nꝫ āgeli sub certitudīe pñt inuestiga
re. hoīb⁹ et nō ē notū p reuelationē. q: qꝺ
aplīs reuelare noluit nō ē pbabile q̄ alijs
reuelauerit. aplis āt hoc querētib⁹ reuelare
noluit imo eis respondit ut hr̄ actuū pmo.
Nō ē urꝫ nosce tpa l' mométa. q̄ pr̄ posuit
i sua potāte. q: ut dīc glo. ibidē hac nosce
hoīb⁹ nō expedit. sꝫ ita uiuāt q̄si quotidie
iudicādi. dicit et glo. sup illꝺ Luc. 12°. q̄ ho
ra nō putatis. ultimā horā sep ignorari uo
luit de⁹ ut sep sit suspecta ꝛ ad eā sep ꝑpe
mur. Utrū āt h° hoīs angel' sub certitudīe
p reuelationē notū sit qbusdā vr̄ q̄ n̄. ꝺr̄. n.
Math. 24°. De die illa ꝛ hora nemo scit.
neqꝫ angeli celoꝝ. nisi pr̄ solus. ubi dīc glo.
q̄ nulli scōꝝ āgeloꝝ cocessit de⁹ notitiā h°
di. 1. Alij āt dīc q̄ h° itelligēdū ē de noti
tia q̄ res i ꝑpo gñe cognoscūt. q: i ꝟbo ui
dēt h° sub certitudīe q: ꝑbabile ē ipos in
ꝟbo uidere nō tm̄ qꝺ spectat ad eoꝝ gliaꝫ
eēntialē. sꝫ ēt qꝺ spectat a 3 accidētalē. vñ
ut ait aug⁹ euchiridion. 36° c°. Nouerunt
āgeli scī de deo docti c⁹ ꝟitatis eīn ꝯtem
platiōe bēi sē q̄nti nūeri supplemētū ꝺ gñe
hūāo itegritatis i l⁹ citatis expectet. ꝑ hac tā
auctoritate n̄ hr̄ q̄ sciāt sub certitudīe q̄n
ille nūer⁹ iplebit. sꝫ tn̄ q̄ nūeꝝ elcōꝝ sciāt

Consequenter queritur de questione principali et circa hoc querunt tria. Primo utrum post resurrectionem cognoscet homo quilibet omnia peccata que fecit. 2° utrum quilibet poterit legere in alterius conscientia. 3° utrum omnia merita et demerita propria et aliena poterunt ab aliquo simul videri.

PRimo ostendo quod post resurrectionem non cognoscet quilibet homo omnia peccata que fecit. In iudicio enim proponunt reo sua crimina, nisi ut sibi detur defensionis locus. sed in extremo iudicio non erit locus defensionis malis. cum ergo eis reducere ad memoriam omnia peccata sua esset ea ipsis proponere, ut patet ea eis ad memoriam non reducent. Item quanto homo perfectiorem habet charitatem tanto magis dolet de his pro quibus cognoscet se deum offendisse sed sancti in resurrectione perfectiorem habebunt charitatem quam habuerunt in hac vita. ergo si cognoscerent ea pro quibus aliquando deum offenderunt vehementer dolerent quod impossibile est. quia ut habetur apoc. 21°. Dolor non erit ultra. ergo electi non cognoscent peccata que aliquando habuerunt. Item reprobi non cognoscent bona que aliquando fecerunt. quia de illis gauderent. ergo a simili nec electi cognoscent peccata que aliquando habuerunt ne de ipsis dolerent. Contra. rationabile est ut accusantes, defendentes testificantes, cognoscant ea que versantur in iudicio. sed secundum apostolum ro. 2° in iudicio cogitationes erunt accusantes aut defendentes. conscientia unicuique reddet testimonium. cum omnia tam bona quam mala hominum facta in illo iudicio versabuntur, omnia hominum facta tam bona quam mala simul ad memoriam reducentur. Item Aug. 20. de ci. c 14°. Quedam est intelligentia divina. qua fiet ut unicuique opera sua vel bona vel mala. cuncta in memoria revocentur. et mentis intuitu mira celeritate cernantur ut accuset vel excuset scientia conscientiam. Respondeo quod in iudicio cognoscet quilibet homo omnia peccata que fecit. dictat enim recta ratio quod in iudicio tam illi contra quem datur sententia quam illi pro quo datur manifestari debeat causa sententie. ut non tantum assistentibus appareat rectitudo sententie iudicis. sed etiam illis contra quos profertur et illis pro quibus profertur. ut etiam isti maiorem rationem habeant iustitiam diligendi. et aliis non detur occasio contra sententias murmurandi. et ideo dico in extremo iudicio mali cognoscent ea pro quibus damnabuntur. et boni ea pro quibus premiabuntur. est etiam specialis ratio. quare mali cognoscent sua mala. quia scilicet ex illa cognitione amplius affligentur et boni sua mala preterita. qui ex cognitione remissionis eorum amplius consolabuntur et divinam misericordiam collaudabunt. Unde Greg. 4°. li° moralium. versus fine exponens illud psal. Misericordias domini in eternum cantabo etc. quomodo misericordias domini in eternum cantat. qui se miserum fuisse ignorat. et si miserie transacte non meminit. unde largienti misericordie laudes reddit. Ad primum in oppositum dicendum quod maior est falsa. non tantum enim ut detur reo defensionis locus proponunt sibi in iudicio crimina sua. sed etiam alia de causa que in corpore questionis est dicta. Ad secundum dicendum quod sicut dicit Greg. ubi prius plerumque incolumitatis tempore ad memoriam dolores preterito sine dolore reducimus et quo nos egros fuisse recolimus eo nos incolumes plus amamus. erit ergo et in illa beatitudine culpe memoria. non que mentem polluat sed que nos letitie altius astringat. potest etiam aliter dici quod cum actus meritorum sit in patiente disposito. et electi eo quod totaliter erunt perfecti per glorias erunt totaliter indispositi ad susceptionem doloris. displicentia quam habebunt de suis peccatis nullum poterit in eis causare dolorem sicut poterat in hac vita quando erant capaces doloris. Ad 3m dicendum quod mali cognoscent bona que aliquando fecerunt nec ex illa cognitione consolabuntur. sed amplius affligentur. magnus enim dolor est cum homo cognoscit se multa perdidisse bona. unde dicit Boetius 2° li° de consolatione. c°. 7°. quod in omni adversitate fortune infelicissimum genus est infortunii fuisse felicem. Vel potest dici quod reprobi post resurrectionem ita perfecti erunt a pena possessi quod omnino erunt indispositi ad gaudii susceptionem. et ideo dato quod tunc eis placeant bona que aliquando fecerunt. quia sciunt se minus punitos quam si ea non fecissent illa complacentia nullum poterit in eis gaudium generare.

SEcundo queritur utrum quilibet poterit legere in alterius conscientia. Et videtur quod non. prover. b. 11°. Qui fidelis est celat amici commissum. sed deus fidelis est. et omnes boni amici eius sunt. ergo in resurrectione celabit omnia peccata eorum. Item solatium est miseris socios habere in miseria. sed peccatum est maxima miseria.

ergo esset solatiũ reprobis. si in resurrectiõe uiderent peccata aliorum. ⁋Itẽ clarior est angelorũ cognitio q̃ hũana sed ut ostẽsum est li°. 2°. angeli non possunt legere in conscientijs nostris. nõ eĩm possunt uidere cogitatões nr̃as. g° nec in resurrectione unus hõ poterit legere in alteri᷒ ɔscientia. ⁋Itẽ magister li᷒ di. c 4°. nõ irrõabilit putari põt peccata hic per pñiaȝ tecta ⁊ deleta etiã illic tegi alijs. ⁋ Cõtra glo. super illud. cor. 4. sup illud. Manifestabit cõsilia cordiũ gesta ⁊ cogitata. bona uel mala tũc erũt aperta. ⁊ q̃ tũc erũt eĩa nota alijs poterunt de se iudicare ⁊ de alijs. ⁋Itẽ glo. sup illo apoc 20. Libri aperti sũt. dicit q̃ per libros possũt intelligi cõscientie singulorum que apte omnib᷒ erũt. ⁋R̷° q̃ in iudicio qlibet p diuinã uirtutẽ poterit legere in cuiuslibet cõscia oĩa bona ⁊ mala que unq̃ fecit ut oẽs uideãt q̃ in cuiuslȝ dãnatione ⁊ pmiatione deus iuste ponderabit bona ⁊ mala eorum que unq̃ fecerũt. ut sic oĩbus appareat diuine iustitie rectitudo etiã in cuiuslibet dãnatione ⁊ pmiatione ⁊ magnitudo libertatis diuine i bonorum cõicatione oĩb᷒ q̃tũ in ipso fuit ⁊ magnitudo mie in hoc q̃ electos suos a peccato purgauit. ⁋Ad primũ in opp᷒ dicendũ q̃ illa auctoritas intelligẽda est qũ manifestatio cõmissi esset ad amici confusionẽ ȝ manifestatio peccatorum quã aliquãdo electi nõ erit ad cõfusionẽ eorum. ĩmo oẽs boni illa uidẽtes pro eorum remissione diuinã misericordiã laudabũt. ⁊ ipsos electos q̃ per misericordiã uiriliter surrexerũt ⁊ pseuerauerũt. ⁋Ad 2° dicẽdum q̃ i reprobis ex aliquo q̃ ipsi uideãt. nullũ tunc poterit solatiũ generari. q̃ totaliter erunt indispositi ad solatij susceptionẽ ĩmo ex uisione peccõr per pñitam in electis deletorum affligent recogitantes q̃ illa peccata sua si uoluissent delere p penitentiã potuissent cũ adiutorio dei. ⁋Ad 3° dicẽdũ q̃ illud arᵒ bene pcedit de cognitione naturali sed illa cognitio qua qlibȝ cognoscet in iudicio alterius cõsciẽ iã naturalis non erit sed hoc fiet supnaturalr p uirtutem diuinam. ⁋Ad 4° dicendum q̃ hic ubi non est assentiendũ magro. aut intelligit q̃ tegentur quo ad uerecundiam. non quo ad notitiam.

Tertio queritur

utrum omnia merita ⁊ demerita propria ⁊ aliena poterunt ab aliquo simul uideri. ⁋R̷° q̃ a beatis q̃ uidebũt in uerbo poterunt omnia peccata simul in uno intuitu uideri. non autẽ a reprobis q̃a ut ostẽsum est li° 2°. ⁊ 3°. intellectus naturali uirtute non potest plura simul intelligere distincte ⁊ plene. quãuis plã cognoscere possit sub rõe una. omnia tñ pdicta cognoscent reprobi in ualde pruo tempore. qd notatur per hoc qd dicit Aug᷒ 20 de ci. c. 14. q̃ mentis intuitu mira celeritate cernẽt. maxime ad hoc coopante diuina uirtute. ut reprobi amplius cõfundãt. ⁋ De libro uite hic nihil tãgo quia de illo li. 3. di. 31. latius dictum est.

Circa litteram

cum uirtute excitabũtur mortui hic in qõibus expositũ est. potest tamen non incongrue intelligi ⁊c. Illa tamen opinio pbabilior ẽ que dicit q̃ resurrectio fiet diluculo. Peccata hic per pñiam tecta ⁊ deleta illic etiã tegi alijs. hoc expositũ est in qõibus in solutione cuiusdam argumẽti horum qd uerius sit non est humani iudicij diffinire. Prima tamen opinio est pbabilior.

Di. xliiii.

Solent autem

nõnulli ⁊c. ⁋ Superius determinauit magister de conditionib᷒ resurrectionis. ⁋Hic determinat de cõditionib᷒ resurgẽtiũ ⁊ diuidit in partes. 4. ⁋Primo determinat de cõditiõi᷒ resurgẽtiũ in gñali ⁋2° in spãli de cõditiõib᷒ bonorum ibi. Hic autem. ⁋3° in spãli de cõditiõib᷒ reproborum ibi De reprobis. ⁋4° spãliter de cõditõib᷒ abortiuorum ⁊ mõstruorum ibi. Illud ẽt ⁋Prima in duas ⁋Prima determinat de resurgẽtiũ statura ⁊ etate. ⁋2° de integritate ibi. Nõ n ⁋Illa ps que incipit ibi. De reprobis diuidit i duas ⁋Primo determinat de cõditionib᷒ reproborum ex pte corporis. ⁋2° ex parte aie ibi. Queri ẽt ⁋Prima in duas ⁋Primo

q

determinat de corpoꝝ reprobóꝝ defor-
mitate. 2° de icorruptibilitate ibi. Si vo.
Illa ps que incipit ibi. Queri etiā. diui-
ditur in duas. P° determinat de crucia
tu demonū. 2° de cruciatu aīaꝝ. Cū āt.

Circa hanc distinctōez
q̄rendū ē d duobꝰ pncipalr. P° d cōditōi
bꝰ resurgētiū in gn̄ali. 2° d qbusdā pti-
nētibꝰ ad cōditione maloꝝ in spāli. De cō
ditōibꝰ aūt bonoꝝ in spāli dicet di. 49ª
Circa pᵐ querūt. 10. P° utꝝ oia mēbra
corporis resurgēt. 2° utruz oēs hūores.
3° utrū capilli ⁊ ungues. 4° utrū totū
qd est de ṽitate humane nature resurget
in eo in q° ē. 5° utruz ex nā cuiuslibet
mēbri reintegrabit idē mēbruz in nūero.
6° utꝭ corpora resurgētiū resurgēt cum
deformitatibꝰ suis. 7° utꝭ illa corpora
erūt calida uel frigida. 8° utꝭ oēs resur
gent in eadē etate. 9° utꝭ oēs resurgent
in eadem statura. 10° utrū omnes resur-
gent in sexu uirili.

Primo ostendo
q̄ non oia mēbra corporis resurgēt. quia
illa mēbra corporis sunt frustra que nul-
lū usum pnt hr̄e. s3 in resurrectiōe mebra
gn̄atiue deseruiētia ⁊ expulsioni supflui-
tatū. nullu tūc usum hr̄e poterūt. cū ergo
in opatiōe dei nihil sit frustra mēbra ta
lia nō resurgēt. Itē si intestina resurgēt.
aut resurgēt plena aut uacua. nō plena. q̄z
ille supfluitates quaꝝ sūt cōtētiua nō re-
surgēt. nec uacua q̄a incōueniēs est poneꝛ
uacuū. ergo nō resurgēt. Cōtra magr̄ p
cedēti di. t. ubi dicit q̄ hoies resurgent
sine diminutiōe mēbroꝝ oia hūani corpis
hituri mēbra. Rūdeo q̄ oia mēbra cor
poris resurgēt. vn̄ glo. sup illud. i. coꝛ. 15.
Mortui resurgent incorrupti dicit. i. sine
aliqua diminutiōe mēbroꝝ. cuius duplex
est rō. una pfectio nature. alia rectitudo
diuine iustitie que exigit ut oia membra
corporis eo q̄ ab aīa fuerūt pfecta cū ea
puniātur aut pmiētur. Ad pᵐ in oppoꝭ
dō q̄ maior est falsa q̄z etsi ñ possint usū
hr̄e qui ad usū actuū s3 q̄ue ē est agere tñ
sunt necessaria ad pfectā integritate na-
ture. ⁊ etiaz patient passiones doloris in
inferno uel delectatōis honeste in paradi
so. Ad 2ᵐ dō q̄ intestina nō resurgent
uacua. s3 plena nō sordibꝰ. sed plena aere
uel puris humoribus.

Secundo queritur utꝭ
oēs humores corporis resurgēt. Et uī q̄
non. quia nō sunt de substātia corporis. s3
sunt imediatū nutrimētū mēbroꝝ s3 phi.
.i. de sōno et uigilia. sed nihil resurget in
corpore. nisi qd est de substātia eius. quia
alia nūq̄z fuerūt ab aīa pfecta. g° huma
res nō resurgēt. Itē tūc nō erit necessa-
rius usus nutrimēti. sed ut iam dictū est.
humores non sunt nisi corporis nutrimē
tū. ergo si resurgerēt essent supflui. Cō
tra in sacramēto altaris substātia uini cō
uertitur in sanguinē corporis xp̄i. g° i xp̄i
corpore resurrexit sanguis. g° a simili in
corporibꝰ alioꝝ. cū resurrectio xp̄i fuerit
nr̄e resurrectōis exēplar. R° q̄ pp̄e lo
quēdo differētia est inter humores ⁊ hu-
miditates. humor enim dr̄ put cōtinetur
in magnis uenis. humiditas autem est ex̄
magnas uenas. ⁊ ē hec hūiditas s3 Auic.
10. de aīalibꝰ. c° de humoribꝰ ⁊ hūiditati-
bus triū moꝝ. Una illaꝝ est hūiditas q̄
dispargitur p mēbra sicut ros. ⁊ hec ē in
foraminibꝰ puaꝝ uenarū que miseraice pnt
dici seu capillares. 2ª hūiditas est illa q̄
est ppinqua coagulatōi. ⁊ incipit dealba
ri. ⁊ nō peruenit ad cōplemētū. 3ª est illa
que iā est dealbata hn̄s ultimā pfectionē
quā natura intendit in humorē. quia iaz
est incorporata mēbris. ⁊ ptinet ad mēbri
cōpletionē. ppt̄ qd ab aliqbus dr̄ tenella
pa. seu mollis substantie mēbri. ⁊ pª hum
ditas uocat̄ ros. 2ª aūt cābiū. 3ª glutem.
Dico g° q̄ humores qui sunt sanguis.
colera. fleuma. melācolia r̄surgēt. sicut hr̄
ex sn̄ia Aug. i. li°. retrac. c. 16. ⁊ li°. 2°. c. 3. C°
rō est. q̄ illi humores sunt in corpore. nō
tm̄ ppt̄ necessitatez nutriēdi ⁊ restaurādi
deperditū sed etiaz q̄a eoꝝ debita pportio
iuuat ad debitā mēbroꝝ opatōez. ⁊ rāne
sue forme. ⁊ q̄a in eis est aliqua influentia
uirtū ipsiꝰ aīe. q̄uis ab ipsa aīa p essentiā
nō pficiāt. sūt etiā ad ṽtutis nālis astē-
sionē. ⁊ ad corporis maiorē decorez. ⁊ ad
eius secūdariā pfectionē. ⁊ ideo resurgent

in q̄titate que ĩuenit decori corporis. nõ
eim estimãdũ est q᷑ oẽ resurgere qcq̄d de
humorib⁹ p minutionẽ emisimus. humidi
tas autẽ illa que dr̃ ros. ⁊ illa que dr̃ cã
biũ nõ resurget. q̄a sunt in uia trãseundi
de forma humiditatis in formã membri.
q̄a tunc ptes omnes in suis formis stabi
lient. ¶ 4ª uero humiditas que dr̃ glutẽ.
resurget cũ mẽbris eo q᷑ iam ptinet ad
ipsoꝝ ꝯplexionẽ. humiditates v̄o supflue
indiuiduo sũt triũ modoꝝ. ¶ Quedã quã
natura intẽdit abijcere ab indiuiduo tãq̄
nociuia sibi. sicut urina. ⁊ sudor. ⁊ similia.
¶ Quedã quam natura intẽdit separe ab
indiuiduo per actũ gñatiue ad seruatõem
spẽi in alio indiuiduo. ut est semen. ¶ Que
dam quã natura ordinat ad nutrimẽtum
alterius indiuidui. cuiusmõi est lac q° nu
tritur puer post natiuitatẽ ex utero ⁊ mẽ
struũ quo nutritur iam ptus in utero. ⁊ ta
les humiditates nõ resurgent eo q᷑ nõ sũt
ad corporis indiuidui in quo sunt ad de
corem. nec ad pfectionẽ eius. ⁊ q̄a nõ pti
nent nisi ad statum hoĩs corruptibilẽ.
¶ Ad p᷑ᵐ in opp᷑ᵐ dñ q᷑ q̄uis ñ sint plene
de substãtia corporis eo q᷑ a forma cor
poris cõpletiua per essentiã nõ informẽt.
tñ cõferunt ad secũdariã corporis perfe
ctionẽ ⁊ decorem. ¶ Ad 2ᵐ dñ q᷑ q̄uis nõ
resurgent ꝓpter necessitatẽ nutriendi. tñ
resurgẽt ꝓpter alias cãs que in corpore
q̄õnis dicte sunt.

Tertio queritur

utrũ capilli ⁊ ungues resurgent. ¶ R° in
corpore quedã sunt de p̄ncipali intẽtione
nature ut ea que sunt necessaria ad natur̃
operationẽ. ¶ Quedã autem sunt de secũda
ria nature intẽtione. ut ea que sunt ad p̄
dictoꝝ cõseruationẽ ⁊ decorem. ut uidem⁹
folia in arborib⁹. vñ ⁊ dicit phũs 2° d aĩa
q᷑ foliũ corticis est coopimẽtũ. cortex aũt
fruct⁹. sic in humano corpore sũt capilli
⁊ ungues. pili aũt barbe fz Aug 22°. d ci.
c. 24. nõ sunt p iuuamẽto. fz p uirili or
namẽto. ⁊ q̄a in hoĩe nõ tñ resurget illud
q̄d est de p̄maria eius perfectione. ⁊ p̄ria
nature intẽtõe. fz etiã illud q̄d est de secũ
daria ei⁹ pfectõe. ⁊ secũdaria nature opa
tionis intẽtione. ⁊ ideo ungues. pili barbe
⁊ capilli resurgẽt. vñ Math. 10. Uestri ca
pilli capitis oĩs numerati sũt. ⁊ Luc. 21°.
Capillus de capite uestro nõ peribit. re
surgent tamẽ ungues pili barbe. ⁊ capilli
in illa q̄titate que magis erit ad ornamẽ
tũ corporis ⁊ decorẽ. vñ nõ est intelligẽ
dum q᷑ resurgat qcq̄d per tõsurã ⁊ rasu
ram de p̄dictis ãmotũ est. quia sicut dicit
Aug. euchiridion. 52. c. ⁊ recitat magr̃ b⁹
di. c. 2. Indecoꝝ ibi aliq̄d nõ erit. nec tamẽ
intelligẽdũ est q᷑ resurgant ꝓpter eoꝝ q̄
sunt de p̄ma intẽtione nature ꝯseruatõem.
q̄a corpora resurgẽt incorruptibilia. sed
ꝓpter ornatum ⁊ decorem ⁊ secũdariam
nature perfectionem.

Quarto queritur

utrũ totũ illud q̄d fuit de v̄itate alic⁹ na
ture resurgat in ipso. Et vr̃ q᷑ nõ. ĩpossi
bile est q᷑ idẽ resurgat in hoĩb⁹ diuersis.
fz illud q̄d est de v̄itate hũane nat̃e ĩ hoĩe
uno põt fieri de v̄itate humane nature in
alio p actũ nutritiue. q̄a possibile est unũ
hoĩem nutriri de carnibus humanis. sed
caro que fit de nutrimẽto efficit̃ de v̄ita
te hũane nature. q̄a ab aĩa humana infor
mat̃ g° nõ resurget ĩ quolꝫ qcq̄d ĩ eo fuit
de v̄itate humane nat̃e. ¶ Itẽ ut ostẽsũ est
li° 2°. ⁊ di. 30. semen est de supfluo alimẽti
3ª digestione digesti g° si un⁹ hõ nutriat̃
carnib⁹ hũanis in illo gñabit semẽ de car
nibus alioꝝ hoĩuꝫ ex quo semine alius po
terit generari. cũ g° caro generata ex se
mine maxime sit de veritate humane na
ture ipsius geniti illud idẽ in numero q̄d
p̄mo est de v̄itate humane nature in uno
fieri potest de v̄itate humane nature ĩ a
lio p actũ gñatiue p̄supposito actu nutri
tiue. g° nõ resurget in quolꝫ hoĩe qcq̄d in
ipso fuit de ueritate humane nature. aut
idẽ in numero resurget in diuersis hoĩb⁹.
q̄d est ĩpossibile. ¶ Itẽ materia est de v̄ita
te hũane nat̃e q̄a est de essẽtia cõpositi fz
Auic. 5° meth̃ c 5°. fz ĩ gñabilib⁹ ⁊ corru
ptibilib⁹ possibile est eãdẽ materiã in nu
mero p᷑ᵐ esse ptem uni⁹ cõpositi. ⁊ postea
ptẽ alteri⁹. g° tota materia uni⁹ humani
corporis fieri põt materia alteri⁹. ⁊ tunc
arguo ut p̄us. s. q᷑ nõ resurget in quolibꝫ
qcq̄d in ipso fuit de v̄itate humane nat̃e.

aut q̄ idē numero r̄surget in diuersis. q̄d est impossibile. ⁋ Itē caro que fit de nutrimento deperditur cōtinue ⁊ p nutrimētū cōtinue restauratur. s3 utraq3 fuit de ueritate humane nature q2 utraq3 fuit ab aīa īformata. g° si totū q̄d fuit in aliquo de ueritate hūane nat̄e r̄sgeret. i eodē corp⁹ resurgeret nimis depsū aut īmoderate magnū quoꝝ utrūq3 ē icōueniēs. ⁋ Itē costa Ade de qua Eua formata fuit p° fuit in Adaz de ueritate hūane nat̄e postea in Eua. g° aut Eua nō resurget. aut nō resurget i Adā qcqd fuit in eo de ueritate humane nat̄e. q2 idē i nūero nō r̄surget i diuersis. ⁋ Cōtra Au⁹. 22. d̄ ci. c. 19. nihil q̄d naturalit̄ inerat piēu3 cuiuscūq3 corpis existimādu3 ē. s3 qcqd ē de ueritate humane nat̄e i aliquo sibi natalit̄ cōuenit. g° nihil de hoc illi pitu3 ē. ⁋ Itē si nō resurget i corpore qcqd fuerit de ueritate humane nature. in eo nō resurget itegrū. s3 sicut dic magister hui⁹ di. c. 3. Reitegrabit̄ natalis substātia corporis. g° i quol3 resurget qcqd fuerit de ueritate humane nat̄e i eo. ⁋ Itē rōnabili⁹ ē q̄ resurgat i quol3 quicqd fuerit de ueritate humane nat̄e in eo q̄3 oīs ei⁹ capilli. s3 ut p̄bitū ē capill⁹ de capite nō pibit. g° i quol3 resurget qcqd de ueritate humane nat̄e i ipo fuit ⁋ R̄ꝫ° sicut ostēsū ē libro 2° di. 30. nō tm̄ in hoc hoīe ē de ueritate humane nat̄e ei⁹ caro generata ex semine. s3 ēt caro que fit de nutrimēto. quia utraq3 ē d̄ eēntia hūane nat̄e in ipo q̄uis mō differēti. q2 p̄ma caro p̄ncipalius ē d̄ ueritate humane nat̄e q̄3 alia. ut ibidē satis apte declaratū ē. dico g° q̄ qcqd ē de ueritate humane nat̄e. mō p̄mo i quol3 i eodē resurget quātū ad formā. nō o3 tn̄ q̄ totū resurgat quātū ad matiā. s3 sufficit q̄ resurgat quātū ad aliquā eius ptē. si de alia pte fuit hō alius generatus. deus n. uel p multitudinē illius ptis matie uel aliunde uel de nihilo sicut ei placuerit tn̄ supplebit de matia quāta fuit illa ps de qua fuit homo generat⁹. nec p̄iudicabat idēptitati eiusdē corporis i numero cū uideam⁹ eūdē hoīe3 hr̄e corpus idē i numero i iuuētute ⁊ senectute. nō obstāte q̄ ptes s̄m matiā fluūt ⁊ alie sibi sutuūt. s̄3 sētentia3 phi. li°. 1. de gñone ⁋ Si aūt loquamur de

eo q̄ est de ueritate humane nature modo secūdo cui⁹ mōi ē caro fcā de nutrimēto. sic ēt dico q̄ nō o3 q̄ totū illud q̄d fuit de ueritate humane nat̄e resurgat q̄t⁹ ad matiā. q2 talis matia cōtinue depditur ⁊ p nutrimētū restaurat̄. ⁊ sic si totū r̄sgeret. resurgeret corpus nimis depsū aut imoderate magnū ut ostēdebat quartū argumentū ad p̄mā ptē ⁋ Sed ut⁹ tota illa caro resurgat quātū ad formā dubiū est pp diuersos mōs ponēdi carnem fieri de nutrimēto. si. n. p tāto caro dicat̄ fieri de nutrimēto. q2 matia nutrimēti expoliat̄ ei forma sua. ⁊ fit sub forma nutriti p̄existēte absq3 hoc q̄ aliqua forma educat̄ de potentia matie nutrimēti. tūc planū ē q̄ p nutritionē nihil accreuit eēntie forme carnis. q2 tota eēntia forme carnis. forme dico educte de potētia matie q̄ nūq3 fuit i hoīe a p̄ncipio sue repositionis i spe usq3 i finē uite sue educta fuit de sēie. ⁊ sic o3 dicere q̄ tota caro que nūq3 fuit hoīs i eo r̄sget q̄ntū ad formā. si aūt ponatur aliqua ps forme caris icōplete educi d̄ materia nutrimēti. ⁊ carni p̄exīsti uniri. ⁊ p aiam itellectiua3 perfici tūc o3 dicere q̄ nō tm̄ fuit caro nutrimētalis q̄ntū ad ei⁹ materia3. s3 ēt q̄ntū ad formā. ⁊ q̄ quasi cōtinue p nutrimētū illud depditū restaurat̄. ⁊ s̄3 hoc nō ē dicēdū q̄ tota caro nutrimētalis resurgat in quolib3 q̄ntū ad formā icōpletā. sicut nec q̄tū ad materiā ⁋ Alij aūt dicunt q̄ materia sit tota substātia rei gñabilis ⁊ corruptibilis. ⁊ illa itez resoluit̄ i materiā. ita q̄ materia non est de eēntia substātie in quā trāsmutat̄ essentia. ⁊ ita nihil pōt esse de eēntia substātie uni⁹ indiuidui q̄d fuit de eēntia substātie alterius. ⁊ s̄m istos substātia gñabilis ⁊ corruptibilis p tāto d̄r cōposita ex materia ⁊ forma. q2 ipa substātia est resolubilis in eā. ⁊ q̄uis hec opīo uideat̄ esse contra phi. i. phi. dicētē materiā esse ingñabilē ⁊ icorruptibilē. ⁊ cōtra hoc q̄d cōiter d̄r ⁊ tenetur q̄ substātie gñabiles ⁊ corruptibiles cōposite sunt ex materia ⁊ forma ita q̄ materia est de essentia eius tn̄ est ualde cōsona resurrectioni eiusdē hoīs in numero q̄tum ad totū illud q̄d fuit de eius eēntia ⁋ Isti autem facilius ⁊ clarius se expediētes de

pncipali qōne dicunt q̄ ſicut reſurrectio non erit p naturā.ſ3 p diuinā puidētiam ⁊ potētiā.ſicut ipſe deus ſupnat͛alit͛ ꝓhi/ bet ne aliqd de carne radicali. hoc eſt de carne facta de ſemine cōuertat͛ in ſemē.et ideo q̄uis caro radicalis unius poſſit eē nutrimētū alterius. non tamē de illa pōt alius homo generari. ⁊ ideo cōcedunt q̄ tota caro radicalis uni⁹ cuiuſq3 q̄ū ad to tam formā ⁊ totā materiā reſurget in eo. nec p̄iudicat unitati materiali illius q de ea nutritus fuerat.q̄a caro nutrimentalis fluit ⁊ refluit abſq3 p̄iudicio idēptitatis i numero illius qui nutrit͛. Ad p͛ ͥ i opp⁹ dō q̄ ſi aliqs carnibus humanis nutriat͛ illa caro reddet͛ illi homini in q° caro hu mana p̄mitus eſſe cepit.⁊ deus illi qui de illis carnibus nutritus fuerat reſtituet q̄c q̄d de p̄ma ſua carne dep̄ditū fuerat. vñ aug.22° de ci.c.20.loquēs de illo q fame confectus atq3 cōpulſus ueſcitur cadaue ribus hominū dicit. Reddet͛ caro illa ho mini i quo eſſe caro humana p̄mit⁹ cepit. ⁊ infra ſua uero illi qui fames exinanie/ rat ab eo qui pōt etiā3 ex allata reuocare reddere.q̄uis ⁊ ſi oībus piſſet modis ne ulla eius maceries in ullis nature latebris remanſiſſet.vñ uellet eā repararet oīpotēs. Ad 2ᵐ facilius eſt ſoluere ſm opionē ter tiā.q̄a ſm eā3.q̄uis caro radicalis poſſit comedi.non tamē poteſt in ſemen cōuerti diuina puidentia exhibente Uel pōt dici ſm opinionē aliam q̄ ſi qs nutriret͛ carni bus humanis qb⁹ ſtatim cū reponit͛ i ſpe. ita ut nullo alio nutrimento uteret͛. q̄uis ſemē in eo totalit͛ fieret de carne radicali alioꝝ hominū.adhuc hoīes comeſti. ⁊ ho mines ex eoꝝ carnib⁹ gn̄ati idē i numero reſurgerēt.q̄a de quolȝ corpe hominū co meſtoꝝ ps cōuerteret͛ in ſubā3 comedētis p actū nutritiue.⁊ ſic totū nō poſſet in ſe mē cōuerti. ps g⁹ matie corpis comeſti d̄ qua fuit alius homo genitus in illo r̄ſget. q̄a alit͛ idē in numero r̄ſgere nō poſſ3.ps aūt alia que in ſubām comedētis p actu3 nutritiue eſſet cōuerſa in p̄mo r̄ſgeret.q̄z i ip̄o hūit eēntialiorē ordinē ad r̄ſrectōe3. tū q̄a p̄mo ab aīa illius fuit informata.et pfectius.q̄a ut hītū eſt li° 2°. Caro facta de nutrimēto. ſeu matia nutrimēti nō ita pfecte.nec ita p̄ncipalr̄ pficit͛ ab aīa.ſicut caro facta de ſemine. Illud aūt q̄d deerit de pte matie illi de cuius carnib⁹ ali⁹ hō fuit gn̄atus.deus aliūde ſupplebit. ut in corpe qōnis dictū eſt. Ad 3ᵐ dō q̄ im/ poſſibile eſt totā matiā neceſſariā ad re/ poſitionē hōis in ſpe que dr̄ matialis fie/ ri matiā radicale carnis hōis alteri⁹. q̄a hoc nō poſſet fieri.niſi mediāte ſemie.na/ tura aūt p actū nutritiue p̄us cōuertit p/ tē de nutrimēto in ſubām nutriti.⁊ p⁹ h° alia ps r̄ponat͛ ut de illa fiat ſemē ordia tū ad ꝯſuatōe3 ſpēi p gn̄onē alteri⁹ indi uidui. Ad 4ᵐ p3 quid ſit dō ex dictis in qōne. Ad 5ᵐ dō q̄ illa coſta non fuit in adam de ūitate humane nat͛e neceſſarie ad r̄poſitionē ei⁹ in hoīs ſpe.ſ3 fuit ordi/ nata ad multiplicationē ſpēi p ei⁹ ſupna/ t͛alē trāſmutationē in mulierē.vñ materia illi⁹ coſte in Eua r̄ſget.⁊ nō in Adā. Se cūdū aūt argumēta ad ptē ſecūdā q̄ oſtē/ dere uidet͛ q̄ idē hō in numero r̄ſget q̄ū ad totā formā. ⁊ q̄ūtū ad totā radicalem eius matiā que p̄ceſſit r̄poſitōne3 eius in ſpe.2ᵃ opio que poſita eſt in corpe qōnis uī ūior q̄3 p̄ma.q̄a ſm p̄mā aliqs r̄ſgeret nō idē in numero q̄ūtū ad matiā.niſi ſicut ps ⁊ totū que nec totalit͛ idē ſunt in nu/ mero.nec penit⁹ numero diuerſa.ut trahi pōt ex his que uidet͛ dicer͛ phūs p° libro phi. ponēdo tū q̄ matia nā ſit de eſſentia cōpoſiti.ut tactū ē. ceſſāt multe difficulta tes que tacte ſunt.

Quinto queritur

utꝝ ex matia cuiuſlȝ mēbri reintegrabit͛ idē mēbrū in nūero. Et uī q̄ ſic.Eze.37° dr̄.Acceſſerūt oſſa ad oſſa unūqdq3 ad iū cturā ſuā.ergo in reſrectōe ad reforma/ tionē cuiuſlȝ mēbri redibit eadē materia in numero de qua p̄us fuerat factū mem brū. Itē mēbrū nō hn̄s materiā eandem in numero quā p̄us hūit nō eſt idē mēbrū in numero.q̄a materia eſt de eſſentia com poſiti.ergo ſi mēbrū nō reformet͛ ex eadē materia in numero de qua p̄us formatu3 fuerat nō reſurgeret mēbrū idē in nūero. ⁊ ex cōſequēti cū corp⁹ ſit cōpoſitū ex mē bris.⁊ cōpoſitū nō poſſit idē in numero: redire.niſi ptes redeāt eedē i numero nō

resurgeret idē corpꝰ in numero. qđ falsū est. ⁋ Cōtra Aug euchiridion. 50. cº. ⁊ recitat. magr̄ lbꝰ vi. cº 2º. Terrena materies que discedēte aīa fit cadauer. nō ita refectōe rpabit̄ ut ea que dilabūt̄. ꝗuis ad corpus redeāt. vñ dilapsa sunt ad easdem quoqꝫ corpis ptes ubi fuerūt redire necesse sit ⁋ Itē accñs nō uariat eēntiam rei. ſꝫ sitꝰ materie in corpe accñs ur̄ substātie corpis. gº si in refectōe uariat̄. non ppt̄ hoc erit alia in nūero subā ipsiꝰ corporis. ⁋ Rº q᷑ in matia mēbri est cōsiderare illō qđ est de necessitate ad debitā mēbri cōsistētiā ⁊ illō qđ ibi est de supfluitate. contingit. n. qñꝫ mēbrū plꝰ hīe de materia qꝫ cōuenies sit forme eius. pº redibit ad idē mēbrū in numero. qa rformatio dꝫ respōdere formationi si tñ alit̄ fieret. nihilominus ur̄ qbusdā q᷑ posset idē corpꝰ in numero resurgere. ex quo rediret totiꝰ eadē materia in numero ⁊ eadē forma ī nūero que sunt essētiales ptes cōpositi. qđ cōsentire ur̄ Aug. 22º de ci. c. 19. ut pꝫ p exº qđ ibidē ponit ď uase facto de limo. ⁊ postea in eūde limū redacto. ⁊ de eode limo itez̄ repato ubi dicit q᷑ ad hoc q᷑ redeat idem in nūero nō oꝫ q᷑ illa ps materie que pus erat in fūdo itez̄ ponat̄ in fūdo. nec illa q̄ fuit in ansa itez̄ ponat̄ in ansa. ſꝫ sufficit q᷑ totū repet̄ de toto. ⁊ enchiri. 51. cº silr̄ dicit de statua redacta in massā. ⁊ itez̄ ď eadē massa repata. illud aūt qđ est de supfluitate ad idē mēbrū in nūero ñ redibit. sed ad aliud mēbrū si in illo fuit defectus materie. si aūt cuiꝫ mēbro esset supfluū. ⁊ toti corpori illud nō resurgeret. qa talis supfluitas ex errore accidit ⁊ defectu nature. ⁋ Ad aꝛ ad ptē pmā pcedūt de matia cōueniēte forme mēbri ⁊ bone consistētie eius. Auctoritas Aug. ad ptē secūdā allegata pcedit de materia supflua forme mēbri. qđ pꝫ. qa īmediate sic subiūgit̄. alioqn si capillis redit qđ tā crebra tōsura ď strixit si unguibꝰ q᷑ totieſ depsit exectio īmoderata ⁊ indecēs cogitātibꝰ resurrectionē carnis. ⁊ iō nō credētibꝰ occurrit īfirmitas. ⁋ Ad 2º dō q᷑ q̄uis sitꝰ ptinꝫ in loco eēntie corpis sit accītalis. tñ sitꝰ eaꝫ in toto ipsi toti est eēntialis. Uel pōt dici ſm alios q᷑ aꝛ nō plꝰ cōcludit. nisi q᷑ ad reintegrationē eiusdem corpis in numero easdē ptes materie ad easdez ptes corpis redire in qbus pus fuerāt nō est necessariū qđ cōcedūt. sed ex hoc nō seqt̄ q᷑ non sit cogruū. ⁊ ibi etiā dicūt ad 2º arꝰ ad ptē pmā q᷑ pbari ur̄ hoc esse necessariū q᷑ nō pcedit. qa partes eēntiales que sūt materia ⁊ forma totiꝰ pncipalꝰ ⁊ īmediatiꝰ respiciūt cōpositi eēntiā qꝫ ptes q̄titatiue ⁊ integrales. ⁊ ideo ad hoc ut idē corpus in numero resurgat sufficeret q᷑ pncipia eēntialia que sūt materia ⁊ forma totius reuertāt eadē in nūero ēt si eede partes materie ad easdē ptes corporis integrales in qbꝰ pus fuerāt nō reuertēt.

Sexto queritur

utꝝ corpora resurgētiū resurgēt cū dformitatibꝰ suis. Et ur̄ q᷑ sic. Cicatrices sūt deformitates in corpore. ſꝫ corpꝰ xpi resurrexit cū cicatricibꝰ. ut pōt accipi ex his q̄ hāt̄ Jo. 20º. ergo multo fortiꝰ alia corpora rsurgēt cū suis deformitatibꝰ. ⁋ Itē quorūdā corpoꝝ sūt alique deformitates natales. ſꝫ ſm Aug. 22º de ci. c. 19º. Nihil qđ nataliter inerat alicui corpi est illi periturū. gº quorūdā corpa resurgēt cū aliqbus deformitatibꝰ suis. ⁋ Cōtra apꝰ prio coꝝ. 15º. Mortui resurgēt incorrupti. gº rsurgēt sine deformitate pueniēte ex diminutōe. ergo a simili sine deformitatibꝰ aliis. ⁋ Itē Aug euchi. 52º. c. ⁊ recitat magister lbꝰ vi. c. 5º. Resurgēt corpa sāctorū sine ullo uitio. ſꝫ deformitas uitiū ē ergo rsgēt sine ulla deformitate. ergo a simili ⁊ corpora dānatoꝝ. qa sicut cū corporibꝰ sāctoꝝ cōicabūt in natura. ita cōicare debebūt in dispōnibꝰ corpalibꝰ eis cōueniētibus ſm ordinē nature. ⁋ Rº sicut accipi pōt ex snia Aug. 22º de ci. c. 19º. Ois dformitas reducit̄. uel ad illā que est ex parte coloris. ul' ad illā que est ex pte figure. ul' ad illā que est ex parte diminutōis ptiuꝫ. uel ad illā que est ex parte supabūdantie. dico ergo q᷑ quocūqꝫ pdcōꝝ modoꝝ deformitate accepta corpora electoꝝ sine oī deformitate resurgēt. qa ois deformitas ad aliqđ uitiū nature pertinet. ſꝫ ſꝫ Aug. eodē. c. ubi pus. ⁊ euchiri. 52º c. Corpora sāctoꝝ rsurgēt sine ullo uitio fuata inte

gritate nature. corpora autē dānatorum resurgēt sine deformitate que ē ex parte diminutiōis partiū. qꝛ īdistincte dicit ap̄ q̄ mortui resurgēt incorrupti. sꝫ utrū resurgēt sine deformitatibus alijs dubiū ē. ꝛ dīt qdā q̄ non. imo manebūt ī eis deformitates ad maiorē cōfusionē eoꝝ. Alij dīt q̄ resurgent sine illis. qꝛ ī reparatione corporis resurgentis magis attēdit nature pfectio q̄ cōditio que fuit pꝰ. hoc tñ Augꝰ enchi. 54. c. ꝛ recitat mgr̄ in līa huiꝰ di c. 4. indeterminatū relinqt dicēs q̄ nos fatigari n̄ dꝫ eorum incerta bitudo ul' pulchritudo quoꝝ erit certa. ꝛ sepiterna dānatio. Ad pꝰ ī oppꝰ dō q̄ sꝫ Augꝰ. 22. de ci. c 20. cicatrices in corporibus martyrum. nō erit deformitas. sꝫ dignitas. Ad 2ꝰ dō q̄ deformitates p̄dcē isūt ex dbilitate seu uitio nature. dbū aūt Aug. itelligitur de hoc qd̄ naturalit' iest sꝫ debitū. ꝛ r̄ctū ordinē nate. vñ ꝛ ī p̄ncipio illiꝰ. c. dicit ita nihil periturū eē de corpore ut deforme nihil sit in corpore. Ad pꝰ ad ptē secūdā pōt dici scdm illos q̄ tenēt corpora dānatoꝝ resurrectura cū alijs deformitatibus ab illa q̄ est ex ptiū diminutione. qd̄ nō ē simile de illa ꝛ de alijs. qꝛ illa magis cōtrariat integritati nature q̄ alie. Ad 2ꝰ dō satis pꝫ qd sit dō in qōe. qꝛ resurrectio non im ē futura pp' reintegratiōꝫ nature. sꝫ ēt pp pfcōrem retributiōem et meritorum. et demeritoꝝ. Jō q̄uis corpa electoꝝ. ꝛ reproboꝝ sint resurrectura cōicātia in natura. ñ tñ in qualitatibus supaddditis. qꝛ qualitates in qbus resurgēt corpora dānatoꝝ erūt ad eoꝝ ampliorē cōfusionē. et ille in qbus resurgēt corpa electoꝝ erunt ad eoꝝ ampliorē honorē.

Septimo queritur utrum

illa corpa erūt calida ul' frigida. Et uīr q̄ nec calida neqꝫ frigida. qꝛ s̄m phm̄ 2ꝰ de gn̄atione. Caliditas. frigiditas. humiditas. ꝛ siccitas sunt q̄litates p̄me. ꝛ cā alia aliaꝝ q̄litatū inter quas phūs ibide enumerat grauitatē ꝛ leuitatē. sꝫ pōita cā ponit effectꝰ. cū gͦ s̄m Augꝰ 22ͦ de ci cͦ 11ͦ. a corpibꝰ electoꝝ auferet' grauitas. ex qͦ pōt argui a simili q̄ a corpibꝰ dānatoruꝫ et auferet' leuitas. uīr q̄ nec corpa electoꝝ nec corpa dānatoꝝ erūt calida uel frigida. Itē corpa electoꝝ ꝛ dānatoꝝ resurgēt incorruptibilia. ut inferiꝰ ostēdet'. sꝫ oē cōpositū ex q̄litatibꝰ cōtrarijs p̄mis. q̄ sunt caliditas. frigiditas. humiditas. siccitas. ē corruptibile. qꝛ cānt in cōposito mutuam actione ꝛ passionē. gͦ tales q̄litates ī corporibꝰ nō resurgēt. Itē sꝫ Augꝰ 22ͦ de ci. cͦ 11ͦ. Natura corpoꝝ electoꝝ in r̄surrectione fiet cōueniēs celo. sꝫ nat'a locati nō pōt fieri cōueniēs loco. nisi fiat cōformis eidē. cū gͦ s̄m doctrinā phi pͦ celi ꝛ mūdi. Celū sit eleuatū sup oēꝫ ɔ̄rietatē. seqt' q̄ p̄dicte q̄ttuor q̄litates cū sint cōtrarie nō erūt saltē in corpibꝰ electoꝝ. Contra ubi ē effectꝰ ꝛ cā. sꝫ color cuꝫ sit de nūero scdarū q̄litatū cāt ex q̄ttuor q̄litatibus p̄mis. vñ excessus frigiditatis cāt albedinē. excessus caloris nigredinē. sꝫ corpa r̄surgēt colorata. sicut exp̄sse dicit Aug. d corporibus electoꝝ 22ͦ de ci. cͦ 19ͦ. gͦ sequit' q̄ r̄surgēt cū q̄ttuor q̄litatibꝰ p̄mis. Itē phi. 2ͦ de gn̄a. 4. supradicte q̄litates sūt p̄me qualitates tāgibiliū. sꝫ corpꝰ xp̄i post r̄surrectionē fuit tāgibile. vñ Luc. 24ͦ hr̄ q̄ dixit discipulis. Palpate ꝛ uidete. qꝛ spiritus carnē ꝛ ossa nō hꝫ. sicut me uidetis hr̄e. gͦ cū nō sit ponere posteriꝰ sine p̄us in corpe xp̄i post r̄surrectionē fuerūt 4. q̄litates p̄me gͦ a simili in r̄surrectōne cōerūt in corpibꝰ alioꝝ. R̄ndeo q̄ in corporibꝰ r̄surgētiū tā electorū q̄ r̄proborū erunt caliditas ꝛ frigiditas. humiditas ꝛ siccitas s̄m qd̄ necessarie sūt ad humanaꝫ cōplexionē. dicit n. Auic. 10. liͦ de aialibꝰ. c. de cōplexiōe in uli q̄ cōplexio ē res accidēs ex cōtrariarū qualitatū opatōe. certū ē aūt q̄ corpa r̄surgent cōplexionata. Preterea nat'a ossiū ē q̄ magis sint sicca q̄ nat'a carniū ꝛ nat'a carniū hūidior q̄ nat'a ossiū. ꝛ nat'a cordis calidior q̄ natura cerebri. ꝛ nat'a cerebri humidior. gͦ nat'a mēbrorū exigit q̄ corpa r̄surgāt in q̄litatibꝰ supradcis. nō tñ dico q̄ ille. 4. q̄litates sint elemētares. sꝫ aliquo mō sūt illis similes ꝛ s̄m q̄ cōpetit humane complexioni illarū ɔ̄tutē participātes. differunt tñ r̄surgēt in corpibꝰ electorū ꝛ r̄proborū qꝛ in corpibꝰ ī proborū. ꝛ si nō poterūt actionē ꝛ passionē cāre ordiatas ad

uite corpalis corruptionē. poterūt tñ ī eis cāre actionē ꝛ passionē ordiatas ad afflictionē. ut inferi⁹ ostēdet. neutꝝ āt istoꝝ poterūt in corpib⁹ electoꝝ. Ad pᵐ i opp⁹ dō q̄ñtis pme q̄ttuor q̄litates tāgibiliū sit in corpe cā grauitatis. tñ talē effectū de⁹ separe pōt a tali cā. ut multipl̄r Aug. i eodē .c. oñdit p quē āt modū auferet grauitas a corpib⁹ electoꝝ inferi⁹ oñdet cū de dote agilitatis quæret. Ad 2ᵐ dō q̄ ille q̄litates in corpib⁹ nō causabūt mutuā actionē ꝛ passionē ordiatas ad corpoꝝ resolutionē. ut inferi⁹ ostēdet. cū q̄ret' d' dote ipassibilitatis. Ad 3ᵐ dō q̄ nō oꝫ locatū cōformari loco. neq̄ in nat'a neq̄ in q̄litatib⁹. Locus. n. ignis ē cōcauū orbis lune. ꝛ tñ ignis ꝛ orbis lune nō cōueniūt i nat'a. neq̄ in q̄litate. Ignis. n. ē leuis ꝛ orbis lune est neq̄ grauis neq̄ leuis. oꝫ tñ locatū cōmēsurari imediate ei⁹ loco. q̄d g° dicit Aug. q̄ corpa electoꝝ fiēt ɔueniētia celo. nō est intelligēdū q̄ sine celestis nat'e. q̄ tūc i spe eadē nō resurgerēt. s; q̄ resurgēt i corruptibilia ꝛ passibilia ꝛ sine grauitate. ꝛ iō erūt cōueniētia ad bitādū ī celo. Argumēta ad ptē aliā grā cōclusiōis possūt cōcedi. pᵐ tñ paꝝ ualet. q̄ caliditas ꝛ humiditas siccitas ꝛ frigiditas a phō 2° de g̃none nō dīt' pme q̄litates, nisi in g̃ne q̄litatū tāgibiliū. color autem non est de g̃ne q̄litatū tāgibiliū.

Octauo queritur

ut⁹ oēs resurgēt ī eadē etate. Et uī q̄ ñ. q̄ etas aut accipit' p toto tp̄e quo hō uixit. aut p v̄tute seu statu quē i aliquo tp̄e hūerit. s; pmo mō nō resurgēt oēs in eadē etate. q̄ ñ oēs equali tp̄e uixerūt. nec mō 2°. q̄ nō oēs resurgēt in eq̄li v̄tute. g° non oēs resurgēt in eadē etate. Itē a resurgētib⁹ nihil auferet q̄d in eis fuerat dignitatis. s; sicut dr̄ puerbi. 16°. Corona dignitatis senect⁹. g° senes resurgent in senili etate. sed iuuenes nō resurgēt in senili. g° ñ oēs r̄surgēt in eadē etate. Cōtra glo. super illud ad eph. 4°. In mēsura etatis plenitudinis xp̄i. ꝛ recitat magr̄ in li̇̄a b⁹ di: .c. i. Oēs in eadē etate r̄surgēt in qua xp̄s mortuus est. ꝛ resurrexit cuiuscūq̄ etatis mortui fuerint. R° q̄ etas dupliciter pōt accipi. Uno mō p toto tp̄e q° uixit hō ꝑ quo fluxit ab instāti sue formatōnis usq̄ ad instās sue reformatōis. ꝛ sic nō oēs in eadē etate resurgēt. Alio mō p statu corporis ꝛ v̄tutis q ex āīa in hūano corpe relinq̄t' s̄m quē modū accipiēdi etatē dicimus q̄ Adā fact⁹ fuit in etate uirili. ꝛ sic dico q̄ oēs in eadē etate resurgēt. q̄ oēs resurgēt i statu corpis ꝛ nat'alis v̄tutis quē bituri erāt si tñ uixisset. uel hūerunt q̄ tñ uixerūt q̄ ē ī tp̄e ad q̄d termiat' mot⁹ pficiēdi q circa' de lege cōi ē illud tp̄⁹ quo xp̄s mortuus est. vñ Aug. 22° de ci. c. 15°. q̄d cōmemorauit ap⁹. De mēsura etatis plenitudis xp̄i sic accipiam⁹ dictū. ut nec ultra nec infra iuuenilē etatis formā resurgāt corpa mortuoꝝ. s; in ea etate ꝛ robor' usq̄ ad quā Jesū xp̄ꝫ puenisse cognouim⁹. pp eīm pfectionē nat'e decet ut resurgāt in optio statu corpis quē hūerūt. uel si tñ uixissēt erāt nat'alit' bituri. ille autē status ē i terīo mot⁹ pficiēdi. Ad pᵐ in opp⁹ dō q̄ nō oēs resurgēt in eq̄li v̄tute nec nat'ali nꝫ supnat'ali. s; oēs r̄surgēt in n'ali v̄tute quā glꝫ erat natalit' bitur⁹ ī terīo mot⁹ sui pfect⁹. ꝛ q̄ d' lege cōi illo tp̄⁹ fere idē est q̄ñtū ad oēs. iō oēs dicūt resurrecturi ī eadē etate. ꝛ dixi fere. quia tēpus mēsurās motus pfect⁹ in oib⁹ ñ est eq̄lis pūctalit'. Ad 2ᵐ dō q̄ senectus dr̄ corona dignitatis nō pp cōditōeꝫ corpis. q̄ tūc est in defectu s; ppt' sapiētiaꝫ q̄ in eis p̄sumit' maior pp multā expiētiā ꝛ tēporis q̄ñtitatē. quapp dr̄ Job. 12°. In antiquis est sapientia.

Nono queritur

ut⁹ oēs resurgēt in eadē statura. R° q̄ nō. q̄l; eiꝫ resurget in illa q̄ñtitate ꝛ stat'a que unicuiq̄ indiuiduo debebat' in terīo mot⁹ pficiēdi s̄m nat'alē v̄tutē caloris excēdētis humidū ꝛ humidi suscipiētis extēsionē nat'a nō errāte. uel p aliq̄d inat'ale actiūs nō ipedita. q̄ p resurrectiōeꝫ nō reducet' tñmō idē in spe. s; etiā ī nūero. ꝛ iō rōale est ut nō tñ resurgāt in statura que debet' spēi. s; etiā i illa que debet' indiuiduo mō p̄dicto. si aūt p errorē nat'e. uel nimiā supabūdātiā mat'ie eiꝫ indebit⁹ q̄ñtitatis excessus uel diminutio seu defect⁹

diuina potētiā supplebit uel resecabit. ⁊ p̄dictis ɔcordat Aug. 22° de ci. c° 15°. dicēs q̄ suā q̄lꝫ recipiet mēsurā quā uel hūit in iuuētute. et si senex ē mortuus l' fuerat hīturus si an̄ ē dfūct⁹. qđ ēt recitat magr̄ h⁹ di. c° p̄mo.

DEcimo queritur

ut̄m oēs r̄sᵹgēt i sexu uirili. Et uī q̄ sic. hoīes resurgent sine defectu et deformitate nat̄e. sꝫ sex⁹ femīeus ē ex defectu nat̄e ⁊ p̄t̄ ei⁹ itētiōez. sicut n. dit phi .16. de aīalibꝫ. femina est quasi mas occasionat⁹. g° sexus femīeus nō r̄sᵹget. Itē sexus femīeus n̄ est necessarius nisi p uita aīli. sed homines nō resurgent in uita animali qꝛ sicut Ap⁹ ait. i. cor. 15. semi natuꝫ corpus aīe surget cor⁹ spūale. g° sexus femineus nō r̄sᵹget. Cōtra Au⁹. 22. de ci. c. 17. dicit mihi meli⁹ sape uidēt q̄ utrūqꝫ sexū r̄sᵹrecturꝫ eē nō dubitāt. Ad istā qōez dixerūt aliq̄ q̄ oēs r̄sᵹgēt in sexu uirili. uñ Au⁹ i. c. p̄allegato. nōnulli pp hoc qđ dcm̄ ē donec occurramus oēs i uirꝫ p̄fectū aiūt oēs i uirili sexu r̄sᵹrecturos. qm̄ deus fecit solū uirū ex lio feminā ex uiro. sꝫ hanc opinionē ibidē Au⁹ redarguit ⁊ merito. qꝛ erronea ē. Dicēdū ē g° q̄ nō oēs r̄sᵹgēt in sexu uirili. sed uiri i sexu uirili. ⁊ femīe in sexu femīeo. qꝛ hoc exigit nat̄a indiuidui ⁊ ɔgruit p̄fcōi spēi ⁊ erit occasio laudādi sapiētiā dei. ⁊ ōn diuꝫ indiuiduoꝝ nat̄a eūdē exigit sexū. sꝫ nat̄a quorūdā exigit masculinꝫ. ⁊ quorūdā nat̄a femieū. quapp dic Au⁹. 22. de ci. c. i. q̄ nō ē uitiū sexus femineus. sꝫ nat̄a p sexū aūt diuersitatē cōplēt̄ diuersi gradus cōuenietes p̄fcōni spēi. Preterea sicut dicit Aug⁹ eo c mēbra femīea nō erūt accōmodata ueteri usui. sꝫ nouo decori quē nō alliciat aspiciētis ɔcupiscētia q̄ nl'la erit. sꝫ dei laudet̄ sapiētia atqꝫ clemētia. qꝛ qđ nō erat fecit ⁊ liberauit a corruptiōe qđ fecit. Si aūt in aliq̄b⁹ est uterqꝫ sexus inessꝫ̄ resurgēt in sexu q̄ p̄ncipalior est in eis Si āt equalit̄. qđ difficile ē. resurgēt i sexu uirili eo q̄ sexus est absolute dignior. in utroqꝫ .n. sexu null⁹ r̄surget. qꝛ hec ē difformitas accn̄s ex errore nature. Ad p̄m in opp̄m dđ q̄ q̄uis mulier gñet̄ p̄t̄ intētionē nat̄e p̄ticularis. est tñ de intētōe nat̄e uli̅s. quā uerūqꝫ sexū r̄gr̄it ad p̄fectionē hūane spēi nec erit post resurrectionē in illo sexu cōfusio. qꝛ sicut dicit Aug. in c. p̄allegato nō erit ibi libido que est cōfusiōis cā. nāꝫ p̄us q̄ꝫ peccassent nudi erāt ⁊ nō ɔfūdebāt uir ⁊ feīa. uñ nec post r̄surrectionē ē p⁹ erit uestib⁹ p tegumēto. sed erūt amicti lumīe sicut uestimēto. Ad 2ᵐ dđ q̄ maior ē falsa. sicut pꝫ ex dictis in qōne.

COnsequenter q̄rit̄ d 2ᵒ

p̄ncipali. ⁊ circa hoc querūt̄. 10. P° utrūꝫ sit infern⁹. 2° utꝝ sit sub terra. 3° utrūꝫ sit ibi ignis corpore⁹. 4° utꝝ sit eiusdem spēi cū igne elemētari. 5° utꝝ sit ppetu⁹. 6° utꝝ corpa dānatoꝝ ab illa igne calefient. 7° utꝝ p illū ignē corrūpēt uel consument. 8° utꝝ p agēs intrinsecū nat̄alit̄ corrūpēt. 9° utꝝ spūs sepati ab illo igne cruciabūt̄. 10° utꝝ dānati cruciabūt̄ ppetuo a trib⁹ aliis elemētis ab igne.

PRimo ostendo q̄ nō

sit infern⁹ qꝛ ifern⁹ noīat cruciatū eternū uel locū ei⁹. sꝫ nō est aliq̄s cruciat⁹ etn⁹. qꝛ ut dr̄ Math. 7. Qua mēsura mēsi fueritis remetiet̄ uobis. sꝫ mēsura peccati nō ē infinita cū sit a ꝟtut̄e finita. g° nec cruciatus p peccato est infinit⁹. g° infernus n̄ ē. Itē Jaco. 2°. Misericordia supexaltat iudiciū sꝫ si p malo actu trāsitorio hō cruciaret̄ in eternū iudiciū supexaltaret misicordiā. g° res significata p hoc nomē infern⁹ nō est. Itē oīs cruciat⁹ sꝫ iust⁹ ē. aut ē ad correctionē cruciatoꝝ seu ad p̄motionem boni eoꝝ. aut ad exēplar alioꝝ. sꝫ cruciat⁹ etern⁹ n̄ essꝫ ad correctionē cruciatoꝝ. nec ad p̄motionē boni eoꝝ. nec ad exēm alioꝝ. qꝛ talis cruciat⁹ nō ē manifest⁹. g° nullus ē iust⁹ cruciat⁹ etern⁹. g° nec ur̄ q̄ iniustus. Itē phi. p° ce. ⁊ mū. Nos uidem⁹ res accidētales corrūpi ueloci⁹ ⁊ finiri. sꝫ cruciat⁹ accn̄talis ē rōali creature. g° null⁹ cruciat⁹ ē eternus. ⁊ sic nō est infernus. Cōtra sꝫ Aug. 21° de ci. c° 12°. Dignus est cruciatu eterno qui in se uolūtarie corrūpit bonum maximū qđ in eo possꝫ esse eternū. sed oīs peccās mortalit̄ in se grām dei corrūpit. l' aliquā habilitatē ad grāꝫ post corruptiōez grē. grā āt est maius bonū qđ sit in hoīe.

t 5

g° ois exiēs statū merēdi in mortali pccō dignus est cruciatu eťno. sed deus reddet unicuiqʒ ꝫ opa sua. g° cōcedēdū ē esse infernū. ⁋ Itē malo culpe īfinito debeť cruciatus etern⁹. sʒ oē pccm̄ mortale ē malū culpe īfinitū. qꝛ nō tm̄ mēsurať act⁹ ꝫ potētiā a qua egrediť. sʒ etiā ꝫm magnitudinē obiecti. oē eiʒ pccm̄ mortale directe ē ɔtra bonitatē dei que infinita ē. g° oes morientes in pccō mortali eťnalr̄ cruciabūt. sed infern⁹ est cruciat⁹ etern⁹ uel locus ei⁹. ut dictū ē. ⁋ Rx° q̄ infern⁹ uno mō noiat cruciatū eternū. alio mō locū illi⁹ cruciatus. ꝛ utroqʒ mō loquēdo de inferno dico q̄ infernus est. ⁋ Ad c⁹ itelligētiā p° declarādū est aliq̄s aias cruciari post recessu a corpe. 2° q̄ aliq̄ etualr̄ cruciāť. ꝛ 3° q̄ aliqs ē locus in quo est ille cruciatus. ⁋ P^m pbo sic. deus est sūme iust⁹. sʒ sūma iustitia exigit ut ille q magis peccat magis puniať. sʒ in hac uita uidem⁹ mltos bonos ī magnis calamitatib⁹ uitā corpalē finire. ꝛ mltos sceleratos in magnis pspitatib⁹ tēporalib⁹. oʒ g° ꝫm iustitiā ut illi in uita alia p̄miet. ꝛ isti puniāť. ut p̄miū rn̄deat merito. ꝛ pēa demerito. vñ Auic. 9° metaphẏ. c. 7° est p̄missio que apphēdiť itellectu ꝛ argumentatōe demōstratiua. ꝛ pphia hoc pbat. et hec est felicitas ꝛ miseria aiaꝝ postq̄ʒ sūt exute corpibus suis. ⁋ 2^m articulū pbo sic. Illi q exeūt statū merēdi in pccō mortali ī sua malitia uolūtarie obstinanť. ita q̄ digne penitere nō possūt. sʒ in malo actu uolūtatis pseuerāt que patet p ea que dicta sunt li°. 2. di. 7^a. In illa qōne ut^m diabolus possit digne penitere. ꝛ ī illa ut^m semp sit in actu culpe. sʒ q̄ʒdiu pccōr ñ uult ď pccō digne penitere. sed pmanet in actu uolūtatis male dʒ ꝫm rectitudinē ei⁹ pena durare. g° maloꝝ angeloꝝ ꝛ omniū hominū in pccō mortali decedētiū est cruciat⁹ eťnus. ⁋ 3^m ar^m declaro sic. demeritū opponitur merito. ꝛ p̄miū qđ redditꝫ p merito pene q̄ infligiť p demerito. g° cū sit loc⁹ determinatus in quo electi p bono merito eťnalr̄ p̄miabūť q loc⁹ est celū empireū. est silr̄ aliqs loc⁹ determinat⁹ in quo reprobi pro demerito eternalr̄ cruciabūť. ꝛ ille locus ē infernus. ⁋ Ad p̄dicta āt pbāda sūt auctoritates multe in sacra scriptura. ꝛ auctoritates sctoꝝ quaꝝ ad p̄ns allegēť due. dr̄ eiʒ in psona xp̄i apoc. p°. Hēo claues mortis ꝛ inferni. dr̄ et apoc. 20. q̄ mors ꝛ infernus dederūt mortuos suos q in ipsis erāt. ꝛ iudicatū est de singlis ꝫm opa ipoꝝ. Au⁹ āt ī p̄mo libro retrac. c°. 5°. dicit q̄ iferi sūt in hoc mūdo ⁋ Ad p^m in opp^m dō q̄ minor est falsa. nec ualet ei⁹ pbatio. qa etsi pccm̄ sit mēsure finite p ɔpatione ad potētiaʒ a qua egrediť. est tn̄ ifinite mēsure p ɔpatione ad sūmā bonitatē ɔtra quā est. Uel pōt dici q̄ sicut pccm̄ dānatoꝝ ē finitū intensiue. ita pena finita est intesiue. ꝛ sicut ē infinite mēsure quo ad duratione. qa nūq̄ʒ finietur. sic ꝛ pena ē infinite mēsure. qa nūq̄ʒ finieť. ⁋ Ad 2^m dō q̄ in cruciatu ppetuo reproboꝝ ē mīa cordia supexaltat iudiciū. qa sicut dicit Aug. 21. de ci. c. 24. q̄ʒuis ille cruciat⁹ nūq̄ʒ finieť. tn̄ ibi de⁹ cōtinet mēsuratōes suas. qa nō cruciāť tāta penaruʒ atrocitate q̄ta digni sunt ⁋ Ad 3^m dō q̄ cruciat⁹ ille nobis est manifest⁹ p fidem et sacrā scripturā. q̄ʒuis ipm ñ uideam⁹ oclo corpali. vñ dico q̄ cruciat⁹ ille ad hoc ordiaťꝫ ut boni a pccō caueāt. ꝛ mali an̄ morte peniteāt. ꝛ ut diā iustitia manifestetur. ꝛ ad aliqđ accn̄tale bonoꝝ gaudiū. qa sicut dicit ps. Letabiť iust⁹ cū uiderit uindictā. inq̄ʒ^m illa uindicta ē iusta. ⁋ Ad 4^m dō q̄ illđ vbū phi intelligēdū ē ꝫm naturā. cruciatus āt etern⁹. ꝛ p diuinā iustitiā infligitur. ꝛ p diuinā potētiā ppetuabitur.

Secundo queritur ut^m

infern⁹ sit sub terra. Et uꝫ q̄ ñ. sap. ii°. p q̄ peccat qs p h̄ ꝛ torqťꝫ. g° a sili ubi peccat qs ibi ꝛ torqťꝫ. sʒ mali peccāt sup terrā g° sup terrā ē loc⁹ cruciat⁹ eoꝝ. ⁋ Item corpa omniū hominū facta sūt. ꝛ fiūt de materia p̄° creata. qa cū ꝫ phūʒ p̄° phisi. materia sit igñabilis ꝛ icorruptibilis ñ pl⁹ ē de materia q̄ʒ fuerit a pncipio mūdi. sʒ in resurrectōe in corpib⁹ oiuʒ hoiuʒ resurget tota materia q̄ fuit d eēntia coꝝ. g° terra ut uꝫ i tm̄ minorabiť q̄ nulla ɔcauitas infra eā possʒ cōtinere multitudinē corpoꝝ dānatoꝝ. qa plūs dānabūť q̄ʒ saluabūť ꝫ smaʒ saluatoris. Math 7°. ⁋ Itē icōueniēs esset infernū eē i loco illo. uel ppe ubi est nobilissima celi influentia. sed nobilissima celi

influentia est in centro. quia a qualibet p/
te celi influētia deriuat̄ p radios ppendi/
culares ad cētrū. fortior āt ē ppēdicularis
radi⁹ q̄ alij c⁹ signū ē. q̄a ad supficiez scōi
diaphoni nō frāgit̄. sed si infern⁹ esset sub
terra essent in cētro uel ,ppe cētrū g⁰ nō ē
sub terra. ⁋Cōtra glo. sup illō Ysa. 14⁰. In
fernus subtus cōturbat⁹ ē. dicit q̄ ifern⁹
est sub terra. ⁋Itē Aug. 2. li⁰ retrac. c. 24⁰.
retractās illō qd̄ de inferno dixerat super
geñ. 12. dicit de infernis. magis mihi uide/
or dicere dbuisse q̄ sub terris sint q̄ rōez
rēddere cur sub terra eē credāt̄. siue dicāt̄
quasi nō ita sit. ⁋R̄⁰ q̄ ifern⁹ ē sub terra.
qd̄ sic declaro sicut dicit Aug 19. d ci. c 13.
Ordo est piū dispāiūq̄ rerū sua cuiq̄ loca
tribuēs dispositio. s3 sicut dicit 5⁰ de ci. c.
9⁰. Deus nihil inordiatū relinqt. g⁰ deus
unicuiq̄ rei locū ɔuenietē tribuit. loca āt
nō sūt reb⁹ cōueniētia. nisi cōueniāt earuz
pōderib⁹. unicuiq̄ ergo rei tribuit locū cō
uenietē suo pōderi. sed sicut dicit Aug. 13⁰
ɔfe. lōge post pncipiū. Pōdus meum amor
me⁹. 2. 11⁰ d ci. c. 28 ita corp⁹ pondere sicut
aius amore fert̄ quocūq̄ fert̄. qd̄ g⁰ ē pō
dus i corpib⁹ hoc ē amor i creaturis rōa/
bilib⁹. sicut ergo de⁹ ordiat corpa i suis lo
cis sm exigētiā suoꝝ naťaliū pōdeꝝ. sic or
dinat creat̄as rōales i locis sm exigentiaz
suoꝝ amoꝝ. 7 iō sicut electi sūt in celo. q̄ i
suo amore celestia terrenis ,pposuerunt. ita
reprobi p diuinā iustitiā sūt 7 erūt i loco
ifimo. q̄a i suo amoř ifima 7 terrena supi/
orib⁹ 7 celestib⁹ ,pposuerūt. loc⁹ āt ifim⁹ ē
i medio terre. q̄ loc⁹ omniū ifim⁹ ē i cētro.
vñ glo. sup illō Jone. 2⁰. Proiecisti me i p/
fūdū in corde maris dicit. q̄ sicut cor ē in
medio aialis. sic infern⁹ in medio terre eē
phibet̄. mediū āt terre cū sit in centro sub
terra est. ⁋Ad p̄ᵐ in opp⁹ dō q̄ cōuenien
tius ē hoīez puniri p que peccat. 7 nō ubi
peccat q̄ ecōuerso. q̄uis utrūq̄ simul sit
cōuenietius q̄ unū alij nō p̄iudicat. sicut ē
in punitōe sm iudiciū eccl̄ie militantis ubi
simul pōt hō puniri p que peccauit. 7 ubi
peccat absq̄ hoc q̄ unū alij p̄iudicet. quia
adhuc hoīes q̄zdiu sūt i uia sūt i motu ad
sua loca. res autē non est in suo loco q̄ sibi
debet̄ finalr̄ q̄zdiu ē i motu s3 creat̄a rōa
bilis reproba post hāc uitā nō ita ɔueniēt

puniret̄ p que peccauit sup terrā. sicut sub
terra. q̄a peccauerūt p amore terrenoꝝ. in
hoc āt puniūt̄ p terrā. q̄a icarcerātur sub
terra. 7 s3 hūc modū ñ puniret̄ p terraz si
infern⁹ ñ esset sub terra. ⁋Ad 2ᵐ dō q̄ pp
hoc arᵐ qdā dicere uoluerūt q̄ totus aer
iste nubilosus usq̄ ad illā p̄tē ad quā ascē
derūt aque diluuij inflāmabit̄. 7 erit pars
inferni. vñ 7 demones iā in isto aere ihabi
tāt. ⁋Alij dicūt q̄ alia tria elemēta cōuer
tēt̄ in ignē iuxta illō. 2. Pet. 3⁰. Elemēta ca
lor̄ soluet̄. 7 hi dñt q̄ totū erit ifern⁹ us3
ad orbē lune. S3 utraq̄ p̄dictaꝝ opi. falsa
ē s3 eiz magr̄m ifra di. 48 c. ult. In pij in
iferno ñ hēbūt lumē solis nec lune. sed sm
opi. p̄mā ps iferni utroq̄ lumine illumina
ret̄. 7 s3 s'az totus ifernus. ut ēt inferius
oñdet̄. 4. elemēta i suis eēntijs r̄manebūt
⁋Jō dō ad arᵐ q̄ dānati i iferno ita cōp
mēt̄ q̄ cōtineri poterūt i ɔcauitate terre.
vñ s3 quosdā erūt ita cōpssi i quadā rotū
ditate q̄ erūt quasi quedā rota iuxta illud
psal̄. deus me⁹ pone illos ut rotā ad quaz
ɔpssionē significādi pōt aptari illud quod
dicit ps. sicut aues i iferno politi sūt. ouēs
ei3 fortit̄ cōpmūt se i ouili pp frigus i hy
eme 7 i estate in umbra ad fugiēdū estum.
⁋Uel pōt dici q̄ si cōcauitas q̄ nūc est sub
terra nō sufficiat deus terrā augeb. t ul' d
nihilo. sicut de nihilo eaz creauit. uel totaz
ptem aeris quam occupauerunt aque di/
luuij conuertet in terraz. nec propter hoc
erit uacuū. q̄a rarefiet terra 7 aqua. 7 ae/
ris pars residua. qd̄ tamen dicitur in ar/
gumento q̄ xp̄s dicit q̄ plures erunt dā/
nati q̄ saluati. dicūt aliqui q̄ xp̄s hoc nō
dixit. v̄ba ei' n sua sunt hec. Intrate p an/
gustā portam. quia lata porta 7 spaciosa ē
uia que ducit ad pditionem. 7 multi sunt
qui intrant per eā quoniā angusta est por
ta. 7 arta uia que ducit ad uitam. 7 pauci
sunt q inueniūt eā. q̄uis ex his v̄bis bēat̄
exp̄sse q̄ tp̄e qd̄ p̄cessit redēptonis aduētū
plures erāt mali q̄ boni. 7 q̄uis ita sit. tñ
exp̄sse per hoc non hēt̄ qd̄ in arᵒ dicebat̄.
poss3. n. de⁹ tātā grām facere hoībus qui
nasciturī sunt q̄ tot de illis saluarentur. et
tamen pauci de illis dānarētur q̄ āte finē
mūdi eēnt plēs illi q̄ saluabūtur q̄ illi qui
dānabūtur. 7 ut dicūt aliqui forte ita fiet

ut sicut plures āgeli salūati sūt q̄z dānati. sic plēs homines erunt saluati q̄z dānati. ⁊ ad cōfirmationē sue opiōnis sic arguūt sz beatū Dio⁹ li° de angelica hierar. c° 14°. Multitudo scōꝝ āgeloꝝ excedit multitudinē materialiū reꝝ. sz quot sūt angeli sancti tot erūt hoīes beati. g° nūerus saluādoꝝ excedit oēz numeꝝ reꝝ materialiū. sz nō est ꝓbabile q̄ tāta sit multitudo hominū dānatoꝝ. q: tāta hominū multitudo nō posset infra cōcauitatē terre cōphēdi. Preterea sz Ansel. li° 2°. cur deꝰ hō. c. 16. Maior est numerus hominū electoꝝ q̄z fuerit numerꝰ omniū hominū q fuerūt añ mortem xp̄i. ⁊ q tēpore mortis sue uiuebāt. dicit eīz sic. q̄ nō tot pñtes eius morti eē potuerūt quot ad supne ciuitatis constructionē necessarij sūt. etiā si oēs q eiusdem mortis tpe ubicūq3 erāt mortui ad illā redēptione admitterēt᷑. sz non est ꝓbabile q̄ tāta sit multitudo hominū dānatoꝝ. q: uiᷓ q̄ tot corpa hominū nō pñt intra cōcauitatē terre cōprehēdi. Preterea icōueniēs uiᷓ q̄ aliqs natalis appetitus uniꝰ spēi frustraret᷑ ppetuo in maiori parte īdiuiduoꝝ suoꝝ. sz pdicta opio uiᷓ eē cōtra sacrā scripturā. dᷓ eñ Math. 22°. q̄ multi sūt uocati pauci uero electi. ⁊ ēt cōtra Aug. dicit eīz. 20. de ci. c° 21°. q̄ plēs hoīes erūt ī penis q̄z in glia. dicit ēt infra li° 21. c. 11°. q̄ multo plures sunt in uniuersa gñis hūani massa dānata q̄z ī luce. Ad ea āt q adducta sūt ꝓ opiōne ōria pōt facilit᷑ solui. pōt eīz dici ad pᵐ q̄ nō seqᷓ. plēs sunt angeli saluati q̄z dān. iti g° plēs hoīes erūt saluati q̄z dānati. q: āgeli fuerūt ꝓcreati absq3 ulla ꝓnitate ad malū ⁊ cū aliqua īclinatōe ad bonū. hoīes aūt descēdētes ab Adā sz naturalē legē ꝓpagatōis nascūt᷑ ī pccō. et cū habituali ꝓnitate ad malū. Ad illud aūt qd̄ dicebat᷑ q̄ tot erūt hoīes saluati quot sunt angeli facti. dicūt aliq q̄ falsū est. nō eīz totꝰ erūt nisi tot quot sūt āgeli q ceciderunt. q: de hoībus electis repabit᷑ āgelica ruina. Uel pōt dici ⁊ melius q̄ ī ꝯcauitate terr e poterit cōphēdi maior mltitudo hominū dānatoꝝ q̄z sit multitudo āgeloꝝ sāctoꝝ. Et pterea si q̄ntitas terre q mō ē nō sufficeret. deus eā augere possz. p hᵒ pōt solui ad illō qd̄ dicebat᷑ q̄ tāta multitudo hominū q̄nta fuit mltitudo omniū illoꝝ q mortē xp̄i pcesserūt. ⁊ q tpe mortis eiꝰ uiuētes fuerūt nō posset cōphēdi infra concauitatē terre. Ad illō aūt qd̄ dicebat᷑ de frustratōe natalis appetitus dō q̄ q̄uis sit īpossibile maiorē pte indiuiduoꝝ alicuius spēi frustrari ppetuo aliquo suo natali appetitu loquēdo de frustratōe ꝓueniēte ex aliquo natali accñte ⁊ errore nate. hoc eñ est possibile loquēdo de frustratōe ꝓueniēte ex uolūtate creata hoc ꝓmerēte ⁊ ordine diuine iustitie illā penā infligēte. Ad 2ᵐ dō q̄ minor est falsa. nobilior ē īfluentia celi simplr̄ que ē in circūferentia q̄z ī cētro ⁊ sup terrā q̄z sub terra ꝑ cōpatione ad hītatione hoīm. q̄uis sub terra uel ꝓpe cētrū sit nobilior influentia sz qd. s. q̄tū ad gñationes aliquoꝝ metalloꝝ.

Tertio queritur

utꝝ ibi sit ignis corporeꝰ. Et uiᷓ q̄ n. Auᵍ 12. sup geñ. ad lr̄a fine est ꝓsua iferoꝝ sbā. sz eā spūalē arbitror esse nō corpalē. Itē Dama. li° 4° quasi ī fine dicit de illo igne q̄ nō est matialᷓ qlis ē apd̄ nos. sz qlis sit nouit deus. sz si essz corpalis essz matialis. Cōtra Aug. 21. de ci. c. 10. Gehēna illa q̄ ēt stagnū ignis ⁊ sulphuris dictū ē. corporeus ignis erit ⁊ cruciabit corpa dānatorū. Itē Gre. 4° libro dial. paꝝ añ mediū. igne gehene corpareū eē nō ambigo. R̷ quaiudā ē opio q̄ ille ignis non ē corporeus. sz est q̄dā spūalis pena q ꝓp suū acumen metaphorice dᷓ ignis. q: ut ipsi dicūt cū diuina potētia reprobos possit cruciaᷓ sufficieᷓ spūali pena supfluū fuissz ī iferna ponere corporeū ignē ad cruciatū coꝝ. et ad hoc adducūt illō qd̄ hᷓ Luc. 16. d diuite q dicebat linguā suā cruciari ī flāma. cū eīz ꝯstet aiaz illiꝰ diuitis linguā corpalē nō hūisse uiᷓ q̄ sicut scripta ibi d lingua loqᷓ metaphoᶜ aliqd spūale uocās linguā ita aliquā penā metaphoᶜ uocet ignē. vñ Auᵍ. 21 d ci. c. 10. dicit tale fuisse illā flāmā quales oculi quos eleuauit ⁊ Lazarum uidit q̄lis lingua cuius humorez exiguū desiderauit infundi qualis digitus Lazari de quo illō fieri sibi postulauit ubi tamē erāt sine corporibꝰ anime. ⁊ īmediate cōcludit q̄ fuit īcorpalis. sed opinio predicta falsa ē. ⁊ ꝯtra

scripturã que distiguit iter ignẽ ꝛ spũalẽ dãnatoꝝ penã q̃ uocat noĩe v̾mis. dr̃ eĩm eccl. 7°. q̓ uindicta carnis impij ignis ꝛ v̾mis. ꝛ Judith ult. dr̃ de dãnatis q̓ de⁹ in die iudicij uisitabit illos. dabit eĩm ignez ꝛ v̾mes in carnes eoꝝ Jsydo etiã p° libro de sũmo bono c° 29°. Duplex dãnatorũ pena est in gehẽna quoꝝ ꝛ mẽtez ui it tristitia ꝛ corp⁹ flãma. Dicẽdũ g° ad q̄õez q̓ ignis ĩ inferno corpore⁹ ordinat̃ ad reprobos cruciãdũ. q̃uis eĩm de⁹ posset si uellet eos punire pena spũali tñ tamẽ cõgrue uoluit eos punire pena spũali ꝛ corporali, ut sicut dicit Jsydo. p° li° de sũmo bono c° 29° Qui mẽte tractauerũt qd̓ ꝑfecerũt corpe simul ꝛ aĩo puniãt̃ ꝛ corpe. qd̓ nõ est sic intelligẽdũ ut pena corpalis ignis se nõ extẽdat ad aĩam etiã ĩmediate cũ mõ aĩe reprobe illo igne cruciẽt̃. ꝛ demones qui sunt spũs sic illo igne post iudiciũ cruciabũt. s3 q̓a pena spũalis ꝑncipali⁹ aĩam respicit. ꝛ pena ignis ꝑncipali⁹ r̃spicit corp⁹. pena tñ spũalis redũdabit ĩ corpus. ꝛ pena corpis in aĩam. Nec obstat illud qd̓ allegatũ est ꝓ opione alia q̓a non seq̃t̃. ibi est flãma spũalis de qua loq̃bat̃ diues eo q̓ magis ea cruciabat̃ q̃3 corpali. q̓a ut inferi⁹ ostẽdet̃ acerbior ẽ pẽa uermis q̃3 ignis. ibi g° nõ est ignis corpalis: vñ ꝛ ipse Aug⁹ eode3 c° post v̾ba ꝑdcã. in inferno põit ignẽ corporeũ. q ut hr̃ p° li° de mirabilib⁹ sacre scripture. c. 2°. ꝑpat⁹ est in ꝑfectõe creaturaꝝ omniũ. hoc ẽ ĩ ꝑ° cõditõe reꝝ. s3 ut᷒ hoc fuit ꝑma die qua angeli fuerũt creati. aut 6ᵃ die qua creat⁹ est hõ apud aliquos dubiũ est. ꝓbabilius tñ ur̃ ꝛ magis auctoritate consonũ q̓ hoc fuit 6ᵃ die. Ad ꝑ᷒ in opp᷒ dõ q̓ illd̓ v̾bũ ĩtelligi põt de ĩpssiõe pẽali facta ĩ aĩa. q̃uis eĩm ignis corporeus affligat aĩam. afflictio tñ illa spũalis est. Ad 2᷒ dõ q̓ illũ ignẽ dicit nõ esse materialẽ ñ simpliciter. s3 q̃lis est apud nos. q̓a nõ indiget fomẽtis materialibus eo mõ quo ille ignis qui apud nos est

Quarto queritur

ut᷒ ignis infernal̃ sit eiusdẽ spẽi cu3 igne elemẽtari. Et ur̃ q̓ nõ. ꝑhu⁹ 5° top. Non est eñ una spẽs ignis. diuersũ est e̾3 carbo flãma ꝛ lux spe. s3 ignis lux ẽ ignis elementaris. ignis aũt gehẽne magis ur̃ esse ignis carbo. si eĩm ess3 ignis lux nõ diceretur infern⁹ terra tenebrosa. ergo differt spe ab igne elementari. Itẽ natalis locus ignis elemẽtaris est circũferẽtia. s3 natal̃ loc⁹ ignis infernal̃ est sub terra. q̓a si esset ibi uiolẽter nõ esset ibi ꝑpetuo. ꝭm ei3 ꝑ° celi ꝛ mũdi. Res acciñtalis ueloci̾t̃ finitur. ergo nõ est eiusdẽ spẽi cũ igne elemẽtari. Itẽ Dama. libro 3° c. 15° quoꝝ nat̃a eadẽ boꝝũ actio eadẽ. sed actio ignis elemñtaris est alt̾ius nat̃e q̃3 actio ignis infernal̃. quia ignis elemẽtaris ↄsũptiuus ẽ extranee materie. ignis ãt ĩfernal̃ nõ. q̓a ad ultimũ totã ↄsumeret terrã. g° ñ ẽ eiusde3 spẽi cum igne elemñtari. Cõtra Aug. 27ᵃ. q̄õe. ad ro. dicit ignẽ q ẽ ↄ̃rtũ elĩn eẽ ĩ terra. Itẽ ꝭm Aug᷒ eadẽ q̄õe. Aque que sup celos st̃ cũ istis aquis eiusdẽ spẽi sũt ergo a simili ignis q sup terrã est. eiusdẽ spẽi est cũ illo igne q sub terra ẽ. Item ꝑhũs prio top. Oĩs aqua oĩ aque eadẽ spe dr̃. ergo silit̃ oĩs ignis oĩ igni. Rñ q̓ ignis gehẽne q̃3 tũ ad illd̓ qd̓ ĩ eo ẽ d̓ essẽtia ignis ẽ eiusdẽ spẽi est cu3 elemñtari igne. materia tñ quo ad dispõem uidet̃ diuersa ratiõe cuius sibi competit aliqua diuersa actio que igni elementari nõ cõuenit. Ignis eĩm in aliena materia multũ diuersificat̃ in opib⁹ suis. ꝭm exigentiã dispõnis materie. qd̓ aperte p3 in fulgure ubi ignis aspectũ habet ad diuersas materias ꝭm diuersitatẽ materie ꝛ celestis influentie in materia incorporate. vnde aliquãdo non ledit materia3 mollem. ꝛ dissoluit duram quãdo calefacit ꝛ non comburit. Aliqui tñ opinãtur q̓ in inferno sit ignis in materia propria. q̃uis ibi non luceat uel imperfecte. quod ideo dixi. quia sicut dicit Jsydo. ꝑmo libro de sũmo bono. c. 29. Ille ignis ad aliquid habet lumen. ꝛ ad aliqd non habet. Ignis enim ex duplici causa non lucet. s. quia aut nimis rarus. ꝛ hac de causa non lucet̃ ĩ spera sua. aut q̓a circũfusus. aut circũdat⁹ ĩ̾restrib⁹ fumis ꝛ uaporib⁹ grossis ꝛ turbidis. ꝛ hac d̓ cã ñ lucet aut modicũ lucet in ĩferno. ꝑᵃ tñ opĩo uidetur uerior. Alij dicũt q̓ ignis ĩferni ẽ ignis carbo. vñ sicut ignis carbo nõ est corp⁹ ignis. q̓

duo corpa simul natalit ee nō pnt. nz forma substātial' ignis. qa due for̄ specifice i eadē pte materie simul ee nō pnt. sz ē aliq̄ forma accntalis multū pticipās de v̄tute subāli for̄ ignis. sic dicit q̄ ignis iferni ē q̄dā for̄ accntal mixtuz pticipās de v̄tute for̄ ignis i affligedo acute. Sz his dcis occurrit difficultas. qa carbo pōt gñare igne flāmā q̄ flāma uer⁹ ē ignis. sz hoc n̄ multū cogit. qa nō ignis pōt pticipar̄ uirtute ignis in gñando ignē nō gñatōe uniuoca. sz equoca. uidem⁹. n. ignē gñari per motū. Ad p^m in opp^m dō q̄ ignis carbo flāma ⁊ lux spe nō differunt quo ad illud qd ī eis ē d essētia ignis. sz quo ad dispositōes materie. ignis. n. lux. i. ī sua puritate. sicut ē in spera sua. q̄uis sic cōstitutus ex eētia materie cōis q̄ztū ad eētiā oib⁹ gñabilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹. ⁊ ex for̄ ignis. tū illa matia dr̄ ppa ignis q̄ztū ē sub dispositōib⁹ cōuenietib⁹ puritati ignis ⁊ ab extrāneis dispositōib⁹ q̄ztū possibile ē denudata. dr̄ āt eē in extranea matia inq̄ztū ē in eētia matie in qua ē sūt extranee dispositōes. ⁊ que s'sint i eadē matia ignei tatē cōpatietes. nō tū sūt ei⁹ puritati conuenētes. ⁊ sic inq̄ztū ē i matia cū dispōib⁹ multū terrestrib⁹. dr̄ ignis carbo inq̄ztū ē in ea cū dispōib⁹ aereis loquēdo de aere cōmixto cū uapoib⁹ terrestrib⁹ ⁊ aqueis. sic ē ignis flāma. vn̄ dicit phūs 2° d gñatione. q̄ ignis flāma est fumus ardēs. vn̄ pncipalius ⁊ p pui⁹ dr̄ ignis d igne ī spera sua q̄z d igne flāma. ⁊ p pui⁹ d igne flāma q̄z d igne in carbone. ⁊ p tāto forte dicit phūs q̄ differūt spe. Ad 2^m patebit solutio i q̄ōe sequēti. Ad 3^m dō q̄ illa diuersitas actōis ē pp diusitatē ⁊ dispōem matie ⁊ īfluētie celestis sī matie icorpate ut dcm̄ ē i corpe q̄ōis. Ar̄^a ad ptē aliā q̄ra pncipalis cōclusiōis pn̄t cōcedi. quid tū d illis aquis que sup celos sūt tenedū sit dictū ē libro 2° di. 14.

Q**Uinto queritur** utr^m ignis īfernal' sit ppetuus. Et uī q̄ n̄. qa corruptibile ⁊ icorruptibile n̄ sr̄ eiusdē spēi qa b̄z phm̄ 10 meth^e. Corruptibile ⁊ icorruptibile differūt b̄z gñs. sz ignis elemētaris ē corruptibil'. cū g° ignis īfernalis sit eiusdē spēi cū eo ut pz i q̄ōe p̄cedēti nō ē icorruptibil. g° nec ppetuus. Itē ignis n̄ pōt ppetuari i aliena matia. nisi sibi administrer̄ matia sine fine qa ut dr̄ puerb. 30. Ignis nūq̄z dicit sufficit sz terra aqua ⁊ aer finita sūt. g° ignis ifernal' cū sit i aliena matia n̄ ppetuabit̄. Cōtra Math. 25. Ille ignis dr̄ etn̄us. qd̄ n̄ ē itelligēduz a pte āte sz a pte post. Ad istā q̄ōez dixerūt qdā ignē illū ppetuari ibi p natāz. qa ille ignis ē ibi i sua matia ppa ⁊ ifluētia celestis. qa ad cētrū terre innitit̄ a quolz pūcto celi ppēdicularis radius ē ibi i illa pportōe i q̄ ē ɔ̄fluātus ignis i matia ppa sicut i circūferētia. Q̄ātū. n. tali ifluēne p elōgatōez a celo detrahit̄ tm̄ p fortitudinē radio⁊ ppēdicularīū a quolz pūcto celi imisso⁊ ad cēt⁊ r̄cōpēsat̄. sz hec opio fantastica est ⁊ friuola. cū. n. celestis ifluentis quā r̄grit ignis i sua matia ppa r̄pugnās sit pportōi illius ifluētie quā r̄grit pura terra n̄ essz natale terre tēder̄ ad cētrum. sed magis centrum refugere. nec esset ita pura terra uersus centrum. sicut in superficie qd falsum est. Alij autē tenentes illū ignē eē i aliena matia dn̄t ipz i illo loco ppetuari p natāz. sz alio mō q̄z pmi. dicūt. n. q̄ ɔtinue dpascit suā matiā. sz qa i illo loco ē celestis ifluētia ɔuertēs ɔtinue aquā i terrā ⁊ ptē aeris. ⁊ etiā ī r̄dū partē illius ignis. iō perpetuari pōt. qa sicut ex una pte sua matia ɔsumit̄ ita p ifluētiā p̄dictā pportiōalit̄ r̄gñat̄. Sz hec opio nō sufficit. qa cū post iudiciū cessat̄a sit gñatio ⁊ corruptio i elemētis. sicut i hoibus q̄bus p statu corruptibili deseruit nō assignat rōez ppetuatōis illius ignis post iudiciū. Ego āt dico illū ignē i aliena materia esse. ⁊ ipz perpetuo duratu⁊. ad qd credendū nitit̄ Aug. manuducer̄ hoīes referendo mīta mirabilia quorū cā occulta est ut pz. 21. d ci. c. 4. 5. ⁊. 6. sz hoc erit per potentiā supnatalez. sicut n. per v̄tutez supnatalez affligit spūz. sic per v̄tutez supnatalez eius duratio ppetuabit̄ hoc exigente ordie die iustitie. si tū dicat̄ q̄ de a principio ibi posuit materiam talis dispositionis ⁊ in ipsa talem influētiā celi ut ardere possit. uel igni prestare fomentū. ⁊ non cousumi a ratione recedere non uī.

ꝛ Aug°. ꝯcordare uꝭ in capl'is ſupradcis. maxie qa pꝰ iudiciū ceſſabit mutua gñatio ꝛ corruptio elemētoꝝ ꝛ mixtoꝝ. ꝛ ita ille ignis a nullo alio poterit corrūpi. nec a ſe ipſo. qa nullū elemētū hꝫ in ſe cauſaꝫ corruptōis ſue manēte pme cāe influētia gñali. ⸗ Ad pꝰ in oppꝰ dꝺ ꝙ maior itelligēda eſt de icorruptibili ſm curſū nature ꝙ nobis notꝰ eſt. ignis āt īfernal' n̄ e icorruptibil' ſꝫ ordinē nat'e nobis manifeſtū. ſꝫ aut ſꝫ ordinē nat'e nobis occultum. aut ſꝫ ordine die iuſtitie. aut ſꝫ utrūqꝫ. nec. n. diſcredēdū ē eiſn̄ i materia illiꝰ ignis naturale ỽtutē poſuiſſe quaꝫ ignoramꝰ. cum tot eꝭ ecꝰ uideamꝰ manifeſtos. quoꝝ cās qꝛ penitꝰ ignoramus. quoꝝ mltos refert Aug. 21° de ci. in pliꝭ locis. ⸗ Ad 2ꝰ ſolui pōt mō pdcō. ⸗ Ex dcis āt i hac qōe pꝫ ſolutio ad 2ꝰ arꝰ fcm̄ ad pmā pte qōnis pcedentis.

Sexto queritur

utꝝ corpa dānatoꝝ ab illo igne calefiēt. Et uꝭ ꝙ nō. ſꝫ phi. 8° phi. Si nō eſſet cōtinuus motꝰ pmi mobil' qꝺ mouet pꝰ ma uēa nihil poſſꝫ gñari uel corrūpi. nec augmētari l' alterari. ſꝫ pꝰ refrectōeꝫ ceſſabit motus pmi mobilis ut inferꝰ oſtēdet'. gꝰ tūc corpa dānatoꝝ ab illo igne n̄ poterūt calefieri. cū calefieri ſit alterari. ⸗ Itē calefactio uia eſt ad gñatiōeꝫ uniꝰ. ꝛ corruptionē alteriꝰ. alteratio n. ſꝫ qlitates actiuas ꝛ paſſiuas diſpō ē ad gñationē ꝛ corruptionē. ſꝫ poſt iudiciū ceſſabit gñatio ꝛ corruptio. gꝰ nulla erit alteratio ſꝫ qlitates actiuaſ ꝛ paſſiuas. ⸗ Cōtra Aug. 12° de ci. c. 4°. dicit ꝙ nihil eſt igne urēte moleſtiꝰ. gꝰ ignis moleſtat corpꝰ calefaciendo. ſꝫ corpa dānatoꝝ ab igne īfernali moleſtabūt. gꝰ ab illo igne calefiēt. ⸗ Ad iſtam qōeꝫ dicūt qdā ꝙ corpa dānatoꝝ ab igne īfernali n̄ calefiet. ꝛ tn̄ eo cruciabūt'. paſſiuū. n. pōt dupliciꝭ recipe formā agentis. aut mat'ialiꝭ. aut īmat'ialiꝭ. ſeu itētiōaliꝭ. ſꝫ quē modū r̄capit ſenſus formā ſēſibil'. vn̄ phꝰ 2° de aīa. oꝫ de oī ſēſu accipe uꝭr. qm̄ ē ſuſceptiuus ſpēꝝ ſēſibiliū ſine mat'ia corpus humanū. pꝰ mō recipiēs formam ignis ab eo calefit. ſed 2° mō recipiēs nō calefit ab eo ꝙuīs tactus ſētiat caliditatē ſicut uiſus nō colorat'. ꝛ ſentit colorē. hoc āt 2° mō corpa dānatoꝝ in ſe recipiet formā ignis īfernalis. Nō pmo mō. cū. n. celū ſit pꝰ alterās p ſuū localē motum ꝛ oīa alia agētia 2ᵃ in ỽtute ipſiꝰ agāt quaſi ab ipo mota ceſſāte motu celi nullū corpꝰ poterit aliud p alteratōeꝫ aliqꝫ trāſmutare a ſua nat'ali ppetate. remanere tn̄ poterit paſſio aīal' ꝛ itētiōal'. ꝛ iō ꝙuis ille ignis nō ſit calefacturꝰ corpa dānatoꝝ affligēt tn̄ ab eo. qa ſicut obiecti pportōati ſenſui pportōata receptio delectat ſēſū ſic ipro portōata cōtriſtat ignis āt īfernalis ē obiectū excellēſ ſup tactū corpoꝝ dānatoꝝ. ꝛ receptio ſue ſimilitudis in tactu eſt improportōaliꝭ uincens ipm. ꝛ ideo in corporibus eorū erit uehemētiſſimꝰ dolor in ſenſu tactus exceſſiuū ſentiēdo calorem. ꝛ huic opioni ꝯcordare uꝭ illꝺ ỽbū Aug. 21° de ci. c. 5° qꝺ ēꝛ̄citat magꝭ hꝰ di. c. 5°. ſ. ꝙ hoc erit tuc in corpibꝰ dānatoꝝ. qꝺ nunc eē ſcimꝰ in aīs hominū. certū āt ē ꝙ ſi bōmō ponat' in igne aīa dolet. ꝛ non calefit. ⸗ Sꝫ ꝯ hꝰ arguunt aliq p illꝺ qꝺ dꝭ Job. 24° ꝺ quolꝫ dānato. ſ. ꝙ ad nimiū calorē trāſiet ab aquis niuiū ⸗ Preterea ſꝫ illaꝫ opionē pena ignis pncipalius reſpiceret aīaꝫ ꝙ corpꝰ. Iſydo. āt pꝰ li° de ſūmo bono. c. 29°. afflictōeꝫ ignis pncipaliꝰ attribuit corpi. ſicut aliā penā pncipaliꝰ menti. qlibet tn̄ pena i totū redūdabit ꝯpoſitū. ⸗ Preterea ſꝫ Dama. li° 2°. c. 22°. Impoſſibile eſt ſubām expte eſſe nat'ali opatione. gꝰ poſtqꝫ celū qeſcit adhuc hēbit nat'aleꝫ opatōeꝫ. niſi ea ỽtus diuina. uel indiſpoſitio ſuſcipiētis īpediat corpa āt dānatorū nō erūt idiſpoſita ad ſuſcipiēdū exceſſiuā calefactionē. nō. n. hēbūt ipaſſibilitatiſ dotē. ⸗ Iō dicūt aliq ꝙ corpa dānatoꝝ ab illo igne calefiet uehemēt'. qa cū illa corpa ſint ex qttuor elemētis cōpoſita. nec fient īpaſſibilia. nō tm̄ caliditatē ſentiētia. ſꝫ ēt caliditatis ſuſceptiua. nꝫ tn̄ p illā ignē cōſumentur. ut declarabitur in qneſtiōe ſequenti. ⸗ Qui uult tenere hanc ſecundam opinionem poteſt dicere ad pmum. ꝙ intentio philoſophi non fuit. uel eſſe debuit ꝙ ſi celum ſtaret ꝙ ignis nullam actōem poſſꝫ habere. vn̄ a dn̄o Stephano pꝛiſiēſe epo excōmunicatus eſt iſte articulꝰ. ſ. ꝙ ſi

celū staret q̃ ignis in stupam non ageret. sʒ sic dʒ uerbū eius intelligi q̃ si celū staret nō eēt alteratio seu uicissitudo diuersaꝝ alterationū ꝓuenētiū a naturali ꝑncipio extrinseco. vn̄ illa calefactio quam faciet naturalis ignis i corporibꝰ dānatorū i pncipio ppetuabit nisi p uirtutē sṗnaturale fiat ibi alteratō caliditatis ꝛ frigiditatis de quo,qret̄ īfernus. ⁋Ad 2ᵐ dō q̃ illā calefactionē nō seqᵗ aliqua subē corporis corruptō.cuꝰ r̄o i seqūti qōe dicet. ⁋Qui uule aliā tenere opinionē faciliꝰ potest dicere ad aᵐ i ɔtrariū.q̃ ignis nō tātū affligit calefaciēdo.sʒ ēt sesū tactus ultra q̄ꝫ exigat tactus ꝓportio īmutādo sicut.n.sētit oculus colorē ꝛ nō colorat. sic corpora dānatoꝝ sentiēt sesu tactus ītēpatū calorē. quapp dn̄t trāsferēda ad calorē nimiū.ꝛ tā nō calefiēt.nō.n.ē idē sētire calorē ꝛ calefieri cū lignū calefieri uideamus ꝛ nō sentire calorem.

Septimo queritur utrum

corpora dānatoꝝ p illuʒ ignē cōsumētur uł corrūpent̄. Et uř q̃ sic. Auᵍ i li. ð natā boni paꝝ post ꝑncipiū dicit q̃ řprobi qā uolētes corrupti sūt i pccis īuiti corrūpēt ēt i penis. ⁋Itē Aug. euchi. cᵒ 5ᵒ. qō nullo bono puatꝰ nō nocet. nocet aūt adimendo bonū. sʒ ignis infernalis nocebit corporibus dānatoꝝ. gᵒ cōtinue adimit de subā eoꝝ. gᵒ ad ultimū totalr̄ ɔsumēt̄. ⁋Itē ſʒ phm̄ 6ᵒ top. Ois passio magis facta abijcit a subā. sed corpa dānatoꝝ ab illo igne patiēt̄ fortissima passiōe. gᵒ cōtinue abijciet̄ aliqd ab eoꝝ subā. ꝛ sic ad ultimū cōsumēt̄. ⁋Itē ex uehemētia doloris aliqñdo corpa corrūpūt̄. vn̄ ut hr̄ pᵒ liᵒ macha. cᵒ 6ᵒ. Anthiocꝰ lāguorē de quo mortuus est incidit p̄ tristitia. sʒ corpa dānatoꝝ p illū ignē uehemētissime affligēt̄. gᵒ p illā afflictionē corrūpēt̄ ⁋Cōtra de quolʒ dānato dr̄ Job. 20ᵒ. Luēt oia q̄ fecit. nec tn̄ cōsumēt̄. ⁋Itē apoc. 9ᵒ ð dānatis. dr̄ q̃ desiderabūt mori. ꝛ fugiet mors ab eis. ⁋Rᵒ q̃ corpa dānatoꝝ nō cōsumēt̄ p illū ignē. cuꝰ rō est ſʒ aliquos. qā nō recipiet formā illꝰ ignis. nisi intētiōalr̄ seu imaterialiter. sicut recitatū ē in qōne pcedēti. vn̄ ab illo igne nō patiet̄ nisi passiōe aīali. sʒ qō sensus patiᵗ a sensibili nimis excellēti. vn̄ calorē ignis sētiēt ꝛ nō calefiēt. nō cōsumitᵗ aūt corpꝰ ab igne. nisi eiꝰ formā materialr̄ recipiat. ꝛ ab ea materialr̄ patiat̄. sʒ hec rō nō ē ɔuenēs. tū qā falso ł iprobabili fundameto initit̄. ut pʒ ex p̄cedenti qōe. tū qā si illō essʒ ueꝝ qō supponūt adhuc nō sufficeret ad ostēdedum illa corpa ab illo igne nō corrūpi. qā sicut dicitꝰ phi. 2ᵒ de aīa. Excellētie sēsibiliū corrūpūt sensus. sʒ certū est q̃ ignis infernalis est superexcellēs sēsibile. gᵒ nisi aliud obstaret q̄ꝫ tetigerit illa opīo corrūpet tactū i corpibus dānatoꝝ. ꝛ ex ɔn̄ti uitā. qā sicut dicit phi. 3ᵒ ð aīa. Impossibile ē aīal sine tactu eē. ꝛ paꝝ pꝰ. q̃ sine tactu. nec unū aliū cōtigit hr̄e sēsū. ⁋Iō uř mihi dō q̄ř illa corpa nō cōsumēt̄ ab illo igne pti ē ex pte dispositōis materie i q̄ icorporatꝰ ē ignis ille. ꝛ pti ex pte dispōnis illoꝝ corpoꝝ quā accipiēt i refrectōe. pncipalr̄ āt ex ordie die iustitie. Aliq.n. forᵉ pp dispōnez extranee materie cui corpat̄ diuisificat̄ i sua actōe. qō pʒ qā ignis fulguris qñʒ icorporat̄ i matiā talis dispōis q̃ calefacit ꝛ n̄ cōburit. ꝛ qñʒ facit utrūqʒ. ꝛ qñʒ n̄ ledit matiā mollē. ꝛ dissoluit durā. qñʒ eɔᵒ. lumē etiā solis icorpatū lune recipiēti ipʒ a sole pp dispōez lune cui īcorpat̄ aliū hʒ effectū in istis īferioribꝰ q̄ʒ hʒ lumē īmediate īmissū a sole. qā īmissū a luna pp ṽtutē ꝓpā ipiꝰ lune q̄ cū ipo imittit̄. ꝛ i cꝰ ṽtute opat̄ humectat. īmissum āt a sole desiccat. sic dico possibile eē ut pp dispōez matie. ꝛ aliquā celestē īfluētiā sibi icorporatā ignis infernalis hr̄e pōt actōez calefaciēdi. ꝛ affligēdi. ꝛ n̄ ɔsumēdi. ⁋Ex pte ēt dispōnis quā accipēt illa corpa i refrectōe pōt eē ptim qr̄ n̄ cōsumēt̄ ab igne. qō Aug nitit̄ declarare p exᵐ. dicit.n. 21ᵒ ð ci. c. 2ᵒ. eē aīalia pfecto corruptibiᵃ q̄ tn̄ i medijs ignibꝰ uiuūt. nōnullū ēt genꝰ ṽmiū i aquaꝝ calidarū scaturigine řpiri. qrū feruorē nemo ipune ɔtractat illos sine ulla sui lesione ibi eē dicit ēt eo liᵒ cᵒ 4ᵒ. qō scripserūt qui naturas animaliūʒ curiosius indagarunt q̃ salamandra in ignibus uiuit. quod siue uerum sit. siue non. q̃ ideo dico. quia ſm philosophum in libro de ꝓprietatibus elemētoꝝ. Nullū animal i igne uiuere pōt

supple diu certū est tamē pilos e⁹ ab illo
igne non cōsumi q̄d ego ipse expertus sum.
Ex q̄bus p3 in corpe ex elemētis cōpōito
talem esse posse dispositionem ut ab igne
nō cōsumat. vn̄ cōcludit Aug⁹ in c°. ultio
allegato nō ee incredibile ut homnū cor-
pora sempit̄no supplicio punitoꝝ. ⁊ ī igne
aīꝫ nō amittāt ⁊ sine detrimēto ardeāt.
⁊ sine interitu doleāt. hēbit. n. tūc ista car
nis substātia q̄litatē ab illo īditā q̄ tā mi-
ras ⁊ uarias naturas tot reb⁹ indidit q̄s
uidem⁹ ut eas q̄a multe sūt nō mirēmur.
Ex pte tn̄ ordīs diuine iustitie sunt d3
rō pncipalis ille n. ordo exigit illa corpa
in etnis suppliciis fore pmāsura. ⁊ iō assi-
stēte dei influētia gn̄ali ad h° ut ignis in-
fernal' illa corpa fortit' calefaciat ⁊ affli
gat ñ adest. tn̄ ad hoc ut cōsumat. sicut ēt
creatā nō pōt manere in eē suo nisi p̄sup-
posita iflaetia dei gn̄ali. fm q̄ dicit Aug.
4° sup gen̄. ⁊ ēt cōmētatoꝝ sup pmā ppo-
sitione de cau︦s. sic dico q̄ actionē suā hr e
nō pōt. nisi illa influētia assistēte. sicut pa
tent in passiōe Jesu xp̄i. q̄n fuerūt tenebre
sup uniuersā terrā. nō sup terrā iudeoruꝫ
tm̄. ut aliq̄ sēserūt. ⁊ male. Eclypsis āt so
lis quo ad uniuersū orbē nō potuisset esse
p solā īt'positionē lune. vn̄ cū īt'positōe
lune fuit alia cā. s. q̄a influentia gn̄alis cāe
pme. tūc nō affuit soli ad irradiādū. ⁊ si-
cut hec influētia adesse pōt ad hoc ut res
sit ⁊ nō opetur. ita aliq̄n adest ad hoc ut
creatā hēat unā sui actionē. ⁊ n̄ aliā ⁊ hec
est pncipalis rō q̄r ignis infernalis calefa
ciet dānatoꝝ corpa. ⁊ affliget nec tn̄ cōsu
met. Ad p̄m̄ in opp̄m dō q̄ illo v̄bū Aug.
intelligēdū ē nō de substātiali corrūptiōe.
s3 de corruptōe gētis. q̄d p3 q̄a hoc dixit
de spiritib⁹ quos certū est nō posse sub-
stātialit' corrūpi. Ad 2m dō q̄ ignis ille
corporib⁹ dānatoꝝ nocebit non adimēdo
eoꝝ substātiā. s3 dispositionez que requir̄
ad delectatōis gētē. Ad 3m dō q̄ illud
v̄bū intelligi d3 de passiōe natali fm cur
sum nature nobis manifestū. Ad 4m dō
q̄ ex uehemētia doloris nūq̄ corp⁹ corrū
pitur nisi inq̄ztū ex illo dolore in aīa sit ī-
p̄ssio in corpus qua corrūpit' ipsi⁹ corpis
dispositio natalis. fm. n. Aug⁹ 21° de ci. c.
3°. Dolor p se ⁊ imediate ñ opponit' uite.
quia ut ibidē dicit. certū est uiuere omne
q̄d dolet doloreq3 omne. nisi in re uiuēte
esse non posse. ut autē ex supius dictis p3
in corporibus dānatoꝝ non poterit fieri
imp̄ssio qua corrūpat' in eis nat'alis dispō
necc̄ria ad cōsuātionē corpalis uite.

Octauo queritur

utrꝫ corpa dānatoꝝ p agēs itrinsecū natu
ralit' corrūpētur. R° q̄ nō. ut dictū est
in q̄ōne pcedēti. quia non aderit gn̄alis i-
fluētia cause pme. ad hoc. ut naturalis ca
lor consumat humidū radicale in quo ra-
dicatur. p cuius cōsumptionē calor natu-
ralis extinguitur ⁊ causat' mors. Et ideo
dico q̄ in corporib⁹ dānatoꝝ calor natu-
ralis humidū radicale non consumet. nec
corrūpet in eis illa dispositio que necessa
ria est ad corporalē uitā. Et p hoc p3 so-
lutio ad illā q̄ōem qua solet q̄ri utrꝫ cor-
pora dānatoꝝ iterꝫ naturalit moriēt'. q̄a
planum est q̄ non.

Nono queritur

utrꝫ sp̄us sepati igne corporeo cruciabūt'.
Et uidet' q̄ nō. Aug⁹. 12° sup gen̄. lōge an̄
finē dicit q̄ non sunt corporalia. sed silia
corporib⁹ q̄bus aīe corporib⁹ exute affi-
ciuntur. seu bene seu male. cum ⁊ ipse cor-
poribus suis similes sibimet appareant.
sunt tamen ⁊ uera letitia ⁊ uera molestia
facta de substātia sp̄uali. Item eodem li-
bro non multū ante mediū. Omni modo
p̄stantior est qui facit ea re de qua aliq̄d
facit. nec ullo modo spiritu p̄stantius est
corpus īmo prospicuo modo spiritus cor
pore. g° sp̄us sepatus nō pōt ab igne cor
poreo cruciari. Itē Boecius in libro de
duabus naturis. ⁊ una psona xp̄i parum
ultra medium. Illa sola que habet unius
materie cōe subiꝫ pn̄t in se facere ⁊ pati.
sed sp̄ūum ⁊ corpoꝝ non est uni⁹ materie
cōe subiꝫ. g° impossibile est sp̄us sepatos
igne corporeo cruciari. Itē fm phm̄. de
gn̄atione. Omne corporeū agēs agit per
contactū. sed ignis corporei ⁊ sp̄us sepati
non potest esse contactus aliquis. q̄r fm
phm̄ 5° phi. Illa se tangunt quorum ulti-
ma sunt simul. In spiritu aūt non est assi
gnare p̄mū3 mediū ⁊ ultimū. g° īpossibile

est spūm sepatum igne corporeo cruciari. ¶ Itē oē qd patit recipit aliqd ab agēte. sz qcqd recipit a corpore iseparo spū reci pit itelligibilit ꝛ imaterialit. dr.n.i comē to sup octauā ꝓpositionē d causis .q. res corporee sēsibiles sūt ꝛ itellcu itelligibiles. ꝛ sup decimā ꝓpositionē de cāis ēt dr q recipiēs recipit.sz moꝫ suuꝫ nō sz modū rei recepte. cū gͦ forme reꝝ i spū itelligibilr ꝛ imaterialit exñtes sint ptinētes ad eiꝰ variā pfcōeꝫ nō ad cruciatū.spūs sepatus igne corporeo cruciari nō pōt. ¶ Itē sz phm pͦ de gñatione.c. de facere et pati.ulr faciens assimilat sibi patiēs.sz ignis corporeꝰ nō pōt sibi assimilare spm sepatū.gͦ spūs nō pōt pati ab ipso. ¶ Contra ut in 2ͦ libro ostēsum est. mali āgeli sūt icorporei.spūs.n.sūt,sz illi cruciabūt igne corporeo.dr.n.Mat.25.Ite maledicti i ignē eternū q preparatus ē diabolo ꝛ angelis eius. ¶ Itē Greg.4.libro dialogorū paꝝ añ mediū.Si diabolꝰ eiusqꝫ angeli cū sint incorporei corporeo igne sūt cruciandi.qd mirū si aīe ēt añqꝫ recipiāt corpora possint corporea sētire tormēta. ¶ Itē eodē lͦ paꝝ añ auctoritatē pall.si uiuentis hōis incorporeus spūs tenet in corpore. cur nō post mortē cū incorporeus sit spiritus ēt corporeo igne teneat.sz ab illo a quo pōt detineri spūs pōt cruciari.gͦ spiritus sepatus ab igne corporeo pōt cruciari. ¶ Ad istā qōneꝫ dixerūt qdā spūs separatos nō affligi nisi p ꝑuationē desiderati boni ex qua ꝑuatione tāqꝫ quodā malo ꝑseti i eis uehemēs tristitia generat. Uñ algazel.5.lͦ phi.c.4.dicit de oīa que in corpore fuit amatrix corporaliū uoluptatū q illa dispositio pp usuꝫ ipmit in ea ꝛ iberet uehemēter desideriū eius ad illā. postea uero p mortē īstrumēto rei dsiderate amisso remanet desideriū eius ꝛ amor et hic est cruciatus ineffabilis. ¶ Sed q hec rō nō sufficiat patet p auctoritates allegatas.ad ptem paꝫ.ꝛ p illud q dicit Augu.21.de.ci.c.10.dicit.n. spūs icorporeos posse pena corporalis ignis affligi. ꝛ parum post dicit de demonibus q ardebūt. sz eis nulla sūt corpora spūs demonū imo spūs demones lz incorporei corporeis ignibꝰ cruciādi. ¶ Alij dicūt spūs sepatos cruciari i igne corporeo iqͣtū uidēt ipꝫ ꝑpatū ad hoc ut eo cruciēt i corporibus suis sicut latro suspēdendus in uno patibulo ipsū uidendo cruciat añqꝫ suspendat in eo. sz hec rño nō sufficit.qꝛ nullo mō potest ad malos angelos applicari q tñ illo igne in ꝑpetuū cruciabūt. ¶ Alij dñt q cruciāt igne corporeo iqͣtū intellectu eoꝝ ipmit sup excellēs illius ignis similitudo. ¶ Sed hec respōsio ñ satisfacit. qꝛ sz phm tertio de aīa. Nō sic excellētia itelligibilis ledit itellectū sicut excellentia sensibilis sēsū.qꝛ post excellens sensibile sensus ipeditur in sentiendo.sed intellectus post excellēs intelligibile nō minus intelligit infima sz ēt magis.quia sensus appꝛhēdit p organum corporeū.intellectꝰ aūt nō. ¶ Preterea dici nō pōt q ignis qsqꝫ sit iꝑportiōale obiectū intellectui cū possit intelligere.ꝛ illū qd est igne supius ꝛ inferius. ¶ Alij dicūt q spūs sepati igne corporeo cruciāt. non inqͣtū ipsum appꝛehēdunt apprehensiōe simplici.sed cum firma extimatione. quia est contrarius sue nature. qͣuis extimatiō falsa sit.qd confirmāt per Greg. dicētē. 4.ͦ lͦ dial.non multum ante medium.Teneri per ignem spūꝫ dicimus ut in tormēto ignis sit uidendo atqꝫ.setiendo ignem nāqꝫ eo ipso patitur q uidet,ꝛ quia concremari se aspicit crematur.Ad hoc etiaꝫ adducunt auctoritatē ꝑmam Aug.adductam ad ptem ꝑmam. ¶ Preterea huic cōcordar uidetur.quia dicit Auic.9ͦ.metheͤ .c.vlt.loquens de dispositione animarum humanarum cum sunt exute a corporibus suis.dicit enim sic. Anime male uident penam quā imaginauerāt in hoc mundo. et affliguntur ea .forma eīm imaginata non est debilior sensibili sed maior impressiōe ꝛ claritate.sicut uidemꝰ in sōnis. fortasse enim somniatū magis est pro modulo suo qͣꝫ sensibile tunc quāto magis illud qd est in alio seculo fortius est qꝫ qd est in sōnis propter paucitatem impedientium ꝛ expoliationem anime ꝛ claritatem recipientis. ¶ Sed hec opinio incōueniens uir ꝛ iꝑbabilis.qꝛ sm hoc spūs non paterēt ab igne corporeo.sed a sua falsa extimatōne. ¶ Preterea ñ ē ꝑbabile q mali spūs q subtilitate ingenij uigēt illū ignē extimarent

sue nature 2rriū ꝛ lesiuū. nisi ita esset in re. ⸗Alij dicūt ꝙ spūs patiūt ab igne corporeo, nō p v̄tutē nature illi⁹ ignis absolute. sꝫ inq̄tū est instrm diuine iusticie. uidem⁹ eim res multas h̄re actōes in v̄tute p̄ncipalis agentis que eis nō cōpeteret absolute. vbi gr̄a, calor naturalis in v̄tute aīe cōuertit nutrimētū in carnē. lumen solare a luna receptū ꝛ cū v̄tute lune ab'ea deriuatū in v̄tute lune generat humiditatē. fantasma in v̄tute luminis intellect⁹ agentis mouet itellectū possibilē. corpora celestia cū animata sint. ut in 2° li° ostēsum est. tū ī uirtute intelligētiaꝝ motricū g̃nant ī his inferiorib⁹ uitā ut pꝫ in g̃natis p putrefactionē. securis in uirtute motoris scindit arborē ⸗ Credo g° ꝙ affligat spūs inq̄tū est instrm die iustitie adhuc ulteri⁹ parendū est magis in spāli p quē modū. Dicūt g° aliq ꝙ supnatal'r impssa est igni infernali quedā spūalis v̄tus p quā spūs affligitur naturali uirtute ignis ad hoc ñ coopante nec disponēte. qa ut dīt ñ ē possibile ut aliqua v̄tus natalis coopet' in supnaturali actōe cū ad eā p se nullo modo nec cōplete. nec incōplete possit attinger'. p tāto ergo ille ignis affligere spūs dr̄. qa supnaturalis uirtus ex̄ñs in ipso sicut in subō illos affligit. sicut aliqua subā supnatalit' dealbata posset dici uisuꝫ disgregare ⸗ Sed hec opio uī' in trib⁹ deficere. Unū est ꝙ ſm eā ignis ñ affligit illos spiritus ut instī m. qa oꝫ ꝙ in instr̄o sit aliq⁹ natalis aptitudo ad illā actionē ad quaꝫ applicāt' a v̄tute motoris. ut pꝫ in securi respectu actus sciadēdi. ꝛ in malleo respectu actus cōterēdi. Aliud est ꝙ nō uī' pbabile uirtutē spūalem esse imediate in re corporali. sicut in subō. ita ut sit ibi manens. ꝛ non in fieri. sicut ponit opio p̄dicta. Aliud qa uidem⁹ natale lumē rōis p qd solū intellect⁹ nullo mō pōt attingere ad uisionē dei coopari cuꝫ lumine glie ad illā uisionē. uerū est tū ꝙ in actōe supnaturali que a deo nō est mediate finita uirtute. sꝫ īmō imediate ut creare. non pōt coopari v̄tus natalis. qa nec ad hoc pōt ullo mō attingere etiā uirtus supnaturalis finita ⸗ Uidet' ergo mihi dicendum ꝙ igñ s infernalis. non obstāte ꝙ. sit corporeus spiritus sepatos affligit inq̄tuꝫ est diuine iusticie instr̄m. qa eos affligit afflictione ad quā disponit v̄tus natalis ignis illius. nec tū qualēcūqꝫ afflictōem potest cāre in illis spiritib⁹ nisi in v̄tute increate iusticie p̄ncipal'r illos spūs puniētis mouētis ꝛ dirigētis illū igne ad illoꝝ spūuꝫ cruciatū. In illo igne eiꝫ est natalis aptitudo ut eius spēs recipiat' in itellectu spūs sepati. sed ꝙ p talē mo⁹ in illo intellectu imp̄mat' ꝛ cū uehementia tali ꝙ ita ad se reuocet seu cōuertat intentionē ipsius spiritus ꝙ per hoc ita notabil'r impediatur in aliaꝝ cōsideratōe cōtra suā uoluntatem ꝙ tale impedimentū sibi sit pro graui onere. hoc est p v̄tutē iustitie icreate. ī illo etiā igne est aptitudo natal'. ut in ip̄o sit spūs sepat⁹. sicut in loco diffinitiue. sed ꝙ spūm sepatū detineat cōtra uolūtatē suaꝫ hoc ei cōuenit ī v̄tute iustitie increate. illa enim inuolūtaria detētio est ipsi reprobo spūi ineffabilis cruciatus. q̄uis etiam ille ignis sua v̄tute natali tū uō posset in spū sepato cāre dispositionē repugnātē illi dispositioni que cōuenit essentie spūs sꝫ debitū statū sue nature tū in ei⁹ cātione coopatur uirtuti increate iustitie. inq̄tū est instr̄m ei⁹ sicut uidem⁹. ꝙ q̄uis fātasma per se non possit aliqd educere de potentia intellectus possibilis. uel ipsum mouere motu intellectionis. alteruꝫ tū eoꝝ pōt in uirtute intellectus agētis. ipse enim intellectus p sui actiuū mouet se ipsum ut ē possibilis mediante fantasmate tanq̄ instrumentali agente. ex apprehensione autem predicte dispositionis que contraria est bono statui nature generatur in ipso reprobo spiritu cruciatus experimētalis. vnde Grego⁹ 4° libro dialogoꝝ parum ante medium dicit ꝙ anima non soluꝫ uidendo. sed etiam experiendo incendiū patitur. per peccatum anteꝫ est in spiritu dispositio ut igni infernali modo predicto patiendo subdatur. Unde Gregorius libro nono mora. uersus finem dicit. Sicut uno sole omnes tangimur. nec tamen sub eo uno ordine omnes estuamus. quia iuxta qualitatē corporis sentitur etiā pōdo calor is sic dānatis. ꝛ una ē gehenna q̄ afficit. ꝛ tū non una qualitate oēs cōburit.

quia qd hic agit dispar ualitudo corpoꝝ h° ill c exhibꝫ dispar cū meritoꝝ. dicit et Aug. .21. de ci. c.16. ipsum eternū ignē pro diuersitate meritoꝝ. q̄uis maloꝝ alijs le uiorē. alijs futuꝝ esse grauiorē siue ipi⁹ uis atqꝫ ardor ꝑ pēi digna cuiusq̄ ua rietur. siue ipse equaliter ardeat. sed non equali mol stia sentiatur. ⁋ Ad primum in oppꝫ dicē. dū. q aut Aug⁹ ibi loqt̄ īgredo nō de mundo. aut loqt̄ de affligente ꝓ ximo qd est apprehensio ignis. ut nocim. q̄uis ignis corporeus extra spū exns sit remotū affligens ⁋ Ad 2ᵐ dicendū q qꝫ uis nāa spirit⁹ sit nobilior quocuq̄ cor pore. tamen spūs peccator inferior est illo igne non simpliciter. sed inq̄tū est instrm̄ diuine iustitie. Uel potest dici q q̄uis ꝑn cipiū agens ꝑncipaliter oporteat esse no bilius patiente. nō tn̄ ē oportet hoc esse uerꝫ de instrali agente. non eīm fantasma nobilius est intellectu possibili. nec corp⁹ celi nobilius aliqua substātia uiuēte. quia sꝫ Aug. 1°. de ci. c.16. In his que a deo fa cta sunt ꝑponūt̄ uiuētia nō uiuētib⁹ ordie nature. ⁋ Ad 3ᵐ dō q illa auctoritas īelli genda est de illa actione p qua pat ens trāsmutat̄ in naturā agentis. τ sic intelli gendū est etiā qd dicit phs 1°. de gn̄atiōe. ubi dicit simile simile illi que cōtinet ī au ctoritate all'. Uel potest dici q loqt̄ d na turali actōe τ passione. ⁋ Ad 4ᵐ dicēdum q inter spūm reprobū τ ignem infernalez est maior approximatio q̄ illa que est inter corpa per cōtactū inq̄tū spūs simul ē cū substātia illius ignis. τ quālibet eius ptez tangit sm̄ se totū. simplex eīm se tangens sm̄ se totū tangit sm̄ phm̄ 6. phi. simili tudo etiā illius ignis in ipso spū impssa ē ut in subō mediante qua ab illo igne affli gitur ⁋ Ad 5ᵐ dicēdū q forme rez ī spū imateriliter exūtes sūt spectātes ad eius secūdariā ꝑfectione nō ad cruciatū eius. Dico q falsum est q̄ī inꝑ sūt ab uirtute tali ipssione imprimūt̄ q in essentia spirit⁹ ipius causant dispositionē repugnātē di spositioni cōuenienti bono statui sue na ture τ intellectū eius impedit in aliaꝝ re rum cōsideratiōe. sic autē est in ꝓposito. ut dictū est in q̄ne. ⁋ Ad 6ᵐ dicēdū q sm̄ aliquos q illa auctoritas nō est intelligē

da de instrali agente. sed de ꝑncipali. di uina autē iustitia que est cā ꝑncipalis in spū puniedo ipm puniēdo sibi assimilat nō assimilatōe uniuoca sm̄ quē moduꝫ ignis assimilat sibi materiā de qua gn̄at ignez. sed assimilatōe analoga que in quadā imi tatione cōsistit. sm̄ que modū hō aliū pu niens assimilat ipm illi forme quaꝫ bꝫ in mente sua cuiꝫ exēplar punitōis illi⁹. cer tū est autē q punitio reproboꝝ cū sit iu sta iustitia imitat̄ eternā. τ exēplar suū hꝫ in mente diuina. Uel potest dici breuius τ aptius q maior intelligēda est de actione que ī passo cāt passione. que ē falsa. que actio est cōstructiua. talis autez nō est illa actio qua diuina iustitia ut ꝑncipale agēs mediante igne ut instrumento agit in spi ritum dānatum.

Decimo queritur utrū dānati cruciabunt̄ ꝓportio a tribus alijs elemētis ab igne. Et uidet̄ q nō. quia si puniūt̄ ab oibus elemētis. aut sunt in in ferno cōfusa. aut ordinata. nō confusa. qa īpedirēt sese in actōib⁹ suis. cū inter se ha beant q̄litates cōtrarias. nec ordināta. qa ut dr̄ Job. 10. ibi nullus est ordo. ergo nō cruciātur ab alijs elemētis ab igne. ⁋ Iteꝫ ab illis nō affligūtur simul qa hn̄t actōes cōtrarias τ cōtraria nō possūt simul esse ī eodē. saltē in cōplemētis suis. nec alterna tim. qa afflictio per ignē con solatoriū est transferri in aquā. ergo a solo igne affli gūtur ⁋ Contra sapi. 5°. Pugnabit cū illo omnis orbis terraꝝ cōtra insensatos. sed sicut dicit Martinus. Hic mūdus corru ptibilis constat ex q̄ttuor elemētis in mo dum spere globatus ergo reprobi cū si gnificantur p insensatos a q̄ttuor elemen tis cruciabūtur. ⁋ Itē ps ignis sulphur τ spūs ꝓcellaꝝ ps calicis eoꝝ ergo affligū tur igne τ terra fetida que significat̄ per sulphur. τ aere ꝓcello so q dr̄ spūs tēpe statis sm̄ Aug. 1°. sup gen. lōge post ꝑnci pium. dr̄ etiam sapi. 5. q cādescet in illos aqua maris τ flumina cōcurrēt duriter. ergo p testimoniū ergo sacre scripture uī q affligantur a quattuor elemētis ⁋ R° q dānati non tātū affligentur ab igne sed etiam ab alijs elementis. ut bene ostendēt

auctoritates inducte cuius cōgrua ratio ē. ut.n. hr̄ sapi.ii°. Per q̄ peccat quis. p hec ⁊ torquet. hōies uero reprobi p. 4. ela peccauerūt inquātū peccauerūt i corporibus compositis ex. 4. elis. ⁊ iḡnitū inordinate dilexerūt ela ⁊ elementata. nō solū s3 aliquos punietur ab elis. s3 ēt corporū celestiū īfluentia puniet eos. iustū. n. est. ut q2 rebelles fuerunt creatori q2 ois creatura cōtrarietur eis i ultiōe iuxta illd sapi. 5°. Armabit creaturā ad ultionē inimicorum. q2 tamē ignis ⁊ aqua ex sui natura magis sunt afflictiua q3 aer ⁊ terra. ideo magis fit mentio i cruciatu eoꝝ de igne ⁊ aq̄ q3 terra ⁊ aere. ⁊ quia ignis magis ē actiuꝰ q3 aqua. ideo sub nomine ignis doꝰ comprehendit oēs penā quas a rebus corporeis patiētur. ut cū dicit Math. 25. Ite maledicti in ignē eternū. Q2 āt illi qui sūt in purgatorio puniuntur ut purgēt. ⁊ ignis habet naturā. purgatiuā. iō ur̄ aliquibus q2 anime i purgatorio a nullo alio elō nisi ab igne puniūtur. Ad pꝰ i oppꝰ dō q2 ela ibi sūt i q̄dā cōfusione. nec tamē unū alterius remittit uirtutē eo q2 agunt iq3ꝰ istrā diuine iustitie que ad agēdū i reprobos ⁊ nō i se ipsis mouentur ⁊ determināṫur. si tamē dicatur q2 ibi sunt ordinata pōt dici ad illud Job. Nō ē ibi ordo q2 hoc intelligitur i corporibꝰ dānatoꝝ. Uñ Greg. 9. liᵒ mora. uersus finē exponēs illud uerbū dicit. q2 ipsa supplicia que ordināt̄ p iustitiā inueniūtur ordinata in corporibus dānatoꝝ non sunt. ⁊ infra Ul' certe abesse supplicijs ordo dr̄. q2 quibusl3 rebus in penā ꝑgentibus ꝓpria qualitas nō seruatur. qd̄ iferius in eodē liᵒ in pluribus inducēdo declarat. Ad 2ᵐ dn̄t qdā q2 ab oibus elis sil' affliguntur. q2 sicut forme eoꝝ īmotei ial'r recepte i spū nō sūt contrarie. sic nec actiones eaꝝ. simil' dn̄t i sēsu siml' n. in uisu ē similitudo albedinis ⁊ nigredinis ⁊ actiōes eaꝝ. a simil. dn̄t q2 ita pōt esse in actu. s3 hᵒ alijs non placet. q2 q3uis similitudines cōtrarioꝝ i intellectu non sint contrarie. non tā ita pfcē mouetur intellectus a pluribꝰ simul. ut ab una tñ. siliter dn̄es ēt contrarioꝝ recepte in eadē pte pupille sese in actiōe sua impediunt. ut p3 cū p uitreū coloratū colore rubeo respicitur aliqd album.

uir. n. tunc quasi q̄dā aliquo modo cōfusi ex utroq3 ⁊ multo fortius forma calidi ⁊ frigidi simil' i tactu recepe sese i suis actionibus īpedirēt cū tact'. sit sēsus lōge minus spūal' q3 uisus. Preterea dr̄ Job 24. d quolibet dānato. q2 ad nimiū calorē trāhet ab aquis niuiū. qd̄ uer bū sonare ur̄ dānatos puniri a frigido ⁊ calido alternatī3. nec tñ erit. aliqua mitigatio unius p aliud. q2 p uirtutē diuinā supnatural'r fiet. ut in eodē instāti cesset tota afflictio que fuit a calido ⁊ itroducat' cōpleta afflictio a frigido. ita ut nec successiue una recedēte alia successiue adueniret.

Circa litteram

Unusqsq3 suā mēsurā recipiet corporis ⁊c. hoc i qōibꝰ expositū est. Illi aīe in pūcto tpāis redit' q̄ illā paruitus. ut hō fieret cresceret uiueret aīaret. huius expositio p3 p ea que i 4ᵃ qōe huiꝰ di. dicta sūt. Corpora hominū uel demonū. hic dicit auꝰ s3 opinionē platonicoꝝ q posuerūt dmōes eē q̄dā aīalia aerei corporis sicut p3. 8°. de ci. c. 26. ubi auꝰ recitat ūba Apulei platōici. Ignis eīnꝰ cuiusmōi sit. ⁊ i q̄ mūdi ul' reꝝ pte futurꝰ sit hoīnū scire arbitror nemiē ⁊c. hoc itelligēdū ē de loco eius ꝓprio. q2 locū eius cōe3 scimꝰ. ex scriptura .n. hēmus q2 ē sub terra. Aīam similitudinē corporis hr̄e. non ē intelligendum. q2 sit ad similitudinē corporis figurata. s3 q2 in suo intellectu hēt speciē corporis repñtatiuā. nec istis affectibꝰ. s. spe tristitia gaudio ac metu carere. qd̄ nō ē itelligēdū scdm q2 sē passiones sēsitiui appetitus. cū ille nō sit i spiritu separato. ut iferius ostendetur. s3 s3 q2 sūt intellectuales affectiones seu passiones. si abortiui fetus ⁊ mōstra resurgent Rñ q2 que fueꝛ ūt aīata aīa rōnali resurgēt ⁊ q nō nō. ⁊ hec ē sñia mgr̄i huius di. .c. ultio. ⁊ Aug. enchri. 48. c°.

Di xlv

Preterea sciēdum ē ⁊c. Supiꝰ dtermiauit magister de refectiōe mortuoꝝ. Hic defiuiat de statu coꝝ añ resurrectionē. ⁊ diuiditur i duas ptes

2

Pº diuidit de statu aiarum existentium i purgatorio. 2º de statu aiarum existentium i iferno di. 46. ibi. Sz querit. 1º i duas. Pº determinat de suffragijs ecclie militantis. 2º de suffragijs triumphantis ibi. Sz iterum. Pº i. 4. Pº ondit duas fos ee statum aiarum pº mortem. 2º i quo statu possunt iuuari suffragijs. et i quo nõ ibi. Nec negandum. 3º ondit p q iuuant. et p q nõ ibi. De pópis. 4º quantum iuuant per suffragia q p eis fiunt ibi Solet. Illa ps q ibi icipit. Sz iterum. diuidit i duas. Pº ondit suffragia ecclie triumphantis pdeē aliquibus defunctis. 2º olit pinē iuuis ibi. Forte.

Circa hanc distinctione

ctione qrendum ē pncipalit de. 7. Pº d aiarum receptaculis. 2º de suffragijs ecclie militantis. 3º de illis q possunt facere testamentum. 4º de qbusdā circūstātijs obseruādis i odēdo testamētum. 5º de executoribus testōrum. 6º de sepulchris. 7º de suffragijs ecclie triumphātis. Circa pmum q̄rūt. 4. Pº utrum aiarum post sui sepationē a suis corporibus sit aliq̄ corpalia receptacula. 2º q̄ et quot sūt illa. 3º utrum exeāt aliqñ de receptaculis suis. 4º utrum corpalia receptacula aiarum i aliq̄ augeāt earum delectationē uel afflictionē.

Primo ostendo

q aie n̄ hūt aliq̄ corpalia r̄cepeacula. Au. 12º. sup gen̄ ūsus finē dic. aiaz cū d corpe exierit ad loca corporalia nō ferri. et pauum pº dicit q nō ēe i locis n̄ corpalibus. sz. corporalium similibus siue i r̄qe. siue i dolorib. Itē i pūs n̄ magis ouenit cū uno loco corpali q̄z cū alio. qz a loco corpali n̄ dependēt. gº nō eēt r̄o qr magis eēnt i uno corpali r̄ceptaculo q̄z i alio. Cōtra magr̄ hui di. c. i. et glo. sup illud. i. ad thes. 4. sil' rapiemur cū illis i nubibus. dicit q oēs aie cū de hoc seculo exierit diuisas hūt receptaculas. Itē Greg. 4º lº. dialo. paz an̄ medium refert qndā uirū sctūz r̄tulisse q uidit Theodoricū post mortē īt Joanē papā et Symacū patritiū discīctū atq discalciatū deductū in ulcani ollā iactari. eodē ēt lº. īt mediū et finē refert Germanū capuanū epm inuenisse Pascasiū diaconē q erat defunctus stātem et obseq̄nte i balneis. gº aie post mortem corporalia receptacula hūt. R̃º q aie post mortē sūt i aliqbus corpalibus receptaculis, ut .n. declaratū ē lº. i. di. 37ª. āgeli q sūt spūs sūt i aliqbus corpalibus locis nō circūscriptiue. sz diffinitiue. gº simīt aīa sepata n̄ obstāte q sit spūs. Ad pº i opp dō q illa au' loqt de loco circūscribēte. qd pz quia postq̄z dixit aiaz ad loca corpalia nō ferri nisi cū aliq̄º corpe statiz subiūgit uel n̄ localiter ferri. Ad 2m dō q q̄uis aīa sepata nō magis ouemat cū uno loco q̄z cum alio rōne sue eentie cū ex loco natura eius n̄ depēdeat. tn̄ pp opationes quas i loco debet exercere uel circa eū debet exerceri magis sibi ouēit un̄ loc q̄z aliꝰ non q uelī dicere suā passionē ul opationē eē foralē rōnē ul effectiuā sue existētie i loco. sz n̄ uultas existētie sue cū corpali loco uel cū re existēte i loco eē foralis rō sue applicatiōis ad locū sicut de spū angelico declaratū ē lº. i. di. 37ª. in illa questione utrum angelus sit usq̄z.

Secundo queritur

q̄ et quot sūt illa r̄ceptacula. R̃º q q̄dā receptacula corporalia deputāt aiabus de lege cōi. q̄dā ex lege spāli. pma an̄ xpi aduētuz erāt. 4. et oīa sub terra. q̄dā i ifimo deputata aiabus dānatis p actuali pccō mortali et p originali cū aliq̄º ueniali. aīe. n. decedēs cū originali pccō q̄uis n̄ hēat actuale pccm̄ nisi ueniale pūiet etiā uli pena sēsus. et i eodē loco cū illis q pūiūt p pccō mortali pūit tn̄ multo r̄misius. quō āt ueniale puniat pena etna declaratū ē supra di. 21ª. Supra pdictū receptaculū aliud ē i quo sunt aie p solo pccō originali dānate que n̄ puniunt pena sēsus. sz sola pena dāni ut ostēsū ē lº. 2º. Supra qd alid ē i quo purgāt aie q decesserūt cū charitate supra qd ē quartū i qº requiescebāt aie decedētes cū charitate q nil purgabile secū portabāt uel que portauerant. et purgate erant. quod receptaculū an̄ xpi aduētū sinꝰ Abrae dicebat. qz n. Abraaz pmus ab ifidelibus se sepauit et fidei signaculū distictum accepit. iō loc req̄e q debet aie pp fidē charitate formatā sinus Abrae dcūs ē. pꝰ. etiā xpi aduētū sūt. 4. receptacula aiarum e' dē q pus quarto excepto i qº mō nulla anima recipit. qz decedētes cū charitate uel por-

tātes purgabile cū nullū hēant rear datuū stati ascēdūt i celū empireū qđ ē recepta-culū bonoꝝ sic ignis purus nihil hñs retar datuū stati ascēdit sursū. ⁋ Decedētes āt sine charitate cū actuali pccō stati descēdūt ad locū īfimū sicut grauia nō hñti aliqd qđ phibeat eoꝝ ↄscēsū stati descēdūt ad lo cū īfimū. ⁋ Decedētes āt sine charitate cū so lo originali pccō stati descēdūt ad locū qui ↄseqnt̄ ē s illū. ⁋ Decedētes āt cū charitate ⁊ aliqđ purgabile secū portātes descēdūt ad locū tertiū post expletā penitētiā stati a-scēdūt̄ i empireū celū q mō sinꝰ Abrae dr̄. vñ pꝫ q nō eūdē locū itelligīus mō p sinū Abrae cū rogamꝰ aīas deferri i ipꝫ cū illo q añ xp̄i aduētū sinꝰ Abrae dicebat. diuise āt māsiones i celo diūsa receptacula corpa lia n̄ dicūt .sꝫ diuisi gradꝰ p̄mioꝝ. imo totū celū empireū unū dr̄ receptaculū. recepta-cula āt q ex lege spāli aliqbꝰ aīabꝰ assignā tur i determinata sūt quo ad nos. ⁋ Quedā .n. aīe ex aliqbꝰ spālibꝰ cāis i locis purgā tur i qbꝰ deliqrūt. ut dcm̄ ē s di. 21ª. ubi d̄ purgatorio plura dcā sūt. ⁊ ē et liᵒ 3ᵒ di. 23ª.

Tertio queritur

utꝰ aīe aliqñ exeāt de receptaculis suis q̄ hn̄t post mortē. Et uidet q nō. Job. 7. q de scēderit ad īferos n̄ ascēdet. ⁋ Itē Aug. liᵒ de cura p mortuis agēda ultra mediū. Si i rebꝰ uiuētiū īteressent aīe mortuorū me pia mat̄ nulla nocte desereret q̄ me mari ter-raqꝫ secuta ē ut mecū uiueret. sꝫ si exirēt aliquādo de receptaculis suis aliqñ itessēt rebꝰ uiuētiū. ⁋ Cōtra math. 17. Moyses legit̄ apparuisse cū Helia p qđ Aug. pbat liᵒ p̄dicto it̄ mediū ⁊ finē ad uiuos aliquos mitti ex mortuis. ⁋ Itē Hiero. ↄ uigilātiū dicit aīas scōꝝ posse cū uoluerit suis tumu lis eē p̄ntes. ⁋ Rꝰ aliqñ aīas exire de re-ceptaculis suis dupliciť p̄t itelligi. uł p di uinā potētiā uel p natūꝫ ppā. pᵒ mō de i-ferno ⁊ de celo exeūt alique aīe n̄ ippetuū. sꝫ ad tp̄us. nec de lege cōi. sꝫ ex aliqª spāli cā. sic ēt d purgatorio aliq̄ exeūt ad mō di cū tp̄s añ ↄpletionē pene sue pꝰ cūꝰ ↄple-tionē i de exeūt illuc āplꝰ n̄ reuersure. i iu dicio āt oēs tā exītes i celo q̄ꝫ i iferno ex ibūt sꝫ cōeꝫ legē diuine iustitie ad eadē uł loca .n̄ suis corpibꝰ reūsure. ⁊ i eis ippetuū remāsure. p natūꝫ āt ppāꝫ nulle aīe d suis receptaculis possūt exire. et qdā dūt dictū suū ↄfirmātes auctoritate ⁊ rōe. ⁋ Dicit .n. Auꝰ de cura p mortuis agēda it̄ mediū ⁊ finē q defūcti p naturā ppā uiuoꝝ rebꝰ i-teresse nō possūt. rōe sic. sꝫ phi. i. de aīa po tētie q̄ sūt ↄiūcte nō sūt separabiles. oēs āt di cūt̄ cōiūcte eē q̄ opāt̄ mediāte organo cor peo. huiusmōi āt ē i hoīe potētia motiua sꝫ locū aīe gᵒ separate n̄ hn̄t potētiā q̄ de loco ad locū possint se moueř. ⁋ Sꝫ ↄ a dño Ste phāo pisieū. epo excōicatꝰ ē hic articulꝰ q aīa hūana nullo mō ē mobilꝭ sꝫ locū nec p se nec p accñs ⁊ si ponat̄ alicubi p sbāꝫ suam nūqꝫ mouebit̄ d ubi ad ubi. ⁋ Dicēdū gᵒ q de suis receptaculis exire posset ille q̄ uel-lēt p suā ppā uirtute nisi phiberēť a uirtu-te supiori sꝫ de lege cōi exire phibēť ille q̄ sūt i purgatorio añ cōpletā penitētiā. ⁊ ille q̄ sūt i iferno añ iudiciū. Ille āt q̄ sūt in celo exire nolūt usqꝫ ad tp̄s resūptiōis cor pū suoꝝ. nisi aliquē uideāt aliqñ hᵒ placeř deo ex aliqª spāli cā. uñ uidet̄ aliqbꝰ q oēs descēderūt de celo i obitu beate Marie uir ginis pp eiꝰ reuerētiā. ⁊ cū ea iteꝝ ascēderūt i celū. ab Augᵒ gᵒ dicitur aīe nō posse itesse rebꝰ uiuoꝝ p ppā naturā. qꝛ eaꝝ uirtꝰ n̄ p̄t ↄtriare supiori uirtuti qª phibēť. ⁋ Ex di-ctis pꝫ solutio ad argumēta in oppositū.

Quarto queritur

utrū corporalia receptacula aīaꝝ i aliqª augeāt eaꝝ delectationē uł afflictiōē. Et uiť q n̄. qꝛ i angelis ministrātibꝰ minueret̄ delectatio ⁊ i aīabꝰ q̄ aliqñ exeūt de iferno minueřť afflic tio qđ falsū ē. ⁋ Itē locus purgatoriꝫ dputatꝰ ē aīabꝰ ad purgationem. sed ille anime que ibi sunt desiderant purgari. ergo lo-cꝰ ille i nullo auget eaꝝ afflictionē. ⁋ Cō-tra si receptacula aīaꝝ corpalia i nullo au-gerēt eaꝝ delectationē uł afflictionē iutilit̄ essēt eis deputata determinata loca ⁊ fru-stra qđ falsū ē. ⁋ Rꝰ q receptacula corpa-lia animarum in aliquo augent earum d-lectationem uł afflictionē. celū .n. ēpireū q̄ꝫ uis i nullo augeat aīaꝝ bēaꝝ delectationē essētialē i aliquo tamē augꝫ i eis delectatio nē accidētalē. iquātū ille aīe locū illū plusq̄ꝫ alia diligūt presētia āt rei dilecte aliquaꝫ causat delectationē. ⁋ Rꝰ āt qre locū illum

plus ceteris diligunt triplex ē. Una q2 locū illū sciūt sibi eē deputatū a deo quem sūme diligūt. Alia q2 i illo pp excessū nobilitatis sue nature sup alia corpa expssius q3 i alijs locis refulgere tāq3 i effectu diuinā bōitate cōspiciūt. 3a q2 illi loci sublimitas lūinositas τ imobilitas suā spūalē sublimitatē expssi9 τ lūinositatē τ getis ppetuitatē expssius q3 qlitates locoꝝ alioꝝ repsētat. un9 gsq3 āt ceteris parib9 plus diligit locū q magis ē repsētatiuus sue nobilitatis quā diligit. receptaculū āt dānatoꝝ i aliq° auget eoꝝ afflictionē. q2 locū3 illū odiūt triplici de cā. Una ē q2 sciūt illū sibi eē deputatū a diā iustitia quā odiūt. Alia q2 illi9 loci e vilitas ē sue obligatiōis ad penā ppetuā remēoratiua seu repsētatiua. 3a q2 ē, ꝯcetur9 ignis illi9 q° affligūt. receptaculū āt aiaꝝ q purgāt i aliq° eaꝝ auget afflictiōe3. nō q2 ip3 odiāt uolūtate delibератia cū sit i charitate τ sciant illum locū sibi eē assignatū ad tps ad eaꝝ purgatōne τ a diā iustitia quā diligūt. s3 q2 ipm naturali motu uolūtatis refugiūt sub rōe qua suā obligatiouē ad penā q̄uis ad tēporanicā repsētat τ sub rōe qua ignē ꝯtiet q° affligūt. Ad p9 ioppm9 dō q2 ñ ualet. q2 τ angeli ministrātes sciūt se cū eis placuerit ad celū epircū reuēsuros. τ i ministrādo nobis delectāt. aīe āt q ad tps exeūt de inferno sciūt se ad ip3 cito reuēsuras τ p illo modico tpre q° a turpi loco exeūt equalēs pena eis a diā iustitia recōpēsat. Ad 2m p3 solutio ex dictis i qōe.

Consequenter

queritur d .2°. pncipali τ circa h° querūt. 4. Pmo ut9 suffragia uiuoꝝ psīt defūctis. 2° ut9 suffragia facta determinate p uno psint oībus exīntib9 i purgatorio. 3° ut9 magis p it illi p q° determinate fiūt q3 alijs. Quarto ut9 defūctis psint suffragia facta a uiuis exīntib9 in pccō mortali.

Primo ostendo

q2 suffragia uiuoꝝ nō possint defūctis. dicit.n. de mortuis i dāo apoc. 14. q2 opa eoꝝ sequūt illos. g° nō iuuāt alienis opib9. Itē eccl. 9°. dr de mortuis q2 nō hūt pte in spe qd sub sole gerit. g° idē qd pus. Itē opa uiuoꝝ mala nō possūt eis nocere. g° a simili nec opa bona iuuāt. Itē si suffragia uiuoꝝ pdesset eis cū pena purgatorij sit finita posset totalit' p suffragia uiuoꝝ ab oi pēa liberari τ sic peccatū posset remanere impūitū qd diuā iustitiā ñ decꝫ s3 Ansel i. li. cur deus hō aū me°. Lōtra. 2°. li. mach. .12°. .c° dr q2 sācta et salubris ē cogitatio p dēfūctis exorarē ut a peccatis soluāt. Itē Aug9 enchi. 65°. c. et rcitat magr h9 di. c. 2. ñ ē negādū dēfūctoꝝ aīas pietate suoꝝ uiuētiū releuari cū p illis sacrificiū mediatoris offert' ul' elie i ecclesia fiāt. R° q2 aīaꝝ quedā sunt beate iā i celo. Quedā sūt ꝯdēnate p pccō orgiāli τ actuali solo que sūt i iferno. Quedā sunt i charitate suā expellētes penitētiā i purgatorio. Beatis nō psūt uiuoꝝ suffragia q2 nō idigēt. vñ Aug9 enchi. c. pdicto. τ magr ubi pus dixit q2 sacrificia. siue altaris. siue q̄ruc̄ūq3 elāu3 p defunctis ualde bōis gratiarū actiōes sunt. dānatis uero ēt pro solo originali pccō nō psūt. q2 nō coicāt nobiscū i uīculo charitatis mediāte q° bono coicāt' ad inuicem. vñ tales secū nō portauerūt radicē meriti q̄ talia opa si p eis fierēt eis pdeē possēt. τ sicut dicit Aug9 enchi. pdicto c°. hic omē meritū ꝯpat' q° possit post hāc uitā gspiā releuari. vñ eodē c. dicit q2 talia opa τ si p ualde malis nulla sunt adiumēta mortuoꝝ. q̄lescūq3 tñ sūt ꝯsolationes uiuoꝝ. vñ qd rfert. Jo. dama. i quodā smōe Traiānū fuisse liberatū d iferno ad pces Grego. sic d3 itelligi q2 reuocat9 fuit ad corpalē uitā in qua p bōa opa postea meruit uitā eternā. aīab9 āt existētib9 i purgatorio psūt uiuorū suffragia nō ad augmētū grē gratu3 faciētis s3 ad pene eoꝝ mitigatione τ abbreuiatione. q2 ut dicit Aug9. c. pdicto. cū uiuerēt i hac uita meruerūt ut h° sibi postea posset prodesse. nec h° ut dicit Aug9. ibidem aduersatur illi aplice sñie qua dictum est. oēs stabim9 āñ tribunal xpi ut recipiat uel referat unusqsq3 s3 ea q p corp9 gessit. siue bonū siue fuerit malū q2 h° sibi meritū qsq3 cū i corpore uiueret ꝯparauit ut ei possint ista pdesse. Ad pmū i oppositū dō q2 suffragia uiuoꝝ q fiūt p existētib9 i purgatorio dicūt opa eoꝝ iq3tum i hac uita meruerūt ut eis prodessent

si p eis fierēt. Ad .2ᵐ. dō q; p tāto mōr tui dicāt nō habere ptē ī ope qd sub sole gerit. q2 tali opi nō coopāt. hñt tñ ptez in fructu opis pp rōes supradictā. Ad 3ᵐ dō. q; nō ē simile q2 nō sic ē unū cōe uiculū coīcatiōis malox sicut bonox qd uicu'ū ē charitas. deus ēt pnior ē ad mīsādū q3 ad odēnādū. Ad 4ᵐ. dō. q; nō ē icōuēiēs q; p aliq suffragia uiuox possit defūctus totaliter liberari ab aliq pena cui erat obligatus. nec iō peccatū remanet īpunitū. q2 punit pena uiuox satisfaciētū p defūcto. cū n. ostēsū sit supra. di. 2ᵃ. unū uiuū satisfacere p aliq° uiuo q p se ipo cōmode satisfacere nō pōt. sonabile ē ut ēt satisfacere possint p existētib' ī purgatorio q p se ipsis satisfacere n̄ psūt nisi penā patiēdo q eaz iq3ᵐ iusta ē acceptādo q patieter sustinēdo. q nobiscū charitate oiūcti sūt.

Secundo queritur utrum suffragia determinate facta p uno psīt oībus existib' ī purgatorio Et ur q; sī. uiui magis oueniūt cū uiuis q3 cū mortuis. s3 suffragia uiuox facta detmināte p aliq° defūcto nō psūt oīb' uiuis. g° multo forti' n̄ psūt oīb' mortuis exñtib' ī purgatorio. Item ī tēpalib' ītēdēs satisfacere detmiate p debito uni' satisfaciēdo p illo nō minuit debitū alioz. g° a simili uiuus faciēs suffragia ut satisfaciat p pena debita detmīnata alicui defūcto satisfaciēdo p illo penas nō diminuit alioz. Cōtra ī corpe naturali remediū adhibitū uni mēbro uiuo redūdat ī oīa mēbra uiua. vñ ap'. 1°. cor. 12. si gloriat' unū mēbrū cōgaudēt oīa mēbra. g° a sili ī corpore mystico ecclīe suffragia facta p uno exñte ī purgatorio cū sit mēbrū uiuēs p charitatē pdest oīb' alijs exñtib' ī purgatorio. Itē ī ecclīa militāte q triūphāte cuiuslibz bonū redūdat qd mō ī oēs alios. cū g° ogregatio exñtiū ī purgatorio sit quasi media īt ecclīaz militātē ī terris q triūphātē ī celis q mediū pticipare debeat naturā extremox suffragia q̄ fiūt dētmiāte p aliquo existēte ī purgatorio redūdāt ī oēs alios. Rᵒ ad cāndū penā ocurrit ui. tus agētis q dispō patiētis. q2 fm philosophū .2. d aīa. actus actiuox sūt ī patiēte disposito. pōt g° diminui alicu' pena ul p diminutionē uirtutis ex pte agētis ul' p diminutionē dispōis ad patiedū ex pte sustinētis. sic q p augmētatione cuiuslz istox pēā pōt augeri. vñ iequaliter dispōiti ad patiēdū ab equali uirtute iequalit' patiūt. vñ fm sniaz auic 6°. naturaliū h°. 4. c ult. multū dispōt' ad tristitiā ex modica cā fortit' tristat'. qd āt dicitū ē uidēus ī ex°. pena. n. magnū onus portātis diminui pōt ul' p diminutionē grauitatis oneris ul' p aliquā ofortationē uirtutis illi' q portat on' q̄ minuit' ī ipo dispō ad patiēdū ab onere. sic dico q; isto duplici mō otigit itelliger' diminui penā exñtiū in purgatorio Quātū ad diminutionē pene mō pmo suffragia facta detmiāte p uno tātū. alijs nō psūt. q2 sic uirtus eox nō attigit nisi illū ad que terminat' q qsi applicat' p ītētionē agetis. s3 mō 2° facta p uno psūt alijs. q2 mia dei puidēte suffragia facta p quocūq3 ī purgatorio oīb° alijs inotescūt. q q2 sese diligūt ex charitate nec sibi ī uicē īuidet ī aliq° oēs gaudēt de illius pene alleuatione p q° facta sūt suffragia. qdlz āt gaudiū reddit gaudētē min' dispōitu ad penā oti istātē. q2 s3 sniaz phi. 7. ethi. c. ult° cuicūq3 tristitie repugnat s3 formā gnis q̄ cūq3 delectatio. q iō mitigat eā. q p̄t eē ita fortis q; totalit' expellit. s3 pdictū gaudiū ī pposito nō ē tātū q; penā eox totalit' expellat nec forte abbreuiat. s3 itēsionē eius mitigat Ad pmū ī opp° dō. q; suffragia facta p uno mortuo nō psūt oīb' uiuis ēt exñtib' ī charitate qītū ad remissionē pene quocūq3 pdictox modox. q2 nō oīb' uiuis hoc inotescit. tñ illis qb' inotescit prodest mō 2° q° ad mitigationē pene quā hab ī ī hac uita. q2 exñtes ī charitate gaudēt d uitilitate membrox uiox. q° tñ ad meritum p se facieti facere u. p defūctis suffragia op' ē uirtutis. q iō facieti meritoriū ē augmēti sui pmij ī uita eterna. nō psūt tñ eis p modū solutionis debiti ad remissioné pene cui iā erat obligat'. q2 op' ordiatū ad rmissionē pene unius non sufficit ad remissionē pene duox. p'ūt tñ ei ad rmissionē aliq3 pene p modū meriti de ogruo. h° ē qd alij dicūt q; quo ad hoc psūt ei ex grā nō ex debito. q sicut opa facta p uno exñte ī purgatorio mediāte illo psūt oīb' alijs q° ad aliq3 mitigationē pene s3 supradictū mo-

eõ sic p hoc q facienti p̄sūt ad meritū ex
diti p̄sūt oib electis ad salutē q̄s ad ali
cui pmij accñtalis augmētū. q2 i uita eter
na q̄lib3 de alteri felicitate gaudebit. Et
p̄terea cū deus pp bonos i multis pcat ma
lis. ut p3 geñ. 18 planū ē q pp merita ali
quoꝝ bonoꝝ mlta bona ɔfert alijs bonis.
Ad 2m dō q pcedit de dimiutione pene
mō p°. nō 2° q2 debitores temporalium
nō sūt uno cōi uīculo colligati q° unius ab
solutio a suo debito redūdet i aliū. s3 mō3
q° alienatio uni9 exñtis i purgatorio ali
quo mō redūdat i alios. Argumēta ad
pꝫē aliā nō plus ɔcludūt nisi q suffragia
specialr̄ facta p uno, aliq° modo redūdāt
i alios q h° ē uerꝝ s3 aliquē modū q supius
dictus est.

Tertio queritur

ut9 suffragia p plurib9 facta tātū p̄sūt
cuil3 q̄s si fieret p illo solo. Et uī q sic.
q2 si ñ nagis pdesset alicui p q° spālr̄ fiūt
q̄ alijs. s3 hoc uī falsū. q2 cū plura fiāt suf
fragia p diuitib9 q̄3 p paupib9 melioris
essēt cōditiōis diuites q̄3 paupes qd ē ɔ illd
Math. 5. beati paupes spū quā ipoꝝ ē re
gnū celoꝝ. Itē Hiero9 dicit. q ē de ɔse di.
5. nō medio crit. q cū p ɔctis aīab9 p̄sili
mus uel missa dī nihil minus q̄3 si pro uno
quol3 ipsoꝝ diceret accipit. Itē bona glo
rie plurib9 cōicata nō minuū̄t singulis. g°
a'sili nec bona gr̄e. suffragia āt bona gr̄e
sūnt. Cōtra. 17. propositione de causis. dis
uirtus unita ē plus īfinita q̄3 uirtus mul
tiplicata. i. ē uehemētioris uirtutis. ut p3 i
ɔiūcto. g° suffragiū plurib9 cōicatū mino
ris ē uirtutis respectu cuiusl3 q̄3 si ad unū
solū eēt unitū. Itē si suffragia facta p plu
rib9 tm̄ ualerēt cuil3 illoꝝ q̄3 si p illo solo
eēt facta. tūc ille q tenet dīe unā missā pro
uno q p alio aliā sufficiet soluere debitū
si unā missā diceret p duob9 qd falsū est.
Ad istā qōe3 dixit ppositiu9 q sui seqntes
q suffragia facta p plurib9 tm̄ p̄sūt cuil3
quātū si fierēt p illo solo nisi q sibi maior
reuerētia fieret. sicut accēsa cādela p plu
rib9 q lectio lecta p plurib9 tm̄ quēl3 iuuāt
q̄s un9 iuuaret si p eo solo cādela accede
ret uel lectio legeret. sicut. u. exñs spūs in
qual3 pte sui loci cuil3 tm̄ pñs est totus. sic

spirituale bonū plurib9 cōicatū a quolib3
totū hr̄. alias n. recipiēti multos ad ptici
patione suoꝝ bonoꝝ sua bona opa minus
eēnt utilia. qd falsū ē. cū talis receptio op9
sit charitatis. Alij dīt ɔ̄riū q2 si ita eēt ut
dicit opi° p̄dicta ille q p uno dīūcto tenet
dicere missā unā. q unā p alio. si diceret
unā p alijs duob9 cuil3 solueret illd ad qd
sibi tenet. Preterea bonū finitū qd sufficit
ad plenariā liberatione uni9 aīe d purgato
rio sufficeret ad liberatione oīu3 aīaꝝ ad
eqlē penā obligataꝝ. Preterea cōsuetudo
ecclie eēt inutilis q̄ suffragia aliqñ facit p
specialib9 psonis q̄ oia falsa sunt. Tenēdo
hāc opinionē dō ē ad pmū i opp9 q suffra
gia p̄sūt defūctis ēt p uiā satisfactiōis q
ɔsolatiōis. eo q p charitatē cōe3 quil3 de
bono alteri9 ɔsolat. p° mō suffragia facta
specialr̄ p uno tm̄ magis p̄sūt sibi q̄3 alijs.
āmo alijs nō p̄sūt de lege cōi mō 2°. adhuc
magis p̄sūt illi q̄3 alij. si charitatē h3 eqlē.
q2 ceteris pib9 magis gaudet ql3 de bono
suo q̄3 alteri9. tm̄ tātā potest ali9 charitatē
hēre q plus cōsolat d suffragio qd fit pro
alio q̄3 ille p q° fit. qd g° arguis q melio
ris cōditiōis eēnt diuites q̄3 paupes cū plu
ra suffragia fiāt p eis dico q nō ē icōueni
ens paupes siplicr̄ eē melioris ɔditiōis q̄3
diuites q̄uis diuites i h° melioris ɔditiōis
sint iuxta illd puer. 13°. redēptio aīe uiri
diuitie sue. q̄uis sm glosā ibi per diuitias
bona opa itelligāt. Ad 2m dō q dbum
Hieronymi d3 itelligi de ualorē p uiā ɔso
latiōis ut dīt qdā. s3 tm̄ adhuc nō uidet ue
rū q2 plus gaudet ql3 de bono ppo, q̄3 alio
rū. dic g° q referēdo alioꝝ opinione3 ibi
loqr̄ Hieronym9. Ad 3m dō q nō ē sile
q2 gloria respicit unū bonū oib9 cōe q pñs
s3 suffragiū gr̄e respicit reatū pene i singu
lis diuisū. Ad ex° q p opinione p° addu
cebāt dō. q ñ ualēt q2 lumē cādele q uox
doctoris se cōicāt p nature necitate3 s3 suf
fragia cōicant p suffragātis itētionē. Ad
illd ēt qd tactū fuit i qōe. s. q recipiēti mul
tos ad pticipatione bonoꝝ suoꝝ sua bona
opa min9 eēnt sibi utilia dicēdū q nō seqr̄.
q2 pl9 cōfert sibi illud op9 charitatis i bōa
sua cōicādo q̄3 sibi detrahat, ēt q° ad pe
ne sue remissiōe3 de fructu bonoꝝ suorum
cōicatoꝝ q bona ēt sic cōmunicata facienti

ea i nullo sit min⁹ utilia. sz magis quo ad augmentū pmij i uita etna.

QUarto queri tur ut⁹ defūctis psūt suffragia fcā a uiuis exñtib⁹ i peccato mortali. Et uidet q nō. Jo. 9. dī q peccatores deus nō audit. Itē op⁹ mortuū nō pdē. sz opus factū ab exñte i pccō mortali ē op⁹ mortuū. ut supi⁹ oñsū ē. ergo ill' p qb⁹ fit ñ pdē. Itē op⁹ uniuscuiusqz magis ualz facieti qz alij. sz op⁹ qd facit hō i pccō mortali nō ualz sibi. g° multo minus ualz alij. Cōtra nllus scit d alio nec ēt de se ipo ut⁹ sit i charitate. qz ut dr eccl. 9. nemo scit ut⁹ dign⁹ odio an amore sit. g° si ñ pdesset suffragia facta nisi ab ill' q sunt in charitate nesciret hoīes qñ ualeret suffragia l'ñ. 𝔞 sic retraherēt hoīes a suffragijs p creādis. Itē ut supi⁹ oñsū ē. malitia sacerdotis uirtutē misse nō minuit. R° q mal⁹ faciēs aliq bona opa p defūctis aut facit ea sicut auctor aut sicut minister. p° mō nō psūt dfūctis ēt si ea faciat mediāte bono mistro nisi aliqñ p accñs iquātū paupes sci p elemosynis receptis ab illo malo excitātur ad orādū p ill' defūctis p qb⁹ ille malus elemosynas ill' dedit. si āt faciat ea ut minister distiguēdū est. qz aut facit ea ut minister public⁹ dei 𝔞 eccl'ie. sicut sacerdos q celebrat missā uel exeqas mortuoz. aut facit ea ut minister alicu⁹ puate psōe. i p° mō dico q psūt defūctis. qz malitia ministri ñ tollit efficaciā opis boni actoris. ut supius oñsū ē cū tractaret de sacramētis. si āt faceret ea ut minister puate psōe. aut illa psona qñ sibi pcipit tale op⁹ fieri 𝔞 qñ factū ē. l' erat i charitate. aut ñ p° mō dico q psūt ipis defūctis p qb⁹ fiūt. 𝔞 h° siue ille q mādauit fieri migrauit de hac uita siue nō. qz h° op⁹ pncipalit ipi⁹ ē. q ips fieri mādauit. si āt psōa q fieri demādauit erat i mortali pccō. aut h° erat qñ mādauit fieri. aut qñ op⁹ executiōi demādatū ē. Si p° mō dico q illa opa nō psūt defūctis p qb⁹ fiūt qmuis sint i charitate p illo tēpe q° suū mādatū executiōi demādat nisi tūc illd iterū fieri mādet aut demādationē factā de nouo acceptet. qz op⁹ ipi⁹ nō ē nisi iq̄ᵘ ad illud fieri mandat uel acceptat. si āt erat in pccō mortali qñ demādat op⁹ boni executiōi. sz erat i charitate qñ pcepit fieri. dico q tūc opa psūt defūctis p qb⁹ fiūt. qz maxime sūt a precipiēte rōe illi⁹ actus uoluntatis quā hūit qñ ea fieri pcepit. Ad primū i opp⁹ dō q uerbū illud fuit vbū illuminati ceci a xpo. qd vbū rephendit Aug⁹ sr Jo. omel. 44. ultra mediū dicēs. Adhuc iunctus loqt. si. n. deus peccatores nō exaudiret frustra ille publican⁹ oculos i terra dimittēs 𝔞 pectus suū pcutiēs diceret. dñe ppitius esto mihi peccatori. tñ illa exauditō ñ fit qz peccator dign⁹ sit. sz ex abūdātia diuine mie quo ad subueniēdū tñ defūctis de lege cōi nō exaudit. nisi sicut ē i qōe dictū. Ad 2ᵐ. dō q qñ ē op⁹ bonū a bono dño qmuis sit p malū mistrū ñ ē mortuū. Ad 3ᵐ dō. q ñ pl⁹ 9cludit nisi q ñ ualz alijs qñ facit op⁹ illd ut actor sibi. tñ si facit aliquo mō ualz. ut pz p auctoritatē Aug. i solutiōe argumēti pmi qmuis sibi non ualeat ex 9digno. nec ad h° ut illi opi debeat sbāle pmiū i uita etna. Ad pmū ad ptē aliā dō q qmuis ñ sit certū qñ suffragia psonalia ualeāt. ul' ñ. ñ pp hoc dbēt hoīes retrahi a pcurādis suffragijs. certū ē tñ q sēp ualēt missa 𝔞 alia bona que facit hō ut minister eccl'ie 𝔞 sic pz solutio ad 2ᵐ.

COnsequenter querit. de 3° pncipali. 𝔞 circa h° qrūt. 4. P° ut⁹ ēps possit facere testamētū. 2° ut⁹ religiosus. 3° ut⁹ fuus. 4° ut⁹ fatuus.

PRimo ostendo q ēps pt facer testamētū. qz 9ueniēs ē bōa pauprū erogari paupib⁹. sz bōa eccl'ie sr bōa pauprū quoz epi sūt dispēsatores. io. q. 2. ēps. g° ēps de ill' bōis pt facer testm̄ paupib⁹. Itē de illis bōis de qbus epi i ifirmitate 9stituti possūt facere elias indunr posse facer testm̄ sz epi de suis mobilib⁹ ēt p ecclīā acqsitis possūt facer elaz ēt in egritudie 9stituti. ex de testis ad h°. g° uidet q de illis possūt facer testamētū. Cōtra. 12. q. i. Epi qcqd de puisiōe eccl'ie sue fuerit siue d gregib⁹ siue de frugib⁹ siue de oblōnibus oīa i iure eccl'ie reseruare cēsuimus. R° q ēps aut hz bona q sibi puēiūt ex hereditate ul' ai ticio aut doctria añ qz eēt ēps aut ñ hz nisi redditus ecclesiasticos 𝔞 mobilia q sibi

ex illis redditib⁹ puenerũt de pmis bõis. q: illorum ppietas est sua põt licite facere testm̃. extra de testis. q: nos. ꝛ c. relatũ. 2. §. ceterũ. ꝛ. 12. q. 1. epi si eñ epũs ecclãs leserit dãnũ eccle dꝫ de rebus huiusmõi resarciri. et de residuo si quid fuerit testari põt ut dictũ est. De redditibus aũt ecclesiasticis ꝛ de mobilibus etiãꝫ que ex illis redditib⁹ prouenerũt de his que intuitu seu cõsidera-tiõe eccle receperũt. nõ possũt facere tes-tamẽtm. extra de testis. ad hoc etiam. ꝛ. c. sequẽti. ꝛ. c. relatũ. 2 ꝛ. §. lꝫ nec etiã de his que post sui ꝯsecratione acquierũt. q: talia debet cõseruari eidem eccle. ex̃ eo. ti. ca. i cuius rõ ẽ. q: illoꝝ bonoꝝ ppietas nõ est sua sꝫ illorũ tm̃ sunt dispẽsatores. ꝛ admi-nistratores in uita sua. q̃uis tñ de reb⁹ ec-cle non possit aliqd donare iure testi. pos-sunt tñ donare de mobilib⁹ causa elie. siue sint sani siue in egritudie ꝯstituti etiã mor-tali. Ad pmũ i oppõitũ dd q: nõ est idem dispẽsare ꝛ testari. vñ epis pmittit de illis bonis eliãꝫ facere. et non testm̃ extra de testis. ad hᵒ. testatorẽ oportet eum eẽ dñꝫ rerũ de qb⁹ facit testm̃. sꝫ dispẽsatorẽ non oportet esse dominũ rei de q re facit eliã. vñ extra e. ti. q: nos dr̃ iglo. clici de rebus eccle nullũ possũt facere testm̃ cũ eoꝝ pp-etas nõ sit sua cũ solũ usũꝫ hẽnt. sꝫ tm̃ uic-tu ꝛ uestitu ꝯtẽti esse dñt. qd ẽ itelligẽduꝫ pensato statu. ꝛ dignitate psone ꝛ totũ resi-duũ ẽ loco ꝛ tẽpe paupib⁹ erogãdũ. Ad 2ᵐ. dd q: maior ẽ r̃ lia. vñ ex̃. e. ti. ad hᵒ. dr̃ q: clerici de mobilib⁹ que p ecclãꝫ sunt adepti de iur̃ testari non possũt. inuẽtes tñ ꝛ sui cõpotes moderate ualẽt d bonis ipis nõ rõe testi sꝫ elie ituitu erogare i egritu-die ꝯstituti. Sꝫ cũ uideãus saltẽ i pũciꝯs multis q: sacerdotes nõ hñtes aliq̃ mobi-lia nisi illa q̃ puenerũt eis de suis redditib⁹ ecclĩasticis legãt p salute aĩaꝝ suaꝝ d mo-bilib⁹ suis locis religiosis ꝛ paupib⁹ aliꝯs. ꝛ tenẽt talia legata. ꝛ ab ill' qb⁹ legata sũt iuste põt ab executorib⁹ repeti post mortẽ illi⁹ q legauit. Quero quo iur̃ teneat or-dinatio talis. Nõ. n. iur̃ q: teneat iure testi ut iur̃ posse pbri p dcc̃ sup alli'a. nisi forte ex ꝯria cõsuetudine arrogate sint nꝫ uale iure donatiõis it uiuos. q: ille q legauit põt reuocare q̃ꝫ diu uiuit. qd nõ posset. si

esset donatio it uiuos nec iur̃ dõatiõis cã mortis q: ut hr̃. ff. de donatiõib⁹ cã mor-tis. l. marcell⁹. §. Paulus. Simile iur̃ eẽ de tali donatiõe ꝛ de testõ nec iure ordiatiõis ultie uolũtatis. q: iur̃ eẽ simile de illa ꝛ de te-stamẽto. Rñ q: tenet ordinatio supradi-cta iure pie ꝛ ultie uolũtatis. ꝛ nõ iur̃ testi. q: istitutio heredis fũdamẽtũ ẽ toti⁹ testa-mẽti. clerici aũt cũ nõ sint supradictoꝝ bono-rũ dñi sꝫ administratores illoꝝ bonoꝝ he-redẽ instituere nõ pñt. sꝫ q: bona illa de-bẽt paupib⁹ distribui p administratores il-los ꝛ ẽt aliꝯs q eisdẽ administratorib⁹ ho-nesta exhibuerũt obseqa. Jõ rõale ẽ q: de illis bõis pdictis psõis delegare ualeãt ꝛ q: talia legata teneãt iure ultie uolũtatis. dico gᵒ q: nõ ẽ idẽ ius testamẽti ꝛ ius ultie uolũtatis ꝛ ius donatiõis cã mortis. q̃uis iter se hñt magnã similitudinẽ. ut. n. ff. de donatiõib⁹ cã mor. l. i. mortis cã donatio ẽ cũ quis hẽre uult se magis q̃ꝫ eũ cui donat magisq̃ꝫ eũ cui donat q̃ꝫ heredẽ suũ.

Secundo queritur

utrũ religiosus possit facer̃ testm̃. Et ur̃ q: sic. 19. q. 4. platũ. §. ecõtra. dr̃ q: Paul⁹ pm⁹ he-remita i testõ collobiũ suũ Atthanasio alexã-drino epõ relĩqt. tunicã uero beato Anto-nio. Cõtra. illi q nihil hñt ppũ nõ pñt fa-cere testm̃. sꝫ religiosi nihil hñt ppriũ ex̃ de statu monach. cũ ad monasteriũ. ubi dr̃ phibem⁹ districte i uirtute obedientie sub obtestatiõe diui iudicij ne qs monachoꝝ p-priũ aliqᵈ mõ possideat. gᵒ religiosi nõ pos-sũt facere testm̃. Rñ q: religiosi cũ ppũ nõ habeãt testm̃ facere nõ pñt. vñ. 19. q. 3. Q: igredietib⁹ monasteriũ cõuertẽdi gra ulteri⁹ nulla sit testãdi licẽtia. sꝫ ut res eorũ eiusdẽ mõasterij sũt apta leg⁹ diffinitione decretũ ẽ. ad hᵒ etiam facit qd hr̃. c. seqnti. Ad argumẽtũ i oppositũ dicẽdũ q: q̃uis Paul⁹ pm⁹ heremita fuerit religiosissim⁹ sanctitate nõ erat tamẽ i religiõis statu. vñ nõ ẽ simile de heremitis. ꝛ de illis q sũt in statu religiõis ut expresse dr̃. e. cᵒ.

Tertio queritur

utr⁹ filius possit facere testm̃. Et ur̃ q: sic uxor põt facer̃ testm̃ ex̃ de testis Judicãte sꝫ uxor est sua mariti. ut. n. hr̃ gen. 3. dñs

vixit mulieri sub uiri potestate erit. ⁊ ipse dominabit͛ tui .g° filius pt facere testm̄.
⁊Cōtrariū hr̄.15.q.2. Illud.R° q filius n̄ pt facere testm̄.qꝛ illi q nō sūt sui iur̄.ſ3 alieno iuri subiecti sūt ius faciēdi testm̄ n̄ hēnt quibus non ē permissū facere testm̄ i pn°.
ſ3 filius ⁊ oia q filii sunt. sūt dn̄i possessio ſ3 phm̄ 1.li.politicoꝝ. vr̄ ēt.15.q.2 illud in glo.peculiū qd filius h3 dn̄i ē. vn̄ cū ppꝰ nō hēat testm̄ facere nō pōt. ⁊ Filiꝰ fālias ēt testari nō pt.ēt si pater pmittat nisi sit miles qui de peculio castrēsi ul' q̄si castrēsi testari pōt. istituta titulo an̄ dicto. ⁊ dr̄ filius familias ois q nascit͛ ex legitio matrimonio. ⁊ nōdū e emācipat᷒. Dr̄ āt peculium castrēse qd milites i castris.i.militādo acquirūt. ⁊ qd occōe sue. militie eis datur .ff. de castrēsi peculio quasi per totum.
ſ3 hodie pauci inueniuntur tales milites. qꝛ non seruāt conditiones quas illi seruabāt.
Quasi castrense est quod filius familias d sciētia sua acquirit sicut illud quod propt͛ aduocationē suam percipit de publico. ⁊ sicut illud quod magister liberaliū artium percipit de publico uel medicus uel alius q cūqꝫ q publica respicit salaria. C. de. inoffo so testō.l.ult. de talibus enim permittitur filio fa. facei elemosynas ⁊ cōdere testamētum.qꝛ i peculio tali pater nihil iuris habet ⁊ Ad argumentum in oppositum dicatur q uxor proprie loquendo non est serua mariti qꝛ uir si caput eius i regendo ipsā ⁊ tāq administrator ⁊ dispensator bonorum. ⁊ sic potest intelligi illud uerbum de libro gen. allegatum. uir enim dominatur mulieri politice non dispotice. vnde et partem habet in bonis cōmunibus sibi ⁊ marito de qua parte potest facere testamentū.

Quarto queritur

utrum fatuus possit facere testamentum. ⁊ R° q distinguendum est de fatuo. quidam enī dicuntur fatui. non quia usu liberi ar. careant. sed quia nesciunt ita decenter inter homines conuersari sicut suum statum deceret. Alij quia res suas prodigaliter dissipant. Alij quia usu liberi ar. careant. fatuus tertio modo dictus testamentum facere non potest. extra de successoribus ab intestato. cum dilectus. ⁊ Instituta quibus non est permissum facere testamentū .§.furiosi. Illum enim qui facit testamentum oportet esse compotem mentis sue p illo tēpore quo facit testamentum. fatuus autem secundo modo dictus si pro sua pdigalitate est sibi suorum bonorum administratio interdicta testamentum facere nō debet ſ3 illud quod antea fecerat q̄3 interdictio ei bonorum fiat ratum est. insti. titulo supradicto. §. Item prodigus. fatuus āt primo modo dictus testamentum facere potest. multi enim sunt qui q̄uis nesciāt decenter inter homines conuersari secundū q statum eorum deceret qui tamen sua bona temporalia bene sciunt seruare ⁊ moderate distribuere. ⁊ utilitatem anime sue pcurare.

Consequenter queritur d

quarto principali. Et circa hoc querūtur .4. ⁊ Primo utrum aliquod testamentū sit infrigendum. ⁊ Secundo utrum persone religiose possit aliquid in testamento dimitti. ⁊ Tertio utrum testamentum ualeat qd non est factum in presentia proprij sacerdotis qui possit haberi uel superioris ut officialis ul episcopi. ⁊ Quarto utrum sit aliqua determinata forma sub qua oporteat fieri testamentum ad hoc ut sit ualidum.

Primo ostendo q nullum

testamentum est infrigendum. Voluntas testōris d3 per omnia adimpleri. extra de testamentis. Judicante. Sed testamentū continet ultimam uoluntatem testatoris. g° quodlibet testamentum debet per omnia adimpleri. ⁊ Item 16.q.1. consideratio. consideratio ecclesiastice utilitatis hoc postulat ex iusta dispensatione testatoris seruandum arbitrium. cū ergo secūdū philosophum .2°. topicoꝝ. quod nullo addito dr simpliciter dici intelligatur. ur̄ q uniuersaliter seruandum sit testatoris arbitrium ⁊ Contra eadem .q. admonere. Admonere te uolumus ne pie defunctoꝝ uoluntates. qd absit tua remissione cassentur. ubi dicit glo. q lectis si sunt iniuste. ergo testamenta iusta sunt infrigenda R° aut testamētū

ē rōabilit factū. ita q̄ n̄ sit ꝯ eqtatē natu lis iur. nec diuinū nec pōsitiuū. ⁊ tūc dico q̄ nūo mō ē īfrigēdū. ⁊ sic ꝓcedūt iura alla ad partem primā. aut est factum contra equitatem iuris naturalis seu contra ius diuinum uel positiuū. ⁊ tunc non est adiplendum. sed quod est ibi superfluum est resecandum. quibus autem modis fiat contra ius determinare non ē presentis negocij. Scias tamen q̄ testator exheredans suos heredes qui exheredari non meruerūt dās totum alijs uel legitiaz portionem que debetur heredibus facit contra equitatem iuris naturalis. etiaz si det ecclesie. 17ᵃ. q. ul. quicunqꝫ. Quicunqꝫ uult exheredato filio heredē facere ecclesiam querat alterum q̄ suscipiat non Augustinum. Et paꝝ post. quidam cum filios non haberet nec speraret res suas omnes retento sibi usufructu donauit ecclesie nati sunt filij illi reddidit episcopus omnia ea que ille donauerat in potestate habebat episcopus non reddere. sꝫ iure fori non iur̄ poli. Eecce uidetur hic expresse dicere q̄ episcopus non poterat illa retinere iur̄ poli idest quadam naturali equitate. ut dicit glo. ibidem. ⁊ sic est ius intelligendum ad partē secundā allegatā.

Secundo queritur utrū persone religiose possit aliquid in testamēto dimitti. R͞l͞o q̄ legatum factum singulari psōe existenti in religione tenet. sed cū talis persona proprium habere non possit nec aliquid dare uel accipere sine superioris licētia ut habetur. 12. q. 1. c. non dicatis. sibi non acquiritur ius in illo legato sed monasterio. si est monasteriuꝫ tale q̄ licite possit possidere aliquid i cōmuni. vnde monasterium habet ius in repetendo illud legatum. que enim dantur monachis uel ad ipsū aliquo iusto titulo deuoluūtur mōasterio acqrūt. 19ᵃ. q. ulti. Si q̄ mulier q̄sī p totū.

Tertio queritur utrum ualeat testamentum quod non est factum in presentia ꝓprij sacerdotis si possit haberi uel supioris. ut officialis uel epi. Et ur̄ q̄ non. ex̄ de testamētis. c. Cū eēt. Testamenta que prochiani coraꝫ p̄sbytero suo ⁊ trib⁹ uel duab⁹ alijs psonis idoneis i extrema fecerit uoluntate firma decernimus permanere. g° p ꝯtrariū ur̄ q̄ si non sint facta corā suo p̄sbytero q̄ firma non debeāt pmanere. Contra eodeꝫ ti. Relatū. dr̄ testamētū debere iudicari firmū si factū ē corā duob⁹ legitis testib⁹. nec fit in aliq° mētio de sacerdote. g° nō opꝫ q̄ fiat i p̄ntia sacerdotis nec alicuius supioris. R͞l͞o q̄ fꝫ ius cōe nō ē necessariū ad h° ut teneat testīm q̄ fiat i p̄ntia sacerdotis uel alicuius supioris sꝫ sufficit fꝫ ius canonicuꝫ q̄ fiat corā duob⁹ uel tribus testib⁹ legitis. q° ad ea q̄ reliquūt eccl̄ie uel alijs pijs locis. ut pꝫ p decre. ad ptē faꝫ allatā. vn̄ q° ad legata intuitu pietatis ad h° ut testīm sit firmū n̄ r̄qrit illa solēnitas quā i testīs leges hūane uite obs̄uādā decernūt ex̄ de test̄is. Cū eet. i textu. ⁊ i glo. vn̄ dicit ibid glo. q̄ i his q̄ pietatis cā r̄liquūt mir⁹ sollēnis uoluntas sufficit. qa tn̄ ut hētur eodē ti. Raiinūt⁹. i dispōe l' executione testamenti qn̄ q̄ consuetudo terraꝝ uel ciuitatū p̄ualꝫ in r. l. ó ubi est ꝯsuetudo approbata testam̄ta fieri i p̄ntia prochialis sacerdotis uel supioris necessariū ē ad h° ut teneat testīm h° obseruari. si eius presētia cōmodē possit haberi. Si q̄ āt cōitates statuta faciāt ut non ualeat testīm factuꝫ intuitu pietatis ⁊ pijs locis ⁊ paupib⁹ psonis coraꝫ sacerdote ⁊ duob⁹ uel trib⁹ testib⁹ idoneis. nisi ēt sit ibi . 4. l. 5. de scabinis ulle ul' iudicib⁹ p̄ncipales p quos tale statutū factū ē nisi sufficienter moniti resipiscāt. excōicādi sunt. ex̄ eodē ti. Cū esses. ubi dr̄ d testīs factis corā duab⁹ uel trib⁹ psonis idoneis cū sacerdote q̄ talia testam̄ta firma decernim⁹ pmanere sub intiatiōe anathēatis. prohibētes neqꝫ huiusmōi audeat rescīdere testam̄ta. In cōsilio ēt Byturiceñ. q° tenuit dn̄s Symon tūc legatus i regno Frācie de testīs sic dr̄. q̄ ad p̄sūptiōis quorūdā conatus dānabiles repmendos q̄ testam̄ta uel alias uolūtates quocūqꝫ nomine cēseāt licet iuste sint facta iuxta cānonicas sāctiōes tā iꝫ legitias nō admittat. sꝫ p eo reprobāt. ⁊ ipugnāt q̄ scabini aut seculares iudices p̄ntes non fuerūt qn̄ testator suū condidit testamētū aut aliā ultimā uolūtatē duxim⁹ statuendū q̄ ipsi cuiuscūqꝫ cōditiōis uel dignitatis extiterint q̄ istra. 8. dies postqꝫ su

per hoc cõpetẽt mõiti fuerit ab ipedimẽ. to hu⁹ nõ duxerit desistẽdũ anathẽatie in nodãtes, niculo ipos astringi nolun⁹ ipo facto ⁊ ad argu⁹ i opp⁹ dõ q ill'ó q͞ð ibi dr̃ de facẽdo testũ corã p͞sbytero ñ põtẽ tãq necessariũ s; ɔgruũ .q͞ð p₃ p decre. se quere i qua de p͞sbytero nulla fit mentio. ⁊Ul' põt dicã q illa decre. põt itelligi ubi ɔsuetudo terre talis ẽ.

QUarto queritur

ut̃ sit aliq̃ dtermiata forma sub q̃ opoꝛ teat fieri testm ad h⁹ ut sic ualida. ⁊ Rñ q nõ. sufficit n. fm iura canonica salte q; tũ ad ea q ituitu pietatis legãt paupib⁹ ⁊ eccl'is ⁊ alijs pijs locis q; assint 3.l.2⁰. legi timi testes testificãtes ultias uolũtate de' fũcti tale suisse ⁊ ipz tẽpore illo cõpoẽt su isse sue mẽtis. ⁊ h⁹ sine õba testõria fuerit scripta sine nõ. quis ad maiorẽ certitudi' nẽs tutius sit .q testatoꝛ ultimã suã uolũ' tatẽ faciat scribi ⁊ sigillo autẽtico robora ri. ⁊ q nõ sit necessaria õba pctã sub q; õbis facta ualeat ⁊ nõ aliẽ. p₃. ꝯr. n. ex de testis. Cũ tibi q ẽ rmã uolũtatẽ in alte rius dispõe ɔmittit nõ uidet decedere i' testat⁹. s; fz glo. ibidẽ h⁹ ẽ de beñgnitate canonica. Qr tũ fraudes ɔsuãleciue i mũ do. ⁊ desiciti h⁹ mũdo paucos ut nullos ueros hĩt amicos. ⁊ heredes .pñ inut ad ipediẽdũ ne ultie uolũtates moriẽtiũ exe' cutiõi demãdẽt. tõ testm seu oꝛdinatio ul tie uolũtatis fieri debet certiori ⁊ firmio ri mõ q possit fieri. ⁊ Et nota q; icaute fa ciũt testatores q̃ sic sb testi sigillo ⁊ testiõis executoꝛ suoꝛ qũ sũt pauci. qa heredes eꝛ cipere põt ɔ testimoniũ eius q eẽt ustitut⁹ ad agẽdũ i reperẽdo bõa testatoris. qꝛ tõ non debet eẽ actor ⁊ testis i eadẽ cã. Abij tũ executoꝛes nisi alia rõabil' cã ipediat ñ sũt a ferẽdo testimõio repellẽdi. Argu⁹ ad h⁹ eẽ de testib⁹. Insup. ibi n. dñs papa pozi ud fratrib⁹ sãcte erim'tatis sic dicit. Statui mus ut liceat uobis i cã eccl'e uestre ferre testimo⁹ dũmõ ut⁹ uel duo ex uobis ad agẽdũ ⁊ respõdẽdũ istitutã quoꝛ testm⁹ i cãis i qb⁹ actors sũt istituti nõ debẽt ad mitti. sic hẽt istra eo͞ u. Cũ nũci⁹. ⁊ 144⁰. q.2. Sup prudẽtia .cũ⁹ rõ ẽ ut dic glo.

ibidẽ. q; cã eccl'e nõ ẽ ppe cã singuloꝛ uel põt dici q; hoc institutũ ẽ i fauorẽ piaꝝ cã rũ. Ex his argue a simi ad ꝓposituũ execu' tio.n. pie ultie uolũtatis desiũcta ẽ pia cã. nec ẽ ppe cã executoꝝ s; dsũcti. ⁊ Dõ ẽt testatoꝛ possit heredib⁹ ipõẽ penã si dẽci te ꝑsipserit oꝛdiatiõi sue ultie uolũtatis. hẽt ex de testam. Renald⁹ .dñ eñ ñ sic ppe ul' ihonestũ q͞ð pcipit testator. Nota q; et legatũ i testamẽto ab herede pt peti si non sint alij executores. ut hẽt i.c. pdicto ⁊ sic dr̃ extra de testa. Si heres si heres suf' sa testõis nõ adipleuerit ab epõ loci illuꝰ õia res q̃ ei relicta ẽ canonice itẽdicãt cum fructib⁹ ⁊ certis emolumentis .ut nota de sũca impleãtur.

COnsequenter

queritur q.5⁰. pncipali ⁊ cẽ h⁹ q̃rũt. 4. ꝓ⁰ ut⁹ rligiosi pñt eẽ executores testamẽtoꝝ. ⁊ 2⁰ ut⁹ religiosi excẽpti possit ab oꝛdinarijs oueni ri de executiõe. ⁊ 3⁰ ut⁹ executores testa mentoꝝ teneãt istra ãnũ illã executionẽ im plere. ⁊ 4⁰ ut⁹ dilatio executiõis i aliq̃ pndicẽ aie testatoris.

PRimo ostendo

q; reli giosi nõ pñt eẽ executores testamẽtoꝝ. Religio sus sine licẽtia plati sui se obligare nõ põt. s; q recipit executionẽ testi se obligat ad exequẽdũ. g⁰ rligiosi executores testõꝝ ẽẽ ri ñ pñt ⁊ Jtẽ. 2. tad thimo⁰. 2. Nẽo dõ militãs se iplicat secularib⁹ negocijs. ⁊ dicte. di. 53. Qui i rligiõe sclarit⁹ uiuũt ñ fugiũt secl's s; muttt⁹. Ʒs ops executoꝝ testõꝝ se mi'tis negocijs secularib⁹ iplicat. g⁰ rligio si ñ pñt eẽ executoꝝs testõꝝ. ⁊ Jtẽ ex ne cli ci l' mõnchi. Sacerdotib⁹ clicis uita ãnũ' cies publice ne misti laicoꝝ sũt. nec i reb⁹ eoꝝ pcuratoꝝs ɔsistãt. s; testĩ executor ẽ q̃i rez mortui pcurator. g⁰ ut q; nec cli⁹ nec rligiosi⁹ pt eẽ testĩ executor. ⁊ Contra mlti rligiosi executoꝝs sũt. ⁊ eccl'ia scit ⁊ nõ ꝓhibẽt. g⁰ executoꝝs fieri põt ⁊ Rñ⁰ q; rli giosi⁹ ãt ẽ licẽtiat⁹ a suo supioꝛi ut possit sũ eẽ executor testĩ. aut ñ si p⁰ mõ. dico q; pñt fieri executores ut i plib⁹ ẽ utile aie testõis. qꝛ i executiõe ma⁹ attẽdẽda ẽ fidelitaſ q̃ pse cti⁹ i rligiosis q̃ i sclarib⁹ dz uigeꝛ. si ãt ñ ẽ licẽtiat⁹. tũc dico q; si itret i executiõe alic⁹

testamēti ut executor peccat. quia facit qđ facere non potest de iure. ut bene concludebat prima ratio ad primam partem. Facit etiam preiudicium anime testatoris. quia talis a uolentibus testamentum impedire posset in iudicio per exceptionem repelli tanq̄ ille in quem non cadebat exequendi ptās. propter hoc caute facerent religiosi qui de licentia sui superioris fiunt executores. etiam si acciperent super hoc litteram sui superioris. ut possit facere fidē q̄ licentiati sunt si contrarium obijceretur eis ab illis q̄ uolent executionē ipedire. ¶ Ex dictis patet solutio ad primum in opp^m ¶ Ad 2^m dicendum q̄ esse executorē non computatur inter secularia negocia. quia opus est pietatis. ordinatur enim ad adiuuandum animas defunctorum. secularia autem negocia que religiosis interdicuntur habes expresse extra ne cleri. uel monachi. c. i. Ad tertium dicendum q̄ magna differentia est inter procuratorem et executorem. procurator enim est qui negocia aliena mandato sibi a dño suo gerenda gratuito suscipit. et in iudicio administrat negocia plura uel unum. unde procuratores sunt qui res dominorum uiuorum administrāt ad temporalē eorum utilitatem. executores autem mortuorum distribuunt ad animarum utilitatem.

Secundo queritur utrum religiosi exempti possint ab ordinarijs cōueniri ratione executionis. R^o aut illi religiosi exempti nō hñt nisi exemptionē cōmunem. aut ultra hoc habent exemptionem specialem seu speciale priuilegium q̄ cōueniri non possint ab ordinarijs ratione delicti nec ratione contractus. nec ratiōe rei de qua agitur. Si non habent nisi exemptionem cōmunem. dico q̄ possunt conueniri ab ordinarijs ratione executionis si de illa nō faciūt qđ facere debent. quia sic exempti conueniri possunt ab ordinarijs locorum ratione delicti. siue contractus. aut rei de qua inter ipsos agitur. extra de exces. p̄lat. Uolentes. Si aūt ultra exēptionem cōmunē priuilegiū habēt q̄ p decre. imediate al legatam nullum preiudicium fiat libertati eorum. ¶ Ad hec dicunt aliq̄ q̄ ratione executionis possent cōueniri cōram ordinarijs locorum. quia non possunt de iure recipere executionem. nisi de licentia superiorum suorum. et cū superiores licentiāt eos ipso facto uidentur eos quo ad illud negocium submittere ptāti ordinariorum cum de iure cōmuni pertineat ad ordinarios sollicitudo et cura ut pie ultime uoluntates defunctorum fideliter executioni demandentur et ipleantur. extra de testamētis Nos quidem. ubi dr̄ q̄ secundum piissimas leges dilatas. defunctorum pias uoluntates episcopali decens est studio adimplere. sed h^c opinio non mihi placet. pari enim ratione dici posset q̄ si superiores darent eis licentiam faciendi aliquem contractum in loco nō exempto q̄ ipso facto quo ad hoc submitteret eos ptāti ordinarij loci. qđ tamen nō est uerum. quia iam positum est q̄ ultra cōmunem exemptionem priuilegium habent q̄ cōueniri coram ordinarijs non possunt. nec ratione delicti. nec ratione contractus. nec ratione rei de qua cōtra ipsos agitur.

Tertio queritur utrum executores testamentorum teneantur infra annum executionem cōplerē ¶ R^o q̄ aut testator tempus determinat intra qđ uult testamentum esse completum. aut nō. si sic. nō tenentur executores ratiōe necessitatis usq̄ ad illud tempus testamentum complere nisi uiderent citius explendo se posse facere aīe defūcti uoluntati utilitatē maiorē tunc enim et si in foro iudicij cōpelli nō possent ad citius implēdum. tamen ad hoc conscientia deberet eos compellere. quia supponendum est q̄ uoluntas defuncti fuit ut illo modo et illo tempore testamentum implerent quo esset expedientius anime sue. si autem non determinat tempus infra quod uelit testamentum impleri. tunc distinguo. quia aut executores habent liberē bona de quib^9 possunt statim testamentum implere. aut non habent. si habēt dico q̄ iplere tenentur q̄ citius possunt. quia debitores sunt illis quibus legata facta sunt et sicut dicitur. ff. de reg. iur. In omnibus obligationibus in quibus dies non ponitur presenti die debet ¶ Preterea

q̄to citi⁹ testm̄ iplet̃ tāto citi⁹ aīa d̄fūcti a leuat̃. ut patebit i sequēti q̄ōe. vñ illi exe-cutores q penes se hēnt i promptu ꝛ libere bona de qb⁹ cito pñt testm̄ iplere ꝛ ꝑ lōgū tēp⁹ tardāt suā execution: ꝯplere. necito ab⁹ egetiū ꝯpāt. 13. q. 2. Qui oblōes. Qui obloēs d̄fūctoꝝ aut negāt eccl̄ijs aut diffi cile r̄dd it tāq; egētiū necatores excō icēt. ꝛ ſm glo. ibide h⁹ nō itell̃r de oblatiōib⁹ volūtarijs. ſ; de ill' bōis que relicta sūt ec cl̄ijs. c. sequēti dr̄. q oblatiōes d̄fūctoꝝ retinēt. ꝛ illi q eccl̄ijs tradere d̄morāt ut i-fideles sūt ab ecc̄a abijciēdi. executores ēt si illa bona retinēt ꝑ se ip̄is sūt sicut fures ꝛ raptores eo. c. Vñ ꝛ uelut necatores ꝑup um ab eccl̄ijs d̄bēt excludi quousq; r̄ddāt. eadē. q. Clerici. ꝛ sacri'egiū cōmittūt. 17. q. 4. Sacrilegiū vñ si executores īfra an num saltē āmonitione epi pias uolūtates de fūctoꝝ nō iplēt cū possēt si uellēt ꝑ epūz de bēt ipelli. ex̄ de testamentis. Nos qd̄e. ꝛ. c. Tua nobis. i glo. ꝛ. c. Joannes. i textu. Si ex ecutores nō hēant bona i prōptu de qbus possit īfra ānū testamētū iplere. n̄ credo q ꝑ h⁹ deuoluat̃ post ānū ꝑtās eoꝝ ad epū. tenēt tñ facer̃ qd i se ē ut bōa hēant. ꝛ hita debēt distribuere q̄; citi⁹ possūt.

Quarto queritur

utrū dilatio executiōis mł̄t i aliq⁹ ꝑiudicet aīe testatoris. Et uī q nō. 24. q. 2. Nec q̄s q; de eo q i diuino ē iudicio ꝯstitutus no-bis fas nō ē aliud decernere ꝑt̄ illud i quo eū dies supm⁹ iuēit. g⁹ testator siue sui exe cutores exequāt̃ ordinationē sue ultīe uo-luntatis. siue nō. nō ꝑꝑ h⁹ hēbit nisi bonū uł malū qd sibi debebat̃ ꝑ illo statu i quo eū supm⁹ dies idest dies mortis iuēit. Itē si bon⁹ hō mittat elēosynā ꝑ suū suiētē cuidā pauperi. si suiēs ille eā nō dederit. ſ; eā ex ma lignitate i aquā ꝓiecerit seu sibi retinuerit nō ꝓpter h⁹ minuit̃ meritū ill⁹ q elemosy-nā dari p̄cepit. g⁹ a sili ꝓpter malitiā ex ecutoꝝ nō minuit̃ meritū testatoris q bōa sua p̄cepit ꝑ eos pauperib⁹ distribui. g⁹ siue executores distribuāt siue nō. siue distribu ere tardēt. nō ꝓpter hoc peius uł meli⁹ aīa testatoris hēbit. Cōtra opatio exterior ultra bōitatē actus iterioris ualz ad aliqd et adcītal; p̄m. ut supi⁹ uisū ē. g⁹ a sili ex ecutio ultīe ꝛ pie uoluntatis testato ul-tra bonā uolūtatē quā hūit i p̄cipiēdo sibi aliqd ꝓdest ad aīe sue allauiationē. q g⁹ nō exequūt̃ aut exeq tardāt aīe testatoris ꝑ-iudicāt. R̄ᷣ⁹ q dilatio executiōis i aliquo ꝑiudicat aīe testatoris. cuius duplex est rō. Una q q̄to citi⁹ eccl̄ie ꝛ pauperes qb⁹ sᷣ legatū ē recipiūt illd qd testator eis lega uit tāto feruetius ꝛ citi⁹ orāt ꝑ aīa defūcti ꝛ orare tenēt̃. ꝛ q̄to tardi⁹ recipiūt qd eis legatū ē tāto tepidiores sunt ad orandū. ꝛ magis tardāt orare ꝑ aīa defūcti. accelera tio āt feruētiū orōnū ꝑ aīa defūcti multū ualz ad eius alleuiationē ꝛ celeriorē expedi tionē. Alia rō ē q sic defūcti i charitate aliqd purgabile secum portātes i hac uita meruerūt ut elemosyne si ꝑ eis dēt̃ eis ꝓ-sūt. nō ad augmētū gr̄e. ſ; ad alleuiationē ꝛ abbreuiationē sue pene. ꝛ iō q̄to testamē tū suū citi⁹ executiōi demādat̃ tāto citi⁹ al leuiat̃. q̄to tardi⁹ executio sui testamēti ꝯ-plet̃ tāto tardi⁹ ceteris paribus icipit alleui ari ꝛ tardius liberat̃. si tñ legata sua nūq; solueret̃ nec forte fcā sua q̄ p̄cepit emēdari per executores emēdaret̃. nec debita sua q̄ solui p̄cepit ꝑ executores solūēt̃ n̄ tñ ꝑꝑ h⁹ ꝑꝑetuo r̄maneret i pena. q̄uis ꝓpter h⁹ multo tardi⁹ liberaret̃ a pena. Ex dc̄is pȝ q̄; grauissime peccāt. ꝛ magnā ꝓditione ꝛ illegalitatē faciūt executores q executiōes testamētoꝝ sibi cōmissas n̄ ꝯplēt q̄; citi⁹ pñt opportūitate hita ꝯpetēti. Ad p̄mū i op-p⁹ dd q illd v̄bū itell̃r de quodā heretico qui i sua heresi decesserat ꝛ tali mortuo ꝛ cuicūq; i pecō mortali decedēti nihil ꝓdest qd postea ꝑ eis fiat. vñ usurarij q i ꝯdēdo testamētū p̄cipiūt ut sui executores restitu ant post mortē suā ill' a qb⁹ acceperūt usuras ꝛ nolūt q fiat restitutio q̄; diu uiuūt. ſ; itē dūt illa bona retinere si de īfirmitate eua dūt. n̄ ꝓdest ad salutē aīe sue testm̄ qd faci unt. q; tales i mortali pecō decedūt q̄uis i peiori statu moreret̃ si nolēt q ēt p⁹ mor tē suā restitueret̃. Ad 2ᵐ dd q q̄uis n̄ mi nuat̃ meritū mittētis q̄stū ad ip̄etrationē gr̄e. tñ minuit̃ q̄stū ad r̄missionē pene. ma-xie q; si ille pauper elēosynā r̄cepisset fer uēti⁹ oraret ꝑ eo ꝛ magis teneret̃ orare.

Consequenter

q̄ri-tur d

.6°. ꝑncipali. ⁊ cc̄ h° querūť quattuoꝛ. P° utꝰ mortuis ꝓficiat sepultura corpū suoꝝ. 2° utꝰ ꝓficiat uiuis sepultura mortuoꝝ. 3° utꝰ licitū sit cuiꝫ eligeř sepultam ī q° cūqꝫ loco sacro uoluerit. 4° utꝰ fūeralia illiꝰ q eligit alibi q̄ꝫ ī sua ꝓchia sepeliri ꝺ beāt eē sue ꝓchial' ecclie uľ illius in qua sepeliť.

PRimo osten do q̄ mortuis ñ ꝓficiat sepulťa suoꝝ corpū. Aug li°. ꝺ cura ꝓ mortuis agēda. nō multū post ꝑicipiū. Curatio funeris cōditio. sepulture. pompe exequiaꝝ magis sūt uiuorum solatia q̄ꝫ subsidia mortuoꝝ. Itē eoꝺ li. ľ q̄ ī medio loco ič ꝑncipiū ⁊ mediū dř ꝺ corpibꝰ martyꝝ quo rūdā iexpōtis cāibꝰ q̄ nō ob aliuꝺ credēdū eē diuīitus fuisse ꝑmissū nisi ut discerēt xp̄iani ī ꝯfitēdo xp̄ū ꝺuꝫ ꝯtēnūt hāc uitaꝫ. multo magis ꝯtēneř sepulcrū. sꝫ q̄ ꝓdē ꝯtēni nō ꝺꝫ. Cōtra nō ē ꝓbabile q̄ frustra fuerit ꝺuotō sāctoꝝ hoīū. sꝫ ī sacra repiť scriptura de sāctis ꝑribꝰ q̄ sollicit fuerūt ꝺ loco sepultuř sue. ut pꝫ in Geñ. ꝺ Abraā. Jacob. ⁊ Joseph. Jlla āt sollicitudo frustra fuisset nisi sepultura ꝓdeēt ut uř. Itē ipsis nocet sepeliri ī loco sacro. 13ᵃ. q. 2. Quibus ⁊ c°. seqñti. g° ꝑ ꝯrīū ꝓdē piis R° q̄ mortuis ī charitate ꝺecedētibꝰ aliquid purgabile secum ꝺeferentibus ꝓdest sepultura corpoꝝ suoꝝ nō ꝑ se sꝫ ꝑ accidēs īq̄tū. s. in spicietes sepulturā memoriā retineř ꝺefūctoꝝ. ⁊ ꝑ eis orēt. vñ Aug. li° ꝺe cura ꝓ mortuis agēda ič ꝑnꝰ ⁊ mediū. Monumēū eo q̄ moneat mēte ī admoneat nūcupať. sꝫ ultra h° ꝓdest sepultura ī loco sacro. īq̄ꝫ tū sepeliēs mortuū alicuꝰ sācti ꝑrocinio ꝯmittit eiusdē ꝑcibꝰ credēdū ē adiuuari. ⁊ q̄ cetīs pibus ex diuīa ordīatiōe triūphātis eccl'ie spālit' orāt ꝓ ill' q ī loco sacro sūt sepulti. ⁊ q̄ illi q loco illi ꝺeßuūt teneť cetīs pibꝰ ꝓ ill' frequētius ⁊ spālius orare. ⁊ his ꝯcordat Augꝰ li. ꝑdicto pū añ auctoritatē alegatā. ubi ꝺicit ꝺ sepultura ⁊ his q̄ fiūt ī sepulturis. q̄ ad hoc ualēt mortuis ut dū uiui recolūt ubi sīt pōita eoꝝ quos ꝺiligūt corpora eisdē s̄cis illos tāq̄ꝫ patronis susceptos apud ꝺñꝫ adiuuādo ⁊ orādo cōmēdāt. luīnaria ēt pānt ⁊ alij sūptus q fiūt ī sepultū mortuis ꝓdēe posſť ꝑ accñs q̄tū

ꝑ talia hoīes excitāť ad ꝯpatiēdū. ⁊ ꝑ ꝯñs ad orādum pro eis ⁊ inquantum pauperes ī fructum capiunt ⁊ eccl'ia propter deum honař ⁊ sic Tho. 12°. Sepulťa ič cetīas ei'as cōputať ex ꝺcīs pꝫ faciľr uia soluendi argumēta ad utrāq̄ꝫ ꝑtem. ꝑma. n. auctoritas. Au. ad ꝑtē ꝑmā allata ītell'ida ē ꝺ ꝓfectu ꝑ se. Ad 2ᵐ ꝺo q̄ nō ē ītelligēdū q̄ sepulchrū ꝯtēni ꝺebeat absolute sꝫ q̄ ꝑp timorē caredi sepultura nō ꝺbēt xp̄iāi ī xp̄i cōfessione trepidare. Aꝺ primū ad ꝑtē aliaꝫ ꝺō q̄ s̄ci patres fuerūt sollicit de sepulťa corpoꝝ suoꝝ scietes q̄ eis poťat ꝑ accñs prodesse ⁊ ēt alijs ut oñdeť ī q̄ōe seq̄ti. Ad 2ᵐ ꝺō q̄ ipio nō nocet sepeliri ī loco sacro nisi īq̄ꝫtū hāc sepulturā sibi īdignā ꝓpter humanā gloriā ꝓcurauit. vñ ex arguēdo nō cōcludit q̄ sepultura corpū piis aīabus ꝓsit ꝑ se nec eis nocet q̄cq̄d hoīes inimici faciūt de corpibꝰ eoꝝ ut expsse dicit. Augꝰ. p° ꝺ. ci. c. 13 ꝓbās h° ꝑ illꝺ saluatoris Nolite tiere eos q occidūt corpꝰ. ⁊ post h° nō hūt āplius q̄d faciāt.

SEcundo queri tur utꝰ ꝓficiat uiuis sepultura mortuoꝝ. Et uideť q̄ ñ. Facere opus q̄ꝺ alij ē inutile ꝑ accidēs nō ē meritoriū facieti. q̄ opꝰ malū q̄ñq̄ꝫ ꝑ accñs ꝓdē sꝫ sepultura corpū nō ꝓdē aiabus nisi ꝑ accñs. ut ī ꝑcedēti q̄ōe ꝺictū est. g° uiuis sepelietibꝰ nō ꝓdē sepultura mortuoꝝ. Itē facere sūpꝰ ī opꝰ minus utile q fieri posset i magis utile facieti nō ꝓdē sꝫ expsse q̄ fiūt ī sepulturis mortuoꝝ posset fieri ī opꝰ utiliꝰ. s. si paupibꝰ ꝺareť. g° uideť q̄ talia facere facietibꝰ ñ ꝓdē. Cōtra Augꝰ. li° ꝺ cura ꝓ mortuis agēda lōge pꝰ pnꝰ. Thobias sepeliēdo mortuos deū ꝓmeruisse teste āgelo ꝯmēdať. ut hēť Thob. 12. R° q̄ sepultura corpoꝝ ꝓdē uiuis sepelietibus ⁊ alijs. q̄ tale opus fidem resurrectiōis astruit. ut ꝺicit Augꝰ. li°. ꝑallegato paꝝ post locū ꝑdictū. hoīes ad faciendum ēt eľias excitat. vñ Augꝰ p° ꝺe ci. c. 14. dicit q̄ ī hoc salubriť disciť q̄ꝫta possit eē remūeratio ꝓ eľis quas uiuētibꝰ ⁊ sētiētibus exhibemus si nec hoc apud deum perit q̄ ex animis hominum membris officij diligētie q̄ꝺ persoluitur subuenit. ēt in aliquo animalibus ꝺefūctorum ſm mo

dū q̄ ī p̄cedēti q̄ōe dictus ē. certū est āt q̄ facer̄ opus qd̄ fidē resurrectionis astruit ⁊ largitionē ecclesiaꝝ cōmēdat ⁊ aīab⁹ defūctoꝝ iubuēit facietib⁹ ꝑdest. Sepeliētes ēt funera suis corpib⁹ ⁊ alioꝝ uiuoꝝ ꝑsūt ī q̄stū p̄suāt aerē ab īfectiōe cadaueꝝ q̄ uiuorū corpa possēt īfici. ⁊ h° cū bona sit īten tiōe op⁹ ē mīe. ⁊ ex ꝯseq̄nti aīab⁹ h° facietū ꝑdest. Ad p° ī opp° dō q̄ op⁹ ꝑdesse alij p accidēs duplr̄ p̄t ītelli. aut q2 ē pure passiua occasio utilitatis illi⁹ quia ex se magis ordinat̄ ad deffectū. q̄uis hō ex bonitate sua i illi⁹ utilitate eliciat. ⁊ tale op⁹ facietī nō ꝑdest s3 obest. Alio mō. q2 q̄uis nō sit p se cā utilitatis tn̄ ordiat̄ ad īducēdū hoīes ad faciedū alteri⁹ utilitatē. ⁊ tale op⁹ ꝑdesse p̄t facietī. tale āt op⁹ ē mortuos sepelir̄. Ad 2° dō q̄ maior falsa ē nisi ītelligat̄ si faciat sīpl̄r ī op⁹ min⁹ utile sub rōe q̄ min⁹ utile. nō. n. peccat hō faciēdo bonū eo ip̄o q̄ nō fiat maius cū possit facere. nō. n. tenet̄ hō de necessitate facere oē bonuz qd̄ pōt faciēs āt sūptus ī sepultura quos posset alibi meli⁹ collocare nō facit eos in q̄stū ē opus minus utile sed ī q̄stū ē utile. deb3 tamē fieri s3 qd̄ recta rō dictat oīb⁹ debitis circūstātijs obseruatis.

Tertio queritur

ut° licitū sit cuil3 eligere sepulturā ī quocūq3 sacro loco uoluerit. Et uīr̄ q̄ sic. ex̄ de sepul. c. 1. Nulli negam⁹ ꝓpꝛaz eligere sepulturā ⁊ ēt alienā. dn̄s. n. ⁊ magr̄ alienā eligit ut ꝓpꝛaz. Itē. 13. q. 2. Ebron. ī fie ubi glo3 tumulād⁹ sit legib⁹ expssū nō ē. ⁊ ī d ī uolūtate tumulādi cōsistit. Itē unicuiq3 hīti ꝓpū licitū ē ꝯdere testamētum. vū. 13. q. 2. Perlatū. §. Ecōtra. dr̄ q̄ Paul⁹ p̄m⁹ heremita ī testamēto collobiū suū Athanasio alexādrino ep̄o reliqt. tunicam uero beato Antonio. s3 ql3 h3 suū corpus ꝓpꝛi3. g° de illo facere p̄t testa° eligēdo sepulturam. Itē cuil3 licitū ē facer̄ illd̄ qd̄ ē ad salutez aīe sue. s3 eliger̄ sepulturā ī loco r̄ligioso uīr̄ ꝓficere ad salutē aīe eligētis. g° licitū ē cuil3 h° facere ut uīr̄. Cōtra. 13. q. 2. Facultates. §. Sicut cōiugati ī uno sepulchro uidēt̄ eē ponēdi. g° uxori nō ē licitū eliger̄ sepulturā alibi q̄3 ubi iaceat sui⁹ maritus. Itē oīa q̄ sūt s̄ui sūt dn̄i. s3 s̄u⁹ non pōt ꝯder̄ testamētū. 13. q. 2. Illd̄. g° cū corp⁹ s̄ui sit ī dn̄i p̄tāte. q2 ipm̄ uēdere p̄t. nō licet sibi sine cōsēsu dn̄i sui corpis sui eligere sepulturā. Itē ex̄ de sepu. c. i. Statuimus unū quēq3 ī maioꝝ suoꝝ sepulchris iacere. ut patriarchaꝝ exit⁹ docet. g° nulli licet alij eliger̄ sepulturā. Itē nulli l3 alicubi eligere sepulturā nisi bonū sit. s3 si aliqs ad aliqd̄ bonū faciēdū īducat̄ fraude ul̄ dolo. nō ꝓpt h° irritari d3 illd̄ bonū ad qd̄ īduct⁹ ē ille hec. n. pia fra⁹ uocat. s3 ut hētur ex̄ de sepul. In nr̄a. Si aliqs fraude ul̄ dolo īduct⁹ fuerit ad eligēdū sepulturā alibi q̄3 ī sua p̄ochiali ecc̄lia. p hoc nō p̄iudicat̄ p̄rochiali ecc̄lie. g° eligere sepulturā alibi q̄3 ī sua p̄ochiali ecc̄ie nō ē bonū. ⁊ ex ꝯseq̄nti nō licet. R̄ṅ° q̄ ql3 adult⁹ compos sue mētis liber̄ p̄t ubicūq3 uoluerit ī loco magis religioso eligere sepulturā. ⁊ locu3 magis religiosū uoco illū ī q° freq̄nti⁹ ⁊ honesti⁹ ⁊ deuoti⁹ ꝓ uiuis ⁊ mortuis celebratur. ⁊ talia sūt loca ī qb⁹ sūt ꝯuentus religiosoꝝ fratrū. ex̄ de sepul. Fraternitatē. ⁊ dico adult⁹. q2 īfra ānos ꝯstitutis nō licet eliger̄ sepulturā. ex̄ de sepul. In nr̄a. ī textu. ⁊ ī glo. pat̄ tn̄ ei pōt sepulturā eligere. dū mō ⁊ ip̄e ibi eligat sepulturā. ꝯsuetudi tn̄ loci reliquēdū ē. ex̄ de sepul. De uxore. ī glo. ⁊ dico cōpos sue mētis. q2 q non ē ꝯpos sue mētis nō pōt sepulturā eligere sibi. ex̄ de suces. ab ītestato. Cū dilect⁹. ⁊ dico ī locō magis religioso. q2 si ī loco mīus religioso eligat q̄3 sit ille ī quo ī īfirmitate cōstitutus sua recipit sacramēta uidet̄ h° facer̄ ex odio ul̄ supbia uel aliq̄ alia temeritate. s3 nulli l3 temeritate ꝓpi arbitrij ī alia ecc̄lia sepulturā eligere q̄3 ī illa cui usus pētū āt̄iquoꝝ canonica īstitutiōe subiacere prohibet̄. 13. q. 2. Placuit. huic opīiōi ēt cōcordat illd̄ qd̄ hēt̄ ex̄ de sepul. Fr̄nitatem. Goffredus tn̄ dicit q̄ eligi pōt sepultura ēt ī loco min⁹ religioso. dū tn̄ ille q̄ eligit n̄ fecerit h° ex dilectiōe alteri⁹ aut ex odio uel cōtēptu ꝓpi sacerdotis. ⁊ reliquat p̄rochiali ecc̄lie legitimā portionē. ⁊ opīionē suā ꝯfirmat p illd̄ qd̄ hēt̄ ex̄ de sepul. In nr̄a. s3 siue ista opīo sit uerior q̄3 p̄ma siue nō. certū ē tn̄ q̄ ep̄us ī maiori ⁊ mīus religiosa ecc̄lia eliger̄ p̄t sepulturā. 12. q. 2. Bone. cuius ratio ē ꝓp formam ⁊ dignitatem

officiis sui p̄sūitur q̄ ppter sepulturā sui corpis sublimabat illa ecc̄a ⁊ magis r̄ligiosa reddet. Videt̄ ēt mihi q̄ hodie unicuiq̄ licitū ē eligere sepulturā. liberū sit ex cōsue tudine eligere eā ī quocūq̄ loco uoluerit cū cōueniat uis funerādi ex iure cōi uel p̄uile gio. vn̄ tn̄ suā p̄ri rochialē ecclīaz ī aliq̄ re spiciat s̄z patrie more, si tn̄ dimittat locuz magis religiosū p̄ mīn⁹ religioso nō bn̄ fa cit nisi forte magnitudo deuotiōis quā hēc ad illū ex aliq̄ spāli cā recōpēset. idigena āt q̄ sepulturā nō eligit sepeliet̄ cū ppinqs ul'ubi decias psoluebat .13.q.2. Ubicūq̄ tē por sep tn̄ ɔsuetudim stādū e. pegrinūs āt i aliā religionē ibi sepeliat̄ ubicūq̄ eligerit e sepulturā. dū tn̄ sit loc⁹ cui ɔueniat ius fu nerādi ex iure cōi ul' p̄uilegio.13.q.2. Pla cuit. si āt sepltura ā nō eligat sepeliri dz i il la prochia i q̄ⁿ i īfirmitate mortis ɔstitut⁹ sua recipiat sacramēta 13 q 2. Ubicūq̄ in glo. ⁊ ex̄ de sepulturis In nr̄a. Ad p̄mū dō q̄ illa auctoritas e itelleda exceptis ill' q̄ i corpe qōis excepti sūt. Ad 2ᵐ sui mō dō e q̄ tn̄ dr̄ ibi nō ee exp̄ssu ubi q̄sq̄ tu mulād⁹ sit corrigit̄ p illō qd hēt̄ s ea.q.1 c. .i. ⁊ īfra ea.q. Ubicūq̄.⁊.c. Placuit. Ad 3ᵐ dō q̄ religiosi pp̄ corpis ptātē nō hn̄t. cor pus .n. eo⁊ e i ptāte sue religiōis. Paulus .n. p̄m⁹ heremita. q̄uis n. fuerit religiosis sim⁹ scītate. non tn̄ erat ī religionis statu. Ad 4ᵐ dō q̄ q aliqd ī alteri⁹ p̄iudiciū fa cit i hoc nō facit utilitatē aīe sue. vn̄ si uir iteret religionē iuita uxore nō faceret utili tatē aīe sue. si āt religios⁹ alibi eligeret se pulturā q̄z i sua religiōe p̄iudicaret sue re ligiōi i ptāte cui⁹ ē corp⁹ suū ⁊ iō nō face ret utilitatē aīe sue. sic dico de quocūq̄ q sepulturā eligeret ɔ ɔsuetudinē ⁊ ius cōe Ad pᵐ ad pte scd'az dō q̄ illō ūbū itelli g. dū ē q̄n uxor sepulturā nō eligit tūc. n. se peliri debz ubi sepult⁹ ē suus marit⁹. ⁊ si plures hūit sepeliri dz ubi sepult⁹ ē ult us. aliq̄ tn̄ dn̄t illo ūbū ee ɔsiliū nō p̄ceptū. vn̄ si marit⁹ sepult⁹ ē ex̄ prochiā illā i qua uxor i īfirmitate mortis ɔstituta sua rece pit sacramēta si nō eligat sepulturā nō se peliet̄ cū uiro suo s̄z i prochia ill'. nisi loci uel p̄rie obsiverit ɔsuetudo. q̄ āt mulieri licitā sit alibi sepulturā eligere q̄z cū uiro suo ēē sepulto i p.ochia i qᵃ ipsa moriens

sua recipit sacramēta p̄z ex̄ ð sepl'. De uxo re. ubi dr̄. De uxore uero ut' q̄de uir li berā hēre dēbeat sepulturā nobis ur̄ q̄ nlla sup hᵒ ir uir ⁊ mliere sit facīeda dissīctō. s̄z ut' iq̄ ī cāu isto eqle eē credim⁹ facultatē. cū el'ectio ista ad eū post statū p̄tieat i quo mulier soluit̄ a lege uiri. Ad 2ᵐ dō q̄ q̄z uis seru⁹ nō possit cōder̄ testamētū sine ɔ sesu dn̄i. ū eligere pōt sepulturā .13.q.2. A lud. §. Quia. g° illa electō ad illū sta.ū p tinet i qᵒ seru⁹ solui ur a lege dn̄i sui tēpo ral. sili mō uidet̄ opinari quo ad hoc dn̄s Hostien̄ ð religioso all'. illō qd dr̄ ex̄ de excel. plato⁊ Nimis iniq̄. q̄ ut dicit ipe il li electio ad illō tēp⁹ p̄tiēt i quo r̄ligiosus a uigo obediētie absoluit̄. S̄z ī ɔrm̄ ur̄ eē ɔsuetudo rōal'. q̄a q̄ ppe uolūtati r̄nūciaūt q̄ i hoīe mai⁹ e nō ur̄ q̄ ordinādi de corpe suo r̄iuerīt ptātē. Preterea pbabile ē q̄ illi ð mōasterio suo magis erūt sollicit' de aīa eius q̄z alij. Preterea si alibi eligeret sepulturā scādelizaret mōasteriū suū. Illa āt decretal' quā allat Hostien̄ p sua opīone loq̄t̄ ɔ illos q uolebāt q̄ religiosi sepelirēt̄ i prochi li ecc̄e. vn̄ nō multū facit ad ppo sitū suū. q̄a sic dī decre. di. 29. Sciēdū ex p̄sō na tp̄re ⁊ loco ⁊ cā regule cāonice debēt i telli. Ad 3ᵐ dō q̄ hᵒ itelli̇r de illo q non elegit sepulturā. qd p̄z. q̄ īmedia e subiūgi tur. Nulli tn̄ negam⁹ p̄p̄ā eligere sepltu rā ⁊ ēt alienā. Ad 4ᵐ dō q̄ aliq̄n al qd ē hūi licitū ⁊ bonū si h̄ faciet ex libera uo lūtate qd nō eēt bonū nec licitū sibi facere p iductōes dolosas sicut i multis casibus exēplificari posset.

QUarto queritur utrū funeralia illi⁹ q eligit alibi q̄z i sua prochia sepeliri debeāt eē sue prochial' eccle l' illi⁹ i qua sepelit̄. R° q̄ prochial' ecclīa ð fune ralib⁹ illi⁹ defūcti debz hēre portionē ca nonicā .13.q.1. Ecclias .p totū. ēt si ille re ligionē itret existēs i īfirmitate de qᵃ mo rit̄. ex̄ de sepul'. De his ē āt canonica por tio accipīēda s̄m ɔsuetudinē terrā⁊ ut ui tet̄ scādalū qd pōt ex hoc argui q̄a diuisa copula dimsiode taxat canonicā portionē. dicitur enim extra ð sepul'. c. pᵒ q̄ illa por tio debet esse tertia pars ⁊. c. sequēti dr̄ q̄ debz eē media ps .⁊.c. In nr̄a. dr̄ q̄ dz eē

quarta ps.utrũ.et cãoica portõ se extẽdat ad legata. dicũt aliq ꝙ sic. vñ ii. extra d se pul.Cũ sup statuim⁹.ut si aliqs prochião rũ nrorũ alij ɔtigerit eligẽr sepulturã d te stamento ipi⁹.4ᵃ nobil portio rliqt.ifra eñ i.c In nr̃a. excipiũt eq ⁊ arma i subsidiũ t re scẽ bent hospitalarij liber.si ab ill' qui apd eos sepulturã eligũt eis in testamento reliquũt.sꝫ illa decre. Cũ sup.p d.iã ɔsue tudine i multis locis abrogata ẽ.vñ ubi est ɔsuetudo ɔra stãdũ ẽ ɔsuetudini.dꝫ tñ eli ges sepulturã sibi q̃ꝫ i sua procl ia suã pro chialẽ ecclia ꝫ i aliq° respicere sm pñe mo rẽ.dñt et aliq ꝙ illa decre.Cũ sup.ñ itelligi tur nisi de prochãis cathedralis ecclie.qd pbãt p h° ꝙ dñs papa loqt ꝑposito ⁊ ca pellão Fauctio nec se extẽd t ad ea q̃ legã tur si gulari psõe qd pbãt p illud qd ẽ d̃r de testamẽtis . Regilli F. ultio .

Consequenter

queritur de septio pncipali.⁊ cc h° querũtur quatu or.P° ut⁹ oẽs aĩe defũctoꝝ i charitate cognoscãt orões nostras.2° ut⁹ oẽs orent p nobis.3° ut⁹ eiũꝫ orões q̃s faciũt pro nobis exaudiãt.4° ut⁹ aie beate orẽt p illis que sũt i purgatorio .

Primo ostendo

ꝙ ñ oẽs aĩe defũctoꝝ i charitate cognoscũt orões nr̃as Isa. 63°.Abraã nesciuit nos .⁊ Israel ignorauit nos .g° a filij ignorauerũt orões nr̃as.Itẽ Job.14.dr̃ d defũcto ꝙ siue no biles fuerĩt filij ei⁹ siue ignobiles ñ itellet. Itẽ Aug⁹ li° de cura ꝑ mortuis agenda. ĩt mediũ ⁊ finẽ.ibi sũt spũs defũctoꝝ ubi ñ uidẽt quecũqꝫ agũt.aut eueniũt i ista uita hoib⁹.Cõtra Gregori⁹.12° li°.mora.pa rũ añ mediũ q itus oipotẽtis dei claritatẽ uidẽt nullo mõ credẽdũ ẽ ꝙ sit foris aliqd qd ignorẽt.g° aie beate uidẽt orões nr̃as . Itẽ ut bitũ ẽ supi⁹ de suffragio ꝑ quolꝫ facto exẽte i purgatorio oẽs alij gaudẽt.sꝫ nõ gauderent nisi cognoscerẽt g° orões no stras cognoscũt .R° ꝙ aiaꝝ illoꝝ q sũt i charitate defũcti q̃dã sũt iã beate q̃dam adhuc i penis purgatorij exñes.Beate dẽ orões nr̃as q̃s eis porrigĩus cognoscũt in ṽbo dei qd clare uidẽt . q̃uis.n.nõ uideãt oia q̃cũqꝫ uidẽt ubũ . tñ ꝓbabile ẽ ꝙ i eo uideãt oia q̃ facius ⁊ dicius ⁊ q̃ i corde ge stam⁹ ad reuerẽtiã eaꝝ .Aĩe ño existẽtes i purgatorio q̃uis p effect⁹ cognoscãt suf fragia efficacia ꝑ q̃bꝫ ill.ꝛ fcã.tñ ut dñt q̃dã si eis porrigĩus orões ut ꝑ nobis dñꝫ dp.et eas nõ cognoscũt . qꝛ nõ cognoscũt eas i uerbo.qꝛ adhuc nõ uidẽt nꝫ eas ũtute natali cognoscere pũt.⁊ iõ fꝫ istos ianes t orões si qs eis porrigĩus . Aliis magis pie sẽtẽtib⁹ uidet ꝙ si q̃s eis orões porrigim⁹ eas cognoscũt.tñ ñ sua uirtute natali nec i ũbo .sꝫ qꝛ aliqs eudiũt ab eis q hĩc ad eos moriẽdo pgũt aliqs ab ãgelis bõis .aliq̃s r̃ uel itõe di ⁊ ut n.dicit Aug°.li° de cura ꝑ mortuis agẽda .it mediũ ⁊ finẽ.Hoc tri plici mõ aliq⁹ d feis uiuorũ ueniũt ad cogni tionẽ spũuꝫ dfũctorũ .Ad p⁹ i opp⁹ dd ꝙ illud itellr̃ de cognitiõe q̃ ẽ p naturalẽ uirtutẽ cognoscẽtis.Ad 2ᵐ dici põt illd ṽbũ nõ itellr̃ de r̃ialꝫ⁹ eorũ q i charitate de cesserũt ut dñ Gregori⁹ expones illd.12°.li°. mora.parũ añ mediũ dicit.Carnales q̃uiqꝫ amorẽ ꝑpriũ filijs ĩpẽdũt ut hoc eos bea tus Job nescirẽ postmodũ asserit ꝙ hic ue hemẽt amauerẽt ut siue nobiles siue ignobi les sint filij nescirẽt quorũ eos sẽp cura fati gabat.Ad tertiũ dicẽdũ sicut ad ꝑmum.

Secundo que

ritur ut⁹ oẽs aie dfũctorũ i charitate orẽt ꝑ nobis Et uꝫ ꝙ non.orare ẽ officiũ mediatoris it deũ ⁊ illos ꝑ q̃bus orat .sꝫ nos sumus mediatores it eos q sũt i purgatorio ⁊ deũ ꝑ eis orãdo . g° ipi nõ sunt mediatores it nos ⁊ deũ orã do ꝑ nobis.Itẽ q adiuuari idiget ꝑus ora re tꝫ ꝑ se q̃ pro alio .sꝫ nõ iuenim⁹ ꝙ aie exñtes i purgatorio ꝑ seipsis orẽt cũ tamẽ auxilio idigeãt.g° nõ ẽ ꝓbabile ꝙ orẽt ꝑ nobis .Itẽ beati dei uolũtate uidẽt .g° ui dẽt utrũ ñ deus uelit uel nolit illud ꝑ q° uel let orare si uidet ipm nolle frustra orarẽt si uidẽt ipm uelle orarẽt supflue .Cõtra dicit beat⁹ Petrus 2ᵃ canonica sua.c.i.Da bo operã frequẽter hẽre nos post obitũ meũ ut horũ memoriã faciatis.Itẽ . 2°. Ma cha.uli°.dr̃ de Iherẽ.Hic ẽ q multũ orat ꝑ populo ⁊ uniuersa sãcta ciuitate . R° ꝙ oẽs aie dfũctorũ i charitate orãt ꝑ nobis. orare.n.ẽ op⁹ charitatis.ipi ãt cõsũmati sũt i charitate ⁊ si existẽtes i charitate ñ ɔfir

mati ſūt mortē p nobis orabāt .pbabilꝰ ē q p nobis orēt i charitate ɔfirmati. Sed ſic beate orādo p nobis nullā ɔſequūt uti litatē niſi i hoc q i augmētatiōe meriti cui uſ ſupnoꝝ creſcit aliquale gaudiū accidentale ſinglorꝝ. orōes āt q̄s p nobis faciūt exiſtēs i purgatorio iſtdū rdūdāt ad eleuationem pene eoꝝ. ū qa i hoc mereāt cū ſit extra ſta tū merēdi loquēdo d merito. ppe dicto. ſꝫ qa iqtū nos p eoꝝ orōes effecti meliores efficaciora faciūs ſuffragia ad ſubleuatiō nē pene eoꝝ. Ad pꝰ i oppꝰ dō q orāſ ſic mediator ex officio nec ɔuēit illꝰ q ſūt i pur gatorio reſpcū noſtri. nec nobis iferiorib' reſpectu eoꝝ. ſic.n. ɔpetit angel' miſtrātib' nobis. qꝛ ad miſtrādū nobis ex officio dpu tati ſūt. ſic ēt ɔuēit ſacerdotib' ē mediato res it deū ꝛ populū. ſꝫ mediare it deū ꝛ aīs ꝫ p modū charitatis cōis ɔuēit pt ꝛ ill' q ſūt in purgatorio reſpcū nr̄i. ꝛ nobis reſpectu eoꝝ. ſic.n iferiores mediāt pūt īter ſupio res ꝛ deū. ū tū dico q exiſtēs i purgatorio ſit iferiores nobis. ſꝫ ſupiores iqtū lt ɔfir mati i charitate. nos āt ū. Ad 2ꝰ dicēdū q mior e falſa. cū.n. mētalr clamēt ad nos ut eis ſubueniam' qd nobis ſpūalr dat intelligi Job. 19. ubi i pſōa eoꝝ di nobis. Miſeremini mei miſeremini mei. credēdū ē q multo for tius clamāt ad iudicē ut eis miſereat. Ad 3ꝰ dō q beati uidēt deū nelle facere illud p quo rogāt tū ad pces eoꝝ.

Tertio queritur

utꝰ orōes oiuꝫ aīaꝝ q̄ receſſerūt a corpib' i charitate quas faciūt p nobis exaudiāt. Et uꝫ q nō. Hiere. 15. Si ſteterit Moyſes ꝛ ſamuel corā me nō ē aia mea ad populuꝫ iſtuꝫ. Itē apoc. 6 martyrib' uindictā pe tētib' ds his q habitāt i terra. reſpōſū ē ut reqeſcerēt adhuc. tpe modicū donec ɔ pleāt ɔſerui eoꝝ. gº nō oēs orōes ſcōꝝ exaudiūt. Itē q aliqd alij orādo ipetrāt aliqꝰ nō illi meret. ſꝫ aīe a corpib' ſepate n ſūt i ſtatu merēdi. gº nobis p eaꝝ orōes nihil ipetrat. Itē unicuiq idigēti plus p deſt oro ſua q̄ꝫ alij. Sed illi q ſūt i purga torio ſūt indigētes. ꝛ tamen ſua oro non pdeſt eis. qa tūc ſtati a pena liberarentur. gº multo min' orōes eoꝝ exaudiūt p no bis. Cōtra. di Job. 5. Ad aliquē ſcōꝝ ɔ uertere. ſꝫ illa ɔūſio eſſet fruſtra ſi orōes eo rū p nobis nō exaudirēt. gº orōes ſcōꝝ p nobis exaudiūt. Itē oēs orōes amicoꝝ dei ab ipſo exaudiūt niſi ſit ipedimētū ex pte illoꝝ p qb' orāt. ſꝫ oēs aīe exiſtēs in charitate ſūt amice deo. gº oīū aīaꝝ orōes q̄s faciūt p nobis niſi ſit ipedimētū ex pte nr̄a exaudiūt. Rñº q orōes oiuꝫ aīaꝝ q̄ receſſerūt a corpib' i charitate q̄s faciūt p nobis. q̄dā ſūt btāꝝ. q̄dā adhuc i pena ex iſtētiū. beate duplr orāt p nobis. ſ. expſſe ꝛ itpratiue. pº mō orāt p nobis cū expſſe petūt a diā clemētia aliqd bonū nobis fi eri. ꝛ aliqd malū a nobis remoueri. itpta tiue orāt p nobis iqtū eoꝝ merita i ɔſpec tu di exiſtīa ū ſolū eis cedūt ad gliaꝫ. ſꝫ ēt iqtū e ex pte ſua ſūt nobis q̄dā ſuffragia. Pº mō orōes eoꝝ p nobis ſēp exaudiūt qꝛ ſic nihil petūt niſi qd uidēt deū uelle facere ad pces eoꝝ. ſꝫ 2º mō ū ſēp exaudiūt ppe ipedimētū a pte nr̄a. orōes āt aīaꝝ exiſtiū i purgatorio forte ū ſēp exaudiūt ſicut nec nr̄e. qa ū ſic uidēt uolūtatē dei ſic beate. tū eaꝝ orōes multis uiuis pſūt. imo oib'. niſi ſit ipedimētū ex pte nr̄a. ſi.n. nō pſūt. hº ē aut qa ſūt i pena. ſꝫ hº ē falſū. qꝛ tūc orōes mie q ſum' i pēa ū pdeſſēt aut hº. ē qa ſūt ex merēdi ſtatū. ſꝫ hec rō nlla ē. qꝛ tūc orō nes beatoꝝ aīaꝝ nobis ū pdeſſēt. aut hº ē qꝛ cū hº q ſūt adhuc ex ſtatū merēdi ui ſiōe di carēt. ſꝫ hec rō nlla ē. qꝛ ut h̄r. 2º. Macha. c. ultio Jeremias q ex ſtatū merē di erat ꝛ adhuc uiſiōe dei carebat orauit pro filijs Iſrael ꝛ fuit. ei' oro exaudita. Ad pꝰ i oppꝰ dō q illud dbū ſic itelligē dū ē q ſi moyſes ꝛ Samuel illo tpre fuiſſet i mortali uita ꝛ oraſſēt p illo populo orōes eoꝝ nō fuiſſēt exaudite pp malitie magni tudinē q̄ tūc erat i populo illo. Ad 2ꝰ dō q i la martyrū oro nō erat abſoluta petitō q ſtati fieret uidicta. ſꝫ erat ad exprimēdū deſideriū 2ª ſtole. dū glo. deſider āt mai' ꝛ ſcōꝝ ɔſortiū ꝛ iuſtitie dei ɔſtituit. Ad 3ꝰ dō ē q differētia ē it mereri ꝛ ipetrare p orōeꝫ. meritū.n. ppe loquendo innititur equitati cuidam equalitati proportōali tatis meriti ad premium. impetrat autem aliqd p mōꝫ ſuffragij orādo innitit libera litati ꝛ benignitati illi' q orat. Alij dnt q qui ſūt ex ſtatū merēdi p ſe ū tū p nobis.

Ad 4^m dd q oro existeñ in purgatorio eis pdest nō ad augumētū gfe nec glie. qa quoad hº sunt totaliter ex statū ipetrādi aliqd p se. sz q̄tū ad mitigationē pene sue ⁊ abbreuiationē. nec ppt hº sequitur q statī liberēt a pena. qa nec hº petūt. sz diuine misericordie supplicāt. ut fz bñplacitū suū misereatur eoꝝ. ⁊ hec oro exauditur.

QUarto queritur utrū hic beate orēt p illis q̄ sūt i purgatorio. Et uidetur q nō. qa orones aīaꝝ beataꝝ semper exaudiūt. g° si orarēt p illis q̄ sūt i purgatorio ille statī a pēa liberarēt. Itē nullus sapiēs orat p āmotōne eiusdē q° letatur. sz sci letātur de punitiōe existētiū i purgatorio. dicit. n. psal. Letabit iust⁹ cū uiderit uidictā. g° nō orāt p āmotiōe pene eorum. Cōtra magister hui⁹ di. c. 5. dicit de illo q i articulo cōsūatiōis seculi migrabit suffragijs tñ idigēs q aduiuabit meritis ⁊ itercessiōib⁹ eccl'e celestis. g° a simili ⁊ illi qui mō sunt i purgatorio eccl'e celestis itercessionib⁹ adiuuātur. R⁹ sicut i corpe naturali mēbra fortia idigētib⁹ subueniūt. sic in corpe mystico eccl'e nō tm̄ dbēt sibi subuenire mēbra iter q̄ ē indigētia mutua. sz ēt illa q̄ nō idigēt adiuuari. cōuenientes ē idigētib⁹ subuenire. illi āt q sūt in purgatorio cū sint in charitate sūt mēbra corpis mystici eccl'e. ⁊ idigent adiutorio. cōueniēs g° ē bonos q sūt eccl'ie mēbra adiuuari nō indigentia illis q sunt i purgatorio suis orōnib⁹ subuenire. Ad pmū in opp^m dō q q̄uis sci orent p eis nō pp hº sequit q ipi statī a pena liberēt. qz nec hoc petūt sci. sz ut deus eis subueniat q̄tū uident ipsū uelle eis subuenire ad p̄ces eoꝝ. Ad 2^m dō q sci sic letāt de dei iustitia. ita de misericordia. qa uidēt unā i nullo alij p̄iudicare. sz alij cōcordare.

CIrca litteram. Cū facta erit resurrectō bonoꝝ gaudiū āpli⁹ erit. hº pōet i qōne di. 49^a. Et maloꝝ tormēta grauiora. hoc declarabit di. 50. Aīas abditis receptaculis cōtinet. abdita dicūtur qa mō nō sūt nobis manifesta. Sacrificiū mediatoris. i. sacrificiū eucharistie ad hº psūt. ut sit plēa remissio uł certe ut tolerabilior sit ipa dānatō. hº expōet di. sequēti. qz de hoc fiet argumētū ad illā qōnē. Circa pen dānatoꝝ p suffragia eccl'ie minuat. ⁊ sacrificio salutari. i. sacramto eucharistie. hoc n. sacramētū ⁊ si p mōz sacramti nō pficit nisi ipz sacramētalr mādūcātib⁹: mortuis tñ pdest p modū sacrificij. sic. n. pdest oībus indigentibus eccl'ie mēbris p qb⁹ offert. iniuria ē p martyre i ecc^a orare. Cōtra. supradictū ē q suffragia p ualde bōis gratiaꝝ actiōes sūt. R⁹ p iniuria ē orare p illo q certū ē nobis eē martyrē. si āt facim⁹ suffragia p aliqbus q iā beati sūt. sz nobis nō cōstat nec p reuelationē nec p eccl'ie testimoniū si p talib⁹ facius suffragia. q̄uis eis nō psit. tñ eis nō iniuriā facim⁹. sz ista suffragia gratiaꝝ actiōes sūt. dici pt non et magis ualuisse gñalia ⁊ specialia qz paupi sola gñalia suffragia. Respōsio āt hec est falsa. Loqt. n. ibi magister de paupere ⁊ de diuite q eqliter meruerūt adiuuari post mortē. pōt tñ dici illa plura subsidia diuiti cōtulisse celeriorē absolutionē. hec responsio uā ē. Nō plenorē. qd hic debet intelligi. s. q non pp hoc habebit gl'iam maiorē. dicūt angeli orōes ⁊ uota nostra deo offerre. qa illud idē qd a do efficacit i orone petimus ipi p nobis orādo petiūt efficaci⁹ si ē aliqd qd uidēt deum uelle fieri p orones eoꝝ. sic petitionē quā facit siplex hō corā iudice resūit aduocatus ⁊ eā propōit efficacius. Bonū eoꝝ ē. de opib⁹ suis ei⁹ cōsulerē ueritatē. hº cōsiliū ē cōuersio eoꝝ ad dñū ut ab eo illūiatiōē recipiāt d agēdis.

Di. xlvi.

SEd queritur hic d ualde malis ⁊c. Superi⁹ determinauit magister d statu aīaꝝ existētiū i purgatorio. Hic determinat d statu existētiū i iferno. ⁊ diuidit in duas. P° igitur utrū diuini punitiōe dānatoꝝ agat misericordie uł iuste tm̄. 2° quō sit in do iustitia ⁊ misericordia ibi. Sz quō. P^a i duas. P° determinat qōis ueritatē. 2° exponit q̄sdā auctoritates q̄ uidēt sonare cōtrariū ibi. Ad q° dictū ē. Illa ps que ibi incipit. Sz quomodo. diuiditur i tres. Primo ostendit q distinctio iustitie ⁊ misericordie in deo attenditur quo ad opera

2° q̄ quedā opa attribuūtur iustitie. q̄dā misericordie ibi. Quo āt q̄dā. 3° q̄ i singul' opib' inuenitur misericordia ꝛ iustitia ibi. Post hec ꝛc̄

Circa hanc distinctionem querendū ē pricipaliter de duobus. P° de iustitia. 2° de ei' misericordia. Circa primū querūtur quattuor. P° utrū in deo sit iustitia. 2° utrū possit p̄termittere opa iustitie. 3° utrum possit iuste aliquē tēporaliter pūire non pp ei' peccatū. 4° utrū iust' agat cū uno q̄z cū alio. Utrū āt ex diuina iustitia iferat' peccātib' i peccō mortali decedētib' pena eterna, plāe p3 q̄ sit ex dicta supi' di. 44. i illa q̄ōe. Utrū3 sic iferit' ꝛ iō de h° n̄ op3 facere q̄ōne3.

Primo ostendo q̄ in deo nō ē iustitia. Ansel. li°. 1. de ueritate ultra mediū. Justitia ē rectitudo uoluntatis pp se seruata. s3 i deo nō ē rectitudo uoluntatis. nō. n. ē uolūtas recta que ult aliqd facere nō pp aliquā rōnē. deus āplius uoluit facere mūdū istū q̄3 aliū ab isto solo numero differētē ꝛ magis reprobare Esau q̄3 Jacob ꝛ nō propter aliquam rōnē. ergo in deo no ē iustitia. Itē s3 phūz. 5. ethi° c. n°. Dn̄i ad seruū n̄ ē iustitia. q2 iustitia i quadā equalitate ad alterū cōsistit. s3 d'us ē dominus oīu3. ergo in ipso nō ē iustitia. Itē Boetius in li° de do. Quia deus bonus ē oīa que egrediūtur ab eo bōa sunt. ergo a sili si de' eēt iustus oīa que egrediuntur ab eo eēnt iusta. s3 multa sūt a deo que iusta nō sūt. carentia ei3 rōne iusta nō sunt. Itē iustitia respicit debitū. deus aūt nulli dbitor ē. Contra Ap°. 2. Thimoth. 4. dicit q̄ deus ē iustus iudex. s3 nō ē iustus iudex i quo nō ē iustitia. ergo ī deo ē iustitia. Itē psal'. ad deū. Justitia plena ē dextera tua. R̄° q̄ iustitia accipi potest s̄m rectitudinē uolūtatis q̄ uult aliquid reddere unicuiq3 i distribuendo uel cōmutādo q̄ ei d3. ꝛ s3 hoc duplex est iustitia. s. distributiua qua aliq̄s ult oībus q̄ sūt de cōitate distribuere bōa cōia s̄m debitā p̄portiōis equalitatē. ꝛ cōmutatiua qua aliquis i cōmutādo ult suare debitā equalitatē s̄m q̄ntitatē. ꝛ hec ē quedā potētialis qua aliquis ult seruare i cōmutādo debitā equalitatē nō s̄m q̄ntitatē. s3 s̄m proportionē. cōmutatiua iustitia p̄pe loquēdo i deo nō ē. q2 nulli ē debitor ex legis necessitate. ꝛ tn̄ s̄m quātitatē de bono retribuit ultra meritū. ꝛ de malo citra demeritum. Justitia uero distributiua i deo est. oībus eni distribuit bōa sua s̄m debitā p̄portiōis equalitatē. Unde dicit. Dio'. 8. c. de diuinis nominibus q̄ iustitia dei oībus que sunt s̄m dignitatē tribuēs. laudat' s̄m cōmēsuratione ꝛ formā ꝛ ordinationē. q2 in distribuēdo illā dignitatē, cōsiderat in cōpatione ad cōdecētiā sue bonitatis. Justitia 3° modo dicta ēt i deo est. q2 i cōmutādo bonū p̄ bono, ꝛ malū pene pro malo culpe seruat nō equalitatē q̄ntitatis s3 p̄portionis i cōpatione ad cōdecētiā sue bonitatis. s3 i h° differt hec eq̄litas ab illa q̄ ē in iustitia distributiua. q2 illa cōsiderat' inter p̄sonas accipientes. ꝛ ea que eis distribuuntur. nā sicut se h̄et merituz unius ad meritū alterius. ita se h3 illud q̄d distribuitur uni ad illō q̄d distribuitur alt'i. Equalitas āt p̄portionis que ē in iustitia 3° mō dicta ɔsideratur inter meritū ul' demeritū q̄d ē i recipiēte. ꝛ p̄miū ul' supplicin q̄d recipit a retribuente i q°ꝫ retributiōe ꝛ si cōsideret meriti uel demeriti exigētiā. hoc tamē est p̄ cōparatione ad cōdecētiam bonitatis sue. ꝛ iō ꝛ iuste punit malos ꝛ iuste eis parcit. Primū tāgit Ansel. p̄slogiō. 10. c°. cū loquens ad deū dicit. Cū punis malos iustū ē. q2 illoꝝ meritis cōuenit. 2° tāgit ibide cū immediate subiūgit. Cū pcis malis iustū ē, non quia illoꝝ meritis. s3 q2 tue bonitati cōdecēs est. Ad p° in oppo° dō q̄ q̄d ult. deus ult pp aliquā rōnē que nō ē alia q̄3 suū uelle. quia diuinus intellectus dictat uolūtatē dei p° eē regulā oīu3 uolendoꝝ. Uñ eo ipso quo de' ult aliquid rōnabile ē ipsū hoc uelle. Unde Ansel'. prosologion. n° c. ad deū loquēs ait. Jd solū iustū ē q̄d uis. ꝛ nō est iustū q̄d non uis. ꝛ sic p3 ex' sententia Ansel. ibidē. intētio eius ē ut feci3 sit iustū. q2 de' uult hoc fieri. nō eɔ°. Ad 2° dō q̄ ꝛ si domini ad' seruum non sit iustitia cōmutatiua s3 plenā rōnem eius dē, q2 inter dn̄3 ꝛ seruū nō est equalitas eo q̄ oīa que sunt serui sūt dn̄i. tamē

dñi ad seruos potest eē iustitia distributiua que nō requirit qualitatē q̄titatis ſm pportionē q̄titatis. ſʒ pportionalitatis q̄ est equalitas duarū pportionū q̄ cōsistit i hoc q̧ seruus retribuit pportionalit̄ ſʒ merita sua. quia ēt iustitia cōmutatiua n possit eē ſʒ plenā rōeʒ inter dnʒ ⁊ seruū. tñ pōt sibi eē ſʒ aliquid. i. ſʒ equalitatē pportiōis iq̄s. ſuus dño facit qd̄ pōt. ⁊ dñs seruo qd̄ decet. qd aūt sit iustitia cōmutatiua ⁊ distributiua expositū ē li°. 5°. di 33ª. Ad 3ᵐ dō q̧ nō ē sīle. q: bonitas cōuertit̄ cū entitate ⁊ sola rōe differūt. nō sic aūt iustitia. Ad 4ᵐ dō q̧ ⁊ si deus nulli creatē sit debitor ex p̄cepto tñ debitor ē ex pmisso. nulli eīʒ ē debitor nisi q: uult. si aūt q̄rat̄ q̄re uult. r̄ñdeo nisi q: ult. q: uolūtas sua ē pma cā.

Secundo queritur utrū deus possit pretermitter̄ opera iustitie. Et uidetur q̧ sic. quia opus iustitie est retribuere unicuiqʒ secundū merita sua. sed deus peccatoribus nō retribuit ſʒ demerita sua. punit eīʒ eos citra cōdignū iuxta illd̄ psal'. Nō cōtinebit in ira miās suas. g° deus i pu niēdo pccōres opa iustitie p̄termittit. Itē illos q saluati sūt deus posset dānare. ⁊ illos qui dānati sūt posset saluar̄. q: oipotēs ē. ſʒ dānatos saluar e ⁊ saluatos dānare eēt p̄termittere opa iustitie. g° opa iustitie p̄mittere pōt. Item pōt p̄termittere cursū natal' iustitie quē nat'alibus rebus indidit. ut pʒ i opib' miraclo℞. g° a sili pōt p̄termittere cursū moral' iustitie. Cōtra. 2ª thio. 2°. ⁊ ille fidel' ē qui seipsū negare nō pōt. ſʒ si p̄termitteret opa iustitie negaret se ipsū. q: negarʒ iustitiā. ⁊ ipse iustitia est. g° iustitie opa p̄mittere nō pōt. Itē Ansel' i°. li°. Cur deus hō. ān mediū. quodlibet incōueniēs m. deo sēqtur īpossibilitas. ſʒ icōueniens eēt deū p̄termittere opa iustitie. g° hoc deo est īpossibile. R̄ᵒ q̧ opa iustitie ſm q iustitia respicit exigentiaʒ demerito℞ absolute deus pt p̄termittere. ⁊ p̄termittit ēt in punitione ppetua danato℞. quia punit eos citra cōdignū. nō q̄tū ad pene duratōeʒ. ſʒ q̄tū ad intensiuē r̄spiciēdo ad eo℞ demerita absolute. opa aūt iustitie ſm qd̄ respicit exigentiā merito℞ ul' demerito℞ i cōpatiōe ad cōdecētiā bōitatis sui ipsius retribu-entis p̄termittere nō pōt sicut nec illud negare qd̄ suā decet bonitatē. Ad pᵐ in opposituʒ dō q̧ q̄uis deus nō puiat pccōres ſʒ exigentia demerito℞ suo℞ absolute. punit tamen eos ſʒ exigentiam suo℞ demerito℞. ſʒ q̧ suā cōdecet bonitatē. Ad 2ᵐ dō q̧ illos qui saluati sunt deus nō posset dānare. q: hoc nō pōt cōdecere suam bonitatē. illos tñ qui dānati sunt posset saluare. q: hoc posset suam condecere bonitatem. primo tamen per omnipotentiam suam dādo eis adiutorium quo possent ⁊ uellent penitere. ⁊ sic remittendo eo℞ pccā ⁊ obligatiōes. qua pp illa obligant ad penā eternā. cū eīʒ eis iniuria cōmittatur i deū. ⁊ ipse sit superior dñs p̄tātis habens plenitudīe illam nulli iniuriado ex grā pōt remittere dānatis. tñ nūqʒ remittet. q: nūqʒ penitebunt nec penitere pūt. vñ nullus danatus saluabit. ſʒ illud qd rōnalis creatura de condigno meruit nullo mō pōt sibi salua iustitia auferre. nisi forte indirecte iq̄tū saluatum posset reducere ad uitam mortalem in qua possʒ mortal'r peccare. ⁊ ex cōsequēti dānatione mereri ut dicūt quidā. quō tñ posset btō auferre salua iustitia clarā sui uisionē. difficile ē uidere. ⁊ si illa salua reduceret ipsum ad istam uitā nullo mō posset peccar̄. vñ q̄ñs saluatū possʒ dānare salua iustitia ad p̄ns n̄ bñ uideo. Ad 3ᵐ dō q̧ n̄ ē sīle. q: pretermittere cursū naturalis iustitie aliq̄ñ suā cōdecet bonitatē ſʒ p̄termittere cursu moralis iustitie respicientis exigentiam meritorū seu demerito℞ i cōpatiōe ad suā bonitatē suā bonitatē cōdecere nō pōt. hoc eīm icluderet ꝯdictiōnē. Argumēta ad ptem secūdā pcedūt de opibus iustitie respicientis exigentiam meritoru uel demeritorū. i cōpatiōe ad cōdecētiā bōitatis diuine.

Tertio queritur utrū deus possit aliquē iuste tp̄aliter punire nō pp eius pccm̄. Et uī q̧ nō. deus nullā punitionē facere pōt ꝯ legē eternā. cū ipse sit eterna lex. sed lex eterna peccatores dictat esse puniēdos ⁊ bonos glorificādos ſʒ Aug°. li°. de li. ar. aū mediū. g° deus nullū pōt iuste punire nisi pp peccatū. Item ſʒ Aug° ubi pus. Ab eterna lege deriuatū ē quicqd iustū ē in lege tp̄ali. sed ſm legem

tpalē nullus iuste pōt pūiri a iudice nisi pp pccm̄. g° nec s3 legē eternā. Contra. Job ualde grauiter fuit punit⁹. nec tñ pp pccm̄ talē nec tātā pūitionē meruerat. vñ ipe dicit ut hr̄ Job. 6°. Utinā appēderēt peccā mea quib⁹ irā merui. ⁊ calamitas quā patior i sta tera q̄si arena maris hec grauior appet. cū g° de⁹ Job pūiuit iuste pōt aliquē iuste punire nō pp pccm̄. R⁹ q̄ q̄uis de⁹ nūq̄ aliquē punisset nisi pcessisset pccm̄. qr ut onsū ē li° 2°. di. 30. Si natura hūana nō peccasset nō fuisset alicui penalitati subiecta. tñ ut ibidem ōnsū ē. añ pccm̄ potuisset eē penalitati sbiā absq3 aliq̄ diua iniustitia. nō sicut creata fuisset. s3 sicut eā deus creare potuisset si uoluisset. qr si uoluisset potuisset eā creare in naturalibus puris. ⁊ sic exñs fuisset subiecta penalitati cōseqnēti naturā suis naturalib⁹ relictā. que ibidem sunt oīa declarata. vñ si mō accipiat̄ pūire nō pp pccm̄ p punire. si nūq̄ fuisset pccm̄. sic dico. q̄ deus nullū punit nisi pp pccm̄. qr nullū pūiret nisi peccatū aliqd̄ pcessisset. si aūt accipiat̄ pūire nō pp pccm̄ p hoc q̄d ē pccm̄ nō ee causā meritoriam punitōis. sic dico q̄ q̄uis de⁹ nullū puniat nec punire posset nisi pp pccm̄. ppe accipiendo uerbū punitionis. qr significat afflictiōe3 nō absolute s3 ut punitiā ē pcci. tñ accipiēdo punitionē p afflictione. deus nō solū pōt affligere. s3 ēt affligit tpaliter aliquos hoies nō pp eo⁊ pccm̄. Quosdā ut i eo⁊ liberatiōe ab afflictione glorificet̄. vñ Jo. 9°. dicit saluator ꝺ ceco nato q̄ nec peccauit nec pentes eius ut cecus nasceret̄. sed ut manifestent̄ opa dei in illo. Quosdā pp ex⁹ patientie. Thob. 2°. hanc tētationē iō pmisit deus euenire illi ut posteris daretur ex⁹ patientie ei⁹. Quosdā ut p afflictiōem tpalē pseruet eos a pccō. Quosdā ut p eo⁊ rū patientiā in tribulatione pmiū eo⁊ augeat̄ i celo. ⁊ q̄uis sic in flagellādo nō sit iustitia q̄ respicit exigētiā merito⁊ absolute. tñ ē ibi iustitia q̄ respicit exigētiā meritorū i cōpatione ad cōdecētiā bonitatis diuine. Ad p⁹ in opp⁹ ꝺꝺ q̄ q̄uis lex eterna dictet bonos glorificādos. eterna tñ ita dictat bonos aliquos eē tpaliter affligendos pp rōes dictas. vñ ⁊ talis punitio ē s̄m diuine puidentie legē. Ad 2⁹ ꝺꝺ q̄ sine preiudicio legis hūane pōt aliqd penale alicui inferri nō pp pccm̄. ut innocētibus exercitiū. ⁊ medicina infirmis.

Quarto queritur

utrū deus iustius agat cū uno q̄3 cū altero. Et uidet̄ q̄ sic. quia equalitas iustitie i īdiuisibili nō cōsistit. vñ phūs 2° ethi⁹. c° ult. dicit de medio in uirtutib⁹ q̄ q̄ pa⁊ aliqñ trāsgreditur nō uitupat. nec ad magis nec ad min⁹. g° iustitia r̄cipit magis ⁊ min⁹. salua g° iustitia deus iusti⁹ agere pōt cū uno q̄3 cū alto. Itē mia tēpat iustitiā. sed deus misericordius agit cū uno q̄3 cum alio. g° ⁊ iustius. Itē punire est opus iustitie. s3 de⁹ magis puuit unū q̄3 aliū. g° iustius agit cū uno q̄3 cū alio. Cōtra. qcqd deus facit iustissime facit g° in oī ope suo s̄uat̄ iustitia in indiuisibili. in diuisibili uero nō ē magis ⁊ min⁹. Itē si iustius agit cū uno q̄3 cū alio minus iuste agit cu3 uno q̄3 cū alio. s3 sicut magis iuste includit iuste. ita min⁹ iuste īcludere uidet̄ iniuste. g° deus cu3 aliquo agit iniuste q̄d falsū ē. R⁹ q̄ deus iustius non agit cū uno q̄3 cu3 alio. cuius rō est qr una actio dei nō pōt eē iustior alia. nisi aut p cōpatione ad uolūtatē eius a qua egreditur. aut p cōpationē ad effectū ad quē terminatur. pmō mō de⁹ nō agit iustius cū uno q̄3 cū alio. qr una ⁊ eadē ē eius uolūtas a qua egredit̄. oīs ei⁹ actio circa creaturā. nec 2° mō. qr q̄uis cū uno agat maiorē effectū iustitie q̄3 cū alio. ex h⁹ tñ nō seqt̄ q̄ actio ei⁹ circa unū iustior sit q̄3 sit circa aliū. Justitia ei3 in quadā equalitate ōsistit siue secūdū q̄titatē siue secūdū pportionē secūdu3 q̄ patet ex pma q̄ōne h⁹ di. equalitas autē tā secūdū pportionē q̄3 secūdū q̄titatē tā in ē i puis sic in magnis. pportio .n. 4. ad duo equalis ē pportiōi. 20. ad 10 utraq3 n. ē dupla tāta ē ēt equalitas inter decē ⁊ decē sicut inter mille ⁊ mille. deus aūt in agēdo cū quolz seruat equalitatem pportiōis i indiuisibili. ad hoc autē non astringimur pp difficultatem in nobis mediū attingēdi secūdū q̄ dicit phūs 2°. ethi⁹. c°. ult. ⁊ iō q̄3 uis iustius possimus agere cum uno q̄3 cū alto magis appropinquando ad pūctale indiū. nō sic tñ pōt dici ꝺ deo. ⁊ p h⁹ pz ad pmū argumētū in opp⁹ nisio. Ad 2⁹ ꝺꝺ q̄ q̄uis deus misericordi⁹ agat cū uno q̄3 cū

alio īpēdēdo maiorem effectū misericordie uni q̄ alii. ex hoc tñ n̄ seqt̄ q̄ iustius agat cū uno q̄ cū alio. misericordia eiꝫ nō ē cōtra iustitiā q̄uis effectus misericordie ī̄tp̄ter iustitiā nisi s̄ꝫ q̄ accipit iustitia p̄ decentia bōitatis. sic eiꝫ s̄ꝫ rōem intelligēdi iustitia ē rō misericordie. vn̄ Ansel p̄slogiō .ii°. c°. loquens ad deū ait. Nascitur de iustitia tua misericordia tua. Ad 3ᵐ pꝫ solutio ex dictis in q̄ōe. eqlis. n. ē pportio magni peccatoris ad magnū suū supplicium p̄portiōi minoris peccatoris ad suū minꝰ supplicium. pportio. n. demeriti maioris peccatoris ad demeritū minoris pccōris eqlis est pportiōi supplicij maioris pccōris ad supplicium minoris peccatoris. 2ᵐ argumētū ad pte alia q̄uis ualeat rōe materie tñ nō ualet rōe pcessus. q̄ nō seqt̄ iste minus agit bene cū isto q̄ cū illo. g° cū isto agit male.

Consequenter querit̄ de 2°.

pncipali. Et circa hoc querunt̄. 4. Primo utrū in deo sit misericordia. 2° utrū ut pꝰ i deo s̄ꝫ rōem itelligēdi q̄ iustitia. 3° utrū in omni ope dei sit misericordia ꝛ iustitia. 4° utrū pena dānatoꝝ diminuat̄ p suffragia uiuorum.

Primo ostendo q̄ i deo

nō sit misericordia. dicit Damas. li°. 2°. c°. 13°. q̄ misericordia ē tristitia i alienis malis. sed in deo nulla ē tristitia. g° nec misericordia. Itē fides ꝛ spes. q̄ ipfectionē hñt annexā nō sunt in deo. s̄ꝫ misericordia hꝫ ipfectionē annexā. s. tristitiā ut iā dcm̄ ē. g° n̄ ē in deo. Item misericordia inclinat uolūtatē ad repellēdū aliquoꝝ miseriā. s̄ꝫ deus multas miserias pmittit ī creaturis quas repellere posset. g° i ipo n̄ ē misericordia. Cōtra sacr. scriptura quasi ubiq̄ꝫ in deo dicit eē misericordiā. Itē idem ē misericordia ꝛ bonitas. quia idē ur̄ eē utriusq̄ꝫ effectus. s. cōicare pfcōeꝫ aliquā indigēti. s̄ꝫ certū ē in deo eē bonitatē ut docet tota scriptura. ꝛ clamat oīs creatura. g° certuꝫ ē in deo esse misericordiā. R° misericordia duo īportat. unū tāq̄ eēntiale. aliud tāq̄ accidētale. Primū est promptitudo uolūtatis ad subueniendū miseris in quo cōsistit tota uirtutis misericordie essentia. Aliud ē passio tristitie que oritur in appetitu ex cognitione miserie alterius. q̄tū ad primū misericordia summe ē in deo. s̄ꝫ nō q̄tū ad 2ᵐ. nec pp hoc minus ē in deo essentia misericordie. q̄ illa tristitia ē ab ea sepabile accidēs q̄uis ab illo accidente iponitur nomē misericordie ad significandū. vn̄ s̄ꝫ ethimologiaꝫ uocabuli potest dici misericordia. q̄ miseria cordis ex cognitione alterius miserie gn̄ata. Ad pᵐ in oppᵐ pꝫ solutio ex dictis in q̄ōe. Ad 2ᵐ dō q̄ nō ualet q̄ ipfectio que ē i fide ē eēntialis ut ostensū ē li°. 3°. Silr dico ꝺ ipfectione spēi q̄ ē et eēntialis. tristitia uero nō est eēntialis misericordie. Ad 3ᵐ dō q̄ uolūtas p misericordiā nō uult repellere aliquā miseriā nisi put expedit ꝛ decet ꝛ sic deus releuat miseriā rōnalis creature. nō decet aūt nec expedit ut a qualibet rōali creaturaᵐ repellat miseriā. Argumēta ad ptem secundā grā cōclusionis debēt cōcedi. dicēdū tn̄ q̄ bonitas ꝛ misericordia in deo s̄m rōnē differūt in releuatione eiꝫ miserie alicuius ē mutatio ab ipfectione ad aliquā pfectōeꝫ. illā aūt releuationē miserie respicit directe misericordia rōe termini a quo. ꝛ bonitas rōe termini ad quē. Ratio eiꝫ bonitatis ē rō pfectiōis. q̄ tm̄ res habet de bonitate q̄tū hꝫ de eo q̄ꝺ debet hr̄e. rō aūt hr̄e q̄ hr̄e debet rō ē sue pfectiōis bōitatis ē rō gn̄alior ē q̄ rō misericordie. cū. n. cōicatio que ē p bonitatē nō excludat debiti rōne cōphendit iustitiā ꝛ misericordiā. ē. n. s̄ꝫ rōne intelligendi priꝰ cōicatiōis que ē p misericordiam ꝛ que est p iustitiā nō ut p illā cōicatiōeꝫ aliquid acquirat. sed q̄ talis cōicatio illam cōdecet bonitatem.

Secundo querit̄ utrū

prius sit in deo s̄m rōnē intelligēdi misericordia q̄ iustitia. Et uidetur q̄ sic. dicit. n. Ansel prosologion. ii°. c°. q̄ ex iustitia dei nascitur misericordia eius. Item ueritas i deo prius ē secundū rōnē intelligēdi q̄ misericordia. q̄ est misericordie directiua. sed in deo eadē est rō iustitie ꝛ ueritatis. vn̄ p iustitia accipit̄ cū dr̄ in psal. Dixit deꝰ misericordiā suā ꝛ ūitate. ꝛ mia ꝛ ueritas obuiauerūt sibi g° iustitia pꝰus est in deo s̄m rōnē intelligendi q̄ misericordia. Cōtra illud quod ē in deo pncipaliꝰ ē in deo prius

secūdū intelligēdi rōez ſʒ mīa in deo pncipalior eſt qʒ iuſtitia ſʒ nrāʒ rōem intelligēdi dr̄.n Jac.2°. q misericordia ſupexaltat iudiciū.g° pus eſt in deo ſʒ rōeʒ intelligēdi qʒ iuſtitia. Jtē illud pus eſt ſecūdū rōeʒ intelligendi illud qḋ ē maxīe ſibi ppū qʒ illud qḋ min⁹. ſʒ mīa maxīe eſt deo ppā. vñ i orōe dicit ecc ͣ. Deꝰ cui ppū ē miſereri. ⁊ i pſal. Deus multū misericors. cū tñ i pſalmo inueniat. Deus iuſtus cū hac additione multū. g° misericordia pus ē in deo ſm rōn intelligendi qʒ iuſtitia. R° q qꝛuis vo nihil ſit prius uel posteri⁹ nec duratōe nec natura. qꝛ tal' prioritas ⁊ posterioritas diuersitate includit nature inter priuſ ⁊ posteriuſ que diuersitas in deo eſſe nō pōt tñ in deo unū attributū pōt dici pus alio ſm nrāʒ rōem intelligendi inqʒtū unū ē alteri⁹ rō ut ſimplicitas ē rō īmutabilitatis. ut declaratū ē 1°.2°.di.8ª. ⁊ ſic loquēdo de priori ſʒ rōnē itelligēdi dico q iuſtitia uno mō dicta prior ē misericordia. alio mō dicta nō. Juſtitia.n ē rectitudo uolūtatis in uolēdo reddere unicuiqʒ q ſibi debita ē. diuine' āt bōitati ē debitū ut oīa fiāt q̄ cōdecēt eam, ⁊ nihil fiat qḋ eā facere ul' pmittere fieri nō deceat. vñ ipe ē p° pncipiū oīuʒ uolūtariarū ordinationū. vñ merito ēt uel demerito rōalis creature debitū ē pmiū ul' ſuppliciū. ⁊ ſʒ hoc duplex debitū. iuſtitia dupliciter dr̄ i deo. Uno mō rectitudo diuine uolūtatis in uolēdo facere oīa que dei cōdecēt bonitatē. ⁊ in nō uolēdo aliqd facere qḋ eam nō deceat. Alio mō rectitudo die uolūtatis in uolendo retribuere merito rōnalis creature pmiuʒ ⁊ demerito ſuppliciū ⁊ ſicut illud qḋ debet' bonitati die ē rō h⁹ qḋ debetur merito uel demerito rōalis creature. ſic iuſtitia p° mō dicta rō ē iuſtitie ſecūdo mō dicte. ⁊ iō iuſtitia ſecūdo mō dicta non retribuit creature ſm exigentiā meriti uel demeriti niſi i cōpatiōe ad cōdecētiam bōitatis die. Juſtitia g° p° mō dicta pos ē ſecūdū rōeʒ intelligendi qʒ misericordia. ⁊ misericordia qʒ iuſtitia 2° mō dicta. Juſtitia n. primo mō dicta. ē rō misericordie. iō.n. deus pcit miſeris. qꝛ pcere ſuā cōdecet bōitatē. ⁊ ſic intelligit' illud uerbū Anſel. allatuʒ in opponēdo ad ptē pmā. ſ. qḋ ex dei iuſtitia naſcit' misericordia ſua q āt misericordia pos ſit iuſtitia 2° mō dicta pʒ ſic. qꝛ deus nobis pcit nō puenit ex noſtro merito. ſʒ pure ex ſue bonitatis cōdecētia. ſʒ q nos puniat hoc pueit ex nr̄o demerito. ⁊ ex ſue bonitatis cōdecētia p pus ergo ⁊ pncipalius ſecūdū rōeʒ intelligēdi uelle misereri reſpicit cōdecētiam diuine bonitatis qʒ uelle punire. Preterea diuine bonitatis cōdecētia effectū iuſtitie' g eſt punitio ordinat ad effectū misericordie qui eſt ſaluatio. vñ ppetua dānatio reproborū erit aliq materia ppetue laudis cōdecētie diuie bōitatis i electis. deus g° uult effectū iuſtitie 2° mō dcē pp effectum misericordie. uelle g° misereri ē ſʒ rōne intelligendi aliquo mō rō huius qḋ eſt uelle punire. misericordia g° p pus ſecūdū rōeʒ intelligendi ē in deo qʒ iuſtitia 2° mō dicta de qua iuſtitia intelligit' illud uerbū Jac. allegatū in opponēdo ad ptē ſecūdā miſericordia ſupexaltat iudiciū. Ad p° patet ſolutio ex iā dictis. Ad 2° dō q ueritas dr̄ dupl'r. uno mō ſecūdū q cōſiſtit i quadā adequatiōe rei ad intellectū cuiuſ mōi. ē ueritas intellec⁹. alio mō p uolūtate manifeſtandi ſe exterius in ſignis ⁊ opibus ſecūdū rectū iudiciū rōis ſm quē modū loquitur de ueritate phūs. 4°. ethi°. c°. 14°. Ueritas ad ſilitudinē pmi modi dicta in deo differt ſʒ rōem intelligendi a iuſti°. qʒuis idē ſint re ſed dicta ad ſilitudinē modi ſecūdi in deo ptinet ad rōeʒ iuſtitie. ē eiʒ uoluntas cōformandi opa ſua ad iuſtitie rōnē ſeu regulā que regula ē ueritas pmo mō dicta. ueritas pmo mō dicta pos ē ſecūdū rōnē intelligendi qʒ misericordia ē cuiʒ eius regula. ſed nō ē ſic de ueritate 2° mō dicta. uel pōt dici q ůitas 2° mō dicta idē ē q iuſtitia ſʒ q accipit' p cōdecentia diue bōitatis. ⁊ ego cōcedo q iuſtitia h° modo dicta uel accepta pus ē ſecūdū rōeʒ intelligendi qʒ misericordia. Ad argu° ad ptem ſecūdā pʒ quid ſit dicendū ex dcīs i qōne.

Tertio queritur.

uerū in oī ope dī ſit misericordia ⁊ iuſtitia. Et uidet' q nō. quia in reprobatione ei⁹ q nihil demeruit nulla ē iuſtitia. quia iuſtitia reſpicit demeritū in electiōe eius q nō ē nulla ē misericordia. qꝛ misericordia ſ ppoīt miſeriam. ſʒ ſʒ Apl'm ad Ro.9°. Eſau

fuit reprobatus antequam aliquid mali egisset. Secundum etiam ipsum ad Ephe. i°. Elegit nos ante mundi constitutionem. ergo est aliquod opus dei in quo nulla est iustitia. et aliquod in quo nulla est misericordia. ✓ Item iustitia retribuit secundum merita. misericordia preter merita. iuxta illud psal. Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis. et sequitur cito anticipent misericordie tue deus. sed idem opus non potest fieri secundum merita et preter merita. ergo non est in omni opere dei misericordia et iustitia. Contra glo. super illud psal. Universe vie domini misericordia et veritas. dicit quod hec duo in omni opere domini simul sunt et si non nobis manifeste appareant ✓ Respondeo quod iustitia et misericordia in deo possunt accipi large vel stricte. ✓ Primo modo iustitia in deo dicit condecentiam bonitatis divine. et misericordia voluntatem benefaciendi creature. et sic planum est quod in omni opere dei simul sunt. quia omne quod facit. deus facit secundum exigentiam sue bonitatis et cum voluntate benefaciendi creature etiam volendo punire reprobos cum eorum punitio bona sit electis ✓ 2° modo misericordia dicit voluntatem subveniendi miseris preter merita. et iustitia voluntatem retribuendi secundum merita. et quia mereri vel demereri non convenit nisi rationali creature. ideo misericordia et iustitia non sunt in omni opere dei. sunt tamen in omni opere retributionis que fit rationali creature de lege communi. iustum enim remunerat secundum condignum est in illo opere iustitia. iniustum vero punit ultra condignum est in illo opere misericordia. similiter iniustum punit malos est in illo opere iustitia. iniustum vero punit citra condignum est in illo opere misericordia ✓ Ad primum in oppositum dicendum quod in electione et reprobatione ab eterno non fuit ratio iustitie secundo modo dicte. nec tamen fuit contra iustitiam. sed preter iustitiam actio autem preter iustitiam que respectu re que nulli debita est in nullo reprehensibilis est. deus autem reprobatis non tenebatur dare vitam eternam. unde in eos reprobando nihil facit contra iustitiam. potest tamen dici quod in eligendo fit aliqua ratio misericordie. quia non tantummodo actus misericordie est repellere miseriam iam in eo existentem. sed et homines a miseria preservare. eligendo enim preservat illos quos elegit a miseria damnationis eterne. ✓ Ad 2° dicendum quod idem opus secundum aliquid potest fieri preter merita. et secundum aliquid secundum merita. ut patet in punitione citra condignum ratione enim. ptio pene que infligitur est opus secundum merita. ratione partis pene que non infligitur est opus preter merita. similiter in punitione ultra condignum iniustum. in. homo aliquo modo disposuit se per liberum arbitrium ad tale premium. illa premiatio aliquo modo est secundum merita. multo minus tamen quam punitio secundum demerita. quia sic non potest liberum arbitrium. quantum est ex parte sua in merendo sicut in demerendo. iniustum autem homo dignus est illo premio per dei dona. deus enim in nobis coronat dona sua. illa punitio vel premiatio est preter merita.

Quarto queritur

utrum pena damnatorum diminuatur per suffragia vivorum. Et videtur quod sic. Aug. in Enchi. 65°. et recitat magister di. precedenti. c. P. dicit de suffragijs quod quibus prosunt aut ad hoc prosunt ut sit plena remissio. aut certe ut tolerabilior fiat ipsa damnatio. ultimum autem huius di. membrum non videtur posse referri nisi ad damnatos. ✓ Item secundum psal. Deus non continet in ira sua misericordias suas. sed si deus nollet diminuit penam damnatorum per suffragia vivorum videretur continere in ira sua misericordias suas. ergo videtur quod velit eos iuvari per suffragia vivorum. ✓ Item quod dicitur certum si solvitur pro eo quoque debitum eius minuitur. ergo ad quamcumque penam obligentur damnati si per suffragia aliquid pro eis solvitur. debitum eorum et ex consequenti pena minuitur. ✓ Contra Aug. 21°. de ci. c. 24°. dicit quod si ecclesia sub certitudine sciret qui sunt reprobi adhuc viventes non oraret pro ipsis sicut nec pro ipso diabolo. sed quia de nullo certum est. ideo orant pro omnibus dum adhuc vivunt sed si orationes conferre possent damnatis. pro reprobis esset orandum. ergo orationes et ex consequenti suffragia alia in nullo penam diminuunt damnatorum. ✓ Item Aug. in libro de cura pro mortuis agenda. prope principium dicit de suffragijs. quod nil illis adiuvant sive pro eis fiant quorum tam mala sunt merita ut nec talibus digni sunt adiuvari. sive pro eis quorum tam bona ut talibus non indigeant adiumentis. ergo non prosunt nec illis qui sunt in inferno nec illis qui sunt in paradiso. ✓ Ad hanc questionem dixerunt aliqui quod suffragia vivorum prosunt damnatis si pro eis fiant ad interpellationem pene eorum interdum autem ad iudicium non post. sed contra hanc opinionem est. quia de meritis pene in eis numquam interpellatur. ✓ Alij

dicũt q̄ ꝛ si p suffragia pena dãnatoꝝ non interpelletur q̄tũ tñ ad intensionẽ mitigatur. Sed cõtra hanc opinionẽ ẽ quia cum pena corũ sit finita intensiue p multiplicationẽ equalium suffragioꝝ posset totaliter tolli, q2 p multiplicationẽ equaliũ suffragiorũ remoueretur gradus illius intensionis pene ñ secũdũ eãdẽ ꝓportionẽ. sꝫ scdꝫ eãdẽ q̄titatẽ. Alij dicũt q̄ ꝛ si p suffragia nõ minuat eoꝝ pena p se ꝛ directe. diminuitur tñ p accñs ꝛ indirecte ĩq̄tũ uirtus dãnatorũ per suffragia fortificatur in sustinendo. Sed cõtra hanc opionẽ ẽ q2 dãnatis nec noua uirtus gratie datur nec uirtus nature eoꝝ melioratur nec dispositio cõtraria remouetur. Jdeo simplr̄ dicẽdũ ad q̄nẽ q̄ q̄uis dãnati nõ tãta q̄ta digni sũt penaꝝ attrocitate crucientur nõ ut eas penas uel nũq̄ subeant uel aliq̄ñ finiãt. sed ut eas mitiores q̄ merita sũt eoꝝ leuioresq̄ patiãt. ut dicit Aug9. 21° de ci. c°. 24°. exponẽs illũ psal. Nõ cõtinebit deus in ira misericordias suas. tamen pena sic taxata ĩ nullo per suffragia minuĩt. nec q̄tũ ad durationẽ. nec q̄tũ ad intensionẽ q2 sicut ĩ corpore naturali influentia alioꝝ mẽbroꝝ nõ deriuatur ad mẽbrũ totaliter a corpore precisum. sic beneficia ecclesie nec militantis nec triũphãtis deriuãtur ad dãnatos cũ sit totalit̃ ab ecclia precisi. Ad p° ĩ opp° dicẽdũ q̄ ibi Aug9 accipit dãnatõnẽ ñ ꝓpe ualde. sꝫ p graui purgatoria pena. Uel dicẽdũ q̄ ibi locutus ẽ sub dubitatione. ꝛ alibi ptem contrariam asserit. ut pꝫ in auctoritatibus ad ptẽ contrariam allegatis. Ad 2m solutũ ẽ p illud qd dictũ ẽ in ꝓncipio solutõis q̄nis. Ad 3m dicẽdũ q̄ illud locũ hꝫ ubi debitũ ꝛ ps que soluit̃ sunt eiusdẽ gñis. si eĩm aliq̄s eẽt dãnatus ad mortẽ nõ minueret aliquid de pena illa qui centũ libras solueret. pena aũt dãnatoꝝ cũ sit eterna cuilibet tp̄ali pene ĩꝓportionabilis ẽ. vñ nõ sic põt minui p suffragia tp̄alia ut tp̄alis pena uel dici põt q̄ nõ sunt in statu in quo ꝓ eis possit aliquid solui pp rationẽ dictam in solutione q̄nis. Ad primũ ad ptem aliam dicẽdũ q̄ q̄uis cõcedẽdũ sit rõne ꝓncipalis cõclusionis. põt tñ dici q̄ ecclia nõ oraret pro aliquo in hac mortali uita quẽ sciret esse reprobũ ut sibi daretur salus eterna. orare tñ posset ꝓ eo ut abstineret a peccatis ꝓ quibus si ea faceret augeretur eius pena.

Circa litteram. Jncõphẽsibilia sunt iudicia eius. i. dispõnes ei9. vñ ñ ẽ contra hoc quod dicit psal. Pronũciaui õia iudicia oris tui. q2 ibi p iudicia intelliguntur dei mandata. nõ diuersitas rei his uocabulis significare exprimit̃. sed uarietas sensũ et effectuũ ĩ creaturis mõstrat ĩ q̄tũ. s. ex cõceptionib9 diuersis quos a creaturis accipimus diuersas rões attribuim9 deo. ita ut nõ sit ĩ deo diuersitas ẽm rem. sꝫ ẽꝫ rõem tñ. que tñ cõceptiões casse non sunt q2 illis rñdet in deo realis unitas sine reali pluralitate.

Di. xlvii.

Solet etiam q̄ri ꝛc. Supius determinauit magr̃ de resurrectione mortuorum ꝛ de statu eoꝝ añ resurrectõnẽ. Hic determinat ð iudicio resurgẽtiũ. Et diuiditur in duas ptes. Primo determinat de his que ptinẽt ad ordinẽ iudiciariũ. 2° de ptinẽtibus ad iudicis psonã di. sequenti ibi. Solet etiã queri in qua forma. P° in tres. P° determiat de ptinẽtibus ad ordinẽ iudiciariũ ex pte iudicantiũ. 2° ex pte iudicandoꝝ ibi. Erũt aũt quattuor. 3° ex pte ministroꝝ ibi. Lũ aũt in euãgelio. P° in duas. P° determinat de mõ ꝓlationis sñie. 2° ð assessoribus ꝓferẽtibus sententiã ibi. Nõ aũt solus xp̄us. Jlla ps que ibi incipit. Lũ aũt in euangelio. diuiditur in duas ptes. P° determinat de ministris in iudicio. 2° de ministris exequẽtib9 sẽtentiã post iudiciũ ibi. Solet etiã ꝛc.

Circa hanc di. querẽduꝫ ẽ ꝓncipaliter de duobus. P° de iudicio. 2° de igne q ꝓcedet faciem iudicis. Circa p° querũtur septem. Primo utrũ sit futuꝝ uniuersale iudiciũ. 2° utrũ in illo iudicio erit uocalis disceptatio. 3° utrũ erit de solis opib9 misericordie. 4° utrũ oẽs in iudicio psonaliter cõparebũt. 5° utrũ diu durabit iudicium. 6° utrũ oẽs iudicabuntur. 7° utrum solus de9 iudicabit. Utrũ aute tẽp9 futuri

iudicij sit alicui creature notuz. ꝛ utrū erit de die uel de nocte nō oportet hic querere. qꝛ solutiões harꝫ qōnū satis patere possūt p supius dicta di. 43.ª in illa qōne. Utrū resurrectio erit i nocte. Et i illa. utrū hoib⁹ uel angelis notū sit sub certitudine. quātū tēpus e usqꝫ ad instans resurrectionis.

PRimo ostendo q ū sit futurū uniūsale iudiciū. Jo. 12°. dr̄ Nūc iudiciū ē mūdi. g° ū ē futurū. Itē Naū. 1. Nō iudicabit bis deus i idipsū sꝫ aliā trāsmutatiōēꝫ. i nostra eiꝫ ē. nō cōsurget duplex tribulatio. sed nūc deus iudicat de singulis hominū operib⁹. cū cuilibet post morte. retribuet penā uel gloriā. g° eos iteꝝ nō iudicabit. Itē nō adducūt i iudiciuꝫ nisi ad hoc ut iudex certificet de cā. sed oia certa sunt iudici. g° nullū ē futuꝝ iudiciū. Cōtra Aug⁹. 20. c°. de ci. c°. i. Tenet ois eccl'ia dei ū xpm de celo esse uenturū ad uiuos ꝛ mortuos iudicandos. Rō° q ad hoc ut oib⁹ clarꝰ māifestet diuine iustitie pfectio i opib⁹ suis ordinauit diuīa puidentia esse uenturuꝫ uniuersale iudiciū qd erit oibus manifestū in quo electi sui pmij ꝛ rprobi sui supplicij recipiet cōplemētū. tūc eiꝫ augebit supplicium reproboꝝ ꝛ gaudiū electoꝝ eo mō quo infernus ostēdet. Ad p^m in opp^m dō q secūdū q expoīt Aug⁹ omel. 52. sup Jo. illd uerbū intelligit de iudicio qd fecit xps qñ p suā morte iuste liberauit de seruitute diaboli genus humanū. qd pbat p hoc quod imediate p⁹ uerbū pdictū subiūgit. Nunc pinceps hui⁹ mūdi eiiciet foras. Ad 2^m dō q nō iudicabit bis deus in idipsū. qꝛ iudiciū quo mō iudicat ē cuiuslibet singlaris psone p se. nec ē oibus manifestū. nec retribuit dns totū pmiū nec totū suppliciū. qꝛ puīt aias nō in corpibus. ꝛ similiter pmiat ū lege cōi. illud aūt iudiciū erit oiuꝫ simul. ꝛ oibus manifestū. ꝛ reddet cuilibet sui pmij ꝛ sui supplicij cōplemētū. ꝛ cōpositū ex corpore ꝛ aia iudicabit. sic ergo patet q non iudicabit bis in idipsū. quia penā quā aiabus ante inflixerat iteꝝ nō infliget. sꝫ quod deerat supaddet. Ad 3^m dō q maior est falsa imo et in iudicio hūano iudice existente certo de causa uocant hoies ad iudiciuꝫ ut assistentibus causa manifestet pro quo ē sentētia pferenda.

SEcundo queritur utrū in iudicio erit uocalis disceptatō. Et uidet q nō Sap. 4. Dirūpet illos inflatos sine uoce. Itē Aug⁹. 20. de ci. c°. 26°. dic q de⁹ cōsciās reproboꝝ cōuicet sine ulla sermonis plixitate. Cōtra Gregori⁹. 26°. mo. lōge ultra mediū dicit de reprobis q illi uerba iudicis audiēt qui eius fidē saltē uerbo tenuerūt. sed hoc de uerbo dei interiori intelligi nō pōt. g° intelligitur de uerbo uocali. Ad istā qōne dixerūt aliqui q nulla erit ibi disceptatio uocalis sꝫ tantū mētalis. qꝛ uocalis eēt supflua eo q illi q erunt in iudicio mutuo cognoscent ɔscientias suas oppiniones suā cōfirmantes per Augustinū dicentē. 20. de ciui. c°. 24°. q simul oēs ꝛ singuli iudicabūr. sꝫ si cū quolibet in singulari eēt uocalis disceptatio illud iudiciū p maximū tēpus ptenderet. Alij qui magis uidētur cōcordare cū textu sacre scripture dicūt q ibi erit disceptatio ꝛ mētal' ꝛ uocalis. qꝛ xps q iudicabit deus ē ꝛ hō. iō iudicabit mō dīno ꝛ hūano. ex hoc erit mai⁹ gaudiū sensibile bonoꝝ ꝛ maior dolor sensiblis reproboꝝ. vñ nō erit frustra sicut i corpali eiꝰ apparitione gaudebūt iusti ꝛ tristabuntur reprobi. mētalis g° ꝛ uocalis erit citatō. qꝛ etiā metaliter ad iudiciū uocabūt. ꝛ p ministeriū āgeloꝝ uocal'r iuxta illd Math. 13°. Mittet angelos suos ꝛ cōgregabit electos suos a qttuor uentis ꝛc̃. qd faciēt āgeli cū tuba. ut exponit magr̃. mētalis ēt ꝛ uocalis erit reproboꝝ accusatio. accusabūt eiꝫ eos cōscientie eoꝝ sm Aplm ad Ro. 2°. Et eoꝝ iniquitas que erit oib⁹ māifesta. vñ Sap. 4°. Traducet illos ex aduerso inqtas peccōrū. Christus ēt uocaliter accusabit eos ut hētur Math. 25°. dicēs eis. Esuriui ꝛ non dedistis mihi māducare ꝛc̃. nec hoc erit cōtra formā recti iudicij qd iudex ppōet cōtra eos. qꝛ ipe pcedet ex officio suo. testificatio ēt erit mētalis ꝛ uocalis. qꝛ oēs uidebūt cōsciētiā cuiuslibet. ita q in cōscientijs ppriis testificabit quilibet cē ueꝝ illud qd de quo cōscia cuiuslibet reprobi accusabit ipsū. angeli ēt ipsi qui fuerūt custodes eoꝝ specialiter testificabūt cōtra eos. qd nō tm mō tenent fideles. sꝫ ēt phi plures. ut patet

in libro de deo Socratis hoies et electi uo ceteu᷒ cōtra eos testificabūtur. sententia est diffinitiua nō tantū mētaliter sꝫ et uocaliᷣ referetur. ut uideᷣ sonare sacra scriptura Math. 25°. Ad p᷒ in opp᷒ dicēdū ꝙ illud uerbū debet intelligi de uoce excusationis. q: erūt inexcusabiles ⁊ sic exponit glo. ibi de. Ad 2᷒ dō ꝙ Aug᷒ nō dicit sine sermone. sed sine sermonis ꝓlixitate.

Tertio queritur

utrū disceptatio erit de solis opibus misericordie. Et uideᷣ ꝙ nō. Math. 12°. De oī uerbo ocioso q̄d loquuti fuerūt hoies reddet rōnē de eo ī die iudicij. Itē oia debent uersari in iudicio pro quibus ē sententia ꝓferenda. sꝫ sententia nō ꝓfert cōtra reprobos ꝓ defectu operū misericordie tm̄. sꝫ et pro criminibus alijs. g° nō tm̄ erit disceptatō in illo iudicio de opibus misericordie. sꝫ et de alijs. Cōtra. ut hᷓ Math. 25°. Saluator nō dicit in futuro iudicio aliquā disceptationē futurā nisi de opibus misericordie. Rº ut in ꝑcedenti qōne dictū ē. in iudicio erit disceptatio mētal᷒ ⁊ uocalis. prima erit de oibus opib᷒ nō tm̄ i speciali. sꝫ et in singulari. q: sicut dicit Aug᷒. 20 de ci. 14°. c°. Uirtute diuina fiet ut quecūqꝫ opa sua bona uel mala cūcta in memoriā reuocētur ⁊ mētis intuitu mira celeritate cernāᷣ. ut accuset uel excuset sciētia cōsciētiā atqꝫ ita simᷣ ⁊ oēs singli iudicēᷣ. Utrū āt de alijs opib᷒ q̄ꝫ de opib᷒ misericordie ibi uocal᷒ aliq disceptatio sit futura. certū nō ē nobis. sed tā satis certū ē ꝙ aut fiet de solis opibus misericordie. aut ꝑcipue de illis ut oib᷒ appareat manifeste ꝙ q ꝑccā ꝑ misericordie opera nō redimēt ut indigni sūt misericordia. iuxta illud psal᷒. Dispdet de terra memoriā eoꝝ p᷒to ꝙ nō ē recordatus facere misericordiā. ⁊ Iaco. 2°. Iudiciū sine misericordia. s. saluāte illi qui ñ fecerit misericordiā. Argu᷒ ad ptē ꝑmā ꝓcedūt de disceptatō ne mētali. Argu᷒ ad ptē secūdā de uocali.

Quarto queritur

utrū oēs in iudiciū ꝑsonaliter cōparebunt Et uideᷣ ꝙ nō. Math. 19°. dicit Aplīs Saluator. Sedebitis sup sedes iudicantes. 12. tribus Israel. g° soli filij Israel cōpebunt in iudicio. q: Aplī. eo mō quo eis cōuenit iudicare iudicabūt oēs hoies qui ī iudicio cōpebūt. Itē nō oporteret illos in iudicio cōpere q iudicādi nō sunt. sꝫ ꝫm Gre 16°. li°. mo. ultra mediū. ⁊ hꝫ magistrū ī littera huius di. c°. 3°. Aliqui peribūt ⁊ aliqui saluabūᷣ. qui nō iudicabūᷣ. g° illi in iudicio ñ cōparebūt. Cōtra. citatus pro causa criminali tenetur ꝑsonaliter cōparere. ibi eīm defensio ꝓcuratoris nō admittiᷣ. 5ª. q. 3ª. In criminalibus. sꝫ oēs reprobi ad iudiciū uocabūᷣ ꝓ cā criali. g° oēs oportebit cōparere ꝑsonaliter. oēs ēt electi ꝯgregabūtur ut habetur. Math. 13°. Oēs g° tā electi ꝙ reprobi ꝑsonaliter in iudicio cōparebunt. Rº ꝙ oēs i iudicio ꝑsonaliter cōparebūt ut cōsciētie singuloꝝ in ꝑn̄tia iudicis singulis pateant ad diuine iustitie māifestatōēꝫ. ⁊ ut uiui hic existentes ⁊ paudientes per sacrā scripturā ꝙ sic oportebit eos ꝑsonaliᷣ cōparere diligentius se ꝑparent ne in tāta cōgregatione corā tāto iudice extremā recipiāt cōfusionē ⁊ ut singuli iudice quo ad humanā naturā uideant ad cōsolationē electoꝝ ⁊ reprobꝝ ampliorē afflictōnē. q reprobi eiꝫ ī eius aspectu uehemēter affligentur. unde Apoc. 6°. dr̄ de reprobis. dicent mōtib᷒ ⁊ petris. Cadite sup nos. ⁊ abscondite nos a facie sedentis sup thronū. ⁊ ab ira agni. Ad p᷒ i opp᷒ dō ꝙ ꝫ Augu᷒. 26°. c. tri. c. 5°. per. 12 trib᷒ Israel intelliguntur oēs gentes pp duas ptes numeri septēnarij q° plerūqꝫ significaᷣ uniuersitatē que due ptes s. tria ⁊ qttuor. altera ꝑ alterū multiplicate faciūt duodenariū. Uel pōt dici ꝙ cū saluator dicit aplīs ꝙ iudicarēt duodeci tribus Israel nō negauit q̄n alios iudicarent. sꝫ filios Israel magis expressit ꝑ quādā ꝑpropriationē. q: Aplī erant de populo Israel. Ad 2᷒ dō ꝙ oēs iudicabūtur q̄ꝫtū ad retributionē. erunt tamē aliqui q nō iudicabunᷣ q̄ꝫtū ad disceptationē. ⁊ sic intelligiᷣ uerbum gregorij.

Quinto queritur

utrū diu durabit iudiciū. Rº sicut dicit Aug᷒. 20. de ciui. c°. 1°. Per quot dies h° iudiciū tendaᷣ incertū ē. unde cū diuini iudicij ultimū die dicim᷒ more sanctarū scripturarū que diē solēt ponere ꝓ tēpore nouissimū

tēpus significam⁹. ꝓbabile tñ ē q̄ nō tēdet ꝑ borā multū ꝓlixaꝫ. qḋ uī Aug⁹ supra. 20. de ci. c. 26. ubi dicit q̄ iudex cōuincet cōsciencias ꝛ̄probor̄ sine ulla sinomie ꝓlixita ꝫ uñ illa uocalis disceptatio nō erit cū q°⁹ hīet in singl'ari noīati nec de quolꝫ ope in glan. ſꝫ sicut saluator narrat i euāgelio ſic fore credēdū est.

Sexto queritur

utrū oēs iudicabūt. Et uī q̄ sic. act. 10. dr̄ ꝺ x°. q̄ ꝯstitut⁹ ē a deo iudex uiuor̄ ꝛ mortuor̄. ſꝫ oēs sunt uiui uel mortui. g° oēs iudicabūtur. ⁋ Itē Ap⁹ p° Cor. 6°. Nescitis q̄m angelos iudicabim⁹. ſꝫ si angeli iudicabūt multo forti⁹ oēs alij. ⁋ Ite alr̄ illud iudiciū nō eēt ulr̄. ⁋ Cōtra dic btūs Gre. 26° li. mora ulr̄ mediuꝫ. ꝛ magr̄ h⁹ di. c°. 3°. q̄ erūt aliqui q ñ iudicabūt. ⁋ Itē iudiciū erit ꝑ discurſionē ūitor̄ l' ꝺmeritor̄ ſꝫ puuli nulla hūerūt merita l' demerita. q2 merituꝫ uel demeritū ꝑpe loqndo i actu cōsistit. g° puuli ñ iudicabūt ⁋ R° i illo iudicio erit ꝺ meritis ꝛ de demeritis disceptatio ꝛ ꝑ meritis ꝛ ꝑ demeritis retributio. q̄tū ad retributōnē oēs iudicabūt. q2 augebr̄ supplicū malor̄ tā boïuꝫ q̄ angelor̄ ꝛ gaudium bōr̄ tā boïuꝫ q̄ āgelor̄. bōi. n. āgeli q̄uis hēant suā r̄tributōeꝫ eēntialē tñ ꝑ ministerio qḋ nobis exhibēt i cipiēt aliqḋ accñtale gaudiū ꝛ mali āgeli ꝑ mal' q̄ nobis ꝑcurāt recipiēt graue suppliciū. ꝑ r̄suptiōem et corpor̄ reprobor̄ boïuꝫ augebit supplicū. ꝛ elector̄ augebr̄ ꝑmiū ut iferi⁹ ꝺclarabr̄. Qn̄tū āt ad discussionē ñ oēs iudicabūt. q2 ꝑꝫ Grg. 16°. li. mora. ultra mediū ꝛ magr̄. h⁹ di. c°. 3°. Alij iudicabūt ꝛ peribunt ut illi q aliq̄ bōa hūerūt ꝑmixta suis malis. ſꝫ mala sua r̄ ꝑpōderauerūt ꝛ ꝑualuerunt. alij ñ iudicabūt ꝛ ꝑibūt ut illi quor̄ mala fuerūt ïpmixta bonis ut illi q fūdamēto fidei caruerūt alij iudicabūt ꝛ saluabūt. ut illi quor̄ mala fuerūt ꝑmixta malis. ſꝫ bōa ꝑpōderauerūt ꝛ ꝑualuerūt. Alij nō iudicabūt ꝛ saluabūt ut illi quor̄ merita ita fuerūt ꝑfecta q̄ null' mal' aut paucissis fuerūt ꝑmixta ut uiri ꝑfci. ꝛ ēt puuli purgati ab originali pccō q decesserūt añ li. ar. usuꝫ ꝛ angeli sci. ⁋ Ad pte ꝑmā ꝑcedūt ꝺ iudi° q̄s° ad retributionē. ⁋ Ad p° ad ptē 2aꝫ ꝑꝫ solut° ex dictis i q̄one. ⁋ Ad 2° ꝺ q̄ ꝑcedit de iudicio disceptationis.

Septimo queritur

utr̄ sol⁹ xp̄s iudicabit. Et uī q̄ ñ. Math. 19°. dr̄ de ap̄lis q erūt iudices. 12. tribus Israel. ⁋ Itē Job. 36°. Judiciū paupib⁹ tribuit. ⁋ Cōtra Jo. 5°. Pr̄ oē iudiciū dedit filio. ⁋ Itē in iudicio nō dꝫ eē idē accusator ꝛ iudex. ſꝫ sci i iudicio ꝯstāter accusabūt reprobos iuxta illḋ sap. 5°. Stabūt iusti i magna ꝯstātia adūsus eos q se ang. g° sci nō iudicabūt. solus g° xp̄s iudicabit. ⁋ R° q̄ extēdēdo nomē iudicādi dici ꝑt q̄ quīqꝫ modis pōt iudiciū alicui ꝯuēire. s. ordiaria potestate. ꝛ sic iudicabit tota tritas. Uñ pri° Re. 2°. Dñs iudicabit fies tre. Uel ex delegata ptāte. ꝛ sic iudicabit xp̄s inq̄⁹ hō. ꝛ sic pōt exponi illḋ. Jo. 5°. Pr̄ oē iudiciū dedit filio. ꝛ illud Dani. 7°. Aspiciebā dōec thrōi positi sūt ꝛ antiqu⁹ dierū sedit. ꝛ ifra. Aspiciebā in uisiōe noctis. ꝛ ecce cū nubibus celi q̄si filius hoīs ueniebat. ꝛ usqꝫ ad āntiquum dierū ꝑuēit. ꝛ pau° p°. ꝛ dedit ei ptātē ꝛ honorē ꝛ regnū. uel accessoria dignitate. ꝛ sic iudicabūt uiri ꝑfci q eīt ꝑ ꝑfectiōe meritor̄ suor̄ assistētes iudici nō ut iudici cōsulāt uel in iudicādo auctoritatē hēant. sed h° erit ꝑꝑ ipor̄ hōreꝫ ꝛ dignitatē ꝛ sic pōt intelligi illud Job Judiciū pauperib⁹ tribuit. Uel approbatiōe. ꝛ sic iudicabūt oēs electi. oēs. n. approbabūt iudicis s̄niam Apoc. 19°. Audiui quasi uocē tubar̄ multar̄ i celo dicētiū All'a. laus ꝛ glīa ꝛ uirt⁹ deo nr̄o ē. q2 uera ꝛ iusta e⁹ iudicia sūt. Uel cōpatiōe ꝛ sic mīr⁹ mali iudicabūt magis malos de quo pōt exponi illud qḋ dr̄ Lu. 11°. Uiri niniuite s̄get i iudicio cū gñatiōe hac ꝛ ꝯdēnabūt eā. ⁋ Ex dictis ꝑꝫ solutio ad arg̃ᵃ ad ptē ꝑmā ꝛ ad ꝑmū ad ptē 2am. ⁋ Ad 2m. cuꝫ dr̄ q̄ in iudicio nō debet idē eē accusator ꝛ iudex. dico q̄ uer̄ ē q̄ñ in iudice pōt eē error in intellectu ul' obliqtas in uolūtate. ſꝫ nullū istor̄ esse poterit in sanctis.

Consequenter queritur de

2° ꝑncipali. Et circa hoc q̄rūt 7. ⁋ P° utrū mūdus purgabr̄ ꝑ ignē ⁋ 2° utrū ille ignis erit eiusdē spēi cū igne elemētari. ⁋ 3° utrū supnaturalr̄ ꝑducet in eē. ⁋ 4° utrū ꝑcedet

iudiciũ. 5° utrũ purgabit aliquos electos 6° utrũ crucisbit reprobos 7° utrũ desinet eẽ

PRimo ostendo q mũdus purgabitur p ignẽ. q destrui ñ ẽ purgari. sꝫ p illũ ignẽ duo elã ex toto cõsument ẽm glo. super illud. 2. petri ult elã calore soluetur. g° cũ mũdus ɔstet ex elemẽtis p ignẽ nõ purgabr. Itẽ si mũdus deberet purgari p ignẽ pp peccã i eo cõmissa celũ ẽpireũ purgari deberet cũ i eo angeli q ceciderunt peccauerũt. sꝫ ignis nullã purgationẽ facere poterit in celo ẽpireo qꝛ de corpibus celestibus dr̃ p° methaurorꝫ q nõ recipiũt ĩpssiones peregrinas. g° mũdꝰ p ignẽ nõ purgabit. Itẽ si alia elemẽta ĩdigeret purgari pari rõe ⁊ ignis. sꝫ ñ decet q idẽ sit purgãs ⁊ purgatũ. g° aut mũdꝰ ñ purgabr. aut nõ purgabr̃ p ignẽ. Itẽ ignis ẽ corpꝰ purgãs sil cũ purgato. g° si ignis purgaret mundũ duo corpora sil eẽnt. qđ ẽ ɔ phi. 4°. phisi. Itẽ effectꝰ ignis ẽ rarefacer̃. g° si orbis elemẽtaris purgaret̃ p ignẽ rarefieret. sꝫ rarefactus maioris eẽt extẽsionis. g° maiorẽ locũ occuparet. ⁊ sic aut celũ augeret̃. aut duo corpora simul eẽnt in eodẽ loco quorũ utrũqꝫ incõueniẽs ẽ. Contra p° Cor. 7° pterit figura mũdi hꝰ. ibi. glo. Pulchritudo hꝰ mũdi iudaiorꝫ igniũ ɔflagratione peribit. g° mũdus p ignẽ purgabr̃. Itẽ Aug° 20. de ciui. c°. 16°. Illa cõflagratione mũdana demẽtorꝫ corruptibiliũ qualitates q corporibꝰ nr̃is corruptibilibus cõgruebãt ardẽdo penitus intrabũt atqꝫ ipa sbã eas qlitates hẽbit q corpibꝰ imortalibus mirabili mutatione cõueniãt. ut. s. mũdus ĩnouatꝰ i meliꝰ apte accõmodet̃. hoibꝰ et carne ĩ meliꝰ inouatis. Hic apte Aug° ĩsinuat q mũdus p ignẽ purgabi. ⁊ p quẽ modum. Rñ° ad intelligẽtiã h . qõis p° declarãdum ẽ q istius machie mũdial̃ ẽ futa purgatio 2° q erit p ignẽ. 3° q ille ignis nõ purgabit mũdũ q̃tũ ad illã pt̃ẽ que ẽ ultra medium aeris interstitiũ 4° q illa pt̃ẽ que ẽ infra ita purgabit q eas subãꝫ nõ cõsumet. p° declaro sic. mũdus factus ẽ pp hoiẽꝫ. unde dicit phi. 2°. phi q nos sumus quodãmõ finis. ⁊ id cõueniẽs ẽ q cũ hõ p resurrectõis gloriã innouabit mũdus innouet̃ inouatione cõueniente pro illo statu. vñ Apoc. 21° Ecce nouã facio oĩa. ⁊ qꝛ p̃dictã hoĩs inouationẽ p̃cedit purgatio duplex ab ĩpuritate. s. corruptibilitatis ⁊ culpabilitatis sic cõueniens ẽ ut predictã mũdi innouationẽ p̃cedat purgatio ab ipuritate duplici corñdẽtibus duabꝰ hoĩs impuritatibꝰ p̃dcĩs. una ẽ ĩpuritas elemẽtorꝫ. qꝛ p mutuã actione ⁊ passionem se se alterant ĩ cõfinijs suis ẽm Phi. 2°. methau. ⁊ p cõfusionẽ cũ re alteriꝰ nature. totius. n. aer iste cõueniens corruptibili hominis statui admixtꝰ ẽ cũ uaporibus terreis ⁊ aqueis ẽꝫ doctrinã Phi. 2°. li°. methau. Silr̃ ptes terre in quadã sunt cõfusiõe cũ aqua. ita q in p̃dicta mũdi pte nullũ est elemẽtũ inpuritate sue nature. ⁊ hec ĩpuritas corrñdet corruptibilitati corporis hũani quia talis elementorũ cõfusio p corruptibili uita cõueniẽs est. Est etiam hic quedam impuritas alia corrñdẽs culpabilitati hominis. ⁊ illa est quedam indignitas seu idoneitatis carẽtia ad susceptionẽ inouatõis p̃dce pp peccata i hac parte mũdi cõmissa lõgo tpe tam ab hominibꝰ qꝫ ab ãgelis malis quorꝫ mõ cois ẽ hitatio i isto aer̃ caliginoso purgatio aũt mũdi a prima ipuritate erit p sepationem cuiuscũqꝫ nãe extranee ⁊ dispõis a quolꝫ elemento. purgatio ãt a 2ª ĩpuritate erit quedã mũdi recõciliatio ad silitudinẽ illiꝰ qua recõciliãt̃ eccͤ pphanate. 2° arti declaro sic. Sic dicit Phi li°. 2°. de generatione. natura ignis ẽ cõgregare hõgea ⁊ segregare etherogẽa. sed prima mundi ipuritas e pp cõfusionez reru nature diuerse ⁊ eius purgatio erit p talem cõfusionis sepationez. g° ad illã purgationẽ cõueniens erit ignis natura cuius uirtus est ptes eiusdẽ nature congregare ⁊ partes ⁊ dispositiões extraneas segregare ab eis. ut docet experientia in purgatione auri ⁊ argenti. Ad purgandum etiam mundum ab alia impuritate magis congruus ẽ ignis qꝫ aliud elementum quia peccata cõmictuntur ex inordinato amore q est ignis spiritualis immundus. ⁊ ideo ad reconciliandum mundum contra illam indignitatez que est in eo propter habitationem peccatorum conueniens erit ignis sicut instrumentum. quia inter elementa ignis magis representat qualitates corporũ gloriosorũ pp eius luminositatẽ ⁊ subtilitatẽ ⁊ actuali-

tatē maiorē ꝛ uirtutē sui īpmixtionē cū ua
porib⁹ terreis ꝛ aqueis. quia hic ignis i-
terior cum materia aliena sit admixt⁹. Uñ
nec p̄sens est sicut ignis in spera sua. 3⁹
arti declaro sic. ultra mediū interstitiuȝ nō
est locus deputatus habitationi hoīuȝ pro
corruptibili statu. ille. n. aer pp nimiam sui
subtilitatē. nō ē bene corruptibili uite hoīs
ꝓportionatus. vñ ꝛ phi qui ascendentes in
cacumine alicuius mōtis transcendentes in
locum illū portabāt spongias plenas aqua
ad aere incrassandū. ꝛ ut refert glo. super
illud. Geñ. 7°. Operti sunt montes excelsi.
Hic qui putant altitudinem montium non
fuisse tantam ante diluuiuȝ q̄nta est hodie.
ꝛ h⁹ habent necesse concedere tenētes ignē
cōflagrationis nō transcēdere supremam pte
medij interstitij aeris q: ut dr̄ Geñ. 7°. in
diluuio. 15. cubitis altior fuit aqua sup mō
tes quos coopuerat. sȝ certū ē q̄ ille ignis
nō ascedet q̄ntum ascenderūt aque diluuij.
quibus cōcordat glo. sup illud. 2ᵉ. Petri. 3°.
Mundus aqua inūdatus perijt. que dicit
q̄ aqua diluuij occupauit totam istā capa
citatē aeris ubi aues uolitāt. sed non uoli-
tant ultra supremā ptē medij īterstitij. si tñ
aqua diluuij ultra locū illū ascenderit con-
sequens ē q̄ ꝛ ignis cōflagrationis ultra ascen-
det. mali et angeli diuina uirtute loci illiuȝ
inhabitare phibent. ꝛ iō igne purgari nō in-
diget tota pars mundi. mediū interstitium
aeris transcendens pp aliquā indignitateȝ
causatam ex inhabitatiōe peccatoȝ. Quā
uis. n. angeli peccauerūt i celo ēpireo ꝛ hō
in terrestri padiso q̄ mediū aeris interstiti
uȝ transcendit nō tñ pp h⁹ igne purgabun
tur. q: loca p̄dicta purgata fuerūt cū peccō
cōmisso stati peccōres de locis illis depulsi
fuerūt ꝛ hoc p purgatione sufficit. In cor-
poribus ēt celestib⁹ nō ē ipuritas p admix
tionē nature extranee. nȝ p aliq̄ transmuta
tionē ab alio corpore. q: nō sunt receptiua
peregrinaȝ ipressionū. q̄uis et aer ꝛ ignis
in suis cō'inijs quodāmō sint cōfusa ꝛ q̄-
uis in suprema aeris pte generent̄ quedam
ipressiones calide ꝛ sicce l. a sub ascēdēs. ꝛ
ignis ppendicularis lācea cādela rotunda.
ut pȝ p Phi p° methau. quaȝ ipssionū ua-
por siccus ē materia. ex hoc tñ in illis ptib⁹
nō ōnit talis ipuritas. q̄ sit ignis ōflagra-
tionis purganda. vnde ille ignis non plus
ascendet q̄ȝ ascenderunt aque diluuij secū-
dum sententiam Augi. 20 de ci. c°. 18°. ꝛ sȝ
magistrum hunc di. c°. 4°. ꝛ sȝ glo. supe
illud. 2. ad Thessal. pmo. In flāmam ignis.
ꝛ secundum glo sup illud. 2. Petri. 3. In q°
celi. Incipiet autem p̄dictus ignis purgare
aerem in superiori pte que purganda est. ꝛ
ueniet successiue descendendo inferius ꝛ ad
hoc potest assignari duplex rō cōgruitatis
Una ē quia quaſi in medio interstitio aeris
ē cōis habitatio demonum usq: ad iudici-
um. ꝛ prius peccauit malus angelus q̄ȝ ma
lus homo. ꝛ homini suasit facere cōtra dei
mandatum. Alia ratio est ad significanduȝ
q̄ ille ignis non agit tantum i naturali uir
tute. sed ut instrumentum diuine uirtutis.
Ignis. n. p naturā tendit sursum ꝛ non de-
orsum. 4⁹ arti. declaro sic. sm̄ Aug. 20. de
ci. c°. 16°. ꝛ auctorem de ecclesiasticis dog.
ꝓpositione 36ᵃ. Elementa in suis essentijs
remanebunt. ꝛ hoc rationabile est. mundus
. n. qui seruiuit homini remunerato homi-
ne secundum modum suum debet remune-
rari quod nō fieret si destrueretur. neq: ē
itelligedū ut eēntijs eoȝ rmanētib⁹ saluis.
eorum naturales qualitates destruāt̄ cum
sint proprie passiones eorum. sed eis rema
nentibus saluis elementa per eas non a-
gent nec patientur ab inuicem. ꝛ quia talis
actio ꝛ passio est in elementis propter cor-
ruptibilem hominis statum Causa autem
q̄r tunc nō erit inter ea mutua actio ꝛ pas
sio in sequenti di. ponetur. Ad primū i op
p⁹ oō q̄ illa glo. q̄⁹ ad illo q̄ dic̄ ꝯ to-
tali ꝯsuptōe duoȝ eloȝ loq̄t̄ sȝ opionē q°
rūdā q̄ nō tenet. Ad 2ᵐ pȝ solutio ex dcis
i q̄ōne. Ad 3ᵐ oō q̄ ignis i spera sua q̄ȝ-
uis aliq° mō mouabr ut patebit i q̄ōne se-
q̄nti. tñ p igne nō purgabit̄. q: ñ hȝ ipurita
tes purgādas p igne. sic pȝ ex dcis i q̄ōne.
ignis āt ipur⁹ q̄ hic ifert⁹ ē nr̄o usui ōmo-
dat⁹ ñ rēanebit p⁹ iudiciū. n. ñ erit igis nisi
i spa ignis ubi ē pur⁹. ꝛ i iferno ubi ē turbid⁹
ꝛ fūosus. Ad 4ᵐ oō q̄ sic nēt⁹ q̄ ē uapor
ēre⁹ collaterl'r mot⁹ sȝ Phi. 3°. methau mo
uetur p aerem. nec tñ duo corpa simul sūt.
q: nulla ps aeris simul est cum aliq̄ pte il-
li⁹ uaporis. sȝ ē ꝯfusio paruū ptiū inter se
sic pōt dici de illo igne. Uel pōt dici q̄ sicut

ille ignis aget ut instrumentum virtutis divine ita. si per suam naturam, sed per virtutem divinam erit supernaturaliter simul cum alio corpore. Ad 5um dico quod sicut ille ignis nullius elementi destruet essentiam, sic nullam rarefactionem faciet in aere, nisi illam que competit nature aeris in sui puritate. et quia natura ignis est segregare etherogenea partes terre reducet ad terram, partes aque ad aquam. et condensabitur aqua secundum quod competit nature aque in sui puritate. et dico quod concavitas orbis lune est sufficiens capacitas pro quatuor elementis quolibet existente in illa raritate vel densitate que competit puritati sue nature.

Secundo queritur

utrum ignis conflagrationis erit eiusdem speciei cum igne elementari. Et videtur quod non. natura ignis elementaris est convertere illud in quod agit in suam naturam. sed ignis conflagrationis aget in alia elementa. nec tamen ea converteret in suam naturam. quia omnia remanebunt ut dictum est. ergo non erit eiusdem speciei cum igne elementari. Item ea que sunt eiusdem speciei habent similem motum. sed motus ignis elementaris si est extra locum suum est rectus ad circumferentiam. quamvis in spera sua non moveat nisi motu circulari per revolutionem orbis. ignis autem conflagrationis non movebitur ad circumferentiam. sed ad medium. nec tantum motu recto. sed etiam collaterali. ergo non est eiusdem speciei cum igne elementari. Contra quod non est ignis nisi equivoce non habet ignis virtutem. sicut quod non est homo nisi equivoce non habet virtutem hominis. sed si ille ignis non esset eiusdem speciei cum igne elementari non esset ignis nisi equivoce. ergo non esset habiturus virtutem ignis. quod falsum est. Respondeo quod ignis conflagrationis erit eiusdem speciei cum igne elementari. Quod dupliciter potest probabiliter persuaderi purgatio mundi que fuit per aquam eiusdem speciei fuit cum ista. ergo a simili et purgatio futura per ignem erit per ignem eiusdem speciei cum igne elementari. Preterea illud verbum Gene. primo. et requievit deus die 7o ab omni opere quod patrarat. exponitur sic quod cessavit a creando novas species rerum. sed si ignis conflagrationis non foret eiusdem speciei cum igne elementari produceret deus speciem que non fuit producta in operibus sex dierum. nec in se nec in suis naturalibus causis. nec intendo hoc concludere quod deus non posset novam speciem sibi producere. quia scio quod posset. sed multa posset facere que factum non est. Ad primum in oppositum dico quod maior intelligenda est quando pure agit naturaliter. ille autem ignis agit ut instrumentum virtutis divine. et preterea ut superius ostensum est potest esse ignis in tali materia cui incorporata est talis proportio celestis influentie ut ignis sic per eam reguletur in operatione sua. ut calefaciat et non consumat sicut ostensum fuit in igne fulguris. Ad 2um dico quod maior intelligenda est de motu naturali. Ignis autem ille et preter habeat motum naturalem. et principalius supernaturalem sicut ad suam operationem disponet sua naturalis virtus. sed principaliter operabitur per virtutem supernaturalem. quia operabitur ut instrumentum divine virtutis.

Tertio queritur

utrum ignis conflagrationis supernaturaliter producetur in esse. Et videtur quod non. res supernaturalis nullam habet naturalem operationem. sed res in esse producta supernaturaliter est supernaturalis. ergo si ille ignis supernaturaliter produceretur in esse nullam haberet naturalem operationem. quod falsum est. Contra si ille ignis producetur in esse. possibile est quod naturaliter fiat ignis diluvium universale. sed hoc excommunicatum est a domino Stephano episcopo Parisiensi. ergo ille ignis producetur naturaliter in esse. Ad istam questionem dixerunt aliqui quod illius ignis generatio erit naturalis. quia virtute ignis elementi et corporum celestium generabitur in materia terrestri et aquea et aerea. Sed contra si eius generatio esset naturalis virtute alicuius constellationis naturali investigatione posset sciri consummatio seculi. quod falsum est. et est contra illud act. primo. Non est nostrum nosse tempora vel momenta que pater posuit in sua potestate. In quo satis datur intelligi quod consummatio seculi non est in activa potestate nature. Preterea secundum illam opinionem alia elementa per ignem illum non purgarentur. sed corrumperentur si intelligant quod fieret de tota materia aliorum elementorum. natura enim non potest educere formam ignis de materia alterius elementi. quin illius elementi non corrumpat formam de materia eius. Preterea si illa opinio esset vera per rationem possent dici quod illa purgatio que fuit per aquam diluvii fuit naturalis per virtutem alicuius constellationis celestis convertentis aerem in aquam. sed hoc est falsum. immo supernaturalis fuit ad

purgandū mundum de hoībus malis sꝫ ꝙ manifeste innuit text⁹ sacre scripture. Ut̄ ḡº mihi vō ꝙ illius ignis ꝓductio supnatural' erit. sicut tn̄ eius actio pncipal'r erit supnatural. ⁊ cū hoc erit in eo aliqua naturalis aptitudo ad illā operationē ad quam applicabit' a diuina uirtute pncipal'r mouēte. q2 ille ignis erit uirtutis diuine istrūm. sic nō nego qn ꝓductōēz h⁹ ignis pcedat uehemēs siccitas natal'r generata illi⁹ ignis ꝓductiōi natural'r cōcordās. nō tn̄ sicut dispositio necessaria sꝫ congrua. Ad arᵐ in opp⁹ vō ꝙ ista nō ɔ̄dicūt ꝙ res sit supnaturaliter ꝓducta ⁊ naturalē uirtutē hēat ī opationē. Adā. n. supnaturalit' fuit ꝓduct⁹. ⁊ tn̄ naturales habuit opationes. lic̄ et mūdus. res ḡº nō dr̄ supnaturalis. quia supnaturaliter producta. sed quia naturā eleuās ultra suam naturalē facl'tatē sicut ē gratia ī aīa. nec p ista intendo negare illius ignis opationē pncipaliter fore supnaturalē. imo hoc concedo.

Quarto queritur

utrū ille ignis pcedet iudiciū. Et uī ꝙ nō. Aug⁹. 20. de ciui. c. 16º. Judicatis his q scripti nō sunt in libro uite sequitur. tūc figura huī⁹ mūdi mūdanoꝝ ignīū cōflagratōne peribit. Itē aug⁹. e. li. cº. ult. in fine circa illud iudiciū has res didicim⁹ eē uenturas. Helyā Thesbitē fidē iudeorum Antichristū pscuturū. Christū iudicaturū resurrectionez mortuoꝝ bonoꝝ ⁊ maloꝝ. diuptōnē mūdi. ɔflagratōnē. eiusdēqꝫ rnouatōēz. ⁊ infra. existimo eo quo a me cōmemorata sunt ordine eē uentura. Cōtra psal'. Ignis ante ipsum precedet ⁊ inflammabit in circuitu inimicos eius. Rº ꝙ ignis ille q̄ꝫ⁹ ad sui initiū pcedet iudiciū ⁊ cōcomitabit' q̄ꝫum ad suū ꝓgressum sequetur uero q̄ꝫ⁹ ad sue opationis complementum. Ut enim aliqui dicunt igne illo incipiente mundum purgare ī supiori parte que purganda est. Christus incipiet uenire ad locum iudicij. ⁊ stati ad e⁹ pceptū mot⁹ celi cessabit ⁊ resurgēt illi qui tūc īueniēt mortui. ⁊ illi q tūc inuenientur uiuentes ualde cito morientur pp cessationē motus celi. ⁊ etiā ut uolūt quidā pp quandā distēpantiā caloris que extunc erit in loco habitationis hominū. q̄m usq; adhuc usqꝫ illuc sbā ignis pdicet nō puenerit. ⁊ quasi p⁹ statī pdictus ignis descendet ⁊ inuenerabit corpora eoꝝ ⁊ purgabit illud quod inueniet purgandū in electis. quo scō statim resurgent ⁊ tunc illi ⁊ alij electi qui parum resurgent ante eos rapientur simul obuiam Christo in aera ⁊ hec oīa fient ante qꝫ Christus pueniat ad locū iudicij. ⁊ sic pꝫ ꝙ Christus ad locū iudicij ueniet successiue sicut successiue in celū ascendit. vn̄ act. pº dr̄. Sic ueniet quēadmodū uidistis eum euntē ī celum. Quid autem agat predictus ignis in principio. quid in medio. quid post iudiciū in sequentibus questionibus dicet'. Ex dictis patet concordia auctoritatum ad utrāqꝫ partem secūdū tn̄ glo. illud uerbū psal. intelligit' de igne ire in quo islāmabūt' ipsi pro pdicatione ꝓphetaruꝫ uel de igne charitatis quo ipsi islāmabūt' cōuersi ad pñiaz. hic tn̄ nō uī eē sensus l'ralis.

Quinto queritur

utrum ignis ille purgabit aliquos electos. Et uī ꝙ nō. Aug⁹. 20. de ci. cº. 18º. dicit ꝙ possumus dicere electos futuros eē in supioribus ptibus quo ita nō ascendet flāma illius incendij quēadmodū nec unda diluuij. ḡº ille ignis nō tanget electos. ⁊ ex ɔ̄sequēti nec purgabit. Itē tēpus purgatiōis debet pcedere tēpus retributionis. sed ille ignis erit in tēpore retributiōis. ḡº p illum null⁹ hō purgabit'. Cōtra magr̄. 4. di. 45. cº pe. dicit de illo q suffragijs idiges i articlo ɔ̄sūatōis secli cum reliqs migrabit ꝙ existiat eū qsi p ignē trāseūtē saluari. ḡº aliqui p illū tūc purgabūt'. Rº ꝙ electoꝝ q dā inueniēt' ī aduētu iudicis q nūqꝫ soluerūt moreis tributū ⁊ istoꝝ illi q indigebūt purgatōē p illū ignē purgabūt' alijs vō electis nullaꝫ ingeret molestiam. sꝫ ꝙ expsse dicit magr̄ huius di. cº. 4º. Ut tn̄ dicūt aliq inficiet eos sine ullo dolore. q2 aget in eos ut instrumētū diuine iustitie nō sm̄ ꝓpriam uirtutem. Mihi autem non uidetur dicendum ꝙ ille ignis īterficiat electos qui in aduentu iudicis inuenientur uiui nihil habentes purgabile. sed morient' pp cessationē mot⁹ celi. q̄ris. n. celū p sui cessatiōez a motu nō sit amissuꝫ oēm sui influētiā tn̄ postqꝫ cessabit motus eius nō hēbit influentiā ꝓpor-

tionatā ad cōtinuationē aīalis uite. vñ rabi Moyses. c°. 57°. dicit q̄ si quiesceret cor a motu suo quasi in ictu oculi morere͂t hō ꝛ destruerentur motus eius ꝛ uirtutes. sic si celi mot⁹ qesceret p pūctū hore periret mūdus in uniuerso suo ꝛ destruere͂t oia. s. corpalia q̄ sunt in ipo. s3 minus dicit. q2 pp cessationē mot⁹ eius nō destruent ipa corpa celestia nec elemēta. Alij ēt dicūt q̄ añq3 cesset motus celi oēs hoīes erūt mortui. q2 añ cessationē mot⁹ ei⁹ erit quedā distēperantia in aere p calaris excessum p quē oēs homines q̄ tunc inuenient̄ uiui morient̄. ꝛ fm hoc p tanto dr̄ q̄ aliqui inueniēt̄ uiui i aduentu iudicio. q2 aliq̄ adhuc ꝰe͂rt uiuētes añ iudicis aduētū. ualde paꝝ ꝛ etiā añ ignē cōflagratiōis. q̄ tñ morie͂tur paꝝ ante q̄3 xpo ueniat ad iudiciū. ꝛ ēt ante q̄3 ueniat ignis p̄dict⁹. corpa tñ illoꝝ p̄dcōꝝ electoꝝ q̄ uiui inuenient̄ in aduentu iudicio uel paū ante p illū ignē incinerabūtur ut more alloꝝ a cinerib⁹ fit r̄surrectio eoꝝ. ꝛ sic patet q̄ erit actio ignis p̄dci añ iudiciū. q2 p̄dictoꝝ electoꝝ purgatio ꝛ incineratio p̄cedet iudiciū. Ad p^m in opp^m ↄ̄ q̄ Aug. ibi loquit̄ de scis post q2 resurrexerint. qd̄ p3 q2 paꝝ post uerba p̄dicta subdit q̄ nec ignē cōflagratiōis illius ptimescent imortales atq3 incorruptibiles facti. Ad 2^m ↄ̄. q̄ paꝝ añ iudiciū qñ icipiet ignis ille mūdū purgare adhuc erit tēp⁹ purgatōis q2 icipiet mūdū purgare añ iudiciū. ꝛ tūc adhuc inuenient̄ aliqui purgandi.

Sexto queritur

utrū ille ignis r̄pbos cruciabit. Et uī̄ q̄ nō. q2 ñ decet eos igne duplici corpali cruciari. s3 ipi cruciantur igne infernali. g° nō cruciabūtur igne cōflagrationis. q2 erit alius ab igne infernali. Item Aug⁹. 20. de ci. c°. 16°. dicit q̄ ipsis in eternū ignem missis tunc figura huius mūdi mūdanoꝝ ignium cōflagratione pibit. g° ipsis existentibus i inferno ignis cōflagratōnis erit sup terrā. g° nō cruciabit eos. Cōtra. magr̄ hui⁹ di. c°. 4°. dicit q̄ ille ignis malis q̄ repti fuerit uiui erit cōsūptio. g° cruciabit eos. R̄ñ° q̄ ille ignis cruciabit reprobos etiā añ iudiciū q2 statī cruciabit eos cū3 resurrexerint sedēte etiā iudicio illo igne cruciabūt̄. ꝛ forte tunc igne iferṅali nō cruciabūtur. q2 ille ignis nō exibit de inferno. s3 tūc ignis cōflagrationis uicē eius supplebit reprobos cruciando cruciabit etiā eos post iudiciu3. q2 oēs r̄pbos cū oībus mundi sordibus inuoluet ꝛ p̄cipitabit i infernū. Quod etiā in illo igne erit impuꝝ. uirtute diuina segregabitur a puro. ꝛ descendet in infernu3 ad augēdū in ppetuū reproboꝝ cruciatū. non aūt illud qd̄ in eo ē lucidum ꝛ subtile ꝛ. de hac ignis intercisione exponunt quidā illō uerbū psalmiste. Uox dñi intercidentis flāmā ignis. Ad p^m in opp^m ↄ̄ q̄ nō ē incōueniens q̄ igne duplici crucientur. r̄onabile. n. est ut eoꝝ cruciat⁹ augeat̄. Ad 2^m ↄ̄ q̄ illud uerbū sic est intelligendū. aut q̄ illud qd̄ remanet puꝝ de illo igne. qd̄ descendet in infernū cōsumabit electoꝝ purgatōnem. aut opinādo loquit̄ sicut ēt cū alibi dicit cōflagratione͂ seq̄ bonoꝝ ꝛ maloꝝ discretionem. quod tamen nō asserit.

Septimo queritur

utrū ille ignis desinet eē. R̄ñ° q̄ ad hoc dicunt quidā q̄ illud puꝝ quad de illo igne nō descendet in infernū reseruabit̄ i supioribus ad accidentalē glīa3 electoꝝ. s3 istud nō intelligo quia si remaneret. aut remaneret inferius. aut igni cōiunctus in spa sua. nō pmo mō q2 esse inferius derogaret nature ignis puri. nec 2° mō q2 alia tria elemēta remāere͂t minorata. q2 de pte materie cu⁹ libet marie illoꝝ. ignis ille supnat̄al̄r pducet̄. vñ pbabili⁹ mihi uī̄ ↄ̄ q̄ ↄplete pacto purgatōis officio i p̄iacēte materiā resoluetur ꝛ transmutabit̄ ps in terrā purā. ps in aquā purā. pars in aerē paꝝ. ꝛ sic ista tria elementa non remanebunt in suis essentijs minorata ꝛ fiet ista resolutio ꝛ transmutatō supernaturali uirtute sicut p ea3 ignis ille de p̄dicta materia pducetur.

Circa litteram

redargui non meretur. Nota q̄ istud non redargui erit eis penale. quia sciunt hoc esse ad eorum contēptum. ꝛ se ita pessimos eē reputatos ut nō sit cōueniēs discuti eoꝝ opa. dannatis ergo penale erit redargui. et penalius nō redargui pp causam predictam. Illi aūt uerba iudicis nō audiēt qui ē fide

saltē v̄bo tenuerūt. q2 q̄uis fideles magis peccent in eodem gn̄e peccati q̄3 infideles. tñ pauciora bona pmixta sunt pctīs infidelium q̄3 fideliū. q2 ubi nō ē fides nullū ē meritū. Alijs nullā ingeret molestiam. hoc expositū ē in q̄onibus. Purgato uero mūdo p ignē platio cessabit. s. q̄ntū ad officiū. sed platio naturalis dignitatis uel gr̄e manebit. quibusdā uidetur eos. i. demones sic cōstare hoīb⁹ tortores i pena. sicut extiterūt incentores in culpa. istud nō tenet̄ cōit̄ nisi p statu an̄ iudiciū. q̄uis aliqui dicāt q̄ ita erit etiā post iudicium.

Di. xlviii.

Solet etiam q̄ri in qua forma. Supina determinauit magr̄ de his que ptinent ad ordinē iudiciariū. hic determinat de his q̄ pertinent ad iudicis psonā. Et diuidit in tres ptes. P° determinat de quibusdā cōditionibus iudicis. 2° de quibusdā circūstantibus aduentū eius ad iudiciū ibi. Putant quidā. 3° de innouatione mūdi ibi. Cū aūt fuerit celum &c. P' in tres. P° querit utrū xp̄s in forma hūana iudicabit. & q̄onē soluit. 2° utrū in forma gloriosa in iudicio appebit. & q̄onē soluit ibi. Sed cū in forma &c. 3° qualiter secūdum hūanā formā mortuos suscitabit ibi. Et sicut. Illa ps que ibi incipit. Putāt quidā. diuidit in duas. P° de loco iudicij. 2° de apparenti obscuratione solis & lune ibi. Uemiante autē.

Circa hanc di. querēdū ē pncipaliter de duobus. P° de iudicis apparitione. 2° de mūdi innouatione. Circa primū querūtur septē. P° utrū iudicare magis debeat appropiari xp̄o q̄3 alij persone in trinitate. 2° utrū xp̄us uidebit̄ in iudicio ab oībus in humanitate gl'iosa. 3° utrū aliqua sint signa aduentū iudicis pcessura. 4° utrum stelle cadent de celo. 5° utrū sol & luna obscurabūtur. 6° utrū uirtutes celoꝝ cōmouebuntur. 7° utrū xp̄s iudicabit mūdū in ualle iosaphat.

Primo ostendo q̄ iudicare nō magis debeat appropiari xp̄o q̄3 alij psone in trinitate. acī⁹ magis debet appropiari illi a quo magis ē. s3 actus magis ē a p̄re q̄3 a xp̄o. q2 ptātem iudicandi habet a p̄re. g° magis debet appropiari p̄ri q̄3 filio. Itē iudiciū erit ad distinctione bonoꝝ & maloꝝ. s3 hec distinctio erit p charitatē que appropiat̄ spūi scō. q2 s3 Aug. 15°. de de trin. c°. 18°. sola diuidit inter filios r̄gni & pditionis. g° iudicare appropriari debet spūi scō. Cōtra dicit saluator ut h̄r Jo. 5°. p̄r nō iudicat quēq̄uā. sed oē iudiciū dedit filio. g° iudicare debet appropriari filio. R̄° xp̄us nō tm̄ iudicabit i natura diuina. s3 quā ē creator. s3 et̄ i hūana. s3 quā ē redemptor. q2 ad hoc iudicabit ut electi admittant̄ ad regnū eternū ad qđ nō sufficerent dona creationis sine beneficio redēptionis. ut reprobi ab illo regno i ppetuū excludantur. q2 nō receperunt efficaciam i hac uita bn̄ficij redemptionis. sed nō eodē mō iudicabit s3 utramq3 naturā. q2 s3 diuinā iudicabit pncipali auctoritate uel potestate ordinaria. s3 humanā uero potestate delegata. g° pōt dici q̄ iudicare pōt tripl'r accipi. s. duobus modis p̄dcis. & put dicit qđ cōe utroq3 mō coitate analogie sicut ens in sua gn̄alitate dictū dicit qđ cōe analogū enti increato & creato & potestas i sua gn̄alitate dicta dicit qđ cōe analogū potestati increate & create. Dico g° q̄ si accipiatur iudicare in cōi appropriatur xp̄o. q2 utroq3 mō iudicabit. s. potestate ordinaria & delegata. p̄r aūt & spūs scūs nō iudicabūt nisi potestate pncipali seu ordinaria. Iudicare aūt s3 q̄ accipitur ex potestate delegata nō ē xp̄o appropriatū. s3 p̄p̄ū. q2 nulla psona in trinitate ē hō nisi psona xp̄i. Iudicare v̄o potestate pncipali seu ordinaria cōe ē trib⁹ psonis & equaliter eis cōuenit. q2 in eis ē una & eadē in nūero iudicādi potestas. & sunt unus iudex appropriari tamen pōt pluribus personis s3 rōes aliā & aliā. nō. n. icōueniēs ē q̄ idē sub rōe diuersa plurib⁹ appropriet̄ psōis. vn̄ sapia sub rōe q̄ importat cognitionē appropiat̄ filio. & sub rōe q̄ ē donū appropiat̄ spūi scō. dico g° q̄ rōne potestatis que requirit̄ ad iudicādū. iudicare pōt appropiari p̄ri cui appropriat̄ potentia. Rōe aūt discretionis que requiritur i

iudicio pōt appropriari filio cui appropriatur sapia. rōe aūt rectitudinis que requiritur ī uolūtate iudicātis pōt appropriari spūi scō cui appropriatur bonitas. Ex dictis patent solutiones ad argumenta.

Secundo queritur utrū

in iudicio xp̄s ab oībus uidebit in hūanitate gloriosa. Et uī q̄ nō qr oculus non pōt uidere nisi in pportionata distantia. sed in iudicio aliqui ita erūt remoti a xp̄o pp maximā hoīuz multitudinē. q̄ erit distantia improportionata oculo ad uidēdū xp̄m. g° n̄ uidebit ab oīb⁹ nec in forma gl'iosa nec aliter. Itē lumen corporis glorificati improportionabile ē oculo nō glorificato, sed dānati nō hēbūt oculos glorificatos. g° hūanitatis xp̄i gliā nō uidebūt. Itē uisio glie hūanitatis xp̄i delectabilis ē uidenti. sz dānati nullā hēbunt delectationem. ut 50. di. ostendet g° nō uidebūt gloriosā xp̄i hūanitatē. Cōtra Lu. 21°. tūc uidebūt filiū hoīs in nube uenienté cū potestate magna ⁊ maiestate. R° sicut dicit Aug⁹ 1°. li° de tri. 1. c° pe. Boni ⁊ mali uisuri sūt iudicē uiuorum ⁊ mortuoꝝ. sed pcul dubio eū mali uidere n̄ poterūt nisi ſz formā qua filius hoīs est, sed tamē in claritate in qua iudicabit. nō ī humilitate in qua iudicatus ē. Cuius rō ē qr iudicari ⁊ iudicare actus sunt oppositi. pmus respicit infirmitatē. secūdus potestatē. ⁊ iō sicut in pmo aduentu qñ uenit ut p nobis iudicaretur apparuit in natura hūana mortali. ita in 2° aduentu. qr ueniet ut iuste iudicet apparebit oībus in humana natura gloriosa. ⁊ q̄uis mali uisuri sint gloriam corporis. gloriā tñ aīe eius nō uidebūt nec oculo corpali nec intellectuali nisi in q̄busdā effectibus suis de quibus dolebunt. sed eam boni uidebūt. ⁊ q̄tū ad gloriā corporis oculo corporali. ⁊ uidebūt gliaz aīe eius oculo mentali quo ad diuinā ei⁹ naturā clare uidebūt. Ad p° in oppo° dō q̄ nullus tm̄ distabit qn ipm uideat. q̄ erit in aere eminens ⁊ maxima claritate refulgēs. ⁊ iō ualde a longinquo poterit uideri. Uel pōt dici q̄ sicut supnaturaliter fiet ut sua uox a remotioribus ptib⁹ audiat q̄z p naturam posset audiri. sic supnaturali fiet ut a remotiori loco uideatur q̄z uideri nō possz p oculū corporalis naturā. Ad 2m dō q̄ ī potestate hoīs glorificati ē ut ostendat l' n̄ ostendat gloriam corporis sui oculo n̄ glorificato. g° multo fortius ē hoc in potestate xp̄i q deus ē ⁊ hō. qr tñ cōcesso ē q̄ uidebut humanitaté glorificatā. iō dici pōt ad argumētū q̄ uirtute diuina fiet supnaturaliter ut uideant eam ad eorum ampliorem cōfusionem. quia quilibet homo malus tristatur ⁊ cōfunditur uidendo gloriam illius quem uehementer odit. dānati aūt uehemēter odiūt deū n̄ sub rōe qua sūme bonus ē. quia sic odiri nō pōt. sed sub rōe qua punit eos. Ad 3m dō q̄ q̄uis uidere corp⁹ gliosū xp̄i sit p se delectabile. tñ p accñs erit reprobis tristabile. qr erunt eius inimici ⁊ inuidebūt ei. Inimicus aūt tristatur in uidendo gloriam illius cui inuidet ⁊ quem odit.

Tertio queritur

utrū aliqua signa sint aductū iudicis pcessura. R° Hieronymus enumerat q̄ndecim signa futura añ iudiciū. qui tñ nō affirmat sz dicit se ea legisse in annalibus libris hebreoꝝ que sūt hec. Pria die maria oia exaltabuntur. 15. cubitis sup montes. 2m oia equora psternent ī pfūdū ita q̄ uix possit uideri. 3m redigentur in statum antiquum. 4m oēs belue ⁊ aīalia que mouētur ī aq̄s cōgregabuntur ⁊ eleuabuntur sup pelag⁹ more cōtentionis inuicē mugientes. 5m oia uolatilia celi cōgregabuntur inuicem in cāpis plorātes non gustantes neq̄ bibentes. 6m flūina ignea surgent ab occasu solis cōtra faciem firmamenti usq̄ ad ortū corruentia. 7m oia sydera erratica ⁊ fixa spgent ex se igneas comas sic comete. 8m magn⁹ terremotus erit ita ut oia edificia alta psternantur. 9m omnes lapides tam magni q̄z parui in q̄ttuor ptes diuidētur una quaq̄ petra aliam collidente. 10m omnes plante fluēt sāguīeū rorē. 11m oēs mōtes ⁊ colles ⁊ edificia in puluerē redigēt. 12m oia aīalia uenīēt ad cāpos de siluis ⁊ mōtibus rugiētia nihil gustantia. 13m oia sepulchra ab ortu solis usq̄ ab occasū patebūt cadaueribus ad resurgēdū. 14m hoīes de habitaculis suis recedēt nō itelligentes neq̄ loquentes sed discurrētes. 15m oēs morient ⁊ resurgent cū mortuis lōge añ defūctis. Et q̄ uel uer-

tū sit nō signa p̄dcā p̄cessura sit iudiciū ut narratū ē. cū ibi sit q̄dā que pax hn̄t ueri similitudinē. tn̄ certū ē q̄ aduentū iudicis aliqua signa p̄cessura sunt. ⁊ pp iudicis reuerentiā. ⁊ ut hoīes ad iudiciū se preparēt. quoꝝ signoꝝ aliqua ponūt̄ ī euan°. ⁊ sicut dicit Aug. i ep̄la ad Esitiū circa mediū illoꝝ signoꝝ que referunt̄ in euangelio. q̄dā referūt̄ ad excidiū ciuitatis hierusalē. vn̄ orta ē ip̄ius interrogationis occasio qñ q̄sierūt discipuli qd signū aduent⁹ tui ⁊ cōsumationis seculi quedā referūt̄ ad aduētū suū p ecclesiā ī qua usq3 ad finē uenire nō cessit quedā referūt̄ ad illū aduentum quo ueniet iudicaturus uiuos ⁊ mortuos ⁊ q̄rū signoꝝ ibi dictoꝝ ⁊ quid hoꝝ triū referēdū ut deligenti cōsideratione querēdū ē. s3 h° ad uitādū plixitatē declarar̄ dimitto.

QUarto queritur

utrū stelle cadēt ď celo. Et uī̄ q̄ sic. Math. 24°. stelle cadent de celo. Item apoca. 6°. stelle de celo ceciderunt sup terram sic sic emittit grossos suos cū3 a uento mouetur. Cōtra. nullū corp⁹ celeste nec ps e⁹ cadet de celo. quia corpa celestia nō sunt grauia nec corruptibilia s3 ph̄m. 1. celi ⁊ mūdi. sed q̄l3 stella aut ē ps orbis sui aut aliqd cōtiguū corpus orbi intra ip̄m cōtentū in qua uel in quo ē magna lucis aggregatio. qpp dicit ph̄s. 2°. celi ⁊ mūdi q̄ stella ē aggregatio lucis in orbe ergo nulla stella cadet de celo. R̄ᷦ° q̄ p̄prie loquendo stelle nō cadent de celo. Un̄ s3 Aug. 20. de ci. c°. 24°. Credēdū ē illā locutionē tropicā esse q̄ dicūt stelle cadere de celo. hoc n. dictū ē q̄ lumine suo uidebūtur priuari supueniente claritate maiori s3 glo. Math. 24°. sup uerbū p̄dictū s3 q̄ ut uī̄ alijs pi rōe possent dici quotidie cader̄ de celo. cū quotidie per solis ortum desinant apparere. Ideo dicunt q̄ an̄ supnaturalem pductionē ignis cōflagrationis gn̄abit̄ p actōē3 corpū celestiū tam uehemens caliditas ⁊ siccitas que erūt cōgrua dispō ad ignis p̄dicti pductōnē q̄ sicut gn̄atur arcus in nubū qñ gn̄atur in nubi roratōe. ⁊ aliꝫ impressiones humide ⁊ gn̄abuntur a sub descendēs in tanta multitudine q̄ apparebit aspicientib⁹ q̄ sint stelle de celo cadentes. Et sic p3 solutio ad argumēta in opp°. q̄uis glo. exponat illd uerbū apoca. de fidelibus ill' qui p⁹us erāt lucidi. q̄ erūt tūc ī terrēis inretes.

QUinto queritur

utrū sol ⁊ lūa obscurabūt̄. Et uī̄ q̄ sic. Math. 24°. post tribulationē dieꝝ illoꝝ sol obscurabit̄ ⁊ luna nō dabit lumē suū. Itē Joelis. 2°. sol uertetur in tenebras ⁊ luna i' sāguinē an̄ q̄ ueniat dies dn̄i magnus ⁊ terribilis. Cōtra lux est solis qualitas naturalis. sed in aduentu iudicis corpora celestia sua naturali qualitate nō p̄uabuntur. imo ut uī̄ ām̄pliori clariate dotabūt̄. iuxta illud. Isa. 30. erit lux lūe sicut lux sol' ⁊ lux solis septēpl'r. g° uī̄ q̄ sol ⁊ luna s3 rei ueritatē nō obscurabūt. R̄ᷦ° q̄ solē ⁊ lunā obscurari pōt intelligi uel in tp̄e aduentus iudicis ⁊ sic s3 magi3 hiinus di. c. ult. dicūtur obscurari nō sui lūis p̄uatione. s3 supueniēte maiore hūis claritate. uel p aliquātulū tēporis an̄ iudicis aduentū. ⁊ sic s3 magim in eode capitulo patient eclip'im quā si paterentur p naturam tēporibus diuersis nō oporteret hoc poni inter signa cū multotiens hoc acciderit. sed credēdū est q̄ cōtra naturā sil' patiet̄ eclipsim ad t̄rorē hoīu3. p natu3. n. īpossibile eēt q̄ sil' pateret̄ eclipsim q̄ naturalis solis eclipsis cātur p interpositōnē lune īter asp̄ectū uīm ⁊ solē. ⁊ naturalis eclipsis lune p interpositionē terre diametraliter inter solem ⁊ lunam. Ad p° ī opp° dō q̄ s3 unā glo. iō sol ⁊ luna dicūtur obscurari. q̄ supuemente claritate ueri luminis uidebūt̄ obscurari ⁊ nullius erūt lūis. uel intelligitur hoc de uera eclipsi q̄ p̄cedet aduētū iudicis. vn̄ alia glo. ibidē dicit q̄ sol ⁊ luna ⁊ stelle ad tēpus suo lūie p̄uabūt̄ ut ueniū dn̄i iudicis aduētū. ⁊ h° 2° mō intelligēdū ē uerbū Joel s3 q̄ p3 p magi3 in lr̄a h⁹ di. c. ult. aliter tn̄ obscurabit̄ sol q̄ luna. q̄ remanēte luce in sole q̄ ē natural' qualitas e⁹ tn̄ nō irradiabit. s3 q̄ luna recipit lumen a sole obscurabit̄ p h° q̄ tunc lumen a sole nō recipiet.

SExto queritur

utrū ūtutes celoꝝ mouebūt̄. Respondeo q̄ per uirtutes celorum potest intelligi ordo uirtutū q̄ s̄m Dionysiū li°. de angelica

hierar. c°. 8°. ē medi⁹ in media hierar⁹. Uel p̄nt intelligi o ca celestes sp̄us. p° modo p̄ cato v̄tutes celoꝝ cōmouebūt. q̄ āgeli illi⁹ ordinis quoꝝ officiū ē circa mūdi regimen gn̄ale faciendo aliqua facta īsolita ad reuocandū metes hoīuȝ in deū p modicum tēpus añ xp̄i aduētū faciet fc̄ā maioris admirationis q̄ uq̄ȝ ante fecerit. ꝛ in ipo xp̄i aduentu corpa celestia mouere cessabunt. Accipiendo uero uirtutes mō. 2°. i. p āgelis oībus bonis dicuntur cōmouendi ꝫ magr̄m huius di. c°. ul' Nō metu dānatiōis ul' aliqua pturbatione pauoris. sed quodā admiratio. e coꝝ que uidebūt. ꝛ sic īntelligitur ꝫ magr̄m ibi pūs in Job. 26°. Colūne celi pauet aduētū eius.

Septimo queritur

utrū xp̄s iudicabit mūdū ī ualle Josaphat. Et ur' q̄ sic. Joel' 3°. Adducā omnes gentes in ualle iosaphat ꝛ disceptabo cū eis. Itē actuū. 1. quēadmodū uidistis eū euntē in celū. ita ueniet. ꝫ ascendit de mōte oliueti qui p̄eminet ualli iosaphat. g° ur' q̄ ibi iudicabit. Cōtra magr' h⁹ di. c°. p̄e. rep̄hēdit eos qui putāt dominū descensurū in ualle iosaphat. Itē oēs hoies in illa ualle cōp̄hendi nō possent. R̄ᵒ q̄ xp̄s nō descēdet ī ualle iosaphat. ꝫ sup mōte oliueti de quo in celū ascēdit. residebit in aera in loco alto ut ab oībus possit uideri ꝫ magr̄m h⁹ di. c°. p̄e. ꝛ forte paꝝ' citra locū illū in quo ap̄li desiderūt corpaliter xp̄m uidere qn̄ ascēdebat i celō. hoies aūt cōgregabūt' i ualle iosaphat. cui p̄eminat mons oliueti. ꝛ quot in illa ualle poterunt capi tot erūt ibi. alij circa ualle. quidā propinquius. quidā r̄motius. electi tñ exītib⁹ ad dexterā iudicis nō i terra. ꝫ in aere iuxta illud ap̄li ad thesal'. 4°. rapiemur cū illis in nubib⁹ obuiā xp̄o in aera. si eīȝ nō rapient' i aera nisi p⁹ iudiciū qn̄ cuȝ iudice ibūt in celū. nō dicerent' rapi obuiaȝ xp̄o. ꝫ p⁹ xp̄m. uiri tñ p̄fecti ām̄iū⁹ ꝛ magis p̄pe iudicē erūt. repꝛobi uero erūt a sinistris iudicis sicut h̄r exp̄sse ī euang'. ꝛ erūt ī terra. his cōcordat magr' ī di. p̄cedēti. c°. p̄e. dicēs q̄ boni rapiēt' obuiā xp̄o in aera. repꝛobis in terra quā dilexerūt r̄manētib⁹. ꝛ tūc r̄citabūt' p̄coia illoꝝ bonoꝝ ꝛc. In q° satis apparet q̄ raptus bonoꝝ in aera est ante illā disceptionē scriptā. Math. 25°. ꝛ ē magis cōgruū q̄ sit ī aere sup montē oliueti q̄ȝ sup locū in quo passus ē. q̄ passus est in forma infirma. ꝛ iudicabit in glorioso sicut in gloriosa ascēdit. Ad p° i opp⁹ dō q̄ nō dicit q̄ xp̄s erit ī ualle iosaphat. sed q̄ gentes in illo loco. ꝛ circa cōgregabūt'. Arg⁹ 2° nō plus concludit nisi q̄ erit iudex sup mōtē oliueti. ꝛ hoc ē ueꝝ. sed hoc erit in aere. Ad p̄mū ad p̄tē aliaȝ p̄ȝ solutio. Ad 2° dō q̄ q̄uis oēs nō potērt cōp̄hēndi in ualle iosaphat. tñ dicūt' cōgregandi ad locum illū sicut aliqn̄ multa milia hominū dicuntur cōgregari ad unuȝ dn̄m. q̄uis nō oēs tangant dominū.

Consequenter

queritur. d° 2° p̄ncipali. Et circa hoc querūt'. 7. Prīo utrū īnouatio mūdi erit aliud q̄ȝ eius purgatio. 2° utrū mot⁹ corpoꝝ celestiū cessabit. 3° utrū cessabūt moueri in illo situ in quo creata fuerūt. 4° utrū cessatio mot⁹ corpoꝝ celestiū erit sufficiēs cā nō agendi nec patiendi elementa ab inuicē. 5° utruȝ lux corpū celestiū ꝛ elemētoꝝ augebit'. 6° utrū bruta ꝛ uegetabilia d̄struēt'. 7° utꝝ mūdo inouato ꝛ facta distinctione bonorū ꝛ maloꝝ deus p̄ssit aliquid adder' ad bonitatē uniuersi.

Primo ostendo

q̄ mūdi inouatio nō erit aliud q̄ȝ eius purgatō. q̄ un⁹ ꝯtrarij gn̄atio ē alterius corruptio. et eꝯ. ꝫ p̄hūȝ p° de gn̄one. ꝫ mūdi uetustas ꝛ nouitas sunt ꝯtria. ergo sua purgatio erit sua īnouatio. Itē recessus a termino. a q° ꝛ accessus ad terminū ad quē nō sunt duo motus ꝫ un⁹. g° silr' recessus a uetustate q ē purgatio ꝛ accessus ad nouitatē q ē īnouatio sūt idē mot⁹. Itē trāsmutatō a nigredie i albedinē ē un⁹ mot⁹ q dr' dealbatō. g° a silr' trāsmutatō mūdi a uetustate ī nouitatē erit un⁹ mot⁹ q dr' īnouatō. Itē purgatio argēti p igne nihil aliud ē q̄ r̄stitutō eī sue puritati. g° silr' purgatio mūdi p ignē nihil aliud ē q̄ eī⁹ restitutio sue puritati. Cōtra corruptio ñ ē gn̄atō. ꝫ purgō mūdi erit corrup° sue ipuritatis. sua īnouatio erit gn̄atō puritatis. g° sua purgatō ñ erit sua inouatō. R̄ᵒ q̄ ipossibile ē mutatōes

ā hēt aliquā rē positiuā p ṫmino a quo uł p ṫmin. ad quē. ⁊ qꝛ puatio nullā dicit rē positiuā q̄uis sit i re positiua. Jō corruptō puatiōis nō pōt eē alio realr q̄ȝ gnatō hītus. ſȝ qñ illud quod corrūpit̄ ē res positiua distincta a re positiua q̄ gnat̄. tūc corruptō uni⁹ realiter ñ ē idē q̄ gnatio alteri⁹. cū g° p purgationē mūdi remouēda sit ab elemētis aliqua res positiua derogans sue puritati. qꝛ p purgationē sepabūt a quolȝ elemento ptes alioꝝ ⁊ dispositōes ad alia elemēta que causātur in elemētis p mutuā actionē ⁊ passionē i cōfiniys suis ⁊ receptura sint nobilitatē que eoꝝ nature supaddetur. ut inferius ostendet̄. sequit̄ q̄ eius purgatio p quā ipuritatis fiet corruptio ⁊ sua inouatio q̄ nō tm̄ dicit sue puritatis restitutionē. ſȝ ultra hoc alic⁹ nobilitatis receptionē realit̄ differēt. aliud g° erit realiter mūdi purgatio. ⁊ eius inouatio. ⁊ erit purgatio por saltē ordine nature q̄ȝ inouatio. Ad p⁹ i opp⁹ dō q̄ pro tāto dicit phi⁹. gnationē unius eē corruptōnē alteri⁹ ⁊ eꝰ. qꝛ ad unū sequetur aliud. Ad 2⁹ dō q̄ nō ē silē. qꝛ spaciū a quo recedit̄. ⁊ spaclum ad quod accedit̄ cōtinua sunt. duo aūt cōtraria distincta sunt secundum formam. sed si ponerentur duo loca discontinua motus a termino pmi loci usq̄ȝ ad finē eı⁹ ⁊ motus a pncipio alteri⁹ loci usq̄ȝ ad finē eı⁹ essent duo mot⁹ saltē. nisi illa duo respiceret mobile ut unū spaciū pp eoꝝ cōtiguitatē Ad 3⁹ dō q̄ in transmutatione a nigredine in albedinē sūt duo motus. unus ē q̄ est a nigro in nō nigrū. ⁊ ē corruptio nigredinis. alius q̄ ē a nō albo in albū. ⁊ ē gnatio albedinis. Ad 4⁹ dō q̄ nō ē silē de purgatōe argenti ⁊ mūdi. qꝛ argentū p purgationē nō recipit nobilitatē ultra suā naturā. sed mūdus in sui inouatione nobilitatē recipiet quā nūq̄ȝ habuit.

Secundo queritur utrū

motus corpoꝝ celestiū cessabit. Et uī q̄ ñ. nihil aufertur eis q̄ sit sue nature cōueniens. ſȝ motus corpoꝝ celestiū naturalis est saltem quātū ad naťalē aptitudinē mobilis ad illū motū. g° mot⁹ nō ṙmouebit̄ ab eis. Itē in mūdi inouatiōe corpa celestia ⁊ elemētaria meliorabūt̄. ſȝ si cessaret motus celestiū peiorarēt̄. qꝛ nobilior ē mot⁹ q̄ȝ qes. cū qes sit puatō mot⁹. ⁊ hit⁹ nobilior ē puatione. g° motus celestiū nō cessabit. Ite sicut dicitur ī li°. 2°. Tēpus uel ē motus primi mobil' ab alia nūerat⁹. uel ē in illo motu sicut in sbō. sed tēpus nūq̄ȝ cessabit. qꝛ semp erit aliquis motus saltē i'ifel no. ⁊ ſȝ pl ūȝ 4° phi. ipossibile ē motū eē sine tpe. g° motus corpꝝ celestiū nūq̄ȝ cessabit. Item sol p sui motū successiue illuminat diuersas ptes terre. g° si motus eius cessaret aliq̄ ptes terre remanerēt ppetua obscure q̄ est incōueniēs. Contra. apoc. 10. hētur q̄ āgelus iurauit q̄ tēpus nō erit amplius. ſȝ impossibile ē esse motū sine tepore. g° motus celi cessabit. Itē Jsa. 60. Non occidet ultra sol tuus R° q̄ in mūdi inouatione cessabit motus corpoꝝ celestiū nō p ualūtatē. ſȝ p uoluntate intelligentiaꝝ mouentium obedientiū uolūtati creatoris in desinēdo mouere sicut ex amore eı⁹ mō sibi obediūt i mouēdo. quapp ↄncict̄ a ph° 1°. metł a. dr̄ cā pma mouere i rōe amati ⁊ ↄsiderati. si tm̄ phūs in suo uerbo sanu hȝ intellectū. tūc aūt placebit creatori ut amplius intelligentie corpa celestia nō moueāt. qꝛ tūc hēbitur finis mot⁹ corpoꝝ illoꝝ. Intelligētie eīȝ mouet illa corpa ut p motū coꝝ fiat renouatio influētiaꝝ ⁊ tēpantia que requitur ad gnōnē ⁊ corruptionē quousq̄ȝ impleat̄ nūer⁹ electoꝝ. oē aūt q̄ pp aliquē finē mouet̄ illo fine hito rōnabile ē. ut ab illo motu qescat. nec. n. dici pōt illa corpora ñ moueri pp aliquem finem. qꝛ tūc motus eoꝝ esset manis. nec pp finem qui acquiri ñ possit. quia cum natura secundum ph⁹ⁿ actionē non incipiat impossibile est cōpleri. nullo fortius deus nō ordinasset intelligētias illa mouere corpora pp finem qui non possit haberi. Ad primum in oppositum dicēdum q̄ celum quantum est ex parte sua nō magis habet naturalem aptitudinē ad motum q̄ȝ ad qetem. quia per neutruȝ eorum in se acquirit aliquam pfectionem uel perdit. tamen naturalis aptitudo sua magis ē pro tempore quo debet moueri ut moueat̄ motu circlari q̄ȝ recto. qꝛ ſȝ ph⁹. 1. celi ⁊ mūdi. ñ sit graue neq̄ȝ leue. ↄ naturā suā esset moueri motu recto deorsū q̄ motus ↄpetit grauib⁹ uel sursū q̄ motus cōpetit leuib⁹.

⁊ pterea rõe figure que est circularis maio
rē aptitudinē hēt naturale ad hoc ut cir
culariter moueat̃ ꝙ̃ recte. Ad 2ᵐ dō qȝ ꝫ
phm. 5° phisic° ꝙ̃uis qes aῦ motu cōtra
riet̃ motui. extēdēdo nomē ꝯrietatis ad op
positione que est inter ꝑuationē ⁊ hitū. nō
sic tñ est de qete post motū. quies. n sequēs
motū ē finis eius ⁊ ab eadē uirtute causat̃.
Ad 3ᵐ dō qȝ sicut declaratū est li. 2°. di. 2ᵃ
tēpus pōt accipi ꝓpe ⁊ cōiter siue large. pᵒ
mō est in motu pmi mobilis sicut in subie
cto ⁊ sine tpe potente esse motus aliqs pᵒ
iudiciū cū sine tēpore sic dicto fuerit motus
tpe Josue qñ sol ⁊ luna ad pces eius stanti
b⁹. ut hr̃ Josue. 10. in quo dat̃ intelligi qȝ
oēs spere celestes tunc steterunt cū ipse Jo
sue psequebatur inimicos suos. sȝ tēpus 2°
mō dictū est in quolibet motu sicut in sbō
numerat̃ ꝯm numerū motuū ⁊ sine tpe sic
dicto nūꝙ̃ erit motus. Ad 4ᵐ dō qȝ nulle
ptes terre in supficie remanebūt obscur̃. qꝛ
augebit̃ lumen lune ⁊ lumē stellaꝝ que suf
ficient illuminabūt illā ptem terre que a so
le nō illustrabitur. nec est icōueniēs qȝ una
ps terre magis illustret̃ ꝙ̃ alia. s. illa q fuit
ab hoīb⁹ hitata que a sole ꝑncipaliter
illustrabitur.

Tertio queritur

utrū corpa celestia cessabūt moueri in illo
situ i quo creata fuerīt. Et uĩ qȝ sic. Jsido.
i glo. sup illud. Jsa. 60. nō occidet ultra sol
tuus. qᵒ etiā recitat magr̃ huius di. 1°. ii.
post iudiciū sol laboris sui mercedē recipi
et ⁊ nō ueniet ad occasum. nec sol nec luna.
sȝ in ordine in quo creata sunt stabūt. gᵒ a
f. lt ⁊ alia corpa celestia. Item cōueniens ē
corpa celestia stare in optimo ordine quem
possibile est ea hebere. sed credibile ē qȝ in
tali ordine ⁊ situ creata fuerūt. gᵒ cessabūt
moueri in illo situ i qᵒ creata fuerūt. Cō
tra corpora celestia p suū motū nō redibūt
ad situ in quo creata sunt nisi ab illo tēpo
re moueantur p. 36. milia annoꝝ cū octaua
spera ꝓpo motu nō moueat̃ in. C. ānis nisi
p unu gradum. sȝ nō est credibile qȝ tā diu
duret hic mūdus ꝯm corruptibile statū cū
dicat aplus. 1ᵃ. ad cori. 10. qȝ nos sumus in
quos fines seculorū deuenerunt. g corpa
celestia nō stabunt i illo situ quo creata sūt.

R° qȝ unus situs nō ē magis cōueniens ꝙ̃
alius corporibus celestib⁹ ꝓp se. qꝛ p quo
cūqȝ situ seu cōstellatiōe no meliorantur nec
peiorantur. aliqua tñ cōstellatio seu habi
tudo illoꝝ corpoꝝ inter se magis est cōue
niens ad unum effectum ꝙ̃ ad alia. vbi grã:
cōiūctio solis ⁊ martis in corde leonis ma
gis est conueniens ad generandum calidi
tatem ⁊ siccitatem in istis iferiorib⁹ ꝙ̃ cō
iūctio iouis ⁊ saturni. ⁊ ista ē cōueniētior ad
aliquē aliū effectū ꝙ̃ pma. ⁊ sic d alijs. Qñ
aūt pmo creata fuerūt corpa celestia alij ef
fectus in istis inferiorib⁹ requirebātur ad
cōueniens mūdi regimen ꝙ̃ mō. ⁊ alij mō ꝙ̃
tūc. ⁊ alij i fine mudi ꝙ̃ nūc. dico gᵒ qȝ cor
pora celestia creata fuerūt in conuenientis
simo situ p effectibus qui tūc requirebāt
⁊ mō sunt in conuenientissimo situ p effec
tibus qui nunc requiruntur. ⁊ in fine mundi
erunt in situ cōuenientissimo illi dispositiōi
elemētoꝝ que congruet ⁊ incorruptibili sta
tui. cū gᵒ tūc cōgruat elementis dispō que
nō fuit cōgrua qñ pᵒ celestia corpora cre
a a sunt. sequitur qȝ nō cessabūt moueri in
illo situ in quo creata fuerūt. ⁊ tñ cessabūt
moueri in situ cōuenientissimo mūdo p illo
statu. qꝛ situs seu habitudo coꝝ inter se tūc
erit talis que maxime disponet elemēta ad
hoc ut nō agāt nec patiant̃ ad inuicē. Ad
pᵐ in oppᵐ dō qȝ ꝙ̃uis sol ⁊ luna qñ cor
pora celestia qescet habeāt illā hitudinē īt
se quā habuerūt qñ pᵒ creata sūt. ñ iñ hebūt
eādē hitudinē ad illa corpa celestia nec alia
corpa celestia inter se ꝙ̃ habuerunt qñ pᵒ
creata fuerunt. Ad 2ᵐ pȝ solutio ex dcīs
in qōne. Argumentū ad oppositū grã cō
clusiōis ꝯcedēdū est. tñ rōe forme nō co
git qꝛ deus qui corpora celestia creauit in q̃
hitudine uoluit illa possȝ disponere ꝯm eā
dē hitudinē citissime si sibi placeret.

Quarto queritur

utrū cessatō motus corpoꝝ celestiū erit sufficiēs cā nō agē
di nec patiēdi elementa ab inuicē. Et uĩ qȝ
sic. phus. 8°. phi. asserit ⁊ pbare conat̃ mo
tū celi ita ꝑorē eē motibus alijs qȝ ipo nō
exñte ñ eēnt alij motus. sȝ actio ⁊ passio ele
metoꝝ inter se ē p motū alterationis. gᵒ ces
satio motus celi erit sufficiēs cā ut elemē
ta nō agāt nec patiātur ab inuicem. Item

mēsura est cā mensurati. unitas eim cā est numeri ꝛ eius mēsura. ſʒ ſm phm̄ 4° phi. Tēpoꝛ mediāte motu celi mēsuram᷒ alios motus. g° motus celi est cā omniū motuū alioꝝ. cū ergo remotio cāe sit sufficiens rō remotōis effectus cessatio motus celi erit sufficiens cā nō agēdi nec patiēdi elemēta ab inuicē. Itē cā nō agēdi nec patiēdi elemēta ab inuicē nō est cā eoꝝ nature mutatio. qa eoꝝ nata mutari non posset existētia salua. qa ſm phm̄ 2° phi. Natura rei est e᷒ forma uel materia. nec amissio suaꝝ naturaliū qualitatū. qa ille remanebūt eis ut dictū est. g° uꝛ ꝙ cessatōis sue actiōis ꝛ passiōis inuicē non erit alia cā nisi cessatio motus celi. Cōtra uꝛ sentire Aug li° ii᷒ cōfessionū ultra mediū. ꝙ si coꝛpa celestia starent ad hoc posset moueri rota figuli. ergo a simili possēt elemēta ab inuicē altrari. Itē a dño Stephāo epo pisiē i excōicat᷒ ē hic articul᷒. ꝙ si celū staret ignis in stupā nō ageret. quia nec de᷒ essʒ. ſʒ q° rōne posset ignis in stupā agere. possʒ etiā agere in aliud elemētū. Ad hāc qōem dicūt qdā ꝙ cessatōis actionis ꝛ passiōis elementoꝝ erit sufficiēs cā cessatio mot᷒ celi. quis ad hoc poterūt esse mot᷒ q sūt i aīali rōali eo ꝙ illa a ṽtute coꝛpoꝝ celestiūʒ nō dependēt. Sed cōtra hoc argiꝛ sic. ut. n. hr̄ Josue. 10. ad pces Josue sol ꝛ luna steterunt. ꝛ si alia coꝛpa celestia nō stetissēt totus ordo coꝛpoꝝ celestiūʒ fuisset imutat᷒. tūc ergo oīa coꝛpa celestia steterūt. nec ꝓp hoc omisit Josue pugnare. nec cessauerunt oēs actōes naīales p totū mūdū. Preterea illa opio uꝛ esse contra articulū excōicatū q allegat᷒ est. Preterea coꝛpa celestia non tm̄ agūt hic inferi᷒ p sui motū. ſʒ etiā p naturalē ṽtutē forme sue. sicut pʒ p diuersos effect᷒ naīales. q p diuersas cōstellatōes cāut. ꝛ ideo cessāte motu celi adhuc p suā naīalē ṽtutē possent agere i elā. nisi aliud obstaret q̄ʒ coꝛ ges. quis ergo ges celi esset sufficiēs cā ut ideʒ elemētū ñ ageret in aliud difformiter eo ꝙ p motū ē renouatio influētiaꝝ quaꝝ una magis cōfortat ṽtutē unius elemēti in sua actōe q̄ʒ alia. tñ nō esset sufficiēs cā ad hoc ut unū elm̄ nullo mō aliud alteraret. Alij dicunt ꝙ ꝛ si qes celi nō sit sufficiēs cā h᷒ per se. erit tamē sufficiens cā p accñs inq̄tū gescet in illo puncto quo coꝛpa celestia talē hebūt me. r le bitudine que cōfoꝛtabit i ṽtutē passibilioꝝ elemēti ſʒ illa ꝓpoꝛtiōeʒ qua excedit a ṽtute elemēti magis actiui. ꝛ ideo nullū elm̄ aliqd poterit sup aliud. Sed hec opio deficit in duob᷒. p° qa nō ē ꝓbabile ꝙ coꝛpa celestia hēant illa habitudinē inter se qn̄ celū gescet. imo magis ē ꝓbabile. qa tunc erūt illa coꝛpa in tali habitudie inter se in qua maxīe cōcoꝛdabit ṽtuti elemētoꝝ actiuoꝝ. qd arguit p hoc. qa ante ꝓductione ignis cōflagratōis cābit naīaliter hic inferi᷒ uehemens caliditas ꝛ siccitas. sicut dictū est supius in articulo p° h᷒ di. Preterea si qeicerēt in tali bitudine sicut dicit opio adhuc nō sequeret ꝙ unū aliud alterare nō posset. Cū. n. uideam᷒ elm̄ mi᷒ actiuū agere in elm̄ magis actiuū qa nullū elm̄ agit in aliud qn patiat ab eo. cū ſm phm̄ 2° phisi. De ages phisice i agendo patiat. multo foꝛti᷒ possʒ in eū agere. si p ṽtute celestē ṽtus ei᷒ equaret illi᷒ ṽtuti. magis eim pōt equale inequale agere q̄ʒ del ili᷒ in foꝛtius. adhuc n. cuiuslʒ elemēti ꝓncipiū passiuū qd est materia. inferi᷒ esset cuiuslʒ alteri᷒ elemēti ꝓncipio actio ꝙ est foꝛ°. tūc tñ ita eq̄liter sese alteraret ut q̄tū remitteret q̄litas unius remitteret q̄litas alteri᷒. ꝛ sic tādē ad tolē eq̄litatē reducerēt ut inter se nullā hēient ꝯtrarietatē. ꝛ tūc agere cessaret in inuicē. sed reuerterent elemēta ꝑfecta in suis q̄litatibus actiuis ꝛ passiuis. ꝛ etiā i suis essētijs supposito ꝙ recipiāt magis ꝛ minus. sicut dicit cōmētatoꝛ in li° de substātia oꝛbis. Uꝛ ergo mihi dō ꝙ cā quaꝛ post iudiciū elemēta sese non alterabūt manentibus tamen suis essentijs ꝛ q̄litatibus actiuis ꝛ passiuis i esse cōpletissimo est hec qꝛ deus supnaīalr a materia elemētoꝝ remouebit ꝑuatione que necessaria est ad trāsmutatione naīale. dū ꝛ ſm phm̄ p° phisi. ponit unū de principijs nature. illa eīʒ priuatio nō dicit tantū carentiā forme in materia. sed dicit illam carētiā forme cū possibilitate ad eādem. ꝛ si possibilitas illa non tantū differat a materia ſm rōnem sed sic aliqd in formam transmutabile ille q eam concreauit materie ab eadem poterit eam

d

excludere nihil positiuũ materie oferẽdo. si aũt in materia nõ sit possibilitas ad formã nisi illa que rõe sola differt a matia ĩ pmet de' in materia supnatal'r vtute pbibetẽ ipaz posse trãsmutari .natal'r.ad aliã formã. ⁊ sic nõ remanebit in matia puatio que necessaria ẽ ad natalẽ trãsmutationẽ. ⁋Preterea influẽtia gñalis cãe pme sine q̃ nulla creat'a põt in suã actione non aderit elemẽtis ad hoc ut agãt ⁊ patiãt ab inuicẽ. aderit tñ ad hoc vt in suis eẽntijs ⁊ q̃lita' tib' in esse cõpleto ppetuo duret. ⁊ hec cã sufficeret. si nulla alia poneret'. ⁋Ad p^m in opp^m dõ q. illo vbũ phi intelligi dz de potẽtate in agẽdo ⁊ patiẽdo. nec' pl' põt per suas rões cõcludi ⁋Ad 2^m dõ q. mensura nõ semp est cã mẽsurãdi. vñ ⁊ fm phm̃ 4° phisi. ⁋Mesuram' motuz p tẽp'. ⁊ tẽp' per motũ. ⁋Preterea mot' voluntarios q nõ de' pẽdẽt a vtute celi mẽsuram' p motuz celi. pãnũ etiã mẽsuram' p ulnã. ⁋Ad 3^m pz solutio ex dictis in q̃ne.

Quinto queritur

vt' lux corpoꝝ celestiũ ⁊ elemẽtoꝝ augebitur. Et uĩ q. nõ qa corpa celestia nõ tãtũ agũt hic iferi' p motũ sꝫ etiã p lucẽ. sꝫ p' iudiciũ hec inferiora ãpli' nõ trãsmutabũtur. g° supfluũ esset augmẽtũ lucis eorum. ⁋Itẽ etsi rei carẽti luce possit dari lux. nihil tñ est dictũ q. eius lux augeat'. sꝫ terra luce caret. g° nihil ẽ dictũ q. ei' lux augebit' ⁋Itẽ lux nõ est necessaria in ista machina mũdiali nisi pp hoĩs vsũ. sed post iudiciũ lux ista mũdialis non veniet in hominũ vsũ. qd̃ de dãnatis planũ est. quia in inferno sũt. ⁊ erunt ppetuo tenebre. vñ Job .io. dr̃ terra miserie ⁊ tenebraꝝ. Et d' beatis. apoc 22° dr̃ q. nõ egebũt luĩe lucerne. neq; luĩe solis. qm̃ dñs deus illuminabit eos. g° supfluũ esset lucis augmẽtũ in corporib' celestib' ⁊ elemẽtarib'. ⁋Cõtra Jsa. 30. Erit lux lune sicut lux solis. ⁊ lux solis septempl'r. sed corpora celestia post iudiciũ imittent lucem suaz in hec inferiora. g° hec inferiora ãplius q̃ nũc illuminabunt'. ⁋Itẽ fꝫ phm̃. 8. phisi. Mũdꝰ est minor mũd'. dꝫ ergo conformari sibi in inouatõe aliq° modo maior mũdus. sed homo tũc amplioři luĩe fulgebit. g° ⁊ toti' mũdialis machine lux augebit'. ⁋Rñ° q. lux non tantuz est in corporibus mũdi ppter vsuz necessitatis corpalis. sed etiam ppter vsum vtilitatis spũalis ad bñdaz' delectatione in spe creature. ⁊ ad cõteplãdũ deuz in lucis effectu. post iudiciũ non erit lux utilis ad supplendũ indigentiã alicui' rei necessarie corporib' electoꝝ. sed erit utilis ppt' 2^m cãz. Electi eĩm cum hoc q. deum in se cõtemplabũt' simul cõtẽplabũt' cum oculo mentis in effectibus suis tã spũalibus q̃z corporalibus ⁊ ĩcorpalib' delectabit' oculus corporalis. ⁊ ideo conueniens erit q. cũ ĩnouabit homo lux etiam in corpibus celestibus augeat'. ⁊ ex cõsequẽti elemẽta abũdantius illuminẽt' q̃z modo. qa a corporibus recipient ãpliorẽ luminis influẽtiam. ⁋Utrũ aut pter illam claritatẽ quã a corporibus celestib' recipiẽt lux eis imprimat' alia incertũ est. tñ nullũ est inconueniẽs. si concedatur q. sic. ⁊ tũc sicut anime electorum per lumen glorie aliquo modo angelis conformãt' manẽte dr̃a in eẽntia ⁊ ppetatib' natalib'. sic corpora inferiora p suã illustratione aliq̃lit' corpib' celestib' cõformabũt' salua dr̃a in eẽntia ⁊ ppetatib' naturalib'. tñ terra nõ illuminabit' nisi in sua supficie. si eĩm in sui pfundo illuminaret'. impij lumẽ illud viderẽt. qua visiõe sũt indigni. ⁋Ad p^m in opp^m pz solutio ex dcis in q̃ne. qd̃ etiã dr̃ corpora celestia hic inferius agere p lucẽ intelligẽdũ est q. agãt p lucẽ. in virtute tñ sue forme substantialis. alit' cũ oẽs stelle recipiãt lumẽ a sole calefacerent ⁊ exicarẽt. qd̃ falsũ est In actõne aũt illuminãdi que rõne lucis p se eis conuenit cõicant eo modo quo cõicant in lucẽ. ⁋Ad 2^m dõ q. minor est falsa. sicut eĩm nulla substãtia spũalis est totaliter expers lucis. sic nullũ corpus est totaliter expers lucis. eo enim ipso quo oẽs creature sunt effect' sũme lucis aliquo modo pl' ⁊ min' lucẽ pticipant. q̃uis in aliqbus corpibus lateat lux eoꝝ. vñ sola puatio ẽ pure tenebra. vñ male dixerũt dicẽtes nigerrimũ colorẽ esse p oẽz carẽtiã lucis. ⁋Ad 3^m pz solutio ex dictis in q̃ne.

Sexto queritur

vt' bruta ⁊ vegetabilia destruẽtur. Et uĩ

q̄ nō. q̄a animalia sunt ad ornatum elemē torū ergo quando elementa meliorabunt animalia non destruentur. quia tunc non debet ab eis auferri ornatus eorꝫ. ⁋ Item sicut elementa seruiunt homini. ita uegetabilia ⁊ animalia bruta. ergo sicut in mundi inouatōe nobilitabūt elemēta. ita ⁊ uegetabilia nobilitabūt ⁊ aīalia bruta. ⁋ Itē vegetabilia ⁊ bruta nobiliora sunt elemētis. quia elemēta ordināt ad mixtū. mixtuꝫ ad vegetatiuū. vegetatiuū ad sensitiuū. ergo multo magis uidētur esse de pfectōe uniuersi q̄ꝫ elementa. ⁊ ex cōsequēti magis q̄ꝫ elemēta remanere debebit. ⁋ Item mūdus corporalis post iudiciū non erit necessari⁹ nisi ad hoc ut beati in ipso deum cōtēplādo delectētur. ⁊ inde amplius assurgāt in laudem diuinā. sed expressius refulget diuina bonitas in aīalib⁹ ⁊ plantis q̄ꝫ in elementis. quia ſm Aug. li° de ci. c. 16°. Ordine nature ꝑponūt non viuētib⁹ viuētia ⁊ sentientia non sentiētib⁹. ergo multo magis debebunt remanere bruta ⁊ vegetabilia q̄ꝫ elemēta. ⁋ Cōtra cessante fine cessare debet id quod est ad finem. sed finis vegetabiliū ⁊ brutorꝫ est corruptibilis hominis status. cum ergo in mundi inouatione cessabit corruptibilis hominis status aīalia ⁊ plante non remanebunt. ⁋ Item omne viuēs corruptibili vita moritur. sed nihil est ordinatū ad resurgendū quod secūdū se totum moritur. huiusmōi autem sunt uegetabilia ⁊ bruta. ergo ita morient q̄ nō resurgent. ⁋ R° creaturarū quedam sunt incorruptibiles ſm se totas ut angeli boni ⁊ mali ⁊ corpora celestia. quedam corruptibiles ſm se totas. ut mineralia vegetabilia ⁊ bruta. quedā sunt corruptibiles ſꝫ ptem minus pncipalem. ⁊ incorruptibiles ſm ptem magis pncipalem. ut homines q̄ sunt corruptibiles ſm corpus. ⁊ incorruptibiles ſm aīam. quedaꝫ sunt corruptibiles in ptibus. ⁊ incorruptibiles in toto. nō quin eorꝫ natura tota ex pte sua corruptibilis sit. sed quia ꝑpter ordinem mūdi nō adest corrūpens. ⁊ tales creature sunt elementa. statui incorruptibili nō conueniunt ea que ſm se tota corruptibilia sunt ex sua natura. ⁊ ſm ordinem mundi. ⁊ ideo. talia non remanebunt. cuiusmodi sunt mineralia vegetabilia ⁊ bruta. Omnes autē alie creature remanebunt. ⁊ que in ptes sui corruptibiles ſm se totas incorruptibiles effi cientur. ⁋ Ad p̄m in opp̄m dō q̄ aīalia non sunt ad ornatum elemētorū. nisi ſm corruptibilem mundi statum. vnde in pte aeris nobiliori nō est aliquis ornatus animaliuꝫ. nec etiam in igne. quia non sunt taꝫ ꝑpter ornatum q̄ꝫ ꝑpter corruptibilis hominis status necessitatē. ⁋ Ad 2m dicēdū q̄ q̄uis bruta aīalia ⁊ plante seruiāt homini sicut elemēta. non tamē tantam habent aptitudinē ad statū incorruptibilitatis. sicut elementa. quia sunt corruptibilia ſm se tota. ⁋ Ad 3m dicēdū q̄ q̄uis vegetabilia ⁊ bruta sint nobiliora simpliciter q̄ꝫ elemēta. nō tamen quo ad cōditionē durabilitatis. vegetabilia enim ⁊ animalia inter se habent cām corruptionis sue. nec celo quiescente possent ppetuari in esse. nec eadem in numero. nec eadem in specie. nisi per miraculum. non est autē congrua ratio quare de⁹ ea per miraculū ppetuaret in esse. ⁋ Ad 4m dicēdum q̄ quicquid est pfectionis in vegetabilibus ⁊ brutis perfectius est in homine quia ⁊ pfectius viuit q̄ꝫ vegetabilia. ⁊ sentit q̄ꝫ bruta. vnde quicquid in vegetabilibus ⁊ brutis est occasio cōtēplādi deū in effectibus suis perfectius reperit in homine. vnde non oportet hac de cā uegetabilia ⁊ bruta in ppetuū remanere.

Septimo queritur vtrꝫ mūdo inouato ⁊ facta distinctione bonorꝫ ⁊ malorꝫ deus posset aliquid addere ad bonitatē vniuersi. Et uī q̄ nō. quia illud nō est perfectuꝫ cuius perfectioni aliqd addi potest. sed uniuersum tunc erit perfectum. ergo sue perfectioni nulla poterit bonitas addi. ⁋ Item ſm Dio. 5° c° de di. no. creature ꝑcedunt a deo. sicut numerus ab unitate. sed est aliquis numerus. s. binarius inter quem ⁊ vnitatem nullus potest esse numerus medius. ergo simili͛ est aliqua creatura inter quam ⁊ deū nulla poterit esse alia media. sed nihil in creatis nobilius est uniuerso. cum cōprehēdat omnes creaturas. ergo inter uniuersum inouatū ⁊ ipsuꝫ deum nulla poterit esse media creatura. ⁋ Iteꝫ si deus tunc posset addere ad boni

tatē vniuersi. ⁊ nō adderet inuidus essꝫ. qđ falsū est. ¶ Cōtra deus possꝫ oēs dānatos ānihilare. ⁊ creare tot angelos sāctos. sed si hoc faceret melius essꝫ vniuersū. q̄ꝛ plꝰ essꝫ in vniuerso de bono. ⁊ nihil de malo. ergo post inouationē mūdi adhuc deꝰ possꝫ addere ad bonitatē vniuersi. ¶ Item omni effectu nō equante potētiam agētis agens possꝫ facere nobiliorē. sed vniuersuꝫ etiam inouatū non equabit potētiā dei. ergo deus possꝫ facere aliud vniuersū nobilius illo. ergo plus possꝫ de bonitate facere q̄ꝫ erit in hoc vniuerso inouato. ¶ Rꝫ q̄ deū aliquid posse addere ad bonitatē vniuersi pꝰ eius inouationē tripl'r pōt intelligi. aut d' illo eodē vniuerso in numero. aut de alio. aut ptim d' alio. aut ptim de eodē. Primo modo dico q̄ si noīe vniuersi accipiat'. seu includat' vniuersitas omniū creaturaꝝ. tā substātiaꝝ q̄ꝫ accn̄tiū absolutoꝝ q̄ꝫ relationū. sic deū posse addere ad bonitatē vniuersi ꝯdictionē includit. q̄ꝛ illa bonitas si paddita. aut essꝫ substātia. aut accn̄s. ⁊ tūc vniuersitas creaturaꝝ cōsiderata an̄ additionē bonitatis illius ad vniuersitatē creaturaꝝ includētē illam supadditā bonitatē se hr̄et sicut ps ad totū. totū aūt ⁊ ps q̄ꝫuis n̄ sint penitꝰ diuersa numero. nō tamē sūt penitꝰ idē. sꝫ ptim idē. ptim diuersa vꝫ q̄ trahi pōt ex sn̄ia phi pᵒ phisi. Si autē noīe vniuersi intelligat' vniuersitas substātiaꝝ tm̄. sic dico q̄ illd idē vniuersū in numero qđ tūc erit etiā meliorari nō possꝫ. q̄ꝛ finis eius meliorari nō poterit. Ille. n. finis deꝰ est. nec vniuersitas omniū aliarū subāꝝ cōiūctim possꝫ melius ordinari ad suū finē q̄ꝫ tūc erit ordinata. Ille etiā substātie omnibus pēsatis nō possent esse melius ordinate inter se p cōpationē ad suū totū. qđ est vniuersū. nō possꝫ etiā meliorari p meliorationē aliquaꝝ creaturaꝝ fm se aliis nō melioratis nec peioratis. q̄ꝛ q̄ꝫuis ps creaturaꝝ essꝫ meliorata fm se. ex hoc tamē vniuersū nō essꝫ meliꝰ. q̄ꝛ p hoc nō melioraret' pportio ptium inter se. ⁊ ordo que maxime attēdit' in bonitatem vniuersi. sicut si in psalterio chorda sonās obscure fieret ita clare sonans sicut illa que sonat clarius. ⁊ sicut si luna fieret ita bona sicut sol sole nō meliorato. psalterium essꝫ

peius. ⁊ mūdus peior nec posset meliorari p meliorationem. siue substātialē. siue accidētalē omniū substātiaꝝ. quia substātia nature humane xp̄i meliorari non potest. nec actualit'. nec substātialit'. Beata etiā virgo meliorari nō pōt. ⁊ si omnes alie substātie meliorarēt' substātialit' vniuersum non remaneret idem penitus in numero. ⁊ si meliorarēt' accidētalit' adhuc vniuersum omnibus pēsatis non melioraret'. quia tūc nō essꝫ bonitas in creaturis quā req̄rit optimus vniuersi ordo per cōpationē ad iustitie ⁊ sapiētie ⁊ misericordie diuine manifestationē. qui ordo maxime attēdit in bonitate vniuersi. Si aūt q̄stio intelligat' de alio vniuerso in numero. tunc dico q̄ deus possꝫ facer̄ aliud vniuersū melius isto etiā post sui inouationē. q̄uis enim deus aliq̄ꝫ creaturam possit facere ita bonam q̄ illa eadem in numero non posset fieri melior. nec etiam eadem in spē. sicut pꝫ in humana natura xp̄i que sūmū tenet in spē hūane nature. ⁊ cui supaddi non potest aliqđ d' bonitate. siue substātiali. siue accidētali. tamē oēm aliam creaturam posset deꝰ facere meliorem siue fine in alia spē siue alio genere deus enim posset facere oēm bonitatem creatam que rōni creature nō repugnat. sed q̄ꝫtacūq̄ꝫ bonitas finita rōni creature non repugnat. quia q̄ꝫtacūq̄ꝫ esset distaret adhuc ab increata bonitate in infinitum. ¶ Si autem q̄stio intelligat' de vniuerso ptim eodem. ptim diuerso. sic dicūt quidam q̄ posset addere ad bonitateꝫ. nō tm̄ materialem. sed etiaꝫ formalē vniuersi. etiam post sui inouationē. quia possꝫ d' nouo creare multa milia sanctoꝝ angeloꝝ q̄bus creatis vniuersitas ex illis ⁊ aliis creaturis p̄existētibus constituta melior essꝫ. n̄ tm̄ materialit'. sed etiā formalit'. i. q̄ꝫtuꝫ ad ptium ordinem ad finem. ⁊ inter se q̄ꝫ erit vniuersitas post sui inouationem sine illis. ¶ Aliq̄ tn̄ de q̄ōe se breuit' expedientes dicunt q̄ tanta erit bonitas creata post uniuersi inouationē q̄ nulla modo creatura. siue eadem numero. siue diuersa plꝰ possꝫ de bonitate capere q̄ꝫ tunc erit. vnde tunc erit tota bonitas quā possibile est creari. vnde q̄uis inter ipsum vniuersū inouatū. ⁊ deū erūt infiniti gradus. nō erūt tamen

possibilea pticipari. Ad pᵐ i oppᵐ dō q̄ pcedit d eadē vniuerso in nūero. Ad 2ᵐ dō q̄ aliquo ē simile ꝛ mlto magis dissimile. In hoc.n.est simile q̄ sicut vnitas simplicior ē nūeris pgredictib' ab ea. ꝛ q̄ oēs pticipāt vnitatē. dicim'.n.q̄ binari' ē un' nūerus. trinari' est vn' nūer'. ꝛ sic d alijs. nec duo nūeri eq̄lit' sunt vnitati ppinq. sic de' simplicior est oib' creaturis. ꝛ quelibz creatura aliq̄d pticipat de bonitate diuina nec sūt due spēs p naturā eq̄lit' sibi ppinque. i mltis tn̄ est dissimilitudo. q̄a ab vnitate nō pcedit. nisi vnus nūerus imediate .s. binari' ꝛ sequēs nūerus pcedit ab vnitate mediāte binario. ꝛ sic deinceps. binarius etiā est ita ppinquus vnitati q̄ non pōt nūerus ei ppinqor esse. sz oēs angeli ꝛ tota machina mūdialis. ꝛ oēs aīe rōnales sūt a deo īmediate tm̄. nec ē aliq̄ creatura ita deo ppinq̄ qua de' ñ possz facere aliā sibi ppinqorē saltē loquēdo de ppinqtate que cōsiderat' in creaturis p sua naturaz. vñ etsi hūana natā xpi nō possz deus facere aliā sibi ppinqorē q̄tū ad modū exn̄dī quē hz in diuio supposito. possz tn̄ facere ī alia spe. uel in alio gn̄e creaturā nobiliora eēntie cui maiorē possz dare grām singlaris psone q̄z possz capere aīa xpi. si ñ esset psone diuine vnita ut supposito. Ad 3ᵐ dō q̄ in factōne bonitatis create attendit' bōitas p cōpatiōnē ꝛ uolūtatem diuinam. vñ nō iō de' voluit creare mūdū. q̄a bonū erat mūdū creari. sz iō bonū fuit mundum creari. q̄a deus uoluit ipm creare. ꝛ iō eo ipso post mūdi inouatōez deus non uolet addere ad bonitatē creatā. bonuz erit q̄ ñ addat' Pᵐ argᵐ ad ptem aliā pcedit de vniuerso q̄ō essz ptim idē. ptim diuersum cū isto vniuerso īnouato. Uel pōt dici q̄ si hoc facto mundus esset melior mat'alit' ñ tn̄ essz formalit' melior. q̄a nō esset ita cōueniēs ꝛ pulcher ordo in vniuerso sicut erit. 2ᵐ pcedit de vniuerso q̄ō essz aliud ī numero ab isto.

Circa litteraz. In humanitate suscepit illud quod est causa nostre resurrectionis. i. passionē ꝛ resurrectionem quod sic est intelligenduz ut eius passio est causa meritoria nostre resurrectionis spūalis. ꝛ in futuro nostre resurrectionis gloriose. sua autem resurrectio p̄dicte duplicis resurrectōis fuit causa exemplaris per verbum factū in carne filij hominis sit corpoꝝ resurrectio. huius expositio pz per expositionē verbi predicti. angeli deferet ante eum signū crucis. dicunt aliqui q̄ non erit lignuz crucis in quo crucifixus est xp̄s. sed quoddā signū illi' crucis repsētatiū. Ego aūt credo q̄ illa eadē crux in numero in qua crucifixus est portabit' ad iudiciū ministerio sācto ꝝ āgeloꝝ. qui enim corpora humana redacta in puluere eadem in numero restaurabit illam eādem crucem in numero poterit restaurare. ꝛ multo rōnabilius est q̄ ipsamet ad iudicium portetur q̄z aliud signū pro ea. ex hoc enī z electis erit maior honor. ꝛ erit expressior materia assurgendi in laudē Jesu christi. ꝛ erit reprobis maior confusio. nec uideo incōueniens si pp̄ter rōnes predictas ponatur q̄ per diuinā potētiā imperpetuū conseruet' ne impij in tormentis positi sub terra fruant' luce coꝝ. Potest dici ut uolūt aliqui q̄ ī alio hemisperio ē aliquis terre hiatus per quem deriuaret' solare lumen ad impios si modo solito circulariter moueret'. sed hoc nihil est. quia post iudiciū terra erit vndiq̄z clausa. aliter eīm si esset in aliqua pte eius hiatus usq̄z ad infernum lumen stellaꝝ exn̄tium super hemisperium in quo essz ille hiatus illuminaret infernū. Unde potest dici q̄ illud verbum q̄ō dicit Jsido. s̄m falsā imaginationē quorūdā imaginātiū esse infernum in supficie terre ī hemisperio isti ōposito.

Di. xlviiii

Post resur recti on z vero ꝛc. Superius determinauit magister de resurrectione mortuoꝝ. ꝛ de statu eoꝝ ante resurrectionem. ꝛ de iudicio resurgētiū. Hic determinat de remuneratiōe iudicatoꝝ. ꝛ diuiditur in duas. Primo determiat de remuneratione bonoꝝ. Secūdo de retributione maloꝝ. di. sequēti ibi Hic oritur q̄ō. Prima in duas. Primo determinat de

retributõe in cõi sanctoꝝ. 2° de partibus retributionis in spāli. ibi Solet queri. P° in duas. p° determinat de differēti pticipatione beatitudinis. 2° de appetitu beatitudinis. ibi Solet etiā queri. Illa ps que ibi incipit. Solet queri diuidit' i tres. P° determinat de differētia cognitionis bonorum. 2° de differentia gaudij ipsorum ibi. Solet etiā queri an i gaudio. 3° d' dīa beatitudīs an̄ iudiciū ꝛ post. ibi. Post h° ꝛc.

Circa hanc distictionē querendū est pncipaliter de 5. P° de quidditate beatitudinis ꝛ de eo in quo cōsistit. 2° d' ei' appetitu ꝛ pticipatione. 3° in spāli de dotibus aīe. 4° de dotibus corporis. 5° d' accidētali premio bonoꝝ. Circa pmū q̄runtur octo. Primo utruz sit aliquis ultimus finis uite humane. 2° utruz ille finis sit beatitudo. 3° utrū beatitudo sit quid creatum. 4° utrū sit actus. 5 utrū sit actus anime tantū. 6° ut' sit actus intellect' ꝛ uolūtatis sil'. 7° utrū sit pncipali' actus uolūtatis q̄ȝ itellectus. 8° utrū pncipalius sit act' intellectus speculatiui q̄ȝ practici.

Primo ostendo q̄ nō ē aliqs ultim' finis uite humane. nihil enīȝ est ultimus finis uite humane quod ordinari potest ad aliū finē. sȝ nullū est bonum quod homo nō possit ordinare ad aliū finem etiam increatū. quod patet cū homo diligit deuȝ pp aliquod temporale cōmodum. g° nihil est quod sit finis ultimus uite humane. Iteȝ nullus actus humane uite est ultimus actus. n. eius pceder' possūt in īfinitū. sȝ omnis actus humane uite est finis eius. q̄ȝ fm phm̄. 2°. celi ꝛ mundi. omīs res cui est operatio ipsa est pp operationē illam. g° nullus finis uite humane est ultimus. Itē si esset aliquis finis ultimus humane uite homo nūq̄ȝ ageret nisi pp finē. quia ultimus finis est primum mouēs in agibilibus. sȝ multa uidetur homo agere nō pp finē ut sūt omnia illa que facit sine deliberatione. g° nō est aliqs ultimus finis uite humane. Contra ph'. 2°. meta. pbat. q̄ in causis efficiētibus essentialit' ordinatis est deuenire ad efficiens pmum. g° a si mili in finibus uite humane essentialit' ordinatis oportet ponere ultimū. Item ph' ubi pus q̄ ponūt pcessū in causis finalib' in infinitū auferunt naturam boni. sed fm phm̄ 2° phisi. finis habet naturā optimi. ergo ponentes processum in causis finalibus in infinitū auferūt finem. R° q̄ uite humane est aliquis ultimus finis per se. In omnibus enim que per se habet ordinē ad inuicem non est aliquid conueniēs nisi sit pmū. Unde phūs 5° phisi. probat q̄ in causis mouentib' per se non est processus in infinitū quia ut dicit ibidem cū infinitoꝝ non sit pmū et primo mouente nō existete alia nō moueāt nō esset possibile alia moueri quia secūda mouētia non mouent nisi per hoc quod mouent' a primo mouēte. illud autem quod mouet appetitū est finis. ꝛ primū mouēs est ultimus finis. ergo si negat' ultimus finis null' alius finis poterit appetitū mouere. ꝛ sic uoluntas nihil appetere posset. quod manifeste falsū est. Preterea nullus naturalit' appetit id qd' a quocūq̄ȝ impossibile est haberi per quācūq̄ȝ viam. q̄uis enim uolūtas delibratiua possit esse impossibiliū fȝ phm̄ 3° ethi. c° 5°. Hoc tamē de naturali appetitu nullo modo uere dici potest. q̄uis enim in aliquo frustretur naturalis appetit' propter aliqd' accñs. ut in dānatis q̄ natalit' appetūt felicitatē quam impossibilē est eos cōsequi pter suam obstinationē tamē nullus appetit' rōalis creature frustrari nō potest vniuersalit' ꝛ per se. sed ut docet experientia vita hūana natalit' appetit pfectam quetē. ergo qetem pfectam ab aliq° cōseq p viā aliquā possibile est. sȝ impossibile est perfecte qescere vitam humanaȝ in re ordinata ad aliū finem per se. qd' docet etiam experientia illū qui motus appetitus sui diligēter vult considerare. ergo oportȝ concedere esse vite humane aliquem ultimū finem per se. Ad pmū in oppo' dicēdū cū dicitur q̄ nihil est ultim' finis vite humane quod ordinari potest ad aliū finem ꝛc. dico q̄ verum est si potest ordinari ad aliū finem per se. sic autē de' ordinari nō pōt ad aliuȝ finē. quia omne illd' qd' est finis per se alicuius alterius melius est illo. ultim' tamen finis per se potest ordi-

nari per accidens ad aliquid aliud. vt ad finem s. per malam intētionem abutentis. ⁋Ad 2ᵐ dō q̄ nō ōis actus uite humane ē finis eius p se. q̄uis quilibz actus eiꝰ possit esse finis eius p accn̄s. In causis autē p accn̄s nihil phibet ī ifinitū pcedere. ita tn̄ q̄ totū acceptū semp sit finitū. cāe. n p accidēs sm phm̄. 2° phisicoꝝ indeterminate sūt. Preterea argᵐ peccat quia in 3ª figura nō cōcluditur uniuersal' cōclusio. vn̄ debet sic cōcludere q̄ est finis aliq̄s uite humane q nō est finis ultimus. ⁊ hoc est veꝝ. uel q̄ sūt fines aliq̄ uite humane ī quibus pōt pcedi sine fine. ⁊ hoc est veꝝ ī finibus p accn̄s. ⁋Ad 3ᵐ dō q̄ homo agēs inq̄tū homo agit per rōez ⁊ uolūtatē. quia p hoc distiguitur a brutis. vn̄ actus hōis nō pcedēs ex rōe ⁊ uolūtate ⁊si possint actus hominis dici nō tn̄ pprie loquendo dici pn̄t actus uite humane. sz magis uite brutal's. ⁊ preterea illi actus ⁊si nō habeant finē sibi p̄stitutuz a rōe hn̄t tn̄ finē imaginatum si sūt actus p̄supponētes in hōine aliq̄ꝫ cognitionē aut sibi p̄stitutū a cōditore nat'e. Si sunt actꝰ nō p̄supponētes in hōie aliq̄ꝫ cogn rōez ut sūt actꝰ potētie uegetatiue. ⁊ horū finiū finis ultimus est ultimus finis humane uite. quia deus q uite humane finis est ultimus est finis omniū creaturaꝝ ut ostensūz est li. 3. di. pª.

Secundo queritur

ut ultimus finis uite humane sit hōis beatitudo. Et uı̄ q̄ nō. ultimus finis uite humane finis est omniū creaturaꝝ ut pz li. 3. di. 1. in illa q̄ōe utrū bonitas xp̄i sit finis omniuz creaturaꝝ. sed beatitudo nō ē finis omniū creaturaꝝ. quia multe creature sūt que nō sūt capaces beatitudinis. g° ultimꝰ finis uite humane nō est beatitudo. ⁋Item ut ostēsū li. 2°. di. 38. oīuz bonoꝝ actuū uolūtatis est unus finis ultimus. sz nō oīum uolūtatū est una beatitudo. g° ultimus finis humane uite n̄ ē beatitudo. ⁋Itē finis uite humane est quid p'se sufficiētissimum. sz felicitas que idē est qd beatitudo īdiget exterioribus bonis sz phm̄ i. ethi. c. 12. g° finis uite humane nō est beatitudo. ⁋Cōtra. Aug 8°. d ci. c. 3. finis boni appellatur q̄o q̄sq̄s cū puenerit beatus est. g° ultimus finis uite humane ē hōis beatitudo. ⁋Itē idez. 23. li. quasi in fine libri. finis nr̄ ē puenire ad illud regnū cuius nullus est finis. sz puenire ad illud regnū est hōis beatitudo. g° ultimus finis uite humane est hōis beatitudo. ⁋R° q̄ ultimꝰ finis humāe uite duplr pōt accipi. Uno mō p bono ī q° ultimo q̄escit homo. alio mō p q̄ete hōis ī illo bono. Silr beatitudo pōt accipi dupliciť. Uno mō p bono in quo homo beatificatur. alio mō p pfecta cōiunctione hōis cū illo bono que cōiūctio est hōis beatificatio. accipiēdo finē ⁊ beatitudinē mō primo ultimus finis uite humane ⁊ hōis beatitudo realiť idē sunt. similiť finis mō 2° acceptus realiť idez est cū beatitudine 2° mō accepta. sz differūt sz rōez. quia finis ultimꝰ dr̄ inq̄ꝰ ñ ordinatꝰ ad vlťiorē finē. ⁊ pᵒ mouēs appetitū beatitudo dr̄ ī q̄ꝰ ē sufficiētissimū hōis bonū. ⁋Ad pᵐ in oppᵐ dō q̄ ultimus finis uite humane inq̄tū z accipitur p bono in quo ultimo q̄escit homo ⁊ ipsa beatitudo p bono in quo homo beatificatur sūt ultimus finis oīuz creaturaꝝ. q̄a ultimus finis uite humane ⁊ beatitudo p̄dicto mō accepta realiť idem sunt. sed creature irrōales al'r ad illū finez ordināť q̄z creature rōales. quia rōnales illū finez atigūt imediate ⁊ in illo beatificātur. sed irrōales ad illū ordinantur hōie mediāte. nec in illo beatificātur q̄uis aliquā eiꝰ pticipatione imediate recipiāt. ⁋Ad 2ᵐ dō q̄ accipiendo ultimū finez uite humane et beatitudinez pmo mō sicut oīuz bonarum uolūtatū est unus finis. ita una beatitudo. quia unuz bonū est in quo oēs bone uolūtates beatificātur. accipiēdo aūt ultimum finē ⁊ beatitudinē mō 2° nō est oīuz bonaruz uolūtatuz unus finis in numero nec ēt in equali gradu. similiť nec una beatitudo ut inferius patebit. ⁋Ad 3ᵐ dō q̄ ibi phꝰ loq̄tur de felicitate politica que hr̄ in hac uita que multis miserijs ē pmixta. vnde ut ita loq̄tur est felicitas misera.

Tertio queritur

utrū beatitudo sit quid creatuz. Et uı̄ q̄ nō. In nullo creato uideť q̄escere uita humana Un̄ Aug. 1. li. ↄfessionū uersus pncipiuz loquens ad deum ait. Inquietuz est

cor nostrū donec requiescat in te. sʒ i beatitudine ē qes totius vite humane. g° beatitudo nō ē aliqd creatū. Itē idē ē gloria q̄ beatitudo. sʒ psal. ad deuʒ loquēs ait. tu aūt dñe susceptor meus es gloria mea. g° deus ē beatitudo uite humane. Cōtra uidere deū ē aliqd creatū est. n. act⁹ creature uidētis. sʒ uidere deū ē humane uite beatitudo. vñ ut hēt Jo. 17. ait saluator ad prēʒ. hec ē uita eterna ut cognoscāt te. g° beatitudo uite humane ē aliquid creatum. Itē beatitudo hoīs est in hoīe bono sʒ phm̄ p°. ethi c. 6. vñ probat felicitatē nō ee i hominib⁹ p hoc q̄ honor magis ē i honorātibus q̄ʒ in honoratis. sʒ qcq̄ʒ est in homine ē creatū. g° beatitudo ē qd creatū. R° q̄ beatitudo uite humane dupli͛ pōt accipi. vno modo p illo bono ī quo pfecte ⁊ plenarie requiescit humana uita. alio modo p perfecta quiete humane uite in illo bono q̄ ɔsistit i perfecta hoīs cōiūctiōe cū bono illo. pmo modo beatitudo accipitur p beatitudinis obiecto. ⁊ sic planū ē q̄ beatitudo dīc qd increatū. s ipsū deū. in nulla. n. creatura posset hō inuenire pfectā sufficientiā ad quietandū et pficiendū eum totū. eo n. ipso quo sm aīaʒ factus est ad imaginem dei tāte capacitatis est ut nullū bonū possit ei sufficere preter sūmuʒ bonum. vñ i li°. de spiritu et aī ⁊ aū medium tāte dignitatis est humana cōditio ut nulluʒ bonū possit ei sufficere pter summuʒ. beatitudo aūt 2° mō accepta est aliquid exīns in beato tāq̄ʒ eius ultima et plenaria pfectio. et est aliquid creatū sicut bene oñdēt rōes ad ptēʒ 2ᵐ. Arguīnta ad ptē pmam pcedūt de beatitudine pmo mō dicta.

Quarto queritur

utrum beatitudo sit actus. Et uī q̄ nō. melior est habitus q̄ʒ act⁹. quia est permanētior. et quia sicut dicit ph⁹. 3° phisicoʒ. illud bonū est melius q̄d est pmanētius. sed beatitudo est maximū hoīs bonū. g° est habitus ⁊ nō actus. Itē beatitudo est ppetuū gaudiū. vñ saluator Jo. 16. de beatitudine sub nomine gaudij loquēs ait. gaudiū uestrū nemo tollet a nobis sʒ gaudiū est aīe passio. cū g° passio distinguatur cōtra actus sm phm̄ ponēteʒ 2°. ethi c. 5 passiōes potētias hit⁹ cē tāq̄ʒ principia actionū. g° beatitudo nō ē act⁹. Itē pfecta unio hominis cū dō ē relatio. sʒ pfecta hoīuʒ unio cū dō ē beatitudo hominis. g° beatitudo hōis ē relatio. Cōtra. beatitudo hoīs aut ē habit⁹. aut act⁹. nō hitus. q̄ tūc ɔsisteret ī uirtute. q̄d nititur i pbare ph⁹. 1. ethi c. 6. g° est act⁹. Itē ph⁹. 1. ethi. c. 9. uenat istā diffinitionē felicitatis. s. q̄ felicitas ē opatio ppa hoīs sʒ ūtutē i uita pfecta. cū g° felicitas id sit q̄d beatitudo. beatitudo ē act⁹. R° q̄ ⁊ si beatitudo extēdēdo nomē ei⁹ possit dici hit⁹ glorie. tñ proprie loquēdo ē act⁹ hoīs nobilissim⁹. actus. n. nobilior est habitu. q̄ habitus ordinatur ad actū ut ad finē. ⁊ sʒ ph⁹ 3. topi. finis pemīnet hiis que sūt ad finē. vñ p bonū actū magis assimilatur hō deo q est purus actus q̄ʒ p habitū tñ. cū g° beatitudo uite humane sit nobilissimū q̄d esse possit in hoīe cū sit uite humane finis ultimus ut ostēsū est. sequit q̄ beatitudo pprie loquēdo nō est habitus sed act⁹. siue plures siue un⁹. Ad pᵐ i opp⁹ dō q̄ iste actus i quo beatitudo consistit ita ē pmanēs sicut habitus cuius est actus quia dei uisio ⁊ fruitio sūt in bono itrāsmutabiliter ⁊ inuariabiliter pmanētes. ⁊ p̄terea ū buʒ phi intelligendū est ceteris pibus. aliās nō esset ueruʒ. pmanētiora. n. sūt multa non uiuentia multis uiuentibus. vñ et sm phm̄. 1. ethi. c. 8. pp diuturni⁹ esse nō indicatur per se unū alio magis bonū. Ad 2ᵐ. dicēduʒ q̄ sicut coiter dicit gaudiū nō ē de essentia beatitudinis. sʒ effectus ei⁹ ab ea p se insepabilis. quapp frequenter beatitudo nomīe gaudij appellat. Alij q̄b⁹ magis assētio tenentes quod gaudium est de essentia beatitudinis dicunt q̄ cū beatitudo dr̄ actus extēdit nomē actus ad actū siue eliciatur a bono. siue i bono cāetur a beatitudinis obiecto. quid āt de hoc sit tenēdū ī articulo. 5°. ostēdet cū de uisiōe ⁊ fruitione queret. Ad 3ᵐ dō q̄ cū dr̄ beatitudo uite humane est perfecta unio hoīs cū deo nō accipitur unio p relatione. sʒ pro actu uel actibus quo uel quibus homo pfecte dō unitur.

Quinto queritur

utrum beatitudo sit actus anime tantum

Et uidetur q᷑ nõ. quia actus hominis nõ ē actus tm̃ aīe cū hō cõstet ex anima ⁊ corpore. sꝫ beatitudo est actus hōis. quia tot᷒ hō beatificat᷑. g° nõ ē actus anime tm̃. Itē hō ordine nat᷑e ꝑus intēdit bonuꝫ corporale q̃ꝫ spūale. q᷑ ⁊ ꝑus ordine nat᷑e ipm cognoscat. sed ꝑmuꝫ in intētiōe est ultimuꝫ in executione. g° illud bonū qđ hō ultimo ɔsequit᷑ est corporale. sed in bono qđ ultimo consequit᷑ homo ē beatitudo. ergo consistit in bono corporis. qđ nõ est uerū si essꝫ actus aīe tm̃. Itē beatitudo ē actus pfectus uirtutis pfecte. sꝫ perfecta uirtus respicit aīaꝫ ⁊ corpus. vñ qa continentia non domat corporis passiones non dr̃ uirtus perfecta ut teperantia. vñ ꝫ ph᷒ .7°. ethi. .c.2. non est loquendum de continentia ut de hītu ꝟtutis neqꝫ ut đ hītu alterius gñis q̃ꝫ sit uirtus. g° beatitudo est actus aīe ⁊ corporis simul. Cõtra ꝫ ph᷒ ꝑmo ethi. .c.9. felicitas est hōis ꝓpria opatio. sꝫ hominis ꝓpria opatio est aīe tm̃. q᷑ in opib᷒ corpus cū aīab᷒ alijs cõicat. g° beatitudo est actus aīe tm̃. Itē ꝫ ph᷒ ibidē. felicitas ē operatio aīe ꝫm uirtutē. sꝫ uirtus ñ est bonum corporis. sꝫ aīe tm̃ ꝫm doctrinam. Aug᷒ p° de ci. c. 19. ubi dīc de oppssis per uiolētiā q᷑ i eis ñ perit pudicitia. q᷑ uirtus aī est nec in corporis bonis numerat᷑. g° beatitudo ē act᷒ aīe tm̃. R° beatitudo uite humane ē nobilissimū qđ in hoīe possit esse. nec creaturis infra hoīeꝫ conuenire potest. cuꝫ g° beatitudo sit unus actus ꝟ plures. ut ostensū ē oꝫ q᷑ beatitudo consistat in actu uel actibus ꝓprio uel ꝓpis homini non q̃buscūqꝫ. sꝫ in nobilissimis. actus aūt ꝓpri᷒ hoīs non ē nisi ille q ē hoīs p illā uirtutē qua est hō. hec autē ē aīa intellectīa. nobilissimus ergo actus hoīs ē ille q sibi conuenit p aīaꝫ intellectiuā siue sit cognitio siue dilectio. g° beatitudo ē actus aīe tm̃. vñ q beatitudinē extimauerūt esse i corporalibus diuitijs seu delitijs uel honoribus siue nature nobilitatē non recognoscebāt. Ad p᷒ in opp᷒ dō q᷑ quidā ē actus hoīs rōe aīe ⁊ corporis simul. sicut uidet᷑ audire ⁊ passiones sēsitiui appetitus que sūt cū corporali trāsmutatiōe. ⁊ hi nō sūt aīe tm̃. ⁊ sᷓt quidā act᷒ hoīs rōe aīe tm̃ sicut itelligere ⁊ uelle. vñ sūt i aīa separata. ⁊ hi dicūt᷑ actus aīe tm̃. Ad .2᷒. dō q᷑ p᷒ qđ hō appetit ē beatitudo i sui gñalissimo esse qđ ē bonū. tñ descēdēdo special᷒ q᷑ prius ordine nature hō appetit bonuꝫ corporale q̃ꝫ spūale ē per accñs. non per se. qa appetit᷒ seqtur cognitionē. ⁊ nostra cognitio incipit a sēsu q est respectu corporaliū. nõ oꝫ āt q᷑ illud qđ est primū per accidēs in intentione hoīs sit illud bonū qđ ultio consequtur. sꝫ illud qđ ē primū in intentiōe per se. illud āt dr̃ eē primū in intētiōe p se qđ magis ē appetibile. ⁊ qđ ꝑus appeti debꝫ quātū ē ex pte sua. tale aūt ē spūale bonū. Ad 3᷒ dō q᷑ uirtutes cardinales q̄ sunt respectu passionū ⁊ opationū humanaꝝ aliq° mō corpus respiciūt. non q᷑ eaꝝ essentia aut eius ps sit in corpore sicut in subiecto. sꝫ q᷑ moderāt corporis passiōes ⁊ equāt corporales opatiōes i cõparatione ad alteꝝ. sꝫ ⁊ si in pfectis actibus taliū uirtutū perfectaꝝ consistat felicitas politica de qua tractat phūs p° li. ethi. tñ felicitas uera i illis uirtutib᷒ non consistit. sꝫ i actu charitatis pfie. ⁊ in actu hītu qui in patria succedit fidei.

Sexto queritur

ut᷒ beatitudo sit actus itellectus ⁊ uolūtatis simul. Et uīr q̃ꝫ non. quāto bonū est maius tanto simplicius. sꝫ uite humāe beatitudo est maximū hoīs bonū ut supius uisū ē. g° est sīplicissimū qđ sit in hoīe. Sꝫ simplicior est actus unus q̃ꝫ duo simul. ergo ñ consistit nisi i uno actu siue sit actus uolūtatis siue intellectus. Itē Aug᷒ li. p°. đ ci. .c. pe. dicit đ uisione dei q᷑ ē sumū ꝑmium. sꝫ sumū ꝑmiū est beatitudo. g° cū uisio sit actus intellectus in solo actu intellectus consistit beatitudo. Itē Jo. 16. hec ē uita eterna ut cognoscāt te. g° cõsistit i actu solius itellectus. Itē si actus uolūtatis esset de essentia beatitudinis ille actus aut essꝫ amor amicitie aut ɔcupiscētie. ñ amor amicitie. q᷑ ille amor nihil aliud ē q̃ꝫ uelle deo bonū qđ hēt q᷑ qlꝫ ex puris naturalib᷒ pt uelle. Ad aliqđ āt qđ sit đ essentia beatitudinis ñ possumus attingere p sola naturalia. nec amor cõcupiscētie. q᷑ tali amore diligitur amatū non pp se. sꝫ pp amantē. g° actus uolūtatis non ē đ essētia beatitudis.

cuius deus non est imediatum obiectū. sed actus uolūtatis bonoꝝ deus nō ē imediatū obiectū. qꝛ uolūtas eoꝝ nō attigit deū di/ ligēdo nisi mediāte eius uisione ꝑua. n oꝛ/ die nature uidet ip̄z q̄ꝫ attigat ip̄z diligēdo. g° actus uolūtatis electoꝝ nō ē de essetia beatitudis. Item Aug. 15. de tri. c. 5. beat⁹ est q uiuit ut uult. nec male aliqd uult. g° in solo actu uolūtatis ꝯsistit beatitudo. Iteꝫ Aug. li. 1. de doctrīa xp̄iana lōge ultra me/ diū dicit de deo. hec ē sūma merces ut ipo ꝑfruamur. sꝫ summa merces est beatitudo. et fruitio ē actus uolūtatis. ut ostēsū e li. 1. di p°. g° i actu uolūtatis tota ess⁰ beatitu dinis cōsistit. n̄ g° i actu uolūtatis et itel/ lectus simul. Itē deus sub rōe qua sūmū bonū ꝛ sub nulla rōe alia est beatitudinis obiectū. qꝛ sub illa rōe ꝛ sub nulla alia ē ul timus finis. sꝫ sola uolūtas imediate attin git deū sub rōe qua sūmi bonū. qꝛ q̄uis i tellect⁹ ꝯsidat sibi sūmū bonū n̄ tn̄ sua rōe ē obiectū eius q° sūmū bonū. sꝫ sub rōne qua sūmū ueꝝ. g° beatitudo i solo actu uo lūtatis cōsistit. Itē beatitudo uere potē/ tie nō ordinat ad aliqd aliud q̄ꝫ ad beati/ tudīs obiectū. sꝫ uisio sūmi ueri ordinatur ad fruitionē sūmi boni. hō. n. sp̄ualit ꝯside rās interiora sua expiri pōt aliq° mō non posse esse ultimā quietē ꝛ pfectā in cogni/ tiōe. g° sūmi ueri uisio nō ē beatitudo itel lectus. ꝛ ꝯstat q̄ nō ē beatitudo uolūtatis. g° nō ē beatitudo creature rōnalis nec pars beatitudinis eius. Cōtra auctoritatū q̄ dā dicūt q̄ cōsistit i actu itellectus q̄daꝫ q̄ in actu uolūtatis. g° in actu utriusqꝫ ꝯ/ sistit. Itē p illā eādē uirtutē per quā ali/ quid mouet ad terminū quiescit i termio. sꝫ p intellectū ꝛ uolūtateꝫ hō mouet ad ip̄z deū. g° per itellectū ꝛ uolūtatē quiescit i deo. sꝫ beatitudo uite humane ē perfecta quies hoīs in deo. g° i actu utriusqꝫ bea/ titudo consistit. Ad hāc qōnē dixerit ali qui q̄ essetia beatitudīs uite humane i so lius intellectus actu consistit. ita q̄ nullo mō in actu uolūtatis. ꝓp̄ eiꝫ obiectū uolū tatis nō ē actus eius sicut nec p̄imū obie/ ctū intellectus ē itellectio. sꝫ intelligibile. beatitudo, ꝟo pertinet ad uolūtatē tāqꝫ p̄/ mū eius obiectū. sequit g° q̄ nō ptieat ad ip̄sā tāqꝫ act⁹ ip̄i⁹. Pretea uolūtas fer

tur i finē etiā absētē cū ip̄sū desiderat. ꝛ p̄/ setē cū i se ipo requiescit ꝛ delectat. ꝯside riū āt finis nō est cōsecutio finis. sꝫ ē mo tus ad finē. delectatio āt aduenit uolūtati ex hoc q̄ finis ē p̄ns. nō āt ex hoc aliquid fit p̄ses. qꝛ uolūtas delectat in ip̄so. oꝫ igi tur esse aliqd aliud q̄ꝫ actū uolūtatis per qo fit ip̄se finis p̄ns uolēti. hic āt est actus intellectus. qꝛ tn̄ ad uolūtatē ptinet delec/ tatio cōsequēs beatitudinē q̄ est quasi be atitudinis ꝯsumatio accidētal' isepārabili ter beatitudinē ꝯsequens. iō aliqn̄ dr̄ be atitudo ptiere ad uolūtatē eo q̄ qn̄qꝫ gau diū ip̄uꝫ dr̄ btitudo. dicēte Aug° li. 10. ꝯ/ fes. c° p̄mo c̄ mediū. q̄ beata uita est gau diū de v̄itate. Sꝫ cōtra hāc opinionem exp̄sse ē auctoritas Augustini alīata i op/ ponedo dicentis q̄ sūma merces ē in frui tione. ꝛ rō fa ad icōaꝫ pat tē. Preterea Aug⁹. 19. de ci. c. 14. dicit q̄ in celesti ciui tate oīs usus īferē ad fructū pacis etne. fruct⁹ g° pacis etne ptiet ad ultīuꝫ fine ui te hūane. sꝫ fruct⁹ pacis etne ē fruitio di q̄ ē act⁹ uolūtatis. Pretea sūma bōitas n̄ e minoris nobilitatis sꝫ rē nec sꝫ nr̄aꝫ rōnē itelligēdi q̄ꝫ sūma ueritas. ergo sicut deus ē beatitudis obiectū rōe sūme veri/ tatis. ita rōe sūme bōitatis. sꝫ sicut deus ē beatitudinis obiectū intellectus in q̄tū e sūma ueritas. ita ē obiectū uolūtatis i/ q̄tū ē sūma bōitas. g° nec i actu itellect⁹ eiū. nec i actu uolūtatis tm̄ cōsistit uite hu mane btitudo. sꝫ i actu utriusqꝫ simul. Vi det g° mihi dō. ad qōnē q̄ beatitudo cōsi stit in actu intellectus ꝛ uoluntatis simul. Cuius rō est. qꝛ esse beatitudinis uite hu mane cōsistit i perfecta uniōe aie rōnal' cū deo. hec āt unio icludit aie. unionē cū deo sꝫ oēꝫ sui potentiā sꝫ quā unibilis ē cuꝫ eo imediate. potētia āt aie rōnal' non tm̄ ē intellectus sꝫ uolūtas. ꝛ per qualꝫ illarū unibil' ē cū dō imediate. sicut eiꝫ d͞us sub rōe qua sūmū ueꝝ ē imediatū obiectū in/ tellectus beatoꝝ. ita sub rōe qua sūmū bo nū. ē imediatū uolūtatis obiectū eoꝝ. q̄uis eiꝫ ip̄so imediate nō fruerēt nisi ip̄sū ime diate uidēt. tn̄ imediatū obiectū uolūtatis eoꝝ nō est ip̄sa uisio sūmi boni. sꝫ ip̄sū sū mū bonū. nō. n. uolūt sūmū bo⁹ pp illā ui sione sic pp finē. sꝫ uolūt ip̄sā unionē p/

pter ipsum summum bonuz sicut propter
ultimum finem. Ipsum ergo summum bo
num primo ꝛ immediate est ab ipsis bea-
tis uolitum, est ergo uoluntatis eorū i-
mediatum obiectum. ergo perfecta unio
anime cuz deo in qua beatitudo con sistit
est per intellectum ꝛ uoluntatem. in actu
ergo utriusqꝫ simul cōsistit. Nec illa rō
pro contraria opinione i corpore questio
nis adducta cogere uidetur, quia primuz
obiectum uoluntatis ē beatitudinis obie
ctuz, non adeptio eius que est beatitudo.
sed est obiectum secundum qꝫ est beatitu
do creata in quo continetur in generali ꝛ
implicite actus intellectus ꝛ uoluntatis.
clare enim uidere deum ꝛ ipsum perfe-
cte diligere est habere sufficientissimum
bonum, quod habetur non tantū cogno
scēdo sed ēt amādo. sed perfecte p cogni
tionem ꝛ amorem prie. imperfecte uero
per cognitionem ꝛ amorez me. vnde Gre
gorius in omel. Pentecostes. Qui deum
intelligendo corde desiderat iam habet p
fecto quem amat. Deficit etiam. 2a ra
tio in hoc quod supponit nullum esse mo
tum uoluntatis respectu summi boni cla
re uisi, nisi delectationem. hoc enim est fal
sum. imo dico qꝫ causatur illa delectatio
ex summi boni clara uisione ꝛ amore p-
fecto. sicut enim in appetitu sensitiuo a-
mor boni presentis ē delectationis cau
sa. sic aliqualiter dico a simili amorem sū
mi boni clare uisi est delectationis causaz
que inseparabilis est ab eo. nec est in uolū
tate negādū passiones esse spirituales. qꝫ
uis sublimiores sint ꝛ sublimiori modo qꝫ
in appetitu sensitiuo. vnde dicit Diony
sius. 4. c°. de di. no. de sācto Ierotheo. qꝫ
erat diuina passus. Preterea ratio sup
ponit qꝫ gaudium non sit de beatitudinis
essentia. quod non uidetur mihi uerū. Ad
primum in oppositum dicendum qꝫ non
plus concludit nisi qꝫ beatitudo ē simpli
cius quod sit in bonitate. secundum qꝫ sim
plicitas opponitur compositioni ex actua
li et potentiali. non compositioni que est ex
pluribus actibus. Ad secūdum et tertiuz
dicendum qꝫ consumata dei dilectio inse-
parabilr̄ concomitatur claram eius uisionē.
quia ut dicit Aug. li. 83. q. q. 35a. Nullū
bonū pfecte cognoscit' qd pfecte nō amat.
ꝛ iō scripta ꝛ sācti cū i btitudie dūt uisio
nē ɔsistere. icludūt ɔcomitantē dilectionē.
Ad quartū dicēdū qꝫ tāz amor amicitie
qꝫ amor ille quo dns dicitur amari amo
rē cōcupiscētie sīt d essētia beatitudis. sꝫ
amor amicitie pncipalr̄. ut. n. ostensū ē li.
3. di. 27. i illa qōne utrū pncipalior act'
charitatis sit diligere amore amicitie sē-
p nobilior ē qꝫ amor ɔcupiscentie ceteris
paribus nec pōt deus amari amore ami
citie ex puris naturalibus. ita perfecte si
cut requirit ille amor amicitie q ē de bea
titudinis essentia. ꝛ ideo non ualet pro
batio qua probabatur amor amicitie nō
posse esse de beatitudinis essentia. nec eti
aꝫ ualꝫ illa probatio qua pbabatur qꝫ a-
mor concupiscentie non sit de beatitudis
essentia. quia qꝫ amore cōcupiscentie ame
tur. amatur propter amantem. hoc est ex
imperfectione illius amoris. Ille autem
amor quo beati uolunt deum sibi ipsis
perfectius est. ꝛ ideo non uolunt eum si-
bi propter se ipsos ut propter ultimum
finem sed propter se ipsum. Ad quintū
dicendum qꝫ minor est falsa. ut ostensum ē
in corpore questionis. qꝫuis enim uisio
sit necessaria dispositio in beato ad hoc
ut fruatur deo perfecte. tamen ex hoc nō
sequitur qꝫ dus nō sit illius fruitionis i-
mediatum obiectum. sic qꝫuis hitus lumi
nis glorie sit necessaria dispōtio ad hō. qꝫ
intellectus uideat deum. nihilominus ta-
men deus est illius uisionis immediatum
obiectum. ꝛ si dicas qꝫ saltem deus prius
ordine nature ē imediatum obiectum ui
siōis qꝫ imediatū obiectū fruitōis. dico qꝫ
uerū ē d prioritate i uia gnātōis q ē prioritas
q īpfectū pꝰ ē pfecto. n d prioritate pfecti
onis ut i plibꝰ uidemꝰ q. actuū coordia
torꝫ iꝰ sit prior ordie nāe i uia gnātōis mi
nꝰ ē pfectus qꝫ posterior. nec hō dicēs in
tēdo dicere qꝫ illa uisio sit ipfecta. ē. n. ūea
pfecta i gnē uisionis. sꝫ uolo dicere qꝫ ipa
fruitio ē actꝰ pfectior sic declarabit' i qōe
sequti. Ad 6m ꝛ 7m dō qꝫ cū sci dicunt
beatitudinē ɔsistere i dī fruitōe. icludūt
ipaꝫ uisionē q ē necessaria dispō ad frui
tionē. Ad 8m dō qꝫ cū dr̄ qꝫ dus sub rōe
qꝫ summū bonū. ꝛ sub nulla alia ratione ē

beatitudinis obiectū τc. dico q̄ falsū ē ac
cipiendo beatitudine rōe totius essētie sue.
deus tamē sub p̄dicta rōe τ sub nulla alia
ē obiectum illius ptis beatitudinis q̄ cōue
nit creature rōali mediāte uolūtate. silr̄ di
co q̄ ipse deus sub rōe qua sūmū uex̄ ē ob
iectū illius ptis beatitudinis q̄ cōuenit crea
ture rōali mediāte intellectu. τ sic de⁹ sub
rōe qua sūmū bonū τ sub nulla alia est ul
timus finis uolūtatis. ita sub rōe qua sū-
mū uex̄ τ sub nulla alia ē ultim⁹ finis in-
tellectus quē imediate p suū actū pōt atti
gere. in q̄tū tn̄ uisio sūmi ueri ordinat̄ ad
fruitionē sūmi boni deus sub rōe qua sū-
mū boni finis ē intellectus mediāte uolū
tate. τ ita oībus pensatis deus sub rōe q̄ᵃ
sūmū boni principalius ē finis rōalis cre
ature q̄ȝ sub rōe qua sūmū uex̄. τ sic pȝ q̄
q̄uis ex arg⁰ bn̄ concludat̄ q̄ beatitudo
p̄ncipali⁹ ꝯsistit i actu uolūtatis q̄ȝ i actu
intellectus. per ipsū tamē non concluditur
q̄ in solo actu uolūtatis ꝯsistat. q̄ꝛ in uisi
one incohatur τ in fruitione consumatur.
Ad 9ᵐ dō q̄ beatitudo creature rōalis
ꝯsistit i imediata τ pfecta sui uniōe cū deo.
τ sub rōe qua est sūmū bonū. τ ideo eius
sunt due ptes. s. uisio τ fruitio. q̄uis etiā
tota essētia beatitudinis nō ordinetur ad
aliqd aliud q̄ȝ ad beatitudinis obiū. tamē
una ps ē̄t bn̄ ordinat̄ ad aliā. s. minus pri
cipalis ad magis principalem ut uisio ad
fruitionē. τ ideo quelȝ illax̄ p se magis dz
dici ps beatitudinis q̄ȝ beatitudo. q̄ꝛ ne-
utra p se eēt sufficiētissimū bonū.

Septimo queritur

ue⁹ beatitudo sit principalius i actu uolū
tatis q̄ȝ intellect⁹. Et uiꝛ q̄ nō. beatitudo
principalius est i actu nobilioris potētie.
sȝ nobilior potētia est intellectus q̄ȝ. uolū
tas. q̄ꝛ ē respectu uniuersalioris obiecti.
ens. n. sub rōe qua ens est eius obiectū ut
uiꝛ uelle ph̄ūs i 3⁰. de aīa. sȝ sub rōe qᵃ bo
nū ē obiectū uolūtatis. nobilior ē autē rō
entis q̄ȝ boni. g⁰ beatitudo principalius
cōsistit in actu itellectus. Itē sȝ ph̄ˢ 3⁰.
topi. illud est nobilius qd̄ alio nō indi-
get q̄ȝ illud qd̄ idiget ipso. sȝ actus uolū
tatis idiget actu intellectus. nō eꝯ. g⁰ no
bilior est actus intellectus. τ ex ꝯsequēti

beatitudo principalius consistit in ipso.
Itē intelligere bonū τ nō appetere nobi
li⁹ ē q̄ȝ appetere circūscripto intelligere. q̄ꝛ
appeterē cognitiōe circūscripta cuicūq̄ ꝯ-
uenit nature. g⁰ sēp nobilior est actus in-
telligēdi bonū q̄ȝ actus amandi. g⁰ beati
tudo principalius in actu intelligēdi cōsi-
stit. Itē ille actus ē nobilior q̄ sub spūa
litate maiori suū obiectū r̄spicit. sȝ huius-
mōi ē actus itelligēdi. q̄ꝛ respicit rē sȝ eē
qd̄ hēt i mēte. act⁹ uo amādi r̄spicit ipā sȝ
ee suū reale. rea āt sipliciori mō ē̄ i aīa q̄ȝ
ex aīaȝ. g⁰ nobilior est actus itelligēdi q̄ȝ
amādi ex quo ꝯcludit̄ q̄ i eo beatitudo p̄
cipali⁹ ꝯsistit. Ite sȝ ph̄ˢ 8. phisic⁰. i mo
tu grauiū τ leuiū p̄ncipale mouēs ē gn̄-
ans. q̄ꝛ dat formā p quā exequūt̄ mot⁹
ad quos dtermiata sūt a gn̄ante. sȝ itellect⁹
dat uolūtati formā p quā mouet se. q̄ꝛ uo
lūtas mouet se p bonū intellectū. g⁰ itelle
ctus ē p̄ncipale mouēs i actu uolūtatis ē
g⁰ nobilior q̄ȝ uolūtas. i actu āt nobilioris
potētie beatitudo p̄ncipalius ꝯsistit. Cō
tra Ber li. d. li. ar. nō multū post p̄ncipiū
dicit rōeȝ eē quodāmō pedisequā uolūta-
tis. uolūtas ergo ē nobilior rōe. g⁰ i actu
eius beatitudo p̄ncipalius ꝯsistit. Itē An
sel. d ꝯceptu ūginali. c. 4. dn̄iȝ toti⁹ rgni
aīe attribuit uolūtati. ex hoc arguo ut p⁹.
Itē Hugo in solilogo de arra sponse ū
sus p̄ncipiū loquēs aīe sue dic. Ego scio
q̄ uita tua dilectio ē. sȝ beatitudo ē uita
aīe. g⁰ maxīe ꝯsistit i dilectiōe. Itē Hugo
sup illō. 7⁰. c. āge. hierar. Feruidū calidū
acutū τ sup frigidū. dic q̄ dilectio supē-
nit sciētie τ maior ē itelligētia. sȝ i p̄ncipa
liori actu btītudo p̄ncipali⁹ cōsistit. g⁰ p̄n
cipalius consistit i dilectiōe q̄ est actus
uolūtatis q̄ȝ i sciēdo l' itelligēdo q̄ sūt act⁹
itellect⁹. R̷ᵒ q̄ beatitudo principaliter
ē in actu uolūtatis q̄ȝ intellectus. ut. n. su
perius dictū ē per eadē uirtutē p quā res
mota ad terminū q̄escit i termīo. g⁰ p illā
uirtutem per quam principalius mouetur
ad terminum per illam principalius quie
scit in termino. q̄uis autem moueatur
homo in ultimum finem per intellectum
τ uolūtatē. p̄ncipalius tn̄ mouetur i ipsuȝ
per uoluntatem q̄ȝ p itellectū. quapp̄' Au
g⁹ ul. d ci. c. 28. moueꝛ attribuit amori dy-

tēs sic corpꝰ pōdere. sic animus amore fertur quocūqꝫ offerť. illi etiā q sunt ȝrie opinionis expresse ȝcedūt qd dilectio pemiet cognitioni i mouendo. gͦ pncipaliꝰ quiescit homo i ultīo fine p actū uolūtatis q̄ȝ itellectꝰ. ques aūt i ultīo fine ē beatitudo. ⁋ Preterea sic iſ hitꝰ inter charitas ē donū pncipalius sꝫ Augꝰ. 15. de tri. c. 18. ita iſ hitus pncipalis charitas ē donū pncipaliꝰ. sꝫ i i pria nobilior hitꝰ hēt nobiliorē actū. gͦ pfecte diligere q ē actꝰ charitatis pria e nobilissimꝰ actus aīe. cū gͦ i nobilissīo actu pncipalit sine cōstat beatitudo. ⁊ diligere sit actꝰ uoluntatis pncipalius cōsistit i actu uolūtatis q̄ȝ intellectus. ⁋ Preterea deus e ultimus finis maxime sub ratiōe qͣ boni qd pꝫ q̄ȝ ex hoc creatura ordinaľ in ipꝫ ut in finem maxime est i eis rō bonitatis sicut pp hoc q ipꝫ respicit ut exēplar maxime est i eis rō ueritatis. sꝫ deus sub rōe qͣ sūmū boni ē uolūtatis obiectū sub rōe qͣ sūmū ens uel uerū ē intellectus obiectū. gͦ uolūtas magis respicit deū sub rōe finis q̄ȝ intellectuſ. sꝫ deus sub rōe qͣ ultimus finis e beatificās. gͦ sub rōe qͣ ē beatitudinis obiectū pncipalius tēdit i ipꝫ uolūtas q̄ȝ intellectus. ⁊ si sic principalius cōsistit beatitudo in actu uolūtatis q̄ȝ intellectus. ⁋ Preterea beatitudo pncipalius cōsistit in nobilioris potētie actu q̄ȝ in actu minus nobil. sꝫ uolūtas ē nobilior intellectu. q̄ȝ in suo actu cogi nō pōt. nec circa ea q̄ sūt ad fine necessitari. intellectuſ āt cogi pōt ⁊ circa ea q̄ sunt ad finē necessitari magis ēt pōt transformare aīaꝫ uolūtasꝰ q̄ȝ intellectus ⁊ suū obiectū respicit sub rōe nobiliori boni n. obiectū ē uolūtatis ēs obiectū intellectus. rō āt boni ē pfectior. tm̄. n. res hēt de bonitate q̄ȝtū hēt de eo qd debꝫ habere pfectio āt rei cōsistit i hoc q hēt quod habere dꝫ. rō āt perfectiōis addita ēti ipꝫ nobilitat si ābitū eius non ȝhit. ratio autem boni non contrahit ens. realr n. ȝuertunť ens ⁊ bonum. principalius gͦ cōsistit beatitudo in actu uolūtatis q̄ȝ i actu itellectꝰ. ⁋ Ad pͥᵐ i oppᵐ dō q n maior ē falsa ⁊ prepositō falsa q assūitur ad probādū eā. rō. n. bonitatis ita eūiuersalis sicut rō ētis. q̄ȝ rō entitatis est bona ⁊ rō bonitatis ē ens. ⁊ sicut rō ētitatis circuit ōe ens. ita et rō bonitatis. et tamē rō bonitatis nobilior est. q̄ȝ est bona per se. rō entis est bona per rōem bonitatis. illa aūt ē melior que est bona p se q̄ȝ illa que est bona p aliā rōnē. rō aūt melior est nobilior. q̄ȝ sicut dicit Aug. 6. de tri. c. 8. i his q̄ n mole magna sūt id ē maius ⁊ melius. ⁋ Ad 2ᵐ dō q q̄uis uolūtas n possit exire aliquē actū sine actu itellectꝰ. n pp hoc tn̄ sequitur q intellectus sit nobilior uolūtate cuius rō duplex ē vna q̄ȝ intellectus i cōplemēto sui actus nō cōsistit i cōpleta sui formatiōe n p̄t nisi p uolūtatē. vn dic Augꝰ. 9. de tri c. ul. q ptū mētis anteedit appetitus que id qd nosce uolumus querēdo et i uenēdo nascit ꝓles ipa noticia. vn sic actus uolūtatis indiget actu intellectus quātum ad sui initium. ita actus intellectus indiget actu uolūtatis quātum ad sui cōplementū. ⁋ Et pterea uoluntas cū cognitiōe modica p̄t i magnū actū. qd pꝫ q̄ȝ hoc de lege cōi nō cognoscimus deū nisi mediate. ⁊ tn̄ diligimus ipꝫ immediate. sꝫ intellectus nō pōt i magnuꝫ actū cū debili adiutorio uolūtatis. ita q ordꝰ pensatis plꝰ uniaľ intellectus i rectitudine ⁊ pfectione sui actuſ p uolūtatē q̄ȝ e ȝuso. maxime cū in his q̄ sūt ad finem. uolūtas possitꝰ cōuentiľ iudicio intellectus ut i. 2. li. ostensū ē. ⁋ Ad 3ᵐ dō q maior vera est de appetitu q ē i rebus maťatis. d qͦ dici p̄t q graue appetit esse deorsum. ⁊ de appetitu sensitiuo loquēdo tn̄ de appetitu q ē uelle qui ē idem qd libera inclinatō in rē uolitam falsa est. sic enim appetere sum ū bonū circūscripto intelligere si esset possibile nobilius esset q̄ȝ ipꝫ intelligere ⁊ non appetere. ⁋ Ad 4ᵐ. dō q intellectus nō tm̄ intelligit similitudiē rei que est i aīa. imo p ipsā pnus itelligit rē extra cuiꝰ cognitiōe ꝛflectiť ad sililu sic cognoscēdū. vn̄ eādē rē que e extra quā uolūtas appetit intellectus intelligit. vnde nō intelligit ipaꝫ sub rōe spūalior q̄ȝ uoluntas appetit eam. sic enim res extra non ē obiectū itellectꝰ nisi sicut ē ꝓpresētata. ita n ē obiectū uolūtatis nisi sit itellecta. ⁋ Preterea si res intellecta haberet spūalius esse i mente q̄ȝ extra pp hoc q mens est spūalior ea. hoc uerificari non posset de essentia icreata q i ifinitū spūalior ē ei mēte creata

Cōparatio aūt potētiarū ſm nobilitatē atte- di dʒ p cōparationē ad nobiliſſimū obiectū. qd nō reſpicit intellect⁹ ſub eſſe ſpūaliori ꝙ voluntas. īmo ecōuerſo eo ꝙ ſpūali⁹ eſſe hʒ in ſe ꝙ̃ ṽbum eius in mēte creata. Ad 3ᵐ dō ꝙ forma p quā voluntas mouet ſe n̄ eſt bonū apphēſū īmo finis eſt mot⁹ eius. forma autē p quā mouet ſe eſt ipſamet. vł illud qd in ea eſt actuū quius ſe nō moueat niſi pſuppoſita intellect⁹ cognitōe.

Octauo queritur vtrū beatitudo pncipali⁹ ↄſiſtat in actu in- tellect⁹ ſpeculatiui ꝙ̃ practici. Et vr̄ ꝙ pn- cipali⁹ in actu intellect⁹ practici. qa ↄſiſtit pncipalius in actu intellect⁹ q ſimilior eſt diuino intellectui. ſʒ intellect⁹ practic⁹ ſi- milior eſt diuīo intellectui ꝙ̃ ſpeclatiuus. diuin⁹ eīm intellect⁹ practic⁹ eſt. cognitio eīm ei⁹ cū ipſa volūtate cā eſt pductionis creaturarū. g° beatitudo pncipali⁹ cōſiſtit ī actu intellect⁹ practici ꝙ̃ ſpeclatiui. Itē ille intellect⁹ eſt practic⁹ nō tm̄ q ſpeculat opabilia. ſed etiā q ſpeclat p̄mū pncipium opabiliū qd eſt de⁹ ſub rōe qua eſt ſūmuʒ bonū. ſed ille intellect⁹ c⁹ act⁹ eſt de beati- tudinis eſſentia ſpeculat ſūmū bonū. ergo videt ꝙ intellect⁹ c⁹ act⁹ eſt de eſſētia bea- titudinis eſt practic⁹. Cōtra. ītellect⁹ pra- ctic⁹ eſt reſpectu opabiliū p nos. qa reſpe- ctu taliū eſt ſcia practica. ſm Auic. p° me- tha c° p°. ſed act⁹ intellect⁹ q eſt de beati- tudinis eſſētia eſt reſpectu dei q nō eſt res opabilis p nos. g° intellect⁹ c⁹ eſt act⁹ de beatitudinis eſſentia nō eſt practic⁹. Itē Aug. p° li. de tri. c. 10. dicit ꝙ in ↄtēplatōe dei eſt finiſ omniū bonarū actionū requies ſempiterna. ⁊ gaudiū qd nō auſert a no- bis. ſʒ cōtēplatio eſt act⁹ intellect⁹ ſpecla- tiui. g° in actu ei⁹ pncipal.⁹ cōſiſtit beatitu- do ꝙ̃ in actu ītellect⁹ practici. Rᵒ ꝙ in- tellect⁹ aliqñ cōſiderat materiā pure pra- cticā q̄ eſt aliqd opabile p nos. ⁊ h° nō pp ſcire ſicut pp finē. ſʒ pp opari. ⁊ tūc ē ſim- plicit practic⁹. aliqñ cōſiderat verū nō opa- bile p nos. nec ſubiacens noſtre diſpōni. et ꝓpter ſcire ſicut ꝓpter finē. ⁊ tūc ſimplicit eſt ſpeclatiuus. aliqñ cōſiderat materiam practicā ꝓpter ſcire tm̄. aliqñ ſpeclatiuam ꝓpter opari. vt cū medic⁹ aliqꝫ ↄſtellatōeꝫ

conſiderat vt meli⁹ poſſit ꝓpōrcōare me- dicinā quam vult infirmo dare. ⁊ vtroqꝫ iſtorꝫ modorꝫ eſt ptim ſpeculatiuus. partiꝫ practic⁹. ſed pmo mō magis eſt ſpeclatiu⁹ ꝙ̃ practicus. 2° modo ecōuerſo. quia finis magis eſt cōſiderādus ad iudicādū intelle- ctum ſpeculatiuū vel practicū ꝙ̃ materia. vnde phūs 2° metha. Speculatiuā ſciētiaꝫ diſtinguit a practica maxime penes finem dicens ꝙ theorice finis eſt veritas ⁊ pra- ctice opus. aliqñ intellectus conſiderat ali- quid non opabile per nos nec ꝓpter opa- tionem exteriorem. nec ꝓpter ſcire tm̄. ſed ꝓpter ſcire ordinatū ad interiorē opatio- nem que eſt dilectio ⁊ intellect⁹. ⁊ ſub hac rōne ptim eſt ſpeculatiuus. ⁊ ptim practi- cus. extēdēdo praxim ad interiorē opatio nem que eſt dilectio. ⁊ magis practicus ꝙ̃ ſpeculatiuus. quia vt iam dictū eſt magis attendit rō intellectus ſpeclatiui penes fi- nes ꝙ̃ penes materiā. talis autem eſt intel lectus cuius actus eſt de beatitudinis eſſē tia. Intellectus autem beatus ꝙ̃uis ſpecu letur bonū qd non eſt opabile per nos. h° eſt ſūmū bonū non tātū ſpeculat ipm ꝓpt ſcire tm̄. ſed ꝓpt ſcire in ordine ad pfectā eius dilectioneꝫ. vn̄ ⁊ pncipalius ſpeculat rōem bonitatis ꝙ̃ ṽitatis. nō ſic intelligē- do ꝙ clarius videat vnam ꝙ̃ aliam. ſʒ qa vnā in ordine ad aliā ſpeculat. ⁊ ideo con cedo ꝙ beatitudo conſiſtit principalius in actu intellectus practici. extendendo pra- xim ad dilectionē ꝙ̃ in actu intellectus ſpe culatiui. quia tamen praxis non conſueuit extendi ad actionem volūtatis interioreꝫ. ideo ſatis conuenienter dicitur talis intel lectus eſſe affectiuus. ⁊ ꝓpter rōem ſiſem aliq q nolūt cōcedere ſciētiā theologicam pncipali⁹ eſſe practicā ꝙ̃ ſpeculatiuā. cōce dūt tn̄ eā pncipali⁹ eſſe affectiuā ꝙ̃ ſpecu- latiuā. Ad pᵐ in oppᵐ dō ꝙ diuinus in- tellectus intelligit eēntiā ſuā pmo. ⁊ p eſſē tiam ſuam creaturas reſpectu creaturarū practicus eſt. non tamen eo modo quo nr̄ reſpectu noſtrorꝫ effectuū. quia noſtrā de terminat voluntatē nō ipſam neceſſitādo. ſʒ inclinādo. 10. n. artifex diſponit ptes do mus tali mō vł tali. qa dictamē ſui ītellcūs īclinat ipm ad ſic faciēdū. nō ſic aūt eſt de intellectu diuino reſpectu voluntatis ſue.

nõ eñi iõ deus voluit creare mundũ. quia intellect⁹ suus dictabat bonũ esse mũdum creari. sed econuerso. quod sic ꝓbo. Quero quare bonũ fuit mũduz creari. si dicas quia deus voluit ipsũ creare habeo ꝓpositum si dicas quia diuinus intellectus dictabat bonũ esse mundũ creari. Contra. non enim ideo bonũ fuit mũdũ creari. qa diuinus intellectus dictabat bonũ esse mũdũ creari. sed qa bonũ erat mundũ creari diuin⁹ intellectus hoc dictabat. Si dicas q̄ mũdũ crearierat bonũ absolute non in cõpatione ad diuinũ intellectũ seu voluntatem. tũc nõ poterat nõ esse bonũ. g° diuinus intellect⁹ nõ poterat hoc non dictare. cũ ergo diuina volũtas discordare non possit a dictamine sui intellect⁹. si ideo noluisset mũdũ creare. qa intellect⁹ dictabat bonũ esse mũdũ creari non potuisset velle mũdũ nõ creare. qd̄ falsũ est. ꝛ cõtra articulũ excõicatũ a dño Stephão epo parisiẽ. Diuin⁹ aũt intellect⁹ respectu sue essentie etsi nõ sit practicus ſʒ q̄ praxis dr̄ ab exteriori opatiõe. tñ extẽdẽdo proxim ad dilectionẽ practicus est. vel vt meli⁹ dicatur affectiuus iq̄ztũ se pfecte intelligitur se pfecte diligat. speculatiuus aũt est respectu essentie sue inq̄ztũ essentia sua per eũ opabilis nõ est nec etiã per aliũ. vñ p arg⁹ cõcludi nõ põt q̄ beatitudo cõsistat ꝑncipalius in intellectu practico ꝓpe loquẽdo de praxi sm̄ q̄ ab exteriori opatiõe. q̄uis pricipaliis cõsistat in itellectu practico q̄z speculatiuo extẽdẽdo nomẽ praxis ad praxiz que dr̄ de dilectiõe q intellect⁹ cõuenientius appellari põt affectiuus q̄z practic⁹. Ad 2⁹ pʒ qd̄ dd̄ ex iã dictis i qõe. P⁹ arg⁹ ad ptẽ 2⁹ ꝓcedit de itellectu practico dicto a praxi ꝓpe dicta .i. ab exteriori opatione. Ad 2⁹ dd̄ q̄ ibi Aug. accipit cõtẽplationẽ p cõtẽplatiua vita que ꝑncipali⁹ cõsistit in dilectõe q̄z in cognitõe. vt in pcedẽti qõe dictũ est. vita aĩe dilectio est.

Consequenter querit de 2° ꝑncipali. ꝛ circa hoc q̄rũt octo. P° vt⁹ oẽs homines appetant beatitudinem. 2° vt⁹ de necessitate. 3° vt⁹ volũtas in appetẽdo beatitudinẽ moueat se. 4° vt⁹ volũtas velit qcq̄d vult ꝓpter beatitudinem. 5° verũ volũtas in appetendo beatitudinem mereatur. 6° viruz beatitudo possit haberi in hac vita. 7° vtrũ beatitudo electoꝝ erit maioꝛ p⁹ iudictũ q̄z ante. 8° verum beatitudo ab omnibus beatis equalit̄ pcipiet̄.

Primo ostendo q̄ n̄ oẽs hoĩes appetũt beatitudinẽ. Aug. 10. de tri. c. pmo. Firmissime nouim⁹ amari nisi nota non posse. sed nõ oẽs hoĩes cognoscũt beatitudinẽ. qd̄ pʒ. qa ſʒ phm̄ p° ethi. c. 6°. qdã posuerũt eã in voluptatib⁹. qdã in diuitijs. qdã in honorib⁹. ergo non oẽs appetũt beatitudinẽ. Itẽ ph⁹. 10. ethi. c. 8°. dicit q̄ felicitas ẽ opatio itellect⁹ ſʒ ꝓpã vtute. ſʒ nõ oẽs appetũt opari ſʒ uirtute cũ multos magis uideam⁹ appetere uitia q̄z vtutes. g° nõ oẽs appetũt beatitudinẽ. Itẽ si beatitudo appeteret̄ ab oibus nõ uideret̄ h⁹ ee alia rõ nisi qa appetitus beatitudinis est nat̄alis uirtus. ſʒ hec rõ n̄ ẽ sufficiẽs. qa sexus uirilis nat̄alis ẽ. nec tñ cõsequit̄ oĩa indiuidua spei hũane. g° n̄ oẽs hoĩes appetũt beatitudinẽ. Cõtra. Aug. 13. de tri. c. 5. dicit q̄ oẽs appetũt beatitudinẽ. Itẽ oĩa bonũ appetunt. dicit. n. ph⁹ p° ethi. circa pncipiũ. q̄ bñ enũciauerũt dicẽtes esse bonũ qd̄ oĩa appetũt. g° ſʒ regulã eiusdẽ 3° topi Maxĩe bonũ oĩs maxĩe appetũt. ſʒ beatitudo ẽ maxi⁹ bonũ g° nõ oẽs hoĩes maxime beatitudinẽ appetunt. R° q̄ beatitudo dupl'r põt ↄsiderari. s. in gñali iq̄ztũ ẽ bonũ quoddã sufficietissimũ. vel i spali. s. inq̄ztũ ↄsistit in claro dei visiõe ꝛ pfecta ei⁹ dilectione ꝛ gaudio. qd̄ hi de dei bonitate pũti p clarã ei⁹ visione ꝛ pfectã dilectiõez. pmo mõ beatitudo ẽ oibus nota. qlibet. n. scit qd ẽ bonũ. ꝛ qd esse est sufficietissimũ. 2° mõ nõ ẽ oib⁹ nota. vñ n̄ oẽs eã appetũt. ſʒ p⁹ mõ oẽs appetũt eã. qa appetit⁹ eius nat̄alis est. vñ Aug 13. de tri. c. 8. dicit q̄ ad appetẽdũ beatitudinez nat̄a cõpellit̄ cui summe bonus ꝛ immutabilis beat⁹ creatoꝛ hoc indidit. dicit etiam glo. super illud psal̄. Beata gens. q̄ anim⁹ naturaliter est capax beatitudinis. nulla aũt creatura capax naturaliter alicuius boni est derelicta omni nat̄ali inclinatõe. Ad illud etiam dicit ph⁹ libro d̄ bona fortuna.

q natales appetitus sunt in nobis primi. sed primus mot⁹ volūtatis est in finē. ergo ille mot⁹ est natalis. sed beatitudo finis ē. ergo appetitus beatitudinis naturalis ē. sed quod natalit' conuenit homini ratōne sue forme omni homini conuenit. quia per formā homo reponit' in vna spē. ⁊ ideo dicit Dama. 3° li° c° 4°. q in omnib⁹ cōiter inspicit'. natura caratherizat in his. q̄ sub ipso sunt ītbōis. ergo omnes homies appetunt beatitudinē. Ad p̄mū in opp⁹ dicēdū q quāuis nō omnes nouerint beatitudinem in suo esse spālissimo. nec etiam in speali. tamen omnes nouerunt eam in esse suo gnālissimo. Ad secūdū dicēdū q etsi non omnes appetunt opari sm uirtutē in spāli. quia multi appetunt opationem cōtrariam uirtuti. tamē omnes operari sm virtutem appetunt in gnāli in hoc q appetunt bonū sufficiētissimuz. qd bonum sine pfectissimo actu pfectissime virtutis esse ñ potest. Ad tertiū dicēdū q sexus virilis non est naturalis iuris rōne forme. sȝ rōe materie. vñ phūs. 10°. metaph°. Masculus ⁊ femina aīalis sunt ppe passiones. sȝ non sȝ substātiā. i. formā uerū in materia ⁊ corpore. pp̄ter quod idē sperma mascul⁹ aut femina fit patiens passionem aliquā. illud autem quod est alicui naturale ratiōe materie non oportet q omnibus cōueniat in eadem spe. quia res non reponūtur in spe p materiam. sed per formam. ⁊ ideo illud quod naturaliter alicui conuenit rōne forme conuenit omnibus in eadem specie. ut autem dictum est appetere beatitudinē in gnāli natale est hōi rōe forme.

SEcundo queritur v⁹ omnes homines ex uoluntate deliberatiua beatitudinem appetant de necessitate. q enim omnes homines naturali appetitu ⁊ uoluntate libera actione de necessitate ipsā appetant manifestum est. quia beatitudo est finis humane vite. ⁊ libro scdo di. 38. in illa q̄stione. verum volūtas inquātū libera de necessitate uelit finē ostēsū est q voluntas uelle naturali. ⁊ velle libero a coactione de necessitate vult finez. sȝ quia multi distingnūt īter volūtatez liberam et volūtatem deliberatiuam. ideo hic p̄dictā ppositi qōnem. ⁊ p̄mo ostendo q nō oēs homines ex uoluntate deliberatiua de necessitate uelit beatitudinē. deliberatiū uelle est post consiliatione intellectus. sed sm phm 3° ethi. c° 6°. non cōsiliamur de fine. ergo respectu finis non est actus volūtatis deliberatiue. sed beatitudo est finis ultimus uite humane ut ostensum est. ergo a nullo potest appeti ex deliberatiua uoluntate. nec contingenter. nec ex necessitate. Itē qd nō pōt eē obiectū act⁹ eligendi eē nō pōt obiectū li. ar. quia pprius actus li. ar. ē eligere. sȝ beatitudo ñ pōt eē obiectuz act⁹ eligēdi. dicit. n. ph⁹ 3° ethi c. 5°. q electio nō ē finis. sȝ eoꝝ que sunt ad finez. g° beatitudo ñ pōt eē obiectū li. ar. sȝ ois act⁹ uolūtatis deliberatiue ē act⁹ li. ar. g° neqȝ ɔtingēt'. neqȝ ex necessitate beatitudo pōt appeti ex deliberatiua uolūtate. Itē deliberatiua uolūtas ē ptās rōnalis. sȝ sȝ phi. 2° li. phyermenias. ptātes rōales sūt ad oppositū. g° ex deliberatiua uolūtate pōt hō beatitudinē uelle ⁊ nolle. Cōtra. bonū q̄ȝto magis cogitat tāto magis desiderat'. sȝ beatitudo magis cogitat' a deliberāte q̄ȝ ñ deliberāte. cū g° oēs hoīes natali appetitu d necessitate uelint beatitudinē. ut i 2° li di. 38. ostēsū ē multo forti⁹ oēs hoīes appetūt eā ex deliberatiua volūtate. Itē oē liberū uelle act⁹ ē li. ar. q ut ostēsū ē li° 2°. Liberū ar. est uolūtas. sȝ uelle qd ē act⁹ li. ar. act⁹ est uolūtatis deliberatiue. cū g° vt ostēsū ē li° 2° di 38. Oēs uelle libero d necessitate uelint beatitudinē seq̄t' q d necessitate oēs hoīes uolūt eā ex deliberatiua uolūtate. R° q uelle deliberatiū duplicit' pōt accipi. Uno mō p uelle libero p⁹ liberā ⁊ certā rei cognitōez. seu cogitatōez. Alio mō p uelle libero p⁹ itellect⁹ cōsiliatiōnē. sȝ quē modū cōius uī accipi a phīs. P° mō dico q oēs hoīes d necessitate uolūt beatitudinē in gnāli uoluntate deliberatiua. q̄ȝto eīm homo magis cogitat beatitudinē. tāto magis uidet i ea ɔtineri oēz rōez appetibilitatis. ⁊ nullā rōez fugibilitatis. sȝ sicut uolūtas nihil pōt appetere nisi sub ratiōe alicui⁹ boni. ita nihil pōt refugere nisi sub rōne alicuius mali. cum g° ut iā dictū est q̄ȝtūcūqȝ hō cogitet beatitudinem nihil in ea possit apprehendere sub

rōe mali īpossibile est liberā volūtatē post q̄ztācūq3 beatitudinis cognitionē ipsā3 re fugere. s3 de necessitate vult eā. loquendo uero de velle libero post intellect⁹ consilia tionē qd̄ q̄dem velle p̄pe loquēdo dr̄ deli beratiuū. sic dico q̄ in ipso est aliq̄d perfe ctionis. 7 hoc est libere velle aliq̄d imperfe ctionis. s. depēdētia libertatis ex ītellectus cōsiliatione. cōsiliari enim vtrū hoc sit uo lēdū. ul' n̄ ē ex defectu cognitōis eo q̄ ītelle ctus in his de q̄bus cōsiliat' nō statim ui det sub certitudie v̄itatē. vn̄ Dama li° 2° .c.21°. dicit q̄ ignorātie est cōsiliari. 7 ideo quia intellectus statim videt finez esse ap petēdū nullus cōsiliat'. vtrū finis sit appe tendus vel non. Dico ergo q̄ accipiendo velle deliberatiuū p̄ velle libero post itel lectus cōsiliationē. sic homo ex deliberati ua volūtate non appetit beatitudinez nec cōtingenter. nec de necessitate. quia sic de liberatiua uoluntas includit imperfectionez in intellectu que in ipso esse non potest re spectu finis. sed si accipiatur velle delibe ratiuū rōe hui⁹ qd̄ est p̄fectionis. n eo qd̄ est libere uelle illud qd̄ intellectus vere et determinate dictat esse uolēdū. sic dico q̄ omnes homines de necessitate beatitudi nem appetunt ex deliberatiua uolūtate. tā enim p̄batū est q̄ omnes homines de ne cessitate uolūt beatitudinē ex libera uolū tate post q̄ztācūq3 beatitudis cognitiōe3.

Ex dictis potest uideri q̄d dd̄ ad argu mētum ad vtrāq3 ptem excepto tertio ad ptem p̄mam. Ad qd̄ dicendū q̄ p̄ātes rō nales nō sūt ad oppositū nisi respectu eo3 ad que uoluntas det'minat se hic aūt sunt ea que sūt ad finē. vnde q̄a ad finē nō det' minat se. s3 ad ip3 appetēdū determinata ē a creatore. q̄uis ip3 motu3 illū eliciat. si cut graue cū adiutorio influentie loci deo3 sū sui motū ad inferius exequitur ad que3 determinatū est a gn̄ante. ideo respectu fi nis non est ad oppositum.

Tertio queritur

utrū uolūtas i appetendo beatitudinē mo ueat se. R° q̄ cū li. 2° di 38 in illa q̄ōne utrū uolūtas moueat se ad uolēdū finem. tamē ille actus elicitur a uolūtate. 7 beati tudo sit finis ultimus humane uite ut oñ

sum est satis patet q̄d sit dd̄ de motu uolū tatis in appetendo beatitudinem sic dic tum est de motu eiusdē in appetendo finē. et ideo hic nō repeto q̄a hoc esset bis dis putar' eādē q̄ōne q̄uis sub v̄bis diuersis.

Quarto queritur

utrū uolūtas q̄cquid uult uelit pp beatitu dinē. s3 quia li. 2°. di. 38. patet huius q̄ōnis solutio per solutionē q̄ōnis illius. utrū uo lūtas uelit ōe quod uelit in uirtute ultimi finis. ideo de solutōe q̄ōnis illius hic sup sedeo ad uitādū sup̄fluā repetitionem.

Quinto queritur

utrū uolūtas in appetendo beatitudinem mereat'. Et uidetur q̄ nō. s3 ph̄m. 2°. ethi. c. 5°. ex his que insūt nobis a nat'a nō la udamur nec uituperamur nec sum⁹ bōi nec mali. s3 uolūtas naturaliter appetit beati tudinē. g° ex hoc appetitu nō debet lauda ri. qd̄ uo esset uerū si tali appetitu merere tur. omne enim meritū laudabile est. Itē Aug. li. 1. retrac. c. 9. peccati reū tñre queq̄m q̄ nō fecit qd̄ facere nō potuit summe iniq̄ tatis et insanie ē. g° nullus peccat i hoc q̄ facit d necessitate. g° a simili nec meretur. s3 ostēsū ē q̄ uolūtas de necessitate appe tit beatitudinē. Cōtra appetēdo beatitu dinē deū appetimus. s3 i appetēdo deū est meritū. g° appetēdo beatitudinē meremur. Itē uolūtarij actus boni maxie sūt meri torij pp finē. s3 s3 ph̄s. 1. posterio3. pp qd̄ vnūq̄dq3 tale. et illud magis ergo maxime meritoriū est velle finē. R° q̄ hoīe3 ap petere beatitudinē cōtingit dupliciť. Uno modo in gn̄ali inq̄ītū appetit aliq̄d bonū sufficietissimū. Alio modo in sp̄āli inq̄tu3 determinate appetit illud bonū in sp̄āli in quo vere est omnis sufficientie plenitudo si cut in clara dei visione 7 p̄fecta eius frui tione. In appetendo beatitudinē p̄mo mō non est meritū. q̄a sic nat'alit' ab intellectu cognoscit'. 7 a volūtate appetit' ita q̄ cir ca hoc nec itellect⁹ p̄ōt errare i cognosce do. nec volūtas in appetēdo. In appetēdo beatitudinē mō secūdo est meritū. quia hic nec naturaliter cognoscit'. nec naturaliter appetit'. sed respectu eius cōtingit eē erro rem in intellectu. 7 obliquitate3 in affectu.

quia ꝛ intellectus pōt opiari nō esse beatitudinē in illo bono ubi uere est. ꝛ eā esse in illo bono ubi uere non est. ꝛ ex ꝯñti uoluntas potest appetere beatitudinē ubi uere non est. ꝛ eam non appetere ubi uere est. vñ beatitudo hoc mō accepta obiectū est li. ar. nō tñ sub rōe qua ē liber. sꝫ etiā sub rōe qua deliberatiñ. qꝛ q̄uis hō naēaliter appetat deū uidere et eo frui ut ondetur in q̄one sequēti. tñ illa nō appetit naēalit i q̄tū in illis uera beatitudo cōsistit. qꝛ non cognoscit naēalit. qꝛ i illis uera beatitudo ꝯsistit. vñ q̄uis ea i qbus uera beatitudo cōsistit naēalit appetit sꝫ id q̄d sūt. nō tñ illa naēalit appetit sub illa rōe seu i q̄tum beatificatiua sūt. Argu ad ptē pmā ꝓcedūt de beatitudine pmo mō dicta. Argu ad ptē 2ꝰ ꝓcedunt de beatitudie 2° modo dicta.

SExto queritur utꝝ beatitudo possit hrī in hac uita. Et uꝫ q sic. q̄to res est nobilior tāto potētior ē ad cōsequēdū finē suū. sꝫ aīalia que sunt infra hoīez in hac uita possūt cōseq finē suū. g° multo fortius hō. Itē hō appetit naēalit oē illud sine quo nō pōt cōseq finē suū. qꝛ qdcūq appetit. appetit i uirtute finis quē naēalit appetit g° si mors esset necessaria hoī ad cōsecutiōez beatitudīs. hō naēalit appeteret mori q̄d falsū ē. mors g° nō ē necessaria ad beatitudinis cōsecutionem. Itē clara dei uisio hrī nō pōt sine beatitudine. qꝛ ipā sēp ꝯcomitatur pfecta fruitio. sꝫ sꝫ Aug. añ penul. q̄ōnē ad Orosiū. Paulus in hac uita sic uidit deum sic sci post hāc uitā uidebūt. g° beatitudo pōt hrī in hac uita. Itē sicut se hēt uolūtas ad dilectionē summe bonitatis ita itellectus ad cognitionē sūme ueritatis. sꝫ ut ostensū est li. i. di. 17. p charitatē deus i uita ista imediate diligit. g° a simuli et imediate cognoscit. sꝫ imediata cognitio est uisio. et tūc argue ut pus. Itē beatitudo ē i aīa. corruptibilitas ē i corpoe. g° ista nō ꝯtrāt. qa ꝯria nata sūt esse circa id. g° uꝫ q nō obstante corporis corruptibilitate hō possit hr̄e aīe beatitudinē i hac uita. Itē oē q̄d itelligimus ē qa de non ente non ē scia. sed multa itelligim⁹ que nō sūt i reꝝ naēa. nec i aliquo esse creato. g° sūt i creatore. cum g° multa talia clare uideam⁹. et nihil possit clare uideri in creatore nisi creator clarē uideatur. vñ q i hac uita clare uidere possimus creatorē et ex ꝯñti uerā beatitudinē hr̄e in hac uita. Cōtra Job. 13. hō natus de muliere breui uiuēs tēpore replet⁹ multis miseriis. sꝫ beata uita oēz miseriā excludit. g° nō pōt hrī uera beatitudo i hac uita. Itē sꝫ Aug. 13. de tri. c. 7. beatitudo sine imortalitate eē nō pōt. sꝫ in hac uita mortali ñ pōt eē imortalitas. alr̄. n. eēnt ꝯdictoria. g° beatitudo non pōt hrī in hac uita. Itē beatitudo nō pōt hrī sine clara dei uisione. sꝫ sicut dic. glo sup illud exo. 33°. nō uidebit me hō ꝛ uiuet. q̄diu hic mortalit uiuit. uideri p quasdā imaginatōes deus pōt. sꝫ p ipā ꝫ nature sue spēz nō pōt. g° beatitudo in hac uita hrī nō pōt. Ad uidēdū clarius hu⁹ q̄ōnis ueritatē pmo ꝯsiderādū est q beatitudo hōis nō ē sine clara dei uisione ꝛ pfecta ei⁹ dilectiōe. 2° q ex solis naēalibus hō nec añ mortē nec post mortē pōt uerā cōseq beatitudinē. 3° q et supnaēalit hō nō pōt ꝯseq beatitudinē aīe in hac uita de lege cōi. 4°. q ex spāli pilegio pōt deū uidere i hac uita absq h° q sit beat⁹. 5° q ex speciali priuilegio per uirtutem diuinam posset beatificari quo ad animam corpore non beatificato. Sexto q impossibile est per quamcumqꝫ potentiam totum hominem beatificari re manentem in hac uita mortali. P° articulū declaro sic. homo naturaliter appetit suam perfectionem. talis enim appetitus cuilibet creature inditus est a natura. secūdaria autem intellectus humani perfectio est in perfectione sui actus qui est intelligere. uñqꝫ aūt est act⁹ itelligendi perfect⁹ nisi sit respectu nobilissimi intelligibilis et nobilissimo modo. nobilissimū autem intelligibile deus est nobilissimus autē modus intelligendi est uidere. ergo omnis homo naturaliter appetit per intellectum uidere deum. sed sicut dicit Aug. 13° de tri. c° 5°. Beatus non est nisi qui habet omnia que vult. impossibile est ergo hominem esse beatum sine dei uisiōe. Preterea omnis homo ꝛ quecūqꝫ res alia naturaliter appetit coniūgi suo pncipio q̄tū est sibi possibile.

vñ qa ignis gñat in circũferẽtia τ terra in cẽtro ignis appetit coniũgi circũferẽtie τ terra cẽtro. qz in cõiũctõe rei cũ suo pncipio est pfectio ei⁹, quã vnaqueqz res naturaliter appetit. pncipiũ aũt itellect⁹ hũani imediatũ de⁹ ẽ. intellect⁹ g° hũan⁹ natalit appetit imediate deo cõiũgi put sibi possibile est. possibile est aũt cũ dei adiutorio humanũ itellectũ cõiũgi sibi p clarã visionez τ imediataz. hãc g° visionẽ hõ natalit appetit. s3 vt pus dictũ ẽ nõ est beat⁹ nisi qui hz oĩa que vult. g° sine pdicta visiõe beatitudo hoĩs esse non põt. Preterea sicut dicit Aug 14° d tri. c. 8°. Eo ipso aĩa dei imago est quo ei⁹ capax est, eiusqz esse pticeps potest. cũ g° deus sit infinitũ bonũ. τ quelibet creatura sit bonũ finitũ nullum bonũ creatũ sufficere põt ad oẽm humani appetit⁹ pfectionẽ g° non põt hr̃e pfectã qetem. nisi illã hẽat in sũmo bono qd de⁹ est. τ hoc est qd dicit Aug. p° li° cõfessio. ꝓpe pncipiũ. Fecisti nos dñe ad te. τ inqetũ est coꝛ nostrũ. donec requiescat in te. in ipo aũt non põt intellect⁹ hũan⁹ pfecte requiescere. donec ipsũ attingat sicut appetit. qa ut iam dictũ est non est beatus. nisi qui habz oĩa que vult. s3 homo appetit ipsum imediate τ clare uider. ut iam ostẽsũ est. g° sine tali visione beatitudo hominis hab ri non põt. s3 ut ostẽsũ est supius in articulo pcedẽti qõe. 6. beatitudo nõ tãtũ cõsistit i actu intellect⁹. s3 etiam in actu uoluntatis q est amor. τ constat qꝫ non consistit nisi i pfecto amore. non est aũt amor pfect⁹. nisi sit respectu sũmi boni quod deus est. restat g° qꝫ ad hominis beatitudinẽ requiritur clara dei visio τ pfecta eius dilectio. 2° articulũ declaro sic. naturalis modus cognoscendi corrñdet naturali mõ essendi ipsius cognoscẽtis. vnde si naturalis modus essedi ipsius cognoscibilis excedit naturalem modũ essendi potẽtie cognoscitiue non põt ab illa naturaliter cognosci. verbi grã. quia potẽtie sensitiue radicãtur in forma pficiẽte materiam sensibilẽ, τ sũt organis alligate nõ possunt cognoscere nisi res sensibiles. τ inqãtũ sũt sensibiles τ singulares. intellectus autẽ noster quia radicat in forma pficiẽte materiã sensibilẽ quãdiu corpori coniũct⁹ est nõ põt cognoscere nisi res exĩtes in materia sensibili. uel illud qd ex ipsis cõcludere põt. qa tñ mediante organo nõ cognoscit. iõ res exĩtes in materia sensibili põt considerare abstrahẽdo .s. simplici intellectõe intelligẽdo eas. non inqãtũ sunt in materia sensibili. qd pz cum itelligit aliquod vniuersale reꝝ sensibiliũ. Intellectus autẽ angelicus quia est in essẽtia que non est purum esse. sed composita est ex actuali τ potentiali non põt naturaliter τ imediate cognoscere illã rẽ. que est purum esse. i. diuinam essẽtiã. cum ergo ut ostensum est. beatitudo uera non possit hr̃i sine clara τ imediata dei visiõe τ perfecta eius dilectione homo ex solis naturalib⁹. nec ante mortem. nec post potest uerã consequi beatitudinẽ. 3° articulum declaro sic. ex beatitudine anime redũdat de lege cõi in corpus plenitudo sanitatis. τ uigoꝛ incoꝛruptiõis. vñ Aug. in epistola ad Dioscoꝛ paꝝ ante mediũ. Tã potẽtez fecit deũ aiaz. ut ex ei⁹ plenissima beatitudine que in fine tẽpoꝛ sãctis pmittit' redũdet in inferiorẽ naturã que est corp⁹. nõ beatitudo q̃ fruẽtis τ intelligẽtis est ꝓpa. s3 plenitudo sanitatis τ incorruptõis uigoꝛ corporis ñ põt simul eẽ cũ hac mortali uita. g° hõ etiã supnatal'r nõ põt ɔseq in hac uita de lege cõi aie beatitudinẽ. 4° articulũ declaro sic. sicut ꝓbat Aug. 13. de tri. c. 8. beata uita nõ põt ɔserer beatũ uolẽtẽ. quia nõ est beata uita que ita est in uoluntate ut nõ sit in ptãte. cum nemo beatus sit aliquid nolenda. nec habendo. nec etiam uolentẽ. qa non est uita beata quam perire cupit qui hz eã. cũ ut supius ostẽsũ est de necessitate appetat' nodũ hĩta ñ põt etiaz deserere indifferẽter ad eã. qz nõ est uita beata quã ñ amat beat⁹. sed id nõ amat qd vtꝝ uigeat an peat indifferenter accipitur. sed ex p̃uilegio spãli in hac uita aliquis põt deuz uidere clare. sicut sancti uident eum. vñ τ Paul⁹ q sic deũ uidit in hac uita. ut pbacũ est p Aug. in arguẽdo. raptus dr̃ fuisse in padisum. ut hr̃ 2° ad corin. 12. cũ g° hec visio i hac vita Paulum deseruerit deũ uidẽdo i hac uita nõ fuit beatus. qa ipz tũc ñ uidit. nisi p modũ passiõis trãseũtis 5° articulũ declaro sic. ex spãli priuilegio homini in hac uita posset dare deus habituz

glorie quo anima deũ uideret uisione beata. et phibere ne ex hoc animi beatitudine redũdaret in corpus ĩco.. uptibilitas. deus enim phibere potest cãm a pductõe effectus. ergo ex spãli priuilegio per ṽtute diuinã posset homo beatificari quo ad aĩaʒ corpore nõ beatificato. sed q̃uis hoc possʒ deus nũq̃ꝫ tamen hoc factũ est. nisi i xpo. ubi spũalis fuit ratio hoc faciendi. ut ostẽsum est libro 3°. ꝯ 6ᵘˢ articulũ declaro sic. beatitudo opponit miserie. ergo totũ hominem beatificari et in aliqua sui pte aliq̃ꝫ miseriam remanere incõpossibilia sunt. necessitas aũt moriẽdi miseria est. sed ĩ hac mortali uita est necessitas moriendi. ergo impossibile est per q̃cũq̃ꝫ potẽtiã totũ hoĩeꝫ beatificari remanẽte in uita mortali. q̃uis deus de potentia absoluta de hac mortali uita transferre possʒ ad plenã beatitudinẽ morte non interueniẽte. sed hoc ipsũ facere non estʒ cõgruũ. cũ hoc mũ sine nõ fecerit. ꝯ Ad pᵐ in oppᵒ dõ q maior nõ est ṽa. nisi intelligat ceteris pibus. hic aũt nõ sũt cetera paria. qa finis hoĩs plus supat natũaʒ hũanã q̃ꝫ finis alioꝝ aĩaliũ naturas eoꝝ. et est ex magna nobilitate nature humane q ad fine ta nobileʒ ordinat ut ipm conseq̃ non possit per suaʒ natũam. ꝯ Ad 2ᵐ dõ q maior est falsa. q̃uis enim finẽ naturaliter appetat. tamẽ ea que sũt ad finem eligit pp fine. vñ et q̃uis hõ natũalr semper refugiat mortẽ. tñ q̃nq̃ꝫ eligit mori pp̄ter desideriũ ꝯsecutõis finis. vñ dicebat aplš de se. ad phili p°. q erat desideriũ habẽs dissolui et eẽ cũ xpo. ꝯ Ad 3ᵐ pꝫ solutio ex dictis in q̃one. ꝯ Ad 4ᵐ dõ q nõ ẽ simile. qa uolũtas altioꝛ est potẽtia q̃ꝫ intellectus. ut in pcedẽti articlõ ostẽsũ est. et incipit eius actio ubi intellectiua actio terminat. qa eoꝝ actiones sũt p ordinẽ se hñtes. iõ illud qd debilit cognoscim⁹ q̃nq̃ꝫ fortit diligim⁹. et iõ qd cognoscim⁹ mediate diliger possumus imediate. ꝯ Ad 5ᵐ dõ q q̃uis corruptibilitas sit in corpore. tamẽ ipm corpus aĩam impedit ab illa dispõne que in ea reqritur ad hñdũ beatitudinẽ. qa q̃diu ẽ in corpore nõ põt de lege cõi deũ clar̃ uider̃ visionis hui⁹ hñdo lumen hitnale ppt̃ farcinã corpis corruptibilis ipsũ ad inferiora inclinãtẽ. ꝯ Ad 6ᵐ dõ q ad intelligẽdũ aliqd sufficit q illud habeat esse repñtatiuũ intellectu. illd aũt qd non hẽt eẽ in re ex̃ nec ẽ intellectũ informãs põt eẽ repñtatũ ei sicut qdditas alic⁹ corrupte c⁹ nõ ṽtal. sʒ similitudo intellectũ meũ informat repsentata ẽ intellectui meo eẽ ẽt cuiusʒ creãtur̃ repñtatũ fuit diuĩo ĩtellectui ab eĩno. cũ g° dr̃ q d nõ ente nõ ẽ scia extẽdit ena nõ tñ ad eẽ in re extra. nec ad eẽ in intellectu tñ. sed etiã ad repñtari intellectui. qd ppe põt dici ena rõnis.

Septimo queritur vtꝛ

electoꝝ beatitudo erit maioꝛ post iudiciuꝫ q̃ꝫ añ. Et ur̃ q nõ. q̃zto ṽtus aĩe magis est unita ad deũ tãto clari⁹ ipm uidet. sed aĩa beata nõ magis est ad deuꝫ unita q̃ꝫ erit post corporis resũptionẽ. qa tunc portio sue ṽtutis cõnectet ad uiuificãdũ et regẽdũ corp⁹ g° post resurrectionẽ min⁹ clare deum videbit. et ex ꝯñti minus erit beata. ꝯ Itẽ intellect⁹ in intelligẽdo organo corporali non indiget. g° p corpis resũptionẽ deũ clarius nõ cognoscet. et ex ꝯñti nõ erit beatior. ꝯ Itẽ aĩa xpi p sui sepationẽ a corpore. nec fuit facta minus beata nec presũptionẽ beatior. ergo a simili ita ẽ d aliis aĩabus beatis. ꝯ Itẽ q̃diu uoluntas pficit charitate nõ cõplẽte totã eius capacitatẽ naturalẽ possibilis est ad eius puationeʒ. qd pbo p simile q̃ꝫdiu materia est sub forma nõ cõplente absolute totã eius capacitatẽ naturale possibil ẽ ad ei⁹ puatõem. et cũ est sub forma totam eius capacitatẽ cõplẽte illa priuari nõ põt. ut pꝫ in materia celi. sʒ uolũtas nulli⁹ aĩe beate possibilis ẽ ad puationẽ charitatis. qa alr̃ essʒ possibilis ad puationẽ beatitudinis. qd iprobat Aug 13° de tri. c. 8 ergo tota capacitas naturalis cuiusʒ aĩe beate absolute ipleta ẽ beatitudine. et si sic eaꝝ beatitudo nõ poterit post iudiciũ augeri saltẽ intẽsiue. ꝯ Itẽ si essẽt possibiles ad beatitudineꝫ intẽsiorẽ p bonos actus quos faciũt pficerent. uel se disponerẽt ad pfectũ. nõ enim possʒ dici q ad hoc ipedirẽt. qa sũt extra statum merendi. quia ideo sũt ex statũ merẽdi. quia pficere non possũt. ergo cũ nec pficiãt. nec ad pfectũ disponãt se p suos bonos actus beatitudo eoꝝ nõ põt ĩtẽdi.

Cōtra pfectioꝛ ē uirtus in toto ꝙ̄ȝ in oī-
bus suis ptib⁹ sepatis.ut.n.dr̄.17ᵃ.ꝑpōne
de causis.virtus unita fortioꝛ est ꝙ̄ȝ dispsa
ceťis paribus.qꝺ etiā docet experientia.sȝ
q̄libet ps dū actu ē in toto pticipat pfectio
ne totius.nō tātū illā que ē de eo rōe ptiū.
sȝ ēt illud augmētū uirtutis qꝺ est in eo p
ptiū unionē.cū g⁰ aīa post carnis resūptō-
nē habitūa sit totā ꝟtutē quā habet sepata.
ꝛ pt̄ē illius augmēti uirtutis qꝺ erit in cō
iūcto p unionē ptiū sequit̄ ꝗ p corpoꝝ re-
sūptionē aīe erūt pfectōris uirtutis q̄ȝ mō.
ad quod sequit̄ ꝗ deū pfectius uidebūt ꝛ
pfectius fruentur eo ꝙ̄ȝ mō. Itēȝ Aug 12⁰
sup ge.uersus finē dicit aīaȝ a corpoꝛe sepa
eā nō sic posse uidere incōmutabilem sbāȝ
ut sci angeli uident sine alia latentioꝛe cā.
siue iō q̄ȝ inest ei quidam naturalis appe-
titus corpus administrandi quo appetitu
retardatur quodāmō ne tota intentione p
gat in illud sūmū celū ꝙ̄ȝdiu nō subē corp⁹
cuius administratione appetitus iste quie-
scat. Item glo. super illud apoca.6⁰.uidi
subtus altare aīas interfectoꝝ.dicit ꝗ aīe
scōꝝ iō dicūt̄ subtus altare.q̄ȝ mō sunt in
minori dignitate ꝙ̄ȝ sint future.q̄ȝ nōdū ni-
si unā stolā acceperunt. Item nulla aīa per
corporis resūptionē erit minoris uirtutis
intelligendo ꝛ uolendo q̄ȝ mō.al̄r.n.resūptō
corporis eēt in pᵣiudiciū aīaꝝ qꝺ falsuȝ est.
nulla ēt remanebit equalis uirtutis illi uir
tuti quaȝ habet mō.q̄ȝ cū corp⁹ ſi ordinet̄
ad resurrectionē nisi pp aīaȝ intellectiuam.
frustra eēt corpoꝝ resūptio qꝺ falsū ē.seq̄r
g⁰ ꝗ quelibet erit maioris uirtutis i intel
ligendo ꝛ uolendo deū ꝙ̄ȝ mō. quelȝ g⁰ ꝟū
clarius uidebit ꝛ fortius amabit. quelȝ g⁰
erit amatioꝛ etiam intensiue. Rñ ꝗ btitu
do hoiuȝ electoꝝ maioꝛ erit post iudicium
ꝙ̄ȝ ante extensiue.q̄ȝ nō habent mō nisi bti-
tudinē aīe.tūc aūt erūt bti ꝛ in aīa ꝛ in coꝛ
poꝛe.beatitudo etiā cuiuslibet aīe erit ma-
ioꝛ extensiue.q̄ȝ nunc gaudet de bono pro-
prio. tunc autēȝ gaudebit ꝛ de suo ꝛ de coꝛ
poris bono.aliqui tamē ꝓbabiliter dicunt
ꝗ nō erit maioꝛ intensiue.q̄ȝ in resūptione
corporis nō dabit̄ ei aliquod augmentum
habitus glie nec p illā resumptionē habe-
bit pfectius eē naturale.q̄ȝ eē creatū ultra
eēntiaȝ nō uꝛ̄ importare nisi solā relatiōeȝ

ad datorē eēndi.aīa aūt p corporis resūp-
tionē nō erit pfectioris eentie sicut p sui se
parationē a corpoꝛe nihil fuit diminutum de
eēntia sua .per resūptionem etiam corporis
nō habebit pfectiorē relatione ad datorem
eēndi ꝙ̄ȝ ante.quia re mutari ꝟm relatione
ꝓsupponit eaȝ mutari ꝟȝ aliquid absolutū.
ꝟȝ doctrinā phi.5⁰.phisi.sȝ si aīa non esset
hitura pfectius eē p corporis resūptioneȝ.
uꝛ̄ ꝗ nō sit habitura pfectiorē uirtutē.ꝛ ex
cōsequenti nec actū uidendi pfectiorē. Sȝ
ꝯ hāc opinionē uꝛ̄ eē auctoritas Aug.i op-
ponendo allegata ad ptē secūdam. ꝛ magr̄
dicens b⁹ di.c⁰.ult.ꝗ amplioꝛ erit cogni-
tio.vnde mihi uꝛ̄ ꝺꝺ ꝗ beatitudo aīe erit
maioꝛ etiā itensiue.q̄ȝ clarius deū uidebit.
vñ magr̄ b⁹ di.c⁰.ult.pacto iudicio āplio-
rē gliam sue claritatis deus mōstrabit ele
ctis nō ꝗ aīa sit receptura maiorē glie ha
bitū sed quia augebitur pfectio sue natu-
ralis uirtutis.q̄ȝto aūt pfectioꝛ ē naturalis
aīe uirtus tanto cū equali adiutorio super
naturali deū clarius uidet.ꝗ aūt pfectioꝛ
futura sit p corporis resumptionem natura
lis anime uirtus probo sic.q̄ȝto res habet
pfectiorem eēndi modū tanto pfectius pōt
habere sue uirtutis operationē.sȝ aīa bea-
ta per sui corporis resūptionē habebit p-
fectiorē mōȝ essendi ꝙ̄ȝ mō.q̄ȝ oīs ps hȝ p-
fectiorem modum essendi in toto ꝙ̄ȝ sepa-
ta ab eo ceteris parib⁹.aīa aūt creata ē ut
hoīs ps.ꝛ iō cū ex aīa sepata ꝛ suo corpoꝛe
iterū cōstituet̄ hoīs eēntia pfectiorē habe-
bit naturalē uirtutē ꝙ̄ȝ mō. Preterea na-
tura recta nō appetit naturaliter hr̄e ali-
quid quo habito nō fieret pfectioꝛ ꝟm mo
dū eēndi nec ꝟȝ uirtutem sȝ natura cuiusli
bet aīe beate est recta.ꝛ quelibet naturalr̄
appetit resūptionē corporis ꝓprij.g⁰ p illā
r̄sūptione q̄lȝ fieret pfectioꝛ ꝟȝ eēndi mōȝ
uꝛ̄ ꝟȝ ꝟtutē. sȝ ad pfectiorē eēndi mōȝ seq̄r
maioꝛ ꝟtutis pfectio ꝛ maioꝛ ꝟtutis pfec-
tio ꝓsuppōit pfectiorē eēndi mōȝ.pfectiorē
g⁰ habebunt essendi modū ꝛ uirtutem post
resūptionē corpoꝝ ꝙ̄ȝ aū.ꝗ.n.aīa in corpo
re corruptibili im perfectiorem habeat suā
operationem naturalem ꝙ̄ȝ separata hoc ē
p accidens.s. ratione corruptibilitatis coꝛ
poris qua ē ei rebellis ꝛ eam aggrauat iu
xta illud sap.9⁰.corp⁹ qꝺ corrumpitur ag-

grauat aiaȝ.sed sicut dicit Aug.12°.sup ge. uersus finē.cū aia hoc corpus iā nō aiale. sȝ p futurā cōmutationē spūale recepit pfectū habebit nature sue mōȝ obediēs ꝛ ipe rans uiuificata ꝛ uiuificans tā ieffabili facilitate ut sit ei glorie qđ fuit sarcie. ¶ Ad pᵐ in oppᵐ dō q̇ aia post iudiciū nō erit minus unita ad deū q̄ȝ mō. sȝ magis. q₂ ex hᵒ q̇ corpꝰ reget uirtus eius non dispget sed augebit. ꝛ illud reginē ad dei gliaȝ rfert. ¶ Ad 2ᵐ dō q̇ aia p corporis resūptionē n̄ uidebit deū clarius.nō q₂ p organuȝ opef. sed quia p.corporis resūptioneȝ eēndi mōȝ habebit. ¶ Ad 3ᵐ dō q̇ nō ē silr̄ dici de aia xp̄i ꝛ de alijs aiabus.q₂ aia xp̄i suā actualē exn̄tiā habet in uerbo ꝛ q₂ nō fuit minus uerbo unita sepata a corpe q̄ȝ corpi cōiūcta iō habuit ita pfectū actualitatis existēte modū a corpe sepata sicut corpi ɔiūcta. ¶ Ad 4ᵐ dō q̇ q̄uis non omnium uoluntatū beatoȝ naturales capacitates sint absolute iplete charitate. sȝ illa implete sint p cōpationē ad eaȝ dispōēȝ.nō tñ possibiles sunt ad charitatis puationē q₂ aia habens charitatē illa pūari non pōt nisi ipamet se auertat a deo p uoluntatē. sȝ nullus beatus se a deo auertere pōt.q₂ in deo uidēt pfectiōes oiuȝ bonoȝ.nec in ipso aliquid apphendunt sub rōne mali nec sub rōe defectꝰ pfectiōis alicuius boni ꝛ sicut creatura rōnalis uel intellectualis nihil pōt uelle nisi apphēdat aliqd in ipo sub rōe alicꝰ bōi nec illud pōt nō amare in quo qcqd apprehendit sub rōne alicuius boni apphendit. nec ualet silr̄ de materia quā adducebas ad pbationē maioris argumenti. materia n. pᵉ se ipam non transmutat de una forma ad aliā. sȝ ab alio transmutat. sȝ nihil pōt trāsmutare uolūtatē hn̄tē charitatē ad charitatis puatōnē nisi ipa trāsmutet semetipāȝ ¶ Ad 5ᵐ cū dr̄ q̇ si eēnt possibiles ad btitudinē intensiorē p bonos actus quos faciūt pficerent uel se disponerēt ad pfectuȝ ꝛc. dico q̇ uerū eēt si gloria beatoȝ eēt educibilis de potentia aie p bonos actus. sȝ non ē ita. talis.n. hitus ē in beatis a deo p crātionē. tota aūt pfectio p bonos actus educibilis de potentia aie q̄ȝdiu ē a corpe sepata ē in qualibet aia beata in sūmo suo. hitꝰ eiȝ glie illā totaȝ possibilitatem reducit ad actū. ꝛ iō p bonos actꝰ quos faciūt nō itendit eoȝ beatitudo. nec se ad talē intensionē disponūt. post corpoȝ aūt resūptionē tota pfectio educibilis p actꝰ boīs de potentia cattus cōiūcti reducet ad cōpletū actū i uirtute glie. ꝛ iō hitu glie nō augmentato aie pfectius deū uidebūt. ppter pfectiorē mōȝ eēndi quē habebunt ut ɔclaratū ē i corpore q̄ōnis. ¶ Argumenta ad pte 2ᵐ cōcedenda sunt. tñ ad intellectū auctoritatis Augi sciendū q̇ aie sepate nō retardant in aliqᵒ a pfectione uisionis sue ppter amorē suoȝ corpoȝ p se. q₂ nō minus amabūt corpora sua post resurrectionē q̄ȝ mō. sȝ q₂ mō a corporibus carent p quā carentiā hn̄t impfectū nature sue modū quē habebūt pfectū post resumptionē corporuȝ suoȝ. ꝛ hoc forte uoluit notare Aug per illud uerbum siue ex aliqua latentiore cā. ¶ Ad rōeȝ aūt adductā p alia opione in corpe q̄ōis pōt dici q̇ aia p corpis resūptionē hēbit pfctōrē relationē ad datorē eēndi q̄ȝ mō. q₂ eīt exñs per actualitatē pfectiorē q̄ȝ mō. sȝ.n. sniaȝ phi.7°.metha. Illa duo ex qbꝰ possibile ē fieri p eēntiā unū oȝ eē aliquo modo in potētia. qđ etiā expsse dicit cōmentator suus ibidē. Per hoc aūt ex eis ɔstituit unū. q₂ possibilitates que erant in eis tinnant ad unā perfectā actualitatē cōpositi p quā quelȝ pars perfectius existit q̄ȝ per se. tminatio aūt possibilitatis ptiet ad unā actualitatē totius ē eaȝ aliqualis mutatio sȝ aliquid absolutū inq̄rū p hoc efficiūtᵉ exn̄tes p actualitatē cōpositi que est res absoluta per quā nō existebant añ. Uel aliter pōt dici ꝛ clarius. q̇ eē aie rōnalis nō tantū addit ultra eius eēntiā relationē ad datorem essendi. sȝ etiā ad ɔpositū qđ ex ipa ꝛ corpore cōstituit. sed q̄ȝdiu ē sepata illa relatio est in ea aptitudine. sed pᵒ corporis resuptionē erit in ea in actu. pfectius ē auteȝ ptem referri ad totū in actu q̄ȝ in aptitudine tñ. huius aūt relationis actualitas cābitur in ea p sui cōiūctionē cū corpore que nō erit relatio. sed quedā actio unientis ꝛ quedam passio unibiliū. Pōt etiā aliter dici q̇ sicut nō ē idem natura ꝛ modus nature. sic nō est idem eē ꝛ modus eēndi. ꝛ q̇ sicut aia per corporis resūptionē n̄ ē hitura pfectiorē naturā q̄ȝ hēat mō. ꝛ tñ ē hitura

pfectiorē nature sue modū. ut pz p auctoritatē Augu. allegata i corpore qōnis. sic declaro q, p corpis rsūptōne nō stet bītis pfectius naturale eē ut dicūt multi. cū q2 p resumptionē corporis bebit sui naturalis ee pfectiorē modū. ꝛ ex ꝯñti pfectiorē uirtute seu ṽtutē moꝫ. hec. n. nō tm̄ ꝯsequēt ad pfectius eē. sꝫ etiā ad pfectōrē eēndi moꝫ. qāto. n. pfectior ē natur alis. aīe uirt᷑ tanto cū eqli bītu glie deū clari᷑ uidet. aīe g° p corpoꝝ resūptionē deū uidebūt clarius q̄z mō duꝫ sūt a suis corporibus sepate.

Octauo queritur

utrū beatitudo ab oibus beatis equaliter pticipet᷑. Et uꝛ̄ q, sic. Math. 20. dr q, oēs acceperūt singulos denarios. sed p denariū significat aliquid qd. oēs beati coīter babēt. Item i. Jo. 3°. uidemus eum sicuti est. sꝫ res nō pōt uideri clarius q̄z sicuti ē. g° oēs beati equaliter clare deū uidet. ꝛ ex ꝯñti oēs equalr sunt beati. Itē. Aug li°. 83°. qōnū. q. 32ª. dicit eādē rē nō posse aliū alio plus intelligere. g° unus beat᷑ nō pōt deū plus uidere q̄z alius. ꝛ ex ꝯñti nec beatior eē. Item beatitudo ē ultimum qd bō pōt ꝯsequi sꝫ ultra ultimū nihil ē. g° beatitudo unius nō pōt eē maior beatitudine alteri᷑. Cōtra i ad cori 15°. stella differt in claritate. sic ꝛ resurrectio mortuoꝝ. Itē pmiū debet respondere merito. sed non oēs beati equaliter meruerūt. g° nō oēs equaliter beati sūt. Itē beatitudo post iudiciuꝫ cōplete pficiet cuiuslibet beati appetitū tā deliberatiuū q̄z naturale. sed in capacitate naturali ē naturalis appetit᷑ ad cōplementū toti᷑ pfectionis cui᷑ capax ē absolute. g° tota capacitas cuiuslibet implebit᷑. sꝫ capacitates ille nō i oibus beatis sunt equales. g° nec oēs equaliter beati sūt. Rꝫ° q, i btitudine ē cōsiderare beatitudinis obiectū. s. bonū increatū qd unū ꝛ idē extā ab oibus pticipat᷑. ꝛ ipaꝫ dispositionē beatoꝝ p quā illud bonū clare uidendo ꝛ pfecte diligendo ipꝫ pticipāt ex pte obī pticipati non est unus alio beatior. q2 idem ē obīn qd oēs pticipāt. sed ex pte dispositionis beatoꝝ est unus beatior alio iqꝫ° unus uidet alio clarius deū ꝛ dil git pfecti᷑. qui. n. equalē būtes uirtutē nature būt inequaleꝫ babitum glorie. uel equalē būtes babitum glie būt ieqle ṽtute nature inequalit᷑ deū uidēt. et ex ꝯñti ineqliter beati sunt pp inequale ex pte. beatoꝝ dispōeꝫ. vñ glo. sup illō. Jo. 14°. In domo pr̄is mei mānsiones multe sūt dic . i. diuersa p̄mia meritoꝝ. Ad p° in opp° dō q, iō oēs dicūt᷑ accepisse singl'os denarios q2 idē ē bonū qd oēs beati pticipant. q̄uis ipꝫ pticipēt mō differenti ex pte pticipantiū. Ad 2° dō q, q̄uis qlibet beat᷑ uideat deū sicuti est. ex hoc tm̄ non seqr᷑ q, uisio unius nō sit intensior q̄z uisio alteri᷑. Ad 3° dō q, illa determinatio plus pōt īportare modū ex pte rei intellecte ꝛ sic uera ē ppō. q. n. itelligit rē bre p aliū modū q̄z bēt. nō intelligit sed errat ꝛ sic intelligit Aug ut pꝫ p litāꝫ antecedēte. si aūt dicat moꝫ ex pte intelligentis. sic ille qui bēt clariore ꝛ uirtuosiore intellectū pōt eandē rem magis intelligere q̄z alius. Ad 4° dō q, beatitudo dr̄ ultimū oīuꝫ desiderabilium iqn̄tū ꝯminat totaliter appetitū g° dico q, beatitudo cuiuslibet boni totaliter ꝯmin it suuꝫ appetitū ita q, ultra hoc nihil desiderat. uł pōt dici q, beatitudo dr̄ ultimū desiderabilū sicut hō nobilissimū oīuꝫ aīaliū ꝛ tamē inter hoīes unus ē alio nob lior. q̄uis aūt argumenta ad ptē aliā gr̄a pncipalis cōclusionis cōcedenda sint. tm̄ quia ultimū appeter ur cōcludere q, naturalis capacitas cuiuslibet bti absolute impleta ē quod falsuꝫ ē. q̄uis impleta sit p cōpatione ad dispositionē quā beatus in uita būit. Jō saluedū ē ꝛ dicendū q, minor ē falsa si accipiat᷑ naturał appetitus p aliquo motu naturalis iclinationis. naturał eim capacitas cuiuslꝫ beati impleta ē p cōpatione ad suā dispōne ut dictū est. ꝛ iō cū sit plene subiecta uoluntati beati ad plus habendu nō inclinat᷑. si tm̄ extenderet᷑ nomē naturalis appetitus ad naturalē possibilitatē sꝫ que modū dic phūs q, materia appetit formā. sic minor uera est. sꝫ sic maior nō esset uera. q2 multi sunt beati quoꝝ naturalis capacitas absolute cōsiderata posset recipere maiorem hīcū lūis glie q̄z babeāt ꝛ deus de potestate absoluta maiorē posset dare.

Consequenter

q̄ritur ꝺ 3° pncpali. Et circa hac q̄rūt᷑. 5°. Primo

utrū in beata visione intellectus sit passiuꝰ tm̄. 2° utrū lumen intellectus agentis requirat ad illā visionē. 3° utrū visio creaturarū in deo sit pertinens ad beatitudinis eēntiā. 4° utrū in beata fruitione volūtas sit tm̄ passiua. 5° utrū in volūtate beata sit idez realiter fruitio ꝛ gaudiū. 6° utrū gaudiū sit de beatitudinis eēntia. 7° utrū cōtentio dos sit alia a visione ꝛ fruitione. 8° utruz securitas sit de beatitudinis eēntia. Utrū aūt deus possit videri per sola naturalia ꝛ utrū in hac vita, determinatū ē in articulo p̄cedenti. Hec etiam qō utrū deus ab intellectu beato videatur p speciem. ꝛ multe alie q̄ōnes de visione dei determinate sūt l°. 3° di 14ª. ꝛ iō hic easdem repetere superfluuz videretur.

PRimo ostendo qꝫ in visione beata intellectus sit passiuꝰ tm̄. nulla res est cā efficiens sui finis qꝛ causa efficiens est nobilioꝛ suo effectu. ꝛ finis nobilioꝛ his que sunt ad finem sed intellectus hūanū lumine glīe finis est visio dei. g° intellectus p lumen glīe nō est illius visionis cā efficiens. g° respectu eius ē tm̄mō patiens. Item sicut se habet videre ad intellectuz. ita videri ad diuinam eēntiam visam. sꝫ diuina essentia in hoc q. vr̄ nihil patit. g° intellectus in videndo ipsam nihil agit. g° in videndo ē passiuus tm̄. Item nobilissimus actus est a nobilissimo agente. sed visio dei ē nobilissimꝰ actꝰ. g° ē a nobilissimo agēte. sed summū intelligibile ē nobilissimū agēs. g° illa visio creatur a summo intelligibili ꝛ nō ab intellectu vidente. ꝛ sic respectu illius est passiuus tm̄. Item respectu huius quod conuenit anime inq̄ntum est possibilis tantum anima est passiua tm̄. sed quodcūqꝫ intelligere conuenit anime rōne intellectus possibilis tantū. quia intellectus agens nō intelligit. g° aīa in videndo summū intelligibile est patiens tm̄. Contra nobilius ē agere q̄ pati sꝫ ipa visio dei ē nobilissimū q̄ꝫ quod sit in intellectu. g° est eius actio nō passio. Item si intellectus beatus in videndo deum esset tm̄ passiuus non requireret in eo ad illam visionē n. si lumen quo supnaturaliter eleuatur ꝛ ipius itelligibil' p̄ntia. quia dispositio patientis ꝛ cōiūctio agentis cū patiente sufficiūt ad causandū actionē. sed ultra lumen p̄dictum requirtur in intellectu spēs determinans intellectum ad intelligibile. p̄ꝫ quod vr̄ velle Aug. li°. 9°. d̄ tri. c°. 11°. g° intellectꝰ respectu visionis illius nō ē tm̄mō passiuus. Item dicere ꝛ iudicare ē agere. sꝫ intellectus videndo diuinā eēntiam dicit ipsam esse summā veritatem. ꝛ iudicat hoc dictū esse verū. g° in videndo diuinā eēntiam non tantū ē passiuꝰ. sed etiā est actiuus. Ad istā q̄ōnem dicūt quidam q intellectus q̄ūqꝫ de intelligibili ipotentia facit intelligibile in actu cū in se ipo facit mediante fantasmate spēz intelligibilem quidditatis rei sensibilis. intellectꝰ etiā ipsam quidditatē simplici app̄hensiōe intelligit. simplices etiā apprehensiones cōponit ꝛ diuidit p̄ꝫ phīm. 3° de aīa. respectu primi ꝛ tertij intellectus ē actiuus ꝛ passiuꝰ diuersis respectibus. inq̄ꝫtū. n. facit speciez intelligibile mō p̄dicto est actiuus. eam eiꝫ facit p suū actū. inq̄ꝫtū aūt fit in se ipo est passiuus. eam. n recipit p suuz passiuū. sil'r inq̄ꝫtū cōponit ꝛ diuidit ē actiuus. inq̄ꝫtuz aut illa cōpositio ꝛ diuisio fit in ipso ē passiuus. sed respectu simplicis app̄hensionis ē passiuus tm̄. sic. n. ipsa intellectio fit a quidditate p se vel mediante sua spē in ipso intellectu sub rōe qua possibilis ē. cū g° intellectus beati visio sit apprehensio simplex respectu illius intellectus ē passiuus tm̄. ꝛ causatur illa visio ab obiecto quod ē summū intelligibile in ipo intellectu disposito ad eā susceptionē p lumen glīe. Alij dicūt q intellectus in videdo deū aliquo mō ē actiuus q̄uis in videndo plus patiat' q̄ꝫ agat. ipsa. n. visio in intellectu inq̄ꝫtū est possibil'. causatur nō tm̄ p actiuū intellectus ꝛ lumē his rōem spei in determinando. sed p̄ncipalius causatur ab obiecto ita q causa efficiens eius cōplectitur actum intellectus ꝛ lumen glorie ꝛ speciem determinantē siue differat realiter a lumine glīe siue nō. ꝛ ipsaz diuinam essentiam nō tm̄ inq̄ꝫtū opatur sicut opatur in omni actione. sed etiā inq̄ꝫtū opatur eo modo quo obiectū agit in passiuam potentiam. ꝛ q̄uis ista quattuoꝛ concurrant ad causam effectiuaꝫ visiōis illius. ex hoc tn̄ nō sequitur q sit cōpositioꝛ sed virtuosioꝛ ꝛ lōge plus opat' ibi p̄ntia diue

eentie q̃ꝫ alia tria sit.illa gᵒ motione que ē uisio aliquo mō mouet se intellectus p suū actiuū ⁊ eam patitur p suū passiuum.q̃uis totus intellectus sit mouens ⁊ motꝰ. Qui uult tenere p̄mā opinionē que pbabilis est. ⁊ ad sustinendū facilis pōt dicere ad p̄mū quod ē contra eam q̄ maioꝛ eius nō est uera uniuersaliter. nobilius cū ē pati passionē nobilē que ē salus ⁊ pfectio patiētis q̃ꝫ agere aliquā actionē pue dignitatis ipa.n. uisio dei salus ⁊ ultia pfectio intellectus eā patientis. ⁊ est tante dignitatis q̄ respectu eius intellectus nō possꝫ eē agēs .ē eiꝫ simi eius ultimus. Ad 2ᵐ dō q̄ ꝑꝫ illam opīonē nō rquireret aliqua spēs uli uoces spēciē lume glorie qd̄ intellectū deo assimilat. ⁊ dō q̄ Aug. in auctoritate allegata similitudine dei accepit p ipa uisione qua expssius intellectū assimilat deo q̃ꝫ bitꝰ glie.illaꝫ eiꝫ silītudinē ibidē stati uocat uerbū ⁊ notitiā.ut aūt oñsū ē liᵒ.iᵒ.uerbū nō tū accipit pro silītudine p quā intellecꝰ itelligit. nec p qdditate distincte intellecta. sed p̄ncipalius intelligitur p intellectione formata. vn̄ in s̄mone de natiuitate Joannis baptiste dr̄ q̄ uerbū ē ipa cogitatō. Uel pōt dici q̄ auctoritas scī Aug. allegata intelligēda ē de cognitione dei in uia. Ad 3ᵐ dō q̄ dicere p̄pe loquendo ē pducere uerbuꝫ. ⁊ iō qꝛ beatus intellectus intelligit diuinā eentiam esse sūmam ueritatē pus ordine nature q̃ꝫ uerbū pducat. iō hoc intelligit non p hoc qd̄ dicit. nō uideo tū qr̄ postq̃ꝫ intellectus sic p p̄dictā passionē ē reductus in actū nō possit uerbū aliquod pducere quo dicat illud quod pus ordīe nature pfecte uidet q̃ꝫ pducat uerbum. Qui uult tenere 3ꝫ opinionē que multū est rōnabil' pōt dicere ad primū in opp̄ᵐ q̄ q̃uis intellectus ñ possꝫ eē tota cā sui finis. tū ad hᵒ pōt cooꝑari. q̃uis p̄ncipalius sit a sūmo intelligibili ut ostensū est. Ad 2ᵐ dicendum q̄ minoꝛ est falsa. qꝛ ut ostensū ē. intellectus q̄quo mō coopatur ad illā uisionē ita q̄ respectu eius nō ē pure passiuus. Ad 3ᵐ dō q̄ illa uisio cū sit creatura nō ē nobilissimꝰ actus simpliciter. nec etiā inter actus creatos. qꝛ actus fruitionis nobilioꝛ ē. tū ē nobilissimus actus intellectus creati. ⁊ ē aliqᵒ mō ab ipo iq̃ꝫtū ē nobilissime dispositꝰ. p̄n cipalius tū ē ab obiecto quod ē intelligibile sūmū. Ad 4ᵐ dō q̄ p̄pe loquendo nec possibile ipius intellectus intelligit. nec etiā actū eiꝰ itelligit. sed ipe intellectꝰ intelligit a quo est intellectio p suū actū. ⁊ in quo est p suū passiuū. ita q̄ ad ipaꝫ intellectionem causandā in ipo intellectu cōcurrit eius actiuū ⁊ passiuū. Exēplū. leue p suaꝫ formam mouꝫ se cū adiutorio influentie loci p suam essentiaꝫ mouet. nec dico q̄ forma moueat materiā p se. sed totū leue ē qd̄ mouetur. ⁊ qd̄ mouet. q̃uis p aliud ⁊ aliud.

Secundo queritur utrū lumen intellectus agentis requirat' ad illaꝫ uisione. Et uī q̄ nō. qꝛ intellectus agens n requirit actū intelligendi nisi ad hoc ut faciat de intelligibili in potentia intelligibile in actu. sꝫ diuina eentia itelligibilis ē actu. gᵒ ad ipsa intelligendā nō requirit' lumen intellectus agentis. Item lume solis ⁊ stellaꝝ nō concurrūt simul ad eundē actu uidēdi corpaliter pp iproportōne luminū illoꝝ. cū gᵒ lume glorie nō minus excedat naturale lumē intellectꝰ agentis qꝛ lumen solis lume stellaꝝ. uidet' q̄ nō possit ocurrere ad eu de actū uidendi intellectualiter. Itē ad actum supnaturale agendum nō pōt simul concurrere uirtus naturalis cū supnaturali. quod pꝫ in creatione aīe intellectiue ⁊ in infusione gr̃e. sed uidere deū ē actio supnaturalis. ⁊ lume glie ē supnaturalis uirtus. gᵒ lumen intellectus agentis qd̄ ē uirtꝰ naturalis nō pōt simul cōcurrere cū luie' glorie ad uidendū deū. Contra inconueniens est q̄ ppetuo ⁊ respectu nobilissimi obiecti potentia nobilioꝛ remaneat ociosa. ⁊ minꝰ nobilis sit officiosa. sed potentia nobilioꝛ ē intellectus agens q̄ possibilis. cū gᵒ intellectus possibilis requiratur ad hoc q̄ aīa uideat deū ad hoc etiā requiritur lumē intellectus agentis. Itē lumen glie nō ē sine lumine nature. gᵒ nec eius actio sepatur ab eius actione. Rñ q̄ siue in uidendo deuꝫ intellectus sit pure passiuꝰ. siue aliquo mō actiuus ad illā tamen uisionem requiritur lumen intellectus agētis cū lumie glie. glia .n. ē secūdaria ⁊ ultiata nat'e pfectio. vn̄ lumē glie ē pfectiuū luminis natural' itellectus agentis. qm̄ autē duarum formarū una est

alterius pfectiua ad illā eundē actū ad quē ordinat̄ pficiēs ordiat̄ pfecta. q̄uis ille actus pncipalius respiciat totū cōpositū rōe illius que pficit q̄ʒ rōe illius q̄ pficit. cū gº lumē glīe ordinet̄ ad uisionē beatā. ad illā eandē ordinat̄ lumē intellectus agentis. sed lumen glīe ad illā ordinat̄ pncipaliter. ꝛ lumen intellectus agentis q̄si dispositiue. vn̄ si intellectus ē pure passiuus respectu illius uisionis p utrūqꝫ simul lumen ē sufficiēter dispositū ad faciendū ab obiecto illā pfectiuā passionē que ē uisio. si aūt aliquo mō est actiuus utroqꝫ lumine iuuat̄ ad suā actionē. vn̄ hn̄s fortius lumen intellect⁹ agentis cū equali h̄itu lūis glīe intensius deū uidet q̄ʒ hn̄s lumen intellectus agentis debilius. natural. n. uirt⁹ fortior p equale adiutoriū supnaturale efficaci⁹ pōt ī actū supnatalē. sic uidem⁹ q̄ si supnaturalr̄ darent̄ penne hōi leuiori ꝛ ponderosiori efficacius uolaret leuior ex sua naturali uirtute q̄ʒ ponderosior. q̄uis posse uolare excedat utriusqꝫ naturā. Ad p⁹ in opp⁹ dō q̄ maior ē falsa ut patet ex p̄dictis. Ad 2⁹ dō q̄ nō est sile. q̄z nō sic se hʒ lumen corporale ad oculū corporalē sic lumē intellectuale ad intellectū q̄z ocul⁹ corporalis ita pōt affici seu transmutari a forti lumīe quod n̄ pōt imutari a debili. nō sic aūt pōt dici ɔ̄ intellectu. vn̄ phūs. 3º de aīa. sensus nō pōt sentire ex ualde sensibili sed intellectus cū intelligat aliquid ualde intelligibile nō minus īfima. sed etiā magis. sensitiuū. n. nō sine corpore ē. hic aūt sepat⁹ ē. i. corporeo orgāo n̄ utēs. Ad 3⁹ dō q̄ maior uera est de actu supnaturali qui nō pōt eē nisi ab infinita potētia cuiusmodi ē creare. nō āt ē uerꝫ de actu supnaturali q̄ ē a deo. ita q̄ ad ipuꝫ reqrit̄ supnatalis uirt⁹ finita talis aūt act⁹ ē dei uisio. ad hoc. n. requirit̄ in intellectu creato lumen glīe quod ē uirtus supnaturalis. ꝛ tamen finita.

Tertio queritur

ut⁹ uisio crātaꝝ i dō sit ptinēs ad btītudis eēntiā. Et uī q̄ sic. q̄z ut ɔ̄sūi ē li. 3º. di. 14ª eadē ē uisio qua intellectus beat⁹ uidet diuinā eēntiam ꝛ creaturas ī ea. cū ergo uisio diuine eēntie sit beatitudinis essentia uisio creaturaꝝ i ea ē de beatitudis eēntia. Itē de beatitudinis eēntia ē scire se beatū eē. sꝫ scire se beatū eē. ē scire creaturas. q̄z ipe beatus ē creatura ꝛ sua uisio ē creatura. gº uisio aliquaꝝ creaturaꝝ ē de beatitudinis eēntia. Contra Aug. 5º. li. cōfes. quasi inī pncipiū ꝛ mediū loquēs ad deū dicit. Infelix hō qui scit illa oīa. te aūt nescit. beatus aūt qui te scit. etiā si illa nesciat qui uero ꝛ te. ꝛ illa nouit nō pp illa beatior. sꝫ pp te solū beatus ē. Itē illud solū ē de beatitudīs eēntia qd̄ requirit̄ ad pfectā cōiūctionē aīe cū deo. sꝫ p uisionē diuine eēntie ꝛ eius fruitionē eēt aīa pfecte cōiūcta deo. etiā si nullā in eo uideret creaturā. gº uisio creaturaꝝ ī deo n̄ ē de beatitudīs eēntia. Rñº eēntia beatitudīs aīe ɔ̄sistit in pfecta sui cōiūctione cū deo. vn̄ qcqd ē de rōe illi⁹ ē de eēntia beatitudinis. ꝛ quod est extra rōem illi⁹ cōiūctionis nō ē de beatitudīs eēntia. q̄uis aūt uisio creaturaꝝ in deo sit de rōe illius cōiūctionis inq̄ātū illa eadē uisione uī diuina eēntia. nō tn̄ ē de rōe cōiūctionis inq̄ʒ⁹ ē respectu creaturaꝝ in deo. nō. n. iō q̄z illa uisio ē respectu creaturaꝝ ē pfecta. sed q̄z pfecta ē iō ē etiā respectu creaturaꝝ ita q̄ prius ordine nature uidet itellectus beatus diuinā eēntiā pfecte q̄ʒ creaturas in ea. respectus gº uisionis illius ad creaturas repñtatas in deo ē ex̄ rōeꝫ pfecte cōiūctionis aīe cū deo ēt aliqd crātū ex illa. Alij āt nō improbabiliter dicunt q̄ uidere in deo se ip̄ꝫ ꝛ suā uisionē ē de beatitudinis essentia. q̄uis nō sic possit dici de uisione aliaꝝ creaturaꝝ in deo pfectius. n. unit̄ intellectus deo uel quietatur in ip̄o uidendo ipsum. ꝛ uidendo se uidere ip̄ꝫ q̄ʒ si nō uideret se uidere. p⁹ eiꝫ actū sine 2º ipossibile est esse ita pfectū sicut cuꝫ 2º. nec p⁹ actū sine 2º posset sequi tā pfecta fruitio sicut cū secūdo. Qui uult tenere primā opinionē pōt dicere q̄ ad primū in oppositū pꝫ solutio ex iā dictis. Ad 2⁹ dō q̄ maior ē falsa. scire eiꝫ se eē beatū. p̄supponit ordine nature se eē beatū q̄uis. n. nō cognoscat̄ res pfecē nisi cognoscēs cognoscat se cognoscer̄ illā. sicut nihil diligit̄ pfecte nisi diligens diligat se diligere illud. tn̄ reflectio intellectus sup actū suū nō ē de rōe pfectiōis p̄mi act⁹. sed ex pfectione p̄mi actus. cātur tn̄ intellectus beatus. q̄uis uisionē qua diuinā eēntiā

uidet uideat in ꝓpͦo gn̄e alia uisiōe. tn̄ se et illā uisionē uidet in diuina eēntia eadē uisione in numero qua uidet diuinam eēntiā. ¶Qui uult tenere has opinionē pōt dicere ad pᵐ ad has ptes ꝙ illud uerbū Aug. itelligendū ē de aliis creaturis a uidente ꝛ ab illa uisione. ¶Ad 2ᵐ ꝺꝺ ꝙ minor ē falsa loquēdo de creatura que ē ipe uidēs ꝛ ꝺ ista uisione. qꝛ alr̄ nō qetaret̄ pfecte in deo.

Quarto queritur

utrū in beata uisiōe uolūtas sit tātū passiua. Et vr̄ ꝙ sic. Ansel. ꝺ cāu diaboli stati pᵒ ĩndiū. Quicqd se mouz ad uolēdū pᵒ uult se ita mouere. sz pmus motᵒ uolūtatis ē respectu finis. gᵒ ipossibile ē ꝙ uolūtas se moueat illo motu. quia nō pcessit motus uoluntatis quo uellet se sic mouere. sz motus fruitiōis ē respectu finis. gᵒ uolūtas in fruendo non mouet se. sed tm̄ ē mota. ¶Itē ipossibile est idē hm idem ꝛ etiam respectu eiusdem simul eē mouens ꝛ motū. qꝛ hz phm̄. 3ᵒ. phisi. mouēs mouz iq̄ʒtū ē i actu. motū mouet̄ iq̄ʒtū ē in potentia. sz ipossibile ē idē hm idem ꝛ respectu eiusdez simul eē in actu. ꝛ i potētia cū gᵒ sit simplex ipossibile ē ꝙ ipa respectu eiusdē obi simul sit mouens ꝛ mota. sz certū est ꝙ in fruendo mouet̄. gᵒ impossibile ē ꝙ in fruendo moueat se. in fruendo gᵒ ē passiua tm̄. ¶Itē fruitio ē finis ultimus uite humane. ut. n. superius ostensum est. uisio ordinatur ad fruitionē. sz impossibile ē aliquā rē eē cāʒ sui finis ultimi. qꝛ alias eēt affectus nobilior sua cā. gᵒ uoluntas in fruēdo nō mouet se. sz tm̄mō ē passiua. ¶Cōtra Aug. li. 1. de doctrina xpiana nō multū post pncipiū. Frui ē amor̄ iherer̄ alicui rei pp se ipaʒ. sed uolūtas in amando deum pp se in uia mouet se al̄r in amando ipuʒ nō meret̄. gᵒ uidet̄ ꝙ si fruendo deo fruitiōe uie mouet se ꝙ etiā fruendo eo fruitione prie moueat se. ¶Item phūs. 3ᵒ. ethi. cᵒ. 2ᵒ. dicit ꝙ uiolētū simplr̄ ē cuiᵒ pncipiū ē extra in quo nihil cōfert opans uel patiens. gᵒ si uoluntas in fruēdo deo nihil cooparet̄. sz tm̄mō pateret̄ur illa fruitio essz uiolenta. quod falsū ē. ¶Rᵒ ꝙ in beata fruitiōe uolūtas nō ē tm̄ passiua. nec tm̄ actiua. magis tn̄ passiua ē q̄ʒ actiua ii eiʒ. tm̄ ē passiua cū natura uolūtatis sit mouere se ꝛ alia que sunt in aīa.

dicēte Ansel. 3ᵒ. liᵒ. de cōcordia pscie. ꝛ liᵒ. ar. uersus finē ꝙ uoluntas ē instrm̄ se ipm mouens. Et phus uelle iii. i. de aia ꝙ uelle est motus ab aīa. expit̄ etiā bō ꝙ p amorē est qdā conatᵒ in aīa ad rem amatā. pp qꝺ dicit Ber. ꝺ precepto et dispē. uersus finē ꝙ non est presētior ubi aiat q̄ʒ ubi amat s. q̄ʒtū ad conatū nec ē tm̄ actiua. qꝛ inq̄ʒtū ē actus fruitiōis in se ipa ē passiua. sicut actiua ē inq̄ʒtū ē ab ea. ipossibile. n. ē ꝙ actus realiter differens a potentia sit i ea nisi respectu eius aliquo mō sit passiua. recipe. n. ē quoddā pati magis passiua tn̄ ē q̄ʒ actiua in beata fruitione. qꝛ ipa fruitio nō elicitur a uolūtate hītu charitatis pfecta tm̄. sz ēt imediate ab obō qꝺ ē summa bōitas. ita ꝙ uoluntas charitate perfecta ꝛ ipsum obiū simul̄ illā fruitionē efficiūt i uolūtate. ita tn̄ ꝙ plus ē ab obō q̄ʒ a uolūtate. quia obm̄ ē respectu eius pncipalius agēs. q̄ʒuis etiā uoluntas p charitatē se determiet ad fruendū deo fruitione uie. tn̄ se nō determinat ad fruendū deo fruitōe patrie. imo ad hoc determiat̄. a deo qui tale dedit sibi naturā ut nō possit illud bonū nō diligere. in quo uidet aīa eē supeminētē pfectionē cuiuscūq; boni quod pōt cogitare nec ab illo bono resilire qꝺ apprehendi nō pōt sub aliqua rōe mali. ¶Ad pᵐ in oppᵐ ꝺꝺ. ꝙ illud uerbū Ansel. ad hoc ut habeat ueritatē intelligi debet de actu uoluntatis ad quem uoluntas determinat se. q̄ʒuis autem beata fruitio aliquo modo eliciatur a uoluntate . s. eo mō quo dictū ē aū. tn̄ ad illā nō determinat se sicut nec leue se determiat ad motū sursū. ꝛ tn̄ exequit̄ eū cū adiutorio influentie loci. ꝛ pterea motus pmus uolūtatis q̄ʒuis sit respectu finis in gn̄ali. beata tamē fruitio nō ē pmus uolūtatis motᵒ. qꝛ ipuʒ pcessit naturalis motus uoluntatis respectu finis in gn̄ali. ¶Ad 2ᵐ ꝺꝺ ꝙ argᵐ deficit in duobus. pmo qꝛ uoluntas hz ideʒ nō ē mouens ꝛ mota. ꝯposita. n. ē ex actuali ꝛ possibili. sicut essentia i q̄ radicatur a qua nō differunt nisi hz rationem ꝛ relationeʒ. ꝛ tota mouz se ratiōe sui actiui. ꝛ tota mouet̄ ratione sui possibilis. vnū n. totū cōpositū patit̄. ꝛ tn̄ ii nisi ratione materie. sicut . n. dicit Auic. 2ᵒ. liᵒ. meta. sue. cᵒ. 2ᵒ. Illud p quod res hēt potentiā ē materia eᵒ. totū

sũt pati nõ põt nisi inq̃tũ ẽ aliquo mõ in potentia nec tñ dicitur q̃ sola materia patiat᷑. sz totũ ɔpositũ rõe eius. similr̃ totuz cõpositũ agit. ⁊ tamen nõ nisi rõne forme. quia sicut dicit Auicebr̃ ꝑus. Illud ꝑ quod hz res effectũ ẽ forma eius. totum aũt non agit nisi inq̃tũ ẽ in actu. nec tñ dicitur q̃ sola forma agat. sed totũ cõpositũ rõe eius. vñ ꝫ ꝑhũz. 1°. de aĩa. melius dr̃ q̃ hõ itelligat ꝑ aĩaz q̃z q̃ aĩa intelligat. l dũ ẽ corpori cõiũcta actu. cõpositũ g° ex natura possibili. ⁊ actuali in se hẽt talia duo. q̃uis nõ actu distincta ꝑ quoꝝ unũ põt eẽ ꝑ se mouens. ⁊ ꝑ aliud ꝑ se motũ. ⁋Preterea idẽ hz idẽ respectu eiusdẽ põt eẽ simul in actu ⁊ in potentia. sed nõ eodẽ mõ. vñ põt res aliqd habere potestatiue. ⁊ eẽ in potentia ad hñduz illud formaliter. vñ si sol esset aliquid calefactibile ⁊ posset suos radios sup se reflectere simul respectu eiusdẽ caliditatis, esset in actu ⁊ in potentia. q̃z caliditatem quam hr̃et in se ipo potestatiue possz facere esse in se ipo formaliter. ⁋Ad 3ᵐ ꝫ solutio per hoc quod dictũ ẽ in q̃õne. q̃ illa fruitio ꝑn cipalius ẽ ab obiecto q̃ a uoluntate.

Quinto queritur

utrũ in uolũtate beata sit idem realr̃ fruitio ⁊ gaudiũ. Et uĩ q̃ sic. btã fruitio ẽ q̃es uolũtatis in sũmo bono clare uiso ⁊ eo°. sz gaudiũ beatoꝝ ẽ quies uolũtatis in ipo sũmo bono. g° idẽ ẽ fruitio ⁊ gaudiũ. ⁋Item gaudiũ aut ẽ amor aut ẽ passio. nõ passio. q̃z passiones nõ sũt nisi in appetitu sensitiuo. illd̃ aũt gaudiũ ẽ in uolũtate. g° ẽ amor. sed ille amor quo beati deũ amãt ẽ fruitõ. q̃z ipuz amant ꝑꝑ se. g° idem ẽ gaudiũ beatoꝝ ⁊ eoꝝ fruitio. ⁋Cõtra sicut se hz passio amoris in appetitu sensitiuo ad passionẽ delectationis. ita se hz in uolũtate amor boni ꝑñtis ad gaudiũ. sed in appetitu sensitiuo nõ ẽ idẽ amor ⁊ delectatio. imo delectatio causatur ex ꝑñtia boni amati. g° a simili in uoluntate nõ ẽ idẽ gaudiuz ⁊ amor. sed beata fruitio ẽ ꝑfectus amor dei. ꝑꝑ se ipm. g° nõ ẽ idem beata fruitio ⁊ gaudium beatoꝝ. ⁋R̃x° q̃ beata fruitio ⁊ gaudiũ beatoꝝ nõ sunt realiter idẽ. illa. n. fruitio ẽ sũmo bono clare uiso ꝑfecto amore inherere ꝑꝑ se ipuz. amor aũt gaudiũ nõ ẽ, cãtur. n. gaudiũ ex amati boni ꝑñtia. vñ gaudiũ beatoꝝ ẽ aliqua spũalis passio in uolũtate cãta ex perfecto amore sũmi boni per claram uisionẽ ⁊ ꝑfectam dilectionez uniti aĩe seu sibi ꝑñtis. vñ ꝑꝑe loquendo de fruitiõe dico q̃ beata fruitõ differt a gaudio beatoꝝ sicut ab effectu differt causa. uel sz dicẽtes q̃ fruitio beatoꝝ simul cõꝑhendit ipaz dilectionẽ ⁊ gaudiũ oportet dicere q̃ fruitõ ⁊ gaudiũ differũt sicut ꝑs ⁊ totũ. ⁊ hoc ꝑbabile mihi uĩ. q̃uis ut iã dictũ ẽ gaudium differat a dilectiõe ut effectus a sua causa uel a ꝑte sue cause. quia nõ ẽ acqescendum dicentibus q̃ gaudiũ nihil aliud ẽ q̃z dilectio bõi ꝑñtis. hoc. n. iprobatũ est li°. 3°. vñ cũ Aug°. dicit. 14°. li. de. ci. c°. 7°. Amorẽ boni habiti esse letitiã nõ ẽ ꝑdicatio ꝑ eẽntiã. sz ꝑ causã. q̃d patet q̃z ibidẽ statiz dicit q̃ amor fugiens q̃d ei aduersat᷑ timor est. idẽ si acciderit tristitia ẽ. ⁊ tñ certũ ẽ q̃ amor nec ẽ timor nec tristitia. sz hoꝝ causa. ⁋Ad pᵐ in oppᵐ dĩ. q̃ quies uoluntatis in sũmo bono duplex põt eẽ. vno mõ nõ tantũ patiendo. sed aliquo mõ agendo. ⁊ sic uoluntas fruendo q̃escit in sũmo bono. Alio mõ pure patiendo ⁊ sic gaudiũ ẽ q̃es i sũmo bono. q̃z illud gaudiuz ẽ spũalis passio uolũtatis ex ꝑñtia sũmi boni causata. illud g° gaudiũ nõ ẽ actio uolũtatis. sed passio q̃uis ad causandũ eã actio uolũtatis cõcurrat. ⁋Ad 2ᵐ dĩ q̃ gaudiũ beatoꝝ ẽ spũalis passio uoluntatis ut dictũ ẽ. q̃uis. n. in solo appetitu sensitiuo sit passio. cũ aliqua corporis transmutatiõe de qua passione loquitur ꝑhũs. ⁊ iõ eã nõ põt nisi in appetitu sensitiuo. tñ in uoluntate põt esse spũalis passio q̃ ẽ sine materiali transmutatione.

Sexto queritur

utrũ gaudiũ sit de beatitudinis eẽntia. Et uĩ q̃ sic. Aug. 10. li. cõfes. circa mediũ loquẽs ad deũ dicit. ipa ẽ beata uita gaudere ad te. de te. ꝑꝑ te. g° uĩ q̃ gaudiũ sit tota beatitudinis eẽntia. ⁋Itẽ illud quod maxime ab oib° desideratur. aut ẽ beatitudo. aut de beatitudinis eẽntia. sz sũmũ gaudiũ maxĩe desideratur ab oib°. sicut enim dicit ꝑhũs. 10 ethi. ⁊ ꝑbat. c° 5°. q̃ delectatio maxĩe ab oibus appetit᷑. g° aut ẽ btitudo. aut de btitudis eẽntia. ⁋Itẽ ꝑfectõ btitudĩs maxĩe ẽ ɔ bti-

tudis eēntia. sȝ gaudiū btōꝝ ē pfectio btitu dinis. qꝛ sicut dicit phūs 10. ethi. c°. 4°. opa tionē pficit delectatio ut supueniens finis. g° gaudiū ē de beatitudinis eēntia ⁋ Item phꝰ. 10. ethi. c°. 8°. existimamꝰ oportere de lectationē admixtā eē felicitati. sȝ quod ad miscet alteri ē de eius eēntia aut ex ipo. et illo cui admiscet cōstituit aliquod tertiuȝ. cū g° ex felicitate ꝛ delectatione ꝯstituatur aliqḋ tertiuȝ. delectatio ē ḋ felicitatis eēn tia. ⁋ Cōtra beatitudo cōsistit in clara dei uisione ꝛ pfecta eius fruitione. sed gaudiuȝ non est illa uisio. nec illa fruitio. imo ex ipis causata. g° gaudiū ñ ē de beatitudinis eēn tia. ⁋ Itē phus. 4°. ethi. c°. 3°. dicit q delec tatio nō ē p se bonū. sȝ qcqd ē de beatitudi nis eēntia ē p se bonū. g° gaudiū qḋ ē dele ctatio in uoluntate nō ē de beatitudīs eēn tia. ⁋ R° sȝ aliquos q quis gaudiū beato rū sit ḋ beatitudīs eēntia qḋdā accidētale cōplementū ab ipa beatitudine inseparabile p quācūq uirtutē creatā. nō ē tn̄ de beati tudinis eēntia. beatitudīs. n. eēntia consistit in pfecta cōiūctione creature rōnalis cum deo. gaudiū aūt beatoꝝ. nō est de rōe huiꝰ cōiūctionis cū nō sit uisio nec fruitio ut oñ sūrē. nec sūma securitas ut oñdet in sequēti qone. sed ē aliquid creatū ex istis. vñ ē p se effectus beatitudīs de necessitate cōseqnēs ad ipsā. ⁋ Alij aūt ui q gaudiū sit de eēn tia beatitudinis. qꝛ ē de ratione pfecte uni onis uoluntatis cū sūmo bono. uolūtas āt unit cū sūmo bono nō tn̄ i mouēdo se ime diate in ipuȝ pp se qui. s. motꝰ ē amor fru ens. sed ēt imediate patiendo ab eo q passio ē gaudiū. ⁋ Preterea amor nō pōt p.ꝰ or dine nature quietare uoluntatem ꝗȝ uolun tas gaudeat de re amata. beatitudo autem comprehendit in sui eēntia omne illud qḋ ē de ratione pfecte quietis uoluntatis in sū mo bono. ⁋ Preterea si gaudiū eēt accidens beatitudinis posset deus de potentia abso luta facere hoieȝ eē beatum nō gaudenteȝ de deo ut salēt beatitudo hoīs itelligi pos set simplici apphensione sine gaudio. sed de us nullo modo posset facere aliquem bea tum non gaudentem de ipso nec intellectꝰ pōt apphendere ueram beatitudinem sine gaudio. g° gaudium non est accidens bea titudinis. sed est de beatitudinis essentia.

⁋ Qui uult tenere primam opinionem po test dicere ad primum in oppositum q ibi Augꝰ nominat beatitudinem p suum effe ctum per se ⁋ Ad secundum dicendum q de lectatio per se non desideratur ab omni bus ordinato desiderio tanq̄ principalis simum desiderabile. sed tanq̄ concomitans illud. si n. possibile eēt creaturam rationa lem perfecte coniungi cum deo absq gau dio adhuc illa pfecta cōiunctio summe de siderabilis esset. nec enim credendum ut ali qui estimant nihil esse desiderabile si nullā inferat delectationem. vnde phus. 10. ethi. c°. 3°. circa multa studium faceremus. et si nullam delectatione inferrent. ut circa sure. ꝛ uirtutes habere ⁋ Ad 3° dicenduȝ q ma ior est uera de perfectione eentiali. verbuȝ autem phi quod ponitur in minori intelli gitur de perfectione accidentali nō. n. dicit delectatio finis operationis loquendo de fine pp quem fit operatio. sed p quocunq superuenienti bono ab operatione inseparabili. vnde phūs ibidem dicit q delectatio perficit operationem sicut pulchritudo iu uentutem ⁋ Ad 4° dicendum q pro tanto dicit phūs delectationem esse admixtaȝ fe licitati quia est per se accidens eius ⁋ Qui uult tenere secūdam opinionē que pbabili mihi uidet. ꝛ dictis Aug magis consona. ꝛ etiam pfectioni beatitudinis cum eadeȝ no bilitas reddat ceteris pibus rem pfectio rem si de essētia eiꝰ est q̄ si esset accñs eiꝰ. potest dicere ad primum ad ptem secundā q beatitudo consistit tn in uisione ꝛ frui tione nisi fruitionem uoces amorē cū gau dio. ⁋ Ad 2° dicendum q phūs dicit illud uerbum ubi tractat de delectatione secun dum opinionem aliorum. quia secundum propriam opinionem incipit tractare de il la 4. c. Potest etiam dici illud uerbum 10. ethi. c°. 4° q pficit operationem delectatō ut superueniens quidam finis. uel de iuue ntibus pulchritudo esse intelligendū de de lectatione sensibili. ⁋ Uel potest etiam dici q ibi accipitur iuuentus nō pro etate tem poris. sed pro decentia seu congruitate di spositionis corporis. quia ut frequentius magis concomitatur illam etatē q aliam. Cōstat āt q pulchritudo ē de rōe decentis dispōnis corporis. cū dicat Aug. 22°. de ci.

cº.19º.q̧ pulchritudo corporis ē ptiũ congruentia cũ quadā coloris suauitate.

Septimo queritur

uerũ tentio sit dos ab alijs distincta. Et uĩ q̧ sic. aĩa deo cõiũgit̃ p memoriã intelligẽtiã ⁊ uoluntatẽ. quia sicut dicit Aug. 14º. de tri. cº. 8º. eo ē imago dei quo capax eius et pticeps eẽ põt. sed sicut ostendebat̃ li. 1. imago dei in aĩa cõsistit. in memoria. intelligentia. ⁊ uoluntate. s3 in intelligentia ē dos uisionis ⁊ ĩ uoluntate dos fruitionis. gº ĩ memoria ē tertia dos. illa aũt non uidet̃ posse eẽ nisi tentio quia actus memorie ē tenere. gº tentio est dos ab alijs distincta. ¶ Item dotes anime uidẽt̃ rñdere uirtutibꝰ theologicis. sed fidei respondet uisio. charitati fruitio. gº spei debet tertia rñdere que non uĩ posse eẽ alia nisi tentio. ¶ Item in aĩa triplex ē potentia. pma cognitiua ⁊ appetitia s3 locũ motiua aliter sepata nõ posset se d̃ loco ad locũ mouere. cũ gº in cognitiua sit dos uisionis. in appetitiua dos fruitionis. uĩ q̧ in motiua sit dos tertia. ad pfectã .n. coniũctionẽ aĩe cũ deo requirit̃ q̧ p omnẽ sui potentiã cõiungat̃ ei. illa aũt dos nõ uĩ posse eẽ nisi tentio. respicit e .n. uĩ executiuã potentiã. ¶ Cõtra nõ ponũtur nisi tres anime dotes. sed si tentio esset dos ab alijs distincta. eẽnt. 4. quia rõnabilius uĩ q̧ rectetudo uoluntatis sit dos q̃3 tentio. gº tentio non ē dos ab alijs distincta ¶ Item securitas nõ est idem qd̃ tentio. sed securitas sũma ē una de dotibus aĩe. includit̃ .n. de beatitudinis eẽntia. s3 .n. sñiaz Aug. 13º. de tri. cº. 8º. impossibile ē aliquẽ eẽ beatũ nisi sit securus de sue beatitudinis ppetuatione. cũ gº nõ sint aĩe nisi tres dotes. tentio nõ ē dos ab alijs distincta. ¶ Rñº q̧ ,ppe loquẽdo tentio nõ ē dos ab alijs disticta. tenere .n. sm̃ Papiã ē habere uel possidere. intellectus aũt clare uidendo deũ h3 eũ sub rõe summi ueri. uoluntas pfecte fruendo eo h3 ipsũ sub rõe sũmi boni. vnde tenere sũmuz uerũ realiter idem ē cũ clara uisione. tenere sũmum bonũ realiter idẽ est cũ pfecta summi boni fruitione nec hoc dicens nolo dicere q̧ uisio ⁊ fruitio ,ppe loquendo sint dotes. sed actus dotium. dotes .n. qualitates sunt. vñ dos uisionis ē q̃dam habitꝰ luminosus in intellectu quo eleuatur ad clare deum uidendum. dos fruitionis est pfectus charitatis habitꝰ quo anima fruitur deo. vñ ,ppe loquendo in dotibus aĩe ñ cõsistit beatitudinis eẽntia. sed in actibus earũ ad quos ordinant̃ sicut habitus ad actum. dos aũt tertia a duabus alijs disticta ē habitus pfectus quo uoluntas est pfecte secura de tentionis p̃dicte ppetuatione. sine .n. p̃dicta assecuratione non põt intelligi aĩa pfecte deo cõiũcta. vñ non est dd̃ illam assecuritatem esse exclusionẽ timoris tãtũ. imo est quidam actus in uoluntate respectu dei. sub rõe qua est ens sũme arduũ quo excludit̃ omnis timor ⁊ sic patet ex p̃dcis q̧ s3 rõez intelligẽdi pmo est dos uisiõis. 2º dos fruitiõis. 3º dos pfecte securitatis. ¶ Ad pꝰ i oppꝰ dd̃ q̧ i uita beata mẽorie ⁊ intelligentie nõ rñdet nisi hitus unꝰ. in uita .n. beata memoria nõ respicit deũ nisi mediante intelligentia. q̄r actus eius ē claram uisionẽ retinere. vñ obm̃ eius imediateũ est ipsa uiso clara ¶ Ad 2ꝰ dd̃ q̧ dos corrñdens spei non ē tentio ut dictũ ē. sed securitas ppetuatiõis uisiõis ⁊ fruitiõis. ¶ Ad 3ꝰ dd̃ q̧ tũc aĩa ē deo pfecte cõiũcta qñ cõiũcta ē ei s3 oẽz potentiam s3 quã ē ei cõiũgal ĩmediate. nõ ē aũt talis potentia motiua s3 locũ. q̄r sic ad deũ nõ accedimꝰ motu s3 locũ ubiq3 pñs sit. s3 affectibus mentis. sic nec aĩa coniugalis imediate sibi s̃m illã potentiã. vñ sibi nõ rñdet dos nisi mediate .s. agilitas que est dos corporis r̃spiciens specialit̃ mobilitatẽ s3 locũ. ¶ Ad pꝰ ad ptẽ secũdã dd̃ q̧ rectitudo uoluñtatis cõphenditur in dote fruitionis. quia sine rectitudine uoluntatis nõ põt in aĩa eẽ fruitio. sed fruitionis abusus. ut patet cũ fruitur creaturis.

Octauo queritur

u trũ in omnibus beatis sint dotes. Et uĩ q̧ nõ. q̄r dos dat̃ sponso a pr̃e sponse. sed oĩa dona beatitudinis dantur beatis a patre sponsi q sponsus est xp̃s. gº in nullo beato ē aliqua dos. ¶ Itẽ si dotes eẽnt ĩ beatis rõe spũalis mr̃imonij iter spos ⁊ deuz. cũ i uita pñti aĩa p gr̃az despõset̃ xp̃o i ecclesia militãte eẽnt dotes. qd̃ falsũ ē ¶ Item eiusdẽ ñ ē dare dotes ⁊ recipe. s3 beati qui

dotes hñt illas recipiũt a xp̃o. g° dotes nõ sũt ĩ xp̃o. ⁊ sic nõ sũt in oĩbus beatis. Itẽ inter sponsum ⁊ sponsam debet esse nature cõformitas. sȝ angeli nõ sũt cõformes ĩ natura xp̃o nec rõne diuine nat̃e. nec rõe humane. g° multitudo angeloꝝ nõ cõpat̃ xp̃o ut sponsa ad sponsũ. sed dotes nõ dãt̃ nisi rõne mr̃imonij. g° ĩ ãgelis nõ sũt dotes. Cõtra ornamẽta spõsaꝝ que eis dãtur qũ traducũtur a sponso dotes sũt. sed oẽs beati habẽt ornamẽta spũalia cum desponsant̃ a xp̃o g° in oĩb⁹ beatis dotes sũt. Itẽ glo. sup illõ Luc. 12°. ⁊ uos silẽs hoĩb⁹ expectã. ⁊c̃ dicit q̄ ad nuptias dñs iuit cũ post resurrectionẽ nou⁹ hõ ãgeloꝝ multitudineȝ sibi copulauit. g° multitudo angeloꝝ ẽ sponsa xp̃i. g° sicut in alijs beatis sunt dotes. ita sũt in angelis sanctis. R° q̄ de dotib⁹ cõtingit loqui dupl̃r. aut f̃ȝ id quod sũt. aut sub rõe qua dotes sũt. p̃mo mõ ĩ oĩb⁹ scĩs sũt iste tres dotes. s. clara uisio p̃fecta fruitio. ⁊ p̃petuitas utriusq̃ȝ securitatis p̃fectio. dotes ãt corporis q̄ sũt agilitas ĩpassibilitas. subtilitas. ⁊ claritas. de quibus in sequenti articulo in spãli queret̃ erũt post resurrectionẽ in oĩb⁹ hoĩb⁹ scĩs. Loquendo uero de dotib⁹ sub rõne qua dotes sũt. sic maxĩe p̃p̃e sũt ĩ aĩab⁹ beatis. aliquo ẽt mõ q̃uis nõ ita p̃p̃e sũt in xp̃o ⁊ in angelis scĩs cui⁹ rõ ẽ. q̄r inter sponsũ ⁊ spõsaȝ p̃p̃e loquẽdo requirit̃ cõformitas in natura. distinctio in p̃sona. ⁊ q̄ spõsa facta sit sponsa de nõ sponsa. ⁊ q̄r inter xp̃uȝ ⁊ ecc̃iam hoĩuȝ beatoꝝ ẽ cõformitas ĩ natura ⁊ distinctio in p̃sona. ⁊ de nõ spõsa facta est spõsa. iõ in mr̃imonio spũali maxĩe hȝ rõeȝ spõse. dicente apostolo ad eph. 5°. q̄ xp̃s dilexit ecc̃iaȝ ⁊ semet ipuȝ tradidit p̄ ea ut illam scĩficaret mũdãs lauacro aq̄ ĩ v̾bo uite ut exhiberet ipe sibi gl̃iosã ecclesiã ñ hñtẽ maculã aut rugã. cu g° dos assiguet̃ rõe mr̃imonij uisio fruitio securitas p̃fectio in aĩabus beatis hñt rõeȝ dotis magis p̃p̃e q̃ȝ ĩ alijs sanctis. in angel̃. n. sanctis nõ ẽ nature cõformitas ad xp̃ȝ. ut tangebat̃ in arguendo. ⁊ iõ ecc̃ia ipoꝝ nõ ita p̃p̃e hȝ rõeȝ spõse sicut ecc̃ia hoĩuȝ. humana ẽt natura xp̃i nõ ẽ cõformis diuine nature in natura. nȝ distincta ab ea in p̃sona. q̄r in xp̃o nõ ẽ p̃sona. nisi p̃sona uerbi. ⁊ p̃terea nũq̃ȝ fuit non spõsa. ⁊ iõ minime p̃p̃e ea que dotes dĩit̃ in xp̃o hñt rõeȝ dotis. q̃uis illa q̄ dĩit̃ dotes excellentissĩe sint in xp̃o f̃m id quod sunt. Ad p^m in opp^m dĩo q̄ q̃uis dos assignet̃ sponso a p̃re sponse. tñ p̃petas r̃manet penes sponsã. q̃uis usus debeat̃ sponso. vnde soluto mr̃imonio carnali dos remanet spõse. sic ⁊ dotes beatoꝝ sũt ad spõsi gl̃iaȝ ⁊ p̄ p̃riaȝ p̃fectionẽ beatoꝝ. Uel põt dici q̄ ibi accipit̃ dos p̄ eo q̄d dat̃ sponse ex p̃te sponsi f̃m quẽ modũ loquit̃ sacra scriptura de dote. Geñ. 34°. ubi h̃etur. q̄ dixit Sichẽ. Jacob ⁊ filijs eius. Augete dotẽ ⁊ munera postulate. ⁊ Exodi. 22°. ubi dr̃ q̄ si seduxerit quis uirginẽ dormieritq̃ȝ cũ ea dotabit eã ⁊ habebit eã uxorem. Ad 2^m dĩo q̄ dos antiquitus solebat assignari qñ sponsa traducitur in domũ spõsi. ut p̃ñtẽ habeat sponsũ. ⁊ q̄r q̃ȝdiu sum⁹ ĩ hac uita peregrinamur a dño f̃ȝ Aplm 2°. ad cori. 5°. ideo donis q̄ sanctis in hac uita cõferũt̃ nõ cõuenit p̃p̃e rõ. dotis. Ad 3^m dĩo q̄ xp̃us eo mõ quo hȝ dotes r̃cepit eas. ĩq̃tũ hõ. ĩq̃tũ aũt deus effectiue cõfert dotes sanctis. q̃uis ĩq̃tũ hõ eas nobis meruerit. Ad 4^m patet solutio ex dictis in q̃one. Argu^m ad p̃tem aliã p̃cedunt de dotibus f̃ȝ id quod sunt. ⁊ de rõe dotis large dicta.

Consequenter q̃ritur ď 4° p̃ncipali. Et circa hoc queruntur octo. 1° utrũ in corporibus beatoꝝ erunt dotes in quo explicabitur quot ⁊ que erunt. ⁊ que origo eaꝝ. 2° utrũ dos ĩpassibilitatis erit equalis in corporibus oĩuȝ beatoꝝ. 3° utrum omnes sensus erunt in actibus suis. 4° utrum corpora beatorum erunt clara. 5° utrum corpora gloriosa erunt subtiliora elementis. 6° utrum per suã subtilitatem possit corpus gloriosum simul esse cum non glorioso. 7° utrum corpora beatorum erunt agilia. 8° utrum ratione illius agilitatis anima poterit ea mouere in instanti.

Primo ostendo q̄ in corporibus beatorum non erunt dotes. quia dotes ordinantur ad hoc ut sponsa sit digna presentia sponsi. sed homo ñ erit digna p̃ñtia sponsi nisi p̃pter desp̃onem aĩe. erga

beati nõ hēbūt dotes nisi in aīa. Itē si eēnt ibi dotes origiarēt ab aīe beatitudīe. sed sē sus ppiquiores sūt aīe q̄3 corpus. g° magis eēnt dotes i sēsib⁹ corporis q̄3 i corpe. cū ergo non ponat̄ q̄ in sensibus corporis sint dotes future. multo minus erūt in corpore. Item dotes eēnt in corporibus superflue nisi ordinentur ad aīe opationē. cū corpus sit pp aīa3. sed dispositiones corporis tūc nō poterūt coadiuuare ad aīe opatiōe3 maxime ad illas qbus deo coniungit̄. quia illas non exercebit p organū corporale. cū g° in corporibus beatoꝝ nihil sit supfluum futurum in eis dotes non erunt. Contra Sap. 3°. Fulgebūt iusti. τ tāq̄3 sintille in harundineto discurrent. in fulgore signatur claritas. in igne impassibilitas que ē elemētum maxime actiuū. τ secundum Aug⁹. sup Geñ. li°. 3°. nō multum post pncipium. Frigescere nō potest in subtilitate sintille subtilitas in discursu eius. agilitas g° in corporib⁹ beatoꝝ erūt dotes quattuor. s. claritas. impassibilitas. subtilitas. τ agilitas. Item Anselmus in li° de similitudinibus inter pncipiū τ mediū. dicit q̄ partes beatitudinis sunt pulchritudo. agilitas. fortitudo. libertas. sanitas. uoluptas. longeuitas. g° septe3 sunt corporis dotes. R° q̄ in corporibus beatoꝝ erunt dotes. sicut eīm dispositiōes aīe beate p' quas deo pfecte cōiungitur τ ei ōbedit pfecte dotes dicuntur pp rōnes dictas in q̄one precedenti. sicut dispositiones corporum beatorum per quas perfect⁹ sui animabus ɔiungētur. τ eis perfecte obedient dotes dicuntur. τ erunt q̄ttuor. s. ipassibilitas. claritas. subtilitas. τ agilitas. corpus eīm ab aīa pficit̄ τ mouet̄. τ ideo erūt dispositiones in corpore. p quas coniunget̄ ei pfectius. sicut forme τ dispositō p quam ei pfecte obediet ut motori. aīa aūt inq̄ātu3 ē corporis forma ipsū primo actu uite uiuificat. q̄3 p ipsam corpus hēt eē uiuum τ actum sentiendi ei coīcat īq̄tū autem ē corporis motor cōceptus suos interiores per corpus sensibiliter manifestat. τ ipsū localiter mouet. pp pri⁹ dabitur corpori impassibilitas p quā unio eius cū anima indissolubilis permanebit. pp secūdum dabitur corpori subtilitas. q̄3to. n. corpora sunt cōplexionis subtilioris τ temperationis. tāto ac

tus sensuū sunt iuuatiores pp tertiū erit in corpore claritas. vñ Greg. li°. 18°. mora. inter mediū τ finem. expones illud Job. 28° Non adequabitur ei aurū l' uitrū. dicit q̄ beatoꝝ cuiū corda sibi inuicē claritate fulgent τ puritate translucent. τ paꝝ post ibi. Unusquisq̄3 mentē ab alterius oculis mēbrorum corpulentia non abscondet. sed patebit animus corporalibus oculis. ipa etia3 corporis armonia. sic unusquisq̄3 tunc erit conspicabilis alteri sicut nunc eē nō potest conspicabilis sibi. pp quartum erit in corpore agilitas. Unde Aug⁹. 22°. de ciui. c°. 11° dicit q̄ deus a corporibus beatis auferet graue pōdus. τ infra. 30. c° dicit q̄ ubi uolet spūs. ibi erit protinus corpus he q̄ttuor dotes ex uerbis Apli 1. coꝝ. 15° possunt accipi ubi dicit de corpore seiat̄ i corruptōne. surget in corruptione. seminatur in ignobilitate surget in glia. seminat̄ in infirmitate surget inuirtute. seminatur corp⁹ aīale surget corpus spirituale. ita ut surgere i incorruptione referatur ad impassibilitatē. surgere in glia ad claritatē. surgere in uirtute ad subtilitatē. surgere spūale ad agilitatem. vñ glo. super illud. Surget corp⁹ spirituale. dicit q̄ erit agile. per dotes autem p̄dictas erit corpus pfecte obediens anime modo suo. ut anima p suas dotes perfecte obediēs deo. vñ Aug. 16°. de ci. c°. 27° Iperabit deus animo. animus corpori tāq̄3 obediendi ibi erit suauitas τ facilitas q̄3ta regnandi uiuendiq̄3 felicitas. erit aūt p̄dictarum dotium origo a deo per creationem ut quidam non improbabiliter dicunt. unde pro tato dicitur q̄ predicte dotes erūt in corpore a beatitudine anime per quandā redundantiam. quia deus illas creabit in corporibus beatorum pp meritum animarum. quia in uia τ sibi τ corporibus suis gloriam meruerunt. Uel potest dici probabiliter q̄ origo illarum dotium erit a deo non tamen per creationem. sed mediante beatitudine anime. quia sicut dicit Augu. in epistola ad Dioscorum ante mediu3. Tā potentem fecit deus animam ut ex plenissima beatitudine que in fine tēporū scīs pmittit̄ redūdet in inferiorem naturā que ē corpus ñ beatitudo que fruentis τ intelligentis ē ppa. sed plenitudo sanitatis τ in-

corruptiõis uigor. nec erit ita redũdãtia p modũ multiplicatiõis beatitudĩs aĩe que ĩ corpus recepta distinguatur in p̄dictas 4. qualitates corpales. hoc. n. dicere ẽ irrõnale sed aĩa uirtute beatitudinis sue ꝛ coopãte sua naturali uirtute de potentia corpis p̄dictas q̃litates educet in actũ. nõ n. in potentia corporis ẽ illud tantuꝫ quod de ipo põt fieri naturaliter. sed etiã quod de ipo põt fieri supnaturaliter creata uirtute ſm quẽ modum sunt ibi in potentia dotes. ꝛ et illud quod de se p̄o fieri põt p uirtutem ĩcreatam imediate. vñ Aug. li°. 9°. sup geñ. uersus finẽ. ut lignũ de terra excisũ aridũ ppolitũ sine radice ulla. sine terra ꝛ aqua repente floreat ꝛ fructũ gignat. ut per iuuentã sterilis femina in senectute pariat. ut asina loquatur. ꝛ si quidẽ eiusmodi ẽ dedit de⁹ naturis quas creauit ut ex eis hoc fieri posset. neqꝫ eĩm ex eis ille faceret qḋ ex eis fieri nõ posse ipse p̄figeret sed talis potentia in corpore est pura possibilitas obedientie. q̃uis aũt quelꝫ dos ex tota beatitudine aĩe originetur. tñ p appropriationẽ põt attribui pfectioni securitatis. origo ĩpassibilitatis pfectioni uisionis. origo claritatis pfectioni delectationis. origo subtilitatis. hic amor. n. maxime ẽ penetratiuus. ꝛ subtilitatis est penetrare. ut põt trahi ex sñia phi. 2°. de geñ. pfectioni potentie motiue. qꝛ remanet in aĩa separata qꝛ aliter non posset se de loco ad locum mouere attribui põt origo agilitatis. Ex dictis pꝫ solutio ad illam q̃onẽ utrũ dotes beatoꝝ corporũ erunt a deo ĩmediate tãtũ per creationem. Ad p^m in opp^m dḋ qꝫ q̃uis sponsa nã sit digna p̄ñtia sponsi dignitate essentiali nisi pp beatitudinẽ aĩe directe ꝛ p se tñ quadã dignitate accñtali dignior efficitur p̄sentia sponsi pp gloriam corporis inq̃stum p hoc nõ impeditur aĩa. sed ꝓmouet in actu sue beatitudinis essentialis. ut pꝫ ex supius dictis in illa q̃one. utrum electorũ beatitudo erit maior post iudiciũ q̃ꝫ ante. Ad 2^m dḋ qꝫ sicut dicit Aug. 12° li°. de tri. c°. 1°. qcq̃d habemus in aĩo cõe cũ corpore ptinet ad hominẽ exteriorem. ꝛ ideo actum sentiendi habem⁹ aliquo mõ cõeꝫ cũ pecor⁹. in dotatione corporis dotatio sensuũ cõprehenditur. Ad 3^m dḋ qꝫ dotes corporis inq̃ꝫ p eas erit pfectior unio corporis ad aĩaꝫ ꝛ corpus obedientius aĩe coopabuntur ex cõsequenti ad hoc ut pfectiores sit actus q̃bus aĩa deo coniũgitur inq̃stũ pp predicta aĩa pfectius habebit eẽ. ad quod sequit̃ eã hiturã pfectiorem opationẽ ut declaratum est superius in hac di. in illa q̃one utrũ electoꝝ beatitudo erit maior post iudiciuꝫ q̃ꝫ añ. pp etiam dotes p̄dictas redditur corp⁹ tale ut in nullo aggrauet aĩaꝫ. q̃uis eã aggrauet. dũ ẽ corruptibile inq̃stũ etiaꝫ per dotes p̄dictas magis uigebunt in actibus suis potentie sensitiue coadiuuabunt ad illam opationem intellectus q̃ intelliget qdditates rerũ sensibiliũ in fantasmate quas qdditates triplici modo intelliget s. in uerbo ꝛ ĩ p̄po gñe sine fantasmate ꝛ cum fantasmate si placuerit uoluntati cum mod⁹ intelligendi cum fantasmate sit homini naturalis. Ad 2^m arg^m ad ptem aliam dḋ qꝫ pulchritudo reducit ad claritatẽ libertas ad agilitatem fortitudo ad subtilitatem. sanitas uoluptas lõgeuitas ad ĩpassibilitatẽ.

Secundo queritur utrũ dos impassibilitatis erit equalis in corporibus oĩuꝫ beatoꝝ. Et uidetur qꝫ sic. ſꝫ phm̃ 2°. topi albius est quod est nigro ĩpmixti⁹. g° nõ est impassibilius nisi qḋ ẽ impassibilitati ĩpmixti⁹. sꝫ nullius corpis glificati ĩpassibilitas ẽ passibilitati pmixta. g° ĩpassibilitas in oĩb⁹ erit equalis. Itẽ p̄uationes nõ recipiunt magis ꝛ minus quia p̄uatio ẽ ablatio totius hitus. sed impassibilitas ẽ p̄uatio passibilitatis. g° unũ corpus glorificatũ. nõ erit alio ĩpassibili⁹. Itẽ apl's. i. cori. 15°. electos ĩ resurrectione cõparat stellis. sed impassibilitas equaliter ẽ in omnibus stellis. g° equaliter erit in oĩbus corporib⁹ beatis. Cõtra ĩpassibilitas que non excludit necessitateꝫ corruptibilitatis recipit magis ꝛ minus. sꝫ talis erit impassibilitas corporũ beatoꝝ. corp⁹ n glorioſũ palpabile ẽ. vnde ut hr̃ Lu. ul. dñs p⁹ resurrectionẽ suã dixit discipul' suis palpate ꝛ uidete ꝛc. ſꝫ sicut dicit Grego in quadã omelia sup illḋ Jo. 20 cũ eẽt sero die illa corrũpi necesse est qḋ palpat. g° corpora beatoꝝ nõ erunt eq̃liter ĩpassibilia. nec in eis uera impassibilitas erit ut uĩ. Item p̄uatio que nõ tollit

totam habitum recipere pōt magis ⁊ minus. sed impassibilitas corporum beatorū nō tol'et totam eorum passibilitatem. quia nihil tollet ptinens ad hominis quidditatē ad quam ptinet eē mortale. cuz in eius diffinitiōe ponat̄ ergo ipassibilitas i corpib⁹ beatorum erit secundū magis ⁊ min⁹. ¶Itē claritatis nō erit dos equaliter in corporibus omniū beatoꝝ. vn̄ aplūs 1. corī. 15°. stella a stella differt in claritate. sic ⁊ resurrectio mortuoꝝ. g° a simi nec dos impassibilitatis. ¶R̄ꝰ q̄ in impassibilitate ē cōsiderare ⁊ illud qd̄ ponit. ⁊ illud qd̄ excludit. q̄z uis. n. significetur negatio nō. tn̄ res p eaz significata nō est p̄uatio. sꝫ hītus. ē eīz qlitas in corpore ex redundantia beatitudīs aīe causata corpus ꝓhibēs ab omni passione sue pfectioni contraria. vn̄ ꝓpē loquendo res significata p eam aliquo mō ꝯparat̄ ad rē significatā p passibilitaē sicut hitus ad p̄uationē large dictā. passibilitas. n. iportare uī̄ defectū uirtutis q̄ uirtute posset ꝓhiberi corpus ab omni passione sue pfectioni ꝯria. dico g° q̄ q̄t ad exclusionē passibilitatis ipassibilitas erit eq̄lit̄ i corpib⁹ oīuz btōꝝ. q̄ i quolꝫ excludet oēz passibilitatē pfectioni ꝯriā. q̄tū nūt ad illud qd̄ ponit ipassibilitas dico q̄ nō erunt eq̄les in corporibus oīuz beatoꝝ. sꝫ differens fꝫ differentiaz meritoꝝ. ⁊ secundū differētiā beatitudinis aīaꝝ. cū erit equalis i oīb⁹ ptibus eiusdē corporis quia si eēt inequal' i ptibus eiusdē corporis. ex hoc nō redderetur pfectior. sed impfectior ipassibilitas totius. ¶Ad p̄ᵐ in opp̄ᵐ dō q̄ nō tm̄ intendit̄ p minorē sui pmixtionē cū ꝯrio sed etiā p accessū ad terminū. sicut patet in charitate que inequalis ē in beatis. ⁊ tn̄ in illo btō est pmixta cupiditati. vn̄ cū phūs dicit formā recipere magis ⁊ min⁹ p maiorē uel minorez ipmixtionem cum suo ꝯrio extendit ꝯrietatē ad illam habitudinē que ē inter rē minus pfectam ⁊ magis pfectam fm quem modū uī̄ eam accipe. 5°. phis̄. cum dicit de alteratione q̄ cū sit in minus ꝯriūz dicetur mutare in magis aut tāq̄ꝫ ex ꝯrio in idem. ¶Ad 2ᵐ dō q̄ impassibilitas tn̄ significet p modū p̄uatiōis. tn̄ res significata ē hit⁹. ꝯrio aūt ē res i passibilitate. significat. n. p modū hitus. ⁊ res significata aliquo mō

uī̄ p̄uationis rōez hr̄e. q̄r res ē passibilis i q̄tū ē in potentia. ⁊ sicut dicit Auic. 4°. meta. c°. 2°. potentia ē ipfectio. ⁊ pfectus ē pfectio. ⁊ bonū in omni re nō ē nisi ipaz esse in effectu ibi accipiens effectū p actu creato ⁊ loquens de bonitate creature. ¶Ad 3ᵐ dō q̄ quāuis passibilitatis exclusio sit in oībus stellis equaliter loquendo de passibilitate pfectioni contraria. pfectio tn̄ ꝯria q̄ significatur noīe ipassibilitatis nō est equaliter in eis. ¶Ad p̄ᵐ ad pte 2ᵐ dō q̄ illd̄ vbū Greg. corrumpi necesse est qd̄ palpat̄. intelligendū est de eo qd̄ palpatur relato naturalibus suis. ⁊ de palpabilitate que est fꝫ p̄mas qua'itates actiuas ⁊ passiuas aut p qualitates causatas ab eis ¶Ad 2ᵐ dō q̄ mortale ū̄ significat aliqd̄ ptines ad hoīs q̄dditate vn̄ ph⁹. 5° topi. si quis concedat ex mortali aliquē fieri īmortale nullus dic aliam uitā eū sumere. sꝫ casuz aliquem uel passionē hunc eidē aggrauari. pōit g° mortale in diffinitione hoīs nō ut eēntial' differentia. sed ad circūloquendū eēntialē differentiam. Uel potest dici q̄ ibi non debet poni nisi secūdū opinionem Porphirij qui estimauit angelos eē animalia rōnalia per naturam immortalia. ⁊ mortalitatē ponere ad hominis naturā ita ut non posset fieri immortalis remanens homo. in quib⁹ Porphirius turpiter errauit.

Tertio queritur

utrum omnes sensus erunt i actibus suis: Et uidetur q̄ nō. quia corpora beatorum erunt incōpassibilia. sed secundū philosophum in li° de plantis. sensus est passio sentientis. g° in beatis nullus sensus erit i suo actu. ¶Item 2° de anima dicit de uegetatiua q̄ maxime cōis anime potentia e secūduz quam uiuere est in omnibus uiuentibus. sꝫ in beatis nō erit in actu suo aliqua potentia anime uegetatiue. quia non nutrientur nec augebuntur nec generabunt. g° nec in eis erit actus alicuius potentie anime sensitiue. ¶Iteꝫ inmutatio naturalis precedit ordine nature inmutationem animalem. q̄r eē naturale ordie nature p̄cedit eē itētionale. sꝫ in corporib⁹ btōrū non erit mutatio naturalis. quia illa non potest esse cum impassibilitate. g° nec immutatio animalis:

Item secūdū Auicēnam. 6° li° naturaliū. c°. 7°. potentiarum anime una retrahit aliam a sua operatione. ergo si in beatis sēsus essent in actibus suis intellectus ⁊ uolūtas in eis traherentur a sua opatione qđ falsū ē. Itē sensus gust⁹ deseruit uirtuti nutritiue. sed uirtus nutritiua nō erit in eis ī suo actu. g° nec sensus gustus. Item odoꝛ apphenditur cū quadam fūali euapoꝛatione q a coꝛpoꝛe odoꝛifero resoluitur. sꝫ tūc ī nulla coꝛpoꝛali c̄atura erit talis resolutio. qꝛ nō pōt stare cū īpassibilitate. g° in beatis odoꝛatus nō erit in actu. Itē uox gñat siue sonus quicūqꝫ in aliqua natura passibili ⁊ cū quodam tremoꝛe medij ad auditū ꝑuengit secūdū sñiaꝫ phi. 2° de aīa. sed celuꝫ empireū qui est loc⁹ beatoꝝ nō ē passibile. nec mobile. g° in ipso nullus poterit generari sonus. g° nō erit auditus ī actu. Itē illud quod ē in actu lucidū nō ē receptiuū speciei uisibilis. vnde speculū directe positū sub radio solis nō rep̄sentat speciē coꝛpoꝛis oppositi. sed pupilla in oculis beatorū erit lucida. g° nō poterit recipere speciē uisibilē. g° uisus ī beatis nō erit ī suo actu. Item sensus tactus pp suam materialitatē nō īmutatur nisi cū quadā transmutatōe materiali. sed in beatis nulla erit transmutatio talis. qꝛ nō posset stare cū īpassibilitate g° in beatis sensus tactus non erit in suo actu. Contra apoca c°. 5°. uidebit eū omnis oculus. sed qua ratione sensus uis⁹ in beatis erit in suo actu. eadem ratiōe oēs alij ut uī. Item natura hūana erit in beatis in maxima ꝑfectione. sed ꝑfectioꝛes sunt sensus actibus cōiūcti q̄ꝫ nō ꝯiūcti. ergo in beatis omnes sensus erunt in actibus suis. Itē sensus ꝓpinquioꝛes sunt aīe q̄ꝫ coꝛp⁹. sed coꝛp⁹ pp beatitudinē aīe p̄miabitur. g° ⁊ sensus p̄miabitur aliqua delectatione. sꝫ delectatio nō pōt eē in sensu sine actu. g° ī beatis quilibet sensus erit ī suo actu. Rꝫ° q̄ in beatis quilibet sensus erit in suo actu ad cuius intelligentiam sciendū q̄ duplex est īmutatio sensus. Quedā quā ꝯcomitaṫ naturalis oꝛgani transmutatio. Quedam quā talis transmutatio nō concomitaṫ. sed patiṫ sensus tātū passione aīali. ī ꝑma immutatione sensus ita recipit foꝛmā sensibē lem q̄ uere denoīaṫ ab ea. ut cū hō calidus ita sentit calorē q̄ instrumētum sensus est calidū in secunda mutatione. ita recipit silitudinē foꝛme sensibilis q̄ nō ꝯnoīaṫ ab ea. sicut pꝫ in uisu. uisus n. uidendo albū nō efficitur albus. albedo. n. uniuoce non p̄dicaṫ de albedine que est in pariete ⁊ de eius silitudine que ē in oculo. ꝑma imutatio nō pōt eē sine matiali transmutatione que stare ñ posset cū impassibilitate beatoꝝ. sed scđa imutatio nō reqrit de necessitate nisi q̄ꝫdaꝫ imutationē seu passionē aialē. sine hac aūt esse nō potest. quia sensus est quedam passio aialis. loquendo de actu sentiendi mō 2°. intelligo q̄ in beatis quilibet sensus erit in actu. qꝛ passio talis sensus ē eius secundaria ꝑfectio. sed utrū hoc futurū sit p effluxū a superioꝛibus uiribus in sensus. aut p susceptionē a rebus extra aiam dubiuꝫ ē quo ad aliquos sēsus maxime quo ad odoꝛatum ⁊ gustū. credo tñ q̄ hoc erit non tm̄ mō p aliquē influxū ab interioꝛi ut foꝛte a beatitudine aīe. sꝫ etiā p susceptionē a reb⁹ que sunt extra aīaꝫ. ut patebit sigillatiꝫ in solutione argumentorum. Ad pm̄ in opp̄m dicendum q̄ beati nō erūt ipassibiles passione aiali. qꝛ talis passio ē quedā patientis ꝑfectio sꝫ phm̄. 2°. de aīa. Ad 2m̄ dicendum q̄ nō ē simile de actibus potentiaꝝ negatiue ⁊ potentiarū sensitiue quia ꝑmi actus includunt mutationē naturalē ⁊ trāsmutationē materialē in eo in quo sunt. sed talis transmutatio in beatis esse nō poterit. actus aūt sensuū talē transmutationē nō requirūt. quia sicut dicit phūs 2° de aīa. Oꝫ de omni sēsu accipere uniuersaliter qm̄ ē susceptiu⁹ speciꝝ sēsibiliū sine materia. Ad 3m̄ dicendum q̄ quedā a sensibilibus nata sunt imutari īmutatiōe naturali ⁊ nō aiali. ut coꝛpoꝛa coꝛruptibilia iaīata. quedam nata sūt īmutari ab aliquo solō imutatione aiali ⁊ nō naturali. sicut uisus imutatur ab albedine. uidēdo. n. ñon efficiṫ albus. quedā nata sūt īmutari utroqꝫ mō sicut tactus in hac uita coꝛruptibili utroqꝫ mō pōt imutari a calido. beati aūt imutari nō poterūt a sensibus nisi īmutatōne aīali. cū g° dṙ q̄ imutatio naturalis oꝛdine naturali p̄cedit īmutationē aialē. dicendum q̄ hoc ñ eē uerū nisi in re que utroqꝫ mō pōt imutari. Ad 4m̄ dicendum q̄ act⁹ uni⁹ potētie nō retrahit aliam a sua opatione nisi qñ actus

unius nō ē mō debito ordinatus ad actus alterius. uel quādo unus nō est regula alterius actus sensuū in beatis regulabuntur p actionē intellectus ꝛ sm imperiū uolūtatis ꝛ ordinabuntur ad cognitionem intellectus q̄ cōtemplabitur diuinam eēntiam ī effectibus suis. Preterea pfectio glīe pbibebit ne opatio unius potentie īpediet alterius opationē qd nō pōt facere natura in hoc corruptibili statu. Ad 5ᵘᵐ dō q̄ gustus nō erit ibi in aliquo actu deseruiente nutritiue. sȝ tm̄mō īqstū ē apprehensiuᵘˢ saporꝫ ꝛ hoc pōt separi ab alio. quia erit immutatio aīalis sine mutatiōe naturali ꝛ materiali. sed a quo sic īmutetur gustus cum certum sit q̄ beati nō gustabūt aliqd corporaliter saporosū dubiū ē. ꝛ dicūt qdā q̄ illa īmutatio erit in gustu ex ui beatitudīs aīe. sȝ qr ut aliīs nr̄ hᵒ modo beatᵘ n̄ sipet sȝ uideret sibi saporē apphēdere sicut hō cuius uisus īmutatur ab interiori nō uidȝ. sȝ apparet sibi q̄ uideat. ideo dicūt q̄ erit quedā humiditas in lingua beatorꝫ habens illum saporem qui maxime cōpetit pfectiōi sensus illius qui in lingua beati seruabitur incorruptibilis imperpetuum. sed quia isti non dicūt p quē modū causetur illa humiditas nō adhuc satisfaciunt. vn̄ mihi uidet dō q̄ hec hūiditas aut fiet a deo in lingua p creationem aut causabit in ea ex ui beatitudinis aīe. nec ex hoc sequeret q̄ gustus nō saperet. sed tm̄ sibi uideretur sape. quia ex ui beatitudinis aīe nō causabitur in lingua similitudo humiditatis tm̄. sȝ uera humiditas in qua erit non sīlitudo saporis sȝ uerus sapor. cū aūt ī sōnis apparet hoī q̄ uideat. ꝛ tm̄ nō uidet. non obicit illi uirtuti uerus color. sed similitudo coloris. Ad 6ᵘᵐ dō q̄ fumalis euaporatio n̄ ē p se necīa ad hᵒ ut sīlitudo odoris ptingat usq̄ ad olfatū. quod patet quia sic refert phᵘˢ. 2ᵒ. de aīa. quedā sunt aīalia que a longe currunt ad alimētū p hoc q̄ ab odore mouētur. vn̄ uultures ex odore pcepto ad loca tā remota currunt ad cadauera q̄ nō eēt possibile q̄ euaporatio facta ab illis cadaueribus ptingeret ad loca tā remota. sed q̄ cū multiplicatione odoris fiat euaporatio aliqua a corpore odorifero hoc puenit ex hoc. qr corpora odorifera sunt ultima humiditate aspsa. sed in corporibᵘˢ gloriosis erit odor in sua ultima perfectione nullo mō p aliquā superfluā humiditatē dispersus. ꝛ īō ab eis multiplicabitur odor ad olfatū sine aliqua euaporatione. Ad. 7ᵘᵐ. dō q̄ ī pma erit sonus. qr ibi erit laus uocalis. ut dicit glo. sup illud psal. Exultationes dei ī guttture eorꝫ ꝛ immutabit auditū nō facta aliq̄ mutatione naturali ꝛ materiali in auditu nec in medio. ꝛ gn̄abit in ipso medio absq̄ materiali passibilitate uel ī aere ī loco formationis uocis reseruato q̄ ibi incorruptibiliter pmanebit. Uel pt̄ dici q̄ ptes celi ēpirei diuidi possunt a se īuice ꝛ iterꝫ uniri. sicut uidemus ī ptibus aeris pōt etiam secundum ptes sui moueri motu tremoris ꝛ pati illa passione que necessaria est ad formationē uocis ꝛ inspirationem ꝛ respirationē. qū. n. hic motus sit uitalis dicūt qdā q̄ erit in beatis. vn̄ ita se habebit illud corpus ad corpa glorificata sicut aer ad corpora corruptibilia ꝛ celū aqueū ad eos se habebit aliquo modo sicut ad nos se habet terra quo ad hoc q̄ habebunt pedes suos super cōnexitatē illius. q̄uis qn̄cūq̄ placebit eis ita se sine quacūq̄ difficultate eleuare poterūt ut illud nō tangant. ꝛ tm̄ illō corpus ē incorruptibil nature. sicut. n. in celo stellato ē soliditas ꝛ firmitas. ita ut diuidi ptes eiᵘˢ nō possint ab inuicem uirtute creata que tm̄ soliditas uel firmitas nō sūt causate p. 4. pmas q̄litates 9rias que sunt caliditas frigiditas humiditas siccitas. sic qualitas p quā celū ēpireū ē penetrabile ꝛ supradicto mō passibile nō est aliqua de qualitatibus p̄dictis nec per aliquam illarꝫ creatam q̄ autē p̄dicta passibilitas īcorruptibilitati illius corporis nō repugnet uidet posse psuaderi p Auᵍ dicētē. 2ᵒ. super gen. parꝫ ultra mediū. q̄ de celo nō moto si sola sydera uerterentur fieri potuisse omnia in ipsis sydera uersantibᵘˢ aīaduīsa atq̄ depphensa sunt in quo sentire uidetur q̄ possibile eēt stellarꝫ incedere de una pte celi ad aliā. qd sine diuīsiōe ptiū celi ꝛ reuniōe fieri naturaliter nō posset. ꝛ tm̄ illud celū ēt incorruptibile ē. hoc tm̄ de celo stellato non approbo. sed p tanto hoc allegaui. qr sentire uit q̄ talis passibilitas incorruptibilitati corpis nō repugnat. Ad 8ᵘᵐ dō q̄ maior

est falsa. vnde q in speculo in quo refulget lumen solis nõ appareat spẽs corporis cõtrapositi prouenit ex hoc q uisus uincit a reflectione luminis. ita ut nõ pcipiat se imutari p reflectionẽ imaginis corporis speculo oppositi sicut uisus nõ imutat lumine stellarum in pñtia luminis solis. Ad 3m dicendum q trãsmutatio materialis accidit tactui ad hoc q imutet passione animali. et iõ in beatis imutabitur passione animali sine transmutatione materiali. quia ẽ accidens separabile ab animali immutatione.

Quarto queritur utrũ corpora beatorum subtiliora erũt cẽlis. Et uĩ q nõ. In corporib electorum tñ erit de materia sicut modo. quia tota corum materia resurget in eis. sed corpora in quibus sub equalibus dimensionibus equaliter de materia ẽ equaliter sunt grossa. subtilia g° corpora beatorum nõ erunt subtiliora q̃3 mõ. sed certũ est q mõ non sunt subtiliora cẽlis. g° nec tũc. Item alie qualitates nõ intenderent in corporibus gliosis. s3 magis reducentur ad mediũ. g° a sili nec subtilitas. cũ g° mõ nõ sit subtiliora cẽlis. nec tũc erunt. Cõtra .i. ad corĩ 15°. seminat corpus aĩale surget spũale. sed res spũalis subtilior ẽ cẽlis. ergo corpa gliosa erunt subtiliora cẽlis. Itẽ corpora q̃to sunt subtiliora tãto nobiliora. et ecõuerso. sed corpora beatorum erũt nobiliora cẽlis. g° erũt cẽlis subtiliora. Rñ° q subtile dr a uirtute penetrandi s3 q põt accipi ex uerbis phi. 2°. de gñatione. res aũt triplici de causa ẽ penetratiua. s. aut pp q̃titatis puitatẽ maxime s3 latũ et pfundũ. vnde et acus q̃tuis lõga penetratiua est. aut pp raritatẽ seu materie paucitatẽ. et sic aer penetratiuus ẽ aut pp actiue uirtutis magnitudinem. et sic uinũ penetratiuũ ẽ multo magis q̃3 siplex aqua q̃tũcũq3 tenuis. quapp aq̃ cũ modico uino bibita magis refrigerat sanũ q̃3 si p se bibat. q2 uinũ facit eã ad loca corpis penetrarĩ ad q̃ p se penetrare ñ posset. s3 pmã cã3 penetrãdi ñ attẽdit subtilitas corporum beatorum. q2 in debita q̃titate resurgeret. nec ẽt s3 causam penetrãdi secundam. quia materia tota que necessaria ẽ ad eẽntiã corum resurget in eis. vñ qdam errauerunt dicentes q erunt tenuiora uel rariora aere uel uẽto. vñ Gre. 14°. li°. moral. uersus finẽ. nõ sicut eutitius cõstantinopolitãe urbis episcopus scripsit corp nostrũ in illa resurrectionis gloria erit impalpabile uentis aereq3 subtilius. sed secundum tertiam causam attenditur subtilitas eorum. per uirtutem .n. beatitudinis aĩe erit in beatis corporibus tanta magnitudo uirtutis actiue q p eã multo efficacius poterũt penetrare q̃3 ignis uel aer uel q̃3 dimẽsiones et. si eẽnt sepate. vñ Ansel. magnitudinẽ sue uirtutis actiue attendens dicit in li° de sili tudibus inter pncipiũ et mediũ de quolibet beato q intantum erit fortis ut etiam si uellet terra cõmouere possit. vñ Gre. ubi pus in illa resurrectionis glia erit etiã corpus nostrum subtile p effectum spiritualis potentie. sed palpabile p uirtutẽ nature. dico g° q loquendo de subtilitate tertio mõ. dicta corpora beatorum nõ erũt subtiliora aere uel igne. sed ecõuerso. loquẽdo aũt de subtilitate tertio mõ dicta subtiliora erunt. quocũq3 elemento etiã q̃3 dimensiones. etiam si eẽnt sepate. et hec subtilitas erit equaliter ĩ omnibus partibus eiusdẽ corpis. eque .n. pfecte et faciliter poterit una ps corporis glorificati simul ẽẽ cũ corpore nõ glorificato sicut alia subtilitas. tñ secũdo mõ dicta nõ erit equalis in omnibus partib corporis. q2 debita corporis armonia requirit ut una pars corporis sit rarior q̃3 alia et aliq densior aliis. erit tñ in partibus corporis densitas et raritas s3 illam proportionem quam requirit pfecta humani corporis armonia. Ad p° in opp° dicendũ q pcedit de subtilitate secundo mõ dicta. Ad secũdũ dicendũ q qualitates elementorum ẽrt in suo esse cõpletissimo in elementis. quãuis p illas nõ agent uel patient ab inuicẽ. ut superius uisũ est. qualitates aũt actiue et passiue in corporibus hũanis erunt in illa dispositione que maxime cõuenit corpori in optimo sui temperamento. nec3 tamen per eas erit in corporibus illis mutua actio uel passio et pter illã causam que superi dicta ẽ de qualitatibus elementorum et etiã pp uirtutem beatitudinis aĩe qua potent cõtinebit corpus. et pp uirtutem in corpore cãtam ex anime beatitudine phibentẽ corp ab omni passione contraria pfectioni sue.

hominibus aũt beatis cõueniet magnitudo uirtutis actiue. et ex cõsequenti cõueniet eis maior subtilitas q̃ illa que ẽ in eis pro statu me. ⁋Argumenta ad pte͂ secũdã p̃cedũt de subtilitate tertio modo dicta. vñ cũ dicatur q̃ surget corpus spũale nõ est intelligẽdũ q̃ conuertatur in spiritũ. sed hoc dictũ ẽ ad notandũ subtilitatẽ tertio mõ dictã.

Quinto queritur

utrũ corpus gloriosum possit p͛ suã subtilitatem simul esse cũ nõ glorioso. Et uidetur q̃ nõ. Boetius p̃mo libro de tri. c°. 1°. dicit q̃ diuersis corporibus unũ locum fingere nullo modo possumus. ⁋Item cõmẽ. super 4°. phi. dicit q̃ ipossibilitas eẽndi duo corpora simul est ex terminis eoꝝ mathematicis terminos mathematicos uocans dimẽsiones. sed p dotem subtilitatis nõ remouebuntur dimensiones a corporibus glorificatis. g° in eis remanebit impossibilitas sil' eẽndi cum quocũq; corpore alio. ⁋Item s̃m phñ. 4°. phi. c°. de uacuo. si uacuum eẽt dimensiones sepate cubus non posset ibi põi eo q̃ uacuũ nõ posset cedere. et plures dimẽsiones simul ee non possunt. sed per dotem subtilitatis nõ expoliabuntur corpora sãctum dimensionibus suis. g° in eis remanebit ĩpossibilitas siml' eẽndi cũ quocũq; corpore alio ⁋Item rõ impossibilitatis eẽndi duo corpora simul. est q̃ corpus replet locum. q̃ corpus glorificatum replel it locũ. q̃ corpus substantia replet locũ per corp͛ quod est quantitas. corpus aũt quantitas remanebit in corporibus beatorum q̃ remanebunt dimensionata s̃m longum latum et p̃fundũ g° corpus glorificatũ nõ poterit simul eẽ cũ corpore alio. ⁋Item impossibilitas eẽndi duo corpa sil' nõ ẽ rõne materie. q̃ ptes materie sese penetrare possũt. ut pz cũ ex multo aere fit pauca aqua. tũc. n. tota mãia q̃ p͛ erat sub magna q̃ntitate efficitur sub parua. nec ẽt sub ratõne substantialis forme. q̃ partes forme possunt se ad inuicem penetrare. ut patet cũ corpus rarũ absq; corruptione alicuius ptis sue substãtie densatur. nec ẽt ratione substantie cõposite ex materia et forma. quia cũ corpus densatur est tota substantia que p̃us erat sub dimensionibus magnis efficitur sub puis: quod eẽ nõ posset nisi partes ipius sbẽ penetrarent se ad inuicem nec ratione grossiciei aut duriciei. quia aqua et aer que non sunt dura corpa nz grossa ñ pñt simul esse. ut pz cũ uas oreuerso imergit̃ aque directe. ita ut aer exire nõ possit. aqua nõ subintrat ĩstat g° q̃ nulla ẽ causa ĩpossibilitatis eẽndi duo corpora simul nisi q̃titas. sed h° remanebit in corporib͛ glorificatis. g° idẽ q̃ p̃us. ⁋Item corpus glorificatũ p dotem subtilitatis nõ poterit simul eẽ in diuersis locis g° a sili nec simul eẽ cũ alio corpore ĩ eodẽ loco. ⁋Item ab eodẽ puncto ad eundẽ punctũ non põt trahi nisi una linea recta. sed si corpus glificatũ simul posset eẽ cum nõ glificato ab eodẽ pũcto ad eũdẽ pũctũ. possent trahi due linee recte. q̃ linee determinantes supficies illoꝝ corpoꝝ terminarentur ad eadẽ puncta g° corpus glorificatũ nõ põt simul eẽ cũ nõ glorificato ⁋Itẽ ipossibile ẽ imagiari duo pũcta eẽ siml' q̃n fiat unus pũctus. Silr ẽ de duabus lineis. et de duabus supficiebus. g° silr si due soliditates eẽnt simul nõ remanerent due sed fierent una. ⁋Item q̃ sunt subtiliora magis se possunt simul cõpati sed duo corpa gloriosa que inter se sunt subtiliora q̃ gloriosũ nõ possunt simul eẽ in eodẽ loco. g° multo fortius nec corpus gloriosũ cũ nõ gliosũ. ⁋Contra Dama. li°. 4°. c°. 19°. dicit corpus xp̃i p subtilitatẽ intrasse ad discipulos ianuis clausis. ⁋Item corpora celestia sunt indiuisibilia. vñ Iob. 37°. dicit̃ q̃ celi uelut ere solidissim fundati sunt. sed corpora gloriosa transibũt sup omnes speras celestes exũtes inter ignẽ et celũ ẽpireũ. g° p suam subtilitatem simul cũ illis celestibus speris erunt transeundi p eas. ⁋Itẽ duo puncta due linee et due supficies pñt eẽ simul. quia pũcta ulti ı sunt lineaꝝ linee supficieꝝ. supficies corpoꝝ. et sicut dicit phũs. 5°. phi°. Contigua sunt quoꝝ ultima sunt simul. g° a simili duo corpora simul eẽ possunt. ⁋Ad istam q̃õnẽ dicunt aliqui q̃ et deus nõ posset facere q̃ corpus glificatũ siml' esset cũ nõ glorificato. q̃ uĩ eis q̃ unũ corpus sil' eẽ cum alio nõ hẽt rõez possibilis q̃tuz est ex pte sua. imo ut dicũt ipsi includit cõtradictionẽ. s. duo corpora eẽ unũ corpus et remanere duo. quia si sil' eẽnt nõ distiguerẽt.

⁊ dicūt ꝙ qñ Jesus intrauit ad discipulos ianuis clausis ipse fecit corpus suū sub ita modica q̄titate ꝙ potuit intrare p foramē ualde modicū. quod ⁊ facere pōt hō purus glorificatus uirtute dotis subtilitatis. cuȝ .n. natura possit minorare alicuius corpis q̄titatē tota eētia illi⁹ corporis salua. ut patet in cōdensatione aeris uel aque p hᵒ pces substantie penetrant se ad inuicē ⁊ effi ciuntur plures simul. ⁊ uidetur probabile ꝙ corpus p dotem subtilitatis erit bile ad hoc ut aīa beata ipsiȝ informās possit uirtutē beatitudīs absq̧ ulla difficultate minorare sui corporis q̄titatē tota e⁹ eēn tia salua remanente faciēdo partes substā tie illius corporis penetrare se ad inuicē. ⁊ plures simul eē uel corpus suū ad tempus in talē figurā cōuertere. ut possit intrare p foramē modicissimū p quod alias p nullaȝ uirtutē possit intrare. ⁊ ut dicunt aliq̄ ita intrare possent p unuȝ poꝝ ipius corporis. ⁊ qꝛ in celo nullus porus ē. ideo dicunt ꝙ qñ beati post resurrectionē ascendent in ce lū ēpireū transeundo alias speras celestes ptes celi diuident. aut naturaliter. si natu raliter ē diuisibile. aut saltē p diuinā uirtu tē. ⁊ postea reunirent. sed hec opinio falsa ē ⁊ ad sui defensionē plura falsa pōit. unū ē ꝙ corpora si simul eēnt nō manerent di stincta. hoc .n. falsū ē ut oñdet̃ i eadē q̄one. aliud falsū ē ꝙ aīa cuiusȝ beati poterit qñ sibi placuerit tm̄ minorare q̄titatē corpo ris ui ipsū cōdensando uel ipsum in talem figurā trāsmutare ꝙ poterit p foramē mo dicissimū intrare. hoc .n. falsū ē. quia hᵒ sta re nō posset cū corpis īpassibilitate. cōdēsa tio .n. corpis ⁊ rarefactio p̄supponūt ī ipo corpore quod cōdensat̃ uel rarefit passibi litatē. ⁋Preterea aīa requirit determinatā organizationē in corpore ad hoc ut sit ipi⁹ forma que si corrūperet̃ desineret ipsū ac tualiter informare. illa aūt organizatio nō posset manere si corpus redigeret̃ ad tam puā q̄titatē uel conuerteret̃ in talē figurā ꝙ posset transire p foramē q̄tūcūq̧ puuȝ nō exñdo simul cū alio corpore. Cōtra ēt beatitudinē corporis eēt ꝙ etiā ad modicū tempus priuaret̃ situ posset puari pfectio ne debite q̄titatis uel figure. ex his patet ꝙ p dotem subtilitatis nō remouet̃ a cor pore glorioso necessitas exñdi i loco sibi eq̄ li quia illud corpus applicat̃ ad locū medi ante q̄titate sua ⁊ circūscriberet̃ loco. ⁊ se cūdū phūȝ .4ᵒ. phi. oē quod sic ē in loco est in loco sibi equali. ⁋Alij dicūt ꝙ q̄uis cor pus glorificatū sil' eē possit cū ñ glorifica to. hoc tñ ñ pōt uirtute dotis subtilitatis. quia p dote subtilitatis nō auferūt̃ dimen siones p quas corpus de necessitate requi rit diuersum sitū a corpore alio. impossibi le eiȝ ē p aliquā creatā uirtutē eē distinctō nē dimensionū nisi p diuersitatē situuȝ. hoc tñ fieri pōt p uirtutē increatā que pōt cō seruar̃ effectū cause secūde ⁊ facer̃ sine cau sa secunda. vñ in cōmento sup p̄ma ꝓpōne de causis. qñ remouet̃ causa secunda a cau sato nō pp hoc oportet ꝙ r̃moueat̃ prima ab eo. ⁊ iō corpus glorificatū pōt eē cū nō glorificato p v̄tutē diuinā. ⁊ alit̃ nullo mō. ⁋Sed cōtra hoc aliqui arguūt. qꝛ s̄ȝ illam opinionē ita posset dici corpus glorificatū posse simul eē cū glorificato. ⁊ nō glorifica tū cū nō glorificato. qͦ tñ nō uī̃ cōsonū di ctis sanctoꝝ. nec cōuenit doctrine magistro rū. ⁋Preterea dimensiones naturales q̄ sūt termini corporū naturaliū nō tm̄ distinguūt tur per sitū. sed per distinctionē corpū quo rū sunt termini. q̄uis dimensiōes mathema tice. nō pñt distingui nisi p sitū. vñ p eētiā corporis glorificati nō glorificato nō r̃mo uet̃ causa ꝓxima distinctiōis dimēsionū. qꝛ corpora manent distincta p suas eētias ⁊ maxime per formas ⁊ per earum distinctio nē manēt distincte dimensiones coꝝ. ⁋Ideo uidet̃ alijs vō ꝙ q̄uis unū corpus glorifi catū nō possit p dotē subtilitatis sil' eē cuȝ alio corpore glorificato. pōt tñ simul eē cū glorificato. qꝛ īpossibilitas eēndi simł' duo corpora nō ē rōe materie nec ratione for me nec rōne dimensionū tm̄. sed rōe dimen sionū ⁊ debilitatis uirtutis actiue ī utroq̧ pp p̄mū nō pñt duo corpora nō glorificata simul eē naturali uirtute nec ēt unū corpus nō glorificatū posset esse cū alijs dimensio nibus sepatis si eēnt. pp secundū nō posset duo corpa glorificata simul eē. qꝛ sicut cor pus per uirtutē naturalē nō pōt aliud sine diuisione penetrare pp debilitatē uirtutis naturalis in agendo. ita corpus gloriosum ñ pt ab alio corpe penetrari pp sue v̄tutis

actiue magnitudinē sicut eiꝫ penetrare est ex magnitudine uirtutis actiue penetrādo. ita posse penetrari a quocūqꝫ corpore creta uirtute repugnat magnitudini illius uirtutis actiue que ē in corpore glorificato. sꝫ qꝛ ī corpe nō glificato ē passibilitas ꝛ ūtutis ꝺbilitas respcū corpis glificati ī corpore glificato. magnitudo ūtutis actiue ī penetrando. iō corpus glorificatū p subtilitatē suā pōt penetrare nō glorificatū sine diuisione. ꝛ ita simlr eē cū eo. alias minꝰ eēt aia libera beata suo corpori glorificato unita ꝙ̄ mō. i. ꝙ̄ añ corporis resūptionē. cuꝫ mō possit quodcūqꝫ corpus sine eius diuisione penetrare. Qui uult tenere hāc opinionē pōt dicere ad pᵐ in oppᵐ q̄ ūbū illō Boecij intelligendū ē. aut de corporibus mathematicis. aut sꝫ naturalē uirtutē. ꝛ preterea uīr se sup hoc fundare q̄ pluralitas sꝫ numerū tm̄ fit p accidentia qḋ nō est uerum. imo distinctio accidentiū sꝫ numerū tm̄ est p distinctionē subiectoꝝ naturalit loquēdo. Ad 2ᵐ ꝺ q̄ illud uerbū cōmētatoris intelligendū ē p cōparationē ad naturalē corporis uirtutē q̄ nō ē sufficiens actiua i penetrando. Ad 3ᵐ ꝺ q̄ cubus ꝛ si uirtute naturali nō posset illas dimēsiōes penetrare. tñ penetrari possēt a corpore glorificato pp rōnē. supꝰ dictā. Ad 4ᵐ ꝺ q̄ maior nō ē uera nisi cōpatiue ad uirtutē corporis naturalē que debilis ē in penetrando. Ad 5ᵐ ꝺ q̄ pcedit ab insufficiēti dimittit eim debilitatē uirtutis penetratiue. Ad 6ᵐ ꝺ q̄ sꝫ aliquos q̄ ñ ē sile. qꝛ circūscribi determinato loco debet corpori p naturā cōtrarietatis sue que ab eo nō tollitur p gloriam. sed p dotē subtilitatis tollitur hebetudo p quā unū corpꝰ nō pōt naturaliter aliud penetrare sine diuisione corporis penetrati. sed hec solutio est insufficiens quia non satisfacit intellectui ꝛ falsū includit scilicet unum corpus nō posse esse localiter in diuersis locis etiā p diuinā potentiā. cuius cōtrariū pbatū ē 4 e. h. di. 10. in solutione illius q̄ōnis. utruꝫ deus posset facere corpus xp̄i posse esse in pluribus locis tenendo gᵒ firmiter q̄ deus pōt facer unū corpus in diuersis locis simul ꝛ duo corpora in eodē loco ꝛ p dotē subtilitatis. unū corpꝰ nō posse simul fieri in locis diuersis. dico tñ q̄ p dotē subtilitatis beatus poterit facere corpus suū simul eē cū nō glorificato. maioris eiꝫ difficultatis ē unū corpus eē in diuersis locis simul ꝙ̄ duo in eodē loco. ꝛ attestari uidet maiori ampliatiōi uirtutis. Ad 7ᵐ ꝺ q̄ duas lineas rectas trahi ab eodē pūcto ad eūdē pūctū. ita q̄ illa puncta sint termini itrinseci lineaꝝ ē īpossibile ꝛ ēt hoc ē īpossibile de lineis mathematicis siue puncta terminantia intelligūt termini intrinseci linearū siue nō. quia mathematice linee nō pñt distingui nisi sꝫ situ. sed due linee que sunt termini supficierū naturaliū pñt trahi recte ab eodē pūcto ad eūdē punctū. ita q̄ pūcta sunt termini linearū extrinseci. Ad 8ᵐ ꝺ q̄ pcedit de pūctis lineis supficiebus ꝛ de soliditatibꝰ mathematicis. Ad 9ᵐ ꝺ q̄ maior nō est uera nisi intelligat ceteris paribus. hic aūt nō sunt cetera paria. quia ꝙ̄uis duo corpora gloriosa sint inter se similiora i participatione alicuius tertij ꝙ̄ gloriosū ꝛ nō gloriosū. tñ inter gloriosū ꝛ nō gloriosū ē maior pportio ad hoc ut unū penetret ꝛ aliḋ penetret. qꝛ gloriosū ē ualde penetratiuū. ꝛ nō gloriosū penetrabile. Qui uult tenere secūdā opinionē que mihi uidet intelligibilior pōt dicere ad duo pma in oppositū q̄ penetratio ianuarū a corpore xp̄i. ꝛ etiā penetratio sperarū celestiū nō sunt p dotē subtilitatis. nec p diuinā potentiā imediate tm̄. sed quia ex decreto diuine sententie aderit diuina potentia infallibiliter cuicūqꝫ beato ad hoc ut fiat corpus eius eē simlr cū alio corpore nō glorioso sicut beato placuerit. ideo magis dicit corpꝰ glorificatuꝫ simul posse eē cū nō glorificato ꝙ̄ nō glorificatū cū nō glorificato uel glorificatū cū glorificato. qꝛ nō sic deceret diuinā uirtutē facere corpus glorificatū simlr eē cū glorificato sicut cū nō glorificato. quia decet ut eis seruet ordo locoꝝ. ꝛ pterea nūqꝫ aderit necessitas nec cōgruitas ut unū transeat p aliud. qꝛ unū alteri nūqꝫ se opponet. ꝛ sic patet solutio ad illā q̄ōnē utrum corpꝰ glorificatū poterit eē simul cum alio corpore glorificato. Ad 2ᵐ ꝺ q̄ sophisticū ē. due. n linee nō pñt eē simul p uirtutē creatam nisi applicate sibi sꝫ terminos latitudinis ꝛ pfūditatis sꝫ quos dimēsione carēt.

quia nō hāt nec latitudinē nec pfūditatē. suꝑficies ēt nō pñt eē simul nisi applicate fm terminos pfunditatis. qꝛ p cōpationē ad illos dimensionibus carent. in suꝑficie enī nō est pfunditatis dimensio. corpora aūt dimensionata sunt ſ₃ oēs terminos. qꝛ hūt longitudinē latitudinē pfūditatē. ⁊ iō ex nulla pte applicata simul eē pñt p creatam uirtutē. Et hec opinio facilior uī ad intelligendū q̄ȝ pma.

Sexto queritur utrū corpora beatorum erunt clara. Et uī q᷑ non. Corpꝰ clarū abscōdit illō quod est post se. vñ hoc nō uidet illud qō ē pꝰ flāmā. s₃ corpora gloriosa nō abscōdent illō qō erit pꝰ se. qꝛ etiā ut dictū ē superiꝰ. mentem uniuscuiusq₃ corpulentia ab alio nō abscōdet. gꝰ corpora gloriosa nō erunt clara. Item fm phm̄ i lꝰ. de sensu. ⁊ sensato. colorē in extremitate pspicui terminati p opacū ſ₃ Aug. 22ᵒ. de ci. cᵒ. 19ᵒ. in corpibꝰ beatoꝝ erit coloris suauitas. gᵒ ibi erit opacitas. s₃ opacitas repugnat claritati. gꝰ corpora gloriosa nō erūt clara. Itē corporis claritas obiecta oculis de necessitate uī. s₃ discipuli pꝰ resurrectionē xp̄m uideȓt. nec tñ refert scriptura q᷑ in corpore eius aliquā claritatem uiderint. gᵒ corpora gloriosa nō sūt clara. Cōtra Math. 13ᵒ. tūc fulgebūt iusti sicut sol in regno patris eoꝝ. Itē aplꝰs ad philip. 4ᵒ. saluatorē expectamꝰ dominū nr̄m Jesū xp̄m q reformabit corpus hūilitatis nr̄e cōfiguratū corpori claritatis sue. Rꝰ q᷑ corpora beatoꝝ erunt clara sicut testantur auctoritates ad ſa₃ ptem īducte. sed quia claritas illa causabit a beatitudine aīe quā inequaliter beati pticipant. iō illa corpora nō erunt equalia in claritate. qō expsse significat aplꝰs .i. cori. 15ᵒ. cōpando beatos stellis differentibus in claritate. Et dicūt aliqui q᷑ pdicta claritas causabitur a claritate beatitudinis aīe p eius multitudinē. cꝰ claritatis silitudo recepta in corpore fiet corporalis. quia qō recipiȓ in aliquo recipitur ſ₃ modū recipiētis. vñ fantasma cū recipiȓ in intellectu efficitur spēs intelligibilis. Sed cōtra hos arguiȓ sic. aīa beata illam corporis claritatē nō poterit faceȓ de nihilo. qꝛ creatura creare nō pōt. sed ſ₃ pdcām opinionē sequereȓ q᷑ aīa beata illaꝫ corpis claritatē de nihilo faceret. nō. n. faceret eadem tota sua claritate nec de pte eꝰ. vñ illi ſ₃ opinionē suā rōnē reddere nō pñt de qᵒ pdicta claritas corporis fiet. Preterea sic spūs nō pōt effici corpus nec ecōuerso. sic nec similitudo spūalis pōt fieri forma corporalis nec ecōuerso. q̄uis de potentia forme corporalis educi posset similitudo spūalis. vnde illa eadē similitudo que ē fātasma nūq₃ fit spēs intelligibilis nec efficitur ī intellectu sicut i sbō. accñs. n. nō mutat sbm̄. sed de potentia fantasmatis educiȓ p uirtute intellectus agentis spēs intelligibilis que ī intellectu possibili recipiȓ sicut ī subiecto. uel ut melius dicā educiȓ de potentia intellectus possibilis p uirtutē intellectus agentis mediante fantasmate ut instrumentali agente. qꝛ fantasma illā actionē agit in uirtute luminis intellectus agentis. Uī ergo mihi dō q᷑ supradicta corpis claritas causabiȓ a claritate aīe beatitudinis. nō p multiplicationē ut dicebat opinio pdicta. S₃ p hoc q᷑ educiȓ de potentia corporis p uirtutē beatitudinis aīe. nō eñ. n. ī potentia corporis sūt qualitates que de ipō possūt educi p uirtutē naturalis agentis. sed etiā aliq̄ de ipō educi nō pñt. nisi p uirtutē supnaturalis agentis iō nō obstāte q᷑ claritas beatitudinis aīe sit supnaturalis p ipaꝫ educi potest pdicti corporis claritas de potentia eiusdē corpis. uel ut dicūt aliqui erit a deo īmediate tñ p creatōnē. ⁊ qꝛ pulchritudo humani corpis requirit ut quedā eius ptes sint clariores q̄ȝ alie. iō nō erūt oēs ptes corporis aliqualiter clare. erūt tñ clare fm illā pportionē quā magis requiret corporis pulchritudo. Ad pꝰ in oppꝰ dō q᷑ corpꝰ clarū nō abscondit illud quod ē post se nisi rōne densitatis ptiū luminosaꝝ. densitas autē repugnat puritati. nec sēp ꝯsequiȓ maior densitas maiorē duritiē. vnde q̄uis in cristallo maior sit durities q̄ȝ in flāma. nō tamen ē densitas tanta. nec miꝝ. multa. n. mollia uidemus densiora qbusdā duris. alia. n. ⁊ q̄litas ē dēsitas a duritie. ⁊ raritas a mollitie. Ad 2ᵐ dō q᷑ glīa nō tollet naturā. sed pficiet. vnde color qui debetur corpori ex natura suarum ptium remanebit in eo. sed superaddetur claritas ex redūdantia glīe ani-

me sicut uidemus corpora colorata ex sui natura lumie solis resplēdere. Ad 3ᵐ dōm q̄ claritas corporis gloriosi ē in eo ex merito uolūtatis. et iō eius occultatio et manifestatio imperio uolūtatis subdetur. xp̄us aūt cū se manifestauit discipulis suis noluit eis manifestare sui corporis claritatē. q̄r sicut dicit Aug. 22°. de ci. c°. 19°. eā nō sustinuisset human⁹. atq̄ infirmus aspectus qū ille a suis ita debebat attēdi ut possꝫ agnosci. Argumenta ad ptē aliā cōcedēda sūt. ad intellectū tñ illius uerbi. fulgebunt iusti sicut sol in regno. sciendū q̄ lux elementaris et lux corporis glorificati ei⁹dē speciei nō sunt. sꝫ lux elementaris ē quasi quedam imitatio illius sicut lux spūalis natural aie non ē eiusdē speciei cū spūali luce glie. sed ē quedam imitatio illius. lux etiam solaris nō ē eiusdē speciei cū luce corporis glorificati. sed una est quedā silitudo seu imitatio alterius. lux tñ corporis xp̄i eiusdē spēi ē cū luce que post resurrectionē erit in aliis corporibus glorificatis differunt tñ luces corporꝝ glorificatorꝝ a luce corporis xp̄i et inter se fꝫ magis et minus q̄d notat aplꝯ. 1. cori. 15°. dicens q̄ alia ē claritas solis. alia ē claritas lune. alia claritas stellarꝝ. stella. n. a stella differt in claritate sicut et refractio mortuorꝝ. sicut n. dicit magr̄ in lr̄a erit claritas corporꝝ differens fꝫ differentiā glie aiarꝝ. et hoc ē rōnabile. quia ex claritate beatitudinis aie redūdabit in corp⁹. ut uisū ē. vñ fm pportionem qua beatitudo aīe xp̄i excedit beatitudinē cuiuslꝫ alterius aīe sic lux corporis xp̄i excedit lucē futuram in quocūq̄ alio corpore glorificato. vñ in uerbo apli ñ allegato p claritatē solis cōuenienter ꝑt intelligi claritas corporis xp̄i. et p claritatē stellarꝝ futura claritas corporꝝ aliorꝝ. nec ē intelligendū q̄ lux cuiuscūq̄ corporis glorificati tāta sit extensiue q̄ta lux solis pp corporis solaris magnitudinē. q̄uis ꝯcedamus q̄ in corpore xp̄i maior sit intensiue. ita ut fortius et intensius luceat q̄ꝫ luceret sol si esset equalis q̄ꝫtitatis. tñ aliqui nolunt hoc cōcedere de luce aliorꝝ corporꝝ glificatorꝝ vñ dicūt q̄ in illo uerbo. fulgebūt iusti sicut sol. li sicut. nō ē nota equalitatis sꝫ silitudinis. quia lux corporꝝ glorificatorū aliorꝝ a corpore xp̄i erit q̄dā silitudo seu

imitatio lucis solaris. sꝫ cū sol et omnia corporalia sint pp electos. pbabilius ur̄ q̄ lux solis sit quedam imitatio lucis illi⁹ q̄ erit ī corporibus glorificatis et q̄ quodlibet corpus glorificatū forti⁹ lucebit et intensius q̄ꝫ luceret sol si eēt equalis q̄ꝫtitatis. et q̄r lux ur̄ p hoc q̄ agit in uisū et in ptāte aie erit glificate pbibere lucē corporis sui ne agat in uisū. sicut et quelibet alia actio corporis in potestate eius erit. iō si eēt hic pñs aia que iā corpus glificatū resūpsit. ut aia xp̄i. uel ut aīa beate uirginis. posset occultare p sua uolūtate lucem corporis sui ne uideretur. Sed utrū si nō pbiberet posset uideri ab oc̄lo ñ glificato sine miraclo dubiū ē. et dicūt aliq̄ q̄ sic q̄r sic illd̄ q̄d ñ ē audibile ñ possꝫ dici son⁹ nisi pure equoce. sic claritas que nō eēt uisibilis non posset dici claritas nisi equiuoce. claritas āt nō dr̄ equiuoce de ista claritate quam uidemus et de claritate corporis gloriosi. quia etsi claritas corporis gliosi sit alterius generis q̄ꝫ ista. q̄ꝫtum ad causam. nō tamen ad sui naturā seu spēꝫ. vnde sicut claritas naturalis rōe sue spēi ē pportionata uisui. ita et claritas corporis gloriosi. nec ē dicēdū ut ur̄ istis q̄ pp sui excellentiam uisū offenderet. quia sicut corpus gloriosū pati nō pōt nisi passione animali. ita et lux eius nō aget in uisū nisi passionem animalem. claritas autem intēsa nō offendit uisū rōe talis actiōis. sꝫ magis delectat. excessus. n. claritatis nō offendit uisū nisi inq̄ꝫtū agit in ipsum naturalē actionē seu materialē calefaciendo et dissoluendo organū uisus et disgregando uisibiles spēs. dato ēt q̄ pdicta claritas non sit eiusdē speciei cū ista claritate quā uidem⁹. nō pp hoc debet dici ab oculo nō glorificato inuisibilis quia unitas obi potentie non ē unitas fm speciem sed fm genus nec. n. eiusdem speciei sunt lux elementaris et solaris. ut in li°. 2° ostēsum ē. et tñ utraq̄ ē a nobis uisibilis. nec omnes odores sunt eiusdē spēi. nec oēs sapores. nec omnes que intelligit intellectus. Sed contra pdictam opinionē sic pt argui. ut. n. dictū ē supi⁹. dicit Aug. 22° de ci. c°. 19° q̄ claritas in xp̄i corpe cuꝫ resurrexerit ab oculis discipulorꝝ poti⁹ abscōdita fuisse q̄ꝫ defuisse credēda ē nō enīꝫ eaꝫ hūanus ferret atq̄ infirmus aspectus.

q̄n ille a suis ita debet attendi ut possꝫ co-
gnosci. hinc pꝫ expsse Aug. uelle q̄ si xp̄s n̄
abscōdissꝫ claritatē corporis sui discipulis
suis eā nō potuissent ītueri nec xp̄ꝫ cogno
uisse. Preterea cū discipulis suis ostendit
claritatē similē future īmortalitatis in trās
figuratione. ut habet Math. 17°. ꝛ in glo.
ibidē ꝛ eisdem etiam ostendit sui corporis
subtilitatem ad eos ianuis clausis ītcando
ꝛ eius agilitatem in ascendendo in celum.
ita ꝓbabile ē q̄ si potuissent uidere sui cor-
pis claritatē ꝑ naturā q̄ eā eis oñdissꝫ ī si-
gnū dilectionis. ꝛ in argꝰ gloriose resurre
ctionis. vñ claritas quā eis oñdit in transfi
guratione longe fuit inferior ista. nec fuit
dos sed aliqualis similitudo dotis clarita
tis. Et preterea ex natura lucis corporalis
excellentis ꝛ intense nō uꝛ eē q̄ agere pos-
sit in uisū passibilē ꝛ corruptibilē aīalē ac-
tionē sine naturali. Nō aūt adducta ꝑ alia
opinione parꝫ ualet. vñ. n. cōcedo q̄ si clari
tas corporis gloriosi nō eēt uisibil' q̄ntum
ē ex pte sua nō ē claritas nisi equoce. vnde
cōcedo q̄ q̄ntū ē ex pte sua uisibilis ē. sꝫ ex
hoc nō segtur q̄ sit uisibilis in uirtute sua
naturaliter ab oculo debili ꝛ infirmo sicut
uidemus q̄ multa sunt possibilia q̄ntum ē
ex pte sua. que tñ nō sunt possibilia infirme
potentie. vnde mihi uꝛ dō q̄ lux corporis
gl'iosi in sua uirtute ꝛ plenitudine uideri n̄
posset sine miraculo ab oculo nō glificato.
nec ipe oculus eam absq̄ꝫ sui obtusione eiꝰ
radios in sua fortitudine ꝛ plenitudine re-
cipere posset sicut naꝫ oculus nr̄ intueri pt
luce sol' i suo fōte mediante aliq̄ nube illam
lucem nō penitus abscondente sed redden-
te radios eius proportiōales uisui nr̄o sic
dico aliquo mō a simili q̄ beatꝰ sic pōt ra-
dios corporis sui cōtēpare ꝛ rddere ꝓpor
tionales uisui nostro q̄ possemus illam lu
cem uidere in corpore suo. sed nō uidemus
eam in sua plenitudine nec ut refulgentem
in sua pfecta uirtute.

S Eptimo queritur utꝛ
corpora beatoꝝ erunt agilia. Et uidetur q̄
nō. phūs. 2°. celi ꝛ mundi dicit q̄ si eēnt in
unoquoq̄ꝫ orbiū hesitantiū stelle multe eēt
orbis ultimus in labore ꝛ pena, cū ipe mo-
ueret orbes q̄ sunt post ipsum motu diuer-
so. in quo pꝫ q̄ laboriosū ē rem mouēre cō
tra suam inclinationē. maxime quando for
tis ē inclinatio. sed corpora beatoꝝ si mo-
uerentur ab aīa. mouerent' cōtra suā inclia-
tionē fortē. q2 inclinabunt' deorsū cū in cor
pore humano dn̄etur terra q̄ntū ad q̄ntita-
tē molis. gº in beatis nō erit aliqua motꝰ
agilitas. Item sꝫ phm̄ ubi ꝑus. res bona
ꝯpleta ē eꝯus bōa absq̄ꝫ opatiōe. sꝫ glꝫ bea
eꝰ erit res bōa cōpleta. gº nō mouebūt se.
sed corporū agilitas ordinat' ad motū. gº
nulla erit agilitas in corporibus eoꝝ. Itē
qd̄ de se ē agile nō indiget aliquo deferen-
te. sed beati rapientur in nubibꝰ obuiā xp̄o
in aera. i. thessa. 4°. gº corpora beatoꝝ nō
erūt agilia. Itē locus cuiuslibet beati erit
in determinata ꝓpinquitate ad xp̄ꝫ secūdū
meritoꝝ cuiusꝫ exigentiā. sed nullus beatꝰ
uolet elongare a xp̄o cū gº mouēdo se aut
elongaretur a xp̄o. aut appropinquaret ei.
nō mouebūt se. gº in corporibus eorū non
erit agilitas cū agilitas ordinet' ad motuꝫ.
Cōtra sap. 3°. dr̄ q̄ tāq̄ꝫ sintille in arundi
neta discurrent. discursus aūt sintillarū agi
lis ē. Itē Isa. 40. qui sperant in dño muta
būt fortitudinem. assument pēnas sicut aq
le current ꝛ nō laborabūt. ābulabunt ꝛ nō
deficient. Rꝰ q̄ corpora beatoꝝ erūt agi
lia. qd̄ satis innuit apl's. i. cori. 15°. ubi dic
q̄ surget corpus spūale. quia tarditas re-
pugnat spūalitati. ꝛ glo. ibidē dicit q̄ erit
agibile. ad agilitatē. n. motꝰ tria cōcurrunt
. s. fortitudo uirtutis motie. habilitas mobi
lis ad motū. ꝛ istoꝝ duoꝝ pfecta cōiunctio
que requirit' inter mobile ꝛ motorē. ꝑmum
erit in beatis ꝑ gloriā aīe. 2ᵐ erit in corpo-
re ꝑ quādā qualitatē qua erit habile mo-
ueri sꝫ uolunta[illegible] in nullo penitꝰ r̄sistēs
que qualitas do[illegible]gilitatis dr̄. 3ᵐ. erit per
ista duo simul. ꝑ illa eiꝫ duo erit pfecta cō-
iunctio inter corpus ꝛ aīaꝫ que requiritur
inter mobile ꝛ motorē sicut ꝑ īpassibilitatē
pfecte uniet' aīe ut forme danti cōplemētū
ꝑmi eē. ꝛ ideo ita aīa uelociter poterit cor-
pus suum mouere sicut potest se ip̄am sine
corpore. quod satis innuit Aug. 22°. de ci. cº
30. dicēs ubi uolet spūs ibi erit ꝓtinus cor
pus. nec ex hoc uult dicere q̄ in instanti ipꝫ
moueat. quia nec se ip̄aꝫ sine corpore possꝫ
mouere de locū ad locū in instanti qd̄ satis

pz p hoc qđ pbatū ē de angelo li.i.di.37ª. in illa qōne. utrū angelus possit ptransire ī instanti medium inter duo loca. ⁊ credo q̄ oēs ptes eiusdem corporis equaliter erunt agiles. quia minor agilitas in una pte q̄z in alia redderet minus pfectam agilitate toti⁹. Ad p⁹ in opp⁹ dđ q̄ aīa ad quācūq̄z ptem moueat corp⁹ suū nō mouebit ipm ɔ̄ suam inclinationē. quia sicut dicit Aug⁹. 22° de ci.d.c.11°. Omnipotēs q oīa creauit demēta. terreno corpori graue pondus auferet. ut in eodem elemento hītet uiuificatū corpus ubi uoluerit uiuificās spūs. Ad 2⁹ dđ q̄ corpora gliosa nō acquirent aliquam pfectionē p suum motū localē. mouebūtur tñ ut id qđ hebent in uirtute actu exercentes diuinā sapientiā in omnibus cōmēdabilem ostendant. ⁊ ut reficiatur uisus eorum pulchritudine diuersaꝝ creaturaꝝ in quibus dei sapientia ⁊ potentia ⁊ bonitas eminenē relucebūt. nec p illuz motū ī aliquo minuet eoꝝ cōtēplatio. q̄z quocūq̄z uadant deū sēp pñtez hēbunt. Ad 3⁹ dđ q̄ corpora btoꝝ nō deferentur in nubibus. quia eis indigeant. sed ad eoꝝ reuerentiam ostendenduz. Ad 4⁹ dđ q̄ pcedit ac si xp̄us nūq̄z moueret se quod falsū est. ⁊ pterea uirtute supnaturali humanitatē xp̄i oculis corporalibus uidebūt in quocūq̄z loco celi empirei fuerint. Ex dictis pz solutio ad illam qōnē utrū beati utent agilitate corpoꝝ suoꝝ.

Octauo queritur

utrū aīa possit mouere corpus suū in instāti rōe agilitatis sue. sz solutioni huius qōnis nō ē hic imorandū. quia ex dictis ī pcedenti qōne. ⁊ li°. 4. di. [illegible] q̄ aīa beata nō poterit corpus suū [illegible]o ad locū in instāti mouere. hoc etiā pz p aliqua dicta in l°. 2°. di. 22ª in illa qōne utrū xp̄s ascendit in celū p motum uel successiuū uel instātaneū.

Consequenter

q̄r de 3° pn cipali. Et circa hoc queruntur. 8. 1° utrū beatoꝝ sit aliquod p̄miū accidentale. 2° utrū beatitudo corporis erit accidetale p̄miū. 3° utrū omne p̄miū accidētale sit aureola. 4° utrū aureola sit in aīa uel corpore. 5° utrū aureola sit in xp̄o. 6° utrū quilibet beatus tantum gaudeat de bono sui pximi q̄ztum de suo. 7° utrum beati habebunt aliquod p̄miū accidentale p bonis operibus que fecerūt in mortali peccato. 8° utrū angeli habebūt aureolam pro ministerio ab eis nobis exhibito.

Primo ostendo

q̄ in beatis nullū erit p̄miū accidentale. q̄z premium accidentale nō dr̄ accidentale. quia sit accidens aīe. sic n. uisio dei esset accidentale p̄miū. g° nullū pōt dici p̄miū accidentale nisi esset a beato sepabile. sed nullū eoꝝ gaudium auferetur ab eis ut hr̄ Jo 16°. g° nullū erit in eis p̄miū accītale. Item nihil ē accidentale qđ includitur in diffinitione rei. sed in diffinitione beatitudinis includunt omnia bona que beati sunt habituri. quia sicut dicit Aug⁹. 13° de tri. c°. 8°. Beatus ē qui hz oīa q̄ ult ⁊ nihil male uult. ⁊ ɔ̄stat q̄ ipi uolent omnia bona que habebūt. Boe⁹ etiam dicit in li°. de cōso. c°. 3°. q̄ beatitudo ē status omniū bonorum aggregatione pfectus. g° in beatis nullum p̄mium erit accidentale. Contra accidens est quod aduenit rei post esse cōpletuz. sed multa gaudia habent beati que si nō haberent nihilominus beatitudo ipoꝝ esset cōpleta. g° in eis ē accidentale p̄mium. R° q̄ in beatis est p̄mium essētiale quod est anime beatitudo consistēs in clara dei uisione ⁊ pfecta fruitōne ⁊ pfecta securitate. de p̄dicte uisionis ⁊ fruitionis ppetuatiōe ⁊ gaudio quod habent de deo eis modis supradictis presente. ⁊ p̄mium accidentale quod habet bonuz creatum p obiecto quod accidētale dicit̄. nō q̄z sit accidens anime. quia tunc beatitudo anime etiam diceretur p̄mium accidentale. sed quia tale p̄miū nō est de rōne beatitudinis anime eo q̄ anima sine illo eēt uere beata. quia sicut dicit Aug. 5°. li°. confes. inter p̄ncipiū ⁊ medium ad deum loquens de bonis creatis. beatus qui te scit etiam si illa nesciat. qui uero ⁊ te ⁊ illa nouit non propter illa beatior sed propter te solum beatus est. Ex dictis patet solutō ad primum in oppositū. Ad 2⁹ dđ q̄ nō omnia bona que habebunt beati includuntur ī diffinitione essentialis beatitudinis. quia eius diffinitio est pfecta anime cū deo cōiunctio p claram uisionem ⁊ pfectam fruitionem ⁊

de ppetuatione utriusqȝ securitatis pfectõ
nē ɂ gaudiū de deo modis supradictis eis
pñte. vñ ille diffinitiones Aug. ɂ Boe. sunt
quedam descriptiões beatitudinis analogi
ce dicte de beatitudine eēntiali ɂ accidenta
li. Uel põt dici q̄ iō dr̄ beatitudo bonorūȝ
omniū aggregatio. qꝛ pfectiones omnium
bonoꝝ creatorū sunt supereminenti mō in
summo bono quod est beatitudinis obiec-
tum.

Secundo queri tur utrū
beatitudo corporis erit p̄mium accidenta
le. Et uī̄ q̄ nō. quia nō tm̄ aīa ē de essentia
hominis. sed etiā corpus. gᵒ a filī nō tm̄ bti
tudo aīe ē beatitudo eēntialis. sed etiā bea-
titudo corporis. Item illa beatitudo ē eēn
tialis p quam augetur eēntialis aīe beatitu
do sed beatitudo corporis ē huiusmōi. qꝛ
ut superius osñū ē aīe p resūptionem suoꝝ
corpoꝝ beatoꝝ clarius deū uidebūt. gᵒ bti
tudo corporis ē essentiale p̄mium. Cōtra
nihil supadditū p̄mio essentiali ē p̄miū eēn
tiale supadditum. n. essentie rei nō est pti-
nens ad eius eēntiam. sed sicut dicit glo. su
per illud exo. 25ᵒ. super illam alteram coro
nam aureolam huic. i. aureole aureola sup
ponitur. cū in scriptura dr̄ q̄ ei sublimioꝝ
gloria in receptione corpoꝝ seruetur. ergo
glīa corporis nō ptinet ad p̄miū essentiale
Item quod ē uni eēntiale. nō ē alij accidē
tale. qꝛ sicut phūs. i. phi. sbā nulli accidit.
sȝ certū ē q̄ beatitudo corpis accidit sbāli
p̄mio aīe. gᵒ nō ē essentialis p̄mio corporis
Rꝫᵒ q̄ duplex est beatitudo. aīe. s. ɂ corpo
ris. dr̄ aūt esse de essentia beatitudinis aīe
omne illud sine quo nō eēt uere beata. ɂ ni
hil est de essentia beatitudinis sue sine quo
posset esse uere beata. ɂ quia sine corpore
uere beata est beatitudo corporis ptinet
ad p̄miū aīe accidentale nō essentiale. sed il
lud sine quo corpus nō posset eē beatū uī̄
essentialis eius beatitudo uel ad ipam ptie
re. ɂ ita põt dici q̄ beatitudo corporis ali-
quo mō ē eēntialis simplr̄ ɂ pncipaliter. qꝛ
ē eēntialis corpori ī̄q̄tū sine illa corpus nō
posset eē beatū tñ nō ē essentialis simplr̄ ɂ
pncipaliter eo q̄ sine illa ps hominis pncí
palior ē pfecta pp̄ sui cū deo cōiūctionem.
Ad pᵐ oō q̄ procedit de eēntialitate que
debetur p̄mio corporis. Ad 2ᵐ oō q̄ aīa
p corporis beatitudinē nō uidet clarius de
um nisi inq̄ztū ex sui unione ad corpus hēt
pfectius esse ɂ ex cōsequenti pfectiorē opa
tionē. Ad p̄mū ad pte aliam pcedit de eēn
tiali p̄mio aīe quod ē eēntiale simplr̄ ɂ pn
cipaliter. Ad 2ᵐ oō q̄ q̄uis sbā nulli acci
dat. tñ aliquid quod ē eēntiale uni ē accidē
tale alij. color. n. ē essentialis albedini. ɂ acci
dentalis parieti. sic dico q̄ q̄uis beatitudo
corporis sit p̄mium accidentale eēntiali p̄-
mio aīe. tamen põt esse quid essentiale pre-
mio corporis.

Tertio queritur utꝝ
oē premium accidentale sit aureola. Et uī̄ q̄
sic. Premiū essentiale dicit̄ aureola. gᵒ cum
aureola eēt superaddita auree ut hr̄ exo.
25ᵒ. ɂ qlibet p̄miū accidentale sit supad-
ditū eēntiali. quodlibet premiuȝ accñtale ē
aureola. Item premium anime nō distin-
guitur nisi in eēntiale ɂ accidentale. cum gᵒ
aureola nō sit ptinēs ad p̄mium essentiale
sequitur q̄ omne premium accidentale sit
aureola ɂ ecōuerso. Contra multi sūt bea
ti qui nō habent aureolam. quia illam non
hñt nisi ꝟgīes martyres ɂ p̄dicatores. ɂ tū
nō ē aliqs beat⁹ q nō hēat aliqd p̄miū accñ
tale. gᵒ nō oē p̄miū accñtale ē aureola. Rꝫᵒ
q̄ nō oē p̄miū accñtale ē aurola. vñ ē qddaȝ
p̄miū qd dr̄ aurā. qddā qd dr̄ aurola. qd-
dā qd nō ē nec aurea nec aurola. aurā ē p̄-
miū sbāle bonoꝝ quod p similitudinē au-
rea dr̄. tū qꝛ datur uictorib⁹ ɂ uictori debe
tur corona. tū qꝛ p ipz creatura rōnalis est
deo pfecte subiecta cui esse subiectū regna
re ē. tū qꝛ ad silitudinē corone que contine
tur linea circulari que ita pfecta ē ut ei nō
possit fieri additio nisi accñtalis. illud p̄m
um ē ita pfectū q̄ qcqd supaddit̄ accñtale
ē. tū qꝛ sic corona q̄ ē circularis ad eūdem
pūctū a quo icipit terminat̄. ita p ipsum p̄-
miū essentiale creatura rōnal' p̄mo pncipio
coniungit̄ a quo in eē p creationem exiuit.
Aureola uero ē gaudiū de opib⁹ a se factis
rōnē hñtibus uictorie excellētia per qd ap
parebit extius in corpore quidā decor q p
dictū interius gaudiū exterius declarabit.
sȝ opera q̄ facit hō bona creata sūt ɂ que
hūt rōnē uictorie excellētis pūilegiata sūt.

g° aureola ē gaudium de bonis creatis. nō quibuscūq₃. sed ꝓuilegiatis ꝓuilegio victo/rie excellentis. ⁊ q̄ oē gaudiū de bono crea/to ptinet ad accidētale p̄miū pȝ q̄ aureola ē accñtale p̄miū. ⁊ dr̄ respectu auree vocabl'o significante diminutiōeȝ ad significanduȝ q̄ est multo minus p̄mium q̄ȝ aurea. ⁊ hec figurata fuerunt exo. 25°. ubi dicit̄ de tabu la que ponebatur super archam. facies illi labium aureum per circuitū. ⁊ ipi labio co ronā interasilem altam quattuor digitis ⁊ super illā alterā coronā aureolaȝ. in quo si gnificetū fuit q̄ aureola ē aliquid accñtale supadditū auree. nec tū oē p̄miū accidētale aureola ē q2 nō omnia bona opera que fe cerunt beati ⁊ de quibus gaudēt hñt rōem victorie excellentis. ⁊ tū gaudiū de illis cuȝ sit de bono creato ē p̄miū accidētale. Ad p^m in opp^m dō q̄ ꝓcedit ex duabus affir/matiuis in secunda figura cū dicit p̄mium accidentale est superadditum auree. aureo la est supaddita auree. g° quodlȝ premium accidentale ē aureola. ⁊ iō non valet ꝓces/sus. Ad 2^m dō q̄ q̄uis p̄miū ꝑmaria diui sione diuidit̄ in eētiale ⁊ accidentale. tū ac cidentale subdiuidit̄ i illō quod ē aureola. ⁊ illud quod nō ē aureola.

Quarto queritur

utrū aureola sit in aīa vel in corpore. Et uī̄ q̄ in corpore. Aug. 22°. de ci. c°. 20 lo/quens de cicatricib⁹ mrȝ dicit q̄ nō erit in eis deformitas sed dignitas. sed illa digni/tas erit aliqd ptinēs ad aurolā l'ipa auro la. g° aurola ē in corpe. Itē ītegra corpe ⁊ corrupta mente si p finalem pñiaȝ salue tur habebit aureolam ⁊ illam non habebit habebit aureolam ⁊ illam nō habebit inte/gra mente ⁊ corrupta carne. quod verū nō eēt si aureola eēt nō in carne. sed in aīa. g° nō est in aīa. sed in carne. Itē aureola do/ctorum nō uī̄ aliud eē q̄ȝ reuerētia eis exhi bita ab electis qui p eoȝ ꝑdicationē cōuer si sunt. sed reuerentia alicui exhibita nō est in eius aīa nec in ei⁹ corpore. q2 ꝑȝ ph'^o. i. ethi. c°. 6° honor ē magis̄ i honorāte q̄ȝ ho norato. g° ē quedā aureola que nec ē i aīa nec in corpore illius cui debetur. Cōtra. p̄miū rñdet merito. sed omne meritum ꝑn cipaliter respicit aīaȝ g° cū aureola sit pre

miū quoddā ꝑncipaliter ē ī aīa. R° q̄ so lutio huius q̄ōnis ex dictis in q̄ōne p̄cedn ti dependet. dictū ē n. in p̄cedenti q̄ōne q̄ aureola in beatis ē gaudiū de bonis operi bus aīe factis rōnē habentibus victorie ex cellentis p quod apparebit exterius in cor pore quidam decor q gaudium interius ꝓ dictum exterius declarabit gaudium autē ē in aīa. decor aūt in corpore illō declarās gaudii effectus eius est vel aliquid aliquo mō ordinatū tāq̄ȝ signum ad ipm ꝑncipa/liter g° ⁊ quasi eētialiter aureola erit in aīa ⁊ eius signū aliquid sensibile erit in cor pore siue sit effectū ab interiori gandio si/ue nō. quod maxīe dico pp cicatrices mar tyrū que vident̄ eē signū aureole martyrū exñtis in aīa. cum tū ab ea non sint effecte. Ex q° patet solutio ad auctoritatē Aug. ad opp^m allegatā. ut pȝ p l'raȝ que imedia te subiungit̄ ubi dicitur q̄ p illas cicatrices quedam q̄uis in corpe nō corpis sȝ ṽtutis pulchritudo fulgebit. Ad 2^m dō q̄ si ali/qua fuerint mortua cū ꝓposito castitatem seruandi nūq̄ȝ interrupto per contrarium voluntatis actum non obstante q̄ violen/ter oppressa fuerit habebit aureolam virgi nitatis ⁊ nobilius glorificabitur. q̄ȝ si non fuisset violenter oppressa. vnde sancta Lu/cia tyranno dixit. Si me inuitā violari fe/ceris. mihi castitas duplicabitur ad co/ronā. ⁊ intelligēdo q̄ p hoc duas virginita tis haberet aureolas. sed quia nō tantum p̄ mium reportasset de virginitate custodita. sed etiam pro iniuria quam in hoc fuisset passa. ⁊ his concordat Aug. i. de ci. c°. 19°. dicens de violenter oppressis. quis sana mē te putauerit se perdere pudicitiam si forte in apprehensa ⁊ oppressa carne sua exercea tur ⁊ expleatur libido non sua si enim hoc modo pudicitia perit ꝑfecto pudicitia vir tus animi non erit. ⁊ infra quo circa pro/posito animi permanente per quod corp⁹ etiam sanctificari meruit. nec ipsi corpori aufert sanctitatem violentia libidinis alie/ne quam seruat perseuerātia cōtinētie sue Et ita dicit ñ amitti corpis scītatē manēte aī scītate etiā corpore oppresso. sic amittit̄ corporis sanctitas violata animi scītate ēt corpore intacto. sicut eiȝ integritatem mē/tis deus restaurare pōt mediante mentis

corrupte penitentia. q̃uis facere nõ possit qn fuerit corrupta. ita integritatem carnis deus restaurare põt. q̃uis fieri non possit qnn fuerit corrupta. q̃uis carnis integritas ad illud quod ẽ de cẽtia aureole non sit necessaria. Ad 3ᵐ dõ q᷑ maior ẽ falsa q̃uis. n. cõuersi p aliquius p̃dicationem illi exhibeant reuerentiam in patria illa, tamẽ exhibitio reuerentie aureola nõ est. sed est eius aliquod signum.

QUinto queritur

utrũ aureola sit in xp̃o. Et vr̃ q᷑ sic. quia i xp̃o maxime fuerunt illa quibus debet' aureola. fuit. n. uirgo martyr ⁊ doctor. Itẽ quod inter p̃mia accidentalia ẽ pfectissimũ xp̃o ẽ attribuendũ sicut pfectissimũ habet eentiale p̃miũ. sed p̃miũ aureole est pfectissimũ inter p̃mia accidentalia. gͦ in xp̃o est aureola. Cõtra oẽ p̃miũ qd̃ bituirus erat xp̃us h̃uit ab instanti cõceptionis sue. s₃ extũc nõ habuit aureolã. quia aureola debet' uictori. ab instanti ãt sue cõceptiõis nõ triũphauerat. q̃ adhuc ñ pugnauerat. gͦ i xp̃o nõ ẽ aureola. Itẽ aureola dicit p̃miũ diminutiuũ. sed nullũ p̃miũ diminutiuũ ẽ i xp̃o. q̃ oĩs que sunt in eo sunt pfectissima. gͦ in xp̃o nõ ẽ aureola. R̃ᵒ q᷑ aureola põt cõsiderari dupl'r ul' s₃ id quod ẽ. uel sub rõe qua militi datur a p̃ncipe. p̃mo modo est i xp̃o pfectissime triplex aureola quia pfectissime fuit uirgo. q̃uis. n. contra eius sp̃m carnalis cõcupiscẽtia nũq̃ bellauerit. quia in ip̃o radix eius nõ fuit. nec esse potuit. tñ quia pfecte eius caro sue aĩe obediens fuit ⁊ pugna ordiat' ad uictoriã. uictoria ad dominiũ pacificũ. nõ debet negari sed cõcedi in eo eẽ aureola ṽginitatis. Preterea xp̃s pugnauit contra exercitũ carnalis cõcupiscentie nõ in se exñtis. sed i aliis ⁊ i illo exercitu uicto carnalẽ cõcupiscentiam uicit. sicut aliquis uincit p̃ncipẽ uincendo robur exercitus sui. Fuit etiã pfectissim' doctor ⁊ pfectissime uicit p suã doctrinã diabolicas fraudulentias p quas diabolus nitebatur bellare contra xp̃m ⁊ cõtra suos. vnde dixit ut hr̃ Jo. 12ᵒ. nũc p̃nceps huius mũdi eiciet' foras. Fuit ẽt pfectissime martyr. vñ ip̃e dixit ut hr̃ Jo. 18ᵒ. ad hoc nenĩ i mũdũ ut testimoniũ phibeã ueritati qd̃ testimũ nõ tñ uerbo sed mortem sustinendo phibuit ⁊ sic uicit tyrannicas uiolentias. vñ dicit discipulis suis ut hr̃ Jo. 16ᵒ. Cõfidite quia ego uici mũdũ. q̃ gͦ excellentissimam uictoriã habuit cõtra carnales cõcupiscentias uincendo eas nõ in se. quia in se nunq̃ fuerũt nec esse potuerunt sed in aliis quibus fuerũt intelligendo ut expositũ ẽ ⁊ cõtra diabolicas fraudulẽtias ⁊ cõtra tyrãnicas uiolẽtias. iõ excellentissime sibi i' dbetur triplex aureola. s. aureola uirginitatis. doctrine ⁊ martyrij. accipiendo aureolas s₃ id quod est. Accipiendo autẽ sub rõne qua dat' militi a p̃ncipe. sic xp̃s nõ h₃ aureolã. quia xp̃s p̃nceps militũ ẽ. q̃uis sũm' p̃ncipat' sibi debebat' rõe diuĩe nature. Argͭ ad ptem p̃mã pcedunt de aureola s₃ id qd̃ est. Ad p̃mum ad pte secũdã dõ q᷑ maior uera ẽ de p̃mio substantiali. nõ aũt d' omni accidentali. vñ ab instanti cõceptionis sue nõ h̃uit gl'iã corporis in re. sed in certa expectatione. sic dico de aureola. Ad 2ᵐ dõ q᷑ aureola nõ dicit p̃miũ diminutũ i genere p̃mij accñtalis. sed pfectissimũ q̃uis respectu p̃mij substantialis habeat rõem p̃mij diminute.

SExto queritur

utrũ angelis debebat' aureola. Et ur̃ q᷑ sic. q̃ sunt oẽs uirgines gͦ debet' eis aureola uirginitatis. Item sunt nr̃i doctores. ut in. 2ᵒ. liᵒ. ostẽsum est. gͦ debet' eis aureola doctrine. Itẽ difficilius ẽ uincere sp̃ũ q̃ carne. sed ip̃i se ip̃os uicerũt. cũ lucifero suadenti eis rebellionem acquieuerunt. gͦ rõe excellentis uictorie eis debetur aureola. Contra. 2ᵃ. Thĩo. 2ᵒ. nõ coronabit' nisi qui legitime certauerit. sed ãgeli nullũ h̃uerũt certamẽ saltẽ difficile ad uincendũ. gͦ angelis nulla debet' aureola. Respõdeo q᷑ ãgelis nulla debetur aureola aliqua. quia aureola ẽ gaudiũ de operibus a se factis h̃ntib' rõnẽ uictorie excellentis. angelis aũt cõnaturalis ẽ uirginitas ip̃os impossibile ẽ pati martyriũ. quia sũt imortales. docere nos ptinet ad cõe officium ministrantium ⁊ sine labore illud exercent. ⁊ ideo uirginitas ñ habet i eis rõnẽ uictorie nec doctrina rõe₃ uictorie special'. ⁊ iõ eis nõ debet' aureola uirginitatis nec aureola doctrine nec eis

deberi potuit nõq3 aureola martyrij. sed nõ ē aliqua aureola preter istas. qz oĩs excel/lens uictoria uel ē contra carnē uel ē cõtra diabolũ uel cõtra mũdũ. eis tñ rõne mini/sterij q̃d nobis exhibent debetur p̄miũ acci dentale. vñ quo ad hoc adhuc sunt in actu merēdi. ⁋Ex dictis patet solutiões ad duo ꝑma in oppositũ. ⁋Ad 3ᵐ dĩ q̃ i illa uicto ria nulla fuit difficultas. qz nullã habebãt inclinationē ad malũ. ⁊ ĩõ q̃uis p suam cõ uersionez informatã gr̃a p̄miũ substantiale meruerint. nõ tñ accidentale q̃d est aureo/la ⁋Ad auctoritatē apl̃i ad aliã ptez dĩ q̃ loquitur de hominib⁹ quoꝝ uita ē in certa mine fm̃ illud Job. 7º. militia est uita hoĩs super terrã in quo certamine oꝫ hominem hñtē usũ li. ar. uincere. ad hoc ut habeat ui tam eternam.

Septimo queritur

utrũ beati habebũt aliquod accñtale p̄miũ ꝑ bo nis operibus que fecerunt in peccato mor tali. Et uĩ q̃ nõ. rei mortue nullũ põt debe ri p̄miũ nisi sit uiuificanda. sed opera facta in peccato mortali uiuificari nõ pñt ut su/perius habitũ ē. g⁹ eis nullũ debet̃ p̄mium ⁋Itē nullũ reddit̃ p̄miũ ꝑ opere q̃d deo ñ placuit. sed opa facta ĩ mortali peccato ꝺo nõ placuerũt. qz placētia operis p̄supponit placētiã operantis. g⁹ ꝑ illis nullũ hr̃ p̄mi um. ⁋Cõtra beatis placet fecisse illa bona opera que ĩ mortali peccato fecerũt. ſ3 pla centia impleta nõ ē sine aliqua delectatione. g⁹ aliquod gaudiũ hñt beati ꝑ bonis opi bus que fecerũt ĩ mortali peccato. ⁋R̃ñº si/cut pena duplex. s. quedaz inflicta a iudice. quedã acta ab ipso peccante. quia hõ pec/cando sibimet infert penaz. ita dico q̃ du/plex est gaudiũ accñtale in beatis. quoddã receptũ specialr̃ a deo misericorditer retri buente. q̃ddã actũ ab ipo beato recogitan do bona opera sua ⁊ sibi cõplacēdo in eis. ⁋Primũ gaudiũ magis ꝓpe habet rõez p̄/mij q̃ fm̃. q̃uis aũt 2ᵐ aliquo mõ habeat eo q̃ oĩa que habent. beati principaliter a deo sunt. cũ g⁹ beatis placeat se fecisse opa bõa que in peccato mortali fecerunt. maxie inq̃ntũ uidet q̃ illa bona eos ad penitētiaz disposuerũt seu inclinauerũt. pro illis hñt g⁹ aliquod accñtale p̄miũ extēdēdo nomen p̄mij ad q̃dlibet gaudiuz bonoꝝ. nec tñ sic gaudēt de ill' opib⁹ sicut de ill' que fecerũt ĩ charitate de quibus gaudēt rõe opis ope rati ⁊ radicis ⁊ forme. de aliis aũt gaudent rõe opis opati tñ. nec ꝑ ill' hñt aliq̃d accñ tale p̄miũ a deo spal̃r datũ. ⁋Argumēta ad ptē p̄mã ꝓcedũt de p̄mio spal̃r dato a deo retribuēte. ⁋Argumētũ ad ptē fam ꝓcedit de accñtali p̄mio largissime dicto put se ex tendit ad q̃dcũq3 gaudiũ bonoꝝ.

Octauo queritur

utrũ q̃lz beat⁹ tm̃ gaudz de bono sui pximi q̃ntũ de suo. sed quia h⁹ q̃onis solutio apte pꝫ p ea q̃ dicta sũt ĩ li. 3º. di. 31ª. in solutiõe h⁹ q̃onis. utrꝫ ĩ p̃ria manēbit charitas q̃ntũ ad ordinē diligēdi q̃ ē ĩ uia. ideo solutõi h⁹ q̃onis ñ ē hic imorãdũ. clarũ ē. n. q̃ btĩ ma gis gaudēt ꝺ bono ill⁹ quē magis diligũt. declaratũ ē aũt ĩ p̄dcã q̃oe q̃ ĩ p̃r a q̃libet magis post deũ diligit se ipꝫ q̃ntũ ad itētio nē actus q̃3 quēcũq3 aliũ. ex quo pꝫ q̃ q̃l. bꝫ magis gaudet de bono suo q̃3 de bono pxi mi sui. vñ linus magis gaudet de bono suo q̃3 de bono petri. q̃uis forte petr⁹ pp ma/iorē gaudēdi uirtutē magis gaudeat de bo no lini q̃3 de bono suo ꝓpo linus.

Circa litterã

fines suos hēbũt citates due ⁊c. ſ3 nũq̃3 si oẽs illi qui mõ sũt uiuen/tes saluarẽt ipleret̃ nũer⁹ ciuiuz ciuitatis ꝺi de istis cũ ill' q̃ iã saluati sũt. ⁋R̃ñº q̃ h⁹ nobis icertũ ē ſ3 tñ dcã Aug. uĩ ꝺĩ q̃ sic. vĩ. n. sētire ĩ li° ꝺ bono ꝯiugali lõge añ me diũ q̃ si oẽs hoĩes q̃ uiuebãt tp̃e suo salua rẽt q̃ ipĩ cũ ill' q̃ iã saluati erãt suffecissēt ad repletõnē nũeri elcõꝝ. vñ igrētib⁹ si oẽs hoĩes nellēt ab oĩ ꝯcubitu ꝯtiere vñ subsi/stēt gen⁹ hũanũ. R̃ñdet p hec ṽba. Utinã oẽs h⁹ uellēt dñtarat de corde puro ⁊ cõ/sciã bõa ⁊ fide ñ ficta. mltõ citi⁹ dei citas cõpleret̃ ⁊ accelerarẽt t̃min⁹ secli. Ex h' s ṽbis seq uĩ q̃d añ dictũ ē. ꝺ h° tñ null⁹ scit certitudinē nisi sol⁹ de⁹. t ille cui de⁹ h° re uelauit. ſ3 aliĩ aliis pleni⁹. qz sic null⁹ btũs ipꝫ uidꝫ q̃ntũ ex pte sua uisibil' ē. q̃uis q̃lz ipsũ clare uideat. ⁊ unus alio clarius sic ali us ab eo frui' eo q̃ntũ ex pte sua fruibilis ē. q̃uis eo oẽs fruantur pfecte. ⁊ unus alio pfectius. ita q̃lq3 gaudebit de bono alteri⁹

qualiter gauderet si in se haberet. hoc non uidetur uerū si ita sit nota equalitatis. q̄uis uera sit 𝔣3 q̄ ita ē nota silitudinis si ita eēt par gaudiū ut etiā par eēt cognitio. hec solutio nō ualet. quia q̄tū cognoscēt tantum gaudebunt. vnde sequens solutio melior, ē que refert paritatē gaudij nō eē ad itensio nē affectionis gaudētiū. sed ad uniuersitatē rez de quibus gaudebit. quia de omni re de qua gaudebit unus gaudebūt oēs. Si quē mouet quid opus sit spiritibus defunctoꝝ corpora sua in resurrectione recipere ⁊c. Hec rō reddita ē superius eadem di. in illa q̄ōne utrum beatitudo electorum erit maior post iudiciū q̄3 ante.

Di. L.

Hic oritur q̄ ⁊c. Superius determiāuit magr̄ de remuneratione bonoꝝ. Hic determinat de retributione maloꝝ. Et diuidit̄ in ptes tres. Pᵒ determinat de illa retributione absolute. 2ᵒ in cōpatione ibi. Preterea queri solet. 3ᵒ ponit breuem recapitulationem opis totius ibi. Hoc de pedibus. Pᵃ in duas. pmo determinat de dāatis quo ad maluz culpe. 2ᵒ quo ad malū pene ibi Hic queri pōt. Illa pa que ibi incipit. Preterea queri solet diuidit̄ in tres. Pᵒ determinat de retributiōe maloꝝ in cōpatione ad eos qui adhuc sunt in hoc mūdo 2ᵒ in cōpatione ad eos qui erant in limbo ibi. Si quis autē. 3ᵒ in cōpatione ad eos q̄ sunt in celo ibi. Queri ēt solet. ⁊ ista in tres. Pᵒ ingrit si boni ⁊ mali uident se usq̄3 ad iudiciū. 2ᵒ si beati cōpatiunt̄ malis ibi. Sed cū sci. 3ᵒ si ex uisa pena maloꝝ minuit̄ in beatis aliqua glīa eorum. ibi. Postremo queritur.

Circa hanc di. querendū ē pncipaliter de q̄ttuoꝝ. Pᵒ de cognitione aīe separate in gnali 2ᵒ de cognitione dānatoꝝ in speciali 3ᵒ de eoꝝ uolūtate 4ᵒ de eoꝝ punitione. Circa pᵐ queruntur tria. Pᵒ utrum aīa separata cognoscat aliqd sensibiliter. 2ᵒ utrum cognoscat aliquid intelligibiliter p species in corpore acceptas. 3ᵒ utrum cognoscat singularia.

Primo ostendo q̄ aīa separata cognoscit aliquid sensibilit̄. Cassiodorus liᵒ. de aīa. cᵒ. 2ᵒ. dicit q̄ aīa separata q̄uiuit in se post huius seculi amissionē uidet audit tangit ac reliquis sensibus efficacius utit̄. Itē liᵒ de spū ⁊ aīa cᵒ. uᵒ. dr̄ aīa q̄ dr̄ aīa dū uegetat spūs. dū cōtēplat̄ sensus dū sentit. gᵒ potentie sensitiue cū aīa sepātur. sed in ipsa nō sunt ociose. gᵒ sensitiua cognitione utitur. Item phs 1. de aīa uult q̄ sensitiue potentie nō senescūt. vn̄ dicit q̄ si senex daret̄ oculus iuuenis uideret ut iuuenis. hoc aūt uerū nō eēt si potentia sensitiua dependeret ex corpore. potentia gᵒ sensitiua cū aīa separat̄. ⁊ si sic pōt sensibiliter cognoscere. Item 𝔣3 phūz in eodē libro. desideriū cōfidētia timor ⁊ gaudiū ptinēt ad potentiam sensitiuam. sed talia sunt in aīa separata. gᵒ in ea ē potētia sensitiua. ⁊ si sic pt aliquid sensibiliter cognoscere. Cōtra in liᵒ. de ecclesiasticis dogmatibus ppositiōe 18ᵃ. dicit̄ duab' substantijs cōstat hō tātū aīa. ⁊ carne. aīa cū rōne. ⁊ carne cū sensibus suis. gᵒ potētie sensitiue cū aīa nō separantur cū ex carne dependeant. ⁊ si sic nihil sensibiliter cognoscere pōt. Itē 𝔣3 phm̄. 2ᵒ. q̄ aīa solus intellectus ē separabilis ab alijs potentijs sicut ppetuū a corruptibili. gᵒ in separatione aīe corrūpunt̄ potentie sensitiue. ⁊ si sic aīa separata nihil sensibiliter pōt cognoscere. Rᵒ q̄ sicut se hūt intellectus ⁊ uoluntas ad eentiā aīe intellectiue. sic mō suo se hūt potentie sensitiue ad essentiā aīe sensitiue. ut aūt ōnsū ē li. 1ᵒ. intellectus ⁊ uolūtas nō addūt rē absolutā ultra eēntiaz aīe intellectiue q̄uis ab ea differant 𝔣3 ratōez ⁊ relatione. gᵒ silr̄ potentie sensitiue ab eēntia aīe sensitiue nō differūt nisi 𝔣3 rōez. bᵃ excepto q̄ potentie sensitiue nō pñt esse in actibus suis. nisi mediantibus organis. itellectus āt ⁊ uoluntas organis alligate n̄ sūt. q̄uis dū aīa intellectiua corpori corruptibili ē unita ad directionē suoꝝ actuū indigeat ministerio utriū sensitiuarū ꝟ cōi l. ex qb' seq̄t̄ q̄ siue aīa itellectiā ⁊ sēsitia i homie sit eadē eēntia. siue n̄. q̄ aīa itellectiā a corpe separata nihil pt sēsibilr̄ cognoscer̄ q̄r si n̄ sit eadē eēntia n̄ r̄manēt i aīa separata potētie sensitiue 𝔣3 in eius separatiōe a corpore

corrũpitur. si aũt sũt eadẽ eẽntia q̃uis cũ ea separent potentie sensitiue. tñ in ea ñ pñt eẽ in actibus suis. q2 talis ẽ natura rõnalis aĩe q̃ q̃uis ѕ3 aliqd absolutũ non differat a sua potentia intellectiua nec a sensitiua. tñ cognitionẽ que ẽ sentire hře nõ põt nisi organo mediãte. restat g° q̃ aĩa separata nihil põt sensibiliter cognoscere ex pte cognoscentis q̃uis hoc possit ex pte rei cognite. q2 q̃uis nõ possit cognoscere p potentiã sensitiuã. põt tamẽ p intellectũ sensibilia ꝛ sensibiles eoꝝ modos cognoscere. ꝛ sic debet intelligi auctoritas Cassiodori ad hoc ut habeat ueritatẽ. Ad 2ᵐ dĩ q̃ q̃uis potentie sensitiue cũ aĩa separent ѕ3 opinionem dicentiũ q̃ i hoĩe aĩa intellectiua ꝛ sensitiua sunt eadẽ eẽntia. tñ ex hoc nõ sequit q̃ aĩa separata p eas sensibiliter cognoscat pp rõnẽ dictã in q̃onis solutione. nec tñ ex hoc sequit q̃ ociose sint. q2 actus suos hebunt p9 corporis resũptionẽ ꝛ interi sunt ad pfectionẽ nature. Ex dictis patet solutiõ ad tertiũ. Potest tñ dici ѕ3 opionẽ dñtiũ potẽtiã sesitiuã corrũpi i separatõe aĩe q̃ phus p oculũ nõ intelligit organũ tñ sed organũ ꝛ potentiã u'l uisiuã que eius forma ẽ. vñ dicit si oculus eẽt aĩal. aĩa ei9 eẽt uisus. Ad 4ᵐ dĩ q̃ timor ꝛ gaudiũ nõ sunt uniuoce passiones cõiuncte ꝛ aĩe separate. sicut patet ex his que superius dicta sunt ubi questitũ ẽ utrũ gaudiũ sit aliquid differens a uisione ꝛ fruitione. Ad pmã auctoritatẽ ad pñs ſaꝫ dĩ ѕ3 opinionẽ illoꝝ q dicũt sensitiuã ꝛ intellectiuã eẽ eãdẽ eẽntiã q̃ sub nomie potentie sensitiue accepit potentiã ꝛ eẽ9 intrĩm sub uno eo q̃ utrũq3 ocurrit ad actũ sentiendi. ꝛ hic accipiendo potentiã sensitiuam planũ est q̃ nã separat. ꝛ sic posset dici ad auctoritatẽ phi. 2° allegatam. Uel põt dici aliť q̃ uegetatiua ꝛ sesitiua i plantis ꝛ brutis corruptibiles sunt. itellectiua aũt ꝛ si ab eis ꝛ parũ nõ possit i corruptibilibus. tñ ѕ3 eniꝫ opinionẽ que erronea ẽ ab eis põt separi in imortalib9. indubitanter. n. opiatus ẽ corpora celestia eẽ aĩata ѕ3 in hoc errauit. ꝛ huic cõcordat qð dixit phus. 2°. hᵒ de aĩa. ubi dixit ĩtellectiuã posse separi ab aliĳs. alia aũt ab hoc impossibile est i mortalibus. sed opinando corpa celestia eẽ aĩata errauit.

S Ecundo queritur

utrũ anima separata cognoscat aliquid itellectiua liter p species in corpore acceptas. Et uiř q̃ nõ. Auic. 6° naturaliũ. liᵒ 5°. c°. 6°. ipossibile ẽ formam intelligibilẽ eẽ in aĩa in effectu pfecte. ꝛ nõ itelligi ab ea i effectu pfecte. g° forma intelligibil' nõ ẽ in aĩa nisi q̃diu intelligit g° spẽs intelligibiles in aĩa intellectiua nõ cõseruant'. g° a corpe separata per illas intelligere nõ põt. Item Aug. uᵒ. de tri. c°. 3° cũ cogitantis acies auersa fuerit. atq3 illud qð in memoria cernebatur destiterit intueri nihil forme que impressa erat in eadẽ acie remanebit. g° spẽs i intellectu nõ cõseruantur. ꝛ si sic aĩa separata p eas nõ itelligit. Itẽ ѕ3 phũ3. 3°. dĩ sicut se hñt colors ad uisũ. sic fãtasma ad itellectũ. ѕ3 uisus quocũq3 mõ disposit9 nihil pt uidere nisi pñte colore g° cũ fãtasmata ñ separẽt cũ aĩa intellectiua. nõ põt p spẽs in corpore acceptas intelligere. Item aĩa nihil itelligit sine intellectu possibili. cũ p receptionẽ speciũ itelligibiliũ itelligat. ѕ3 sicut dicit phus 3° de aĩa. passiuus intellect9 corruptibil' ẽ. g° aĩa separata nihil intelligit p spẽs in corpore acceptas nec p quãcũq3 uiã aliã. Itẽ p oẽs spẽs acceptas in corpore aĩa simul intelligere põt. q2 tũc põt simul itelligere plura. quod negat phus 2°. top. nec est causa aliqua determinans intellectum ad hoc q̃ magis intelligat p unã q̃3 p aliã cũ equale esse habeant in intellectu. uoluntas. n. hãc determinationem facere nõ põt quia act9 eius presupponit itellectus cognitiõe3. g° aĩa separata p spẽs in corpore acceptas intelligere nõ potest. Item una potentia nõ habet naturalem modũ agendi nisi unum. potentia enim calefactiua ignis nõ calefacit naturaliter nisi secũdũ modũ unum. nec eius leuitas mouet naturaliter nisi secundũ modum unum. sed intellectus cõiunct9 ꝛ separatus nõ ẽ nisi una potentia. g° nõ habet naturalem modum itelligendi nisi unũ. sed itellectus cõiunctus nõ habet naturale3 modũ itelligẽdi nisi cũ fantasmate. g° ipse separ9 aut cũ fantasmate itelligit. aut nihil naturaliter intelligit. ѕ3 cõstat q̃ nõ itelligit cũ fãtasmate. q2 fantasmata ñ separantur cũ intellectu cum non sint nisi in corporali

subiecto. g° intellectus separatus nihil natu raliter intelligit. Itē beati post resurrectō ne aliqua intelligent in fantasmate. qr ille modus intelligēdi naturalis ē intellectui cō iūcto corpori. intellectus aūt p gloriā non amittet suū naturale intelligēdi modū qʒ uis p gloriam hēat modū intelligendi sup naturalē. modus aūt intelligendi cū fantas mate nobilior ē qʒ modus intelligendi cum fantasmate. cū g° aīa separata nō hēat natu lē actionē pfectiorē qʒ hītura sit p⁹ suā unio nē cū suo corpore glorificato sequit̄ q aīa separata aut naturalr nihil itelligit. aut i fan tasmate intelligit. sed constat q nō intelli git in fantasmate quia fantasma nō separ. ergo nihil naturaliter intelligit. et sic sequit̄ q aīa separata nō cognoscit aliquid i tellectualiter p spēs i corpe acceptas. Co tra phs°. 3°. de aīa dicit q bñdicentes sunt dicētes aiaʒ eē locū spērū. nisi q non tota. sed intellectiua. cum g° liberior sit separata a corpore qʒ corpori corruptibili cōiuncta. nō eñi pōt intelligere p spēs in corpore accep tas. sed multo melius qʒ qñ erat corpi cō iuncta. Itēʒ spēs recepte in intellectu sunt sol modo incorruptibili. qr s̄m cōmētatore sup decimam ppositionē de causis. illō qd recipit in alio ē in eo p modū recipientis. τ nō s̄m modū rei recepte. g° spēs intelligibi les remanent in aīa separata. cū g° angel⁹ i telligat p spēs que in eo sunt τ aīa separata i intelligendo imitetur intellectū angelicum. uīr q p spēs in corpore acceptas intelligat. R° aīam separatā intelligere posse certum ē. qr intelligere ē ppa opatio ipsius intellec tus. nō ē aūt rationale q p suā separationem a corpore sua ppa opatione priuetur. vñ τ phūs dicit. 1. de aīa. q si est aliq opatio aīe uel passionū ppa. cōtigit ipāʒ separi. si vō nulla ē ppa ipsius non erit separabilis g° per ipsum habemus q cū aīa separatur nō priuat̄ sua ppa opatione nec tñ intelligit separata. sed multo melius itelligit qʒdiu ē corrupti bili corpori cōiūcta. vñ dīn. 6°. naturalium li°. 5°. c°. 5°. postqʒ locutus ē de aggraua tione aīe p corruptibile corpus dicit. cū au ferē de nra aīa ipa aggrauatō τ ipedimētū. tūc itelligētia aīe ē maior purior τ dilectabi lior. sʒ q° mō itelligē. sit diuse opiōes. dicūt eīʒ quidā q intelligit per species concrea

tas per quas nō pōt intelligere corpori cor ruptibili unita eo q ppe eius aggrauatiōeʒ se super illas reflectere nō pōt. Sed con tra secundum phm. 3°. de anima. anteqʒ i telligat ē sicut tabula in qua est actu nihil scriptum. Alij dicunt q intelligit pti per species in corpore acceptas. ptiʒ p species quas a deo recipit. statim. n. post separatio nem aīa recipit ab ipo species totius uniu si τ est hec influentia quasi p modum natu re nō gratie vnde nō ē reuelatio ppe. quia etiam talem influentiam recipiūt aīe repro be. quia illis nō liberabūtur beneficia natu re. Sed cōtra. natura opatur ō necessitate. sed nihil creatū ē a deo. de necessitate ergo nulla creatura naturaliter emanat a deo. vnde nō uideo quo mō bene possit itelligi q ille species a deo influatur naturaliter. Alij dicunt q aīa separata p species accep tas in corpore nihil itelligit. quia non se pantur cum ea. nec. n. sunt in intellectu nisi dū actu intelligit τ hec est opinio aūic qui unit species intelligibiles. τ nō eē in intellectu ua sicut in in apprehendente. vnde nō po nit memoriam itelligibile. vnde dicit q qn cūqʒ intellectus intelligit in corpore. opor tet q conuertat se ad fantasma τ intellectū agentem ut speciem intelligibilem recipiat quam p auersionem postea pdit sicut uisus per compationem sui ad rem uisibile τ ad luminis speciem recipit quā postea per sui auersione a lumine τ uisibili pdit. intellect⁹ tñ per frequētē receptionē habilitat̄ ad re cipiedū τ itelligēdū τ hec habilitatio ē sci entie habitus. Sed contra Aug. li°. 14° d tri. c°. 3°. dicit q imago est in anima homi nis rationali siue intellectuali. sed sicut pʒ per ipsum in pluribus locis li° de trini. il la imago consistit in memoria τ intelligen tia τ uoluntate. ergo in anima intellectiua est memoria. sed actus memorie est tenere secundum Aug. 14°. de tri. c°. 8°. ergo spēs intelligibiles in aīa intellectiua cōseruant̄. Preterea hoc uidetur uelle philosophus ut patet in auctoritate allegata in prima ratione ad partem secundam. Item secū dum Aug li°. 9°. confes. longe post pncipiū. Mortui hñt⁹ nñ memoriā. ergo potentia memoratiua ē in aīa intellectiua. uīr g°. mi hi vr ad questionē q species intelligibiles

cōseruantur in intellectu. ⁊ p eas intelligit
aīa separata. ⁊ q̄uis quidam dicant ⁊ satis
cōmuniter q̄ p illas intelligebat corpori
corruptibili unita. Alij tñ dicūt cōtrarium
dicentes illas creatas fuisse mediante actu
intelligendi ⁊ intellectu īmediate moueri a
fantasmate. in uirtute tamen intellect⁹ agē
tis que tacta sunt li°. 2°. di. 25ª. ⁊ quia aīe
separate de nouo pñt acquirere alic⁹ rei co-
gnitionē uī dicendū q̄ acqrere possunt no
uas species intelligibiles. sicut eīm existēs in
corpore potest p suum actum sicut p prin-
cipale agens mediante fantasmate, sicut in
strumentali agente educere speciem intelli-
gibilem de se ipsa inq̄tū ē possibilis. sic cum
multo sit potentior separata in operando q̄
corpori corruptibili unita pōt p suū actum
sicut p agens pncipale mediante silitudine
uel re sicut instrumētali agente educere de
se ipsa ut est possibilis speciem intelligibilē
qua aliquid pōt cognoscere quod unita cor
pori nūq̄ cognouit. De paruulis aūt opinat
aliquis q̄ sicut in resurrectione dīis volun-
tarie supplebit corporibus paruulorum q̄titā-
tem quam habuissent in termino augmen-
ti si uixissent usq̄ tunc ⁊ natura in eis non
errasset uel defecisset q̄ ita uolūtarie influ
it animabus eorum statim cum a corpori
bus eorum separate sunt species illarum rerū
q̄tū p naturale lumen cognitionem acqui-
sissent uel acquirere potuissent si uixissent
usq̄ ad illud tempus in quo ī lege cōi ma
xime uiget p naturam usus rōnis uel uige
bat in hominibus illius temporis quo illi
paruuli decesserunt siue decedūt. nec ex dictis
sequitur q̄ inutilis sit p alia uita acquisi-
tio naturalis scīe in hac uita quia electi bñ
utunt ea. ⁊ ille bonus usus in hac uita util'
ē eis pro alia uita. q̄ p illum bonū usū me
rentur. si aūt dicatur q̄ acquisitio natural'
sciencie sit reprobis inutilis p alia uita nō
ē inconueniens. Alij autem dicūt q̄ q̄uis
deus posset aīabus paruulorum dare cognitio-
nem naturalem equalem naturali cognitōi
unius magni clerici uel maiorē tñ non dat
talem cognitionē animab⁹ paruulorum rece-
dentium a corporibus cū originali peccato.
q̄ non conuenit. nō eīm decens est ceteris
paribus q̄ anima que in acquirendo sciam
nūq̄ laborauit habeat cognitionem natu-
ralem equalem cognitioni aīe illius que in
acquirendo eam laborauit. deus tñ aīabus
paruulorum p̄dictorum infūdit uoluntarie nō na-
turaliter spēs illarum rerum quarum cognitio de
cet statū earum. ⁊ q̄uis deus p̄dictas spēs in
fundat nō de necessitate nature. sed libera
uoluntate. tamen naturalis ē cognitio quā
anime p̄dictorum paruulorum hñt p eas q̄ nō ele
uat intellectum supra suam naturalem facul
tate. Ad p^m in oppositum dō q̄ illa fuit
opinio Aui. cui in hoc non est assentiendū.
Ad 2^m dō q̄ ibi Aug⁹ loquitur de trin. q̄
ē in pte anime sensitiue ⁊ pōt dicere q̄ per
aciem cogitantis intelligit potentiam cogi
tatiuam sensitiuam que altissima est inter
potentias sensitiuas. Uel potest dici q̄ aciē
uocat cogitantis potentiā itellectiuā iq̄^m
actū intelligit ⁊ ipam informationem uocat
ipsam intellectionē que est expssior similitu
do rei intellecte q̄ illa que habitualiter in
intellectu retinetur. Ad 3^m dō q̄ illa simi
litudo tenet inq̄tū anima est unita corpori
corruptibili nec ad hoc totaliter est simile.
q̄ nō sic remanet hitualiter similitudo co-
loris in uisu sicut spēs intelligibiles in intel
lectu. Ad 4^m dō q̄ phūs ibi uocat intel-
lectū passibilē iprope. s. ipsam cogitatiuam
sensitiuam que organū habet in media cel-
lula cerebri quam semp oz eē ī actu suo dū
intellectus corpori corruptibili unitus itel
ligit de lege cōi. vnde facit differentiam it
intellectum passibilem ⁊ possibilē. Ad 5^m
dō q̄ aīa post sui separatione aliquando itel
ligit p unā spēz ⁊ nō p aliā a casu. aliquan-
do ex causa determinata. aut q̄ .s. illa spēs
forti⁹ est i ea impssa. nō. n. omnes spēs exn
tes in intellectu in eo eq̄liter sunt impresse.
q̄uis oēs ibi habeāt esse icorruptibile. aut
quia magis assueta ē intelligere p illam. aut
q̄ est repsentatiua generalioris intentōis.
quia intentio entis ē que pmo ordine natu
re occurrit intellectui. ⁊ habita ista genera
li cognitione in actu. q̄ multe spēs intelligi
biles sunt in ea p quas de rebus diuersis
pōt cogitare uoluntas mouet intellectū ad
conuertēdū se ad illas put sibi placet. Ad
6^m dō q̄ cū dr̄ q̄ una potētia ñ hz natalē
modū agendi nisi unū ⁊c. dico q̄ nō ē uerū
de potentia q̄ radicat' in tali eēntia forme.
que successiue potest habere duos modos

naturalis exñtie. quia naturalis mod⁹ opã di ꝓportionat̄ eentie mediante suo natura li mō exñdi. intellect⁹ aūt būan⁹ ē potentia radicata ī eētia aīe rōnalis que successiue bēt duos naturalis exñtie modos. dū. n. est in actu corporis forma naturaliter existit postq̄ etiā ē a corpore sepata natalr̄ existit. q2 p suam naturā existit. nō ē aūt idez modus naturaliter exñdi quo existit ut ps i cōposito ⁊ ut actu corpus informās. ⁊ ille quo p se existit. quia sic existit non ut actu ps nec ut actu corpus informans. s3 ut qd̄ dā totū nō bñs suū cōpletū naturalis exñtie modū. quapp pmus modus exñdi sibi ē naturalior q̄ secūdus. vñ ⁊ natalr̄ ip3 appetit. Ad 7ᵐ vō q2 dicunt qdē q2 modus intelligendi in fantasmate nō est naturalis. sed accñtalis aīe cōiūcte corpori. q2 corruptibilitas nō ptinet ad corporis eētiā s3 sibi accidit. ⁊ pdictus modus nō cōuenit aīe cōiūcte nisi rōne corruptibilitatis corporis p quā aīa sic aggrauatur ut pp sui debilitatem nō possit p sui naturam ⁊ de lege cōi apprehendere intelligibile nisi in aliquo sēsibili ut quasi in exēplari. Sed q̄uis hec opinio sit multum ꝓbabilis. tamē cōtra eā probabiliter sic arguunt aliqui. aīa beata post sui corporis resūptionem aliquid participabit de modo exñdi sensibili. inq̄ztū erit corporis sensibilis forma. corpus. n. p suaz glorificationē nō desinit eē sēsibile. pticipabit etiā aīa aliqd de mō exñdi ītelligibilit̄ inq̄ztum est spiritualis sbā. quia principalius participabit illum modum exñdi q cōueniet sibi rōne sui q̄3 illū q sibi cōueniet rōne corporis. iō pncipalius pticipabit exñdi modū intelligibilit̄ q̄3 modū exñdi sensibiliter. cū g° naturalis modus intelligendi ꝓportionetur naturali modo exñtie substantie intelligentis uīr̄ q2 illud quod intelliget naturaliter ītelliget in aliquo sensibili. Inter aūtē sensibilia illud quod ꝓpinquius est spēi intelligibili ē fantasma. g° uīr̄ q2 illud qd̄ mō naturali intelliget. intelliget in fantasmate. Preterea īcōueniens uīr̄ q2 aīa nūq̄3 hēat naturalem modū intelligēdi q̄diu est actu corporis corruptibilis forma. sed si modus intelligendi in fantasmate nō esset sibi naturalis nūq̄3 saltē de lege cōi haberet naturalē modū ītelligendi q̄diu est actu corporis corruptibil' forma quia q̄diu sic est nūq̄3 saltē de lege cōi sine fantasmate intelligit. uīr̄ g° q2 incōueniens sit dicere q2 talis modus ītelligēdi nō ē sibi naturalis. Alij dicūt q2 sicut aliū modum exñdi habet aīa corpori corruptibili ɔiūctā q̄3 hēat sepata. sic habebit aliū qñ erit cōiūcta corpori glorificato. ⁊ iō sicut alio mō intelligit sepata q̄3 corpori corruptibili unita sic modo diuerso ab istis duobus ītelliget naturaliter qñ erit corpori glificato unita. sed quia nō clare patet q2 iste naturalis modus intelligendi differat ab alijs duobus nisi q2 erit perfectior. iō uīr̄ alijs vō q2 aīa qñ erit unita corpori glorificato hēbit naturalē modum intelligendi ī fantasmate ⁊ supnaturalem nō in fantasmate. ⁊ simul eandem rem intelligere poterit utroq3 mō cū oculus corporalis eādem rem quam uidet in speculo simul possit uidere nō in speculo. nec ex dcis sequitur q2 aīa sepata hēat naturalē modū intelligendi perfectiorem q̄3 erit ille naturalis modus intelligendi quem habebit. quādo erit corpori glorificato unita. illam eīm propositionem qua dicitur. nobilior est naturalis modus intelligēdi sine fantasmate q̄3 cū fātasmate. nō o3 semp eē uerā nisi ceteris pibus. in proposito aūt nō sunt cetera pia. quia pp pfectiorem exñdi modum fortior erit anime naturalis uirtus qñ erit corpori glificato unita q̄3 sit dū ē sepata. ⁊ iō poterit aliquid etiā natalr̄ pfectius uidere in fātasmate q̄3 ipa sepata possit naturalit̄ uidere nō in fantasmate. sicut ocul⁹ corporalis qñ ē fortis uidet aliquam rē clarius in speculo q̄3 oculus debilis uideat eādem rem. non in speculo.

Tertio queritur

utrū aīa sepata cognoscat singl'aria. Et uīr̄ q2 nō. q2 de omni ītelligibili pōt eē scia. s3 de singl'aribus nō pōt eē scia. s3 ɓm phūm .i. posterioꝝ. oīs. n. scia de uniuersalibus ē. g° aīa separa cū nō hēat nisi cognitionē ītelligibilem nō pōt cognoscere singularia. Item ɓm phūz .i. phis. uniuersale s3 rōnē notū ē. singulare aūt s3 sensū. s3 aīa sepata nō habet cognitionē sensitiuā. quia illa requirit organū. g° nō pōt cognoscere singulare. Item spēs in ītellectu ē respectu īdiduoꝝ.

uniuersalis sicut dicit ph̃us 5°. meta.c° 1°. s3 per spẽz uniuersalẽ nõ põt singulare cognosci. g° aĩa separata nõ cognoscit singularia. ⁋Cõtra Lu. 16°. dr̃ de diuite dãnato q̃ eleuans oculos suos cũ eẽt in tormentis uidit Abrahã a longe ⁊ lazarũ in sinu eius. sed cõstat q̃ illa uisio nõ fuit sensibilis sed intellectualis. cũ g° Abrahã ⁊ lazarus sint duo singularia aĩe separate hñt cognitionem singulariũ. ⁋R° q̃ aĩa separata cognoscit singularia. quia nõ tantũ ĩ intellectu est similitudo uniuersalis sed etiam rei singularis. nec due sũt similitudines numero distĩcte. sicut nec sunt duo numero distincta hec albedo ⁊ albedo. unde eadem ẽ similitudo representatiua huius albedinis ⁊ albedinis ⁊ p° ordine nature repñtat albedinez q̃ȝ habeat albedinẽ. vñ cũ ĩtellectus p° sit separatõne a corpore p suũ actiuum tãq̃ȝ p agẽs principale sub deo mouet. se ipm. ⁊ mouetur inq̃tuȝ possibilis ẽ indiãte illa similitudie tãq̃ȝ agẽte uniũali sub rõne qua ẽ repñtatiua albedĩs tũ cognoscit albedinẽ in uniuersali. inq̃tum aũt mouet se ipm p eam sub rõne qua ẽ representatiua huius albedinis cognoscit albedinem in singulari. inq̃tum etiam mouet se ipm p eam sub utraq̃ȝ rõne cognoscit albedinẽ in uniuersali i cõpationem ad albedinẽ in singulari. nec ẽ mirandũ si intellectus p unam spẽm possit se mouere sub una rõe ⁊ nõ sub alia uel ab utraq̃ȝ simul. quia uniuse est plura s3 rõnem. ⁊ distinguit intellect° ubi nõ distinguit natura. Predicta aũt supi° li°. 2°. di. 14ª. in illa q̃one utrũ possimus cognoscere singularia plenius ⁊ diffusi° explicata sunt. ⁊ iõ hic ptranseo breui°. ⁋Ad p° in. opp° dĩ q̃ de re cõtingit scire quid ẽ. ⁊ cõtingit scire eam eẽ ĩ actu. p̃mo modo de omni qd põt intelligi siue sit uniuersale siue singulare incorruptibile uel corruptibile põt eẽ sciã 2° mõ nõ põt eẽ sciã de singularibus corruptibilibus. q̃nis itellectu põt appñhendi. q̃ȝ nõ põt a nobis de lege cõi sciri nisi uideãtur pñtia. ⁋Ad 2° cũ dr̃ q̃ uniuersale s3 rõnẽ notũ ẽ ⁊c̃. dico q̃ hoc cũ p̃cisione debet intelligi quia sensu cognosci nõ põt. qd aũt dr̃ singulare notũ ẽ s3 sensuȝ. hoc nõ debet cũ p̃cisione intelligi. quia nec oẽ singulare ẽ cognoscibile p sensũ ut pȝ in singulari sbã intellectuali. singlare ẽt sensibile nõ ẽ cognoscibile p sensum tñ. sed etiã p intellectũ. ⁋Ad 3° dĩ q̃ spẽs exñs in ĩtellectu q̃uis sit respectu ĩdiuiduoȝ uniuersalis inq̃ȝtũ p illã põt intellectus cognoscere indiuidua sub una rõne uniuersali. tñ respectu eoȝ ẽ etiã singularis inq̃ȝtũ intellectus p eam põt cognoscere singulare q̃s. uis g° in intellectu sint multe spẽs p quaȝ quãlibet põt cognoscere uniuersale tñ per spẽm ppaȝ cognoscit quodlibet singulare.

COnsequenter q̃r̃ de 2° principali.

Et circa hoc queruntur tria. ⁋Prio utrũ aĩa separata possit p suam naturalẽ uirtutem se mouere de loco ad locũ. ⁋2° utrũ possit mouere aliquod corpus de loco ad locũ. ⁋3° utrũ possit uniri alicui corpori ut p̃pus eius motor.

PRimo ostendo q̃ aĩa

separata nõ põt p suaz naturalez uirtutem se mouere de loco ad locũ. q̃. si. se posset mouere p suam naturale uirtutem de loco ad locũ nõ portaret ad locuz quietis. quia ad illu libẽtissime moueret se. sed ut dr̃ Lu. 16° factũ ẽ ut moreret mendic° ⁊ portaret ab angelis ĩ sinũ Abrahe. g° aĩa separata nõ põt p suã naturalẽ uirtutẽ se de loco ad locum mouere. ⁋Item quedam sunt substantie corporales que q̃uis habeant imaginationez ⁊ sensitiuũ appetitũ ⁊ sint ab alio mobilia s3 locũ. tñ illo motu se ipas mouer nõ pñt. dicit. n. ph̃us. 2°. de aĩa q̃ sensitiuoȝ q̃dam sũt que nõ hñt motũ s3 locũ. ⁊ hoc ẽ pp ipfectionẽ eoȝ. g° a sili sunt quedã substãtie spũales que q̃uis hẽant intellectũ ⁊ liberã uoluntatem ⁊ sint mobiles ab alio s3m locũ. tñ pp eoȝ ipfectionẽ se ipas illo mõ mouere nõ pñt. sed nõ ẽ iuenire aliquas substantias tales nisi aĩas separatas que hñt ipfectum exñdi modum. g° ur̃ q̃ se ipas non possunt mouere s3 locũ. ⁋Item s3 sentẽt aȝ phi. 8° phisi. oẽ qd põt se mouere de loco ad locũ resolubile ẽ in talia duo quoȝ unũ ẽ p se mouens. ⁊ aliud p se motũ. sed aĩa nõ ẽ resolubilis in talia duo. ẽ eĩȝ simplicis nature. g° nõ põt se mouere de loco ad locuȝ ⁋Cõtra ut oñsũ ẽ li°. 1°. di. 37ª. ⁋In illa q̃one utrũ ãgelus sine assũpto corpore possit se mouere de loco ad locũ angelus potest

se mouere de loco ad locū. g° a sili cuz aīa sepata sit alicubi diffinitiue ꝛ alequo mō aſ similet āgelus in p se exn̄do. nisi ī hoc q̄ h₃ ipfectiorē exn̄di modū pōt se mouere de loco ad locū. Rn̄° q̄ aīa sepata p suam naturalē uirtutē pōt se mouere ꝺ loco ad locū. ꝛ ad intelligendū hanc ueritatez magis distincte. P° intendo declarare q̄ pōt moueri de loco ad locū. 2° q̄ aliq̄n mouetur de loco ad locū. 3° q̄ pōt se mouere de loco ad locū. 4° q̄ aliq̄n mouet se de loco ad locuz. P° declaro sic p phūz. 3°. phisi. motus ē actus entis in potentia ſ₃ q̄ huiꝰ. ſ₃ aīa sepata ē in aliquo loco diffinitiue ꝛ ē in potentia ad existēdū in loco alio. g° ꝺ uno loco ad aliū moueri pōt. 2ᵐ articulū declaro sic. aīarū recedentiū a corporibus quedā recedūt ī mortali peccato. ꝛ ille trāsferūtur ad infernū. quedā recedūt cū charitate ꝛ illarꝫ quedā nihil portant secū purgandū. ꝛ ille transferūtur ad celū ēpireum. q̄dā portāt secū aliquid purgabile. ꝛ ille ꝺ lege cōi transferūt ad purgatoriū locum ꝛ postq̄z purgate sūt transferuntur ad celuz empireū. sed p̄dicte translationes sunt motus seu per motū. g° aīe sepate aliq̄n mouētur ꝺ loco ad locū. 3ᵐ articulū ꝺclaro sic. maius factū ē rē transmutare ad formā et accn̄talē q̄ eā trāsmutare de loco ad locū. ut. n. ostēsū ē li°. 2° di. 7ᵃ. i. q̄one articuli q̄rti. de mō p suā ꝺtutē nō pōt īmediate trāsmutare materiā ad formā sb̄ālē. nec etiā ad accn̄talē naturalē q̄uis eā transmutarꝫ possit ſm locū ꝛ etiā ad formā artificialē eo q̄ talis forma causatur mediāte aliquo motu prius ſ₃ locū. sed aīe sepate pn̄t semet ipsas mouere ad formā accn̄talē. q̄ pn̄t mouere semet ipsas ſ₃ diuersas affectiones. g° multo fortius possunt p suā naturalē uirtutem semet ipsas mouere de loco ad locū. Preterea cū aīa sepata h̄eat intellectū quo se p̄t dirigere in mouendo de loco ad locū. ꝛ liberā uolūtatē qua pōt talē motū imperare. p̄babile uꝫ ꝛ cōueniens q̄ a creatore accepit motiuā potentiā qua talē motū potest exequi. 4ᵐ articulū declaro sic. aīe recedētes a corporibus in charitate nihil portantes secū purgabile sciūt q̄ uolūtas dei ē q̄ statim ad celū ēpireū transferant. cū g° sciant se mouere ꝛ uelint. quia uehemēt locuz illū desiderant ꝛ possūt. ut iā dictū ē. p̄babile ē q̄ ad illū locū se ipsas moueant q̄uis ab angelis ob reuerentiā associent. recedentes ēt a corporibus in charitate secū portantes aliquid purgabile sciunt q̄ uoluntas dei ē q̄ ad locū purgationis transferāt. cū g° hoc sciant ꝛ facere possint ꝛ uelint eo q̄ iustitie diuine sint obedientes. uꝫ q̄ ad illū locū moueant se. q̄uis ob aliquaz cām illuc deducantur a bonis āgelis. ut aliqui uolūt uel a malis ut dicunt alij. aīe etiam recedētes a corporibus in peccato mortalī mouēt se ipsas ad locū inferni sicut latro qui ducit ad patibulū se ipm mouet. q̄ prius uult ire ad patibulū q̄ illuc trahi uꝫ in uia plꝰ affligi. Ad pᵐ in oppᵐ ꝺō q̄ illa portatō de qua loquitur ibi saluator ē portatio cuiusdā reuerentie. sicut uidemus q̄ magne p̄sone aliq̄n eūtes de uno loco ad aliū interdū portantur ab honorabilibꝰ p̄sonis in signū reuerentie. Ad 2ᵐ ꝺō q̄ nō oīa bruta īpfecta carent potentia mouendi se ſm locū. aliqua. n. sunt que nō pn̄t gn̄are sibi simile. ꝛ in hoc impfecta sunt ꝛ tn̄ se mouent ſ₃ locū. ꝛ q̄uis sint aliqua maioris īpfectōnis pp quā ſ₃ locū se mouere nō pn̄t. tn̄ similis impfectio nō deceret aliquā sp̄ūalem substantiā. illa. n. bruta que ſ₃ locū se non mouent tali motu nō indigent. quia uꝫ suū nutrimētū habent cōiūctū uel natura p̄uidit ut eis portet. sicut p₃ q̄ mare p suū fluxū portat nutrimētū cōchis exn̄tibus ī sabulo. nō tn̄ talia totaliter carēt potētia mouendi se. quia astringendo se ꝛ dilatādo ſ₃ ptes aliqualiter mouent se ſ₃ locū. decens aūt ē ꝛ ordo iustitie hoc requirit ut aīa rōnalis postq̄ a corpore ē sepata uadat uꝫ ad īfernū uel ad purgatoriū uel ad celū ferantur ēpireū. Ad 3ᵐ ꝺō q̄ p₃ solutio p illud quod dictū ē li. i. di. 37ᵃ in illa q̄ōe utrū āgelus possit se mouere de loco ad locū. ꝛ p illud quod supra dictū ē in hoc quarto in illa q̄ōe utrū in beata fruitione uolūtas tn̄ sit passiua in solutione secūdi argumēti.

Secundo queri tur utrū aīa sepata possit mouere aliquod corpus de loco ad locū p suā naturalē uirtutē. Et uꝫ q̄ nō. aīa corpori cōiūcta nō mouet corpus intelligendo ꝛ uolendo tn̄. quod p₃ q₃

aliqñ multũ uigent in hoīe usus intellect⁹ ⁊ uoluntatis. ⁊ tñ se ipm nõ põt mouere d̄ loco ad locũ pp debilitatẽ. ⁊ qñ habet mẽbrũ qd mouere nõ põt pp mẽbri infirmitatẽ. ut pȝ in mẽbro paralitico. sed in aīa sepata nõ ē aliqua potentia alia ab intellectu ⁊ uoluntate. q2 nõ respicit ens nisi sub rõne duplici. s. sub rõne ueri sub qua ē obm̃ itellectus. ⁊ sub rõne boni sub qua ē obm̃ uoluntatis. g° aīa sepata nullũ corpus põt mouere p suam naturalẽ uirtutẽ. ⁋ Itẽ sicut aīa corpori cõiũcta audit mediante organo corporeo. ⁊ sic mouet corpus de loco ad locũ. organo corporeo mediante. mouet eñ ipm mediantib⁹ musculis ⁊ neruis ⁊ spiritibus deferentibus influentias aīe. qd pȝ q2 põt cõtingere talis lesio in musculis ⁊ neruis l' talis opilatio que ꝓhibet transire spũs p̄dictos. ita q aīa corpus suũ de loco ad locũ mouere nõ põt sed quia organũ quo audit aīa nõ sepatur cũ aīa. nõ sepata audire nõ põt. q̄uis p intellectũ apphendat audibilia. g° a simili cũ musculi nerui ⁊ spũs supradicti nõ sepent' cũ aīa ipa sepata nullũ corp⁹ per suã naturalẽ uirtutẽ mouere põt. ⁋ Itẽ ad actũ exercendũ quem aīa exercere põt sepata nullo organo indiget. etiã dũ ē corpori cõiũcta. unñ quia aīa sepata põt hr̃e actũ intelligendi. q2 sibi cõuenit fm se non exercet illũ actũ. ẽt cõiũcta corpori aliquo organo mediante. quapp dr̃ q intellectus nõ est potentia organo alligata nec uoluntas simil'r. sȝ aīa corpori cõiũcta nõ põt mouere corpus nisi organo mediante. g° ipsa sepata nullũ corpus põt mouere. ⁋ Contra quia angelus põt mouere se ipȝ de loco ad locũ. põt etiã mouere aliquod corpus de loco ad locũ. g° a sili cũ aīa sepata possit mouere se ipam de loco ad locũ ut pȝ ex p̄cedẽti qõne põt mouere aliquod corpus de loco ad locũ. ⁋ Item si deus alligaret supnaturaliter unã paleã aīe sepate ⁊ postea relinqueret aīaȝ sue naturali uirtuti. quero utrȝ illa aīa possit se mouere de loco ad locũ. si dicas q sic. habeo ꝓpositũ quia tũc mouere paleã. si dicas q nõ. ad dictũ cuũ seqretur hoc inopinabile q una palea impediret eam ne se ipsam possȝ mouere. ⁋ R̷° q aīa sepata põt p suã naturalem uirtutẽ mouere aliquod corpus de loco ad locum nisi ꝓhibeatur a superiori uirtute. in aīa. n. sepata ē uirtus motiua fȝ locũ. quia ut pȝ ex p̄cedenti qõne se ipam põt mouere de loco ad locũ. illã ẽt potentiã põt facere pñ'ē alicui corpori. q2 simul posset eē cũ uno lapidi uel cũ alio corpore. multa etiã sunt corpora quoȝ nullũ tantũ habet potentiã in resistẽdo q̃tã habet aīa in trahendo uel in pellẽdo. qd pȝ quia uirtuosior est aīa sepata q̄ corpori corruptibili unita. quia ut dr̃. 9°. sap. corpus quod corrũpit' aggrauat aīaȝ. ⁊ tamẽ corpori corruptibili unita plus põt in trahendo uel pellendo corp⁹ suũ q̄ ipm corpus resistendo. cũ g° ad hoc q una res moueat aliã fȝ locũ sufficiat q i illa re sit motiua uirtus ⁊ q possit eã unire i ei mobili ⁊ q sit p̄potens sup eam sequitur q aīa sepata põt p suam naturalẽ uirtutẽ aliqd corpus de loco ad locũ mouere. Et credũt aliqui ẽt q aliqñ moueat. refert n. Greg. 4°. li°. dialo inter mediũ ⁊ finẽ. Germanũ capuanũ epȝ inuenisse Pascasiũ diaconũ q erat defũctus stantẽ ⁊ obsequentẽ in balneis. cũ g° illa aīa nõ esset illi⁹ corporis forma. ⁊ tñ ipm mouebat pȝ q aliqñ aīa sepata mouet aliquod corpus fȝ locũ. nec ud ē ut aliqui dicũt q eẽt ãgelus bonus uel malus in spẽ pascasij. q2 hoc faciẽdo ille pascasius faciebat p̄niam suã. nec tñ sunt idẽ corpus cuius fuerat aīa pascasij forma. aīa. n. dũ ē sepata ꝓhibet' diuina uirtute mouere corpus illud cuius forma fuit. ⁊ quodcũq; aliud corpus qd fuit aīatũ rõnali aīa. ⁊ ẽt corpora brutoȝ ne esset hoīb⁹ occasio ruendi in uilẽ ⁊ horrẽdũ errorem opinantiũ intellectũ posse transire de corpore in corpus. ita q successiue sit ꝓpus motor diuersoȝ corpoȝ ⁊ quãlibet aīaȝ quodlibet corpus ingredi posse ut pictagorice fabule dicũt. ⁋ Ad p^m in opp^m dd q minor ē falsa. i aīa. n. sepata ē potentia motiua fȝ locũ ipa eĩm nõ tm̃ respicit ens sub rõe ueri uel boni ut supponebas in arguendo. sȝ ẽt sub rõne mobilis fm locũ sub qua ratione ē obm̃ potentie motiue fȝ locũ. ⁋ Ad 2^m dd q argumentũ nõ plus cõcludit nisi q anima sepata nõ põt p suam naturalem uirtutẽ mouere aliquod corp⁹ de loco ad locũ illo mõ quo mouet cõiũcta. tñ sicut sepata aliquo mõ cõphendit audibilia q̄ cõiũcta. sic alia

mõ mouet corpus q̃z cõiūcta. Ad 5ᵐ ẜõ q̃ maior uera eēt si illū a ctū quē exercet aīa se pata exerceret cõiūcta. ⁊ eodē mõ ut an̄ iaz dictū ē. aīa cõiūcta corpori nõ mouet corpꝰ suū illo mõ quo separata mouet corpꝰ aliud. dū n actu ē corporis forma nõ põt p suam naturalē uirtutē ipz mouere de loco ad locū totū sil'. uidem'. n. q̃ cū hõ mouz se de loco ad locū. dū una ps mouet' alia qescit. ita ut ps quiescēs mouz p uirtute aīe prē aliā. nõ ūc aūt mouet aliud corpus dū ē separata. imo mouet totū simul. ⁊ cū arguis q̃ intellectus etiā cõiūctus nõ intelligit orgão mediante. dico q̃ in q̃tū actus intelligendi intellectus cõiūcti simil' ē actui itelligendi intellectus separati organo nõ indiget. in q̃tum tñ intellectus cõiūctus alio mõ intelligit q̃z separatus actus eius ab organo corporali dependet p accidens in q̃tū p suā naturalem uirtutē ⁊ de lege cõi nihil intelligere põt sine fantasmate q̃d requirit organū corporale. nec et sine ministerio alicuius uirtutis. sēsitiue que organo ē alligata.

Tertio queritur

utrū aīa separata possit p suā naturalē uirtutē uniri alicui corpi ut ppius eiꝰ motor. Et uī q̃ sic. non obstante q̃ intelligentia mouens orbē nõ e orbis forma. tñ e eius ppꝰ motor. gᵒ a simili nõ obstante q̃ aīa separata a suo corpore nõ possit esse alteriꝰ corporis forma. tamen potest fieri alterius corporis proprius motor. Item spiritus ē ppius motor corporis pp eius naturalē inclinationē ad ipm mouendū. sz in aīa separata a suo corpore remanet naturalis inclinatio ad mouēdum ipm. gᵒ uī q̃ illius corpis possit eē ppius motor. etiā dū nõ ē actu eius forma. Cõtra si aīa post sui separationē a corpore posset itez p suā naturalē uirtutē eē illius corporis ppius motor posset ipm iterū reitrare ut motor. sz hz Chriso. omel'. 28ᵃ. sup Math. aīa separata nõ põt an̄ resurrectionē reintrare corpus suūz. gᵒ an̄ resurrectionē nõ põt eē ppius motor corporis illius. gᵒ a simili nec alicuius alteriꝰ corporis. Item a dño Stephano parisiensi epõ ⁊ sacre theologie doctore excõicati sūt dogmatizantes q̃ intellectus põt transire de corpore in corpꝰ ita q̃ successiue sit motor corporum diuersorum quod de ppo motore ē intelligendū. ille. n. articulus fuit excõicatus pp opinantes q̃libet aīaz q̃libet corpus igrdi s̃z pictagoricas fablas. Rñ° q̃ aīa separata nõ põt uniri corpori alicui ut ppius eius motor an̄ resurrectionē. sz tunc diuina uirtute itez fiet forma eiusdē corporis in numero quod an̄ aīauerat ⁊ ppius erit eius motor. Ad cuius ueritatis intelligentiā pmo declarandū est quid ē spiritū eē motorez alicuius corporis. 2ᵒ ex hoc declarabitur ppositū. Primo declaro sic. spiritū eē motore alicuius corporis nõ ē idem quod ipsū posse mouere illud corpus sicut nec hõ põt dici ppius motor oīum rerum quas mouet. nec et dr̃ ppius motor corporis quia possit mouere illud corpus ⁊ non aliud. quia aīa que ē sui corporis ppius motor dū actu ē eius forma alia corpora mouere potest mediante motu corporis sui ⁊ interdum mouet. ⁊ etiā separata põt imediate mouere aliquod corpus. ut in pcedenti q̃ne declaratu est. nec etiā dr̃ ppius corporis motor. quia illud corpus ab alio moueri nõ possit de loco ad locū. quia corpus humanū moueri posset de loco ad locū p unū angelū. Dicendū gᵒ q̃ iõ spūs dr̃ ppius corporis motor. quia est specialiter deputatus ad mouendū illud corpus aliquo speciali mõ quo nullū aliud corpus mouet ⁊ quo illud corpus a nullo alio motore mouetur. ⁊ iõ aīa q̃zdiu actu ē sui corporis forma eius ē ppius motor. quia deputata ē a creatore ad ipsū mouenduz quodā speciali mõ quo nullū aliud corpus mouere põt. nec suū corpus ab alio motore põt tali modo moueri. mouetur. n. ab aīa ut a ppa eius forma. Intelligentia ē etiam orbis quē mouet ppius motor. nõ quia sit eiꝰ forma. sz quia a creatore deputata ē ad mouendū illū orbē aliquo spāli motu quo nullū aliud corpus mouet. ⁊ quia orbis ille a nulla alia intelligentia creata mouetur p se. quod ideo dico q̃z orbes inferiores mouentur a motor̃ orbis pmi. in q̃tū mediante motu illius orbis reuoluit orbes inferiores ad pt̃e oppositam illi pri p quam mouentur a suis motoribꝰ pprijs. Ex dictis patet oppositū. aīa. n. separata a corpore nõ põt fieri alterius corporis forma nec etiam eiusdē corporis quo-

usq₃ p diuinā uirtutē fuerit iterū organiza tū ꝛ dispositū illa dispositiōe ꝛ organizatōe que requiritur ad hoc ut anima possit eius eē forma. ꝛ quia corpus nō sic organizabit nec disponet usq₃ ad resurrectionē. iō usq₃ tūc aīa sepata nulli⁹ corporis potest eē ꝑpꝰ motor. Ad pᵐ in oppᵐ dō q̄ nō ē simile ꝺ aīa et intelligentia. q₃ intelligentia nō ē apta nata esse alicuius corporis. q₃ p se habet suū naturalē cōpletā eēntie modū. vn̄ fieri potuit ꝑpꝰ motor corporis cuius nō est forma sed aīa ē apta nata eē humani corporis forma. ꝛ iō deus ordinauit ut nullius corporis sit ꝑpꝰ motor nisi sui. corporis ꝑpꝛij. ꝛ q̄₃diu actu est eius forma. Ad 2ᵐ dō q₃ in aīa nō ē naturalis inclinatō ad mouendū corpus suū nisi sit tale ut possit eē e⁹ forma. s₃ corpus a quo sepatur nō erit tale usq₃ ad resurrectionē.

Consequenter q̄ritur de 3° principali.

Et circa hoc querūtur tria. 1° utrū dānati utant̄ scia quā acquisiuerūt in hoc mūdo. 2° utrū cognoscāt ea que fiūt circa nos. 3° utrū uideāt scōꝝ gl̄iā i celo.

Primo ostendo q̄ dānati nūq₃ utāt̄ scia acq̄sita i hoc mūdo.

q₃ in usu scie magna ē delectatio. vn̄ phūs 10. ethi. c°. 8°. uꝛ pħia admirabiles delectatōnes hr̄e puritate ꝛ firmitate. s₃ dānati nullā hn̄t ꝺlectatōes. sic btī nullā hn̄t tristitiā. g° nō utūt̄ aliqua scia. Itē pene infernales maiores sūt q̄buscūq₃ penis in hoc mūdo. s₃ aliq̄n hō in hoc mūdo ex nimia penarū oppressione pdit usū scie g° multo fortius dānati. Itē magis possent cogitare de deo q̄₃ de quocūq₃ alio intelligibili. quia ꝑpinquior ē intellectui eoꝝ. sed sicut dicit magr̄ huius di. c°. 2°. de dānatis. post iudiciū in ꝑfūdiorib⁹ tenebris erūt. ubi nullā₃ lucē dei uidebūt. g° multo minus de quocūq₃ intelligibili cogitabūt. Cōtra. Luc. 16°. hr̄ q₃ Abrahā dixit diuiti dānato. Fili recordare q₃ recepisti bona in uita tua. qꝺ sibi n̄ dixiss₃ nisi ille uri. potuiss₃ scia acq̄sita i h° mūdo. Itē dānati odiūt deū. s₃ null⁹ odit illud de quo non cogitat. g° damnati de deo cogitant. ꝛ a simili ꝺ alijs pn̄t cogitar̄. 1° q₃ dānati utunt̄ scia acquisita in hoc mundo maxime q̄₃tū ad aliqua. cōsiderant eī₃ mala que fecerūt ꝛ penas quas icurrerūt ꝛ bona opera que omiserūt ꝛ bona que ꝑdiderūt ut hic usus scie sit ad maiorē afflictionem eoꝝ. Ad pᵐ in oppᵐ dō q₃ q̄₃uis usus scie sit p se delectabilis tn̄ p accn̄s pt eē nō delectabilis s₃ tristabilis. in dānatis .n. p⁹ iudiciū erit eoꝝ natura ita plene cōꝑhensa tristitia. ut oio sit indispositi ad aliquā delectationē. ꝛ quia sicut dicit ph⁹. 2°. de aīa. actus actiuoꝝ sunt in patiēte disposito. usus scie nullā in eis delectationē poterit gn̄are. sed gn̄abit tristitiā igitur ex usu scie sēp eis repn̄tabitur aliquid de quo dolebūt. minor ēt falsa ē si extendat ad demones añ iudiciū. demones eī₃ añ iudiciū possūt hr̄e ꝛ iterdū hn̄t aliquas modicas delectationes uanas ꝛ multū respersas amaritudine. Aliqui ēt dicūt q₃ aīe dānate aliquā iterdū q̄₃uis debilē hn̄t delectationē. Et dicūt q₃ sicut nō sequit̄ ē bonū sine oi malo. g° ē aliquod purū malū. ita nō sequit̄ beati nullā hn̄t tristitiā. g° dānati nullum hn̄t gaudiū. melius tn̄ est ut dicat̄ q₃ aīe dānate nullā penit⁹ unq₃ hn̄t delectationē nec ēt demones aliq₃ habebūt post iudiciū delectationē. ut in li°. 2° ostensū ē. Ad 2ᵐ dō q₃ q̄₃uis ille pene sint maiores q̄₃ iste. tn̄ nō ita poterunt auferre dānatis usū scie sicut pn̄t alique pene hoibus in hoc mūdo. quia organa corporū illoꝝ serunbunt icorruptibilia ad maiorē afflictōē₃ eoꝝ. q̄ organa hic p uehementiā penaꝝ aliq̄n corrupta cōtigit. dānati tn̄ p uehem̄tiā penaꝝ m̄lto mīn⁹ erit apti ad usū scie nisi respectu eoꝝ quoꝝ cōsideratio erit ad augmētū sue tristitie. Ad 3ᵐ dō q₃ q̄₃uis deus sit ꝑpinquior intellectui eoꝝ p eēntiā q̄₃ alia obiecta. n̄ tn̄ sub rōe obiecti nisi inq̄₃tū ē puniēs. ꝛ sic de eo maxie cogitāt nō ex amore. s₃ ex odio. iḡ⁹ añt ē dulcis ꝛ misericors minime ꝺ deo cogitant.

Secundo queritur utꝝ dānati cognoscant ea que fiunt circa nos.

Et uꝛ q₃ sic. ut .n. hr̄ Luc. 16° ille diues dicit ad Abraham se quinq₃ fratres hr̄e. g° sciebat adhuc ipos uiuere. qꝺ non esset uerum nisi cognoscerent ea q̄ fiūt circa nos. Itē res nō dependens a loco nec situata i loco

nõ impedit̃ in sua opatione pp localẽ distã-
ciã. sꝫ aie dãnate non dependent a loco nec
sũt situate in loco. qꝛ dicit Boeti⁹ 3°. li°. de
ebd̃. que icorporalia sunt in loco non eẽ. g°
ita cognoscunt ea que fiunt circa nos ac si
inter nos eẽnt p̃ntes. ⁊ Item potentior est
lux naturalis intellect⁹ q̃ꝫ lux corpalis q̃cũ
q̃ꝫ. sed lux corporalis nõ ĩpedit̃ in sua opa
tione pp lo͂ci distantiam. qd̃ pꝫ in luce sola
ri que in quãtacũq̃ꝫ distantia illuminat. sed
in dãnatis remanet lux naturalis itellect⁹.
vñ de demonibus dicit Diony. in li. de di.
no. c°. 4°. q̃ sunt clarissimi. g° damnati nõ
impediuntur in sua cognitione p quacũq̃ꝫ
distantia. ⁊ si sic ita cognoscũt ea que circa
nos fiũt ac si essent p̃ntes. ⁊ Cõtra Aug. in
li. de cura p mortuis agenda inter mediuꝫ
⁊ finẽ. ibi sunt sp̃us defũctoꝝ ubi nõ uidẽt
quecũq̃ꝫ agunt̃ aut eueniũt in ista uita hoĩ
bus. ⁊ infra de illo diuite. q̃ illi fuit cura
de uiuis q̃uis qd ageret oĩo nesciret. ⁊ Itẽ
Aug. li. de diuatione demonũ inter p̃ncipiuꝫ
⁊ mediũ dicit q̃ demones celeritate motus
multo añ cognita nũciant q̃ hoies p sensus
terreni tarditate mirent̃. sed ad cognoscen
dũ talia non requireretur celeritas motus si
cognoscere possent res quibus p̃ntes non
eẽnt. cũ g° aĩe dãnate nõ sint p̃ntes rebus
que circa nos fiunt nec sint potentioris co-
gnitionis q̃ꝫ demones nõ cognoscũt ea que
circa nos fiũt. ⁊ R̃ꝫ° q̃ damnatos cognosce
re ea que circa nos fiũt tripl'r intelligi p̃t
: s. aut p sciaꝫ. aut p cõiecturã. aut p reuela-
tionẽ. ⁊ P° mõ nõ cognoscunt ea que circa
nos fiũt. quia cognoscere sic que fiũt circa
nos nõ possent nisi accipiendo similitudies
a rebus ad quas accipiendas requiritur p
portionata ppinquitas intellect⁹ ad ipam
rem. q̃uis aũt distantia nõ impediat cogni
tionẽ intellectus respectu rei cuius iaꝫ hꝫ
spẽꝫ. tñ iproportionata distantia qualis est
inter aĩas q̃ sunt in inferno ⁊ ea que circa
uiuos fiunt in hoc mũdo impedit cognitõ
nẽ intellectus r̃spectu rei cuius nõ hꝫ spẽꝫ.
qꝛ phibet speciei acquisitionẽ. ⁊ 2° aũt mõ
dãnati cognoscũt multa que fiũt circa uos.
ex statu n. p̃terito in quo hoies uiderũt po
stea cõiecturant multa q̃ accidũt circa eos.
⁊ sic cognoscebat ille diues damnatus suos
f̃res uiuere adhuc. qꝛ secũ eos in tormentis

ñ uidebat. nec cũ ꝯgescẽtib⁹ i sinu Abrahe.
nõ erat tñ cognitio certa. qꝛ mortui ex spe
ciali puilegio p̃ntaꝫ aliqñ faciunt in locis in
quibus peccauerãt. ⁊ 3° mõ cognoscũt aliq̃
q̃ fiunt circa uiuõs uel p reuelationẽ demo
nũ. ul' aiarũ ad eas descẽdẽtiũ. sed nũq̃ꝫ fit
eis aliqua reuelatio nisi talis vñ tristentur
⁊ Ad p̃mum in opp⁹ pꝫ solutio ex iam di-
ctis. ⁊ Ad 2⁹ dd̃ q̃ q̃uis aĩe sepate nõ de-
pendeant a corporali loco. tñ in loco sũt. qd̃
pbatũ ẽ in simili libro. 1. di. 37ª. in illa. q.
utrũ angelus sit usq̃ꝫ. In qua ostñ ẽ q̃ an
gelus p̃ oẽꝫ opationẽ quã habeat circa lo
cũ ẽ in loco diffinitiue. q̃uis nõ circũscripti
ue. qꝛ sic icorporalia in loco nõ sunt. ⁊ sic
intelligit̃ illud uerbuꝫ Boetij de ebd̃. ⁊ Ad
3⁹ dd̃ q̃ q̃uis potentior sit lux sp̃ualis q̃ꝫ
corporalis quecũq̃ꝫ. tñ ex hoc nõ sequit̃ q̃
possent illuminare i q̃ꝫtacũq̃ꝫ distantia. po
tentius. n. ẽ rem aliquã sp̃ualiter illuminar̃
in pua distantia q̃ꝫ corporaliter illuminare
in magna distantia. qꝛ iproportionabiliter
nobilior ẽ illuminatio sp̃ualis q̃ꝫ corporal'.
q̃uis tñ sol illuminet in q̃ꝫtacũq̃ꝫ distantia
que est tanta. tñ deus posset facere distan-
tiam q̃ una res tantũ distaret a sole q̃ ad
eam lumen solis ptingere nõ posset.

Tertio queritur

utrũ dãnati uideant scõꝝ gliaꝫ in celo. Et
uĩ q̃ nõ. Beati nõ uident penã dãnatoꝝ.
quia cũ aia ex charitate cõpatiat̃ miseris
beati cõpaterẽtur dãnatis. quod eẽ nõ p̃t.
quia cõpassio ẽ cũ pena. g° a simili dãnati
nõ uident gliaꝫ beatoꝝ. ⁊ Iteꝫ nõ uident eã
p essentiam. quia in eis p eẽntiam nõ ẽ. nec
p speciem naturaliter inditã. quia tunc om-
nes eaꝫ uiderent. nec per speciẽ acquisitã.
quia ut iaꝫ dictũ est anima nõ acquirit spe
ciem rei nisi sibi sit p̃ns uel in ppinqtate p
portionata uirtuti nec p. speciem infusaꝫ a
deo. quia nõ sunt digni ut a deo fiat eis ali
qua reuelatio saltem ducens in cognitionẽ
delectabilis rei. g° damnati nullõ mõ uidẽt
gliaꝫ scõꝝ in celo. ⁊ Item nõ cõcedit̃ repro
bis quod ex speciali grã cõcedit̃ hoibus iu
stis. sed si hoibus iustis in hac uita cõceda
tur uidere sanctoꝝ gloriã. hoc ẽ ex speciali
grã g° hoc nõ cõceditur damnatis. ⁊ Con-
tra ut habetur Luc. 16°. diues dãnat⁹ uidit

Lazarū in sinu Abrahe. Item sci letantur de pena damnatorum. vnde psal. Letabitur iustus cum uiderit uindictam. sed nō possent de ea letari nisi uiderent eā. 18° a similī dānati uident glīaz btōꝝ. R° q̄ damnati glīam scōꝝ nō uident. q̄ uisio ē cognitio intuitiua ꝛ clara ꝓpe loquendo ꝺ uisione sic .n. nō posset uideri glīa beatoꝝ gn uiderētur bti. ꝛ ipe deus cū eoꝝ glīa i pfecta eoꝝ ꝯiūctōe cū deo consistat. nō. n. pōt uideri imediate ꝛ clare cōiūctio aliquoꝝ gn uideantur ipsa cōiūcta. i gnāli tā ꝛ ptim in speciali cognoscūt glīaz beatoꝝ quasi arguendo. nullum. n. uident damnatū qui tenuerit fidem ꝛ bonos mores. vnde cogit intellect⁹ eoꝝ assentire q̄ uera ē sacra scriptura. ꝛ ex ꝯsequēti q̄ beati habent bona que eis in sacra ꝓmittuntur scriptura. ꝛ quia beatitudo in sacra scriptura ꝓmittit iustis nō tm̄ in gnāli sed etiā ptim in spāli q̄uis non in rōe pura specialissima. q̄ sic ligua hoīs eā nō posset narrare nec intellectus in hac uita de lege cōi intelligere iuxta illud apli 1° ad Cori. 2°. nec oculus uidit nec auris audiuit nec in coꝛ hoīs ascendit q̄ ꝑparauit deus his qui diligūt illū. iō dānati arguendo cognoscūt glīaz beatoꝝ nō tātūmō in gnāli. sed ptim in speciali. nō aūt plene in speciali. quia illa glīa significari pōt p illud nomē nouū scriptū in calculo candido de quo dicit apoc. 2°. q̄ nemo scit nisi qui accipit. de huius uero cognitione dānati tristantur ꝓp inuidiam felicitatis aliene ꝛ carentiam beatitudinis ꝓpe post iudiciū tn̄ damnati eo q̄ ad ꝓpias pēas q̄si totaliter eoꝝ cōsideratio reflectet istam cognitionē nō habebunt nisi forte in eē gnālissimo. quia per cōplementū doloris intellectus eoꝝ predicte argumentationi nō uacabit. vnde Greg. omel. 41ᵃ. super Luc. post ꝑncipiū sup illud Luce. 16°. eleuans ꝛc. Et recitat magr̄ hui⁹ di. c°. 5°. dicēs q̄ infideles in imo positi ante diē iudicij fideles sup se in requie attēdūt quoꝝ gaudia prius cōtemplari nō possūt. Ad pᵐ in oppositū ꝺō q̄ beati multo pfectius uident penam dānatoꝝ q̄z damnati cognoscant glīaz eoꝝ. quia beati penā dānatoꝝ uident in uerbo ꝛ clare in gnē ꝓpo. speculādo eo q̄ talis uisio ē ad aliquā eoꝝ glīaz accītalē. q̄ in uidendo dei iustitiā delectant ꝛ illoꝝ penā in cōpatione ad suam glīaz ꝯsiderātes deo grās uberiores agūt. nec eis cōpatient. nec cōpassione que ē passio. quia talis non est sine aliqua pena nec est cum passione que est motus electiuus quo quis uult alium a miseria liberari. q̄ beati nihil uolunt contrarium huic quod uident deū absolute uelle. uident aūt deum uelle simpliciter damnatos in sua pena perpetuo remanere. Ad 2ᵐ pz solutio ex dcīs in qōne inqūtū ostēsus ē modus quo cognoscūt damnati glīaz scōꝝ. Aliqui tn̄ dicunt q̄ etiā cū mō pdicto cognoscūt glīaz scōꝝ p spēz infusam deo reuelante. nec ē icōueniens q̄ fiat in eis infusio alicuius scīe ad eorū ampliorē afflictionē. Ad 3ᵐ ꝺō q̄ dānatis nō cōcedit uidere glīam scōꝝ eo mō quo p grāz cōcedit iustis. quia Paulo fuit cōcessum suam uidere in speciali ꝛ ad eius cōsolationē damnatis ꝯcedit illā cognoscere mediate. nec plene in speciali ꝛ ad eoꝝ afflictionē maiorē. Argumēta ad ptē sām q̄uis cōcedenda sint grā ꝑncipalis cōclusionis. tn̄ in ꝓcessu peccant multo. n. maius est cognoscere glīaz scōꝝ in celo q̄z fuerit cognoscere requiez scōꝝ patrū in limbo. Ad 2ᵐ ꝺō q̄ nō ē silē. potentiores. n. sunt beati in cognoscendo miseriā dānatoꝝ q̄z dānati in cognoscendo glīam beatoꝝ. vnde sicut dicit magr̄ huius di. c°. 5°. post iudiciū boni uidebunt malos. sed nō mali bonos.

Consequenter queritur ꝺ 4° ꝑncipali. Et circa hoc querūt tria. P° utrū dānati naturalr̄ appetant beatitudinē. 2° utrū debeant uelle nō esse. 3° utrū uelint nō eē. utrū aūt possint digne penitere ꝛ utrum semp sint in actu culpe ꝛ utrum demereantur nō oportet hic querere. quia istorum trium solutiones patent p ea que dicta sunt li°. 2°. di. 7ª. in illa questiōe. utꝝ diabolus possit digne peniteī. ꝛ in illa. utꝝ diabolus semper sit in actu culpe.

Primo ergo ostendo q̄ damnati nō appetunt naturaliter beitudinē. quia q̄diu ꝑncipiū uite est in corde est possibilitas ad corporalem sanitatē. g° a simili q̄diu ꝑncipiū spūalis uite ē in rōnali creatura possibilita. est in ea ad sanitatem

spūalem. cū g° appetitus beatitudinis que ē primum principium agibilium sit pncipiū sanitatis spūalis. ⁊ dānati sint impossibiles ad talem sanitatem cū sint obstinati nō appetūt beatitudinem. Itē appetere beatitudinē ⁊ odire deū repugnāt eum. i deo sicut in obiecto sit ratōnalis creatur̄ beatitudo. sed damnati deum odiunt iuxta illud psal. Superbia eorū qui te oderunt ascendit sēper. ergo beatitudinem nō appetūt. Item appetere proximi damnationem ē appetitui beatitudinis cōtrarium. quia beatitudinē appetere est statum appetere. oīuz bonorum aggregatione perfectum. talis autem status includit delectabile cōsortiū proximorum. sed damnati uellent omnes alios esse damnatos. quia in eis maxime regnat inuidia. ergo uī q̧ beatitudinem nō appetunt. Cōtra appetere bonū ē appetere beatitudinē i generali s3 f3 Diony. 4°. c°. de di. no. demones bonū ⁊ optimū cōcupiscunt. g° appetunt beatitudinem in generali. g° a simili ⁊ alij damnati. Item Ansel. in li°. de casu dia. parz ultra mediū uī uelle q̧ uolūtas uolēdo q̄cq̄d uult ñ ultralio q̄3 beatitudinē. sed dānati multa appetūt. g° appetunt beatitudinem. R° q̧ cū f3 Aug. 19°. de ci. c°. 12°. peccatū delere nō possit extrema nature uestigia. in dānatis remanet aliqua naturalis cognitio ⁊ appetitus naturalis. cū g° primus motus naturalis appetitus sit respectu finis in gn̄ali quia f3 phīm 7°. ethi. c°. 12°. finis ē pncipiū in appetibilib⁹ ⁊ agibilibus. sequit̄ q̧ damnati naturaliter appetūt finē in generali. sed ultim⁹ finis est beatitudo. g° sequit̄ q̧ natr̄aliter appetunt beatitudinem in generali q̄3uis appetitu debili ⁊ exili. sed hic naturalis appetitus in his ex deliberatiua uoluntate quo ad hoc puertitur. quia bonū q̄ꝺ naturalr̄ appetūt sub circūstantijs malis appetunt. nec ē iste appetitus ad eoꝝ cōsolationem. sed magis ad afflictionē. naturalr̄ t. n. appetere q̄ꝺ appetens uidet se nō posse cōsequi magis est afflictio appetentis. de hac q̄ōne breuius transeo. quia ex his que dicta sunt li°. 2°. di. 38ª. in illa q̄ōne utrū uoluntas uelit omne q̄ꝺ uult in uirtute ultimi finis. ⁊ di 39ª. in illa q̄ōne. utrū synderesis q̄3tum ad oēm sui actū possit totaliter p peccatū extingui. ut in isto li° di pce. in illa q̄ōne utrū omnes homines appetant beatitudinē plene p3 solutio huius q̄ōnis. Ad p° in oppositū dō q̧ naturalis cognitio ueri ⁊ naturalis appetitus boni nō sunt pncipiū supnaturalis sanitatis quando puertunt̄ p circūstantias malas ex deliberatiua uoluntate obstinata in malo sicut est in damnatis. Ad 2° dō q̧ nulla creatura pōt hr̄e deum odio p se. quia impossibile ē aliquid odiri sub rōne q̄ summū bonū tn̄ p accidens. s. sub rōne qua ex iustitia punit peccatores odio habetur a damnatis. s3 sic odire deū stare pōt cum naturali appetitu beatitudinis in gn̄ali ex deliberatiua uoluntate deprauato. Ad 3° dō q̧ damnati omnes alios uellent eē dānatos. q2 sicut i patria ē summa charitas. sic in inferno ē summū odium nisi in q̄3tum in aliquo ut dictum ē naturale desiderium tendit i bonū. ⁊ sicut dicit glo. sup illō. Isa. 14° tu uulnerat⁹ es. solatiū est maloꝝ ūmi eos habere socios penarū. Similiter tāta ē in eis inuidia q̧ felicitas bonoꝝ ē eis magnū suppliciū. vñ Aug de ci. c°. 29°. dicit q̧ malignis spiritib⁹ pena est tua eterna felicitas. ⁊ ideo q̄3uis ex multiplicatione damnatorū augeatur pena eoꝝ. tn̄ in tantū supercrescit in eis inuidia ⁊ odium q̧ magis eligerent plus torqueri cum multis q̄3 minus cum paucis. q2 tn̄ aīe damnate sciunt quia non omnes damnabuntur plus uellent illos ad quos naturaliter afficiuntur damnationem euadere q̄3 alios. quia minus illi inuident q̄3 alijs. ⁊ ideo ille diues damnat⁹ fratres suos cupiebat euadere damnationem. q̄3uis plus uoluisset fratres suos cum omnibus alijs damnari naturali autem appetitu beatitudinis in generali ex deliberatia uolūtate puerso nō est icōpossibile uelle ex dliberatōe dānatōez oīuz aliarum.

Secundo queritur utrū damnati debeant uelle. Et uidet̄ q̧ sic. ipsi debent uelle bonū. sed bonum esset eos nō esse. quia sicut dicit saluator Math. 26°. de Juda. bonum erat illi si nat⁹ nō fuisset hō ille. g° uidet̄ q̧ damnati deberent uelle nō esse. Itē magis debet appeti carentia oīs mali q̄3 presentia eius. sed nō essēdo nullū malū haberēt. essendo oē malū hn̄t. g° de-

berent velle nõ eẽ. Item Ansel.i.li.cur de⁹ hõ.c°.21°.loquẽs ĩ psõa xp̃i dicta dic. Fateri me necesse ẽ.quia ꝑ cõfuñda tota creãtã nihil deberẽ facere cõtra voluntatẽ dei.qđ Ansel.approbat.sed damnati ñ pñt eẽ sine actu male voluntatis.g° sꝫ iudiciũ rectum rõis pl⁹ deberẽt velle ñ eẽ ꝙ̃ eẽ sic. Cõtra nullus debet velle nõ esse ad fugiẽdũ qđ iustum ẽ.sed dãnatos puniri iustũ ẽ.g° nõ deberent velle nõ esse ad fugiẽdũ penã. Itẽ nullus sm rectũ iudiciũ rõnis debet velle pdere oẽm pticipationẽ illi⁹ rei quã magis debet diligere ꝙ̃ se ipm. sed dãnati pdẽdo eẽ pderent oẽꝫ pticipationẽ dei quã magis deberent diligere ꝙ̃ se ipos.g° nõ deberẽt velle nõ eẽ ut ꝑpa pena carerent. R̷° ꝙ ĩ dãnatis ẽ malũ culpe in quo sunt obstinati. ⁊ malũ pene cui perpetuo sunt obligati.hñdo aspectum ad pmũ malũ dico ꝙ sꝫ rectũ iudiciũ rõnis plus deberent velle nõ esse ꝙ̃ sic esse.quia sꝫ rectũ iudiciũ magis debꝫ voluntas fugere illud qđ ẽ ɔtra rẽ quã magis tenet̃ diliger̃ ꝙ̃ illud qđ est ɔ rẽ quã ñ eñt tenet̃ diligere sꝫ certũ ẽ ꝙ quilibet magis tenet̃ diligere deũ ꝙ̃ se ipm in tantũ ꝙ si volũtas posset diligere dilectionis actu ĩ infinito intensive deberet diligere deũ infinite.et ꝙ̃tũ ad intensionẽ.qꝛ ẽ bonũ infinitũ.creatura aũt diligi nõ debet a se ipa nisi finite quia finitũ bonũ ẽ.cũ g° peccatum sit cõtra deũ.⁊ nõ eẽ cõtra esse ꝑpũ magis deberent dãnati fugere esse in peccato ꝙ̃ fugere nõ eẽ.cũ g° eẽ eoꝝ nõ possit esse siñ peccato.vr̃ ꝙ ad h° hñdo aspectũ deberẽt velle nõ eẽ. Preterea peioꝛ ẽ carẽtia boni debiti ꝙ̃ boni nõ debiti.quia pma carentia hꝫ rõeꝫ mali.secũda ñ.sed peccatũ ñ ẽ carẽtia boni debiti.nõ eẽ nõ ẽ carẽtia boni debiti quia tũc fuisset malũ añ creationẽ mũdi.g° peius ẽ peccatũ ꝙ̃ nõ eẽ.sꝫ quelibꝫ voluntas magis debet fugere qđ peius est.g° magis deberent dãnati odire eẽ in peccato ꝙ̃ odire nõ eẽ g° cũ videant se nõ posse eẽ nisi in pccõ deberent velle nõ eẽ ut nõ eẽnt ĩ pccõ. Hñdo tñ aspectũ ad eoꝝ penã que iusta ẽ ⁊ a deo ẽ.nõ deberent velle non esse ad hoc ut penã nõ hẽrent. nobilioꝛ.n. pticipatio dei ẽ esse ꝙ̃ gaudiũ. qꝛ sꝫ Diony.5° c°.de di.no. Inter oẽs diuinas pticipatiões eẽ ẽ nobilioꝛ.accipiendo alias pticipatiões eñ pcisione ꝙ̃tũ ad illud quod dicunt ultra eẽ.sed nullus debet velle pdere nobilioẽ pticipationẽ ad uitandũ incõmodũ qđ ẽ ɔ minus nobilẽ.cũ g° nõ eẽ sit cõtra esse.⁊ pena cõtra gaudiũ.nullus debet velle nõ esse pp ãmotionẽ pene tm̃. Preterea in nõ esse nullũ ẽ bonũ.in pena aũt ẽ aliquod bonuꝫ. ingꝫtũ est iusta.sed nullus debet velle illud quod nõ ẽ bonũ ad uitandũ illud in quo ẽ aliqđ bonũ. g° dãnati nõ dñt velle nõ esse ad fugiendũ penã tantũ. Argumenta ad ptem pmã ꝓcedũt de voluntate nõ essendi. habẽdo aspectũ ad malũ culpe.põt tñ dici specialr̃ ad sm ꝙ maioꝛ ĩtelligẽda ẽ ceteris paribus.hic aũt nõ sũt cetera paria qꝛ ⁊si damnati essendo habeãt multa mala eẽ tñ ĩ eis ẽ bonũ.in nõ eẽ aũt ñ ẽ bonũ neqꝫ malũ. Argumẽta ad ptẽ sꝫ procedũt de voluntate nõ essendi hñdo aspectum pcise ad malum pene.

Tertio queritur

utrũ dãnati vellent nõ esse. Et vr̃ ꝙ nõ. qꝛ nulla potẽtia põt moueri nisi a ꝑpo obõ. l' ab eo qđ eius rõnẽ pticipat.sed per se obm voluntatis ẽ bonũ.cũ g° nõ esse ñ sit bonũ. nec aliqua pticipatio eius damnati nõ pñt velle nõ esse. Item voluntas de necessitate appetit bonum in quo nulla inuenitur ratio mali.ergo de necessitate refugit illud in quo nulla inuenitur ratio boni sed in nõ esse nulla põt inueniri ratio boni.g° dãnati nõ possũt velle nõ esse. Item nullus põt velle nisi verũ bonum vel estimatũ. sed nõ esse non est aliquod bonum verum nec estimatum a damnatis esse bonum.bene.n. sciunt ꝙ ubi nulla ẽ entitas nulla est bonitas.g° nõ possũt velle nõ esse. Item qui volũt esse in quiete volũt eẽ.g° ad destructionem cõsequentis si damnati vellent nõ esse vellent non esse in quiete.quod falsum est. Item ratio appetendi quicquid appetitur saluatur in quolibet appetibili. sed est ratio appetẽdi quicquid appetitur. vñ dicit phũs.2°.de anima.ꝙ omnia appetunt esse ⁊ illius causa agũt quecũqꝫ secũdũ naturã.ergo si damnati vellent non esse simul vellẽt esse ⁊ non esse quod impossibile est. Item Aug.in li.de li°.ar. inter pncipiũ ⁊ mediũ dicit ꝙ nemo põt eligere ut non sit

¶Cōtra .i. rhetorice. c°. 6°. dr̄ q̄ nō habere malū ē delectabile sȝ nō esse īportat carētiā omnis mali. ergo est delectabile. cum ergo eē damnatorū sit tristabile uidet̄ q̄ pp delectationē uelint nō esse. ¶Itē apoc. 9°. i. die bus illis querent hoīes mortē ⁊ nō inuenient eā ⁊ dēsiderabūt mori ⁊ fugiet mors ab eis. ¶Itē Ansel. de casu diaboli. c° 8°. loquēs de angelis bonis ⁊ malis dicit. sic distincti sunt angeli ut adherentes iustitie nullū bonū uelle possint quo nō gaudeant ⁊ deserētes illā nullū uelle queāt quo nō carent. sed ipsi nō carent eē. g° uolūt eē. ¶R2° q̄ dānatos uelle nō eē dupl'r pōt intelligi. s. aut uoluntate naturali. aut deliberatiua. ¶P° mō nō uolūt nō eē nec uelle pñt. quia eē in pēa melius ē q̄ʒ nihil eē cū in nihilitate nulla sit penitus bonitas. ⁊ sicut dicit ph's 2° de generatione. In oibus inquirimus q̄d melius ē desiderare naturā sēper loquēdo de uoluntate na'rali. loquēdo āt de uolūtate deliberatia contigit aliquid nelle tripliciter .s. p se ⁊ p̄mo ⁊ p se. sed nō p̄mo ⁊ p accñs. p̄mo mō quicq̄d uult uolūtas uult sub rōe boni positie. ¶2° mō uult carētiā mali. etiā si in illa nō apprehendat rō aliquā positiuam rōnem boni carentia. n. mali p se ē appetibilis. nō tamē p̄mo quia nō appetitur mali carentia nisi quia p'us ordine nature appetit' bonū. io. n. uolūtas ult carētiā pene. q̄ʒ diligit bonū cui pena ē cōtraria. ¶3° mō uoluntas deliberatiua pōt appetere nō eē inq̄ʒtū ad nō eē sequit' carētia pene quā uoluntas p se appetit. p̄mo mō ⁊ secūdo dānati nō uolūt nō eē. quia nō eē nō est appetibile p se. ⁊ p°. nec p se nō p̄mo. sȝ 3° mō appetunt nō eē inq̄ʒtū. s. ad nō esse sequitur carentia pene quā p se appetunt. uident. n. q̄ ex suo eē nō possent cōsequi delectationem nec utilitatem nec honestatem. q̄ʒ tātā hñt penam ut secū cōpati non possit aliq̄d gaudiū ⁊ si mō uerū nō sit de oibus dānatis eo q̄ sicut ostēsū ē h°. 2°. pena demonū usq̄ ad iudiciū cōpatit' secū int'dū aliq̄d exile ⁊ uanū gaudiū. tñ p' iudiciū nulli' dānati pēa gaudiū aliq̄d secū cōpatiet'. per suū etiā eē nihil boni pñt acquirere. suum etiā eē magne ihonestati ē subiectū. ⁊ iō nō ē mirū si nō eē uellent carere ut malis q̄ existēdo paciunt' carerēt. ¶Ad p'm in opp'm d'o q̄ nō tñ

mō bonū ē p se obm̄ uolūtatis. sed ēt carētia mali q̄ʒuis n̄ p°. q̄pp dr̄. 5°. ethi. c°. 6°. q̄ in boni rōne fit minus maluȝ ad maius malū. quia min' mali magis ē eligibile maiori ex rōne maiori huius carentie mali nō eē p se apphensū pōt eē dānate uoluntatis obm̄. ¶Ad 2'm d'o q̄ uoluntas refugit illud de necessitate in quo nulla apprehendit' rō boni extendendo bonū ad carentiā mali q̄ p se appetibilis ē ut dictū ē. q̄ʒuis aūt in nō eē nullū sit bonū p̄pe dictū. tñ ad n̄ eē seq̄t' carentia oīs mali. ¶Ad 3'm d'o q̄ p̄cedit de eo q̄d uult uoluntas pmo ⁊ p se. sic aūt dānati nō pñt uelle nō eē. ¶Ad 4'm d'o q̄ q̄ʒuis ad uelle eē in gēre sequat' uelle eē. nō tñ ad uelle nō esse p accñs sequitur nō uelle eē in q̄ete. ex'o. sequit' uolo uinū bonū. g° uolo uinū nec tñ sequitur nō uolo uinū. quia non possum habere nisi corruptum g° non uolo uinū bonum. ⁊ ego dico q̄ iō dānati uellent nō esse quia uident se non posse habere esse nisi penale. vnde ex hoc non sequit' quod nō uellent habere esse quietum. si autem in arguendo assumeretur q̄ uellent nō esse p se teneret forma argumenti. sȝ in materia eēt peccatū. quia hec est falsa dānati uolunt p se non esse. nec tm̄ ē falsa sed etiā impossibilis. ¶Ad 5'm d'o q̄ eē inquantum esse nō est ratio appetēdi q̄cquid appetit'. sed esse bene dispositum ⁊ hic appetit' saluatur in appetitu quo dānati appetūt per accñs nō esse. quia. n. ipsi appetunt esse bñ dispositum. iō odiunt penam que cōtraria est bone dispositioni essendi uel uellent illius pene carentiam. ⁊ quia sciunt se illa pēa carere nō posse essendo ⁊ q̄ illa carerent. si nō eēnt ideo si daretur eis optio magis eligerent nō esse q̄ʒ sic esse. ¶Ad 6'm d'o q̄ illud uerbum intelligendū ē de electione q̄ res eliguntur p se. certum est. n. q̄ nō esse nō est eligibile p se. ⁊ q̄ hic fuerit intellect' Aug. ur̄ per illud quod parum infra dicit'. Omnis ille appetitus in uoluntate mortis nō ē ut qui moritur nō sit sȝ ut requiescat itendit'. in quo satis ur̄ uelle q̄ nō appetit' nō eē pp nō eē. sed pp carentiā inquietudinis. ¶Argumenta ad ptēȝ secūdā q̄ʒuis g'a p̄ncipal' cōclusionis cōcedēda sint. p̄mū tñ nō multū cogit. q̄ʒ nō habere malū nō ē delectabile. nisi supposita circūstantia sibi.

COnsequenter queritur de 5°. pncipali. Et circa hoc querūť tria. P° utrū in inferno sint tenebre corpales. 2° utrum maior sit pena uermis uel ignis. 3° utrū carentia uisionis dei sit maxia omniū penarum que sunt in inferno.

PRimo ostendo q' i infer no nō sint tenebre corporales. Greg. 9°. li°. mora. uersus finē exponēs illud Job. 10. ubi umbra mortis ⁊ nullus ordo. dicit de igne infernali q' q̄uis ad cōsolationem nō luceant. tamen ut magis torqueat ad aliqd lucet. nam sequaces quosq3 suos secū in tormentis reprobi flamma illustrante uisuri sunt. quorū amore deliquerunt. Item fm phūz 2°. de aīa. nihil uř nisi in luie. s3 dānati aliquid uidebūt. quia aliter uisus i eis eēt ociosus ⁊ supfluus. g° nō sunt in inferno corporales tenebre. Itē Jsido. 1°. li°. de sūmo bono. c°. 29°. dicit ignē gehenne ad aliquid lumē hře ad aliquid non hře. hoc est hře lumen ad dānationē ut uideant impij vñ doleant ⁊ nō habere ad consolationem ne uideant vñ gaudeāt sed tenebre corporales nō sunt cū lumie. Cōtra ut hř Math. 22°. dixit rex de nō hñte uestem nuptialez. mittite eū in tenebras exteriores. Itē nō ē minus probabile ibi eē tenebras corporales q̄3 corporalē fletum. sed ibi erit flet⁹ corporalis. vñ math. 22°. dicit q' ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dentiū. g° ibi sunt ⁊ erūt tenebre corporales. Item Greg. 9°. li°. mora. añ auctoritatem pus allegatā. ultrix flāma uitioz cōcremationē habet ⁊ lumē nō hēt. g° sunt ibi tenebre corporales. Rº q' lum p se ē delectabile p accñs aūt pōt esse tristabile inq̄tū aliquid oñdit qd displicet. ⁊ quia inferna est locus oīs tristitie. iō simplr locus tenebrosus ē. nec ē ibi aliquod purū lumen quod uisum delectet. ē ibi tñ lumen aliquod obscuritati pmixtū quo dānati uidere possint vñ doleant. ⁊ sic patēt solutiones ad argumēta utriusq3 ptis excepto ad ptem faz. Ad quod dō q' q̄uis ibi sūt tenebre corporales nō eodem qd dictū ē. tamen nō erit ibi corporalis fletus iquātū ē quedaz resolutio corpaliū lachrymaruz. q2 talis resolutio tūc ñ erit. talis. n. resolutio ptinet ad corruptibilē statū. tñ erit ibi maximus dolor interior ⁊ in facie ⁊ in oculis huius doloris signū. s. capitis turbatio. ⁊ aliq° ocloz obnubilatō. nisi ut ñ uideāt. s3 ut pei⁹ ⁊ hec ɔtbatō ⁊ obnubilatō lachrymē corpales fm metaphorā dicte sunt. credo tñ q' p⁹ corpoz resūptionē ibi erit stridor deni[...]m ex angustie magnitudine proueniens.

SEcundo queritur utrū in inferno sit maior pena uermis q̄3 ignis. Et uř q' nō. quia fz Aug. 12°. de ci. c°. 4°. nihil igne urente est molestius. Item maior pena ē illa que ex sui natura citi⁹ ifert mortem. sed pena ignis ex sui natura citi⁹ ifert mortem q̄3 pena uermis. g° grauior ē ⁊ maior. Item maior ē pena pueniens ex re q̄3 ex silitudine rei. sed pena ignis puēit ex re. pena uermis cū sit spūalis puenit ex silitudine rei. puenit. n. ex apprehensione que ē p similitudinem. g° maior ē pena ignis q̄3 uermis. Contra illa pena maior est quaz homo magis cupit effugere. sed homines magis cupiunt effugere penam mentis q̄3 corporis vnde aliquando ut effugiant uehementem tristitiaz interficiūt se. cū g° pena uermis sit pena mentis quia est remorsus cōscie. ⁊ pena ignis sit pena corpis. maior ē pena uermis q̄3 pena ignis. Itē duarum delectationū illa est maior pp quā alia despicit sed sicut dicit Ber. in epla ad ppos parentes. gustato spiritu necesse ē desipere carnem. affectanti celestia terrēa nō sapiūt. eternis inhiāti fastidio sunt transitoria. g° maior ē delectatio spūalis q̄3 corporalis. sed illa pena maior ē que opponitur maiori delectationi. g° cū pena uermis sit spūal' maior ē q̄3 pena ignis q̄ ē corporal'. Rº q' pēa v̄mis dupl'r pt accipi aut ppe. s. pro v̄me corpali. aut metaphorice. s. p remorsu ɔscie q v̄mis dr̄ inq̄tū orit' ex putredie pecī sic v̄mis ex putredie corpali ⁊ aiaz spiritual'r pūgēdo affligit sic v̄mis carnē ipaz pūgēdo l' mordēdo. utroq3 mō dicunt aliq ibi eē penā v̄mis. pp h° qd dic scripta Judith. ul. dabit ignē ⁊ v̄mes i carnes eoz. ⁊ ecclastici. 7°. uidcā carnis ipij ignis ⁊ v̄mis. v̄mis āt punicis carnē ē v̄mis corpal' ut eē uř. q̄uis Aug. 12°. de. ci. c°. 9°. dimittat sub

dubio utrū in inferno erunt uermes materiales uel nō. ad hoc cōiter tenetur q nō. quia ut superius ostensum ē uegetabilia ꝛ bruta non remanebūt eo q nūq3 būerunt ordinez ad incorruptionē ꝛ post iudiciū nō erit gñatio ꝛ corruptō ut ostēsū ē. p penā g° uermis itelligit sacra scriptura remorsum cōscie quo aīa pncipaliter īmediate affligatʳ aīa ꝛ eo tñ ex cōiti ꝛ p quādā redundantiā affligetʳ caro. vñ caro dānatoꝝ affligetʳ ꝛ ab exteriori ꝛ ab interiori. ꝛ ideo pz q querere utrū in dānatis sit maior pena uermis q̄3 ignis est querere utrū remorsus cōscie sit eis maior pena q̄3 illa que in eis cāt ex igne. Ad qo dō simplr sic. ꝛ pōt sic declarari. sicut magnitudo delectationis pensatur ex tribus .s. ex magnitudine bōi cōiūcti ꝛ ex bona dispositiōe potentie ad suscipiendū passionez delectationis ꝛ ex pfectiōe cōiūctōis. sic magnitudo doloris pensatur ex magnitudine mali cōiūcti ꝛ ex hoc q potentia ē multum disposita ad patiendū ab illo malo ꝛ ex forti cōiunctione mali affligentis cū illa potētia. malū. n. internus aīaz affligens dānataz est ppetua carentia sue pfectionis ad quaz erat apta nata inq̄3tū illa carentia apphenditʳ sub certitudine sibi īeē p peccato ppe uolūtatis. hec. n. carentia ut sic apphensa ē illud maximū malū quod aīam affligit. qd lōge magis ē bone dispōis aīe contrarium q̄3 actio ipi° ignis. aīa ēt magis ē disposita ad patiēdum a malo pdicto q̄3 ab ipo igne. qd patet q2 ille ignis nō ē aptus natʳ aīam affligere ex ppa vtute īmediate. nō. n. ipaz affligit īmediate nisi īq̄3° ē istrm dīne iusticie ꝛ post iudicium affliget aīaz ēt corpore mediante. aīa aūt patitʳ a pdicto spūali malo īmediate ꝛ p se. cōiūctio ēt est fortior. q2 fortior ē apprehensio p itellectū q̄3 p sēsū. ꝛ q̄uis post corpis resūptionē illud maluz quod uermē uoco ꝛ ipm ignē apphendat p intellectū. tñ pncipalius apprehēdet ignē p sensū ꝛ uermē p intellectū. quia uermis ē quid magis intelligibile cū sit quid spūale q̄3 ignis cū sit quid sensibile. uermis ēt pñtior ē aīe q̄3 ignis. quia corporalia non pñt eē intra aīam sicut spūalia. malū aūt quod ē aīe realiter psentius ꝛ ab ea cognitū pfectius sibi fortius ē cōiūctū. ppositū etiam auctoritate cōfirmatʳ. dicit Greg. 15°. moralia. pat aūt medīū sup illud Job. 20. deuorabit eū ignis q nō succendit. q clibanus intrīsecus ardet. is vero q ab igne deuoratʳ ab exteriori pte incipit cōcremari. ut g° sacra eloquia ardere ꝛ exterius ꝛ interius reprobos demōstrarent eos etiam ab igne deuorari. ꝛ sicut clibanū pont testantʳ ut p ignē crucientʳ in corpore ꝛ p dolorem ardeant in mente. cū g° calidior sit ignis clibani. quia ē inclusus cui cōpat dolorem interiorē remorsū cōscie q̄3 ignis exterior nō inclusus cui cōpat penā ignis expsse nobis ondit maiorē eē penam uermis q̄3 ignis. Ad p° in opp° dō q illud uerbū Aug. intelligendū ē de molestia que infertʳ p instrm corporale ꝛ ceteris paribus. Ad 2° dō q nō. sēp magis affligit pena que ē ex sui natura citius infert mortē cū quedā sint que cito īficiūt. nec tñ ita affligūt sic aliq̄ q̄ mortē ñ īfert. aut tarde īfert. dolor. n. īq̄3tū dolor ñ causat mortē. s3 inq̄3tū p ipsū fit in corpor transmutatio aliqua qua corrūpitʳ corpis dispositio necessaria ad uitā. illa aūt dispositio corrūpi pōt aliqñ p aliqua que minorē īferunt dolorem q̄3 aliqua que nō corrūpūt eam. Ad 3° dō q pena uermis nō cātʳ ex silitudine rei. s3 a re q̄ p silitudinē apprehenditur. ꝛ ēt pena ignis causabitʳ in corpe ab ipo igne. q p silitudinē apprehenditʳ a tactu. ꝛ q̄uis non magis uigeat in hōibus apprehensio sensibil' q̄3 intelligibl'. tñ in dānatis magis uigebit intellectualis uirtus ī ondendo vnde doleant q̄3 sensibilis.

Ultimo queritur

utrum carentia uisionis dei sit maxima penarum omnium que sunt in inferno. Et uī q nō. quia maxima penarum omnium que sunt in inferno nō est in puulis. cum dicat Aug. enchi. 53°. c°. q eorum pena est omnium penarum mitissima sed carentia uisionis dei est in paruulis. ergo non est omniū penarum maxima. Item omnis pena ē aliqua afflictio sed carentia uisionis dei non est afflictio. quia afflictio est res positiua. ꝛ illa carentia ē priuatio. g° illa carētia ñ ē pena. g° nec penarum maxima. Item duarum penarū illa maior ē que includit aliaz ꝛ nō includitʳ ab ea. s3 pena sensus īcludit carentiam uisionis dei ꝛ non eꝯ°. g° maior

est pena sensus q̄ʒ pena carentie visionis dei.
Cōtra Chrisostomus sup Math omel. 23ª. inter
mediū ꝛ finē. due pene sunt ignis gehēne.
ꝛ casus glorie. novimus aūt q̄ multi gehē
nam solū abhorrent. ego autem casum illi⁹
glīe multo maiorem gehēna eē aio. Et ĩfra
intollerabilis ē gehenna. ꝛ illa pena. sed si
decem mille gehennas ponas nihil tale est
quale est ab illa beata vita excidere. Item
ꝑ tn̄sitū ē li°. 2°. di. 37ª. malū ꝑncipali⁹ dr̄
de tꝫel q̄ʒ ꝺ pēa. g° illa pēa ē peior q̄ ꝓpi
quior ē ꝑ̃ccato. sʒ carentia visionis dei cū
sit carentia boni debiti ꝓpinquior ē pecca
to q̄ʒ quecūqꝫ alia pena. ergo ē omnium pe
narum peior. sʒ quanto pena ē peior tāto
est maior. ergo carentia visionis dei est ma
ior omnibus pēis que sunt ĩ inferno. Rꝫ°
q̄ in dāpnatis ē pena damni ꝛ pena sensus.
pena damni est perfectionis ad quā erant
apti nati carentia ex peccato causata. Pe
na sensus est quelibet pena ex lesione app
hensione sensibili seu intellectuali causata.
prima pena essentialiter non est dolor neqꝫ
tristitia sed ipa apprehensa ut ex cōmissio
ne vel omissione proprie voluntatis causa
ta est tristitie causa. pena autem sensus est
essentialiter tristitia vel dolor. dico ergo q̄
inter penas damni. carentia visionis dei
maxima est. ꝛ tristitia causata ex illa caren
tia apprehensa ut provenitēs ex actuali ma
litia proprie voluntatis ē maxima inter pe
nas sensus quia q̄uis damnati nō appetāt
videre deum propter amorem sue bonita
tis. tamen vehementissime illud appetunt
propter desiderium proprie delectationis
eo q̄ credere firmiter compelluntur. ex illa
visione maximam delectationem. ĩ videnꝫ
causari. carentia etiam visionis illius app
hensa ut ex actuali malitia proprie volun
tatis provenienꝫ maior est pena q̄ʒ aliqua
pena sensus. pena enim damni ꝛ pena sen
sus conveniunt in cōi ratione pene analogi
ce dicte de illis. Communis enim ratio pe
ne est malum existens in creatura rationa
li propter peccatum. Illa g° pena ē maior
in qua plus est de ratione mali. sed in ꝑ̃dcā
carentia plus est de ratione mali q̄ʒ in ali
qua pēa sensus. quod dupliciter patet. vno
modo quia maxima pena sensus est causa
ta ex ꝑ̃dicta carentia. plus autem invenitur
de rōe mali ĩ cā mali q̄ʒ ĩ ef. ecꝫ. Alio mō
quia illa carentia cū sit privatio non dicit
formaliter aliquam essentiam. pena autem
sensus non est privatio pura. aliquid. n. di
cit positivum. cum ergo bonū ꝛ ens cōver
tātur ĩ carentia predicta ē amor bonitatis
defectus q̄ʒ in aliqua pena sensus. Ad pᵐ
ĩ oꝫ ꝑ° ꝺꝺ q̄ pena puulorꝫ dicit ē mitissia.
quia ĩ ipis ē sola pena dāni. quia apprehē
dunt eam nō eē in eis causatam ex actuali
malitia sue ꝓpe volūtatis. In aliis āt dā
natis sil' cū pena damni ē pena sensus. ꝛ in
eis apprehenditur illa carentia. ut ex actua
li malitia sue ꝓprie volūtatis causata. Ad
2ᵐ ꝺꝺ q̄ maior nō ē u'r vera nisi de pena
sensus. Ad 3ᵐ ꝺꝺ q̄ maior ē vera ꝺ inclu
siona qua res una includit aliā sicut de fini
eē. nō de illa qua res una includit aliā sicut
effectus causam. primo mō pena sensus nō
includit carentiā visionis dei. sed mō 2° ut
patet ex dictis in q̄one.

Circa litteram illud pccm̄ eē dicit̄ nō meritū supplicij. sed suppliciuꝫ
mali meriti. hoc bene dictū ē quia ꝯsū ē
li°. 2°. di. 7ª. q̄ diabolus etiā post iudiciū
semp erit in aliquo actu culpe nō tn̄ ꝑ illuꝫ
tūc demerebitur ꝓpe loquendo de demeri
to sʒ q̄ demeritū dr̄ culpa pro qua sʒ de
cretū divini iudicij infligi debet a iudice pe
na peccati nō tn̄ remanebit ille actus ipuni
tus. quia erit ipi diabolo ꝛ culpa ꝛ pena ac
ta nō inflicta. bonā nullaten⁹ habere pote
runt voluntatem. quia erunt in malitia ob
stinati. nullo ulterius illustrabuntur iterio
ri lumine veritatis. nec aliq̄ʒ veritatem. qꝺ
nō est sic intelligendum ut nullam sic intel
ligant veritatem sed quia tunc non fiet eis
nova supnaturalis revelatio veritatis. nec
aliq̄ʒ veritateꝫ cognoscent qua moveantur
ad exhibendum deo confessionem laudis.
an quia nō deū videbūt. per specie hic acci
pitur species pro essentia divi a. hic multi
oderunt deum. s. ꝑ accn̄s ĩq̄tum ex iustitia
punit peccatores. sed in hac vita nullus a
deo malus est ut penitus se concludatur
a cognitione dei. quia nec perdit appeti
tum beatitudinis. ꝛ quendam boni amorē
quem natᵃliter habet rōnalis creatura qꝺ
nō ē itelligēdū ut damnati careāt totaliteꝫ

dei cognitione uel beatitudinis naturali appetitu. sed quia cognitionē dei iniquitum misericors ē minorē habent: q3 quicūq3 mali in hac uita. naturalem etiam beatitudinis appetitū magis habent dānati depravatū ex [illegible] atiue uoluntatis obstinatione q3 aliquis in hac uita. Nullā lucem dei uidebūt cui confiteantur. i. nullā dei cognitione hūt quā ad 9fōem diuine laudis referant ligus. Diuitis. i. affectio anime linguam mouentis ad peccandum p qua uoluntas punitur. digitus lazari. i. aliquod modicū eius suffragiū. sinus Abrae. i. locus quietus purgatoriū. ut nulla ad reprobos cōpassione mouentur. cōpassione tū mouentur ad peccatores qui sunt in hac uita nisi forte sint aliq de quibus est eis sub certitudine reuelatū q sint presciti ad dānationem eternam. 7 intelligo de cōpassione nō secūdū q cōpassio ē quedam passio sed fz q cōpassio accipitur p uoluntate subueniēdi. Qui dei claritatem uident nihil in creatura agitur qd uidere nō possint. s. si deus uult reuelare. uel hoc intelligitur de his que ptinent ad beatitudinem accidentalem eis debitaz. hic de pedibus. i. ptinentibus ad finem que sunt materia huius quarti. Sedētis super soliū. i. super uniuersitatē creaturarū. quos seraphin duabus alijs uelabant. s. nō reuelando [illegible]bus nec doctrina sensibili nec intellectuali que due occultatiōes sunt q̄si ale due uelātes. qui. i. scriptor exorsus a facie sedētis. i a diuia natura 7 pprietatibus eius q ē materia pmi libri. p media. i. p emanatiōez creaturarū que est materia secūdi libri. ad pedes usq3 i. ad materiam quarti libri. uia duce. i. xpo. qui ē maria tertij libri. Magr . in. 1°. li°. tractat de essentia pmi pncipij 7 pprietatibus eius. de distinctione psonarū 7 pprietatibus eaz. In 2°. li°. de emanatione creaturarū a primo pncipio 7 de creaturis inq3tum ab ipso acceperunt eē. 7 de creature rationalis diuinatione ab illo principio p quam diuinationem recessit a bene esse. In 3°. li°. determiat de hūani generis restauratione per xpm facta. 7 quia ad ipam ex pte restaurationis duo cōcurrebant. s. filij dei incarnatio. 7 eius passio. Ideo determiat de filij dei incarnatione 7 eius passione. 7 quia ex pte humani generis repandi duo concurrunt. s. uirtutum adeptio 7 mandatorū obseruatio. ideo determiat in eodē de uirtutis adeptione 7 mandatorū obseruatiōe. In 4° quia ad cōiūctionem creature rationalis cū suo pncipio requiritur sctificatio p sacramentorum susceptionem determinat primo de sanctificatione que recipitur i sacramentorū susceptiōe. 7 pterea de cōplemento cōiūctionis rationalis creature cū suo pncipio. s. per gliam anime 7 gliam corporis quam recipiet in gloriosa resurrectione in qua sicut dicit Aug°. 22° de ci. quasi in [illegible] uacabimus 7 uidebimus uidebimus 7 amabimus. amabimus 7 laudabimus. ecce quot erunt in fine sine fine. nam quis alius nr̄ est finis nisi puenire ad regnū cuius nullus est finis ad quod me 7 scriptorem meū 7 oēs scriptorū meorum pios interpretes 7 beniuolos correctores pducat suauissimus Jesus xpus cū q patre 7 spiritu sancto uiuit 7 regnat deus per omnia secula seculorum Amen.

Si qd autē dixi nouū in h° quarto uel i aliquo aliorum librorum quod nō sit confirmatum auctoritate solida uel ratione necessaria uel certa experientia intendo q accipiatur ut dictum sine pertinaci assertiōne 7 sine piudicio sentētie melioris. Et q3uis nō recolam nec credaz me alicubi scripsisse aliquid quod retractatione indigeat. tamē si aliquid tale inueniretur in libris meis qd nō credo paratus essem humiliter retractare.

Finis.

Hac pfert celebris Ricardi dogmata codex
 Quem genuit media uilla decora uirū.
Talibus huc ueniens arnolda q' origie traxit
 Christoforus ueneta clar' i urbe notis.

rei gratia mouet. non igitur sine appetitu mouere potest. Nō imerito igitur hęc duo: intellectus & appetitus aīal mouent. ¶ Secūda. Intellectus & appetitus vt vnū mouēs 30
mouent. ¶ Nā vnū est quod vt obiectū mouet: appetibile scilicet. est em̄ principiū, & illius gratia intellectus nō sine appetitu mouet. sunt igitur vnum mouens. Si enim vt duo mouerent: non sc̄d̄m cōmunē vtrisq̄ speciē motus mouerēt, sed hoc vna specie: illud altera. quod non fit. cū em̄ ratio mouet: cōsimiliter volūtas mouet. est em̄ voluntas/appetitus. Non tn̄ cū appetitus mouet: rationē mouere oportet. nā cōcupiscentia & ira/appetitus sunt, qui sine ratione (vt cū imaginatione) tn̄ mouere possunt. Hoc tn̄ inter rationē & voluntatē parte ex vna phantasiā & appetitū parte ex altera interest: q̄ rationalis intellectus & volūtas semp recta sunt phātasia vero & appetitus/recta & non recta. ¶ Tertia. Non oē bonū/appetitū mouet ad aīal mouendū. ¶ Nā appetibi- 31
le ita mouet appetitū. appetibile aūt hic dicimus: quod bonū est aut bonū apparet/cōtingēs/& in nostra potestate. Nō aūt oē bonū: tale est. non igiť oē bonū: appetitū ciet ad animal mouēdū. ¶ Correlariū. Hinc fit vt iterū non ęqua fuisse dinoscať triparti- 32
ta animę diuisio in concupiscibilē/irascibilē & rationalē. ¶ Nā appetitiua/vna est: q̄ cū practico ītellectu aut cū imaginatiōe aīal mouet. Nō itaq̄ hoc pacto fuit aīa secāda sed si secāda fuisset: lōge in plures particulas (vt dictū est) secāda fuisset: vt vegetatiuā sensitiuā/appetitiuā/ītellectiuā/cōtēplatiuā & actiuā. q̄ plus differre adīuicē videnť: q̄ 33
cōcupiscibilis & irascibilis. ¶ Quęstio. Si appetitiua virtus vna sit ī nobis: quo pacto euenit nos appetitus sentire contrarios? ¶ Responsio. Sicut potētia sentiēdi vna est: quinq̄ diuersis vsa sensuū functionibus, ita appetendi virtus vna est: in tres diffusa actus/cōcupiscentiā/irā atq̄ rationē. Et quoties ratio aduersať/contraq̄ it cupiditatibus/& irę: hos cōtrarios appetitus in nobis experimur. ¶ Correlariū. Quo fit vt hæc appetituū dissensio ĩs solis animātibus accidat: q̄ intellectū habēt & tēporū discretionē. ¶ Nā concupiscentia cū p̄sens delectabile & quod titillet attendit: tanq̄ summū bonū sit/sceleri manus dat victas/quia nihil de futuro p̄uidet. intellectus vero futurū ꝓspiciēs exitū/atq̄ finē, ipsam retrahit/suoq̄ renititur vitio. Et hinc illa appetituū in nobis dinoscit pugna. ¶ Quarta. Vnū est specie mouens quod nō mouet: & vnū specie 34
quod mouet & mouet. ¶ Nā primū est appetibile: qđ appetitū ciet/pellitq̄ & nō mouetur. Secundū est appetitus/qui (vt dictum est) ab appetibili mediante intellectu aut imaginatione excitatur: qui & mouet aīal. ¶ Correlariū. Hinc fit vt ad parandū mo- 35
tū: quatuor requirantur. mouēs/quod & primū immobile: vt bonū. mouens/qđ & idē mouetur: vt appetitiuū. qđ mouet: vt aīal, & quo mouetur: vt sensibile & corporeum organū. de quo in eo loco (qui de operibus/corporis & animę cōmunibus) diligentius considerandum est. huiusmodi em̄ corporeū organū: tubera/vertebra/concauaq̄/ad commissuras & cōpages tenet. Est & iunctura communis parti quiescenti & motę/ratione dissidens: reuoluiturq̄ vna pars in alterius cōcauo, & motus ille pulsu & tractu completur. estq̄ aliquid circa quod reuoluitur (vt in circulo) quiescens. Sed hactenus satis dictum est/quomodo appetitiuum (quod non sine imaginatione est (vt tale: aīal mouet, & imaginationē intelligimus aut rationalem quæ in hominibus reperitur: aut sensualem quæ & in hominibus & in aliĩs conspicitur animantibus.

Tres in homine potētias esse cū inferiores tum superiores.

SEptimi capitis scholia. ¶ 29. Sub intellectu phantasiam & imaginationē comprehendimus. Imaginatio sensusq̄ interior imago est & vestigium intellectus, vt exemplaris & veritatis perinde atq̄ appetitus sensualis, ipsius voluntatis. proinde sub intellectu recte hoc in loco phantasia continetur, tanq̄ imperfectum sub suo perfecto. Verum vt potentiarum appetēdi & cognoscendi quæ hominibus conueniunt aliquanto dilucidior habeatur cognitio, & quonā modo vna alterius sit vestigiū atq̄ imago, annotatu non est indignū tres esse potētias inferiores, & hominibus & brutis animalibus communes, quibus tres in homine respondent potentię superiores, vt exēplaria suis imaginibus & immaterialia materialibus. ¶ Prima inferiorū est imaginatio sensualis & virtus sentiendi interior, in organo corporeo suas exercens operationes. Cui respōdet superior virtus intellectiua in hoīe, a corpore sc̄d̄m operationem separata, & tanto imaginatione dignior, quanto immortale mortali, dignitate p̄stat. Et vtraq̄ istarū, vis cognoscendi dicitur. Sensus aūt exterior sub interiori continetur cui est administratorius, & defert ab extrinsecis rerū species, easq̄ imprimit,

Erti[illegible] nitio[illegible] cap. scholia. 14. Qui extremitas est perspicui in corpore terminato. Nō hęc coloris di[illegible] tibus [illegible]t, vt plerią autumāt, nā nō oi cōuenit colori, cū nequaq̄ cōueniat colori existēti in [illegible] est [illegible] corporis opaci interioribus, qui quāuis nō sit extremitas pspicui, vere tñ est color. [illegible] sionē. dicit[illegible] explicatio atq; ostensio quisnā sit color actu sensū faciēs, hoc est visū mouēs & efficiē[illegible] intrāsitiuā[illegible] is e[illegible] q extremitas est, vel potius (vt inqt litera) in extremitate pspicui, sumēdo orai[illegible] pars, aut ex[illegible] vocāt) p trāsitiua, q̄d apud authores crebriusculū est. Est enim extremitas, aut [illegible] qualitas. Po[illegible] terior supficies corporis, quare aut [illegible] aut quātitas. color autē neutrū h[illegible] extrema [illegible] rro si p exteriori parte sumi intelligat extrem[illegible], in ea color est vt subiecto[illegible] eiusdē du[illegible] pficie, nō eo inest modo, sed potius adest vt accidēs [illegible] coaccidēti. p inde atq[illegible] albedo lactis terū hmōi [illegible] ccedit, q color & extima supficies in eodē sint subiecto, [illegible] exteriori pa[illegible] corporis. Cæ aut aqu[illegible] corpus (in cuius extremitate color est, q oculū mouet) nō oino [illegible] p sp[illegible] aut est, vt aer [illegible] a. nō eni in pfundo lumē admittit, quare neq; diaphanū dici debet, ne[illegible] neq; transa lu[illegible] sed solū perspicuū secundū q̄d, q secundū exteriorē partē lumine pfūdat. [illegible] fuerit, nō mo uebi[illegible] exmemus color oculū. vt fit nocte intēpesta. Demū hmōi corpus, terminatū dicit, nō q̄a supficie bus cludit, q id etiā aeri & aquę cōueniat, q̄ hic vocat Aristoteles interminatū. sed q̄a secundū pro fundū nō admit[illegible] lumē, q̄d pinde ad ipsū terminat, neq; se latius fūdere pōt. ¶ Quia, pp hoc Py thagorici colorē, epiph[illegible] id nois attribuebāt Pythagorici colori, q appareat sup ipm corpus opa cū, & in eius extremitate spectet. [illegible] eni epiphania, supapparitio. Hinc dies ille festus q̄ annuā solennita te celebrat in eius misterij cōmemorationē, q̄ tres reges ab oriēte venerūt ad incunabula Christi, vt regē regū trabea carnis p nobis indutū, cū muneribus adorarēt, epiphania vocat. q stella sup terrā ap parēte, ad locū natiuitatis eius vt duce quodā puenerint, gentiūq; ad ecclesiā Christi & fidē vocationē eo ipso facto insinuarint. ¶ Nō autē interminatorū corporū. Intelligētia huius loci, talis est. In colori bus interminatorū corporū, nō eadē pseuerat apparitio eminus & cominus. Nobis eni a nube distāti bus in qua format iris, varij in ea colores apparēt. si autē essemus prope nubē illā, nihil in ea nisi solis lumē cōspicaremur. Ita in exortu diei, rubor apparet rutilās in cœlo, q lumē p caliginē videat. Si ve ro essemus in media regione aeris, nō illa nobis appareret ruboris rutilatio. Secus autē est in corporis bus terminatis, q̄ eadē modo sēper colorē ostētāt. ¶ 15. Vt lumē in pspicuo & tenebrę. Lumē habitus est, tenebrę priuatio. albedo autē & nigredo, qualitates sūt positiuę. verū ea ex parte nō hic sumenda est cōparatio, si modo rite fieri debeat Sed potius eo ipso q sicut lumē in affirmatione est & dignius, tenebrę autē in priuatione & a pfectiōe alienę, ita albedo pfectior est natura colori & lumini respon dēs, nigredo vero in negatiōe est & iperfectiōe quadā, tenebrarūq; ppemodū emula. ¶ 16. Nulla ma gnitudo inuisibilis est. Aut p se, aut alteri cōiuncta. Nēpe magnitudo id molis habēs, q̄d per se & ab alijs separatū, mouere visū potest, per se visibilis est. vt grādis saxi aut arboris. Quę vero adeo exiguæ est molis, vt ea ab alijs separata nō sese visui obijcere sufficiat, vt millesima pars magnitudinis grani milij, p se quidē nō est visibilis, verū alijs cōiuncta visū mouet. Et vtrouis modo visibilis est magni tudo. Aristotelis ratio suū habet robur in antiquos, q̄ dixerunt albedinē & nigredinē etiā cōmixta & cōiuncta, nō posse a visu neq; per se neq; cū alijs cōspici. ¶ Sed diuisione & minimorū natura iuxta posi tione. Minima secundū sensū sūt exiguę molis corpuscula q̄ sensus quidē pcipit, verū eis minora per cipere nō potest. & nulla sūt talia. q datis quātuliscūq; q̄ sensus pcipit, adhuc minora possit pcipere se cundū diuisionē virtutis sensitiuę in partes pportionales. Minima autē secundū quantitatē dicū[illegible] corpora adeo parua, q eis minora dari nō possēt. & nulla itidē sūt talia, ob diuisionē [illegible] sine sta tu & termino. At vero minima secundū naturā sūt corpora naturalia q̄ sub aliquāta magnitudie for mā substātialē seruāt, quā sub minore seruare nō possent, q nō est nata ea forma sub minore quātita te subsistere. Itaq; mixtio fit diuisiōe eius q̄d miscet & cui miscet, vt vini & aquę. nā vinū diuidit aquā infusā in minimas (q̄ natura subsistere pñt) aquę particulas. sic q si in minores diuideret, nō posset in illis forma aquæ conseruari. E diuerso itidē aqua diuidit vinū in hmōi minutissimas natura partes, sic q sub minutioribus, vini forma nō sit nata cōseruari. & ex hmōi diuisione, & particularū vnius intra alterius pticulas iterpositiōe, cōplet mixtio. vt amplius declaratū est in vltimo [illegible] de gñatiōe ¶ 18. Mixtorū eni hæc simpliciū superabūdantiā magis imitātur. Aliqua [illegible] excellentiā simpli ciū elemētorū propius imitātur, vt lucē igneā, diaphanitatē [illegible], & nō habēt aliū colorē. Aliqua vero minus, vnius elemēti sequitur conditionē. alia vero [illegible] cōtēperamenta elementorū secundū minima. quia in eis oim elementorū contēperamēta ade[illegible] mediocritatē & æqualitatē acce dūt, vt vix bene discerni possit quodnā elementū dominet[illegible].

Epiphania

¶ Quarti capitis [illegible].

¶ Purpureum: alurgum. ¶ Ceruleus, cyan[illegible] subobscurus color, quasi niger, nigro, viridiq; medius. ¶ Acre, ponticum. ¶ A[illegible]dum, strictiuum, stypticum. ¶ Colorū & saporum mutuam habentes respo[illegible]ntiam dispositiones.

Album	Nigrum	Dulce	Amarum
Flauum	Liuidum	Pingue	Salsum
[illegible]ceum	Purpureum	Acre	Austerū
[illegible]	Ceruleum	Acutum	Acidum

¶ Figura polygonia, figura multangula.